

אורח חיים ג

● שבת א: ● שבת ב: ● שבת ג: ● שבת ה: ● שבת ו: ● שבת ז: ● תחומין: ● תחומין וערובי תחומין א: ● תחומין וערובי תחומין ב: ● תחומין וערובי תחומין ג: ● תחומין וערובי תחומין ד: ● תחומין וערובי תחומין ה: ● תחומין וערובי תחומין ו: ● ראש חדש א: ● ראש חדש ב: ● ראש חדש ג: ● ראש חדש ד: ● ראש חדש ה: ● ראש חדש ו: ● ראש חדש ז: ● פסח א: ● פסח ב: ● פסח ג: ● פסח ד: ● פסח ה: ● פסח ו: ● פסח ז: ● פסח ח: ● פסח ט: ● ספירת העמר ב: ● שבועות א: ● שבועות ב: ● יום טוב א: ● יום טוב ב: ● יום טוב ג: ● יום טוב ה: ● יום טוב ט: ● חול המועד א: ● חול המועד ב: ● חול המועד ג: ● חול המועד ד: ● תשעה באב ושאר תעניות א: ● תשעה באב ותעניות ב: ● תשעה באב ותעניות ג: ● תשעה באב ותעניות ד: ● תשעה באב ותעניות ה: ● ראש השנה א: ● ראש השנה ב: ● ראש השנה ג: ● ראש השנה ד: ● ראש השנה ה: ● ראש השנה ו: ● יום הכפורים א: ● יום הכפורים ב: ● סוכה א: ● סוכה ב: ● סוכה ג: ● סוכה ד: ● סוכה ה: ● סוכה ו: ● סוכה ז: ● לולב ואתרוג א: ● לולב ואתרוג ב: ● הושענא רבה א: ● הושענא רבה ב: ● חנוכה א: ● חנוכה ב: ● חנוכה ג: ● חנוכה ד: ● חנוכה ה: ● חנוכה ו: ● ארבע פרשיות א: ● פורים א: ● פורים ב: ● פורים ג: ● פורים ד: ● פורים ה: ● פורים ו:

שבת א:

שבת ב:

שבת ג:

אות א

אות ב

אות ג

אות ד

אות ה

אות ו

אות ז

אות ח

אות ט

אות יא

שבת ה:

אות א

אות ב

אות ג

אות ד

אות ה

אות ו

אות ז

אות ח

אות ט
אות י
אות יא
אות יב
אות יג
אות יד
אות טו
אות טז
אות יז

שבת ו :

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח
אות ט
אות י
אות יא
אות יב
אות יג
אות יד
אות טו
אות טז
אות יז
אות יח
אות יט
אות כ
אות כא
אות כב
אות כג

שבת ז :

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו

אות ז
אות ח
אות ט
אות י
אות יא
אות יב
אות יג
אות יד
אות טו
אות טז
אות יז
אות יח

תחומין:

אות יט
אות כ
אות כא
אות כב
אות כג
אות כד
אות כה
אות כו
אות כז
אות כח
אות כט
אות ל
אות לא
אות לב
אות לג
אות לד
אות לה
אות לו
אות לז
אות לח
אות לט
אות מ
אות מא
אות מב
אות מג
אות מד
אות מה
אות מו

אות מז
אות מח
אות מט
אות נ
אות נא
אות נב
אות נג
אות נד
אות נה
אות נו
אות נז
אות נח
אות נט
אות ס
אות סא
אות סב
אות סג
אות סד
אות סה
אות סו
אות סז
אות סח
אות סט
אות ע
אות עא
אות עב
אות עג
אות עד
אות עד

תחומין וערובי תחומין א:

תחומין וערובי תחומין ב:

אות ב

תחומין וערובי תחומין ג:

אות א

אות ד

תחומין וערובי תחומין ד:

אות א

אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח
אות ט
אות י
אות יא
אות יב
אות יג
אות יד
אות טו
אות טז
אות יז
אות יח
אות יט
אות כ
אות כא
אות כב

תחומין וערובי תחומין ה

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח
אות ט
אות י
אות יא
אות יב
אות יג
אות יד
אות טו
אות טז
אות יז
אות יח
אות יט

אות כ
אות כא
אות כב
אות כג
אות כד
אות כה
אות כו
אות כז
אות כח
אות כט
אות ל
אות לא
אות לב
אות לג
אות לד
אות לה
אות לו
אות לז
אות לח
אות לט
אות מ
אות מא
אות מב

תחומין וערובי תחומין ו:

אות א
אות ב
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח
אות ט
אות י
אות יא
אות יב
אות יג
אות יד
אות טו
אות טז

אות יז
אות יח
אות יט
אות כ
אות כא
אות כב
אות כג
אות כד
אות כה
אות כו
אות כז
אות כח
אות כט
אות ל
אות לא

ראש חדש א:

אות א
אות ב
אות ג
אות ד

ראש חדש ג:

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח

פסח:

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח

אות ט
אות י
אות יא

ראש חדש ד:

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח
אות ט

ראש חדש ה:

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח
אות ט
אות י
אות יא
אות יב
אות יג
אות יד
אות טו
אות טז
אות יז
אות יח
אות יט
אות כ
אות כא
אות כב
אות כג
אות כד
אות כה
אות כו

אות כז
אות כח
אות כט
אות ל
אות לא
אות לב
אות לג
אות לד
אות לה
אות לו
אות לז

ראש חדש ו:

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח
אות ט
אות י
אות יא
אות יב
אות יג
אות יד
אות טו
אות טז
אות יז
אות יח
אות יט
אות כ
אות כא
אות כב
אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז

אות ח
אות ט
אות י
אות יא
אות יב
אות יג
אות יד
אות טו
אות טז
אות יז
אות יח
אות יט
אות כ
אות כא
אות כב
אות כג
אות כד
אות כה
אות כו
אות כז
אות כח
אות כט
אות ל
אות לא
אות לב
אות לד
אות לה
אות לו
אות לז
אות לח
אות לט
אות מ
אות מא
אות מב
אות מג
אות מד
אות מה
אות מו
אות מז
אות מח
אות מט
אות נ

אות נב
אות נג
אות נד
אות נה
אות מג
אות מד
אות מה
אות מו
אות מז
אות מח
אות מט
אות נ
אות נא
אות נב
אות נג
אות נד
אות נה

פסח א:

אות א
אות ב
אות ג
אות ד

פסח ב:

אות א
אות ב
אות ג
אות ד

פסח ג:

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח
אות ט
אות י

אות יא
אות יב
אות יג
אות יד
אות טו
אות טז
אות יז
אות יח
אות יט

פסח ד :

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח
אות ט
אות י
אות יא
אות יב
אות יג
אות יד
אות טו
אות טז
אות יז

פסח ה :

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח
אות ט
אות י
אות יא
אות יב

אות יג
אות יד
אות טו

פסח ו:

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח
אות ט
אות י
אות יא
אות יב

פסח ז:

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח
אות ט
אות י
אות יא
אות יב
אות יג
אות יד
אות טו
אות טז
אות יז
אות יח
אות יט
אות כ
אות כא
אות כב
אות כג

אות כד
אות כה
אות כו

פסח ח

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז

פסח ט

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח
אות ט
אות י
אות יא
אות יב
אות יג
אות יד
אות טו
אות טז
אות יז
אות יח
אות יט
אות כ
אות כא
אות כב
אות כג
אות כד
אות כה
אות כו
אות כז
אות כח

אות כט
אות ל
אות לא
אות לב
אות לג
אות א
אות ב
אות ג
אות ד

ספירת העמר א

אות א
אות ב
אות ג
אות ד

ספירת העמר ב:

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו

שבועות א

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח

שבועות ב

אות א
אות ב

יום טוב א

אות א
אות ב

אות ג
אות ד

יום טוב ב

אות א
אות ב
אות ג

יום טוב ג:

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז

יום טוב ה:

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח
אות ט
אות י
אות יא
אות יב
אות יג

יום טוב

אות יד
אות טו
אות טז
אות יז

חול המועד א

אות א
אות ב

אות ג

חול המועד ב:

אות א

אות ב

חול המועד ג:

אות א

אות ב

אות ג

אות ד

אות ה

אות ו

חול המועד ד:

אות א

אות ב

אות ג

אות ד

אות ה

אות ו

אות ז

אות ח

אות ט

אות י

אות יא

אות יב

אות יג

אות יד

אות טו

תשעה באב ושאר תעניות א:

אות א

אות ב

תשעה באב ותעניות ב:

אות א

תשעה באב ותעניות ג:

אות א

אות ב
אות ג
אות ד

תשעה באב ותעניות ד :

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח
אות ט
אות י
אות יא
אות יב
אות יג
אות יד
אות טו
אות טז
אות יז
אות יח
אות יט
אות כ
אות כא
אות כב
אות כג
אות כד
אות כה
אות כו

תשעה באב ותעניות ה :

ראש השנה א

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה

ראש השנה ב:

אות א

אות ב

אות ג

אות ד

אות ה

אות ו

אות ז

אות ח

אות ט

ראש השנה ג:

אות א

אות ב

אות ג

ראש השנה ד:

אות א

אות ב

אות ג

אות ד

אות ה

אות ו

אות ז

אות ח

אות ט

אות י

ראש השנה ה:

אות א

אות ב

אות ג

אות ד

אות ה

אות ו

אות ז

אות ח

אות ט

אות י

אות יא

אות יב

אות יג
אות יד
אות טו
אות טז
אות יז

ראש השנה ו:

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח
אות ט
אות י
אות יא
אות יב
אות יג
אות יד
אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח
אות ט

יום הכפורים א

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו

יום הכפורים ב:

אות א

אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו

סוכה א

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו

סוכה ב:

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה

סוכה ג:

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו

סוכה ד:

אות א
אות ב
אות ג

סוכה ה:

אות א
אות ב
אות ג
אות ד

סוכה ו:

אות א

אות ב

אות ג

אות ד

אות ה

אות ו

אות ז

אות ח

אות ט

אות י

אות יא

אות יב

אות יג

אות יד

סוכה ז:

אות א

אות ב

אות ג

אות ד

אות ה

אות ו

אות ז

אות ח

אות ט

אות י

אות יא

אות יב

אות יג

אות יד

אות טו

אות טז

לולב ואתרוג א

אות א

אות ב

לולב ואתרוג ב:

אות א

אות ב

אות ג
אות ד
אות ה
אות ו

הושענא רבה א

הושענא רבה ב:

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה

חנוכה א

אות א
אות ב

חנוכה ב:

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו

חנוכה ג:

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח
אות ט

חנוכה ד:

אות א
אות ב

אות ג
אות ד
אות ה
אות ו

חנוכה ה:
אות א

חנוכה ו:

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח
אות ט
אות י

ארבע פרשיות

אות א
אות ב
אות ג

פורים א

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז

פורים ב:

אות א

פורים ג:

אות א
אות ב

אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח
אות ט
אות י
אות יא
אות יב

פורים ד:

אות א
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח

פורים ה:

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח
אות ט
אות י
אות יא
אות יב
אות יג
אות יד
אות טו
אות טז
אות יז
אות יח
אות יט
אות כ
אות כא

[אות כב](#)

[אות כג](#)

[פורים ו:](#)

[אות א](#)

[אות ב](#)

[אות ג](#)

[אות ד](#)

[אות ה](#)

[אות ו](#)

[אות ז](#)

[אות ח](#)

[אות ט](#)

[אות י](#)

[אות יא](#)

[אות יב](#)

[אות יג](#)

[אות יד](#)

[אות טו](#)

[אות טז](#)

[אות יז](#)

[אות יח](#)

[אות יט](#)

[אות כ](#)

[שבת א:](#)

ענין ענג שבת. דהינו שחיבים לאכל שלש סעודות בשבת:

על-פי מה שכתב אדונינו מורנו ורבינו במאמר פתח רבי שמעון בסימן (ס) עין שם היטב כל המאמר. כי בשבת זוכין לבחינת התבוננות הזאת שהיא אוריתא דעתיקא שזוכין על-ידי שבת, בחינת אז תתענג על ד' הנאמר בשבת. כמו שכתב רבינו במקום אחר. ועל-כן נקרא התבוננות הזאת אוריתא דעתיקא. הינו שהוא התורה שזוכין על-ידי בחינת עתיק בחינת אריכות ימים כמבאר במאמר הנ"ל עין שם. ועל-כן זוכין לזה בשבת. כי שבת היא בחינת יראה בחינת ירא שבת. וזהו בראשית ירא שבת. על-ידי

בַּחֲנִינֵת יָרָא שַׁבַּת הַנִּי"ל זֹכִינְ לַבְּחִינֵת הַתּוֹרָה הַנִּי"ל. שֶׁהִיא בַּחֲנִינֵת בְּרֵאשִׁית.
כִּי בְּרֵאשִׁית הִיא בַּחֲנִינֵת תּוֹרָה עֲלִיוֹנָה מְאֹד, בַּחֲנִינֵת תּוֹרַת ד'. שֶׁהִיא בַּחֲנִינֵת
הַתְּבוּנָנוֹת הַנִּי"ל. כְּמוֹבָא בְּמֵאמְרֵי הַחוֹתְמוֹת בְּסִימָן כב) בְּרֵאשִׁית בְּרֵא
מֵאמְרֵי וַחֲצֵי מֵאמְרֵי. בַּחֲנִינֵת תּוֹרַת ד' וְתוֹרַתוֹ עֵינֵי שָׁם. וְעַל-כֵּן עַל-יַדֵּי שַׁבַּת
זֹכִינְ לַעֲשִׁירוֹת גְּדוֹל. כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה כָּל הַמְּעַנֵּג אֶת
הַשַּׁבַּת זֹכָה לְנַחְלָה בְּלֵי מִצְרַיִם. שֶׁהוּא בַּחֲנִינֵת נַחֲלַת יַעֲקֹב שֶׁזָּכָה לָזֶה גַם
כֵּן עַל-יַדֵּי בַּחֲנִינֵת יָרָאָה כְּמוֹ שֶׁמְבַאֵר לְמַעֲלָה. וְעַקֵּר תְּלוּי בְּעַנְג שַׁבַּת דְּוָקָא.
הֵינּוּ אֲכִילַת שַׁבַּת כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה כָּל הַמְּעַנֵּג אֶת
הַשַּׁבַּת וְכוּ'. הַמְּעַנֵּג דְּיָקָא הֵינּוּ אֲכִילַת שַׁבַּת. כִּי אֲכִילַת שַׁבַּת הוּא בַּחֲנִינֵת
הַתְּעוֹרְרוֹת הַשְּׁנָה. כִּי עַל-יַדֵּי אֲכִילַת שַׁבַּת זֹכִינְ לְהַפְּנִים בַּחֲנִינֵת חֲכָמַת
אָדָם תְּאִיר פְּנָיו. בַּחֲנִינֵת אֲנָפִין נְהִירִין שְׂזֹכִינְ דְּוָקָא עַל-יַדֵּי אֲכִילַת שַׁבַּת.
הַפֶּךְ אֲכִילַת חַל שְׁעַל-יַדֵּי זֶה אוֹבְדִין חַס וְשְׁלוֹם הַפְּנִים כְּמוֹבָא בְּמֵאמְרֵי
שֶׁאֲלוּ אֶת רַבִּי יוֹסִי בֶן קִיסְמָא אֵימַתִּי בּוֹ דְּדוֹד בָּא בְּסִימָן נו) עֵינֵי שָׁם. נִמְצָא
כְּשֶׁזֹּכִינְ לְהַפְּנִים עַל-יַדֵּי אֲכִילַת שַׁבַּת. נִמְצָא שֶׁהָאֲכִילָה שֶׁל שַׁבַּת הוּא
בַּחֲנִינֵת הַתְּעוֹרְרוֹת הַשְּׁנָה. כִּי הַחֲזָרַת הַפְּנִים הוּא הַתְּעוֹרְרוֹת הַשְּׁנָה כְּמוֹ
שֶׁמְבַאֵר שָׁם. וְעַל-כֵּן כְּשֶׁחָל רֹאשׁ הַשְּׁנָה בַּשַּׁבַּת אֵין תּוֹקְעִין בְּשׁוֹפָר, כִּי שׁוֹפָר
הוּא בַּחֲנִינֵת הַתְּעוֹרְרוֹת הַשְּׁנָה כְּמוֹ שֶׁמְבַאֵר שָׁם. וְזֶה בַּחֲנִינֵת הַתְּאֲדָמוֹת פְּנֵי
הַתּוֹקֵעַ בַּחֲנִינֵת הַחֲזָרַת הַפְּנִים עַל-יַדֵּי הַשׁוֹפָר. וְעַל-יַדֵּי זֶה נוֹפֵל יָרָאָה כְּמוֹ
שֶׁמְבַאֵר שָׁם. וּבַשַּׁבַּת אֵין צְרִיכִים לָזֶה. כִּי שַׁבַּת בְּעַצְמוֹ הוּא בַּחֲנִינֵת
הַתְּעוֹרְרוֹת הַשְּׁנָה עַל-יַדֵּי אֲכִילַת שַׁבַּת כְּנִי"ל. נִמְצָא שְׁעַל-יַדֵּי אֲכִילַת שַׁבַּת
זֹכִינְ לְיָרָאָה. כִּי הַתְּגָלוֹת הַיָּרָאָה עַל-יַדֵּי הַתְּעוֹרְרוֹת הַשְּׁנָה כְּמוֹ שֶׁמְבַאֵר
שָׁם. וְעַל-כֵּן חִיבִים לֵאכֹל בַּשַּׁבַּת שְׁלֹשׁ סְעֻדוֹת כְּנֶגֶד שְׁלֹשָׁה קוּי הַיָּרָאָה שֶׁהֵם
שְׁלֵמוֹת הַיָּרָאָה. כִּי הַשְּׁלֹשׁ סְעֻדוֹת הֵם בַּחֲנִינֵת עֵתִיקָא וְזַעִיר אֲנָפִין וַחֲקֵל
תְּפוּחִין כִּיְדוּעַ לְכָל. וְהֵם בַּחֲנִינֵת שְׁלֹשָׁה קוּי הַיָּרָאָה. כִּי מוֹרָא שֶׁל הָרֵב
שֶׁהוּא מוֹרָא שְׁמַיִם שֶׁהוּא בַּחֲנִינֵת חֲכָמָה בִּינָה דַעַת כְּמוֹ שֶׁמְבַאֵר שָׁם. זֶה
בַּחֲנִינֵת עֵתִיקָא שֶׁהוּא בַּחֲנִינֵת מַחִין. וּמוֹרָא שֶׁל הַתְּלָמוֹד שֶׁהוּא נִמְשַׁכֵּת בְּכָל
חֲלָקֵי הַלְמוּד בַּחֲנִינֵת אוֹרִיתָא תְּלִיתָאִי. זֶה בַּחֲנִינֵת זַעִיר אֲנָפִין שְׁמַשֵּׁם
הַתּוֹרָה. כְּמוֹבָא בְּפִתְּבִים. וּבַחֲנִינֵת מוֹרָא הֵבֵן שֶׁהִיא נִמְשַׁכֵּת בְּהַעֲשִׁירוֹת זֶה
בַּחֲנִינֵת חֲקֵל תְּפוּחִין שֶׁהוּא בַּחֲנִינֵת מְלָכוֹת שְׁמַשֵּׁם הַעֲשִׁירוֹת. וְזֶה שֶׁאֲמָרוּ
רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה כָּל הַמְּעַנֵּג אֶת הַשַּׁבַּת הֵינּוּ אֲכִילַת שְׁלֹשׁ סְעֻדוֹת
שֶׁהֵם בַּחֲנִינֵת עֲדוֹן נְהַר גֵּן שֶׁהֵם בַּחֲנִינֵת שְׁלֹשָׁה קוּי הַיָּרָאָה
הַנִּי"ל כְּנִי"ל. עַל-יַדֵּי זֶה זֹכִינְ לְנַחֲלַת יַעֲקֹב. נַחֲלָה בְּלֵי מִצְרַיִם. הֵינּוּ עֲשִׁירוֹת
מִפְּלֶג. שְׁנִמְשָׁךְ לְתוֹךְ בַּחֲנִינֵת יָרָאָה ד' תּוֹסִיף יָמִים. כְּמוֹ שֶׁמְבַאֵר שָׁם עֵינֵי
שָׁם. נִמְצָא שֶׁהַשְּׁלֹשׁ סְעֻדוֹת הֵם בַּחֲנִינֵת הַתְּגָלוֹת שְׁלֵמוֹת הַיָּרָאָה שֶׁהוּא
בַּחֲנִינֵת שׁוֹפָר כְּנִי"ל. וְעַל-כֵּן הַשְּׁלֹשׁ סְעֻדוֹת מְכֻנָּים כְּנֶגֶד שְׁלֹשָׁה אָבוֹת כְּמוֹ
תַּשׁ"ר שֶׁהֵם גַּם כֵּן כְּנֶגֶד הַשְּׁלֹשָׁה אָבוֹת. כִּי הֵם בַּחֲנִינֵת אַחַת כְּנִי"ל. וְעַל-כֵּן
בַּשַּׁבַּת אֵין תּוֹקְעִין בְּשׁוֹפָר. כִּי בַּחֲנִינֵת תְּקִיעַת שׁוֹפָר שֶׁהֵם תַּשׁ"ר נַעֲשֶׂה עַל-
יַדֵּי שְׁלֹשׁ סְעֻדוֹת הֵינּוּ אֲכִילַת שַׁבַּת בַּחֲנִינֵת עֲנַג שַׁבַּת כְּנִי"ל:

וְזֶה בַּחֲנִינֵת נְשָׁמָה יִתְרָה שְׂזֹכִינְ בַּשַּׁבַּת. הֵינּוּ בַּחֲנִינֵת אַרְיִכוֹת הַנְּשִׁימָה. שֶׁבָּא
עַל-יַדֵּי בַּחֲנִינֵת יָרָאָה בַּחֲנִינֵת יָרָאָה שַׁבַּת. וְעַל-כֵּן בְּלִילֵי שַׁבַּת הוּא זְמוֹן גְּשָׁמִים
כִּי הֵם בָּאִים מֵאַרְיִכוֹת הַנְּשִׁימָה. וְזֶה שֶׁאֲנֹנוּ אוֹמְרִים בְּנִשְׁמַת הַמְּעוֹרָר
יִשְׁנִים וְהַמְּקִיץ נִרְדָּמִים. וְעַל-יַדֵּי זֶה הַמְּשִׁיחַ אֱלֹמִים. כְּמוֹ שֶׁמְבַאֵר שָׁם. עַל

יְדֵי הַתְּעוֹרְרוֹת הַשָּׁנָה. וְעַל-יְדֵי זֶה נַעֲשֶׂה בְּחִינַת לְהַתִּיר פְּיֵה אֱלֹמִים עֵינַי
שָׁם. וְעַל-יְדֵי זֶה זֹכִין לִירְאָה. שְׁעַל-יְדֵי זֶה בְּחִינַת נְשֻׁמַּת כָּל חַי תִּבְרָךְ
בְּחִינַת נְשֻׁמָּה יִתְרָה בְּחִינַת אֲרִיכוֹת הַנְּשִׁימָה כַּנִּ"ל. וְעַל-כֵּן זְמַן הַזְּוֹג בְּלִיל
שַׁבָּת כִּי כַח הַדְּבֹר בָּא לְכָלִי הוֹלְדָה בְּחִינַת לְהַתִּיר פֶּה עֲקָרוֹת. עֵינַי שָׁם
הַיֵּטֵב כָּל הַמְּאָמֵר :

שבת ב:

על-פי המאמר וביום הבכורים של רבי יהודה הינדואה משתעי (בלקוטי
תנינא סימן ד) עין שם כל המאמר היטב:

והנה על-פי הנאמר שם מובן היטב. טעם אסור ל"ט מלאכות בשבת כי
בשבת הוא התגלות שרש הרצון מצח הרצון שנתגלה בשבת במנחה שאז
היתה הסתלקות משה. ומאחר שאז נתגלה הרצון מזה נעשה יראה וזה
בחינת ירא שבת כי בשבת נעשה יראה על-ידי התגלות הרצון כנ"ל. ועל-
ידי היראה נשפע חסד. ואזי אין צריכין לעשות שום מלאכה כי נתקיים
העולם בחסדו ועל-כן אסור לעשות שום מלאכה בשבת. כי פוגם בכבוד
שבת שאז נשפע חסד גדול. ונתקיים העולם בלי אתערותא דלתתא כלל
נמצא כמו שבחדוש העולם בעת שברא ה' יתברך את העולם ברא בששת
ימי המעשה וביום השביעי שבת ונח כמו כן עתה בקיום העולם אנו עושין
מלאכות בששת ימי המעשה שהוא בחינת אתערותא דלתתא קיום
העולם ובשבת אסור לנו לעשות מלאכה. כי אז נשפע החסד. ואין צריכין
לאתערותא דלתתא כלל. בשביל קיום העולם. כי נתקיים העולם בחסדו
ועל-כן חייב לאכל שלש סעודות בשבת. כי אלו השלש סעודות הם כנגד
השלשה ימים טובים. שהם בחינת התגלות הרצון כמו שמבאר שם. כי
איתא. ששלש סעודות של שבת הם כנגד שלשה אבות. וכן שלשה ימים
טובים הם גם כן כנגד שלשה אבות אברהם יצחק ויעקב כי כל הימים
טובים מקבלים משבת ובשביל זה נקרא שבת תחלה למקראי קדש. כי
שבת הוא ראש והתחלה לכל המקראי קדש שכלם מקבלים משבת. כי
הימים טובים הם בחינת התגלות הרצון כמבאר שם ושבת הוא בחינת
רצון שברצונות שרש הרצון ששם מקשרים כל הרצונות כמו שמבאר שם.
נמצא שכל הימים טובים שהם בחינת מקראי קדש מחמת שהם קוראים
את הרצון הם מקבלים משבת שהוא בחינת שרש הרצון כנ"ל. וזהו
שנקרא שבת תחלה למקראי קדש. למקראי קדש דיקא כי הימים טובים
נקראים מקראי קדש. על-ידי שהם קוראים את הרצון כמו שמבאר שם
ושבת הוא תחלה למקראי קדש. כי התגלות הרצון שזה בחינת מקרא
קדש הם צריכים לקבל כח משבת שהוא שרש הרצון כנ"ל נמצא שכל

השלשה ימים טובים מקבלים משבת. ועל-כן גם בשבת בעצמו מקימים שלש סעודות כנגד שלשה הימים טובים הנ"ל כי שלש סעודות של שבת הם בחינת התגלות הרצון. כי שלש סעודות הם נלמדו מפיסוק אכלוהו היום וכו' הנאמר בפרק. נמצא שאכילת שבת הוא זכר למן שמשם אנו למדין השלש סעודות. וכמבאר בשלחן ערוך שראוי לעשות בסעודות שבת זכר למן כגון לאכל מולייתא. וכן הפת בין שני מפות כמו המן. נמצא כשאנו אוכלין בשבת אנו מעידין שאכלו ישראל את המן שהיה בו אותות נוראות שירד בששת ימים ובשבת לא ירד. ועל-כן על-ידי אכילת שבת נתגלה הרצון שהכל ברצונו יתברך. כי עקר קדשת שבת הוא האכילה של שבת כמובא בדברי רבנו נרו יאיר ושבת הוא התגלות הרצון כנ"ל. כי שבת מורה על חדוש העולם שהי' יתברך ברא את העולם ברצונו כמובא. נמצא שעל-ידי אכילת שבת שזהו עקר כבוד שבת. כי על-ידי בטול מלאכה לבד אין נפר כבוד שבת כל כך על-ידי שב ואל תעשה. רק על-ידי כבוד שבת דהינו שלש סעודות של שבת בזה נתגלה כבוד קדשת שבת שהוא מורה על חדוש העולם כי הוא זכר למן שהיה בו אותות נוראות. נמצא שנתגלה בזה הרצון. שהכל ברצונו יתברך. כי הוא יתברך חדש העולם ברצונו. ועושה בה ברצונו כנ"ל. ועל-כן הם שלש סעודות כנגד שלשה ימים טובים שהם התגלות הרצון שכלם מקבלים משבת כנ"ל:

שבת ג:

ענין קדשת שבת. וענין ל"ט מלאכות:

על-פי המאמר ויהי מקץ כי מרחמם ינהגם וכו' עין שם כל המאמר פלו מראשו לסופו. וכבר דברנו ממנו כמה פעמים והכלל בקצור כי ישראל עם קדוש צריכין מנהיג אמתו שיהיה לו רחמנות גדול עליהם. ועקר רחמנות הוא להאיר בהם הדעת ולהוציאם מעונות הבאים על-ידי הרוח שטות. כי זה עקר הרחמנות ואפלו כשהנשמה מסתלקת למעלה למעלה עקר שלמותה הוא שתהיה למטה גם כן וכו' וכו'. ועל-כן צריך כל אחד להשתדל להשאיר דעתו אחריו בעולם הזה וכו' ועל-כן צריכין להשאיר בעולם הזה בן ותלמיד שאיר בהם דעתו וכו' וכו'. ועל-ידי זה זוכין להארת המקיפין שהם עקר שעשוע עולם הבא בחינת שפע הכתר. בחינת מה רב טובך וכו' מה דיקא. בחינת מה חמית מה פשפשתי וכו' וצריך שיהיה לו בחינת כל שיוכל להאיר בדרי מעלה ודרי מטה וכו'. כי צריך להראות להגדולים בחינת דרי מעלה שעדין אינם יודעין כלל בידיעתו יתברך. בחינת מה חמית וכו' בחינת איה מקום כבודו וכו'. ולהפך לדרי מטה שהם בחינת בני אדם השוכנים במדרגה התחתונה מאד חס ושלום.

צָרִיכִין לְעוֹרְרֵם וְלְהַקִּיצֵם שְׁלֹא יִתְיַאֲשׁוּ חֵס וְשְׁלוֹם. וְלִגְלוֹת לָהֶם כִּי הִ' עִמָּם וְאַצְלָם וְכוּ', כִּי מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ וְכוּ'. וְצָרִיךְ לְכַלֵּל עֲלִיוֹן בְּתַחֲתוֹן וְתַחֲתוֹן בְּעֲלִיוֹן וְכוּ' שֶׁהַתְּלַמִּיד יִהְיֶה נֶכְלָל בְּבֵן וְהַבֵּן בְּתַלְמִיד וְכוּ'. וְעַל-יָדֵי כְּלָלִיּוֹת בֵּן וְתַלְמִיד עַל-יָדֵי זֶה זֹכִיךְ לְקַבֵּל בְּשַׁעַת הָאֲכִילָה הָאֶרֶת הָרְצוֹן וְכוּ' כִּי עֵקֶר הַפְּרִנָּסָה נִמְשָׁךְ עַל-יָדֵי הַמְּלָכוֹת. שֶׁהִיא בְּחִינַת יִרְאָה שֶׁמְקַבֵּלַת הַפְּרִנָּסָה מֵהַיָּדִים שֵׁשׁ בָּיִם הַחֲכָמָה שֶׁנֶּעֱשֶׂה מֵהָאֶרֶת בֵּן וְתַלְמִיד וְשֵׁם מְאִיר בְּחִינַת הָרְצוֹן שֶׁהוּא בְּחִינַת הַמְּקִיפִין הַנִּי"ל וְכוּ'. עַל-כֵּן יְכוּלִין לְקַבֵּל בְּשַׁעַת הָאֲכִילָה הָאֶרֶת הָרְצוֹן בְּחִינַת עֵינֵי כָל אֱלֹהִים יִשְׁבְּרוּ וְאַתָּה נוֹתֵן לָהֶם אֶת אֲכָלָם בְּעֵתוֹ וְכוּ' עַיִן שֵׁם כָּל זֶה הֵיטֵב הֵיטֵב בְּסֵפֶר לְקוּטֵי מוֹהֲרֵי תַנְיָנָא (בְּסִימָן ז):

אות א

וְזֶה בְּחִינַת שַׁבַּת קִדְשׁ. כִּי שַׁבַּת הוּא מַעֲיֵן עוֹלָם הַבָּא. וְאִז מְאִירִין בְּחִינַת הַמְּקִיפִים הַנִּי"ל. שֶׁהֵם בְּחִינַת שְׁפַע הַכֶּתֶר שֶׁהֵם עֵקֶר שְׁעֵשׂוּעַ עוֹלָם הַבָּא וְכוּ' כַּנִּי"ל. כִּי בְּשַׁבַּת עוֹלָיִן עַד הַכֶּתֶר בְּחִינַת אֵיחָה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ וְכוּ' כַּיְדוּעַ. כִּי עֵקֶר הָאֶרֶת הַדְּעֵת שֶׁהוּא בְּחִינַת הָאֶרֶת בֵּן וְתַלְמִיד הוּא בְּשַׁבַּת. כִּי שַׁבַּת הוּא בְּחִינַת דְּעֵת כַּיְדוּעַ. בְּחִינַת לְדַעַת כִּי אֲנִי הִ' מְקַדְּשֶׁכֶם. כִּי שַׁבַּת יָמֵי הַחֹל הֵם בְּחִינַת שְׁטוּ הָעַם וְלְקַטוּ בְּשִׁטוּתָא כְּמוֹ שֶׁאֵיתָא בְּזִהַר הַקְּדוּשָׁה. וּבְשַׁבַּת מְאִיר הַדְּעֵת בְּחִינַת אֵתָה הָרֵאֶת לְדַעַת כִּי הִ' הוּא אֱלֹקִים כִּי עֵקֶר הַתְּגָלוֹת וְדַבְּקוֹת אֱלֹקוֹת הוּא בְּשַׁבַּת. כִּי בְּהִ' בְּיוֹמָא יִשְׂרָאֵל מֵתְאַחֲדִין בְּהִ' בְּמִלְכָא וְכוּ'. וְעַל-כֵּן עֵקֶר הַלְמוּד שֶׁהֵרֵב מְאִיר בְּבָנָיו וְתַלְמִידָיו דְּעֵתוֹ הוּא בְּשַׁבַּת. כִּי אִז עֵקֶר הַתְּגָלוֹת חֲדוּשֵׁי תוֹרָה שֶׁמְגַלֶּה הַחֲכָם וְהֵרֵב שֶׁבְּדוֹר שְׁעַל-יָדֵי זֶה מְאִיר בְּהֵם דְּעֵתוֹ וּמְגַלֶּה לָהֶם כִּי הִ' הוּא הָאֱלֹקִים כִּי עֵקֶר הָאֶרֶת הַדְּעֵת הוּא בְּשַׁבַּת. שַׁבַּת הִיא בְּחִינַת מְשִׁיחַ. בְּחִינַת יִשְׁמַח מְשִׁיחַ בְּמִתְנַת חֶלְקוֹ וְכוּ' שְׂאוֹמְרִים בְּשַׁבַּת. וּמְשִׁיחַ הוּא בְּחִינַת הָרֵב שֶׁבְּדוֹר שֶׁמְאִיר הַדְּעֵת בְּבֵן וְתַלְמִיד. כְּמַבְאָר בַּמְּאֵר הַנִּי"ל נִמְצָא שֶׁבְּשַׁבַּת זֹכִיךְ לְבְּחִינַת הַמְּקִיפִים הַנִּי"ל. שֶׁהֵם שְׁפַע הַכֶּתֶר בְּחִינַת עוֹלָם הַבָּא. בְּחִינַת אֵיחָה בְּחִינַת מֵה וְכוּ'. כִּי אִז הוּא בְּחִינַת הָאֶרֶת בֵּן וְתַלְמִיד כַּנִּי"ל. שְׁעַל זֶה זֹכִיךְ לְמְקִיפִים וְכוּ' הַנִּי"ל:

אות ב

ועל-ידי הארת בן ותלמיד על-ידי זה זוכין לקבל בשעת האכילה הארת הרצון פני"ל. כמבאר היטב במאמר הנ"ל עין שם וזה בחינת אכילת שבת שהוא עקר כבוד שבת בחינת ענג שבת כי אז בשבת קדש האכילה יקרה מאד מאד. כי אז זוכין על-ידי האכילה להארת הרצון. כי אז בשבת מאיר בחינת הארת בן ותלמיד. שעל-ידי זה זוכין להארת הרצון פני"ל. ועקר הארת הרצון זוכין לקבל בשעת האכילה דיקא. כמבאר במאמר הנ"ל ועל-כן בשבת האכילה יקרה מאד. כי אז מקבלין בשעת האכילה הארת הרצון שהוא בחינת עולם הבא ועל-כן עקר ענג שבת הוא האכילה של שבת. כי על-ידי האכילה של שבת זוכין לקבל הארת הרצון שהוא בחינת עולם הבא. שזה עקר בחינת ענג שבת שהוא מעין עולם הבא. בחינת אז תתענג על ה' והאכלתיה וכו' :

אות ג

ועל-כן עקר הפרנסה והברכה נמשכת משבת על-ידי אכילה של שבת. שהיא ענג שבת כמו שאיתא בזהר הקדוש בגין דמנה מתברכין כל שתא יומין ובג"כ בעי לסדרא פתורא בליה דשבתא בנהמי ומזוני בגין דיתברכין מנה כל שתא יומין עלאין וכו' כי עקר הפרנסה נמשך מבחינת הארת הרצון. הינו מבחינת הארת בן ותלמיד שהוא בחינת ים החכמה שמשם מקבלת המלכות בחינת יראה הפרנסה מהידיים שיש בים החכמה פני"ל ועל-כן על-ידי ענג שבת שעל-ידי זה זוכין להארת הרצון על-ידי זה מתברכין כל הששת ימים כי עקר הפרנסה נמשך משם. מבחינת הארת הרצון בחינת פותח את ידך ומשביע לכל חי רצון כמבאר במאמר הנ"ל :

אות ד

ומחמת שבשבת זוכין להארת הרצון ומשם נמשך כל הברכה והפרנסה לכל ששת ימי המעשה על-כן אסור בשבת לעשות שום מלאכה בעולם. כי אז הוא בחינת בטול כי אז הוא רק בחינת רצון. בחינת באהבה וברצון הנחלתנו ואז מקבלין כל הפרנסה רק על-ידי בחינת הארת הרצון. שהוא בחינת בטול שאין שם שום עבדא ושום עשיה בעולם כלל ומשם דיקא מבחינת הארת הרצון שהוא בחינת שבת בחינת בטול כל המלאכות משם

דִּיקָא מְקַבְּלִין כָּל הַפְּרָנְסָה כַּנִּי"ל. כִּי עֵקֶר הַפְּרָנְסָה הוּא רַק מִבְּחִינַת הָאֶרֶת הָרְצוֹן כַּנִּי"ל. וְכָל שֵׁשֶׁת יָמֵי הַמַּעֲשֶׂה אֵין לָהֶם שׁוּם חֵיוֹת וְשִׁפְעַ וּבִרְכָה כִּי אִם עַל-יָדֵי מַה שְׁמֻקְבָּלִין הַשִּׁפְעַ בְּשַׁבַּת מִבְּחִינַת הָאֶרֶת הָרְצוֹן שְׁמֻשָּׁם עֵקֶר הַבִּרְכָה וְהַפְּרָנְסָה. נִמְצָא שְׁכָל הַלִּי"ט מְלָאכוֹת וְכָל הָעֲבָדוֹת וְהָעֲשִׂיּוֹת שְׁעוֹשִׂין בְּשֵׁשֶׁת יָמֵי הַמַּעֲשֶׂה. אֵין לָהֶם שׁוּם חֵיוֹת וְאֵי אֶפְשָׁר לְהַמְשִׁיךְ הַפְּרָנְסָה עַל יָדָם. כִּי אִם עַל-יָדֵי שְׁמֻקְבָּלִין מִשַּׁבַּת. מִבְּחִינַת הָאֶרֶת הָרְצוֹן שֶׁהוּא בְּחִינַת בְּטוּל כָּל הַמְּלָאכוֹת כַּנִּי"ל. שְׁמֻשָּׁם עֵקֶר הַפְּרָנְסָה כַּנִּי"ל וְזֶה צָרִיךְ כָּל אָדָם לְדַעַת וּלְהֶאֱמִין בְּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה. כִּי לֹא בִכַח יִגְבֵּר אִישׁ שְׂאִין הַמְשַׁכֵּת הַפְּרָנְסָה עַל-יָדֵי הָעֲבָדוֹת וְהָעֲשִׂיּוֹת גְּשָׁמִיּוֹת חֵס וְשָׁלוֹם עַל-יָדֵי הַמַּשָּׂא וּמִתָּן וְהַלִּי"ט מְלָאכוֹת חֵס וְשָׁלוֹם. רַק עֵקֶר הַפְּרָנְסָה הוּא עַל-יָדֵי בִרְכַת ה' שְׁנִמְשָׁךְ מִשַּׁבַּת דִּיקָא מִבְּחִינַת הָאֶרֶת הָרְצוֹן כַּנִּי"ל וְכִשְׂיֻדְעִין זֹאת בְּאֱמֶת וּבְאֱמוּנָה שְׁלֵמָה שְׁכָל הָעֲבָדוֹת וְהָעֲשִׂיּוֹת שְׁעוֹשִׂין בְּיָמֵי הַחֹל בְּשִׁבִיל פְּרָנְסָה אֵי אֶפְשָׁר לְהַמְשִׁיךְ הַפְּרָנְסָה עַל יָדָם. כִּי אִם עַל-יָדֵי מַה שְׁמֻקְבָּלִין מִשַּׁבַּת מִבְּחִינַת הָאֶרֶת הָרְצוֹן. שְׁשָׁם הוּא בְּחִינַת בְּטוּל כָּל הַמְּלָאכוֹת כַּנִּי"ל עַל-יָדֵי זֶה מִמְשִׁיכִין הַקִּדְשָׁה שֶׁל שַׁבַּת לְשֵׁשֶׁת יָמֵי הַחֹל. וְעַל-יָדֵי זֶה מְקַדְּשִׁין שֵׁשֶׁת יָמֵי הַמַּעֲשֶׂה בְּבְחִינַת קִדְשַׁת שַׁבַּת. וְעַל-יָדֵי זֶה מְבָרְרִין וּמְזַכְּכִין כָּל הַלִּי"ט מְלָאכוֹת מִזְהֻמַּת הַנְּחַשׁ מִבְּחִינַת לִי"ט קְלָלוֹת כִּי זֹכִין עַל-יָדֵי זֶה שִׁיְהִיו כָּל הַלִּי"ט מְלָאכוֹת בְּבְחִינַת מְלָאכַת הַמְשַׁכָּן שְׁשָׁם הָיוּ כָּל הַלִּי"ט מְלָאכוֹת. וְכִשְׁעוֹשִׂין הַלִּי"ט מְלָאכוֹת בְּבְחִינַת מְלָאכַת הַמְשַׁכָּן אֲזִי כָּל הַלִּי"ט מְלָאכוֹת הֵם בְּבְחִינַת ט"ל אִוְרוֹת כְּמוֹבָא בְּדַבְּרֵי רַבְּנוּ זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה בְּמָקוֹם אַחֵר. ט"ל אִוְרוֹת זֶה בְּחִינַת הָאֶרֶת הָרְצוֹן בְּחִינַת טַלְלֵי רְצוֹן כִּי זֹכִין לְקַבֵּל הָאֶרֶת הָרְצוֹן מִשַּׁבַּת לְשֵׁשֶׁת יָמֵי הַמַּעֲשֶׂה וְעַל-יָדֵי זֶה כָּל הַלִּי"ט מְלָאכוֹת הֵם בְּבְחִינַת רְצוֹן שְׁמֻשָּׁם עֵקֶר הַפְּרָנְסָה כַּנִּי"ל בְּבְחִינַת ט"ל אִוְרוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת רְצוֹן כַּנִּי"ל. וְאֲזִי כִשְׂזֹכִין לַעֲשׂוֹת כָּל הַמַּשָּׂא וּמִתָּן וְהַלִּי"ט מְלָאכוֹת בְּבְחִינַת זו. אָף-עַל-פִּי שְׁעוֹשֶׂה מַשָּׂא וּמִתָּן וְלִי"ט מְלָאכוֹת אֵינוֹ נִחְשָׁב בְּשָׁם עֲשִׂיָה כָּלֵל, כִּי בְּבְחִינַת זו צָרִיכִין לַעֲשׂוֹת מַשָּׂא וּמִתָּן וְלִי"ט מְלָאכוֹת לְהָרִים יָדָיו לַה'. וְלִשְׁעַבְד כָּל מַחְשַׁבְתּוֹ וְדַבּוּרוֹ וְעֲשִׂיתּוֹ לַה' יִתְבָּרַךְ בְּבְחִינַת גּוֹל עַל ה' דִּרְכָּךְ וְיִכּוֹנוּ מַעֲשִׂיךְ לְהֶאֱמִין בְּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה שְׂאִין הָאָדָם עוֹשֶׂה כָּלֵל. רַק שְׂאֵנוּ מְחַיְבִים לַעֲשׂוֹת אֵיזָה עֶסֶק בְּמַשָּׂא וּמִתָּן וּמְלָאכָה מְחַמַּת שְׁכּוֹן רְצוֹנוֹ. כִּי יֵשׁ בְּזֶה סוּדוֹת וְכּוֹנוֹת גְּדוּלוֹת. בְּכָל עֲנִינֵי מַשָּׂא וּמִתָּן וּמְלָאכוֹת. וְכִמוֹ שֵׁישׁ כְּוֹנוֹת וְסוּדוֹת בְּכָל הַמְצוֹת שֶׁבַתּוֹרָה כְּמוֹ כֵּן יֵשׁ סוּדוֹת נוֹרָאוֹת וְנִפְלְאוֹת בְּכָל הַלִּי"ט מְלָאכוֹת. כִּי מְבָרְרִין בְּרוּרִים וְנִיצוּצוֹת הַקִּדּוּשִׁים עַל-יָדֵי הַמַּשָּׂא וּמִתָּן וּמְלָאכוֹת כַּיְדוּעַ. וּבְשִׁבִיל זֶה לְבַד צָרִיכִין לַעֲשׂוֹת מַעֲט מַשָּׂא וּמִתָּן אוֹ אֵיזָה מְלָאכָה. כִּי כֵּן צָוָה ה' יִתְבָּרַךְ כְּמוֹ שְׂאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה. טוֹב תּוֹרָה עִם דִּרְךְ אֶרֶץ. אֲבָל בְּאֱמֶת אֵין הָאָדָם עוֹשֶׂה כָּלֵל. וְאֵין הַפְּרָנְסָה נִמְשַׁכֵּת עַל-יָדֵי עֲשִׂיּוֹת הַגְּשָׁמִיּוֹת כָּלֵל. כִּי אִם אֲדַרְבָּא עֵקֶר הַפְּרָנְסָה וְהַבִּרְכָה נִמְשַׁכֵּת עַל-יָדֵי בְטוּל הַלִּי"ט מְלָאכוֹת. דְּהֵינּוּ עַל-יָדֵי הָאֶרֶת הָרְצוֹן שֶׁהוּא בְּחִינַת שַׁבַּת דְּמִנָּה מִתְבָּרְכִין כָּל שְׂתָא יוֹמִין. נִמְצָא שְׁכָל הַלִּי"ט מְלָאכוֹת דְּקִדְשָׁה שֶׁהֵם בְּחִינַת ט"ל אִוְרוֹת. בְּחִינַת מְלָאכַת הַמְשַׁכָּן הֵם מְקַבְּלִין הַפְּרָנְסָה מִבְּחִינַת בְּטוּל הַלִּי"ט מְלָאכוֹת. דְּהֵינּוּ מִבְּחִינַת הָאֶרֶת הָרְצוֹן שְׁמֻשָּׁם עֵקֶר הַפְּרָנְסָה שֶׁהוּא בְּחִינַת שַׁבַּת כַּנִּי"ל. וְעַל-כֵּן נֶאֱמַר בְּמְלָאכַת הַמְשַׁכָּן הוֹקֵם הַמְשַׁכָּן. תַּעֲשֶׂה הַמְּנוֹרָה וְכוּ'.

וְכִיּוֹצֵא בְּזֶה כִּי הַמְּלֹאכָה הִיְתָה נְעִשִׂית מֵאֵלֶיהָ כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה וְכַמְבֹאֵר הֵיטֵב בְּזֶהר הַקְּדוֹשׁ עַל פְּסוּק וְהַבִּית בְּהַבְנוֹתוֹ וְכוּ'. עַיֵן שֶׁם שֶׁכָּל מְלֹאכֶת בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ וְהַמְשָׁכָן הִיְתָה נְעִשִׂית מֵאֵלֶיהָ רַק שֶׁהֵם הָיוּ מְכוֹנִים לַעֲשׂוֹת הַמְּלֹאכָה וְהַמְּלֹאכָה הִיְתָה עוֹלָה בְּיָדָם מֵאֵלֶיהָ. וְזֶה שֶׁכְּתוּב בְּכָל מְלֹאכֶת הַמְשָׁכָן לְשׁוֹן רָצוֹן וּנְדִיבוֹת לֵב כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב כָּל אֲשֶׁר נִדְבָה רוּחוֹ אוֹתוֹ וְכוּ' וְכָל אֲשֶׁר נִשְׂאוֹ לְבוֹ לְבֹא לְכָל הַמְּלֹאכָה לַעֲשׂוֹת וְכוּ'. וְכִיּוֹצֵא בְּזֶה הַרְבֵּה כִּי כָּל מְלֹאכֶת הַמְשָׁכָן הִיְתָה בְּבַחֲנֵינָת נְדִיבוֹת לֵב וּנְשִׂאוֹת רוּחַ. דְּהֵינּוּ בַּחֲנֵינָת רָצוֹן. וְעַל-יְדֵי זֶה הִיְתָה כָּל מְלֹאכֶת הַמְשָׁכָן נְעִשִׂית מֵאֵלֶיהָ עַל-יְדֵי שֶׁהָיָה מֵאִיר שֶׁם הָאֶרֶת הָרָצוֹן כִּי כָּל הַל"ט מְלֹאכֹת נְעִשִׂים רַק עַל-יְדֵי בַּחֲנֵינָת בְּטוֹל הַל"ט מְלֹאכֹת עַל-יְדֵי בַּחֲנֵינָת שֶׁבֶת בַּחֲנֵינָת הָאֶרֶת הָרָצוֹן. וּבְבַחֲנֵינָה זֹו צָרִיכִין לַעֲשׂוֹת הַל"ט מְלֹאכֹת וְהַמְשָׂא וּמִתֵּן בְּשֵׁשֶׁת יָמֵי הַמַּעֲשֶׂה בְּבַחֲנֵינָת הָאֶרֶת הָרָצוֹן שֶׁמִּמְשִׁיכִין מִשְׁבֶּת לְשֵׁשֶׁת יָמֵי הַחֹל בְּבַחֲנֵינָת וּפְעַל יְדֵיו תִּרְצָה. שֶׁצָּרִיכִין לְהַמְשִׁיךְ הָאֶרֶת הָרָצוֹן עַל הַיָּדִים שֶׁהֵם כְּלֵי הַמַּעֲשֶׂה שֶׁל כָּל הַל"ט מְלֹאכֹת וְעַל-יְדֵי זֶה דִּיקָא בְּרַךְ ה' חִילוֹ. כִּי עֶקֶר הַבְּרָכָה מִשֶׁם מְבַחֲנֵינָת הָאֶרֶת הָרָצוֹן שֶׁמִּשֶׁם עֶקֶר הַפְּרִנָּסָה כְּנ"ל. וְאִזִּי כָּל הַמְּלֹאכָה שֶׁל שֵׁשֶׁת יָמֵי הַחֹל נְעִשִׂית מֵאֵלֶיהָ בְּבַחֲנֵינָת מְלֹאכֶת הַמְשָׁכָן כְּנ"ל וְזֶה בַּחֲנֵינָת שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲשֶׂה מְלֹאכָה וּבִיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שֶׁבֶת, תַּעֲשֶׂה דִּיקָא. כִּי עַל-יְדֵי שֶׁבֶת זֹוֹכִין שֶׁתְּהִיָּה הַמְּלֹאכָה נְעִשִׂית מֵאֵלֶיהָ כְּנ"ל. כִּי עֶקֶר קִיּוֹם שֶׁל כָּל שֵׁשֶׁת יָמֵי הַמַּעֲשֶׂה הוּא עַל-יְדֵי שֶׁבֶת דְּהֵינּוּ עַל-יְדֵי הַשְּׁבִיעִי וְהַמְנוּחָה שֶׁל שֶׁבֶת עַל-יְדֵי זֶה עֶקֶר חִיּוֹת וְשִׁפְעַ וְקִיּוֹם שֶׁל כָּל שֵׁשֶׁת יָמֵי הַמַּעֲשֶׂה. כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב וַיְכַל אֱלֹקִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מְלֹאכֶתוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה וְכוּ'. וְדָרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה מָה הָיָה הָעוֹלָם חֹסֵר מְנוּחָה בְּאֵ שֶׁבֶת בְּאֵ מְנוּחָה, כְּלָתָה וּנְגַמְרָה הַמְּלֹאכָה כִּי עֶקֶר קִיּוֹם כָּל הַמְּלֹאכֹת אֲשֶׁר עָשָׂה ה' יִתְבָּרַךְ כְּבִיכּוֹל בְּשֵׁשֶׁת יָמֵי בְּרֵאשִׁית הַכֹּל הוּא רַק עַל-יְדֵי הַמְנוּחָה וְהַשְּׁבִיעִי שֶׁל שֶׁבֶת וְכְנ"ל וְזֶה בַּחֲנֵינָת וַיְכַל אֱלֹקִים וְכוּ'. וַיְכַל לְשׁוֹן רָצוֹן. כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב נִכְסְפָה וְגַם כְּלָתָה נִפְשִׁי וְכְמוֹ שֶׁכְּתוּב וַתְּכַל נַפְשׁ דָּוִד וְכוּ'. כִּי עֶקֶר קִיּוֹם יָמֵי הַחֹל הוּא רַק עַל -יְדֵי הָאֶרֶת הָרָצוֹן שֶׁמֵּאִיר בְּשֶׁבֶת כְּנ"ל :

וּבְבַחֲנֵינָה זֹו צָרִיךְ הָאָדָם לַעֲשׂוֹת כָּל הַמְּלֹאכֹת וְהַמְשָׂא וּמִתֵּן בְּשֵׁשֶׁת יָמֵי הַמַּעֲשֶׂה. לִידַע וּלְהֶאֱמִין בְּאֵמֶת שֶׁהוּא אֵינוֹ עוֹשֶׂה כְּלָל. רַק הַכֹּל בְּכַח ה'. כְּמוֹ שֶׁהִזְהִיר אוֹתֵנוּ ה' יִתְבָּרַךְ עַל זֶה כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב פֶּן תֹּאכַל וְשִׁבְעַת וְכוּ'. וְאֵמַרְתָּ בְּלִבְבָךְ כַּחֲחִי וְעַצְם יָדִי עָשָׂה לִי אֵת הַחִיל הַזֶּה וְכוּ'. כִּי צָרִיכִין לְזַכֵּר זֹאת מְאֹד מְאֹד לְבִלִי לְטַעוֹת וּלְשַׁכַּח חֵס וְשְׁלוֹם. לֵאמֹר בְּלִבּוֹ שֶׁהוּא בְּעַצְמוֹ עוֹשֶׂה אֵיזָה עֲשִׂיָה וְעִבְדָּא חֵס וְשְׁלוֹם. כִּי זֶה בַּחֲנֵינָת כַּחֲחִי וְעַצְם יָדִי עָשָׂה וְכוּ'. רַק צָרִיכִין לְזַכֵּר אֵת ה'. כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב וְזָכַרְתָּ אֵת ה' אֱלֹקֶיךָ. כִּי הוּא הַנוֹתֵן לָךְ כֹּחַ לַעֲשׂוֹת חִיל. כִּי הַכֹּל בְּכַח ה' לְבַד. וְהַמְּלֹאכָה נְעִשִׂית מֵאֵלֶיהָ. בְּבַחֲנֵינָת שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲשֶׂה מְלֹאכָה וְכוּ' כְּנ"ל בְּבַחֲנֵינָת מְלֹאכֶת הַמְשָׁכָן. כִּי כָּל הַל"ט מְלֹאכֹת נְעִשִׂים וְנִתְבָּרְכִין רַק עַל-יְדֵי שֶׁבֶת. שְׂאִז הוּא בְּטוֹל כָּל הַל"ט מְלֹאכֹת עַל-יְדֵי שֶׁמְקַבְּלִין אֶז הָאֶרֶת הָרָצוֹן שֶׁמִּשֶׁם כָּל הַפְּרִנָּסָה בַּחֲנֵינָת פּוֹתַח אֵת יְדִידָה וְכוּ' כְּנ"ל. כִּי הַיָּדִים הֵם כְּלֵי הַמַּעֲשֶׂה שֶׁל כָּל הַל"ט מְלֹאכֹת. וְאִי אֶפְשָׁר לְהַיָּדִים לְהַמְשִׁיךְ הַפְּרִנָּסָה עַל-יְדֵי הַל"ט מְלֹאכֹת כִּי אִם עַל-יְדֵי שֶׁמְקַבְּלִין וְנִתְבָּרְכִין מִשְׁרָשָׁם. דְּהֵינּוּ מְבַחֲנֵינָת הַיָּדִים שֶׁיֵּשׁ בָּיָם

החכמה. שמשם עקר הפרנסה בחינת פותח את ידי ומשביע לכל חי רצון פנ"ל. וכמבאר במאמר הנ"ל:

וזה בחינת לא בגבורת הסוס יחפץ לא בשוקי האיש ירצה. רוצה ה' את יראיו. כי בתחלה מדבר המזמור מבחינת המשכת השפע והפרנסה כמו שכתוב שם מקדם המכין לארץ מטר וכי. נותן לבהמה לחמה וכי. ואחר כך מפרש הפסוק. שכל זה אינו תלוי חס ושלוש בפעולות האדם. רק הכל ברצון ה' לבד. וזהו לא בגבורת הסוס יחפץ לא בשוקי האיש ירצה. רוצה ה' את יראיו, כי עקר השפע והפרנסה אינה על-ידי השתדלות האדם חס ושלוש בגבורת הסוס ובשוקי האיש שהולך ונוסע ומשתדל בשביל פרנסה. רק העקר הפרנסה הוא על-ידי הארת הרצון שממשיכין משבת לשבת ימי החל פנ"ל. וזהו רוצה ה' את יראיו שעקר הפרנסה הוא רק על-ידי הארת הרצון פנ"ל. ועקר הפרנסה מקבלת המלכות שהוא בחינת יראה, מבחינת הרצון העליון על-ידי הבטחונות של כל אחד. בחינת כלם אליך ישברון וכי כמבאר במאמר הנ"ל. וזהו רוצה ה' את יראיו. את יראיו דיקא. כי העקר תלוי ביראה. כמבאר במאמר הנ"ל. שעקר הארת בן ותלמיד שעל ידם מאיר הרצון שמשם מקבלת המלכות הפרנסה הכל תלוי ביראה עין שם. וזהו את המיחלים לחסדו דהינו מה שכל אחד מיחל לחסדו ובוטח בה'. שעל-ידי זה דיקא עולה היראה בחינת מלכות ומקבלת הפרנסה מהארת הרצון שהיא בחינת שבת פנ"ל. כי שבת היא בחינת יראה. בחינת ירא שבת. שעקר הארת בן ותלמיד ועקר הפרנסה היא על-ידי היראה דיקא פנ"ל. וזה בחינת שבת מלכתא וכי פנ"ל:

אות ה

וזה שהזהיר ה' יתברך על שבת קדם מלאכת המשכן להורות שאין מלאכת המשכן דוחה שבת כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה כי מאחר שמלאכת המשכן הוא רק בבחינת הארת הרצון פנ"ל והמלאכה היתה נעשית מאליה פנ"ל. היו יכולים לטעות ולומר שדוחה שבת מאחר שאין עושים כלל. רק כל המלאכות הם בבחינת הארת הרצון פנ"ל. ועל-כן הזהיר אותנו ה' יתברך. שלא נטעה בזה. כי אף-על-פי-כן אין מלאכת המשכן דוחה שבת, כי שבת הוא למעלה מזה. למעלה מבחינת הארת הרצון שמתלבש בבחינת הל"ט מלאכות. כי שבת היא בחינת בטול לגמרי בחינת רעוא דרעוין רצון שברצונות. ואז אין שום עבדא ועשיה כלל אדרבא אי אפשר לעשות בחינת מלאכת המשכן. דהינו לעשות כל הל"ט מלאכות בבחינת ט"ל אורות בבחינת הארת הרצון כי אם על-ידי שבת. דהינו על-ידי השביתה והמנוחה של שבת. כי דיקא על-ידי שבת. על-ידי ששבותין אז ממלאכה לגמרי. ואז זוכין להארת הרצון בשלמות פנ"ל.

על-ידי זה דיקא זוכין להמשיך הקדשה של שבת לששת ימי החל. דהינו שממשיכין הארת הרצון לכל העובדין דחל. לכל הל"ט מלאכות. ונכללין כל הל"ט מלאכות בבחינת ט"ל אורות. שזהו בחינת מלאכת המשכן. נמצא שאי אפשר לעשות בחינת מלאכת המשכן וכו' פני"ל כי אם על-ידי שבת וכו' פני"ל. וזהו שהקדים שבת למלאכת המשכן. ובכל מקום שמוזכר מלאכת המשכן מקדים אסור מלאכה בשבת, כי מלאכת המשכן אינו דוחה שבת אדרבא אי אפשר לעשות בחינת מלאכת המשכן. דהינו שיהיה כל הל"ט מלאכות בחינת ט"ל אורות. בבחינת הארת הרצון. כי אם על-ידי קדשת שבת שהוא בחינת רצון שברצונות בחינת רעוא דרעוין פני"ל:

אות ו

ועל-ידי זה בעצמו שממשיכין הקדשה של שבת לששת ימי החל בחינת זכרהו מאחד בשבת כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה ומקדשין את הל"ט מלאכות בקדשת שבת בבחינת ט"ל אורות בבחינת מלאכת המשכן על-ידי שמאמינים שכל הפרנסה היא רק מה' יתברך לבד על-ידי הארת הרצון לבד שמאיר בשבת פני"ל. על-ידי זה בעצמו נכלל התלמיד בבו. כי שבת הוא בחינת בן כמו שכתב רבנו זכרוננו לברכה במקום אחר. וששת ימי החל זה בחינת תלמיד. הינו הקדשה שנמשך משבת על ששת ימי המעשה. זה בחינת הארת התלמיד כי התלמיד צריך לשמש את רבו בכל המלאכות שהעבד עושה לרבו. ושמוש תלמיד חכם זה בחינת הלכות כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה. וההלכות הם בחינת ששה סדרי משנה. שהם בחינת ששת ימי המעשה כמובא. וכשהתלמיד זוכה לשמש את רבו ולקבל ממנו הלכות שהם בחינת ששה סדרי משנה. שעל-ידי זה דיקא נקרא תלמיד. על-ידי זה נתבררין ונודעכין כל ששת ימי המעשה מזהמת הנחש שנתערב טוב ורע על-ידי חטא אדם הראשון. כי נתברר הטוב מן הרע הפסול וכו' על-ידי למוד הלכות שהם בחינת כשר ופסול וכו'. בחינת ששה סדרי משנה שהתלמיד מקבל מרבו. שזה בחינת שמוש תלמיד חכם. בחינת עשיה ועבודות שעושה ומשמש את רבו. בחינת קדשת של ששת ימי המעשה. וזהו בעצמו בחינה פני"ל. שממשיכין הקדשה של שבת. דהינו הארת הרצון שנמשך מהצדיק והרב שבדור שמאיר בשבת פני"ל. וממשיכין קדשה זו לששת ימי החל לקדש את כל הל"ט מלאכות מזהמת הנחש. שיהיו כל הל"ט מלאכות בבחינת ט"ל אורות פני"ל. וזה בחינת הארת התלמיד שהוא בחינת הקיצו ורננו שכני עפר וכו' בחינת מלא כל הארץ כבודו. שהצדיק האמת ממשיך הארת הדעת לעורר ולהקיץ את בחינת השוכני עפר. שהן אותן שמנחים בשפל המדרגה

התחוננה לגלות להם כי ה' עמם כי מלא כל הארץ כבודו וכו' כמבאר במאמר הנ"ל. וזה בחינה הנ"ל. בחינת הקדשה שממשיכין בשבת על הל"ט מלאכות של ימי החל שהם כלל כל העבודות והמשא ומתן שעושה כל אחד ואחד בששת ימי המעשה. וכשאדם נכנס בעובדין דחל בל"ט מלאכות יכול לטעות חס ושלום ולדמות בדעתו ששם בל"ט מלאכות במשא ומתן ובעובדין דחל אין נמצא שם ה' יתברך חס ושלום. וכאלו הוא רחוק אז מה' יתברך בשעת עשיית המשא ומתן. על-כן צריכין לעוררו ולהקיצו ולגלות לו כי ה' עמו ואצלו גם בשעת עשיית המשא ומתן. כי גם שם בל"ט מלאכות נמצא ה' יתברך כי מלא כל הארץ כבודו. כי הל"ט מלאכות בששית הם קדושים מאד בחינת ט"ל אורות בחינת מלאכת המשכן כנ"ל וזהו בחינת הקיצו ורננו שכני עפר. כי ט"ל אורות טליף. הינו שמעורין ומקיצין את בחינת השוכני עפר את העוסקים במשא ומתן ובעובדין דחל בשביל פרנסה וממון שהוא בחינת עפרות זהב. ושם בבחינת עפר שהיא ארציות וגשמיות בחינת לט מלאכות יש אחיזת הסטרא אחרא בחינת ועפר תאכל וכו'. אבל כשמאמינים בה' בשעת עשיית המשא ומתן. ויודעין שהכל מאתו יתברך לבד וכו' כנ"ל. אז מקדשין את הל"ט מלאכות בקדשת שבת. ואזי הל"ט מלאכות הם בבחינת ט"ל אורות וכו' כנ"ל. וזה בחינת הקיצו ורננו שכני עפר, כי ט"ל אורות טליף. הינו אף-על-פי שאיתה עוסק במשא ומתן אף-על-פי-כן גם שם ה' יתברך נמצא. כי מלא כל הארץ כבודו וכל המשא ומתן שהיא בחינת לט מלאכות הוא בחינת ט"ל אורות בחינת מלאכת המשכן וכו' כנ"ל:

וזה בחינת אבות מלאכות וכו'. אבות מכלל דאיכא תולדות וכו'. הך דהוי במשכן חשיבא קרויה אב וכו'. כי מלאכת המשכן הם בחינת ט"ל אורות בחינת הארת הרצון שמקבלין משבת מבחינת הארת בן ותלמיד וכו' כנ"ל. ועל-כן הם קרויין אב. כי משם הם מקבלין מהצדיק הדור שמאיר בבן ותלמיד. והצדיק נקרא אב. כמו שכתוב אבי אבי רכב ישראל כי אבי לשון רצון. כמו שכתוב אבי יבחן איוב איוב לד) כי על-ידי הארת הצדיק שהוא אבי ישראל שמאיר בבן ותלמיד על ידו נמשך הארת הרצון כנ"ל. ועל-ידי זה זוכין לטהר ולזכך כל הל"ט מלאכות שיהיה בבחינת ט"ל אורות. בבחינת מלאכת המשכן כנ"ל. ועל-כן נקראים הל"ט מלאכות שהיו במשכן בחינת אבות וכו' כנ"ל:

אות ז

ועל-כן אפלו על-ידי עכו"ם אסור לעשות מלאכה בשבת. כי אמירה לעכו"ם שבות. כי גם בששת ימי החל צריכין לבוא לבחינה זו לבלי לעשות

כָּלֵל. רַק שְׁתֵּהִיָּה הַמְּלֹאכָה נְעִישִׁית מֵאֲלִיָּה עַל-יַדֵּי בַּחֲנִינֵת הָאֶרֶת הַרְצוֹן שְׁמִמְשִׁיכִין מִשְׁבֶּת לְשֵׁשֶׁת יָמֵי הַחֹל וְכוּ' כַּנִּי"ל. וְכִשְׁזוֹכִין לְזֶה אָזִי בְּאֵמֶת אֵין צָרִיכִין לַעֲשׂוֹת שׁוּם עֲבָדָא וְשׁוּם מְלֹאכָה כָּלֵל. כִּי בְּזִמְן שֵׁישְׂרָאֵל עוֹשִׂין רְצוֹנוֹ שֶׁל מְקוֹם מְלֹאכְתָן נְעִישִׁית עַל-יַדֵּי אַחֲרִים. כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב וְעִמְדוּ זָרִים וְרַעוּ צֹאנֵכֶם וְכוּ'. כִּי הַמְּלֹאכָה נְעִישִׁית בְּרְצוֹנוֹ לְבַד. עַל-יַדֵּי שְׂזָכָה לְבַחֲנִינֵת הָאֶרֶת הַרְצוֹן. בְּבַחֲנִינֵת בְּרְצוֹת ה' דְּרַכֵּי אִישׁ גַּם אוֹיְבָיו יִשְׁלִים אֹתוֹ. בְּרְצוֹת דִּיקָא. דְּהֵינּוּ עַל-יַדֵּי הָאֶרֶת הַרְצוֹן כַּנִּי"ל. עַל-יַדֵּי זֶה גַם אוֹיְבָיו יִשְׁלִים אֹתוֹ. כִּי מְלֹאכְתּוֹ נְעִישִׁית עַל-יַדֵּי אַחֲרִים. עַל-יַדֵּי רְצוֹנוֹ לְבַד וְכוּ' כַּנִּי"ל. אֲבָל בְּשֶׁבֶת גַּם זֶה אֶסוּר. כִּי בְּשֶׁבֶת הוּא בְּטוּל לְגַמְרֵי בַּחֲנִינֵת רַעוּא דְרַעוּיָן. וְאֶסוּר שְׁתֵּהִיָּה נְעִישִׁית מְלֹאכְתּוֹ אֶפְלוּ בְּרְצוֹנוֹ לְבַד. כִּי בְּשֶׁבֶת אֶסוּר אֶפְלוּ לְהַרְהֵר אַחַר מְלֹאכָה. כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה שְׁתֵּהִיָּה בְּעֵינֵיךָ כְּאֵלוּ כָּל מְלֹאכְתְּךָ עֲשׂוּיָה שְׁלֵא תִתְהַרְהֵר אַחֲרֶיהָ. כִּי בְּשֶׁבֶת אֶסוּר שְׁתֵּהִיָּה הַרְצוֹן מְלִבָּשׁ בְּשׁוּם מְלֹאכָה. כִּי אֵז הוּא רַק רְצוֹן לְבַד. בַּחֲנִינֵת רַעוּא דְרַעוּיָן כַּנִּי"ל. וְזֶהוּ בַּחֲנִינֵת אֲמִירָה לְנִכְרֵי שְׁבוֹת. שְׁבוֹת זֶה בַּחֲנִינֵת הַקְּדֻשָּׁה שֶׁל שְׁבֶת שְׁנִמְשָׁד מִשְׁבֶּת לְשֵׁשֶׁת יָמֵי הַחֹל. שְׁזָהוּ לְשׁוֹן שְׁבוֹת לְשׁוֹן הַמְּשַׁכֵּת הַשְּׁבִיתָה. כִּי שְׁבֶת הִיא בַּחֲנִינֵת עֶצֶם הַשְּׁבִיתָה וְהַמְּנוּחָה. וְשְׁבוֹת הוּא לְשׁוֹן פְּעוּל. בַּחֲנִינֵת הַמְּשַׁכֵּת הַשְּׁבִיתָה הֵינּוּ בַּחֲנִינֵת הַמְּשַׁכֵּת הַשְּׁבִיתָה מִשְׁבֶּת לְשֵׁשֶׁת יָמֵי הַחֹל. וְזֶהוּ אֲמִירָה לְנִכְרֵי שְׁבוֹת. הֵינּוּ כִּי זֹאת הַבַּחֲנִינָה שְׁתֵּהִיָּה מְלֹאכְתּוֹ נְעִישִׁית עַל-יַדֵּי אַחֲרִים. בַּחֲנִינֵת וְעִמְדוּ זָרִים וְרַעוּ צֹאנֵכֶם. זֶה בַּחֲנִינֵת שְׁבוֹת בַּחֲנִינֵת עוֹבְדֵין דְּחַל בַּחֲנִינֵת הַקְּדֻשָּׁה שֶׁל שְׁבֶת שְׁנִמְשָׁד לְשֵׁשֶׁת יָמֵי הַחֹל. שְׁעַל-יַדֵּי זֶה זוֹכִין לְזֶה, בַּחֲנִינֵת וְעִמְדוּ זָרִים וְכוּ'. אֲבָל בְּשֶׁבֶת בְּעֶצְמוֹ גַּם זֶה אֶסוּר. כִּי אֵז עֶצֶם הַשְּׁבִיתָה. וְאֵז רַק הַתְּגִלוֹת הַרְצוֹן לְבַד וְכוּ' כַּנִּי"ל. וְזֶה וְעִמְדוּ זָרִים וְרַעוּ צֹאנֵכֶם וְכוּ' וְאֵתֶם כְּהִנֵּי ה' תִּקְרְאוּ. כִּהֵן זֶה בַּחֲנִינֵת כְּלָלִיּוֹת בֵּין וְתַלְמִיד. כְּמַבְאָר בַּמֶּאֱמָר הַנִּי"ל. כִּי עַל-יַדֵּי זֶה זוֹכִין לְבַחֲנִינֵת וְעִמְדוּ זָרִים וְכוּ' עַל-יַדֵּי הָאֶרֶת הַרְצוֹן שְׁנִמְשָׁד מִבַּחֲנִינֵת כְּהֵן מִבַּחֲנִינֵת כְּלָלִיּוֹת בֵּין וְתַלְמִיד וְכוּ' כַּנִּי"ל:

וְזֶה בַּחֲנִינֵת רְצִיָּתָה ה' אֲרַצְךָ שְׁבֶת שְׁבוֹת יַעֲקֹב וְכוּ'. הֵינּוּ שְׁצָרִיכִין לְהַמְשִׁיךְ הָאֶרֶת הַרְצוֹן לְבַחֲנִינֵת אֲרַצִּיּוֹת. דְּהֵינּוּ לְעוֹבְדֵין דְּחַל בַּחֲנִינֵת ל"ט מְלֹאכּוֹת שְׁצָרִיכִין לְקַדְּשֵׁם בְּקַדְּשֵׁת שְׁבֶת בְּבַחֲנִינֵת הָאֶרֶת הַרְצוֹן כַּנִּי"ל. וְזֶה זוֹכִין עַל-יַדֵּי שְׁמִמְשִׁיכִין הַקְּדֻשָּׁה שֶׁל שְׁבֶת לְשֵׁשֶׁת יָמֵי הַחֹל. וְזֶהוּ שְׁבֶת שְׁבוֹת יַעֲקֹב. כִּי יַעֲקֹב הוּא בַּחֲנִינֵת שְׁבֶת. כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה וַיַּחַן פְּנֵי הָעִיר שְׁקִבַע תְּחוּמֵינָן וְכוּ'. בַּחֲנִינֵת וְהֵאֱכַלְתִּיךָ נַחֲלַת יַעֲקֹב אַבִּיךָ וְכוּ'. וְזֶהוּ שְׁבֶת שְׁבוֹת יַעֲקֹב. שְׁמִמְשִׁיכִין הַקְּדֻשָּׁה שֶׁל שְׁבֶת לִימֵי הַחֹל. שְׁזָהוּ בַּחֲנִינֵת שְׁבוֹת יַעֲקֹב שְׁשָׁבִין מִן הַבְּטוּל. בְּבַחֲנִינֵת וְהַחֲיוֹת רְצוּא וְשׁוּב. כִּי בְּשֶׁבֶת שְׁאֵז הוּא הָאֶרֶת הַרְצוֹן הוּא בַּחֲנִינֵת בְּטוּל וְכִשְׁיֹוצָא הַשְּׁבֶת אֵז שְׁבִין מִן הַבְּטוּל לְבַחֲנִינֵת שְׁשֶׁת יָמֵי הַמְּעֶשֶׂה. אֵז צָרִיכִין לְהַמְשִׁיךְ הַקְּדֻשָּׁה שֶׁל שְׁבֶת לְשֵׁשֶׁת יָמֵי הַחֹל. וְזֶה בַּחֲנִינֵת שְׁבוֹת יַעֲקֹב כַּנִּי"ל. וְעַל-יַדֵּי זֶה מִמְשִׁיכִין הָאֶרֶת הַרְצוֹן לְכָל הַלִּי"ט מְלֹאכּוֹת בַּחֲנִינֵת רְצִיָּתָה ה' אֲרַצְךָ וְכוּ' כַּנִּי"ל. בַּחֲנִינֵת וּפְעַל יַדֵּי תִרְצָה וְכוּ' כַּנִּי"ל. וְעַל-יַדֵּי זֶה נִשְׂאֵת עוֹן עֲמָדָה וְכוּ'. בַּחֲנִינֵת כָּל הַשׁוֹמֵר שְׁבֶת כְּהַלְכְּתוֹ מוֹחֲלִין לוֹ כָּל עֲוֹנוֹתָיו. כִּי כָּל הָעֲוֹנוֹת הֵם מְחֻסְרוֹן הַדַּעַת. מִבַּחֲנִינֵת רוּחַ שְׁטוּת. שְׁזָהוּ בַּחֲנִינֵת פְּגָם כָּל הַלִּי"ט מְלֹאכּוֹת. שֶׁהֵם בַּחֲנִינֵת שְׁטוּת הָעַם וְלִקְטוּ בְּשִׁטוּתָא שֶׁהֵם בַּחֲנִינֵת זְהֻמַּת הַנַּחֲשׁ. שְׁמִשְׁם בְּאִים כָּל הָעֲוֹנוֹת

כִּידוּעַ. אָבֵל כְּשִׂיזְכִּין לְקִדְשֵׁי שֶׁבֶת שֶׁהוּא בְּחִינַת הָאֶרֶץ הַרְצוֹן שֶׁנִּמְשָׁךְ מִכְּלָלוֹת בֵּן וְתַלְמִיד שֶׁהוּא בְּחִינַת הָאֶרֶץ הַדְּעִת שֶׁמֵּאִיר הַצַּדִּיק שֶׁבְּדוֹר וּמְצִיל אֶת יִשְׂרָאֵל מֵעוֹנוֹת. כְּמִבְּאֵר בְּמֵאֵר הַנִּי"ל. עַל-יְדֵי זֶה זֹכֵין לְהִמְשִׁיךְ קִדְשֵׁי שֶׁבֶת לְשֵׁשֶׁת יָמֵי הַחֹל. לְקִדְשׁ וּלְטַהַר וּלְזַכֵּךְ אֶת בְּחִינַת הַל"ט מְלָאכוֹת מִזְהֵמַת הַנְּחָשׁ. כִּי זֹכֵין שֶׁיְהִי הַל"ט מְלָאכוֹת בְּבְחִינַת ט"ל אִוֵּרוֹת וְכוּ' כְּנִי"ל. וְעַל-יְדֵי זֶה נִתְבַּטְּלִין וְנִמְחָלִין כָּל הָעוֹנוֹת הַבָּאִים מִשָּׁם מִבְּחִינַת ל"ט מְלָאכוֹת כִּידוּעַ. כִּי זֹכֵין לְקִדְשׁ אֶת הַל"ט מְלָאכוֹת בְּבְחִינַת ט"ל אִוֵּרוֹת שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת הָאֶרֶץ בֵּן וְתַלְמִיד. שֶׁהוּא הַהֶפֶךְ מֵעוֹנוֹת כְּנִי"ל. וְעַל-כֵּן עַל-יְדֵי הָאֶרֶץ הַרְצוֹן כְּנִי"ל. עַל-יְדֵי זֶה נִשְׁאֵת עוֹן עֲמֻדָּה וְכוּ' כְּנִי"ל:

אות ח

וְעַל-כֵּן לֹא הָיָה שׁוּם אֶחָד יָכֹל לְהַקִּים אֶת הַמְּשָׁכָן כִּי אִם מִשָּׁה לְבַדּוֹ. כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב וַיִּקַּם מִשָּׁה אֶת הַמְּשָׁכָן וְכוּ' כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנּוּ לְבִרְכָה. כִּי עַקֵּר הָאֶרֶץ הַרְצוֹן הוּא מֵאִיר רַק עַל-יְדֵי בְּחִינַת מִשָּׁה שֶׁהוּא בְּחִינַת הַצַּדִּיק וְהַרְבֵּה הָאֵמֶת שֶׁבְּדוֹר כְּמִבְּאֵר בְּמֵאֵר הַנִּי"ל וְעַל-כֵּן עַקֵּר גְּמַר בְּגִין מְלָאכַת הַמְּשָׁכָן דִּהְיָנוּ הַקְּמַתוֹ אִי אֶפְשָׁר כִּי אִם עַל-יְדֵי מִשָּׁה. כִּי כָּל אֶחָד עָשָׂה אֵיזָה מְלָאכָה בְּמְשָׁכָן כְּפִי מִדְּרָגְתוֹ כְּפִי מַה שֶּׁזָּכָה לְאֵיזָה בְּחִינַת מִהָאֶרֶץ הַרְצוֹן. כִּי בּוֹדֵאֵי לָאוּ כָּל אֶחָד זֹכֶה לְבְּחִינַת הָאֶרֶץ הַרְצוֹן בְּשׁוּה כְּמִבְּאֵר בְּדַבְּרֵי רַבֵּנוּ זְכוֹרֵנוּ לְבִרְכָה בְּמָקוֹם אַחֵר. וְעַל-כֵּן כָּל אֶחָד הָיָה עוֹשֶׂה מְלָאכָה בְּמְשָׁכָן כְּפִי מַה שֶּׁהָיָה לוֹ חֵלֶק בְּבְחִינַת הָאֶרֶץ הַרְצוֹן. כִּי לֹא הָיָה אֶפְשָׁר לַעֲשׂוֹת שׁוּם מְלָאכָה בְּמְשָׁכָן כִּי אִם עַל-יְדֵי בְּחִינַת הָאֶרֶץ הַרְצוֹן. בְּבְחִינַת כָּל אֲשֶׁר נִדְּבָה רוּחוֹ וְכוּ' כְּנִי"ל. וְעַל-כֵּן שְׁלֵמוֹת גְּמַר בְּגִין הַמְּשָׁכָן לֹא הָיָה בְּאֶפְשָׁר כִּי אִם עַל-יְדֵי מִשָּׁה שֶׁזָּכָה בְּשְׁלֵמוֹת לְבְּחִינַת הָאֶרֶץ הַרְצוֹן. כִּי הוּא הָיָה מֵאִיר הָאֶרֶץ הַרְצוֹן לְכָל מְלָאכַת הַמְּשָׁכָן. כִּי כָּל הָאֶרֶץ הַרְצוֹן נִמְשָׁךְ מִמֶּנּוּ וְעַל-כֵּן מִשָּׁה לְבַדּוֹ הָיָה יָכֹל לְהַקִּים אֶת הַמְּשָׁכָן וְכְנִי"ל. וְזֶה בְּחִינַת הוֹקֵם הַמְּשָׁכָן כִּי עַקֵּר הַקְּמַת הַמְּשָׁכָן שֶׁהַקִּים מִשָּׁה הָיָה רַק עַל-יְדֵי בְּחִינַת הָאֶרֶץ הַרְצוֹן שֶׁעַל-יְדֵי זֶה הוֹקֵם הַמְּשָׁכָן מֵאֱלֹוֹ וְכְנִי"ל:

אות ט

וְזֶה בְּחִינַת פּוּרִים בְּחִינַת שְׁקָלִים בְּחִינַת צְדָקָה. כִּי צְדָקָה שְׁנוֹתָן הָעֲשִׂיר
לְעָנִי. עַל-יְדֵי זֶה נִכְלָלִין הָעוֹלָמוֹת עֲלִיוֹן בְּתַחֲתוֹן וְתַחֲתוֹן בְּעֲלִיוֹן כִּי הָעָנִי
הוּא בְּבַחֲיִנַת שְׁכָנֵי עֵפֶר בְּבַחֲיִנַת מְקִיִּם מֵעֵפֶר דָּל וְהַעֲשֵׂר שֵׁישׁ לוֹ שִׁפְעַת
הַפְּרָנְסָה שְׁנִמְשָׁךְ מֵרָצוֹן הָעֲלִיוֹן מִבְּחִינַת הָאֶרֶת הָרָצוֹן כִּנּוּי זֶה בְּחִינַת דָּרֵי
מַעְלָה כְּמוֹכֵן בְּמֵאמֶר הַנִּי"ל. נִמְצָא כִּשְׁהַעֲשִׂירוֹת בְּקִדְשָׁה זֹכָה לְבַחֲיִנַת
הָאֶרֶת הָרָצוֹן בְּבַחֲיִנַת בְּתֵר מְרִי נִכְסִיָּה צִיבֵי מִשׁוּךְ. שְׁהַרָצוֹן נִמְשָׁךְ אֶל
הָעֲשֵׂר מִחֲמַת שֵׁשׁ בְּשִׁפְעַת הָעֲשִׂירוֹת וְהַפְּרָנְסָה שֶׁם מְלַבֵּשׁ בְּחִינַת הָאֶרֶת
הָרָצוֹן כִּנּוּי"ל. בְּבַחֲיִנַת שִׁפְעַת רָצוֹן וּמֵלֵא בְּרַכְתָּ ה'. וְכִשְׁהַעֲשֵׂר מִשְׁפִּיעַ לְהָעָנִי
מִמְמוֹנוֹ וּבְזֶה הוּא מְחִיָּה אוֹתוֹ מִמֶּשׁ זֶה בְּחִינַת הַקִּיצוֹ וְרִנְנוֹ שְׁכָנֵי עֵפֶר כִּי
הָעָנִי שָׂאִין לוֹ פְּרָנְסָה אִין הַדְּעַת בְּשִׁלְמוֹת. וְזֶהוּ אִין עָנִי אֵלֵא מִן הַדְּעַת. כִּי
הַכֹּל אֶחָד וְכִשְׁמִמְשִׁיכִין לוֹ שִׁפְעַת וְנוֹתְנִין לוֹ פְּרָנְסָה. בְּזֶה מִמְשִׁיכִין לוֹ בְּחִינַת
הָאֶרֶת הַדְּעַת בְּחִינַת הָאֶרֶת הָרָצוֹן הַנִּי"ל שְׁמִשְׁם נִמְשָׁךְ פְּרָנְסָה דְקִדְשָׁה.
וְאֵזִי נִכְלָל הָעָנִי וְהָעֲשִׂיר יַחַד. שֶׁהֵם מִשְׁפִּיעַ וּמִקְבֵּל שֶׁהֵם בְּחִינַת דָּרֵי מַעְלָה
וְדָרֵי מִטָּה וְנִכְלָלִין יַחַד. וְיוֹתֵר מִמָּה שֶׁבַעֲלַת הַבַּיִת עוֹשָׂה עִם הָעָנִי הָעָנִי עוֹשָׂה
עִם הַבַּעַל הַבַּיִת. כִּי עַל-יְדֵי זֶה בְּעֲצָמוֹ שְׁנוֹתָן מִמְמוֹנוֹ צְדָקָה לְעָנִי הַגּוֹן עַל-
יְדֵי זֶה בְּעֲצָמוֹ נִמְשָׁךְ הָרָצוֹן אֵלָיו כִּי בּוֹדָאֵי לֹא כֹל אֵדָם זֹכָה שְׁיִתְגַּלֶּה לוֹ
בְּחִינַת הָאֶרֶת הָרָצוֹן עַל-יְדֵי הַפְּרָנְסָה שְׁמִקְבֵּל. וְעַל-יְדֵי צְדָקָה נִתְתַּקֵּן כֹּל
מְמוֹנוֹ וְזֹכָה שְׁיִתְגַּלֶּה וְיֵאִיר הָאֶרֶת הָרָצוֹן שֶׁהוּא מְלַבֵּשׁ וּמִתְעַלֵּם בְּתוֹךְ
הַפְּרָנְסָה כִּי מִשְׁם נִמְשָׁכַת הַפְּרָנְסָה כִּנּוּי"ל. כִּי עֵקֶר הַצְּדָקָה הוּא רַק הָרָצוֹן
בְּחִינַת נְדִיבֵת לֵב. כְּמוֹ שְׁכֵתוֹב וְלֹא יֵרַע לְבַבָּךְ בְּתַתָּךְ לוֹ כִּי בְּגִלְלַת הַדְּבָר הַזֶּה
יְבָרְכֶךָ ה' אֱלֹקֶיךָ בְּגִלְלַת הַדְּבָר הַזֶּה דִּיקָא. הֵינּוּ עַל-יְדֵי הָרָצוֹן הַטּוֹב שֶׁלֹּא
יֵרַע לְבָבוֹ וְכוּ' רַק יִתֵּן לוֹ בְּרָצוֹן טוֹב. עַל-יְדֵי זֶה זֹכָה שְׁיֵאִיר הָאֶרֶת הָרָצוֹן
עָלָיו. וְעַל-יְדֵי זֶה יְבָרְכֶךָ ה' אֱלֹקֶיךָ. כִּי עֵקֶר הַבְּרָכָה וְהַפְּרָנְסָה נִמְשָׁכַת מִשְׁם
מִבְּחִינַת הָאֶרֶת הָרָצוֹן וְכוּ' כִּנּוּי"ל. כִּי עַל-יְדֵי שְׁנוֹתָן הָעֲשִׂיר מִמְמוֹנוֹ צְדָקָה
לְעָנִי עַל-יְדֵי זֶה נַעֲשֶׂה שְׁנֵי הַבְּחִינּוֹת הַנִּי"ל שֶׁהֵם בְּחִינַת הָאֶרֶת בֵּן וְתַלְמִיד
בְּחִינַת הָאֶרֶת דָּרֵי מַעְלָה וְדָרֵי מִטָּה כְּמֵבֵאֵר בְּמֵאמֶר הַנִּי"ל עֵין שֵׁם. כִּי
הָעֲשֵׂר שֶׁהוּא בְּחִינַת מִשְׁפִּיעַ הוּא בְּבַחֲיִנַת דָּרֵי מַעְלָה כִּנּוּי"ל וְכְמוֹבֵא וְהָעָנִי
שֶׁהוּא בְּחִינַת מְקַבֵּל הוּא בְּבַחֲיִנַת דָּרֵי מִטָּה. בְּחִינַת אֶסְפִּיקְלָרְיָא שְׂאִינָה
מְאִירָה דְלִית לָהּ מְגֻרְמָה כְּלוּם כִּידוּעַ. וְכְמוֹבֵא בְּמֵאמֶר הַנִּי"ל שֶׁהָאֶרֶת דָּרֵי
מַעְלָה וְדָרֵי מִטָּה הֵם בְּחִינַת אֶסְפִּיקְלָרְיָא הַמְאִירָה בְּחִינַת הַשְּׂגַת מִשָּׁה
וְאֶסְפִּיקְלָרְיָא שְׂאִינָה מְאִירָה עֵין שֵׁם. וְהָעָנִי שֶׁהוּא בְּבַחֲיִנַת דָּרֵי מִטָּה
בְּבַחֲיִנַת שְׁכָנֵי עֵפֶר. וְלִפְעָמִים יְכוֹל הָעָנִיּוֹת לְהַעֲבִירוֹ עַל דְּעַת קוֹנוֹ חֵס
וְשָׁלוֹם. כִּי מֵאַחַר שָׂאִין לוֹ שִׁפְעַת פְּרָנְסָה שְׁנִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת הָאֶרֶת הָרָצוֹן
שֶׁהוּא בְּחִינַת הַשְּׂגַת הַדְּעַת. עַל-כֵּן מֵאַחַר שָׂאִינוֹ מְקַבֵּל הַשְּׁפָעָה זֹ כִּנְפָגָם חֵס
וְשָׁלוֹם הַדְּעַת גַּם כֵּן וְעַל-יְדֵי שְׁמִמְשִׁיכִין לוֹ שִׁפְעַת פְּרָנְסָה וּבְזֶה מְאִירִין עָלָיו
הָאֶרֶת הָרָצוֹן בְּחִינַת הַדְּעַת כִּנּוּי"ל וְזֶה בְּחִינַת הַקִּיצוֹ וְרִנְנוֹ שְׁכָנֵי עֵפֶר. כִּי
מֵלֵא כֹל הָאֶרֶץ כְּבוֹדוֹ כְּבוֹדוֹ הוּא בְּחִינַת רָצוֹן כְּמוֹ שְׁכֵתֵב רַבְּנוֹ זְכָרוֹנוֹ
לְבָרְכָה בְּחִינַת רָצוֹנוֹ שֶׁל אֵדָם זֶה כְּבוֹדוֹ. וְזֶהוּ בְּחִינַת מְלֵא כֹל הָאֶרֶץ כְּבוֹדוֹ.
אֲדָרְבָּא שֵׁם בְּבַחֲיִנַת אֶרְצִיּוֹת בְּחִינַת עֲנִיּוֹת שֵׁם מְלֵא כְּבוֹדוֹ וְרָצוֹנוֹ. כִּי הָעָנִי
סָמוּךְ אֶל ה' יִתְבָּרַךְ בְּיוֹתֵר מִכֹּל הָעוֹלָם כְּמוֹבֵא. וְלִהְפֹךְ אֶת הָעֲשִׂיר צָרִיכִין
לְעוֹרֵר בְּבַחֲיִנַת הַשְּׂגַת דָּרֵי מַעְלָה שֶׁהוּא בְּחִינַת אִיָּה מְקוּם כְּבוֹדוֹ וְכוּ'. כִּי
שִׁפְעַת הָעֲשִׂירוֹת בְּשָׂרְשׁוֹ הוּא מִמְקוֹם גְּבוּהָ מְאֹד מִבְּחִינַת הָאֶרֶת הָרָצוֹן וְהִיא

רְאוּי בְּאֵמֶת שֶׁהָאָדָם שׁוֹשֵׁב לוֹ עֲשִׂירוֹת וְכָל טוֹב יִהְיֶה מִקְרָב מֵאֵד לֵה' יִתְבָּרַךְ. אֵד מֵה שְׁאֵנוּ רוֹאִין לְהִפָּדֶה. שְׁעַל -פִּי הָרַב עַל-יָדֵי הָעֲשִׂירוֹת הָאָדָם נִתְרַחֵק מֵאֵד מֵה' יִתְבָּרַךְ זֶה בָּא מִבְּחִינַת רַבּוּי הָאוֹר בְּחִינַת וַתִּכְהִין עֵינָיו מִרְאוֹת. שְׁאֵינוּ יְכוּל לְקַבֵּל רַב טוֹב מֵה' יִתְבָּרַךְ. וְעַל-יָדֵי זֶה נִפְגָּם בְּיוֹתֵר וְנִתְרַחֵק מֵה' יִתְבָּרַךְ. כְּשֶׁאֵינוּ זוֹכֵה לְקִדְשׁ וּלְטָהָר עֲצֻמוֹ לְזָכוֹת לְקַבֵּל הָעֲשִׂירוֹת בְּקִדְשָׁה כְּרְאוּי וְכִמְבֹאֵר כֹּל זֶה בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ זְכָרוֹנוֹ לְבִרְכָה בְּמָקוֹם אַחֵר. בְּמֵאֵמֶר כִּי תֵצֵא לְמַלְחָמָה בְּלְקוּטֵי תַנְיָנָא סִימָן (פב) עֵין שָׁם. נִמְצָא שְׁפָגַם הָעֶשֶׂר הוּא עַל-יָדֵי בְּחִינַת רַבּוּי אוֹר. וְעַל-כֵּן צְרִיכִין לְהַמְשִׁיךְ הָאֶרֶץ מִבְּחִינַת הַשְּׂגַת דְּרֵי מַעְלָה דְּהֵינּוּ בְּחִינַת אֵינָה מִקוֹם כְּבוֹדוֹ. בְּחִינַת מֵה חֲמִית. כְּדֵי שֶׁלֹּא יִזְיק לוֹ רַבּוּי הָאוֹר וְכוּ' כִּנ"ל. וְזֶה נַעֲשֶׂה עַל-יָדֵי הַצְּדָקָה. כִּי עַל-יָדֵי שְׁנוֹתָן צְדָקָה מִמְּמוֹנוֹ וּמְחִסָּר מְמוֹנוֹ עַל-יָדֵי זֶה זוֹכֵה שְׁמִימְשֵׁךְ עָלָיו בְּחִינַת הָאֶרֶץ דְּרֵי מַעְלָה שֶׁהוּא בְּחִינַת אֵינָה וְכוּ' בְּחִינַת מַעוֹט הָאוֹר בְּצִמְצוּם וּמְדָה. כְּדֵי שְׁיִוָּכַל לְקַבֵּלוֹ בְּהַדְרָגָה כְּרְאוּי. נִמְצָא שְׁעַל-יָדֵי צְדָקָה שְׁמִחִסָּר מְמוֹנוֹ וּמְשַׁפִּיעַ לְעַנְי. עַל-יָדֵי זֶה נִמְשָׁךְ בְּחִינַת הָאֶרֶץ דְּרֵי מַעְלָה וְדְרֵי מְטָה כִּנ"ל. וְזֶה בְּחִינַת שְׁקָלִים שֶׁהֵם בְּחִינַת צְדָקָה שְׁנֵאֵמֶר בְּהֵם הָעֶשֶׂר לֹא יִרְבֶּה וְהִדֵּל לֹא יִמְעִיט הָעֶשֶׂר לֹא יִרְבֶּה זֶה בְּחִינַת הַשְּׂגַת דְּרֵי מַעְלָה בְּחִינַת אֵינָה וְכוּ' שֶׁלֹּא יִזְיק לוֹ רַבּוּי הָאוֹר וְכוּ' כִּנ"ל וְזֶה בְּחִינַת הָעֶשֶׂר לֹא יִרְבֶּה וְהִדֵּל לֹא יִמְעִיט זֶה בְּחִינַת הַשְּׂגַת דְּרֵי מְטָה שֶׁהוּא בְּחִינַת מֵלֵא כֹּל הָאֶרֶץ כְּבוֹדוֹ. וְזֶהוּ הִדֵּל לֹא יִמְעִיט. כִּי אֵין שָׁם בְּבְחִינַת עֲנִיּוֹת בְּבְחִינַת דְּרֵי מְטָה שׁוֹם מַעוֹט וְחִסְרוֹן חֵס וְשְׁלוֹם כִּי מֵלֵא כֹּל הָאֶרֶץ כְּבוֹדוֹ. וְזֶה נַעֲשֶׂה עַל-יָדֵי צְדָקָה כִּנ"ל שֶׁהוּא בְּחִינַת זֶה יִשְׁפִּיל וְזֶה יָרִים שְׁמִשְׁפִּיל לְזֶה וּמִרִים לְזֶה כְּמוֹבֵא בְּמָקוֹם אַחֵר וְכִנ"ל:

וְעַל-כֵּן נִקְרְאִים שְׁקָלִים לְשׁוֹן מִשְׁקָל. שְׁעַל-יָדֵי הַצְּדָקָה בְּחִינַת שְׁקָלִים עַל-יָדֵי זֶה מְאִירִין בְּדְרֵי מַעְלָה וְדְרֵי מְטָה וּמְעַמִּידִין אוֹתָם עַל הַמְשָׁקֵל דְּהֵינּוּ בְּדְרֵי מַעְלָה מְאִירִין שֶׁלֹּא יִטְעוּ שֶׁהֵם יוֹדְעִין בְּאֵלְקוּתוֹ וְכוּ' וּלְהִפָּדֶה בְּדְרֵי מְטָה מְאִירִין שֶׁלֹּא יִטְעוּ שֶׁהֵם רְחוּקִים בְּיוֹתֵר וּלְגַלוֹת לָהֶם כִּי הֵם סְמוּכִין לֵה' יִתְבָּרַךְ. נִמְצָא שְׁמְעַמִּיד שְׁנִיחָם עַל הַמְשָׁקֵל הַיָּשֵׁר וְזֶה בְּחִינַת שְׁקָלִים בְּחִינַת צְדָקָה וְכִנ"ל וְעַל-יָדֵי זֶה מְאִיר הָרְצוֹן. כִּי עַל-יָדֵי כְּלָלִיּוֹת בֵּין וַתְּלַמִּיד שֶׁהֵם דְּרֵי מַעְלָה וְדְרֵי מְטָה מְאִיר הָרְצוֹן וְעַל-כֵּן עֶקֶר הוּא בְּחִינַת הָרְצוֹן בְּחִינַת נְדִיבֵת לֵב כִּנ"ל. וְעַל-כֵּן עֶקֶר הַצְּדָקָה מְאִירָה בְּשַׁבַּת כְּמוֹ שֶׁכָּתַב רַבְּנוּ זְכָרוֹנוֹ לְבִרְכָה בְּסִימָן (לא) שְׁעַל-יָדֵי כֹּן פֶּתַח הַתְּנָא בְּתַחֲלֵת מְסַכֵּת שַׁבַּת יִצְיָאוֹת הַשַּׁבַּת וְכוּ' פָּשֵׁט הָעֲנִי וְכוּ' כִּי עֶקֶר הָאֶרֶץ הַצְּדָקָה שֶׁהוּא בְּחִינַת הָאֶרֶץ הָרְצוֹן בְּחִינַת הָאֶרֶץ בֵּין וַתְּלַמִּיד זֶה מְאִיר בְּשַׁבַּת דִּיקָא וְכִנ"ל:

וְזֶה בְּחִינַת פּוֹרִים כִּי הָמוֹן הוּא זְהֻמַּת הַנְּחֹשׁ בְּחִינַת פָּגַם הַלֵּיט מְלָאכוֹת שֶׁל הַסְטֵרָא אַחֲרָא בְּחִינַת הָמוֹן הָעֵץ וְכוּי שְׁמֵשׁ נִמְשָׁכִין כָּל הַלֵּיט מְלָאכוֹת שֶׁל הַסְטֵרָא אַחֲרָא שֶׁהֵם לֵיט קְלָלוֹת וְכוּי כַּיְדוּעַ וְעַל-כֵּן עֶקֶר קִנְאָתוֹ עַל יִשְׂרָאֵל הָיָה עַל שֶׁהֵם מְשַׁמְרִים אֶת הַשַּׁבָּת וּמִבְטְלִים אֶת הַלֵּיט מְלָאכוֹת שְׁבִזָּה מְכַנְיָעִים וּמְשַׁפִּילִים אוֹתוֹ כַּנֵּ"ל. וְעַל-כֵּן זֶה הָיָה עֶקֶר מְסִירָתוֹ. כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב וְדַתִּיהֶם שׁוֹנוֹת מִכָּל עֵם וְאֶת דְּתֵי הַמְּלֶךְ אֵינָם עוֹשִׂים שְׁמִדְחִין בְּשֵׁה"י פִּה"י שֶׁבַת הַיּוֹם פֶּסַח הַיּוֹם. כִּי עַל זֶה גְּבַרְהָ קִנְאָתוֹ וְכַעֲסוֹ מְאֹד עַל שְׁמִבְטְלִים אֶת הַלֵּיט מְלָאכוֹת בְּשַׁבָּת שְׁעַל-יָדֵי זֶה דּוֹחִים זְהֻמַּת הַנְּחֹשׁ שֶׁהוּא בְּחִינַת הָמוֹן כַּנֵּ"ל. וְעַל-כֵּן רָצָה לְשַׁקֵּל עֲשֶׂרֶת אֲלָפִים כֶּכֶר כֶּסֶף וְכוּי לְבַטֵּל כַּח הַשְּׁקָלִים שֶׁל יִשְׂרָאֵל כְּמוֹ שְׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה. כִּי הַשְּׁקָלִים שְׁבָאוּ בְּשִׁבְלֵי מְלָאכַת הַמְשָׁכָן הֵם בְּחִינַת קִדְשֵׁי הַלֵּיט מְלָאכוֹת אֲפֵלוּ בִּימֵי הַחֹל כַּנֵּ"ל. וְעַל-יָדֵי זֶה זֹכִיךְ שְׁאִין עוֹשִׂין כָּלֵל שׁוּם מְלָאכָה אֲפֵלוּ כְּשֶׁעוֹסְקִים בְּאַיִזָּה עֶסֶק וּמְלָאכָה רַק הַמְּלָאכָה נַעֲשִׂית מֵאֲלִיָּה וְכוּי וְכַנֵּ"ל וְהוּא הָיָה מְקַנָּא עַל זֶה כַּנֵּ"ל. וְרָצָה לְבַטֵּל זֹאת וְזֶה שְׁאֲמָרוּ וְעֲשֶׂרֶת אֲלָפִים וְכוּי. אֲשַׁקֵּל עַל-יָדֵי עֹשֵׂי הַמְּלָאכָה עַל-יָדֵי עֹשֵׂי הַמְּלָאכָה דִּיקָא. כִּי רָצָה לְהַמְשִׁיךְ דִּיקָא בְּחִינַת עֲשִׂיָּה בְּחִינַת עֲשִׂית מְלָאכוֹת בְּגִשְׁמִיּוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת זְהֻמַּת הַנְּחֹשׁ וְכוּי כַּנֵּ"ל. הַפֶּךְ קִדְשֵׁי יִשְׂרָאֵל שְׁאֵינָם עוֹשִׂים כָּלֵל שׁוּם מְלָאכָה אֲפֵלוּ בִּימֵי הַחֹל. רַק הַמְּלָאכָה נַעֲשִׂית מֵאֲלִיָּה כַּנֵּ"ל בְּחִינַת וְאֶת דְּתֵי הַמְּלֶךְ אֵינָם עוֹשִׂים וְכַנֵּ"ל. וּמִפְּלִתוֹ הָיָה עַל-יָדֵי מְרַדְּכֵי וְאַסְתֵּר. שֶׁהֵם בְּחִינַת כְּלָלִיּוֹת בֵּן וְתַלְמִיד דָּרִי מַעֲלָה וְדָרִי מִטָּה מְרַדְּכֵי הוּא בְּחִינַת מֶר דָּרוֹר בְּחִינַת רִיחַ הַטּוֹב שֶׁל שְׁמוֹן הַמְּשֻׁחָה רִיחַ הַטּוֹב זֶה בְּחִינַת הַשְּׁגַת דָּרִי מַעֲלָה שֶׁהוּא בְּחִינַת אֵיָה וְכוּי בְּחִינַת מָה חִמִּית וְכוּי רַק כְּמֵאן דְּאַרְחַ רִיחָא בְּחִינַת לְרִיחַ שְׁמִנִיךְ טוֹבִים וְכוּי. כְּמִבְּאֵר לְעִיל בְּהַלְכוֹת בְּרַפְתַּת הַרִיחַ הַלְכָה (ה) כִּי מִדְּרַגַּת מְרַדְּכֵי גְבַהּ מְאֹד מְאֹד כְּמוֹבָא שֶׁהוּא בְּחִינַת מִשָּׁה וְכוּי וְכַנֵּ"ל אֲסְתֵּר הִיא בְּחִינַת הַשְּׁגַת דָּרִי מִטָּה בְּחִינַת הַהֲאָרָה שְׁמֵאִירִין עַל כָּל הַשׁוֹכְנֵי עֶפְרָיִם. דְּהֵינּוּ עַל כָּל בְּנֵי אָדָם שְׁמִנְחִים בְּמִדְּרַגָּה הַתַּחְתּוֹנָה מְאֹד בְּתַכְלִית הַהִסְתַּרְתָּה שְׁמִגְלִין לָהֶם שְׁה' עִמָּם. שֶׁזֶּה בְּחִינַת אֲסְתֵּר בְּחִינַת וְאַנְכִי הַסְתֵּר אֲסְתֵּיר שְׁאֲפֵלוּ בְּתַכְלִית הַהִסְתַּרְתָּה בְּהַסְתַּרְתָּה שְׁבַתּוֹךְ הַסְתַּרְתָּה גַם שֵׁם הוּא אֲנִכִי. כִּי גַם שֵׁם נִמְצָא ה' יַתְבַּרְךְ כִּי מְלֵא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ וְאַסְתֵּר הִיא הַהִפְךְ מוֹשְׁתֵי הַמְרַשְׁעַת כְּמוֹ שְׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה תַּחַת הַסְרָפָד יַעֲלֶה הַדָּס וְכוּי כִּי וְשִׁתִּי בְּטָלָה אֶת הַשַּׁבָּת כְּמוֹ שְׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה. וְקָמָה אֲסְתֵּר בְּמִקוֹמָהּ שְׁשִׁמְרָה אֶת הַשַּׁבָּת. כְּמוֹ שְׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה עַל פְּסוּק וְאֶת שְׁבַע הַנְּעֻרוֹת הָרְאוּיּוֹת לְתַת לָהּ מִבֵּית הַמְּלֶךְ שְׁמִנְתָּה בְּהוֹן אֶת יְמֵי הַשַּׁבָּת. כְּדִי שְׁלֵא תִשְׁכַּח אֶת הַשַּׁבָּת וְה' יַתְבַּרְךְ בְּרַחֲמָיו סִבֵּב סִבּוֹת. וּמִנָּה וּבֵה אֲבֵא לִיזִיל בֵּה נִרְגָא שֶׁהָמוֹן הָרָשָׁע בְּעֲצָמוֹ יַעֲץ לְהַרְגֵּ אֶת וְשִׁתִּי שְׁחַלְלָה אֶת הַשַּׁבָּת וְעַל-יָדֵי זֶה בְּעֲצָמוֹ הִיָּתָה מִפְּלִתוֹ שְׁמִלְכָה תַּחְתֵּיהָ אֲסְתֵּר הַמְּלָכָה שֶׁהִיא בְּחִינַת שַׁבָּת מְלַכְתָּא וְעַל-יָדֵי זֶה הַכְּנִיעָה אֶת הָמוֹן שֶׁהוּא זְהֻמַּת הַנְּחֹשׁ פָּגַם לֵיט מְלָאכוֹת וְכַנֵּ"ל:

וְזֶה בְּחִינַת פּוֹרִים כִּי בְּאֵמַת פּוֹרִים הוּא חֲדוּשׁ גְּדוֹל מְאֹד כִּי אֲזוּ בְּפוֹרִים מֵאִיר הָאָרָה גְּדוֹלָה מְאֹד מְאֹד בְּחִינַת הָאָרֶת שַׁבָּת וְיֹתֵר כְּמוֹבָא בְּכּוֹנוֹת וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן מִתֵּר בְּפוֹרִים כָּל הַלֵּיט מְלָאכוֹת. וְהַדְּבָר תְּמוּהָ לְכַאוּרָה אֲךָ בְּאֵמַת זֶה עֶקֶר בְּחִינַת מִפְּלַת הָמוֹן זְהֻמַּת הַנְּחֹשׁ. שֶׁהוּא פָּגַם הַלֵּיט מְלָאכוֹת

שֶׁל יְמֵי הַחֹל כִּי הָמוֹן רָצָה לְהִתְגַבֵּר עַל יִשְׂרָאֵל חֹס וְשָׁלוֹם עַל-יַדֵי פָּגַם הַלִּיט מְלָאכּוֹת שֶׁל יְמֵי הַחֹל וּלְבַטֵּל אֶת הַשַּׁבָּת כַּנִּי"ל. גַּם רָצָה לְבַטֵּל אֶת בְּנִיּוֹן בַּיִת-הַמִּקְדָּשׁ כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוֹם לְבִרְכָה שְׁשֵׁם בְּבֵית-הַמִּקְדָּשׁ הָיָה כָּל הַלִּיט מְלָאכּוֹת בְּקִדְשָׁהּ בְּבַחֲיַנֵּת ט"ל אִזְרוֹת וְהוּא רָצָה לְבַטֵּל אֶת כָּל זֶה וְנִהְפְּכָה מִחֻשְׁבְּתוֹ הָרָעָה עַל רֵאשׁוֹ כִּי נַעֲשֶׂה הַהֶפְדָּ. כִּי אֲדַרְבָּא הֵם הַפִּילוּ אֶת הָמוֹן לְגַמְרֵי. וְאֲדַרְבָּא הַמְּשִׁיכוּ הָאֲרָה גְּדוּלָה בְּיוֹם זֶה בְּכָל דּוֹר וְדוֹר. וְהָאֲרָה גְּדוּלָה וְנִפְלְאָה כָּל כֶּדֶד עַד שֶׁאֶפְלוּ כְּשִׁעוּשֵׁין כָּל הַלִּיט מְלָאכּוֹת אָף-עַל-פִּי-כֵן אֵין בָּהֶם שׁוֹם אַחֲיָזָה לְהַסְטֵרָא אַחֲרָא חֹס וְשָׁלוֹם כִּי כָּל הַלִּיט מְלָאכּוֹת נִכְלְלוּ בְּקִדְשַׁת שַׁבָּת כַּנִּי"ל. נִמְצָא שֶׁנִּהְפְּכָה מִחֻשְׁבְּתוֹ הָרָעָה מִמַּשׁ מִהֶפְדָּ אֶל הֶפְדָּ כִּי עַל-יַדֵי קִדְשַׁת פּוֹרִים שֶׁהוּא בִּימֵי הַחֹל וּמִתְרִין בּוֹ כָּל הַמְּלָאכּוֹת עַל-יַדֵי זֶה עֵקֶר הַתְּגִלוֹת הָאֲרָת קִדְשַׁת שַׁבָּת. כִּי עֲכָשׁוּ מִגְלִין שֵׁישׁ לָנוּ כַּח אֶפְלוּ בִּימֵי הַחֹל לְדַחוֹת זְהֻמַּת הַנְּחֹשׁ מִן הַלִּיט מְלָאכּוֹת אָף-עַל-פִּי שִׁעוּשֵׁין אוֹתוֹן בִּימֵי הַחֹל. עַל-יַדֵי שֶׁמִּמְשִׁיכִין עֲלֵיהֶם הַקִּדְשָׁה שֶׁל שַׁבָּת וְכוּ' כַּנִּי"ל. כִּי בְּיוֹם הַקִּדּוּשׁ הַזֶּה אָנוּ רוֹאִין זֹאת בְּחוּשׁ. שֶׁמִּתְרִין בּוֹ כָּל הַמְּלָאכּוֹת וְאָף-עַל-פִּי-כֵן מֵאִיר בּוֹ הָאֲרָה גְּדוּלָה וְעֲצוּמָה מֵאֵד בַּחֲיַנֵּת קִדְשַׁת שַׁבָּת וְיוֹתֵר. בְּזֶה נִתְגַּלָּה כִּי ה' יִתְבַּרְךָ בְּכָל מְקוֹם. כִּי מֵלֵא כָּל הָאֲרָץ כְּבוֹדוֹ. וְדַרְי מְטָה עִם דַּרְי מַעֲלָה כְּלוֹ חֵד כִּי הוּא יִתְבַּרְךָ מִחֲיָה אֶת כָּלָם :

וְעַל-כֵּן מִרְבִּין בְּסַעֲדָה בְּפוֹרִים וְנוֹתְנִין צְדָקָה לְעַנְיִים שֶׁכָּל זֶה הוּא בַּחֲיַנֵּת הָאֲרָת הָרָצוֹן שֶׁנִּמְשָׁד מִבַּחֲיַנֵּת כְּלָלִיּוֹת בּוֹ וְתִלְמִיד בַּחֲיַנֵּת מְרַדְּכִי וְאֶסְתֵּר כַּנִּי"ל :

ראשי פרקים להלכות שבת הלכה ד :

עַל-פִּי הַמַּעֲשֶׂה שֶׁל הַשְּׂנֵי בָּנִים שֶׁנִּחְלְפוּ וְכוּ' עֵין שָׁם. שֶׁעָמַד עֲצָמוּ אֶצֶל שַׁבָּת שֶׁהִיא אֶמוּנָה. שֶׁכְּשֶׁמְּגַרְשִׁין אֶת הָאָדָם מִהַגֵּן-עֵדוֹן, שֶׁכָּל מֵה שְׁרוּצִים לַעֲשׂוֹת אֵיזָה דָּבָר שֶׁבְּקִדְשָׁה שֶׁהוּא בַּחֲיַנֵּת כְּנִיסָה לְגוֹן-עֵדוֹן מְגַרְשִׁין אוֹתוֹ וּמִבְּלִבְלוֹן אוֹתוֹ. עֵקֶר תִּקְנַתוֹ שֶׁיַּעֲמִיד עֲצָמוּ אֶצֶל אֶמוּנָה שֶׁהוּא שַׁבָּת. שֶׁאָף-עַל-פִּי-כֵן יִגְמֹר הַכָּל כְּרָצוֹנוֹ. כִּי יֵשׁ תְּשׁוּבָה בְּעוֹלָם. וְאָף-עַל-פִּי שֶׁהוּא רְחוּק עֲתָה מִתְּשׁוּבָה אֲדַרְבָּא מִתְּגַרִּין בּוֹ עַד שֶׁפּוֹגֵם חֹס וְשָׁלוֹם בְּכָל יוֹם יוֹתֵר חֹס וְשָׁלוֹם. אָף-עַל-פִּי-כֵן עַל כָּל פָּנִים הוּא מֵאֶמֶין שֵׁישׁ בַּחֲיַנֵּת תְּשׁוּבָה בַּחֲיַנֵּת שַׁבָּת אֶמוּנָה שֶׁעַל-יַדֵי זֶה נִתְתַּקֵּן הַכָּל. כִּי אֶמוּנָה מִתְּקַן הַכָּל. וְעַל-כֵּן צָרִיךְ לְהַשִּׁיג וּלְהַבִּין אֵיךְ לְסַדֵּר כָּל תִּקְוֵי הַשְּׂכִינָה. שֶׁהֵם מְטָה וְשִׁלְחוֹן וְכִסָּא וּמְנוּרָה הַמּוֹבָאִים שָׁם בְּהַמַּעֲשֶׂה הַנִּי"ל. שֶׁזָּכָה הֵבִין מִלֶּדֶד הָאֲמַת לְסַדֵּר הַיִּטֵּב. עַל-יַדֵי שֶׁהָיָה מִבֵּין דָּבָר מִתּוֹךְ דָּבָר. שֶׁעַל-יַדֵי זֶה הַשִּׁיג תְּחִלָּה לַעֲמֹד עֲצָמוּ אֶצֶל שַׁבָּת אֶמוּנָה. וְאַחַר כֵּן זָכָה לְהַבִּין לְסַדֵּר כָּל הַתִּקְוִיִּים הָאֵלֶּה. כִּי בְּשַׁבָּת נִתְתַּקְּנִים כָּל הַתִּקְוִיִּים שֶׁל הַשְּׂכִינָה הַנִּי"ל שֶׁהֵם מְטָה וְשִׁלְחוֹן וְכוּ'. וְכָל זֶה מְרַמֵּז בְּהַתּוֹרָה תִּקְעוּ בִּי שֶׁהָאִישׁ תְּבוּנוֹת מְגַלָּה עֲצוֹת שֶׁעַל-יַדֵי זֶה גְּדָלָה הָאֶמוּנָה. וְכִשְׁמַעְלִין הָאֶמוּנָה צָרִיכִין לְהַעֲלוֹת מִבַּחֲיַנֵּת הַחֲתִים לְבַחֲיַנֵּת חוֹתָם דְּקִדְשָׁה דְּהֵינּוּ לְשַׁבֵּר תְּאֻנוֹת נְאוּף בְּכַח הַמְּגַנֵּי אֲרָץ וְכוּ' אֲבָל יֵשׁ גַּם לְהַמְּאָכְלִים חֵלֶק וְכוּ' אֲבָל יֵשׁ שְׂבָא הַפָּגַם חֹס וְשָׁלוֹם מִדִּינִים שֶׁאֵינָם הַגּוֹנִים שֶׁפּוֹגְמִים בְּכִסָּאוֹת לְמַשְׁפָּט וְלָזָה צָרִיכִין קְשׁוֹר הַמְּרַכְּבָה וְכוּ' וְזֶה

בְּחִינַת מְטָה שֶׁלְחַן כֶּסֶא וּמְנוּרָה. הוּא בְּחִינַת עֲלִיַת הָאֱמוּנָה בְּעֶצְמָה שֶׁהִיא בְּחִינַת אֹר בְּחִינַת בְּרִישָׁא חֲשׂוּכָא וְהָדָר נְהוּרָא וְעַל-כֵּן הַדְּלָקַת נֵר שֶׁבֶת הוּא תְּכֵף בְּכַנִּיסַת שֶׁבֶת. וְעַקֵּר כַּח שֶׁל הָאִישׁ תְּבוּנוֹת הוּא עַל-יַדֵּי שְׂמֻצְחָצַח נִשְׁמָתוֹ עַל-יַדֵּי אֲכִילָתוֹ בְּקִדְשָׁה בְּחִינַת וְהַשְׁבִּיעַ בְּצַחְצָחוֹת נִפְשָׁד וְכוּ'. וְזֶה בְּחִינַת אֲכִילַת שֶׁבֶת שֶׁיִּקְרָה מְאֹד בְּחִינַת עֲנֵג שֶׁבֶת אֲזִי תִתְעַנֵּג עַל ה' עַל ה' דִּיקָא. בְּחִינַת צַחְצָחוֹת שֶׁהֵם לְמַעְלָה מִהַסְפִּירוֹת שְׁפָלוּלִים בְּשֵׁם ה' כִּיְדוּעַ:

וְזֶה בְּחִינַת אֲסוּר הַל"ט מְלָאכוֹת בְּשֶׁבֶת כִּי כָל הַיְגִיעוֹת שֶׁל כָּל הַל"ט מְלָאכוֹת הוּא שְׂמִיגְעִין עֶצְמוֹ לְתַקּוֹן כָּל מִינֵי אֱמֻנוֹת וְכָל זֶה נִשְׁתַּלְשֵׁל מִחֲמַת הַפֶּגֶם שְׁגָרַם שְׂאִין הַכֶּסֶא וְכוּ' מְסַדֵּר כְּרָאוּי שְׁנִמְשָׁד מִחֲמַת קִלְפַת עֲמֻלָּה זְהָמַת הַנְּחָשׁ. שְׁנִשְׁבַּע הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׂאִין הַכֶּסֶא שְׁלָם וְכוּ'. וּמִשָּׁם נִמְשָׁד וְנִשְׁתַּלְשֵׁל פֶּגֶם הַמְשֻׁפָּט וּפֶגֶם הָאֱמוּנָה כִּי אֵין מְבִינִים צְדִיק וְטוֹב לוֹ וְכוּ', מִחֲמַת שֶׁהַמְשֻׁפָּט נִתְהַפֵּד וְנִתְחַלֵּף וְאִי אֶפְשָׁר לְהַבִּינוֹ עִתָּה. וְכָל זֶה מִחֲמַת הַנִּי"ל וּמִשָּׁם עַקֵּר פֶּגֶם הָאֱמוּנָה. וּמִחֲמַת אֱלוֹ הַחֲלוּפִים וְהַשְׁנוּיִים שְׂאִין שׁוּם דָּבָר עַל מְקוֹמוֹ צְרִיכִין לְהִתְנַגֵּעַ בִּיְגִיעוֹת וּטְרָחוֹת בְּכָל הַל"ט מְלָאכוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת בְּזַעַת אֶפְדָּ וְכוּ' בְּעֶצְבוֹן תֵּאכְלֶנָּה וְכוּ' כִּי כָל הַל"ט מְלָאכוֹת מִמְשָׁכֵן גְּמָרִינֵן וְכָל מְלָאכַת הַמְשָׁכֵן הִיָּה לְסַדֵּר וּלְתַקּוֹן כָּל אֱלוֹ הַתְּקוּנִים הַנִּי"ל שֶׁהֵם בְּחִינַת מְטָה וְשֶׁלְחַן וְכֶסֶא וּמְנוּרָה שְׁפָלָם הִיוּ בְּמִשְׁכָּן, מְטָה זֶה בְּחִינַת אֲרוֹן הָעֵדוּת שְׁעוֹמֵד בְּבֵית קְדָשִׁי קְדָשִׁים שְׁנִקְרָא חֲדָר הַמְטוֹת וְכוּ'. וְזֶה מְשָׁכֵן רְאִשֵׁי תְבוּת מְטָה שֶׁלְחַן כֶּסֶא נֵר. כְּמַדְמָה שְׁזָה מְבֹאֵר בְּסִפְרֵים) וְסוֹפֵי תְבוּת אֲהָרֵן כִּי כָל תְּקוּנֵי עֲבוֹדוֹת אֱלוֹ הִיָּה עַל-יַדֵּי הַכְּהֻנִּים שֶׁהֵם בְּנֵי אֲהָרֵן הַכֹּהֵן הָרִאשׁוֹן, וּבַחֵל בְּחִינַת שְׁטוּ הָעַם וְלִקְטוּ בְּשִׁטוּתָא וְעַל-כֵּן צְרִיךְ לְרַדֵּף אַחַר הַבְּהֻמוֹת בִּיְגִיעוֹת וּטְרָחוֹת. וְכָל תְּקוּנוֹ עַל-יַדֵּי שֶׁבֶת שְׁזָכָה עַל-יַדֵּי שְׁנַעֲשָׂה מִבֵּין דָּבָר מִתּוֹדָה דָּבָר בְּחִינַת אִישׁ תְּבוּנוֹת הַנִּי"ל שְׂמֻגְלָה הָאֱמוּנָה שֶׁהִיא בְּחִינַת שֶׁבֶת:

כָּל הַנִּי"ל הֵם רְאִשֵׁי פְּרָקִים מִהַלְכוֹת שֶׁבֶת וְעֵדִין צְרִיכִין לְזַבֵּד וּלְבָרֵר כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה הַיֵּטֵב וְכָל דָּבָר עַל מְקוֹמוֹ יְבוֹא בְּשָׁלוֹם כְּמוֹ הַכֶּסֶא שְׂבִמְעֵשָׂה הַנִּי"ל שְׁגָם פְּרוּשׁ הַמְעֵשָׂה הוּא כְּמוֹ הַכֶּסֶא הַנִּי"ל. כְּמוֹ שְׂמֻבְאָר שֵׁם שְׁהַעֲקֵר לְסַדֵּר הַכָּל הַיֵּטֵב. ה' יַעֲזָרְנוּ:

שבת ה':

עַל-פִּי הַתּוֹרָה בְּרֵאשִׁית לְעֵינֵי כָּל יִשְׂרָאֵל בְּלִקְוֹטֵי תַנְיָנָא סִימָן ס"ז עֵין שֵׁם כָּל הַתּוֹרָה מְרֵאשָׁה לְסוֹפָה:

אות א

וְזֶה בְּחִינַת שַׁבַּת כִּי שַׁבַּת שְׁמָא דְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כְּמִבְּאֵר בְּהַתּוֹרָה הַזֹּאת וּבְשִׁבִיל זֶה אֲסוּרִים כָּל הַמְּלָאכוֹת בְּשַׁבַּת שֶׁהֵם ל"ט מְלָאכוֹת וּבְשִׁבִיל זֶה יִצְאָה הַבְּעֵרָה וּפְרֻטָּה אוֹתָהּ הַתּוֹרָה בְּפְרֻטִּיּוֹת כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב לֹא תִבְעְרוּ אֵשׁ בְּכָל מוֹשְׁבוֹתֵיכֶם וּכְמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכַּהּ הַבְּעֵרָה בְּכָל הַיְתָה וְלָמָּה יִצְאָה אֶלָּא לְחַלֵּק יִצְתָה וְכוּ' וְלְכַאוּרָה קֶשֶׁה לָמָּה יִצְתָה הַבְּעֵרָה דִּיקָא לְחַלֵּק בֵּין הַל"ט מְלָאכוֹת וְלָמָּה לֹא יִצְאָה מְלָאכָה אַחֲרַת לְחַלֵּק אֶדְ עַל-פִּי הַנַּי"ל מִבְּאֵר הַיֵּטֵב. כִּי כָּל הַל"ט מְלָאכוֹת שֶׁהֵם חִלּוּל שַׁבַּת הֵם בְּבַחֲינַת מְאוּרֵי אֵשׁ כְּמוֹכֵן בְּהַתּוֹרָה הַנַּי"ל שֶׁשְּׁמִירַת שַׁבַּת שֶׁהִיא שֵׁם ה' וְכוּ' הוּא בְּחִינַת מְאוּרֵי אוֹר וְלִהְפֹּד שֵׁם ה' כְּמִבְּאֵר שֵׁם עֵינַן שֵׁם וְעַל-כֵּן פְּרֻטָּה בְּחִינַת מְאוּרֵי אֵשׁ שֶׁהוּא הַפֶּדָּה שֵׁם ה' כְּמִבְּאֵר שֵׁם עֵינַן שֵׁם וְעַל-כֵּן פְּרֻטָּה הַתּוֹרָה מְלָאכַת הַבְּעֵרָה אֵשׁ דִּיקָא בְּשִׁבִיל לְחַלֵּק בֵּין הַל"ט מְלָאכוֹת כִּי בְּאֵמַת כָּל אֲסוּר מְלָאכָה בְּשַׁבַּת שֶׁל כָּל הַל"ט מְלָאכוֹת עֵקֶר הָאֲסוּר הוּא שֶׁלֹּא לְהַגְבִּיר בְּחִינַת מְאוּרֵי אֵשׁ שֶׁהֵם בְּחִינַת חִלּוּל שַׁבַּת שֶׁהוּא שֵׁם ה' בְּחִינַת מְאוּרֵי אוֹר כְּנַי"ל וְעַל-כֵּן פְּרֻטָּה הַתּוֹרָה אֲסוּר הַבְּעֵרָה דִּיקָא לְחַלֵּק בֵּין הַל"ט מְלָאכוֹת. כִּי כָּל אֲסוּר הַל"ט מְלָאכוֹת הֵם בְּבַחֲינַת מְאוּרֵי אֵשׁ שֶׁהוּא בְּחִינַת לֹא תִבְעְרוּ אֵשׁ וְכוּ' וְכַנַּי"ל וְעֵינַן שֵׁם מֵה שֶׁכְּתוּב שֵׁם רַבְּנוּ זְכוֹרֵנוּ לְבִרְכַּהּ עַל פְּסוּק זֶה לֹא תִבְעְרוּ אֵשׁ בְּכָל מוֹשְׁבוֹתֵיכֶם בַּיּוֹם הַשַּׁבַּת שֶׁהוּא רֵאשִׁי תְבוֹת מִתְאַבֵּל. כִּי כָּל הַמִּתְאַבֵּל עַל יְרוּשָׁלַיִם זוֹכֵה וְכוּ' כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב לְשׁוּם לְאַבְלֵי צִיּוֹן פֶּאֶר תַּחַת אֶפְרַי וְכוּ' עֵינַן שֵׁם כָּל זֶה הַיֵּטֵב:

אות ב

וְהַכֹּלל כִּי שַׁבַּת הוּא בְּחִינַת הַצַּדִּיק הָאֵמַת שֶׁהוּא בְּחִינַת שֵׁם ה' בְּחִינַת מְאוּרֵי אוֹר בְּחִינַת פֶּאֶר הַדּוֹרוֹת בְּחִינַת כְּלָלִיּוֹת הַגְּוֹנִין תְּלַת גְּוֹנִין דְּעֵינָא וּבַת עֵינַן בְּחִינַת יְסוּד הַפְּשׁוּט צַדִּיק יְסוּד עוֹלָם שֶׁמִּמֶּנּוּ נִמְשָׁכִין כָּל הָאֲרָבָעָה יְסוּדוֹת בְּחִינַת אֲרָבָעָה מַחִין חֻכְמָה וְתַבּוּנָה וְדַעַת וְכָל מְלָאכָה בְּחִינַת הַחַן וְהַפֶּאֶר וְהַהַדּוּר וְהִיפֵי שֶׁל כָּל הָעוֹלָם בְּחִינַת הָרֵאשׁ וְהַמַּחִין הַמְּאִירִין לְהַבִּית-הַמְּקַדָּשׁ. הֵינּוּ בְּחִינַת אוֹר הָעֵינַיִם. כִּי הַבִּית-הַמְּקַדָּשׁ הוּא בְּחִינַת עֵינַיִם וְהַצַּדִּיק וְשַׁבַּת הֵם בְּחִינַת הָאוֹר הַמְּאִיר לְהָעֵינַיִם כִּי הוּא הָרֵאשׁ בֵּית דְּהֵינּוּ הָרֵאשׁ וְהַמַּחִין בְּחִינַת מְאוּרֵי אוֹר הַמְּאִירִין לְהַבִּית-הַמְּקַדָּשׁ וְלְכָל בְּתֵי יִשְׂרָאֵל. וְעַל-כֵּן עַל-יְדֵי הַצַּדִּיק וְשַׁבַּת נִפְתַּחִין הָעֵינַיִם וְזוֹכִין לְהַסְתַּכֵּל

על עצמו בכל המדות איך הוא אוהו בהם. כי כל המדות נמשכין מהארבעה יסודות שכלם נמשכין מהיסוד הפשוט שהוא בחינת הצדיק בחינת שפת בחינת שם ה' בחינת פאר וכו' כנ"ל עין שם כל זה היטב:

אות ג

כי עקר האדם נברא בשביל להפיר שמו יתברך שבשביל זה נברא כל הבריאה כלה מראש ועד סוף למען ספר שמו בכל הארץ וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה כל מה שברא הקדוש ברוך הוא בעולמו לא בראו אלא לכבודו. כמו שכתוב כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו כי כבודו הוא שמו יתברך כי שם וכבוד הם בחינה אחת כי עקר הכבוד הוא השם שיש לו שם גדול בעולם שזהו עקר הכבוד. וכמו שכתוב אני ה' הוא שמי. וכבודי וכו' וכתוב וברוך שם כבודו וכו' וכמבאר בפסוק זה בעצמו שהוא כל הנקרא בשמי ולכבודי כי השם הוא הכבוד כנ"ל נמצא שכל הדברים שבעולם כלם נבראו בשביל כבוד שמו יתברך. וזה השרש והתכלית של הבריאה ועל-כן בודאי יש בכל דבר ודבר שבעולם בחינת ידיעת והפדת שמו יתברך שייכולין להבחין ולהתבונן גדלת הבורא יתברך על-ידי כל דבר ודבר שבעולם בפרטיות ולהפיר אותו יתברך על-ידי זה דיקא ולהגדיל שמו יתברך על-ידי כל דבר ודבר בפרטיות וזהו בחינת הברכות שקבעו רבותינו זכרונם לברכה על כל דבר שבעולם בפרטיות כי בכל דבר שבעולם יש הגדלת שמו בפרטיות שהוא בחינת הברכה שמברכין ומגדלין שמו יתברך על בריאת דבר זה בפרטיות. ועקר הגדלת שמו יתברך על-ידי כל הדברים שבעולם שבשביל זה נבראו כלם. העקר הוא על-ידי האדם דיקא שבשבילו נברא כל הבריאה כלה כידוע. כי אין מי שיידע ויפיר פלאות הבריאה כי אם האדם שנתן בו דעה להפיר ולהבחין בכל הדברים פלאות הבריאה ולהגדיל שמו יתברך על-ידי כל דבר בפרטיות. ובשביל זה הביא ה' יתברך כל הדברים לאדם הראשון לקרא להם שמות וכל אשר יקרא לו האדם נפש חיה הוא שמו כי השם של כל דבר הוא חיותו. כמו שכתב רבנו זכרוננו לברכה והביא ראיה מפסוק זה נפש חיה הוא שמו. כי השם של כל דבר נמשך ונשתלשל בשרשו מבחינת שם ה'. שהוא מחיה את כל הבריאה כמו שכתוב ואתה מחיה את כלם. ועל-כן עקר חיות כל הדברים הוא השם שיש לו מחמת ששם כל דבר נמשך בשרשו משם ה' שהוא מחיה את כלם כנ"ל. וכפי השם שיש לכל דבר כן יכולין להפיר ולהגדיל שמו יתברך על-ידי זה הדבר בפרטיות. כי השם של כל דבר נמשך משם ה' כנ"ל ועל-כן הביא הכל אל אדם לקרות שמות. כי עקר הגדלת שמו יתברך על-ידי כל הדברים בעולם הוא על-ידי האדם דיקא שהאדם דיקא יש לו כח הזה בדעתו להגדיל שם ה'

על-ידי כל דבר ודבר שבעולם שמשם שרש השם של כל דבר כנ"ל. וכפי מה שזכה אדם הראשון להפיר שמו יתברך על-ידי כל דבר שבעולם כמו כן זכה לקרות שמות לכל הדברים כי כל שמותם שהוא חיותם נמשך משם מבחינת שם ה' שבשביל זה נבראו כלם. כדי להפיר ולהגדיל שמו יתברך על ידם על-ידי האדם דיקא כנ"ל:

אות ד

ועל-כן נבראו כל הדברים מחסר תקון וגמר תקונם על-ידי האדם כמו שכתוב אשר ברא אלקים לעשות דהינו שה' יתברך ברא כל הדברים שהאדם יגמר ויעשה אותם וכמו שאנו רואין בחוש שהאדם צריך לחרש ולזרע ולעשות כלים ובגדים ולתקן כל המאכלים בלישה ואפיה ובשול וכו'. וכמו שאיתא במדרש התרמסין צריכין תקון וכו' וכמו שכתוב וכל שיח השדה טרם יהיה בארץ וכל עשב השדה טרם יצמח ואדם אין לעבד את האדמה. וכמו שפרש רש"י שם על פתח הקרקע עמדו עד שיבוא אדם וידע שיש צורך בגשמים ויתפלל עליהם וכו'. כל זה הוא להורות ולהודיע שהכל נברא בשביל האדם כדי שהאדם יגדיל שמו יתברך על-ידי כל דבר שבעולם. וזה עקר השלמות והתכלית של כל הבריאה כלה מראש ועד סוף ועל-כן הכל נברא מחסר תקון עד שיבוא האדם וישלים אותו. כי שלמות תקון כל הדברים הוא על-ידי האדם דיקא על-ידי שהוא מכיר ומגדיל שמו יתברך על-ידי כל דבר שבעולם שבשביל זה נברא הכל כנ"ל, כי ה' יתברך שבביל עצמו כפיכח לא היה צריך לברא את הבריאה כי ה' יתברך ידע מעצמו קדם הבריאה כמו עכשו. רק כל הבריאה היתה בשביל האדם כדי להיטיב מטובו לזולתו. כדי שאנחנו נפיר ונדע שמו יתברך ועל-כן כל זמן שאין האדם בעולם ואין מי שיפיר שמו יתברך על-ידי דבר זה. אין להדבר חיות בשלמות ועל-כן הוא מחסר תקון עדין כי כל חיות הדבר הוא על-ידי שמפירין שמו יתברך על-ידי דבר זה וכל זמן שלא נמצא האדם אין מי שיפיר שמו יתברך על-ידי אותו הדבר. ועל-כן תקון כל הדברים נגמר על-ידי האדם שיש לו כח להפיר ולהגדיל שמו יתברך על-ידי כל דבר שבעולם וכמו כן יש לו כח גם בגשמיות לתקן כל דבר ולגמר תבניתו וצורתו בשלמות שזהו בחינת כל המלאכות שבעולם מה שהאדם צריך לעשות כמה מלאכות כגון לעשות כלים מעץ או מתכות או לטוות ולארג בגדים מצמר ופשתן שברא ה' יתברך וכו' כי בנדאי ה' יתברך שברא הצמר והפשתן או העצים והמתכת וכו' בנדאי בכחו היה יכל לברא כלים גמורים ובגדים גמורים וכו'. אך ה' יתברך ברא הכל מחסר תקון עד שיבוא האדם ויגמר תקונם על-ידי כמה עבודות ומלאכות כי אין לשום דבר שלמות כי אם על-ידי האדם על-ידי שהוא מכיר ומגדיל שמו יתברך

על-ידי אותו הדבר שבשביל זה דיקא נברא הדבר פניל:

אות ה

ואם לא היה חוטא האדם היה זוכה לגמר תקון כל הדברים בגשמיות ורוחניות בלי עמל ויגיעות רק על-ידי תפלה ואיזה עבדא קלה מאד. כי בשעת הבריאה היה גמר תקון כל העולמות תלויים באדם הראשון שאם לא היה אוכל מעץ הדעת והיה מתפלל תפלתו היה גומר תקון כל העולמות בשלמות באותו היום כמבאר בכתבי האר"י אף על-ידי חטאו לא גמר תקון העולמות אף גם פגם וקלקל כל העולמות עד אשר נגזר בעצבון תאכלנה בזעת אפך תאכל לחם שצריכין כמה וכמה יגיעות ומלאכות שהם ל"ט מלאכות קדם שמתקנים הדברים שבעולם שיהיו ראויים להנות מהם לאכלם או ללבשם וכיוצא בהם. וגם עתה כל מה שהאדם מקדש עצמו ביותר וזוכה לפרש עצמו מן העולם ולשום כל לבו ודעתו להכיר ולהגדיל שמו ותברך. כמו כן זוכה להעביר מעליו על הל"ט מלאכות וזוכה לקבל הפרנסה בלי עמל ויגיעה גדולה וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה כל המקבל עליו על תורה מעבירין ממנו על מלכות ועל דרך ארץ כי יגיעת הפרנסה שהוא בחינת ל"ט מלאכות נמשכין מזהמת הנפש מפגם על-ידי שלא השתדל להגדיל שמו ותברך על-ידי כל הדברים. אדרבא פגם מאד וכפר בעקר ומשם נמשכין כל הל"ט מלאכות שהם בחינת יגיעות וטרדת הפרנסה, ועל-כן כשאדם מקדש עצמו ומאמין בהשם ותברך ומשים כל לבו להודות לשם ה' על כל דבר ודבר שרואה או נהנה ממנו להגדיל שם ה' על-ידי כל דבר שבעולם פניל על-ידי זה דוחה זהמת הנפש שהוא בחינת הל"ט מלאכות וזוכה שיגמר אצלו תקון כל הדברים בנקל ומשיג פרנסתו וכל הצטרכותו בלי עמל ויגיעה. כי עקר התקון על-ידי הגדלת שם ה' וכפי מה שזוכין להגדיל שם ה' כמו כן נצול מל"ט מלאכות מעצבות ויגיעת הפרנסה. וזוכה לקבל פרנסתו בנקל משם ה' ששם עקר הבטחון על כל הצטרכות האדם ועל כל הישועות כמו שכתוב אין המלך נושע ברב חיל וכו'. שקר הסוס לתשועה וכו' ומסים שם כי בו ישמח לבנו כי בשם קדשו בטחנו. בשם קדשו דיקא. כי הכל נמשך משם ה' וכניל:

וְזֶה בְּחִינַת שַׁבַּת שֶׁהוּא שֵׁם ה' שֶׁבוּ אֲסוּרִין כָּל הַלֵּיט מְלָאכוֹת לְגַמְרֵי. כִּי בְּשַׁבַּת אֲסוּר לְעוֹרֵר עוֹבְדֵין דָּחַל. כִּי שַׁבַּת הוּא שֵׁם ה' שְׂאֵז הוּא תְּכַלִּית מַעֲשֵׂה שְׁמַיִם וָאָרֶץ. הֵינּוּ שְׂאֵז בְּשַׁבַּת עוֹלִין כָּל הַדְּבָרִים אֶל תְּכַלִּיתָן שֶׁהוּא שֵׁם ה' כְּנִי"ל כִּי עַל-יַדֵּי קִדְשַׁת שַׁבַּת שֶׁהוּא שֵׁם ה' זוֹכִין לְדַעַת שְׁלֵם לְזָכוֹת לְהַפִּיר וּלְהַתְּבוּנָה גְּדֻלַּת ה' יִתְבָּרַךְ וּלְהַפִּיר שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ עַל-יַדֵּי כָּל דְּבַר שֶׁבְּעוֹלָם וְזֶהוּ בְּחִינַת לְכוּ חֲזוּ מַפְעָלוֹת ה' אֲשֶׁר שֵׁם שְׁמוֹת בְּאָרֶץ וְאֶמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה אֶל תִּקְרֵי שְׁמוֹת אֱלֹהֵי שְׁמוֹת וְאִיתָא בְּלִקוּטֵי תַנְיִנְא בְּסִימָן לֵיט עַל פְּסוּק זֶה. שְׁשֵׁמוֹת הוּא רֵאשִׁי תְּבוֹת תְּכַלִּית מַעֲשֵׂה שְׁמַיִם וָאָרֶץ שֶׁהוּא בְּחִינַת שַׁבַּת שֶׁהוּא הַתְּכַלִּית שֶׁל כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה וְכוּ' עֵין שֵׁם. הֵינּוּ כְּנִי"ל. כִּי שֵׁם שֶׁל כָּל דְּבַר הוּא חִיּוּתוֹ וְתְּכַלִּיתוֹ שֶׁעַל יָדוֹ יְכוּלִין לְהַפִּיר שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ שֶׁמֶשֶׁם נִשְׁתַּלְשֵׁל זֶה הַשֵּׁם שְׂיֵשׁ לוֹ. וְזֶה זוֹכִין עַל-יַדֵּי שַׁבַּת שֶׁהוּא שְׂמָא דְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא שֶׁרֵשׁ שֶׁל כָּל הַשְּׁמוֹת שֶׁל כָּל הַדְּבָרִים שֶׁבְּעוֹלָם שֶׁהֵם חִיּוּתָם שֶׁהוּא הַתְּכַלִּית שֶׁל כָּל מַעֲשֵׂה שְׁמַיִם וָאָרֶץ כִּי עָקֵר הַתְּכַלִּית שֶׁל כָּל דְּבַר הוּא לְהַפִּיר שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ עַל-יַדֵּי אוֹתוֹ הַדְּבַר כְּפִי הַשֵּׁם שְׂיֵשׁ לוֹ כְּנִי"ל. שְׂזֶה זוֹכִין עַל-יַדֵּי שַׁבַּת שֶׁהוּא שְׂמָא דְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כְּנִי"ל. כִּי ה' יִתְבָּרַךְ בְּרָא אֶת כָּל הַבְּרִיאָה בְּשֵׁשֶׁת יָמֵי הַמַּעֲשֵׂה וּשְׁבַת בְּשַׁבַּת וְדִיקָא עַל-יַדֵּי הַמְּנוּחָה וְהַשְּׁבִיטָה שֶׁל שַׁבַּת הוּא עָקֵר שְׁלֵמוֹת וְחִיּוּת וְקִיּוּם כָּל הַבְּרִיאָה כְּיָדוּעַ. כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב וַיְכַל אֱלֹקִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי אֶת כָּל מְלַאכְתּוֹ וְכוּ' וְדָרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה מָה הָיָה הָעוֹלָם חֲסֵר מְנוּחָה. בָּא שַׁבַּת בָּא מְנוּחָה כְּלָתָה וְנִגְמְרָה הַמְּלָאכָה וְאִם לֹא הָיָה חוּטָא אָדָם הָרָאשׁוֹן. הָיָה מִשְׁלֵים תִּקּוּן כָּל הַבְּרִיאָה בְּעָרֵב שַׁבַּת בַּיּוֹם שֶׁנִּבְרָא בּוֹ עַל-יַדֵּי תְּפִלָּה לְבַד וְכְנִי"ל וְאֵז הָיָה זוֹכָה בְּשַׁבַּת לְהַפִּיר שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ בְּשְׁלֵמוֹת עַל-יַדֵּי כָּל פְּרִטֵי הַבְּרִיאָה. וְאֵז הָיוּ כָּל הָעוֹלָמוֹת עוֹלִים לְמִקּוּמָן לְשְׁלֵמוֹת תְּכַלִּיתָן בַּיּוֹם הַשַּׁבַּת הָרָאשׁוֹן. וְכַמְבָּאֵר בְּכַתְּבֵי הָאֲרִי"ל אֲבָל מִחֲמַת שְׁחָטָא אָדָם הָרָאשׁוֹן וְאֲכַל מַעַץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע וְעָרַב כָּל הָאֲרָבָעָה יְסוּדוֹת שֶׁהֵם כְּלָל הָעוֹלָמוֹת שֶׁנִּתְעָרְבוּ מִטוֹב וְרַע עַל-יַדֵּי זֶה לֹא נִתְתַקֵּן הָעוֹלָם אֲדָרְבָּא הוֹסִיף לְקַלְקְלוֹ וּלְחַסְרוֹ. וְעַל-יַדֵּי זֶה נִגְזַר בְּעֶצְבוֹן תְּאֵכְלָנָה בְּזַעַת אֲפִידָה תֹּאכַל לֶחֶם וְכוּ' שֶׁהֵם בְּחִינַת לֵיט מְלָאכוֹת שֶׁהֵם כְּלָל יְגִיעוֹת וְטִרְחוֹת וְטִרְדוֹת הַפְּרָנְסָה וּלְפִי עֵצֶם חָטְאוּ לֹא הָיָה הָאָדָם וְהָעוֹלָם יָכַל לְהִתְקַיֵּם. אֵךְ שַׁבַּת אֲגִין עָלֶיהָ כְּמוֹ שְׂאִיתָא בְּזִהַר הַקְּדוּשָׁה כִּי עָקֵר הַפְּגָם הוּא שְׁפָגַם בְּשֵׁם ה' וְהַגְּבִיר בְּחִינַת מְאוּרֵי אֵשׁ עַל מְאוּרֵי אוֹר. וְזֶה בְּחִינַת וְכִי תִאָּוֶה הוּא לְעֵינַיִם זֶה בְּחִינַת פְּגָם הָעֵינַיִם שֶׁהֵם בְּחִינַת מְאוּרֵי אוֹר. וְזֶה בְּחִינַת וְכִי תִאָּוֶה הִיא וְכוּ'. תִּאָּוֶה זֶה בְּחִינַת הַתְּגַבְּרוֹת מְאוּרֵי אֵשׁ שֶׁמֶשֶׁם כָּל הַתִּאָּוֶה. כִּי עָקֵר כָּל הַתִּאָּוֶה הוּא עַל-יַדֵּי בְּחִינַת מְאוּרֵי אֵשׁ שֶׁמֶשֶׁם הָאֵשׁ וְהַחֲמִימוֹת שֶׁל כָּל הַתִּאָּוֶה. וְזֶהוּ וְנִחְמַד הָעֵץ לְהַשְׁכִּיל זֶה בְּחִינַת פְּגָם הַמַּחִין שֶׁהֵם בְּחִינַת מְאוּרֵי אוֹר כְּנִי"ל. וְעַל-יַדֵּי שְׁפָגַם אָדָם הָרָאשׁוֹן בְּשֵׁם ה' וְהַגְּבִיר מְאוּרֵי אֵשׁ שֶׁהֵם בְּחִינַת שֵׁם הַטְּמָאָה וְכוּ'. עַל-כֵּן כָּל תְּקוּנוֹ הָיָה עַל-יַדֵּי שַׁבַּת דִּיקָא שֶׁהוּא שֵׁם ה' כְּנִי"ל. כִּי בְּשַׁבַּת אֵין שׁוּם שְׁלִיטָה לְשֵׁם הַטְּמָאָה כִּי אֵז מְאִיר שֵׁם ה' בְּכָל הָעוֹלָמוֹת. כִּי שַׁבַּת קְבִיעָה וְקִימָא כְּמוֹ שְׂאֶמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה) וְקִדְשָׁתָהּ קְבוּעָה בְּעֶצְמָהּ. וְעַל-כֵּן בְּשַׁבַּת מְאִיר

שם ה' ונדחה זהמת הנחש ונתתקן חטא אדם הראשון. ועל-כן אסורין בו כל הל"ט מלאכות שנמשכין מזהמת הנחש מבחינת מאורי אש. כי בשבת אין שום שליטה לבחינת מאורי אש כי בשבת מאיר שם ה' פנ"ל:

ועל-כן בשבת אסור אפלו להתפלל על צרכיו. כי שאלת צרכיו אסור בשבת. ועל-כן אין מתפללין בו שמונה עשרה ברכות כי אם שבע ברכות. כי גמר תקון העולמות היה צריך אדם הראשון לגמר בערב שבת על-ידי תפלה פנ"ל אבל בשבת הוא מנוחה לגמרי ואין בו שום בריאה ולא גמר מלאכה של שום נברא. אפלו על-ידי תפלה ובקשה על צרכיו. רק יום שבתה ומנוחה ובטול אל התכלית על-ידי כל פרטי הבריאה שבכל ששת ימי המעשה. שבשבת זוכין להכיר שמו יתברך על-ידי כל הבריאה פנ"ל שזהו עקר תכלית הבריאה בלה פנ"ל:

אות ז

וזהו עצם מעלת יקרת קדשת שבת קדש שבשבת יכול כל אדם אפלו אם עבר כל עברות שבתורה חס ושלום. הוא גם כן יכול להמשיך על עצמו קדשת שמו יתברך לידע ולהכיר שמו יתברך על-ידי שמירת שבת שהוא שמא דקדשא בריך הוא. כי בקדשת שבת אין מגיע שום פגם של שום עברה חס ושלום. כי שבת אגין על אדם הראשון בחטאו. וכמו כן מגן השבת גם עתה על כל החוטא חס ושלום. כי על-ידי שמירת שבת כראוי זוכין כלם אפלו הגרועים והפחותים לידע ולהכיר ולהאמין בשמו יתברך. ועל-ידי זה יזכו לשוב אל ה'. כי שבת והצדיקי אמת הם בחינה אחת פנ"ל. שהם בחינת שם ה' שעל ידם כלם יכולין לידע משמו יתברך ולשוב אליו יתברך. ולתקן פגם כל הארבעה יסודות הנמשכין מארבע אותיות השם הנ"ל ועל-כן אמרו רבותינו זכרונם לברכה כל השומר שבת מוחלין לו כל עונותיו. הינו פנ"ל:

אות ח

וזה בחינת מה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה אלמלא שמרו ישראל שתי שבתות מיד היו נגאלין. כי עכשו אחר חטא אדם הראשון צריכין שתי שבתות דיקא כי באמת צריך האדם לגמר תחלה תקון העולם בגשמיות

בימי החל. כי כל הדברים נבראו מחסר תקון פנ"ל. והאדם היה צריך להשלים אותן שיהיה כל דבר במלאו וטובו ובשלמותו הראוי. פגון כל המאכלים שיהיו בשלמותן שיהיו ראויים לאכילה. וכמו כן כל הדברים שבעולם. ואם לא היה חוטא אדם הראשון היה גומר תקון כל הבריאה בשלמות בערב שבת הראשון על-ידי תפלתו. כי על-ידי התפלה היה נשלם הכל בגשמיות ורוחניות וכמו שיהיה לעתיד כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה עתידה הארץ שתוציא גלוסקאות וכו'. ובנדאי כן היה קדם החטא שלא היינו צריכין שום יגיעה ומלאכה להשלים הדברים שנבראו. רק הכל היה נגמר בשלמות על-ידי תפלה לבד. ואז אם היו כל הדברים בשלמותן ובמלאן קדם השבת. אזי על-ידי השבת הראשון היו כל הדברים עולים לתכליתן. כי היה זוכה אדם הראשון להפיר שמו יתברך על-ידי כל פרטי הבריאה בשבת הראשון שזה עקר תכליתו פנ"ל. כי מאחר שכבר היה נשלם הבריאה בתכלית השלמות קדם השבת אזי היה יכל בשבת להפיר שמו יתברך על-ידי כל פרטי הבריאה. כי בנדאי אי אפשר להשיג התכלית של כל דבר. דהינו להפיר שמו יתברך על-ידי כל דבר כי אם כשהדבר במלאו וטובו. כי כל זמן שאין הדבר נשלם בשלמות עדין לא הגיע לתכליתו ואי אפשר להביאו לתכליתו בשלמות דהינו להפיר שמו יתברך על-ידי זה הדבר מאחר שזה הדבר בעצמו לא בא לשלמותו ואינו יכול לעשות פעלתו הראוי. למשל דבר מאכל. קדם שמתקנין החטים בטחינה ולישה ואפיה וכו' עד שיהיה ראוי למאכל אדם בנדאי קדם זה לא הגיעו החטים לתכליתן. ואין רואין בהם עדין בשלמות טובות הבורא ונפלאותיו ואין מכירין עדין בשלמות על ידם שם ה' שצריכין להפיר על ידם. רק כשמתקנים החטים עד שבאים לשלמותן שעושין מהם לחם אז הגיעו לשלמותן. ואז יכול המשפיל להפיר על ידם בשלמות שם ה' שצריכין להפיר על ידם דיקא. כמו שכתוב ואכלתם אכול ושבוע והללתם את שם ה' אלקיכם וכו'. נמצא שאי אפשר להפיר שם ה' בשלמות על-ידי הבריאה כי אם כשנשלם הבריאה תחלה פנ"ל. ואם לא היה חוטא אדם הראשון היה זוכה להשלים את כל הבריאה על-ידי תפלה לבד בערב שבת הראשון ואז היה זוכה בשבת הראשון להפיר שם ה' בשלמות על-ידי כל פרטי הבריאה שזה עקר תכליתו פנ"ל אבל אחר החטא לא נשלם הבריאה בשלמות. ואז בנדאי אי אפשר להפיר בשבת שם ה' כי אם כפי תבנית הבריאה אז. ועל-כן צריכין שמירת שתי שבתות כי בתחלה צריכין שמירת שבת שהוא שם ה' כדי לזכות אחר כך בששת ימי החל להשלים הבריאה על-ידי הל"ט מלאכות שנתהוו אחר החטא. כי עכשו אי אפשר להשלים את הבריאה כי אם על-ידי הל"ט מלאכות ועקר השלמות הוא על-ידי שבת דיקא. כי על-ידי שמירת שבת זוכין להמשיך קדשת שבת לששת ימי החל שיהיו כל הל"ט מלאכות בבחינת מלאכת המשכן שעל-ידי זה דיקא נשלם הבריאה. ואז זוכין בשבת השני אחר כך להפיר שם ה' בשלמות על-ידי כל פרטי הבריאה כי כבר נשלם הבריאה על-ידי הל"ט מלאכות שזכה לעשותן בקדשה בבחינת מלאכת המשכן על-ידי שמירת השבת הראשון פנ"ל. כי עכשו צריכין להתחיל התקון משבת שאין מגיע בו שום פגם ואחיזה של הל"ט מלאכות שהם בחינת זהמת הנחש. ועל-כן

בשבת יכול אפלו עתה אחר החטא להמשיך על עצמו ועל כל הבריאה קדשת שמו ותברך. ועל-ידי זה יכולין להמשיך קדשת שבת לששת ימי החל לטהר ולקדש הל"ט מלאכות מזהמת הנחש לזכות שיהיו הל"ט מלאכות קדושים בבחינת מלאכת המשכן. ואז נשלם תקון כל הדברים על-ידי ל"ט מלאכות אלו בימי החל. ואזי זוכין בשבת השני להביא כל הבריאה אל התכלית. דהינו להכיר שמו ותברך בשלמות על-ידי כל פרטי הבריאה שכבר נשלמה וכו' כנ"ל. ואזי תבוא הגאולה, כי יתקון חטא אדם הראשון שפגם בזה כנ"ל. ועל-כן אלמלא שמרו ישראל שתי שבתות דיקא מיד היו נגאלין כנ"ל:

וזהו כל השומר שבת כהלכתו אפלו עובד עבודה זרה כדור אנוש מוחלין לו. כי דור אנוש עקר פגם שלהם היה בשם ה'. כמו שפתוב אז הוחל לקרא בשם ה'. על-כן שמירת שבת שהוא שם ה' הוא תקון לזה:

אות ט

וזה בחינת פרשת זכור שצריכין לקרות בשבת שקדם פורים פרשת זכור. שהוא זכרון מלחמת עמלק שהוא בכל דור ודור כמו שפתוב מלחמה לה' בעמלק מדר דר. כי עקר הכח הלחם בעמלק למחות שמו וזכרו מן העולם הוא על-ידי שבת שהוא שמא דקדשא בריך הוא כנ"ל. כי עקר מלחמת עמלק שבכל דור. הוא כנגד שם ה' שהוא שם הצדיק האמת שהוא שם ה' כי שמו משתף בשם הצדיק. אשר הצדיק הזה האמת הוא הפאר והיפי וההדור של כל העולם הוא החן האמת של כל העולם. הוא בחינת יסוד הפשוט בחינת נהר היצא מעדן וכו' אשר ממנו נמשכין כל הארבעה יסודות שהוא כלליות כל העולמות כלם שכלן נמשכין ממנו וכל חיותם נמשך על ידו אשר כל מי שנכלל בשם האמת של זה הצדיק הוא מסתכל על עצמו בכל הארבעה יסודות שהם כל המדות וזוכה לחזר בתשובה לה' ותברך וכו' כמבאר שם במקומו בהתורה הזאת עין שם ואם זה הצדיק האמת שבכל דור היה נתגלה בעולם. וכל העולם היו מקרבים אליו באמת היה העולם כבר מתקן כי זה הצדיק יש לו כח לתקן כל העולם אם לא היו מעלימין ומסתירין אותו אבל בכל דור ודור יש בחינת מלחמות עמלק. ועקר מלחמתו של עמלק ימח שמו היא רק דיקא נגד הצדיק האמת הזה שהוא ראש בית. כי עמלק הוא בחינת ראשית דסטרא אחרא בחינת ראשית גוים עמלק. ועל-כן כל מלחמתו הוא רק כנגד זה הראש בית האמת שכל הדורות נמשכין ממנו. בבחינת קורא הדורות מראש כי עמלק אינו רוצה להלחם לא את הקטן ולא את הגדול כי אם עם הראש בית בעצמו אבל מחמת שכנגד הראש בעצמו אין לו שום כח להלחם עמו בעצמו. כי זה הצדיק האמת הראש בית כבר זכה לנצח אותו

וּלְשֵׁבֶר אוֹתוֹ בְּתַכְלִית כִּי לֹא אֶתְהַנֵּי מִדִּילָהּ כְּלוּם. כִּי כָּבֵד שֵׁבֶר כָּל הַתְּאֻדוֹת
וְכָל הַמִּדּוֹת רְעוֹת בְּתַכְלִית תַּכְלִיתוֹ בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת שְׁאִין שְׁלֵמוֹת
אַחֲרָיו. וְהַכְּנִיעַ וּבִטֹל מַעֲצָמוֹ זְהֵמַת הַנְּחֹשׁ שֶׁהוּא זְהֵמַת עֲמֶלֶק שֶׁהוּא
הַסְטֵרָא אַחֲרָא וְהוּא הַכְּנִיעַם כָּלֵם מַעֲצָמוֹ בְּתַכְלִית הַהַכְּנָעָה וְהַבְּטוּל עַד
שֶׁלֹא נִשְׂאָר אֶצְלוֹ שׁוּם אַחִיזַת הָרַע כָּלֵל אֶפְלוֹ כָּל שֶׁהוּא וְעוֹד הוֹסִיף אַחַר
כֵּן לְמָסַר נַפְשׁוֹ בְּכָל יוֹם בְּשִׁבִיל ה' יִתְבָּרַךְ וּקְבַל עַל עֲצָמוֹ יְסוּרִים קָשִׁים
וּמָרִים מִמָּוֶת בְּשִׁבִיל קִדְשֵׁת שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ וּבְשִׁבִיל עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל וְכוּי' וְכוּי' עַל-
כֵּן בּוֹדָאֵי אֵין לְעַמְלֶק שֶׁהוּא רֹאשׁ הַסְטֵרָא אַחֲרָא שׁוּם אַחִיזָה לְהַלְחֵם עִם
הַצְּדִיק בְּעֲצָמוֹ. עַל-כֵּן כָּל מְלַחְמָתוֹ הוּא מֵהַ שְׂמַעְרָבֵב אֶת הָעוֹלָם בְּכָל עֵת.
וְעוֹשֶׂה מַחְלָקֶת גְּדוֹל בְּכָל עֵת עַל הַצְּדִיק הָאֵמֶת הַזֶּה שֶׁהוּא הָרֹאשׁ בֵּית כְּדִי
לְהַרְחִיק אֶת יִשְׂרָאֵל מִמֶּנּוּ כְּדִי שֶׁלֹא יִשׁוּבוּ לֵה' יִתְבָּרַךְ עַל-יְדֵי הַצְּדִיק הַזֶּה
שֶׁהוּא הָרֹאשׁ בֵּית שֵׁשׁ לוֹ כַּח לְהַחֲזִיר כָּל הָעוֹלָם לְמוֹטֵב כַּנִּי"ל וְזֹאת
הַקְּלָפָה הָרְעָה שֶׁהוּא הֶמֶן עֲמֶלֶק כָּל תַּחְבּוּלוֹתָיו וְכָל מְלַחְמָתוֹ הוּא
לְהַסְתִּיר וּלְהַעֲלִים שֵׁם הַצְּדִיק הָאֵמֶת הַזֶּה שֶׁהוּא הָרֹאשׁ בֵּית הָאֵמֶתִי. כִּי
קִלְפַת עֲמֶלֶק מְרָצָה שִׁיתְקָרְבוּ יִשְׂרָאֵל לְכָל הָרֹאשִׁים שְׂבַעוֹלָם. לֹא מְבַעֲיָא
הָרֹאשִׁים שֶׁל הַסְטֵרָא אַחֲרָא מִמֶּשׁ שֶׁהֵם עֶקֶר שֵׁם הַטְּמָאָה כְּמוֹ רֹאשֵׁי
הַכְּתוּבֹת שֶׁל הַפִּילוֹסוֹפִים וְהָאֶפִיקוֹרְסִים. כִּי גַם אֶצְלָם יֵשׁ לָהֶם רֹאשִׁים
עֲלֵיהֶם שְׁלוֹמִידִים אֶצְלָם אֱלוֹ הַחֲכָמוֹת הַחִיצוֹנִיּוֹת הַנְּבוֹכוֹת הַעוֹקְרוֹת
אוֹתָם מִן הָעוֹלָם. וּלְצוֹדֵד נְפִשׁוֹת לְקַרְבָּם לְאֱלוֹ הָרֹאשִׁים יִמַח שְׁמֵם בּוֹדָאֵי
הוֹ הוּא מְשׁוֹשׁ דְּרַכּוֹ. וְעַל זֶה מְנִיחַ עֲצָמוֹ בּוֹדָאֵי לְאַרְכּוֹ וּלְרַחְבוֹ. אֶלֶּא אֶפְלוֹ
רֹאשִׁים שֵׁשׁ לָהֶם חֶלֶק בְּקִדְשָׁה שֶׁהֵם אֲנָשִׁים כְּשָׂרִים קִצַּת וְאֶפְלוֹ אִם הֵם
צְדִיקִים רַק שֵׁשׁ בָּהֶם עֲדִין אֵיזָה אַחִיזַת הָרַע וְאֵין לָהֶם כַּח לְהוֹצִיא אֶת
יִשְׂרָאֵל מֵרַע לְטוֹב. עַל-כֵּן מְרָצָה עֲמֶלֶק שֶׁכָּל אֱלוֹ הָרֹאשִׁים יִהְיוּ גְדוֹלִים
וּמְפָרְסָמִים בְּשֵׁם גְּדוֹל בְּעוֹלָם. וְיִהְיֶה לָהֶם הַתְּנַשְׂאוֹת גְּדוֹל. וְכָל כְּוָנָתוֹ
הָרְעָה רַק כְּדִי לְהַעֲלִים עַל-יְדֵי זֶה שֵׁם הָרֹאשׁ בֵּית הָאֵמֶתִי שֶׁהוּא הָרֹאשׁ
שֶׁל כָּל הָרֹאשִׁים שְׂבַעוֹלָם. וְהוּא הַבַּעַל הַבֵּית הָאֵמֶתִי שֶׁל הָעוֹלָם שֶׁעֶקֶר
תַּקּוּן כָּל בְּנֵי עוֹלָם לְשׁוּב לֵה' יִתְבָּרַךְ הוּא עַל יְדוֹ דִּיקָא. וּקְלַפַּת עֲמֶלֶק כָּל
מְלַחְמָתוֹ לְהַעֲלִים וּלְהַסְתִּיר שְׁמוֹ שֶׁל זֶה הָרֹאשׁ בֵּית דִּיקָא. כִּי יֵשׁ כַּמָּה
וְכַמָּה רֹאשִׁים בְּעוֹלָם. כְּמוֹ שְׂכָתוֹב וְהַמְתַּנְשָׂא לְכָל לְרֹאשׁ וְדָרְשׁוּ רְבוּתֵינוּ
זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה אֶפְלוֹ רִישׁ גְּרוּגוּתָא וְכוּי'. כִּי כָּל הָאַרְבָּעָה יְסוּדוֹת נִקְרָאִים
רֹאשִׁים. כְּמוֹ שְׂכָתוֹב וְהִזָּה לְאַרְבָּעָה רֹאשִׁים. וּמֵהֶם נִתְחַלְקוּ כַּמָּה וְכַמָּה
רֹאשִׁים בְּעוֹלָם וְאֶפְלוֹ בְּקִדְשָׁה יֵשׁ כַּמָּה וְכַמָּה רֹאשִׁים. כִּי כָּל אֶחָד כְּפִי
חֶלְקוֹ שְׂזָכָה לְבָרַר אֵיזָה חֶלֶק מֵהָאַרְבָּעָה יְסוּדוֹת עַל-יְדֵי בְּרוּר מִדּוֹתָיו.
וְתִאֲוָתָיו. כְּמוֹ כֵּן יֵשׁ לוֹ אֵיזָה חֶלֶק בְּרֹאשִׁית וְהַתְּנַשְׂאוֹת הַנְּמַשְׁכִּין מִבְּחִינַת
בְּרוּר הָאַרְבָּעָה יְסוּדוֹת שְׁנִקְרָאִים אַרְבָּעָה רֹאשִׁים. אֲבָל כָּל אֱלוֹ הָרֹאשִׁים
מַחְמַת שֶׁלֹא בְּרוּר עֲדִין אֶת כָּל הָאַרְבָּעָה יְסוּדוֹת לְגַמְרֵי בְּתַכְלִית הַבְּרוּר.
כִּי עֲדִין נִשְׂאָר אֶצְלָם אֵיזָה אַחִיזַת הָרַע מֵאֵיזָה מִדּוֹת וְתִאֲוֹת. וְכְמוֹ
שְׂמַעְתִּי מִפִּי רַבְּנוּ זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה שֵׁשׁ כַּמָּה צְדִיקִים שֶׁשְׂבָרוּ הַתְּאֻדוֹת אֲבָל
עֲדִין נִשְׂאָר אֶצְלָם שְׂמִץ מְנָהוּ. וְאֱלוֹ הַצְּדִיקִים אֵין לָהֶם כַּח לְהַחֲזִיר בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל לְמוֹטֵב. כִּי אִם בְּכַח הַצְּדִיק הָאֵמֶת הָרֹאשׁ בֵּית הָאֵמֶתִי שְׂזָכָה לְבִטֹל
הָרַע בְּתַכְלִית וְכוּי' כַּנִּי"ל. כִּי מַחְמַת שְׁאִין בּוֹ שׁוּם רַע כָּלֵל. עַל-כֵּן יֵשׁ לוֹ כַּח
לְתַקּוֹן כָּל הַנְּפִשׁוֹת הַמְּקַרְבִּים אֱלֹוֹ לְהַחֲזִירָם לֵה' יִתְבָּרַךְ וְעַל-כֵּן עַל זֶה

מִתְקַנָּא עֲצֻמוּ בְיוֹתֵר הַבֵּעַל דְּבַר שֶׁהוּא קִלְפַת הָמֶן עֲמֵלְק וּמִנִּיחַ עֲצֻמוּ
לְאַרְכּוֹ וּלְרַחְבוֹ לְהַעֲלִים וּלְהַסְתִּיר שֵׁם וְהַדּוֹר וּפְאָר שֶׁל הַצְּדִיק הָאֵמֶת הַזֶּה
וּמְקִים עָלָיו מִחֻלְקַת גְּדוּל. וּמִתְגַּבֵּר בְּתַחֲבוּלוֹתָיו לְהַקִּים רְאִשִׁים בְּעוֹלָם
וּלְהַגְדִּיל שְׁמֵם מְאֹד. אֲשֶׁר שְׁמֵם נִמְשָׁךְ מִשֵּׁם הַטְּמָאָה מִשְׁמוֹת הַחִיצוֹנִים
כְּמִבְאָר בְּהַתּוֹרָה הַזֹּאת בְּמִקוֹמוֹ עֵינֵי שֵׁם. וְלִפְעָמִים כְּשֶׁרְאוּהָ שְׂאֵי אֶפְשָׁר
לוֹ לְהַפְדֵּי הָאֵמֶת לְגַמְרֵי לְהַעֲמִיד רְשַׁע גְּמוּר לַעֲשׂוֹת אוֹתוֹ רֹאשׁ וּמִפְרָסֵם. כִּי
בְּנֻדָּאֵי לֹא יִטְעוּ בּוֹ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַכְּשָׁרִים עַל-כֵּן הוּא מְשַׁתְּדֵל בְּתַחֲבוּלוֹתָיו
לְהַתְּלַבֵּשׁ עֲצֻמוֹ בְּאֵיזָה כְּשֶׁר אוֹ צְדִיק שְׂאִינוּ גְמוּר וְנוֹתֵן בְּלָבוֹ שְׂיַחֲלַק עַל
זֶה הַצְּדִיק הַנִּי"ל. שֶׁהוּא הָרֹאשׁ בֵּית הָאֵמֶתִי. וְהַבֵּעַל דְּבַר מְגִדִּיל שְׁמוֹ שֶׁל
זֶה הַחוּלְקֵי וְהַמְתַּנַּגֵּד עַל הָרֹאשׁ בֵּית הָאֵמֶתִי הוּא מְגִדִּיל שְׁמוֹ מְאֹד וּמִפְרָסֵם
אוֹתוֹ מְאֹד. כִּי עֲמֵלְק מְרַצָּה שְׁכָל הָעוֹלָם יִתְקַרְבוּ לְאֵלוֹ הָרֹאשִׁים אֶף-עַל-
פִּי שְׁהֵם צְדִיקִים קֶצֶת כְּדִי לְהַרְחִיקֵם מִהַצְּדִיק הַגְּדוּל הָרֹאשׁ בֵּית הָאֵמֶתִי.
כִּי כָל תַּחֲבוּלוֹתָיו לְרַחֵק יִשְׂרָאֵל מִהַצְּדִיק הָרֹאשׁ בֵּית הָאֵמֶתִי הַנִּי"ל שְׁכָל
תַּקּוּן נַפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל וְכָל הָעוֹלָמוֹת עַל יְדוֹ כְּנִי"ל:

וְזֶה שְׁכַתּוֹב וַיִּזְנֵב בְּדָ כָּל הַנְּחָשָׁלִים אַחֲרֵיָּךְ וְכוּ' וַיִּזְנֵב דִּיקָא. וְכִמוֹ שְׁדָרְשׁוּ
רְבוּתֵינוּ זְכוּרֹנִים לְבָרְכָה שֶׁהִיָּה חוֹתֵךְ זְנָבוֹת וְזוֹרְקוֹן כְּלָפֵי מַעְלָה. כִּי הַהֵמוֹן
עִם כְּנֻגְדֵי הַצְּדִיק הֵם בְּבַחֲיִנַת זָנָב. כִּי הֵם טְפִלִים אֵלָיו. כִּי הַצְּדִיק הָאֵמֶת
הוּא הָרֹאשׁ. וְהַקְּטָנִים הַטְּפִלִים אֵלָיו הֵם בְּבַחֲיִנַת זָנָב. אֲבָל בְּנֻדָּאֵי טוֹב
לְהִיּוֹת זָנָב וְטַפֵּל לְצְדִיק הַזֶּה שֶׁהוּא רֹאשׁ בֵּית הָאֵמֶתִי מְלֵהִיּוֹת רֹאשׁ
בְּמִקוֹם אַחֵר. וְכִמוֹ שְׂאֵמְרוּ בְּמִשְׁנֵה הַזֶּה זָנָב לְאַרְיֹת וְאֵל תְּהִי רֹאשׁ
לְשׁוּעָלִים. וְכִמוֹ שְׂאֵמְרוּ רְבוּתֵינוּ זְכוּרֹנִים לְבָרְכָה הַדְּבִיק וּמִחְבֵּר לְטָהוֹר
טָהוֹר. וְכִדְאֵמְרֵי אֵינְשֵׁי עֶבֶד מְלָךְ מְלָךְ הַדְּבִיק לְשַׁחוּר וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ לָךְ כְּמוֹ
שְׁפִרְשׁ רְשִׁי לְעֵנִין נֹהַר פָּרַת שְׁסִמוּךְ לְאַרְצֵ-יִשְׂרָאֵל כּוּ'. וְעֲמֵלְק
בְּתַחֲבוּלוֹתָיו חוֹתֵךְ הַזְּנָבוֹת וְזוֹרֵק כְּלָפֵי מַעְלָה שְׁמַהֲפֵךְ מְזָנֵב לְרֹאשׁ.
שְׁלוֹקֵחַ קְטָנִים בְּמַעְלָה שְׁהֵם בְּבַחֲיִנַת זָנָב נֶגֶד הָרֹאשׁ בֵּית שֶׁהִיוּ צְרִיכִין
לְהִיּוֹת טְפִלִים אֵלָיו. וְהוּא לוֹקֵחַ אֵלָיו הַזְּנָבוֹת הַקְּטָנִים בְּמַעְלָה וְחוֹתֵכֶם
וּמְרַחֲקֵם מִהַצְּדִיק מְהָרֹאשׁ בֵּית הָאֵמֶתִי. וְזוֹרְקוֹן כְּלָפֵי מַעְלָה. דְּהֵינּוּ
שְׁעוֹשֶׂה מֵהֵם רְאִשִׁים וּמַגְבִּיָּה אוֹתָם לְמַעְלָה לְמַעְלָה. וּמְגִדִּיל שְׁמֵם מְאֹד.
וּמְכַנֵּס בְּלָבָם שְׂיַחֲלִקוּ עַל הַצְּדִיק הַכֹּל בְּשִׁבִיל לְהַסְתִּיר וּלְהַעֲלִים שֵׁם
הַצְּדִיק הַזֶּה שֶׁהוּא הָרֹאשׁ בֵּית הָאֵמֶתִי וְכְנִי"ל:

וְעַל-כֵּן מְלַחֲמָה לְהִי בְּעֲמֵלְק מִדָּר דָּר. כִּי זֶה עֵקֶר תַּקּוּף מְלַחֲמוֹת עֲמֵלְק
שְׁבָכְל דוֹר כִּי בְּכָל דוֹר מוֹכְנֵת הַגְּאֻלָּה לְבוֹא עַל-יְדֵי הָרֹאשׁ בֵּית הַזֶּה שֶׁהוּא
בְּחִינַת מוֹשֶׁה מְשִׁיחַ שֶׁהוּא הַצְּדִיק הָאֵמֶת הַגְּדוּל בְּמַעְלָה שְׁבָכְל דוֹר. אֲךָ
עֵקֶר הָעֶכּוֹב הוּא עַל-יְדֵי הַמְּחַלְקַת הָעֲצוּם הַזֶּה שֶׁהוּא בְּחִינַת מְלַחֲמַת
עֲמֵלְק שְׁכָל מְלַחֲמָתוֹ לְהַסְתִּיר וּלְהַעֲלִים שֵׁם הַצְּדִיק הַזֶּה כְּנִי"ל:

אות י

וְזֶה שֶׁאָמַר מֹשֶׁה לִיהוֹשֻׁעַ תִּלְמִידוֹ דִּיקָא צֵא הִלְחִים בְּעַמְלָק. וְלֹא לָחַם עִמּוֹ בְּעַצְמוֹ. כִּי מִחֲמַת שְׁכַל מִלְחַמְתּוֹ שֶׁל עַמְלָק הוּא כְּנֶגֶד בְּחִינַת מֹשֶׁה שֶׁהוּא הָרֹאשׁ בֵּית הָאֱמֹתִי. לְהַסְתִּיר וּלְהַעֲלִים שְׁמוֹ חֹס וְשָׁלוֹם. עַל-כֵּן אֵין יְכוּל מֹשֶׁה בְּעַצְמוֹ לְהִלְחִים עִמּוֹ. כִּי אֵין חַבוּשׁ מִתִּיר אֶת עַצְמוֹ מִבֵּית הָאֱסוּרִים כִּי אֵיךְ אֶפְשֶׁר לְהַצְדִּיק לְהַגְדִּיל וּלְפָרְסֵם שֵׁם עַצְמוֹ. עַל-כֵּן צָוָה לְתִלְמִידוֹ יְהוֹשֻׁעַ צֵא הִלְחִים בְּעַמְלָק. כִּי דִיקָא הִתְלַמֵּיד שֶׁל הַצְדִּיק הָאֱמֵת הוּא יֵשׁ לוֹ כַּח לְהִלְחִים בְּעַמְלָק שְׁרוּצָה לְהַעֲלִים וּלְהַסְתִּיר שֵׁם הַצְדִּיק הַזֶּה. כִּי בְּחִינַת יְהוֹשֻׁעַ תִּלְמִידוֹ כָּל עֶסְקוֹ וְכָל תַּחֲבוּלוֹתָיו לְפָרְסֵם וּלְהַגְדִּיל שְׁמוֹ הַקְדוּשׁ וְהַנּוֹרָא שֶׁל הַצְדִּיק הַזֶּה בְּעוֹלָם. וְכִמּוֹ שֶׁכָּתַב רַבְּנוּ זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה עַל פְּסוּק בַּיָּד כָּל אָדָם יַחְתֵּם לְדַעַת כָּל אַנְשֵׁי מַעֲשָׂהוּ וְכוּ' בְּסִימָן קֶסֶט) שֶׁדִּיקָא עַל-יְדֵי הִתְלַמֵּידִים שֶׁל הַצְדִּיק יְכוּלִין לִידַע גְּדֻלַּת הַצְדִּיק וּבּוֹדָאֵי כָּל כָּחוֹ שֶׁל בְּחִינַת יְהוֹשֻׁעַ תִּלְמִידוֹ לְהִלְחִים בְּעַמְלָק הוּא בּוֹדָאֵי רַק מִהָרֹאשׁ בֵּית בְּעַצְמוֹ שֶׁהוּא בְּחִינַת מֹשֶׁה. כִּי בּוֹדָאֵי אֵין כַּח לִיהוֹשֻׁעַ שֶׁהוּא בְּחִינַת הִתְלַמֵּיד לְלַחֵם מִלְחָמָה עֲצוּמָה וְנוֹרָאָה כְּזֹאת. וְזֶה שֶׁכָּתוּב וְהָיָה כַּאֲשֶׁר יָרִים מֹשֶׁה יָדוֹ וְגִבֹר יִשְׂרָאֵל וְכוּ'. כִּי בּוֹדָאֵי עֶקֶר כַּח הַמְלַחְמָה הָיָה עַל-יְדֵי מֹשֶׁה בְּעַצְמוֹ. רַק אָף-עַל-פִּי-כֵן הַמְלַחְמָה בְּעַצְמָהּ לְהַתְגַּבֵּר עַל עַמְלָק שְׁרוּצָה לְהַסְתִּיר וּלְהַעֲלִים שֵׁם הַצְדִּיק הַזֶּה לְהַתְגַּבֵּר עָלָיו לְהַגְדִּיל וּלְפָרְסֵם וּלְפָאֵר וּלְרוֹמֵם בְּאֱמֵת שֵׁם הַצְדִּיק הַזֶּה צְרִיךְ שִׁיְהִיָּה נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי בְּחִינַת יְהוֹשֻׁעַ תִּלְמִידוֹ דִּיקָא כְּנִ"ל. וְכִמּוֹ שֶׁאֵיתָא בְּזֵהַר הַקְדוּשׁ בְּשִׁלַּח סֵה, שִׁיְהוֹשֻׁעַ דִּיקָא הָיָה מְסֻגָּל לְמִלְחָמָה הַזֹּאת עֵין שָׁם. הֵינּוּ כְּנִ"ל:

אות יא

וְזֶה בְּחִינַת מַחְלַקַת קִרְח. שֶׁהִתְלַבֵּשׁ עַצְמוֹ הַסְטֵרָא אַחֲרָא בְּחִינַת קְלַפַּת הַמֶּן עַמְלָק בְּרֹאשֵׁי בְנֵי יִשְׂרָאֵל שֶׁהֵם קִרְח וְעַדְתּוֹ שֶׁהֵיוּ רִי"ג רֹאשֵׁי סִנְהֶדְרָאוֹת. וְרָצָה לְהַגְדִּיל שְׁמֵם וְהַכְנִיס בְּלִבָּם שִׁיְחַלְקוּ כֻּלָּם עַל מֹשֶׁה רַבְּנוּ עָלָיו הַשָּׁלוֹם וְכִמּוֹ שֶׁכָּתוּב שֵׁם קְרוּאֵי מוֹעֵד אַנְשֵׁי שָׁם. אַנְשֵׁי שֵׁם דִּיקָא. שְׁרָצָה הַבַּעַל דְּבַר לְהַגְדִּיל שְׁמֵם דִּיקָא מִחֲמַת שֶׁהֵם חוֹלְקִים עַל הָרֹאשׁ בֵּית שֶׁהוּא מֹשֶׁה כְּדֵי לְהַסְתִּיר וּלְהַעֲלִים שֵׁם מֹשֶׁה רַבְּנוּ שֶׁהוּא בְּחִינַת הָרֹאשׁ בֵּית שֶׁהוּא כָּלָל וְשִׁרְשׁ וְיִסוּד שֶׁל כָּל הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה וְזֶה שֶׁשְּׂמַעְנוּ מִפִּי רַבְּנוּ זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה שֶׁפַּעַם אַחַת הָיוּ כָּל עֶסְקוֹ בְּפוּרִים לְתַקּוֹן פְּגָם קִרְח וְכוּ' עֵין שָׁם. כִּי מִלְחַמַת הַמֶּן עַמְלָק שָׁזָהוּ בְּחִינַת פּוּרִים. וְתַקּוֹן מַחְלַקַת קִרְח הַכָּל בְּחִינָה אַחַת דְּהֵינּוּ שֶׁבְכַח קְדֻשַׁת הַיָּסֵד שֶׁל פּוּרִים שֶׁנַּעֲשֶׂה בְּכָל דּוֹר וְדוֹר. נִזְכָּה שִׁיְתַגַּלְהָ הָאֱמֵת לְאֱמַתּוֹ בְּעוֹלָם. שֶׁלֹּא יְהִיָּה עוֹד כַּח לְהַקְלִפָּה לְהַעֲלִים וּלְהַסְתִּיר שֵׁם הַצְדִּיק שֶׁהוּא שָׁם ה' וְכְנִ"ל שֶׁזָּהוּ בְּחִינַת הַכְּנַעַת

קָרַח וְעֵדְתוֹ שֶׁהָיוּ אֲנָשֵׁי שֵׁם שֶׁחֲלָקוּ עַל מֹשֶׁה שֶׁהוּא רֹאשׁ בֵּית הָאָמְתִי וְכוּ'
פְּנִ"ל:

אות יב

וְעַל-כֵּן קָדַם פּוֹרִים צְרִיכִין לְהַקְדִּים בְּשַׁבַּת שְׁלֹפְנָיו לְקָרוֹת בּוֹ פְּרִשֶׁת זְכוֹר
שֶׁהוּא מְחִית עֲמֶלֶק שְׁרוּצָה לְהַסְתִּיר שֵׁם ה' שֶׁהוּא שֵׁם הַצַּדִּיק הַזֶּה פְּנִ"ל.
כִּי עָקָר הַכַּח לְהַלְחֵם עִמּוֹ הוּא עַל-יַדֵּי שַׁבַּת שֶׁהוּא שְׁמָא דְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
שֶׁהוּא בְּחִינַת שֵׁם הַצַּדִּיק הָאָמְתִי בְּחִינַת אֲנִת שַׁבַּת דְּכֻלְהִי יוֹמָא פְּנִ"ל. וְעַל-
כֵּן בְּכַח קַדְשַׁת שַׁבַּת זֹכִין לְהַכְנִיעַ קַלְפַּת הָמוֹן עֲמֶלֶק וּלְהַגְדִּיל שֵׁם הַצַּדִּיק
הָאָמְתִי שֶׁהוּא בְּחִינַת שַׁבַּת פְּנִ"ל:

וְעַל-כֵּן צִוְּתָה הַתּוֹרָה לְמַחֹת שֵׁם עֲמֶלֶק מִן הָעוֹלָם. כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב תִּמְחָה אֶת
זְכַר עֲמֶלֶק וְכוּ' כִּי צְרִיכִין לְמַחֹת שְׁמוֹ דִּיקָא מְחַמַּת שְׁכַל מְלַחְמָתוֹ נֶגְדַּ שֵׁם
ה' שֶׁהוּא שֵׁם הַצַּדִּיק שֶׁהוּא הָרֹאשׁ בֵּית הָאָמְתִי פְּנִ"ל:

אות יג

וְזֶה שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבָרְכָה הַמְּהַלֵּךְ בְּמַדְבָּר וְאִינוּ יוֹדְעֵ מְתֵי הוּא
שַׁבַּת מוֹנֶה שֵׁשֶׁה יָמִים וּמְקַדֵּשׁ שְׁבִיעֵי וְאָמְרוּ שֵׁם שְׁגַם בְּכַל הַשָּׁשֶׁה יָמִים
אֲסוּר לַעֲשׂוֹת מְלָאכָה כִּי אִם כְּדֵי חֵייו לְבַד. וְגַם בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שְׁלוֹ עוֹשֶׂה
מְלָאכָה כְּדֵי חֵייו וּלְמֵאִי נִ"מ מְקַדֵּשׁ שְׁבִיעֵי לְקַדוּשֵׁי וְאֲבַדְלָתָא. כִּי הַצַּדִּיק
הָאָמְתִי הוּא בְּחִינַת שַׁבַּת פְּנִ"ל כִּי עָקָר שֵׁם ה' נִתְגַּלָּה עַל-יַדֵּי הַשֵּׁם הַצַּדִּיק
הָאָמְתִי וְכָל מָה שֶׁיִּגְדֵל שֵׁם הַצַּדִּיק הָאָמְתִי יוֹתֵר וְיוֹתֵר יִגְדֵל שֵׁם ה' יוֹתֵר
וְיוֹתֵר. כִּי שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ מְשִׁתָּף בְּשֵׁם הַצַּדִּיקִים פְּנִ"ל שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת שַׁבַּת
שֶׁהוּא שְׁמָא דְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְכְמוֹ שֶׁאָמְרוּ הַחֲבָרִיָּה לְרַבֵּי שְׁמַעוֹן בַּר
יוֹחָאִי אֲנִת שַׁבַּת דְּכֻלְהִי יוֹמֵי אָבֵל בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים נִתְבַּלְבַּל הָעוֹלָם מְאֹד
וְנִתְרַבָּה הַפְּחֻלְקַת בְּעוֹלָם. וְנִעְשָׂה קְטוֹגוֹרִיא גְדוֹלָה בֵּין הַתְּלַמִּידֵי חֲכָמִים
בְּעַצְמָם. עַד שֶׁאִין הָאָחַד יוֹדֵעַ הָאָמְתִי לְאָמְתוֹ מִי הוּא הַצַּדִּיק הָאָמְתִי
שְׁיֹכַל לְתַקֵּן אוֹתוֹ בְּשִׁלְמוֹת וּמְחַמַּת זֶה מִתְגַּבְּרִים הַמְּתַנַּגְּדִים הַחוֹלְקִים
לְגַמְרֵי עַל כָּל הַחֲסִידִים וְהַצַּדִּיקִים שֶׁהֵיָה מִימֹת הַבַּעַל שֵׁם טוֹב רַבָּן שֶׁל
כָּל בְּנֵי הַגּוֹלָה זְכַר צַדִּיק וְקַדוּשׁ לְבָרְכָה כִּי מִתְלוֹצְצִים וְאוֹמְרִים שֶׁהֵם
מְאֻמִּינִים לְכָל דְּבָרֵיהֶם שֶׁל כָּל הַחוֹלְקִים זֶה עַל זֶה. וּמִמִּילָא לֹא נִשְׁאָר

אָפֿלם גַם אַחַד מֵהַצְדִּיק שֶׁיֵּאֱמִינוּ בּוֹ. כִּידוּעַ לִיצְנוּת זֹאת בְּעוֹלָם. אָבֶל בְּאֵמֶת לֹא כָּד הַמִּדָּה וְלֹא כָּד יִפֶּה לָהֶם וְהִ' יִתְבָּרַךְ יִסְלַח לָהֶם עַל זֶה וַיִּשִׁיב לָבָם אֶל הָאֵמֶת וְהָאֱמוּנָה. כִּי אֲדַרְבָּא אָנוּ צְרִיכִין לְהֶאֱמִין בְּכֻלָּם בְּכֹל מִי שֶׁמִּנְהִיג יִשְׂרָאֵל עַל-פִּי דַת תּוֹרַת מֹשֶׁה בְּכָתֵב וּבַעַל פֶּה עַל-פִּי הַסְּפָרִים הַמִּיֻּסְדִים עַל אֲדִנֵי פִּז שֶׁל הַגְּמָרָא הַקְּדוּשָׁה מְדַרְשִׁים וְסַפְרֵי הַזֵּהָר הַקְּדוּשׁ וְכַתְּבֵי הָאֲרִי"ל ז"ל וְכוּ' בְּיָדָאֵי אָנוּ צְרִיכִין לְהֶאֱמִין בְּכֻלָּם כִּי רַק מִפֶּת הָעוֹסְקִים בְּחֻמּוֹת חִיצוֹנִיּוֹת שְׁעוֹסְקִים בְּמַקְרָא לְבַד. וּפּוֹנִים עֲרָף מֵהַגְּמָרָא הַקְּדוּשָׁה וְהֵם כְּמוֹ הַקְּרָאִים מִמֶּשׁ לְמִי שֶׁבָּקִי בָהֶם וּבִדְרֻכֵיהֶם. וְכֹל לַמּוֹדֵם הָרַע וּפְרוּשֵׁיהֶם הָרָעִים הֵם עַל-פִּי יִסוּדוֹת הָאֲפִיקוֹרְסִים הַמְּפָרְסָמִים כְּמוֹ אֲרִיסְטוֹ וְחַבְרִיו יִמַח שְׁמֵם וְנִמַח זְכָרָם. מִכְּתוּת כְּאֵלוֹ וּמִסְפָּרֵיהֶם צְרִיכִין לְהִרְחִיק בְּתַכְלִית הָרְחוּק יוֹתֵר מֵהִרְחָקַת בְּעַלֵי רֵאתָן. כִּי עֲלֵיהֶם נֶאֱמַר כָּל בְּאֵיהָ לֹא יִשׁוּבוּן וְלֹא יִשְׁגּוּ אַרְחוֹת חַיִּים כִּידוּעַ לְכֹל בַּעַל דַּת יִשְׂרָאֵל גְּדֹל עֵצִים רְשָׁעוֹתָם וְאַרְסֵם הָרַע וְהַנְּמָהָר רַחֲמָנָא לְשׂוֹבָן מֵהֶם וּמֵהַמוֹנָם. אָבֶל כָּל הַצְּדִיקִים וְהַכְּשָׁרִים הַמִּתְנַהֲגִים עַל-פִּי דְבָרֵי רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבָרְכָה בְּגִמְרָא וְזֵהָר וּבְכַתְּבֵי הָאֲרִי"ל וְהַבַּעַל שֵׁם טוֹב וְתַלְמִידוֹ זְכוּתָם גֵּן עֲלֵינוּ בְּיָדָאֵי אֲסוּר לְחַלֵּק עַל שׁוּם אַחַד מֵהֶם. וְכַמוֹבָן בְּדְבָרֵי רַבּוֹנוֹ זְכוֹרֵנוּ לְבָרְכָה בְּהַתּוֹרָה בְּחֻצוֹצְרוֹת בְּלַקוּטֵי הָרֵאשׁוֹן בְּסִימָן ה) עַל פְּסוּק אֶזֶן שׁוֹמַעַת תּוֹכַחַת חַיִּים בְּקֶרֶב חֲכָמִים תִּלְוִן שְׁמִי שְׂרוּצָה לְחוּס עַל נַפְשׁוֹ אֲסוּר לוֹ לְשִׁמְעַע כָּלֵל הַמַּחֲלֶקֶת שֶׁבִּין הַצְּדִיקִים הַשְּׁלָמִים רַק לְהֶאֱמִין בְּכֻלָּם :

וְזֵהוּ הַמְּהַלֵּךְ בְּמִדְבָּר וְאֵינוֹ יוֹדֵעַ מַתִּי שֶׁבַת. דְּהֵינּוּ שֶׁהוּא מְסַפֵּק מִי הוּא הַצְּדִיק הָאֵמֶת שֶׁהוּא שֶׁבַת דְּכֻלְהֵי יוֹמֵי הַדִּין הוּא שֶׁצָּרִיד לְקַדֵּשׁ אֶת כָּל הַיָּמִים בְּקַדְשֵׁת שֶׁבַת. דְּהֵינּוּ שֶׁצָּרִיד לְהֶאֱמִין בְּכֻלָּם וַיַּחֲזִיקֵם כָּלָם בְּבַחֲיִנַת קַדְשֵׁת שֶׁבַת שֶׁהֵם שֵׁם ה' שֶׁהוּא בְּחִינַת שֵׁם הַצְּדִיקִים כִּי הַיָּמִים הֵם בְּחִינַת הַמִּדּוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת הַצְּדִיקִים שֶׁכְּלוּלִים מִכָּל הַיָּמִים וְהַמִּדּוֹת בְּבַחֲיִנַת גְּלַמֵי רֵאוּ עֵינֵיד וְעַל סַפְרָךְ כָּלָם יִכְתְּבוּ יָמִים יִצְרוּ וְכוּ'. וְלֹא יַעֲשֶׂה מְלָאכָה כִּי אִם כְּדֵי חַיִּיו לְבַד. הֵינּוּ מֵאַחַר שֶׁאֵינוֹ זוֹכֵה לְדַעַת מִי הוּא הַצְּדִיק הָאֵמֶת לְהִתְקַרֵב אֵלָיו וּלְתַקֵּן נַפְשׁוֹ. הוּא צָרִיד לְפָרֵשׁ עֲצָמוֹ מִמְּלָאכּוֹת וְטִרְדוֹת וְעַסְקֵי הָעוֹלָם הַזֶּה וְלֹא יַעֲשֶׂה מְלָאכָה וְעַסְק פְּרָנְסָה כִּי אִם זְמַן מַעֲט כְּדֵי חַיִּינוּ בְּצַמְצוּם לְבַד וּשְׂאָר כָּל הַיּוֹם יְבַלֶּה עַל הַבְּקָשָׁה וְהַחֲפוּשׁ שֶׁיַּחֲפֹשׂ וַיִּבְקֹשׁ הַרְבֵּה אֶת הַצְּדִיק הָאֵמֶת לְהִתְקַרֵב אֵלָיו כְּמַבְאָר בְּהַתּוֹרָה תִּקְעוּ גִ' בְּלַקוּטֵי תַנְיִנָא סִימָן ח) שֶׁצְּרִיכִין לְחַפֵּשׁ הַרְבֵּה הַרְבֵּה אֶת הַצְּדִיק הָאֵמֶת שֶׁיֵּשׁ לוֹ בְּחִינַת רוּחַ נְבוּאָה שֶׁעָקַר הַמְּשַׁכֵּת הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה שֶׁהִיא כָּלֵל הַכֹּל הוּא עַל יָדוֹ. וְצָרִיכִין לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה הַרְבֵּה מֵה' יִתְבָּרַךְ לְזָכוֹת לְהִתְקַרֵב לְצְדִיק כְּזֶה עַל-כֵּן אֲסוּר לוֹ לַעֲשׂוֹת מְלָאכָה כִּי אִם כְּדֵי חַיִּיו. הֵינּוּ שֶׁלֹּא יַעֲסֹק בְּעַסְקֵי הָעוֹלָם בְּשִׁבִיל פְּרָנְסָה כִּי אִם כְּדֵי חַיִּינוּ בְּצַמְצוּם וּשְׂאָר הַזְּמַן יַעֲסֹק רַק לְבַקֵּשׁ ה' יִתְבָּרַךְ שֶׁיִּזְכֶּה לְמַצָּא צְדִיק אֵמֶת כְּזֶה שֶׁיֵּשׁ לוֹ בְּחִינַת רוּחַ נְבוּאָה שֶׁעַל יָדוֹ עָקַר תִּקְוֵנוּ כְּנִי"ל וְזֶה שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבָרְכָה בְּעַנְיָן הַנִּי"ל שֶׁמְקַדֵּשׁ שְׁבִיעֵי. כִּי אָף-עַל-פִּי שֶׁמְקַדֵּשׁ כָּל הַיָּמִים דְּהֵינּוּ שֶׁמֵּאֱמִין בְּכֹל הַצְּדִיקִים כְּנִי"ל אָף-עַל-פִּי-כֵן הוּא צָרִיד לְבָרֵר לוֹ אַחַד שֶׁיִּהְיֶה אֲצֵלוֹ בְּבַחֲיִנַת שֶׁבַת לְגִמְרֵי לְהִתְקַרֵב אֵלָיו בְּיוֹתֵר. עַד שֶׁיִּזְכֶּה לְמַצָּא בְּאֵמֶת אֶת הַצְּדִיק הַשְּׁלָמִים בְּתַכְלִית הַשְּׁלָמוֹת וְכוּ' כְּנִי"ל שֶׁעַל יָדוֹ עָקַר תִּקְוֵנוּ. אָבֶל

כָּל זְמַן שְׂאִינוּ זֹכָה לָזֶה וְהוּא כְּמוֹ מְהִלָּךְ בְּמִדְבָּר וְאִינוּ יוֹדְעַ מְתֵי הוּא שְׁבֵת
שְׂאִינוּ יוֹדְעַ מִי הוּא הַצַּדִּיק הָאֵמֶת הַשָּׁלֵם כְּנִ"ל. הוּא צָרִיךְ לְהַחֲזִיק בְּכֵל
בְּקִדְשֵׁת שְׁבֵת וּלְהֶאֱמִין בְּכֵלָם כְּנִ"ל:

אות יד

וְעַל-כֵּן אֲסוּרִים בְּשֵׁבֶת ל"ט מְלָאכוֹת. כְּנִגְדַ ט"ל אֲוֵרוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת מְאוּרֵי
אוֹר. כִּי ל"ט מְלָאכוֹת הֵם בְּחִינַת מְאוּרֵי אֵשׁ כְּנִ"ל. וְאֲסוּר לְעוֹרְרָם בְּשֵׁבֶת
כְּדֵי שְׂיִהְיוּ נִכְנָעִים בְּחִינַת מְאוּרֵי אֵשׁ וְיִתְגַבְּרוּ בְּחִינַת מְאוּרֵי אוֹר שֶׁהֵם
בְּחִינַת ט"ל אֲוֵרוֹת:

אות טו

וְזֶה בְּחִינַת הַשְּׂמִיחָה שֶׁל שְׁבֵת וְיוֹם טוֹב. וְזֶה בְּחִינַת גְּדֹל עֶצֶם הַשְּׂמִיחָה שֶׁל
פּוּרִים. כִּי עֵקֶר שֶׁרָשׁ כָּל הַשְּׂמִיחוֹת הוּא מִשֵּׁם ה'. בְּבְחִינַת בְּשִׁמְךָ יִגִּילוּן כָּל
הַיּוֹם. כִּי כָּל הַבְּטָחוֹנוֹת וְכָל הַתְּקוּוֹת וְכָל הַיְשׁוּעוֹת כָּל מֵה שְׂאֵנוּ מְקוּיִם
וּמְחַכִּים וּמְצַפִּים לַיְשׁוּעָה עֲדִין בְּגִשְׂמִיּוֹת וְרוּחָנִיּוֹת. הַכֹּל הוּא מֵה שְׂאֵנוּ
בְּטוּחִים בְּשֵׁם ה' שֶׁלֹּא יַעֲזֹב אוֹתָנוּ לְעוֹלָם בְּעִבּוּר שְׁמוֹ הַגְּדוֹל. כְּמוֹ שְׁכַתּוּב
כִּי לֹא יִטָּשׁ ה' אֶת עַמּוֹ בְּעִבּוּר שְׁמוֹ הַגְּדוֹל וּמִשֵּׁם כָּל הַשְּׂמִיחוֹת. כִּי בּוֹ יִשְׂמַח
לְבָנוּ כִּי בְּשֵׁם קִדְשׁוֹ בְּטָחֵנוּ. וְכַמוֹכֵן וּמִבְּאֵר בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ זְכָרוֹנוֹ לְבָרְכָה
שְׂעִקֵר הַתְּחִינּוֹת שֶׁל כָּל אָדָם שְׂאִיךְ שֶׁהוּא אִיךְ שֶׁהוּא צָרִיךְ לְהַתְּחַזֵּק אֶת
עֶצְמוֹ לְבַל יִפֹּל יוֹתֵר חֵס וְשָׁלוֹם. וְעֵקֶר הַתְּחִינּוֹת הוּא עַל-יְדֵי הַשֵּׁם, הֵינּוּ
עַל-יְדֵי שֵׁם ה' וְשֵׁם הַצַּדִּיקִים הָאֵמֶתִיִּים אֲשֶׁר שָׁמַם נִקְרָא עָלָיו שְׂיִהְיוּ
בְּחִינַת שֵׁם ה' כִּי שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ מִשְׁתַּף בְּשֵׁמָם. וְכַמְבֹּאֵר בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת
שְׂעִקֵר הַתְּחִינּוֹת וְהַשְּׂמִיחָה הוּא מֵה שְׂזָכִינוּ שֶׁלֹּא עֲשִׂנִי גוֹי וְהַבְּדִילָנוּ מִן
הַתּוֹעִים וְכוּ'. הֵינּוּ מֵה שְׂעֲדִין שֵׁם יִשְׂרָאֵל נִקְרָא עָלָיו. וּבְזֶה יָכוֹל לְחַזֵּק אֶת
עֶצְמוֹ אֲפִלּוּ הַקָּל שֶׁבְּקָלִים וְהַגְּרוּעַ שֶׁבְּגְרוּעִים אֲפִלּוּ פּוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל כָּל זְמַן
שֵׁם יִשְׂרָאֵל נִקְרָא עָלָיו יָכוֹל לְחַזֵּק אֶת עֶצְמוֹ וְלְהַחֲיוֹת אֶת עֶצְמוֹ בְּזֶה שְׂעַל
כָּל פְּנִים עֲדִין שֵׁם יִשְׂרָאֵל נִקְרָא עָלָיו שֶׁהוּא שֵׁם ה' כִּי שְׁמוֹ מִשְׁתַּף בְּשִׁמְנוּ
מִכָּל שְׂכֵן כְּשֶׁזּוֹכִין לְהַתְּקַרֵּב לְצַדִּיקִים אֵמֶתִיִּים שֶׁהֵם עֵקֶר שֵׁם ה' בְּחִינַת
הַנְּהַר הַיָּצֵא מֵעֵדֶן וְכוּ' כְּמִבְּאֵר הַיֵּטֵב בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל עַל-כֵּן בּוֹדֵאֵי יֵשׁ לוֹ
לְשִׂמְחָה כָּל יָמָיו אִיךְ שֶׁהוּא. מֵאַחַר שֶׁזָּכָה שְׂיִהְיֶה נִקְרָא שֵׁם הַצַּדִּיקִים עָלָיו

שהוא עקר שם ה'. ובשביל זה התגרה עצמו הבעל דבר מאד והעמיד עכשו
הפירות הרעות שרוצים לחנך נערים בחכמות ולשונות להביאם לידי
כפירות גמורות. כנראה בחוש שכל מי שנצוד בפח יוקשים של הארורים
הללו ימח שםם הוא פורק על לגמרי וגרוע ממומר להכעיס ומחללים
שבתות בצנעה ובפרהסיא וכו'. וכל עקר פונתם הרעה של הסטרא אחרא
והבעל דבר הוא רק לעקר מהם שם ה'. כי הבעל דבר אינו מסתפק עצמו
מה שבלא זה הם רשעים גדולים ונואפים ככלבים וכבר עברו על כל
עירות שבתורה אלפים פעמים כאשר הם יודעים בעצמם אבל הבעל דבר
אינו מסתפק עצמו בכל זה. והוא מתנפל בנפשם לעקרם ולהמיתם משני
עולמות לגמרי. והעקר מה שרוצה לעקרם משם ה' שלא יהיו נקרא
עליהם שם ישראל עוד. כאשר נראה בחוש שכל פעולותיהם ומעשיהם
ותנועותיהם הוא להדמות עצמן לעכו"ם בכל תנועה ותנועה בשם
ומעשיהם ובמלבושיהם ובכל הנהגותיהם ובשונותיהם ובכתביהם ובכל
התנועות. כי לא די להם בכל עונותיהם. רק הבעל דבר רוצה לעקר מהם
שם ישראל לגמרי וזה עקר מלחמת המן עמלק ימח שמו. שהוא ראשית
גוים שרוצה ללחם נגד שם ה' חס ושלום וכנ"ל. וממנו יונקים כל העכו"ם
שכל מלחמתם כנגד שם ישראל שהם שם ה'. כמו שכתוב על עמך יערימו
סוד וכו' אמרו לכו ונכחידם מגוי ולא יזכר שם ישראל עוד. על-כן כל מי
שזוכה עכשו בעתים הללו להציל את עצמו ואת בניו ובנותיו וכל הנלוים
אליו. מן הכתות הארורים האלה ימח שםם. הוא ראוי לשמח כל ימיו מה
שעל כל פנים עדין שם ישראל נקרא עליו. כי עלינו לשבח לאדון הכל לתת
גדלה ליוצר בראשית וכו' אשר נצלנו מפח יוקשים הללו ומאחר ששם
ישראל שהוא שם ה' נקרא עלינו עדין אנו מחיבים לשמח כל ימינו לעולם.
כי עדין יש לנו תקנה לכל הישועות ולכל הטובות כנ"ל. כי כל הדאגות
והעצבות נמשך מהחטאים והעונות בבחינת אדאג מחטאתי. אבל תכף
כשזוכרים בשם ה' ומחייין את עצמם בזה ששם ה' עדין נקרא עליו מאחר
שנקרא על כל פנים בשם ישראל כנ"ל. על-ידי זה זוכין למחילת עונות. כי
משם ה' משם נמשך מחילה וסליחה וכפרה לכל העונות. כמו שכתוב וכפר
על חטאתינו למען שמך. וכמו שכתוב אני אעביר כל טובי על פניך וקראתי
בשם ה' לפניך. בשם ה' דיקא. על-ידי זה וחנותי את אשר אחן וכו'. כי כל
השליש עשרה מדות של רחמים שמשם כל הסליחות והכפרות כלם הם
משם ה'. כמו שכתוב ויקרא בשם ה' ויעבר ה' על פניו ויקרא ה' ה' אל
רחום וחנון וכו' נושא עון ופשע וכו'. וכמבאר בסיון ס"ו בענין מה
שקורין מחרת יום הכפורים שם ה' על שם. כי גם זה שיך ומקשר להתורה
בראשית הנ"ל שבסימן ס"ז הנ"ל:

נמצא שעקר כל התקוות והבטחונות של כל הישועות ועקר כל
ההתחזקות והשמחות הוא משם ה'. על-כן בכל הימים קדושים שהם
כלם בחינת הגדלת שם ה'. על-כן אז מצוה להרבות בשמחה. שזה בחינת
השמחה של שבת ויום טוב. כי שבת שמא דקדשא בריך הוא. וכן יום טוב
מקבל משבת. והוא גם כן בחינת הגדלת שם ה'. כי כל הימים טובים הם
זכר ליציאת מצרים. ועל-ידי יציאת מצרים נגדל שם ה' לגדל עצם רבוי
האותות והמופתים הנוראים וכו' וכמו שכתוב למען ספר שמי בכל

הָאָרֶץ. עַל-כֵּן מִצֹּה לְהִרְבּוֹת בְּשִׂמְחָה בְּשֶׁבֶת וַיּוֹם טוֹב. כִּי אַז נִגְדַל שֵׁם ה' שְׁמִשָּׁם כָּל הַשְּׂמֵחוֹת. וְזֶה בְּחִינַת עֵצֶם הַשְּׂמֵחָה שֶׁל פּוּרִים. כִּי אַז הוּא מַחִית עִמְלֶק. שְׁעַל-יָדֵי זֶה עֶקֶר הַגְּדֻלַּת שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ. כִּי אֵין שְׁמוֹ שְׁלֵם עַד שְׂיִמְחָה זְכָר עִמְלֶק כְּמוֹ שְׂאֲמָרוֹ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה וְכַנִּי"ל עַל-כֵּן אַז בְּפוּרִים הַשְּׂמֵחָה גְדוּלָה וְעֲצוּמָה מְאֹד וְכַנִּי"ל:

וְגַם בְּכָל הַשָּׁנָה כְּלָה מִצֹּה עַל כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה תָּמִיד כְּמִבְּאֵר בְּכָל הַסְּפָרִים וּבַפֶּרֶט בְּסִפְרֵי רַבֵּנוּ זְכוֹרֵנוּ לְבִרְכָה. וְעֶקֶר הַשְּׂמֵחָה הוּא בְּשֵׁם ה' מֵה שֶׁזְּכִינוּ לְהִיּוֹת מְזַרְעֵ יִשְׂרָאֵל וְשֵׁם יִשְׂרָאֵל נִקְרָא עָלֵינוּ שֶׁהוּא שֵׁם ה' שֶׁזֵּאת הַשְּׂמֵחָה הִיא שְׂמֵחָה שְׂאֵין לָהּ קֶץ בְּחִינַת בְּשִׂמְךָ יִגִּילוּן כָּל הַיּוֹם וְכוּ' כַּנִּי"ל. כִּי גַם בְּכָל הַשָּׁנָה צָרִיכִין לְהִמְשִׁיךְ עַל עֲצוּמוֹ שְׂמַחַת שֶׁבֶת וַיּוֹם טוֹב כְּמִבְּאֵר בְּהַתּוֹרָה יְמֵי חֲנֻכָּה בְּסִימָן ב' שֶׁצָּרִיכִין לְהִמְשִׁיךְ הַשְּׂמֵחָה מִשֶּׁבֶת לְשֶׁשֶׁת יְמֵי הַחֹל וְכוּ' עַיִן שֵׁם וְהַעֲקָר עַל-יָדֵי שֵׁם ה'. כִּי בְּכָל פַּעַם שֶׁזְּכוּרִין שְׂשֵׁם יִשְׂרָאֵל שֶׁהֵם שֵׁם ה' נִקְרָא עָלָיו וְשְׂמַחִין בָּזֶה נִמְשָׁךְ עָלָיו קְדוּשַׁת שְׂמַחַת שֶׁבֶת וַיּוֹם טוֹב. כִּי גַם כָּל שְׂמַחַת שֶׁבֶת וַיּוֹם טוֹב הוּא מְזֶה מַחְמַת שֶׁהֵם בְּחִינַת שֵׁם ה' שְׂמִשָּׁם כָּל הַשְּׂמֵחוֹת וְהַחֲדוּת כַּנִּי"ל:

אות טז

וְזֶה בְּחִינַת סְעֻדַת שֶׁבֶת וַיּוֹם טוֹב וְסְעֻדַת פּוּרִים. בְּחִינַת יְמֵי מִשְׁתָּה וְשְׂמֵחָה. וְכִמוֹ שֶׁכְּתוּב אֵין טוֹב לְאָדָם כִּי אִם לֶאֱכֹל וּלְשִׂתוֹת וּלְשִׂמְחָה וּדְרָשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה בְּשֶׁבֶתוֹת וְיָמִים טוֹבִים. כִּי עֶקֶר קְדוּשַׁת הָאֲכִילָה הוּא כְּשֶׁזְּכוּיִן לְשִׂמְחָה בְּשֵׁם ה' כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב אֶכְלוּ מִעֲדָנִים וְשִׂתוּ מִמַּתְקִים וְכוּ' כִּי חֲדוּת ה' הוּא מְעֻזָּכֶם. כִּי עֶקֶר קְדוּשַׁת הָאֲכִילָה נִמְשָׁךְ מִשֵּׁם ה' שְׂמִשָּׁם הַשְּׂמֵחָה בְּבְחִינַת וְאֶכְלֶתֶם אֶכּוֹל וְשָׂבֹעַ וְהִלַּלְתֶּם אֶת שֵׁם ה' וְכוּ' שֶׁזֶה בְּחִינַת אֲכִילָה דְקְדוּשָׁה בְּבְחִינַת צְדִיק אֶכֶל לְשִׁבְעַ נֶפֶשׁוֹ. כִּי הַנֶּפֶשׁ הוּא הַשֵּׁם כְּמוֹבָא בְּמָקוֹם אַחַר בְּבְחִינַת נֶפֶשׁ חַיָּה הוּא שְׁמוֹ, וְעֶקֶר הַשְּׂתוּקוּת הַנֶּפֶשׁ דְקְדוּשָׁה הוּא לְהַכִּלֵּל בְּשֵׁם ה' שְׂמִשָּׁם שְׂרֵשׁ הַנֶּפֶשׁ שֶׁהוּא הַשֵּׁם כַּנִּי"ל. בְּבְחִינַת לְשִׂמְךָ וּלְזִכְרֶךָ תִּתְּנֶנּוּ נֶפֶשׁ וְלִהְפֹךְ תִּתְּנֶנּוּ הַגּוּף הוּא מִבְּחִינַת שְׂמוֹת הַחִיצוֹנִים שֶׁהֵם בְּחִינַת מְאוּרֵי אֵשׁ כּוּי שְׂמִשָּׁם כָּל הַתְּאֻוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת אֵשׁ וְחַמִּימוֹת כִּי כָּל הַתְּאֻוֹת נִמְשָׁכִין מִבְּחִינַת הָאֵשׁ שֵׁישׁ בְּאֶדָם שְׂבוּעַר בְּאֶדָם לְכָל הַתְּאֻוֹת כְּמִבְּאֵר בְּסִימָן רַנ"ג. וְכָל הָאֲכִילָה שֶׁל הָאֶדָם מֵה שֶׁהָאֶדָם מְכַרְח לֶאֱכֹל לְקִיּוֹם הַגּוּף הוּא מַחְמַת הָאֵשׁ שֵׁישׁ בְּאֶדָם שְׂשׁוֹרֶף הַלְחוֹת וְכוּ' שֶׁבְּשִׁבִיל זֶה צָרִיכִין לְתַת לְתוֹךְ הַגּוּף מְזוּן וְצִדָּה לְהַשְׁקִיט הָאֵשׁ כִּיזוּעַ לְחֻכְמִים. וְיָמֵי שְׂזוּכָה לֶאֱכֹל בְּקְדוּשָׁה לְשֵׁם ה' כְּדִי שִׂיחֶיהָ לוֹ כַּח לְעַבֵּד אֶת ה' יִתְבָּרַךְ אֲזִי זוֹכָה עַל-יָדֵי אֲכִילָתוֹ לְהַכְנִיעַ אֶת הָאֵשׁ. דְּהֵינּוּ לְהַכְנִיעַ בְּחִינַת מְאוּרֵי אֵשׁ שֶׁהֵם בְּחִינַת שְׂמוֹת הַחִיצוֹנִים וְכוּ' שֶׁהֵם בְּחִינַת פְּגָם הָאֲרָבָעָה יְסוּדוֹת וְכוּ' כַּנִּי"ל. וְלִהְגַּבִּיר וְלִהְחַיּוֹת אֶת הַנֶּפֶשׁ דְקְדוּשָׁה שֶׁהוּא בְּחִינַת שֵׁם

ה' בְּחִינַת תִּקּוּן הָאֲרִבְעָה יְסוּדוֹת דְּקִדְשָׁה שֶׁהֵם בְּחִינַת מְאוּרֵי אֹר כּוּי. וְזֶה בְּחִינַת הַנֵּה אֹרוֹ עֵינֵי כִי טַעַמְתִּי מֵעַט מִדְּבַשׁ הַזֶּה שֶׁאָמַר יְהוֹנָתָן. כִּי אֲכִילַת הַצְּדִיק הוּא בְּבִחִינַת הַתְּגַבְרוֹת מְאוּרֵי אֹר שֶׁהֵם בְּבִחִינַת שֵׁם ה' מִחֲמַת שֶׁכָּל אֲכִילָתוֹ הוּא לְשֵׁם ה' כּוּי. אָבֵל לְהַפֵּךְ כְּשֶׁאֹכְלִין חֵס וְשָׁלוֹם בְּשִׁבִיל תַּאֲוֹת הַגּוֹף שֶׁיִּנְיֻקְתֶּם מִבְּחִינַת מְאוּרֵי אֵשׁ. אֲזִי עַל-יְדֵי אֲכִילָתוֹ מִתְּגַבְרִין בְּיוֹתֵר בְּחִינַת מְאוּרֵי אֵשׁ וְעַל-כֵּן עַל אֲכִילָה כְּזוֹ נֹאמַר וּבִטָּן רְשָׁעִים תִּחְסַר. כִּי אֵינוֹ מְכַנְיַע בְּחִינַת מְאוּרֵי אֵשׁ עַל-יְדֵי אֲכִילָתוֹ עַל-כֵּן כָּל מִה שֶׁאֹכֵל יוֹתֵר מִתְּגַבְרִים בְּחִינַת מְאוּרֵי אֵשׁ בְּיוֹתֵר. וְעַל-כֵּן אֵינוֹ מְשַׁבֵּיעַ נַפְשׁוֹ לְעוֹלָם. כִּי כָּל הַתְּגַבְרוֹת הַתַּאֲוֹת הוּא מִהֲאֵשׁ הַנִּי"ל. וְזֶה בְּחִינַת פֶּגַם אֲכִילַת עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע שֶׁנֹּאמַר בּוֹ כִי בְיוֹם אֲכָלְךָ מִמֶּנּוּ מוֹת תָּמוּת. כִּי עֵקֶר הַמִּיתָה נִמְשָׁךְ מִהֲאֵשׁ כַּנִּי"ל כַּמּוּבָא. וְעֵקֶר הַתְּגַבְרוֹת הֲאֵשׁ הַנִּי"ל בְּחִינַת מְאוּרֵי אֵשׁ הוּא מִפֶּגַם הָאֲכִילָה מִבְּחִינַת אֲכִילַת עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת בְּעַצְבוֹן תֵּאכְלֶנָּה וְעַצְבוֹת הוּא הַפֶּךְ הַשְּׂמִיחָה הַנִּמְשָׁךְ מִשֵּׁם ה'. הֵינוּ כְּשֶׁאֵין זֹכִין לְהַגְבִּיר וְלְהַגְדִּיל שֵׁם ה' בְּחִינַת מְאוּרֵי אֹר עַל-יְדֵי אֲכִילָתוֹ שֶׁמִּשֵּׁם הַשְּׂמִיחָה בְּחִינַת לֶאֱכֹל וְלִשְׁתּוֹת וְלִשְׂמַח וְכוּי כַּנִּי"ל. וְכְשֶׁאֵין זֹכִין לָזֶה אֲזִי אֲכִילָתוֹ בְּבִחִינַת בְּעַצְבוֹן תֵּאכְלֶנָּה מִחֲמַת שֶׁאֵינוֹ זֹכֵה לְהַגְדִּיל שֵׁם ה' שֶׁמִּשֵּׁם הַשְּׂמִיחָה. כִּי אֲכִילָתוֹ הוּא מִבְּחִינַת מְאוּרֵי אֵשׁ שֶׁהֵם בְּבִחִינַת שְׂמוֹת הַחִיצוֹנִים שֶׁהֵם הַסְטֵרָא אַחֲרָא שֶׁהִיא בְּחִינַת עַצְבוֹת הַפֶּךְ שֵׁם ה' שֶׁמִּשֵּׁם כָּל הַשְּׂמִיחָה כַּנִּי"ל. וְעַל-כֵּן בְּשִׁבְתָּ וְיוֹם טוֹב וּבְפֹרִים שֶׁאֲזִי הוּא בְּבִחִינַת הַגְּדֵלַת שֵׁם ה'. עַל-כֵּן אֲזִי מְצוּה גְדוּלָה לֶאֱכֹל וְלִשְׁתּוֹת וְלִשְׂמַח בְּשֵׁם ה' כִּי אֲזִי הָאֲכִילָה בְּקִדְשָׁה בְּבִחִינַת הַכְּנַעַת מְאוּרֵי אֵשׁ וְהַתְּגַבְרוֹת מְאוּרֵי אֹר שֶׁהֵם בְּחִינַת שֵׁם הַשֵּׁם שֶׁמִּשֵּׁם כָּל הַשְּׂמִיחָה כַּנִּי"ל:

וְזֶה בְּחִינַת מִה שֶׁנֹּאמַר בְּאַבְרָהָם וַיִּטַע אֵשֶׁל בְּבְאֵר שְׁבַע וַיִּקְרָא שֵׁם בְּשֵׁם ה' אֵל עוֹלָם שֶׁעַל-יְדֵי הָאֵשֶׁל שֶׁהָיָה בְּשִׁבִיל הַכְּנַסַת אֹרְחִים שֶׁהוּא בְּחִינַת אֲכִילָה דְּקִדְשָׁה עַל-יְדֵי זֶה וַיִּקְרָא שֵׁם בְּשֵׁם ה' כִּי עֵקֶר הַגְּדֵלַת שֵׁם ה' הוּא עַל-יְדֵי אֲכִילָה דְּקִדְשָׁה

אות יז

וְזֶה בְּחִינַת שְׂבִת הַגְּדוּל שֶׁקֶדֶם פֶּסַח. כִּי עַל-יְדֵי יְצִיאַת מִצְרַיִם נִתְּגַלָּה שֵׁם ה' עַל-יְדֵי הָאוֹתוֹת וְהַמוֹפְתִים הַנּוֹרְאִים אֲשֶׁר עָשָׂה ה' בְּמִצְרַיִם וְעַל יָם-סוּף וְכוּי וְכִמוֹ שֶׁכְּתוּב וְלִמְעַן סַפֵּר שְׂמִי בְּכָל הָאָרֶץ וְכוּי. כִּי עֵקֶר שֵׁם ה' נִתְּגַלָּה עַל-יְדֵי יְצִיאַת מִצְרַיִם. וְקִבְּלַת הַתּוֹרָה שֶׁהוּא שְׂמָא דְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְזֶה שֶׁכְּתוּב וַתִּתֵּן אוֹתוֹת וּמוֹפְתִים בְּפָרְעָה וּבְכָל עַבְדָּיו וְכוּי וַתַּעַשׂ לָךְ שֵׁם כְּהִיּוֹם הַזֶּה. כִּי קֶדֶם יְצִיאַת מִצְרַיִם וְקִבְּלַת הַתּוֹרָה קֶדֶם שֶׁנִּבְחָרוּ יִשְׂרָאֵל לְעַם סְגוּלָה לֵה' יִתְּבַרְךָ לֹא הָיָה עֵדוּן שֵׁם לֵה' יִתְּבַרְךָ. כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְקָרוֹת ה' יִתְּבַרְךָ בְּשֵׁם הַקֶּדֶשׁ כִּי אִם עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה שֶׁהִיא כְּלָה שְׂמָא

דְּקָדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. כִּי עֵקֶר הַתְּגִלּוֹת שֵׁם ה' הִיא עַל-יַדֵּי הַתּוֹרָה שֶׁהִיא כְּלֵה שְׁמוֹתָיו שֶׁל ה' יִתְבָּרַךְ וְזֶהוּ וַתַּעַשׂ לָךְ שֵׁם כַּיּוֹם הַזֶּה וַתַּעַשׂ לָךְ דִּיקָא. שְׁעַל-יַדֵּי יִצְיָאת מִצְרַיִם שְׁעַל-יַדֵּי זֶה זָכִינוּ לְקַבֵּלַת הַתּוֹרָה עַל-יַדֵּי זֶה עָשָׂה ה' יִתְבָּרַךְ לְעַצְמוֹ שֵׁם בְּחִינַת וַתַּעַשׂ לָךְ שֵׁם וְכוּ'. כִּי מִקֶּדֶם לֹא הָיָה לוֹ יִתְבָּרַךְ שֵׁם כָּלֵל כַּנִּי"ל כִּי עֵקֶר הַתְּגִלּוֹת שֵׁם ה' הוּא עַל-יַדֵּי מַעֲשֵׂה הַתְּחַתּוֹנִים עַל-יַדֵּי הָאָדָם הַבֶּעַל בְּחִירָה כְּשִׂזוּכָה לְעַבֵּד אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּאֵמֶת וּלְשֹׁבֵר הַבְּחִירָה לְבָלִי לְבַחַר בְּרַע כִּי אִם בְּטוֹב לַעֲשׂוֹת רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ בְּאֵמֶת. אַזִּי דִּיקָא נִתְגַּלָּה שֵׁם ה' וְכוּ'. כִּי קִדְּם הַבְּרִיאָה לֹא הָיָה לָהּ יִתְבָּרַךְ שׁוּם שֵׁם כָּלֵל. וְעֵקֶר הַבְּרִיאָה הִיְתָה בְּשִׁבִיל זֶה בְּשִׁבִיל לְגִלּוֹת שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ. כִּי כָּל הָעוֹלָמוֹת מֵרֵאשׁ וְעַד סוּף שֶׁהֵם בְּחִינַת מִדּוֹתָיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵם הֵם בְּחִינַת שֵׁם ה'. כִּי כָּלֵם כְּלוּלִים בְּשְׁמוֹ הַגָּדוֹל כַּיְדוּעַ. וְהַכֹּל תְּלוּי בְּאָדָם הַתְּחַתּוֹן שֶׁבְּשִׁבִילוֹ נִבְרָא הַכֹּל. כִּי עֵקֶר הַתְּגִלּוֹת שֵׁם ה' נַעֲשֶׂה עַל יְדוֹ דִּיקָא כּוּי וְעַל-כֵּן בְּמִצְרַיִם שֶׁהָיָה קִדְּם קַבֵּלַת הַתּוֹרָה וְלֹא הָיָה עֲדִין אֲתַעְרוּתָא דְלִתְתָּא וְלֹא הָיָה אֲפָשֵׁר עֲדִין לְגִלּוֹת שֵׁם ה' עַל-יַדֵּי מַעֲשֵׂה הַתְּחַתּוֹנִים. כִּי לֹא הָיָה לָהֶם מִצּוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים עֲדִין לְזִכּוֹת בָּהֶם. כִּי הָיָה קִדְּם קַבֵּלַת הַתּוֹרָה. עַל-כֵּן הָיָה קִשָּׁה לְמִשָּׁה עֲנָן זֶה וְשָׂאֵל לָהּ יִתְבָּרַךְ וְאָמְרוּ לִי מַה שְׁמוֹ מַה אָמַר אֲלֵיהֶם. כִּי הָיָה קִשָּׁה לוֹ אִיךְ אֲפָשֵׁר לְקִרְוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּשֵׁם מֵאֲחֵר שֶׁהוּא עֲדִין קִדְּם קַבֵּלַת הַתּוֹרָה וְהַשִּׁיב לוֹ ה' יִתְבָּרַךְ כֹּה תֹאמַר כּוּי אֶהְיָה וְכוּ'. כִּי אֶהְיָה דָּא אֲנָא זְמַן לְמַהוּי. וְלִכְאוּרָה קִשָּׁה אִיךְ שִׁיךְ אֲצֵל ה' יִתְבָּרַךְ אֲנָא זְמַן לְמַהוּי אִיךְ בְּנֻדָּאֵי ה' יִתְבָּרַךְ הוּא הָיָה הוּהוּ וְיִהְיֶה. אִיךְ אִי אֲפָשֵׁר לָנוּ לִידַע מַזְהָ כִּי אִם עַל-יַדֵּי קַבֵּלַת הַתּוֹרָה שְׂאֵז נִתְגַּלָּה שֵׁם ה' שֶׁהוּא שֵׁם הַנּוֹיָה בְּרוּךְ הוּא שֶׁהוּא עֵקֶר שֵׁם ה'. אֲבָל קִדְּם קַבֵּלַת הַתּוֹרָה קִדְּם שִׁישׁ אֲתַעְרוּתָא דְלִתְתָּא עַל-יַדֵּי מַעֲשֵׂה הַתְּחַתּוֹנִים שְׂאֵז עֲדִין אִי אֲפָשֵׁר לְגִלּוֹת שֵׁם ה' כּוּי. אַז נִקְרָא ה' יִתְבָּרַךְ בְּשֵׁם אֶהְיָה. שֶׁהוּא בְּחִינַת אֲנָא זְמַן לְמַהוּי. שֶׁה' יִתְבָּרַךְ מְקַיֵּם עוֹלָמוֹ עַל שֵׁם הַעֲתִיד בְּזִכּוֹת הַצְּדִיקִים שְׁעֵתִידִין לְהִיּוֹת שִׁיעֲשׂוּ רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ וַיִּגְלוּ שְׁמוֹ וַיְכַבְּדוּ בְּעוֹלָם וַיִּדְעוּ כָּל בְּאֵי עוֹלָם שִׁישׁ רַב וְשִׁלִּיט הָיָה הוּהוּ וְיִהְיֶה שֶׁהוּא מְהוּהָ כָּל הָעוֹלָמוֹת מֵאִין לִישׁ וּבְזִכּוֹת אֱלוֹ הַצְּדִיקִים שְׁעֵתִידִים לְגִלּוֹת שְׁמוֹ. בְּזִכּוֹתֵם בְּרָא אֶת הָעוֹלָם וּבְזִכּוֹתֵם מְקַיֵּם אֶת הָעוֹלָם קִדְּם קַבֵּלַת הַתּוֹרָה וְעַל-כֵּן אַז נִקְרָא בְּשֵׁם אֶהְיָה. שֶׁהוּא בְּחִינַת אֲנָא זְמַן לְמַהוּי שֶׁה' יִתְבָּרַךְ קוֹרָא לְעַצְמוֹ שֵׁם עַל שֵׁם הַעֲתִיד שֶׁהוּא זְמַן לְמַהוּי שֶׁהוּא עֲתִיד לְהַתְּגַלּוֹת בְּעוֹלָם. דְּהִינוּ שְׁעֵתִידִין צְדִיקִים שִׁיִּגְלוּ שֵׁם הַנּוֹיָה בְּרוּךְ הוּא בְּעוֹלָם עַל-יַדֵּי מַעֲשֵׂיהֶם הַטּוֹבִים כּוּי וְעַל-כֵּן קִדְּם מִתֵּן תּוֹרָה כְּתִיב וְשָׁמִי הוּיָה לֹא נוֹדַעְתִּי לָהֶם. כִּי אָף-עַל-פִּי שְׂדָבֵר עִם הָאֲבוֹת בְּשֵׁם הַנּוֹיָה גַם כֵּן כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַשִׁ"י. אָף-עַל-פִּי-כֵן עֲדִין לֹא הָיָה בְּאֲפָשֵׁר לְגִלּוֹת וּלְהוֹדִיעַ לָהֶם בְּחִינַת שֵׁם הַנּוֹיָה מִחֲמַת שֶׁהָיָה קִדְּם מִתֵּן תּוֹרָה. וְעַל-כֵּן כְּתִיב וְשָׁמִי הוּיָה לֹא נוֹדַעְתִּי לָהֶם. וְעַל-כֵּן אֶהְיָה הוּא בְּחִינַת תְּשׁוּבָה כְּמוֹבָא בְּמִקּוֹם אֲחֵר. כִּי גַם עֲכָשׁוּ כְּשִׂאָדָם חוּטָא חַס וְשְׁלוֹם וְעוֹבֵר עַל הַתּוֹרָה וְאֵז פּוֹגֵם בְּשְׁמוֹ הַגָּדוֹל. וְאִם כֵּן מֵהִיכֵן יִקְבַּל חִיּוֹת. כִּי עֵקֶר הַחִיּוֹת הוּא מִשֵּׁם ה' כַּנִּי"ל. וְעֲכָשׁוּ עַל-יַדֵּי חֲטָאִיו חַס וְשְׁלוֹם שְׁפָגַם בְּשֵׁם ה' וְנִתְעַלַּם שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ אִם כֵּן מֵהִיכֵן יִקְבַּל חִיּוֹת. אִיךְ אַז הוּא מְקַבֵּל חִיּוֹת מִבְּחִינַת כַּח שֶׁרֵשׁ הַתְּשׁוּבָה שֶׁהוּא בְּחִינַת שֵׁם אֶהְיָה שֶׁהוּא בְּחִינַת אֲנָא זְמַן לְמַהוּי. שְׁבוּ קַיִם ה' יִתְבָּרַךְ אֶת הָעוֹלָם קִדְּם מִתֵּן תּוֹרָה. וְכֵן עֲכָשׁוּ אֲחֵר

החטא חס ושלום. דהינו שה' יתברך מקיים העולם בחסדו בזכות העתיד דהינו שמסתכל על הסוף שסוף כל סוף ושובו הכל אליו יתברך ויפירו כלם שמו יתברך ואז יתגלה ויתקדש שמו יתברך בשלמות. כמו שכתוב ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד ובכח זכות זה הוא מקיים העולם בעת שעוברין על התורה חס ושלום. שזהו בחינת שם אהיה שנקרא על שם העתיד בחינת אנה זמין למהוי. שעתידי להתגלות היותו בעולם. דהינו שעתידי להתגלות בחינת שם הויה שמורה שה' יתברך היה הויה ויהיה וכו' וזה בחינת גדל מעלת קדשת שבת. כי עקר קיום העולם על-ידי שבת. כי עקר קיום העולם בעת שעוברין על התורה חס ושלום וכן קדם מתן תורה שאז מקיים אותם בבחינת שם אהיה וכו'. כל זה הוא בכח זכות שבת קדש. כי שבת הוא בחינת תשובה. בחינת ושבת עד ה' אלהיך כמו שכתב רבנו זכרוננו לברכה במקום אחר. הינו שה' יתברך נתן לנו את השבת שבו מאיר שם ה' בלי אתערותא דלתתא כי שבת קביעה וקימה ואין קדשתה תלויה בישראל. כמו שאומרים מקדש השבת וישראל והזמנים וכו' פמובא. הינו שזהו מעלת שבת קדש שנתן לנו ה' יתברך יום קדוש ונורא כזה שבו מתגלה שם ה' מעצמו בלי מעשה התחתונים. רק ה' יתברך מגלה אז שם ה' על שם העתיד שהוא התכלית האחרון שהוא יום שפלו שבת. שאז יתגלה שם ה' בשלמות. כי אז יזדככו הכל כידוע. ושבת קדש יש לו קדשה כזו שבו מתגלה גם עכשו בזה העולם אור שם ה' שיתגלה לעתיד. כי שבת הוא בחינת תכלית מעשה שמים וארץ שאז יתגלה שם ה' כנ"ל ועל-כן שבת הוא בחינת תשובה. כי זה עקר בחינת תשובה שהוא בחינת אהיה. דהינו מה שה' יתברך קיים העולם על שם העתיד וכו' כנ"ל. ועל-כן בשעת יציאת מצרים שלא היה לישראל זכות שיגאלו היה עקר הנס על-ידי שבת שבזכות שבת שבו מתגלה שם ה' בלי אתערותא דלתתא. בזכות זה האיר עליהם ה' יתברך גם אז הארה גדולה משם ה'. ועל-ידי זה נגאלו וזכו לקבל את התורה שעל-ידי זה נתגלה אחר כך שם ה' על-ידי מעשה התחתונים על-ידי קיום התורה והמצוות שהם כלם שם ה' כנ"ל. ועל-כן שבת הוא תחלה למקראי קדש וכו'. כי כל המקראי קדש שהם זכר ליציאת מצרים כלם צריכים לקבל משבת. כי לא היה אפשר לצאת ממצרים כי אם על-ידי שבת מאחר שבשעת יציאת מצרים לא היה עדין מעשה התחתונים לגלות על ידם שם ה'. ועל-כן עקר הגאולה היה בכח שבת שבו מתגלה שם ה' בלי מעשה התחתונים כנ"ל. ועל-כן שבת שקדם פסח קורין שבת הגדול. כי עקר הנס של פסח היה על-ידי שבת. כי ידוע שבפסח היה אתערותא דלעלא בלי אתערותא דלתתא פמובא בפונות שזה אי אפשר לזכות כי אם בכח שבת וכו' כנ"ל. ועל-כן נקרא שבת הגדול על שם ה' שנתגלה בו שעל-ידי זה עקר יציאת מצרים. כי שם ה' נקרא גדול. כמו שכתוב ומה תעשה לשמך הגדול. וכמו שכתוב כי לא יטש ה' את עמו בעבור שמו הגדול. כי עקר גדלתו יתברך הוא הגדלת שמו יתברך כי עליו יתברך בעצמו אין שיעד לומר גדול כלל ולא שום שבח כלל. ועקר שבח גדלתו הוא גדלת שמו יתברך. וזהו בחינת שבת הגדול שקדם פסח. כי עקר נס של פסח הוא על-ידי שבת שהוא שמא דקדשא בריך הוא שבו נתגלה שם ה' בלי אתערותא דלתתא שעל-ידי זה זכינו

לנסיים של פסח לצאת ממצרים ולקבל את התורה שאז יתגדל שם ה' יותר ויותר על-ידי מעשה התחתונים ועל-כך נקרא שבת הגדול וכו' :

ועל-כך פשטא אדם הראשון לא היה לו שום קיום כי אם על-ידי שבת כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה שבת אגין עלוהי. כי הכל נברא בשביל אדם הראשון כדי שיגלה שם ה' כנ"ל. והוא חטא ואכל מעץ הדעת. ויקו לעשות ענבים ויעש באושים. כי לא די שלא גלה שם ה' אף גם פגם בשם ה' והעלים שמו יתברך על-כך היה תקונו וקיומו על-ידי שבת שהגן עליו כי בשבת מאיר שם ה' בלי מעשה התחתונים שעל-ידי זה היה לו קיום עד שישוב ויתקן מעשיו ויגלה ויקדש שם ה' על-ידי מעשיו הטובים וכו' :

ועל-כך אחר כך צוה ה' יתברך שיזכיר להם גם שם הויה ברוך הוא כמו שפיתוב ויאמר ה' עוד אל משה כה תאמר וכו' יקו"ק אלקי אבותיכם וכו'. הינו שתכף שיזכיר להם שם אהיה שהוא על שם העתיד כנ"ל. כי אז בתחלה קדם התחלת הגאולה אי אפשר להזכיר כי אם שם אהיה בחינת אנא זמין למהוי וכו' וכנ"ל אך תכף שיזכיר להם שם זה של אהיה. והם יתחילו להאמין. תכף ומיד מתחיל התחלת הישועה של הגאולה שהוא בשביל קבלת התורה. על-כך תכף אמר לו ה' יתברך עוד כה תאמר אהיה שלחני אליכם. כי הודיע לו תכף שיגלה להם שעתיד לעשות לו שם העצם על ידם שהוא שם הויה. כי תכף שייתחילו להאמין בהגאולה על-ידי שם אהיה כו' תכף מתחיל להאיר ולהתגלות שם הויה ברוך הוא וכנ"ל :

שבת ו:

על-פי התורה שאלו את רבי יוסי בן קיסמא בסיון נז עין שם כל התורה :

והכלל שהעקר הוא אמונת חכמים שבהם תלויה כל התורה כלה. כי על-ידי אמונת חכמים על-ידי זה מקבלים המלאכים כח מדבורי התורה. דהינו שיש להם בחינת ידים לקבל ולהשפיע לכל עשב ולכל דבר שהם ממנים עליו. ועל-ידי זה נמשכים כל הרפואות וכו'. ועל-כך הפוגם באמונת חכמים אין רפואה למפתו וכו'. ולהקים אמונת הנפילות הוא על-ידי נדר שידר איזהו נדר שהוא בחינת יעקב וכו'. כי על-ידי הנדר הוא עולה לשרש שהחכמים משרשים שם. הינו בחינת פלאות חכמה ויודע ומפיר מעלות החכמים ועל-ידי זה הוא שב ומאמין בהם וכו'. וכשנתתקן הידים על-ידי נדר על-ידי זה מתנוצצים בו אורות האבות וכו'. ועל-ידי הארות אלו עולה ומתענג בענג שבת וכו' כי שבת היא בחינת שיון ב"ת

שׁיׁין זֶה בְּחִינַת אַבּוֹת בֵּית זֶה בְּחִינַת אֱמוּנָה וְכוּי וְכוּי. וְיִכּוֹל לַפְעַל בְּאַכִּילַת שַׁבַּת מֵה שְׁפוּעַל בְּתַעֲנִית. הֵינּוּ לְהַפִּיל אוֹיְבָיו לְפָנָיו וְכוּי וְכוּי. אֲבָל לְרַב הַשְּׁלוֹם צָרִיכִין גַּם לְהַרְבוֹת בְּצַדִּיקָה וְכוּי וְיֵשׁ חֲלוּק בֵּין הַשְּׁלוֹם שֶׁל תַּעֲנִית שֶׁל חַל וּבֵין הַשְּׁלוֹם שֶׁל עֲנֵג שַׁבַּת. כִּי זֶה אֵין לּוֹ פֶּה וְזֶה יֵשׁ לּוֹ פֶּה וְכוּי וְכוּי. וְכָל זֶה הוּא בְּחִינַת נְפִילַת שַׁעַר שֶׁל אָרֶם שֶׁהוּא שַׁעַר דְּסִטְרָא אַחֲרָא שֶׁלֹּשׁ פְּעָמִים וְאֵז יְבוֹא בְּן דְּוֹד וְיִבְנֶה שַׁעַרֵי הַקְּדֻשָּׁה. עַיִן שֶׁם כָּל זֶה הֵיטֵב:

אות א

וְזֶה בְּחִינַת הַמְּלָאכִים שְׁמֻלּוּין לּוֹ לְאָדָם בְּכַנִּיסַת שַׁבַּת כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרִים לְבִרְכָה. שְׁבַשְׁבִּיל זֶה אוֹמְרִים שְׁלוֹם עֲלֵיכֶם מְלָאכֵי הַשָּׁרַת וְכוּי בְּלֵיל שַׁבַּת. כִּי קִדְשַׁת שַׁבַּת הוּא בְּחִינַת תַּקּוּן הַיְדִידִים שֶׁל הַמְּלָאכִים עַל-יְדֵי נֶדֶר שַׁעַל-יְדֵי זֶה נִתְתַּקֵּן אֱמוּנַת חַכְמִים כְּנִי"ל. וְאֵז יֵשׁ כַּח לְהַמְּלָאכִים לְקַבֵּל כָּל הַהַשְׁפָּעוֹת וּלְהַשְׁפִּיעַ לְכָל הַדְּבָרִים שֶׁבְּעוֹלָם כְּנִי"ל. וְעַל-כֵּן אֵז בְּשַׁבַּת יֵשׁ לְהַמְּלָאכִים שְׁלוֹם גְּדוֹל וְאַהֲבָה רַבָּה עִם הָאָדָם הַמְּקַבֵּל שַׁבַּת וּמְקַיֵּם עוֹג שַׁבַּת כְּרָאוּי כִּי עַל-יְדֵי עֲנֵג שַׁבַּת כָּל כַּחַס שֶׁל הַמְּלָאכִים כְּנִי"ל עַל-כֵּן הֵם מְלוּיִן אוֹתוֹ בְּלֵיל שַׁבַּת וּמְבָרְכִין אוֹתוֹ כִּי אֵז יֵשׁ לָהֶם שְׁלוֹם גְּדוֹל עִם הָאָדָם. וְעַל-כֵּן אָמְרוּ חַכְמֵינוּ זְכוֹרִים לְבִרְכָה שֶׁהַמְּלָאכִים רוֹאִים אִם שְׁלַחְנוּ עֲרוּדָה וְנִרְדְּלוּק וְכוּי. אֵז מְבָרְכִים אוֹתוֹ וְכוּי. הֵינּוּ שְׁרוֹאִים אִם מְקַיֵּמִים עֲנֵג שַׁבַּת כְּרָאוּי וּבּוֹדָאֵי רָאוּי לְבִרְכָה מִפִּי הַמְּלָאכִים כִּי כָּל חַיּוֹתֵם וְכַחַס הוּא עַל-יְדֵי הַיְדִידִים שְׁנִתְתַּקְּנִים וְכוּי שְׁזֶה בְּחִינַת עֲנֵג שַׁבַּת כְּנִי"ל:

אות ב

וְזֶה בְּחִינַת הַקְּדוּשָׁה שֶׁל שַׁבַּת שַׁעַל-יְדֵי זֶה עַקֵּר הַמְּשַׁכֵּת קִדְשַׁת שַׁבַּת עַל עֲצָמוֹ. כִּי קִדְשָׁה הוּא חַכְמָה כְּמוֹבָא בְּחִינַת רֵאשִׁית חַכְמָה וְכָל רֵאשִׁית הוּא קִדְשָׁה הֵינּוּ שַׁעַל-יְדֵי הַקְּדוּשָׁה עוֹלִים לְבְּחִינַת רֵאשִׁית חַכְמָה. הֵינּוּ בְּחִינַת שָׂרֵשׁ הַחַכְמָה שֶׁהַחַכְמִים מְשַׁרְשִׁים שָׁם שֶׁהוּא בְּחִינַת פְּלִיאוֹת חַכְמָה בְּחִינַת נֶדֶר שַׁעַל-יְדֵי זֶה זּוֹכִין לְאֱמוּנַת חַכְמִים שַׁעַל-יְדֵי זֶה מִתְּנוּצָצִים בּוֹ אוֹרוֹת הָאֲבוֹת שַׁעַל-יְדֵי זֶה זּוֹכִין לְקִדְשַׁת שַׁבַּת שֶׁהוּא עֲנֵג שַׁבַּת כְּנִי"ל. וְעַל-כֵּן מְקַדְשִׁין עַל כּוֹס שֶׁל יַיִן כִּי יַיִן שֶׁל קְדוּשָׁה הוּא יַיִן דְּקִדְשָׁה שֶׁהוּא בְּחִינַת זְכָה נַעֲשֶׂה רֵאשׁ שַׁעַל-יְדֵי זֶה זּוֹכִין לְרֵאשׁ וּמַחִין בְּחִינַת חֲמָרָא וְרִיחָנֵי

פְּקַחִין בְּחִינַת נְכֻס יִין יֵצֵא סוּד שְׂזוּכִין עַל יָדוֹ לְסוּדוֹת הַתּוֹרָה שֶׁהֵם בְּחִינַת פְּלִיאוֹת חֻכְמָה שֶׁהוּא בְּחִינַת נֶדֶר שֶׁהוּא תַקּוּן הָאֱמוּנָה שֶׁהוּא תַקּוּן הַיָּדִים שֶׁל הַמְּלָאכִים שְׁעַל-יָדֵי זֶה עֵקֶר עֲנֵג שַׁבַּת כְּמוֹ שְׂמֵבֵאֵר שֶׁם. וְעַל-כֵּן צָרִיךְ לְקַבֵּל אֶת הַכּוֹס בְּשֵׁתֵי יָדָיו. כִּי כּוֹס בְּגִימְטְרִיָּא אֱלֻקִּים כְּמוֹבָא, אֱלֻקִּים בְּחִינַת מְלֶאֶךְ שֶׁנִּקְרָא אֱלֻקִּים וְצָרִיךְ לְקַבְּלוֹ בְּשֵׁתֵי יָדָיו בְּשַׁעַת הַקְּדוּשָׁה. כִּי עַל-יָדֵי הַקְּדוּשָׁה נִתְתַּקְּנִים הַיָּדִים כְּנִי"ל. דְּהֵינּוּ שְׂמַחְזִירִין כַּח הַיָּדִים לְהַמְּלֶאֶךְ. וְעַל-כֵּן מְקַבֵּל הַכּוֹס בְּשֵׁתֵי יָדָיו וְכַנִּי"ל. וְזֶה בְּחִינַת שְׁבַעִים תֵּיבִין שֶׁל הַקְּדוּשָׁה כְּנֻגַד שְׁבַעִים פָּנִים לַתּוֹרָה. כִּי עַל-יָדֵי אֱמוּנַת חֻכְמִים שְׂמַמְשִׁיכִין עַל עֲצָמוֹ עַל-יָדֵי הַקְּדוּשָׁה שְׁעַל-יָדֵי זֶה עֵקֶר עֲנֵג שַׁבַּת כְּנִי"ל עַל-יָדֵי זֶה זוֹכִין לְשְׁבַעִים פָּנִים שֶׁל תּוֹרָה כִּי כָּל הַשְּׁבַעִים פָּנִים שֶׁל תּוֹרָה נִמְשָׁכִין עַל-יָדֵי אֱמוּנַת חֻכְמִים שֶׁהֵם מְפָרְשִׁין לָנוּ אֶת הַתּוֹרָה וְדוֹרְשִׁין אוֹתָהּ בְּשְׁבַעִים פָּנִים. כִּי בְּלֹא הַחֻכְמִים אִין יוֹדְעִין שׁוּם פָּנִים בַּתּוֹרָה. כִּי אִין יוֹדְעִין בְּהַ שׁוּם פְּרוּשׁ וּבְאֹר וּדְרוּשׁ וְכוּ' כִּי אִם עַל-יָדֵי אֱמוּנַת חֻכְמִים שֶׁהֵם מְפָרְשִׁין וְדוֹרְשִׁין אֶת הַתּוֹרָה בְּשְׁבַעִים פָּנִים. וְעַל-כֵּן עַל-יָדֵי הַקְּדוּשָׁה שְׂאִז עוֹלִין לְבְּחִינַת פְּלִיאוֹת חֻכְמָה וּמְשִׁיכִין אֱמוּנַת חֻכְמִים עַל-יָדֵי זֶה מְשִׁיכִין קְדֻשַׁת שְׁבַעִים פָּנִים לַתּוֹרָה. וְעַל-כֵּן יֵשׁ שְׁבַעִים תֵּיבִין בְּקְדוּשָׁה כְּנֻגַד הַשְּׁבַעִים פָּנִים לַתּוֹרָה. וְזֶהוּ כּוֹס יְשׁוּעוֹת אֲשֶׁר וּבִשְׁם ה' אֶקְרָא. נֶדְרֵי לַה' אֲשֶׁלֶם וְכוּ'. כּוֹס יְשׁוּעוֹת זֶה בְּחִינַת כּוֹס שֶׁל קְדוּשָׁה. שְׁעַל-יָדֵי זֶה מְשִׁיכִין הַקְּדֻשָׁה שֶׁל שַׁבַּת. זֶה זוֹכִין עַל-יָדֵי נֶדְרֵי לַה' אֲשֶׁלֶם. הֵינּוּ עַל-יָדֵי נֶדֶר עַל-יָדֵי שְׁנוּדְרִין נֶדֶר וּמְשַׁלְמִין אוֹתוֹ מִיָּד שְׁעַל-יָדֵי זֶה נִתְתַּקֵּן אֱמוּנַת חֻכְמִים שֶׁהוּא תַקּוּן הַיָּדִים שְׁעַל-יָדֵי זֶה נִתְתַּקֵּן אֱמוּנַת חֻכְמִים שֶׁהוּא תַקּוּן הַיָּדִים שְׁעַל-יָדֵי זֶה זוֹכִין לְקְדֻשַׁת שַׁבַּת בְּחִינַת כּוֹס שֶׁל קְדוּשָׁה כְּנִי"ל:

אות ג

וְזֶה בְּחִינַת חֲנֻכָּה. כִּי הָעֵקֶר הוּא אֱמוּנַת חֻכְמִים כִּי הָעֵקֶר הוּא הַתְּכָלִית וְצָרִיךְ כָּל אָדָם לְחַוֵּס עַל עֲצָמוֹ וְלַחֲשֹׁב תָּמִיד בְּכָל יוֹם עַל תְּכָלִיתוֹ הַנִּצְחִי. וּמָה יִהְיֶה סוּפוֹ וְכוּ'. וְלִזְכוֹת לְתְּכָלִית טוֹב בְּאֵמֶת אִי אֶפְשֵׁר כִּי אִם עַל-יָדֵי אֱמוּנַת חֻכְמִים. כִּי אִי אֶפְשֵׁר לְהֵאָדֵם לְהִגִּיעַ וְלַחֲזוֹר לְמִקּוֹר נְשֻׁמָתוֹ כִּי אִם עַל-יָדֵי הַחֻכְמִים הַצְּדִיקִים הָאֱמֵתִיִּים. כִּי אֶפְלוּ כְּשָׂרִים וִירָאִים וְעוֹסְקִים בַּתּוֹרָה אֵינָם יְכוּלִים לְהִגִּיעַ לְשִׁלְמוֹתָם כִּי אִם עַל-יָדֵי צְדִיקִים אֱמֵתִיִּים. מְכַל שְׁכֹן מִי שֶׁפָּגַם אֵיזָה פָּגַם מְכַל שְׁכֹן וְכָל שְׁכֵן מִי שֶׁפָּגַם וְעָבַר הִרְבֵּה חֵס וְשָׁלוֹם. כְּמִצּוֹי עֲכָשׁוּ מְאֹד בְּעוֹנוֹתֵינוּ הִרְבִּים כְּאֲשֶׁר כָּל אֶחָד יוֹדֵעַ בְּנַפְשׁוֹ. בְּוַדָּאִי אִי אֶפְשֵׁר לְרַפְּאוֹתוֹ בְּנִפְשׁוֹ וְגוֹף כִּי אִם עַל-יָדֵי הַצְּדִיקִים הַגְּדוֹלִים הַנִּפְלְאִים בְּאֵמֶת שְׂיוֹדְעִים לְדַרְשׁ אֶת הַתּוֹרָה בְּשִׁלְשׁ עֶשְׂרֵה מִדּוֹת בְּשִׁלְמוֹת בְּאֵמֶת וְיוֹדְעִים שְׂרָשֵׁי נַפְשׁוֹת שֶׁל כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל בְּהַתּוֹרָה וְכוּ' וְכוּ' עַל-כֵּן אִי אֶפְשֵׁר לְאָדָם לְבוֹא לְתְּכָלִיתוֹ הַנִּצְחִי כִּי אִם עַל-יָדֵי אֱמוּנַת חֻכְמִים

וּלְבוֹא לְאֲמוּנַת חֲכָמִים הוּא עַל-יְדֵי נֶדֶר כִּי עַל-יְדֵי נֶדֶר הוּא עוֹלָה לְשָׂרֵשׁ
שֶׁהַחֲכָמִים מְשַׁרְשִׁים שָׁם וְכוּ' כַּנ"ל. וְהַעֲנִן, כִּי מֵה שֶׁהֲרִיבָה רְחוּקִים
מְאֻמּוֹנַת חֲכָמִים אֲמֵתִיִּים. הוּא רַק מִחֲמַת חֲכָמוֹת עוֹלָם הִזָּה שֶׁהֵם חֲכָמוֹת
שֶׁל הֶבֶל שֵׁישׁ לְכָל אֶחָד וְכָל אֶחָד הוּא חֶכֶם בְּעֵינָיו. וּבְאֵמֶת מִי שֵׁישׁ לוֹ אֵיזָה
נִקְדָּה מֵהַמַּחַ הָאֲמֵתִי בְּקִדְקָדוֹ בְּקַל יָכוֹל לְהִבִּין שֶׁכָּל הַחֲכָמוֹת שֶׁל הָעוֹלָם
הִזָּה הֵם שְׁטוּתִים הֶבֶל הֶבְלִים וְאֵינָם בְּכָלֵל חֲכָמָה כָּלֵל מֵאַחַר שֶׁעַל יָדָם
אֵינוֹ יָכוֹל לְבוֹא לְתַכְלִיתוֹ הָאֲמֵתִי וְהַנֶּחָחִי שֶׁהוּא הָעֵקֶר. כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב הִנֵּה
בְּדַבַּר ה' מֵאֲסוֹ וְחֲכָמַת מָה לָּהֶם. וְכַתִּיב אִיךְ תֵּאֲמָרוּ חֲכָמִים אֲנַחְנוּ וְכוּ'
וְכַתִּיב אֵל יִתְהַלֵּל חֶכֶם בְּחֲכָמָתוֹ וְכוּ' כִּי אִם בּוֹזֵאת יִתְהַלֵּל וְכוּ' כִּי עֵקֶר
הַחֲכָמָה הָאֲמֵתִית הוּא חֲכָמַת הַצְּדִיקִים הַגְּדוֹלִים הָאֲמֵתִיִּים שֶׁזָּכוּ
לְהִתְחַכֵּם בְּאֵמֶת לְחֹשֵׁב עַל תַּכְלִיתָם הַנֶּחָחִי לְהַכִּין לָהֶם צִידָה לְדַרְכָּם
הָאֲרֻךְ עַד שֶׁזָּכוּ לָזֶה בְּשִׁלְמוֹת. כִּי זֶה עֵקֶר הַחֲכָמָה בְּאֵמֶת בְּבַחֲיִנַת אֵיזָהוּ
חֶכֶם הַרְוָאָה אֶת הַנוֹלָד. שֶׁעֵקֶר הַחֲכָמָה הוּא כְּשֶׁמִּסְתַּכְּלִין עַל סוּף כֹּל דְּבַר
מֵה יִהְיֶה נוֹלָד וְנִצְמַח מִזֶּה הָעֵסֶק וְהַחֲכָמָה וְהָעֵקֶר הוּא הַסּוּף הָאֲחֵרוֹן
שֶׁצָּרִיךְ כֹּל אֶחָד לְהַשְׁכִּיל עַל דְּרָכָיו וְלְהַתְיַשֵּׁב הֵיטֵב מֵה יִהְיֶה נוֹלָד מִמַּעֲשָׂיו
וְעֵסֶקוֹ בַּסּוּף הָאֲחֵרוֹן. אֲשֶׁר לָזֶה אֵין זוֹכִין בְּשׁוּם חֲכָמָה שֶׁבְּעוֹלָם הִזָּה כִּי
אִם עַל-יְדֵי חֲכָמוֹת הַצְּדִיקִים הָאֲמֵתִיִּים שֶׁהֵם חֲכָמַת הַתּוֹרָה בְּאֵמֶת. עַל-
כֵּן אֵי אֲפֹשֶׁר לְהַגִּיעַ לְאֲמוּנַת חֲכָמִים כִּי אִם עַל-יְדֵי נֶדֶר. כִּי עֵקֶר חֲכָמוֹת
הַצְּדִיקִים שֶׁהֵם הַחֲכָמִים הָאֲמֵתִיִּים הוּא לְהַשְׁתַּדֵּל לְפָרֵשׁ אֶת עֲצָמָם מִזֶּה
הָעוֹלָם לְגַמְרֵי עַד שֶׁזָּכוּ לָזֶה בְּשִׁלְמוֹת שֶׁשִּׁבְרוּ כֹּל הַתְּאֻוֹת בְּתַכְלִית עַד קִצָּה
הָאֲחֵרוֹן לְגַמְרֵי וּפְרָשׁוּ עֲצָמָן מִזֶּה הָעוֹלָם מִכָּל וְכָל וְלֹא נִשְׁאַר לָהֶם שׁוּם
נְדָנוּד וְרִיחַ מְשׁוּם תְּאֻוָּה שֶׁל זֶה הָעוֹלָם. וְרַק צְדִיקִים כְּאֵלֶּה הֵם יְכוֹלִין
לְתַקֵּן כֹּל הָעוֹלָם וְלְהַחְזִירָם לְמוֹטֵב כֹּל מִי שֶׁרוּצָה לְהִתְדַבֵּק בָּהֶם. כִּי כֹּל
אָדָם צָרִיךְ לְהַגִּיעַ לָזֶה לְתַכְלִית הַפְּרִישׁוֹת בְּקִדְשָׁה בְּאֵמֶת. וְזֶה עֵקֶר תַּכְלִיתוֹ
לְנִצַּח אֲשֶׁרֵי הַזֹּכֶה לָזֶה. אֲבָל לֹא כֹּל אָדָם זוֹכֶה לָזֶה. וְזַעֲרִין אֲנוּן דְּזָכָן
לָזֶה בְּשִׁלְמוֹת בְּאֵמֶת עַל-כֵּן עֵקֶר הַתַּקּוּן שֶׁל שְׂאֵר בְּנֵי אָדָם הוּא עַל-יְדֵי
הַתְּקַרְבוֹת לְצְדִיקִים כְּאֵלוֹ לָהֶם וּלְתַלְמִידֵיהֶם וּלְתַלְמִידֵי תַלְמִידֵיהֶם וְכוּ'.
כִּי הַצְּדִיקִים הָאֲמֵתִיִּים יְכוֹלִין לְתַקֵּן וּלְרַפְּאוֹת כֹּל אָדָם שֶׁבְּעוֹלָם אֶף-עַל-
כֵּי שֶׁהוּא חוֹלָה גְּדוֹל בְּנַפְשׁ וְגוֹף. כִּי כְּמוֹ שֶׁהַמְּבֹרָה תַלְמִיד חֶכֶם אֵין רְפוּאָה
לְמַכְתּוֹ כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה וְכַמְבָּאָר הָעֲנִין הֵיטֵב בְּהַתּוֹרָה
הַזֹּאת כְּמוֹ כֵּן לְהַפְּדֵי מִדָּה טוֹבָה מְרַבָּה לְהַמְאֲמִין בְּצְדִיקִים וּתַלְמִידֵיהֶם
שֶׁהֵם הַתַּלְמִידֵי חֲכָמִים הָאֲמֵתִיִּים אֵין מִכָּה בְּעוֹלָם בְּגוֹף וּנְפֹשׁ שֶׁלֹּא יִהְיֶה
לָהּ רְפוּאָה עַל יָדָם בְּבַחֲיִנַת וּלְכָל בְּשָׂרוֹ מְרַפָּא הַנֶּאֱמָר עַל הַתּוֹרָה. כִּי
הַתּוֹרָה אֵין יוֹדְעִין כִּי אִם הַצְּדִיקִים הָאֲמֵתִיִּים שֶׁפָּרְשׁוּ אֶת עֲצָמָם מִתְּאֻוֹת
עוֹלָם הִזָּה לְגַמְרֵי לְגַמְרֵי שֶׁהֵם הַחֲכָמִים הָאֲמֵתִיִּים כַּנ"ל שֶׁהֵם יוֹדְעִים
לְדַרֵּשׁ אֶת הַתּוֹרָה וּלְפָרֵשׁ וּלְבַאֵר כֹּל הַדְּרָכִים וְהָעֲצוֹת וְהַנְּתִיבוֹת
וְהַתְּחַבּוּלוֹת שֶׁצָּרִיךְ כֹּל אָדָם שֶׁבְּעוֹלָם הַרוּצָה לְגַשֵּׁת אֶל הַקֹּדֶשׁ בְּאִפּוֹ שְׂיוֹכֵל
כֹּל אֶחָד לְקַבֵּל רְפוּאָה לְכָל מִינֵי חֲלֵי הַנַּפְשׁ וְהַגּוֹף שֶׁבְּעוֹלָם. אֲבָל לֹא כֹּל
אָדָם יוֹדֵעַ הֵיכָן הֵם הַצְּדִיקִים הָאֵלוֹ. וְאִיךְ זוֹכִין לְהֵאֲמִין בָּהֶם וּלְהִתְקַרֵּב
אֲלֵיהֶם בְּאֵמֶת. עַל-כֵּן הָעֲצָה לָזֶה הוּא נֶדֶר שֶׁיִּדָּר אֵיזָהוּ נֶדֶר וִיקִים אוֹתוֹ
מִיָּד כְּמַבְאָר בְּהַתּוֹרָה הַזֹּאת כַּנ"ל. כִּי כֹּל הַנְּדָרִים הֵם בְּחִינַת פְּרִישׁוֹת כְּמוֹ
שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה נְדָרִים סִיג לְפְרִישׁוֹת. כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב אִישׁ כִּי

יפלא לנדר נדר נזיר להזיר לה'. שכל הנדרים של הפשרים הרוצים להתקרב אל האמת הוא איזהו נזירות ופרישות שרוצה להזיר ולפרש את עצמו מאיזהו תאוה כדי להתקרב לה'. וגם פשוט נדר איזהו נדר להקדש וצדקה הוא גם כן בחינת פרישות. כי בעד זה הממון שנודר לצדקה היה לכל לקנות לעצמו איזהו דבר תאוה אכילה ושתיה וכיוצא. והוא שובר תאוותיו ופורש את עצמו מזה התאוה שהיה יכל להשיג על-ידי זה הממון ולקח הממון ומנדר אותו לה' לצדקה והקדש בית הכנסת ובית המדרש. נמצא שהנדרים הם בחינת פרישות על-כן על-ידי הנדר הוא עולה ומקשר עצמו להצדיקים האמתיים שזכו לתכלית הפרישות בשלמות וזוהה לאמונת חכמים ולהתקרב אליהם. מאחר שה' יתברך רואה שממשיך עצמו לדרכיהם ומקבל על עצמו איזה בחינת פרישות על-ידי נדר שהוא בחינת פלא פנ"ל. על-ידי זה זוכה להאמין בהחכמים הצדיקים הנפלאים שזכו לפליאות חכמה ופרשו עצמן מזה העולם לגמרי. וזהו הגידה לי שאהבה נפשי איכה תרעה איכה תרביץ בצהר'ים וכו' שישאל מבקשין שה' יתברך יגיד להם איכה איפוא הוא הרועה האמתית וה' יתברך משיב להם. אם לא תדעי לך היפה בנשים צאי לך בעקבי הצאן שתלך בדרכי אבותיך הראשונים כמו שפרש רש"י שם. הינו שתשתדל ותראה שלא תטעה את עצמך שלא תבקש את הרועה והמנהיג בשביל הנאת עצמך כדי שתגיע לאיזה כבוד ופרנסה והתמנות כפי המצוי עכשו הרבה בעונותינו הרבים. רק כל חפצך ותשוקתך למצא הרועה והמנהיג יהיה בשביל התכלית לבד. כדי שתצליח בסופך האחרון. ועל-כן אם לא תדעי לך וכו' למי להתקרב צאי לך בעקבי הצאן זהו בחינת יעקב שהוא בחינת נדר פנ"ל. כי יעקב היה רועה צאן ועל-כן צאן מרמז על יעקב כמו שפרש רש"י בכמה מקומות על פרים ואלים וכבשים שכבשים הם בחינת יעקב וזהו לשון עקבי בחינת יעקב. הינו שתלך בדרכי אבותיך שעקב היה יעקב שהוא בחינת נדר פנ"ל. דהינו שתקבל עליך בנדר איזה דבר פרישות וקדשה ועל-ידי זה שיראה ה' יתברך שאתה חפץ באמת ואתה רוצה להתקרב אל הרועה רק בשביל האמת על-ידי זה יאיר ה' יתברך את עיניך ותזכה לאמונת חכמים אמתיים ולהתקרב אליהם בחינת ורעי את גדיתיך על משכנות הרעים וכנ"ל:

אות ד

וכשזוכה לאמונת חכמים על-ידי נדר על-ידי זה מתנוצצים בו אורות האבות וכו'. ועל-ידי זה זוכה לענג שבת שהוא אכילה בקדשה. ועל-ידי זה נופלים אויביו לפניו כי פועל באכילתו מה שפועל על-ידי הצום דהינו להפיל אויביו לפניו בחינת להשבית אויב ומתנקם וכו'. כי על-ידי הפעם

הבא מהכבוד נתעורר המקטרג הגדול שהוא עשו הוא אדום שאחיותו בכבוד שמלא דם וכו'. ועל-ידי התענית הוא מתקן את פניו ומחזיר לעצמו את חכמתו וכו' ואויביו נופלים לפניו וכו'. כי על-ידי הצום הכבוד נכנע לפני המלך. כי ביום שהאדם אוכל אז הכבוד נזון תחלה ואחר כך הוא שולח להמלך. נמצא ביום האכילה הגדלה והממשלה להכבוד. וכשמתענה אז נזון המלך תחלה וכו'. אבל כשזוכה לבחינת ענג שבת אז אין צריך לצום וכו' כי אכילת שבת קדש היא וכל זר לא יאכל קדש. ואז נכנע הכבוד ואז נתבטל פחו וכו' עין כל זה בהתורה הנ"ל. ולקשר הענין היטב. כי באמת כשזוכה לבחינת ענג שבת זהו עקר שלמות תקונו ורפואתו לפגם אמונת חכמים שפגם תחלה. כי בשבת נתתקן אמונת חכמים בשלמות. כי כל ששת ימי החל יש בהם אחיזת המחלקת הנמשך מעץ הדעת טוב ורע שהוא בחינת כשר ופסול טהור וטמא וכו' שהם בחינת ששה סדרי משנה שיש בהם מחלקת הרבה שכל זמן שאין מבררין ההלכה פסוקה משתלשל משם המחלקת דסטרא אחרא חס ושלום. כמובא בדברי זכרוננו לברכה בכמה מקומות. אבל בשבת הוא ברור ההלכה כי שבת הוא בחינת שביתה וניחא בחינת שלמות הדעת כי אז מתבטל זהמת הנחש שהוא בחינת הרע של עץ הדעת טוב ורע. כי שבת אגין על אדם הראשון כמו שאיתא בזהר הקדוש. על-כן אז הוא בחינת ברור ההלכה כמובא. ועל-כן אז נתבטל המחלקת בבחינת להשבית אויב ומתנקם וכו' וזוכין לאמונת חכמים בשלמות ולהכניע ולתקן פגם אמונת חכמים. כי עקר פגם אמונת חכמים נמשך מהאויבים והשונאים שהם החולקים המתנגדים אל האמת שנמשך מחכמות חיצוניות של זה העולם. כי נדמה להם שהם חכמים ופקחים. וחולקים על אנשי אמת החולקים בתמימות בעקבי הצדיקים האמתיים וכנ"ל. אבל בשבת נכנעים ונופלים כל האויבים שהם החולקים הנ"ל על-כן בשבת נתחזק ונתתקן אמונת חכמים בשלמות. ועקר הדבר הוא ענין המבאר שם בהתורה הנ"ל בענין אכילת שבת ומבאר לעיל קצת. דהינו מה שפחל יש אחיזה להכבוד כו'עס. כי בחינת אכילת חל הוא בבחינת הכבוד נזון תחלה. אבל בחינת אכילת שבת הוא כלו קדש ואין להכבוד כו'עס אחיזה בו. כי אכילת שבת כלו קדש כלו אלקות וכל המזון הוא רק להמלך והדעת כי אז נכנע ונתבטל הכבוד לגבי המלך וכו' עין שם. וזה עקר בחינת תקון אמונת חכמים בשלמות כי כבר מבאר שעקר פגם אמונת חכמים אמתיים הוא מחמת השונאים החולקים שהם חכמים בעיניהם וכנ"ל. ובאמת עקר החלוק שבין החכמים האמתיים ובין החכמים בעיניהם שהם חכמים של שקר הן חכמים בחכמות חיצוניות ממש שהם הפילוסופים והמחקרים הן כל החכמות של הבל של כל מיני מתנגדים אל נקדת האמת עקר החלוק שביניהם הוא בבחינה הזאת שהוא החלוק שבין אכילת שבת לאכילת ימי החל כי בחינת אכילת חל הוא שהכבוד נזון תחלה שהוא בחינת אכילת עשו שהוא בחינת כבוד כו'עס שאמר הלעיטני נא. ובחינת אכילת שבת הוא כלו קדש בחינת המלך נזון תחלה כנ"ל. כי חיות האדם נמשך כפי האכילה ומשם נמשכין כל התאות. הינו כי החכמים של השקר הם מסטרא דעשו. שהוא בבחינת הכבוד שהוא מלא דם שהוא כלל תאות הגוף שבאים מרתיחת הדמים שהוא

נזון תחלה ואחר כך המוח. הינו שבאמת עקר חכמתם כלם הם רק בשביל תאורות עולם הזה. כמו שרואין בחוש בהמחקרים שכל חקירתם הוא בעסקי עולם הזה ותאורתיו איך לעשות כלים נאים באמנות גדול וכיוצא בזה כגון מדידה ומספר וכיו' שהכל הוא בעסקי עולם הזה לצורך הגוף. ואפלו שאר חכמות הדקים יותר. אבל כל חכמתם וחקירתם בהם כלם בשביל תאורת הגוף ומדותיו הרעים. כי הם מלאים כל התאורות ומדות רעות כנראה בחוש כי לא התחילו מימיהם לשבר שום תאוה ומדה רעה וכל חקירותם וחכמתם הוא בשביל איזה תאוה ומדה רעה. כגון כדי שיגיע לו כבוד ושם גדול על-ידי חכמתו או שיקבל ממון הרבה והתמנות והתנשאות אצל המלכים והשרים על-ידי חכמתו כנודע ומפרסם כל זה לבקיאים קצת בהם וכן אפלו בין ישראל בעצמם כל החכמות של שקר כלם הם בשביל תאורת הגוף עד שיש שנוסעים לצדיקים מפרסמים וכונתם בשביל תאורת הגוף. כדי שיגיע לאיזה רבנות ומנהיגות או לאיזה פרנסה. כאשר מצוי עכשו הרבה מאד בעונותינו הרבים. וכל זה הוא בחינת הכבד נזון תחלה דהינו תאורת הגוף שבא מדם הכבד הוא נזון תחלה שכל כונתו הוא בשביל עסקי עולם הזה בשביל תאורת הגוף. כי כל חכמתו להרע שפנימיות כונתו הוא רק להשיג תאורת הגוף וכני'ל. אבל כשיזכה לבחינת ענג שבת אז המוח נזון תחלה. הינו שכל כונתו בעסקיו הוא רק בשביל המוח והדעת דקדשה. בשביל להגיע להתכלית האמתית הנצחית. כי זוכים לאמונת חכמים אמתיים שפרשו עצמן מתאורת עולם הזה לגמרי בתכלית הקדשה והפרישות שכל חכמתם הוא רק חכמה אמתית חכמת התורה חכמות העולם הבא איך להשיג ולהגיע לחיים נצחיים של עולם הבא. וכל המאמינים ומתקורבים להם ולתלמידיהם וכיו' כל כונתם לשמים לבד. כדי להשיג על ידם איזה תקוה נצחית לעולם הבא. על-כן הם בבחינת המוח נזון תחלה שהוא בחינת ענג שבת כי כל כונתם הוא רק בשביל התכלית האמתית שהוא המוח והדעת האמתית וכני'ל:

אות ה

ועל כן בחינת שבת הוא יצאה גדולה כנגד כל ההתנגדות והבלבולים שיש לאדם, הן מעצמו הן מאחרים, כי בכל התאוות והבלבולים והמחשבות רעות החולפין ועוברין עליו, צריך לזכר בשבת שהוא בחינת בטול אל התכלית, כמו שכתוב, זכור את יום השבת, זכרהו מאחד בשבת. כי שבת הוא בחינת שב ואל תעשה, בחינת שבתה ובטול, שהוא יצאה גדולה, שבכל מה שחולף ועובר עליו, יבטל עצמו איזה שעה ויזכר את עצמו בהתכלית, כי כל אדם שבעולם יכול לבטל את עצמו ולזכר בהתכלית שהוא להפיל באור האין-סוף יתברך. ואי אפשר לבאר זאת בכתב, כי

הוא לכל חד כפום מה דמשער בלביה. אבל על-כל-פנים כל ישראל מאמינים שזה עקר תכליתם ותקונתם לנצח, וכל אחד כפי מה שהוא בכל מה שעובר עליו, יכול לבטל עצמו בתוך כל הבלבולים והטרדות, שזהו בחינת שבת, שהוא בחינת שביתה ובטול. ועל-ידי-זה יתבטלו כל המחשבות הטורדות וכל החכמות של הבל ושקר. ויזכה לעשות כל עסקיו בשביל התכלית, בבחינת המח נזון תחילה, שיהיו אכילתו וכל עסקיו בשביל התכלית שהוא המח והחכמה האמתית. לא שיהיה חס ושלום כל חכמתו ותחבולותיו בשביל העולם-הזה והגוף שהוא בחינת עשו בחינת הגוף נזון תחילה. כי בחינת שבת מבטל בחינת אחיזת עשו וכנ"ל, וזה בחינת מה שהיה בהמעשה של הבנים שנחלפו בסוף, שכשרודפין אותו שרוצה לכנס אל הגן (שמרמוז על הגן-עדן) יעמד עצמו אצל שבת, דהינו כנ"ל והבו:

כי באמת ישראל בכלל, הם בבחינת קדשת שבת, כמו שאומרים בברכת המבדיל, בין ישראל לעמים בין יום השביעי לששת ימי המעשה, כי ישראל ממשיכין קדשת שבת לששת ימי החל. ועל-כן כל אכילת ישראל קדוש, כי ישראל אינם אוכלים שום מאכל מיד, רק צריכין להמתין הרבה קדם שאוכלין, ועל-ידי-זה הם ממשיכין עליהם בכל אכילתם בחינת קדשת שבת, שהוא בחינת המח נזון תחילה. כי איש ישראל כשעומד בבקר ולבו חלש ורוצה לאכל, אבל אינו אכל מיד, כי צריך להמתין עד שיטל ידיו ויברך ויתפלל, והקשרים והיראים ממתינים יותר, כי לומדים גם אחר התפלה קדם שאוכלים, וכשרוצה לאכל אינו אכל מיד, כי אם על-ידי כמה מצוות שעושין מקדם, שמקדשין המאכל, כגון בשר צריך שחיטה ונקור ומליחה והדחה. וכן לחם צריכין לקח חלה מקדם וכנ"ל, ואחר כך כשרוצה לאכל צריך לטל ידיו ולברך. נמצא שכל אכילת ישראל הוא על-ידי המתנה הרבה, כי על-ידי כל זה שממתניין הרבה קדם אכילתו כנ"ל, על-ידי-זה ממשיכין על עצמן קדשת שבת שהוא שביתה ובטול ומכניעין בחינת עשו שהוא בחינת הלעטני נא, שחוטף המאכל מיד, אבל מחמת טרדת העולם הזה ותאוותיו, יוכל להיות שגם איש הישראלי ישפח חס ושלום בשעת האכילה וכיוצא את התכלית, על-כן צריכין לזהר לזכר בכל פעם את השבת, דהינו שבתוך תקף הטרדא של העולם-הזה, או כשבא לאכל וכיוצא, יבטל את עצמו איזה שעה שזהו בחינת שבת, אז יזכה שהמח נזון תחילה, ויהיו נכנעים כל ההתנגדות והשונאים והבלבולים. וכל זה זוכין על-ידי נדר, שעל-ידי-זה זוכין לאמונת חכמים, ושעל-ידי-זה זוכין לענג שבת, ואז נשלם תקון אמונת חכמים בשלמות. כי עקר שלמות תקון אמונת חכמים הוא על-ידי שבת כנ"ל, כי הא בהא תליא, על-ידי אמונת חכמים זוכין לשבת, שהוא בחינת המח נזון תחילה, שיהיו כל מחשבותיו ותחבולותיו ועסקיו בשביל התכלית וכנ"ל, ואז נכנעין השונאים ואז זוכה לאמונת חכמים בשלמות וכנ"ל:

אות ו

וְזֶה שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרוֹנָם לְבָרְכָה עַל שְׂמַאי הַזָּקֵן שֶׁכָּל יָמָיו הָיָה אֹכֵל לְכַבוֹד שַׁבָּת, מֵצָא בְּהֵמָה נֶאֱחָה הָיָה אוֹמֵר זֹו לְכַבוֹד שַׁבָּת מֵצָא אַחֲרֵת נֶאֱחָה הַיִּמְנָה וְכוּ'. נִמְצָא כֹּל יָמָיו הָיָה אֹכֵל לְכַבוֹד שַׁבָּת, הֵינּוּ עַל-יַדֵי הַהִמְתַּנְּה שֶׁהָיָה מִמֵּתִין קִדָּם שְׂאֵכֵל, עַד שֶׁמֵּצָא אַחֲרֵת הֵיטָה אֲכִילָתוֹ בְּבַחֲיִנַת עֲנֵג שַׁבָּת, עַל-יַדֵי שֶׁכָּבַר הַכִּין אוֹתָהּ לְשַׁבָּת, כִּי עָקַר הַדְּבָר כְּשִׁזְזוּכְרִין אֶת הַשַּׁבָּת תְּמִיד וּמִמֵּתִינִין מִלְּאָכֵל הַדְּבָר עַד שֶׁמִּמְשִׁיכִין עָלָיו קִדְשֵׁת שַׁבָּת, שֶׁהוּא הַתְּכָלִית, עַל-יַדֵי-זֶה כֹּל אֲכִילָתוֹ בְּבַחֲיִנַת עֲנֵג שַׁבָּת שֶׁהוּא בְּחִינַת הַמַּח נִזּוֹן תְּחִילָה, מֵאַחַר שֶׁחוֹשֵׁב בְּאֲכִילָתוֹ בְּשִׁבִיל הַתְּכָלִית וְכוּ'ל. וְזֶה שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרוֹנָם לְבָרְכָה, אֲבָל הֵלֵל מִדָּה אַחֲרֵת הֵיטָה בּוֹ, שֶׁהָיָה אוֹמֵר בְּרוּךְ ה' יוֹם יוֹם. כִּי אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרוֹנָם לְבָרְכָה שֶׁשְׂמַאי הָיָה קִפְדָּן וְהֵלֵל הָיָה עָנּוּ וְסִבְלוֹ, וְזֶה יָדוּעַ שֶׁכְּשֶׁצָּרִיכִין לְשַׁבֵּר אֵיזָה מִדָּה רָעָה, כֹּל מָה שֶׁהוּא מְשַׁקֵּעַ בָּהּ יוֹתֵר צָרִיךְ לְהַתְגַּבֵּר כְּנִגְדָּה לְשַׁבְּרָה בְּיוֹתֵר מֵהַפָּדָה אֶל הַפָּדָה. עַל-כֵּן שְׂמַאי שֶׁהָיָה קִפְדָּן עַל-כְּרַחֲךָ לֹא הָיָה יָכוֹל לְהַכְנִיעַ בְּחִינַת הַכְּבִיד כּוֹעֵס בְּחִינַת הַכְּבִיד נִזּוֹן תְּחִילָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת אֲכִילַת חַל, כִּי אִם עַל-יַדֵי שֶׁפָּרַשׁ אֶת עֲצָמוֹ מֵהַמְּאָכֵל לְגַמְרֵי וְהַצְנִיעוֹ לְשַׁבָּת, וְאִזְּ דִּיקָא נִמְשָׁךְ עָלָיו קִדְשֵׁת שַׁבָּת, אֲבָל הֵלֵל שֶׁהָיָה עָנּוּ, לֹא הָיָה צָרִיךְ יְגִיעָה כֹּל כֵּךְ לְהַמְשִׁיךְ קִדְשֵׁת שַׁבָּת עַל הַמְּאָכֵל, כִּי אֶף-עַל-פִּי שֶׁהָיָה אֹכֵל בְּכָל יוֹם מָה שֶׁהִזְמִין לוֹ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֶף-עַל-פִּי-כֵן הֵיטָה אֲכִילָתוֹ רַק בְּבַחֲיִנַת עֲנֵג שַׁבָּת, שֶׁהוּא בְּחִינַת בְּטוֹל הַכְּעֵס. כִּי עַל-יַדֵי הַבְּרָכָה לְבַד שֶׁבְּרַךְ עַל הַמְּאָכֵל הָיָה יָכוֹל לְבַטֵּל אֶת עֲצָמוֹ וּלְהַמְשִׁיךְ קִדְשֵׁת שַׁבָּת עַל הַמְּאָכֵל. וְזֶהוּ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרוֹנָם לְבָרְכָה, שֶׁהֵלֵל הָיָה אוֹמֵר, בְּרוּךְ ה' יוֹם יוֹם, בְּרוּךְ ה' דִּיקָא, שֶׁעַל-יַדֵי הַבְּרָכָה לְבַד שֶׁבְּרַךְ בְּכָל יוֹם וְיוֹם עַל-יַדֵי-זֶה לְבַד הָיָה מִמְשִׁיךְ עָלָיו קִדְשֵׁת שַׁבָּת, וְלֹא הָיָה צָרִיךְ לְהַצְנִיעַ הַמְּאָכֵל לְשַׁבָּת וּלְאָכְלוֹ אַחֲרֵ-כֵךְ כְּמוֹ שְׂמַאי, כִּי לֹא הָיָה קִפְדָּן עַל כֵּן הָיָה מִמְשִׁיךְ קִדְשֵׁת שַׁבָּת עַל-יַדֵי הַבְּרָכָה לְבַד, וְכִמוֹ שֶׁדָּרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרוֹנָם לְבָרְכָה שֶׁסּוֹךְ זֶה, בְּרוּךְ ה' יוֹם יוֹם, בְּכָל יוֹם וְיוֹם תֵּן לוֹ מַעֲיֵן בְּרַכּוֹתָיו. הֵינּוּ שֶׁעַל-יַדֵי הַבְּרַכּוֹת שֶׁמְבָרְכִין לְה' יִתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם וְיוֹם עַל-יַדֵי-זֶה לְבַד מִמְשִׁיכִין עַל עֲצָמוֹ קִדְשֵׁת שַׁבָּת שֶׁמִּשָּׁם כֹּל הַבְּרַכּוֹת, כִּי הוּא מְקוֹר הַבְּרַכָּה :

אות ז

הכלל שעקר הוא אמונת חכמים, להאמין ולהתקרב לצדיקים שהם הם החכמים האמתיים, כי כל חכמתם לחשב על תכליתם להחליף העולם העובר בעולם קיים לנצח, שרק זה נקרא חכמה פני"ל, וכמו שכתוב, הן יראת ה' היא חכמה. וכמו שפרשו רבותינו זכרונם לברכה, הן לשון אחת וכו', שאין שום חכמה רק ליראה את ה' ולפרש מזה העולם לגמרי. ואם לאו כל אדם זוכה לזה בשלמות, על-כל-פנים ראוי לו לבטל את עצמו נגד אלו החכמים האמתיים שהם צדיקים אמתיים ולהאמין בהם ולהתקרב אליהם באמת בשביל התכלית ובודאי יזכה לאחרית טוב על ידם. וזה עקר החכמה האמתית, אבל שאר כל החכמות הם הבל וריק, מאחר שכל חכמתם הוא חכמות העולם הזה הפלה ונפסד, כי כל חכמות היצוגיות המחקרים שנתעו למקום שנתעו, הכל הוא רק מחמת תאוות רעות ומדות רעות של עולם הזה, כי כלם מלאים תאוות ומדות רעות, וכל חכמיהם הראשונים והאחרונים כלם היו משקעים מאד בכל התאוות והמדות בנאוף וממון וכבוד ואכילה ושתיה ונצחון וקנטור וכו', פי' דוע לבקי בהם, ומשם בא כל חכמתם. ואיתא בספרי קדש, שגם מה שמחקרים בחכמתם ומוזים בהשאת הנפש, גם זה מחמת תאוות, כי חפצים שיצליחו בדרך הרע גם אחר מיתתם, כדי שיערב להם תאוותיהם בזה העולם, על כן אומרים שעל-ידי חקירות חכמתם יצליחו על-ידי-זה גם לנצח, כי אם לאו רע להם מאד מה שבין היום למחר יפלו פגרים מתים, ומה ישאר מהם, על כן הם מוזים בהשאת הנפש ואומרים הצלחת הנפש ואומרים הצלחת הנפש לנצח הוא על-ידי חכמות, והכל מחמת התאוות ומדות רעות שרוצים למלאות פרסם בכל התאוות ושיהיה להם שם גדול וכבוד בין המלכים ועל-ידי-זה יצליחו גם אחר מיתתם. אבל באמת עקר הצלחת הנפש לאחר מיתה הוא כפי מה שפרש האדם את עצמו מתאוות עולם הזה ועסק בתורה ותפלה ומצוות ומעשים טובים, וכמבאר בסומ"ט בלקוטי תנינא ובמקום אחר. על כן עקר התכלית הטוב והנצחי יזכו הצדיקים הגדולים שהם החכמים האמתיים שהתחכמו בחכמה אמתית, ופרשו את עצמם מתאוות עולם-הזה לגמרי, ושארו העולם והיה להם חלק טוב לעולם הבא כל אחד כפי מה שזכה להתקרב אליהם ולהאמין בהם ולילך בדרךיהם. ועל כן באמת אמרו רבותינו זכרונם לברכה, שהמבזה תלמיד-חכם הוא אפיקורס, שאין לו חלק לעולם הבא:

אות ח

וזה פרוש האגדה הפליאה מאד בענין הסבי דבי אתונא, אשר כל אדם ישתומם עליה, וכבר פרש אדומו"ר זכרוננו לברכה בדרך השגותיו

הגבוהות והעמוקות מאד רב המאמרים ככלם, רק שני מאמרים לא זכינו לשמע ממנו, שהם גברא דאוזיף וריחיא דתבירא. גם הספור שקדם שאלותיהם איך דבר הקיסר עם רבי יהושע בן חנניא, והספור שאחר-כך איך הביאם לספינתו וכו', בכל זה לא זכינו שיגלה לנו הרמזים שבהם, וכבר שמעתי מפיו הקדוש שהיה מתגעגע לגלות גם על כל זה, אך לא עלתה בדינו בעוונותינו הרבים. כי גם מה שזכינו לשמע מפיו הקדוש, לא היינו פדאי, רק שחמלת ה' וחסדו הגדול גבר עלינו לשמע כל מה ששמענו בעזרתו הגדולה ושתבח לנצח. עתה העיר ה' את לבבי ופקח את עיני למצוא בהם דברים של טעם, בחסדו הגדול ותברך:

וזה לשון הגמרא (בכורות דף ת):

גמרא:

אמר ליה קיסר לרבי יהושע בן חנניא נחש לכמה מעבר ומוליד, אמר ליה לשבעה שנים, והא סבי דבי אתונא ארבעה ואוליד לתלת. הנהו מעברין הוו מעקרא ארבעה שנים. והא משמשי שמושי. אינהו נמי משמשי כאדם. והא חכימין אינון, אנו חכימין מיניהו. אי חכימת, זיל זכינהו ואיתניהו לי, אמר ליה כמה הוו ששים גברי אמר ליה עביד לי ספינתא דס' בתי וכל ביתא שדי בה ס' בסתרקי. עביד ליה, כי מטא להתם על לבי טבחא, אשפחיה להווא גברא דקא עביד חיותא, אמר ליה רישא אית לך לזביניה, אמר ליה אין, אמר ליה רישא בכמה, אמר ליה בפלגא דזוזא, ירב ליה. לסוף אמר ליה הב לי רישך, ירב ליה חד רישא דחיותא, אמר ליה אנא רישא דחיותא אמרי לך, אנא רישך אמרי לך. אמר ליה אי בעית דאשפקך סגי אחוי לי פתחא דבי אתונא. אמר ליה מסתפינא, דכל דמחוי להו קטלי ליה. אמר ליה דרי פרוכיא דקניא, וכי מטית להתם זקפיה כמאן דקא מתפח. אזל אשפח דרבנאי מגנאי ודרבנאי מבראי, דאי חזי פרעא דעילא קטליה ליה לבראי ודנפקא קטלי להו לגנאי, אפכיה לסנדליה קטלי להו לגנאי, אפכיה לסנדליה קטלינהו לכהו. אזל אשפח ינוקי מלעיל וסבי מתתאי, אמר אי יהיבנא שלמא להנהו קטלי ליה הני סברי אנו עדיפינן דיתבנן לעיל ואנהו לתתא. אי יהיבנא להני קטלי לי הני, סברי אנו עדיפינן דאנו קשישי ואינהו דרדקי. אמר להו שלמא לכו. אמרי ליה מאי עבידתך, אמר להו חכימא דיהודאי אנא אתאי למגמר חכמה מניכו. אמרי ליה אי הכי נפעי מינד מלתא, אמר להו לחיי, אי זכיתו לי כל דבעיתו עבידו לי ואי זכינא לכו אכלו נהמא גבאי דידי בספינתא. עד פאן לשון הגמרא:

רש"י:

לכמה מעבר ומוליד. כמה שוהה עברו במעיו, דבי אתונא. מקום, והא משמשי שמושי. ואי הוו מעברי לא הוו משמשא, שדרך חיה ובהמה לאחר שנתעברה אינה מקבלת זכר, והא חכימי. הני סבי וירדו לסוף המעשה, זכינהו. נצחם בחכמתך, בסתרקי. כסאות, כי מטא להתם. לכרך שלהם,

עבִיד חִיוֹתָא. מְנַתַּח בְּהֵמָה, וְאַנָּא רִישָׁא דְחִיוֹתָא אֲמַרִי לָךְ. בְּתַמְיָה, סָגִי.
צְעוּד וְלָךְ לְפָנֵי, דְרִי פְרוּכָא דְקָנִי. טוּל חֲבִילָה שֶׁל קָנִים, וְכִי מְטִית הֶתֶם.
כְּנָגְד הֶפְתַּח, זְקוּף הַחֲבִילָה. כְּמֵאן דְמַתְפַּח. כְּאֲדָם הַעוֹמֵד לְפּוּשׁ, אֲזַל רַבִּי
יְהוֹשֻׁעַ אֲשַׁכַּח דְרַבְנָאֵי. אוֹרְבִים, מֵאַבְרָאֵי. שְׁלֵא יֵצֵא אֶחָד מֵהִזְקֵנִים לְחוּץ,
מִגְוֵיאֵי. שְׁלֵא יִנִּיחַ אֶחָד לְפָנֵס, וְכִי חֲזִי הֵנָּד סָבִי פְרַעָא דְעֵילָא קְטָלִי לְבָרָאֵי.
שְׁהִיתָה אֶסְקוּפַת הַחֹדֵר עָבָה וְנִשְׁפָּכִין סוּבִין אוּ אַפְרַע עֲלֶיהָ וְנִכְרַת בְּהָ
פְסִיעוֹת אָדָם, וְכִי חֲזִי פְרַעָא דְעֵילָי. קְטָלִי לְשׁוּמְרִים בְּרָאֵי שְׁהִנִּיחוּ לְבֵא,
וְכִי חֲזִי פְרַעָא דְנִפְקָא קְטָלִי לְגוֹוֵיאֵי שְׁהִנִּיחוּ לְצֵאתָ. וְהַשׁוּמְרִים לֹא הָיוּ
הוֹרְגִים שׁוּם אָדָם אֲלֵא אִם כֹּן נִכְנַס כְּלוֹ לְפָנִים עַל כְּרָחוּ אוּ אֶחָד יוֹצֵא כְּלוֹ
לְחוּץ. אַכְפִּיָּה רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ לְסַנְדְּלוֹ וְעֵמֵד עַל הָאֶסְקוּפָה. וְנִרְאָה פְסִיעָה אַחַת
נִכְנַסְתָּ וּפְסִיעָה אַחַת יוֹצֵאתָ וְדַחְפִּיָּה הַשׁוּמְרִים וַיֵּצֵא. וְכַשְׁבָּאוּ הִזְקֵנִים
וְרָאוּ כֹן וְדָמוּ שֶׁשְׁנֵי בְנֵי אָדָם הֵן אֶחָד נִכְנַס וְאֶחָד יוֹצֵא. וְקְטָלִינְהוּ לְכֻלְהוּ
הַשׁוּמְרִים. וְאַחֲרֵי-כֵן נִכְנַס רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ. וַיִּנְקֵי מִלְּעִיל. בְּעֵלְיָה, לְהִרְעֵ נִתְכַּוְּנוּ.
שְׁהִנִּיתָן שְׁלוֹם לְעֵלְיוֹנִים תְּחִילָה הוֹרְגִין אוֹתוֹ הַתְּחִתּוֹנִים וְאַמְרוּ אֲנֹ
הִזְקֵנִים. וְלֹא הָיָה לָךְ לִיתֵן שְׁלוֹם לְהַבְּחוּרִים תְּחִילָה. וְהַנּוֹתָן שְׁלוֹם לְזִקְנִים.
הוֹרְגִין אוֹתוֹ הַבְּחוּרִים וְאוֹמְרִים הֲלֹא רָאִיתָ חֲשׁוּבִים מֵהֶם שְׁאַנְחָנוּ
לְמַעַלָּה וְהֵם לְמַטָּה. מֵאֵי עֲבִידְתָךְ. מֵאֵי בְּעִיתָ הַכָּא. אֵי הֵכִי דְחִכִּימַת נִבְעֵי
אֲנִן מִיְנָךְ. אֵי זְכִיתוּ לִי. אִם תִּנְצְחוּנִי :

כִּי הִקְיִסְר שָׁאֵל לְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן חֲנַנְיָא, נַחֲשׁ לְכַמָּה מַעְבָּר וּמוֹלִיד. נַחֲשׁ הִינּוּ
חֲכָמוֹת חִיצוֹנִיּוֹת שֶׁהֵם מְזַהְמֵת הַנַּחֲשׁ, כְּמוֹ שֶׁפְתוּב, וְהַנַּחֲשׁ הָיָה עָרוֹם
מִכָּל. לְכַמָּה מַעְבָּר וּמוֹלִיד. פְּרוּשׁ, מִהִיכָן נִמְשָׁךְ הָעֵבֶר וְהַלְדָּה שֶׁל
חֲכָמוֹתֵיהֶם, כְּמָה זְמַן וַיִּגִיעוֹת צְרִיכִין לְהוֹלִיד חֲכָמוֹת כְּאֵלוֹ. אֲמַר לִיה
לְשִׁבְעָה שָׁנִין. זֶה בְּחִינַת הַשִּׁבְעָה מִדּוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת שִׁבְעָה שָׁנִים. כִּי יֵשׁ
בְּחִינַת שִׁבְעַת שָׁנִים טוֹבוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת ז' מִדּוֹת טוֹבוֹת. וַיֵּשׁ שִׁבְעָה שָׁנִים
רְעוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת שִׁבְעַת הַפְּרוֹת הַרְעוֹת שֶׁהֵם ז' מִדּוֹת רְעוֹת, שֶׁהֵם כָּלֵל כָּל
הַתְּאֻוֹת וּמִדּוֹת. וְהַשִּׁיב לוֹ רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן חֲנַנְיָא שֶׁכָּל חֲכָמוֹתֵיהֶם נִמְשָׁךְ רַק
מִהַשִּׁבְעָה מִדּוֹת רְעוֹת שֶׁהֵם מְשַׁקְעִים בְּכָל הַתְּאֻוֹת וְהַמִּדּוֹת רְעוֹת
שֶׁכְּלוּלִים בְּבְחִינַת שִׁבְעָה שָׁנִים וּמִשָּׁם נִמְשָׁךְ כָּל חֲכָמוֹתֵיהֶם. כִּי כָּל
חֲכָמוֹתֵיהֶם הֵם רַק מִחֲמַת תְּאֻוֹת עוֹלָם הַזֶּה וְכַנִּיֵּל. וְשָׁאֵל לוֹ, וְהֵא סָבִי
דְּבִי אֶתוֹנָא אַרְבְּעוּהָ וְאוֹלִיד לְתַלְתָּ. תַּלְתָּ זֶה בְּחִינַת ג' הַרְאֵשׁוֹנוֹת שֶׁהֵם
בְּחִינַת חַב"ד חֲכָמָה בִּינָה דְעַת. כִּי אֵת זֶה לְעֵמַת זֶה עֲשֵׂה אֱלֻקִים כְּפִדוּעַ.
וְגַם בְּהַסְטֵרָא-אַחֲרָא יֵשׁ בְּחִינַת ז' יְמֵי הַבְּנִין שֶׁהֵם בְּחִינַת ז' מִדּוֹת שִׁבְעָה
כְּלוּלִים כָּל הַתְּאֻוֹת, וְג' רֵאשׁוֹנוֹת חַב"ד שֶׁהֵם בְּחִינַת חֲכָמָה וְשִׁכְל. וְשָׁאֵל
לוֹ הֲלֹא סָבִי דְּבִי אֶתוֹנָא נְסוּ הַדְּבָר וְהוֹלִידוּ לְשִׁלֵּשׁ. הִינּוּ שֶׁהֵם אוֹמְרִים שֶׁכָּל
חֲכָמוֹתֵיהֶם נוֹלָדִים רַק עַל-יְדֵי הַדְּעַת שֶׁכְּלוּל מְשַׁלֵּשׁ רֵאשׁוֹנוֹת לֹא עַל-יְדֵי
תְּאֻוֹת וּמִדּוֹת רְעוֹת. כִּי הֵם אוֹמְרִים שֶׁבָּאִים עַל חֲכָמַתָּם רַק עַל-יְדֵי
חֲקִירַת הַשִּׁכְל. הַשִּׁיב לוֹ רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן חֲנַנְיָא, הִנְהוּ מְעַבְרִין הוּוּ מְעִיקְרָא
אַרְבְּעָה שָׁנִין. הִינּוּ שֶׁבָּאֵמַת כְּשִׁחוּקְרִין וּבָאִים עַל חֲכָמַתָּם נִדְמָה שֶׁהוּא
מִחֲמַת חִיּוּב הַשִּׁכְל, אֲבָל הַכֹּל נִמְשָׁךְ מִחֲמַת הַתְּאֻוֹת וּמִדּוֹת רְעוֹת שֶׁהֵם
מְלֵאִים וּמְעַבְרִים מֵהֶם מִקְדָּם. וְתֵאֵוֹתָם וּמִדּוֹתֵיהֶם הַרְעוֹת מְסַבְּבִים
בְּדַעְתָּם וּמְבִיאִים אוֹתָם לְחֲכָמוֹת כְּאֵלוֹ. וְזֶהוּ בְּחִינַת אַרְבְּעָה שָׁנִין. כִּי כָּל
הַתְּאֻוֹת וּמִדּוֹת נִמְשָׁכִין מֵהָאַרְבְּעָה יְסוּדוֹת, כְּפִדוּעַ וּמוֹבָא בְּסַפְרִים שֶׁכָּל

הַמִּדּוֹת וְהַתְּאוּוֹת כְּלוּלִים בְּשִׁבְעַת מִדּוֹת וְכֻלָּם נִמְשָׁכִין מִדִּי יְסוּדוֹת שֶׁשָּׂרָשָׁם בְּקִדְשָׁהּ הָעֲלִיּוֹנָה הֵם ד' אוֹתִיּוֹת הַשֵּׁם. אֲבָל הֵם נִפְלוּ עַל-יַדִּי תְּאוּוֹתֵיהֶם לְהִרְעֵ שֶׁל כָּל הַדִּי יְסוּדוֹת, וּמִשָּׁם נִמְשָׁךְ כָּל חֲכָמָתָם וְשִׁכְלָם. וְזֶהוּ הַנְּהוּ מְעַבְרִין הוּוּ מְעַקְרָא ד' שְׁנֵין שֶׁהֵם בְּחִינַת הַדִּי יְסוּדוֹת שֶׁבָּהֶם כְּלוּלִים כָּל הַתְּאוּוֹת וּמַחֲמַת שֶׁהֵם מְלֵאִים מֵהֵם מְקַדָּם, עַל-יַדִּי-זֶה מִסְתַּבֵּב בְּדַעְתָּם כָּל אֵלּוּ הַחֲכָמוֹת. כִּי הַמַּחֲשָׁבוֹת וְהַחֲכָמָה שֶׁבָּאֲדָם הוּא כְּפִי הַמִּדּוֹת שֶׁאוֹחִז בָּהֶם כְּמוֹבֵן בְּדַבְּרָיו זְכוּרוֹנוֹ לְבִרְכָּהּ עַל פְּסוּק, שֶׁבַע מַחֲלָפוֹת רָאשׁוּ (בְּסוּף סִימָן כֵּט עֵין שֵׁם). וְהָא מְשַׁמְשֵׁי שְׁמוּשֵׁי. שֶׁשָּׂאֵל אוֹתוֹ וְהֵלֵא הֵם מִתִּיגְעִים וּמְשַׁמְשֵׁין חֲכָמֵיהֶם בְּבִתֵּי כְּנִסְיוֹת הָרַעִים שֶׁלָּהֶם. כִּי שְׁמוּשׁ תַּלְמִידֵי-חֲכָמִים דְּקִדְשָׁהּ הֵם בְּחִינַת הַהֲלָכוֹת, כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַשִׁיי בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת, מִחֲמַת שֶׁעָקַר הַלְכוֹת מְקַבְּלִין עַל-יַדִּי שְׁמוּשׁ תַּלְמִידֵי-חֲכָמִים. אֲבָל אֵת זֶה לְעַמַּת זֶה, כִּי גַם הַהוֹלְכִים אַחַר הַבַּל שֶׁל חֲכָמוֹתֵיהֶם הֵם מְשַׁמְשֵׁים גַם כֵּן חֲכָמֵיהֶם וּמְקַבְּלִין חֲכָמוֹת הַחִיצוֹנִיּוֹת מֵהֶם, וְהַשִּׁיבוּ לוֹ, אֵינְהוּ נִמְי מְשַׁמְשֵׁי כְּאֲדָם. שֶׁהָאֲמַת הוּא כֵּן שֶׁהֵם מְשַׁמְשֵׁים חֲכָמֵיהֶם, אֲבָל הוּא רַק כְּקוֹף בְּפָנֵי אֲדָם, כִּי עָקַר הָאֲדָם הֵם יִשְׂרָאֵל שֶׁקְרוּיִים אֲדָם, שֶׁעוֹסְקִין בְּחֲכָמוֹת הַתּוֹרָה שֶׁנִּקְרְאוֹת אֲדָם, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, זֹאת הַתּוֹרָה אֲדָם. וְהַעוֹסְקִין בְּחֲכָמוֹת חִיצוֹנִיּוֹת מִתְּדַמִּין עֲצָמוֹן כְּקוֹף בְּפָנֵי אֲדָם וּמְשַׁמְשֵׁין גַם כֵּן חֲכָמֵיהֶם. אֲבָל יֵשׁ הַפָּרֶשׁ וְהַבְּדֵל בֵּינָם לְבִינֵינוּ, כִּי אֲנִי מְשַׁמְשֵׁין חֲכָמֵינוּ בְּשִׁבִיל הַתְּכָלִית, וְהֵם מְשַׁמְשֵׁים חֲכָמֵיהֶם וּפְנִימִיּוֹת כְּוֹנֵתָם בְּשִׁבִיל תְּאוּוֹת עוֹלָם הַזֶּה, כְּדִי שִׁיקְבַּל חֲכָמוֹת הַרְפוּאוֹת כְּדִי שִׁיְהִיָּה לוֹ מָמוֹן שִׁיקְבַּל עַל-יַדִּי שִׁיְהַרְג אֲלֵפִים נִפְשׁוֹת בְּרְפוּאוֹתָיו שֶׁל שֶׁקַר (כְּמַבְאָר בְּמָקוֹם אַחֵר לְהַתְּרַחֵק מִדְּאִקְטוֹרִים כִּי הֵם רוֹצְחִים נִפְשׁוֹת בְּרְפוּאוֹתֵיהֶם):

וְהָא חֲכָמִין אֵינּוּ, אֲנִי חֲכָמִין מִנִּיהוּ. זֶהוּ כְּפִשׁוּטוֹ, שֶׁשָּׂאֵלוּ אוֹתוֹ, וְהֵלֵא אֲנִי רוֹאִין שְׂאֵף-עַל-פִּי-כֵן הֵם חֲכָמִים שֶׁבָּאִים עַל חֲכָמוֹת גְּדוּלוֹת לַעֲשׂוֹת כְּלָיִם נִפְלָאִים וְכִיּוֹצֵא. הַשִּׁיב לוֹ כְּפִשׁוּטוֹ, אֲנִי חֲכָמִין מִנִּיהוּ. כִּי כָּל חֲכָמָתָם הוּא בְּעַסְקֵי עוֹלָם-הַזֶּה וְכַנִּ"ל, אֲבָל כָּל חֲכָמוֹתֵינוּ הוּא בְּשִׁבִיל הַתְּכָלִית הָאֲחֵרוֹן לְבַד, עַל-כֵּן בּוֹדְאֵי אֲנִי חֲכָמִים יוֹתֵר מֵהֶם. וּבְאֲמַת אֵלּוּ הַצְּדִיקִים הַגְּדוּלִים שִׁיִּגְעוּ וְטָרְחוּ הַרְבֵּה בְּאֲמַת בְּשִׁבִיל הַתְּכָלִית וּפְרָשׁוּ אֵת עֲצָמָם מִהָעוֹלָם-הַזֶּה לְגַמְרֵי, זְכוּ אַחֲרֵי-כֵן לְהַשִּׁיג גַּם חֲכָמָתָם עַל בּוֹרְיָהּ, כְּמוֹ שֶׁרָאִינוּ בְּכַמָּה צְדִיקִים שֶׁהָיוּ בְּקִיָּאִים בְּכָל הַשִּׁבְעָה חֲכָמוֹתֵיהֶם מֵהֶם הַרְבֵּה, רַק אֲנָשִׁים פְּשׁוּטִים אֲסוּר לָהֶם לַעֲסֹק בָּהֶם, כִּי יֵשׁ בָּהֶם אֲבָנֵי נֶגֶף, וְגַם אֲפֵלוּ אֵלּוּ הָאֲנָשִׁים פְּשׁוּטִים הֵם חֲכָמִים יוֹתֵר מֵהֶם, מֵאַחַר שֶׁהֵם הוֹלְכִים בְּדַרְכֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, שֶׁעַל-יַדִּי-זֶה הֵם עוֹבְרִים וְעוֹלִים עַל כָּל הַחֲכָמוֹת (כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב בְּהַתּוֹרָה בֵּא אֶל פְּרַעֲה סִימָן ס"ד). אֲבָל הַצְּדִיקִים הַקְּדוּשִׁים הַגְּדוּלִים בְּמַעֲלָה בְּקִיָּאִין גַּם בְּכָל הַחֲכָמוֹת יוֹתֵר מֵהֶם הַרְבֵּה. אֵי חֲכָמִת זֵיל זְכִינְהוּ וְכוּ', אָמַר לִיָּה כְּפָה הוּוּ שְׁתִּין גְּבֵרִי, אָמַר לִיָּה עֶבֶד לִי סְפִינְתָא וְכוּ'. הֵינּוּ שֶׁהַשִּׁיב לוֹ רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן חֲנַנְיָא שֶׁלְנַצַּח אוֹתָם הַחֲכָמִים הַחִיצוֹנִים צְרִיכִים לְחַגֵּר מִתְּנִיּוֹ מְאֹד, וְצְרִיכִים לְהִיּוֹת גְּבוּר גְּדוּל בַּתּוֹרָה וְתַפְלָה וּמַעֲשִׂים-טוֹבִים, וְעַל-יַדִּי-זֶה יוֹכֵל לְנַצַּח אוֹתָם. וְזֶה שֶׁאָמַר לִיָּה, עֶבֶד לִי סְפִינְתָא, הֵינּוּ הַתּוֹרָה שֶׁנִּקְרְאוֹת סְפִינָה, בְּחִינַת הִיְתָה כְּפָנִיּוֹת סוּחַר. כִּי הָעוֹלָם הַזֶּה הוּא יֵם סוּעַר וְזוּעַף, כְּמוֹבָא בְּכָל הַסְּפָרִים, וְכֵאֲשֶׁר יְכוּל כָּל אֲדָם לְהַבִּין בְּנִפְשׁוֹ מֵהַ נַעֲשָׂה עִמּוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם וְאִידֵךְ מְצוּלַת הַיָּם

סוּעַר עָלָיו בְּכָל יוֹם וְלַעֲבֹר זֶה הָעוֹלָם שֶׁהוּא בְּחִינַת יַם סוּעַר, צָרִיכִים לָזֶה סְפִינָה חֲזָקָה מְאֹד, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, שְׁאִין זֹכִין לָהּ כִּי אִם עַל-יְדֵי הַחֲכָמִים הַקְּדוּשִׁים שֶׁהֵם יוֹדְעִים לְדַרְשׁ וּלְפָרֵשׁ לָנוּ אֶת הַתּוֹרָה וְכַנִּ"ל, וְעֲלֵיהֶם נֶאֱמַר, יוֹרְדֵי הַיָּם בְּאֲנִיּוֹת, שֶׁהוּא הַתּוֹרָה כַּנִּ"ל, עוֹשֵׂי מְלָאכָה בְּמַיִם רַבִּים, שֶׁהֵם עוֹשִׂים מְלָאכָה גְדוֹלָה וְנִפְלְאוֹת בְּמַיִם רַבִּים בְּמַיִם הַשּׁוֹטְפִים שֶׁל זֶה הָעוֹלָם, הֵמָּה רָאוּ מַעֲשֵׂי ה' וְנִפְלְאוֹתָיו בְּמִצּוּלָה, כִּי רַק הֵם רוֹאִים מַעֲשֵׂי ה' וְנִפְלְאוֹתָיו בְּמִצּוּלַת הַיָּם, שֶׁהוּא זֶה הָעוֹלָם, מֵה שֶׁנַּעֲשֶׂה עִם כָּל אֶחָד, אֵיךְ גָּלִי הַיָּם וּמִשְׁבָּרָיו עוֹבְרִים עַל כָּל אֶחָד כָּל יְמֵי חַיָּו, וְרַק הֵם יוֹדְעִים לְהַצִּיל הַנַּפְשׁוֹת הַמִּתְקַרְבִּים אֲלֵיהֶם מִמִּצּוּלוֹת הַיָּם הַזֶּה, עַל-יְדֵי שְׂמִכְנִיסִים אוֹתָם לְתוֹךְ סְפִינּוֹתֵיהֶם הַקְּדוּשׁוֹת וְהַחֲזָקוֹת, שֶׁהֵם הַתּוֹרוֹת הַנִּפְלְאוֹת שְׂמִינִיּוֹת לָנוּ. וְזֶה בְּחִינַת סְפִינָתָא שֶׁל שְׁתֵּי בְּתִין, זֶה בְּחִינַת שְׁשִׁים מְסַכְתוֹת שֶׁל הַשֵּׁ"ס, שֶׁהֵם כָּלל תּוֹרָה שְׁבַע עַל-פִּי שְׁזָהוּ בְּחִינַת אֲמוּנַת חֲכָמִים. וְכָל בֵּיתָא שְׂדֵי בֵּיה שְׁתֵּי בְּסִתְרָקוֹן, פֶּרֶשׁ רַשִׁ"י, כְּסָאוֹת, זֶה בְּחִינַת תְּפִלָּה, שֶׁהִיא בְּחִינַת מְלָכוּת דָּוִד כְּנוֹדַע, בְּחִינַת כְּסֵא מְלָכוּת. וְעַל-כֵּן דָּוִד שָׁעֵסַק כָּל יְמָיו בְּתְפִלָּה הַרְבֵּה עַד שֶׁזָּכָה לְחַבֵּר סֵפֶר תְּהִלִּים שֶׁהוּא כָּלל זְמִירוֹת וְתְפִלֹּת יִשְׂרָאֵל, עַל-כֵּן זָכָה לְכֵסֵּא מְלָכוּת לְנֹצַח. וְזֶהוּ בְּחִינַת שְׁתֵּי בְּסִתְרָקוֹן, כִּי הַתְּפִלָּה כְּלוּלָה מִשְׁשִׁים, בְּחִינַת שְׁשִׁים הֵמָּה מְלָכוּת. וְדִיקָא עַל-יְדֵי-זֶה מְכַנְיְעִין הַחֲכָמִים דְּסִטְרָא-אַחְרָא שֶׁהֵם גַּם-כֵּן בְּחִינַת שְׁשִׁים, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב שֶׁם כְּמָה הוּוּ שְׁתֵּי גְבָרִי. כִּי יוֹנְקִים מִבְּחִינַת שְׁשִׁים הֵמָּה מְלָכוּת. כִּי עַל-פִּי פְּשׁוּטוֹ נֶאֱמַר זֶה הַפְּסוּק שְׁשִׁים הֵמָּה מְלָכוּת עֲלֵיהֶם, כְּמוֹ שֶׁפֶּרֶשׁ רַשִׁ"י שֶׁם, שְׁזָה נֶאֱמַר עַל בְּנֵי עֶשׂוֹ וּבְנֵי הַפְּלִגְשִׁים שֶׁל אַבְרָהָם וְכוּ' שֶׁהֵם בְּמִסְפַּר שְׁשִׁים, וּמֵהֶם נִבְחַר אַחַת הִיא יוֹנְתִי וְכוּ' שֶׁהֵם יִשְׂרָאֵל. וְעַל-כֵּן צָרִיכִין שְׁתֵּיהֶם הַתְּפִלָּה כְּלוּלָה מִשְׁשִׁים מְלָכוּת שְׁבַע עֶשְׂרֵה, שֶׁהֵם כָּלל הַמְּלָכוּת דְּקַדְשָׁה לְהַכְנִיעַ מְלָכוּת עֶשׂוֹ וְכוּ', שֶׁהֵם בְּחִינַת שְׁשִׁים מְלָכוּת דְּסִטְרָא-אַחְרָא. וְזֶהוּ בְּחִינַת שְׁשִׁים גְּבוּרִים בְּחִינַת הֵנָּה מִטְּתוֹ שֶׁלְשִׁלְמָה שְׁשִׁים גְּבוּרִים סָבִיב לָהּ מִגְּבוּרֵי יִשְׂרָאֵל כָּלם אַחוּזֵי חֶרֶב וְכוּ', וּפֶרֶשׁ רַשִׁ"י, אִישׁ חֶרֶב עַל יָרְכוּ, שְׁעוֹשִׂים סִימָנִים בְּתוֹרָה וְכוּ', הֵינּוּ בְּחִינַת כָּלל הַחֲכָמִים שֶׁבְּתוֹרָה כָּלל תּוֹרָה שְׁבַע עַל-פִּי. וְעַל-כֵּן צָרִיכִים שְׁתֵּיהֶם הַסְּפִינָה כְּלוּלָה מִשְׁשִׁים בְּתִים, שֶׁהֵם שְׁשִׁים מְסַכְתוֹת כַּנִּ"ל, וּבְכָל בְּתֵי שְׁשִׁים בִּיסְטְרָקִי הֵינּוּ כְּסָאוֹת, בְּחִינַת תְּפִלָּה, הֵינּוּ שְׁתֵּיהֶם כָּל הֶלְכָה וְהֶלְכָה שֶׁל הַתּוֹרָה כְּלוּלָה מִשְׁשִׁים כְּסָאוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת כָּלל הַתְּפִלָּה כַּנִּ"ל, הֵינּוּ שְׁעַל כָּל הֶלְכָה וְהֶלְכָה שֶׁל הַתּוֹרָה יִשְׁפָּד שִׁיחוֹ לִפְנֵי הַשָּׁם-יִתְבָּרַךְ וְיִרְבֶּה בְּכָל הַתְּפִלוֹת עַד שְׁיִזְכֶּה לְקִיּוּמָה, וְכִמוֹ שֶׁהִזְהִירוּנוּ אֲדָמוֹר זְכָרוֹנוֹ לְבָרְכָה לַעֲשׂוֹת מֵהַתּוֹרוֹת תְּפִלוֹת, וּמִי שֶׁזָּכָה לָזֶה וַיֵּשׁ לוֹ סְפִינָה כְּזֹאת, הוּא יָכוֹל לְחַגֵּר מִתְּנִי לֵילֵךְ אֶל הַחֲכָמִים דְּסִטְרָא-אַחְרָא שֶׁהֵם בְּחִינַת הַסְּבִי דְּבִי אֲתוּנָא וְלִהְתּוֹפֵחַ עִמָּהֶם וּלְנַצְחָם :

וְזֶה שֶׁאֵמַר לְהַקִּיסָר, עֶבִיד לִי, כִּי נוֹדַע שֶׁהָאֲדָם כְּפִי מַעֲשִׂיו כֵּן זֹכָה לְנֹצַח הַסִּטְרָא-אַחְרָא, וְאִז הֵם דִּיקָא מְסִיעִין לְבָנוֹת בְּגִנוֹ הַקְּדוּשָׁה, שְׁזָהוּ בְּחִינַת בְּכָל לְבָבָד בְּשֵׁנֵי יְצָרִיךְ, וְלִהְפָּד חֶסֶד-וְשָׁלוֹם לְהִיפָּד. וְעַל-כֵּן אֵמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן חֲנַנְיָא לְהַקִּיסָר שֶׁהוּא בְּחִינַת מְלָכוּת הַרְשָׁעָה, עֲבוּד לִי, כִּי אַתָּה בְּעֶצְמָךְ צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת לִי סְפִינָה כְּזֹאת, וְכֵן הָיָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב שֶׁם, עֶבִיד לִיָּהּ. כִּי רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן חֲנַנְיָא הָיָה צָדִיק גְּדוֹל וְנוֹרָא מְאֹד, וּפָעַל בְּתוֹרָתוֹ וּמַעֲשָׂיו

הטובים עד שמלכות הרשעה בעצמה הכרחה לעסק לעשות ולהשלים בחינת ספינתו הנ"ל, שכלולה מששים בתי, שהם כלל התורה, ובכל ביתא ששים ביסתרקין, שהם כלל התפלה ששפף לפני השם יתברך על כל תורה ותורה שיזכה לקימה פנ"ל. כי מטו להתם על לבי טבחא. בי טבחא זה בחינת הסטרא-אחרא והס"מ וחילותיו, שעוסקין לטבח ולשחט בני-אדם, על-ידי שעוסקים להכניס מחשבות רעות בבני-אדם, שעל-ידי עקר הזביחה והשחיטה שהם זובחים ושוחטים אותם בבחינת זובחי אדם וכו', שזהו בחינת שר הטבחים של מצרים שנמכר יוסף אליו. כי מה שספן את-עצמו הצדיק רבי יהושע בן חנניא לירד למקום הסטרא-אחרא שממש יניקת חכמות החיצוניות שעוסקים בהם חכמי יון שהם בחינת הסטרא-אחרא, זה בחינת אחת עם מה שיירד יוסף הצדיק למצרים שהיתה מלאה גלולים ועבודה-זרה וחכמות חיצוניות, שהיתה אז עקר במצרים פידוע בספרים, שעקר חכמות חיצוניות היתה תחילה במצרים ואחר-כך קבלו מהם חכמי יון שהם הסבי דבי אתונא, ובשביל זה הכרח יוסף הצדיק לירד למצרים, ואז נמכר תחילה לשר הטבחים שהוא תקף הסטרא-אחרא של מצרים, שממש הזביחה והשחיטה של כל הפרוכים אחריהם חס ושלום. וזהו בעצמו בחינת רבי יהושע בן חנניא שהוריד את עצמו לחכמי יון שהם הסטרא-אחרא שעל לבי טבחא, שהוא בחינת הס"מ והסבי דבי אתונא שעוסקין לטבח על-ידי המחשבות רעות שמכניסין בבני אדם, כי עקר השחיטה של האדם חס ושלום, הוא על-ידי המחשבות רעות כשאין שומרין את עצמם מהם כראוי רחמנא לצלן :

וזהו אשכחיה לההוא גברא דקא עביד חיותא, הינו שמצא לאותו האיש שהוא המסית הוא המדיח, דקא עביד חיותא, שעוסק לעשות חיות רעות, שהם בחינת מחשבות רעות, להכניסם בבני אדם, כמו שפתוב במקום אחר בסימן מ"ט, שמחשבות רעות הם בחינת חיות רעות וכו' עין שם. אמר ליה, רישא אית לך לזבוגי, אמר ליה אין. אמר ליה, רישא בכמה. ראש זה בחינת המחשבה שבראש. ששאל אותו, אתה עוסק במשא ומתן זה למכר ולהכניס מחשבות רעות בבני-אדם, הודיעני רישא בכמה, הינו באיזה דבר מחשבה אתה מתגבר יותר על בני אדם ללכדם במצודתך, אמר ליה, בפלגא דזוגי. הינו במחשבות של תאות ממון. וזהו בפלגא דזוגי, כי אין אדם מת וחצי תאותו בידו, כי יש לו מנה מבקש מאתים וכו'. ועל-כן נקראת תאות ממון פלגא דזוגא, כי הוא עומד תמיד בפלגא ומחצה, כי אינו ממלא תאותו לעולם, כי יש לו מנה מבקש מאתים יש לו מאתים וכו'. יחב ליה. כי רבי יהושע בן חנניא רצה אז להכניע ולשבר כחם של חכמות דסטרא-אחרא שהם בחינת סבי דבי אתונא, שעקר יניקתם(?) ממחשבות רעות של תאות רעות, ועל-כן הכרח להוריד את עצמו אל הצנור שלהם שממש יונקים כחם, וכמובא בדבריו זכרונו לברכה בהתורה ראיתי מנורת זהב וכו' בלקוטי א' סימן ח, עין שם. וכשהצדיק מוריד את עצמו אליהם אינם מבינים פונתו וסוברים שגם הוא כשאר ההמון הנלכדים במצודתם שנותנים כח להסטרא-אחרא על-ידי תאוותיהם(?) הרעות, וכמובן כל זה בהתורה תקעו ג' בלקוטי תנניא סימן ח, עין שם. וזהו בחינת יחב ליה, שנתן לו בחינת פלגא דזוגא, שהוא

תְּאֵוֹת מִמּוֹן. הֵינּוּ שְׂרָבֵי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן חֲנַנְיָא הוֹרִיד אֶת עֲצָמוֹ לְתוֹךְ הַמַּדָּה רָעָה
הַזֹּאת שֶׁל תְּאֵוֹת מִמּוֹן עַד שֶׁנִּדְמָה לָהֶם שְׁנוֹתָן לָהֶם כַּח כְּמוֹ שְׂאֵר בְּנֵי אָדָם
שְׁנוֹתָנִים כַּח בְּהֶסְטֵרָא-אֲחֵרָא חֵס וְשְׁלוֹם, עַל-יְדֵי תְּאֵוֹתֵיהֶם הָרְעוֹת,
לְסוּף אָמַר לִיהֵב לִי רִישָׁךְ, הֵינּוּ תָּן לִי הַמְּחֻשְׁבָּה רָעָה שְׂפָרָאשׁ שְׂקִנִּיתִי
עַל-יְדֵי הַפְּלָגָא דְזוּזָא שְׁנַתַּתִּי לָךְ, דְּהֵינּוּ עַל-יְדֵי שְׁהוֹרְדַתִּי עֲצָמֵי לְתַאֲוָה
זֹאת שֶׁל מִמּוֹן, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה אֶתְּה לּוֹכֵד אֶת הָעוֹלָם כְּנִי"ל. יְהֵב לִיהֵב רִישָׁא
דְּחִיוֹתָא, שְׁנַתָּן לּוֹ אֵיזָה מְחֻשְׁבָּה רָעָה שֶׁהִיא בְּחִינַת חִיוֹת רְעוֹת כְּנִי"ל. אָמַר
לִיהֵב אָנָּא רִישָׁא דְּחִיוֹתָא אָמַרִי לָךְ, אָנָּא רִישָׁךְ אָמַרִי לָךְ. שְׂרָבֵי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן
חֲנַנְיָא הוֹדִיעַ לּוֹ אַחֲר-כֵּן שֶׁלֹּא בָּא לְכַאֵן חֵס וְשְׁלוֹם לְקִנּוֹת וְלִקְחֵי מְחֻשְׁבוֹת
רְעוֹת, כִּי אִם רִישָׁךְ אָמַרִי לָךְ, שְׁמָה שְׁהוֹרְדַתִּי אֶת עֲצָמֵי לְכַאֵן הִיא בְּשִׁבִיל
רִישָׁךְ, כִּי אֲנִי רוֹצֵה לְחַתֵּךְ רִאשָׁךְ לְהַכְנִיעֵךְ וּלְשַׁבְּרֵךְ, וְרַק בְּשִׁבִיל זֶה הוֹרְדַתִּי
אֶת עֲצָמֵי לְצִנּוֹר הָרַע הַזֶּה, כִּדִּי לְשַׁבְּרוֹ וּלְהַכְנִיעֵו (וּכְמַבְאָר מְזָה בְּהַתּוֹרָה
רְאִיתִי הַנִּי"ל), אָמַר לִיהֵב, אֵי בְּעִית דְּאִישְׁבִּקְךָ סְגִי אַחֲוֵי לִי פְתַחַא דְּבִי
אֲתוּנָא. שְׂרָבֵי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן חֲנַנְיָא רָאָה שֶׁכָּבֵר יֵשׁ לּוֹ כַּח לְשַׁבְּרֵי הַצִּנּוֹר הָרַע הַזֶּה
שְׁהוֹרִיד אֶת עֲצָמוֹ לְשֵׁם, אָבֵל לֹא הִסְפִּיק אֶת עֲצָמוֹ בְּזֶה, כִּי רָצָה לְשַׁבְּרֵם
לְגַמְרֵי, עַל כֵּן רָצָה לְהַנִּיחַ אוֹתוֹ לְבָלִי לְשַׁבְּרוֹ וּלְהַרְגוֹ לְגַמְרֵי, רַק לִירֵד יוֹתֵר
עַד שִׁירָאָה הַפְּתַח שֶׁל הַטְּמָאָה הַגְּמוּרָה שְׁשֵׁם יוֹשְׁבִים תִּקְףֵי הַסְּטֵרָא-אֲחֵרָא
שֶׁהֵם חֲכָמֵי יוֹן שֶׁהֵם הַסְּבִי דְּבִי אֲתוּנָא. כִּי כָּל מָה שְׁרוּצִים לְשַׁבְּרֵם יוֹתֵר
צְרִיכִין לִירֵד לְשֵׁם יוֹתֵר, עַל כֵּן אָמַר לִיהֵב, אֵי בְּעִית דְּאִישְׁבִּקְךָ סְגִי אַחֲוֵי לִי
פְתַחַא דְּבִי אֲתוּנָא. הֵינּוּ אִם אֶתְה רוֹצֵה שְׁאַנִּיחַ אוֹתְךָ, תִּלְךְ וְתִרָאָה לִי
הַפְּתַח שְׁלָהֶם. אָמַר לִיהֵב, מְסַתְּפִינָא, דְּכָל דְּמַחֲוֵי לְהוֹ קִטְלֵי לִיהֵב. כִּי כָּל
הַמְּלַחְמָה הַזֹּאת הִיא בְּאַרְחַ מְחֻשְׁבָּה וְשִׁכְל. וְזֶה שֶׁהַשִּׁיבָה לּוֹ הַמְּחֻשְׁבָּה
שְׁהוֹרִיד אֶת עֲצָמוֹ אֵלֶיהָ עַד שֶׁהִיא לּוֹ כַּח לְהַרְגָה לְגַמְרֵי, רַק הַנִּיחָה וְכַבְּשָׁה
תַּחַת יָדוֹ שְׁתִּלְךְ עִמּוֹ מְמַחֻשְׁבָּה לְמַחֻשְׁבָּה עַד שִׁירָאָה פְּתַח הַטְּמָאָה שֶׁל
הַסְּבִי דְּבִי אֲתוּנָא, עַל כֵּן הַשִּׁיבָה לּוֹ הַמְּחֻשְׁבָּה, אֵיךְ אֶפְשֵׁר לְהַתְּקַרֵּב לְשֵׁם
הַלֹּא כָּל הַמְּתַקְרֵב לְשֵׁם הוֹרְגִים אוֹתוֹ, כִּי שָׁחָ אֶל מוֹת בֵּיתָהּ וְכוּ'. אָמַר
לִיהֵב, דְּרִי כְּרוּכְיָא דְּקִנְיָא וְכִי מְטִית לְהַתֵּם זְקַפִּיָּה כְּמֵאן דְּקָא מְתַפַּח.
שֶׁהַשִּׁיב לְהַמְּחֻשְׁבָּה, מָה שְׁאַתְה מְתִירָא לִירֵד לְשֵׁם שֶׁלֹּא תִהְיֶה נִלְכָּד שֵׁם,
אֲתָן לָךְ עֲצָה כְּלָלִית בְּעֵנִין הַמְּחֻשְׁבוֹת אֵיךְ תִּנְצֵל תְּמִיד מֵהֶם, וְזֶהוּ, דְּרִי
כְּרוּכְיָא דְּקִנְיָא וְכוּ', כְּרוּכְיָא דְּקִנְיָא זֶה בְּחִינַת הַמְּחֻשְׁבוֹת שֶׁבְּמַח
שְׁנַקְרָאִים קִנִּים בְּחִינַת קִנְיָה חֲכָמָה קִנְיָה בִּינָה דְּקִדְשָׁה, וּלְהַפִּיךְ בְּהֶסְטֵרָא -
אֲחֵרָא יֵשׁ גַּם כֵּן קִנִּים דְּסְטֵרָא-אֲחֵרָא (כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב בְּהַתּוֹרָה אֲשֶׁרִי הָעָם
בְּסִימָן לֵה לְקוּטֵי א), וְזֶהוּ בְּחִינַת כְּרוּכְיָא דְּקִנְיָא, בְּחִינַת כְּרוּכְיָא
הַמְּחֻשְׁבוֹת רַבּוֹת שֶׁבְּמַח שְׁהַרְעִיוֹנִים וְהַמְּחֻשְׁבוֹת כְּרוּכִים וְנִסְבָּבִים זֶה בְּזֶה,
שְׁעַל-יְדֵי-זֶה הָאָדָם נִתְּפַס חֵס וְשְׁלוֹם בְּמָה שְׁנַתְּפַס, עַל-יְדֵי שֶׁהַמְּחֻשְׁבוֹת
נִכְרָכִים וְנִסְבָּבִים וְהוֹלְכִים מֵרַעִיוֹן לְרַעִיוֹן וּמְמַחֻשְׁבָּה לְמַחֻשְׁבָּה עַד שְׁבָאִים
לְמָה שְׁבָאִים חֵס וְשְׁלוֹם. וְהַעֲצָה לָזֶה, דְּרִי כְּרוּכְיָא דְּקִנְיָא זְקַפִּיָּה כְּמֵאן
דְּמַתְּפַח, שְׁפַתָּאֻם יַעֲמַד הָאָדָם וְיִנּוּחַ וְיִשְׁבַת וְיִהְיֶה שֵׁב וְאֵל תַּעֲשֶׂה
בְּמַחֻשְׁבָּתוֹ, וְזֶה בְּחִינַת שֶׁבַת שֶׁהַזְּכָרֵנוּ לְמַעֲלָה, שְׁבַתוֹךְ כָּל הַטְּרַדוֹת
וְהַבְּלוּבִלִים וְהַמְּחֻשְׁבוֹת וְהַרְעִיוֹנִים הַרְבִּים יִבְטַל אֶת-עֲצָמוֹ וְיִנּוּחַ וְיִשְׁבַת
בְּבְחִינַת שֶׁבַת. כִּי בְּאֵמַת הַמְּחֻשְׁבָּה בִּיד הָאָדָם תְּמִיד לְהַטוֹתָהּ כְּרָצוֹנוֹ, רַק
כְּשֶׁמַּתְּבַלְבֵּל בְּמַחֻשְׁבוֹת וְרַעִיוֹנִים הַרְבֵּה נִדְמָה לּוֹ שֶׁקָּשָׁה לּוֹ לְשׁוּב וּלְצִאת

מהם. אבל עקר העצה שפּתאום יַעֲמַד וְיִשְׁבֵּת ויבטל עצמו כנ"ל. וזהו דרי כְּרוּכָא דְקִנְיָא, הינו כְּשֵׁאֲתָה נושא כְּרִיכוֹת המְחֻשְׁבוֹת וְרַעֲיוֹנִים הַרְבֵּה, זְקָפִיה כְּמֵאן דְאַתְפַּח, שפּתאום יַעֲמַד כְּמִי שְׁשׁוֹבֵת עֲצָמוֹ, הינו בְּחִינַת שְׁבֵת בְּחִינַת בְּטוּל. כי זה כָּלל גְּדוּל בְּעֵנֶן הַמְּחֻשְׁבוֹת, שְׁהֶעֱקָר הוּא שֵׁב וְאֵל תַּעֲשֶׂה, כְּמוֹ שְׁכֵתוּב בְּלִקוּטֵי תַנְיִנָא בְּסִימָן קַב, וְאַפְלוּ אִם כְּבָר חֵס וְשְׁלוֹם נִתְעָה מְחֻשְׁבָתוֹ וְנִכְרְכָה וְהִלְכָה לְמָקוֹם שְׁהִלְכָה, אִם יִרְצָה לְחֹזֵר וְלָשׁוּב וְלִסְוֹתָרָה יְהִי גִלְפָד בְּיוֹתֵר, רַק שְׁצָרִיךְ גַּם אַחֲר־כֵּן לְהִיּוֹת שֵׁב וְאֵל תַּעֲשֶׂה מַעֲתָה עַל-כָּל-פְּנִים, שְׁבֵתוֹךְ תִּקְוֶה בְּלִבּוֹל הַמְּחֻשְׁבוֹת, יַעֲמַד וְיִנוּחַ וְלֹא יִחְשַׁב עוֹד, וְלִפְעָמִים שְׁצָרִיךְ לָזֶה בְּטוּל שְׁיִבְטַל עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי וְיִזְכֹּר בְּהִ' יִתְבָּרַךְ ויבטל את עצמו לגבי אור האין-סוף. וזה בְּחִינַת שְׁבֵת, שְׁצָרִיךְ הָאָדָם לְזָכֵר תְּמִיד וְלְהִמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ קִדְשֵׁת שְׁבֵת בְּיָמֵי הַחַל בְּכָל עֵת. וְזֶה בְּחִינַת מַה שְׁכֵתוּב בְּסוּף הַמַּעֲשֶׂה שֶׁל הַבְּנִים שְׁנַחֲלָפוּ, שְׁכֵשְׁמַגְרָשִׁין אֶת הָאָדָם יַעֲמַד עֲצָמוֹ אֶצֶל שְׁבֵת, כִּי שְׁבֵת אֶגִּין עַל אָדָם הָרֵאשׁוֹן, עֵינָן שָׁם. הֵינּוּ בְּחִינַת הַנִּי"ל בְּחִינַת דְּרִי כְּרוּכָא דְקִנְיָא אַתְפַּח. שְׁבֵתוֹךְ כָּל הַבְּלָבוּלִים יַעֲמַד וְיִנוּחַ בְּבְחִינַת שְׁבֵת כְּנ"ל, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִנְצֵל מִמְּחֻשְׁבוֹת רַעוֹת וְכַנ"ל, וְאִזּוּ יוֹכֵל לְרֵאוֹת הַפְּתָחִים שֵׁישׁ שָׁם, כִּי עֵנֶן זֶה הוּא עֶצֶה טוֹבָה לְכָל אָדָם, אִךְ מִי שֶׁהוּא בְּעַל כַּח גְּדוּל כְּמוֹ רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן חֲנַנְיָא, יְכוּל עַל-יְדֵי-זֶה שְׁיִבְטַל עֲצָמוֹ בְּכָל פְּעַם בְּבְחִינַת שְׁבֵת לְרֵאוֹת אֶת כָּל הַפְּתָחִים שֶׁל הַטְּמֵאָה שֶׁהֵם בְּחִינַת פְּתָחָא דְבֵי אֲתוּנָא וְלִילֵךְ לְשָׁם וְלִשְׁפָרֵם וְלְהַכְנִיעֵם :

אִזּוּ אֲשַׁכַּח דְּרַבְנָאֵי מַגְוָאֵי וְדְרַבְנָאֵי מַבְרָאֵי וְכוּ', וּפְרַשׁ רַש"י, אֲוֹרְבִים. שְׂרָאָה שָׁם אֲוֹרְבִים הַרְבֵּה שְׂאֲוֹרְבִים עַל הָאָדָם לְהַרְגוֹ כְּשִׁיתְקַרֵּב אֲלֵיהֶם, כִּי הוּא הַמְּסִית הוּא הַמְּסִטִין הוּא הַהוֹרֵג, כִּי בְּתַחֲלִילָה הוּא וְחִילוּתֵיו מְסִיתֵיו אֶת הָאָדָם שְׁיִכְנִס לְשָׁם, וְתִיכֵף כְּשֶׁרוּצָה לְכַנֵּס לְשָׁם הוֹרְגִין אוֹתוֹ עַל פִּי רַב מִיד, כְּנִרְאָה בְּחוּשׁ, כִּי רַבִּים אֲשֶׁר מֵתוּ מִיד כְּשֶׁרָצוּ לְהִתְקַרֵּב אֲלֵיהֶם קָדָם שְׁיִכְנִסוּ לְשָׁם. וַיֵּשׁ שְׁנַכְנִסוּ לְשָׁם וְאִין מְנִיחִים אוֹתוֹ לְצֵאת כִּי יִהְרְגוּ אוֹתוֹ מִיד. וְזֶהוּ שְׂרָאָה, דְּרַבְנָאֵי מַגְוָאֵי וְדְרַבְנָאֵי מַבְרָאֵי, שְׁיִוְשְׁבִים שָׁם אֲוֹרְבִים הַרְבֵּה מִבֵּית וּמִבְּחוּץ, דְּאִי חֲזִי כְּרַעָא דְעַלְיָ קְטָלִי לְהוּ לְבְרָאֵי, וְדִנְפָקָא קְטָלָא לְהוּ לְגוּאֵי. שְׂאֵם רוּצָה לְכַנֵּס הוֹרְגִים מִבְּחוּץ, וְאִם רוּצָה לְצֵאת הוֹרְגִים מִבְּפְנִים, כִּי כָּל בְּאִיָה לֹא יִשׁוּבוּן וְלֹא יִשְׁיִגוּ אֲרָחוֹת חַיִּים, וְכַתִּיב, דְּרַכִּי שְׂאוֹל בֵּיתָה וְכוּ'. אֲפֻכִיָה לְסַנְדְּלִיָה קְטָלִי לְהוּ לְגוּאֵי אֲפֻכִיָה לְסַנְדְּלִיָה קְטָלִיָה לְכַלְהוּ. הֵינּוּ כְּשֶׁרַאָה רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן חֲנַנְיָא שְׁנוּפֵל עָלָיו פַּחַד כְּשֶׁרָצָה לְכַנֵּס לְשָׁם, מִחֲמַת שְׂרָאָה שָׁם אֲוֹרְבִים הַרְבֵּה מִבֵּית וּבְחוּץ, עַל-כֵּן אָמַר שְׁבּוּדָאֵי זֶהוּ מִחֲמַת שְׂלֵא תִקְנַתִּי אוֹתִי עֵדִין הַיֵּטֵב, וְעֵדִין יֵשׁ בִּי אִיזָה אַחִיזַת הַגּוּף שְׁמִחֲמַת זֶה אֲנִי מִתְיָרָא מֵהָאֲוֹרְבִים הָאֵלוּ, וְכְמוֹ שְׁכֵתוּב בְּהַתּוֹרָה רְאִיתִי סִימָן ח הַנִּי"ל עַל מֵאֲמַר רַבָּה בַר בַּר חֲנָא, דְלָמָא שְׁקָלִית מִיָּדִי מְנִיָהוּ עֵינָן שָׁם, אֶהְדְּרִינְהוּ נִיְהִלִּיה הַדֵּר מִסְתַּגִּי לָן וְכוּ' עֵינָן שָׁם, שְׁמִבְאָר שָׁם שְׁמִי שְׁרוּצָה לְהוֹרִיד אֶת עֲצָמוֹ אֶל הַצְּנוּר הַרַע שֶׁל הַרְשָׁעִים שְׁיִוְנָקִים מֵהֶם, צָרִיךְ שְׁיִהְיֶה נָקִי מֵהַגּוּף בְּתַכְלִית הַזְּפוּךְ עַד שֶׁלֹּא יִשְׁאָר לוֹ שׁוּם שְׁמֵץ בְּעַלְמָא מִתְאַוֹת הַגּוּף. וְעַל-כֵּן אֲפֻכִיָה לְסַנְדְּלִיָה קְטָלִי לְהוּ וְכוּ', סַנְדָּל זֶהוּ בְּחִינַת הַגּוּף, כְּמוֹ שְׁכֵתוּב בְּזֵהָר הַקְּדוּשׁ עַל פְּסוּק שֶׁל נְעִלְיָךְ מַעַל רְגְלֶיךָ, נַעַל דָּא גּוּפָא דְנִגְעָה בֵּיה בַת פְּרַעָה, דְּהֵינּוּ שְׁיֵשׁ בּוֹ אִיזָה אַחִיזָה וְרִיחַ בְּעַלְמָא מֵאִיזָה תְּאֹהָ, וְעַל-כֵּן בְּאֲמַת שְׁמַעְנוּ מִמְּנוּ זְכָרוֹנוֹ לְבָרְכָה שְׁצָרִיכִין

לְזַכֶּךָ אֶת הַגּוֹף עַד שֶׁלֹּא יִשָּׂאֵר בּוֹ רֵיחַ בְּעֶלְמָא. כִּי יֵשׁ צְדִיקִים שֶׁשָּׁבְרוּ
הַתְּאוּוֹת אֲבָל הוּא כְּמוֹ עוֹר שֶׁמְעַבְדִּין אוֹתוֹ וְעֵדִין נִשָּׂאֵר בּוֹ אֵיזָה רֵיחַ, אִךְ
צָרִיכִין לְזַכֶּךָ עֲצָמוֹ כֹּל כֶּךָ עַד שֶׁלֹּא יִשָּׂאֵר בּוֹ שׁוּם רֵיחַ בְּעֶלְמָא מִתְּאוּוֹת
הַגּוֹף, וְאָמַר שֶׁצָּרִיכִין לְזַכֶּךָ הַגּוֹף כְּמוֹ עוֹר שֶׁמְעַבְדִּין אוֹתוֹ וּמִהֶפְכִין אוֹתוֹ
וְאֵין בּוֹ שׁוּם רֵיחַ שְׂאִינוֹ טוֹב. וְזֶהוּ בְּחִינַת אֶפְכִיָּה לְסַנְדְּלִיָּה קִטְלִי לְהוֹ
לְגוֹאֵי וְכוּ', דְּהֵינּוּ שֶׁהִפְשִׁיט אֶת-עֲצָמוֹ מִהַגּוֹף שֶׁהוּא בְּחִינַת נֶעַל וְסַנְדַּל,
לְגַמְרִי, וְזֶהוּ בְּחִינַת אֶפְכִיָּה לְסַנְדְּלִיָּה, שֶׁזַּכֶּךָ אֶת-עֲצָמוֹ כֹּל-כֶּךָ כְּמוֹ
שֶׁמִּהֶפְכִין אֶת הָעוֹר כְּנִ"ל, וְעַל-יְדֵי-זֶה קִטְלִי לְהוֹ לְגוֹאֵי, כִּי כִּשְׁזַכֶּךָ אֶת
עֲצָמוֹ מֵאֲחִיזַת הַגּוֹף, עַל-יְדֵי-זֶה הַכְּנִיעַ אוֹתָם וְהַרְגָם קִצְתָם, כִּי כִּפִּי הַזְּכוּךְ
שֶׁהָאָדָם מְזַכֶּךָ אֶת-עֲצָמוֹ כִּן הוֹרֵג וּמְכַנְיַע אֶת חֵילוֹת הַסְטֵרָא-אֲחֵרָא, וְזֶהוּ
אֶפְכִיָּה לְסַנְדְּלִיָּה פְּעַם שְׁנִית, הֵינּוּ שֶׁחֲזַר וְזַכֶּךָ אֶת עֲצָמוֹ עוֹד בְּזַכּוּךְ אַחֵר
זְכוּךְ בְּצִרוּף אַחֵר צִרוּף עַד דְּקִטְלִינְהוּ לְכַלְהוּ, כִּי עַל-יְדֵי שֶׁזַּכֶּךָ עֲצָמוֹ בְּזַכּוּחַ
אַחֵר זְכוּךְ שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת אֶפְכִיָּה לְסַנְדְּלִיָּה ב' פְּעָמִים, עַל-יְדֵי-זֶה הָרַג כָּלָם
וְכַנִּ"ל:

אֲזַל אֲשַׁכַּח יְנוּקֵי מְלַעִיל וְסָבִי מִתְּתַאֵי, זֶה מוֹבֵן לְמִי שֶׁבָּקִי בְּדַרְכֵיהֶם שֶׁל
הַמִּתְנַגְּדִים אֶל הָאֵמֶת הֵן הָעוֹסְקִים בְּחֻכְמוֹת חִיצוֹנִיּוֹת שֶׁל פִּילוֹסוֹפִיָּא, הֵן
אֲפִלוּ הַמִּתְנַגְּדִים שֶׁבִּין יִשְׂרָאֵל הַכְּשָׁרִין בְּעֲצָמָן שֶׁנִּתְרַבְּהַ הַקְּטִיגוֹרִיָּא וַיֵּשׁ
מִתְנַגְּדִים הַרְבֵּה עַל נְקוּדַת הָאֵמֶת וּמְרַבִּין בְּמַחְלֻקָּת. וּבְכָל אֵלוֹ הַמִּתְנַגְּדִים,
דַּרְכֵיהֶם שֶׁעָקַר הָרִיב וְהַמַּחְלֻקָּת וְהַתְּנַגְּדוֹת מְעוֹרְרִין בְּנֵי הַנְּעוּרִים, שֶׁהֵם
קוֹפְצִים בְּרֹאשׁ וּמְעִיזִים פְּנִיָּהֵם נֶגַד הַכְּשָׁרִים הָאֵמֶתִים הָעוֹסְקִים בְּעִבּוּדָה
תְּמָה בְּתַפְלָה בְּכּוֹנֵה וְכוּ' וּפּוֹעֲרִים פִּיָּהֵם עֲלֵיהֶם וּמְבַזִּים אוֹתָם הַרְבֵּה
בְּעִזּוֹת גְּדוֹל, וְהַמִּתְנַגְּדִים הַזְּקֵנִים יוֹשְׁבִים מְלַמְטָה וְנִרְאִים כְּשׁוֹתְקִים. אִךְ
מִצַּד אֶחָד הֵם גְּרוּעִים יוֹתֵר כִּי כָּל הַמַּחְלֻקָּת נִצְמַח מֵהֶם עַל-יְדֵי דְבִיּוּרֵיהֶם
הָרָעִים שֶׁהַכְּנִיסוּ בְּבִנֵי הַנְּעוּרִים, רַק הַזְּקֵנִים מַחֲמַת שֶׁכֶּבֶד אֵין לָהֶם
רְתִיחַת הַדְּמִים כֹּל-כֶּךָ עַל-כֵּן הֵם נִרְאִים כִּיּוֹשְׁבִים מְלַמְטָה וְשׁוֹתְקִים. אֲבָל
בְּאֵמֶת מִצַּד אֶחָד הֵם גְּרוּעִים יוֹתֵר כְּנִ"ל. וְזֶהוּ בְּחִינַת יְנוּקֵי מְלַעִיל וְסָבִי
מִלְּתַתָּא. אָמַר אֵי יְהִיבְנָא שְׁלָמָא לְהַנִּי קִטְלִי לִי הַנִּי, סְבָרִי אֲנִי עַדִּיפֵנּוּ
דִּיתְבִּינֵן לְעִיל וְכוּ'. אֵי יְהִיבְנָא לְהַנִּי וְכוּ' אֲנִי עַדִּיפֵנּוּ דְאֲנִי קִשִּׁישִׁי וְכוּ'. כִּי
יֵשׁ בְּכָל אֶחָד חֲסָרוֹן וּמַעֲלָה, כִּי בְּנֵי הַנְּעוּרִים שִׁישׁ לָהֶם עִזּוֹת גְּדוֹל מְאֹד
וְקוֹפְצִים מְאֹד לְבַזּוֹת אֶת הַיִּשְׂרָאֵלִים הָאֵמֶתִים. אֲבָל גַּם יֵשׁ בָּהֶם מִצַּד אֶחָד
מַעֲלָה, מַחֲמַת שֶׁעֵדִין הֵם בְּנֵי הַנְּעוּרִים וְלֹא הַזְּקֵנִים עֵדִין בְּדַרְכֵיהֶם וְדַעְתָּם
הָרָעָה, עַל כֵּן הִיָּה אֲפָשָׁר לְדַבֵּר עִמָּהֶם לְהַתּוֹכַח עִמָּהֶם לְנִצָּחַם לְהַשִּׁיבם אֶל
הָאֵמֶת, כְּמוֹ שֶׁכְּתַב אֲדָמוּ"ר זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה שֶׁבְּנֵי הַנְּעוּרִים בְּקַל לְהַשִּׁיב
אוֹתָם יוֹתֵר מִהַזְּקֵנִים, כְּמוֹ שֶׁכְּתַב עַל פְּסוּק תְּעִיתִי כְּשֶׁה אֹבֵד בְּסִימֹן רו,
עֵין שָׁם. אֲבָל הַזְּקֵנִים יוֹשְׁבִים מְלַמְטָה, וְאֶף-עַל-פִּי שֶׁהֵם שׁוֹתְקִים וְנִרְאִים
שְׂאִינָם חֲפָצִים בְּמַחְלֻקָּת אֲבָל הֵם אֵינָם מְנִיחִים לְהַפְּךָ דַּעַת בְּנֵי הַנְּעוּרִים
אֶל הָאֵמֶת לְאֵמֶתוֹ, כִּי כֶּבֶד נִשְׁתַּרְשׁוּ בְּדַעְתָּם הַנְּבֻכָה. וְכֵן בְּאֲפֹן אֶחָד יְכוּלִים
לְדַבֵּר עִם הַזְּקֵנִים יוֹתֵר מַחֲמַת שֶׁאֵין לָהֶם רְתִיחַת הַדְּמִים כֹּל כֶּךָ וּמוֹדִים
שֶׁאֵין רְאוּי לְהַחְזִיק בְּמַחְלֻקָּת עַל-כֹּל-פְּנִים, אֲבָל אִזּוֹ יִקְפְּצוּ בְּנֵי הַנְּעוּרִים
וְעִיזוּ פְּנִיָּהֶם וַיֹּאמְרוּ שְׂאִינָם מְשִׁיחִים עַל הַזְּקֵנִים שְׂאִינָם חֲפָצִים
בְּמַחְלֻקָּת כִּי אֲנַחְנוּ מְלַעִיל וְכוּ'. וְזֶהוּ אֵי יְהִיבְנָא שְׁלָמָא לְהַנִּי קִטְלִי לִי הַנִּי
וְכוּ'. אֵי יְהִיבְנָא לְהַנִּי קִטְלִי לִי הַנִּי וְכַנִּ"ל, שְׂאֵם יִנְצַח אֶת אֵלוֹ יִקְפְּצוּ אֵלוֹ

וְאִם יִנָּצַח אֱלֹהֵי יִקְפָּצוּ אֱלֹהֵי וְכַנְיָ"ל. אָמַר שְׁלֹמֹה לְכוּ. שְׁאֵמַר שְׁיֵשׁ לוֹ כַּח
לַעֲשׂוֹת שְׁלוֹם עִם כָּל־עַם הַנְּעָרִים וְהַזְּקֵנִים. דְּהֵינּוּ שְׁיִנָּצַח אֶת כָּל־עַם. כִּי
הַנְּצַחֵן שֶׁל הַצְּדִיק הָאֵמֶת הוּא בְּחִינַת שְׁלוֹם, כִּי אֵינוֹ חֹפֵץ בְּשׁוּם נִצְחוֹן כִּי-
אִם לְגַלוֹת הָאֵמֶת לַעֲשׂוֹת לָהֶם טוֹבָה נִצְחִיית, וְעַל-כֵּן הַצְּדִיק נִקְרָא אִישׁ
שְׁלוֹם בְּחִינַת אֲנִי שְׁלוֹם. כִּי עֵקֶר הַשְׁלוֹם הוּא כְּשֶׁמֶהֲפָכִין דַּעַת הָאָדָם אֶל
הָאֵמֶת בְּחִינַת הָאֵמֶת וְהַשְׁלוֹם אֶהְבּוּ, כִּי לְהִיפֹךְ חֶסֶד וְשְׁלוֹם אֵין זֶה שְׁלוֹם,
הֵינּוּ אִם יִרְצוּ חֶסֶד וְשְׁלוֹם שְׁיִסְכִּי הָאֵמֶת אֶל הַשְּׂקָר אֵין זֶה שְׁלוֹם, כִּי
קוֹשֵׁטָא קָאִי וְשִׁפְתַּי אֵמֶת תִּכּוֹן לַעַד, וְאִי אֶפְשָׁר שְׁיִתְהַפֵּךְ הָאֵמֶת אֶל הַשְּׂקָר.
וְעַל-כֵּן כְּתִיב, אֵין שְׁלוֹם אָמַר ה' לְרָשָׁעִים, כִּי כָל זְמַן שֶׁהֵם רָשָׁעִים וְנוֹטִים
אֲחֵר הַשְּׂקָר אִי אֶפְשָׁר לְהִיֹּת עִמָּהֶם בְּשְׁלוֹם, כִּי הָאֵמֶת לֹא יִתְבַטֵּל לְעוֹלָם
כַּנְיָ"ל. וְעַל-כֵּן הַצְּדִיק כְּשֶׁמִּנְצַח אֶת הַחוֹלְקִים וְהַמְתַּנַּגְּדִים אֶל הָאֵמֶת זֶהוּ
עֵקֶר הַשְׁלוֹם כַּנְיָ"ל. וְזֶהוּ שְׁאֵמַר לָהֶם שְׁלֹמֹה לְכוּ, דְּהֵינּוּ שֶׁהוּא יָכוֹל לְנָצַח
כָּל־עַם לְהַפְּכֵם אֶל הָאֵמֶת שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת שְׁלוֹם, כִּי אֶף-עַל-פִּי שְׁיִוָּשְׁבִים יִנּוּקֵי
מִלְּעִיל וְסָבִי מִתְתַּאֲי שְׁעַל-יָדֵי-זֶה אִי אֶפְשָׁר לְהַתְּנַכֵּחַ עִמָּהֶם וְכַנְיָ"ל, אֶף-עַל-
פִּי-כֵן יֵשׁ כַּח בְּהַצְּדִיק הַגָּדוֹל לְהַכְּנִיעַם וּלְנָצַח שְׁנֵיהֶם יַחַד. כִּי כָּבֵד הַפֶּה
סַנְדְּלוֹ שְׁנֵי פְעָמִים, שְׁפִשֵׁט אֶת עַצְמוֹ מִהַגּוֹף בְּזַכּוּת אֲחֵר זַכּוּת, עַל-כֵּן יֵשׁ לוֹ
כַּח לְנָצַח שְׁנֵיהֶם יַחַד הַנְּעָרִים וְהַזְּקֵנִים, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת שְׁלֹמֹה לְכוּ, וְכַנְיָ"ל:

אָמְרוּ לִיה, מֵאִי עֲבִידְתֶּיךָ, אָמַר לָהּ, חֲכִימָא דִּיהוּדָאִי אָנָּה, שֶׁהַשֵּׁיב לָהֶם
שֶׁהוּא חָכֵם יְהוּדִי שֶׁכָּל חֲכָמָתוֹ הוּא רַק חֲכָמוֹת הַיְהוּדוֹת, שֶׁהִיא חֲכָמָה
תְּכִלִיתִית, כִּי אֵין לוֹ שׁוּם חֲכָמָה שֶׁל הַבַּל הֵן חֲכָמוֹת חִיצוֹנִיּוֹת שֶׁל
פִּילוֹסוֹפִיָּא מִמֶּשׁ, הֵן חֲכָמוֹת הָעוֹלָם, רַק כָּל חֲכָמָתוֹ הִיא חֲכָמָה יְהוּדִית
אִיךָ לְהַשִּׁיג אֶת הַתְּכִלִית הַנְּצַחִי שְׁעוֹסְקִין בָּזֶה יִשְׂרָאֵל, שְׁעַל כֵּן נֶאֱמַר
עֲלֵיהֶם רַק עִם חָכֵם וְנִבּוֹן הַגּוֹי הַגָּדוֹל הַזֶּה, אָבֵל הַמּוֹן עִם יָכוֹל לְהִיֹּת
שְׁמִתְעַרֵּב בְּחֲכָמָתוֹ אִיזָה חֲכָמָה שֶׁל חוּץ, אָבֵל אָנָּה חֲכִימָא דִּיהוּדָאִי שֶׁכָּל
חֲכָמָתִי הִיא רַק חֲכָמַת הַיְהוּדוֹת לֹא זֹלָת. אֲתַאֲי לְמַגְמַר חֲכָמָה מְנִיכּוּ, כִּי
אֲנִי חֲזַק בְּדַעְתִּי שֶׁאֲנִי יָכוֹל לְקַבֵּל חֲכָמָה גַּם מֵכֶם. כִּי בְּאֵמֶת מִי שֶׁהוּא חָכֵם
אֲמַתִּי יָכוֹל לְקַבֵּל חֲכָמָה וּרְמִזִּים לְהַתְּקַרֵּב לָהּ יִתְבַּרְךָ אֶפְלוֹ מִתְקַרֵּף
הַסְטֵרָא-אֲחֵרָא וּמְחַכְמֵי אַמוֹת-הָעוֹלָם, כִּי בְּכָל מְקוֹם יֵשׁ בְּהַעֲלֵם אִיזָה
טוֹב בְּבְחִינַת בְּכָל מְקוֹם מוֹקֵטָר וּמוֹנֵשׁ לְשָׁמַי, רַק שְׂאָר בְּנֵי אָדָם אֲסוּרִים
לְסַכֵּן עַצְמוֹן לְכַנֵּס לְשֵׁם שְׁלֹא יִהְיֶה נִלְכָּד שֵׁם חֶסֶד וְשְׁלוֹם, אָבֵל הַצְּדִיק יָכוֹל
לְקַבֵּל חֲכָמָה גַּם מֵהֶם, בְּבְחִינַת אִיזָהוּ חָכֵם הַלּוֹמֵד מִכָּל אָדָם וְכוּ'. וְזֶהוּ
אֲתַאֲי לְמַגְמַר חֲכָמָה מְנִיכּוּ, כִּי אֲנִי יָכוֹל לְקַבֵּל חֲכָמָה גַּם מֵכֶם כַּנְיָ"ל. וְעַל-
כֵּן אָמְרוּ לוֹ, אִי הָכִי נִבְעֵי מִנֶּךָ. וְהַקְּשׁוּ הַמְּפָרְשִׁים מֵאִי אִי הָכִי אֲדַרְבָּא הֲלֹא
הוּא אָמַר שְׁבָא לְלַמֵּד מֵהֶם, אִיךָ עַל-פִּי הַנְיָ"ל נִתְבָּאֵר הַיֵּטֵב, כִּי הֵבִינוּ שְׁמָה
שְׁאֵמַר אֲתַאֲי לְמַגְמַר חֲכָמָה מְנִיכּוּ לֹא הָיָה מְחַמַּת קִטְנוּתוֹ נִגְדָם אֲדַרְבָּא
בָּזֶה גִלְהָה גְדֵל חֲזָקוֹ בְּחֲכָמָתוֹ הָאֲמַתִּית שֶׁהוּא חֲזַק בְּחֲכָמָתוֹ כָּל-כָּף עַד
שְׁאֵינוֹ מִתְנַרָּא שְׁיִלְכָּד בְּשִׁטוּתֵיהֶם, רַק יָכוֹל לְקַבֵּל חֲכָמָה גַּם מֵהֶם כַּנְיָ"ל,
עַל-כֵּן שְׁפִיר אָמְרוּ לִיה, אִי הָכִי שְׁאֵתָה חָכֵם כָּל-כָּף נִבְעֵי מִנֶּךָ, אָמַר לָהּ,
לְחַיִּי, אִי זָכִיתוּ לִי כָּל דְּבַעִית עֲבִידוֹ וְכוּ', אִי זָכִינוּ לְכוּ אֲכָלוּ נַהֲמָא גַּבְאִי
דִּידִי בְּסַפְנֵתָא. זֶה בְּחִינַת אִם רָעֵב שׁוֹנֵאֵף הָאֲכִילָהּ לָחֶם, וְדָרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ
זְכוּרִים לְבִרְכָה, לְחַמוֹ שֶׁל תּוֹרָה. הֵינּוּ שְׁאֵנִי רוֹצֵה לְהַטִּיב לָכֶם אִם אֲנִצַּח
אֲתָכֶם שְׁתֵּאֲכְלוּ אֲצִלִּי מִלָּחֶם חַדוּשֵׁי תוֹרָתִי בְּסַפְיֵתָא שֶׁהוּא בְּחִינַת כָּל־

הַתּוֹרָה, וּבְזֶה יִהְיֶה לָהֶם נִסְיוֹן אִם יִרְצוּ יָשׁוּבוּ אֶל הָאֱמֶת, שְׁבִזָּה חֲפָץ
הַצַּדִּיק הָאֱמֶת מְאֹד, וְאִם לֹא יִתְקַיֵּם בָּהֶם סוֹף הַמִּקְרָא, כִּי גַחְלִים אֵתָהּ
חֹתְמָה עַל רֹאשׁוֹ וְכוּ':

אות ט

וְהִנֵּה כָּל הַשְּׂאֵלוֹת שֶׁלָּהֶם וַתְּשׁוּבוֹת רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן חֲנַנְיָא, כְּבָר גְּלַה אֲדַמּוּ"ר
זְכוּרֵנוּ לְבָרְכָה נִפְלְאוֹת הַסּוּדוֹת שֶׁבָּהֶם בְּדַרְכּוֹ הַנּוֹרָא כַּנְדָּפֶס כְּבָר בְּסִפְרוֹ
הַקְדוֹשׁ, אֲדָּ מְקוֹם הַנִּיחַ לִי הַסִּפּוּר שֶׁמִּקְדָּם הַשְּׂאֵלוֹת וְאַחֲרָיו, וְגַם בִּי
שְׂאֵלוֹת וְכוּ"ל, וְאֲנִי עָנִי וְאֶבְיֹן אֵלֶּךְ בְּעַקְבוֹתָיו לְבִאֲרָם כִּפִּי עֲנִיּוֹת דַּעֲתִי
כִּי־ד הִי הַטּוֹבָה עָלַי:

גְּמָרָא:

גְּבִרָא דְאֹזְיָא וְטָרִיף. מַאי חֲזוּ דְהֵדַר אֹזְיָא, אָמַר לְהוּ גְּבִרָא לְאֲגָמָא קָטַל
קָמָא טִינָא וְלֹא מְצִי בִי קָטִיל וּמְנַח עָלֶיהָ עַד דְּמַתְרַמִּי לִיה אִינְשָׁא דְמִידְלִי
לִיה:

רִשְׁיִי:

דְּאֹזְיָא וְטָרִיף. שֶׁהֲלוֹה מְעוֹת לְחֻבְרוֹ וְלֹא נִפְרַע מִמֶּנּוּ כִּי-אִם בְּקוֹשֵׁי שְׁטָרֵף
לְקוּחוֹת, מַאי חֲזִי דְהֵדַר אֹזְיָא. לְאַחֲרֵינִי וְלֹא נִתְיַסֵּר מִן הָרֵאשׁוֹן, לְאֲגָמָא.
יַעַר, קָטַל קָמָא טִינָא. חֲתַף חֲבִילָה רֵאשׁוֹנָה וְלֹא מְצִי בֵּיה לְהַרְיֵמוֹ עַל
שְׁכָמוֹ, הֵדַר קָטַל וּמְנַח עָלֶיהָ. הוֹאִיל וְצָרִיף סִיּוּעַ לְאַחֲרֵים, עַד דְּמַתְרַמִּי
אִינְשָׁא וּמִידְלִי לִיה. וְהֵאִי נָמִי הוֹאִיל וְהַפְסִיד בְּאֲמָנָה רֵאשׁוֹנָה חוּזַר וּמִאֲמִין
לְאַחֲרֵים עַד שֶׁמִּזְדוּג לֹא אָדָם נֶאֱמָן וּמִשְׁתַּכֵּר בּוֹ:

גְּבִרָא דְאֹזְיָא וְטָרִיף מַאי חֲזִי דְהֵדַר אֹזְיָא. כִּי יָדוּעַ שֶׁעֶקֶר עֲלִית כָּל
הַתְּפִלוֹת וְהַתּוֹרוֹת וְהַמְצוּוֹת הַכֹּל נַעֲשֶׂה רַק עַל-יְדֵי צַדִּיק הָאֱמֶת, כַּמְבֹאֵר
בְּדַבְרֵיו זְכוּרֵנוּ לְבָרְכָה כַּמָּה פְּעָמִים, וְעַל-כֵּן כָּל סְמִיכְתָּנוּ וְתַקּוּתָנוּ הִיא
עָלָיו, כִּי אֶפְלוּ מִי שֶׁעוֹסֵק בְּתוֹרָה וּמְצוּוֹת, אִינּוּ יָכוֹל לְהַעֲלוֹת עֲבוֹדָתוֹ
לְמְקוֹם הַצָּרִיף כִּי-אִם עַל-יְדֵי הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב בְּהַתּוֹרָה פְּתַח
רַבִּי שְׁמַעוֹן (סִימָן ס), שֵׁישׁ שֶׁעוֹסֵק בְּתוֹרָה וְעֲבוֹדָה וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן הוּא
בְּחִינַת שִׁינָה וְכוּ' וְצָרִיף הַצַּדִּיק לְעוֹרְרוֹ מִשְׁנָתוֹ וְכוּ'. וְכֵן אֶפְלוּ מִי שֶׁהוּא
בְּמִדְרָגָה הַתְּחִתּוֹנָה, אֶף-עַל-פִּי שְׂרוּאָה שֶׁקָּשָׂה לוֹ מְאֹד מְאֹד לְהַתְּפַלֵּל
וְאֶפְלוּ כְּשֶׁמִּתְחִיל לְהַתְּפַלֵּל אֵיזָה דְבוּר, עַל-פִּי רַב תִּיכֵף נִתְּבַלְבֵּל תְּפִלָּתוֹ
מְאֹד, אֶף-עַל-פִּי-כֵן צָרִיף לְהַתְּחַזֵּק לְהַתְּפַלֵּל יוֹתֵר, כִּי הַצַּדִּיק הָאֱמֶת מַעֲלָה
גַּם תְּפִלָּתוֹ הַמְּטַרְפֵּת וּמְבֹלְבֵּלָת. כִּי הַצַּדִּיק מַעֲלָה כָּל הַתְּפִלוֹת וְכוּ' כְּמוֹ

שְׁפִתוֹב בְּדַבְרֵי זְכוּרוֹנוֹ לְבִרְכָה כַּמָּה פְּעָמִים. וְזֶהוּ שֶׁשָּׂאֵלוּ, גִּבְרָא דְאוּזִיף, הֵינּוּ שְׁעוֹסֵק בְּתַפְלָה שֶׁהוּא נִקְרָא מַלְוָה, כְּמוֹ שֶׁפִּתּוּב בְּהַתּוֹרָה תִּקְעוּ א' בְּלִקּוּטֵי תַנּוּנָא (סִימָן א), כִּי כָּל כּוֹכְבָיָא לְוִין דָּא מִן דָּא וְכוּי עַד הַמְּלוּה הַגְּדוֹל שֶׁהוּא הַעוֹסֵק בְּתַפְלָה וְכוּי כְּמוֹ שֶׁמְבָאָר שָׁם, עֵינֵי שָׁם. וְכֵן כָּל עֲבוֹדוֹת שְׁעוֹבְדִין אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּבַחֲיַנַת הַלְוָאָה, כִּי שָׂכַר מַצָּוָה בְּהַאי עֲלָמָא לְכָא, רַק הַיּוֹם לַעֲשׂוֹתָם וּמַחֵר לְקַבֵּל שְׂכָרָם. נִמְצָא שֶׁהַעוֹבֵד אֶת ה' הוּא כְּמוֹ מַלְוָה אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַד שֶׁיִּקְבַּל שְׂכָרוֹ, וְכִמּוֹ שֶׁפִּתּוּב לַעֲנִין צְדָקָה, מַלְוָה ה' חוֹנֵן דָּל, וְכִמּוֹ כֵּן הוּא בְּשִׂאֲרֵי הַמַּצְוּוֹת. וְזֶהוּ שֶׁשָּׂאֵלוּ סָבִי דְבִי אֲתוּנָא, גִּבְרָא דְאוּזִיף שֶׁהוּא עוֹסֵק בְּתַפְלָה וְעוֹבֵדָה שֶׁהוּא בְּבַחֲיַנַת מַלְוָה כְּנִ"ל, וְטָרִיף דְּהֵינּוּ שְׂאֲחֵר-כֶּךָ מִתְּבַלְבֵּל מִזֶּה בְּבַחֲיַנַת טוֹרְפִין תְּפִלְתוֹ בְּפִנּוּי כְּמוֹ שֶׁמְצוּי הַרְבֵּה בְּרַב בְּנֵי-אָדָם, שֶׁאֶפְלוּ כְּשִׁמְכְרִיחִין אֶת עַצְמָם לְהַתְּפַלֵּל, אֵינָם יְכוּלִים לְהַתְּפַלֵּל רַק מְעַט וְאַחֲרֵי-כֵן מִתְּבַלְבְּלִים וְאֵינָם יְכוּלִים לְהַתְּפַלֵּל כָּלֵל. וְכִמּוֹ שֶׁאָמַר אֲדָמוּ"ר זְכוּרוֹנוֹ לְבִרְכָה שֶׁאֵין יְכוּלִים לְהַתְּפַלֵּל כִּי-אִם מְעַט כְּמוֹ שֶׁפִּתּוּב בְּמָקוֹם אַחֵר. מֵאִי חֲזִי דְהִדְרֵי אוּזִיף, שֶׁשָּׂאֵלוּ לָמָּה הוּא חוֹזֵר וּמִתְּפַלֵּל מֵאַחֵר שֶׁהוּא רוֹאֶה שֶׁאֵי אֶפְשָׁר לְהַתְּפַלֵּל בְּשִׁלְמוֹת שְׁתַּעֲלֶה תְּפִלְתוֹ מֵאַחֵר שֶׁרוֹאֶה שֶׁטוֹרְפִין תְּפִלְתוֹ וּמִתְּבַלְבֵּל הַרְבֵּה. כִּי הֵם, הֵינּוּ סָבִי דְבִי אֲתוּנָא, הֵיוּ רְשָׁעִים שֶׁשָּׂאֵלוּ זֹאת וּמִתְּנַגְדִים גְּדוֹלִים אֶל הַקֹּדֶשׁ, עַל-כֵּן רָצוּ לְהַשְׁלִיךְ אֶת הָאָדָם. וְהִקְשׂוּ מֵאַחֵר שֶׁרוֹאֶה שֶׁאֵינּוּ יְכוּלִים לְהַתְּפַלֵּל תְּפִלָּה שְׁלֵמָה שְׁתַּעֲלֶה לְמָקוֹם הָרְאוּי, לָמָּה מִתְּנַגֵּעַ לְהַתְּפַלֵּל יוֹתֵר. אָמַר לְהוּ, אִזְל גִּבְרָא לְאַגְמָא קִטְל טוּנָא קַמָּא לֹא מְצִי בֵיה וְכוּי. שֶׁהַשֵּׁיב לָהֶם, שֶׁגַּם הַעוֹסְקִים בְּתוֹרָה וּמַצְוּוֹת אֵי אֶפְשָׁר לָהֶם לְהַעֲלוֹת עֲבוֹדָתָם כִּי אִם עַל-יְדֵי הַצְּדִיק הָאֱמֶת שֶׁמַּעֲלֶה הַכֹּל, וְזֶה הַצְּדִיק מַעֲלֶה גַם כָּל הַתְּפִלוֹת הַמְּטַרְפוֹת, כִּי מְבַרֵר הַמְּעַט טוֹב שֶׁבָּהֶם מֵה שֶׁהוּא מִתְּנַגֵּעַ עַצְמוֹ לְהַתְּפַלֵּל מְעַט עַל-כָּל-פְּנִיָּם, הוּא מַעֲלֶה כָּל דְּבֹר וְדְבֹר וּבוֹנֶה מֵהֶם בְּנִינִים נִפְלְאִים. וְזֶהוּ שֶׁהַשֵּׁיב לָהֶם, אִזְל גִּבְרָא לְאַגְמָא, הֵינּוּ אַגְס מִים, כְּמוֹ שֶׁפִּרְשׁ רַש"י שָׁם, הֵינּוּ בַחֲיַנַת הַתּוֹרָה שֶׁהוּא בַחֲיַנַת מִים, בַּחֲיַנַת יֵשׁ מְדַבֵּר לְאַגְס מִים, שֶׁהוּא מְקוֹם יָשׁוּב וְכוּי. קִטְל טוּנָא קַמָּא, פִּרְשׁ רַש"י שְׁחֲתָךְ חֲבִילָה שֶׁל קִנִּים וְלֹא מְצִי בֵיה, וְאֵינּוּ יְכוּלִים לְהַעֲלוֹת וּלְהַגְבִּיחַ, קִטְל וּמִנַּח עֲלִיו, וּפִרְשׁ רַש"י הוֹאִיל וְצָרִיךְ סִיּוּעַ לְאַחֲרִים עַד דְּמִתְרַמִּי אֵינֶשׁ וּמְדַלִּי לִיה וְהַאי נְמִי וְכוּי. הֵינּוּ שֶׁהַשֵּׁיב לָהֶם הֲלֹא גַם הַעוֹסְקִים בְּתוֹרָה וּמַצְוּוֹת שְׁעוֹשִׂים חֲבִילוֹת חֲבִילוֹת שֶׁל מַצְוּוֹת, כִּי עוֹבְדֵי ה' הֵם בַּחֲיַנַת עוֹבְדִים בְּשִׁדְהָ הַעֲלִיוֹנָה, כְּמוֹ שֶׁפִּתּוּב לְעִבְדָה וּלְשִׁמְרָה, שֶׁדְּרָשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרוֹנָם לְבִרְכָה, לְעִבְדָה בְּפִקּוּדִין דְּעֵשָׂה וְכוּי, שֶׁהֵם בַּחֲיַנַת קוֹצְרִים בְּשִׁדְהָ הַעֲלִיוֹנָה וְעוֹשִׂים אֲגוּדוֹת אֲגוּדוֹת חֲבִילוֹת חֲבִילוֹת שֶׁל תּוֹרָה וּמַצְוּוֹת, וּמַעֲלִים אוֹתָם לְמָקוֹם שֶׁצָּרִיכִין בְּבַחֲיַנַת בֵּא יְבֵא בְרָנָה נוֹשֵׂא אֱלוּמוֹתָיו, וְכִמּוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרוֹנָם לְבִרְכָה עַל הַפְּסוּק עֵינִיךְ בְּשִׁדְהָ אֲשֶׁר יִקְצוּרוּן, שֶׁהַקְּצִירָה הוּא בַּחֲיַנַת תְּכֵלִית הַעֲבוֹדָה וְכוּי הֵינּוּ שֶׁגַם הַהוֹלְכִין בְּמִימֵי הַתּוֹרָה וְעוֹשִׂין חֲבִילוֹת חֲבִילוֹת שֶׁל מַצְוּוֹת, גַּם הֵם אֵינָם יְכוּלִים לְהַעֲלוֹת עֲבוֹדָתָם מֵעַצְמָם, כִּי קִטְל טוּנָא קַמָּא, שְׁחֲתָךְ חֲבִילָה הֲרֵאשׁוּנָה שֶׁל תּוֹרָה וּמַצְוּוֹת וְלֹא מְצִי בֵיה לְהַרְיֵמוֹ וּלְהַעֲלוֹתוֹ לְמָקוֹם הַצָּרִיךְ, הִדְרֵי קִטְל וּמִנַּח עֲלִיו עַד דְּמִתְרַמִּי אֵינֶשׁ דְּמְדַלִּי לִיה. הֵינּוּ מֵאַחֵר שֶׁצָּרִיךְ סִיּוּעַ לְאַחֲרִים הוּא עוֹסֵק עוֹד בְּתוֹרָה וּמַצְוּוֹת עַד דְּמִתְרַמִּי אֵינֶשׁ דְּמְדַלִּי לִיה דְּהֵינּוּ הַצְּדִיק הָאֱמֶת

שְׁיָכוֹל לְהַגְבִּיחַ הַכֹּל, כְּמוֹ כֵן הָאֵי דְאוֹזִיף וְטָרִיף, שֶׁהִתְפַּלֵּל וְאַחַר-כֵּן אֵינוֹ יָכוֹל לְהִתְפַּלֵּל וְטָרְפוֹ תִּפְלָתוֹ בְּפָנָיו, אֶף-עַל-פִּי-כֵן צָרִיךְ לְהִתְחַזֵּק לְהִתְפַּלֵּל יוֹתֵר וְיוֹתֵר כֹּל יָמָיו, כִּי הַצָּדִיק יִגְבִּיחַ וַיַּעֲלֶה הַכֹּל, אֲדַרְבָּא הוּא צָרִיךְ לְהִתְחַזֵּק יוֹתֵר וְיוֹתֵר לְהִתְפַּלֵּל כְּדֵי שְׁיַעֲוֹרֵר הַצָּדִיק בְּרַחֲמָיו לְהַעֲלוֹת תִּפְלָתוֹ, כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַש"י עַל פִּי פְּשׁוּטוֹ לְעִנְיַן הַחֲבִילוֹת שֶׁל קִנְיִם, שֶׁמֵּאַחַר שֶׁצָּרִיךְ סִיּוּעַ לְאַחֲרִים עַל-כֵּן הוּא חוֹתֵף עוֹד עַד דְּמִתְרַמֵּי אֵינֶשׁ דְּמַדְלִי לִיה. כִּי יָכוֹל לְהִיטֵב שֶׁבְּשִׁבִיל חֲבִילָה אַחַת לֹא יָבֵא אִישׁ לְסִיעַ לוֹ לְטָרַח עֲצָמוֹ לְהַגְבִּיחַ לוֹ בְּשִׁבִיל דְּבַר מַעֲט כְּזֶה, עַל-כֵּן חוֹתֵף עוֹד חֲבִילוֹת שְׂאֵז יִתְעוֹרֵר יוֹתֵר הָאִישׁ לְהַגְבִּיחַ וּלְהַעֲלוֹת הַחֲבִילוֹת, כִּי יֵשׁ בָּהֶם כְּדָאֵי לְטָרַח עֲבוּרִם. כְּמוֹ כֵן הוּא לְעִנְיַן עֲבוּדַת ה', שֶׁאֲדַרְבָּא מֵאַחַר שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לְהַעֲלוֹת עֲבוּדָתוֹ וְתִפְלָתוֹ בְּעֲצָמוֹ, צָרִיךְ לְטָרַח הַרְבֵּה לְהִתְפַּלֵּל עוֹד יוֹתֵר וְיוֹתֵר. וְכֵן אֶפְלוּ הָעוֹבֵד ה' צָרִיךְ לְטָרַח לַעֲשׂוֹת עוֹד חֲבִילוֹת חֲבִילוֹת שֶׁל תּוֹרָה וּמִצְוֹת לְעֶסֶק בָּהֶם הַרְבֵּה עַד דְּמִתְרַמֵּי אֵינֶשׁ דְּמַדְלִי לִיה, עַד שֶׁיָּבֹא הַצָּדִיק הָאֵמֶת שְׁיִגְבִיחַ הַכֹּל וְכַנ"ל:

אות י

וְזֶה בְּחִינַת חֲלוּם פְּרָעָה, שֶׁרָאָה שְׁבַע(?) פְּרוֹת הַטּוֹבוֹת, שֶׁהֵם בְּחִינַת הַטּוֹב, בְּחִינַת תִּפְלָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, וַיִּשְׁלַמְהָ פָּרִים שֶׁפְּתִינוּ (כְּמוֹבָא בְּדַבְּרֵי זְכָרוֹנוֹ לְבָרְכָה בְּסִימָן נָה לְעִנְיַן פְּרָה אֲדָמָה, שֶׁהִיא בְּחִינַת תִּפְלָה, עֵין שָׁם), וְהִיא כְּלוּלָה מְשֻׁבַּע, בְּחִינַת שְׁבַע בְּיוֹם הַלְּלִיתִיךָ. וְאַחַר-כֵּן רָאָה שְׁבַע פְּרוֹת אַחֲרוֹת רְעוֹת מְאֹד וְכוּ', שֶׁהֵם בְּחִינַת הָרַע הַגְּמוּר שֶׁמִּתְגַּבֵּר כְּנֶגֶד הַתִּפְלָה הַטּוֹבָה שֶׁזָּהוּ בְּחִינַת גִּבְרָא דְאוֹזִיף וְטָרִיף הַנִּי"ל כַּנ"ל, שֶׁמִּתְגַּבֵּר הָרַע עַל הַטּוֹב, בְּבְחִינַת וַתְּבוֹאֵנָה אֶל קַרְבְּנָה וְלֹא נוֹדַע כִּי בָּאוּ אֶל קַרְבְּנָה, כְּאֵלוֹ לֹא הָיָה טוֹב כָּלֵל כְּאֵלוֹ לֹא הִתְפַּלֵּל כָּלֵל. וְאַחַר-כֵּן רָאָה עוֹד הַפְּעַם שְׁחוּזָרִין וְעוֹלִין שְׁבַע שְׁבָלִים טוֹבוֹת, שֶׁהֵם בְּחִינַת הַטּוֹב, בְּחִינַת תִּפְלָה שֶׁהִיא בְּחִינַת שִׁיחַ הַשָּׂדֶה, בְּחִינַת וַיֵּצֵא יִצְחָק לְשׁוּחַ בְּשָׂדֶה, כְּמוֹבָא בְּהַתּוֹרָה וַיֹּאמֶר בּוֹעֵז אֶל רוֹת, שְׁעַל-יְדֵי הַתִּפְלָה מְלַקְטִין צְמָחִים נִפְלְאִים בְּשָׂדֶה הָעֲלִיוֹנָה. וְאַחַר-כֵּן חֲזְרוּ וְעָלוּ שְׁבַע שְׁבָלִים רְעוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת הָרַע שְׁחֲזַר וְהִתְגַּבֵּר כְּנֶגֶד הַטּוֹב כְּנֶגֶד הַתִּפְלָה, וְעַל-כֵּן נִתְפַּלֵּא מְאֹד עַל זֶה מָה זֹאת, בְּחִינַת וְאֵין פּוֹתֵר אוֹתָם לְפָרְעָה. שֶׁהָיָה קָשָׁה לוֹ קָשִׁיא הַנִּי"ל, מֵאֵי חֲזִי דְהַדְרֵר אוֹזִיף, לָמָּה חוֹזְרִים וּמִתְגַּבְּרִים פְּעַם אַחַר פְּעַם לְעוֹרֵר הַטּוֹב וּלְהִתְפַּלֵּל מֵאַחַר שְׁרוּאִין שֶׁמִּתְגַּבֵּר כְּנֶגֶד־בְּכָל פְּעַם רַע כְּזֶה שְׁרוּצָה לְהַשְׁפִּיחַ הַכֹּל כַּנ"ל. וּמִתְחַלְקָה הַמְּשִׁיל הַטּוֹב וְהָרַע בְּשְׁבַע פְּרוֹת טוֹבוֹת וְרְעוֹת וְאַחַר-כֵּן בְּשְׁבָלִים, כִּי יָדוּעַ שְׂאֵין הַטּוֹב וְהָרַע מִתְעוֹרֵר בְּכָל פְּעַם בְּבְחִינָה אַחַת, כִּי הַטּוֹב שֶׁהוּא בְּחִינַת הַתִּפְלָה כְּלוּל מִכָּל הַבְּחִינּוֹת מְדוּמָם צוּמַח חַי מְדַבֵּר, שֶׁהֵם בְּחִינַת אַרְבַּע יְסוּדוֹת אֵשׁ רוּחַ מִים עָפָר, שֶׁשָּׂרָשָׁם ד' אוֹתִיוֹת הַשֵּׁם, שֶׁמִּשָּׁם נִמְשָׁכִין כָּל

העולמות וכל הטוב שבהן, ולעמית זה הרע שבהן, וכשהטוב מתעורר לפעמים הוא טוב שהוא בבחינת שבע פרות טובות בבחינת חי, ולפעמים בבחינת צומח בבחינת שבליים וכן הרע פנגדו. וכאשר מרגיש כל אחד בנפשו שאין הטוב והרע שזה בכל פעם, והתקון על כל זה הוא בבחינת פתרון יוסף, שאמר שהכל תלוי בהצדיק האמת, בבחינת ירא פרעה איש נבון וחכם שהוא יתקן כל זה בבחינת עד דאתי אינש דמדלי ליה פני"ל, שהוא בבחינת יוסף הצדיק בעצמו, בבחינת אין נבון וחכם כמוך, שהוא יודע לתקן את כל אחד שיקבץ את הטוב שבבחינת השנים הטובות, דהינו בעת שנתעורר הטוב שיחזק את עצמו לחטף טוב תפלה ותורה וכל מה שיוכל כל ימי חייו, כדי שיהיה לו האכל לפקדון אחר-כך כדי שיוכל להחיות נפשו בו עד שיזכה להתגבר בשלמות עד ישקיף וירא ה' משמים וירחם עליו ויוציאו מבחינת גלות מצרים לגמרי ויזכה לטוב גמור בשלמות, שהוא בבחינת קבלת התורה ולקימה תמיד לעולם, אמן:

אות יא

ועתה נבוא לבאר עוד מאמר אחד מה שלא זכינו לשמע ממנו זכרוננו לברכה בעצמו פני"ל, והוא:

גמרא:

אית לן ריחיא דתבירא חיטא שקיל פסקא מנה שדאי להו אמר פריכו לי מנה גרדי ואיחיטה, אמרי ומי יכול למיכרך גרדי מריחיא, אמר להו ומי איכא דחיטא ריחיא:

רש"י:

חיטה. תפור אותה, פריכו לי גרדי מנה. הוציאו לי ממנה חוטים פדרך הנשים שמוציאין חוטין מן הבגד ותופרים אותו בהן:

ריחיא דתבירא, זה בבחינת אמונת חכמים שנשברה, פי ריחיא הוא בבחינת אמונת חכמים, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה על פסוק ובטלו הטוחנות, אלו המשניות הגדולות, פגון משנת בר קפרא וכו', פמובא בפרוש רש"י שם בקהלת. וכן אמרו רבותינו זכרונם לברכה, למה נמשלו דברי תורה פרחים, מה רחים אינן בטלות אף תלמידים אינן בטלין מן התורה לעולם. נמצא שרחים הוא בבחינת החכמים האמתיים העוסקים לברר כל ההלכות שהם תורה שבעל-פה שהם המשניות הגדולות, לדחות הפסולת שהם בבחינת סובין ומורסן ולברר ההלכה על

בוריה שְׁהִיא בְּחִינַת קִמְח וְסוּלַת. וְשָׂאֲלוּ אֵלּוּ הַסְּבִי דְּבִי אֶתוֹנָא, רִיחֵיָא דְּתַבִּירָא, כְּשֶׁנֶּשְׁבְּרָה אֲמוּנַת חֲכָמִים דְּהֵינּוּ כְּשֶׁנוֹפְלִים מֵאֲמוּנַת חֲכָמִים בְּמֵאֵי חֵיטָה לָּהּ, בְּמֵאֵי חוּזְרִין וְתוֹפְרִין וּמְחַבְרִין וּמְתַקְנִים אוֹתָהּ. כִּי הִיָּה קֶשֶׁה לָּהֶם אֵיךְ אֶפְשֶׁר לְהַעֲלוֹת הָאֲמוּנָה, כִּי הֵם רְחוּקִים מֵאֲמוּנָה מְאֹד. שְׁקִיל פְּסָקָא מְנָה שְׂדָא לְהוּ אֲמַר לְהוּ כְּרִיכוּ לִי גְרָדִי מְנָה וְאִיחֵיטָה. כִּי בְּאֲמַת עֲלִית הָאֲמוּנָה הוּא דְּבַר פְּלָא, וְעַל-כֵּן נִקְרָא עֲנִין זֶה פְּלָא, כְּמוֹ שְׂפָתוֹב, אוֹדָה שְׂמֵךְ כִּי עֲשִׂית פְּלָא עֲצוֹת מְרַחֵק אֲמוּנָה אֲמֹן. כִּי קֶשֶׁה הַדְּבָר לְהַבִּין בְּשִׁכְל, אֵיךְ אֶפְשֶׁר לְהַעֲלוֹת הָאֲמוּנָה עַל-יְדֵי אֵיזָה עֲצָה, כִּי מֵאַחַר שְׂאִין לוֹ אֲמוּנָה, אִם-כֵּן לֹא יֵאֱמִין חֵס וְשְׁלוֹם גַּם בְּהַעֲצָה, כְּמוֹ לְמִשְׁל בְּהַתוֹרָה הַזֹּאת שְׂמֵבָאָר עֲצָה לְאֲמוּנַת חֲכָמִים עַל-יְדֵי נָדָר, אֵיךְ מִי שְׂנִפֵּל מֵאֲמוּנַת חֲכָמִים לְגַמְרִי בּוֹדָאֵי לֹא תוֹעִיל(!) לוֹ עֲצָה הַזֹּאת, כִּי אֵינּוּ מֵאֱמִין גַּם בְּהַעֲצָה עֲצָמָה וְלֹא יַעֲשֶׂה הַעֲצָה, מֵאַחַר שְׂאִינוּ מֵאֱמִין בָּהּ, וְאִם כֵּן אֵיךְ אֶפְשֶׁר לְרַפְּאוֹת וּלְחַבֵּר שְׁבִירַת אֲמוּנָתוֹ, וְכֵן בְּמִקּוֹמוֹת אַחֵרִים מְבַאָּרִים עוֹד עֲצוֹת לְהַעֲלוֹת הָאֲמוּנָה כְּגוֹן לְלַמֵּד פּוֹסֵק אוֹ לְדַבֵּר הָאֲמוּנָה בְּפִיו, וּבּוֹדָאֵי לְמִי שְׂאִין לוֹ אֲמוּנָה כָּלֵל חֵס וְשְׁלוֹם אֵין מוֹעִיל שׁוּם עֲצָה מֵאַחַר שְׂאִינוּ מֵאֱמִין בְּהַעֲצָה עֲצָמָה. אֵיךְ בְּאֲמַת יִשְׂרָאֵל עִם קְדוּשָׁה הֵם מֵאֱמִינִים בְּנֵי מֵאֱמִינִים וְשָׂרְשָׁם אֲמוּנָה, עַל-כֵּן אֶפְלוּ כְּשֶׁנוֹפֵל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל חֵס וְשְׁלוֹם מֵאֲמוּנָה, בּוֹדָאֵי עֲדִין נִשְׂאָר בּוֹ אֵיזָה נְקוּדָה מֵאֲמוּנָה, רַק שְׁהָאֲמוּנָה בְּקִטְנוֹת גְּדוֹל בְּבְחִינַת שְׁבִירָה, אֲבָל אֶף-עַל-פִּי-כֵן עַל-כָּל-פְּנִים יֵשׁ בּוֹ אֵיזָה נְקוּדָה טוֹבָה מֵהָאֲמוּנָה. כִּי זֶהוּ בְּעֲצָמוֹ מַה שְׁהַצְטַעַר שְׂנִפֵּל מֵאֲמוּנָה זֶהוּ בְּעֲצָמוֹ אֲמוּנָה, כִּי בְּפְנִימִיּוֹת לְבָבוֹ מִבֵּין מְרַחֵק קִדְשֵׁי אֲמוּנַת יִשְׂרָאֵל שְׂיֵשׁ יַחִיד קִדְמוֹן מְנַהֵיג וּמוֹשֵׁל וּמְשַׁגֵּיחַ וְכוּ' וְיֵשׁ לוֹ צְדִיקִים גְּדוֹלִים וְנוֹרָאִים שְׂמִכְרִין אוֹתוֹ וְתַבְרָךְ, שְׂכַל תַּקּוּנָתוֹ לְנִצָּח עַל יָדָם, רַק אֵינּוּ מְרַגִּישׁ הָאֲמוּנָה בְּהַתְּגַלוֹת בְּשִׁלְמוֹת, וְעַל-כֵּן מוֹעִיל לוֹ עֲצָה, כְּגוֹן לְנָדָר נָדָר וְכוּ', כִּי תִיכֵף שְׂאוּמְרִים לוֹ אֵיזָה עֲצָה טוֹבָה לְאֲמוּנָה הוּא חוֹטְפָה כְּמוֹ אֲבֹן טוֹב, מֵאַחַר שְׂעֲדִין יֵשׁ בְּפְנִימִיּוֹתוֹ נְקוּדַת הָאֲמוּנָה וּמְתַגַּעֵגַע בְּאֲמַת לְהַשְׁלִים וּלְהַעֲלוֹת הָאֲמוּנָה הַנְּפוּלָה וְהַשְּׁבוּרָה. אֲבָל הַעֲפוּיִים בְּפִרְט הַחֲכָמִים בְּחֻכְמוֹת חִיצוֹנִיּוֹת שְׁהֵם רְחוּקִים מֵאֲמוּנָה לְגַמְרִי בְּפִרְט מֵאֲמוּנַת חֲכָמִים, וְכֵן הַחֲכָמִים בְּעֵינֵיהֶם אֶף-עַל-פִּי שְׁהֵם מְבַנִּי יִשְׂרָאֵל, אֲבָל קִלְקְלוּ מַעֲשֵׂיהֶם מְאֹד עַד שְׁנַתְּרַחֲקוּ מֵאֲמוּנַת חֲכָמִים לְגַמְרִי, בּוֹדָאֵי קֶשֶׁה לָּהֶם לְתַקֵּן שְׁבִירַת אֲמוּנָתָם מֵאַחַר שְׂאִינָם מֵאֱמִינִים בְּהַחֲכָמִים כָּלֵל, וּבְעֲצוֹתֵיהֶם הַקְּדוּשׁוֹת. וְזֶה בְּחִינַת שְׂקֵל פְּסָקָא וְשְׂדָא לְהוּ, שְׂנִטְל חֲתִיכַת אֲבֹן מֵהַרְחִים וְהַשְּׁלִיךְ לְפְנֵיהֶם וְאֲמַר לְהוּ כְּרִיכוּ לִי גְרָדִי מְנָה, שְׂיִמְשִׁיכוּ חוּטִים מִמְּנָה לְתַפֵּר הַרְחִיִּים. הֵינּוּ שְׁהַשִּׁיב שְׁנוּטְלִים אֵיזָה חֲתִיכָה מֵהַרְחִיִּים הַשְּׁבוּרִים בְּעֲצָמָם וּמוֹשְׁכִין מִמְּנָה חוּטִים לְתַפֵּר הַרְחִיִּים, דְּהֵינּוּ שְׂאֶף-עַל-פִּי שְׁהָאֲמוּנַת חֲכָמִים נִשְׁבְּרָה אֲצֻלָּם, נוֹטְלִים אֵיזָה עֲצָה מִדְּבָרֵי אֵלוֹ הַחֲכָמִים עֲצָמָם שְׂנִשְׁבְּרָה אֲמוּנָתָם אֲצֻלוֹ, כְּגוֹן לְנָדָר אֵיזָהוּ נָדָר וְכוּ', וְעַל-יְדֵי-זֶה יִתְקַן הָאֲמוּנָה, וְזֶהוּ בְּחִינַת כְּרִיכוּ לִי גְרָדִי מְנָה וּפְרִשׁ רִשְׁיִי, חוּטִים. זֶה בְּחִינַת אֲמוּנָה שְׂתְלוּיָה בְּפָה בְּבְחִינַת כְּחוּט הַשְּׂנִי שְׂפָתוֹתֵיךְ, בְּחִינַת אוֹדֵיעַ אֲמוּנָתְךָ בְּפִי, וְזֶה בְּחִינַת תַּקּוּת חוּט הַשְּׂנִי, כִּי אֲמוּנָה הִיא עֶקֶר הַתַּקּוּה לְנִצָּח, בְּחִינַת וְיֵשׁ תַּקּוּה לְאַחֲרִיתֵךְ, כִּי אֲמוּנָה הִיא אַחֲרִית הַיָּמִים, כְּמוֹבָא בְּדְבָרֵי זְכוּרָנוּ לְבִרְכָה בְּמִקּוֹם אַחֵר, וְאִזּוֹ יִזְכֶּה לְהַכְּלִיל

באורות השלשה אבות שהם יסוד ושרש אמונת ישראל, שהוא בחינת והחוט המשלש לא במהרה ינתק, שאז בודאי לא במהרה ינתק ויפל מאמונה, רק יהיה חזק באמונתו לנצח. נמצא שהשיב להם שאף-על-פי שנפל מאמונת חכמים שהוא העקר כולל האמונה הקדושה, כי הם ממשיכים לנו האמונה הקדושה בשלמות, כי בלא אמונת חכמים אמתיים גם אמונתו בה' יתברך אינה בשלמות כידוע, ואפלו אם נפל מאמונת חכמים, אפשר לו לתקן על-ידי האמונה השבורה בעצמה, מאחר שעל-כל-פנים עדין נשאר בו איזה נקודות טובות מהאמונה השבורה, על-כן יכול לקח דבור מדבריהם הקדושים דהינו איזה עצה מדבריהם שעל-ידי-זה יחזור ויתקן האמונה. וזה בחינת אודה שמד כי עשית פלא עצות מרחק אמונה אמן, לשון כפול אמונה אמן, הינו מי שיש בו עדין איזה נקודת האמונה, הוא יכול לחזור ולתקן ולהעלות האמונה על-ידי העצות הנפלאות מאד שהם בחינת עצות מרחק, שבאים ממקום רחוק ועליון ונורא מאד, בחינת ממרחק תביא לחמה. כי עצות הצדיקים הגדולים בפרט העצות בענין האמונה הקדושה באים מרחק מאד, משכליות עליונים גבוהים ועצומים מאד, שהם נמשכים מעולמות עליונים מאד הרחוקים מאד מזה העולם, וזהו עצות מרחק אמונה אמן, שעל-ידי נקודת האמונה שנשאר אצלו עדין שעל-ידי-זה מתגבר לקיים עצתם על-ידי-זה זוכה לאמונה שלמה בחינת אמונה אמן וכנ"ל. אבל מי שנפל אל חכמות חיצוניות עד שאינו מאמין כלל, אף גם הוא מתלוצץ מהחזקים באמונת חכמים בודאי קשה לתקן שבירת אמונתו, ועל-כן באמת שאלו אותו מיד, ומי יכול למכרד גרדי מריחא, איך אפשר להמשיך חוטים מאבו, הינו איך אפשר להמשיך אמונה הקדושה שהוא חוט השני מחתיכת אבן של הרחיים, כי אין להם אמונה בהעצה בעצמה וכנ"ל. השיב להם, ומי איכא דחיטא ריחא, שבאמת אי אפשר לתקן האמונה השבורה לאנשים כאלו, כי מי שאינו יכול למשך חוטים מחתיכת אבן מהרחיים, דהינו לקיים העצות של הצדיקים, אף-על-פי שנשברה אמונתם אצלו וכנ"ל, הוא אינו יכול בודאי לתפר הרחיים השבורה, לתקן האמונה הנפולה, מאחר שאינו מאמין בהעצה בעצמה וכנ"ל:

כי באמת האמונה נקראת אבן, בחינת אבן מאסו הבונים היתה לראש פנה, אבל אף-על-פי שנקראת אבן מחמת שצריכין להיות חזק בהאמונה כמו אבן חזק, בבחינת אני חומה שישאל מתפארין בעצמן שהם חזקים באמונתם כחומת אבנים, אף-על-פי-כן אינה אבן קשה ממש שאין בו שום לחלוחית חס ושלום, אדרבא היא בבחינת אבן טוב, בחינת אבנא טבא דכלילא מכל גונין וכל מיני השפעות וברכות נמשכין מאבן טוב הנה, כי היא בחינת באר מים חיים וכו', כי אמונה הוא מקור הברכות וההשפעות, ועל-כן על-ידי חתיכת אבן מרחיים השבורה, דהינו על-ידי איזה עצה מדבריהם הקדושים של החכמים האמתיים יכולים להמשיך ממנה חוטים לתקן האמונה וכנ"ל. אבל אצלם, הינו אצל החולקים, היא כמו אבן קשה ממש. על-כן שאלו, ומי יכול למיכרד גרדי מריחא וכנ"ל. ועל-כן באמת השיב להם, ומי איכא דחיטא ריחא, כי בודאי לאנשים כאלו אי אפשר לתקן ולחבר האמונה וכנ"ל:

וְזֶהוּ בְּחִינַת אֲשֶׁר שִׁבְרַת וְשִׁמְתָם בְּאֶרֶץ וְאָמְרוּ חֲכָמֵנוּ זְכוּרֵנוּם לְבָרְכָהּ, לוחות וְשִׁבְרֵי לוחות מְנַחִים בְּאֶרֶץ. הֵינּוּ עַל-יְדֵי בְּחִינַת שִׁבְרֵי לוחות בְּחִינַת אֲמוּנָה הַשְּׁבוּרָה, עַל-יְדֵי-זֶה בְּעֶצְמָה חִזָּר וְנִתְתַקֵּן הָאֲמוּנָה מִחֲדָשׁ שֶׁהֵם בְּחִינַת הלוחות שְׁנִיּוֹת, בְּבְחִינַת שְׁקָל פְּסָקָא שְׂדָא לְהוּ וְכוּ', כִּי עַל-יְדֵי שְׁנִשְׂאָר בּוֹ אֵינָה נִקְוֶדָה מִהָאֲמוּנָה הַשְּׁבוּרָה עַל-יְדֵי-זֶה מְקִיָּם הָעֶצָה שֶׁל חֲכָמִים שְׁנִשְׂבְּרָה אֲמוּנָתָם אֲצֵלוּ וְחוֹזֵר וּמִתְקַן הָאֲמוּנָה שֶׁהִיא בְּחִינַת קִבְלַת לוחות שְׁנִיּוֹת. כִּי כָּל קִבְלַת הַתּוֹרָה עוֹמֶדֶת עַל אֲמוּנָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, כָּל מִצְוֹתַיִךְ אֲמוּנָה, וְכְמוֹ שֶׁכָּתוּב, בְּאֵל חִבְקוּק וְהֶעֱמִידוּ עַל אֲמוּנָה וְכוּ' הֵינּוּ כְּנ"ל:

אות יב

עֲתָה נְבוֹא לְבַאֵר בְּעֶזְרַתוֹ הַגְּדוֹלָה יִתְבַּרְךָ אֵת סוּף הַסְּפִיּוֹר שֶׁל הַסְּבִי דְבִי אֲתוּנָא, וְזֶה לְשׁוֹן הַגְּמָרָא שֶׁם (אַחַר הַשְּׁאֵלוֹת וְהַתְּשׁוּבוֹת שֶׁהִיא בִּינְיָהֶם עַד שְׁנִצָּחֶם בְּכֻלָּם):

גְּמָרָא:

אֵייתִינְהוּ כָּל חַד וְחַד כִּי חֲזִי שְׁתִּין בְּסִתְרָקִי סִבְר כְּלָהוּ חֲבָרָאִי לְהַכִּי אֲתוּ, אָמַר לְהוּ לְסַפּוּנָאִי שְׂרִי סְפִינְתָךְ בְּהַדִּי דְאֲתוּ אֵייתִי עֶפֶר מִעַפְרִייהוּ כִּי מְטָא לְבִי בְלוּעֵי אֵית בֵּיה תְּלַת צוּלְמִין חַד מְטִי יְדִיה אֲרִישִׁיה וְחַד מְטִי אֲלִיבָא וּבִתְרָא דְכְּלָהוּ מַחְוֵי בְּיָדִיה לְאַחֻרִיה, שְׁקַל כּוּזָא דְמִיָּא מִבִּי בְלוּעֵי כִּי אֲתָא אוֹקְמִינְהוּ קַמִּי קִיסָר וְחֲזִינְהוּ דְהוּ מְעַנּו אָמַר לִיה לֹאוּ הֵי אֵינְהוּ שְׁקַל מִעַפְרִיהוּ שְׂדָא עֲלִייהוּ אֲקִשִׁי לְאַפִּי מְלָכָא אָמַר לִיה כָּל דְּבַעִית עֶבֶיד לְהוּ, אֵייתִי הִנְהוּ מִיָּא דְאֲתִי מִבִּי בְלוּעֵי שְׁדִינְהוּ בְּתִיגְרָא אָמַר לְהוּ מְלִיוְהוּ לְהֵאִי וְאִיזְלוּ לְכוּ מְלוּ שְׁדוּ בֵּיה קַמָּא קַמָּא הִוָּה קָא בְּלַע לְהוּ עַד דְּשְׁמִיט כְּתַפְיִיהוּ וְכָלוּ וְאִזִּיל. עַד כֵּן לְשׁוֹן הַגְּמָרָא:

רְש"י:

אֵייתִינְהוּ לְמִיכָל בְּסִפִּינְתָא הוּאִיל וְזָכִינְהוּ. וְהִיא מְבִיא כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּפִנֵּי עֲצָמוֹ וּמְכַנִּיסוּ בְּחֶדֶר, וְכִי חֲזָא שְׁתִּין בִּיסְתְּרָקָא. סִבְר כָּל חֲבָרִי לְחֶדֶר זֶה יְבוֹאוּ, אָמַר לִיה רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ לְסַפּוּנָא. רַב הַחוּבֵל, שְׂרִי סְפִינְתָךְ. הַתֵּר סְפִינְתָךְ וְלָךְ, לְבִי בְלוּעֵי. מִים שְׁבָאוּ קִינּוּס שְׁבוּלְעִין כָּל מִים שְׁנוּפְלִין בּוֹ וּמְבִיאִין אוֹתוֹ עַד הַתְּהוֹם וּפּוֹלְטוֹת אוֹתוֹן כְּדִכְתִּיב וְהִים אֵינְנוּ מְלֵא, דְהוּ מְעַנּוּ. מְעוּנִים וּשְׁפִלִים שְׁלֹא הִיוּ בְּאַרְצָם, אֲקִשׁוּ. הַעִיזוּ פְּנִיָּהֶם וְדָבְרוּ קִשׁוֹת אֵת הַמְּלָךְ כְּשֶׁהֲרִיחוּ אֵת רִיחַ אֲרָצָם. וְהִיוּ סְבוּרִים לְהִיּוֹת קְרוּב לְאַרְצָם,

בְּתִיגְרָא. בְּכָלִי, לְשׁוֹן אַחַר, בְּתִיגְרָא, בְּחֻבִּיּוֹת, דְּשָׁמַיִט כְּתַפְיִיהוּ. נִשְׁמָטוּ
פְּרָקִי שְׁכָמָם, וְכָלוּ וְאָזוּלוּ. כָּלוּ וְהִלְכוּ לְאַבְדּוֹן :

הֵינּוּ לְאַחַר שְׁנִצְחָם בְּכָל הַטְּעָנוֹת, הֵבִיא אוֹתָם לְתוֹךְ סְפִינָתוֹ שֶׁהוּא בְּחִינַת
הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה כְּנִ"ל, וְהֵבִיא לְכָל אֶחָד לְבֵית מִיחָד מֵהַשְּׁתֵּי בְּתֵי
שְׁבַסְפִינָה, שְׁמָסַר לְכָל אֶחָד תּוֹרָה וְהִלְכוֹת מִיחָדוֹת כְּפִי הַשִּׁיף לָהֶם, כְּפִי
מֵה שֶׁהֵבִין מִחַ וְדַעַת שֶׁל כָּל אֶחָד בֶּן מָסַר לְכָל אֶחָד חֲדוּשֵׁי תּוֹרָה מִיחָדוֹת,
כְּדִי לְנִסּוֹתָם אִם יִשׁוּבוּ אֶל הָאֱמֶת, כִּי חֲזִי שְׁתֵּי בְּסִתְרֵי סִבָּר כְּלָהוּ
חֲבָרָאֵי לְהֵכָא אֲתוּ. הֵינּוּ כְּשֶׁנִּכְנַס כָּל אֶחָד מֵאלוֹ הַחֲכָמִים לְבֵית תּוֹרָתוֹ,
וְרָאָה תּוֹרָה נִפְלְאָה כְּזֹאת וְרָאָה שֶׁם שְׁתֵּי בְּסִתְרֵי, הֵינּוּ כְּפִסְאוֹת בְּחִינַת
תְּפִלָּה, שְׂרָאָה שֶׁם חֲדוּשׁ כְּזֶה שֶׁלֹּא הָיָה מְעוּלָם שֵׁישׁ אֲצֵל כָּל תּוֹרָה תְּפִלוֹת
הַרְבֵּה נִפְלְאוֹת וְנוֹרָאוֹת מְאֹד מְאֹד שֶׁיִּכְוֹלִין לִפְעֹל עַל יָדָם כָּל מֵה שֶׁצָּרִיכִין
אִם יַעֲסֻקוּ בָּהֶם כָּל יְמֵיהֶם בְּאֱמֶת. וְאִז נִתְפְּלָא כָּל אֶחָד וְאֶחָד מְאֹד, וְאָמַר
כְּלָא חֲבָרָאֵי לְהֵכָא אֲתוּ. שְׁכָל הַחֲבָרִים שֶׁהֵם כָּל הַחֲכָמִים רְאוּי לָהֶם לְבוֹא
לְכָאן. כִּי בְּוֹדָאֵי רְאוּי שְׁכָל הַחֲבָרִים יְבוֹאוּ לְכָאן וְיִפְרִיּוּ הָאֱמֶת לְאֲמִתּוֹ,
וְאִף-עַל-פִּי שְׂדֵבְרִים אֵלוּ שְׂדֵבְרוּ הֵם בְּוֹדָאֵי אֱמֶת וְיִצִּיב וְנִכּוֹן וְכוּ', אֲבָל אִף-
עַל-פִּי-כֵן גַּם דְּבוּרִים אֵלוּ הֵם בְּעֵצַת הַיֵּצֶר-הָרָע הַרוֹצֵה לְהַרְחִיקָם מֵהָאֱמֶת
בְּכָל מִינֵי תַחְבּוּלוֹת, כִּי הוֹלֵךְ בְּעַרְמוּמִיּוֹת עֲצוּם מְאֹד מְאֹד עִם כָּל אֶחָד,
וְכִידוּעַ שִׁיחָה זֹאת אֲצִלְנוּ שְׁלַפְעָמִים כְּשִׁיפְקַח עֵינּוּ שֶׁל אֶחָד וְרוֹאֵה נִפְלְאוֹת
אֲמִתּוֹת הָאֱמֶת שֶׁל הַצְּדִיקִים הָאֲמִתִּיִּים, הוּא מִמֵּתִין עֲדוּן עַד שִׁישׁוּבוּ כָּל
הָעוֹלָם אֶל הָאֱמֶת וְיִתְקַרְבוּ כָּלָם אֵלֵיהֶם וְאִז לֹא יִהְיֶה לוֹ שׁוּם פְּחִיתוּת
כְּבוֹד כְּשִׁינְרָצָה לְהִתְקַרֵּב, וְאִז דִּיקָא יִתְקַרֵּב הוּא גַּם כֵּן. וּבְאֱמֶת לֹא כְּדָהּ הִיא
הַמְּדָה, כִּי אֲדַרְבָּא זֶהוּ עֵקֶר הַנְּסִיוֹן שֶׁלּוֹ שִׁינְרָצָה דִּיקָא בְּעַת שֶׁהָאֱמֶת
נִשְׁלַךְ אֲרָצָה וְיִרְאֵי חֲטָא נִמְאָסִים, כְּמוֹ עֵכָשׁוּ בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבֵּים, כְּמוֹ
שְׁכַתוֹב, מִי גַר אֲתָךְ בְּעִנְיֹתָךְ וְכוּ'. כִּי אֵין מְקַבְּלִים גְּרִים לִימּוֹת הַמְּשִׁיחַ
וְכְמוֹ שְׁכַתוֹב בְּסִימָן רַמ בְּשִׁיחַת הַר"ן עַל פְּסוּק וַיֵּשֶׁב יַעֲקֹב וְכוּ'. וְעַל כֵּן מִי
שֶׁפְּקַח הַשֵּׁם אֶת עֵינָיו וְרוֹאֵה מְעַט אֲמִתּוֹת הָאֱמֶת שֶׁל חֲדוּשֵׁי תּוֹרָה כְּאֵלוּ
וְכוּ' רְאוּי לוֹ לְרוּץ בְּכָל כַּחוֹ אֵלֵיהֶם כְּבוֹרַח מִבְּאֵר שַׁחַת אֶל מְקוֹר מַיִם חַיִּים
נִצְחִיִּים. אִךְ דְּרָךְ הַרְחוּקִים מֵהָאֱמֶת מִחֲמַת הַתְּגַבְּרוֹת הַבְּלִי עוֹלָם הַזֶּה
וְטַרְדוֹתָיו וְתַאֲוֹתָיו וְכוּ' שְׁאֲפְלוּ כְּשֶׁמִּתְנוּצֵץ לָהֶם הָאֱמֶת, קֶשֶׁה לָהֶם
לְהִתְקַרֵּב מִחֲמַת שְׂרוּאִים שֶׁעֲדוּן שְׂאָר הַחֲשׁוּבִים אֵינָם מִתְקַרְבִּים, עַל כֵּן
הֵם יִרְאִים לְהִתְקַרֵּב שֶׁלֹּא יִהְיֶה לָהֶם פְּחִיתוּת כְּבוֹד. עַל כֵּן הֵם רוֹצִים
לְהִמָּתִין עַד שְׁכָלָם יִתְקַרְבוּ וְאִז יִתְקַרֵּב גַּם הוּא, כִּי אִז יִהְיֶה לוֹ כְּבוֹד
כְּשִׁינְרָצָה. וְזֶהוּ בְּחִינַת שְׂאָמַר כָּל אֶחָד, כְּלָהוּ חֲבָרָאֵי לְהֵכָא אֲתוּ, שְׂרָאוּי
שְׁכָל הַחֲבָרִים שֶׁהֵם הַחֲכָמִים הַחֲשׁוּבִים יְבוֹאוּ וְיִתְקַרְבוּ לְכָאן. וְכֵן אָמַר
כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵהֶם. כִּי כָּל אֶחָד בְּפִנֵּי עֲצוּמוֹ מְפִיר וּמִבֵּין הָאֱמֶת לְאֲמִתּוֹ,
אִךְ כָּל אֶחָד מִמֵּתִין עַד שֶׁהִכָּל יִתְקַרְבוּ, כְּדִי שֶׁלֹּא יִהְיֶה פְּחִיתוּת כְּבוֹד
וּבְזִיווֹן, וּבְאֱמֶת זֶהוּ עֵקֶר הַנְּסִיוֹן שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, כִּי צָרִיכִין לְהִתְקַרֵּב
דִּיקָא בְּעַת הַעֲנִיּוֹת וְהַשְּׁפָלוֹת שֶׁל כָּל יִשְׂרָאֵל וּבְפִרְטָה שֶׁל הַצְּדִיקִים
וְהַיִּשְׂרָאֵלִים הַיִּרְאִים הָאֲמִתִּיִּים, וְלִסְבֵּל דִּיקָא בְּזִיוּנוֹת וּשְׁפִיכוֹת דְּמַיִם וְכְנִ"ל,
כִּי כָּל אֶחָד יוֹדֵעַ בְּנַפְשׁוֹ מֵה שֶׁפָּגַם וְקִלְקַל מְעוּדוֹ, וּבְמֵה יִזְכֶּה לְהִתְקַרֵּב
לְאוֹרוֹת כְּאֵלוּ בְּלִי יְסוּרִים וּשְׁפִיכוֹת דְּמַיִם, עַל-כֵּן כָּל תְּקוּנוֹ כְּשִׁיעֵמַד
בְּנְסִיוֹן וְיִתְקַרֵּב עִתָּה דִּיקָא, אֲבָל אֵלוּ הַחֲכָמִים הַחִיצוֹנִיִּים לֹא יְכָלוּ לַעֲמֹד

בְּנִסְיוֹן, עַל כֵּן אָמַר כָּל אֶחָד כִּלְהוֹ חֲבֵרָאֵי לְהִכָּא (!) אַתּוּ, שְׂרָאוּי שְׂיָבֹאוּ כָּל
הָעוֹלָם לְכָאן, וְרָצָה כָּל אֶחָד לְהַמְתִּין עַד שְׂיָבֹאוּ וַיִּתְקַרְבוּ כָּל הָעוֹלָם וְאָז
יָשׁוּבוּ גַם הֵם כְּנִי"ל. וּבְאַמַּת לֹא כֵן הוּא וְכְנִי"ל, וְאָז אָמַר לִיָּה לְסַפּוֹנָאֵי, שְׂרִי
סְפִינְתָךְ, שְׂצוּהָ לְרַב הַחוּבֵל שְׂיֹלֵיךְ הַסְפִינָה, הִינּוּ אַחַר שְׂרָאָה שְׂעֵדִין אֵינָם
רוֹצִים לָשׁוּב, אַחַר שְׂנִסָּה אוֹתָם עוֹד לְהַטְעִימָם מִקְדָּשְׁתָּ עֲבוּדַת יִשְׂרָאֵל
אוּלַי יָשׁוּבוּ אֶל הָאֲמַת עַל-יְדֵי-זֶה, כִּי הַצְדִּיק הַגָּדוֹל הוּא רַחֲמָן גָּדוֹל מְאֹד
וּמְסַבֵּב בְּכַמָּה סְבוּבִים לְקֶרֶב הַכָּל אֶל הַתְּכֵלֶת הַטּוֹב, אַךְ שְׂאֲסוּר לִיקַח
מֵהֶם הַבְּחִירָה, כִּי כָּל הָעוֹלָמוֹת עוֹמְדִים עַל בְּחִירַת הָאָדָם כִּידוּעַ, עַל-כֵּן
הוּא מְסַבֵּב עִם כָּל אֶחָד בְּחֻכְמָתוֹ הַנִּפְלְאָה בְּאִפְּן שְׂיִגְלָה לוֹ וַיַּעוֹרְרוּ אֶל
הָאֲמַת, אַךְ אַף-עַל-פִּי-כֵן יִהְיֶה נִשְׂאָר לוֹ אֵיזָה נִסְיוֹן וּבְחִירָה. וְזֶהוּ בְּחִינַת
שְׂצוּהָ לְהוֹלִיךְ הַסְפִינָה שְׂתִשָּׂא אוֹתָם, זֶה בְּחִינַת מֶה שְׂלַפְעָמִים נוֹתְנִים
לְהָאָדָם הַתְּעוֹרְרוֹת מִלְּמַעְלָה לְבַד, שְׂמַתְעוֹרֵר פְּתָאוֹם לְעֲבוּדַת הַשֵּׁם, אֲבָל
הַכָּל מִלְּמַעְלָה, וְכָל זֶה לְעוֹרְרוֹ אֶל הָאֲמַת, וְאַחַר-כֵּן נוֹטְלִין זֹאת מִמֶּנּוּ
וּמְנִיחִין אוֹתוֹ עַל בְּחִירָתוֹ, כִּי מֵאַחַר שְׂטַעַם קִצַּת עֲבוּדַת הַשֵּׁם רָאוּי לוֹ עֲתָה
כְּשֶׁנִּסְתַּלַּק מִמֶּנּוּ הַתְּעוֹרְרוֹת מִלְּמַעְלָה הַנִּי"ל לְהַתְּעוֹרֵר עֲתָה מֵעֲצָמוֹ, וּמִי
שְׂחָס עַל עֲצָמוֹ בְּאַמַּת חוּזֵר אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל-יְדֵי-זֶה, אַךְ מִי שְׂאֵינּוּ רוֹצֶה
לְהַשְׁלִיךְ הַבְּלִיָּה תִּיכְף כְּשֶׁנִּסְתַּלַּק מִמֶּנּוּ הַתְּעוֹרְרוֹת וְתִאֲוֹתָיו חוּזְרִין עָלָיו,
הוּא חוּזֵר אֶל כְּסִילוֹת דַּעְתּוֹ וְחֻכְמוֹתָיו שֶׁל הַבַּל כִּידוּעַ כָּל זֶה בְּסִפְרֵי קִדְשׁ
וְכַמּוּבָא בְּשֵׁם הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב עַל-פְּסוּק וְהוּא יִנְהַגְנוּ עַל מוֹת, עֵין שֵׁם :

וְזֶהוּ בְּחִינַת מֶה שְׂנִהַג עִמָּהֶם רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן חֲנַנְיָא כְּשֶׂרָאָה שְׂעֵדִין הֵם קָשִׁי
עֶרְף לָשׁוּב רַק הֵם רוֹצִים לְהַמְתִּין עַד שְׂכָל הַחֲבֵרִים יָבֹאוּ לְכָאן וְכְנִי"ל, אַז
צָוָה שְׂתִשָּׂא הַסְפִינָה שֶׂהוּא הַתּוֹרָה אוֹתָם, דְּהִינּוּ שְׂיִגִיעַ עֲלֵיהֶם הַתְּעוֹרְרוֹת
מִלְּמַעְלָה מִהַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה וְהִיא תִשָּׂא אוֹתָם בְּעֲצָמָה אֵיזָה זְמַן וְאַחַר-
כֵּן אֲנִסָּה אוֹתָם וְנִרְאָה מֶה יִהְיֶה מֵהֶם, בְּהַדִּי דְאֲתִי אֵינִי עֶפֶר מֵעַפְרֵיהוּ.
עֶפֶר זֶה בְּחִינַת כָּל הַתְּאֻוֹת וְהַמְדוּת רְעוֹת שְׂכָלָם נִמְשָׁכִין מִהָאֲרַבַּע יְסוּדוֹת
וְעֶפֶר מֵאַנָּא דְכִלְהוֹ שְׂלַקַח וְהַצְנִיעַ תְּאֻוֹת הַגְּשָׁמִיּוֹת שְׂלָהֶם כִּדִּי לְנִסּוֹתָם
אַחַר-כֵּן בְּזֶה לְהִרְאוֹת שְׂכָל חֻכְמָתָם הוּא מִהַתְּאֻוֹת כְּנִי"ל, שְׂזֶה הָיָה עֶקֶר
הַיּוֹפּוֹת שְׂבִין רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן חֲנַנְיָא וְהַקִּיסָר כְּנִי"ל, וְזֶה בְּחִינַת וְנָחַשׁ עֶפֶר
לְחָמוֹ, שְׂחֻכְמוֹת חִיצוֹנִיּוֹת שֶׂהֶם בְּחִינַת נָחַשׁ כְּנִי"ל עֶפֶר לְחָמוֹ שְׂכָל אֲכִילָתוֹ
וְקִיּוּמוֹ נִמְשָׁד רַק עַל-יְדֵי עֶפֶר דְּהִינּוּ עַפְרִיּוֹת גְּשָׁמִיּוֹת הַתְּאֻוֹת רְעוֹת וְכְנִי"ל.
כִּי מְטָא לְבִי בְּלִיעִי, זֶה בְּחִינַת עֶקֶר הַתְּאֻוָּה רְעָה שְׂקִשָּׁה לְהוֹצִיא מִמֶּנָּה
בְּיוֹתֵר מִכָּל הַתְּאֻוֹת שֶׂהִיא תְּאֻוֹת מְמוֹן (כְּמוֹ שְׂכֶתוּב בְּהַמְעַשָּׂה שֶׁל הַבַּעַלִּי
תְּשׁוּבָה) שְׂנִקְרָא בִּי בְּלִיעִי, שְׂבּוֹלַע כָּל הַמִּיּוֹת שְׂבַעוֹלָם (כְּמוֹ שְׂפָרַשׁ רִשִּׁי
כְּפִי פְּשׁוּטוֹ), דְּהִינּוּ שְׂבּוֹלַע הַכָּל וְאֵין מְסַפִּיק לוֹ כָּל הַמְמוֹן שְׂבַעוֹלָם, כִּי כָּל
מֶה שְׂיֵישׁ לוֹ חִפָּץ יוֹתֵר וְכָל מֶה שֶׂהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ מְשַׁפִּיעַ לוֹ מְמוֹן נְבֻלַע אֲצִלוֹ
כְּאֵלוֹ לֹא הַרְוִיחַ כְּלוּם וְחִפָּץ יוֹתֵר וְיוֹתֵר. כִּי מִיָּם הוּא בְּחִינַת שְׂרָשׁ כָּל
הַשְּׂפָעוֹת וְהַעֲשִׂירוֹת שֶׂהַכָּל גָּדַל עַל-יְדֵי הַמִּיָּם וְכְמוֹ שְׂכֶתוּב בְּהַתּוֹרָה פְּתַח
רַבִּי שְׂמַעוֹן, וְעַל-כֵּן נִקְרָא תְּאֻוֹת מְמוֹן בִּי בְּלִיעִי כְּנִי"ל, וְגַם נִקְרָא בִּי בְּלִיעִי
כִּי הִיא בּוֹלַעַת אֶת רַב הָעוֹלָם בְּבְחִינַת נְבֻלָּעִים כְּשֶׂאוֹל חַיִּים, וְעַל-זֶה בְּקִשׁ
דָּוִד הַמְּלִיךְ עָלָיו-הַשְּׁלוֹם, וְאֵל תְּבַלְעֵנִי מְצוּלָה, כְּנִרְאָה בְּחוּשׁ שֶׂהַכָּל רָצִים
אַחַר הַמְמוֹן, כְּמוֹ שְׂכֶתוּב, כָּל גְּבַר אַחַר בָּעָוֹ וְאֵין שְׂמִים אֶל לְבָם סוֹפֵם
וְאַחֲרֵיתָם. וְזֶה כִּי מְטָא לְבִי בְּלִיעִי אֵינִי תֵּלַת צוּלְמִין, חַד מְטִי יָדָא

אָרִישָׁא וְחַד מְטִי אֲלָבָא וּבִתְרָא דְכֻלְהוּ מַחוּי בְּיָדֵיהּ לְאַחוּרָא. הֵינּוּ שְׂיֵשׁ שֵׁם בְּחִינַת שְׁלֹשָׁה עֲבוּדָה-זָרָה וּקְלָפוֹת שְׁמֵרְחֻקִין אֶת הָאָדָם מֵהֶשֶׁם יִתְבַרֵךְ, אַחַד מְגִיעַ אֵלָיו וּמְזִיקוֹ בְּרֵאשׁוֹ וְאַחַד בְּלִבּוֹ וְכוּ'. כִּי עֵקֶר עֲבוּדַת הַשֵּׁם תְּלוּיָהּ בְּהֵרָאשׁ וְהַלֵּב, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב, וְיִדְעַת הַיּוֹם וְהַשְּׁבוּת אֶל לְבָבָךְ, שְׁצָרִיכִין לְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ דְעַת אֲמַתִּי שְׂזָהוּ בְּחִינַת רֵאשׁ, הֵינּוּ לְתַקּוֹן הַדְּעַת שְׁבָרָאשׁ וְלְהַמְשִׁיךְ הַדְּעַת אֶל הַלֵּב, כְּדִי לְבַטֵּל חֲמַדַּת הַלֵּב שְׂיֵהִיָּהּ לְבוֹ בְּרִשׁוּתוֹ. וְאֵלּוֹ הַקְּלָפוֹת הַנִּי"ל הֵם בְּהִיפּוּף מְזָה, כִּי חַד מְטִי יָדִיהּ אָרִישָׁא, שְׁמִזִּיק לְהַדְּעַת שְׁבָרָאשׁ שְׂיִחְשֵׁב מַחְשְׁבוֹת רְעוּת שֶׁל מְמוֹן וְשְׂאָר תַּאֲוֹת, וְחַד מְטִי אֲלָבָא שְׁמִזִּיק לְהַלֵּב שְׂיִחְמַד כָּל הַתַּאֲוֹת רַחֲמֵנָא לְצֵלן, אַךְ אָף-עַל-פִּי-כֵן הָיָה אֲפֻשֶׁר שְׁנִשְׂאָר בּוֹ עֲדִין אֵיזָה נְקוּדָה טוֹבָה שְׁעַל-יְדֵי-זֶה יַחֲזֹר וְיִתְגַּבֵּר עַל תַּאֲוֹת הַלֵּב וְעַל הַמַּחְשְׁבוֹת שְׁבַמַּח, כִּי אָף-עַל-פִּי שְׁמַתְגַּבְּרִין עַל מַחְשְׁבֹתוֹ וְלִבּוֹ כְּמוֹ שְׁמַתְגַּבְּרִין עַל-יְדֵי ב' הַקְּלָפוֹת הַנִּי"ל, אָף-עַל-פִּי-כֵן פְּנִימִיּוֹת הַטּוֹב שֶׁבּוֹ הָיָה חוֹזֵר וּמַתְעוֹרֵר וּמַתְגַּבֵּר כְּנֶגְדָם, אִם הָיָה חֲזָק בְּדַעְתּוֹ לְבַלִּי לְהִיּוֹת נְסוּג אַחוֹר לְגַמְרֵי חֵס וְשְׁלוֹם, אֲבָל כְּנֶגֶד זֶה יֵשׁ עוֹד קְלָפָה הָאֲחֵרוֹנָה שְׁקֻשָּׁה מְכַלֵּם, שְׁמַשְׁלֵכַת אֶת הָאָדָם שְׂזָהוּ בְּחִינַת וּבִתְרָא דְכֻלְהוּ מַחוּי לְאַחוּרָא, שְׁהַקְּלָפָה הָאֲחֵרוֹנָה שְׁבָהֶם מְרָאָה(?) בְּיָדֵיהּ לְאַחוֹר, שְׁעוֹסְקַת לְהַשְׁלִיךְ אֶת הָאָדָם שְׂיַחֲזֹר לְאַחוּרָיו מֵהֶשֶׁם יִתְבַרֵךְ וְהַצְּדִיקִים בְּבְחִינַת נְזוּרוֹ אַחוֹר, כִּי אֹמֵר לוֹ, מַה לָּךְ לִיגַע עֲצָמָךְ אֲצֵל הַחֲסִידִים וְהִירָאִים הָאֲמַתִּיִּים מֵאַחַר שְׂאֵתָה אֲצֵלֶם זְמַן הַרְבֵּה וְעֲדִין כָּל הַמַּחְשְׁבוֹת רְעוּת וְתַאֲוֹת הַלֵּב בְּתַקְפָּם, וְלָמָּה אֵתָה מַתִּיגַע בְּחִנָּם, שׁוּב לְאַחוּרָךְ לְרוּץ אַחַר פְּרִנְסַתְךָ וְאַחַר הַמְמוֹן כְּשְׂאָר הָעוֹלָם. וּקְלָפָה זֹאת קֻשָּׁה מְכַלֵּם, כְּמַבְאָר אֲצִלְנוּ כְּמָה פְּעָמִים, שְׁכָל זְמַן שְׁהָאָדָם מַחֲזִיק אֶת עֲצָמוֹ אֵיךְ שֶׁהוּא, יֵשׁ לוֹ תַקְוָה, כִּי הֵתְקַרְבוּת לְבַד שְׁמַתְקַרֵּב לִירָאִים וּכְשָׂרִים זֶהוּ בְעֲצָמוֹ יָקָר, אֲפִלּוֹ אִם לֹא יִקְבֵּל שׁוּם קִדְשָׁה כָּלֵל, וְאֲפִלּוֹ אִם הוּא גְרוּעַ יוֹתֵר מִבְּתַחֲלָה. כִּי מִי יוֹדֵעַ מַה הָיָה מִמֶּנּוּ אִם לֹא הָיָה מַתְקַרֵּב כָּלֵל. כִּי בּוֹדָאִי אִם לֹא הָיָה מַתְקַרֵּב כָּלֵל הָיָה עוֹד גְרוּעַ יוֹתֵר וְיוֹתֵר. כִּי אֵין אָדָם יוֹדֵעַ מַה שְׂיַעֲבֹר עָלָיו כָּל יָמָיו, כִּי הָאוֹרֵב יוֹשֵׁב וְאוֹרֵב עָלָיו בְּכָל יוֹם וּבְכָל עֵת, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב, יֵאָרֵב בְּמַסְתֵּר וְכוּ', וּכְמוֹ שְׂאֲמָרוֹ רַבּוֹתֵינוּ זְכָרוֹנָם לְבִרְכָה, וְאֵל תַּאֲמִין בְּעֲצָמָךְ עַד יוֹם מוֹתְךָ, וּכְמַבְאָר אֲצִלְנוּ כְּמָה תּוֹרוֹת וְשִׂיחוֹת נִפְלְאוֹת אֲמַתִּיּוֹת בְּעֵינֵינוּ זֶה :

שְׁקַל כּוּזָא דְמִיָּא מְבִי בְלוּעִי, שְׁלַקַּח עִמּוֹ תַקְרָף הַתַּאֲוָה זֹאת שֶׁל מְמוֹן כְּדִי לְגַרְשֵׁם וְלְהַפִּילֵם אַחַר-כֵּן עַל-יְדֵי-זֶה אִם לֹא יִרְצוּ עֲדִין לְשׁוּב אֶל הָאֲמַת. כִּי אֵתָא אֹקְמִינְהוּ קָמִי קִיסָר וְחִזִּינְהוּ דְהוּוּ מְעַנּוֹ אֲמַר לִיהּ הִי אֲנָהּ, הֵינּוּ מַחֲמַת שְׁכָבָר נְכֻסָּו לְסַפִּינָה הַזֹּאת שְׁמַלְאָה תּוֹרָה וְתַפְלָה וְגַם צְוָה לְשִׂאֲיָנָם בְּבְחִינַת הַתְעוֹרְרוֹת מְלַעֲלָא, עַל-יְדֵי-זֶה נִשְׁתַּנּוּ פְּנִיָהֶם וְהָיוּ נִרְאִים מְעַנִּים וְשִׁפְלִים כְּדָרְךָ הִירָאִים וְהַכְּשָׂרִים, עַד שֶׁלֹּא הַפִּירָם, וְאֲמַר, לֹאוּ הֵינִי אֵינְהוּ, כִּי הִלֵּא הֵם מְעַנִּים בְּפְנִיָהֶם כְּכְשָׂרִים וִירָאִים אֲמַתִּיִּים. שְׁקַל מְעַפְרִיָהוּ, הֵינּוּ מֵהַתַּאֲוֹת רְעוּת שְׁלָהֶם שְׁנִקְרָאוּ עֶפֶר כְּנִי"ל. שְׂדָא עָלֵיהּ, שְׁהַשְׁלִיךְ עָלֵיהֶם רִיחַ עֶפְרוּרִיּוֹת תַּאֲוֹתֵיהֶם הָרָאשׁוֹנוֹת, וְתִיכְף כְּשֶׁהֲרִיחוּ תַּאֲוֹתֵיהֶם. אֲקֻשִׁי לְאֲפִי מְלָכָא, שְׁחֲזָרוּ לְקֻשְׁיוֹת עֲרָפָם וְעִזּוּתָם הָרַע, עַד שְׁהַעִיזוּ בְּפְנֵי הַמֶּלֶךְ, וְאֵז רָאוּ הַכָּל שְׁכָל חֲכָמָתָם מַחֲמַת תַּאֲוֹת, שְׁתִּיכְף כְּשֶׁהֲרִיחוּ תַּאֲוֹתָם הָרַעוֹת חֲזָרוּ לְדַעוֹתֵיהֶם הָרַעוֹת וְעִזּוּתָם הָרַע. אֲמַר

ליה, כֹּל דְּבַעִית עֲבִיד לְהוּ, אֵיתוּ הִנְהוּ מִיָּא דְּאָתוּ מִבֵּי בְּלוּעֵי שְׂדִינְהוּ
בְּתִיגְרָא, שְׂלֶקַח מִיָּם מִבֵּי בְּלוּעֵי, שֶׁהוּא בְּחִינַת תְּאֻנֹת מְמוֹן כְּנִ"ל, וְזֶהוּ
שְׂדִינְהוּ בְּתִיגְרָא לְשׁוֹן רִיב וְתִגְרָא, כִּי כֹל הָרִיב וּמְחֻלְקֵת הוּא עַל-יְדֵי תְּאֻנֹת
מְמוֹן, עַל-כֵּן נִקְרְאוּ אֲנָשֵׁי דְּמִיָּם, כִּי דְּמִיָּם תְּרִתֵּי מִשְׁמַע, כִּי עַל-יְדֵי הַמְּמוֹן
וְהַדְּמִיָּם בָּאִים כֹּל הָרִיב וּמְחֻלְקֵת וּשְׂפִיכוֹת דְּמִיָּם. אָמַר לְהוּ מְלִיּוּהוּ לְהֵאֵי
וְכוּ, הִינְנוּ שֶׁהַשְּׁלִיכְם וְהוֹרִידְם לְעַמְקַ מְצֻלַת יָם הַתְּאֻנָּה שֶׁל מְמוֹן שְׂדֵהוּ
עֵקֶר מְפֻלַת הַשׁוֹנְאִים, בְּבַחֲיִנַת וִיגְרֵשׁ מִפְּנֵיךָ אוֹיֵב וִיאֲמַר הַשְּׂמֵד, כְּמוֹ
שֶׁכְּתוּב בְּהַתּוֹרָה צוֹיֵת צָדֵק (סִימָן כג), שֶׁכְּשֶׁרוּצִין לְהַפִּיל אוֹיְבֵיו שֶׁל הַצַּדִּיק
מִשְׁלִיכִין אוֹתוֹ לְתְּאֻנֹת מְמוֹן שֶׁלֹּא יִסְפִּיק לוֹ לְעוֹלָם כֹּל מֵה שְׂיֵהִיָּה לוֹ, עַד
שֶׁהַמְּמוֹן יַעֲקֹר אוֹתוֹ וַיִּכְלֶה כֹּל יְמֵי חַיָּו, בְּבַחֲיִנַת וְעַפְרָ תֹאכַל כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ,
כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב שָׁם כֹּל זֶה בְּהַתּוֹרָה צוֹיֵת הַנִּ"ל. וְזֶהוּ שֶׁאָמַר לָהֶם, מְלִיּוּהוּ
לְהֵאֵי וְאִיזוּלוֹ לְכוּ, שְׂיִמְלְאוּ תְּאֻנֹתְם בְּמְמוֹן וְאִזּוּ יִלְכוּ לָהֶם. מְלוֹ שְׂדֵי בֵּיה
קָמָא קָמָא הוּי קָא בָּלַע לְהוּ, שֶׁכֹּל מֵה שֶׁהָרוּיחוּ וְהַשְּׁלִיכוּ לְתוֹךְ מִיָּמֵי
תְּאֻנֹתְם הָרַעָה, קָא בָּלַע לְהוּ בְּבַחֲיִנַת וְתַבְלַעְנָה וְכוּ' וְתַבְאֲנָה אֶל קַרְבְּנָה
וְלֹא נוֹדַע כִּי בָּאוּ אֶל קַרְבְּנָה וְכוּ'. מְלוֹ עַד דְּשָׁמִיט כְּתַפִּיּוּהוּ וְכָלוּ וְאִזּוּל,
שְׂיִגְעוּ כֹּל יְמֵיהֶם לְמִלְאוֹת תְּאֻנֹתְם בְּמְמוֹן עַד שֶׁנִּכְלוּ וְנִעְקְרוּ עַל-יְדֵי-זֶה
מִשְׂנֵי עוֹלְמוֹת רַחֲמָנָא לְצֻלָּן. וְכֹל זֶה עַל-יְדֵי שֶׁהָיוּ חֲכָמִים בְּעֵינֵיהֶם וְלֹא
הָיָה לָהֶם אֲמוּנַת חֲכָמִים. כִּי עֵקֶר תְּקוּן תְּאֻנֹת מְמוֹן הוּא עַל-יְדֵי הַצַּדִּיק,
בְּבַחֲיִנַת אֲלֵמְלֵא מִלְחָא לֹא הָיָה עֲלֵמָא יְכוֹל לְמַסְבֵּל מְרִירוּתָא. וְאָף-עַל-פִּי
שֶׁהַכֹּל מִשְׁקַעִים בְּמְמוֹן, יֵשׁ חֲלוּק גְּדוּל בֵּין הַמְּקוֹרְבִין לְצַדִּיקִים וְכַשְׂרִים
אֲמִתִּיִּים לְבֵין הַשְּׂאָר, כִּי כֹל אֶחָד כְּפִי רַחוּקוֹ מִצַּדִּיקִים מְכַל שֶׁכֵּן כְּשֹׁחֻלֵק
עֲלֵיהֶם כְּמוֹ כֵּן מִתְגַּבֵּר עָלָיו בְּיוֹתֵר תְּאֻנֹת מְמוֹן עַד שֶׁמְבַלִּית יְמֵי חַיָּו
וְעוֹקֶרֶת אוֹתוֹ רַחֲמָנָא לְצֻלָּן, וְכֹל אֶחָד כְּפִי הַתְּקַרְבוֹתוֹ לְצַדִּיקִים וְכַשְׂרִים
אֲמִתִּיִּים, כְּמוֹ כֵּן נִמְתַּק אֲצֻלוֹ מְרִירוּתָא דְּעֲלָמָא, שֶׁהוּא תְּאֻנֹת מְמוֹן, וְזוֹכָה
לְהִיּוֹת שְׂמִחַ בְּחֻלְקוֹ, כְּמַבְאָר כֹּל זֶה בְּהַתּוֹרָה צוֹיֵת צָדֵק הַנִּ"ל, עַיִן שָׁם :

כֹּל הַדְּבָרִים שֶׁרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן חֲנַנְיָא הִרְאָה לְהַחֲכָמִים בְּחֻכְמוֹת חִיצוֹנִיּוֹת
שֶׁכֹּל חֲכָמָתָם הוּא רַק מְחֻמַת תְּאֻנֹת וְכְנִ"ל, וּמְחֻמַת רַבּוּי תְּאֻנֹתָם בְּכֹל
הַתְּאֻנֹת וּבַפֶּרֶט בְּתְּאֻנֹת מְמוֹן מְחֻמַת זֶה אֵינָם רוֹצִים לְהוֹדוֹת עַל הָאֲמִתּוֹת
עַל גְּדוּל נִפְלְאוֹת אֲמִתַּת הַחֲכָמָה שֶׁל הַצַּדִּיק אֲמִתַּת הַהוֹלְכִים בְּתוֹרַת הַשֵּׁם
בְּאֲמִתּוֹת וְכְנִ"ל, וְכֵן הוּא בְּכֹל הַחֲכָמִים אֲפִלוּ מִיִּשְׂרָאֵל שֶׁלֹּא קִדְּשׁוּ אֶת עַצְמוֹן
עַדִּין בְּשִׁלְמוֹת וְאֵינָם רוֹצִים לְהַכְנִיעַ עַצְמוֹן לְחֻכְם הָאֲמִתּוֹת שֶׁהוּא זֶה שְׂיִצְא
מִכֹּל הַתְּאֻנֹת בְּשִׁלְמוֹת, שֶׁכֹּל סְבֻרוֹתֵיהֶם וְחֻכְמוֹתֵיהֶם בְּעֵנִין הַהִתְנַגְּדוֹת
וְהַמְחַלְקֵת עַל צַדִּיק הָאֲמִתּוֹת, הַכֹּל נִמְשָׁךְ מְחֻמַת תְּאֻנֹת מְחֻמַת שֶׁלֹּא זָכְכוּ
עַצְמוֹן מִכֹּל הַתְּאֻנֹת וּבַפֶּרֶט מִתְּאֻנֹת מְמוֹן וְכְנִ"ל, וְהִבֵּן הַיֵּטֵב :

וְזֶה בְּחִינַת חֲנֻכָּה שֶׁהוּא לְהַכְנִיעַ מַלְכוּת יוֹן הַרְשָׁעָה, חֲכָמֵי יוֹן שֶׁהֵם הַסָּבִי
דְּבִי אֲתוּנָא שֶׁהֵם עֶקֶר חֲכָמֵי יוֹן שֶׁעָמְדוּ עַל יִשְׂרָאֵל לְהַשְׁפִּיחַם תּוֹרַתְךָ וְכוּ',
וְהַפֶּל עַל-יְדֵי פָּגַם אֲמוּנַת חֲכָמִים. כִּי כָּל הָעוֹסְקִים בְּחֻמּוֹת חִיצוֹנִיּוֹת עֶקֶר
כְּפִירְתָם הוּא בְּאֲמוּנַת חֲכָמִים שֶׁהִיא בְּחִינַת תּוֹרָה שְׁבַע-פָּה, כִּי תּוֹרָה
שֶׁבְכָתֵב דְּהִינּוּ תַנ"ךְ הֵם לומְדִים קֶצֶת. וּבְאֵמֶת כְּשׁוֹפְרִים בְּתוֹרָה שְׁבַע-
פָּה וּבְאֲמוּנַת חֲכָמִים הֵם כּוֹפְרִים בְּתוֹרָה שֶׁבְכָתֵב גַּם-כֵּן, כִּי אֵין יוֹדְעִין דְּבַר
מִהַתּוֹרָה כִּי-אִם עַל-יְדֵי הַחֲכָמִים הָאֲמִתִּיִּים שֶׁפָּרְשׁוּ לָנוּ אֶת הַתּוֹרָה, אֲבָל
עֶקֶר כְּפִירְתָם הוּא בְּאֲמוּנַת חֲכָמִים, וְעַל-יְדֵי-זֶה רָצוּ לְהַשְׁפִּיחַ אֶת הַתּוֹרָה
לְגַמְרֵי, כִּי עַל-יְדֵי שֶׁאֵין מְאֲמִינִים בְּהַחֲכָמִים הָאֲמִתִּיִּים חֵס וְשָׁלוֹם נִשְׁכַּחַת
הַתּוֹרָה לְגַמְרֵי וְכוּ"ל, וְעַל-כֵּן כְּשֶׁהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ בְּרַחֲמָיו הַרְבִּים עָמַד לָנוּ בְּעַת
צְרוּתֵנוּ וְהַכְנִיעַ וְהַשְׁפִּיל אוֹתָם, קִבְּעוּ לָנוּ חֲכָמֵינוּ זְכוּרֵם לְבִרְכָה שְׁמוּנַת
יְמֵי חֲנֻכָּה אֱלוֹ, שֶׁהֵם בְּחִינַת חֲנֻכַּת הַבַּיִת-הַמְּקֻדָּשׁ. זֶה בְּחִינַת תִּקּוּן הַנֶּדֶר
שֶׁהוּא תִקּוּן אֲמוּנַת חֲכָמִים, כִּי כָּל הַנְּדָרִים וּנְדָבוֹת בְּאִים לְתוֹךְ הַבַּיִת-
הַמְּקֻדָּשׁ וְגַם בַּיִת-הַמְּקֻדָּשׁ בְּעֶצְמוֹ נִבְנָה עַל-יְדֵי נְדָרִים וּנְדָבוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל.
וְעַל-כֵּן שָׁם בְּבַיִת-הַמְּקֻדָּשׁ עֶקֶר תִּקּוּן אֲמוּנַת חֲכָמִים שֶׁהוּא בְּחִינַת תּוֹרָה
שְׁבַע-פָּה, כִּי שָׁם יָשְׁבוּ הַסַּנְהֶדְרֵי גְדוּלָה וּבְרָרוּ כָּל הַהֲלָכוֹת, וְעָלִיהֶם נֶאֱמַר,
לֹא תִסּוּר מִן הַדָּבָר אֲשֶׁר יִגִּידוּ לְךָ וְכוּ', שֶׁזֶהוּ עֶקֶר אֲמוּנַת חֲכָמִים, כְּמוֹבָא
זֶה הַפְּסוּק בְּהַתּוֹרָה שֶׁאֱלוֹ אֶת רִיב"ק הַנִּי"ל לְעַנּוֹן אֲמוּנַת חֲכָמִים, כִּי עֶקֶר
זֶה הַמְּקָרָא לֹא תִסּוּר וְכוּ' נֶאֱמַר עַל בַּיִת-הַמְּקֻדָּשׁ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּפְסוּק וְכוּ'
יִפְלֵא מִמֶּךָ דְּבַר וְכוּ' וְעִשִּׂיתָ עַל פִּי הַדָּבָר אֲשֶׁר יִגִּידוּ לְךָ מִן הַמָּקוֹם הַהוּא
וְכוּ' לֹא תִסּוּר מִן הַדָּבָר וְכוּ', כִּי בַיִת-הַמְּקֻדָּשׁ הוּא בְּחִינַת נֶדֶר, שֶׁעַל-יְדֵי
עֶקֶר תִּקּוּן אֲמוּנַת חֲכָמִים כְּנִי"ל, וְעַל-כֵּן לֹא הָיָה יָכוֹל דָּוִד לְמַצוֹא אֶת
מָקוֹם הַבַּיִת-הַמְּקֻדָּשׁ כִּי-אִם עַל-יְדֵי נֶדֶר, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב נִשְׁבַּע לַה' נֶדֶר
לְאֲבִיר יַעֲקֹב וְכוּ', עַד אֲמָצָא מָקוֹם לַה' וְכוּ', וְזֶה בְּחִינַת הַמְּשָׁכָן שֶׁצִּוָּה ה'
לַעֲשׂוֹת אַחַר חֲטָא הָעֶגְלָה, כִּי עֶקֶר חֲטָא הָעֶגְלָה הָיָה פָּגַם אֲמוּנָה שֶׁעָשׂוּ עֲבוּדָה-
זָרָה וּפְגָמוּ בְּאֲמוּנָה, וְעֶקֶר הַפָּגַם הָיָה עַל-יְדֵי פָּגַם אֲמוּנַת חֲכָמִים שֶׁעַל-יְדֵי-
זֶה בָּאוּ לְעֲבוּדָה-זָרָה וְעָשׂוּ אוֹתוֹ מַעֲשֵׂה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב שָׁם, כִּי זֶה מִשָּׁה
הָאִישׁ לֹא יִדְעֵנוּ מַה הָיָה לוֹ, שֶׁהָיָה קִשָּׁה לָהֶם קִשְׁיוֹת עַל מִשָּׁה עַל שֶׁאַחַר
לִירַד וְלֹא בְטָלוּ דַעְתָם לְהֶאֱמִין בּוֹ שֶׁבִּנְדָאֵי דְרַכְיוֹ יִשְׂרָאֵל, אֶף-עַל-פִּי
שֶׁאֵינָם יְכוֹלִים לְהִבִּין בְּשִׁכְלָם, אֲבָל הֵם לֹא הֶאֱמִינוּ אִזּוֹ בְּמִשָּׁה וּפְגָמוּ
בְּאֲמוּנַת חֲכָמִים עַד שֶׁבָּאוּ לְמָה שֶׁבָּאוּ. וְכִשְׁנִתְרַצָּה הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְמִשָּׁה
בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים לְמַחֵל לָהֶם צִוָּה לַעֲשׂוֹת מִשְׁכָּן לְתִקּוּן פָּגַם אֲמוּנַת חֲכָמִים
כִּי הַמְּשָׁכָן בְּחִינַת הַבַּיִת-הַמְּקֻדָּשׁ כְּלוֹ נַעֲשֵׂה מִנְּדָרִים וּנְדָבוֹת יִשְׂרָאֵל כְּמוֹ
שֶׁכָּתוּב, מֵאֵת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לְבוֹ תִקְחוּ אֶת תְּרוּמָתִי, כְּדִי לְתִקּוּן עַל-
יְדֵי נְדָרִים וּנְדָבוֹת שֶׁל הַמְּשָׁכָן אֶת פָּגַם אֲמוּנַת חֲכָמִים, שֶׁהוּא עֶקֶר חֲטָא
הָעֶגְלָה

כְּנִי"ל:

וְזֶה בְּחִינַת נֵר חֲנֻכָּה בְּחִינַת הַשֶּׁמֶן שֶׁל חֲנֻכָּה, כִּי עֵקֶר הָאוֹר הַגָּדוֹל שֶׁל נֵר חֲנֻכָּה שֶׁהוּא בְּחִינַת נֵרוֹת הַמְּנוֹרָה, נִמְשָׁךְ מֵאוֹר הַצַּדִּיק עַל-יְדֵי אֱמוּנַת חֲכָמִים שְׁנֵתִיקוֹן אֲזִי כְּשֶׁהַכְּנִיעוּ מַלְכוּת יוֹן הַרְשָׁעָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת פָּגַם אֱמוּנַת חֲכָמִים, כִּי כְּשֶׁזֶה נוֹפֵל זֶה קָם, כִּי הַצַּדִּיק הוּא הָאוֹר הַמְּאִיר בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, בְּחִינַת וַיֵּרָא אֱלֹקִים אֶת הָאוֹר כִּי טוֹב דָּא צַדִּיק בְּחִינַת אִמְרוּ צַדִּיק כִּי טוֹב, וַיִּמְאֹר הַגָּדוֹל שֶׁל הַצַּדִּיק מִמְּנוּ מְדַלִּיקוֹן כָּל יִשְׂרָאֵל נֵר חֲנֻכָּה הַקְּדוֹשׁ לְהָאִיר עֲלֵינוּ אוֹר הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְתוֹרָתוֹ הַקְּדוֹשָׁה בְּתוֹךְ חֲשֻכַת אֲפִילְתָּנוּ. וְזֶה בְּחִינַת הַשֶּׁמֶן שֶׁל נֵר חֲנֻכָּה זֶה בְּחִינַת בְּשֶׁמֶן קֹדֶשׁ מִשְׁחַתֵּיו הַמּוֹבָא בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל שֶׁהוּא בְּחִינַת נֶדֶר, הֵינּוּ עַל-יְדֵי הַשֶּׁמֶן שֶׁהוּא בְּחִינַת נֶדֶר, עַל-יְדֵי-זֶה מְדַלִּיקוֹן נֵר חֲנֻכָּה הַקְּדוֹשׁ שֶׁהוּא בְּחִינַת אוֹר הַצַּדִּיק שֶׁאֵנוּ מִמְּשִׁיכִין עֲלֵינוּ עַל-יְדֵי אֱמוּנַת חֲכָמִים שְׂזוּכִים עַל-יְדֵי נֶדֶר שֶׁהוּא בְּחִינַת שֶׁמֶן וְכַנִּי"ל. וְעַל-כֵּן הָיָה הַנֶּס עַל-יְדֵי מַעַט הַשֶּׁמֶן שֶׁהָיָה חֲתוּם בְּחֻתְמוֹ שֶׁל כְּהֵן-גָּדוֹל. כִּי הַכְּהֲנִים עוֹסְקִים בְּעֲבוֹדַת הַבַּיִת-הַמְּקֻדָּשׁ בְּנִדְרִים וּנְדָבוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וְהַכְּהֵן-גָּדוֹל הוּא עֵקֶר כָּלֵל הַכְּהֲנִים, וְעַל-כֵּן הוּא בְּבְחִינַת תִּיקוּן הַנֶּדֶר, וְעַל-כֵּן נִמְשַׁח בְּשֶׁמֶן הַמְּשֻׁחָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, וְהַכְּהֵן הַגָּדוֹל מֵאֲחֵיו אֲשֶׁר יוֹצֵק עַל רֵאשׁוֹ שֶׁמֶן הַמְּשֻׁחָה, זֶה בְּחִינַת בְּשֶׁמֶן קֹדֶשׁ מִשְׁחַתֵּיו הַנִּי"ל שֶׁהוּא בְּחִינַת נֶדֶר. וְעַל-כֵּן הַכְּהֲנִים הֵם בְּבְחִינַת אֱמוּנַת חֲכָמִים כִּי עֲלֵיהֶם נֶאֱמַר, לֹא תִסּוּר מִן הַדָּבָר וְכוּ', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב שֶׁם בְּפָסוּק כִּי יִפְלֵא וְכוּ' וּבֵאתָ אֶל הַכְּהֲנִים וְכוּ' לֹא תִסּוּר וְכוּ', הֵינּוּ כַּנִּי"ל. וְעַל-כֵּן נִכְנַס הַכְּהֵן גָּדוֹל בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים לְקַדְּשָׁה הָעֲלִיוֹנָה שֶׁל בַּיִת-הַמְּקֻדָּשׁ לְפָנָי וּלְפָנָי לְכַפֵּר עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, כִּי כָל הַחֻטָּאִים וְהַפְּגָמִים נִמְשָׁכִין עַל-יְדֵי פָּגַם אֱמוּנַת חֲכָמִים שֶׁעַל יָדָם קִיּוּם כָּל הַתּוֹרָה וְכַנִּי"ל. וְעַל-כֵּן בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים שֶׁאֲזִי נִסְלַח עוֹן הָעֵגֶל שֶׁהוּא פָּגַם אֱמוּנַת חֲכָמִים כַּנִּי"ל, עַל-כֵּן אֲזִי נִסְלַחִין כָּל עוֹנוֹת יִשְׂרָאֵל, שֶׁכֻּלָּם בָּאִים עַל-יְדֵי פָּגַם אֱמוּנַת חֲכָמִים כַּנִּי"ל, וְכָל זֶה נִתְתַּקֵּן עַל-יְדֵי נֶדֶר כַּנִּי"ל. וְזֶה שְׁמֵתִחִילִין כָּל נִדְרֵי בְּכַנִּי"ל יוֹם הַכַּפּוּרִים, כִּי עֵקֶר בְּחִינַת יוֹם כַּפּוּר שֶׁהוּא תִיקוּן אֱמוּנַת חֲכָמִים תְּלוּי בְּתִיקוּן הַנֶּדֶר כַּנִּי"ל, וְעַל-כֵּן יַעֲקֹב שֶׁהוּא בְּחִינַת נֶדֶר, כִּי הוּא רֵאשׁ לְכָל הַנּוֹדְרִים וְכְמוֹ שֶׁכְּתוּב בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל, עַל-כֵּן עֵקֶר נֶדְרוֹ הָיָה בְּעַת שֶׁהַשִּׁיג מְקוֹם הַבַּיִת-הַמְּקֻדָּשׁ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב שֶׁם בְּפָרָשָׁה שְׂאֵמֶר, מֵה נּוֹרָא הַמְּקוֹם הַזֶּה אֵין זֶה כִּי אִם בַּיִת אֱלֹקִים וְכוּ', וְאֲזִי, וַיִּדַּר יַעֲקֹב נֶדֶר, כִּי הַבַּיִת-הַמְּקֻדָּשׁ בְּבְחִינַת נֶדֶר שֶׁשֵּׁם עֵקֶר תִּיקוּן אֱמוּנַת חֲכָמִים כַּנִּי"ל, וְעַל-כֵּן עַל-יְדֵי הַשֶּׁמֶן שֶׁל כְּהֵן גָּדוֹל שֶׁהוּא בְּחִינַת תִּיקוּן הַנֶּדֶר עַל-יְדֵי-זֶה הָיָה תִיקוּף הַנֶּס שֶׁל חֲנֻכָּה שֶׁהוּא בְּחִינַת תִּיקוּן אֱמוּנַת חֲכָמִים

וְעָקַר תִּקְוָה הַיָּס הָיָה שְׁמַעַט שְׁמֹן שֶׁלֹּא הָיָה בּוֹ לְהַדְלִיק כִּי-אִם יוֹם אֶחָד וְנִעְשָׂה נֵס וְדָלַק שְׁמוֹנֵה יָמִים, זֶה בְּחִינַת נִפְלְאוֹת תִּקְוָה הַנֶּדֶר שֶׁהוּא פְּרִישׁוֹת מְעַט כְּנִ"ל, וְעַל-יָדֵי-זֶה זֹכִין לְאֱמוּנַת חֲכָמִים שְׁעַל-יָדֵי-זֶה עָקַר תִּקְוָה לְנִצָּח, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת הַמְּבַאֵר לְעִיל עַל שְׁקַל פְּסָקָא שְׂדָא לְהוּ וְכוּ', כִּי עַל-יָדֵי שְׁמֵמְשִׁיכִין עַל עֲצָמוֹ פְּרִישׁוֹת מְעַט עַל-יָדֵי הַנֶּדֶר עַל-יָדֵי-זֶה זֹכִין לְאֱמוּנַת חֲכָמִים אֲמִתִּיִּים שִׁיאִירוּ בּוֹ וַיִּתְקַנוּ אוֹתוֹ לְנִצָּח. וְזֶה בְּחִינַת שֶׁלֹּא הָיָה בּוֹ לְהַדְלִיק כִּי-אִם יוֹם אֶחָד, כִּי הַשְּׁמֹן בְּחִינַת נֶדֶר הוּא מְעַט, כִּי הוּא פְּרִישׁוֹת בְּעֵלְמָא לְיוֹם אֶחָד, דְּהֵינּוּ לְזָמַן מְעַט, אֲבָל הַנֶּדֶר הוּא בְּחִינַת פְּלֵא, בְּחִינַת נֵס שֶׁיֵּשׁ לוֹ כַּח לְהַאִיר בּוֹ אֱמוּנַת חֲכָמִים שֶׁהוּא בְּחִינַת וְנִעְשָׂה נֵס וְדָלַק שְׁמוֹנֵה יָמִים, שֶׁהוּא מְחַכְמָה עַד אֱמוּנָה שֶׁהוּא שְׁמוֹנֵה בְּחִינּוֹת כִּיְדוּעַ שְׂזָכוּ עַל-יָדֵי מְעַט הַשְּׁמֹן בְּחִינַת נֶדֶר לְאֱמוּנַת חֲכָמִים שֶׁהוּא תִּקְוָתוֹ לְנִצָּח כְּנִ"ל. וְזֶהוּ בְּחִינַת וּמְנוֹתַר קִנְקֵנִים נִעְשָׂה נֵס לְשׁוֹשְׁנִים, זֶה בְּחִינַת שְׁקַל פְּסָקָא וְשְׂדָא לְהוּ הַנִּ"ל. וְעָקַר הַדְּבָר צָרִיךְ הָאָדָם לִידַע שְׁכָל זְמַן שֶׁיֵּשׁ בּוֹ אִיזָה נִקּוּדָה טוֹבָה מֵהָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה יֵשׁ לוֹ תִּקְוָה גְּדוּלָה לַחֲזֹר וּלְתַקֵּן הַכֹּל, בְּבְחִינַת שְׁקַל פְּסָקָא וְכוּ' פְּרוּכּוֹ לִי גְרָדִי מִנָּה וְכוּ', שְׁיִוְכַל לְהַמְשִׁיךְ תִּקְוָת חוּט הַשְּׁנִי עַל-יָדֵי חֲתִיכַת אָבוֹ שִׁילְקֵט מֵהָאֱמוּנָה הַשְּׁבוּרָה וּנְפוּלָה וְכְנִ"ל:

אות טז

וְעַל כֵּן קוֹרִין בְּחִנְכָּה בְּפִרְשַׁת הַנְּשִׂאִים, כִּי הַנְּשִׂאִים הֵם בְּחִינַת הַצְּדִיקִים וְהַחֲכָמִים הַקְּדוּשִׁים שֶׁאֲנוּ צָרִיכִים לְהֶאֱמִין בָּהֶם וּלְהַמְשִׁיךְ אוֹרָם עָלֵינוּ, הֵינּוּ בְּחִינַת תִּקְוָה אֱמוּנַת חֲכָמִים כְּנִ"ל, וְגַם כָּל קַרְבָּנוֹת הַנְּשִׂאִים הֵיוּ נִדְרִים וְנִדְבוֹת שֶׁהִתְנַדְּבוּ, כְּדִי לְהַמְשִׁיךְ תִּקְוָה אֱמוּנַת חֲכָמִים עַל יִשְׂרָאֵל עַל-יָדֵי נְדָרֵיהֶם וְכְנִ"ל, וְגַם הֵם צָרִיכִין לְהֶאֱמִין בְּעֲצָמָם שֶׁגַם זֶה בְּכָלֵל תִּקְוָה אֱמוּנַת חֲכָמִים, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב בְּהַתּוֹרָה חֲדִי רַבִּי שְׁמַעוֹן (סִימָן סא) עֵין שָׁם, עַל-כֵּן הֵבִיאוּ נְדָרִים הַרְבֵּה לְחִנּוּכַת הַמִּזְבֵּחַ בְּעֵת הַקָּמַת הַמִּשְׁכָּן שֶׁהוּא תִּקְוָה אֱמוּנַת חֲכָמִים כְּנִ"ל. וְזֶה בְּחִינַת בְּהַעֲלוֹתָ אֶת הַנְּרוֹת שְׁנִסְמָךְ לָזֶה, כִּי שְׁמֹן הַמְּנוֹרָה הוּא גַם-כֵּן בְּחִינַת נֶדֶר כְּנִ"ל, וְעַל-כֵּן קוֹרִין כָּל זֹאת בְּחִנְכָּה וְכְנִ"ל:

אות יז

נמצא שגם חנכה הוא בחינת אמונת חכמים שנתתקן על-ידי נדר שהוא בחינת השמן כנ"ל, וזה בחינת נר לרגלי דבריך ואור לנתיבתי נשבעתי ואקימה וכו', הינו על-ידי בחינת נשבעתי ואקימה בחינת שבועה ונדר שנודרין ומקימין מיד, כמו שדרשו רבותינו זכרונם לברכה מפסוק זה, שרי ליה לאינש למנדר לזרוזי נפשיה, שנאמר, נשבעתי ואקימה וכו' על-ידי-זה נר לרגלי דבריך וכו' בחינת קדשת נר חנכה, הינו תקון אמונת חכמים שזוכין על-ידי נדר, על-ידי נשבעתי ואקימה כנ"ל, וזהו נר לרגלי דבריך, שנתתקן אמונת חכמים ומאמין בדבריהם הקדושים והם מאירים לו פנר ואור לכל דבור ודבור בבחינת נר לרגלי דבריך ואור לנתיבתי וכנ"ל:

אות יח

ועל כן נקרא חנכה לשון חנוף בעבודת ה', כי עקר החנוף בעבודת ה' הוא על-ידי אמונת חכמים, כי כמו שהתינוק צריך שאביו ואמו יחנכו אותו בתורה ויתפלה, כמו-כן צריכין אנו יותר ויותר שהצדיקים אמתיים יחנכו אותנו בעבודתו יתברך, כי אי אפשר לכנס לעבודת ה' כי-אם על ידיהם וכנ"ל. גם כמו שהחנוף הוא על-ידי דבר קטן וקל שמחנכין את הקטן לעשותו, ואף-על-פי שהוא דבר קטן הוא יקר מאד, מאחר שעל-ידי-זה מחנכין אותו, כמו כן הוא בחינה הנ"ל שעל-ידי איזה פרישות בעלמא שמקבלין עליו על-ידי נדר, על-ידי-זה מתחנכין בעבודת ה' וזוכין לאמונת חכמים ולאור האבות ולשבת ולכל טוב וכנ"ל שזהו בחינת שקל פסקא וכו' וכנ"ל. וזהו גם-כן החלוק בין הלומד ספרי מוסר לבד לבין המתקרב לצידיק אמת, כי אף-על-פי שלמוד ספרי מוסר יקר מאד מאד, אבל אף-על-פי-כן אין מבוארים שם כל-כך עצות טובות לעבודתו יתברך, רק הם מוכיחים אותו ומעוררים אותו שישוב לה' יתברך, אבל על-פי רב לא ימצא שום עצה איך להתקרב, אבל פשמתקרב לצידיקי אמת ולתלמידיהם וכו', הם מלאים עצות יקרות בבחינת ונהנין ממנו עצה וכו', כי רב העצות בהכרח לקבלם מפה אל פה כמובן לכל. ועל-כן העקר הוא אמונת חכמים אמתיים, וזהו בחינת חנכה לשון חנוף, כי הם נותנים עצות נפלאות בחינת עצות מרחק עצות עמוקות מאד, שעל-ידי-זה יכול כל אחד להתקרב לה' יתברך ולזכות לתכלית טוב, אמן:

וְזֶה בְּחִינַת הַהֲלֵל שֶׁל חֲנֻכָּה, בְּחִינַת וְקָבְעוּ שְׁמוֹנַת יְמֵי חֲנֻכָּה אֵלּוּ לְהוֹדוֹת וְלַהֲלֵל לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל, כִּי בְּנֻדְאֵי צָרִיכִין לְהוֹדוֹת וְלַהֲלֵל לְשִׁמּוֹ הַגָּדוֹל יִתְבָּרַךְ הַרְבֵּה הַרְבֵּה מְאֹד כְּשֶׁזּוֹכִין לְאַמוּנַת חֲכָמִים הַמְדַרְיָכִין אוֹתוֹ בְּדַרְךְ הַיָּשָׁר וְהָאֱמֶת, כִּי תוֹדָה מְבִיאִין כְּשִׁיּוֹצְאִין מִצָּרָה וּכְשִׁיּוֹכָה לְאַמוּנַת חֲכָמִים שְׂזָה בְּחִינַת חֲנֻכָּה הוּא נִפְדָּה וְנִצּוֹל מִכָּל מִינֵי צָרוֹת שְׁבַע עוֹלָם, כִּי מִדָּה טוֹבָה מְרַבָּה, כִּי כְּמוֹ שֶׁהַמְּבַזָּה תִּלְמִידֵי חֲכָמִים אֵין לוֹ רְפוּאָה לְמִפְתּוֹ כְּמוֹ כֵּן לְהִפָּךְ כְּשִׁישׁ לוֹ אֱמוּנַת חֲכָמִים אֵין מִכָּה שְׁלֵא יִהְיֶה לָּהּ רְפוּאָה בְּבְחִינַת וְלִכְלֹ בְּשָׂרוֹ מִרְפָּא וְכַנִּי"ל. עַל-כֵּן בְּנֻדְאֵי רְאוּי לוֹ לְהוֹדוֹת וְלַהֲלֵל לַה' יִתְבָּרַךְ כֹּל יְמֵי חַיָּיו אֲשֶׁר גָּמַל עִמּוֹ חֲסָדִים כְּאֵלֶּה לְקָרְבוֹ לְחַיִּים נִצְחָיִים שֶׁהֵם הַצְּדִיקֵי אֱמֶת שֶׁנִּקְרְאוּ חַיִּים. וְזֶה עָלַי אֱלֹקִים נְדָרִיךָ, עַל-יַדֵּי נְדָר, שְׁעַל-יַדֵּי-זֶה נִתְתַּקֵּן אֱמוּנַת חֲכָמִים כַּנִּי"ל, עַל-יַדֵּי-זֶה אֲשַׁלֵּם תּוֹדוֹת לָךְ, הֵינּוּ הֲלֵל וְהוֹדָאָה כַּנִּי"ל, כִּי הַצְּלֵת נִפְשֵׁי מִמָּוֶת הֲלֵא רַגְלֵי מְדַחֵי לְהַתְהַלֵּךְ לְפָנֵי אֱלֹקִים בְּאוֹר חַיִּים, שְׁכָל זֶה זּוֹכִין רַק עַל-יַדֵּי הַצְּדִיקִים אֱמֶתִיִּים כַּנִּי"ל. וְזֶהוּ בְּנֻדְבָה אֲזַבְּחָה לָךְ אוֹדָה שְׁמֶךָ וְכוּ' עַל-יַדֵּי בְּחִינַת נְדָבָה וְנְדָר שֶׁהוּא תִּקּוֹן אֱמוּנַת חֲכָמִים עַל-יַדֵּי-זֶה אוֹדָה שְׁמֶךָ ה' כִּי טוֹב, כִּי מִכָּל צָרָה הַצִּילָנִי, כִּי עַל-יַדֵּי-זֶה נִצּוֹלִין מִכָּל הַצָּרוֹת כַּנִּי"ל, וְזֶהוּ וּבְאוֹיְבֵי רְאֵתָה עֵינַי, בְּחִינַת לְהַשְׁבִּית אוֹיֵב וּמִתְנַקֵּם שְׂזוֹכִין עַל-יַדֵּי-זֶה כַּנִּי"ל. וְזֶהוּ גַם -כֵּן בְּחִינַת לָךְ אֲזַבַּח זָבַח תּוֹדָה וְכוּ' נְדָרֵי לַה' אֲשַׁלֵּם וְכוּ' כַּנִּי"ל, וְזֶה שְׁנִסְמָךְ מוֹדִים לְרִצְהָ, כִּי רִצְהָ מִתְפַּלְלִין עַל עֲבוֹדַת הַקְּרֻבָּנוֹת שִׁיתְקַבְּלוּ לְרִצּוֹן שְׂזֶהוּ בְּחִינַת נְדָר כַּנִּי"ל, שְׁעַל-יַדֵּי-זֶה נִתְתַּקֵּן אֱמוּנַת חֲכָמִים שֶׁהוּא הָעֵקֶר, עַל-כֵּן אוֹמְרִים אַחֲרֵי-כֵן מִיַּד מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ וְכוּ' נוֹדָה לָךְ וְיִנְסַפֵּר תְּהִלָּתְךָ עַל חַיֵּינוּ וְכוּ' וְעַל נְסִיךָ שְׁבָכְל יוֹם וְכוּ' וְעַל נִפְלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ שְׁבָכְל עֵת וְכוּ'. כִּי כָּל הַנְּסִים וְהַנִּפְלְאוֹת שֶׁהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ עוֹשֶׂה עִם הָאָדָם בְּכָל יוֹם וּבְכָל עֵת הַכֹּל הוּא מֵה שְׁחוֹשֵׁב עָלָיו מִחֲשָׁבוֹת שְׁלֵא יִהְיֶה נִדְחָה חֵס וְשְׁלוֹם, שְׂיִזְכָּה לְתַכְלִית טוֹב שְׂזֶה עֵקֶר הַנְּסִים וְהַנִּפְלְאוֹת שֶׁהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ מְסַבֵּב עִם הָאָדָם בְּכָל יוֹם (וְכַמְבָּאָר מְזָה בְּמִקּוֹם אַחֵר), וְכָל אֵלּוּ הַנְּסִים וְנִפְלְאוֹת זּוֹכִין רַק עַל-יַדֵּי צְדִיקֵי אֱמֶת שֶׁהוּן מְחִיִּין כָּל הָעוֹלָם בְּחַיִּים נִצְחָיִים, וְכָל אֶחָד כְּפִי קְרוֹבוֹ אֲלֵיהֶם כֵּן הֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ מְגַדִּיל חֲסִדוֹ עִמּוֹ וּמְרַבָּה נִפְלְאוֹתָיו וְנִסְיוֹ וְנוֹרְאוֹתָיו עִמּוֹ, וְעַל זֶה עֵקֶר הַהוֹדָאָה שֶׁל מוֹדִים. וְעַל-כֵּן נִסְמָךְ לְרִצְהָ שֶׁהִיא בְּרַפְת עֲבוֹדַת הַקְּרֻבָּנוֹת בְּחִינַת נְדָר, כִּי עַל-יַדֵּי נְדָר זּוֹכִין לְאַמוּנַת חֲכָמִים וְכַנִּי"ל, וְעַל-כֵּן נִסְמָךְ אַחֲרֵי-כֵן בְּרַפְת שִׁים שְׁלוֹם כִּי עַל-יַדֵּי תִּקּוֹן אֱמוּנַת חֲכָמִים בְּשִׁלְמוֹת זּוֹכִין לְשְׁלוֹם כְּמוֹ שְׁפָתוֹב בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל. וְזֶה בְּחִינַת תִּלְמִידֵי חֲכָמִים מְרַבִּין שְׁלוֹם בְּעוֹלָם. וְזֶה בְּחִינַת מוֹדִים דְּרַבָּנָן, מוֹדִים דְּרַבָּנָן דִּיקָא. כִּי עֵקֶר בְּחִינַת מוֹדִים דְּהֵינּוּ לְהוֹדוֹת וְלַהֲלֵל לַה' יִתְבָּרַךְ הוּא עַל-יַדֵּי רַבָּנָן, שֶׁהֵם הַתִּלְמִידֵי חֲכָמִים הָאֱמֶתִיִּים, הֵינּוּ עַל-יַדֵּי אֱמוּנַת חֲכָמִים

וְכַנִּי"ל:

אות כ

ועל ידי תקוון אמונת חכמים בכל הבחינות על-ידי-זה מכניעין שער של ארם שנופל בנפלה אחר נפלה ומקימין שער הקדשה עד שכן דוד בא. וזה בחינת נר חנכה סמוך לפתח, להקים שער ופתח דקדשה בבחינת שאו שערים ראשיכם והנשאו פתחי עולם כנ"ל, וזה בחינת זה השער לה' צדיקים וכו', כי עקר השער דקדשה נבנה על-ידי הצדיקים, וזה אודך כי עניתני. כי זה עקר ההודאה שזכה להתקרב לצדיקים שמוציאין אותו מכל השערי טמאה ומכניסין אותו לכל השערי קדשה, וזה בחינת קול רנה וישועה באהלי צדיקים כנ"ל:

אות כא

וזה בחינת נר שבת, שעל-ידי-זה ממשיכין על עצמו קדשת שבת, כי היא קדשה הראשונה של שבת, כי התחלת המשכת קדשת שבת הוא על-ידי הדלקת הנרות שבת, שהיא קדם לכל המצוות והקדושות של שבת, כי עקר קדשת שבת זוכין על-ידי אמונת חכמים שזוכין על-ידי נדר כנ"ל, וזהו בחינת נר שבת, שהוא בחינת המשכת אור הצדיק על-ידי בחינת נדר כנ"ל לענין נר חנכה שעל-ידי-זה נמשך קדשת שבת כנ"ל. כי מבאר בפניות שגור חנכה ונר שבת הוא בבחינה אחת שממשיכין כלליות כל הג' יחודים שעולין נר, עין שם. רק שהחלוק הוא שבהנכה אין עליה לשכינה רק ממשיכין לה האור הגדול שהוא בחינת נר על-ידי ההדלקה למטה במקומה, אבל בשבת היא עולה למעלה ושם מאירין בה האור הגדול שהוא בחינת נר, עין שם. ועל-כן צריכין בשבת להדליק מקדם נר חנכה ואחר-כך נר שבת, כי ראוי להעלותה מעט מעט למעלה ממדרגה למדרגה, אבל אם הדליק של שבת קדם שכבר עלתה למעלה עד הראש, איך ידליק של חנכה וכו', עין שם. וכל האורות הגדולים שהם כלליות היחודים שהם בחינת הדלקת הנר של מצוה שממשיכין בחנכה ובשבת, כלם נמשכין מאור הצדיק הגדול שהוא אור כל האורות וכנ"ל, דהינו בחינת אמונת חכמים שעל-ידי-זה מאיר בו אור הצדיק שזוכין לזה על-ידי נדר שהוא השמן של הנר כנ"ל. והענין על-פי מה שמבאר (בסימן לח בלקוטי תניינא) שלפעמים הצדיק הולך ונוסע להתלמידים להאיר בהם, ולפעמים התלמידים באים אצלו, ומבאר שם שזה שהצדיק נוסע לתלמידים הוא מחמת גדלת הצדיק שאורו גדול מאד עד שאי אפשר

להתלמידים לקבל ממנו במקומו מחמת רבוי אור וכו', על-כן מכרח הצדיק להוריד ולהכניע עצמו לילך אליו כדי שיתמעט האור כדי שיוכל התלמיד לקבלו וכו', עין שם כל זה היטב, ומבאר שם בסוף שבענין זה יש חלוקים רבים עין שם. ומוכן מזה שפמו שיש חלוקים בענין זה מצד גדלת הרב שהוא גדול מאד בהכרח שילך הוא ויוריד עצמו להתלמיד וכו', כמו-כן יש חלוקים רבים מצד קטנות המקבלים, שלפעמים מחמת שהתלמידים המקבלים קטנים במעלתם מאד, על-כן אי אפשר שיעלו אל הרב לקבל אורו הגדול במקומו, על-כן מכרח הרב להוריד את עצמו אליהם למקומם בכמה תחבולות כדי שיוכל להחיותם להאיר בהם במקומם, עין שם והבן. וזהו החלוק הנ"ל שבין גר שבת לגר חנפה, כי גר חנפה מדליקין בחל שאז אין עליה ואז העולם בקטנות גדול רק על ידי תקף הנסים שהיה אז תקנו תקון הנה שנוכל להמשיך אור הצדיק למטה למטה, שזהו בחינת מה שהצדיק נוסע והולך להעולם, דהינו שהוא מכניע את עצמו ומוריד את עצמו באפן שיוכל להאיר בהם במקומם, אבל בשבת אז היא עלית כל העולמות פידוע, אז יכולים לעלות מחמת קדשת שבת ולקבל אור הצדיק במקומו וכנ"ל, אבל עתה בגלותנו לא היינו יכולים לעלות לקדשת שבת לקבל אור הצדיק במקומו, לולא ה' שהיה לנו שעשה עמנו נסים ונפלאות בימי מתתיהו וכו' שתקנו לנו הדלקת גר חנפה, כי אז עמדה מלכות יון הרשעה שהיא בחינת פגם אמונת חכמים, שרצו לבטל קדשת שבת שהוא כלל התורה מישראל, כי גזרו שיחללו את השבת וכו' הינו כנ"ל, כי כשיש פגם אמונת חכמים חס ושלום אי אפשר לקבל בחינת קדשת ענג שבת כמבאר בהתורה הנ"ל שעקר קדשת שבת בחינת ענג שבת זוכין על-ידי תקון אמונת חכמים עין שם, אבל מתתיהו ובניו שהיו צדיקים נוראים בגדל כחם הכניעו והפילו את מלכות יון הרשעה שהוא בחינת פגם אמונת חכמים, והמשיכו בחינת תקון אמונת חכמים על-ידי נדר שהוא בחינת תקון הדלקת גר חנפה שתקנו לנו כנ"ל. דהינו שתקנו לנו לדורות שאפלו בתקף הגלות המר הנה שאנו בחלישות גדול מאד, נוכל להמשיך עלינו אור הצדיק למקומנו על-ידי הדלקת גר חנפה שהוא בחינת שאור הצדיק מוריד את עצמו אלינו בכמה דרכי נפלאותיו באפן שיכול להאיר בנו גם עתה, בבחינת ימי החל, בשפלנו. שזהו בחינת מה שהצדיק נוסע והולך ומקטין את עצמו להאיר בהמקבלים וכנ"ל, ועל-ידי זה יש לנו פח לחזר ולעלות לאור שבת, שזוכין לזה על-ידי תקון אמונת חכמים כנ"ל, כי על-ידי שהצדיק הוריד את עצמו והאיר בנו אורו הגדול למטה במקומו שזהו בחינת הדלקת גר חנפה, על-ידי זה יש לנו פח אחר-כך לעלות אל אור הצדיק לקבל האור במקומו שזה בחינת הדלקת גר שבת שהוא בחינת שהולכין ועולין אל אור הצדיק כנ"ל, וזה בחינת מעלת שבת חנפה, שאז מקימין מצות הדלקת שני הנרות הקדושות, שהם גר חנפה וגר שבת. ולכאורה היה די בהדלקת גר שבת לבד שהיא גדולה יותר שעולין אז למעלה וכנ"ל, אך באמת צריכין להדליק מקדם גר חנפה, כדי להמשיך אור הצדיק למטה במקומו בדרך פמה לבושין ותחבולות, שזה התקון המשיכו בנו מתתיהו והצדיקים שבאותו הדור לדורות, על-ידי תקף הנס של חנפה כנ"ל, ואחר-כך אנו

יכולים להדליק נר שבת, כי אחר-כך יכולים לעלות אל אור הצדיק שזהו
בחינת מה שהתלמידים נוסעים אל הצדיק כנ"ל. וכן מתנהגים הצדיקים
האמתיים עמנו שפשוואים חלישות העולם לקבל אורם הגדול, אזי
מקטינים עצמם בכמה הקטנות ובכמה בחינות ונוסעים והולכים
להעולם כדי להחיותם ולעוררם, ואחר-כך יש כח בהעולם לילד ולנסע
אליהם לקבל אורם במקומם. וזהו בחינת אנכי ארד עמך מצרימה ואנכי
אעלה גם עלה, שבתחלה מוריד את עצמו השם יתברך לישראל כנ"ל,
ואחר-כך הוא מעלה אותם על-ידי-זה בעליה אחר עליה בבחינת אעלה
גם עלה. וזה בחינת מה שכתוב בשמואל, וסבב בית אל והגלגל והמצפה
ותשובתו הרמתה כי שם ביתו. שבתחלה סבב את המדינה בית אל והגלגל
וכו' שהלך ונסע והוריד את עצמו להאיר בישראל, ואחר-כך, ותשובתו
הרמתה כי שם ביתו, שחזר לביתו למקומו וכל העולם הלכו אליו, כי יכלו
אחר-כך לעלות אליו לקבל האור במקומו כנ"ל. וזה צריך כל אדם לידע,
שכל הרמזים והמחשבות של תשובה שבאים עליו בכל יום, כל זה נמשך
מאור השם-יתברך והצדיקים האמתיים שמורידין את עצמם אליו
להאיר בו במקומו, ואם יתעורר איזה התעוררות יוכל אחר-כך לעלות
אל אור הצדיק למקומו, בבחינת, אנכי ארד עמך מצרימה ואנכי אעלה
גם עלה, שזה נוהג בכל אדם ובכל זמן והבן היטב. וזה בחינת מה שכתוב
ביחזקאל ו, וזכרו פליטיכם אותי וכו' אשר נשברתי את לבם הזונה, עין
פרוש רש"י שם שענינו שכביכול השם יתברך השפיל עצמו לעוררם
לתשובה וכו', הינו כנ"ל שהנביא מוכיח אותם בשם השם יתברך שהכניע
והשפיל עצמו כל-כך כדי לעוררם ולהעלותם אליו, והם לא שמו אל לב
וכו' :

אות כב

וזה בחינת מה שכתוב בכונות חנכה, שיש ג' יחודים שכלם עולים נר, הינו
יחוד הוי"ה אהי"ה ויחוד הוי"ה אדנ"י ויחוד הוי"ה אלקי"ם. וככל יחד
עולים נר, שזהו פונת הדלקת נר קדש של חנכה ושל שבת, אלא שיש חלוק
וכנ"ל. ועל-פי הנ"ל מבארין הפונות היטב, כי על-ידי ההדלקת נר קדש
הנ"ל ממשיכין בחינת תקון הנדר בחינת בשמן קדשי משחתיו כנ"ל, שעל-
ידי-זה הוא נכלל באור האבות, ועל-ידי-זה זוכה לשלום, שזה בחינת
מפלת שער ארם שלשה פעמים והקמת שער דקדשה שלשה פעמים עד
שכן דוד בא, כמבאר היטב בסוף עין שם. וזה בחינת ג' יחודים הנ"ל שעל-
ידי-זה נתתקן הכל, כי תקון הנדר זה בחינת המשכת היחוד הראשון
שהוא הוי"ה אהי"ה, כי אהי"ה היא בחינת בינה שהיא פלליות הג'
ראשונות ששם הוא בחינת נדר, בחינת פלא דתמן אתמר, כי יפלא מפך

דָּבַר לְמִשְׁפָּט וְכוּי בְּחִינַת בְּמוֹפְלָא מִמָּדָּא אֵל תִּדְרֹשׁ פִּידוּעַ, וְעַל-יְדֵי-זֶה מִתְנוּצָץ בּוֹ אִוְרוֹת הָאֲבוֹת וְכוּי פְּנִי"ל, וְזֶה בְּחִינַת יְחִוּד הוּי"ה אֲדֵנִי, כִּי עֶקֶר הָאֲרֶת הָאֲבוֹת הָיָה מֵאֲבָרָהּ שֶׁהָיָה רֵאשׁוֹן לְכָלֶם, וְאֲבָרָהּ הוּא הִרְאשׁוֹן שֶׁקָּרָאוּ לָהּ יְתִבְרָךְ אֲדֵנִי כְּמוֹ שֶׁאֶמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרֵנָם לְבָרְכָהּ, עַד אֲבָרָהּ לֹא הָיָה אָדָם שֶׁקָּרָאוּ אֲדֵנִי, וְעַל-כֵּן הָאֲרֶת הָאֲבוֹת הוּא בְּחִינַת יְחִוּד הוּי"ה אֲדֵנִי, כִּי אֲבָרָהּ הוּא הִרְאשׁוֹן שֶׁגֵּלָה אֲדָנוּתוֹ בְּעוֹלָם וְקָרָאוּ אֲדֵנִי, וּבְדָרָךְ זֶה הִלְכוּ אַחֲרָיו בְּנָיו יֶצְחָק וְיַעֲקֹב, וְעַל-יְדֵי הָאֲרֶת הָאֲבוֹת זוֹכָה לְשִׁבְתָּ וְזוֹכָה לְשָׁלוֹם פְּנִי"ל, וְזֶה בְּחִינַת יְחִוּד הוּי"ה אֲלֵקִי"ם, שֶׁהוּא שֵׁם שָׁלוֹם, כִּי עֶקֶר הַשָּׁלוֹם הוּא בְּבְחִינַת יְחִוּד זֶה שֶׁל הוּי"ה אֲלֵקִי"ם, שֶׁהוּא בְּחִינַת כְּלָלִיּוֹת מֵדַת הַדִּין בְּמַדַּת הַרְחֻמִּים, בְּחִינַת ה' הוּא הָאֲלֵקִים, שֶׁזֶה עֶקֶר הַשָּׁלוֹם פִּידוּעַ, כִּי עֶקֶר שֶׁרֶשׁ הַמַּחֲלֶקֶת נִמְשָׁךְ כִּשְׂאִין הַכִּרְעָה וְשָׁלוֹם בֵּין מַדַּת הַרְחֻמִּים לְמַדַּת הַדִּין, וְעַל-יְדֵי תִקּוּנֵים הַנִּי"ל זוֹכִין לְשָׁלוֹם שֶׁהוּא בְּחִינַת שָׁלוֹם בֵּין הַמַּדּוֹת בֵּין הַרְחֻמִּים לְדִין, שֶׁהַרְחֻמִּים יִמְתִּיקוּ כָּל הַדִּינִים, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת יְחִוּד הוּי"ה אֲלֵקִי"ם פִּידוּעַ. וְזֶה בְּחִינַת אֲזוּ יִשׁוּבוּ אוֹיְבֵי אַחֲרוֹ וְכוּי בְּאֲלֵקִים אֶהְלֵל דָּבָר בְּה' אֶהְלֵל דָּבָר, שֶׁיִּזְכֶּה לְהַפִּיל הַשׁוֹנְאִים שֶׁיִּשׁוּבוּ אַחֲרוֹ בְּבְחִינַת לְהַשְׁבִּיחַ אוֹיְבֵי וְכוּי, שֶׁכָּל זֶה זוֹכִין עַל-יְדֵי נֶדֶר פְּנִי"ל, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה זוֹכִין לְהַתְנוּצָצוֹת הָאֲבוֹת וּלְעֲנַג שִׁבְתָּ, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה זוֹכִין לְהַשְׁבִּיחַ אוֹיְבֵי בְּחִינַת אֲזוּ יִשׁוּבוּ אוֹיְבֵי אַחֲרוֹ וְכוּי, אִף גַּם לְהַרְבּוֹת הַשָּׁלוֹם, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת שֶׁנִּסְמָךְ לָזֶה בְּאֲלֵקִים אֶהְלֵל דָּבָר, בְּחִינַת יְחִוּד הוּי"ה אֲלֵקִי"ם, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת שָׁלוֹם פְּנִי"ל, וְאֲזִי בְּאֲלֵקִים בְּטַחֲתִי לֹא אִירָא מֵהַיַּעֲשֶׂה אָדָם לִי, כִּי מֵאֲחֵר שֶׁכָּבַר נִמְתַּק הַדִּין בְּחִינַת אֲלֵקִים עַל-כֵּן אֲנִי בְּטוּחַ בּוֹ שֶׁלֹּא יוּכַל אָדָם לַעֲשׂוֹת לִי מֵאוּמָה, וְכָל זֶה זוֹכִין עַל-יְדֵי נֶדֶר, בְּחִינַת עָלִי אֲלֵקִים נִדְרֶיךָ אֲשֶׁלֶם תּוֹדוֹת לָךְ וְכִנִּי"ל. וּבְזֶה עוֹלָה יָפָה אִף נַעִים קֶשֶׁר כָּל הַמִּקְרָאוֹת הַלָּלוּ, וְזֶה בְּשִׁמּוֹן קִדְשִׁי מְשַׁחְתִּי וְסוּפֵי-תַבּוֹת יוּ"ן, כִּי עַל-יְדֵי בְּחִינַת בְּשִׁמּוֹן קִדְשִׁי מְשַׁחְתִּי שֶׁהוּא בְּחִינַת נֶדֶר, מְכַנִּיעִין מַלְכוּת יוּן שֶׁהוּא בְּחִינַת פְּגָם אֲמוּנַת חַכְמִים, כִּי עֶקֶר תִּקּוּן אֲמוּנַת חַכְמִים הוּא עַל-יְדֵי נֶדֶר, שֶׁכָּל זֶה הוּא בְּחִינַת חֲנֻכָּה פְּנִי"ל :

שִׁיף לְעִיל :

על	מֵאֲמַר	רִיחָא	דְּתַבִּירָא :
----	---------	--------	----------------

אות כג

עוֹד מְעַנֵּן הַנִּי"ל יֵשׁ לְבַאֲרֵי, שֶׁשָּׂאֵלוּ רִיחָא דְּתַבִּירָא מִי שֶׁפָּגַם בְּבְרִית קִדְשׁ בְּמֵאֵי חִיטָּא לָהּ, אֵיךְ אֶפְשָׁר לְחַבְרוֹ וּלְתַקְנוֹ, כִּי רַחֲמִים בְּחִינַת זְוּוּג בְּחִינַת לֹא יַחֲבַל רַחֲמִים וְרֵכֶב, וְאֵיךְ בְּתִרְגוּם יְרוּשָׁלַיִם, אֵינּוּן דְּכַבְּשִׁין חֲתַנִּין וְכַלְתִּין עֵין שֵׁם, וְכֵן מוּבָא בְּכַתְבֵי הָאֲרָ"י שֶׁרַחֲמִים וְרֵכֶב מְרַמְזוּ עַל יְחִוּד חֲתָן

וכלה, וזה בחינת ויהי טוהן בבית האסורים כמו שדרשו רבותינו זכרונם לברכה, ושאלו, רחמיא דתבירא כשנשבר תקון זה, הינו מי שפגם בענין זה, במאי חיטא לה, איך אפשר לתקנו, שקל פסקא שדא להו, אמר, פרוכי לי גרדי מנה, הינו שרמז שמזה הענין בעצמו נמשך התקון, כי כשהולכים בדת ישראל, אזי יכולין לזכות שיהיה נמשך מזה הולדה קדושה, שיהיה נולד בן ישראל שעל-ידי-זה עקר תקון הברית, כי עקר תקון הברית הוא על-ידי שנולדו ונתרבין בני ישראל, שזהו מצוה הראשונה בתורה שזהו בחינת יוסף הצדיק שהוא עקר בחינת תקון הברית, שנקרא בן פורת יוסף בן פורת וכו' לשון פרו ורבו וכו', כי על-ידי הולדות ישראל מתבררין הנצוצות מדור לדור, כי כל אחד מזרע ישראל מגדל ומקדש שמו יתברך על-ידי המצוות והקדושות ותפלות ושירות ותשבחות שאומר ועושה כל ימי חייו. כי אפלו פושעי ישראל מלאים מצוות פרמון, וכל זמן ששם ישראל נקרא עליו מקבל השם יתברך התפארות הרבה ממנו כמו שכתוב במקום אחר, ועל-ידי כל זה נמשך בחינת תקון הברית לאבותיו שפגמו בזה מאחר שעל-ידי ההולדה שלהם נמשך בן ישראל בעולם שאומר שמע ישראל פעמים בכל יום ומעיד על אחדות היחיד המיוחד יתברך שמו ועושה מצוות הרבה וכנ"ל, וכל זה אפלו בהולדה הפחותה אפלו אם נולדים קלי עולם וקטני ערך, מכל שכן וכל שכן שבכל דור ודור נולדים כמה וכמה יראים וכשרים וצדיקים קטנים וגדולים, עד שלפעמים נולד צדיק שהוא חדוש נפלא ונורא מאד מאד, שהוא יכול לתקן כמה דורות ויש שיקולין לתקן כל העולם כלו כמו שאמר רבי שמעון בר יוחאי, יכולני לפטר כל העולם פלו מן הדיו, וגם רבי שמעון בר יוחאי נולד מזוג איש ואשה, ומי יודע אם כל אבותיו למעלה למעלה היו כלם צדיקים וקדושים, כי בודאי היו באבותיו הקדומים מצד אביו ומצד אמו כמה וכמה אנשים פשוטים, וזכו שיצא מזרע שלהם צדיק תנא קדוש ונורא איש אלקים כזה, שהפיר את הבורא הקדמון כמו שהפיר וגלה אלקותו בעולם כמו שגלה. וכן בשאר גדולי הצדיקים שכל זה בחינת מי יתן טהור מטמא וכו', וכמו שכתוב, הזהרו בבני עם הארץ שמהם תצא תורה וכמו שכתוב בכתבי האר"י זכרונם לברכה והובא בדברי אדמו"ר זכרונם לברכה (בסימן לו) בהתורה דרשו וכו', שהנשמות הקדושות הגבוהות מאד מאד על-פי רב באים דוקא על-ידי טפת עם-הארץ כמבאר דרוש זה באריכות בכתבי האר"י זכרונם לברכה בכמה מקומות, שזה ענין יציאת אברהם מתרח ורבי עקיבא וכו' עד שמבאר שם שגם נשמת משיח תבוא(?) דיקא מבחינות כאלו וכו' עין שם. וזהו שקל פסקא שדא להו, אמר להו, פריכו לי גרדי מנה, ופרש רש"י שיוציאו לו חוטים משם, הינו שרמז שנוטלים חתיכה מהרחים בעצמה שנשברה ומשם מוציאים חוטים בחינת תקון הברית, בחינת את תקות חוט השני שרמזו על תקון הברית, כמבאר בדבריו זכרונם לברכה בהתורה צוית צדק (סימן כג) שהיא בחינת הולדת פרוץ וזרח ממעשה יהודה ותמר שמהם נולד משיח, שנאמר שם, ותקשר על ידו שני כו', הינו שאמר להם שמזה הענין בעצמו נמשך תקון הברית על-ידי שמשתדלן שיהיה בהתר על-כל-פנים על-פי התורה שעל-ידי-זה נולדו בני ישראל, שכל ההולדות כלם הוא בחינת תקון הברית כנ"ל, עד

שִׁיכוּלִין לְזָכוֹת שִׁיִּצֵא מִמֶּנּוּ צְדִיק גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ שִׁיּוּכַל לְהַפִּיר אֶת הַבּוֹרָא
יִתְבַּרֵּךְ וַיִּקְשֶׁר וַיִּדְבֵּק אֶת עֲצָמוֹ לְאוֹר אֵין-סוּף בְּדַבְּקוֹת וַיְכַלְלִינֵהוּ נִפְלָא
דְּלִית מַחְשְׁבָה תְּפִיסָה תִּמְן כָּלֵל, שְׁזָה הָאוֹר נִמְשָׁךְ בְּבַחֲנֵינֵהּ חוּט כְּפִדּוּעַ, וְזָה
בְּחִינַת מַה שִׁיִּסְדַּ בְּשִׁיר אוֹר הַגְּנוּז, אִישׁ עַל דְּגָלוֹ כְּסוּף וְכִסְף לְתַקְוֹת חוּט
זֶהֱר אֵין סוּף, וְזָה שִׁשְׁאַלוּ מִיָּד וּמִי יָכוֹל לְמַכְרֵךְ גְּרָדִי מֵרַחֲמָא, כִּי הֵם
כּוֹפְרִים וְהֵם מְשַׁקְעִים בְּתַאֲוָה הַזֹּאת כָּל-כָּד עַד שְׁאִינָם מֵאַמִּינִים שְׁאַפְשֶׁר
שְׁיִהְיֶה נוֹלַד מֵעַנְיָן זֶה אִישׁ כְּזֶה שִׁיּוּכַל לְדַבֵּק אֶת-עֲצָמוֹ בְּחוּט זֶהֱר אֵין-סוּף
בְּדַבְּקוֹת כְּזֶה עַד שִׁיתְקַן הַכֵּל כְּנִ"ל. עַל-כֵּן הִשִּׁיב לָהֶם, וּמִי יָכוֹל לְמַחְטָא
רַחֲמָא. כִּי בּוֹדָאי מִי שְׁאִינוּ מֵאַמִּין בְּזָה, שְׁזָה הָעַנְיָן בְּשֶׁרְשׁוֹ הוּא בְּחִינָה
גְּבוּהָה וְקָדוּשָׁה מְאֹד מְאֹד שְׁכָל הַנְּשָׁמוֹת אֵי אֶפְשֶׁר לָהֶם לְבוֹא לְזָה הָעוֹלָם
כִּי-אִם עַל-יְדֵי-זָה וְאַף-עַל-פִּי שְׁמַחְמַת חֲטָא אָדָם הָרֵאשׁוֹן וְחֲטָא הַדּוֹרוֹת
נִפְל עֲנִיָן זֶה לְמַקּוֹם שְׁנִפְל עַד שְׁנִדְמָה לְאַנְשִׁים גְּסִים כְּאֵלוֹ חֵס וְשְׁלוֹם הוּא
רַק תַּאֲוָה בְּעֵלְמָא אַף-עַל-פִּי-כֵן מִי שְׁמֵאַמִּין עַל-כָּל-פְּנִים שְׁבִּאָמַת הוּא
דְּבַר גְּבוּהָ מְאֹד וַיֵּשׁ צְדִיקִים שְׁזוּוּגָם בְּדַבְּקוֹת נִפְלָא לֵהוּ יִתְבַּרֵּךְ וְכוּי וְכוּי
אַשְׁרֵי לָהֶם, וְאַפְלוּ אַנְשִׁים פְּשׁוּטִים מֵאַחַר שֶׁהוּא בְּהִתֵּר עַל-כָּל-פְּנִים עַל-
פִּי הַתּוֹרָה יְכוּלִים לְהוֹלִיד מְזָה זֶרַע יִשְׂרָאֵל שְׁעַל-יְדֵי-זָה הוּא תִּקּוֹן הַבְּרִית
כְּנִ"ל, אֲבָל אֵלוֹ הָאֶפְקוֹרְסִים שְׁכּוֹפְרִים בְּזָה וְעוֹשִׂים מְזָה לְצַנּוֹת וְאוֹמְרִים
וּמִי יָכוֹל לְמַכְרֵךְ גְּרָדִי מֵרַחֲמָא, שְׁאִי אֶפְשֶׁר שִׁיִּצֵא מְזָה דְּבַקוֹת נִפְלָא כְּזֶה,
עַל-כֵּן בּוֹדָאי רְשָׁעִים כְּאֵלוֹ אֵי אֶפְשֶׁר לְתַקַּן אוֹתָם בְּבַחֲנֵינֵהּ וּמִי יָכִיל
לְמַחְטָא רַחֲמָא וְכְנִ"ל:

וְזָה בְּחִינַת וְאַלְהָ תוֹלְדוֹת יִצְחָק בֶּן אַבְרָהָם, כִּי יִצְחָק הוּא הוֹלְדָה
הָרֵאשׁוֹנָה דְּקָדְשָׁה בְּעוֹלָם, כִּי עַד שְׁנוֹלַד יִצְחָק לֹא הָיָה אָדָם שְׁנוֹלַד בְּקָדְשָׁה
כְּזֹאת בְּקָדְשֵׁת יִשְׂרָאֵל, כִּי מַחְטָא אָדָם הָרֵאשׁוֹן לֹא הָיָה שׁוּם הוֹלְדָה
בְּקָדְשָׁה כְּרֵאוּי עַד שְׁבִא אַבְרָהָם שֶׁהָיָה הָרֵאשׁוֹן שֶׁהִתְחִיל לְהִמְשִׁיךְ קָדְשֵׁת
יִשְׂרָאֵל בְּעוֹלָם, אֲבָל אַבְרָהָם אָבִינוּ בְּעֲצָמוֹ לֹא נוֹלַד עַדִּין בְּקָדְשֵׁת יִשְׂרָאֵל,
וְהָרֵאשׁוֹן שְׁנוֹלַד בְּקָדְשֵׁת יִשְׂרָאֵל הָיָה יִצְחָק אָבִינוּ, שֶׁהִיא הוֹלְדָה
הָרֵאשׁוֹנָה בְּעוֹלָם שְׁנוֹלַד בְּקָדְשֵׁת יִשְׂרָאֵל, וְעַל-כֵּן אַז הָיָה שְׁמַחָה גְּדוּלָה
בְּכָל הָעוֹלָמוֹת וְנִקְרָא עַל-שֵׁם הַשְּׁמַחָה בְּחִינַת צְחוּק עֲשָׂה לִי אֱלֹקִים וְכוּי.
כִּי בְּאָמַת כָּל הַשְּׁמַחוֹת שְׁשִׁמְחִין עַל הַחֲתוּנָה הוּא פְּלִיאָה לְכַאוּרָה, כְּאֶשֶׁר
שְׁמַעְתִּי זֹאת בְּפִרוּשׁ מִפִּי הַקָּדוֹשׁ, שְׁאַמֵּר, שְׁאִין הָעוֹלָם יוֹדְעִים כָּלֵל מַה זֶה
שְׁמַחָה שְׁזָה נוֹשֵׂא זֹאת, כִּי בּוֹדָאי אֵין רֵאוּי לְשִׁמַּח עַל עֲנִיָן זֶה. אֲךָ בְּאָמַת
עֵקֶר הַשְּׁמַחָה שֶׁל חֲתוּנָה הוּא שְׁמַחַת יִשְׂרָאֵל, שְׁעֵקֶר שְׁמַחָה דְּקָדְשָׁה הוּא
מַחְמַת שְׁאַנּוּ יוֹדְעִים וּמֵאַמִּינִים שְׁעַנְיָן זֶה בְּשֶׁרְשׁוֹ הוּא גְּבוּהָ מְאֹד מְאֹד
כְּפִדּוּעַ, וַיְהִיָּה נוֹלַד מְזָה יִשְׂרָאֵל שִׁיקְדָשׁוֹ שְׁמוֹ כְּנִ"ל, עַד שִׁיִּצְאוּ צְדִיקִים
גְּדוּלִים עַד שְׁיִבּוֹא מְשִׁיחַ מְדוֹרוֹתֵינוּ שִׁיתְקַן הַכֵּל, וְזָה עֵקֶר שְׁמַחְתֵּנוּ, וּמְזָה
וּדָאי יֵשׁ לָנוּ לְשִׁמַּח הַרְבֵּה עַל הַחֲתוּנָה. וְזֹאת הַשְּׁמַחָה הַתְּחִילָה מֵיִצְחָק
דִּיקָא, שֶׁהוּא הוֹלְדָה הָרֵאשׁוֹנָה בְּעוֹלָם בְּקָדְשֵׁת יִשְׂרָאֵל כְּנִ"ל, וְעַל-כֵּן
בְּאָמַת אֲמָרָה אַז שְׁרָה, צְחוּק עֲשָׂה לִי אֱלֹקִים כָּל הַשּׁוֹמֵעַ יִצְחָק לִי. כִּי
בּוֹדָאי עֲתָה שְׁנוֹלַד יִצְחָק אַז רֵאוּי וְשָׁמְעוּ הַכֵּל נִפְלָאוֹת ה' מַה שְׁלֹא הָיָה
חֲדוּשׁ כְּזֶה בְּעוֹלָם שִׁיְהִיָּה נוֹלַד מַחְבוּר אִישׁ וְאַשָׁה הוֹלְדָה כְּזֹאת שְׁמִמְנוּ
יִצְאוּ כָּל זֶרַע יִשְׂרָאֵל עַד שְׁיִבּוֹא מְשִׁיחַ, וּבּוֹדָאי הוּא צְחוּק וְשְׁמַחָה וְחֲדוּהָ
רְבָה בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, בְּחִינַת כָּל הַשּׁוֹמֵעַ יִצְחָק לִי, כִּי מֵהוֹלְדָה הַקָּדוּשָׁה

הזאת התחיל שלשלת היחוס ישראל, כי אברהם אבינו בעצמו אף-על-פי שהוא היה הראשון לאבות, הראשון שהתחיל לגלות אלקותו בעולם, אבל הוא בעצמו לא נולד בקדשת ישראל, אבל הוא נגע וטרח בעצם עבודתו עד שזכה לקדש את עצמו כל-כך עד שזכה שממנו יתחיל הולדות קדשת ישראל, שמאז והלאה לא יפסיק שלשלת היחוסין של ישראל שממנו יהיה נולד יצחק שהוא הראשון שנולד בקדשה כזאת, וממנו יצא יעקב ומיעקב יצאו כל זרע ישראל עד הסוף עד שיבוא משיח שיצא מזרעם שיתקן הכל ויגלה אלקותו לעין כל, שזהו בחינת והחוט הממשלש לא במהרה ינתק, כי השלשה אבות, אברהם יצחק ויעקב היו קדושים מאד בקדשת הברית עד שזכו להמשיך ההולדה שלהם בקדשה כזאת עד שלא יפסיק חבל קדשת ישראל לעולם עד שעל-ידי כל הולדה של ישראל איך שהוא יהיה נמשך בחינת תקון הברית, ואחר שמהולדה זאת יצמח זרע ישראל שהם תקון כל העולמות וכנ"ל, ועל-כן נקרא על-שם השמחה והחדוה, בחינת צחוק עשה לי אלקים כל השומע יצחק לי, כי הכל ראוי להם לשמח על הולדה כזאת וכנ"ל, ועל-כן בכל הולדה של בן ישראל כשמלין אותו ומכניסין אותו בקדשת ישראל מזכירין אז השמחה, כמו שאומרים בברכות שאחר המילה, ישמח האב ביוצא חלציו, כי בודאי רק בזה ראוי לשמח במה שזכינו שעל-ידי הולדה שלנו נולד בן ישראל הנמול לשמונה, וזה בחינת שמזכירין אז, ואעבר עליך ואראך מתבוססת בדמיך ואומר לך בדמיך חיי, זה בחינת שקל פסקא שדא להו פרוכי לי גרדי מנה, שדיקא מזה בעצמו נמשך תקון הברית, שזהו בחינת ואראך מתבוססת בדמיך, הינו בחינת פגם הברית שנמשך מהתגברות עכירת הדמים, ואומר לך בדמיך חיי, כי דיקא על-ידי-זה בעצמו תוכל להתתקן על-ידי שיהיו נולדים זרע ישראל מאתך וכנ"ל, וזה שמזכירים אחר-כך, וימל אברהם את יצחק בנו, כי עקר קדשה זאת התחיל מהולדת יצחק. ועל-כן אין קורין אבות אלא לשלשה, כי הם הם אבות העולם, כי אין אבות לגוי, כי הם עם הדומה לחמר כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, כי הולדה שלהם הם עצמו הולדת הבהמות, שהוא רק מחמת תאוה לבד בלי שום קדשה כלל, אבל עקר אבות התחיל מאברהם שהוליד את יצחק בקדשה כזאת, עד שמאז והלאה יהיה בכל הולדה בחינת קדשת ישראל שזה עקר היחוס בחינת אבות, שיש קשור וחבור מאב לבן מאחר שהאב ממשך לבן בחינת קדשת ישראל ומודיע לו מאלקותו יתברך, בחינת אב לבנים יודיע אל אמתך, וזהו ואלה וא"ו מוסיף, בחינת תקון הברית שהוא בחינת יוסף, כל זה נמשך על-ידי תולדות על-ידי ההולדות הקדושות של ישראל, וזהו בחינת תולדות יצחק בן אברהם שהוא הולדה ראשונה שנולד בקדשת ישראל, שהולידו אברהם בקדשה כזאת עד שממנו התחיל שלשלת הקדשה, שבכל הולדת ישראל יש קדשת האבות שהוא קדשת ישראל, שעל-ידי-זה הוא תקון הברית כנ"ל, וזהו אברהם הוליד את יצחק, הינו שהולדת יצחק היה מאברהם לבד שהוא בחינת קדשת הברית, כי אברהם בחינת תקון הברית אבר מה, כמובא, וזהו לפי שהיו לצני הדור אומרים מאבימלך נתעברה שרה, כי הם אינם מאמינים שיהיה אפשר שתהיה(?) הולדה מבחינת אברהם מבחינת אבר מה,

שִׁיחָהּ אִז בְּבַחֲנֵינָהּ מָה, בְּבַחֲנֵינָהּ בְּטוֹל וְלֹא יִכּוֹן בְּשִׁבִיל תַּאֲוֹתוֹ כָּלֵל כָּלֵל, כְּמוֹ שֶׁהָיוּ צְדִיקִים אֲמִתִּיִּים שֶׁהִתְפָּאְרוּ בָּזֶה, רַק הֵם אֹמְרִים מֵאֲבִימֶלֶךְ שֶׁהוּא בְּחֵינָהּ מְלָכּוֹת הַרְשָׁעָה שֶׁהוּא רַק כְּרוּךְ אַחֵר תַּאֲוָה הַגְּשָׁמִיּוֹת מִמֶּנּוּ נִתְעַבְּרָה שָׂרָה, שֶׁאֹמְרִים הַלְצָנִים שֶׁעָקַר הַהוֹלְדָה הוּא רַק מִתַּאֲוָה הַגְּשָׁמִיּוֹת מִבְּחֵינָהּ אֲבִימֶלֶךְ, עַל-כֵּן הַעִיד הַכְּתוּב, אֲבָרְהָם הוֹלִיד אֶת יִצְחָק, שֶׁעָקַר הוֹלִידֵת יִצְחָק הָיָה רַק מִבְּחֵינָהּ אֲבָר מָה, מִבְּחֵינָהּ בְּטוֹל בְּחֵינָהּ תִּקּוּן הַבְּרִית, שֶׁנּוֹלַד בְּקִדְשָׁה נֹרְאָה כִּזְאת עַד שֶׁמִּמֶּנּוּ הִתְחִילָה(?) שֶׁלְשָׁלֵת קִדְשֵׁת יִשְׂרָאֵל, שֶׁבְּכָל הוֹלְדוֹת יִשְׂרָאֵל, יֵשׁ בָּהּ בְּחֵינָהּ נִיּוּצֵי קִדְשֵׁת הָאֲבוֹת, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה נּוֹלְדִים בְּכָל דּוֹר וְדוֹר שְׁפָלִים מִתְקַנְיִים תִּקּוּן הַבְּרִית כְּנִי"ל עַד שֶׁבִּסּוֹף יֵצֵא מְשִׁיחַ מִזֶּרַע יִשְׂרָאֵל שֶׁיִּדְבֹּק אֶת עַצְמוֹ בְּה' יִתְבָּרַךְ כְּמוֹ שִׂיתַּדְבֹּק וְיִגְלֶה אֱלֻקוֹתוֹ לְעֵין כָּל וְיִתְקַן הַכָּל כְּנִי"ל, בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ אָמֵן:

כָּל-זֶה נֶאֱמַר עַל הַחֲתוּנָה שֶׁל שׁ"ב:

שבת ז:

הַלְכָה ז

עַל-פִּי הַתּוֹרָה 'קָרָא אֶת יְהוֹשֻׁעַ וְכוּ' וְאַצְוֵנוּ בְּסִימָן ו עֵין שָׁם כָּל הַתּוֹרָה מְרִישָׁא לְסִיפָא:

אות א

וְזֶה בְּחֵינָהּ עֲצָם נֹרְאוֹת נִשְׁגָּבוֹת קִדְשֵׁת שֶׁבֶת, כִּי מִבְּאֵר שָׁם שֶׁתְּשׁוּבָה הִיא בְּחֵינָהּ שֶׁבֶת בְּחֵינָהּ וְשֶׁבֶת עַד ה' אֱלֻקִּי וְכוּ' (דְּבָרִים ל), כִּי לְעֵתִיד יִהְיֶה יוֹם שֶׁכָּלוּ שֶׁבֶת בְּחֵינָהּ כָּלוּ תְּשׁוּבָה, שֶׁיָּבוֹאוּ בְּכָל פְּעַם עַל הַשְּׂגוֹת יִתְרוֹת בְּהַשְּׂגוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאִזִּי יִשׁוּבוּ עַל הַשְּׂגָתָם הָרִאשׁוֹנָה שֶׁזָּהוּ בְּחֵינָהּ עֲבוֹדַת הַצְּדִיקִים הַגְּדוֹלִים גַּם בְּעוֹלָם הַזֶּה שְׂאֵף-עַל-פִּי שֶׁכָּבַר זָכְכוּ עֲצָמָן בְּתַכְלִית הַזְּכוּת וְהַצְּחוּת וְגַם עָשׂוּ תְּשׁוּבָה גְּמוּרָה אֶפְלוּ עַל מָה שֶׁלֹּא חָטְאוּ וְכוּ', אֶף-עַל-פִּי-כֵן עֲדִין הֵם עוֹשִׂים תְּשׁוּבָה בְּכָל פְּעַם עַל הַשְּׂגָה הָרִאשׁוֹנָה וְכוּ', וּמִבְּאֵר שָׁם שֶׁשְׂאֵר הָעוֹלָם הֵם צְרִיכִין בְּוַדָּאִי לְהִיּוֹת בְּתְּשׁוּבָה תָּמִיד, כִּי אֶפְלוּ כְּשֶׁאֹמְרֵי חָטְאוּ וְכוּ' אֵינּוּ יָכוֹל לֹמַר בְּלִי פְּנִיָּה, עַל-כֵּן צְרִיךְ בְּכָל

פעם לשוב על תשובה הראשונה וכו', ועין מה שכתוב שצריך להיות בקי בהלכה מי שרוצה לשוב, בחינת בקי בעיל בקי בנפיק, בחינת אם אסק שמים שם אתה ואציעה שאול הנד וכו', שאפלו בכל הירידות שבעולם אפלו בשאול תחתית ותחזק למצוא את השם יתברך לשוב אליו, בבחינת ואציעה שאול הנד וכו', ועין שם מה שכתוב בסוף, שעל-ידי זה נעשה אדם לשבת על הפסא. כי עקר התשובה כשישמע בזיונו ידם וישתק ויסבל שפיכות דמים להכניע הדם שבחלל השמאלי וכו' ועל-ידי זה נעשה אדם וכו', בחינת ג' נקודות, בחינת משה יהושע ואהל מועד, שהם בחינת חמה ולבנה וכו' שזה בחינת ג' מצוות שנצטוו ישראל בכניסתן לארץ ישראל שהם להכרית זרעו של עמלק ולמנות מלך ולבנות בית הבחירה וכו', עין שם כל זה היטב:

אות ב

ומכל זה מובן עצם נוראות אהבת השם יתברך עלינו שברחמיו נתן לנו מתנה טובה הזאת שהיתה בבית גנזיו ושבת שמה וכו' כמו שאמרו רבותינו ז"ל (שבת י:), וצריך להשתדל לקבל מתנה טובה הזאת באהבה ובשמחה עצומה, כי על-ידי זה זוכין לתשובה איך שהוא, עד שגם הוא יזכה ליום שכלו שבת וכו'. כי רב העולם קשה עליהם התשובה מחמת התגברות היצר הרע בכל פעם מחדש, כי זה ידוע כי הכל חפצים ליראה את שמך, ואפלו פושעי ישראל מלאים חרטה גדולה, והרבה מתעוררים כמה פעמים לשוב לה' יתברך, אך בתוך כך נופלים בדעתם מגדל התגברות הבעל-דבר שמתגרה בהם בכל פעם כנ"ל, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (קדושין ל: סכה נב:): בכל יום יצרו של אדם מתחדש עליו וכו' ואלמלא הקדוש-ברוך-הוא עוזרו וכו' ועקר העזר והישועה הוא על-ידי כח קדשת שבת שצריך להמשיך על עצמו בכל יום כמו שכתוב (במכילתא): זכור את יום השבת לקדשו, (שמות כ): זכרהו מאחד בשבת:

אות ג

ועקר קדשת שבת אי אפשר להמשיך על עצמו כי אם בכל הצדיקי אמת, שהם בחינת שבת, כמו שכתוב ברבי שמעון בר יוחאי (זהר נשא קמד:):

אֲנִי שֶׁבֶת דְּכֻלְהוּ יוֹמֵי וְכוּ', וְהָא בְּהָא תִּלְיָא, כֹּל מָה שְׁמִשְׁתַּדֵּל בְּיוֹתֵר לְקַבֵּל שֶׁבֶת כְּרָאוּי לּוֹ, כֵּן זֹכֶה לְהִתְקַרֵּב לְצַדִּיק הָאֱמֵת, וְכִפִּי הִתְקַרְבוּתוֹ אֵלָיו כֵּן זֹכֶה לְקַדְּשֵׁת שֶׁבֶת עַד שְׂיִזְכֶּה לְתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה בְּכֹל מְקוֹם אֲשֶׁר הוּא שָׁם וְלִהְיוֹת חֲזָק עַל עֲמֻדוֹ לְבָלֵי לְפָל לְעוֹלָם, יִהְיֶה אִידָּ שְׂיִהְיֶה, בְּבַחֲיִנַת וְאַצִּיעָה שְׂאוֹל הַנֶּדֶךְ וְכוּ' כִּנ"ל. כִּי עֵקֶר הַהִתְעוֹרְרוּת וְהִתְחַזְּקוּת לְשׁוֹב אֵל ה' תָּמִיד, הוּא בְּכַח הַצַּדִּיק הַנִּי"ל שֶׁהוּא כֹּל יָמָיו בְּתִשׁוּבָה, אָף-עַל-פִּי שְׁכָבָר עֲשֵׂה תִשׁוּבָה, כִּי הוּא עוֹשֶׂה תִשׁוּבָה בְּכֹל פֶּעַם עַל הַשְּׂגָתוֹ הָרְאוּשׁוֹנָה וְכוּ', עַד שֶׁבְּכֹל פֶּעַם הוּא מְשִׁיג גְּדֻלַּת הַבוֹרָא יִתְבַּרֵּךְ בְּהַשְּׂגָה עֲצוּמָה יוֹתֵר וְכֵן לְעוֹלָם, וּבְכֹל פֶּעַם שְׁמִשְׁיֵג הַשְּׂגָה יִתְרָה הוּא מְכַנִּיס בְּלֵב כֹּל הַרְחוּקִים מְאֹד מְאֹד שְׂיִתְחַזְּקוּ מִמְּקוֹמָם לְשׁוֹב לֵה' יִתְבַּרֵּךְ אִידָּ שְׂהֵם. כִּי בְּכֹל פֶּעַם שְׁמִשְׁיֵגִים גְּדֻלַּתוֹ יִתְבַּרֵּךְ יוֹתֵר, הֵם מְשִׁיגִים רַחֲמָיו וְחֶסֶדָּיו יוֹתֵר, כִּי זֶה עֵקֶר גְּדֻלַּתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וְעַל-יְדֵי זֶה הֵם מְאִירִים בְּלֵב יִשְׂרָאֵל שְׂיִשַׁע תִּקְוָה לְכֹל אֶחָד לְשׁוֹב אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ תָּמִיד, בְּבַחֲיִנַת וְאַצִּיעָה שְׂאוֹל הַנֶּדֶךְ וְכוּ' (וְכַמְבָּאָר מְזֶה בְּמְקוֹם אַחֵר עֵין שָׁם), וְכֹל זֶה הוּא בַּחֲיִנַת קַדְּשֵׁת שֶׁבֶת שֶׁהוּא בַּחֲיִנַת עוֹלָם הַבָּא, שֶׁהוּא כֹּל תִּשׁוּבָה כִּנ"ל:

אות ד

וְזֶה בַּחֲיִנַת ג' סְעוּדוֹת שֶׁבֶת, שְׂהֵם בַּחֲיִנַת ג' נְקוּדוֹת הַנִּי"ל, שְׂעַל-יְדֵי זֶה נַעֲשֶׂה אָדָם וְכוּ' כִּנ"ל שְׂהֵם בַּחֲיִנַת ג' מְצוּוֹת הַנִּי"ל:

כִּי לְהַכְרִית זָרְעוֹ שֶׁל עַמְּלֵק, שֶׁהוּא בַּחֲיִנַת יְהוֹשֻׁעַ, בַּחֲיִנַת פְּנֵי לְבָנָה בַּחֲיִנַת נְקוּדָה הַתְּחַתּוֹנָה, זֶה בַּחֲיִנַת סְעוּדַת לַיִל שֶׁבֶת, כִּי בְּכַנִּיסַת שֶׁבֶת הוּא בַּחֲיִנַת הַכְּנַעַת הַקְּלָפוֹת כִּיְדוּעַ, שֶׁהוּא בַּחֲיִנַת לְהַכְרִית זָרְעוֹ שֶׁל עַמְּלֵק, שֶׁהוּא כֹּל הַקְּלָפוֹת וְהַסְטֵרָא-אַחֲרָא. כִּי מְבֹאָר בְּכַוְנוֹת שֶׁבֶת וּמּוֹבָא בְּדַבְּרָיו ז"ל שֶׁבְּכַנִּיסַת שֶׁבֶת נִכְלָל נֶגְהַ בְּקַדְּשָׁה, וְאַזִּי רוֹצִים גַּם כֹּל הַקְּלָפוֹת הַטְּמְאוֹת לְהַכְּלִל בְּקַדְּשָׁה, וְאַזִּי יוֹרֵד שְׁלֵהוּבָא דְאַשָׁא עַל רֵאשִׁים וְנוֹפְלִים וְכוּ' שְׂזָהוּ סוּד רְחִיצַת חֲמִין בְּעָרֵב שֶׁבֶת וְכוּ', וְזָהוּ בַּחֲיִנַת לְהַכְרִית זָרְעוֹ שֶׁל עַמְּלֵק שֶׁהוּא בַּחֲיִנַת כֹּל הַקְּלָפוֹת הַטְּמְאוֹת לְגַמְרִי, וְהוּא חוֹתֵר תָּמִיד וּמִתְגַּרֵּה בְּקַדְּשֵׁת יִשְׂרָאֵל וְרוֹצֶה לְהַחֲטִיֵּאם כְּדֵי לִינוֹק מֵהֵם, וְצָרִיכִין מְלַחֲמָה גְּדוּלָה עִמוֹ, וְכַשְׁמְכַנִּיעִין אוֹתוֹ אֲזִי נִכְלָל נֶגְהַ בְּקַדְּשָׁה, שְׂזָהוּ בַּחֲיִנַת כְּוִנַת כְּנִיסַת שֶׁבֶת כִּנ"ל.

וְזֶה בַּחֲיִנַת וַיִּשְׁמַע יִתְרוֹ (שְׂמוֹת יח) שְׂנִסְמַךְ לְפָרָשַׁת מְלַחֲמַת עַמְּלֵק וְכִמוֹ שְׂאַמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (זְבַחִים קטז), מָה שְׂמוּעָה שְׂמַע וּבֹא קָרִיעַת ים-סוּף וּמְלַחֲמַת עַמְּלֵק, הֵינּוּ כִּי אַחֵר שְׂנַפְּלוּ וְנִכְרְתוּ הַקְּלָפוֹת הַטְּמְאוֹת שְׂהֵם בַּחֲיִנַת מְצָרִים וְעַמְּלֵק, אֲזִי שְׂמַע יִתְרוֹ וְנִתְגַּיֵר, שֶׁהוּא בַּחֲיִנַת שְׂנִכְלָל נֶגְהַ בְּקַדְּשָׁה שְׂמִשְׁשָׁם כֹּל הַגְּרִים כְּמוֹבָא. וְכֹל זֶה הוּא בַּחֲיִנַת כְּנִיסַת שֶׁבֶת כִּנ"ל.

וְאִזּוֹ כַּד עֵיִל שֶׁבֶתָא וְאֶתְקַדֵּישׁ לַיְלִיא וְאִיהִי אֶתְפָּרֶשֶׁת מִסְטָרָא-אַחְרָא וְכוּי
כַּנְי"ל, אִזּוֹ מְצוּהָ לַעֲשׂוֹת סְעוּדָה שֶׁל לַיִל שֶׁבֶת שֶׁהוּא בְּחִינַת יְהוֹשֻׁעַ בְּחִינַת
לְבָנָה הַמּוֹשְׁלֶת בְּלַיְלָה, וְזֶה בְּחִינַת הַסְּעוּדָה הַנּוֹכַחַת בְּתוֹרָה שֶׁעָשָׂה יִתְרוֹ
לְכָל יִשְׂרָאֵל כְּשֶׁבָא לְהַתְגַּיֵּר, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב שָׁם (שְׁמוֹת יח): וַיְבֹא אַהֲרֹן וְכָל
זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל לֶאֱכֹל לֶחֶם עִם חוֹתָן מֹשֶׁה לִפְנֵי אֱלֹקִים, כִּי כְּשֶׁבָאִין גְּרִים
וּמִתְגַּיְרִין שָׁזְהוּ בְּחִינַת שֶׁהַקְּלָפוֹת הַטְּמְאוֹת בְּחִינַת קְלַפַּת עֲמֶלֶק נִכְרַתִּין
וְנִגָּה נִכְלָל בְּקִדְשָׁה, כִּי בְּלֹא זֶה לֹא הָיָה אֲפָשֶׁר לְהַגְרִים לְהַתְגַּיֵּר מִחֲמַת
קְלַפַּת עֲמֶלֶק שְׂרוּצָה לְהַתְאַחֵז בָּהֶם וְכוּנ"ל, שֶׁכָּל זֶה הוּא בְּחִינַת כְּנִיסַת
שֶׁבֶת וְכוּנ"ל, וְאִזּוֹ מְצוּהָ לְהַרְבּוֹת בְּסְעוּדָה שֶׁזְּהוּ בְּחִינַת סְעוּדַת לַיִל שֶׁבֶת
כַּנְי"ל, שֶׁהוּא תְּקוּן חֲטָא אָדָם הָרֵאשׁוֹן שֶׁחֲטָא בְּאֲכִילָה בְּעָרֵב שֶׁבֶת שֶׁנִּבְרָא
בּוֹ וְאָכַל מֵעֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע, שֶׁעָקַר הַפֶּגֶם הָיָה בְּבַחֲינָה זֹאת. כִּי עֵץ הַדַּעַת
טוֹב וְרַע זֶה בְּחִינַת נִגְהָ, שֶׁמְעָרֵב טוֹב וְרַע, שֶׁכָּל זְמַן שֶׁאִין מְבָרְרִין אוֹתוֹ
כְּרָאוּי אִזּוֹ עָקַר יְנִיקַת הַקְּלָפוֹת הַטְּמְאוֹת הוּא דְרָךְ שָׁם כְּמוּבָא. וְהַנְּחָשׁ
הַשִּׂיאוֹ שֵׁישׁ בִּידוֹ כַּח לֶאֱכֹל מִמֶּנּוּ וּלְבָרְרוֹ. וְזֶה בְּחִינַת דְּחֻפָּה עַד שֶׁנִּגְעָה בּוֹ,
וְאָמַר לָהּ, כְּשֵׁם שֶׁאִין מִיתָה בְּנִיגְעָה כֹּד אִין מִיתָה בְּאֲכִילָה. הֵינּוּ שֶׁאָמַר
לָהּ הֲלֹא אִין זֶה דְּבַר טְמֵא לְגַמְרִי, כִּי אִם הָיָה טְמֵא לְגַמְרִי הָיָה אֲסוּר גַּם
בְּנִיגְעָה, אֲבָל מֵאַחַר שֶׁאִין מִיתָה בְּנִיגְעָה כִּי אֵינּוּ טְמֵא לְגַמְרִי, עַל-כֵּן גַּם
אִין מִיתָה בְּאֲכִילָה, וְעַל-יְדֵי זֶה הַשִּׂיאָם עַד שֶׁאָכַל מִמֶּנּוּ, וְעַל-יְדֵי זֶה הַכְּנִיסָה
טְמֵאָה לְשָׁם, כִּי לֹא הָיָה לוֹ כַּח לְבַרְרֵי עֵץ הַדַּעַת, אֲדַרְבָּא הַתְּגַבְּרוּ הַקְּלָפוֹת
הַטְּמְאוֹת עַל-יְדֵי זֶה עַד שֶׁנִּגְזַר עָלָיו מִיתָה לְדוֹרוֹת וּנְתַגְרֵשׁ מִגֶּן-עֵדֶן,
וְהַתְּקוּן הָיָה שֶׁבֶת, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל: שֶׁבֶת אֶגִּין עֲלוּהִי כְּמוּבָא
בְּדַבְּרֵיו ז"ל בְּהַמְעָשָׂה שֶׁל הַבְּנִים שֶׁנִּחְלְפוּ עִין שָׁם. וְעַל-כֵּן אִזּוֹ בְּשֶׁבֶת מְצוּהָ
לֶאֱכֹל לְתֵקוּן פֶּגֶם אֲכִילַת עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע, כִּי אִזּוֹ מִתְקַנֵּין כָּלֵל יִשְׂרָאֵל
בְּכַח הַצְּדִיקִים הַפְּגָמִים הַנִּי"ל עַל-יְדֵי קְבֻלַּת שֶׁבֶת בְּכָל הַתְּקוּנִים כְּמוּבָן
בְּכּוּנּוֹת, כִּי אִזּוֹ הָאֲכִילָה בְּבַחֲינַת קִדְשַׁת פְּרוֹת הַגֶּן שֶׁמְצוּהָ לֶאֱכֹלָם, בְּבַחֲינַת
מִכָּל עֵץ הַגֶּן אֲכֹל תֹּאכַל, כִּי גִי סְעוּדוֹת שֶׁל שֶׁבֶת הֵם בְּבַחֲינַת עֵדֶן, נִהַר, גֶּן,
שֶׁהוּא בְּחִינַת עֲנֵג שֶׁבֶת, כְּמוּבָא, וְסְעוּדַת לַיִל שֶׁבֶת הוּא בְּבַחֲינַת גֶּן, שֶׁזְּהוּ
בְּחִינַת תְּקוּן אֲכִילַת עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע. נִמְצָא שֶׁאִזּוֹ הַסְּעוּדָה בְּבַחֲינַת
לְהַכְרִית זְרַעוֹ שֶׁל עֲמֶלֶק, שֶׁהוּא מֵהַ שֶׁנִּכְנָעִין וְנוֹפְלִים אִזּוֹ בְּחִינַת קְלָפוֹת
הַטְּמְאוֹת וְנִגָּה נִכְלָל בְּקִדְשָׁה שֶׁזְּהוּ בְּחִינַת אֲכִילָה דְּקִדְשָׁה אֲכִילַת שֶׁבֶת,
שֶׁהוּא תְּקוּן אֲכִילַת עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע, שֶׁכָּל הַפֶּגֶם הָיָה בְּעַנְיָן זֶה וְכוּנ"ל.
וְסְעוּדַת יוֹם שֶׁבֶת הוּא בְּבַחֲינַת נִקּוּדָה הָעֲלִיוֹנָה שֶׁהוּא בְּבַחֲינַת כְּתָר,
בְּחִינַת מֹשֶׁה, כִּי אִזּוֹ הַסְּעוּדָה בְּבַחֲינַת עֵתִיקָא קְדִישָׁא, שֶׁהוּא בְּבַחֲינַת כְּתָר,
וְאִזּוֹ מִזְכִּירִין בְּתַפְלָה: יִשְׁמַח מֹשֶׁה בְּמַתְנַת חֲלָקוֹ וְכוּי כְּלִיל תְּפָאֶרֶת בְּרֵאשׁוֹ
נִתְּתָ לּוֹ, כִּי אִזּוֹ הוּא בְּחִינַת כְּתָר כְּלִיל תְּפָאֶרֶת בְּרֵאשׁוֹ בְּחִינַת עֵתִיקָא
קְדִישָׁא, בְּחִינַת אוֹר יוֹם שֶׁבֶת קִדְשׁ, שֶׁהוּא בְּחִינַת פְּנֵי מֹשֶׁה כְּפָנֵי חֲמָה.
וְסְעוּדָה שְׁלִישִׁית זֶה בְּחִינַת יַעֲקֹב שֶׁהָיָה אִישׁ תָּם יוֹשֵׁב אֲהֻלִים, שֶׁזְּהוּ
בְּחִינַת הָאֵהֶל מוֹעֵד, שֶׁהוּא בְּחִינַת לְמִנּוֹת מְלֶךְ, בְּחִינַת דְּרָךְ כּוֹכָב מֵיַעֲקֹב
וְכוּי, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב שָׁם בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל, שֶׁזְּהוּ בְּחִינַת הַנּוֹא שֶׁבֶתוֹךְ הָאֵלֶּף,
שֶׁדְרָךְ שָׁם נִמְשָׁךְ מִנְקוּדָה הָעֲלִיוֹנָה לְנִקּוּדָה הַתְּחִתּוֹנָה, מִמֹּשֶׁה לִיהוֹשֻׁעַ
וְכוּי, שֶׁזְּהוּ עָקַר שְׁלֵמוֹת בְּחִינַת אָדָם, כִּי שְׁלֵמוֹת הַקִּדְשָׁה שֶׁהוּא הַתְּגַלּוֹת
אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ הוּא עַל-יְדֵי בְּחִינַת מֹשֶׁה וִיהוֹשֻׁעַ, שֶׁהֵם בְּחִינַת הַרְבֵּ

והתלמיד שמאירין אור חדושי תורה בעולם, שעל-ידי זה מגליון אלקותו לְכָל הָעוֹלָם ומחזירין אֶת הָעוֹלָם בְּתִשׁוּבָה, וְהַעֲקָר כְּשֶׁבַחֲנִינָת יְהוֹשֻׁעַ בְּחִינַת נְקוּדַת הַתְּחִתּוֹנָה בְּחִינַת לְבָנָה מְקַבֵּל מִנְקוּדַת הָעֲלִיוֹנָה מְבַחֲנִינָת מִשָּׁה פְּנֵי חִמָּה, כִּי מְבַחֲנִינָת מִשָּׁה בְּעֶצְמוֹ שֶׁהוּא בְּחִינַת נְקוּדַת הָעֲלִיוֹנָה וְכוּ' אִי אֶפְשָׁר לְהַעוֹלָם לְקַבֵּל, מְגִדֵּל הָעֲלָמוֹ וְהַסְתַּרְתּוֹ, כִּי הוּא בְּבַחֲנִינָת כְּבוֹד אֱלֹקִים הַסְתַּר דָּבָר, רַק הַתְּלַמִּידִים הָאֲמִתִּיִּים בְּחִינַת יְהוֹשֻׁעַ אֲשֶׁר לֹא יָמוּשׁ מִתּוֹךְ הָאֵהָל, קִבְּלוּ מִמֶּנּוּ בְּדַרְכִּים נִפְלְאִים, בְּבַחֲנִינָת אֵלָּא אִם כֵּן הִיָּה חָכֵם וּמִבִּין מִדַּעְתּוֹ וְכוּ', שֶׁנֶּאֱמַר בְּמַעֲשֵׂה מְרַכְבָּה שֶׁהוּא לְתַקֵּן כָּל הַנִּי"ל, עַד שְׂזִיכָה לְבַחֲנִינָת אָדָם הַיּוֹשֵׁב עַל הַכֶּסֶּא הַמּוֹזְכָר שָׁם, שְׂזִיכָה עֲקָר שְׁלָמוֹת מַעֲשֵׂה מְרַכְבָּה. וְעַל-כֵּן כָּל תַּקּוּן הָעוֹלָם הוּא עַל-יְדֵי שְׁמִתְיַחַד בְּחִינַת מִשָּׁה עִם בְּחִינַת יְהוֹשֻׁעַ, נְקוּדַת הָעֲלִיוֹנָה עִם נְקוּדַת הַתְּחִתּוֹנָה, שְׁמִשָּׁה בְּחִינַת הָרֵב, יָאִיר הַדַּעַת לְהַתְּלַמִּיד בְּחִינַת יְהוֹשֻׁעַ, עַד שְׂיֻכַּל לְהָאִיר פְּנֵי תֵבֵל לְהוֹדִיעַם דַּרְכֵי הַתְּשׁוּבָה לְכָל אֶחָד וְאֶחָד לְפִי בְּחִינַתוֹ עַד שְׁפָלָם יִשׁוּבוּ אֶל ה' וַיִּכְיֵרוּ גְדֻלָּתוֹ וְרוֹמְמוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ. וְכָל זֶה בְּחִינַת יַעֲקֹב כְּנִ"ל שֶׁהוּא בְּחִינַת בְּרִיחַ הַתִּיכּוֹן הַמְּבָרִיחַ מִן הַקְּצָה אֶל הַקְּצָה שְׁמַקְשֵׁר וּמְקַיֵּם כָּל בְּחִינַת הָאֵהָל מוֹעֵד, שֶׁהוּא בְּחִינַת וְאִ"ו שְׁבִתוֹךְ הָאֶלֶף, שְׁמַמְשִׁיךְ הָאֹר מִנְקוּדַת הָעֲלִיוֹנָה לְנְקוּדַת הַתְּחִתּוֹנָה וְכוּ' וְכְנִ"ל, וְזֶה בְּחִינַת סְעוּדָה שְׁלִישִׁית שֶׁל שַׁבָּת שֶׁהִיא בְּבַחֲנִינָת יַעֲקֹב וְכְנִ"ל. וְעַל-כֵּן נוֹהֲגִין אַז הַצַּדִּיקִים אֲמִתִּיִּים לְגִלוֹת חֲדוּשֵׁי תוֹרַת הָרַבָּה לְתַלְמִידֵיהֶם, כִּי אַז עֲקָר הַמְּשַׁכַּת הַתּוֹרָה מְבַחֲנִינָת מִשָּׁה לַיהוֹשֻׁעַ, מְרַב לְתַלְמִיד, וְהַכֵּל כְּדֵי לְהַחְזִיר אֶת יִשְׂרָאֵל בְּתִשׁוּבָה שֶׁהוּא בְּחִינַת שַׁבָּת בְּחִינַת וְשַׁבָּת עַד ה' אֱלֹהֶיךָ וְכְנִ"ל:

אות ה

כִּי עֲקָר שְׁלָמוֹת הָאָדָם הוּא שְׂזִיכָה לְהַטִּיב מַעֲשָׂיו שְׂיִשְׁיג אֶת הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ עַד שְׂיִהִיָּה נְכֹלָל בְּבַחֲנִינָת אָדָם הַיּוֹשֵׁב עַל הַכֶּסֶּא, כְּמוֹכֵן בְּהַתּוֹרָה הַזֹּאת. כִּי הָעוֹלָם בְּכֹלֵל הוּא בְּבַחֲנִינָת נְקוּדַת הַתְּחִתּוֹנָה בְּבַחֲנִינָת וְהָאֶרֶץ הַדּוֹם רַגְלֵי (יִשְׁעִיָּה סו'), שֶׁהוּא בְּחִינַת נְקוּדַת הַתְּחִתּוֹנָה כְּנִ"ל. וַיִּדְעֵת הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ זֶה בְּחִינַת נְקוּדַת הָעֲלִיוֹנָה שֶׁהוּא בְּחִינַת כֶּסֶּא דְמַתְּכַסֵּיָא וְכוּ' כְּנִ"ל, וְעֲקָר הַתְּכַלִּית לְקַשֵּׁר כָּל הָעוֹלָם וּמְלוֹאוֹ שְׁחִיּוֹתוֹ מְבַחֲנִינָת נְקוּדַת הַתְּחִתּוֹנָה לְקַשְׁרוֹ לְמַעְלָה לְבַחֲנִינָת נְקוּדַת הָעֲלִיוֹנָה, וְזֶה עַל-יְדֵי בְּחִינַת וְאִ"ו שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁשֵׁת יָמֵי הַמַּעֲשֵׂה שֶׁבָּהֶם נִבְרָא הַכֹּל עַד שֶׁנִּבְרָא הָאָדָם, שֶׁהוּא הָעֲקָר, שֶׁהוּא צְרִיךְ לְקַשֵּׁר הָעוֹלָם וּמְלוֹאוֹ בְּחִינַת נְקוּדַת הַתְּחִתּוֹנָה בְּהַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ בְּבַחֲנִינָת נְקוּדַת הָעֲלִיוֹנָה, עַל-יְדֵי שְׂיִבְרַר כָּל הַבְּרִיאָה שֶׁנִּבְרָא הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בּוֹ יָמֵי הַמַּעֲשֵׂה שֶׁהֵם בְּחִינַת שְׁשֵׁה סְדְרֵי מְשָׁנָה שֶׁהֵם בְּחִינַת כְּשֵׁר וּפְסוּל, אֲסוּר וּמִתֵּר, טָמֵא וְטָהוֹר. כִּי יֵשׁ בָּהֶם אַחִיזַת טוֹב וְרַע, שְׂצָרִיכִין לְבַרַר בְּשְׁשֵׁת יָמֵי הַמַּעֲשֵׂה עַל-יְדֵי שְׁשֵׁה סְדְרֵי מְשָׁנָה, עַל-יְדֵי

שְׁמֵבְרָרִין הַהֲלָכָה הַכָּשֶׁר מִן הַפְּסוּל וְכוּ', כַּמּוּבָן בַּפְּתָבִים. וְכָל הַבְּרוּר עַל-
יְדֵי הָאָדָם הַתַּחֲתוֹן שֶׁהוּא בְּחִינַת סֵלֶם מֵצֵב אֲרָצָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת נְקוּדַת
הַתַּחֲתוֹנָה, וְרֵאשׁוּ מְגִיעַ הַשְּׂמִימָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת נְקוּדַת הָעֲלִיּוֹנָה, וְהַעֲקָר
עַל-יְדֵי שְׂמֵשֶׁבֶר הַיֶּצֶר-הָרַע שֶׁעָקְרוּ הוּא עֲכִירַת הַדָּמִים שֶׁהָאָדָם צָרִיךְ
לְהַכְנִיעַ הַדָּם שֶׁבְּחָלֶל הַשְּׂמֵמָלִי, שֶׁהוּא בְּחִינַת רְתִיחַת הַדָּמִים שֶׁל כְּבֹד מְרָה
וְטָחוּל, וְלְהַגְבִּיר יָמִין עַל שְׂמֵמָל לְהַעֲלוֹת הַטּוֹב לְבְּחִינַת הַמַּח, עַל-יְדֵי כְּנִפֵּי
רָאָה דְנִשְׁבִּי עַל לְבָא וְכוּ', כַּמּוּבָא בַּתְּקוּנִים (תְּקוּן כ"א ד' סג:), שֶׁכְּבֹד מְרָה
טָחוּל הֵם קְטְרוּגִין דְּלֵב רָאָה מַח וְכוּ', עֵינֵי שָׁם. שֶׁכָּל זֶה בְּחִינַת בְּרוּרִים
הַנִּי"ל. וְיָמִי שֶׁחֲטָא וְנִכְשֵׁל בְּזֶה צָרִיךְ לָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה, וְעָקָר הַתִּשׁוּבָה שֶׁיִּסְבֵּל
בוֹשׁוֹת וּבְזִיוּנוֹת וְשִׁפְיכוֹת דָּמִים וְיִזְדֵּם וְיִשְׁתַּק כְּדֵי לְהַכְנִיעַ הַדָּם שֶׁבְּחָלֶל
הַשְּׂמֵמָלִי וְכוּ' כְּנִי"ל, וְאִזּוֹ זֹכָה לְתִשׁוּבָה עַד שֶׁמֵּתְקֵן בְּחִינַת אָדָם הַמְּבֹאֵר
שָׁם בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל. וְכָל זֶה אֵי אֶפְשָׁר לְזַכּוֹת כִּי אִם עַל-יְדֵי הַצַּדִּיק שֶׁהוּא
שֶׁבֶת דְּכֻלְהֵי יוֹמֵי, וְעַל-יְדֵי שְׂמִירַת שֶׁבֶת בְּעֶצְמוֹ וְכְנִי"ל. כִּי שֶׁבֶת קִבִּיעָא
וְקִימָא, כִּי קִדְשֵׁת שֶׁבֶת בְּחִינַת עוֹלָם הֵבָא קִבִּיעָא לְעוֹלָם וְהִיא כְּלוּלָה מְכַל
הַגִּי נְקוּדוֹת הַנִּי"ל בְּבְּחִינַת שֵׁין בֵּת, שֵׁין בְּחִינַת כְּלָלִיּוֹת הַגִּי נְקוּדוֹת הַנִּי"ל
שֶׁכְּלוּלִין בְּנְקוּדַת הָעֲלִיּוֹנָה. כִּי הַתַּחֲתוֹן נִכְלָל בְּעֲלִיּוֹן, וְעַל-כֵּן נְקוּדַת
הָעֲלִיּוֹנָה שֶׁהוּא בְּחִינַת מִשָּׁה בְּחִינַת הַצַּדִּיק הָאָמֵת, הוּא בְּחִינַת סְגוּלָה,
שֶׁהוּא גִי נְקוּדוֹת, כִּי נְקוּדַת הָעֲלִיּוֹנָה כְּלוּלָה מְכַל הַגִּי נְקוּדוֹת, כִּי הַתַּחֲתוֹן
נִכְלָל בְּעֲלִיּוֹן כְּנִי"ל. וְזֶה בְּחִינַת שֵׁין שֶׁל שֶׁבֶת שֶׁהוּא תֵּלֶת רִישֵׁין בְּחִינַת
נְקוּדַת הָעֲלִיּוֹנָה שֶׁכְּלוּלָה מְכַל הַשְּׁלֶשָׁה כְּנִי"ל. וּבֵת זֶה בְּחִינַת בֵּת עֵין, בְּחִינַת
נְקוּדַת הַתַּחֲתוֹנָה שֶׁעוֹלָה וּמֵתְקַשְׂרֶת בְּנְקוּדַת הָעֲלִיּוֹנָה עַל-יְדֵי קִדְשֵׁת שֶׁבֶת
וְעַל-יְדֵי הַצַּדִּיק בְּחִינַת מִשָּׁה שֶׁזָּכָה לְקִדְשֵׁת שֶׁבֶת בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת
בְּבְּחִינַת שְׂמַח מִשָּׁה בְּמִתְנַת חֲלָקוֹ וְכוּ':

אות ו

וְעַל-כֵּן אֶפְלוּ בְּנֵין בֵּית-הַמְּקֻדָּשׁ אֵינּוּ דוֹחָה שֶׁבֶת, כִּי בֵּית-הַמְּקֻדָּשׁ הוּא
בְּחִינַת נְקוּדַת הָעֲלִיּוֹנָה כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב שָׁם, כִּי בֵּית-הַמְּקֻדָּשׁ מְכַפֵּר עוֹנוֹת
יִשְׂרָאֵל וּמְכַנִּיעַ הַדָּם שֶׁבְּחָלֶל הַשְּׂמֵמָלִי עַל-יְדֵי שִׁפְיַת דָּם הַקְּרִבָּנוֹת, וְעַל-
יְדֵי הַתִּשׁוּבָה שֶׁכָּל אֶחָד שָׁב עַל עוֹנוֹתָיו וּמִתְבַּיֵּשׁ בְּשַׁעַת הַבָּאָת הַקְּרִבָּן
וּמַעֲלָה כָּל נְצוּצוֹת הַנְּפִילִין לְבְּחִינַת נְקוּדַת הָעֲלִיּוֹנָה שֶׁהוּא בְּחִינַת קִדְשֵׁת
הַבֵּית-הַמְּקֻדָּשׁ כְּנִי"ל. אָבֵל כָּל זֶה אֵי אֶפְשָׁר כִּי אִם בְּכַח קִדְשֵׁת שֶׁבֶת
שֶׁקִּבִּיעָא וְקִימָא, כִּי בְּשֶׁבֶת אֵין בְּרוּר, רַק כָּל הַבְּרוּרִים שְׁמֵבְרָרִים בְּכָל
שְׁשֵׁת יָמֵי הַחֹל הַכָּל הוּא בְּכַח קִדְשֵׁת שֶׁבֶת שֶׁהוּא בְּחִינַת עוֹלָם הֵבָא, שֶׁשָּׁם
שְׁבִיתָהּ וּמְנוּחָה וְאֵין הָרַע יְכוּל לְהַתְאַחֵז שָׁם כְּלָל. כִּי קִדְשֵׁת שֶׁבֶת הוּא
אֲחָדוּתוֹ יִתְבָּרַךְ שִׁיּוּרְד בְּכָל מְקוֹמוֹת הַסְּמָאִים וְאֵין יְכוּלִין לְהַתְאַחֵז בּוֹ
כְּלָל, בְּבְּחִינַת וְעַבְרַתִּי בְּאֲרָץ מִצְרַיִם אֲנִי וְלֹא מִלְּאָדָּךְ אֲנִי וְלֹא שָׂרָף, כְּמוֹ

שְׁכַתּוּב בְּהַתּוֹרָה 'הַסִּתְרָה' (בְּסִימָן נו). כִּי שֶׁבֶת וְהַצְדִּיק הֵם בְּחִינַת תְּרִין סְהַדִּין וְכוּי הַמּוּבָא בְּזֵהר הַקְדוּשָׁה, שֶׁהֵם שֶׁבֶת וּמִיָּלָה, כִּי מִיָּלָה בְּחִינַת תִּקּוּן הַבְּרִית בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת שְׁזוּכָה לָזֶה הַצְדִּיק הָאֵמֶת, שְׁעַל-יָדֵי אֱלוֹ הַתְּרִין סְהַדִּין כָּל אֶחָד כָּפִי מֵה שְׁאוּחָז בָּהֶם לֹא יִפֹּל לְעוֹלָם בְּשׁוּם אִפּוֹן יִהְיֶה אִיךְ שִׁיְהִיָּה, בְּבַחֲינַת אִם אֶסְק שְׁמַיִם שָׁם אֶתְהָ וְאַצִּיעָה שְׁאוּל הַנֶּדֶךְ. כִּי אִין שְׁאוּל וְחֻשְׁךְ וְצַלְמוֹת וְכוּי, שְׁיֻכַּל לְהַסְתִּיר קַדְשֵׁת אֱלוֹ הַתְּרִין סְהַדִּין, שֶׁהֵם שֶׁבֶת וְהַצְדִּיק הָאֵמֶת:

אות ז

וְעַל כֵּן פְּקוּחַ נֶפֶשׁ דּוֹחָה שֶׁבֶת, וְאַפְלוֹ הַפְּחוֹת שְׁבִישְׂרָאֵל מְחַלְלִין שֶׁבֶת עָלָיו כָּל זְמַן שֶׁשֵׁם יִשְׂרָאֵל נִקְרָא עָלָיו, כִּי כָּל זְמַן שֶׁשֵׁם יִשְׂרָאֵל נִקְרָא עָלָיו יֵשׁ לוֹ תִקְוָה עַל-יָדֵי הַצְדִּיק הָאֵמֶת וְעַל-יָדֵי שְׁמִירַת שֶׁבֶת כְּנִ"ל. כִּי שְׁמִירַת שֶׁבֶת נִתְּנָה לְיִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (שֶׁבֶת י:): מִתְּנָה טוֹבָה יֵשׁ לִי בְּבִית גְּנוּזִי וְשֶׁבֶת שְׁמָה וְאֲנִי מִבְּקֵשׁ לַתְּנָה לְיִשְׂרָאֵל, וְעַל-כֵּן אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל עַל זֶה, מְטֵב שְׁיַחַלֵּל שֶׁבֶת אַחַת וְאֵל יַחַלֵּל שְׁבֶתוֹת הַרְבֵּה:

כִּי הָאֲדָם נִבְרָא לִידַע וּלְהַכִּיר אֶת הַבּוֹרָא יִתְבַּרֵּךְ, אָבֵל אִי אֶפְשָׁר לְדַעַת אוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ כִּי אִם עַל-יָדֵי עֲבוֹדַת הַתּוֹרָה וְהַמְצוּוֹת שֶׁהֵם כָּלֵם בְּרוּרִים לְבַרֵּר הַטּוֹב מִן הָרַע, שְׁזֵהוּ בְּחִינַת שֶׁשֶׁה סְדָרֵי מְשֻׁנָּה, שֶׁהֵם בְּחִינַת כְּשֶׁר וּפְסוּל וְכוּי כְּנִ"ל, שְׁצָרִיכִים לְבַרְרֵם בְּזֵה הָעוֹלָם שֶׁנִּבְרָא בְּשִׁשֶּׁת יָמֵי הַמַּעֲשֶׂה וְכוּי כְּנִ"ל. וְכִשְׁאֲדָם חוּטָא וּפּוּגָם בְּאִיזָה מְצוּהָ אוֹ שְׁעוּבָר עֵבְרָה חֵס וְשְׁלוֹם, נִסְתַּלַּק הַדַּעַת כְּפִי הַפְּגָם, וְלֹא הָיָה אֶפְשָׁר לְתַקּוֹן, כִּי עַל-פִּי מִשְׁפָּט אִין מוֹעִיל תְּשׁוּבָה כְּמוּבָא. אִךְ הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ חָמַל עַל עוֹלָמוֹ וְהַקְדִּים רְפוּאָה לַמְּכָה, וּבִאֲהַבְתּוֹ וּבְחַמְלָתוֹ נִתֵּן לָנוּ אֶת הַשֶּׁבֶת שֶׁהִיא שְׁבִיתָה וּמְנוּחָה, שֶׁהוּא קַדְשָׁה גְבוּהָה וְנִעְלָמַת מְאֹד שְׁאִין מְגִיעַ לְשֵׁם שׁוֹם פְּגָם. כִּי שֶׁבֶת קְבִיעָא וְקִימָא וְאִין קַדְשָׁתָה תְלוּיָה בְּיִשְׂרָאֵל שְׁיִקְדְּשׁוּ אוֹתָהּ וְכֵמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל, כִּי קַדְשֵׁת שֶׁבֶת קְבוּעָה תְּמִיד מֵעַצְמָהּ, כִּי לְשֵׁם אִין מְגִיעַ שׁוֹם פְּגָם, כִּי זֹאת הַקְדְּשָׁה שֶׁל שֶׁבֶת הוּא בְּחִינַת הַקְדְּשָׁה הָעֲלִיוֹנָה וְנִעְלָמַת מְאֹד מְאֹד, שְׁנֶאֱמַר שֵׁם (אִיּוֹב לֵה): אִם תִּצְדַּק מֵה תִּתֵּן לוֹ וְאִם חֲטָאתָ מֵה תִּפְעַל בּוֹ וְכוּי. וְזֶה בְּחִינַת קַדְשֵׁת הַתְּשׁוּבָה שְׁקַדְמָה לְעוֹלָם (פְּסָחִים נד. נְדָרִים לט:). כִּי שֶׁבֶת בְּחִינַת תְּשׁוּבָה כְּנִ"ל, הֵינּוּ כְּשֶׁאֲדָם חוּטָא חֵס וְשְׁלוֹם וְנִסְתַּלְקִין מִמֶּנּוּ כָּל הַקְדוּשׁוֹת כְּפִי הַחֲטָא וְהַפְּגָם, אָבֵל בְּחִינַת הַקְדְּשָׁה שֶׁל שֶׁבֶת שֶׁהוּא בְּחִינַת קַדְשֵׁת הַתְּשׁוּבָה הוּא 'קְבִיעָא וְקִימָא' גַּם אַז, וְעַל-יָדֵי זֶה יֵשׁ לוֹ כַּח לְשׁוֹב לְהִי יִתְבַּרֵּךְ בְּכָל עֵת שִׁירְצָה. אָבֵל זֶה הַסוּד אִין מִי שְׁיֻדַּע בְּשְׁלֵמוֹת כִּי אִם הַצְדִּיק הַדּוֹר שֶׁהוּא בְּבַחֲינַת מְשֻׁנָּה, שֶׁהוּא בְּחִינַת שֶׁבֶת דְּכִלְהוּ יוּמָא כְּנִ"ל. וְעַל-כֵּן עֵקֶר הַתְּשׁוּבָה אִי אֶפְשָׁר לְזַכּוֹת כִּי אִם עַל-יָדוֹ, כִּי רַק הוּא מוֹדִיעַ לָנוּ עֲצָם מַעֲלַת קַדְשֵׁת שֶׁבֶת שֶׁהוּא בְּחִינַת קַדְשֵׁת הַתְּשׁוּבָה, וּמְעוֹרֵר

אותנו בכל עת לשוב לה' יתברך איך שהוא אפלו אם עבר על כל התורה אלפים פעמים, כי רבים רחמיו מאד, כי כבר הקדים לנו קדשת שבת שנתן לישראל ברחמיו, שעל-ידי זה אין קדשתו נפסקת מישראל לעולם ויכול לשוב תמיד וכו' וכנ"ל.

וזה שאמרו רבותינו ז"ל (שבת י:): מתנה טובה יש לי בבית גנזי ושבת שמה, ואני מבקש לתנה לישראל לך והודיעם וכו', ומקשו שם: והא אמר רב (חמא ברבי חנינא): הנותן מתנה אין צריך להודיעו, ותרצו: הא במלתא דעבידא לגלויי וכו', והקשו: והא שבת עבידא לגלויי, ותרצו: מתן שכרה לא עבידא לגלויי. וזה המאמר הוא מקשי ההבנה, כי הלא כל התורה והמצוות הם כלם מתנות טובות שנתן לנו השם יתברך, ובפרט מה שמסיק: מתן שכרה לא עבידא לגלויי, הלא גם כל שכר המצוות אינם גלויים לנו בזה העולם, כי שכר מצוה בהאי עלמא ליכא, רק אנו מאמינים בשכר עולם הבא אשר עין לא ראתה וכו'. אך על-פי הנ"ל מובן קצת, כי שבת הוא מתנה טובה מבית גנזי שגנוזה וצפונה יותר משכר כל המצוות, כי היא בחינת קדשה הקבועה וקיימת לנצח, בחינת תשובה בחינת יום שכלו שבת, שעל-ידי קדשה זאת יכולין לתקן הכל, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (פרקי דרבי אלעזר): כל השומר שבת כהלכתו מוחליו לו על כל עוונותיו, שנאמר: שומר שבת מחללו, מחול לו. ועל-כן על-ידי קדשת שבת יש תקוה להעולם, כי אפלו עובד עבודה זרה כדור אנוש מוחליו לו. וזה עקר מתן שכר של שבת, שעל-ידי שמירת שבת יכול כל אחד לזכות ליום שכלו שבת, אפלו אם פגם מאד, אבל זה הסוד שהוא בחינת מתן שכרה של שבת גנוז וסתום מאד וצריכין לקבלו על-ידי הצדיק שהוא בחינת משה שהזהיר לו השם יתברך מתנה טובה יש לי בבית גנזי ושבת שמה וכו' לך והודיעם. הינו שיוודיעם מתן שכרה כדמסקו שם בגמרא כנ"ל. שזה בודאי צריך משה להודיעם וללמד עמהם הרבה להודיעם ולהכניס בלבם קדשת שבת שהוא בחינת תשובה שיזעו ויקבעו בלבם שתמיד יכולין לשוב לה' יתברך מכל מקום שהוא, בבחינת אם אסק שמים שם אתה ואציעה שאול הנדך וכו', המובא בהתורה הנ"ל.

וזה אין זוכין כי אם בכל הצדיק בחינת משה שכבר זכה על-ידי עבודתו גם בזה העולם לבחינת יום שכלו שבת שהוא פלו תשובה, שעושה בכל פעם תשובה על תשובה וכו' וכנ"ל, כי יודע שלגדלתו אין חקר וכו'. ועל-ידי-זה יכול להודיע לכל ישראל קדשת שבת, הינו בחינת מתן שכרה שהוא יום שכלו שבת. הינו שיש תקוה לכל תמיד כל ימי חייו, אפלו אם נתעורר לשוב ונפל וחרז ונתעורר וחרז ונפל, וכן הרבה פעמים מאד אף-על-פי-כן יש תקוה תמיד על-ידי קדשת שבת ששומרים ישראל כנ"ל. כי הלא אפלו מי שחטא כל ימיו ולא נתעורר בתשובה כלל, אם ישוב לבסוף מוחליו לו כמו שאמרו רבותינו ז"ל (קדושין מ:), מכל שכן כשנתעורר כמה פעמים רק שחרז ונתרחק וכן היה כמה פעמים, שבודאי יש לו תקוה, כי לית רעותא טבא דאתאביד וכו'. וכל זה אי אפשר לידע כי אם על-ידי זה הצדיק שעושה תשובה על תשובה תמיד, שזהו בחינת יום שכלו שבת, שיוודע כי לגדלתו אין חקר, שהוא מודיע ומכניס בלב ישראל שלא

אות ח

וְזֶה שְׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (שַׁבַּת קיח): אֲלֶמְלִי שְׁמְרוּ יִשְׂרָאֵל שְׁתֵּי שַׁבָּתוֹת מִיַּד נִגְאָלִין, כִּי הִגְאָלָה תְּלוּיָה בְּתְשׁוּבָה, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (יִשְׁעִיָּה נט): וּבָא לְצִיּוֹן גּוֹאֵל וּלְשָׁבִי פָשַׁע בִּינְעַקֵּב וְכוּ', וְכִמוֹ שְׁכָתוּב בְּהַר הַקְּדוֹשׁ (תְּקוּוֹן ו דף כב): לֵית מְלִתָּא דָּא תְּלִיָּא אֶלָּא בְּתִיּוּבָתָא, וְעַקֵּר הַתְּשׁוּבָה הוּא כְּשׂוֹכִין לְעִשׂוֹת תְּשׁוּבָה עַל תְּשׁוּבָה וְכִנּוּיָל, וְזֶה בְּחִינַת אֲלֶמְלָא שְׁמְרוּ יִשְׂרָאֵל שְׁתֵּי שַׁבָּתוֹת דִּיקָא, כִּי שַׁבַּת בְּחִינַת תְּשׁוּבָה כְּנִיּוּל, וְשְׁתֵּי שַׁבָּתוֹת זֶהוּ בְּחִינַת תְּשׁוּבָה עַל תְּשׁוּבָה, שְׁזֶה עַקֵּר שְׁלֵמוֹת הַתְּשׁוּבָה כְּנִיּוּל, שְׁעַל-יְדֵי זֶה תָּבֵא הִגְאָלָה כְּנִיּוּל:

אות ט

כִּי עַקֵּר שְׁלֵמוֹת הַתְּשׁוּבָה הוּא רַק כְּשֶׁהוּא חֲזָק בְּדַעְתּוֹ לְהִיּוֹת בְּתְשׁוּבָה תְּמִיד, שְׁזֶהוּ בְּחִינַת תְּשׁוּבָה עַל תְּשׁוּבָה, שְׁזֶה בְּעֶצְמוֹ בְּחִינַת הַבְּקִיאוֹת בְּהַלְכָה הַמְּבֹאֵר שֶׁסָּהוּא בְּקִי בְּעֵיל בְּקִי בְּנִפְיָק וְכוּ', בְּחִינַת וְאַצִּיעָה שְׁאוּל הַנֶּזֶק וְכוּ', כִּי מִי שֶׁהוּא חֲזָק בְּזֶה בְּנִדְאֵי יִזְכֶּה לְתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה וְכִנּוּיָל. וְכֵל זֶה זֹכִין רַק עַל-יְדֵי הַצְּדִיק הַגְּדוֹל שְׁאֵף-עַל-פִּי שֶׁלֹּא חָטָא וְגַם כְּבָר עָשָׂה תְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה עַל אֵיזָה שְׁגִיָּאָה דְּקָה מִן הַדְּקָה לְפִי קְדָשְׁתּוֹ, אֵף-עַל-פִּי-כֵן הוּא עוֹשֶׂה תְּשׁוּבָה תְּמִיד עַל הַשְּׁגָתוֹ הַרְּאוּשׁוֹנָה וְכוּ' שְׁעַל-יְדֵי-זֶה מְשִׁיג בְּכֵל פְּעַם גְּדוּלוֹת רַחֲמֵיו וְחִסְדָּיו, שְׁאֵינִם נִפְסְקִים לְעוֹלָם שְׁזֶה בְּחִינַת קְדָשְׁתּוֹ שַׁבַּת שְׁקִיבִיעָא וְקִימָא וּמוֹדִיעַ כֹּל זֶה לְיִשְׂרָאֵל בְּכֵל פְּעַם, בְּבְחִינַת לְךָ וְהוֹדִיעַם וְכוּ' כְּנִיּוּל. וְעַל-יְדֵי-זֶה נִזְכֶּה לְגִאָלָה בְּבְחִינַת אֲלֶמְלִי שְׁמְרוּ יִשְׂרָאֵל שְׁתֵּי שַׁבָּתוֹת הֵינּוּ תְּשׁוּבָה עַל תְּשׁוּבָה מִיַּד נִגְאָלִין וְכִנּוּיָל לְעֵיל:

אות י

ועל כן אין בגן בית-המקדש דוחה שבת, כי בית-המקדש הוא בחינת תשובה, כי מכפר עוונות, אבל כל כח הבית-המקדש בחינת תשובה לכפר עוונות הוא על-ידי שבת שקביעה וקימא וכו' כנ"ל. ועל-כן בודאי שמירת שבת אינו נדחה מפני בגן בית-המקדש כי כל קדשת הבית -המקדש הוא על-ידי שמירת שבת וכנ"ל:

אות יא

אבל אף-על-פי שקדשת שבת קביעה וקימא מהשם יתברך בעצמה ואין שום פגם נוגע לשם אף-על-פי-כן צריכין ישראל לקבל את השבת ולשמרו, כמו שכתוב (שמות לא): ושמרו בני ישראל את השבת וכו', כי אין קדשת שבת נמשכת בזה העולם כי אם על-ידי ישראל, כמו שאומרים (בתפלת שחרית לשבת): ולא נתתו ה' אלקינו לגויי הארצות וכו'. וזה שאמרו רבותינו ז"ל (בראשית רבא פרשה יא) שאמרה שבת לפני הקדוש-ברוך-הוא לכל נתת בן זוג וכו', והשיב לה, כנסת ישראל הוא בן זוג שלך, ועל-כן בכל אחד מישראל תלוי קדשת שבת. ועל-כן פקוח נפש דוחה שבת כי מוטב שיחלל שבת אחת ואל יחללו שבתות הרבה כנ"ל, כי כשנסתלק נפש מישראל נחשב לחלול שבת, בחינת חלל בחינת מיתה והסתלקות הקדשה, כמו שאמרו רבותינו ז"ל ומובא בדבריו ז"ל (בסימן רעז). וכשמת ונסתלק אחד מישראל שהוא מכלל כנסת ישראל שהם הבן זוג של שבת, נחשב בחינת חלול שבת בחינת הסתלקות. ועל-כן פקוח נפש מישראל דוחה שבת, כי מוטב שיחלל שבת אחת משיחללו שבתות הרבה וכנ"ל, והעקר מחמת שכל נפש מישראל יש לו אחיזה בנפש הצדיק שהוא עקר הבן זוג של שבת, שהוא בחינת מילה שמירת הברית בחינת צדיק ושבת, שהם תרין סהדין שישארו ישראל בקדשתם. ועל-כן מי שהוא אפיקורס שהוא הפורק על ומבזה את הצדיקים, וכמו שאמרו רבותינו ז"ל (עבודה זרה כו): שהוא מן המורידין ולא מעלין, בודאי אין פקוח נפשו דוחה שבת. כי הלא אדרבא מצוה להורידו וכו', אבל מי שאינו פורק על ומאמין בצדיקים שאף-על-פי שיודע בנפשו חסרונותיו ופגעיו ופגמיו העצומים אף-על-פי-כן הוא מאמין בקדשת ישראל ובקדשת הצדיקים שהם העקר, ושומר שבת כהלכתו הוא בכלל כנסת ישראל שהם הבן זוג של שבת, שכל המשכת קדשת שבת בזה העולם הוא על-ידם, על-כן בודאי פקוח נפשו דוחה שבת וכנ"ל:

אות יב

וְזֶה (תְּהִלִּים צ): תֵּשֵׁב אֲנוֹשׁ עַד דְּכָא וּתְאמֹר שׁוּבוּ בְּנֵי אָדָם. תֵּשֵׁב אֲנוֹשׁ עַד דְּכָא, עַד דְּכְדוּכָא שְׁל נֶפֶשׁ, הִינּוּ כְּנִ"ל, שְׁאַפְלוּ אִם עֵבֶר עָלְיוּ מָה שְׁעֵבֶר עַד דְּכְדוּכָא שְׁל נֶפֶשׁ אֶף-עַל-פִּי-כֹן אֵתְהּ פּוֹשֵׁט יַד תְּמִיד לְהַשִּׁיבוּ בְּתִשׁוּבָה, שְׁזָה בְּחִינַת קְדֻשַׁת שְׁבֵת שֶׁהוּא בְּחִינַת תִּשׁוּבָה שְׁקַדְמָה לְעוֹלָם, שְׁעַל-יְדֵי בְּחִינַת זֹאת יֵשׁ תִּקְוָה לְעוֹלָם וְכִנִּ"ל. אִךְ אֶף-עַל-פִּי-כֹן וּתְאמֹר שׁוּבוּ בְּנֵי אָדָם, הִינּוּ שְׁאַף-עַל-פִּי שְׁקַדְשָׁה זֹאת קְבִיעָא וְקִימָא לְעוֹלָם וְכוּי כְּנִ"ל, אֶף-עַל-פִּי-כֹן אִי אֶפְשָׁר שֶׁהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ בְּעֶצְמוֹ יָשׁוּב בְּעַד יִשְׂרָאֵל, כִּי הִהְכַרַח שְׁיִשְׂרָאֵל יִתְעוֹרְרוּ מִלְמַטָּה וַיִּשׁוּבוּ אֵלָיו, שְׁזָהוּ בְּחִינַת שְׁיִשְׂרָאֵל צְרִיכִין שְׁיִשְׁמְרוּ אֵת הַשְּׁבֵת וְכוּי, שְׁזָהוּ בְּחִינַת הוֹכֵחַ שְׁבִין יִשְׂרָאֵל לְאַבְיָהֶם שְׁבִשְׁמַיִם כְּמוֹבָא בְּדַבְרֵי רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (אֵיכָה רַבָּה פִּיָּה, כֵּא) שְׁיִשְׂרָאֵל אוֹמְרִים: הַשִּׁיבֵנוּ ה' אֵלֶיךָ וְנִשׁוּבָה (אֵיכָה ה), וְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ אוֹמֵר: שׁוּבוּ אֵלַי וְאִשׁוּבָה אֵלֵיכֶם (מְלָאכִי ג). כִּי אֶף-עַל-פִּי שֶׁהַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ כְּנִ"ל, שְׁזָהוּ בְּחִינַת קְדֻשַׁת שְׁבֵת כְּנִ"ל, אֶף-עַל-פִּי-כֹן צְרִיכִין אֵיזָה אֲתַעְרוּתָא דְלִתְתָא וְכוּי, וְעַל-כֵּן עָקֵר הַתִּקְוָה עַל-יְדֵי הַצְּדִיק הָאֵמֶת שְׁעוֹשֶׂה תִּשׁוּבָה עַל תִּשׁוּבָה תְּמִיד, שֶׁהוּא מוֹדִיעַ לָנוּ כֹּל זֶה וּמְכַנִּיס בְּלִבָּנוּ לְהִתְעוֹרֵר לְשׁוּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ תְּמִיד וְכִנִּ"ל:

אות יג

וְזֶה בְּחִינַת מָה שְׁכִתּוּב בְּהַפְּטָרַת שְׁבֵת תִּשׁוּבָה שֶׁהוּא יִשְׂרָאֵל וְכוּי (הוֹשֵׁעַ יד): אֲנִי כְּבוֹרֵשׁ רַעֲנָן מִמֶּנִּי פְּרִיךָ נִמְצָא, עֵינִן בְּפִרוֹשׁ רִשְׁיִי שֵׁם שְׁפָרוֹשׁוֹ שֶׁהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ מוֹכֵן תְּמִיד לְהַטִּיב לְיִשְׂרָאֵל וְכוּי, הִינּוּ כְּנִ"ל, בְּחִינַת תֵּשֵׁב אֲנוֹשׁ עַד דְּכָא שֶׁהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ בְּעֶצְמוֹ עוֹסֵק לְהַשִּׁיב הַכֹּל בְּתִשׁוּבָה אֶפְלוּ עַד דְּכְדוּכָא שְׁל נֶפֶשׁ וְכִנִּ"ל, אִךְ אֶף-עַל-פִּי-כֹן צְרִיךְ כֹּל אֶחָד הַרוֹצֶה לְחוּס עַל נֶפֶשׁוֹ לְהַשְׁתַּדֵּל לְעֵסֵק לְקַבֵּל טוֹבָתוֹ וְחִסְדּוֹ לְשׁוּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּכֹל עֵת בְּכֹל מָה שְׁיִוִּכַל בְּבְחִינַת וּתְאמֹר שׁוּבוּ בְּנֵי אָדָם, שֶׁהוּא שְׁאַף-עַל-פִּי שֶׁהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ בְּעֶצְמוֹ כְּבִיכּוֹל מְשִׁיב אֲנוֹשׁ עַד דְּכְדוּכָא שְׁל נֶפֶשׁ, אֶף-עַל-פִּי-כֹן הוּא אוֹמֵר שׁוּבוּ בְּנֵי אָדָם, שְׁבִהְכֶרַח שֶׁהָאָדָם יָשׁוּב אֵלָיו, כִּי צְרִיכִין אֵיזָה אֲתַעְרוּתָא דְלִתְתָא וְכוּי כְּנִ"ל. וְעַל-כֵּן סִיִּם מִיָּד: מִי חָכֵם וַיְבִין אֵלֶּה נְבוֹן וַיִּדְעֵם כִּי יִשְׂרָאֵל דְּרָכֵי ה' וְצְדִיקִים יִלְכוּ בָּם וּפּוֹשְׁעִים יִכְשְׁלוּ בָּם. כִּי דְרָכֵי ה' שֶׁהֵם בְּחִינַת דְּרָכֵי הַתִּשׁוּבָה שְׁקַדְמָה לְעוֹלָם שְׁבִשְׁבִיל זֶה נִבְרָא

הכל, כי לא נברא העולם כי אם בשביל התורה וישראל, שישמרו ישראל את התורה, אבל הוא ידע יצרנו שזעירין אינון שיעמדו בנסיון וצרוף של זה העולם, על-כן הקדים את התשובה לעולם, שהוא בחינת קדשת שבת שמודיע לנו הצדיק בחינת משה ששמו גם-כן קדם לעולם, אשר בשביל זה לא שמע לקטרוג המלאכים שאמרו (תהלים ח): מה אנוש כי תזכרנו, כי עתיד למחטא קמך ולארגזא קמך, כי אמר השם יתברך: וכי לחנם נקראתי רחום וחנון וכו', הינו כי כבר הקדמתי תשובה שבראתי בחינת שבת ויודע אני שיהיו צדיקים פאלה שידעו להודיע גדל רבוי רחמנותי עד אין קץ, שזה בחינת לך והודיעם כנ"ל שיודיעם את השבת שמשם כל דרכי התשובה וכו' כנ"ל. נמצא שכל דרכי ה' שמנהיג עולמו הם בחינת דרכי התשובה, שבשביל זה נברא הכל כנ"ל.

וזה כי ישרים דרכי ה' וצדיקים ילכו בם וכו'. כי דרכי ה' שהם דרכי התשובה הם בחינת אם אסק שמים שם אתה ואציעה שאול הנדך וכו' כנ"ל, שהוא להתחזק בכל עת בלח הצדיק בחינת שבת וכו' כנ"ל. ועל-כן הנכלליון בהצדיק שכלם נקראים צדיקים על שמו, הם הולכים עם דרכי ה' עם שני הדרכים הנ"ל, כי בין בעליה בין בירידה אפלו בכל מיני ירידות שבעולם, הם הולכים בדרךיו, כי יודעים על-ידי הצדיק שיש בחינת קדשת שבת שעל-ידי-זה אין שום יאוש בעולם כלל ותמיד יכולים לילך בדרךיו יתברך. אבל 'פושעים' הפושעים בהצדיקים ומתרחקים מהם נכשלו בם, כי אינם יודעים שום בקיאות בהלכות הנ"ל מחמת שרחוקים מהצדיקים, כי צריכים להמשיך מהצדיק חכמה והתבוננות גדול עד שיזכה לקבל בקיאות הנ"ל לשאר על עמדו תמיד כל ימי חייו ולא יניח להפיל את עצמו לעולם, בבחינת מי חכם ויבן אלה נבון וידעם וכו', כי אף-על-פי שהעקר הוא תמימות ופשטות גמור כמבאר אצלנו הרבה, אף-על-פי-כן זה התמימות האמתי אי אפשר לקבל כי אם על-ידי שישקד הרבה הרבה על דלתי הבית המדרש של הצדיק האמת שהוא חכם ונבון גדול בחינת מי חכם וכו':

אות יד

וזה בחינת ג' שבתים שבין המצרים, כי אז מתאבלין על חרבן בית-המקדש ועל גלות ישראל שגלינו מארץ ישראל וכו'. ומלכות הרשעה של העכו"ם שכללותם הוא בחינת זרע עמלק מתגברים וכו', ועל-כן הם ג' שבעות בין המצרים כי מתאבלין בהם על פגם בחינת ג' נקודות הנ"ל שנפגמין בעוונותינו, שהם בחינת ג' מצוות הנ"ל שהם להכרית זרעו של עמלק ולמנות מלך ולבנות בית-הבחירה. כי בעוונותינו הרבים שהרבינו לפשע ועדין לא זכינו לתשובה שלמה המבאר בהתורה הזאת, על-ידי זה

לא די שאין אנו זוכין עתה להכרית זרעו של עמלק, אף גם בחינת זהמת עמלק מתגבר ומתפשט בכל יום שהוא בחינת תקף הדם שבחלל השמאלי, כי הוא מזרע אדם שהוא אדמוני פלו וכו', בחינת כבוד מלא דם הפך כבוד מלא וא"ו, בחינת כבוד ה' בחינת כבוד אלקים הנזכר שם בתורה הנ"ל, כי אי אפשר לזכות לכבוד ה' כי אם כשמכניעין הדם שבחלל השמאלי על-ידי שסובלין חרפות ובזיונות ושותקין ודוממים וכו' כנ"ל, ועל-כן בעוונותינו הרבים אין לנו לא מלך ולא שרים, שהוא בחינת פגם הנאו שבתוך האלף וכו' כנ"ל. והעקר שבעוונותינו הרבים נחרב בית-מקדשנו עטרת ראשנו שהיא בחינת נקודה העליונה כנ"ל, ועל-כן מתאבלין ג' שבועות כנגד ג' נקודות הנ"ל שנפגמו בעוונותינו. ועקר התקון על-ידי הג' שבתים שבג' שבועות הנ"ל, כי עקר תקון כל הנ"ל הוא על-ידי שבת, שהוא בחינת תשובה, שאז עקר תקון ג' נקודות הנ"ל, ועל-כן באלו הג' שבתים שבין המצרים מתקנים בחינת ג' נקודות הנ"ל שהם בחינת תקון התשובה, שעל-ידי זה נזכה שיחזור ויתתקן כל הנ"ל שנזכה להכרית זרעו של עמלק וכו' :

אות טו

וזה בחינת ג' 'איכה' של מגלת קינות שמקוננין בתשעה באב, שעקר הצעקה והקינות הם על שאבדנו ג' מצוות הנ"ל. וזה (איכה א, א) : איכה ישבה בדד העיר רבתי עם וכו'. זה בחינת קינה על שאין אנו זוכים להכרית זרעו של עמלק ומחמת זה מתגבר התגברות התאוות של הדמים שבחלל השמאלי שמחמת זה צריכין לישוב בדד ולדם ולסבל חרפות ובזיונות ושפיכות דמים רבים בחינת ישוב בדד וידם, ועל זה אנו מתחילין לקונן איכה ישבה בדד וכו'. וזה העיר רבתי עם רבתי בגוים שרתי במדינות וכו' שמקוננין על חרבן ירושלים שהיא 'עיר מלוכה' שנחרבה, שזה בחינת פגם מצות למנות מלך שהוא בחינת הנאו שבתוך האלף, שעל-ידי זה ממשיכין מנקודה העליונה לנקודה התחתונה כנ"ל. וזה העיר רבתי עם, בחינת עיר מלוכה, כי אין מלך בלא עם וברב עם הדרת מלך, ועתה נחרב כל זה בעוונותינו הרבים. וזה רבתי בגוים ודרשו רבותינו ז"ל (איכה רבה פ"א) : רבתי בדעות, בחינת פגם החכמה, שהוא בחינת נקודה העליונה שנסתלקה ונתעלמה בהעלם גדול בעוונותינו הרבים ואין מאירה על-ידי הנאו בחינת מלך לנקודה התחתונה, שכל זה מרמז בפסוק זה : איכה ישבה בדד, בחינת נקודה התחתונה שנפגמה כנ"ל. העיר רבתי עם בחינת פגם למנות מלך וכו' כנ"ל. רבתי בגוים, שהוא רבתי בדעות בחינת פגם נקודה העליונה כנ"ל. אך עקר איכה א' הוא כנגד הנקודה התחתונה הנ"ל, אך כל אחד מהג' נקודות הנ"ל כלולה מכלם, כי

אחד תלוי בחברו. כי על-ידי שאין כורתין זרעו של עמלק, אין לנו מלך, כי אדרבא מלכות אדם עמלק מתגברת בעוונותינו הרבים, ואזי נפגם הוא וי שפמשיך מנקודה העליונה לנקודה התחתונה וממילא נתעלם הנקודה עליונה וכו', ועל זה מתאבלין איכה ישבה וכו' הנ"ל. אך עקר הקינה על פגם נקודה התחתונה כנ"ל.

וזה בכה תבכה בליקה וכו' בחינת פגם פגימת הלבנה שהוא בחינת נקודה התחתונה בחינת פני יהושע בפני לבנה וכו', כמו שכתוב שם, וכשזוכים שנקודה התחתונה בחינת יהושע התלמיד בחינת לבנה מקבל כראוי מהרב בחינת משה בחינת חמה וכו', אזי הוא בחינת תקון ומלוי פגימת הלבנה המושלת בליקה, ואזי עקר השמחה שזהו בחינת השמחה של קדוש לבנה בחינת ששים ושמחים בבואם וכו', כי אז מאיר מלכות דקדשה מלכות דוד משיח, שעל-ידי זה עקר ההמשכה מנקודה העליונה לנקודה התחתונה כנ"ל, שאז עקר השמחה בחינת ה' מלך תגל הארץ וכו' (תהלים צז), ועתה בגלותנו שמתגבר בחינת זרע עמלק שזהו בחינת פגימת הלבנה, על זה מקוננין בכה תבכה בליקה דיקא, שאז עקר הפגם של פגימת הלבנה המושלת בליקה וכו' וכנ"ל.

וזה: גלתה יהודה מעני וכו' כל רודפיה השיגוה בין המצרים, כל זה מרמז על גדל התפשטות מלכות אדם עמלק שהוא בחינת הגלות הארץ האחרון הזה שהם מצרים ברדיפות גדולות מכל צד, כי הוא כלול מכל הסטרא אחרא והקלפות עד אשר אין דרך לפנות ימין ושמאל שזהו בחינת כל רודפיה השיגוה בין המצרים, בחינת סבוגי כמים כל היום הקיפו עלי יחד וכו' (תהלים פח).

וזה דרכי ציון אבלות מבלי באי מועד, כי ברגלים נצטוינו לעלות לרגל לבית-המקדש לראות את פני ה', ואז היה בחינת שלמות אדם הנ"ל, כי על-ידי-זה המשכנו בבית-המקדש מנקודה העליונה לנקודה התחתונה שזהו בחינת תקון הדרך של תשובה, כמו שכתוב בהתורה הנ"ל, שנתתקון על-ידי הדרך הקדוש של העולי רגלים לבית-המקדש, ועתה בעוונותינו הרבים דרכי ציון אבלות מבלי באי מועד לעלות לרגל כמו שדרשו רבותינו ז"ל (איכה רבה פ"א), הינו כנ"ל. וזהו: היו צריה לראש וכו' בחינת התגברות עמלק ותקף הדמים שצריכין להכניעם על-ידי בחינת נקודה התחתונה. ובעוונותינו הרבים היו אלה הצרים לראש שהם רוצים לעלות לראש שהוא בחינת נקודה העליונה, שרוצים להתגבר לפגם גם שם חס ושלוש שזהו בחינת חרבן בית-המקדש שהוא בחינת נקודה העליונה כנ"ל:

ואיכה ב' עקרו כנגד נקודה העליונה בחינת חרבן בית-המקדש, כמו שכתוב (איכה ב): איכה יעיב ה' באפו את חומת בת ציון השליך משמים ארץ תפארת ישראל ולא זכר הדום רגליו וכו' שהוא הבית-המקדש וכו', וזהו השליך משמים ארץ, ואיתא בזהר הקדוש (ויחי ר"ט, תרומה קעה) שבחינת ארץ השליך משמים וכו' עין שם הינו כנ"ל שהשליך נקודה

התחנתונה שהוא בחינת ארץ השליכה והרחיקה מנקודה העליונה שהוא בחינת שמים וכנ"ל:

ואיכה ג' בחינת פגם הנא"ו שהוא בחינת למנות מלך, כי כל איכה ג' 'איכה יועם' (איכה ד) נאמר על הסתלקות יאשיהו המלך וכי' כמו שאמרו רבותינו ז"ל:

אות טז

וזה (איכה ה): זכר ה' מה היה לנו, בכאן כולל כל הגי קינות הנ"ל, שהם על פגם ג' נקודות הנ"ל. וזהו: הביטה וראה את חרפתנו, זה בחינת שאנו מבקשים מהשם יתברך שיביט ויראה את רבוי החרפות ובושות ושפיכות דמים שאנו סובלים וירחם עלינו על-ידי זה לתקן בחינת נקודה התחנתונה, כי עקר התשובה על-ידי חרפות ובוזיונות ושפיכות דמים שסובליון ושותקין כנ"ל. וזה: נחלתנו נהפכה לזרים, בחינת חרבן בית-המקדש נקודה העליונה כנ"ל. וזה גם-כן: יתומים היינו ואין אב. כי 'אב בחכמה' בחינת נקודה העליונה, כי שלש ראשונות חשובות כאחד, והם כלם בחינת נקודה העליונה, וכשנסתלק ונעלם נקודה העליונה מנקודה התחנתונה על-ידי פגם העוונות חס ושלום, זה בחינת יתומים היינו ואין אב, כי נחשבים כיתומים ממש שאין להם אב להשפיע להם כל צרכם. כי אין הנקודה העליונה מאירה ומשפיעה כראוי שפע גשמיות ורוחניות לנקודה התחנתונה שממש אנו מקבלים כל ההשפעות כידוע. וזהו: מימינו בכסף שתינו וכי', שהשפע מתעכבת מאד גם בגשמיות הינו כנ"ל. וזה: מצרים נתנו יד אשור לשבע לחם וכי', כי עכשו רב השפע אצלם כידוע ומכרחם ישראל לזן מתמצית השפע שהם מקבלים בעוונותינו הרבים כמובא.

וזה: זקנים משער שבתו בחורים מנגינתם, זקנים בחינת נקודה העליונה בחינת זקן זה קנה חכמה וכנ"ל. בחורים מנגינתם, כי עקר ההמשכה מנקודה העליונה לנקודה התחנתונה הוא על-ידי נגון ושמחה בחינת עשרה מיני נגינה שעל-ידי זה עקר הדבקות וההתחברות לה' יתברך להמשיך קדשת התנוצצות אלקותו ממעלה למטה מנקודה העליונה לנקודה התחנתונה. ועכשו בעוונותינו הרבים שבת כל זה, וזה: שבת משוש לבנו נהפך לאבל מחולינו, כי כשנמשך השפעת הדעת וכי' משם על-ידי בחינת הנא"ו שהוא בחינת למנות מלך, אז כל השמחה בחינת ה' מלך תגל הארץ וכי' כנ"ל. ועכשו שבת משוש לבנו וכי' וכנ"ל. וזה: נפלה עטרת ראשו אוי נא לנו כי חטאנו, שעל-ידי חטאינו נחרב הבית-המקדש שהוא בחינת

אות יז

וזה: אתה ה' לעולם תשב כסאך לדור ודור וכי', כסאך זה בחינת כסא הנ"ל שהוא בחינת נקודה העליונה שהוא בחינת כסא דמתכסיא לעלא מואו שבא"ל:

כי בשעת החרבן חס ושלום שהוא בחינת הסתלקות השכינה, בחינת עשר מסעות נסעה השכינה וכי', כמו שאמרו רבותינו ז"ל (ראש השנה לא), אז דיקא מקבלין החיות מבחינת ההעלמה שנמשך חיות בהעלם גדול מנקודה עליונה שהוא בחינת כבוד אלקים הסתר דבר בחינת כסא דמתכסיא וכי', ומזה מקבלין חיות בהעלם גדול בשעת החרבן, ובשביל זה צועקין 'איכה' כמה פעמים שהוא בחינת אי"ה מקום כבודו וכי' (כמובא מזה בדברנו בהלכות יבום וחליצה הלכה ד). כי עקר השלמות היא לגלות מלכותו בעולם שזה עקר התקון של בנן בית-המקדש שהוא להמשיך האור מנקודה העליונה לנקודה התחתונה שהוא בחינת מלכות עד שיתגלה מלכותו לעין כל שעל זה אנו מבקשין כמה פעמים כמו שאומרים (בתפלת הימים הנוראים): ותמלך אתה ה' לבדך בהר ציון משכן כבודך וכי', כפתוב (תהלים קמו): ימלך ה' לעולם אלקיך ציון וכי', עד שיקים וידע כל פעול כי אתה פעלתו וכי'. אבל על-ידי חטאינו נחרב הבית-המקדש ונתעלם מלכות דקדשה, ומלכות דסטרא-אחרא מתגברת וכי', וכל זה מחמת שאין נמשך ההארה מנקודה העליונה לנקודה התחתונה כי אם מעט דמעט בהעלם נפלא, ואז נאמר (איכה א): ותרד פלאים אין עוזר לה, ואז צריכין לחפש ולבקש מאד מאד את השם יתברך ולבקש מאד איה מקום כבודו וכי' (כמו שכתוב בלקוטי תנינא בסימן יב), שהוא בחינת צעקת איכה וכי' פנ"ל. כי מהאלף הנ"ל נעשה פלא בחינת כי יפלא ממה דבר למשפט וכי' (דברים יז), שזהו בחינת הנני יוסיף להפליא את העם הזה הפלא ופלא וכי' (ישעיה כט), ואז צריכין לחפשו יתברך מאד ולצעק הרבה פעמים 'איכה' בחינת בקשת אי"ה הנ"ל, עד שעל-ידי הבקשה יזכה שיתהפך הירידה לעליה עד שהשם יתברך יעשה עמנו נפלאות לטובה בבחינת אראנו נפלאות (מיכה ז), בחינת הפלא חסדך וכי' (תהלים יז), עד שנוזקה לתשובה שלמה ונוזקה להשלים בחינת האלף הנ"ל, עד שיהיה נעשה בחינת אדם הנ"ל, שעל זה נאמר (זכריה ח): והיה כי יפלא בעיני העם הזה גם בעיני יפלא - על החסד הגדול אשר אעשה לכם:

וְכָל זֶה אֵי אֶפְשָׁר לְזַכּוֹת כִּי אִם בְּכַח שִׁבְת קֹדֶשׁ בְּחִינַת הַצַּדִּיק הָאֲמֵת
שֶׁהוּא בְּחִינַת מֹשֶׁה מְשִׁיחַ שְׁנִקְרָא 'פְּלֵא יוֹעֵץ' וְכוּ', שֶׁעֲצוּתוֹ נִפְלְאוֹת
וְעֲמוּקוֹת מְאֹד שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת אֱלֹף אֲוֵרוֹת שְׁנִסְתַּלְקוּ עַל-יְדֵי חֹטֵא הַעֲגָל שֶׁאֵז
נִסְתַּלְקוּ הַכְּתָרִים מִיִּשְׂרָאֵל וּמִשָּׁה רַבְּנוּ חוּזֵר וּמְקַבְּלִים בְּשִׁבְת וּמְאִירִים
לְיִשְׂרָאֵל וְכוּ', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב בְּכַוֵּנוֹת יִשְׁמַח מֹשֶׁה וְכוּ', וּמִשָּׁם הוּא תוֹסֵפוֹת
קֹדֶשֶׁת שִׁבְת שֶׁנִּמְשָׁד מִבְּחִינַת מֹשֶׁה עַל כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל כְּפִי מַה שֶׁזוֹכֶה
לְקָרֵב אֶת עֲצֻמוֹ אֶל הַצַּדִּיק וְאֶל הַשִּׁבְת וְכוּ', שֶׁעַל-יְדֵי זֶה יִכּוֹל כָּל אֶחָד
לְהַחֲיוֹת וּלְחַזֵּק אֶת עֲצֻמוֹ בְּכָל מְקוֹם שֶׁהוּא וְכוּ' וְכַנ"ל. וְעַל זֶה אָנוּ מְבַקְּשִׁין
בְּסוּף הַקִּיּוּנוֹת, אֲתָה ה' לְעוֹלָם תֵּשֵׁב כְּסֶאֱדָה לְדוֹר וָדוֹר, שֶׁבְּכָל דוֹר וָדוֹר
אֶפְלוּ עִתָּה בְּתַקָּף הַחֲרָבָן וְהַגְּלוּת אֶף-עַל-פִּי-כֵן מְאִיר בְּהַעֲלֵם בְּחִינַת
כְּסֶאֱדָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת נְקוּדַת הָעֲלִיּוֹנָה בְּחִינַת כְּסֶא דְמִתְכַּסִּיא וְכוּ' כַּנ"ל, רַק
שֶׁאִין זוֹכִין שֶׁתֵּאִיר נְקוּדַת הָעֲלִיּוֹנָה לְנְקוּדַת הַתַּחְתּוֹנָה שֶׁתִּתְגַּלֶּה מְלַכּוּתוֹ
כְּרֵאוֹי לְעֵין כָּל. וְעַל זֶה אָנוּ צוֹעֲקִין וּמְתַחַנְּנִין לָמָּה לְנַצַּח תִּשְׁכַּחְנוּ וְכוּ',
מֵאַחַר שֶׁבְּאֲמַת מִתְעַלֵּם כְּסֶאֱדָה בְּחִינַת נְקוּדַת הָעֲלִיּוֹנָה בְּכָל דוֹר וָדוֹר גַּם
עִתָּה, עַל-כֵּן לָמָּה לְנַצַּח תִּשְׁכַּחְנוּ וְכוּ' רַק תִּרְחַם עָלֵינוּ וּתְשִׁיבֵנו אֵלֶיךָ, שֶׁזֶהוּ
שְׁמִסִּים: הִשְׁיבֵנו ה' אֵלֶיךָ וְנִשׁוּבָה וְכוּ'. נִמְצָא שֶׁבְּסוּף קִיּוּנוֹת אֵיכּוֹת מְרַמֵּז
לָנוּ הַנְּבִיא שֶׁעֲדִין ה' עִמָּנוּ אֶפְלוּ בְּתַקָּף הַחֲרָבָן רַק שֶׁהוּא בְּהַעֲלֵם, עַל-כֵּן
צָרִיכִין לְהִתְחַזֵּק לְטַעוֹן כָּל זֹאת עִם הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, הֲלֹא בְּאֲמַת אֲתָה נִעְלָם
בִּינֵינוּ גַם עִתָּה וְכוּ' כַּנ"ל עַל-כֵּן אֵל תוֹסִיף לְהַסְתִּיר פְּנִיךָ מֵאַתָּנוּ רַק הִשְׁיבֵנו
ה' אֵלֶיךָ וְנִשׁוּבָה וְכוּ'. וְזֶה בְּחִינַת הַדְּרָךְ שֶׁל בְּקִשְׁת 'אֵיחָה' שֶׁגָּלָה רַבְּנוּ ז"ל
לְבַקְּשׁוֹ וּלְחַפְּשׁוֹ יִתְבָּרַךְ תְּמִיד וְכוּ', וְעַל-יְדֵי-זֶה יִזְכֶּה סוּף כָּל סוּף שֶׁתִּהְיֶה
הִירִידָה תְּכַלִּית הָעֲלִיָּה כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב בְּסִימָן יב הַנ"ל:

אות יח

וְזֶה בְּחִינַת שִׁבְת נְחֻמוֹ אַחַר תְּשׁוּעָה בְּאָב, כִּי עֵקֶר הַנְּחֻמָּה מְכַל הַצָּרוֹת,
הַכְּלוּלִין בְּחֲרָבָן בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ, הוּא שִׁבְת שֶׁהוּא בְּחִינַת הַצַּדִּיק הָאֲמֵת
כַּנ"ל, בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית ה) וַיּוֹלֵד בֶּן וַיִּקְרָא אֹת שְׁמוֹ נַח לֵאמֹר זֶה יִנְחַמְנוּ
וְכוּ' (כְּמוֹבָא בְּלִקוּטֵי תַנְיִנָא סִימָן ב) כִּי עַל-יְדֵי זֶה זוֹכִין לְתִשׁוּבָה שֶׁזֶה עֵקֶר
הַנְּחֻמָּה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (וַיִּשְׁעִיָּה נז): וְאַשְׁלֵם נַחֲוִמִים לוֹ וְלֹאֲבָלְיוֹ, וְכִמוֹ שֶׁכְּתוּב
בְּזֵהַר הַקְּדוֹשׁ (מִשְׁפָּטִים קו): בְּעֵנֶן הַמְּלֹאכִים עִם הָאָדָם שְׁמֵתֵאֲבָלִים
כְּשִׁחוּטָא חֵס וְשְׁלוֹם, וְכִשְׁשֵׁב בְּתִשׁוּבָה נֶאֱמָר עָלָיו (וַיִּשְׁעִיָּה נז): וְאַשְׁלֵם
נַחֲוִמִים לוֹ וְלֹאֲבָלְיוֹ וְכוּ'. וְזֶהוּ (שָׁם מ): 'נְחֻמוֹ נְחֻמוֹ' ב' פְּעָמִים בְּחִינַת
תִּשׁוּבָה עַל תִּשׁוּבָה, בְּחִינַת שְׁמִירַת שְׁתֵּי שִׁבְתוֹת הַנ"ל שֶׁבֵּהֶם תְּלוּיָה
הַגְּאֵלָה כַּנ"ל. וְזֶה: דְּבָרוֹ עַל לֵב יְרוּשָׁלַיִם, כִּי בְּהֵלֵב שָׁם מִשְׁכָּן הַדְּמִים
שֶׁבְּשִׁבִיל זֶה צָרִיכִין לְסַבֵּל שְׁפִיכַת דְּמִים וּבְזִיוּנוֹת שֶׁהֵם עֵקֶר הַתִּשׁוּבָה וְעַל-
יְדֵי זֶה נִזְכֶּה לְנְחֻמוֹת הַנ"ל. וְזֶהוּ דְּבָרוֹ עַל לֵב יְרוּשָׁלַיִם, לְנְחֻמָּה מֵהַצָּרוֹת

ושפיכת דמים הרבה שסבלנו, כי על-ידי זה דיקא נזכה לנחמה פני"ל. וזהו: כי מלאה צבאה וכו' בחינת מלוי האור הנמשך מנקודה העליונה לנקודה התחתונה וכו' פני"ל. וזהו: כי לקחה מיד ה' כפלים וכו', כי על-ידי הצדיקים שעשו תשובה על תשובה וסבלו שפיכות דמים על שפיכות דמים פעמים אין מספר וכו', על-ידי זה מנחמם ואומר להם כי לקחה מיד ה' כפלים בכל חטאתיה, כי לקחו בכפלים שפיכת דמים וכו', בחינת תשובה על תשובה וכו', שזהו בחינת נחמו נחמו ב' פעמים וכנ"ל:

וזה: קול קורא במדבר פנו דרוך ה', 'במדבר' דיקא בחינת אלו העושים עצמן כמדבר, כמו שכתוב שם על הרבב"ח: זמנא חדא קא אזלינן במדברא וכו', וזהו: פנו דרוך ה', בחינת הדרוך לתשובה הנזכר שם שנעשה על-ידי זה שעושין עצמן כמדבר לדוש וסובלין שפיכת דמים וכו' פני"ל. ישרו בערבה מסילה לאלקינו, שאפלו בתכלית ערבה וחשך מאד גם שם מישרים הצדיקים הנ"ל מסילה לאלקינו, כי עושים גם שם מסילות ודרכים ישרים לשוב אל השם יתברך מכל מיני ירידות שפעולם, בבחינת ואציעה שאול הנדך וכו' פני"ל. וזה: כל גיא ינשא, בחינת נקודה התחתונה, וכל הר וגבעה ישפלו - בחינת נקודה העליונה, הינו שיתחברו ויתקשרו נקודה התחתונה עם נקודה העליונה, בבחינת במקום גדלתו שם אתה מוצא ענותנותו (מגילה לא:), שהשם יתברך בעצם ענותנותו משפיל עצמו להאיר בנקודה התחתונה בחינת מלכות להרים מלכות דקדשה למעלה שזהו עקר התקון פני"ל. וזה ונגלה כבוד ה' בחינת כבוד אלקים הסתר דבר הנ"ל שנזכה שיהיה נגלה זה הכבוד לעין כל להאיר כבוד ה' על כל פני תבל שיקים וכבוד ה' מלא את הארץ וכו' שכל זה נזכה על-ידי הצדיקים בחינת שבת שעל-ידי זה נזכה לבנות בית-המקדש שאז יקים (יחזקאל מג): והארץ האירה מכבודו בחינת ברוך ה' אלקים אלקי ישראל עושה נפלאות לבדו וברוך שם כבודו לעולם וימלא כבודו את כל הארץ אמן ואמן (תהלים עב):

תחומין:

וְזֶה בְּחִינַת תְּחוּם שַׁבַּת אֲלָפִים אִמָּה בְּחִינַת ב' אֲלָפִין, כִּי שַׁבַּת בְּחִינַת תְּשׁוּבָה שְׁעַל-יָדַי זֶה נַעֲשֶׂה בְּחִינַת אֶלֶף הַנִּי"ל שֶׁהוּא בְּחִינַת אָדָם וְכוּ', וְכָל זֶה נַעֲשֶׂה עַל-יָדַי בְּחִינַת אֶהְיֶה בְּחִינַת אֲנִי זְמַן לְמִיּהוּי וְלִית אֶהְיֶה בְּלֹא אֶלֶף בְּחִינַת אֶלֶף הַנִּי"ל. וְצָרִיכִין לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה עַל תְּשׁוּבָה, וְגַם צָרִיכִין לִהְיוֹת בְּקִי בַּהֲלָכָה בְּקִי בְּרָצוּא בְּקִי בְּשׁוּב בְּקִי בְּעֵיל בְּקִי בְּנִפְיָק בְּחִינַת אִם אֶסַק שְׁמַיִם שֵׁם אֶתָּה וְאַצִּיעָה שְׁאוּל הַנֶּדֶךְ שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת סוּד כְּוֹנֵת אֱלוּל שְׁעַל-יָדַי זֶה זֹכִיךְ לִילָךְ בְּדַרְכֵי הַתְּשׁוּבָה, וְזֶהוּ בְּעֲצָמוֹ בְּחִינַת תְּשׁוּבָה עַל תְּשׁוּבָה כַּמּוּבָא בְּדַבְּרֵנוּ בְּמָקוֹם אַחֵר :

כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְזַכּוֹת לְבַקִּיאוֹת הַנִּי"ל כִּי אִם מִי שֶׁחֲזַק בְּעֲצָמוֹ לִילָךְ בְּדַרְכֵי הַתְּשׁוּבָה תָּמִיד, יִהְיֶה אִיךְ שֶׁיִּהְיֶה וְכוּ', וְכָל זֶה אֵי אֶפְשָׁר לְזַכּוֹת כִּי אִם בְּכַח הַצְּדִיק שֶׁעוֹשֶׂה תְּשׁוּבָה עַל תְּשׁוּבָה תָּמִיד וְכוּ' וְכַנִּי"ל. וְכָל זֶה בְּחִינַת שַׁבַּת כַּנִּי"ל, עַל-כֵּן תְּחוּם שַׁבַּת אֲלָפִים אִמָּה בְּחִינַת ב' אֲלָפִין הַנִּי"ל, כִּי תְּשׁוּבָה בְּחִינַת אֶלֶף בְּחִינַת אֶהְיֶה, אֲבָל צָרִיכִין תְּשׁוּבָה עַל תְּשׁוּבָה, וְגַם צָרִיכִין ב' בְּקִיאוֹת הַנִּי"ל בְּחִינַת אִם אֶסַק שְׁמַיִם וְכוּ' וְאַצִּיעָה שְׁאוּל הַנֶּדֶךְ וְכוּ', עַל-כֵּן הֵם ב' אֲלָפִין, כִּי כָּל תְּשׁוּבָה הוּא בְּחִינַת אֶלֶף בְּחִינַת אֶהְיֶה אֲנִי זְמַן לְמִיּהוּי וְכוּ', כִּי בְּשַׁבַּת נֶאֱמַר (שְׁמוֹת טז): שָׁבוּ אִישׁ תַּחֲתָיו אֵל יְצֵא אִישׁ מִמְּקוֹמוֹ, כִּי הוּא יוֹם שְׁבִיתָה וּמְנוּחָה שְׁאִין בּוֹ טְלָטוּלִים לְדַרְכִים, כִּי כָּל הַדַּרְכִים וְהַטְּלָטוּלִים שֶׁל שֵׁשֶׁת יָמֵי הַחֵל הֵם בְּשִׁבִיל בְּרוּרִים, לְבַרֵּר נִיצוּצוֹת הַקְּדוּשִׁים מִבֵּין הַקְּלָפוֹת שֶׁנִּתְפָּזְרוּ בְּאַרְבַּע כְּנָפוֹת הָאָרֶץ מִחֻטָּא אָדָם הָרֵאשׁוֹן וּמִחֻטָּאֵי כָּל הַדּוֹרוֹת וּבְשִׁבִיל זֶה צָרִיכִין לִילָךְ בְּדַרְכִים לְבַרֵּר, וְזֶהוּ בְּעֲצָמוֹ בְּחִינַת מֶה שֶׁאֱמַר אֲדַמּוּ"ר ז"ל (בְּסִימָן מ וּבְחֵלֶק ב סִימָן סב) שֶׁכָּל הַדַּרְכִים הֵם בְּשִׁבִיל לְתַקּוֹן פְּגַם הָאֱמוּנָה שֶׁנִּפְגְּמַת עַל-יָדַי עוֹנוֹת, כִּי כָּל מְצוּוֹתָּה אֱמוּנָה (תְּהִלִּים קיט), וְכַפִּי הַפְּגַם שֶׁפּוֹגְמִין בְּאִיזָה עֲבָרָה אוֹ בְּטוֹל מְצוּהָ, כֵּן נִפְגְּמָה הָאֱמוּנָה חֵס וְשְׁלוֹם, וְעַל-כֵּן צָרִיכִין לְשׁוּב בְּתְּשׁוּבָה לְתַקּוֹן פְּגַם הָעוֹן שֶׁהוּא פְּגַם הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, וּבְשִׁבִיל זֶה בְּאִים טְלָטוּל הַדַּרְכִים כַּנִּי"ל. וּמִי שֶׁזֹּכֵר לִילָךְ אוֹ לְסַע בְּדַרְךְ כְּרֵאֵוִי לְאִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי שֶׁיִּזְכֹּר תָּמִיד אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, בְּבְחִינַת בְּשִׁבְתָּהּ בְּבִיתָהּ וּבְלִכְתָּהּ בְּדַרְךְ (דְּבָרִים ו'), וּבְכַרְט בְּדַרְךְ שֶׁצָּרִיכִין לְזַהַר בְּיוֹתֵר לְזַכֹּר בְּה' יִתְבָּרַךְ, כִּי כָּל הַדַּרְכִים בְּחִזְקַת סַפְנָה, וְעַקֵּר הַסַּפְנָה שֶׁמִּחַמַּת טְלָטוּל הַדַּרְךְ יְכוּל לְשַׁכַּח בְּה' יִתְבָּרַךְ וְכוּ' שֶׁמֶשֶׁם כָּל הַסַּפְנוֹת גַּם בְּגִשְׁמִיּוֹת, וּמִי שֶׁזֹּכֵר לִילָךְ בְּדַרְךְ כְּרֵאֵוִי לְיִשְׂרָאֵל, אֲזִי הַדַּרְךְ הוּא בְּבְחִינַת דַּרְךְ אֱמוּנָה בְּחִרְתִּי (תְּהִלִּים קיט), בְּחִינַת דַּרְכֵי הַתְּשׁוּבָה. אֲבָל עַקֵּר תַּקּוֹן הַדַּרְךְ תַּקּוֹן הָאֱמוּנָה תַּקּוֹן דַּרְכֵי הַתְּשׁוּבָה, הוּא בְּשַׁבַּת, שְׁאֵז אֵין בְּרוּר, רַק כָּל הַבְּרוּרִים שֶׁל כָּל יָמֵי הַחֵל שָׁבִין לְמָקוֹמָם בְּשַׁבַּת וּבְאִים לְמָקוֹם מְנוּחָתָם, בְּבְחִינַת מְנוּחַת שְׁלוֹה וְהַשְּׁקֵט וּבְטַח וְכוּ', וְעַל-כֵּן אֵז בְּשַׁבַּת אֲסוּר אֶפְלוּ לְפַסַּע פְּסִיעָה גְּסָה, כִּי אֵז עַקֵּר תַּקּוֹן הַתְּשׁוּבָה שֶׁהוּא בְּחִינַת שַׁבַּת שֶׁהוּא בְּחִינַת אוֹמְרִים לוֹ הִמָּתֵן שְׂאִי אֶפְשָׁר לְפַסַּע פְּסִיעָה גְּסָה, כִּי שְׁלֵמוֹת הַתְּשׁוּבָה בְּחִינַת שַׁבַּת הוּא בְּבְחִינַת מְתִינּוֹת, בְּחִינַת הִמָּתֵן הַנִּי"ל, וְעַל-כֵּן אֲסוּר בְּשַׁבַּת לִילָךְ בְּדַרְכִים רְחוּקִים כִּי אִם אֲלָפִים אִמָּה לְטִיּוֹל שֶׁהוּא בְּחִינַת תְּחוּם שַׁבַּת, כִּי כָּל הַדַּרְךְ וְהַהֲלוּךְ שֶׁל שַׁבַּת הוּא רַק בְּבְחִינַת דַּרְכֵי הַתְּשׁוּבָה שֶׁנִּשְׁלָמִין בְּשַׁבַּת וּבְאִים לְמְנוּחָתָם, וְעַל-כֵּן הֵם אֲלָפִים אִמָּה בְּבְחִינַת ב' אֲלָפִין הַנִּי"ל שֶׁהֵם בְּחִינַת

אות כ

וְזֶה בְּחִינַת לְכָה דוֹדֵי נֹצֵא הַשְּׂדֵה נְלִינָה בְּכַפְרִים נִשְׁכַּיְמָה לְכַרְמִים (שִׁיר הַשִּׁירִים ז), 'נְלִינָה בְּכַפְרִים', וְדָרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (עֲרוּבִין כֵּא): 'בְּכּוֹפְרִים' שֶׁהֵם הַרְשָׁעִים שֶׁנִּתְרַחֲקוּ מֵאֵד מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שֶׁגַם הֵם צְרִיכִים לְהַחְזִירָם בְּתִשׁוּבָה שֶׁזֶה בְּחִינַת וְאַצִּיעָה שְׂאוֹל הַנֶּדֶךְ לְהַכְנִיעַ וּלְבַטֵּל הָרַע שֶׁלָּהֶם, שֶׁהוּא בְּחִינַת לְהַכְרִית זְרַעוֹ שֶׁל עֲמֶלֶק שֶׁהוּא בְּחִינַת לְהַכְנִיעַ הָרַע הַגָּמוּר שֶׁל הַדָּם שֶׁבְּחָלֶל הַשְּׂמָאֵלִי וּלְבַרֵּר הַטּוֹב מֵהֶם לְהַשִּׁיבָם בְּתִשׁוּבָה. נִשְׁכַּיְמָה לְכַרְמִים', הֵם בְּחִינַת הַכְּשָׁרִים וְהַצְדִּיקִים שֶׁנִּקְרְאוּ כַרְמִים, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (הוֹשֵׁעַ ב): 'וְנִתְתִי לָהּ אֶת כַּרְמִיָּה, מִשֵּׁם כְּמוֹ שֶׁדָּרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (רִשְׁיִי, וְעֵין יִלְקוּט הוֹשֵׁעַ), וְכֵן (אִיּוֹב כֵּד): 'לֹא יִפְנֶה דָרְךָ כַרְמִים, כְּמוֹ שֶׁפָּרֵשׁ רִשְׁיִי שֵׁם. כִּי גַם הַצְדִּיקִים צְרִיכִין לְהִיּוֹת בְּתִשׁוּבָה תָּמִיד כְּנ"ל, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת אִם אֶסֶק שָׁמַיִם שֵׁם אֲתָה, וְכָל זֶה נֶאֱמַר בְּשִׁיר הַשִּׁירִים לְעֲנֹן קִדְשָׁת שֶׁבַת כְּמוֹבֵא בְּכַתְּבִים, שֶׁאֵז עֶקֶר הַדָּרְךְ לְצִאת אֶל הַשְּׂדֵה הוּא רַק בְּשִׁבִיל בְּחִינַת דְּרָכֵי הַתִּשׁוּבָה שֶׁנִּשְׁלָמִין אֹז, בְּבְחִינַת אִם אֶסֶק שָׁמַיִם שֵׁם אֲתָה וְאַצִּיעָה שְׂאוֹל הַנֶּדֶךְ שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת נְלִינָה בְּכַפְרִים נִשְׁכַּיְמָה לְכַרְמִים וְכוּ' וְכַנ"ל. וְזֶה: שֵׁם אֲתָן אֶת דוֹדֵי לָךְ, כִּי זֶה עֶקֶר הַשְּׁלֵמוֹת הַחֲבוּר וְהֶאֱהָבָה בֵּין כְּנָסֶת יִשְׂרָאֵל לְה' יִתְבָּרַךְ, כְּשֶׁנִּשְׁלַם דְּרָכֵי הַתִּשׁוּבָה כְּנ"ל, וְזֶה: הַדּוּדָאִים נִתְּנוּ רִיחַ, שְׁנֵי דוּדָאִים הַטּוֹבִים וְהָרָעִים כְּמוֹ שֶׁפָּרֵשׁ רִשְׁיִי שֵׁם הֵינּוּ כְּנ"ל:

אות כא

וּבְשִׁבִיל זֶה נוֹסְעִים לְצְדִיקִים עַל שֶׁבַת, כִּי כָּל צְדִיק הוּא בְּחִינַת מִשָּׁה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב בְּמִקּוֹם אַחֵר, וְעֶקֶר סוּד קִדְשָׁת שֶׁבַת הוֹדִיעַ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְמִשָּׁה שְׁלֵלָךְ וַיּוֹדִיעַ לְיִשְׂרָאֵל בְּחִינַת 'לָךְ וְהוֹדִיעַ' כְּנ"ל, וְכֵן בְּכָל דּוֹר וְדוֹר צְרִיכִין לָבֵא לְהַצְדִּיק הָאֵמֶת שְׂיּוֹדִיעַ לוֹ קִדְשָׁת שֶׁבַת שֶׁהוּא בְּחִינַת תִּשׁוּבָה, כִּי בּוֹדָאֵי עֶקֶר מֵה שֶׁנוֹסְעִים לְצְדִיקֵי אֵמֶת הוּא כְּדִי לְזַכּוֹת לְתִשׁוּבָה מְכָל מְקוֹם שֶׁהוּא, כִּי מִי שֶׁנוֹסֵעַ וּבָא לְהִרְבֵּ בְּשִׁבִיל פְּנִיָּה אַחֲרַת כְּדִי לְקַבֵּל מִמֶּנּוּ אִיזָה רַבְּנוֹת אוֹ הַתְּמִנּוֹת אַחֵר וְכוּ', אֵין זֶה בְּכָלֵל הַתְּקַרְבוֹת לְצְדִיק כָּלֵל, כִּי הָרִי הוּא נוֹסֵעַ בְּשִׁבִיל כְּבוֹד עֲצֻמוֹ, אֲבָל עֶקֶר הַהִתְקַרְבוֹת לְהַצְדִּיק הוּא

כְּשֶׁפָּנְתוּ לַה' לְבַדּוֹ כִּי שִׁיקְרָבוּ לַה' יִתְבַּרַךְ וַיִּשְׁיבֵהוּ מִמְּקוֹם שֶׁנִּפְּל לְשָׁם
וְכוּ'. וְעַל-כֵּן הָרַב נֹסְעִים עַל שַׁבָּת, כִּי עֵקֶר דֶּרֶךְ הַתְּשׁוּבָה שֶׁהוּא בְּחִינַת בְּקִי
בְּהַלְכָּה וְכוּ', בְּחִינַת אִם אָסַק שְׁמַיִם שָׁם אֶתָּה וְאַצִּיעָה שְׂאוֹל הַנֶּדֶךְ הוּא עַל-
יְדֵי קִדְשֵׁת שַׁבָּת כְּנִי"ל :

אות כב

וְעַל-כֵּן כָּל הַהֲכָנָה לְקִדְשֵׁת רֵאשׁ הַשָּׁנָה וְעִשְׂרֵת יָמֵי תְּשׁוּבָה וַיּוֹם כְּפֹר הוּא
עַל-יְדֵי שַׁבָּתוֹת שְׁמֻקָּדִים, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (אֲרַח חַיִּים תַּכַּח)
שֶׁתִּקְנוּ לְקָרוֹת קָדָם רֵאשׁ הַשָּׁנָה תִּלְתָּא דְּפָרְעֵנוּתָא בְּהַג' שַׁבָּתִים שְׁבִין
הַמְצָרִים, וְאַחַר-כֵּן שִׁבְעָה דְּנִחְמָתָא וְתִרְתִּי דְּתִיּוּבָתָא, כִּי עֵקֶר קִדְשֵׁת רֵאשׁ
הַשָּׁנָה וַיּוֹם כְּפֹר הוּא לְזָכוֹת לְתְּשׁוּבָה כִּי הֵם עִשְׂרֵת יָמֵי תְּשׁוּבָה, וְעֵקֶר
הַתְּשׁוּבָה הוּא עַל-יְדֵי שַׁבָּת כְּנִי"ל, כִּי עֵקֶר הַיְחִוּד בֵּין מֹשֶׁה וַיהוֹשֻׁעַ שֶׁהֵם
בְּחִינַת חֲמָה וּלְבָנָה נְקוּדָה הָעֲלִיּוֹנָה וְנְקוּדָה הַתַּחְתּוֹנָה הוּא עַל-יְדֵי קִדְשֵׁת
שַׁבָּת כְּנִי"ל כִּי עֵקֶר הַתְּקוּן הוּא שֶׁבְּחִינַת מֹשֶׁה וְכוּ' יֵאִיר לְבַחֲחִינַת יְהוֹשֻׁעַ
וְכוּ', שֶׁעַל-יְדֵי זֶה נִשְׁלַם בְּחִינַת אֶלְף וְנַעֲשֶׂה אָדָם לְשַׁבָּת עַל הַכֶּסֶּא שְׁזָה
נַעֲשֶׂה עֵקֶרוֹ בְּשַׁבָּת, בְּבַחֲחִינַת בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי נִתְעַלָּה וַיֵּשֶׁב עַל כֶּסֶּא כְּבוֹדוֹ
וְכוּ' :

אות כג

כִּי כְּשֶׁאָדָם חוֹטֵא חַס וְשָׁלוֹם, אֲזִי כְּפִי חֲטָאוֹ נִסְתַּלַּק וְנִתְעַלַּם נְקוּדָה
הָעֲלִיּוֹנָה וְאֵינָה מְאִירָה לְנְקוּדָה הַתַּחְתּוֹנָה שְׁזָה בְּחִינַת פְּרוּד שְׁזָה עֵקֶר
הַפֶּגֶם שֶׁל כָּל הָעוֹנוֹת חַס וְשָׁלוֹם, וְעַל-יֵד זֶה נֶחְרַב הַבַּיִת-הַמְּקֻדָּשׁ שֶׁהוּא
בְּחִינַת נְקוּדָה הָעֲלִיּוֹנָה שֶׁנִּסְתַּלַּקָה לְמַעְלָה וְאֵינָה מְאִירָה כְּרֵאוּי בְּנְקוּדָה
הַתַּחְתּוֹנָה. כִּי מִבְּאֵר שֶׁם בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל שֶׁהַבַּיִת-הַמְּקֻדָּשׁ הוּא בְּחִינַת
נְקוּדָה הָעֲלִיּוֹנָה, וְעַל-כֵּן כְּשֶׁגָּבְרוּ הָעוֹנוֹת וְנִסְתַּלַּקָה נְקוּדָה הָעֲלִיּוֹנָה
לְמַעְלָה, עַל-יְדֵי זֶה נֶחְרַב הַבַּיִת-הַמְּקֻדָּשׁ שֶׁהוּא מְכוּן לְשַׁבָּתוֹ שֶׁמִּשָּׁם הִיָּתָה
מְאִירָה נְקוּדָה הָעֲלִיּוֹנָה לְנְקוּדָה הַתַּחְתּוֹנָה, וְאִזּוֹ הוּא בְּחִינַת הַסְּתַלְּקוֹת
הַשְּׂכִינָה בְּחִינַת עֶשֶׂר מִסְעוֹת נִסְעָה שְׂכִינָה וְכוּ', וְאִזּוֹ כָּל חִיּוּתֵינוּ הוּא דִּיקָא
מִהַהֲעֲלָמָה שֶׁל הַמַּאֲמָר סְתוּם שֶׁמְחַיֶּה כָּל הַמְּקוֹמוֹת הָרְחוּקִים מִן הַקִּדְשָׁה
וְכוּ', כְּמוֹבּוֹ בְּהַתּוֹרָה 'וְאֵיָה הִשָּׂה לְעֹלָה' (חֶלֶק ב סִימָן יב), וְאִזּוֹ צָרִיכִין

לצַעַק 'אַיְכָה' שֶׁהוּא בְּחִינַת אֵיחָה (וְכַמְבָּאָר כָּל זֶה בְּמִקּוֹם אַחַר בְּהַלְכוֹת מְלִיחָה הַלְכָה ג', שֶׁמְבָאָר שֶׁם עֲנִין תִּשְׁעָה בְּאָב וּבֵין הַמְצָרִים וְכוּ' עֵין שָׁם).

וְזֶהוּ בְּחִינַת הַג' שְׁבֵתִים שֶׁל בֵּין הַמְצָרִים שְׁמֵת־חִילִין מִשְׁבְּעָה עֶשֶׂר בְּתַמוּז שָׁבוּ נִשְׁתַּבְּרוּ הַלּוּחוֹת עַל-יְדֵי חֹטֵא הָעֶגְל, כִּי שְׁבִירַת הַלּוּחוֹת שֶׁשָּׁבַר מֹשֶׁה בְּעַת שֶׁרָאָה לְצַם הַחֶרֶבֶן שֶׁעָשׂוּ מַעֲשִׂים שְׂאִינָם הַגּוֹיִים כְּאֵלָה שֶׁהוּא מַעֲשֵׂה הָעֶגְל שֶׁהוּא עֲבוּדָה זָרָה שֶׁהוּא קִיא צוֹאָה בְּלִי מְקוֹם (וְיִשְׁעִיָה כח), וְגַם וַיִּקְוֵמוּ לְצַחֵק וְכוּ' (שְׁמוֹת לב) כְּמוֹ שֶׁדָּרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (תַּנְחוּמָא כִּי תִשָּׂא כ) וּמוֹבָא בְּפִרוּשׁ רִש"י, וְאִזּוּ שְׁבַר מֹשֶׁה אֶת הַלּוּחוֹת וְהוּא יִתְבַּרֵּךְ הַסְּפִים עַל-יְדוֹ, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (שְׁבֵת פז). כִּי בִזָּה שֶׁשָּׁבַר אֶת הַלּוּחוֹת עָשָׂה תִקּוּן נִפְלָא, הֵינּוּ שֶׁרָאָה שֶׁעֲתָה אֵי אֶפְשָׁר בְּשׁוּם אִפֶּן לְקַבֵּל שׁוּם קִדְשָׁה בְּאַתְגְּלִיא כִּי אִם בְּדֶרֶךְ הָעֵלֶם עַל-יְדֵי בְּחִינַת בְּקִשָּׁה וְחִפּוּשׁ שֶׁהוּא בְּחִינַת אֵיחָה הַנִּי"ל, שֶׁהוּא מְאֵמֵר סְתוּם שֶׁמְחִיָּה כָּל מְקוֹמוֹת הַרְחוּקִים אֶפְלוּ הַנִּקְרָאִים מְקוֹמוֹת הַמְטוֹנָפִים, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל, וְזֶהוּ בְּחִינַת שְׁבִירַת הַלּוּחוֹת וְהַאֲוִתִּיּוֹת פְּרָחוּ לְמַעְלָה וְנִסְתַּלְקָה הַקִּדְשָׁה לְמַעְלָה שֶׁהֵם אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה שֶׁעַל-יָדָם עֵקֶר הַתְּגַלּוֹת כְּבוֹדוֹ בַּעֲשָׂרָה מְאֻמְרוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת עֲשָׂרַת הַדְּבָרוֹת, וְעַל-יְדֵי זֶה הַמְשִׁיךְ תִּקּוּן בְּחִינַת בְּקִשָּׁת אֵיחָה הַנִּי"ל לְהוֹרוֹת שֶׁעֲכָשׁוּ כָּל הַתִּקּוּן הוּא דִּיקָא עַל-יְדֵי הַהֶעְלָמָה וְהַהִסְתַּלְקוּת, שְׁמִי שְׂרוּצָה לְחוּס עַל עֲצָמוֹ כְּשֶׁרָאָה לְצַם הַחֶרֶבֶן צָרִיךְ לְחַפֵּשׂ וּלְבַקֵּשׁ אֵיחָה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ, כִּי כְּבוֹדוֹ נִסְתַּלַּק וְנִתְעַלַּם מְאֹד וְכוּ'. וּבִשְׁבִיל זֶה צוֹעֵקִין אֵיכָה בְּחִצּוֹת וּבְתִשְׁעָה בְּאָב, בְּחִינַת אֵיחָה הַנִּי"ל. וְאִזּוּ בֵּין הַמְצָרִים כָּל הַתִּקּוּן עַל-יְדֵי ג' שְׁבֵתִים שֶׁבֵּין הַמְצָרִים שֶׁקוֹרִין בָּהֶם תִּלְתָּא דְּפָרְעֻנוּתָא לְעוֹרֵר יִשְׂרָאֵל בְּתִשְׁבּוּבָה, וְעֵקֶר הַתִּשְׁבּוּבָה אִזּוּ הוּא עַל-יְדֵי בְּקִשָּׁת אֵי"חָה הַנִּי"ל, שֶׁהוּא בְּחִינַת צַעֲקַת אֵיכָה וְכַנִּי"ל. וְעַל-כֵּן הֵם ג' שְׁבֵתִים כְּנֻגַד ג' רֵאשׁוֹנוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת מְאֵמֵר סְתוּם בְּחִינַת נְקוּדָה הָעֵלְיוֹנָה שֶׁהוּא בְּחִינַת כְּסֵא דְּמִתְכַּסֵּיא וְכוּ' שֶׁהוּא בְּחִינַת נְקוּדַת סְגוּל שְׁכָלוֹל מְגִי נְקוּדוֹת, כִּי שְׁלֹשׁ רֵאשׁוֹנוֹת חֲשׁוּבוֹת כְּאַחַת וְכֻלָּם כְּלוּלִים בְּבְחִינַת כְּתֵר מְאֵמֵר סְתוּם, כִּי עֲלִיהֶם נֶאֱמַר (חִגִּיגָה יג) בְּמוֹפְלָא מִמֶּדָּה אֶל תִּדְרֹשׁ, כְּמוֹבָא עַל פְּסוּק (דְּבָרִים ד): וְלִמְקַצָּה הַשְּׁמַיִם וְעַד קִצָּה הַשְּׁמַיִם אֶתְּהָ שׁוֹאֵל, שֶׁהֵם בְּחִינַת ז' יְמֵי הַבְּנִין וְכוּ'.

וְהַכֵּל, כִּי עֵקֶר הַתִּקּוּן כְּשִׁישׁ יְחוּד בֵּין חֲמָה וּלְבָנָה בֵּין מֹשֶׁה וְיִהוֹשֻׁעַ שֶׁהֵם בְּחִינַת נְקוּדָה הָעֵלְיוֹנָה וְנְקוּדָה הַתַּחְתּוֹנָה שֶׁהוּא כְּשֶׁמְכַנְיַעִין זָרַע עַמְלֵק שֶׁהוּא בְּחִינַת תִּקְוָה הַדָּם שֶׁבְּחֵלֶל הַשְּׂמַמְלִי וְכוּ' וְאִזּוּ מְאִירָה הַנְּקוּדָה הָעֵלְיוֹנָה בְּנְקוּדָה הַתַּחְתּוֹנָה שֶׁמִּשָּׁה מְאִיר לִיהוֹשֻׁעַ דְּרָךְ בְּחִינַת הוֹא"ו שְׁבֵתוֹד הָאֶלְף, וְאִזּוּ נִשְׁלַם הָאֶלְף וְנַעֲשֵׂה אָדָם לְשֵׁבֶת עַל הַכְּסֵא וְכוּ', וְכָל זֶה לֹא יִהְיֶה בְּשִׁלְמוֹת כִּי אִם כְּשִׁיבְנָה בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ שֶׁהוּא בְּחִינַת נְקוּדָה הָעֵלְיוֹנָה וְכוּ', אֲבָל בְּעַת הַחֶרֶבֶן שֶׁהוּא בְּחִינַת בֵּין הַמְצָרִים אִזּוּ הַתִּקּוּן רַק עַל-יְדֵי צַעֲקוֹת אֵיכָה שֶׁהוּא בְּחִינַת בְּקִשָּׁת אֵיחָה הַנִּי"ל, אֲבָל גַּם זֶה אֵי אֶפְשָׁר לְזַכּוֹת כִּי אִם עַל-יְדֵי קִדְשַׁת שְׁבֵת קִדְשׁ שְׁאִזּוּ מְאִיר בְּחִינַת אֵי"חָה, וְאִזּוּ זוֹכִין לְעֵלוֹת לְשֵׁם בְּקִדְשָׁה, כִּי אִזּוּ הוּא עֲלִיַת כָּל הָעוֹלָמוֹת עַד הַמְאֵמֵר סְתוּם, וּבְכַח זֶה יְכוֹלִין לְהַמְשִׁיךְ קִדְשַׁת שְׁבֵת לְשֵׁשׁ יְמֵי הַחֹל לְזַכּוֹת לְתִשְׁבּוּבָה שְׁלֵמָה אֶפְלוּ הִירוּדִים מְאֹד שֶׁהֵם בְּבְחִינַת וְנַפִּיק, שְׁיוּכְלוּ לְמַצּוֹא אֶת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ עַל-יְדֵי בְּקִשָּׁת וְחִפּוּשׁ אֵיחָה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ (וְכַמְבָּאָר כָּל זֶה בְּהַלְכוֹת

שַׁבַּת הַלְכָה ה, עֵינַי שָׁם הֵיטֵב, וְעַיִן בְּדַבְרֵינוּ הֵיטֵב עֵינַי בְּקִשְׁתֵּי אֵי"ה הַנִּי"ל, שֶׁהַעֲקָר שֶׁאֶפְלוּ כְּשֶׁאָדָם רוֹאֵה בְּעֵצְמוֹ שֶׁנִּתְרַחַק מֵאֵד מֵאֵד עַל-יְדֵי מַעֲשָׂיו הַרְעִים וּמְגוֹנִים מֵאֵד עַד שֶׁנֶּפֶל חֵס וְשָׁלוֹם לְבַחֲנֵינָה מְקוֹמוֹת הַמְטוֹנִנִים, גַּם אִזּוֹ אֵל יִתְיַאֵשׁ אֶת עֵצְמוֹ בְּשׂוֹם אֶפְרַיִם רַק יִבְקֹשׁ וְיִדְרֹשׁ וְיִחַפֵּשׂ גַּם מִשָּׁם אֵיךְ מְקוֹם כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ וְכוּ' וְעַל-יְדֵי זֶה תִּהְיֶה הַיְרִידָה תְּכַלִּית הַעֲלִיָּה כְּמִבְּאֵר בְּסִימָן יב הַנִּי"ל וּבְמְקוֹמוֹת שֶׁדַּבְּרָנוּ מִזֶּה, עֵינַי שָׁם:

אות כד

וְאַחַר תִּשְׁעָה בְּאַב קוֹרִין שֶׁבָּעָה דְּנִחְמָתָא, כִּי עַל-יְדֵי הָאֲבֵלוֹת שֶׁל כָּלל יִשְׂרָאֵל בְּגֵי שְׁבוּעוֹת וּבְתִשְׁעָה בְּאַב, עַל-יְדֵי זֶה נִמְשָׁךְ בְּחִינַת בְּנֵי בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (תַּעֲנִית ל'): כָּל הַמִּתְאַבֵּל עַל יְרוּשָׁלַיִם זוֹכֵה וְרוֹאֵה בְּשִׁמְחָתָהּ, כְּמוֹבָא בְּסִפְרֵים שֶׁבְּסוּף יוֹם תִּשְׁעָה בְּאַב נִצְמַח צְמִיחַת קֶרֶן מְשִׁיחַ. וְאִזּוֹ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מְנַחֵם אוֹתָנוּ בְּכָל מֵינֵי נְחָמוֹת שֶׁהֵם שֶׁבָּעָה דְּנִחְמָתָא שֶׁקוֹרִין מִן שַׁבַּת נִחְמוּ עַד רֵאשִׁי הַשָּׁנָה שֶׁבָּהֶם מִתְחִיל הַמִּתְקַת הַחֲרוֹן אֵף שֶׁל חֲטָא הַעֲגָל, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּמְקוֹם אַחֵר, וְעַל-כֵּן הֵם שֶׁבָּעָה דְּנִחְמָתָא כְּנֶגֶד בְּחִינַת הַנְּאֻם שֶׁבְּתוֹךְ הָאֵלֶּף שֶׁמֵּאִיר לְנִקּוּדָה הַתְּחִתוֹנָה עִתָּה שֶׁהֵם בְּכָלֵם שֶׁבָּעָה עַל-יְדֵי שֶׁמִּמְשִׁיךְ הָאוֹר מִבְּחִינַת צְמִיחַת קֶרֶן מְשִׁיחַ שֶׁאִזּוֹ נִתְתַּקֵּן כָּל הַנִּי"ל וּמֵאִירָה נִקּוּדָה הַעֲלִיוֹנָה בְּנִקּוּדָה הַתְּחִתוֹנָה כְּרֵאוֹי עַל-יְדֵי בְּחִינַת הַנְּאֻם שֶׁזֶה עֲקָר הַתְּקוּן כְּנִי"ל. וְכָל זֶה קוֹרִין קֶדֶם רֵאשִׁי הַשָּׁנָה וְעֵשְׂרֵת יָמֵי תְּשׁוּבָה, כִּי עֲקָר קֶדְשֵׁי רֵאשִׁי הַשָּׁנָה וְעֵשְׂרֵת יָמֵי תְּשׁוּבָה וְיוֹם כְּפֹר הוּא עַל-יְדֵי הַשְּׁבִתִים אֵלוֹ שֶׁקוֹרִין בָּהֶם אֵלוֹ הַהִפְטָרוֹת, כִּי עֲקָר הַתְּקוּן עַל-יְדֵי שַׁבַּת כְּנִי"ל, וְעַל-כֵּן קוֹרִין אַחֵר-כֵּן תְּרִיבֵי דְּתִיבָתָא, 'תְּרִיבֵי דִּיקָא, בְּחִינַת תְּשׁוּבָה עַל תְּשׁוּבָה שֶׁזֶה בְּחִינַת אֱלֹמַי שֶׁמֵּרוֹ יִשְׂרָאֵל שְׁתֵּי שַׁבָּתוֹת דִּיקָא כְּנִי"ל (בְּאוֹת ח):

אות כה

וְזֶה יְדוּעַ שֶׁכָּל הַתְּקוּנִים שֶׁיִּשְׂרָאֵל עוֹסְקִין בְּרֵאשִׁי הַשָּׁנָה וְיוֹם כְּפֹר הַכָּל נִגְמַר בְּשִׁמְיֵי עֲצָרֵת וְשִׁמְחַת תּוֹרָה שֶׁאִזּוֹ עֲקָר גְּמַר הַתְּקוּן וְהִיחֹד, וְאִזּוֹ מְסִימִין הַתּוֹרָה וּמִתְחִילִין אוֹתָהּ מִחֲדָשׁ 'בְּרֵאשִׁית' וְכוּ' וּמְסִימִין בְּשַׁבַּת שֶׁהוּא פְּרִשְׁתַּי וְיִכּוּלוֹי, כִּי זֶה עֲקָר גְּמַר כָּל הַתְּקוּנִים שֶׁעֲסָקְנוּ בָּהֶם מֵאֵלּוּל:

וראש השנה וכו' עד עתה, הכל כדי להמשיך ולהאיר בנו קדשת שבת שהוא בחינת תשובה שיוזכו מעתה כל ישראל להתחיל לקיים התורה מחדש ולשוב בתשובה כל אחד מכל מקום שהוא, שיהיה נמשך עלינו בחינת בקיאות בהלכה הנ"ל בחינת בקי בעיל בקי בנפיק בחינת אם אסק שמים שם אתה ואציעה שאול הנך וכו', שעל-ידי זה נשלם האלף ונעשה אדם לשבת על הכסא וכו' שכל זה נמשך על-ידי קדשת שבת שאז מאיר בחינת משה ליהושע שבזה מסימין התורה שמשה מת ונסתלק, ויהושע בן נון מלא רוח חכמה כי סמך משה וכו' ומסימין: ולכל היד החזקה ולכל המורא הגדול אשר עשה משה לעיני כל ישראל, ששבר את הלוחות לעיניהם, כי זה כל תקף גבורתו ביותר מכל הנפלאות שעשה כמובן בפסוק זה על-פי דרשת רבותינו ז"ל הנ"ל, שדרשו על פסוק זה ששבר את הלוחות, כי בנדאי היא גבורה נפלאה וחדוש נפלא ונורא מאד, כי בזה המשיך בחינת תקון בקשת איה הנ"ל שבזה יש תקנה גדולה אפלו לכל הנופלים מאד בחינת מקומות המטונפים שהם בחינת הרהורי נאוף מגוינים מאד וכפירות והרהורים ועקמימות שבלב נגד השם יתברך וקשיות וכו', שהם בחינת עבודה זרה וכו', ואף-על-פי-כן גם להם יש תקנה אם ירצו על-ידי בקשת איה הנ"ל שזה נמשך על-ידי שבירת הלוחות כנ"ל. ועל-כן אחר-כך מתחילין 'בראשית' שהוא מאמר סתום בחינת איה הנ"ל ומסימין בשבת, כי עקר התקון על-ידי קדשת שבת כנ"ל (ועין ענין זה לעיל באות כג ובהלכות נפילת אפים הלכה ו אות ז):

אות כו

ועל-כן נסתלק משה בשבת בשעתא דמנחה ברענא דרעיון, כי המשיך תקון הנ"ל לכל הנופלים והרחוקים הנ"ל, כי נסתלק בקדשה נוראה לבחינת איה, כי לא ידע איש את קבורתו כי שם הוא תכלית הידיעה דלא ידע שזהו בחינת קדשת שבת (כמו שכתוב בלקוטי תנ"א בסימן פג), ומשם ממשיך הארה לבחינת יהושע שיוכל להאיר בכל ישראל דרך זה לחזק ולעורר ולסמך את כל הנופלים מאד לבל יתיאשו בשום אופן רק גם הם יחפשו ויבקשו את כבודו, בבחינת 'איה מקום כבודו', עד שיוזכו בכל פעם למוצאו שיאיר פניו אליהם ויוכלו להתפלל וכו' גם הם, כידוע כל זה למי שהתחיל לפנס בדרכים הקדושים האלו שאף-על-פי שנדמה לו שכבר נתרחק כל-כך שאי אפשר לו להתפלל כלל וכו', אף-על-פי-כן כשפחזק את עצמו ושואל ומבקש איה וכו' כנ"ל, בתוך כך עוזרו השם יתברך שגם הוא יכול להתפלל קצת, ואם הוא חזק בזה כל ימיו יהי אחריתו טוב לנצח. וכל זה הוא בחינת בקיאות בהלכה הנ"ל שפמשיכין על-ידי הצדיק האמת בחינת משה שמודיע וממשיך קדשת שבת שהוא בחינת תשובה

על תשובה תמיד אידך שהוא בכל דרגא ודרגא בעליה ובירידה עד שישובו כל ישראל לה' יתברך שעל-ידי זה תבא הגאולה השלמה במהרה בימינו אמן סלה. ועל-כן בשמחת תורה מפטירין מיד ביהושע (יהושע א): משה עבדי מת ועתה קום וכו' (עין לקמן באות לט):

אות כז

וזה (שמות יז): כי יד על כס יה מלחמה לה' בעמלק מדור דור, שאין פסאוו שלם ואין שמו שלם עד שימחה זכר עמלק (תנחומא כי תצא). כי העקר הוא להכרית זרעו של עמלק, שזה נעשה על-ידי בחינת יהושע דיקא בחינת צא הלחם בעמלק (שמות שם) שהוא בחינת נקודה התחתונה, אבל אי אפשר ליהושע לעשות דבר כי אם בכחו של משה בחינת נקודה העליונה כמו שפתיב (שם): והיה כאשר ידו וכו', וכל ימי הגלות השם יתברך לוחם עמו, ואז אין הפסא שלם, חסר האלף הנ"ל, וכן אין השם שלם, כי כשנעשה בחינת אדם לשבת על הפסא זה עקר בחינת שלמות השם הויה ברוך הוא, שהוא הויה באלפין שעולה מ"ה בגימטריא אדם, שנשלם כשמכניעין הדם שיונק כשנסתלק חס ושלום האלף שבאמצע הואו של שם מ"ה, שאז עולה דם בחינת אחורי פני אהיה עולה דם, כמובן כל זה בכתבי האר"י ז"ל בכמה מקומות על-פי דרכו הקדוש.

ובכל דור ודור כפי מה שמתגבר כל אחד להתקרב להצדיק האמת מתוך בזיונות ושפיכת דמים הרבה, כן מאיר בחינת משה לבחינת יהושע שהם בחינת רב ותלמיד וכו' כנ"ל, ועל-ידי זה כורתין זרעו של עמלק ונעשין כל התקונים הנ"ל, אבל המלחמה ארפה מאד מאד, כי עמלק הוא מעולם רצועה מרדיות לישראל (תנחומא חקת) ומתפשט בכל פעם מאד מאד בכלליות ובפרטיות על כל אחד ואחד, ועל-כן הזהירנו התורה הקדושה (דברים כה): זכור את אשר עשה לך עמלק, כי צריכין לזכר היטב מלחמתו הגדולה כדי לברח בכל פעם אל הצדיק האמת ולתורתו הקדושה, כי רק הוא לוחם מלחמת עמלק בכל דור ומכניס דרכי התשובה בעולם לכל אחד ואחד בחינת בקיאות הנ"ל שהוא בחינת מלומד מלחמה עד שנזכה שייבא משיח במהרה בימינו, שאז יהיה נכרת זרעו לגמרי, כמו שפתיב שם: והיה בהניח ה' אלקיך לך בארץ וכו' תמחה את זכר עמלק וכו', כי כל כניסת ארץ ישראל הוא על-ידי זה, כמו שפתיב בהתורה הנ"ל ענין הגי' מצוות שנצטוו בכניסתן לארץ ישראל שהוא להכרית זרעו של עמלק הנ"ל וכו' הנ"ל

אות כח

וְזֶה בְּחִינַת מְצוֹת מִיֵּלָה, כִּי עַל-יְדֵי כְּרִיתַת הָעֶרְלָה וּשְׂפִיכוֹת דָּמִים שֶׁל הַתֵּינוֹק שֶׁנִּשְׁפָּךְ אָז, זֶה בְּחִינַת כְּרִיתַת זָרְעוֹ שֶׁל עַמְּלֵק. כִּי עַמְּלֵק הוּא בְּחִינַת זְהֻמַּת הָעֶרְלָה בְּחִינַת פְּגַם הַבְּרִית, וְעַל-כֵּן חָלַק עַל מְצוֹת מִיֵּלָה, כִּי הָיָה חוֹתֵךְ מִיְלֹת וְזוֹרֵק כְּלָפִי מַעֲלָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שָׁם): וַיִּזְגַּב בָּךְ כָּל הַנְּחָשָׁלִים אַחֲרַיִךְ, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (תַּנְחוּמָא כִּי תִצְאָ), וּמְצוֹת פְּרִיעָה שְׁעַל-יְדֵי זֶה נִתְגַּלָּה הָעֶטְרָה זֶה בְּחִינַת לְמִנּוֹת מְלָךְ, כִּי הַתְּגַלּוֹת הָעֶטְרָה זֶה בְּחִינַת תִּקּוּן הַבְּרִית שְׁעַל-יְדֵי זֶה זוֹכִין לְמַלְכוּת, כְּמוֹ יוֹסֵף הַצַּדִּיק, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּאֵהָר הַקְּדוֹשׁ: מֵאֵן דְּנָטִיר בְּרִית זְכָה לְמַלְכוּ. וְאַחֲרֵי-כֵן נוֹתְנִין שָׁם לְתֵינוֹק זֶה בְּחִינַת נְקוּדַת הָעֲלִיּוֹנָה, כִּי שָׁם שֶׁל יִשְׂרָאֵל כָּלוּל בְּשֵׁמוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי שְׁמוֹ מְשֻׁתָּף בְּשֵׁמֵנוּ, כִּי הַשֵּׁם נִמְשָׁךְ מִשְׁרַשׁ הַחַיּוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל מִבְּחִינַת יִשְׂרָאֵל עָלָה בְּמַחְשָׁבָה תַּחֲלָה, שֶׁזֶה בְּחִינַת נְקוּדַת הָעֲלִיּוֹנָה וְאִזּוֹ נִשְׁלַם בְּחִינַת הָאֱלֹף שְׁעַל-יְדֵי זֶה נִשְׁלַם בְּחִינַת אָדָם. כִּי רַק עֲתָה הַתֵּינוֹק בְּבְחִינַת אָדָם, כִּי כְּשֶׁהָעֶרְלָה חוֹפָה עַל הַבְּרִית, אֵין זֶה תְּמוּנַת אָדָם, וְעַל-כֵּן רַק יִשְׂרָאֵל שֶׁהֵם נְמוּלִים קְרוּיִים אָדָם:

וְעַל-כֵּן מִיֵּלָה דוֹחָה שִׁבְתָּ, כִּי אֶף-עַל-פִּי שֶׁקִּדְשַׁת שִׁבְתָּ גְבוּהָ מְאֹד מְאֹד שֶׁאֶפְלוּ בְּנֵין בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ נִדְחִית מִפְּנֵיו וְכַנ"ל, אֶף-עַל-פִּי-כֵן אֵי אֶפְשָׁר לְהַמְשִׁיךְ קִדְשַׁת שִׁבְתָּ בְּזֶה הָעוֹלָם כִּי אִם עַל-יְדֵי יִשְׂרָאֵל דִּיקָא, כְּמוֹ שְׂאוּמְרִים, : וְלֹא נִתְתּוּ ה' אֱלֹקֵינוּ לְגוּיֵי הָאֲרָצוֹת וְכוּ', כִּי לְיִשְׂרָאֵל עִמָּךְ נִתְתּוּ בְּאַהֲבָה וְכוּ', כִּי יִשְׂרָאֵל וְשִׁבְתָּ הֵם בְּחִינָה אַחַת בְּחִינַת כְּלָלִיּוֹת הַקִּדְשָׁה הָעֲלִיּוֹנָה בְּשִׁרְשָׁהּ, כְּמוֹכֵן בְּסִדְר הַהִבְדָּלָה שֶׁמְבַרְכִין 'הַמְבַדִּיל בֵּין קִדְשׁ לְחַל בֵּין יִשְׂרָאֵל לְעַמִּים בֵּין יוֹם הַשְּׁבִיעִי לְשִׁשִּׁת יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה', כִּי שִׁבְתָּ בְּחִינַת כְּלָלִיּוֹת הַתּוֹרָה בְּשִׁרְשָׁהּ וְיִשְׂרָאֵל וְקוּדְשָׁא-בְּרִיךְ-הוּא כּוֹלָא חַד, בְּבְחִינַת אֵתָה אֶחָד וְשִׁמְךָ אֶחָד וְיָמֵי כְּעִמָּךְ יִשְׂרָאֵל גוֹי אֶחָד בְּאֶרֶץ תְּפֹאֲרַת גְּדֻלָּה וְעֶטְרַת יְשׁוּעָה יוֹם מְנוּחָה וְקִדְשָׁה לְעִמָּךְ נִתְתָּ וְכוּ', וְעַל-כֵּן אֵי אֶפְשָׁר שְׂיִמְשֹׁךְ הָאֲרֵת קִדְשַׁת שִׁבְתָּ בְּזֶה הָעוֹלָם כִּי אִם עַל-יְדֵי יִשְׂרָאֵל דִּיקָא עַל-יְדֵי שֶׁהֵם שׂוּמְרִים אֵת הַשִּׁבְתָּ, כִּי עַל-יְדֵי הָעַכּוּ"ם אֵי-אֶפְשָׁר שְׂיִמְשֹׁךְ קִדְשָׁה זֹאת שֶׁל שִׁבְתָּ שֶׁגְבוּהָ וְנִעְלָמַת מְאֹד מְאֹד, וְעַל-כֵּן אֶדְרָבָא גוֹי שֶׁשִּׁבְתָּ חֵיב מִיתָה, כִּי הוּא אֶצְלוּ בְּחִינַת רַבּוּי אֹר שְׁגוּרָם מִיתָה כְּפִדּוּעַ.

וְזֶה שְׂיִסְדּוֹ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל בְּסִדְר הַתְּפִלָּה שֶׁל שִׁבְתָּ: לְפִיכָךְ יִפְאָרוּ וַיְבָרְכוּ לְאֵל כָּל יְצוּרָיו שְׁבַח יְקָר וְגִדְלָה יִתְנוּ לְאֵל מְלָךְ יוֹצֵר כָּל הַמְּנוּחִיל מְנוּחָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּקִדְשָׁתוֹ בְּיוֹם שִׁבְתָּ קִדְשׁ. כִּי בְּשִׁבְתָּ נִמְשָׁךְ בְּחִינַת שְׂבִיתָה וּמְנוּחָה לְכָל הַיְצוּרִים שְׁעַל-יְדֵי זֶה כָּל קִיּוּמָם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּרַאשִׁית ב): וַיְכּוּלוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכוּ' וַיְכַל אֱלֹקִים בְּיוֹם הַשְּׁבִיעִי מְלֹאכְתּוֹ, וְדָרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (עֵין רַש"י): מַה הָיָה הָעוֹלָם חָסֵר מְנוּחָה, בְּאֵ שִׁבְתָּ בְּאֵ מְנוּחָה כְּלָתָה וְנִגְמְרָה הַמְּלֹאכָה, אֲבָל כָּל הַחַיּוֹת דְּקִדְשָׁה וְהַמְּנוּחָה וְהַשְּׂבִיתָה שֶׁנִּמְשָׁךְ

בשבת על כל יצוריו הוא על-ידי שישׁראל שומרים את השבת, ועל-כן כל היצורים מחיבים לפאר ולברך וכו' אותו יתברך בשבחים גדולים ונוראים על שהנחיל מנוחה לעמו ישׁראל וכו', כי על-ידי שמירת ישׁראל את השבת, על-ידי-זה נמשך עליהם נחמ ושביתה וכו' וכנ"ל. ואפלו קדם מתן תורה היה הכל מתקיים בזכות ישׁראל שיקבלו את התורה וישמרו את השבת. וזה (שמות לא): ושמרו בני ישׁראל את השבת וכו' ביני ובין בני ישׁראל אות היא, כי על-ידי קדשת שבת שנתנה רק לישראל רואים גדלת ישׁראל שנתן להם יום מנוחתו לנחלה, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (עין רש"י שם), כי סוד קדשת שבת הוא רק בינו ובין בני ישׁראל ואין דבר חוצץ ביניהם, בבחינת ובשמחתו לא יתערב זר (משלי יד). ועל-כן מילה דוחה שבת, כי רק על-ידי מצות מילה נעשה בחינת אדם בחינת איש ישׁראל שיש לו חלק בהמשכת קדשת שבת בזה העולם כנ"ל, ועל-כן בודאי מצוה זאת דוחה שבת, כי הוא תקון בחינת אדם שהוא קדשת ישׁראל שכל קדשת שבת תלוי בהם כנ"ל:

וזהו ממש ענין פקוח נפש שדוחה שבת מטעם מטב שיחלל שבת אחת משיחללו שבתות הרבה כנ"ל. שעקר הטעם כי כשנחסר אחד מישׁראל מהעולם נחסר המשכת קדשת שבת מזה העולם כנ"ל, וכן מחמת זה מילה דוחה שבת, כי על-ידי מצות מילה נעשה בחינת אדם ונכלל בקדשת ישׁראל שעל-ידי זה נמשך על-ידו קדשת שבת. ועל-כן הוא דוחה שבת, כי כל המשכת קדשת שבת הוא על-ידי ישׁראל כנ"ל בחינת ברית עולם ביני ובין בני ישׁראל אות היא לעולם וכו' כנ"ל. ועל-כן מילה ושבת הם תרין סהדין, כי שניהם תלויים זה בזה, כי אי-אפשר להמשיך קדשת שבת כי אם על-ידי ישׁראל החתומים בחותם הקדוש שהוא מצות מילה שעל-ידי זה נעשה איש ישׁראל כנ"ל, וכן אי אפשר להתקיים בקדשת ישׁראל כי אם על-ידי שבת, כי עקר הקדשה הוא קדשת הברית, אבל זעירין אינון דזוכין לזה בשלמות, אבל עקר קיום רב ישׁראל שאינם צדיקים כראוי בקדשת הברית, בפרט שיש הרבה מאד שפגמו בזה כמו שפגמו, כל קיומם על-ידי מצות מילה ושבת כי על-ידי מצות מילה כל ישׁראל נקראים בשם צדיקים (כמו שכתוב רבנו ז"ל בהתורה 'צוית צדק' בסיומן כג). ועל-ידי שבת זוכין לתשובה להתחזק את עצמו בכל מקום שהוא וכו' ועל-ידי זה הכל מתקיים בקדשת ישׁראל, ועל-כן שבת ומילה הם תרין סהדין כנ"ל, ובחל הם העדות תפלין ומילה, כי גם בחל כל קיומנו הוא על-ידי שבת שמחיה כל ימות השבוע כמובא. רק שבחל אי אפשר להמשיך קדשת שבת כי אם על-ידי שמקשרין על עצמם התפלין הקדושים, אבל שבת קדוש מעצמו ואסור אז להניח תפלין, כי על-ידי קדשת שבת בעצמו נכללין ונקשרין בו יתברך כנ"ל:

וימעצם מעלת קדשת שבת על-כן אפלו מצות תקיעת שופר בראש השנה נדחית מפני גזרת שבות של שבת, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (ראש השנה כט): שראש השנה שחל להיות בשבת אין תוקעין בשופר, והטעם משום שפא יעבירונו ד' אמות ברשות הרבים:

כי בשבת אסור להוציא או להכניס מרשות הרבים לרשות היחיד או מרשות היחיד לרשות הרבים, והתנא התחיל מסכת שבת באסור הוצאה דיקא, וכמו שאמרו רבותינו ז"ל (שבת ב, עין תוד"ה יציאות): הוצאה אידי דחביבא ליה אקדמא ברישא, וזה בחינת יציאות השבת שתיים שהן ארבע בפנים ושתיים שהן ארבע בחוץ, כיצד, העני עומד בחוץ ובעל-הבית בפנים, פנים וחוץ זה בחינת עיל ונפיק, ובבחינת עיל יש רצוא ושוב, וכן בבחינת ונפיק, והעני והבעל-הבית הם בבחינת הרב והתלמיד בבחינת משה ויהושע בחינת חמה ולבנה, שהם בחינת נקודה העליונה ונקודה התחתונה, והעני עומד בחוץ הוא בבחינת ונפיק נגד הבעל-הבית שהוא בפנים בחינת עיל. ואצל בחינת בעל-הבית בעצמו יש בחינת עיל ונפיק ובין בבחינת עיל ובין בבחינת ונפיק יש רצוא ושוב, וכן אצל העני שהוא נגד הבעל-הבית בחינת ונפיק יש בו גם-כן בחינת עיל ונפיק ובכל אחד יש רצוא ושוב, ועל-כן הם שתיים שהם ארבע בפנים ושתיים שהם ארבע בחוץ:

כי הצדיק והרב בחינת משה שהוא בחינת עיל שהוא בחינת הבעל-הבית של העולם שעומד בפנים יש אצלו בעצמו בחינת עיל ונפיק, כי יש לו עבודות פנימיות וחיצוניות כמו שכתבתי במקום אחר (בסימן כה), וכשעוסק בדבקות לה' יתברך ובעבודות פנימיות בתורה ותפלה זה בחינת עיל אצלו, וגם שם יש רצוא ושוב, כי אפלו בשעת הדבקות והבטול וכו', צריך שיהיה לו רצוא ושוב שלא יתבטל לגמרי כידוע, וכן כשיוצא לחוץ בחינת ונפיק לפי בחינתו, דהינו שיוצא לעסק בעבודות חיצוניות באכילה ושתייה ולדבר עם בני אדם וכו', גם אז בודאי דבוק בה' יתברך בשכל גדול, אבל הכל בבחינת רצוא ושוב, וזה בחינת שתיים שהן ארבע בפנים, ובודאי בחינת ונפיק של הצדיק בחינת משה גבוה הרבה מבחינת עיל של שאר העולם שהם בחינת התלמידים שהם בחינת יהושע וכו' (וכמו שכתוב בסימן כה הנ"ל בהתורה יאחוי לן מנאי, עין שם).

וכן אצל העולם כל אחד לפי בחינתו שהם בחינת ונפיק כנגד הצדיק, גם אצלם יש אצל כל אחד ואחד בחינת עיל ונפיק, כי כשעוסק בתורה ותפלה זה בחינת עיל פני"ל, וכשיוצא לחוץ לעסק במשא ומתן או לאכל וכו' זה בחינת ונפיק, וכשעוסק בתורה וכו' שהוא בחינת עיל צריך להיות לו בחינת רצוא ושוב כי צריך לידבק את עצמו בה' יתברך תמיד בבחינת רצוא ושוב, ואפלו כשעוסק במשא ומתן או באכילה ושתייה וכיוצא צריך לזכר בה' יתברך, והכל בבחינת רצוא ושוב שלא יפנס ויצא חוץ מהגבול,

כִּי אֶפְלוּ בַקְדֻשָּׁה צָרִיךְ שֶׁלֹּא יִהְיֶה לְכַנֵּס בַּמָּה שֶׁאֵין לוֹ רְשׁוּת מִכָּל שֶׁכֵּן
בְּחוּץ צָרִיכִין לְשֹׁמֵר מְאֹד מְאֹד הַמְחַשְׁבָּה שֶׁבַמָּה שֶׁלֹּא יֵצֵא חוּץ מִגְּבוּל
הַקְדֻשָּׁה, וְעַל-כֵּן הֵם שְׂתִים שֶׁהוּן אֲרֻבַּע גַּם בְּחוּץ, וְעַיִן בְּתַחֲלֵת מִסְכַּת שְׁבַת
הַפְּלִפּוּל שֶׁבַגְמָרָא עַל מִשְׁנֵה זֹאת שְׂתִים שֶׁהוּן אֲרֻבַּע, שֶׁהִקְשׁוּ הַנִּי תַמְנִי?
תַּרְתֵּי סָרִי הוּוּ, וְלִטְעָמָךְ שֶׁתִּסְרִי הוּוּ, כִּי בְעַנְיָן הַבְּקִיאוֹת הַנִּי לֵישׁ כַּמָּה
בְּחִינַת וְכוּי, וְכֵן מָה שֶׁכְּתוּב מִקֶּדֶם, רְשׁוּיֹת קִתְּנִי. וְכֵן כָּל עֲקִירַת חֶפֶץ
מִמְקוֹמוֹ תִּנָּא הוֹצָאָה קָרִי לָהּ וְכוּי וְעַיִן לְקָמוֹ:

אות ל

וְכָל הַלִּיט מְלֹאכוֹת שְׁעוֹשִׁין בְּכָל שְׁשֶׁת יָמֵי הַמַּעֲשֶׂה כָּלֶם הֵם בְּרוּרִים כְּנִי ל
לְבַרֵּר הַקְדֻשָּׁה מִחוּץ לְפָנִים, כִּי בּוֹדְאֵי עֵקֶר הַקְדֻשָּׁה הוּא בְּפָנִים בְּבַחֲינַת
עֵיל, רַק שְׁצָרִיכִים לְהִיּוֹת בְּקִי גַם בְּבַחֲינַת וְנִפְיָק, כִּי בְשֶׁבִיל זֶה בָּא הָאָדָם
לְזֶה הָעוֹלָם בְּשֶׁבִיל נִסְיוֹן וּבַחֲרִיָּה, שֶׁיְהִיָּה מִכְרַח לְצֵאת לְחוּץ לְעֵסֶק בְּצָרְכֵי
הַגּוּף גַּם-כֵּן, שֶׁשֶּׁם עֵקֶר הַנִּסְיוֹן, וְצָרִיךְ לְהִיּוֹת בְּקִי שֶׁם מְאֹד שֶׁלֹּא יִטְעָה
בְּדָבָר רַק יַעֲמֹד בְּנִסְיוֹן וַיִּבְרַר מֵה שְׁצָרִיךְ לְבַרֵּר וַיִּכְנִיס בְּכָל פַּעַם מִחוּץ
לְפָנִים, וְזֶה עֲבוּדַת כָּל אָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם, וְעַל-כֵּן הַקְדָּשִׁים הַתִּנָּא הוֹצָאָה
בְּרִישָׁא, כִּי כָּל הַמְּלֹאכוֹת כְּלוּלִים בְּאֶסוּר הוֹצָאָה מִרְשׁוּת לְרְשׁוּת, כִּי כָּל
הַמְּלֹאכוֹת הֵם בְּחִינַת בְּרוּרִים מִרְשׁוּת הַרְבִּים לְרְשׁוּת הַיְחִיד שֶׁהוּא רְשׁוּת
יְחִידוֹ שֶׁל עוֹלָם, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב בַּזֶּהר הַקְדוֹשׁ, וּבְשֶׁבַת אֶסוּר הוֹצָאָה מִרְשׁוּת
לְרְשׁוּת וְכֵן כָּל הַמְּלֹאכוֹת כְּלוּלִים בְּזֶה כְּנִי, כִּי בְשֶׁבַת אֵין בְּרוּר, כִּי קִדְשַׁת
שְׁבַת הוּא בְּבַחֲינַת הַמִּתֵּן הַנִּי, שֶׁזֶה עֵקֶר הַסִּיּוּעַ שֶׁל הַבָּא לְטָהָר, כְּמוֹבָא
בְּהַתּוֹרָה הַנִּי לְטָהָר מְסִיעִין לוֹ אוֹמְרִים לוֹ הַמִּתֵּן, כִּי כָּל הָעֵבְרוֹת
וְהַפְּגָמִים חֵס וְשָׁלוֹם בָּאִים עַל שֶׁלֹּא הַמִּתֵּן, כְּמוֹבָא בְּמִקּוֹם אַחֵר, וְכְמוֹ
שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (בְּרֵאשִׁית רַבָּא פַכ"א ז) לְעַנְיָן אָדָם הָרֵאשׁוֹן שֶׁחָטָא
בְּעֶץ הַדַּעַת וְכוּי עַל שֶׁלֹּא הַמִּתֵּן, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב שֶׁם: מִי יִגְלֶה עֶפְרַיִם מִיֵּינֶיךָ
אָדָם הָרֵאשׁוֹן וְכוּי, וְעֵקֶר הַפְּגָם עַל-יְדֵי הַבְּהִלָּה כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (מִשְׁלֵי יט):
וְאֵץ בְּרַגְלִים חוֹטָא, וְעַל-כֵּן נִקְרָא הַפּוֹגֵם וְתוֹעָה מְדַרְדֵּר הָאֲמַת אִישׁ מִבְּהֵל
(וְעַיִן מְזָה בְּמִקּוֹם אַחֵר):

וְכָל זֶה נִמְשָׁךְ בְּשֶׁרְשׁוֹ מִפְּגָם הַבְּקִיאוֹת הַנִּי שֶׁאֵינוֹ מִמִּתֵּן וּמִתֵּיִשֵּׁב בְּדַעַתוֹ
כְּרֵאוּי, שֶׁמְזָה בָּא בְּחִינַת הַצִּיץ וְנִפְגַּע הַצִּיץ וּמֵת, שֶׁזֶה בְּחִינַת פְּגָם הַצִּדִיקִים
הַגְּדוֹלִים שֶׁפָּגְמוּ בְּבְקִיאוֹת הַנִּי לְבְּרָצוּא וְשׁוּב בְּעֵיל וְנִפְיָק וְכוּי, עַד שֶׁיֵּשׁ
שְׁפוּגָמִים כָּל-כָּף שֶׁהֵם בְּבַחֲינַת אַחֵר שֶׁקֶצֶץ בְּנִטְיָעוֹת רַחֲמָנָא לְצֵלוֹ, רַק רַבִּי
עֲקִיבָא נִכְנֵס בְּשָׁלוֹם וַיֵּצֵא בְּשָׁלוֹם נִכְנֵס וַיֵּצֵא דִיקָא, בְּחִינַת עֵיל וְנִפְיָק
שֶׁהִיָּה בְּקִי בְּהֵם כְּרֵאוּי, אֲשֶׁרִי לוֹ. וְעַל-כֵּן כְּשֶׁמִּגִּיעַ שְׁבַת אֵז אֶסוּר לְהוֹצִיא
וּלְהַכְנִיס מִחוּץ לְפָנִים אוֹ לְהַפְּךָ, כִּי אֵז אֵין בְּרוּר כִּי אֵז הוּא בְּחִינַת הַמִּתֵּן
שֶׁהוּא בְּחִינַת הַבְּקִיאוֹת הַנִּי, וְאֵז נִמְשָׁךְ שְׁבִיתָה וְנִיחָא עַל כָּל הַבְּרוּרִים

שִׁישׁוּבוֹ ויַעֲלוּ בְכַנְיֵסֶת שַׁבַּת כָּל אֶחָד לְמִקְוָמוֹ, אָבֵל בְּשַׁבַּת הַסּוּמָרִים לְשַׁבַּת וְלִשְׁקֵט, וְכָל אָדָם צָרִיךְ לְשַׁבַּת אֲזִי וְלִבְלִי לְצֵאת מִמִּקְוָמוֹ, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (שְׁמוֹת טז): שָׁבוּ אִישׁ תַּחֲתָיו אֶל יֵצֵא אִישׁ מִמִּקְוָמוֹ, שְׁלֵא יַעֲסֹק בְּשׁוּם מְלָאכָה שֶׁהֵם בְּחִינַת בְּרוּרִים וְהוֹצָאָה וְהַכְנָסָה מְרֻשּׁוֹת לְרֻשׁוֹת, רַק צָרִיךְ לְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ קִדְשֵׁת שַׁבַּת שֶׁהוּא מְנוּחַת שְׁלוֹה וְהַשְׁקֵט כְּדִי לְהַמְשִׁיךְ עָלָיו יָשׁוּב הַדְּעַת הַנִּי"ל בְּחִינַת בְּקִיאוֹת הַנִּי"ל בְּחִינַת הַמְתָּן הַנִּי"ל עֵקֶר דְּרָכֵי הַתְּשׁוּבָה שְׁנֵתִיקָנִים בְּשַׁבַּת כְּנִי"ל:

אות לא

וּבְרֵאשׁ הַשָּׁנָה הוּא עֵקֶר הַתְּשׁוּבָה, כִּי הוּא רֵאשׁוֹן לְעִשְׂרֵת יְמֵי תְּשׁוּבָה, כִּי אֲזִי נִבְרָא אָדָם הָרֵאשׁוֹן וְנִקְרָא אָדָם כְּדִי שִׁיזְכֶּה לְהִיּוֹת נִכְלָל בְּבְחִינַת אָדָם הַנִּי"ל, וּפְגָם אֲזִי בְּחֻטְאוֹ, וְעַל-יָדֵי זֶה נִפְגַּם בְּחִינַת אָדָם הַנִּי"ל, וְהַתְּקוּן עַל-יָדֵי תְּשׁוּבָה שֶׁצָּרִיכִין לְעֲסֹק בְּתַקּוּן זֶה בְּכָל שָׁנָה מֵרֵאשׁ הַשָּׁנָה עַד שְׁמִינֵי עֶצְרַת, וְהַכָּל לְתַקּוּן בְּחִינַת אָדָם, וְעֵקֶר הַתְּשׁוּבָה עַל-יָדֵי תְּקִיעַת שׁוֹפָר, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב: עוֹרוּ יִשְׂרָאֵל מִתְּרִדְמַתְכֶם וְכוּ'. וְעַל-כֵּן תּוֹקְעִין תְּרִי"ת תְּקִיעָה בְּרֵאשׁ וּתְקִיעָה בְּסוֹף, זֶה בְּחִינַת נְקוּדָה הָעֲלִיּוֹנָה וְנְקוּדָה הַתַּחְתּוֹנָה, וְתְרוּעָה בְּאִמְצַע אוֹ תְרוּעָה וּשְׁבָרִים מְסַפֵּק שֶׁבָהֶם שְׁנוֹי קוֹלוֹת שֶׁל גְּנִיחָה וְיִלְלָה, שֶׁזֶה בְּחִינַת הַנִּי"ל שֶׁהוּא בְּחִינַת הַשְּׁנוּי גְּנִינִין שֶׁנִּשְׁתַּנָּה פְּנֵיו לְכַמָּה גְּנִינִין עַל-יָדֵי הַבּוֹשָׁה וּשְׁפִיכוֹת דָּמִים, שֶׁהוּא עֵקֶר הַתְּשׁוּבָה כְּמוֹ שְׁפָתוֹב שָׁם. וְעַל-כֵּן רֵאשׁ הַשָּׁנָה הוּא בְּרֵאשׁ חֲדָשׁ, כִּי אֲזִי עֵקֶר תְּקוּן הַלְּבָבָה שֶׁהוּא בְּחִינַת יְהוֹשֻׁעַ שְׁנֵתִיקוֹן עַל-יָדֵי הַתְּשׁוּבָה שֶׁעַל-יָדֵי זֶה מְאִירָה הַחֲמָה לְהַלְבָּנָה בְּחִינַת מִשָּׁה לִיהוֹשֻׁעַ וְכוּ' כְּנִי"ל.

וְעַל-כֵּן כְּשֶׁחָל רֵאשׁ הַשָּׁנָה בְּשַׁבַּת אֵין תּוֹקְעִין בְּשׁוֹפָר שְׁמָא יַעֲבִירָנוּ ד' אֲמוֹת בְּרֻשׁוֹת הַרְבִּים, כִּי כָּל הַתְּשׁוּבָה עַל-יָדֵי שַׁבַּת כְּנִי"ל, וְהַעֲקָר עַל-יָדֵי בְּחִינַת הַמְתָּן בְּחִינַת אֶל יֵצֵא אִישׁ מִמִּקְוָמוֹ בְּיוֹם הַשַּׁבַּת, שְׁלֵא יֵצֵא חוּץ לְד' אֲמוֹתָיו, כִּי ד' אֲמוֹת שֵׁישׁ לְכָל אָדָם בְּרֻשׁוֹת הַרְבִּים הֵם בְּבְחִינַת רֻשׁוֹת הַיְחִיד אֲצִלוֹ, וְכִשְׁמוּצִיא מֵהֶם זֶה בְּחִינַת שְׁמוּצִיא מְרֻשּׁוֹת הַיְחִיד לְרֻשׁוֹת הַרְבִּים, שֶׁזֶה עֵקֶר אֲסוּר מְלָאכָה בְּשַׁבַּת כְּנִי"ל, וְזֶה עֵקֶר פְּגָם הַתְּשׁוּבָה פְּגָם הַבְּקִיאוֹת שֶׁל עֵיִל וְנִפְיֵק הַנִּי"ל, וְעַל-כֵּן מִחֲמַת גְּזָרָה זֹאת שְׁלֵא יוֹצִיא הַשׁוֹפָר מְרֻשׁוֹת לְרֻשׁוֹת אֲסוּרוֹ תְּקִיעַת שׁוֹפָר בְּשַׁבַּת לְגַמְרֵי חוּץ לְמִקְדָּשׁ, כִּי חוּץ לְמִקְדָּשׁ צָרִיכִין לְזַהֵר מְאֹד שְׁלֵא לְפָגֵם בְּבְחִינַת בְּקִיאוֹת הַנִּי"ל, וּבְפֶרֶט עֲתָה בְּשַׁעַת הַחֲרָבִין וְאַרְיֵכֶת הַגְּלוּת בְּכָלִיּוֹת וּבְפֶרֶטִיּוֹת אֲצֵל כָּל אֶחָד וְאֶחָד שֶׁצָּרִיכִין לְהַמְתִּין הַרְבֵּה, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (תְּבַקּוּ ב): אִם יִתְמַהֲמַה חִפָּה לוֹ, וְכְמוֹ שְׁפָתוֹב (יִשְׁעִיָּה ו): לָכֵן יִחְפָּה ה' לְחַנְּנֶכֶם וְכוּ', וְכִתִּיב (צְפַנְיָה ג): לָכֵן חֲפוּ לִי עַד יוֹם קוּמִי וְכוּ'. וְכֵן כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְעִנְיֵן גְּלוּת הַמֶּדְבָּר שֶׁל נִפְשׁוֹ שְׁנֵתִיעָה עַל-יָדֵי עוֹנוֹתָיו לְמִקְוָם שְׁנֵתִיעָה, וְנִפְשׁוֹ נִבְהָלָה מְאֹד וְחָפָץ

ומשתוקק מאד לשוב לה' יתברך ועדין לא עלתה בידו, שצריך לזהר מאד לבלי ליאש את עצמו בשום אופן, כמבאר כבר פעמים אין מספר, כי צריכין להמתין הרבה פנ"ל, וכל זה נמשך על-ידי קדשת שבת פנ"ל שעל-ידי זה עקר תקוון התשובה פנ"ל, ועל-כן מחמת גזרה שמה יעבירונו וכו', שזה פגם שבת, פגם הבקיאות של עיל ונפיק, פגם בחינת המתן הנ"ל, על-כן דחו תקיעת שופר בשבת, כי חשש פגם שבת חס ושלוש שהוא שמה יעבירונו הוא קלקול דרכי התשובה פנ"ל.

ועקר החשש שמה מחמת טרדת המצוה של תקיעת שופר ילך אצל חכם וכו', ועל-ידי זה יעבירונו ד' אמות, כמו שאמרו רבותינו ז"ל, הינו כי דיקא מחשש המהירות והבהלה, כי כל-אחד מישראל נבהל מאד לשוב לה' יתברך, אבל מי שרוצה באמת לשוב בתשובה לה' יתברך, אף-על-פי שצריך לזרז את עצמו מאד ולרוץ בכל כחו לצדיקי אמת והנלוים עליהם לקרבו אליו יתברך, אבל אף-על-פי-כן ההכרח שימתין פנ"ל, ועל-כן חששו שמחמת טרדת המצוה של תקיעת שופר שהוא בחינת תשובה, שמה על-ידי זה דיקא יפגם בקדשת שבת שהוא עקר התשובה, עקר תקוון בחינת המתן הנ"ל, ויעבירונו ד' אמות ברשות הרבים שזה עקר פגם התשובה פנ"ל, על-כן דחו אז תקיעת שופר וסמכו על קדשת שבת בעצמו שבלא תקיעת שופר על-ידי קדשת שבת בעצמו יתתקנו דרכי התשובה שצריכין לתקן בראש השנה שהוא ראשון לעשרת ימי תשובה, על-כן אין תוקעין בשופר אז וכנ"ל:

אות לב

וזה בחינת החמש זכירות שצריכין לזכר בברכת אהבת עולם ובקריאת שמע שהוא אמונת היחוד כמו שאמרו רבותינו ז"ל, כי צריכין לזכר מעשה עמלק, כמו שכתוב (דברים כה): זכור את אשר עשה לך עמלק בדרך בצאתכם ממצרים וכו', שהוא בחינת להכרית זרעו של עמלק, שהוא פנגד בחינת נקודה התחתונה בחינת דם לה' להכניע הדם שבחלל השמאלי וכו' פנ"ל. כי עתה כל המלחמות שלוחמין עם בחינת עמלק, הוא רק על-ידי הזכירה לבד, שזה עקר המצוה, כמו שכתוב: זכור את אשר עשה לך עמלק וכו', ועל-כן קורין בתורה פרשת זכור, והוא מצות עשה דאורייתא, וכן צריכין לזכר בכל יום בפרט קדם קבלת על מלכות שמים בפרשיות קריאת שמע, כדי להכניס המחשבה שבמח ולב, לזכר שיש קלפת עמלק שאורב תמיד על כל אחד מישראל בלי שעור ואי אפשר להכניעו ולעוקרו לגמרי שלא יתבטל הבחירה, רק סוף כל סוף ימחה זכרו, ולעת עתה צריכין לזכר ולהאמין בזה למען יהיו עיננו צופיות אל ה' תמיד שיצילנו ממנו ולקיים דם לה' וכו' לסבל שפיכת דמים וכו' וכנ"ל,

וְכָל זֶה בְּכַח קִדְשֵׁי שַׁבָּת שֶׁהוּא בְּחִינַת קִדְשֵׁי הַצְּדִיק, שְׁצָרִיכִין לְזַכֵּר תְּמִיד בְּכָל יַעַת בְּבְחִינַת זְכוּר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת וְכוּ' זְכָרְהוּ מֵאַחַד בְּשַׁבָּת וְכוּ' (וְעַיֵן לְקַמּוּ).

וְזֶה בְּחִינַת זְכוּר מַעֲשֵׂה מְרִים שֶׁלֹּא לְדַבֵּר לְשׁוֹן הָרַע, כִּי לְשׁוֹן הָרַע שְׁקוּל כְּנֶגֶד גִּ' עֲבֵרוֹת: עֲבוּדָה זָרָה, גְּלוּי עֲרִיוֹת וּשְׁפִיכוֹת דָּמִים, שֶׁהֵם כְּנֶגֶד הַגִּ' נְקוּדוֹת הַנִּי"ל, וְהוּא גְּדוּל שְׁבַכְלָם, כִּי עַל-יְדֵי לְשׁוֹן הָרַע מִפְּרִיד אֱלוֹף בְּחִינַת וְנִרְגָן מִפְּרִיד וְכוּ', כִּי מִפְּרִיד בֵּין כָּלל יִשְׂרָאֵל בְּחִינַת נְקוּדָה הַתְּחַתּוּנָה וּבֵין הַצְּדִיק נְקוּדָה הָעֲלִיוּנָה וְכוּ', כִּי עֵקֶר לְשׁוֹן הָרַע כְּשֶׁמְדַבְּרִים עַל הַצְּדִיק וְהַנְּלוּיִם אֵלָיו וְאֵפְלוּ כְּשֶׁמְדַבְּרִים עַל שׁוֹם אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, כְּפִי הַלְּשׁוֹן הָרַע כִּן מְעוֹרְרִין חֵס וְשְׁלוֹם קְטְרוּג עֲלָיו לְהַפְרִידוֹ חֵס וְשְׁלוֹם מִהַנְּקוּדָה וְכוּ', וְעַל-כֵּן עֵקֶר הַתְּקוּן הוּא שְׁלוֹם, שֶׁבְּשִׁבְלֵי זֶה צָרִיכִין לְהִיּוֹת כְּמִדְּבָר וְלִסְבֹּל שְׁפִיכוֹת דָּמִים וְיִהְיֶה מִן הַשׁוֹמְעִים חֲרָפְתָם וְאֵינָם מְשִׁיבִים, עַד אֲשֶׁר יִשׁוּבוּ הִמָּה אֵלֵינוּ וְכוּ':

וְזֶה בְּחִינַת זְכוּר יְצִיאַת מִצְרַיִם, כִּי יְצִיאַת מִצְרַיִם וּמִפְּלַת עַמְלֵק הֵם בְּחִינַת אַחַת, שֶׁהוּא לְהַכְנִיעַ הַצָּרִים וְהַרֹדְפִים אֶת יִשְׂרָאֵל בְּכָל יַעַת שֶׁהֵם בְּחִינַת הָרַע שֶׁבָּדָם שֶׁבְּחַלְלֵי הַשְּׂמָאֵלִי שְׂמֵשׁ יְנִיקְתָם, כִּי מִשֵּׁם אַחִיזַת כָּל הָעַ' אֲמוֹת, וְיִשְׂרָאֵל נִבְחָרוּ מִכָּל עַם וְלְשׁוֹן, וְהָעֵקֶר עַל-יְדֵי קִדְשֵׁי אֲבוֹתֵינוּ הַשְּׁבַעָה רוּעִים, וְהָעֵקֶר מִשֵּׁה רַבְּנוּ, שֶׁקִּדְשׁוּ עֲצֻמּוֹן כָּל-כָּדָד עַד שֶׁהַכְּנִיעוּ לְגַמְרֵי הַדָּם שֶׁבְּחַלְלֵי הַשְּׂמָאֵלִי, וְכָל הַתְּאֻוֹת וְהַמְדוּת רְעוֹת הַנִּמְשָׁכִין מִמֶּנּוּ הַכָּל בְּטָלוּ בְּשִׁלְמוֹת עַד שֶׁזָּכוּ לָמָּה שֶׁזָּכוּ לְבְּחִינַת נְקוּדָה הָעֲלִיוּנָה וְכוּ', וְהֵם הַמְּשִׁיכוּ הַקִּדְשָׁה לְזָרְעָם עַד שֶׁכָּל יִשְׂרָאֵל כָּלָם קְדוּשִׁים כְּנֶגֶד כָּל הָעַ' אֲמוֹת עַל-יְדֵי שֶׁקָּבְלוּ אֶת הַתּוֹרָה שֶׁמּוֹרָה לָנוּ לְקַדְשׁ עֲצֻמּוֹ בְּאֲכִילָה וּשְׂתִיָּה עַל-פִּי מִצּוֹת הַתּוֹרָה וְכֵן בְּעֲנִינֵי אִישׁוֹת שֶׁיִּהְיֶה הַכָּל עַל-פִּי הַתּוֹרָה וְכוּ', וְעַל-יְדֵי זֶה הֵם מְכַנְּיָעִים הַדָּם שֶׁבְּחַלְלֵי הַשְּׂמָאֵלִי שֶׁעַל-יְדֵי זֶה יְצָאנוּ מִמִּצְרַיִם בְּנִסִּים וְנִפְלְאוֹת עַל-יְדֵי שֶׁכָּבַר נִתְקַדְּשׁוּ קִצַּת וּבְזָכוֹת אֲבוֹת, וְעַל-יְדֵי זְכוּת הַתּוֹרָה שֶׁעֲתִידִין לְקַבֵּל וְכוּ'.

וְאֵנוּ צָרִיכִין לְזַכֵּר יְצִיאַת מִצְרַיִם בְּכָל יוֹם כְּדֵי לְחַזֵּק אֱמוּנָתֵנוּ בּוֹ יִתְבַּרְךָ וּלְחַזֵּק כְּחֵנוּ לְצַפּוֹת לִישׁוּעָה תְּמִיד, שֶׁכְּמוֹ שֶׁהוֹצִיאָנוּ מִמִּצְרַיִם בְּנִסִּים וּמוֹפְתִים נוֹרָאִים כְּאֵלֶּה כֵּן נִזְכָּה לְהַכְנִיעַ וּלְבַטֵּל כָּל הַצָּרִים וְכוּ', וְעֵקֶר כָּלָם הוּא עַמְלֵק שֶׁכָּלוּל מִכָּלָם, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (בְּמִדְבָר כ"ד): רֵאשִׁית גּוֹיִם עַמְלֵק, וְצָרִיכִין לְזַכֵּר הַיֵּטֵב שֶׁכָּבַר עָקְרוּ אוֹתוֹ כְּפִי פְעָמִים בְּיָמֵי מִשֵּׁה וְיִהוֹשֻׁעַ וְדוֹד וּבִיָּמֵי מֶרְדֳּכָי, אֲבָל הוּא קִלְפָה חֲזָקָה כָּל-כָּדָד שֶׁעֲדִין הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ בְּעֲצֻמוֹ לִוְחֵם עִמּוֹ עַד דּוֹרוֹ שֶׁל מְשִׁיחַ עַד שֶׁיַּעֲקֹר אוֹתוֹ לְגַמְרֵי, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (שְׁמוֹת י"ז): מִלְחָמָה לְהִ' בְּעַמְלֵק מְדוּר דּוֹר, וְכֵמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (תְּנַחֲמוּמָא כִּי תֵצֵא). וְכָל זֶה מִחֲמַת שֶׁכַּח הַבְּחִירָה יֵשׁ לָהּ תִּקְוָה גְּדוּל וְהוּא יִתְבַּרְךָ אֵינּוּ רוֹצֶה לְבַטֵּל הַבְּחִירָה וְכוּ', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב לְעִיל וּבְמִקּוֹם אַחֵר. וְעַל כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל מְטַל לְהִלָּחֵם עִמּוֹ שֶׁהוּא מִלְחָמַת הַיֵּצֵר שֶׁיֵּשׁ לְכָל אֶחָד בְּזֶה הָעוֹלָם, שֶׁעֵקֶר הַמִּלְחָמָה הִיא עִם עֲכִירַת הַדָּמִים שֶׁנִּמְשָׁכִין מִהֵדָם שֶׁבְּחַלְלֵי הַשְּׂמָאֵלִי שְׂמֵשׁ כָּל הַתְּאֻוֹת וְכוּ', אֲבָל רַב הָעוֹלָם הֵם חְלוּשֵׁי כַח לְעַמֵּד בְּמִלְחָמָה זֹאת כְּפִי רְאוּי עַד שֶׁיֵּשׁ שְׂנֵכְשָׁלִים מְאֹד וְכוּ', וְעַל-

כָּל כֹּחַ כֹּחֵנוּ עַל-יְדֵי גְדוּלַי מִבְּחָרֵי הַצְּדִיקִים שֶׁיֵּשׁ בְּכָל דּוֹר שֶׁהֵם לֹחֲמִים בְּעֵדְנוּ וְכוּ' וְכֵמוּ שֶׁפְּתוּב בְּהַתּוֹרָה 'תִּלְתַּת נִפְקִין מִחֲדָי' (בְּסִימָן נח), וְהֵם מוֹדִיעִים לָנוּ וּמְמַשִּׁיכִים לָנוּ קִדְשָׁת שִׁבְת קִדְשׁ שְׁעַל-יְדֵי זֶה יֵשׁ כֹּחַ לְכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל לְשָׂאֵר עַל עֲמֻדוֹ לְבַלִּי לִפְלֵי לְגַמְרֵי בְּחֶלֶק קִלְפַּת עֲמֶלֶק שְׂאוֹרֵב לְעִקֹר אֶת הָאָדָם לְגַמְרֵי מִשְׁנֵי עוֹלָמוֹת חֶסֶד וְשְׁלוֹם, וְכָל מַלְחַמְתּוֹ שֶׁל עֲמֶלֶק הוּא בְּכֹמָה בְּחִינּוֹת, כִּי יוֹרֵד וּמְסִית אֶת הָאָדָם לְמָה שֶׁמְסִיתוֹ עַל-יְדֵי שְׁמִגְבִּיר מְאֹד הַדָּמִים רָעִים הַנִּי"ל וּמְכַנִּיס מַחְשָׁבוֹת רְעוֹת הַרְבֵּה בְּלֵב כָּל אֶחָד, שֶׁהֵם עִקֹר הַיִּצְרִין רָעִים כְּמוֹ שֶׁפְּתַבְּתִי בְּמָקוֹם אַחֵר, וְעוֹלָה וּמִקְטָרֵג וְכוּ', וְעַל-יְדֵי הַקְּטוּרִיגִים מִתְגַּבֵּר יוֹתֵר חֶסֶד וְשְׁלוֹם. וְלֹא דִי לוֹ בְּזֶה כִּי אִם מְנִיחַ עֲצָמוֹ לְאֶרְכוֹ וּלְרַחְבּוֹ בְּהַתְּגַבְּרוֹת גְּדוּלָה וּבְתַחְבּוּלוֹת עֲצוּמוֹת לְהַרְבּוֹת מַחְלֶקֶת עַל הַצְּדִיק הָאֵמֶת הַגָּבוּר כֹּחַ מְאֹד עַד שֶׁמְכַנִּיס טִינָא גַם בְּלֵב גְּדוּלַי הַצְּדִיקִים לְחֶלֶק לְבָם מְאוֹתוֹ עַל-יְדֵי שֶׁמְכַנִּיס בְּהֵם קְשִׁיוֹת הַרְבֵּה עָלָיו עַד שְׁעַל-יְדֵי זֶה נִתְרַחֲקִין הַרְבֵּה מִיִּשְׂרָאֵל מִמֶּנּוּ, וְזֶה גְרוּעַ מִן הַכֹּל:

אות לג

וְעַל-יְדֵי כָּל זֶה תִּבְיִן מִמִּילָא כָּל הַחֲמֵשׁ זְכִירוֹת שֶׁצָּרִיכִין לְזַכֵּר בְּקִרְיַאת שְׁמַע וּבְרִכּוֹתֶיהָ, שֶׁהֵם זְכִירוֹת מַעֲשֵׂה עֲמֶלֶק שֶׁהוּא עִקֹר כְּלִיּוֹת הַקְּלִפּוֹת שְׂרוּצָה לְרַחֵק מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְכוּ' עַד שֶׁמְכַנִּיס כְּפִירוֹת בְּלֵב רַחֲמָנָא לְצַלּוֹן וְכוּ', כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב בְּמָקוֹם אַחֵר. וְעַל-כֵּן צָרִיכִין לְזַכֵּר זֹאת הַיֵּטֵב, כִּי עַתָּה אֵין לָנוּ שׁוֹם כֹּחַ לְהִלָּחֵם עִמּוֹ בְּגִשְׁמִיּוֹת רַק לְזַכֵּר הַיֵּטֵב מַעֲשֵׂה עֲמֶלֶק, לְמַעַן נִבְיִן שֶׁכָּל הַמַּחְשָׁבוֹת רְעוֹת וְתַאֲוֹת רְעוֹת וְכוּ' הַכֹּל הֵם מַעֲשֵׂה עֲמֶלֶק, אֲבָל יֵשׁ לָנוּ כֹּחַ לְהַכְנִיעוֹ, אֲפֹלוֹ אוֹתָם שֶׁמַּחְזִיקִין עֲצָמָן לְחַלוּשֵׁי כֹחַ מְאֹד, רַק שֶׁצָּרִיכִין לְזַכֵּר אֶת יוֹם הַשִּׁבְתָּה שֶׁהוּא בְּחִינַת כֹּחַ הַצְּדִיק הָאֵמֶת, שְׁעַל-יְדֵי זֶה הַכֹּל יִכְנָיעוּ אוֹתוֹ וְכוּ', וְכֵן צָרִיכִים לְזַכֵּר מִתֵּן תּוֹרָה שֶׁהוּא בְּחִינַת שִׁבְתָּה שֶׁבּוֹ נִתְנָה תּוֹרָה, כִּי עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה שֶׁהִמְשִׁיךְ לָנוּ מִשָּׁה רַבְּנוּ וְעַל-יְדֵי הַחֲדוּשֵׁי תּוֹרָה שֶׁל הַצְּדִיקִי אֵמֶת שֶׁבְּכָל דּוֹר יִכְנָיעוּ אוֹתוֹ וְכוּ' כְּנִי"ל. וּבִיּוֹתֵר צָרִיכִין לְזַכֵּר יְצִיאַת מִצְרַיִם שֶׁהוּא מְצוֹת עֲשֵׂה לְזַכֵּר בְּכָל יוֹם בְּפֶה מְלֵא, דְּהֵינּוּ לְזַכֵּר וּלְשׁוֹם אֶל לֵב שֶׁכָּבֵר עֲזָרְנוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הַרְבֵּה, וּכְבֵּר יְצִאנוּ מִהַרְבֵּה קְלִפּוֹת מְאֹד שֶׁהוּא בְּחִינַת יְצִיאַת מִצְרַיִם שֶׁיִּנְקוּ גַם-כֵּן מִעֲמֶלֶק, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל. וְעַל-יְדֵי זֶה יִתְחַזַּק תְּקוּנָתֵנוּ וְכַחֲנוּ לְהַתְּגַבֵּר נִגְדוֹ בְּכַח הַצְּדִיק עַד שֶׁיִּקְיִם כִּימֵי יְצִיאַת מִצְרַיִם אֲרָאנוּ נִפְלְאוֹת, וּבְשִׁבְלֵי זֶה מְזַכִּירִין הַרְבֵּה יְצִיאַת מִצְרַיִם בְּתַפְּלָה בְּאֵמֶת וְיִצִיב וְכוּ', אֲבָל צָרִיכִין לְזַכֵּר גַם מַעֲשֵׂה מְרִים כְּדִי לְהַשְׁמֵר מִלְּשׁוֹן הָרַע, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל, כִּי כָּל הַפְּגָמִים בְּיוֹתֵר הוּא עַל-יְדֵי לְשׁוֹן הָרַע שְׁעַל-יְדֵי זֶה נִתְרַחֲקִין חֶסֶד וְשְׁלוֹם מִהַצְּדִיק הָאֵמֶת בְּחִינַת מִשָּׁה שְׁעַל-יְדוֹ כָּל הַהַתְּגַבְּרוֹת בְּמַלְחָמָה הָאֶרְכָּה, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב בְּכָל סִפְרֵי מוֹסֵר, שֶׁכָּל הַמַּלְחָמוֹת הַגְּשָׁמִיּוֹת

שְׁבִין הַמְּלָכִים כָּלֶם נִקְרְאִים מִלְחָמָה קִטְנָה כְּנֶגֶד הַמְּלָחָמָה שֵׁישׁ לְהֶאֱדָם
עִם עֲצָמוֹ שֶׁנִּקְרְאָת מִלְחָמָה אֲרָכָה. וְזֶה עֵקֶר מִלְחָמַת עֲמָלֵק שֶׁבְּכָל דּוֹר
בְּכַלְלִיּוֹת וּבִפְרָטִיּוֹת בְּכָל אָדָם וּבְכָל זְמַן, וְאִין כַּח לְרַב יִשְׂרָאֵל לְעַמּוּד
בְּמִלְחָמָתוֹ כִּי אִם בְּכַח הַצַּדִּיק כְּנִ"ל, וְעַל-יְדֵי לְשׁוֹן הִרְעָה נִפְרָד מִמֶּנּוּ וְכוּ',
וְעַל-כֵּן נִקְרָא נִרְגָן מִפְּרִיד אֱלוֹף וְכַנִּ"ל. וְעַל-כֵּן הִזְהִיר לְזָכֹר מַעֲשֵׂה מִרְיָם
לְהוֹרוֹת שְׂאֵף-עַל-פִּי שֶׁהָיוּ צַדִּיקִים נוֹרְאִים אֶף-עַל-פִּי-כֵן שֶׁגִּוּ בָּזָה אֶהְרֹן
וּמִרְיָם שֶׁהִרְהִרוּ אַחֵר מִשָּׁה, מְכַל שֶׁכֵּן שְׂאֵסוֹר לְשֹׂאֵר הָעָם לְהִרְהֹר חֵס
וְשָׁלוֹם אַחֲרֵי צַדִּיק הָאֵמֶת אֶף-עַל-פִּי שֶׁשׁוֹמְעִים מִצַּדִּיקִים אֵיזָה קִשְׂיָא
עָלָיו מְכַל שֶׁכֵּן וְכוּ' :

פְּרָקִים :

רֵאשִׁי

אות לד

וְעַל-כֵּן נִקְרָא רֵאשׁ הַשָּׁנָה יוֹם הַזְכָּרוֹן, כִּי אִזּוֹ הוּא רֵאשׁוֹן לְעִשְׂרֵת יְמֵי
תְּשׁוּבָה, וְעֵקֶר הַתְּשׁוּבָה הוּא עַל-יְדֵי הַזְכָּרוֹן שֶׁצָּרִיכִים לְזָכֹר בָּהּ יִתְבָּרַךְ
וּבְעֵלְמָא דְאֵתִי, לְהִתְגַּבֵּר עַל מָה שֶׁכָּל אֶחָד צָרִיךְ לְהִתְגַּבֵּר, שֶׁזָּהוּ בְּחִינַת
זְכִירַת שֶׁבֶת שֶׁהִיא בְּחִינַת עוֹלָם הַבָּא שְׁעַל-יְדֵי-זֶה מְכַנְיַעִין בְּחִינַת עֲמָלֵק
וְכוּ', וְכֵן שְׂאֵר הַזְכִּירוֹת הַנִּ"ל כָּלֶם כְּלוּלִים בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה שֶׁהוּא רֵאשׁוֹן
לְעִשְׂרֵת יְמֵי תְּשׁוּבָה וְכָלוּל מִכָּלֶם, כִּי בּוֹ בְּחִינַת הַהִתְחַלָּה שֶׁל תְּשׁוּבָה
שֶׁקִּשָּׂה מְאֹד, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (מְכִילֵתָא פ' יִתְרוֹ) : כָּל הַהִתְחַלּוֹת
קִשּׁוֹת, וְעַל-כֵּן נִקְרָא רֵאשׁ הַשָּׁנָה יוֹם הַזְכָּרוֹן :

כִּי עֲמָלֵק בְּחִינַת כְּלָלִיּוֹת הַקְּלָפוֹת כְּלָלִיּוֹת הַגְּלוּת שֶׁל הָעִי עַכּוּ"ם שְׂרוּצִים
לְהַשְׁפִּיחַ שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ חֵס וְשָׁלוֹם מִן הָעוֹלָם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (עֵינִי יִרְמִיָּה כג) :
הַחוֹשְׁבִים לְהַשְׁפִּיחַ אֶת שְׁמִי, וְעַל-כֵּן חוֹשְׁבִים מִחֻשְׁבוֹת עַל יִשְׂרָאֵל שֶׁהֵם
עוֹסְקִים לְגַדֵּל שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים פג) : עַל עֲמָךְ יַעֲרִימוּ סוּד
וְכוּ' עַד וְלֹא יִזְכָּר שֵׁם יִשְׂרָאֵל עוֹד כִּי נוֹעֲצוּ לֵב יַחֲדָיו עָלֶיךָ בְּרִית יִכְרוֹתוּ
וְכוּ'. וְעַל-כֵּן צָרִיכִים לְזָכֹר מַעֲשֵׂה עֲמָלֵק כְּדֵי לִידַע שֶׁכָּל מִינֵי מִחֻשְׁבוֹת
רְעוּת, הֵן מִחֻשְׁבוֹת שֶׁל הִרְהוּרִים וְתַאֲוֹת, הֵן מִחֻשְׁבוֹת שֶׁל קִשְׁיוֹת
וּכְפִירוֹת, כָּלֶם בְּחִינַת עֲמָלֵק, וְצָרִיכִין לְזָכֹר שֶׁכָּבֵר עָקְרוּ אוֹתוֹ הַצַּדִּיקִים
הַקְּדָמוֹנִים, וְעַדִּין מִתְגַּבֵּר וּמִתְפַּשֵּׁט, אֲבָל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יַעֲקֹרוּ לְגַמְרֵי כְּמוֹ
שֶׁכָּתוּב (שְׁמוֹת יז) : מִלְחָמָה לְהַ' בְּעֲמָלֵק מִדֶּר דֶּר, שֶׁבְּכָל דּוֹר וְדוֹר הַשֵּׁם
יִתְבָּרַךְ לוֹחֵם עִמּוֹ וְשׁוֹלֵחַ צַדִּיקִים גְּדוֹלִים בְּכָל דּוֹר וְדוֹר שֶׁמִּמְשִׁיכִין הַגְּדֻלַּת
שְׁמוֹ וְזָכְרוּ בְּעוֹלָם, בְּבְחִינַת זֶה שְׁמִי לְעוֹלָם וְזֶה זְכָרִי לְדוֹר דּוֹר (שְׁם ג), כִּי
עַל-יְדֵי מַחִיַּת עֲמָלֵק מִדֶּר דֶּר, עַל-יְדֵי זֶה מִתְקַיֵּם זְכָרוֹ יִתְבָּרַךְ לְדֶר דֶּר
וְכַנִּ"ל, וְזֶה (פְּסָחִים נ) : זֶה שְׁמִי וְזֶה זְכָרִי וְכוּ', לֹא כִּשְׂאֵנִי נִכְתָּב אֲנִי נִקְרָא
וְכוּ', וְזֶה בְּחִינַת נִקּוּדָה הָעֵלְיוֹנָה וְנִקּוּדָה הַתַּחְתּוֹנָה, כִּי שֵׁם הַנּוֹי"ה בְּרוּךְ

הוא שְׁהוּא בְּחִינַת זֶה שְׁמִי לְעוֹלָם זֶה בְּחִינַת נְקוּדַת הָעֲלִיּוֹנָה בְּחִינַת כְּבוֹד אֱלֹקִים הַסֵּתֵר דְּבָר, וְשֵׁם אָדָנִי בְּחִינַת זֶה זְכָרִי זֶה בְּחִינַת נְקוּדַת הַתְּחִתּוֹנָה שְׁהוּא בְּחִינַת הַתְּגַלּוֹת מַלְכוּת יִתְבָּרָךְ שְׁעַל-יָדַי שְׁנִכְלָלִין וְנִתְיַחֲדִין בִּשְׁמוֹת אֱלוֹי יְחִיד בְּחִינַת נְקוּדַת הַתְּחִתּוֹנָה וְנְקוּדַת הָעֲלִיּוֹנָה עַל-יָדַי זֶה נַעֲשֶׂה בְּחִינַת אָדָם הַנִּי"ל:

וְזֶהוּ בְּחִינַת הַחֲמִשׁ זְכוּרוֹת הַנִּי"ל, כִּי זְכוּרַת מַעֲשֵׂה עֲמֶלֶק וְכוּן יֵצִיאת מִצְרַיִם זֶה בְּחִינַת נְקוּדַת הַתְּחִתּוֹנָה וְכַנִּי"ל, וְשִׁבְת בְּחִינַת נְקוּדַת הָעֲלִיּוֹנָה שְׁפִלוּלָה מִכָּלֶם בְּחִינַת מִשָּׁה וְכוּ', וְזְכוּרַת מִתֵּן תּוֹרָה זֶה בְּחִינַת הַנְּאֻם שְׁבִתוֹךָ הָאֶלֶף, כִּי עֵקֶר הַתְּקַשְׁרוֹת וְהַמְשַׁכֵּת הַחַיּוֹת מִנְּקוּדַת הָעֲלִיּוֹנָה לְנְקוּדַת הַתְּחִתּוֹנָה הוּא עַל-יָדַי הַתּוֹרָה שְׁהוּא עֲמוּדָא דְאַמְצְעִיתָא, וְגַם צְרִיכִין לְזַכֵּר מַעֲשֵׂה מַרְיָם לְהַזְהִיר מֵאֵד מְלֶשׁוֹן הָרַע וּמַחְלָקַת שְׁהוּא הַהֲפֹךְ מִזֶּה וּמְקַלְקֵל הַכֹּל חֵס וְשְׁלוֹם, כִּי הוּא בְּחִינַת נֶרְגֵן מִפְּרִיד אֱלוֹף וְכַנִּי"ל:

אות לה

וְזֶה בְּחִינַת פְּשֻׁטָא מִנַּח זְרָקָא סְגוּל, זְרָקָא בְּחִינַת נְקוּדַת הַתְּחִתּוֹנָה שְׁעֵקֶר הַתְּשׁוּבָה לְהַחֲזִירָה לְמְקוֹמָהּ לְבְּחִינַת נְקוּדַת הָעֲלִיּוֹנָה בְּבְחִינַת זְרָקָא דְאִיזְדְּרִיקַת לְאַתֵּר דְאִיתְנַטְלִית מִתַּמָּן כַּנִּי"ל, וְזֶה בְּחִינַת סְגוּל שְׁהוּא נְקוּדַת הָעֲלִיּוֹנָה, כְּמוֹ שְׁפִתּוֹב בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל. וּפְשֻׁטָא זֶה בְּחִינַת הַנְּאֻם שְׁבִתוֹךָ הָאֶלֶף שְׁעַל-יָדַי נְקֻשְׁרִין וְנִכְלָלִין יְחִיד כַּנִּי"ל. וְזֶה בְּחִינַת מִנַּח בְּחִינַת שְׁבִת שְׁהוּא נִיחָא וּמְנוּחָה, כִּי עֵקֶר כָּל הַתְּקַשְׁרוֹת וְהַכְּלָיוֹת הוּא עַל-יָדַי שְׁבִת שְׁהוּא יוֹם מְנוּחָה וְכַנִּי"ל:

אות לו

וְזֶה בְּחִינַת קְרִיאת הַתּוֹרָה בְּשִׁבְת, כִּי עֵקֶר קִיּוֹם הַתּוֹרָה הוּא עַל-יָדַי שְׁבִת, כִּי קִיּוֹם הַתּוֹרָה קִשָּׁה מֵאֵד לְהַמְשִׁיךְ בְּעוֹלָם, כִּי יֵצֵר לֵב הָאָדָם רַע מִנְּעוּרָיו, וְהַבַּעַל-דְּבָר מִתְגַּרְה מֵאֵד בְּכָל אֶחָד וְאֶחָד לְהַחֲטִיאוֹ חֵס וְשְׁלוֹם, וְעַל-כֵּן רַבִּים נִכְשְׁלוּ כְּמוֹ שְׁנִכְשְׁלוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרָךְ בְּרַחֲם מַעֲתָה, וּבְשִׁבִיל זֶה קִטְרָגוֹ הַמְּלָאכִים הַרְבֵּה עַל בְּרִיאת הָאָדָם וְאָמְרוּ מָה אָנוּשׁ וְכוּ', כִּי עֲתִיד לְמִיחָטָא קַמְךָ וְכוּ', וְכוּן בְּשַׁעַת מִתֵּן תּוֹרָה קִטְרָגוֹ עַל נְתִינַת הַתּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (שְׁבִת פּוּ:), וְהַכֹּל מִחֲמַת שְׁרָאוֹ שְׁהַרְבֵּה

יַעֲבְרוּ עַל הַתּוֹרָה וְזַעֲרִין אִינוֹן שְׂיִזְכוּ לְקִיּוֹם הַתּוֹרָה בְּשִׁלְמוֹת, אֲבָל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לֹא שָׁמַע אֲלֵיהֶם וְאָמַר לְחַנּוּם נִקְרָאתִי רַחוּם וְחַנוּן וְכוּי' כִּי רָאָה שְׂיִהְיוּ צְדִיקִים בְּכָל דּוֹר שְׂיִקְיָמוּ אֶת הַתּוֹרָה בְּשִׁלְמוֹת, וְהֵם יַחְזִירוּ אֶת יִשְׂרָאֵל בְּתִשׁוּבָה עַד שְׁסוּף כָּל סוּף תָּבֵא הַגְּאֻלָּה שְׁלָמָה עַל-יַדֵּי מְשִׁיחַ צְדִקְנוֹ. וְעַל-כֵּן בָּרָא אֶת הָאָדָם וְנָתַן אֶת הַתּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל, נִמְצָא שְׁעָקֵר מִתֵּן תּוֹרָה הִיָּה עַל-יַדֵּי הַתּוֹשִׁיבָה שְׁקֻדְמָה לְעוֹלָם, שְׁהַקְדִּים הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ רְפוּאָה לַמָּכָה שֶׁהוּא הַתּוֹשִׁיבָה, שְׁאֲפִלוּ אִם יַחְטְאוּ יִשְׂרָאֵל כְּבָר הַקְדִּים לָהֶם רְפוּאָת הַתּוֹשִׁיבָה, אֲבָל עָקֵר דָּרָךְ הַתּוֹשִׁיבָה נִמְשָׁךְ עַל-יַדֵּי קְדֻשַׁת שַׁבַּת כְּנִ"ל שְׁמִמְשִׁיכִין הַצְדִּיקִים אֲמִתִּיִּים כְּנִ"ל, וְעַל-כֵּן קוֹרִין בְּתוֹרָה בְּשַׁבַּת בְּיוֹתֵר מִכָּל הַשָּׁנָה, כִּי קוֹרִין בָּהֶם כָּל הַשְּׁבַע קְרוּאִים וְגוֹמְרִין כָּל הַתּוֹרָה מִסֻּדָּר לְסֻדָּר בְּכָל שַׁבַּת וְשַׁבַּת עַד שְׁגוֹמְרִין אוֹתָהּ בְּשִׁמְחַת תּוֹרָה, לְהוֹרוֹת שְׁעָקֵר הַמְשַׁכֵּת הַתּוֹרָה בְּעוֹלָם שְׁנִזְכָּה לְקִיָּמָה שְׁזָה הָעָקֵר הוּא עַל-יַדֵּי שַׁבַּת, שֶׁהוּא בְּחִינַת תּוֹשִׁיבָה שְׁעַל-יַדֵּי-זֶה עָקֵר קִיּוֹם הַתּוֹרָה כְּנִ"ל. וְעַל-כֵּן קוֹרִין בְּשַׁבַּת כָּל הַשְּׁבַע קְרוּאִים שְׁהֵם כְּנִגְדַּת הַשְּׁבַע רוּעִים מֵאֲבָרְהָם עַד דָּוִד שְׁעָקֵר מִשֶּׁה שְׁנָתַן לָנוּ אֶת הַתּוֹרָה, כִּי כָּל הַשְּׁבַע רוּעִים הִמְשִׁיכוּ אֶת הַתּוֹרָה, כִּי הִתְחַלָּה הִיָּה מֵאֲבָרְהָם, כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (יוֹמָא כח:) קִיָּם אֲבָרְהָם כָּל הַתּוֹרָה וְכוּי' וּמִמֶּנּוּ לְיִצְחָק וְיַעֲקֹב וְכוּי' עַד שְׁנָתַנָּה עַל-יַדֵּי מִשֶּׁה רַבֵּנוֹ. אֲבָל עָקֵר מְקוֹם הַתּוֹרָה הוּא בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וּבֵית הַמִּקְדָּשׁ, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (יִשְׁעִיָּה ב): כִּי מִצִּיּוֹן תֵּצֵא תּוֹרָה וְכוּי', וְעַל-כֵּן שְׁלֵמוֹת קִיּוֹם הַתּוֹרָה הוּא עַל-יַדֵּי דָוִד הַשְּׁבִיעִי מֵהַשְּׁבַע רוּעִים, כִּי הוּא טָרַח וּמְצָא מְקוֹם הַבַּיִת-הַמִּקְדָּשׁ וְעַסֵּק בְּבִנְיָנוּ וְנִקְרָא עַל שְׁמוֹ בֵּית דָּוִד, עַל-כֵּן קוֹרִין בְּשַׁבַּת שְׁבַע קְרוּאִים שְׁהֵם בְּחִינַת הַשְּׁבַע רוּעִים כְּמוֹבָא, כִּי עָקֵר קִיּוֹם הַתּוֹרָה שְׁנִמְשָׁכָה עַל-יַדֵּי הַשְּׁבַע רוּעִים הוּא עַל-יַדֵּי שַׁבַּת שֶׁהוּא בְּחִינַת תּוֹשִׁיבָה שְׁעַל-יַדֵּי זֶה עָקֵר קִיּוֹם הַתּוֹרָה כְּנִ"ל:

אות לו

וְזֶה בְּחִינַת קְרִיאַת הַמִּפְטִיר שְׁקוֹרִין בְּנְבִיאִים, כִּי כָּל הַנְּבִיאִים הֵם בְּחִינַת תְּלַמִּידֵי מִשֶּׁה רַבֵּנוֹ שֶׁהוּא רַבֵּן שֶׁל כָּל הַנְּבִיאִים, וְעַל-כֵּן כָּלָם כְּלוּלִים בִּיהוֹשֻׁעַ, שֶׁהוּא סֵפֶר רֵאשׁוֹן שֶׁל סִפְרֵי הַנְּבִיאִים, כִּי הוּא הַנְּבִיא הַתְּלַמִּיד הָרֵאשׁוֹן שֶׁל מִשֶּׁה שֶׁלֹּא יָמִישׁ מִתּוֹךְ הָאֵהָל, וְכָל הַנְּבִיאִים קָבְלוּ עַל-יָדוֹ, כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ (אֲבוֹת פ"א): מִשֶּׁה קָבַל תּוֹרָה מִסִּינַי וּמִסְרָהּ לְיִהוֹשֻׁעַ וְיִהוֹשֻׁעַ לְזִקְנִים וְזִקְנִים לְנְבִיאִים וְכוּי', וְיִהוֹשֻׁעַ הוּא בְּחִינַת נְקוּדָה הַתְּחִתּוֹנָה שְׁמִקְבַּל מִנְקוּדָה הָעֲלִיוֹנָה שֶׁהוּא בְּחִינַת מִשֶּׁה, שְׁעַל-יָדוֹ דִּיקָא מְאִיר מִשֶּׁה הַתּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל. וְעַל-כֵּן כָּל הַשְּׁבַע רוּעִים שְׁעָקֵר מִשֶּׁה שְׁעַל-יָדָם נִמְשָׁכֵת הַתּוֹרָה, כָּל הָאֲרֵתָם אֶת הַתּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל הוּא עַל-יַדֵּי בְּחִינַת יִהוֹשֻׁעַ שֶׁהוּא נְקוּדָה הַתְּחִתּוֹנָה בְּחִינַת חִירִיק דְּסִיג שֶׁהוּא בְּחִינַת וְאֲצִיעָה

שְׂאוֹל הַנֶּדֶךְ, כַּמְבֹאֵר בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל, כִּי הָעֵקֶר לְהַכְרִית זֶרְעוֹ שֶׁל עַמְלֵק שֶׁמִּמֶּנּוּ רְתִיחַת הַדְּמִים שֶׁבְּחָלָל הַשְּׂמָאֵלִי שֶׁמִּשָּׁם כָּל הָעוֹוֹנוֹת וְהַפְּגָמִים רַחֲמָנָא לְצַלוּ, וְזֹאת הַמְּלַחְמָה עוֹסֵק מִשָּׁה בְּחִינַת הָרֵב הָאֵמֶת שֶׁבְּדוֹר עַל-יְדֵי בְּחִינַת יְהוֹשֻׁעַ שֶׁהוּא בְּחִינַת הַתְּלַמִּיד, כִּי דִּיקָא יְהוֹשֻׁעַ שִׁיךְ לָזָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (שְׁמוֹת יז): צֵא הִלַּחֵם בְּעַמְלֵק, וְכִמוֹ שֶׁכְּתוּב שֶׁם בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל. וְעַל-יְדֵי זֶה דִּיקָא מְאִיר נִקּוּדָה הָעֲלִיּוֹנָה בְּנִקּוּדָה הַתַּחְתּוֹנָה, וְנִמְשָׁךְ דֶּרֶךְ הַתְּשׁוּבָה בְּעוֹלָם. וְעַל-כֵּן קוֹרִין בְּנִבְיָאִים לְמַפְטִיר, כִּי כָּל הַנְּבִיאִים הֵם בְּבְחִינַת יְהוֹשֻׁעַ כְּנִי"ל, וְקוֹרִין בָּהֶם לְמַפְטִיר אַחַר קְרִיאַת הַתּוֹרָה, כִּי עֵקֶר קִיּוּם הַתּוֹרָה עַל-יְדֵי בְּחִינַת יְהוֹשֻׁעַ שֶׁהוּא בְּחִינַת הַתְּלַמִּיד בְּחִינַת נִקּוּדָה הַתַּחְתּוֹנָה שֶׁעַל-יָדוֹ דִּיקָא מִמְשִׁיךְ הַצַּדִּיק בְּחִינַת מִשָּׁה דֶּרֶךְ הַתְּשׁוּבָה בְּעוֹלָם כְּנִי"ל עַל-יְדֵי קִדְשַׁת שַׁבַּת כְּנִי"ל.

וְעַל-כֵּן מְזַכְּרִין בְּבִרְכַּת הַפְּטָרָה צְמִיחַת קֶרֶן מְשִׁיחַ, וְשִׁסּוּף כָּל סוּף יְגִמֹר הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְיִזְכּוּ כָּל יִשְׂרָאֵל לְקַיֵּם אֶת הַתּוֹרָה עַל-יְדֵי מְשִׁיחַ צְדִקְנוֹ, כְּמוֹ שֶׁמְבֹאֵר שֶׁם בְּכָל הַבְּרָכוֹת, נֶאֱמָר אֵתָּה ה' אֱלֹהֵינוּ וְדָבָר אֶחָד מְדַבְּרִיךְ אַחֲרָיִךְ לֹא יָשׁוּב רִיקָם וְכוּ', כִּי בְּשֵׁם קִדְשֶׁךָ נִשְׁבַּעְתָּ לּוֹ שֶׁלֹּא יִכָּבֵה נֵרוֹ לְעוֹלָם וְכוּ', כִּי עֵקֶר קִיּוּם הַתּוֹרָה שֶׁהוּא צְמִיחַת קֶרֶן מְשִׁיחַ הוּא עַל-יְדֵי בְּחִינַת הַנְּבִיאִים שֶׁהֵם בְּחִינַת יְהוֹשֻׁעַ בְּחִינַת נִקּוּדָה הַתַּחְתּוֹנָה שֶׁעַל-יָדוֹ דִּיקָא מִמְשִׁיךְ הַצַּדִּיק בְּחִינַת מִשָּׁה דֶּרֶךְ הַתְּשׁוּבָה בְּעוֹלָם כְּנִי"ל:

וְזֶה שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ ז"ל, שֶׁתְּקַנּוּ לְקָרוֹת בְּנִבְיָאִים לְמַפְטִיר, כִּי פֵעַם אַחַת גָּזְרוּ שֶׁלֹּא לְקָרוֹת בַּתּוֹרָה וְקָרְאוּ אֶז בְּנִבְיָאִים, וְאַחֲרֵי-כֵן נִתְּבַטְּלָה הַגְּזָרָה, וְתִקְנָה זֹאת לְקָרוֹת בְּנִבְיָאִים הַשְּׂאִירוּ לְדוֹרוֹת, הֵינּוּ כִּי אֶפְלוּ כְּשֶׁמְלַכּוֹת הָרְשָׁעָה רוּצָה לְבַטֵּל הַתּוֹרָה מִיִּשְׂרָאֵל עַל-יְדֵי הַתְּגַרוּתָם הַגְּדוֹלִים אֶף-עַל-פִּי-כֵן מִתְקַיְּמַת הַתּוֹרָה עַל-יְדֵי הַנְּבִיאִים, עַל-כֵּן לֹא בִטְלוּ תִקְנָה הַזֹּאת לְקָרוֹת בְּנִבְיָאִים אַחֲרֵי שֶׁקוֹרִין בַּתּוֹרָה, לְהוֹרוֹת וּלְהוֹדִיעַ שֶׁעֵקֶר קִיּוּם הַתּוֹרָה הוּא עַל-יְדֵי הַנְּבִיאִים שֶׁהֵם בְּחִינַת יְהוֹשֻׁעַ, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַתְּלַמִּידִים שֶׁל הַצַּדִּיקֵי אֵמֶת, שֶׁעַל-יָדָם עֵקֶר הַמְּשַׁכֵּת דֶּרֶךְ הַתְּשׁוּבָה, שֶׁעַל-יְדֵי זֶה הַתּוֹרָה קִיּוּם הַתּוֹרָה כְּנִי"ל:

אות לח

וְעַל-כֵּן קִדְּם רֵאשׁ הַשָּׁנָה וַיּוֹם כְּפֹר וְעֵשְׂרַת יָמֵי תְּשׁוּבָה הוּא חֲדָשׁ אֱלוֹל שָׁבוּ נִתְעוֹרְרִין יִשְׂרָאֵל בְּתְשׁוּבָה, כִּי אִז עוֹסְקִין בְּכַח הַצַּדִּיקִים לַעֲשׂוֹת הַדֶּרֶךְ לְתְשׁוּבָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַנּוֹתֵן בַּיָּם דֶּרֶךְ וּבַמַּיִם עֲזִים נְתִיבָה שֶׁהוּא סוּד כְּוֹנֵת אֱלוֹל כְּנִי"ל, שֶׁעֵקֶרוֹ בְּחִינַת בְּקִיאוֹת בְּהִלְכָה הַנִּי"ל בְּחִינַת אִם אָסֵק שְׂמִים שֶׁם אֵתָּה וְאַצִּיעָה שְׂאוֹל הַנֶּדֶךְ וְכוּ', כִּי עַל-יְדֵי זֶה זֹכִינְךָ לְרֵאשׁ הַשָּׁנָה וַיּוֹם כְּפֹר וְעֵשְׂרַת יָמֵי תְּשׁוּבָה, שֶׁבָּהֶם עֵקֶר הַתְּשׁוּבָה, כִּי אִי-אֶפְשָׁר

לזכות לתשובה כי אם על-ידי דרך זה, כשמקבלין על עצמו שאיך שיהיה יחזק עצמו בה' יתברך תמיד בבחינת ואציעה שאול הנדף, אז דיקא יזכה לתשובה, כי הרבה עליות וירידות צריכין לעבר על כל אחד ואחד שאי אפשר לבאר בכתב, בפרט מי שכבר נכשל כמו שנכשל, על-כן אם רוצה לחוס על חייו להטיב אחריתו צריך לילך על ידיו ורגליו לקבל דרך זה בחינת בקיאות בהלכה הנ"ל, ואז יזכה לאחרית טוב לנצח:

אות לט

ועתה מה יפה אף נעים הסדר של ישראל שתקנו לנו חכמינו ז"ל הכל יפה בעתו שתיכף בשמחת תורה שמסימין התורה בפטירת משה ויהושע מלא רוח חכמה וכו' כנ"ל באות כה, ומתחילין בראשית וקורין עד פרשת קדשת שבת שהוא ויכלו כנ"ל, כי עקר העבודה מאלול עד עתה שהוא להמשיך דרך התשובה בעולם העקר על-ידי שבת שמודיעין לנו הצדיקים שהם בחינת משה שמאיר ומודיע על-ידי בחינת יהושע וכו' כנ"ל, על-כן תקף מפטירין בתחלת ספר יהושע שמדבר מהסתלקות משה ויהושע צריך להתחזק וכו', כמו שכתוב שם (יהושע א): משה עבדי מת ועתה קום עבר וכו' ומסימין רק חזק ואמץ, כי זה עקר התקון והתקנה, שמשה המשיך תקון כזה שגם אחר הסתלקותו ימשיך דרך התשובה בעולם על-ידי בחינת יהושע שעל-ידי זה כובשין ארץ ישראל וכו' כנ"ל.

וזה אנו קוראין בכל שנה ושנה. כי ממשלתך בכל דור ודור ובכל שנה ושנה נעשה בחינה זאת שמתחילין אותה מסדר לסדר בכל שבת עד שגומרין אותה בגמר תקון החותם בתוך חותם של ראש השנה ויום כפור שהוא בשמיני עצרת ושמחת תורה, והכל בשביל להאיר להמשיך קדשת שבת שהוא דרך התשובה בעולם, כי שמעתי מפיו הקדוש ז"ל אחר שאמר התורה הנ"ל שבכל מקום שיש רב אמתי ותלמיד שלומד ממנו, נעשה בחינה זאת בחינת משה ויהושע ואהל מועד שעל-ידי זה עקר המשכת דרך התשובה בעולם. ובזה עוסקין מאלול עד שמיני עצרת ומפטירין אז ביהושע וכו' כנ"ל שהוא ההפטררה הראשונה, כי כל ההפטרות שבנביאים הכל בבחינת יהושע שהוא הספר ראשון שבנביאים, כי יהושע בחינת נקודה התחתונה שעל-ידו מאיר בחינת משה בכל דור בכל שנה דרך התשובה בעולם וכו' כנ"ל:

אות מ

והנה מבאר בכל הנ"ל, שעקר התקון הוא שבת שהוא מתנה טובה וכו'. והעקר, כי על-ידי שבת הכל יזכו לתשובה שעל-ידי זה תבא הגאולה וכו' כנ"ל, ועל-כן צריכין לזהר מאד לכבד את השבת ולזכר את השבת תמיד, כי שבת היא התכלית בחינת תכלית שמים וארץ וכו'. וזה שמסימין ההפטרות של יום כפור שמדברת מתשובה מסימין אותה בשמירת שבת, כמו שכתוב שם (ישעיה נח): אם תשיב משבת רגליך וכו' אז תתענג על ה' וכו', כי עקר התשובה הוא ביום כפור, וגם יום כפור מקבל משבת, כי שבת ראש לכל הזמנים המקדשים כמו שאומרים, וברכתו מכל הזמנים, כי כל תקון התשובה של יום כפור הוא על-ידי שבת כנ"ל, על-כן מסימין הפטרות יום כפור בשמירת שבת וכנ"ל:

אות מא

ובזה תראה נפלאות בתורה איך הכל נסמך בסדר נפלא, כי בשביל זה סדר משה רבנו פרשת שמירת שבת קדם פרשת חטא העגל כמבאר בפרשת 'כי תשא', שמדבר שם ממעשה המשכן, ואחר-כך אף את שבתותי תשמרו וכו' ושמרו בני ישראל את השבת וכו' ברית עולם ביני ובין בני ישראל וכו' ואחר-כך מתחיל לדבר תכף ממעשה העגל, להורות ולגלות ולהודיע חסדי ה' ונפלאותיו, שבחסדיו הנפלאים הוא מקדים רפואה למכה תמיד, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (מגילה יג:), שקדם מעשה הרע והמר הזה של חטא העגל שבזה קלקלו לדורות וגרמו כל החרבנות, כי חזרו והמשיכו היצר הרע על עצמו, שמזה באים כל הקלקולים גם עתה וכו' הקדים והודיע לנו בתורתו קדשת שבת קדש שסדרה מקדם להורות שכבר הקדים התקון והרפואה שהוא קדשת שבת שמקבלין מצדיקי אמת בחינת משה, על-ידי זה יתתקן הכל, כי על-ידי זה נמשך דרך התשובה בעולם כנ"ל. ועל-כן האלף אורות שנסתלקו על-ידי חטא העגל מחזירין אותם למשה בשבת, ומשה מחזירן לישראל, כמו שכתוב בפניות, כי עקר תקון חטא העגל הוא על-ידי שבת כנ"ל.

ועל-כן בכניסת שבת אומרים מזמור שיר ליום השבת, שהוא המזמור שאמר אדם הראשון בכניסת שבת סמוך לחטאו כמו שאמרו רבותינו ז"ל, כי שבת אגין עלוהי כמו שאמרו רבותינו ז"ל וכנ"ל, וזהו בחינת מה שכתוב במעשה של שני הבנים שנחלפו, שכשרודפין את האדם מן הגן-עדן צריך לעמד עצמו אצל שבת, כמו שכתוב שם, וכמובא לעיל. ועל-כן הזכיר שם (תהלים צב): מה גדלו מעשיך ה' מאד עמקו מחשבותיך איש

בער לא ידע וכו' ואתה מרום לעולם ה', ופרש רש"י, לעולם ידך על העליונה, הינו שראה תכף שאף-על-פי שהתגרו הס"ם וחילותיו כל-כך עד שהחטאו אותו כל-כך ביום הראשון שעל-ידי זה יהיה מה שיהיה וכו' כי תכף אמר לו השם יתברך איכה, שמרמז על החרבנות, שהתקון על-ידי צעקות איכה בחינת איה וכו' כנ"ל, אבל ברחמי השם יתברך השך עליו רוח-הקדש ואמר תכף מזמור שיר ליום השבת וסיום ואתה מרום לעולם ה' כי לעולם ידך על העליונה. כי בכל קדשת שבת יתגלה אלקותו יתברך תמיד על-ידי הצדיקים, אפלו בעקבתא דמשיחא אפלו בדורות אחרונים האלה שגברה ההסתרה שבתוך הסתרה עד אין קץ, אף-על-פי-כן יהיה נמשך דרך התשובה בעולם שהוא בחינת אם אסק שמים וכו' ואציעה שאול הנד וכו', וזהו על-ידי קדשת שבת כנ"ל.

וזהו: מה גדלו מעשיך ה' מאד עמקו מחשבותיך, כי מחשבותיו יתברך עמוקים מאד שאי אפשר להשיגם, כמו שכתוב בהפטרך (ישעיה נה): דרשו ה' בהמצאו וכו', יעזב רשע דרכו וכו', כי לא מחשבותי מחשבותיכם וכו'. ויש לפרש מה גדלו מעשיך ה' אלו ששת ימי המעשה, שבהם עשה ה' את השמים ואת הארץ את הים ואת כל אשר בם, שעל-ידי זה הראה גדלת מעשיו הנוראים והנפלאים מאד. אבל לכאורה קשה מה התכלית מכל זה ולמה לנו כל הרעש הזה שברא כל זה בחכמות נפלאות כאלה ואחר-כך יכלה הכל, ובפרט שרב הדורות יקלקלו הרבה ויהיו להם צרות רבות כאלה רחמנא לצלן מעתה. על-כן הסמיק לזה מאד עמקו מחשבותיך, זה בחינת שבת, שאז אין שום עשייה ועובדא כלל, והוא תכלית הידיעה בחינת קדשת עמקות המחשבה, הינו שהשיב שאסור להרהר אחר מדותיו, כי מאד עמקו מחשבותיו, כי כבר הקדים שבת שנמשך מעמקות מחשבתו מאד, שעל-ידי זה יתתקן הכל כנ"ל. ועל-כן בודאי יהיה תכלית טוב לכל אדם עם כל מעשה שמים וארץ התלויים בו, כי שבת הוא תכלית מעשה שמים וארץ וכנ"ל.

וזהו גם-כן מה שאומרים אחר-כך במזמור ה' מלך גאות לבש וכו' (תהלים צג): מקולות מים רבים אדירים משברי ים אדיר במרום ה', כי אף-על-פי שהמים רבים אדירים משברי ים מתגברים על כל אדם כל-כך כל-כך, בחינת כל משבריך וגליך עלי עברו וכו' (שם מב), אף-על-פי-כן מכלם אדיר במרום ה', והוא יגמר הכל כרצונו ויביא הכל אל התכלית הטוב האמתי הנצחי, כי כבר הקדים ונתן לישראל קדשת שבת וכנ"ל, על-כן אומרים זה בכניסת שבת וכנ"ל:

ועל-כן אפלו מי שחטא הרבה חס ושלום, כל זמן שאינו ממר להכעיס או לחלל שבתות, הוא בכלל ישראל וכו', אבל ממר לחלל שבת הרי הוא כממר לכל התורה ויוצא מכלל ישראל. כי עקר קיום קדשת ישראל הוא על-ידי שבת

וכנ"ל:

שבת

אות מב

ועל-כן בכל מה שעובר על האדם צריך לזכר בשבת תמיד, ובפרט בענין הפרנסה, כי צריכין לקדש כל העובדות והמשא ומתן שהם כלולים בל"ט מלאכות, לקדשם בקדשת שבת, כמו שכתב רבנו ז"ל (בסימן לח), כי צריכין לזכר שעקר ברכת הפרנסה הוא משבת דמניה מתברכין כל שתא יומין וכו', וכן כשהמחשבות רודפין אחריו מאד צריך לעמד עצמו אצל שבת, שהוא שביתה ומנוחה. כי עקר תקון המחשבה הוא להיות שב ואל תעשה גם במחשבה כמו שכתוב במקום אחר, ויבטל עצמו בבחינת קדשת שבת וימשיך מחשבתו לתוך התורה שנתנה בשבת, שמשם נמשכין כל החדושי תורה וכו', וכן בענין קנאה ושנאה ומחלקת שבין אדם לחברו ובין איש לאשתו וכו', שמצוי מאד שזה מזיק להאדם מאד פידוע צריך לזכר את עצמו בקדשת שבת שהוא שלום בחינת שבת שלום, וכל מה שעובר על האדם בכל יום ויום צריכין לברח במחשבתו לקדשת שבת והכל בכח הצדיקים שמודיעים לנו קדשת שבת כנ"ל:

אות מג

וזהו: אם תשיב משבת רגליך, כי העקר לתקן בחינת הרגליו שהם כלי ההליכה לילך בדרך התורה בדרך התשובה הנ"ל בבחינת רגלי עמדה במישור וכו' (תהלים כו), כי עקר הברור הוא בבחינת רגליו, כי שם כל אחיזתם בבחינת רגליה יורדות וכו' (משלי ה) פידוע, כי זה בחינת תקוף ההתגרות שמתגרה הבעל-דבר עתה בדורות הללו מאד בכלל ובפרט, כי עתה הוא בעקבות משיחא בחינת רגליו ששם אחיזת הסטרא-אחרא והקלפות מאד, ועל-כן צריכין לידע שעתה בדורות האלו כשמתגבר האדם בתנועה קלה לשוב לה' יתברך הוא יקר אצל השם יתברך הרבה מעבודות גדולות של דורות הראשונים, וכמובא כל זה בכתבי האר"י ז"ל ובדברי הבעל-שם טוב ז"ל, ובפרט מדברי אדמו"ר ז"ל, ועל-כן עקר קץ הגאולה הוא כד מטו רגליו ברגליו ויקים ועמדו רגליו ביום ההוא וכו' כמובא כל זה הרבה בכתבי האר"י ז"ל, וכל התקון על-ידי שבת כנ"ל, בחינת אם תשיב משבת רגליך וכנ"ל:

כי זה העולם בכלל הוא בחינת רגליו בחינת והארץ הדום רגלי, שזהו בחינת נקודה התחתונה שהוא בחינת שתיקה והמתנה, בחינת דם לה' וכו' אך לאלקים דומיה נפשי וכו', בחינת טוב ויחיל ודומם לתשועת ה',

שְׁפָרוּשׁוֹ שְׁתִּיקָה וְהִמָּתְנָה. כִּי בָּזָה הָעוֹלָם צְרִיכִין רַק לְהִמָּתֵן, כִּי הוּא צֶל עוֹבֵר וְעָנָן כָּלָה וְרוּחַ נוֹשֶׁבֶת וְכוּ', וּבְנֵי אָדָם צְרִיכִין לְעִבֵר בּוֹ בְּשִׁבִיל נִסְיוֹן וְצָרוּף, וְהַעֲקָר שְׂיַעֲמַד בְּנִסְיוֹן וְיִמָּתֵן בְּכָל הַדְּבָרִים שֶׁלֹּא יִהְיֶה לְהוֹט אַחַר שׁוּם תַּאֲוָה שֶׁל מוֹתְרוֹת, וּמָה שֶׁמִּכְרַח לוֹ יִהְיֶה לוֹ בְּטָחוֹן וְיִמָּתֵן תְּמִיד לִישׁוּעַת הַשֵּׁם. וְכֵן בְּכָל מָה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו עַדִּי יִזְכֶּה לְתַכְלִיתוֹ הַנִּצָּחִי, כִּי עַל-יָדֵי זֶה זוֹכִין לְקִדְשׁ כָּל הָעוֹבְדוֹת וְהַמְּשָׂא וּמִתֵּן שֶׁל שֵׁשֶׁת יָמֵי הַמַּעֲשֵׂה לְקִשְׁרָם לְשַׁבַּת שְׁעַל-יָדֵי זֶה נַעֲשֶׂה בְּחִינָה אַחַת בְּחִינַת אָדָם לְשַׁבַּת עַל הַכֶּסֶּא, כִּי עַל-יָדֵי הַדְּמִימָה וְהַשְׁתִּיקָה הַנִּי"ל מְקַדְּשִׁין כָּל הָעוֹבְדוֹת שֶׁל יָמֵי הַחֹל עַד שֶׁמִּמְשִׁיכִין עַל-יָדֵי שֵׁשֶׁת יָמֵי הַמַּעֲשֵׂה בְּחִינַת וְאִ"ו שְׁבִתוֹד הָאֶלֶף, שְׁעַל-יָדֵי זֶה מִמְשִׁיכִין וּמְקַשְׂרִין עֲצָמוֹן לְנִקּוּדָה הָעֲלִיוֹנָה שֶׁהוּא בְּחִינַת כֶּסֶּא דְמִתְכַסֶּיָא, שֶׁמִּשָּׁם עָקַר קִדְשֵׁת שַׁבַּת, כִּי שַׁבַּת בְּכָלֵל הוּא בְּחִינַת נִקּוּדָה הָעֲלִיוֹנָה, וְהָעוֹלָם בְּכָלֵל בְּחִינַת נִקּוּדָה הַתַּחְתּוֹנָה, וְעַל-יָדֵי שֶׁמְקַדְּשִׁין שֵׁשֶׁת יָמֵי הַחֹל עַל-יָדֵי הַדְּמִימָה וְהַשְׁתִּיקָה כְּנִי"ל עַל-יָדֵי זֶה מִמְשִׁיכִין עַל-יָדֵי שֵׁשֶׁת יָמֵי הַחֹל שֶׁהֵם בְּחִינַת וְאִ"ו מְנַקְּוֹדָה הָעֲלִיוֹנָה לְנִקּוּדָה הַתַּחְתּוֹנָה וְנַעֲשֶׂה בְּחִינַת אָדָם וְכוּ', שֶׁזֶה בְּחִינַת דְּרָךְ הַתְּשׁוּבָה וְכוּ' כְּנִי"ל.

וְזֶהוּ אִם תִּשְׁיֵב מִשַּׁבַּת רְגֵלֶיךָ עֲשׂוֹת חֲפָצֶיךָ בְּיוֹם קִדְשֵׁי וְכוּ', כִּי כָּל הַשְּׁבִיתָה בְּשַׁבַּת מִלַּעֲשׂוֹת חֲפָצֶיךָ בְּיוֹם קִדְשׁוֹ, הַכֹּל בְּבְחִינַת אִם תִּשְׁיֵב מִשַּׁבַּת רְגֵלֶיךָ, כִּי כָּל הַיְּבוּרִים בְּבְחִינַת רְגֵלִין שֶׁבְּשִׁבִיל זֶה אֲסוּר שׁוּם עֲשִׂית חֲפָצֶיךָ בְּיוֹם הַקִּדּוּשׁ וְהַנּוֹרָא הַזֶּה וְכְנִי"ל. וְזֶהוּ וְקִרְאתָ לְשַׁבַּת לַעֲנֵג, כִּי עָקַר קִדְשֵׁת שַׁבַּת הוּא דִּיקָא לְקַיִם לַעֲנֵג שַׁבַּת שֶׁהֵם הַגִּי סְעוּדוֹת שֶׁל שַׁבַּת שֶׁהֵם בְּחִינַת עֵדוֹן נִיָּהַר גִּוֹן, שֶׁהֵם בְּחִינַת גִּי מִצּוֹת הַנִּי"ל גִּי נִקּוּדוֹת הַנִּי"ל, שֶׁהֵם בְּחִינַת דְּרָךְ הַתְּשׁוּבָה כְּנִי"ל. וְזֶהוּ וְלִקְדוּשֵׁי הִי מְכַבֵּד וְכַבְּדוֹתוֹ מַעֲשׂוֹת דְּרָכֶיךָ בְּחִינַת תִּקּוּן הַכְּבוֹד לְזָפוֹת לְכְבוֹד אֱלֹקֵי עַל-יָדֵי דְרָכֵי הַתְּשׁוּבָה וְכוּ', כְּמַבְאָר בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל עַל פְּסוּק זֶה וְכַבְּדוֹתוֹ מַעֲשׂוֹת דְּרָכֶיךָ שֶׁמְרַמְזוֹ עַל דְּרָכֵי הַתְּשׁוּבָה בְּחִינַת שְׁנֵי הַבְּקִיאוֹת הַנִּי"ל שְׁעַל-יָדֵי זֶה זוֹכִין לְכְבוֹד אֱלֹקֵי וְכוּ', שֶׁכָּל זֶה הוּא בְּחִינַת קִדְשֵׁת שַׁבַּת כְּנִי"ל:

וְזֶה: מִמִּצְוֹת חֲפָצֶיךָ וְדַבֵּר דְּבַר, שֶׁלֹּא יִהְיֶה דְבוּרְךָ שֶׁל שַׁבַּת כְּדְבוּרְךָ שֶׁל חֹל (שַׁבַּת קִיג:), כִּי בְּאֵמַת עָקַר עֲלִית הַדְּבוּר הוּא בְּשַׁבַּת, כִּי אֲז עוֹלִין הַרְגֵלִין שֶׁהֵם בְּחִינַת דְבוּר בְּחִינַת צְדָק וְתַדְּבָרוֹן (תְּהִלִּים נח) בְּחִינַת צְדָק יִקְרָאָהוּ לְרַגְלוֹ (וְיִשְׁעֶיהָ מֵא), שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת צְדָק לְפָנָיו יִהְיֶה וְכוּ' (תְּהִלִּים פה), כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב בְּמִקּוֹם אַחַר (סִימָן קלט). כִּי הַדְּבוּר בְּחִינַת מְלָכוּת-פֶּה שֶׁעָקַר עֲלִיתָהּ בְּשַׁבַּת מְלָכְתָא, כִּי בְּשֵׁשֶׁת יָמֵי הַחֹל שֶׁהוּא בְּחִינַת הָעוֹלָם הַזֶּה, צְרִיכִין רַק לְשַׁתַּק כְּנִי"ל וְכְמוֹ שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (חֲלִין פט) עַל פְּסוּק (תְּהִלִּים נח) הָאֲמָנָם אֵלֶם צְדָק וְתַדְּבָרוֹן, מָה יַעֲשֶׂה הָאָדָם בְּעוֹלָם הַזֶּה יַעֲשֶׂה עֲצָמוֹ כְּאֵלֶם. כִּי אֲסוּר לְדַבֵּר שׁוּם דְבוּר שֶׁל עֶסְקֵי עוֹלָם הַזֶּה רַק דְבוּרֵי תוֹרָה וְתַפְלָה, כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (חֲלִין פט): יְכוֹל אֵף בְּדְבָרֵי תוֹרָה? תִּלְמוּד לומר 'צְדָק וְתַדְּבָרוֹן', וְכְמוֹ שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (יומָא יט:): וְדַבְּרֵת בָּם וְלֹא בְּדְבָרִים בְּטָלִים. אֲבָל אֵי אֲפֹשֶׁר לְהַתְּקִים בְּלֹא הַדְּבוּר, כִּי צְרִיכִין לְדַבֵּר בְּעֶסְקֵי עוֹלָם הַזֶּה וְהַצְּטָרְכוֹת הַהִכְרָחִיִּים. אֵךְ צְרִיכִין לְקַשֵּׁר כָּל הַדְּבוּרִים אֶל הַתּוֹרָה שֶׁיִּהְיוּ כָּל דְבוּרָיו בְּמִשָּׂא וּמִתֵּן וְכִיּוֹצֵא בְּשִׁבִיל הַתַּכְלִית הַנִּצָּחִי כְּמוֹ, שֶׁכְּתַב אֲדָמוּר ז"ל (בְּסִימָן כט), שֶׁצְרִיכִין לְכוֹן בְּכָל

דבור שְׁמַדְבֵּר בְּשִׁבִיל הַמְשָׂא וּמִתֵּן שְׁכֹנָתוֹ כְּדִי שְׁיִתֵּן צְדָקָה, וְכֵן בְּכָל הַדְּבוּרִים, אֲבָל בְּשַׁבַּת גַּם דְּבוּר זֶה אָסוּר, כִּי אָסוּר לַעֲסֹק בְּמִשְׂא וּמִתֵּן וּבְשׂוּם מְלָאכָה, וְאֶפְלוּ דְבוּר שֶׁל עֵסְקִי חַל אָסוּר אֶפְלוּ אִם פְּוֹנְתוֹ לְשֵׁם שְׂמִים בְּאַמֶּת, כִּי אֶפְלוּ מְלָאכָת הַמְשָׁכֵן נִדְחָה מִפְּנֵי שַׁבַּת, מִכָּל שְׁכֵן כָּל הַמְשָׂא וּמִתֵּן וְדְבוּרָיו אֶפְלוּ אִם עוֹשֶׂה מִשְׂא וּמִתֵּן בְּאַמוּנָה כְּרָאוּי בְּבַחֲיִנַת מְלָאכָת הַמְשָׁכֵן, כְּמוֹ שֶׁכָּתַב רַבֵּנוּ ז"ל (בְּסִימָן יא), אָף-עַל-פִּי-כֵן בְּשַׁבַּת גַּם זֶה אָסוּר, כִּי בְּשַׁבַּת אָסוּר לְדַבֵּר שׂוּם דְּבוּרֵי חַל כִּי אִם דְּבוּרֵי שַׁבַּת, שֶׁהֵם דְּבָרֵי תוֹרָה וַתְּפִלָּה וּשְׁבָחִים וְהוֹדָאוֹת לַה' יִתְבָּרַךְ וּלְזִמְרַת זְמִירוֹת שֶׁל שַׁבַּת לְהוֹדוֹת לַה' בְּכָל לֵב בְּשִׂמְחָה גְדוֹלָה וְעֲצוּמָה עַל שְׁנֵתָן לָנוּ בְּחַמְלָתוֹ מִתְּנָה טוֹבָה הַזֹּאת שֶׁהִיְתָה גְנוּזָה בְּבֵית גְּנָזָיו שֶׁהוּא קִדְשֵׁת שַׁבַּת. כִּי שַׁבַּת לְמַעַלָּה מִהַדְּבוּר, וְכָל הַדְּבוּרִים נִמְשָׁכִין מִשַׁבַּת, כִּי שַׁבַּת בְּבַחֲיִנַת שְׁתִּיקָה הַעֲלִיּוֹנָה שֶׁהִיא לְמַעַלָּה מִהַדְּבוּר, בְּחִינַת סִיג לְחֻכְמָה שְׁתִּיקָה שֶׁהוּא בְּחִינַת כְּתָר בְּחִינַת הַמֵּתָן. כִּי שֶׁרֵשׁ הַדְּבוּר הוּא בְּמַחְשָׁבָה שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁתִּיקָה, כִּי הַדְּבוּר בְּחִינַת חֻכְמָה בְּחִינַת כִּי ה' יִתֵּן חֻכְמָה מִפִּיו וְכוּ' (מִשְׁלֵי ב), וְשֶׁרֵשׁוּ בְּבַחֲיִנַת כְּתָר בְּחִינַת שְׁתִּיקָה בְּחִינַת סִיג לְחֻכְמָה שְׁתִּיקָה, שֶׁהַשְׁתִּיקָה מִקְפֵּת אֶת הַחֻכְמָה שֶׁהוּא בְּחִינַת הַדְּבוּר כְּמוֹ סִיג וְגִדְר כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב שָׁם, כִּי צָרִיכִין לְשַׁתֵּק קֹדֶם שְׁמַדְבְּרִין לְהַתִּישֵׁב הֵיטֵב קֹדֶם שְׁמוּצִיאִין הַדְּבוּר, וְכֵן בֵּין דְּבוּר לְדְבוּר, וְעַל-כֵּן אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (מְגִלָּה יח): מְלָה בְּסַלְעַ מִשְׁתוֹקָא בְּתָרִין, כִּי הַשְׁתִּיקָה לְמַעַלָּה מִהַדְּבוּר וְהִיא שֶׁרֵשׁ הַדְּבוּר וְתִקּוּנוֹ, וְכָל זֶה נִמְשָׁךְ מִשַׁבַּת שֶׁהוּא בְּבַחֲיִנַת כְּתָר בְּחִינַת כֶּסֶף דְּמַתְּכֶסִּיא שְׁשֵׁם סוּד הַשְׁתִּיקָה בְּחִינַת חֲכָם חֲרָשִׁים וּנְבוֹן לַחֵשׁ (וְיִשְׁעִיָּה ג), וְאָסוּר אֲזַ לְדַבֵּר שׂוּם דְּבוּר כִּי אִם דְּבוּר שֶׁל שַׁבַּת שֶׁנִּמְשָׁךְ מִבְּחִינַת שְׁתִּיקָה הַעֲלִיּוֹנָה שֶׁהוּא דְבוּר שֶׁל יְשׁוּב הַדְּעַת דְּבוּרֵי אֲמוּנָה לְהַתְּדַבֵּק עַל-יָדָם לַה' יִתְבָּרַךְ, בְּחִינַת אוֹדִיעַ אֲמוּנָתָךְ בְּפִי (תְּהִלִּים פט), בְּחִינַת וְיוֹם הַשְּׁבִיעִי מִשְׁבַּח וְאוֹמֵר מְזִמּוֹר שִׁיר לְיוֹם הַשַּׁבַּת טוֹב לְהוֹדוֹת לַה' וְכוּ' :

וְזֶהוּ: אֲזַ תִּתְעַנֵּג עַל ה" דִּיקָא, דָּא אוֹרִיתָא דְעֵתִיקָא סְתִימָאָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'עַל ה" (כְּמוּבָא בְּהַתוֹרָה לְשִׁמְשׁ בְּסִימָן מַט לְקוּטֵי חֶלֶק א) שֶׁהוּא לְמַעַלָּה מִהַתוֹרָה הַנִּגְלָה שְׁשֵׁם עֶקֶר בְּחִינַת הַתְּשׁוּבָה שֶׁהוּא בְּחִינַת שַׁבַּת כְּמוּבָא בְּמָקוֹם אַחֵר. וְזֶה: וְהִרְכַּבְתִּידָּעַל עַל בְּמִתֵּי אֶרֶץ וְהִאֲכַלְתִּידָּעַל נַחֲלַת יַעֲקֹב אֲבִידָּעַל, שֶׁהוּא נַחֲלָה בְּלֵי מְצָרִים, הֵינּוּ כִּי עַל-יָדֵי שַׁבַּת זֹכִין שְׁתִּיבְטָלוּ כָּל הַמְצָרִים שֶׁל הַקִּדְשָׁה שְׁעַל-יָדָם כָּל הַחֲרָבֹנוֹת בְּכָלֵל וּבְפָרֵט, בְּבַחֲיִנַת כָּל רוֹדְפֵיהָ הַשִּׁיגוּהָ בֵּין הַמְצָרִים (שַׁבַּת קִיח), כִּי מִי שֶׁאוֹחֵז אֶת עַצְמוֹ בְּכַח קִדְשֵׁת שַׁבַּת שֶׁהוּא בְּחִינַת כַּח קִדְשֵׁת הַצְּדִיק שֶׁהוּא שַׁבַּת דְּכוּלָּהוּ יוֹמֵי כְּנ"ל, אֵין שׂוּם מִיֶּצֶר שְׁיִרְחִיקוּ מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כִּי מִכֶּלֶם יְשׁוּב לַה' יִתְבָּרַךְ כִּי יִזְכֶּה לְדַרְכֵי הַתְּשׁוּבָה הַנִּי"ל שֶׁהֵם בְּחִינַת בְּקִי בְּעִיל בְּקִי בְּנִפְיָק בְּחִינַת וְאַצִּיעָה שְׂאוֹל הַנֶּךְ וְכְנ"ל. כִּי יַעֲקֹב הִיְתָה מִטְתּוֹ שְׁלֵמָה וּמִבְטָל קִלְפַת עֲשׂוּ וְיִשְׁמַעֲאֵל שֶׁהֵם מִיֶּצֶרֵי הַקִּדְשָׁה שֶׁהִחְרִיבוּ אֶת הַבַּיִת-הַמְּקֹדֵשׁ שְׁעַל-יָדָם אֲרִיכַת הַגְּלוּת, כִּי יַעֲקֹב וּמִשָּׁה כְּחָדָא חֲשִׁיבוּ, בְּחִינַת הַצְּדִיק הַאֲמֵת שְׁמִמְשִׁידָּעַל קִדְשֵׁת שַׁבַּת שֶׁהוּא בְּחִינַת דַּרְכֵי הַתְּשׁוּבָה הַנִּי"ל. עַל-כֵּן עַל-יָדֵי שְׁמִירַת שַׁבַּת שְׁמִקְבָּלִין מִהַצְּדִיק הַאֲמֵת כְּנ"ל עַל-יָדֵי זֶה זֹכִין לְנַחֲלָה בְּלֵי מְצָרִים שְׂאִין שׂוּם דְּבָר יָכוֹל לְהִרְחִיק מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ חֵס וְשְׁלוֹם, כִּי מִכֶּלֶם

אות מד

וְזֶה שְׁסִימוֹ שֶׁם רְבוּתֵינוּ ז"ל בְּמֵאמָרָם עַל פְּסוּק הָאֱמֶנֶם הַנִּי"ל, יְכוּל אֶפְלוֹ אִם הִגִּיס דַּעְתּוֹ? תִּלְמוּד לֹמַר מִשְׁרִים תִּשְׁפְּטוּ בְּנֵי אָדָם, כִּי פְּסוּק זֶה מְדַבֵּר מִדַּרְכֵי הַתְּשׁוּבָה הַנִּי"ל, שְׁעָקַר הַתְּשׁוּבָה הוּא שְׂיִשִּׁים עֲצָמוֹ כְּמִדְבַר וְלֹא יִתְגָּאֵה כָּלֵל וְכִשְׂיִשְׁמַע בְּזִיוְנוֹ יָדָם וַיִּשְׁתַּק וַיִּהְיֶה בְּכָלֵל הַנְּעֻלְבִים וְאֵינָם עוֹלָבִים שׁוֹמְעִים חֲרָפְתָם וְאֵינָם מְשִׁיבִים וְכוּ', כְּמִבְאֵר שֶׁם בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל, שְׂזָהוּ מַה שְׁנֹאמַר שֶׁם, מַה יַּעֲשֶׂה אָדָם בְּעוֹלָם הַזֶּה יַעֲשֶׂה עֲצָמוֹ כְּאֵלִים, כִּי צָרִיכִין לִשְׁתַּק וְלִהְיוֹת כְּאֵלִים שְׂזָהוּ עָקַר הַתְּשׁוּבָה, כְּמוֹ שְׁאָמַר דּוֹד (תְּהִלִּים לח): וְאֲנִי כַחַרְשׁ לֹא אֶשְׁמַע וְכֹאֲלֵם לֹא יִפְתַּח פִּי, וְעַל זֶה אָמְרוּ שֶׁם: יְכוּל אֶפְלוֹ בְּדַבְרֵי תּוֹרָה? תִּלְמוּד לֹמַר: צָדֵק תִּדְבְּרוּן, כִּי בְּדַבְרֵי תּוֹרָה בּוֹדָאֵי צָרִיכִין לְדַבֵּר, כִּי עַל-יָדֵי זֶה כָּל תִּקּוּן הַתְּשׁוּבָה לְהַנְצִיל מִכָּל רָע, כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ רְבוּתֵינוּ ז"ל (סְכָה נב: קִדּוּשֵׁין ל:): אִם פָּגַע בְּךָ מְנוּחַל זֶה מְשַׁכְּחוֹ לְבֵית הַמִּדְרָשׁ. וְכֵן אָמְרוּ רְבוּתֵינוּ ז"ל לְעַנְיָן תְּשׁוּבָה

(וַיִּקְרָא רַבָּא פְּרָשָׁה כה): אִם הָיָה רְגִיל לְלַמֵּד דָּף אַחַד יְלַמֵּד בִּי דַּפִּין וְכוּ'. וְעַל-כֵּן סִימּוֹ: יְכוּל אֶפְלוֹ אִם הִגִּיס דַּעְתּוֹ תִּלְמוּד לֹמַר וְכוּ', כִּי אֶפְלוֹ אִם יַעֲסֹק בְּתוֹרָה וַיִּגִּיס דַּעְתּוֹ בּוֹדָאֵי לֹא תִתְקַיֵּם הַתּוֹרָה אֲצִלוֹ וְלֹא יִזְכֶּה לְתְּשׁוּבָה, כִּי עָקַר הַתְּשׁוּבָה שֶׁהוּא קִיּוּם הַתּוֹרָה הוּא עַל-יָדֵי עֲנוּהָ, שְׂיִשִּׁים עֲצָמוֹ כְּמִדְבַר, כְּמוֹ שְׁמוּבָא בְּסוּף עַל מֵאמַר רַבָּה בַר בַּר חֲנָא, זְמַנָּא חֲדָא הָוִי קָא אֲזַלְיָן בְּמִדְבְּרָא וְכוּ' עֵינֵן שֶׁם. וְזֶהוּ: תִּלְמוּד לֹמַר מִשְׁרִים תִּשְׁפְּטוּ בְּנֵי אָדָם, כִּי צָרִיכִין לְדוֹן אֶת הַכָּל לְכַף זְכוּת וְלִשְׁתַּק לְמַחְרָפִיו, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב שֶׁם בְּסוּף עַל מֵאמַר רְבוּתֵינוּ ז"ל, הָוִי דָן אֶת כָּל אָדָם לְכַף זְכוּת. כִּי עָקַר תִּקּוּן הַתְּשׁוּבָה הוּא עַל-יָדֵי שְׂיִרְגִישׁ שְׁפִלוּתוֹ בְּאֵמֶת, וְאֵף-עַל-פִּי-כֵן יַחֲזִק אֶת עֲצָמוֹ בְּכַח הַצְּדִיק אֵמֶת שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁבֵת, שְׁעַל-יָדֵי זֶה יִזְכֶּה לִילָף בְּדַרְכֵי הַתְּשׁוּבָה הַנִּי"ל עַד שְׂיִרְחֹם מִן הַשָּׁמַיִם וַיִּשׁוּב אֶל ה' וַיִּרְחַמְהוּ, אָמֵן כֵּן יְהִי רְצוֹן:

אות מה

ועקר קדשת שבת הוא שמחה, שצריכין לזהר מאד להיות שמח וטוב לב בשבת, כמו שכתוב (לקוטי תנינא סימן יז) וכמבאר בדברי רבותינו ז"ל הרבה, וזה עקר תקון דרכי התשובה שנתתקנים על-ידי קדשת שבת. כי עקר התשובה לשוב נפשו לשרשה, בבחינת זרקא דאזדריקת לאתר דאתנטלית מתמן (כמו שכתוב בסימן לה לקוטי חלק א), ושרש נפשות ישראל הוא בחינת שמחה, כי שרשם במחשבה דקודשא בריך הוא. כי ישראל עלו במחשבה תחלה ששם מקור השמחה, כמו שכתוב (דברי הימים א, טז): עז וחדוה במקומו, כי אין עצבות לפני המקום, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (חגיגה ה), וכל עקר פגם כל העברות הוא בחינת עצבות שמשם נמשכין כל העברות שעקרים פגם הברית שנמשך מהקלפה הנקרא לילית על שם העצבות והיללה כידוע. ועל-כן עברה גוררת עברה, כי העברה נמשך מבחינת זהמת הנחש, שהוא בחינת בעצבון תאכלנה הפך קדשת השמחה שהוא לשמח בה' יתברך, בחינת אנכי אשמח בה', שמחו בה' וגלו צדיקים וכו', וכשעובר עברה חס ושלום נמשך עליו עצבות, בחינת אדאג מחטאתי, בחינת יגון ואנחה שהם בחינת ס"ם ונוקביה, כמו שכתוב בפזונות, ומחמת התגברות העצבות יותר גוררת עברה יותר כנ"ל. ועל-כן עברה גוררת עברה, ולא היה שום תקנה לשוב, על-כן עקר התשובה על-ידי גדולי הצדיקים שיכולין לעורר הנקודות טובות שבישראל אפלו בהגרועים המלאים עברות גם בהם מחפשים הצדיקים הגדולים ומוציאים בהם נקודות טובות, כי אפלו פושעי ישראל מלאים מצוות כרמון (וכמו שכתוב בהתורה 'ועוד מעט ואין רשע' סימן רפב וכו' ובשאר מקומות רבים), עד שמכניסים בהם שגם הם ישמחו נפשותיהם. ועל-ידי זה הם מוציאים אותם מעברות ומפגמים ומחזירים אותם בתשובה.

וזה בחינת קדשת שבת שמודיעים להם כנ"ל, כי שבת בחינת שמחה וחדוה, כי בשבת מתבטלים כל הדינים, כמו שכתוב (זהר תרומה קלה): וכל שלטני רוגזין ומארי דדינא פלהון ערקין ואתעברו מנה, וה' יתברך מסתכל אז רק על הטוב שבישראל. על-כן כל מי שממשיך על עצמו קדשת שמחת שבת שנמשך גם עליו בכח הצדיקי אמת על-ידי זה יכול לזכות לילך בדרכי התשובה הנ"ל, שהם בחינת בקיאות הנ"ל בחינת בקי בעיל בקי בנפיק וכו', בחינת אם אסק שמים שם אפתה ואציעה שאול הנד, כי אף-על-פי שהבעל תשובה צריך לצעק ולבכות הרבה לפני השם יתברך ולשבר לבו מאד, כמו שכתוב (תהלים נא): לב נשבר ונדכה אלקים לא תבזה, אבל אף-על-פי-כן צריך להיות בקי בהלכה שלא יתרחק חס ושלום מהשם יתברך יותר על-ידי זה, כי בכל דרכי הקדשה יש בהם בחינת צדיקים ילכו בם וההפך, בחינת פושעים יפשו בם, בחינת זכה נעשה לו סם חיים לא זכה וכו', כי בודאי צריך הבעל-תשובה לסבל בזיונות ושפיכות דמים בכמה בחינות וכמבאר בהתורה הנ"ל, שעקר התשובה הוא כשישמע בזיונו ידם וישתק ויקים דם לה' וכו', ובכלל זה הוא גם-כן מה שצריך לסבל בזיונות ושפיכות דמים מעצמו, בבחינת חרפה שברה לבי וכו' (תהלים סט), כי צריך להתבייש בעצמו מעוונותיו ופגמיו עד שיהיה נשפך דמיו בקרב, וכמו שאמרו רבותינו ז"ל (ברכות יב): כל

העוֹבֵר עֲבָרָה וּמִתְבַּיֵּשׁ בָּהּ מוֹחֲלִין לוֹ עַל כָּל עֲוֹנוֹתָיו, אָבֵל אָף-עַל-פִּי-כֵן צָרִיכִין לְהִיּוֹת בְּקִי בַּהֲלָכָה זֹאת מְאֹד שֶׁלֹּא יָבֵא עַל-יָדֵי זֶה לְעַצְבוֹת וּמְרָה שְׁחוּרָה דְּסִטְרָא אַחְרָא, וּכְמוֹ שֶׁהַזְּהִיר אֲדַמוּ"ר ז"ל עַל זֶה, וְאָמַר שֶׁלֵּב נִשְׁבֵּר הוּא עֲנִין אַחַר מְעַצְבוֹת. וְצָרִיכִין לְזַהֵר שֶׁלֹּא יִתְאַחַז הָעַצְבוֹת מֵהֵלֵב נִשְׁבֵּר, עַל-כֵּן הַזְּהִיר לְהִתְגַּבֵּר שֶׁיְהִיָּה כָּל הַיּוֹם בְּשִׂמְחָה בְּכָל דְּרָכֵי עֲצוּתָיו הַקְּדוּשׁוֹת, רַק בְּשַׁעַה מִיַּחְדָּת יִהְיֶה לוֹ לֵב נִשְׁבֵּר לְפָרֵשׁ שִׂיחָתוֹ לְפָנָיו יִתְבַּרַךְ כָּבוֹן לְפָנָי אָבִיו וְכוּ', וְכָל זֶה כְּלוּל בְּבַחֲיִנַת בְּקִי בַּהֲלָכָה הַנִּי"ל, וְעַל-כֵּן בְּאַמְתַּת עֵקֶר דְּרָכֵי הַתְּשׁוּבָה אֵי אֶפְשָׁר לְקַבֵּל כִּי אִם עַל-יָדֵי גְדוּלֵי הַצְּדִיקִים הַנִּי"ל שֶׁהֵם מוֹרִים לָנוּ דְּרָכֵי הַתְּשׁוּבָה בַּחֲיִנַת בְּקִיאוֹת בַּהֲלָכָה, וְהַעֲקָר עַל-יָדֵי קְדוּשַׁת שְׁבַת שֶׁהוּא מְקוֹר הַשְּׂמֵחָה, שֶׁאֵז הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ מְסַתְּפֵל רַק עַל הַטּוֹב וְכוּ' כַּנִּי"ל :

אות מו

וְכָל זֶה צָרִיכִין בְּיִתְרָא בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה שֶׁהוּא תַּחֲלַת הַשָּׁנָה, שֶׁהוּא יוֹם רֵאשׁוֹן לְעִשְׂרֵת יָמֵי תְּשׁוּבָה, וְאֵז צָרִיכִין לְהַמְשִׁיךְ דְּרָכֵי הַתְּשׁוּבָה הַנִּי"ל, וְעַל-כֵּן הַקְּדִים לָנוּ הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ בְּרַחֲמָיו חֲדָשׁ אֱלוּל הַקְּדוֹשׁ שְׁסוּד פְּנוֹת אֱלוּל הוּא יְהוֹנָתָן בֵּינֵם דְּרָדִי' כַּנִּי"ל, כִּי בְּהֵם עוֹסְקִים לְתַקֵּן דְּרָכֵי הַתְּשׁוּבָה הַנִּי"ל, כְּדֵי שְׁנַזְכֶּה בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה לִילָד בְּדְרָכֵי הַתְּשׁוּבָה הַקְּדוּשִׁים הָאֵלוּ. וְעַל-כֵּן בְּאַמְתַּת צָרִיכִין לְנַסֵּעַ לְצַדִּיקֵי אֲמַת עַל רֵאשׁ הַשָּׁנָה שֶׁהֵם יְכוּלִין לְהַמְשִׁיךְ דְּרָכֵי הַתְּשׁוּבָה אֵלוּ, וְהַעֲקָר לְהַמְתִּיק תַּקָּף הַדִּין שֶׁל רֵאשׁ הַשָּׁנָה וְלְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ שְׂמֵחָה אֵז, כְּמוֹ שֶׁהַזְּהִיר אֲדַמוּ"ר ז"ל, שֶׁבְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה צָרִיכִין לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה. וּכְמוֹ שֶׁכְּתוּב בְּנַחֲמָיָה לְעֲנַן רֵאשׁ-הַשָּׁנָה (נַחֲמָיָה ח) : אֲכָלוּ מִשְׂמָנִים וּשְׂתוּ מִמִּתְקֵי וְאֵל תַּעֲצְבוּ כִּי חֲדוֹת ה' הִיא מְעַזְכֶּם וְכוּ'.

וְזֶה בַּחֲיִנַת שׁוֹפָר, שֶׁהוּא לְעוֹרֵר חֲסָדִים וְלְהַמְתִּיק דִּינִים כְּפִדוּעַ, הִינּוּ לְעוֹרֵר רַחֲמֵי הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ שֶׁיִּסְתַּכֵּל רַק עַל כָּל הַנְּקוּדוֹת טוֹבוֹת שֶׁבְּיִשְׂרָאֵל וְלֹא יִסְתַּכֵּל עַל הָרַע שֶׁלָּנוּ כְּלָל, עַד שֶׁיִּכְפֹּס בְּלִבְנוּ רַחֲמָיו הָעֲצוּמִים עַד שֶׁיְהִיָּה נִמְשָׁךְ שְׂמֵחָה עֲלֵינוּ, שֶׁעַל-יָדֵי זֶה עֲקָר תַּקּוּן הַתְּשׁוּבָה כַּנִּי"ל, וְזֶה בַּחֲיִנַת אֲשֵׁרֵי הָעָם יוֹדְעֵי תְּרוּעָה וְכוּ' בְּשִׂמְחָה יִגִּילוּן כָּל הַיּוֹם וּבְצַדִּיקָתָךְ יְרוּמוּ (תְּהִלִּים פט). כִּי קוֹל שׁוֹפָר הוּא בַּחֲיִנַת עֲשָׂרָה מִיָּנִי נְגִינָה שֶׁהֵם עֲקָר הַשְּׂמֵחָה, וְעַל-כֵּן מְסִימִין הָעֲשָׂרָה הַלּוּלִים בַּחֲיִנַת עֲשָׂרָה מִיָּנִי נְגִינָה בְּהַלְלוּהוּ בְּצַלְצְלֵי תְּרוּעָה וְכוּ'. וְעַל-כֵּן בְּשִׁבְתַּת כְּשֶׁחַל רֵאשׁ הַשָּׁנָה אֵין תּוֹקְעִין בְּשׁוֹפָר, כִּי עֲקָר הַשְּׂמֵחָה שֶׁהוּא תַּקּוּן הַנִּי"ל נִמְשָׁךְ עַל-יָדֵי שְׁבַת כַּנִּי"ל, וְעַל-כֵּן כְּשֶׁחַל רֵאשׁ הַשָּׁנָה בְּשִׁבְתַּת אֵין לְתַקּוּעַ בְּשׁוֹפָר לְעוֹרֵר בַּחֲיִנַת הַשְּׂמֵחָה שֶׁהוּא עֲקָר הַתְּשׁוּבָה כַּנִּי"ל, כִּי כָּל כְּלָלִיּוֹת הַשְּׂמֵחָה נִמְשָׁךְ מִשְׁבַּת שֶׁהוּא יוֹם שְׂמֵחָה וְחֲדוּהָ בְּכָל הָעוֹלָמוֹת כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב בְּזֵהֵר הַקְּדוֹשׁ :

אות מז

וְזֶה שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (ראש השנה כט): יום טוב של ראש השנה שחל להיות בשבת במקדש היו תוקעין אבל לא במדינה, משחרב בית-המקדש התקין רבן יוחנן בן זכאי שיהיו תוקעין בכל מקום שיש בו בית-דין. כי במקדש שהוא בחינת נקודה העליונה כנ"ל או בכל מקום שיש בו בית-דין כמו ביבנה, דהינו שיש שם צדיקי אמת בחינת משה נקודה העליונה, שם צריכין לתקוע בראש השנה אפלו בשבת, כי גדולי הצדיקים זוכין ליום שפלו שבת פלו תשובה, כי הם עושים תמיד תשובה על תשובה, הינו שעושים תשובה תמיד על השגתם הראשונה וכו' כנ"ל, ועל-כן הם יכולין לתקוע אפלו בשבת, כי הם בקיאים בהלכה היטב, על-כן אפלו כשתוקעים בשבת לא יבואו לידי שום פגם חס ושלום על-ידי זה, אבל עכשו שאין לנו בית-המקדש ואין לנו בית-דין הגון קבוע כמו בימיהם, כי אין אנו יודעין היכן הצדיקים האמתיים הגבוהים כל-כך שהם בקיאים בהלכה זאת של תשובה היטב, על-כן אסור לתקוע בשבת שלא יעבירנו ד' אמות ברשות הרבים שלא יצא מדרכי הבקיאיות הנ"ל. כי באמת שופר כלול מכמה בחינות כי הוא מעורר ומשבר הלב מאד, בבחינת היתקע שופר בעיר ועם לא יחרדו וכו' (עמוס ג), שזהו בחינת מה שצריך הבעל תשובה שיהיה לו לב נשבר וכו' כנ"ל, אבל אחר לב נשבר צריך לבוא לשמחה, כמו שכתוב בדבריו ז"ל, שזהו גם-כן בחינת שופר כנ"ל. ובשבת צריכין רק שמחה ואסור לעורר שום לב נשבר כלל, על-כן אסור לתקוע בשבת. וזהו בחינת שמא יעבירנו ד' אמות ברשות הרבים שהוא במקום הסטרא-אחרא ששם אחיזת העצבות, כי שם כל המלאכות והמשא ומתן והעסקים והטרדות של פרנסה שהם בחינת עצבות, בחינת בעצבון תאכלנה, אבל במקדש ובמקום שיש בו בית-דין גדול שהם בחינת בקיאים בהלכה הנ"ל, הם יודעים לתקוע גם בראש השנה שחל להיות בשבת, כי יודעים להזהר היטב שלא לעורר בשבת על-ידי השופר שום לב נשבר ושלא לצאת מהגבול של קדשת שבת, רק על-ידי תקיעתם זכו לתשובה על תשובה שזה צריכים גם בשבת, על-כן הם היו תוקעים גם בשבת:

אות מח

וְזֶה בְּחִינַת מַלְכוּת וְזְכוּרֹנוֹת וְשׁוֹפְרוֹת, שְׂכָלְס לְעוֹרֵר חֲסָדֵי ה' וְנִפְלְאוֹתָיו, שְׁבוּדָאֵי יְגִמֵר הַכֹּל כְּרָצוֹנוֹ, כִּי יִגְבִּיר הַחֲסָדִים עַל הַדִּינִים עַד שְׁיַעֲוֹרֵר הַטּוֹב שְׁבִישְׂרָאֵל וַיִּשׁוּבוּ כָּלֶם אֱלֹו, שְׂאֵז תִּתְגַּלֶּה מַלְכוּתוֹ יִתְבַּרֵךְ לְעֵין כָּל, שְׂזֶהוּ בְּחִינַת מַלְכוּת שְׂאוּמָרִים שֶׁם הַפְּסוּקִים מִתְנַיִיכ שֶׁל הַתְּגַלוֹת מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֵד, וּמִזְכִּירוֹן תִּכְף: לֹא הֵבִיט אָוֶן בַּיַּעֲקֹב וְלֹא רָאָה עֲמַל בִּישְׂרָאֵל וְכוּ' (בַּמִּדְבָּר כג), הֵינּוּ כְּנִי"ל שְׂאִין הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מֵבִיט עַל הָאָוֶן וְהַפְּגָמִים שֶׁל יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שְׂפָרַשׁ רַשִּׁי שֶׁם. וְכֵן כָּל הַפְּסוּקֵי זְכוּרֹנוֹת מִדְּבָרִים שֶׁהֵשֵׁם יִתְבַּרֵךְ יִזְכֹּר לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ וַיִּנָּחֵם כְּרַב חֲסָדָיו וְכוּ', וְעַל-כֵּן מִתְחִילִין בַּפְּסוּק וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת נַח (בְּרֵאשִׁית ח), לְהוֹרֹת וּלְגַלוֹת שְׂאֶפְלוֹ בְּדוֹר הַמְּבוּל בְּתִקְוֵה הַתְּגַבְּרוֹת הַדִּינִים גַּם אֵז לֹא עָזַב חֲסָדוֹ וְחָפֵץ בְּקִיּוּם הָעוֹלָם וְזָכַר אֶת נַח וְכוּ' וַיִּשׁוּבוּ הַמַּיִם וְכוּ', מִכָּל שְׂכֵן עֵתָה שְׂכַבֵּר הֵיוּ צְדִיקִים גְּדוֹלִים וְנוֹרָאִים כְּאֵלוֹ שֶׁהֵם הָאֲבוֹת וּמִשָּׁה רַבֵּנוּ וְהַשִּׁבְעָה רוּעִים וְתַנָּאִים וְאַמוֹרָאִים וְנַבִּיאִים וְכוּ' וְכוּ', וְגַם בְּכָל דוֹר נִמְצְאִים צְדִיקִים גְּדוֹלִים, וּבְכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל נִמְצְאִים נְקוּדוֹת טוֹבוֹת רַבּוֹת, שְׁבוּדָאֵי יִזְכֹּר ה' חֲסָדָיו בְּזְכוּת אֲבוֹתֵינוּ וְכוּ' כְּמוֹ שְׂמִזְכִּירוֹן שֶׁם פְּסוּקִים אֱלוֹ, וְזָכַרְתִּי אֶת בְּרִיתִי יַעֲקֹב וְכוּ' וְכֵן הֵבִן יַקִּיר לִי אֲפָרִים וְכוּ' רַחֵם אֶרְחַמְנוּ וְכוּ' זָכַרְתִּי לָךְ חֲסֵד נְעוּרֶיךָ וְכוּ':

וְכֵן פְּסוּקֵי שׁוֹפְרוֹת, שְׂכָלְס לְעוֹרֵר זְכוּת מִתֵּן תּוֹרָה וְכוּ', וְכֵן מִדְּבַר מִקְבוּץ גְּלוּת יִשְׂרָאֵל שֶׁהוּא עַל-יַדֵּי שְׂיִסְתַּכַּל וַיִּמְצָא זְכוּת בְּכָלֶם. וְכֵן מִדְּבַר שֶׁם מַעֲשֵׂרָה הַלּוּלִים שֶׁהֵם בְּחִינַת עֲשָׂרָה מֵינֵי נְגִינָה שְׁנַעֲשִׂים עַל-יַדֵּי בְּרוּר הַטּוֹב עַל-יַדֵּי גְדוֹלֵי הַצְּדִיקִים, כְּמוֹ שְׂכַתוֹב בְּמִקּוֹם אַחֵר, וּמִסִּימֵין 'וּבִיּוֹם שְׂמַחְתֶּכֶם וּבְמוֹעֲדֵיכֶם וְכוּ' וְתִקְעֶתֶם וְכוּ'', כִּי הָעֵקֶר לְעוֹרֵר הַטּוֹב שְׁבִישְׂרָאֵל עַד שְׂיִזְכּוּ לְשִׂמְחָה, שְׂזֶהוּ עֵקֶר בְּחִינַת דְּרָכֵי הַתְּשׁוּבָה בְּחִינַת קְדֻשַׁת שֶׁבַת שֶׁהוּא שְׂרַשׁ הַתְּשׁוּבָה וְכְנִי"ל:

וְזֶה: לֹא הֵבִיט אָוֶן בַּיַּעֲקֹב, זֶה בְּחִינַת נְקוּדָה הַתְּחַתּוּנָה בְּחִינַת וְאַצִּיעָה שְׂאוֹל הַנֶּדֶךְ, וְכְמוֹ שְׂפָרַשׁ רַשִּׁי שֶׁם, שְׂאִין הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְסַתַּכַּל עַל הָעוֹנוֹת וְהָעֲבֵרוֹת שֶׁעוֹשִׂין וְכוּ' שְׂזֶהוּ בְּחִינַת וְאַצִּיעָה שְׂאוֹל הַנֶּדֶךְ, שְׂצָרִיכִין לְהֶאֱמִין שְׂאֶפְלוֹ כְּשֶׂאֲדָם נוֹפֵל חַס וְשָׁלוֹם לְמִקּוֹם שְׂנוֹפֵל עֲדִין הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ עִמּוֹ וְרַחֲמָיו עָלָיו עֲדִין וּמְחַכָּה לוֹ שְׂיִשׁוּב, שְׂעַל-יַדֵּי שְׂמִקְבָּלִין בְּקִיאוֹת הַזֶּה מִהַצְּדִיק הָאֱמֵת, עַל-יַדֵּי זֶה זוֹכִין לְשׁוּב אֶל הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ תְּמִיד בְּכָל עֵת מִכָּל מִקּוֹם שֶׁהוּא, שְׂזֶהוּ בְּחִינַת בְּקִי בְּנִפְיָק. 'ה' אֱלֹהֵינוּ עִמּוֹ בְּחִינַת נְקוּדָה הָעֲלִיוֹנָה, 'וְתִרְוַעַת מְלַח בּוֹ' בְּחִינַת הַנְּאִיו שְׂבִתוֹךְ הָאֱלֹף שֶׁהוּא בְּחִינַת מִצּוֹת לְמִנּוֹת מְלָךְ כְּמוֹ שְׂכַתוֹב שֶׁם:

וְהָיָה מִבְּאֵר לַעֵיל שְׁעָקָר תִּקְוֵן הַתְּשׁוּבָה הוּא לְזָכוֹת שְׁבַחֲנִית מִשֶּׁה יֵאִיר
לְבַחֲנִית יְהוֹשֻׁעַ שְׁזָהוּ בְּחִינַת יְחִוּד חֲמָה וּלְבָנָה, וְעָקָר הַתִּקְוֵן עַל-יְדֵי שְׁמֹחַת
שְׁבַת שְׁמִמְשִׁיכִין עַל עֲצָמוֹ וְכוּ' כִּנּוּ"ל. כִּי עָקָר תִּקְוֵן פְּגִימַת הַלְּבָנָה שֶׁהוּא
בְּחִינַת יְהוֹשֻׁעַ הוּא עַל-יְדֵי בְטוּל הָעֲצָבוֹת, כִּי פְּגִימַת הַלְּבָנָה זֶה מְאֵרֶת
חֶסֶד, וּמִבְּאֵר בְּזֵהֶר הַקְּדוּשׁ וּמוֹבָא בְּדַבְּרֵיו ז"ל מְאֵרֶת חֶסֶד דָּא לִילִית
שְׁמִשָּׁם כָּל הַיְלָלָה וְהָעֲצָבוֹת שְׁמִשָּׁם כָּל פְּגָם הַבְּרִית, שֶׁהוּא עָקָר הַיֵּצֶר הָרַע,
וְעַל-כֵּן בְּשַׁעַת קְדוּשׁ לְבָנָה מְזַכְּרִין גְּדֹל הַשְּׂמֻחָה שֶׁל הַמְּאֹרֹת, כְּמוֹ
שְׂאוּמְרִים: שְׁשִׁים וּשְׁמֵחִים לַעֲשׂוֹת רְצוֹן קוֹנֵם וְכוּ', וְכֵן נוֹהֲגִין יִשְׂרָאֵל
לְבָרֵךְ בְּרַפְת הַלְּבָנָה בְּשְׂמֻחָה רַבָּה, וְכִמוֹ שְׁפָתוֹב בְּשִׁלְחֹן עֲרוּךְ שְׁנוֹהֲגִין
לַעֲשׂוֹת רְקוּדִין וּמְחֹלוֹת בְּשַׁעַת קְדוּשׁ לְבָנָה, זֶה בְּחִינַת מְלוּי פְּגִימַת הַלְּבָנָה
שֶׁהוּא עַל-יְדֵי שְׂמֻחָה כִּנּוּ"ל. וְזֶה שֶׁהִזְהִירוּ מְאֹד אֶת יְהוֹשֻׁעַ כְּמָה פְּעָמִים:
חִזְק וְאַמֶּץ, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב בְּסוּף הַתּוֹרָה בְּעִנְיַן הַסְּתַלְקוֹת מִשֶּׁה וּבִתְחִלַּת סֵפֶר
יְהוֹשֻׁעַ, כִּי עָקָר הַהִתְחַזְקוֹת עַל-יְדֵי שְׂמֻחָה, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (נְחֻמְיָה ח): כִּי
חֲדוֹת ה' הִיא מְעַזְכֶם, וְעַל-יְדֵי זֶה עָקָר הַיְחִוּד וְהַהֲאָרָה מִמִּשֶּׁה לַיהוֹשֻׁעַ
שֶׁהוּא עָקָר תִּקְוֵן דַּרְכֵי הַתְּשׁוּבָה כִּנּוּ"ל:

אות נ

וְזֶה בְּחִינַת לָחֵם מִשְׁנֶה שֶׁל שְׁבַת בְּחִינַת מִשְׁנֶה תּוֹרָה בְּחִינַת כְּפָלִים
לְתוֹשִׁיָה, שְׁכָל זֶה בְּחִינַת תְּשׁוּבָה עַל תְּשׁוּבָה, כִּי עָקָר בְּחִינַת תְּשׁוּבָה עַל
תְּשׁוּבָה זֹכָה הַצְּדִיק הָאֱמֶת שְׁכָבֵר זָכָה לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה בְּתַכְלִית הַשְּׁלָמוֹת
וְהַזְכוּת בְּלִי שׁוּם פְּגָמָה שְׂאִין שְׁלָמוֹת אַחֲרָיו, וְאִף-עַל-פִּי-כֵן הוּא עוֹשֶׂה גַם
אַחַר-כֵּן תְּשׁוּבָה עַל תְּשׁוּבָה דְּהֵינּוּ עַל הַשְּׂגָתוֹ הָרִאשׁוֹנָה וְכוּ', כְּמוֹ שְׁפָתוֹב
שָׁם, שְׁזָהוּ בְּחִינַת יוֹם שְׁכָלוֹ שְׁבַת כְּלוֹ תְּשׁוּבָה שְׁיִזְכּוּ לַעוֹלָם הַבָּא, כְּמוֹ
שְׁפָתוֹב שָׁם, וּגְדוּלֵי הַצְּדִיקִים זֹכִין לָזֶה בְּעוֹלָם הַזֶּה כִּנּוּ"ל, וְלַעוֹלָם הַבָּא
עֵין לֹא רָאֵתָה וְכוּ', וְרַק זֶה הוּא בְּחִינַת תְּשׁוּבָה עַל תְּשׁוּבָה בְּשְׁלָמוֹת שְׁזָהוּ
בְּחִינַת קְדוּשַׁת שְׁבַת שֶׁהוּא כְּלוֹ תְּשׁוּבָה כִּנּוּ"ל. כִּי שְׂאֵר הָאֲנָשִׁים אֶפְלוּ אִם
מִתְּגַבְּרִים כְּרֵאוּי וְעוֹשִׂים בְּכָל פְּעַם תְּשׁוּבָה עַל תְּשׁוּבָה הָרִאשׁוֹנָה, דְּהֵינּוּ עַל
חֲטָאֲתֵי וְכוּ', שֶׁלֹּא הָיָה זֶךְ בְּלִי פְּגָמָה וְכֵן אַחַר-כֵּן, כָּל זֶה אֵינּוּ נִקְרָא תְּשׁוּבָה
עַל תְּשׁוּבָה בְּאֱמֶת כִּי אִם בְּשֵׁם הַמְּשָׁאֵל, כִּי כָל זְמַן שֶׁלֹּא זָכָה הָאָדָם אֶת
עֲצָמוֹ בְּתַכְלִית הַזְכוּת עַד שְׂאִין עוֹלָה עַל מַחְשְׁבֹתוֹ שׁוּם פְּגָמָה וְשׁוּם מַחְשְׁבָה
זָרָה, עֲדִין אֵינּוּ בְּכָלל בְּעַל תְּשׁוּבָה גְּמוּר מְאֹד שֵׁישׁ בּוֹ עֲדִין אֵיזָה שְׂמִץ
אַחִיזַת הַפְּסוּלָת, וְעַל-כֵּן כָּל אֵלוֹ הַתְּשׁוּבוֹת שְׁעוֹשִׂין בְּכָל פְּעַם מִחֲמַת שֶׁלֹּא
הִיָּתָה הַתְּשׁוּבָה זָכָה כָּל-כֵּן, כָּל אֵלוֹ הַתְּשׁוּבוֹת נִקְרָאִים תְּשׁוּבָה א', וְאִז
כְּשֶׁבֵא בְּתְשׁוּבוֹתָיו הָרַבִּים לַתְּשׁוּבָה שְׁלָמָה בְּאֱמֶת בְּתַכְלִית הַזְכוּת בְּלִי
שׁוּם שְׂמִץ שֶׁל אֵיזָה צַד מַחְשְׁבַת חוּץ, כָּל זֶה נִקְרָא תְּשׁוּבָה הָרִאשׁוֹנָה,
וְאַחַר-כֵּן כְּשֶׁעוֹשֶׂה תְּשׁוּבָה עַל הַשְּׂגָתוֹ הָרִאשׁוֹנָה זֶה עָקָר בְּחִינַת תְּשׁוּבָה עַל

תשובה, ובדאי גם זה הצדיק הגדול בחינת משה שזוכה לזה לעשות תשובה על תשובה על השגות כנ"ל, גם הוא יש לו בחירה בזה, כי מאחר שצריך בזה העולם לעשות תשובה בכל פעם על השגתו הראשונה בודאי יש לו בחירה, כי בזה העולם אפלו הצדיק הגדול והנורא מאד כמו משה רבנו עליו השלום, יש לו בחירה, אך עקר הבחירה של הצדיק שהוא בחינת משה הוא בבחינת משה הוסיף יום אחד מדעתו (שבת פז), כמו שכתוב במקום אחר (סימן קצ). וזה בחינת הבחירה שהיה לאדם הראשון קדם החטא, שהיה זך בתכלית ועדין לא נתן בו יצר הרע, כמו שאמרו רבותינו ז"ל ומובא בפרוש רש"י (בראשית ב, כה), ואם כן מאין היה לו בחירה עד שחטא בעץ הדעת, אך כל בחירתו אז היה בבחינה זאת בבחינת משה הוסיף יום אחד מדעתו. כי הוא היה זך לגמרי בתכלית, והזהירו השם יתברך שלא יאכל מעץ הדעת טוב ורע, דהינו במקום שיש שם אחיזת הרע לא יאכל משם, כי רצה שלא יפנס בו היצר הרע הגשמי שלנו כלל, רק ישאר לו בחירה של גדולי הצדיקים בחינת משה, שצריכין בכל פעם לילך מדרגא לדרגא ולעשות בכל פעם תשובה על השגתו הראשונה, שזהו בחינת קדשת שבת שיום זה קדוש ונורא מאד ואין בו אחיזת הרע, ועל-כן אין בו שום ברור, רק כל העבודה של יום השבת הוא לעלות מהשגה להשגה, שזהו בחינת תשובה על תשובה באמת כנ"ל, שזהו בחינת עבודת גדולי הצדיקים הנ"ל, שכל בחירתם בבחינת משה הוסיף יום אחד מדעתו, ומשם היה בחירתו של אדם הראשון כנ"ל. ועל-כן באמת כל מכשל החטא שלו היה על-ידי שהוסיפה על הצווי כמו שאמרו רבותינו ז"ל (מדרש שוחר טוב א), ועל-ידי זה נכשלו לגמרי ועברו על מצות ה' כי בודאי אסור להוסיף על דברי השם יתברך כמו שכתוב (דברים יג): לא תוסיף עליו. אבל אף-על-פי-כן מצינו שמשה רבנו הוסיף יום אחד מדעתו והי' יתברך הסכים עמו, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (שבת שם), אך בודאי יש בזה חלוקים רבים, כי הלא מצינו בכל הצדיקים החכמים הראשונים שהוסיפו כמה גזרות וגדרים ברב המצוות שהם בחינת משמרת למשמרת, כגון שבות לשבת וכו' כמו שאמרו רבותינו ז"ל, ועל-כן באמת לנו אסור לגמרי לגרע או להוסיף, אבל גדולי הצדיקים יש להם בזה בחירה, שיש כמה דברים שהם צריכים להבין מדעתם אם להוסיף אם שלא להוסיף. ועל-כן באמת יש יגיעה ועבודה גדולה בזה כמו שהבנתו מדבריו ז"ל בעת שדבר מזה, וזה היה סוד הבחירה של אדם הראשון, וכשנכשל על-ידי אשתו שהוסיפה שלא פראוי נכשל מאד בחטא גמור, כי בודאי כשאין זוכין לכון דעתו (הגהה: לדעתו) יתברך פראוי יכולים להכשל מאד, שזהו בחינת ארבעה נכסוי לפרדס שרק רבי עקיבא נכנס בשלום ויצא בשלום, אבל בן עזאי ובן זומא זה הציץ ונפגע וזה הציץ ומת, אבל נשארו צדיקים גדולים, אבל אחר נפל לגמרי וקצץ בנטיעות.

כי ענין זה הוא בחינת הבקיאות הנ"ל בחינת בקי ברצוא בקי בשוב וכו', כי בודאי צריך הצדיק לעלות בכל פעם להשגה גבוה יותר, אבל אף-על-פי-כן אסור לו להרס לעלות אל ה' לכנס בהשגות שאינם ראויים לו כמובן כל זה בדבריו ז"ל (כמו שכתוב בהתורה 'כי מרחמם' בסימן ז לקוטי תנינא על מאמר רבותינו ז"ל: סג לרחמיה שתיקה וכו' ובמקום אחר).

ומי שזוכה בעבודתו לבקיאות הזו היטב, זוכה לידע לכונן דעתו מה להוסיף שיהיה כרצונו יתברך ומה שלא להוסיף, ועל-כן רק רבי עקיבא נכנס בשלום ויצא בשלום, נכנס ויצא דיקא בחינת עיל ונפיק הנ"ל, שהיה בקי בעיל בקי בנפיק, אבל בן עזאי ובן זומא טעו בענין הבקיאות הזו, ועל-כן לא יצאו בשלום רק שאף-על-פי-כן נשארו בצדקתם, אבל אחר קצץ בנטיעות, כי יצא לחוץ לגמרי. וזה בחינת חטא אדם הראשון שהיה גבוה מאד ונכשל בכמה בחינות, וכמרומו בזהר הקדוש (תקון סט דף קב), בהוא יומא הציץ ומת, כי הסתכל במה דלא הווי ליה רשו, וכן אמרו רבותינו ז"ל (סנהדרין לח:): שפפר בעקר, רק שתכף עשה תשובה, וכל זה היה בחינת פגם הבקיאות הנ"ל, וכל התקון שלו היה על-ידי שבת, כי שבת אגין עלוהי, כי קדשת שבת הוא בבחינה זאת בחינת תשובה על תשובה באמת, דהינו על השגה הראשונה וכו', שזהו בחינת יום שפלו שבת כולו תשובה פנ"ל. אבל זה אין זוכין כי אם גדולי הצדיקים בחינת משה, שרק הם יודעים ומשיגים סוד קדשת שבת בשלמות, כי הם עושים תשובה על תשובה בשלמות שהוא על השגה הקודמת ופנ"ל, ומהם אנו מקבלים קדשת שבת, בבחינת לך והודיעם הנ"ל, ועל-ידי-זה גם אנו יכולים לזכות לתשובה על תשובה לפי ערכנו, שנוזקה לשוב תמיד לה' יתברך על שהתשובה הראשונה לא היתה זכה כל-כך, והלואי שנוזקה לעת עתה לזה.

וזה בחינת לחם משנה של שבת בחינת תשובה על תשובה הנ"ל. כי עקר לחם משנה נמשך מהמן שיירד ביום הששי לחם יומים ובשבת לא ירד כלל. כי המן הוא בבחינת דעת בחינת משה כמו שאמר רבנו ז"ל (בסימן נו), וזכו ישראל בזכות משה שביום הששי ירד לחם משנה בשביל שבת, ובשבת לא ירד כלל. כי בכל ששת ימי המעשה שיש בהם ברורים ירד להם המן דבר יום ביומו כפי הברור של אותו היום. וזה בחינת תשובה של ההמון עם, כי על-ידי התשובה מבררין הטוב מן הרע, הכשר מן הפסול וכו', שזהו בחינת הברור שנעשה בכל יום מששת ימי המעשה, שהם כנגד ששה סדרי משנה, שהם בחינת כשר ופסול, אסור ומותר, טמא וטהור. וביום הששי ירד לחם משנה, זה בחינת תשובה על תשובה של ההמון עם, עד שנשלים תשובתם בשלמות, ובשבת לא ירד המן כלל, רק אז אוכלים הלחם משנה של יום הששי, שהוא סוד ענג שבת. כי אז אין ברור ואין טורחין אז בהמשכת השפע בגשמיות כפי הברור, רק אז צריכין לאכל סעודת שבת להתענג על ה' בלחם משנה שהוא בחינת תשובה על תשובה של גדולי הצדיקים בחינת משה שהוא בעצמו בחינת המן בחינת הדעת, שכל תשובתו הוא רק על השגה הקודמת פנ"ל. כי בשבת אין ברור, אבל עלית העולמות עקרו הוא בשבת פמובא בפגונות. וזה היה צריך אדם הראשון שעדין לא נתן בו יצר-הרע ולא היה צריך ברור שלנו, רק היה צריך להעלות העולמות כמבאר בפגונות הרבה בזה. וזה עקר קדשת שבת שזוכין לזה גדולי הצדיקים, שזהו בחינת תשובה על תשובה בשלמות באמת פנ"ל, כי כפי תשובתו בן הוא עלית העולמות התלויים בו. ועל-כן באמת עקר לחם משנה בחינת משה תורה זוכין הצדיקי אמת הנ"ל, רק גם אנו מחיבים לבצע על לחם משנה זכר למן, כי אנו ממשיכין בחינת

לחם משנה בחינת תשובה לפי ערכנו על-ידי כח גדולי הצדיקים שזוכין ללחם משנה בחינת תשובה בכל פעם על השגתו הקודמת וכנ"ל, כי כבר מבאר לעיל שעל-ידי אלו הצדיקים שהם עקר בחינת קדשת שבת שכלו תשובה של עולם הבא, שהוא על ההשגות כנ"ל, על-ידם יכול כל אחד לזכות לתשובה אפלו הגרוע שבגרועים. כי בכל פעם שהצדיקים הנ"ל עושים תשובה על השגתם הראשונה ובאים להשגה יתרה על-ידי זה משיגין גדלת חסדיו ביותר, שעל-ידי זה מגביהין השפלים ביותר ומכניסים גם בהם בחינת בקיאות הנ"ל שזוכו לעת עתה לקיים ואציעה שאול הנד, וגם ממקומם ימשיכו עצמן לה' יתברך בכל מה שעובר עליהם, ויצעקו ויתפללו לה' יתברך תמיד בכלות הנפש, בבחינת מבטן שאול שועתי (יונה ב), בחינת צפו מים על ראשי אמרתי נגזרתי קראתי שמוך ה' מבור תחיתות עד ישקיף וירא ה' משמים (איכה ג) שזוכו לתשובה שלמה וכו' כנ"ל. וכל זה הוא בחינת קדשת שבת שמקבל כל אחד מגדולי הצדיקים הנ"ל שהם בחינת משה בחינת שבת דכלהו יומי וכנ"ל:

אות נא

וזה בחינת יום כפור, שאז חייבים בלם להתענות ומקדם בערב יום כפור מצוה לאכל, כי האכילה מחברת הגוף עם הנפש, כי על-ידי האכילה נמשך חיות להגוף מהנפש והוא קיום האדם, ועל-כן על-ידי האכילה כראוי נעשה בחינת התקון הנ"ל שהוא בחינת אלה וכו' שעל-ידי זה נעשה אדם בחינת א' דם, כמו שכתוב שם, כי הגוף בחינת נקודה התחתונה והנשמה בחינת נקודה העליונה, כי גוף ונפש הם בחינת שמים וארץ, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (סנהדרין צא:): יקרא אל השמים מעל (תהלים ט), זה הנשמה, ואל הארץ, זה הגוף. ושמים וארץ הם בחינת נקודה העליונה ונקודה התחתונה בחינת השמים כסאי (ישעיה סו), נקודה העליונה, שנקראת כסא דמתכסא וכו' כנ"ל. והארץ הדום רגלי בחינת נקודה התחתונה כנ"ל. וחיות הנמשך על-ידי האכילה, שמחבר אותם יחד זה בחינת הנא"ו שבתוך האלה, שממשיך החיות מנקודה העליונה לנקודה התחתונה. ועל-כן כל פונות האכילה הוא בבחינה זאת, בבחינת האלה הנ"ל שהוא ב' יודין וואו שבתוכם, והוא"ו נתחלקת לשנים, ואז י"ו למעלה וי"ו למטה. ושניהם גימטריא ל"ב, בחינת ל"ב שנים שטוחנין המאכל ומבררין אותו, שהם בחינת ל"ב נתיבות חכמה וכו', כמובא. והעקר החיות נמשך אל הלב, ששם כל רתיחת הדמים, והעקר שצריכין לאכל בקדשת ישראל כדי שיהיה נמשך החיות מהנשמה אל הגוף בקדשה, באפן שיחיה את הדמים שבלב בקדשה ולא יתאחזו מהם התגברות הדם שבהלל השמאלי שמשם אחיזת הסטרא אחרא וכו', ואז

כְּשֶׁהִדְמִים זָכִים כָּרְאוּי וּמְקַבְּלִין רַק חֵיוֹת הַקִּדְשָׁה עַל-יַדִּי הָאֲכִילָה, אֲזִי נַעֲשֶׂה בְּחִינַת אָדָם הַנִּי"ל שֶׁהוּא אֶלְפֵי דָם, כִּי הָאִי הוּא בְּחִינַת לִיב שְׁנַיִם לִיב נְתִיבוֹת הַחֲכָמָה שֶׁנַּעֲשֶׂה עַל-יַדִּי שֶׁנִּכְלָל הַגּוּף וְהַנֶּפֶשׁ, נְקוּדָה הַתְּחִתּוֹנָה וְנְקוּדָה הָעֲלִיוֹנָה, וְד"ס הוּא מֵה שְׁזָכָה לְהַחֲיוֹת אֶת הַדְּמִים בְּקִדְשָׁה בְּאִפְּן שֶׁלֹּא יִתְגַבֵּר הַדָּם שֶׁבְּחֻלְל הַשְּׂמָאֵלִי וְכַנ"ל. וְאָדָם הָרֵאשׁוֹן פָּגַם בְּזֶה בְּאֲכִילַת עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע וְעַל-כֵּן פָּגַם בְּבְחִינַת אָדָם, וְכֵן כָּל אָדָם כָּל הַחֲטָאִים שָׁלוּ נִמְשָׁכִין מִפָּגַם הַדְּמִים שֶׁבְּחֻלְל הַשְּׂמָאֵלִי. וְעַל-כֵּן בְּיוֹם כְּפֹר שָׂאז עֶקֶר הַתְּשׁוּבָה, עַל-כֵּן צָרִיכִין לְהַתְּעַנּוֹת לְתַקֵּן כָּל הַחֲטָאִים שֶׁבָּאִים מִהַדָּם שֶׁבְּחֻלְל הַשְּׂמָאֵלִי שֶׁמִּשָּׁם כָּל הַחֲטָאִים שֶׁנִּכְנָעִין עַל-יַדִּי הַתְּעִנִּית, וְזֶה בְּחִינַת הַתְּעִנִּיתִים שֶׁל הַבַּעַלִּי תְּשׁוּבָה.

וְעַל-כֵּן קִדְּם יוֹם כְּפֹר צָרִיכִין לְאָכַל בְּעָרֵב יוֹם כְּפֹר, כִּי כְּשֶׁרוֹצִין לְשׁוּב צָרִיכִין לְהֵיוֹת בְּקִי בְּהַלְכָה בְּקִי בְּעֵיל בְּקִי בְּנִפְיָק וְכוּ' כַּנ"ל, כִּי הַבֵּא לְטָהַר מִסִּיעִין לוֹ וְאוֹמְרִים לוֹ הַמֵּתֵן כַּנ"ל. כִּי הָאֲכִילָה שֶׁל עָרֵב יוֹם כְּפֹר שֶׁהוּא מְצֻוֶה זֶה בְּחִינַת אֲכִילַת שֶׁבֶת קִדְּשׁ, שֶׁאֲז נִמְשָׁךְ בְּחִינַת יִשׁוּב הַדַּעַת הַנִּי"ל בְּחִינַת הַמֵּתֵן שֶׁהוּא בְּקִיאוֹת בְּהַלְכָה כַּנ"ל. וְעַל-כֵּן בְּיוֹם כְּפֹר שֶׁצָּרִיכִין כָּלֵל יִשְׂרָאֵל לְשׁוּב בְּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה וְצָרִיכִין אֲז לְגַמֵּר לְהַמְשִׁיךְ דָּרָךְ הַתְּשׁוּבָה בְּעוֹלָם שֶׁהוּא בְּקִיאוֹת בְּהַלְכָה הַנִּי"ל, עַל-כֵּן אִי אֶפְשָׁר לְחַטֹּף לְהַתְּעַנּוֹת מִיַּד רַק צָרִיכִין מִקִּדְּם בְּעָרֵב יוֹם כְּפֹר לְאָכַל וְהוּא מְצֻוֶה גְּדוּלָה. כִּי מְצֻוֶה הָאֲכִילָה שֶׁל עָרֵב יוֹם כְּפֹר הִיא בְּחִינַת תַּקוּן בְּקִי בְּנִפְיָק, וּמְצֻוֶה הַתְּעִנִּית וְהַעֲבוּדָה שֶׁל יוֹם כְּפֹר זֶה בְּחִינַת עֵיל, וְעַל-כֵּן צָרִיכִין שְׁנִיָּהֶם, כִּי אִי אֶפְשָׁר לְשׁוּב כִּי אִם כְּשֶׁבְּקִיאוֹן בְּהַלְכָה הַנִּי"ל בְּעֵיל וְנִפְיָק כַּנ"ל:

אות נב

וְעַל-כֵּן הָיָה הַכֹּהֵן גְּדוֹל מְשֻׁנָּה בְּיוֹם כְּפֹר ה' פְּעָמִים מִחוּץ לְפָנִים וּמִפָּנִים לְחוּץ, מִבְּגָדֵי זָהָב לְבָן וּמִבְּגָדֵי לָבָן לְבָגְדֵי זָהָב, כָּל זֶה בְּחִינַת הַנִּי"ל, כְּדִי לְתַקֵּן בְּיוֹם כְּפֹר עֲצָמוֹ בְּחִינַת עֵיל וְנִפְיָק בְּשָׂרָשׁוֹ. כִּי גַם בְּעֲבוּדַת בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ בְּעֲצָמוֹ שֶׁהוּא כְּלוֹ קִדְּשׁ וְהוּא בּוֹדָאִי בְּחִינַת עֵיל נֶגֶד כָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ, אֲבָל גַּם שָׁם בְּעֲצָמוֹ יֵשׁ בְּחִינַת חוּץ וּפָנִים, שֶׁהֵם בְּחִינַת עֵיל לְפָנִים וְנִפְיָק לְחוּץ, שֶׁהוּא עֲבוּדַת הַכֹּהֵן גְּדוֹל בְּיוֹם כְּפֹר שֶׁנִּכְנָס לְפָנֵי וּלְפָנִים, זֶה בְּחִינַת עֵיל אֲצִלוֹ, וְאַחֲרֵי-כֵן יָצָא לְחוּץ לְהִיכָל וְעֲזָרָה וְעֲשֶׂה שָׁם עֲבוּדַת חוּץ, וְכֵן הַחֲלִיף כַּמָּה פְּעָמִים, הַכֹּל לְתַקֵּן בְּחִינַת עֵיל וְנִפְיָק בְּשָׂרָשׁוֹ הָעֲלִיוֹן, וְעַל-יַדִּי נוֹרְאוֹת עֲבוּדָתוֹ אֲז בְּפָנִים בְּבֵית קִדְּשׁ קִדְּשִׁים וּבְחוּץ בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ, תַּקֵּן וְהַמְשִׁיךְ דָּרָךְ הַתְּשׁוּבָה הַנִּי"ל בְּכָל הָעוֹלָמוֹת בְּכָל הַמְּדַרְגּוֹת שֶׁבְּעוֹלָם, שְׁיִהְיֶה נִמְשָׁךְ עַל כָּל אֶחָד בְּחִינַת בְּקִיאוֹת בְּהַלְכָה הַנִּי"ל בְּעֵיל וְנִפְיָק כַּנ"ל, שְׁזֶה עֶקֶר דָּרָךְ הַתְּשׁוּבָה כַּנ"ל. וְזֶה בְּחִינַת מֵה שֶׁכְּתִבְנוּ לְמַעֲלָה שֶׁאֵין לָנו כַּח לְשׁוּב בְּתְשׁוּבָה כִּי אִם בְּכַח הַצְּדִיקִים הַגְּדוֹלִים שֶׁהֵם עוֹשִׂים תְּשׁוּבָה עַל

תשובה תמיד, והם בקיאים בהלכה הנ"ל בבחינת עיל ונפיק היטב היטב, לפי דרכם הנפלא, והם ממשיכים עלינו בקיאות הנ"ל שגם אנחנו עתה בכל דור ודור וכל אדם בכל מקום שהוא, יוכל להמשיך על עצמו בחינת דרך התשובה הנ"ל, עד שגם אפלו המנחים בשאול תחתיים יוכלו למצוא את השם יתברך תמיד, בבחינת ואציעה שאול הנך, שזהו בחינת בקיאות בהלכה הנ"ל שנמשך מגדולי הצדיקים כנ"ל, שזהו בחינת עבודת הכהן גדול ביום כפור מחוץ לפנים ומפנים לחוץ וכו' כנ"ל.

ועל-כן מתחילין ביום כפור בקריאת התורה אחרי מות שני בני אהרן בקרבנותם לפני ה' וימותו (ויקרא טז), כי כל הפגם של נדב ואביהוא שהיו צדיקים נוראים מאד, אבל כל הפגם שלהם היה בבחינת בקיאות הנ"ל שלא תקנו בחינת ונפיק בחינת ושוב, רק רצו להתקרב בדבקות לה' יתברך יותר מהמדה, שהוא בחינת פן יהרסו לעלות אל ה' (שמות יט), וכמבאר בפסוק זה בקרבנותם לפני ה' וימותו. ועל-כן הזהיר את אהרן על זה ואל יבוא בכל עת אל הקדש, שלא ימות כדרך שמתו בניו על-ידי שפגמו בבחינת בקיאות בעיל ונפיק כנ"ל, רק בזאת יבא אהרן אל הקדש וכו' בכל סדר העבודה של יום כפור. ועל-כן קורין כל זה ביום כפור, כי אי אפשר לנו לקבל דרך התשובה כי אם על-ידי הצדיקים שבקיאים בהלכה זאת היטב, שהוא בחינת העבודה של יום כפור, ומשם נמשך גם עלינו בחינת בקיאות הנ"ל שהוא דרך התשובה הנ"ל שנזכה לילך בו כל ימי חיינו, שזהו כל קדשת יום כפור לזכות לתשובה שלמה באמת וכנ"ל:

אות נג

ואחר יום כפור עושין ספות, ואיתא בזהר הקדוש, שכל ימי ראש השנה ויום כפור היה מלחמה גדולה בין יעקב ועשו, ועשו שבא מצדו לקבל הברכות ויעקב לקחם ממנו בחכמה, ואחר יום כפור וכו' כדון ויעקב נסע סכותה, שיעקב בחינת כלל ישראל מסתירין עצמן בתוך הסכה הקדושה וכו', והוא על-פי הנ"ל שבראש השנה ויום כפור ישראל לוחמין בחינת מלחמת עמלק בכת הצדיק האמת בחינת משה, כי אז מתגברין לשוב בתשובה. ועקר התשובה הוא בחינת להכרית זרעו של עמלק בכל הבחינות, הן בגשמיות לזכות להכרית זרעו, שהם עקר בחינת ממשלת זדון שמבקשין על זה הרבה בראש השנה ויום כפור: ועולתה תקפץ פיה וכו' כי תעביר ממשלת זדון וכו', הן להכניע הרע שבדם שבחלל השמאלי וכו' שזהו גם-כן בחינת זהמת עמלק וכו', וימחמת שהוא מלחמה ארכה מאד כנ"ל עד שהשם יתברך בעצמו צריך ללחם עמו, על-כן אי אפשר כי אם בכת הצדיק שהוא בחינת משה שממשיך בקיאות בהלכה הנ"ל בקי בעיל בקי בנפיק וכו' כנ"ל, שזהו בחינת כל העבודה של הכהן גדול ביום

כּפּוּר, כּי עַל-יַדּי כּל עֲבוּדָתוֹ שֶׁם בְּרוּם גָּבְהִי מְרוֹמִים עַל-יַדּי זֶה הַמְּשִׁיךְ
בְּחִינַת בְּקִיאוֹת בְּהִלְכָּה הַנִּי"ל לְכֹל יִשְׂרָאֵל הַחֲפָצִים לְשׁוּב, אֲפִלוּ הַנְּמוּכִים
מֵאֵד מֵאֵד, לְקִים וְאַצִּיעָה שְׁאוּל הַנֶּדֶךְ שֶׁזָּהוּ בְּחִינַת בְּקִי בְּנִפְיָק, שֶׁזָּהוּ עֵקֶר
דָּרָךְ הַתְּשׁוּבָה לְהַחְלוּשֵׁי כַח שְׁבִי שְׂרָאֵל וְכוּ' כְּנִי"ל. כּי כָּל הַתְּפִלוֹת וְהַתְּחִינּוֹת
וּבִקְשׁוֹת וְהַסְּלִיחוֹת שֶׁיִּשְׂרָאֵל מֵרַבִּין לְבִקֶּשׁ מַחִילָה וְסְלִיחָה וְכַפָּרָה בְּעֵשְׂרֵת
יָמֵי תְּשׁוּבָה וּבְפֶרֶט בְּיוֹם כּפּוּר, אִין הַכּוֹנֵה לְהַתְּפַלֵּל וּלְבַקֵּשׁ עַל הָעֶבֶר לְבַד,
רַק שְׂצָרִיכִין לְבַקֵּשׁ רַחֲמִים בְּיוֹתֵר שְׁיַעֲזֵרוּ הַשֵּׁם יִתְּבַרְךָ מַעֲתָה לְדָרָךְ
הַתְּשׁוּבָה שֶׁלֹּא יִחְטָא עוֹד וְלֹא יִפֹּל מִשׁוּם דָּבָר, רַק יִזְכֶּה לְבְּחִינַת דָּרָךְ
הַתְּשׁוּבָה הַנִּי"ל בְּאַמַּת שֶׁהוּא בְּחִינַת בְּקִיאוֹת בְּהִלְכָּה הַנִּי"ל. וְעַל-כֵּן
מִבְּקָשִׁים וְתוֹן בְּלַבְנוֹ לְעֹזֵב דָּרָךְ רָשַׁע וְכוּ' וְכֵן יִהְיֶה רָצוֹן שֶׁלֹּא אִחְטָא עוֹד וְכוּ',
וְכֵן הַרְּבֵה, וְכֹל זֶה הוּא בְּחִינַת מַלְחָמַת עַמְּלֵק בְּכַח הַצַּדִּיק הָאֵמֶת, שֶׁזָּהוּ
בְּחִינַת הָעֲבוּדָה שֶׁל הַכֹּהֵן גְּדוֹל בְּיוֹם כּפּוּר וְכְנִי"ל. וְזָהוּ בְּחִינַת כּי בְּיוֹם הַזֶּה
יִכְפֹּר עֲלֵיכֶם לְטָהָר אֶתְכֶם מִכָּל חַטָּאתֵיכֶם וְכוּ' (וַיִּקְרָא טו), שֶׁעֵקֶר הַכַּפָּרָה
בְּחִינַת כּי בְּיוֹם הַזֶּה יִכְפֹּר עֲלֵיכֶם הוּא שְׁנִזְכֶּה עַל-יַדּי זֶה לְטָהָר אֶתְכֶם מִכָּל
חַטָּאתֵיכֶם לְפָנַי ה' תִּטְהָרוּ. הֵינּוּ שֶׁהַשֵּׁם יִתְּבַרְךָ יִטְהָר אוֹתָנוּ לְהַבִּיא מִכָּל
חַטָּאתֵינוּ, שְׁיִמְשִׁיךְ עֲלֵינוּ דָּרָךְ הַתְּשׁוּבָה הַנִּי"ל לְטָהָר עֲצָמֵינוּ מִכָּל חַטָּאתֵינוּ
מַעֲתָה שֶׁלֹּא נִחְטָא עוֹד כְּנִי"ל, וְזֶה זֹכִיךְ כָּל הַחֲפָצִים בְּאַמַּת בְּכַח הַצַּדִּיק
הָאֵמֶת, שֶׁזָּהוּ בְּחִינַת הָעֲבוּדָה שֶׁל יוֹם כּפּוּר שֶׁעַל-יַדּי זֶה מִמְּשִׁיךְ בְּקִיאוֹת
הַנִּי"ל לִילֻךְ בְּדָרָךְ הַתְּשׁוּבָה בְּכֹל הַשָּׁנָה תָּמִיד.

וְעַל-כֵּן אַחַר יוֹם כּפּוּר עוֹשִׁין סְפוֹת, כּי סְפוֹת הוּא בְּחִינַת עֲנִי כְּבוֹד
שֶׁהַקִּיפּוֹ אֶת יִשְׂרָאֵל בְּמַדְבָּר, וְהַעֲנִי כְּבוֹד הָיוּ מְגִינִים עַל יִשְׂרָאֵל מִקְּלַפַּת
עַמְּלֵק כְּמוֹ שֶׁאַמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (רֵאשׁ הַשָּׁנָה ג) עַל פְּסוּק (בְּמַדְבָּר כֵּא):
וַיִּשְׁמַע הַכְּנַעֲנִי מִלֶּךְ עָרֵד, שֶׁהוּא עַמְּלֵק וְכוּ', שֶׁשָּׁמַע שֶׁנִּסְתַּלְקוּ עֲנִי כְּבוֹד
עַל-יַדּי מִיַּתֵּת אֶהְרֹן וְכוּ' וְכַמוֹכָא בְּפֶרוּשׁ רִשְׁיִי שֶׁם עֵין שֶׁם. וְעַל-כֵּן עֲתָה
אֲנוּ עוֹשִׁין סְפָה לְהַמְּשִׁיךְ קִדְשֵׁת הָעֲנִי כְּבוֹד לְהַנְצִיל עַל-יָדָם מִקְּלַפַּת עַמְּלֵק,
וְכַמוֹכֵן בְּזֶהֱרַק הַקְּדוּשָׁה. הֵינּוּ כּי בְּיוֹם כּפּוּר עֲשֵׂה הַכֹּהֵן גְּדוֹל עֲבוּדָתוֹ בְּבֵית-
הַמִּקְדָּשׁ בְּפָנִים וּבְחוּץ וְהַמְּשִׁיךְ בְּחִינַת בְּקִיאוֹת הַנִּי"ל בְּשֶׁרְשׁוֹ בְּרוּם גָּבְהִי
מְרוֹמִים עַד שֶׁעַל-יַדּי זֶה נִמְשָׁךְ כַח הַבְּקִיאוֹת הַנִּי"ל עַל כָּל יִשְׂרָאֵל, וְעַכְשָׁו
אַחַר יוֹם כּפּוּר צָרִיךְ כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל בְּעֲצָמוֹ לְכַנֵּס לְתוֹךְ הַסְּפָה הַקְּדוּשָׁה
לְתוֹךְ בְּחִינַת הָעֲנִי כְּבוֹד לְהַצְפִּין עֲצָמוֹ מִקְּלַפַּת עַמְּלֵק, בְּבְּחִינַת כּי יִצְפְּנִי
בְּסִפָּה וְכוּ' (תְּהִלִּים כז), כּי מַלְחָמַת עַמְּלֵק אֶרְכָּה מֵאֵד כְּנִי"ל. וְעַל-כֵּן גַּם
אַחַר יוֹם כּפּוּר צָרִיכִין לַעֲשׂוֹת כְּמָה תַּחֲבוּלוֹת לְהַנְצִיל מִמֶּנּוּ, עַל-כֵּן בּוֹרְחִין
לְתוֹךְ הַסְּפָה בְּבְּחִינַת כְּדִין וַיַּעֲקֹב נִסַּע סְפוֹתָהּ, כְּדִי שֶׁכָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל
יִמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ קִדְשֵׁת הָעֲנִי כְּבוֹד שֶׁהֵם מְכַנִּיעִין קְלַפַּת עַמְּלֵק הַרוּצָה
לְהַעֲלִים קִדְשָׁתוֹ יִתְּבַרְךָ, בְּפֶרֶט כְּשִׁיּוּצָאִין לְחוּץ מִהַבַּיִת הַכְּנֻסֶת וּבֵית
הַמִּדְרָשׁ לַעֲסֹק בְּצָרְכֵי הַגּוֹף בְּמִשְׁאָ וּמִתָּן וְכוּ' שֶׁזָּהוּ בְּחִינַת וְנִפְיָק, שֶׁאִז
אוֹרֵב מֵאֵד. וְעַל-יַדּי שְׁיּוּצָאִין מִהַבַּיִת אֶל הַסְּפָה שֶׁהוּא בְּחִינַת עֲנִי כְּבוֹד
שְׁמַצִּילִין מִקְּלַפַּת עַמְּלֵק, עַל-יַדּי זֶה מְתַקְּנִין בְּחִינַת בְּקִיאוֹת הַנִּי"ל, שֶׁהַעֵקֶר
בְּחִינַת בְּקִי בְּנִפְיָק וְכוּ' כְּנִי"ל. כּי בְּכֹלל הַזְּמַנִּים הַמְּקַדְּשִׁים הָאֵלֶּה נִקְרָא
רֵאשׁ הַשָּׁנָה וְיוֹם כּפּוּר בְּחִינַת עֵיל, כּי בְּהֵם עוֹסְקִין רַק בְּתַפְלָה בְּבֵית
הַכְּנֻסֶת וּבֵית הַמִּדְרָשׁ וְכוּ' וְסְפוֹת הִיא בְּחִינַת וְנִפְיָק וְכוּ', כּי עֵקֶר מְצוֹת

סֶכֶה הוּא אֲכִילָה וְשִׁתְיָה וְשָׁנָה שֶׁהוּא בְּחִינַת וְנִפְיָק כַּנִּיל:

אות נד

וְזֶה בְּחִינַת ד' מִינִים שְׁנוּטְלִין בְּיָדִים, וְאֵינָא בְּזֵהר הַקְּדוּשׁ (תַּקוּנֵי זֵהר ד' כ"ט): מֵאן נֶצַח? מֵאן דְּאֲחִיד מְאָנָא קַרְבָּא בִּידוּהֵי. וְלִכְאוּרָה אֵינּוּ מוּבָן כָּלֵל מֵה זֵאת הַשְּׂאֵלָה מֵאן נֶצַח, הֲלֵא בְּכָל הַמְּלַחְמוֹת רוּאִין מֵאן נֶצַח, מִי שְׁכַבְשׁ הַמְּלַחְמָה וְהַכְּנִיעַ וְהַפִּיל וְהַרְגַּ אֶת שׁוֹנְאוֹ שְׁנִלְחַם עִמּוֹ, וְאֵיךְ שִׁיךְ לְשֵׂאל מֵאן נֶצַח? וְגַם הַתְּשׁוּבָה מֵאן דְּנִקִּיט מְאָנָא קַרְבָּא בִּידוּהֵי, הֲלֵא אֲדַרְבָּא בְּכָל הַמְּלַחְמוֹת זֶה סִימָן שֶׁלֹּא נֶצַח עֲדִין הַמְּלַחְמָה, מֵאַחַר שֶׁצָּרִיךְ לְאַחֵז עוֹד הַכְּלֵי מְלַחְמָה בְּיָדוֹ, כִּי מִי שֶׁמְנַצֵּחַ הַמְּלַחְמָה לְגַמְרֵי אֵינּוּ אוֹחֵז עוֹד כְּלֵי הַמְּלַחְמָה בְּיָדוֹ. אֵךְ אֶפְשָׁר לְהַבִּין עַל-פִּי הַנִּיל, כִּי כָּבֵר מְבַאֵר שֶׁבְּחִינַת מְלַחְמַת עֲמֵלֵק הוּא מְלַחְמָה אֲרָכָה מְאֹד מְאֹד, כִּי עֲמֵלֵק הוּא מְעוֹלָם רְצוּעָה מְרֻדוֹת לְיִשְׂרָאֵל, וְעַקֵּר הוּא מְלַחְמַת הַיַּצֵּר שֶׁהוּא בְּחִינַת קְלַפַּת עֲמֵלֵק שֶׁאוֹרֵב עַל הָאֲדָם תָּמִיד וְרוֹצֵחַ לְהַפִּילוֹ לְגַמְרֵי חַס וְשָׁלוֹם, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל. וְעַקֵּר הַכְּנַעְנֵתוֹ הוּא הַתְּחִיָּקוֹת שֶׁהוּא בְּחִינַת בְּקִיאוֹת הַנִּיל שֶׁעָקְרוּ בְּחִינַת בְּקִי בְּנִפְיָק בְּחִינַת וְאַצִּיעָה שְׂאוֹל הַנֶּדֶךְ. שֶׁבְּכָל מֵה שֶׁעוֹבֵר עַל הָאֲדָם כָּל יְמֵי חַיָּו יִהְיֶה חֲזָק מְאֹד לְבַל יִפֹּל מִשּׁוֹם דְּבָר וְכוּ'. וְזֶה הַדְּרָךְ צְרִיכִין לְלַמֵּד הַרְבֵּה לְקַבְּלוֹ אֶצֶל הַצַּדִּיקִים וְהַנְּלוּיִם אֲלֵיהֶם בְּחִינַת מִשָּׁה וְיִהוּשָׁע וְכוּ' כַּנִּיל. וְזֶה כָּל הַעֲבוּדָה בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה וְיוֹם כְּפֹור לְהַמְּשִׁיךְ דְּרָךְ הַתְּשׁוּבָה הַזֶּה בְּעוֹלָם וְכַנִּיל.

נִמְצָא, שֶׁבְּעֵינֵינוּ מְלַחְמָה זֵאת שֶׁיֵּשׁ לְכָל אֲדָם עִם יַצְרוֹ שֶׁהוּא בְּחִינַת מְלַחְמַת עֲמֵלֵק, כָּל נֶצַחֹן הַמְּלַחְמָה הוּא כְּשֶׁהוּא חֲזָק בְּדַעְתּוֹ בְּכַח הַצַּדִּיק לְאַחֵז אֶת עֲצָמוֹ וְלַעֲמֹד בְּקִשְׁרֵי הַמְּלַחְמָה בְּכָל מֵה שֶׁיַּעֲבֹר עָלָיו, כִּי כָּל זְמַן שֶׁהָאֲדָם אֵינּוּ מִיֵּאֵשׁ אֶת עֲצָמוֹ וּמְחַזֵּק אֶת עֲצָמוֹ לְהַתְּחִיל בְּכָל פַּעַם מְחֻדָּשׁ וְכוּ' וְעוֹסֵק עֲדִין בְּמְלַחְמָה זֵאת שֶׁעַקֵּר הַכְּלֵי זֵין הוּא תְּפִלָּה וְכוּ', כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב בְּמִקּוֹם אַחַר (סִימָן ב), הוּא נִקְרָא נוֹצֵחַ אֶת הַמְּלַחְמָה. כִּי בְּאֲמַת לַה' הַמְּלַחְמָה, כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְהָאֲדָם בְּעֲצָמוֹ לְנַצֵּחַ, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (קְדוּשִׁין ל:): אֲלֵמְלָא הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹזְרוֹ וְכוּ', וְכֵמוֹ שֶׁפְּתוּב (שְׁמוֹת יז): מְלַחְמָה לַה' בְּעֲמֵלֵק מְדַר דָּר וְכַנִּיל. רַק שֶׁהָאֲדָם חַיֵּב לְחַזֵּק אֶת עֲצָמוֹ וְלַעֲוֹרֵר אֶת עֲצָמוֹ בְּכָל פַּעַם מְחֻדָּשׁ לְבַלֵּי לְהִיּוֹת נְסוּג אַחוֹר מִמְּלַחְמָה הַזֵּאת וְלְבַלֵּי לֵיֵאֵשׁ אֶת עֲצָמוֹ בְּשׁוֹם אֶפֶן וְכוּ'.

וְעַתָּה מוּבָן דְּבָרֵי הַזֵּהר הַקְּדוּשׁ הַנִּיל, מֵאן נֶצַח מֵאן דְּאֲחִיד מְאָנָא קַרְבָּא בִּידוּהֵי, כִּי בְּוֹדָאֵי בְּמְלַחְמָה זֵאת שֶׁהִיָּה לָנוּ בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה וְיוֹם כְּפֹור שֶׁהוּא לְהַכְרִית זְרַעוֹ שֶׁל עֲמֵלֵק בְּגִשְׁמִיּוֹת וְרוּחְחִיּוֹת, בְּוֹדָאֵי אֵין רוּאִין בְּחוּשׁ עֲדִין מֵאן נֶצַח, בְּפִרְט בְּאַרְיִכוֹת הַגְּלוּת הַזֵּה, שֶׁעֲדִין הַבֵּית-הַמִּקְדָּשׁ חָרַב וְכָל

אָחד עוֹבֵר עָלָיו מֵה שְׁעוֹבֵר, אַךְ בְּכָלל יִשְׂרָאֵל בּוֹדְאֵי כָּבֵר נֶצְחוּ הַמְּלַחְמָה, מֵאַחַר שְׁאוּחֲזִין הַמֵּאֲנֵי קֶרְבָּא בִּידוּהֵי, שְׁהֵם הַלּוֹלֵב וּמִיָּנִי. כִּי מֵאַחַר שְׁיִשְׂרָאֵל עוֹסְקִין עֲדִין בְּמִלְחָמָה הַזֹּאת וְאוּחֲזִין מֵאַנָּא קֶרְבָּא בִּידֵיהוֹן, שְׁהֵם הַדִּי מִיָּנִים שְׁמִתְפַּלְלִין בָּהֶם וְגוֹמְרִין עֲלֵיהֶם אֶת הַהֲלֵל, בּוֹדְאֵי כָּבֵר נֶצְחוּ הַמְּלַחְמָה, כִּי בְּמִלְחָמָה זֹאת זֶה עֵקֶר נֶצְחוֹן הַמְּלַחְמָה, כְּשִׁאוּחֲזִין אֶת עֲצָמוֹ וְאוּחֲזִים מֵאַנָּא קֶרְבָּא בִּידוּהֵי כּוֹי, וְכִמוֹ שְׁכַתְּבֵי אֲדַמּוּ"ר ז"ל עַל פְּסוּק (תְּהִלִּים פֶּט): בְּשׂוֹא גָלְיוֹ אֶתְּה תִשְׁבַּחַם וְכוֹי וְכֵן בְּמָקוֹם אַחֵר, שְׁכַל זְמַן שְׁהָאָדָם מְחִזֵּק אֶת עֲצָמוֹ בְּתַפְלָה וְצַעֲקָה לֵה' יִתְבָּרַךְ הוּא בְּכָלל נוֹצֵחַ אֶת הַמְּלַחְמָה, שְׁזֶה מְרִמּוֹ הַדִּי מִיָּנִים שְׁאוּחֲזִים בִּיָּדִים בְּסִכּוֹת אַחֵר רֹאשׁ הַשָּׁנָה וְיוֹם כְּפוֹר וְכַנִּי"ל:

אות נה

כִּי הַדִּי מִיָּנִים הֵם בְּחִינַת תְּקוּן הַנִּי"ל שֶׁהוּא לְזִכּוֹת לְבַחֲינַת אָדָם וְכוֹי, שְׁבִזָּה עוֹסְקִין בְּאֵלוֹ הַיָּמִים מֵאֲלוֹל עַד שְׁמִינֵי עֲצָרַת לְהַמְשִׁיךְ דָּרָךְ הַתְּשׁוּבָה הַנִּי"ל כְּדֵי לְזִכּוֹת לְהַכְלִיל בְּבַחֲינַת אָדָם הַנִּי"ל שְׁזֶה עֵקֶר הַתְּקוּן שֶׁל חֲטָא אָדָם הָרֵאשׁוֹן וְחֲטָאֵי הַדּוֹרוֹת, כִּי אָדָם הָרֵאשׁוֹן נִקְרָא אָדָם, כִּי הִיָּה צְרִיךְ לְהִיֹּת נִכְלָל בְּבַחֲינַת אָדָם הַיּוֹשֵׁב עַל הַכֶּסֶּא, וּפְגָם אִזּוּ בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה שְׁנִבְרָא בּוֹ, וְאָנוּ עוֹסְקִין בְּכָל שָׁנָה לְתַקּוֹן חֲטָאוֹ וְחֲטָאֵי כָּל הַדּוֹרוֹת שְׁנִמְשָׁכוּ מִשָּׁם, וְהַתְּקוּן עַל-יָדֵי דָּרָךְ הַתְּשׁוּבָה שְׁעַל-יָדֵי זֶה חוֹזְרִין וְנִתְתַּקְּנִין וְנִעֲשִׂין בְּבַחֲינַת אָדָם כְּנִי"ל שֶׁהוּא בְּחִינַת נְקוּדָה הַתְּחַתּוּנָה וְנְקוּדָה הָעֲלִיּוֹנָה, וְהוּא שְׁבִתוּךְ הָאֵלֶף וְכוֹי כְּנִי"ל. וְעַל-כֵּן אַחֵר רֹאשׁ הַשָּׁנָה וְיוֹם כְּפוֹר שְׁזָכוּ כָּלל יִשְׂרָאֵל בְּכַח הַצְּדִיק לְהַמְשִׁיךְ דָּרָךְ הַתְּשׁוּבָה, עַל-כֵּן בְּסִכּוֹת נוֹטְלִין הַדִּי מִיָּנִים שְׁכָלל כְּפִינְתָם לְהַכְלִיל בְּבַחֲינַת אָדָם הַנִּי"ל, וְכִמוֹ שְׁכַתְּבוּ בְּכַוְנוֹת הַדִּי מִיָּנִים שְׁכָללוֹתָם הוּא בְּחִינַת אָדָם שֶׁהוּא אָדָם דְּבוּר מַעֲשֵׂה עֵין שָׁם. כִּי מִבְּאֵר בְּכַוְנוֹת שְׁהַדִּי מִיָּנִים הֵם בְּחִינַת דִּי אוֹתִיּוֹת הוִי"ה, וּמִבְּאֵר שָׁם שְׁהַהֲדָס הוּא בְּחִינַת יוֹד, וְהַעֲרֵב־נַחַל בְּחִינַת הִי רֵאשׁוּנָה, וְהַלּוֹלֵב בְּחִינַת וְאִיו וְהַאֲתָרוֹג בְּחִינַת הִי הָאֲחֵרוֹנָה עֵין שָׁם. וְכָל זֶה בְּחִינַת אָדָם שְׁעוֹלָה מִ"ה שֶׁהוּא שָׁם הוִי"ה בְּמַלּוּי אֲלָפִין כְּפִדּוּעַ, כִּי יוֹד הֵא הֵם בְּחִינַת כָּללוֹת הַגִּי רֵאשׁוּנוֹת, זֶה בְּחִינַת נְקוּדָה הָעֲלִיּוֹנָה שֶׁהוּא בְּחִינַת סְגוּי"ל, וְהוּאִיו בְּחִינַת הַלּוֹלֵב, זֶה בְּחִינַת הַהֲמַשְׁכָּה מִנְקוּדָה הָעֲלִיּוֹנָה לְנְקוּדָה הַתְּחַתּוּנָה, וְהֵא אֲחֵרוֹנָה בְּחִינַת הָאֲתָרוֹג בְּחִינַת נְקוּדָה הַתְּחַתּוּנָה. וְעֵקֶר הָעֲבוּדָה לְהַמְשִׁיךְ כָּל הַהַדּוֹר וְהַיּוֹפֵי לְבַחֲינַת הָאֲתָרוֹג שֶׁהוּא פְּרִי עֵץ הַדֶּר, שֶׁהוּא בְּחִינַת הֵא תַתְּאָה בְּחִינַת נְקוּדָה הַתְּחַתּוּנָה. כִּי הַיּוֹד בְּחִינַת הַהֲדָס כְּנִי"ל, יֵשׁ לוֹ רֵיחַ טוֹב שֶׁהוּא חַיּוֹת הַנְּשָׁמָה, זֶה בְּחִינַת נְקוּדָה הָעֲלִיּוֹנָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַנְּשָׁמָה וְעֵמָה נְכָלְלִין הַעֲרֵב־נַחַל שְׁהֵם בְּחִינַת הֵא רֵאשׁוּנָה שְׁנִכְלָלַת תְּמִיד עִם הַיּוֹד יַחַד כְּפִדּוּעַ. וְזֶה סוּד עֲמוּק וּמוֹבָא לְעִיל קֶצֶת. וְלְכַאוּרָה

הַדָּבָר תְּמוּנָה, כִּי הֲלֹא מִבְּאֵר בְּמִדְרָשִׁים וּבְכָל הַסְּפָרִים שֶׁעֲרַב־נַחַל מְרַמְזִים עַל פּוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל שֶׁאֵין בָּהֶם לֹא טַעַם וְלֹא רִיחַ שֶׁצָּרִיכִין לְקַשְׁרָם וּלְכוֹלְלָם גַּם-כֵּן בְּתוֹךְ הָאֲגוּדָה, כְּמוֹבָא, וּמִדּוּעַ גִּיּוֹרָא בְּשָׂמִי שְׂמִיָּא. שֶׁהֲעֲרַב־נַחַל שֶׁמְרַמְזִים עַל פּוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל יִהְיוּ מְרוֹמְזִים בְּהֵא הָרֵאשׁוֹנָה לְמַעַלָּה מִוְאוּ הֵא שֶׁהֵם הַלוּלָב וְהָאֲתָרוּג. אֲדָּ הוּא בְּחִינַת הַמוֹבָא לְעִיל (בְּאוֹת יוֹ) עַל עֲנִין גִּי שְׁבֵתִים שְׁבִין הַמְצָרִים, שֶׁדִּיקָא בְּעַת הִירִידָה וְהַחֲרָבִין שֶׁל כָּלל יִשְׂרָאֵל אוֹ בְּפִרְטוּיּוֹת כְּשִׁירֻד אֶחָד חֵס וְשָׁלוֹם מֵאֵד עַד שְׁנוּפֵל לְבְּחִינַת מְקוֹמוֹת הַמְטוֹנְפִים וְכוּי שְׂאֵז צָרִיךְ לְהַחֲיוֹת אֶת עַצְמוֹ עַל-יַדִּי בְּחִינַת אִיָּה מְאָמֵר סְתוּם עַל-יַדִּי הַבְּקֶשָׁה וְהַחֲפּוּשׁ וְכוּי, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב שָׁם. וְזֶה בְּחִינַת מַה שֶׁהֲעֲרַב־נַחַל שֶׁהֵם בְּחִינַת פּוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּפְלוּ לְמְקוֹמוֹת הַמְּגוּנִים הַנִּי"ל, שֶׁעוֹסְקִים לְכוֹלְלֵם בְּתוֹךְ הָאֲגוּדָה הַקְּדוּשָׁה, צָרִיכִין לְקַשְׁרָם וּלְכוֹלְלֵם דִּיקָא לְמַעַלָּה בְּבְּחִינַת הֵא הָרֵאשׁוֹנָה שֶׁהוּא בְּחִינַת כְּלָלוּת הַגִּי רֵאשׁוֹנוֹת שֶׁהֵם לְמַעַלָּה מִהַבְּנִין, שֶׁהֵם בְּחִינַת מְאָמֵר סְתוּם הַנִּי"ל, כִּי מִשָּׁם דִּיקָא תִּקְוֶנָם, כְּמוֹבָא בְּהַתְּוֹרָה וְאִי"ה הַנִּי"ל וּמוֹבָא לְעִיל קִצַּת מְזָה.

וְעַל-כֵּן מְבָרְכִין רַק עַל הַלוּלָב, כִּי הָעֵקֶר הוּא הַהִמְשָׁכָה הַנִּי"ל לְהַמְשִׁיךְ הָאוֹר מִנְּקוּדָה הָעֲלִיוֹנָה לְנְקוּדָה הַתַּחְתּוֹנָה, לְגַלוֹת כְּבוֹד הַדָּר מְלֻכוֹתוֹ, שֶׁהוּא בְּחִינַת הָאֲתָרוּג, שֶׁכָּל הָעֲבוּדָה לְהַמְשִׁיךְ הַהַדּוּר וְהַפָּאָר לְבְּחִינַת אֲתָרוּג, שֶׁהוּא נְקוּדָה הַתַּחְתּוֹנָה בְּחִינַת יְהוֹשֻׁעַ שֶׁעַל-יָדוֹ עֵקֶר הַמְּלַחְמָה לְהַכְרִית זָרְעוֹ שֶׁל עַמְּלֵק שְׁרוּצָה לְהַעֲלִים שְׂמוֹ וְתַבְרָךְ חֵס וְשָׁלוֹם, וְכִפִּי שֶׁמְכַנְיַעִין אוֹתוֹ עַל-יַדִּי בְּחִינַת יְהוֹשֻׁעַ שֶׁמְקַבֵּל הַכַּח מִמֹּשֶׁה כְּנִי"ל, כְּמוֹ כֵּן נִתְגַּלָּה וְנִתְגַּדַּל וְנִתְפָּאֵר כְּבוֹד הַדָּר מְלֻכוֹתוֹ בְּבְּחִינַת זֶה שְׂמִי לְעוֹלָם, וְזֶה זְכָרִי לְדָר דָּר וְכְנִי"ל. כִּי עֵקֶר הַהַדּוּר רוֹאִין רַק בְּבְּחִינַת יְהוֹשֻׁעַ, שֶׁהוּא בְּחִינַת נְקוּדָה הַתַּחְתּוֹנָה בְּחִינַת בְּכוֹר שׁוֹרוֹ הַדָּר לוֹ (דְּבָרִים לֵג), בְּחִינַת וְנִתַּת מִהוֹדֵךְ עָלָיו (בְּמִדְבָר כו), שֶׁהוּא בְּחִינַת לְבָנָה בְּחִינַת יָפָה כְּלָבָנָה (שִׁיר הַשִּׁירִים ו). כִּי בְּבְּחִינַת מֹשֶׁה אִי אֶפְשָׁר לְרֵאוֹת הוֹדוֹ וְהַדָּרוֹ, כִּי הוּא בְּחִינַת חֲמָה שְׂאִי אֶפְשָׁר לְהַסְתַּכֵּל בָּהּ עֲתָה, כִּי הוּא בְּחִינַת כְּסֵא דְמִתְכַּסְיָא וְכוּי. וְעַל-כֵּן בְּאֶמֶת נֶאֱמַר (שְׁמוֹת לד): וַיִּירָאוּ מִגִּשְׁתֵּי אֱלֹהֵי וְכוּי וַיִּתְּנוּ עַל פְּנֵי מִסּוּהָ, כִּי אֵין לָנוּ כַּח שְׂיָאִיר וַיּוֹפִיעַ עָלֵינוּ כְּבוֹד הַדָּר מְלֻכוֹתוֹ כִּי אִם עַל-יַדִּי בְּחִינַת יְהוֹשֻׁעַ בְּחִינַת לְבָנָה שֶׁמְקַבֵּל מִהַשְׁמֵשׁ בְּחִינַת מֹשֶׁה כְּנִי"ל. וְעַל-כֵּן כָּל הַהַדּוּר הוּא בְּהָאֲתָרוּג וְכְנִי"ל. וְזֶה מַה שֶׁכְּתוּב (בְּסִימָן קמ) עַל פְּסוּק (אִיּוֹב לז): בְּיַד כָּל אָדָם יַחֲתֵם וְכוּי, שֶׁבְּהַצְדִּיק בְּעַצְמוֹ אֵין לְהַעֲלוֹם בּוֹ שׁוּם תְּפִיסָה רַק עַל-יַדִּי אֲנִשְׁיוֹ וְכוּי עֵין שָׁם. כִּי אֲנִשְׁיוֹ וְתִלְמִידֵיו הֵם בְּחִינַת יְהוֹשֻׁעַ כְּנִי"ל, עַל-יָדֵם דִּיקָא נִתְגַּלָּה נְפִלְאוֹת הַדָּרֵת קְדֻשַׁת הַצְדִּיק שֶׁהוּא בְּחִינַת מֹשֶׁה, שֶׁעַל-יַדִּי זֶה נִתְגַּלָּה כְּבוֹד הַדָּר מְלֻכוֹתוֹ וְתַבְרָךְ וְגִדּוּלְתוֹ עַד אֵין חֲקָר, הֵינּוּ כְּנִי"ל:

אות נו

ועל-כן בהושענא רבא בסוף ספות עושים תקונים גדולים עם הערבה בעצמה שנוטלין אז, כי על-ידי העבודה של כל ימי הספות עם הד' מינים שקשרו הערבה למעלה פנ"ל, פעלו הצדיקים שעתה יכולים לעשות תקון גדול עם הערבי נחל בעצמן. כי עקר התקון שיתגלה הכבוד הנעלם במאמר הסתום הנ"ל. וזה בחינת מה שנוטלין הערבה לבד ביום ז' של ספות שהוא הושענא רבא, כי כבר תקנו הפושעי ישראל עד שנתגלה גם בהם כבודו יתברך מהעלם אל הגלוי:

ועתה תראה נפלאות, שזהו מה שאמרו רבותינו ז"ל (ספה מד), שנטילת וחביטת הערבה ביום זה הוא מנהג נביאים, מנהג נביאים דיקא, כי כבר מבאר לעיל (באות לז) שכל הנביאים כלולים בבחינת יהושע שהוא בחינת נקודה התחתונה וכו' פנ"ל, על-כן תקון הערבה שהם בחינת פושעי ישראל שהחזירו בתשובה פנ"ל הוא על-ידי הנביאים דיקא שהם בחינת יהושע שעקר תקון דרך התשובה על-ידו, כי הוא ממשיך עקר התקון שהוא למצוא אותו יתברך בכל מקום וכו', בבחינת ואציעה שאול הנדב וכו':

אות נז

וזה בחינת הנענועים, ובכל צד מוליך מכנגד לבו ומחזירו וכו' זה בחינת רצוא ושוב, והוא מוליך ומביא מעלה ומוריד, זה בחינת בקיאות הנ"ל, בחינת אם אסק שמים שם אתה ואציעה שאול הנדב וכו', וכן בכל צד, וכמו שסיים שם בפסוק (תהלים קלט): אשא כנפי שחר אשכנה באחרית ים גם שם ידך תנחני וכו'. ובין כשהוא מעלה הלולב ומיניו ובין כשהוא מוריד, וכן בכל צד בכלם יש הולכות והבאות בכל צד שהם הנענועים. כל זה הוא מה שפתבנו למעלה (באות כט) על שתים שהן ארבע וכו' שפין בבחינת עיל בחינת אם אסק שמים יש רצוא ושוב, ובין בבחינת ונפיק יש רצוא ושוב בכמה וכמה בחינות וצריך להיות בקי בזה מאד, ועל-כן מנענעים בכמה נענועים:

ועל כן בשבת אין נוטלין הלולב מטעם הנ"ל גבי שופר שמא יעבירו ד' אמות שהוא פגם הבקיאות פנ"ל, כי גם נטילת לולב הוא לתקן בחינת אדם שהוא על-ידי הבקיאות הנ"ל שעקרו נמשך על-ידי שמירת שבת וכו' וכנ"ל:

אות נח

וְזֶה בְּחִינַת הוֹשַׁעְנָא רַבָּא שְׂאֵז חוֹתְמִין הַקְדָּשָׁה בְּבַחֲנֵינַת חוֹתְמִין בְּתוֹךְ חוֹתְמִין, כְּמַבְאָר בְּכּוֹנֵנוֹת הָאֲרִי"ל. חוֹתְמִין עַל חוֹתְמִין זֶה בְּחִינַת תְּשׁוּבָה עַל תְּשׁוּבָה הַנִּי"ל, וְעַל-כֵּן חוֹתְמִין בְּגִימְטְרִיא שְׁלֹשָׁה פְּעָמִים אַהֲי"ה בְּגִי מְלוּיִים, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב שָׁם בְּכּוֹנֵנוֹת. כִּי אַהֲי"ה בְּחִינַת תְּשׁוּבָה אֲנֵא זְמִין לְמִיּוֹהוּי, וּבְזֶה עוֹסְקִין כָּל יְמֵי אֱלוֹהִים, וְהַעֲקָר מֵרֵאשִׁית הַשָּׁנָה עַד יוֹם כְּפִיור שְׁהִם עֲשָׂרַת יְמֵי תְּשׁוּבָה שְׁעוֹסְקִין בָּהֶם לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה וּלְתַקֵּן דְּרָכֵי הַתְּשׁוּבָה לַעֲצֹמוֹ וּלְכַל בְּאֵי עוֹלָם שְׁפָלָם יִתְגַּבְּרוּ לִילֵךְ בְּדְרָכֵי הַתְּשׁוּבָה תְּמִיד וְלֹא יִשׁוּבוּ עוֹד לְכַסְלָה. וְזֶה צְרִיכִין לִידַע וּלְהֶאֱמִין שֶׁכָּלל יִשְׂרָאֵל מִתְקַנֵּין תְּקוּנִים גְּדוּלִים וְנוֹרָאִים בְּעַנְיָן זֶה בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה, שֶׁהַעֲקָר כָּלל הַתְּקוּנִים וְהַכּוֹנֵנוֹת הַקְדוּשׁוֹת הַמְּבֹאֲרִים בְּזֵהר הַקְדוּשׁ וּבְכַתְּבִים וּבְשִׁאֲרֵי סְפָרִים קְדוּשִׁים עַל-פִּי דְרָכָם בְּקִדְשׁ, הַעֲקָר הוּא לְהַמְשִׁיךְ תְּקוּנִים לְהַמְתִּיק הַדִּינִים, שֶׁזֶהוּ כָּלל הַכּוֹנֵנוֹת כִּיִּדְוֵעַ. וְהַעֲקָר הוּא לְבַטֵּל וּלְהַכְנִיעַ כַּח הַיִּצָר הַרַע וְהַקְלָפוֹת שְׁיִנְיָקְתָם מִהַדִּינִים, בְּאִפְסוֹ שְׁנִזְכָּה לְהַתְּגַבֵּר לִילֵךְ בְּדְרָכֵי הַתְּשׁוּבָה תְּמִיד. וְעַל-כֵּן בְּאֵר אֲדַמּוּ"ר ז"ל עַל-פִּי דְרָכֵי הַנוֹרָא וְהַנְּפֵלָא מְאֹד, שֶׁכָּל כּוֹנֵנוֹת אֱלוֹהִים הַמְּבֹאֲרִים בְּכַתְּבֵי הָאֲרִי"ל ז"ל כְּלוּלִים בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל שֶׁגָּלָה בְּהַעֲנִין הַדְרָךְ לְתְּשׁוּבָה וְכוּי שֶׁהוּא בְּקִיאוֹת בְּהַלְכָה הַנִּי"ל וְכוּי וְכוּי.

וְעַל-כֵּן בְּיוֹם כְּפִיור שְׂאֵז גּוֹמְרִין יִשְׂרָאֵל תְּקוּן דְרָךְ הַתְּשׁוּבָה הַנִּי"ל נַעֲשֶׂה בְּחִינַת חוֹתְמִין אִי שֶׁהוּא שְׁלֹשָׁה פְּעָמִים אַהֲי"ה שֶׁהוּא בְּחִינַת תְּשׁוּבָה כְּנִי"ל, הֵינּוּ שְׁחוֹתְמִין הַקְדָּשָׁה שְׁנִזְכָּה תְּמִיד לִילֵךְ בְּדְרָךְ הַקְדָּשָׁה וְלֹא נִסּוּג אַחֲרָיו עוֹד חֵס וְשָׁלוֹם. אֲבָל כְּבָר מְבֹאֵר שֶׁבְּכָלִיּוֹת קְדֻשָּׁת זֶה הַחֲדָשׁ תְּשָׁרִי נְחֻשֵׁב עַד יוֹם כְּפִיור בְּחִינַת עֵיל, וּבְסִכּוֹת מִתְקַנֵּין בְּחִינַת וְנִפְיָק וְכִנִּי"ל (בְּאוֹת נג). עַל-כֵּן בְּסוּף יוֹם הָאֲחֵרוֹן שֶׁל סִכּוֹת שֶׁהוּא הוֹשַׁעְנָא רַבָּא עוֹסְקִין לְתַקֵּן חוֹתְמִין עַל חוֹתְמִין בְּחִינַת תְּשׁוּבָה עַל תְּשׁוּבָה, כִּי בְּכָלִיּוֹת הֵם בְּחִינָה אַחַת כְּמוֹבָן וּמְבֹאֵר לְעֵיל וּבְהַתּוֹרָה הַנִּי"ל בְּמִקּוֹמָה. הֵינּוּ כִּי בְּחִינַת בְּקִי בְּעֵיל בְּקִי בְּנִפְיָק בְּקִי בְּרִצּוֹא בְּקִי בְּשׁוֹב, בְּחִינַת אִם אֶסֶק שְׁמִים שָׁם אֲתָה וְאַצִּיעָה שְׁאוֹל הַנֶּדֶךְ, בְּחִינַת נְקוּדָה הַעֲלִינָה וּנְקוּדָה הַתְּחַתּוּנָה שֶׁהֵם בְּחִינַת מִשָּׁה וִיהוֹשֶׁעַ חֲמָה וּלְבָנָה וְכוּי, הַכָּל הֵם בְּבַחֲנֵינָה אַחַת, וְכָל זֶה בְּחִינַת תְּשׁוּבָה עַל תְּשׁוּבָה, כִּי מִי שֶׁזֹּכֵה לְקַבֵּל בְּחִינַת בְּקִיאוֹת הַנִּי"ל מִהַצְדִּיק הָאֲמֵת הוּא עוֹשֶׂה בְּוַדָּאִי תְּשׁוּבָה עַל תְּשׁוּבָה תְּמִיד בְּאִיזָה דְרָגָא שֶׁהוּא בֵּין בְּעֵלְיָה בֵּין בִּירִידָה וּבְכָל הַבְּחִינּוֹת שֵׁישׁ בְּעֵלְיָה וּבְכִרְט בִּירִידָה וְכוּי. כִּי חִזַּק בְּדַעְתּוֹ תְּמִיד לְהַמְשִׁיךְ עֲצֹמוֹ לְדְרָכֵי הַתְּשׁוּבָה יְהִיָּה אִידָּה שִׁיְהִיָּה, בְּבַחֲנֵינָה אִם אֶסֶק שְׁמִים שָׁם אֲתָה וְאַצִּיעָה שְׁאוֹל הַנֶּדֶךְ וְכוּי וְכִנִּי"ל. וְכָל זֶה עֲקָר דְרָכֵי הַתְּשׁוּבָה שְׁעוֹסֵק הַצְדִּיק לְתַקֵּן עִם תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל וְהַעֲבֹדוֹת שְׁעוֹסֵק בְּיָמִים הַנוֹרָאִים הֵם לְתַקֵּן דְרָכֵי הַתְּשׁוּבָה הַנִּי"ל כְּנִי"ל. וְעַל-כֵּן בְּסִכּוֹת שְׂאֵז עוֹסְקִין לְתַקֵּן בְּחִינַת וְנִפְיָק הַנִּי"ל. עַל-כֵּן בְּגִמְרַת סִכּוֹת שֶׁהוּא הוֹשַׁעְנָא רַבָּא אֵז מִתְקַנֵּין חוֹתְמִין עַל חוֹתְמִין שֶׁהוּא בְּחִינַת תְּשׁוּבָה עַל תְּשׁוּבָה שְׁנִזְכָּה

אֲנַחְנוּ וְכָל יִשְׂרָאֵל לְחַתֵּם עֲצָמֵינוּ בְּחוֹתֶם דְּקִדְשָׁה חוֹתֶם עַל חוֹתֶם לְהִיּוֹת
חֶזֶק לִילָךְ בְּדַרְכֵי הַתְּשׁוּבָה תָּמִיד כְּנִ"ל, בְּחִינַת שִׁמְנוֹ כְּחוֹתֶם עַל לִבְךָ
כְּחוֹתֶם עַל זְרוּעֶךָ כִּי עֵזָה כְּמֹת אֶהְבֶּה וְכוּ' (שִׁיר הַשִּׁירִים ח). וְעַל-כֵּן חוֹתֶם
בְּגִימְטְרִיא שְׁנֵי פְעָמִים דָּרָךְ, כִּי שְׁנֵי פְעָמִים דָּרָךְ עִם הַזָּאוֹ אוֹתִיּוֹת גִּימְטְרִיא
חוֹתֶם, כִּי עֶקֶר הַחוֹתֶם לְתַקּוֹן דַּרְכֵי הַתְּשׁוּבָה הַנִּ"ל, שֶׁהֵם בְּחִינַת אֱהִי"ה
בְּכָל הַבְּחִינּוֹת, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת חוֹתֶם שֶׁהוּא שְׁלֹשָׁה פְעָמִים אֱהִי"ה כְּנִ"ל:
בְּגִימְטְרִיא שְׁנֵי פְעָמִים דָּרָךְ וְכְנִ"ל:

אות נט

וְעַל-כֵּן עוֹסְקִין בְּלֵיל הוֹשַׁעְנָא רַבָּא בְּסִפְרַי מְשֻׁנָּה תוֹרָה, כִּי כָּל סִפְרַי מְשֻׁנָּה
תוֹרָה רַבּוּ כְּכֹל מְדַבֵּר מֵעֵינָן אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל שִׁישְׂרָאֵל הָיוּ מוֹכֵנִים לְבֵא לְאֶרֶץ
יִשְׂרָאֵל וּבְעוֹנוֹתֵיהֶם עַל-יְדֵי חֲטָא הָעֵגֶל וּמְרַגְלִים וְכוּ' גָּרְמוּ עֲכוּב גְּדוֹל
אֲרָבַעִים שָׁנָה, וְגַם מֹשֶׁה רַבֵּנוּ בְּעֲצָמוֹ מִכָּרַח לְהַסְתַּלֵּק מִחַמַּת זֶה עַד
שְׁמֵרְמוֹ לְהֵם מֵה שִׁיקְרָא לְנוּ בְּאַחֲרִית הַיָּמִים הָאֵלֶּה שִׁיחֲרַב הַבַּיִת-
הַמְּקֻדָּשׁ שְׁנֵי פְעָמִים וְיִתְאַרְךָ הַגְּלוּת הַזֶּה מֵאֵד וְהַהֲסַתְרָה שְׁבַתוֹךָ הַסְתַּרְהָ
תַּתְּגַבֵּר מֵאֵד וְכוּ' בְּחִינַת וְאֲנֹכִי הַסְתַּר אֶסְתִּיר וְכוּ' (דְּבָרִים לא). וּמִבְּאֵר
שֵׁם שְׁכָל הַתַּקּוֹן לְבֵא לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל הוּא עַל-יְדֵי בְּחִינַת יְהוֹשֻׁעַ, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב
בְּפָרֶשֶׁת דְּבָרִים וְאֶתְחַנֵּן וְכוּ' יְהוֹשֻׁעַ בֶּן נוּן וְכוּ' אוֹתוֹ חֶזֶק וְכוּ' וְצוֹ אֶת
יְהוֹשֻׁעַ וְחִזְקוּהוּ וְאַמְצוּהוּ וְכוּ', וּבְפָרֶט בְּסוּף פָּרֶשֶׁת 'וַיִּלְד' הָאֲזִינוּ וְכוּ'
שְׁעוֹסֵק שֵׁם לְחֶזֶק אֶת יְהוֹשֻׁעַ מֵאֵד מֵאֵד. כֵּל זֶה רָמַז לְהַתּוֹרָה הַנִּ"ל שְׁעַתָּה
עֶקֶר הַתַּקּוֹן עַל-יְדֵי הַרְבֵּי שְׁבַדוֹר שֶׁהוּא בְּחִינַת מֹשֶׁה, שְׁמַחֲזֵק מֵאֵד אֶת
תַּלְמִידָיו שֶׁהֵם בְּחִינַת יְהוֹשֻׁעַ שְׁיִלְכוּ בְּדַרְכֵי הַתְּשׁוּבָה תָּמִיד בְּבְחִינַת אִם
אֶסֶק שְׁמִים שֵׁם אֶתְהָ וְאַצִּיעָה שְׁאוֹל הַנֶּדֶךְ וְכוּ' כְּנִ"ל, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת ג' מִצְוֹת
שְׁנַצְטוּיֵנוּ בְּכִנִּיסַתּוֹ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב שֵׁם. וְכָל זֶה הוּא בְּחִינַת
דַּרְכֵי הַתְּשׁוּבָה הַנִּ"ל, שְׁעוֹסְקִין לְתַקּוֹן בְּכָל הַחֹדֶשׁ הַקָּדוֹשׁ הַזֶּה, שֶׁזֶהוּ
בְּחִינַת חוֹתֶם עַל חוֹתֶם שְׁמַתְקֵנוּ בְּהוֹשַׁעְנָא רַבָּא, עַל-כֵּן עוֹסְקִין אֲזוּ בְּסִפְרַי
מְשֻׁנָּה תוֹרָה שְׁמַדְבֵּר מֵהַסְתַּלְקוֹת מֹשֶׁה וְהַתְּחַזְקוֹת יְהוֹשֻׁעַ תַּלְמִידוֹ, כִּי עַל-
יְדֵי זֶה עֶקֶר תַּקּוֹן דַּרְכֵי הַתְּשׁוּבָה שֶׁהִיא בְּחִינַת חוֹתֶם עַל חוֹתֶם כְּנִ"ל:

אות ס

ועל-כן אומרים אז כל ספר תהלים שישד דוד המלך עליו השלום, כי תקון של משה ויהושע פנ"ל שהוא לכנס לארץ ישראל עקרו יהיה נגמר על-ידי דוד שהוא בחינת משיח. כי יהושע הכניס את ישראל לארץ ישראל, אבל עקר קדשת ארץ ישראל לא נשלם עד שמצא דוד מקום הבית-המקדש שאז נתקיים (דברים יב): והניח לכם מכל אויביכם מסביב וישבתם לבטח, ופרש רש"י: ואין זה אלא בימי דוד, אז והיה המקום וכו' שהוא הבית-המקדש. וכל התקון של דוד הוא בחינת תהלים שהוא הלולים ושבחים רבים לה' יתברך, שהוא בחינת קדשת שבת בחינת טוב להודות לה' (תהלים צב) הנאמר במזמור שיר ליום השבת, ובתוך כך צועק ומתחנן ומתפלל הרבה לה' יתברך מכל מקום שהוא וכו'. ועל-כן כתב אדמו"ר ז"ל (בסימן עג בלקוטי תניינא) שעל-ידי תהלים זוכים לתשובה. ועל-כן עתה באריכות הגלות כל חיותינו הוא על-ידי בחינת משה ויהושע הנ"ל שעל-ידי בחינות אלו מחזקים אותנו לצעק לה' יתברך תמיד ולשמח נפשו בקדשת שבת ולהודות לה' יתברך תמיד על העבר ולצעק על להבא, כמבאר בדברינו הרבה בזה. וזה עקר דרכי התשובה הנ"ל, שעל-ידי זה נזכה כלנו לשוב לארץ ישראל, ועל-כן עוסקין בזה בליל הושענא רבא בספר משנה תורה שהוא התחזקות בחינת יהושע על-ידי משה רבו. כי בכל דור ודור נעשה בחינות אלו פנ"ל, ועקר ההתחזקות לעסק בשירות ותשבחות ותפלות וצעקות לה' יתברך וכו', שכל זה הוא בחינת ספר תהלים, שעל-ידי דרכים אלו הנוראים נזכה כלנו לילך בדרכי התשובה תמיד, שזהו בחינת חותם על חותם שמתקנים עתה בהושענא רבא וכנ"ל:

אות טא

וזהו חותם הוא אותיות תחום כמובא, בחינת תחום שבת, כי עקר התקון על-ידי שבת שאז נתתקנין דרכי התשובה הנ"ל על-ידי שנוהרין לבלי להוציא חוץ לד' אמות ולבלי לילך חוץ לתחום פנ"ל, בחינת אם תשיב משבת רגליך וכו' וכנ"ל באריכות:

אות טב

וְזֶה בְּחִינַת צַעֲקַת 'הוֹשַׁעְנָא' שְׂצוּעֵקוּן הַרְבֵּה עַל הָעֶרְבֵי-נַחַל, כִּי גַם בְּכָל שְׁבַעַת יְמֵי הַסְּפֹת שְׂמֻקִּיפִין אֶת הַתְּבֵה וְצוּעֵקוּן הַרְבֵּה פְּעָמִים הוֹשַׁעְנָא, הַכֹּל בְּשִׁבִיל תַּקּוּן בְּחִינַת הָעֶרְבֵי-נַחַל, כִּי הַהִקְפּוֹת הֵם זָכָר לְמִקְדָּשׁ שְׁהִי מְבִיאִין מוֹרְבִיּוֹת שֶׁל עֶרְבָה וְכוּ' וּמִקִּיפִין אוֹתָם, וּבִפְרֵט בְּהוֹשַׁעְנָא רַבָּא שְׂצוּעֵקוּן פְּעָמִים אִין מִסְפָּר 'הוֹשַׁעְנָא'. כִּי עֵקֶר הָעֵסֶק בְּכָל יְמֵי הַסְּפֹת בִּפְרֵט בְּהוֹשַׁעְנָא רַבָּא הוּא לְתַקּוּן בְּחִינַת עֶרְבֵי-נַחַל שְׁהֵם בְּחִינַת פּוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל, לְהַמְשִׁיךְ דְּרָכֵי הַתְּשׁוּבָה הַנִּי"ל בְּאִפְּן שְׁגָם הֵם יִשׁוּבוּ אֶל ה' וְיִתְחַזְּקוּ לְשָׂאֵר בְּקִדְשַׁת יִשְׂרָאֵל מִכָּל מְקוֹם שְׁהֵם וְכַנִּי"ל. וְעַל-כֵּן תַּפְסוּ לְשׁוֹן 'הוֹשַׁע נָא', לְרַמּוֹז זְכוּרֹן בְּחִינַת יְהוֹשֻׁעַ שֶׁנִּקְרָא יְהוֹשֻׁעַ עַל שֵׁם יְהוֹשֻׁעַ וְכוּ' כְּמוֹ שְׂאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (תַּנְחוּמָא שְׁלַח). כִּי יְהוֹשֻׁעַ הָיָה אֶז בְּסַכְנָה גְּדוּלָה שְׁלֵא יְהִיָּה נִיסַת וְנִלְכַד בְּעֲצַת מְרַגְלִים שְׁכַלְסָם הִיּוּ גְּדוּלֵי יִשְׂרָאֵל כְּמוֹ שְׂאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (שָׁם), וְאָף-עַל-פִּי-כֵן נִלְכְּדוּ בְּרִשְׁתַּיִן הַיָּצָר הָרַע וּפְגָמוּ מְאֹד בְּמִשָּׁה רַבָּנוּ וּבְאַרְצָא יִשְׂרָאֵל וְכוּ', וְיְהוֹשֻׁעַ נִצּוּל עַל-יַדֵּי שְׂשֻׁמֵשׁ הַרְבֵּה מִשָּׁה רַבָּנוּ, וְזָכָה שֶׁבְּרָכּוֹ וְהַתְּפִלָּה עָלָיו יְהוֹשֻׁעַ, וְעַל שֵׁם זֶה נִקְרָא יְהוֹשֻׁעַ, וּבְשִׁבִיל זֶה צוּעֵקוּן הַרְבֵּה בְּלִשׁוֹן יְהוֹשֻׁעַ 'הוֹשַׁע נָא' וְיְהוֹשֻׁעִיָּה נָא', לְהַמְשִׁיךְ בְּחִינַת יְהוֹשֻׁעַ שֶׁהוּא תַּקּוּן נְקוּדָה הַתְּחַתּוּנָה בְּחִינַת וְאַצִּיעָה שְׂאוּל הַנֶּדֶךְ שֶׁזֶה הָעֵקֶר שֶׁצָּרִיכִין עֲתָה בְּסוּף סְפֹת בְּהוֹשַׁעְנָא רַבָּא לְתַקּוּן כַּנִּי"ל, וְלָזֶה צָרִיכִין לְצַעֵק מְאֹד מְאֹד מְעוֹמְקָא דְּלִבָּא הוֹשַׁעְנָא וְהוֹשִׁיעָה נָא, וְהַכֹּל בְּשִׁבִיל בְּחִינַת הָעֶרְבֵי-נַחַל, שְׂאֲפִלוּ כְּשִׁמְתַחִילִין לְשׁוּב לַה' יִתְבַּרְךָ הֵם בְּסַכְנָה גְּדוּלָה וְעֲצוּמָה כִּידוּעַ, רַק כָּל כַּחַם וְתַקּוּתָם הוּא בְּחִינַת יְהוֹשֻׁעַ, שֶׁהַתְּפִלָּה רַבּוּ בְּחִינַת מִשָּׁה יְהוֹשֻׁעַ וְכוּ'. וְזֶה בְּחִינַת צַעֲקַת הוֹשַׁעְנָא הַרְבֵּה. וְהִבּוּ הֵיטֵב מְזָה רְמָזִים לְעֲצֻמָּה:

אות סג

וְעֵקֶר תַּקּוּן הַחוּתָם הַנִּי"ל הוּא עַל-יַדֵּי אֲמַת, כִּי חוּתָמוּ שֶׁל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֲמַת, כִּי עֵקֶר כָּלֵל כָּל הַתַּקּוּנִים הוּא אֲמַת, שֶׁהוּא הַתְּחַזְּקוֹת הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה בְּה' יִתְבַּרְךָ וּבְצַדִּיקִים, כִּי עֵקֶר הָאֲמוּנָה הוּא עַל-יַדֵּי אֲמַת, כְּמוֹ שְׁכַתְּבֵנוּ כְּמָה פְּעָמִים בְּדַבְּרָנוּ. וְזֶה בְּחִינַת חוּתָם עַל חוּתָם שֶׁהוּא בְּחִינַת אֵסֶק שְׂמִים שֵׁם אֲתָה, שֶׁהוּא חוּתָם אֲחָד, וְאַצִּיעָה שְׂאוּל הַנֶּדֶךְ זֶה בְּחִינַת חוּתָם ב' וְכוּ' כַּנִּי"ל, הִינּוּ שֶׁבְּתַחֲלָה חוּתָמִין הַקְּדוּשָׁה בְּבְחִינַת חוּתָם אֲחָד שֶׁהוּא אֲמַת, לְאַחַז עֲצָמוּ בְּדַרְךָ הָאֲמַת תְּמִיד, וְלִבְלִי לְנִטוֹת יָמִין וּשְׂמָאל רַק לְהִיּוֹת חֲזָק לְשׁוּב בְּתְשׁוּבָה תְּמִיד, וְזֶה בְּחִינַת עֵיל וְכוּ' כַּנִּי"ל, וְאָף-עַל-פִּי שְׁגָם בְּזֶה יֵשׁ בְּחִינַת עֵיל וְנִפְיָק רְצוּא וְשׁוּב, אֲבָל הַכֹּל בְּכָלֵל הוּא בְּחִינַת עֵיל וְכַנִּי"ל, אֲבָל אַחַר-כֵּן בְּסַכְּוֹת מִתְּקַנִּין בְּיֹתֵר בְּחִינַת וְנִפְיָק בְּכַח הָעֲבוּדָה וְהַתַּקּוּנִים שֶׁל הַצַּדִּיקִים שֶׁעָשׂוּ בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה וְיוֹם כְּפּוּר וְכַנִּי"ל, וְאִז צָרִיכִין לְחַתֵּם הַקְּדוּשָׁה בְּבְחִינַת חוּתָם ב' שֶׁעֵקֶר הַחוּתָם הוּא אֲמַת

וּכְנִ"ל, הֵינּוּ כִּי לְפַעֲמִים יָכוֹל הָאָדָם לִפְלֵחַ חֵס וְשָׁלוֹם עַל-יְדֵי הָאֱמֶת דִּיקָא, כִּי יוֹדֵעַ בְּנַפְשׁוֹ שֶׁבְּאֵמֶת קִלְקַל הִרְבֵּה, וְגַם עֵתָה הוּא כְּמוֹ שֶׁהוּא, וְעַל-כֵּן מִסִּיתוֹ הִבְעֵל-דָּבָר בְּהָאֱמֶת שֶׁלוֹ לְדַחְתוֹ לְגַמְרֵי חֵס וְשָׁלוֹם, כַּאֲשֶׁר נִשְׁמַע בְּדַבְרֵים הָאֵלּוּ בְּפִרוּשׁ מִכַּמָּה אֲנָשִׁים שֶׁיֵּצְאוּ מֵעוֹלָמָם לְגַמְרֵי עַל-יְדֵי הָאֱמֶת הַזֶּה, אֲבָל כִּבְרָ גָלוּ לָנוּ צְדִיקֵי אֱמֶת שֶׁהָאֱמֶת לְאִמְתוֹ אֵינּוּ כֵּן. וְזֶה בְּחִינַת בְּקִיאוֹת הַנִּי"ל שֶׁצָּרִיךְ כָּל אָדָם הַרוֹצֶה לְחוּס עַל עַצְמוֹ וְלִילֵךְ בְּדַרְכֵי הַתְּשׁוּבָה, שֶׁהֶעֱקָר הוּא לְקַיֵּם אִם אֶסֶק שְׂמִים שֶׁם אֶתָּה וְאַצִּיעָה שְׂאוֹל הַנֶּדֶךְ, שֶׁאֶפְלוּ בְּשְׂאוֹל תַּחֲתִיּוֹת סְמוּכִין לֵה' יִתְבָּרַךְ וְאִין שׁוּם יֵאוּשׁ בְּעוֹלָם, וְכִמוֹ שֶׁדָּבָר אֲדַמּוּ"ר ז"ל הִרְבֵּה בְּזֶה, שֶׁבּוֹדָאֵי צָרִיכִין לְשָׁמֵר עַצְמוֹ מִן הַחֲטָא, וְאֶפְלוּ מִפְּגָם כָּל שֶׁהוּא, אֲבָל אֶף-עַל-פִּי-כֵן אֶפְלוּ אִם נִכְשַׁל כְּמוֹ שֶׁנִּכְשַׁל אֶפְלוּ אֲלָפִים וְרַבְבוֹת פְּעָמִים, אֶף-עַל-פִּי-כֵן בְּכָל עֵת וְרַגַע חֲסִידֵי ד' לֹא תָמוּ, וְיִכּוֹלִין בְּכָל עֵת לְקַרֵּב עַצְמוֹ לֵה' יִתְבָּרַךְ מִכָּל מְקוֹם שֶׁהוּא, כִּי גָדוֹל ה' מְאֹד וְלִגְדָּלְתוֹ אִין חֶקֶר וְכוּ', וַיֵּשׁ עֲנִין שֶׁיִּתְהַפֵּךְ הַכֹּל לְטוֹבָה וְכוּ', כַּמְבָאָר שִׁיחוֹת קְדוּשׁוֹת אֵלּוּ בְּסִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים, וְיוֹתֵר מְזֶה דָּבָר עֲמָנוּ פֶּה אֶל פֶּה. וְזֶה עֶקֶר הָאֱמֶת לְאִמְתוֹ, בְּחִינַת חוֹתֵם ב' שֶׁל בְּחִינַת וְנִפְיָק, בְּחִינַת וְאַצִּיעָה שְׂאוֹל הַנֶּדֶךְ שֶׁהוּא חוֹתֵם עַל חוֹתֵם שֶׁשׁוֹמֵר הָאֱמֶת הִרְאִישׁוֹן, בְּבְחִינַת הַשׁוֹמֵר אֱמֶת לְעוֹלָם (תְּהִלִּים קמו), כִּי גַם הָאֱמֶת בְּעַצְמוֹ צָרִיךְ שְׂמִירָה גְדוֹלָה שֶׁלֹּא יִטְעָה עַל-יְדֵי הָאֱמֶת שֶׁלוֹ כְּנִי"ל, וְכֵן בְּכַמָּה בְּחִינּוֹת כַּמְבָאָר בְּדַבְרֵינוּ הִרְבֵּה בְּזֶה :

אות סד

גַּם כִּי כָּל הַמַּחְלֶקֶת עַל צְדִיקֵי אֱמֶת, הִן הַמַּחְלֶקֶת שֶׁבִּין הַנִּקְרָאִים חֲסִידִים וְכַשְׂרִים, וּבְפִרְט הַמַּחְלֶקֶת שֶׁל כְּתוּבַת הַמַּחְקָרִים הַנוּטִים לְדַרְכֵי הַכְּפִירוֹת וְהַאֲפִיקוֹרְסוֹת, הַכֹּל הוּא עַל-יְדֵי הָאֱמֶת שֶׁלָּהֶם, כִּי הָאֱמֶת נַעֲשֶׂה עֲדָרִים עֲדָרִים וְכָל אֶחָד אוֹמֵר שֶׁאֶצְלוּ הָאֱמֶת, וְעַל-כֵּן מִי שֶׁמִּבִּיט לְפַעֲמִים בְּסִפְרֵיהֶם שֶׁל הַמַּחְקָרִים יִרְאֶה שֶׁדְּבוּר אֱמֶת אֵינּוּ זֶה מִפִּיהֶם וְצוּעֵקִים רַק אֱמֶת, אוֹי לָהֶם וְלִהְיָאֱמֶת הַמְזִיף שֶׁלָּהֶם (וְאִין לְהֶאֱרִיךְ בְּזֶה כָּאן, וְהִרְבֵּה מְזֶה מְבָאָר בְּדַבְרֵינוּ בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת). וְעַל-כֵּן צָרִיךְ הָאֱמֶת בְּעַצְמוֹ שְׂמִירָה כְּנִי"ל. וְזֶה בְּחִינַת מַה שֶׁצָּרִיכִין חוֹתֵם עַל חוֹתֵם, כִּי עֶקֶר הַחוֹתֵם הוּא אֱמֶת, וְהָאֱמֶת בְּעַצְמוֹ צָרִיךְ שְׂמִירָה, וְהַכֹּל בְּכַח הַצְּדִיקֵי אֱמֶת וְתַלְמִידֵיהֶם שֶׁהֵם בְּחִינַת יְהוֹשֻׁעַ, שֶׁמִּמְשִׁיכִין דַּרְכֵי הַתְּשׁוּבָה הַנִּי"ל שֶׁהוּא בְּחִינַת אִם אֶסֶק וְכוּ' וְאַצִּיעָה שְׂאוֹל הַנֶּדֶךְ וְכוּ' כְּנִי"ל שֶׁהוּא ב' בְּקִיאוֹת הַנִּי"ל בְּעֵיל וְנִפְיָק, שֶׁזֶה נִגְמַר בְּהוֹשַׁעְנָא רַבָּא כְּנִי"ל, עַל-כֵּן נַעֲשֶׂה אִזּוֹ בְּחִינַת חוֹתֵם עַל חוֹתֵם וְכְנִי"ל. וְזֶה יָדוּעַ בְּכַתְּבִים שֶׁאֱמֶת הוּא בְּגִימְטְרִיא אַהֲי"ה פְּעָמִים אַהֲי"ה, כִּי עֵתָה עֶקֶר הַתְּקוּן עַל-יְדֵי בְּחִינַת אַהֲי"ה שֶׁהוּא בְּחִינַת תְּשׁוּבָה שֶׁזֶה בְּחִינַת

אות טה

גם יהושע עם החמש אותיות בגימטריא משנה עם הכולל, בחינת משנה תורה, כי עקר משנה תורה הוא להכניס קיום התורה בישראל, כמבאר שם רבוי האזהרות שמזהיר שם משנה לקיים את התורה, ועקר קיום התורה הוא על-ידי בחינת יהושע שקבל התורה ממשנה שעל-ידו עקר המשכת דרכי התשובה כנ"ל, ועל-כן אומרים משנה תורה בליל הושענא רבא וכנ"ל:

ועל-כן נעורין בליל הושענא רבא, לתקן מדת לילה שהוא בחינת לבנה בחינת יהושע, כי עקר התקון שמשה יאיר ליהושע בחינת חמה ללבנה וכי' וכנ"ל:

אות טו

ונחזר לענין שבת, וזה שמבאר במדרשים שהכנעת קלפת עמלק שהוא כלל כל העכו"ם שהם כנגד ישראל, הוא על-ידי קדשת שבת. וזה שמובא במדרש (פרקי דרבי אליעזר מג) (מובא בספר מים יחזקאל פרשת בשלח), וזה לשונו: אמרו ישראל, רבונו של עולם כתבת בתורה זכור את יום השבת וכי' וכתבת זכור את אשר עשה לך עמלק, האיך יתקיימו בי זכירות הללו? אמר הקדוש-ברוך-הוא אינו דומה וכי' זה זכור לקדש, וזה זכור להרגו ולאבדו, עד כאן לשונו. הינו כל הענין מה שכתבנו לעיל על-פי התורה הנ"ל שמבאר שקדשת שבת הוא בחינת קדשת הצדיק בחינת משה שעושה תשובה על תשובה תמיד, כי זוכה בחייו ליום שכלו שבת כלו תשובה וכי' כנ"ל, ובכחו הגדול לוחם בחינת יהושע מלחמת עמלק להכניע הדם שבלב שבהלל השמאלי וכי' כנ"ל, ועל-כן מחבר במדרש הנ"ל בי זכירות אלו של שבת ושל מחיית עמלק (וכמובא גם בדברנו לעיל באות לב בענין הבי' זכירות עין שם), ומקשה איך יתקיימו בי זכירות האלו של שבת ושל מעשה עמלק, הלא באמת הם שני הפכים זה מזה, כי הלא לכאורה היה ראוי לשכח לגמרי ענין עמלק כדי לגרש קלפתו וזהמתו מהלב, רק לזכור קדשת שבת שהוא קדשת הצדיק שהוא כלל קדשת

ישראל, ועל זה משיב המדרש כפשוטו: אינו דומה זה זכור לקדשו וזה זכור להרגו ולאבדו. הינו כי בודאי הם שני הפכים ועל-כן צריכין לזכר שניהם, קדשת שבת ולהבדיל מעשה עמלק, כדי לאבד ולעקר זכר עמלק על-ידי זכרון קדשת שבת בכל עת כנ"ל. כי זכרון מעשה עמלק צריכין רק לזכר בשביל לעקרו ולאבדו, כי בודאי צריכין לשכח ולהעביר מלבנו לגמרי מעשה עמלק שממנו כל התאוות וההרהורים וכיו"ק רק עקר הזכרון של מעשה עמלק הוא כדי לעקרו שצריכין לזכר שעמלק אורב על האדם תמיד. על-כן צריכין להתגבר ביותר בזכרון קדשת שבת שהוא קדשת הצדיק שעושה תשובה תמיד, שבכחו יש לנו גם-כן תקנה תמיד וכיו"ק כנ"ל. ועל-כן דיקא מחמת שהם שני הפכים צריכים לזכרם היטב כדי לעקר קלפת עמלק על-ידי זכרון קדשת שבת שהוא קדשת הצדיק שבכחו לוחם בחינת יהושע מלחמת עמלק וכיו"ק כנ"ל.

וכן מבאר בגמרא שבת פרק כל בתבי (דף קיח:) שהקנעת קלפת עמלק שהוא כלל הרע של הע' עכו"ם הוא על-ידי קדשת שבת, כמו שאמרו שם: אלמלא שמרו ישראל שבת ראשונה לא שלטה בהם אמה ולשון, שנאמר (שמות טז): ויהי ביום השביעי יצאו מן העם ללקט וכיו"ק, וכתוב בתריה (שם יז): ויבא עמלק וכיו"ק, הינו כנ"ל:

אות סז

וזה שכתוב בתנא דבי אליהו פרק כ"ו חלק א, מובא במדרש רבא פרשת כי תשא, וזה לשונו: ושמרתם את השבת כי קדש היא לכם, גי' קדשות הן, קדשת שמו של הקדוש-ברוך-הוא וכיו"ק וקדשת שבת, וקדשתו של ישראל וכיו"ק, מפאן אמרו עתידין שניהם של אוכלי ישראל להיות לימות המשיח כ"ד אמות וכיו"ק עין שם:

כי כל אלו הגי' קדשות כלולים יחד על-ידי הצדיק האמת בחינת משה שממשיך ומודיע קדשת שבת כנ"ל, כי על-ידי קדשת שבת עולין ונכללין קדשת נפשות ישראל בשרשן בקדשתו יתברך שזהו בחינת שבת שין בת, שבחינת בת מלך פנימה בחינת נפשות ישראל עולה למעלה, שזהו בחינת שין כלליות גי' קדשות הנ"ל, ועל-כן הצדיק בחינת משה הוא בבחינת סגול כנ"ל כלליות הגי' נקודות הנ"ל. ועל-כן חבר לזה מפלת הרשעים לעתיד שיהיה שניהם כמה אמות לרעתן, בחינת שני רשעים שברת (תהלים ג), כמו שכתבתי שם, כי הא בהא תליא, כי מפלת הרשעים שכללותם עמלק הוא על-ידי קדשת שבת כנ"ל, וכן להפך כפי מה שמתגבר כל אחד כל ששת ימי המעשה להכניע קלפת עמלק בכח הצדיקים משה ויהושע וכיו"ק כנ"ל כמו כן זוכה להמשיך קדשת שבת וכנ"ל. ועל-כן הזכיר מפלתם על-

יְדֵי שְׁבִירַת שְׁנֵיהֶם דִּיקָא וְאָמַר : מִכָּאן אָמְרוּ עֲתִידִין שְׁנֵיהֶם שֶׁל אוֹכְלֵי יִשְׂרָאֵל וְכוּ', שֶׁהוּא פְּלִיאָה גְדוֹלָה לְכַאוֹרָה, כַּאֲשֶׁר תִּמְהוּ כָּל הַמְּפָרְשִׁים. אַךְ עַל-פִּי דְבָרֵינוּ הַנִּי"ל יֵשׁ סְמִיכוֹת נִפְלָא לְדַבְרֵי הַמְּדַרְשׁ הַזֶּה. כִּי עֵקֶר הוּא קִדְשֵׁי שַׁבַּת שְׁאֵז מִתְחַבְּרִין כְּנִסְתַּת יִשְׂרָאֵל עִם דּוֹדָה שְׁזָה בְּחִינַת לְכָה דּוֹדֵי לְקִרְאֵת פְּלָה וְכוּ', וְאֵז נִכְלָלִין כָּל הַגִּי נְקוּדוֹת יַחַד וְנִשְׁלַם בְּחִינַת אֲדָם לְשַׁבַּת עַל הַכֶּסֶף וְכוּ' כְּנִי"ל, וְעֵקֶר קִדְשֵׁי שַׁבַּת הוּא הָאֲכִילָה (כְּמוֹ שְׁפָתוֹב בְּסִימָן רַעֲז וּבְסִימָן נֹז לְקוּטֵי חֶלֶק א), כִּי אֲכִילַת שַׁבַּת יְקָרָה מְאֹד וְהוּא כְּלָה אֱלֻקוֹת כְּלוֹ קִדְשׁ, כִּי עַל-יְדֵי הָאֲכִילָה מִתְחַבֵּר הַנֶּפֶשׁ עִם הַגּוּף וּמְחִיין הָדָם שְׁפֵלֵב וְכוּ', וְכְמוֹ שְׁפָתוֹב בְּאוֹת נֹא לְעִיל בְּעֵנִין אֲכִילַת עֶרֶב יוֹם כְּפוֹר עֵין שֶׁם. וְעַל-כֵּן ל"ב שְׁנִים כְּנִגְדַּד ל"ב נְתִיבוֹת הַחֲכָמָה, כִּי עֵקֶר הָאֲכִילָה עַל-יְדֵי הַל"ב שְׁנִים שֶׁהֵם מְקִימִין הַחִיּוֹת שְׁפֵלֵב, וְעַל-כֵּן כָּל הַפְּגָמִים נִמְשָׁכִין עַל-יְדֵי אֲכִילַת עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע שְׁפָגַם בְּבְחִינַת ל"ב, הֵינּוּ שֶׁהַגְּבִיר הָדָם שְׁפָחַלל הַשְּׂמָאֵלִי שְׁפֵלֵב, שְׁזָהוּ בְּחִינַת פְּגָם הַל"ב נְתִיבוֹת חֲכָמָה פְּגָם הַל"ב שְׁנִים, וְעֵקֶר הַתְּקוּן עַל-יְדֵי שַׁבַּת כְּנִי"ל. עַל-כֵּן עֵקֶר הַתְּקוּן עַל-יְדֵי אֲכִילַת שַׁבַּת דִּיקָא עַל-יְדֵי אֲכִילַת גִּי סְעוּדוֹת שֶׁהֵם כְּנִגְדַּד גִּי נְקוּדוֹת כְּנִי"ל בְּאוֹת ד', כִּי דִיקָא עַל-יְדֵי אֲכִילַת שַׁבַּת נִמְשָׁכִים הַל"ב נְתִיבוֹת חֲכָמָה וְהַל"ב שְׁנִים לוֹעֵסִין הַמְּאָכֵל שֶׁל שַׁבַּת בְּקִדְשָׁה גְדוֹלָה. וְאֵז נִתְתַּקְנִין הַדָּמִים שְׁפֵלֵב, שְׁזָה בְּחִינַת בְּטוֹל קְלַפַּת עֲמֶלֶק, שֶׁהוּא כָּלֵל כָּל הַרְשָׁעִים כְּנִי"ל.

וְעַל-כֵּן נִסְמָךְ הַיֵּטֵב מִפְּלַת הַרְשָׁעִים עַל-יְדֵי שְׁנֵיהֶם דִּיקָא לְמַעַלַת שַׁבַּת, כִּי כָּל אֵלוֹ הָעוֹמְדִים נִגְדַּד יִשְׂרָאֵל לְאֲכֹלֶם וּלְבַלְעֶם חֵס וְשְׁלוֹם, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (אֵיכָה ב) : שָׂרְקוּ וַיִּחַרְקוּ שׁוֹן וְכוּ', יִהְיֶה מִפְּלַתֶם עַל-יְדֵי קִדְשֵׁי שַׁבַּת דִּיקָא שֶׁהוּא קִדְשֵׁי הַצַּדִּיק, שְׁאֵז עֵקֶר הַתְּקוּן עַל-יְדֵי הַל"ב שְׁנִים שֶׁהֵם כְּלֵי הָאֲכִילָה, שְׁעַל-יְדָם נִזְדַּכְּדַּד הָדָם שְׁפֵלֵב. וְכָל הַחוּלְקִים עַל זֶה שֶׁהֵם קְלַפַּת עֲמֶלֶק יִשְׁתַּרְבְּבוּ שְׁנֵיהֶם דִּיקָא, שְׁזָה יִהְיֶה מִפְּלַתֶם עַל-יְדֵי קִדְשֵׁי שַׁבַּת שְׁעֵקֶר קִדְשֵׁי הוּא הָאֲכִילָה שֶׁהִיא בְּשְׁנֵים כְּנִי"ל, כִּי הַל"ב שְׁנִים הֵם בְּחִינַת הָאֵלֶף שֶׁל אֲדָם וְכוּ', שְׁעַל-יְדֵי זֶה נַעֲשֶׂה בְּחִינַת אֲדָם וְכְנִי"ל בְּעֵנִין אֲכִילַת עֶרֶב יוֹם כְּפוֹר וְכוּ', עֵין שֶׁם בְּאוֹת נֹא הַנִּי"ל :

אות סח

וְזֶה בְּחִינַת קִדּוּשׁ עַל הַיַּיִן בְּשַׁבַּת וְנִלְמַד מִפְּסוּק (שְׁמוֹת כ) : זְכוֹר אֵת יוֹם הַשַּׁבַּת לְקִדְשׁוֹ, זְכָרְהוּ עַל הַיַּיִן (פְּסָחִים קו). כִּי עֵקֶר הַקִּדּוּשׁ הוּא לְהַמְשִׁיךְ קִדְשֵׁי שַׁבַּת עַל עֲצָמוֹ, כְּדִי לְקַדֵּשׁ אֵת כָּל הַנְּצוּצוֹת וּנְפִשׁוֹת שֶׁנִּתְבַּרְרוּ בַּיּוֹם הַחַל שְׁעוֹלִין בְּכִנְיַסַּת שַׁבַּת כְּנִי"ל. וְעֵתָה מִמְּשִׁיכִין עֲלֵיהֶם קִדְשָׁה עַל-יְדֵי הַקִּדּוּשׁ. וְעַל-כֵּן אוֹמְרִים עַל הַכּוֹס 'וַיִּכְלוּ' וּמִתְחִילִין יוֹם הַשְּׁשִׁי וַיִּכְלוּ הַשְּׂמִים וְכוּ', כִּי כָּל פְּרִשְׁת וַיִּכְלוּ מִדְּבַר מְזָה שְׁבִיּוֹם הַשְּׁשִׁי וַיִּכְלוּ הַשְּׂמִים וְהָאֶרֶץ וְכָל צְבָאָם, וַיִּכַּל אֱלֻקִּים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מִלְּאֲכָתוֹ וְכוּ', דְּהֵינּוּ שְׁבִיּוֹם

השביעי בשבת כִּלְתָהּ וְנִגְמְרָהּ הַמְּלָאכָה עַל-יְדֵי הַשְּׁבִיטָה וְהַנִּיחָא שְׁנַמְשָׁכָה אֲזַי עַל כָּל הַבְּרוּאִים, בְּחִינַת בָּא שְׁבֵת בָּא מְנוּחָה, שְׁזָה כָּל שְׁלֵמוֹת וְגַמְרָה וְתַכְלִית שֶׁל כָּל מְלָאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה, כְּמוֹבָא לְעִיל מְפָרוּשׁ רַשִׁי שְׁפָרַשׁ עַל זֶה: מָה הָיָה הָעוֹלָם חֹסֵר מְנוּחָה וְכוּ', וְכָל זֶה אָנוּ מְזַכְרִין בְּתַחֲלַת הַקְּדוּשָׁה עַל הַיּוֹם, כִּי כָּל הַקְּדוּשָׁה הוּא בְּשִׁבְלֵי זֶה כְּדֵי לְהַמְשִׁיךְ קְדֻשַׁת מְנוּחַת שְׁבֵת עַל כָּל הַמְּלָאכּוֹת שֶׁל יָמֵי הַחֹל שְׁעֵסֵק בָּהֶם הָאָדָם, שֶׁכֵּלֵם הֵם בְּחִינַת בְּרוּרִים שְׁעוֹלִים בְּיוֹם הַשְּׁשִׁי לַעֲתָ עָרֵב בְּכַנְיֻסַת שְׁבֵת שְׁמִמְשִׁיכִין עֲלֵיהֶם קְדֻשַׁת שְׁבֵת כְּדֵי שְׁיֻכְלְלוּ בְּתַכְלִיתָם שֶׁהוּא קְדֻשַׁת שְׁבֵת שֶׁהוּא תַכְלִית שְׁמַיִם וָאָרֶץ, וְכְמוֹבָא לְעִיל. וְעַל-כֵּן מְקַדְּשִׁין עַל הַיּוֹם, כִּי כָּבֵד מְבָאָר לְעִיל שְׁבֵרֵר נִיצוּצוֹת הַקְּדוּשָׁה מִזְהֵמַת יָמֵי הַחֹל, לְקַדְּשֵׁם בְּקְדֻשַׁת שְׁבֵת זֶה בְּחִינַת לְהַכְרִית זְרָעוֹ שֶׁל עֲמֶלֶק שֶׁהוּא עַל-יְדֵי בְּחִינַת נְקוּדָה הַתַּחְתּוֹנָה בְּחִינַת יְהוֹשֻׁעַ כְּנִ"ל שֶׁהוּא בְּחִינַת מַה שְׁמִכְנִיעִין הַדָּם שֶׁבְּחֻלְל הַשְּׁמָאֲלִי שְׁבֵלֵב וְכוּ' כְּנִ"ל, וְעַל-כֵּן מְקַדְּשִׁין עַל הַיּוֹם דִּיקָא, כִּי הַיּוֹם הוּא בְּבְחִינַת תַּגְבּוּרַת הַדְּמִים, כְּמוֹ שְׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (סִנְהֶדְרִין ע) עַל פְּסוּק (מִשְׁלִי כג): אֵל תִּירָא יִין כִּי יִתְאַדָּם, שְׁאַחֲרִיתוֹ דָּם. וְעַל-כֵּן צָרִיכִין לְזַהֵר מְאֹד מִשְׁתִּיטַת הַיּוֹם בְּפֶרֶט בְּיָמֵי הַחֹל, כְּמוֹ שֶׁהִזְהִירוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל וְכְמוֹבָא בְּפְסוּק זֶה, אֵל תִּירָא וְכוּ', אֲבָל אֶף-עַל-פִּי-כֵן בְּקְדֻשָׁה יֵשׁ עֵתִים שְׁמִצּוּחַ לְשִׁתּוֹת יִין, שְׁזָהוּ בְּחִינַת קְדוּשָׁה עַל הַכּוֹס יִין דִּיקָא. כִּי אֲזַי בְּכַנְיֻסַת שְׁבֵת נִכְנַע הַדָּם שֶׁבְּחֻלְל הַשְּׁמָאֲלִי וְכוּ' כְּנִ"ל, וְאֲזַי הַיּוֹם בְּקְדֻשָׁה, בְּבְחִינַת זְכָה מְשֻׁמָּח, בְּחִינַת וַיִּין יִשְׁמַח לְבַב אֲנוּשׁ וְכוּ', וְאֲזַי דִּיקָא עַל-יְדֵי הַיּוֹם שְׁמִמְשִׁיכִין עֲלָיו מִמְשִׁיכִין קְדֻשָׁה עַל כָּל הַנִּיצוּצוֹת הַנִּי"ל שְׁעוֹלִין עַל-יְדֵי תַקוּן בְּחִינַת נְקוּדָה הַתַּחְתּוֹנָה שֶׁהוּא בְּחִינַת לְהַכְרִית זְרָעוֹ שֶׁל עֲמֶלֶק וְכְנִ"ל. כִּי עֵקֶר עֲלִיתָם אֵל הַקְּדֻשָׁה הוּא עַל-יְדֵי שְׁמִחָה וְכְנִ"ל (בְּאוֹת מַה).

כִּי עֲמֶלֶק בְּחִינַת עֲכִירַת הַדְּמִים הוּא בְּחִינַת עֲצָבוֹת שְׁמִשָׁם הַתַּגְבּוּרוֹת הַתַּאֲוֹת שֶׁכְּלֻתָהּ הוּא תַאֲוֹת הַמְשָׁגֵל, בְּחִינַת אֲשֶׁר קָרָךְ בְּדָרְךָ (דְּבָרִים כה), וּבַחֹל קִשָּׁה לְהַכְנִיעוֹ עַל-יְדֵי הַיּוֹם, כִּי רַב הָעוֹלָם אֵינָם זוֹכִין לַיּוֹם הַמְשֻׁמָּח וְאֲזַי לֹא זְכָה מְשֻׁמָּמוֹ, כְּמוֹ שְׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל. אֲבָל בְּכַנְיֻסַת שְׁבֵת צָרִיכִין לְהַמְשִׁיךְ שְׁמִחַת קְדֻשַׁת שְׁבֵת עַל-יְדֵי הַכּוֹס יִין דִּיקָא שְׁמִמְשִׁיכִין עֲלָיו, כִּי אֲזַי הַיּוֹם בְּבְחִינַת יִין הַמְשֻׁמָּח. שְׁעַל-יְדֵי זֶה דִּיקָא מִמְשִׁיךְ קְדֻשָׁה עַל הַדְּמִים שֶׁהֵם הַנִּפְשׁוֹת וְהַנִּיצוּצוֹת שְׁעוֹלִין אֲזַי וְאֲזַי מִתְּלַהֵב עַל-יְדֵי הַדְּמִים שְׁבֵלֵב לְהִי יִתְבָּרַךְ כְּרָאוּי בְּרִשְׁפֵי שְׁלֵהֶבֶת יֵה וְנִמְשָׁךְ קְדֻשַׁת שְׁבֵת עַל כָּל הַנִּיצוּצוֹת כְּנִ"ל שְׁזָה כָּל תַּכְלִיתָם כְּנִ"ל. שְׁזָהוּ בְּחִינַת אֵין אוֹמְרִים שִׁיר אֶלָּא עַל הַיּוֹם, כְּמוֹ שְׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (בְּרַכּוֹת לַה, עֲרַכִּין יא). כִּי עֵקֶר עֲלִיתָם עַל-יְדֵי שִׁיר וְשִׁבַח לְהִי יִתְבָּרַךְ, בְּחִינַת עֲשָׂרָה מִיְנֵי נְגִינָה בְּחִינַת מְזֻמּוֹר שִׁיר לְיוֹם הַשְּׁבֵת, שְׁזָהוּ בְּחִינַת תַּכְלִית שְׁעֲשׂוּעַ עוֹלָם הַבָּא שֶׁהוּא יוֹם שְׁכָלוֹ שְׁבֵת, שְׁאֲזַי יִזְכּוּ לַיּוֹם הַמְשֻׁמָּר וְכִדּוּן יִתְעַר שִׁיר בְּעֵלְמָא כְּמוֹ שְׁכָתוּב בְּזֵהר הַקְּדוּשׁ (תַּקוּן י דף כד):

כִּי עֵקֶר תַּכְלִית תַּקוּן כָּל הַמְּלָאכּוֹת שֶׁל יָמֵי הַחֹל הוּא עַל-יְדֵי קְדֻשַׁת הַבֵּית-הַמִּקְדָּשׁ שְׁצָרִיכִין לְהַמְשִׁיךְ קְדֻשַׁת הַבֵּית-הַמִּקְדָּשׁ שֶׁהוּא בְּחִינַת נְקוּדָה הַעֲלִיּוֹנָה עַל כָּל הַלִּיט מְלָאכּוֹת שֶׁל שְׁשֵׁת יָמֵי הַחֹל, כִּי לִיט מְלָאכּוֹת מִמְשָׁכֵן גְּמָרִינָן כְּמוֹבָא בְּדָבָרֵינוּ ז"ל בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת, וְהַמְרָגְלִים פְּגָמוֹ

בְּבֵית-הַמִּקְדָּשׁ עַל-יְדֵי שְׁהוּצִיאוּ דָבָה עַל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל שָׂאז נִגְזַר חֲרַבּוֹן בְּיַת-
הַמִּקְדָּשׁ, כְּמוֹ שְׂאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (תַּעֲנִית כַּט) : אַתֶּם בְּכִיֶּתֶם וְכוּי, וְעַל-כֵּן
כָּל פְּגָמָם הָיָה עַל-יְדֵי פְגָם הָעֲנָבִים שֶׁהוּא פְגָם הַיַּיִן שֶׁבָּזָה פְּגָם אָדָם
הָרֵאשׁוֹן, כְּמוֹ שְׂאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (בְּרֵאשִׁית רַבָּא פְּרָשָׁה יט) : סַחֲטָה
עֲנָבִים וְנִתְנָה לוֹ. וְכֵן נִחַ נִכְשֵׁל בָּזָה בִּיצִיאתוֹ מִן הַתְּבָה, שֶׁזָּהוּ בַּחֲנִינֵת מֵה
שֶׁהַמְּרַגְלִים רָבַם נִטְלוּ אֶשְׁכַּל עֲנָבִים וְכוּי, וְכִתִּיב (בְּמִדְבָר יג) : וְהֵימִים יָמֵי
בְּפוּרֵי עֲנָבִים, כִּי כָּל מִכְשֵׁל חֲטָאִים הָיָה עַל-יְדֵי בַּחֲנִינֵת עֲנָבִים שְׁעוֹשִׂין מֵהֶם
יַיִן שֶׁעַל-יְדֵי זֶה נִתְעוּ בְּדַעְתָּם וְאָמְרוּ שְׂאֵי אֶפְשָׁר לִכְבֹּשׁ אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, כִּי
עָקַר טְעוּתָם הָיָה עַל-יְדֵי קִלְפַת עֲמֶלֶק, כִּי הָיָה לָהֶם דַּעַת גְּדוֹל וְרָאוּ
שֶׁעֲמֶלֶק הוּא קִלְפָה חֲזָקָה מְאֹד מְאֹד וְלֹא הִתְגַּבְּרוּ לְבַטֵּל דַּעְתָּם נֶגְדַּ מֹשֶׁה
רַבֵּנוּ שְׂאֵף-עַל-פִּי-כֵן יֵשׁ לוֹ כַּח לְהַכְנִיעוֹ וְלַעוֹקְרוֹ, וְעַל-כֵּן הִפְחִידוּ אֶת
יִשְׂרָאֵל עַל-יְדֵי עֲמֶלֶק דִּיקָא, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שֵׁם) : עֲמֶלֶק יוֹשֵׁב בְּאֶרֶץ הַנֶּגֶב,
וְכִמוֹ שְׂאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (בְּמִדְבָר רַבָּא פְּרָשָׁה טז). וְעַל-כֵּן נִכְשְׁלוּ עַל-יְדֵי
אֶשְׁכַּל עֲנָבִים דִּיקָא, כִּי שֵׁם בְּעֲנָבִים בַּחֲנִינֵת יַיִן נֶאֱחָז יוֹתֵר קִלְפַת עֲמֶלֶק
כְּנִ"ל, וְזֶה בַּחֲנִינֵת עֲנָבִימוֹ עֲנָבֵי רוֹשׁ אֶשְׁכְּלוֹת מְרוֹרוֹת וְכוּי, שֶׁזָּהוּ בַּחֲנִינֵת
תַּגְּבוּרַת הַדְּמִים.

וְיִהְיוּ נֹצֵל מַעֲצַת מְרַגְלִים בְּכַחוֹ שֶׁל מֹשֶׁה, כִּי יִהְיוּ מְכַנְיַע וּמְכָרִית קִלְפַת
עֲמֶלֶק כְּנִ"ל, וְעַל-כֵּן לֹא נִכְשֵׁל עַל-יְדֵי הָעֲנָבִים הַנִּ"ל שֶׁל הַמְּרַגְלִים שֶׁפָּגְמוּ
בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, אֲדַרְבָּא זָכָה לְהַכְנִיס אֶת כָּל יִשְׂרָאֵל לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְעַל-כֵּן
בְּקִדּוּשׁ שָׂאז הוּא בַּחֲנִינֵת הָאֶרֶת נִקְוֶדָה הַתְּחִתּוֹנָה בַּחֲנִינֵת יִהְיוּ וְכוּי כְּנִ"ל,
עַל-כֵּן אִזּוּ מְקַדְּשִׁין עַל הַיַּיִן דִּיקָא, כִּי אִזּוּ הַיַּיִן בְּקִדְשָׁה כְּנִ"ל, כִּי יִהְיוּ זָכָה
לְהַכְרִית זָרְעוֹ שֶׁל עֲמֶלֶק שֶׁהוּא בַּחֲנִינֵת הָרַע שֶׁל הַדָּם שֶׁבַּחֲלָל הַשְּׂמָאֲלִי, וְאִזּוּ
הַיַּיִן בְּקִדְשָׁה בְּבַחֲנִינֵת יַיִן הַמְּשַׁמַּח בַּחֲנִינֵת אִין אוֹמְרִים שִׁיר אֶלָּא עַל הַיַּיִן
כְּנִ"ל. וְעַל-כֵּן בְּפוּרִים שָׂאז הוּא עָקַר פְּרִיתֵת זָרְעוֹ שֶׁל עֲמֶלֶק, עַל-כֵּן אִזּוּ הוּא
מִצְוָה גְּדוֹלָה לְהַשְׁתַּכַּר בַּיַּיִן, כִּי אִזּוּ מְכַנְיַעוֹ עֲמֶלֶק עַל-יְדֵי הַיַּיִן דִּיקָא שְׂזוֹכִין
לְשִׁמְחָה עַל-גִּדּוֹ, כִּי עָקַר הַכְּנַעְתּוֹ עַל-יְדֵי שִׁמְחָה וְכְנִ"ל :

וְזֶה בַּחֲנִינֵת עֵי תִיבִין שֶׁל הַקְּדוּשׁ לְהַכְנִיעַ וּלְבַטֵּל הָעֵי עֲפוּיִים שֶׁכְּלֹוֹתָם
עֲמֶלֶק, שֶׁזָּהוּ בַּחֲנִינֵת הָעֵי שֶׁל עֲמֶלֶק שֶׁנִּכְנַעוּ עַל-יְדֵי הַיַּיִן דְּקִדְשָׁה שֶׁל
הַקְּדוּשׁ שֶׁעוֹלָה שְׁבַעִים כְּמוֹבָא וְכְנִ"ל :

וְזֶה בַּחֲנִינֵת מֵה שֶׁדָּרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל, זְכוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת לְקִדְשׁוֹ, זְכָרְהוּ
עַל הַיַּיִן, דְּהֵינּוּ קִדּוּשׁ, וְגַם דָּרְשׁוּ מְזָה זְכָרְהוּ מֵאֶחָד בְּשַׁבָּת, כִּי הֵינּוּ הַדָּ, כִּי
עַל-יְדֵי הַקְּדוּשׁ בַּחֲנִינֵת זְכָרְהוּ עַל הַיַּיִן עַל-יְדֵי זֶה מִמְּשִׁיכִין הַקְּדוּשָׁה עַל כָּל
הָעוֹבְדוֹת וְהַמְּלָאכוֹת וְהָעֶסְקִים שֶׁל שֵׁשֶׁת יָמֵי הַחֹל כְּנִ"ל, שֶׁזָּהוּ בַּחֲנִינֵת
זְכָרְהוּ מֵאֶחָד בְּשַׁבָּת שֶׁצָּרִיכִין לְזָכַר אֶת הַשַּׁבָּת מֵאֶחָד בְּשַׁבָּת בְּכָל שֵׁשֶׁת
יָמֵי הַחֹל, כְּדִי לְהַמְשִׁיךְ קִדְשַׁת שַׁבָּת עַל כָּל יָמֵי הַחֹל, שֶׁעָקַר שְׁלֵמוֹת
הַמְּשַׁכֵּת קִדְשָׁה זֹאת הוּא עַל-יְדֵי הַקְּדוּשׁ עַל הַיַּיִן וְכְנִ"ל :

אות סט

והנה דברנו מִיִּסְדִּים על מה שכתב אדמו"ר ז"ל בהתורה הנ"ל באות ד', וזה לשונו: וכשרוצה אדם לילך בדרכי התשובה צריך להיות בקי בהלכה וצריך להיות לו שני בקיאות הינו בקי ברצוא בקי בשוב, כמו שכתוב: זכאה מאן דעיל ונפיק, וזה בחינת אם אסק שמים שם אתה בחינת עיל בחינת בקי ברצוא, ואציעה שאול הנך בחינת ונפיק בחינת בקי בשוב וכי' עד כאן. עין שם בסופו בסוד פונות אלול שמבאר שם הפרוש הפשוט שהעקר שמי שרוצה לשוב צריך לחגור מתניו שיחזק עצמו בדרכי ה' תמיד בכל מה שיעבר עליו וכי' עין שם, ועין בדברנו בכמה מקומות שדברנו בזה בכמה לשונות, ובכמה עצות נוראות להתחזק את עצמו, והעקר בכל הצדיק האמת וכי'. וזהו כלל דברינו בכל ההלכה הזאת לחזק עצמנו על-ידי שאנו זוכים לקבל שבת, ועל-ידי זה נזכיר עצמנו תמיד בכל הצדיק האמת שהוא בחינת שבת וכי', והא בהא תליא, כל מה שמאמינים יותר בהצדיק ומקרבין עצמן אליו יותר, זוכין יותר להמשיך על עצמו קדשת שבת, וכן על-ידי שמירת שבת בשמחה זוכין להתקרב להצדיק וכי' ועל-ידי זה זוכין לילך בדרכי התשובה להמשיך על עצמו בקיאות בהלכה הנ"ל להחזיק את עצמו בכל מה שיעבר עליו יהיה אידך שיהיה וכי' פנ"ל. ועקר כל זה זוכין על-ידי ראש השנה שמתקבצין יחד וכי', כי עקר דרכי התשובה נמשכין על-ידי אלול וראש השנה ויום כפור וכי' וכל עבודת ישראל באלו הימים הכל כדי להמשיך דרכי התשובה אלו בעולם באפן שיזכו ישראל לתשובה, שעל-ידי זה תתקרב הגאולה מגלות הארוך הזה אשר ארך עלינו מאד מאד ואי אפשר לעמד על קצו, כי הוא קץ הפלאות, אבל מבאר בגמרא ובכל המדרשים שעקרו תלוי בתשובה, ועל-כן הצדיקי אמת מתנגעים רק להמשיך דרכי התשובה פנ"ל בעולם, באפן שיזכו אפלו הרחוקים והנופלים מאד להתחזק בדרכי התשובה שעל-ידי זה יתתקן הכל. כי עתה אין השם יתברך רוצה מאתנו כי אם התעוררות מעט, כמבאר הרבה בדברי רבותינו ז"ל שהשם יתברך מבקש מישראל שיפתחו בתשובה פניא דמחטא ואנא אפתח להון תרעין רבובין וכי', אבל גם זה המעט דמעט קשה מאד להתחיל כי אם בכל הצדיקים הגדולים שממשיכין דרכי התשובה הנ"ל לחזק את כל הרוצה לשוב בכל מקום שהוא וכי'.

וכל זה מרמז בזהר חדש בענין תבת נח (עין שם בפרשת נח בדרך כד כה דפוס סלאוויטא), מה שכתוב שם שנח לא בקש על דורו, ואחר שיצא מהתבה וראה כל העולם חרב התחיל לבכות עליו וכי', והשיבו הקדוש-ברוך-הוא: רעיא שטיא כען אמרית דא ולא מקדם וכי', כיון דחזא נח כף הקריב עלוון וקרבינו וכי', עין שם מה שמבאר שם מעלת משה רבנו שמסר נפשו על ישראל והצילם וכי' ומבאר שם שבשביל זה לא בקש נח רחמים על דורו כי אפלו הוא לא חשב בלבו שימלט וכי', עין שם שמאריך

כְּמָה הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא רוֹצֵה שְׂיִבְקָשׁוּ רַחֲמִים עַל יִשְׂרָאֵל וְכוּ', אֲפֹלוּ אִם
הֵם כְּמוֹ שֶׁהֵם וְכוּ', וְעַיִן שֶׁם מָה שֶׁכְּתוּב עַל פְּסוּק (בְּרַאשִׁית ח): וַיִּשְׁלַח אֶת
הָעוֹרֵב זֶה דָּוִד שֶׁהָיָה קוֹרָא תְּמִיד כְּעוֹרֵב וְכוּ', וּמָה שֶׁכְּתוּב שֶׁם עַל פְּסוּק
(שִׁם): וַיִּשְׁלַח אֶת הַיּוֹנָה עַד וְלֹא יִסְפָּה שׁוּב אֵלָיו עוֹד וְכוּ' עַיִן שֶׁם. וְכָל הַפָּגֶם
שֶׁל נֹחַ וְתַקּוּנוֹ הַכֹּל הוּא בְּעֵנֶן בְּקִיאוֹת הַנִּי"ל שֶׁלֹּא הָיָה בְּקִי בַּהֲלָכָה זֹאת
שֶׁל דְּרָכֵי הַתְּשׁוּבָה כְּמוֹ מֹשֶׁה וְהַצְדִּיקִים הַגְּדוֹלִים שֶׁמִּמְשִׁיכִין דְּרָכֵי
הַתְּשׁוּבָה הַנִּי"ל בְּבִקְיָאוֹת נִפְלָא מְאֹד, כִּי נֹחַ הָיָה צְדִיק תָּמִים, אָבֵל לֹא
הִשִּׁיג שְׂאֵפֶשֶׁר לְצֵאת וּלְהוֹרִיד עֲצָמוֹ לְהִסְתַּכֵּל עַל רְשָׁעִים כְּאֵלוֹ לְעֵסֵק
עִמָּהֶם לְמִצּוֹא בָּהֶם אֵיזָה זְכוּת וּלְהַתְּפַלֵּל עֲלֵיהֶם וּלְעוֹרְרֵם בְּאֵיזָה נְקוּדָה
טוֹבָה וְכוּ' שֶׁבְּכָל זֶה עֵסֵק מֹשֶׁה וְהַצְדִּיקִים הַגְּדוֹלִים שֶׁאַחֲרָיו בִּיגִיעוֹת
עֲצוּמוֹת, שֶׁכָּל זֶה כְּלוּל בְּבַחֲיִנַת בְּקִיאוֹת הַנִּי"ל בְּעֵיל וְנִפְיָק, וְעַל-כֵּן סָבַר
הַלּוֹאִי שֶׁיִּצְלִיל אֶת עֲצָמוֹ וְכוּ' כִּי לֹא הִשִּׁיג רַחֲמָיו יְתַבְּרָךְ עַד הֵיכֵן הֵם
מִגִּיעִים, וְעַל-כֵּן הִכְרַח לִפְנֵס אֶל הַתְּבָה לְהַתְּחַבֵּא עֲצָמוֹ שֶׁם לְהַנְצִיל כִּי תִבֶּת
נֹחַ נִבְנָה וְנַעֲשָׂה בְּחֻמָּה וּקְדוּשָׁה גְבוּהָ מְאֹד, כִּי הָיָה כְּנֹחֹת עֲמוּקוֹת בְּגוֹבְהָה
וְאַרְכָּה וְרַחְבָּה, וּבְכָל בְּנִינָה כְּמִבְּאֵר בַּתּוֹרָה כָּל פְּרִטֵי עֲשִׂיתָהּ, וְהִיא מְרֻמָּזֶת
עַל תְּשׁוּבָה שְׁעוֹשִׁין בְּיוֹם כְּפוּר, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב בְּזֵהָר הַקְדוּשׁ (תְּקוּן כֹּא דָף
נד:): תִּבֶּת נֹחַ דָּא יוֹם כְּפוּר, וְכֵן אֵיתָא שֶׁם: וְתַנַּח הַתְּבָה בְּחֻדְשׁ הַשְּׁבִיעִי
דָּא תִשְׂרִי, וְכֵן מִבְּאֵר בְּכְמָה סְפָרִים שֶׁתִּבֶּת נֹחַ הוּא בַּחֲיִנַת הַדְּבוּרִים
וְהַתְּבוֹת שֶׁל תְּפִלוֹת וּבִקְשׁוֹת שִׁישְׂרָאֵל מִתְּפַלְּלִין וּמִתְחַנְּנִין וְכוּ'. וְעַל-כֵּן כָּל
כְּנִיסַת נֹחַ אֶל הַתְּבָה זֶה בַּחֲיִנַת עֵיל, שֶׁמִּחֲמַת שֶׁלֹּא הָיָה יָכוֹל לְהַצִּיל אֶת
עֲצָמוֹ עִם הָעוֹלָם, כִּי לֹא הָיָה בְּקִי בַּהֲלָכָה הַנִּי"ל, וְהֶעֱקַר שֶׁלֹּא הָיָה בְּקִי
בְּבַחֲיִנַת וְנִפְיָק, שֶׁשֶּׁם עֵקֶר הַבְּקִיאוֹת וְכַנִּי"ל. עַל-כֵּן צִוְּהוּ הַשֵּׁם יְתַבְּרָךְ
שֶׁיִּפְנֹס לְתוֹךְ הַתְּבָה שֶׁהוּא בַּחֲיִנַת עֵיל וְשֶׁם יִסְתִּיר עֲצָמוֹ עִם כָּל בְּנָיו וְעִם
כָּל מִינֵי חַיּוֹת וְעוֹפוֹת וְצִמְחִים וְכוּ' בְּשִׁבְלֵי קִיּוֹם הָעוֹלָם. וְעַל-כֵּן כְּמוֹ
שֶׁהֲצַרְךְ לְצוּוֵי מֵהֵשֵׁם יְתַבְּרָךְ לִפְנֵס אֶל הַתְּבָה, כְּמוֹ כֵּן הִכְרַח לְהַצְטוּוֹת
מֵהֵשֵׁם יְתַבְּרָךְ לְצֵאת מִהַתְּבָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב בְּפָרָשָׁה: וַיִּדְבֵּר אֱלֹקִים אֶל נֹחַ
וְכוּ' צֵא מִן הַתְּבָה, שֶׁהֲצַרְךְ לְהַצְטוּוֹת עַל הִצְיָאָה מִן הַתְּבָה, כִּי יִצְיָאתוּ מִן
הַתְּבָה זֶה בַּחֲיִנַת וְנִפְיָק, שֶׁעַל-יְדֵי שֶׁהִסְתִּיר עֲצָמוֹ בְּהַתְּבָה עַד שֶׁנִּמְתַּק הַדִּין
הַקָּשָׁה שֶׁל דָּר הַמְּבוּל, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב: וַיִּזְכֹּר אֱלֹקִים אֶת נֹחַ וְכוּ' עַל-יְדֵי זֶה
רַחֵם הַשֵּׁם יְתַבְּרָךְ עַל עוֹלְמוֹ וְצוּהוּ לְצֵאת מִן הַתְּבָה שֶׁזֶה בַּחֲיִנַת וְנִפְיָק
הַנִּי"ל. וְעַל-כֵּן כְּתִיב: הוֹצֵא מִן הַתְּבָה, וְקָרִינוּ, הִיִּצָּא, וּפְרַשׁ רְשִׁי"י: אָמַר
לָהֶם שְׂיִצְאוּ, וְאִם לֹא יִרְצוּ הוֹצִיאֵם בְּעַל-כְּרַחֵם. מוּבָן מִזֶּה שֶׁלֹּא רָצוּ
בְּרָצוֹנָם לְצֵאת מִן הַתְּבָה. וְזֶה רָמַז עַל כָּל מָה שֶׁכְּתוּב בְּעֵנֶן זֶה, שֶׁבּוֹדָאִי
מִי שְׂרוּצָה לְשׁוּב הָיָה מְרָצָה שְׂיִנְיָחוּהוּ לִישֵׁב תְּמִיד בְּבֵית-הַמְּדָרֶשׁ בְּמָקוֹם
קְדוֹשׁ וְלְעֵסֵק בַּתּוֹרָה וּתְפִלָּה, אָבֵל הַשֵּׁם יְתַבְּרָךְ רוֹצֵה בְּקִיּוֹם הָעוֹלָם
וּמִסְבֵּב עִם הָאָדָם שֶׁמְכָרָח כְּמָה פְּעָמִים לְצֵאת מִהַבֵּית-הַמְּדָרֶשׁ לְעֵסֵק
בְּצָרְכֵי הַגּוֹף וּפְרִנְסָה וְכוּ' שֶׁכָּל זֶה בַּחֲיִנַת וְנִפְיָק, וְזֶה קֶשֶׁה עַל הָאָדָם מְאֹד,
כִּי יוֹדֵעַ שֶׁכְּשִׂיּוּצָא לַחוּץ הוּא בְּסִפְנֵה גְדוּלָה, אָבֵל לֹא סָגִי בְּלֹא הִכִּי. שְׁזָהוּ
בַּחֲיִנַת מָה שֶׁבְּנֵי הַתְּבָה לֹא רָצוּ לְצֵאת מִהַתְּבָה כִּי אִם בְּגִזְרַת הַשֵּׁם יְתַבְּרָךְ
שֶׁאָמַר לָהֶם לְצֵאת, כִּי הַשֵּׁם יְתַבְּרָךְ רוֹצֵה שֶׁהָאָדָם יַעֲבֹד אוֹתוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם
דִּיקָא, שֶׁהוּא בְּכָלְלוֹ בַּחֲיִנַת וְנִפְיָק כְּנֶגֶד הָעוֹלָמוֹת הַקְדוּשִׁים הָעוֹלָמוֹת

העליונים, ועל-כן גם בזה העולם ההכרח שתהיה עבודתו בבחינת עיל ונפיק דיקא וכנ"ל:

וזה בחינת וישלח את העורב הנ"ל, שמבקר בזהר חדש שזהו דוד שהיה קורא תמיד פעורב וכוי ושלחהו הקדוש-ברוך-הוא ממלכותו והוציאו מביתו, ומה כתיב ביה: ויצא יצוא ושוב, דכתיב (שמואל ב, טו): ודוד עולה במעלה הזיתים הולך ובוכה וראש לו חפוי, היה יוצא ושב בתשובה והתודה על חטאתיו ומבקש רחמים עליהם וכוי עד יבושת המים וכוי, עד כאן לשונו. ועין שם מה שמפרש וישלח את היונה גי פעמים, שמרמז על הגליות עד הגלות האחרון הזה שנאמר עליו: ולא יספה שוב אליו עוד, שבשביל זה מתארך הגלות הזה כל-כך, אבל אף-על-פי-כן הוא יתברך מזמן ומחכה אמת תשוב, עין שם כל זה היטב:

אות ע

ועל-כן היה כל התקון על-ידי קשת הברית שהבטיחו השם יתברך (בראשית ט): את קשתי נתתי בענן. קשת הברית זה בחינת ראש השנה שתוקעין בו בשופר תקיעה שברים תרועה, שסימנם קש"ת, פמובא בדבריו ז"ל. וזה בחינת כח הצדיק הגדול האמתי שהוא בחינת קשת הברית, כמו שכתוב בזהר הקדוש (ויקרא טו, פינחס רטו). וזה בחינת קדשת שבת שהגי סעודות הם בבחינת גי קולות של השופר, שהם בחינת גי נקודות הנ"ל. הינו שהבטיחו שאפלו בתוך הענן והחשך הגדול מאד, בחינת והיה בענני ענן על הארץ, גם אז ונראתה הקשת בענן, שעל-ידי הצדיק שהוא בחינת קשת הברית, ימשיך קדשת שבת על-ידי הקבוץ של ראש השנה שאז תוקעין בשופר הקולות הקדושים שסימנם קש"ת שעל-ידי זה קיום הקבוץ של ישראל, כמו שכתוב (ישעיה כז): והיה ביום ההוא יתקע בשופר גדול ובאו האובדים בארץ אשור והנדחים וכוי, ועל-ידי כל זה יהיה נמשך דרכי התשובה הנ"ל בעולם, שהם בחינת בקיאות בהלכה הנ"ל בעיל ונפיק להחזיק את עצמו אפלו בשאול תחתיות בבחינת ואציעה שאול הנד, שעל-ידי זה יזכו ישראל לקיים רצונו יתברך מה שמחכה להם שישובו על-כל-פנים כעניא דמחטא וכוי. כמו שכתוב שם בזהר חדש הנ"ל, וזה לשונו: ואי כנסת ישראל אפתחת תשובה כעניא דמחטא אנא אפתח לה תרעין רברבין. אבל גם זאת המעט תשובה כעניא דמחטא קשה מאד מעצם התגרות הבעל-דבר, והעקר על-ידי שמפילו בכל פעם וכוי, שכל זה אי אפטר לתקן כי אם על-ידי בקיאות בהלכה הנ"ל שנמשך על-ידי הצדיק שהוא בחינת קשת הברית וכוי כנ"ל. ועל-כן מבטיחו השם יתברך לנח בזה שלא ידאג ביציאתו מהתבה שהוא בחינת ונפיק, כי במה יתקיים העולם, כי ראה והבין גדל התגרות היצר-הרע וכוי,

אבל השם יתברך הבטיחו בקשת הברית שהוא בחינת הצדיק האמת שכלול מכל התקונים הנ"ל שממשיך דרכי התשובה בעולם שהם בחינת בקיאות הנ"ל, שעל-ידי זה יתתקן הכל עד שתבא הגאולה השלמה במהרה בימינו:

אות עא

ועל-כן מזכירין בברכת זכרונות (בתפלת מוסף לראש השנה) בתחלתו ענין נח, כמו שכתוב שם: וגם את נח באהבה זכרת בהביאך את מי המבול וכו', על-כן זכרנו בא לפניך וכו', כי מזכירין אותו יתברך עצם חסדו ורחמיו איך הוא חפץ בקיום העולם, שגם בימי נח שהיה חשך כזה בעולם וכו', אף-על-פי-כן זכר את נח והוציאו מן התבה והבטיחו לקיים העולם על-ידי קשת הברית שהוא בחינת קדשת ראש השנה הנ"ל. על-כן עתה שכבר זכינו שהיו האבות בעולם כמו שמזכירין זכותם אחר-כך, כמו שכתוב (ויקרא כו): וזכרתי את בריתי יצחק וכו'. וכבר היה משה רבנו שנתן לנו את התורה וכו', וכבר היו צדיקים כאלו בעולם שגלו לנו קדשת ראש השנה ומעלת הקבוץ בראש השנה וכו', על-כן עתה ראוי לו יתברך שיזכר את בריתו בזכות כל אלו הצדיקים וימשיך עלינו דרכי התשובה הנ"ל באפן שנוזקה לשוב אליו, והוא ישוב אלינו עד שיקרב קץ הגאולה מהרה וכנ"ל (ועין לעיל מזה באות מח):

אות עב

וזה בחינת ערובי תחומין, שבמקום שמניחין סעודת שבת משם מתחיל התחום שבת, כי כבר מבאר ששבת בחינת תשובה שעקר התשובה הוא בחינת שני בקיאות הנ"ל בקי בעיל בקי בגניק וכו', שזהו בחינת תחום שבת אלפים אמה בחינת ב' אלפין הנ"ל, כי על-ידי תשובה נעשה אל"ף וכו', כי עקר הבקיאות הנ"ל שהוא בחינת דרכי התשובה הוא שיהיה בקי ונזהר מאד מאד שלא יצא חס ושלום חוץ לתחום שבת, חוץ לגבול הקדשה. כי כלליות הקדשה הוא בחינת קדשת שבת, וזה עקר בחינת הבקיאות הנ"ל שבכל מה שיעבר עליו יהיה נזהר ונשמר בנפשו שלא יפל לגמרי ולא יצא חוץ לתחום חס ושלום, כי כבר מבאר שעל כל אדם

בְּהִכָּרַח שְׂיַעֲבֹר עָלָיו הַרְבֵּה הַרְבֵּה, וּבִפְרָט מִי שֶׁכָּבַר חָטָא וְנִכְשַׁל כְּמוֹ שֶׁנִּכְשַׁל בְּעוֹנוֹתָיו הַרְבִּים שֶׁכְּשֵׁרוּצָה לָשׁוּב וּלְכַנֵּס בְּדַרְכֵי הַתְּשׁוּבָה, שֶׁעָלָיו מִתְגָּרִין הַמְּצוּלוֹת יָם מְאֹד שֶׁהֵם הַרְהוּרִים מְגוֹנִים וְזָרִים מְאֹד וְכוּ', וְכַמוֹכֵן מִזֶּה בְּכַתְּבֵי הָאֲר"י ז"ל, וְכַמְבָּאָר בְּדַבְרֵי רַבּוֹתֵינוּ ז"ל בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת. וְזֶה עֵקֶר הַתְּשׁוּבָה כְּשֶׁמִּתְגַּבֵּר לְבָלִי לְפָל לְגַמְרֵי מְכַל מֵה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו וְאֵי אֶפְשֶׁר לְבַאֵר בְּפִרְטוּיּוֹת לְכָל אֶחָד וְאֶחָד, כִּי רַבּוֹ הַשְּׁנוּיִים אֶפְלוּ בְּאֶדָם אֶחָד, אֲךָ הַכֹּל כָּלוּל בְּדַבְרֵי הַקְּדוּשִׁים וְהַנּוֹרָאִים הַנִּי"ל שֶׁקָּרָא עֵינָן זֶה בְּשֵׁם בְּקִי שֶׁצָּרִיכִין לְהִיּוֹת בְּקִי בְּהִלְכָה זֹאת מְאֹד, בְּקִי בְּרָצוּא וּבְעֵיל לְפִי בְּחִינַתוֹ בְּקִי בְּשׁוּב וּבְנִפְיָק לְפִי בְּחִינַתוֹ, וּלְקִיִּים וְאַצִּיעָה שְׂאוֹל הַנֶּדֶךְ שֶׁאֶפְלוּ בְּשְׂאוֹל תַּחֲתִיּוֹת אֵל יִתְיַאֲשׁ עֲצָמוֹ וְכוּ' וְכַמְבָּאָר שִׁיחוֹת אֵלוֹ וְעֲצוֹת עֲמוּקוֹת לְזֶה בְּסִפְרֵנוּ אֲשֶׁרֵי שִׁיאֲחִזוּ בָּם. וְכֹל זֶה הוּא בְּחִינַת תַּחּוּם שֶׁבֶת כְּנ"ל, וְכָבֵד מְבָאָר שֶׁעֵקֶר קְדֻשַׁת שֶׁבֶת הוּא אֲכִילַת שֶׁבֶת שֶׁהוּא כָּלוּ קְדֻשַׁת שֶׁעַל-יָדֵי זֶה נִמְשָׁכִין בְּחִינַת דַּרְכֵי הַתְּשׁוּבָה שֶׁהֵם בְּחִינַת בְּקִיאוֹת הַנִּי"ל. וְעַל-כֵּן בְּמִקּוֹם שֶׁמִּנְחִין שְׁעוֹר סְעוּדַת שֶׁבֶת כְּפִי מֵה שֶׁשִּׁיעֲרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל, מִשֵּׁם מִתְחִיל הַתַּחּוּם שֶׁבֶת, כִּי שֵׁם קָנָה שְׁבִיתָה. כִּי עֵקֶר קִנְיַת שְׁבִיתַת שֶׁבֶת הוּא עַל-יָדֵי סְעוּדַת שֶׁבֶת כְּנ"ל. וְכֵן מְבָאָר בְּסִימָן רַעֲז לְקוּטֵי חֶלֶק אֲבֵהַתּוֹרָה 'צַדִּיק כְּתָמָר יִפְרָח', שֶׁעֵקֶר דֶּרֶךְ הַקְּדוּשָׁה כּוֹבֵשִׁין אוֹתוֹ וּמִרְחִיבִין אוֹתוֹ עַל-יָדֵי אֲכִילַת שֶׁבֶת, בְּבְחִינַת דּוֹק בְּכִכִּי וְתִשְׁכַּח בְּנִגְרֵי וְכוּ' (שֶׁבֶת קִנְב), עֵינֵן שֵׁם. כִּי עֵקֶר דֶּרֶךְ הַקְּדוּשָׁה שֶׁעוֹשֶׂה הַצַּדִּיק וְכוּ' כְּמֵרוֹמֵז שֵׁם, הוּא דַּרְכֵי הַתְּשׁוּבָה הַנִּי"ל לְהַמְשִׁיךְ עֲצוֹת וּדְרָכִים וְהַתְּחַזְּקוֹת וְכוּ' בְּאִפְסוֹ שֶׁהַכֹּל יִשׁוּבוּ לֵה' אֶפְלוּ הַחֲלוּשֵׁי כַח מְאֹד, וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן הֵם חֲפִצִּים לָשׁוּב לֵה' שֶׁכֵּלֶם יִזְכּוּ בְּרַבּוֹת הַיָּמִים לָשׁוּב עַל-יָדֵי דַּרְכֵי הַתְּשׁוּבָה שֶׁמִּמְשִׁיךְ בְּעוֹלָם שֶׁהֵם בְּחִינַת שֶׁבֶת, וְהַעֲקֹר עַל-יָדֵי אֲכִילַת שֶׁבֶת כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב שֵׁם עֵינֵן שֵׁם:

אות עג

וְעֵקֶר תַּחּוּם שֶׁבֶת נִלְמַד מִמְחִנָּה יִשְׂרָאֵל, שֶׁהָיָה י"ב מִיֵּל, וְעַל-כֵּן מִדְּאוּרֵיָתָא תַּחּוּם שֶׁבֶת י"ב מִיֵּל, אֲךָ חֲכָמֵינוּ ז"ל תִּקְּנוּ שֶׁיְהִיָּה רַק אֲלָפִים אֲמָה, מִחֲמַת שֶׁרָאוּ הַתְּגַבְּרוֹת הַקְּלָפוֹת בְּגִלוֹת מְאֹד כְּמְבָאָר בְּכַתְּבֵים, וְגַם אֵלוֹ הָאֲלָפִים אֲמָה הוּא הַשְּׁעוֹר שֶׁהָיָה בֵּין הָאָרוֹן וּבֵין מִחְנֶה יִשְׂרָאֵל כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יְהוֹשֻׁעַ ג): אֲךָ רְחוֹק יְהִיָּה בֵּינֵיכֶם וּבֵינֵינוּ כְּאֲלָפִים אֲמָה, וּפְרָשׁ רַש"י: כְּשֶׁעוֹר תַּחּוּם שֶׁבֶת כְּדִי שִׁיּוּכְלוּ לִילָךְ לְהַתְּפַלֵּל לְפָנָיו, כִּי עֵקֶר הַמְּלַחְמָה שִׁישׁ לְהֵאָדָם הוּא בְּחִינַת מְלַחְמַת עֲמֶלֶק כְּנ"ל, וְכֹל מְלַחְמַת עֲמֶלֶק הָיָה עִם הַחֲלוּשֵׁי כַח שֶׁהָיָה הָעֵנָן פּוֹלְטוֹן שֶׁהָיָה יְהוֹשֻׁעַ לוֹחֵם עִמּוֹ בְּכַחוֹ שֶׁל מֹשֶׁה רַבֵּנוּ כְּדִי שֶׁלֹּא יִפִּיל אוֹתָם עֲמֶלֶק לְגַמְרֵי כְּרָצוֹנוֹ הָרַע. כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (דְּבָרִים כה): וַיִּזְנַב בָּךְ כָּל הַנְּחָשִׁלִים אַחֲרֶיךָ וְכוּ', רַק יִשִּׁיבם בְּתְשׁוּבָה וַיְכַנִּיסם בְּגָבוֹל הַקְּדוּשָׁה שֶׁהוּא בְּחִינַת מִחְנֶה יִשְׂרָאֵל שֶׁהָיָה שֵׁם

האהל מועד והארון שמשם צריכין להמשיך הקדשה אליהם. כי כל מי שרחוק יותר צריכין להמשיך עליו הקדשה והבקיאות הנ"ל ממקום גבוה וקדוש ביותר, כמו שכתוב במקום אחר, וקצת מזה מבאר לעיל, על-כן שעור תחום שבת הוא נלמד ממחנה ישראל, כי עקר תחום שבת שהוא בחינת בקיאות הנ"ל, הוא שיזכה כל אחד לשאר קיום במחנה ישראל, ולא יוכל בחינת עמלק להשליכו חס ושלוט משם, רק יתגבר תמיד לאחז עצמו בצדיקי אמת ותלמידיהם שהם בחינת משה ויהושע שהם לוחמים מלחמת עמלק בכל דור כדי לשוב ולבנות הבית-המקדש ולהחזיר את ישראל לארץ ישראל

אות עד

וזהו גם-כן בחינת ערובי חצרות, שעקר תקון הערוב הוא גם-כן על-ידי סעודת שבת, שעל-ידי שמשותתפין בסעודת שבת על-ידי זה מתרין להכניס ולהוציא מרשות זה לזה ובלא ערוב אסורין להוציא ולהכניס מרשות אחד לחברו אף-על-פי ששניהם רשות היחיד. כי כבר מבאר שכלל אסור הל"ט מלאכות בשבת הם בחינת הוצאה מרשות לרשות שהוא בחינת ברורים וכו' כנ"ל (באות למד), ורבותינו ז"ל החמירו שאפלו מרשות זה לזה אסור גם-כן להכניס ולהוציא. וכל זה בשביל תקון בחינת הבקיאות הנ"ל שבשביל זה כל אסור הוצאה כנ"ל (באות הנ"ל). כי כמו שצריכין לזהר בעיל ובנפיק שלא לצאת מהגבול שלו וכן שלא יהרס לעלות את ה' לפנים מהגבול שלו, שזהו בחינת בקי בעיל בקי ובנפיק וכו' כנ"ל, כן צריך לזהר שלא יהרס לפנים בגבול חברו, בין בבחינת עיל ובין בבחינת ונפיק. כי בבחינת ונפיק בודאי חלילה וחלילה שישתכל על חברו לומר שיעשה כמעשיו חס ושלוט, כי יוכל לאבד עולמו כרגע חס ושלוט, ועל זה הזהיר דוד המלך עליו השלום בתחלת ספרו (תהלים א): אשרי האיש אשר לא הלך בעצת רשעים וכו' עד ובמושב לצים לא ישב. כי ידוע כמה מורידין ומפילין את האדם ליצני הדור, ובפרט הלצים המכניס עצמם בשם פשרים וחסידים וכו', השם יתברך יציל וישמר את ישראל מהם ומהמונם. אך אפלו בבחינת עיל צריכין גם-כן להיות בקי מאד לבלי להסתכל על חברו שנהאך לו שהוא צדיק וישר וכשר כנגדו שלא יפל על-ידי זה חס ושלוט, כי אף-על-פי שבודאי הוא טוב לקנא את חברו בתורה ותפלה וביראת שמים, בבחינת קנאת סופרים תרבה חכמה (בבא בתרא כא), אבל יש בזה בחינת צדיקים ילכו בם ופושעים יכשלו בם (הושע יד), כי הרבה נופלים על-ידי זה, כי מתקנאים בחבריו שנהאך לו שהם צדיקים וכשרים כנגדו הרבה, ועל-ידי קנאתו בהם נופל בדעתו לגמרי, כמובן למשפיל על דרכיו כל זה. ואי אפשר לבאר כל דרכי חלישות הדעת

שֶׁמִפִּיל הַבַּעַל-דָּבָר עַל הָאָדָם עַל-יַדֵּי זֶה, עַל-כֵּן צָרִיכִין לְבַלֵּי לִהְיוֹת סָכֵל וּפְתִי רַק לִהְיוֹת בְּקִי בַּהֲלָכָה, שְׂיִהְיֶה קִנְיָתוֹ בַּחֲבָרִיו הַטּוֹבִים מִמֶּנּוּ לְטוֹבָה וְלֹא לְרָעָה, לְהִתְקַרֵּב לֵה' יִתְבָּרַךְ וְלֹא לְהִתְרַחֵק חֵס וְשְׁלוֹם, וְכַמְרָמֹז בְּהַמְעָשָׂה שֶׁל הַחֶכֶם וְהַתָּם, שֶׁהַשֵּׁיב הַתָּם: זֶה מַעֲשֵׂה שְׁלוֹ וְזֶה מַעֲשֵׂה שְׂלִי, וְכַמּוּבָא מִזֶּה בְּדַבְּרֵנוּ בְּמָקוֹם אַחֵר. וְעַל-כֵּן תִּקְנוּ חֲכָמֵינוּ ז"ל שֶׁאֶפְלוּ מִרְשׁוֹת אֶחָד לְחֲבָרוֹ אֲסוּר לְהוֹצִיא וּלְהַכְנִיס בְּשַׁבַּת שְׁלֹא יִפְגֹּם בְּבַחֲיַנְתָּ בְּקִיאוֹת הַנִּי"ל וְכַנִּי"ל. וְהַתְּקוּן עַל-יַדֵּי סְעוּדַת שַׁבַּת שֶׁהוּא הָעֵרוֹב שְׁמַנִּיחִין, כִּי עַל-יַדֵּי סְעוּדַת שַׁבַּת נִתְּתֶקֶן בַּחֲיַנְתָּ בְּקִיאוֹת הַנִּי"ל, וְאִז מִתְּרִין לְהוֹצִיא וּלְהַכְנִיס מִבֵּית לְבֵית שְׁבַחְצָר. כִּי כָּבֵר תִּקְנוּ בַּחֲיַנְתָּ בְּקִיאוֹת הַנִּי"ל, וְאִז יִהְיֶה הַתְּחַבְּרוֹת הַרְשִׁיאוֹת שְׂפִינּוּ לְחֲבָרוֹ רַק לְטוֹבָה וְלֹא לְרָעָה חֵס וְשְׁלוֹם שְׂיִתְחַבְּרוּ וְיִתְקַרְבוּ זֶה לְזֶה בְּאַהֲבָה וְשְׁלוֹם שְׂיִלְמַד אֶחָד מִחֲבָרוֹ לְטוֹבָה לְהִתְקַרֵּב לֵה' יִתְבָּרַךְ וְלֹא לְהִתְרַחֵק חֵס וְשְׁלוֹם עַל-יַדֵּי זֶה, כִּי כָּל זֶה הוּא בַּחֲיַנְתָּ בְּקִיאוֹת בַּהֲלָכָה הַנִּי"ל שְׁנִתְּתֶקֶן עַל-יַדֵּי סְעוּדַת שַׁבַּת שֶׁהוּא בַּחֲיַנְתָּ הָעֵרוֹב שְׁמַנִּיחִין וְכַנִּי"ל:

אות עד

וְזֶה בַּחֲיַנְתָּ וַיֵּאמֶר ה' אֶל אַבְרָם לֵךְ לְךָ מֵאַרְצְךָ וּמִמּוֹלַדְתְּךָ וּמִבֵּית אָבִיךָ אֶל הָאָרֶץ וְכוּ' וְאֶעֱשֶׂךָ לְגוֹי גָּדוֹל וְכוּ' (בְּרֵאשִׁית יב), כִּי מִבְּאֵר לְעִיל מֵה שְׁכַתּוֹב שֶׁם בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל עֲנִין הַג' מִצְוֹת שֶׁנֶּצְטוּי יִשְׂרָאֵל בְּכַנִּיּוֹתָן לְאָרֶץ יִשְׂרָאֵל שֶׁהֵם לְהַכְרִית זֶרַע עֲמֶלֶק וּלְמַנּוֹת מְלֶכֶךְ וּלְבָנוֹת בֵּית הַבְּחִירָה וְכוּ' שֶׁהֵם בַּחֲיַנְתָּ ג' נְקוּדוֹת הַנִּי"ל שֶׁהֵם בַּחֲיַנְתָּ תְּשׁוּבָה וְכוּ' עֵין שֶׁם. כִּי עַקֵּר הַתְּשׁוּבָה מוּבָא בְּדַבְּרֵינוּ ז"ל שֶׁהוּא בַּבְּחִינְתָּ 'זָרְקָא, דְּאִזְדַּרְיֶקֶת לְאַתֵּר דְּאִתְנַטְיֶילַת מִתְּמִין, שְׂצָרִיכִין לְצִאת מִכָּל הַמְּקוֹמוֹת שֶׁנִּתְעָה לָשֶׁם וּלְשׁוּב לְמְקוֹר שְׁנַחְצָב נִשְׁמָתוֹ מִשָּׁם. כִּי כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל שָׂרֵשׁ נִשְׁמָתוֹ גְּבוּהָ מְאֹד מְאֹד, כַּמּוּבָא, רַק שְׂיִרְדֶּה לְאָרְצוֹת וּגְשָׁמִיּוֹת זֶה הָעוֹלָם בְּשִׁבִיל הַבְּחִירָה כְּדִי שְׂדִיקָא עַל-יַדֵּי זֶה תְּשׁוּב לְמְקוֹרָהּ בְּשִׁלְמוֹת נִפְלָא וְכוּ', וְכָל אָדָם שֶׁבְּעוֹלָם מְגִדוֹל וְעַד קָטָן בְּהַכְרַח שְׂיַעֲבֵר עָלָיו כַּמָּה וְכַמָּה הַרְּפִתְקָאוֹת וְכוּ', שְׁפָלָם הֵם בַּחֲיַנְתָּ נְסִיוֹנוֹת וְצָרוּפִים וְעֲלִיּוֹת וִירִידוֹת בְּלִי שְׁעוֹר. וְכָל כּוֹנֵן הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ לְטוֹבָה, כִּי כָּל מֵה דְּעֵבִיד רַחֲמָנָא לְטַב עֵבִיד. כִּי כָּל כּוֹנֵן יִתְבָּרַךְ הַכֹּל כְּדִי שְׂעַל-יַדֵּי זֶה דִּיקָא יַעֲלֶה מִכָּל הַמְּקוֹמוֹת שְׂיִרְד לָשֶׁם לְבָרַר מִשָּׁם מֵה שְׂיִבְרַר עַד שְׂיָבֵא לְמָקוֹם מְנוּחָתוֹ לְמְקוֹר נִשְׁמָתוֹ וְכוּ' כַּנִּי"ל. וְכָל הַצָּרוּפִים וְהַנְּסִיוֹנוֹת הֵם בַּחֲיַנְתָּ מְלַחֲמַת עֲמֶלֶק כַּנִּי"ל. וְצָרִיךְ לִהְיוֹת בְּקִי בַּהֲלָכָה זֹאת הַיֵּטֵב בַּחֲיַנְתָּ בְּקִי בְּעִיל בְּקִי בְּנִפְיָק, בַּחֲיַנְתָּ וְאַצִּיעָה שְׂאוֹל הַנֶּזֶךְ וְכוּ' כַּנִּי"ל. וְכַשְׂזוֹכָה לְסַבֵּל מֵה שְׂיִסְבֵּל בְּזִיוֹנוֹת וּשְׂפִיכוֹת דְּמִים וְצָרוּפִים וְנְסִיוֹנוֹת בְּכַמָּה בַּחֲיַנְתָּ זֶה הוּא בַּחֲיַנְתָּ לְהַכְרִית זֶרַעוֹ שֶׁל עֲמֶלֶק שְׂזָהוּ בַּחֲיַנְתָּ נְקוּדָה הַתְּחַתּוֹנָה שְׂעַל-יַדֵּי זֶה זוֹכָה לְתְּשׁוּבָה בַּחֲיַנְתָּ כְּתֵר בַּחֲיַנְתָּ נְקוּדָה הָעֲלִיוֹנָה,

שהוא בחינת משה בחינת בית-המקדש וכו'. וההמשכה מנקודה העליונה לנקודה התחתונה זה בחינת וא"ו שבתוך האלף, שהוא בחינת מצות למנות מלך וכו' כנ"ל.

וזהו שאמר השם יתברך לאברהם, שמרמוז בזה לכל אדם שבעולם, לך לך, שמזהיר את האדם שילך לעצמו, כי עצם האדם מה שנקרא אני הוא רק הנשמה (כמו שכתוב בהתורה חותם בתוך חותם סימן כב לקיטי חלק א), וכן כשמדברים עם האדם לנכח ואומרים לו אתה או לך, עקר הכוונה על הנשמה שהוא עצם האדם פידוע. וזהו שפזרת התורה את האדם: לך לך, שתלך לך לעצמך, הינו למקור נשמתך שכל הלכך ונסיעתך וכל דרכיך בזה העולם, בכלם תכונן לילך לך בעצמך הינו למקור נשמתך שזה עקר עצם האדם שמדברים עמו כנ"ל, וזהו מארץ, מארץ דיקא. הינו מתוך ארציות וגשמיות שלך לאיזה ארציות וגשמיות שירדת לשם שנדמה לך שקשה לצאת משם, אף-על-פי-כן אתה צריך להתגבר לילך מתוך ארץ דיקא לילך לך לנשמתך וכו' כנ"ל. וזהו: וממולדתך, איך שנולדת באיזה גשמיות שנולדת אף-על-פי שגם זה מונע גדול, כמו שאמר דוד (תהלים נא): הן בעון חוללתי וכו' אף-על-פי-כן אתה מכרח לילך ממולדתך דיקא לילך לך דיקא כנ"ל. ומבית אביך שהם המשפחה והשכנים וקרוביו ומיודעיו שמגדל ביניהם, שגם מהם יש כמה וכמה מניעות לעבודת השם יתברך שמונעים בכמה דרכים, לפעמים בגשמיות ולפעמים על-ידי דעותיהם וסברותיהם ההפוכות מן האמת, מכלם אתה צריך לצאת ולילך לך לנשמתך כנ"ל, כי אתה צריך להאמין שבנדאי אין הקדוש-ברוך-הוא בא בטרוניא עם בריותיו, ובנדאי יש לך כח לעמד בכל זה, כמו שכתב אדמו"ר ז"ל בסימן מו בלקיטי תנינא, שאין הקדוש-ברוך-הוא שולח להאדם מניעות שלא יוכל לעמד בהם וכו'. וזהו אל הארץ אשר ארצך, שהוא ארץ ישראל שהוא כלליות הקדשה ששם הבית-המקדש ששם מקור כל הנשמות, שעל זה מזהירו לך לך לנשמתך כנ"ל. וזה שפרש רש"י: ולא גלה לו הארץ מיד כדי לחבבה בעיניו ולתת לו שכר על כל דבור ודבור, הינו כי זה עקר הנסיון של האדם מה שאין השם יתברך מראה להאדם מיד בעת הנסיון מה שיזכה אם יעמד בזה הנסיון והצרוף, כי בנדאי אם כל אדם היה רואה בזה העולם כל מה שיזכה כשישבר תאוותיו ומדותיו הרעים, בנדאי לא היה לו נסיון כלל, כי מי פתי וסכל שישלך נעימות לנצח כזה, אורות נשגבות כאלה בשביל שטות כזה ברגע קלה כזאת. אך עקר הנסיון מחמת שאינו רואה כל זה, על-כן צריך התחזקות גדול. וזה בחינת אל הארץ אשר ארצך, שאין השם יתברך מראה ארץ החיים ששם נעימות בימינו נצח, שהוא תכליתו הטוב הנצחי שעל-ידי זה כל הנסיון שלו, ואם יתגבר ויתחזק על מה שצריך להתגבר וירדף אחר התכלית הזו יקבל שכר על כל דבור ודבור שדבר והתחנן לפני השם יתברך לזכות לזה, ואז יהיה חביב בעיניו הטוב שיזכה שהוא בחינת ארץ ישראל יותר ויותר, מאחר שלא שער בנפשו כלל שיזכה לנעימות כזה וכו', וכמו שמצינו בכמה צדיקים שאמרו (ירושלמי עבודה זרה פ"ג ה"א): ואני אמרתי לריק יגעתי וכו' אכן וכו'. וזהו ואעשה לגוי גדול ואברכה ואגדלה שמך, זה בחינת גי נקודות הנ"ל, ואעשה לגוי גדול

זֶה בְּחִינַת לְהַכְרִית זָרְעוֹ שֶׁל עֲמֶלֶק, כִּי כָּל מַלְחָמַת עֲמֶלֶק הוּא לְהַשְׁכִּיחַ שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ חַס וְשָׁלוֹם, וּלְהַרְחִיק כָּל הַחַלּוּשֵׁי כַח מֵהֶשֶׁם יִתְבָּרַךְ כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (דְּבָרִים כה): וַיִּזְנַב בָּךְ כָּל הַנְּחָשָׁלִים אַחֲרֶיךָ וְכוּ', וְעַל-כֵּן זֶה שְׁמֵתִגְבֵּר וּמִכְנִיעַ אוֹתוֹ הוּא זוֹכֶה לְהַגְדִּיל שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ עַל-יְדֵי שְׁמִגְבִּיָּה וּמִקְרַב כָּל אֱלוֹ הַרְחוּקִים הַחַלּוּשֵׁי כַח לֵה' יִתְבָּרַךְ, שְׁזָהוּ בְּחִינַת וְאֶעֱשֶׂךָ לְגוֹי גָּדוֹל עַל-יְדֵי שְׁיִתְרַבֶּה הַקְּבוּץ הַקְּדוֹשׁ שֶׁלּוֹ שְׁיִקְרַב הַרְבֵּה הַרְבֵּה נְפֹשׁוֹת לֵה' יִתְבָּרַךְ הַיְפֹךְ כְּנִגְתוֹ הַרְעָה שֶׁל עֲמֶלֶק יִמַח שְׁמוֹ כְּנִ"ל. וְאַבְרָכָךָ זֶה בְּחִינַת הַמְשַׁכֵּת הַבְּרָכָה וְהַשְׁפַּע מִנְקוּדַת הָעֲלִיּוֹנָה לְנִקּוּדַת הַתַּחְתּוֹנָה, בְּחִינַת כְּטַל חֶרְמוֹן שְׁיִוָּרֵד וְכוּ' כִּי שֶׁם צִוָּה ה' אֶת הַבְּרָכָה וְכוּ' (תְּהִלִּים קלג), וְזֶה בְּחִינַת לְמִנּוֹת מְלֶךְ, כִּי עֵקֶר הַשְׁפַּע וְהַבְּרָכָה נִמְשָׁךְ עַל-יְדֵי הַמְּלֶכֶךְ (כְּמוֹ שְׁפָתוֹב בְּמִקּוֹם אַחֵר בְּלִקוּטֵי תַנְיִנָא סִימָן טז). וְאַגְדָּלָה שְׁמֶךָ, שְׁיִהְיֶה נִקְרָא אַבְרָהָם בְּתוֹסֶפֶת ה', בְּחִינַת ה' הַדְּעַת שֶׁהוּא בְּחִינַת מֹשֶׁה שֶׁהוּא הַדְּעַת שֶׁהוּא בְּחִינַת בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ, כִּי כָּל מִי שֶׁיֵּשׁ בּוֹ דְּעָה וְכוּ' שֶׁהוּא בְּחִינַת נִקּוּדַת הָעֲלִיּוֹנָה כְּנִ"ל, אֲבָל אַחֵר-כֵּן עֲדִין צָרִיךְ לַעֲבֹר עַל הָאֲדָם עֲלִיּוֹת וִירִידוֹת הַרְבֵּה שֶׁהֵם בְּחִינַת עֵיל וְנִפְיָק, שְׁצָרִיכִין לְהִיּוֹת בְּקִי בְּזֶה מְאֹד כְּנִ"ל. וְעַל-כֵּן הַבְּטִיחוֹ וְהָיָה בְּרָכָה, שְׁתִּתְקִים הַבְּרָכָה אֲצִלוֹ, שְׁיִזְכֶּה תַּמִּיד לְשֶׁאֵר עַל עֲמָדוֹ וּבְכָל מָה שְׁיַעֲבֹר עָלָיו לֹא יִפֹּל וְלֹא יִתְרַחַק לְעוֹלָם, רַק יִהְיֶה נִשְׁאָר קַיָּם בְּבְחִינַת הַמְשַׁכֵּת הַבְּרָכָה מִנְקוּדַת הָעֲלִיּוֹנָה לְנִקּוּדַת הַתַּחְתּוֹנָה, שְׁזָהוּ בְּחִינַת וְהָיָה בְּרָכָה וְכְנִ"ל.

וְזָהוּ (בְּרֵאשִׁית יב): וַיִּלְךְ אַבְרָם כְּאִשְׁרֵי דְבַר אֱלֹהֵי וַיִּלְךְ אֹתוֹ לוֹט, שְׁאֵף-עַל-פִּי שְׁאֲבָרָם עָשָׂה כְּאִשְׁרֵי דְבַר ה' עֲמוֹ לְהַמְשִׁיךְ עֲצָמוֹ לְשֶׁרֶשׁ נִשְׁמָתוֹ לְאַרְצָה יִשְׂרָאֵל, אֲבָל אֵף-עַל-פִּי-כֵן לוֹט שֶׁהוּא בְּחִינַת הַיִּצָּר הַרַע הַלֵּךְ עִמּוֹ בְּכָל עֵת שֶׁלֹּא רָצָה לְהַפְרֵד מֵעִמּוֹ, וְהַכֵּל בְּשִׁבִיל נִסְיוֹן וּבְחִירָה כְּנִ"ל. וְכַדִּי שְׁעַל-יְדֵי זֶה דִּיקָא יִבְרַר נְצוּצוֹת הַקְּדוּשָׁה הַגְּבוּהִים מְאֹד מְאֹד מֵעַמְּקֵי עֲמָקֵי הַקְּלָפוֹת, כְּמוֹ שְׁאֲבָרָם בְּרַר מְלוֹט דִּיקָא נִשְׁמַת מְשִׁיחַ כְּמוֹבָא:

וְזָהוּ (שָׁם): וַיְהִי רָעַב בְּאַרְץ וַיֵּרֵד אַבְרָם מִצְרַיִמָה, וְאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל וּמוֹבָא בְּפִרוּשׁ רִש"י שְׁזָה הָיָה נִסְיוֹן גָּדוֹל שֶׁלּוֹ שֶׁהוּא מְזַהִירוֹ לַעֲלוֹת לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל, וְעַכְשָׁו מְשִׁיאוֹ לְצֵאת מִמִּנְה. זֶה כָּלֵל כָּל דְּבָרֵינוּ הַנִּ"ל שְׁצָרִיכִין לְהִיּוֹת עֵיל וְנִפְיָק וְלְהִיּוֹת בְּקִי בְּזֶה מְאֹד וּלְבָלִי לִפְלֵ בְּדַעְתּוֹ מְזָה מְכַל שְׁכּוֹן שֶׁלֹּא לְהַרְהֵר אַחֵר הֶשֶׁם יִתְבָּרַךְ רַק לְהֶאֱמִין כִּי צְדִיק ה' וַיִּשֶׁר מִשְׁפָּטָיו, וְכָל כְּנִגְתוֹרֵק לְטוֹבָה, כְּמוֹ שֶׁהָיָה אֲצִל אַבְרָהָם שְׁכָשְׁבָא לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל הָיָה שֶׁם דִּיקָא רָעַב עַד שֶׁהִכְרַח לְצֵאת מֵאַרְץ יִשְׂרָאֵל לְמִצְרַיִם שְׁזָהוּ בְּחִינַת וְנִפְיָק, וְאֵף-עַל-פִּי-כֵן לֹא הִרְהֵר אַחֵר הֶשֶׁם יִתְבָּרַךְ רַק עֲמִד בְּנִסְיוֹן בְּמִצְרַיִם עַד שְׁזָכָה לַעֲלוֹת מִשֶׁם כְּבֵד מְאֹד בְּמִקְנֶה בְּכֶסֶף וּבְזָהָב שֶׁהוּא בְּחִינַת נִיצוּצוֹת הַקְּדוּשִׁים שְׁבָרָר שֶׁם כְּמוֹבָא. וְכֵן עוֹבֵר עַל כָּל אָדָם וְכְנִ"ל, וְכֵן מוֹבָא בְּסִפְרֵים וּבְדְבָרֵי אֲדָמוּ"ר ז"ל (בְּסִימָן ח' בְּהַתּוֹרָה יְרֵאִיתִי מְנוֹרַת זָהָב) שְׁכָל הַיִּרִידוֹת וְהָעֲלִיּוֹת שֶׁל הָאָדָם מִרְמָזִין בְּפִסּוּק וַיֵּרֵד אַבְרָם מִצְרַיִמָה, וַיַּעַל אַבְרָם מִמִּצְרַיִם הֵינּוּ כְּנִ"ל, שְׁכָל זֶה הוּא בְּחִינַת בְּקִי בְּעֵיל בְּקִי בְּנִפְיָק כְּנִ"ל.

וְזֶהוּ (בְּרֵאשִׁית יג) : וַיֵּלֶךְ לְמִסְעָיו עַד הַמָּקוֹם אֲשֶׁר הָיָה שָׁם אֶהְלוּ בַתְּחִלָּה וְכוּ' אֶל מְקוֹם הַמְּזִבַּח אֲשֶׁר עָשָׂה שָׁם בְּרֵאשׁוֹנָה, וַיִּקְרָא שָׁם אֲבָרָם בְּשֵׁם ה', וַיִּפְרֹשׁ רִשְׁיִי: וְגַם עֲכָשׁוּ קָרָא שָׁם בְּשֵׁם ה', הֵינּוּ כְּשֶׁמִּתְגַּבְּרִין בְּבַחֲיִנַת וְנִפְיָק בְּכָל הִירִידוֹת שְׂיָרֵד לְשָׁם עַד שְׁחוֹזְרִין לְמְקוֹמוֹ, צָרִיכִין לְחֹזֵר וְלִילֵךְ בְּדַרְךְ הָרֵאשׁוֹן לְחֹזֵר לְקִרְוֹא בְּשֵׁם ה' כְּמוֹ בַתְּחִלָּה, בְּבַחֲיִנַת וַיִּקְרָא שָׁם אֲבָרָם בְּשֵׁם ה', וְגַם עֲכָשׁוּ קָרָא שָׁם בְּשֵׁם ה', שְׁלֹא נִפְל מְדַרְכּוֹ הַטּוֹב מִכָּל מֵה שְׁעָבֵר עָלָיו, רַק הוּא חוֹזֵר בְּכָל פַּעַם לְדַרְכּוֹ הָאֲמֵת לְקִרְוֹא תְּמִיד לְה' יִתְבָּרַךְ וְכוּ' וְכַנִּ"ל:

גַּם וַיְהִי רָעַב בְּאֶרֶץ וְכוּ' מְרִמֵּז עַל כָּל אָדָם שָׂרֵב יְצִיאָתוֹ לְשׁוֹק שְׂזָהוּ בַחֲיִנַת וְנִפְיָק וְכוּ', הַעֲקָר הוּא עַל-יַדֵּי חֲסָרוֹן הַפְּרָנְסָה כִּידוּעַ. וְזֶהוּ וַיְהִי רָעַב בְּאֶרֶץ בַּחֲיִנַת חֲסָרוֹן הַפְּרָנְסָה, וְעַל-יַדֵּי זֶה וַיֵּרֵד אֲבָרָם מִצְרִימָה, שֶׁהוּא בַחֲיִנַת טְרִדַת הַמִּשְׁאָא וּמִתְּנֵן שְׂשָׁם סְכֵנַת תְּאֻוֹת מְמוֹן שֶׁהוּא בַחֲיִנַת עֲבוּדָה זָרָה שְׂזָהוּ בַחֲיִנַת מִצְרִים (כְּמוֹ שְׂכֵתוֹב בְּהַמְעָשָׂה שֶׁל הַבַּעַל תְּפִלָּה שְׂמִרְמִזַּת בִּישְׁעֵיהָ בְּקַפִּיטָל לֹא: הוּא הַיּוֹרְדִים מִצְרִים לְעִזְרָה וְכוּ'). אֲבָל בַּחֲיִנַת אֲבָרָם שֶׁהוּא אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי שְׂזֹכָה לְהַיּוֹת בְּקִי בְּעִיל וְנִפְיָק כַּנִּ"ל, גַּם שָׁם בְּמִצְרַיִם בְּתוֹךְ טְרִדַת הַמִּשְׁאָא וּמִתְּנֵן וְכוּ', הוּא מִתְגַּבֵּר שְׁלֹא יִשְׁתַּקַּע שָׁם חֵס וְשָׁלוֹם, רַק גַּם שָׁם הוּא זֹכֵר בְּה' יִתְבָּרַךְ עַד שְׂמִבְרַר מִשָּׁם דִּיקָא נְצוּצוֹת קְדוּשִׁים הַרְבֵּה וְעוֹלָה מִשָּׁם עִמָּהֶם, בְּבַחֲיִנַת וַיַּעַל אֲבָרָם מִמִּצְרַיִם וְכוּ' כַּנִּ"ל:

תחומין וערובי תחומין א:

כְּשֶׁמִּנְחִין עֲרוֹב דְּהֵינּוּ מְזוֹן שְׁתֵּי סְעוּדוֹת מִתֵּר לִילֵךְ מִמְּקוֹם הָעֲרוֹב אֶלְפִים אֲמָה לְכָל רוּחַ:

נִמְצָא שֶׁהַלּוֹךְ שֶׁל שַׁבַּת תְּלוּי בְּסְעוּדוֹת שֶׁל שַׁבַּת, וְזֶה מִבְּאֵר בְּדַבְּרֵי רַבֵּנוּ נִ"י. בְּמֵאֵמֶר הַמְּדַבֵּר מִמְּחֻלְקַת עַל פְּסוּק בְּקַמִּים עָלֵי מְרַעִים תִּשְׁמַעְנָה אֲזַנֵּי וְכוּ' (סִימָן רַעז), מִבְּאֵר שָׁם שְׁעָקֵר הַלּוֹךְ שַׁבַּת תְּלוּי בְּאֶכִּילָה שֶׁל שַׁבַּת בְּבַחֲיִנַת דּוֹק בְּכַכֵּי וְתִשְׁכַּח בְּנִגְרֵי עֵינַי שָׁם הַיֵּטֵב, וְעַל-כֵּן תִּקְנוּ חֲכָמֵינוּ זְכוּרִים לְבִרְכָה שְׂמִקוֹם הַסְּעוּדָה גּוֹרֵם שְׂמִשָּׁם מִתֵּר לִילֵךְ תְּחוּם שַׁבַּת, כִּי עָקֵר הַהַלּוֹךְ תְּלוּי בְּסְעוּדָה כַּנִּ"ל עֵינַי שָׁם:

תחומין וערובי תחומין ב:

כי שבת הוא בחינת המשכת החיים לתוך המלכות (עין במאמר וביום הפכורים סימן נו), כי שבת הוא בחינת מלכות שבת מלכתא, ואז הוא המשכת החיים בחינת טועמיה חיים זכו, ועל-כן לכולי-עלמא בשבת נתנה התורה, כי על-ידי התורה הוא המשכת החיים לתוך המלכות כמו שכתוב שם, כי על-ידי התורה קוראין את החיים לתוך המדות והכלים שלא יהא רבוי שמן גורם כפוי הנר, כי אורייתא שמא דקודשא-בריך-הוא כמו שכתוב שם כז עין שם:

וזה בחינת וקראת לשבת ענג, ענג זה בחינת התורה שעל-ידיה ממשיכין החיים לתוך הכלים והמדות בחינת עין נהר גן, כי עין לא ראתה כי אי-אפשר להסתכל שם מחמת רבוי אור, כי שם הוא עין בחינת בלתי צמצום, וצריך לצמצם האור להמשיך משם הנהר לתוך הגן שזה בחינת המשכת החיים, דהינו הדעת לתוך המדות וקראת לשבת כו' וקראת דיקא בחינת וקרא בו כל ימי חיי. וזה נעשה בשבת כי אז נתנה תורה, כי גם שבת בעצמו היא בחינת התורה בחינת בראשית ירא שבת, כי שבת שמא דקודשא-בריך-הוא וזהו וקראת לשבת ענג כנ"ל, וזה בחינת תחומין שאסור לצאת בשבת חוץ לתחום בחינת אשר שמתתי חל גבול לים, כמובא בתקונים, הינו שבשבת שאז הוא המשכת החיים אסור לצאת חוץ מן הגבול והתחום, כי זה עקר המשכת החיים על-ידי שממשיכין לתוך הכלים והמדות שלא יהא רבוי השמן כו' כנ"ל, וזה שמובא בתקונים שתחומין הם בחינת חי, כי חי אלפים אמה הם התחומין ושבת הוא בחינת יוד, כמובא שם, הינו שבחינת התחומין הם בחינת חיים כנ"ל, ועל-כן הם ב' אלפים אמה הינו ב' אלפים פסיעות כמו שכתוב בשלחן ערוך, כנגד ב' אלפים שנה שקדמה התורה לעולם, הינו בחינת ב' אלפים מדרגות שנשתלשלה התורה עד שנתפשטה בזה העולם, כי כל שנה היא בחינת קומה, נמצא שנשתלשלה התורה בחינת ב' אלפים קומות עד שנתלבשה בזה העולם, וכנגד זה אסור לצאת בשבת יותר להלן מאותן אלפים קומות, והם בחינת ב' אלפים פסיעות תחום שבת, כי כל פסיעה ופסיעה הוא עוקר קומתו ממקום למקום, וכמו שהבנתי משיחת רבנו נ"י, שבכל פסיעה שאדם הולך ממקום למקום הוא בא בכל פעם בעולמות אחרים, ועל-כן אסור לצאת בשבת, שאז הוא בחינת נתינת התורה בחינת המשכת הדעת אסור לצאת חוץ מאותן אלפים פסיעות בחינת אלפים קומות בחינת אלפים שנה שקדמה התורה לעולם, כי במופלא ממה אל תדרש, ואדרבא הוא קלוקל הדעת בזה שיוצא חוץ לתחום, כי רבוי השמן כו':

ועל כן התחומין הם משתנין לכל אחד ואחד מישראל בפני עצמו כפי מה שקנה שביתה בערב שבת, כי כל אחד מישראל יש לו תחום אחר לפי מדרגתו והשגתו וכמו ששמעתי מאדונינו מורנו ורבינו נ"י שכל אחד ואחד יש לו מה לפנים ומה לאחור לפי מדרגתו, וזה בחינת אותיות התורה שהן הן המדות והפלים, כמו שכתוב שם, ויש לכל אות ואות גבול אחר ואסור שיפנס אחד בגבול חברו, ועל-כן אם נגעו זה בזה פסולים, כמו כן כל אחד מישראל יש לו אות מיחד בתורה, ועל-כן יש לו גבול ותחום בפני עצמו, והעקר תלוי כפי מה שקנה שביתה בערב שבת, כי היום לעשותם וכו' ושבת הוא בחינת עולם-הבא שאין בו עשייה רק כל אחד כפי מה שיגיע בעבודת ה' בחל כן זוכה להשיג בשבת בחינת ששת ימים תעבדו וביום השביעי שבת, כפי העבודה של ששת ימים כן השבת שלו. ועל-כן כל אחד כפי מה שקנה שביתה בערב שבת, הינו עד המקום שהגיע בסוף השבוע משם יכול לילך ולהגיע עד התחום שלו כנ"ל לא יותר, כי יותר מזה הוא אצלו בחינת במופלא וכו' בחינת רבוי השמן וכו', ועל-כן אם מניחין ערוב דהינו שמניחין שם לחם של שתי סעודות אזי מתחיל התחום משם כי הלחם הוא בחינת הדעת בחינת מן בחינת לחם מן השמים שמשם אנו למדין תחומין, כמו שכתוב, שבו איש תחתיו וכו' ועל-כן מאחר שזכה בחל להמשיך השפעת הלחם עד אותו המקום שהניח שם הערוב דהינו הלחם שהוא בחינת דעת על-כן קנה שביתה הנ"ל שם, ומשם מתחיל תחום הנ"ל כנ"ל. ועל-כן הערוב הוא מזון ב' סעודות כנגד המן שירד על ב' סעודות ומשם אנו למדין תחומין כנ"ל:

תחומין וערובי תחומין ג:

כי איתא בדברי רבנו ז"ל על פסוק אלה מסעי בני ישראל (סימן מ) שכל הנסיעות הם בשביל פגם עבודה-זרה דהינו קלקול האמונה, בשביל זה צריכין לנסע ולטלטל, ועל-ידי הנסיעות והטלטולים מכפרים על פגם עבודה-זרה פגם האמונה וכו' עין שם. ואיתא בספר השני (סימן מב) שעל-ידי-זה נמשך רחמנות, כי כל זמן שיש עבודה-זרה בעולם חרון אף בעולם, וכשמכפרין על פגם העבודה-זרה נמתק החרון אף ונמשך רחמנות, ועקר הרחמנות הוא שהשם יתברך ימסר בידינו את הרחמנות בחינת ואל שדי יתן לכם רחמים. דהינו שיתן בידינו את הרחמנות שאנחנו בעצמנו נרחם על עצמנו, כי אצל השם יתברך יכול להיות שהיסורים הגדולים חס ושלוש יהיו רחמנות אצלו יתברך וכו', אבל כשימסר בידינו את הרחמנות

וְאָנוּ נִרְחַם עַל עֲצָמֵנוּ כַּפְּשׁוּטוֹ, שְׁיִהְיֶה לָנוּ בְּנֵי חַיִּי וּמְזוֹנֵי וְכִיּוֹצֵא בְּזֶה וְכוּ',
וְזֶה בְּחִינַת אֱלֹה מְסַעֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, שֶׁמְסַעֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הֵינּוּ הַנְּסִיעוֹת שֶׁל
יִשְׂרָאֵל מִכַּפְּרִין עַל אֱלֹה אֱלֹקֵיךָ יִשְׂרָאֵל דְּהֵינּוּ עֲבוּדָה-זָרָה, כִּי בְּשִׁבִיל זֶה
בָּאִין כָּל הַנְּסִיעוֹת כַּנִּ"ל. וְזֶהוּ יִשְׂרָאֵל, רְאִשֵׁי-תִיבוֹת, אֵל שְׂדֵי יִתְּן לָכֶם
רַחֲמִים, כִּי עַל-יַדֵּי שְׁמֵתִקְנִין פָּגַם עֲבוּדָה-זָרָה פָּגַם אֱמוּנָה עַל-יַדֵּי-זֶה נִמְשָׁךְ
רַחֲמָנוּת בְּחִינַת אֵל שְׂדֵי יִתְּן לָכֶם רַחֲמִים שְׁאָנוּ בְּעֲצָמֵנוּ נִרְחַם עָלֵינוּ וְכוּ'
כַּנִּ"ל עַיִן שָׁם:

אות א

וְזֶה בְּחִינַת אֲסוּר תְּחוּמִין, שֶׁבְּשֶׁבֶת אֲסוּר לְטַלְטֵל עֲצָמוֹ לְצֵאת וְלִילֵךְ וְלִנְסֵעַ
מִמְּקוֹם לְמְקוֹם, כִּי אִם בְּתוֹךְ הַתְּחוּם, כִּי כָּל הַנְּסִיעוֹת הֵם עַל-יַדֵּי פָּגַם
אֱמוּנָה כַּנִּ"ל, וְשֶׁבֶת הִיא בְּחִינַת אֱמוּנָה, כִּי שֶׁבֶת מוֹרָה עַל חֲדוּשׁ הָעוֹלָם
כַּמְבָּאָר בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ בְּמְקוֹם אַחֵר, וְעַל-כֵּן אֲסוּר בְּשֶׁבֶת לְטַלְטֵל וְלִנְסֵעַ, כִּי
אִז אֵין שׁוּם שְׁלִיטָה וְאַחִיזָה לְבְּחִינַת פָּגַם אֱמוּנָה שֶׁהִיא בְּחִינַת עֲבוּדָה-
זָרָה, כִּי אִז מִתְגַּלֶּה הָאֱמוּנָה בְּשִׁלְמוֹת כַּנִּ"ל, וְזֶה בְּחִינַת אֲסוּר תְּחוּמִין
דְּהֵינּוּ שֶׁבְּשֶׁבֶת אֲסוּר לְצֵאת חוּץ לְתְּחוּם, כִּי בְּשֶׁבֶת אֵין שׁוּם נְסִיעָה וְטַלְטוּל
שָׂבָא בְּשִׁבִיל פָּגַם אֱמוּנָה כַּנִּ"ל, כִּי בְּשֶׁבֶת הוּא הַתְּגַלּוּת הָאֱמוּנָה בְּשִׁלְמוֹת
כַּנִּ"ל, וְזֶה בְּחִינַת תְּחוּם שֶׁבֶת אֲלֵפִים אִמָּה, זֶה בְּחִינַת אֲלֵפִים שְׁנָה שְׁקֻדָּמָה
תוֹרָה לְעוֹלָם, כִּי יָמִים וְשָׁנִים הֵם בְּחִינַת מִדּוֹת וְכִלִּים וְצִמְצוּמִים לְקַבֵּל
הָאוֹר בְּמִדָּה קְבוּעָה בְּחִינַת וּמִדַּת יָמֵי מָה הִיא, וְזֶה בְּחִינַת אֲמוֹת שֶׁהֵם
מִדּוֹת בְּחִינַת מִדַּת יָמֵי מָה וְכוּ' כַּנִּ"ל, כִּי קִדְּם שְׁמִקְבָּלִין הָאוֹר בְּמִדָּה הוּא
לְמַעַלָּה מִהַמְּקוֹם לְמַעַלָּה מִהַזְּמַן, וְעַל-יַדֵּי בְּחִינַת הַמִּדּוֹת מְקַבְּלִין הָאוֹר
בְּמִדָּה בְּמְקוֹם וְזָמַן, וְעַל-כֵּן בְּחִינַת אֲלֵפִים שְׁנָה הֵם בְּחִינַת אֲלֵפִים אִמָּה,
שֶׁהֵם בְּחִינַת מִדּוֹת וְכִלִּים לְקַבֵּל הָאוֹר בְּמִדָּה כַּנִּ"ל:

וְאֲלֵפִים שְׁנָה שְׁקֻדָּמָה תוֹרָה לְעוֹלָם, הֵם בְּחִינַת שְׁנֵי אֲלֵפִין בְּחִינַת הַחֲרָשׁ
וְאֲאֵלְפָךְ חֲכָמָה, הֵינּוּ בְּחִינַת שְׁנֵי שְׁכָלִיּוֹת, וְזֶה בְּחִינַת אֲלֵפִים אִמָּה שֶׁל
תְּחוּם שֶׁבֶת שֶׁהֵם בְּחִינַת אֲלֵפִים שְׁנָה כַּנִּ"ל, כִּי שֶׁבֶת הִיא בְּחִינַת הַתְּוֹרָה כִּי
שְׁקוּלָה שֶׁבֶת כָּכֵל הַתְּוֹרָה כְּלָה וּבְשֶׁבֶת נִתְּנָה תוֹרָה, גַּם הַתְּוֹרָה מִתְּחַלֶּת
בְּרֵאשִׁית, שֶׁהוּא בְּחִינַת שֶׁבֶת, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב בַּתְּקוּוּנִים, בְּרֵאשִׁית, יָרָא שֶׁבֶת,
נִמְצָא שֶׁשֶׁבֶת הוּא בְּחִינַת הַתְּוֹרָה שְׁקֻדָּמָה אֲלֵפִים שְׁנָה בְּחִינַת ב' אֲלֵפִין ב'
שְׁכָלִיּוֹת, שְׁדָרְךָ שֵׁם עוֹבְרֵת הַתְּוֹרָה בְּחִינַת שֶׁבֶת עַד שֶׁבָּא לָזֶה הָעוֹלָם,
וּבְתוֹךְ הַתְּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה וְכֵן בְּיוֹם הַשֶּׁבֶת קִדְּשׁ מְאִירִין בְּחִינַת אֵלוֹ הָאֲלֵפִים
שְׁנָה אֵלוֹ הַשְּׁכָלִיּוֹת כַּנִּ"ל, שֶׁמֵּהֵם בָּא הַתְּוֹרָה בְּחִינַת שֶׁבֶת כַּנִּ"ל, וְאֵלוֹ הַשְּׁנֵי
שְׁכָלִיּוֹת הַנִּ"ל בְּחִינַת ב' אֲלֵפִין בְּחִינַת אֲלֵפִים שְׁנָה אֲלֵפִים אִמָּה הַנִּ"ל, זֶה
בְּחִינַת שְׁנֵי מֵינֵי רַחֲמָנוּת כִּי הַרַחֲמִים תְּלוּי בְּדַעַת כַּמְבָּאָר בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל
כְּמָה פְּעָמִים, וְלִפֵּי הַדַּעַת כֵּן הַרַחֲמָנוּת כָּל מָה שֶׁהַדַּעַת גְּדוּל בְּיוֹתֵר

הרחמנות גדול ביותר, כי יש רחמים סתם ורחמים רבים, כמובא, והם בחינת שני שכליות, כי הרחמים תלוי בדעת ושכל כנ"ל וזה בחינת מה שכתב רבנו ז"ל במאמר הנ"ל שאנו צריכין שהשם יתברך יתן בידינו את הרחמנות שאנחנו בעצמנו נרחם עלינו בחינת אל שדי יתן לכם רחמים כו' כי אצל השם יתברך יכול להיות שחס ושלום היסורין יהיה רחמנות וכו' כנ"ל, ולכאורה קשה להבין דברי רבנו ז"ל כי מאחר שבאמת פונת השם יתברך לטובה והיסורין שעושה לאדם חס ושלום הוא באמת רחמנותו, כי פונתו יתברך לטובת האדם, אם כן מה זה שכתב שאנו צריכין שיתן בידינו את הרחמנות וכו' שאנחנו בעצמנו נרחם עלינו כנ"ל, ואיך נוכל לרחם עלינו בעצמנו אם באמת אין זה טובה, למשל השם יתברך יודע שזה האדם אין צריך שיהיה לו ממון והוא טובה לפניו, כי אם יהיה לו ממון יהיה לו הזק בענין אחר, ובשביל זה אינו נותן לו ממון, וכי זו היא טובה שימסר הרחמנות ביד האדם כנ"ל והאדם ירצה שיהיה לו ממון ועל-ידי-זה יגרם לעצמו הזק גדול מזה במקום אחר ויהיה הפסדו מרבה משכרו. וכיוצא בזה בשאר הדברים. וכי תינוק שרוצה דבר שאין טוב לפניו באמת, וכי זה הוא רחמנות שאביו ימלא תאותו מאחר שיודע באמת שיזיק לו זה הדבר, אך באמת כל זה הוא בבחינת רחמים סתם, ובבחינת רחמים הוא על-פי בחינת דין ומשפט, ועל-כן יכול להיות שהיסורים חס ושלום יהיה רחמנות, כי השם יתברך יודע, שעל-ידי-זה יהיה לו טובה במקום אחר, ואם לא היה לו אלו היסורים חס ושלום לא היה אפשר שיהיה לו טובה במקום אחר, כי אין הרחמים מחיב להטיב לו הכל בכל הענינים, כי הוא בחינת רחמים סתם שיש שם בחינת צמצום עדין, אבל אנו מבקשין שהשם יתברך ירחם עלינו בבחינת רחמים גדולים רחמים רבים ושם פלו רחמים וחסד. ואז יוכל השם יתברך למסר בידינו הרחמנות כנ"ל שאנחנו בעצמנו נרחם עלינו ולא יזיק לנו חס ושלום בשום אופן, כי גם שם במקום אחר ייטיב עמנו גם כן ברחמיו המרבים כי בודאי ממנו יתברך לא יפלא כל דבר ובודאי הוא יתברך יכול להטיב להאדם בכל הענינים ובכל האופנים שבעולם רק לכשהרחמים הם בצמצום עדין בחינת רחמים סתם בהכרח שלפעמים יהיו היסורים חס ושלום לטובה מצד הרחמים, כי אם לאו יפסיד חס ושלום יותר מזה במקום אחר וכנ"ל, אבל כשאזכין לבחינת רחמים רבים שם אין שום צמצום ודין ויכול להספיק הרחמנות לכל הענינים והאופנים ועל-כן אז בודאי יוכל למסר בידינו הרחמנות כנ"ל שאנחנו בעצמנו נרחם עלינו ברצוננו כי לא יזיק לנו חס ושלום במקום אחר, כי גם שם ירחם עלינו ברחמיו המרבים, מאחר ששם פלו רחמים כנ"ל, ובשביל זה הם נקראים רחמים רבים, כי הם רחמים רבים שמרחם על האדם בהרבה מיני רחמנות בכל המקומות ובכל הענינים שהוא צריך רחמנות וכנ"ל, ובשבת קדש זוכין לבחינת רחמנות הנה בחינת רחמים רבים, כי אז כל דינין אתכפין ועתיקא קדישא גלי רצון דיליה שהוא בחינת רחמים רבים, כי אז בשבת מתגלה שהוא בחינת רחמנות כנ"ל, כי עקר הארת הדעת הוא בשבת כמובא, ואז מאירין ב' השכליות כנ"ל שהם בחינת ב' מיני רחמנות הנ"ל שהם בחינת

אלפים שנה בחינת אלפים אמה כנ"ל, ועל-כן תחום שבת אלפים אמה, כי אז מאירין בחינת שני האלפין הנ"ל שהם בחינת ב' השכליות ב' מיני רחמנות הנ"ל שהם בחינת אל שדי יתן לכם רחמים שימסר בידינו את הרחמנות שזה בחינת רחמים רבים כנ"ל. כי בחל אי-אפשר לזכות לבחינה זו בחינת אל שדי יתן לכם רחמים, כי אם על-ידי נסיעות וטלטולים בחינת אלה מסעי בני ישראל כנ"ל. אבל בשבת אדרבא אסור לנסע ולצאת בדרך, כי אז מתגלה האמונה שעל-ידי-זה נמשך הרחמנות כנ"ל, ואז אסור לצאת חוץ להאלפים אמה הנ"ל, שהם תחום שבת, כי רק באלו האלפים אמה הנ"ל שהם בחינת ב' מיני הרחמנות הנ"ל שם מתר לילך, כי שם בתוך התחום אינו טלול ונסיעה כלל, אבל חוץ לאלפים אמה חוץ לבחינת ב' השכליות ב' הרחמנות הנ"ל אסור לנסע ולצאת, כי בשבת אין שום ברור לברר נצוצי אמונה, כי בשבת מאירה בחינת האמונה מעצמה שהיא בחינת רחמנות בחינת אלפים אמה שהם בחינת שני השכליות שני הרחמנות כנ"ל:

אות ד

נמצא שעל-ידי שבת זוכין לבחינת רחמנות הנ"ל בחינת אל שדי יתן לכם רחמים שהשם יתברך יתן בידינו את הרחמנות כנ"ל כי שבת היא בחינת אל שדי שהוא בפריאה שהוא בחינת שבת כמובא, וזה בחינת והתענג על ה' ויתן לך משאלות לבך, והתענג על ה' הינו על-ידי ענג שבת בחינת אז תתענג על ה' על-ידי-זה ויתן לך משאלות לבך, דהינו בחינת הרחמנות הנ"ל, שימסר בידיך את הרחמנות, שאתה בעצמך תרחם עליך, שזהו בחינת ויתן לך משאלות לבך, שיהיה הכל כרצונך בחינת ימלא ה' כל משאלותיך. וזה זוכין על-ידי ענג שבת. וזה אז תתענג על ה' וכו' והאכלתיך נחלת יעקב אביך בחינת נחלה בלי מצרים כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, הינו בחינת רחמנות הנ"ל שהוא רחמים רבים, שאין שם מיצר ודין כלל, רק פלו רחמים בחינת נחלה בלי מצרים. שמרחם בכל האופנים ובכל הענינים בלי שום מיצר וצמצום כלל, כי עקר התגלות האמונה היא על-ידי ענג שבת, כי ברור המאכלים הוא על-ידי אמונה בחינת ורעה אמונה כמו שכתב רבנו ז"ל במקום אחר, ועל-כן בשבת שאז מתגלה האמונה כנ"ל, על-כן אז מצוה לאכל, כי אז המאכל בקדשה על-ידי התגלות האמונה כנ"ל, ועל-כן נקראים השלש סעודות של שבת סעודתא דמהימנותא, כי הם בחינת אמונה כנ"ל. וזה בחינת ערובי תחומין שפניחין שעור סעודה ומשם מתחילין האלפים אמה. כי עקר הארת בחינת האלפים אמה שהם בחינת ב' הרחמנות הנ"ל שעל ידם אין צריכין לטלטל רק מטילין בתוך האלפים אמה בתוך הרחמים רבים

המאירין בשבת על-ידי התגלות האמונה שמתגלה בשבת פני"ל, וכל זה תלוי בענג שבת פני"ל ועל-כן ממקום הסעודה של שבת משם מתחילין האלפים אמה הנ"ל, שהם תלויים באמונה, שעל-ידי-זה מתגלה הרחמנות וכו' פני"ל:

תחומין וערובי תחומין ד:

ובו נכלל ענין פורים:

על פי המאמר חותם בתוך חותם המתחיל פרקא חמשאה דספרא דצניעותא בראשית ברא בראשית מאמר ברא חצי מאמר אב ובו סתים וגליא עדן עלאה דסתים וגניז עדן תתאה:

אות א

כי יש מוכיחי הדור, והם בחינת רגלין וכו' והם בחינת חותם, והם מרביין שלום בעולם וכו', וכשהרע של הדור גובר חס ושלום על החותם הנ"ל ומקלקל אותו חס ושלום, אזי נתקלקל שלום העולם ונעשה גרושין ומחלקת בעולם הפך השלום בחינת ומתבל ינידוהו, כי מחותם נעשה נדת, כי הם במספר השנה פמובא, ויש חותם שהוא למעלה מזה החותם, הינו בחינת ידים המקבלים מוסר מאלו המוכיחים בחינת ביד כל אדם יחתם, והידיים זה בחינת אמונה שנתקבל בה המוסר וכו' בחינת ויהי ידיו אמונה, וזה החותם של אמונה צריך שמירה יתרה שלא יתקלקל חס ושלום, כי כשחס ושלום נתקלקל זה החותם יוכלו להתקרב חס ושלום לחותם הרגלין שהוא חותם הפנימי וכו' וכשחס ושלום נתקלקל זה החותם נעשה כפירות בחינת עבודה-זרה חס ושלום, שהוא הפך האמונה, כי מחותם נעשה נדת בחינת ידיכם דמים מלאו וכו' הינו עבודה-זרה וכו' ועקר האמונה מקבלין על-ידי שבעה רועים שהם פלליות צדיקי הדור שהם פלליות הקדשה ועל-ידי-זה נקראים רועים על שם ורעה אמונה, כי הם רועים את האמונה לתקנה ולהשלימה וכו', ואי-אפשר לבא לאלו הרועים כי-אם על-ידי עזות בבחינת נהלת בעזף אל נוח קדשף, כי צריך שיהיה לו עזות דקדשה לעמד כנגד העזי פנים, כי יש רועים של הסטרא-

אחרא והם גם כן מפרסמי הדור ועקר ממשלתם הוא על-ידי עזות, על-כן צריכים לעזות דקדשה לעמד נגד עזותם. וצריך כל-אחד לרחם מאד על בשר הגוף להראות לו מכל הארה ומכל השגה שהנשמה משגת שהגוף גם כן ידע מזה ההשגה, וזה טובה להנשמה וכוי וזה על-ידי שמשבר עזות הגוף וכוי וכל הקולות הם בחינת עזות דקדשה הן קול צעקה הן קול זמרה וכוי כלם הם בחינת עזות דקדשה וכוי וכוי עין שם כל זה היטב:

אות ב

ולבוא לעזות דקדשה הוא על-ידי שמחה וחדוה בחינת כי חדות ה' היא מעוזכם ושמחה זה בחינת נעשה ונשמע, שמהם נכתרו ישראל בשני עדיים כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה על פסוק ושמחת עולם על ראשם. ואלו השני עדיים שני כתרים שנעשו מנשמע ונעשה הם, בחינת נסתר ונגלה בחינת הנסותרות לה' אלהינו והנלות לנו ולבנינו וכוי בחינת תורה ותפלה בחינת תורת ה' ותורתו. כי תפלה היא בחינת נסתר בחינת תורת ה' וכוי, ויש בכל דרגא ודרגא וכן בכל עולם ועולם בחינת נעשה ונשמע, כי מה שהיא בחינת נשמע בחינת נסתר לזה, הוא בחינת נעשה בחינת נגלה למי שהוא למעלה ממדרגתו, וכן מדרגא לדרגא מה שנסתר לזה נגלה לזה וכוי, וצריך כל אחד ילד מדרגא לדרגא מעולם לעולם לזכות תמיד למדרגה גבוה יותר, שישפה שיהיה לו נעשה ונשמע גבוהים יותר בכל פעם וכוי, וכשצריכים לצאת ממדרגת נעשה ונשמע זה לגבוה ממנו צריך להיות ירידה קדם העליה, כי הירידה היא תכלית העליה כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, לא היה דוד ראוי לאותה מעשה וכוי, וזהו והמקשלה הזאת תחת ידך אלו דברי תורה וכוי, וזהו ביום ההוא יבקש עון ישראל ואיננו, כי מעוונות ישראל יהיה נעשה לעתיד תורה על-ידי התשובה שעל-ידי זה זדונות נעשין זכיות וכוי ועל-כן יבקשו אז עוונות ישראל ואיננו, שיהיו נכללין באין וכוי וכוי:

אות ג

וזה בחינת תחום שבת, כי תחום אותיות חותם כמובא, כי בשבת מקבלין ישראל ה' עדיים הנ"ל שהם השני כתרים שהכתירו את ישראל בשעת

מתן תורה שהיה בשבת, כמובא בכונת ישמח משה במתנת חלקו, בענין האלף אורות שמשה מחזיר לישראל בכל שבת, שהיו בחינת תוספות שבת וכו' עין שם. וזהו בחינת השמחה של שבת, כי זה הוא עקר השמחה בחינת ושמחת עולם על ראשם, וזהו בחינת ענג שבת, כי בשבת זוכין לעזות דקדשה בבחינת כי חדות ה' היא מעזכם, וזה בחינת השבעה קולות שאומרים בקבלת שבת שהוא מזמור הבו לה' בני אלים וכו' כי בשבת זוכין לכלליות כל הקולות דקדשה, שכלם הם בחינת עזות כמו שכתוב שם, וכמו שמסים בזה המזמור ה' עז לעמו יתן וכו', ועל-כן מחמת שזוכין בשבת לעזות דקדשה ועל-ידי-זה נשבר ונתבטל עזות הגוף על-כן מצוה גדולה להרבות בתענוגי שבת לאכל ולשתות ולשמח וכיוצא בזה, כי אז בשבת כל תענוגי הגוף הם בקדשה גדולה, מאחר שאז נתבטל עזות דסטרא-אחרא וזוכין לעזות דקדשה כנ"ל, כי אז כשזוכין לעזות דקדשה ונתבטל עזות דסטרא-אחרא אז הוא טובה להנשמה, כי הנשמה יכולה לחזר למעלתה על-ידי תענוגי הגוף וכו' כמבאר במאמר הנ"ל.

ועל-כן אז מתענגין על ה' בחינת צדיק אוכל לשבע נפשו, כי הצדיק שזוכה לעזות דקדשה כי צדיק מאן דנטיר ברית, ושמירת הברית הוא עקר עזות דקדשה, כי בו עז, בו תוקפא, כמובא. כי אין בשבת אלא במקום ערנו, ועל-כן העקר לשבר זאת התאוה שהיא בחינת בשבת, על-ידי שיהיה לו בשבת אנפין מהשם יתברך ועל-ידי-זה יהיה עז כנמר, ויתחזק ויתגבר לכבש את יצרו וזהו עקר עזות דקדשה, כי עקר עזות דקדשה מקבלין מבחינת בשבת פנים דקדשה בחינת ובשבת פנים לגן עדן, כמבאר שם במאמר הנ"ל בסופו על המשנה יהודא בן תימא אומר הוי עז כנמר וכו', ועל-כן הצדיק שזוכה לעזות דקדשה על-כן אכילתו יקרה מאד, כי על-ידי אכילתו מתענגת הנשמה כי זוכרת מעלתה ותענוגים שלה מהשגות והארות עליונות על-ידי תענוגי הגוף כמבאר במאמר הנ"ל. וזה בחינת צדיק אוכל לשובע נפשו וכנ"ל. וזה בחינת אכילת שבת, ענג שבת בחינת אז תתענג על ה', כי אז בשבת זוכין לעזות דקדשה וכו' וכנ"ל.

ועל-כן עקר הזיווג היא בליל שבת, כי העקר הוא לשבר עזות הגוף בתאוה זו כנ"ל, כי שם עקר אחיזת עזות דסטרא-אחרא שאין לו בשבת אנפין מהשם יתברך חס ושלום, ובשבת אז זוכין לבושה דקדשה שהיא בחינת עזות דקדשה כנ"ל בבחינת בראשית ירא שבת ירא בשבת, ואז זוכין שיהיה לו בשבת אנפין מקודשא-ברוך-הוא שלא יהיה נלכד חס ושלום בתאוה הבהמיות, שלא יהיה עזות חס ושלום, ואז זוכה שיהיה זיווגו בקדשה גדולה באימה ביראה בבשבת אנפין כמובא בתקונים, כי עזות דקדשה הוא מבחינת ובשבת פנים לגן עדן כנ"ל. כי על-ידי שיש לו בשבת אנפין מקודשא-ברוך-הוא, על-ידי-זה זוכה לעזות דקדשה וכו' כנ"ל. וזה בחינת אכלו משמנים ושתו ממתקים כי חדות ה' היא מעזכם. הינו כשזוכין לעזות דקדשה בחינת כי חדות ה' היא מעזכם, אז נאמר אכלו משמנים ושתו ממתקים כי אז האכילה מצוה גדולה, שהיה בחינת אכילת שבת, כי אז הנשמה מתענגת מזה כנ"ל בחינת צדיק אוכל לשובע נפשו כנ"ל.

ועל-כן זוכין בשבת שנתתקנין שני החותמות, חותם בתוך חותם בחינת שימני פחותם על לבך פחותם על זרועך, כי על-ידי עזות דקדשה שזוכין בשבת פנ"ל, על-ידי-זה נכנסין אל הקדשה וזוכין לקבל הארה משבעה רועים בחינת נהלת בעזף אל נוח קדשך פנ"ל במאמר הנ"ל, ועל-ידי-זה זוכין לאמונה שלמה, כי עקר התגלות האמונה הוא בשבת, כי שבת מורה על חדוש העולם כמבאר במקום אחר, וזהו בחינת חותם הידין שהם בחינת תלת אבהן שהם זרועות עולם, יד הגדולה ויד החזקה ויד הרמה, שזהו בחינת ג' סעודות של שבת, כי עקר תקון האכילה היא על-ידי אמונה בחינת ורעה אמונה כמובא במקום אחר, ועל-כן בשבת שאז זוכה לבחינת עזות דקדשה ועל-ידי-זה זוכין לאמונה פנ"ל על-כן אז מצוה לאכל, כי אז האכילה בקדשה בבחינת אמונה, שזהו עקר תקון האכילה דקדשה פנ"ל. וזהו בחינת ג' סעודות של שבת כנגד תלת אבהן שהם ג' ידים פנ"ל וכמובא, שהוא בחינת חותם הידין שהוא בחינת אמונה פנ"ל.

נמצא שבשבת נתתקן חותם הידים שהוא בחינת אמונה, והעקר הוא זה החותם, ואזי ממילא נתתקן חותם הרגליו כמבאר במאמר הנ"ל, כי בשבת עולין הרגליו אל הקדשה בבחינת אם תשיב משבת רגליך, וזה עקר קדשת שבת, כי בחל יש יניקה להסטר-אחרא מבחינת רגליו בבחינת רגליה יורדות וכו', וזה בחינת פגם חותם הרגליו שהוא בחינת נדת פנ"ל, שהוא זהמת הנחש, כמובא שעקר אחיזתה בבחינת ימי החל, ואז הוא בחינת גרוש וטלטולים שזהו בחינת פגם חותם הרגליו כמבאר במאמר הנ"ל, וזהו בחינת הטלטולים שהאדם צריך לטלטל עצמו בימי החל ולנסע ממקום למקום בשביל פרנסתו זה בחינת גרוש וטלטולים הנ"ל בחינת ויגרש את האדם, וזהו בעצמו בחינת מה שכתב רבנו ז"ל במקום אחר ומובא לעיל בהלכות תחומין הלכה ג, שעל-ידי פגם האמונה על-ידי-זה צריכין לנסע ולטלטל ממקום למקום, כי פגם האמונה הוא בחינת פגם חותם הידין, ואזי ממילא נפגם חס ושלוש חותם הרגליו וכשנפגם חותם הרגליו חס ושלוש נעשה מזה גרוש וטלטולים פנ"ל. ובשביל זה צריכין לטלטל ולנסע פנ"ל, אבל בשבת-קדש, אז עולין הרגליו מן הסטר-אחרא בבחינת אם תשיב משבת רגלך פנ"ל, ואז נתתקן חותם הרגליו, כי אז זוכין לאמונה בשלמות שהוא בחינת חותם הידין וכו' וכנ"ל. ועל-כן בשבת אין שום טלטול ונסיעה כלל.

כי כל הנסיעות והטלטולים הם באים מבחינת חטא אדם הראשון, שהוא בחינת קלקול החותם הרגליו שעל-ידי-זה נעשה בחינת נדת שהוא זהמת הנחש שעל-ידי-זה נעשה גרוש וטלטולים בעולם פנ"ל בחינת ויגרש את האדם, וכל זה הוא רק בימי החל שאז יש להם אחיזה פנ"ל, ואז צריכין יגיעה גדולה להשיב הרגליו אל הקדשה, ועל-כן אז יש טלטולים ממקום למקום שהם בחינת גרוש הנ"ל. אבל בשבת אז נתתקנין שני החותמות חותם הידין וחותם הרגליו פנ"ל. על-כן אז נתבטל כל הגרושין והטלטולים, כי שבת הוא תקון חטא אדם הראשון, כי שבת אגין עליהו כמובא, וזה בחינת אסור תחומין, דהינו שאסור לצאת בשבת ממקום למקום חוץ לתחום שבת, כי בשבת אין שום טלטול ונסיעה שהוא בחינת

גרוש כנ"ל כי אז נתתקן חותם הרגליו כנ"ל, וזהו תחום שבת, כי תחום
אותיות חותם כנ"ל כי החותם הוא בעצמו התחום, כי על-ידי שמיאיר
בשבת החותם דקדשה כנ"ל מחמת זה אסור לצאת חוץ לתחום, כי אז
נתבטל כל הגרוש והטלטולים שהוא קלקול החותם כנ"ל, כי אז נתתקן
החותם דקדשה שהוא בחינת תחום כנ"ל:

אות ד

וזה בחינת תחום שבת אלפים אמה, כי עקר התחום שהוא בחינת חותם
הנ"ל הוא נמשך משני הכתרים הנ"ל, שהם נעשה ונשמע כנ"ל שני
הכתרים הם שני אלפיו, כי כתר הוא בחינת אלף שהוא ראש לכל
האותיות, וזהו בחינת אלף האורות שמקבלין בשבת כנ"ל, כי עקר
התוספות הוא רק אלף אורות, כי עקר התוספות הוא שמקבלין את
הנשמע שהוא בחינת נסתר ועושין מהנשמע נעשה כנ"ל ואזי יש לו נשמע
אחר גבוה ממנו, נמצא שעקר מה שזוכה לקבל תוספות הארה הוא רק
מה שבחינת הנשמע בחינת הנסתר זוכה שיתגלה לו בבחינת נעשה, ועל-
כן עקר הקבלה הוא רק בחינת כתר אחד בחינת כתר הנעשה, דהינו מה
שזוכה שיהיה נעשה אצלו מנשמע נעשה כי הנשמע שיש לו עכשו זה עדין
נסתר ממנו, ועל-כן עקר קבלת תוספות שבת הוא רק אלף אורות שהם
בחינת כתר אחד כנ"ל. אבל באמת זוכה בשבת לשני כתרים נשמע ונעשה
כנ"ל, רק שעקר מה שמקבל ומשיג הוא רק בחינת כתר אחד בחינת נעשה
בחינת אלף אורות כנ"ל, ומאלו השני כתרים הנ"ל שהם בחינת ב' אלפיו
ב' אלפים אורות, מהם נעשין החותמות הנ"ל שהם בחינת תחום שבת
אלפים אמה כנזכר לעיל:

אות ה

וזה בחינת ערובי תחומיו, שבמקום שמניחין שעור סעודה משם מתחיל
התחום שבת, כי עקר התחום שבת שהוא בחינת חותם כנ"ל זה נמשך רק
על-ידי אמונה כנ"ל כי על-ידי אמונה נשמר חותם הרגליו, שעל-ידי זה
נתבטל הגרוש והטלטולים ממקום למקום, שזהו בחינת תחום שבת
שאינו יוצאין ממקום למקום כנ"ל, נמצא שהעקר על-ידי האמונה שנמשך

על-ידי עזות דקדושה שזוכין בשבת פנ"ל, וכל-זה מקבלין על-ידי אכילת שבת, שהוא בחינת אז תתענג על ה' שזה בחינת עזות דקדושה בחינת אכלו משמנים וכו' כי חדות ה' היא מעוזכם בחינת ורעה אמונה וכו' פנ"ל, ועל-פן עקר התחום שבת שהוא בחינת חותם, מתחיל ממקום הסעודה, כי משם עקר תקון בחינת החותם שהוא בחינת תחום פנ"ל:

אות ו

וזה בחינת פורים, בחינת מרדכי ואסתר, שהם שני כתרים שני העדיים הנ"ל בחינת נשמע ונעשה נסתר ונגלה, שעל ידם נתתקנון שני החותמות הנ"ל. כי המן הרשע רצה להתגבר על ישראל לקלקל חס ושלוש שני החותמות הנ"ל כי המן הוא זהמת הנחש פמובא, בחינת דם נדת שהוא בחינת קלקול החותם דקדושה פנ"ל, ועקר התגברותו הוא על-ידי פגם אמונה כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה שעשה עצמו עבודה-זרה הינו עבודה-זרה פגם אמונה, כי הוא מזרע עמלק שהיה כופר גדול פמבאר במקום אחר. ועקר התגברותו חס ושלוש הוא על-ידי שמתגבר חס ושלוש עזות דסטר-א-אחרא שהוא עזות הגוף פנ"ל כי המן היה עז פני ביותר שהעיו פניו נגד מרדכי אדונו שנמפר לו לעבד, והוא סלק הבושה מעל פניו והחציף והעיו בעזות כזאת שעשה עצמו אלוה ושכלם יכרעו וישתחוו לו ושגם מרדכי אדונו ישתחוה לו חס ושלוש, שכל זה הוא תקף עזות דסטר-א-אחרא שהוא בחינת עזות מלכותא בלא תגא, בחינת והפליבים עזי נפש.

ועל-פן רצו אז להביא את ושתתי המלכה לפני המלך ערומה בשבת לפני כל השרים והעמים, אשר דבר כזה לא נשמע בעולם, לעשות עזות כזאת לסלק הבושה לגמרי מעל פניהם, אך הם רצו אז להגביר חס ושלוש עזות דסטר-א-אחרא בעולם, ועקר העזות הוא בתאוה זו פנ"ל, והם רצו אז לסלק הבושה לגמרי חס ושלוש ולהגביר תקף עזות דסטר-א-אחרא בעולם, ועל-פן צווי להביאה ערומה בשבת, כי שבת הוא בחינת בושת פנים לגן עדן בחינת עזות דקדושה פנ"ל, והם רצו חס ושלוש לפגם בבחינת בושה דקדושה בחינת קדשת שבת ולהגביר תקף עזות דסטר-א-אחרא אשר דבר כזה לא נשמע בעולם.

והנה אף היא לדבר עברה נתפונה כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, אך לא עלתה בידה ובידם, כי השם יתברך ברחמיו לא הניח להם לגמור מחשבתם הרעה באותן הימים, כי בא גבריאל ועשה לה זנב וכו' כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, כדי שלא תעלה בידם מחשבתם הרעה להגביר חס ושלוש תקף עזות דסטר-א-אחרא בעולם, ונהפך הוא כי ושתתי

המְרַשֶׁעֶת הַיָּא עֵקֶר בְּחִינַת עֲזוּת דְּסִטְרָא-אַחְרָא בְּחִינַת תְּאֻה הַנִּי"ל, וְעַל-כֵּן הִיָּתָה פּוֹשְׁטַת בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל וְעוֹשָׂה בְּהֵם מְלָאכָה בְּשַׁבַּת, וְכָל זֶה לְהַגְבִּיר עֲזוּת דְּסִטְרָא-אַחְרָא עַל-יַדֵּי פֶגֶם קִדְשֵׁת שַׁבַּת וְכוּי כַּנִּי"ל, וְעַל-כֵּן הִיָּתָה עוֹשָׂה בְּהוֹן מְלָאכָה עֲרוּמוֹת כְּדֵי לְהַגְבִּיר עֲזוּת דְּסִטְרָא-אַחְרָא בְּשַׁבַּת דִּיקָא כַּנִּי"ל, וְהִי יִתְבַּרֵךְ מִפְּרַח מַחְשַׁבֵּת עֲרוּמִים וְנִגְזֵר עָלֶיהָ בְּשִׁבִיל זֶה שְׁתִּהְרַג עֲרוּמָה בְּשַׁבַּת, כִּי שַׁבַּת בְּעֲצָמָה נִקְסָה בְּהָ, וְהַכְּנִיעַ אוֹתָהּ וְהָרַג אוֹתָהּ עַל-יַדֵּי הָעֲזוּת דְּסִטְרָא-אַחְרָא דִּיקָא, וּמְנִיָּה וּבִיָּה אָבֵא לִיזִיל בֵּי נִרְגָא, כִּי הָעֲזוּת דְּסִטְרָא-אַחְרָא בְּעֲצָמוֹ הָרַג אוֹתָהּ וְנִקְסָה בְּהָ, כִּי מִפְּלִתָהּ הִיָּה עַל-יַדֵּי עֲזוּת דְּסִטְרָא-אַחְרָא שְׁנִתְגַּבֵּר אֲזֵי עַל יָדָהּ כָּל-כְּפֹד עַד שְׁצוּוֹ לְהַבִּיָּאָה עֲרוּמָה בְּשַׁבַּת, וְאִף הִיא לְדַבֵּר עֲבָרָה נִתְכַּוְּנָה וְהִיָּתָה חִפְצָה בְּזָה מְאֹד, אֲזֵי הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ לֹא הִנִּיחַ לְגַמֵּר מַחְשַׁבְתָּם כַּנִּי"ל וְנִהְרָגָה עַל-יַדֵּי-זֶה, נִמְצָא שֶׁעֵקֶר מִפְּלִתָהּ הִיָּה עַל-יַדֵּי הָעֲזוּת בְּעֲצָמוֹ, כִּי כְּפֹד הֵם דְּרַכֵּי הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, כִּי פִּעֵל אָדָם יִשְׁלַם לוֹ, שֶׁהָעֲבָרָה בְּעֲצָמָה נִוְקָמַת בְּהָאָדָם כַּמּוּבָא.

וְאֲזֵי הִיָּתָה צְמִיחַת קַרְוֵן יִשׁוּעַת יִשְׂרָאֵל, שְׁמָאֲזֵי הִתְחִיל לְהַקְדִּים רְפוּאָה לְמַכָּה, כִּי תַחַת הַסְרִפָּד יַעֲלֶה הַדַּס, כִּי תַחַת וְשִׁתֵּי מְלָכָה אֶסְתֵּר, שֶׁהִיָּתָה הַחֵיפֹד מִמְּנֶה מִהַפֹּד אֶל הַפֹּד, כִּי אֶסְתֵּר הַמְלָכָה הִיָּתָה צְנוּעָה גְדוּלָה בְּיוֹתֵר מְאֹד מְאֹד כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְבִרְכָה, בְּשִׁכַר צְנִיעוּת שֶׁהִיָּתָה בְּרַחֵל וְכוּי, נִמְצָא שֶׁכָּל עֵקֶר הַשְׁתַּלְשְׁלוֹת יַחוּס אֶסְתֵּר הִיָּה כָּלֵם צְנוּעִים גְדוּלִים, וְכֵן הִיא הִיָּתָה צְנוּעָה בְּיוֹתֵר כַּנִּי"ל וְצְנִיעוּת זֶה בְּחִינַת בְּשֵׁת אֲנָפִין, וְאֶסְתֵּר שְׁמָרָה אֶת הַשַּׁבַּת בְּיוֹתֵר, כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְבִרְכָה, וְאֶת שְׁבַע הַנְּעוּרוֹת וְכוּי שְׁמַנְתָּה בְּהוֹן יְמֵי הַשַּׁבַּת. נִמְצָא שֶׁסֶבֶב הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ בְּרַחֲמָיו שֶׁנִּכְנַע תְּקוּף עֲזוּת דְּסִטְרָא-אַחְרָא וְנִתְגַּבֵּר תְּקוּף קִדְשֵׁת בְּשֵׁת פְּנִים וְצְנִיעוּת דְּקִדְשָׁה, עַד שֶׁמְלָכָה אֶסְתֵּר תַּחַת וְשִׁתֵּי וְכוּי כַּנִּי"ל לְעִיל:

אות ז

וְעֵקֶר הַתְּגַבְּרוּת הַמֶּן הִיָּה עַל-יַדֵּי שְׁנַכְשְׁלוֹ יִשְׂרָאֵל אֲזֵי בְּנָשֵׁי נְכָרִיּוֹת, כַּמּוּבָא בְּפִתְבֵּי, כִּי פֶגֶם הַבְּרִית בְּפִרְט נִשְׁגִּיז (נְדָה, שְׁפַחָה, גוּיָה, זוֹנָה) חֵס וְשְׁלוֹם, זֶה עֵקֶר בְּחִינַת עֲזוּת דְּסִטְרָא-אַחְרָא, כִּי שֵׁם עֵקֶר עֲזוּת דְּסִטְרָא-אַחְרָא כַּנִּי"ל, כִּי הָעֲכוּוֹ"ם הֵם הֵם בְּעֲצָמוֹ עֲזוּת דְּסִטְרָא-אַחְרָא בְּחִינַת וְהַכְּלָבִים עֲזִי נִפְשׁ וְאִף הִיא כְּכָלֵב, וְעַל כֵּן פֶּגֶם הַבְּרִית חֵס וְשְׁלוֹם בְּפִרְט נִשְׁגִּיז (נְדָה, שְׁפַחָה, גוּיָה, זוֹנָה) זֶה עֵקֶר תְּקוּף הָעֲזוּת דְּסִטְרָא-אַחְרָא כִּי הֵם עֵקֶר הָעֲזוּת דְּסִטְרָא-אַחְרָא כַּנִּי"ל, וְזֶהוּ בְּעֲצָמוֹ בְּחִינַת פֶּגֶם הַחוּתָם בְּחִינַת נְדוּת כִּי הֵם נִקְרָאִים נִשְׁגִּיז (נְדָה, שְׁפַחָה, גוּיָה, זוֹנָה), וּמִחֲמַת שְׁנִתְגַּבֵּר אֲזֵי הַפֶּגֶם מְאֹד, עַל-כֵּן נִתְגַּבֵּר הַמֶּן הַרְשָׁע שֶׁהִיָּה מִבְּחִינָה זוֹ מִבְּחִינַת עֲזוּת דְּסִטְרָא-אַחְרָא זְהִמַּת הַנְּחֻשׁ דָּם נְדוּת, וְעַל כֵּן רָצָה לְהִתְגַּבֵּר עַל יִשְׂרָאֵל חֵס וְשְׁלוֹם לְהַעֲבִירָם לְגַמְרֵי חֵס וְשְׁלוֹם, לְהַשְׁמִיד לְהָרַג וְכוּי בְּחִינַת הַתְּגַבְּרוּת שְׁפִיכַת דָּמִים

בְּיִשְׂרָאֵל בְּחִינַת יְדִיכֶם דְּמִים מְלֵאוּ, דְּהִינוּ הַתְּגַבְרוּת הַדְּמִים עַל-יְדֵי קַלְקוּל הַחוּתִם, וּמַחֲמַת שְׁנֵתְקַלְקַל אֶז הַחוּתִם בְּיוֹתֵר רְצָה לְהַגְבִּיר בְּחִינַת שְׁפִיכַת דְּמִים לְהַרְגֵּ אֹתֶם לְגַמְרֵי חֵס וְשְׁלוֹם, וְזֶה בְּחִינַת וּנְחֻתוֹם בְּטַבְעַת הַמְּלֶךְ בְּחִינַת פָּגַם חוּתֶם דְּקִדְשָׁה שְׁעַל-יְדֵי-זֶה מְתַגַּבֵּר חֵס וְשְׁלוֹם חוּתֶם דְּסִטְרָא-אַחְרָא.

וּבְאֻמַּת הָיוּ אֶז יִשְׂרָאֵל בְּסַפְנָה גְדוּלָה מְאֹד מְאֹד, אֲשֶׁר כְּמוֹהוּ לֹא נִהְיִיתָה כְּמוּבָא בְּסַפְרִים, אִךְ הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ בְּרַחֲמָיו שְׁלַח אֶז אֶת שְׁנֵי הַצַּדִּיקִים מְרַדְּכֵי וְאַסְתֵּר, אֲשֶׁר מְעַלְתֶּם גְּבַהָה מְאֹד מְאֹד, כִּי מְרַדְּכֵי וְאַסְתֵּר הֵם בְּחִינַת שְׁנֵי הַכְּתָרִים הַנִּי"ל בְּחִינַת נִשְׁמַע וְנַעֲשֶׂה, נִסְתֵּר וְנִגְלָה, כִּי אֲסְתֵּר הִיא בְּחִינַת נִסְתֵּר וּמְרַדְּכֵי הוּא בְּחִינַת נִגְלָה, כְּמוּבָא בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּמִקּוּם אַחַר (סִימָן יוֹד), וְעַל יָדָם הָיָה תִקְוָה הַנִּסְ וְנִתְהַפֵּךְ הַדְּבָר מֵהִיפֹךְ אֶל הִיפֹךְ, וְזָכוּ אֶז לְקַבְּלַת הַתּוֹרָה כְּמוֹ שְׁכַתּוּב: קִיְמוּ וְקַבְּלוּ וְכוּ' כְּמוֹ שְׁדָרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרִים לְבָרְכָה, וְנַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי-זֶה פּוּרִים עַל-שֵׁם הַפּוּר שְׁמַחָה וּמִשְׁתָּה וְיוֹם טוֹב וְכוּ', וְהֵימִים הָאֵלֶּה נְזַכְּרִים וְנַעֲשִׂים בְּכָל דּוֹר וְדוֹר מְשֻׁפָּחָה וּמְשֻׁפָּחָה מְדִינָה וּמְדִינָה וְעִיר וְעִיר.

כִּי זֶה עֵקֶר עֲבוּדַת אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי בְּכָל דּוֹר וְדוֹר בְּכָל אָדָם וּבְכָל זְמַן, שְׁצָרִיכִין לְעַבֵּד אֶת ה' בְּתוֹרָה וּתְפִלָּה עַד שְׁיִזְכֶּה לְבְּחִינַת קַבְּלַת הַתּוֹרָה בְּכָל עֵת וְעַת. דְּהִינוּ שְׁיִזְכֶּה בְּכָל פַּעַם וּפַעַם לְבְּחִינַת נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמַע מְחֻדָּשׁ, דְּהִינוּ שְׁיִהְיֶה נַעֲשֶׂה מֵהַנִּשְׁמַע בְּחִינַת נִסְתֵּר, יִהְיֶה נַעֲשֶׂה מִמֶּנּוּ בְּחִינַת נַעֲשֶׂה בְּחִינַת נִגְלָה וְיִזְכֶּה לְבְּחִינַת נִשְׁמַע גְּבוּהָ יוֹתֵר, וְכֵן בְּכָל פַּעַם וּפַעַם כְּמַבְאָר הַיֵּטֵב בְּמֵאֵמֶר הַנִּי"ל, וְזֶה בְּחִינַת קַבְּלַת הַתּוֹרָה בְּכָל פַּעַם, כִּי אֲנוּ צָרִיכִין תְּמִיד לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה בְּכָל יוֹם כְּמוֹ שְׁכַתּוּב: אֲשֶׁר אֲנִכִי מִצִּוּת הַיּוֹם, בְּכָל יוֹם יִהְיוּ בְּעֵינֶיךָ פְּחָדָשִׁים, וְקִדְּם שְׁזוֹכִין לְבְּחִינַת גְּבוּהָ יוֹתֵר, דְּהִינוּ לְבְּחִינַת נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמַע גְּבוּהָ יוֹתֵר כְּנִי"ל צָרִיךְ שְׁיִהְיֶה יְרִידָה קִדְּם הָעֲלִיָּה, וְהִירִידָה בְּעֲצָמָה הִיא תְּכֵלִית הָעֲלִיָּה, נִמְצָא שְׁאַחַר-כֵּן כְּשִׁזְכִּין לְהָעֲלִיָּה עַל-יְדֵי הִירִידָה נַעֲשֶׂה מֵהִירִידָה עֲצָמָה תּוֹרָה, וְעַל-כֵּן נִקְרָא הַתּוֹרָה מְכַשְׁלָה, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב: וְהַמְכַשְׁלָה הַזֹּאת תַּחַת יָדֶךָ, אֱלוֹ דְּבָרֵי תּוֹרָה וְכוּ' כְּמַבְאָר הַיֵּטֵב בְּמֵאֵמֶר הַנִּי"ל, עֵינֵי שֵׁם הַיֵּטֵב.

וְזֶהוּ עֵקֶר כָּל הַנְּסִיווֹת וְהַצְּרוּפִים שֶׁהָאָדָם נִתְּנָסָה וְנִצְטָרָף בְּעוֹלָם הַזֶּה בְּכָל עֵת וְזְמַן, כִּי הָאָדָם צָרִיךְ לְחַדֵּשׁ תְּמִיד בְּתוֹרָה וְעֲבוּדָה, שְׁזֶהוּ בְּחִינַת קַבְּלַת הַתּוֹרָה בְּכָל פַּעַם בְּחִינַת נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמַע מְחֻדָּשׁ גְּבוּהָ יוֹתֵר, כִּי אֶפְלוּ מִי שְׁאִינוּ זוֹכֶה לְחַדֵּשׁ מִמֶּשׁ חֲדוּשִׁין דְּאוּרִיתָא וְהַשְּׁגוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמַע כְּנִי"ל, אַף-עַל-פִּי-כֵן גַּם הָעֲבוּדָה בְּעֲצָמָה שֶׁל אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי כְּשֶׁהוּא אִישׁ כָּשֶׁר בְּאֻמַּת, כְּשִׁזְכֶּה בְּכָל פַּעַם לְהִתְעוֹרֵר בְּיוֹתֵר לְעֲבוּדָתוֹ וְתַבְּרָךְ בְּאֻמַּת בְּהִתְעוֹרְרוֹת חֻדָּשׁ, גַּם זֶה הוּא בְּחִינַת קַבְּלַת הַתּוֹרָה מְחֻדָּשׁ בְּחִינַת נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמַע מְחֻדָּשׁ, שְׁמִקְבֵּל עַל עֲצָמוֹ לְקַיֵּם אֶת הַתּוֹרָה מְחֻדָּשׁ וְכָל אֲשֶׁר דָּבָר ה' יַעֲשֶׂה וְיִשְׁמַע, וְכְמוּבֵן זֶה בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּמִקּוּם אַחַר. וְעַל-יְדֵי-זֶה בְּעֲצָמוֹ יְכוּל לְזַכּוֹת לְהַשְּׁגוֹת מִמֶּשׁ עַל-יְדֵי פְּשִׁיטוּתוֹ וְתַמְימוּתוֹ שְׁיִתְנַהֵג כָּל כֶּף בְּכִשְׁרוֹת בְּאֻמַּת בְּהִתְעוֹרְרוֹת חֻדָּשׁ בְּכָל פַּעַם עַד שְׁיִזְכֶּה לְבְּחִינַת קַבְּלַת הַתּוֹרָה מִמֶּשׁ בְּחִינַת נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמַע בְּאֻמַּת, דְּהִינוּ שְׁיִזְכֶּה לְהַשִּׁיג

ולִהְבִּין מֵה שְׁהִיָּה נִסְתָּר מִמֶּנּוּ תַחֲלָה, וְכֵן מִדְּרָגָא לְדְרָגָא עַד אֵין סוּף, שְׁזָהוּ
בְּחִינַת נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמַע וְכוּי כְּנִ"ל.

אָבֵל אֵין הָאֲדָם זֹכֶה לְמִדְרָגָה גְבוּהָ יוֹתֵר כִּי אִם עַל-יְדֵי שְׁהִיָּה לוֹ יְרִידָה
קָדָם הָעֲלִיָּה וְכוּי, וְזֶה בְּכָל אָדָם וּבְכָל זְמַן וּבְכָל דְּרָגָא וְדְרָגָא, אֲפֹלוּ מִי
שְׁצָרִיד לְזָכוֹת לְאִיזָה דְּרָגָא קְטַנָּה אֲפֹלוּ לְהַתְעוֹרְרוֹת חֲדָשׁ, צָרִיד שְׁהִיָּה לוֹ
מִקָּדָם אִיזָה יְרִידָה לְפִי מִדְרָגָתוֹ, וְהִירִידָה הִיא בְּחִינַת הַנְּסִיווֹת וְהַצְּרוּפִים
שֵׁישׁ לוֹ מִקָּדָם שְׁעוֹלָה מִדְּרָגָא לְדְרָגָא. וְהִנֵּה בְּאֵמֶת בְּשַׁעַת הִירִידָה שֵׁישׁ
קָדָם הָעֲלִיָּה שְׁהִיא בְּחִינַת קְבֻלַּת הַתּוֹרָה מִחֲדָשׁ בְּחִינַת נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמַע גְבוּהָ
יוֹתֵר כְּנִ"ל, אֲזִי בְּשַׁעַת הִירִידָה הָאֲדָם הוּא בְּאֵמֶת בְּסַפְנָה גְדוּלָּה. כִּי הִרְבֵּה
נָפְלוּ עַל-יְדֵי יְרִידָתָם רַחֲמָנָא לְצִלוֹ, וְצָרִיד אֲזִי לְהִיוֹת כְּגִבּוֹר חֲזַק בֶּל יִמּוּט,
וְגַם צָרִיד סִיעָתָא דְשִׁמְיָא שְׁיִזְכָּה לְהַחֲזִיק עֲצָמוֹ בְּשַׁעַת הִירִידָה שְׁלֵא יִפֹּל
לְגַמְרֵי חֵס וְשָׁלוֹם, רַק יַחֲזִיק עֲצָמוֹ בְּכָל עֵז עַד שְׁיִזְכָּה לְשַׁבֵּר וּלְבַטֵּל מֵה
שְׁצָרִיד לְבַטֵּל וּלְשַׁבֵּר כְּפִי הִירִידָה שְׁלוֹ, עַד שְׁיִזְכָּה בְּרַחֲמֵי יִתְבָּרַךְ לְבְּחִינַת
הָעֲלִיָּה, וְאֲזִי זֹכֶה שְׁיִתְהַפֵּד הִירִידָה לְעֲלִיָּה, כִּי הִירִידָה הִיא תְּכֵלִית הָעֲלִיָּה
כְּנִ"ל.

וְזֹאת הַבְּחִינָה הוּא בְּכָל אָדָם וּבְכָל זְמַן, בְּכָלל וּבִפְרָט, הֵן בְּכָללִיּוֹת יִשְׂרָאֵל
הֵן בִּפְרָטִיּוֹת אֲצֵל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל בְּכָל פְּעַם שְׁצָרִיד לְצֵאת מִבְּחִינַת
נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמַע זֶה לְבְּחִינַת נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמַע גְבוּהָ יוֹתֵר וְכְנִ"ל. וְעַמְלֵק מְעוֹלָם
רְצוּעָה מְרֻדוֹת לְיִשְׂרָאֵל. וְקָדָם מִתֵּן תּוֹרָה בָּא עַמְלֵק לְהִלָּחֵם עִם יִשְׂרָאֵל,
כְּמוֹ שְׁכָתוּב: וַיְבֹא עַמְלֵק וַיִּלָּחֶם וְכוּי, כִּי הוּא הַשּׁוֹנֵא הַגְּדוֹל שְׁאוֹרֵב עַל
יִשְׂרָאֵל תָּמִיד בְּכָלל וּבִפְרָט. וְכְמוֹ כֵּן תָּמִיד בְּכָל דּוֹר וְדוֹר בְּכָל עֵת וּזְמַן בְּכָל
פְּעַם שְׁיִשְׂרָאֵל צָרִיכִין לְעֲלוֹת מִדְּרָגָא לְדְרָגָא, דְּהֵינּוּ מִבְּחִינַת נִשְׁמַע וְנַעֲשֶׂה
זֶה לְגְבוּהָ מִמֶּנּוּ כְּנִ"ל, שְׁאֲזִי צָרִיד שְׁהִיָּה לוֹ יְרִידָה קָדָם הָעֲלִיָּה, אֲזִי בְּשַׁעַת
הִירִידָה שְׁאֲזִי הָאֲדָם בְּאֵמֶת בְּסַפְנָה כְּנִ"ל, אֲזִי הוּא אוֹרֵב לְיִשְׂרָאֵל וּמִתְכַּוֵּן
בְּתַקְוָה רְשָׁעוֹתוֹ וְשִׁנְאוֹתוֹ הַחֲזָקָה לְיִשְׂרָאֵל וּבָא אֲזִי דִיקָא לְהִלָּחֵם עִם יִשְׂרָאֵל,
בְּבְחִינַת וַיְבֹא עַמְלֵק וַיִּלָּחֶם עִם יִשְׂרָאֵל בְּרַפְיִדִים בְּרַפְיִוֹן יְדִים, שְׁרַפּוּ יְדֵיהֶם
מִן הַתּוֹרָה, כִּי אֲזִי קָדָם קְבֻלַּת הַתּוֹרָה וְאֲזִי מִקָּדָם צָרִיד שְׁהִיָּה בְּחִינַת
יְרִידָה כְּנִ"ל וְזֶהוּ בְּחִינַת רַפְיִוֹן יְדִים מִן הַתּוֹרָה בְּחִינַת וְאֵתָה עֵינִי וַיִּגַע וְלֹא
יָרָא אֱלֹהִים, יָרָא אֱלֹהִים זֶה בְּחִינַת בְּרָאשִׁית יָרָא בְּשֵׁת, שְׁהוּא מְאֹמֵר
הַשֵּׁלֶם בְּחִינַת נִשְׁמַע שְׁבוּ כָּלֹל הַכֹּל כְּמַבְאָר בְּמֵאמֵר הַנִּ"ל. וְקָדָם שְׁזֹכָה
הָאֲדָם לְזֶה לְבְּחִינַת יָרָאָה שְׁהוּא בְּחִינַת בְּרָאשִׁית בְּחִינַת נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמַע קָדָם
לְזֶה הָאֲדָם עֵינִי וַיִּגַע בְּחִינַת יְרִידָה שְׁקָדָם הָעֲלִיָּה, אֲזִי דִיקָא וַיְבֹא עַמְלֵק
כְּנִ"ל. וְזֶה שְׁצוֹתָה הַתּוֹרָה בְּיוֹתֵר לְזַכֵּר מַעֲשֶׂה עַמְלֵק וְכוּי וּמִלְחָמָה לְהוֹ
בְּעַמְלֵק מִדּוֹר דּוֹר, כִּי זֶה נַעֲשֶׂה בְּכָל דּוֹר וְדוֹר בְּכָל עֵת שְׁצָרִיכִין לְעֲלוֹת
מִבְּחִינַת נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמַע זֶה לְבְּחִינָה גְבוּהָ יוֹתֵר, אֲזִי צָרִיכִין לְלָחֵם מִלְחָמַת
עַמְלֵק בְּעֵת הִירִידָה שְׁקָדָם הָעֲלִיָּה וְכוּי כְּנִ"ל:

אות ח

כי מבאר במאמר הנ"ל, שנשמע ונעשה שהם נסתר ונגלה הם בחינת בראשית ברא מאמר ונחצי מאמר אב ובן וכו', וזהו מדור דור, הינו בעת שהתורה הולכת מדור לדור מאב לבן מנשמע לנעשה מנסתר לנגלה, בבחינת והודעתם לבניך ולבני בניך יום וכו' שהתורה צריכים לגלות מאב לבן מדור לדור וכו' פנ"ל, בבחינת דור לדור ישבח מעשיך שצריכין לגלות מעשי ה' בחינת נעשה מדור לדור מאב לבן מנשמע לנעשה וכו' פנ"ל, כי בחינת הנעשה של האב הוא בחינת נשמע בחינת נסתר לגבי הבן פמובן בהתורה הנ"ל

והבן:

אות ט

וזהו בחינת פורים, כי המן מזרע עמלק, שהוא אורב לישראל תמיד בעת הירידה שקדם העליה קדם שזוכין לבחינת נעשה ונשמע מחדש, שהוא בחינת קבלת התורה פנ"ל. ואז באותן הימים היו צריכים ישראל לזכות לשוב לארץ-ישראל לירושלים עיר הקדש ולבנות בית-המקדש שני מחדש, וירושלים היא בחינת יראה שלם, שהוא בראשית מאמר השלם בחינת נשמע ונעשה כמבאר במאמר הנ"ל ושם בירושלים הוא הבית-המקדש אשר משם תצא תורה כמו שכתוב על-פי התורה אשר יורוד וכו' מן המקום ההוא וכו' כי מציון תצא תורה ודבר ה' מירושלים.

וזה בחינת כי יפלא ממך דבר למשפט וכו', הינו כשאינו יודעין איזה דין בתורה זה בחינת שאין זוכין להשיג את בחינת הנסתר ממנו לפי מדרגתו שהיא בחינת נשמע אצלו, ואז כשאינו זוכין להשיג בחינת נשמע ונעשה אזי אין החותם בשלמות פנ"ל ואזי אין יודעין בין דם לדם, כי אין יכולין להבחין בין דם טהור לדם נדות מחמת שנפגם החותם, שאז נעשה ממנו בחינת נדת פנ"ל, ואז התקון הוא וקמת ועלית וכו' אל המקום ההוא, כי ציון וירושלים הם בחינת חותם בתוך חותם, פמובא, כי משם תצא תורה, כי שם יושבין בית-דין הגדול והם מגליון כל מה שנגעלם ונסתר אצל כל אחד ואחד, כמו שכתוב: על-פי התורה אשר יורוד וכו' ועל-פי המשפט וכו' תעשה, נמצא שהם מתקנים ועושים מהנשמע נעשה, כי שם הוא מקום התפלה, כמו שכתוב: כי ביתי בית תפלה, ותפלה הוא נשמע, ועל-פן יושבין שם בית-דין הגדול ועושים מהתפלה תורה, מהנשמע נעשה ומגליון לישראל כל הנסתר מהם בחינת כי יפלא וכו' על-פי התורה אשר יאמרו לך וכו' פנ"ל.

נמצא שבנין בית-המקדש ציון וירושלים הוא בחינת נשמע ונעשה בחינת קבלת התורה כי משם תצא תורה וכו' כנ"ל. ומחמת שאז בימי אחשורוש היה בסוף הגלות והיו צריכים לשוב לירושלים ולבנות בית-המקדש שהוא בחינת להשיג מחדש בחינת התורה בחינת נשמע ונעשה, על-כן היו מכרחים אז שיהיה להם ירידה קדם העליה, ומחמת שהיו צריכים אז לעליה גדולה דהינו לבנות בית-המקדש מחדש שהוא בשביל כלל ישראל על-כן התגברה הירידה אז מאד והתגברה אז הסטרא-אחרא עד שנכשלו מאד בנשים הנכריות, ואז ארב עליהם המן עמלק ימח-שמו, ורצה להתגבר עליהם אז מאד, ועל-כן היו אז בסכנה גדולה ועצומה מאד מאד אשר כמוהו לא נהייתה כמובא, כי התגבר עליהם בעת ירידתם הגדולה מאד בחינת ואתה עניף ויגע וכו' כי היו אז עיפים ויגעים בתכלית היגיעה מחמת שהיה בסוף הגלות קדם שובם למקומם, שאז מתגברת הסטרא-אחרא ביותר, בעת שהיא רואה שבקל מהרה ישובו למקומם, בפרט שנתפסו אז באמת בעון הגדול הנ"ל רחמנא לצלן, על-כן הייתה אז עת צרה גדולה ליעקב וכו'.

אך מרדכי ידע את כל אשר נעשה, כי הוא ידע כל זאת והאיר בישראל לבל יתנאשו עצמן מן הרחמים. כי זה הוא העקר בעת שהאדם חס ושלום נופל באיזה ירידה יהיה איך שיהיה אפלו אם נכשל חס ושלום אז מאד, אף-על-פי-כן אסור לו ליאש עצמו מן הרחמים וכמו שעשה מרדכי אז וכל ישראל עמו, ויצא בתוך העיר ויזעק וזעקה גדולה ומרה וכו' וכן כל ישראל בכל מקום אשר דבר המלך ודתו מגיע וכו' וה' יתברך שמע לקול זעקתם וזעקתם הגדולה על-ידי מרדכי ואז נתהפך הירידה לעליה גדולה ונעשה מזה פורים, וזכו לקבלת התורה מחדש בחינת קימו וקבלו, וכל זה על-ידי מרדכי, כי מרדכי ידע את כל אשר נעשה, שהיה יודע את כל בחינת הנעשה מתחלה ועד סוף, שהיה יודע ומשיג את הנעשה הגבוה ביותר. כי צריכין לעשות בכל פעם מנשמע נעשה, נמצא שזוכין בכל פעם להתגלות וידיעה חדשה שהיא בחינת נעשה גבוה יותר כנ"ל, וכן מדרגא לדרגא עד תחלת האצילות כמבאר במאמר הנ"ל ומרדכי ידע את כל אשר נעשה עד למעלה מעלה בתכלית המעלה, ומחמת זה היה יכול להאיר גם למטה למטה בתכלית שפלות הירידה, כי זה מובן ומבאר בדברי רבנו במקום אחר, שכל מה שהצדיק הוא במעלה גדולה ביותר וזוכה להשגה גדולה ביותר, הוא יכול להאיר במדרגה נמוכה ביותר ויותר. נמצא בכל פעם שזוכה הצדיק לבחינת נעשה גבוה יותר, דהינו התגלות יותר כנ"ל הוא יכול להאיר למטה למטה ביותר, ובשביל זה נקרא בחינת הנגלה נעשה, כי על-ידי שנגלה מנשמע לנעשה וזכה להשגה יתירה על-ידי-זה הוא יכול להאיר בבחינת עשיה ביותר.

וזהו ומרדכי ידע את כל אשר נעשה מתחלה ועד סוף מאין סוף עד אין תכלית, על-כן הוא היה יכול להאיר בישראל אפלו בתכלית ירידתם לבל יתנאשו עצמן מן הרחמים עד שזכו על ידו שיתהפך מהפוך אל הפוך, ותכלית הירידה יהיה תכלית העליה, בחינת ונתהפך הוא וכו' וזכו אז להשגה גדולה ביותר לקבלת התורה מחדש בחינת קימו וקבלו. וזכו

לעשות מזה ימי הפורים האלה, דהינו שיהיה נמשך הארה זו בכל דור ודור בכל שנה ושנה, שבכל דור ודור ובכל שנה ושנה יאיר עלינו הארה הגדולה הזאת של בחינת מרדכי שעל-ידי-זה יהיה לנו פח בכל שנה ושנה לצאת מפל הירידות שבעולם ולהפוך כל הירידות לתכלית העליה, בבחינת והימים האלה נזכרים ונעשים בכל דור ודור משפחה ומשפחה וכו'.

כי השם יתברך ברחמיו המרבים חשב מרחוק להטיב אחריתנו, כי השם יתברך צופה ומביט עד סוף כל הדורות וראה שבדורות הללו בעקבות משיחא בסוף הגלות קדם שנשוב לירושלים ויהיה גאולה נצחית וקדם לזה בנדאי תתגבר הסטרא-אחרא מאד, ותהיה מקדם הירידה גדולה מאד מאד, על-כן הטיב עמנו מקדם, ונתן לנו את ימי הפורים האלה על-ידי מרדכי ואסתר, כדי שיאיר עלינו בכל שנה ושנה בחינת הארה הגדולה והעצומה של מרדכי שהיא הארה גדולה מאד מאד שעל-ידי הארה הגדולה הזאת יכולין להפוך כל הירידות לעליות וכמובא בכתבים שהארה של מרדכי מאיר עד סוף העשיה, והארה זו של פורים אין נמצא בשום זמן וכו'. ואז נתהפך כל הירידות לעליות כי היא תכלית העליה כנ"ל.

וזה בחינת והימים האלה נזכרים ונעשים בכל דור ודור. נזכרים ונעשים זה בחינת נשמע ונעשה, נזכרים זה בחינת נשמע, כי זכרון תליא בלבא פמובא, ותמן תליא שמיעה, כי שמיעה בלבא תליא פמובא במקום אחר. וזהו והימים האלה נזכרים ונעשים כי אז בימים האלה זוכין לקבלת התורה בחינת קימו וקבלו וכו' כנ"ל שהוא בחינת נזכרים ונעשים בחינת נשמע ונעשה וכו' כנ"ל. וזהו בכל דור ודור הינו כי זה הדבר נעשה בכל דור ודור בכל עת שצריכין להמשיך השגת התורה מנשמע לנעשה שזהו בעצמו בחינת בכל דור ודור, דהינו מאב לבן מדור לדור שזהו בחינת מלחמה לה' בעמלק מדור דור וכו' כנ"ל. ואז בפורים זוכין להשגת נשמע ונעשה שהם אב ויבן בחינת דור ודור כנ"ל ואז זוכין שנתהפך כל הירידות לעליות

כנ"ל:

אות י

וזהו בחינת כל מיני הצחוק ושחוק שעושין בפורים, לרמוז שאז בימי הפורים האלה, מעליו כל מיני ירידות וקטנות, הכל נתהפך עכשו ונעשה מזה תורה, כי הירידה נתהפך לעליה בבחינת ירידה תכלית העליה כנ"ל:

כי הצדיק הגדול שיש לו דעת גדול, הוא מוריד עצמו לפעמים בכונה לענייני קטנות ומילי דשטותא, בבחינת בטולה של תורה זהו קיומה, וכמבאר מזה בדברי רבנו ז"ל במקום אחר (סימן עח לקוטי תניינא), וזהו גם כן בחינת ירידה שקדם העליה, שפחמת שרואה שמחו נתיגע ואינו יכול עוד לילך במחו יותר, אזי הוא מכרח להוריד עצמו לענייני קטנות ומילי דשטותא וכיוצא, וכמובא בזהר הקדוש ברב המנונא סבא דהווי מסדרין קמיה תלת פרקי מילי דשטותא, ואחר-כך על-ידי בחינת ירידה זוכה לתכלית העליה, בבחינת ירידה תכלית העליה בחינת בטולה של תורה זהו קיומה, כמו שדרשו רבותינו זכרונם לברכה על פסוק עת לעשות לה' הפרו תורתך.

וזהו עת לעשות לה' דיקא בחינת נשמע ונעשה, והנשמע כנגד הנעשה הוא בחינת תורת ה' בחינת בטול אל האין סוף וכו', כמבאר במאמר הנ"ל, וזהו עת לעשות לה' כשמגיע העת לעשות בחינת נעשה, לה' בחינת נשמע בחינת תורת ה' בטול אל האין סוף, ואז הפרו תורתך, אז צריכין קדם העליה בחינת בטולה של תורה זהו קיומה, בחינת הפרו תורתך כמו שדרשו רבותינו זכרונם לברכה כי הירידה היא תכלית העליה כנ"ל.

וזהו בחינת פורים כנ"ל, ועל שם זה נקרא פורים, כי אז עושין כל מיני שחוק וקטנות ומילי דשטותא. כי אז זוכין לתכלית העליה להשגה והארה עצומה מאד מאד הארת מרדכי היהודי שהארתו שגבה מאד, ואז נתהפכין כל הירידות וכל הבטולים וכל מילי דשטותא לתכלית העליה כנ"ל. וזה בחינת שם פורים על-שם הפור, לשון הפרו תורתך, כי השרש של מלת פורים והשרש של מלת הפרו הם שרש אחד, כמבאר למי שיש לו קצת ידיעה בזה. כי עקר ענין פורים הוא בבחינה זו בבחינת ירידה תכלית העליה. בחינת והמכשלה הזאת תחת ידיך אלו דברי תורה שאין אדם עומד עליהם אלא אם כן נכשל בהם וכו' עין שם. וזהו בחינת עת לעשות לה' הפרו תורתך

אות יא

וזה בחינת ומאמר אסתר קים דברי הפורים האלה ונכתב בספר. ומאמר זה בחינת מאמר השלם שהוא בחינת יראה בחינת אסתר שהיא בחינת נסתר בחינת נשמע בחינת מאמר השלם, וזה בחינת לקחה מרדכי לו לבת, אל תקרי לבת אלא לבית בחינת בית דבראשית שהוא מאמר השלם שזהו בחינת אסתר כנ"ל, וזהו ומאמר אסתר בחינת מאמר השלם קים דברי הפורים האלה, קים זה בחינת עמידה בחינת תפלה, וזהו דברי הפורים האלה דברי דיקא בחינת דברי תורה שהם בחינת נשמע כמבאר במאמר

הנ"ל עין שם היטב. וזהו ונכתב בספר, נכתב זה בחינת נעשה כי הספר הנכתב זה בחינת עשיה כמובא במקום אחר, הינו שבחינת מאמר השלם וכו' נעשה בחינת נעשה בחינת ונכתב בספר וכו' פנ"ל, עין היטב במאמר הנ"ל:

אות יב

וזה בחינת קריאת המגילה, כי המגילה הוא גבוה מאד מאד כמובא בכתבים, כי היא בבחינת דברי תורה הנ"ל בחינת דברי האגרת הזאת, כי באמת בהמגילה כתובים רק ב' ג' מצוות שהם משלוח מנות ומתנות לאביונים ושמחה ומשתה וכו', והמגילה בעצמה ארכה מאד שמספרת כל מעשה אחשוורוש והמן וושתתי וכו' וכו', וכל זה הוא בחינת דברי תורה, כי הספורים של התורה הם גבוהים יותר מהתורה עצמה, דהינו ממצוות התורה בעצמן, כי הם בחינת דברי תורה בחינת נשמע פנ"ל במאמר הנ"ל, וזה בחינת המגילה פנ"ל, ואז אנו זוכין בפורים לקרות את המגילה ועושין מבחינת דברי תורה בחינת נשמע וכו' עושין מזה בחינת נעשה בבחינת לקיים את ימי הפורים האלה וכו' בזמניהם בחינת על כל דברי האגרת הזאת וכו' בחינת להיות עושים את שני הימים האלה וכו':

אות יג

וזהו בחינת בזמניהם זמן זמנים טובא, כמו שלמדו רבותינו ז"ל מזה הפסוק שמגילה נקראת ביי"א ביי"ב וכו', כי יש כמה זמנים לבחינת קריאת המגילה, שהוא בחינת לעשות מהנשמע נעשה, כי כל אחד יש לו נשמע ונעשה לפי בחינתו פנ"ל, ועל-כן בני הכפרים שאין להם זה הפח לעשות מהנשמע נעשה בעצמן, וצריך אחר לקרות להן ולהאיר בהם הארה זו, הם צריכין להקדים ליום הפניסה לבא לתוך הכפר שיש שם עשרה בטלנין, והם מקדימין וקורין להם את המגילה אז, כי אף-על-פי שעדין לא הגיע ימי הפורים בעצמו, שהם עקר השגת נעשה ונשמע בחינת והימים האלה נזכרים ונעשים, אף-על-פי-כן בני הכפר שיש שם עשרה בטלנין שבטלים ועוסקים בתורה וזוכים להשגה גבוהה, על-כן הם יכולים להאיר בבני הכפרים בחינת קריאת המגילה בחינת השגת נשמע ונעשה

גם איזה ימים קדם פורים. כי הנעשה של בני הכרד שיש להם קדם פורים הוא אצל בני הכפרים בחינת נשמע בארת פורים, ועל-כן הם שומעין את המגילה מקדם מבני הכרכים כדי שיהיו פנוים בימי הפורים להספיק מזון ומשתה לבני הכרכים כי עצם הפורים של בחינת בני הכרכים אין בחינת בני הכפרים יכולין להשיג, כי השגת הנשמע שלהם גבוה ועצום מאד רק צריכין להיות מרובה אליהם בימי הפורים להספיק להם לשמחת פורים.

וזהו שאמרו זכרונם לברכה, איזהו כרד כל שיש בו עשרה בטלנים, בטלנים דיקא, כי הם נקראין בטלנין על-שם שעקר השגתם הוא תמיד מדרגא לדרגא שזה אין זוכין כי-אם על-ידי בחינת בטולה של תורה זהו קיומה בחינת עת לעשות לה' הפרו תורתך, שזהו בחינת פורים כנ"ל, ועל-כן נקראים בטלנים והם דיקא יודעים לקרות את המגילה בזמנה להשיג השגת פורים בזמנו, אבל בבחינת בני הכפרים שאין להם עשרה בטלנין ואין זוכין להשגה זו של בחינת בני הכרכים הנ"ל, הם יכולין להאיר ולקרות את המגילה להם גם קדם פורים כנ"ל. כי כל אחד ואחד יש לו נשמע ונעשה לפי מדרגתו כנ"ל.

וזה בחינת והימים האלה נזכרים ונעשים בכל דור ודור משפחה ומשפחה מדינה ומדינה עיר ועיר, הינו שכל משפחה ומשפחה וכל מדינה ומדינה וכל עיר ועיר כל אחד זוכה לקבל ביום הזה בחינת הארת פורים כל אחד ואחד לפי מדרגתו, כי כל אחד יש לו נעשה ונשמע שהוא בחינת נזכרים ונעשים כפי מדרגתו וכי כנ"ל:

אות יד

וזה בחינת מבטלין תלמוד תורה לשמע מקרא מגילה, הינו כי בחינת פורים הוא בבחינת בטולה של תורה זהו קיומה, שנתהפכין כל הידידות והבטולים לבחינת עליה וכי כנ"ל, וזהו מבטלין תלמוד תורה לשמע מקרא מגילה, כי מקרא מגילה הינו הארת פורים נמשך מבחינת בטולה של תורה וכי כנ"ל בחינת מבטלין תלמוד תורה וכי כנ"ל:

אות טו

וְזֶה בְּחִינַת פְּרִשְׁת פְּרָה שְׁקוֹרִין אַחַר פּוּרִים, כִּי פְּרִשְׁת פְּרָה אֲדוּמָה הוּא חֲדוּשׁ גָּדוֹל שְׂאִי-אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיג, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב: אֲמַרְתִּי אֶחְכְּמָה וְהִיא רְחוּקָה וְכוּ', וְעַל זֶה דִּיקָא מְטַהְרִין מְטַמְּאֵת מֵת, כִּי עֵקֶר הַחַיִּים הוּא בְּחִינַת נִשְׁמָע וְנַעֲשֶׂה, כִּי נִשְׁמָע בְּחִינַת נִסְתָּר זֶה בְּחִינַת הַנְּשֻׁמָּה שְׂאִי-אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיגָה, וְנַעֲשֶׂה זֶה בְּחִינַת הַגּוּף, וְכַשְׁזוֹכִין לְהַמְשִׁיךְ בְּחִינַת הַנִּשְׁמָע וְלַעֲשׂוֹת מִמֶּנּוּ נַעֲשֶׂה, עַל-יְדֵי-זֶה נִתְחַבֵּר הַנְּשֻׁמָּה עִם הַגּוּף וּמֵאִירָה הַנְּשֻׁמָּה בְּהַגּוּף, וְזֶה עֵקֶר הַחַיִּים, כִּי עֵקֶר הַחַיִּים הוּא הַדַּעַת בְּבְחִינַת וְהַחְכְּמָה תַּחֲיָה וְכוּ' דְּהֵינּוּ לְדַעַת וּלְהַשִּׁיג מֵה שֶׁהָיָה נִסְתָּר מִמֶּנּוּ שֶׁהוּא בְּחִינַת הַנִּשְׁמָע כְּנ"ל.

וְאֵלוּ לֹא חָטָא אָדָם הָרֵאשׁוֹן הָיוּ יְכוּלִים לְחַיּוֹת לְעוֹלָם, דְּהֵינּוּ לְזָכוֹת לְהַשִּׁיג אֶת תְּכֵלֶיִת בְּחִינַת הַנִּשְׁמָע וְנַעֲשֶׂה הַגְּבוּהָ בְּיוֹתֵר בְּעוֹדוֹ בְּחַיִּים חַיּוֹתוֹ, כִּי הָיוּ הוֹלְכִים מְדַרְגָּא לְדַרְגָּא עַד שֶׁהָיוּ נִכְלָלִים בְּאֵין סוּף בְּבְחִינַת תּוֹרַת ה' וְיִתְפַּלֵּת ה' שֶׁהֵם בְּחִינַת נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע שְׁיֵשׁ שֵׁם בְּעוֹדוֹ בְּגוּף בְּבְחִינַת וְאֶכֶל וְחַי לְעוֹלָם, אֲךָ עַל-יְדֵי חָטָא אָדָם הָרֵאשׁוֹן אִי-אֶפְשָׁר לְבֹא אֶל הַתְּכֵלֶיִת דְּהֵינּוּ אֶל הַנַּעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע הַנִּ"ל כִּי אִם עַל-יְדֵי מֵיתָה שֶׁנִּסְתַּלַּק עַל יְדֵי הַנֶּפֶשׁ מִן הַגּוּף, וְאִזּוֹכִין אַחֲרֵי-כֵן עַל-יְדֵי-זֶה לְתַחֲנִית הַמֵּיתִים וְאִזּוֹכִין לְעֵקֶר הַתְּכֵלֶיִת לְבְּחִינַת נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע שֶׁלֹּא הָיָה יְכוּל לְהַשִּׁיג בְּחַיּוֹ בְּבְחִינַת וְשִׁמְחַת עוֹלָם עַל רֵאשִׁים שֶׁדָּרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה שֶׁעֲתִיד הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְהַחֲזִירָה לָנוּ לְעֵתִיד, כִּי הַנַּעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע שֶׁהֵם בְּחִינַת שִׁמְחַת עוֹלָם הֵם עֵקֶר שֶׁעָשׂוּע עוֹלָם הַבָּא, וּמְכַרְח כֹּל אֶחָד לְהַסְתַּלַּק וּלְשׁוּב אֶל הָעֵפֶר קָדָם שְׂיִזְכָּה לְמָה שְׂיִזְכָּה, וְהַמֵּיתָה וְהַהֲסַתְּלָקוֹת זֶה בְּחִינַת יְרִידָה תְּכֵלֶיִת הָעֲלִיָּה, כִּי בּוֹדָאִי אֵין יְרִידָה כְּמוֹ הַמֵּיתָה שֶׁשָּׁב אֶל הָעֵפֶר מִמֶּשׁ, וְהַנֶּפֶשׁ מִסְתַּלַּקֶת וְנִשְׁאַר בְּלֹא חַיּוֹת רַק קִיסָטָא דְּחַיּוֹתָא, שֶׁהוּא מַעֲט דְּמַעֲט אֲבָל עֵקֶר הַחַיּוֹת נִסְתַּלַּק וְנַעֲשֶׂה חֲפָשִׁי מִכָּל הַמְצוּוֹת, נִמְצָא שֶׁהוּא יְרִידָה גָּדוֹלָה מְאֹד, וְאִזּוֹ בְּאֵמֶת הוּא מְטַמְּא כֹל הַטְּמֵאוֹת וְכוּ', אֲבָל אֶף-עַל-פִּי-כֵן הַמֵּיתָה טוֹב מְאֹד כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה, כִּי הִיא בְּבְחִינַת יְרִידָה תְּכֵלֶיִת הָעֲלִיָּה כִּי דִּיקָא עַל-יְדֵי-זֶה שֶׁשָּׁב אֶל הָעֵפֶר שֶׁהִיא תְּכֵלֶיִת הַיְרִידָה עַל-יְדֵי-זֶה זוֹכֶה לְתְּכֵלֶיִת הָעֲלִיָּה אַחֲרֵי-כֵן לְשׁוּב וּלְקוּם לְתַחֲנִית הַמֵּיתִים וּלְזָכוֹת אַחֲרֵי-כֵן לְשִׁמְחַת עוֹלָם בְּחִינַת הַנִּשְׁמָע וְנַעֲשֶׂה, שֶׁלֹּא הָיָה יְכוּל לְזָכוֹת מִקָּדָם כְּנ"ל.

וְעַל-כֵּן אִי-אֶפְשָׁר לְהַטְהֵר מְטַמְּאֵת מֵת כִּי אִם עַל-יְדֵי בְּחִינַת פְּרָה אֲדוּמָה שֶׁהוּא חֻקַּת הַתּוֹרָה שְׂאִי-אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיגָה בְּשׁוּם אִפְן וְהִיא בְּחִינַת נִשְׁמָע הַגְּבוּהָ מְאֹד בְּחִינַת נִסְתָּר הַגְּבוּהָ בְּיוֹתֵר, שֶׁאֶפְלוּ שְׁלֵמָה הַמְּלִךְ עָלָיו הַשְּׁלוֹם לֹא הַשִּׁיג זֹאת, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב: אֲמַרְתִּי אֶחְכְּמָה וְכוּ', וְדִיקָא עַל-יְדֵי בְּחִינַת זוֹ שֶׁהִיא תּוֹרָה גְבוּהָ מְאֹד בְּחִינַת נִשְׁמָע הַגְּבוּהָ בְּיוֹתֵר עַל-יְדֵי-זֶה דִּיקָא יְכוּלִין לְהַטְהֵר מְטַמְּאֵת מֵת מִתְּכֵלֶיִת הַיְרִידָה, כִּי כֹל מֵה שֶׁהַיְרִידָה הִיא גָּדוֹלָה בְּיוֹתֵר צְרִיךְ לְהַמְשִׁיךְ נִשְׁמָע גְבוּהָ בְּיוֹתֵר, שֶׁמִּחְמַת גְּדֻלַּת וְגַבְהוּת הַשִּׁגָּת נִשְׁמָע עַל-יְדֵי-זֶה יְכוּלִין לְהַאִיר לְמִטָּה יוֹתֵר, וְעַל-כֵּן דִּיקָא עַל-יְדֵי בְּחִינַת פְּרָה אֲדוּמָה שֶׁהוּא דָּבָר נֶעְלָם מְאֹד מְאֹד עַל-יְדֵי-זֶה דִּיקָא יְכוּלִין לְהַטְהֵר מְטַמְּאֵת מֵת שֶׁהוּא תְּכֵלֶיִת הַיְרִידָה וְכוּ' כְּנ"ל, וְעַל-כֵּן כֹּל מַעֲשֵׂי פְּרָה מִחוּץ לְמַחֲנֶה, וְהִיא מְטַמְּאָה כֹּל הָעוֹסְקִין בָּהּ, כִּי פְּרָה אֲדוּמָה הִיא חֲדוּשׁ נִפְלָא

כִּזְה וְנִמְשָׁךְ מִמְקוֹם גְּבוּהַ כָּל-כֶּךָ עַד שְׂיָכוֹל לְהֵאִיר בְּתַכְלִית תַּכְלִית הָעֲשִׂיָה
אִפְלוּ מֵחוּץ לַמַּחֲנֶה, וְעַל-כֵּן הִיא מְטַמְּאָה טְהוּרִים וּמְטַהֵר טְמֵאִים, כִּי כָּל
הָעוֹסְקִים בַּפֶּרֶה הֵם טְמֵאִים עַד הָעֶרֶב מִחֲמַת שָׁהִם מוֹרִידִים עֲצָמָם
לִירִידָה כְּזוֹ לְבַחֲיִנַת חוּץ לַמַּחֲנֶה לְהוֹצִיא וּלְטַהֵר אֶת כָּל אֱלוֹ שֶׁנִּפְלוּ וְנִטְמְאוּ
בְטַמְּאֵת

אות טז

וְזֶה בְּחִינַת לֹא הָיָה דָּוִד רָאוּי לְאוֹתָהּ מַעֲשֵׂה כִּי אִם לְהוֹרוֹת תְּשׁוּבָה שֶׁהִיא
בְּחִינַת יְרִידָה תַּכְלִית הָעֲלִיָּה כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב בַּמֶּאֱמָר הַנִּי"ל. וְזֶה בְּחִינַת וְאֲנִי
יָדִי מְלוּכָלוֹת בְּדָם שֶׁפִּיר וְשֶׁלֵּיא כְּדִי לְטַהֵר אִשָּׁה לְבַעֲלָהּ, כַּאֲשֶׁר נִשְׁמַע
זֹאת מִפִּי רַבֵּנוּ ז"ל שֶׁאָמַר זֹאת עַל עֲצָמוֹ, עַל שֶׁהָיָה עוֹסֵק תְּמִיד לְהוֹצִיא
בְּנֵי אָדָם מִירִידָה גְּדוּלָה לְהַגְבִּיחֵם וּלְקַרְבָּם לַה' יִתְבָּרַךְ. נִמְצָא שֶׁהַצַּדִּיק
הַגְּדוֹל בְּיוֹתֵר בְּחִינַת דָּוִד הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשְּׁלוֹם, יֵשׁ לוֹ אֵיזָה יְרִידָה לְפַעֲמִים
כְּדִי לְהָרִים וּלְהַגְבִּיחַ וּלְטַהֵר אֶת יִשְׂרָאֵל לְאַבְיָהֵם שְׁבַשְׁמִים, וְאִזּוֹ בְּשַׁעַת
יְרִידָתוֹ שִׁיורֵד לְמִקּוֹמוֹת כְּאֱלוֹ, הוּא בְּבַחֲיִנַת יָדִי מְלוּכָלוֹת בְּדָם וְכוּ'. וְזֶהוּ
בְּחִינַת מֵה שֶׁפֶּרֶה אֲדוּמָה מְטַמְּאָה כָּל הָעוֹסְקִין בָּהּ, מִחֲמַת שֶׁעֲבוּדָתָהּ
מֵחוּץ לַמַּחֲנֶה וְכוּ' כַּנִּי"ל אֲבָל הַטַּמְּאָה וְהַלְכָלוֹךְ הַנִּי"ל הוּא רַק לְפִי שַׁעַה כִּי
אֵינוֹ טְמֵא כִּי אִם עַד הָעֶרֶב, אֲבָל עַל-יָדֵי-זֶה הוּא מְגַבִּיחַ וּמְטַהֵר אֶת
הַטַּמְּאִים שֶׁבְּיִשְׂרָאֵל מִבְּחִינַת טַמְּאָה גְּדוּלָה שֶׁהִיא בְּחִינַת טַמְּאֵת מַת. וְזֶהוּ
בְּחִינַת שֶׁפֶּרֶה אֲדוּמָה מְטַמְּאָה טְהוּרִים וּמְטַהֵר טְמֵאִים בְּחִינַת יָדִי
מְלוּכָלוֹת בְּדָם וְכוּ' כְּדִי לְטַהֵר אִשָּׁה לְבַעֲלָהּ שֶׁהֵם כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל לְאַבְיָהֵם
שְׁבַשְׁמִים כַּנִּי"ל, וְעַל-כֵּן קוֹרִין פְּרֻשֵׁת פֶּרֶה תִּיכֵף אַחַר פּוֹרִים כִּי זֶה עֵקֶר
בְּחִינַת פּוֹרִים

אות יז

וְזֶה בְּחִינַת מְבַטְלִין תַּלְמוּד תּוֹרָה לְמַקְרָא מְגִילָה וּלְהוֹצֵאת הַמַּת וּלְהַכְנִסָּת
כְּלָה, כִּי הַכֹּל אֶחָד, כִּי מַקְרָא מְגִילָה זֶה בְּחִינַת הַשְּׁגָת נִשְׁמַע וְנִעֲשֵׂה שֶׁזֶּהוּ
בְּחִינַת פּוֹרִים כַּנִּי"ל, וְלָזֶה צְרִיכִין בְּחִינַת בְּטוּלָה שֶׁל תּוֹרָה זֶהוּ קִיוּמָה
בְּחִינַת מְבַטְלִין תַּלְמוּד תּוֹרָה וְכוּ' כַּנִּי"ל, וְזֶהוּ וּלְהוֹצֵאת הַמַּת, כִּי הַבְּטוּל
הוּא בְּשִׁבִיל הוֹצֵאת הַמַּת כְּדִי לְהַכְנִיעַ סִטְרָא דְמוֹתָא, כִּי עַל-יָדֵי שֶׁהַצַּדִּיק

מוריד עצמו למקומות הנמוכים על-ידי-זה הוא מעלה משם את שפלו לשם ועל-ידי-זה הוא מכניע סטרא דמותא ואז הירידה תכלית העליה, ואז הוא מטהר אשה לבעלה על-ידי-זה בבחינת ואני ידי מלוכלכות וכו' וזהו להוצאת המת ולהכנסת פלה, הינו לטהר אשה לבעלה וכו' פנ"ל שלכל זה מבטלין תלמוד תורה בחינת בטולה של תורה זהו קיומה בחינת ירידה תכלית העליה בחינת עת לעשות לה' הפרו תורתך ופרש רש"י מה יעשו אלו שהפרו תורתך כפרוצין לעשות תשובה עין שם. כי אלו שהפרו תורתך ועברו על מה שעברו עקר תקונם על-ידי הצדיק המקיים עת לעשות לה' הפרו תורתך דהינו שמבטל עצמו ומוריד עצמו למקומם בבחינת בטולה של תורה זהו קיומה, וזוכה להשיג נשמע ונעשה גבוה יותר ואז נתהפך הירידה לתכלית העליה ואז נעשה מעוונות ישראל תורה בבחינת ביום ההוא יבקש עון ישראל ואיננו ובזה מגביה אותם לשמש וכו' פנ"ל:

אות יח

וזה בחינת משלוח מנות איש לרעהו, כי כל אחד יש לו נשמע ונעשה לפי מדרגתו, וצריך כל אחד להאיר מבחינת הנשמע ונעשה שלו לחברו, וזהו בחינת משלוח מנות, כי מהארת נשמע ונעשה שהוא השגת התורה מזה נמשך האכילה דקדשה שהוא בחינת סעודת שבת בחינת אכלו מעדנים וכו' כי חדות ה' מעזכם פנ"ל, וזה בחינת ותורתך בתוך מעי בחינת לכו לחמו בלחמי ושתו, כי האכילה היא בחינת תורה, כי על-ידי התורה שמקבלין בחינת נעשה ונשמע, על-ידי-זה יכולין לאכל בקדשה, כי האכילה מחברת הנשמה והגוף, ועל-כן על ידי הנשמע ונעשה שעל-ידי-זה זוכין לעזות דקדשה ואז יכולה הנשמה להאיר בגוף, על-כן אז יכולין לאכל בקדשה, דהינו שיתחבר הנשמה והגוף על-ידי האכילה ותאיר הנשמה בהגוף שזה עקר החיים וכו' פנ"ל, וזה בחינת סעודת שבת וכו' פנ"ל, וזה בחינת סעודת פורים בחינת שמחה ומשנתה ויום טוב, כי אז זוכין לשמחה בחינת כי חדות ה' היא מעזכם פנ"ל, ואז האכילה בקדשה בחינת אכלו משמנים ושתו ממתקים כי חדות ה' היא וכו' פנ"ל.

נמצא שבתוך האכילה דקדשה שהוא בחינת סעודת פורים, מאיר בה בחינת הארת התורה בחינת נעשה ונשמע בחינת ותורתך בתוך מעי פנ"ל, וזה בחינת משלוח מנות איש לרעהו, כי כל אחד יש לו נעשה ונשמע כפי מדרגתו, ועל-כן כל אחד שולח מהארה שלו לחברו, כי כל אחד צריך להאיר בחברו מהארתו והשגתו. וזהו אכלו מעדנים ושתו ממתקים ושלחו מנות לאין נכון לו וכו' כי חדות ה' היא מעזכם, כי כשזוכין לבחינת חדות ה' וכו' הינו בחינת נעשה ונשמע וכו' וזה מאיר בתוך האכילה, וזה בחינת פורים אז צריכין לשלוח מנות להאיר כל אחד בחברו וכו' פנ"ל.

וְזֶהוּ בְּחִינַת מִתְּנוּת לְאַבְיוֹנִים, כִּי שָׁפַע הָעֲשִׂירוֹת דְּקִדְשָׁה זֶה בְּחִינַת עֲזוֹת דְּקִדְשָׁה, בְּחִינַת עֲשִׂיר יַעֲנֶה עֲזוֹת בְּחִינַת הַכֶּסֶף יַעֲנֶה אֶת הַכֶּל, יַעֲנֶה זֶה בְּחִינַת קוֹלוֹת, שֶׁהוּא בְּחִינַת עֲזוֹת וְצָרִיךְ לְרַחֵם עַל הָעֲנִי, וְזֶה בְּחִינַת מַה שֶּׁכְּתוּב בַּמַּאֲמָר הַנִּי"ל שֶׁצָּרִיכִין לְרַחֵם עַל בֶּשֶׂר הַגּוֹף, כִּי גוֹף וְנַפְשׁ הֵם בְּחִינַת עֲשִׂיר וְעֲנִי, וְכֹל הַמְּרַחֵם עַל הַבְּרִיּוֹת מְרַחֵמִין עָלָיו וְכוּי' הֵינּוּ כְּמוֹ שֶׁהוּא מְרַחֵם עַל הָעֲנִי וּמְמַשִּׁיךְ לוֹ שָׁפַע וּפְרֻנְסָה שֶׁהוּא בְּבְחִינַת עֲזוֹת דְּקִדְשָׁה שֶׁמִּשָּׁם נִמְשָׁךְ הַפְּרֻנְסָה בְּבְחִינַת גְּבוּרוֹת גְּשָׁמִים, כְּמוֹ כֵּן מְרַחֵמִים עָלָיו וְנוֹתְנִין לוֹ דַּעַת שְׂיֻכָּל לְרַחֵם עַל בֶּשֶׂר גּוּפוֹ לְהַאֲיר בּוֹ מִכָּל הָאֲרוֹת וְהַשְּׁגוֹת בְּחִינַת וּמִבְּשָׂרָךְ אֵל תִּתְּעַלֵּם, שֶׁזֶּהוּ מִמֶּשׁ בְּחִינַת צְדָקָה לְעֲנִי. וְעַל-כֵּן בְּפוּרִים שֶׁזּוֹכִין לְשִׂמְחַת עוֹלָם וְכוּי' בְּחִינַת חֲדוּת ה' הִיא מְעֻזָּכֶם, צָרִיךְ לְהַאֲיר הָאֶרֶץ זו אֵל הַגּוֹף שֶׁגַם הַגּוֹף יֵדַע מְזָה, וְזֶה בְּחִינַת מִתְּנוּת לְאַבְיוֹנִים שֶׁמֵאִירִין בְּחִינַת שָׁפַע הַמָּמוֹן שֶׁהוּא בְּחִינַת עֲזוֹת דְּקִדְשָׁה כְּנִי"ל אֵל הָעֲנִי, כִּי הַשָּׁפַע הָעֲשִׂירוֹת בְּעֻצְמוֹ נִמְשָׁךְ מֵהַשְּׂגַת הַתּוֹרָה, שֶׁמִּשָּׁם כָּל הַהַשְּׁפָעוֹת וּמִמִּשְׁיָךְ הָאֶרֶץ זו אֵל הָעֲנִי. וְכְמוֹ כֵּן נִמְשָׁךְ הָאֶרֶץ הַתּוֹרָה בְּחִינַת עֲזוֹת דְּקִדְשָׁה מֵהַנִּשְׁמָה אֵל הַגּוֹף, שֶׁהַנִּשְׁמָה תִּרְחַם עַל הַגּוֹף לְגַלוֹת לוֹ מִכָּל הָאֲרוֹת וְהַשְּׁגוֹת שֶׁהִיא מִשְׁגַּת שֶׁהַגּוֹף גַּם כֵּן יֵדַע מֵהֶם, כְּמִבְּאֵר בַּמַּאֲמָר הַנִּי"ל:

אות יט

וְזֶה בְּחִינַת חֵיב אֵינֶשׁ לְבִסּוּמֵי בְּפוּרִיא עַד דְּלֹא יָדַע בֵּין אֲרוּר הֶמֶן לְבְרוּךְ מְרַדְּכִי, כִּי אִז נִתְהַפֵּךְ הִירִידָה לְתַכְלִית הָעֲלִיָּה, וְזוֹכִין לְבְחִינַת שִׂמְחַת עוֹלָם, שֶׁהוּא בְּחִינַת נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמַע שֶׁהוּא בְּחִינַת הַשְּׂגָה שֶׁלְעֵתִיד לְבֹא שְׂאֵז יִהְיֶה כְּלוֹ תְּשׁוּבָה, וְאִז יִהְיֶה נַעֲשִׂין מְעוּוֹנוֹת יִשְׂרָאֵל תּוֹרָה וְכוּי' כְּנִי"ל. וְזֶה בְּחִינַת עַד דְּלֹא יָדַע בֵּין אֲרוּר הֶמֶן שֶׁהוּא בְּחִינַת כָּל הָעוּוֹנוֹת שֶׁנִּמְשָׁכִין מִזְהֵמַת הַנֶּחֱשׁ בְּחִינַת אֲרוּר אֶתָּה וְכוּי' לְבְרוּךְ מְרַדְּכִי, כִּי גַם הָעוּוֹנוֹת נַעֲשִׂים כְּזִכְיּוֹת וְנַעֲשֶׂה מֵהֶם תּוֹרָה עַל-יְדֵי הַתְּשׁוּבָה בְּחִינַת בַּיּוֹם הַהוּא יִבְקֹשׁ עוֹן יִשְׂרָאֵל וְאֵינְנוּ
כְּנִי"ל:

אות כ

וְזֶה בְּחִינַת מְרִדְכֵי מְרֵי דְכָא, בְּחִינַת רִיחַ הַטּוֹב שֶׁל שֶׁמֶן הַמְּשָׁחָה שֶׁעַל יָדוֹ נִתְקַדְּשׁוּ כָּל כְּלֵי הַמְּשָׁכָן וְנִכְנְסוּ מִחַל אֶל הַקֹּדֶשׁ, שֶׁהֵם בְּחִינַת תְּקוּן חֲטָא הָעֶגְלָה שֶׁפּוֹלֵל כָּל הַחֲטָאִים. נִמְצָא שֶׁעַל-יְדֵי מְרִדְכֵי שֶׁהוּא בְּחִינַת מֶר דְּרֹר רֹאשׁ הַבְּשָׂמִים שֶׁל שֶׁמֶן הַמְּשָׁחָה עַל-יָדוֹ נִכְנְסוּ מִחַל אֶל הַקֹּדֶשׁ וְנִמְתַּק וְנִתְתַּקֵּן כָּל הַחֲטָאִים שֶׁהֵם בְּחִינַת חֲטָא הָעֶגְלָה וְנִתְהַפֵּד וְנַעֲשֶׂה מְזֶה בְּחִינַת מְשָׁכָן אֲשֶׁר מִשֶּׁם תֵּצֵא תוֹרָה כְּנִ"ל, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: וְנוֹעַדְתִּי לָךְ שֵׁם וְדַבַּרְתִּי אֵתְךָ וְכוּ', וְזֶה בְּחִינַת פּוֹרִים שֶׁהוּא בְּחִינַת הָאֶרֶץ מְרִדְכֵי וְכוּ' כְּנִ"ל בְּחִינַת הַדּוֹדָאִים נִתְּנוּ רִיחַ שְׁנֵי הַדּוֹדָאִים אֲפִלּוֹ הַדּוֹד תְּאֲנִים הִרְעוֹת אֲשֶׁר לֹא תֵאָכְלָנָה מִרַע גַּם הֵם נִתְּנוּ רִיחַ הַטּוֹב עַל-יְדֵי בְּחִינַת מְרִדְכֵי שֶׁהוּא בְּחִינַת רִיחַ הַטּוֹב בְּחִינַת בְּשָׂמִים רֹאשׁ מִר דְּרֹר וְכוּ' כְּנִ"ל:

אות כא

וְאֵזִי נִתְתַּקְּנִין שְׁנֵי הַחוֹתְמוֹת, חוֹתֵם הַיָּדִין וְחוֹתֵם הַרְגְלִין כְּנִ"ל, וְעַל-כֵּן אַחַר-כֵּן נִמְסַר הַחוֹתֵם לְמְרִדְכֵי וְנִחַתֵּם בְּטַבְּעַת הַמְּלֶךְ לְמַחֲוֹת זָכָר עֲמֶלֶק, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת חוֹתֵם דְּקִדְּשָׁה שֶׁמְכַנְיַע דָּם נְדוּת שֶׁהוּא בְּחִינַת עֲמֶלֶק זְהֻמַּת הַנְּחֹשׁ כְּנִ"ל, וְעַל-כֵּן בְּשַׁעַת הַגְּזֵרָה, נֶאֱמַר, וְנִתְחַלְחַל הַמֶּלֶכָה מֵאֵד, שֶׁפָּרְסָה נְדָה כְּמוֹ שֶׁדְּרָשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבָרְכָהּ, הֵינּוּ כְּנִ"ל, שֶׁמְחַמֵּת שֶׁהַתְּגַבֵּר אֵז חוֹתֵם הָמֶן שֶׁהוּא בְּחִינַת פָּגֵם חוֹתֵם דְּקִדְּשָׁה, וְאֵז נַעֲשֶׂה חֵס וְשְׁלוֹם מִהַחוֹתֵם נִדַּת כְּנִ"ל, אֲבָל אַחַר-כֵּן זָכוּ לְתַקּוֹן חוֹתֵם דְּקִדְּשָׁה עַל-יְדֵי מְרִדְכֵי וְאֶסְתֵּר, וְאֵז נִמְסַר טַבְּעַת הַמְּלֶךְ בְּחִינַת חוֹתֵם דְּקִדְּשָׁה לְיַד מְרִדְכֵי, וְיַחַתֵּם בְּטַבְּעַת הַמְּלֶךְ לְמַחֲוֹת הָמֶן עֲמֶלֶק וְכוּ' כְּנִ"ל, כִּי מְרִדְכֵי וְאֶסְתֵּר הֵם בְּחִינַת יָדִין וְרְגְלִין כְּמַבְאָר בְּמָקוֹם אַחַר (סִימָן י) בְּחִינַת חוֹתֵם בְּתוֹךְ חוֹתֵם, וְזֶה בְּחִינַת וְיָדֵי נְטִפוּ מִרְיָא וְאֶצְבָּעוֹתֵי מִרְיָא עוֹבְרִים עַל כַּפּוֹת הַמִּנְעוּל, זֶה בְּחִינַת מְרִדְכֵי מִר דְּרֹר, שֶׁהוּא חוֹתֵם הַיָּדִין בְּחִינַת וְיָדֵי נוֹטְפוֹת מִרְיָא וְכוּ' וְזֶהוּ עַל כַּפּוֹת הַמִּנְעוּל, לְשׁוֹן חוֹתֵם בְּחִינַת גֹּן נְעוּל מַעְיָן חֲתוּם:

אות כב

וְעַל כֵּן כְּרַכִּים הַמְּקַפּוֹת חוֹמָה מִימּוֹת יְהוֹשֻׁעַ בֶּן נוּן קוֹרְאִין בִּטְ"ו, כִּי בְּשׁוֹשׁוֹן שֶׁשֶּׁם הָיָה מְרִדְכֵי וְאֶסְתֵּר בְּעֲצָמָם וְשֵׁם הָיָה עַקֵּר הַנֵּס, שֶׁם זֹכִינִן לְהָאֶרֶץ פּוֹרִים בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת בְּיוֹתֵר מִכָּל הָעוֹלָם, הֵינּוּ כִּי שֵׁם זֹכִינִן

לְבַחֲנֵינָה נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמַע הַגְּבוּהָ בְּיוֹתֵר, כִּי שָׁם מֵאִיר בְּיוֹתֵר הָאֶרֶת מְרַדְּכִי וְאַסְתֵּר, וְעַל כֵּן הֵם עוֹשִׂין פּוּרִים בְּט"ו, כִּי בִי"ד שֶׁהוּא אֶצְלָנוּ פּוּרִים הֵם לֹחֲמִין אִז עֲדִין מְלַחֲמֵת עִמָּלֶק וְהָאֶרֶת וְהַשְּׂגַת פּוּרִים שֶׁלָּהֶם הוּא אַחֵר-כָּךְ בְּט"ו, כִּי זֹכִין לְנַעֲשֶׂה וְנִשְׁמַע גְּבוּהָ יוֹתֵר בְּט"ו בְּשִׁלְמוֹת מְלוֹי הַלְּבָנָה. וְעַל-כֵּן כָּרְכִין הַמְּקַפֵּין חוּמָה מִימּוֹת יְהוֹשֻׁעַ נִתְּנוּ לָהֶם כְּבוֹד לְקָרוֹת גַּם בְּט"ו כְּמוֹ שׁוֹשֵׁן כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל, כִּי מְקַפּוֹת חוּמָה מִימּוֹת יְהוֹשֻׁעַ, זֶה בְּחִינַת שְׁנֵימֶשֶׁד לָהֶם הָאֶרֶת הַחוּתָם שֶׁהוּא בְּחִינַת חוּמַת, כִּי חוּמַת אוֹתִיּוֹת חוּתָם, כְּמוֹבָא, וְזֶה נִמְשָׁד מִימּוֹת יְהוֹשֻׁעַ, שֶׁהוּא הָיָה הָרֵאשׁוֹן שֶׁכָּבֵשׁ אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל וְלָחַם מְלַחֲמוֹת עִמָּלֶק, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: צֵא הַלָּחֵם בְּעִמָּלֶק, כְּמוֹבָא בְּמָקוֹם אַחֵר שֶׁיְהוֹשֻׁעַ הוּא מֵיחָד לָזֶה לְלָחֵם מְלַחֲמֵת עִמָּלֶק, וְעַל-כֵּן עַל יָדוֹ נִמְשָׁד בְּחִינַת חוּמָה שֶׁהוּא בְּחִינַת חוּתָם, שֶׁזֶה נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי שְׁמִכְנִיעִין עֲזוֹת דְּסִטְרָא-אַחֲרָא שֶׁהוּא עִמָּלֶק שֶׁהָיָה עַז פָּנִים בְּיוֹתֵר, מְשָׁל לְאַמְבַּטִי וְכוּי קִפְצָא בְּוֹ בְּלִיעַל אֶחָד לְתוֹכָהּ וְכוּי שֶׁהוּא הָיָה הָעַז פָּנִים בְּיוֹתֵר, לְהַזְדַּוֵּג לְיִשְׂרָאֵל אִז, כִּי עִמָּלֶק הוּא זְהֵמַת הַנְּחָשׁ שֶׁהוּא בְּחִינַת עֲזוֹת דְּסִטְרָא-אַחֲרָא כְּמוֹבָא בְּמָקוֹם אַחֵר, וְעַל-יְדֵי שְׁמִכְנִיעִין אֶת עִמָּלֶק מְכַנְיְעִין עֲזוֹת דְּסִטְרָא-אַחֲרָא וְזֹכִין לְעֲזוֹת דְּקַדְשָׁה וְעַל-יְדֵי-זֶה נִתְתַּקֵּן הַחוּתָם דְּקַדְשָׁה שֶׁהוּא בְּחִינַת חוּמַת וְכוּי כְּנ"ל, וְכָל זֶה נִמְשָׁד מִבְּחִינַת חֲדוּת ה' הִיא מְעַזְכֶּם בְּחִינַת נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמַע וְכוּי כְּנ"ל. וְעַל-כֵּן כָּרְכִין הַמְּקַפֵּין חוּמָה מִימּוֹת יְהוֹשֻׁעַ זֹכִין לְהַשְׂגַת פּוּרִים בְּשִׁלְמוֹת הָעֲלִיוֹן, דְּהֵינּוּ בְּחִינַת נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמַע הַגְּבוּהָ יוֹתֵר, וְעַל-כֵּן קוֹרִין בְּט"ו כְּמוֹ שׁוֹשֵׁן שֶׁשֵּׁם זֹכִין לְהַשְׂגַת נִשְׁמַע וְנַעֲשֶׂה גְבוּהָ יוֹתֵר כְּנ"ל:

וְכוּי

תחומין וערובי תחומין ה

ובו יתבאר ענין שבועות :

על פי התורה תקעו אמונה בלקויטי תננא סימן ה עין שם היטב כל התורה :

והכלל לעניננו, שהעקר הוא האמונה, וצריך כל אחד לחפש ולחזק את עצמו באמונה וכו', והתקון להעלות האמונה מנפילתה הוא שצריכין לחזק ולמצוא המים שמשם גדלה האמונה, ואלו המים הם בחינת עצות שמהם גדלה האמונה, בבחינת אודה שמד כי עשית פלא עצות מרחוק אמונה אמן, שעל-ידי העצות גדלה האמונה, ועצות הם בחינת עמק הלב, הינו כשנתקלקל ונופל האמונה וכו' אזי צריכין לצעק מן הלב לבד, בבחינת צעק לבס אל ה' וכו', ממעמקים קראתיה ה' מעומקא דלבא, ועומק הלב זה בחינת עצות בבחינת מים עמוקים עצה בלב איש וכו', ועל-

יְדֵי הָעֲצוֹת שֶׁנִּתְגַּלְּוּ בְּעוֹלָם עַל-יְדֵי-זֶה גְדֻלַּת הָאֱמוּנָה וְכוּי וְאִזִּי חוֹזֵר וְנִתְתַּקֵּן כֹּל הַנִּי"ל וְכוּי, כִּי הָעֲצוֹת הֵם בְּחִינַת פְּלֵא וְכוּי וְלִדְלוֹת וְלִגְלוֹת הַמַּיִם הַנִּי"ל דְּהֵינּוּ הָעֲצוֹת לְזֶה צָרִיכִין אִישׁ תְּבוּנוֹת וְכוּי, וְאִישׁ תְּבוּנוֹת הוּא מִי שֵׁישׁ לוֹ נֶשְׁמָה וְכוּי, וְצָרִיךְ לְצַחֲצַח וְלִזְכֹּף הַנֶּשְׁמָה, וְזֶה נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי שְׂמֵשֵׁי רוחניות אלקות לתוך צמצומים וכו', והכלל כִּי עַל-יְדֵי הַמְשָׁכַת רוחניות אלקות לתוך צמצומים דְּהֵינּוּ לתוך גופים וכו', וְהַכֹּלל כִּי עַל-יְדֵי הַמְשָׁכַת וְנִתְרַבֶּה פְּרִנְסָתוֹ, כִּי כְּשֶׁמְשַׁיֵּד רוחניות אלקות לתוך צמצומים דְּהֵינּוּ לתוך גופים, זֶה בְּחִינַת בְּרִיאָה, כִּי נַעֲשֶׂה עֵתָה בְּרִיאָה חֲדָשָׁה עַל-יְדֵי חֲבוּר רוחניות אלקות עם הגוף והצמצום שֶׁזֶה עֵקֶר הַבְּרִיאָה וְכוּי וְעַל-יְדֵי-זֶה נִמְשָׁךְ פְּרִנְסָה וְכוּי כַּמְבֹאָר שֶׁם עֵינֵינוּ שָׁם, וְעַל-יְדֵי הַפְּרִנְסָה הוּא מְצַחֲצַח נִפְשׁוֹ, כִּי אֲכִילַת הַצַּדִּיק הוּא רַק בְּשִׁבִיל הַנֶּשְׁמָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, צַדִּיק אוֹכֵל לְשׁוּבַע נִפְשׁוֹ, וְשִׁבְעַת הַנֶּפֶשׁ זֶה בְּחִינַת הַצַּחֲצוּחַ שֶׁמְצַחֲצַח נִשְׁמָתוֹ עַל-יְדֵי אֲכִילַתוֹ בְּבְחִינַת וְהַשְׁבִּיעַ בְּצַחֲצוּחַ נִפְשׁוֹ, וְאִזִּי כְּשֶׁמְצַחֲצַח נִשְׁמָתוֹ אִזִּי הוּא אִישׁ תְּבוּנוֹת בְּבְחִינַת וְנִשְׁמַת שְׂדֵי תְּבִינָם, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִתְגַּלְּוּ הָעֲצוֹת כַּנִּי"ל וּמִשָּׁם גְּדֻלַּת הָאֱמוּנָה כַּנִּי"ל עֵינֵינוּ שָׁם כֹּל זֶה הַיֵּטֵב, וְעַל-יְדֵי שְׂמֵעֵלִין הָאֱמוּנָה הַנְּפוּלָה עַל-יְדֵי-זֶה נַעֲשִׂין גְּרִים וְכוּי, וְהַגְּרִים קָשִׁין לְיִשְׂרָאֵל כְּסִפְחַת וְכוּי, כִּי הַגְּרִים מְכַנְיָסִין גְּאוּה בְּיִשְׂרָאֵל, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה נוֹטְלִין חֶרֶב הַגְּאוּה מִנְהִיגֵי הַדּוֹר שֶׁמִּתְגַּאֲוִים עַל הַדּוֹר בְּחִנָּם וְכוּי, וְעַל-יְדֵי-זֶה הֵם מְגִבִּירִים תְּאוֹת נְאוֹף בְּעוֹלָם וְכוּי, וְלִהְנַצֵּל מִזֶּה הוּא עַל-יְדֵי מְנַהִיגֵי הַדּוֹר וְכוּי, כִּי יֵשׁ מְגִינֵי אֶרֶץ שֶׁהֵם מְכַנְיָעִין חוֹתָם דְּסִטְרָא-אַחְרָא בְּחִינַת הַחֲתִים בְּשָׂרוֹ, וְהֵם מְעַלִּין מִבְּחִינַת הַחֲתִים בְּשָׂרוֹ לְבְּחִינַת חוֹתָם דְּקַדְשָׁה בְּחִינַת תְּפִלִּין הַתְּנוּצָצוֹת הַמִּחוּן וְכוּי וְכוּי עֵינֵינוּ שָׁם כֹּל זֶה הַיֵּטֵב הַיֵּטֵב:

אות א

וְזֶה בְּחִינַת שְׂבוּעוֹת בְּחִינַת מִתֵּן תּוֹרָה, כִּי עֵקֶר קִבְּלַת הַתּוֹרָה וְהַמְצוֹת הוּא הָאֱמוּנָה שֶׁהוּא יְסוּד כֹּל הַתּוֹרָה וְהַמְצוֹת כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (תְּהִלִּים קִיט), כֹּל מְצוֹתֶיךָ אֱמוּנָה, וְכְמוֹ שֶׁדָּרָשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה (מִכּוֹת כד), בָּא חֲבִיקוּק וְהַעֲמִידֵן עַל אַחַת וְצַדִּיק בְּאֱמוּנָתוֹ יַחִיָּה, וְעַל-כֵּן תִּחַלַּת דְּבַר ה' שֶׁדָּבַר עִם יִשְׂרָאֵל הוּא אֲנֹכִי ה' אֱלֹקֶיךָ וְכוּי שֶׁהִיא עֵקֶר הָאֱמוּנָה לְהַאֲמִין בַּה' יִתְבָּרַךְ וְלִבְטֹל אֱמוּנוֹת כּוֹזְבִיּוֹת בְּחִינַת לֹא יִהְיֶה לָּךְ אֱלֹהִים אַחֲרָיִם לֹא תַעֲשֶׂה לָּךְ פֶּסֶל וְכוּי, כִּי זֶהוּ עֵקֶר הַהִתְחַלָּה וְהַתְּכַלִּית וְהַיְסוּד וְהַעֲקָר שֶׁל כֹּל הַתּוֹרָה כְּלָה, כִּי הַעֲקָר הוּא הָאֱמוּנָה כַּנִּי"ל, לְהַעֲלוֹת הָאֱמוּנָה צָרִיכִין לְחַתֵּר הַמַּיִם שְׂמֵהֶם גְּדֻלַּת הָאֱמוּנָה שֶׁהֵם בְּחִינַת עֲצוֹת וְכוּי כַּנִּי"ל, וְזֶה בְּחִינַת תְּרִי"ג עֲטִין דְּאוּרִיתָא שֶׁהוּא כְּלָלִיּוֹת הַתּוֹרָה שְׁכּוֹלִין בְּעֶשְׂרֵת הַדְּבָרוֹת שֶׁמְקַבְּלִין בְּשְׂבוּעוֹת, כִּי כְּלָלִיּוֹת הַתּוֹרָה נִקְרָאת עֲצָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, לִי עֲצָה וְתוֹשִׁיָה אֲנִי בִּינָה וְכוּי, בְּחִינַת תְּרִי"ג עֲטִין דְּאוּרִיתָא, כִּי עֵקֶר כֹּל מְצוֹת

התורה הם בחינת עצות קדושות שהם בחינת מים עמוקים עצה וכו', שעל ידם גדלה האמונה, כי עקר תכלית התורה הוא האמונה לגלות אמונה הקדושה בעולם, למען דעת כל עמי הארץ כי ה' הוא האלקים וכו' וכנ"ל. ועל-כן נתן לנו תרי"ג עטין דאורייתא שהם תרי"ג מצוות שנקראים עצות, פי על-ידי העצות גדלה האמונה שהוא עקר הכל פנ"ל:

אות ב

נמצא שצריכין בשבועות לחתור ולגלות המים עמוקים שהם העצות בחינת כלליות התורה תרי"ג עטין פדי לגלות האמונה פנ"ל, ולזה צריכין איש תבונות שמצחצח נשמתו על-ידי המשכת רוחניות אלקות לתוך צמצומים שעל-ידי-זה נמשך פרנסה וכו' שעל-ידי-זה מצחצח נשמתו שעל-ידי-זה יכולין לחתור המים הנ"ל שמהם גדלה האמונה פנ"ל:

וזה בחינת עמר שעורים וספירת העמר, שהוא הכנה לשבועות כדי לצאת מטמאת מצרים לזכות לקבלת התורה בשבועות, כי עקר טמאת וזהמת מצרים הם הכפירות ואמונות כוזביות של מצרים ופרעה, שזה עקר הטמאה והזהמת בחינת זהמת הנחש. כי מצרים היתה מלאה גלולים ועבודת-זרה, וכמו שאמר פרעה מי ה' וכו' לא ידעתי את ה' וכו', ועקר יציאת מצרים וקבלת התורה אז בדורו של משה שהיה אז יציאת מצרים וכו' ממש, וכן בכל דור ודור שנמשך על ישראל בחינת הארה זאת בכל שנה ושנה בפסח ושבועות, העקר הוא מה שיוצאין מטמאת מצרים דהינו שיוצאין מכפירות ואמונות כוזביות שנמשכין מזהמת הנחש שנמשך על-ידי חטא אדם הראשון שבשביל זה היה עקר גלות מצרים כדי לכלות הזהמת הזאת ולזכות לצאת משם, דהינו לצאת מכפירות ואמונות כוזביות ולזכות לאמונה הקדושה בה' יתברך, שזה עקר הקדשה עקר קבלת התורה בשבועות פנ"ל, ומחמת שצריכין אז להעלות אמונה הנפולה שנפלה על-ידי חטא אדם הראשון וכן על-ידי החטאים שבכל דור ודור שזה עקר גלות מצרים וכל הגליות, כי כל הגליות עקרים באים רק בשביל פגם האמונה, כמבאר בדברי רבנו ז"ל כמה פעמים, וכמו שדרשו רבותינו זכרונם לברכה, לא גלו ישראל אלא על ידי שפסקו מהם אנשי אמונה, על-כן אז בפסח ושבועות צריכין לצאת מגלות מצרים שכולל כל הגליות (כמבאר בדברי רבותינו ז"ל), דהינו שצריכין להכניע ולבטל הכפירות והאמונות כוזביות שהם עקר כל הגלות ולהעלות האמונה מנפילתה על-כן צריכין אז כל התקונים המבארים בהתורה הנ"ל דהינו שצריכין לחתור המים שהם העצות שמהם גדלה האמונה שזה נעשה על-ידי האיש תבונות שמצחצח נשמתו על-ידי המשכת רוחניות אלקות לתוך צמצומים וכו' פנ"ל וזה בחינת עמר שעורים וספירת העמר שהם הכנה

לְשָׁבוּעוֹת שֶׁהוּא קִבַּלְתָּ הַתּוֹרָה שֶׁעֲקָרָהּ הִיא הַתְּגִלוֹת הָאֱמוּנָה, כְּמוֹ
שֶׁכָּתוּב, כָּל מִצְוֹתֶיךָ אֱמוּנָה כַּנִּלְוֹת:

אות ג

כִּי עֲקָרָהּ הִיא הָאֱמוּנָה שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת מִצְוֹת קְרִיאַת שְׁמַע, שֶׁאֲנוּ מְחַיְבִים לֵיחַד שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ פְּעַמִּים בְּכָל יוֹם לְקַבֵּל עֲלֵינוּ הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה לְהֶאֱמִין בָּהּ יִתְבָּרַךְ בְּאֵמֶת וּבְלֵב שָׁלֵם, כְּמוֹ שֶׁאֲנוּ אוֹמְרִים שְׁמַע יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד, נִמְצָא שֶׁעֲקָרָהּ כָּלל הַתּוֹרָה הוּא בְּחִינַת מִצְוֹת קְרִיאַת שְׁמַע, שֶׁהוּא הָאֱמוּנָה שֶׁהוּא עֲקָרָהּ הַכָּל כַּנִּלְוֹת, וְאִתָּא בְּפָרִי-עַץ-חַיִּים בְּשַׁעַר הַקְּרִיאַת-שְׁמַע. וְהַכָּלל הַיּוֹצֵא מִשָּׁם כִּי עֲקָרָהּ כְּוִנַת קְרִיאַת שְׁמַע כְּדִי לֵיחַד יְחִיד עֲלִיוֹן כְּדִי לְהַמְשִׁיךְ מַחִין מִשָּׁם כְּדִי לְהוֹלִיד נְשָׁמוֹת, אֲךָ אִי-אֶפְשָׁר לֵיחַד יְחִיד עֲלִיוֹן שֶׁהוּא יְחִיד חֲכָמָה-וּבִינָה, כִּי אִם עַל-יְדֵי הַעֲלָאת מִיָּן-נוֹקְבִין, אֲבָל אִי אֶפְשָׁר לְהַעֲלוֹת מִיָּן-נוֹקְבִין כִּי אִם כְּשֶׁמְקַבְּלִין הַמַּחִין הָאֶרֶץ מִיְחִיד עֲלִיוֹן, כְּדִי שֶׁיְהִיוּ רְאוּיִים לְהַעֲלוֹת מִיָּן-נוֹקְבִין, וְאִם כֵּן לְכַאוֹרָה קֶשֶׁה אִיךָ יִצוּרָה זֶה, כִּי מֵאַחַר שֶׁזֶה תְּלוּי בְּזָה שְׂאִי אֶפְשָׁר לֵיחַד כִּי אִם עַל-יְדֵי הַעֲלָאת מִיָּן-נוֹקְבִין, וְאִי-אֶפְשָׁר לְהַעֲלוֹת מִיָּן-נוֹקְבִין כִּי אִם עַל-יְדֵי הַיְחָוּד, אִם כֵּן מְהִיכֵן הַהֲתַחֲלָה, אֲךָ הַעֲנֵן דַּע כִּי הֵלֵא בְּזוּוּגִים יֵשׁ לְמַעֲלָה בְּאֶבֶר-וְאֶמָּא בְּחִינַת הָא' לְהַחֲיוֹת הַעוֹלָמוֹת וּלְקַיֵּם קִיּוּם הַכְּרָחוּ וְזוּוּג זֶה תְּדִירִי וְאִינוּ נִפְסָק לְעוֹלָם, כִּי אִם יִתְבַטֵּל רְגַע אֶחָד יִתְבַטְּלוּ כָּל הַעוֹלָמוֹת, זוּוּג ב' לְתַת מַחִין לְזָכֵר-וּנְקֵבָה, כְּדִי לְהוֹלִיד נְשָׁמוֹת בְּעוֹלָם, שֶׁהוּא פְּנִימִיּוֹת הַעוֹלָמוֹת כְּנֹדַע, וְזֶה הַזוּוּג אִינוּ תְּדִיר וְכוּ', עַיִן שָׁם בְּשַׁעַר הַקְּרִיאַת שְׁמַע בְּפָרֶק ה' וּבְשַׁעַר הַפְּרָקִים, וְהַכָּלל שֶׁיֵּשׁ זוּוּג הַחִיצוֹן שֶׁאִינוּ צָרִיךְ לְעֲלִיּוֹת מִיָּן-נוֹקְבִין עַל-יְדֵי מַעֲשֵׂינֵנו הַטּוֹבִים, כִּי מַעֲצָמוּ נַעֲשֶׂה כִּי הוּא זוּוּג תְּדִיר דָּלָא פְּסִיק לְעֲלִמִין לְצַרְךָ קִיּוּם הַעוֹלָמוֹת, וּמִזֶּה הַזוּוּג אֲנוּ מְמַשְׁכִּין בְּשַׁעַת קְרִיאַת שְׁמַע בְּאֶמִירַת שְׁמַע יִשְׂרָאֵל, הָאֶרֶץ לְמַחִין כְּדִי שֶׁיּוֹכְלוּ לְעֲלוֹת בְּסוּד הַעֲלָאת מִיָּן-נוֹקְבִין וְאַחֲרֵי-כֵן עוֹלִין בְּסוּד מִיָּן-נוֹקְבִין עַל-יְדֵי מְסִירַת נַפְשׁ עַל קְדוּשַׁת-הַשֵּׁם, וְאִז מִיְחָדִין יְחִיד עֲלִיוֹן בְּבְחִינַת זוּוּג פְּנִימִי לְצַרְךָ הַמְשַׁכֵּת הַנְּשָׁמוֹת, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִמְשָׁכִין מַחִין גְּמוּרִים בְּשַׁעַת קְרִיאַת שְׁמַע וְתַפְלָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה מְתִיחָדִים לְהוֹלִיד נְשָׁמוֹת וְכוּ' עַיִן שָׁם בְּכִנּוּת שְׁמִבְאָר כֵּן זֶה הֵיטֵב. וְהֵנָּה אֶף-עַל-פִּי שְׂאִין לָנוּ עֵסֶק בְּנִסְתָּרוֹת לְהִבִּין סוּד כְּוִנַת הָאֶרֶץ ז"ל לְתַכְלִיתוֹ, אֶף-עַל-פִּי-כֵן כָּל אֲשֶׁר תִּמְצָא יְדִינוּ לְהִבִּין מֵהֶם רְמָזִים וְעִצּוֹת לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל-פִּי דְרָכֵי הַהַקְדָּמוֹת שֶׁחֲתַר וּגְלָה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל הַקְּדוּשׁ וְהַנּוֹרָא ז"ל מֵה טוֹב וּמֵה נְעִים, כִּי כְּבָר הוֹדִיעַ וְרָמַז לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל שֶׁכָּל כְּתָבֵי הָאֶרֶץ ז"ל כְּלוּלִים בְּתוֹרָתוֹ, וּמִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ יָב לְהִבִּין בְּאֵמֶת יוֹכֵל לְזַכּוֹת לְפָרֵשׁ כָּל כְּתָבֵי הָאֶרֶץ ז"ל בְּאֶר הֵיטֵב עַל-פִּי דְבָרֵי תוֹרָתוֹ

אות ד

ועתה נבוא לבאר בחסדו הגדול ובישועתו הנוראה והנפלאה. והכלל כי עקר הוא האמונה פני"ל, וכל התורה תלויה באמונה פני"ל, ומאחר שכל התורה והמצוות תלויים באמונה בנדאי בהכרח שיהיה לאדם בחירה על זה, כי זה ידוע שעקר התורה נתנה בזה העולם וקא לבני אדם מחמת שהם בעלי בחירה, ומחמת שעקר התורה הוא האמונה, אם כן בנדאי ההכרח שיש לאדם בחירה על אמונה ועקר הבחירה על אמונה נמשך מבחינת פונות האר"י הנ"ל כי מבחינת יחוד העליון שאינו נפסק לעולם, נמשך חיות תדיר לכל העולמות בשביל קיום העולמות, ועקר החיות וקיום העולמות הוא האמונה, כמו שכתוב, וכל מעשהו באמונה, ועל-כן החיות הנמשך תמיד מלמעלה בלי הפסק בשביל קיום העולמות, זה בחינת הארת האמונה שנמשך הארה משכליים עליונים מחכמה-ובינה עליון, שעל-ידי הארה הזאת נמשך כח בלב האדם להאמין בה' יתברך כי אמונה הוא בחינת מלכות פידוע, ובחינת מלכות אמונה שרשה בשכל העליון בחכמה עלאה, כמו שכתוב, ה' בחכמה יסד ארץ, וארץ היא בחינת אמונה, כמו שכתוב, שכן ארץ ורעה אמונה וכמובא, וזה בחינת לך אמר לבי בקשו פני וכו' שהלב של האדם אומר לו לבקש פניו יתברך, וזה בחינת התעוררות העליון שנמשך מבחינה הנ"ל מבחינת חיות הנמשך לקיום העולמות שמשם נמשך הארה והתעוררות בלב האדם שמודיע ומאיר בלב התנוצצות אלקותו יתברך שבא על לב האדם הבנה והכרה להבין האמת שיש יחיד קדמון נמצא המחייב שהוא הבורא יתברך שהוא שליט ומושל שעקר התכלית להאמין בו יתברך ולבקש פניו תמיד ובזה תלוי עקר הבחירה של האדם, כי זאת ההארה הנ"ל נמשכת תמיד בלי הפסק לכלל העולמות בשביל קיום העולמות שעקר חיותם וקיומם הוא האמונה פני"ל, וכמו שכתב רבנו ז"ל במקום אחר, שעקר החיות היא אמונה שהיא בחינת אור הפנים בחינת באור פני מלך חיים וכו', ואיתא בכתבי האר"י במקום אחר שמזה החיות הנמשך לקיום העולמות שנמשך מזווג החיצון פני"ל. משם הוא נשמות המלאכים אבל נשמות ישראל הם גבוהים הרבה יותר, כי הם נמשכים מזווג הפנימי שהוא זווג שאינו תדיר, כי אי-אפשר ליחד הזווג הפנימי הזה כי אם על-ידי מעשיו הטובים, ועל-כן אינו תדיר, ועל-כן צריכין לקבל תחלה הארה אל המחין מזווג החיצון שאינו נפסק שמשם חיות המלאכים וכל העולמות כדי שיהיה להם כח לעלות בסוד מין נוקבין על-ידי מעשים טובים ומסירת נפש על קדוש השם ועל-ידי עלית מין-נוקבין הזה גורמים יחוד וזווג

הפנימי שמשם נמשכין מחין גמורים להוליד נשמות צדיקים שנמשכין מזיוג הפנימי שאינו תדיר רק כפי מעשה התחיתונים שזהו עקר סוד פנינות קריאת-שמע וכני"ל. הינו כי כל החיות וקיום העולמות וכל המלאכים והשרפים וכו' הוא האמונה בבחינת וכל מעשהו באמונה כני"ל, וזה ידוע שהחלוק שבין הצדיק ובין המלאכים היא הבחירה שעל-ידי-זה נתעלה אור נשמת הצדיק והשגתו מאור נשמתם והשגתם של המלאכים והשרפים וכו' מחמת שנקראים עומדין ואין להם בחירה, הינו כי זאת ההארה הנ"ל הנמשכת מיחוד העליון החיצוני שאינו נפסק, ואף-על-פי שנקרא חיצוני בערך הפנימי הגבוה ממנו יותר אף-על-פי-כן הוא יחוד עליון וגבוה ונורא ונשגב מאד, כי הוא נעשה במדות העליונות של מעלה מהבנין שהם חכמה ובינה, פידוע, ועל-כן הארה הנמשכת משם שהוא הארת האמונה, כשהיא נמשכת בעולמות העליונות שהם המלאכים והשרפים וכו' שהם רוחניים וקדושים וטהורים אזי יש להם כח לקבל זאת ההארה בשלמות גדול, ותיכף מתעוררים ברעש גדול להקדיש שמו יתברך באימה וביראה גדולה מאד, ועל-כן נקראים שרפים שנסרפים ונתלהבים מגדל אור אלקותו שמאיר עליהם תמיד כי הם קדושים וטהורים ואין להם גשמיות ובחירה ועל-כן זאת ההארה מספקת להם ועל-ידי-זה יודעין מאלקותו באמונה שלמה ונתלהבים בהתלהבות גדול לעשות באימה וביראה רצון קונם, אבל כשזאת ההארה מגיע לזה העולם העכור הגשמי שהוא עולם העשייה שהוא מגשם בתכלית הגשמיות אזי אי-אפשר לקבל הארה הזאת הגדולה כי-אם התנוצצות מעט מה שנמשך מהארה הזאת התנוצצות בלב האדם שמעורר את האדם לבקש פניו יתברך, להשתוקק לאמונתו יתברך בבחינת לך אמר לבי בקשו פני וכו' כני"ל ואזי יש לאדם בחירה גדולה:

כי מחמת שזאת ההארה אינה יכולה להתלבש בזה העולם כי-אם על-ידי צמצומים רבים, על-כן בתחלה אינו נמשך ממנו בלב האדם כי אם התנוצצות בעלמא לרמוז לאדם שימשך אחריו יתברך, כמו שפרמזין לאדם בידי מרחוק ואזי יש להאדם בחירה, כי המשכיל המבין החפץ באמת לאמתו הוא מתעורר תיכף על-ידי התנוצצות הזאת ומתחיל לרדף להשיג בשלמות האמונה הזאת, ומשתדל לצמצם בלבו הארה הזאת בכמה צמצומים, וזהו בחינת המשכת רוחניות אלקות לתוך צמצומים, ואזי ממשך על עצמו הארה גדולה מההארה הזאת ועל-ידי הארה הזאת שנתוסף בהמחין שלו הוא נתעורר בשלהובין דרחימותא למסר נפשו בכל לב על קדוש-השם, ואזי עולה בסוד מין-נוקבין וגורם יחוד עליון הפנימי ואז נמשך משם חיות יותר עליון שהוא בחינת חיות הנשמות ישראל שעל-ידי-זה נתגלה האמונה בשלמות בהתגלות גדול לכל באי עולם כי בזה העולם שהוא תחתון וגשמי מאד אי-אפשר לגלות האמונה בשלמות כי אם על-ידי שממשיכין חיות מיחוד היותר עליון וגבוה כי כל מה שהעולם והדרגא נמוך ומגשם יותר וצריכים להלביש לו אור אלקותו בלבושים וצמצומים יתירים, צריכים להמשיך לו אור הגבוה יותר ויותר כי צריכים אליו שכל עליון וגבוה יותר ויותר שיוכל להלביש אור אלקותו לעולם ומדרגה מגשם כזה, וכמובן כל זה בהתורה מישראל דספינא

בְּסִימֵן לַמֶּדָּה וּבְכַתְּבֵי הָאֲרָמִי זִ"ל שֶׁהַכְּלִים נֶעֱשִׂין מֵאוֹר גְּבוּהָ יוֹתֵר וְכוּי עֵין שָׁם וְהֵבֵן. וְעַל-כֵּן בְּזֶה הָעוֹלָם אֵין מִסְפִּיק הַחַיּוֹת הַנִּמְשָׁךְ מִזְּוֹג הַחִיצוֹן שֶׁהוּא חַיּוֹת הַמְּלֹאכִים. כִּי זֶה הַחַיּוֹת וְהָאוֹר וְהַשְּׂכָל הַזֶּה אֶף-עַל-פִּי שֶׁהוּא גְבוּהָ מְאֹד עַדִּין אֵין לוֹ כַח לְקַבֵּעַ הָאֱמוּנָה בְּשִׁלְמוֹת בְּלֵב הָאָדָם רַק שְׂמִינִיעַ מִמֶּנּוּ אֵיזָה הָאֲרָה וְהַתְּנוּצָצוֹת כְּדִי שְׂיִתְעוֹרֵר לְאֱמוּנָתוֹ יִתְבָּרַךְ כְּנִ"ל, וְעַקֵּר הָאֱמוּנָה בְּשִׁלְמוֹת נִמְשָׁךְ עַל-יְדֵי הַצְּדִיקִים אֲמִתִּיִּים שְׂתִיכֶף שְׂמִינִיעַ עֲלֵיהֶם הָאֲרָה וְהַתְּנוּצָצוֹת הַנִּ"ל, אֲזִי מִמְּשִׁיכִים זֹאת הַהָאֲרָה שֶׁהוּא בְּחִינַת רוּחַנִיּוֹת אֱלֻקוֹת הֵם מִמְּשִׁיכִים אוֹתוֹ לְתוֹךְ צְמֻצוּמִים, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִמְשָׁךְ הָאֲרָה לְהַמְחִין שְׁלֵהֶם וּמְצַחֲחִין נִשְׁמָתָם. וְעַל-יְדֵי-זֶה הֵם עוֹלִים בְּסוּד מִן-נוֹקְבִין בְּמִסִּירַת נֶפֶשׁ עַל קְדוּשַׁת-הַשֵּׁם וְעַל-יְדֵי-זֶה גּוֹרְמִים יַחּוּד הַפְּנִימִי שְׂמִשָּׁם נִמְשָׁךְ חַיּוֹת גְּבוּהָ יוֹתֵר שֶׁהוּא חַיּוֹת נִשְׁמוֹת הַצְּדִיקִים, שְׂעַל-יְדֵי-זֶה הַחַיּוֹת הַגְּבוּהָ יְכוּלִין הַצְּדִיקִים לְגַלוֹת הָאֱמוּנָה בְּעוֹלָם בְּשִׁלְמוֹת גְּדוּל וְזֶה בְּחִינַת מְשַׁכְּנֵי אַחֲרֵיךְ נְרוּצָה, וּפְרֵשׁ רַשִׁי אֲנִי שְׂמַעְתִּי מִשְׁלוּחֵיךְ שְׂאִתָּה רוּצָה לְמְשַׁכְּנֵי וְאֲנִי אַחֲרֵיךְ נְרוּצָה וְכוּי הֵינוּ כְּנִ"ל שְׂיִשְׁרָאֵל קְדוּשִׁים תִּיכֶף כְּשֶׁמֵּאִיר עֲלֵיהֶם הָאֲרָה הַנִּ"ל שְׂמִרְמֹזֵת לָהֶם לְהַמְשִׁיךְ אַחֲרָיו יִתְבָּרַךְ, אֲזִי תִיכֶף הֵם רְצִים אַחֲרָיו בְּהַשְׁתַּוְקָקוֹת גְּדוּל וּבְמִסִּירַת נֶפֶשׁ וְאֲזִי גּוֹרְמִים יַחּוּד פְּנִימִי שְׂעַל-יְדֵי-זֶה נִמְשָׁךְ הָאֲרָה גְבוּהָ מְאֹד שְׂמַגְלָה לָהֶם סִתְרֵי גְּנִיזוֹתָיו שְׂזָהוּ בְּחִינַת הַבִּיאָנִי הַמְּלֶךְ חֲדָרָיו שֶׁהֵם בְּחִינַת גְּנִיזָא דְּמִלְכָּא הַגְּנִיזִים בְּחֲדָרֵי חֲדָרִים שְׂנִתְגַּלִּין לְהַצְּדִיקִים עַל-יְדֵי הַבְּחִינַת הַנִּ"ל שֶׁהוּא בְּחִינַת מְשַׁכְּנֵי אַחֲרֵיךְ נְרוּצָה שְׂתִיכֶף כְּשֶׁמִּתְנוּצָץ לָהֶם בְּלֵב לְהַמְשִׁיךְ אַחֲרָיו יִתְבָּרַךְ הֵם רְצִים אַחֲרָיו בְּמִסִּירַת נֶפֶשׁ עַל קְדוּשַׁת הַשֵּׁם וְכְנִ"ל, וְזָהוּ בְּחִינַת דוּדֵי שְׂלַח יְדוּ מִן הַחוּר וּמַעֵי הַמּוֹ עֲלָיו, דוּדֵי שְׂלַח יְדוּ מִן הַחוּר זֶה בְּחִינַת הַתְּנוּצָצוֹת הַנִּ"ל שְׂנִמְשָׁךְ מִיַּחּוּד הַחִיצוֹנִי שְׂאֵינוּ נִפְסָק, שֶׁהוּא בְּחִינַת רְמִזִּים, כְּמוֹ מִי שְׂשׁוֹלַח יְדוּ וּמְרִמֵּז לְחַבְרוֹ שְׂיִלְךְ אַחֲרָיו וְאֲנִי תִיכֶף וּמַעֵי הַמּוֹ עֲלָיו לְרַדֵּף אַחֲרָיו בְּמִסִּירַת נֶפֶשׁ כְּנִ"ל. וְזֶה בְּחִינַת אֲזִנִּים כְּרִית לִי וְכוּי אֲזִ אֲמַרְתִּי הִנֵּה בְּאִתִּי, אֲזִנִּים כְּרִית לִי זֶה בְּחִינַת רְמִזִּים הַנִּ"ל וְכְמוֹבֵן מִפְּרוּשׁ רַשִׁי שָׁם, אֲזִ אֲמַרְתִּי הִנֵּה בְּאִתִּי, כִּי אֲנִי מוֹכֵן לְעַבַד אוֹתְךָ בְּמִסִּירַת נֶפֶשׁ כְּנִ"ל, וְעַל-כֵּן בְּאֵמֶת זְכִיתִי שְׂבִשְׂרֵתִי צְדָק בְּקֶהֱל רַב וְכוּי צְדָקְתְּךָ לֹא כִסִּיתִי בְּתוֹךְ לְבִי אֱמוּנָתְךָ וְתִשׁוּעָתְךָ אֲמַרְתִּי וְכוּי, הֵינוּ כִּי בְּתַחֲלָה הָיָה רַק הַתְּעוֹרְרוֹת וְהַתְּנוּצָצוֹת אֱמוּנָה מְכוּסָה בְּתוֹךְ הַלֵּב בְּלִבָּד, שְׂלֹא הָיָה אֲפָשֶׁר לְדַבֵּר מְזָה כָּלֵל אֶךְ עַל-יְדֵי שְׂאֲמַרְתִּי הִנֵּה בְּאִתִּי וּמִסִּרְתִּי נִפְשִׁי בְּשִׁבְלֵךְ לִילְךְ אַחֲרֵיךְ בְּמִדְבַר בְּאֶרֶץ לֹא זְרוּעָה זְכִיתִי לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה וּלְהַמְשִׁיךְ עָלַי הָאֲרָה נִפְלְאָה מִיַּחּוּד הַפְּנִימִי עַד שְׂעַל-יְדֵי-זֶה אֲנִי יְכוּל לְבָשֶׁר צְדָק בְּקֶהֱל רַב וּלְפָרְסֵם הָאֱמוּנָה בְּפָה מְלֹא עַל-יְדֵי כַח הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה שְׂקַבְּלָתִי, בְּבְחִינַת אֱמוּנָתְךָ וְתִשׁוּעָתְךָ אֲמַרְתִּי שְׂעַל-יְדֵי הַתּוֹרָה שְׂמַקְבְּלִין עַל-יְדֵי בְּחִינַת הַנִּ"ל, יְכוּלִין לְגַלוֹת הָאֱמוּנָה בְּפָה מְלֹא לְכָל בְּאִי עוֹלָם וְכְנִ"ל:

אות ה

ובזה אנו גבוהים הרבה מן המלאכים שהם עומדים שאינם מקבלים חיות אלקותו כל אחד מיחוד החיצון ואף-על-פי שהם מקבלים הארה הזאת באור גדול ונפלא ונורא מאד הרבה הרבה גבוה יותר מההארה הנמשכת משם לתחתונים וכנ"ל אף-על-פי-כן אין להם כח לגרם יחוד הפנימי לחדש האמונה בהארה יתירה ונפלאה, אבל אנחנו עם קדוש אדרבא מחמת זה בעצמו שתחילת הארת האמונה באה עלינו בזה העולם בצמצום רק בבחינת התנוצצות ורמזים, ועל-ידי-זה יש לנו בחירה, אזי כשאנו זוכין לבחר בהאמת והטוב לרדף ולרוץ אחריו יתברך במסירת נפש כנ"ל, אזי אנו זוכים לגרם יחוד הפנימי שממש נמשך עלינו הארה נפלאה בידיעת תשוקת אמונתו יתברך, מה שאין המלאכים יודעים ממנה, כי יש לנו כח לחדש את האמונה בהתחדשות נפלא בבחינת חדשים חדשים לבקרים רבה אמונתך דהינו על-ידי בחינת הנ"ל, וכנ"ל:

אות ו

וזהו החלוק שבין ישראל לאמות העולם, כי זאת ההארה הנ"ל הנמשכת מיחוד החיצון לקיום העולמות שממש בא בלב האדם התנוצצות ורמזים לרוץ אחריו יתברך, זאת ההארה והחיות נמשך גם על כל אמות העולם, כי השם יתברך מקיים גם אותם ברחמיו בחיות הנמשך משם, ורוצה להמשיך אותם גם כן לאמונתו הקדושה, אבל הם כשפא עליהם הארה והתנוצצות ורמזים הנ"ל הם פונים ערף מלשמע, כי אינם רוצים להשליך תאוותם הרעות ולמסר נפשם בשבילו יתברך, וזה בחינת ה' מסיני בא וזרח משעיר למו וכו' מלמד שהחזיר הקדוש-ברוך-הוא התורה על כל האמות ולא רצו לקבלה כי אם ישראל, הינו בחינה הנ"ל, כי על-ידי חיות והתנוצצות אלקות הנ"ל רמו להם הקדוש-ברוך-הוא שיימשכו אחריו ויקבלו התורה, אבל הם פנו ערף ולא רצו למסר נפשם ולהשליך תאוותם ולקבל התורה, ואזי לא די שלא זכו לגרם יחוד הפנימי שממש עקר התגלות האמונה בתוספת אור נפלא, שזה עקר קבלת התורה כנזכר לעיל, אף גם אפלו אור הנמשך בקביעות מבחינת יחוד החיצון כנ"ל, גם זה קלקלו על-ידי מעשיהם הרעים ונמשך להם על-ידי-זה כפירות ואמונות כוזביות, כי זה עקר בחינת הבחירה שיש לבני אדם בעולם הזה הגשמי, שכשמגיע עליהם ההארה וההתנוצצות אלקות הנמשך מבחינת יחוד החיצון בקביעות לקיום העולמות שהיא בחינת חיות המלאכים כנ"ל, אזי יש כח לבני אדם לבחר בחיים, דהינו לדבק עצמו אל האמת ולהשתוקק לאמונתו בהשתוקקות גדול ולהשליך כל התאוות ולמסר

נִפְּשׁוּ עַל קְדוּשַׁת הַשֵּׁם בְּשִׁבִיל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. כִּי עַל-יְדֵי הַהֲתַנַּחֲצוּת הַזֶּה לְבַד יוֹדַע הָאָדָם בְּנִפְשׁוֹ שֶׁרְאוּי לְהַשְׁלִיךְ כָּל הַתְּאֻוֹת הַגִּשְׁמִיּוֹת כְּדִי לְרַדֵּף וְלָרוּץ אַחֲרֵי הַשְּׂגָת הַתְּכֵלִית הַנִּפְלְאָה הַזֶּה לְהַשִּׁיג תְּשׁוּבָת אֲמוּנָתוֹ הַקְּדוּשָׁה. כִּי הַלֵּב שֶׁל אִישׁ כָּשֶׁר שֶׁלֹּא קִלְקַל מִעֲשָׂיו עֲדוּן, יוֹדַע מִעֲצָמוֹ וּמִבִּין שֶׁלְהַשְׂגָת הַתְּכֵלִית הַזֶּה לְהַכִּיר אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, צָרִיכִין לְהַשְׁלִיךְ כָּל הַתְּאֻוֹת וּלְמַסֵּר נִפְּשׁוֹ עַל קְדוּשַׁת הַשֵּׁם, וְלִסְבֹּל כָּל הָעֲנוּיִים וְהִיסוּרִים בְּשִׁבִיל כְּבוֹד שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמִי שֶׁזֹּכֵה לְבַחֵר בְּחַיִּים וּלְהַתְּעוֹרֵר עַל-יְדֵי הַתְּנַחֲצוּת הַזֶּה לְמַסֵּר נִפְּשׁוֹ בְּשִׁבִיל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹ אֲבוֹת הָעוֹלָם וְהַצְּדִיקִים אֲמִתִּיִּים הַבָּאִים אַחֲרֵיהֶם, אֲזִי זֹכִים עַל-יְדֵי-זֶה לְגַרֵם יַחֲוֹד הַפְּנִימִי, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִמְשָׁךְ עֲלֵיהֶם מַחִין גְּמוּרִים מִשֵּׁם בְּחִינַת חַיּוֹת הַנְּשָׁמוֹת שֶׁל צְדִיקִים, שֶׁהוּא חַיּוֹת גְּבוּהָ וְעֲלִיוֹן יוֹתֵר, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה נִתְגַּלְהָ הָאֲמוּנָה בְּתְכֵלִית הַשְּׁלֵמוֹת כַּנִּ"ל. אֲבָל הַכְּסִילִים הַמְּמַאֲנִים לְשִׁמְעַ אֲשֶׁר בְּבוֹא עֲלָיו הַתְּנַחֲצוּת הַזֶּה אֵינּוּ מְשִׁים לְבוֹ לָזֶה, וְכִמוֹ פֶּתֶן חֲרָשׁ יֵאָטֵם אֲזִינוֹ מִלְשִׁמְעַ הַהֲתַעוֹרְרוֹת וְהַרְמָזִים הַנִּמְשָׁכִים מִשֵּׁם, אֲזִי לֹא דִי שֶׁאֵינּוּ גוֹרֵם יַחֲוֹד עֲלִיוֹן הַפְּנִימִי וְכוּ' כַּנִּ"ל, אֲף גַם אוֹתָהּ הַהֲאָרָה בְּעֲצָמָה נִתְקַלְקַלָּה אֲצִלוֹ וְנִעְשָׂה אֲצִלוֹ אֲמוּנוֹת כּוֹזְבִיּוֹת וְעַבּוּדָה זָרָה וְכַפִּירוֹת, כִּי מַחְמַת גִּשְׁמִיּוֹת וְעַכִּירוֹת זֶה הָעוֹלָם, עַל-כֵּן רָחַף אִי-אֶפְשָׁר לְקַבֵּל זֹאת הַהֲאָרָה הַגְּדוּלָּה בְּזֶה הָעוֹלָם, כִּי אִם בְּחִינַת הַתְּנַחֲצוּת וּרְמָזִים בְּעֲלָמָא, שֶׁמַּחְמַת זֶה שֶׁאֵין הַהֲאָרָה מִתְגַּלֶּית בְּזֶה הָעוֹלָם בְּאֲתַגְלִיא כְּמוֹ בְּעוֹלָם הַמַּלְאָכִים, רַק בְּדֶרֶךְ רְמָזוֹ וְהַתְּנַחֲצוּת כַּנִּ"ל, עַל-כֵּן יֵשׁ לְבַנֵּי הָאָדָם בְּחִירָה לְטוֹב אוֹ לְהַפֵּךְ כַּנִּ"ל. שֶׁכְּשֶׁזֹּכֵה כַּנִּ"ל אֲזִי מִמְשִׁיךְ חַיּוֹת מִיַּחֲוֹד הַפְּנִימִי, וְאִז דִּיקָא מִמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ הָאֲמוּנָה בְּשְׁלֵמוֹת כַּנִּ"ל. כִּי מַחְמַת גִּשְׁמִיּוֹת הָעוֹלָם אֵין מִסְפִּיק לָנוּ הַהֲאָרָה שֶׁל יַחֲוֹד הַחִיצוֹן שֶׁמֵאִיר וּמַחֲיָה אֶת הַמַּלְאָכִים, כִּי מַחְמַת שֶׁהָעוֹלָם הַזֶּה נִמּוֹךְ יוֹתֵר צָרִיךְ שִׁימְשָׁךְ עֲלָיו חַיּוֹת וְהֲאָרָה מִמְקוֹם גְּבוּהָ יוֹתֵר, כְּדִי שִׁיחִיָּה כַח לְהַתְּלַבֵּשׁ בְּזֶה הָעוֹלָם שֶׁלֹּא יוּכַל גִּשְׁמִיּוֹת זֶה הָעוֹלָם לְהַסְתִּירוֹ, וְכַמְבֹאֵר מִזֶּה בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּמַקּוֹם אַחֵר כַּנִּ"ל. אֲבָל זֶה הַחַיּוֹת הָעֲלִיוֹן מִבְּחִינַת יַחֲוֹד הַפְּנִימִי כַּנִּ"ל צָרִיךְ לְהַמְשִׁיךְ עֲלָיו בְּעֲצָמוֹ עַל-יְדֵי אֲתַעְרוּתָא דְלִתְתָא, שֶׁמִתְּעוֹרֵר הָאָדָם עַל-יְדֵי הַהֲאָרָה וְהַתְּנַחֲצוּת הַנִּמְשָׁךְ עֲלָיו מִיַּחֲוֹד הַחִיצוֹן וְכוּ' כַּנִּ"ל, וְעַל-כֵּן הַכְּסִילִים הַבוֹחֲרִים בְּרַע, שֶׁאֵינָם רוֹצִים לְרַדֵּף וְלָרוּץ אַחֲרָיו יִתְבָּרַךְ בְּמַסִּירַת נִפְּשׁוֹ כַּנִּ"ל, אֲזִי נִתְקַלְקַל אֲצֵלָם הַחַיּוֹת הַנִּמְשָׁךְ מִיַּחֲוֹד הַחִיצוֹן וְנִעְשָׂה אֲצֵלָם כְּפִירוֹת וְאֲמוּנוֹת כּוֹזְבִיּוֹת, כִּי מַחְמַת גִּשְׁמִיּוֹת הָעוֹלָם הַזֶּה אֵינָם יְכוּלִים לְקַבֵּל הָאוֹר הַזֶּה כַּנִּ"ל, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִעְשָׂה אֲצֵלָם עַבּוּדָה זָרָה וְאֲמוּנוֹת כּוֹזְבִיּוֹת וְכַפִּירוֹת, וְזֶה בְּחִינַת מַה שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה בְּכָל מְקוֹם מוֹקֵטֵר וּמוֹגֵשׁ לְשָׁמַי, דְּקָרוּ לֵיהּ אֲלַקָּא דְאֲלַקָּא, שֶׁאֶפְלוּ הָעַפּוֹ"ם הָעוֹבְדִים עַבּוּדָה זָרָה, מוֹדִים בְּה' יִתְבָּרַךְ, רַק שְׁטוּעִים בְּאֲמוּנוֹת כּוֹזְבִיּוֹת וְעַבּוּדָה זָרָה, וּמַהֲיָכֵן נִמְשָׁךְ זֹאת, אֲף זֶה נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת הַנִּ"ל, מִבְּחִינַת יַחֲוֹד הַחִיצוֹן שֶׁאֵינּוּ נִפְסַק שֶׁמִּשֵּׁם נִמְשָׁךְ חַיּוֹת לְכָל הָעוֹלָמוֹת וְאֶפְלוּ לְאֲמוֹת הָעוֹלָם, וְעַקֵּר הַחַיּוֹת הוּא אֲמוּנָה, כִּי בְּלֹא אֲמוּנָה אֵין שׁוּם חַיּוֹת בְּעוֹלָם, בְּבְחִינַת וְכָל מַעֲשָׂהּ בְּאֲמוּנָה כַּנִּ"ל, אֲף אֲצֵל אֲמוֹת הָעוֹלָם שֶׁאֵינָם רוֹצִים לְמַסֵּר נִפְּשָׁם בְּשִׁבִיל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, נִתְקַלְקַל אֲצֵלָם הַהֲאָרָה הַזֹּאת וְנִעְשָׂה אֲצֵלָם כְּפִירוֹת וְאֲמוּנוֹת כּוֹזְבִיּוֹת, אֲבָל עַל-כֵּל-פְּנִיָּם רַבִּים כְּכֻלָּם מְכַרְחִים לְהוֹדוֹת בְּמַצִּיאוֹת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְאַחֲדוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, רַק

שְׁכַל אֶחָד נִתְעָה לְמָקוֹם שֶׁנִּתְעָה לְאִיזָה כְּפִירָה וְאַמוּנוֹת כּוֹזְבִיּוֹת מִחֲמַת שֶׁנִּתְקַלְקַל אֶצְלָם הֵהָאָרָה הַנִּי"ל וְכַנִּי"ל, וְזֶהוּ הַחֲלוּק שֶׁבִּין הַמְּלֹאכִים לְבְנֵי אָדָם, שֶׁאֶצְל הַמְּלֹאכִים הֵהָאָרָה הַנִּי"ל מִיַּחּוּד הַחִיצוֹן בְּאַתְגָּלִיא בְּאוֹר נִפְלָא, וְעַל-כֵּן אֵין לָהֶם בְּחִירָה, וַיֵּשׁ לָהֶם הָאָרָה הַזֹּאת בְּקַבְיֵעוֹת, וַיּוֹדְעִים מֵהֵשֶׁם יִתְבָּרַךְ תָּמִיד, אֲבָל אֵינָם יְכוּלִים לַעֲלוֹת מִדְּרָגָא לְדְרָגָא לְחַדָּשׁ יְדִיעַתָּם וְאַמוּנָתָם. אֲבָל בְּנֵי אָדָם אִם בּוֹחֲרִים בְּטוֹב יֵשׁ לָהֶם מַעֲלָה עַל הַמְּלֹאכִים, שֶׁזּוֹכִים לַעֲשׂוֹת יַחּוּד הַפְּנִימִי שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה מְחַדָּשִׁים הָאַמוּנָה וְזוֹכִים לְהַפִּיר אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּהַפְּרָה יִתְרָה, וְלִהְפֹךְ חֵס וְשָׁלוֹם הַעֲפוּיִם הֵם גְּרוּעִים הַרְבֵּה הַרְבֵּה מִחֵיוֹת הַמְּלֹאכִים, כִּי אֶצְלָם נִתְקַלְקַל זֶה הַחֵיוֹת עַד שֶׁבָּאוּ לְאַמוּנוֹת כּוֹזְבִיּוֹת, וְכַל-זֶה הוּא מִחֲמַת גְּשָׁמִיוֹת זֶה הָעוֹלָם וְכַנִּי"ל, וְעַל-כֵּן אֶפְלוּ הַפִּילוֹסוֹפִים וְהָאֶפִיקוֹרְסִים רַבִּים כְּכֹלֵם מוֹדִים בְּמַצִּיאוֹת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְכַל זֶה נִמְשָׁךְ מִבְּחִינָה הַנִּי"ל, רַק מִחֲמַת שֶׁלֹּא הִשְׁלִיכוּ תְּאֻנּוֹתָם בְּשִׁבִיל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְרוֹצִים לְחַקֵּר בְּשִׁכְלָם לְבַד בְּלֵי שְׁבִירַת תְּאֻנּוֹת וּמְסִירַת נַפֶּשׁ בְּשִׁבִיל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, עַל-כֵּן נִתְעוּ לְמָקוֹם שֶׁנִּתְעוּ וְכַנִּי"ל:

אות ז

וְזֶה בְּחִינַת שְׁבוּעוֹת בְּחִינַת קַבְלַת הַתּוֹרָה, כִּי כָּל עַנְיָן הַנִּי"ל הוּא בְּחִינַת מַה שֶׁכֶּתֵב רַבְּנוּ ז"ל בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל שֶׁלְּהַעֲלוֹת אֶמוּנָה הַנִּפְיָלָה צְרִיכִין לְחַתֵּר הַמִּים שֶׁמֶהֶם גְּדֻלָּה הָאַמוּנָה, שֶׁהֵם בְּחִינַת עֲצוֹת שֶׁנִּמְשָׁכִין מֵעַמֻּק הַלֵּב, דְּהֵינּוּ עַל-יְדֵי שְׁקוּרָאִין לְהֵי יִתְבָּרַךְ מַעוּמְקָא דְּלִבָּא וְכוּ', וְזֶה אֵי-אַפְשָׁר כִּי אִם עַל-יְדֵי אִישׁ תְּבוּנוֹת, שֶׁמְצַחֵחַ נִשְׁמַתוֹ עַל-יְדֵי שֶׁמְמַשִּׁיךְ רוּחְנִיּוֹת אֶלְקוֹת לְתוֹךְ צְמֻצוּמִים שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה מְמַשִּׁיךְ פְּרֻנְסָה שֶׁעַל-יְדֵי הַפְּרֻנְסָה הוּא מְצַחֵחַ נַפְשׁוֹ, וְעַל-יְדֵי-זֶה הוּא אִישׁ תְּבוּנוֹת, וְזוֹכֵה לְהַמְשִׁיךְ עֲצוֹת מֵעַמֻּק הַלֵּב שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה גְּדֻלָּה הָאַמוּנָה כַּנִּי"ל, וְכַל זֶה הוּא בְּחִינַת כְּוָנוֹת קְרִיאַת-שְׁמַע הַנִּי"ל, כִּי בְּתַחֲלָה צְרִיכִין לְהַמְשִׁיךְ רוּחְנִיּוֹת אֶלְקוֹת לְתוֹךְ צְמֻצוּמִים כְּדֵי לְהַמְשִׁיךְ פְּרֻנְסָה לְכָל הָעוֹלָמוֹת, כְּדֵי לְצַחֵחַ הַנִּשְׁמָה שֶׁהֵם הַמַּחִין עַל-יְדֵי-זֶה וּמַהִיכִין וּמַאֲיִן וְעַל-יְדֵי אִיזָה כַּח יְזַכֵּה לְזֶה לְהַמְשִׁיךְ רוּחְנִיּוֹת אֶלְקוֹת לְתוֹךְ צְמֻצוּמִים, אֵךְ זֶה נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת הַיַּחּוּד הָעֲלִיוֹן הַחִיצוֹן הַנִּי"ל, שֶׁמִּשְׁם נִמְשָׁךְ בְּקַבְיֵעוֹת תָּמִיד חֵיוֹת לְכָל הָעוֹלָמוֹת, וְאֵין אֲנוּ צְרִיכִין לְעוֹרֵר זֶה הַיַּחּוּד עַל-יְדֵי מַעֲשָׂנוּ, כִּי אִם לְהַמְשִׁיךְ עֲלֵינוּ וְעַל כָּל הָעוֹלָמוֹת הַחֵיוֹת הַנִּמְשָׁךְ מִשְׁם, כַּמְבָּאָר שֶׁם בְּכּוּנוֹת הָאֲרִי"ל ז"ל, וְזֶה בְּחִינַת מַה שֶׁצְּרִיכִין בְּתַחֲלָה לְהַמְשִׁיךְ רוּחְנִיּוֹת אֶלְקוֹת הַנִּמְשָׁךְ מִשְׁם לְתוֹךְ צְמֻצוּמִים, כְּדֵי שְׁיֻכַּל לְהַתְּלַבֵּשׁ בְּזֶה הָעוֹלָם, כִּי זֶה אֲנוּ צְרִיכִין לַעֲשׂוֹת לְהַמְשִׁיךְ זֶה הַחֵיוֹת לְתוֹךְ צְמֻצוּמִים כְּדֵי לְהַמְשִׁיךְ שְׁפַע וְחֵיוֹת פְּרֻנְסָה לְהַחִיּוֹת כָּל הָעוֹלָמוֹת. כִּי אֶפְלוּ הַחֵיוֹת הַנִּמְשָׁךְ בְּקַבְיֵעוֹת אֶף-עַל-פִּי שֶׁהוּא

נמשך תמיד בלי התעוררות תחתון פני"ל, אף-על-פי-כן אנו צריכין להשתדל להמשיכו בישר לתוך כלים וצמצומים קדושים כדי שלא יתקלקל חס ושלום בזה העולם מחמת רבוי אור חס ושלום, שלא יהיה נמשך חס ושלום מזה החיות לתוך רפש וטיט אל הקלפות והסטר-א-אחרא, על-כן צריך אדם תיכף כשמגיע עליו ההארה הנ"ל שהוא בחינת רוחניות אלקות, שישתדל להמשיכו עליו בקדשה ובטהרה. וזה נעשה על-ידי התעוררות הנ"ל שמתעורר תיכף לה' יתברך כשמגיע עליו התנוצצות והארה הזאת פני"ל, שעל-ידי-זה שמתעורר עצמו לה' יתברך ומתחיל להכין את עצמו לקדש ולטהר את עצמו ומשתוקק לעבד את השם יתברך אף-על-פי שאינו יודע עדן שום עצה איך לעבד אותו יתברך, אף-על-פי-כן על-ידי ההתעוררות וההשתוקקות וההכנה לבד, הוא עושה כלים וצמצומים וממשיך רוחניות אלקות לתוך צמצומים, ולא די שמחיה כל הברואים שמכבר, אף גם הוא בורא תיכף בריות קדושות חדשות, שהם בחינת חבור רוחניות אלקות עם הצמצום שהוא בחינת גוף, וכמבאר בהתורה הנ"ל, ועל-ידי-זה ממשיך החיות והשפע והפרנסה בשפע גדול אל סטרא דקדשה לבד, ועל-ידי-זה מצחצח נשמתו פני"ל, הינו בחינה הנ"ל שנתוסף הארה בהמחין שהם הנשמה, כדי שיוכל לעלות בסוד מין נוקבין פני"ל, ואזי הוא יכול לצעק מעמק הלב, עד שיחתר ויגלה העצות שמהם גדלה האמונה הינו פני"ל, שעל-ידי-זה הוא עולה בסוד מין נוקבין במסירת נפש שזהו בחינת הצעקה מעמק הלב בחינת צעק לבס אל ה' שזהו בחינת מסירת נפש, בחינת אליף ה' נפשי אשא, ופרש רש"י לבי אכון, ועל-ידי-זה גורם יחוד עליון הפנימי, ואז ממשיך חיות מעומקא דבירא בחינת מים עמוקים עצה וכו'. שמשם גדלה האמונה הינו שהוא ממשיך חיות הנשמות שהוא בחינת עצות קדושות בחינת תרי"ג עטין דאורייתא שכל זה נמשך מיחוד הפנימי שעל-ידי-זה עקר עלית האמונה בשלמות

אות ח

וזה בחינת שבועות שהוא קבלת התורה, שקדם לזה מקריבין לעמר שעורים שהוא בחינת כלליות הצמצומים, כי שעורה הוא בחינת ב' פעמים מנצפ"ך, שהוא כלליות כל הצמצומים פי'דוע. שעל-ידי-זה ממשיכין רוחניות אלקות לתוך צמצומים, ואזי מתחילין לספר ספירת העמר, כי אחר-כך עוסקין בזה כל מ"ט ימי העמר להמשיך רוחניות אלקות לתוך הימים והמדות על-ידי ספירת העמר שכל זה הוא בחינת המשכת רוחניות אלקות לתוך צמצומים, ועל-ידי-זה ממשיכין פרנסה וזוכין לאכילה דקדשה בחינת צדיק אוכל לשובע נפשו וכו', ועל-כן לא

הַתִּרְהָהּ הָאֲכִילָהּ עַד הַקְרִבַת הָעֹמֶר, כִּי אֲסוּר לֶאֱכֹל שׁוּם לֶחֶם שֶׁהוּא עֹקֵר הָאֲכִילָהּ עַד שֶׁיַּעֲבֹר עָלָיו הַקְרִבַת הָעֹמֶר, כִּי פְרִנְסַת וְאֲכִילַת יִשְׂרָאֵל צָרִיף שִׁיְהִי נִמְשָׁךְ דְּוָקָא עַל-יַדֵּי הַמְשַׁכֵּת רוּחָנִיּוֹת אֶלְקוֹת לְתוֹף צְמֻצוּמִים שֶׁהוּא בְּחִינַת הַקְרִבַת עֹמֶר שְׁעוֹרִים, כְּדֵי שִׁיּוּכְלוּ עַל-יַדֵּי הַפְּרִנְסָה וְהָאֲכִילָהּ הַקְדוּשָׁה הַזֹּאת לְצַחֲצַח נִשְׁמָתָם, כְּדֵי שִׁיּוּכְבוּ לְחַתֵּר הַמִּים מֵעוֹמְקָא דְבִירָא בְּשָׁבוּעוֹת כְּדֵי לְקַבֵּל תְּרִי"ג עֲטִין דְּאוּרִיתָא שֶׁהוּא כְּלִיּוֹת הַתּוֹרָה, שֶׁנִּמְשָׁךְ מֵעוֹמְקָא דְבִירָא מִבְּחִינַת מִים עֲמוּקִים הַנִּי"ל. וְזֶה בְּחִינַת סוּד גְּדֻלַּת קְדוּשַׁת הַמְּקוּהָ שֶׁל שָׁבוּעוֹת, שֶׁהוּא מְקוּהָ שֶׁל שַׁעַר הַחֲמֻשִׁים, כִּי כָּל הַתּוֹרָה שֶׁהִיא בְּחִינַת עֲצָה בְּחִינַת תְּרִי"ג עֲטִין, הַכֹּל נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת מִים הַנִּי"ל שֶׁהִם בְּחִינַת שַׁעַר הַחֲמֻשִׁים, שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת מְקוּהָ מִים בְּחִינַת הַמְּקוּהָ שֶׁל שָׁבוּעוֹת שֶׁהוּא בְּחִינַת בְּיָר מִים חַיִּים וְנוֹזְלִים מִן לְבָנוֹן בְּחִינַת מִים עֲמוּקִים עֲצָה הַנִּי"ל:

אות ט

וְעַל כֵּן עֹקֵר הַמֶּן הַתְּחִיל לִירֹד לְיִשְׂרָאֵל בִּימֵי הַסְּפִירָה, כִּי בְּטִ"ו בְּאֵייר יֵרֵד לֶחֶם הַמֶּן, כִּי עֹקֵר הַפְּרִנְסָה הַקְדוּשָׁה נִמְשַׁכֵּת עַל-יַדֵּי הַמְשַׁכֵּת רוּחָנִיּוֹת אֶלְקוֹת לְתוֹף צְמֻצוּמִים שֶׁהוּא בְּחִינַת סְפִירַת הָעֹמֶר כְּנִי"ל, וְזֶה שְׁאוּמְרִים אַחַר הַסְּפִירָה, אֶרֶץ נְתַנָּה יְבוּלָהּ יְבָרְכֵנוּ אֱלֹהִים וְכוּ', כִּי עֹקֵר הַבְּרָכָה וְהַפְּרִנְסָה נִמְשָׁךְ מִשָּׁם כְּנִי"ל, שֶׁעַל-יַדֵּי-זֶה זֹכִים לְקַבֵּל הַתּוֹרָה בְּשָׁבוּעוֹת כְּנִי"ל:

אות י

וְעַל כֵּן מְקַרִּיבִין הָעֹמֶר מִשְׁעוֹרִים דִּיקָא, שֶׁהוּא מְאָכֵל בְּהֵמָה, וְאִיתָא בְּזֵהַר הַקְדוּשָׁה שֶׁהָעֹמֶר שְׁעוֹרִים הוּא בְּחִינַת מְנַחַת קְנָאוֹת, דְּהִיא בְּדִיקוֹ דְּאִשְׁתַּי חֵיל וְכוּ' עִין שָׁם. כִּי אִזּוּ בְּתַחֲלִילַת הַתְּקוּן צָרִיכִין לְהַקְרִיב מְאָכֵל-בְּהֵמָה דִּיקָא, כִּי הַחִיּוֹת הַנִּי"ל הַנִּמְשָׁךְ מִזְּוֹג הַחִיצוֹן לְקִיּוּם הָעוֹלָמוֹת וְכוּ' כְּנִי"ל כְּשֶׁבָּא לְזֶה הָעוֹלָם הַגִּשְׁמִי הוּא בְּבְחִינַת מְאָכֵל-בְּהֵמָה. כִּי לְמַעַלָּה בְּעוֹלָמוֹת עֲלִיוֹנִים, שָׁשׁ מְלָאכִים וְשִׁרְפִים קְדוּשִׁים שָׁם מְקַבְּלִים הַחִיּוֹת בְּרוּחָנִיּוֹת כְּפִי קְדוּשָׁתָם, אֲבָל בְּזֶה הָעוֹלָם שֶׁהוּא מְגִשֵׁם מְאֹד, כְּשֶׁבָּא זֶה הַחִיּוֹת לְזֶה הָעוֹלָם בְּתַחֲלָה הוּא בְּבְחִינַת מְאָכֵל-בְּהֵמָה, רַק שִׁישׁ כַּח לְבַנֵּי-אָדָם

להמשיך על-עצמן זה החיות ולהוסיף הארה בהמחין עד שיעלו בסוד מין-
נוקבין ויעשו יחוד עליון הפנימי, ומשם יורד חיות הנשמות של בני-אדם,
ואז דיקא עקר הברור של המאכלים שנתבררין מבחינת מאכל-בהמה
למאכל-אדם, כי זה העולם העשיה בכללו הוא בבחינת בהמה, העדר
הדעת נגד עולמות העליונים, ועל-כן בהמה בגימטריא ב"ן כמובא, שהוא
בחינת עשיה פידוע. ועל-כן כל החיות העליון כשנמשך לזה העולם קדם
שבני אדם מבררין ומתקנים אותו, הוא בבחינת חיות ומאכל-בהמה כנ"ל
ושם עקר הבחירה והנסיון, כי עקר הבחירה בבחינה הנ"ל, שכשיורד
החיות העליון לזה העולם שמשם מגיע לו התנוצצות אלקות ורמזים
בלבו מהשם יתברך להתקרב לאמונתו, אזי יש בידו כח לרוץ אחריו
יתברך כנ"ל או להיפך חס ושלום כנ"ל, ומי שזוכה להתעורר תיכף ולבחר
בחיים ולרוץ אחריו יתברך במסירת נפש עד שזוכה לגרם יחוד הפנימי
ולהמשיך משם עצות שמהם גדלה האמונה, ומעלה האמונה מנפילתה,
אזי הוא עולה בכל פעם מדרגא לדרגא, כי מצוה גוררת מצוה, כי כל
התחלות קשות. כי בתחלה קדם שזוכין לידע משום עצה ומשום מצוה,
כמו אבות העולם שהיו קדם מתן תורה, אזי כשמגיע עליהם הארה הנ"ל
הנמשכת תמיד בלי הפסק, אזי צריכים יגיעות גדולות לעשות צמצומים
לקבלה בקדשה ובטהרה, שהוא בחינת המושכת רוחניות אלקות לתוך
צמצומים. כי אז צריכין לזה יגיעה גדולה מחמת שעדין מחו בקטנות
גדול, ואין לו שום כלי עדין להמשיך על עצמו ההארה הנ"ל, ועל-כן
באמת אינו יכול להמשיך גם מיחוד הפנימי חיות הנשמות ממקום הגבוה
ביותר כי אם ממקום הנמוך, כי כפי ההארה שמקבל במחו מיחוד החיצון
וכפי המסירת נפש שעל-ידי-זה עולה בסוד מין נוקבין, כן גורם יחוד
פנימי יותר עליון, וכמו כן ממשיך חיות הנשמות ממדרגה גבוה יותר. כי
אף-על-פי שהחיות מיחוד החיצון נמשך תמיד בלי הפסק שלא על-ידי
מעשינו, אף-על-פי-כן יש שנוים גדולים מצד המקבלים. כי בודאי אינו
דומה החיות הנמשך לאדם להחיות הנמשך לבהמה, וכן בין בהמה
לצומח ודומם, וכן בין בני אדם בעצמן כי כלם משנים זה מזה בכחותם
ובדעותיהם וכו'. וכן אינו דומה החיות הנמשך ביום לחיות הנמשך
בלילה, כי בזה אור ובזה חשך, וכן השנויים שבין כל ימי הארץ, זרע
וקציר וקר וחם וקיץ וחרף וכו', ועקר הוא האדם שיש לו בחירה, ועל-כן
בתחלה שעדין אין לו כלים כלל לקבל האור, על-כן מקבל רק הארה
מעטת ביגיעה גדולה, ועל-כן גם החיות הנמשך מיחוד הפנימי הוא מעט
כנ"ל. אבל אחר-כך כשמקבל עצות מיחוד הפנימי, ומגלה האמונה
בהתגלות יותר, אזי אחר-כך בפעם השני כשנמשך עליו ההארה מיחוד
החיצון, אזי יש לו כח וכלים יותר לקבל ההארה בשפע גדול יותר. ואזי
מתעורר למסור נפשו במסירת נפש יותר ויותר ואזי גורם יחוד הפנימי
במדרגה עליונה יותר, וממשיך חיות הנשמות ממקום גבוה יותר, וכן בכל
פעם ופעם, וכמבאר שם בכונות האר"י ז"ל הנ"ל שהיחוד הפנימי הוא
כפי מעלת ומדרגת הצדיק שזוכה לעשות היחוד, וכן מבאר שם שההארה
שמקבלין בהמחין מיחוד החיצון הוא כפי מדרגת המחין אז, וכמו כן
גורמין היחוד הפנימי, עין שם בענין החלוקים שבין הדי' פעמים קריאת-

שָׁמַע שְׂאוּמְרִים בְּכָל יוֹם, עֵינַי-שָׁם הֵיטֵב. וְעַל-כֵּן הִתְחַלָּה קֶשֶׁה מְאֹד, מַחֲמַת שְׂאֵז עֲדִין אֵין לוֹ שׁוּם כְּלִי לְקַבֵּל הָאוֹר וְכוּי' כַּנִּי"ל, מִכָּל-שָׁכֵן חֵס וְשְׁלוֹם כְּשִׁפּוּגִים אֶחָד אֵיזָה פָּגַם אוֹ עֲבָרָה גְמוּרָה חֵס וְשְׁלוֹם, שְׂאֵזִי כְּפִי הַפָּגַם כֵּן מְקַלְקֵל הַכְּלִים וְאֵינוֹ יָכוֹל לְקַבֵּל הַחַיּוֹת כִּי אִם בְּתַכְלִית הַמַּעוּט, אֲשֶׁר מַחֲמַת זֶה נִפְגַּם אֲמוּנָתוֹ, וְכַפִּי הַפָּגַם כֵּן מִתְגַּבְּוֹרִין חֵס וְשְׁלוֹם כְּפִירוֹת וְאֲמוּנוֹת כּוֹזְבִיּוֹת, וְכִמוֹ שֶׁפְּתַבְּתִי לְעִיל שְׂאֵזֶל הַעֲכוּוֹ"ם וְהַרְשָׁעִים נַעֲשֶׂה מְזָה הַהֶאֱרָה הַנִּי"ל בְּחִינַת אֲמוּנוֹת כּוֹזְבִיּוֹת וְכַפִּירוֹת חֵס וְשְׁלוֹם, וְכִמוֹ כֵּן כָּל אֶחָד כְּפִי הַפָּגַם שָׁלוֹ חֵס וְשְׁלוֹם, וְעַל-כֵּן צָרִיךְ לְהִתְחַלֵּל הַתְּקוּן מִחֲדָשׁ, וּבִדְאִי קֶשֶׁה לוֹ לְתַקֵּן כִּי אֶפְלוֹ הִתְחַלָּה קֶשֶׁה מְאֹד מַחֲמַת שְׂעֲדִין אֵין לוֹ כְּלִים, מִכָּל שָׁכֵן כְּשֶׁכָּבַר קַלְקַל מְעַט הַכְּלִי שֶׁהִיָּה לוֹ עַל-יַדֵּי הַפָּגַם וְהַעֲבָרָה שְׂעֵשָׂה, בְּפִרְט מִי שֶׁפָּגַם וְקַלְקַל הַרְבֵּה חֵס וְשְׁלוֹם, אִם כֵּן אֵיךְ אֶפְשָׁר לְתַקֵּן, עַל-כֵּן עֶקֶר תְּקוּנוֹ עַל-יַדֵּי צַדִּיקִים אֲמִתִּיִּים שְׂעוֹסְקִין תְּמִיד לְתַקֵּן וּלְהַעֲלוֹת הָאֲמוּנָה מִנִּפְלִיתָהּ, שֶׁהֵם יוֹדְעִים לְחַתּוֹר וּלְגַלוֹת הַפִּמִּים שֶׁמֵּהֵם גִּדְּלָה הָאֲמוּנָה, עַל-יַדֵּי בְּחִינּוֹת הַנִּי"ל, וְזֶה בְּחִינַת כָּל הַקְּרִבְנוֹת שֶׁמִּבִּיאִין לְכַפָּרָה, כִּי הַקְּרִבְנוֹת הֵם מִבְּהֵמוֹת, כִּי עֶקֶר הִתְחַלַּת הַפָּגַם הוּא בְּבְחִינַת הַחַיּוֹת הַנִּי"ל, הַנִּמְשָׁךְ בְּקִבְיָעוֹת שֶׁמִּשָּׁם עֶקֶר כַּח הַבְּחִירָה שֶׁזֶה הַחַיּוֹת כְּשֶׁבָּא לָזֶה הָעוֹלָם הוּא בְּבְחִינַת חַיּוֹת הַבְּהֵמוֹת כַּנִּי"ל וְשָׁם עֶקֶר הַבְּחִירָה כַּנִּי"ל, שְׁמִי שְׂזוּכָה לְהִתְעוֹרֵר עַל-יַדֵּי-זֶה, אֵזִי מִמְשִׁיךְ חַיּוֹת יוֹתֵר עֲלֵיוֹן, שֶׁהוּא חַיּוֹת הַנִּשְׁמוֹת שֶׁל הַצַּדִּיקִים שֶׁנִּקְרְאוּ אָדָם, וְאֵזִי הַחַיּוֹת בְּבְחִינַת מֵאֵכֶל-אָדָם כַּנִּי"ל, וְלִהְפֹךְ מִי שֶׁאֵינוֹ מִתְעוֹרֵר לְהוֹ יִתְבָּרֵךְ עַל-יַדֵּי הַהֶאֱרָה הַזֹּאת, אֵזִי נִתְקַלְקַל הָאֲמוּנָה וְנַעֲשֶׂה מְזָה אֲמוּנוֹת כּוֹזְבִיּוֹת חֵס וְשְׁלוֹם, וְאֵזִי הַחַיּוֹת נִפְגַּם וְנִתְקַלְקַל וְיִרַד הַרְבֵּה, אֶפְלוֹ מִמִּדְרַגַּת חַיּוֹת הַבְּהֵמָה וְכִמוֹ שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֻנָם לְבִרְכָה, וְלֹא עוֹד אֶלָּא שֶׁהַכָּל נִכְבָּד מִמֶּנּוּ הֵינוּ כַּנִּי"ל, וְעַל-כֵּן מִי שֶׁעֲשֶׂה אֵיזָה עֲבָרָה וּפָגַם בָּזֶה כַּנִּי"ל צָרִיךְ לְהִבְיֵא קִרְבָּן בְּהֵמָה לְכַפָּרָה, וּבִמְהָ שֶׁקַּלְקַל יִתְקַן, כִּי עֶקֶר הַפָּגַם בְּבְחִינַת חַיּוֹת הַבְּהֵמוֹת כַּנִּי"ל, עַל-כֵּן צָרִיךְ לְתַקֵּן עַל-יַדֵּי בְּהֵמָה דִּיקָא, וְעֶקֶר הַתְּקוּן עַל-יַדֵּי הַכֹּהֵן שֶׁהוּא מִקְרִיב כָּל הַקְּרִבְנוֹת, כִּי הַכֹּהֵן הוּא בְּחִינַת הַרְבֵּה וְהַצַּדִּיק שֶׁבְּדוֹר, כִּמוֹ שֶׁכְּתוּב, כִּי שִׁפְתֵי כֹהֵן יִשְׁמְרוּ דַעַת וְתוֹרָה וְכוּי', אִם הַרְבֵּה דוֹמָה וְכוּי' (מוֹעֵד קָטָן יז), כִּי הַכֹּהֲנִים לֹא טָעוּ בְּעִגְלָה וְלֹא פָּגְמוּ בְּאֲמוּנָה וְעַל-כֵּן לֹא פָּגְמוּ בָּזֶה הַחַיּוֹת, עַל-כֵּן יֵשׁ לָהֶם כַּח לְחֹזֵר וּלְהַעֲלוֹת חַיּוֹת הָעֲלִיוֹן לְשִׁרְשׁוֹ עַל-יַדֵּי קִרְבָּן בְּהֵמָה דִּיקָא כַּנִּי"ל, וְאֵזִי חוֹזְרִין וּמִמְשִׁיכִים הַחַיּוֹת בְּקִדְשָׁה וּבִטְהָרָה בְּבְחִינַת הַמִּשְׁכַּת רִוְחָנִיּוֹת אֶלְקוֹת לְתוֹךְ צִמְצוּמִים שְׂעַל-יַדֵּי-זֶה נִמְשָׁךְ חַיּוֹת וּפְרִנְסָה דְקִדְשָׁה וְעַל-יַדֵּי-זֶה חוֹזְרִים וּמְגַלִּים הָאֲמוּנָה כַּנִּי"ל שְׂעַל-יַדֵּי-זֶה נִתְתַּקֵּן וְנִתְפָּרַר הַכָּל, כִּי עֶקֶר הַפָּגַם וְהַתְּקוּן הוּא בְּבְחִינַת אֲמוּנָה, שֶׁהוּא יְסוּד כָּל הַתּוֹרָה כַּנִּי"ל, וְזֶה בְּחִינַת כֹּהֲנִים אוֹכְלִים וּבַעֲלִים מִתְּכַפָּרִים. כִּי דִיקָא עַל-יַדֵּי אֶכִילַת הַכֹּהֲנִים הַבַּעֲלִים מִתְּכַפָּרִים, כִּי אֶכִילַת הַכֹּהֲנִים קִדְשׁ בְּבְחִינַת צַדִּיק אוֹכֵל לְשׁוֹבֵעַ נִפְשׁוֹ, שְׂעַל-יַדֵּי-זֶה מְצַחֲצַחִין הַנִּשְׁמָה בְּבְחִינַת וְהַשְּׂבִיעַ בְּצַחֲצַחוֹת נִפְשָׁה וְכוּי' כַּמְבָאָר בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל, שְׂעַל-יַדֵּי-זֶה חוֹזֵר וְנִמְשָׁךְ הָאֲמוּנָה כַּמְבָאָר שָׁם עֵינַי שָׁם, שֶׁזֶה עֶקֶר הַתְּקוּן וְהַכַּפָּרָה כַּנִּי"ל:

אות יא

וְזֶה סוּד מַה שֶׁנִּתֵּן הַתְּנָא סִימָן לְזִמּוֹן קְרִיאַת-שְׁמַע מֵאֲכִילַת הַכֹּהֲנִים, כְּמוֹ שֶׁהִתְחִיל הַתְּנָא בְּמִשְׁנֵה הָרֵאשׁוֹנָה שֶׁל בְּרָכוֹת, מֵאִימְתֵי קוּרִין אֶת שְׁמַע בְּעֶרְבִית מְשַׁעַה שֶׁהַכֹּהֲנִים נִכְנָסִים לֶאֱכֹל בְּתְרוּמָתוֹן וְכוּ', כִּי קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁהוּא אֲמוּנָה עֶקֶר גְּדוּלָה עַל-יְדֵי הַצְּדִיקִים אֲמִתִּיִּים שֶׁהֵם בְּחִינַת אֲכִילַת הַכֹּהֲנִים שֶׁאוֹכְלִים תְּרוּמָה וְכוּ', כִּי אֲכִילָה קְדוּשָׁה כְּזוֹ הִיא בְּחִינַת וְצַדִּיק אוֹכֵל וְכוּ' שְׁעַל-יְדֵי-זֶה מְצַחֵצַח נִשְׁמָתוֹ וְכוּ', שְׁעַל-יְדֵי-זֶה גְּדֻלַּת הָאֲמוּנָה שֶׁהִיא בְּחִינַת קְרִיאַת שְׁמַע וְכַנִּ"ל:

אות יב

וְעַל כֵּן בְּתַחֲלַת יְצִיאַת מִצְרַיִם שֶׁצָּרִיכִין לְצֵאת מִזֶּה־מָא כְּזֹאת שֶׁנִּמְשָׁכָה מִחֹטֵא אָדָם-הָרֵאשׁוֹן כִּידוּעַ, עַל-כֵּן אִזְּ אִי-אֶפְשָׁר לְהַזְדַּכֵּךְ אֶפְלוּ עַל-יְדֵי קָרְבָן-בְּהֵמָה, וְצָרִיכִין לְהִבְיֵא עֵמֶר שְׁעוּרִים דִּיקָא, שֶׁהוּא מֵאֲכָל שֶׁל בְּהֵמָה, כִּי הַחַיּוֹת הַנִּי"ל הַנִּמְשָׁךְ תְּדִיר, צָרִיכִין לְתַקְּנוֹ תַּחֲלָה בְּתַכְלִית הַצְּמָצוּם וְהַמְּעוּט שֶׁצָּרִיכִין לְהַעֲלוֹת תַּחֲלָה הַחַיּוֹת שֶׁל מֵאֲכָל-בְּהֵמָה, אֲשֶׁר בְּשֶׁרְשׁוֹ הוּא הַתַּחֲלַת הַהִתְנוּצָצוֹת וְהַרְמָזִים, שֶׁשֵּׁם נִבְדָּקַת כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, כִּי שֵׁם עֶקֶר הַבְּחִירָה כַּנִּ"ל, וְעַל-יְדֵי שֶׁמְקַרִּיבִין עֵמֶר שְׁעוּרִים, עַל-יְדֵי-זֶה אֲנוּ מְמַשִּׁיכִין הַחַיּוֹת בְּקֻדְשָׁה בְּבְחִינַת הַמְּשַׁכֵּת רוּחַנִיּוֹת אֶלְקוֹת לְתוֹךְ צְמָצוּמִים, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִמְשָׁךְ אֲכִילָה וּפְרִנְסָה, וְעַל-כֵּן אִזְּ דִּיקָא הַתֵּר אֲכִילַת לֶחֶם חֹדֶשׁ כַּנִּ"ל, וְעַל-יְדֵי-זֶה מְצַחֵצַחִים הַנִּשְׁמָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה זוֹכִים לְחַתּוֹר הַמִּים הַנִּי"ל בְּשְׁבוּעוֹת שֶׁהֵם הַעֲצוֹת שֶׁמֵּהֶם גְּדֻלַּת הָאֲמוּנָה, שֶׁזֶהוּ עֶקֶר קִבְלַת הַתּוֹרָה כַּנִּ"ל:

אות יג

וְאוּלַי זֶה סוּד מַה שֶׁכְּתוּב בְּעֵינֵן הַתְּקוּן שֶׁל הַמְּלָכִים שֶׁמֵּתוּ בְּחִינַת שְׁבִירַת כְּלָיִם, שֶׁשְׁמַתְחִילִין לְהַתְתַּקֵּן הֵם צָרִיכִים תַּחֲלָה לִינֹק מִבְּחִינַת דִּידֵי בְּהֵמָה

שְׁנַמְשָׁכִין מִבְּחִינַת רַגְלֵי עֵתִיק שִׁיּוּרְדִין עַד לְמִטָּה לְמִטָּה בְּבַחֲיַנַת דְּיָדֵי
בְּהֵמָה עַיִן שָׁם. הֵינּוּ שֶׁבִּתְחִלָּה צְרִיכִין לְתַקּוֹן בְּחִינַת חַיּוֹת יְנִיקַת בְּחִינַת
בְּהֵמָה פְּנִ"ל, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת עֵמֶר שְׁעוּרִים שֶׁהוּא מְאָכֵל-בְּהֵמָה פְּנִ"ל, כִּי כָּל
עֵקֶר תַּקּוּן הָעוֹלָמוֹת הַכֹּל בְּבַחֲיַנַת תַּקּוּן הָאֱמוּנָה שֶׁהוּא יְסוּד וְעֵקֶר הַכֹּל
פְּנִ"ל, וְזֶהוּ בְּחִינַת מַה שְּׂאוֹכְלִים בְּשָׁבוּעוֹת בְּבִקְרָא מְאָכְלֵי חֶלֶב, וְהֵבִן. וְזֹאת
הַבְּחִינָה נִמְשָׁד מִבְּחִינַת עֵתִיק דְּיָקָא פְּנִ"ל, כִּי דְיָקָא עֵתִיק שֶׁהוּא גְבוּהַ מְאֹד
מִן הַכֹּל כְּיָדוּעַ, הוּא דְיָקָא יָכוֹל לְהוֹרִיד עֲצָמוֹ עַד לְמִטָּה לְמִטָּה לְתַקּוֹן כָּל
הַמִּיתָה וְהַשְּׁבִירָה בְּבַחֲיַנַת הַפְּנִ"ל, כִּי בְּמִקּוּמוֹת הַנְּמוּכִים וְהַשְּׁפִלִים מְאֹד
אֵי-אֶפְשָׁר לִירֹד לְשָׁם כִּי אִם בְּבַחֲיַנַת קְדוּשָׁה הַגְּבוּהַ מְאֹד מְבַאֵר מִזֶּה
בְּדַבְרֵי רַבְּנֵי ז"ל בְּכַהֲמָה מְקוּמוֹת, וְכַנְּי"ל:

אות יד

וְזֶה בְּחִינַת תַּחּוּם שְׁבַת אֲלָפִים אֵמָה, כִּי כָּל הַטְּלָטוּלִים שֶׁל כָּל אָדָם, הֵם
בְּחִינַת גְּרוּשׁ וְגָלוּת שְׁנַמְשָׁד מִבְּחִינַת וַיִּגְרַשׁ אֶת הָאָדָם וְכוּ' עַל-יְדֵי חֲטָא
אֲכִילַת עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע שְׁמֶשֶׁם נִמְשָׁכוּ כָּל גְּלִיּוֹת יִשְׂרָאֵל שֶׁהוֹלְכִין
מִטְּלָטְלִין נֶעַ וְנָד מְגוּלָה אֶל גּוּלָה, שְׁמֶשֶׁם נִמְשָׁכוּ כָּל הַגְּלִיּוֹת וְהַטְּלָטוּלִים
בְּפִרְטִיּוֹת שֶׁל כָּל אָדָם וְאָדָם שֶׁמְכָרָח לִילָד בְּדַרְכִים וְלִהְיוֹת נֶעַ וְנָד
וּמְטָלְטֵל, וְהַכֹּל בְּשִׁבִיל בְּרוּר הָאֱמוּנָה שֶׁנִּתְקַלְקְלָה מִחֲטָא אָדָם-הָרֵאשׁוֹן
וְעַל-יְדֵי חֲטָאֵי כָּל הַדּוֹרוֹת (וְכַמְבָּאָר בְּדַבְרֵי רַבְּנֵי ז"ל בְּהַתּוֹרָה אֵלֶּה מִסְעֵי
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְכוּ' בְּסִימָן מ"ם), שֶׁכָּל הַנְּסִיעוֹת וְהַטְּלָטוּלִים הֵם מִחֲמַת פְּגָם
אֱמוּנָה עַיִן שָׁם. וְהָעֵקֶר הוּא מִחֲמַת חֲסָרוֹן הָעֶצֶה שֶׁאֵין זֹכִין לְעֲצוֹת
שְׁלֵמוֹת וְאַמְתִּיּוֹת וְאֵין יוֹדְעִין אֵיךְ לְהַתְּנַחֵג וּבְמָה לְהַשְׁתַּכֵּר, וּמִחֲמַת זֶה
מְכָרָח לִילָד בְּדַרְכִים נֶעַ וְנָד, כִּי רַב הַטְּלָטוּלִים הֵם בְּשִׁבִיל הַפְּרִנְסָה, וְעֵקֶר
חֲסָרוֹן הַפְּרִנְסָה הוּא מִחֲמַת חֲסָרוֹן הָעֶצֶה, כִּי כָּל הַפְּרִנְסָה בָּאָה בְּנִקְלָה
כְּשִׁיּוֹדְעִין לְתַת עֶצֶה לְנַפְשׁוֹ, וְכִמּוֹ שְׁכַתּוּב, כִּי הוּא הַנּוֹתֵן לָד כֹּחַ לְעֲשׂוֹת חֵיל,
וְתַרְגוּמוֹ אֲרִי הוּא יְהִיב לָד עֵיטָה לְמַקְנֵי נְכֹסִין, כִּי בּוֹדָאֵי בְּכָל עֵת וּבְכָל זְמַן
יֵשׁ סְחוּרָה וּמִשָּׂא וּמִתָּן שֶׁבוּ יְרוּיַח בּוֹדָאֵי, לַפְּעָמִים בְּחֲטִים דְּיָקָא וְלַפְּעָמִים
בְּחֶלֶב וְשִׁעוּהָ, וְלַפְּעָמִים בְּיִי"שׁ וְכִיּוֹצֵא בְּזֶה בְּשִׁאֲרֵי סְחוּרוֹת, רַק שֶׁאֵין אָדָם
יוֹדֵעַ בְּמָה מְשַׁתְּכֵר, וְאִם הָיָה הָאָדָם יוֹדֵעַ בְּאֵמַת אֵיזָה סְחוּרָה צְרִיכִין
עֲכָשׁוּ לְסַחֵר בּוֹדָאֵי הָיָה לוֹ פְּרִנְסָה וְעֲשִׁירוֹת גְּדוֹל תְּמִיד, וְזֶה דָּבָר פְּשוּט
וּמְבָאָר (וְעַיִן מִזֶּה בְּמִקּוּם אַחַר בְּהַלְכוֹת מְקַח וּמְמַכֵּר ד'), נִמְצָא שֶׁעֵקֶר
חֲסָרוֹן הַפְּרִנְסָה מִחֲמַת חֲסָרוֹן הָעֶצֶה וּמִחֲמַת זֶה צְרִיכִין לְסַבֵּל טְלָטוּלִים
וּדְרָכִים, וְהַכֹּל בְּשִׁבִיל פְּגָם הָאֱמוּנָה, כִּי עֵקֶר הָאֱמוּנָה נִמְשָׁכַת מִהָעֲצוֹת
כַּמְבָּאָר בְּהַתּוֹרָה הַפְּנִ"ל, וְהָעֲצוֹת הֵם בְּחִינַת רַגְלִין, כִּמּוֹ שְׁכַתּוּב, וְכָל הָעַם
אֲשֶׁר בְּרַגְלֵיךְ הַהוֹלְכִים אַחַר עֲצָתְךָ, וּמִחֲמַת שְׁנֵאֲחָזִים הַחִיצוֹנִים בְּהַרְגְּלִין
בְּבַחֲיַנַת רַגְלֵיךְ יוֹרְדוֹת מוֹת, עַל-כֵּן הָעֲצוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת רַגְלִין אֵינָם

בשְׁלֵמוֹת, וּמְחִמַת זֶה אֵין הָאֲמוּנָה בְּשֵׁלֵמוֹת, וְעַל-כֵּן צָרִיךְ לִילֵךְ בַּדְּרָכִים
בְּשֵׁבִיל לְתַקּוֹן הָעֲצוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת רַגְלֵיךְ שֶׁמִּשָּׁם עֵקֶר גְּדוּל הָאֲמוּנָה שֶׁהִיא
בְּחִינַת מַלְכוּת שֶׁהוּא גַם כֵּן בְּחִינַת רַגְלֵיךְ כַּיְדוּעַ, אֲבָל בְּשֵׁבֶת עוֹלֵיךְ הַרְגְּלֵיךְ
מִהֶסְטֵרָא-אֲחֵרָא מִסְטֵרָא דְמוֹתָא, בְּבְחִינַת אִם תִּשָּׁיב מִשֵּׁבֶת רַגְלֵיךְ וְכוּ',
וְעַל-כֵּן אַז נִפְרַס סִפְתָּ שְׁלוֹם שְׁעַל-יְדֵי-זֶה הָעֲצוֹת בְּשֵׁלֵמוֹת, כִּי כָּל הָעֲצוֹת
נִמְשָׁכִין מִסִּפְתָּ שְׁלוֹם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, וּפְרוּס עָלֵינוּ סִפְתָּ שְׁלוֹמָךְ וְתִקְנֵנוּ בְּעֵצָה
טוֹבָה

אות טו

כִּי עֵקֶר הַמְשָׁכַת הַמַּחֲוִין הֵם הָעֲצוֹת, כִּי כָּל הַמַּחֲוִין וְהַחֲכָמוֹת שֶׁמִּשְׁיֵג הָאָדָם
אִם אֵינּוּ יוֹדְעַ עַל יְדָם עֲצוֹת אֲמִתִּיּוֹת לְעִבּוּדַת הַבוּרָא, אֵינָם נִקְרָאִים בְּשֵׁם
מַחֲוִין וְחֲכָמוֹת כָּלֵל, וְעַל חֲכָמוֹת כְּאֵלוֹ נֶאֱמַר, חֲכָמֵיךְ וְדַעְתֵּיךְ הִיא
שׁוֹבֶבֶתִיךְ, וְעַל-זֶה נֶאֱמַר, כִּי בָּרַב חֲכָמָה רַב כְּעַס וְכוּ', וְכֵמוֹ שֶׁכָּתוּב, אֵל
יִתְהַלֵּל חֲכָם בְּחֲכָמָתוֹ וְכוּ' כִּי אִם בּוֹזֵאת יִתְהַלֵּל הַמִּתְהַלֵּל הַשֶּׁכֵּל וְיִדּוּעַ
אוֹתִי, שֶׁעֵקֶר הַחֲכָמָה כְּשִׁזּוּכִין עַל יְדָהּ לְעֲצוֹת לְהַשְׁכִּיל וְלִידַע אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ,
שֶׁזֶה בְּחִינַת כְּלָלִיּוֹת תּוֹרַתֵנוּ הַקְּדוּשָׁה שֶׁנִּקְרָאת בְּשֵׁם עֲצוֹת כְּנִ"ל, כִּי זֶה
הָעוֹלָם הָעֲשִׂיָה הוּא בְּחִינַת רַגְלֵיךְ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, וְהָאֲרֶץ הַדּוֹם רַגְלֵיךְ, שֶׁהוּא
בְּחִינַת מְדֻרְגָה הַתְּחַתּוֹנָה שֶׁל כָּל הָעוֹלָמוֹת, וּבְכָאן עֵקֶר מְקוֹם הָעֵצָה
שֶׁנִּקְרָאת רַגְלֵיךְ כְּנִ"ל, כִּי מִחֲמַת שֶׁהִיא מְדֻרְגָה נְמוּכָה מְאֹד בְּחִינַת עֲשִׂיָה
גְּשָׁמִיּוֹת בְּחִינַת רַגְלֵיךְ, עַל-כֵּן צָרִיכִין עֲצוֹת רַבּוֹת וְעִמוּקוֹת מְאֹד מְאֹד כְּדֵי
לְזַכּוֹת לְהַנְצִיל מִזֶּהָמָא דְהָאֵי עֲלֵמָא שֶׁפִּלָּה וּלְדַבֵּר עֲצָמוֹ בְּהַבוּרָא יִתְבָּרַךְ
לְנֶצַח, וְזֶה עֵקֶר הַמְשָׁכַת הַמַּחֲוִין וְהַחֲכָמָה לְזֶה הָעוֹלָם כְּשִׁזּוּכִין לְהַמְשִׁיךְ
בְּכָל פַּעַם עֲצוֹת לְעִבּוּדַת הַבוּרָא יִתְבָּרַךְ בְּאֲמַת, שֶׁמִּשָּׁם גְּדֻלָּה הָאֲמוּנָה
וְכְנִ"ל:

אות טז

וְהָעֲצוֹת נִמְשָׁכִין מִמְעַמְקִים וְכוּ' וְצָרִיכִין לְהַמְשִׁיךְ רוּחְחִינִיּוֹת אֶלְקוֹת לְתוֹךְ
צְמֻצוּמִים וְכוּ' כְּנִ"ל, וְעַנְיֵן הַמְשָׁכַת רוּחְחִינִיּוֹת אֶלְקוֹת לְתוֹךְ צְמֻצוּמִים לֹא
פִּרְשׁ לָנוּ רַבֵּנוּ ז"ל הֵיטֵב בְּאוּרוֹ, וּלְפִי עֲנִיּוֹת דַּעְתִּי פְּרוּשׁוֹ בְּפִשְׁטוֹת הוּא, כִּי
עַל-יְדֵי כָּל דְּבוּר וְדְבוּר שֶׁל הַתּוֹרָה בְּפִרְט כְּשִׁזּוּכִין לְחַדֵּשׁ בְּתוֹרָה חֲדוּשִׁין

דְּאוּרֵיתָא אֲמַתֵּיִם עַל-יְדֵי-זֶה מְמַשִּׁיכִין רוּחַנִיּוֹת אֱלֻקוֹת לְתוֹךְ צְמֻצוּמִים וְעַל-יְדֵי-זֶה בּוֹרְאִין בְּרִיּוֹת רַבּוֹת וְנִפְלְאוֹת כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב בְּזֶה־הַר הַקְּדוֹשׁ, אֵל תִּקְרֵי עַמִּי אֲלֵא עַמִּי בְּשִׁתְּפָא וְכוּ', כִּי רוּחַנִיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ נִמְשַׁכְתָּ עָלֵינוּ תְּמִיד בְּקַבִּיעוֹת פְּנִ"ל. אַךְ אָנוּ צְרִיכִין לְהַמְשִׁיךְ אוֹתוֹ עָלֵינוּ עַל-יְדֵי צְמֻצוּמִים רַבִּים שֶׁל הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה. וּמִשָּׁם מִבְּחִינָה זֹאת שֶׁהוּא בְּחִינַת הַמְשַׁכְתָּ רוּחַנִיּוֹת אֱלֻקוֹת לְתוֹךְ צְמֻצוּמִים מִשָּׁם נִמְשַׁכְתָּ כָּל הַבְּרִיאָה שֶׁל כָּל שֵׁשֶׁת יָמֵי הַמַּעֲשֶׂה שֶׁבָּרָא הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל הַבְּרִיאָה מֵרֵאשׁ וְעַד סוּף שֶׁהִכֵּל הָיָה עַל-יְדֵי הַמְשַׁכְתָּ רוּחַנִיּוֹת אֱלֻקוֹת לְתוֹךְ צְמֻצוּמִים שֶׁצְמַצְמִים כְּבִיכּוֹל רוּחַנִיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ בְּכַמָּה וְכַמָּה צְמֻצוּמִים שׁוֹנִים עַד שֶׁנִּשְׁתַּלְשַׁל בְּכַמָּה הַשְׁתַּלְשּׁלוֹת עַד שֶׁבָּרָא אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה מֵרֵאשׁ וְעַד סוּף, כִּי כָּל דְּבַר וְדְבַר מִפְּרֻטֵי הַבְּרִיאָה מְקַבֵּל חֵיוֹתוֹ וְקִיּוּמוֹ מִבְּחִינַת רוּחַנִיּוֹת אֱלֻקוֹת שֶׁנִּתְצַמְצַם בְּצְמֻצוּם פְּרֻטֵי כְּזֶה בְּשֶׁכֶּל כְּזֶה עַד שֶׁנִּתְהַוֶּה מִמֶּנּוּ זֶה הַדְּבַר כְּתַבְּנִיתוֹ וּדְמוּתוֹ, וְכֵן בְּכָל דְּבַר וְדְבַר. אֲבָל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בָּרָא הַכֹּל בְּשִׁבִיל הָאָדָם דִּיקָא, עַל-כֵּן בָּרָא כָּל דְּבַר מִחֹסֶר תְּקוּן, כְּגוֹן הַחֲטִיִּים צְרִיכִים לְטַחוֹן וּלְרִקְדָּה וּלְלוֹשׁ וּלְאֵפוֹת עַד שִׁיְהִיָּה רְאוּי לְאֲכִילָה, וְכֵן הַפְּשָׁתָן צְרִיךְ כְּמָה מְלֵאכוֹת עַד שִׁיְהִיָּה מְלֵבוֹשׁ, וְכֵן בְּשֶׁאֵר דְּבָרִים, כִּי כָּל הַבְּרִיאָה נִבְרָאָה בְּשִׁבִיל הָאָדָם, עַל-כֵּן צְרִיךְ שֶׁהָאָדָם דִּיקָא יִמְשִׁיךְ רוּחַנִיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ לְתוֹךְ צְמֻצוּמִים שֶׁזֶה עֶקֶר תְּקוּן הַבְּרִיאָה, שֶׁבְּשִׁבִיל זֶה נִבְרָא הַכֹּל, אֲבָל כְּשֶׁנִּמְשַׁךְ רוּחַנִיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ לְמִטָּה בְּלֵי אֲתַעְרוּתָא דְלִתְתָא, אִין זֶה שְׁלֵמוֹת הַבְּרִיאָה, רַק בְּשַׁעַת הַבְּרִיאָה שֶׁלֹּא הָיָה עֲדִין שׁוּם אָדָם וְשׁוּם נִבְרָא הָיָה בְּהִכָּרַח שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּעַצְמוֹ יִמְשִׁיךְ רוּחַנִיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ לְתוֹךְ צְמֻצוּמִים כְּדִי לְבְרֹא אֶת הַבְּרִיאָה, אֲבָל הַכֹּל הָיָה מְחַמֵּת שֶׁלֹּא הָיָה עֲדִין שׁוּם אָדָם הָיָה בְּהִכָּרַח שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּעַצְמוֹ יִצְמַצֵּם רוּחַנִיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ לְתוֹךְ צְמֻצוּמִים, אֲבָל תִּיכַף כְּשֶׁנִּבְרָא הָאָדָם הָרֵאשׁוֹן, מְסַר הַכֹּל בִּידוֹ שֶׁהָאָדָם דִּיקָא יִמְשִׁיךְ רוּחַנִיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ לְתוֹךְ צְמֻצוּמִים וִיקִיִּים וַיַּחֲדֵשׁ אֶת כָּל הַבְּרִיאָה, וַיִּבְשְׁבִיל זֶה בָּרָא תַּחֲלָה כָּל הַדְּבָרִים מִחוּסָר תְּקוּן כְּדִי לְהִרְאוֹת שֶׁהַכֹּל צְרִיךְ תְּקוּן עַל-יְדֵי הָאָדָם דִּיקָא שֶׁהַכֹּל נִבְרָא בְּשִׁבִילוֹ שֶׁהָאָדָם צְרִיךְ שִׁימְשִׁיךְ רוּחַנִיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ לְתוֹךְ צְמֻצוּמִים כְּדִי לְתַקֵּן וּלְחַדֵּשׁ כָּל הַבְּרִיאָה בְּשְׁלֵמוֹת, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ נָתַן כֹּחַ בְּאָדָם שִׁיחַדֵּשׁ בְּרִיּוֹת חֲדָשׁוֹת, וַאֲפֹלוּ בְּגִשְׁמִיּוֹת רוּאִין זֹאת, כִּי לְמַשָּׁל הַחֲטִיִּים כְּשֶׁעוֹשִׂין מֵהֶם פֶּת וְלַחֵם, הַפֶּת וְהַלַּחֵם הוּא כְּמוֹ בְּרִיָּה אַחֲרַת מִמֶּשׁ, מֵהַחֲטִיִּים בְּמִרְאָה וְטַעַם וְרִיחַ וְכֵן הַמְּלַבּוֹשׁ הַנַּעֲשֶׂה מֵהַפְּשָׁתָן מִכָּל-שֶׁכֶּן שֶׁאֵרִי הַמְּלֵאכוֹת הַגְּדוּלוֹת וְהַתְּחַבּוּלוֹת שֶׁעוֹשִׂין, כְּגוֹן כְּלֵי מַחְזָה אוֹ שֶׁאֵר כְּלִים נִפְלְאִים שֶׁהֵם כְּמוֹ בְּרִיּוֹת חֲדָשׁוֹת שֶׁהָאָדָם עוֹשֶׂה בְּחֻכְמָתוֹ, וְכֵל זֶה מְחַמֵּת שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ נָתַן חֻכְמָה בְּאָדָם שִׁישׁ לוֹ כֹּחַ לְהַמְשִׁיךְ רוּחַנִיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ לְתוֹךְ צְמֻצוּמִים שֶׁמִּשָּׁם הָיָה כָּל הַבְּרִיאָה פְּנִ"ל, וּמִשָּׁם נִשְׁתַּלְשַׁל הַבְּרִיאָה פְּנִ"ל, כִּי כָּל הַבְּרִיאָה גְּלָה וְכֵל הַמְּלֵאכוֹת כְּלָם הֵם בְּחִינַת צְמֻצוּמִים שֶׁנִּמְשַׁכִּין מִבְּחִינַת הַמְשַׁכְתָּ רוּחַנִיּוֹת אֱלֻקוֹת לְתוֹךְ צְמֻצוּמִים פְּנִ"ל, שֶׁהַכֹּל תְּלוּי בְּהָאָדָם הַגִּשְׁמִי דִּיקָא פְּנִ"ל. וְעַל-כֵּן בְּאֵמֶת יֵשׁ כֹּחַ בְּהַצְדִּיקִים לְבְרֹא עוֹלָמוֹת כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרִנְס לְבָרְכָה, אֵל תִּקְרֵי עַמִּי אֲלֵא עַמִּי בְּשׁוֹתְפָא, מֵה אֲנָא עַבְדִּי שְׁמִיא וְאַרְעָא בְּמַלּוּלִי וְכוּ', וּמִי שֶׁזוֹכֶה לְשׁוּם כָּל מַחְשַׁבְתּוֹ וְחֻכְמָתוֹ וְדַעְתּוֹ לְהַמְשִׁיךְ רוּחַנִיּוֹת אֱלֻקוֹת לְתוֹךְ צְמֻצוּמִים, אֲזִי בְּאֵמֶת מְתַקֵּן כָּל הַבְּרִיאָה בְּנִקְל בְּלֵי עֲמַל וַיְגִיעָה, כְּמוֹ

שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּעֶצְמוֹ כְּבִיכּוֹל בְּרָא כֹּל הַבְּרִיאָה בְּלִי עֶמֶל וַיְגִיעָה, רַק עַל-
יְדֵי הַמְּשַׁכֵּת רוּחָנִיּוֹת אֱלֻקוֹת בְּתוֹךְ צְמֻצוּמִים, כְּמוֹ כֵּן יֵשׁ כַּח בְּיַד הָאָדָם
לְתַקֵּן כֹּל הַבְּרִיאָה וּלְבַרְאוֹ בְּרִיּוֹת מִחֲדָשׁ בְּלֹא עֶמֶל וַיְגִיעָה רַק עַל-יְדֵי
הַמְּשַׁכֵּת רוּחָנִיּוֹת אֱלֻקוֹת לְתוֹךְ צְמֻצוּמִים כְּנִי"ל, וְאִם לֹא הָיָה חוּטֵא אָדָם
הָרֵאשׁוֹן הָיָה בְּאֵמֶת נִתְתַקֵּן הָעוֹלָם מִיַּד כְּיָדוּעַ, אֲבָל עַל-יְדֵי חוּטֵא אָדָם
הָרֵאשׁוֹן וְחוּטֵאֵי הַדּוֹרוֹת נִתְקַלְקַל הָעוֹלָם, וּמִשָּׁם נִמְשְׁכוּ כֹּל הַלֵּ"ט מְלֹאכוֹת
שֶׁהֵם בְּחִינַת בְּזֻעַת אֶפְדָּ תֹאכַל לֶחֶם בְּעֶצְבוֹן תֹּאכְלֶנָּה שְׁנִמְשַׁךְ מִחוּטֵא אָדָם
הָרֵאשׁוֹן, כִּי הַלֵּ"ט מְלֹאכוֹת שֶׁהֵם מִתְקַנְיִן כֹּל הַדְּבָרִים אֲכִילָה וּמְלַבּוּשִׁים
וְדִירוֹת וְכוּ' הֵם כְּלָם בְּחִינַת צְמֻצוּמִים כְּיָדוּעַ, כִּי כֹּל מְלֹאכָה הוּא בְּחִינַת
צְמֻצוּם שְׂצֻמְצָם הַכְּלִי בְּתַבְנִית וְדָמוֹת כְּזֶה כְּפִי הַצְּמֻצוּם הַצָּרִיךְ לָזֶה הַכְּלִי
אוֹ אֵיזָה דְבָר, וְכֹל אֱלוֹ הַצְּמֻצוּמִים נִמְשְׁכִין בְּבְחִינַת הַצְּמֻצוּמִים הָעֲלִיוֹנִים
שֶׁעַל יָדָם מִמְשִׁיכִין רוּחָנִיּוֹת אֱלֻקוֹת כְּנִי"ל, וְזֶה בְּחִינַת לֵ"ט מְלֹאכוֹת
דְּקִדְשָׁה בְּחִינַת מְלֹאכֶת הַמְּשַׁכֵּן שֶׁשָּׁם הָיָה כֹּל לֵ"ט מְלֹאכוֹת הַמְּשַׁכֵּן כְּלָם
הֵם בְּחִינַת הַמְּשַׁכֵּת רוּחָנִיּוֹת אֱלֻקוֹת לְתוֹךְ צְמֻצוּמִים, כִּי עַל-יְדֵי כֹּל פְּרֻטֵי
הַמְּשַׁכֵּן וְכִלְיוֹ נִמְשַׁךְ רוּחָנִיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ לְתוֹךְ צְמֻצוּמִים כְּדִי לְגַלּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ
בְּעוֹלָם, שֶׁבְּשִׁבִיל זֶה הָיָה כֹּל מַעֲשֵׂה הַמְּשַׁכֵּן כְּיָדוּעַ, וְכְמוֹ שֶׁכְּתוּב, וְשִׁכַנְתִּי
בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְכוּ' עַל-כֵּן בְּאֵמֶת עֶקֶר הַמְּשַׁכֵּת הַפְּרָנְסָה הוּא עַל-יְדֵי
הַמְּשַׁכֵּת רוּחָנִיּוֹת אֱלֻקוֹת לְתוֹךְ צְמֻצוּמִים, כְּמַבְאֵר בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל, אֲבָל מִי
שֶׁפּוֹגֵם בְּזֶה חָס וְשָׁלוֹם, אֲזִי נוֹפֵל לְבְחִינַת לֵ"ט מְלֹאכוֹת גְּשָׁמִיּוֹת שֶׁל זֶה
הָעוֹלָם שֶׁנִּפְגְּמוֹ מִחוּטֵא אָדָם הָרֵאשׁוֹן וְאֲזִי צָרִיךְ יְגִיעָה גְּדוּלָה בְּשִׁבִיל
פְּרָנְסָה וְכוּלֵי הָאֵי וְאוּלֵי, כִּי כְּשֶׁאִינוֹ מִמְשִׁיךְ הַמְּשַׁכֵּת רוּחָנִיּוֹת אֱלֻקוֹת
לְתוֹךְ צְמֻצוּמִים שֶׁמִּשָּׁם שָׂרֵשׁ הַפְּרָנְסָה כְּנִי"ל, רַק נוֹפֵל לֵ"ט מְלֹאכוֹת
גְּשָׁמִיּוֹת שֶׁשָּׁם אַחִיזֵת הַלֵּ"ט קְלָלוֹת חָס וְשָׁלוֹם שֶׁמִּשָּׁם כֹּל הָעֲנִיּוֹת וְכֹל
הַחֲסָרוֹן פְּרָנְסָה, וְאֲזִי הוּא מְהַפֵּךְ אֶל הַפֶּךָ, כִּי עַל-יְדֵי הַמְּשַׁכֵּת רוּחָנִיּוֹת
אֱלֻקוֹת לְתוֹךְ צְמֻצוּמִים זוֹכִין לְפְרָנְסָה כְּזֹאת שֶׁעַל יָדָהּ מְצַחֲצַחִין הַנְּשִׁמָּה
שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה זוֹכִין לְעֲצוֹת עֲמוּקוֹת שֶׁמֵּהֶם גְּדֻלָּה הָאֱמוּנָה וְכוּ' כְּנִי"ל,
וְכִשְׁפּוֹגֵם בְּזֶה וְנוֹפֵל לֵ"ט מְלֹאכוֹת גְּשָׁמִיּוֹת, אֲזִי הוּא הַהֶפֶךְ לֹא דִי שְׂאִינוֹ
זוֹכֶה לְעֲצוֹת עַל-יְדֵי הַפְּרָנְסָה אֲדַרְבָּא הוּא צָרִיךְ עֲצוֹת וְתַחֲבוּלוֹת רַבּוֹת
לְהַמְשִׁיךְ פְּרָנְסָה וְכוּלֵי הָאֵי וְאוּלֵי, כִּי בְּלֵ"ט מְלֹאכוֹת הַפְּגוּמִים נֶאֱחָזִים
הַלֵּ"ט קְלָלוֹת שֶׁהֵם זְהֵמַת הַנְּחָשׁ, שֶׁמִּשָּׁם כֹּל חֲסָרוֹן הַפְּרָנְסָה וּמִשָּׁם
נִמְשְׁכִין כֹּל הַגְּלִיּוֹת וְכֹל הַטְּלִטּוּלִים שֶׁנִּמְשְׁכִין מִחֲסָרוֹן הָאֱמוּנָה מִחֲסָרוֹן
הָעֲצָה עַל-יְדֵי שֶׁפָּגַם בְּבְחִינַת הַמְּשַׁכֵּת רוּחָנִיּוֹת אֱלֻקוֹת לְתוֹךְ צְמֻצוּמִים
שֶׁמִּשָּׁם כֹּל הָעֲצוֹת שֶׁמֵּהֶם גְּדֻלָּה הָאֱמוּנָה כְּנִי"ל:

ועקר התקון הוא שבת, כי שבת אגין על אדם הראשון, כי בשבת אין שום מלאכה וצמצום, כי בו שבת וינפש, כי השם יתברך ברא את כל הבריאה בששת ימי המעשה שנמשכת מבחינת המשכת רוחניות אלקות לתוך צמצומים ובשבת שבת ונח ולא ברא שום בריאה, כי בשבת עולים כל העולמות למעלה ממדרגתן, וכל צמצום וצמצום של כל עולם וכל דרגא, הכל נתעלה ונתרחב במעלות גדולות ואז אין צריכין לאתערוותא דלתתא שהאדם ימשיך רוחניות אלקות לתוך צמצומים, כי אז נתגלה אלקותו בהתגלות גדול על-ידי אתערוותא דלעילא לבד, כמובא בפתבאים שזה מעלת קדשת שבת, שעליות העולמות שצריכין להעלותם בחל על-ידי מעשה התחתונים על-ידי קריאת שמע ותפלה, אבל בשבת עולים מאליהם בעליות גדולות יותר ויותר בלי אתערוותא דלתתא כלל, כי בשבת נתגלה אלקותו מעין עולם הבא, כמו שיתגלה אלקותו לעתיד בלי צמצומים של עכשו, כמו שפתוב, ולא יכנף עוד מוריך. ועל-כן אז הוא רק שביטה וניחא ואין בו שום בריאה ומלאכה, ועקר הוא מה שבשבת עולין הרגליו שהיו נאחזין בהם הקלפות בששת ימי המעשה ובשבת עולין מן הקלפות בבחינת אם תשיב משבת רגליך וכו', ועל-כן אז בשבת האמונה בשלמות כמובא בדברי רבנו ז"ל כמה פעמים ששבת הוא בחינת אמונה וכנ"ל, ועל-כן אז בשבת אין שום טלטול ונסיעה:

אות יח

וזה בחינת תחום שבת אלפים אמה, כי תיכף בכניסת שבת על-ידי קדשת היום עולין הרגליו, ואז תיכף נמשכת ונתגלית האמונה על-ידי התעוררות דלעילא בהתגלות גדול, ואז נמשכת קדשת התגלות האמונה עד אלפים אמה, שהם תחום שבת שנמשכין מבחינת אלפים שנה שקדמה התורה לעולם שהיא בחינת שהתורה נשתלשלה בכמה צמצומים עד שנתלבשה בלבושים אלו, שמבחינת קדשה זאת נמשכת הקדשה בשבת עד אלפים אמה, ומשם ואילך אסור לילך מחוץ לגבול כדי שלא יצא מגבול הקדשה בשבת, כי בשבת אין שום ברור, כי כל הטלטולים נמשכין בשרשן מבחינת הצמצומים הנ"ל שצריכין להמשיך בכל פעם מחדש רוחניות אלקות לתוך צמצומים חדשים, כי מחמת שנתקלקלו הצמצומים הראשונים על-ידי חטא אדם הראשון וכל הדורות צריכין בכל פעם צמצומים חדשים, ובשביל זה צריכין דרכים וטלטולים לילך ממקום למקום, כי עקר תכלית כל הצמצומים היא הארץ הגשמי הזאת שהיא תכלית הצמצום הגשמי מכל הצמצומים וכל הצמצומים צריכין לקבל משם, שהיא שרש של הצמצומים, ועל-כן הכל היה מן העפר, אפלו גלגל חמה. כי כל הנבראים כלם נמשכו מצמצומים הנ"ל שכלם שרשם מתכלית הצמצום שהוא

העפר הגשמי של הארץ הזאת, ועל-כן פאן בארץ הזאת שהיא תכלית הצמצום והגשמיים פאן הוא עקר שלמות האמונה, כמו שכתוב, וכל מעשהו באמונה, וכל מעשהו דיקא, כי עקר האמונה היא בבחינת עשיה גשמיית ששם תכלית הצמצום שמשם כל הצמצומים שמשם עקר האמונה פני"ל בהתורה הנ"ל. כי זה ידוע שעקר האמונה הוא במקום שאין השכל מבין ומחמת שזה העולם הוא גשמי ועכור כל כך, על-כן בכאן אין שום התגלות וידיעה באלקותו יתברך, כי אם על-ידי אמונה לבד, כי בעולמות העליונים, אף-על-פי שגם הם יש להם אמונה כי בודאי גם המלאכים אין יודעים מהותו יתברך וכלם שואלים איה מקום כבודו, אף-על-פי-כן האמונה שלהם היא קרובה לדעת, כי הם רואים בדעתיהם גדלתו וגבורתו ונפלאותיו בכל עת, ואין להם גוף עכור כזה להפסיק כנגדם, אבל בזה העולם הגשמי מעצם גשמיית ועכירת הגוף בכאן עקר האמונה כי בכאן אי-אפשר בשום אופן להשיג אלקותו יתברך כי-אם על-ידי אמונה לבד שאנו מקבלים על-ידי הצדיקים אמתיים שבכל דור ודור. ומחמת ששרש גדלת האמונה נמשך מבחינת המשכת רוחניות אלקות לתוך צמצומים, על-כן צריכין דרכים וטלטולים כי לפעמים צריכין לילך ממקום למקום בשביל להמשיך צמצום חדש להמשיך רוחניות אלקותו לתוך צמצומים חדשים, כי כל הצמצומים צריכין להמשיך על-ידי הצמצומים של הארץ הזאת שהיא שרש כל הצמצומים פני"ל, על-כן צריכין לילך ממקום זה למקום אחר ששם נקודה אחרת של הארץ, ששם מסגל לעשות צמצום חדש כפי אותה הנקודה של הארץ שהולך עתה עליה, וזה בחינת כל הנסיעות של ישראל שהלכו במדבר ארבעים שנה, והמשכן והארון הלך לפניהם ועל פי ה' יחנו ועל פי ה' יסעו, שהכל היה כפי מה שהיו צריכין בכל מקום ומקום להמשיך רוחניות אלקותו לתוך צמצומים חדשים כדי לגלות אלקותו להמשיך אמונה לתקן חטא העגל, ועל-כן ירד להם המן כל אלו המ"ם שנה שהוא פרונסה העליונה הנמשכת מרוחניות אלקות לתוך צמצומים, שהוא בחינת צדיק אוכל לשובע נפשו, שעל-ידי-זה מצחצחין הנשמה, שעל-ידי-זה גדלה האמונה וכנ"ל, וכמו כן צריך שיהיו כל הדרכים והנסיעות של איש הישראלי, שיהיו כל נסיעותיו על-פי ה'. על-פי ה' יחנה ועל-פי ה' יסע ממקום למקום כפי המשכת רוחניות אלקות לתוך צמצומים שצריך להמשיך בכל פעם כדי להמשיך אמונה פני"ל. ועל-כן בשבת אסור לצאת לשום דרך, כי אז נמשך התגלות אלקותו בהתגלות גדול בלי בחינת המשכת רוחניות אלקות לתוך צמצומים על-ידי מעשה התחתונים וכנ"ל, על-כן לא ירד המן בשבת, על-כן אסור לצאת חוץ לתחום שבת וכנ"ל:

וְזֶה בְּחִינַת עֲרוּבֵי תַחֲוּמִין, שְׁעָקֵר קִנְיַת הַשְּׁבִיטָה הַיָּא מִמְּקוֹם הַסְּעוּדָה, כִּי עָקֵר הַמְּשַׁכֵּת הָאֲמוּנָה הוּא עַל-יַדֵּי אֲכִילָה דְקִדְשָׁה שְׁעַל-יַדֵּי-זֶה מְצַחֵצַח נַפְשׁוֹ כַּנִּ"ל, וְזֶה בְּחִינַת מַעֲלַת אֲכִילַת שֶׁבֶת, שְׂיִקְרָה מְאֹד מְאֹד, כִּי אֲכִילַת שֶׁבֶת הִיא בְּחִינַת אֲכִילָה הַזֹּאת שְׁעַל-יַדֵּי-זֶה מְצַחֵצַח הַנְּשֻׁמָּה שְׁעַל-יַדֵּי-זֶה זֹכִין לְאֲמוּנָה, וְעַל-כֵּן בְּמִקְוֶה שְׂמִינִיחַ הָעֲרוּב שֶׁהוּא סְעוּדַת שֶׁבֶת, מִשָּׁם קוֹנֶה הַשְּׁבִיטָה, כִּי שָׁם עוֹלִין הַרְגְּלִין מִהַקְּלָפָה שְׂזָה עָקֵר קִנְיַת הַשְּׁבִיטָה עָקֵר קִדְשַׁת שֶׁבֶת, כִּי שָׁם זֹכִים לְגַלוּת הָאֲמוּנָה עַל-יַדֵּי קִדְשַׁת שֶׁבֶת שְׂמִחְמַת זֶה אֲסוּר לִילֵךְ חוּץ לְתַחֲוּם שֶׁבֶת כַּנִּ"ל, כִּי עָקֵר הַתְּגִלוּת הָאֲמוּנָה הוּא עַל-יַדֵּי בְּחִינַת אֲכִילַת שֶׁבֶת, שֶׁהוּא מְצַחֵצַח הַנְּשֻׁמָּה שְׁעַל-יַדֵּי-זֶה גְּדֻלָּה הָאֲמוּנָה וְכַנִּ"ל:

כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלּוּ צָרִיכִין עֲדוּן בְּאוּר רַחֵב, כִּי יֵשׁ דְּבָרִים הַרְבֵּה בְּתוֹךְ דְּבָרִים אֵלּוּ שֶׁלֹּא זְכִיתִי עֲדוּן לְבַאֲרָם. הַמְּקוֹם יֵהָא בְּעֶזְרִי לְבַאֲרָם עַל נֶכוֹן בְּאֲמַת כְּרַצוֹנוֹ וְכַרְצוֹן רַבְּנֵי הַקְּדוּשׁ ז"ל אֲמֵן כֵּן יֵהִי רָצוֹן:

וְעַתָּה הִבֵּא נְבֵא בְּחִסְדֵּי ה' וּבִישׁוּעָתוֹ הַנִּפְלְאָה לְבַאֵר עֲנִינִים אֵלּוּ כִּפִּי אֲשֶׁר יַחַנְנוּ ה' בְּרַחֲמָיו וְחִסְדָּיו הָעֲצוּמִים וְנַחֲזֵר לְעֲנִינֵנוּ:

אות כ

וְהַכֵּל כִּי כָּל הַדְּרָכִים הֵם בְּבְחִינַת חִיצוּנִיּוֹת, כִּי יְשִׁיבָה בְּבֵיטָה זֶה בְּחִינַת פְּנִימִיּוֹת שְׂיִוְשָׁבִים בְּבֵיתוֹ בְּפָנִים, וְהוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ הוּא בְּחִינַת חִיצוּנִיּוֹת, שֶׁהוֹלֵךְ בַּחוּץ בְּדֶרֶךְ, וְזֶה בְּחִינַת בְּשֶׁבֶתָּה בְּבֵיטָתָּה וּבְלִכְתָּהּ בְּדֶרֶךְ הַנֶּאֱמָר בְּקִרְיַת שְׁמַע, כִּי הַמְּשַׁכֵּת הָאֲמוּנָה שֶׁהוּא בְּחִינַת קִרְיַת שְׁמַע, צָרִיכָה לְהִיּוֹת עַל-יַדֵּי שְׁנֵי בְּחִינַת אֵלּוּ, שֶׁהֵם בְּחִינַת בְּשֶׁבֶתָּה בְּבֵיטָתָּה וּבְלִכְתָּהּ בְּדֶרֶךְ, שֶׁהֵם בְּחִינַת פְּנִימִיּוֹת וְחִיצוּנִיּוֹת שְׁעַל-יַדֵּי שְׁנֵיהֶם דִּיקָא נִמְשַׁכֵּת הָאֲמוּנָה בְּשִׁלְמוֹת כַּנִּ"ל, וְהַלּוּךְ בְּדֶרֶךְ שֶׁהוּא בְּחִינַת הַמְּשַׁכֵּת הָאוּר מִבְּחִינַת הַיַּחֲוֹד הַחִיצוֹן בְּחִינַת הַמְּשַׁכֵּת רוּחַנִיּוֹת אֶלְקוֹת לְתוֹךְ צְמֻצוּמִים כַּנִּ"ל, כִּי בְּשִׁבִיל זֶה דִּיקָא צָרִיכִין לִילֵךְ בְּדֶרֶךְ מַחְמַת שְׂצָרִיכִין לְהַמְּשִׁיךְ רוּחַנִיּוֹת אֶלְקוֹת לְתוֹךְ צְמֻצוּמִים חֲדָשִׁים, עַל-כֵּן צָרִיכִין לִילֵךְ וּלְטַלְטֵל מִנְקוּדַת מְקוֹם זֶה לְנְקוּדַת מְקוֹם אַחֵר, כִּדִּי לְהַמְּשִׁיךְ צְמֻצוּם חֲדָשׁ כִּפִּי אוֹתוֹ הַמְּקוֹם הָאֲחֵר שְׂבֵא לְשָׁם, כִּי כָּל הַצְּמֻצוּמִים צָרִיכִין לְקַבֵּל מִבְּחִינַת תְּכֵלִית הַצְּמֻצוּם הַגִּשְׁמִי בְּיֹתֵר שֶׁבְּכָל הַצְּמֻצוּמִים שֶׁהוּא הָאֶרֶץ וְהָעֶפֶר הַגִּשְׁמִי הַזֶּה שְׂאֵנוּ הוֹלְכִין עֲלָיו שֶׁהִיא כְּלוּלָה מִכָּל הַצְּמֻצוּמִים כֻּלָּם, כִּי הוּא בְּחִינַת נְקוּדַת הַמְּרֻכָּז שֶׁל כָּל הָעוֹלָמוֹת שֶׁהוּא בְּחִינַת תְּכֵלִית הַצְּמֻצוּם מִכָּל הַצְּמֻצוּמִים, וְהִיא כְּלוּלָה מִכָּל הַצְּמֻצוּמִים וּבְכָל נְקוּדָה וְנְקוּדָה מִהָאֶרֶץ הַזֹּאת נִמְשָׁךְ צְמֻצוּם אַחֵר, כִּפִּי הַקּוֹיִם הַנִּמְשָׁכִין מִנְקוּדַת הַמְּרֻכָּז לְמַעְלָה עַל עֲלִיוֹנוֹת כְּדוּר הָאֶרֶץ, שְׂאֵף-עַל-פִּי שְׁלֵמֻטָּה בְּנְקוּדַת הַמְּרֻכָּז שֶׁשָׁם הַתְּחִלַּת כָּל

הקוים שם הכל אחד, אבל כל מה שנמשך למעלה מתרחקין זה מזה יותר, עד שבעליונות הפדור שם הקוים רחוקים זה מזה. וכן פשהולכים ציור הקוים במחשבתו עד הגלגלים מתרחקין יותר וכל מה שמתפשטים למעלה למעלה בעולמות עליונים מתרחקין יותר ויותר, ועל-כן בכל נקודה שעל הארץ אף-על-פי שלמטה בנקודת המרכז כלם יוצאים ממקום אחד, אף-על-פי-כן יש שם צמצום אחר כפי הרוחניות אלקות הנמשך לשם מלמעלה מבחינה מיחדת כפי מקום הנקודה הזאת כפי הקו הנמשך ממנה למעלה, כי למעלה הקוים רחוקים זה מזה מאד מאד כפי"ל, וכל זה מובן בחוש למשפיל קצת. (והציור כזה, וכבר מבאר מזה במקום אחר). ועל-כן האדם בהלכו בכל פסיעה ופסיעה שהולך הוא בא על נקודה אחרת ששם יש צמצום אחר, כי שם נמשך רוחניות אלקות מבחינה אחרת כפי המקום בעולמות עליונים המכונים כנגד הנקודה הזאת, ועל-כן צריכין שם צמצום אחר וכפי"ל. ובשביל זה מכרח האדם לפעמים לילך בדרךים כדי שיבא למקומות אחרים ששם מסגל לעשות צמצומים אחרים חדשים כפי המקום שהוא כפי"ל. וזה בחינת הליכת ישראל במדבר ארבעים שנה כדי לקבל את התורה והמשכן החדש לפניהם ועל פי ה' יחנו ועל פי ה' יסעו, כי הם היו צריכים להמשיך האמונה מחדש לתקן חטא אדם הראשון שפגם באמונה כפי"ל, שזהו היה עקר קבלת התורה בשביל לגלות העצות שמהם גדלה האמונה וכפי"ל, ולזה צריכין תחלה להמשיך בחינת המשכת רוחניות אלקות לתוך צמצומים חדשים כפי"ל, על-כן הכרחו בכל פעם לילך ולנסע ממקום למקום על פי ה', כדי להמשיך בכל פעם רוחניות אלקות לתוך צמצומים חדשים כפי אותו המקום שבאו לשם בכל פעם כפי"ל, שעל-ידי-זה זכו שנמשך לשם פרנסה קדושה שהוא המן שיירד להם בכל מקום שבאו לשם, שעל-ידי-זה היו מצחצחין נשמתם, שעל-ידי-זה זכו לחתור ולגלות המים עמוקים שהם העצות קדושות שהם המצוות שקבלו בכל המקומות ההם, ועל-כן המשכן החדש לפניהם, כי המשכן הוא בחינת המשכת רוחניות אלקות לתוך צמצומים, שזה עקר מעשה המשכן וכליו כפי"ל. ועל-כן נקרא המשכן לשון המשכה בחינת משכני אחרים נרוצה, כמו שכתב רבנו ז"ל במקום אחר (בסימן ע"י) הינו בחינת המשכת רוחניות אלקות לתוך צמצומים שנמשך על-ידי כל פרטי המשכן וכליו קרשיו קרסיו עמודיו ואדניו וכו' מנורה ושלחן וארון וכפורת וכרובים וכו', שכלם היו ציורים וצמצומים, כדי להמשיך עליהם רוחניות אלקות לתוכם, כדי לזכות על-ידי-זה לקבלת התורה שהוא העצות כפי"ל:

וְזֶה כִּי נִרְמָז וְתוֹרָה אִוֵּר וְדָרֶךְ חַיִּים תוֹכַחַת מוֹסֵר, תוֹכַחַת מוֹסֵר הֵם
רַק בְּחִינַת דָּרֶךְ חַיִּים, דָּרֶךְ דִּיקָא שְׁנַמְשֵׁךְ מִבְּחִינַת הַמְּשַׁכֵּת רוּחַנִיּוֹת
אֶלְקוֹת וְכוּ'. כִּי הַמְּשַׁכֵּת רוּחַנִיּוֹת וְכוּ' זֶה בְּחִינַת הַתּוֹרָה שְׁמַמְשִׁיכִין
הַצְּדִיקִים שְׂאִין יוֹצֵא מִשָּׁם עֵצָה לְעִבּוּדַת הַבּוֹרָא יִתְבָּרֵךְ רַק הַתְּעוֹרְרוֹת
וְתוֹכַחָה וּמוֹסֵר שְׁמַעוֹרְרִין לְעִבּוּדַת ה', אֲבָל אֵין יוֹצֵא מִשָּׁם שׁוּם עֵצָה עֲדִין,
וְזֶה הַחֲלוּק שְׂבִין נְבוֹאָת כָּל הַנְּבִיאִים לְנְבוֹאָת מִשָּׁה וְכוּ', וְזֶה הַחֲלוּק גַּם
עֲכָשׂוּ בֵּין הַצְּדִיקִים, שְׂיֵשׁ צְדִיקִים שְׁכָל סְפָרִיָּהִם וְדַבְּרִיָּהִם הֵם רַק
הַתְּעוֹרְרוֹת וְכוּ' וְאֶף-עַל-פִּי שְׂזָה טוֹב מְאֹד, אֲבָל אֶף-עַל-פִּי-כֵן עֲדִין אֵין
מְקַבְּלִין מִשָּׁם עֵצָה, אֲבָל עֵקֶר הוּא הַצְּדִיקִים שְׂזוֹכִין לְקַבֵּל מִתּוֹרָתָם
וְסְפָרִיָּהִם יַעֲזוּת, שְׂזָהוּ בְּחִינַת נְבוֹאָת מִשָּׁה שְׁנַתָּן לָנוּ אֵת הַתּוֹרָה שְׂהִיא
כְּלָה יַעֲזוּת, שְׁנַמְשִׁיכִין מִיַּחֲוֹד הַפְּנִימִי וְכוּ':

אות כב

אֲבָל בְּאֵמַת גַּם עֲכָשׂוּ שְׁנַתָּן לָנוּ אֵת הַתּוֹרָה שְׂהִיא כְּלָה יַעֲזוּת כְּנִ"ל, אֶף-עַל-
פִּי-כֵן עֲדִין צְרִיכִין יַעֲזוּת לְעִצּוֹת אֱלוֹהֵינוּ שְׂעֲדִין צְרִיכִין יַעֲזוּת וְתַחֲבוּלוֹת
אִיד נְזַכָּה לְהַתְּגַבֵּר לְקִים מְצוֹת צִיצִית וְתַפְּלִין בְּשַׁלְמוֹת וּלְהַנְצִיל מִנְּאוּף
וְהַרְהוּרִים וְכוּ', וְאֱלוֹהֵי יַעֲזוּת הֵם עַד אֵין סוּף, וּבְזֶה עוֹסְקִים כָּל הַצְּדִיקִים
שְׂבְּכָל דּוֹר וְזֶה בְּחִינַת תּוֹרָה שְׂבַע-עֶלְפָּה בְּחִינַת מְשַׁמְרַת לְמְשַׁמְרַת בְּחִינַת
וְאִזּוֹ וְחֵקֶר וְכוּ' שְׂעֵשֶׂה אֲזַנִּים לְתוֹרָה וְכוּ' כְּמוֹ שְׂאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרִים
לְבִרְכָה וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן עֲדִין צְרִיכִין יַעֲזוּת בְּכָל פְּעַם כְּאֲשֶׁר אָנוּ רוֹאִין בְּחוּשׁ
שְׂכָבֶר כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה מְסוּרָה בְּיַדֵּינוּ שְׂהִיא כְּלָה יַעֲזוּת וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן
זְעִירִין אֵינוֹן שְׂמַקְיָמִין אֵת מְצוֹת הַתּוֹרָה בְּשַׁלְמוֹת, וּמַפִּירִין כְּרָאוּי אֵת מִי
שְׂאֵמֵר וְהָיָה הָעוֹלָם, וְאֶפְלוּ בְּדוֹרוֹ שֶׁל מִשָּׁה הָיָה מִה שְׂהָיָה וְכוּ' עֵשֶׂר
נְסִיוֹנוֹת נְסוּ וְכוּ'. וְהַכֵּל כִּי כָל מִה שְׂנַתְּגַלֶּה יַעֲזוּת קְדוּשָׁה לְהַפִּיר אֵת הַשֵּׁם
יִתְבָּרֵךְ תִּיכֵף, אֵת זֶה לְעַמַּת זֶה עֵשֶׂה אֶלְקִים שְׂהַסְטֵרָא-אַחֲרָא מִתְּגַבְּרַת
כְּנִגְדֵי אוֹתָהּ הַעֲצָה לְקַלְקֵלָה חֵס וְשָׁלוֹם, וְעַל-כֵּן בְּאֵמַת צְרִיכִין מְלַחְמָה
חֲדוּשָׁה בְּכָל פְּעַם, אֲבָל אֶף-עַל-פִּי-כֵן אֵתָה מְרוֹם לְעוֹלָם ה', כִּי בְּוֹדָי יַעֲזוּת
ה' לְעוֹלָם תַּעֲמֹד וְעֲצָתָם שֶׁל הַסְטֵרָא-אַחֲרָא תִּתְבַּטֵּל, בְּבְּחִינַת עוֹצוּ יַעֲזוּת
וְתַפֵּר בְּבְּחִינַת יַעֲזוּת נְבַעֲרָה. אֲבָל עֵקֶר הַתְּקוּן יְהִיָּה עַל-יַדֵּי מְשִׁיחַ שְׂיִבֵּא
בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ, שְׂאִזּוֹ יִמְשִׁיךְ רוּחַנִיּוֹת אֶלְקוֹת לְתוֹךְ צְמֻצוּמִים נְפִלְאִים
חֲדוּשִׁים כְּאֵלֶּה, עַד שְׂיִזְכָּה לְהַמְשִׁיךְ יַעֲזוּת עֲמוּקוֹת מְאֹד הַנְּמַשְׁכּוֹת מִיַּחֲוֹד
הַפְּנִימִי הַגְּבוּהָ מְאֹד מְאֹד הַנְּמַשֵּׁךְ מִבְּחִינַת עֲתִיק, כְּמַבְאָר בְּכַתְּבֵי הָאֲרִ"י
שְׂאֵין מִי שְׂיֵשׁ בְּכַחוֹ שְׂיִמְשִׁיךְ עֲתָה מַחִין עַל-יַדֵּי יַחֲוֹד הַפְּנִימִי מִבְּחִינַת עֲתִיק
כִּי-אִם מְשִׁיחַ. וְאִזּוֹ כְּשִׂימְשִׁיךְ הַמַּחִין מִשָּׁם אִזּוֹ יִתְגַּלוּ בְּשַׁלְמוֹת בְּחִינַת הַמִּים
עֲמוּקִים יַעֲזוּת וְכוּ', וְכְמוֹ שְׂכַתּוּב, וְנַחֲה עֲלֵינוּ רוּחַ ה' וְכוּ' רוּחַ יַעֲזוּת וְכוּ' וְכְמוֹ
שְׂכַתּוּב, וַיִּקְרָא שְׂמוֹ פִּלָּא יוֹעֵץ וְכוּ' שְׂיִתְגַּלוּ יַעֲזוּת עֲמוּקוֹת וְנְפִלְאוֹת כְּאֵלֶּה

עד אין סוף, שִׁיְהִיָּה בְּלִתִּי אֶפְשֶׁר לְהִסְטֵרָא-אַחֲרָא לְסוּתְרָן בְּשׁוּם אִפֹּן בְּעוֹלָם, כִּי הַעֲצוֹת שְׂיִמְשִׁיךְ מְשִׁיחַ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ, יִהְיוּ עַד אִין סוּף וְאִין תְּכֻלִּית, וְאִזּוּ יִתְקַיֵּם עֲצַת ה' לְעוֹלָם תַּעֲמֹד בְּחִינַת כִּי ה' צָבָאוֹת יַעֲץ וּמִי יִפֹּר, כִּי אִזּוּ יִתְגַּלוּ הַעֲצוֹת שְׁלֵמוֹת וְעֲמוּקוֹת שְׁעַל יָדָם יִקְיָמוּ יִשְׂרָאֵל אֶת הַתּוֹרָה כֹּל יְמֵיהֶם לְעוֹלָם, אֲשֶׁר עֲצוֹת כָּאלוֹ לֹא נִתְגַּלוּ עַדִּין בְּעוֹלָם. וְעַל-כֵּן בְּנֹדָאֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה שְׁלָנוּ לֹא תִשְׁתַּנֶּה כָּלֵל בִּימוֹת הַמְּשִׁיחַ אֶפְלוּ נְקוּדָה אַחַת, וְאִף-עַל-פִּי-כֵן תִּתְחַדֵּשׁ הַתּוֹרָה אִזּוּ לְגַמְרֵי כָּאלוֹ נִתְּנָה אִזּוּ, כִּי אִזּוּ נִזְכָּה לְקַבֵּל חֲדוּשֵׁין דְּאוּרִיתָא כָּאֵלֶּה שְׁעַל-יְדֵי-זֶה נִזְכָּה כֹּל אֶחָד וְאֶחָד לְפִי מְדַרְגָתוֹ לִידַע עֲצוֹת שְׁלֵמוֹת וְעֲמוּקוֹת בְּאִפֹּן שְׂיִזְכָּה בְּכָל פַּעַם לְהִתְגַּבֵּר עַל מַה שְׂצָרִיךְ לְהִתְגַּבֵּר וְלִזְכּוֹת לְקַיֵּם אֶת הַתּוֹרָה בְּשְׁלֵמוֹת, וְעַל-זֶה נֶאֱמַר, וְכִרְתִּי לָהֶם בַּיּוֹם הַהוּא בְּרִית חֲדָשָׁה וְכוּ' לֹא כַּבְּרִית הָרִאשׁוֹנָה אֲשֶׁר הִמָּה הִפְרוּ אֶת בְּרִיתִי וְכוּ' וְהִסִּירוּתִי אֶת לֵב הָאָבוֹן וְכוּ' וְעֲשִׂיתִי אֶת אֲשֶׁר בְּחֻקֵי תִלְכוּ וְכוּ' וְאִזּוּ יִהְיֶה עֶקֶר הַתְּקוּן שֶׁל חֲטָא אָדָם הָרִאשׁוֹן, וְעַל-כֵּן אִזּוּ בְּאֶמֶת יִתְבַטֵּל הַגְּלוּת וְהַטְּלָטְלוּל שֶׁהוּא בְּשִׁבִיל תְּקוּן הָאֲמוּנָה כְּנִ"ל, כִּי אִזּוּ יִתְתַקְּנוּ הַרְגְּלוֹן בְּבַחֲינַת עַד דְּמָטוּ רְגְּלוֹן בְּרְגְּלוֹן, בְּחִינַת וְעֲמָדוֹ רְגְּלוֹ בַּיּוֹם הַהוּא עַל הַר הַזֵּיתִים וְכוּ', כִּי אִזּוּ יִתְגַּלוּ וְיִתְקַיְּמוּ הַעֲצוֹת בְּתְכֻלִּית הַשְּׁלֵמוֹת שֶׁהֵם עֶקֶר גְּדוּל הָאֲמוּנָה בְּשְׁלֵמוֹתוֹ, עֶקֶר תְּקוּן הַרְגְּלוֹן כְּנִ"ל:

אות כג

וְזֶה בְּחִינַת שַׁבָּת, כִּי הַיְחוּד הַפְּנִימִי אִי-אֶפְשֶׁר לַעֲשׂוֹת כִּי אִם עַל-יְדֵי אֲתַעֲרוּתָא דְלִתְתָא כְּנִ"ל שְׁנַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי בְּחִינּוֹת הַנִּ"ל וְהַכֹּל כְּפִי מַעֲלַת הַצְּדִיק הַגּוֹרֵם הַיְחוּד הַפְּנִימִי וְכוּ' כַּמְבָאָר בְּפִתְּבִים וְכְנִ"ל. וְעַל-כֵּן כֹּל הַתְּחִלוֹת קְשׁוֹת, כִּי בְּתַחֲלָה קָשָׁה מְאֹד לְהַמְשִׁיךְ רוּחַנִיּוֹת וְכוּ' מִחֲמַת שְׁעַדִּין אִין לוֹ שׁוּם כְּלִי וְכוּ' וְכְנִ"ל, וְעַל-כֵּן כֹּל הַתְּחִלוֹת הַתְּקוּן צָרִיכִין לְהִתְחִיל מִשַּׁבָּת, כִּי שַׁבָּת אֲגִין עַל אָדָם הָרִאשׁוֹן, כִּי אִיתָא בְּפִתְּבִים שְׁמַעֲלַת שַׁבָּת הוּא שְׂאִז עוֹלִין הַעוֹלָמוֹת בְּעֲלִיּוֹת נִפְלְאוֹת עַל-יְדֵי קְדָשַׁת הַיּוֹם בְּעֲצָמוֹ בְּלִי אֲתַעֲרוּתָא דְלִתְתָא כָּלֵל. וְזֶה מְבָאָר וּמוֹבָן שְׁעֲלִית הַעוֹלָמוֹת הֵם עַל-יְדֵי קְרִיאַת שְׁמַע וְתַפְּלָה בְּחוֹל שְׁעַל יָדָם נִמְשָׁךְ הַיְחוּד הַפְּנִימִי עַל-יְדֵי בְּחִינָה הַנִּ"ל וּבְשַׁבָּת עוֹלִין הַעוֹלָמוֹת מַעֲצָמוֹ, נִמְצָא שְׁבַשְׁבַּת נַעֲשֶׂה יְחוּד הַפְּנִימִי בְּעֲצָמוֹ בְּלִי אֲתַעֲרוּתָא דְלִתְתָא, וְעַל-כֵּן אִזּוּ אִין שׁוּם שְׁלִיטָה לְהַחִיצוֹנִים, וְאִיהִי אֲתִיחַדַּת וְהַתְּפָרְשַׁת מְסִטְרָא-אַחֲרָא וְכוּ' וְעוֹלִין הַרְגְּלוֹן מִהַקְּלָפָה, כִּי בְּשַׁבָּת נִמְשָׁךְ הַקְּדָשָׁה מַעֲצָמוֹ, מִבְּחִינַת תְּכֻלִּית הַתְּקוּן שְׂיִהְיֶה לְעִתִּיד שֶׁהוּא בְּחִינַת הָאוֹר הַנִּמְשָׁךְ מִבְּחִינַת עֵתִיק, כִּי בְּשַׁבָּת הוּא בְּחִינַת הַתְּגַלוֹת אוּרִיתָא דְעִ"ס, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב בְּדַבְּרֵי רַבְּנוּ ז"ל (בְּסִימָן מ"ט), אִךְ אִף-עַל-פִּי-כֵן לֹא כֹּל אָדָם זֹכֵה לְקַבֵּל הָאֲרָה הַזֹּאת אֶפְלוּ בְּשַׁבָּת, כִּי אִם מִי שְׂטָרַח בְּעָרֵב שַׁבָּת יֹאכֵל בְּשַׁבָּת, וְהַכֹּלֵל כִּי אִף-עַל-פִּי שְׁבַשְׁבַּת נִמְשָׁךְ אוֹר גְּדוּל

וּנְפֹלָא מְאֹד, מִחֲמַת קִדְשַׁת הַיּוֹם בְּעֲצֻמוֹ בְּלִי אֲתַעְרוּתָא דְלִתְתָּא כָּלִל, אָף-
עַל-פִּי-כֵן אֵין מִי שְׂיֻכַּל לְקַבְּלוֹ בְּשִׁלְמוֹת רַק כָּל-אֶחָד מִקַּבֵּל מֵהָאֹר כְּפִי
מֵה שְׂהַכִּין עֲצֻמוֹ בְּשִׁשֶׁת יָמֵי הַחֹל, וְאִז כְּפִי הַהֲכָנָה כְּפִי מֵה שְׂקַדְשׁ וְטַהַר
אֶת עֲצֻמוֹ בְּשִׁשֶׁת יָמֵי הַחֹל כֵּן זֹכֶה לְתוֹסַפַּת שַׁבַּת, דְּהִינּוּ שְׂיֻקַּבֵּל מֵהָאֹר
הַקְדוֹשׁ הַזֶּה הַנִּמְשָׁךְ בְּשַׁבַּת מִלְמַעְלָה בְּלִי אֲתַעְרוּתָא דְלִתְתָּא, אָבֵל עַל-כָּל-
פְּנִים כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל כָּל מִי שְׂנִקְרָא שֵׁם יִשְׂרָאֵל עָלָיו, כָּל זְמַן שְׂיֵשׁ לוֹ
אֵיזָה חֶלֶק בְּקִדְשַׁת יִשְׂרָאֵל נִמְשָׁךְ עָלָיו הָאָרָה מִקְדְּשַׁת שַׁבַּת שְׁעַל-יָדֵי
הַהָאָרָה הַזֹּאת יֵשׁ לוֹ כַּח בְּכָל מְקוֹם שֶׁהוּא לְזִכְרֵהּ בְּהִי יִתְבָּרַךְ וְלָשׁוּב אֵלָיו
יִתְבָּרַךְ אִם יִרְצֶה לְהִמְשִׁיךְ עַל עֲצֻמוֹ הַהָאָרָה הַהִיא, וְהַכָּלֵל שֶׁהַחֲלוּקִים הוּא
בֵּין חוֹל לְשַׁבַּת, שְׂבַחֹל הַסְטֵרָא-אַחֲרָא מִתְגַּבְּרַת, וְצָרִיכִין עֲצוֹת רַבּוֹת
לְעַמֵּד כְּנִגְדָּה וּבִפְרֵט מִי שְׂקַלְקַל חֵס וְשְׁלוֹם כְּמוֹ רַב הַעוֹלָם רַחֲמָנָא לְצַלָּן,
וְהַעֲצוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת מַיִם עֲמוּקִים הַנִּי"ל אִי-אֶפְשָׁר לְהִמְשִׁיכֶם כִּי אִם עַל-
יָדֵי שְׂיַעֲשֶׂה יַחּוּד הַפְּנִימִי וְכוּ', וְהָאָדָם מִחֲמַת חֲלִישׁוֹתָו וּמַעוּט עֲבוּדָתוֹ
בִּפְרֵט כְּשִׁפְגָם, בּוֹדֵאֵי אֵין בְּכַחוֹ לַעֲשׂוֹת יַחּוּד פְּנִימִי לְהִמְשִׁיךְ מִשֵּׁם עֲצוֹת
כְּפִי מֵה שְׂצָרִיךְ, אָבֵל כְּשִׁמְגִיעַ שַׁבַּת אִזִּי נִמְשָׁךְ עָלָיו הָאָרָה גְדוֹלָה מִיַּחּוּד
הַפְּנִימִי מֵאֲתַעְרוּתָא דְלַעֲלִילָא, שְׂאִם יִרְצֶה לְהִמְשִׁיךְ אַחֲרֶיהָ בְּבַחֲינַת מְשַׁכְּנֵי
אַחֲרֶיהָ נְרוּצָה, יָכוֹל לְקַבֵּל עֲצוֹת נְפִלְאוֹת מִשֵּׁם, כִּי בַּחֹל אֵין נִמְשָׁךְ
בְּקַבִּיעוֹת מִלְמַעְלָה כִּי אִם מִיַּחּוּד הַחִיצוֹן, אָבֵל בְּשַׁבַּת נִמְשָׁךְ מִלְמַעְלָה
מִיַּחּוּד הַפְּנִימִי, אָבֵל בֵּין בַּחֹל בֵּין בְּשַׁבַּת, עַל-כָּל-פְּנִים צָרִיכִין לְהִמְשִׁיךְ עַל
עֲצֻמוֹ הָאֹר, רַק שְׂבַחֹל אֶפְלוֹ כְּשִׁמְמַשְׂיכִין עַל עֲצֻמוֹ הָאֹר, עֲדִין אֵין יוֹדְעִין
מִמֶּנּוּ עֲצָה, כִּי נִמְשָׁךְ רַק מִחִיצוֹנִיּוֹת וְכוּ' וְכוּ', אָבֵל בְּשַׁבַּת כְּשִׁמְמַשְׂיכִין
הָאֹר הֵבֵא מִלְמַעְלָה, יוֹדְעִין עַל יְדוֹ עֲצוֹת נְפִלְאוֹת וְכוּ', וּמִחֲמַת שְׁגָם זֶה
קִשָּׁה לְקַבֵּל לְפִי גִשְׁמִיּוֹת הָאָדָם, עַל-כֵּן צָרִיכִין לָבֵא עַל שַׁבַּת לְצַדִּיקִים, כְּדִי
לְקַבֵּל עַל יְדָם קִדְשַׁת תּוֹסַפַּת שַׁבַּת וְכוּ', וְעַל-כֵּן גוֹי שְׂשַׁבַּת חַיֵּב מִיָּתָהּ, כִּי
אֵין בּוֹ כַּח לְקַבֵּל קִדְשַׁת שַׁבַּת כָּלִל, אֲדַרְבָּא יְקַלְקַל חֵס וְשְׁלוֹם גַּם הָאָרָה
הַזֹּאת וְיִתְחַזַּק אֲמוּנוֹת כּוֹזְבִיּוֹת שְׁלֵהֶם שֶׁהֵם סְטֵרָא דְמוּתָא, וְעַל-כֵּן לֹא
נִתְּנוּ לְגוֹיֵי וְכוּ' כִּי לְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וְכוּ' בְּרִית עוֹלָם:

אות כד

וְעַל כֵּן בְּשַׁבַּת אֵין צָרִיכִין לִילָךְ בְּדַרְכִים, כִּי בְּשַׁבַּת אֵין צָרִיכִין לְגַלוֹת
הָאֲמוּנָה עַל-יָדֵי הַמְּשַׁכֵּת רוּחְנִיּוֹת אֶלְקוֹת וְכוּ' שֶׁהוּא בְּחִינַת כְּלָלוּת
הַבְּרִיאָה, שֶׁהוּא צְמֻצוּמִים שְׂזָהוּ בְּחִינַת ל"ט מְלָאכוֹת הַמְּשַׁכֵּן וְכוּ' שֶׁהוּא
בְּחִינַת הַתְּגַלוֹת הַתּוֹרָה שֶׁל מוֹסֵר לְבַד שְׂאֵין בָּהּ עֲצוֹת, שְׂזָהוּ בְּחִינַת הַלּוּד
בְּדַרְכִים בְּחִינַת דָּרֶךְ חַיִּים וְכוּ' כְּנִי"ל. כִּי בְּשַׁבַּת נִתְּגַלָּה הָאָרָה מֵאֲוִרִיתָא
דְּע"ס שֶׁהִיא כְּלָה עֲצוֹת וְאֵין צָרִיךְ לְטַלְטֵל עֲצֻמוֹ לְהִמְשִׁיךְ רוּחְנִיּוֹת וְכוּ' כְּדִי
לְתַקּוֹ הַרְגְּלִין כְּדִי לְגַלוֹת הַעֲצוֹת, וְעַל-כֵּן בְּשַׁבַּת עוֹלִין הַרְגְּלִין בְּבַחֲינַת אִם

אות כה

ועל כן בשעת כניסת שבת, קונה שביתה לילך עד אלפים אמה שהוא ת"ש, זה בחינת שני האלפין של ב' שמות אהי"ה בחינת החרש ואאלפך חכמה וכו' בחינת אלף חכמה אלף בינה בחינת אלפים באמה וכו' סביב של מ"ח ערי מקלט של הלויים שהם בחינת קריאת שמע שהוא אמונת היחוד ששש ערי מקלט כנגד ששה תיבות שבפסוק שמע ישראל ושאר מ"ב ערי הלויים הם כנגד מ"ב תיבות שבפרשת ואהבת וכו':

אות כו

כי כי משה שאל תחלה את השם יתברך, ואמרו לי מה שמו וכו' והשיב לו אהי"ה אשר אהי"ה זה בחינת המשכת רוחניות אלקות וכו' שהוא בשביל להמשיך על-ידי-זה העצות הנמשכין מיחוד הפנימי שזהו בחינת אהי"ה אשר אהי"ה, כי אהי"ה זה בחינת יחוד העליון של חכמה-ובינה, שיש שם ב' פעמים אהי"ה בחינת יחוד הפנימי ויחוד החיצון, וזהו אהי"ה אשר אהי"ה, שעקר ההמשכה של תכלית ההתגלות שהוא בחינת המשכת רוחניות וכו' הוא בשביל אהי"ה ה' כדי לעשות יחוד הפנימי וכו':

אות כז

וזה בחינת מה שנחלקו רבותינו ז"ל, אי תלמוד גדול ממעשה אי מעשה גדול, ולא הכריעו, כי שניהם אמת. כי תלמוד גדול שמביא לידי מעשה, כי על-ידי התורה שלומדים ממנה עצה וכו' לקיים התורה וכו' אבל יש תורה שאין יוצא משם עצות רק שהוא תוכחת מוסר וכו' ואף-על-פי שגם

זֶה טוֹב מְאֹד אָבֵל מִלְמוּד כְּזֶה בְּוֹדָאֵי מַעֲשֵׂה גְדוֹל, כִּי עֵקֶר הַלְמוּד הוּא מוֹסֵר, שְׂיָקִים הַתּוֹרָה וְכִשְׁהוּא מְקִים הַתּוֹרָה בְּעֶצְמָה בְּוֹדָאֵי טוֹב יוֹתֵר, אָבֵל הַלְמוּד שֶׁהוּא עֲצוֹת הוּא טוֹב יוֹתֵר, כִּי בְּלִי זֶה לֹא יִדַע כָּלֵל לְקִים. וְגַם כִּי לְמוּד הַזֶּה נִמְשָׁךְ מִיְחוּד הַפְּנִימִי וְהוּא כּוֹלֵל כָּל הַעֲצוֹת, כִּי בְּעֶסֶק הַתּוֹרָה כְּלוּלִים כָּל הַעֲצוֹת, עַל-כֵּן בְּוֹדָאֵי הוּא גְבוּהָ יוֹתֵר. אָבֵל הַלְמוּד הַנִּיֵּל שֶׁהוּא בְּחִינַת תּוֹכַחַת מוֹסֵר שֶׁנִּמְשָׁךְ מִיְחוּד הַחִיצוֹן בְּוֹדָאֵי מַעֲשֵׂה גְדוֹל שֶׁנִּמְשָׁךְ מִיְחוּד הַפְּנִימִי, וְאָף-עַל-פִּי-כֵן גַּם זֶה צָרִיכִין מְאֹד, כִּי אֵיךְ אֶפְשָׁר לַעֲשׂוֹת יְחוּד הַפְּנִימִי בְּלִי הַמְשָׁכַת וְכוּי' שֶׁהוּא בְּחִינַת יְחוּד הַחִיצוֹן וְכוּי', וְעַל-כֵּן שְׁנֵיהֶם כְּפֹתֵד

אות כח

וְזֶה בְּחִינַת אֲכִילַת מִצָּה בְּפֶסַח, כִּי עֵקֶר הַגְּאֻלָּה שֶׁל פֶּסַח הוּא מְשַׁבֵּת, שְׁזֶהוּ בְּחִינַת שֶׁבֶת הַגְּדוֹל וְכוּי', כִּי גַם בְּפֶסַח הוּא אֶתְעַרְוֹתָא דְלַעֲיֵלָא כְּיָדוּעַ, וְזֶה נִמְשָׁךְ מִקְדָּשֵׁת שֶׁבֶת, שְׂאֵז הִיא אֶתְעַרְוֹתָא דְלַעֲיֵלָא לְבַד וְאָף-עַל-פִּי-כֵן הִיא לְהַם אֵיזָה מְצוּוֹת, כִּי הַגְּאֻלָּה הִיא בְּהִכָּרַח עַל-יְדֵי שְׁהַם יְהִיּוּ נִמְשָׁכִין אַחֲרָיו וְכוּי' וְעַל-כֵּן מִחֲמַת שֶׁהוּא עַל-יְדֵי אֶתְעַרְוֹתָא דְלַעֲיֵלָא עַל-יְדֵי-זֶה אֲסוּר הַחֲמֵץ וְצָרִיכִים לְאָכֵל מִצָּה, כִּי מִצָּה הוּא מְאָכֵל מְלֶאכִים, כִּי הוּא בְּחִינַת מֶן בְּחִינַת עוֹגָה שֶׁהוּצִיאָו וְכוּי' וּמֶן הוּא מְאָכֵל מְלֶאכִים כְּמוֹ שְׂאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה וְכִשְׁהַחֲיִיּוֹת נִמְשָׁךְ בְּבְחִינַת אֶתְעַרְוֹתָא דְלַעֲיֵלָא הוּא בְּבְחִינַת חֲיִיּוֹת הַמְּלֶאכִים וְלִמְטָה יוֹכֵל לְהַתְקַלְקֵל חֵס וְשְׁלוֹם וְצָרִיךְ תִּקּוּן עַל-יְדֵי אֶתְעַרְוֹתָא דְלַתְתָּא. וּבְפֶסַח בְּתַחֲלַת הַתִּקּוּן שְׂאֵז הוּא רַק אֶתְעַרְוֹתָא דְלַעֲיֵלָא אֵין לָנוּ כַּח כִּי אִם לְשִׁמּוֹר הַשְּׁפַע כָּל זְמַן שֶׁלֹּא נִתְגַּשְׁמָה לְמִטָּה בְּבְחִינַת חֲמֵץ שְׂאֵז אָנוּ שׁוֹמְרִים אוֹתָהּ בְּבְחִינַת מִצָּה שֶׁהוּא מְאָכֵל מְלֶאכִים בְּחִינַת עֲנֵג שֶׁבֶת בְּחִינַת מֶן שֶׁמִּצְחָחַח הַנְּשָׁמָה, כִּי תִיכֵף כְּשִׁיּוֹרֵד לְמִטָּה שְׁנִשְׁתָּהָא עַד שְׁנִתְחַמֵּץ חֵס וְשְׁלוֹם שׁוֹב אֵין כַּח לְתַקְנֵנוּ כִּי אִם עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה שֶׁהִיא בְּחִינַת אֶתְעַרְוֹתָא דְלַתְתָּא שְׂזֶה לֹא זְכִינוּ עֲדוּן, עַל-כֵּן דִּיקָא בְּפֶסַח יֵשׁ חֲלוּק בֵּין חֲמֵץ לְמִצָּה מַה שְׂאֵין כֵּן בְּכָל הַשָּׁנָה, כִּי בְּוֹדָאֵי חֲמֵץ בְּפֶסַח דִּיקָא הוּא הֵי צָר הָרַע שֶׁנִּקְרָא שְׂאֹר שְׁבַעֲיִסָּה, מִחֲמַת שְׂאֵז הוּא אֶתְעַרְוֹתָא דְלַעֲיֵלָא בְּלִי אֶתְעַרְוֹתָא דְלַתְתָּא, שְׂאֵז יֵשׁ לָנוּ כַּח עַל-יְדֵי אֹר הַעֲלִיּוֹן הֵי צָר מְלַמְעֵלָה לְשִׁמּוֹר הַעֲיִסָּא מִחֲמֵץ מִהֵי צָר הָרַע מְשָׂאֹר שְׁבַעֲיִסָּה, וְאִם חֵס וְשְׁלוֹם יִתְחַמֵּץ שׁוֹב אֵין לָנוּ כַּח לְבַרֵּר וְלְתַקּוּן, כִּי הוּא בְּחִינַת עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע וְכוּי', אָבֵל בְּכָל יְמוֹת הַשָּׁנָה אֵין נִמְשָׁךְ עֲלֵינוּ הָאָרָה גְדוֹלָה כָּל כְּף מְלַמְעֵלָה וּבְוֹדָאֵי אֵין כַּח בְּיָדֵינוּ לַעֲשׂוֹת הַעֲיִסָּה מִצָּה בְּחִינַת מֶן, כִּי זֶה אֵין נַעֲשֵׂה כִּי אִם עַל-יְדֵי הָאֹר הַנִּמְשָׁךְ מְלַמְעֵלָה בְּפֶסַח, וְעַל-כֵּן בְּכָל הַשָּׁנָה אֵין חֲלוּק בֵּין חֲמֵץ לְמִצָּה כִּי אֵין בְּכַח בְּיָדֵינוּ לְשִׁמּוֹר הַעֲיִסָּה מִהַסְטֵרָא-אַחֲרָא כִּי עַל-יְדֵי כַּח הַתּוֹרָה, שֶׁהִיא בְּחִינַת אֶתְעַרְוֹתָא דְלַתְתָּא שְׁעַל-יְדֵי-זֶה דִּיקָא

נתתקן המאכל, ואז אין חלוק עוד בין חמץ למצה, כי בהכרח שתהיה נמשכת השפע למטה בבחינת מאכלים של עולם הזה, רק שאנו מתקנים אותם על-ידי התורה וכו' על-ידי הרשימה מיחוד הפנימי, והבן. וצריך באור:

אות כט

ועל כן כל הקרבנות באין מצה, כי הם באין לכפר שזהו בחינת פסח וכו', ועל-כן בשבועות שהוא קבלת התורה, מביאין שתי הלחם מחמץ, ועל-כן גם בפסח אין חיוב מצה כי אם בליילה הראשונה, ועל-כן גם התודה באה חמץ, כי כל הנסים נמשכין מקץ האחרון וכו', ועל-כן כל הקרבנות בטליו חוץ מקרבן תודה:

אות ל

וזה וספרתם לכם ממחרת השבת, כי נקרא שבת כני"ל, ואז מביאין עמר שעורים שהוא מאכל בהמה, כי אחר יום ראשון נסתלק האור וכו' וכני"ל באריכות, ועל-כן הקרבן צריך שיעבר עליו שבת אחת, כמו שנאמר שבעת ימים יהיה עם אמו ומיום השמיני והלאה וכו', כי הקרבן הוא בחינת המשכת רוחניות וכו' שמתחילין התקון מחדש, שזה אי-אפשר כי אם על-ידי שבת, וזה תספרו חמישים יום, כי העקר לקבל מיום החמישים שהוא בחינת שער החמישים שישגי משיח במהרה בימינו שהוא האור מעתיק הנמשך על-ידי משיח, וכל שרש התורה נמשך משם, אך עכשיו נמשך משם רק הארה מעטת בהעלם גדול, כי עדין אין מי שישגי זה השער, כי אפלו משה רבנו עליו-השלום לא השיגו, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה כמו שכתוב, ותחסרהו מעט מאלקים, ועל-ידי השגת זה השער הנון, אז יזכה לידע בחינת דרכי ה' בחינת צדיק וטוב לו וכו' הנאמר בסוף התורה, שזהו עקר שלמות התקון, כי כפי המים עמוקים עצה שממשיך ממקום גבוה יותר, כן זוכה אחר-כך לכל בחינת התקונים הנאמרים בתורה הני"ל, שעקר שלמות התקון הוא כשזוכים לבחינת קשור המרפבה שהוא תקון המשפט שהוא בחינת השגת צדיק וטוב לו וכו' שזהו בחינת

אות לא

וְזֶה בְּחִינַת ד' מַחֲנוֹת הַדְּגָלִים שֶׁהֲלָכוּ יִשְׂרָאֵל בְּכָל מִסְעֵיהֶם בְּד' מַחֲנוֹת הַדְּגָלִים שֶׁהֵם שְׁנַיִם עָשָׂר שַׁבְּטֵי יָהּ שֶׁהֵם בְּחִינַת קִשּׁוּר הַמְּרֻכָּבָה שֶׁהִיא כְּלוּלָה מִד' מַחֲנוֹת כַּיְדוּעַ, שֶׁהֵם בְּחִינַת הַד' מְלֹאכִים שֶׁסִּימָנָם אֲרָגְמָן שֶׁהֵם בְּחִינַת קִשּׁוּר הַמְּרֻכָּבָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב שֶׁסִּימָנָם בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה תִּקְוֶה הַמְּשֻׁפָּט, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב שֶׁסִּימָנָם בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה תִּקְוֶה הַמְּשֻׁפָּט, כִּי כִּסְאוֹת לְמִשְׁפַּט לְבֵית דָּוִד וְכוּ', כִּי כִּסְאוֹת לְמִשְׁפַּט נִתְּתַקְּנִין עַל-יְדֵי שַׁבְּטֵי יָהּ שֶׁהֵם ד' מַחֲנוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת קִשּׁוּר הַמְּרֻכָּבָה וְכוּ', כִּי כָּל זְמַן שֶׁלֹּא נִתְּתַקְּנִין כָּל הַתְּקוּנִים הַנִּי"ל בְּשִׁלְמוֹת עַד שֶׁזֹּכִין לְתִקּוֹן הַמְּשֻׁפָּט בְּחִינַת קִשּׁוּר הַמְּרֻכָּבָה, אֲזִי גַם הָאֱמוּנָה עֲדִין לֹא נִתְּתַקְּנָה בְּשִׁלְמוֹת, כִּי כָּל זְמַן שֶׁיֵּשׁ עֲדִין אֵיזָה פְּגָם הַבְּרִית חֶסֶד וְשְׁלוֹם, עֲדִין אֵין הָאֱמוּנָה בְּשִׁלְמוֹת. כִּי הִיא בְּהָא תְּלִיא כְּמַבְאָר בְּמַקּוֹם אַחֵר (סִימָן לֵא), וְעַל-כֵּן עֵקֶר הַתְּקוּן כְּשֶׁמְמַשְׁיכִין הָאֹר מִיַּחֲדָה הַפְּנִימִי מִבְּחִינַת עֵתִיק שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה מְשִׁיגִין שֵׁעַר הַנִּי"ל שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה זֹכִין לְתִקּוֹן הַמְּשֻׁפָּט, וְאֵז נִתְּתַקֵּן הַכָּל בְּשִׁלְמוֹת כְּמוֹ שֶׁיְהִיָּה בִימֵי מְשִׁיחַ שִׁבְאָ בְּמַהֲרָה בְּיַמֵּינוּ אָמֵן:

אות לב

וְעַל כֵּן קִטְרָגוֹ הַמְּלֹאכִים, מֶה אָנוּשׁ כִּי תִזְכְּרֵנוּ וּבִן אָדָם כִּי תִפְקְדֵנוּ וְתַחֲסֶרְהוּ מְעַט מְאֻלְקִים וְכוּ', כִּי הֵם מְקַטְרָגִין עַל גְּדֹל הַשְּׂגָת יִשְׂרָאֵל וְאַחֵר-כֵּן פּוֹגְמִין מֶה שֶׁפּוֹגְמִין חֶסֶד וְשְׁלוֹם, אֲבָל הֵם בְּעֶצְמָן הַשִּׁבּוֹ לְעֶצְמָן תְּשׁוּבָה בְּהַעֲלֵם, כִּי קִטְרוּגָם הוּא רַק עֲכָשׂוֹ, שֶׁעַל הַהֲשָׁגָה שֶׁל עֲכָשׂוֹ נֶאֱמַר וְתַחֲסֶרְהוּ מְעַט וְכוּ' שֶׁלֹּא הַשִּׁיג עֲדִין בְּחִינַת שֵׁעַר הַנִּי"ל וְכוּ' אֲבָל לְעֵתִיד שִׁיְהִיָּה מִשָּׁה הַגָּאֵל צָדֵק כִּי מִשָּׁה הוּא בְּחִינַת מְשִׁיחַ יִשְׁיֵג אֶת שֵׁעַר הַנִּי"ל וְאֵז יִתְּתַקֵּן הַכָּל, וְלֹא יוּכְלוּ לְקַטְרֵג כָּלֵל, כִּי כָּל קִטְרוּגָם הוּא רַק כָּל זְמַן שֶׁנֶּאֱמַר וְתַחֲסֶרְהוּ וְכוּ' אֲבָל לְעֵתִיד כָּלֵם יוֹדוּ עַל מַעֲלַת יִשְׂרָאֵל, וְיִהְיֶה מְחִיצַת הַצְּדִיקִים לְפָנִים מִמְּלֹאכֵי הַשָּׂרָת, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, כָּעַת וְכוּ', כִּי אֵז כְּשִׁיִּשְׁיֵג מְשִׁיחַ שֵׁעַר הַנִּי"ל וְיִמְשִׁיךְ לָנוּ עֲצוֹת עֲמוּקוֹת מִשָּׁם, אֵז לֹא נִפְרָ אֶת הַתּוֹרָה

לְעוֹלָם בְּחִינַת וְכַרְתִּי לָהֶם וְכוּ' פִּנְיָל וְעַל-כֵּן יִתְבַּטֵּל קְטְרוּגָם:

אות לג

וְעַל כֵּן בְּשַׁבַּת אֲסוּר לִילֵךְ בְּדֶרֶךְ חוּץ לְתַחוּם שַׁבַּת, כִּי כָּבֵד מְבֹאֵר הַיֵּטֵב שְׁעָקֵר הַדְּרָכִים שְׁבִזָּה הָעוֹלָם הֵם בְּשִׁבִּיל בְּחִינַת הַמְּשַׁכֵּת רֹחַנִיּוֹת אֶלְקוֹת לְתוֹךְ צִמְצוּמִים פִּנְיָל, וְהַמְּשַׁכֵּת רֹחַנִיּוֹת וְכוּ' זֶהוּ בְּחִינַת ל"ט מְלָאכוֹת וְכוּ' פִּנְיָל שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת כְּלָלִיּוֹת הַבְּרִיאָה שֶׁהִתְהַבְּרָה בִּימֵי הַחַל בְּשַׁשֶּׁת יָמֵי הַמַּעֲשֶׂה, שֶׁבָּהֶם בָּרָא הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל הַבְּרִיאָה, כִּי כָּל הַבְּרִיאָה נִמְשַׁכֵּת מִבְּחִינַת יְחִוּד הַחִיצוֹן שֶׁהִיא בְּחִינַת הַמְּשַׁכֵּת רֹחַנִיּוֹת וְכוּ', כִּי מִבְּחִינַת יְחִוּד הַחִיצוֹן נִמְשַׁךְ הַחִיּוֹת וְהַקִּיּוּם לְכָל הָעוֹלָמוֹת וְכוּ' פִּנְיָל, אֲבָל בְּשַׁבַּת לֹא הָיָה שׁוּם בְּרִיאָה, וְאִין בּוֹ שׁוּם מְלָאכָה מְעוֹבְדִין דְּחַל שְׁהֵם בְּחִינַת הַמְּשַׁכֵּת רֹחַנִיּוֹת וְכוּ', כִּי בְּשַׁבַּת אֵינּוּ נִמְשַׁךְ הַתְּגָלוֹת רֹחַנִיּוֹת אֶלְקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ עַל-יְדֵי הַצִּמְצוּמִים שֶׁל יָמֵי הַחַל שְׁמָהֶם נִמְשָׁכוּ הַל"ט מְלָאכוֹת שְׁהֵם בְּחִינַת כְּלָלִיּוֹת הַבְּרִיאָה שֶׁבּוֹ יָמֵי הַמַּעֲשֶׂה, כִּי בְּשַׁבַּת נִתְגַּלָּה אֶלְקוֹתוֹ עַל-יְדֵי לְבוּשִׁים וְצִמְצוּמִים רֹחַנִיּוֹת דְּקִיּוּם וְזָכִיּוּם וְצָחִים מְאֹד מְאֹד שֶׁאֵינָם מִתְלַבְּשִׁים כָּלֵל בְּשׁוּם מְלָאכָה וְעוֹבְדִין דְּחַל, וְזֶה בְּחִינַת לְבוּשִׁין דְּשַׁבַּת, שֶׁהֵם לְבוּשֵׁי קֹדֶשׁ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב בְּזֶהר הַקְּדוֹשׁ וּלְבוּשִׁין דְּלְבִישׁ בְּחַל לֹא לְבִישׁ בְּשַׁבַּת, כִּי בְּחַל הַלְבוּשִׁין שְׁהֵם הַצִּמְצוּמִים הֵם מִבְּחִינַת יְצִירָה וְעֲשִׂיָּה, שְׁמָהֶם נִתְהוּוּ וְנִשְׁתַּלְּשְׁלוּ כָּל הַדְּבָרִים הַגְּשָׁמִיּוֹת שֶׁל כָּל הַבְּרִיאָה, שְׁהֵם בְּחִינַת ל"ט מְלָאכוֹת, אֲבָל בְּשַׁבַּת הוּא לְבִישׁ לְבוּשִׁין דְּעוֹלָם הַבְּרִיאָה שֶׁשֵּׁם כֶּסֶף הַכְּבוֹד וְכוּ' שְׁהֵם בְּחִינַת לְבוּשִׁין דְּקִיּוּם וְרוֹחַנִיּוֹת שֶׁאֵינָם מִתְלַבְּשִׁין בְּעוֹבְדִין דְּחַל, כִּי בְּשַׁבַּת זֹכִיּוּן לְבְּחִינַת הַתְּגָלוֹת אֶלְקוֹת שִׁיְהִיָּה לְעֵתִיד שֶׁהוּא בְּחִינַת וְהָיָה עֵינִיךְ רֹאוֹת אֶת מוֹרִיךְ וְלֹא יִכְנָף עוֹד מוֹרִיךְ, כִּי בְּחַל שִׁישׁ שְׁלִיטַת הַסֵּטֶרָא-אֲחֵרָא, אִזּוֹ אֵי-אֶפְשָׁר לְהַכִּיר אֶלְקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ כִּי-אִם עַל-יְדֵי לְבוּשִׁים גְּשָׁמִיּוֹת אֵלּוֹ שְׁהֵם כְּלָלִיּוֹת הַבְּרִיאָה, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שֶׁעַר בְּדַעְתּוֹ שֶׁבְּעוֹלָם-הַזֶּה שֶׁהוּא בְּחִינַת שֶׁשֶׁת יָמֵי הַחַל אֵי-אֶפְשָׁר לִידַע מֵאֶלְקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ כִּי-אִם עַל-יְדֵי כָּל הַצִּמְצוּמִים הָאֵלֶּה שֶׁנִּתְלַבְּשׁוּ וְנִתְהוּוּ מֵהֶם כָּל הַדְּבָרִים שֶׁל הַבְּרִיאָה, דּוּמִם-צוּמֵחַ-חֵי-מְדַבֵּר וְכוּ', אֲבָל לְעֵתִיד לְבֹא שִׁיְהִיָּה יוֹם שֶׁכָּלּוּ שַׁבַּת, נִזְכָּה לְהַכִּיר אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ אֶפְסִין בְּאֶפְסִין בְּלִי הַתְּלַבְּשׁוֹת בְּצִמְצוּמִים אֵלֶּה שֶׁל הַבְּרִיאָה. וְזֶה בְּחִינַת שַׁבַּת-קֹדֶשׁ, שֶׁשַׁבַּת הִיא מְעִין עוֹלָם הַבָּא, שֶׁנִּמְשַׁךְ הָאֲרָה מִבְּחִינַת זֹאת שֶׁל לְעֵתִיד, וְעַל-כֵּן אִין בּוֹ שׁוּם הַלּוּף וְטִלְטוּל דְּרָכִים, כִּי כָּל הַדְּרָכִים הֵם בְּבְּחִינַת הַמְּשַׁכֵּת רֹחַנִיּוֹת וְכוּ' שְׁהֵם בְּחִינַת ל"ט מְלָאכוֹת וְכוּ', שְׁמָשֵׁם נִמְשָׁכִים כָּל הַטִּלְטוּלִים וְהַגְּלִיּוֹת וְהַדְּרָכִים, אֲבָל בְּשַׁבַּת אִין נִתְגַּלָּה אֶלְקוֹתוֹ עַל-יְדֵי בְּחִינַת הַמְּשַׁכֵּת וְכוּ' עַל-יְדֵי צִמְצוּמִים הַנִּיָּל, עַל-כֵּן אֲסוּרִים הַדְּרָכִים וְכָל הַל"ט מְלָאכוֹת פִּנְיָל, כִּי בְּשַׁבַּת עוֹלָם כָּל הָעוֹלָמוֹת בְּעִלְיוֹת נִפְלְאוֹת עַל-יְדֵי אֲתֵּירוֹתָא

דלעילא לבד, ואז עולין הרגלין מהקלפה ונתבטל שליטת הסטרא-אחרא
על-כן יכולין לקבל המשכת רוחניות אלקותו בלבושין דקים בבחינת
לבושין דשבת שאינם מתלבשין בצמצומים של ימי החל שמהם כל
המלאכות וכל הדרךים כנזכר לעיל:

אות לד

כי קדשת שבת בשרשה נמשך מיום שכלו שבת שיתגלה בו אוריתא דע"ס
שהיא התורה שיתגלה משיח צדקנו במהרה בימינו, ועקר מעלת התורה
הזאת על התורה של עכשיו הוא בחינה הנ"ל, דהינו שנזכה לעצות
עמוקות ונפלאות כאלה עד אין סוף, שלא תוכל הסטרא-אחרא והקלפה
לסותרם ולקלקלם בשום אופן בעולם, כי בודאי מצוות התורה לא ישתנו
אפלו דקדוק אחד בימי המשיח, אדרבא עקר ביאת המשיח הוא ללמד
אותנו לקיים את כל דברי התורה הזאת שזכינו לקבל מפי משה רבנו עליו-
השלום, שהוא יהיה משיח בעצמו בבחינת מה שהיה הוא שיהיה כמובן,
כי עד עכשיו אף-על-פי שכבר זכינו לקבל את התורה שהוא כלה עצות
להכיר אותו יתברך אף-על-פי-כן עדן אנו צריכין לעצות אלו כנ"ל שאנו
צריכין בכל פעם עצות איד נזכה להתגבר לקיים עצות הקדושים האלו
שהם כלל מצוות התורה, כי בהתורה כתיב לא תנאף, ואפלו בהתר
צריכין להתקדש את עצמו, כמו שכתוב, והתקדשתם וכו' ודרשו רבותינו
זכרונם לברכה, קדש עצמך במותר לך, ועדן אין אנו זוכין לידע עצות איד
זוכין לזה, וכן שארי המצוות, כי אין אנו יודעין איד נזכה לקיים מצוות
ציצית בשלמות בכל פרטיה ודקדוקיה וכונותיה וכו' בלי שום פגייה וכו',
ואף-על-פי שכבר היו כמה צדיקים שנתנו לנו עצות קדושות שזהו בחינת
כלל תורה שבעל-פה, שגלו לנו הצדיקים שבכל דור ודור, כי זה עקר
בחינת תורה שבעל-פה שצוה והזהיר אותנו השם יתברך לבלי לסור
מדברי החכמים והצדיקים אמתיים שבכל דור ודור, כי השם יתברך ידע
בחכמתו שאי-אפשר לבאר העצות לתכליתן בכתב, כי עקר תכלית
שלמות העצות, שנזכה לקימן באמת, הוא רק ברמזים בבחינת אשפילף
ואורף בדרך זו תלך איעצה עליך עיני וכו', וזה צריכין לקבל מהצדיקים
אמתיים שבכל דור, שהם בחינת משה, שישאל הולכים בעצתם בכל דור
ודור בבחינת וכל העם אשר ברגליך ההולכים אחר עצתך, ואף-על-פי
שכבר היו כמה צדיקים וחכמים אמתיים שעשו כמה תקנות וגדרים
והוסיפו כמה מצוות דרבנן וגזרות שכלם הם בחינת עצות לעצות התורה,
כדי שנזכה על-ידי-זה לקיים את התורה בבחינת משמרת למשמרת כנ"ל,
וכן הצדיקים שבכל דור וכו' אף-על-פי-כן עדן הסטרא-אחרא מתגברת
בכל יום וזעירין אינון שמקימין את התורה בשלמות. כי כל מה שמתגלה

עצה קדושה הם מתגברים כנגד העצה בעצמה, וכמו ששמעתי מפי רבנו ז"ל, שאמר ענין מה שהיו בני הנעורים שהיו קובלין לפניו הרבה על צרת נפשם שאינם זוכים להתקדש באמת ולעבד את ה' כראוי, ופעם אחת ענה ואמר, שיש עצות שהיו מועילים בודאי אבל גם העצות בעצמן קשה לקיים עד-כאן-לשוננו. וזה עקר מעלת התורה שיתגלה בימי משיח צדקנו במהרה בימינו, שנוצה לעצות כאלו שלא תוכל הסטרא-אחרא לסותרן בשום אופן בעולם, כי הם בחינת עצות עמוקות עד אין-סוף, שזהו בחינת מה שנקרא משיח פלא יועץ וכו', ועל-כן באמת פתיב אז (ורמיה ל"א), וכרתי להם ברית חדשה וכו' לא בברית אשר כרתי את אבותיכם אשר המה הפרו את בריתי וכו', כי זאת הברית וכו' ועל לבם אכתבנה וכו' וכתוב ועשיתי את אשר בחקי תלכו וכו' הינו כנ"ל שיתגלו עצות כאלו שלא תוכל הסטרא-אחרא להפירן ולסותרן בשום אופן בעולם, שעל-ידי-זה נוצה לקיים את התורה בשלמות לעולם ועד, ועל-כן תהיה גאלה האחרונה גאלה שלמה לעולם. וזה בחינת קדשת שבת-קדש, שבשבת נמשך הקדשה משם, ועל-כן שבת היא בחינת תשובה, כמו שכתב רבנו ז"ל (בסימן נח), כי עקר בחינת תשובה היא בחינה זאת שעל-ידי תשובה זוכין לעלות ולהמשיך על-עצמו האור הזה של משיח, כמו שכתב רבנו ז"ל בספר הא"ב באות שבת (בסימן ד), וזה לשוננו, על-ידי שמירת שבת ממשיך על עצמו אור של משיח, גם על-ידי תשובה עד כאן לשוננו:

אות לה

כי כל המצוות נקראים עצות בחינת תרי"ג עיטין דאורייתא, הינו שהם עצות להשיג אלקותו יתברך על-ידי-זה ולהפך עברות חס ושלוש הם פגם העצות, שעל-ידי-זה אין יודעין עצה איך להפיר אותו יתברך, אדרבא מתרחקין ממנו יתברך חס ושלוש ונופלים לכפירות ואמונות כוזביות חס ושלוש כפי הפגם והעברה, כמו שכתב רבנו ז"ל בספר הא"ב הישן (באות אמונה סימן כב), הפשע מכניס כפירה באדם, וזה בחינת כי אם עוונותיכם היו מבדילין ביניכם לבין אלהיכם, וכשאתם זוכה לתשובה אזי זדונות נתהפכין לזכיות, ועקר התשובה על-ידי הצדיקים שהם בחינת משיח, שעקר עסקו להחזיר העולם בתשובה שלמה לה' יתברך, כמו שכתוב, ובא לציון גאל ולשבי פשע וכו' וכמו שכתוב, לשוב יעקב אליו וכו', כי באמת תשובה הוא דבר פלא מאד מאד כי מאחר שכבר נכשל בעברות ולא זכה לקיים העצות טובות וקדושות שהם מצוות התורה וקלקל העצות על-ידי העברות, איך יקבל עתה עצה לשוב בתשובה, ומה אם קדם קלקל העצות לא הועילו לו עצות אלו מפל שכן אחר שקלקל גם עצות אלו מהיכן יקבל עצות לחזור, ועל-כן באמת אי-אפשר לשוב

בתשובה שלמה באמת כי אם בלח צדיקי הדור האמתיים שזוכין לקבל מאורו של משיח, שהוא שרש התשובה, שהוא יודע עצות נפלאות כאלו שנמשכין משרשי התורה שהוא למעלה מהתורה שפשזוכין לעלות לשם נתהפכין שם כל העוונות לזכיות, שזהו סוד יום-כפור בחינת יובל הגדול בחינת שער החמישים שהוא שער העליון של התשובה, ומשם נמשכין העצות הנפלאות לכל החוטאים בעלי עברות רחמנא לצלן שיוכלו להתעורר בכל פעם לתשובה מכל מקום שהם, עד שיזכו לשוב אליו בתשובה שלמה באמת, ועקר הוא האמונה שהוא בחינת שבת כנ"ל, כי כל זמן שיש לו אמונה בודאי ישוב אליו יתברך, ועל-כן צריך האדם לחזק עצמו על-ידי זה בעצמו, דהינו על-ידי מה שהבעל-דבר והסטר-א-אחר רוצה להפילו חס ושלום, על-ידי-זה בעצמו יחזק את עצמו, כי הבעל-דבר מתנפל בנפשו להפילו בכל עת, מחמת שמכניס בלבו שקשה לו עוד לתקן עברות כאלו, בפרט כפי מה שיש אנשים שקלקלו כמו שקלקלו כמו שהם יודעים בעצמם שעברו עברות רבות וגדולות ימים ושנים הרבה רחמנא לצלן כו'. ויש שכבר רצו כמה פעמים לשוב וכמה פעמים התחילו בתשובה ובעבודת ה' באמת, ואחר-כך נפלו כמו שנפלו כל אחד ואחד כפי נפילתו רחמנא לצלן, ועל-כן מכניס הבעל-דבר בלבם בכל פעם שכבר אפס תקוה חס ושלום לפי עצם הפגמים האלה, אבל באמת בזה בעצמו יכול האדם להחיות את עצמו ולחזק את עצמו, כי מאחר שאני יודע עדין שהעברה היא פגם גדול שעל ידה פוגמין הרבה בעולמות עליונים כו' נמצא שיש לי אמונה עדין, ומאחר שיש לי אמונה עדין בודאי יש לי תקוה בלי ספק, כי מאחר שאני מאמין שיכולין לקלקל בודאי יכולין לתקן גם כן, וכמו שאמר רבנו ז"ל בפרוש, אם אתה מאמין שיכולין לקלקל, תאמין שיכולין לתקן, כי זה ידוע שהאפיקורסים והכופרים המחקרים אינם מאמינים שמקלקלים על-ידי עברה בעולמות עליונים שמזה נמשך שהם נותנים טעמים של שטות והבל למצוות ועברות של התורה, אבל אנחנו עם קדוש שאנו מאמינים שהעברה חס ושלום היא פגם גדול מאד בעולמות עליונים וכו', ומחמת זה רוצה הבעל-דבר להפילו חס ושלום, אדרבא על-ידי-זה ראוי לו להחיות את עצמו מאחר שיש לו אמונה עדין, כי עקר פגנות הבעל-דבר הוא שרוצה להפיל אותו כל כך עד שיפיל אותו לכפירות גמורות חס ושלום שיאמר לית דין וכו' כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, היום אומר לו עשה כך וכו' עד שאומר לו וכו'. אבל האדם צריך להשפיל על דרכיו ולחוס על חיייו ולחזק את עצמו בכל מה שיוכל בכל עת יהיה איך שיהיה כמבאר בדברינו כמה פעמים ועל-ידי-זה בעצמו יחזק את עצמו כי מאחר שאני מאמין שמקלקל על-ידי עברה נמצא שיש לי אמונה עדין, וכל זמן שיש לי אמונה יש לי תקוה עדין בודאי, ובודאי מדה טובה מרבה וכו' ובודאי יכולין לתקן כי כל מצוותיך אמונה פתיב, ועקר המצוות הם לבא לאמונה שלמה כדי להפיר את מי שאמר והיה העולם וכל זמן שיש לאדם נקודה מאמונה יש לו תקוה עדין, כי יש עצות כאלו שגם הוא יכול לחזר לה' יתברך בנקל על-ידי איזה נחת רוח שיעשה לה' יתברך, במקום שהוא שעל-ידי-זה יזכה לשוב אליו באמת על-ידי כח הצדיקי אמת עד שיזכה שיתהפכו כל העוונות לזכיות וכנ"ל, והבן היטב

לשׁמור הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה בְּלִבְךָ לְקִיָּמָם בְּאֵמֶת, וּלְהֶאֱמִין בָּזֶה בְּאֵמֶת כִּי הֵם דְּבָרִים עֲמוּקִים מְאֹד, שְׂאֵי-אֶפְשֶׁר לְבַאֲרֵם בְּכֹתֵב בְּשׁוּם אִפְּן:

אות לו

וְאֵלוּ הָעֲצוֹת הָעֲמוּקוֹת הַנִּי"ל שֶׁנִּמְשָׁכִין מִבְּחִינַת מְשִׁיחַ, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת שְׁבֵת בְּחִינַת תְּשׁוּבָה זֶה בְּחִינַת דְּרָכֵי ה' הַנִּנְעָלִים עִתָּה מֵעִין כָּל, שֶׁשֶּׁם סוּד בְּחִינַת צְדִיק וְטוֹב לוֹ צְדִיק וְרַע לוֹ וְכוּ', שֶׁאֶפְלוּ מִשֶּׁה בְּחִינּוֹ לֹא הִשִּׁיג זֹאת, כְּמִבְּאֵר בְּסוּף הַתּוֹרָה תִּקְעוּ הַנִּי"ל, וְעַל-כֵּן עֶקֶר הַתִּקּוּן יִהְיֶה עַל-יְדֵי מְשִׁיחַ, שִׁיזְכֶּה לְהִשִּׁיג דְּרָכֵי ה' הַנִּי"ל בְּחִינַת צְדִיק וְטוֹב לוֹ וְכוּ' שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה יִתְגַּלוּ עֲצוֹת נִפְלְאוֹת וְעֲמוּקוֹת הַנִּי"ל שֶׁלֹּא יוּכְלוּ לְסוֹתְרֵן לְעוֹלָם כְּנִי"ל. וְזֶה בְּחִינַת אֲלָפִים אֵמָה שֶׁל תַּחֲוּם שְׁבֵת, כִּי בְּשֵׁבֶת אֲסוּרִים הַדְּרָכִים שֶׁהֵם בְּשִׁבִיל הַמְּשַׁכֵּת רוּחַנִיּוֹת אֱלֻקוֹת לְתוֹךְ צְמֻצוּמִים שֶׁל יָמֵי הַחַל וְכוּ' כְּנִי"ל, וְאִין הוֹלְכִים בְּשֵׁבֶת כִּי אִם אֲלָפִים אֵמָה שֶׁהֵם בְּחִינַת תַּחֲוּם שְׁבֵת בְּחִינַת דְּרָךְ הַקֹּדֶשׁ, בְּחִינַת וְדָרְךְ הַקֹּדֶשׁ יִקְרָא לָהּ, שֶׁזֶה הַדְּרָךְ הוּא בְּחִינַת דְּרָךְ שֶׁל שְׁבֵת בְּחִינַת דְּרָכֵי ה' שֶׁמְשִׁיגִין עַל-יְדֵי קִדְשֵׁת שְׁבֵת שֶׁהוּא בְּחִינַת עֲצוֹת נִפְלְאוֹת עַד אִין סוּף הַנִּי"ל, וְעַל-כֵּן הוּא אֲלָפִים אֵמָה שְׁנֵי אֲלָפִין כִּי אֶלֶף הוּא פְּלֵא, וְהֵם שְׁנֵי אֲלָפִין בְּחִינַת פְּלֵאֵי פְּלֵאוֹת, כִּי הָעֲצוֹת שֶׁל עֲכָשָׁיו הֵם בְּחִינַת פְּלֵאוֹת בְּחִינַת אוֹדָה שְׁמֵךְ כִּי עֲשִׂיתָ פְּלֵא עֲצוֹת מִרְחוּק וְכוּ' אֲבָל הָעֲצוֹת שֶׁל לְעֵתִיד הֵם בְּחִינַת פְּלֵאֵי פְּלֵאוֹת בְּחִינַת אוֹדָה עַל כִּי נוֹרְאוֹת נִפְלִיתֵי נִפְלְאוֹת מֵעֲשִׂיךְ וְנִפְשֵׁי יוֹדְעֵת מְאֹד. נִפְלְאוֹת מֵעֲשִׂיךְ זֶה בְּחִינַת מֵעֲשִׂי ה' שֶׁנִּבְרָאוּ בּוֹ יָמֵי הַמַּעֲשֶׂה, שֶׁהֵם כָּלֵל הַבְּרִיאָה שֶׁהוּא כְּלָה פְּלֵאוֹת הַבּוֹרָא, כִּי בְּכָל פֶּרֶט וּפְרֶט מֵהַבְּרִיאָה יֵשׁ פְּלֵאוֹת גְּדוֹלוֹת מְאֹד, וְאֵלוּ הַפְּלֵאוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת כָּלֵל הַבְּרִיאָה בְּחִינַת נִפְלְאוֹת מֵעֲשִׂיךְ, זֶה בְּחִינַת הָעֲצוֹת, שֶׁהֵם בְּחִינַת פְּלֵא שֶׁנִּמְשָׁכִין עַל-יְדֵי-זֶה דְּהִינּוּ הָעֲצוֹת הַנִּמְשָׁכִין עַל-יְדֵי הַמְּשַׁכֵּת רוּחַנִיּוֹת אֱלֻקוֹת לְתוֹךְ צְמֻצוּמִים שֶׁל יָמֵי הַחַל שֶׁהֵם בְּחִינַת לִי"ט מְלֵאכוֹת שֶׁהֵם כָּלֵל הַבְּרִיאָה שֶׁנִּבְרָא בְּשֵׁשֶׁת יָמֵי הַמַּעֲשֶׂה שֶׁהִיא כְּלָה פְּלֵאוֹת, אֲבָל דּוּד הַמְּלָךְ עָלָיו הַשְּׁלוֹם שֶׁהוּא מְשִׁיחַ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, מְשִׁיחַ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב, מְשַׁבַּח אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרָךְ עַל הַקֶּץ הָאֲחֵרוֹן שֶׁאִזּוֹ יִתְגַּלוּ עַל יְדוֹ פְּלֵאֵי פְּלֵאוֹת, שֶׁהֵם הָעֲצוֹת עֲמוּקוֹת הַנִּי"ל, וְזֶהוּ בְּחִינַת אוֹדָה עַל כִּי נוֹרְאוֹת נִפְלֵאוֹת נִפְלְאוֹת מֵעֲשִׂיךְ, נִפְלֵאוֹת נִפְלְאוֹת זֶה בְּחִינַת פְּלֵא עַל פְּלֵא, בְּחִינַת פְּלֵאֵי פְּלֵאוֹת בְּחִינַת עֲצוֹת עֲמוּקוֹת הַנִּי"ל שִׁיִּתְגַּלוּ עַל-יְדֵי מְשִׁיחַ. וְזֶהוּ וְנִפְשֵׁי יוֹדְעֵת מְאֹד, כִּי הֵם עֲצוֹת עֲמוּקוֹת כְּאֵלוּ שְׂאֵי-אֶפְשֶׁר לְגַלוֹתָן בְּכֹתֵב וְלֹא בְּעַל-פֶּה כִּי אִם לְחֶכֶם וּמִבִּין מִדְּעֵתוֹ. בְּחִינַת אֵינְעָה עֲלֶיךָ עֵינֵי כְּנִי"ל, וְזֶהוּ וְנִפְשֵׁי יוֹדְעֵת מְאֹד, מְאֹד הוּא בְּלִי גְבוּל, שֶׁאֵנִי יוֹדֵעַ עֲצוֹת עַד לְמְאֹד, עַד אִין סוּף שְׂאֵי-אֶפְשֶׁר לְסוֹתְרֵן בְּשׁוּם אִפְּן שֶׁהֵם בְּחִינַת נִפְלֵאוֹת נִפְלֵאוֹת בְּחִינַת פְּלֵאֵי פְּלֵאוֹת כְּנִי"ל, וְעַל זֶה בִּקֵּשׁ מִשֶּׁה רִבְנּוּ עָלָיו הַשְּׁלוֹם בְּעֵת שֶׁרְצָה שֶׁהֵם יִתְבָּרָךְ יִגְלֶה

לו דרכי ה' בחינת צדיק וטוב לו וכו' כמו שכתוב, הודיעני נא את דרכיך, ואז בקש ונפלינו אני ועמך וכו' הינו שנוזקה לפלא הנ"ל שיתגלה בימי משיח שנקרא פלא יועץ שהוא בחינת פלא על פלא פנ"ל:

אות לו

ועל ההלואה והדרך של שבת שהוא טיול ותענוג בתוך האלפים אמה, נאמר, לכה דודי נצא השדה נלינה בכפרים נשכימה לכרמים וכו' הדודאים נתנו ריח וכו' כי אלפים אמה של תחום שבת הם בחינת אלפים אמה של מגרשי ערי הלויים, כמו שכתוב, ומדותם מחוץ לעיר אלפים אמה וכו', וכתוב אף אמה סביב ודרשו רבותינו זכרונם לברכה, אף מגרש ואף לשדות וכרמים, כי האלפים אמה נחלקים לשני פעמים אף, כי הם בחינת שני פלאות פנ"ל, והכל בשביל לגלות האמונה בעולם פנ"ל, ועל-כן הם מ"ח ערים, שש ערים של ערי מקלט, ועליהם מ"ב עיר, כי שש ערי מקלט הם בחינת ששה תבות שבפסוק שמע ישראל ומ"ב ערי הלויים הם בחינת מ"ב תבות שבפרשת ואהבת פמובא, ואלו מ"ח ערים קולטות ומגינות מסטרא דמותא, כי הרוצח שהגביר סטרא דמותא צריך לנוס לשם, והם קולטות ומגינות מסטרא דמותא שנמשך מחטא אדם הראשון, שנאמר, כי ביום אכלך ממנו וכו' שעקר הפגם נמשך על-ידי כפירות, כי אמונה הוא עקר החיים וכפירות הם סטרא דמותא פמובא בדברי רבנו ז"ל כמה פעמים, ועל-כן מ"ח ערי הלויים שהם בחינת שמע ואהבת, שהם עקר המשכת האמונה על-כן הם קולטות ומגינות מסטרא דמותא ומצילין את הרוצח ממיתה ואלו האלפים אמה של מ"ח ערים אלו הם בחינת אלפים אמה של תחום שבת, כי הם בחינה אחת כי עקר בחינת שבת הוא אמונה פנ"ל, ואלו המ"ח ערי הלויים שהם בחינת שמע ואהבת, בחינת אמונה שבהם ישבו הכהנים והלויים שהרוצח היה נס לשם ונצול שם, בזה הראה לנו התורה הקדושה שצריכין לנסע לצדיקים, והעקר בשביל לזכות לאמונה שהיא עקר החיים ולהכניע סטרא דמותא שהם הכפירות פמבאר אצלינו כמה פעמים, שעקר האמונה בשלמות מקבלין רק על-ידי הצדיקים האמתיים, כי כהנים ולויים הם בחינת צדיקים אמתיים ותלמידיהם הנלויים אליהם המשמשים ומשרתים אותם בחינת ונלוו עליך וישרתוך, כי הכהן הוא בחינת הצדיק והרב האמת כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה וכו' ודרשו רבותינו זכרונם לברכה, אם הרב דומה למלאך ה' צבאות וכו' ולויים הם בחינת המתחברים אליהם בחינת ונלוו עליך וישרתוך פנ"ל, ומי שנכשל כמה שנכשל ורוצה לחוס על חזיו להציל נפשו ממיתה עולמית, צריך לנוס ולברח ולבא אל עריהם שהם בחינת מ"ח

ערים כנגד אמונת היחוד שבפרשת שמע ואהבת פני"ל כמו הרוצח שבורח אל מ"ח ערי הכהנים והלויים שמצילין מסטרא דמותא פני"ל, ועל-כן יש להם אלפים אמה מגרש שהוא סוד אלפים אמה תחום שבת שהוא בחינת פלאי פלאות, דהינו שיכולין לקבל מהם עצות בכל דור הנמשכין מבחינת עצות של משיח שעל-ידי-זה בודאי יהיה נצול מסטרא דמותא, ויזכה לחיים אמתיים ונצחיים שהם בחינת אמונה ויסוד כל התורה פני"ל:

אות לח

וזה בחינת לכה דודי נצא השדה וכו' נשכימה לכרמים, שדות וכרמים זה בחינת אלפים אמה תחום שבת, שהם בחינת אלפים אמה של מגרשי הלויים שהם בשביל שדות וכרמים כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, אלף אמה מגרש ואלף אמה שדות וכרמים פני"ל. ועקר אלו האלפים אמה הם בחינת עצות נפלאות עד אין סוף שעל ידם נתגלה האמונה בשלמות פני"ל. וזהו בחינת נלינה בכפרים ודרשו רבותינו זכרונם לברכה בכופרים, שהשפעת להם כל טוב וכו', הינו פני"ל, כי על-ידי אלו האלפים אמה שהם בחינת שדה וכרם מכניעין הכופרים וממשיכין אמונה שלמה פני"ל. וזהו שם איתן את דודי לך, כי שם יתגלו העצות עמוקות שהם בחינת סתרי תורה בחינת השגת דרכי ה' שעל-ידי-זה עקר התגלות אלקותו יתברך ועקר התדבקות והתחברות כנסת-ישראל עם דודה שזהו עקר בחינת תשובה שישובו ויתקרבו כל ישראל לה' יתברך ועקר שלמות היחוד הפנימי הנמשך מבחינת עתיק על-ידי משיח פני"ל בחינת שם איתן את דודי לך, וזהו הדודאים נתנו ריח וכו' ודרשו רבותינו זכרונם לברכה על פושעי ישראל וצדיקים שעליהם נאמר הדיד האחד תאנים הטובים והדיד האחד תאנים רעות מאד אשר לא תאכלנה מרע ושניהם עתידין לתן ריח טוב וכו' כמו שפרש רש"י שם, הינו פני"ל, כי על-ידי עצות נפלאות הנ"ל כלם יחזרו לה' יתברך, אפלו פושעי ישראל אפלו המנחים בדיוטא התחתונה מאד מאד וכלם יתנו ריח טוב לה' יתברך בבחינת הדודאים נתנו ריח פני"ל. וזהו ועל פתחינו כל מגדים חדשים גם ישנים. כי עתה יתגלו כל מגדים ומעדנים ומטעמים טובים של מצוות התורה על-ידי אלו העצות עמוקות הנ"ל. וזהו חדשים גם ישנים כי עכשו נעשה נחת רוח לפניו יתברך על-ידי כל העצות שיתגלו לעתיד עם העצות שמכבר, שזהו בחינת חדשים גם ישנים. כי עקר העצות החדשות שנמשכין מבחינת משיח, הוא רק כדי לילך בדרך הישן שמכבר כדי לקיים את התורה המסורה בידינו מפי משה רבנו עליו השלום פני"ל. וזהו בחינת חדשים גם ישנים דודי צפנתי לך, כי אלו העצות הם בחינת עצות צפונות וטמונות בלב הצדיקים אמתיים שהם בחינת משיח שנמשכין מרב טוב הצפון

לצדיקים לעתיד לבוא בחינת מה רב טובך אשר צפנת ליראיך, כי אלו העצות אי-אפשר לגלות בפעם אחד רק כל אחד מהצדיקים המתים מגלה מאלו העצות מעט עד לעתיד בימי משיח שיתגלו בשלמות, וזהו דודי צפנתי לך, וזהו מי יתנך כאח לי וכו' אמצאך בחוץ אשקך גם לא יבוזו לי, כי אז על-ידי עצות אלו יתגלה השגת אלקותו יתברך בבחינת לבושין דשבת שהוא בחינת ולא יכנף עוד מוריד בחינת אפין באפין בחינת כי כלם ידעו אותי למקטנם ועד גדלם בחינת כי עין בעין יראו בשוב ה' וכו' ואז נוכל לדבר מהשם יתברך בפה מלא בחוצות ובשוקים לדבר ולפרסם בפני כל שמלא כל הארץ כבודו ולהתדבק לה' יתברך בדבקות גדול בפני כל עם ועדה, בבחינת אמצאך בחוץ אשקך גם לא יבוזו לי, כי עכשו אפלו האמונה הפשוטה נסתרת ונעלמת אצל כל אחד בלבד, ואי-אפשר לדבר מזה הרבה, כמו שרואין בחוש, כי כל ישראל יודעין ומאמינים בה' יתברך שמלא כל הארץ כבודו, ואף-על-פי-כן על-פי רב שוכחין אותו יתברך ורצים כל איש אחרי בצעו ותאוותיו וכו', וזעירין אינון שאינם שוכחים אותו יתברך, שעליהם נאמר, אשרי איש שלא ישכחך וכו'. ואפלו אותן הכשרים והצדיקים הדבקים בו יתברך תמיד, אי-אפשר להם לדבר עם העולם בהתגלות גדול מהשם יתברך כאשר היה ראוי לצעק בכל פעם על בני העולם, מה אתם שותקים, ומה אתם עושים בזה העולם, הלא השם יתברך עמנו ועומד עלינו בכל רגע ורואה במעשינו כי מלא כל הארץ כבודו. ומי לא יירא ויפחד מפניו וכו', וכל זה מחמת גשמיות העולם ועכירת המעשים אי-אפשר לדבר הרבה בהתגלות אפלו מהאמונה הפשוטה, וצריכין לדבר מזה ברמז ובסוד בבחינת כבוד אלהים הסתר דבר, כי זה ידוע ומבאר אצלינו, שכל אחד ואחד יש לו בחינת סודות ונסתרות לפי בחינתו, כי מה שנחשב אצלינו לסודות ונסתרות, הוא אצל הגבוה מאתנו נמוך מנגלות. וכן בין כל אדם ואדם ובין כל דרגא ודרגא. וכן יש דברים שהם עכשו סוד ואחר-כך לא יהיה סוד כי אם נגלה. רק אז יהיה סודות אחרים הגבוהים הרבה מזה, כמו ששמעתי מפי רבנו ז"ל ויתבאר במקום אחר (בסימן כב), על-כן עכשו נאמר כבוד אלהים הסתר דבר, אפלו על ידיעת אלקותו בפשיטות, שיהיה לעתיד התגלות ומפורסמות, כי אז יתגלו עצות הנ"ל שעל-ידי-זה נזכה לקיים את התורה בשלמות, ואז יתגלה אלקותו לעין כל כנ"ל, עד שלא נתבייש לדבר בפני כל העולם מהשם יתברך, וזהו בחינת אמצאך בשוק אשקך גם לא יבוזו לי, כי אז יתקיים כי תמלא הארץ דעה לדעת את ה' וכו' וכתוב, כי כלם ידעו אותי למקטנם ועד גדולם וכו', במהרה בלימו, אמן:

וזה בחינת ערובי תחומין, שבמקום שמניח סעודות שבת משם מתחיל התחום שבת אלפים אמה לכל רוח:

כי מבאר בהתורה הנ"ל שעקר גדול האמונה הוא על-ידי העצות שנמשכין על-ידי האיש תבונות שמצחצח נשמתו על -ידי אכילתו פנ"ל. נמצא שעקר המשכת האמונה הוא על-ידי אכילת הצדיקים אמתיים פנ"ל. ובחל צריכין הצדיקים להמשיך הפרנסה והאכילה על-ידי המשכת רוחניות אלקות לתוך צמצומים פנ"ל שזהו בחינת כלליות הבריאה, שבששת ימי המעשה פנ"ל. כי בחל נמשך האור מלמעלה רק מבחינת חיצוניות עולם העליון, ועל-כן אי-אפשר לקבלו בזה העולם לידע על-ידי-זה מהשם יתברך כי אם על-ידי צמצומים רבים שמתנגעין הצדיקים תיכף כשמאיר עליהם האור הזה, הם מתנגעין בהשתוקקות נפלא עד שמצמצמין האור בשכלם בכמה צמצומים קדושים שהם שרש וקיום הבריאה כלה. ועל-ידי-זה הם ממשיכין הפרנסה בקדשה ובטהרה, וזוכין לצחצח נשמתם על-ידי פרנסה ואכילה הזאת עד שזוכין על-ידי-זה להמשיך העצות ממעמקים לגלות ולפרסם האמונה הקדושה בעולם פנ"ל. אבל מי שאינו מתעורר ומתגבר להמשיך האור לתוך צמצומים, אזי נתקלקל אצלו הארה הזאת חס ושלום, ויכול לבא על-ידי-זה לאמונות כוזביות וכפירות חס ושלום פנ"ל, ואזי גם האכילה והפרנסה נפגם, כי היא בהא תליא פנ"ל. וזה בחינת חטא אדם הראשון שאכל מעץ הדעת טוב ורע, שעקר הפגם שלו היה באכילה, שאכל אכילה כזאת שעל-ידה נפגם האמונה חס ושלום, כי בשעת הבריאה שלא היה עדין שום אדם, המשיך השם יתברך בעצמו האור לתוך צמצומים כדי לברוא העולם, ומשם המשיך בעצמו (השם יתברך) האכילה והפרנסה דהינו חיות העולמות, והמשיכו לזה העולם בשני בחינות, בבחינת עץ החיים אשר בתוך הגן בחינת אכילה דקדשה שממש עקר גדול האמונה, ובבחינת עץ הדעת טוב ורע שהוא בחינת אכילה של איסור אכילה דסטרא-אחרא שהוא ההפך שממש פגם האמונה פנ"ל והזהיר על האדם שלא יאכל אכילה זאת של עץ הדעת, והוא פגם בזה, ותיכף כשהתחילו אדם וחיה לקבל דברי הנחש ונתרצו לעבר על דברי השם יתברך תיכף פגמו מאד בבחינת המשכת רוחניות אלקות לתוך צמצומים. כי כפי ההארה מרוחניות אלקות שהיה בלבם היו צריכים להתעורר להי' יתברך בהתעוררות גדול ולבלי לשמע לדברי הנחש המטעה אותם, אבל הם פגמו בזה ושמעו לדבריו, וגם עברו בפעל ואכלו מעץ הדעת וכיו' ועל-ידי-זה נפגם האכילה והפרנסה של כל העולם בבחינת בזעת אפך תאכל לחם בחינת בעצבון תאכלנה, שזהו בחינת פגם הל"ט מלאכות שכלם הם בחינת פגם המשכת רוחניות וכיו' פנ"ל:

ועל כן צריכין עכשו הצדיקים יגיעה גדולה ביותר לחזר ולתקן הקלקולים של הצמצומים ולחזר ולהמשיך רוחניות אלקות לתוך צמצומים חדשים וכיו' פנ"ל. ועקר התקון על-ידי שבת, כי שבת אגין עלוהי פנ"ל. כי בשבת נמשך אור גדול ונפלא מלמעלה בצמצומים דקים ורוחניים שאינם מתלבשים בשום מלאכה ועובדין דחל, כי לא נתהוה מהם שום בריאה,

רק הם שרש העליון של הבריאה ואזי עולים כל העולמות בעליות גדולות עד שזוכין לקבל האור הזה בלי צמצומים גשמיים של ימי החל, כי אז מחמת עליות העולמות, יש כח לקבל האור הגדול הזה וכנ"ל, וזה האור הוא כלו עצות עמוקות להתקרב לה' יתברך בחינת ספת שלום הנמשך בשבת, שמשם כל העצות כנ"ל. ועל-כן אז אין צריכין להמשיך הפרנסה על-ידי המשכת רוחניות וכו', כי שבת הוא שרש הברכה של הפרנסה כי מיניה מתברכין כל שתא יומין, אבל בשבת בעצמו לא ירד אפלו המן, כי אפלו המן שהוא פרנסה קדושה בחינת הפרנסה שממשיכין הצדיקים על-ידי המשכות רוחניות וכו' שעל-ידי-זה מצחצחין נפשם שעל-ידי-זה זוכין לעצות וכו', שזהו בחינת קבלת התורה בחינת לא נתנה תורה אלא לאוכלי המן, אבל בשבת אפלו פרנסה קדושה הזאת אינה יורדת בו. כי שבת הוא שרש הפרנסה והברכה, דמיניה מתברכין כל שתא יומין כנ"ל כי בשבת אין צריכין אתערותא דלתתא, רק אדרבא צריכין להמשיך האור של שבת על עצמו על-ידי בטול ושביטה וניחא מכל המלאכות רק לאכל ולשתות ולהתענג על ה'. כי אכילת שבת יקרה והוא עקר כבוד שבת קדש, כי בשבת אין בהאכילה שום אחיזה להסטר-א-אחרא כמו שכתוב רבנו ז"ל במקום אחר (סימן נ"ז), כי בחל שנמשכת האכילה והפרנסה על-ידי אתערותא דלתתא כנ"ל על-ידי המשכת רוחניות וכו', על-כן יש בזה שני בחינות כנ"ל, בחינת כי ישירים דרכי ה' צדיקים ילכו [בס(?)] ופושעים יכשלו וכו'. כי מי שפוגם בבחינת המשכת רוחניות וכו' כנ"ל, גם הפרנסה והאכילה נפגמת, שזהו בחינת חטא אדם הראשון וכו' כנ"ל, אבל בשבת שנמשך הכל על-ידי אתערותא דלעילא שיורד האור מלמעלה עם צמצומים קדושים שנעשו למעלה שהכל יכולים לקבלו בלי שום יגיעה ואתערותא דלתתא שהוא שרש הפרנסה והאכילה הקדושה שממשיכין הצדיקים בימי החל על-ידי המשכת רוחניות וכו'. כי הכל נמשך משבת דמיניה מתברכין וכו' כנ"ל, על-כן האכילה של שבת קדושה מאד, ואין בה שום אחיזה להסטר-א-אחרא כלל, כי אדרבא על-ידי אכילת שבת מצחצח כל אחד נשמתו וזוכה לעצות נפלאות ולאמונה שלמה על-ידי-זה וכנ"ל. והעקר על-ידי הצדיקים אמתיים, ועל-כן צריכין לבא אליהם על שבת, כי אף-על-פי שקדשת שבת באה מלמעלה בלי אתערותא דלתתא שעל-ידי-זה עולין כל העולמות למעלה ממדרגתן אף-על-פי-כן עליות כל אדם ואדם הוא כפי המקום והדרגא שזכה בשעת כניסת שבת כפי ההכנה והקדשה שקדש והכין את עצמו בששת ימי החל, כמבאר בכתבים. כי למשל מי שלא זכה בחל כי אם לנפש דנפש דעשיה, אזי בשבת כשבא עליו תוספת שבת אף-על-פי שנמשך האור מלמעלה בלי אתערותא דלתתא בשבת וזוכה לעלות למשל לעולם האצילות, אינו זוכה גם שם לקבל הארה כי אם באיזה מדרגה התחתונה באצילות, וכן כל אחד ואחד כפי מדרגתו. אבל הצדיק הגדול שזכה גם בחל לנשמה דאצילות, אזי זוכה בשבת לעלות למעלה למעלה מאצילות בתכלית מעלה העליונה, כי יש עולמות שהם למעלה למעלה הרבה מאצילות כמובא בכתבים, וכן למעלה למעלה, וכל מי שהוא בכלל ישראל, בודאי מקבל איזה הארה מתוספת שבת, אבל כל אחד מקבל תוספת קדשת שבת כפי הכנתו בחל

בבחינת מי שֶׁטָרַח בְּעָרֵב שַׁבָּת יֹאכֵל בְּשַׁבָּת וְכַנ"ל, וְעַל-כֵּן עֲתָה בַּעֲוֹנוֹתֵינוּ-
הַרְבִּים אֵין בָּנוּ כַּח לְקַבֵּל תּוֹסֶפֶת שַׁבָּת בְּשַׁלְמוֹת, בְּאִפְסוֹ שְׁנֵזֶכֶה עַל-יְדֵי-זֶה
לְעֲצוֹת שְׁלֵמוֹת הַנִּי"ל לָשׁוּב לְה' יִתְבָּרַךְ כִּי אִם בְּכַח הַתְּקַרְבוֹת לְצַדִּיקִים
אֲמִתִּיִּים שֶׁהֵם מְקַדְּשִׁים עֲצָמָם בְּקִדְשָׁה נִפְלְאָה בִּימֵי הַחֹל, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה
הֵם מְקַבְּלִים קִדְשַׁת שַׁבָּת בְּשַׁלְמוֹת גְּדוֹל וְהֵם מִמְּשִׁיכִים קִדְשַׁת שַׁבָּת עָלֵינוּ
גַּם כֵּן, עַל-כֵּן נוֹסְעִין לְצַדִּיקִים עַל שַׁבָּת וְכַנ"ל:

אות מ

וְעַל כֵּן הָעֲכוּוֹ"ם שֶׁלֹּא קִבְּלוּ אֶת הַתּוֹרָה כֻּלָּל, עַל-כֵּן אֵין לָהֶם שׁוּם חֵלֶק
בְּקִדְשַׁת שַׁבָּת, אֲדַרְבֵּא בְּשַׁבָּת קִדְשׁ יִתְפָּרְדוּ כֹל פּוֹעֲלֵי אָוֶן, וְאֵין לְהָעֲכוּוֹ"ם
וְהַסְטֵרָא-אַחֲרָא שׁוּם יְנִיקָה מְנִיצוֹצוֹת הַקִּדְשָׁה שְׁבַשְׁבַּת כְּמוֹבָא, וְעַל-כֵּן
גוֹי שְׁשַׁבַּת חֵיב מִיָּתֵהּ, כִּי אִף-עַל-פִּי שֶׁקִּדְשַׁת שַׁבָּת בָּאָה מִלְּמַעְלָה בְּלִי
אֲתַעְרוּתָא דְלִתְתָּא אִף-עַל-פִּי-כֵן אִי-אֶפְשָׁר לְקַבֵּל קִדְשָׁתוֹ כִּי אִם בְּנִי
יִשְׂרָאֵל שֶׁזָּכוּ לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה שְׁעַל-יְדֵי-זֶה יֵשׁ לָהֶם כַּח לְקַבֵּל הָאוֹר
הַגְּדוֹל הַזֶּה שֶׁל שַׁבָּת כֹּל אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי בְּחִינָתוֹ, אֲבָל עַל-כֵּל-פְּנִיָּם כֹּל אֶחָד
מִיִּשְׂרָאֵל מְקַבֵּל אֵיזָה קִדְשָׁה וְהָאֲרָה נִפְלְאָה וְשִׁמְחַת הַלֵּב בְּה' יִתְבָּרַךְ
וְהַשְׁתוֹקֵקוֹת נִפְלְאָ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּאַהֲבָה וּבְרָצוֹן בְּכָל שַׁבָּת, מֵאַחַר שֶׁכֹּל
אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל יֵשׁ לוֹ חֵלֶק בְּתוֹרַת מֹשֶׁה, אֲבָל הָעֲכוּוֹ"ם שֶׁלֹּא קִבְּלוּ אֶת
הַתּוֹרָה אֵינָם יְכוּלִים לְקַבֵּל הָאוֹר שֶׁל שַׁבָּת. וְעַל-כֵּן אִם יִרְצֶה הַגּוֹי לְשַׁבּוֹת
לְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ חֵס וְשְׁלוֹם מִהָאוֹר הַזֶּה יִקְלַקֵּל יוֹתֵר, כִּי אֵין בּוֹ שׁוּם צַד
הַכְּנָה, אֲפִלוּ כֹל שֶׁהוּא לְקַבֵּל מִהָאוֹר כֵּזֶה. מֵאַחַר שֶׁאֵינוּ בְּכָלֵל קִבְּלַת
הַתּוֹרָה. וְעַל-כֵּן גוֹי שְׁשַׁבַּת חֵיב מִיָּתֵהּ, כִּי יִתְגַבֵּר עַל עֲצָמוֹ סְטֵרָא דְמוֹתָא,
שֶׁהוּא כְּפִירוֹת שְׁנִמְשָׁכִין מְרַבּוּי אֹר כִּידוּעַ, כִּי אִף-עַל-פִּי שֶׁכְּתִבְנוּ לְמַעְלָה
שֶׁהָאוֹר שֶׁל שַׁבָּת יוֹרֵד מִלְּמַעְלָה בְּצִמְצוּמִים נִפְלְאִים דְּקִים וְרוּחֵינִים
מִלְּמַעְלָה וְכוּ' שֶׁכֹּל אֶחָד יְכוּל לְקַבֵּלוֹ, אִף-עַל-פִּי-כֵן אֵלוֹ הַצִּמְצוּמִים
הַדְּקִים אֵין יְכוּלִים לְקַבֵּלוֹ כִּי אִם יִשְׂרָאֵל שֶׁיֵּשׁ בָּהֶם אֵיזָה הַכְּנָה לְקִדְשָׁה
עַל-יְדֵי קִבְּלַת הַתּוֹרָה, אֲבָל לֹא הָעֲכוּוֹ"ם וְכַנ"ל, וְעַל-כֵּן לֹא נִתְּנוּ לְגוֹיֵי
הָאֲרָצוֹת וְלֹא הִנְחִלְתוּ וְכוּ' כִּי לְעַמֻּד יִשְׂרָאֵל נִתְּנוּ בְּאַהֲבָה וְכוּ', כְּמוֹ
שֶׁכְּתוּב, בְּרִית עוֹלָם בֵּינִי וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְכוּ' כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרִים
לְבָרְכָהּ, מִתְּנָה טוֹבָה יֵשׁ לִי בְּבֵית גְּנֻזֵי וְשַׁבָּת שְׁמָה וְכוּ'. כִּי שַׁבָּת קִדְשׁ הוּא
מִתְּנָה טוֹבָה מִבֵּית גְּנֻזָּא דְּמִלְכָּא עֲלָאָה כְּלוּלָה מִכָּל גְּנֻזֵי אוֹצְרוֹתָיו יִתְבָּרַךְ,
כִּי קִדְשַׁת שַׁבָּת הוּא בְּחִינַת עֲצוֹת עֲמוּקוֹת וְנִפְלְאוֹת הַגְּנוּזִים בְּחִדְרֵי חִדְרָיו,
בְּחִינַת מֵאֵד עֲמָקוֹ מַחְשְׁבוֹתֶיהָ, שְׁאוּמְרִים בְּמִזְמוֹר שִׁיר לְיוֹם הַשַּׁבָּת, שְׁעַל-
יְדֵי-זֶה נִזְכָּה כָּלֵנוּ לָשׁוּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְעַל-כֵּן נִקְרָא שַׁבָּת עַל-שֵׁם תְּשׁוּבָה
כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב רַבְּנוּ ז"ל, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, וְשַׁבָּת עַד ה' אֶלְקִיךָ וְכוּ', כִּי עַל-יְדֵי
שְׁמִירַת שַׁבָּת בְּשִׁמְחָה גְּדוֹלָה כְּרָאוּי זֹכִין לְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ אֹר הָעֲצוֹת

העמוקות הנ"ל שהם בחינת אור של משיח שזוכין על-ידי שמירת שבת
כנ"ל, שעל-ידי-זה בודאי נזכה לשוב אליו ותברך באמת סוף כל סוף
כנ"ל, כי אלו העצות הם עד אין סוף ואין תכלית שאי-אפשר לסותרן
בשום אפן אשרי הזוכה לקבל שבת בשמחה גדולה כראוי:

כי העקר הוא לשמח בשבת כאשר הזהירנו רבנו ז"ל מאד מאד לשמח
מאד בכל שבת, כי עקר מצות שבת הוא לאכל ולשתות ולשמח מאד
בשבת ולהתענג בכל התענוגים בשמחה ובטוב לבב, כמבאר בלקוטי תורה
(בסימן יז) ובמקומות אחרים, עין שם. כי אכילת שבת יקרה מאד, כי
מגדל קדשת שבת שהוא התגלות אלקות בצמצומים נפלאים רוחניים
הנמשכין מלמעלה, על-כן האכילה של שבת קדש בקדשה גדולה בבחינת
והשביע בצחצחות נפשך וכו', כי בחל אין זוכין לאכילה קדושה כזאת כי
אם צדיקים גדולים נוראים מאד, אבל בשבת אכילת כל ישראל הוא
בבחינה זאת, בבחינת צדיק אוכל וכו', בחינת והשביע בצחצחות נפשך
בחינת אז תתענג על ה', על ה' דיקא, שהם הצחצחות שהם למעלה
מהספירות הכלולים בשם ה' פידוע. וזה בחינת ערובי תחומין, כי תחום
שבת אלפים אמה, שהם בחינת הדרך הקדש של שבת, שהוא בחינת
התגלות העצות העמוקות ונפלאות הנ"ל שהם בחינת פלאי פלאות כנ"ל,
ועקר התגלות אלו העצות זוכין על-ידי אכילת שבת שהוא בחינת והשביע
בצחצחות וכו' כנ"ל. ועל-כן ממקום שפניח שם סעודתו, דהינו סעודות
שבת, משם מתחיל התחום שבת אלפים אמה וכנ"ל:

אות מא

וזה בחינת ויצעקו אל ה' שאומרים בכניסת שבת במנחה, שהוא מזמור
הודו, כי בכניסת שבת אז עקר ההכנה לקבל תוספת שבת, כמובא, כי אז
אנו צריכין להעלות העולמות על-ידי אתערוותא דלתתא כדי שיהיה להם
כח אחר-כך לקבל תוספת שבת ולעלות בעליות נפלאות בשבת על-ידי
אתערוותא דלעילא כמבאר בפגונות, ועל-כן בערב שבת במנחה שאז צריכין
אתערוותא דלתתא, על-כן אומרים אז ויצעקו כמה פעמים, כי אז צריכין
להמשיך העצות על-ידי צעקות, בחינת צעקת הלב בחינת ממעמקים
קראתיך וכו', כדי להמשיך העצות שהם בחינת מים עמוקים וכו', ועל-
ידי אלו הצעקות זוכין אחר-כך לקבל תוספת שבת שהם בחינת עצות,
שהם נמשכין על-ידי הז' קולות הנמשכין מלמעלה, שהם בחינת הקולות
של מתן תורה שבאו מלמעלה שהם בחינת מזמור הבו לה' בני אלים
בחינת קול ה' על המים שהשם יתברך בעצמו מעורר בחינת קולו כבניכול
קול עליון כדי לגלות העצות עמוקות שבאין על-ידי קולות עמוקות כנ"ל.
כי בחל צריכין צעקת הלב ממעמקים לזה, אבל בשבת קדש אין בו צעקה

וְזַעֲקָה חֵס וְשָׁלוֹם, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְבִרְכָה, שֶׁבֵּת הִיא מְלֻזֶּעַק וּרְפוּאָה קְרוּבָה לְבוֹא, כִּי עַל-יְדֵי הַצְּעָקָת הַלֵּב הַנִּיִּל שְׁעַל-יְדֵי-זֶה נִמְשָׁכִין הָעֲצוֹת שְׁעַל-יְדֵי-זֶה גְדֻלָּה הָאֱמוּנָה כְּנִיִּל, עַל-יְדֵי-זֶה בָּאִין כָּל הָרְפוּאוֹת לְהַמְכּוֹת הַמְּפֻלְאוֹת כְּמַבְאָר הַיֵּטֵב בְּהַתּוֹרָה הַנִּיִּל, אָבֵל בְּשֶׁבֶת אֵין הָרְפוּאָה הַבָּאָה עַל-יְדֵי אֱמוּנָה הַגְּדֻלָּה עַל-יְדֵי עֲצוֹת נִמְשָׁכָת עַל-יְדֵי זַעֲקָה חֵס וְשָׁלוֹם, כִּי שֶׁבֵּת הִיא מְלֻזֶּעַק וּרְפוּאָה קְרוּבָה לְבוֹא, כִּי אֵז נִמְשָׁכִין הָעֲצוֹת בְּנִקְל מְלֻמְעָלָה כְּנִיִּל, בְּלִי צְעָקָה וְזַעֲקָה וְאֵז עֵקֶר גְּדוּל הָאֱמוּנָה מְחַמֵּת שְׁמַאִירִין אֵז עֲצוֹת עֲמוּקוֹת וְנִפְלְאוֹת מְאֹד שְׂאִי-אֶפְשָׁר לְסוֹתְרוֹן, וְעַל-כֵּן אֵז בְּשֶׁבֶת עֵקֶר שְׁלֵמוֹת גְּדוּל הָאֱמוּנָה וְכְנִיִּל, וְעַל-כֵּן אֵז הָרְפוּאָה קְרוּבָה לְבוֹא, כִּי עֵקֶר הָרְפוּאָה עַל-יְדֵי הָאֱמוּנָה כְּמַבְאָר הַיֵּטֵב בְּהַתּוֹרָה הַנִּיִּל, אָמֵן כֵּן יְהִי רָצוֹן:

אות מב

וְזֶה בְּחִינַת יוֹדוֹ לְהִי חֲסִדוֹ וְנִפְלְאוֹתָיו שְׂאוּמְרִים בְּמִזְמוֹר זֶה כְּמָה פְּעָמִים, כִּי עַל-יְדֵי הַצְּעָקוֹת הַנִּיִּל בְּחִינַת וַיִּצְעֲקוּ אֶל ה', זוֹכִין לְהַמְשִׁיךְ הָעֲצוֹת נִפְלְאוֹת הַנִּיִּל, וְזֶהוּ בְּחִינַת וְנִפְלְאוֹתָיו לְבִנֵי אָדָם. וְנִפְלְאוֹתָיו דִּיקָא בְּחִינַת עֲצוֹת עֲמוּקוֹת שְׁנִקְרָאִים פְּלְאוֹת כְּנִיִּל, וְעַל-כֵּן אוּמְרִים זֶה כְּמָה פְּעָמִים, כִּי אָנוּ צָרִיכִין לְהַמְשִׁיךְ הָעֲצוֹת מְקַדְשֵׁת שֶׁבֵּת שְׂאֵלוֹ הָעֲצוֹת הֵם בְּחִינַת פְּלְאֵי פְּלְאוֹת נִפְלְאוֹת עַל נִפְלְאוֹת כְּנִיִּל. וְעַל-כֵּן מְזַכְּרִין אֵלוֹ הַנִּפְלְאוֹת דִּי פְּעָמִים כְּנִיִּל דִּי מַחְנוֹת הַשְּׂכִינָה, שְׁהֵם בְּחִינַת קְשׁוּר הַמְּרַכְּבָה שְׁהֵם בְּחִינַת דִּי דְגָלִים וְכוּי, שְׁהֵם בְּחִינַת תְּקוּן הַמְּשַׁפֵּט בְּחִינַת הַשְּׁגָת צְדִיק וְטוֹב לוֹ צְדִיק וְרַע לוֹ רָשָׁע וְטוֹב לוֹ רָשָׁע וְרַע לוֹ וְכוּי כְּנִיִּל שְׁמֶשֶׁם נִמְשָׁכִין הָעֲצוֹת עֲמוּקוֹת שְׁהֵם בְּחִינַת פְּלְאֵי פְּלְאוֹת כְּנִיִּל. כִּי צְדִיק וְטוֹב לוֹ צְדִיק וְרַע לוֹ רָשָׁע וְטוֹב לוֹ רָשָׁע וְרַע לוֹ הֵם דִּי בְּחִינּוֹת, כִּי הַשְּׁגוֹת אֵלוֹ הֵם עַל-יְדֵי תְּקוּן הַמְּשַׁפֵּט שְׁזוֹכִין עַל-יְדֵי קְשׁוּר הַמְּרַכְּבָה שְׁהִיא בְּחִינַת דִּי מְלֹאכִים שְׁסִימָנִם אֶרְגָּמוֹן דִּי מַחְנוֹת וְכוּי כְּנִיִּל:

תחומין וערובי תחומין ו:

אָמָה :

אֶלְפִים

שֶׁבֶת

תְּחוּם

אות א

כי עקר קדשת ישראל הוא קדשת שבת קדש, שהוא כלל כל התורה כלה כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה כי כל הקדשות שישראל ממשיכין על עצמן על-ידי תורה ומצוות, הם בחינת קדשת שבת כמובא בספרים, כי קדשת שבת צריכין להמשיך על עצמו בכל ששת ימי החל, שזהו בחינת זכור את יום השבת לקדשו, זכרו מאחד בשבת הינו על-ידי כל התורה והמצוות שעושין בכל ימי החל על-ידי-זה ממשיכין על עצמן קדשת שבת שהיא כלל קדשת ישראל, ועל-כן צריכין לזהר מאד בכבוד שבת קדש, והעקר לקבל את השבת בשמחה ובטוב לבב ולהרחיק כל מיני עצבות בשבת, אפלו עצבות ודאגות מחטאיו ופשעיו המרבים צריכין להרחיק בשבת בכל כחו, כי אפלו בחל צריכין להרחיק מאד את העצבות בפרט בעת שעוסקין באיזה קדשה בתורה או במצוה, שצריכין להתגבר ביותר שיהיה בשמחה גדולה ולבלי לשום אל לבו אז אפלו דאגות העוונות, רק לשמח את עצמו במעט טוב שיש בו עדין, כמבאר אצלנו הרבה בזה, מכל שכן וכל שכן בשבת קדש שאז אסור שיהיה בו שום עצבות ומרה שחרה כלל, כי זה עקר קדשת שבת לשמח בו בכל עז, כי הוא יום שמחה וחדוה בכל העולמות, כמו שכתוב בזהר הקדוש, כדין חדוה ותפנוקא אשתמע וכו', כי כל הדרכים והעצות הקדושות שיכולים לבוא על ידם לשמחה וחדוה, כלם מתעוררים ומאירים בשבת באור גדול, רק אף-על-פי-כן צריך האדם להמשיכם על עצמו, ואז בשבת בקל יוכל להמשיך על עצמו דרכי השמחה, ועל-ידי-זה יזכה להמשיך השמחה של שבת גם בימי החל, שזה עקר הקדשה שממשיכין משבת על ששת ימי החל, דהינו שמחת המצוה שהיא העקר, כי עקר שלמות המצוה ועלייתה הוא על-ידי שמחה, ועקר השמחה נמשכת משבת על ימי החל:

אות ב

כי איתא בדברי אדמו"ר הקדוש והנורא ז"ל כמה עצות ודרכים להתחזק לשמח את נפשו תמיד, שעל-ידי-זה ישאר על עמדו ולא יפל לעולם חס ושלום. שזהו עקר הכל כידוע. אך עקר ההתחזקות ביותר הוא על-פי מה שכתב בשני תורות קדושות, שהם אומרה לאלקי בעודי בלקוטי אי בסימן רפב, ומה שכתב על-פסוק ואיה השה לעולה, בלקוטי תנאנא בסימן

יב, עין שם היטב. כי בהתורה אַזְמַרָה לאלקי בעודי וכו' מבאר שפשהאדם רואה שרחוק מאד מאד מהשם יתברך ומעשיו מכוּעָרין מאד, אף-על-פי-כן יראה לחפש ולבקש ולמצוא בעצמו איזה נקודה טובה, כי איך אפשר שלא עשה איזה מצוה מימיו, ואף-על-פי שגם המצוה יש בה פסולת הרבה, אף-על-פי-כן על-כל-פנים בודאי יש בה איזה נקודה טובה, וכן יבקש וימצא בעצמו עוד איזה נקודות טובות וכו', ועל-ידי-זה יוכל להתפלל וכו', וזהו אַזְמַרָה וכו' עין שם. ובסימן יב בלקוטי תניינא על פסוק ואיה השעה לעולה, מבאר נפלאות מענני ירידה תכלית עליה, עין שם היטב, והכלל שמקומות הרחוקים מאד מהשם יתברך שהם בחינת מקומות המטונפים, עקר קיומם נמשך דיקא מבחינת איה מקום כבודו שהוא בחינת בראשית מאמר סתום, שמשם מקבלין כל העשרה מאמרות, כי הוא כולל כלם:

אות ב

כי איתא בדברי אדוננו מורנו ורבינו הקדוש והנורא זכרוננו לברכה כמה עצות ודרכים להתחזק לשמח את נפשו תמיד, שעל-ידי זה ישאר על עמדו ולא יפל לעולם חס ושלום, שזהו עקר הכל בידוע, אך עקר ההתחזקות ביותר הוא על-פי מה שמבאר בשני תורות קדושות שהם "אַזְמַרָה לאלקי בעודי" בלקוטי א בסימן רפ"א. ומה שכתב על פסוק, "ואיה השעה לעלה" בלקוטי תניינא בסימן י"ב, עין שם היטב. כי בהתורה "אַזְמַרָה לאלקי בעודי" וכו' מבאר שפשהאדם רואה שרחוק מאד מאד מה' יתברך ומעשיו מכוּעָרין מאד אף-על-פי-כן יראה לחפש ולבקש ולמצא בעצמו איזה נקודה טובה, כי איך אפשר שלא עשה איזה מצוה מימיו ואף-על-פי שגם המצוה יש בה פסולת הרבה אף-על-פי-כן על כל פנים בודאי יש בה איזה נקודה טובה וכן יבקש וימצא בעצמו עוד איזה נקודות טובות וכו' ועל-ידי זה יוכל להתפלל וכו', וזהו אַזְמַרָה וכו', עין שם. ובסימן י"ב בלקוטי תניינא על פסוק, "ואיה השעה לעלה" מבאר נפלאות מענני ירידה תכלית עליה, עין שם היטב. והכלל, שמקומות הרחוקים מאד מה' יתברך, שהם בחינת מקומות המטונפים עקר קיומם נמשך דיקא מבחינת איה מקום כבודו, שהוא בחינת בראשית מאמר סתום שמשם מקבלין כל העשרה מאמרות, כי הוא כולל כלם ומשם דיקא מקבלין חיות מקומות הרחוקים מאד הנ"ל, כי הם מקבלים מגדל ההעלמה וההסתרה של מאמר זה ועל-כן פשהאדם נופל לשם חס ושלום, ונופל לספקות והרהורים ובלבולים גדולים ורואה עצם רחוקו מה' יתברך אל יפל על-ידי זה חס ושלום, כי אדרבא, על-ידי זה בעצמו שרואה גדל רחוקו שרחוק מאד מכבודו יתברך ושואל ומבקש איה מקום כבודו וכו', על-ידי זה בעצמו

עקר תקונו ועליתו בבחינת ירידה תכלית העליה. כי על-ידי הבקשה והחפוש איה וכוי על-ידי זה עולה לבחינת איה שהוא בחינת מאמר סתום, שהוא בחינה גבה מאד, בחינת בראשית וכוי, שמשם עקר קיום וחיות של כל העשרה מאמרות וכוי עין שם כל זה היטב היטב:

אות ג

וכל אלו הדרכים הקדושים של שמחה והתחזקות צריכין לילך בהם מאד, כי בזה תלוי עקר יהדותו פידוע ומובן לכל מי שרוצה להיות איש ישראלי באמת לנצח, אבל אין האדם זוכה לילך בהם כי אם בכח קדשת שבת קדש שהוא בחינת כח הצדיק האמת, שהוא בחינת שבת, כמו שאיתא בזהר אנת שבת דכלהי יומא וכמובא בדבריו זכרונו לברכה, כי דרך הקדש של אזמרה לאלקי בעודי הנ"ל, עקר הארתו הוא בשבת, כי בחל שיש בו אחיזת הסטרא אחרא והקלפות פידוע על-כן אפלו הטוב והמצות שעושין בימי החל יש בהם אחיזת הסטרא אחרא, שהוא אחיזת העצבות, כמובא בדבריו זכרונו לברכה על פסוק, "צדק לפניו יהלך וכוי" בסימן קלט ובסימן רעז) שהמצות שעושין בימי החל יש להסטרא אחרא אחיזה בבחינת הרגלין של המצוה, בבחינת רגליה ירדות מות וכוי. ועל-ידי זה אין המצוה יכולה לילך ולהתפאר לפני ה' יתברך, אבל כשפגיע שבת, אז עולין הרגלין מהקלפה והסטרא אחרא, כי זה עקר קדשת שבת בבחינת אם תשיב משבת רגליך ואז מתחלת המצוה לילך לפני ה' יתברך וה' יתברך משתעשע בה ומתפאר בה מאד, אף-על-פי שנעשית בקטנות גדול, אף-על-פי-כן מרב חבתו את ישראל עם קרובו הוא משתעשע בה מאד ועושה מזה דרך כבושה וכוי, עין שם. והענין מבאר על-פי הנ"ל, כי בחל הוא בחינת עבד ששם אחיזת העצבות, וכמבאר בלקוטי תניינא סימן ב' בהתורה "ימי חנכה הם ימי הודאה" על-כן גם המצות שעושין אז יש בהם אחיזת העצבות וזה בעצמו בחינת אחיזת הסטרא אחרא הנ"ל שניאחזת ברגלי המצוה בבחינת רגליה ירדות מות, כי עקר אחיזת הסטרא אחרא הוא על-ידי העצבות שהיא סטרא דמותא, שזה עקר בחינת גלות השכינה שמתגבר בימי החל, כמו שמבאר בהתורה אמצעיתא דעלמא לקוטי א סימן כד) ואז מגדל התגברות החשך של העצבות צריכין יגיעה גדולה ועצומה לברר הטוב שבמצות, דהינו להזכיר את עצמו בהנקדות טובות שבו לשמח את נפשו להזכיר את עצמו הלא אף-על-פי-כן אני עושה מצוה ואם היא כמות שהיא, הלא על כל פנים יש בה נקדות טובות אשר נקדה אחת של מצוה קלה של הקל שבקלים אין כל העולם כדאי לה וכוי, אבל מגדל החשך של ימות החל, שהיא התגברות העצבות, שהוא אנפין חשוכין, על-ידי זה קשה מאד להזכיר את עצמו

בְּכֹל זֶה וְלַחֲחִיּוֹת אֶת עֲצֻמוֹ וְלִשְׁמַח אֶת עֲצֻמוֹ וּמַחֲמַת זֶה לַפְעָמִים רוֹצִים לְהַפִּילוֹ בְּדַעְתּוֹ לְגַמְרֵי, שְׁמִזְכִּירִין אוֹתוֹ רַבּוּי עֲוֹנוֹתָיו וּפְשָׁעָיו הָעֲצוּמִים וְאִיךָ הוּא מְלֵא פְגָמִים וְקַלְקוּלִים בְּכֹל עֵת וְכוּי' עַד שֶׁנִּדְמָה לוֹ שְׁאֵפֶס תִּקְוָה חֵס וְשְׁלוֹם, וְכֹל זֶה מַעֲשֵׂי הַבְּעַל דָּבָר, כִּי אֵין זֶה דֶּרֶךְ עֲנוּהַ כָּלֵל, רַק הַבְּעַל דָּבָר מִתְנַבֵּל עָלָיו לְהַפִּילוֹ לְגַמְרֵי חֵס וְשְׁלוֹם, וּמַגְדֵּל הַחֲשָׁד קָשָׁה לוֹ מְאֹד לְשׁוּם אֵל לְבוֹ לְהַזְכִּיר אֶת עֲצֻמוֹ בְּהִנְקָדוֹת הַטּוֹבוֹת שֶׁבוֹ לוֹיֵא ה' עֲזָרְתָה לָנוּ בְּכֹל יוֹם וּבְכֹל עֵת שְׁמַסְבֵּב בְּנִפְלְאוֹתָיו הָעֲצוּמִים שְׁנוּכַל לְהַזְכִּיר עֲצֻמְנוֹ לִילָךְ עִם הַדֶּרֶךְ הַקְּדוֹשׁ שֶׁל אֲזַמְרָה לְאֱלֹהֵי בְּעוֹדֵי תְהִלָּה לְאֵל, עֵינֵי שֵׁם הַיֵּטֵב הַיֵּטֵב וְתוֹכַל לְהַחֲיוֹת אֶת נַפְשֵׁךָ תִּמְיֵד כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ, אֲבָל כֹּל זֶה הַדֶּרֶךְ הַקְּדוֹשׁ אֵין נִמְשָׁךְ עַל הָאָדָם כִּי אִם בְּכַח קְדוּשַׁת שַׁבָּת, כִּי צְרִיכִין לְהַמְשִׁיךְ הַקְּדוּשָׁה וְהַשְׁמָחָה שֶׁל שַׁבָּת עַל כָּל יְמֵי הַחֹל וְעַל-יְדֵי זֶה מִמְשִׁיכִין עַל עֲצֻמוֹ הַדֶּרֶךְ הַקְּדוֹשׁ הַזֶּה כְּדֵי לְהַחֲיוֹת וְלִשְׁמַח אֶת נַפְשׁוֹ, כְּדֵי שִׁישְׁאָר עַל עֲמָדוֹ, שֶׁלֹּא יֵצֵא מִתַּחֲוִים וּגְבוּל הַקְּדוּשָׁה לְגַמְרֵי חֵס וְשְׁלוֹם, כִּי עַקֵּר זֶה הַדֶּרֶךְ הַקְּדוֹשׁ שֶׁל אֲזַמְרָה וְכוּי' הַנִּי"ל מֵאִיר בְּשִׁלְמוֹת בְּשַׁבָּת קְדוֹשׁ, כִּי אִזּוֹ מִתְבַּטֵּל שְׁלִיטַת הַסֵּטְרָא אַחְרָא וְהַחִיצוֹנִים וְנִתְבַּטֵּל כָּל הָעֲצָבוֹת וְהַמְרָה שְׁחוּרָה, שֶׁהֵם בְּחִינַת תְּקֵפָא דְדִינָא, בְּבַחֲיַנַּת וְכֹל שֶׁלְטָנֵי רְגִזִין וּמֵאֲרֵי דְדִינָא כְּלֵהוּ עֲרֻקִין וְאֶתְעַבְרוּ מִנָּה וְכוּי' וְכֹל חִירוֹ אֲשַׁתְּכַח. כִּי אִזּוֹ בְּשַׁבָּת נִתְעוֹרְרִין חֲסָדִים גְּדוּלִים וְרַחֲמִים רַבִּים בְּלֵי שַׁעוֹר וְאִזּוֹ נִתְגַּלֵּין דְרָכֵי ה' וְחֲסָדָיו הָאֱמִתִּיִּים וּמֵאִירִין בְּכֹל הָעוֹלָמוֹת אֲשֶׁר דָּרְכוּ יִתְבָּרַךְ הוּא לְבִלִי לְהַסְתַּכֵּל עַל הָרַע שֶׁל הָאָדָם רַק לְהַבִּיט וְלְהַסְתַּכֵּל עַל הַטּוֹב שֶׁבוֹ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, "אֲוֹן אִם רָאִיתִי בְּלִבִּי לֹא יִשְׁמַע ה' אֲכֹן שָׁמַע אֱלֹקִים וְכוּי'". וְכֵמוֹ שֶׁכָּתוּב, לֹא הִבִּיט אֲוֹן בִּיעֶקֶב וְלֹא רָאָה וְכוּי'. וְכֵמוֹ שֶׁמִּבְּאֵר בְּסִימָן יז בְּלִקוּטֵי תַנְיִנָא "דֶּרֶךְ ה' יִתְבָּרַךְ" וְכוּי' שֶׁמִּדְּבָר שֵׁם מִקְדָּשַׁת שַׁבָּת עֵינֵי שֵׁם. וְעַל-כֵּן אִזּוֹ בְּשַׁבָּת מִתְחִילִין כָּל הַמְצוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל לִילָךְ וְלְהַתְּפָאֵר לִפְנֵי ה' יִתְבָּרַךְ, כִּי נִתְבַּטֵּל מֵהֵם אַחֲזֵיזַת הַקְּלָפוֹת, שֶׁהֵם הָעֲצָבוֹת הַנִּפְאָחִין בְּרַגְלֵי הַמְצוּהָ וְאִזּוֹ נִתְגַּלָּה יְקָרַת קְדוּשַׁת הַנְּקָדוֹת טוֹבוֹת שֶׁל הַמְצוֹת עַד שֶׁהוֹלְכִין וּמִתְפָּאֲרִין לִפְנֵי ה' יִתְבָּרַךְ וְעוֹשִׂין דֶּרֶךְ כְּבוֹשָׁה לְכֹל שְׁיוּכַל כָּל אָדָם לְהִתְקַרֵּב לֵה' יִתְבָּרַךְ וְעַל-כֵּן אִזּוֹ בְּשַׁבָּת מֵאִיר בְּשִׁלְמוֹת דֶּרֶךְ הַנִּי"ל שֶׁל אֲזַמְרָה לְאֱלֹקֵי בְּעוֹדֵי הַנִּי"ל מַחֲמַת שְׁאִזּוֹ אֵין יְכוּלִין הַסֵּטְרָא אַחְרָא וְהַקְּלָפוֹת לְכַסּוֹת וְלְהַעֲלִים אֶת הַטּוֹב עַל-יְדֵי רַבּוּי הָרַע וְלְהַפִּיל עֲצָבוֹת חֵס וְשְׁלוֹם, כִּי אִזּוֹ מֵאִיר רַק הַטּוֹב, שֶׁהֵם הַנְּקָדוֹת טוֹבוֹת שֶׁבְּמְצוֹת וְעַל-יְדֵי זֶה הָרַע וְהָעֲצָבוֹת נוֹפֵל לְגַמְרֵי וְאִזּוֹ אֶתְעַר זְמִירוֹת שִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת לֵה' יִתְבָּרַךְ בְּבַחֲיַנַּת מְזֻמּוֹר שִׁיר לְיוֹם הַשַּׁבָּת, בְּחִינַת וְיוֹם הַשְּׁבִיעִי מְשַׁבַּח וְאוֹמֵר וְכוּי'. כִּי אִזּוֹ נִתְעוֹרְרִין זְמִירוֹת וְשִׁירוֹת נִפְלְאוֹת שֶׁנֶּעֱשִׂין וְנִתְחַבְּרִין מֵהַנְּקָדוֹת טוֹבוֹת שֶׁל הַמְצוֹת שֶׁל כָּל יִשְׂרָאֵל אֶפְלוֹ שֶׁל פּוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל, שֶׁכֻּלָּם עוֹלִין אִזּוֹ וּמִתְפָּאֲרִין לִפְנֵי ה' יִתְבָּרַךְ וְנֶעֱשִׂין מֵהֵם שִׁירוֹת וְזְמִירוֹת וְנִגּוּנִים נִפְלְאִים, שֶׁכֹּל זֶה הוּא בְּבַחֲיַנַּת אֲזַמְרָה לְאֱלֹקֵי בְּעוֹדֵי הַנִּי"ל, כְּמִבְּאֵר שֵׁם בְּמִקּוּמוֹ שֶׁנֶּעֱשִׂין מִזֶּה נִגּוּנִים וְזְמִירוֹת נִפְלְאִים. אֲבָל הָעַקֵּר נַעֲשֶׂה בְּשַׁבָּת קְדוֹשׁ, שְׁאִזּוֹ עַקֵּר שְׁלִיטַת הַתְּגַלּוֹת כָּל הַנְּקָדוֹת טוֹבוֹת שֶׁל כָּל הַמְצוֹת שֶׁל כָּל יִשְׂרָאֵל כְּנִי"ל. וּמִשַּׁבָּת צְרִיכִין לְהַמְשִׁיךְ הַקְּדוּשָׁה וְהַשְׁמָחָה עַל כָּל יְמֵי הַחֹל, דְּהֵינּוּ שֶׁבְּכַח קְדוּשַׁת שַׁבָּת נִזְכָּה גַם בְּכֹל יְמֵי הַחֹל לִילָךְ בְּדֶרֶךְ הַקְּדוֹשׁ הַזֶּה, לְגַרֵּשׁ הָעֲצָבוֹת וְלְהַחֲיוֹת אֶת נַפְשָׁנוּ תִּמְיֵד עַל-יְדֵי הַנְּקָדוֹת טוֹבוֹת שֶׁנִּמְצְאִים בָּנוּ, שְׁזָהוּ

אות ד

וְזֶהוּ בְּחִינַת מַה שְּׁאִיתָא בַּמְדָּרָשׁ, "שְׁחוּרָה אֲנִי וְנֶאֱוָה", 'שְׁחוּרָה אֲנִי, בִּימֵי הַחַל. 'וְנֶאֱוָה אֲנִי, בְּיוֹם הַשַּׁבָּת. כִּי זֶה הַמְקַרָּא שְׁחוּרָה אֲנִי וְנֶאֱוָה מְרִמּוֹ עַל הַדָּרָךְ הַקֹּדֶשׁ שֶׁל אֲזַמְרָה הַנִּיל וְכַמְבָּאָר אֲצִלְנוּ בְּהַלְכוֹת הַשְּׁכָמַת הַבְּקָר הַלְכָה א, עֵינַן שָׁם) שְׁנַפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל אוֹמְרִים לְהֶאֱמוֹת וְהַסְטֵרָא אַחְרָא הַרוֹצִים לְהַפִּיל אוֹתָם חֵס וְשְׁלוֹם, עַל-יְדֵי שְׁרוּאִין בְּהֵם מַעֲשִׂים מְכַעְרִים וְאֲזִי יִשְׂרָאֵל מְשִׁיבִים לָהֶם, 'שְׁחוּרָה אֲנִי וְנֶאֱוָה'. אֲמַת שְׁאֲנִי שְׁחוּרָה בְּמַעֲשֵׂי הָרָעִים, אֲבָל וְנֶאֱוָה אֲנִי בְּנִקְדוֹת טוֹבוֹת שֶׁל הַמְצוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים הַנִּמְצָאִים בִּי עַדְיוֹן, כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַשִׁ"י שָׁם, 'שְׁחוּרָה אֲנִי בְּמַעֲשֵׂי 'וְנֶאֱוָה אֲנִי בְּמַעֲשֵׂי אֲבוֹתַי. וְאִף בְּמַעֲשֵׂי יֵשׁ מֵהֶם נְאִים אִם יֵשׁ בִּי עוֹן הַעֲגָל, יֵשׁ בִּי כְּנַגְדּוֹ זְכוֹת קְבֻלַּת הַתּוֹרָה, הֵינּוּ כַּנִּיל. כִּי זֶה הַדָּרָךְ הַקֹּדֶשׁ שֶׁל אֲזַמְרָה לְאַלְקִי בְּעוֹדֵי שְׁגִלָּה אֲדוֹנֵנוּ מוֹרְנוּ וּרְבֵנוּ זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה. אֲבָל זֶה הַדָּרָךְ הַקֹּדֶשׁ עֵקֶר הָאֲרֶתוֹ נִמְשָׁךְ עַל-יְדֵי קִדְשֵׁת שַׁבָּת, שֶׁהוּא בְּחִינַת קִדְשֵׁת הַצְּדִיק הָאֲמַת כַּנִּיל. וְזֶה שְּׁאִיתָא בַּמְדָּרָשׁ עַל פְּסוּק זֶה, 'שְׁחוּרָה אֲנִי בְּמַעֲשֵׂי. 'וְנֶאֱוָה אֲנִי בְּמַעֲשֵׂי אֲבוֹתַי, 'שְׁחוּרָה אֲנִי, כָּל יְמֹת הַשְּׁבוּעַ. 'וְנֶאֱוָה אֲנִי, בְּשַׁבָּת. וְעוֹד חוֹשֵׁב שָׁם בַּמְדָּרָשׁ הַרְבֵּה, 'שְׁחוּרָה אֲנִי, בְּמַצְרִים. 'וְנֶאֱוָה אֲנִי, בְּמַצְרִים. 'שְׁחוּרָה אֲנִי, בְּמַצְרִים וַיִּמְרוּ בִּי וְכוּ'. 'וְנֶאֱוָה אֲנִי, בְּמַצְרִים בְּדַם הַפֶּסַח וּבְדַם מִילָה, דְּכַתִּיב, "וְאָעֶבֶר עֲלֶיךָ וְאֶרְאֶךָ מִתְּבוֹסֶסֶת בְּדַמֶּיךָ וְאֶמַּר לְךָ בְּדַמֶּיךָ חַיִּי-זֶה דַם פֶּסַח וְאֶמַּר לְךָ וְכוּ', זֶה דַם הַמִּילָה. שְׁחוּרָה אֲנִי, בַּיּוֹם, שְׁנֵאֲמַר, "וַיִּמְרוּ עַל יָם וְכוּ'". וְנֶאֱוָה אֲנִי, בַּיּוֹם, שְׁנֵאֲמַר, "זֶה אֵלֵי וְאֲנֹהוּ וְכוּ'". וְכֵן חוֹשֵׁב שָׁם הַרְבֵּה שֶׁבְּכָל מְקוֹם שֶׁקְלָקְלוּ הַרְבֵּה, שָׁם דִּיקָא זְכוּ גַם כֵּן לְטוֹב הַרְבֵּה וְכָל זֶה הוּא בְּחִינַת הַקֹּדֶשׁ הַנִּיל שֶׁל אֲזַמְרָה לְאַלְקִי בְּעוֹדֵי כַּנִּיל. אֲבָל כָּל זֶה אֵי אֶפְשָׁר לְגַלוֹת כִּי אִם בְּכַח הַצְּדִיקִים אֲמַתִּיִּים שֶׁהוּא בְּחִינַת כַּח קִדְשֵׁת שַׁבָּת כַּנִּיל. וְזֶה בְּחִינַת 'שְׁחוּרָה אֲנִי בְּמַעֲשֵׂי וְנֶאֱוָה אֲנִי בְּמַעֲשֵׂי אֲבוֹתַי, שֶׁהֵם בְּחִינַת כַּח הַצְּדִיקִים שֶׁהֵם אֲבוֹת הָעוֹלָם. וְכֵמוֹ שְׁכַתוֹב, "אָבִי אָבִי רַכְבּ יִשְׂרָאֵל וּפְרָשָׁיו". וְכֵן מְפָרֵשׁ שָׁם בַּמְדָּרָשׁ, 'שְׁחוּרָה אֲנִי, עַל מַעֲשֵׂיהֶם שְׁאִינָם טוֹבִים. 'וְנֶאֱוָה אֲנִי בְּמַעֲשֵׂי הַצְּדִיקִים, כְּמוֹ שְּׁאִיתָא שָׁם, 'שְׁחוּרָה אֲנִי בְּמַרְגְּלִים. 'וְנֶאֱוָה אֲנִי בִּיהוֹשֻׁעַ וְכָלֵב וְכוּ'. 'שְׁחוּרָה אֲנִי, בְּשִׁטִּים וְכוּ'. 'וְנֶאֱוָה אֲנִי, שְׁנֵאֲמַר, "וַיַּעֲמֵד פְּנַחֵס וַיִּפְלֵל". 'שְׁחוּרָה אֲנִי, בְּעֵקֶן. 'וְנֶאֱוָה אֲנִי בִּיהוֹשֻׁעַ וְכוּ'. וְזֶהוּ בְּעֵצְמוֹ בְּחִינַת שְׁחוּרָה אֲנִי בִּימֵי הַחַל וְנֶאֱוָה אֲנִי בְּשַׁבָּת, כִּי כַּח שַׁבָּת וְכָל הַצְּדִיקִים הֵם בְּחִינַת אַחַת כַּנִּיל, שְׁעַל-יְדֵי זֶה דִּיקָא יְכוּלִים לְגַלוֹת הַנִּקְדוֹת טוֹבוֹת שֵׁישׁ בְּהַפְחוֹת שְׁבַפְחוֹתִים לְהַחִיּוֹת אֶת נַפְשׁוֹ לְשֹׂאֵר עַל עַמְדוֹ, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת הַדָּרָךְ הַקֹּדֶשׁ אֲזַמְרָה הַנִּיל, שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁחוּרָה אֲנִי וְנֶאֱוָה שֶׁהוּלָךְ וּמְפָרֵשׁ שָׁם בַּמְדָּרָשׁ

על כל הטוב שנמצא בהם בעצם שפלותם ושהרותם כנ"ל, כי אי אפשר לגלות כל הטוב הזה מתוך עמק החושך של רבוי הרע החופה עליו כי אם בכח הצדיקים האמתיים ובכח שבת קדש וכנ"ל. ועתה מקשר ומחבר כל דברי המדרש הנ"ל יפה יפה, עין שם היטב ותראה ותבין עתה שכלו מדבר מענין הדרך הקדש הנ"ל של אומרה לאלקי בעודי, שהיא בחינת שחורה אני ונאווה אני. וזהו בחינת מה שכתוב שם, 'שחורה אני, במדבר וכי'. 'ונאווה אני, במדבר בהקמת המשכן, כי המשכן נבנה מכל הנקודות טובות שנמצא בכל אחד מישראל. ועין כל זה בדברינו בהלכות השפמת הבקר הלכה א, עין

אות ה

וכן הדרך הקדש שגלה על פסוק, "ואיה השה לעלה", עין שם היטב ושם לבד היטב להבין הדברים, בפרט להבינם למעשה להכניס בלבד העצות הדקות, העמקות, האמתיות, לקימם בתמימות ובפשטות. ועקר זה הדרך נמשך גם כן רק על-ידי קדשת שבת קדש וקדשת הצדיק האמת, שהם בחינה אחת כנ"ל, כי עקר הענין המבאר שם הוא שאפלו כשהאדם נופל חס ושלום, למקומות הרחוקים מאד מאד מה' יתברך, שהם בחינת מקומות המטנפים, רחמנא לצלן, אף-על-פי-כן אין שום יאוש בעולם כלל, כי גם במקומות האלו אף-על-פי שהם רחוקים מאד מכבודו יתברך בבחינת וכבודי לאחר לא אתן, כמו שמבאר שם, אף-על-פי-כן אם יחפש ויבקש את כבודו מחמת שרואה גדל רחוקו מכבודו יתברך ויצטער ויתגעגע ויחפש ויבקש איה מקום כבודו על-ידי זה בעצמו יתהפך הירידה לעליה גדולה, כי יעלה לבחינת איה בקדשה, שהוא בחינה גבה מאד מאד, כי איה הוא מאמר סתום, שהוא למעלה מן הכל וכל המאמרות, שהם בחינת התגלות כבודו יתברך, כלם מקבלים משם וממנו דיקא מקבלין חיות המקומות הרחוקים, שהם בחינת מקומות המטנפים, כי מבחינת המאמרות המתגלים ששם התגלות כבודו יתברך אין יכולים מקומות המטנפים לקבל שום חיות, כי יש גבול לכל כבוד שמלבש בכל מאמר ומאמר מהעשרה מאמרות שלא יתפשט ויצא לחוץ למקומות האלו חס ושלום, בחינת וכבודי לאחר לא אתן, אבל בחינת איה מאמר סתום, שהוא בחינה גבה ונעלמת מאד מאד מגדל העלמו והסתרתו, משם דיקא מקבלין מקומות הרחוקים הנ"ל. ועל-כן כשהאדם נופל לשם חס ושלום, כשמחפש ומבקש איה מקום כבודו מחמת שרחוק מכבודו מאד כנ"ל, על-ידי זה דיקא הוא עולה בתכלית העליה, כי עולה לבחינת איה בקדשה שהיא בחינה גבה מאד, שהיא שרש הכל, שמשם מקבלין כל המאמרות, שהם התגלות כבודו שבהם נברא כל העולם, עין שם כל זה היטב:

ועל-כן עקר דָּרָךְ עֲצָה קְדוּשָׁה הַזֹּאת אֵין זֹכִין אֵלֶיהָ כִּי אִם עַל-יַדֵּי קִדְשֵׁת שַׁבַּת וּקְדֻשַׁת הַצְּדִיקִים, כִּי הַצְּדִיקִים הַגְּדוּלִים כְּבָר זָכוּ לַעֲלוֹת לְשֵׁם לְבַחֲיַנֵּת אֵיהָ בְּקִדְשָׁה עַל-יַדֵּי רַבּוּי צְדָקָתָם שְׁעָלוּ מִדְּרָגָא לְדְרָגָא עַד שֶׁזָּכוּ לְתַכְלִית הָעֲלִיָּה לְבַחֲיַנֵּת אֵיהָ, שֶׁהוּא בַּחֲיִנֵּת כְּתָר עֲלִיוֹן, בַּחֲיִנֵּת בְּרֵאשִׁית וְכוּ'. וּמִחֲמַת שֶׁהֵם זָכוּ לְבוֹא לְשֵׁם, עַל-יַדֵּי זֶה יֵשׁ לָהֶם כַּח לְהַמְשִׁיךְ וּלְהַאֲוִיר בְּכָל הָעוֹלָם דְּרָךְ הַקְּדֻשָׁה הַזֹּה שְׁאֵפְלוּ מִי שֶׁנִּפְּלַ לְמָקוֹם שֶׁנִּפְּלַ חֶסֶד וְשָׁלוֹם, אֵפְלוּ אִם נִפְּלַ חֶסֶד וְשָׁלוֹם, לְבַחֲיַנֵּת מְקוֹמוֹת הַמְּטַנְּפִים, אָף-עַל-פִּי-כֵן יִבְקֹשׁ וַיַּחֲפֹשׂ גַּם שֵׁם אֵיהָ מְקוֹם כְּבוֹדוֹ וְכוּ' כִּנּוּי עַל-יַדֵּי זֶה יַעֲלֶה לְתַכְלִית הָעֲלִיָּה לְבַחֲיַנֵּת אֵיהָ, שֶׁהוּא בַּחֲיִנֵּת בְּרֵאשִׁית מֵאֲמָר סְתוּם כִּנּוּי. וְזֶה הוּא בְּעֲצָמוֹ בַּחֲיִנֵּת כַּח קִדְשֵׁת שַׁבַּת, כִּי בְּשַׁבַּת עוֹלִין כָּל הַנְּפָשׁוֹת וְכָל הָעוֹלָמוֹת לְמַעַל מְעַלָּה עַד בַּחֲיִנֵּת אֵיהָ הַנּוֹרָא שֶׁהוּא בַּחֲיִנֵּת רַעְוָא דְרַעְוִין, כִּידוּעַ. עַל-כֵּן בְּכַח קִדְשֵׁת שַׁבַּת שְׂאֵז מֵאִיר בַּחֲיִנֵּת אֵיהָ בְּקִדְשָׁה וְכֵן בְּכַח קִדְשֵׁת הַצְּדִיקִי אֲמַת שֶׁזָּכוּ לְבַחֲיַנֵּת אֵיהָ בְּקִדְשָׁה בְּכַחֵם יְכוּלִים לְהַחֲיוֹת כָּל הַנוֹפְלִים לְבַחֲיַנֵּת מְקוֹמוֹת הַמְּטַנְּפִים שֶׁגַּם מִשֵּׁם יוֹכֵל לַעֲלוֹת בְּתַכְלִית הָעֲלִיָּה עַל-יַדֵּי שְׁלֵא יִתְאַשּׁוּ אֶת עֲצָמָם גַּם שֵׁם וַיִּבְקֹשׁוּ וַיַּחֲפֹשׁוּ אֵיהָ, אִפּוּא עֲצָה לְשׁוּב לְהַיְתַבְרָךְ וְכוּ' כִּנּוּי עַל-כֵּן גַּם עֵקֶר הַדְּרָךְ הַזֹּה שֶׁל אֵיהָ אֵין זֹכִין כִּי אִם עַל-יַדֵּי קִדְשֵׁת שַׁבַּת, שֶׁהוּא בַּחֲיִנֵּת קִדְשֵׁת הַצְּדִיקִי אֲמַת כִּנּוּי. וְזֶה בַּחֲיִנֵּת מֵה שְׂאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבָרְכָה לְעַנּוּן חֲטָא אָדָם הָרֵאשׁוֹן שֶׁנִּתְגַּרֵּשׁ מִגֶּן-עֵדֶן וְכוּ', וְשַׁבַּת אֲגִין עֲלוּהִי, כִּי חֲטָא אָדָם הָרֵאשׁוֹן כּוֹלַל כָּל הַחֲטָאִים שֶׁבְּעוֹלָם וְעֵקֶר הַהֲגָנָה וְהַחֲצָלָה הוּא שַׁבַּת, כִּי עַל-יַדֵּי קִדְשֵׁת שַׁבַּת נִמְשָׁכִים הַדְּרָכִים קְדוּשִׁים הַנּוֹרָא, שְׁעַל-יַדֵּי זֶה זֹכִין לְתַשׁוּבָה וּלְתַקּוֹן הַכָּל כִּנּוּי ל'.

אות ו

וְזֶהוּ בַּחֲיִנֵּת תַּחֲוּם שַׁבַּת אֲלָפִים אֲמָה. אֲלָפִים אֲמָה זֶה בַּחֲיִנֵּת שְׁנֵי אֲלָפִין, שֶׁהֵם בַּחֲיִנֵּת שְׁנֵי שְׁכָלִיּוֹת, בַּחֲיִנֵּת אֲלָפִים שְׁנֵי שְׁכָלִיּוֹת תּוֹרָה לְעוֹלָם, הֵינוּ בַּחֲיִנֵּת שְׁנֵי הַדְּרָכִים הַקְּדוּשִׁים הַנּוֹרָא, שֶׁהֵם בַּחֲיִנֵּת אֲזַמְרָה לְאֵלֶקִי בְּעוֹדֵי וְאֵיהָ הַשָּׁה לְעֵלָה, שֶׁהֵם בַּחֲיִנֵּת שְׁנֵי אֲלָפִין, שְׁנֵי שְׁכָלִיּוֹת קְדוּשִׁים אֲמַתִּיִּים, שֶׁהֵם הֵם, תַּחֲוּם שַׁבַּת, שֶׁהוּא גְבוּל הַקְּדֻשָׁה שְׁעַל יָדָם נִשְׁאָרִין כָּל יְמֵי חַיָּו בְּגְבוּל וְתַחֲוּם הַקְּדֻשָׁה וְאֵין יוֹצֵאִין לְחוּץ חֶסֶד וְשָׁלוֹם, שֶׁזֶהוּ בַּחֲיִנֵּת תַּחֲוּם שַׁבַּת, כִּי שַׁבַּת כְּלָלִיּוֹת קִדְשֵׁת יִשְׂרָאֵל כִּנּוּי, כִּי הַדְּרָךְ שֶׁל אֲזַמְרָה וְכוּ' הוּא בַּחֲיִנֵּת אֲלָף, בְּבַחֲיִנֵּת הָאֲלָף לָךְ שְׁלֵמָה, שֶׁהוּא בַּחֲיִנֵּת שַׁבַּת מְלָךְ שֶׁהַשָּׁלוֹם שָׁלוּ שְׂאֵז מֵאִירֵינוּ הָאֲלָף אֲוֵרוֹת שֶׁמִּחֲזִירִין לְיִשְׂרָאֵל בְּתוֹסֶפּוֹת שַׁבַּת, כִּידוּעַ בְּכּוֹנוֹת שֶׁכָּל זֶה הָאֲוֵר נִמְשָׁךְ עַל-יַדֵּי הַדְּרָךְ הַקְּדֻשָׁה שֶׁל אֲזַמְרָה הַנּוֹרָא, דְּהֵינוּ עַל-יַדֵּי הַצְּדִיק שֶׁדָּן אֶת הַכָּל לְכַף זְכוּת וּמוֹצֵא נְקֻדּוֹת טוֹבוֹת בְּכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל אֵפְלוּ בְּהַגְרוּעִים מֵאֵד וְכוּ' וּמִכְנִיס זֶה הַדְּרָךְ בְּיִשְׂרָאֵל שֶׁכָּל אֶחָד

ימצא בעצמו ובחבריו נקדות טובות וכו' כנ"ל כדי שעל-ידי זה יכנסו הכל בכף זכות ויחזרו לה' יתברך כנ"ל, שכל זה הוא מלאכת המשכן כנ"ל, כי זה הצדיק בונה משכן שמשם מקבלין התינוקות הבל פיהם שאין בו חטא, שזהו בחינת אלף זעירא דויקרא, כמבאר בהתורה 'אזמרה' הנ"ל במקומו, עין שם. ולמוד זכות הזה הוא בבחינת אם יש עליו מלאך מליץ אחד מני אלף להגיד לאדם ישרו וכו', דהינו אפלו אם אין מוצאין בו כי אם זכות אחד מני אלף ואפלו אם יש באותו המצוה והזכות עצמו רבו פסלת ואין בו כי אם איזה נקדה טובות אחד מאלף באותו זכות עצמו. וכמו שדרשו רבותינו זכרונם לברכה אפלו אם באותו המלאך עצמו תשע מאות תשעים ותשעה חלקים לחובה ואחד לזכות, נצול גם כן, הינו כנ"ל. שגם המצוה והזכות שמוצאין בעצמו או בחברו אפלו אם הוא רק אחד מאלף וגם אותו הזכות בעצמו מלא פסלת ופניות וכו' ואין בו כי אם חלק אחד מאלף איזה נקדה טובה, על-ידי זה גם כן יוצאין מן חובה ונכנסין לכף זכות וחוזרין אליו יתברך ואז נתהפך הכל לזכות וזוכין לאלף אורות הנ"ל, שהם בחינת תוספות שבת, כמובא בפניות ישמח משה. וזהו בעצמו בחינת אלף זעירא דויקרא כשקראו למשה אחר הקמת המשכן, כי מבאר שם בפניות שעל-ידי חטא העגל נלקחו ממשה אלף אורות וכו' וזה סוד אלף זעירא דויקרא ושבת חוזר ומקבלם בסוד תוספות שבת ואז מחזיר לישראל הכתרים שלהם, שהם העדים שהתנצלו מהם ומשה קבלם תחלה להשלים חסרונו ועכשו חוזר ונותנם לישראל בעין יפה ומאלו הכתרים יורשים ישראל תוספות שבת בכל ערב שבת, עין שם. וכל זה על-פי הנ"ל, כי משה שהוא הצדיק האמת על-ידי הזכות שמלמד על ישראל ומוצא בהם נקדות טובות אפלו אם הם חוטאים מאד כמו במעשה העגל, רחמנא לצלן, שכולל עבודה זרה וגלוי עריות שפיכות דמים, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, אף-על-פי-כן הוא מוסר נפשו עליהם עד שמוצא בהם זכות ומחזירם לה' יתברך ועל-ידי זה נבנה המשכן כנ"ל ואז קוראו מהמשכן בבחינת אלף זעירא דויקרא. לרמז לו שילך בדרך זה שאפלו כשישראל חוטאים מאד חס ושלום, אף-על-פי-כן יראה למצא בהם זכות אפלו אחד מני אלף, שזהו בחינת אלף זעירא דויקרא שנקטנה האלף מחמת שנטלו ממנו האלף אורות בעון ישראל. והראה לו הקדוש ברוך הוא למשה שמשם דיקא, מבחינת האלף זעירא, הינו מבחינת הזכות והטוב אחד מני אלף שמצא בישראל והכניסם לכף זכות, שם דיקא הוא קורא אותו מהמשכן, כי זה עקר בחינת מלאכת המשכן כנ"ל ועקר העבודה והמלאכה הנפלאה הזאת, שהוא בחינת מלאכת המשכן, עקרו נמשך משבת, כי כל קדשת מלאכת המשכן נמשך משבת, כמו שמבאר במקום אחר בהתורה "בראשית" סימן ס"ז בלקוטי תניינא, הינו כי בשבת מחזירין למשה האלף אורות שלהם שהם הכתרים וכו', שכל זה הוא תוספות שבת כנ"ל, הינו על-פי דברינו הנ"ל שעקר דרך הקדש של אזמרה הנ"ל מאיר בשבת קדש כנ"ל ואז חוזרים כל האלף אורות להצדיק, בחינת משה, והוא מחזיר להם האלף אורות שלהם וכו', שכל זה נמשך על-ידי שאז מתגלה ומאיר רק הטוב שבישראל והרע נופל ונתבטל ונמשך ומאיר בשלמות הדרך של אזמרה לאלקי בעודי הנ"ל,

שָׁזָהוּ בְּחִינַת תּוֹסֵפוֹת שַׁבָּת, שָׁזָהוּ בְּחִינַת הָאֶלֶף אֲוֵרוֹת הַנִּי"ל שְׁחוּזָרִים
וּמְאִירִים עַל כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל בְּסוֹד תּוֹסֵפוֹת שַׁבָּת שָׁזָהוּ בְּחִינַת הָאֶלֶף לְךָ
שְׁלֵמָה וְכַנִּי"ל. נִמְצָא, שֶׁהַדְרָךְ שֶׁל אֲזַמְרָה הַנִּי"ל הוּא אֶלֶף כַּנִּי"ל:

אות ז

וְכֵן הַדְרָךְ שֶׁל אֵיזָה הַנִּי"ל הוּא גַם כֵּן בְּחִינַת אֶלֶף, כִּי אֵיזָה בְּחִינַת בְּרֵאשִׁית
בְּחִינַת מְאֹרֶת סְתוּם וְנֶעְלָם, זֶהוּ בְּחִינַת אֶלֶף, בְּחִינַת פְּלֵא עֲלִיוֹן, בְּחִינַת
כְּתֵר דְּאֶתְמַר עֲלֶיהָ, "בְּמִפְלֵא מִמֶּדָּה אֶל תִּדְרָשׁ". דְּעֵלָה אֶתְמַר, "מִגִּיד
מְרֵאשִׁית אַחֲרִית וְכוּ". שְׁכַל זֶה הוּא בְּחִינַת אֶלֶף, שֶׁהוּא אוֹתִיּוֹת פְּלֵא
כִּידוּעַ, שֶׁהוּא רֵאשׁוֹן לְכָל הָאוֹתִיּוֹת, שְׁכַל זֶה בְּחִינַת אֵיזָה, שֶׁהוּא סְתוּם
וְנֶעְלָם מְאֹד מְאֹד בְּבְחִינַת פְּלֵא, שְׁעַל-יָדֵי זֶה דִּיקָא יֵשׁ לָהֶם יְנִיקָה מִשָּׁם
מִגְדֵּל הַהֶעֱלָמָה וְכוּ' וּבְשַׁבָּת מְאִיר זֶה הָאוֹר בְּדְרָךְ נִפְלֵא וְנוֹרָא וּמִשָּׁם הַשְּׁגַת
הַצְדִּיק שְׁעוֹלָה לְשָׁם. וְעַל-יָדֵי זֶה יָכוֹל לְהַכְנִיס בְּיִשְׂרָאֵל שְׁאֶפְלוּ מִי שְׁנוֹפֵל
חַס וְשָׁלוֹם לְמִקְוֹמוֹת הָרְחוֹקִים מְאֹד הַנִּי"ל, שְׁגַם שָׁם יִחַפְּשׂוּ אֶת ה' יִתְבַּרְךָ
בְּבְחִינַת אֵיזָה וְכוּ' כַּנִּי"ל וְעַל-יָדֵי זֶה יַעֲלוּ בְּתַכְלִית הַעֲלִיָּה לְבְחִינַת אֵיזָה וְכוּ'
כַּנִּי"ל. נִמְצָא, שֶׁבְּחִינַת אֵיזָה הוּא גַם כֵּן בְּחִינַת אֶלֶף שְׁמֵאִיר בְּשַׁבָּת. וְאֵלוּ
הַשְּׁתֵי אֲלָפִין הֵם בְּחִינַת תְּחוּם שַׁבָּת, כִּי דִיקָא עַל-יָדֵי אֵלוּ הַשְּׁנֵי הַלְמוּדִים
הַקְדוּשִׁים זֹכִים לְשָׂאֵר עַל עֲמֻדוֹ לְבָלִי לְצֵאת מִן הַתְּחוּם וּגְבוּל הַקְדוּשָׁה
כַּנִּי"ל וְזֶה בְּחִינַת אֲלָפִים אִמָּה שֶׁל תְּחוּם שַׁבָּת כַּנִּי"ל. שְׁאֲנוּ לוּמְדִים אוֹתָם
מְעַרֵי הַלְוִיִּים כְּמוֹ שְׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְבִרְכָה שֶׁהִיָּה לָהֶם אֶלֶף אִמָּה
מְגֵרֶשׁ וְאֶלֶף אִמָּה שְׁדוֹת וּכְרָמִים, כִּי כֹהֲנִים וְלוֹוִיִּים הֵם בְּחִינַת צְדִיקֵי הַדּוֹר
וְתַלְמִידֵיהֶם, כִּי הַצְדִּיק וְהַרְבֵּ הָאֲמֵת הוּא בְּחִינַת כְּהֵן, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב, "כִּי
שְׁפַתִּי כְהֵן יִשְׁמְרוּ דַעַת". וְדָרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְבִרְכָה, אִם הָרַב דּוֹמָה
וְכוּ'. וְלוֹוִיִּים הֵם בְּחִינַת תַּלְמִידֵיהֶם הַנְּלוּיִים אֲלֵיהֶם לְשִׁרְתָם, בְּחִינַת וְנָלוּ
אֲלֵיךְ וַיִּשְׁרְתוּךָ, שֶׁהֵם מְקַבְּלִים מֵהֶם הַהֲלָכוֹת לְהוֹרוֹת אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
הַדְרָךְ אֲשֶׁר יִלְכוּ בָּהּ וְכוּ'. וְאֵלוּ הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּים הִיָּה לָהֶם אַרְבָּעִים
וּשְׁמוֹנֶה עָרִים לְשַׁבָּת. שֵׁשׁ עָרֵי מְקַלֵּט וְעֲלֵיהֶם אַרְבָּעִים וּשְׁתַּיִם עִיר. שֶׁהֵם
מְרַמְזִים עַל כְּלָלִיּוֹת הָאֲמוּנָה שֶׁל יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם בְּחִינַת שְׁשֵׁה תְבוֹת
שְׁבַפְרֶשֶׁת שְׁמַע יִשְׂרָאֵל וְעֲלֵיהֶם אַרְבָּעִים וּשְׁתַּיִם תְּבוֹת שְׁבַפְרֶשֶׁת וְאַהֲבַת,
שֶׁהֵם כְּלָל אֲמוּנַת יִשְׂרָאֵל, כִּי הַצְדִּיקִים וְתַלְמִידֵיהֶם, שֶׁהֵם בְּחִינַת הַכֹּהֲנִים
וְהַלְוִיִּים, הֵם עוֹסְקִים רַק לְהַמְשִׁיךְ וּלְהַאִיר שְׁלֵמוֹת הָאֲמוּנָה בְּיִשְׂרָאֵל, כִּי
כָּל הַתּוֹרָה כְּלוּלָה בְּאֲמוּנָה כִּידוּעַ, וְאֵלוּ הָאַרְבָּעִים וּשְׁמוֹנֶה עָרִים הַקְדוּשִׁים
שְׁלֵהֶם שְׁבָהֶם יוֹשְׁבֵים וְעוֹסְקִים לְהַמְשִׁיךְ וּלְהַאִיר הָאֲמוּנָה בְּיִשְׂרָאֵל שֶׁהוּא
כְּלָל הַתּוֹרָה, הִיָּה לָהֶם לְכָל עִיר אֲלָפִים אִמָּה מְגֵרֶשׁ וְכוּ' שְׁמִשָּׁם אָנוּ לְמִדִּים
תְּחוּם שַׁבָּת, כִּי הֵם עוֹסְקִים לְהַמְשִׁיךְ הַדְרָכִים הַקְדוּשִׁים הַנִּי"ל עַל יִשְׂרָאֵל
שֶׁהֵם בְּחִינַת אֲזַמְרָה וְכוּ' וְאֵיזָה וְכוּ', שֶׁהֵם בְּחִינַת אֲלָפִין כְּדֵי שְׁלֵא יֵצֵא שׁוּם

אָחַד מִיִּשְׂרָאֵל מִהַגְּבוּל עַל-יַדֵּי שְׁמַמְשִׁיכִין וּמְאִירִין בָּהֶם שְׁתֵּי הַדְּרָכִים הַנִּי"ל, שֶׁהֵם בְּחִינַת תְּנֻחָה שְׁבֵת כְּנִי"ל, וְזֶהוּ בְּחִינַת אֶלֶף אִמָּה מִגְרָשׁ וְאֶלֶף אִמָּה שְׂדוֹת וּכְרָמִים אֶלֶף אִמָּה מִגְרָשׁ שֶׁהִיא פְּנוּי לְכָל, כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַשִׁי שֵׁם, זֶה בְּחִינַת הַלְמוּד שֶׁל וְאִיִּה הַנִּי"ל, שֶׁהוּא בְּחִינַת אֶלֶף כְּנִי"ל, שֶׁהוּא בְּחִינַת מִגְרָשׁ שֶׁהוּא פְּנוּי לְגַמְרִי, כִּי בְּחִינַת אִיִּה הַנִּי"ל שְׁמַחִיָּה וּמְקִים אֶפְלוּ הַנוֹפְלִים לְבְּחִינַת מְקוֹמוֹת הַרְחוּקִים בְּיוֹתֵר כְּנִי"ל חֹסֵר שׁוֹרָה זֶה בְּחִינַת חֲלָל הַפְּנוּי שֵׁשׁ, כְּבִיכּוֹל, פְּנוּי מֵאֲלֻקוֹתוֹ, כְּמוֹבּוֹן מְדַבְּרִיו שֶׁדָּבַר עִמִּי אֲזוֹ, כְּנִדְפָס שֵׁם בְּסוֹף שֶׁהוּא מְרָמֵז בְּמֵאֲמָר רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוֹם לְבִרְכָּהּ, כָּל חֲלָלָא דְעֵלְמָא וְכוּ', עֵין שֵׁם. אֲבָל בְּאֵמַת לְאֵמַתוֹ גַּם בְּחֲלָל הַפְּנוּי נִעְלַם אֲלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ. וְזֶהוּ בְּחִינַת מַה שְׁמַקְבְּלִין חִיּוֹת מֵאִיָּה וְכוּ'. וְזֶה בְּחִינַת אֶלֶף אִמָּה מִגְרָשׁ שֶׁהִיא פְּנוּי מְכַל לְתַקֵּן עַל-יַדֵּי זֶה בְּחִינַת חֲלָל הַפְּנוּי, לְהַחִיּוֹת אֶפְלוּ הַנוֹפְלִים לְשֵׁם לְהֵאִיר בָּהֶם בְּחִינַת הָאֶלֶף, שֶׁהוּא בְּחִינַת אִיִּה וְכְנִי"ל. וְאֶלֶף הַשְּׂנִי הוּא אֶלֶף אִמָּה שְׂדוֹת וּכְרָמִים, זֶה בְּחִינַת הַלְמוּד הַקְּדוֹשׁ שֶׁל אֲזַמְרָה הַנִּי"ל, שֶׁהוּא גַּם כֵּן בְּחִינַת אֶלֶף כְּנִי"ל, שֶׁהוּא בְּחִינַת אֶלֶף אִמָּה שֶׁל שְׂדוֹת וּכְרָמִים, כִּי כְּשֶׁמוֹצְאִים הַנְּקֻדוֹת טוֹבוֹת בְּיִשְׂרָאֵל וּמְחַזְרִים אוֹתָם לַה' יִתְבָּרַךְ עַל-יַדֵּי זֶה, מִזֶּה זוֹרְעִים שְׂדוֹת וְנוֹטְעִים כְּרָמִים בְּבְחִינַת וַיִּזְרְעוּ שְׂדוֹת וַיִּטְעוּ כְּרָמִים וַיַּעֲשׂוּ פְרִי תְבוּאָה, כִּי הַטּוֹב שֶׁבְּיִשְׂרָאֵל שְׁמַגְלִין הַצְּדִיקִים עוֹשִׂים פְּרוֹת בְּשִׂדָּה הַעֲלִיּוֹנָה שֵׁשׁ כָּל עֲבוֹדָתָהּ לְזָרְעָה וּלְנִטְעָהּ, כִּיִּדוּעַ וּמוֹבּוֹן בְּדַבְּרִיו זְכוֹרֵנוּ לְבִרְכָּהּ. וְעַל-כֵּן אוֹמְרִים מִזְמוֹר הַזֶּה בְּכִנְיֹסֶת שְׁבֵת, שֶׁהוּא מִזְמוֹר הוֹדוֹ שֶׁמְדַבֵּר מְכַל מִיַּי צְרוֹת יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם צְרוֹת הַנֶּפֶשׁ שֶׁסּוֹבְלִים בְּכָל יַמֵּי הַחַל, שֶׁהֵם בְּחִינַת תַּעֲנוּ בְּמִדְבָּר וְכוּ' וַיִּזְעַקוּ אֶל ה' וְכוּ'. וְכֵן יִשְׁבִּי חֲשָׁד וְצִלְמוֹת וְכוּ' וַיִּזְעַקוּ וְכוּ' יוֹדוּ לַה' חֲסִדוֹ וְנִפְלְאוֹתָיו וְכוּ'. שֶׁכָּל הַנְּסִים וְהַנִּפְלְאוֹת הָאֵלֶּה שֶׁהִי יִתְבָּרַךְ עוֹשֶׂה עִמָּנוּ לְהַצִּילֵנוּ מְכַל רַע וְלִשְׂאֵר עַל עַמְדָנוּ הַכֹּל נַעֲשֶׂה בְּכַח הַצְּדִיקִים הָאֲמִתִּיִּים, שֶׁהֵם מְחַזְקִים אוֹתָנוּ עַל-פִּי הַדְּרָכִים הַקְּדוֹשִׁים הַנִּי"ל שֶׁעֲקָרָם נִמְשָׁךְ עַל-יַדֵּי קְדֻשַׁת תּוֹסֵפוֹת שְׁבֵת כְּנִי"ל, עַל-כֵּן אוֹמְרִים זֹאת בְּכִנְיֹסֶת שְׁבֵת וּמְסִימִים "וַיִּשֶׁם מְדַבֵּר לְאֶגֶם מִיִּם" וְכְנִי"ל "וַיִּזְרְעוּ שְׂדוֹת וַיִּטְעוּ כְּרָמִים", הִינוּ כְּנִי"ל:

אות ח

וְאֶגֶב דַּאֲתִינָן לְהַכָּא לְעֶסֶק בְּעֵינָן הַשְּׁתֵּי תוֹרַת הַנִּי"ל שֶׁהֵם אִיִּה וְאֲזַמְרָה וְכוּ'. נְבוֹא לְבָאָר עַל פִּיָּהֶם מֵאֲמָר רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוֹם לְבִרְכָּהּ בְּשֵׁבֶת דָּף לַע"ב בְּהַאֲגָדָה הַפְּלִיאָה מְאֹד וְהוּא מַה שֶׁשָּׂאֵל רַב זִירָא לְרַב יְהוּדָא וְכוּ' וְאִי בְּעֵי מְנַה כָּל חֲלָלֵי דְעֵלְמָא הוּא אָמַר לַה' וְכוּ'. וְכִבְרַךְ זְכִינוּ שְׁגִלָּה לָנוּ אֲדוֹנֵינוּ מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ כְּמָה שְׂאֵלוֹת מֵהֶם. וְגַם אָמַר לִי שֶׁהַרְבֵּה מְדַבְּרֵי הָאֲגָדָה הַנִּי"ל שִׁנְיָ לְהַתּוֹרָה אִיִּה הַנִּי"ל וְלִשְׂאֵר תּוֹרוֹת שְׁגִלָּה אֲזוֹ בְּעֵת הַהוּא, כְּנִדְפָס שֵׁם בְּמִקוֹמוֹ בְּסִימָן י"ב אֲצֵל הַתּוֹרָה אִיִּה הַנִּי"ל, עֵין שֵׁם. עֵתָה שְׁלַח הִי בְּלִבִּי

לְבָאָר שְׁתֵּי שְׂאֵלוֹת עַל-פִּי שְׁתֵּי תוֹרוֹת הַנִּי"ל וְזֶה לְשׁוֹן הַגְּמָרָא, מֵאֵי טַעְמָא קִרְנָא דְקִמְצָא רְכִיכָא מְשׁוּם דְדִירִי בְּחִלְפֵי וְאֵי קִשְׂיָא נְדִיא וּמִתְעוֹרָא וּפְרִשׁ רִשׁ"י, קִמְצָא אַרְבֵּה חִלְפֵי עַרְבָה וְאֵי קִשְׂיָא נְדִיא וּמִתְעוֹרָא וְאִם הִיתָה קִשְׂיָה תְנִיד וְתַעְקֹר כְּשִׁתְּכָה בְּעַצֵּם וּמִתְעוֹרָא וְיִסְתְּמוּ עֵינֶיהָ וְכוּ'. כִּי כָּבֵר מְבָאָר בְּסוּף סִימָן י"ב הַנִּי"ל שֶׁבְּחִינַת אֵיהָ הַנִּי"ל שֶׁהוּא מְאָמֵר סְתוּם-בְּרֵאשִׁית, שְׁמִשָּׁם דִּיקָא מְקַבְּלִין חַיּוֹת מְקוֹמוֹת הַרְחוֹקִים מְאֹד. מְגִדֵּל הַהֶעֱלָמָה וְהַהִסְתָּרָה זֶהוּ בְּחִינַת סוּד חֲלָל הַפְּנוּי שְׁמִשָּׁם צִמְצָם כְּבִיכּוֹל, אֶלְקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ וְכוּ' וְעַל-כֵּן אֵי אֶפְשָׁר לְתַרְץ הַקְּשִׁיּוֹת וְהַחֲקִירוֹת הַבָּאִים מִשָּׁם, כְּמִבְאָר כָּל זֶה הֵיטֵב בְּהַתּוֹרָה "בֹּא אֶל פְּרַעֲה" בְּלִקוּטֵי א בְּסִימָן ס"ד, עֵין שָׁם הֵיטֵב. וְאִתָּא שָׁם שְׁחִיּוֹת הַחֲלָל הַפְּנוּי שֶׁבְּאֵמֶת נֶעְלַם שָׁם אֶלְקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ וְאִף-עַל-פִּי-כֵן הוּא בְּבְּחִינַת פְּנוּי מְכַל שְׁנֵרְאָה לְפִי דַעַת אֲנוּשֵׁי כְּשֵׁנֵי הַפְּכִים, אִךְ בְּאֵמֶת שְׁנִיָּהֶם אֵמֶת, אִךְ אֵי אֶפְשָׁר לְהִבִּין זֹאת עֲתָה בְּשִׁכּוֹל אֲנוּשֵׁי וְעַל-כֵּן כָּל הַקְּשִׁיּוֹת הַבָּאִים מִשָּׁם אֲסוּר לְכַנֵּס בָּהֶם לְיִשְׁבָּם וּלְתַרְצָם, כִּי עֲלֵיהֶם נֶאֱמַר, "כָּל בְּאִיָּה לֹא יִשׁוּבוּ", רַק לְהַתְחַזֵּק בְּאֵמוּנָה לְבַד. וּמִבְאָר שָׁם שֶׁחֲלָל הַפְּנוּי הוּא בְּבְּחִינַת אַרְבֵּה שֶׁהוּא קִמְצָא, כִּי הוּא כְּהוּא קִמְצָא דְלְבוּשָׁה מְנַה וְיָבֵה, עֵין שָׁם. וּבְאֵמֶת גַּם עֵינֵן בְּחִינַת אֵיהָ הַנִּי"ל הוּא גַם כֵּן בְּחִינַת הַהֶעֱלָמָה שֶׁל חֲלָל הַפְּנוּי כְּנִי"ל וְעַל-כֵּן מִי שְׁנוּפֵל חֵס וְשָׁלוֹם, לְמְקוֹמוֹת הַרְחוֹקִים הָאֵלוּ הַבָּאִים מִשָּׁם, עֵקֶר עֲצָתוֹ שְׁיִחַפֵּשׁ וְיִבְקֹשׁ אֶת ה' יִתְבָּרַךְ גַּם מִשָּׁם, כִּי בְּאֵמֶת לְאֵמֶתוֹ גַּם שָׁם נֶעְלַם ה' יִתְבָּרַךְ, אִךְ אֵי אֶפְשָׁר לְמַצְאוֹ בְּשׁוּם שִׁכּוֹל וְסִבְרָא כִּי אִם עַל-יְדֵי הַבְּקִשָּׁה וְהַחֲפוּשׁ אֵיהָ וְכוּ' וְכַנִּי"ל. וְהִבֵּן הַדְּבָרִים הֵיטֵב לְעֵצָה לְהַתְחַזֵּק בְּכָל מְקוֹם שֶׁהוּא בְּכָל מָה שְׁיִעֲבֹר עָלָיְךָ כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ, כִּי אֵינְךָ יוֹדֵעַ מָה יַעֲבֹר עָלֶיךָ. וּמִי שְׂרוּצִים לְהַכְנִיסוֹ בְּדַרְכֵי הַקְּדוּשָׁה בְּאֵמֶת אֵי אֶפְשָׁר לוֹ לְכַנֵּס בְּשִׁלְמוֹת כִּי אִם כְּשֶׁמְנַסִּין אוֹתוֹ בְּבְּחִינָה זֹאת שְׁנוּפֵל לְמְקוֹמוֹת כְּאֵלוּ וְכְשֶׁמְחַזְּקִים אֶת עֲצָמוֹ עַל-פִּי הַדְּרֹךְ שֶׁל אֵיהָ הַנִּי"ל אִזּוֹ יִזְכֶּה שְׁתֵּהִיָּה הִירִידָה תְּכַלִּית הַעֲלִיָּה וְכוּ' כְּנִי"ל, אֲבָל צְרִיךְ לְהִיּוֹת חֲזָק מְאֹד מְאֹד בְּדַעַתוֹ וְעֵקֶר הַהַתְחַזְּקוֹת הוּא שְׂיִדַע חֲסָרוֹן דַּעַת הָאֲנוּשֵׁי שֶׁבְּאֵמֶת אֵין לָנוּ שׁוּם שִׁכּוֹל כָּלֵל, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, "כִּי בַעַר אֲנֹכִי מֵאִישׁ וְכוּ'". וְאִנּוּ מְחִיבִים לְהַשְׁלִיךְ וּלְבַטֵּל שִׁכְלָנוּ לְגַמְרֵי רַק לְהֶאֱמִין בְּדַבְרֵי הַצְּדִיקֵי אֵמֶת שֶׁבְּאֵמֶת יֵשׁ חַיּוֹת אֶלְקוּת בְּכָל הַמְּקוֹמוֹת הַרְחוֹקִים מְאֹד מְאֹד, אֶפְלוּ בַּמְּקוֹמוֹת הַמְּטַנְפִים וְכוּ' שֶׁנֶּאֱמַר עֲלֵיהֶם, "וְיִכְבְּדוּי לְאַחַר לֹא אֶתְנוּ". רַק שְׂאֵי אֶפְשָׁר בְּשׁוּם שִׁכּוֹל אֲנוּשֵׁי לְמַצָּא שָׁם כְּבוֹד אֶלְקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ מֵאַחַר שֶׁשָׁם פְּנוּי מְאֶלְקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּבְּחִינַת וְכְבוֹדֵי לְאַחַר לֹא אֶתְנוּ, רַק צְרִיכִים שָׁם לְחַפֵּשׁ וּלְבַקֵּשׁ אֵיהָ מְקוֹם כְּבוֹדוֹ וְכוּ' וְכַנִּי"ל. וְרַק עַל-יְדֵי זֶה יַעֲלֶה בְּתַכְלִית הַעֲלִיָּה וְכַנִּי"ל:

וְזֶהוּ בְּחִינַת מַאי טַעְמָא קִרְנָא דְקַמְצָא רְכִיכָא. קַמְצָא הוּא בְּחִינַת סוּד חָלָל
הַפְּנוּי, שֶׁהוּא כִּהְיוּא קַמְצָא דְלְבוּשָׁה מִנֵּה וּבֵיהּ כַּנֵּ"ל. קִרְנָא זֶה בְּחִינַת חֵיוֹת
אֱלֻקוֹת הַנִּמְשָׁךְ לְשֵׁם בְּהַעֲלִים גְּדוּל, כִּי קָרוֹן מְרַמֵּז עַל הַתְּחִיזוֹת שֶׁל הַחִיָּה
אוֹ הָאָדָם, כִּי עֵקֶר חֲזָק הַשּׁוֹר וְהַחֵיוֹת הוּא בְּקִרְנוֹת שְׁלֵהֶם. וְעַל-כֵּן גַּם
הַתְּחִיזוֹת הָאָדָם מְכַנֶּה בְּשֵׁם קִרְנוֹת, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, "וְקִרְנֵי רֹאם קִרְנָיו
וְכוּ"י". וְכֵמוֹ שֶׁכְּתוּב, "וְכָל קִרְנֵי רְשָׁעִים אֶגְדָּע תִּרְוּמֵמֶנָּה קִרְנוֹת צַדִּיק".
שֶׁפְּרוּשׁוֹ שֶׁמִּגְדָּע הַתְּחִיזוֹת הַרְשָׁעִים וִירוּמִם הַתְּחִיזוֹת הַצַּדִּיק. וְכְּתִיב,
"הֲלֹא בְּחִזְקֵנוּ לָקַחְנוּ לָנוּ קִרְנִים". וְכֵן הִרְבֵּה בְּמִקְרָא. וְזֶה בְּחִינַת וְיָרִם
קָרוֹן לַעֲמוֹ וְכוּ' וְיָרִים קָרוֹן מְשִׁיחוֹ. וְעֵקֶר הַתְּחִיזוֹת שֶׁל כָּל הַבְּרוּאִים הוּא
כְּפִי חֵיוֹת אֱלֻקוֹת הַנִּמְשָׁךְ לָהֶם דָּרָךְ הַקִּדְשָׁה אוֹ דָּרָךְ הַסְטֵרָא אַחֲרָא,
רַחֲמָנָא לְצִלוֹ, כִּי הָאֵרֶת חֵיוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ מְכַנֶּה גַּם כֵּן בְּשֵׁם קָרוֹן, כְּמוֹ
שֶׁכְּתוּב, "קִרְנִים מִיָּדוֹ לוֹ". וְזֶה בְּחִינַת כִּי קָרוֹן עוֹר פְּנָיו, וְשָׂאֵל מַאי טַעְמָא
קִרְנָא דְקַמְצָא רְכִיכָא, שְׁחֵיוֹת וְהַתְּחִיזוֹת שֶׁל בְּחִינַת חָלָל הַפְּנוּי הוּא
בְּבְחִינַת רְכִיכָא, כִּי אֵין רוּאִים שֶׁם שׁוּם אוֹר וְהוּא דַּק מִן הַדַּק וְהוּא נִדְחָה
וְנִתְעַלֵּם בְּפָנָיו כָּל הַנִּכְנָס לְשֵׁם כְּדָרָךְ דְּבַר הַרָךְ שֶׁהוּא נִדְחָה בְּפָנָיו כָּל. וְהַשִּׁיב
מִשׁוּם דְּדִירֵי בְּחִלְפֵי פֶרֶשׁ רִשׁ"י, עֲרֵבָה. זֶה בְּחִינַת כָּל הַרְחוּקִים מִהַקְדָּשָׁה
מֵאֵד, שֶׁהֵם בְּחִינַת עֲרֵבֵי נַחַל שְׂאִין בָּהֶם לֹא טַעַם וְלֹא רִיחַ, שְׁלֵהֶם נִמְשְׁלוּ
פוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה. וְאֵי קִשְׂיָא וְכוּ', הֵינוּ
שֶׁהַשִּׁיב, שְׂאֵדְרָבָא, בְּמִקּוֹמוֹת כְּאֵלוֹ עֵקֶר הַתְּחִיזוֹת הוּא דִּיקָא עַל-יָדֵי
זֶה, עַל-יָדֵי בְּחִינַת רְכִיכָא, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַרְפוּ וְדַעוּ כִּי אֲנֹכִי הִי וְכוּ'. וְעַל זֶה
אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה, לְעוֹלָם יִהְיֶה רַךְ כְּקִנְיָה וְאֵל יִהְיֶה קִשְׂיָה כְּאֵרֶז.
כִּי קִנְיָה אֶפְלוּ כָּל הַרוּחוֹת שֶׁבְּעוֹלָם אֵין יְכוּלִין לְהִזְיִזוּ מִמִּקּוֹמוֹ, כִּי הוּא רַךְ
וְנִכְפָּף בְּפָנָיו כָּל וְאֵף-עַל-פִּי-כֵן הוּא אֲמִיץ וְחֲזָק מֵאֵד בְּשִׁרְשׁוֹ וְאֵין יְכוּלִין
הַרוּחוֹת לְעַקְרוֹ מִמִּקּוֹמוֹ חֵס וְשְׁלוֹם, מֵה שְׂאִין כֵּן אִם הִיא קִשְׂיָה כְּאֵרֶז וְכוּ',
הֵינוּ כִּי בְּמִקּוֹמוֹת כְּאֵלוֹ, שֶׁהֵם בְּחִינַת חָלָל הַפְּנוּי, שֶׁם אֶסוּר לְכַנֵּס בְּקִשְׁיוֹת
וְתִרוּצִים כָּלָל, בְּבְחִינַת אֵל תִּקְשׁוּ לְבַבְכֶם, כִּי עֵקֶר הַתְּחִיזוֹת הוּא דִּיקָא
עַל-יָדֵי שֶׁהוּא רַךְ כְּקִנְיָה, שֶׁעַל כָּל הַשְּׂאֵלוֹת וְהַקִּשְׁיוֹת וְהַבְּלוּלִים
שֶׁמְבַלְבְּלִין אוֹתוֹ הֵן הַמוֹנְעִים וְהַחוֹלְקִים וְהַמְתַּנַּגְּדִים מִבְּנֵי אָדָם הֵן רַבּוּי
הַבְּלוּלִים שֶׁבַמַּחַת עַל כָּלָם לֹא יִשְׁיב דְּבַר בְּבְחִינַת וְאֵהִי כְּאִישׁ אֲשֶׁר לֹא
שׁוֹמֵעַ וְאֵין בְּפִיו תּוֹכְחוֹת, כִּי הַקִּשְׁיוֹת וְהַבְּלוּלִים הַבָּאִים מִשָּׁם אֵי אֶפְשָׁר
לִישָׁבֵם כַּנֵּ"ל. וְאֵף-עַל-פִּי-כֵן הוּא חֲזָק בְּאֵמוּנָה מֵאֵד כְּקִנְיָה הַרָךְ הַנִּשְׁרָשׁ
בְּמִים שְׂאֵף-עַל-פִּי שֶׁנִּרְאָה כְּנִכְפָּף בְּפָנָיו הַרוּחוֹת, אֵף-עַל-פִּי-כֵן הוּא חֲזָק
בְּשִׁרְשׁוֹ מֵאֵד. כְּמוֹ כֵּן צָרִיךְ הָאָדָם שֶׁיִּהְיֶה חֲזָק בְּאֵמוּנָתוֹ כְּפִי שֶׁקִּבְּלָנוּ
מֵאֲבוֹתֵינוּ וְרַבּוֹתֵינוּ וְלֹא יִשְׁמַע לְשׁוֹם קִשְׂיָא וּבְלוּל כָּלָל הַבָּאִים מִמִּקּוֹמוֹת
כְּאֵלוֹ וְלֹא יִשְׁיב עֲלֵיהֶם כָּלָל כְּאֵלוֹ אֵין בְּפִיו מַעֲנָה, עַד שֶׁנִּדְמָה לָהֶם כְּאֵלוֹ
הוּא נִכְפָּף בְּפָנֵיהֶם חֵס וְשְׁלוֹם, וּבְאֵמַת זֶהוּ עֵקֶר הַתְּחִיזוֹתוֹ בְּבְחִינַת רַךְ
כְּקִנְיָה כַּנֵּ"ל. וְעַל-כֵּן דְּוֹד הַמְּלָךְ, שֶׁהוּא בְּחִינַת מְשִׁיחַ, שֶׁעֵקֶר הַתְּקוּן עַל יָדוֹ
וְעֵקֶר הַתְּקוּן הוּא לְתַקֵּן מִקּוֹמוֹת הַרְחוּקִים מֵאֵד הַנֵּ"ל לְהַעֲלוֹת מִשָּׁם כָּל
הַנוֹפְלִים לְשָׁם, רַחֲמָנָא לְצִלוֹ, עַל-כֵּן בְּעַת שֶׁנִּמְשַׁח דְּוֹד נְאֻמָּר, "וְאֲנֹכִי הַיּוֹם
רַךְ וּמְשִׁיחַ מְלָךְ". הֵינוּ בְּחִינַת רַךְ כְּקִנְיָה הַנֵּ"ל שֶׁזֹּאת הַבְּחִינָה בְּשִׁלְמוֹת אֵין
מִי שִׁיזְכֶּה כְּמוֹ מְשִׁיחַ שֶׁיִּכְבֹּשׁ כָּל הָעוֹלָם וַיִּתְקַנּוּ עַל-יָדֵי בְּחִינָה זֹאת. וְזֶהוּ
בְּחִינַת מֵה שֶׁכְּתוּב בְּיוֹסֵף הַצַּדִּיק, "וַיִּקְרָאוּ לְפָנָיו אֲבִרָךְ". שֶׁהוּא בְּחִינַת

אב-רד. הינו אף-על-פי שהוא אב בחכמה, אף-על-פי-כן הוא בבחינת רד
בחינת רד, כקנה הנ"ל, כי גם יוסף הוא בחינת משיח, בחינת משיח בן
יוסף וכנ"ל. וזהו ואי קשיא נדיא ומתעורא. ששם במקומות פאלו שנעלם
האור מאד אם יהיה קשה לו ויכנס בקשיות ותרוצים מתעורא. שישתמו
עיניו פעור וישאר בחשך לגמרי, כי אי אפשר לישוב הקשיות והבלבולים
הבאים משם, על-כן צריכין שם להיות רד, בבחינת רד כקנה לבלי להשיב
דבר רק להיות חזק בשרש גדילתו ושרשו להתחזק באמונה שלמה ולבקש
ולחפש את ה' יתברך שם גם כן בבחינת איה הנ"ל. ואז דיקא יזכה
לתכלית העליה

אות י

וזה סוד מה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, נטיעות הראשונות כקרני
חגבים, הינו בחינת קרנא דקמצא הנ"ל והבו היטב, כי אף-על-פי שהם
אמרו לענן המשכת האור של תחלת האצילות שהתחיל בדקות בבחינת
קרני חגבים. ואנחנו מדברים בענן חלל הפנוי שמשם צמצם האור,
כביכול, אף-על-פי-כן הכל אחד, כי גם האור והחיות הנעלם בחלל הפנוי
בדקות ובהעלם נפלא כנ"ל נמשך בשרשו מסוד תחלת האצילות, שהוא
בבחינת כקרני חגבים כנ"ל. ואין להאריך בזה, כי כבוד אלקים הסתר
דבר גם חילפי לשון חלף חלף, כי משם חלף והלך, כביכול, כי פנה אלקותו
משם כנ"ל, אבל באמת גם שם נעלם ה' יתברך כנ"ל, אבל הוא רק
בבחינת קרנא דקמצא רכיכא. וכנ"ל. ובענן זה של בחינת רכיכא יש
הרבה לדבר, אבל אי אפשר לבאר בכתב. והמשכיל החפץ באמת יבין
מדעתו מעט איד צריכים להיות רד כקנה ואף-על-פי-כן יהיה חזק בשרשו
מאד, אדרבא, על-ידי הרכות, על-ידי זה עקר חזקו ותקפו לנצח:

אות יא

עתה נבוא לבאר בישועתו הנוראה עוד שאלה אחת מהאגדה הנ"ל והוא,
מאי טעמא האי תימרא דתרנגולא מידלא לעלא דדירי אדפא ואי עיל
קוטר מתעורא רש"י תימרא דתרנגולא מידלא לעלא, ריס של עין
התחתון כשעוצם עיניו עולה למעלה מן העליון וכי, משום דדיר אדפה

שְׁעוּלָה בְּלִילוֹת עַל הַקְּרָשִׁים וְהַקּוֹרוֹת וְכוּ'. זֶה יִתְבָּאֵר עַל-פִּי הַתּוֹרָה
"אַזְמַרְהָ" הַנִּ"ל וְעַל-פִּי מִה שֶׁמִּבְּאֵר בְּלִקוּטֵי תַנְיָנָא בְּסִימָן י"ז הַמִּתְחִיל,
צָרִיךְ לָזַהַר מְאֹד לְהִיּוֹת שְׂמִיחַ וְטוֹב לֵב בְּשִׁבְתָּ וְכוּ'. וּבִסּוּף אֵיתָא שָׁם, דְּרַךְ
ה' יִתְבָּרַךְ לְהַבִּיט עַל הַטּוֹבוֹת שְׁעוּשֵׁין וְאַף שֶׁנִּמְצָא בָּהֶם גַּם כֵּן מִה שֶׁאֵינוֹ
טוֹב אֵינוֹ מְסַתְּפֵל עַל זֶה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, "לֹא הִבִּיט אֶוֹן בִּיעֶקֶב וְכוּ'". מְכַל
שָׁכַן שֶׁהָאֵדָם מְחִיב לְהַבִּיט רַק עַל הַטּוֹב וְלִזֶּה טוֹבָה שֵׁישׁ טַבַּע וְהַשְׁגָּחָה.
וְכוּ' עֵין שָׁם. וְכִבֵּר גְּלָה הוּא זְכוּרוֹנוֹ לְבִרְכָה בְּעֶצְמוֹ שֶׁעֲנִין זֶה יֵשׁ לוֹ שְׂיִכוֹת
לְשִׂאלָה זֹאת שֶׁל מֵאֵי טַעְמָא תִּימְרָא דְתַרְנַגּוּלָא מִיִּדְלָא לְעֵלָא, כְּנִדְפֵס כְּבָר
אַצֵּל סִימָן י"ב הַנִּ"ל, אֲדָּ לֹא זְכִינוּ שֶׁיִּבְאֵר לָנוּ בְּפִרוּשׁ. וְחִסְדֵי ה' לֹא תִמְנוּ
וּבְעֵינֵינוּ עֲזָרְנוּ ה' יִתְבָּרַךְ בְּרַחֲמָיו הַעֲצוּמִים לְבָאֵר קֶצֶת הַשְּׂאֵלָה עַל-פִּי
הַקְּדוּמוֹתָיו הַקְּדוּשִׁים וְהַנּוֹרָאִים מְאֹד, כִּי עֲנִין הַדְּרָךְ וְהַעֲצָה הַקְּדוּשָׁה
הַנִּ"ל שֶׁל אַזְמַרְהָ לְאֵלֶקִי בְּעוֹדִי, זֶהוּ בְּחִינַת הַתְּעוֹרְרוֹת הַשְּׁנָה, כִּי כְּשֶׁאֵדָם
מִנַּח בְּדַעְתּוֹ בְּקִטְנוֹת וְשִׁפְלוֹת עַד שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לְהַתְּפַלֵּל וְלָשׁוּב לֵה' יִתְבָּרַךְ
עַל-יְדֵי זֶה, זֶהוּ בְּחִינַת שְׁנָה וְצָרִיךְ לְהַתְּעוֹרֵר מִשְׁנָתוֹ עַל-יְדֵי הַעֲצָה הַנִּ"ל שֶׁל
אַזְמַרְהָ וְכוּ' כְּנִ"ל, דְּהֵינּוּ שֶׁיִּבְקֵשׁ וְיִחַפֵּשׂ עַד שֶׁיִּמְצָא בְּעֶצְמוֹ אֵיזָה נְקֻדּוֹת
טוֹבוֹת בְּבְחִינַת וְעוֹד מְעַט וְאֵין רָשַׁע וְכוּ' וְעַל-יְדֵי זֶה יִחִיָּה אֶת עֶצְמוֹ
וְיִתְעוֹרֵר מִשְׁנָתוֹ וּנְפִילָתוֹ. בְּבְחִינַת אֲנִי שֶׁכְּבַתִּי וְאִישְׁנָה הַקִּיצוֹתִי כִּי ה'
יִסְמְכֵנִי וְכוּ', בְּחִינַת הַקִּיצוֹתִי וְעוֹדִי עִמָּךְ. וְזֶה בְּחִינַת עוֹרָה כְּבוֹדִי עוֹרָה
הַנִּבֵּל וְכַנּוֹר אַעֲיָרָה שְׁחַר, כִּי הַנִּקְדָּה טוֹבָה שֶׁבְּכֹל אֶחָד הוּא בְּבְחִינַת שְׁחַר,
בְּחִינַת שְׁחוּרָה אֲנִי וְנֶאֱוָה וְכוּ', כְּמוֹ שֶׁפִּרְשׁ רַש"י שָׁם. וְזֶה בְּחִינַת שְׁחוּרָה
אֲנִי בְּמַעֲשֵׁי, וְנֶאֱוָה אֲנִי בְּהַקְּמַת הַמִּשְׁכָּן, כִּי הַנְּקֻדּוֹת טוֹבוֹת שֶׁמְחַפְּשִׁין
וּמוֹצֵאִין זֶה בְּחִינַת הַקְּמַת הַמִּשְׁכָּן שֶׁנִּבְנָה מְכַל הַנְּקֻדּוֹת טוֹבוֹת שֶׁבִּישְׂרָאֵל,
כְּמוֹבֵא מִזֶּה לְעֵיל. וְעֵין כֹּל זֶה בְּדַבְּרֵינוּ בְּהַלְכוֹת הַשְּׁכֵמַת הַבְּקָר, שָׁם מִבְּאֵר
הַעֲנִין הַיִּטֵּב אֵיךְ כֹּל זֶה הוּא בְּחִינַת הַתְּעוֹרְרוֹת הַשְּׁנָה, בְּחִינַת קִימַת חֲצוֹת
וְכוּ' וְכְנִ"ל. וְזֶהוּ מֵאֵי טַעְמָא תִּימְרָא דְתַרְנַגּוּלָא מִיִּדְלָא לְעֵלָא, תַּרְנַגּוּל, זֶה
בְּחִינַת הַתְּעוֹרְרוֹת הַשְּׁנָה, כִּי תַרְנַגּוּל מְמַנֶּה עַל זֶה לְעוֹרֵר בְּנֵי אֵדָם מִהַשְּׁנָה
בְּחֲצוֹת לַיְלָה, כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרוֹנָם לְבִרְכָה וּכְמוֹ שֶׁכְּתוּב, מִי נָתַן
לְשָׁכוֹי בֵּינָה וְכוּ'. וְעַל-כֵּן כֹּל הַשִּׁירָה שֶׁל הַתַּרְנַגּוּל הוּא בְּעֲנִין הַתְּעוֹרְרוֹת
הַשְּׁנָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב בְּפֶרֶק שִׁירָה פֶּרֶק ד' תַּרְנַגּוּל אוֹמֵר, בְּשַׁעָה שֶׁבָא הַקְּדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא אֲצֵל הַצְּדִיקִים בְּגוֹן-עֵדוֹן זוֹלָפִין כֹּל אֵילָנֵי גֶן-עֵדוֹן בְּשָׁמִים וּמְרַנְּנִין
וּמְשַׁבְּחִים וְאַזְ גַּם הוּא מְתַעוֹרֵר וּמְשַׁבֵּחַ בְּקוֹל רֹאשׁוֹן אוֹמֵר, "שְׂאוּ שְׁעָרִים
רֹאשֵׁיכֶם וְכוּ'". בְּקוֹל שְׁנֵי אוֹמֵר, "שְׂאוּ ב' וְכוּ'". בְּקוֹל שְׁלִישֵׁי, "עֲמְדוּ
צְדִיקִים וְעִסְקוּ בַתּוֹרָה כְּדִי שְׂיִהְיֶה שְׁכֵרְכֶם כְּפוּל לְעוֹלָם הַבָּא". בְּקוֹל
רְבִיעֵי אוֹמֵר, "לִישׁוּעַתְךָ קוֹיָתִי ה'". בְּקוֹל חֲמִשֵּׁי אוֹמֵר, "עַד מָתִי עָצַל
תִּשְׁכַּב מָתִי תִקּוּם מִשְׁנַתְךָ". בְּקוֹל שְׁשֵׁי אוֹמֵר, "אַל תִּאָּהֵב שְׁנָה פֶּן תִּוָּרֵשׁ
פֶּקַח עֵינֶיךָ שְׁבַע לָחֶם". בְּקוֹל שְׁבִיעֵי אוֹמֵר, "עַתָּה לַעֲשׂוֹת לֵה' הִפְרוּ תוֹרַתְךָ".
וְכֹל אֵלוֹ הַשִּׁירוֹת שֶׁאוֹמֵר בְּכֹל הַשְּׁבָעָה קוֹלוֹת הֵם בְּחִינַת הַתְּעוֹרְרוֹת הַשְּׁנָה
שֶׁעוֹסֵק לְעוֹרֵר מִהַשְּׁנָה מִחֲצוֹת לַיְלָה עַד אוֹר הַיּוֹם שְׁמִי שֶׁאֵינוֹ מְתַעוֹרֵר
בְּחֲצוֹת מִמֶּשׁ עַל כֹּל פְּנִים יִתְעוֹרֵר מִהַשְּׁנָה שְׁעָה אַחַר חֲצוֹת וְאִם גַּם אִזְ לֹא
יִתְעוֹרֵר, עַל כֹּל פְּנִים יִתְעוֹרֵר עוֹד שְׁעָה אַחַר כֶּךָ וְכוּן קוֹרָא קוֹל אַחַר קוֹל עַד
אוֹר הַיּוֹם, שֶׁהֵם שְׁבָעָה קוֹלוֹת וְכֻלָּם הֵם בְּחִינַת הַתְּעוֹרְרוֹת הַשְּׁנָה:

אות יב

וְזֶה בְּחִינַת בְּשֵׁעָה שֶׁבָּא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶצֶל הַצְּדִיקִים בְּגוֹן-עֵדוֹן מְזַלְפִין כָּל אֵילָנֵי גוֹן-עֵדוֹן בְּשָׁמַיִם. זֶהוּ בְּחִינַת מַה שֶּׁבְּחִצּוֹת לִילָה נִתְעוֹרְרִים חֲסָדִים גְּדוּלִים עַל יִשְׂרָאֵל עַל-יְדֵי שְׁמַחְפְּשִׁין וּמוֹצְאִין בְּכָל אֶחָד נִקְדוֹת טוֹבוֹת, שְׁזֶה בְּחִינַת עוֹרֵי צָפוֹן וּבֹאֵי תִימָן הַפִּיחִי גְּנִי יִזְלוּ בְּשָׁמַיִם. שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְצִוֶּה לְאַרְבַּע רוּחוֹת הָעוֹלָם שֶׁיִּפְיחוּ וַיִּנְשְׁבוּ בְּגוֹן-עֵדוֹן הַנְּטוּעַ מִמְצוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים שֶׁל יִשְׂרָאֵל, כִּי כָּל אֶחָד כָּפִי מַעֲשִׂיו הַטוֹבִים וְתוֹרָתוֹ וּמְצוֹתָיו, כָּמוֹ כֵּן הוּא נוֹטֵעַ עֲשָׂבִים וְאֵילָנוֹת קְדוּשִׁים בְּגוֹן-עֵדוֹן וְאַחַר כֵּן הוּא מִתְעַנֵּג בְּחֻלְקוֹ בְּגוֹן-עֵדוֹן בַּעַת קְבוּל שְׁכָרוֹ, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת לְעַבְדָּה וּלְשִׁמְרָה הַנְּאָמַר עַל הָאָדָם, שֶׁדָּרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה, 'לְעַבְדָּה' בְּפִקּוּדֵי דְעֵשָׂה. 'וּלְשִׁמְרָה' בְּפִקּוּדֵי דְלֵא תַעֲשֶׂה, הֵינּוּ כְּנִ"ל, שֶׁכְּמוֹ שֶׁהָאָדָם עוֹבֵד אֶת ה' יִתְבָּרַךְ בְּמַצּוֹת עֲשֵׂה וְשׁוֹמֵר אֶת עֲצָמוֹ מִלֵּא תַעֲשֶׂה, כָּמוֹ כֵּן הוּא עוֹבֵד וְשׁוֹמֵר אֶת הַגּוֹן-עֵדוֹן וְכְנִ"ל. וְעַל-כֵּן מְצִוֶּה ה' יִתְבָּרַךְ לְרוּחוֹת צָפוֹן וְדָרוֹם שֶׁיִּתְעוֹרְרוּ וַיִּנְשְׁבוּ בְּהַגּוֹן-עֵדוֹן, שֶׁיִּזְלוּ בְּשָׁמַיִם, הֵינּוּ שֶׁיִּתְעוֹרְרוּ כַּח וּזְכוֹת שֶׁל כָּל הַנִּקְדוֹת טוֹבוֹת שֶׁל הַמְצוֹת שֶׁל כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל שֶׁיִּתְנוּ רִיחֵיהֶם הַטוֹבוֹת כְּדֵי שֶׁיִּגִיעַ עַל נַפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל מְרִיחַ טוֹב הַזֶּה שֶׁל נִקְדוֹתֵיהֶם הַטוֹבוֹת כְּדֵי שֶׁיִּתְעוֹרְרוּ מִשְׁנַתֵּם עַל-יְדֵי זֶה וְכְנִ"ל וְאַז כָּלֵם מְרַנְּנִים, "וְהַנְּשָׂאוֹ פִתְחֵי עוֹלָם וַיָּבֵא מֶלֶךְ הַכְּבוֹד מִי זֶה מֶלֶךְ הַכְּבוֹד וְכוּ". וְכָל זֶה מְדַבֵּר מֵהַתְעוֹרְרוֹת הַשָּׁנָה, כָּמוֹ שֶׁאֲזוּמָרִים פְּסוּקִים אֱלוֹ בְּתַקוּן חֲצוֹת דְּהֵינּוּ שֶׁמִּבְקָשִׁים שֶׁיִּהְיוּ נִפְתָּחִין הַפִּתְחִים וְהַשְּׁעָרִים שֶׁל הַבַּיִת-הַמְקֻדָּשׁ, שֶׁהֵם בְּחִינַת שְׁעָרֵי קְדֻשָּׁה שֶׁיּוֹכְלוּ יִשְׂרָאֵל לְכַנֵּס בָּהֶם לְגַדֵּל כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת וַיָּבֵא מֶלֶךְ הַכְּבוֹד. וְזֶהוּ בְּחִינַת מִי זֶה מֶלֶךְ הַכְּבוֹד וְכוּ. וְהַמְקָרָא הַזֶּה תְּמוּנָה מְאֹד, מַה זֶה שְׁאַלֵת מִי זֶה מֶלֶךְ הַכְּבוֹד וְכוּ. עַד שֶׁהַצָּרָף לְהַשִּׁיב ה' עֲזוּז וְגִבּוֹר וְכוּ, וְכִי אֵין אֲנִי יוֹדְעִין שֶׁמֶלֶךְ הַכְּבוֹד הוּא ה' יִתְבָּרַךְ!! אֵף הָעֲנָן הוּא עַל-פִּי הַנִּ"ל, כִּי עֵקֶר הַתְּגַלּוֹת כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ הוּא עַל-יְדֵי יִשְׂרָאֵל וְכִפִּי מַעֲשִׂיהֶם הַטוֹבִים שֶׁל יִשְׂרָאֵל כֵּן נִתְגַּלָּה כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ וְכִשְׂאִין יִשְׂרָאֵל עוֹבְדִים אוֹתוֹ חֶסֶד וְשָׁלוֹם, אֲזִי חֶסֶד וְשָׁלוֹם, נִתְעַלֵּם כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ מֵהָעוֹלָם וְעַל-כֵּן תִּכְף שֶׁמִּתְחִיל לְצַעֵק וּלְהַתְפַּלֵּל שְׂאוֹ שְׁעָרִים רְאֵשִׁיכֶם וְכוּ וַיָּבֵא מֶלֶךְ הַכְּבוֹד וְכוּ, דְּהֵינּוּ שֶׁיִּתְגַּלָּה כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ עַל-יְדֵי מַעֲשִׂיהֶם הַטוֹבִים שֶׁל יִשְׂרָאֵל, אֲזִי תִכְף נִתְעוֹרֵר שְׁאַלֵת הַמְּקַטְרָגִים וְאֲזוּמָרִים, "מִי זֶה מֶלֶךְ הַכְּבוֹד", הֵינּוּ שְׁחַס וְשָׁלוֹם, אֵין רְאוּי לְקִרוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּשֵׁם מֶלֶךְ הַכְּבוֹד מֵאַחַר שֶׁיִּשְׂרָאֵל אֵין מַעֲשִׂיהֶם עוֹלִים יָפָה וְאֵין מְגַדְלִים כְּבוֹדוֹ כְּרָאוּי וְכְנִ"ל. וְאַזִּי מְשִׁיבִים לָהֶם מִיָּד, "ה' עֲזוּז וְגִבּוֹר ה' גִּבּוֹר מְלַחֵמָה". הֵינּוּ שֶׁה' יִתְבָּרַךְ עֲזוּז וְגִבּוֹר וְכוּ וַיִּגְמַר אֶת שְׁלוֹ בּוֹדָאֵי וְכָל עֲזוֹ וְגִבּוֹרָתוֹ וּמְלַחֵמָתוֹ הוּא לְהַכְנִיעַ וּלְבַטֵּל הַקְּטְרוּגִים שֶׁעַל יִשְׂרָאֵל. וְהוּא גִבּוֹר מְלַחֵמָה לְנַצְחָם תְּמִיד עַל-יְדֵי גְדֵל הַכַּח שֶׁל גְּדוּלֵי הַצְּדִיקִים שֶׁיִּגְעוּ וְטָרְחוּ בְּעַבּוֹדָתָם כָּל כֵּן בְּמַסִּירַת נַפְשׁ כְּזֶה עַד שֶׁיְּכֻלִים לְמַצֵּא הַנִּקְדוֹת טוֹבוֹת בְּכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל

אָפּלוּ כְּשֶׁהֵם בְּדִיוּטָא הַתְּחַתּוֹנָה מְאֹד חֵס וְשְׁלוֹם, וְעַל-כֵּן שִׁיף לְקִרְוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ תָּמִיד בְּשֵׁם מֶלֶךְ הַכְּבוֹד, כִּי הוּא עֲזִיז וְגִבּוֹר וְכוּי' לְנֶצַח הַקְּטָרוּגִים וְלְגִלוֹת הַטּוֹב שֶׁבְּיִשְׂרָאֵל שְׁעַל-יְדֵי זֶה נִתְגַּלָּה כְּבוֹדוֹ וְכַנִּי"ל. וְזֶהוּ גַם כֵּן בְּחִינַת קוֹל הַשָּׁנִי שֶׁמְדַבֵּר גַּם כֵּן מְזֵה, כִּי צְרִיכִין לְעוֹרֵר הַטּוֹב שֶׁבְּיִשְׂרָאֵל, שֶׁהוּא בְּחִינַת כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ, צְרִיכִים לְעוֹרְרוֹ פֶּעַם אַחַר פֶּעַם כְּדֵי לְעוֹרְרֵם בְּכָל פֶּעַם מִהַשְׁנָה שֶׁמִּתְגַּבֶּרֶת מְאֹד עַל כָּל אֶחָד כַּיְדוּעַ. וְעַקֵּר הַהִתְעוֹרְרוֹת מִהַשְׁנָה בְּגִשְׁמִיּוֹת שֶׁלֹּא יִישָׁן הַרְבֵּה יוֹתֵר מִדְּאִי וּבְרוּחָנִיּוֹת שֶׁלֹּא יִפֹּל בְּדַעְתּוֹ וְלֹא יִתְיַאֵשׁ עֲצָמוֹ לְעוֹלָם. הָעַקֵּר הוּא עַל-יְדֵי הַנְּקֻדּוֹת טוֹבוֹת שֶׁמוֹצְאִין בְּכָל פֶּעַם כַּנִּי"ל. וְזֶהוּ שְׁמִסִּים, "ה' צְבָאוֹת הוּא מֶלֶךְ הַכְּבוֹד סְלָה". דְּהֵינּוּ שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ הוּא מֶלֶךְ הַכְּבוֹד נֶצַח סְלָה וְעַד, כִּי לְעוֹלָם יָדוּ עַל הַעֲלִיּוֹנָה וַיִּגְמֹר אֶת שְׁלוֹ תָּמִיד, כִּי כָּבֵד הִיוּ צְדִיקִים גְּדוֹלִים כְּאֵלוּ שְׁיֻכְלוּ לְמַצֵּא הַטּוֹב שֶׁבְּכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל וּלְלַמֵּד זְכוּת עֲלֵיהֶם תָּמִיד, שְׁעַל-יְדֵי זֶה נִתְגַּלָּה כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ. וְעַל-כֵּן 'ה' צְבָאוֹת הוּא מֶלֶךְ הַכְּבוֹד סְלָה' וְכַנִּי"ל:

אות יג

וְכָל זֶה הַתְּפִלָּל דָּוִד כְּדֵי שְׁיַנְיְחוּ הַשְּׁעָרִים אֶת הָאָרוֹן לְכַנֵּס בְּיָמֵי שְׁלֹמֹה, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוֹם לְבָרְכָה וְכְמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַש"י שָׁם. כִּי בְּשַׁעַה שֶׁבִקֵּשׁ שְׁלֹמֹה לְהַכְנִיס הָאָרוֹן וְכוּי' אָמַר עֲשֵׂרִים וָאַרְבַּע רְנָנוֹת וְלֹא נִעְנָה, עַד שֶׁאָמַר, "זְכָרָה לְחֻסְדֵי דָוִד עַבְדְּךָ וְכוּי'". כִּי עַקֵּר הַשְּׂרָאֵת הַשְּׂכִינָה בְּבֵית-הַמִּקְדָּשׁ הָיָה עַל-יְדֵי כְּנִיסַת הָאָרוֹן לְמִקְוֹמוֹ, כְּמַבְאָר שָׁם בְּפָרָשָׁה שֶׁכְּשֹׁנְכַנְס הָאָרוֹן פָּסָה הָעֵנָן וְכוּי'. וְעַל-כֵּן דָּבְקוּ הַשְּׁעָרִים בְּעַת שֶׁרָצוּ לְהַכְנִיס הָאָרוֹן לְמִקְוֹמוֹ, כִּי אָמְרוּ שְׂאִין יִשְׂרָאֵל רְאוּיִים לְהַכְנִיס הָאָרוֹן לְמִקְוֹמוֹ שֶׁתְּשַׁרְהַ עֲלֵיהֶם הַשְּׂכִינָה, כִּי רְאוּ שֶׁעֲתִידִין לְחַטֵּא עַד שֶׁיְהִיָּה נִחְרַב הַבַּיִת-הַמִּקְדָּשׁ. וְכָל מֵה שֶׁאָמַר שְׁלֹמֹה תְּפִלוֹת וְרְנָנוֹת לֹא נִעְנָה עַד שֶׁהִזְכִּיר אֶת דָּוִד, שֶׁאָמַר, 'זְכָרָה לְחֻסְדֵי דָוִד עַבְדְּךָ', הֵינּוּ כַּנִּי"ל, כִּי עֲבוֹדַת הַצְּדִיקִים הַגְּדוֹלִים לְלַמֵּד זְכוּת עַל יִשְׂרָאֵל תָּמִיד שֶׁהוּא הַדְּרָךְ שֶׁל אֲזַמְרָה הַנִּי"ל, כָּל זֶה בְּחִינַת עֲבוֹדַת דָּוִד הַמֶּלֶךְ, שֶׁהוּא בְּחִינַת מְשִׁיחַ, שֶׁהוּא יִגְמֹר הַתְּקוּן וַיִּשְׁיב כָּל יִשְׂרָאֵל לַה' יִתְבָּרַךְ עַל-יְדֵי זֶה. כִּי דָוִד הוּא נְעִים זְמִירוֹת יִשְׂרָאֵל וְכָל הַזְּמִירוֹת וְהַשִּׁירוֹת נִעְשִׂים עַל-יְדֵי בְּרוּר הַטּוֹב, כְּמוֹ שֶׁמַּבְאָר שָׁם בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת אֲזַמְרָה לְאַלְקֵי בְּעוֹדֵי, 'אֲזַמְרָה' דִּיקָא, עֵין שָׁם. וְעַל-כֵּן כְּשֶׁהִזְכִּיר אֶת דָּוִד, שֶׁהוּא בְּחִינַת מְשִׁיחַ שְׁסוּף כָּל סוּף יִגְמֹר הַתְּקוּן עַל-יְדֵי שְׁיִמְצֵא נְקֻדּוֹת טוֹבוֹת בְּיִשְׂרָאֵל אֲפֹלוּ בְּאַחֲרִית הַיָּמִים בְּסוּף הַגְּלוּת עַד שֶׁיִּחְזֹר וַיִּבְנֶה בֵּית מִקְדָּשְׁנוּ וַיִּשְׁיב הָאָרוֹן עַל מְקוֹמוֹ, עַל-כֵּן אֲזַ נִפְתְּחוּ הַשְּׁעָרִים וְהִנְיְחוּ הָאָרוֹן לְכַנֵּס עַל-יְדֵי תְּפִלוֹת דָּוִד שֶׁהַקְּדִים לְהַתְּפִלָּל עַל זֶה, "שְׂאוּ שְׁעָרִים רְאִשֵׁיכֶם וְכוּי'", כִּי כָּבֵד הַקְּדִים דָּוִד, בְּחִינַת מְשִׁיחַ, לְגִלוֹת שֶׁה' עֲזִיז וְגִבּוֹר וְכוּי' וְהוּא מֶלֶךְ הַכְּבוֹד סְלָה, שֶׁהוּא גָּמַר וַיִּגְמֹר, כִּי

כבודו וְתַגְדֵּל לְעוֹלָם עַל-יְדֵי כַח הַצְדִּיקִים שְׂיִכּוּלִים לְעוֹרֵר הַטּוֹב שְׂבִישְׂרָאֵל
 תְּמִיד וְלַגְדֵּל כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ עַל-יְדֵי זֶה וְכַנִּי"ל. וְזֶהוּ בְּקוֹל שְׁלִישֵׁי אוֹמֵר,
 "עֲמָדוּ צְדִיקִים וְכוּ", שְׁמַעוֹרֵר גַּם הַצְדִּיקִים לְעֶסֶק בְּתוֹרַה אֶף-עַל-פִּי
 שֶׁהֵם הָיוּ קָמִים מֵעֶצְמָם, אֵךְ אֶף-עַל-פִּי-כֵן לְפַעֲמִים מִתְגַּבֵּר עֲלֵיהֶם גַּם כֵּן
 בְּחִינַת שְׁנָה מַחֲמַת עֲוֹנוֹת יִשְׂרָאֵל חֶסֶד וְשְׁלוֹם, כְּשֶׁאֵין יוֹדְעִים לְלַמֵּד עֲלֵיהֶם
 זְכוּת, שְׂאֵז הֵם בְּבְחִינַת שְׁנָה, בְּבְחִינַת הַסְתַּלְקוֹת הַמַּחִין כִּידוּעַ וְעַל-כֵּן
 מְעוֹרֵר אוֹתָם גַּם כֵּן שְׂיַעֲמָדוּ וְיַעֲסִקוּ בְּתוֹרַה עַד שֶׁבְּגָדֵל כַּח הַתּוֹרָה יִדְעוּ
 אִיךְ לְלַמֵּד זְכוּת עַל יִשְׂרָאֵל תְּמִיד. וְזֶהוּ כְּדִי שְׂיִהְיֶה שְׂכַרְכֶּם כְּפוֹל לְעוֹלָם
 הַבָּא, 'כְּפוֹל' דִּיקָא, כִּי יִזְכּוּ לְשֶׁכֶר כְּפוֹל מֵאַחַר שְׁעַל-יְדֵי תּוֹרָתָם, שֶׁהוּא
 בְּחִינַת תּוֹרַת חֶסֶד, זְכוּ לְעוֹרֵר יִשְׂרָאֵל מֵהַשְּׁנָה וּלְהַחֲזִירָם לְמוֹטֵב, עַל-כֵּן
 בְּיָדָאֵי שְׂכַרְם כְּפוֹל, כִּי יִקְבְּלוּ חֵלְקִים וְחֵלְקֵי שְׂיֵשׁ לָהֶם בְּכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל
 שְׂחֲזָרוּ לַה' יִתְבָּרַךְ עַל יָדָם. וְזֶה בְּקוֹל רְבִיעֵי אוֹמֵר, "לִישׁוּעָתְךָ קוִיִּתִּי הִנֵּי",
 זֶהוּ גַם כֵּן בְּחִינַת הַנִּי"ל, כִּי הַמְקַרָא נֹאמֵר עַל כָּל יִשְׂרָאֵל בְּכָלֵל וּבַפְּרֵט
 כְּשֶׁהֵם בְּגִלוֹת בְּבְחִינַת שְׁנָה, שְׂאֶף-עַל-פִּי-כֵן צְרִיכִין לְקוֹוֹת לִישׁוּעַת הִ'
 תְּמִיד וְכַמוֹבָא בְּמִדְרָשִׁים שְׂיַעֲקֹב אָבִינוּ רָאָה שְׁעַל-יְדֵי שְׂמִשׁוֹן לֹא תִהְיֶה
 הַגְּאֻלָּה שְׁלֵמָה, אָמֵר, "לִישׁוּעָתְךָ קוִיִּתִּי הִנֵּי", שְׂאֶף-עַל-פִּי-כֵן אֲנִי מְקַוֶּה
 לִישׁוּעָתְךָ שְׂיִהְיוּ צְרִיכִים כָּאֵלוּ שְׂיַעוֹרְרוּ הַטּוֹב שְׂבִישְׂרָאֵל תְּמִיד וְיִשִּׁיבוּ
 אוֹתָם לַה' יִתְבָּרַךְ, וְעַל-כֵּן אוֹמְרִים פְּסוּקֵי זֶה קִדְּם הַשְּׁנָה בְּקִרְיַאת שְׂמַע
 שְׁעַל הַמְטָה. כְּדִי שְׂלֹא יִפֹּל לְשְׁנָה גְמוּרָה חֶסֶד וְשְׁלוֹם, רַק יִזְכֶּה לְהַתְעוֹרֵר
 מִשְׁנָתוֹ עַל-יְדֵי יִשׁוּעַת הִ' שְׂאֵנוּ מְקוֹיִם אֵלָיו תְּמִיד אֶפְלוּ אִיךְ שֶׁהוּא וְכַנִּי"ל.
 וְזֶהוּ קוֹל הִ' וְכוּ' שְׂמִדְבַר בְּפִרוּשׁ מֵהַתְעוֹרְרוֹת הַשְּׁנָה, כְּמוֹ שְׂכַתוֹב, "עַד מָתִי
 עָצַל תִּשְׁכַּב מָתִי תִקּוּם בְּשִׁנְתְּךָ אֵל תִּתְאַהֵב שְׁנָה וְכוּ' פִּקַּח עֵינַיִךְ שְׂבַע לַחֶם".
 'פִּקַּח עֵינַיִךְ', שְׂעֵדִין יֵשׁ בְּךָ נְקֻדּוֹת טוֹבוֹת הַרְבֵּה וְעַל-יְדֵי זֶה תִתְעוֹרֵר
 מִשְׁנָתְךָ וְתִשְׁבַּע לַחֲמָה שֶׁל תּוֹרָה וְכַנִּי"ל. וְזֶהוּ בְּקוֹל שְׂבִיעֵי אוֹמֵר, "עַתָּה
 לַעֲשׂוֹת לַה' הִפְרוּ תּוֹרָתְךָ". הֵינּוּ כְּמוֹ שְׂפִירֵשׁ רִשִׁי שֵׁם, שְׂזֶה נֹאמֵר עַל בְּעֲלֵי
 תְּשׁוּבָה, שְׂבִקֵשׁ דָּוִד מֵה' יִתְבָּרַךְ שְׂיִוְרָהוּ מֵהַ יַעֲשׂוּ אוֹתָם שְׂהִפְרוּ תּוֹרָתְךָ,
 הֵינּוּ כַנִּי"ל, שְׂדוּד, בְּחִינַת מְשִׁיחַ מוֹסֵר נַפְשׁוֹ בְּשִׁבִיל כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל
 הַרְחוֹק מֵה' יִתְבָּרַךְ שְׂיִמְצָא בּוֹ טוֹב כְּדִי לְעוֹרְרוֹ מִשְׁנָתוֹ וּלְהַחֲזִירוֹ לַה'
 יִתְבָּרַךְ וְכַנִּי"ל. נִמְצָא, שְׂתִרְנָגוּל הוּא בְּחִינַת הַתְעוֹרְרוֹת הַשְּׁנָה עַל-יְדֵי הַדָּרָךְ
 שֶׁל אֲזַמְרָה הַנִּי"ל:

אות יד

וְזֶהוּ מֵאֵי טַעְמָא תְּמַרָא דְתִרְנָגוּלָא מִיְדְלֵי לְעֵלָא, דְהֵינּוּ שְׂרִיס שֶׁל עֵינּוּ
 מְכַסֶּה עֵינּוּ מִמְטָה לְמַעְלָה כְּדִי שְׂיִבִיט לְמַעְלָה וְלֹא יִבִיט לְמַטָּה, הֵינּוּ
 שְׂהַצְדִּיקִים הַהוֹלְכִים בְּדָרָךְ זֶה לְהַבִּיט עַל הַטּוֹב שְׂבִישְׂרָאֵל, לְעוֹרְרָם
 מֵהַשְּׁנָה. עֵינֵיהֶם מְבִיטִים תְּמִיד לְמַעְלָה, הֵינּוּ עַל הַטּוֹב שְׂבִישְׂרָאֵל שֶׁהוּא

עולה למעלה למעלה ואינם רוצים כלל להביט למטה, דהינו על הרע שלקחים, כי הטוב בחינת מעלה, והרע בחינת מטה, בבחינת מי יודע רוח בני האדם העולה היא למעלה ורוח הבהמה היורדת היא למטה וכו'. וזהו מאי טעמא תמרא דתרנגולא מידלי לעלא שעניניהם של הצדיקים המעוררים מהשנה הם מביטים תמיד למעלה על הטוב, בחינת מידלי לעלא. ולמטה, דהינו על הרע אינם רוצים להביט כלל כאלו היו עיניהם מכסות מלמטה בריסי עיניהם וכנ"ל, משום דדיגרי אדפה, פרש רש"י, קרשים וקורות. זהו בחינת הקמת המשכן, בחינת קורות בתינו ארזים רהיטינו ברותים, שנאמר על המשכן שנבנה והוקם מכל הנקודות טובות של ישראל, שעל-ידי זה עקר התעוררות השנה, בבחינת שחורה אני-במעשי, ונאנה אני-בהקמת המשכן וכנ"ל. הינו מחמת שאלו הצדיקים דיגרי אדפה, שכל עסקם ודירתם הם בענין בנין המשכן, שהוא דפי, בחינת קרשים וקורות של המשכן כנ"ל, כי הם עוסקים תמיד לבנות המשכן, שהוא בחינת הדרוך הקדש של אזמרה הנ"ל, כמו שמבאר שם, שאלו הצדיקים שעוסקים למצא הטוב תמיד בישראל, הם בונים המשכן וכו', עין שם. ועל-כן אין מביטים על הרע כלל כי אם על הטוב, שזהו בחינת מידלי לעלא כנ"ל. וזה, ואי עיל קוטר א מתעורא. 'קוטר' הוא עשן בחינת פגם החטאים, שהם בחינת עלה עשן באפו, הינו שאם היו מניחים לעלות העשן של העונות, חס ושלו, מתעורא היתה מסתלקת ההשגחה חס ושלו וכנ"ל וכמבאר בסימן י"ז הנ"ל, עין שם). על-כן הם מתנגעים בכל כחם לילך בדרך ה' יתברך להביט רק על הטוב ולא להביט על הרע כלל כדי להכניס את ישראל בכף זכות תמיד עד שיחזרו כלם לה' יתברך, שעל-ידי זה תבוא הגאולה במהרה בימינו ויבנה בית-המקדש על מכונו, אמן:

אות טו

ועל-כן זה המקרא "קורות בתינו ארזים וכו'", שפרשו על המשכן, נאמר שם לענין מה שה' יתברך מיפה את ישראל תמיד ומסתכל רק על הטוב שבהם, כמו שכתוב שם בשיר השירים, "שחורה אני ונאנה וכו'". כנ"ל "נאו לתיך בתורים צנארך בחרוזים וכו' "צורר המור דודי לי וכו'", "אשכול הכפר דודי לי וכו'", "הנף יפה רעיתי הנף יפה וכו'". עין בפרוש רש"י שם שמפרש הכל על מה שה' יתברך מחזקם ומחבבם בכל פעם אף לאחר שחטאו ואומר להם שיקחו אלו הבשמים צורר המור, אשכול הכפר וכו', עין שם. ואחר כך סיים, "הנף יפה דודי", הכל שלף מה שאתה ברחמיך מלמד עלינו זכות. וכנ"ל "קורות בתינו ארזים רהיטינו ברותים", בחינת המשכן כנ"ל. ההסתכלות על הטוב לבד זה בחינת בנין

המשפון, שהוא בחינת אומרה לאלקי בעודי וכנ"ל. גם תימרא דתרנגולא. לשון תימרא מרמוז על הצדיק בחינת צדיק בתמר יפרח, כי הצדיק נקרא תמר לשון תמורה, שממיר ומחליף הכל לטובה, כי כל הקטרוגים מהפך אותם לזכות בבחינת אם יש עליו מלאך מליץ אחד מני אלף וכו'. מליץ אחד מני אלף דיקא, שדיקא מני אלף המקטרגים נעשה המלאך המליץ, כי כל מה שמתרבים המקטרגים יותר הוא ממליץ לטוב ביותר על שמוצא בו אף-על-פי-כן איזה נקדה טובה, כי כל אלו המקטרגים על האדם הם בעצמם אותם שהסיתו אותו לחטא, כמו שאמרנו רבותינו זכרונם לברכה, הוא השטן, הוא המסית, הוא המקטרג וכו'. ועל-כן פשמתרבים חס ושלום, המקטרגים מאד על האדם, אזי עומד המלאך המליץ ומהפך הכל לזכות דיקא, כי זה טוען, הלא, אדרבא, מאחר שיש עליו מקטרגים הרבה כל כך אם כן היה לו יצרין רעים הרבה, כי אלו המקטרגים הם הם בעצמן היצרין רעים שהסיתו אותו למה שהסיתו. ואם כן, אדרבא, הוא פלא גדול איך התחזק איש כזה לחטף אף-על-פי-כן איזה נקדה טובה של איזה מצוה שעשה, וזהו בחינת מליץ אחד מני אלף המקטרגים, הוא ממליץ עליו, כי מאחר שיש עליו מקטרגים הרבה כאלו שהם הם כלם המסיתים שלו אם כן אין חדוש כל כך מה שחטא כל כך, אדרבא, זהו חדוש נפלא איך התגבר לעשות איזה טוב בעלמא מאחר שעמדו עליו חילות כאלו. ועל-כן הצדיק שהולך בדרך זה נקרא "תמר" בחינת צדיק בתמר יפרח, שממיר ומחליף הקטרוגים לזכות כנ"ל. וזהו בחינת תימרא דתרנגולא, שעל-ידי זה מעורר מהשנה, על-ידי שמוצא זכות בכלם וכנ"ל:

אות טז

וזה בחינת וירא ישראל את בני יוסף ויאמר מי אלה ויאמר בני הם אשר נתן לי אלקים בזה וכו'. ששאל, "מי אלה?" שאינם ראויים לברכה, כי ראה רשעים גדולים שיצאו מהם. והשיב לו יוסף, "בני הם, אשר נתן לי אלהים בזה". ואיתא בספרים שהשיב לו, שבזה בעצמו שאתה רואה יש שם גם כן ניצוצות קדושים, שבשביל זה ראויים לברכה, הינו בחינה הנ"ל, שזה היה עקר הופוח בין יעקב ליוסף, כי בענין זה של אומרה הנ"ל ללמד זכות על הכל יש בזה כמה בחינות בין הצדיקים, כי הוא עבודה גדולה כמו שמצינו שאפלו גדולי הצדיקים לפעמים לא ידעו ללמד זכות כראוי והקפיד ה' לתברך עליהם כמו שמצינו בישעיה והושע וכו'. ועל-כן גם יעקב אבינו קדם הסתלקותו מחמת שראה גדל הרשעות של הרשעים שיצאו מאפרים ומנשה, על-כן גם הוא תש כחו עד שלא ידע ללמד עליהם זכות ולברכם, על-כן שאל, מי אלה? שאינם ראויים לברכה. עד שהשיב לו יוסף, בני הם, אשר נתן לי אלקים בזה. שהראה לו שגם בזה בעצמו

נמצא זכות שיגע ומצא נקדות טובות גם בהרשעים שיצאו מהם. ועל-כן תכף נתרצה יעקב ואמר, "קחם נא אלי ואברכם". וזהו, "ואנכי תרגלתי לאפרים", שנאמר על ענן זה, כמו שפרש רש"י שם. וזהו ואנכי תרגלתי לאפרים שאפלו כשהם בבחינת רגליו בדיוטא התחתונה, בבחינת ותגל מרגלותיו גם אז הרגלתי רוחי בייעקב שיתהפך דעתו עליהם לטובה לברכם, שזהו בחינת הדרך של אומר וכו' הנ"ל. וזהו, "קחם על זרועותיו", שיעלה אותם מבחינת רגליו ממדרגה התחתונה לבחינת ידיים וזרועות, שהם בחינת אומר הנ"ל, בבחינת זמר ונגון, שהוא בבחינת ידיים, בבחינת ונגן בידו וטוב לך ולא ידעו כי רפאתים, כי באמת זהו עקר רפואת הנפש וכנ"ל והם אינם מכניסים דעתם לידע כי רפאתים שאני עוסק ברפואתם על-ידי זה כנ"ל:

אות יז

ועל שם זה נקראים בני יוסף מנשה ואפרים, על שהולכים יוסף במצרים, שהוא ערות הארץ והוא בגדל צדקתו זכה גם שם לעמד בנסיון ולבלי לפל בדעתו בכל מה שעבר עליו, שזהו גם כן בכלל הנסיון, כי כשמנסין את האדם לוקחין ממנו את שלמות הדעת, שזהו עקר הנסיון, כאשר שמעתי ממנו זכרונו לברכה. ויוסף עבר עליו כל זה והיה בנסיון גדול ועמד בנסיון ועל-ידי זה זכה שיהיה לו כח לברר ולמצא הטוב בכל מקום שהוא, שעל-ידי זה היה כח לישראל להיות במצרים בגלות, כי למחיה שלחו אלקים, כי לולא כח יוסף הצדיק שהקדים לפנייהם שם לא היה כח לישראל לעמד בגלות. וכן עכשו לולא כח הצדיקים האמתיים שמלמדים עלינו זכות ומחזקים אותנו על-פי הדרכים הקדושים הנ"ל, לא היה כח לסבל מרירות הגלות בכלליות, ובפרט הגלות של כל אחד ואחד. ועל-כן קרא שם בניו מנשה ואפרים על שם זה שאפלו במקומות הרחוקים מאד יכולים למצא את ה' יתברך על-ידי כל הנ"ל. וזהו בחינת מנשה שנקרא על שם, "כי נשני ה' את כל עמלי וכו'". שאפלו הנשיון והשכחה הכל מה, הינו שגם בבחינת חלל הפנוי ששם אין יכולים למצא אלקותו יתברך, גם זה מה יתברך, כי יודע שהנשיון והשכחה גם כן מה יתברך ועל-ידי זה יוכל להשתדל ולחפש את ה' יתברך גם משם כנ"ל. וזהו בחינת איה הנ"ל. ואפרים נקרא על שם כי הפרני אלקים בארץ עניי, שגם בארץ עניי אני יכול למצא טוב, שהוא בחינת פרות ויזרעו שדות ויטעו כרמים כנ"ל. וזהו בחינת הדרך של אומר הנ"ל. וזהו בחינת לי גלעד לי מנשה ואפרים וכו'. 'גלעד' בחינת רפואה, בחינת רפואת הנפש, בבחינת הצרי אין בגלעד אם רופא אין שם. 'לי מנשה ואפרים', כי על-ידי שתי בחינות אלו של מנשה ואפרים, שהם בחינת שתי הדרכים הנ"ל של איה ואומר שזכה יוסף

לקרות בניו הקדושים על שם זה על שזכה במצרים במקומות רחוקים
כאלו למצא את ה' יתברך, על-ידי אלו השתי בחינות עקר רפואת הנפש,
בחינת לי גלעד כנ"ל. וזהו, "מעז ראשי", כי על-ידי זה עקר הפעול
וההתחזקות של הראש והדעת שלא יפל בדעתו חס ושלום, וכנ"ל. וזהו,
'יהודה מחוקקי'. כי יהודה בחינת משיח שיצא ממנו, שהוא יגמר התקון
על-ידי דרכים אלו ועליו נאמר, "לא יסור שבט מיהודה ומחוקק מבין
רגליו", שאפלו כשישראל בבחינת רגליו כנ"ל, בבחינת עקבות משיחא,
אף-על-פי-כן ימצא גם שם בחינת חקיקה ורשימו טובה, שהם בחינת
הנקדות טובות שמוצאין בהם תמיד אפלו כשהם בבחינת רגליו כנ"ל.
וזהו בחינת יהודה מחוקקי וכנ"ל, כי יהודה ויוסף הם בחינת משיח בן
דוד ומשיח בן יוסף, שהם יתקנו את כל ישראל על-ידי הדרכים הנ"ל
וישיבו את כלם לה' יתברך, שעל-ידי זה עקר הרפואה והגאולה במהרה
בימינו

אות יח

וכל הגליות, מצרים וכן כל הגליות שמכנים בשם מצרים, כמו שמבאר
(במקום אחר), כלם הם בבחינה זאת. מה שהסטרא אחרא מתגברת
להעלים את הטוב שבכל אחד מישראל על-ידי הרע החופה עליו ולהגביר
עליו מרה שחורה ועצבות כדי ללכדו ברשתם חס ושלום, על-ידי זה,
כמבאר סימן כד) בהתורה "אמצעייתא דעלמא", שעקר גלות השכינה
היא כשהעצבות מתגברת על ישראל וכו', עין שם. ועקר הגאולה היא כשה'
יתברך מתעורר ברחמיו ונותן בלב הצדיק האמת שישתכל רק על הטוב
שבישראל וישתדל בתקונים להחזירם לה' יתברך על-ידי זה וכנ"ל. וזה
בחינת כל פרשת שמות שמדבר מתקף גלות מצרים ומגאלתם על-ידי
משה. והכל הוא בבחינה הנ"ל. וזה בחינת ויקם מלך חדש על מצרים
אשר לא ידע את יוסף. יוסף הוא בחינת כל הנקדות טובות שיש בכל אחד
מישראל שכלם נמשכין מהצדיק בחינת יוסף, שהוא נקדה הפללית
שממנו נמשכין כל הנקדות טובות שבכל אחד, כמו שמבאר במקום אחר
(ובכל ימי הגליות, שכלם מכנים בשם מצרים, בכל פעם הוא בחינת ויקם
מלך חדש וכו', כי בכל פעם יצרו של אדם מתגבר עליו מחדש והוא נקרא
מלך, בחינת מלך זקן וכסיל. וממנו נמשכין כל ההתנגדות והמניעות של
המונעים והחולקים העומדים בכל פעם, כי לא אחד בלבד עומד עלינו
לכלותנו חס ושלום, אלא שבכל דור ודור ובכל פעם עומדים עלינו בבחינת
ויקם מלך חדש. חד אמר, חדש ממש. וחד אמר, שנתחדשו גזרותיו.
וישניהם אמת. שעומדים בכל פעם חולקים ומונעים חדשים ממש וגם
נתחדשו גזרותיו, שבכל פעם גוזרים ואומרים דבורים רעים חדשים,

שֶׁהֵם כְּנֶגֶד הָאֲמַת שְׂרוּצִים לְמַנְעַ וּלְהַפִּיל אֶת הָאָדָם עַל-יָדֵי זֶה מִתּוֹרָה וּתְפִלָּה וְכוּ'. וְזֶהוּ 'אֲשֶׁר לֹא יָדַע אֶת יוֹסֵף', עָשָׂה אֶת עֲצָמוֹ כְּלֹא יָדַע. שְׂעוּשִׁים אֶת עֲצָמָם כְּאֵלוֹ לֹא יָדְעוּ כָּלֵל אֶת מַעֲלוֹת הַצְּדִיק בְּחִינַת יוֹסֵף, שֶׁהוּא כְּלֵל הַטּוֹב שֶׁהַכְּנִיס כָּל כֶּף טוֹב בְּיִשְׂרָאֵל וְהֵם רוּצִים לְהַתְגַּבֵּר לְבַלְבוּלִים חֲדָשִׁים לְהַפִּיל אֶת כָּל אֶחָד חֵס וְשְׁלוֹם, לְהַסְתַּפֵּל רַק עַל הָרַע לֹא עַל הַטּוֹב מֵהַ שְׂבָאֲמַת צְרִיכִין לְהַפִּד כְּנִ"ל. וְזֶהוּ, "וַיַּעֲבִידוּ מִצְרַיִם אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּפָרְדָּה". שֶׁהַסְטֵרָא אַחֲרָא, בְּחִינַת מִצְרַיִם, מְעַבְדִּים בְּכַבְדוֹת גְּדוֹל מְאֹד עַל-יָדֵי רַבּוּי הַמֶּרְה שְׁחוּרָה וְהַעֲצָבוֹת. וְזֶהוּ בְּחִינַת בַּעֲבוּדָה קָשָׁה, בְּקִשְׂיָא בְּחִמְרָה הַלְכָתָא וְכוּ', כְּמוֹ שֶׁאֵיתָא בְּזֵהַר הַקְּדוּשָׁה. כִּי הַכֵּל מַחֲמַת הַמֶּרְה שְׁחוּרָה, שְׁעַל-יָדֵי זֶה אֵין יְכוּלִין לֹא לְלַמֵּד וְלֹא לְהַתְפַּלֵּל וְכָל מֵה שְׂרוּצִין לַעֲשׂוֹת אֵיזָה דְבָר שֶׁבְקִדְשָׁה קָשָׁה וְכַבֵּד וְחִמּוֹר עָלָיו מְאֹד, כִּי הֵם מְמַרְרִים אֶת הַחַיּוֹת מִמֶּשׁ, כְּאֲשֶׁר יוֹדַע כָּל אֶחָד בְּנַפְשׁוֹ. וְזֶהוּ, "וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ מִצְרַיִם לְמִילְדוֹת הָעֵבְרִיּוֹת אֲשֶׁר שֵׁם הָאֲחַת שִׁפְרָה וְשֵׁם הַשֵּׁנִית פּוּעָה". מִילְדוֹת הָעֵבְרִיּוֹת זֶה בְּחִינַת צְדִיקֵי הַדּוֹר שְׂעוּסָקִים לְהוֹלִיד בְּיִשְׂרָאֵל תּוֹלְדוֹת קְדוּשׁוֹת, שֶׁהֵם תּוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים, כִּי עֶקֶר תּוֹלְדוֹתֵיהֶן שֶׁל צְדִיקִים הוּא מַעֲשִׂים טוֹבִים, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה. וְזֶהוּ, אֲשֶׁר שֵׁם אַחַת שִׁפְרָה וְשֵׁם הַשֵּׁנִית פּוּעָה. וְאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה, שִׁפְרָה, שֶׁמְשַׁפֶּרֶת הַיֶּלֶד. פּוּעָה, שֶׁפּוּעָה וּמַדְבֵּרֶת וְהוֹגָה לְיֶלֶד כְּדָרְךְ הַנְּשִׂים הַמְּפִיִּסוֹת תִּינוּק הַבּוֹכָה, הֵינּוּ בְּחִינַת הַנִּ"ל. מֵה שֶׁהַצְּדִיקִים מַחֲזִיקִים אֶת יִשְׂרָאֵל עַל-יָדֵי הַדְּרָכִים הַקְּדוּשִׁים הַנִּ"ל וּמְשַׁפְּרִין אוֹתָם עַל-יָדֵי שְׂמוּצָאִין בָּהֶם גַּם עֵתָה נִקְדוֹת טוֹבוֹת, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת הַנֶּדֶךְ יָפָה רַעֲיָתִי. וְכְמוֹ שֶׁפִּרְשׁ רַש"י שֵׁם. וְזֶהוּ בְּחִינַת שִׁפְרָה, שֶׁמְשַׁפֶּרֶת אֶת הַיֶּלֶד כְּנִ"ל. וְזֶהוּ בְּחִינַת פּוּעָה, שֶׁפּוּעָה וְהוֹגָה וּמַדְבֵּרֶת לְיֶלֶד כְּדָרְךְ שֶׁמְפִיִּסִין תִּינוּק וְכוּ', כִּי כֵן הוּא מִמֶּשׁ עֶסְקֵי הַצְּדִיקִים עִם יִשְׂרָאֵל שֶׁפּוּעִין וְהוֹגִין וּמַדְבֵּרִין עִמָּהֶן וְשׁוֹרְקִין וּמְצַפְצְפִין וּמְרַמְזִין אֲלֵיהֶם לְחַזְקָם לְעוֹרְרָם וּלְהַגְבִּיהֶם וּלְהַרְיָמָם מְכַל מֵינֵי נְפִילוֹת וִירִידוֹת וְהַשְׁלָכוֹת שֶׁלָּהֶם שִׁינְרָזוּ בְּכָל יוֹם וּבְכָל עֵת לְהַתְעוֹרֵר מִחֲדָשׁ בַּעֲבוּדַת ה' בְּכָל מֵה שֶׁיּוֹכְלוּ לְחַטֵּף. וְהוּא מִמֶּשׁ כְּדָרְךְ שֶׁמְפִיִּסִין תִּינוּק הַבּוֹכָה, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת פּוּעָה כְּנִ"ל. וְהַדְּבָרִים מוֹבְנִים לְכָל אֶחָד לְמֵי שִׁיּוּדַע רַחֲמָנוּת הַצְּדִיקֵי אֲמַת עֲלֵינוּ אֲשֶׁר עַל יָדָם ה' יִתְבָּרַךְ מְחַזֵּק וּמְנַחֵם אוֹתָנוּ בְּבְחִינַת כְּאִישׁ אֲשֶׁר אָמוֹ תִּנְחַמְנוּ כֵּן אֲנֹכִי אֲנַחֲמְכֶם וְכוּ'. וּפְרַעָה הַרְשָׁע, שֶׁהוּא הַסְטֵרָא אַחֲרָא, הוּא הַהֶפֶד מְכַל זֶה שְׂרוּצָה רַק לְהַגְבִּיר הָרַע חֵס וְשְׁלוֹם, כְּנִ"ל. וְעַל-כֵּן אָמַר לְמִילְדוֹת הָעֵבְרִיּוֹת אֲשֶׁר שֵׁם וְכוּ', שְׂגוּזָר עֲלֵיהֶם לַעֲשׂוֹת בְּהֶפֶד מְזָה חֵס וְשְׁלוֹם, וְזֶהוּ, "אִם בֵּן הוּא וְהִמִּיתָן אֹתוֹ אִם בֵּת הוּא וְחָיָה". כִּי בֵּן הוּא בְּחִינַת יִשׁוּב הַדַּעַת, סְטֵרָא דְדְכוּרָא שֶׁמִּשָּׁם כָּל הַטּוֹב וְהוּא רוּצָה לְהִמִּית וּלְהַשְׁפִּיל הַטּוֹב בְּחִינַת בֵּן וּלְהַחִיּוֹת סְטֵרָא דְנוּקְבָא, שֶׁמִּשָּׁם עֶקֶר אַחִיזַת הָרַע וְהַדְּיָנִים, כִּי הוּא בְּחִינַת דַּעַת שֶׁאֵינוֹ מִיִּשָּׁב, בְּחִינַת עֲצָבוֹת וּמֶרְה שְׁחוּרָה שְׂרוּצָה לְהַגְבִּיר הָרַע עַל הַטּוֹב, לְהַפִּיל עֲצָבוֹת וּמֶרְה שְׁחוּרָה עַל כָּל אֶחָד שֶׁלֹּא יְהִיָּה נֶכֶר הַטּוֹב שֶׁבוֹ וּלְהִמִּית אוֹתוֹ עַל-יָדֵי זֶה חֵס וְשְׁלוֹם, אֵדֶּה הַמִּילְדוֹת לֹא שְׂמַעוּ אֲלָיו וְלֹא עָשׂוּ כְּדָבָר פְּרַעָה, "וְתַחֲנִן אֶת הַיְלָדִים", שְׂעֶסְקוּ רַק לְהַחִיּוֹת וּלְחַזֵּק אֶת הַיְלָדִים, שֶׁהֵם בְּנֵי הַנְּעוּרִים הַרוּצִים לְגִשֵׁת אֶל הַקְּדוּשָׁה, שְׂצְרִיכִין רַק לְהַחִיּוֹתָם וּלְחַזְקָם בְּכָל מֵינֵי חַיּוֹת וְהַתְחַזְקוֹת עַל-

פי הַדְרָכִים הַנִּיל וְעַל-פִּי שְׁאֲרֵי דְרָכִים קְדוֹשִׁים שֶׁשָׁמַעְנוּ מִמֶּנּוּ זְכוּרֵנוּ לְבָרָכָה, שֶׁכָּל זֶה הוּא בְּחִינַת וַתַּחֲנוּן אֶת הַיְלָדִים כְּנִיל:

אות יט

וְעַקֵּר הַגְּאֻלָּה הִיא עַל-יְדֵי זֶה, עַל-יְדֵי שְׁנַתְעוֹרְרוּ רַחֲמָיו יִתְבַּרֵּךְ לְהַסְתַּכֵּל רַק עַל הַטּוֹב, בְּבַחֲיַנַּת רְאֵה רְאִיתִי אֶת עֵינֵי עַמִּי וְכוּ'. וְכִמוּ שֶׁדָּרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרֵנוּ לְבָרָכָה, רְאֵה רְאִיתִי, שְׁנֵי רְאִיּוֹת רוֹאֶה אֲנִי שְׁסוּפֹן לַחֲטָא וְאָף-עַל-פִּי-כֵן רְאִיתִי אֶת עֵינֵי עַמִּי, הֵינּוּ כְּנִיל. שְׁאָף-עַל-פִּי-כֵן אֲנִי מְסַתַּכֵּל רַק עַל הַטּוֹב שֶׁבָּהוּ וְאִינִי מְסַתַּכֵּל כָּלֵל עַל הַרַע שֶׁבָּהוּ וְעַל-יְדֵי זֶה הִם רְאוּיִים לְגְאֻלָּה וְכְנִיל. וְכָל הַנּוֹפֹחַ שֶׁהָיָה בֵּין ה' יִתְבַּרֵּךְ וּבֵין מֹשֶׁה בְּמִרְאֵה הַסֵּנֶה הַכֵּל הָיָה בְּעֵנָן זֶה, כִּי עֵנָן זֶה לְחַפֵּשׁ תַּמִּיד הַטּוֹב שֶׁבִּישְׂרָאֵל וּלְלַמֵּד עֲלֵיהֶם זְכוּת תַּמִּיד הוּא עֵנָן גְּבִהָ וְעַמֵּק מְאֹד מְאֹד. וַיֵּשׁ בְּעֵנָן זֶה מִדְּרָגוֹת רַבּוֹת בֵּין הַצַּדִּיקִים הַגְּדוֹלִים, כְּמוֹ שֶׁמְבַאֵר לְעִיל מְזָה. וְעַל-כֵּן גַּם מֹשֶׁה רַבֵּנוּ אָף-עַל-פִּי שֶׁהָיָה כָּלוּ טוֹב, לֹא הָיָה יוֹדֵעַ מִתְחִלָּה עַד הֵיכָן מִגִּיעַ רַחֲמָנוּתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, עַל-כֵּן לֹא הָיָה רוֹצֵה לִילֵךְ בְּשְׁלִיחוּתוֹ, כִּי רְאָה שִׁישְׂרָאֵל יִקְלְקְלוּ הַרְבֵּה, אֲבָל ה' יִתְבַּרֵּךְ טָעַן עַמּוֹ הַרְבֵּה, שְׁאָף-עַל-פִּי-כֵן הוּא רוֹצֵה לְגְאֻלָּם, כִּי הוּא מְסַתַּכֵּל רַק עַל הַטּוֹב וְכְנִיל. וְזֶהוּ בְּחִינַת אוֹת הַמַּטֶּה שֶׁהָרָאָה לוֹ, שֶׁרְמַז לוֹ שֶׁלֹּא יִדְבֹר עַל יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרֵנוּ לְבָרָכָה וְכִמוּבָא בְּפֵרוּשׁ רַש"י, כִּי הָרָאָה לוֹ שֶׁבָּקַל חוּזַר וְנִתְהַפֵּד הַנְּחָשׁ לְמַטֶּה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, "שִׁלַּח יָדְךָ וְאַחֲזוּ בְזַנְבוֹ וְכוּ' וַיְהִי לְמַטֶּה בְּכַפּוֹ". שֶׁרְמַז לוֹ שֶׁגַם בְּתַקּוּף זְהֻמַּת הַנְּחָשׁ יְכוּלִין לְאַחֲזוּ בְּאִיזָה קֶצֶה, לְמַצֵּא שֵׁם אִיזָה נִקְדָּה טוֹבָה וְעַל-יְדֵי זֶה נִתְהַפֵּד לְטוֹבָה מִנְּחָשׁ לְמַטֶּה בְּבַחֲיַנַּת וַיְהִי לְמַטֶּה בְּכַפּוֹ וְכְנִיל:

אות כ

וְנִחְזֹר לְעֵנָן תְּחוּמִין, כִּי בָחַל יֵשׁ בְּרוּרִים. וְעַל-כֵּן יֵשׁ בּוֹ כָּל הַלִּיט מְלֹאכוֹת וְנִסְיָעוֹת לְדְרָכִים בְּשִׁבִיל בְּרוּרִים, אֲבָל בְּשִׁבְתַּת הַשְּׂכִינָה שׁוֹבְתַת וְאִין בּוֹ בְּרוּר עַל-כֵּן בְּטָלִים בּוֹ כָּל הַלִּיט מְלֹאכוֹת וְכָל הַדְרָכִים, כְּמוּבָא מְזָה בְּהַתּוֹרָה "הֵיכַל הַקֹּדֶשׁ" סִימָן (נט). וְכָל הַבְּרוּרִים שֶׁל יָמֵי הַחַל שֶׁמְבָרְרִים הַטּוֹב מִהַרַע וּמִלְקָטִים וּמַעֲלִים נִיצוּצוֹת הַקֹּדֶשׁ מִבֵּין הַקְּלָפוֹת וְהַסְטָרָא

אֲחֵרָא, הוּא נַעֲשֶׂה עַל-יַדֵי הַצְּדִיקִים הַגְּדוֹלִים וְהַנְּלוּיִם אֲלֵיהֶם הַהוֹלְכִים
בְּדַרְכֵיהֶם. וְהַעֲקֹר נַעֲשֶׂה עַל-יַדֵי שְׁנֵי הַדְּרָכִים הַקְּדוּשִׁים הַנִּי"ל, שֶׁהֵם בְּחִינַת
אֲזַמְרָה וְאֵיה הַנִּי"ל, שֶׁעַל-יַדֵי הַדְּרָכִים הַלְלוּ מִבְּטָלִין כָּל מִינֵי קְלָפוֹת
וְסִטְרָא אֲחֵרָא שְׁכַלְס כְּלוּלִים בְּשֵׁתֵי מִינֵי קְלָפוֹת, שֶׁהֵם הַקְּלָפוֹת וְהַסִּטְרָא
אֲחֵרָא הַנִּמְשָׁכִין מִשְׁבִּירַת כָּלִים שְׂיֵשׁ בָּהֶם נִיצוּצוֹת הַקְּדוּשִׁים הַרְבֵּה.
וְהַקְּלָפוֹת וְהַסִּטְרָא אֲחֵרָא הַנִּמְשָׁכִין מִבְּחִינַת חָלָל הַפְּנוּי שְׁשֵׁם פְּנוּי
מֵאֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ לְגַמְרִי, כְּבִיכּוֹל, שְׁשֵׁם אִי אֶפְשָׁר לְמַצֵּא אוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ עַל-
יַדֵי שׁוּם שְׁכַל כִּי אִם עַל-יַדֵי אֲמוּנָה לְבַד, כְּמוּבָא כָּל זֶה בְּהַתּוֹרָה בֵּא אֶל
פְּרָעָה עַגּוֹן שֵׁם הַיֵּטֵב). וְאָף-עַל-פִּי שְׁשֵׁם נֶאֱמַר לְעַנְגּוֹן חֻקִּירוֹת וְקִשְׁיוֹת שֶׁל
הַפְּלוֹסוֹפִין וְהַאֲפִיקוֹרְסִים, אֵד גַּם כָּל שְׁאָרֵי הַהִסְתּוֹת וּפְתוּיִים שֶׁל הַיֵּצֵר
הָרַע וְהַסִּטְרָא אֲחֵרָא נִמְשָׁד מִשְׁנֵי מִינֵים הַנִּי"ל, כִּי עֵקֶר כֹּחַ הַיֵּצֵר הָרַע נִמְשָׁד
מִכְפִּירוֹת, כְּמוּבָא בְּמָקוֹם אַחֵר. וְעֵקֶר הַבְּרוּר נַעֲשֶׂה עַל-יַדֵי תְּשׁוּבָה
וּמַעֲשִׂים טוֹבִים, כִּי עַל-יַדֵי חֹטָא אָדָם הָרֵאשׁוֹן וְכֵן כָּל אֶחָד עַל-יַדֵי חֹטְאִיו
נִפְלו כְּמָה נִיצוּצוֹת בֵּין הַקְּלָפוֹת וְכִמוֹ כֵּן נוֹפֵל דַּעְתּוֹ וּמַחֲשַׁבְתּוֹ לְכַמָּה מִינֵי
הַרְהוּרִים וּבְלָבוּלִים עַד שְׂיֵשׁ לְפַעֲמִים שְׁמַתְגַּבְּרִין עֲלָיו כָּל כָּד עַד שְׁבָאִים
עֲלָיו הַרְהוּרִים וּבְלָבוּלִים הַנִּמְשָׁכִין מִבְּחִינַת חָלָל הַפְּנוּי שְׁמַשֵּׁם כָּל בְּחִינַת
מְקוֹמוֹת הַמְּטַנְפִים הַנִּי"ל, שֶׁהֵם נִמְשָׁכִין מִחָלָל הַפְּנוּי כְּנִי"ל. וְלִצְאָת וְלַעֲלוֹת
מִשֵּׁם כָּל אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי מָה שְׂיָרֵד וְנִפְּל לְשֵׁם עַל-יַדֵי פְּגָמָיו וְקִלְקוּלָיו אִי
אֶפְשָׁר לְצֵאת מִשֵּׁם כִּי אִם עַל-יַדֵי הַדְּרָכִים הַנִּי"ל, הֵינּוּ עַל-יַדֵי שְׁמַחֲפָשִׁין
וּמוֹצְאִין הַנְּקֻדוֹת טוֹבוֹת הַנִּי"ל שֶׁהוּא בְּחִינַת אֲזַמְרָה הַנִּי"ל, עַל-יַדֵי זֶה
מְבַרְרִין הַטוֹב מִהַקְּלָפוֹת שְׂיוֹנְקִים מִבְּחִינַת שְׁבִירַת כָּלִים שְׁשֵׁם יֵשׁ כְּמָה
טוֹב וְנִיצוּצוֹת רַק צְרִיכִים בְּרוּר גְּדוֹל וְהַבְּרוּר נַעֲשֶׂה עַל-יַדֵי הַצְּדִיקִים
וְתַלְמִידֵיהֶם, עַל-יַדֵי הַדְּרָדָּ שֶׁל אֲזַמְרָה הַנִּי"ל. אֲבָל לְפַעֲמִים מִתְגַּבְּרַת
הַסִּטְרָא אֲחֵרָא יוֹתֵר עַד שְׁבָאִים עֲלָיו בְּלָבוּלִים וְהַרְהוּרִים וְכוּ' הַנִּמְשָׁכִין
מִבְּחִינַת חָלָל הַפְּנוּי, שֶׁהֵם בְּחִינַת מְקוֹמוֹת הַמְּטַנְפִים הַנִּי"ל. וְאִזּוֹ אִין תִּקְנָה
כִּי אִם עַל-יַדֵי הַדְּרָדָּ שֶׁל בְּחִינַת אֵיה הַנִּי"ל, דְּהֵינּוּ לְבַקֵּשׁ וּלְחַפֵּשׂ אֵיה וְכוּ'
וְכַנִּי"ל וְכָל יָמֵי הַחַל נַעֲשִׂים כָּל הַבְּרוּרִים עַל-יַדֵי שְׁתֵּי הַדְּרָכִים הָאֵלוֹ הַנִּי"ל.
אֲבָל מִחֻמַּת שְׁבִימֵי הַחַל יֵשׁ אַחִיזַת הַסִּטְרָא אֲחֵרָא בְּיוֹתֵר, עַל-כֵּן צְרִיכִים
יְגִיעוֹת וּטְרַחוֹת שֶׁל הַל"ט מְלֵאכוֹת וְנִסְיָעוֹת לְדְרָכִים בְּשִׁבִיל בְּרוּרִים אֵלוֹ.
וְכָל הַבְּרוּרִים נַעֲשִׂים בְּכַח קְדֻשַׁת שְׁבֵת, כִּי בְּשִׁבְת אִין בְּרוּר, רַק הַכַּח שֶׁל
כָּל הַבְּרוּרִים שֶׁל כָּל שְׁשֵׁת יָמֵי הַחַל, הַכַּח הוּא בְּכַח קְדֻשַׁת שְׁבֵת. וְכֵן אִין
נִשְׁלַם הַתְּקוּן שֶׁל הַבְּרוּרִים שֶׁל יָמֵי הַחַל וְאִין הַקְּדֻשָּׁה הַמְּתַבַּרְרַת חוּזְרַת
וְעוֹלָה לְמְקוֹמָהּ בְּשִׁלְמוֹת עַד שְׁמַגִּיעַ הַשְׁבֵּת, שְׂאִזּוֹ בַּמַּעֲלֵי שְׁבֵתָא, בְּכַנִּיסַת
שְׁבֵת קְדֻשָּׁה, סְלֻקִין וְעוֹלִין כָּל הַקְּדֻשׁוֹת שְׁבַרְרוּ בְּיָמֵי הַחַל, כְּמוּבָן כָּל זֶה
בְּכֻנַּת הָאֲר"י ז"ל, אֵד שֵׁם מְבַאָר בְּדְרָדָּ סוּד וְאִנְחֵנוּ מְדַבְּרִים בְּדְרָדָּ שְׂיוֹכֵל
כָּל אָדָם לְהַבִּין מֵהֶם עֲצוֹת וְהַתְּחִיָּקוֹת לְהַתְּקַרֵּב לְה' יִתְבַּרְךָ מִכָּל מְקוֹם
(שֶׁהוּא). וְעַל-כֵּן אֲסוּר בְּשִׁבְת לִילָדָּ בְּדְרָדָּ כִּי אִם תְּחוּם שְׁבֵת שְׁנֵי אֲלָפִים
אֲמָה, כִּי אִין בְּרוּר אִזּוֹ, כִּי אִזּוֹ מְאִירַת שְׂרָשׁ הַקְּדֻשָּׁה שֶׁל שְׁתֵּי הַדְּרָכִים הַנִּי"ל,
שֶׁהֵם, אֲזַמְרָה וְאֵיה, כְּמַבְאָר לְעִיל. כִּי אִזּוֹ בְּשִׁבְת הוּא חֹסֵד גְּדוֹל וּמְאִיר רַק
הַטוֹב שְׁבִישְׂרָאֵל בְּבְחִינַת שְׁחוּרָה אֲנִי וְנֵאֻוָה, שְׁחוּרָה אֲנִי-בְּיָמֵי הַחַל, וְנֵאֻוָה
אֲנִי-בְּשִׁבְת כְּנִי"ל. שְׂזָהוּ בְּחִינַת הַדְּרָדָּ שֶׁל אֲזַמְרָה כְּנִי"ל. וְכֵן מְאִיר אִזּוֹ בְּחִינַת
אֵיה כְּנִי"ל, שְׂזָהוּ בְּחִינַת שְׁנֵי אֲלָפִין, שֶׁהֵם בְּחִינַת שְׁנֵי אֲלָפִים אֲמָה שֶׁל

תחום שבת שאסור לילך בדרך כי אם בתוך שני האלפים אמה האלו, שהם בחינת שני אלפין הנ"ל, אבל חוץ לתחום זה אסור לצאת בשבת, כי אז אין ברור כנ"ל, כי בחל יש גלות וטלטול וצריכים לפעמים לצאת לדרך רחוק כל אחד כפי מה שצריך לברר ברורים בשתי הבחינות הנ"ל. ועל-כן באמת כל אחד כפי מה שמקרב לצדיקי אמת ביותר וכפי מה שממשיך עליו קדשת שבת ביותר, כמו כן אין צריך לטלטל עצמו בדרךים הרבה בימי החל, כי נתתקן הכל בביתו בכח קדשת שבת שהוא קדשת הצדיקים שממשיכין ומאירין שתי הבחינות הנ"ל. וכל אחד כפי רחוקו כן צריך יגיעות יותר בל"ט מלאכות וטלטולים בדרךים. וגם בזה יש כמה בחינות, כי יש שמיגע עצמו ומטלטל עצמו בדרךים, אבל על כל פנים מתקן בזה על-ידי שעושה המשא ומתן והעסק באמונה ונוסע בדרך בכשרות כראוי לאיש ישראל, אבל יש שמתגבר עליו הרע שסביב הטוב שצריך לברר על-ידי הדרך והמשא ומתן עד שמקלקל יותר חס ושלום, וכן יש בזה אלפים ורבבות בחינות ושנויים בין כל אחד ואחד, כי כל עבודת האדם כל ימי חייו הוא בענין זה בענין הברורים הנ"ל, על-כן הכל צריך למארי חיטייא, שהוא הצדיק האמת שבכחו הגדול הכל יכול לברר ולתקן על-ידי בחינת שתי הדרךים הנ"ל, שעקר הארתם נמשך בשבת, שזהו בחינת תחום שבת אלפים אמה כנ"ל. ומשם ממשיכין הקדשה לכל ששת ימי החל לעורר ולחזק את כל אחד תמיד על-ידי שתי הדרךים הנ"ל, שעל-ידי זה לא יצא מתחום וגבול הקדשה לעולם וכנ"ל:

אות כא

וזה בחינת ערוגי תחומין שממקום שמניחין סעדת שבת, משם מתחיל התחום שבת, כי כל הברורים של ימי החל שבשבילם צריכין טלטולים לדרךים כנ"ל, כלם הם שבביל האכילה והפרנסה. בבחינת כל עמל האדם לפיהו, כי עקר חטא אדם הראשון שמשם נמשכין כל החטאים שבשבילם צריכין כל הברורים. עקר החטא היה באכילה שאכל מעץ הדעת טוב ורע, שעל-ידי זה נגזר בעצבון תאכלנה בזעת אפך תאכל לחם שבשביל זה צריכין יגיעות הל"ט מלאכות וטלטולים לדרךים והכל שבביל לברר הניצוצות משני מיני קלפות על-ידי שני הדרךים הקדושים הנ"ל וכנ"ל. ועל-כן בחל צריכין יגיעה גדולה שתהיה האכילה בקדשה כראוי, על-כן אין להרבות באכילה בחל, אבל בשבת קדש אז האכילה פלו קדש, כמו שמבאר בהתורה "שאלו וכו'" בלקוטי א בסימן נו ובהתורה "צדיק כתר יפרח" בסימן רעז). כי אז בשבת מאירים שתי הדרךים הנ"ל בהארה נפלאה כנ"ל. ועל-ידי זה מתבטלים הקלפות ועל-כן האכילה בקדשה. ואז מצוה גדולה להרבות באכילת שבת כאשר הזהיר אדונינו

מורנו ורַבְנוּ זְכוּנוּ לְבָרְכָה, כְּמוֹ שְׂמֵבֵאֵר בְּהַתּוֹרָה הַנִּיל, כִּי הָא בְּהָא תֵּלְיָא, כִּי כָּל מָה שְׂמֵרְבִין בְּאַכִּילַת שַׁבַּת מִתְּתַקְנִין וּמְאִירִים יוֹתֵר שְׂתֵי הַדְּרָכִים הַנִּיל בְּבַחֲיַנַּת דּוֹק בְּכַי וְתִשְׁפַּח בְּנִגְרִי, כְּמוֹ שְׂמֵבֵאֵר שֶׁסְּבִימָן רַעִיו הַנִּיל לְעַנְיָן הַדְּרָכִים שְׁעוֹשֶׂה הַצְּדִיק וְכוּ' וְכֵן הַדְּרָךְ שֶׁל הַמְצוֹת שֶׁל כָּל אָדָם שְׁעוֹלִין בְּשַׁבַּת, עֵינֵן שֶׁסְּ, שְׁכָּל זֶה הֵם בְּחִינַת שְׂתֵי הַדְּרָכִים הַנִּיל, כְּמוֹבֵן לְעֵיל, כִּי מָה שְׂמֵבֵאֵר שֶׁסְּ שְׁבַשְׁבַּת עוֹלָה הַמְצוּה בְּבַחֲיַנַּת וַיִּשֶׁם לְדָרְךְ פְּעֻמּוֹ וְכוּ', זֶהוּ בְּחִינַת דְּרָךְ שֶׁל אֲזַמְרָה הַנִּיל. וְכֵן בְּחִינַת אֵינָה הַנִּיל הוּא גַם כֵּן בְּחִינַת הַדְּרָךְ כְּמוֹ שְׂמֵבֵאֵר בְּסוּף הַתּוֹרָה "אֵינָה" אוֹ כְּשֶׁהוֹלְכִים בְּדְרָכִים בְּרוּחָנִיּוֹת. נִמְצָא, שְׂשְׂתֵי הַתּוֹרוֹת הַנִּיל שֶׁל אֲזַמְרָה וְאֵינָה הֵם בְּחִינַת דְּרָכִים מִמֶּשׁ שְׁעוֹשֶׂה הַצְּדִיק בְּמָקוֹם תְּהוּ וּמְדַבֵּר כְּדִי שְׁיוּכְלוּ הַכֹּל לֵילֵךְ בְּהֵם וּלְהַתְקַרֵּב עַל יָדָם לְהִי יִתְבָּרַךְ מִכָּל מָקוֹם שְׁנִפְלוּ לְשֶׁם. וְאֵלוּ הַדְּרָכִים נִתְתַקְנִים עַל-יְדֵי אַכִּילַת שַׁבַּת, שְׁעַל-יְדֵי זֶה נִמְשַׁכֵּת עֵקֶר הַשְּׂמִיחָה שֶׁל שַׁבַּת בְּבַחֲיַנַּת אֵין טוֹב בְּאָדָם כִּי אִם לֶאֱכֹל וּלְשַׂתּוֹת וּלְשַׂמַּח בְּשַׁבַּתוֹת וַיּוֹם טוֹב, כְּמוֹ שְׂדָרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּנוֹם לְבָרְכָה וְכְמוֹבֵן בְּדְבָרָיו זְכוּנוֹ לְבָרְכָה בַּעַת שְׁגִלָּה הַתּוֹרוֹת שְׁעֵקֶר קִדְשַׁת שַׁבַּת מִמְשִׁיכִין עַל-יְדֵי עֲנָג וּשְׂמִיחָה שֶׁל שַׁבַּת. וְעַל-כֵּן הַזְּהִיר אֲזוּ מְאֹד לְהַרְבּוֹת בְּאַכִּילַת שַׁבַּת וּלְהַתְעַנֵּג בְּכָל הַתְעַנּוּגִים וְהַעֲקֹר לְהַרְבּוֹת בְּשְׂמִיחָה בְּשַׁבַּת וְעַל-יְדֵי זֶה מְאִירִין בְּיוֹתֵר עֲלֵיו שְׂתֵי הַדְּרָכִים הַנִּיל, שְׁעֵקֶר הָאֲרָתָם בְּשַׁבַּת. וְעַל-כֵּן מִמְּקוֹם שְׂמִיחָה סְעֻדַּת שַׁבַּת מִשֶּׁם מִתְחִיל תְּחוּם שַׁבַּת אֲלָפִים אֵמָה, כִּי עֵקֶר תְּחוּם שַׁבַּת אֲלָפִים אֵמָה. שֶׁהוּא הָאֲרָת שְׂתֵי הַדְּרָכִים הַנִּיל נִמְשָׁךְ עַל-יְדֵי סְעֻדוֹת שַׁבַּת כְּנִיל:

אות כב

וּלְבָאֵר הָעַנְיָן יוֹתֵר, כִּי עֵקֶר הוּא הַתְּקוּן עַל-יְדֵי הַיְחוּד שְׂמִיחָדִין וּמְחַבְרִין כָּל הַמְּאֵמְרוֹת בְּהַמְּאֵמֵר סְתוּם-בְּרֵאשִׁית שְׂמִשֶׁם מְקַבְּלִין הַכֹּל, שְׁזֶה בְּחִינַת כָּל הַיְחוּדִים, שְׁעַל-יְדֵי זֶה עֵקֶר תְּקוּן כָּל הָעוֹלָמוֹת וְזֶה נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי אַכִּילָה דְּקִדְשָׁה, דְּהֵינּוּ אַכִּילַת שַׁבַּת, כִּי הָאֲכִילָה מְחַבְּרַת הַגּוֹף עִם הַנְּפֶשׁ, שְׁזֶהוּ בְּחִינַת יְחוּד וְחִבּוּר וְכִלְלִיּוֹת כָּל הָעוֹלָמוֹת בְּהִי יִתְבָּרַךְ, כִּי בְּחִינַת הַנְּפֶשׁ לְגַבֵּי הַגּוֹף שְׂמִיחָה וּמְקִיָּם אוֹתוֹ. הוּא בְּחִינַת חִיּוּת שְׁהִי יִתְבָּרַךְ מְחִיָּה וּמְקִיָּם כָּל הָעוֹלָמוֹת, כְּמוֹ שְׂאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּנוֹם לְבָרְכָה, הֵינִי הִי בְּרָכִי נְפֶשִׁי כְּנֻגַד מִי וְכוּ' מָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא זֵן אֶת כָּל הָעוֹלָם אֵף הַנְּפֶשׁ זָנָה אֶת הַגּוֹף מָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מֵלֵא כָּל הָעוֹלָם וְכוּ' וְעַל-כֵּן בְּאֵמַת נַעֲשֶׂה יְחוּד גְּדוֹל, עַל-יְדֵי אַכִּילָה בְּקִדְשָׁה, כְּמוֹ שְׂכַתְבֵּן אֲדוּנֵנוּ מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ זְכוּנוֹ לְבָרְכָה בְּהַתּוֹרָה "וַיִּסַּב וְכוּ'" בְּלִקוּטֵי א סִימָן סב). כִּי זֶהוּ כָּל כָּל הַיְחוּדִים כְּשֶׁמְחַבְּרִין וּמְיַחְדִּין כָּל הָעוֹלָמוֹת בְּשֶׁרֶשׁ חִיּוּתָם, שֶׁהוּא מְחִיָּה אֶת כָּלָם, שְׁזֶהוּ בְּחִינָה הַנִּיל שְׂנִכְלָלִין וְנִתְיַחְדִּין כָּל הַמְּאֵמְרוֹת הַמְּתַגְלִים

בְּרֵאשִׁית נִקְדַּת הַבְּרִיאָה שֶׁהוּא בְּחִינַת בְּרֵאשִׁית מֵאֲמֵר סְתוּם הַנִּי"ל, כִּי עֵקֶר יְנִיקַת הַקְּלָפוֹת הוּא מִבְּחִינַת פְּרוּד חֵס וְשְׁלוֹם, דְּהֵינּוּ שְׁעוֹשֵׁי פְּרוּד וְאִין מֵאֲמִינִים שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ מְחִיָּה וּמְקַיֵּם הַכֹּל וּמְנַהֵיג הַכֹּל כְּרָצוֹנוֹ, כִּי מִחֲמַת שְׁשָׂרֵשׁ הַכֹּל הוּא בְּחִינַת מֵאֲמֵר סְתוּם בְּחִינַת אֵיָה שְׂאֵי אֲפֹשֶׁר לְהַשִּׁיג וְלִתְפֹּס בַּמַּחְכָּה, עַל-כֵּן הֵם יוֹנְקִים מִשָּׁם מִגְדֵּל הַהַעֲלָמָה וְהַסְתָּרָה. וּמִשָּׁם בָּאִים כָּל הַכְּפִירוֹת שֶׁל הַמַּחְקָרִים וְהַפְּלוֹסוֹפִים הַהוֹלְכִים אַחַר דַּעְתָּם הַנְּבוּכָה, כִּי בְּאֵמֶת אֵי אֲפֹשֶׁר לְהַבִּין בַּמַּחְ וּבְדַעַת כָּלֵל אֵיךְ כָּל הָעוֹלָמוֹת נִמְשָׁכִין וּמִתְנַהֲגִים וּמִתְקַיְמִים עַל-יְדֵי סְתִימָא דְכָל סְתִימִין דְּלִית מַחְשְׁבָה תְּפִיסָא בֵּיהַּ כָּלֵל כִּי אִם עַל-יְדֵי אֲמוּנָה שְׁלֵמָה שְׁעַל-יְדֵי זֶה עוֹבְרִים עַל כָּל הַחֲכָמוֹת שֶׁבְּשִׁבִיל זֶה נִקְרָאִים יִשְׂרָאֵל עֲבָרִיִּים, כְּמוֹ שֶׁמִּבְּאֵר בְּהַתּוֹרָה "בֹּא אֶל פְּרַעֲהַ" סִימָן סֵד, עֵינִן שָׁם). אָבֵל אֵלּוּ הַהוֹלְכִים אַחַר דַּעְתָּם וְחֲכָמָתָם הַנְּבוּכָה הֵם בָּאִים לְכַפֵּירוֹת גְּדוּלוֹת הַנִּמְשָׁכִין מִחֲלָל הַפְּנוּי וּמִשְׁבִּירַת כָּלִים. וְעֵקֶרָם נִמְשָׁךְ מִחֲלָל הַפְּנוּי, כִּי גַם הַקְּלָפוֹת וְהַכְּפִירוֹת הַבָּאִים מִשְׁבִּירַת כָּלִים, שָׂרְשָׁם גַּם כֵּן מִבְּחִינַת חֲלָל הַפְּנוּי שֶׁמִּשָּׁם שָׂרֵשׁ כָּל הַסְטֵרָא אַחְרָא, כִּי אִם לֹא הָיָה הַצְּמֻצוֹם שֶׁל הַחֲלָל הַפְּנוּי לֹא הָיָה שִׂיךְ רְבוּי אֹרֶךְ כָּלֵל, אֵיךְ חֲלָל הַפְּנוּי הָיָה מְכָרַח לְבְרִיאַת הָעוֹלָם, כְּמוֹ שֶׁמִּבְּאֵר שָׁם. וְתִכְף שְׁנֵיתָהּ שָׂרֵשׁ הַצְּמֻצוֹם שֶׁל הַחֲלָל הַפְּנוּי, מִשָּׁם נִשְׁתַּלְשַׁל שָׂרֵשׁ אַחִיזַת הַסִּיגִים שֶׁמִּשָּׁם נִתְגַּלְגַּל שְׁהִיָּה שְׁבִירַת כָּלִים, כְּמוֹבֹן כָּל זֶה בְּכַתְּבִים. וְעַל-כֵּן עֵקֶר הַתְּקוּן עַל-יְדֵי בְּחִינַת הַלְמוּד שֶׁל אֵיָה הַנִּי"ל. לְחַפֵּשׂ אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ תְּמִיד כְּנִי"ל, כִּי תִכְף כְּשֶׁמֵאֲמִינִים שֶׁגַם שָׁם נִעְלָם הִי יִתְבָּרַךְ אֲפֵלוּ בְּמִקְוֵמוֹת הַרְחוֹקִים מְאֹד הַנִּמְשָׁכִין מִחֲלָל הַפְּנוּי כְּנִי"ל וּמִחֲפָשִׁין וּמִבְקָשִׁין גַּם שָׁם אֵיָה מְקוּם כְּבוֹדוֹ עַל-יְדֵי זֶה עוֹלִין בְּתַכְלִית הָעֲלִיָּה לְבְּחִינַת אֵיָה, בְּחִינַת בְּרֵאשִׁית-מֵאֲמֵר סְתוּם, וְחוֹזְרִין וּמַעֲלִין וּמְקַשְּׂרִין כָּל הַחִיּוֹת שֶׁל כָּל מְקוֹמוֹת הַרְחוֹקִים מְאֹד לְהִי יִתְבָּרַךְ וְעַל-יְדֵי זֶה נִתְיַחֲדִין כָּל הַמֵּאֲמָרוֹת שֶׁהֵם כָּלֵל כָּל הָעוֹלָמוֹת בְּשָׂרְשׁוֹ בְּהַמֵּאֲמֵר סְתוּם, כִּי עֵקֶר שְׁלֵמוֹת הַיְחוּד כְּשֶׁמַּעֲלִין וּמְקַשְּׂרִין לְמַעַלָּה הַחִיּוֹת שֶׁל כָּל הַסְטֵרָא אַחְרָא שְׁכַלְסִים יָשׁוּבוּ לְהִי יִתְבָּרַךְ כִּיִּדוּעַ בְּכֹנֹנוֹת שֶׁכָּל הַיְחוּדִים צָרִיכִין לְהַעֲלוֹת הַחִיּוֹת מִהַקְּלָפוֹת, הֵינּוּ כְּנִי"ל וְכָל זֶה נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי אֲכִילָה בְּקִדְשָׁה כְּנִי"ל, אָבֵל מִחֲמַת חֲטָא אָדָם הָרָאוּשׁוֹן שֶׁפָּגַם בְּאֲכִילַת עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרָע, עַל-יְדֵי זֶה הַמְּשִׁיךְ סְטֵרָא דְמוֹתָא, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, "כִּי בְּיוֹם אֲכָלְךָ מִמֶּנּוּ מוֹת תָּמוּת". שֶׁהוּא פְּרוּד בֵּין הַנֶּפֶשׁ וְהַגּוּף, כִּי אֵי אֲפֹשֶׁר לְבָרֵר הָאֲכִילָה בְּשְׁלֵמוֹת עַד שֶׁתּוּכַל לְחַבֵּר הַנֶּפֶשׁ עִם הַגּוּף שִׁיחִיָּה לְעוֹלָם, כִּי עֲכָשׁוּ אֵי אֲפֹשֶׁר לְזָכוֹת לְאֲכִילָה כְּזֹאת מִחֲמַת שְׁנֵיתָהּ עֲרַב פְּסֻלַת הַרְבֵּה בְּהָאֲכִילָה מִחֲמַת חֲטָאוֹ, עַל-כֵּן בְּהַכְּרַח שְׁיִמוֹת הָאָדָם וְהַעֲקָר עַל-יְדֵי פָּגַם הָאֲכִילָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, "בְּזַעַת אִפְּךָ תֹּאכַל לֶחֶם עַד שׁוֹבֵף אֶל הָאֲדָמָה וְכוּ'". וְעֵקֶר תְּקוּנוֹ לְאַחַר מִיתָתוֹ הוּא עַל-יְדֵי שְׁעוֹלָה נִשְׁמָתוֹ לְבְּחִינַת מֵאֲמֵר סְתוּם וּמִשָּׁם חוֹזֵר וּמִמְשִׁיךְ חִיּוֹת חֲדָשׁ לְהַחִיּוֹת הָעֲצָמוֹת הַיְבֻשׁוֹת עַד שֶׁיַּעֲמְדוּ בְּתַחֲיַת הַמֵּתִים לְחִיּוֹת חַיִּים נְצַחִים. וְכָל אֶחָד כְּפִי מַעֲשִׂיו כֵּן זֹכֶה לָזֶה, כִּי צָדִיק שֶׁבִטֵּל גּוּפוֹ בְּחַיָּיו וְזָכָה לְעֲלוֹת לְבְּחִינַת אֵיָה בְּחַיִּים חִיּוֹתוֹ בְּעוֹדוֹ בְּגוּפוֹ הוּא אֵינּוּ מֵת כָּלֵל, כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבָרַכָּה, כִּי מִיתָתוֹ הוּא רַק בְּחִינַת בְּטוּל שֶׁמִּבְטֵל עֲצָמוֹ בְּבִטּוּל נִפְלָא כְּדֵי שִׁיעֲלָה לְמֵאֲמֵר סְתוּם בְּתַכְלִית הַמַּעֲלָה לְעֲלָא וְלַעֲלָא וְכוּ'. כְּדֵי שִׁימְשִׁיךְ מִשָּׁם חִיּוֹת חֲדָשׁ

וּנְפֹלָא לְתַקּוֹן כָּל הַנְּפֹשׁוֹת כֻּלָּם, אָבֵל מִי שְׁאִינוּ צְדִיק צָרִיךְ לְסַבֵּל צַעַר כְּפִי
מַעֲשָׂיו בְּגִיהָנָם וְכִיּוֹצֵא עַד שְׂיַעֲלֶה לְשֵׁם וְהַכֵּל לְפִי הַחֲשָׁבוֹן. וְעַל-כֵּן בְּאַמֶּת
אֲפֹלוּ אִם לֹא זָכָה לְהֵטִיב מַעֲשָׂיו בְּשִׁלְמוֹת בְּחַיָּיו, אָבֵל זָכָה עַל כָּל פְּנִימִים
לְחַפֵּשׂ וּלְבַקֵּשׁ וּלְדַרְשׁ תְּמִיד אוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ הוּא גַם כֵּן טוֹבָה נִפְלְאָה וְנוֹרָאָה
לְנַפְשׁוֹ וְגוֹפוֹ, כִּי עַל-יְדֵי זֶה זֹכָה גַם אַחַר מִיתָתוֹ לְחַפֵּשׂ וּלְבַקֵּשׁ אוֹתוֹ וְלֹא
יֻכְלוּ לְהִטְעוֹתוֹ עַל-יְדֵי עוֹלָם הַתְּהוֹ מֵאַחַר שֶׁגַם שָׁם יִבְקֹשׂ אֶת ה' יִתְבַּרֵּךְ,
עַל-כֵּן בְּקַל יֻכַּל לָשׁוּב לְמָקוֹם מְנוּחָתוֹ וְהַכֵּל בְּכַח הַצְּדִיקִי אֶמֶת וְכַנְי"ל:

אות כג

וְכָל יְמֵי חַיֵּי הָאָדָם צָרִיךְ יְגִיעָה גְדוֹלָה שְׂתִּהְיֶה אֲכִילָתוֹ בְּקִדְשָׁה שְׂיִחְבֵּר
נַפְשׁוֹ וְגוֹפוֹ בְּקִדְשָׁה עַל-יְדֵי הָאֲכִילָה בְּאִפְסוֹ שְׂיִהְיֶה נַעֲשֶׂה יְחִוּד הָעוֹלָמוֹת
בְּשֶׁרֶשׁוֹן עַל-יְדֵי אֲכִילָתוֹ וְכַנְי"ל. וְעַקֵּר הַתְּקוּן הוּא אֲכִילַת שַׁבָּת, שֶׁהוּא
אֲכִילָה דְקִדְשָׁה, שְׂאֵז מִצְוָה גְדוֹלָה לְאָכֵל וּלְהִתְעַנֵּג, כִּי אֲכִילַת שַׁבָּת כְּלוֹ
קִדְשׁ, כִּי אֵז מְאִירִים שְׁתֵּי הַדְּרָכִים הַנִּי"ל וְאֵז נַעֲשִׂים כָּל הַיְחִוּדִים שְׁכָל
הָעוֹלָמוֹת וְהַמְאֲמָרוֹת מִתְיַחֲדִים בְּשֶׁרֶשׁם בְּבַחֲיַנַּת מְאָמֵר סְתוּם שְׁמֵאִיר אֵז
בְּהֶאֱרָה נִפְלְאָה וְכַמְבֹּאֵר בְּהַמְאָמֵר "כְּגוֹנָא וְכוּ" רְזָא דְשַׁבָּת. מִנְּפִלְאוֹת
הַיְחִוּדִים שְׁמִתְיַחֲדִים בְּשַׁבָּת. וְעַל-כֵּן אֵז הָאֲכִילָה בְּקִדְשָׁה נִפְלְאָה וְעַל-יְדֵי
הָאֲכִילָה עַקֵּר הַיְחִוּד כַּנְי"ל וְעַל-כֵּן עַל-יְדֵי סְעֻדַת שַׁבָּת עוֹשִׂין עֲרוּבֵי תַחֲוּמִין.
כִּי מֵאֲכִילַת וּסְעֻדַת שַׁבָּת, מִשָּׁם נִמְשָׁכִין וּמְאִירִין אֲלֵפִים אִמָּה תַחֲוּם שַׁבָּת,
שֶׁהֵם בְּחִינַת שְׁנֵי אֲלָפִין הַנִּי"ל, שֶׁהֵם בְּחִינַת הַדְּרָךְ אֵיהָ וְאִזְמַרְהָ הַנִּי"ל, כִּי
עַקֵּר הַיְחִוּד הוּא לִיחַד בְּחִינַת אֲלָפִין הַנִּי"ל שֶׁהֵם בְּחִינַת שְׁתֵּי הַדְּרָכִים הַנִּי"ל,
כִּי הַדְּרָךְ שֶׁל אִזְמַרְהָ, הוּא בְּחִינַת תְּקוּן שְׁבִירַת כְּלִים כַּנְי"ל שְׁעוֹלִים כָּל
הַטוֹב, שֶׁהֵם בְּחִינַת נִיצוּצוֹת הַקִּדְשָׁה לְמִקְוָמָם לְבַחֲיַנַּת מְאֲמָרוֹת
הַמְתַּגְלִים שְׁמִשָּׁם כָּל הַטוֹב, כִּי הַמְאֲמָרוֹת הַמְתַּגְלִים, שֶׁהֵם בְּחִינַת מְלֵא
כָּל הָאֲרָץ כְּבוֹדוֹ, הֵם בְּחִינַת כָּלֵל הַתּוֹרָה וְהַמְצוֹת שְׁכֻלָּם בְּשִׁבִיל כְּבוֹדוֹ
יִתְבַּרֵּךְ, אָבֵל הַדְּרָךְ שֶׁל אֵיהָ הַנִּי"ל, שֶׁהוּא בְּחִינַת תְּקוּן חָלָל הַפְּנוּי, שֶׁהוּא
עַל-יְדֵי שְׁעוֹלִין לְבַחֲיַנַּת אֵיהָ מְאָמֵר סְתוּם כַּנְי"ל, הוּא שְׂרֵשׁ הַתּוֹרָה וְגִבְהָ
מִהַתּוֹרָה וְהַעֲקֵר לְחַבֵּר וּלְיַחַד שְׁנֵיהֶם יַחַד וְכַנְי"ל, לְחַבֵּר כְּלָלִיּוֹת הַתּוֹרָה
כְּלָלִיּוֹת הַמְאֲמָרִים הַמְתַּגְלִים, שֶׁהוּא כְּלָלִיּוֹת כָּל הָעוֹלָמוֹת לְחַבֵּר הַכֵּל
בְּשֶׁרֶשׁוֹ הָעֲלִיוֹן, שֶׁהוּא בְּרֵאשִׁית מְאָמֵר סְתוּם שְׂאֵז נְכַלְלִין וְנִתְיַחֲדִין שְׁנֵי
הָאֲלָפִין הַנִּי"ל, שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת כָּלֵל בְּוֹנוֹת הָאֲכִילָה לְיַחַס בְּחִינַת הָאֲלָפִין,
כְּמוֹבֵא בְּכּוֹנוֹת), שְׁכָל זֶה זֹכִיךְ עַל-יְדֵי אֲכִילַת שַׁבָּת כַּנְי"ל, כִּי שַׁבָּת, בְּחִינַת
שְׁבִיתָה וְנִיחָא שְׂאֵז הוּא יָשׁוּב הַדְּעַת שְׂזָהוּ הָעַקֵּר, כִּי עַקֵּר בְּחִינָה זֹאת
לְהֶאֱמִין בְּדַעְתּוֹ בְּשִׁלְמוֹת שֶׁהַכֵּל אַחַד שְׁכָל הָעוֹלָם וּמְלֵאוֹ כֻּלָּם אֵין לָהֶם
חַיּוֹת וְקִיּוּם כִּי אִם מִמְּנוֹ יִתְבַּרֵּךְ לְבַד שֶׁהוּא סְתוּם וְנַעֲלָם מְכַל, שְׂזָה עַקֵּר
שְׁלָמוֹת כָּל הַיְחִוּדִים. וְעַקֵּר שְׁלָמוֹת הָאֲמוּנָה הַזֹּאת אֵין זֹכִיךְ כִּי אִם עַל-

יְדֵי קִדְשָׁת שֶׁבֶת, שֶׁהוּא בְּחִינַת קִדְשַׁת הַצְּדִיקֵי אֲמַת שְׂזוּכִין לְיִשׁוּב הַדְּעוּת, שְׁזָה עֵקֶר הַמְּנוּחָה וְהַשְּׁבִיטָה שֶׁל שֶׁבֶת בְּבְחִינַת מְנוּחַת שְׁלוֹה וְהַשְּׁקֵט וְבִטּוּחַ וְכוּ', בְּחִינַת בְּשׁוּבָה וְנַחַת תְּנוּשְׁעוֹן בְּהַשְּׁקֵט וּבְבִטְחָה תְּהִיָּה גְבוּרָתָם. וּבְחִינַת יִשׁוּב הַדְּעוּת הִזָּה אֵי אֶפְשָׁר לְבָאֵר בְּכֹתֵב וְלֹא בְּעַל פֶּה. כִּי הוּא לְכָל חַד כְּפוּם מֵה דְמַשְׁעַר בְּלִבָּה בְּבְחִינַת נוֹדַע בְּשַׁעֲרֵים בְּעֵלָה, כְּפִדּוּעַ. וְזֶהוּ בְּחִינַת קִרְנָא דְקִמְצָא רְכִיכָא הַנִּי"ל, בְּחִינַת רֶדֶךְ כְּקִנְיָה, בְּחִינַת הַרְפוּ וְדַעוּ כִּי אֲנֹכִי הִי'. וְכָל זֶה אֵי אֶפְשָׁר לְבָאֵר בְּכֹתֵב, רַק אֲנֹנוּ צְרִיכִים לְאַחֲזוּ עֲצָמֵנוּ בְּאֲבוּתֵינוּ וּרְבוּתֵינוּ הַקְּדוּשִׁים שְׂזוּכִין לָזֶה בְּשִׁלְמוֹת וְעַל יָדָם חוּמַל הִי יִתְבַּרְךָ עֲלֵינוּ וּמֵאִיר עֲלֵינוּ פְּעָמִים אִיזָה הַתְּנוּצָצוֹת אֶלְקוּת עַל-יְדֵי בְּחִינַת קִדְשַׁת שֶׁבֶת שֶׁהוּא בְּחִינַת שׁוּבָה וְנַחַת בְּחִינַת מְנוּחַת שְׁלוֹה וְהַשְּׁקֵט וְבִטּוּחַ וְכוּ' כְּנִי"ל. וְזֶהוּ בְּחִינַת עֵרוּב לְשׁוֹן עֵרוּב מִמֶּשׁ שְׁמַעְרָבִין וּמַחְבְּרִין וּמִיַּחְדִּין עַל-יְדֵי סְעֻדַת שֶׁבֶת שְׁמַמְנָה עוֹשִׁין הַעֲרוּבֵי תַחֲוּמִין אֶת בְּחִינַת שְׁתֵּי הָאֲלָפִין הַנִּי"ל, שֶׁהֵם בְּחִינַת כְּלָלִיּוֹת עֲלָמִין דְּאֲתַגְלִין בְּעֵלְמָא עֲלָאָה סְתִימָא, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַמְּאָמֵר סְתוּם כְּנִי"ל:

אות כד

וְזֶה בְּחִינַת הַמֶּן, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַפְּרָנְסָה, כִּי עֵקֶר הַמֶּן נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת מְאָמֵר סְתוּם, בְּבְחִינַת כִּי לֹא יִדְעוּ מֵה הוּא שֶׁהוּא בְּחִינַת מְאָמֵר סְתוּם, כִּי מְזוּנָא לֹאוּ בְּזְכוּתָא תִּלְיָא אֶלָּא בְּמִזְלָא וְכוּ', שֶׁהוּא בְּחִינַת מִזְל הַעֲלִיּוֹן, כְּמוּבָא, שֶׁהוּא בְּחִינַת כְּתָר, בְּחִינַת מְאָמֵר סְתוּם כְּפִדּוּעַ. וְעַל-כֵּן יֵרַד לָהֶם הַמֶּן עַל-יְדֵי נְסִיווֹנוֹת שֶׁהִתְלוּנְנוּ מִקֶּדֶם וְכֵן אַחַר כֶּף כְּפִשְׁיָרַד לָהֶם הָיוּ בּוֹ כְּמָה נְסִיווֹנוֹת, כְּמוֹ שְׁכַתוּב, "לְמַעַן אֲנַסְנוּ הַיִּלָּךְ בְּתוֹרַתִי וְכוּ'". וְכִמוֹ שְׁכַתוּב, "וַיַּעֲבֹד וַיִּאֲכַלְךָ אֶת הַמֶּן אֲשֶׁר לֹא יָדַעְתָּ וְלֹא יָדְעוּ אֲבוּתֶיךָ לְמַעַן נִסּוּתֶיךָ וְכוּ'". כִּי מִשֶּׁם עֵקֶר הַנְּסִיווֹנוֹת שֶׁל הָאָדָם, הֵינּוּ מִבְּחִינַת מְאָמֵר סְתוּם הַנִּי"ל, שְׁמִשֶּׁם יֵרַד הַמֶּן לְיִשְׂרָאֵל, כִּי כְּבָר מְבֹאֵר שֶׁהַמְּאָמֵר סְתוּם, מִשֶּׁם עֵקֶר יְנִיקַת הַקְּלָפוֹת וְהַסְטֵרָא אַחֲרָא מְגַדֵּל הַהַעֲלָמָה וְהַהִסְתָּרָה כְּנִי"ל. וְהָאָדָם צָרִיךְ לַעֲבֹר בְּאֵלוֹ הַמְּקוֹמוֹת בְּשִׁבִיל נְסִיוֹן וּכְשִׁזְזָה לְבַקֵּשׁ גַּם שֵׁם אֶת הִי יִתְבַּרְךָ בְּבְחִינַת אֵיָה וְכוּ' כְּנִי"ל, עַל-יְדֵי זֶה עוֹלָה בְּתַכְלִית הַעֲלִיָּה וְכִנִּי"ל וְעַל-כֵּן יִחַמַּת שֶׁהַמֶּן שֶׁהוּא הַפְּרָנְסָה נִמְשָׁךְ מִשֶּׁם מִבְּחִינַת מְאָמֵר סְתוּם הַנִּי"ל, שְׁמִשֶּׁם כָּל הַשְּׁתַלְשְׁלוֹת יְנִיקַת הַסְטֵרָא אַחֲרָא וְהַקְּלָפוֹת כְּנִי"ל, עַל-כֵּן שֵׁם עֵקֶר הַנְּסִיוֹן בְּחִינַת לְמַעַן נִסּוּתֶיךָ וְכוּ', כִּי קֶדֶם שְׁמַקְבֵּל הַפְּרָנְסָה מִבְּחִינַת מְאָמֵר סְתוּם הַנִּי"ל, צָרִיךְ לַעֲבֹר דָּרָךְ אֵלוֹ מְקוֹמוֹת הַרְחוּקִים הַנִּי"ל, שֶׁהֵם בְּחִינַת מְקוֹמוֹת הַמְּטַנְפִים שְׁשֵׁם אֵין רוּאִין אֶת הִי יִתְבַּרְךָ כְּלָל וּמִתְגַּבְּרִים עֲלָיו קְשִׁיוֹת וּבְלִבּוּלִים הַרְבֵּה כְּנִי"ל. וּכְשִׁזְזָה לְעַמֵּד בְּנְסִיוֹן וּלְבַקֵּשׁ שֵׁם דִּיקָא אֶת הִי יִתְבַּרְךָ בְּבְחִינַת אֵיָה הַנִּי"ל, עַל-יְדֵי זֶה נִתְהַפֵּךְ הִירִידָה לַעֲלִיָּה וְזוֹכָה לְבְּחִינַת אֵיָה מְאָמֵר סְתוּם הַנִּי"ל וּמִמְשִׁיךְ מִשֶּׁם הַמֶּן,

דְּהִינוּ פְּרִנְסָה שְׁנִמְשָׁךְ מִשָּׁם דִּיקָא כְּנִ"ל. וְעַל-כֵּן קִצְתָּם שְׁלֵא יִכְלוּ לַעֲמֹד בְּנִסְיוֹן כְּרָאוּי נִכְשְׁלוּ וְהִתְלוּנְנוּ עַל ה' יִתְבַּרְךָ קִדָּם שְׁיִרְדַּ לְהֵם הַמָּן, מִחֲמַת שְׁהִתְגַּבְּרוּ עֲלֵיהֶם הַבְּלָבוּלִים וְהַקְּשִׁיּוֹת וְהַסְּפָקוֹת הַנִּמְשָׁכִין מִהֶעֱלָמָה שֶׁל הַמֶּאֱמֵר סְתוּם כְּנִ"ל שְׁהִכְרַחוּ לַעֲבֹר בָּהֶם קִדָּם יִרְיֶדֶת הַמָּן כְּנִ"ל, אָבֵל רַב הַכְּשָׁרִים שְׁאֵלוּ כְּהֵגֹן שְׁחִפְּשׂוּ וּבִקְשׂוּ אֶת כְּבוֹד ה' יִתְבַּרְךָ שֶׁם כְּנִ"ל וְעִמְדוּ בְּנִסְיוֹן עַד שְׁזָכוּ שְׁיִרְדַּ לְהֵם הַמָּן, מִשָּׁם דִּיקָא מִבְּחִינַת מֶאֱמֵר סְתוּם הַנִּ"ל וְגַם אַחַר שְׁיִרְדַּ לְהֵם הַמָּן הָיָה לְהֵם נִסְיוֹנוֹת בְּזָה, כְּמוֹ שְׁכָתוּב, "לְמַעַן אֲנִסְנוּ". דְּהִינוּ אִם יִשְׁמְרוּ הַמִּצְוֹת הַתְּלוּיֹת בּוֹ שְׁלֵא יוֹתִירוּ וְכוּ', כִּי מִחֲמַת שְׁהַמָּן, שֶׁהוּא הַפְּרִנְסָה, יוֹרֵד מִבְּחִינָה גְבוּהָ וְנִעְלָמַת כָּל כָּד מִבְּחִינַת מֶאֱמֵר סְתוּם כְּנִ"ל, עַל-כֵּן תִּכְף כְּשֶׁבָא הַמָּן וְהַפְּרִנְסָה לְזֶה הָעוֹלָם הַגִּשְׁמִי חוּזָר וְנִתְעַלֵּם הָאוֹר הַנִּ"ל, שְׁמִשָּׁם נִמְשָׁךְ הַמָּן, כִּי אִי אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיגוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם בְּשׂוּם דַּעַת כִּי אִם בְּאִמּוּנָה לְבַד, עַל-כֵּן תִּכְף שְׁנִמְשָׁךְ הַמָּן לְיוֹם רֵאשׁוֹן הָיָה קִשָּׁה לְהֵם לְהֶאֱמִין שְׁיִרְדַּ גַּם בְּיוֹם שְׁנִי, מֵאַחַר שֶׁהוּא פְּלֵא גְדוֹל שְׁנִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת סְתוּם וְנִעְלָם מְאֹד, שְׁמִשָּׁם יִנִּיקַת הַסְּטָרָא אַחְרָא וְהַקְּלָפוֹת שְׁהֵם מְעַקְמִין אֶת הַלֵּב בְּכָל פַּעַם. עַל-כֵּן נִמְצְאוּ אֲנָשִׁים שְׁלֵא עִמְדוּ בְּנִסְיוֹן וְהוֹתִירוּ מִמֶּנּוּ וּבְאִמַּת 'וַיִּרְם תּוֹלְעִים וַיִּבְאֵשׁ וְכוּ'', כִּי שְׁלִטּוֹ בּוֹ הַקְּלָפוֹת, שְׁהֵם בְּחִינַת הַמְּקוֹמוֹת הַמְּטַנְפִים וְהַמְּקַלְקִלִים, שְׁמֵהֶם כָּל הַדְּבָרִים הַנִּשְׁקָצִים וְהַנִּמְאָסִים, בְּחִינַת תּוֹלְעִים וְהַבְּאִישׁ, כִּי הַמָּן לֹא הָיָה אֶפְשָׁר לִירֵד כִּי אִם עַל יוֹם אֶחָד דְּבַר יוֹם בְּיוֹמוֹ, כִּי כָּל יוֹם מִשְׁשֶׁת יָמֵי הַמַּעֲשֶׂה יֵשׁ לוֹ מֶאֱמֵר מִיַּחַד שְׁבוּ בְּרָא אֶת הַבְּרִיאָה שְׁנִבְרָא בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם וּבִין כָּל יוֹם וַיּוֹם יֵשׁ גְּבוּל וְצִמְצוּם שְׁשָׁרְשׂוּ נִמְשָׁךְ מִהֶעֱלָמַת הַמֶּאֱמֵר סְתוּם. וְזֶה בְּחִינַת חֲשָׁד שְׁקוֹדָם לְאוֹר, בְּחִינַת וַיְהִי עֶרֶב וַיְהִי בֹקֶר וְכוּ'. וְעַל-כֵּן בְּחִשְׁבַת לִילָה בּוֹ תִרְמַשׁ כָּל חֵיתוֹ יַעַר, שְׁאִז עֵקֶר שְׁלִיטַת הַסְּטָרָא אַחְרָא וְהַקְּלָפוֹת, כִּי יִנִּיקְתָּם מִבְּחִינַת חֲשָׁד שְׁנִמְשָׁךְ מִהֶעֱלָמַת הַמֶּאֱמֵר סְתוּם כְּנִ"ל. וְעַל-כֵּן לֹא יֵרֵד הַמָּן לְיִשְׂרָאֵל כִּי אִם עַל פְּרִנְסַת הַיּוֹם לְבַד כְּדִי שְׁיִתְלוּ עֵינֵיהֶם לְמָרוֹם, כְּמוֹ שְׁאֲמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה, כִּי אִי אֶפְשָׁר לְמִשָּׁךְ הַשְּׁפַע מִהַמֶּאֱמֵר סְתוּם לְזֶה הָעוֹלָם עַל כָּל הַיָּמִים בְּיַחַד שְׁלֵא לַעֲבֹר הַגְּבוּל שְׁבִין יוֹם לְיוֹם וַיִּינְקוּ הַקְּלָפוֹת יוֹתֵר מִדְּאִי, בְּחִינַת וַיִּרְם תּוֹלְעִים וַיִּבְאֵשׁ כְּנִ"ל, וְעַל-כֵּן בְּהִכְרַח שְׁיִרְדַּ רַק עַל יוֹם אֶחָד וְהֵם יְהִיָּה לְהֵם נִסְיוֹן עַל יוֹם הַשְּׁנִי כְּדִי שְׁיִתְלוּ עֵינֵיהֶם לְמָרוֹם. 'שְׁיִתְלוּ עֵינֵיהֶם' דִּיקָא, זֶה בְּחִינַת בְּקִשָּׁה וְחִפּוּשׁ הַנִּ"ל, שְׁצָרִיכִין בְּכָל יוֹם לְחַזֵּר וּלְחַפֵּשׂ וּלְבַקֵּשׁ 'אֵיָה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ, וְלִתְלוֹת עֵינָיו לְמָרוֹם וְאִז חוּזָר וְעוֹלָה לְבְּחִינַת אֵיָה וְחוּזָר וּמִמְשִׁיךְ הַמָּן, שֶׁהוּא הַפְּרִנְסָה, לְיוֹם שְׁנִי וְכֵן צָרִיכִין בְּכָל יוֹם וְכְנִ"ל:

ועל-כן ביום הששי לקטו לחם משנה לחם יומים, כי בשבת הקלפות והסטרך אחר בטלים ואז מאיר בחינת איה בהארה נפלאה, בבחינת ועתיקה קדישא גלי רצון דילה, כי המאמר סתום הוא בחינת עתיקה קדישא, פי' (פי' דוע) ועל-כן מקבלין שפע המון על שני ימים בחינת לחם יומים, כי אז אין מתעלם האור הסתום כל כך, כי נמשך הארה נפלאה ועצומה על כל אחד מישראל, שהוא בחינת נשמה יתרה, שעל-ידי זה יוכל להאיר בו האור הנ"ל ועל-כן באמת אז הקלפות שיינקו מהעלמת האור בטליו מאחר שעתה נמשך בחינת התגלות האור, על-כן עתה ביום הששי בכניסת השבת, מקבלין לחם יומים, כי אין יניקה להסטרך אחר בהגבול שבין התגלות יום הששי לשבת, שהוא ליל שבת קדש, כי בשבת מאיר בחינת איה בהארה נפלאה, שזהו עקר קדשת שבת כנ"ל. ועל-כן מצוה גדולה לאכל בשבת, כי אז אין להסטרך אחר יניקה בהאכילה הנמשכת מהמאמר סתום מחמת שאז מאיר המאמר סתום בתקון נפלא שנוכל לקבלו והקלפות והסטרך אחר מתבטליו כנ"ל. ועתה מבאר קשר הפסוקים היטב, ויאמר משה אכלוהו היום אכלוהו ודאי, כי עתה בשבת מצוה גדולה לאכל, כי שבת היום לה' ואין להסטרך אחר אחיזה בהאכילה כלל. בבחינת היום לא תמצאוהו בשדה, בשדה שם אחיזת הקלפות פי' דוע. שאי אפשר לקבל המון, שהוא הפרנסה, כי אם על-ידי שהולכין בדרך בחינת שדה ששם אחיזתם ועומדים בנסיון כנ"ל, שבשביל זה אי אפשר לקבל הפרנסה לשני ימים שלא לעבר הגבול שבין יום ליום, אבל היום לא תמצאוהו שם בבחינת שדה, כי אין להם אחיזה כלל בסעדת שבת, כי אז מאיר האור בתקון נפלא כנ"ל:

אות כו

וזהו, ראו כי ה' נתן לכם השבת. 'ראו' דיקא, כי אז מתגלה האור הנעלם בחינת ראיה והתגלות כנ"ל. וזהו, על-כן הוא נותן לכם לחם יומים, הינו כנ"ל, כי מחמת זה שהאור נמשך אז בבחינת התגלות בבחינת ראו, על-ידי זה בעצמו הוא נותן לכם לחם יומים, כי על-ידי זה יכולין לקבל השפע לשני ימים כנ"ל. וזהו, "שבו איש תחתיו אל יצא איש ממקומו ביום השביעי", ולמדו רבותינו זכרונם לברכה שלא לצאת חוץ לתחום אלפים אמה, הינו כי תחום שבת אלפים אמה נמשך משם בחינת סעודת שבת, בבחינת לחם יומים, שזהו בחינת ערויבי תחומין שמשם מתחיל התחום כנ"ל, כי עקר תחום שבת אלפים אמה הם בחינת השני אלפיו הנ"ל, שהם בחינת שני הדרכים הקדושים הנ"ל של איה ואזמרה. שמאירין בשבת באור גדול, שכל זה נתתקון על-ידי אכילת שבת כנ"ל:

אות כז

ועל-כן צוה לקח צנצנת אחת מן למשמרת לדורותיכם למען יראו את הלחם וכו'. וכמו שכתוב, "הדור אתם ראו דבר ה'". כי צריך כל אדם לידע שגם עתה נמשכת הפרנסה בבחינה הנ"ל בבחינת מן, כי אף-על-פי שעתה אינו מתנהג ממש כמו בירידת המן שירד מאכל מזמן דבר יום ביומו. ועכשו מנהיג ה' יתברך בדרך אחר קצת וגדלה התבואה על שנה שלמה ולפעמים ליותר. וכל אחד מקבל פרנסתו לפי בחינתו יש שמרויח ממון שיוכל להתפרנס בו לשנה ויותר ויש לחדש וכו' וכן כמה שנויים. ויש שהוא עני ובדחק מקבל פרנסתו ליומו וכיוצא בזה שנויים לאין מספר. אבל אף-על-פי-כן הכל הוא בבחינת ירידת המן, בבחינת לא נתנה תורה אלא לאוכלי המן. וכמו שכתוב, "הדור אתם ראו דבר ה'". שמעו לא נאמר, אלא 'ראו', ראו במה נתפרנסו אבותיכם, כי גם עתה נמשכת הפרנסה מבחינת מאמר סתום הנ"ל. וצריכין לעבר תחלה דרך מקומות הרחוקים הנ"ל, שמשם כל הנסיונות של כל העוסקים בפרנסה שיהיה משא ומתן באמונה ולא יפל להכחשות וגזלות ותאות ממון הנמשך מהקלפות שיונקים משם, מבחינת מאמר סתום כנ"ל, ואחר כך תכף כשמקבלין איזה פרנסה או עשירות, משם נתעלם האור אצלו מיד ואינו יודע מעתה מהיכן יתפרנס, אף-על-פי שזה סמוך הרויח וגם אז היה בהשגחה נפלאה מה' יתברך, אף-על-פי-כן עתה חוזר ודואג מהיכן יתפרנס וכן כל אחד ואחד לפי בחינתו. ובאמת צריך כל אחד להתחזק בבטחון גדול ולבלי לחשב מיום לחברו כולל כמו שאמרו חכמינו זכרונם לברכה. שמי שדואג מה יאכל למחר הוא ממחסרי אמונה, כי בענין המשכת השפע והפרנסה שנמשך מבחינת המאמר סתום, שם עקר הנסיונות של האדם בבחינת למען אנסנו, שה' יתברך ממשיך ומוריד השפע והפרנסה לכל אחד באופן שיהיה לו נסיון וכנ"ל. והעקר שיתלה עיניו למרום בכל פעם שחסר לו הפרנסה, כי אין שום עצה אחרת בעולם כלל, דהינו שילך בדרך הנ"ל, שיחפש ויבקש את ה' יתברך תמיד אפלו במקומות הרחוקים הנ"ל. ואז יזכה שיאיר לו הארה משם. וממילא יהיה נמשך לו פרנסה ושפע גדול משם, כי כל טוב נמשך משם והעקר על-ידי הדרישה והבקשה והחפוש כנ"ל, בבחינת ודרשי ה' לא יחסרו כל טוב וכנ"ל:

אות כח

וְזֶהוּ מַה שְּׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְבִרְכָה, "וַיַּחַן פְּנֵי הָעִיר", שֶׁקָּבַע תְּחוּמֵינוּ עִם דְּמִדּוּמֵי חַמָּה, כִּי שֶׁלֹּשׁ סְעֻדוֹת שֶׁל שַׁבַּת הֵם כְּנֶגֶד שְׁלֹשָׁה אַבוֹת. וְהַעֲקָר הוּא יַעֲקֹב שֶׁכּוֹלֵל וּמַחְבֵּר וּמַיַּחֵד שְׁנֵי הַדְּרָכִים הַנִּי"ל בְּיַחַד, שֶׁזֶּה עֲקָר בְּחִינַת קִדְשֵׁי שַׁבַּת שֶׁנִּמְשָׁךְ עַל-יְדֵי אֲכִילַת שַׁבַּת, דְּהֵינּוּ עַל-יְדֵי הַשְּׁלֹשׁ סְעֻדוֹת וְכַנִּי"ל, כִּי סְעֻדָה רִאשׁוֹנָה הוּא כְּנֶגֶד אַבְרָהָם אִישׁ הַחֶסֶד, שֶׁהוּא מְלַמֵּד זְכוּת וּמְמַשִּׁיךְ חֶסֶדִים עַל יִשְׂרָאֵל תָּמִיד עַל-יְדֵי הַנְּקֻדוֹת טוֹבוֹת שֶׁמוֹצֵא בָהֶם, שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת הַדְּרָךְ שֶׁל אֲזַמְרָה הַנִּי"ל. וַיִּצְחַק הוּא בְּחִינַת עוֹלָה תְּמִימָה, בְּחִינַת וְאִיהָ הִשָּׂה לְעֵלְיָה הַנִּי"ל, שֶׁזֶּה הַדְּרָךְ הַקָּדוֹשׁ הַתְּחִיל עַל-יְדֵי עֲקֻדַת יִצְחָק שֶׁשָּׁם נֶאֱמַר הַמְקַרָּא הַזֶּה, כִּי יִצְחָק מִמַּתִּיק הַגְּבוּרוֹת בְּשֶׁרֶשׁוֹ, שֶׁהוּא הַעֲלָמַת הַמַּאֲמָר סְתוּם הַנִּי"ל. שֶׁמִּשָּׁם שָׂרַשׁ הַגְּבוּרוֹת הַקְּדוּשׁוֹת וְשָׁם הַמְתַּקְתָּן, כִּי בְּאֵמַת הַהַעֲלָמָה הוּא חֶסֶד נִפְלָא מְאֹד וְכַמוּבָן בְּכַתְּבֵי הָאֲר"י ז"ל שֶׁעֲקָר הַמְתַּקְתָּן כָּל הַגְּבוּרוֹת בְּשֶׁרֶשׁוֹ הוּא עַל-יְדֵי בְּחִינַת כְּתָר, שֶׁהוּא בְּחִינַת אִיָּה, שֶׁשָּׁם כָּל תְּלִיסָר מְכִילֵי דְרַחֲמֵי שֶׁעֲקָר הַחֶסֶד וְהַרְחַמִּים שֶׁנִּמְשָׁךְ מִשָּׁם הוּא מַחְמַת שֶׁשָּׁם נִמְתַּקִּין הַגְּבוּרוֹת בְּשֶׁרֶשׁוֹ. וְעַל-כֵּן אוֹכְלֵי שְׁתֵּי סְעֻדוֹת כְּנֶגֶד אַבְרָהָם וַיִּצְחַק, שֶׁהֵם בְּחִינַת שְׁתֵּי הַדְּרָכִים הַנִּי"ל, שֶׁהֵם אֲזַמְרָה וְאִיָּה הַנִּי"ל, שֶׁעֲקָר תְּקוּן הַדְּרָכִים הַנִּי"ל הוּא עַל-יְדֵי אֲכִילַת שַׁבַּת, שֶׁעַל-יְדֵי זֶה נַעֲשִׂים דְּרָכִים כְּבוֹשִׂים לְרַבִּים כְּנִי"ל. וַיַּעֲקֹב הוּא בְּחִינַת הַבְּרִיחַ הַתִּיכוּן מְבָרִיחַ מִן הַקְּצָה אֶל הַקְּצָה שֶׁכּוֹלֵל וּמַחְבֵּר וּמַיַּחֵד שְׁתֵּי הַדְּרָכִים הַנִּי"ל בְּיַחַד שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת עֲקָר שְׁלֵמוֹת הַיְחוּד שֶׁנַּעֲשֶׂה בְּשַׁבַּת:

אות כט

וְזֶהוּ בְּחִינַת סְעֻדָה שְׁלִישִׁית שְׂאֵז הוּא רַעְוָא דְרַעְוִין וְאֵז עַתִּיקָא קְדִישָׁא גְּלִי רַצוֹן דִּילָהּ. כִּי אֵז עֲקָר הַתְּקוּן בְּשְׁלֵמוֹת שֶׁנַּעֲשֶׂה עַל-יְדֵי הַדְּרָכִים הַנִּי"ל. וְעַל-כֵּן עֲקָר בְּחִינַת שַׁבַּת הוּא בְּחִינַת נַחֲלַת יַעֲקֹב, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, "אִם תָּשִׁיב מִשַּׁבַּת רְגֵלְךָ וְכוּ' וְהֶאֱכַלְתִּיךָ נַחֲלַת יַעֲקֹב אֲבִיךָ וְכוּ'". שֶׁהוּא נַחֲלָה בְּלֵי מִצְרַיִם, כִּי כְּשֶׁנִּקְלַל שְׁתֵּי הַדְּרָכִים הַנִּי"ל בְּיַחַד. אֵז נִתְּבַטְּלִין כָּל מִצְרֵי הַקְּדוּשָׁה, כִּי הַכֹּל יִשׁוּבוּ אֶל ה' עַל-יְדֵי שְׁתֵּי הַדְּרָכִים הָאֵלוֹ שֶׁנַּעֲשִׂין דְּרָךְ כְּבוֹשָׁה עַל-יְדֵי יַעֲקֹב בְּיוֹתֵר, מַחְמַת שֶׁהוּא כּוֹלֵל יַחַד וְכַנִּי"ל. וְעַל-כֵּן יַעֲקֹב דִּיקָא קָבַע תְּחוּמֵינוּ כְּנִי"ל, כִּי עֲקָר תְּחוּם שַׁבַּת אֶלְפִים אֵמָּה. שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁתֵּי הַדְּרָכִים הַנִּי"ל, נִמְשָׁךְ עַל-יְדֵי בְּחִינַת יַעֲקֹב כְּנִי"ל:

אות ל

וְזֶהוּ, טוֹבִים הַשְּׁנִים מִן הָאֶחָד, שְׂאֵם יִפְלוּ הָאֶחָד יָקִים אֶת חֲבֵרוֹ, הֵינּוּ בְּחִינַת שְׁנֵי הַדְּרָכִים הַנִּי"ל שֶׁהֵם מְחַזְּקִין אֶת כָּל הַנְּאֻדָּם לְבַל יִפֹּל בְּשׂוּם אַפֶּן בְּעוֹלָם. וְזֶהוּ שְׂאֵם יִפְלוּ הָאֶחָד יָקִים אֶת חֲבֵרוֹ, כִּי לַפְּעָמִים מְחַזְּקִין אֶת עַצְמָן עַל-יַדֵּי בְּחִינַת הַנְּקֻדּוֹת טוֹבוֹת שְׂמוּצָאִין בּוֹ עֲדִין, שְׂזָהוּ בְּחִינַת אַבְרָהָם כְּנִי"ל. וְלַפְּעָמִים נוֹפֵל חֵס וְשְׁלוֹם גַּם מִזֶּה. וְאִזּוֹ אֵין יָכוֹל לְהַחֲיוֹת אֶת עַצְמוֹ בְּשׂוּם דָּבָר. וְאִזּוֹ מְחִיָּה אֶת עַצְמוֹ עַל-יַדֵּי הַבְּקָשָׁה וְהַחֲפוּשׁ בְּבְּחִינַת אֵיהָ הַנִּי"ל, שְׂמִזָּה הַדְּרָךְ אֵי אֶפְשֶׁר לְהַבְעֵל דָּבָר לְבַלְבְּלוֹ וּלְהַפִּילוֹ עַל-יַדֵּי שׂוּם בְּלִבּוֹל בְּעוֹלָם, כִּי אָף-עַל-פִּי שֵׁיכְנִיס בְּדַעְתּוֹ חֵס וְשְׁלוֹם, שְׂאֶפֶס תִּקְוָה מִחֲמַת שְׂקָלְקָל מְאֹד. וְאָף-עַל-פִּי שְׂהֶאֱמַת הוּא כֶּךָ וְגַם עֵתָה הוּא כְּמוֹ שֶׁהוּא, אָף-עַל-פִּי-כֵן מֵאַחַר שֶׁכָּבַר גְּלוּ לָנוּ שְׂאֶפְלוּ בְּמִקּוֹמוֹת הַמְטַנְּפִים יְכוּלִין לְחַפֵּשׂ וּלְבַקֵּשׁ אֶת ה' יִתְבַּרְךָ וּלְעֲלוֹת עַל-יַדֵּי זֶה דִּיקָא לְתַכְלִית הָעֲלִיָּה, לְבְּחִינַת אֵיהָ, עַל-כֵּן בּוֹדָאֵי תְּמִיד יָקוּם עַל עֲמָדוֹ וּבִתּוֹךְ כֶּךָ יִזְכֶּה שֶׁה' יִתְבַּרְךָ יִרְחַם עָלָיו וְיֵאִיר עֵינָיו שֵׁיחֹזֵר וְיִמְצָא הַנְּקֻדּוֹת טוֹבוֹת שֵׁישׁ בּוֹ עֲדִין וְגִיל וְיִשִּׁישׁ בִּישׁוּעָתוֹ. וְזֶהוּ בְּחִינַת שְׂאֵם יִפְלוּ הָאֶחָד יָקִים אֶת חֲבֵרוֹ וְכְנִי"ל. וְהַחוּט הַמְשַׁלֵּשׁ לֹא בְּמַהֲרָה יִנְתַּק, 'הַחוּט הַמְשַׁלֵּשׁ' זֶה בְּחִינַת יַעֲקֹב שְׂכוּלֵל שְׂתֵי הַדְּרָכִים יַחַד. 'לֹא בְּמַהֲרָה יִנְתַּק', כִּי עַקֵּר הַתִּקּוּן כְּשֵׁנְכַלְלִין שְׂתֵי הַדְּרָכִים יַחַד וְכְנִי"ל:

אות לא

וְזֶה בְּחִינַת מַה שֶׁהוֹלְכִין וְנוֹסְעִין עַל קִבְרֵי הַצְּדִיקִים הָאֲמֵתִיִּים, כִּי עַקֵּר הַסְּתַלְקוֹת הַצְּדִיק הוּא לְבְּחִינַת אֵיהָ שְׂעוּלָה לְשֵׁם בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת לְעֵלָא וּלְעֵלָא, כִּי עַקֵּר הַמִּיתָה עַל-יַדֵּי הַפְּרוּד שְׁגָרָם אָדָם הָרֵאשׁוֹן בְּחֻטְאוֹ כְּנִי"ל. וְכָל אֶחָד כְּפִי מַה שֶׁזָּכָה בְּחִיּוֹ לְחַפֵּשׂ וּלְבַקֵּשׁ אֶת ה' יִתְבַּרְךָ תְּמִיד, שְׂעַל-יַדֵּי זֶה זָכָה לְעֲלוֹת לְבְּחִינַת אֵיהָ כְּנִי"ל, כְּמוֹ כֵן זָכָה בְּעַת סוּפוֹ וְקִצּוֹ שְׂתַעֲלָה נִשְׁמָתוֹ לְשֵׁם, לְבְּחִינַת אֵיהָ, שְׂשֵׁם עַקֵּר קְבוּל שְׂכָר, בְּבְּחִינַת מַה רַב טוֹבָךְ אֲשֶׁר צְפַנְתָּ לִירְאִיךָ, בְּחִינַת עֵין לֹא רָאָתָה וְכוּ'. שְׂכָל זֶה בְּחִינַת סְתוּם וְנִעְלָם, בְּחִינַת אֵיהָ הַנִּי"ל, אֲבָל בְּשַׁעַת מִיתָה מִחֲמַת שְׂאִזּוֹ הוּא פְּרוּד, עַל-כֵּן אִזּוֹ מִתְעוֹרְרִין בְּיוֹתֵר כָּל מִקּוֹמוֹת הַמְטַנְּפִים שֵׁינְקִים מְשֵׁם, עַל-כֵּן הַמַּת מְטַמָּא טְמָאָה חֲמוּרָה כָּל כֶּךָ. וְצָרִיךְ כָּל אֶחָד לְסַבֵּל מַה שֵׁיִסְבֵּל כְּפִי מַעֲשָׂיו עַד שֵׁיעֲלָה לְשֵׁם לְבְּחִינַת אֵיהָ לְהַחֲיוֹת הָעֲצָמוֹת, אֲבָל הַצְּדִיק הַגְּדוֹל עוֹלָה לְשֵׁם מִיָּד כְּמוֹ מִשָּׁה, יוֹסֵף וְדוֹד שְׂנִסְתַּלְקוּ בְּשַׁבַּת בְּמִנְחָה, בְּרַעוּא דְרַעוּוֹן,

שְׁהוּא בְּבַחֲיַנְתָּ אֵיךְ כְּנִ"ל. וְהוּא מְמַשֵּׁד מִשָּׁם הָאָרוֹת נִפְלְאוֹת וְתִקּוּנִים
נִפְלְאִים עִתָּה בְּיוֹתֵר, כִּי גְדוּלִים צְדִיקִים בְּמִיתָתָן יוֹתֵר מִבְּחִיֵּיהֶם. מִחֲמַת
שָׂאז עוֹלִין לְבַחֲיַנְתָּ אֵיךְ בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת, כִּי בּוֹדְאֵי הָעֲלִיָּה לְשָׁם אֶפְלוּ
מִי שְׂזוּכָה לָזֶה. הוּא בְּכַמָּה אֲלָפִים וְרַבְבוֹת בְּחִינּוֹת וּמְדֻרְגוֹת:

וְכַמוֹכָן בְּסוֹף הַתּוֹרָה "אֵיךְ" הַנִּ"ל שֶׁגַם הַצְּדִיק עוֹבֵר דְּרָךְ אֵלּוּ הַמְּקוֹמוֹת
לְפִי בְּחִינָתוֹ קֹדֶם כָּל תּוֹרָה וְכוּ' וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן הוּא דְרָךְ אֲמַת וְיִשָּׁר גַּם
לְאֲנָשִׁים פְּשׁוּטִים וְגַסִּים, כְּמִבְּאֵר שָׁם, עֵין שָׁם:

וְעַל-כֵּן עִתָּה אַחַר הַסְּתַלְקוֹתוֹ שְׁעוֹלָה לְשָׁם בְּעֲלִיָּה נִפְלְאָה לְעֵלָא וּלְעֵלָא,
עַל-כֵּן הַכֹּל יְכוֹלִין לְהַתְתַּקֵּן עַל יָדוֹ, כִּי מִכָּל מְקוֹמוֹת הַמְּטַנְפִּים שְׁבַעוֹלָם
וּמִכָּל מִינֵי אָבִי אָבוֹת הַטְּמֵאָה שְׁבַעוֹלָם יְכוֹלִין לָשׁוּב וְלַעֲלוֹת בְּתַכְלִית
הָעֲלִיָּה עַל-יְדֵי הַדְּרָךְ שֶׁל אֵיךְ הַנִּ"ל שְׁמַאִיר בְּיוֹתֵר עַל-יְדֵי הַצְּדִיק שְׁעֵלָה
לְשָׁם וְכְנִ"ל. וְעַל-כֵּן צָרִיכִין לָבוֹא עַל קַבְרוֹ הַקְּדוֹשׁ, כִּי כָּל הַקְּבָרִים
מְטַמְּאִין בְּאֵהָל, אֲבָל הַצְּדִיק אֵינוֹ מְטַמֵּא בְּאֵהָל, כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ
זְכוּרֵנוֹם לְבִרְכָּה, כִּי אֲדַרְבָּא, כָּל הַקְּדוֹשׁוֹת וְכָל הַתִּקּוּנִים נִמְשָׁכִין מִשָּׁם
וְכְנִ"ל:

תְּחוּמֵינִי הִלְכָה ז' נִכְלָתָה בְּהִלְכוֹת שְׂפַת הַלְכָה ז' מֵאוֹת י"ט:

ראש חדש א:

מה שְׁקוֹרִין פְּרִשְׁתַּת הַתְּמִיד בְּרֵאשׁ חֹדֶשׁ:

עַל-פִּי מַה שְׁכָּתַב רַבֵּנוּ גְרוֹ יְאִיר, שְׁבַחֲיַנְתָּ תְּמִיד הוּא תִּקּוּן הַתְּפִלָּה, בְּחִינַת
תְּפִלוֹת כְּנֶגֶד תְּמִידִין תִּקְנוֹם, עֵין שָׁם. וְהֵנָּה פָּגַם הַתְּפִלָּה הוּא עַל-יְדֵי פָּגַם
הַלְבָּנָה, שֶׁהִיא בְּחִינַת מַלְכוּת, בְּחִינַת תְּפִלָּה. וְעַל-כֵּן בְּרֵאשׁ חֹדֶשׁ שְׁאָמַר
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, הִבִּיאוּ עָלַי כְּפָרָה, אֲזִי מֵתְחִיל הַתִּקּוּן שֶׁל הַלְבָּנָה, כִּי אֲזִי
מֵתְחִלַּת לְהַתְּמַלְאוֹת, עַל-כֵּן קוֹרִין אֲזִי פְּרִשְׁתַּת הַתְּמִיד, שֶׁהִיא בְּחִינַת תִּקּוּן
הַתְּפִלָּה כְּנִ"ל, כִּי אֲזִי בְּרֵאשׁ חֹדֶשׁ מֵתְחִיל תִּקּוּן הַלְבָּנָה, שֶׁהִיא תִּקּוּן הַתְּפִלָּה
כְּנִ"ל:

הִלְכָה עֵינֵן רֵאשׁ חֹדֶשׁ:

עַל-פִּי הַמַּאֲמָר "תִּקְעוּ בַחֹדֶשׁ שׁוֹפָר", עֵין שָׁם בְּלִקּוּטֵי תַנְיִנָא סִימָן א כָּל
הַמַּאֲמָר הַיֵּטֵב עַד סוּפוֹ:

אות א

וקצור הדברים, שיש שלש מדות שהם מפסידין היראה, שהיא בחינת ירושלים. והם, תאות אכילה ומשגל וממון. והם בחינת שלש משמרת הוי הלילה. ותקונם על-ידי ימים טובים שהם שלש רגלים. ואז זוכין לנבואה על-ידי המלאך הנעשה על-ידי יראה. ועל-ידי נבואה זוכין לתפלה. ואזי אין צריכין לרפואות, כי נתרפאין על-ידי דבר ה', שהוא המלוה הגדול. כי כל פוכביא לוי מן דא סהרא לוי מן שמשא וכו'. ומשם מקבלין פח כל העשבים, אבל פשאוחזין בבחינת תפלה, בחינת דבר ה', שהוא המלוה הגדול, אז נתרפאין על-ידי דבר ה' ואין צריכים לעשבים, כי נמשך פח הרפואה בלחם ומים, כי כל העשבים חוזרים פחם לשרשם שהוא דבר ה' ואז נמשך פח הרפואה ללחם ומים וכו'. וזה בחינת התנוצצות משיח וכו'. ואז יכולין לעשות ראש השנה, כי ראש השנה הוא חסד גדול שנתן לנו ראש השנה יום הדין בראש חדש שאז ה' יתברך בעצמו, בפיו, מתחרט ואומר, הביאו עלי פפרה על שמעטתי את הירח. ועל-ידי זה יש לנו פתחון פה להתחרט ולבקש פפרה וכו', עין שם כל זה היטב:

אות ב

והנראה שכלו קשור זה בזה ונעוץ סופו בתחלתו, כי כל זה הוא בחינת ראש חדש, בבחינת מעוט הירח ומלואה, כי אלו השלש מדות, שהם מפסידין היראה, שהיא בחינת ירושלים, הם בבחינת מעוט הירח שמשם יניקת הסטרא אחרא, שממנה כל התאות רעות בפרט אלו השלש תאות הנ"ל, שהם כלם מבחינת מעוט הלבנה, כי תאות משגל נמשכת מהקלפה הידועה שהיא באה מחסרון המאורות, כמו שכתוב, "יהי מארת", חסר, דא לילית שיניקתה ממארת חסר, דהינו מעוט הירח. וגם תאות ממון תלוי בתאות משגל ויניקתו גם כן משם, כמבאר בדברי רבנו במאמר "צוית צדק" סימן כג), עין מה שהביא שם מאמר התקונים שקרא תאות העשירות אסכרא לרביי מחייבת בהו בעויתרא בהאי עלמא וכו'. וזה בא ממארת חסר פידוע. וכן תאות אכילה. עקר התאוה היא בבחינת ובטן רשעים תחסר, כי מה שהוא מכרח לקיום הגוף אין זה נקרא תאוה. רק מה שהוא מותרות בחינת בטן רשעים תחסר, שזהו בחינת מארת חסר הפך צדיק אכל לשבע נפשו, שהוא בחינת אור מלא, כמבאר במאמר "וייהי

מקצ" סימן נד). נמצא, שכל אלו השלש תארות הם בבחינת חסרון הלבנה, בחינת מארת חסר. ועל-כן הם נרמזין בדברי רבותינו זכרונם לברכה בשלש משמרת של הלילה, כי משם יניקתם מבחינת חסרון הלבנה, שהיא המאור הקטן לממשלת הלילה. ועל-כן הם מפסידים את היראה שהיא ירושלים, כי ירושלים היא בחינת מלכות, בחינת מאור הקטן וכן יראה היא גם כן בחינת מלכות, כמובא. ועל-כן אלו השלש מדות, שהם יונקים מחסרון הלבנה, שהיא בחינת מעוט המלכות, על-כן הם מפסידים היראה, שהיא בחינת ירושלים, בחינת מלכות, כי כל מה שמתגברים חס ושלום, אלו היונקים ממעוט הלבנה, נתמעט הלבנה ביותר ותקונה על-ידי יום טוב, כי יום טוב הוא בחינת תקון למעוט הירח, בחינת מלוי הלבנה, כי הימים טובים מונין ללבנה והם תקונה, כמובא. ועל-כן כל השלש רגלים הם בעת מלוי הלבנה, כי הם בחינת תקונה ומלואה ועל-כן נקרא יום טוב בחינת וירא אלקים את האור כי טוב, שהוא בחינת אור מלא הפך מארת חסר. ועל-כן אלו השלשה יום טוב, שהם בחינת מלוי הלבנה, הם מתקנים שלש תארות הנ"ל, שהם בחינת חסרון הלבנה. ועל-ידי זה זוכין לנבואה ועל-ידי נבואה זוכים לתפלה, כי כל זה נעשה על-ידי תקון ומלוי הלבנה, שהיא בחינת שלמות המלכות, כידוע ומשם בא נבואה, כי נבואה נמשכת מן המלאך הנעשה על-ידי היראה. והמלאך הוא בחינת השכינה, בחינת הנני שולח לפניך מלאך, כמו שבאר רבנו גרו יאיר, והיא משפיע נבואה בעת שעולה למעלה ממקום הנבואה, דהינו למעלה מנצח הוד יסוד וזה נעשה ביום טוב כידוע והבן, עין במאמר הנ"ל בסוף. ואזי זוכים לתפלה, שהיא בחינת מלכות גם כן. ואזי אין צריכים לרפואות, כי יכולין להתרפאות על-ידי דבר ה' שמשם מקבלין ולוין כלם, כי כל כוכביא לוין דא מן דא, סהרא לוין מן שמשא. והנה נדקדק למה תפס מכל הלוואת הכוכבים מה שסהרא לוי מן שמשא, הלא כלם לוין זה מן זה. ולמה פירט סהרא לוי וכו'?

אך לפי הנראה כי כל הלוואת הכוכבים שלווים זה מזה ועל-פי זה מתנהג סדר מערכת השמים, כל זה תלוי בהלוואת סהרא מן שמשא, דהינו מעוט הירח, שהיא בחינת מעוט המלכות וכשאין נתגלה מלכותו יתברך בחינת דבר ה', אז שיך ההלוואה, שכלם לוין זה מזה, כי מתנהג הכל כסדר שזה מקבל מזה וזה מזה וכו', אבל כשנתגלה בחינת דבר ה' אז נתבטלין כל ההלוואות, כי אז נתגלה שאין שום סדר חיוב הטבע ומערכת השמים כלל. רק הכל כאשר לכל כלם כאחד מקבלין מהמלוה הגדול, דהינו דבר ה', כי מלכותו בכל משלה וכמו שהגלגל העליון מקבל מדבר ה', כן העשב הפחות מקבל מדבר ה'. כי זה הבעל תפלה ממשיך ומגלה בחינת מלכות בחינת דבר ה' למטה בעולם השפע הזה וממשיך אלקותו יתברך למטה. נמצא, שעל-ידי שנתגלה דבר ה', שהוא בחינת מלכות, שזה בחינת תקון הלבנה ומלואה, אז נתבטל כל ההלוואות מה שלווין זה מזה, כי כלם לוין רק מהמלוה הגדול שהוא דבר ה'. נמצא, שכל ההלוואות של הכוכבים הם רק על-ידי מעוט הירח, דהינו בחינת מעוט המלכות. ועל-כן דקדק כל כוכביא לוין דא מן דא, סהרא מן שמשא, כי הכל תלוי בזה כנ"ל:

וְאֵז כָּל הָעֲשָׂבִים חוֹזְרִין כָּחַם לְשָׂרֶשׁם, שֶׁהוּא דְבַר ה'. וְזֶהוּ שְׁלֵמוֹת בְּחִינַת מְלוּי הַלְבָנָה כְּשִׁחְוֹזְרִין אֶל הַמַּלְכוּת דְּקִדְשָׁה כָּל הַנִּיצוּצוֹת הַמְּלַבְּשִׁין בְּכָל הַדְּבָרִים שֶׁבְּעוֹלָם שֶׁהֵם בָּאִים מִמְּעוֹט הַיָּרֵחַ, שֶׁהוּא מְעוֹט הַמַּלְכוּת שֶׁמִּשָּׁם בָּאִין כָּל הַנִּיצוּצוֹת שֶׁהֵם הַכּוֹחוֹת הַמְּלַבְּשִׁין בְּכָל הָעֲשָׂבִים. וְעַתָּה עַל-יַדִּי בְּחִינַת תְּקוּן מְלוּי הַלְבָנָה, שֶׁהִיא בְּחִינַת מַלְכוּת, חוֹזְרִים כָּל הַכּוֹחוֹת וְהַנִּיצוּצוֹת לְשָׂרֶשׁם וְזֶהוּ בְּעֶצְמוֹ מְלוּי הַלְבָנָה וְתִקּוּנָה כְּנִ"ל. וְזֶהוּ בְּחִינַת הַתְּנוּצָצוֹת מְשִׁיחַ, כִּי מְלוּי הַלְבָנָה הִיא בְּחִינַת מַלְכוּת מְשִׁיחַ שְׂאֵז עֲתִידִים יִשְׂרָאֵל לְהִתְחַדֵּשׁ כְּמוֹתֶיהָ. וְאֵז יִתְקַיֵּם, "וְהָיָה אֹרֶךְ הַלְבָנָה כְּאֹרֶךְ הַחֲמָה" וְלֹא יִהְיֶה בָּהּ שׁוּם מְעוֹט:

אות ג

וְעַל-כֵּן אֵז יְכוּלִים לַעֲשׂוֹת רֹאשׁ הַשָּׁנָה, כִּי רֹאשׁ הַשָּׁנָה הוּא בְּרֹאשׁ חֲדָשׁ. וְזֶהוּ חֶסֶד גְּדוֹל מֵאֲתוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי בְּרֹאשׁ חֲדָשׁ אָמַר ה' יִתְבָּרַךְ, הִבִּיאוּ עָלַי כְּפָרָה וְעַל-כֵּן יֵשׁ לָנוּ פְּתִיחוֹן פֶּה לְבַקֵּשׁ כְּפָרָה. נִמְצָא, שֶׁעֵקֶר רֹאשׁ הַשָּׁנָה הוּא עַל-יַדִּי בְּחִינַת מְלוּי הַלְבָנָה וְתִקּוּנָה, כִּי זֶה שְׂאֵמַר ה' יִתְבָּרַךְ הִבִּיאוּ עָלַי כְּפָרָה עַל שֶׁמְעַטְתִּי אֶת הַיָּרֵחַ, זֶהוּ בְּעֶצְמוֹ תִקּוּנָה וּמְלוּאָה, כִּי אֵזִי מִתְחַלֵּת לְהִתְמַלְּאוֹת מֵאַחַר שֶׁה' יִתְבָּרַךְ מִתְחַרֵּט עַל מְעוּטָה. וְעַל-כֵּן עַל-יַדִּי כָּל הַבְּחִינּוֹת הַנִּ"ל, שֶׁהֵם בְּחִינַת מְלוּי הַלְבָנָה, עַל-יַדִּי זֶה יְכוּלִים לַעֲשׂוֹת רֹאשׁ הַשָּׁנָה, שֶׁהוּא בְּרֹאשׁ חֲדָשׁ דִּיקָא שְׂאֵז מִתְחִיל תְּקוּן הַלְבָנָה וּמְלוּאָה, בְּחִינַת הִבִּיאוּ עָלַי כְּפָרָה כְּנִ"ל:

אות ד

וְזֶה שְׂאוּמְרִים הֵלֵל בְּרֹאשׁ חֲדָשׁ, כִּי הֵלֵל הַפָּז הַקְּלָפָה, שֶׁהִיא בְּחִינַת יְלָלָה, כְּמוֹבֵא בְּדְבָרֵי רַבֵּנוּ נֵרוֹ יְאִיר. כִּי יִנִּיקְתָּה מִמְּאֲרֵת חֶסֶד כְּנִ"ל וּבְרֹאשׁ חֲדָשׁ מִתְחִיל הַתְּקוּן, עַל-כֵּן אוּמְרִים אֵז הֵלֵל שֶׁהוּא הַהַפָּז מִמֶּנָּה. וְאִין אוּמְרִים רַק חֲצֵי הֵלֵל, כִּי אֵז הוּא רַק הַתְּחִלַּת הַמְּלוּי וְהַתְּקוּן. וְעֵקֶר שְׁלֵמוֹת הַתְּקוּן הוּא בְּיוֹם טוֹב וְאֵז אוּמְרִים הֵלֵל שְׁלֵם:

גַּם רֹאשׁ חֲדָשׁ הוּא בְּחִינַת הַתְּחִלַּת הַתְּשׁוּבָה, כִּי אֵז אָמַר ה' יִתְבָּרַךְ, הִבִּיאוּ עָלַי כְּפָרָה. וּמִזֶּה נִשְׁתַּלְּשֵׁלָה תְּשׁוּבָה בְּכָל הַנְּבִרָאִים, שֶׁלְכֻלָּם בָּא הִרְהוּר תְּשׁוּבָה בְּרֹאשׁ חֲדָשׁ, כְּמוֹ שֶׁכְּתַב רַבֵּנוּ נֵרוֹ יְאִיר, וְעַל זֶה מְרַמֵּז מֵה שְׂאוּמְרִין

חצי הלל, דהינו הלל בדלוג, כי כן הבעל תשובה שאין יכול לילך פסדר מדרגא לדרגא רק בדלוג, כי צריך לדלג ולקפץ על כמה מדרגות, כמובא על פסוק, "מלאכי צבאות ידודון ידודון". וכמובא בזהר הקדוש גם בקריאת התורה בראש חדש אי אפשר לקרות פסדר וצריך לדלג למפרע. ואפשר לרמז גם כן על בחינת תשובה שהיא בראש חדש, כי הבעל תשובה אין הלוכו פסדר ודרך הבעל תשובה שצריך לחזר לפעמים למפרע, כמובא בשם הבעל שם על פסוק "והוא ינהגנו על מות" שבתחלה מסייעין אותו מלמעלה לילך ולרוץ בדרךי ה' ואחר כך מניחין אותו. ואז חוזר לאחור וחוזר לילך פסדר:

גם בהלל מרמז מלכות דוד ומשיח כמובא. גם מרמז בהלל בחינה הנ"ל, דהינו מה שמבאר לעיל שיש לנו פתחון פה לבוא ולהתחרט ולעשות תשובה מאחר שהוא יתברך בעצמו מתחרט ואומר, הביאו עלי כפרה. וזהו, "אבן מאסו הבונים היתה לראש פנה. מאת ה' היתה זאת". הינו כי אם יפלא על הבעל תשובה איך זכה שיתקבל. וזהו 'אבן מאסו הבונים היתה וכו'', הינו הבעל תשובה שפגם במה שפגם. וזהו 'אבן מאסו הבונים', שמאסו אותו על-ידי פגמיו המרבים ועכשו זכה להיות לראש פנה. והדבר תמוה לכאורה, אך באמת 'מאת ה' היתה זאת', הינו שמאת ה' בעצמו, כביכול, היתה זאת שיועיל תשובה, כי זה נשתלשל מאתו יתברך מאחר שהוא בעצמו יתברך אומר, הביאו עלי כפרה, על-כן גם אנו יש לנו פתחון פה להתחרט ולעשות תשובה. וזהו 'מאת ה' היתה זאת', שמאת ה' בעצמו, כביכול, נתהוה זאת שיועיל תשובה מאחר שהוא בעצמו מתחרט כנ"ל, אבל באמת 'היא נפלאה בעינינו', כי אצלנו היא פלא באמת איך יועיל תשובה ואיך יהיה לנו פתחון פה לבוא לפניו בחטאינו ולהתחרט, אך מאת ה' היתה זאת כנ"ל:

ראש חדש ג:

עין מאמר "וביום הבפורים. להאריך ימים על ממלכתו וכו'", עין שם כל המאמר בסיומן

נו:

והכלל, שצריכין להמשיך חיות אל המלכות. וזה נעשה על-ידי עסק התורה שהיא שמה דקדשא בריך הוא שעל-ידי קורין את חי החיים וממשיכין חיות ואריכות ימים ממנו יתברך. ועקר הוא שממשיכין החיות לתוך הכלים והמדות על-ידי התורה שהיא בחינת ומדת ימי מה הוא, שזה בחינת שמה דקדשא בריך הוא, בחינת שם שהוא כלי אל החיות להגביל החיות שלא יהיה רבוי השמן גורם כבוי הנר חס ושלוש, ואזי כשממשיכין חיות מחי החיים, דהינו דעת וחכמה, כי החכמה תחיה, אז יודעין שאפלו בתוך ההסתרה שבתוך הסתרה גם שם מלבש ה' יתברך ועל-ידי שיודעין זאת, על-ידי זה בעצמו נתהפכה ההסתרה לדעת מאחר שיודעין שיש שם ה' יתברך. ואזי כשנתהפכה ההסתרה לדעת, דהינו תורה, אזי אורייתא מכרזת קמיהו, עד מתי פתיים וכו' ואזי כל הרשעים מתעוררין בתשובה ובזה ממשיכין חיות אל המלכות, עין שם היטב. וכשמגלין התורה והדעת המלבש בתכלית ההסתרה, מגלין תורה גבה מאד, כי שם דיקא מלבש תורה גבה מאד דיקא, דהינו סתרי תורה שהיא, כביכול, ה' יתברך בעצמו בלי לבוש בבחינת ועברתי בארץ מצרים אני ולא מלאך אני ולא וכו'. שבארץ מצרים שהיה שם התגברות הסטרא אחרא היה שם דיקא מלבש ה' יתברך בעצמו, כביכול, וכו', עין שם. וזה בחינת הכנעת מלכות הרשעה, מלכות עמלק, שהוא כנגד מלכות דקדשה שרודף את מחנה דן, עין שם. והדעת שנעשה כנ"ל הוא בחינת מן, בחינת מקוה של שבועות, בחינת מצה, בחינת משה, עין שם. ושלמות הדעת בבחינת מצה, שהיא בחינת מחלקת לשם שמים, נעשה על-ידי אנהה, שהוא מתקן הכבודות הנעשה על-ידי זהמת הנחש, דהינו ל"ט מלאכות, עין שם. וזה בחינת מקרא קדש יהיה לכם שצריך לקרות את הקדש, דהינו החכמה שהיא החיות, אל בחינת המלכות. ואזי "כל מלאכת עבודה לא תעשו" בחינת בטול הל"ט מלאכות כנ"ל, עין שם כל זה היטב:

אות ב

וזה בחינת ראש חדש שהוא בחינת התגלות ההסתרה שמגלין ההסתרה על-ידי שיודעין שגם שם מלבש דעת, כי דיקא אז כשמגיעין לתכלית ההסתרה והירידה חס ושלוש, בבחינת הסתרה שבתוך הסתרה אזי דיקא מגלין ההסתרה ונעשה ממנה דעת גדול כנ"ל, כי כשמגיעין לתכלית הירידה וההסתרה חס ושלוש, אזי דיקא מקרבין לה' יתברך בתכלית הקרוב, כביכול, כי שם בתכלית ההסתרה והירידה חס ושלוש, שם מלבש ה' יתברך בעצמו, כביכול, בלי לבוש כנ"ל. נמצא שאז דיקא יכולין להתקרב אליו יתברך, כי אזי דיקא סמוכין אליו מאד מאד. וזהו בעצמו ההסתרה והפגם, כי ההסתרה, שהיא בחינת התגברות הסטרא אחרא,

יניקתה רק מבחינת שבירת כלים שנעשין על-ידי רבוי אור, כי רבוי השמן גורם כבוי הנר חס ושלום, עד שנסתפר לגמרי ואין יכולין לראות ולהשיג אלקותו ככל מחמת בחינת רבוי אור. נמצא, שבודאי ההסתרה אף שהיא ירידה גדולה מאחר שנסתפר אלקותו לגמרי חס ושלום, עם כל זה מאחר שכל זה נעשה על-ידי בחינת רבוי אור. נמצא, שבאמת מלבש שם דיקא אור גדול ונורא מאד, ואדרבה, כשמגיעין לתכלית הירידה שאין ירידה למטה ממנה חס ושלום, אזי דיקא סמוכין אליו יתברך בתכלית הקרוב, כי בתכלית הירידה והסתרה חס ושלום, שם מלבש הוא יתברך בעצמו כנ"ל. ועל-כן אזי דיקא יכולין להתקרב אליו יתברך ולחזר בתשובה, אף צריך לזה דעת גדול לידע זאת ולכוון השעה שמגיעין לתכלית ההסתרה ולדעת שאזי דיקא מקרבין אליו מאד, שעל-ידי זה מהפכין ההסתרה לדעת כנ"ל, כי כשאין יודעין זאת תוכל להתגבר ההסתרה חס ושלום, ויעבר השעה שהיה יכולין להתקרב אליו יתברך, על-כן צריכין חכם גדול במעלה גדולה מאד שיזכה לדעת הנ"ל עד שיוכל לגלות ההסתרה שבתוך הסתרה להפכה לדעת, ודיקא אז יקרב את ישראל לאביהם שבשמים ויחזירם בתשובה כנ"ל. וזה בחינת יציאת מצרים שהיה על-ידי משה רבנו, עליו השלום, כי ישראל הגיעו אז לתכלית הירידה עד שלא היו יכולים להתמהמה שם אפלו רגע אחת כמו שכתוב, "ולא יכלו להתמהמה". ואם היו משהין שם עוד שעה קלה היו כמעט נשארים שם חס ושלום, אף משה רבנו היה מכוון את השעה והמתין עד אשר הגיעו לתכלית הירידה ואזי דיקא היה מגלה ההסתרה ונמשך דעת ואור גדול וגאלם אז דיקא כנ"ל. וזה בחינת רדו שמה. 'רדו' דיקא שרמו להם שיהיו בגלות כמספר רדו, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה. הינו כשיגיעו לבחינת רדו הינו לתכלית הירידה, אזי דיקא יהיו נגאלין כנ"ל. וזה בחינת מה שכתב רבנו גרו יאיר, על פסוק, "תעיתי כשה אובד". וכי בסימן רו) שבשארם נבון ותועה מאד מאד בדרךים המקלקלים חס ושלום, לפעמים הוא תועה כל כך עד שמקרב מאד אל הקדשה ועל-ידי נסיון קל יכול לחזר אליו יתברך, אף מחמת שנתרחק מאד ממנו יתברך זמן רב, על-כן אינו שומע קול הכרוז, עין שם. אבל כשיש חכם גדול כנ"ל שיודע ומשיג דעת הנ"ל ויוכל לכוון את השעה, הוא יוכל לקרב אותם אז דיקא כשמגיעין לתכלית הירידה כנ"ל, כי אזי סמוכין מאד אליו יתברך רק שאינו שומע קול הכרוז, אבל על-ידי דעת החכם הנ"ל הוא מגלה ההסתרה כנ"ל ואזי שומע קול הכרוז בבחינת אוריתא מכרזת קמיהו כנ"ל:

וזה בחינת קדוש החדש שהיו יושבין ועוסקין בזה חכמים גדולים ונוראים מאד שהיו בקיאים בסוד העבור, כי צריך לזה חכמה גדולה ובקיאיות גדול מאד בבחינת הדעת של משה כנ"ל, כי קדוש החדש הוא בחינת התגלות ההסתרה בעת שהיא בתכלית הפגם כנ"ל. כי הלבנה היא בחינת מלכות, ופגימת הלבנה היא בחינת הסתרה שממש יניקת הסטרא אחרא כידוע. והיא מתמעטת והולכת עד המולד שאזי היא בתכלית ההסתרה והמעוט, ובאמת אזי היא בתכלית ההתקרבות אל השמש, כי בעת המולד היא סמוכה להשמש בתכלית ההתקרבות והשמש הוא

בְּחִינַת דַּעַת הַנִּמְשָׁךְ מֵחַי הַחַיִּים, בְּבַחֲנֵינָה שְׁמֵשׁ וּמִגֵּן ה' אֱלֹקִים. וְזֶהוּ
 בְּעֶצְמָהּ פְּגִימָתָהּ וּמַעוּטָהּ בְּתַכְלִית הַמַּעוּט וְהַחֲשָׁךְ מִחֲמַת שְׁסֻמּוּכָהּ מְאֹד
 אֶל הַשְּׁמֶשׁ, שְׁעַל-יָדַי זֶה רַבּוּי אֹרֶךְ הַשְּׁמֶשׁ מִכֶּהָ אֹתָהּ וְאֵינָה יְכוּלָה
 לְהֵאִיר כִּידוּעַ. וּבְאַמֶּת אֲזִי תִכְףּ בַּעַת שְׁהַגִּיעָה לְתַכְלִית הַמַּעוּט, שְׁאַזִּי
 סְמוּכָה מְאֹד לְהַשְׁמֵשׁ, אֲזִי תִכְףּ מִתְחִילָה לְהַתְּמַלְאוֹת וְהִיא בְּחִינַת הַמּוֹלָד,
 כְּמוֹבָא. עַל-כֵּן הָיוּ צָרִיכִין לָזֶה חֲכָמִים גְּדוֹלִים הַבְּקִיָּאִין בְּסוּד הָעֵבוֹר
 שֶׁהָיוּ יְכוּלִין לְכוּן הַשְּׁעָה שְׁמַגִּיעָה לְתַכְלִית הַמַּעוּט שְׁאַזִּי דִּיקָא הוּא שְׁעַת
 הַמּוֹלָד שְׁמִתְחִיל תְּקוּנָהּ וּמְלוּאָהּ כְּנ"ל. כִּי לְמַטָּה בְּעוֹלָם הַזֶּה צָרִיכִין לָזֶה
 דַּעַת גְּדוֹל כְּדִי לִידַע זֹאת כְּנ"ל. כִּי אִם לֹא תוּכַל לְהַתְּגַבֵּר הַהִסְתַּרָּה חֹס
 וְשָׁלוֹם, שֶׁהוּא בְּחִינַת פְּגִימַת הַלְּבָנָה כְּנ"ל. וְעַל-כֵּן הָיוּ יוֹשְׁבֵין חֲכָמִים
 גְּדוֹלִים שֶׁהָיוּ מְחַשְׁבִּין וּמְכוֹנִין אֹתָהּ הַשְּׁעָה בְּכוּוֹן גְּדוֹל מְאֹד וּבְחֲכָמָה
 גְּדוֹלָה בְּבַחֲנֵינָה דַּעַת הַנִּי"ל שֶׁיּוֹדְעִין שְׁבְּתַכְלִית הַהִסְתַּרָּה מְלַבֵּשׁ דַּעַת וְאוֹר
 גְּדוֹל כְּנ"ל, שְׁעַל-יָדַי זֶה הָיוּ מְקַדְּשִׁין הַחֹדֶשׁ וְהָיוּ מִמְּשִׁיכִים קֹדֶשׁ בְּחִינַת
 חֲכָמָה וְדַעַת וְהָיוּ מְגַלִּין הַהִסְתַּרָּה, שֶׁהִיא בְּחִינַת תְּקוּן הַלְּבָנָה וּמְלוּאָהּ
 כְּנ"ל וְזֶה שֶׁהָיוּ אוֹמְרִים מְקַדְּשׁ מְקַדְּשׁ, שֶׁזֶה בְּחִינַת מְקַרָּא קֹדֶשׁ שֶׁהָיוּ
 קוֹרִין אֶת הַקֹּדֶשׁ, שֶׁהוּא בְּחִינַת חֲכָמָה, בְּחִינַת חַיּוֹת לְהַחִיּוֹת הַמַּלְכוּת,
 שֶׁזֶה בְּחִינַת מְלוֹי הַלְּבָנָה וְתְּקוּנָהּ, בְּחִינַת רֹאשׁ חֹדֶשׁ, שֶׁהוּא נַעֲשֶׂה עַל-יָדַי
 בְּחִינַת תְּקוּן הַלְּבָנָה וּמְלוּאָהּ. וְזֶה שְׁכַתְּב רַבְּנוּ גְּרוֹ יָאִיר, שֶׁשָּׂרֵשׁ הַתְּשׁוּבָה
 בְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ, כִּי רֹאשׁ חֹדֶשׁ, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַתְּגַלּוּת הַהִסְתַּרָּה כְּנ"ל, אֲזִי
 אוֹרִיָּתָא מְכַרְזַת קָמִיהוּ. וְעַל-כֵּן אֲזִי הוּא הַתְּעוֹרְרוֹת הַתְּשׁוּבָה לְכָל בְּאִי
 עוֹלָם וְאֶפְלוּ לְפוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל שֶׁהֵם בְּתַכְלִית הַהִסְתַּרָּה, כִּי אֲזִי נִתְּגַלָּה
 הַהִסְתַּרָּה, שֶׁזֶה הוּא בְּחִינַת רֹאשׁ חֹדֶשׁ, בְּחִינַת מְלוֹי הַלְּבָנָה וְתְּקוּנָהּ בַּעַת
 שְׁהַגִּיעָה לְתַכְלִית הַפְּגָם כְּנ"ל. וְעַל-כֵּן נוֹהֲגִין לְהַתְּעוֹרֵר בְּתְּשׁוּבָה בְּעֶרְב רֹאשׁ
 חֹדֶשׁ וְעוֹשִׁין יוֹם-כְּפוֹר קָטוֹן, כִּי אֲזִי הוּא תַכְלִית הַפְּגָם שֶׁל הַלְּבָנָה בְּחִינַת
 מַלְכוּת וְעַל-כֵּן אֲזִי דִּיקָא הוּא זְמַן הַהִתְּקַרְבוֹת כְּנ"ל. וְעַל-כֵּן עוֹשִׁין אֲזִי
 תְּשׁוּבָה וְחוֹזְרִין אֵלָיו וְתַבְרָךְ:

אות ג

וְעַל-כֵּן קִדּוּשׁ הַחֹדֶשׁ הִיא מְצוּה רֵאשׁוֹנָה שְׁנִצְטוּוּ יִשְׂרָאֵל בְּמִצְרַיִם וְשֵׁם
 בְּאוֹתָהּ פְּרָשָׁה שֶׁל הַחֹדֶשׁ הַזֶּה לָכֵם נֹאמַר יְצִיאַת מִצְרַיִם וּגְאֻלָּתְכֶם, כִּי בְּזֶה
 הָיָה תְּלוּי גְאֻלָּתְכֶם, כִּי יְצִיאַת מִצְרַיִם הִיא בְּבַחֲנֵינָה קִדּוּשׁ הַחֹדֶשׁ כְּנ"ל וְכָל
 מְצוֹת קֹדֶשׁת רֹאשׁ חֹדֶשׁ הוּא בְּשָׁבִיל יוֹם טוֹב כְּדִי לִידַע אֵימַת יְהִיָּה יוֹם
 טוֹב. כִּי עֵקֶר הָאֶרֶת הַתְּשׁוּבָה בְּשִׁלְמוֹת הוּא בְּיוֹם טוֹב, כִּי כָל הַיָּמִים טוֹבִים
 הֵם יָמֵי תְּשׁוּבָה, כְּמוֹ שְׁכַתְּב רַבְּנוּ גְּרוֹ יָאִיר, כִּי אֲזִי עוֹלָה הַמַּלְכוּת עֲלֶיהָ
 גְּדוֹלָה בְּיוֹתֵר וְעֵקֶר עֲלִיּוֹת הַמַּלְכוּת עַל-יָדַי תְּשׁוּבָה כְּנ"ל וְכְּמוֹבָא בְּמִקּוֹם
 אַחֵר, כִּי בְּיוֹם טוֹב הוּא הַכְּנַעַת מַלְכוּת הַרְשָׁעָה, מַלְכוּת עַמְלָק, שֶׁהוּא

בְּחִינַת אַרְבַּע מַלְכוּתוֹת. וּמַלְכוּת דְּקִדְשָׁה עוֹלָה עַל-יַדֵּי שְׂמֻקְבֵּלַת חַיּוֹת מֵאוֹר
הַפְּנִים בְּחִינַת חֲכָמָה וְדַעַת, כַּמּוּבָא בַּמֵּאמָר מִיִּשְׂרָאֵל דְּסַפְיָנָא עֵינֵי שָׁם בְּסִימָן
(ל). נִמְצָא, שְׁעֵקֶר הַתְּשׁוּבָה וְעֵלִית הַמַּלְכוּת הוּא בְּיוֹם טוֹב. וְכָל זֶה תְּלוּי
בְּרֵאשׁ חֲדָשׁ שְׂמֻמָּנוּ מוֹנִין וְיִוֹדְעִין מְתֵי לַעֲשׂוֹת יוֹם טוֹב, הֵינּוּ שְׁעַל-יַדֵּי
הַתְּגִלוֹת הַהִסְתַּתְּרָה, שְׁזָה בְּחִינַת רֵאשׁ חֲדָשׁ, שְׁזָה בְּחִינַת הַתְּעוֹרְרוֹת
הַתְּשׁוּבָה, עַל-יַדֵּי שְׁנִשְׁמַע קוֹל הַכְּרוֹז בְּנִי"ל, עַל-יַדֵּי זֶה זּוֹכִין אַחַר כֵּן
לַתְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה כְּרֵאוּי בְּבְחִינַת דַּעַת גְּדוֹל, שְׁזָה בְּחִינַת יוֹם טוֹב בְּנִי"ל. וְזֶה
בְּחִינַת קִדְשַׁת רֵאשׁ חֲדָשׁ וְיוֹם טוֹב וּבִינְתִים יְמֵי הַחֹל, כִּי כֵן הוּא דְרָכָה שֶׁל
תְּשׁוּבָה בְּבְחִינַת פְּסַח שֶׁהוּא יְצִיאַת מִצְרַיִם. וְאַזִּי הוּא יוֹם טוֹב וְאַחַר כֵּן
הוּא יוֹם טוֹב שֶׁל שְׁבוּעוֹת וּבִינְתִים סְפִירַת הָעֵמֶר, כִּי בְּתַחֲלָה בָּא
הַתְּעוֹרְרוֹת הַתְּשׁוּבָה מִלְמַעְלָה עַל-יַדֵּי הַתְּגִלוֹת הַהִסְתַּתְּרָה, שְׁעַל-יַדֵּי זֶה
שׁוֹמְעִין קוֹל הַכְּרוֹז וּמַתְּעוֹרְרִין בְּתְשׁוּבָה וְאַחַר כֵּן מְנִיחִין אוֹתוֹ לִילָד
מֵעֲצָמוֹ, שְׁצָרִיךְ לַחֲזֹר וּלְשׁוּב וּלְיִלְדֵי מִדְּרָגָא לְדְרָגָא לְטַהַר וּלְקַדְשׁ עֲצָמוֹ
מִיוֹם אֶל יוֹם, שְׁזָה בְּחִינַת סְפִירַת הָעֵמֶר, שֶׁהִיא תִּכְרָף אַחַר יְצִיאַת מִצְרַיִם,
שְׁאִז הָיָה הַתְּעוֹרְרוֹת הַתְּשׁוּבָה מִלְמַעְלָה עַל-יַדֵּי קוֹל הַכְּרוֹז שֶׁל הַתְּגִלוֹת
הַהִסְתַּתְּרָה בְּנִי"ל וְאַחַר כֵּן צָרִיכִין לְסַפֵּר שְׁבַעַה שְׁבוּעוֹת כְּמוֹ סְפִירַת נְקִיִּים
שֶׁל הַנְּדָה כְּדִי לְקַדְשׁ וּלְטַהַר עֲצָמוֹ מִיוֹם אֶל יוֹם מִדְּרָגָא לְדְרָגָא וְאַחַר כֵּן
זּוֹכִין לְשְׁבוּעוֹת, שֶׁהוּא דַּעַת גְּדוֹל וְעֵלִיוֹן וְגִבָּה מְאֹד בְּחִינַת מְקוֹה שֶׁל
שְׁבוּעוֹת שְׁכַתָּב שָׁם בַּמֵּאמָר הַנִּי"ל, שְׁאִז הוּא עֵקֶר הַתְּקוּן שֶׁל הַתְּשׁוּבָה
בְּשְׁלֵמוֹת כְּרֵאוּי וּבְבְחִינָה זוֹ שֶׁל פְּסַח וּשְׁבוּעוֹת וּבְאַמְצַע סְפִירָה, דְּהֵינּוּ שֵׁישׁ
קִדְשָׁה שֶׁל יוֹם טוֹב בְּתַחֲלָה וּבִסוּף, דְּהֵינּוּ שְׁבַתְחֵלָה הִיא הַקִּדְשָׁה שֶׁל
הַתְּעוֹרְרוֹת הַתְּשׁוּבָה וְהוּא יוֹם טוֹב שֶׁל פְּסַח וְאַחַר כֵּן הוּא שְׁבוּעוֹת, שֶׁהוּא
בְּחִינַת דַּעַת גְּדוֹל מְאֹד, שֶׁהוּא בְּחִינַת מְקוֹה, בְּחִינַת תְּקוּן הַתְּשׁוּבָה
בְּשְׁלֵמוֹת. וּבְאַמְצַע סְפִירָה, שֶׁהִם יְמֵי הַחֹל שְׁבָהֶם מְטַהְרִין וּמְקַדְשִׁין עֲצָמוֹ
כְּדִי לְזַכּוֹת לְשְׁבוּעוֹת בְּנִי"ל. וְזֹאת הַבְּחִינָה הוּא בְּכָלֵל וּבְכָרְטִיּוֹת בְּכָל אָדָם
וּבְכָל זְמַן כַּמּוּבָא. וְזֶהוּ בְּחִינַת רֵאשׁ חֲדָשׁ וְיוֹם טוֹב וּבְאַמְצַע יְמֵי הַחֹל, כִּי
רֵאשׁ חֲדָשׁ הוּא בְּחִינַת הַתְּעוֹרְרוֹת הַתְּשׁוּבָה, בְּבְחִינַת יְצִיאַת מִצְרַיִם בְּנִי"ל.
וְיוֹם טוֹב הוּא בְּחִינַת הָאֲרָה גְּדוֹלָה כְּנֶגֶד רֵאשׁ חֲדָשׁ, בְּחִינַת דַּעַת גְּדוֹל,
בְּחִינַת שְׁבוּעוֹת, בְּחִינַת מְקוֹה, כִּי חֵיב אָדָם לְטַהַר עֲצָמוֹ בְּרָגֵל. וּבְאַמְצַע
הִם יְמֵי הַחֹל, כִּי אַחַר הַתְּעוֹרְרוֹת הַתְּשׁוּבָה צָרִיכִין לַחֲזֹר לְבְחִינַת יְמֵי הַחֹל,
בְּבְחִינַת סְפִירָה כְּדִי לְיִלְדֵי מִדְּרָגָא לְדְרָגָא לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבַת הַמְשָׁקֵל מִיוֹם אֶל
יוֹם, כִּי צָרִיכִין לְשׁוּב וּלְיִלְדֵי דְרָדֵךְ כָּל אֵלוֹ הַדְּרָכִים שֶׁהִיָּה בָּהֶם קִדְּם, שֶׁהִם
בְּחִינַת חֹל כְּדִי שְׁיַעֲשֶׂה תְּשׁוּבַת הַמְשָׁקֵל וְאַחַר כֵּן זּוֹכֶה לְתַקּוּן הַתְּשׁוּבָה
כְּרֵאוּי, שְׁזָה בְּחִינַת יוֹם טוֹב, בְּחִינַת שְׁבוּעוֹת בְּנִי"ל:

וְכֵן בְּכָל הַחֲדָשִׁים שֶׁאֵין בָּהֶם יוֹם טוֹב. עַל כָּל פְּנִיִּים יֵשׁ קְדוּשַׁת הַלְבָנָה, שֶׁהוּא גַם כֵּן בְּבַחֲיִנָּה זוֹ. כִּי קְדוּשַׁת הַלְבָנָה הוּא אַחַר שְׂבֻעַת יָמִים מִן הַמּוֹלָד. שֶׁהוּא כְּנֶגֶד שְׂבֻעַת יָמִים נְקִיִּים כְּאִשָּׁה הַמְטַהֶרֶת לְבַעֲלָהּ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב בְּשִׁלְחַן עֲרוּךְ, הֵינּוּ בְּבַחֲיִנָּה הַנִּי"ל שֶׁאַחַר רֹאשׁ חֹדֶשׁ שָׁאֵז קְדָשׁוֹ הַבַּיִת דִּין אֶת הַחֹדֶשׁ וְאֵז הָיָה בַּחֲיִנַת הַתְּעוֹרְרוֹת הַתְּשׁוּבָה כְּנִי"ל. אַחַר כֵּן צְרִיכִין לְסַפֵּר שְׂבֻעַת נְקִיִּים בְּבַחֲיִנַת סְפִירָה. וְאֵז הַלְבָנָה כְּבָר בְּמִלּוּאָה קֶצֶת וְאֵז הוּא בַּחֲיִנַת הַתְּגַלּוּת דַּעַת גְּדוּל וְאֵז כָּל יִשְׂרָאֵל מְקַדְּשִׁין הַלְבָנָה וּמְקַבְּלִין פְּנֵי אֲבֵיהֶם שְׂבֻשְׁמִים, הֵינּוּ שְׂנֵמְשֵׁךְ לָהֶם אֵז דַּעַת גְּדוּל, שֶׁזֶּהוּ בַּחֲיִנַת קְדוּשַׁת הַלְבָנָה שֶׁנִּקְרָא הַקְּבֵלַת פְּנִים כְּנִי"ל. וְאֵז נִמְשֵׁךְ דַּעַת גְּדוּל, שֶׁהוּא הַחֲיִוֹת אֶל בַּחֲיִנַת הַמְּלָכוּת בְּבַחֲיִנַת דָּוִד מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל חַי וְקַיִם שְׂאוֹמְרִים בְּשַׁעַת קְדוּשַׁת הַלְבָנָה וְעַל שֵׁם זֶה נִקְרָא 'קְדוּשַׁת הַלְבָנָה' שֶׁמִּמְשִׁיכִין בַּחֲיִנַת קְדָשׁ, בַּחֲיִנַת דַּעַת גְּדוּל לְבַחֲיִנַת הַמְּלָכוּת כְּנִי"ל. וְאֵז הוּא בַּחֲיִנַת הַכְּנַעַת מְלָכוּת הַרְשָׁעָה בְּבַחֲיִנַת תַּפֵּל עֲלֵיהֶם אֵימַתָּה וּפְחַד, בַּחֲיִנַת כֶּף לֹא יוּכְלוּ כָּל אוֹיְבֵי לְנֹגַע בִּי לְרָעָה. וְזֶהוּ בַּחֲיִנַת תְּשׁוּבָה עַל-יְדֵי הַדַּעַת הַגְּדוּל כְּנִי"ל:

חסר שורה ואיני יכול לנגוע בך וכו', כי עקר התקון הוא בבחינת התרחקות כדי שיוכל לקבל האור שלא יהיה רבוי השמן וכו' כנ"ל, שזה בחינת מלוי הלבנה ותקונה, שהוא דיקא על-ידי שנתרחקה מן החמה כנ"ל. וזהו שאומרים בשעת קדושת הלבנה, כשם שאני רוקד כנגדך ואיני יכול לנגוע בך, שזה בחינת התרחקות, על-ידי זה לא יוכלו כל אויבי לנגוע וכו', כי אז אין להם שום כח, כי יניקתם רק מבחינת רבוי אור, שעל-ידי זה נעשה השבירה חס ושלום, שמשם יניקתם כנ"ל. וכשיכולין לקבל האור על-ידי בחינת התרחקות, אזי הקדשה בשלמות והם נכנעין כנ"ל וכמובא. וזה בחינת הרקודין שעושין בשעת קדושת הלבנה, כמו שכתב רבנו נרו ואיר בסימן מט בשלחן ערוך, שהם בבחינת תשובה, כמו שכתב רבנו נרו ואיר בסימן מט במאמר "והוא כחתן יוצא מחפתו ישיש כגבור לרוץ ארח". שזה בחינת רקודין, בחינת תשובה, שאחר ששבין אל ה' אזי צריכין לרוץ ארח, לרוץ ולילך במהירות גדול אותו הארח שהיו יכולין לילך בזמן שהיו נזופין, שזה בחינת רקודין שמרקדין ומדלגין המדרגות שהיו יכולין לילך באותו הזמן שהיה רחוקים ממנו יתברך, שזה בחינת פסח, בחינת דלוג ופסיחה, כמובא שזה בחינת יציאת מצרים:

אות ה

וזה בחינת חצות, שהוא בחינת התגלות תכלית ההסתרה לדעת, כי בחינת המלכות שהיא בחינת לילה, היא הולכת ומתמעטת ונסתרת עד חצות שאזי היא בתכלית ההסתרה והמעוט. ואזי תכף מתחלת להתמלאות ולהתתקן בחינת פגימת הלבנה שבתכלית הפגם מתחלת

להתמלאות פני"ל. והצדיקים והחכמים יודעין זאת שדיקא בחצות הלילה שאזי היא בחינת תכלית ההסתרה והמעוט, שם דיקא מלבש אור גדול ודעת גדול מאד. ובזה הם מגלין ההסתרה ומתפכין אותה לדעת. ואזי אורייתא מכרזת ומעוררת לעבודתו יתברך פני"ל וזהו בחינת קול הכרוז הגדול הנשמע בכל העולמות בחצות הלילה עד שאפלו בעולם הזה בתכלית ההסתרה נשמע קול הכרוז הזה, שזה בחינת קול התרנגול שמעורר ישנים מתרדמתם בבחינת עד מתי עצל תשכב עד מתי פתיים וכו' מתי תקום משנתך משנת הזמן להתעורר לעבודתו, כי קול התרנגול זהו בחינת קול הכרוז שנעשה מתכלית ההסתרה דיקא על-ידי הדעת פני"ל, כי התרנגול, שהוא בחינת גבר, הוא בחינת גבורות, פמובא. והוא בחינת הסתרה, שהוא בחינת דינים וגבורות. ובחצות הלילה, שהיא בחינת תכלית ההסתרה פני"ל, אזי דיקא מגלין הצדיקים ההסתרה על-ידי הדעת ואזי נתהפכה ההסתרה בעצמה לדעת ותורה ואזי משם דיקא מבחינת הסתרה בא קול הכרוז הגדול בחינת קול התרנגול שהוא קול הכרוז הנמשך מבחינת גבורות, מבחינת הסתרה על-ידי שנתהפכה ההסתרה לדעת שעל-ידי זה היא בעצמה מכרזת, כי עתה נעשה מן ההסתרה דעת ותורה ואזי אורייתא מכרזת קמיהו פני"ל. וזה בחינת קריאת שמע שעל המטה שקורין לפני השנה, שהוא בחינת הכנה לחצות, פמובן בספרים, הינו שפדי לזכות להתעורר בחצות לגלות ההסתרה לדעת כדי לשמע קול הכרוז פני"ל, לזה צריכין לקרות את חי החיים להמשיך ממנו דעת, שהוא החיות. שזה נעשה על-ידי עסק התורה פני"ל, שעל-ידי זה זוכין לדעת הנ"ל, לידע שגם בתוך תכלית ההסתרה מלבש אלקותו יתברך פני"ל, שעל-ידי זה מגלין ההסתרה פני"ל. ועל-כן קדם השנה, שהיא בחינת סטרא דמותא, בחינת הסתרת פנים, פמובא, קורין קריאת שמע, שהיא תורה והיא מסגלת ביותר לקרות על ידה את חי החיים. ועל שם זה נקרא קריאת שמע 'קריאה' דיקא בחינת 'וקרא' בו כל ימי חייו למען יאריך ימים על ממלכתו פני"ל, הינו שעל-ידי קריאת שמע קורין את חי החיים וממשיכין חיות ואריכות ימים אל המלכות, שזה עקר הקריאת שמע להמשיך המחין והדעת, פמובא. וכמו שאיתא בזהר הקדוש וצריך לארכא בד' דאחד, דכתיב, "למען יאריך ימים על ממלכתו". נמצא, שקריאת שמע הוא בחינת המשכת אריכות ימים אל המלכות שהיא בחינת ד' דאחד פני"ל. ועל-כן על-ידי קריאת שמע שעל המטה שקדם השנה ממשיכין בחינת חיות, בחינת דעת, שעל-ידי זה יכולין לגלות ההסתרה פני"ל, שעל-ידי זה זוכין לחצות פני"ל. ועל-כן מתפללין בקריאת שמע שעל המטה, והעמידנו מלכנו לחיים שזהו תפלה לקום בחצות, שהוא בחינת חיים ודעת, פמובא. כי על-ידי קריאת שמע זוכין לזה פני"ל ואזי בחצות עומדים ומתגברים בתורה להמשיך הדעת לגלות ההסתרה יותר ויותר, כי זה צריכין תמיד להמשיך חיות אל המלכות, כמו שמבאר שם. וחצות מסגל ומוכן לזה יותר. כי אזי נתגלה דעת גדול על-ידי התגלות ההסתרה פני"ל ועל-כן אז הוא עסק התורה לקרות את חי החיים, כי אזי מסגל ביותר לקרותו יתברך. ועל-כן מתחננין אז על בנן בית-המקדש ועל ביאת הגואל, כי אזי נתגלה מלכות

דְּקַדְשָׁהּ, שֶׁהִיא בְּחִינַת שְׂרֵשׁ מַלְכוּת מְשִׁיחַ, שֶׁהִיא עֶקֶר בְּחִינַת שְׁלֵמוֹת
הַמַּלְכוּת כְּיָדוּעַ. וְזֶהוּ בְּחִינַת בְּנֵן בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ, שֶׁהוּא בְּחִינַת דְּעַת, כְּמוֹ
שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבִרְכָה, כָּל מִי שֵׁישׁ בּוֹ דְּעָה כְּאֵלוֹ נִבְנָה בֵּית-
הַמִּקְדָּשׁ בְּיָמָיו כְּמוֹ שֶׁכָּתַב רַבֵּנוּ נֵרוֹ זְאִיר, וְאֲזִי בְּחִצּוֹת הוּא הַתְּגָלוֹת הַדְּעַת
וְעֲלִית בְּחִינַת הַמַּלְכוּת כְּפִי"ל וְעַל-כֵּן צָרִיכִין לָזֶה צְדִיק וְחָכֵם גְּדוֹל מִפְּלֶג
מְאֹד שִׁיְהִיָּה יוֹדֵעַ לְכוּן חִצּוֹת אֵימַת. כְּמוֹ שֶׁהַפְּלִיגוֹ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבִרְכָה
בְּזֶה עַד שֶׁעָלָה עַל דְּעַתְּם שֶׁאָפְלוּ מֹשֶׁה לֹא הָוָה יָדַע, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ
זְכוֹרֹנָם לְבִרְכָה בְּבִרְכוֹת, וְדוֹד מִי הָוָה יָדַע חִצּוֹת אֵימַת מִכְּדֵי מֹשֶׁה לֹא הָוָה
יָדַע, דְּכָתִיב, "כְּחִצּוֹת הַלַּיְלָה אֲנִי יוֹצֵא בְּתוֹךְ מִצְרַיִם וְכוּ'". וּמִסְקוֹ שֶׁם,
שֶׁמֹּשֶׁה הָוָה יָדַע אֲלֵא כְּדֵי שֶׁלֹא יִטְעוּ וְכוּ', כִּי חִצּוֹת הוּא בְּחִינַת הַתְּגָלוֹת
הַהִסְתַּתְּרָה בְּעַת שֶׁהִיא בְּתַכְלִית הַמַּעֲוֵט דִּיקָא כְּפִי"ל, לָזֶה צָרִיכִין בְּקִיאוֹת
גְּדוֹל מְאֹד, שֶׁזֶה בְּחִינַת בְּקִיאוֹת סוּד הַעֲבוּר, בְּחִינַת קְדוּשַׁת הַחֹדֶשׁ כְּפִי"ל.
וְעַל-כֵּן אֵין מִי שֶׁיּוֹדֵעַ מִזֶּה כִּי אִם מִי שֶׁהוּא בְּבְחִינַת מֹשֶׁה וְאָפְלוּ מֹשֶׁה רַבֵּנוּ,
עָלִיו הַשְּׁלוֹם, בְּעֲצָמוֹ נִתְקַשְׁה בְּקְדוּשַׁת הַחֹדֶשׁ שֶׁהוּא בְּחִינַת חִצּוֹת כְּפִי"ל, כִּי
צָרִיךְ לָזֶה בְּקִיאוֹת גְּדוֹל כְּפִי"ל. וְעַל-כֵּן הִיְתָה גְּאֵלֶת מִצְרַיִם בְּחִצּוֹת, כְּמוֹ
שֶׁכָּתוּב, "כְּחִצּוֹת הַלַּיְלָה אֲנִי יוֹצֵא בְּתוֹךְ מִצְרַיִם". כִּי חִצּוֹת הִיא בְּבְחִינַת
יְצִיאַת מִצְרַיִם כְּפִי"ל. וְזֶה שֶׁנִּסְמָךְ חִצּוֹת לְקְדוּשַׁת הַחֹדֶשׁ, כִּי פְּסוּק הַחֹדֶשׁ
הַזֶּה וְכוּ' סָמוּךְ לְפְסוּק כְּחִצּוֹת וְכוּ' הַפִּי"ל, כִּי הֵם בְּבְחִינָה אַחַת כְּפִי"ל:

אות ו

וְזֶה שֶׁמִּסְקוֹ שֶׁם בְּגִמְרָא. אֲלֵא דוֹד כְּנֹר הִיָּה תְלוּי לְמַעְלָה מִמַּטְתּוֹ וְכִיּוֹן
שֶׁהִגִּיעַ חִצּוֹת לַיְלָה רוּחַ צְפוֹנִית מְנַשְׁבֶּת בּוֹ וְהִיָּה מְנַגֵּן מֵאֲלִיו וְעַל-יְדֵי זֶה
הִיָּה יוֹדֵעַ חִצּוֹת אֵימַת כִּי הַנְּגוּנִים הַיּוֹצְאִים מִן הַכְּנֹר שֶׁל דָּוִד. זֶה בְּחִינַת
מֵה שֶׁנִּתְקַבֵּץ וְנִתְגַּלָּה הַנְּקֻדּוֹת הַטּוֹבוֹת וְהַקְדוּשׁוֹת הַמְּלַבְּשׁוֹת בְּתוֹךְ הַרוּחַ
רָעָה, שֶׁעַל-יְדֵי זֶה נַעֲשִׂין נְגוּנִים, כְּמוֹבָא בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ זְכוֹרֹנוּ לְבִרְכָה,
בְּאַרְיִכוֹת בְּסִימָן נד וְרפב). וְזֶהוּ בְּחִינַת הַתְּגָלוֹת הַהִסְתַּתְּרָה, דְּהֵינּוּ שֶׁמְגַלִּין
הַטּוֹב וְהַקְדוּשָׁה הַמְּלַבֵּשׁ בְּתוֹךְ עֵמֶק הָרַע, חֵס וְשְׁלוֹם, כְּפִי"ל. וְעַל-כֵּן הֵם
יוֹצְאִין מִכְּנֹר שֶׁל דָּוִד, שֶׁהִיא בְּחִינַת הַתּוֹרָה, כִּי חֲמִשָּׁה נִימִין אֵית לָהּ
לְכְנֹר, דָּא כְּנָגֵד חֲמִשָּׁה חֲמִשֵׁי תוֹרָה, כְּמוֹ שֶׁאֵיתָא בְּזֵהר הַקְדוּשׁ וְכְמוֹבָא
בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ, נֵרוֹ זְאִיר. וְכְמוֹ שֶׁאֵיתָא בְּזֵהר הַקְדוּשׁ, וְתוֹפְשֵׁי הַתּוֹרָה, אֲלִין
דַּתְפִּשִׁין בְּכְנֹרָא, הֵינּוּ שֶׁעַל-יְדֵי הַתּוֹרָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת כְּנֹר שֶׁל דָּוִד כְּפִי"ל,
עַל-יְדֵי זֶה מְגַלִּין הַהִסְתַּתְּרָה כְּפִי"ל, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת הַנְּגוּנִים הַיּוֹצְאִין מִן הַכְּנֹר
כְּפִי"ל. וְזֶה בְּחִינַת הַרוּחַ צְפוֹנִית הַמְּנַשְׁבֶּת בְּחִצּוֹת, שֶׁעַל-יְדֵי נַעֲשִׂין הַנְּגוּנִים
כְּפִי"ל, כִּי צָפוֹן הוּא בְּחִינַת הַהִסְתַּתְּרָה סְטְרָא דְּדִינָא, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, "מִצָּפוֹן
תִּפְתַּח וְכוּ'". וְעַל שֶׁם זֶה נִקְרָא צָפוֹן לְשׁוֹן הַצְּפָנָה וְהַסְתַּתְּרָה. וּבְאַמַּת שֶׁם
דִּיקָא מְלַבֵּשׁ טוֹב גְּדוֹל כְּפִי"ל, בְּחִינַת מֵה רַב טוֹבֵף אֲשֶׁר צְפָנָת לִירְאִיף וְכוּ'.

וְזֶהוּ בְּחִינַת רוּחַ צְפוּנִית, שֶׁהוּא רוּחַ טוֹבָה מְאֹד, בְּחִינַת דַּעַת וְחֶסֶד,
כְּמוֹבָא. וּמִנְשֻׁבַּת מְצֻפּוֹן דִּיקָא, הֵינּוּ בְּחִינַת הַטּוֹב הַגָּדוֹל הַמְּלַבֵּשׁ בְּתוֹךְ
תְּכֵלִית הַהֶסְתֵּרָה כְּנִ"ל וְעַל-כֵּן נִתְגַּלָּה הַרוּחַ צְפוּנִית בְּחִצּוֹת דִּיקָא, כִּי אֲזִי
נִתְגַּלָּה הַהֶסְתֵּרָה וְאֲזִי נִתְגַּלָּה הַטּוֹב הַמְּלַבֵּשׁ בְּתוֹךְ הַהֶסְתֵּרָה, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת
רוּחַ צְפוּנִית כְּנִ"ל. וְזֶה הַרוּחַ צְפוּנִית מְנַשֵּׁבֶת בְּכֹנֹר שֶׁל דָּוִד וְנִתְגַּלֵּין עַל-יְדֵי
זֶה הַנְּגוּנִים, שֶׁהֵם בְּחִינַת הַתְּגַלּוֹת הַטּוֹב מִתּוֹךְ הַהֶסְתֵּרָה כְּנִ"ל. וְעַל-יְדֵי זֶה
הָיָה יוֹדֵעַ דָּוִד חֲצוֹת אֵימַת, כִּי עַל-יְדֵי זֶה נִתְגַּלָּה הַתְּעוֹרְרוֹת וְהַפְּרוֹז שֶׁל
בְּחִינַת חֲצוֹת כְּנִ"ל:

אות ז

וְקִימַת חֲצוֹת הוּא מְסַגֵּל לְהַמְשִׁכַת חֶסֶד גָּדוֹל בַּיּוֹם, שֶׁהוּא בְּחִינַת דַּעַת גָּדוֹל
וּמַחִין לְהַתְּפִלָּל בְּשִׁלְמוֹת, כְּמוֹכּוֹן בְּסִפְרִים. כִּי בְּחִצּוֹת הוּא בְּחִינַת הַתְּגַלּוֹת
הַהֶסְתֵּרָה וְנִמְשָׁךְ דַּעַת וְאֲזִי הוּא הַתְּעוֹרְרוֹת הַתְּשׁוּבָה הַתְּעוֹרְרוֹת גָּדוֹל
מְאֹד, אָבֵל עֶקֶר הַתְּגַלּוֹת הַדַּעַת בְּתְכֵלִית, שֶׁעַל-יְדֵי זֶה הַתְּשׁוּבָה בְּשִׁלְמוֹת
כְּתֻקּוֹנוֹ הוּא בְּאוֹר הַיּוֹם, שֶׁאֲזִי נִמְשָׁךְ אוֹר גָּדוֹל וְנִתְגַּלָּה חֶסֶד וְדַעַת גָּדוֹל
מְאֹד בְּאוֹר הַיּוֹם, כְּמוֹבָא. וְאֲזִי זוֹכִין לְתֻקּוֹנֵי הַתְּפִלָּה, שֶׁהִיא בְּחִינַת
תְּשׁוּבָה בְּשִׁלְמוֹת וּבְתֻקּוֹן גָּדוֹל, בְּבְחִינַת מְקוֹה הַנִּ"ל כְּמוֹ שֶׁאֲמַרו רַבּוֹתֵינוּ
זְכוּרֵנוֹם לְבִרְכָה עַל תְּקוּנֵי הַתְּפִלָּה, כֹּל הַנִּפְנָה וְנוֹטֵל יְדָיו וּמִנִּיחַ תְּפִלִּין
וְקוֹרָא קְרִיאַת שְׁמַע וּמִתְּפַלֵּל כְּאֵלוֹ וְכוּ'. וּמְסַקוֹ כְּאֵלוֹ טָבֵל, הֵינּוּ שֶׁתְּקוּנֵי
הַתְּפִלָּה שֶׁל אוֹר הַיּוֹם, שֶׁהֵם בְּחִינַת מַחִין וְדַעַת גָּדוֹל מְאֹד, הֵם בְּבְחִינַת
מְקוֹה שֶׁהוּא דַּעַת גָּדוֹל כְּנִ"ל. וְכֹל זֶה נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי קִימַת חֲצוֹת, שֶׁעַל-יְדֵי
הַדַּעַת וְהַתְּעוֹרְרוֹת הַתְּשׁוּבָה שֶׁבְּחִצּוֹת זוֹכִין אַחַר כֵּךְ לְאוֹר הַיּוֹם לְבְחִינַת
דַּעַת גָּדוֹל מְאֹד לְתֻקּוֹנֵי הַתְּשׁוּבָה בְּשִׁלְמוֹת כְּנִ"ל. בְּבְחִינַת רֵאשׁ חֲדָשׁ וַיּוֹם
טוֹב כְּנִ"ל שֶׁבְּאֲמֻצַּע הֵם יְמֵי הַחֹל, כְּנִ"ל. כִּי גַם בְּחִצּוֹת עֶקֶר הַתְּגַלּוֹת הַדַּעַת
הוּא לְפִי שְׁעָה בְּשַׁעַת חֲצוֹת לַיְלָה. וְנִמְשָׁךְ עַד שְׁתֵּי שָׁעוֹת עַד סוֹף הָאֲשֻׁמּוּרָה
שְׁנֵי. וְאַחַר כֵּךְ אֶף-עַל-פִּי שֶׁכְּבָר נִמְתַּק בְּחִינַת הַלֵּילָה וְהַחֲשָׁךְ וְגַם שֶׁהוּא
סְמוּךְ לְאוֹר הַיּוֹם וַיֵּשׂ אֲזִי גַם כֵּן בְּחִינַת הַתְּגַלּוֹת הַדַּעַת, אֶף-עַל-פִּי-כֵן אֵינוֹ
דוֹמָה לְהַתְּגַלּוֹת הַדַּעַת שֶׁבְּשַׁעַת הַמְּשִׁכַת בְּחִינַת חֲצוֹת לַיְלָה כְּנִ"ל, כְּמוֹכּוֹן
בְּדַבְּרֵי רַבְּנֵי נֵרוֹ יְאִיר, בְּסִימָן קמט) שֶׁעֶקֶר חֲצוֹת הוּא שְׁתֵּי שָׁעוֹת הַנִּ"ל.
נִמְצָא, שֶׁהַתְּעוֹרְרוֹת הַתְּשׁוּבָה וְהַתְּגַלּוֹת הַדַּעַת הוּא בְּחִצּוֹת. וְאַחַר כֵּךְ נִמְשָׁךְ
אוֹר גָּדוֹל בְּיוֹתֵר בְּחִינַת דַּעַת וְחֶסֶד גָּדוֹל מְאֹד בְּאוֹר הַיּוֹם. וּבִינְתוּם הִיא
בְּחִינַת לַיְלָה, כֹּל זֶה הוּא בְּחִינַת רֵאשׁ חֲדָשׁ וַיּוֹם טוֹב וּבִינְתוּם יְמֵי הַחֹל
כְּנִ"ל, בְּחִינַת פְּסַח וְשְׁבוּעוֹת וּבְאֲמֻצַּע סְפִירָה כְּנִ"ל:

אות ח

וְזֶה בְּחִינַת קְרִיאַת הַתּוֹרָה בְּרֵאשׁ חֹדֶשׁ, שְׁאֵז קוֹרֵין ד' גְּבֵרִי. כְּנֶגֶד עֲלִית הַמְּלָכוֹת שֶׁהִיא בְּחִינַת ד' שְׁעוֹלָה מִבְּחִינַת מְלָכוֹת הַרְשָׁעָה, שֶׁהִיא בְּחִינַת ד' מְלָכוֹת כְּנִ"ל. כִּי קְרִיאַת הַתּוֹרָה הִיא בְּחִינַת שְׁקוֹרֵין אֶת חֵי הַחַיִּים כְּנִ"ל, כִּי עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה שֶׁהִיא שְׂמָא דְקֻדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, קוֹרֵין אוֹתוֹ כְּנִ"ל. וּבִיּוֹתֵר מְסַגֵּל לָזֶה קְרִיאַת הַתּוֹרָה שְׁקוֹרֵין בְּתוֹרָה כְּשֶׁרָה שְׁנִכְתְּבָה כְּדַת בְּקֻדְשַׁת סֵפֶר תּוֹרָה מִן בְּרֵאשִׁית עַד לְעֵינֵי כָּל יִשְׂרָאֵל כְּמוֹ שְׁנִמְסָרָה לְמוֹשֶׁה בְּסִינַי. שֶׁהִיא עֵקֶר בְּחִינַת שְׂמָא דְקֻדְשָׁא בְרִיךְ הוּא. וְעַל-כֵּן קְרִיאַת סֵפֶר תּוֹרָה מְסַגֵּל בִּיּוֹתֵר לְקִרְוֹת אֶת חֵי הַחַיִּים כְּנִ"ל וְעַל שֵׁם זֶה נִקְרָא קְרִיאַת הַתּוֹרָה 'קְרִיאָה' דִּיקָא כְּנִ"ל לְעֵנָן קְרִיאַת שְׂמַע. וְזֶהוּ בְּחִינַת קְרִיאַת הַתּוֹרָה שֶׁל כָּל הַיָּמִים שְׁנִתְקַן בָּהֶם קְרִיאָה בְּצַבּוּר בְּעֵת הַתְּפִלָּה, הַכֹּל כְּדֵי לְקִרְוֹת הַחַיּוֹת, לְהַחִיּוֹת הַמְּלָכוֹת. וְכִמוֹ שְׂמַבְאָר לְעִיל מְזַה בְּהַלְכוֹת קְרִיאַת הַתּוֹרָה. וְעַל-כֵּן בַּחֲל שְׁקוֹרֵין שְׁלֹשָׁה גְּבֵרִי, כִּי אֵז בַּחֲל יֵשׁ עֲשִׂית מְלָאכָה וְאַזִּי שׁוֹלְטִין הַלִּ"ט מְלָאכּוֹת שֶׁהֵם זְהֵמַת הַנְּחָשׁ בְּחִינַת מְלָכוֹת הַרְשָׁעָה וְאַחִיזַת מְלָכוֹת הַרְשָׁעָה הִיא מִבְּחִינַת הַרְגְּלִין שֶׁל הַקֻּדְשָׁה שְׁנִאֲחִזִּין שֵׁם בַּיּוֹת הַחֲל, בְּבְחִינַת רְגְלִיהָ יִרְדוֹת מוֹת וְכוּ', שֶׁזֶה בְּחִינַת מַחְנֶה דָן שֶׁהִיא מַחְנֶה הַרְבִּיעִי שֶׁל מְלָכוֹת דְקֻדְשָׁה, שֶׁהִיא בְּחִינַת מְאֻסָּף לְכָל הַמַּחְנוֹת, בְּחִינַת מְדַרְגָּה הָאַחֲרוֹנָה שֶׁל הַמְּלָכוֹת, בְּחִינַת רְגְלִין וְעַל-כֵּן בַּחֲל אֵין קוֹרֵין רַק שְׁלֹשָׁה, כִּי אֵין כַּח לְגִלוֹת הַהִסְתַּרָּה לְגַמְרִי, כִּי זֶה יְדוּעַ שְׂבַמְקוֹם וּבְזַמַּן שֵׁישׁ לָהֶם יִנִּיקָה צְרִיךְ דוֹקָא לְהַנִּיחַ לָהֶם לִינֵק, שְׁזָהוּ הַכְּנַעְתָּם כְּשֶׁנּוֹתְנִין לָהֶם יִנִּיקָתָם בְּצַמְצוּם כְּיָדוּעַ, כִּי הִירִידָה הִיא תְּכַלִּית הַעֲלִיָּה כְּנִ"ל וְכַמוֹבָא. וְעַל-כֵּן בַּחֲל אֵין קוֹרֵין כִּי אִם שְׁלֹשָׁה כְּדֵי לְקִרְוֹת הַחַיּוֹת אֶל הַמְּלָכוֹת בְּבְחִינַת שְׁלֹשָׁה מַחְנוֹת שְׂבָה, כִּי יוֹתֵר מְזַה אֵין יְכוֹלִין לְהַמְשִׁיךְ חַיּוֹת כְּנִ"ל רַק שְׂמַמְשִׁיכִין חַיּוֹת שְׂלֵא יִתְגַבְּרוּ יוֹתֵר רַק שְׁתַּהֲיָה יִנִּיקָתָם בְּצַמְצוּם גְּדוֹל כְּנִ"ל, אֲבָל בְּרֵאשׁ חֹדֶשׁ, שְׁאַזִּי הוּא הַתְּגַלּוֹת הַהִסְתַּרָּה וְעַקֵּר הַתְּגַלּוֹת הַהִסְתַּרָּה, הוּא שְׁנִתְגַּלָּה בְּחִינַת מַחְנֶה דָן מִתּוֹךְ הַהִסְתַּרָּה, שֶׁהִיא מַחְנֶה הַרְבִּיעִי, כְּמוֹ שְׂמַבְאָר שֵׁם בְּמֵאֲמַר הַנִּ"ל. עַל-כֵּן קוֹרֵין בְּרֵאשׁ חֹדֶשׁ ד' גְּבֵרִי שְׁאַז מִתְּחִלַּת הַמְּלָכוֹת לְעִלוֹת, בְּבְחִינַת תְּחִלַּת שְׁלֵמוֹתָה שְׁאַזִּי הִיא בְּחִינַת ד', כְּמוֹבָא וְכְנִ"ל. וּבִיּוֹם טוֹב שֵׁישׁ אֵז בְּטוֹל מְלָאכָה, בְּטוֹל הַלִּ"ט מְלָאכּוֹת, עַל-כֵּן עוֹלָה הַמְּלָכוֹת יוֹתֵר וְכֵן בְּכָל יוֹם שְׁקֻדוֹשׁ יוֹתֵר בְּעֲשִׂית מְלָאכָה, דְּהֵינּוּ יוֹם הַכַּפּוּרִים וְשַׁבַּת עוֹלָה בְּחִינַת הַמְּלָכוֹת יוֹתֵר וְיוֹתֵר. וְעַל-כֵּן קוֹרֵין בּוּ יוֹתֵר גְּבֵרִי, כִּי יְכוֹלִין לְהַמְשִׁיךְ חַיּוֹת וְדַעַת יוֹתֵר וְיוֹתֵר, כִּי הַתְּגַלּוֹת הַדַּעַת וְעֲלִית הַמְּלָכוֹת הוּא כְּשֶׁנִּכְנַע וְנִתְבַּטַּל עֲשִׂית מְלָאכָה שֶׁהֵם הַלִּ"ט מְלָאכּוֹת זְהֵמַת הַנְּחָשׁ כְּנִ"ל, בְּבְחִינַת מְקָרָא קֻדְשׁ כָּל מְלָאכָת עֲבוּדָה לֹא תַעֲשׂוּ כְּנִ"ל. הֵינּוּ שְׂבַכְל יוֹם שְׁנִכְנַע בּוּ יוֹתֵר וְנִתְבַּטַּל הַלִּ"ט מְלָאכּוֹת, יְכוֹלִין בִּיּוֹתֵר לְקִרְוֹת אֶת הַקֻּדְשׁ שֶׁהוּא הַחֲכָמָה כְּנִ"ל:

וְזֶהוּ בְּחִינַת קְרִיאַת הַתּוֹרָה שֶׁעַל יְדֵהּ קוֹרִין אֶת הַחַיּוֹת בְּבַחֲנֵינָהּ מִקְרָא קֹדֶשׁ כַּנִּי"ל. וְזֶהוּ שְׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה, הַטַּעַם עַל מִסְפַּר גְּבָרֵי שֶׁל יָמֵי הַחֹל וְרֹאשׁ חֹדֶשׁ וַיּוֹם טוֹב וְכוּ' מִשּׁוּם בְּטוּל מְלָאכָה. כִּי זֶה תְּלוּי בְּזֶה כַּנִּי"ל. בְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ, שֶׁהוּא תַּחֲלֵת הַתְּעוֹרְרוֹת הַתְּשׁוּבָה, תַּחֲלֵת עֲלִית הַמַּלְכוּת כַּנִּי"ל, עַל-כֵּן עֲדִין עוֹשִׂין בּוֹ מְלָאכָה, כִּי עֲדִין לֹא נִתְּבַטְּלוּ הַל"ט מְלָאכּוֹת לְגַמְרֵי, כִּי אֵין הַמְּלָאכּוֹת נִתְּבַטְּלוּ עַד יוֹם טוֹב שְׂאֵז הוּא בְּחִינַת הַתְּקוּן, שְׂאֵז זוֹכִין לְתְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה וְנִתְּקַנֵּין אֵז וְאֵזִי עֲלִית הַמַּלְכוּת בְּשִׁלְמוֹת וְאֵזִי נִתְּבַטְּלוּ הַמְּלָאכּוֹת כַּנִּי"ל וְאֵזִי קוֹרִין יוֹתֵר גְּבָרֵי כַּנִּי"ל. וְכֵן בְּיוֹם הַכְּפוּרִים וְשֶׁבֶת שְׁנֵתְּבַטְּלוּ הַמְּלָאכּוֹת יוֹתֵר לְגַמְרֵי, קוֹרִין יוֹתֵר אֲנָשִׁים. עַד שֶׁבְּשֶׁבֶת, שְׂאֵז תַּכְלִית בְּטוּל הַל"ט מְלָאכּוֹת, וְעַל-כֵּן עָנְשׁוּ חֲמוּר לְעַנְּנֵן מְלָאכָה אֲפֹלוּ מִיוֹם הַכְּפוּרִים, עַל-כֵּן קוֹרִין בּוֹ יוֹתֵר וְאֵזִי קוֹרִין שְׁבַעַה גְּבָרֵי, שֶׁזֶה בְּחִינַת תַּכְלִית עֲלִית הַמַּלְכוּת שֶׁהוּא בְּשֶׁבֶת כַּמּוּבָא. כִּי שְׁבַעַה גְּבָרֵי זֶה בְּחִינַת שְׁקוֹרִין הַחַיּוֹת לְכָל שְׁבַעַת הַיָּמִים, בְּבַחֲנֵינָהּ וּמֵדַת יָמֵי מָה הוּא, כַּמּוֹ שְׁמַבְאָר שֶׁם בַּמְּאֵמֶר הַנִּי"ל. וְעַל-כֵּן בְּשֶׁבֶת נִמְשָׁךְ הַחַיּוֹת לְכָל הַשְּׁבַעַה יָמִים עַל-יְדֵי שְׁבַעַה שְׁקוֹרִין בַּתּוֹרָה שֶׁזֶה בְּחִינַת תַּכְלִית עֲלִית הַמַּלְכוּת בְּשִׁלְמוֹת כַּנִּי"ל. וְזֶהוּ גַם כֵּן מָה שְׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה לְעַנְּנֵן קְרִיאַת הַתּוֹרָה שֶׁטַּעַם מִסְפַּר גְּבָרֵי הוּא מִשּׁוּם מוֹסְפִין כַּמּוֹ שְׁאֲמָרוּ שֶׁם כָּל יוֹם שָׁיֵשׁ בּוֹ בְּטוּל מְלָאכָה וְכָל יוֹם שָׁיֵשׁ בּוֹ מוֹסֵף וְכוּ', כִּי הַקְּרִבְנוֹת כָּלֶם שְׁבַכְל יוֹם הֵם בְּחִינַת הַתְּגִלוֹת הַהִסְתַּרְתָּהּ, כִּי זֶה עֵקֶר בְּחִינַת הַקְּרִבְנוֹת לְהַעֲלוֹת לְגִלוֹת הַקְּדוּשָׁה וְהַטּוֹב הַמְּלַבֵּשׁ בַּתּוֹךְ עֵמֶק הַקְּלָפוֹת, בַּתּוֹךְ בְּחִינַת בְּהַמִּיּוֹת, וְלַהֲפֹךְ בְּהֵמָה לְהַעֲלוֹתָהּ לְבַחֲנֵינָהּ אָדָם, כַּמּוּבָא. בְּבַחֲנֵינָהּ אָדָם כִּי יִקְרִיב מִכֶּם קִרְבָּן לַה' מִן הַבְּהֵמָה, שֶׁעַל-יְדֵי הַקְּרִבָּן עוֹלָה מִבְּחִינַת בְּהֵמָה לְבַחֲנֵינָהּ אָדָם, שֶׁזֶה בְּחִינַת הַתְּגִלוֹת הַהִסְתַּרְתָּהּ שְׁנֵתְּהַפְּכָה לְדַעַת כַּנִּי"ל. וְעַל-כֵּן בְּכָל יוֹם שָׁיֵשׁ בּוֹ קְדוּשָׁה יִתְּרָה וְנִתְּגַלָּה הַדַּעַת בְּיוֹתֵר וְנִתְּגַלָּה הַתְּשׁוּבָה בְּיוֹתֵר, כְּגוֹן רֹאשׁ חֹדֶשׁ וַיּוֹם טוֹב וַיּוֹם הַכְּפוּרִים וְשֶׁבֶת, שְׁכָלֶם הֵם בְּחִינַת הַתְּגִלוֹת הַתְּשׁוּבָה עַל-יְדֵי הַתְּגִלוֹת הַדַּעַת כַּנִּי"ל. עַל-כֵּן יֵשׁ בָּהֶם קְרִבְנוֹת מוֹסְפִין עַל-יְדֵי שְׁנֵתְּוֹסֵף בָּהֶם קְדוּשָׁה וְדַעַת, שֶׁעַל-יְדֵי זֶה מַעֲלִין טוֹב יוֹתֵר מִתּוֹךְ הַהִסְתַּרְתָּהּ וְעַל-כֵּן נִתְּוֹסְפִין בָּהֶם קְרִבְנוֹת שֶׁהֵם הַמוֹסְפִין, כִּי כָּל הַקְּרִבְנוֹת הֵם לְכַפֵּרָה בְּחִינַת תְּשׁוּבָה וְעַל-כֵּן בְּיוֹם שָׁיֵשׁ בּוֹ מוֹסֵף קוֹרִין יוֹתֵר אֲנָשִׁים, כִּי אֵזִי מְגַלֵּין הַדַּעַת יוֹתֵר מִתּוֹךְ בְּחִינַת הַהִסְתַּרְתָּהּ, שֶׁזֶה בְּחִינַת קְרִבְנוֹת מוֹסְפִין כַּנִּי"ל. וְעַל-כֵּן קוֹרִין בּוֹ יוֹתֵר, כִּי עַל-יְדֵי הַקְּרִיאָה קוֹרִין הַחַיּוֹת כַּנִּי"ל, וְזֶה שְׁקוֹרִין בַּתּוֹרָה קֹדֶם מוֹסֵף כַּנִּי"ל. כִּי עֵקֶר קְרִיאַת הַתּוֹרָה בְּשִׁבִיל תּוֹסֵפֶת קְדוּשָׁה שָׁיֵשׁ בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם שְׂאֵזִי קוֹרִין אֶת חַי הַחַיִּים בְּבַחֲנֵינָהּ שֶׁם הַעֲצָם, כְּבִיכּוֹל, שֶׁהִיא הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה שְׁנִכְתְּבָהּ בְּקְדוּשַׁת סֵפֶר תּוֹרָה כַּנִּי"ל. וְזֶה שְׁאֲוֹמְרִים 'כְּתֵר' בְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ בְּמוֹסֵף וְכֵן בְּכָל יוֹם שָׁיֵשׁ בּוֹ מוֹסֵף, כִּי אֵזִי בְּחִינַת הַתְּשׁוּבָה, שֶׁהִיא בְּחִינַת כְּתֵר, כַּמּוֹ שְׁכַתְּבֵנוּ, גֵּרוֹ יְאִיר:

שִׁיךְ לְעִיל:

ד' גְּבָרֵי שְׁקוֹרִין בְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ בְּחִינַת ד' מַחְנוֹת דְּקְדוּשָׁה, שֶׁהֵם בְּחִינַת ד' דְּגָלִים שְׁכָל מַחְנֵה כָּלוּל מִשְׁלֵשָׁה שְׁבֻטִים וְכֵן כָּל אֶחָד מִן הַקְּוֹרִין צָרִיךְ לְקָרוֹת לְפָחוֹת שְׁלֵשָׁה פְּסוּקִים וְזֶהוּ שְׁעוֹר הַקְּרִיאָה. נִמְצָא, שְׁאֲרַבְּעָה גְּבָרֵי

הם בחינת ארבעה מחנות, שכל אחד כלול משלשה כנ"ל, שכלם הם שנים עשר בחינת שנים עשר שבטי יה, בחינת שנים עשר בקר שמלכות דקדושה עומדת עליהם, שזה בחינת שנים עשר חדשים שנחלקים לארבע תקופות, כי החדשים הם בחינת המלכות כנ"ל:

וזה שמברכין החדש בשבת שלפניו, שהוא במקום קדוש החדש, כי עכשו בגלות אין בנו כח לקדש החדש על-פי בית דין פראוי, כי הגלות הוא בחינת הסתרה, בחינת ואנכי הסתר אסתיר וכו', על-כן מקדשין החדש בשבת, כי שבת הוא בחינת דעת, כמו שכתוב, "שטו העם ולקטו-בשטותא בימי החל, אבל בשבת הוא שלמות הדעת בתכלית, כמו שכתוב בשבת, "לדעת כי אני ה' מקדישכם". ועל-כן על-ידי הדעת שנתגלה בשבת יכולין לקדש החדש, שהוא בחינת התגלות ההסתרה כנ"ל. ועל-כן מברכין החדש ומקדשין אותו בשבת. ועל-כן מברכין החדש אחר קריאת התורה, כי על-ידי קריאת התורה בשבת נמשך דעת גדול כנ"ל. ועל-כן נוהגין לידע מתי יהיה המולד בשעה שמברכין החדש, שזה בחינת, לידע בחינת תכלית המעוט וההסתרה כנ"ל ועל-ידי שמברכין החדש, שזה בחינת קדוש החדש, מגליו ההסתרה לדעת כנ"ל:

כי כל הראשי חדשים והימים טובים שתלויים בקביעות ראש חדש, כלם תלויים בשבת שממש מקבלים קדשתם. וזה שנקרא שבת "תחלה למקראי קדש", "תחלה דיקא, הינו ששבת הוא בחינת התחלה לכל הימים טובים, שהם בחינת מקראי קדש שצריכין לקרות הקדשה לתוכם ושבת הוא בחינת התחלה להיום טוב, שממש מבחינת שבת, קורין הקדשה לכל הימים טובים וראש חדש, כי שבת קביעא וקיימא, אבל יום טוב תלוי בישראל, כי ישראל הוא דמקדשי לה, כי יום טוב, שהוא תלוי בקביעות ראש חדש, הוא בבחינת התגלות ההסתרה, שעל-ידי זה זוכין אחר כך לבחינת קדשת יום טוב כנ"ל, זה תלוי בישראל, כי התגלות ההסתרה זה תלוי בישראל שהם צריכים לעסק בעבודת ה' ובתורה כדי להעלות המלכות מבחינת הסתרה, אבל שבת קדוש מעצמו ואין פגם מגיע בו, כמו שכתוב, "חדשיכם ומועדיכם שנאה נפשי". ואלו שבת לא קאמר, כי שבת הוא שמא דקדשא בריך הוא שמא דאיהו שלים מכל סטרוי וכביכול בשבת, נתגלה חיות מחי החיים שאין ההסתרה מגעת לשם, כי בעצם הקדשה, כביכול, אין פגם מגיע לשם כידוע, כי איהו לא אישתני בכל אתר. וזה בחינת קדשת שבת שקביעא וקיימא, כי היא קדושה ממנו יתברך בעצמו כנ"ל. ואפלו בתוך הגלות אין בחינת קדשת שבת שקביעא נפגם, כי שבת לא קאמר ועל-כן, אדרבא, משבת קורין את החיות והדעת לתוך הימים טובים וראש חדש, כי על-ידי הדעת שנמשך משבת מגליו ההסתרה כנ"ל. וזה שכתוב, "אלה מועדי ה' אשר תקראו אותם מקראי קדש. ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי שבת". ואחר כך מפרש שאר המועדים, הינו שכל המועדים מקבלים קדשתם משבת כנ"ל. וזהו 'אלה מועדי ה' אשר תקראו אותם', ודרשו רבותינו זכרונם לברכה, אל תקרי "אותם" אלא "אתם" הינו שהימים טובים תלויים בישראל על-ידי קדוש החדש. וזהו בחינת מקראי קדש שצריך

לקרות את הקדש, דהינו החיות והדעת לתוכם לגלות ההסתרה כנ"ל. וכל זה נעשה על-ידי ששת ימים וכו' וביום השביעי שבת, כי משבת קורין הקדשה לתוכם כנ"ל. וזהו שקורין בראש חודש וביום השבת, כי על-ידי שבת נעשה קדשת ראש חודש, שהוא בחינת התגלות ההסתרה כנ"ל. וזה שמקדשין הלבנה במוצאי שבת, כי על-ידי שבת נמשך הקדשה ודעת, שהוא בחינת קדוש הלבנה כנ"ל. ועל-כן הגאולה תלויה בשמירת שבת, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, אלמלא שמרו ישראל שבת ראשונה אין כל אמה וכו'. וכן, אלמלא שמרו ישראל שתי שבתות מיד נגאלין. כי כל הגליות של מלכות האמות, זהו בחינת הסתרה כנ"ל ועל-ידי שבת נתגלה ההסתרה ונגאלין:

וזה בחינת אין בן דוד בא אלא בדור שכלו זכאי או כלו חייב. כי כשכלו זכאי יהיו ראויים לגאולה. ואם לאו יבוא בדור שכלו חייב, שזה בחינת תכלית ההסתרה ואזי דיקא יגלה ההסתרה כנ"ל ואזי יגאלם, כי הגאולה היא בחינת התגלות ההסתרה שאזי נתבטל מלכות הרשעה מלכות האמות וישראל מקבלין המלכות, שזה בחינת מלכות דקדשה, מלכות משיח שיבוא במהרה בימינו, אמן:

פסח:

וזה בחינת שבת הגדול:

שהוא שבת שלפני פסח:

אות א

כי יציאת מצרים, שהוא בחינת התגלות ההסתרה תלוי בשבת כנ"ל, כי פסח מצרים מקחו מבעשור והיה טעון ארבעה ימים בקור כדי שיהיו ישראל עוסקין במצות ארבעה ימים. 'ארבעה ימים' דיקא כדי שיוכלו לגלות ההסתרה להעלות המלכות, שהיא בחינת ארבעה מחנות כנ"ל. ועל-כן בשעת פסח הראשון כשיצאו ממצרים היה ההתחלה בשבת, כי בשבת דיקא מתחיל גאולת מצרים, כי משם מקבלין הדעת לגלות

המלכות, שהיא בחינת ד' מתוך ההסתרה פני"ל ועל-כן נקבע לדורות רק שבת שלפני פסח ולא בעשור לחדש, כי עקר הניס תלוי בשבת שקדם פסח פני"ל וזה שקורין אותו שבת הגדול, הינו ששבת הוא גדול מכל הימים והזמנים שכלם מקבלים קדשתם ממנו פני"ל. ומחמת שזה השבת מגלה זאת על-ידי שראינו גאלת מצרים שהיתה על ידו, על-כן קורין אותו שבת הגדול פני"ל. ועל-כן בניסן שבו היתה גאלת מצרים, שזהו בחינת קדוש החדש, בחינת ראש חדש, על-כן נקרא ראש חדשים, כמו שכתוב, "החדש הזה יהיה לכם ראש חדשים". הינו שניסן כל החדש פלו הוא בבחינת ראש חדש, כי בו היה גאלת מצרים, שזהו בחינת ראש חדש פני"ל. ועל-כן הקריבו בו שנים עשר נשיאים של שנים עשר שבטי יה, שהם כנגד שנים עשר חדשי השנה, שהם בחינת שלמות מלכות דקדשה שעומדת על שנים עשר בקר פני"ל. כי ניסן כלול מכלם, כי בו נתגלה מלכות דקדשה בבחינת יציאת מצרים, שזה בחינת קדשת ראש חדש ועל-כן כלם תלויים בו וכלול מכלם. ועל-כן נוהגין בו יום טוב בכלו ואין אומרים בו תחנון, כי כל החדש פלו הוא בבחינת ראש חדש, כי בו נתגלה בחינת קדשת ראש חדש פני"ל:

אות ב

וזה כשיצאו ישראל ממצרים ונתגלה ההסתרה פני"ל, זכו למצה שהיא בחינת דעת גדול מאד בבחינת מחלקת לשם שמים, כמובא שם במאמר "וביום הבפורים" הנ"ל. שעל-ידי שנתגלה ההסתרה נמשך דעת גדול מאד בבחינת מצה, שהיא בחינת מחלקת לשם שמים פני"ל. וזה בחינת התהפכות מחמץ למצה שיצאו מבחינת חמץ וזכו למצה כי אין בין חמץ למצה אלא משוהו, דהינו בין חיית לה"א, כדאיתא בזהר הקדוש, קנה חיית תשבר ותעשה ממנה ה"א. על פסוק, "גער חית קנה", הינו לשבר קנה החיית של חמץ ואז נעשה מחמץ מצה, עין שם. וזהו בחינת שבירת ההסתרה שמשברין את ההסתרה ופותחין בה פתח ומגלין הדעת ואזי נעשה מן ההסתרה דעת מחמץ מצה, כי חמץ הוא תקפא דדינא, בחינת הסתרת פנים, בחינת פרעה שהוא הערף, בחינת מלכות הרשעה, שהוא קנה החיית של חמץ, בבחינת חית קנה עדת אבירים שמרמוז על חיית של חמץ פני"ל. וצריך לשבר קנה של חיית הנ"ל בבחינת שבירת ההסתרה ולפתח בה פתח לגלות ולהראות הדעת המלבש שם, שכביכול גם שם נמצא אלקותו ותברך ומלכותו בכל משלה ואזי נתהפך חמץ למצה, כי נעשה מן ההסתרה דעת פני"ל:

אות ג

וְזֶה שְׁלוֹקָחִין שְׁלֹשׁ מִצּוֹת וּמִשְׁבְּרִין הָאֲמָצְעִית לְשָׁנִים וְאִזִּי נַעֲשִׂים ד', הֵינּוּ שְׁגִים בְּהַמְצָה בְּעֲצָמָה שֶׁהִיא סֹטְרָא דְקִדְשָׁה מִרְמְזִין בְּחִינַת שְׁבִירַת הַהֶסְתֶּרָה, כִּי עֶקֶר יְנִיקַת בְּחִינַת הַהֶסְתֶּרָה הִיא מִבְּחִינַת רַגְלִין, מִבְּחִינַת מַחְנֵה הָרְבִיעִי, שֶׁהוּא מַחְנֵה דָן כַּנִּ"ל. וְעַל-כֵּן מִתְחַלֵּה הִיא רַק בְּחִינַת שְׁלֹשׁ מִצּוֹת, זֶה בְּחִינַת קִדְם הַתְּגָלוֹת הַהֶסְתֶּרָה שְׁאִזִּי הִיא רַק בְּבְחִינַת שְׁלֹשׁ מַחְנוֹת כַּנִּ"ל. וְאַחֵר כֶּד מִשְׁבְּרִין הָאֲמָצְעִית לְשָׁנִים, שְׁזָה בְּחִינַת רְמִז עַל שְׁבִירַת הַהֶסְתֶּרָה וְאִז נַעֲשִׂין מַגִּי ד', כִּי עֵתָה נִשְׁלָמָה בְּחִינַת הַמְּלָכוֹת בְּבְחִינַת ד' מַחְנוֹת כַּנִּ"ל. וְעַל-כֵּן מִשְׁבְּרִין הָאֲמָצְעִית, שֶׁהוּא הַלְוִי דְמִנְהַ דִּינִין מִתְעָרִין כִּידוּעַ. וּמִשָּׁם מִשְׁתַּלְשֵׁל וַיּוֹרֵד יְנִיקַת הַהֶסְתֶּרָה. וְצָרִיד לְהַמְתִּיק הַדִּין בְּשֶׁרְשׁוֹ. וְאִז מִמִּילָא הֵם נִשְׁבְּרִין וְנוֹפְלִים לְמִטָּה. וְזֶה בְּחִינַת שְׁבִירַת מְצָה הָאֲמָצְעִית, שֶׁהוּא הַלְוִי, לְשֶׁבֶר וּלְהַמְתִּיק כַּח הַדִּינִים שֶׁבְּקִדְשָׁה, שְׁזָה בְּחִינַת יְצִיאַת מִצְרַיִם מִצְרַיִם הַעֲלִינָה מִצַּר הַגְּרוֹן, שְׁזָהוּ סֹטְרָא דְלְוִי כִידוּעַ. וְעַל-יְדֵי זֶה מִמִּילָא נִשְׁבֵּר הַהֶסְתֶּרָה וְהַסֹּטְרָא אַחֲרָא לְמִטָּה וְאִזִּי נִתְגַּלָּה הַדְּעַת וְאִזִּי נִשְׁלָם הַמְּלָכוֹת בְּבְחִינַת ד' מַחְנוֹת. וְעַל-כֵּן עֲכָשׁוּ נַעֲשִׂין מַגִּי מִצּוֹת ד' כַּנִּ"ל:

אות ד

וְעַל-כֵּן עֶקֶר מִצּוֹת מְצָה הִיא רַק בְּזוֹ שְׁנֵי שְׁבִירָה שְׁבִירָה מְקִימִין אֲכִילַת מְצָה וְאֲפִיקוֹמִין. וְהִיא הַנְּקִרָא לְחָם עֲנִי שֶׁהִיא עֶקֶר הַמְצָה, כַּמּוֹבָא. כִּי דִיקָא עַל-יְדֵי בְּחִינַת שְׁבִירַת הַמְצָה הָאֲמָצְעִית נַעֲשֶׂה בְּחִינַת מְצָה, כִּי הִיא בְּעֲצָמָה, בְּחִינַת שְׁבִירַת חֶמֶץ לְמְצָה, דְּהֵינּוּ בְּחִינַת הַתְּגָלוֹת הַהֶסְתֶּרָה שְׁנַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי שְׁבִירַת בְּחִינַת הַלְוִי כַּנִּ"ל. וְעַל-כֵּן נִקְרָא יַחַץ בְּבְחִינַת חֲצוֹת, בְּחִינַת כַּחֲצוֹת הַלְוִיָּה אֲנִי יוֹצֵא בְּתוֹד מִצְרַיִם, בְּחִינַת הַתְּגָלוֹת הַהֶסְתֶּרָה כַּנִּ"ל. וְזֶה עוֹשִׂין אַחֵר הַקְּדוּשָׁה, כִּי הַקְּדוּשָׁה הוּא בְּחִינַת מְקָרָא קִדְשׁ, דְּהֵינּוּ שְׁקוֹרִין אֶת הַקְּדוּשָׁה, דְּהֵינּוּ חֲכָמָה וְדַעַת שֶׁהוּא הַחִיּוֹת כַּנִּ"ל. וְעַל-יְדֵי זֶה נִתְקַדְשׁ הַיּוֹם וְעַל-כֵּן אִזִּי עַל-יְדֵי זֶה הַדְּעַת יְכוּלִין לְגַלוֹת הַהֶסְתֶּרָה כַּנִּ"ל, שְׁזָה בְּחִינַת יַחַץ בְּחִינַת כַּנִּ"ל:

יִכָּאן הֵבֵן שׁוֹאֵל אַחַר שֶׁשָּׁבְרוּ הָאֲמֻצָּעִית, דְּהֵינּוּ הַלּוֹי וְנִתְגַּלָּה הַדַּעַת מִן הַהִסְתַּרְתָּה שְׁמִיָּה בְּעֶצְמָה נַעֲשֶׂה בְּחִינַת מִצָּה כְּנִי"ל, עַל-כֵּן אֲזִי הֵבֵן שׁוֹאֵל שְׂאֵלוֹת וְקִשְׁיוֹת, מַה נִּשְׁתַּנָּה וְכוּ'! הֵינּוּ בְּחִינַת מַחְלֶקֶת שֶׁהוּא שְׂאֵלוֹת וְקִשְׁיוֹת שְׁמַתְעוֹרְרִין בְּחִינַת מַחְלֶקֶת לְשֵׁם שְׁמַיִם, שֶׁהוּא שְׁלֵמוֹת הַדַּעַת מְאֹד, בְּחִינַת מִצָּה, שֶׁהוּא לְשׁוֹן מִצָּה וּמְרִיבָה, כְּמוֹ שְׁמִבְּאֵר שָׁם. וְעַל-כֵּן כָּאן הֵבֵן שׁוֹאֵל, 'הֵבֵן שׁוֹאֵל דִּיקָא, דְּהֵינּוּ שְׂאֵלוֹת וְקִשְׁיוֹת בְּחִינַת מַחְלֶקֶת שְׁנַתְעוֹרֵר בֵּין הֵבֵן וְהָאֵב שֶׁהוּא בְּחִינַת מַחְלֶקֶת שְׁבִקְדָּשָׁה, מַחְלֶקֶת שְׁמַאי וְהַלֵּל, שֶׁהוּא דַּעַת גְּדוֹל מְאֹד וְקִיּוּם הָעוֹלָם. כִּי עֵקֶר בְּרִיאַת הָעוֹלָם וְקִיּוּמוֹ הוּא בְּבְחִינַת מַחְלֶקֶת שְׁבִקְדָּשָׁה, דְּהֵינּוּ בְּחִינַת תְּחִלַּת הַצְּמֻצוֹם, שְׁכַבְיָכוֹל, נִתְצַמְצַם וְנִחְלַק הָאֹר לְצַדִּדִּין. שְׁבֵלָא זֶה לֹא הִיָּה מְקוֹם לְבְרִיאָה כְּנוֹדַע. וְהַבְּרִיאָה וְקִדְּם הַבְּרִיאָה הִם בְּחִינַת אֵב וְבוֹ, כְּמוֹ שְׁכַתְּב רַבְּנוּ, נֵרוֹ יֵאִיר) וּבְהִכְרַח שִׁיְהִיָּה בֵּינֵיהֶם מַחְלֶקֶת כְּבִיכּוֹל, שִׁיְהִיָּה אַחַר הַבְּרִיאָה נִחְלַק קִצַּת מְקִדְּם הַבְּרִיאָה כִּי אִם כֵּן יִתְבַּטֵּל הַבְּרִיאָה כְּנִי"ל. וְאִף-עַל-פִּי-כֵן בְּאַמַּת שָׁם הוּא תְּכִלִּית הָאֲחֻדוֹת וּבְחִינַת הַמַּחְלֶקֶת הַזֹּאת שְׁבִקְדָּשָׁה הוּא תְּכִלִּית הַשְּׁלוֹם, זֶה אִי אֲפֹשֶׁר לְהַשִּׁיג, כִּי שָׁם בְּתְחִלַּת הַצְּמֻצוֹם אֵין שׁוּם הַשְּׂגָה וְאַסוּר לַעֲיֹן שָׁם, כִּי הוּא דְרָכִי ד' וּבְמִפְּלֵא מִמֶּדָּ אֵל תְּדַרְשׁ. וְזֶהוּ בְּעֶצְמוֹ בְּחִינַת הַמַּחְלֶקֶת לְשֵׁם שְׁמַיִם שְׁבִין הַצְּדִיקִים וְהַחֲכָמִים הָאֲמִתִּיִּים, דְּהֵינּוּ בְּחִינַת מַחְלֶקֶת שְׁמַאי וְהַלֵּל, שֶׁהוּא קִיּוּם הָעוֹלָם, דְּהֵינּוּ כְּדִי שִׁיְהִיָּה מְקוֹם לְבְרִיאָה, הֵינּוּ שְׁמַחְלֶקֶת הוּא בְּבְחִינַת הַתְּחִלְקוֹת הָאֹר לְצַדִּדִּין כְּדִי שִׁיְהִיָּה בְּחִינַת חֲלָל הַפְּנוּי שִׁיְהִיָּה מְקוֹם לְבְרִיאָה, כְּמוֹ שְׁכַתְּב רַבְּנוּ נֵרוֹ יֵאִיר בְּמִאֲמָר "בֵּא אֶל פְּרַעַה" סִימָן סד עַל מִשְׁנֵה כָּל יְמֵי גְדֻלְתִּי בֵּין הַחֲכָמִים, עֵין שָׁם הֵיטֵב). וְזֶהוּ בְּחִינַת מַחְלֶקֶת וּשְׂאֵלַת הֵבֵן לְאֵב, בְּחִינַת מַחְלֶקֶת שְׁמַאי וְהַלֵּל שֶׁהוּא קִיּוּם הָעוֹלָם כְּנִי"ל. וְזֶה צְרִיכִין עֲתָה בְּלֵיל פֶּסַח שְׁאֲז הוּא בְּחִינַת חֲדוּשׁ הָעוֹלָם, כְּמוֹבֵא. הֵינּוּ כִּי עֵקֶר בְּחִינַת הַהִסְתַּרְתָּה, שֶׁהוּא יְנִיקַת הַסְּטָרָא אַחֲרָא, הוּא מְבַחֲשֵׁת שְׁבִירַת כָּלִים שְׁנַעֲשִׂין מִרְבוּי אֹר כְּנִי"ל וְאֲזִי בְּמִצְרַיִם הִגִּיעוּ לְתְּכִלִּית הִירִידָה שְׁכַמְעַט חֲזַר הָעוֹלָם חֵס וְשְׁלוֹם, לְתַהוּ וְבַהוּ וְעַל-כֵּן הִצְרִיכוּ לְחֲזֹר וּלְתַקֵּן הָעוֹלָם מִחֲדָשׁ עַל-יְדֵי בְּחִינַת מַחְלֶקֶת לְשֵׁם שְׁמַיִם, שֶׁהוּא בְּחִינַת תְּחִלַּת הַצְּמֻצוֹם שְׁבִקְדָּשָׁה לְהַמְשִׁיךְ הָאֹר בְּמִדָּה שְׁזֶהוּ עֵקֶר קִיּוּם הָעוֹלָם כְּנִי"ל. וְזֶה עֵקֶר שְׁלֵמוֹת הַקְּדָשָׁה וְהַתְּגַלּוּת מַלְכוּת בְּגִין דִּישְׁתַּמוּדְעִין לָהּ כִּי אֵין מְלֶכֶד בְּלֵא עָם. וּכְשֵׁאִין מַחְלֶקֶת שְׁבִקְדָּשָׁה, שֶׁהוּא בְּחִינַת תְּחִלַּת הַצְּמֻצוֹם, אֵין מְקוֹם לְבְרִיאָה וְאֵין מִי שִׂידַע מִמַּלְכוּתוֹ יִתְבַּרְךְ, כְּבִיכּוֹל, וְעַל-כֵּן עֵקֶר שְׁלֵמוֹת מַלְכוּת שְׁבִקְדָּשָׁה הִיא עַל-יְדֵי בְּחִינַת מַחְלֶקֶת שְׁבִקְדָּשָׁה כְּנִי"ל. וְעַל-כֵּן עוֹשִׂין שְׁנוּי בְּלֵיל פֶּסַח כְּדִי שִׁיְשַׁאֵל הֵבֵן מַה נִּשְׁתַּנָּה לְעוֹרֵר מַחְלֶקֶת שְׁבִקְדָּשָׁה כְּנִי"ל. וְאֲזִי מְסַפְרִין הַהִגְדָּה, כִּי לְזָכוֹת לְמַחְלֶקֶת לְשֵׁם שְׁמַיִם הוּא עַל-יְדֵי אֲנַחָה, שְׁעַל-יְדֵי זֶה נִכְנַע עֲצָבוֹת רוּחַ, זְהַמַּת הַנְּחָשׁ, עֵין שָׁם. הֵינּוּ שְׁצְרִיכִין לְתַשׁוּבָה וְאֲנַחָה אַחֲרָא כְּדִ לְתַקֵּן וּלְהַכְנִיעַ הַסְּטָרָא אַחֲרָא זְהַמַּת הַנְּחָשׁ שְׁלֵא יִתְאַחֲזוּ בְּבְחִינַת

המחלקת שבקדשה הנ"ל, שזה בחינת מה שכתב רבנו גרו ואיר שם שצריך לזכור ולטהר השמים דהינו המחלקת שבקדשה שהיא אש ומים שלא יהיה בבחינת לבשו שמים קדרות, הינו שהם לא יתאחזו שם חס ושלוש, כי המחלקת אף שהיא בקדשה והיא דעת עליון מאד ושלמות הקדשה, עם כל זה משם משתלשל ויורד עד שמגיע להם אחיזה משם כידוע. כי הסטרא אחרא היא בחינת מחלקת ויניקתה מבחינת מחלקת שבקדשה, על-כן צריך לשמר לזכור השמים, דהינו בחינת המחלקת שבקדשה וזה על-ידי אנהה ותשובה כנ"ל. וזה בחינת ספור ההגדה שמזכירין האנחות והצעקות שהיה לנו אז, כמו שכתוב, "ונצעק אל ד' ויאנחו בני ישראל וכו'". וכן זה נעשה בכל דור ודור כידוע. ועל-ידי זה נזדככין השמים דהינו הידים ואזי זוכין לקבל דבורים מן הידים, שהיא בחינת מחלקת לשם שמים, כמו שמבאר עין שם היטב. וזהו בחינת פסח מצה ומרור שאוכלין אחר כך מצה ומרור, זה בחינת אש ומים, חסד וגבורה, יד ימין ויד שמאל, הלל ושפאי, בחינת מחלקת לשם שמים כנ"ל. ואחר כך היו אוכלין את הפסח, כמו שכתוב, "על מצות ומרורים יאכלוהו". פסח היא בחינת פה-סח, בחינת הדבורים שמקבלים מן הידים הנ"ל, בבחינת מחלקת לשם שמים כנ"ל. ועל-כן הלל היה כורכן ביחד, להורות שבאמת אלו ואלו דברי אלהים חיים והוא מחלקת שבקדשה שהוא שלום גדול ודעת גדול כנ"ל. ועל-כן הלל דיקא היה עושה זאת, כי הוא בעל המחלקת שבקדשה בחינת מחלקת שפאי והלל כנ"ל. ובאמת שלום גדול ביניהם, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, לא נמנעו זה מזה וכו' להודיע שאהבה ואחוה היה ביניהם. ועל-כן זאת המחלקת שבקדשה יש לה הכרעה כידוע וההכרעה מצד הלל מסטרא דחסד כנודע. ועל-כן הלל דיקא היה כורכן כנ"ל. ועל-כן עושין הפריכה עם הישראל שהיא מצה השלישית, כי שם ההכרעה כידוע:

אות ו

ואחר כך אוכלין האפיקומן. והוא נקרא צפון בסדר ההגדה, הינו בחינת עגה שהוציאו ממצרים טעמו בה טעם מן, 'שהוציאו דיקא. כי אחר שיצאו ונתגלה הדעת שהוא בחינת מצה. אז טעמו בה טעם מן, הינו בחינת מחלקת לשם שמים שבאמת הוא שלום ודעת גדול בחינת מן, כמו שמבאר שם, עין שם היטב. וזהו בחינת אפיקומן. אפיקו מן בחינת מצה שהוציאו מצרים טעמו בה טעם מן כנ"ל. כי עתה אחר כל הנ"ל כבר זכו לבחינת מחלקת לשם שמים כנ"ל ועתה המצה כתקונו בשלמות בבחינת מן. וזהו אפיקו מן כנ"ל ועל-כן עד עתה היה טמון וצפון ונסתר בבחינת הסתרה, כי אף שכבר נתעורר התגלות ההסתרה בתחלה עם כל זה עדין

הָיָה צְרִיכִים לְהַצְפִּינוּ וּלְהַטְמִינוּ. שְׁלֵא יִתְאַחֲזוּ חֵס וְשָׁלוֹם בְּבַחֲיַנֵּת
הַמַּחֲלָקֶת דְּקִדְשָׁה כְּנִ"ל, כִּי עֵדִין לֹא נִתְגַּלָּה הַדְּעַת בְּשִׁלְמוֹת כְּנִ"ל. וְעַתָּה
שְׁנִשְׁלֵם וְנִתְגַּלָּה בַּחֲיַנֵּת הַמַּחֲלָקֶת לְשֵׁם שְׁמַיִם כְּנִ"ל. אֲזִי מוֹצִיאִין
הָאֲפִיקוֹמָן, שֶׁהוּא בַּחֲיַנֵּת עֲגָה שֶׁהוֹצִיאָו מִמְצָרִים וְכוּ' כְּנִ"ל:

בדפים לתיקון חסרים דפים עד הלכה:

אות ז

וְזֶהוּ בַּחֲיַנֵּת הֶרְחִיצוֹת שְׁרוּחְצִין יְדֵיהֶם שְׁתֵּי פְעָמִים. כִּי מַחֲלָקֶת שֶׁבְּקִדְשָׁה
שְׁמִקְבְּלִין מִן הַיְדִים צְרִיךְ לְטַהֵר אֶת הַיְדִים שֶׁהֵם בַּחֲיַנֵּת שְׁמַיִם. וְזֶהוּ
בַּחֲיַנֵּת נְטִילַת יְדִים שְׁנוּטְלִין קֹדֶם אֲכִילַת לֶחֶם דִּיקָא כְּדִי לְטַהֵר הַיְדִים
כְּדִי לְזָכוֹת שְׂיִהְיֶה הַלֶּחֶם בְּבַחֲיַנֵּת לֶחֶם מִן הַשְּׁמַיִם שֶׁהוּא בַּחֲיַנֵּת מַחֲלָקֶת
לְשֵׁם שְׁמַיִם כְּמוֹ שְׁמִבְּאָר שֶׁם עֵין שֶׁם. וְעַיִן כָּל זֶה בְּהַלְכוֹת נְטִילַת יְדִים)
וְזֶהוּ בַּחֲיַנֵּת נְטִילַת יְדִים אַחֵר הַהֲגָדָה שֶׁהִיא בַּחֲיַנֵּת צְעָקָה וְאַנְחָה שְׁעַל-יְדֵי
זֶה מְטַהֲרִין הַיְדִים כְּמוֹ שְׁמִבְּאָר שֶׁם וְעַל-כֵּן אֲזִי תַכְף רַחֲצָה שְׁנוּטְלִין
וּמְטַהֲרִין הַיְדִים וְאֲזִי זוֹכִין לְבַחֲיַנֵּת מִצָּה וּמְרוֹר וְאַפִּיקוֹמָן בַּחֲיַנֵּת מַחֲלָקֶת
לְשֵׁם שְׁמַיִם כְּנִ"ל. וְעַל-כֵּן גַּם בְּתַחֲלָה קֹדֶם שְׁשׁוּבְרִין הָאֲמִצְעִית שְׁאֲזִי הוּא
תַּחֲלַת הַתְּגָלוֹת בַּחֲיַנֵּת מִצָּה בַּחֲיַנֵּת מַחֲלָקֶת לְשֵׁם שְׁמַיִם כְּנִ"ל רוֹחֲצִין
יְדֵיהֶם גַּם כֵּן בְּבַחֲיַנֵּת טְהָרַת הַיְדִים כְּנִ"ל וְשְׁתֵּי הֶרְחִיצוֹת הֵם בַּחֲיַנֵּת שְׁנֵי
מִיְנֵי טְהָרוֹת בַּחֲיַנֵּת שְׁנֵי מִיְנֵי מְקוֹאוֹת אַחַת בְּתַחֲלַת הַתְּגָלוֹת הַדְּעַת שֶׁהוּא
תַּחֲלַת הַתְּשׁוּבָה וְאַחַת כְּשִׁזְכוּן לְהַתְּגָלוֹת הַדְּעַת בְּשִׁלְמוֹת וְהַתְּשׁוּבָה
בְּשִׁלְמוֹת וְנִתְתַּקְּנִין שֶׁהֵם בְּבַחֲיַנֵּת פְּסַח וְשְׁבוּעוֹת כְּנִ"ל כִּי בְּתַחֲלָה כְּשִׁצְאָו
יִשְׂרָאֵל מִמְצָרִים זָכוּ לְמַקְוָה דְּהֵינּוּ דְּעַת כִּי כָּלֵם טְבֵלוּ אָז. וְאַחֵר כֶּף עַל-
יְדֵי הַסְּפִירָה שֶׁהֵם יְמֵי תְּשׁוּבָה שְׁחוֹזְרִים וּמִתְקַנְּיִם כָּל הַפְּגָמִים אַחֵר כֶּף
זוֹכִין לְתַקּוֹן גְּדוֹל בְּשִׁלְמוֹת שְׁזֶה בַּחֲיַנֵּת שְׁבוּעוֹת בַּחֲיַנֵּת מְקוֹה שֶׁל שְׁבוּעוֹת
כְּנִ"ל. וְזֶה בַּחֲיַנֵּת שְׁתֵּי הֶרְחִיצוֹת הַנִּ"ל. כִּי נְטִילַת יְדִים הוּא בְּבַחֲיַנֵּת טְהָרָה
בַּחֲיַנֵּת מְקוֹה. הֵינּוּ הַנְּטִילָה וְהַטְּהָרָה בְּתַחֲלַת הַתְּגָלוֹת הַדְּעַת בַּחֲיַנֵּת
מַחֲלָקֶת בַּחֲיַנֵּת מִצָּה. וְאַחֵר כֶּף בְּעַת שְׁזְכוּן לְהַדְּעַת כְּנִ"ל. וְעַקֵּר הַטְּהָרָה
בַּיְדִים כְּדִי לְזַבֵּד בַּחֲיַנֵּת הַשְּׁמַיִם כְּנִ"ל. וְעַל-כֵּן אִין מְבָרְכִין עַל נְטִילָה
הֶרְאִשׁוּנָה כִּי הִיא עֵדִין אֵינָה בְּשִׁלְמוֹת רַק תַּחֲלַת הַטְּהָרָה תַּחֲלַת הַתְּשׁוּבָה
עַל-יְדֵי הַהֲתַעֲוֲרוֹת כְּנִ"ל עַד אַחֵר כֶּף שְׁאֲזִי הַטְּהָרָה וְהַנְּטִילָה כְּרָאוּי
בְּבָרְכָה

וְזֶה בְּחִינַת כִּרְפָס שֶׁהוּא מַחִין דְּקִטְנוּת שְׁמֶשׁ יְנִיקַת הַדִּינִים שֶׁהִם בְּחִינַת הַסְּתֵרַת פְּנִים וְעַל-יְדֵי הַקְּדוּשׁ שֶׁהוּא בְּחִינַת מְקַרָּא קְדָשׁ שְׁקוּרִין הַקְּדָשׁ דְּהֵינּוּ הַחַיּוֹת וְהַדְּעַת כְּנִ"ל יְכוּלִין לְהַמְשִׁיךְ חֶסֶד וְדַעַת לְהַמְתִּיק בְּחִינַת הַהֶסְתֵּרָה וְלַגְלוּתָהּ. וְזֶהוּ בְּחִינַת הַטְּבוּל שְׁמִטְבִּילִין הַכִּרְפָס בְּמִי מֶלֶח שֶׁהוּא בְּחִינַת הַמְּתָקָה שְׁמִמְתִּיקִין בְּחִינַת הַהֶסְתֵּרָה כְּנִ"ל וְעַל-כֵּן נוֹטְלִין מִיּוֹן יְרָקוֹת לְכִרְפָס בְּבְחִינַת אֶסְתֵּר יְרַקְרָקוֹת הֵיטָהּ וְחוּט שֶׁל חֶסֶד מְשׁוּףָּ עָלֶיהָ. כִּי אֶסְתֵּר הִיא בְּחִינַת הַמְּלָכוּת כִּשְׁהִיא בְּהֶסְתֵּרָה בְּבְחִינַת הַסְּתֵּר אֶסְתֵּיר כְּמוֹ שֶׁכְּתַב רַבֵּנוּ גֵרוֹ יְאִיר שֵׁם. וְעַל זֶה מְרַמֵּז הַטְּבוּל שֶׁל הַיְרָק בְּבְחִינַת חוּט שֶׁל חֶסֶד שְׁמִמְשִׁיכִין לְתוֹךְ בְּחִינַת הַהֶסְתֵּרָה שֶׁהִיא בְּחִינַת אֶסְתֵּר יְרַקְרָקוֹת וְכוּ' כְּנִ"ל וְעַל-יְדֵי זֶה נִתְגַּלָּה הַהֶסְתֵּרָה וְנַעֲשֶׂה מִמֶּנָּה דַּעַת בְּחִינַת מִצָּה כְּנִ"ל וְזֶה בְּחִינַת כִּרְפָס יַחַץ שֶׁעַל-יְדֵי הַטְּבוּל וְהַמְּתָקָה שֶׁל הַכִּרְפָס כְּנִ"ל. עַל-יְדֵי זֶה מְגַלִּין הַהֶסְתֵּרָה וְנִתְגַּלָּה בְּחִינַת מִצָּה שֶׁזֶה בְּחִינַת יַחַץ כְּנִ"ל. וְכִשְׁנִתְגַּלָּה הַהֶסְתֵּרָה וְנִתְהַפְּכָה לְדַעַת אֲזִי אֹרִיטָא מְכַרְזַת קָמִיהוּ וְחוּזְרִין בְּתִשׁוּבָה. נִמְצָא שֶׁמֶן הַהֶסְתֵּרָה בְּעֶצְמָה נַעֲשֶׂה הַתְּעוּרָרוֹת הַתְּשׁוּבָה כְּנִ"ל. וְעַל זֶה מְרַמֵּז הַיְרָק שֶׁנוֹטְלִין מִכִּרְפָס שְׁמִרְמֵז לְתִשׁוּבָה כְּמוֹ שֶׁכְּתַב רַבֵּנוּ גֵרוֹ יְאִיר בְּמֵאמְרֵי אֲנִי ד' הוּא שְׁמִי סִימָן יא). עַל הַמְּדַרְשׁ שֶׁשָּׂאֵלוּ יוֹחֲנָי וּמִמְרָא לְמִשָּׁה תָּבֵן אֶתָּה מְכַנִּיס לְעַפְרַיִם וְהַשִּׁיב מִשָּׁה לְמֵתָא יְרָקָא יְרָקָא שְׁקוּל עֵין שֵׁם בְּמֵאמְרֵי הַכְּנִ"ל. שֶׁהַיְרָקָא מְרַמֵּז לְתִשׁוּבָה בְּבְחִינַת וַיְרַק אֶת חֲנִיכּוֹ שֶׁהוֹרִיקוֹן בְּתִשׁוּבָה כְּמוֹבָא בְּמִדְרָשׁ וְכוּ' עֵין שֵׁם וְלִרְמֵז תְּשׁוּבַת מִשָּׁה הַכְּנִ"ל נוֹטְלִין יְרַק לְכִרְפָס. כִּי עַל-יְדֵי הַתְּגַלּוּת הַהֶסְתֵּרָה נַעֲשֶׂה מִמֶּנָּה הַתְּעוּרָרוֹת הַתְּשׁוּבָה בְּחִינַת וַיְרַק אֶת חֲנִיכּוֹ כְּנִ"ל. כִּי עַל-יְדֵי הַכִּרְפָס דְּהֵינּוּ הַטְּבוּל שֶׁל הַיְרָק נַעֲשֶׂה מִזֶּה דַּעַת גְּדוּל בְּחִינַת מַחְלַקַת לְשֵׁם שְׁמַיִם. כִּי הַטְּבוּל הוּא כְּדִי שִׁירָאוּ הַתִּינְקַת וַיִּשְׂאֵלוּ מַה נִּשְׁתַּנָּה כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה וְשִׂאֲלַת הַבֵּן הִיא בְּחִינַת מַחְלַקַת לְשֵׁם שְׁמַיִם שֶׁהוּא בְּחִינַת דַּעַת גְּדוּל כְּנִ"ל. נִמְצָא שֶׁעַל-יְדֵי הַכִּרְפָס דְּהֵינּוּ הַיְרָק נִתְגַּלָּה דַּעַת גְּדוּל בְּחִינַת מַחְלַקַת לְשֵׁם שְׁמַיִם בְּחִינַת מִצָּה כְּנִ"ל שֶׁזֶה בְּחִינַת תְּשׁוּבָה שֶׁנַּעֲשֶׂה עַל-יְדֵי הַתְּגַלּוּת הַדַּעַת כְּנִ"ל. וְהִיא בְּחִינַת תְּשׁוּבַת הַמְּשֻׁקָּל. כִּי בְּחִינַת הַמַּחְלַקַת לְשֵׁם שְׁמַיִם הוּא דַּעַת גְּדוּל וְעֵלְיוֹן מְאֹד וְהוּא נִתְגַּלָּה מִתּוֹךְ תְּכֵלִית הַהֶסְתֵּרָה דִּיקָא, כִּי שֵׁם דִּיקָא מְלַבֵּשׁ דַּעַת גְּדוּל מְאֹד כְּנִ"ל. וְעַל-כֵּן כְּשֶׁמְגַלִּין הַהֶסְתֵּרָה נַעֲשֶׂה מִזֶּה דִּיקָא דַּעַת גְּדוּל וְהוּא בְּחִינַת מַחְלַקַת לְשֵׁם שְׁמַיִם כְּנִ"ל. וְזֶה בְּחִינַת תְּשׁוּבַת מִשָּׁה הַכְּנִ"ל כִּי הִם שָׂאֵלוּ אוֹתוֹ תָּבֵן אֶתָּה מְכַנִּיס לְעַפְרַיִם כִּי יִשְׂרָאֵל כִּשְׁהִם בְּמִדְרָגָה פְּחוּתָה נִמְשָׁלִין לְעַפְרָן וְשָׂאֵלוּ אוֹתוֹ עַל שְׁמִכְנִיס תְּבוּנוֹת הַתּוֹרָה לְתוֹךְ יִשְׂרָאֵל בְּמִדְרָגָה פְּחוּתָה בְּבְחִינַת עֶפְרָן. וְהַשִּׁיב לָהֶם מִשָּׁה אָמְרִי אֵינְשֵׁי הֵינּוּ עַל-יְדֵי שְׁמִדְבָרִין דְּבוּרֵי הַתּוֹרָה בְּפֶה עַל-יְדֵי זֶה מְאִיר לָהֶם לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבַת הַמְּשֻׁקָּל. וְזֶהוּ לְמֵתָא יְרָקָא יְרָקָא שְׁקוּל בְּחִינַת תְּשׁוּבַת הַמְּשֻׁקָּל עַל-יְדֵי כָּל זֶה פִּרְשׁ רַבֵּנוּ גֵרוֹ יְאִיר עֵין שֵׁם) הֵינּוּ כִּי הִם שָׂאֵלוּ אוֹתוֹ כִּי מֵאַחַר שֶׁהִם בְּמִדְרָגָה פְּחוּתָה כְּמוֹ בְּתֵכֵלִית הַיְרִידָה וְהַהֶסְתֵּרָה שֶׁהִיא אֲזִי בְּמִצְרַיִם דִּי לְהַעֲלוֹתָם מִיְרִידָתָם לְהַרְיָמָם מֵעֶפְרָן. אָבֵל אֵין רְאוּי לְהַבִּיאֵם לְתְּבוּנוֹת הַתּוֹרָה שֶׁהוּא מֵהַפֶּךְ אֶל הַפֶּךְ. וְהַשִּׁיב לָהֶם כִּי עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה זֹכִיין לְתִשׁוּבַת הַמְּשֻׁקָּל.

ועל-כן אדרבא הם צריכים דיקא לבוא לתבונות התורה לעמקא לזכות לדעת גדול מאד. כדי שיהיה תשובתם תשובת המשקל ממש. ובמה שפגמו יתקנו. כי כשהיו בתכלית הירידה היה שם דיקא מלבש דעת גדול מאד כנ"ל. על-כן צריכין דוקא להעלות ולגלות הדעת הזו. על-כן צריכין דיקא לבוא לדעת גדול מאד שזה בחינת תשובת המשקל ובמה שפגמו יתקנו

אות ט

גם כרפס הוא לשון כלי מילת כמו שכתוב חור כרפס ותכלת והוא רמז לכתנת פסים שעשה יעקב ליוסף שעל-ידי זה נתגלגל וירדו אבותינו למצרים וכמדומה שמובא בספרים) הינו כי כתנת פסים הוא בחינת חלוקא דרבנן בחינת תורה שבעל פה שהיא בחינת מחלקת לשם שמים. ועל שם זה נקרא חלוקא לשון חלוקי דעות. ועל-כן על-ידי הכתנת והחלקה הזאת נתעורר מזה מחלקת יוסף ואחיו כי על-ידי זה וישנאו אותו וחלקו עליו. וזה המחלקת שבין יוסף ואחיו היה ראוי שיהיה בבחינת מחלקת שבקדשה מחלקת לשם שמים שהוא קיום העולם. ובודאי כוננתם כך היה כי בודאי כוננת מחלקתם היה לשם שמים. אך אף-על-פי-כן לא נמלטו מפגם ונפגם אותו המחלקת שבקדשה עד שינקו מזה הסטרא אחרא כי עקר יניקתם ממחלקת שבקדשה כנ"ל ועל-ידי זה נתגלגל וירדו אבותינו למצרים. ועל-כן עתה בפסח בעת יציאת מצרים נוטליו כרפס רמז לכתנת פסים כנ"ל. שעל-ידי זה התינוק שואל מה נשתנה שזה בחינת מחלקת לשם שמים מחלקת שבקדשה. ומתקנין מה שנפגם המחלקת שבקדשה שהוא בחינת כתנת פסים על-ידי אחי יוסף כנ"ל. ועין במאמר תהלה לדוד סימן יב מה שמבאר על פסוק וירק את חניכיו בחינת קו הירק המקיף את העולם):

אות י

וזה בחינת אור לארבעה עשר בודקין את החמץ לאור הניר. אור לארבעה עשר שאזי הוא בחינת התגלות הדעת מאחר שכבר נמשך הארת השלשה עשר ימים מראש חדש עד עתה שהם בחינת דעת גדול ורחמים גדולים

בבחינת זקן בִּישׁוּב הַדַּעַת הֵינּוּ בַּחֲנִינֵת אֲרַבְעָה עֶשֶׂר תִּקּוּנֵי דִּיקָנָא. וְעַל-יְדֵי זֶה הַדַּעַת יְכוּלִין לְגַלוֹת הַהִסְתַּרְתָּה פְּנִי"ל שֶׁזֶה בַּחֲנִינֵת בַּעוֹר חֲמֵץ לְבַעַר הַחֲמֵץ וְהַהִסְתַּרְתָּה וְלְגַלוֹת הַדַּעַת בַּבְּחִינֵת מִצָּה פְּנִי"ל, עַל-כֵּן אִוֵּר לְאֲרַבְעָה עֶשֶׂר דִּיקָא בּוֹדְקִין אֶת הַחֲמֵץ כִּי עַל-יְדֵי שְׁלֵמוֹת הַדַּעַת שֶׁל בַּחֲנִינֵת שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה פְּנִי"ל יְכוּלִין לְבַדֵּק הַחֲמֵץ וּלְבַעַר וְלְגַלוֹת הַהִסְתַּרְתָּה פְּנִי"ל. וְזֶהוּ בַּחֲנִינֵת לְאוֹר הַנֵּר. וְלִמְדוֹ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבִרְכָה שְׁאוֹר הַנֵּר יִפָּה לְבִדְיָקָה מִפְּסוּק גֵר ד' נִשְׁמַת אָדָם חוֹפֵשׁ כָּל חֲדָרֵי בֵּטָן. הֵינּוּ שְׁעַל-יְדֵי אִוֵּר הַנֵּר דְּהֵינּוּ הַדַּעַת שֶׁהוּא בַּחֲנִינֵת גֵר ד' נִשְׁמַת אָדָם כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב וְנִשְׁמַת שְׂדֵי תְּבִינָם. עַל-יְדֵי זֶה יִפָּה לְבַדֵּק הַחֲמֵץ לְגַלוֹת הַהִסְתַּרְתָּה וּלְבַעַר הַרְשָׁעַת וְהַסְטָרָא אַחֲרָא לְהַחֲזִיר רְשָׁעִים בְּתִשׁוּבָה פְּנִי"ל. וְזֶהוּ בַּחֲנִינֵת בְּדִיקַת הַחֲמֵץ בַּחוּרִין וּבִסְדָּקִין וּבְכָל הַמְּקוֹמוֹת שֶׁאֵין נִרְאִין יִפָּה לְעֵין וְעַל-יְדֵי אִוֵּר הַנֵּר נִבְדָּקִין כִּי עַל-יְדֵי בַּחֲנִינֵת אִוֵּר הַנֵּר דְּהֵינּוּ הַדַּעַת יְכוּלִין לְהוֹכִיחַ וּלְהַזְהִיר וּלְהַחֲזִיר בְּתִשׁוּבָה אֶפְלוּ מִי שֶׁכָּבַר נִשְׁקַע הַחֲמֵץ וְהַרְשָׁעַת אֶצְלוֹ עַד שֶׁאֵין נִרְאָה כֹּלָל בַּבְּחִינֵת עֶבֶר וְשִׁנָּה נַעֲשֶׂה לוֹ כְּהִתֵּר. וְיוֹתֵר מְזִה חֵס וְשָׁלוֹם בַּבְּחִינֵת הַסְתַּרְתָּה שְׁבִתוֹד הַסְתַּרְתָּה כְּמִבְּאֵר שֶׁם בְּמִאֲמָר וּבְיוֹם הַבְּכוּרִים הַנִּי"ל. וְעַל-יְדֵי הַדַּעַת שֶׁהוּא בַּחֲנִינֵת אִוֵּר הַנֵּר יְכוּלִין לְבַדֵּק וּלְבַעַר הַרְשָׁעַת אֶפְלוּ מִמְּקוֹמוֹת אֵלוּ. כִּי יְכוּלִין לְהַחֲזִיר בְּתִשׁוּבָה אֶפְלוּ מִי שֶׁהוּא בַּבְּחִינֵת הַסְתַּרְתָּה שְׁבִתוֹד הַסְתַּרְתָּה עַל-יְדֵי הַדַּעַת פְּנִי"ל. וְעַל-כֵּן נִקְרָא אִוֵּר לְאֲרַבְעָה עֶשֶׂר וְאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבִרְכָה שֶׁהֲלִילָה נִקְרָא אִוֵּר עַל שֶׁם הַלְלוּהוּ כֹּל כּוֹכְבֵי אִוֵּר. הֵינּוּ בַּחֲנִינֵת וּמִצְדִּיקֵי הַרְבִּים כְּכּוֹכְבִים שֶׁהֵם הַמְּחַזְרִים בְּנֵי אָדָם בְּתִשׁוּבָה שֶׁהֵם נִקְרָאִים מִצְדִּיקֵי הַרְבִּים. וּמִחֲמַת שֶׁהֵם מְאִירִים בַּבְּחִינֵת לִילָה דִּיקָא. כִּי בְּתוֹד הַחֲשׂוֹד וְהֲלִילָה בַּחֲנִינֵת הַהִסְתַּרְתָּה. שֶׁם דִּיקָא הֵם מְאִירִים אִוֵּר דַּעַתָּם פְּנִי"ל כְּדֵי לְהֵאִיר אֶת הַלִּילָה לְגַלוֹת אֶת הַהִסְתַּרְתָּה פְּנִי"ל כִּי שֶׁם דִּיקָא מְלַבֵּשׁ אִוֵּר גָּדוֹל פְּנִי"ל וְעַל שֶׁם זֶה נִקְרָא הַלִּילָה אִוֵּר בַּחֲנִינֵת אִוֵּר לְאֲרַבְעָה עֶשֶׂר בּוֹדְקִין וְכוּ' בַּחֲנִינֵת הַתְּגַלוֹת הַהִסְתַּרְתָּה לְהַחֲזִיר הַרְשָׁעִים בְּתִשׁוּבָה בַּחֲנִינֵת מִצְדִּיקֵי הַרְבִּים כְּכּוֹכְבִים בַּחֲנִינֵת כּוֹכְבֵי אִוֵּר. וְעַל שֶׁם זֶה קָרְאוּ זֹאת הַלִּילָה דִּיקָא אִוֵּר פְּנִי"ל :

וְעַל-כֵּן בּוֹדְקִין אֶת הַחֲמֵץ בְּלִילָה דִּיקָא כִּי דִּיקָא בַּבְּחִינֵת לִילָה בַּבְּחִינֵת חֲשׂוֹד הַהִסְתַּרְתָּה בְּיוֹתֵר. אִזּוֹ דִּיקָא מְגַלִּין אוֹתָהּ עַל-יְדֵי אִוֵּר הַדַּעַת שֶׁהוּא בַּחֲנִינֵת אִוֵּר

אות יא

וְזֶה בַּחֲנִינֵת סְפִירַת הָעֵמֶר. שֶׁהַמְצָוָה לְסַפֵּר הַיָּמִים כְּדֵי לְטַהַרְנוּ מִטְּמֵאָתָנוּ לְסַפֵּר דִּיקָא. כְּדֵי שְׂיִהְיוּ הַיָּמִים מְנוּיִים וְסַפּוּרִים שְׂיִהְיוּ חֲלוּקִים וּמְדוּדִים כֹּל אֶחָד לְעֶצְמוֹ כְּדֵי שְׂיִהְיֶה בַּחֲנִינֵת כָּלִים יָמִים וּמְדוּת לְקַבֵּל הָאוֹר בְּמִדָּה בַּבְּחִינֵת וּמִדַּת יָמֵי מַה הוּא שְׁלֵא יִהְיֶה רַבּוּי אִוֵּר גּוֹרֵם וְכוּ' כְּמוֹכֵן שֶׁם

במאמר וביום הבכורים שזה עקר בחינת התורה שהיא שמא דקדשא
בריד הוא שהיא בחינת כלים ומדות לקבל האור שלא יהיה רבוי השמן
גורם כבוי הנר. ועל-ידי זה דיקא מגלין ההסתרה כי ההסתרה היא בחינת
אחיזת מלכות הרשעה שיניקתם משבירת כלים שהם באים על-ידי רבוי
אור פני"ל נמצא שעקר התקון הוא לעשות כלים ומדות לקבל האור במדה
שזהו מעלת התורה פני"ל שהיא בחינת ומדת ימי מה היא פני"ל ועל-כן
צריכים לספר ספירת העמר לספר הימים דיקא כדי שיהיו מנויים
ומדודים בחינת ומדת ימי וכו' פני"ל כדי לקבל האור במדה שזהו עקר
התקון. ועל-כן הספירה מטהרת אותנו מטמאתנו. כי עקר אחיזת
הטמאה היא מבחינת שבירת כלים שבא על-ידי רבוי אור פני"ל. ועל-כן
עקר הטהרה והתקון הוא על-ידי הכלים והמדות שזה בחינת הספירה
בחינת ומדת ימי שסופרים הימים שיהיו ספורים ומדודים שלא יפנס
אחד בגבול חברו שלא יתערבב שלא יהיה בבחינת שבירת כלים שהוא
שבירת הימים ואזי הם מערבים יחד רק יהיו בבחינת התקון שכל אחד
ואחד כלי ומדה בפני עצמו וכל אחד נמנה לעצמו כדי לקבל האור במדה.
וזהו בחינת הספירה פני"ל. כי הספירה הוא בשביל קבלת התורה. כי
יציאת מצרים בפסח אף-על-פי שהיה בחינת התגלות ההסתרה פני"ל. עם
כל זה עדן לא היה בשלמות גמור. מחמת שעדין לא קבלו התורה כמובא.
כי עקר התגלות ההסתרה על-ידי התורה פני"ל. ועקר שלמות התגלות
מלכות דקדשה הוא בשבועות על-ידי התורה. ועל-כן הצרכו קדם
לספירה שהוא הכנה לקבלת התורה. הינו שסופרים ומודדים הימים
בבחינת ומדת ימי מה הוא כדי לקבל האור במדה שזהו עקר מעלת
התורה שמקבלין בשבועות שהיא בחינת שמא דקדשא בריד הוא בחינת
ימים ומדות בחינת ומדת ימי מה הוא פני"ל. ועל-כן סופרין שבעה
שבועות כנגד שבעת הימים כדי לתקן כל שבעת הימים שיהיה בבחינת
כלים ומדות פני"ל. כי גם בתחלת הבריאה. עקר תקון הבריאה על-ידי
בחינה זו שנמדד ונמנה כל יום לעצמו וזה שכתוב במעשה בראשית ויהי
ערב ויהי בקר יום אחד וכן בכל יום ויום וזה בחינת ספירה שנמנה כל
יום לעצמו כדי שיהיה בבחינת מדות וכלים פני"ל וכל הבריאה היתה
תלויה עד יום מתן תורה שהוא ששי בסיון כמו שאמרו רבותינו זכרונם
לברכה. על-כן קדם מתן תורה צריכין גם כן לספר הימים שזהו תקון
הבריאה פני"ל. וצריכין לספר שבעה שבועות דיקא כי יש בהם שבע
שבתות ועקר תקון הספירה שהיא בחינת תקון התגלות ההסתרה היא
על-ידי שבת שהוא הדעת פני"ל. על-כן צריכין שבע שבתות כדי לתקן כל
שבעת הימים על-ידי שבע שבתים וזה שכתוב שבע שבתות תמימות
תהיינה. כי עקר התקון על-ידי שבע שבתים פני"ל. וזה שכתוב וספרתם
לכם ממחרת השבת ואמרו רבותינו זכרונם לברכה שיום טוב גם כן נקרא
שבת. כי יום טוב נקרא שבת מחמת שכל קדשת יום טוב נמשך על-ידי
שבת פני"ל. ומחמת זה בעצמו נזכר השבת אצל ספירה כי גם תקון
הספירה דהינו כדי לגלות ההסתרה נמשך משבת פני"ל. שזהו בעצמו מה
שמקבל יום טוב משבת שהיא התגלות ההסתרה גם כן פני"ל:

(שיד לליל):

גם ארבעה כוסות של יין הם גם כן בחינת עלית המלכות דקדשה מתוך
בחינת ההסתרה. כמו שכתב רבנו גרו זאיר שארבע כוסות הם בחינת
ארבע מצות הנוהגות בכל יום טוב כנגד בחינת המלכות שהיא ד' שעולה
ביום טוב מד' מלכיות ועל-כן הם ד' כוסות של יין בחינת נכנס יין יצא
סוד דהינו שנתגלה ההסתרה שהיה שם הקדשה מלבשת בסוד ובהעלם
גדול כנ"ל. גם כי שם בתוך ההסתרות מלבש קדשה גבה דיקא בחינת
סודות התורה כנ"ל. ועל-ידי היין נתגלה זאת בחינת נכנס יין יצא סוד
ועל-ידי זה עולה המלכות שהוא בחינת ד' כנ"ל. וזהו בחינת ד' כוסות של
יין:

(שנין לספירה):

וזה שמובא בכתבי האר"י ז"ל לעמ"ר בגימטריא ש"ס. כי על-ידי בחינת
ספירת העמר שסופרין היום יום אחד לעמר וכו' על-ידי זה עושין בחינת
שם שהוא בחינת מדות וימים כנ"ל שהוא עקר התקון של הקדשה כנ"ל
ועל-כן מדותיו של ה' יתברך כפיכך נקראין ספירות כי זה עקר התקון
מה שהם בבחינת ספירות דהינו בחינת מדות דהינו שהם כפיכך מנויים
וספורים ומדודים בבחינת כלים בחינת מדה ומשקל ומנין שזה עקר
התקון כנ"ל וכמובא. וזה בחינת עמר שעורים שמשם מתחילין לספר ימי
הספירה. עמר הוא מדה בחינת מדות וכלים כנ"ל. וזהו עמר שעורים
בחינת שעורים בחינת המדות שהם בחינת שעורין דלפא שעל ידם משיגין
אותו יתברך כפיכך בבחינת נודע בשערים בעלה כל חד לפום מה דמשער
בלבה שהם בחינת המדות והספירות שהם נכללין בלב כנודע כי הלב הוא
הציר של המדות כמו שכתב רבנו גרו זאיר והם בחינת שעורין דלפא
שעקר שלמות הדעת על ידם דיקא כי על-ידי זה משיגין אותו יתברך
כפיכך. וזהו בחינת עמר שעורים בחינת נודע בשערים בעלה כנ"ל שזה
עקר התקון בבחינת שעורים וכלים ומדות ועל-כן אז מתחיל הספירה
שהיא בחינת תקון הכלים והמדות כנ"ל. וכך זה הוא תקון הדעת כמו
שמבאר שם במאמר וביום הבפורים הנ"ל שעל-ידי התורה שהיא בחינת
שמו יתברך דהינו בחינת כלים ומדות על-ידי זה קורין אותו יתברך
וממשיכין חיות מחי החיים דהינו דעת. וזה בחינת נודע בשערים בעלה
הנ"ל שזוכין לדעת אותו יתברך על-ידי שעורין דלפא שהוא בחינת עמר
שעורים בחינת כלים ומדות בחינת שם בחינת ספירת העמר כנ"ל. וזה
שנוהגין להניח לגדל השערות בימי הספירה כי השערות הם בחינת
צמצומים ושעורים שנתצמצם בהן אור המוח והדעת כדי שיהיה אפשר
להשיגו יתברך כמובא במאמר מישרא דספינא סימן ל). ועל-כן בימי
הספירה מגדלן השערות כי אז התקון הוא בבחינת שערות בבחינת עמר
שעורים כנ"ל. ועל-כן ביום ראשון של הספירה דהינו ביום הקרבת העמר
שעורים. היה מפלת המן כי על-ידי בחינת השם בחינת תקון הכלים
והמדות שהוא תקון הדעת כנ"ל על-ידי זה מגלן ההסתרה ונתגלה
מלכות דקדשה בחינת אסתר שהיתה מתחלה בהסתרה בחינת הסתר
אסתיר וזה נעשה על-ידי בחינת מרדכי שהוא בחינת תקון מלכות
דקדשה. שזה בחינת עמר שעורים שהוא בחינת מרדכי ואסתר כמו שכתב

רַבְּנוּ נֵרוֹ זָאִיר בַּמֶּאֱמָר וְאַלֶּה הַמְשֻׁפָּטִים בְּלוּעֵי דְקִרְחָ עֵינָן שְׁסִי מְסִימָן יוּד).
וְעַל-כֵּן אַז הוּא הַכְּנַעַת מַלְכוּת הַרְשָׁעָה שֶׁהוּא מַפְלֵת הַמֶּן עִמְלֵק שְׁנִכְנַע עַל-
יְדֵי בְּחִינַת תְּקוּן הַשֵּׁם עַל-יְדֵי בְּחִינַת עֵמֶר שְׁעוּרִים כְּנִ"ל. וְכִמוֹ שְׁמִבְּאָר שֵׁם
בַּמֶּאֱמָר וּבִיּוֹם הַבְּפוּרִים עֵינָן שְׁסִי. כִּי מַפְלֵת עִמְלֵק הוּא תְּלוּי בְּבְחִינַת תְּקוּן
וּשְׁלֵמוֹת שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ כְּמוֹ שְׁכַתוּב אֵינן שְׁמוֹ שְׁלֵם וְכוּי עַד שְׁיִמְחָה זְכָרוֹ כִּי
זֶה תְּלוּי בְּזֶה כְּנִ"ל. וְעַל-כֵּן אַז בִּיּוֹם הַנֶּפֶת הַעֵמֶר הִיָּה גַם מַפְלֵת כְּמָה אֲמוֹת
גְּדוּלוֹת שֶׁהֵם כָּלֵם בְּחִינַת מַלְכוּת הַרְשָׁעָה שְׁנִכְנַע עַל-יְדֵי תְּקוּן מַלְכוּת
דְּקִדְשָׁה עַל-יְדֵי בְּחִינַת עֵמֶר שְׁעוּרִים כְּנִ"ל:

וְזֶה שֶׁהַעֵמֶר מִתִּיר חֲדָשׁ. כִּי אַז זֹכִינן לְאָכַל לֶחֶם בְּחִינַת מִ"ן בְּחִינַת לֶחֶם
מִן הַשָּׁמַיִם שְׁזֹכִינן עַל-יְדֵי הַתְּגַלּוֹת הַדְּעַת עַל-יְדֵי הַתְּגַלּוֹת הַהִסְתָּרָה עַל-
יְדֵי הַכְּנַעַת מַלְכוּת הַמֶּן עִמְלֵק שֶׁזֶה נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי תְּקוּן הַעֵמֶר שְׁעוּרִים
שֶׁהוּא בְּחִינַת כְּלָלִיּוֹת הַתּוֹרָה בְּחִינַת שְׁמָא דְקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כְּנִ"ל וְעֵינָן כָּל
זֶה בַּמֶּאֱמָר וּבִיּוֹם הַבְּפוּרִים הַנִּ"ל:

כִּי אֲכִילַת יִשְׂרָאֵל קִדְשׁ וּבִפְרָט הַלֶּחֶם דְּהֵינּוּ חֲמֻשָׁת מֵינֵי דְגָן שֶׁהֵם עֵקֶר
הַמְּזוּן וְהַשְּׂבִיעָה וְהֵם עֵקֶר הַחַיּוֹת כִּי בָּהֶם מְלַבֵּשׁ הַדְּעַת שֶׁהוּא הַחַיּוֹת. וְעַל-
כֵּן הֵם ה' בְּחִינַת ה' הַדְּעַת וְכַמוֹבָא כָּל זֶה לְעֵיל בְּהַלְכוּת נְטִילַת יְדִים. וְעַל-
כֵּן צְרִיכִין תְּקוּן כִּי בְּכָל מְקוֹם שְׁיֵשׁ חַיּוֹת וְקִדְשָׁה יִתְרָה יֵשׁ קִלְפָּה הַקּוּדְמַת
לְפָרִי וְעַל-כֵּן הַלֶּחֶם מִחֲמֻשָׁת מֵינֵי דְגָן צְרִיךְ כְּמָה תְּקוּנִים שֶׁהֵם עֵשֶׂר מְצוֹת
הַנְּאֻמָּרִים בַּפֶּת. וְעַל-כֵּן צְרִיכִין לְתַקֵּן הַתְּבוּאָה הַחֲדָשָׁה עַל-יְדֵי הַעֵמֶר כִּי
עַל-יְדֵי תְּקוּן עֵמֶר שְׁעוּרִים כְּנִ"ל נִתְגַּלָּה הַדְּעַת וְאַזִּי זֹכִינן לְבְּחִינַת מִ"ן
בְּחִינַת לֶחֶם מִן הַשָּׁמַיִם הֵינּוּ שְׁלֵחַם וְתְּבוּאָה שֶׁל יִשְׂרָאֵל נַעֲשֶׂה בְּבְחִינַת מִן
וְכוּי כִּי נִתְגַּלָּה הַדְּעַת וְהַחַיּוֹת כִּי נִכְנַע מַלְכוּת הַרְשָׁעָה קִלְפָּה הַקּוּדְמַת לְפָרִי
עַל-יְדֵי תְּקוּן הַעֵמֶר שְׁעוּרִים כְּנִ"ל. וְאַזִּי רְאוּיִין לְקַבֵּל הַתּוֹרָה כִּי לֹא נִתְּנָה
הַתּוֹרָה אֶלָּא לְאוֹכְלֵי הַמֶּן. וְעַל-כֵּן צְרִיךְ לְתַקֵּן לֶחֶם יִשְׂרָאֵל בְּבְחִינַת מִן עַל-
יְדֵי הַעֵמֶר כְּנִ"ל וְאַזִּי זֹכִינן לְקַבֵּל הַתּוֹרָה בְּשָׁבוּעוֹת כִּי כָּל תְּקוּן הַעֵמֶר
וְהַסְפִּירָה הוּא בְּשָׁבִיל קַבֵּל הַתּוֹרָה כִּי מְזָה בְּעֲצֻמוֹ נַעֲשֶׂה הַתּוֹרָה. הֵינּוּ כִּי
מִבְּאָר שֵׁם בַּמֶּאֱמָר וּבִיּוֹם הַבְּפוּרִים הַנִּ"ל שְׁעַל-יְדֵי שְׁמַגְלִין הַהִסְתָּרָה
שְׁבִתוֹד הַסְתָּרָה עַל-יְדֵי זֶה נִתְגַּלָּה תּוֹרָה גְּבַהּ מְאֹד כִּי שֵׁם דִּיקָא הִיָּה מְלַבֵּשׁ
תּוֹרָה גְּבַהּ מְאֹד סְתָרֵי תּוֹרָה וְזֶה בְּחִינַת חֵיל בָּלַע וַיִּקְאֵנוּ שְׁמוֹצִיאִין
מִמַּלְכוּת הַרְשָׁעָה שֶׁהוּא מַלְכוּת עִמְלֵק כָּל הַנִּיצוּצוֹת וְעוֹשִׂין מְזָה תּוֹרָה
שֶׁהִיא בְּחִינַת אֲשֶׁת חֵיל וְכוּי עֵינָן שֵׁם. וְזֶהוּ בְּחִינַת הַתּוֹרָה שְׁמַקְבְּלִין
בְּשָׁבוּעוֹת שֶׁהוּא יוֹם הַחֲמֻשִׁים לְעֵמֶר. הֵינּוּ שְׁעַל-יְדֵי הַעֵמֶר וְהַסְפִּירָה שְׁעַל
יְדָם נִכְנַע מַלְכוּת עִמְלֵק כְּנִ"ל. אַזִּי נִתְגַּלָּה הַתּוֹרָה שֶׁהִיָּתָה מִסְתָּרַת שֵׁם
בְּבְחִינַת הַסְתָּרָה שְׁבִתוֹד הַסְתָּרָה וְזֹכִינן לְהַשִּׁיג אוֹתָהּ בְּשָׁבוּעוֹת שֶׁזֶהוּ
בְּחִינַת מְנַחָה הַחֲדָשָׁה שְׁתֵּי הַלֶּחֶם שֶׁל חֲטִים שְׁמַקְרִיבִין בְּשָׁבוּעוֹת מְנַחָה
חֲדָשָׁה זֶה בְּחִינַת תּוֹרָה הַחֲדָשָׁה שֶׁנַּעֲשֶׂה עַל-יְדֵי הַתְּגַלּוֹת הַהִסְתָּרָה וְכוּי
כְּנִ"ל. וְכִמוֹ שְׁפִרְשׁ רַבְּנוּ נֵרוֹ זָאִיר שֵׁם בְּפָסוּק וּבִיּוֹם הַבְּפוּרִים בְּהַקְרִיבְכֶם
מְנַחָה חֲדָשָׁה לְה' בְּשָׁבוּעוֹתֵיכֶם עֵינָן שֵׁם. וְכֵן אֵי תָא בְּרִ"מ שֶׁהַעֵמֶר הוּא
בְּחִינַת תּוֹרָה שֶׁבְּנִגְלָה וְשְׁתֵּי הַלֶּחֶם הֵם בְּחִינַת סְתָרֵי תּוֹרָה הֵינּוּ שֶׁהַעֵמֶר
הוּא בְּחִינַת תּוֹרָה שֶׁבְּנִגְלָה שְׁעַל יְדָה מְגַלִּין הַהִסְתָּרָה וְכוּי וְאַזִּי נִתְגַּלָּה תּוֹרָה
גְּבַהּ מְאֹד סְתָרֵי תּוֹרָה בְּחִינַת מְנַחָה חֲדָשָׁה בְּחִינַת הַתּוֹרָה שְׁמַקְבְּלִין

בשְׁבועוֹת שֶׁהוּא יוֹם הַחֲמִשִּׁים בְּחִינַת שַׁעַר הָעֲלִיּוֹן שֶׁהוּא שַׁעַר הַנּוֹן כְּמוֹ שֶׁמִּבְּאֵר שָׁם. וְעַל-כֵּן הָיָה מְלַחֶמֶת עִמָּלֶק קֹדֶם מִתּוֹ תוֹרָה. וְכֵן נִסְמָכָה פָּרִשְׁת עִמָּלֶק לְפָרִשְׁת יִתְרוֹ שֶׁהוּא קִבְּלַת הַתּוֹרָה. כִּי עֶקֶר הַתּוֹרָה נִתְגַּלָּה עַל-יְדֵי מִפְּלַת עִמָּלֶק כְּנִ"ל:

וְזֶה בְּחִינַת שְׁבַעַה שְׁבועוֹת שְׁסוּפְרִין. כִּי יֵשׁ שְׁתֵּי הַסְּתָרוֹת הַסְּתָרָה וְהַסְּתָרָה בְּתוֹךְ הַסְּתָרָה כְּמִבְּאֵר שָׁם. וְהֵם כְּנֻגְד שְׁתֵּי בְּחִינּוֹת הַתּוֹרָה שֶׁהֵם נִגְלָה וְנִסְתָּר רִזִּין וְרִזִּין דְּרִזִּין כִּי בְּתוֹךְ הַהַסְּתָרָה שֶׁבְּתוֹךְ הַסְּתָרָה שָׁם דִּיקָא מְלַבֵּשׁ סְתָרֵי תוֹרָה כְּנִ"ל. וְעַל-כֵּן צָרִיכִין לְתַקֵּן וּלְגַלּוֹת שְׁתֵּי הַהַסְּתָרוֹת לְגַלּוֹת שְׁתֵּי בְּחִינּוֹת הַתּוֹרָה וְתַקְוָנָם עַל-יְדֵי תַקְוֵן הַיָּמִים וְהַמַּדּוֹת כְּנִ"ל שֶׁהֵם שְׁבַעַה יָמִים כִּידוּעַ. וְיָדוּעַ שֵׁישׁ שְׁבַעַה יָמִים עֲלִיוֹנִים שֶׁהֵם שְׁבַע שְׁבַתוֹת כְּמוֹ שֶׁאֵיתָא בְּזֵהר הַקָּדוֹשׁ וְהֵם בְּבִינָה שֶׁהִיא בְּחִינַת סְתָרֵי תוֹרָה שֶׁהִיא בְּחִינַת שְׁבועוֹת שֶׁהוּא יוֹם הַחֲמִשִּׁים שֶׁהוּא בְּחִינַת נוֹן שֶׁעָרִי בִּינָה וְעַל-כֵּן צָרִיכִין לְסַפֵּר שְׁבַע שְׁבַתוֹת כִּדֵי לְתַקֵּן שְׁבַעַה יָמִים הָעֲלִיוֹנִים כִּדֵי לְגַלּוֹת הַהַסְּתָרָה שֶׁבְּתוֹךְ הַסְּתָרָה שֶׁעַל-יְדֵי זֶה זוֹכִין לְסְתָרֵי תוֹרָה בְּחִינַת חֲמִשִּׁים שֶׁעָרִי בִּינָה בְּחִינַת שְׁבועוֹת בְּחִינַת מִ"ן כְּנִ"ל וְכְמִבְּאֵר שָׁם עֵין שָׁם הֵיטֵב כָּל הַמְּאָמֵר וּבִיּוֹם הַבְּפוּרִים הַנִּ"ל:

וְזֶה שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבָרְכָה שֶׁאָמַר הַמֶּן אֶתִּי עֹמֵר דִּידְכוּ וְנִצַּח עֲשֶׂרֶת אֲלָפִים כְּכַר כֶּסֶף. כְּסָף דִּיקָא. כִּי עֶקֶר הַתְּגַבְּרוֹת הַמֶּן הָיָה עַל-יְדֵי עֲשֶׂרֶת אֲלָפִים כְּכַר כֶּסֶף. דְּהֵינּוּ שְׁלֵקֵט וְקִבֵּץ עֲשִׁירוֹת גְּדוֹל שֶׁשָׁם כָּל הַנִּיצוּצוֹת דְּקָדְשָׁה כְּמוֹ שֶׁמִּבְּאֵר שָׁם. וְזֶה שְׁכַתוּב וְעֲשֶׂרֶת אֲלָפִים כְּכַר כֶּסֶף אֲשֶׁקֶל גוֹ' אֶל גִּנְזֵי הַמֶּלֶךְ בִּיהוּדִים וְגוֹ' הֵינּוּ שֶׁרָצָה לְתַן כַּח בְּמַלְכוּת הַרְשָׁעָה עַל-יְדֵי הַכֶּסֶף שֶׁקִּבֵּץ כְּנִ"ל אֲבָל עַל-יְדֵי הָעֹמֵר שֶׁהִיא בְּחִינַת הַתּוֹרָה בְּחִינַת שְׁמָא דְּקָדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא שֶׁעַל-יְדֵי זֶה מְגַלִּין הַהַסְּתָרָה עַל-יְדֵי זֶה נִכְנַע מַלְכוּת הַרְשָׁעָה וְאֲזִי נִכְנַע כַּח הָעֲשִׁירוֹת כִּי מוֹצִיאִין כָּל הַנִּיצוּצוֹת מִמֶּנּוּ בְּבְחִינַת חֵיל בְּלַע וְיִקְאֵנוּ כְּנִ"ל וְזֶה שֶׁאָמַר שֶׁהָעֹמֵר נִצַּח עֲשֶׂרֶת אֲלָפִים כְּכַר כֶּסֶף. הֵינּוּ כַּח הָעֲשִׁירוֹת כְּנִ"ל. וְזֶה שֶׁמְקַרְבִּין הָעֹמֵר בִּי"ו בְּנִיסוֹן שֶׁהוּא בְּגִימְטְרִיא הַשֵּׁם הַיּוֹצֵא מֵרַאשֵׁי תִבּוֹת שֶׁל הַפְּסוּק הַנִּ"ל חֵיל בְּלַע וְיִקְאֵנוּ כְּנִ"ל. וְכֵן שֶׁמִּבְּאֵר הַנִּ"ל חֵיל בְּלַע וְיִקְאֵנוּ מוֹצִיאִין נִיצוּצוֹת הַקָּדְשָׁה שֶׁל מַלְכוּת הַרְשָׁעָה שֶׁהִיא הַמֶּן עִמָּלֶק בְּבְחִינַת חֵיל בְּלַע וְיִקְאֵנוּ וְעוֹשִׂין מְזָה תוֹרָה שֶׁהוּא אֵשֶׁת חֵיל כְּנִ"ל שֶׁהִיא הַתּוֹרָה שֶׁמְקַבְּלִין בְּשְׁבועוֹת בְּחִינַת מְנַחָה חֲדָשָׁה כְּנִ"ל. וְעֵין בְּרִ"מ שָׁם. וְכֵן בְּקִרְיַעַת יֵם-סוּף שֶׁבְּזוֹ יִשְׂרָאֵל אֶת הַמְּצָרִים הוּן גְּדוֹל. אֵיתָא שֶׁזָּכוּ אֲזִי יִשְׂרָאֵל לְהַשְׁגָּה גְּדוֹלָה מְאֹד. כִּי הָא בְּהָא תִּלְיָא. שֶׁעַל-יְדֵי שֶׁהוֹצִיאוּ הָעֲשִׁירוֹת מִמַּלְכוּת הַרְשָׁעָה עַל-יְדֵי זֶה זָכוּ לְתוֹרָה גְּבוּהָ כִּי אֲזִי נַעֲשֶׂה מְזָה בְּחִינַת אֵשֶׁת חֵיל כְּנִ"ל. וְכֵן בְּגֵאֻלָּה אַחְרוֹנָה נֶאֱמַר וְהָיָה סַחְרָה וְאֲתַנְנָה קֹדֶשׁ לַה' וְכוּ' כִּי לְיוֹשְׁבֵים לְפָנַי ה' יְהִיָּה סַחְרָה וְלִמְכָסָה עֲתִיק אֵלוּ דְּבָרִים שְׁכַסֵּם וְכוּ'. הֵינּוּ שֶׁעַל-יְדֵי הָעֲשִׁירוֹת שֶׁל מַלְכוּת הַרְשָׁעָה שֶׁיָּשׁוּב לְיִשְׂרָאֵל עַל-יְדֵי זֶה בְּעֶצְמוֹ יִזְכּוּ לְסְתָרֵי תוֹרָה כְּנִ"ל שֶׁהוּא בְּחִינַת מְכָסָה עֲתִיק אֵלוּ דְּבָרִים שְׁכַסֵּם וְכוּ' בְּחִינַת אוֹרִיתָא דְּעֲתִיקָא שֶׁיִּתְגַּלָּה לְעֲתִיד לְבוֹא בְּמַהְרָה בְּיָמֵינוּ אָמֵן:

הפוסקים נתנו סימן פל"ג שביום שחל פורים חל ל"ג בעומר כמו שכתוב בשלחן ערוך כי פורים וספירת העומר הם בחינה אחת. והשגת התורה שביום החמשים שהוא שבועות הוא על-ידי בחינת פורים דהינו על-ידי מפתת המן עמלק פנ"ל ול"ג בעומר היא גם כן יום השגת התורה של ימי הספירה כי הוא יום הלולא רבא דרבי שמעון בר יוחאי שהשיג אז מה שהשיג. ועל-כן הוא חל ביום שחל פורים כי השגת הספירה הוא על-ידי בחינת פורים פנ"ל. וזה ל"ג בעומר בחינת גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך בחינת השגה שמשיגין אז פנ"ל:

ועל-כן המן מרמז בפרשת המן כמו שכתוב את המן אכלו הינו כי המן נעשה מבחינת הכנעת מלכות המן עמלק פנ"ל. ועל-כן אתנו דדין כאתנו דדין כי נעשה מהמן המן פנ"ל:

שיך להלכות ראש חדש הנ"ל:

ומבני יששכר יודעי בינה לעתים לדעת מה יעשה ישראל שהם היו בקיאים בסוד העבור כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה על זה הפסוק. וזהו יודעי בינה לעתים. שהיו יודעין להמשיך הבינה והחכמה לתוך בחינת העתים דהינו הימים והמדות פנ"ל. וזהו לדעת מה יעשה ישראל שהיו יודעין לעשות מה דהינו תורה בבחינת ומה יעשה בה פנ"ל. וכמבאר במאמר הנ"ל. דהינו לגלות הדעת והתורה שבתוך ההסתרה לעשות מן ההסתרה תורה שהוא בחינת מה. וכל זה על-ידי בחינת יודעי בינה לעתים דהינו על-ידי המשכת החכמה מחי החיים לתוך העתים והימים שעל-ידי זה מגליון ההסתרה פנ"ל. ועל-כן דרשו רבותינו זכרונם לברכה מזה שהיו בקיאים בסוד העבור. כי קדוש החדש נעשה על-ידי בחינה זו דהינו על-ידי התגלות ההסתרה פנ"ל:

ראש חדש ד:

על-פי המאמר לשמש שם אהל בהם והוא כחתן יוצא מחפתו וכו' (סימן מט). עין שם כל המאמר:

אות א

והכלל כי קדם הבריאה היה אור הקדוש ברוך הוא אין סוף וצמצם האור לצדדין כדי שיהיה מקום להבריאה ובריאת העולמות הן הן מדותיו יתברך שעל-ידי זה נתגלה מלכותו והלב הוא צור העולמים וכו'. כי לפי אור להביות הלב של איש הישראלי שהוא מתלהב ומשתוקק ונכסף לה' יתברך אי אפטר להתגלות מהמדות, כי אור להביותו הוא בחינת אין סוף, כי אין סוף ואין תכלית לתשוקתו. וצריך לצמצם ההתלהבות כדי שיהיה בחינת חלל הפנוי שהוא בחינת ולבי חלל בקרבי. כדי שיוכלו להתגלות מדותיו ומעשיו הטובים ועל-ידי זה יתגלה שהוא מקבל על מלכות שמים שלמה. ואיתא יצירה לטב ויצירה לביש והן תרין יצירן שהם המחשבות שבלב, כי עקר הבריאה על-ידי חכמה שבלב וכו' וכשמכניס חס ושלום, טפשות בלב הוא קלקול הבריאה, בחינת ערלת לב, שתרגומו טפשת לב וכו', וכשמקדש מחשבתו זה בחינת יצירה לטב, בחינת תקון הבריאה, שהיא בתוך בחינת החלל שבלב, שהיא על-ידי חכמה שבלב וכו', עין שם כל זה והבן מאד. וזה בחינת ה"א, כי ה' דלת הוה. וזה בחינת ניסן, בחינת אביב אלף עם בית יוד עם בית ביתא עלאה וביתא תתאה, בחינת מי זאת עולה מי עם זאת עולה שיש לשני בתים עליה וכו', עין שם כל זה היטב היטב:

אות ב

וזה בחינת סוד קדוש החדש שהוא סוד גדול, בחינת סוד העבור שאפלו משה רבנו נתקשה בסוד זה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה על פסוק, "החדש הזה לכם", שנתקשה משה בסוד קדוש החדש באיזה שעור תהיה ראויה לקדש עד שגלה לו הקדוש ברוך הוא, כזה ראה וקדש!:

אות ג

כי קדוש החדש, הוא למלאות פגימת הלבנה ולא יהיה בה שום מעוט ויהיה אור הלבנה פאור החמה וכו', בחינת שני המאורות הגדולים, כי

מעוט הַיָּרַח זֶה בַּחֲנִינָה הַנִּיל, בַּחֲנִינַת צְמָצוּם הַנִּיל שֶׁצָּרִיךְ לְצַמְצֵם הַהֲתַלְהָבוֹת שֶׁהוּא בְּבַחֲנִינַת אֵין סוּף וְכוּי כַּנִּיל, כְּדִי שְׂיֻכַּל לְהַתְגַּלוֹת מִהַמְדוּת, כְּדִי שֶׁיִּתְגַּלֶּה שֶׁהוּא מִקְבֵּל עַל מַלְכוּת שְׁמַיִם שְׁלֵמָה, כִּי בְּלֹא הַצְמָצוּם הָיָה הַכֹּל אֵין סוּף וְלֹא הָיָה אֶפְשָׁר לְגַלוֹת הַמְדוּת שֶׁעַל יָדָם הַתְגַּלוֹת הַמַּלְכוּת. נִמְצָא, שֶׁבַּחֲנִינַת הַתְגַּלוֹת הַמַּלְכוּת, שֶׁהוּא בַּחֲנִינַת לְבָנָה כַּיְדוּעַ, אֵי אֶפְשָׁר כִּי אִם עַל-יְדֵי צְמָצוּם הָאוֹר. וְזֶה בַּחֲנִינַת קִטְרוּג הַיָּרַח, אֵי אֶפְשָׁר לְשַׁנֵּי מַלְכִים לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בְּכֶתֶר אֶחָד. כִּי בּוֹדָאֵי אֵי אֶפְשָׁר שֶׁיִּשְׁתַּמְשׁוּ שְׁנֵי מַלְכִים בְּכֶתֶר אֶחָד, דְּהֵינּוּ שֶׁיְהִיָּה בַּחֲנִינַת הַתְגַּלוֹת הַמַּלְכוּת גַּם כֵּן בְּבַחֲנִינַת אֵין סוּף כִּי אִם כֵּן יְהִיָּה הַכֹּל אֵין סוּף. וְלֹא יְהִיָּה בַּחֲנִינַת הַתְגַּלוֹת מַלְכוּתוֹ כָּלֵל, עַל-כֵּן אָמַר לָהּ, לְכִי וּמַעֲטִי אֶת עֲצִמְךָ. כִּי עַקֵּר הַתְגַּלוֹת הַיָּא רַק עַל-יְדֵי בַּחֲנִינַת הַמְעוּט וְהַצְמָצוּם כַּנִּיל, אֲבָל צָרִיכִין לְמַלְאוֹת פְּגִימוֹת הַלְבָנָה וְלֹא יְהִיָּה בָּהּ שׁוּם מְעוּט, כִּי עַל -יְדֵי הַמְעוּט וְהַצְמָצוּם, מִשֶּׁם נִשְׁתַּלְשַׁל אַחִיזַת הַסְטָרָא אַחְרָא מַלְכוּת הַרְשָׁעָה, שֶׁאַחִיזְתֶּם מִבַּחֲנִינַת צְמָצוּם וְדִין כַּיְדוּעַ, עַל-כֵּן אָנּוּ צָרִיכִין שֶׁאַחַר הַצְמָצוּם שֶׁנִּתְצַמְצַם הָאוֹר וְנַעֲשֶׂה בַּחֲנִינַת חָלָל הַפְּנוּי וְכוּי כַּנִּיל, צָרִיכִין לְרְאוֹת וּלְמַלְאוֹת הַחָלָל לְהַמְשִׁיךְ לְשֵׁם אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ שֶׁיְהִיָּה כָּל הַחָלָל מְמַלֵּא מְאֻלְקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ. בְּבַחֲנִינַת מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, כִּי הָאָרֶץ זֶה בַּחֲנִינַת תְּכֵלִית הַעֲשִׂיָּה, תְּכֵלִית הַצְמָצוּם. וְצָרִיכִין שֶׁיְהִיָּה הַצְמָצוּם מְלֵא מְאֻלְקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ שֶׁזֶהוּ בַּחֲנִינַת יְצִירָה לְטֵב עַל-יְדֵי חֲכָמָה שֶׁבִּלְבָב שֶׁנִּתְגַּלֶּה בְּתוֹךְ הַחָלָל שֶׁבִּלְבָב, שֶׁהוּא בַּחֲנִינַת חָלָל הַפְּנוּי כַּנִּיל, שֶׁעַל-יְדֵי זֶה נִתְגַּלֶּה מַלְכוּתוֹ יִתְבָּרַךְ. וְאַזִּי כְּשֶׁנִּתְגַּלֶּה אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּתוֹךְ הַחָלָל כַּנִּיל וְנִתְמַלֵּא כָּל הַבְּרִיאָה שֶׁבְּתוֹךְ הַחָלָל מִהַתְגַּלוֹת כְּבוֹד אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּבַחֲנִינַת מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, בַּחֲנִינַת הֵלֵא אֶת הַשְּׁמַיִם וְהָאָרֶץ אֲנִי מְלֵא, זֶה עַקֵּר שְׁלֵמוֹת הַמַּלְכוּת וְאַז הוּא בַּחֲנִינַת אוֹר הַלְבָנָה כְּאוֹר הַחֲמָה כִּמוֹ שֶׁיְהִיָּה לְעֵתִיד בְּעֵת שֶׁיִּתְגַּלֶּה מַלְכוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, בַּחֲנִינַת וְהִיָּה ה' לְמַלְךְ עַל כָּל הָאָרֶץ בַּיּוֹם הַהוּא יְהִיָּה ה' אֶחָד וְשִׁמוֹ אֶחָד

אות ד

וְזֶה בַּחֲנִינַת סוּד קְדוּשׁ הַחֲדָשׁ שֶׁאָנּוּ צָרִיכִין בְּכָל חֲדָשׁ לְקַדֵּשׁ הַחֲדָשׁ, לְהַמְשִׁיךְ הַבְּחִינָה שֶׁתְּהִיָּה לְעֵתִיד, שֶׁהוּא מְלוּי פְּגִימַת הַלְבָנָה מִמְעוּטָהּ. וְזֶה הַדְּבָר הוּא בְּאֶמֶת סוּד גָּדוֹל שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיגוֹ. וְאַפְלוּ מִשֶּׁה רַבְּנוּ נִתְקַשָּׂה בְּזֶה כַּנִּיל, כִּי יִתְכַף כְּשֶׁמְמַלְאִין פְּגִימַת הַלְבָנָה, דְּהֵינּוּ שֶׁנִּתְגַּלֶּה מַלְכוּתוֹ יִתְבָּרַךְ עַל כָּל בְּאֵי עוֹלָם וְיִמְלֵא כְּבוֹד ה' אֶת כָּל הָאָרֶץ, אֲזִי אֵי אֶפְשָׁר לְקַבֵּל אוֹר הַהֲתַלְהָבוֹת הַזֶּה כִּי אִם כֵּן הַכֹּל אֵין סוּף וְאֵי אֶפְשָׁר לְהַתְגַּלוֹת מִהַמְדוּת בַּחֲנִינַת אֵי אֶפְשָׁר לְשַׁנֵּי מַלְכִים לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בְּכֶתֶר אֶחָד כַּנִּיל, וְעַל-כֵּן בְּהַכְרַח שֶׁיְהִיָּה הַצְמָצוּם וּמְעוּט כַּנִּיל. וְתִכְף כְּשֶׁיֵּשׁ צְמָצוּם יוּכַל חֵס

וְשָׁלוֹם לְהַשְׁתַּלְשֵׁל אַחֲזִיזָה לְהַסְטֵרָא אַחֲרָא מְצַמְצוּם הָאוֹר, שֶׁהִיא בְּחִינַת הַסְּתַלְקוֹת הָאוֹר שֶׁמִּשָּׁם אַחֲזִיזְתֶּם. וְעַל-כֵּן אֵי אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיג סוּד הַזֶּה עֲכָשׁוּ, שֶׁהוּא סוּד קַדוּשׁ הַחֲדָשׁ, דְּהֵינּוּ לְמַלְאוֹת פְּגִימַת הַלְבָנָה, דְּהֵינּוּ שֶׁהַתְּגֵלוֹת מְלָכוּתוֹ יִתְבַּרְךָ יִהְיֶה מְלֵא כָּל הָאָרֶץ וְכוּי' כַּנִּי"ל, שֶׁזֶה בְּחִינַת אוֹר הַלְבָנָה כְּאוֹר הַחֲמָה, שֶׁאוֹר הַלְבָנָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַתְּגֵלוֹת מְלָכוּתוֹ יִתְבַּרְךָ, מְאִיר עַד אֵין סוּף כְּאוֹר הַחֲמָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת אוֹר הָאֵין סוּף, בְּחִינַת 'וְאֵין נִסְתָּר מִחֲמַתּוֹ'. וְאָף-עַל-פִּי-כֵן יוּכְלוּ לְקַבֵּל הַתְּגֵלוֹת מְלָכוּתוֹ, דְּהֵינּוּ שְׂאָף - עַל-פִּי-כֵן יִהְיֶה בְּחִינַת צְמָצוּם, כִּי בְּלֹא הַצְּמָצוּם אֵי אֶפְשָׁר לְקַבֵּל עַל מְלָכוּתוֹ כַּנִּי"ל. וְזֶה הַסוּד אֵי אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיג וְגַם מִשָּׁה רַבְּנֵי נִתְקַשָּׁה בּוֹ עַד שֶׁהֲרָאָהּוּ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּזֶה רָאָה וְקִדְשׁ, שֶׁלְמַדּוֹ ה' יִתְבַּרְךָ בְּאִיזָה שְׁעוֹר תִּרְאָה שֶׁתִּהְיֶה רְאוּיָה לְקִדְשׁ, דְּהֵינּוּ בְּאִיזָה מְעוּט וְצְמָצוּם אָנוּ יְכוּלִין לְמַלְאוֹתָהּ מִפְּגִימַתָּהּ, לְגִלוֹת מְלָכוּתוֹ יִתְבַּרְךָ עַל כָּל הָעוֹלָם. וְאָף-עַל-פִּי-כֵן לֹא יִחְזַר הַכֹּל אֵין סוּף רַק שִׁיְהִיָּה לָנוּ כַּח לְקַבֵּל מְלָכוּתוֹ תְּמִיד בְּבְחִינַת רְצוּא וְשׁוֹב, בְּבְחִינַת מְטִי וְלֹא מְטִי וְכוּי'. וְזֶה הַסוּד אֵי אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיג עֲכָשׁוּ עַד לְעֵתִיד שִׁיְהִיָּה אוֹר הַלְבָנָה כְּאוֹר הַחֲמָה וְתִתְגַּלֶּה מְלָכוּתוֹ יִתְבַּרְךָ עַל כָּל בְּאֵי עוֹלָם, אֲבָל עֲכָשׁוּ הַדְּבָר הַזֶּה בְּסוּד, שֶׁהוּא בְּחִינַת סוּד הָעֵבֹר, סוּד קַדוּשׁ הַחֲדָשׁ שֶׁנִּמְסַר רַק לְגִדּוּלֵי הַדּוֹר בְּקַבְלָה אִישׁ מִפִּי אִישׁ עַד מִשָּׁה רַבְּנֵי, עָלָיו

אות ה

וְזֶה בְּחִינַת 'סוּד הָעֵבֹר' סוּד דִּיקָא, בְּחִינַת סוּדוֹת הַתּוֹרָה, כִּי עֲכָשׁוּ צָרִיכִין לְהַחֲזִיק הַדְּבָר הַזֶּה בְּסוּד. כִּי אִם יִתְגַּלֶּה הַסוּד הַזֶּה, דְּהֵינּוּ סוּד קַדוּשׁ הַחֲדָשׁ, סוּד מְלוּי הַלְבָנָה מִפְּגִימַתָּהּ שְׂאֵז עוֹלָה הַלְבָנָה, בְּחִינַת מְלָכוּת, עַד אֵין סוּף. אִם כֵּן יִתְבַטֵּל הָעוֹלָם לְגַמְרִי, כִּי עֲכָשׁוּ עֵדִין אֵי אֶפְשָׁר לְקַבֵּל וְלְהַשִּׁיג אוֹר הַשֶּׁכֶל הַזֶּה וְעַל-כֵּן הַהֲכָרַח שִׁיְהִיָּה בְּסוּד. וְהַסוּד, זֶה בְּעֲצָמוֹ בְּחִינַת הַצְּמָצוּם, שֶׁעַל-יְדֵי שֶׁהַדְּבָר בְּסוּד, עַל-יְדֵי זֶה הוּא בְּחִינַת צְמָצוּם הָאוֹר, שֶׁעַל-יְדֵי זֶה דִּיקָא יְכוּלִין לְגִלוֹת מְלָכוּתוֹ יִתְבַּרְךָ, שֶׁהוּא בְּחִינַת קַדוּשׁ הַחֲדָשׁ כַּנִּי"ל. וְזֶה בְּחִינַת צְנִיעוּת שֶׁהִיא מְדָה טוֹבָה מְאֹד, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבָרְכָהּ, אֵין לָךְ יָפָה מִן הַצְּנִיעוּת. בְּחִינַת וְהַצְנַע לְכַת עִם אֶלְקִיד, כִּי צָרִיכִין עֲכָשׁוּ בְּהֲכָרַח לְהַתְנַהֵג בְּעִבּוּדַת ה' בְּהַצְנַע וּבְסוּד כְּדֵי שֶׁלֹּא יִהְיֶה, חֵס וְשָׁלוֹם, בְּחִינַת רַבּוּי הָאוֹר וְיִחְזַר הַכֹּל אֵין סוּף וְלֹא תוּכַל לְהַתְּגַלוֹת בְּחִינַת הַמְּלָכוּת כָּלֵל. וְזֶה בְּחִינַת תְּפִלָּה בְּלַחֵשׁ, כִּי עַל-יְדֵי הַתְּפִלָּה, עַל-יְדֵי זֶה עֵקֶר עֲלִיוֹתָהּ וְאֵז עוֹלָה הַמְּלָכוּת עַד אֵין סוּף, עַל-כֵּן צָרִיכִין לְעֲשׂוֹת תְּקוּן זֶה בְּלַחֵשׁ וּבְסוּד. בְּבְחִינַת סוּד קַדוּשׁ הַחֲדָשׁ 'סוּד' דִּיקָא. כְּדֵי שֶׁלֹּא יִחְזַר הַכֹּל אֵין סוּף, כִּי עֲכָשׁוּ עֵדִין לֹא נִתְגַּלֶּה זֶה הַשֶּׁכֶל שֶׁל קַדוּשׁ הַחֲדָשׁ שֶׁתּוּכַל לְהַתְּגַלוֹת הַמְּלָכוּת עַד אֵין סוּף וְאָף-עַל-פִּי-כֵן נוּכַל

לְקַבֵּל מַלְכוּתוֹ עָלֵינוּ, כִּי זֶה הַשִּׁכְלָה לֹא יִתְגַּלֶּה עַד לְעֵתִיד שְׂיִהְיֶה אֹר הַלְבָנָה
 כְּאֹר הַחֲמָה, שְׂאֵז יִתְקַיֵּם, "וַיְהִי ה' לְמֶלֶךְ עַל כָּל הָאָרֶץ וְכוּ'". אֲבָל עֲכָשׁוּ
 אֲפֹלוּ בַעַת שְׂרוּצִין לְהַמְשִׁיךְ אֵיזָה הָאָרֶה מִבְּחִינָה זוֹ, שֶׁהוּא בְּחִינַת עֲלִיּוֹת
 הַמַּלְכוּת, בְּחִינַת קְדוּשַׁת הַחֲדָשׁ בְּחִינַת מִי זֹאת עוֹלָה מִי עִם זֹאת עוֹלָה וְכוּ',
 שֶׁהוּא בְּחִינָה הַנִּי"ל, צְרִיכִין לַעֲשׂוֹת זֹאת בְּסוּד בְּבְחִינַת סוּד הָעֵבוֹר, בְּחִינַת
 תְּפִלָּה בְּלַחֲשׁ כְּנִי"ל. וְזֶה מְרָמֵז בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ זְכוּרֵנוּ לְבָרְכָה בְּמֵאמֶר הַנִּי"ל
 בְּמָה שֶׁכָּתֵב שֵׁם עַל מֵאמֶר רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרֵנוּ לְבָרְכָה, אֲתַתֵּךְ גּוֹצֵא גְחִין
 וְלַחוּשׁ לָהּ וְכוּ', דִּהְיִנוּ שֶׁצְרִיכִין לְהַעֲלוֹת הַמַּלְכוּת מִבְּחִינַת אֲתַתֵּךְ גּוֹצֵא,
 מִבְּחִינַת הַמֵּאוֹר הַקָּטָן וְכוּ'. וְזֶה וְלַחֲשֵׁי לָהּ בְּחִינַת תְּפִלָּה בְּלַחֲשׁ, עַיִן שֵׁם.
 תְּפִלָּה בְּלַחֲשׁ דִּיקָא, כִּי כְּשֶׁצְרִיכִין לְהַעֲלוֹת הַמַּלְכוּת מִבְּחִינַת הַמֵּאוֹר הַקָּטָן
 שְׂיִהְיֶה בְּבְחִינַת שְׁנֵי הַמֵּאוֹרוֹת הַגְּדוֹלִים, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת מִי עִם זֹאת עוֹלָה
 וְכוּ' כְּנִי"ל, שֶׁזֶה נַעֲשֶׂה עַל-יַדֵּי הַתְּפִלָּה, כְּמַבְאָר שֵׁם בְּמֵאמֶר הַנִּי"ל. עַל-כֵּן
 צְרִיכִין לַעֲשׂוֹת זֹאת בְּלַחֲשׁ בְּבְחִינַת סוּד, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת סוּד קְדוּשַׁת הַחֲדָשׁ
 וְכוּ' כְּנִי"ל. וְזֶה בְּחִינַת צְנִיעוּת שֶׁל הַזְּוִיג שֶׁצְרִיךְ לְהִיּוֹת בְּצְנִיעוּת גְּדוֹל, כִּי
 זְוִיג דִּקְדוּשָׁה הֵיא בְּבְחִינָה הַנִּי"ל לְהַעֲלוֹת אִשָּׁה יְרֵאת ה' מִבְּחִינַת הַמֵּאוֹר
 הַקָּטָן לְבְּחִינַת שְׁנֵי הַמֵּאוֹרוֹת הַגְּדוֹלִים וְכוּ', וְצְרִיךְ שְׂיִהְיֶה בְּצְנִיעוּת גְּדוֹל
 בְּבְחִינַת סוּד וְכוּ'

אות ו

וְעַל-כֵּן סוּד הָעֵבוֹר לֹא נִמְסַר רַק לְיִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, "כִּי הֵיא חֲכַמְתְּכֶם
 וּבִינְתְּכֶם לְעֵינֵי הָעַמִּים וְכוּ'". וְאִמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרֵנוּ לְבָרְכָה, זֶה סוּד
 הָעֵבוֹר, כִּי אֹמִין דְּעֵלְמָא שְׂיִנְיִקְתֶּם מִמַּלְכוּת הַרְשָׁעָה, עַקֵּר יְנִיקְתֶּם הוּא
 רַק מִבְּחִינַת צְמֻצוֹת הָאוֹר כְּנִי"ל, כִּי הֵם בְּבְחִינַת יְצִירָה לְבִישׁ, בְּחִינַת
 טְפִשֵׁת לֵב, בְּחִינַת עֲרֵלֵת לֵב. וְעַל-כֵּן אֵי אֲפִשֵׁר לְגַלוֹת לָהֶם סוּד הַזֶּה שֶׁל
 קְדוּשַׁת הַחֲדָשׁ, כִּי הֵם אֵינֶם יְכוּלִים לְקַבֵּל אֹר הַזֶּה, כִּי אֲנַחְנוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 זְכִינוּ לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה וְהַמִּצְוֹת, שֶׁהֵם בְּחִינַת כְּלִים וּמִדּוֹת, לְקַבֵּל עַל יָדֶם
 הַשְּׂגַת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּבְחִינַת מְטִי וְלֹא מְטִי בְּאִפְסוֹ שֶׁנִּקְבַּל מַלְכוּתוֹ יִתְבָּרַךְ
 עָלֵינוּ תְּמִיד. וְאִף-עַל-פִּי-כֵן יִהְיֶה לָנוּ קִיּוּם וְלֹא נִתְבַּטַּל לְגַמְרֵי עַד שְׂיִגִיעַ
 הַעֵת לְהַשִּׁיב הַפְּקֻדוֹן אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אֲבָל הָאֲמוֹת לֹא זְכוּ לְתוֹרָה וְאֵין לָהֶם
 כְּלִים לְקַבֵּל הָאוֹר, עַל-כֵּן נִתְצַמְצַם אֹר אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ מֵהֶם לְגַמְרֵי וְאֵי
 אֲפִשֵׁר לְגַלוֹת לָהֶם, כִּי תִכְף כְּשֶׁמִּתְחִילִין לְגַלוֹת לָהֶם אֹר אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ
 הוּא אֲצֻלִם בְּחִינַת רַבּוּי אֹר, שֶׁעַל-יַדֵּי זֶה נִתְבַּטַּל הָאוֹר לְגַמְרֵי כִּידוּעַ. וְעַל-
 כֵּן הֵם רְחוּקִים מֵה' יִתְבָּרַךְ, כִּי אֵינֶם זֹכִים לָזֶה הַשִּׁכְלָה וְהַשְּׂגָה הַנִּי"ל,
 שֶׁהוּא בְּחִינַת סוּד הָעֵבוֹר

אות ז

אָבֵל אֲנַחְנוּ זֹכִים לְקַבֵּל סוּד קְדוֹשׁ הַחֹדֶשׁ עַל-יְדֵי צְדִיקֵי הַדּוֹר, שֶׁהֵם בְּחִינַת מֹשֶׁה אֲשֶׁר לָהֶם לְבַד נִמְסַר הַסּוּד הַזֶּה וְהֵם מוֹרִים אוֹתָנוּ אֶת הַדְרָךְ גִּלְדָּה בַּהּ וְכוּי' בְּאִפְסוֹן שְׁנוּכָל לְקַבֵּל עֲלֵינוּ עַל מַלְכוּתוֹ וְאָף-עַל-פִּי-כֵן יִהְיֶה קִיּוּם הָעוֹלָם. וְעַל-כֵּן מִצְוַת קְדוֹשׁ הַחֹדֶשׁ הִיא מִצְוָה רִאשׁוֹנָה שְׁנִצְטוּוּ בַּהּ יִשְׂרָאֵל, כִּי זֶה הוּא בְּחִינַת כָּלֵל כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה שֶׁיִּהְיֶה לָנוּ כַּח לְגִלוֹת מַלְכוּתוֹ עַל כָּל הָעוֹלָם. וְאָף-עַל-פִּי-כֵן יִהְיֶה קִיּוּם הָעוֹלָם כְּמוֹ שֶׁיִּהְיֶה לְעֵתִיד וְכוּי' כַּנִּי"ל. וְעַל-כֵּן עִקַּר יְצִיאַת מִצְרַיִם תְּלוּי בָּזֶה, כַּמְבָאָר שֶׁם בְּפִרְשַׁת הַחֹדֶשׁ שֶׁתִּכְרַף כְּשֶׁרָצָה ה' יִתְבַּרַךְ לְהוֹצִיאֵם מִמִּצְרַיִם אֲזִי גָלָה לְמֹשֶׁה רַבֵּנוּ סוּד קְדוֹשׁ הַחֹדֶשׁ וְשֶׁם נֶאֱמַר עֲנֵן יְצִיאַת מִצְרַיִם. כִּי עִקַּר כָּל הַגְּלוּיּוֹת שֶׁהֵם כְּלוּלִים בְּגִלוּת מִצְרַיִם, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְבִרְכָה, הוּא רַק עַל-יְדֵי בְּחִינַת הַנִּי"ל עַל-יְדֵי שֶׁלֹּא נִתְגַּלָּה עֲדִין מַלְכוּתוֹ יִתְבַּרַךְ וְאִמִּין דְּעֵלְמָא, שֶׁהֵם בְּחִינַת מַלְכוּת הַרְשָׁעָה שֶׁלְטִין עַל יִשְׂרָאֵל, שֶׁאֲחִיזְתֶּם מִבְּחִינַת הַצְּמָצוּם וְהַמְעוּט כַּנִּי"ל. שֶׁזֶּה בְּחִינַת גְּלוּת מִצְרַיִם לְשׁוֹן מִצַּר וְצִמְצוּם. וְעַל-כֵּן עִקַּר הַגְּאֻלָּה הוּא עַל-יְדֵי בְּחִינַת סוּד קְדוֹשׁ הַחֹדֶשׁ, דְּהֵינּוּ עַל-יְדֵי שֶׁזֹּכִין עַל-יְדֵי צְדִיקֵי הַדּוֹר בְּחִינַת מֹשֶׁה, לְהַשִּׁיג סוּד הַנִּי"ל אִיךְ לְגִלוֹת אֹר אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבַּרַךְ בְּהַדְרָגָה וּבִמְדָה, שֶׁעַל-יְדֵי זֶה נִתְגַּלָּה מַלְכוּתוֹ יִתְבַּרַךְ עַל כָּל בְּאֵי עוֹלָם וְכוּי' כַּנִּי"ל. כִּי אֲחִיזְתֵי הָאֱמוּנוֹת שֶׁאֲחִיזְתֶּם מִהַסְטֵרָא אַחֲרָא הוּא רַק מִבְּחִינַת רַבּוּי הָאוֹר וּמְעוּט הָאוֹר, כִּי רַבּוּי הָאוֹר הוּא הַמְעוּט, כִּי אִי אִפְשָׁר לְקַבֵּל רַבּוּי הָאוֹר וְעַל-יְדֵי זֶה נִתְמַעַט וְנִסְתַּלַּק לְגַמְרִי, אָבֵל אֲנַחְנוּ זֹכִים לְקַבֵּל הָאוֹר בְּהַדְרָגָה וּבִמְדָה עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, שֶׁעַל-יְדֵי זֶה זֹכִין לְגִלוֹת אֱלֹקוֹתוֹ עַל כָּל הָעוֹלָם וְאָף-עַל-פִּי-כֵן יִהְיֶה קִיּוּם הָעוֹלָם, שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת סוּד קְדוֹשׁ הַחֹדֶשׁ. וְאֲזִי כְּשֶׁנִּתְגַּלָּה הָאוֹר בְּהַדְרָגָה וּבִמְדָה בְּסוּד קְדוֹשׁ הַחֹדֶשׁ אֲזִי אֵין לְהָאֱמוּנוֹת שׁוּם יְנִיקָה כָּלֵל וְאֲזִי הוּא מְפֹלְתָם, כִּי יְנִיקְתֶּם הוּא רַק עַל-יְדֵי שְׁנִתְצַמְצַם הָאוֹר בְּיֹתֵר בְּבְחִינַת מִצְרַיִם. וְאֵין זֹכִים לְגִלוֹת אֹר אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבַּרַךְ בְּתוֹךְ הַצְּמָצוּם, אֲזִי יֵשׁ לָהֶם יְנִיקָה. וּבְאֵמַת בְּוֹדָאֵי אִי אִפְשָׁר לְגִלוֹת לָהֶם אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבַּרַךְ, כִּי אֲזִי יִתְבַטְּלוּ לְגַמְרִי, כִּי אֵין לָהֶם כָּלִים לְקַבֵּל. אָבֵל כְּשֶׁאֲנוּ זֹכִים לְגִלוֹת מַלְכוּתוֹ יִתְבַּרַךְ עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה וְהַמִּצְוֹת, שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת קְדוֹשׁ הַחֹדֶשׁ, עַל-יְדֵי זֶה נִתְבַטְּל כָּל יְנִיקְתֶּם. וְאֲזִי יוֹצֵאִין מְגִלוֹת מִצְרַיִם שְׁכוּלֵל כָּל הַגְּלוּיּוֹת, כִּי מִמְשִׁיכִין אֹר שֶׁל לְעֵתִיד שִׁיתְגַּלָּה מַלְכוּתוֹ עַל כָּל הָעוֹלָם וְאָף-עַל-פִּי-כֵן יִהְיֶה קִיּוּם הָעוֹלָם, שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת קְדוֹשׁ הַחֹדֶשׁ וְכוּי' כַּנִּי"ל:

אות ח

וְזֶה בְּחִינַת נִיסוֹן שֶׁהוּא רֹאשׁ חֲדָשִׁים, כִּי נִיסוֹן הוּא אָבִיב אֶל־יָ עִם שְׁתֵּי יו"ד עִם ב' שֵׁשׁ לְשָׁנֵי בְּתִים עֲלֶיהָ, בְּחִינַת מִי עִם זֹאת עוֹלָה וְכוּ', בְּחִינַת שְׁנֵי מַלְכִים מְשֻׁתְּמִים בְּכֶתֶר אֶחָד, בְּחִינַת שְׁנֵי הַמְּאֹרֹת הַגְּדוֹלִים, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת רֹאשׁ חֲדָשׁ וְכוּ' כַּנ"ל, כִּי יֵשׁ שְׁנַיִם עֶשֶׂר רֹאשֵׁי חֲדָשִׁים כְּנֶגֶד שְׁנַיִם עֶשֶׂר שְׁבֻטִים. וְכָל שְׁבֻט וְשְׁבֻט יֵשׁ לוֹ נְשִׂיא. וְכָל נְשִׂיא וְנְשִׂיא בְּחִינַת צְדִיק הַדּוֹר הוּא בְּחִינַת מֹשֶׁה, שֶׁהוּא לְבַד זֹכֶה לְבְּחִינַת סוּד קְדוּשׁ הַחֲדָשׁ כַּנ"ל, כִּי הַצְּדִיק לְבַד, שֶׁהוּא מְנַהֵג הַדּוֹר, בְּחִינַת מֹשֶׁה, בְּחִינַת הַנְּשִׂיא, הוּא יָכוֹל לְהַמְשִׁיךְ הָאֶרֶץ זֹו בְּאֲנָשָׁיו לְהוֹדִיעַם הַדְּרָךְ אֲשֶׁר יֵלְכוּ בָּהּ לְקַבֵּל עַל מַלְכוּתוֹ בְּהַדְרָגָה וּבְמַדָּה וְכוּ' בְּנ"ל:

אות ט

וְזֶה בְּחִינַת, בְּאֵר חֲפְרוּיָה שְׁרִים כְּרוּיָה נְדִיבֵי עִם בְּמַחֲקָק בְּמִשְׁעֲנוֹתָם, וְדָרְשׁוּ רְבוּתֵינוּ זְכוּרֹנָם לְבִרְכָה שְׁכָל נְשִׂיא וְנְשִׂיא הִיָּה מְמַשֵּׁיךְ בְּמַקְלוֹ מִימֵי הַבְּאֵר לְשְׁבֻטוֹ, כִּי בְּאֵר מִיָּם חַיִּים זֶה בְּחִינַת הַתְּגַלּוֹת אֹר אֵין סוֹף שֶׁהוּא מְקוֹר חַיִּים, כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב, "הַעוֹזְבֵי מְקוֹר מִיָּם חַיִּים וְכוּ'". וְאֵי אֶפְשֶׁר לְהַמְשִׁיךְ מִימֵי הַבְּאֵר, שֶׁהֵם הַתְּגַלּוֹת אֶלְקוּתוֹ יִתְבַּרַךְ כִּי אִם עַל-יְדֵי צְדִיקֵי הַדּוֹר, שֶׁהֵם בְּחִינַת שְׁנַיִם עֶשֶׂר נְשִׂאִים שְׁכָל אֶחָד מְמַשֵּׁיךְ הָאֹר הַזֶּה לְשְׁבֻטוֹ בְּהַדְרָגָה וּבְמַדָּה בְּבְחִינַת בְּמַחֲקָק בְּמִשְׁעֲנוֹתָם, דְּהֵינּוּ עַל-יְדֵי הַמְּטָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת מְחֹקֵק, בְּחִינַת חֲקִיקָה וְרִשְׁמִיָּה, בְּחִינַת צְמֻצוֹם שֶׁהַנְּשִׂאִים יוֹדְעִים אֵיךְ לְצַמְצֵם הָאֹר כְּרֹאוֹי לְהַמְשִׁיךְ בְּחִינַת מִימֵי הַבְּאֵר לְשְׁבֻטוֹ, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַתְּגַלּוֹת מַלְכוּתוֹ יִתְבַּרַךְ בְּהַדְרָגָה וּבְמַדָּה וְכוּ' כַּנ"ל. וְעַל-כֵּן הֵם שְׁנַיִם עֶשֶׂר נְשִׂאִים כְּנֶגֶד שְׁנַיִם עֶשֶׂר חֲדָשִׁים, כִּי זֶה בְּעֶצְמוֹ הוּא בְּחִינַת סוּד קְדוּשׁ הַחֲדָשׁ וְכוּ' כַּנ"ל. וְעַל-כֵּן בְּנִיסוֹן, שֶׁהוּא רֹאשׁ חֲדָשִׁים, אֵז מְאִירִין כָּל הַשְּׁנַיִם עֶשֶׂר נְשִׂאִים בְּשְׁנַיִם עֶשֶׂר יָמִים הַרְּאִשׁוֹנִים, כִּי בְּכָל יוֹם וְיוֹם הַקְּרִיב נְשִׂיא אֶחָד בְּחִנְכַת הַמְּשָׁכָן, כִּי נִיסוֹן הוּא רֹאשׁ חֲדָשִׁים וְבוֹ כְּלוּלִים כָּל הַשְּׁנַיִם עֶשֶׂר חֲדָשִׁים, שֶׁהֵם בְּחִינַת שְׁנַיִם עֶשֶׂר נְשִׂאִים שְׁכָל אֶחָד וְאֶחָד מְאִיר לְיִשְׂרָאֵל בְּחִינַת סוּד קְדוּשׁ הַחֲדָשׁ, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַתְּגַלּוֹת מַלְכוּתוֹ יִתְבַּרַךְ שִׁיתְּמַלֵּא פְּגִימַת הַלְּבָנָה וְכוּ' וְאֵף-עַל-פִּי-כֵן יִהְיֶה קִיּוֹם הָעוֹלָם כְּמוֹ שִׁיְהִיָּה לְעֵתִיד וְכוּ' כַּנ"ל. וְזֶה בְּחִינַת חֲנֻכַת הַמְּשָׁכָן שֶׁאֵז הַקְּרִיבוֹ הַנְּשִׂאִים, כִּי בְּמִשְׁכָּן הַיּוֹ כְּלִים לְקַבֵּל עַל יְדָם הַשְּׁגַת אֶלְקוּתוֹ יִתְבַּרַךְ בְּבְחִינַת הַנִּי"ל, בְּבְחִינַת וְכְבוֹד ה' מְלֵא אֶת הַמְּשָׁכָן, בְּחִינַת מְלֵא כָל הָאֶרֶץ כְּבוֹדוֹ וְכוּ', הֵינּוּ כַּנ"ל:

ראש חדש ה:

על-פי התורה "תהלים מסגל לתשובה" בסימן עג בלקוטי תנינא :

ועל-פי ההנהגה הכללית שהזכיר רבנו זכרוננו לברכה לכל אחד ואחד כמה וכמה פעמים להרבות בהתבודדות בכל יום ויום, דהינו לפרש שיחתו לפני ה' יתברך בלשון לע"ז, לבקש מלפניו יתברך שיקרבהו לעבודתו ויחזרהו לשוב בתשובה שלמה לפניו יתברך והזכיר לעשות מהתורות תפלות, דהינו כל הדברים הקדושים שגלה בכל תורה ותורה לעשות מזה תפלה לבקש ולהתחנן מה' יתברך שיזכה לבוא לכל זה כפי סדר חדושי התורה שגלה, כפי בנן הנורא שבנה בכל תורה ותורה שגלה בדרך הנפלא ואמר שנגעשה מזה שעשועים גדולים למעלה. ואמר שנגעשה מזה שעשועים שלא עלו עדן שעשועים כאלה לפניו יתברך מעולם :

וזה בחינת ראש השנה ויום הכפורים וסודות וארבעה מינים והושענא
רבא ושמיני עצרת וכו' :

אות א

כי כל עבודתנו בימים האלה לנסר את המלכות מזעיר אנפין ולבנותה פראוף שלם וליחדה עם זעיר אנפין, כמבאר כל זה בכונות האר"י ז"ל. הינו שכל פונתנו בימים האלה לבנות את התפלה להקים את התפלה מנפילתה, להקימה ולגדלה ולבנותה בשלמות, כי התפלה הוא בחינת מלכות, בחינת מלכות דוד, בחינת ואני תפלה, כמו שכתב רבנו בסימן פד בלקוטי תנינא). וזה כל עבודתנו בראש השנה וכו' להקים ולבנות את התפלה, שהיא בחינת מלכות כנ"ל, כי חכמת התורה הקדושה והתפלה הם בחינת משה ודוד. תורה היא בחינת משה, כמו שכתוב, "זכרו תורת משה". וכתוב, "תורה צוה לנו משה". כי משה נתן לנו התורה והוא בעצמו התורה כידוע ותפלה היא בחינת מלכות דוד, בחינת ואני תפלה, שאמר דוד המלך, עליו השלום, ובעזרתנו הרבים נפלה בחינת מלכות הקדושה מאד וישראל בגלות ונפל המלכות אליהם. ועקר נפילת המלכות היא מחמת נפילת התפלה שנפלה מאד, כי התפלה הוא בחינת מלכות כנ"ל ובעזרתנו הרבים נפלה התפלה מאד, כמו שאמרו רבותינו זכרונם

לְבָרְכָהּ בְּרָכוֹת ו, עַל פְּסוּק כָּרַם זָלַת וכו', אֵלּוּ דְבָרִים הָעוֹמְדִים בְּרוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם וּבְנֵי אָדָם מְזַלְזְלִין בָּהּ. וּמֵאֵי נִיחֻי? תִּפְלָה. וְזֶה עֵקֶר עֲבוּדַתְנוּ בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה וּבְכָל הַיָּמִים הַנּוֹרָאִים הָאֵלּוּ לְהַקִּים אֶת הַתִּפְלָה, שֶׁהִיא בְּחִינַת מַלְכוּת כְּנִ"ל:

אות ב

וְזֶה בְּחִינַת הַנְּסִיחָה הַמְּבֹאָר בְּפָנֹת. וְכָלל הָעֵינָן בְּקָצוֹר הוּא, שֶׁבְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה בְּתַחֲלַת הַבְּרִיאָה אִזּוּ הַמַּלְכוּת בְּבְחִינַת אַחֹר בְּאַחֹר וְאָדָם הָרֵאשׁוֹן אִם לֹא הָיָה חוּטֵא בְּעַץ הַדַּעַת וְהָיָה מִמֵּתִין בְּזוּוּגוֹ עַד שֶׁבַת, הָיָה יָכֹל לְהַחְזִירָה תַּכְףּ פָּנִים בְּפָנִים עַל-יְדֵי תִּפְלָתוֹ שֶׁהָיָה צָרִיךְ לְהַתְּפַלֵּל אִזּוּ, אִךְ עַל-יְדֵי פְּגָמָיו, עַל-יְדֵי זֶה אָנוּ צָרִיכִין בְּכָל שָׁנָה לְעַסֵּק בְּתַקּוּן זֶה מְעַט מְעַט עַד בִּיאַת הַגּוֹאֵל. וְגַם מְעַט שְׁמֵתִקְנִים בְּכָל שָׁנָה אֵינֹו נִגְמָר בְּיוֹם אֶחָד כִּי אִם מֵרֵאשׁ הַשָּׁנָה עַד שְׁמִינֵי עֶצְרַת. וְעֵקֶר הַתַּקּוּן הוּא שֶׁצָּרִיכִין לְנַסֵּר אֶת הַמַּלְכוּת שֶׁלֹּא תִּהְיֶה בְּבְחִינַת אַחֹר בְּאַחֹר דְּבוּקִים בְּכַתֵּל אֶחָד לְשֵׁנִיהֶם, רַק לְנַסֵּר אֶת הַמַּלְכוּת מִזְעִיר אֲנָפִין שֶׁתִּהְיֶה הַמַּלְכוּת בְּחִינַת פְּרָצוּף בְּפָנֵי עֲצָמוֹ וְזֶה נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי הַדּוֹרְמִיטָא וְהַשָּׁנָה דְּאֶפִּיל עַל זְעִיר אֲנָפִין שֶׁהוּא הַסְּתַלְקוּת הַמַּחִין שֶׁנִּסְתַּלְקִין מִמֶּנּוּ וְעוֹלִים לְמַעַלָּה בְּסוּד מִן נוֹקְבִין וְאִזּוּ מְקַבֵּל הַמַּלְכוּת הַמַּחִין שֶׁלֹּא עַל-יְדֵי זְעִיר אֲנָפִין כִּי אִם מְלַמְעֵלָה מִבִּינָה בְּעֶצְמָה. וְאַחַר כֵּן עַל-יְדֵי הַשׁוֹפָר חוֹזְרִים הַמַּחִין לְזְעִיר אֲנָפִין. וְאִזּוּ מִמֵּתִיק דִּינֵי הַמַּלְכוּת. וּמִמְשִׁיךְ לָהּ גְבוּרוֹת מְמַתְקוֹת. וְעַל-יְדֵי זֶה נִנְסָרֵת הַמַּלְכוּת וְנִבְנִית קוֹמָה בְּפָנֵי עֶצְמָה בְּכָל עֶשְׂרֵת יָמֵי תְּשׁוּבָה וְכוּ', עַד שֶׁבְּשְׁמִינֵי עֶצְרַת אִזּוּ הוּא בְּחִינַת הַיַּחֲוֹד שְׁמֵתִיחַדֵּת הַמַּלְכוּת עִם זְעִיר אֲנָפִין וְכוּ', עַיִן כָּל זֶה בְּפָנֹת:

אות ג

וְאִם אָמְנָם אֵין לָנוּ עֵסֶק בְּנִסְתָּרוֹת, אִךְ אָף-עַל-פִּי-כֵן כָּל מָה שֶׁאָנוּ יְכוֹלִין לְהַבִּין מֵהֶם רְמִזִּים לְעֲבוּדַת ה' יִתְבָּרַךְ מָה טוֹב וּמָה נָעִים, בְּפֶרֶט עַל-פִּי הַהַקְדָּמוֹת שֶׁל רַבְּנוּ זְכוֹרוֹנוֹ לְבָרְכָהּ שֶׁבְּכָלל דְּבָרָיו כָּל דְּבָרֵי קְבֻלַּת הָאָרֶ"י ז"ל וְהַזְהַר הַקָּדוֹשׁ וְכוּ', כְּאֲשֶׁר נִשְׁמַע מִפִּיו הַקָּדוֹשׁ, עַל-כֵּן כָּל מָה שֶׁנִּפְרָשׁ דְּבָרֵי הַפָּנֹת עַל-פִּי הַקָּדָמָתוֹ, הַכֵּל אֶמֶת וְצָדִק, כִּי דְבָרָיו זְכוֹרוֹנוֹ לְבָרְכָהּ

הם כְּלִיּוֹת גְּדוֹל וְכוּי וְאִין כָּאן מְקוֹמוֹ לְהֶאָרִיךְ בְּזֶה כָּאן. וְנָשׁוּב אֶל הַעֲנִין
כִּי מַלְכוּת הוּא בְּחִינַת הַתְּפִלָּה, שֶׁהִיא בְּחִינַת מַלְכוּת דָּוִד שְׁכַל עֶסְקָנוּ
לְנִסְרָה וְלִבְנוֹתָהּ קוֹמָה שְׁלֵמָה בְּפָנֵי עֲצָמָה וְלִיחְדָּה עִם זַעִיר אֲנָפִין, כִּי
בְּחִינַת זַעִיר אֲנָפִין הוּא הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, כַּמּוּבָן בַּפְּנוּת קְרִיאַת הַתּוֹרָה
וּבְשָׂאָר מְקוֹמוֹת. וְהַתְּפִלָּה הִיא בְּחִינַת מַלְכוּת דָּוִד שְׁדַּבּוּקָה עִם זַעִיר אֲנָפִין
אֲחֹר בְּאֲחֹר וְעֵקֶר דְּבִיקוּתָא אֲחֹר בְּאֲחֹר הִיא בְּעַת שֵׁישׁ שְׁלִיטַת
הַחִיצוֹנִים שְׂאֵז מִתְיָרָאִין שְׁלֵא יִתְדַבְּקוּ בְּאֲחֹרֵיהֶם, עַל-כֵּן הֵם דְּבּוּקִים
אֲחֹר בְּאֲחֹר, כַּמּבָּאָר בַּפְּתָבִים בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת. וְזֶה עֲבוּדְתָנוּ בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה
וְכוּי לְהַמְתִּיק הַדִּינִים וּלְבַטֵּל אַחֲזִיזַת הַחִיצוֹנִים שְׁיִנְיִקְתָּם מִתְקָף הַדִּינִים
חַס וְשְׁלוֹם, כְּדִי לְנַסֵּר אֶת הַמַּלְכוּת שֶׁתְּהִיָּה פְּרָצוּף שְׁלֵם בַּפְּעַל וְתִתְיַחַד
בְּבְחִינַת פְּנִים בְּפְנִים, הֵינּוּ כִּי יֵשׁ שְׁנֵי בְּחִינּוֹת תְּפִלוֹת, יֵשׁ תְּפִלָּה שֶׁהוּא
לְמִטָּה מִהַתּוֹרָה וְהִיא טְפִלָּה לְהַתּוֹרָה, וְיֵשׁ תְּפִלָּה שֶׁהִיא בְּחִינָה אַחַת עִם
הַתּוֹרָה מִמֶּשׁ. וְגַם הִיא גְּבוּהָ מִהַתּוֹרָה, כִּי יֵשׁ תְּפִלָּה שְׁמִתְפַּלְלִין עַל צָרְכֵינוּ,
דְּהֵינּוּ פְּרָנְסָה וּבְנִים וְחַיִּים וּרְפוּאָה וְכוּי. וְזֹאת הַתְּפִלָּה נִקְרְאת חַיֵּי שְׁעָה.
וְהִיא לְמִטָּה מִהַתּוֹרָה וְטְפִלָּה לְהַתּוֹרָה, כִּי בּוֹדָאֵי מִי שְׁמִתְפַּלֵּל עַל צָרְכֵי
גּוּפוֹ וְאִינוּ מִתְכַּוֵּן כָּלֵל בְּשִׁבִיל הַתּוֹרָה, רַק הוּא מִתְפַּלֵּל שְׁיִתֵּן לוֹ ה' יִתְבָּרַךְ
בְּנֵי, חַיֵּי וּמְזוּנֵי וְכוּי לְהַנָּאֵתוֹ וּלְצַרְךָ גּוּפוֹ, זֹאת הַתְּפִלָּה בּוֹדָאֵי אֵינָה חֲשׂוּבָה
לְפָנֵי ה' יִתְבָּרַךְ. וְהִיא בְּחִינַת תְּפִלוֹת רְעוֹת שְׁכַתָּב רַבְּנוּ זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה שֵׁישׁ
לְכָל אָדָם תְּפִלוֹת רְעוֹת וְהִיא בְּחִינַת גְּנֻבָא אֲמַחְתֵּרְתָּא רַחֲמָנָא קָרָה. כִּי זֶה
יְדוּעַ וְנִרְאָה בְּחוּשׁ שְׁכַל יְמֵי חַיֵּינוּ הֶבֶל וְרִיק וְיִמֵּינוּ כְּצֵל עוֹבֵר וּמָה יִתְרוֹן
לְאָדָם בְּכָל עַמְלוֹ. וְאִם יִצְבֵּר כְּעֶפֶר כֶּסֶף וְכוּי לֹא בְּמוֹתוֹ יִקַּח הַכֵּל וְאִין מְלוּין
לוֹ לְאָדָם לֹא כֶּסֶף וְלֹא זָהָב וְלֹא אֲבָנִים טוֹבִים וּמְרַגְלִיּוֹת וְכוּי. וְעַל-כֵּן מִי
שְׂאִינוּ מְסַתְּפֵל עַל הַתְּכִלִּית הָאֲחֵרוֹן הָאֲמֵתִי, לְמָה לוֹ חַיִּים. וּמָה הַנַּחַת
רוּחַ לְה' יִתְבָּרַךְ מִתְּפִלָּתוֹ שְׁמִתְפַּלֵּל שְׁיִתֵּן לוֹ ה' יִתְבָּרַךְ פְּרָנְסָה וּמְמוֹן וְכוּי
לְמַלְאוֹת תְּאוֹת בְּטָנוּ. וְה' יִתְבָּרַךְ יוֹדֵעַ וּמַבִּין שְׁכַל מָה שְׁמַבְקֵשׁ אֵינוּ טוֹבָה
לְפָנֵינוּ כָּלֵל, כִּי מֵאַחַר שְׂאִינוּ מְסַתְּפֵל עַל הַתְּכִלִּית בּוֹדָאֵי הַפְּרָנְסָה
וְהַעֲשִׁירוֹת שְׁלוֹ הוּא בְּחִינַת עֵשֶׂר שְׁמוֹר לְבַעֲלוֹ לְרַעְתּוֹ, רַחֲמָנָא לְצֵלָן.
נִמְצָא, שֶׁהַתְּפִלָּה שֶׁהִיא לְצַרְךָ הַגּוּף לְבַד בְּלִי כְּוָנַת קִיּוּם הַתּוֹרָה הִיא בּוֹדָאֵי
אֵינָה טוֹבָה כָּלֵל. וְעַל תְּפִלוֹת כְּאֵלוֹ קוֹרָא תִּגְרָ בְּזִהַר הַקְּדוּשׁ, צְוֹוּחִין כְּכִלְבִּין
הַבֵּי הַבֵּי, הַבֵּי לְוֹ חַיֵּי, הַבֵּי לְוֹ מְזוּנָא וְכוּי. וְאִין לְה' יִתְבָּרַךְ נַחַת מִתְּפִלָּה כְּזֹאת
שֶׁהִיא לְצַרְכֵי הַגּוּף כִּי אִם כְּשִׁזָּה הַמִּתְפַּלֵּל מִתְכַּוֵּן בְּשִׁבִיל קִיּוּם
הַתּוֹרָה, דְּהֵינּוּ שְׁמִתְפַּלֵּל עַל בְּנֵי חַיֵּי וּמְזוּנָא וְכָל כְּוָנַתוֹ כְּדִי שְׁיִזְכֶּה לַעֲשׂוֹת
רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ וּלְקַיֵּם תּוֹרָתוֹ וּמַצְוֹתָיו בְּאֵמֶת. וְאִם כְּוָנַתוֹ בְּאֵמֶת בְּשִׁבִיל זֶה
בּוֹדָאֵי יֵשׁ לְה' יִתְבָּרַךְ נַחַת רוּחַ מִתְּפִלָּה כְּזֹאת, אֲבָל אָף-עַל-פִּי-כֵן תְּפִלָּה
כְּזֹאת הִיא בּוֹדָאֵי לְמִטָּה מִהַתּוֹרָה וְטְפִלָּה לְהַתּוֹרָה, כִּי מֵאַחַר שֶׁהַתְּפִלָּה
בְּשִׁבִיל צָרְכֵי הַגּוּף. נִמְצָא, שֶׁהַתְּפִלָּה זֹאת בְּפָנֵי עֲצָמָה אֵינָה כְּלוּם כְּנִ"ל, כִּי
לְמָה לוֹ הַגּוּף וּצָרְכֵינוּ וְהִיּוֹם בְּכָאן וּמִחַר בְּקִבֵּר וְכוּי כְּנִ"ל וְאִין לְהַתְּפִלָּה
הַזֹּאת שׁוּם חַיּוֹת וְקִיּוּם כִּי אִם עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה, דְּהֵינּוּ מָה שְׁמִתְכַּוֵּן בְּתְּפִלָּתוֹ
עַל צָרְכֵי הַגּוּף בְּשִׁבִיל קִיּוּם הַתּוֹרָה. נִמְצָא, שֶׁתְּפִלָּה כְּזֹאת בּוֹדָאֵי טְפִלָּה
לְהַתּוֹרָה, כִּי הַעֵקֶר הוּא הַתּוֹרָה, רַק הוּא מִתְפַּלֵּל עַל צָרְכֵי הַגּוּף כְּדִי שְׁיִוָּכַל
לְקַיֵּם אֶת הַתּוֹרָה וְעַל-כֵּן בּוֹדָאֵי תְּפִלָּה כְּזֹאת הִיא טְפִלָּה לְהַתּוֹרָה וּלְמִטָּה
מִהַתּוֹרָה:

ועל תפלה כזאת הקפידו רבותינו זכרונם לברכה שלא להאריך בה ביותר, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, מניחין חיי עולם ועוסקין בחיי שעה. כי העקר הוא חיי עולם, שהוא התורה, אבל התפלה כזאת בשביל צרכי הגוף היא חיי שעה, רק שצריכין אותה בשביל חיי עולם בשביל התורה. ועל-כן בודאי אין להניח העקר, שהוא חיי עולם, ולהאריך בהטפל, שהוא חיי שעה. ותפלה כזאת צריך שמירה גדולה שלא יתאחזו בה החיצונים, שלא תהיה בבחינת רגליה ירדות מות חס ושלום, כי מאחר שמתפלל על צרכים הגשמיים של הגוף רק שפונתו בשביל התורה, בקל תוכל הסטרא אחרא להתאחז בו להטות פונתו בשביל צרכי הגוף בעצמו, שאז תפלתו פסולה פני"ל. ועל-כן כשהתפלה, שהיא בחינת מלכות, הוא בבחינה זו, אזי היא בבחינת אחר באחר, שהיא דבוקה להתורה וטפלה אליה, כי אין לה פרצוף בפני עצמה, כי בלא התורה אין לה ענין כלל פני"ל. וצריכה להיות בבחינת אחר באחר שלא יתאחזו החיצונים פני"ל, כי תפלה כזו צריכה שמירה מהחיצונים מאד. מאחר שכל התפלה בשביל צרכי הגוף, רק שמכון בשביל קיום התורה פני"ל:

אות ד

אבל עקר התפלה השלמה היא כשאדם מתפלל רק על צרכי נשמתו בעצמו, דהינו שכל תפלותיו לזכות ליראת ד' ועבודתו יתברך. כמו שאמר דוד המלך, עליו השלום, "אחת שאלתי מאת ד' אותה אבקש שבתתי בבית ד' כל ימי חיי וכו'". וכמו שכתוב רבנו זכרוננו לברכה בסימן יד) על מאמר "רבה בר בר חנה", וסקלית לסלתאי ואנחיה בכותא דרקייע, עין שם. ותפלה כזאת אינה טפלה לתורה, אדרבא, תפלה כזאת היא עקר קיום התורה, מאחר שמבקש רק לקיים את התורה, שזה עקר שלמות התורה, כי לא המדרש הוא העקר אלא המעשה. וזה בחינת אשה יראת ד' היא תתהלל, הינו התפלה, שהיא בחינת אשת חיל, כשהוא בשביל יראת ד' לזכות ליראתו יתברך, היא תתהלל, כי זה עקר שלמות התפלה. וזאת התפלה היא שנה עם התורה וגבה ממנה, כי עקר הפונה בלמוד התורה הוא לקיים את התורה, כי לא המדרש הוא העקר אלא המעשה. וזהו פונתו בתפלתו שמבקש ליראה את ד' ולקיים את התורה. נמצא, שהתורה והתפלה שניהם שוים בקומתם. ואף גם התפלה גבה יותר, בבחינת אשת חיל עטרת בעלה, בחינת ראשית חכמה יראת ד', דהינו התפלה, שהיא בחינת אשה יראת ד', דהינו מה שמתפלל על היראה היא ראשית חכמה, כי הוא למעלה מהחכמה, שהיא התורה. כי תפלה כזאת היא עקר קיום התורה, כי עקר התורה היא המעשה שזוכין על-ידי תפלה זאת, כי לא המדרש הוא העקר וכו' פני"ל, כי הכל בידי שמים, שהוא התורה בחינת

זַעִיר אֲנִפִּין שְׁנַקְרָא שְׁמַיִם כִּידוּעַ, חוּץ מִירְאֵת שְׁמַיִם, אָבֵל עַל-יַדֵי תַפְלָה
יְכוּלִין לְזַכּוֹת לִירְאֵת שְׁמַיִם, שְׁזָהוּ בְּחִינַת כָּל סֵפֶר תְּהִלִּים שְׁיִסַּד דְּדוּד
הַמֶּלֶךְ, עָלָיו הַשְּׁלוֹם, שְׁכָלוּ תַפְלוֹת לְזַכּוֹת לִירְאֵת שְׁמַיִם וְלַעֲבוּדָתוֹ יִתְבַּרַךְ
בְּאֶשֶׁר יְבֹאֵר לְפָנֵינוּ בְּעֶזְרַת ה':

אות ה

וְזֶה בְּחִינַת רֵאשׁ הַשָּׁנָה שְׁאֵז עוֹסְקִין לְהַקִּים וְלִבְנוֹת אֶת הַתַּפְלָה, שֶׁהִיא
בְּחִינַת מַלְכוּת, לְנִסְרָה מִזַּעִיר אֲנִפִּין, מִבְּחִינַת אַחֲוֹר בְּאַחֲוֹר, וְלִבְנוֹתָהּ
בְּחִינַת פְּרָצוּף בְּפָנֵי עֲצָמוֹ וְלִיְחַדָּא עִם זַעִיר אֲנִפִּין פְּנִים בְּפָנִים, הֵינּוּ שְׁאֵז
עֲסָקְנוּ לְהַמְשִׁיךְ תַּקּוּן הַתַּפְלָה הַנִּי"ל בְּעוֹלָם, הֵינּוּ לְהַמְשִׁיךְ אֶת הַדָּרֶךְ
הַקְּדוֹשׁ בְּעוֹלָם שְׁכָל אֶחָד וְאֶחָד יִהְיֶה עֶקֶר תַּפְלָתוֹ רַק עַל הִירְאָה לִירְאָה
אֶת ד' הַנְּכַבֵּד וְהַנּוֹרָא הַזֶּה. וְעַל-כֵּן מִתְחִילִין בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה, "וַיִּבְכּוּ תַן פְּחֻדָּךְ
ד' אֶלְקֵינוּ עַל כָּל מַעֲשֵׂיךָ וְאִימְתָךְ וְכוּ' וַיִּירָאוּךָ כָּל הַמַּעֲשִׂים וְכוּ' וַיַּעֲשׂוּ כָל־
אֲגָדָה אַחַת לַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ בְּלִבָּב שְׁלֵם וְכוּ'". כִּי זֶה עֶקֶר עֲסָקְנוּ בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה
לִבְנוֹת קוֹמַת הַתַּפְלָה. שֶׁתִּהְיֶה קוֹמָה שְׁלֵמָה בְּחִינַת פְּרָצוּף בְּפָנֵי עֲצָמוֹ וְכוּ',
דְּהֵינּוּ שֶׁתִּהְיֶה הַתַּפְלָה בְּבְחִינַת הַנִּי"ל רַק עַל יִרְאֵת ד' וְעֲבוּדָתוֹ, שְׁאֵז אֵין
הַתַּפְלָה טְפִלָּה לְהַתּוֹרָה בְּבְחִינַת אַחֲוֹר בְּאַחֲוֹר, רַק הִיא קוֹמָה שְׁלֵמָה בְּפָנֵי
עֲצָמָה, כִּי הִיא אֲשֶׁת חַיִל עֲטָרַת בְּעֵלָה, כִּי הִיא עֶקֶר קִיּוּם הַתּוֹרָה וְאֵין
לְהַתּוֹרָה שְׁלֵמוֹת כִּי אִם "עַל-יַדֵי תַפְלָה כְּזֹאת וְכַנִּי"ל:

אות ו

וְזֶה בְּחִינַת הַשָּׁנָה וְהַדּוֹרְמִיטָא דְאַפִּיל עַל זַעִיר אֲנִפִּין שֶׁהוּא הַתּוֹרָה וְאַחַר
כֵּן נִתְעוֹרַר עַל-יַדֵי הַשּׁוֹפָר, שְׁעַל-יַדֵי זֶה נִנְסְרַת וְנִבְנִית קוֹמַת הַמַּלְכוּת כַּנִּי"ל
בְּכּוֹנֹת, כִּי כְּשֶׁרוֹצִין לְהַמְשִׁיךְ זֶה הַדָּרֶךְ בְּעוֹלָם לַעֲשׂוֹת מִהַתּוֹרָה תַפְלוֹת,
צְרִיכִין לָזֶה לְהַמְשִׁיךְ חֲדוּשֵׁי אוֹרִיתָא גְבוּהִים מֵאֵד הַנִּמְשָׁכִין מִבְּחִינַת
אוֹרִיתָא דְעֵתִיקָא סְתִימָא, שְׁעַל-יַדֵי חֲדוּשִׁין אֵלוּ נִתְגַּלְוּ כָּל הַדָּרְכִים
וְהַנְּתִיבוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה אֵיךְ כָּל הַמְצוֹת וְהַמְדוֹת קְשׁוּרִים וְנִאֲחָזִים זֶה בְּזֶה
וְזֶה בְּזֶה. כְּמוֹ הַרוֹפֵא הַמְּמַחֵה כְּשֶׁרוֹצֵה לְרַפְּאוֹת אֵיזָה חוֹלָאֵת שְׁבָאֲדָם אֵי
אֲפֹשֶׁר לִידַע מֵהוּת הַחוֹלָאֵת וְרַפּוּאָתוֹ, כִּי אִם כְּשֶׁבָקִי בְּחֻמּוֹת הַנְּתוּחַ,
דְּהֵינּוּ שְׁיִדַע כָּל פְּרִטֵי קוֹמַת הָאָדָם וְיִתְכוּנַת כָּל אֵיבְרֵיו וְגִידָיו וְעוֹרְקָיו וְכוּ'

בשלמות, שידע היטב איך כל האיברים הפנימיים והחיצוניים ערוכים ומסודרים זה אצל זה. ותכונת פרקייהם וקשריהם וחבוריהם איך כל איבר ועצם וכו' מקשר ומחבר ומסדר זה בזה וזה על-ידי קשרי הגידים והעורקים וכו'. ואיך הדמים רצים בהם ושאר כל תכונת הגוף ומרחקי פרקיו וכו', הכלולים בחכמת הנתוח. ואז דיקא כשהרופא בקי בכל זה היטב אז יכול לפנס להבין מהות החולאת ולעסק ברפואתו, כמו כן צדיקי הדור האמתיים העוסקים ברפואת חלי נפשות ישראל אי אפשר להם לעסק ברפואתם כי אם כשיודעין מהות חלי הנפש. וזה על-ידי שיודעין בחינת תכונת קומת האדם העליון שהוא בחינת צלם אלקים, שהוא בחינת תכונת קומת התורה שנקראת אדם, כמו שכתוב, "זאת התורה אדם". כי התורה היא בחינת קומת אדם, כי היא כלולה מרמ"ח אברים ושס"ה גידים, שהם בחינת רמ"ח מצות עשה ושס"ה לא תעשה כידוע. וכמו שהרמ"ח איברים והשס"ה גידים שבאדם ערוכים וקשורים ומסודרים זה בזה אצל זה וכו' וצריך הרופא להיות בקי בסדרם וחבוריהם היטב פנ"ל, כמו כן צריך לידע בבחינת קומת התורה סדר הקשר והחבור של כל רמ"ח מצות עשה ושס"ה לא תעשה וכל המדות ומצות דרבנן הכלולים בהם לידע היטב איך הם ערוכים ומסודרים ומחברים ומקשרים זה בזה וזה בזה. ואז יכולים לידע סגלת כל מצוה ומצוה ומדה ומדה לאיזה רפואה היא מסגלת ביותר ואיך לרפאות חלי הנפש:

ועין רמז מזה בהקדמה שניה לספר הא"ב ותבין מעט מזה. ואז דיקא כשפמשיכין חדושי תורה כאלו שיודעין על ידם בחינת תכונת קומת התורה פנ"ל, אז יכולין להמשיך זה הדרך לעשות מהתורות תפלות, כי על-ידי זה דיקא מגלין סדר תפלה איך נזכה לפתח את לבנו ולשפך לבנו פמים נכח פני ד' ולרצות את בוראנו יתברך שיעמד בעזרנו וישיבנו אליו באמת. כי עקר שלמות התפלה נמשכת מבחינת שלש עשרה מדות של רחמים, כי עקר התפלה הוא רחמים ותחנונים ועל-כן עקר שלמותה נמשך מבחינת שלש עשרה מדות של רחמים. ושלש עשרה מדות של רחמים הם בחינת שלש עשרה מדות שהתורה נדרשת בהן, שעל ידם נמשכין כל חדושי אורייתא שדורשין את התורה ומחברין אותה ממקום למקום ומענין לענין בכלל ובפרט ובקל וחרמ וגזרה שוה וכו'. ואלו השלש עשרה מדות של רחמים, שהם בחינת שלש עשרה מדות שהתורה נדרשת בהן, כלם נמשכין מבחינת עתיק, מבחינת שלש עשרה תקוני דיקנא, שהם בחינת תקוני עתיק כידוע. והצדיקי אמת כפי מה שזוכין להמשיך חדושין דאורייתא משם על-ידי שלש עשרה מדות שהתורה נדרשת בהן, כמו כן זוכין לפתח ולגלות ולהמשיך בחינת שלש עשרה מדות של רחמים. וכמו כן הם מגלין לנו סדר תפלה שכלולה בשלש עשרה מדות של רחמים. וזה עקר בחינת שלמות התפלה שעושיין מתורה, דהינו שמשלש עשרה מדות התורה, שהם כלל התורה, עושיין שלש עשרה מדות של רחמים, שהם כלל התפלה פנ"ל, אבל כל זה נעשה רק על-ידי הצדיקים שיודעין שרש של כל השלש עשרה מדות התורה שהם כלל התורה איך הם ערוכים ומסודרים בשרשם, איך כל עניני התורה ומצותיה ומדותיה ופרטיה ודקדוקיה

ערוכים וסדורים וקשורים ומחברים ודבוקים זה בזה בקשרים נפלאים ובתבונה נפלאה ונוראתה כמו בקומת האדם שרואים נפלאות הבורא בתכונת קומתו ועריכות איבריו. ואיך הולכים גידים ודרכים מהראש עד עקב הרגל בדרכים נפלאים וכו', כמו כן הוא ממש בקומת התורה וכנ"ל והצדיקים היודעים התורה בשרשה יודעים כל זה היטב. ואז דיקא יודעים לדרש את התורה בשלש עשרה מדות, שהם כלל התורה, ואז יודעים להמשיך הדרך הקדוש הזה לעשות מהתורות תפלות, להמשיך משלש עשרה מדות התורה שהם כלל התורה. בחינת שלש עשרה מדות של רחמים, שהם כלל התפלה שנגעשין מזה שעשועים גדולים למעלה:

אות ז

וזה בחינת שופר, כי בתחלה מסלק המחין, שהם בחינת הפלת דורמיטא כנ"ל, כי זה ידוע כשרוצין לעלות מדרגא לדרגא צריכין לסלק המחין שמקדם, כמו שמצינו בגמרא, כד הוי סליק לארץ ישראל, הוה מתענה כדי לשפח התורה של חוץ-לארץ, כי היה צריך לקבל מחין של ארץ-ישראל. על-כן היה צריך לסלק המחין שמקדם, שהם מחין של חוץ-לארץ. על-כן בראש השנה שהוא יום ראשון של עשרת ימי תשובה. וצריכין להמשיך הדרך של תשובה בעולם, לתקן הפגם של חטא אדם הראשון שפגם בזה היום שנברא אז. וכן לתקן הפגמים והחטאים של כל אחד ואחד בכל דור ודור, על-כן צריכין להמשיך מחין גבוהים כאלו כדי שנוזפה על ידם להמשיך דרכי התשובה לשוב אליו יתברך, על-כן צריכין לסלק המחין שמקדם, שזה בחינת הפלת דורמיטא ושנה, שהיא בחינת הסתלקות המחין כדי לזכות למחין גבוהים. ועקר המחין חדשים שצריכים לקבל אז בראש השנה הוא שנוזפה להמשיך מחין כאלו שנוזפה על ידם לבנות קומת התפלה בשלמות, דהיינו לעשות מהתורה תפלה, שזה עקר שלמות התפלה שעל-ידי זה עקר המשכת התעוררות התשובה שאנו צריכין להמשיך עתה בראש השנה, שהוא יום ראשון לתשובה כנ"ל, כי עקר התעוררות התשובה זוכין על-ידי שעושין מתורות תפלות, כי לזכות לתשובה לאו כל אדם זוכה מרובי המניעות שיש על זה. ועל-כן עקר המשכת דרך התשובה בעולם הוא על-ידי שעושין מתורות תפלות, כי לשוב בתשובה קשה מאד, כי מה בתחלה קדם שחטא, שעדין לא נמשך אחר יצרו הרע התגבר עליו היצר הרע עד שהחטיאו! ! מכל שכן עתה שכבר נמשך אחריו ונתפס במצודתו איך אפשר לשוב? אך עקר התשובה נמשך מבחינה הנ"ל על-ידי שעושין מתורות תפלות, כי על-ידי תפלה יכולין לפעל הכל, כי אף-על-פי שהוא כמו שהוא, וכבר נתפס בתאוותיו הרעות, שנדמה לו שאי אפשר לצאת משם, אף-על-פי-כן על כל פנים

הדבור בידו. ואם ירבה לדבר דבורי תפלה ותחנונים ויתפלל הרבה לה' יתברך שיזכה לשוב ולקיים את כל דברי התורה, בודאי יעורר רחמי ה' יתברך עליו עד שיפתח לו ה' יתברך שערי התשובה ויזכה סוף כל סוף לשוב אל ה' יתברך וירחמהו:

וזה בחינת מה שכתב רבנו זכרוננו לברכה בלקוטי תניינא בסימן עג הנ"ל) שעקר התשובה על-ידי אמירת תהלים, כי כל ספר תהלים הם תחנונות ובקשות של דוד המלך עליו השלום, שבקש מה' יתברך לזכות להתקרב אליו ולקיים תורתו ומצותיו, כמו שכתוב, "אחת שאלתי מאת ד' אותה אבקש שבתתי בבית ד' כל ימי חיי וכו'". וכתוב, "הורני ד' דרכך אהלך באמתך וכו'" עזרנו לעשות רצונך וכו'. וכן הרבה. וכל מה שמבקש להנצל מאויביו ושונאיו כל פונתו להנצל משונאי הנפש, שהם הסטרא אחרא וחילותיו וגם כל השונאים בגשמיות שבקש להנצל מהם, הכל היה בשביל שיזכה לקיים את התורה והמצוות, כי כל השונאים של דוד המלך, עליו השלום, ושל כלל ישראל הוא מחמת שאנו אוהזין בתורת ד' ומצותיו שבשביל זה הם מתגרים בנו. נמצא, שכל שונאינו ואויבינו בגשמיות כלם הם שונאי ד', שונאי הנפש, שונאי התורה. וכל בקשתנו להנצל מהם הוא להנצל משונאי הנפש והתורה כדי שניזכה לקיים את התורה. הכלל, שכל פונת דוד המלך, עליו השלום, בספר תהלים הוא לבקש מה' יתברך שניזכה לקיים את התורה והמצוות ולהנצל מכל השונאים והמונעים והמעכבים לעבד את ה' יתברך בגשמיות וברוחניות. וכמו שאמר רבנו זכרוננו לברכה שדוד המלך יסד כל ספר תהלים מהתבודדות שלו וכו' כמו שמבאר בסימן קנו), עין שם. ועל-כן הם חמשה ספרים תהלים כנגד חמשה חמשי תורה, שהם כלל התורה, הינו בחינה הנ"ל שעושי מתורות תפלות, כי דוד המלך עשה מחמשה חמשי תורה חמשה ספרי תהלים, שהם תפלות ובקשות, הינו שעשה מתורות תפלות, שזה עקר שלמות התפלה כנ"ל. ועל-כן עקר התעוררות התשובה הוא על-ידי תהלים כנ"ל, כי עקר התשובה זוכין על-ידי שעושי מתורות תפלות, שזהו בחינת תהלים כנ"ל:

נמצא, שעקר התשובה זוכין על-ידי שעושי מתורות תפלות, שזה עקר שלמות התפלה. וזה כל עסקנו בראש השנה, שהוא יום הראשון לעשרת ימי תשובה, שאז צריכין להמשיך הדרך של תשובה בעולם שיזכו כל באי עולם לשוב לה' יתברך, כמו שכתוב, "ויעשו כלם אגדה אחת לעשות רצונך וכו'". וזה ממשיכין על-ידי שעוסיקין לבנות קומת התפלה בשלמות, דהינו שניזכה להרבות בהתבודדות להתפלל תמיד לה' יתברך לקיים את התורה ולעשות מהתורות תפלות, שזהו בחינת תהלים, שכל ישראל עוסיקין אז באמירת תהלים הרבה, כי דיקא על-ידי זה זוכין לתשובה כנ"ל. אבל דרך זה צריכין להמשיך ממקום גבה מאד מבחינת חדושי תורה הנמשכין מאורייתא דעתיקא סתימאה כנ"ל. וזה בחינת הדורמיטא שהוא הסתלקות המחין כדי לזכות למחין גבוהים על-ידי השופר, דהינו להמשיך חדושי תורה הנ"ל שניזכה על ידם לבנות קומת

התפלה, לעשות מהתורות תפלות, שזה עקר שלמות התפלה פניל:

אות ח

וזה בחינת השופר, שהוא בחינת קבלת התורה שנתנה בקול שופר, הינו שממשיכין חדושי תורה כאלו שנזכה על ידם להקים את התפלה, לעשות מהתורה תפלה, שעל-ידי זה עקר התשובה שנזכה לשוב אליו יתברך ולקיים את כל התורה, כי שופר הוא בחינת יראה, כמו שכתוב, "היתקע שופר בעיר ועם לא יחרדו". ויראה הוא בחינת תפלה, כמו שכתוב, "יראת ד' היא תתהלל". ובשביל זה נתנה התורה בקול שופר להורות שעקר שלמות התורה הוא כשזוכין לעשות מהתורה תפלה, שהיא בחינת יראה, שעל-ידי זה זוכין לקיים את התורה, שזהו העקר, כי לא המדרש הוא העקר אלא המעשה. וזהו בחינת ולבעבור תהיה יראתו על פניכם לבלתי תחטאו הנאמר לענין הקולות והברקים וקול שופר שבהם נתנה התורה, שהוא לבעבור תהיה יראתו וכו', הינו כדי שנזכה לתפלה, שהיא בחינת קולות, בחינת קולי אל ד' אזעק קולי אל ד' אתחנן, בחינת יראה פניל, הינו שנזכה לעשות מהתורות תפלות, שעל-ידי זה נצולין מחטאים וזוכין לקיים את התורה. וזהו, "ולבעבור תהיה יראתו על פניכם לבלתי תחטאו". לבלתי תחטאו דיקא, כי לזכות לקיים את התורה לבלתי לחטא, זה זוכין על-ידי בחינת הקולות, בחינת קול שופר, שהיא בחינת יראה, הינו על-ידי התפלות שעושין מהתורות, שהם בחינת יראה, בחינת קול שופר, על ידם זוכים לבלתי לחטא רק לקיים את התורה פניל:

אות ט

ובשביל זה תוקעין שופר בראש השנה כדי להמשיך התורה בבחינת יראה, בבחינת תפלה, הינו לעשות מהתורה תפלה, שעל-ידי זה זוכין לתשובה לקיים את התורה פניל, כי לוחות הראשונות נשתברו על-ידי חטא העגל. ואז עלה משה לרצות את ה' יתברך ואז גלה לו ה' יתברך שלש עשרה מדות של רחמים, כמו שכתוב שם בענין בפרשת כי תשא, "ויאמר אני אעביר כל טובי וכו' ויעבר ד' על פניו וכו'". הינו מחמת שראה משה שנתן את התורה לישראל בהתגלות אלקות כזה ואף-על-פי-כן עברו

על התורה ועשו מה שעשו, על-כן שאל לו יתברך דרכיו שיזכה לידע באיזה דרך יכניס בישראל קיום התורה שיזכו לקיים את התורה. ואז גלה לו ה' יתברך שלש עשרה מדות של רחמים, שהם בחינת שלש עשרה מדות שהתורה נדרשת בהם שנמשכין מתליסר תקוני דיקנא, הינו בחינת שעושין מהתורות תפלות פנ"ל, הינו שגלה לו ה' יתברך שעל-ידי שלש עשרה מדות של רחמים, שממשיכין משלש עשרה מדות התורה, דהינו שעושין מהתורות תפלות, על-ידי זה זוכין להכניס בישראל קיום התורה להשיבם פלם לה' יתברך בתשובה שלמה פנ"ל. ועל-כן בראש השנה, שהוא יום ראשון לעשרת ימי תשובה שנגמרין ביום הכפורים, שהם עשרה ימים האחרונים מארבעים ימים האחרונים שבהם נתרצה ה' יתברך למשה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, על-כן ממשיכין אז התקון הזה, דהינו שבנין אז קומת התפלה, דהינו שעוסקין להמשיך הדרך לעשות מתורות תפלות, שעל-ידי זה עקר התקון פנ"ל. שזהו בחינת קול שופר שחוזרין וממשיכין קבלת התורה שנתנה בקול שופר, הינו שנמשכין אז מחין מבחינת עתיק, כמו שאיתא בפגנות, הינו שממשיכין חדושי תורה פאלו שעל ידם נזכה להקים את התפלה שיהיה כל תפלותינו על היראה לזכות לעשות רצונו יתברך ולעשות מהתורות תפלות, שעל-ידי זה זוכין לתשובה ונתתקן הכל וכנ"ל:

אות י

וזוה בחינת מלכיות וזכרונות ושופרות שאומרים הרבה פסוקי תורה נביאים כתובים בהתפלה, הינו שעושין מתורה תפלה פנ"ל:

ועל-כן תוקעין שופר ומתפללין מלכיות וכו', הכל בתפלת מוסף, כי תפלת מוסף מתפללין רק על הקרבנות שהיינו צריכין להקריב בבית-המקדש. ובעונותינו חרב בית-המקדש ואין אנו יכולין להקריב קרבן וכו', על-כן אנו מתפללין לה' יתברך על בנין בית-המקדש שנזכה להקריב הקרבנות, כמו שאומרים, "ומפני חטאינו וכו' ושם נעשה ונקריב לפניך וכו' ואת מוסף יום וכו'". נמצא שתפלת מוסף הוא בחינת שעושין מתורה תפלה, דהינו מהמצות של הקרבת הקרבן מוסף עושין מזה תפלה ובזה אנו ממשיכין הדרך לעשות מתורות תפלות, דהינו מהמצוה של הקרבת הקרבן מוסף עושין מזה תפלה ובזה אנו ממשיכין הדרך לעשות מתורות תפלות שהוא גם כן בבחינה זו של תפלת מוסף שכל אחד ואחד כפי מה שהוא רחוק מקיום איזה מצוה הן מצות עשה, או לא תעשה, צריך להתפלל לה' יתברך שיזכה לקימה, שזהו ממש תפלת מוסף שמתפללין שנזכה לקיים מה שאין אנו יכולין לקיים עתה בעונותינו בעת החרבן. וזאת התפלה נחשבת במקום קרבן. וגם על-ידי זה נזכה סוף כל סוף לשוב

לְאַרְצֵנוּ וּלְהַקְרִיב שָׁם קָרְבָּנוֹת חוֹבוֹתֵינוּ, כְּמוֹ כֵּן הוּא מְמַשׁ הַתְּפִלוֹת שְׁעוֹשִׁין מִתּוֹרוֹת שְׁצָרִיכִין לְבַקֵּשׁ מֵה' יִתְבָּרַךְ הַרְבֵּה שְׁנִזְכֶּה לְקַיֵּם מֵה שְׁקִשָּׁה לָנוּ לְקַיֵּם עִתָּהּ בְּעֹנוּתֵינוּ בְּתַקְוָה גְלוּת הַנֶּפֶשׁ. וְעַל-יְדֵי תְּפִלוֹת אֱלוֹ נִזְכֶּה לְבִסּוּף לָשׁוּב לַה' יִתְבָּרַךְ. וְגַם כָּל זְמַן שְׂאִין אָנוּ זֹכִין עֲדִין לְגֵאֶלֶת הַנֶּפֶשׁ בְּשִׁלְמוֹת יִהְיֶה נֶחֱשָׁב לָנוּ עַל-יְדֵי הַתְּפִלָּה כְּאֱלוֹ קִיְמָנוּ וְעִשִּׂינוּ מֵה שְׁמִטָּל עָלֵינוּ. נִמְצָא, שֶׁתְּפִלַּת מוֹסֵף הוּא בְּחִינַת תְּפִלוֹת שְׁעוֹשִׁין מִתּוֹרוֹת, עַל-כֵּן אִזּוֹ תוֹקֵעִין בְּשׁוֹפָר וּמִתְפַּלְלִין מִלְּכִיּוֹת וְכוּ', כִּי שׁוֹפָר וּמִלְּכִיּוֹת וְזִכְרוֹנוֹת וְכוּ' הֵם בְּשִׁבִיל בְּחִינָה זֹאת, לְזָכוֹת לְהַקִּים אֶת הַתְּפִלָּה לְעִשׂוֹת מִתּוֹרוֹת תְּפִלוֹת כַּנִּ"ל, שְׁזֵהוּ בְּחִינַת תְּפִלַּת מוֹסֵף כַּנִּ"ל:

אות יא

וְעַל-כֵּן בְּכָל יוֹם שְׁיֵשׁ בּוֹ תוֹסֵפוֹת קִדְשָׁה מִתְפַּלְלִין תְּפִלַּת מוֹסֵף, דְּהֵינּוּ בְּשִׁבְתָּ וְיוֹם טוֹב וְרֵאשׁ חֹדֶשׁ, כִּי כָּל הַיָּמִים קִדּוּשִׁים הָאֱלוֹ הֵם בְּחִינַת יָמֵי תְּשׁוּבָה, כִּי שִׁבְתָּ הוּא בְּחִינַת כָּלוּ תְּשׁוּבָה, בְּחִינַת וְשִׁבְתָּ עַד ד' אֶלְקִיךָ, בְּחִינַת עוֹלָם הַבָּא, כְּמוֹ שֶׁכָּתַב רַבְּנּוֹ זְכוֹרֵנוּ לְבִרְכָה בְּסִימָן ו'. וְכֵן כָּל הַיָּמִים טוֹבִים הֵם יָמֵי תְּשׁוּבָה, כְּמוֹ שֶׁמְבַאֵר בְּסִימָן יו"ד עֵין שָׁם. נִמְצָא שֶׁכָּל הַיָּמִים קִדּוּשִׁים הַנִּ"ל:

שְׁצָרִיכִין לְהַמְשִׁיךְ בָּהֶם הַדָּרֵךְ שֶׁל תְּשׁוּבָה בְּעוֹלָם כַּנִּ"ל. עַל-כֵּן מִתְפַּלְלִים בָּהֶם מוֹסֵף, שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁעוֹשִׁין מִתּוֹרָה תְּפִלָּה, שְׁעַל-יְדֵי זֶה עֵקֶר הַמְשָׁכָת דָּרֵךְ הַתְּשׁוּבָה בְּעוֹלָם כַּנִּ"ל:

אות יב

וְזֶה בְּחִינַת רֵאשׁ חֹדֶשׁ, כִּי עֵקֶר תְּקוּן שֶׁל רֵאשׁ חֹדֶשׁ הוּא לְמַלְאוֹת פְּגִימַת הַלְּבָנָה שְׁיֵהִיו שְׁנֵיהֶם שְׁוִים בְּקוּמָתָן בְּבְחִינַת וְהָיָה אֹר הַלְּבָנָה כְּאֹר הַחֲמָה, שְׁזֵה זֹכִין עַל-יְדֵי שְׁעוֹשִׁין מִתּוֹרוֹת תְּפִלוֹת, שְׁעַל-יְדֵי זֶה בְּחִינַת מְלָכוֹת וְתַפְאֲרָתָן, שֶׁהֵם בְּחִינַת מְשֶׁה וְדָוִד, בְּחִינַת חֲמָה וְלְבָנָה, שְׁנֵיהֶם שְׁוִין בְּקוּמָתָן וְשְׁנֵיהֶם מְשִׁתְּמָשִׁים בְּכֶתֶר אֶחָד, כִּי תְּכִלִּית שְׁנֵיהֶם אֶחָד, כִּי תְּכִלִּית הַתּוֹרָה הוּא תְּשׁוּבָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים וְזֶה וְזֶה תְּכִלִּית הַתְּפִלָּה מֵאַחַר שֶׁכָּל תְּפִלָּתוֹ וְתַחֲנוּנוֹ וּבִקְשָׁתוֹ הוּא לְזָכוֹת לְקַיֵּם אֶת הַתּוֹרָה, כִּי עוֹשֶׂה מִהַתּוֹרָה תְּפִלָּה שְׁיִזְכֶּה שֶׁתְּבוֹא הַתּוֹרָה לִידֵי מַעֲשֶׂה, שְׁזֵהוּ הָעֵקֶר וְהַתְּכִלִּית

וְכַנִּ"ל. וְזֶהוּ בְּחִינַת רֹאשׁ הַשָּׁנָה שֶׁנִּקְבַּע בְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ, שֶׁהוּא חֹסֵד גָּדוֹל כְּמִבְּאֵר בְּהַתּוֹרָה "תִּקְעוּ א"י" בְּלִקוּטֵי תַנְיִנָא, עֵינֵי שֶׁם כָּל הַתּוֹרָה) כִּי רֹאשׁ הַשָּׁנָה, שֶׁהוּא בְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ, זֶהוּ בְּחִינַת כְּלָלִיּוֹת חִמָּה וּלְבָנָה בְּיַחַד, כִּי הַשָּׁנִים נִמְנָיִן לַחִמָּה וְהַחֲדָשִׁים לְלְבָנָה, כְּמוֹבָא. וְעַל-כֵּן רֹאשׁ הַשָּׁנָה, שֶׁהוּא בְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ, זֶהוּ בְּחִינַת כְּלָלִיּוֹת חִמָּה וּלְבָנָה בְּיַחַד, כִּי אַז בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה שֶׁהוּא רֹאשׁוֹן לְעֵשְׂרֵת יָמֵי תְּשׁוּבָה שֶׁאֵנוּ מִתְּחִילִין אַז לְעֵסֶק בְּהַתְּעוֹרְרוֹת הַתְּשׁוּבָה עַל-יְדֵי שְׁעוֹסְקִין לְהַקִּים קוֹמַת הַתְּפִלָּה לְעֲשׂוֹת מִהַתּוֹרָה תְּפִלָּה כְּנִ"ל. עַל-כֵּן אַז נִכְלָל חִמָּה וּלְבָנָה יַחַד בְּחִינַת אֹרֶךְ הַלְבָּנָה כְּאֹרֶךְ הַחִמָּה, כִּי שְׁנֵיהֶם שְׁוִים, כִּי כָּל זֶה זוֹכִין עַל-יְדֵי שְׁעוֹשִׁין מִהַתּוֹרָה תְּפִלוֹת:

אות יג

וְזֶה בְּחִינַת שְׁנִים עֶשְׂרֵת רֹאשֵׁי חֲדָשִׁים שֶׁהֵם כְּנֶגֶד שְׁנִים עֶשְׂרֵת שְׁבִטֵי י"ה, כִּי כְּבָר מִבְּאֵר שֶׁלְעֲשׂוֹת מִהַתּוֹרָה תְּפִלוֹת זֶה בְּחִינַת תְּהִלִּים שֶׁהֵם חִמָּשָׁה סְפָרִים כְּנֶגֶד חִמָּשָׁה חֲמִשֵּׁי תוֹרָה כְּנִ"ל, שְׁעַקֵּר הַתְּעוֹרְרוֹת הַתְּשׁוּבָה הוּא עַל-יְדֵי זֶה. כִּי תְּהִלִּים מְסַגֵּל לְתְּשׁוּבָה כְּנִ"ל וּמִבְּאֵר שֶׁם בְּהַתּוֹרָה תְּהִלִּים וְכוּ' הַנִּ"ל בְּסִימָן עַג בְּלִקוּטֵי תַנְיִנָא), כִּי יֵשׁ חֲמִשִּׁים שְׁעָרֵי תְּשׁוּבָה וְאַרְבָּעִים וְתִשְׁעָה שְׁעָרִים יָכוֹל כָּל אָדָם לְכַנֵּס בָּהֶם וּלְהַשְׁיִיג, אֲדָּ שְׁעַר הַחֲמִשִּׁים הוּא בְּחִינַת הַתְּשׁוּבָה שֶׁל ה' יִתְבָּרֵךְ בְּעֲצָמוֹ, כְּבִיכּוֹל, כִּי גַם אֲצִלוֹ יִתְבָּרֵךְ מְצִינוֹ בְּחִינַת תְּשׁוּבָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, "שׁוּבוּ אֵלַי וְאֶשׁוּבָה אֵלֵיכֶם". וְאֵלוֹ הָאֲרָבָעִים וְתִשְׁעָה שְׁעָרֵי תְּשׁוּבָה הֵם בְּחִינַת אֲרָבָעִים וְתִשְׁעָ אוֹתִיּוֹת שֵׁשׁ בְּשֵׁמוֹת שְׁנִים עֶשְׂרֵת שְׁבִטֵי י"ה וְכוּ'. וְהַכֹּל, שֶׁתְּהִלִּים כָּלּוֹל מִכָּל שְׁעָרֵי תְּשׁוּבָה, שֶׁהֵם בְּחִינַת כָּלֵל הָאוֹתִיּוֹת שֶׁבְּשֵׁמוֹת הַשְּׁבִטִים. וְעַל-כֵּן עַל-יְדֵי אֲמִירַת תְּהִלִּים זוֹכִין לְתְּשׁוּבָה, כִּי זוֹכִין עַל-יְדֵי אֲמִירַת תְּהִלִּים לְעוֹרֵר הָאוֹת שֶׁל הַשְּׁבִט, שֶׁהוּא הַשְּׁעַר שֶׁל תְּשׁוּבָה הַשִּׁיבֵּ לְשָׂרֵשׁ נְשִׁמָּתוֹ. וְעַל-יְדֵי זֶה זוֹכֵה לְתְּשׁוּבָה, עֵינֵי שֶׁם. וְעַתָּה מִבְּאֵר הֵיטֵב מֵהַ שְׁשָׁנִים עֶשְׂרֵת רֹאשֵׁי חֲדָשִׁים הֵם מְכֻנָּיִם כְּנֶגֶד שְׁנִים עֶשְׂרֵת שְׁבִטִים, כִּי הַכָּל אֶחָד, כִּי שָׂרֵשׁ הַתְּשׁוּבָה הוּא רֹאשׁ חֹדֶשׁ שֶׁאֵז אָמַר ה' יִתְבָּרֵךְ, הִבִּיאוּ עָלַי כְּפָרָה עַל שֶׁמַּעֲטָתִי אֶת הַיָּרֵחַ, כְּמִבְּאֵר בְּסִימָן יוֹד עֵינֵי שֶׁם), כִּי רֹאשׁ חֹדֶשׁ הוּא בְּחִינַת מַלְכוּת דָּוִד כְּנִ"ל, הֵינּוּ בְּחִינַת תְּהִלִּים שֶׁיִּסֵּד דָּוִד שֶׁהוּא נְעִים זְמִירוֹת יִשְׂרָאֵל. וְעַל-כֵּן הֵם שְׁנֵים עֶשְׂרֵת רֹאשֵׁי חֲדָשִׁים כְּנֶגֶד שְׁנֵים עֶשְׂרֵת שְׁבִטִים שֵׁשׁ בָּהֶם אֲרָבָעִים וְתִשְׁעָ אוֹתִיּוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת אֲרָבָעִים וְתִשְׁעָ שְׁעָרֵי תְּשׁוּבָה שֶׁזוֹכִין לְבוֹא אֵלֵיהֶם עַל-יְדֵי תְּהִלִּים, שֶׁהוּא בְּחִינַת דָּוִד, שֶׁכָּל זֶה הוּא בְּחִינַת רֹאשׁ חֹדֶשׁ כְּנִ"ל. וְעַתָּה מֵהַ מֵאֵד צְדָקוֹ יַחֲדוּ שְׁנֵים עֶשְׂרֵת רֹאשֵׁי חֲדָשִׁים כְּנֶגֶד שְׁנֵים עֶשְׂרֵת שְׁבִטִים, כִּי שְׁנֵיהֶם אֶחָד כְּנִ"ל:

וְזֶהוּ, "שְׁבִטֵי י"ה עֵדוֹת לְיִשְׂרָאֵל לְהוֹדוֹת לְשֵׁם ה'". 'לְהוֹדוֹת דִּיקָא. בְּחִינַת תְּהִלִּים, שֶׁהוּא בְּחִינַת הוֹדוֹת וְהִלָּל לַה' יִתְבָּרֵךְ, כִּי שְׁבִטֵי י"ה הֵם בְּחִינַת

תהלים, שכל זה הוא בחינת ראש חדש פנ"ל. ועקר זה התקון של ראש
חדש בחינת תהלים, בחינת אותיות שבטי י"ה, נעשה בראש השנה שנקבע
בראש חדש פנ"ל. וזהו שמסמיך שם, "כי שמה ישבו כסאות למשפט",
הינו בחינת ראש השנה שאז יושבים כסאות למשפט, כי הוא יום משפט
ודין שאז צריכין לעסק בתקון זה לעורר שמות שבטי י"ה על-ידי תהלים
כדי לזכות לתשובה ששרשה ראש חדש וכו' פנ"ל. וזהו "כסאות למשפט
כסאות לבית דוד". כי עקר התקון של ראש השנה, שהוא בחינת כסאות
למשפט, נתתקן על-ידי בחינת מלכות דוד, בחינת כסאות לבית דוד, הינו
על-ידי תהלים, שהוא בחינת מלכות דוד פנ"ל:

ועל-כן באמת אז בראש השנה נעשרת ימי תשובה עוסקין כל ישראל
באמירת תהלים, כי עקר התקון של ראש השנה נעשרת ימי תשובה,
שהוא להקים את התפלה, שהיא בחינת מלכות ולזכות לתשובה, זה זוכין
על-ידי תהלים פנ"ל. שהוא בחינת התבודדות ולעשות מהתורות תפלות
פנ"ל. וכמבאר שם במקומו בסוף סימן עג הנ"ל) שבשביל זה עוסקין כל
ישראל בראש השנה ויום הכפורים וכו' באמירת תהלים, כי תהלים מסגל
לתשובה, עין שם, הינו פנ"ל:

אות יד

וזה בחינת יום הכפורים שאז נכנס הפהו הגדול לפני ולפנים למקום
הארון והלוחות שהם כלל התורה בשרשה. ושם עקר מקום עליית התפלה.
כידוע, שכל התפלות עולין דרך ארץ-ישראל וירושלים ובית-המקדש וכו'
עד שבאין לבית קדשי קדשים לנקדת האבן שתיה שדרך שם עולין כל
התפלות למעלה, כמו שכתוב, "והתפללו אליך דרך ארצם ובבית אשר
בניתי לשמך וכו'". וכמו שכתוב, "כי ביתי בית תפלה". ועקר נקדת קדשת
הבית-המקדש הוא במקום הארון והלוחות שעמדו על נקדת האבן שתיה
שם מקדש מן הכל. נמצא, שעקר תכלית קדשה העליונה הוא שם
במקום הארון, הינו פנ"ל. שעקר שלמות הקדשה הוא כשנכללין תורה
ותפלה יחד, שזה זוכין על-ידי שעושין מתורות תפלות פנ"ל. וזהו בחינת
נקדת קדשי קדשים ששם עקר שלמות התפלה ועלייתה. ושם דיקא הארון
והלוחות, שהם כלל התורה. להורות שעקר שלמות התפלה, שלמות
הקדשה, הוא כשעושין מהתורה תפלה וכוללין תורה ותפלה יחד פנ"ל.
ועל-כן שם במקום הארון שם הוא תכלית היחוד כידוע, כי שם נתיחדין
ביחוד שלם תורה ותפלה פנ"ל. ועל-כן לשם נכנס הפהו הגדול ביום
הכפורים וממשיך משם זה השכל העליון לעשות מהתורה תפלה, שעל-
ידי זה עקר התשובה ועקר הסליחה והמחילה. ועל-כן אז ביום הכפורים
נתנו לוחות האחרונות ואז נתרצה ה' יתברך למושה ואמר לו, "סלחתי

כְּדַבְּרֵיךָ, שֶׁנִּתְקַבְּלָה תְּפִלָּתוֹ, כִּי אִזּוֹ נִכְלָל וְנִתְחַבֵּר וְנִתְיַחַד הַתּוֹרָה וְהַתְּפִלָּה יַחַד, כִּי זֹכִיךְ לְהַמְשִׁיךְ הַתְּקוּן לַעֲשׂוֹת מִהַתּוֹרוֹת תְּפִלוֹת, שֶׁעַל-יְדֵי זֶה נִתְתַּקֵּן הַכֹּל כְּנִ"ל:

וְעַל-כֵּן אוֹמְרִים בְּסוּף נְעִילָה, ה' הוּא הָאֱלֹקִים שְׁבַע פְּעָמִים. כִּי ה' הוּא הָאֱלֹקִים, הֵינּוּ שֶׁה' וְאֱלֹקִים, שֶׁהֵם בְּחִינַת תּוֹרָה וְתְּפִלָּה זְעִיר אֲנִפִּין וּמַלְכוּת פְּיָדוּעַ כְּלֵא חַד, כִּי זֹכִיךְ לַעֲשׂוֹת מִתּוֹרוֹת תְּפִלוֹת, שֶׁעַל-יְדֵי זֶה נִכְלָלִין תּוֹרָה וְתְּפִלָּה בְּתַכְלִית הַיְחֻוד כְּנִ"ל. וְעַל-כֵּן אוֹמְרִים ה' הוּא הָאֱלֹקִים שְׁבַע פְּעָמִים. זֶה בְּחִינַת הַתְּפִלָּה, בְּחִינַת שְׁבַע בְּיּוֹם הַלְלַתִּיךָ עַל מִשְׁפָּטֵי צְדָקָה. וְכֵן הַתּוֹרָה הוּא בְּחִינַת שְׁבַע, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, "חֲצֵבָה עֲמוּדֶיהָ שְׁבַע". וְזֶהוּ, "שְׁבַע בְּיּוֹם הַלְלַתִּיךָ עַל מִשְׁפָּטֵי צְדָקָה", שֶׁהוּא הַתּוֹרָה, כִּי כְּלֵא חַד, כִּי הַתְּפִלָּה בְּחִינַת שְׁבַע בְּיּוֹם וְכוּ' נַעֲשֶׂה מִהַתּוֹרָה שֶׁהִיא בְּחִינַת מִשְׁפָּטֵי צְדָקָה וְכְנִ"ל. וְזֶה בְּחִינַת מְזַקֵּק שְׁבַע עָתִים. שְׁבַע פְּעָמִים שְׁבַע, שֶׁעַל-יְדֵי זֶה נִכְלָל שְׁבַע מִשְׁבַּע וּמֵאִירוֹן אֲרַבְעִים וְתִשְׁעָה שְׁעָרֵי הַתְּשׁוּבָה אֲרַבְעִים וְתִשְׁעָה אוֹתִיּוֹת הַשְּׁבַטִים, שֶׁהֵם בְּחִינַת תְּהִלִּים שֶׁהוּא בְּחִינַת תְּפִלוֹת הַנְּעֻשִׂין מִתּוֹרוֹת. וְאִזּוֹ נִתְקַיֵּם, "וְהָיָה אוֹר הַלְּבָנָה כְּאוֹר הַחֲמָה וְאוֹר הַחֲמָה יִהְיֶה שְׁבַע עָתִים וְכוּ'":

וְכֵל זֶה זֹכִיךְ בְּיּוֹם הַכְּפוּרִים, שֶׁהוּא בְּחִינַת סוּד יוֹבֵל הַגְּדוֹל שֶׁעַר הַנּוּי"ן, שֶׁשֵּׁם הוּא בְּחִינַת שׁוֹפָר גְּדוֹל, שֶׁהוּא בְּחִינַת שֶׁעַר הָעֲלִיּוֹן מְנוּי"ן שְׁעָרֵי בֵּינָה שִׁישִׁיג אוֹתוֹ מְשִׁיחַ, שִׁישִׁיג אוֹרִיתָא דְעֵתִיקָא סְתִימָאָה שֶׁמְשִׁים נִמְשָׁךְ זֶה הַשֶּׁכֶל הָאֵמֶת לַעֲשׂוֹת מִהַתּוֹרוֹת תְּפִלוֹת, שֶׁעַל-יְדֵי זֶה יִשׁוּבוּ כָּל יִשְׂרָאֵל לַה' יַתְבָּרַךְ לְעוֹלָם וָעַד:

וְאִזּוֹ נִבְּנָה פְּרָצוּף הַמַּלְכוּת, שֶׁהִיא הַתְּפִלָּה, בְּשִׁלְמוֹת בְּפְרָצוּף שְׁלֵם שׁוּה כְּמוֹהוּ, כִּי כְּמוֹ שִׁישׁ בְּפְרָצוּף זְעִיר אֲנִפִּין, שֶׁהוּא הַתּוֹרָה רַמ"ח אֵיבָרִים וּשְׁס"ה גִּידִים, שֶׁהֵם מְצוֹת עֲשֶׂה וְלֹא תַעֲשֶׂה, כְּמוֹ כֵן יֵשׁ בְּפְרָצוּף הַתְּפִלָּה, כִּי מִכָּל הָרַמ"ח מְצוֹת עֲשֶׂה וְלֹא תַעֲשֶׂה עוֹשִׂין קוֹמַת הַתְּפִלָּה מֵאַחַר שְׁעוֹשִׂין מִהַתּוֹרָה תְּפִלָּה. וּמִתְּפִלָּלִין בְּפְרָטִיּוֹת עַל קִיּוֹם כָּל מְצוֹת עֲשֶׂה וְלִבְלִי לַעֲבֹר, חֵס וְשָׁלוֹם עַל שׁוֹם לֹא תַעֲשֶׂה, אֲבָל צְרִיכִין לָזֶה חֲדוּשֵׁי אוֹרִיתָא דְעֵתִיקָא סְתִימָאָה, לִידַע קִשׁוּר וְחֲבוּר הַמְצוֹת וְהַמְדוֹת הַקְּדוּשׁוֹת שֶׁל כָּל פְּרָטֵי הַתּוֹרָה כְּנִ"ל. לְמַשָּׁל בְּזֹאת הַתּוֹרָה מִבְּאֵר הַקֶּשֶׁר שֶׁל שְׁלֹשׁ רִגְלִים שֶׁמְשַׁבְּרִין שְׁלֹשׁ מִדּוֹת רְעוֹת וְכוּ', שֶׁעַל-יְדֵי זֶה נַעֲשֶׂה יְרָאָה וְתְּפִלָּה וְהִרְחַקוֹת שְׁלֹשׁ מִדּוֹת, שֶׁהֵם, גְּלוּי עֲרִיּוֹת וּשְׁפִיכוֹת דָּמִים וְעִבּוּדָה זָרָה וְלַעֲשׂוֹת רֹאשׁ הַשָּׁנָה וְכוּ', כְּמוֹ שֶׁמִּבְּאֵר בְּלִקוּטֵי תַנְיִנָא סִימָן א). וּבְסִימָן אַחֵר מִבְּאֵר מַעֲנִין צִיצִית וְאַמוּנָה וְתְּפִלָּה וְאַרְץ-יִשְׂרָאֵל וְנִסִּים וְעֲצוֹת וְתְּקוּן הַבְּרִית וְכוּ', כְּמוֹ שֶׁמִּבְּאֵר בְּסִימָן ז). וְכִיּוֹצֵא בְּזֶה בְּשִׁאֲרֵי הַתּוֹרוֹת וְכֵל זֶה הוּא בְּחִינַת קִשׁוּרֵי הַמְדּוֹת וְכְמוֹ כֵן צְרִיכִין לְכַוֵּן לַעֲשׂוֹת מֵהֵם תְּפִלוֹת. וְאִזּוֹ שְׁנִיחָם שְׁוִים בְּקוֹמָתָם. וְזֶה עֶקֶר תְּקוּן הַלְּבָנָה, בְּחִינַת תְּקוּן שֶׁל רֹאשׁ חֲדָשׁ שֶׁזֹּכִיךְ בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה בְּיוֹתֵר כְּנִ"ל:

וְזֶה בְּחִינַת סִפָּה. צֵא מִדִּירַת קִבֵּעַ וְשֵׁב בְּדִירַת אֲרָעִי, בְּחִינַת אֵל תַּעֲשֵׂה תִּפְלֵתָךְ קִבֵּעַ אֶלֶּא רַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים. וְאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנָם לְבִרְכָה, זֶה שְׂיֹדֵעַ לְחַדֵּשׁ בִּהַ דְּבַר. וְזֶה זֹכִיךְ דִּיקָא כְּשֶׁעוֹשִׂין מִתּוֹרוֹת תִּפְלוֹת שְׂאֵז זֹכִיךְ בּוֹדָאֵי לְחַדֵּשׁ דְּבַר בְּתִפְלֵתוֹ בְּכָל פֵּעַם, אֲבָל בְּלֹא זֶה בְּתִפְלוֹת הַפְּשִׁיטוֹת עַל צָרְכֵי הַגּוֹף בּוֹדָאֵי קִשָּׁה לְחַדֵּשׁ דְּבַר בְּכָל פֵּעַם בְּתִפְלֵתוֹ, כִּי סִפָּה הוּא בְּחִינַת לְהַקִּים סִפַּת דְּוֹד הַנוֹפֵלֶת לְזָכוֹת לְסִפַּת שְׁלָם. וְכָל זֶה עַל-יְדֵי בְּחִינַת תְּהֵלִים שְׂיֹסֵד דְּוֹד, שֶׁהוּא בְּחִינַת כְּשֶׁעוֹשִׂין מִתּוֹרוֹת תִּפְלוֹת כְּנִ"ל. שְׁעַל-יְדֵי זֶה עֵקֶר הַקָּמַת הַתִּפְלָה מְנַפִּילְתָּהּ, שֶׁהִיא בְּחִינַת סִפַּת דְּוֹד שְׁנַפְלָה בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבֵּים בְּבְחִינַת כְּרָם זֵלַת אֵלוֹ דְּבָרִים הַעוֹמְדִים בְּרוֹמוֹ וְכוּ', מֵאִי נִיחוּ תִּפְלָה וְכוּ'. כִּי תִּפְלוֹת אֵלוֹ שְׁעוֹשִׂין מִתּוֹרוֹת עוֹמְדִין בְּרוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם, כִּי נַעֲשׂוּ מֵהֶם שְׁעִשׂוּעִים שְׁלֹא עָלוּ עֲדִין שְׁעִשׂוּעִים כְּאֵלֶּה לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ מֵימֹת עוֹלָם, כְּמוֹ שֶׁכָּתַב רַבְּנֵנוּ זְכוֹרָנוּ לְבִרְכָה. וְזֶה בְּחִינַת סִפַּת שְׁלֹם, דְּהֵינּוּ לַעֲשׂוֹת שְׁלֹם וַיְחִוּד גָּמוּר בֵּין תּוֹרָה לְתִפְלָה, שֶׁהֵם בְּחִינַת זַעִיר אֲנָפִין וּמַלְכוּת, שֶׁשֶּׁם עֵקֶר הַיְחִוּד וְהַשְׁלֹם, שֶׁזֶּה נַעֲשָׂה כְּשֶׁעוֹשִׂין מִתּוֹרָה תִּפְלָה כְּנִ"ל. וְשֵׁם בְּסִפָּה נִכְנָסִין כָּל הַשְּׁבָעָה רוּעִים, שֶׁהֵם שְׂרֵשׁ הַשְּׁנַיִם עֶשֶׂר שְׁבַטֵי יִ"ה, כִּי הַשְּׁנַיִם עֶשֶׂר שְׁבַטִים הֵם בְּחִינַת שְׁנַיִם עֶשֶׂר גְּבוּלֵי אֶלְכָסוֹן, בְּחִינַת שְׁנַיִם עֶשֶׂר פְּשׁוּטוֹת שְׁנַמְשָׁכִין מִשְּׁבַע כְּפוֹלוֹת מִבְּחִינַת שְׁבַעַת יְמֵי הַבְּנִין כְּיָדוּעַ. וְעַל-כֵּן יֵשׁ בְּשִׁמּוֹת שְׁנַיִם עֶשֶׂר שְׁבַטִים אַרְבָּעִים וְתִשְׁעַ אֲוִתִּיּוֹת. שְׁבַע פְּעֻמִּים שְׁבַע, כִּי שְׂרָשָׁם שְׁבַע, בְּחִינַת שְׁבָעָה רוּעִים, שֶׁהֵם בְּחִינַת שְׁבַע כְּפוֹלוֹת. וְעַל-כֵּן נִכְלָל שְׁבַע בְּשְׁבַע, שֶׁהֵם אַרְבָּעִים וְתִשְׁעַ, בְּחִינַת אַרְבָּעִים וְתִשְׁעַ יְמֵי הַסְּפִירָה, שֶׁהֵם כְּנֶגֶד אַרְבָּעִים וְתִשְׁעַ אֲוִתִּיּוֹת הַשְּׁבַטִים, שֶׁהֵם בְּחִינַת אַרְבָּעִים וְתִשְׁעַ שְׁעָרֵי תְּשׁוּבָה, שֶׁהֵם בְּחִינַת תְּהֵלִים כְּנִ"ל, כִּי הַתִּקּוּן שֶׁל אַרְבָּעִים וְתִשְׁעַ יְמֵי הַסְּפִירָה שְׁעַל-יְדֵי זֶה קִבְּלוּ הַתּוֹרָה בְּיוֹם הַחֲמִשִּׁים בְּשָׁבוּעוֹת רְצוֹ הָעָרֶב רַב לְקַלְקֵל עַל-יְדֵי חֲטָא הָעֶגְלָה וְאַזִּי חֲזוֹר וְנִמְשָׁד זְהֻמַּת הַנְּחֹשׁ שֶׁפָּסְקָה בְּשַׁעַת מִתּוֹן תּוֹרָה. וְעַתָּה צָרִיכִין לְחֲזוֹר וּלְתַקּוֹן זֹאת, שֶׁזֶּהוּ תִּקּוּן חֲטָא אָדָם הָרֵאשׁוֹן וְהַתִּקּוּן נִשְׁלָם בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים שְׂאֵז הוּא גָּמַר אַרְבָּעִים יְמִים הָאֲחֵרוֹנִים וְכוּ', אֲבָל עֵקֶר הַתִּקּוּן מִתְחִיל בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה, שֶׁהוּא יוֹם שְׁנֵבְרָא בּוֹ אָדָם הָרֵאשׁוֹן, שְׂאֵז מִתְחִילִין בְּתִקּוּן זֶה וְעוֹסְקִין בּוֹ עַד שְׁמִינֵי עֶצְרַת, כְּמַבְאָר בְּכּוֹנֹת הָאֲרִ"י ז"ל. וְעַל-כֵּן בְּסִפּוֹת בְּשְׁבָעָה יְמִים חוֹזְרִים וּמְמַשְׁכִּין הַתִּקּוּן שֶׁל שְׁבַע שְׁבָתוֹת תְּמִימוֹת, שֶׁהֵם אַרְבָּעִים וְתִשְׁעַ יְמֵי הַסְּפִירָה. וְאַחַר כֵּן זֹכִיךְ לְשְׁמִינֵי עֶצְרַת. וְעַל-כֵּן נִקְרָא בְּשֵׁם אֶחָד עִם שְׁבוּעוֹת שְׁנֵקְרָא גַם כֵּן עֶצְרַת וְגַם אֵז מְסִימִין הַתּוֹרָה, כִּי אֵז נִגְמַר הַתִּקּוּן שֶׁהַתְּחִלָּה בְּשָׁבוּעוֹת. וְטוֹב אַחֲרֵית דְּבַר מִרְאשִׁיתוֹ, כִּי הַתִּקּוּן שֶׁל שְׁבוּעוֹת רְצוֹ לְקַלְקֵל מִחֻמַּת שְׁלֹא קִבְּלֵנוּ רַק הַתּוֹרָה וְלֹא נִתְגַּלָּה עֲדִין הַתִּקּוּן שֶׁל שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה מִדּוֹת שֶׁל רַחֲמִים שְׁנַמְשָׁכִין מְשַׁלֵּשׁ עֶשְׂרֵה מִדּוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת לַעֲשׂוֹת מִהַתּוֹרוֹת תִּפְלוֹת, אֲבָל עַתָּה מִרְאשׁ הַשָּׁנָה וְעֶצְרַת יְמֵי תְּשׁוּבָה וְיוֹם-כַּפּוּר עַד עַתָּה כָּל עֶסְקֵנוּ לַעֲשׂוֹת מִהַתּוֹרוֹת

אות טז

וְזֶה בְּחִינַת הַכְּנוּת שֶׁל הַשְּׂמוּנָה עֲשֶׂרָה נְעֻנְעִים, כִּי הֵם שְׂמוּנָה עֲשֶׂרָה נְעֻנְעִים כְּנֶגֶד שְׂמוּנָה עֲשֶׂרָה בְּרַכָּאן דְּצְלוֹתָא, כִּי כְּנֻתְנוּ לְהַמְשִׁיךְ הַמַּחֲיִן שֶׁל זְעִיר אֲנָפִין עַל-יְדֵי הַנְּעֻנְעִים לְתוֹךְ הַמַּלְכוּת, כְּמוֹ שְׂאִיתָא בְּכְנוּת שְׁעַל-יְדֵי הַנְּעֻנְעִים מִמְּשִׁיכֵין הַמַּחֲיִן שֶׁל הַשְּׂשָׁה קְצוּוֹת לְתוֹךְ הַמַּלְכוּת. וּבְשִׁבִיל זֶה מְנַעֲנְעִים כְּדִי לְעוֹרֵר הַמַּחֲ שֶׁבְּרֵאשׁ, לְהַמְשִׁיךְ הָאָרְה מֵהַמַּחֲ שֶׁבְּרֵאשׁ לְתוֹךְ הַמַּחֲ שֶׁבְּשִׂשָׁה קְצוּוֹת כְּדִי שְׂיִהְיֶה כַּח לְהַמְשִׁיךְ שְׁבִשִׂשָׁה קְצוּוֹת, לְהָאִיר לְתוֹךְ הַמַּלְכוּת, שֶׁהוּא הָאֶתְרוּג, שֶׁהוּא פְּרִי עֵץ הַדֶּר, שֶׁכֹּל הַהַדוּר שָׁלוֹ נִמְשָׁךְ מִמַּחֲ אֵלוֹ, כְּמַבְאָר כֹּל זֶה בְּכְנוּת הָאֶרֶ"י ז"ל, הֵינּוּ כִּי כֹל עֶסְקֵנוּ מֵרֵאשׁ הַשָּׁנָה וְעַד שְׂמִינֵי עֲצֵרֶת לְהַקִּים וְלִבְנוֹת אֶת הַמַּלְכוּת, שֶׁהוּא הַתְּפִלָּה כַּנְי"ל, שֶׁעֶקֶר בְּנִינָה וְשִׁלְמוּתָהּ הוּא כְּשֶׁעוֹשִׁין מִתּוֹרוֹת תְּפִלוֹת כַּנְי"ל. וְזֶה בְּחִינַת הַנְּעֻנְעִים עַל-פִּי הַכְּנוּת הַנְי"ל, כִּי הַמַּחֲ שֶׁבְּשִׂשָׁה קְצוּוֹת שֶׁל זְעִיר אֲנָפִין זֶה בְּחִינַת הַתּוֹרָה שֶׁבְּנִגְלָה, שֶׁהִיא בְּבְחִינַת שִׁשִּׁת יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה, בְּחִינַת שִׁשָּׁה סְדְרֵי מְשֻׁנָּה, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת שִׁשָּׁה קְצוּוֹת דְּזְעִיר אֲנָפִין שֶׁהוּא הַתּוֹרָה כַּנְי"ל וְהַמַּחֲ שֶׁבְּרֵאשׁ זְעִיר אֲנָפִין, זֶה בְּחִינַת סְתְרֵי תּוֹרָה, בְּחִינַת חֲדוּשֵׁי תּוֹרָה שֶׁל הַצְּדִיקִים אֲמִתִּיִּים שֶׁבְּכֹל דוֹר שְׁנִמְשָׁכִין מֵאוֹרֵיִתָא דְּעֵתִיקָא סְתִימָאָה דְּעֵתִידָא לְאֶתְגַּלְיָא בִּימּוֹת הַמְּשִׁיחַ וְלַעֲתִיד לְבוֹא. וְאִז יִתְגַּלֶּה זֶה הַדֶּרֶךְ בְּשִׁלְמוֹת לַעֲשׂוֹת מֵהַתּוֹרוֹת תְּפִלוֹת, אֲבָל גַּם עֵתָה עֶקֶר הַתְּקַרְבוֹת הַגְּאֻלָּה הוּא עַל-יְדֵי זֶה כַּנְי"ל, אֲבָל כְּשֶׁרוֹצִין לַעֲשׂוֹת מֵהַתּוֹרוֹת תְּפִלוֹת צְרִיכִין לָזֶה לְהַמְשִׁיךְ חֲדוּשֵׁי תּוֹרָה אֲמִתִּיִּים הַנִּמְשָׁכִין מֵאוֹרֵיִתָא דְּעֵתִיקָא סְתִימָאָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת סְתְרֵי תּוֹרָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת מַחֲ שֶׁבְּרֵאשׁ הַנְי"ל. וְזֶה שְׂמֻנְעֻנְעִין בְּלוּלָב כְּדִי לְהַמְשִׁיךְ הָאָרְה מִמַּחֲ שֶׁבְּרֵאשׁ מִבְּחִינַת סְתְרֵי תּוֹרָה לְתוֹךְ הַשְּׂשָׁה קְצוּוֹת, לְתוֹךְ פְּשְׁטֵי אוֹרֵיִתָא כְּדִי שְׂיִהְיֶה לָהֶם כַּח לְהָאִיר לְתוֹךְ הַמַּלְכוּת, הֵינּוּ לְתוֹךְ הַתְּפִלָּה, הֵינּוּ שֶׁכֹּל מַחֲ הַתּוֹרָה יִמְשָׁכוּ לְתוֹךְ הַתְּפִלָּה, דְּהֵינּוּ לַעֲשׂוֹת מֵהַתּוֹרָה תְּפִלָּה כַּנְי"ל. וְלָזֶה צְרִיכִין דּוֹקָא לְהַמְשִׁיךְ הָאָרְה מִבְּחִינַת מַחֲ שֶׁבְּרֵאשׁ שֶׁהֵם בְּחִינַת חֲדוּשֵׁין דְּאוֹרֵיִתָא הַנִּמְשָׁכִין מֵאוֹרֵיִתָא דְּעֵתִיקָא סְתִימָאָה כַּנְי"ל:

כִּי אִי אֶפְשֶׁר לַעֲשׂוֹת מֵהַתּוֹרוֹת תְּפִלוֹת כִּי אִם עַל-יְדֵי שְׂיִדוּעִין קְשׁוּרֵי וְחֲבוּרֵי הַמְצוֹת וְהַמְדוֹת כַּנְי"ל כְּפִי קְשׁוּרֵי הַסְּפִירוֹת וּמְדוֹת הָעֲלִיוֹנוֹת שְׂאִז יְכוּלִין לְעוֹרֵר שְׁלֹשׁ עֲשֶׂרֶה מְדוֹת שֶׁל רַחֲמִים עַל-יְדֵי תְּפִלוֹת אֵלוֹ שְׂנַעֲשִׂין מֵהַתּוֹרוֹת, שֶׁהֵם בְּחִינַת שְׁלֹשׁ עֲשֶׂרֶה מְדוֹת שֶׁהַתּוֹרָה נִדְרָשֶׁת בָּהֶן, שְׂמֻשָּׁם כֹּל חֲדוּשֵׁין דְּאוֹרֵיִתָא, כִּי לְמִשְׁל כְּשֶׁאֶחָד רוֹצֶה לְבַקֵּשׁ מֵה' יִתְבָּרֵךְ שְׂיִזְכֶּה לְקִיָּם מְצוֹת צִיצִית בְּשִׁלְמוֹת אִם אֵינוֹ יוֹדֵעַ סְגֻלַּת הַצִּיצִית אֵיזָה מְדָה יִזְכֶּה לְשַׁבֵּר עַל-יְדֵי צִיצִית וְלֵאִיזָה מַעֲלָה יִגִּיעַ עַל יְדֵהּ וְכוּ', אִז בּוֹדָאֵי אֵינוֹ יְכוּל

להאריך בתפלה עד שישבר לבו עד שיעורר רחמי ה' יתברך, כי אינו יכול לבקש רק רבונו של עולם זכני לקיים מצות ציצית בשלמות. אף-על-פי שבודאי גם זה טוב מאד, אשרי שיאחז בזה לבקש על כל מצוה מה' יתברך, אף-על-פי-כן עדין אינו זוכה לעשות תפלתו רחמים ותחנונים, שהוא זה שזוכה לחדש בה דבר. אבל עקר התפלה השלמה שעושין מתורות הוא מחדושי אוריתא שזכין לידע על ידם סגלת המצות, כמו במשל הציצית שהתחלנו. כשיודע האדם שמצות ציצית מסגל לשבר תאות נאוף ולזכות על-ידי זה לעצת הצדיקים ולאמונה שלמה ולתפלה ולאריך-ישראל ולעשות נסים וכוי. הנה על-פי דרך זה בודאי יכול לסדר תפלות רבות באריכות נפלא על מצות ציצית. כי כל אחד כפי מה שיוודע בנפשו כמה הוא רחוק מתקון הברית ואיך תאות נאוף מתגבר עליו בכל פעם, שזה עקר המלחמה של כל אדם וכל מה שעובר עליו בענין זה בכל פעם כמה וכמה הוא צריך להפציר לה' יתברך שישועו לקיים מצות ציצית כתקונה כדי להנצל מנאוף, שהוא התאוה העומדת עליו בכל יום לכלותו, חס ושלום, להרחיקו מחי החיים. וכן כשיזכר כמה הוא רחוק ממאונה שלמה, שהוא יסוד כל התורה כלה וכוי וכן כמה הוא רחוק מתפלה וכוי. וכן כמה עצות רעות של המהפכים האמת וכוי מתגברין עליו. וכמה ישועה ורחמים הוא צריך לזכות לעצות אמתיות, שהם עצות צדיקים. הן על כל אלה בודאי יוכל לשפך שיחו בתפלתו שיעשה מתורה זאת לפרש את כל אשר עם לבבו על-ידי תורה זאת. וכן מתורה אחרת שמדברת ממצות מזוזה שמשברת תאות ממון ומבטלת טרדת מרירת הפרנסה וזוכה לשמח בחלקו וכוי אשר ידוע שמרירת טרדת הפרנסה מכלה חיי האדם ומרחקת אותו מעבודת ה' יתברך וכוי כמה וכמה תחנות ובקשות מעמק הלב יכול לעשות על-ידי זה עד שישפך לבו כמים נכח פני ד'. וכן בשאר הענינים המבארים בתורה זאת וכן בשארי תורות. נמצא, שעקר שלמות התפלה שהוא כשעושין מתורות תפלות עקר שלמותה הוא על-ידי חדושי תורה הנ"ל. וזה בחינת הנענועים על-פי הכונות כנ"ל שכל כוננתנו להמשיך כל המחין לתוך המלכות, דהינו להמשיך המחין של התורה לתוך התפלה לעשות מהתורה תפלה, אבל לזה צריכין להמשיך חדושי תורה הנ"ל, שהוא בחינת שממשיכין המחין שבראש לתוך הששה קצוות כדי שיאירו המחין שבששה קצוות יותר כדי שיהיה להם פח להאיר להמלכות שהוא התפלה, הינו כנ"ל:

אות יז

ועל-כן בהושענא רבא שאז נגמר התקון אומרים אז כל ספר תהלים, כי זה עקר התקון שאנו עוסקין מראש השנה עד עתה להמשיך אמירת

תהלים בעולם ולעסק בהתבודדות ולעשות מהתורות תפלות שכל זה הוא בחינת תהלים כנ"ל, וזה בחינת חותם וחותם בתוך חותם שעושים ביום הכפורים והושענא רבא. חותם המלכות, דהינו חותם התפלה שלא יגע בה זר זה בחינת כשזוכין להתפלל רק על יראת שמים, שזה עקר שלמות התפלה, בחינת יראת ה' היא תתהלל וכו' כנ"ל. וזה נגמר ביום הכפורים, כי מראש השנה עד יום-כפור מתפללין על היראה, בחינת ובכן תן פחדך וכו', אבל עוד צריכין לתקן את התפלה יותר בבחינת חותם על חותם וזה זוכין כשעושים מהתורות תפלות וזה עוסקין בספות על-ידי הארבעה מינים כנ"ל שמנענעים בהם וממשיכין המחין מהראש לתוך הששה קצוות וכו'. וזה נגמר בהושענא רבא בחינת חותם בתוך חותם וכו'. וזה צריך עיון ובאור) כי למעלה אמרנו שגם בראש השנה ויום הכפורים ממשיכין זה התקון לעשות מהתורות תפלות ולכאורה הוא סתירה לדברים אלה, אך זה יש ליטב בנקל, כי בודאי כל תקון התפלה הוא בראש השנה. וכל תקוני המלכות, שהוא בחינת תפלה שנגמרים אחר כך עד שמיני עצרת, הכל התחיל בראש השנה, רק שגמר תקון של כל בחינה ובחינה נגמר בזמנו ועל-פי זה יהיה מיטב סתירה הנ"ל, אך אף-על-פי-כן עדין דברים אלו צריכים עיון):

אות יח

וזה בחינת ההקפות של שמחת תורה שמקיפין עם התורה. ואומרים אז תחנות ובקשות אנא ה' הושיעה נא להורות שהתורה עדין בבחינת מקיפים אצלנו. וכל עסקנו לבקש ולהתחנן מה' יתברך להכניס המקיף לפנינו, דהינו שעושים מהתורות תפלות שקינים התורה והמצוות שלא זכינו עדין בשלמות שהוא בבחינת מקיף אצלנו נזכה לזה, לקימם הכל בשלמות וזה כל בקשתנו ועסקנו ועל-כן שמחים אז מאד, כי כשזוכין לתפלות שלמות כאלו שנעשים מהתורות משם עקר השמחה, בחינת וגילו ברעדה, בחינת ושמחת עולם על ראשם כמובן בהתורה "חותם בתוך חותם" בסימן כב, עין שם). כי גם זה שיך לכאן והבן שם היטב. ועין לקמן מבאר קצת שמה שכתב שם מענין הנעשה ונשמע שהם תורה ותפלה שצריכין לזכות לעשות מהתפלה תורה. זהו בעצמו בחינת לעשות מתורה תפלה אף-על-פי שלפנים רהטא נראה הפכים, אבל באמת הכל אחד למבין. וכבר מבאר מזה במקום אחר בהלכות ספר תורה,) עין שם:

אות יט

וְזֶה בְּחִינַת רֵאשִׁית חֲכָמָה יִרְאֵת ד' שְׁכָל טוֹב לְכָל עֲשִׂיהֶם תְּהַלְתּוּ עוֹמְדֵת לְעַד. 'רֵאשִׁית חֲכָמָה יִרְאֵת ד' וְכוּ', הֵינּוּ שְׁצָרִיכִין לְהַקְדִּים יִרְאֵת חֲטָאוֹ לְחֲכָמָתוֹ, כִּי תִכְלִית תּוֹרָה תְּשׁוּבָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים, כְּמוֹ שְׁלֹמֹדוֹ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבָרְכָה מִמְקָרָא זֶה בְּבִרְכוֹת דְּאִיתָא שֶׁם מְרַגְלָא בְּפוּמָא דְרַבָּא וְכוּ' לְלוּמְדֵיהֶם לֹא נֶאֱמַר אֶלָּא לְעֲשִׂיהֶם. וְזֶהוּ שְׁסִיִּם "תְּהַלְתּוּ עוֹמְדֵת לְעַד", הֵינּוּ אִידָּךְ זֹכִינְן לְזֶה הוּא עַל-יַדֵּי בְּחִינַת תְּהַלְתּוּ וְכוּ', זֶה בְּחִינַת תְּהַלְתּוּ, שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁעוֹשִׁין מִתּוֹרוֹת תְּפִלוֹת כְּנ"ל. וְזֶהוּ שְׁכָל טוֹב לְכָל עֲשִׂיהֶם, כִּי זֶה נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת שְׁכָל הָעֲלִיּוֹן מִבְּחִינַת אוֹרֵיתָא דְעֵתִיקָא סְתִימָאָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁכָל טוֹב, כִּי בְּוֹדָאֵי הוּא שְׁכָל טוֹב וְנִפְלָא לְזָכוֹת אֶת הָעוֹלָם לְהַבִּיא הַתּוֹרָה לְיַדֵּי מַעֲשֵׂה עַל-יַדֵּי בְּחִינַת תְּהַלְתּוּ עוֹמְדֵת לְעַד, שֶׁהוּא בְּחִינַת תְּהַלְתּוּ, בְּחִינַת שְׁעוֹשִׁין מִהַתּוֹרוֹת תְּפִלוֹת כְּנ"ל. וְזֶהוּ תְּהַלְתּוּ עוֹמְדֵת לְעַד, כִּי בְּחִינַת תְּהַלְתּוּ, דְּהֵינּוּ שְׁעוֹשִׁין מִהַתּוֹרוֹת תְּפִלוֹת זֹאת הַבְּחִינָה עוֹמְדֵת לְעַד, כִּי עַל -יַדֵּי זֶה תְּהִיָּה הַגְּאֻלָּה הָאֲחֵרוֹנָה שֶׁתְּהִיָּה גְּאֻלָּה שְׁלֵמָה לְעַד וְלִנְצַח, כִּי זֹאת הַבְּחִינָה שֶׁל תְּהַלְתּוּ וְכוּ' עוֹמְדֵת לְעַד, כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְקַלְקֵל זֹאת לְעוֹלָם בְּחִינַת וְכִרְתִּי לָהֶם וְכוּ' לֹא כְּבָרִית וְכוּ':

אות כ

וְזֶה בְּחִינַת מִשֶּׁה יוֹסֵף דָּוִד, שְׁכָלֶם בְּחִינָה אַחַת, כִּי שְׁלֹשְׁתָּן נִסְתַּלְקוּ בְּשִׁבְתָּ בְּמִנְחָה בְּעַת רַעְיוֹן, כְּמוֹ שְׁאִיתָא בְּזֵהר הַקְּדוֹשׁ תְּרוּמָה קְנוֹ, שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁלֵמוֹת הַתְּפִלָּה, בְּחִינַת וְאֲנִי תְּפִלְתִּי לָךְ ד' עַת רְצוֹן וְכוּ'. כִּי מִשֶּׁה הוּא הַתּוֹרָה כְּנ"ל. וְדָוִד הוּא הַתְּפִלָּה כְּנ"ל וְיוֹסֵף הוּא בְּחִינַת הַצַּדִּיק יִסּוּד עוֹלָם, בְּחִינַת צַדִּיק חַיִּי עֲלָמִין חַיִּי בְּרַכָּאן דְּצִלוֹתָא, שֶׁהוּא הַבְּחִינָה הַמְּחַבֵּר שְׁנֵיהֶם מִשֶּׁה וְדָוִד, תּוֹרָה וְתְּפִלָּה, דְּהֵינּוּ שְׁיִוְסָף הוּא הַבְּחִינָה הַמְּשַׁכֵּת הַתּוֹרָה לְתוֹךְ הַתְּפִלָּה שֶׁמְבִיא אֶת הַתּוֹרָה מִבְּחִינַת מִשֶּׁה לְבְּחִינַת דָּוִד לְעֲשׂוֹת מִמֶּנּוּ תְּפִלָּה וְעַל-כֵּן מִשֶּׁה, יוֹסֵף, דָּוִד בְּגִימְטְרִיא תְּפִלָּה. כִּי דִּיקָא שְׁלֹשְׁתָּן הֵם בְּחִינַת שְׁלֵמוֹת הַתְּפִלָּה. כִּי עֵקֶר שְׁלֵמוֹת הַתְּפִלָּה בְּתִכְלִית הוּא כְּשֶׁעוֹשִׁין מִתּוֹרָה תְּפִלָּה, שֶׁזֶּה נַעֲשֵׂה עַל-יַדֵּי שְׁלֹשָׁה הַצַּדִּיקִים הָאֵלֶּה כְּנ"ל. וְעַל-כֵּן נִסְתַּלְקוּ בְּשַׁעַת תִּכְלִית שְׁלֵמוֹת עֲלִית הַתְּפִלָּה שֶׁהוּא בְּשִׁבְתָּ בְּמִנְחָה בְּבְחִינַת וְאֲנִי תְּפִלְתִּי לָךְ ד' עַת רְצוֹן שְׁאוּמְרִים אֲזוּ. וְזֶהוּ "עֲנִי בְּאֵמֶת יִשְׁעֲךָ" אֵמֶת זֶה בְּחִינַת הַתּוֹרָה, בְּחִינַת תּוֹרַת אֵמֶת, הֵינּוּ עַל-יַדֵּי הָאֵמֶת שְׁאֵזְכָּה לְעֲשׂוֹת מִתּוֹרָה תְּפִלָּה, עַל-יַדֵּי זֶה בְּוֹדָאֵי תְּעַנִּי וְיִהְיֶה לִי יִשׁוּעָה, בְּחִינַת עֲנִי בְּאֵמֶת יִשְׁעֲךָ:

וְזֶה "עֲזִי וְזִמְרַת יְהוָה". 'עֲזִי' זֶה בְּחִינַת הַתּוֹרָה, בְּחִינַת ה' עֵז לְעַמּוֹ וַיִּתֵּן. 'וְזִמְרַת יְהוָה' זֶה בְּחִינַת תְּפִלָּה, הֵינּוּ כְּשֶׁאֲזַכֶּה לְחַבֵּר תּוֹרָה וְתְפִלָּה, דְּהֵינּוּ לַעֲשׂוֹת מִהַתּוֹרָה תְּפִלָּה אֲזוּ בּוֹדָאֵי "וַיְהִי לִי לִישׁוּעָה", כִּי בּוֹדָאֵי יְהִי לִי יְשׁוּעָה שְׁלֵמָה כַּנִּ"ל:

וְזֶה בְּחִינַת הַשְּׁבָעָה רוּעִים הַנִּכְנָסִין בְּסִפָּה מֵאַבְרָהָם עַד דָּוִד, הַכֹּל בְּשָׁבִיל בְּחִינָה זֹאת, כִּי הִתְחַלְתָּה מִתְּפִלָּה וְהִסּוּף הוּא תְּפִלָּה, כִּי עֲבוּדַת הָאֲבוֹת הִתְחִילָה מִתְּפִלָּה, כִּי עֲדִין לֹא הָיָה שׁוּם תּוֹרָה. וְעַל-כֵּן אַבְרָהָם תִּקַּן שְׁחִרְיַת וְכוּ', אֲבָל עֲדִין לֹא הָיָה בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת מִחֲמַת שְׁעֵדִין לֹא נִתְּנָה תּוֹרָה לַעֲשׂוֹת מִמֶּנָּה תְּפִלָּה. וַיִּמְשָׁה וַאֲהֲרֹן הֵם הַתּוֹרָה וַיּוֹסֶף הוּא הַמְּבִיא הַתּוֹרָה לְבְּחִינַת דָּוִד לַעֲשׂוֹת מִמֶּנָּה תְּפִלָּה לְהוֹלִיד מַעֲשִׂים טוֹבִים, כִּי עֵקֶר תּוֹלְדוֹתֵיהֶן שֶׁל צְדִיקִים מַעֲשִׂים טוֹבִים וְאֲזוּ נִשְׁלַם כְּוִנַת הַבְּרִיאָה בְּשְׁלֵמוֹת. וְעַל-כֵּן כָּל אֵלֶּה הַשְּׁבָעָה רוּעִים נִכְנָסִין בְּסִפָּה, כִּי בְּסִכּוֹת עוֹסְקִים בְּזֶה וְכוּ' כַּנִּ"ל:

אות כא

וְזֶה בְּחִינַת צְלִתָּה מְרַבָּה מִחֲמַתָּה, כִּי בְּהִסָּפָה מְעַרְב הַצֵּל וְהַחֲמָה, שְׁהֵם בְּחִינַת תּוֹרָה וְתְפִלָּה, אֲבָל הַצֵּל צָרִיךְ שֶׁיְהִי מְרַבָּה, כִּי עֵקֶר הִיא הַתְּפִלָּה, שֶׁהוּא בְּחִינַת יְרָאָה, בְּחִינַת רֵאשִׁית חֲכָמָה יְרָאֵת ד' וְכוּ', בְּחִינַת מַעֲשָׂיו מְרַבִּין מִחֲכָמָתוֹ, כִּי תְּפִלָּה כְּזֹאת הִיא בְּחִינַת מַעֲשֵׂה וְכוּ'. וְזֶה בְּחִינַת וְהָיָה יוֹם אֶחָד יוֹדֵעַ לְד' לֹא יוֹם וְלֹא לֵילָה וְכוּ', כִּי תְּפִלָּה כְּזֹאת הִיא לְמַעַלָּה מִהַזְּמַן כִּי הוּא לֹא יוֹם שֶׁהוּא תּוֹרָה. וְלֹא לֵילָה, שֶׁהוּא תְּפִלָּה, כִּי הוּא כְּלוּלָה מִשְׁנֵיהֶם וְאֲזוּ יִתְקַיֵּם מֵה שְׁכָתוֹב אַחֲרָיו "וְהָיָה ד' לְמִלְךָ וְכוּ' בַּיּוֹם הַהוּא יְהִיָּה ד' אֶחָד וְשִׁמוֹ אֶחָד":

אות כב

וְזֶה בְּחִינַת מֵה שְׁאִיתָא בְּהֵר הַקְּדוֹשׁ שְׁבִסְכוֹת הוּא בְּחִינַת נִקְבָּה תְּסוּבָּב גָּבֵר, בְּחִינַת וְהִחְזִיקוּ שְׁבַע נְשִׁים בְּאִישׁ אֶחָד וְכוּ', כִּי אֲזוּ עוֹלָה הַתְּפִלָּה עַל-יְדֵי שְׁעוֹסְקִין לְהַמְשִׁיךְ הַדְּרִיךְ לַעֲשׂוֹת מִהַתּוֹרוֹת תְּפִלוֹת. וְאֲזוּ הִיא בְּחִינַת נִקְבָּה תְּסוּבָּב גָּבֵר, שֶׁהָאִשָּׁה יְרָאֵת ד' בְּחִינַת תְּפִלָּה רוֹדֶפֶת אַחַר הַתּוֹרָה, כִּי מֵה שְׁעֵכֶשׁוּ דְרָכּוֹ שֶׁל אִישׁ לְחַזֵּר אַחַר אִשָּׁה זֶהוּ מִחֲמַת קִטְנוּתָהּ בְּמַעַלָּה,

שְׁהוּא בְּחִינַת מַעוֹט הַיָּרַח. וְכַמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנוּם לְבָרְכָה קְדוּשָׁין
(ב), מִשָּׁל לְמִי שֶׁנֶּאֱבְדָה לוֹ אֲבָדָה וְכוּי בְּעַל אֲבָדָה מְחַזֵּר אַחַר אֲבָדָתוֹ, וְכוּי
כִּי עָכְשׁוּ הַתְּפִלָּה בְּקִטְנוֹת וְרַב הַתְּפִלוֹת הֵם צָרְכֵי הַגּוּף. וְאִזּוֹ אֵין לְהַתְּפִלָּה
פְּתִחוֹן פֶּה לְרֹדֵף אַחַר הַתּוֹרָה וְלִתְבַע אוֹתָהּ, כִּי הַתְּפִלָּה שֶׁהִיא לְצָרְכֵי הַגּוּף
אֵין לָהּ שְׁלֵמוֹת כִּי אִם עַל-יַדֵי הַתּוֹרָה וְכוּי כַּנִּ"ל. וְעַל-כֵּן בּוֹדָאֵי אֵין זֶה דֶּרֶךְ
הַטּוֹב וְהָאֵמֶת לומר אֶלְמַד תּוֹרָה כְּדֵי שְׂאוּכַל לְהַתְּפַלֵּל עַל צָרְכֵי הַגּוּף, כִּי
זֶה הוּא בְּחִינַת אֵל תַּעֲשֶׂה קֶרֶדֶם לְחַפְרוּ בָּהּ, כִּי עֵקֶר כְּוָנָתוֹ עַל צָרְכֵי הַגּוּף
רַק מִחֲמַת שְׂמֵתֵיִשׁ לְשֵׁאל עַל צָרְכָיו, עַל-כֵּן הוּא לוֹמֵד כְּדֵי שִׁישְׂאֵל צָרְכָיו.
וְזֶה בּוֹדָאֵי מְגִנָּה מְאֹד, עַל-כֵּן אֵין נֶאֱמָר בְּתְפִלָּה כְּזוֹ שֶׁהַתְּפִלָּה תִּבְקֶשׂ אֶת
הַתּוֹרָה כַּנִּ"ל, אֲבָל הַתְּפִלָּה שְׁעוֹשִׁין מִתּוֹרוֹת, שֶׁהוּא לְקַיֵּם אֶת הַתּוֹרָה, אִזּוֹ
הַתְּפִלָּה נְבִינַת בְּשֵׁלְמוֹת גְּדוֹל בְּבְחִינַת מְלוּי הַיָּרַח וְכוּי וְאִזּוֹ בּוֹדָאֵי אֵינָהּ
מִתְבַּיֶּשֶׁת הַתְּפִלָּה בְּחִינַת אֲשֶׁה לְרֹדֵף אַחַר בְּעֵלָהּ, שֶׁהוּא הַתּוֹרָה, בְּבְחִינַת
נִקְבָּה תְּסוּבֵב גְּבֵר, בְּחִינַת וְהַחֲזִיקוּ וְכוּי, כִּי תְפִלָּה שְׁלֵמָה כְּזֹאת בּוֹדָאֵי
תּוֹכַל לְרֹדֵף אַחַר הַתּוֹרָה וּלְבַקֵּשׁ אוֹתָהּ לְמַד וְעַסֵּק בְּתּוֹרָה בְּשִׁבְלֵי כְּדֵי
שְׂאוּכַל לַעֲשׂוֹת תְּפִלוֹת מִתּוֹרוֹת אֵלוֹ, כִּי כָּל כְּוָנָתִי לַעֲשׂוֹת רְצוֹן בּוֹרְאִי. וְזֶהוּ,
"וְהַחֲזִיקוּ שְׁבַע נְשִׁים" בְּחִינַת תְּפִלָּה, שֶׁהוּא יֵרֵאת ד', בְּחִינַת שְׁבַע בְּיוֹם
הַלְּלִיתִיךָ וְכוּי. וְזֶהוּ "לְחַמְנוּ נֹאכַל וְשִׁמְלַתְנוּ נִלְבַּשׁ", כִּי הַלְּחֵם וְהַשְּׂמֻחָה,
שֶׁהוּא הַפְּרָנְסָה הַנִּמְשָׁךְ עַל-יַדֵי תְּפִלוֹת פְּשׁוּטוֹת שֶׁל צָרְכֵי הַגּוּף עֵקֶר
הַפְּרָנְסָה נִמְשָׁךְ מִהַתּוֹרָה, כִּי תְפִלָּה כְּזֹאת אֵין לָהּ שׁוּם כַּח לְהַשְׁפִּיעַ כִּי אִם
מִה שֶׁמִּקְבֵּלֵת מִהַתּוֹרָה שֶׁמִּשָּׁם כָּל הַהַשְׁפָּעוֹת וְכוּי, אֲבָל תְּפִלָּה שְׁעוֹשִׁין
מִתּוֹרָה שְׁכַל כְּוָנָתָהּ לְקַיֵּם אֶת הַתּוֹרָה זֹאת הַתְּפִלָּה הִיא בְּעֵצְמָה תּוֹרָה
וְאֲצֵלָה כָּל הַהַשְׁפָּעוֹת מֵאַחַר שְׁכַל עֵסֶקָה לְקַיֵּם אֶת הַתּוֹרָה שֶׁמִּשָּׁם כָּל
הַהַשְׁפָּעוֹת. וְזֶהוּ 'לְחַמְנוּ נֹאכַל וְשִׁמְלַתְנוּ נִלְבַּשׁ', כִּי אֵין אֲנוּ צָרִיכִין שְׂאֵתָה
עַל-יַדֵי לְמוֹדֵךְ תִּמְשָׁךְ לָנוּ שְׁפַע הַפְּרָנְסָה רַק אֲנַחְנוּ בְּעֵצְמָנוּ נִמְשִׁיךְ הַשְׁפָּע
לְחֵם וְשִׂמְלָה מֵאַחַר שְׁכַל עֵסֶקְנוּ לְהַמְשִׁיךְ קִיּוֹם הַתּוֹרָה בְּמַעֲשֶׂה, שְׁזֶה
הָעֵקֶר, שֶׁמִּשָּׁם כָּל הַהַשְׁפָּעוֹת. וְזֶהוּ, "רַק יִקְרָא שְׂמֵךְ עֲלֵינוּ אֶסֶף חֲרָפְתָנוּ",
דְּהֵינּוּ לַעֲלוֹת הַתְּפִלָּה מִחֲרָפוֹת וּבְזִיוּנוֹת, מְזִילוֹתָא דְגְלוֹתָא מִבְּחִינַת כְּרָם
זֵלַת וְכוּי אֵלוֹ דְּבָרִים וְכוּי. וְתְפִלָּה כְּזֹאת הִיא בְּחִינַת אֲשֶׁת חֵיל עֵטְרַת בְּעֵלָהּ
וְכוּי. וְעַל תְּפִלָּה כְּזֹאת נֶאֱמַר, "רַבּוֹת בְּנוֹת עָשׂוּ חֵיל וְאֵת עֲלִית עַל כְּלָנָה",
בְּחִינַת בְּטַח בָּהּ יָב בְּעֵלָהּ, כִּי יֵשׁ אֲשֶׁה שְׁבַעֲלָה צָרִיךְ לְפְרָנְסָה וְכוּי, כִּי בְּעֵלָהּ
צָרִיךְ לְהַבִּיא לָהּ כָּל צָרְכֵי הַפְּרָנְסָה וְהִיא רַק מִתְקַנֶּת הַמֶּאֱכָל בְּבִשׁוּל וְאֲפִיָּה
לְפְרָנְסָה אֶת בְּנֵי בֵיתָהּ וְכוּי. וְזֶה בְּחִינַת הַתְּפִלָּה הַפְּשׁוּטָה שֶׁל צָרְכֵי הַגּוּף שְׁכַל
הַשְׁפָּע שֶׁל הַתְּפִלָּה מְבִיא לָהּ בְּעֵלָהּ שֶׁהוּא הַתּוֹרָה, רַק שְׁעֵקֶר גִּמְרַ בִּשׁוּל
הַשְׁפָּע צָרִיךְ שִׁיְהִיָּה עַל-יַדֵי הַתְּפִלָּה כְּדֵי שְׂתוֹכַל לִירֵד לְהַעוֹלָם לְפְרָנְסָה אֶת
הָעוֹלָם, אֲבָל יֵשׁ אֲשֶׁת חֵיל שְׁכַל עֲשִׂירוֹת שֶׁל בְּעֵלָהּ וְחִיּוּתוֹ מִמְּנָה, בְּחִינַת
בְּטַח בָּהּ יָב בְּעֵלָהּ. וְזֶה בְּחִינַת הַתְּפִלָּה שְׁעוֹשִׁין מִתּוֹרוֹת לְקַיֵּם אֶת הַתּוֹרָה
שְׁכַל חִיּוֹת הַתּוֹרָה שֶׁהוּא קִיּוֹם הַתּוֹרָה, הוּא עַל יְדֵהּ דְּהֵינּוּ עַל-יַדֵי הַתְּפִלָּה
וְכַנִּ"ל:

אות כג

וְזֶה בְּחִינַת שְׂמַחַת בֵּית הַשּׁוֹאֵבָה. בְּחִינַת וּשְׂאֵבֶתָם מִיָּם בְּשִׁשּׁוֹן מִמַּעַיְנֵי הַיְשׁוּעָה וּתְקַבְלוֹן אוֹלְפָן חֲדָת, הֵינּוּ חֲדוּשֵׁי תוֹרָה הַנִּי"ל הַנִּמְשָׁכִין מִבְּחִינַת עֲתִיקָא סְתִימָאָה, שְׁעַל-יָדֵי זֶה יְכוּלִין לַעֲשׂוֹת מִתּוֹרוֹת תְּפִלוֹת, שְׁעַל-יָדֵי זֶה יְכוּלִין לַשְּׁפֹד לְבוֹ כַּמִּים נֶכַח פְּנֵי ד', שְׂזָהוּ בְּחִינַת נִסּוּדָּה הַמִּים בְּחָג, בְּחִינַת וַיִּשְׁאַבוּ מִיָּם וַיִּשְׁפְּכוּ לְפָנֵי ד' הַנָּאָמֵר בְּשִׁמּוֹאֵל וּפְרִשׁ רִשׁ"י שְׁשֻׁפְּכוּ לְבָם כַּמִּים, כִּי דִיקָא עַל-יָדֵי חֲדוּשֵׁי תוֹרָה הַנִּי"ל בְּחִינַת אוֹלְפָן חֲדָת, שְׁעַל-יָדֵי זֶה זוֹכִין לַעֲשׂוֹת מִתּוֹרוֹת תְּפִלוֹת, דִּיקָא עַל-יָדֵי זֶה זוֹכִין לַשְּׁפֹד לְבוֹ כַּמִּים לְפָנֵי ד' כָּל אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי אֲשֶׁר יוֹדֵעַ נִגְעֵי לְבָבוֹ וּמְכַאֲבֵיו אֵיךְ הוּא רְחוּק מֵה' יִתְבָּרַךְ וְלֹאֵיזָה מַדּוֹת רְעוֹת וְתֵאוֹת רְעוֹת וּבִלְבוּלִים רְעִים נֶפֶל בְּעוֹנוֹתָיו וְכָל מָה שְׁעוֹבֵר עָלָיו בְּכָל יוֹם וּבְכָל עֵת שֶׁהַכֹּל יוֹכֵל לְמַצֵּא בְּתוֹךְ תְּפִלוֹת אֵלוֹ שְׁעוֹשֶׂה מִתּוֹרוֹת וְלִפְרִשׁ שִׁיחְתּוֹ לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ בְּרַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים עַל כָּל־כֶּסֶם הַבְּנֵי הַמִּתְחַטֵּא לְפָנֵי אָבִיו עַד שֶׁיּוֹכֵל לַשְּׁפֹד לְבוֹ כַּמִּים וְכוּ'. וְזֶהוּ 'מִמַּעַיְנֵי הַיְשׁוּעָה', כִּי דָרָךְ זֶה הוּא בְּחִינַת מַעַיְנֵי הַיְשׁוּעָה, שְׁהַיְשׁוּעָה נּוֹבַעַת מִמַּעַיְנוֹת שְׂאִינָם פּוֹסְקִים שְׁנִמְשָׁכִין מֵהַנְּחַל נוֹבֵעַ וְכוּ', שֶׁהֵם יְשׁוּעוֹת בְּלִי גְבוּל וְקֶץ וְסוֹף וְתַכְלִית שֶׁיְכוּלִים לְהוֹשִׁיעַ לְכָל יְהִיָּה מִי שִׁיְהִיָּה, אֶפְלוֹ אִם הוּא כְּמוֹ שֶׁהוּא, כִּי הוּא נְחַל נוֹבֵעַ וְכוּ' בְּחִינַת בְּאֵר מִיָּם חַיִּים-מַעַיְנוֹת שְׂאִינָם פּוֹסְקִים לְהוֹשִׁיעַ לְכָל, בְּחִינַת מַעַיְנֵי הַיְשׁוּעָה. וְזֶהוּ בְּחִינַת גְּדֹל הַשְּׂמִיחָה, כִּי כְּשֶׁזוֹכִין לְהַמְשִׁיךְ דָּרָךְ זֶה הוּא וְדֹאֵי שְׂמִיחָה שְׂאִין לָהּ קֶץ, בְּחִינַת וְגִילוֹ בְּרַעְדָּה, בְּחִינַת וּשְׂמַחַת עוֹלָם וְכוּ' כַּנִּי"ל:

אות כד

וְזֶה בְּחִינַת הַהֶקְפּוֹת עִם הַלּוּלָב סְבִיב הַסֵּפֶר תּוֹרָה, בְּחִינַת נִקְבָּה תְּסוּב גְּבֵר שְׂאוֹמְרִים תְּפִלוֹת וְהוֹשְׁעֵנוֹת סְבִיב הַתּוֹרָה, כִּי כָּל כְּוִנְתָּנוּ לְהַמְשִׁיךְ הַתּוֹרָה לְתוֹךְ הַתְּפִלָּה לַעֲשׂוֹת מֵהַתּוֹרָה תְּפִלָּה כַּנִּי"ל. וְזֶהוּ בְּחִינַת אָדָם דְּבוֹר מַעֲשֶׂה הַמְּבֹאָרִים בְּכּוֹנוֹת. אָדָם הוּא בְּחִינַת הַתּוֹרָה, בְּחִינַת זֹאת הַתּוֹרָה אָדָם דְּבוֹר הוּא הַתְּפִלָּה שְׁעוֹשִׁין מֵהַתּוֹרָה, בְּחִינַת אֲדָנִי שְׁפָתַי תִּפְתָּח וְכוּ'. מַעֲשֶׂה הֵינּוּ שְׁכָל כְּוִנְתָּנוּ בְּתְּפִלָּתָנוּ לְזָכוֹת לְמַעֲשֶׂה, דְּהֵינּוּ לְקַיֵּם אֶת כָּל דְּבָרֵי הַתּוֹרָה, שְׂזָהוּ בְּחִינָה הַנִּי"ל שְׁעוֹשִׁין מֵהַתּוֹרָה תְּפִלָּה כַּנִּי"ל:

אות כה

יְרַמֶּיָה (ג) "בַּיָּמִים הַהֵמָּה לֹא יֵאמְרוּ עוֹד אֲרוֹן בְּרִית ה' וְכוּ' בַּעֲתֵי הַהוּא יִקְרָאוּ לִירוּשָׁלַיִם כְּסֵא ה' וְכוּ' וְלֹא יִלְכוּ עוֹד אַחֲרֵי שְׁרִירוֹת לְבַם הָרָע". יְרוּשָׁלַיִם-יִרְאָה שָׁלֵם בְּחִינַת תְּפִלָּה, כִּי שָׁם הַבַּיִת-הַמְּקֻדָּשׁ "בַּיְתִי בַּיִת תְּפִלָּה", שֶׁעָקֹר שְׁלֵמוֹת הַתּוֹרָה יִהְיֶה כְּשֶׁתְּבוֹא לְתוֹךְ בְּחִינַת יְרוּשָׁלַיִם, דְּהֵינּוּ לְתוֹךְ הַתְּפִלָּה, שְׁעַל-יְדֵי זֶה זוֹכִין לְשֹׁמֵר וְלַעֲשׂוֹת וְלִקְיָם. לֹא הַמְדַרְשׁ הוּא הָעָקֹר אֲלָא הַמַּעֲשֶׂה, קָחוּ עִמָּכֶם דְּבָרִים וְשׁוּבוּ אֵל ה', דְּבָרִים דִּיקָא, כִּי בּוֹדְאֵי הַתְּשׁוּבָה קָשָׁה מְאֹד, לְזָכוֹת לְתְּשׁוּבָה, כִּי מֵאַחַר שְׁגָם קִדְּם שְׁחָטָא וְנִתְלַכְּדָּ בְּעוֹנוֹת וְנִלְכַּד בְּמַצּוּדוֹת הַיָּצָר הָרָע לֹא הָיָה לוֹ כֹּחַ לְעִמּוֹד כְּנִגְדּוֹ, מְכַל שְׁכֵן אֵיךְ יָכוֹל לְעִמּוֹד כְּנִגְדּוֹ, אַחֲרַיְכֶם שְׁכָבְרָ נִתְפַּס בְּמַה שְׁנִתְפַּס, עַל-כֵּן עָקֹר הַתְּשׁוּבָה עַל-יְדֵי אֲמִירַת תְּהִלִּים שֶׁהוּא בְּחִינַת הַתְּבוּדוֹת וְהָעָקֹר כְּשֶׁעוֹשִׁין מֵהַתּוֹרוֹת תְּפִלוֹת כְּנִ"ל, שְׂאָז יָכוֹל לְדַבֵּר בְּפִיו עַל כָּל פְּנִים וְלִבְקֹשׁ מֵה' יִתְבָּרַךְ עַל כָּל דְּבָרֵי הַתּוֹרָה, עַל כָּל מַצְוָה וּמְצָוָה שִׁיזְכָּה לְקִימָה וְלְשׁוּב אֱלֹיו, וּבִפְרָט עַל הַדְּבָרִים שְׁכָבְרָ עָבַר עֲלֵיהֶם. וְעַל-יְדֵי זֶה יִזְכָּה לְתְּשׁוּבָה בְּחִינַת קָחוּ עִמָּכֶם דְּבָרִים וְשׁוּבוּ. וְזֶה בְּחִינַת הַיּוֹדוּי שֶׁל יוֹם-כִּפּוּר שְׁפוֹרְטִין בְּהוֹדוּי כָּל הַחֲטָאִים וּמִתְחַרְטִין עֲלֵיהֶם וּמְבַקְשִׁין מֵה' יִתְבָּרַךְ, יִהְיֶה רְצוֹן מִלְּפָנָיֶךָ שֶׁלֹּא אֲחֻטָּא. נִמְצָא, שֶׁעוֹשִׁין מֵהַתּוֹרָה תְּפִלָּה, דְּהֵינּוּ מְכַל מַצּוֹת הַתּוֹרָה שְׁמִזְכִּיר שְׁעָבַר עֲלֵיהֶם, הוּא מִתְפַּלֵּל עֲלֵיהֶם לֵה' יִתְבָּרַךְ שִׁיִּצְלִילוּ לְהִבָּא וְיִמְחַל לוֹ עַל הָעָבֶר עַד שִׁיְהִיָּה נֶחֱשָׁב כְּאִלוֹ קָיָם כָּל הַתּוֹרָה שְׁכָל זֶה הוּא בְּחִינַת תְּפִלָּה שֶׁעוֹשִׁין מֵתּוֹרָה. נִמְצָא, שְׁכָל הַיּוֹם שֶׁל יוֹם הַכִּפּוּרִים עוֹסְקִין לַעֲשׂוֹת מֵהַתּוֹרָה תְּפִלָּה עַל-יְדֵי רַבּוּי הַיּוֹדוּיִים שְׂאוּמְרִים אֲז, כִּי אֲז צְרִיכִין לְכַד, כִּי אֲז יוֹם הָאַחֲרוֹן שֶׁל אַרְבָּעִים יָמִים הָאַחֲרוֹנִים שְׂאֲז עָקֹר גִּמַר הַתְּקוּן שֶׁל חֲטָא הָעֵגֶל שֶׁעָבְרוּ עַל הַתּוֹרָה, שֶׁעָקֹר הַתְּקוּן עַל-יְדֵי שֶׁעוֹשִׁין מֵהַתּוֹרוֹת תְּפִלוֹת, שְׂזָהוּ בְּחִינַת שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה מִדּוֹת שֶׁל רַחֲמִים שְׁנִתְגַּלּוּ לְמוֹשֶׁה אֲז בְּשִׁבִיל הַתְּקוּן כְּנִ"ל:

לְעִיל:

שִׁיךְ

אות כו

וְזָהוּ יְרַמֶּיָה (לא) "עַד מָתִי תִתְחַמְּקִין הַבַּת הַשׁוֹבְבָה כִּי בָרָא ה' חֲדָשָׁה בְּאַרְצָךְ נִקְבָה תְּסוּבָב גְּבַר". וַיִּפְרֹשׁ רַש"י הַפְּסוּק לְעִנְיָן תְּשׁוּבָה וְזֶה לְשׁוֹן רַש"י, תִּתְחַמְּקִין תִּסְתַּרִי מִמֶּנִּי שְׂאֵת בּוֹשָׁה לְשׁוּב אֵלַי מִפְּנֵי דְרַבְּךָ. הִנֵּה חֲדָשָׁה נִבְרָאת בְּאַרְצָךְ, שֶׁהִנְקָבָה תִּחְזֹר אַחֲרֵי הַזְכָּר לְבִקְשׁוּ שִׁישְׂאָנָה לְשׁוֹן אֲסַבְּבָה בְּעִיר אֲבִקְשָׁה וְגו', עַד כָּאן לְשׁוֹן רַש"י. וְלִכְאוּרָה מֵהַ עִנְיָן נִקְבָה תְּסוּבָב גְּבַר, שֶׁהִנְקָבָה תִּחְזֹר אַחֲרֵי הַזְכָּר וְכוּ' לְעִנְיָן תְּשׁוּבָה, אֲךָ עַל-פִּי הַנִּ"ל מִבְּאֵר

היטב, כי איש ואשה זכר ונקבה שרשם למעלה למעלה במקום גבה מאד, שכל היחודים העליונים תלויים בהם. וכמוכן בכל ספר הזהר הקדוש וכתבי האר"י ז"ל. והם בחינת הקדוש ברוך הוא וכןסת ישראל והם בחינת תורה שבכתב ותורה שבעל פה, שהם בחינת תורה ותפלה, כי תפלה היא בחינת תורה שבעל פה, כי עקר שלמות התפלה היא כשעושין מהתורה תפלה, שזהו בחינת תורה שבעל פה, כי אי אפשר לעשות בשלמות מהתורה תפלה כי אם על-ידי בחינת תורה שבעל פה, שהוא בחינת כלליות כל החדושים דאורייתא שמהדשין כל אחד ואחד שכלם נמשכין מבחינת רוחו של משיח שזוכה להתחדשות התורה בתכלית השלמות, שהוא בחינת אורייתא דעתיקא סתימאה ועל-ידי חדושים אלו יהיה נמשך זה הדרך בשלמות בעולם לעשות מהתורות תפלות וכנ"ל. ואז לא נתביש לשוב לה' יתברך אפלו אם עשינו מה שעשינו ואפלו אם אנחנו עכשו כמו שאנו יודעין בעצמנו כל אחד ואחד, אף-על-פי-כן על-פי הדרך הזה לעשות מהתורות תפלות הנמשך עתה מבחינת התנוצצות משיח שמתנוצץ לבוא במהרה בימינו, כי בודאי לא יתמהמה עוד חס ושלום, כמו שהתמהמה עד הנה. על-פי הדרך הזה אנו יכולים כלנו איך שהוא לשוב לה' יתברך מאחר שכל תשובתנו ותקוותנו ותוחלתנו לה' יתברך הוא רק על-ידי תפלה שאנו מצפים ומבקשים ומתחננים מה' יתברך שישביב אותנו אליו ויעזרנו ויושיענו בגבורתו הגדולה ובחסדיו הנפלאים לקיים את כל התורה מעתה, על-כן עתה בודאי אין לנו לפל בדעתנו מלהתפלל לשוב לה' יתברך מחמת שמעשינו אינם כהגון, כי הלא, אדרבה, זהו בעצמו בקשתינו מה' יתברך שהוא יעזרנו לתקן מעשינו. ובזה אנו יכולים לעסק תמיד עד שירחם עלינו מן השמים למלאות בקשתנו. ובאמת מי שהוא חזק בדרך הזה להרבות בהתבודדות ולעשות מהתורות תפלות, ולהרבות בתפלות כאלו תמיד, יהיה איך שיהיה בודאי יהיה אחריתו טוב. וסוף כל סוף כל סוף בודאי ישיב לה' יתברך באמת כאשר הבננו מפיו הקדוש כמה פעמים, וכמבאר מזה בספריו הקדושים:

אות כז

וזה שצויעק הפסוק, "עד מתי תתחמקין הבת השובבה". ופרש רש"י לענין תשובה כנ"ל. הינו שהפסוק קורא תגר וצויעק וקורא בקול גדול אים ונורא על מה שאנו נופלין בדעתנו בכל פעם מלשוב מחמת רבוי מעשינו הרעים שהיינו שונים באולתנו פעמים אין מספר. וכאשר ידוע שרב המתרחקים מה' יתברך הוא מחמת נפילות כאלו, מחמת שרואים שזה כמה שחפצים לשוב. ובכל פעם נופלים יותר ויותר, כי כל מה שהם רוצים לצאת מן הרפש והטיט, מתגרה ומתגבר עליהם הבעל דבר יותר ויותר.

וּמַחֲמַת זֶה נִתְרַשְׁלוּ יְדֵיהֶם מִלְּשׁוֹב עוֹד כָּאֱלוֹ חֵס וְשָׁלוֹם, אָפֶס תִּקְוָה, חֵס וְשָׁלוֹם. וְעַל זֶה קוֹרָא הַפְּסוּק, 'עַד מָתִי תִתְחַמְּקִין-עַד מָתִי תִסְתַּרִי מִמְּנִי שְׂאֵת בּוֹשָׁה לְשׁוֹב אֵלַי מִפְּנֵי דְרָבָךְ.' "הִנֵּה חֲדָשָׁה נִבְרָאת בְּאַרְצִי", שֶׁהִנְקָבָה תַחֲזֹר אַחַר הַזְּכָרִים וְכוּ', הִינּוּ בְּחִינַת נִקְבָּה תִסּוּבֵב גְּבֵר, שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁעוּשִׁין מִהַתּוֹרוֹת תִּפְלוֹת, כַּמְבֹאֵר לְעִיל, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת סִכּוֹת, בְּחִינַת וְהַחֲזִיקוּ וְכוּ' כַּנ"ל, שֶׁמִּכָּל דְּבָרֵי הַתּוֹרָה וְהַמִּצְוֹת בֵּין מִצְוֹת עֲשֵׂה בֵּין מִצְוֹת לֹא תַעֲשֶׂה עוֹשִׁין מֵהֶם תִּפְלוֹת כַּנ"ל. וְעַל-יְדֵי דְרָבָךְ זֶה אֵין לָךְ לְהַתְבַּיֵּשׁ לְשׁוֹב אֵלַי תִּמְיֵד יְהִיָּה אִיךְ שִׁיְהִיָּה, כִּי רַחֲמֵי לֹא כָּלִים. וּבְכָל פַּעַם תּוֹכַל לְבוֹא בְּתַפְלָה וְתַחֲנוּנִים לְבִקְשָׁנִי שְׂאֶקְרָבָךְ מַעֲתָה. וּבְנֻדְאֵי יוֹעִילוּ דְבָרֶיךָ סוּף כָּל סוּף, כִּי דְרָבָךְ זֶה נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת גְּאֻלָּה הָאֲחֵרוֹנָה שְׂאֵין לָהּ הַפְּסֵק שֶׁהִיא בְּחִינַת מַעֲיָנִי הַיְשׁוּעָה, שֶׁדְרָבָךְ יִשׁוּעָה זֹאת אֵינוֹ נִפְסֵק לְעוֹלָם כַּנ"ל, כִּי הוּא דְרָבָךְ שֶׁדְרָבָךְ בּוֹ אֲבוֹתֵינוּ מַעוֹלָם אֲבָרְהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב וּמֹשֶׁה וְאַהֲרֹן וְיוֹסֵף וְדָוִד. וְכָל הַצְּדִיקִים הַקְּדָמוֹנִים שֶׁעָסְקוּ בְּתַפְלָה וְהַתְּבוּדוֹת הַרְבֵּה לְהַתְּקַרֵּב לַה' יִתְבָּרַךְ, אֵךְ בְּתַחֲלָה לֹא הָיוּ יְכוּלִים עֲדוֹן לְזָכוֹת לָזֶה בְּשִׁלְמוֹת לַעֲשׂוֹת מִתּוֹרָה תִּפְלָה, מַחֲמַת שֶׁעֲדוֹן לֹא הָיָה תּוֹרָה בְּעוֹלָם וְהַכְּרָחוּ לַעֲסֵק בְּתַפְלָה הַרְבֵּה כָּל הָאֲבוֹת עַד מֹשֶׁה עַד שֶׁזָּכָה מֹשֶׁה בְּרַבּוּי תִּפְלוֹתָיו בְּחִינַת תִּפְלָה לְמֹשֶׁה לְהַמְשִׁיךְ תּוֹרָה, אֲבָל עֲדוֹן לֹא הִגִּיעַ הַעֵת לַחֲזֹר וּלְהַכְנִיס הַתּוֹרָה לְתוֹךְ הַתִּפְלָה וְלִכְבֹּשׁ דְרָבָךְ זֶה בְּעוֹלָם לַעֲשׂוֹת מִהַתּוֹרוֹת תִּפְלוֹת. וְעַל-כֵּן הָיָה מִה דִּהְיָה שֶׁקִּלְקְלוּ הָעַרְבֵי רַב וְהַחֲטִיאוּ גַם אֶת יִשְׂרָאֵל וְכוּ' עַד שֶׁבָּא דָּוִד הַמֶּלֶךְ, עָלָיו הַשָּׁלוֹם, שֶׁהוּא מְשָׁלִים אֶת הַשְּׁבַעָה רוֹעִים. וְהוּא הָיָה שֶׁרַשׁ נִשְׁמַת מְשִׁיחַ וְהוּא הַתְּחִיל לְעוֹרֵר זֶה הַדְרָבָךְ לַעֲשׂוֹת מִהַתּוֹרוֹת תִּפְלוֹת, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת תְּהִלִּים וְכוּ' כַּנ"ל, אֲבָל עַקֵּר הַגְּמֵר יְהִיָּה בִּימֵי מְשִׁיחַ כַּנ"ל. וְעַל-כֵּן עַל-יְדֵי דְרָבָךְ זֶה לֹא נִבּוֹשׁ וְלֹא נִפְלָם לְעוֹלָם, כִּי אִיךְ שֶׁהוּא נָשׁוּב לַה' יִתְבָּרַךְ כַּנ"ל. וְזֶה בְּחִינַת תַּחַת אֶהְבְּתִי יִשְׁטַנּוּנִי וְאֲנִי תִּפְלָה. אֶהְבָּה זֶה בְּחִינַת הַתּוֹרָה, בְּחִינַת תּוֹרַת חֹסֵד. וּכְמוֹ שֶׁכָּתַב רַבֵּנוּ זְכָרוֹנוּ לְבִרְכָה עַל פְּסוּק, "יּוֹמָם יִצְוָה ה' חֹסֵדוֹ". שֶׁכָּל מִצְוֹת הַתּוֹרָה הֵם בְּחִינַת אֶהְבָּה וְחֹסֵד וְכוּ'. וְזֶהוּ, "תַּחַת אֶהְבְּתִי יִשְׁטַנּוּנִי", שֶׁכָּל מִה שֶׁאֲנִי זֹכֵךְ לְבְּחִינַת אֶהְבָּה שֶׁהוּא בְּחִינַת מִצְוֹת הַתּוֹרָה, כָּל מִה שֶׁאֲנִי רוֹצֵה לְהַתְּחִיל לַעֲסֵק בְּאֵיזָה תּוֹרָה וּמִצְוָה שֶׁהֵם בְּחִינַת אֶהְבָּה וְחֹסֵד. "יִשְׁטַנּוּנִי", שֶׁהֵם מִתְּגָרִים וּמִשְׁטֵינִים בִּי וְרוֹצִים לְהַפִּילִי, חֵס וְשָׁלוֹם, וְאֲנִי אֵינוֹ יוֹדֵעַ מִה לַעֲשׂוֹת לְנַגְדָם, כִּי הֵם מִתְּגָרִים בִּי מְאֹד, עַל-כֵּן כָּל עֵסְקֵי תִּפְלָה, בְּחִינַת וְאֲנִי תִּפְלָה דִּהְיָנוּ שֶׁאֲנִי עוֹשֶׂה מִהַתּוֹרָה שֶׁהִיא בְּחִינַת אֶהְבָּה אֲנִי עוֹשֶׂה מִמֶּנָּה תִּפְלָה וְעַל-יְדֵי זֶה אֲנִי מַצְפֶּה לִישׁוּעָה עֲדוֹן שֶׁאֲזָכָה לְשׁוֹב לַה' יִתְבָּרַךְ בְּאַמַּת וְכַנ"ל:

וְזֶה שֶׁנִּסְמָךְ שָׁם בְּיַרְמְיָה אַחַר פְּסוּק עַד, "מִתִּי תִתְחַמְקִין וְכוּ' הִנֵּה יָמִים בָּאִים נְאֻם ה' וְזָרַעְתִּי אֶת בֵּית יִשְׂרָאֵל וְגו' זָרַע אָדָם וְזָרַע בְּהֶמָּה". וַיִּפְרֹשׁ רִש"י, הַטּוֹבִים וְהַסְּכָלִים שֶׁבָּהֶם אֲנִי אֶזְרָעם כָּלֵם לַהֲיֹת זָרַע שְׁלִי, זָרַע אָדָם וְזָרַע בְּהֶמָּה. תִּרְגּוּם יוֹנָתָן, אֲקִימִינוּן כְּבָנֵי אֲנָשָׁא וְאַצְלַחִינוּן כְּבַעֲיָרָא, שְׂאִין עֲוֹנוֹתָיו נִפְקָדִין עָלָיו, עַד כָּאן לְשׁוֹן רִש"י. אָדָם זֶה בְּחִינַת תּוֹרָה, בְּחִינַת זֹאת הַתּוֹרָה אָדָם. בְּהֶמָּה זֶה בְּחִינַת תְּפִלָּה, כִּי בְּהֶמָּה בְּגִימָטְרִיא שָׁם בִּי"ן, שֶׁהִיא בְּחִינַת מַלְכוּת, כְּמוֹבָא בְּכַתְּבִים. כִּי עֵקֶר הַתְּפִלָּה שְׂוֹשִׁים עֲצָמוּ כְּבְּהֶמָּה. כְּמוֹ שְׂאִין בּוֹ שׁוֹם דַּעַת, רַק יִבְקֹשׁ רַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים בְּבְחִינַת כְּאֵיל תַּעֲרַג עַל אֲפִיקֵי מַיִם וְכוּ'. וְכֵמוֹ שֶׁכְּתוּב, "כְּבְּהֶמּוֹת שְׂדֵי אֲעֲרַג אֲלֶיךָ וְכוּ'". בְּחִינַת כְּסוּס עֲגוּר כֹּן אֲצַפְצַף אֶהְגֶּה כִּיּוֹנָה וְכוּ', וְעַל-יָדֵי בְּחִינָה זֹאת שְׂוֹעֶשָׂה ה' יִתְבָּרַךְ שְׂוֹזָרַע אֶת יִשְׂרָאֵל זָרַע אָדָם וְזָרַע בְּהֶמָּה יַחַד שְׂוֹעֶשׂוּ מִהַתּוֹרוֹת תְּפִלוֹת כְּנ"ל, עַל-יָדֵי זֶה תִּהְיֶה יְשׁוּעָה לְכֻלָּם, בְּחִינַת אֲקִימִינוּן כְּאֲנָשָׁא וְאַצְלַחִינוּן כְּבַעֲיָרָא שְׂאִין עֲוֹנוֹתָיו נִפְקָדִין עָלָיו, כִּי עַל-יָדֵי זֶה עֵקֶר הַתְּשׁוּבָה וְסְלִיחוֹת כָּל הָעֲוֹנוֹת, כִּי הוּא בְּחִינַת שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה מִדּוֹת שֶׁל רַחֲמִים, שְׁעַל-יָדֵי זֶה עֵקֶר הַסְּלִיחָה וְהַתְּקוּן וְכְנ"ל. וְזֶה שֶׁנִּסְמָךְ שָׁם, "הִנֵּה יָמִים בָּאִים וְכָרַתִּי אֶת בֵּית יִשְׂרָאֵל וְכוּ'". הִינּוּ כְּנ"ל, כִּי עַל-יָדֵי דָרְךָ זֶה נִזְכָּה לְקַיֵּם אֶת הַתּוֹרָה לְעוֹלָם בְּחִינַת נִתְתִּי אֶת תּוֹרָתִי בְּקַרְבָּם וְעַל לִבָּם אֶכְתְּבֶנָּה. לֵב זֶה בְּחִינַת תְּפִלָּה, כִּי עֲבוּדָה שְׁפִלְבּ זֹו תְּפִלָּה, הִינּוּ שְׂתַהֲיֶה נִכְתְּבַת הַתּוֹרָה בְּתוֹךְ הַלֵּב שְׂיִכְתְּבוּ מִהַתּוֹרוֹת תְּפִלוֹת, שֶׁהֵם בְּחִינַת לֵב. וְעַל-יָדֵי זֶה נָשׁוּב אֲלָיו יִתְבָּרַךְ בְּאֲמַת וְיִקְרַב אוֹתָנוּ בְּרַחֲמָיו בְּחִינַת וְהִיִּיתִי לָהֶם לְאֱלֹקִים וְהֶמָּה יִהְיוּ לִי לְעַם:

אות כט

וְזֶה בְּחִינַת יַעֲקֹב וְלֵאָה וְרַחֵל. רַחֵל זֶה בְּחִינַת תּוֹרָה שֶׁבַעֲלָ פֶה. כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב רַבֵּנוּ זְכָרוֹנוֹ לְבָרְכָה בְּסִימָן יב בְּהַתּוֹרָה "תִּהְיֶה לְדוֹד'". לֵאָה זֶה בְּחִינַת תְּפִלָּה, בְּחִינַת וְעֵינֵי לֵאָה רַכּוֹת, שֶׁהֵינָה בּוֹכָה שֶׁלֹּא תִפְּל בְּחֻלְקוֹ שֶׁל עֵשׂוֹ. בְּבְחִינַת בְּבָכִי יָבֵאוּ וּבְתַחֲנוּנִים אוֹבִילִם. יַעֲקֹב זֶה בְּחִינַת כְּלָלִיּוֹת הַתּוֹרָה, בְּחִינַת תּוֹרָה צָוָה לָנוּ מֹשֶׁה מוֹרְשָׁה קַהֲלַת יַעֲקֹב, הִינּוּ בְּחִינַת תּוֹרָה שֶׁבְּכַתְּב, כִּי תּוֹרָה שֶׁבְּכַתְּב וְתּוֹרָה שֶׁבַעֲלָ פֶה הֵם בְּחִינַת אִישׁ וְאִשָּׁה, בְּחִינַת יַעֲקֹב וְרַחֵל כִּידוּעַ. וְכִבְּר בְּאֲרָנוּ שֶׁעֵקֶר הַתְּפִלָּה שְׂעוֹשִׂין מִתּוֹרָה הוּא עַל-יָדֵי תּוֹרָה שֶׁבַעֲלָ פֶה, שֶׁהִיא בְּחִינַת חֲדוּשִׁין דְּאוּרִיתָא הַנִּמְשָׁכִין מִשְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה מִדּוֹת וְכוּ', שְׂשָׂרְשָׁם שְׁלֹשָׁה עֶשֶׂר תְּקוּנָא דִּיקְנָא קִדְיָשָׁא, שְׁעַל-יָדֵי זֶה דִּיקְנָא יוֹדְעִין לַעֲשׂוֹת מִהַתּוֹרוֹת תְּפִלוֹת, שֶׁהֵם בְּחִינַת שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה מִדּוֹת שֶׁל רַחֲמִים וְכְנ"ל. וְעַל-כֵּן לֵאָה וְרַחֵל כְּחֻדָּא חֲשִׁיבִי. וְכְמוֹבָא בְּזִהַר הַקְּדוּשׁ וּבְכַתְּבֵי הָאֲר"י שֶׁלֵּאָה וְרַחֵל כְּחֻדָּא חֲשִׁיבִי. כִּי לְפַעְמִים נִכְלָלִין בְּפַרְצוּף אֶחָד. וְיַעֲקֹב שֶׁהוּא יְסוּד הַתּוֹרָה, בְּחִינַת תּוֹרָה שֶׁבְּכַתְּב, הִיָּה כָּל עֲבוּדָתוֹ

ברחל, שהוא בחינת תורה שבעל פה. כי אין שלמות לתורה שבכתב בלא תורה שבעל פה. ואי אפשר להוליד שום עבודה ומצות ומעשים טובים מתורה שבכתב כי אם על-ידי תורה שבעל פה, כי מתורה שבכתב אין יודעין שום מצוה בשלמות, כי כל מצות תפלין לא נאמרה כי אם בפסוק אחד "ויקשרתם וכו'". ואין אנו יודעין אם התפלין של עור או של כסף וזהב. והיכן מקום הנחתו וקשירתו. וכן שאר דיני תפלין המרבים כלם אין אנו יודעין כי אם על-ידי תורה שבעל פה וכן בשאר המצות וכמבאר כל זה במקום אחר) ועל-כן היה כל עבודתו של יעקב ברחל, אבל באמת אי אפשר לזכות לקיום התורה והמצות בשלמות שהם בחינת יעקב ורחל כי אם על-ידי תפלה ותחנונים וכנ"ל, שהם בחינת לאה כנ"ל. ומחמת שתורה ותפלה הם תלויים זה בזה, שאי אפשר לזכות לתורה כי אם על-ידי תפלה. ואי אפשר לזכות לתפלה כי אם על-ידי תורה, כי צריכין לעשות מהתורה תפלה, ועל-כן צריכין ללמד תורה כדי לידע על מה להתפלל ולעשות מהתורה תפלה, אבל גם לזכות ללמד תורה צריכין תפלה. וכמו שאנו מתפללין בכל יום והאר עינינו בתורתך וכו' ותן בלבנו בינה וכו' ללמד וללמד וכו'. ומחמת זה אין יודעין מהיכן ההתחלה וכמו שכתב רבנו זכרוננו לברכה במקום אחר) שיש כמה דברים שאין יודעין ההתחלה:

ועל-כן אפלו יעקב אבינו, עליו השלום, לא היה יכל לעמוד על הדבר וסבר שבהכרח להתדבק בתחלה ברחל, שהוא בחינת תורה שבעל פה, כי לכאורה נראה כן שצריכין להתחיל מעסק התורה וכנ"ל. וגם כי לאה היא בחינת עלמא דאתכסיא. ורחל היא בחינת עלמא דאתגליא, הינו כי רחל, שהיא בחינת תורה שבעל פה, זה בחינת עלמא דאתגליא, כי מעלת חדושין דאורייתא הכל רואין וחביב בעיני כל בני עולם מחמת שיש בהם חכמה ושכל גדול הנגלה לעין כל. וחכמה ושכל זה חשוב וחביב בעיני כל כי החכמה תחיה והיא חשובה בעיני הכל וכמו שכתב רבנו בהתורה מי שידע מארץ-ישראל וכו' בסימן מ"ם בלקוטי תניינא). אבל לאה, שהיא בחינת תפלה, היא בחינת עלמא דאתכסיא, כי חשיבות ומעלת התפלה סתום ונעלם מעין כל, כי תפלה היא רק בחינת אמונה ואי אפשר להבין ענין התפלה בשום שכל כלל:

ועל-כן נאמר על התפלה, "כרם זלת וכו'". ודרשו רבותינו זכרונם לברכה, אלו דברים העומדים ברומו של עולם ובני אדם מזלזלין בה. ומאי ניהו? תפלה. וזה בחינת ורחל היתה יפת תאר ויפת מראה ועיני לאה רכות וכו'. כי יפי ההדור התורה שבעל פה הכל רואין וחשוב בעיני הכל, והכל רצין אל המשנה, אבל 'ועיני לאה רכות', שהיתה בוכה תמיד שלא תפל בחלקו של עשו, שזהו בחינת התפלות שמתפללין לה' יתברך להנצל מהיצר הרע וחילותיו, שהוא הס"מ, שהוא שרו של עשו. וזה בחינת שהיתה בוכה שלא תפל בחלקו של עשו. והיתה בוכה כל כך עד שהיה עיניה רכות. וזה רמז על כנסת ישראל על שכל אחד ואחד מישראל צריך לבכות כל כך כמו לאה שלא יפל בחלקו של הס"מ חס ושלום, שהיא בחינת עשו וכמבאר מזה במקום אחר) אבל מעלות וחשיבות ענין זה של תפלה אין הכל

רוֹאִין, כִּי הוּא בְּחִינַת עֲלֵמָא דְאַתְכֶּסְיָא, כִּי סוּד הַתְּפִלָּה גְּבִה וְסִתוּם וְנֶעְלָם מְאֹד. וְעַל-כֵּן אִין בְּנֵי אָדָם אֶפְלוּ הַכְּשָׁרִים רָצִין אַחַר זֶה כָּל כָּד. וְאַדְרָבָא, בְּנֵי אָדָם מְזַלְזָלִים בָּהּ, כִּי תְּפִלָּה הוּא בְּחִינַת דְּבָרִים הַעוֹמְדִים בְּרוּמוֹ שֶׁל עוֹלָם שְׂגָבָה וְנִשְׁגָּב מְאֹד, אָבֵל בְּנֵי אָדָם מְזַלְזָלִין בָּהּ. וְאַפְלוּ יַעֲקֹב לֹא הָיָה יָכֹל לַעֲמֹד עַל הַדְּבָר הַנִּי"ל וְעָבַד בְּרַחֵל דִּיקָא וְכַנִּי"ל. וְלָבָן הָאֲרָמִי בְּרַמְאוּתוֹ הַגְּדוּלָּה רָצָה לְהִטְעוֹת אֶת יַעֲקֹב וּלְהַחֲלִיף לוֹ לֵאמֹר בְּרַחֵל, כִּי לָבָן לֹא יָדַע כָּלֵל מַעֲלַת לֵאמֹר בְּחִינַת מַעֲלַת הַתְּפִלָּה, כִּי הוּא בּוֹדֵאֵי זְלוּל בְּתְּפִלָּה לְגַמְרֵי וְעַל-כֵּן סָבַר שְׂאִין בְּלֵאָה שׁוֹם חֲשִׁיבוֹת כָּלֵל וְסָבַר שֶׁהִטְעָה וְרָמָה אֶת יַעֲקֹב מְאֹד בְּמַה שֶׁהַחֲלִיף לוֹ לֵאמֹר בְּרַחֵל, אָבֵל בְּאֵמֶת הַכֹּל מֵאֵת ד' הֵיטָה, כִּי מְאֹד עָמְקוּ מַחֲשָׁבוֹתָיו יִתְבָּרַךְ וּבְאֵמֶת הַכֹּל הָיָה לְטוֹבָה גְּדוּלָּה, כִּי רַחֵל הִצְדִּיקַת מְסָרָה סִימָנִים לְאַחוּתָהּ לֵאמֹר שְׂלֵא תִתְבַּיֵּשׁ, כִּי יַעֲקֹב מְסָר הַסִּימָנִים לְרַחֵל זֶה בְּחִינַת הַסִּימָנִים שֶׁל הַתּוֹרָה, בְּחִינַת הַצִּיבֵי לְךָ צִינִים וְדָרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרִים לְבִרְכָּהּ, עָשׂוּ סִימָנִים לְתוֹרָה, כִּי צָרִיכִין לַעֲשׂוֹת סִימָנִים בְּתוֹרָה שְׂלֵא תִשְׁתַּכַּח וְלֹא תִתְחַלֵּף שְׂלֵא לְגַלוֹת פְּנִים בְּתוֹרָה שְׂלֵא כְּהִלְכָה וְכֹל הַסִּימָנִים הֵם בְּבְחִינַת תּוֹרָה שְׂבַעֲלָ פֶה, שֶׁהוּא בְּחִינַת רַחֵל שְׂשֵׁם כָּל הַמְּסוּרָה וְהַסִּימָנִים, אָבֵל רַחֵל, שֶׁהוּא בְּחִינַת תּוֹרָה שְׂבַעֲלָ פֶה, מְסָרָה כָּל הַסִּימָנִים לְאַחוּתָהּ לֵאמֹר, שֶׁהִיא בְּחִינַת הַתְּפִלָּה וּמִלְמַדְתָּ אוֹתָהּ אִיךְ לְדַבֵּר עִם יַעֲקֹב, שֶׁהוּא כָּלֵל הַתּוֹרָה. וְאִיךְ לַעֲשׂוֹת מִהַתּוֹרָה תְּפִלָּה. וְאִזִּי בְּאֵמֶת נִכְלָלִין רַחֵל וְלֵאמֹר יַחַד, כִּי תּוֹרָה שְׂבַעֲלָ פֶה וְתְּפִלָּה שְׁנֵיהֶם בְּחִינָה אֶחָד. וְשְׁנֵיהֶם מִתְחַבְּרִים עִם יַעֲקֹב, שֶׁהוּא יְסוּד כָּלֵל הַתּוֹרָה וְהַכֹּל כְּדִי לְהוֹלִיד שְׁנַיִם עֶשֶׂר שְׂבִטֵי יִהְיֶה, שְׂשֵׁם בָּהֶם אַרְבָּעִים וְתִשַׁע אוֹתִיּוֹת כְּנֶגֶד אַרְבָּעִים וְתִשַׁעַה שְׁעָרֵי תְּשׁוּבָה, שְׂזָהוּ בְּחִינַת תְּהִלִּים, שְׂכָל זֶה הוּא בְּחִינַת שְׂעוֹשֵׁין מִהַתּוֹרוֹת תְּפִלוֹת כְּנִי"ל. כִּי בְּאֵמֶת בְּכָל אֵלוּ הַדְּבָרִים שְׂאִין יוֹדְעִין מִהֵיכָן הַהִתְחַלָּה צָרִיכִין לְהִתְחַלֵּל מִשְׁנֵיהֶם בְּיַחַד וְלַעֲסֹק בָּזֶה וּבְזֶה כְּמוֹ בְּעֶנְיָן זֶה שֶׁל תּוֹרָה וְתְּפִלָּה שְׂאִין יוֹדְעִין מִהֵיכָן הַהִתְחַלָּה צָרִיכִין לְהִתְחַלֵּל מִשְׁנֵיהֶם, דְּהֵינּוּ לַעֲסֹק בְּכָל יוֹם בְּשְׁנֵיהֶם לְלַמֵּד קֶצֶת הַיּוֹם וְלַעֲסֹק בְּתְּפִלָּה קֶצֶת הַיּוֹם. וְאִזִּי אֶף-עַל-פִּי שְׂבִתְחִלָּה בּוֹדֵאֵי אִינוּ יוֹדְעַי הֵיטֵב סֵדֵר תְּפִלָּה וְאִיךְ לַעֲשׂוֹת מִתּוֹרָה תְּפִלָּה אֶף-עַל-פִּי-כֵן ה' יִתְבָּרַךְ מְרַחֵם עָלֵינוּ וּמְאִיר עֵינָיו וּמוֹסֵר לוֹ סִימָנֵי וְדַרְכֵי הַתּוֹרָה וּמִלְמַד אוֹתוֹ לְפִי בְּחִינָתוֹ אִיךְ לַעֲשׂוֹת מִתּוֹרָה תְּפִלָּה. וְאַחַר כָּד עַל-יְדֵי הַתְּפִלָּה יוֹדְעַי לְהַשִּׁיג אֶת הַתּוֹרָה יוֹתֵר. וְאִזִּי זוֹכֵה לִידַע סֵדֵר הַתְּפִלָּה יוֹתֵר וְכֵן בְּכָל פַּעַם שְׂכָל אֶחָד מִחֲזִיק אֶת חֲבֵרוֹ הַתְּפִלָּה אֶת הַתּוֹרָה וְהַתּוֹרָה אֶת הַתְּפִלָּה. וְזֶה סוּד מַה שְׂבִתְחִלָּה רַחֵל שֶׁהִיא הַתּוֹרָה שְׂבַעֲלָ פֶה מְסָרָה אֶת הַסִּימָנִים שֶׁל הַתּוֹרָה לְלֵאמֹר שֶׁהִיא הַתְּפִלָּה וְעַל-כֵּן עָקַר הַהוֹלְדָה עַל-יְדֵי לֵאמֹר שְׂבִתְחִלָּה שְׂשֵׁם שְׂבִטִים, כִּי עָקַר תּוֹלְדוֹת שֶׁל צְדִיקִים שְׂהֵם מַעֲשִׂים טוֹבִים, הֵם עַל-יְדֵי הַתְּפִלָּה, שֶׁהִיא בְּחִינַת לֵאמֹר עֲלֵמָא דְאַתְכֶּסְיָא כְּנִי"ל וְגַם כָּל הַהוֹלְדָה שֶׁל רַחֵל הָיָה רַק בְּזָכוֹת שֶׁמְסָרָה סִימָנִים לְאַחוּתָהּ. כְּמוֹ שְׂאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרִים לְבִרְכָּהּ, "וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת רַחֵל", שְׂמְסָרָה סִימָנִים לְאַחוּתָהּ, הֵינּוּ שְׂכָל הוֹלְדַת הַצְּדִיקִים שְׂמוֹלִידִין מַעֲשִׂים טוֹבִים עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה, שְׂזָהוּ הָעֵקֶר, כִּי לֹא הַמְּדַרְשׁ הוּא הָעֵקֶר וְכוּ'. עָקַר הַהוֹלְדָה הוּא רַק עַל-יְדֵי שְׂמְסָרָה הַסִּימָנִים לְלֵאמֹר שֶׁהִיא הַתְּפִלָּה, הֵינּוּ עַל-יְדֵי שְׂגָם כָּל לְמוּד הַתּוֹרָה שְׂבַעֲלָ פֶה בְּחִינַת רַחֵל, הַכֹּל בְּשִׁבִיל לְזָכוֹת לַעֲשׂוֹת מִהַתּוֹרָה תְּפִלָּה, שְׂזָהוּ בְּחִינַת שְׂרַחֵל מְסָרָה סִימָנֵי הַתּוֹרָה לְלֵאמֹר, שֶׁהִיא

בְּחִינַת תְּפִלָּה פְּנִיָּל, כִּי עֵקֶר זְכוּת הַצְּדִיקִים הַשְּׁלָמִים שְׂזוּכִין לְמַצּוֹת
וּמַעֲשִׂים טוֹבִים וּלְהַנְצִיל מֵהַיָּצָר הָרַע וְחִילוּתוֹ הָעֵקֶר עַל-יְדֵי תְּפִלָּה
שְׂמֵת־פְּלִלִין לַה' יִתְבָּרַךְ לְזָכוֹת לְקִיָּם אֶת הַתּוֹרָה. וְכִמוֹ שֶׁפָּתַב רַבְּנוּ זְכָרוֹנוּ
לְבָרְכָה שְׁפָל הַצְּדִיקִים לֹא זָכוּ לְמַדְרָגָתָם כִּי אִם עַל-יְדֵי הַתְּבוּדוֹת
וּתְפִלוֹת וְכוּ', כַּמְבָאָר בְּשִׂיחוֹתָיו הַקְּדוּשִׁים:

אות ל

וְעַל-כֵּן זָכָה יַעֲקֹב שֶׁגַם הַשְּׂפָחוֹת נִכְלְלוּ בְּקִדְשָׁהּ, כִּי שְׂפָחָה בְּגִימְטְרִיאָה
מִשְׁנָה עִם הַכּוֹלָלִים, כַּמּוּבָא בְּכַתְבֵי הָאַרְיִי ז"ל. וְכִשְׂאִין לּוֹמְדִין כְּרֵאוֹי,
דְּהֵינּוּ שְׂאִין הַלְמוּד לְשִׁמּוּר וְלַעֲשׂוֹת וּלְקִיָּם, רַק לְהַתְיַהֵר וּלְקַנְטֵר, אֲזִי
נֶאֱמַר, "וּשְׂפָחָה כִּי תִירַשׁ גְּבִירְתָּהּ, אֲבָל עַל-יְדֵי לְמוּד שְׂשָׁה סְדָרֵי מִשְׁנָה
כְּרֵאוֹי מְבָרְרִין הַטּוֹב מִן הָרַע עַל-יְדֵי שְׂמֵבְרָרִין הַמִּתְרֵן מִן הָאֶסוּר וְכוּ' וְאֲזִי
בְּחִינַת הַשְּׂפָחָה נִכְלָלַת בְּקִדְשָׁהּ תַּחַת יַד גְּבִירְתָּהּ כְּמוֹ שֶׁהִיא בְּקָרִיעַת יָם-
סוּף שְׂרָאָתָהּ שְׂפָחָה עַל הַיָּם וְכוּ'. וְאִי אֶפְשָׁר לְהוֹלִיד מִן הַתּוֹרָה הוֹלְדָה
דְּקִדְשָׁהּ כִּי אִם כְּשִׂמְכֻנִיעִין אֶת הַסְטֵרָא אַחְרָא עַד שֶׁנִּכְלָלַת הַשְּׂפָחָה
בְּקִדְשָׁהּ. וְזֶה סוּד הָאֲבוֹת שֶׁנִּשְׂאוּ שְׂפָחוֹת, אֲבָל אֲבָרְהָם אָף-עַל-פִּי שֶׁהַכְּנִיעַ
בְּחִינַת שְׂפָחָה בִּישָׂא עַל-יְדֵי שְׂמִסְרָה לּוֹ שֶׁרָה שְׂפָחָתָהּ וְזָכָה אַחֵר כֶּף לְהוֹלִיד
בְּקִדְשָׁהּ אֶת יַצְחָק, אָף-עַל-פִּי-כֵן עֲדִין לֹא נִהַפְּכָה מִרַע לְטוֹב לְגַמְרִי. וְעַל-
כֵּן גּוֹף הַהוֹלְדָה שֶׁל הַשְּׂפָחָה הִיא הוֹלְדָה דְּסְטֵרָא אַחְרָא, שֶׁהוּא יִשְׂמַעְאֵל,
אֲבָל יַעֲקֹב אֲבִינוּ עַל-יְדֵי שְׂזָכָה לְשִׁנְיָהּם לְרַחֵל וּלְלֵאָה וּשְׁנִיָּהּם נִכְלְלוּ יַחַד,
שְׂזָהוּ בְּחִינַת שְׂעוּשִׁין מִהַתּוֹרָה תְּפִלָּה, שְׂעַל-יְדֵי זֶה עֵקֶר הַהַכְּנָעָה שֶׁל
הַשְּׂפָחָה בִּישָׂא לְגַמְרִי עַד שְׁנֵת־הַפְּכָה מִרַע לְטוֹב גַּמּוּר, כִּי עֵקֶר הַכְּנָעַת
הַסְטֵרָא אַחְרָא בְּשְׁלָמוֹת הוּא עַל-יְדֵי תְּפִלָּה שְׂעוּשִׁין מִתּוֹרָה, שְׂעַל-יְדֵי זֶה
זָכוּ כָּל הַצְּדִיקִים לְמַדְרָגָתוֹ, עַל-כֵּן זָכָה יַעֲקֹב לִשְׂאֵת אֶת הַשְּׂפָחוֹת בְּקִדְשָׁהּ
גַּמּוּרָה עַד שְׂזָכָה לְהוֹלִיד גַּם מֵהֶם הוֹלְדוֹת קְדוּשׁוֹת וְנוֹרָאוֹת, שֶׁהֵם שְׁבִטֵי
יָה:

כִּי מִתּוֹרָה בְּפִנֵי עֲצָמָה יֵשׁ לְפַעְמִים יְנִיקָה לְהַסְטֵרָא אַחְרָא, חֵס וְשְׁלוֹם,
שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׂפָחָה בִּישָׂא שְׂמִכְנִיס בְּדַעְתּוֹ לְלַמֵּד שְׂלֵא לְשִׂמָּה לְהַתְיַהֵר
וּלְקַנְטֵר וְאֲזִי הוּא בְּחִינַת וּשְׂפָחָה כִּי תִירַשׁ גְּבִירְתָּהּ, שֶׁהִיא בְּחִינַת מִשְׁנָה
וְכַמְרָמֵז בְּתַקּוּנִים. וְכֵן מִתְּפִלָּה בְּפִנֵי עֲצָמָה תּוֹכֵל הַסְטֵרָא אַחְרָא לְהַתְאַחֵז
שְׂמִכְנִיס בְּדַעְתּוֹ לְהַתְפַּלֵּל לְצָרָךְ גּוֹפּוֹ לְבַד וְכוּ' וְכַנִּיָּל, אֲבָל כְּשֶׁנִּכְלָל תּוֹרָה
וּתְפִלָּה יַחַד וְכָל תְּפִלָּתוֹ שְׂיִקִּים אֶת הַתּוֹרָה וְכָל לְמוּדוֹ אֶת הַתּוֹרָה, כְּדִי
שְׂיַדַע לַעֲשׂוֹת תְּפִלוֹת מִהַתּוֹרוֹת כְּדִי שְׂיִזְכָּה לְשִׁמּוּר וְלַעֲשׂוֹת וּלְקִיָּם וְאֲזִי נִכְלָל
תּוֹרָה וּתְפִלָּה יַחַד בְּתַכְלִית הַיַּחּוּד. וְאֲזִי יִפְרְדּוּ כָּל פְּעִלֵי אֲוֹן וְאִין לְהַסְטֵרָא
אַחְרָא שׁוּם יְנִיקָה, אַדְרָבָּא, הָרַע נִתְּהַפֵּךְ לְטוֹב. וְהַשְּׂפָחוֹת נִכְלָלִין בְּקִדְשָׁהּ,
שְׂזָה בְּחִינַת יַעֲקֹב, שְׂעַל-יְדֵי זֶה שְׂזָכָה לְלֵאָה וּלְרַחֵל, שֶׁהֵם בְּחִינַת תּוֹרָה

ותפלה ביחד וכנ"ל. על-ידי זה זכה להוליד גם מהשפחות שבטי יה, כי
הכל נכלל בקדשה, על-ידי שעושין מהתורות תפלות, שעל-ידי זה עקר
התשובה ועקר הסליחה של ראש השנה ויום הכפורים שאז עונות
נתהפכין לתפלות וכנ"ל:

אות לא

וזה "האזינו השמים ואדברה וכוי". יערף כמטר לקחי וכוי". שבודאי
יכנסו דברי באזניכם. וכעין שפרש רש"י שם לענינו והטעם כי שם ה'
אקרא, כי אקרא ואתפלל בשם ה' ואעשה מהתורות תפלות ועל-ידי זה
בודאי יערף כמטר לקחי תזל כטל שיתקומו ויכנסו דברי בלביכם כמטר
וכטל. ותזכו לקיים את התורה, כי עקר קיום התורה הוא על-ידי זה
שעושין מתורות תפלות וכנ"ל, כי כל שירת האזינו נאמרה כדי לזכות
באחרית הימים לקיים את התורה, כמו שכתוב שם בענין, "ואנכי הסתר
אסתיר פני וכוי וענתה השירה הזאת לפניו לעד כי לא תשכח מפי זרעו".
כי שירת האזינו זה בחינת תפלה, שהוא בחינת שירה וזמרה, בחינת
עשרה מיני נגינה שבהם יסד דוד המלך, עליו השלום, ספר תהלים וכנ"ל,
הינו שעל-ידי השירה הזאת כלל משה רבנו, עליו השלום, את כל התורה
בתוך בחינת שירה, שהיא בחינת תפלה. ועל-ידי זה האיר בנו הארה
הזאת לזכות ולעשות מהתורות תפלות, שעל-ידי זה עקר קיום התורה
באחרית הימים, בחינת וענתה השירה הזאת וכוי, כי לא תשכח מפי זרעו
וכוי:

אות לב

וזה בחינת מה שאיתא בדברי רבותינו זכרונם לברכה שרחל בעצמה
שכבה תחת המטה ודברה הסימנים עם יעקב בעת שנזדוג עם לאה. כדי
שלא תתבייש לאה. ואיתא בכתבי האר"י ז"ל סוד גדול ונורא על זה, שפך
הדבר בסוד היחודים העליונים שבעת שמזדוג האור, הנקרא יעקב, עם
האור, הנקרא בחינת לאה, אז בחינת רחל תחת המטה וכוי, עין שם בעץ
חיים. ועל-פי דרכנו הנ"ל מכוון היטב הסוד הזה לענין תפלה הנ"ל כי זה
ידוע שעקר כל היחודים והזיוגים העליונים נעשין כפי עבודת התחתונים,

ובפרט על-ידי תפלה, שהיא עקר שלמות היחוד, כידוע בכפונות), הינו כי בעת שאיש הישראלי נכנס להתפלל תפלתו ושיחתו לפני ה' יתברך שיזכה להתקרב אליו ולקיים תורתו ומצותיו ורוצה לעשות מהתורה תפלה, אבל עדין אין מלה בלשונו לדבר, כי עדין אינו יודע דרכי וסימני התורה ואינו יודע איך להתפלל ולדבר ולשית. אזי בחינת רחל, שהיא בחינת תורה שבעל פה, בחינת חדושין דאורייתא שמהם נמשכין הדרכים לעשות מתורות תפלות כנ"ל. אזי היא בעצמה מרחמת על איש הישראלי הזה המתפלל שהוא בבחינת לאה כנ"ל. ומוסרת לו הסימנים והדרכים של התורה ומדברת בעצמה עם דודה, בחינת יעקב, בחינת כלל שרש התורה, כדי שיוכל לעשות מהתורה תפלה כדי שיזדווגו תורה ותפלה יחד, כדי שיולידו מעשים טובים. וזה בחינת הדבורים הנשפעים לאדם בעת שנכנס להתבודד ולפרש שיחתו לפני ה' יתברך שבתחלה אינו יודע שום דבור לדבר. וכשהוא חזק בדעתו ומכריח עצמו אף-על-פי-כן לדבר, אזי על-פי רב באים לו דבורים שלא עלה על דעתו שיידבר אותם. ואלו הדבורים נשלחים לו מן השמים ונמשכים מבחינה הנ"ל:

אות לג

וזה בחינת יום טוב שאסורים בו כל המלאכות, כמו בשבת, לבד אכל נפש שמתר ביום טוב, כמו שאמרו במשנה, אין בין יום טוב לשבת אלא אכל נפש בלבד:

כי כל הימים טובים הם זכר ליציאת מצרים, שאז זכינו לקבל את התורה, על-ידי משה רבנו, עליו השלום. כמו שכתוב, "בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלקים על החר הזה". כי עקר התכלית הוא תורה ותפלה שבשביל זה נברא כל אדם. וזה בחינת סוף דבר הכל נשמע את האלקים ירא ואת מצותיו שמר, כי זה כל האדם. את האלקים ירא, זה תפלה, שהוא בחינת יראה, בחינת יראת ה' היא תתהלל, כמו שכתב רבנו זכרוננו לברכה כמה פעמים. ואת מצותיו שמר' זה תורה. וסיים, "כי זה כל האדם", כי זה עקר הקיום והחיות והתכלית של כל אדם אשר בשבילו נבראו כל העולמות מראש ועד סוף והכל בשביל התכלית הזה, שיזכה לעסק כל ימיו בתורה ותפלה וילך מדרגא לדרגא עד מדרגה העליונה, כי יש כמה וכמה בחינות ומדרגות בתורה ותפלה, כמבאר בהתורה "חותם בתוך חותם" בסיומן כב), עין שם. ואם היה האדם זוכה לזה בשלמות היה מתבטלים כל היגיעות והטרחות של כל העסקים והמלאכות הכלולים בל"ט מלאכות, כי כל יגיעות הפרנסה שצריכין לעסק בעסקים ומלאכות הכל נתהוה על-ידי חטא אדם הראשון שנגזר עליו בעצבון תאכלנה בזעת אפך תאכל לחם וכוי על-ידי שפגם בעץ הדעת טוב ורע, שאז פגם בתורה

ותפלה, כי הוא היה צריך אז לקיים המצוה הזאת לבלי לאכל מעץ הדעת שבוזה היה כלול כל התורה כידוע וגם היה צריך אז להתפלל תפלתו לתקן כל העולם, כמובא בכתבים. וכמבאר בפרוש רש"י על פסוק, "וְכָל שִׁיחַ הַשָּׂדֶה טָרָם יְהִיָּה בְּאֶרֶץ וְכוּ' וְאָדָם אֵין לְעַבֵּד אֶת הָאֲדָמָה". ופרש רש"י ובשלישי שכתוב "ותוצא הארץ", לא יצאו, על פתח קרקע עמדו עד יום ששי. ולמה? כי לא המטיר וכו' וכשבא אדם וכו' התפלל עליהם וירדו וצמחו האילנות והדשאים. נמצא, שתקון כל הדברים לא היה אפשר להיות נגמר כי אם על-ידי תפלות אדם הראשון. והוא היה צריך עדין להתפלל עוד לגמר תקון כל העולמות בשלמות, כמבאר בכתבים, אבל הס"מ התגבר עליו בתחבולותיו והסיתו עד שאכל מעץ הדעת ולא היה יכול עוד להתפלל תפלתו שהיה צריך להתפלל לתקון העולמות, ועל-ידי זה נתקלקלו כל העולמות עד אשר לא יגמר תקונם עד ביאת המשיח, כמובא. ועל-ידי זה נגזר יגיעת הפרנסה בחינת ל"ט מלאכות, בחינת בעצבון תאכלנה וכו'. נמצא, שעקר פגם הל"ט מלאכות נמשכין מפגם תורה ותפלה של אדם הראשון. וגם עכשו כל אדם כפי מה שזוכה לעסק יותר בתורה ותפלה בשלמות יותר. כמו כן דוחה ומבטל מעצמו זהמת הנחש שהם טרדת הל"ט מלאכות, כי זוכה שתהיה מלאכתו נעשית על-ידי אחרים, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, בזמן שישראל עושין רצונו של מקום מלאכתו נעשית על-ידי אחרים ועל-כן לעתיד שיעסקו כל ישראל בתורה ותפלה, על-כן אז יתקיים ועמדו זרים ורעו צאנכם וכו':

אות לד

כי זה כלל גדול שכל קיום העולם וכל ההשפעות אינם נמשכים כי אם על-ידי תורה ותפלה, כי עקר בריאת העולם היה על-ידי התורה, כמו שכתוב, "וְאָהֳיָה אֶצְלוֹ אֱמוּנָה". אל תקרי "אמונה" אלא "אמן" וכו'. וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, באורייתא ברא קדשא בריך הוא עלמא. וגם עכשו כל קיום העולם וכל חדוש מעשה בראשית שבכל יום תמיד, שעל-ידי זה נמשכין כל ההשפעות והחיות לקיום העולם הכל הוא רק על-ידי התורה, כמו שכתוב, "ויבטבו מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית". אין טוב אלא תורה, כמו שכתב רבנו זכרוננו לברכה במקום אחר, אבל כל החיות וההשפעות הנמשכין על-ידי התורה אין נגמר ציורם בשלמות ואין יורדים לעולם כי אם על-ידי התפלה, שעל-ידי זה עקר ציור השפע והחיות לטוב והמשכתה וירידתה לעולם, כי התפלה היא בחינת עקר הכלי שמציירת השפע לטוב. עד שנגמרת במלאה וטובה וממשכת אותה לעולם. וכמובן כל זה בכמה מקומות וכמבאר בהתורה "אית לן בירא בדברא" בסימן לא), עין שם היטב, ובפרט בהשמטות המבארים שם אחר

כָּד בְּלִשׁוֹנֵי הַמִּתְחִיל זְוִיגוֹן וְהַצְטָרְפוּתוֹן שֶׁל הָאוֹתִיּוֹת, וְכוּ'. עַיִן שֶׁם מֵה שְׁמִבְאָר שֶׁם, כִּי הָאוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה הֵם פּוֹעֲלִים וְכוּ'. אֲבָל עֵקֶר צִיּוּר לְטוֹב הוּא כְּפִי הַכְּסוּפִין וְכוּ'. וּמִבְאָר שֶׁם שְׁצָרִיכִין לְהוֹצִיא הַכְּסוּפִין בְּפֶה מְלֵא וְעַל זֶה נִסְדָּר סֵדֶר הַתְּפִלוֹת וְכוּ'. וְזֶה אִם הָרַב דּוֹמֵה לְמִלְאָד ה' צְבָאוֹת וְכוּ'. תּוֹרָה יִבְקֶשׁוּ מִפִּיהוּ וְכוּ' שֶׁאוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה מִבְּקָשִׁים שִׁיִּצְטִירוּ מִפִּיו עַל-יָדֵי שֶׁהוּא יִדְבֵּר בְּפִיו הַהִשְׁתַּוְּקָקוֹת וְהַכְּסוּפִין דְּקִדְשָׁה שְׁלוֹ, שֶׁהֵם עֵקֶר שְׁלֵמוֹת הַתְּפִלָּה, כְּמִבְאָר לְעִיל, שֶׁעֵקֶר שְׁלֵמוֹת הַתְּפִלָּה הוּא כְּשֶׁעוֹשִׂין מִתּוֹרָה תְּפִלָּה שְׁמִתְפַּלְלִין לְה' יִתְבָּרָךְ שִׁיִּזְכֶּה לְקַיֵּם אֶת כָּל דְּבָרֵי הַתּוֹרָה וְכוּ'. וְאִזּוֹ בּוֹדָאֵי מְצִיר אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה לְטוֹב וְזוֹכֵה לְגַמֵּר צִיּוּר כָּל הַהִשְׁפָּעוֹת הַנִּמְשָׁכִין עַל-יָדֵי הַתּוֹרָה לְצִירָם לְטוֹב וְלְהַמְשִׁיכֵם וְלְהוֹרִידֵם לְעוֹלָם לְקַיֵּם כָּל הָעוֹלָמוֹת בְּתַכְלִית הַשְׁלֵמוֹת וְעַל-כֵּן כָּל אֶחָד כְּפִי מֵה שְׁזוֹכֵה לְעֵסֶק בְּזֶה, דֵּהִינּוּ בְּתוֹרָה וְתְּפִלָּה וְהַעֲקָר לְעֲשׂוֹת מִהַתּוֹרָה תְּפִלָּה כְּנִ"ל. אִזּוֹ בּוֹדָאֵי נְצִטִירִים כָּל הַהִשְׁפָּעוֹת וְהַחִיּוֹת לְטוֹב. וְאִזּוֹ נִדְחָה זֶה־מֵת הַנְּחָשׁ וְנִדְחִים וְנִתְבַּטְּלִים כָּל יִגִּיעוֹת שֶׁל הַלִּ"ט מְלָאכוֹת שְׁצָרִיכִין לְהַתִּיגֵעַ בִּיגִיעָה גְּדוֹלָה קֹדֶם שְׁמִצְרִין וּמִמְשִׁיכִין הַשְּׁפַע וְהַפְּרָנְסָה, שֶׁכָּל זֶה נִמְשָׁד מִחֻטָּא אָדָם הָרָאוֹן שְׁפָגָם בְּתוֹרָה וְתְּפִלָּה וְכוּ', שֶׁעַל-יָדֵי זֶה אֵי אֶפְשָׁר לְצִיר הַשְּׁפַע וְלְהוֹרִידָה לְעוֹלָם כִּי אִם בִּיגִיעָה גְּדוֹלָה שֶׁל הַלִּ"ט מְלָאכוֹת וְכַנִּ"ל, אֲבָל מִי שְׁזוֹכֵה לְעֵסֶק בְּתוֹרָה וְתְּפִלָּה כְּנִ"ל כְּפִי עֵסֶקוֹ כֵּן מִתְקַן חֻטָּא אָדָם הָרָאוֹן. וְזוֹכֵה לְהַמְשִׁיךְ כָּל הַהִשְׁפָּעוֹת וְהַבְּרָכוֹת עַל-יָדֵי הַתּוֹרָה וְלְגַמֵּר צִיּוּר הַשְּׁפַע וְלְהוֹרִידָה לְעוֹלָם בְּשְׁלֵמוֹת עַל-יָדֵי הַתְּפִלָּה. וְעַל-כֵּן מִתְבַּטְּלִים מִמֶּנּוּ יִגִּיעוֹת וְטְרָדוֹת הַמְּלָאכוֹת כְּפִי עֵסֶקוֹ בְּקִדְשָׁה בְּתוֹרָה וְתְּפִלָּה

אות לה

וְזֶהוּ בְּחִינַת הַחֲלוּק שְׁבִין שַׁבָּת לְיוֹם טוֹב. שְׁבַשְׁבַּת אֲסוּרִים כָּל הַמְּלָאכוֹת שְׁבַעֲוֹלָם וּבְיוֹם טוֹב מִתָּר אֲכָל נֶפֶשׁ לְבַד וְשָׁאֵר כָּל הַמְּלָאכוֹת אֲסוּרִין כְּמוֹ בְּשַׁבָּת, כִּי שַׁבָּת הוּא בְּחִינַת גִּמְר הַתְּקוּן בְּשְׁלֵמוֹת שְׁאִין שְׁלֵמוֹת אַחֲרָיו, כִּי שַׁבָּת הִיא בְּחִינַת עֲלָמָא דְאַתִּי שְׁאִזּוֹ יִהְיֶה נְגִמְר הַתְּקוּן בְּתַכְלִית הַשְׁלֵמוֹת. וְאִזּוֹ יִתְבַטֵּל הַכָּל וְלֹא יִשָּׂאֵר כִּי אִם תּוֹרָה וְתְּפִלָּה שְׁיִזְכּוּ הַצְּדִיקִים לְעֵתִיד, כִּי אִזּוֹ יִתְגַּלֶּה אוֹרִיתָא דְעֵתִיקָא סְתִימָאָה, שֶׁהִיא בְּחִינַת סְתָרֵי תּוֹרָה, שֶׁהֵם בְּחִינַת תְּפִלָּה, כְּמוֹבָא בְּדַבְּרֵי רַבֵּנוּ זְכָרוֹנוֹ לְבִרְכָה, כִּי אִזּוֹ יִזְכּוּ לְהַתְּכַלִּית, שֶׁהוּא לְדַעַת וְלְהַכִּיר אוֹתוֹ יִתְבָּרָךְ וְלְהוֹדוֹת וְלְהַלֵּל אוֹתוֹ יִתְבָּרָךְ, כְּמוֹ שְׁמִבְאָר בְּהַתּוֹרָה "יְמֵי חֲנֻכָּה וְכוּ'" בְּלִקוּטֵי תַנְיִנָא סִימָן (ב), שְׁזֶהוּ בְּחִינַת תּוֹרָה וְתְּפִלָּה, כִּי לְדַעַת וְלְהַכִּיר אוֹתוֹ יִתְבָּרָךְ זֶה בְּחִינַת תּוֹרָה, שֶׁהוּא עֵקֶר הַדַּעַת אוֹתוֹ יִתְבָּרָךְ וְלְהוֹדוֹת לְהַלֵּל זֶה בְּחִינַת תְּפִלָּה. וְעַל-כֵּן מִחֻמַּת שְׁבַשְׁבַּת נִמְשָׁכֶת הַקִּדְשָׁה שֶׁל לְעֵתִיד, עַל-כֵּן אִזּוֹ הוּא תַכְלִית הָעֲלִיָּה

שֶׁל תּוֹרָה וּתְפִלָּה. וְעַל-כֵּן אִזּוֹ מִתְבַּטְּלִין כָּל הַלֵּ"ט מְלָאכוֹת לְגַמְרִי, כִּי אִזּוֹ מִתְקַיֵּם הָעוֹלָם רַק עַל-יַדֵי תּוֹרָה וּתְפִלָּה שֶׁנִּשְׁלָמִין וְעוֹלִין אִזּוֹ בְּתַכְלִית הָעֲלִיָּה וְהַשְּׁלֵמוֹת, כִּי כָּל הַלֵּ"ט מְלָאכוֹת נִתְהוּוּ רַק מִפְּגָם חֹטֵא אָדָם הָרִאשׁוֹן, שֶׁהוּא בְּחִינַת פָּגַם תּוֹרָה וּתְפִלָּה כְּנִ"ל, אֲבָל בְּשֶׁבֶת שֶׁאִזּוֹ הוּא עֲלִית הַתּוֹרָה וְהַתְּפִלָּה בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת. עַל-כֵּן כָּל הַמְּלָאכוֹת בְּטִלִין בּוֹ לְגַמְרִי, כִּי שֶׁבֶת הוּא עֵקֶר הַתְּקוּן שֶׁל חֹטֵא אָדָם הָרִאשׁוֹן בְּבְחִינַת שֶׁבֶת אֲגִין עֲלוּהִי, כְּמוֹ שֶׁמְבַאֵר בְּמָקוֹם אַחֵר, אֲבָל יָמִים טוֹבִים הֵם זָכָר לִיצִיאת מִצְרַיִם שֶׁאִזּוֹ זָכִינוּ לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה כְּנִ"ל. וּבַעֲת קִבְּלַת הַתּוֹרָה לֹא זָכִינוּ עֲדִין לְבָרֵךְ וּלְתַקֵּן כִּי אִם בְּחִינַת תּוֹרָה שֶׁקִּבְּלָנוּ אִזּוֹ בְּסִינַי עַל-יַדֵי מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, אֲבָל בְּחִינַת עֲלִית הַתְּפִלָּה בְּתַכְלִית לֹא נִתְבָּרַר אִזּוֹ עֲדִין עַד שֶׁיָּבֹא מְשִׁיחַ, כִּי בְּכִלְיוֹת הָעוֹלָם. גְּאֻלָּה רִאשׁוֹנָה וְגְאֻלָּה אַחֲרוֹנָה הֵם בְּחִינַת תּוֹרָה וּתְפִלָּה, שֶׁהֵם בְּחִינַת מֹשֶׁה וְדָוִד כְּנִ"ל, כִּי מֹשֶׁה הוּא הַתּוֹרָה כְּנִ"ל, וְדָוִד הוּא מְשִׁיחַ, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַתְּפִלָּה, שֶׁהוּא תְּקוּן וְיִסּוּד סֵפֶר תְּהִלִּים שֶׁהֵם חֲמֵשֶׁה סְפָרִים כְּנֶגֶד חֲמֵשֶׁה חֲמִשֵּׁי תּוֹרָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַנִּי"ל שֶׁהִתְחִיל לְהַמְשִׁיךְ הַתְּקוּן וְלַעֲשׂוֹת מִהַתּוֹרָה תְּפִלָּה כְּנִ"ל, עַל-כֵּן בְּיוֹם טוֹב יֵשׁ עֲדִין קִצַּת מְלָאכוֹת, שֶׁהֵם מְלָאכוֹת אֲכָל נֶפֶשׁ שֶׁמֵּתֵר בְּיוֹם טוֹב:

כִּי כָּבֵר מְבַאֵר שֶׁעַל-יַדֵי הַתּוֹרָה הִיא הַתְּהוּוֹת וְהַמְּשַׁכַּת כָּל הַדְּבָרִים שֶׁבְּעוֹלָם, אֲבָל גִּמְרֵי צִיּוּרִם וִירִידָתָם לְעוֹלָם בְּשִׁלְמוֹת הוּא עַל-יַדֵי הַתְּפִלָּה כְּנִ"ל. וְזֶהוּ בְּחִינַת הַחֲלוּק שֶׁבֵּין שְׂאֵר מְלָאכוֹת לְמְלָאכַת אֲכָל נֶפֶשׁ, כִּי כָּל עֲמַל הָאָדָם לְפִיהוּ, כִּי כָּל הַיְגִיעוֹת וְהַמְּלָאכוֹת הֵם בְּשִׁבִיל הַפְּרִנְסָה. וְעֵקֶר הוּא הָאֲכִילָה שֶׁהִיא חַיֵי נֶפֶשׁ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, "כָּל עֲמַל הָאָדָם לְפִיהוּ". וְגַם כָּל הַמְּלָאכוֹת לֹא נִגְזְרוּ כִּי אִם בְּשִׁבִיל פָּגַם הָאֲכִילָה, דְּהֵינּוּ מֵה שֶׁאֲכָל מַעַץ הַדַּעַת וְכוּ' כְּנִ"ל. וְכָל הַמְּלָאכוֹת הָרְחוּקִים עֲדִין מֵאֲכָל נֶפֶשׁ הֵם בְּבְחִינַת הַתְּהוּוֹת וְהַמְּשַׁכַּת הַשְּׁפַע שֶׁזֶה נַעֲשֶׂה עַל-יַדֵי הַתּוֹרָה, אֲבָל גִּמְרֵי הַמְּלָאכוֹת שֶׁעוֹשִׂין בְּשִׁבִיל הָאֲכָל נֶפֶשׁ בְּעֲצָמוֹ זֶה בְּחִינַת גִּמְרֵי צִיּוּר הַשְּׁפַע בְּשִׁלְמוֹת לְהַחֲיוֹת נֶפֶשׁ הָאָדָם וּלְקַיְּמוֹ, שֶׁזֶהוּ נַעֲשֶׂה עַל-יַדֵי הַתְּפִלָּה כְּנִ"ל, לְמַשֵּׁל כְּשֶׁאָדָם הוֹלֵךְ בְּסַחֲרָה אוֹ עוֹסֵק אֵיזָה מְלָאכָה כְּדֵי שֶׁיְרֹוּחַ מִמּוֹן וְכִשְׂזוּכָה לְהַרְוִיחַ עֲדִין אֵינּוּ יָכוֹל לְאָכַל אֶת הַמִּמּוֹן וְצָרִיךְ לְקַנּוֹת בְּעַדוֹ תְּבוּאָה וְגַם הַתְּבוּאָה אֵינּוּ יָכוֹל לְאָכַל עַד שֶׁיְטַחֵן אוֹתָהּ וְגַם הַקֶּמַח אֵינּוּ רְאוּי לְאֲכִילָה עַד שֶׁיִתְקַן אוֹתוֹ וְיַעֲשֶׂה מִמֶּנּוּ פַת אוֹ תַבְּשִׁיל. וְאִזּוֹ דִּיקָא רְאוּי לְאֲכִילָה לְהַחֲיוֹת נֶפֶשׁוֹ וְכָל הַמְּלָאכוֹת שֶׁעַסֵק בְּתַחֲלָה הָרְחוּקִים מֵאֲכִילָה, עֲדִין הֵם בְּחִינַת הַמְּשַׁכַּת הַשְּׁפַע, שֶׁזֶהוּ הַבְּחִינָה נְמֻשְׁכַת עַל-יַדֵי הַתּוֹרָה כְּנִ"ל, אֲבָל מְלָאכַת אֲכָל נֶפֶשׁ שֶׁגוֹמֵר הַמְּאָכַל לְאֲכִילָה לְהַחֲיוֹת נֶפֶשׁוֹ. זֶה נְמֻשְׁךְ עַל-יַדֵי בְּחִינַת תְּפִלָּה שֶׁעַל יָדָהּ הוּא גִמְרֵי צִיּוּר הַשְּׁפַע בְּשִׁלְמוֹת כְּנִ"ל. וְעַל-כֵּן בְּשֶׁבֶת שֶׁאִזּוֹ הוּא גִמְרֵי הַתְּקוּן בְּשִׁלְמוֹת שֶׁיְהִיָּה לְעֵתִיד, בְּחִינַת תְּקוּן תּוֹרָה וּתְפִלָּה כְּנִ"ל, עַל-כֵּן אִזּוֹ כָּל הַמְּלָאכוֹת בְּטִלִים לְגַמְרִי כְּנִ"ל, אֲבָל בְּיוֹם טוֹב, שֶׁאִזּוֹ עֵקֶר הַתְּקוּן, הוּא רַק בְּבְחִינַת תּוֹרָה, אֲבָל תְּקוּן הַתְּפִלָּה צָרִיכִין אֲנַחְנוּ עֲדִין לְעַסֵק גַּם בְּיוֹם טוֹב, כִּי אֶף-עַל-פִּי שֶׁקִּבְּלָנוּ אֶת הַתּוֹרָה בְּשַׁעַת יְצִיאת מִצְרַיִם, שֶׁאִזּוֹ נִתְקַדְּשׁוּ כָּל הַיָּמִים טוֹבִים, אֶף-עַל-פִּי-כֵן עֲדִין לֹא נִתְבָּרַרָה וְנִתְעַלָּה הַתְּפִלָּה עֲדִין בְּשִׁלְמוֹת. וְעַל-כֵּן בְּנֵי אָדָם מְזַלְזְלִין בָּהּ, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבָרְכָה עַל פְּסוּק "כָּרַם זֵלַת", אֱלוֹ דְּבָרִים הָעוֹמְדִים בְּרוּמוֹ שֶׁל עוֹלָם וּבְנֵי אָדָם מְזַלְזְלִין בָּהּ. וּמֵאִי נִיהוּ? תְּפִלָּה. כִּי שְׁלֵמוֹת עֲלִית

הַתַּפְּלָה יְהִי רַק לְעֵתִיד כְּשִׁיבּוֹא מְשִׁיחַ בֶּן דָּוִד שֶׁהוּא נֹעִים זְמִירוֹת
יִשְׂרָאֵל, כִּי עַקֵּר כְּלִי זֵינוּ שֶׁל מְשִׁיחַ יְהִי רַק הַתַּפְּלָה. וְעַל-כֵּן נִקְרָא מְשִׁיחַ
בְּחִינַת חֹטֵם, כְּמוֹ שְׂכֵתוֹב, "רוּחַ אֲפִינוּ מְשִׁיחַ ה'". בְּחִינַת וַתְּהַלְתִּי אַחֲטָם
לְךָ וְכוּ'. כְּמוֹ שְׂכֵתָב כָּל זֶה רַבְּנוּ בְּסִימָן ב' בְּהַתּוֹרָה "אָמַר אֵל הַכֹּהֲנִים"
וּבְשָׂאֵר מְקוֹמוֹת). וְעַכְשָׁיו כָּל יְגִיעַתְנוּ לְבָרֵךְ וּלְהַעֲלוֹת אֶת הַתַּפְּלָה וּבְאַמַּת
מַחְמַת שְׂאִין הַתַּפְּלָה עֲדִין בְּשִׁלְמוֹת, עַל-כֵּן גַּם הַתּוֹרָה אֵינָה בְּתַכְלִית
הַשְּׁלֵמוֹת וְהִיא מְלַבֶּשֶׁת בְּכַתְנוֹת עוֹר שְׂמֶשֶׁם מְשֻׁלָּשׁ יְנִיקַת הַעֶץ הַדַּעַת.
וּמַחְמַת זֶה יֵשׁ בָּהּ שְׁנֵי בְּחִינּוֹת, זְכָה-נִעְשִׂית לֹא סָם חַיִּים, לֹא זְכָה וְכוּ'.
וּמַחְמַת זֶה בְּאַמַּת רַבִּים נִכְשְׁלוּ וְעָבְרוּ עַל הַתּוֹרָה. וְעַל-כֵּן אָנוּ צָרִיכִין
לְהַתְיַגֵּעַ בְּכָל דּוֹר וְדוֹר וּבְכָל עֵת וּזְמַן לְבָרֵךְ אֶת הַתּוֹרָה וְהַתַּפְּלָה, כִּי תּוֹרָה
וַתַּפְּלָה שְׁנֵיהֶם אֶחָד וְתַלְוִיִּים זֶה בְּזֶה וְכַנ"ל. וְעַל-כֵּן צָרִיכִין לַעֲשׂוֹת
מִהַתּוֹרָה תַּפְּלָה וְכַנ"ל, וְעַל-כֵּן בִּימֵי הַחַל שְׂאֵז יֵשׁ אַחִיזָה לְחִיצוֹנִים
וְצָרִיכִין יְגִיעָה גְדוֹלָה לְבָרֵךְ וּלְהַעֲלוֹת אֶת הַתּוֹרָה וְהַתַּפְּלָה, עַל-כֵּן יֵשׁ אֵז
יְגִיעַת כָּל הַל"ט מְלֵאכּוֹת שְׁשׁוּלָטִין בִּימֵי הַחַל מַחְמַת שְׂאֵז אֵין שְׁלֵמוֹת
לְהַתּוֹרָה וַתַּפְּלָה. וְצָרִיכִין יְגִיעָה לְבָרֵךְ לְבַטֵּל מֵהֶם אַחִיזַת הַחִיצוֹנִים. וְכָל
זֶה שֵׁשׁ בְּרוּר צָרִיכִין מְלֵאכּוֹת כַּיְדוּעַ בְּפָנוֹת וּבְדַבְרֵי רַבְּנוּ זְכָרוֹנוּ לְבָרְכָהּ,
אַבֵּל בְּשַׁבַּת מַחְמַת קְדֻשָּׁת עֲצוּמוֹ שֶׁל יוֹם נִתְבַּטְּלִין אַחִיזַת הַחִיצוֹנִים וְעוֹלִין
הַתּוֹרָה וְהַתַּפְּלָה בְּשִׁלְמוֹת, עַל-כֵּן אֵז בְּטֵלִין כָּל הַמְּלֵאכּוֹת כַּנ"ל, אַבֵּל בְּיוֹם
טוֹב אֵין נִמְשָׁכֶת הַקְּדֻשָּׁה מֵעֲצוּמוֹ שֶׁל יוֹם כִּי אִם בְּבְחִינַת עֲלִית הַתּוֹרָה
שְׂזַכִּינוּ לְקַבֵּל אֵז כַּנ"ל, אַבֵּל הַתַּפְּלָה צָרִיכִין עֲדִין לְהַעֲלוֹתָהּ עַל יְדֵינוּ, רַק
שֵׁשׁ לָנוּ כַּח לְהַעֲלוֹתָהּ בְּשִׁלְמוֹת יוֹתֵר וּבְעֲלִיָּה יִתְרָה מַחְמַת תּוֹסֶפֶת קְדֻשָּׁת
יוֹם טוֹב, אַבֵּל אֵין מִתְבָּרֵרֶת וְעוֹלָה בְּשִׁלְמוֹת עֲצָמָה כְּמוֹ בְּשַׁבַּת, עַל-כֵּן יֵשׁ
אֵז עֲדִין מְלֵאכּוֹת אַכֵּל נֶפֶשׁ, שֶׁהֵם הַמְּלֵאכּוֹת שֶׁל גִּמְרַ צִיּוֹר הַשְּׁפַע, שֶׁהֵם
בְּבְחִינַת תַּפְּלָה, כִּי בְּחִינַת תַּפְּלָה צָרִיכָה עֲדִין בְּרוּר עַל יְדֵינוּ גַּם בְּיוֹם טוֹב
כַּנ"ל:

וְעַל-כֵּן צָרִיכִין לֹאמַר הַלֵּל בְּיוֹם טוֹב אַבֵּל לֹא בְּשַׁבַּת, כִּי הַלֵּל זֶה בְּחִינַת
כְּלָלִיּוֹת תְּהִלִּים, כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַש"י עַל פְּסוּק, "לְשִׁמְעַ בְּקוֹל תּוֹדָה וּלְסַפֵּר כָּל
נִפְלְאוֹתֶיךָ", זֶה הַלֵּל שֵׁשׁ בּוֹ לְשַׁעֲבֵר וְיֵשׁ בּוֹ לְגוּג וְיֵשׁ בּוֹ לִימּוֹת הַמְּשִׁיחַ וְיֵשׁ
בּוֹ לְעֵתִיד לְבוֹא. נִמְצָא, שֶׁהַלֵּל הוּא כְּלָלִיּוֹת הַהוֹדָאָה וְהַלֵּל לַה' יִתְבָּרַךְ עַל
כָּל הַנְּסִים לְשַׁעֲבֵר וּלְעֵתִיד וְכוּ', שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת כְּלָלִיּוֹת כָּל סֵפֶר תְּהִלִּים
שְׁנַתְתִּקּוֹן עַל זֶה. וְעַל-כֵּן בְּיוֹם טוֹב אֹמְרִים הַלֵּל, שֶׁהוּא בְּחִינַת כְּלָלִיּוֹת סֵפֶר
תְּהִלִּים, שֶׁהוּא בְּחִינַת עֲלִית הַתַּפְּלָה שְׁעֵסֶק דָּוִד. שֶׁזֶּה צָרִיכִין אֲנַחְנוּ לְעֵסֶק
בְּיוֹם טוֹב. כִּי מַחְמַת קְדֻשָּׁת יוֹם טוֹב שְׂאֵז יְצָאנוּ מִמִּצְרַיִם וְזַכִּינוּ לְקַבֵּל אֶת
הַתּוֹרָה יֵשׁ אֵז עֲלִיָּה גְדוֹלָה לְהַתּוֹרָה, עַל-כֵּן אֵז גַּם הַתַּפְּלָה מְאִירָה בְּאוֹר
גְּדוֹל וְיֵשׁ לָנוּ כַּח לְהַעֲלוֹתָהּ בְּעֲלִיּוֹת גְּדוֹלוֹת, וְעַל-כֵּן אֹמְרִים אֵז הַלֵּל בְּחִינַת
כְּלָלִיּוֹת תְּהִלִּים, עַל-כֵּן יֵשׁ לָנוּ כַּח עֲתָה לְהַעֲלוֹת הַתַּפְּלָה בְּעֲלִיָּה גְדוֹלָה, כִּי
תּוֹרָה וַתַּפְּלָה תְּלֻוִיִּים זֶה בְּזֶה. וְגַם אֵז בְּשַׁעַת מִתּוֹן תּוֹרָה שֶׁהַמְּשִׁיחַ מִשָּׁה
רַבְּנוּ הַתּוֹרָה בְּעוֹלָם, בְּוִדְאֵי הַמְּשִׁיחַ גַּם תִּקּוֹן הַתַּפְּלָה, רַק שְׁעַקֵּר עֲלִית
הַתַּפְּלָה הִיָּה עַל-יְדֵי דָּוִד שְׂיִסַּד סֵפֶר תְּהִלִּים וְיִגְמַר בִּימֵי הַמְּשִׁיחַ. וְאֵז יְהִיָּה
נִשְׁלָם גַּם הַתּוֹרָה בְּשִׁלְמוֹת יוֹתֵר, כִּי שְׁנֵיהֶם תְּלֻוִיִּים זֶה בְּזֶה כַּנ"ל, רַק
שֶׁבְּכָלִיּוֹת הַעוֹלָם נִקְרָא גְּאֻלָּה הָרֵאשׁוֹנָה בְּבְחִינַת תּוֹרָה. וְגְּאֻלָּה הָאַחֲרוֹנָה
בְּבְחִינַת תַּפְּלָה, שֶׁהֵם בְּחִינַת מִשָּׁה וְדָוִד כַּנ"ל. וְעַל-כֵּן בְּיוֹם טוֹב שְׂצָרִיכִין

עדין לברר ולהעלות את התפלה, על-כן יש בו מלאכת אכל נפש וכני"ל, אבל בשבת אין צריכין לומר הלל, כי אז עולה התפלה מעצמה מחמת קדשת עצומו של יום, כי אז נתתקן הכל פני"ל, על-כן אז כל המלאכות אסורים פני"ל:

אות לו

וזה שאיתא בפתבים בהחלוקין שבין שבת ליום טוב, שבשבת מקבלין תוספת אור גדול ביותר בתוך לבושין, אבל ביום טוב תוספת האור קטן משבת. אבל הוא בלא לבושין, עין שם. כי מחמת שבשבת נמשך מלמעלה תוספת אור תורה ותפלה פני"ל, על-כן נמשך אור גדול מאד בתוך לבושין, אבל ביום טוב שהאור שלמעלה הוא רק בבחינת תורה, אבל בחינת תפלה עדין אנחנו צריכין להעלות על-ידי עבודתנו פני"ל, על-כן האור בלא לבושין והוא מעט משבת, כי על-ידי תפלה יכולין לקבל האורות הגדולים והנוראים בתוך לבושין וצמצומים נפלאים, כי עקר הלבושין נעשין ונגמרין על-ידי תפלה, שהוא בחינת הכלי והלבוש, לקבל על-ידי זה כל האורות בבחינת צדק לבשתי וילבישני. צדק-מלכותא קדישא, שהיא בחינת תפלה, בחינת ואני תפלה שאמר דוד המלך וכני"ל. כי תפלה היא בחינת אמונה, כמו שכתב רבנו זכרוננו לברכה בכמה מקומות. ועל-ידי אמונה יכולין לקבל כל האורות, כי באמונה כלם יכולים להתלבש, כי בהדעת יש גבול כל אחד לפי דעתו שאסור לו לצאת חוץ מהגבול של דעתו, בחינת במפלא ממה אל תדרש. ואי אפשר לגלות לו מה שהוא למעלה מגבול דעתו שלא יתקלקל דעתו לגמרי, כי רבוי השמן גורם פבוי הנר כידוע, אבל אמונה היא כלי שעל ידה יכולין לקבל כל האורות הגבוהים וכל הסתרי תורה בדרך אמונה אף-על-פי שהוא למעלה מדעתו. וכן מובן בדברי רבנו זכרוננו לברכה בכמה מקומות שעל-ידי תפלה זוכין לקבל סתרי תורה. וכמו שמבאר בהתורה "חותם בתוך חותם" סימן כב) שתפלה הוא בחינת נשמע, בחינת נסתר, בחינת תורת ה'. ומובן שם שכל אחד צריך להתפלל הרבה לה' יתברך שיזכה להשיג ולהבין התורה הנסתרת ממנו. ועל-ידי זה זוכה אחר כך להשיגה שיהיה נעשית תורתו וכו', עין שם. וזהו בעצמו בחינת מה שעושין מהתורה תפלה, אף-על-פי שלכאורה נראה שם להפך, כי שם מבאר שצריכין לעשות מהתפלה תורה. וכאן אנו מדברים שצריכין לעשות מהתורה תפלה, אך באמת אינו סותר כלל, אדרבא, שם מבאר היטב זה הענין שצריכין לעשות מהתורה תפלה, ועל-ידי זה בעצמו נעשה מהתפלה תורה. כי עקר מה שצריכין לעשות מהתורה תפלה פני"ל הוא שצריכין לעשות מבחינת נסתר, בחינת תורת ה', שהוא בעצמו בחינת תפלה, בחינת נשמע, כמבאר בהתורה "חותם

בתוך חותם הנ"ל, צריכין לעשות מזה תפלה להתפלל לה' יתברך שיזכה להשיג הנסתר. נמצא, שעושה מתורה תפלה, דהינו מתורת ה' מבחינת נסתר עושה מזה תפלה. ועל-ידי זה בעצמו נעשה אחר כך מתפלה תורה, הינו שנעשה מזה תורתו, דהינו שיזכה להשיגה כנ"ל. וזה בעצמו הענין לעשות מהתורה תפלה שהזהיר רבנו זכרוננו לברכה הרבה כנ"ל, כי בודאי התורה והמצוות שאדם זוכה כבר אליהם להשיגם ולקיים בשלמות כראוי ודאי אינו צריך להתפלל על זה, מאחר שכבר זכה לזה, אך עקר מה שצריך לעשות מהתורה תפלה הוא להתפלל לה' יתברך על התורה והמצוות שעדין לא זכה להשיגם ולקיים שיזכה להשיגם ולקיים כראוי, שזה בחינת סתרי תורה אצלו לפי בחינתו ומדרגתו ואפלו איש פשוט לגמרי שרחוק עדין מקיום המצוות כפשוטו. וצריך להתפלל על זה ולעשות מהתורה תפלה, גם זה נקרא אצלו סתרי תורה מאחר שרחוק עדין מקיומם נקרא נסתר אצלו, כי עקר התורה הוא הקיום, כי לא המדרש הוא העקר אלא המעשה, למשל מי שלומד תורה שמדברת ממצוות צדקה והוא רחוק מצדקה. ומתפלל לה' יתברך שיזכה לתן צדקה. וכל זמן שאינו זוכה עדין לפעל בקשתו לקיים מצוות צדקה אזי נקראת מצוות צדקה אצלו בחינת נסתר, בחינת תורת ד', כי אין התורה נקראת תורתו כי אם כשזוכה לקימה, שזה עקר למוד התורה בשלמות ללמד על מנת לקיים וגם באמת מחמת שאינו מקיים המצוה אין לו בה שום השגה כלל. והוא בחינת נסתר ממנו. ואחר כך כשזוכה לקימה על-ידי התפלה שהתפלל על זה, זה בחינת שעשה מהתורה תפלה, הינו מבחינת סתרי תורה לפי בחינתו מחמת שלא זכה לקימה עשה מזה תפלה, כי סתרי תורה הם באמת בחינת תפלה כנ"ל. ועל-ידי זה זכה אחר כך שנעשה מזה תורתו כנ"ל. וכן אפלו אחר כך כשזוכה לקיים מצוות צדקה, אבל אינו מקיים אותה עדין בתכלית השלמות כראוי, אזי זאת הבחינה הרחוקה ממנו עדין הוא בחינת נסתר אצלו. וצריך לעשות מתורה זאת תפלה, כי הוא בחינת תורת ד' אצלו, שהוא בחינת תפלה, על-כן צריך לעשות מזה תפלה שיתפלל הרבה לה' יתברך שיזכה לקימה בשלמות עד שיזכה לזה לקימה בשלמות ואז נעשה מהתפלה מבחינת תורת ד', בחינת נסתר, נעשה מזה תורתו. נמצא, מה שמבאר שם לעשות מהתפלה תורה ומה שמבאר כאן לעשות מהתורה תפלה, הכל אחד וכנ"ל. על כל פנים יוצא משם שהנסתר, שהיא בחינת תורת ד', אצלו בחינת אור אין סוף הוא בחינת תפלה, שהוא בחינת בטול ודבקות לאין סוף, עין שם. על-כן צריך להתפלל הרבה עד שיזכה להשיגו על-ידי התפלה וכו'. נמצא, שעל-ידי התפלה יכולין לקבל ולהשיג כל האורות הגבוהים גבה מעל גבה, עין שם בהתורה חותם בתוך חותם הנ"ל ותבין. ועל-כן בשבת שתוספת האור עצמו של קדשת עצומו של יום הוא בחינת שלמות תורה ותפלה. על-כן מקבלין אור גבה ביותר על-ידי לבושין, אבל ביום טוב שתוספת קדשת עצומו של יום הוא רק בבחינת תורה, על-כן אין מקבלין אור גבה כל כך והוא בלא לבושין, כי עקר הלבושין והכלים נגמרים על-ידי תפלה כנ"ל:

ועל-כן שבת בחינת אמונה, בחינת תפלה, בחינת מלכות דקדשה נקרא כלה כידוע. וכמו שאומרים בשבת, בואי כלה וכו', כי כלה על שם שכלולה

מהכל, כמו שאיתא בזהר הקדוש ובכתבים. כי אמונה תפלה, שהוא בחינת קדשת שבת, כלול מכל האורות שבעולם, כי כל האורות שאי אפשר לקבל על-ידי שום דעת יכולין לקבל על-ידי אמונה, בחינת תפלה, שהיא בחינת שבת כנ"ל. ה' יתברך יזכנו לבוא לזה לעסק כל ימינו בתורה ותפלה ולעשות מהתורה תפלה תמיד עד שנזכה להשיגה ולקיימה בשלמות שתהיה נעשית תורתנו, אמן ואמן:

אות לו

וזה בחינת קריאת התורה בצבור בכל יום שיש בו תוספת קדשה שהם ראש חדש ויום טוב וחל המועד ויום הכפורים ושבת וכו'. וזה בחינת החלוקים של מספר הקרואים שיש בימים שקורין בהם, כמו שאמרו במשנה. בשני וחמשי קורין שלשה. בראש חדש וחל המועד ארבעה. ביום טוב חמשה ביום הכפורים ששה. בשבת שבעה וכו'. כי בכל יום שיש בו תוספת קדשה עולה בו התפלה ביותר, כמבאר בפונות בכתבי האר"י ז"ל, שבכל ימים אלו עולה התפלה יותר כפי תוספת קדשת היום. ועל-כן קורין בהם בתורה, כי עקר עלית התפלה הוא כשעושין מתורה תפלה. ועל-כן קורין בתורה בשעת התפלה כדי להמשיך התפלה מהתורה, שזהו עקר עליתה כנ"ל. ועקר שלמות עלית התפלה בתכלית הוא בשבת, שהוא קדוש מכל הימים והזמנים. ועל-כן אז קורין בתורה ביותר מכל הימים, כי אז קורין כל השבעה קרואים, שהוא תכלית שלמות קריאת התורה, שעל-ידי זה עולה התפלה בתכלית העליה, כי שלמות התורה והתפלה הוא על-ידי השבעה רועים אברהם, יצחק, יעקב, משה, אהרן, יוסף, דוד, שהם בחינת השבעה קרואים בשבת כידוע. וכל זה שאין זוכין להמשיך קדשת כל השבעה רועים הנ"ל, עדיו אין עלית התפלה בתכלית השלמות, כי דוד הוא בחינת שלמות התפלה והוא השביעי מהשבעה רועים. ועל-כן עקר שלמות עלית התפלה הוא בשבת שקורין בו שבעה קרואים וכן"ל. ועל-כן אז בשבת הוא בטול מלאכה לגמרי, אבל ביום טוב וחל המועד וכו' שאין קורין בו שבעה, על-כן אין עלית התפלה בשלמות כל כך כפי תוספת הקדשה שכמו כן הם המספר של הקורין בתורה. וכמו כן זוכין להמשיך קדשת התפלה, דהינו לעשות מהתורה תפלה, שזהו עקר עליתה כנ"ל. על-כן אין כל המלאכות נתבטלין אז מחמת שעדיו אין עלית התפלה בתכלית השלמות כנ"ל:

וזה שאמרו שם הטעם של הקורין בתורה משום בטול מלאכה שביום שיש בו אסור עשית מלאכה ביותר קורין בתורה מספר גברי ביותר, הינו כנ"ל, כי אסור מלאכה בשבת ויום טוב הוא כפי עלית התפלה בשלמות וכמו כן הם מספר העולים לתורה כנ"ל, כי תורה ותפלה תלויים זה בזה.

וביום שאין עלית התפלה בשלמות גם התורה אין לה שלמות כל כך, רק שהעקר מה שאנו צריכין עכשו להתנגע הוא להעלות התפלה מנפילתה וזלזולה, כי עקר הפגם נוגע בתפלה, שהוא בחינת מלכות ששם מגיעים כל הפגמים ושם כל התקונים, על-כן בני אדם מזלזלים בתפלה דיקא, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, אלו דברים העומדים ברומו של עולם ובני אדם מזלזלין בה. ומאי ניהוי תפלה. וזה שאמרנו למעלה, שביום טוב מתר מלאכת אכל נפש מחמת שאז אין עלית התפלה בשלמות כמו בשבת. ועקר החסרון נכר בהתפלה, כי בהתורה אין נוגע הפגם והזלזול כל כך, כי בני אדם מזלזלין בתפלה דיקא כנ"ל. ועל-כן צריכין ביום טוב לעשות מלאכת אכל נפש שהוא כנגד בחינת התפלה שאנו צריכין לבררה ולהעלותה עדין על ידינו אפלו ביום טוב, כי כפי הברור שצריכין עדין על ידינו, כמו כן צריכין עדין איזה עשיית מלאכה כנ"ל. וזה שאמרנו למעלה שביום טוב עקר תוספת הקדשה הוא בבחינת תורה, אבל בחינת תפלה צריכין אנו עדין לברר ולהעלות, כי אף-על-פי שבאמת תורה ותפלה שניהם תלויים זה בזה כנ"ל וכשאין התפלה עדין בשלמות הגמור, בודאי גם התורה עדין אינה בשלמות הגמור, אך מחמת שעקר החסרון והפגם נוגע ונכר בתפלה ביותר, על-כן ביום טוב שיש בו תוספת קדשה מרבה מאד רק שעדין אינו בתכלית השלמות כמו בשבת, על-כן בהתורה אין נוגע החסרון כי אם בתפלה, על-כן מתר בו מלאכת אכל נפש, אבל בימי החל אז נוגע החסרון גם בהתורה וצריכין יגיעה גדולה לברר ולהעלות הקדשה של בחינת תורה ותפלה, על-כן אז יש בהם כל הלי"ט מלאכות כנ"ל. ולהפך בשבת קדש שאז עולה התורה והתפלה בתכלית השלמות, על-כן כל המלאכות בטלות בו לגמרי וכנ"ל:

ראש חדש ו:

ובו ענין פסח ספירה ושבועות:

על-פי התורה "תקעו אמונה" בלקוטי תניינא סימן ה', עין שם כל התורה:

והכלל, כי עקר הוא האמונה וכו' ולהעלות האמונה הנפולה צריכין לחזר המים שמהם גדלה האמונה שהם העצות עמקות, כי צריכין לצעק מעמק הלב בבחינת מפעמקים קראתיך ד' בחינת צעק לבס וכו'. ועל-ידי זה חותרין המים, שהם בחינת מים עמקים עצה וכו', שעל-ידי זה גדלה האמונה בבחינת אודה שמך כי עשית פלא עצות מרחוק אמונה אמן וכו' ועל-ידי זה נתתקן כל בחינת פלא וכו', עין שם, אבל צריכין לזה איש תבונות וכו'. וזה על-ידי שיש לו נשמה בחינת ונשמת שדי תבינם. וצריך:

לְצַחֵצַח הַנְּשֹׁמָה. וְזֶה עַל-יְדֵי הַמְּשַׁכֵּת רוּחַנִיּוֹת אֱלֻקוֹת לְתוֹךְ צְמֻצוּמִים, שְׁעַל-יְדֵי זֶה נַעֲשִׂים בְּרוּאִים וְאִזּוּ נִמְשָׁךְ פְּרִנְסָה, שְׁעַל-יְדֵי זֶה מְצַחֵצַח הַנְּשֹׁמָה וְכוּי' וְכִשְׁפִּמְעֵלִין הָאֲמוּנָה נַעֲשִׂין גְּרִים וְכוּי'. וְצָרִיכִין כַּח הַמְּגַנֵּי אֶרֶץ שְׂיַעֲלוּ מִבְּחִינַת הַחֲתִים בְּשָׂרוֹ לְבְּחִינַת פְּתוּחֵי חוּתָם קֹדֶשׁ לַד', בְּחִינַת תְּפִלִּין הַתְּנוּצָצוֹת הַמַּחִין, שְׁעַל-יְדֵי זֶה נִצּוּלִין מִמְּקָרָה לִילָה, מִחֲלוּם עַל-יְדֵי שֵׁד. וְזוֹכִין לְחֲלוּם עַל-יְדֵי מִלְּאָךְ וְכוּי' וְעַל-יְדֵי זֶה נַעֲשִׂין אֲמֵרוֹת טְהוּרוֹת לְהַחֲיוֹת הַנְּשֹׁמוֹת שֶׁנִּפְּלוּ וְכוּי' בְּשִׁבְעָה מְשִׁבֵי טַעַם וְכוּי', שְׂזָהוּ בְּחִינַת מְזַקֵּק שְׁבַעֲתַיִם וְכוּי', אֲבָל יֵשׁ לְהַמְּאֲכִלִים חֶלֶק בְּהַחֲלוּם. וְלָזֶה צָרִיכִין חֲזִיק הַמִּלְּאָךְ עַל-יְדֵי שְׂמִחָה. וְזֶה בְּחִינַת נִיסוֹן וְכוּי' וְאִזּוּ הִיָּה רְאוּי שְׂיִתְבַּטֵּל טְמֵאָה הַנִּי"ל שֶׁל מְקָרָה לִילָה, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, אֲבָל יֵשׁ שְׂבָא עֲנִין זֶה, חֵס וְשְׁלוֹם, עַל-יְדֵי עוֹוֹת הַמְּשַׁפֵּט וְכוּי' שְׂבָא עַל-יְדֵי שְׁמַעֲלִין טַפַּת עֵשׂוֹ וְיִשְׁמַעְאֵל וְכוּי' וְלָזֶה צָרִיכִין קֶשֶׁר הַמְּרַכֵּבָה בְּחִינַת מְרַכְּבוֹ אֲרַגְמָן וְכוּי'. וְזֶה בְּחִינַת רֹאשׁ הַשָּׁנָה וְכוּי'. וְזֶה בְּחִינַת יְשִׁיבָה שֶׁל הָרֵב עִם הַתְּלַמִּידִים, שְׁעַל-יְדֵי זֶה נִתְּקָנִים כָּל הַבְּחִינּוֹת הַנִּי"ל עַד תְּקוּן הַמְּשַׁפֵּט עַל-יְדֵי בְּחִינַת שְׁנָה, דְּהֵינּוּ עַל-יְדֵי תְּמִימוֹת וּפְשִׁיטוֹת שְׁמַשְׁלִיכִין כָּל הַחֲכָמוֹת לֹא מִבְּעֵינָא חֲכָמוֹת הָעוֹלָם וְכוּי', אֲלֵא אֲפִלוּ חֲכָמוֹת גְּמוּרוֹת צָרִיכִין לְהַשְׁלִיךְ כְּשֶׁרוֹצִין לַעֲשׂוֹת אֵיזָה עֲבָדָא בְּעִבּוּדַת ד' כִּי לֹא הַמְּדַרְשׁ הוּא עֶקֶר אֲלֵא הַמַּעֲשֶׂה וְכוּי'. וְצָרִיכִין לְגַלְּגַל עֲצָמוֹ בְּכָל מִינֵי רֶפֶשׁ וְטִיט כְּדֵי לַעֲשׂוֹת אֵיזָה דְּבַר שֶׁהוּא רְצוּנוֹ וְתִבְרָךְ וְכוּי' וְאִזּוּ זוֹכִין עַל-יְדֵי זֶה לְהַשִּׁיג בְּחִינַת צְדִיק וְטוֹב לוֹ וְכוּי', שֶׁהֵם בְּחִינַת דְּרָכֵי ד', שֶׁהִיָּה נִרְאָה תְּחִלָּה כְּעוֹוֹת הַמְּשַׁפֵּט וְעַכְשָׁו עַל-יְדֵי הַתְּמִימוֹת הַנִּי"ל מְשִׁיגִין זֹאת, שְׂזָהוּ בְּחִינַת תְּקוּן הַמְּשַׁפֵּט וְכוּי'. וְעֵין שָׁם מַה שְׂמַבְאָר בְּסוּף. וּבְאַמַּת הוּא דְּבַר גְּדוֹל לְהַשְׁלִיךְ מֵאִתּוֹ כָּל הַחֲכָמוֹת וְכוּי', שְׁמַעֲלִין אֶת הַמְּשַׁפֵּט מִבְּחִינַת מְשַׁפֵּטֵךְ תְּהוּם רַבָּה. בְּבְּחִינַת תְּהוּם אֶל תְּהוּם קוֹרָא לְקוֹל צְנוּרִיךְ, בְּחִינַת וַיִּגַּל כַּפַּיִם מְשַׁפֵּט וְכוּי', עֵין שָׁם כָּל זֶה הֵיטֵב הֵיטֵב:

אות א

וְזֶה בְּחִינַת רֹאשׁ חֹדֶשׁ, בְּחִינַת מְצוֹת קִדּוּשׁ הַחֹדֶשׁ, שֶׁהוּא תְּקוּן פְּגִימַת הַלְּבָנָה, כִּי כָּל הַתְּקוּנִים הַנִּי"ל כָּלָם הֵם בְּבְּחִינַת תְּקוּן וּמְלוּי פְּגִימַת הַלְּבָנָה, כִּי תְּקוּן הָאֲמוּנָה זֶה עֶקֶר בְּחִינַת תְּקוּן פְּגִימַת הַלְּבָנָה שֶׁהִיא הַמְּאֹר הַקָּטָן לְמַמְשַׁלַּת הַלִּילָה, שְׂאִזּוּ עֶקֶר גְּדוֹל הָאֲמוּנָה בְּבְּחִינַת וְאֲמוּנַתְךָ בְּלִילוֹת, כְּמוֹ שְׂמַבְאָר שָׁם, כְּדֵי שְׂבַבְקָר תִּתְגַּדֵּל בְּשִׁלְמוֹת בְּבְּחִינַת חֲדָשִׁים לְבַקָּרִים וְכוּי'. כִּי אֲמוּנָה בְּחִינַת מְלָכוּת, הִיא בְּחִינַת לְבָנָה, שֶׁהוּא אֲסַפְקָלְרִיא דְּלֹא נִהְרָא מִגְּרָמָה, שְׂזָהוּ בְּחִינַת אֲמוּנָה, שֶׁהוּא דִּיקָא בְּמָה שְׂאִין הַשְּׂכָל מְשִׁיג רַק שְׂסוּמְכִין עַל אֲבוֹתֵינוּ וְצְדִיקֵי אֲמַת כְּמוֹ שְׂקַבְּלוּנוּ מֵהֵם, שְׂזָה בְּחִינַת לְבָנָה שְׂאִין לָהּ אֹר מַעֲצָמָה כִּי אִם מַה שְׂמְקַבֵּלַת מֵהַשְּׂמֵשׁ, שֶׁהוּא בְּחִינַת אֹר הַצְּדִיק, כְּמוֹ שְׂכַתוּב, "וְזָרַח הַשְּׂמֵשׁ וּבָא הַשְּׂמֵשׁ". וְדָרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנּוּם

לְבָרְכָהּ, "עַד שֶׁלֹּא שָׁקְעָה שְׁמִשׁוֹ שֶׁל עָלִי, זָרְחָה שְׁמִשׁוֹ שֶׁל שְׁמוּאֵל וְכוּ'.
וְעַקֵּר תִּקְוֹן הָאֲמוּנָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת תִּקְוֹן פְּגִימַת הַלְבָנָה, הוּא עַל-יְדֵי צַעֲקַת
הַלֵּב מִמַּעֲמָקִים וְכוּ'. וְעַל-כֵּן נִקְבְּעַ רֹאשׁ חֹדֶשׁ לְכַפְרָה, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב, "זְמַן
כַּפְּרָה לְכָל תּוֹלְדוֹתֵם וְכוּ'". כִּי אִזְ הוּא שָׂרֵשׁ הַתְּשׁוּבָה, כְּמוֹ שֶׁפְּתַב אֲדוֹנֵנוּ
מוֹרְנוּ וְרַבְנוּ זְכוֹרֵנוּ לְבָרְכָהּ בְּמָקוֹם אַחֵר בְּהַתּוֹרָה מִשְׁפָּטִים בְּסִימָן יו"ד)
וְעַקֵּר הַתְּשׁוּבָה עַל-יְדֵי צַעֲקַת הַלֵּב לֵה' יִתְבָּרֵךְ, וְעַל-כֵּן נוֹהֲגִין לַעֲשׂוֹת יוֹם-
כְּפוּר קָטָן בְּעֶרְב רֹאשׁ חֹדֶשׁ וְצוּעֵקִין מְאֹד מֵעַמְק הַלֵּב לֵה' יִתְבָּרֵךְ. וְכֵן
נוֹהֲגִין לִילֵךְ וְלִנְסֵעַ עַל קִבְרֵי צַדִּיקִים בְּעֶרְב רֹאשׁ חֹדֶשׁ וּלְהַתְּפַלֵּל וְלַצַּעֵק שָׁם
מֵעַמְק הַלֵּב, כִּי עַקֵּר תִּקְוֹן רֹאשׁ חֹדֶשׁ, שֶׁהוּא בְּחִינַת תִּקְוֹן פְּגִימַת הַלְבָנָה,
נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי צַעֲקַת הַלֵּב כְּנִ"ל. וְעַל-כֵּן עַקֵּר קְבִיעַת הַחֹדָשִׁים הִיא עַל-יְדֵי
גְדוּלֵי הַחֲכָמִים, שֶׁהֵם אִישׁ תְּבוּנוֹת הַנִּ"ל, שֶׁעַל יָדָם דִּיקָא יְכוֹלִין לְחַתֵּר
הַמִּים עֲמָקִים הַנִּ"ל, שֶׁעַל-יְדֵי זֶה גְדֻלָּה הָאֲמוּנָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת תִּקְוֹן
פְּגִימַת הַלְבָנָה כְּנִ"ל. וְזֶה בְּחִינַת וּשְׁמֵרְתֶם וַעֲשִׂיתֶם כִּי הוּא חֲכָמְתְּכֶם
וּבִינְתְּכֶם לְעֵינֵי הָעַמִּים וְכוּ'. וְאָמְרוּ רַק עִם חֲכָם וְנִבּוֹן הַגּוֹי הַגְּדוֹל הַזֶּה.
וְאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבָרְכָהּ, זֶה חֲשֻׁבּוֹן תִּקּוּפוֹת וּמַזְלוֹת, דְּהֵינּוּ לְקַבְּעַ
חֹדָשִׁים וְכוּ', כִּי עַקֵּר קְבִיעַת רֹאשׁ חֹדֶשׁ, שֶׁהוּא בְּחִינַת תִּקְוֹן פְּגִימַת הַלְבָנָה,
הוּא עַל-יְדֵי אִישׁ תְּבוּנוֹת, בְּחִינַת כִּי הִיא חֲכָמְתְּכֶם וּבִינְתְּכֶם, בְּחִינַת רַק
עִם חֲכָם וְנִבּוֹן, שֶׁעַל-יְדֵי זֶה דִּיקָא זוֹכִין לְחַתֵּר הַעֲצוֹת עֲמָקוֹת הַנִּ"ל.
שְׁמָהֶם גְּדֻלָּה הָאֲמוּנָה, שֶׁהִיא תִקְוֹן פְּגִימַת הַלְבָנָה כְּנִ"ל, דְּהֵינּוּ שְׁתֵּמֶלֶא
פְּגִימַת הַלְבָנָה וְלֹא יִהְיֶה בָּהּ שׁוּם מַעוּט וְיִהְיֶה אֹר הַלְבָנָה כְּאֹר הַחֲמָה
וְכוּ', דְּהֵינּוּ שְׁתֵּמֶלֶא וְתִשְׁלַם הָאֲמוּנָה בְּשִׁלְמוֹת בְּלִי שׁוּם פְּגָם וּמַעוּט כָּלֵל
רַק תִּהְיֶה כְּאֹר הַחֲמָה, דְּהֵינּוּ שְׁיִהְיֶה חֲזָק בְּאֲמוּנָתוֹ, שֶׁהִיא בְּחִינַת לְבָנָה,
שֶׁהִיא בְּמָה שְׁאִין הַשְּׁכָל מְשִׁיג וּמִבִּין יִהְיֶה חֲזָק בּוֹ כֵּן וְיֵאִיר בְּשִׁכְלוֹ
כְּאֵלוֹ הוּא רוֹאֶה וּמִבִּין בְּשִׁכְלוֹ מִמֶּשׁ, שֶׁזֶה עַקֵּר שְׁלֵמוֹת הָאֲמוּנָה שְׁיִהְיֶה
דוֹמָה לוֹ כְּאֵלוֹ רוֹאֶה בְּעֵינָיו מִמֶּשׁ, שֶׁזֶה בְּחִינַת אֹר הַלְבָנָה כְּאֹר הַחֲמָה
כְּנִ"ל:

אות ב

כִּי תַחֲלַת בְּרִיאֲתָהּ הִיא בְּאֶפֶן זֶה, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבָרְכָהּ עַל
פְּסוּק, "אֵת שְׁנֵי הַמְּאֹרֹת הַגְּדוֹלִים". כִּי שׁוֹיֵן נִבְרָאוּ, אֵךְ עַל-יְדֵי הַקְּטָרוֹג
הִירַח שֶׁאֲמָרָה אִי אֲפָשֶׁר לְשֵׁנֵי מְלָכִים לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בְּכַתֵּר אֶחָד עַל-יְדֵי זֶה
נִתְמַעֲטָה, הֵינּוּ כִּי ה' יִתְבָּרֵךְ בְּרָא אֶת הַלְבָנָה שְׁיִהְיֶה אֹרָה גְּדוֹל כְּמוֹ הַשֶּׁמֶשׁ
שְׁתִּהְיֶה בְּחִינַת הָאֲמוּנָה חֲזָקָה וּגְדוּלָּה וּמְאִירָה כֵּן כֵּן כְּמוֹ הַחֲמָה שֶׁהוּא
הַשְּׁכָל מִמֶּשׁ, כִּי זֶה עַקֵּר שְׁלֵמוֹת הָאֲמוּנָה הָאֲמִתִּיּוֹת, שֶׁלֹּא יִהְיֶה שׁוּם
הַפְּרֵשׁ כָּלֵל בֵּין מַה שְׁמִבִּין בְּשִׁכְלוֹ. וּבֵין מַה שְׁאִינוּ מִבִּין רַק מֵאֲמִין בּוֹ
וְכִנִּ"ל, אֵךְ הַלְבָנָה קִטְרָגָה וְאֲמָרָה, אִי אֲפָשֶׁר לְשֵׁנֵי מְלָכִים שְׁיִשְׁתַּמֵּשׁ בְּכַתֵּר

אחד, דהינו שפגמה תכף בענין זה, כי אמרה שאי אפשר שתהיה האמונה שוה אל השכל וזה בחינת הפגם של כל הפוגמים באמונה, כי אינם חפצים לצמצם את שכלם ומתאווים דוקא להבין הדבר בשכלם מיד, כי אינם רוצים לבטל את שכלם ולסמוך על אמונה כאלו רואים הדבר בעיניהם ממש שאז האמונה שוה אל השכל, אבל אלו הפוגמים בזה זהו בחינת פגם קטרוג הירח שאמרה, אי אפשר לשני מלכים להשתמש בכתר אחד וכנ"ל. על-כן אמר לה ה' יתברך, לכי ומעטי את עצמך, כי הלבנה בקטרוגה רצתה שתהיה גדולה מהחמה, פמוכן מדבריך שאמרה, אי אפשר לשני מלכים להשתמש בכתר אחד על-כן היא חפצה שתהיה גדולה מהחמה וכמוכן בדברי רבותינו זכרונם לברכה, הינו כי באמת על-ידי אמונה בשלמות יכולין לעלות למעלה למעלה מהשכל, פמוכא בהרבה מקומות בדברי אדונינו מורנו ורבונו זכרוננו לברכה, פנדפס מזה אצל הספר ספורי מעשיות, שעל-ידי אמונה זוכין לעלות למעלה מהשכל:

אות ג

ולבאר הדבר קצת, פי זה ידוע שיש עשר ספירות, שהם עשרה תקונים, שהם מפתר עד מלכות. ומלכות מדה אחרונה הוא בחינת אמונה, פמו שפבאר בהתורה "אשרי העם זרקא" בסיון לה). שהיא השער לה' שאי אפשר להתקרב לה' יתברך ולא לשום קדשה ועבודה פי אם על-ידי אמונה. ועקר האמונה היא במה שאין השכל מבין, פי מה שהשכל מבין אין זה אמונה ושם במקום שאין השכל מבין שם עקר הנסיון. וכשזוכה להתחזק באמונה ולבטל שכלו המגשם ולסמוך על אבותינו ורבותינו הקדושים על-ידי זה יזכה אחר כך להבין הדבר בשכלו, שמה שלא היה מבין והיה צריך להתחזק באמונה מבין עתה בשכלו, רק שיש עוד דברים גבוהים ביותר שאינו מבינם וצריך להתחזק באמונה יותר ויותר. ואז מבין גם אלו הדברים בשכלו, רק שיש לו אמונה בידיעות הגבוהים עוד יותר ויותר שאינו משיגם. וכן מדרגא לדרגא, פמוכן כל זה בדברי אדונינו מורנו ורבונו זכרוננו לברכה בהתורה "ויהי ידיו אמונה עד בא השמש" סימן צא ובמקומות אחרים). פי יש בחינת אמונה בכל דרגא ודרגא ובכל עולם ועולם, פי בכל עולם ובכל דרגא יש בחינת עשר ספירות פידוע. ואמונה בחינת מלכות היא בחינת מדה האחרונה שהיא הראשונה מלמטה למעלה באותו העולם והדרגא, אבל אחר כך פשזוכה על-ידי האמונה להשגת השכל שבאותו עולם, שזהו בחינת כלל שאר הספירות העליונות עד פתר. אחר כך צריך לחזר לאמונה, שהיא בחינת מדרגה האחרונה של עולם הגבה יותר, שהיא למעלה ממדרגה העליונה של עולם התחתון ממנו, פי מלכות דיצירה גבה הרבה מפתר דעשיה, פי היא בחינת

עתיק דעשייה פיזוע בכתיבים. ועל-כן יש מדרגות רבות באמונה, כי כל מה שמתחזק יותר באמונה, על-ידי זה זוכה להשיג השכל שבאותו דרגא אם זוכה לעמד בנסיון כמה ימים ועתים פראוי לו לפי מעשיו, כי בודאי אי אפשר לדלג בפעם אחד, בפרט אם מעשיו אינם עולים יפה ואחר כך כשזוכה להשיג השכל כפי אותו העולם והדרגא אזי זוכה לרצון, שהוא בחינת עתיק, בחינת שרש הכתר שנמשך מבחינת מלכות-אמונה שבעולם הגבה יותר. ואז צריך לעלות לבחינת אמונה הגבה יותר מזה השכל שבעולם הנמוך ממנו. ואחר כך כשזוכה על-ידי אמונה הגבה יותר להשיג גם השכל שבעולם הגבה יותר. אזי צריך לעלות לאמונה הגבה עוד יותר, שהיא אמונה שבעולם ודרגא הגבה עוד יותר, שהיא בחינת אמונה של עולם הבריאה. וכן מדרגא לדרגא ומעולם לעולם עד ראש האמונה, כי תכלית הידיעה שלא נדע ושם עקר האמונה. נמצא, שאמונה היא למטה מהשכל ולמעלה מהשכל כנ"ל, אבל אי אפשר לזכות להשגת השכל שבכל עולם ודרגא עד שיעלה למעלה מהשכל כי אם כשעומד תחלה בנסיון על-ידי שאינו מבין הדבר וקשה לו קשיות והוא מבטל שכלו ומתחזק באמונה, על-ידי זה זוכה לעלות אל השכל עד שעולה למעלה מהשכל, שהוא בחינת עתיק, שהוא בחינת הארת הרצון שנמשך מבחינת אמונה שבעולם הגבה יותר כנ"ל, אבל קטרוג הירח זה בחינת מי שרוצה להתגדל שרוצה להשיג מיד הדבר שצריכין להאמין בו ולעלות תכף לבחינת אמונה הגבה יותר, שזה בחינת מה שאמרה הלבנה, אי אפשר לשני מלכים להשתמש בכתר אחד. ורצתה להתגדל מיד שתהיה גדולה מהחמה כנ"ל, הינו שאמרה שאי אפשר שתאיר האמונה כמו השכל, רק רצתה להשיג השכל שבאותו דרגא מיד ולהתגדל לעלות אל בחינת הארת הרצון, שהוא בחינת אמונה שבמדרגה הגבה יותר, על-כן השיב לה ה' יתברך לך ומעטי את עצמך, כי מאחר שאינך רוצה להיות שוה אל החמה רק להתגדל מיד, על-כן ההכרח שתמעט עצמך שיתמעט אור הלבנה שהוא בחינת מעוט וקטנות האמונה. וצריכים תקונים הרבה על-ידי גדולי הצדיקים שעוסקים בתקון פגימת הלבנה שהוא תקון האמונה. ועקר התקון על-ידי זה בעצמו שמי שמתחזק בעת המעוט באמונה חזקה עד שדומה בעיניו כאלו רואה בעיניו כנ"ל בזה ממלא פגימת הלבנה וזוכה גם לעלות למעלה מהשכל וכנ"ל, כי צריך לעמד בנסיון זה כנ"ל:

אות ד

נמצא, שתקון האמונה הוא בחינת תקון פגימת הלבנה. וכשמעלין ומתקנים האמונה צריכין כח המגני ארץ לעלות מבחינת החתים בשרו לבחינת חותם דקדשה כדי להנצל ממקרה לילה מחלום על-ידי שד, חס

וְשָׁלוֹם וְכוּי כְּמוֹ שֶׁמְבַאֵר שֵׁם וְגַם זֶה הוּא בְּחִינַת תְּקוּן פְּגִימַת הַלְּבָנָה, כִּי עֵקֶר פְּגַם הַבְּרִית בְּחִינַת מְקַרְה נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת פְּגִימַת הַלְּבָנָה, בְּחִינַת יְהִי מֵאֲרֵת חֶסֶד דָּא לִילִית שֶׁמֶשׁ עֵקֶר פְּגַם הַמְקַרְה כְּדוּעַ:

אות ה

אָבֵל יֵשׁ גַּם לְהַמְאָכְלִים חֵלֶק בְּחֵלֶם וְכוּי, כְּמוֹ שֶׁמְבַאֵר שֵׁם, עֵינֵי שֵׁם. וְלָזֶה צָרִיכִין חֲזוּק הַמְּלֻאָךְ עַל-יְדֵי שְׂמֻחָה וְכוּי וְזֶה בְּחִינַת קְדוּשַׁת רֹאשׁ חֹדֶשׁ נִיסוֹן וְכוּי, עֵינֵי שֵׁם. וְזֶה גַּם כֵּן בְּחִינַת תְּקוּן פְּגִימַת הַלְּבָנָה שֶׁתְּהִיָּה כְּאוֹר הַחֲמָה, כִּי עֵקֶר הַמְּאָכְלִים גְּדֻלִים עַל-יְדֵי חֲמָה וְלְבָנָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, "וּמִמֶּגֶד תִּבְּוֹאוֹת שֶׁמֶשׁ וּמִמֶּגֶד גֶּרֶשׁ יִרְחִים". וְעַל-כֵּן עֵקֶר תְּקוּן הַמְּאָכְלִים הוּא בְּנִיסוֹן שְׂאֵז הוּא זְמַן שְׂמֻחָתָם וְכוּי, כְּמוֹ שֶׁמְבַאֵר שֵׁם, כִּי נִיסוֹן הוּא רֹאשׁ חֹדֶשִׁים, הֵינּוּ בְּחִינַת קְדוּשַׁת רֹאשׁ חֹדֶשׁ שְׂאֵז עֵקֶר תְּקוּן פְּגִימַת הַלְּבָנָה. וְעֵקֶר קְדוּשַׁת רֹאשׁ חֹדֶשׁ נִמְשָׁךְ בְּנִיסוֹן שֶׁנִּקְרָא רֹאשׁ חֹדֶשִׁים שְׂאֵז נֶצְטוּהָ עַל קְדוּשַׁת הַחֹדֶשׁ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, "הַחֹדֶשׁ הַזֶּה לָכֶם רֹאשׁ חֹדֶשִׁים וְכוּי". וְזֶה בְּחִינַת מְצוֹת סְעֵדַת רֹאשׁ חֹדֶשׁ, כִּי רֹאשׁ חֹדֶשׁ הוּא זְמַן שְׂמֻחָה כְּמוֹ בְּיוֹם טוֹב, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, "וּבְיוֹם שְׂמֻחָתְכֶם וּבְמוֹעֲדֵיכֶם וּבְרֵאשֵׁי חֹדְשֵׁיכֶם וְכוּי". וְכְמוֹ שֶׁאוֹמְרִין בּוֹ גַּם כֵּן, "זֶה הַיּוֹם עָשָׂה ד' נְגִילָה וְנִשְׂמַחָה בּוֹ". כִּי אֵז צָרִיכִין בְּיוֹתֵר שְׂמֻחָה בְּשִׁבִיל חֲזוּק הַמְּלֻאָךְ, שְׂעַל-יְדֵי זֶה הוּא תְּקוּן הַמְּאָכְלִים וְאֵז הָאֲכִילָה בְּקְדוּשָׁה. וְעַל-כֵּן חֲנֻכָּה בְּסְעֵדָה אֵז, כִּי זֶה הוּא בְּחִינַת תְּקוּן לְהַנְצִיל מִמְקַרְה עַל-יְדֵי הַמְּאָכְלִים, חֶסֶד וְשָׁלוֹם, שֶׁכָּל זֶה הוּא בְּחִינַת קְדוּשַׁת רֹאשׁ חֹדֶשׁ, בְּחִינַת תְּקוּן הַלְּבָנָה כְּנִ"ל. וְעַל-כֵּן כְּשֶׁלֹּא בָּא דָּוִד אֶל שְׁלֹחַן הַמְּלֻאָךְ בְּסְעֵדַת רֹאשׁ חֹדֶשׁ, אָמַר שְׂאוּל, "מְקַרְה הוּא בְּלִתֵּי טְהוֹר וְכוּי". כִּי הַמְקַרְה הוּא הַפֶּךְ סְעֵדַת רֹאשׁ חֹדֶשׁ כְּנִ"ל. נִמְצָא, שֶׁגַּם תְּקוּן הַמְקַרְה בְּשִׁתֵּי בְּחִינּוֹת הַנִּ"ל הוּא גַּם כֵּן בְּחִינַת תְּקוּן הַלְּבָנָה:

אות ו

אָבֵל יֵשׁ שְׂבֵא עֵינֵי זֶה, חֶסֶד וְשָׁלוֹם עַל-יְדֵי פְּגַם הַמְּשֻׁפָּט, כְּמוֹ שֶׁמְבַאֵר שֵׁם וְלָזֶה צָרִיכִין קֶשֶׁר הַמְּרַכְבֵּה לְתַקֵּן בְּחִינַת כְּסָאוֹת לְמִשְׁפָּט וְכוּי, עֵינֵי שֵׁם. וְזֶהוּ גַּם כֵּן בְּחִינַת תְּקוּן הַמְּאוֹרוֹת חֲמָה וְלְבָנָה לְמִלְאוֹת פְּגִימָתָה שֶׁתְּהִיָּה אוֹר הַלְּבָנָה כְּאוֹר הַחֲמָה. בְּבְחִינַת וְכִסְאוֹ כְּשֶׁמֶשׁ נִגְדֵי כְּיָרֵחַ יְכוּן עוֹלָם וָעֶד.

שָׁזָה הַתְּקוּן יִשְׁלַם בְּשִׁלְמוֹת עַל-יְדֵי מְשִׁיחַ שְׂאֵז יִהְיֶה אֹר הַלְּבָנָה כְּאוֹר
הַחֲמָה וְאֵז יִהְיֶה עֵקֶר תְּקוּן הַמְּשֻׁפֵּט, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, "מְשֻׁפֵּט לְמִלְךָ תֵּן".
וּכְתִיב, "נִשְׁפֵט עֲנִי עִם". וּכְתִיב, "וְנִשְׁפֵט בְּצַדֵּק דְּלִים". כִּי אֵז יִתְתְּקוּן כְּסֵא
דָּוִד בְּשִׁלְמוֹת בְּבַחֲיִנַת וְכִסֵּאוֹ כְּשֶׁמֶשׁ נִגְדֵי כְּיָרַח וְכוּ', שֶׁהוּא בְּחִינַת כְּסֵאוֹת
לְמִשְׁפַּט כְּסֵאוֹת לְבֵית דָּוִד, כִּי דָּוִד-מְשִׁיחַ הוּא בְּחִינַת שְׁלֵמוֹת תְּקוּן פְּגִימַת
הַלְּבָנָה, כִּי בִיּוֹמוֹי דְּדָוִד קִיַּמָּא סְהֵרָא בְּאַשְׁלֵמוֹתָא. וְעַל-כֵּן אוֹמְרִים בְּקִדּוּשׁ
לְבָנָה, דָּוִד מְלִךְ יִשְׂרָאֵל חֵי וְקַיִם כְּפִדּוּעַ. כִּי עֵקֶר תְּקוּן הַמְּשֻׁפֵּט יִשְׁלַם אֵז
עַל-יְדֵי מְשִׁיחַ. וְאֵז יִהְיֶה גַּמֵּר כָּל הַתְּקוּנִים הַנִּי"ל בְּשִׁלְמוֹת, כִּי בְּנִיסוֹן הָיָה
רְאוּי שִׁיתְתְּקוּן, כְּמוֹ שֶׁמְבֹאֵר בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל, אֲבָל הַקְּלָקוּל שְׂבֵא עַל-יְדֵי
פְּגָם הַמְּשֻׁפֵּט לֹא נִתְתְּקוּן אֵז בְּעֵת יְצִיאַת מִצְרַיִם בְּנִיסוֹן, כִּי עֵקֶר תְּקוּן
הַמְּשֻׁפֵּט לֹא יִהְיֶה נִשְׁלַם עַד שֶׁיָּבֹא מְשִׁיחַ צְדִיקוֹ כְּנִי"ל. וְאֵז יִתְקַיֵּם, "צִיּוֹן
בְּמִשְׁפַּט תִּפְדָּה". וּכְתִיב, "אֲרַעְנָה בְּמִשְׁפַּט" וְכוּן הַרְבֵּה, כִּי תְקוּן הַמְּשֻׁפֵּט אֵי
אֲפָשֶׁר לְהַשְׁלִים קִדְּם קְבֻלַּת הַתּוֹרָה, שֶׁהִיא בְּחִינַת חוֹקִים וּמִשְׁפָּטִים. וְגַם
אַחַר כֵּךְ אֵי אֲפָשֶׁר לְהַמְשִׁיךְ תְּקוּן הַמְּשֻׁפֵּט בְּשִׁלְמוֹת כִּי אִם בְּאַרְךָ-יִשְׂרָאֵל
בְּבֵית-הַמִּקְדָּשׁ שְׁשֵׁם עֵקֶר מְקוֹם הַמְּשֻׁפֵּט, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, "כִּי יִפְּלֵא מִמֶּךָ דְּבַר
לְמִשְׁפַּט וְקִמַּת וְעֵלִית אֶל הַמְּקוֹם וְכוּ' עַל-פִּי הַתּוֹרָה אֲשֶׁר יוֹרֵד וְעַל-פִּי
הַמְּשֻׁפֵּט אֲשֶׁר יֵאמְרוּ לָךְ תַּעֲשֶׂה וְכוּ'". אֲבָל בִּיצִיאַת מִצְרַיִם הָיוּ רְחוּקִים
מִכָּל זֶה. וְעַל-כֵּן הִכְרַחוּ לְצִאֵת בְּחַפְזוֹן מִחֲמַת שְׂלֵא נִשְׁלְמוּ עֲדִין כָּל
הַתְּקוּנִים בְּשִׁלְמוֹת, כְּמוֹכֵן בְּזֶהֱרַר הַקְּדוּשׁ. וְגַם קָרַב הָעֶרֶב רַב, שֶׁהֵם בְּחִינַת
הַגְּרִים שְׂצָרִיכִים לְרַחֵקִים בְּבַחֲיִנַת טַפַּת עֵשׂוֹ וַיִּשְׁמַעֲאֵל שֶׁכְּשֶׁמְקַרְבִּין אוֹתָם
הֵם בְּבַחֲיִנַת קְלָקוּל הַמְּשֻׁפֵּט, כְּמוֹ שֶׁמְבֹאֵר שָׁם. וְעַל-כֵּן גְּרָמוּ שֶׁעֲשׂוּ אֵת
הָעֵגֶל וְעָבְרוּ עַל עֲבוּדָה זָרָה וְגִלּוּי עֲרִיוֹת וּשְׁפִיכוֹת דָּמִים, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ
רְבוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוֹם לְבָרְכָה עַל פְּסוּק, וַיְקוּמוּ לְצַחֵק:

כִּי כְּבָר מְבֹאֵר אֲצִלְנוּ בְּהַלְכוֹת הַפְּקָר וְנִכְסֵי הַגֵּר הַלְּכָה דִּי שְׂכַל זְמוֹן שְׂלֵא
נִתְתְּקוּנוֹ כָּל הַתְּקוּנִים הַנִּי"ל, כְּלָם בְּשִׁלְמוֹת. אֵז גַּם תְּקוּן הָאֲמוּנָה אֵינָה
בְּשִׁלְמוֹת. וְעַל-כֵּן עַל-יְדֵי פְּגָם הַמְּשֻׁפֵּט עַל-יְדֵי הָעֶרֶב רַב, שֶׁהוּא בְּחִינַת פְּגָם
הַבְּרִית, עַל-יְדֵי זֶה בָּאוּ לְפָגַם אֲמוּנָה, שֶׁהִיא בְּחִינַת עֲבוּדָה זָרָה. וְגַם חֲטָאוּ
בְּגִלּוּי עֲרִיוֹת, שֶׁהוּא בְּחִינַת פְּגָם הַבְּרִית שְׂבֵא עַל-יְדֵי פְּגָם הַמְּשֻׁפֵּט כְּנִי"ל.
וְגַם חֲטָאוּ בְּשְׁפִיכַת דָּמִים, שֶׁהוּא עֵקֶר בְּחִינַת פְּגָם הַמְּשֻׁפֵּט שֶׁשְׂפָכוּ דָם נְקִי
שְׂלֵא בְּמִשְׁפַּט. וְהַתְּקוּן עַל-יְדֵי מַעֲשֵׂה הַמְּשֻׁפֵּט, שֶׁהוּא בְּחִינַת קִשְׁר
הַמְּרַכְבָּה, בְּחִינַת אֲפְרִיוֹן עֲשֶׂה לוֹ וְכוּ' מְרַכְּבוּ אֲרַגְמִין, שֶׁנֶּאֱמַר עַל הַמְּשֻׁפֵּט.
וְעַל-כֵּן בְּאַחַד בְּנִיסוֹן דִּיקָא הוּקַם הַמְּשֻׁפֵּט כְּדִי לְכַלֵּל אֵז יַחַד כָּל הַתְּקוּנִים,
כִּי אֵז בְּנִיסוֹן הוּא תְּקוּן הַמַּאֲכָלִים כְּנִי"ל. וּמִחֲמַת שְׂלֵא נִשְׁלַם אֵז תְּקוּן
הַמְּשֻׁפֵּט הָוּה מַה דְּהוּה שֶׁעֲשׂוּ אֵת הָעֵגֶל וְקְלָקְלוּ בְּכָל הַבְּחִינוֹת הַנִּי"ל, עַל-
כֵּן צָוָה ה' יִתְבָּרַךְ בְּאַחַד לַחֲדָשׁ הָרִאשׁוֹן תְּקִים אֵת הַמְּשֻׁפֵּט, שֶׁהוּא קִשְׁר
הַמְּרַכְבָּה, כְּדִי לְתַקֵּן אֵז גַּם פְּגָם הַמְּשֻׁפֵּט, וְעַל-כֵּן הִקְרִיבוּ אֵז נְשִׂאֵי
יִשְׂרָאֵל, כִּי הַנְּשִׂאִים הֵם הַמְּמַנִּים עַל הַמְּשֻׁפֵּט לְשִׁפְט צְדִיק, עַל-כֵּן עֲסָקוּ
הֵם בְּחִנּוּכַת הַמְּשֻׁפֵּט, שֶׁהוּא קִשְׁר הַמְּרַכְבָּה תְּקוּן הַמְּשֻׁפֵּט כְּנִי"ל וְעַל-כֵּן הֵם
שְׁנִים עֲשָׂר נְשִׂאִים כְּנִגְדַּ שְׁנַיִם עֲשָׂר רִאשֵׁי חֲדָשִׁים שְׁבַשְׁנָה, כִּי הַנְּשִׂאִים
הֵם בְּבַחֲיִנַת תְּקוּן הַמְּשֻׁפֵּט קִשְׁר הַמְּרַכְבָּה, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת רֵאשׁ חֲדָשׁ כְּנִי"ל.
וְעַל-כֵּן הַשְּׁנַיִם עֲשָׂר נְשִׂאִים מְמַנִּים עַל הָאֲרֻבָּעָה דְּגָלִים, שֶׁהֵם בְּחִינַת קִשְׁר
הַמְּרַכְבָּה, שֶׁהִיא בְּחִינַת הָאֲרֻבָּע מְלֶאכִים שְׁסִימָנִם אֲרַגְמִין, כְּמוֹבָא, שֶׁהֵם

בְּחִינַת מְרַכְּבוֹ אֲרָגְמוֹן. וּכְנֻגָד זֶה נִחְלָקִים גַּם הַשָּׁנִים עָשׂוֹר רֵאשִׁי חֲדָשִׁים לְדִי
תְּקוּפוֹת הַשָּׁנָה, כִּי הַכֹּל בְּחִינָה אַחַת, בְּחִינַת קֶשֶׁר הַמְרַכְּבָה פְּנִ"ל:

אות ז

וְזֶה בְּחִינַת פֶּסַח וּסְפִירַת הָעֶמֶר וְשְׁבוּעוֹת שָׂאז כָּל הַתְּקַרְבוֹת יִשְׂרָאֵל
לְאַבְיָהֶם שְׁבַשְׁמִים שֶׁהוֹצִיאָנוּ מִמִּצְרַיִם בְּפֶסַח כְּדִי לְקַבֵּל הַתּוֹרָה בְּשְׁבוּעוֹת
כְּדִי לְהַכִּיר אוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ. וְהַעֲקָר הוּא הָאֱמוּנָה שֶׁהִיא כָּלֵל וְיִסוּד כָּל הַתּוֹרָה
כְּלָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, "כָּל מִצְוֹתֶיךָ אֱמוּנָה". אָבֵל לְהַעֲלוֹת וּלְתַקֵּן הָאֱמוּנָה
שֶׁנִּפְלָה צְרִיכִין כָּל הַתְּקוּנִים הַמְבֹאָרִין בְּהַתּוֹרָה הַפְּנִ"ל, עַל-כֵּן אָנוּ צְרִיכִים
בְּאֵלוֹ הַיָּמִים לְהַמְשִׁיךְ כָּל אֵלוֹ הַתְּקוּנִים וְזֶה בְּחִינַת סְפִירַת הָעֶמֶר שֶׁהוּא
הַכְּנָה לְקַבֵּל הַתּוֹרָה, כִּי צְרִיכִין לְהַמְשִׁיךְ עֲצוֹת עֲמֻקּוֹת מִמַּעַמְמָקִים, כִּי הֵם
הַיָּמִים שֶׁעַל יָדָם גִּדְּלָה הָאֱמוּנָה בְּחִינַת מִים עֲמֻקִּים עֲצָה בְּלֵב אִישׁ פְּנִ"ל.
וְלָזֶה צְרִיכִין לְצַחֵחַ הַנְּשֻׁמָּה עַל-יְדֵי הַמְּשַׁכֵּת רוּחָנִיּוֹת אֱלֻקוֹת לְתוֹךְ
צְמֻצוּמִים, שֶׁעַל-יְדֵי זֶה נִמְשָׁךְ פְּרֻנְסָה, שֶׁעַל יְדֵי מְצַחֵחַחִין הַנְּשֻׁמָּה, שֶׁעַל-
יְדֵי זֶה יְכוּלִין לְהַמְשִׁיךְ הָעֲצוֹת הָעֲמֻקּוֹת, כְּמִבְּאֵר כָּל זֶה בְּהַתּוֹרָה הַפְּנִ"ל.
וְזֶה בְּחִינַת הַקְּרִבַּת הָעֶמֶר שְׁעוֹשִׂים וּסְפִירָה, כִּי מְבֹאָר בְּפִנּוֹת שֶׁעֲמֹר
שְׁעוֹרִים כָּלוּל מְכֹל הַצְּמֻצוּמִים, הֵינּוּ שֶׁעַל-יְדֵי הַקְּרִבַּת הָעֶמֶר שְׁעוֹרִים
מִמְּשִׁיכִין רוּחָנִיּוֹת אֱלֻקוֹת לְתוֹךְ הַצְּמֻצוּמִים שְׁמַתְקָנִים עַל-יְדֵי הָעֶמֶר.
וְעַל-כֵּן אִזּוֹ דִּיקָא הַתְּרָה אֲכִילַת יִשְׂרָאֵל, כִּי קִדְּם הָעֶמֶר אֲסוּר לְאָכֵל
מִהַתְּבוּאָה הַחֲדָשָׁה, כִּי פְּרֻנְסַת וְאֲכִילַת יִשְׂרָאֵל צְרִיכִין לְהַמְשִׁיךְ עַל-יְדֵי
הַמְּשַׁכֵּת רוּחָנִיּוֹת אֱלֻקוֹת לְתוֹךְ צְמֻצוּמִים, שֶׁעַל-יְדֵי אֲכִילָה זֹאת מְצַחֵחַחִין
הַנְּשֻׁמָּה, שֶׁזֶה נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי הַקְּרִבַּת הָעֶמֶר דִּיקָא פְּנִ"ל וְעַיִן מְזָה בְּהַלְכוֹת
תְּחוּמֵי הַלְּכָה (ד) וְעַל-כֵּן סוֹפְרִין הַיָּמִים לְעֶמֶר וְצְרִיכִין לְסַפֵּר שֶׁבַע שְׁבֻעוֹת
כְּנֻגָד שְׁבַע יָמֵי בְּרֵאשִׁית שֶׁכָּל אֶחָד כָּלוּל מִשְׁבַּע פִּידוּעַ, כִּי בְּשַׁבַּע יָמֵי
בְּרֵאשִׁית בָּרָא ה' יִתְבָּרֵךְ אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה בְּשִׁשֶּׁת יָמֵי הַמַּעֲשֶׂה וּבְשִׁבְעֵי
שִׁבַּת, שֶׁעַל-יְדֵי זֶה עָקַר קִיּוּם הַבְּרִיאָה. וְכָל הַבְּרִיאָה הִיָּה רַק בְּשִׁבִיל לְגַלוֹת
הָאֱמוּנָה בְּעוֹלָם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, "וְכָל מַעֲשָׂהוּ בְּאֱמוּנָה":

כִּי אֱמוּנָה הוּא שְׂרֵשׁ הַבְּרִיאָה כְּלָה, כִּי בְּשִׁבִילָה נִבְרָא הַכֹּל. כִּי כָּלֵל הַבְּרִיאָה
הוּא בְּחִינַת הַמְּשַׁכֵּת רוּחָנִיּוֹת אֱלֻקוֹת לְתוֹךְ צְמֻצוּמִים, שֶׁזֶהוּ עָקַר הַבְּרִיאָה
שֶׁל כָּל דָּבָר שֶׁהַמְּשִׁיךְ רוּחָנִיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ, כְּבִיכּוֹל, לְתוֹךְ צְמֻצוּם כְּזֶה עַד
שֶׁנַּעֲשֶׂה עַל-יְדֵי זֶה דָּבָר זֶה מִהַבְּרִיאָה. וְכֵן בְּכָל פְּרֻטֵי הַבְּרִיאָה וּבְכָל יוֹם
וְיוֹם הִיָּה בּוֹ בְּרִיאָה מִיְחָדָת, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַמְּשַׁכֵּת רוּחָנִיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ לְתוֹךְ
צְמֻצוּם כְּזֶה כְּפִי אוֹתוֹ הַיּוֹם עַד שֶׁבָּרָא דָּבָר זֶה שֶׁל הַבְּרִיאָה. וְכֵן בְּכָל יוֹם
וְיוֹם וְהַכֹּל כְּדִי שֶׁיְהִיָּה נִמְשָׁךְ שֶׁפַע לְכָל הָעוֹלָמוֹת כְּדִי לְצַחֵחַחִין שְׂרֵשִׁי
הַנְּשֻׁמָּה כְּדִי לְהַמְשִׁיךְ הָעֲצוֹת הָעֲמֻקּוֹת כְּדִי לְגַדֵּל הָאֱמוּנָה עַל-יְדֵי זֶה, רַק
בְּשִׁשֶּׁת יָמֵי בְּרֵאשִׁית הִיוּ הַכֹּל עַל-יְדֵי אֲתַעְרוּתָא דְלַעֲלָא לְבַד. וְהַעֲקָר הוּא

כְּשֶׁבֵּא הָאָדָם לְעוֹלָם, שְׁעָקֵר גִּמְר וְתִקּוּן כָּל הַבְּרִיאָה עַל יָדוֹ, כִּי הוּא צָרִיךְ לְעִסֵּק בְּזֶה לְגִמְר תִּקּוּן כָּל דָּבָר, דְּהֵינּוּ לְהַמְשִׁיךְ רוּחַנִיּוֹת אֱלֻקוֹת לְכָל דָּבָר עַל-יְדֵי אֲתֵעְרוּתָא דְלִתְתָּא, שְׂזֵה הָעֵקֶר פִּיזוּעַ, עַל-כֵּן הָאָדָם הַשְּׁלֵם צָרִיךְ לָכוֹן בְּכָל יוֹם וְיוֹם כְּפִי הַבְּרִיאָה שְׂהִיָּה בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם, כַּמּוּבָן בַּפְּתָבִים וְכַמוֹ שְׁהִיּוּ עוֹסְקִין אַנְשֵׁי הַמַּעֲמָד בְּכָל שְׁבוּעַ בַּפְּרָשֶׁת בְּרֵאשִׁית וְקִרְאוּ בְּכָל יוֹם הַבְּרִיאָה שְׂהִיָּה בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם, כִּי צָרִיכִין לְהַמְשִׁיךְ בְּכָל יוֹם הַמְּשַׁכֵּת רוּחַנִיּוֹת אֱלֻקוֹת לְתוֹךְ צְמֻצוּמִים כְּדֵי לְחַדֵּשׁ וּלְקַיֵּם הַבְּרִיאָה שְׂבִאוֹתוֹ הַיּוֹם בְּבַחֲיִנַת אֲתֵעְרוּתָא דְלִתְתָּא, שְׂבִשְׂבִיל זֶה נִבְרָא הַכֹּל. וְהָעֵקֶר כְּדֵי שְׁעַל-יְדֵי זֶה יִמְשִׁיךְ שְׁפַע וַיִּצְחָצַח הַנְּשֻׁמָּה כְּדֵי שְׂיֻכַּל לְהַמְשִׁיךְ יַעֲצוֹת עֲמֻקוֹת כְּפִי אוֹתוֹ הַיּוֹם, כְּדֵי לְגַדֵּל הָאִמוּנָה עַל-יְדֵי זֶה, שֶׁהוּא עֵקֶר הַכֹּל וְעֵקֶר כָּל הָעֵקָרִים, כִּי מִי שְׂרוּצָה לְשִׁים לְבוֹ עַל דְּרָכָיו לְהַסְתַּכֵּל עַל תַּכְלִיתוֹ וְסוּפּוֹ. וְסוּף כָּל סוּף מָה שְׂיִהְיֶה נַעֲשֶׂה עִמוֹ, הוּא יוֹדֵעַ וּמִבִּין שְׂצָרִיכִין בְּכָל יוֹם וְיוֹם יַעֲצוֹת עֲמֻקוֹת הַרְבֵּה לְהַנְצִיל מִמָּה שְׂצָרִיךְ לְהַנְצִיל כָּל אֶחָד כְּפִי עֲנִינֵינוּ שְׂיִזְכֶּה לְעֵבֶר הַיּוֹם בְּשָׁלוֹם, כִּי יִצְרוּ שֶׁל אָדָם מִתְגַּבֵּר עָלָיו בְּכָל יוֹם וְיוֹם, כְּמוֹ שְׂאֲמָרוֹ רַבּוֹתֵינוּ זְכָרוֹנָם לְבָרְכָהּ. וְכַמָּה וְכַמָּה יַעֲצוֹת וְהַרְפָּתָקָאוֹת שְׂעוֹבָרִים עַל כָּל הָאָדָם בְּכָל יוֹם וְיוֹם. וְכַמָּה וְכַמָּה יַעֲצוֹת עֲמֻקוֹת וְתַחֲבּוּלוֹת גְּדוּלוֹת צָרִיךְ בְּכָל יוֹם שְׂיִזְכֶּה לְהַנְצִיל מִהַרוּצָחִים וְהָאוֹרְבִים הָאֲכָזְרִים הָעוֹמְדִים עָלָיו בְּכָל יוֹם, שְׂהֵם הַיִּצָּר הָרַע וְחִילוּתָיו וְצָרִיכִין בְּכָל יוֹם לְצַעֵק הַרְבֵּה הַרְבֵּה מִמַּעֲמָקִים, מִעֲמֵק הַלֵּב מְאֹד מְאֹד בְּבַחֲיִנַת מִמַּעֲמָקִים קָרְאֲתִיךְ יי, בְּחִינַת צַעֵק לְבָם אֵל ה', עַד שְׂיִזְכֶּה לְהַמְשִׁיךְ יַעֲצוֹת עֲמֻקוֹת מִהַצְּדִיק הָאֵמֶת שְׂהֵם בְּחִינַת מִים עֲמֻקִּים יַעֲצוֹת בְּלֵב אִישׁ כְּדֵי שְׂיִזְכֶּה לִידַע לְתַת יַעֲצוֹת לְנַפְשׁוֹ בְּכָל דָּבָר בְּאִפְן שְׂיִצְלִיחַ הַצְּלַחַת הָאֵמֶתִיית וְהַנְּצִיחִית. וְעַל זֶה צַעֵק דָּוִד הַמֶּלֶךְ, עָלָיו הַשְּׁלוֹם, הַרְבֵּה עַד אָנָּה אֲשִׁית יַעֲצוֹת בְּנַפְשִׁי וְכוּ'. וְכַתִּיב, "בַּעֲצַתְךָ תִּנְחַנְי וְכוּ'". וְכַתִּיב, "אֲבָרְךָ אֶת ה' אֲשֶׁר יַעֲצֵנִי וְכוּ'":

וְזֶה בְּחִינַת סְפִירַת הָעֵמֶר שְׂסוּפָרִים שְׂבַע שַׁבָּתוֹת כְּנֻגַד שְׂבַע יָמֵי בְּרֵאשִׁית, כִּי עַל-יְדֵי הַסְּפִירָה עֵקֶר גִּמְר תִּקּוּן הַצְּמֻצוּם, כִּי הָעֵקֶר הוּא תִּקּוּן הַצְּמֻצוּם, כִּי רוּחַנִיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ נִמְצָא תְּמִיד, רַק עֵקֶר הָעִבּוּדָה לְתִקּוּן צְמֻצוּמִים כְּרֵאוֹי שְׂיֻכַּל לְהַמְשִׁיךְ רוּחַנִיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ לְתוֹכָם. וְעֵקֶר גִּמְר תִּקּוּן הַצְּמֻצוּם הוּא עַל-יְדֵי סְפִירָה. וְעַל-כֵּן סִפֵּר וּמְנָה אֶת כָּל יוֹם וְיוֹם בַּעֲת הַבְּרִיאָה, כְּמוֹ שְׂפָתוֹב, "וַיְהִי עֶרֶב וַיְהִי בֹקֶר יוֹם אֶחָד". וְכֵן בְּכָל יוֹם וְיוֹם, כִּי הַסְּפִירָה וְהַמְּנִין הוּא עֵקֶר תַּכְלִית הַצְּמֻצוּם, כִּי לְפָנָי אֶחָד מָה אֲתָה סוּפֵר, רַק כְּשֶׁנִּמְשָׁךְ רוּחַנִיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ לְתוֹךְ צְמֻצוּמִים אִזְ שִׁיךְ מִסְפָּר, עַל-כֵּן עֵקֶר גִּמְר הַצְּמֻצוּם שֶׁל כָּל יוֹם וְיוֹם הוּא כְּשֶׁבֵּא לְתוֹךְ הַמִּסְפָּר וְהַמְּנִין בְּחִינַת וַיְהִי עֶרֶב וְכוּ' יוֹם אֶחָד וְכוּ' וְיוֹם שְׁנִי וְכוּ' וְכוּ'. וְאִזְ כְּשֶׁנִּגְמַר בְּחִינַת הַמְּשַׁכֵּת רוּחַנִיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ לְתוֹךְ הַצְּמֻצוּמִים שֶׁל כָּל יוֹם וְיוֹם, עַל-יְדֵי זֶה נִמְשָׁךְ שְׁפַע וּפְרִנְסָה שְׁעַל-יְדֵי זֶה מְצַחֲחִין הַנְּשֻׁמָּה כְּפִי. וְעַל-כֵּן עֵקֶר שְׂלֵמוֹת תִּקּוּן הַבְּרִיאָה הוּא בְּשַׁבַּת קִדְשׁ, כְּמוֹ שְׂפָתוֹב, "וַיִּכַּל אֱלֻקִּים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי אֶת כָּל מְלַאכְתּוֹ וְכוּ'". שְׂאִזְ עַל-יְדֵי הַשְּׂבִיטָה דִּיקָא נִגְמַר וְנִשְׁלַם תִּקּוּן כָּל הַבְּרִיאָה, כִּי עֵקֶר הַמְּשַׁכֵּת הַשְּׁפַע הוּא בְּשַׁבַּת דְּמִנָּה מִתְבָּרְכִין כָּל שִׁיטָא יוֹמִין, כְּמוֹ שְׂאִיתָא בְּזֵהר הַקְּדוּשׁ, כִּי אִזְ עֵקֶר צַחֲצָחוֹת הַנְּשֻׁמָּה, כְּמוֹ שְׂפָתוֹב, "וְהַשְּׂבִיעַ בְּצַחֲצָחוֹת נִפְשָׁךְ וְכוּ' אִם תִּשְׂבִּיב מִשַּׁבַּת רַגְלִיךָ וְכוּ'". כִּי זֶה עֵקֶר בְּחִינַת עֲנֵג שַׁבַּת, בְּחִינַת אִזְ תִּתְעַנֵּג עַל ה', שְׂהֵם בְּחִינַת אוֹרוֹת

הצחצחות, כידוע. ועל-ידי זה נמשכין העצות כנ"ל, כי עקר המשכת העצות הוא בשבת על-ידי הסכת שלום שנפרס אז שמשם כל העצות בבחינת ופרס עלינו סכת שלומך ותקננו בעצה טובה מלפניך, כי סכה הוא בחינת אמא דסככא על בנין, בחינת אם לביתה, שעל-ידי זה נעשה איש תבונות שדולה העצות ממעמקים בבחינת ואיש תבונות ידלנה כנ"ל, ועל-כן עקר שלמות האמונה הוא בשבת, שאז עקר הארת האמונה בשלמות, כמבאר בדבריו זכרוננו לברכה כמה פעמים ששבת היא בחינת אמונה. ועל-כן סופרין שבע שבתות כדי שיהיה כל יום כלול משבעה כדי שיהיה נמשך קדשת שבת יום השביעי על כל ששת הימים כדי להמשיך העצות עמקות, על-ידי תקון הצמצומים, שהוא בחינת המשכת רוחניות אלקות לתוך צמצומים שנעשה על-ידי ספירת העמר, דהינו על-ידי שסופרין הימים, שזה עקר תקון הצמצום כנ"ל. וגם שסופרין לעמר, שאז הוא בחינת תקון כל הצמצומים בכלל שכלולים בעמר שעורים כנ"ל:

וזה בחינת גדל הצעקה מעמק הלב שנוהגין בני ישראל הכשרים לצעק בשעת הספירה, כי הוא בחינת צעקת הלב ממעמקים כדי שנוזקה להמשיך עצות עמקות כדי שנוזקה לטהר על ידם מזהמתנו ומטמאתנו. כדי שנוזקה לקבל התורה בשבועות, שהוא בחינת כלל כל העצות הקדושות, כי כלל התורה היא בחינת תרי"ג עטין דאורייתא והעקר כדי שנוזקה על ידם לאמונה בשלמות, שהוא העקר:

אות ח

וכשמעלין האמונה הנפולה נעשין גרים וכו' והם מזיקין לישראל שנעשין על-ידי זה מפרסמים של שקר וכו', שהם מכניסין נאוף בעולם וכו' וצריכין כח המגני ארץ שהם מעלין מהחתים בשרו לבחינת חותם דקדשה, שהוא בחינת תפלין וכו', בחינת שבעה רועים וכו'. ואז זוכין לבחינת חלום על-ידי מלאך וכו', שזה בחינת ושער ראשה כעמר נקיה וכו' ועל-ידי זה נעשין אמרות טהורות להחיות כל הנפשות שנפלו בשבעה משיבי טעם וכו', בבחינת אמרות ה' אמרות טהורות וכו' מזקק שבעתים וכו'. וכל זה גם כן בחינת ספירת העמר שאז עוסקין לטהר עצמנו מזהמת מצרים, שהוא בחינת פגם הברית כידוע, לזכות להמשיך המחין קדושים, שהם בחינת תפלין שנמשכין המחין, בבחינת שערות, בבחינת ושער ראשה כעמר נקי, בחינת עמר שעורים. ועל-כן נוהרין אז לגלח השערות ועל-כן שבועות חל תמיד בהשבויע של פרשת נשא, שכתוב בו פרשת נזיר ששערו קדש, שהכל נמשך מבחינת ושער ראשה כעמר נקי כידוע. וזה בחינת אמרות טהורות הנ"ל, בחינת מזקק שבעתים, שהוא שבע שבתות של ימי הספירה, שהם בחינת שבעתים, שבע פעמים שבע, שבהם

ממשיכין אמרות טהורות הנ"ל כדי להחיות ולהקים ולהעלות כל הנפשות הנפילות כדי לקרבם כלם אל התורה שאנו צריכים לקבל:

אות ט

גם צריכין להמשיך תקון המאכלים על-ידי שמחה, כמו שמבאר שם. וזה בחינת ל"ג בעמר שאז נוהגין בו שמחה גדולה, שהוא בחינת תקון המלאך שנקרא עיר וקדיש, שהוא בחינת רבי שמעון בן יוחאי, שכל שמחת ל"ג בעמר על ידו, כי רבי שמעון הוא בחינת "עיר וקדיש" מן "שמאי נחית כמבאר בתחלת הספר לקויטי מוהר"ן, עין שם). וזה בחינת ויאכלו שם על הגל, כי הגל של יעקב אבינו מרמז על ל"ג בעמר, כמובא בכונות ל"ג בעמר שמרמז בפסוק עד הגל הזה וכו', עין שם. וזהו "ויאכלו שם על הגל", ויאכלו דיקא, כי הגל בחינת ל"ג בעמר, שאז מחזקין המלאך על-ידי שמחה, שהוא תקון המאכלים כנ"ל. וזהו בחינת ג"ל, שהוא בחינת ל"ג בעמר, לשון גילה ושמחה, בחינת גיל יגיל אבי צדיק, כי אז נמשך בחינת גילה ושמחה שהוא תקון המאכלים כנ"ל:

אות י

נמצא, שבספירת העמר ממשיכין כל התקונים הנ"ל, אבל גם צריכין להמשיך בחינת תקון המשפט. וזהו העקר שאנו צריכין להמשיך בימי הספירה בכל שנה ושנה, כי זה התקון של המשפט צריכין להמשיך בכל שנה ושנה עד שיבוא משיח צדקנו שאז יהיה עקר תקון המשפט בשלמות, כמבאר לעיל, כי כל החרבנות והגליות ואריכות הגלות של עכשו העקר הוא מחמת פגם המשפט, כמו שכתוב, "ההופכים ללענה משפט". וכתוב, "ראשיה בשחד ישפטו". וכן הרבה וכמובן למשכיל בהתורה הנ"ל, שמבאר שם שבניסן היה ראוי שיתבטל טמאה כנ"ל, הינו טמאת המקרה, רחמנא לצלן, אבל יש שבא טמאה הזאת מפגם המשפט וכו' שלזה אין מועיל כי אם קשר המרפבה וכו' עין שם. וזה ידוע שעקר אריכות הגלות הוא מחמת פגם הברית שבזה תלויים כל הקלקולים, רחמנא לצלן, ופגם הברית היה ראוי שיתבטל בניסן שבו יצאו ישראל ממצרים בפסח, שעקר הגאולה היתה בניסן שאז נתתקנו פגם הניצוצי

קרי של אדם הראשון שבשביל זה היה כל גלות מצרים כידוע. ובניסון נתתקן זאת והיה ראוי שיהיה אז גאלה שלמה לנצח, אבל פגם הברית שנמשך על ידי פגם המשפט זה לא נתתקן בניסון, ועל-ידי זה נתגלגל הדבר שהתגבר עליהם הבעל דבר עד שהחטיאם בעגל שעקרו היה מחמת פגם הברית, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, לא עבדו ישראל את העגל וכו'. כי כבר מבאר שכל התקונים האחד תלוי בחברו. וכל זמן שלא נשלמו כל התקונים בשלמות אזי גם תקון האמונה אינה בשלמות כנ"ל. ועל-כן באו לידי חטא עבודה זרה של העגל שהוא פגם אמונה על-ידי פגם הברית שבא על-ידי שלא נתתקן עדין בשלמות בחינת פגם המשפט. ועל-ידי זה נתגלגלו אחר כך כל החרבנות והגליות, כי הכל נמשך מחטא העגל, כמו שכתוב, "ויביוס פקדי ופקדתי". כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, אין לך כל צרה וכו', על-כן צריכין עתה ביותר בחינת תקון המשפט כדי להעלות האהבות הנפולין, כדי להנצל מפגם הברית, שעל-ידי זה יתתקן הכל:

אות יא

ובענין פגם המשפט צריכין לדבר הרבה, כי אדוננו מורנו ורבונו זכרוננו לברכה דבר בקדשו בדרך כלל שפגם המשפט הוא על-ידי דינים שמעוניתין המשפט, אבל בודאי גם כל אדם צריך לזהר שלא לפגם במשפט, אף-על-פי שאינו דין ושופט, כי מאד צריכין לזהר בתקון המשפט בכמה בחינות. האחד שלא לעות המשפט נגד חברו במשא ומתן שלא יגע בממון חברו בעולה שלא במשפט, כי בודאי כשעושה איזה עולה והטעאה נגד חברו באיזה אופן שיהיה הוא פוגם במשפט, כי רוצה לקח ממון חברו שלא במשפט. בבחינת עושה עשר ולא במשפט וכו'. וכתוב, "לא תעשו עול במשפט במדה במשקל ובמשורה". כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, מלמד, שכל המשקל במדות וכו', כאלו מקלקל את הדיו ונקרא שקץ ותועבה וכו', על-כן צריך כל אדם לזהר מאד לעשות משא ומתן באמונה ולזהר שלא לגע בממון חברו חס ושלום, שלא במשפט, כי כשפוגם במשפט מלבד גדל העון שנקרא משקץ ותועבה כנ"ל, כמובא בפרוש רש"י על פסוק, "לא תעשה עול" הנ"ל. גם על-ידי עון זה מתגבר תאות נאוף, חס ושלום, שבא על-ידי פגם המשפט כנ"ל שבזה תלויים כל הקלקולים, רחמנא לצלן, וזה שכתוב בדור המבול, "כי השחית כל בשר את דרכו וכו'". הינו פגם הברית. וכתוב, "כי מלאה הארץ חמס מפניהם וכו'". ודרשו רבותינו זכרונם לברכה, לא נגמר דינם אלא על הגזל, כי הא בהא תליא, על-ידי הגזל שהוא בחינת פגם המשפט כנ"ל, על-ידי זה התגבר ביותר פגם הברית ועל-ידי זה נגמר דינם וכנ"ל. גם צריכין לזהר שלא

לשפט ולדון את חברו לכף חובה, שגם זה הוא בחינת פגם המשפט, כמוֹבן בדבריו זכרונו לברכה בהתורה "תקעו ממשלה" בלקוטי תניינא סימן א) שכיושב לדבר בחברו כאלו רוצה לעשות יום הדין לשפט את חברו וכו' וצריך לזהר בזה מאד שלא לעות המשפט, כי המשפט לאלהים הוא, אבל האדם אסור לדון ולשפט את חברו, כי אל תדון את חברך עד שתגיע למקומו כמו שמבאר שם, עין שם). ועקר תקון המשפט בכל אדם הוא לזהר מאד מאד שלא להרהר אחר משפטיו של הקדוש ברוך הוא לידע ולהאמין תמיד כי צדיק ה' וישר משפטיו. וכל מה שעובר עליו הכל לטובתו, כי מי שמרהר חס ושלום, איזה הרהור על משפטיו ודרכיו יתברך זה עקר פגם המשפט וכמוֹבן שם בסוף התורה הנ"ל בסוף אות טו בענין השגת דרכי ה' הנעלמים, שהם בחינת צדיק וטוב לו וכו', שמבאר שם שמי שזוכה להשיג זאת, זהו בחינת תקון המשפט וכו', עין שם. ואף-על-פי שאין זוכין להשגה הזאת, אף-על-פי-כן צריכין על כל פנים להתחזק באמונה להאמין באמונה שלמה כי צדיק ה' בכל דרכיו וכו' :

וזה עקר בחינת תקון המשפט, כי עקר הוא המשפט, כי הכל נבראו רק בשביל הבחירה פיִדוע, שהכל נברא בשביל האדם. ועקר מעלת האדם שגבה מהכל אפלו ממלאכים ושׂרפים. הכל הוא מחמת שהאדם הוא בעל בחירה. ועקר הבחירה הוא בשביל המשפט פְּדִי שֶהָאָדָם הַפֶּשֶׁר יִקְבֵּל שָׂכָרוֹ בַּמִּשְׁפָּט וְלֹא יֵאָכֵל לְעֵתִיד בַּחֲנָם נִהְמָא דְכִסּוּפָא. ועל-כן יש כח גדול מאד להבעל בחירה, כמוֹבא, אבל משפט ה' יתברך עמק עמק מאד, כי הוא יתברך אוהב צדקה ומשפט, כי על-פי דין ומשפט לבד לא היה אפשר להתקיים העולם. על-כן הקדים מדת הרחמים, אבל אף-על-פי-כן בלא משפט כלל אי אפשר להתקיים העולם שנברא בשביל הבחירה שכל העולמות תלויים בזה פְּנִ"ל. על-כן צריך האדם לידע שכל מה שעובר עליו בכל יום יום כל ימי חייו הכל בצדקה ובמשפט בחסד וברחמים, כי ישר משפטיו יתברך, כי בחירתו הוא דיקא באפן זה שמתנהג עמו בכל יום ויום, כי ה' יתברך ברחמיו שקל בדעתו, שזה האדם עקר בחירתו כשהיה עשר מפלג וזה האדם עקר בחירתו על-ידי עניות ודחקות גדול וכן בשארי ההרפתקאות וכו', כי הכל בשביל הבחירה, שהוא בחינת משפט פְּנִ"ל. ובזה טועים רב בני אדם שכל אחד אומר אם היה לו פרנסה היה עובד ה'. ואם כן לפי דבריו הקדוש ברוך הוא בא, חס ושלום, בטרוניא ועלילה עמו שהוא רוצה שיעבד ויעסק בתורה אף-על-פי שאינו יכול מחמת דחק הפרנסה ואם כן הרי הוא מהרהר אחר משפטיו של ה' יתברך כאלו, חס ושלום, הוא יתברך מעות המשפט נגדו. וזה הפגם גדול ביותר, כי כשמרהר אחר משפטיו של ה' יתברך זהו עקר בחינת פגם המשפט שמשם באים כל הקלקולים הנ"ל. על-כן צריך כל החפץ באמת לחוס על עצמו שיזהר מאד מלומר בדברים האלה רק ידע ויִאמֵן שֶבְחִירְתוֹ תְלוּיָה דִיקָא בְּאִפְן זֶה, שה' יתברך מתנהג עמו. ויִאמֵן שֶהַכֹּל לְטוֹבְתוֹ וְיִהְיֶה רְגִיל לומר כל מה דעבד רחמנא לטב עבד, ובודאי יש דרך שדיקא על-ידי זה הדחקות והיסורים והבלבולים יתקרב לה' יתברך. ואם קשה לו לקבל ולסבל היסורים והדחקות יצעק ויתפלל לה' יתברך שיושיעו ויעזרהו ובזה בעצמו יתקרב לה' יתברך ויעבדהו, כי ה' יתברך מתאוה לתפלתם

שֶׁל יִשְׂרָאֵל. וְכִמוּ שְׁכֵתוֹב, "יִקְרְאֵנִי בְיוֹם צָרָה אֲחַלְצֶךָ וְתִכְבְּדֵנִי". כִּי אֵין שׁוֹם עֵצָה וְתַחֲבוּלָה נֶגֶד כָּל הַצָּרוֹת וְהַהֲרַפְתָּקָאוֹת וְדַחְקוֹת וְטִרְדוֹת הַפְּרָנְסָה הָעוֹבְרִים עַל כָּל הָאָדָם בְּכָל עֵת וְעַת כִּי אִם לְצַעֲקָה וְלִזְעַק וְלִהֲתַחַן לְפָנֵי ה' יִתְבָּרַךְ וְלִבְכוּת לְפָנָיו פְּתִינוֹק הַבוּכָה לְפָנֵי אָבִיו שְׁיִמְלֵא מַחֲסוּרוֹ. וְכִשְׁיִלְדָּךְ בְּדָרְדָרְךָ זֶה יְרוּיַח תִּמְיֵד הַרְבֵּה רוּחַ הָאֱמֶתִי וְהַנְּצַחִי, כִּי עַל-פִּי רַב יִפְעַל בְּבִקְשָׁתוֹ הַרְבֵּה, כִּי ה' יִתְבָּרַךְ שׁוֹמֵעַ תְּפִלַּת כָּל פֶּה וְכִמוּ שְׁכֵתוֹב, "קְרוֹב ה' לְכָל קְרָאִיו וְכוּ". וְאַפְלוּ אִם לְפַעְמִים, חֶסֶד וְשְׁלוֹם, לֹא יִתְקַבַּל תְּפִלָּתוֹ, כִּי זְמַנִּין דְּשָׁמַע זִמְנִין דְּלֹא שָׁמַע, עַל כָּל פְּנִיִם הַרוּיַח שְׁקָרֵב עֲצָמוֹ לַה' יִתְבָּרַךְ עַל-יְדֵי זֶה, כִּי אֵין שׁוֹם דְּבַר שְׁיִקְרַב וְיִדְבֵּק אֶת הָאָדָם לַה' יִתְבָּרַךְ כְּמוֹ הַתְּפִלָּה, שֶׁהִיא עֵקֶר הַתְּחַבְּרוֹת וְדַבְּקוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל לַה' יִתְבָּרַךְ כְּמוֹ שְׁמִבְאָר בְּלִקוּטֵי תַנְיָנָא סִימָן פֶּד דְּעַ שְׁעֵקֶר הַתְּחַבְּרוֹת וְכוּ", אֲבָל זֶה שְׁאוּמֵר הָאָדָם אִם הִיָּה כְּדֵי הֵייתִי עוֹסֵק בְּתוֹרָה וְכוּ" אֵין זֶה עֵצָה כְּלָל וְהוּא פּוֹגֵם בְּזֶה הַרְבֵּה בְּחִינַת פְּגָם הַמְּשֻׁפָּט פְּנִ"ל, כִּי כָּל אֶחָד צָרִיךְ לְבַקֵּשׁ מִמָּקוֹם שֶׁהוּא שָׁם אֶת ה' יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹ שְׁכֵתוֹב, "וּבִקְשָׁתֶם מִשָּׁם אֶת ה' אֱלֹהֵיךָ וּמִצֵּאתָ וְכוּ", 'מִשָּׁם' דִּיקָא מִמָּקוֹם שֶׁאַתָּה שָׁם מְכַל מַה שְׁעוֹבֵר עֲלֶיךָ וְכִמוּבָא בְּשֵׁם הַבַּעַל שֵׁם טוֹב זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה:

אות יב

נִמְצָא, שְׁעֵקֶר הוּא תִקּוּן הַמְּשֻׁפָּט. וּבְזֶה עוֹסְקִין בְּיוֹתֵר בְּכָל יְמֵי הַסְּפִירָה, כִּי בְּפִסָּח בִּיציאת מִצְרַיִם נַעֲשׂוּ כָּל הַתְּקוּנִים הַנִּ"ל עַד תִּקּוּן הַמְּשֻׁפָּט, כִּי עֵקֶר תִּקּוּן הָאֱמוּנָה הִיָּה בְּשַׁעַת יְציאת מִצְרַיִם, כְּמוֹ שְׁכֵתוֹב, "וַיֵּאמֶן הָעָם", כִּי נִתְגַּלָּה אֱמוּנָתוֹ יִתְבָּרַךְ לְעֵין כָּל עַל-יְדֵי כָּל הָאוֹתוֹת וְהַמוֹפְתִים הַנּוֹרְאִים אֲשֶׁר עָשָׂה ה' בְּמִצְרַיִם וְכוּ" וְכָל זֶה הִיָּה עַל-יְדֵי גִדּוּל הַצְּעָקָה שְׁצַעְקוֹ לַה', כְּמוֹ שְׁכֵתוֹב, "וּנְצַעֲקָ אֶל ה' אֱלֹהֵינוּ וְכוּ" וַיִּשְׁמַע אֱלֹהִים אֶת נַאֲקָתָם וְכוּ". כִּי עֵקֶר הָאֱמוּנָה נִמְשָׁךְ עַל-יְדֵי צַעֲקַת הַלֵּב פְּנִ"ל. וְעַל-יְדֵי תִקּוּן הָאֱמוּנָה שֶׁהִיָּה אֲזוּ נַעֲשׂוּ גְרִים שֶׁהֵם הָעָרֵב רַב שֶׁנִּתְגַּדְּרוּ וְעָלוּ עִמָּם, אֲבָל אֵלוֹ הַגְּרִים מְזִיקִין לְיִשְׂרָאֵל מְאֹד וּמְכַנְיִסִין תַּאֲוֹת נְאוּף, חֶסֶד וְשְׁלוֹם, וְצָרִיכִין לָזֶה כַּח הַמְּגִי אֶרֶץ שְׁמַעֲלִין מִהַחֲתִים בְּשָׂרוֹ לְבַחֲחִינַת חוֹתֵם דְּקָדְשָׁה, שֶׁהוּא בְּחִינַת תְּפִלִּין וְכוּ" וְכָל זֶה זָכוּ בִּיציאת מִצְרַיִם שְׁאֲזוּ הָרַג בְּכוֹרֵי מִצְרַיִם וְנִתְקַדְּשׁוּ בְּכוֹרֵי יִשְׂרָאֵל, שֶׁזֶה עֵקֶר בְּחִינַת תְּפִלִּין שְׁמִדְבָרִים מִיציאת מִצְרַיִם שְׁפָרְשָׁה הָרֵאשׁוֹנָה מִתְחַלֵּת קָדֵשׁ לִי כָּל בְּכוֹר, כִּי אֲזוּ בִּיציאת מִצְרַיִם נִמְשָׁכוּ עֵקֶר בְּחִינַת תִּקּוּן הַתְּפִלִּין עַל-יְדֵי שְׁזָכוּ לְגִדּוֹר עֲצָמוֹן מִן הָעֲרִיוֹת. וְהָעָלוּ מִבְּחִינַת הַחֲתִים בְּשָׂרוֹ לְבַחֲחִינַת חוֹתֵם דְּקָדְשָׁה, שֶׁהוּא בְּחִינַת תְּפִלִּין, שְׁעַל-יְדֵי זֶה תִּקְנוּ חֶטָא אָדָם הָרֵאשׁוֹן פְּגָם נִיצוּצֵי קָרִי שְׁלוֹ וְכוּ"ל. וְעַל-כֵּן הִיָּתֵה הַגְּאֻלָּה בְּלִילָה בְּחִינַת לֵיל שְׁמוּרִים שְׁמִשְׁמֵר וּבֵא מִן הַמְּזִיקִין, הִיָּנוּ שְׁמִשְׁמֵר מַחֲלוֹם עַל-יְדֵי שְׁדִים, שֶׁהֵם מְזִיקֵי עֲלָמָא, שְׁמִשְׁמֵם פְּגָם הַמְּקָרָה, חֶסֶד

ושלום, וביציאת מצרים בליל שמורים נצולו מזה כנ"ל. נמצא, שגם תקון החותם וכו' נמשך ביציאת מצרים. וגם תקון המאכלים נתתקן אז כי הגאלה היתה בניסן שעל-ידי זה עקר תקון זה כמבאר היטב שם במקומו בהתורה הנ"ל. ועל-כן באמת בניסן היו ראוי שיתבטל לגמרי טמאה זאת של פגם הברית מחמת שאז נתתקנו כל התקונים הנ"ל, אבל תקון המשפט עדין לא נתתקן אז בשלמות כנ"ל. וזה עקר עסקנו בימי הספירה לתקן ביותר בחינת תקון המשפט. ועל-כן צריכין להתחיל מתחלת התקון, שהוא תקון האמונה על-ידי צעקת הלב ממעמקים, כי כבר מבאר שכל זמן שלא נתתקן תקון האחרון, שהוא תקון המשפט בשלמות, אזי גם כל התקונים הראשונים אינם בשלמות. ונוגע הפגם בכלם כנ"ל, על-כן צריכין להתחיל בכל פעם מתחלת התקון, שהוא צעקת הלב ממעמקים, כדי לזכות לעצות עמקות שמהם גדלה האמונה, כי לכל התקונים הנ"ל צריכין עצות הרבה עצות אמתיות עמקות מאד. והעקר על-ידי צעקת הלב מעמקי עמקים לה' יתברך שירחם עליו ויושיעו מהרה וישפיע לו עצות אמתיות שיוכל להציל נפשו מכל הפגמים הנ"ל, שהם פגם אמונה ופגם הברית בכמה בחינות, כי על הכל צריכין עצות עמקות מאד שישזכה להנצל מכל זה בכל יום ויום, על-כן בימי הספירה, שהוא הכנה לקבלת התורה שכלולה מכל התקונים, על-כן אז אנו עוסקין בכל התקונים הנ"ל כנ"ל והעקר הוא בחינת תקון המשפט כנ"ל. וזה בחינת הספירה שצריכין לספר הימים לעמר, כי עמר שעורים זה בחינת כלליות כל הדינים, שזהו בחינת שעשרה שהוא בגימטריא ב"פ פר עם הכלליות שהם כלל הדינים כמובא בפונות, הינו שעל-ידי מצות הנפת העמר שעורים מרימים ומנשאים כל הדינים והמשפטים העוברים על כל האדם מישראל מרימין הכל לה' יתברך. לידע ולהודיע כי כל המשפטים והדינים כלם מאתו יתברך, ובודאי צדיק ה' וישר משפטיו. וחלילה להרהר אחריו יתברך ובה בעצמו ממתיקין הדינים והמשפטים וזהו בחינת תקון המשפט וכנ"ל:

כי עקר בחינת תקון המשפט הוא על-ידי תמימות, כמובן היטב בסוף התורה הנ"ל באות טו), כי כל העקמימות שיש בלב הרבה בני אדם שאומרים שאינם יכולים לעסק בעבודת ה' מחמת חסרון הפרנסה ושאר יסורים ומניעות חס ושלום, כל זה נמשך מחמת שאי אפשר להבין דרכי ה', שהם צדיק וטוב לו, צדיק ורע לו, שזאת הקשיא והמבוכה מבלבל הרבה בני אדם. ואפלו מי שאינו נכנס בקשיא זאת, אף-על-פי-כן כל הדבורים שרגילים אפלו הכשרים קצת לומר כנ"ל שאינם יכולים לעסק בתורה ולהתקרב לה' יתברך מחמת חסרון הפרנסה וכו', הכל נמשך ונשתלשל ממבוכה זאת. ועקר התקון לזה הוא רק תמימות ופשטות להשליך כל החכמות ולבלי להרהר אחריו יתברך כלל ולידע ולהאמין כי ישרים דרכי ה' וכו'. ולהתגבר בכל מה שעובר עליו לחטף בכל יום איזה טוב כל מה שיוכל, כי לית יום דלית בו טוב וכו'. וכמובן שם באות טו הנ"ל) שהצדיק הגדול על-ידי גדל התמימות שלו שמשליך כל החכמות כשפגיע לאיזה עבודה, אפלו חכמות גמורות וכו', על-ידי זה זוכה להשיג דרכי ה' שהוא צדיק וטוב לו וכו', שזהו עקר בחינת תקון המשפט, כמו

שְׁמֵבָר שָׁם. אָבֵל אֶפְלוּ אֲנָשִׁים פְּשׁוּטִים שְׂאִינָם יְכוּלִים לְזָכוֹת לְהַשְׁגָּה זֹאת, עַל כָּל פְּנִימָה זֹכִינָה עַל-יְדֵי הַתְּמִימוֹת שְׂאִימִינוּ עַל כָּל פְּנִימָה בְּאִמּוֹנָה שְׁלֵמָה כִּי יִשְׂרָיִם דְּרָכֵי ה' וּמִשְׁפָּטָיו אֶמֶת בְּרַחֲמִים. כִּי זֶה עֵקֶר שְׁלֵמוֹת הָאִמּוֹנָה שְׂאִימִין בְּה' יִתְבָּרַךְ בְּאִמּוֹנָה חֲזָקָה וְלֹא יִהְרַחַר עַל מִשְׁפָּטָיו וְהִנְהַגְתּוּ כָּלֵל. וְזֶה בְּחִינַת דְּרָךְ אִמּוֹנָה בְּחִרְתִּי מִשְׁפָּטֶיךָ שׁוֹיִתִּי. שְׁתַּגִּיעַ הָאִמּוֹנָה עִם תְּקוּן הַמִּשְׁפָּט, שֶׁהוּא גִמְרַת תְּקוּן הָאִמּוֹנָה כְּנִ"ל וְהָבֵן הֵיטֵב). וְזֶה מִמְּשִׁיכִין עַל-יְדֵי הַנְּפֹת הַעֲמֹר שְׁעוֹרִים שְׁמֹרִימִין כָּל הַמִּשְׁפָּטִים וְהַדִּינִים לְה' יִתְבָּרַךְ, כִּי מְנִיפִין הַעֲמֹר וּמַעֲלָה וּמוֹרִיד זֶה בְּחִינַת כִּי אֱלֹקִים שׁוֹפֵט זֶה יִשְׁפִּיל וְזֶה יָרִים וְכוּ', שְׁמוֹדִיעִין שֶׁהַכֹּל מֵה' יִתְבָּרַךְ וְאִין לְהַרְהֵר אַחֲרָיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל כְּנִ"ל. וּבְזֶה בְּעֶצְמוֹ מִמְּתִיקִין הַדִּינִים כְּנִ"ל. וְזֶה שְׂאִמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבִרְכָה, מוֹלִיךְ וּמְבִיא כְּדִי לְעֵבֶב רִיחוֹת רְעוֹת, מַעֲלָה וּמוֹרִיד כְּדִי לְעַצֵּר טְלָלִים רְעִים, שֶׁהֵם כָּלֵל כָּל הַדִּינִים וְהִסּוּרִים שְׂבָאִים מֵרוֹחוֹת רְעוֹת וְחִסְרוֹן הַפְּרָנְסָה שְׂבָא בְּטָלָלִים רְעִים שְׂפָלָם נִמְתַּקִּין וְנִתְבַּטְּלִין עַל-יְדֵי הַנְּפֹת הַעֲמֹר, עַל -יְדֵי שְׂמֵאֲמִינִים כִּי צְדִיק ה', שֶׁהוּא תְּקוּן הַמִּשְׁפָּט כְּנִ"ל:

וְזֶה בְּחִינַת עֲמֹר, שֶׁהוּא בְּחִינַת וּשְׁעַר רֵאשִׁי כְּעֲמֹר נָקִי. וְדָרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבִרְכָה, שְׂאִין לְבִרְיוֹתֵינוּ עֲלֵינוּ כְּלוּם, הֵינּוּ כִּי יִשְׂרָיִם מִשְׁפָּטָיו וְאִין לְשׁוּם בְּרִיָּה עֲלֵינוּ יִתְבָּרַךְ כְּלוּם. וְזֶה בְּחִינַת 'שְׁעוֹרִים' שֶׁהוּא מֵאֲכָל בְּהֵמָה, הֵינּוּ שְׂצָרִיכִין לְהַשִּׁים עֶצְמוֹ כְּבֵהמָה שְׂאִין בְּה' דַּעַת כָּלֵל, כְּמוֹ שְׂאִמְרַת דָּוִד לְעֵנֶן זֶה, "וְאֲנִי בַעַר וְלֹא אֲדַע בְּהֵמוֹת הַיִּתִּי עִמָּךְ". כִּי בְּאוֹתוֹ מִזְמוֹר מְדַבֵּר מִעֵנֶן קִשְׂיָא זֹאת שֶׁל צְדִיק וְטוֹב לוֹ צְדִיק וְרַע לוֹ וְכוּ', כְּמוֹ שְׂכַתוֹב שָׁם, "כִּי קִנְאֵתִי בַּהוֹלָלִים וְכוּ'", כְּמוֹבָא בְּסִפְרֵים. וְהַתְּרוּץ עַל כָּל זֶה הוּא, "וְאֲנִי בַעַר וְלֹא אֲדַע בְּהֵמוֹת הַיִּתִּי עִמָּךְ", שְׂצָרִיכִים לְשׁוּם עֶצְמוֹ כְּבֵהמָה וְלְבָלִי לְהַרְהֵר אַחֲרָיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל. וְזֶהוּ בְּחִינַת עֲמֹר שְׁעוֹרִים שֶׁהוּא מֵאֲכָל בְּהֵמָה כְּנִ"ל. וְעַל-כֵּן סוֹפְרִין הַיָּמִים לְעֲמֹר, כִּי תְּקוּן הַמִּשְׁפָּט צְרִיכִין לְהַמְשִׁיךְ בְּכָל יוֹם, כִּי אָדָם נִדוֹן בְּכָל יוֹם, כְּמוֹ שְׂאִמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבִרְכָה, "וְתִפְקְדֵהוּ לְבִקְרִים וְכוּ'". וְכְמוֹ שְׂרׁוּאִין בְּחוּשׁ הַשְּׁנוּיִים הַעוֹבְרִין עַל הָאָדָם בְּכָל יוֹם, וּבִפְרָט בְּעֵנֶן הַפְּרָנְסָה, כִּי אִין יוֹם דּוֹמָה לְחֵבֵרוֹ, וְכְמוֹ שְׂשִׁמְעֵתִי מִפִּי הַקְּדוֹשׁ זְכוֹרֹנוֹ לְבִרְכָה, שְׂכָל יוֹם יֵשׁ לוֹ שְׂפַע שְׂלוֹ. וְהַכֹּל עַל-פִּי צְדִיקֵת מִשְׁפָּטָיו יִתְבָּרַךְ, בְּבְחִינַת לְעֲשׂוֹת מִשְׁפָּט עֲבָדוֹ וּמִשְׁפָּט עִמּוֹ יִשְׂרָאֵל דְּבַר יוֹם בְּיוֹמוֹ, עַל-כֵּן בְּאֵלוֹ הַיָּמִים שְׂאִנּוּ מְכִינִים עֶצְמָנוּ לְקַבְּלַת הַתּוֹרָה אֲנוּ סוֹפְרִים כָּל יוֹם לְעֲמֹר, שְׂתִכְף שְׂמֵתֵחִיל הַיּוֹם אֲנוּ סוֹפְרִים אוֹתוֹ לְעֲמֹר, שֶׁהוּא בְּחִינַת תְּקוּן הַמִּשְׁפָּט כְּנִ"ל כְּדִי לְהַמְשִׁיךְ בְּחִינַת תְּקוּן הַמִּשְׁפָּט עַל כָּל יוֹם וְיוֹם, שְׂזֶה עֵקֶר קְדֻשַׁת יִשְׂרָאֵל-עֵקֶר הַכְּנִיסָה בְּעִבּוּדֵת ה', שְׂיִקְבֵּל וְיִמְשִׁיךְ עַל עֶצְמוֹ הַקְּדֻשָּׁה מִבְּחִינַת תְּקוּן הַמִּשְׁפָּט, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַנְּפֹת הַעֲמֹר שְׁעוֹרִים כְּנִ"ל, עַל כָּל יוֹם וְיוֹם, שְׂכָל מֵה שְׂיַעֲבֵר עֲלֵינוּ בְּזֶה הַיּוֹם לֹא יִהְרַחַר אַחֲרָיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, רַק יִתְקַרֵּב לְה' יִתְבָּרַךְ דִּיקָא עַל-יְדֵי זֶה שְׂיַעֲבֵר עֲלֵינוּ וְכְנִ"ל. וְזֶה בְּחִינַת שְׂבַע שְׂבִתוֹת תְּמִימוֹת תְּהִינָה דִּיקָא, שְׂצָרִיכִין אֲזַל לְהַמְשִׁיךְ עֲלֵינוּ דְּרָכֵי הַתְּמִימוֹת, כִּי עֵקֶר הַתְּקוּן עַל-יְדֵי הַתְּמִימוֹת כְּנִ"ל, כִּי עַל-יְדֵי שְׂאִנּוּ מִמְּשִׁיכִין עַל עֶצְמָנוּ אֵלּוֹ הַתְּקוּנִים בְּאֵלוֹ יְמֵי הַסְּפִירָה, עַל-יְדֵי זֶה נִמְשָׁךְ עַל עֶצְמוֹ תְּקוּנִים אֵלּוֹ עַל כָּל הַשָּׁנָה כְּלָה. וְזֶה בְּחִינַת מֵה שְׂסוֹפְרִים הַיָּמִים, כִּי סְפִירָה הוּא בְּחִינַת מִשְׁפָּט, שֶׁהוּא עַל-פִּי מִסְפָּר

וְחֻשְׁבוֹן, כִּי הִכַּל בְּמִסְפָּר וְחֻשְׁבוֹן, כִּי אִז עוֹסְקִין בְּתַקוּן הַמְּשֻׁפָּט, שֶׁהוּא
בְּחִינַת מִסְפָּר וְחֻשְׁבוֹן כַּנִּ"ל. וְעַל-כֵּן בְּאֵמַת הַיָּמִי הַסְּפִירָה הֵם יָמֵי דִין,
כְּמוֹבָא, כִּי אִז עוֹסְקִין בְּתַקוּן הַדִּין וְהַמְּשֻׁפָּט. וְעַקֵּר הַתַּקוּן וְהַמְּתַקֵּה עַל-
יְדֵי תְּמִימוֹת וּפְשִׁיטוֹת וְאַמוּנָה וְשִׁלְמָה כַּנִּ"ל:

אות יג

וְעַל-כֵּן מֵתוּ אִז תַּלְמִידֵי רַבִּי עֲקִיבָא עַל-יְדֵי שְׁלֵא הָיָה אֲהָבָה בִּינֵיהֶם, כְּמוֹ
שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבִרְכָה, כִּי רַבִּי עֲקִיבָא הָיָה לוֹ יוֹשִׁיבָה גְּדוּלָה
וְהַמְּשִׁיךְ כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה, כִּי מִבְּאֵר שֶׁם בְּהַתּוֹרָה הַנִּ"ל שֶׁכָּל הַתַּקוּנִים הַנִּ"ל
נַעֲשִׂים עַל-יְדֵי הַיּוֹשִׁיבָה שֶׁל הַצַּדִּיקֵי אֲמַת, עַיִן שֶׁם. וְעַקֵּר גַּמַּר הַתַּקוּן
בְּשִׁלְמוֹת הוּא תַּקוּן הַמְּשֻׁפָּט שֶׁבְּשִׁבְלֵי זֶה הוּא עַקֵּר לְמוֹד הַיּוֹשִׁיבָה
שֶׁמְבַרְרִין כָּל מְשֻׁפָּטֵי הַתּוֹרָה, בְּפֶרֶט רַבִּי עֲקִיבָא שֶׁהָיָה בֶן גְּרִים שֶׁהֵם
צָרִיכִין תַּקוּן הַמְּשֻׁפָּט בְּיוֹתֵר, כְּמִבְּאֵר שֶׁם בְּעֵינָיו "וַיֵּרָא אֶת הַקִּינִי וְכוּ",
עַיִן שֶׁם, אֲבָל הֵם לֹא הָיוּ אוֹהֲבִים זֶה אֶת זֶה שֶׁזֶה בְּחִינַת פְּגָם הַמְּשֻׁפָּט,
שֶׁהוּא בְּשִׁבְלֵי אֲהָבָה וְשְׁלוֹם וְלִבְטֵל הָרִיב, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, "מְשֻׁפָּט שְׁלוֹם
שֶׁפָּטוּ בְּשַׁעֲרֵיכֶם". כִּי עַקֵּר תַּקוּן הַמְּשֻׁפָּט נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת קֶשֶׁר הַמְּרַכְּבָה,
בְּחִינַת כְּסֻאוֹת לְמְשֻׁפָּט שֶׁשֶׁם אֲהָבָה הַקְּדוּשָׁה שׁוֹרָה. וְעַל-כֵּן אָמַר רַבִּי
עֲקִיבָא "וְאֲהַבְתָּ לְרַעֲךָ כְּמוֹךָ זֶה כָּלֵל גְּדוּל בְּתוֹרָה. כִּי כָּל הַתּוֹרָה נִקְרָאת
מְשֻׁפָּט, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, "מְשֻׁפָּטֵי ה' אֲמַת", שֶׁשֶׁם אֲהָבָה הַקְּדוּשָׁה שׁוֹרָה. וְזֶה
שֶׁהִזְהִירָה הַתּוֹרָה בְּפֶרֶטִיּוֹת עַל אֲהַבַת הַגֵּר, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, "וְאֲהַבְתֶּם אֶת
הַגֵּר וְאֲהַבְתָּ לוֹ כְּמוֹךָ". כִּי הַגֵּר צָרִיךְ בְּיוֹתֵר לְבְּחִינַת תַּקוּן הַמְּשֻׁפָּט, שֶׁהוּא
בְּחִינַת אֲהָבָה דְּקֻדְשָׁה כַּנִּ"ל. וְעַל-כֵּן תַּלְמִידֵי רַבִּי עֲקִיבָא שֶׁפָּגְמוּ בְּאֲהָבָה,
שֶׁהוּא פְּגָם הַמְּשֻׁפָּט, עַל-כֵּן מֵתוּ בְּיָמֵי הַסְּפִירָה שֶׁאִז עוֹסְקִין בְּתַקוּן
הַמְּשֻׁפָּט כַּנִּ"ל. וְהַתַּקוּן עַל-יְדֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי וְחִבְרִיו, שֶׁאָמַר אָנּוּ
בְּחִבּוּבוֹתָא תִּלְיָא לְתַקּוּן הָאֲהָבָה הַנִּ"ל, כִּי רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי עָסַק בְּיוֹתֵר
בְּמַעֲשֵׂה מְרַכְּבָה, שֶׁהֵם כָּל סוּדוֹת הַקְּבֵלָה שְׁגֵלָה, שֶׁכָּל זֶה הוּא בְּחִינַת קֶשֶׁר
הַמְּרַכְּבָה שֶׁשֶׁם אֲהָבָה הַקְּדוּשָׁה שׁוֹרָה, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת תַּקוּן הַמְּשֻׁפָּט כַּנִּ"ל.
וְעַל-כֵּן הַלּוּלָא דְרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי הוּא בְּיָמֵי הַסְּפִירָה בְּלִ"ג בְּעֶמֶר, כִּי
עַקֵּר תַּקוּן הַסְּפִירָה הוּא עַל-יְדֵי קֶשֶׁר הַמְּרַכְּבָה, שֶׁשֶׁם הוּא תַּקוּן הַמְּשֻׁפָּט
שֶׁרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי עָסַק בְּזֶה כַּנִּ"ל. וְזֶה שֶׁקוֹרִין מַעֲשֵׂה מְרַכְּבָה
בְּשִׁבְעוֹת, הֵינּוּ בְּחִינַת קֶשֶׁר הַמְּרַכְּבָה, שֶׁהוּא עַקֵּר גַּמַּר הַתַּקוּן כַּנִּ"ל:

וְזֶה בְּחִינַת אֲסוּר חֲמֵץ בְּפֶסַח, כִּי כָּבֵד מְבֹאֵר שֶׁבְּפֶסַח עֲדִין לֹא זָכִינוּ לְבַחֲנִית תִּקּוּן הַמְּשֻׁפֵּט. וְעַל-כֵּן יֵצְאוּ בְּחַפְזוֹן, וְעַל-כֵּן אֲסוּר הַחֲמֵץ, כִּי עֵקֶר הַחֲמֵץ הוּא כְּשֵׁנוֹתְנִין מִיָּם בְּעֵסָה. מִיָּם הוּא בְּחִינַת מְשֻׁפֵּט, בְּחִינַת וַיִּגַּל כַּמִּים מְשֻׁפֵּט, כְּמוֹ שֶׁמְבֹאֵר בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל. וְאֵז לֹא נִתְתַּקֵּן בְּחִינַת תִּקּוּן הַמְּשֻׁפֵּט עֲדִין וְעַל-כֵּן אִם יִמְתִּינוּ עַד שְׂיִתְחַמֵּץ יִתְעוֹרֵר פְּגָם הַמְּשֻׁפֵּט שֶׁנִּפְלַע עַד הַתְּהוֹם בְּבַחֲנִית מְשֻׁפֵּטִיף תְּהוֹם רַבָּה. וְעַל-כֵּן אֲסוּר הַחֲמֵץ בְּפֶסַח בְּאֲסוּר חֲמוּר מְאֹד, כִּי עַל-יְדֵי הַחֲמֵץ אֵז יִתְעוֹרֵר חֵס וְשָׁלוֹם, בְּחִינַת כִּי יִתְחַמֵּץ לְבָבִי, שֶׁנֶּאֱמַר עַל פְּגָם הַמְּשֻׁפֵּט שֶׁמְדַבֵּר שֶׁם בְּמִזְמוֹר זֶה בְּעֵנֶן הַמְּבוּכָה שֶׁל צְדִיק וְטוֹב לוֹ צְדִיק וְרַע לוֹ רָשָׁע וְטוֹב לוֹ רָשָׁע וְרַע לוֹ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב שָׁם, "וַאֲנִי כְּמַעַט נְטוּי רִגְלִי וְכוּי' כִּי קִנְאֵתִי בַּהוֹלְלִים שָׁלוֹם רָשָׁעִים אֲרָאָה וְכוּי'". כִּי הַחֲמֵץ כָּל תִּקּוּנוֹ הוּא דִּיקָא כְּשֶׁזּוֹכִין לְתִקּוּן הַמְּשֻׁפֵּט בְּבַחֲנִית דְּרָשׁוּ מְשֻׁפֵּט אֲשֶׁרוֹ חֲמוּץ, שֶׁדְּרָשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה, אֲשֶׁרִי לְדִין שֶׁמְחַמֵּץ הַדִּין וְהַמְּשֻׁפֵּט כְּדִי לְבָרְרוֹ לְאַמְתּוֹ. וְעַל-כֵּן אֲסוּר הַחֲמֵץ עַד אַחַר שְׁבִיעֵי שָׁל פֶּסַח שֶׁאֵז נִבְקַע הַיָּם וְאֵז הַתְּחִיל לְהַמְשִׁיךְ בְּחִינַת תִּקּוּן הַמְּשֻׁפֵּט, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת קְרִיעַת יָם-סוּף שֶׁנִּבְקַעוּ הַתְּהוֹמוֹת וְהַעֲלָה הַמְּשֻׁפֵּט מִתְּהוֹם מְבַחֲנִית מְשֻׁפֵּטִיף תְּהוֹם רַבָּה וְנִתְתַּקֵּן הַמְּשֻׁפֵּט בְּבַחֲנִית וַיִּגַּל כַּמִּים מְשֻׁפֵּט. וְעַל-כֵּן בְּאַמְתַּת בְּשַׁעַת קְרִיעַת יָם-סוּף הָיוּ יִשְׂרָאֵל נְתוּנִים בְּדִין וּבְמְשֻׁפֵּט, כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה עַד שֶׁהִי יִתְבַּרֵּךְ הוֹצִיא מְשֻׁפֵּטֵנוּ לְאוֹר בְּזָכוֹת אֲבוֹתֵינוּ וּבְזָכוֹת הָאֲמוּנָה שֶׁהֶאֱמִינוּ בוֹ. וְעַל-כֵּן זָכוּ אֵז לְבַחֲנִית תִּקּוּן הַמְּשֻׁפֵּט, כִּי בְּשַׁעַת יְצִיאַת מִצְרַיִם יֵצְאוּ לְפָנֵי הַקָּץ שֶׁלֹּא בְּמְשֻׁפֵּט. וְעַל-כֵּן בְּאַמְתַּת הָיָה קֶשֶׁה לְמֹשֶׁה רַבֵּנוּ אֵיךְ אֶפְשֶׁר לְהוֹצִיאָם. וּבְשִׁבִיל זֶה סָבַב הִי יִתְבַּרֵּךְ עִם פְּרַעַה כָּל כֶּדֶף שֶׁיִּשְׁלַחַם בְּרַצוֹנוֹ דִּיקָא. וְהִלֵּא הָיָה יָכֹל לְשַׁלַּח בְּרַק אֶחָד לְמִצְרַיִם, לְעַקְרָם בְּפַעַם אַחַת, כְּמוֹ שֶׁהִקְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה בְּמִדְרָשִׁים, אֵדֶּה הַכֹּל הָיָה מִחֲמַת שֶׁעֲדִין לֹא נִתְמַלְּאָה סְאֲתָם לְעַקְרָם וְלֹא הִגִּיעַ הַקָּץ עֲדִין, עַל-כֵּן סָבַב הִי יִתְבַּרֵּךְ שֶׁיִּשְׁלַחַם פְּרַעַה בְּרַצוֹנוֹ. כִּי הִבְעֵל בְּחִירָה יֵשׁ לוֹ כַּח גְּדוֹל וְכַנִּי"ל וְעַל-כֵּן סָבַב הִי יִתְבַּרֵּךְ עַד שֶׁיְהִיָּה מְכָרַח פְּרַעַה לְשַׁלַּחַם בְּרַצוֹנוֹ, כִּי עִם עֲקֵשׁ תִּתְפַּתֵּל. וּפִרְשׁ רַשִׁי"י עַל פְּרַעַה, עֵין שָׁם. כִּי הוּא נִהַג עִם יִשְׂרָאֵל שֶׁלֹּא בְּמְשֻׁפֵּט, עַל-כֵּן נִהַג עִמוֹ הִי יִתְבַּרֵּךְ גַּם כּוֹ כֶּדֶף, אֲבָל עַל כָּל פְּנִים עֲדִין לֹא זָכִינוּ אֵז לְבַחֲנִית תִּקּוּן הַמְּשֻׁפֵּט עַד אֲשֶׁר בָּאוּ אֶל הַיָּם וּפְרַעַה וְחִילוֹ עֲמָדוֹ בְּמִרְדָּם וְרָדְפוֹ אַחֲרֵיהֶם. וַיִּשְׂרָאֵל עֲמָדוֹ בְּאַמוּנָתָם וַיִּצְעֲקוּ אֶל הִי וְאַחַר כֶּדֶף קִפְצָה נַחֲשׁוֹן לְתוֹךְ הַיָּם, וְעַל-יְדֵי זֶה זָכוּ יִשְׂרָאֵל בְּדִין וּבְמְשֻׁפֵּט וְנִתְחַיְבוּ הַמִּצְרַיִים וְנִטְבְּעוּ בָּיָם. וְאֵז זָכוּ יִשְׂרָאֵל לְבַחֲנִית תִּקּוּן הַמְּשֻׁפֵּט, כִּי כָּל הַמְּשֻׁפֵּטִים הַעוֹבְרִים עַל הָאֲדָם הֵם בְּשִׁבִיל נְסִיוֹן. בְּבַחֲנִית שָׁם שָׁם לֹא חֵק וּמְשֻׁפֵּט וְשָׁם נִסָּהוּ. וּמִי שֶׁאֵינוֹ מְהִרְהֵר אַחַר מְשֻׁפֵּטִיו יִתְבַּרֵּךְ רַק יוֹדַע וּמֵאֲמִין כִּי צְדִיק הִי וַיִּשֶׁר מְשֻׁפֵּטִיו וְחוֹזֵר אֶל הִי יִתְבַּרֵּךְ וּמְבַקֵּשׁ וּמִתְחַנֵּן וְצוֹעֵק לְפָנָיו יִתְבַּרֵּךְ שֶׁיִּקַּל מַעֲלָיו מְשֻׁפֵּטִיו עַל-יְדֵי זֶה נִמְתַּק הַדִּין וְהַמְּשֻׁפֵּט מַעֲלָיו וְנִתְהַפְּדָה הַכֹּל לְטוֹבָה וְלִהְפֹּד לְהַפֹּד, חֵס וְשָׁלוֹם. וְזֶה בְּחִינַת הַנּוֹתֵן בָּיָם דְּרָךְ וּבְמִים עֲזִים נְתִיבָה, שֶׁנֶּאֱמַר עַל קְרִיעַת יָם-סוּף, בְּחִינַת נְתִיבוֹת הַמְּשֻׁפֵּט, כִּי דְרָכֵי מְשֻׁפֵּטִיו יִתְבַּרֵּךְ אֵי אֶפְשֶׁר לְהַשִּׁיג כְּמוֹ שֶׁאֵי אֶפְשֶׁר לְכַנֵּס לְתוֹךְ הַיָּם, כִּי יִהְיֶה נְטֻבַע שָׁם, אֲבָל עַל-יְדֵי אֲמוּנָה וְתַמִּימוֹת

זוכין שיהיה נבקע הים לפניו, שהוא בחינת הנותן וכו'. ובמים עזים נתיבה, בחינת נתיבת המשפט, הינו שמאיר עליו בחינת תקון המשפט שנמשך מהצדיק הגדול שזוכה לזה בשלמות על-ידי גדל התמימות שלו, כמו שמבאר שם. וזה בחינת שירת הים, בחינת חסד ומשפט אשירה, בחינת וישירו בדרךי ה' וכו', שעקר השירה על-ידי שיודעין ומאמינים כי ישרים דרכי ה' משפטיו והנהגותיו יתברך. וזה חסד ומשפט אשירה וכו' אשפילה בדרך תמים מתי תבוא אלי אתה לך בתם לבבי וכו' כי תקון המשפט זוכין על-ידי תמימות דיקא כנ"ל, כי על-ידי תמימות באמת משיגין, כי הצור תמים פעלו, כי כל דרכיו משפט אל אמונה ואין עול צדיק וישר הוא, שזהו בחינת תקון המשפט. ועל-כן אחר שביעי של פסח שנקרע הים, שהוא בחינת תקון המשפט. וגם כבר התחילו ימי העמר, שהם בחינת תקון המשפט כנ"ל, על-כן אחר כך התר החמץ, כי תקון החמץ על -ידי תקון המשפט בבחינת דרשו משפט אשרו חמוץ וכנ"ל:

אות טו

ועל-כן בשבועות מביאין שתי הלחם מחמץ דיקא, כי אז הוא יום החמשים, יום קבלת התורה, שאז עקר תקון המשפט, שהוא כלל התורה, שהוא חקים ומשפטים טובים. ואז מאיר הארת שער החמשים ששם עקר השגת דרכי ה', שהוא צדיק וטוב לו וכו', שהוא עקר תקון המשפט. על-כן אז מקריבין שתי הלחם מחמץ דיקא, כי אז עקר תקון החמץ על-ידי גדל תקון המשפט שנמשך אז כנ"ל. וזה שקורין רות בשבועות שמתחיל, ויהי בימי שפט השפטים, שהוא פגם המשפט, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה ששפטו את שופטיהם. ומסימת בלדת דוד, שהוא משיח, שהוא עקר תקון המשפט בבחינת משפטיה למלך תן וכמבאר לעיל). כי רות היתה גיורת צדקת שהיא צריכה תקון המשפט ביותר כנ"ל. וזה בחינת מה שנתרחקה ערפה ושבה לביתה ורות דבקה בה, כי זה עקר התקון שנתרחקה מי שצריכין לרחקה, שהיא בחינת טפת עשו וישמעאל כדי שלא תקלקל את המשפט, כמבאר בהתורה הנ"ל, עין שם היטב). ורות דבקה בה ונתגירה באמת וזכתה שיצא ממנה דוד משיח, שהוא עקר המשפט, שזה עקר תכלית שלמות תקון הגרים כמובן שם בהתורה הנ"ל, עין שם היטב). ועל-כן תקן יתרו דיקא פרשת המשפטים, כי תקון הגרים הוא על-ידי תקון המשפט כנ"ל. וכמו שמבאר על פסוק, "וירא את הקיני", שהוא יתרו וכו', עין שם:

אות טז

ועל-כן אומרים פרקי אבות בספירה ומתחילין, משה קבל תורה מסיני ומסרה ליהושע ויהושע לזקנים וכו', שמדבר מכל הישיבות הקדושות שהיו בכל דור, שהם עקר תקון המשפט פנ"ל שאנו צריכים בימים האלו פנ"ל. וזה שנסמך, הווי מתונים בדין והעמידו תלמידים הרבה, כי העמדת תלמידים הרבה שהוא ישיבה גדולה. העקר הוא בשביל תקון המשפט, שהוא בחינת הווי מתונים בדין וכנ"ל. וזהו ועשו סיג לתורה, בחינת גדר ומחצה שלא יתערב זר שלא לקרב מי שאין צריכין לקרב שהוא בחינת טפת עשו וישמעאל שעל ידם עקר קלקול המשפט, חס ושלום, פנ"ל גם ועשו סיג לתורה זה בחינת סיג לחכמה שתיקה, הינו לשיתק ולבלי להרהר אחר משפטיו יתברך, אף-על-פי שאי אפשר להשיגו בחינת שיתק, כך עלה במחשבה, שנאמר על הקשיא שרצה משה להקשות על משפטו של רבי עקיבא שסרקו את בשרו וכו', כי על כל זה צריכין לשיתק ולהאמין כי ישר ה', שזה עקר תקון המשפט פנ"ל:

אות יז

וזהו קשין מזונותיו של אדם בקריעת ים-סוף, כי עקר רב העקמימיות שבלב בני אדם הוא בענין הפרנסה והמזונות שכל אחד קשה בעיניו על חסרון פרנסתו ואומרים שמחמת זה אינם יכולים לעסק בתורה ועבודה פנ"ל. אבל באמת אין זה תרוץ כלל, כי בחירתו של כל אחד הולכת בדרך זה דיקא שה' יתברך מנהיג עמו פנ"ל. ועקר התקון הוא דיקא על-ידי שיסור העקמימיות מלבדו ויאמין כי ישר ה' וישוב אליו ויתחנן לו שייטיב לו בפרנסתו ובכל עניניו וכנ"ל, כמו שהיה בשעת קריעת ים-סוף שהיו אז בצרה גדולה מכל צד והם תפסו אמנות אבותם וצעקו אל ה' וקפצו לתוף היס, כי מה שכתוב תלונתם, שאמרו, "המבלי אין קברים במצרים וכו'", זה היה רק קצתם שפגמו באמת הרבה, אבל הרבה האמינו בה' וצעקו אליו יתברך ברחמים ותחנונים, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה שהיה בהם כמה פתות. ועקר הנס בודאי היה על-ידי הפת הכשרה שהאמינו בו יתברך ובמשה ולא הרהרו אחריהם רק התחננו אל ה'. ועל-כן קשין מזונותיו של אדם בקריעת ים-סוף מפש, שעקר פרנסתו נמשך כמו הנס של קריעת ים-סוף, שעקר הנס זוכין דיקא על-ידי שמקבל הכל באהבה וקופץ להתקרב אליו יתברך בתוף סערת היס זועף של טרדת

העולם הזה והבלי וצועק ומתחנן לה' יתברך כמו בקריעת ים-סוף, על-ידי זה דיקא יזכה לפרנסה טובה שיזכה על ידה לתכלית הנצחית. וזהו קשה וזוגו של אדם בקריעת ים-סוף, כי בקריעת ים-סוף, שהוא בחינת תקון המשפט פני"ל, על-ידי זה זוכין לזוגו, שהוא בחינת תקון הברית, כמבאר בהתורה הנ"ל):

אות יח

ועל-כן בפסח שאז עדין לא זכו לתקון המשפט ועל-כן אסור החמץ פני"ל, על-כן צריכים לאכל אז מצה, כי מצה זה בחינת אכילת מן שהוא מאכל המלאכים, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, עגה, דהינו מצה שהוציאו ישראל ממצרים, טעמו בהם טעם מן, הינו שאנו נזונים אז בבחינת מזונא דלעלא שהוא מזון המלאכים, בבחינת לחם אבירים אכל איש, כי אסור לנו לאכל החמץ מחמת שעדין לא זכינו לבחינת תקון המשפט פני"ל. על-כן כל אכילתנו הוא רק מצה שהוא מאכל המלאכים שנזונים שלא במשפט רק בחסד חנם. כי עקר בחינת המשפט בשרשו נמשך רק בשביל האדם הבעל בחירה שהכל נברא בשבילו, בשביל המשפט דיקא, דהינו כדי שלא יאכל בחנם שהוא נהמא דכסופא רק ירד לזה העולם ויהיה לו בחירה ונסיון גדול כדי שיזכה לאכל בשכרו במשפט וכנ"ל, אבל המלאכים שאין להם בחירה כל מאכלם ופרנסתם, דהינו השפעת חיותם מקבלים בחסד חנם לבד. ועל-כן בפסח שהיתה הגאולה בבחינת אתערותא דלעלא כידוע, כי לא זכו עדין לבחינת תקון המשפט פני"ל, על-כן חמל ה' יתברך ואסר עלינו החמץ כדי שלא יתחמץ לבבנו על ידו חס ושלום, כי החמץ אי אפשר לאכלו כי אם על-ידי תקון המשפט פני"ל, רק צוה עלינו לאכל מצה, שהוא בחינת מאכל העליון של המלאכים להורות שאנו נזונים עכשו בחסד לבד כמו המלאכים שאין להם בחירה, שהם נזונים שלא במשפט, רק בחסד לבד פני"ל. וזהו באמת נפלאות חסדיו שעושה עמנו לפני משורת הדין שבעת שאין לנו זכות לקבל הפרנסה במשפט הוא זן אותנו בחסדו ורחמיו יתברך לבד כמו המלאכים פני"ל:

וזהו בחינת, בתחלה עלה במחשבה לברא את העולם במדת הדין מאחר שהכל נברא בשביל הבחירה שעקרה בשביל שיקבל שכרו בדין ובמשפט פני"ל. אך ראה שאין העולם מתקיים עמד והקדים מדת הרחמים וכו', הינו בעת שאין זוכים על-פי משפט. הוא זן ומפרנס אותנו ברחמים כמו המלאכים שאין להם בחירה ונזונים ברחמים לבד, ועל-כן נקראת המצה לחם עני, בחינת עניות, בחינת נהמא דכסופא שמקבלים הפרנסה עתה שלא במשפט, רק כמו עני דלית לה מגרמה כלום, רק נזון בחסד מה שמשיעיים לו בחנם, כמו המלאכים בחינת לחם אבירים אכל איש פני"ל.

וְזֶה שְׁפָתוֹב בְּזֶהר הַקְדוּשׁ שְׁמֵצָה הִיא אֲסוּתָא וּכְשֵׁאוּכְלִים אוֹתָהּ בְּשִׁבְעַת יָמֵי הַפֶּסַח יְכוּלִים לֶאֱכֹל אַחַר כֶּדֶּ מֵה שְׂיִרְצָה, הֵינּוּ כִּי בְּזֶה בְּעֲצָמוֹ שְׁאָנוּ אוֹכְלִים מֵצָה בְּפֶסַח אָנוּ מְקַבְּלִים רְפוּאָת נַפְשָׁנוּ, כִּי עַל-יְדֵי אֲכִילַת מֵצָה אָנוּ מְתַקְנִים הַדַּעַת שֶׁנִּדְעַ תְּמִיד אֶפְלוּ כְּשֵׁנֶאֱכֹל חֲמִץ אַחַר הַפֶּסַח שֶׁהִ' יִתְבָּרַךְ רַב חֶסֶד וּמְרֻבָּה לְהִטִּיב וְאִין עוֹל בְּמִשְׁפָּטוֹ חֶסֶד וְשָׁלוֹם, אָף-עַל-פִּי שְׁפָרְנִסְתָּנוּ דְּחֻוּקָה לְפַעֲמִים, כִּי, אֲדַרְבָּה, מְעַט הַפְּרָנְסָה שְׁנוֹתָן לָנוּ הַכֹּל הוּא בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים לְבַד, כִּי קִלְקַלְנוּ אֶת מַעֲשֵׂינוּ וְקִפְחָנוּ אֶת פְּרָנְסָתָנוּ. וְכֹל פְּרָנְסָתָנוּ הוּא רַק בְּחֶסֶד חֲנֻם לְבַד. וְזֶה עֵקֶר בְּחִינַת תְּקוּן הַמִּשְׁפָּט שֶׁלֹּא לְהִרְהֵר אַחַר מִשְׁפָּטוֹ יִתְבָּרַךְ כְּנִ"ל. וְזֶה מְקַבְּלִים עַל-יְדֵי אֲכִילַת מֵצָה שִׁבְעַת יָמֵי הַפֶּסַח, שֶׁהוּא בְּחִינַת מֵאֲכֹל הַמְּלֶאכִים, בְּחִינַת מוֹן, שֶׁעַל-יְדֵי זֶה אָנוּ מְתַקְנִים דַּעַתָּנוּ שֶׁאֶפְלוּ כְּשֵׁנֶאֱכֹל אַחַר כֶּדֶּ הַחֲמִץ, לֹא יִתְחַמֵּץ לְבַבְנוּ לְעוֹלָם, רַק נִדְעַ תְּמִיד כִּי יֵשֶׁר מִשְׁפָּטוֹ, כִּי כָּל פְּרָנְסָתָנוּ תְּמִיד הוּא רַק בְּחִינַת מוֹן לְבַד. וְזֶהוּ בְּחִינַת לֹא נִתְּנָה הַתּוֹרָה רַק לְאוֹכְלֵי הַמֶּן, שְׁצָרִיכִין לִידַע שֶׁתְּמִיד הָאֲכִילָה וְהַפְּרָנְסָה שֶׁלָּנוּ הוּא רַק בְּבְחִינַת מוֹן, שֶׁהוּא מֵאֲכֹל הַמְּלֶאכִים שְׁנִזְוִנִים בְּחֶסֶד כְּנִ"ל. נִמְצָא, שֶׁבְּפֶסַח שְׁאִז עֲדִין לֹא נִתְתַּקֵּן הַמִּשְׁפָּט וְעַל-כֵּן אֲסוּר הַחֲמִץ וְצָרִיכִים לֶאֱכֹל מֵצָה כְּנִ"ל, אֲבָל עַל-יְדֵי זֶה בְּעֲצָמוֹ שֶׁנִּזְוִנִים מְחַמֵּץ בְּפֶסַח וְאוֹכְלִים מֵצָה, עַל-יְדֵי זֶה נִתְתַּקֵּן דַּעַתָּנוּ בְּאֵלוֹ הַשִּׁבְעָה יָמֵי הַפֶּסַח וְזוֹכִין לְבְּחִינַת תְּקוּן הַמִּשְׁפָּט, שֶׁהוּא בְּחִינַת קְרִיעַת יַם-סוּף, כִּי זוֹכִין לִידַע שֶׁתְּמִיד הַפְּרָנְסָה בְּחֶסֶד, שֶׁזֶהוּ עֵקֶר בְּחִינַת תְּקוּן הַמִּשְׁפָּט כְּנִ"ל, כִּי עֵקֶר תְּקוּן הַמִּשְׁפָּט הוּא עַל-יְדֵי שְׁאִין מְהִרְהָרִים אַחַר מִשְׁפָּטוֹ יִתְבָּרַךְ כָּלֵל וְיִוִּדְעִין כִּי צְדִיק הִ' וְהַכֹּל בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים וְכְנִ"ל:

אות יט

וְזֶה בְּחִינַת מֵה שְׁאוּמְרִים בְּפֶסַח עַל הַסֹּדֶר, חֵד גְּדִיא, שֶׁהוּא פְּלִיאָה נִשְׁגָּבָה, אֵד כָּל הָעֲנָן הִזָּה שֶׁל הַמַּעֲשֵׂה שֶׁל הַחֵד גְּדִיא, הַכֹּל הוּא בְּחִינַת עֲוִוֹת הַמִּשְׁפָּט שֶׁכָּל אֶחָד עֲוִוֹת מִשְׁפָּטוֹ, כִּי הַשׁוֹנְרָא אֲכָלָה הַגְּדִיא שֶׁלֹּא בְּמִשְׁפָּט. וְאַתָּא כְּלָבָא וְנִשְׂדָּ לְשׁוֹנְרָא, אָף-עַל-פִּי שֶׁלְּהַשׁוֹנְרָא בּוֹדָאִי מְגִיעַ זֹאת, אֲבָל הַכְּלָבָא נִשְׂכָּה בְּעוֹלָה, כִּי מִי שֶׁם אוֹתוֹ לְשׁוֹפֵט וְכֵן הַחוּטְרָא וְהַנּוֹרָא וְכוּ', כָּלֵם נִקְמוּ זֶה בְּזֶה. וְהַכֹּל הִזָּה סְבוּבִים מֵאֵת הִ' יִתְבָּרַךְ, כִּי לְכָל אֶחָד מְגִיעַ כֵּן עַל-פִּי מִשְׁפָּט. וְאָף-עַל-פִּי-כֵן הֵם בְּעֲצָמָן עֲוִוֹתוֹ הַמִּשְׁפָּט. וְעַל-כֵּן בְּאַמַּת נִקְמוּ בָּהֶם אַחַר כֶּדֶּ, כִּי בְּאַמַּת בְּעֲנָן הַמִּשְׁפָּט אִי אֶפְשָׁר לְהַבִּין כָּלֵל, כִּי מֵאֵד עֲמָקוֹ מַחְשְׁבוֹתָיו יִתְבָּרַךְ וְאֲסוּר לְהִרְהֵר בְּזֶה כָּלֵל. וְכַמוֹבָא מְבוּכָה זֹאת עַל מִשְׁנָה אָף הוּא רָאָה גְּלַגְלַת אַחַת שֶׁצָּפָה עַל פְּנֵי הַמַּיִם אָמַר אָמַר לוֹ, עַל דְּאַטְפָּת אֲטְפוּד וְסוּף מְטִיפִיָּד יְטוּפוּן, כִּי בּוֹדָאִי מְגִיעַ לוֹ לְהִטִּיפוֹ עַל-פִּי מִשְׁפָּט וְאָף-עַל-פִּי-כֵן הוּא עֲשֵׂה עוֹלָה. וְעַל-כֵּן סוּף מְטִיפִיָּד יְטוּפוּן. וְעַל-כֵּן אוּמְרִים עֲנָן זֶה שֶׁל הַחֵד גְּדִיא בְּפֶסַח לְהוֹרוֹת שְׁאֲסוּר לְהִרְהֵר בְּעֲנָן

משפּטוֹ יִתְבַּרַּךְ וְאִסוּר לָנוּ לַעֲשׂוֹת עֹלָה נֶגַד חֲבֵרְנוּ אָף-עַל-פִּי שְׂמֹגִיעַ לוֹ כֵּן
עַל-פִּי מַעֲשָׂיו. אֲבָל אֲנַחְנוּ צָרִיכִים שְׁלֹא לַעֲוֹת הַמְּשֻׁפֵּט, כִּי הַמְּשֻׁפֵּט
לְאַלְקִים הוּא. וְעַקֵּר תִּקּוּן הַמְּשֻׁפֵּט בְּשִׁלְמוֹת הוּא רַק עַל-יְדֵי מְשֻׁפֵּט הִ'
יִתְבַּרַּךְ, שְׂזָהוּ שְׂמִסִּימִין בְּסוּף, וְאַתָּא הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְשַׁחַט לְמִלְאָד
הַמּוֹת וְכוּ'. לְהוֹרוֹת שְׁעַקֵּר גָּמֵר תִּקּוּן הַמְּשֻׁפֵּט יִתְגַּלֶּה לְבִסוּף כְּשִׁיבּוֹא
הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְיִשְׁחַט לְמִלְאָד הַמּוֹת וְאֵת רוּחַ הַטְּמֵאָה יַעֲבִיר מִהָאָרֶץ,
אֲבָל עֲתָה אֵי אֲפֹשֶׁר לְהִבִּין דְּרַכֵּי מְשֻׁפֵּטוֹ יִתְבַּרַּךְ וְאִסוּר לְכַנֵּס לְהַרְהֵר כָּלֵל
בְּמַבּוּכוֹת הָאֵלוּ, רַק לְהֶאֱמִין כִּי מְשֻׁפֵּטוֹ יִתְבַּרַּךְ עִמָּקִים מְאֹד וְאֵי אֲפֹשֶׁר
לְהִבִּינֵם כָּלֵל. וּבְאַמַּת הַכֹּל בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים. וְעַל-כֵּן אוֹמְרִים זֹאת בְּפִסְחָא,
מַחֲמַת שְׂאֵז עֲדִין קֹדֶם תִּקּוּן הַמְּשֻׁפֵּט לְהוֹרוֹת שְׁכָל זָמַן שְׁלֹא נִתְתַּקֵּן
הַמְּשֻׁפֵּט עַל מְכוֹנוֹ אֵי אֲפֹשֶׁר לְהִבִּין מְשֻׁפֵּטוֹ יִתְבַּרַּךְ כָּלֵל כְּנִ"ל, עַד שְׁיָבּוֹא
הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְכוּ', דְּהֵינּוּ עַד הַקֶּץ הָאֲחֵרוֹן, שְׂאֵז יִהְיֶה עַקֵּר תִּקּוּן
הַמְּשֻׁפֵּט בְּחִינַת צִיּוֹן בְּמְשֻׁפֵּט תִּפְדָּה וְכוּ'. וְאֵז יִתְגַּלֶּה הַדְּעַת וְיִבְיִנוּ אַרְחוֹת
מְשֻׁפֵּטוֹ יִתְבַּרַּךְ, אֲבָל עֲתָה צָרִיכִין רַק לְהֶאֱמִין בְּאַמוּנָה שְׁלֵמָה כִּי יִשָּׁר
מְשֻׁפֵּטוֹ יִתְבַּרַּךְ וְהַכֹּל בְּחֶסֶד גָּדוֹל, כִּי אֲפִלּוּ אַחַר הַפִּסְחָא שְׂמִתְחִיל תִּקּוּן
הַמְּשֻׁפֵּט עֲדִין אֵין זֹכִין לְתִקּוּן הַמְּשֻׁפֵּט בְּשִׁלְמוֹת וְכַמוֹבָן לְעִיל), כִּי עַקֵּר
תִּקּוּן הַמְּשֻׁפֵּט יִהְיֶה עַל-יְדֵי מְשִׁיחַ צְדִקְנוֹ בְּעַת הַקֶּץ הָאֲחֵרוֹן, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב,
"וְשֻׁפֵּט בְּצַדֵּק דְּלִים וְכוּ'". וְכַתִּיב, "וְיִשְׁפֹּט עֲנִי עִם". וְכַתִּיב, "אֲרַעְנָה
בְּמְשֻׁפֵּט". וְכוּ' בְּפִסּוּקִים הַרְבֵּה כְּנִ"ל:

אות כ

וְנַחֲזֵר לְעֲנִין רֹאשׁ חֹדֶשׁ וְזֶה בְּחִינַת מַה שְׂנוֹהֲגִין לִילָד עַל קַבְרֵי צְדִיקִים
בְּעָרֵב רֹאשׁ חֹדֶשׁ, כִּי מְבֹאֵר שֶׁם בְּהַתּוֹרָה הַנִּ"ל שְׁעַקֵּר תִּקּוּן הַמְּשֻׁפֵּט
מִמְּשִׁיחַ הַצְּדִיק עַל-יְדֵי בְּחִינַת שְׁנֵה הַקְּדוּשָׁה שְׁלוֹ שֶׁהִיא דְּרַכֵּי הַתְּמִימוֹת
וּפְשִׁיטוֹת שְׂנוֹהֵג עֲצֻמוֹ וּמְסַלֵּק חֲכָמָתוֹ וּמְשַׁלֵּיךְ עֲצֻמוֹ בְּכָל מִינֵי רֶפֶשׁ וְטִיט
בְּשִׁבִיל רְצוֹן הִ' יִתְבַּרַּךְ וְכוּ', עֵינֵן שֶׁם הֵיטֵב וְעֵינֵן שֶׁם מַה שְׂמִבְּאָר שֶׁם בְּסוּף).
וּבְאַמַּת הוּא דְּבַר גָּדוֹל מְאֹד לְהַשְׁלִיךְ מֵאֵתוֹ כָּל הַחֲכָמוֹת וְכוּ', שְׁעַל-יְדֵי זֶה
מַעֲלִין הַמְּשֻׁפֵּט מִהַתְּהוֹמוֹת שְׁנַפֵּל לְשֶׁם וְכוּ', עֵינֵן שֶׁם הֵיטֵב). וְעַל-כֵּן אַחַר
הַסְּתַלְקוֹת הַצְּדִיק שְׂאֵז הִיא בְּבְחִינַת שְׁנֵה בְּיוֹתֵר, כִּי מִיתַת הַצְּדִיקִים
נִקְרָאת שְׁנֵה עַד הַתְּחִיָּה, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב, "וּמְקִיִּם אֶמוּנָתוֹ לִישְׁנֵי עֶפֶר וְכוּ'".
וְכַתִּיב, "וְרַבִּים מִישְׁנֵי אֲדָמַת עֶפֶר יִקְיָצוּ וְכוּ'". וְאֵז הֵם מְשִׁיגִים בְּחִינַת
תִּקּוּן הַמְּשֻׁפֵּט בְּיוֹתֵר, כִּי יֵשׁ בְּחִינַת נְפִילַת הַמְּשֻׁפֵּט שְׁנַפֵּל לְמִטָּה מְאֹד
בְּתֵהוֹמוֹת עִמָּקִים עַד שְׂאֲפִלוֹ הַצְּדִיק הַגָּדוֹל שְׂזוֹכָה עַל-יְדֵי בְּחִינַת שְׁנֵה
הַנִּ"ל, בְּחִינַת תִּקּוּן הַמְּשֻׁפֵּט לְהַעֲלוֹת הַמְּשֻׁפֵּט מִהַתְּהוֹם כְּנִ"ל, אֲבָל יֵשׁ
בְּחִינַת נְפִילַת הַמְּשֻׁפֵּט שְׁנַפֵּילָתוֹ עִמָּקָה מְאֹד עַד שְׂאֵי אֲפֹשֶׁר בְּחִיּוֹ לְהַעֲלוֹתוֹ
אֲפִלּוּ עַל-יְדֵי בְּחִינַת שְׁנֵה הַקְּדוּשָׁה שְׁלוֹ כִּי אִם עַל-יְדֵי הַסְּתַלְקוֹתוֹ מִמֶּשׁ

שָׂאז הוּא בְּתַכְלִית הַבְּטוּל. וְאִז דִּיקָא מִמְשִׁיד בְּיוֹתֵר בְּחִינַת תְּקוּן הַשְּׁנָה הַנִּי"ל מִחֲמַת שְׁהִמִּיתָה שְׁלוֹ הוּא בְּחִינַת שְׁנָה כְּנִי"ל. וְאִז יוֹכֵל לְהַעֲלוֹת בְּיוֹתֵר וְיוֹתֵר הַמְשַׁפֵּט שְׁנַפֵּל מְאֹד מְאֹד עַד עֲמָקֵי תְּהוֹמוֹת אֲשֶׁר לֹא הָיָה אֲפֹשֶׁר בְּשׁוּם אִפֹּן לְהַעֲלוֹתוֹ בְּחִיּוֹ כִּי אִם עַל-יַדֵּי שְׁנָה שֶׁל הַסְּתַלְקוּתוֹ מִמֶּשׁ. וְעַל-כֵּן הוֹלְכִים עַל קִבְרוֹ כְּדֵי לְהַמְשִׁיד עַל עֲצָמוֹ בְּחִינַת תְּקוּן הַמְשַׁפֵּט, שֶׁהוּא עֵקֶר גְּמַר הַתְּקוּן, וְעַל-כֵּן צוֹעֲקִים שֶׁם לֵה' יִתְבָּרַךְ בְּיוֹתֵר מִעֲמֵק הַלֵּב, כִּי בְּכָל פֶּעַם צָרִיכִין לְהִתְחִיל מִתְחִלַת הַתְּקוּן כְּנִי"ל, דְּהֵינּוּ מִצְעֻקַת הַלֵּב מִמְעַמְקִים וְכְנִי"ל. וְעַל-כֵּן הוֹלְכִים לְשֵׁם בְּעָרֵב רֹאשׁ חֹדֶשׁ בְּיוֹתֵר כְּדֵי לְהַמְשִׁיד עַל עֲצָמוֹ עַל-יַדֵּי זֶה בְּחִינַת קְדוּשַׁת רֹאשׁ חֹדֶשׁ, שָׂאז נַעֲשִׂין כָּל הַתְּקוּנִים הַנִּי"ל עַל-יַדֵּי הַצְּדִיקֵי אֲמַת שְׁעוֹסְקִין בְּכָל אֵלּוֹ הַתְּקוּנִים, שְׁעֵקֶר גְּמַר הַתְּקוּן הוּא בְּחִינַת תְּקוּן הַמְשַׁפֵּט, שֶׁהוּא בְּחִינַת קֶשֶׁר הַמְּרַכְּבָה לְהַעֲלוֹת כָּל הָאֲהָבוֹת הַנְּפֹלִין שְׂבָאוֹ עַל-יַדֵּי פֶגַם הַמְשַׁפֵּט, כְּמוֹ שְׂמִבְּאָר שֶׁם, כִּי בְּעָרֵב רֹאשׁ חֹדֶשׁ הַלְּבָנָה הוּא בְּתַכְלִית הַמְּעוּט וְאִז דִּיקָא מִתְחַלֵּת לְהַתְּמַלְאוֹת מִיַּד בְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ וְזֶה רְמָזוֹ עַל כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל שֶׁהֵם עֲתִידִים לְהִתְחַדֵּשׁ כְּמוֹתָהּ וְכוּ', כְּמוֹ שְׂאוֹמְרִים בְּבִרְכַת קְדוּשַׁת הַלְּבָנָה, כִּי כָּל יְמֵי עוֹלָם אֲנִי עוֹסְקִים בְּתְּקוּן פְּגִימַת הַלְּבָנָה וּבְכָל פֶּעַם מְתַקְּנִים אוֹתָהּ מְעַט מְעַט עַד שְׁלֻטָּתָהּ תִּתְמַלֵּא פְּגִימַתָּה לְגַמְרֵי וְלֹא יִהְיֶה בָּהּ שׁוּם מְעוּט וְכוּ' וְאָף-עַל-פִּי שְׂבַגְשָׁמִיּוֹת אֵין אֲנִי רֹאִין בְּהַלְּבָנָה עֲתָה שׁוּם תְּקוּן, כִּי בְּכָל חֹדֶשׁ חוֹזְרֵת וּמִתְמַעֲטָת כְּבִתְחִלָּה, אָף-עַל-פִּי-כֵן אֲנִי מְאַמִּינִים שְׂאִין יִגִּיעַתְנוּ לְרִיק חֵס וְשְׁלוֹם, וּבְנֹדָאֵי בְּכָל רֹאשׁ חֹדֶשׁ וְרֹאשׁ חֹדֶשׁ וּבְכָל בִּרְכַת קְדוּשַׁת לְבָנָה וּבְשָׂר הַתְּקוּנִים שְׁעוֹשִׂים הַצְּדִיקִים וְכָל יִשְׂרָאֵל בְּשִׁבְלָהּ, בְּנֹדָאֵי הִיא נִתְתַּקְּנֵת בְּרוּחָנִיּוֹת בְּכָל פֶּעַם עַד שְׁלֻטָּתָהּ נִרְאָה זֹאת עֵין בְּעֵין שְׁנִתְמַלְאָה פְּגִימַתָּה עַל-יַדֵּי קְדוּשַׁת הַצְּדִיקִים וְכָלל יִשְׂרָאֵל. וְכְמוֹ כֵּן הוּא אֲצֵל כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל שֵׁישׁ לוֹ עֲלִיּוֹת וְיִרִדוֹת כָּל יְמָיו בְּלִי שְׁעוֹר עַד שֵׁישׁ שְׁנֹדְמָה לוֹ שְׁלֹא פֶּעַל כְּלוּם, מֵאַחַר שְׂבַכָּל פֶּעַם חוֹזֵר וְנִתְמַעֵט אוֹ נִפְגָּם חֵס וְשְׁלוֹם, אָף-עַל-פִּי-כֵן אֵין שׁוּם יִגִּיעָה לְרִיק, חֵס וְשְׁלוֹם, כְּמִבְּאָר כְּבָר אֲצִלְנוּ כְּמָה פְּעָמִים):

וְהַעֲקָר הוּא תְּמִימוֹת וּפְשִׁיטוֹת לְחֹזֵק אֶת עֲצָמוֹ בְּדַרְכֵי הַתְּמִימוֹת וְהַפְּשִׁיטוֹת שֶׁל הַצְּדִיקֵי אֲמַת, שְׁעַל-יַדֵּי זֶה יְכוֹלִין לְזַכּוֹת בְּמִשְׁפָּט אֲפִלוֹ אִם נִפְּלָה עַד הַתְּהוֹם, חֵס וְשְׁלוֹם, כִּי עֵקֶר הַנְּפִילָה שֶׁל כָּל אֶחָד הוּא עַל-יַדֵּי פֶגַם הַבְּרִית שְׂבָא מֵאֲהַבַת הַנְּפֹלִין שְׂבָאִים עַל-יַדֵּי בְּחִינַת פֶּגַם הַמְשַׁפֵּט. וְיֵישׁ שְׁנַפִּילְתֶּם עֲמָקָה מְאֹד מְאֹד, רְחֻמָּנָא לְצִלּוֹ, וְעֵקֶר הַתְּקוּן עַל-יַדֵּי בְּחִינַת קֶשֶׁר הַמְּרַכְּבָה, כְּמוֹ שְׂמִבְּאָר שֶׁם). וְתְּקוּן קֶשֶׁר הַמְּרַכְּבָה יְכוֹל כָּל אֶחָד לְהַמְשִׁיד עַל עֲצָמוֹ עַל-יַדֵּי שֵׁישׁ מֵרֹאשׁ הַיֵּטֵב לְקֶשֶׁר וּלְחַבֵּר מִחֲשַׁבְתּוֹ יַחַד לְמִקּוֹם אֶחָד שְׁלֹא תִתְפָּזֵר לְחוּץ רַק תִּהְיֶה אַחוּזָה וּקְשׁוּרָה יַחַד בְּה' יִתְבָּרַךְ וְתוֹרְתוֹ בְּקֶשֶׁר אֲמִיץ וְחֹזֵק, כִּי עֵקֶר תְּקוּן הַמְּרַכְּבָה הוּא עַל-יַדֵּי תְּקוּן הַמִּחְשָׁבָה שְׂבִמַח, כְּמוֹבֵן בְּתְּקוּנִים) שְׂמִחְשָׁבוֹת רְעוֹת הֵם בְּחִינַת חִיּוֹת טִמְאוֹת וּמִחְשָׁבוֹת קְדוּשׁוֹת הֵם בְּחִינַת חִיּוֹת שְׂבִמְרַכְּבָה אֲרִיָּה, שׁוֹר, נֶשֶׁר וְכוּ' וְאֲדָם רְכִיב עַל כְּלָהוּ, עֵין שֶׁם. כִּי כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל צָרִיד שִׁיְהִיָּה מְרַכְּבָה לְשִׁכִּינָה, כְּמוֹ שְׂאֲמָרוֹ רְבוּתֵינוּ זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה, הַצְּדִיקִים הֵם מְרַכְּבָתוֹ שֶׁל ה' יִתְבָּרַךְ. וְהַעֲקָר עַל-יַדֵּי קְדוּשַׁת הַמִּחְשָׁבָה, שֶׁהוּא עֵקֶר הָאֲדָם, שְׁעַל-יַדֵּי זֶה נִכְלָלִין בְּבְחִינַת אֲדָם הַיּוֹשֵׁב עַל הַכֶּסֶף, שֶׁהוּא עֵקֶר

המִרְכָּבָה. על-כֵּן כְּשֶׁמְקֻשֶׁר מִחֻשְׁבְּתוֹ יַחַד אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ שְׁלֵא תֵצֵא לַחוּץ
מִהַקְדָּשָׁה, חֵס וְשְׁלוֹם, עַל-יְדֵי זֶה הוּא בְּחִינַת קֻשֶׁר הַמִּרְכָּבָה כַּנִּי"ל:

וְעַנְיָן הַתְּקֻשְׁרוֹת הַזֹּאת הוּא עֲצָה נִפְלְאָה שְׁשִׁמְעֵנוּ מִפִּי הַקְּדוֹשׁ זְכוֹרוֹנוֹ
לְבָרְכָה שְׁכֶשֶׁמְתַגְבְּרִים עַל הָאָדָם בְּתַאֲוֹת וְהַרְהוּרִים כְּמוֹ שְׁמַתְגַּבְּרִין, חֵס
וְשְׁלוֹם צְרִיכִים לְקֻשֶׁר אֶת עֲצָמוֹ יַחַד וְכַנִּי"ל, אֲבָל עֵקֶר בְּחִינַת תִּקּוּן
הַמִּרְכָּבָה שֶׁהוּא עֵקֶר תִּקּוּן הַמְּשֻׁפֵּט, תִּקּוּן הַרְהוּרֵי נַאֲוִף, תִּקּוּן אֲהָבוֹת
הַנְּפוּלִין, אִי אֶפְשֶׁר לְזַכּוֹת כִּי אִם בְּכַח וְזַכּוֹת הַצַּדִּיק שֶׁזָּכָה לְתִקּוּן הַמְּשֻׁפֵּט
בְּשִׁלְמוֹת עַל-יְדֵי עֲצָם נִפְלְאוֹת תְּמִימוֹתוֹ וּפְשִׁיטוֹתוֹ הַנִּי"ל וּבִיּוֹתֵר אַחֵר
הַסֵּתֶלְקוֹתוֹ, שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁנֵה אֲרָכָה שְׁעוֹסֵק בְּתִקּוּן זֶה וְיוֹתֵר וְיוֹתֵר כַּנִּי"ל,
שְׁעוֹסֵק לְהַעֲלוֹת הַמְּשֻׁפֵּט וְהָאֲהָבוֹת הַנְּפוּלִין מֵעַמְּקֵי תְהוֹם תְּחִתִּיּוֹת, כִּי
יָדוּעַ לְרַבִּים שֵׁישׁ עֲכָשׁוּ אֲנָשִׁים שֶׁנִּפְּלְתָם עִמָּקָה עַד הַתְהוֹם כְּאִשֶׁר רַבִּים
יּוֹדְעִים בְּנַפְשָׁם מַה שְׁעוֹבֵר עֲלֵיהֶם עַד שֶׁהִרְבֵּה נִתְאַשּׁוּ מֵהוּ יִתְבַּרֵּךְ עַל-יְדֵי
זֶה, רַחֲמָנָא לְצַלּוּ, אֲבָל בְּאֵמֶת כָּבֵד מִבְּאֵר אֲצִלְנוּ צַעֲקָתוֹ הַגְּדוֹלָה זְכוֹרוֹנוֹ
לְבָרְכָה שְׁאִין שׁוֹם יֵאוֹשׁ בְּעוֹלָם כָּלֵל, כִּי כָּל הַצַּדִּיקֵי אֵמֶת שׁוֹכְנֵי עֵפֶר
מִמְּשִׁיכֵין בְּחִינַת תִּקּוּן קֻשֶׁר הַמִּרְכָּבָה עַד הַתְהוֹם וּמַעֲלִין הַמְּשֻׁפֵּט
וְהָאֲהָבוֹת הַנְּפוּלִין מִשָּׁם וְכֹל מִי שְׁאוֹחֵז עֲצָמוֹ בָּהֶם בְּאֵמֶת יָכוֹל לִמְצֹא
עֲצוֹת וְהַצְלוֹת אֶפְלוּ בְּתְהוֹם תְּחִתִּיּוֹת וּמִתְחַתִּיו, לְקֻשֶׁר אֶת עֲצָמוֹ גַּם שָׁם,
לְקַבֵּץ פְּזוּר מִחֻשְׁבְּתוֹ, לְהַשִּׁיבָה אֶל הַקְּדוּשָׁה מִתְהוֹם תְּחִתִּיּוֹת. וּבְזֶה דִּיקָא
מַעֲלִין קְדוּשַׁת הַמְּשֻׁפֵּט מִתְהוֹם, כִּי זֶה יָקָר מְאֹד אֲצֵל הוּא יִתְבַּרֵּךְ כְּשֶׁאָדָם
מִמְּשִׁיד אֶת עֲצָמוֹ מִנִּפְּלָה עִמָּקָה כְּזֹאת לְהוּ יִתְבַּרֵּךְ, שְׁעַל-יְדֵי זֶה דִּיקָא
מִתְקַן וּמַעֲלָה קְדוּשׁוֹת הַרְבֵּה, כְּמוֹבָא בְּמָקוֹם אַחֵר. וְזֶהוּ בְּחִינַת יְרִידָה
תְּכִלִּית הַעֲלִיָּה, כִּי דִיקָא עַל-יְדֵי הַיְרִידָה הַגְּדוֹלָה שֶׁנִּתְעַה מְאֹד כְּשֶׁמְתַגְבֵּר
גַּם שָׁם וּמִמְּשִׁיד עֲצָמוֹ לְדַרְכֵי הַתְּמִימוֹת וְהַפְּשִׁיטוֹת הָאֵמֶתִי שֶׁל הַצַּדִּיק
הָאֵמֶת וְאִינוּ מֵיֵאֵשׁ אֶת עֲצָמוֹ בְּשׁוֹם אֶפֶן בְּעוֹלָם וּמְקֻשֶׁר פְּזוּר מִחֻשְׁבְּתוֹ גַּם
שָׁם וּפּוֹנֵה לְהוּ יִתְבַּרֵּךְ, עַל-יְדֵי זֶה דִיקָא נַעֲשֶׂה תִקּוּן נִפְלָא בְּכָל פְּעַם עַד
שְׁסוּף כָּל סוּף יִזְכֶּה לְעֵלוֹת מִשָּׁם וְיִתְתַקַּן הַכֹּל. וְהַכֹּל בְּכַח הַצַּדִּיק הָאֵמֶת
שֶׁהוּרִיד אֶת עֲצָמוֹ כָּל כָּךְ וְגִלְגַּל אֶת עֲצָמוֹ בְּכָל מִינֵי רֶפֶשׁ וְטִיט בְּשִׁבִיל רְצוֹנוֹ
יִתְבַּרֵּךְ, דְּהֵינּוּ שְׁעֵסֵק עִם בְּנֵי אָדָם הַמְּטַנְּפִים וּמְלַכְלָכִים מְאֹד בְּמַעֲשֵׂיהֶם,
רַחֲמָנָא לְצַלּוּ, וְכִמוֹ שְׁאָמַר אֲדוֹנֵנוּ מוֹרְנוֹ וְרַבֵּנוּ זְכוֹרוֹנוֹ לְבָרְכָה עַל עֲצָמוֹ,
וְאִנִּי יְדֵי מְלַכְלָכֶת בְּדָם וּבְשִׁפִיר וּבְשִׁלְיָא כְּדֵי וְכוּ'. וּבְכַח הַזֶּה אֶפְלוּ מִי
שֶׁהוּא בְּתוֹךְ רֶפֶשׁ וְטִיט אֶפְלוּ בְּמָקוֹמוֹת הַמְּטַנְּפִים בְּמִצּוֹלוֹת יָם בְּתְהוֹם
תְּחִתִּיּוֹת, יָכוֹל גַּם שָׁם לְהַמְּשִׁיד עַל עֲצָמוֹ בְּחִינַת הַתְּקֻשְׁרוֹת הַנִּי"ל שְׁנִמְשָׁד
מִבְּחִינַת תִּקּוּן קֻשֶׁר הַמִּרְכָּבָה שֶׁל הַצַּדִּיקֵי אֵמֶת, שְׁעַל-יְדֵי זֶה מַעֲלִין
הַמְּשֻׁפֵּט וְהָאֲהָבוֹת הַנְּפוּלִין מִתְהוֹם, שְׁזֶה עֵקֶר הַתִּקּוּן שֶׁל הַגְּלוּת הָאֲחֵרוֹן
הָאֲרֻךְ הַפֶּר הַזֶּה שֶׁנִּקְרָא תְהוֹם, כְּמוֹ שְׁדָרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרוֹנָם לְבָרְכָה עַל
פְּסוּק, "וְהָאֲרָץ הִיְתָה תְהוֹ וּבָהּ וְחִשָּׁד עַל פְּנֵי תְהוֹם", שֶׁהֵם הָאֲרֻבַּע
מְלָכִיּוֹת וְהַגְּלוּת הָאֲחֵרוֹן הַזֶּה נִקְרָא תְהוֹם, כִּי בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים נִפְּלְנוּ עַד
הַתְהוֹם בְּבְחִינַת וְתִרְדַּ פְּלָאִים, שֶׁהוּא בְּחִינַת יְרִידַת הַמְּשֻׁפֵּט, בְּבְחִינַת "כִּי
יִפְּלָא מִמָּד דְּבַר לְמְשֻׁפֵּט". וְעֵקֶר הַתִּקּוּן עַל-יְדֵי הַתְּמִימוֹת וְהַפְּשִׁיטוֹת
הָאֵמֶתִי וְלִסְלַק כָּל הַחֲכָמוֹת וְכוּ' שְׁנִמְשָׁד מִתְּמִימוֹת שֶׁל הַצַּדִּיקֵי אֵמֶת,
שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁנֵה קְדוּשָׁה, שְׁעַל-יְדֵי זֶה זָכוּ לְהַעֲלוֹת הַמְּשֻׁפֵּט מִתְהוֹם

אות כא

ועל-כן הקריבו הנשיאים עגלות ובקרים לשאת המשכן כשפורקין אותו, כי זה עקר התקון, כי המשכן הוא בחינת תקון המרכבה, בבחינת מרכבו ארגון, שנאמר על המשכן כנ"ל. ועל-כן הנשיאים שעוסקים בתקון המשפט, שהוא תקון המרכבה, עסקו לחנכו כנ"ל, אבל עקר התקון על-ידי העגלות והבקרים שהביאו כדי לשאת את המשכן בעת שפורקין אותו, כי זה עקר תקון המשפט שאפלו בעת החרבן הגדול יהיה לנו כח להמשיך בחינת תקון המשפט, שזה המשיך משה רבנו, עליו השלום, על-ידי תקוני המשכן שהעמידו ופרקו. ובשביל זה היו מקימין המשכן בכל פעם בעת חנייתו ופורקין אותו בעת נסיעתם, שזהו בחינת אלה פקודי המשכן-משכן. ודרשו רבותינו זכרונם לברכה, משכן בבנינו משכן בחרבנו, שמושה רבנו המשיך תקון נפלא שאפלו כשיהיה נחרב הבית-המקדש, שזהו בחינת משכן בחרבנו. גם אז נוכל להמשיך עלינו בחינת תקון המשפט הנ"ל בכל הצדיקי אמת כנ"ל. וזה המשיך על-ידי שהיו פורקין המשכן בכל עת נסיעתם וטענו אותו בעגלות ובקרים שהתנדבו הנשיאים ונסעו על פי ה' בארבעת מחנות הדגלים, שכל זה הוא בחינת קשר המרכבה, כי הארבעה דגלים הם בחינת ארבע חיות המרכבה. ובזה תקון שאפלו בעת פריקת המשכן ימשיכו בחינת קשר המרכבה, שעל-ידי זה המשיך תקון לדורות שאפלו בבחינת משכן בחרבנו, דהינו כשיחרב הבית-המקדש ויסתלקו הצדיקים שקשה יותר מחרבן בית-המקדש, גם אז נוכל להמשיך בחינת קשר המרכבה בכל הצדיקי אמת וכנ"ל. וזה, "מה תחזו בשולמית כמחלת המחנים", שנאמר על מחנות הדגלים שנסמך לזה, "מה יפו פעמיך בנעלים בת נדיב חמוקי ירכיך כמו חלאים וכי". שמחוללן עד התהום, שפרשו אדוננו מורנו ורבנו זכרוננו לברכה על עלית המשפט מהתהום מבחינת משפטיך תהום רבה וכי, עין שם. כי עלית המשפט מהתהום הוא על-ידי בחינת מחנות הדגלים שנסעו עם המשכן

כשפרקו אות וכנ"ל:

אות כב

ועל-כן בערב ראש השנה הולכין ביותר על קברי הצדיקים, כי אז אנו צריכין ביותר לבחינת תקון המשפט, כי אז הקדוש ברוך הוא יושב על כסא המשפט ואז עקר תקון של פגם המשפט שפגמו על-ידי חטא העגל פנ"ל, שהוא נתתקן בארבעים ימים האחרונים מאילול עד יום הכפורים. ועקר בראש השנה, שהוא ראשון לעשרת ימי תשובה, שהוא יום המשפט. ואז עקר התקון של ראש חדש, כי הוא חג שהחדש מתפסה בו, כמו שכתוב, "תקעו בחדש שופר בכסא ליום חגנו". ודרשו רבותינו זכרונם לברכה, איזהו חג שהחדש מתפסה בו, דהינו שחל בראש חדש הוי אומר, זה ראש השנה, שהוא בראש חדש בעצמו, כי אז עקר התקון של ראש חדש, שהוא תקון פגימת הלבנה שכלול מכל התקונים הנ"ל עד תקון המשפט הנ"ל. וזהו "כי חק לישראל הוא משפט לאלהי יעקב" וכנ"ל:

ועל-כן הולכין בערב ראש השנה על קברי צדיקים ביותר, כי עקר כל התקונים הנ"ל, בפרט גמר התקון, שהוא תקון המשפט, אי אפשר לזכות רק בלח הצדיקים שוכני עפר וכנ"ל:

* ראש חדש על-פי התורה "חדי רבי שמעון" בסימן סא לקוטי חלק א', עין שם היטב כל התורה:

אות א

והנה בהתורה הזאת מדבר מענין סוד העבור שנקח מאתנו. וסוד העבור, משם נמשך קדשת ראש חדש, כי כל קביעות ראשי חודשים הוא על-פי סוד העבור, אך עתה בעונותינו הרבים נלקח מאתנו סוד העבור, אך אף-על-פי-כן אנו קובעין ראשי חודשים על-פי הכללים שמסרו לנו חכמינו זכרונם לברכה שהיו בקיאים בזה. ועל-כן באמת אנו מרחים לעשות כמה פעמים שני ימים ראש חדש מחמת ספק וכן כל המועדים התלויים בראשי חודשים אנו עושים שני ימים מחמת ספק, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה. ועל-כן המשים לב לזה לענין קביעות הראשי חודשים והמועדים שתלויים רק בהחכמים אמתיים, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה. מזה יכולין להבין כמה גדול מעלת אמונת חכמים שבזה תלוי כל יהדותו, כמבאר הרבה בכל התורה הזאת ובשאר מקומות. ואפלו מי שיירד כמו שיירד ונתעה בתאותיו ומדותיו כמו שנתעה, חס ושלום, אין שום מקלקל ופגום וחוטא בעולם שלא ימצא תקוה ותקון לנצח על-ידי אמונת חכמים באמת לאמתו, כמו שאנו רואין בענין קביעות ראשי חודשים והמועדים התלויים בהם שנמסרו רק לחכמים שפמו שרוצים לקבעם על-פי חכמתם העמקה בן מסכימים עמהם גם מן השמים, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, אלה מועדי ה' אשר תקראו אותם. אל

תקרי אותם אלא 'אתם'. אתם אפלו שוגגים. אתם, אפלו מזידין וכו'. וכמבאר במדרש לענין ראש השנה שפשמסדרין למעלה הפסאות למשפט לדון בראש השנה. שואלים המלאכים לה' יתברך מתי יהיה ראש השנה, וגוער בהם ה' יתברך ואומר, ולי אתם שואלים? בתמיה לכו ושאלו את החכמים שפתי שהם יקבעו ראש חדש נספים אני ואתם לעשות בו ראש השנה, עין

אות ב

כי מבאר בהתורה הנ"ל, שעל-ידי פגם אמונת חכמים אין יכולין להוציא המשפט לאור, שאין יכולין להוציא משפטי הנהגות ישראל מכל מקום שלומד שם וכו'. ועל-ידי זה שפוגמין באמונת חכמים הראויים לסמיכה באמת ומסמיכין רבי שאינו הגון, על-ידי זה נפגם כתב ידנו וכו', כי ידי הכתיבה מקבלין האור מידי הסמיכה וכו'. ועל-ידי זה מגרשין ישראל ממקומם וכו', שהוא בחינת גרוש מארץ-ישראל ועל-ידי זה נלקח סוד העבור מאתנו וכו'. ועל-ידי זה אין יכולין לתת עצה לנפשו בשום דבר, כי עצתו נחלקה לשתיים וכו', עין שם קשר כל הדברים האלה היטב. אך יש מים שמטהרין מכל זה, בחינת וזרקתי עליכם מים טהורים וכו'. ואלו המים נמשכין על-ידי התשובה שעושה על פגם אמונת חכמים שנתעורר לזה על-ידי המחלקת, בחינת מי מריבה וכו', שעל-ידי זה נעשין ספרים הרבה, בחינת עשות ספרים הרבה אין קץ, כי כבר יש ספרים הרבה. ועוד עתידים להיות ספרים הרבה. וכלם מכרחים להעולם ואסור להלעיג על אחד מהם וכו'. ועל-ידי זה נמתקין כל הדינים שבעולם, כי נכללים באבן שתיה בבחינת קדשי קדשים וכו'. וזה בחינת ראש השנה שאז מתקבצין כל הנפשות להצדיק האמת ונכללין באהבה יחד וכו'. ועל-ידי זה נעשה שמחה וכו', עין שם כל זה היטב היטב:

אות ג

כי זה מובן לכל משכיל שחלקת והסתרת העצה זה קשה מכל הצרות והיסורים שבעולם, כי בודאי אין שום צער וצרה וצוקה שלא תמצא עצה להנצל ממנה, אך עקר הצרה, רחמנא לצלן, הוא מה שנעלם ממנו ואינו

יודע העצה איך להנצל ממנה. ולפעמים נראה לו איזה עצה אף עצתו חלוקה לשתיים, פי יכול להיות שעל-ידי עצה זאת יקלקל יותר וצריך לעשות בהפך, כמובן לכל בר דעת בכל מה שעובר עליו, כגון למשל בענין חולאת ומכאובות, רחמנא לצלן, שבודאי יש רפואה אף אינו יודע באיזה דבר יתרפא. ועל-ידי איזה רופא, פי על-פי הרב הרופא מקלקל הרבה ברפואותיו ומזיקו כמצוי הרבה וגם על-פי רב הרופא והדאקטיר בעצמו מספק ועצתו חלוקה איך לרפאו וכו'. ועל-כן באמת הזהיר הוא זכרוננו לברכה להתרחק לגמרי מרופאים ודאקטורים). וכן בענין משא ומתן ופרנסה שעקר הרוח הוא כשיודעין העצה מה לסחר ומתי למכר וכו'. וכמו שאיתא, ארי הוא זהב לך עיטא למיקני נכסין וכו'. וכמבאר מזה הרבה בדברינו במקום אחר בהלכות ספה הלכה ז' ובמקום אחר (וכן בשארי דברים, אף עקר הצרה והיסורים מחלקת העצה הוא בענין התקרבות לה' יתברך מפל המקומות שנדח לשם בעונותיו הרבים, פי חוץ מזה הכל הבל, ואם ירויח ואם לא ירויח ממון, איך שיהיה יבלה ימי חייו וישוב אל העפר כשהיה, אבל חלקת העצה בענין קדשת יהדותו, שזה תכליתו הנצחי, זה עקר הצרה הגדולה מהכל, כמובן היטב לכל המסתכל על סופו ותכליתו האחרון. אף כל התקון לכל זה הוא אמונת חכמים, שדיקא על-ידי רבוי המחלקת ישוב בכל פעם בתשובה שלמה על פגם אמונת חכמים. עד שיחזרו ויחשבו בעיניו כל הספרים הקדושים של התורה ולא ילעיג חס ושלום על אחד מהם. ועל-ידי רבוי הספרים הקדושים בחינת וספר כתב איש ריבי, על-ידי זה יהיו נמתקין כל הדינים שבעולם וימשיך על עצמו קדשת ראש השנה של החכמים אמתיים המתאספין יחד בראש השנה וכו'. ועל-ידי זה יתתקן הכל-כל הפגמים, פי יחזרו ויאירו ידי הסמיכה בידי הכתיבה וישובו ישראל לארצם לארץ-ישראל ויחזרו לנו סוד העביר ונזכה לעצה שלמה תמיד, כי המים טהורים הנ"ל, שהם בחינת הספרים הקדושים הנ"ל, יטהרו ישראל מכל הטנופים ומכל הטמאות וכו'. בחינת וזרקתי וכו' וטהרתם מכל טמאותיכם וכו'. ועל-ידי זה ולא יחצו לשתי ממלכות עוד וכו', כמו שמבאר שם, עין שם:

אות ד

פי עכשו בעונותינו הרבים בעמק הגלות הזה שנתארך מאד ירדנו מאד בעונותינו הרבים בבחינת ותרו פלאים עד אשר אבדה עצה מבנים. וכמו שצעק דוד על זה, "עד אנה אשית עצות בנפשי וכו'. וכתוב, "אבד מנוס ממני וכו'". כי הסטרא אחרא, שממש היצר הרע, משתטח ומתפשט על כל אחד מאד מאד לארכו ולרחבו. ובכל מה שרוצה להתקרב לה' יתברך מתפשט כנגדו מאד עד שנדמה שכמעט אפס תקוה, חס ושלום. וכמו

שְׁפָתוֹב , "רְשֵׁת הַכִּינוּ לַפְעָמֵי וְכוּ" . וְכִמוּ שְׁפָתוֹב , "בְּאַרְחַז זֶה אֶהְלֵךְ טְמֹנוּ פַח לִי" . שְׁבָכַל דְרָךְ וְאַרְחַז וְנִתִּיב שְׁרוּצִים לִילָךְ לְהַתְקַרֵּב לְה' יִתְבָּרַךְ טוֹמְנִים שֶׁם פְּחִים לְלִכְדוֹ , חֶסֶד וְשָׁלוֹם . וּמַחֲמַת זֶה עֲצָתוֹ חֲלוּקָה תְּמִיד שְׁאִינוּ יוֹדְעַ לְתַת עֲצָה לְנַפְשׁוֹ אִיךְ לְמַלְט נַפְשׁוֹ מִבְּאֵר שַׁחַת מְטִיט הַיּוֹן כְּזֶה . וְכִמוּ שְׁצַעַק דָּוִד , "טְבַעְתִּי בִּינוֹן מְצוּלָה וְאִין מְעַמָּד וְכוּ" . וְהַתְקוֹן לְכָל זֶה שְׁיָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה עַל פְּגָם אַמוּנַת חֲכָמִים עַד שְׁיַחְזֹר וְיַחֲשָׁבוּ בְּעֵינָיו כָּל סִפְרֵיהֶם הַקְּדוּשִׁים , כִּי הֵם מְטַהְרִים מְכַל הַטְּמָאוֹת וּמְכַל הַטְּנֵפֹת שְׁמֶשֶׁם נִמְשָׁךְ חֲלֻקַת הָעֲצָה :

כִּי עֵקֶר הַתְּקוֹן עַל-יַדֵּי הַחֲכָמִים הַגְּדוֹלִים שְׁיִוָּדְעִים סוּד הָעֵבוֹר , שְׁיִוָּדְעִים לְעֵבֵר שְׁנִים וְלִקְבַע חֲדָשִׁים וְיִכּוּלִים לַעֲשׂוֹת שְׁנֵי יָמִים רֵאשׁ חֲדָשׁ וּשְׁנֵי יָמִים יוֹם טוֹב , אָף-עַל-פִּי שְׁלֹפֵי דְעַתְנוּ בְּאַחַד מֵהֶם בְּוֹדָאֵי אִינוּ יוֹם טוֹב וְלֹא רֵאשׁ חֲדָשׁ , אָף-עַל-פִּי-כֵן מְסַר לָהֶם ה' יִתְבָּרַךְ כַּח כְּזֶה שֶׁהֵם יִכּוּלִים לִקְבַע רֵאשׁ חֲדָשׁ וְיוֹם טוֹב כְּרָצוֹנָם כְּנִ"ל , שְׁבִזָּה תְּלוּי כָּל קְדָשֵׁת יִשְׂרָאֵל , כִּי כָּל הַתּוֹרָה תְּלוּיָהּ בִּיצִיאַת מִצְרַיִם שְׁעַל זֶה נִקְבְּעוּ הַיָּמִים טוֹבִים הַתְּלוּיִים בְּרֵאשׁ חֲדָשׁ שֶׁהֵם זָכָר לִיצִיאַת מִצְרַיִם , וּבִפְרֹט מְבֹאֵר בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ זְכָרוֹנוֹ לְבִרְכָה בְּסִימָן יוֹד) שְׁכָל שְׂרָשׁ הַתְּשׁוּבָה הוּא רֵאשׁ חֲדָשׁ וְכוּ , עֵינֵן שֶׁם . נִמְצָא , שְׁכָל הַתְּשׁוּבָה וְכָל הַתּוֹרָה תְּלוּיָהּ בְּרֵאשׁ חֲדָשׁ וְיוֹם טוֹב וְהַכֵּל תְּלוּי בְּהַצְדִּיקֵי אֲמַת שְׁיִוָּדְעִים סוּד הָעֵבוֹר לִקְבַע רֵאשׁ חֲדָשׁ כְּרָצוֹנָם עַד שְׁבִגְלוֹת הַזֶּה עוֹשִׁים לָנוּ שְׁנֵי יָמִים רֵאשׁ חֲדָשׁ . וּמְכַל זֶה רוֹאִים גְּדֻלַּת הַצְּדִיקִים שְׁכָל הַתּוֹרָה תְּלוּיָהּ בָּהֶם , וְעַל-כֵּן כְּשֶׁמֵּאֲמִינִים בָּהֶם וּמִתְקַרְבִּים אֲלֵיהֶם יִכּוּלִים לְשׁוּב וְלִצְאַת מְכַל הַדְּרָכִים הַנְּבוֹכִים שֶׁנִּתְעָה בָּהֶם . וּמְכַל מִינֵי חֲלֻקַת הָעֲצָה שְׁבַעוֹלָם , כִּי אִיךְ שְׁיַעֲשֶׂה וְאִיךְ שְׁיִתְנַהֵג בְּעִבּוּדָתוֹ מְכַלֵּם יוֹכֵל לְשׁוּב לְה' יִתְבָּרַךְ אֲפֹלוּ אִם יַעֲבֹר עָלָיו מָה בְּבַחֲנִית , אִם אֶסֶק שְׁמִים שֶׁם אֲתָה וְאַצִּיעָה שְׁאוּל הַנֶּךְ אֲשֶׁא כְּנִפִּי שְׁחַר אֲשַׁכְּנָה בְּאַחֲרִית יָם גַּם שֶׁם יָדָךְ תִּנְחַנְחֵי וְתֵאחֲזֵנִי יְמִינֶךָ וְכוּ" גַם חֲשָׁךְ לֹא יַחֲשִׁיךְ מִמֶּךָ וְלִילָה כִּיוֹם יֵאִיר וְכוּ" . כִּי הַצְּדִיק הַאֲמַת יִכּוּל לְהַפְּךָ הַכֵּל לְטוֹבָה יִהְיֶה אִיךְ שְׁיִהְיֶה וּבְלִבְדֵּךְ שְׁיֵאחֲזֵךְ אֶת עֲצֻמוֹ בּוֹ בְּכָל כַּחוֹ תְּמִיד כָּל יְמֵי חַיָּו בְּכָל מָה שְׁיַעֲבֹר עָלָיו , וְכִמוּ שְׁרוּאִין בְּעֵינָן קְדוּשׁ הַחֲדָשׁ שֶׁהוּא כָּלֵל הַתּוֹרָה , שֶׁהַכֵּל תְּלוּי בָּהֶם כְּנִ"ל :

אות ה

וְזֶה שְׁסִמּוֹךְ לְהַפְּסוּקִים הַנִּ"ל שֶׁהֵם , "אִם אֶסֶק שְׁמִים וְאַצִּיעָה שְׁאוּל וְכוּ" הַנִּ"ל "אֲשֶׁא כְּנִפִּי שְׁחַר וְכוּ" כְּנִ"ל נִסְמָךְ לָהֶם , "אוֹדְךָ עַל כִּי נוֹרְאוֹת נִפְלִיתֵי נִפְלָאִים מְעֻשִׂיךָ וְנִפְשֵׁי יוֹדְעַת מְאֹד" . כִּי בְּוֹדָאֵי הוּא נוֹרְאוֹת וְנִפְלָאוֹת פְּלָאֵי פְּלָאוֹת שְׁאֵי אֶפְשֶׁר לְהַבִּין , כִּי נִפְשֵׁי יוֹדְעַת מְאֹד מָה שְׁעוֹבֵר עָלֶי שְׁלֹא הִיָּה אֶפְשֶׁר לְהַתְקִים לוֹלֵא כַּח הַצְּדִיקִים הַגְּדוֹלִים הָאוֹחֲזִים בְּיָדֵי בְּעֲצַתָּם הָעֲמֻקּוֹת , שְׁעַל-יַדֵּי זֶה מִתְחַזְּקִים בְּכָל הַדְּרָכִים וְהַעֲצוֹת שְׁבַעוֹלָם בְּבַחֲנִית

אם אסק שמים וכו' ואציעה שאול הנדך וכו'. וזהו, "גלמי ראו עיניך ועל ספרך כלם יכתבו", זה בחינת רבוי הספרים הקדושים שכלם כלולים בספרו יתברך, שהוא ספר התורה הקדושה שנשלמת על-ידי רבוי הספרים, כמו שמבאר שם, שעל-ידי זה זוכין לעצה טובה בכל מקום שהוא פנ"ל, כי נמתקין כל הדינין, כי נכללן בבחינת קדשי קדשים וכו'. וזהו, "ימים יצרו ולא אחד בהם". ודרשו רבותינו זכרונם לברכה, זה יום הכפורים, כי ביום-כפור אז נכללן הכל בבחינת קדשי קדשים שלשם נכנס הפה הגדול בשביל כל ישראל עם קטרת סמים דקה מן הדקה לכפר על כלם, שכל זה הוא בחינה הנ"ל שנכללן בבחינת קדשי קדשים על-ידי אמונת חכמים אמתיים שזוכין על-ידי רבוי הספרים הקדושים וכו' פנ"ל, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה. וזהו, "ולי מה יקרו רעיה אל מה עצמו ראשיהם", שנאמר על הצדיקים הקדושים האמתיים, הינו פנ"ל. שכל זה התקון הוא על-ידי הצדיקים הקדושים שזוכין להאמין בהם על-ידי שנחשבין אצלו כל הספרים הקדושים, כמו שמבאר שם וכנ"ל:

אות ו

ולבאר יותר ענין התורה "חדי רבי שמעון", הנ"ל לקשר יותר מה שמבאר שם, שעל-ידי האמונת חכמים, שעל-ידי זה נתברין ספרים וכו', על-ידי זה נתתקון כל הפגמים שכתב שם תחלה בענין ידי הסמיכה וידי הכתיבה וסוד העבור וחקת העצה וכו', שהכל נתתקון על-ידי רבוי הספרים קדושים שנתברין על-ידי אמונת חכמים פנ"ל. כי בדורות הראשונים לא היה כותבין כלל תורה שבעל פה כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, דברים שבעל פה אי אתה רשאי לכתב וכו'. כי אי אפשר לכתב כל פרטי הסברות והחלוקים שיש אפלו בדיני אסור והיתר, ובפרט בדיני ממונות, מכל שכן בענין קיום התורה וכו'. על-כן היתה התורה נמסרת רק בעל פה שהוא על-ידי הסמיכה ששמכו זה לזה. וככל הכרחו לקבל מהרבי הראשון שהוא המסמיך הראשון, שהוא משה רבנו שהסמיך את יהושע וכו'. כי עקר הסמיכה הוא בשביל תורה שבעל פה, כי על-ידי הסמיכה בידיו המשיך בו חכמתו העמקה מאד בבחינת ויהושע בן נון מלא רוח חכמה כי סמך משה ידיו עליו:

וזהו בעצמו בחינת מלוי פגימת הלבנה, כי פני יהושע כפני לבנה וכו' ועקר החכמה שצריך לקבל לתת עצה בכל פרטי הדינים והסברות שיש בהתורה שבעל פה שהיא שלמות תורה שבכתב, ובפרט בענין הנהגת העולם הכפופים תחתיו שידע איך להנהיג את כל אחד בכל עת בכל מה שעובר עליו, שזהו בחינת איש אשר רוח בו שידע להלך נגד רוחו של כל אחד ואחד. והעקר בעבודת ה', ובפרט לקרב הרחוקים מאד מאד שאפלו

כְּשֶׁמִתְקַרְבִים עוֹבֵר עֲלֵיהֶם מֵה שְׁעוֹבֵר וְכוּ'. וְכֵן נִמְסָרָה הַתּוֹרָה מִדּוֹר לְדוֹר מִיְהוֹשֻׁעַ לְזִקְנִים וְכוּ' עַד אֲנָשֵׁי כְּנֶסֶת הַגְּדוּלָה וְכוּ', שֶׁכָּל זֶה בְּחִינַת הַסְּמִיכָה שֶׁהִיא אֲזוּ שְׁלֹא הָיָה רִשְׁאֵי לְהִיּוֹת רַבִּי וּמִנְהִיג כִּי אִם עַל-יַדֵּי הַסְּמִיכָה וּמִשָּׁם קִבְּלוּ יַדֵּי הַכְּתִיבָה, כְּמוֹ שְׁמִבְּאֵר שָׁם. כִּי גַם תּוֹרָה שֶׁבְּכַתָּב בְּעֶצְמָה כָּל שְׁלֵמוֹתָהּ עַל-יַדֵּי תּוֹרָה שֶׁבַע לָפָה שֶׁנִּמְשָׁכֶת עַל-יַדֵּי הַסְּמִיכָה כְּנִי"ל, עַל-כֵּן מִשָּׁם קִבְּלוּ גַם יַדֵּי הַכְּתִיבָה בְּכָל הַמְּשֻׁפָּטִים שֶׁבִּין יִשְׂרָאֵל שֶׁהִכֵּל יִתְקַיֵּם עַל-יַדֵּי כְּתִיבַת יִשְׂרָאֵל. וְעַל-יַדֵּי זֶה זָכוּ לְקַדְּשֵׁת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שְׁמִבְּאֵר שָׁם, שֶׁעַל-יַדֵּי יַדֵּי הַכְּתִיבָה נִתְקַדְּשׁ הָאוֹיֵר בְּקַדְּשֵׁת אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל וְעַל-יַדֵּי זֶה זָכוּ לְסוּד הָעֵבֹר, כְּמוֹ שְׁמִבְּאֵר שָׁם, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת קַדְּשֵׁת רֹאשׁ חֹדֶשׁ:

וְזֶה שְׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְבִרְכָה, לֹא הָיָה צְרִיךְ לְהִתְחִיל אֶת הַתּוֹרָה אֲלֹא מֵהַחֹדֶשׁ הַזֶּה לָכֵם שֶׁהוּא מִצְוָה הַרְּאשׁוֹנָה שֶׁנִּצְטַו יִשְׂרָאֵל וְכוּ'. וּמֵה טַעַם פֶּתַח בְּבְרָאשִׁית מִשׁוּם כַּח מַעֲשָׂיו וְכוּ'. כִּדֵּי שְׂיֻכְלוּ יִשְׂרָאֵל לְכַבֵּשׁ אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל. וְלְכַאוֹרָה קִשָּׁה עֲדוּן אִם כָּל מֵה שֶׁסִּפֵּר מַעֲשֵׂה בְּרָאשִׁית וְכוּ' הִכֵּל הָיָה בְּשִׁבִיל כְּבִישֵׁת אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל, לָמָּה פֶּתַח בְּזֶה תִּתְחַלֶּה, הָיָה לוֹ לְהִתְחִיל בְּמִצְוָה רִאשׁוֹנָה יְהַחֲדֵשׁ הַזֶּה לָכֵם. וְאַחַר כֵּן הָיָה מְסַפֵּר מַעֲשֵׂה בְּרָאשִׁית, שֶׁהוּא בְּשִׁבִיל כְּבִישֵׁת אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל, כִּי הֵלֵא לֹא כָּבֵשׁוּ אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל עַד אַחַר מִתֵּן תּוֹרָה, וְלָמָּה פֶּתַח בְּבְרָאשִׁית תִּתְחַלֶּה קֶדֶם הַחֹדֶשׁ וְכוּ'! אֵךְ עַל-פִּי הַנִּי"ל, כִּי כָּל קַדְּשֵׁת הַחֹדֶשׁ, שֶׁהוּא בְּחִינַת סוּד הָעֵבֹר, אֵי אֲפֹשֶׁר לְקַבֵּל כִּי אִם עַל-יַדֵּי קַדְּשֵׁת אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל, עַל-כֵּן הִכְרַח לְהִתְחִיל תִּתְחַלֶּה בְּרָאשִׁית, שֶׁעַל-יַדֵּי זֶה נִתְגַּלָּה קַדְּשֵׁת אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל וְאַחַר כֵּן הִתְחִיל מִצְוָה רִאשׁוֹנָה, שֶׁהוּא קַדוּשׁ הַחֹדֶשׁ, שֶׁהוּא בְּחִינַת סוּד הָעֵבֹר שְׂאֵי אֲפֹשֶׁר לְגַלוֹת כִּי אִם עַל-יַדֵּי קַדְּשֵׁת אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל כְּנִי"ל וְהוּא מִצְוָה רִאשׁוֹנָה, כִּי בָּהּ תְּלוּיִים כָּל הַמוֹעֲדִים וְכָל הַתּוֹרָה כְּלָה, שֶׁהִכֵּל בְּשִׁבִיל לְתַקּוֹן פְּגִימַת הַלְּבָנָה עַל-יַדֵּי סוּד הָעֵבֹר, כְּמוֹבֵן בְּסִפְרֵי קַדְּשׁ הַרְּבֵה בְּזֶה וְכְנִי"ל:

אות ז

וְאֵז כְּשֶׁהִיְתָה הַסְּמִיכָה וְכָל הַתְּקוּנִים הַנִּי"ל הָיוּ יוֹדְעִין לְתַת עֲצָה לְנַפְשָׁם עַל-יַדֵּי הַחֲכָמִים הָאֲמִתִּיִּים הַנְּסֻמְכִים, שֶׁעֵקֶר הַסְּמִיכָה הוּא בְּשִׁבִיל זֶה כְּנִי"ל, אֲבָל עֲכָשׁוּ בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְּבִים שֶׁנִּפְגַּם כָּל זֶה, כִּי אֵין לָנוּ סְמִיכָה זֶה כְּמָה וְכָמָה דוֹרוֹת. וּבְכָל דּוֹר וְדוֹר שֶׁל אֲרִיכַת הַגְּלוּת סוּמְכִים מַעֲצָמִם מִנְהִיגִים הַנְּקָרָאִים בְּשֵׁם רַבִּי שְׂאִינָם הַגּוֹנִים, שֶׁעַל-יַדֵּי זֶה נִתְקַלְקַל כָּל הַנִּי"ל. וְעַל-כֵּן בְּאֲמַת אֵין יְכוּלִין לְתַת עֲצָה לְנַפְשׁוֹ כְּנִי"ל. וְהֵעֵקֶר בְּעֵנֵן קִיּוּם הַתּוֹרָה שֶׁל הַרְּחוּקִים הַחֲפִצִים לְשׁוּב וְכוּ' כְּנִי"ל, עַל-כֵּן כָּל הַתְּקוּן עַל-יַדֵּי רַבּוֹי הַסִּפְרִים שֶׁנִּתְחַבְּרִין בְּכָל דּוֹר שֶׁהִתִּירוּ חֲכָמֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְבִרְכָה לְכַתֵּב מִשׁוּם, עֵת לַעֲשׂוֹת לְה' הִפְרוּ תּוֹרַתְךָ. 'הִפְרוּ תּוֹרַתְךָ' דִּיקָא, שֶׁבְּשִׁבִיל אוֹתוֹן שֶׁהִפְרוּ תּוֹרַתְךָ וְחֲטָאוּ כְּמוֹ שֶׁחֲטָאוּ וְצָרִיכִים לְהוֹצִיאֵם מִטֵּיט הַיּוֹן וְכוּ'

שֶׁנִּפְּלוּ לָשֵׁם, שֶׁצָרִיכִין לְהַאֲרִיר בָּהֶם עֲצוֹת עֲמֻקּוֹת מְאֹד וְכוּ', עַל-כֵּן בְּשִׁבְלֵם הִתִּירוּ לְכַתֵּב תּוֹרָה שֶׁבַע עַל פֶּה, שֶׁעַל-יְדֵי זֶה נִתְרַבֵּין סִפְרִים קְדוֹשִׁים הַרְבֵּה בְּכָל דּוֹר שֶׁבָּהֶם נִמְשָׁךְ קִדְשֵׁת יְדֵי הַסְּמִיכָה, כִּי עֵתָה שָׁאִין לָנוּ סְמִיכָה, אֶף-עַל-פִּי-כֵן לֹא אֲבָדָה תִּקְוֹתֵנוּ, כִּי הַחֲכָמִים הַקְּדוֹשִׁים הָאֲמִתִּיִּים מִמְּשִׁיכִין בְּחִינַת יְדֵי הַסְּמִיכָה בְּיַדֵּי הַכְּתִיבָה, הֵינּוּ בְּכַתִּיבַת סִפְרִים הַקְּדוֹשִׁים שְׁכוּתָבִין, שֶׁעַל-יְדֵי זֶה נִתְקַדֵּשׁ הָאֲוִיר בְּקִדְשֵׁת אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל. וְעַל-יְדֵי זֶה נִמְשָׁךְ בְּחִינַת קִדְשֵׁת סוּד הָעֵבוֹר, שֶׁהוּא סוּד קִדְשֵׁת רֹאשׁ חֹדֶשׁ, שֶׁהוּא שֶׁרֵשׁ הַתְּשׁוּבָה כַּנִּ"ל:

וְעַל-יְדֵי זֶה זֹכִינ׳ גַּם עֵתָה לְעֲצָה שְׁלֵמָה כַּנִּ"ל, עַל-כֵּן מִי שֶׁרוֹצֶה בְּאַמֶּת לְחַשֵּׁב עַל תְּכֵלִיתוֹ הַנִּצְחִי שֶׁלֹּא יֵאָבֵד בְּחֻטְאֵיו וְכוּ', כְּמוֹ שֶׁיּוֹדֵעַ בְּנִפְשׁוֹ מַה שֶׁנִּעֲשֶׂה עִמּוֹ. וְאִין לוֹ תַּחֲבוּלָה וְעֲצָה לְצֵאת כַּנִּ"ל, כִּי הִיָּה מְרַצֶּה לְהִתְקַרֵּב לְחֲכָמֵי אֱמֶת שֶׁיּוֹדְעִים עֲצוֹת עֲמֻקּוֹת לְהוֹצִיא, אֲבָל אֵינּוּ יוֹדֵעַ הֵיכָן הֵם מְרַבּוּי תַּבְעֵרַת הַמַּחְלָקַת הַגְּדוּלָּה שֶׁנִּתְרַבֶּה עֵתָה קִטְגוֹרִיא גְּדוּלָּה מְאֹד בֵּין הַתְּלַמִּידֵי חֲכָמִים וְכוּ', עַל-כֵּן כָּל תִּקְוֹתָנוּ עַל-יְדֵי רַבּוּי הַסִּפְרִים הַקְּדוֹשִׁים, שֶׁדִּיקָא עַל-יְדֵי זֶה בְּעֲצָמוֹ שֶׁשׂוּמֵעַ גְּדַל הַמַּחְלָקַת יִשִּׁים עַל לְבוֹ לְשׁוּב בְּתְשׁוּבָה עַל פְּגָם אֱמוּנַת חֲכָמִים, שֶׁמִּשָּׁם כָּל הַמַּחְלָקַת, כְּמוֹ שֶׁמְבַאֵר שָׁם. וּבְכָל פְּעַם שֶׁיִּשׁוּב עַל זֶה יִחְזְרוּ וְיִחְשְׁבוּ אֲצֻלוֹ כָּל הַסִּפְרִים הַקְּדוֹשִׁים, מְכַל שְׁכֵן וְכָל שְׁכֵן שֶׁיִּזְהַר בְּנִפְשׁוֹ שֶׁלֹּא לְהִלְעִיג, חֵס וְשָׁלוֹם, עַל שׁוּם אֶחָד מֵהֶם שֶׁלֹּא יִהְיֶה נִדוֹן בְּצוּאָה רוֹתַחַת, כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה וְכְמוֹ שֶׁמְבַאֵר בְּהַתּוֹרָה הַנִּ"ל. וְכִשְׁיִחְשְׁבוּ בְּעֵינָיו כָּל הַסִּפְרִים, יוּכַל לְמַצֵּא בְּהַסִּפְרִים הַקְּדוֹשִׁים עֲצוֹת אֲמִתִּיּוֹת לְנִפְשׁוֹ בְּכָל הַמְּקוֹם אֲשֶׁר הוּא שָׁם כַּנִּ"ל, כִּי עַל-יְדֵי רַבּוּי הַסִּפְרִים הַקְּדוֹשִׁים נִתְתַקֵּן הַכָּל כַּנִּ"ל:

וְכָּבֵר מְבַאֵר בְּדַבְרֵינוּ בְּזֶה בְּמְקוֹם אַחֵר אֲשֶׁר רַק מֵהַסִּפְרִים שֶׁנִּתְיַסְדּוּ עַל-פִּי חֲכָמוֹת חִיצוֹנִיּוֹת שֶׁהֵם אֲרִיסְטוֹ, יִמַּח שְׁמוֹ, וְחַבְרִיו, מֵהֶם צָרִיכִין לְהִתְרַחֵק כְּמִטְחוּי קִשְׁת אֲפֵלוֹ אִם חַבְרָם גְּדוּלֵי יִשְׂרָאֵל, כְּמְבַאֵר בְּכַמָּה סִפְרִים וּבְדַבְרֵינוּ גְּדַל הָאֲזִהָרָה לְהִתְרַחֵק מֵהֶם, כִּי לֹא בְּאֵלָה חֵלֵק יַעֲקֹב וְכוּ', כְּמוֹ שֶׁמְבַאֵר בְּמְקוֹם אַחֵר. אֲבָל כָּל הַסִּפְרִים שֶׁנִּתְיַסְדּוּ עַל-פִּי דַבְרֵי רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה בְּתַלְמוּד וּפּוֹסְקִים וְסִפְרֵי מוֹסֵר שֶׁנִּתְיַסְדּוּ עֲלֵיהֶם וְעַל דַּבְרֵי הָאֵהָר הַקְּדוֹשׁ וְהָאֲרִי"י ז"ל, בָּהֶם צָרִיכִין לְהִתְדַבֵּק וּלְקַיֵּם הַפֶּךָ בָּהֶם וְהַפֶּךָ בָּהֶם. וְעַל כָּל פְּנִים יֵאָמֵן בָּהֶם, מְכַל שְׁכֵן וְכָל שְׁכֵן שֶׁלֹּא יִלְעִיג עֲלֵיהֶם, חֵס וְשָׁלוֹם, וְכִשְׁיִתְגַּבֵּר לְעֵסֵק בָּהֶם בּוֹדֵאֵי יִזְכֶּה לְמַצֵּא עֲצוֹת לְנִפְשׁוֹ תְּמִיד, כִּי בְּחִינַת יְדֵי הַסְּמִיכָה, שֶׁמִּשָּׁם כָּל הָעֲצוֹת הָאֲמִתִּיּוֹת, גְּנוּזִים בְּסִפְרֵיהֶם הַקְּדוֹשִׁים כַּנִּ"ל:

וְעַל-פִּי כָּל זֶה תּוּכַל לְהִבִּין קִצֵּת קֶשֶׁר כָּל הַתּוֹרָה הַנִּ"ל הֵיטֵב וְתוּכַל לְקַבֵּל מִשָּׁם הַצֵּלָה לְנִפְשְׁךָ בְּכָל עֵת אִם תִּרְצֶה בְּאַמֶּת לְאַמְתּוֹ:

אות ח

כָּלֵל הַדָּבָר, שֶׁתִּקּוּן פְּגִימַת הַלְּבָנָה, שֶׁהוּא מִצּוֹת קְדוּשַׁת רֹאשׁ חֹדֶשׁ, שֶׁהוּא בְּחִינַת סוּד הָעֵבוֹר, נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי רַבּוּי הַסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים שֶׁנִּתְרַבֵּין בְּכָל דוֹר, שֶׁהֵם שְׁלֵמוֹת הַתּוֹרָה, כְּמוֹ שֶׁמְבַאֵר שָׁם, כִּי תּוֹרָה שֶׁבְּכַתָּב וְתּוֹרָה שֶׁבְּעַל פֶּה הֵם בְּחִינַת חֵמָה וּלְבָנָה כִּידוּעַ, בְּחִינַת מוֹשֶׁה וַיְהוֹשֻׁעַ, כִּי פָּנֵי מוֹשֶׁה כְּפָנֵי חֵמָה וּפָנֵי יְהוֹשֻׁעַ כְּפָנֵי לְבָנָה, עַל-כֵּן עַל-יְדֵי רַבּוּי הַסְּפָרִים שֶׁנִּתְרַבֵּין, שֶׁהֵם בְּחִינַת תּוֹרָה שֶׁבְּעַל פֶּה, שֶׁעַל-יְדֵי זֶה נִשְׁלַם תּוֹרָה שֶׁבְּכַתָּב, כְּמוֹ שֶׁמְבַאֵר שָׁם, וְנִתְיַחַד וְנִכְלָל תּוֹרָה שֶׁבְּכַתָּב עִם תּוֹרָה שֶׁבְּעַל פֶּה, עַל-יְדֵי זֶה נִתְיַחַד וְנִכְלָל הַלְּבָנָה עִם הַחֵמָה, כִּי הֵם הֵם בְּחִינַת תּוֹרָה שֶׁבְּכַתָּב וְתּוֹרָה שֶׁבְּעַל פֶּה, שְׁזֵה עֶקֶר תִּקּוּן פְּגִימַת הַלְּבָנָה כְּשֶׁמִּתְיַחַדֵּת עִם הַחֵמָה, שְׁזֵה נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי רַבּוּי הַסְּפָרִים כַּנִּי"ל:

אות ט

וְעֶקֶר הַתִּקּוּן הוּא בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה, שֶׁאֵז הוּא רֹאשׁ הַשָּׁנָה וְרֹאשׁ חֹדֶשׁ בְּיוֹם אֶחָד, כִּי שָׁנָה וְחֹדֶשׁ הֵם בְּחִינַת חֵמָה וּלְבָנָה. וְאֵז בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה נִכְלָלִין יַחַד בְּבְחִינַת זְכוּר וְאֶחָד עוֹלָה לְכָאן וּלְכָאן, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרִים לְבָרְכָה, שְׁזֵהוּ בְּחִינַת תִּקְעוּ בַּחֹדֶשׁ שׁוֹפָר בְּכֶסֶף לְיוֹם חֲגֻגוֹ, כְּמוֹ שֶׁדָּרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרִים לְבָרְכָה, אֵיזָהוּ חֵג שֶׁהַחֹדֶשׁ מִתְּכַסֶּה בּוֹ וְכוּ'. כִּי אֵז בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה עֶקֶר הַתְּשׁוּבָה, כִּי הוּא יוֹם רֹאשׁוֹן לַעֲשֻׂרֵת יְמֵי תְּשׁוּבָה. וְעֶקֶר הַתְּשׁוּבָה הוּא עַל פְּגָם אֲמוּנַת חַכְמִים שֶׁבָּזָה תְּלוּי כָּל הַתּוֹרָה כַּנִּי"ל וְכְמוֹ שֶׁמְבַאֵר בְּמָקוֹם אַחֵר (. וְעַל-יְדֵי הַתְּשׁוּבָה נִתְרַבֵּין הַסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים כַּנִּי"ל, שֶׁעַל-יְדֵי זֶה נִכְלָל חֵמָה וּלְבָנָה יַחַד בְּחִינַת תּוֹרָה שֶׁבְּכַתָּב וְתּוֹרָה שֶׁבְּעַל פֶּה כַּנִּי"ל:

וְעַל-כֵּן נִקְרָא הַדִּין וְהַמְשָׁפֵט שֶׁל רֹאשׁ הַשָּׁנָה שְׁדַּנִּין וְשׁוֹפְטִין אֶת כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּשֵׁם כְּתִיבַת סְפָרִים, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרִים לְבָרְכָה, שְׁלֹשָׁה סְפָרִים נִפְתָּחוּ בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה. 'סְפָרִים' דִּיקָא, כִּי הַדִּין וְהַמְשָׁפֵט הֵיא כְּפִי מַה שֶּׁכָּל אֶחָד שָׁב בַּתְּשׁוּבָה עַל אֲמוּנַת חַכְמִים, שֶׁעַל-יְדֵי זֶה נִתְרַבֵּין הַסְּפָרִים כַּנִּי"ל:

וְעַל-כֵּן הֵם שְׁלֹשָׁה סְפָרִים, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרִים לְבָרְכָה, צְדִיקִים נִכְתָּבִין לְאַתֵּר לַחַיִּים, רְשָׁעִים לְאַתֵּר לְמֵיתָה, בֵּינוֹנִים תְּלוּיִים וְעוֹמְדִים עַד יוֹם-כְּפוּר. וְלְמָדוּ מִפְּסוּק, "יִמְחוּ מִסֵּפֶר חַיִּים וְכוּ'". כִּי 'צְדִיקִים' הֵם הַתְּלֵמִידֵי חַכְמִים הָאֲמֵתִיִּים הָעוֹסְקִים בַּתּוֹרָה בְּאַמֶּת וְעוֹסְקִין לְהַרְבוֹת סְפָרִים קְדוּשִׁים בְּעוֹלָם, שְׁזֵה עֶקֶר הַתִּקּוּן. וְעַל-כֵּן הֵם נִכְתָּבִין בְּיָדֵי

לְאַלְתֵּר לַחַיִּי עוֹלָם לְנֶצַח. 'רְשָׁעִים' הֵם הַמְּלַעֲיָגִים עַל רַבּוּי הַסְּפָרִים וּמִתְלוֹצְצִים מֵהֶם וְהֵם אֶצְלָם לְמוֹתֵר, הֵם נְדוּנִים לְאַלְתֵּר לְמִיתָה, כִּי הֵם נְדוּנִים בִּיגִיעַת בְּשָׂר בְּצוּאָה רוֹתַחַת, שְׁמֵשׁ עֶקֶר הַמִּיתָה שְׁנַגְזָרָה עַל-יַדִּי אֲכִילַת עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע וְכוּ'. וְכִמוֹ שְׁמִבְאָר מְזָה בְּמִקּוֹם אַחֵר. 'בֵּינוֹנִים' הֵם שֶׁהִתְחִילוּ לָשׁוּב עַל פְּגַם אַמוּנַת חַכְמִים, אֲבָל עֲדִין לֹא שָׁבוּ בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה וְלֹא תִקְנוּ עֲדִין פְּגַם אַמוּנַת חַכְמִים כְּרֹאוּי, הֵם תְּלוּיִים וְעוֹמְדִים עַד יוֹם-כְּפוּר, כִּי אִזּוֹ בְּיוֹם-כְּפוּר אִזּוֹ גָּמַר הַתְּקוּן, הַנִּיִּל כְּמוֹבֵן בַּתּוֹרָה הַנִּיִּל שֶׁכֶּתֵב שֵׁם, שְׁעַל-יַדִּי שְׁשָׁבִין בְּתִשׁוּבָה עַל פְּגַם אַמוּנַת חַכְמִים, עַל-יַדִּי זֶה נֶחְשָׁבִין בְּעֵינָיו הַסְּפָרִים שֶׁמִּתְחַלֵּה הָיוּ בְּעֵינָיו כְּלֵא. וְכֵן בְּכָל פֶּעַם עַל-יַדִּי כָּל תִּשׁוּבָה וְתִשׁוּבָה נֶחְשָׁב בְּעֵינָיו יוֹתֵר עוֹד סֵפֶר וְכוּ', שְׁעַל-יַדִּי זֶה נִשְׁלַם תּוֹרָה שֶׁבְּכֶתֵב וְנִכְלָלַת בְּבַחֲיַנַּת לוּחוֹת הָאֶבֶן בְּחִינַת אֶבֶן שְׁתִּיָּה קִדְשֵׁי קִדְשִׁים וְכוּ', עַיִן שֵׁם, שְׁזָהוּ בְּחִינַת יוֹם-כְּפוּר שְׁאִזּוֹ נִכְנָס הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל לַפְּנֵי וְלַפְּנִים לְבֵית קִדְשֵׁי קִדְשִׁים לְהָאֶבֶן שְׁתִּיָּה שְׁשֵׁם עֲמָדוֹ לוּחוֹת הָאֶבֶן. וְעַל-כֵּן הַבֵּינוֹנִים תְּלוּיִים וְעוֹמְדִים עַד יוֹם-כְּפוּר, שְׁאִזּוֹ גָּמַר הַתְּקוּן הַזֶּה כְּנִיִּל. עַל-כֵּן הֵם תְּלוּיִים וְעוֹמְדִים מֵרֵאשִׁית הַשָּׁנָה עַד יוֹם-כְּפוּר אִם יָשׁוּבוּ בְּכָל פֶּעַם וַיִּחְשְׁבוּ בְּעֵינֵיהֶם הַסְּפָרִים אִזּוֹ יִזְכּוּ בְּיוֹם-כְּפוּר לְגַמֵּר חֲתִימָה טוֹבָה, כִּי אִזּוֹ בְּיוֹם-כְּפוּר עֶקֶר שְׁלֵמוֹת תְּקוּן זֶה, כִּי אִזּוֹ נִכְנָס הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל לְבֵית קִדְשֵׁי קִדְשִׁים לְהָאֶבֶן שְׁתִּיָּה עַל-יַדִּי הַכַּח שֶׁל תִּשׁוּבַת יִשְׂרָאֵל, שְׁעַל-יַדִּי זֶה נִתְרַבּוּ הַסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים, שְׁעַל-יַדִּי זֶה נִכְלָלַת הַתּוֹרָה בְּבַחֲיַנַּת אֶבֶן שְׁתִּיָּה וְכוּ' כְּנִיִּל:

אות י

וְעַל-כֵּן אִזּוֹ בְּיוֹם-כְּפוּר מִתְפַּלְּלִין חֲמֵשׁ תְּפִלוֹת. כִּי תְּפִלָּה בְּחִינַת מַלְכוּת בְּחִינַת לְבָנָה בְּחִינַת תּוֹרָה שֶׁבְּעַל פֶּה כִּידוּעַ. וְעַל-כֵּן בְּיוֹם-כְּפוּר שְׁאִזּוֹ נִשְׁלַם תְּקוּן פְּגִימַת הַלְּבָנָה. כִּי נִכְלָלִין חֲמָה וְלְבָנָה תּוֹרָה שֶׁבְּכֶתֵב וְתּוֹרָה שֶׁבְּעַל פֶּה יַחַד. עַל-כֵּן אִזּוֹ הַתְּפִלָּה בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת שֶׁמִּתְפַּלְּלִין חֲמֵשׁ תְּפִלוֹת כְּנִגְדַּת חֲמִשָּׁה חֲמִשֵׁי תּוֹרָה. כִּי הַתְּפִלָּה בְּחִינַת תּוֹרָה שֶׁבְּעַל פֶּה וְכוּ' נִכְלָלַת בְּכָל הַחֲמִשָּׁה חֲמִשֵׁי תּוֹרָה. כִּי נִכְלָלִין אִזּוֹ בְּשְׁלֵמוֹת כְּנִיִּל שְׁזָהוּ בְּחִינַת עֲשֵׂרַת הַדְּבָרוֹת שֶׁהָיוּ כְּתוּבִים עַל לוּחוֹת הָאֶבֶן שֶׁהֵם חֲמֵשׁ כְּנִגְדַּת חֲמֵשׁ כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבָרְכָה בְּחִינַת חֲמִשָּׁה חֲמִשֵׁי תּוֹרָה וְחֲמִשָּׁה תְּפִלוֹת שֶׁל יוֹם-כְּפוּר שֶׁנִּכְלָלִין יַחַד שְׁזָה עֶקֶר הַתְּקוּן שֶׁנִּשְׁלַם בְּיוֹם-כְּפוּר כְּנִיִּל:

וְעַל-כֵּן נִקְרְאוֹת הַתְּפִלָּה הַחֲמִשִּׁית שְׁמוֹסִיפִין בְּיוֹם-כְּפוּר 'נְעִילָה', כִּי עַל-יַדִּי זֶה נוֹעֲלִין וּמְחַבְּרִין וְכוּלְלִין יַחַד תּוֹרָה שֶׁבְּכֶתֵב וְתּוֹרָה שֶׁבְּעַל פֶּה, שֶׁהֵם בְּחִינַת חֲמָה וְלְבָנָה כְּנִיִּל:

ועל-כן אומרים אז ה' הוא האלקים שבע פעמים. ושמע וברוך שם כבוד
מלכותו לעולם ועד, כי ה' הוא האלקים זה בחינת יחוד תורה שבכתב
ותורה שבעל פה, בחינת חמה ולבנה פיזוע, בחינת כי שמש ומגן ה'
אלקים. וזהו גם כן בחינת שמע, וברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד
פיזוע. ועל-כן אומרים אז 'ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד' בקול רם,
כי בכל השנה שעדין לא נתתקן בשלמות פגם אמונת חכמים, על-כן
צריכין לומר ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד בלחש, שלא יתגרו בנו
החולקים, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, כי ברוך שם כבוד
מלכותו לעולם ועד, שהוא בחינת תורה שבעל פה פיזוע, שהוא חדושי
תורה של התלמידי חכמים האמתיים שמחברין ספרים הרבה צריכין
לומר אז בלחש, כי צריכין להעלים ולהסתיר ולכסות פמה וכמה חדושי
תורה שלא לגלותם בבחינת קול רם כי אם בבחינת סוד בלחש. וכמו
שאמר אדונינו מורנו ורבינו זכרוננו לברכה שיש פמה דברים שהם עתה סוד
ויהיה ימים וזמנים שלא יהיה סוד וכו' כמו שמובא בספר חיי מוהר"נ.
ועל-כן יש פמה ספרים קדושים שהיו גנוזים פמה שנים, ואחר כך ברבות
הימים נתגלו, כמו ספרי הזהר הקדוש וכתבי האר"י ז"ל וכן יש פמה
ספרים קדושים שגנוזים עדין ובימים הבאים יתגלו ואפלו הספרים
שמגלים עכשו צריכים לגלותם מעט מעט. וגם צריכים פמה דברים
לכתבם ברמז, הכל מחמת החולקים והלצים שלא יתגרו יותר. וכל זה
הוא בחינת סוד אמירת ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד בלחש בכל
השנה פלה, אבל ביום-כפור שאז נכנס הכהן הגדול לפני ולפנים לאבן
שתיה וכו', שאז נשלם בחינת תקון אמונת חכמים על-ידי רבוי הספרים
וכו' פנ"ל, על-כן אז אומרים ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד בקול רם,
כי כשיתגלה האמת וידעו ויאמינו הכל בקדשת נפלאות חדושי הספרים
הקדושים בודאי אז לא נצטרך להעלימם ולהסתירם בבחינת סוד ולחש,
כי אז לא יהיה סוד. ובכל יום-כפור נמשך בחינה זאת על-ידי תקון
התשובה של ישראל, על-כן אומרים אז ברוך שם כבוד מלכותו לעולם
ועד בקול רם וכנ"ל. וזה בחינת מה שמבאר על לעיני העמים וכו',
"שהסוד נשאר אצלנו, רק שמגלין שיבינו שהסוד אצלנו" וכו'. וזהו
בחינת אמירת ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד בלחש בבחינת סוד,
אבל ביום-כפור אומרים בקול רם, כי אז נמשך בחינת תקון פגימת
הלבנה, בחינת התגלות סוד העבור שיתגלה לעתיד. על-כן אומרים אז
ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד בקול רם וכנ"ל, ועל-כן מהדרין כל
ישראל לקדש את הלבנה במוצאי יום-כפור, כי אז עקר תקון פגימת
הלבנה פנ"ל, ועל-כן אחר יום-כפור עושין סבות, שהוא בחינת תקון
שלמות העצה, שזהו בחינת ספה, בחינת ופרס עלינו ספת שלומך ותקננו
בעצה טובה מלפניך וכו' וכמו שמבאר במקום אחר. ואחר כך עושין
שמחת תורה, כי על-ידי זה נעשה שמחה בחינת 'אור צדיקים ישמח'
שנמשך על-ידי שנקלל כל האבנים באבן אחד וכו', שהוא בחינת קבוצ
וכלליות הנפשות. וזה שמתקבצין אל הצדיק בראש השנה וכו', עין שם,
שכל זה הוא בחינה אחת כמובן שם:

אות יא

וְזֶה בְּחִינַת חֲנֻכָּה, בְּחִינַת חֲנֻכַּת הַבַּיִת-הַמְּקֻדָּשׁ שְׂזוּכִין עַל-יְדֵי יוֹם-כְּפוּר, כְּמוֹ שְׂמֵבֵאֵר בְּהַתּוֹרָה "כִּי מִרְחֻמִּים יִנְהַגְּמִים" סִימָן ז בְּלִקוּטֵי תַנְיִינָא. כִּי בְיוֹם-כְּפוּר נִשְׁלַמְתָּ הַתּוֹרָה בְּרַבּוּי הַסְּפָרִים בְּבְחִינַת לוחות האבן. וְעַל-כֵּן אַחַר כֵּךְ עוֹשִׂין חֲנֻכָּה בְּחִינַת חֲנֻכַּת הַבַּיִת, כִּי עֶקֶר בְּנֵן הַבַּיִת-הַמְּקֻדָּשׁ שֶׁל לְעֵתִיד הוּא עַל-יְדֵי שְׁלֵמוֹת הַתּוֹרָה בְּבְחִינַת 'בְּחֻכְמָה יִבְנֶה בַּיִת', עַל-יְדֵי שְׁלֵמוֹת הַתּוֹרָה, שֶׁהוּא עֶקֶר הַחֻכְמָה, עַל-יְדֵי זֶה 'יִבְנֶה בַּיִת', שֶׁהוּא הַבַּיִת-הַמְּקֻדָּשׁ, כִּי עֶקֶר הַנֶּס שֶׁל חֲנֻכָּה הִיָּה מֵה שֶׁהַכְּנִיעוּ מַלְכוּת הַרְשָׁעָה שְׂרָצוּ לְהַחְרִיב אֶת הַבַּיִת-הַמְּקֻדָּשׁ וּלְבַטֵּל אֶת הַתּוֹרָה, כִּי פָּגְמוּ בְּכַתִּיבַת סְפָרֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה. וְעַל-כֵּן אָמְרוּ, "כְּתָבוּ לָכֶם עַל קָרוֹן הַשּׁוֹר שְׂאִין לָכֶם חֶלֶק וְכוּ'". 'כְּתָבוּ דִיקָא, כִּי רָצוּ לְהַפִּיךָ מֵהַפֶּךְ אֶל הַפֶּךְ לְהַחֲלִישׁ וּלְבַטֵּל חֵס וְשָׁלוֹם, כְּתָב דְּקֻדְשָׁה, שֶׁהוּא בְּחִינַת כְּתִיבַת סְפָרֵי הַתּוֹרָה שֶׁבְּכַתָּב וּבַעַל פֶּה כְּנִ"ל וּלְהַגְבִּיר הַהַפֶּךְ כְּתָב דְּסִטְרָא אַחְרָא, בְּחִינַת כְּתָבוּ לָכֶם וְכוּ' שְׂאִין לָכֶם חֶלֶק וְכוּ', שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת כְּתִיבַת סְפָרֵי חֻכְמֵי יָוֵן שֶׁמֵּהֶם כָּל הַחֻכְמוֹת חִיצוֹנִיּוֹת שֶׁנִּקְרָאִים בְּדַבְרֵי רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבִרְכָה חֻכְמוֹת יוֹנִית, שֶׁהֵם כְּנִגְדַּת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה וְהַעֲקָר כְּנִגְדַּת תּוֹרָה שֶׁבַעַל פֶּה, שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת לְעֵצִים הַצָּרָה שֶׁבְּדוֹרוֹת אֱלוֹהֵי שְׂמֵתִגְבָּרִים הַכְּתוּבֵי רְעוֹת הַעוֹסְקִים בְּחֻכְמוֹת חִיצוֹנִיּוֹת וּמִרְבִּים סְפָרִים הָרָעִים שֶׁל הֶבֶל וְשֶׁל אֶפִיקוֹרְסִית וּמִתְלוֹצְצִים מִכָּל סְפָרֵי אֱמֶת הַמִּיֻסְדִים עַל-פִּי חֻכְמַת הָאֱמֶת עַל-פִּי חֻכְמֵי הַתְּלֻמוּד וְהַזֵּהָר הַקְּדוּשׁ וְכוּ'. וּמִי שֶׁבָּקִי בְּהֵם רוֹאֵה שֶׁבִּרְבִּי דְבָרֵיהֶם הֵם נוֹטִים אַחֲרֵי כַּת הַקְּרָאִים כְּפִדוּעַ. וְעַל-כֵּן עֶקֶר הַמְּשַׁכֵּת הַנֶּס וְהַיְשׁוּעָה שֶׁל חֲנֻכָּה בְּכָל דּוֹר הוּא עַל-יְדֵי קְדֻשַׁת רֵאשׁ הַשָּׁנָה וְיוֹם-כְּפוּר, כְּמוֹ שֶׁכְּתָב אֲדוּנָנוּ מוֹרְנוּ וְרַבְּנֵנוּ זְכוֹרֹנוּ לְבִרְכָה כְּנִ"ל, הֵינּוּ עַל-יְדֵי הַכְּשָׁרִים הַשְּׂבִים בְּתִשׁוּבָה עַל פֶּגַם אֲמוּנַת חֻכְמֵים, שֶׁעַל-יְדֵי זֶה נִתְרַבֵּין סְפָרִים קְדוּשִׁים הַרְבֵּה כְּנִ"ל, שֶׁזֶּה הַתְּקוּן נַעֲשֶׂה בְּרָה וְנִגְמָר בְּיוֹם-כְּפוּר כְּנִ"ל. וְכִשְׁזֶה קָם זֶה נוֹפֵל, שְׁנוּפְלִים עַל-יְדֵי זֶה סְפָרֵי הַמּוֹרִים שֶׁלָּהֶם וְעוֹקְרִים דְּעוֹתֵיהֶם הָרְעוֹת וְנִמְחִין מִלֵּב בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, שֶׁזֶּה בְּחִינַת קְדֻשַׁת חֲנֻכָּה לְהַכְּנִיעַ חֻכְמוֹת יָוֵן וּלְהַגְבִּיר אֹר סְפָרֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת נֵר חֲנֻכָּה, בְּחִינַת אֹר הַתּוֹרָה, בְּחִינַת כִּי נֵר מְצוּה וְתוֹרָה אֹר, בְּחִינַת נֵר חֲנֻכָּה מוֹסִיף וְהוֹלֵךְ שְׁמוֹסִיפִין בְּכָל פְּעַם שֶׁתֵּאִיר בְּיוֹתֵר אֹר הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה עַל-יְדֵי רַבּוּי הַסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים, שֶׁהֵם עֶקֶר שְׁלֵמוֹת אֹר הַתּוֹרָה כְּנִ"ל:

אות יב

ועל-כן קורין בחנכה בפרשת שנים עשר נשיאים, כי שנים עשר נשיאים של השנים עשר שבטים הם בחינת שנים עשר חדשי השנה, כמובא, כי הנשיאים הם בחינת חכמי הדור שמקבלים ממשה רבנו, עליו השלום, שהוא בחינת הרבי האמתי שבכל דור שהם עוסקין לתקן פגימת הלבנה שהוא בחינת קדשת שנים עשר ראשי חדשים כנגד שנים עשר שבטים כנ"ל. ועל-כן קורין זאת בחנכה, כי אז הוא בחינת תקון אמונת חכמים, שהוא בחינת קדשת ראש חדש, בחינת סוד העבור כנ"ל:

אות יג

ועל-כן נקבע חנכה בסוף חדש כסלו ובראש חדש ותחלת חדש טבת מה שלא מצינו בשום יום טוב, כי אז הוא בחינת תקון פגימת הלבנה, שעקר תקונה כשמתמעטת בתכלית המעוט בסוף החדש וחוזרת ומתמלאת בראש חדש כידוע ועל-כן נקבע חנכה בכסלו, כי עקר קביעת השנה תלוי בחשוון וכסלו כידוע לבקיאים בחשבון הלוחות. נמצא כשיוצא כסלו ונכנס ראש חדש טבת ויודעים קביעתם כבר נשלים הקביעות של השנה, כי אחר כך מתנהגים כל החדשים בסדר אחד מלא ואחד חסר ועל-כן מחמת שעקר תקון קביעות השנה שנמשך מסוד העבור, שהוא בחינת קדשת ראש חדש, נמשך על-ידי תקון אמונת חכמים שנתתקן בחנכה כנ"ל, על-כן סבב ה' לתברך שיהיה נקבע חנכה בכסלו וטבת, שאז עקר קביעות השנה כנ"ל:

ואגב אמרתי לרשם מה שהאיר ה' בלבי על ענין קביעות השנה שלפעמים היא חסרה כשחשוון וכסלו הם חסרים ולפעמים מלאים, ולפעמים כסדרון כידוע, כמבאר בשלחן ערוך, ובפרט בפרי עץ חיים. וזהו מרמז בפסוק, "כי היא חכמתכם ובינתכם לעיני העמים וכו'". ואמרו רק עם חכם ונבון הגוי הגדול הזה". ודרשו רבותינו זכרונם לברכה על סוד העבור. וזהו ח"כ"ם ראשי תבות ח"סרים מ"לאים" כסדרון, כי זה כלל חשבון עבור שנים וקביעות חדשים, שעל זה נאמר "כי הוא חכמתכם וכו'", רק עם ח"כ"ם וכו' וכו':

אות יד

זֶה שְׁפָתוֹב בַּמְדָּרֶשׁ בְּפָרֶשֶׁת הַנְּשִׂאִים שְׁנֵתְנָאֵל בֶּן צוּעָר נָתַן עֲצָה זֹאת לְהַנְשִׂאִים לְחַנֹּךְ הַמְשָׁכָן בְּאֵלוֹ הָעֵגְלוֹת וְהַקְרָבָנוֹת וְכוּ', כִּי הֵם הָיוּ יוֹדְעִין לְעֵבֶר שְׁנַיִם וְלִקְבֹּעַ חֲדָשִׁים, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב, "וַיִּמְבְּנֵי יִשְׁשָׁכָר יוֹדְעֵי בִינָה לְעֵתִים לְדַעַת מָה יַעֲשֶׂה יִשְׂרָאֵל וְכוּ'", עֵינֵי שָׁם בַּמְדָּרֶשׁ. נִמְצָא, שְׁמִבְּאָר בַּמְדָּרֶשׁ שְׁקָרְבָנוֹת הַשְּׁנַיִם עֶשֶׂר נְשִׂאִים הָיָה עַל-יְדֵי בְּנֵי יִשְׁשָׁכָר שִׁדְדוּ סוּד הָעֵבֹר, הֵינּוּ כְּנִ"ל, כִּי שְׁנַיִם עֶשֶׂר נְשִׂאִים הֵם בְּחִינַת שְׁנַיִם עֶשֶׂר חֲדָשֵׁי הַשָּׁנָה, שֶׁהֵם שְׁנַיִם עֶשֶׂר רֵאשֵׁי חֲדָשׁ, בְּחִינַת סוּד הָעֵבֹר. וְעַל-כֵּן קוֹרִין זֹאת בְּחִינָה שְׁאֵז עוֹסְקִים בְּתַקוּן זֶה כְּנִ"ל:

אות טו

וְעַל-כֵּן בְּאֵמַת הַקְרִיבוֹ כָּל הַקְרָבָנוֹת מִדַּעְתָּן שֶׁלֹּא עַל-פִּי מִשְׁפַּט הַתּוֹרָה, רַק שֶׁהִ' יִתְבָּרַךְ הַסְּפִים עַל יָדוֹ, כִּי הַקְרִיבוֹ קִטְרֵת יָחִיד וְחִטָּאת יָחִיד שְׁאִינוֹ רְאוּי עַל-פִּי הַדִּין וְכַמוֹבָא בְּפֶרוֹשׁ רַש"י. כָּל זֶה הוּא בְּחִינָה הַנִּ"ל, כִּי זֶה בְּחִינַת סוּד הָעֵבֹר שֶׁנִּמְסָר לְחַכְמֵי אֲמַת הַגְּדוֹלִים שְׁיִכּוּלִים לְהַנְהִיג אֶת יִשְׂרָאֵל כְּרָצוֹנָם כְּפִי צֶרֶךְ הַדּוֹר וְהַשָּׁעָה, כְּמוֹ שְׁאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנָם לְבִרְכָה לְעֵנֵן אֱלֹהֵינוּ בְּהַר הַפְּרָמֶל שֶׁהַקְרִיב בְּשַׁעַת אֲסוּר הַבְּמוֹת בְּשִׁבְלֵי קְדוּשַׁת הַשָּׁם וְלִמְדוֹ מִפְּסוּק "אֱלֹהֵינוּ תִשְׁמְעוּנוּ" וְכוּן בְּשִׁאֲרֵי מְקוֹמוֹת. וְכָל זֶה בְּחִינַת סוּד הָעֵבֹר כְּנִ"ל. וְעַל-כֵּן בְּנֵי יִשְׁשָׁכָר דִּיקָא שְׁהִיוּ בְּקִיָּאִים בְּסוּד הָעֵבֹר נָתַנוּ עֲצָה שֶׁל אֱלוֹ הַקְרָבָנוֹת לְחַנֹּךְ הַמְשָׁכָן עַל יָדָם, כִּי כָּל הַחֲנוּךְ שֶׁל הַשְּׁנַיִם עֶשֶׂר נְשִׂאִים, שֶׁהֵם כְּנֶגֶד שְׁנַיִם עֶשֶׂר רֵאשֵׁי חֲדָשׁ, הוּא בְּחִינַת סוּד הָעֵבֹר כְּנִ"ל:

אות טז

כִּי עַקֵּר חֲנוּךְ הַמְשָׁכָן הוּא בְּחִינַת לְהַשְׁלִים אֶת הַתּוֹרָה, בְּחִינַת לוֹחוֹת הָאֶבֶן שֶׁעֲמְדוֹ בְּאֶרֶץ שְׁמַשֵּׁם כָּל קְדוּשַׁת הַמְשָׁכָן וְהַבֵּית-הַמִּקְדָּשׁ שֶׁבְּשִׁבְלֵי זֶה חֲנוּכוֹ אוֹתוֹ כִּי לְתַקוּן פְּגָם הָעֶרֶב רַב שֶׁעָשׂוּ אֶת הָעֵגֶל עַל-יְדֵי שְׁפָגְמוֹ בְּאֵמוּנַת חַכְמִים, כִּי לֹא הֶאֱמִינוּ בְּמִשְׁחָה רַבָּנוּ וְאֶהְרֹן וְכוּ'. וְעַל-יְדֵי זֶה נִשְׁתַּבְּרוּ הַלוֹחוֹת וְעִכְשָׁו שֶׁנִּבְּנָה הַמְשָׁכָן בְּשִׁבְלֵי תַקוּן זֶה, כְּמוֹ שְׁאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ

זכרונם לברכה, על-כן חנכו אותו בעצת בני יששכר שבקיאים בסוד העבור, שזהו בחינת תקון אמונת חכמים כדי להמשיך על-ידי הקרבנות אלו בחינת תקון רבוי הספרים הקדושים שמשלימין את התורה שתהיה בבחינת לוחות האבן בשלמות לתקן פגם שבירת הלוחות, כי בהמשכן קבל משה רבנו את התורה כמו שפרש רש"י שמיום שנקבע האהל מועד לא נדבר עמו אלא משם וזה היה כל עקר קדשת האהל מועד עם הקרבנות שהקריבו שם הכל בשביל לכפר על ישראל ולזכותם לתשובה על פגם אמונת חכמים שמשם היה כל חטא העגל פנ"ל. ובשביל זה חנכו אותו השנים עשר נשיאים בקרבנות אלו בעצת נתנאל שהיה בקי בסוד העבור פנ"ל, על-כן קורין כל זאת בחנכה, כי אז צריכין להכניע הכפירות בחכמים אמתיים על-ידי בחינת חכמות וון ולהמשיך תקון אמונת חכמים על-ידי גדל אור התורה שמאיר על-ידי רבוי ספריהם הקדושים וכנ"ל:

אות יז

והנה מבאר מכל הנ"ל שעל-ידי תקון אמונת חכמים, שעל-ידי זה נתרבין הספרים הקדושים, שעל-ידי זה נתתקנין כל התקונים הנ"ל הנזכרין בהתורה הנ"ל עד שזוכין לסוד העבור, על-ידי זה זוכין לעצות שלמות שכל אחד יכול לתת עצה לנפשו בכל מקום אשר הוא שם והעקר בקדשת יהדותו, שזה עקר תקון התשובה שיתגבר לשוב לה' יתברך מכל המקום אשר הוא שם אפלו אם נדמה לו שנתעה מאד מאד בעונותיו הרבים וכו' וכנ"ל. כי אין מקום בעולם שאין שם עצה ותקוה לצאת משם רק שנעלם ממנו העצה על-ידי קלקוליו הרבים, אבל על-ידי אמונת חכמים, שעל-ידי זה נתרבין הספרים וזוכין לבחינת סוד העבור, על-ידי זה יש עצה בכל מקום שבעולם וכו' פנ"ל:

ובשביל זה נקרא ראש חדש על שם התחדשות, כי היצר הרע נקרא מלך זקן וכסיל, כי זה כלל ההתרחקות מה' יתברך, רחמנא לצלן, של כל אחד ואחד מגדול ועד קטן העקר הוא על-ידי זקנה דסטרא אחרא מה שנדמה לכל אחד כאלו הכל מתנהג פסדר והוא כבר זקן בדרךיו וכו' ואי אפשר לו לשוב מהם, כמו שכתוב, "לא יאמין שוב מני חשד". והכל על-ידי שמפיל עליו זקנה המלך זקן וכסיל, שהוא היצר הרע פנ"ל. ועל-כן כל התקון על-ידי הצדיקים החכמים אמתיים המתחדשים כנפשו וכו' בחינת וקוי ה' יחליפו פח. וזהו בחינת רבוי הספרים של חכמי אמת, כי הספרים הקדושים מתחברים על-ידי חדושי תורתם שמתחדשים בכל עת וכל חדושי תורתם הוא לעובדא ללמד וללמד לשמר ולעשות ולקיים וכו', כי הם מתגברים בעבודתם בכל יום מחדש כאלו עדין לא התחילו שום

התחלה בעבודת ה' ותורתו וכמבאר הרבה מזה בדברינו). ויותר מזה שמענו ממנו פעם אחר פעם שאי אפשר לבאר כלל. כמה וכמה היה בעיניו בכל פעם כתינוק ממש שאינו יודע. ופעם אחת שמעתי ממנו בפרוש שאמר, אני עתה כגמול עלי אמו וכו'. ועל-ידי שמתחדשים בכל עת ומשיגים גדלת הבורא יתברך בכל יום ובכל עת מחדש. ועל-ידי זה מחברים ספרים קדושים חדשים בכל עת, כי כל הספרים הקדושים הוא לבאר ולגלות גדלת התורה הקדושה, שהוא גדלת הבורא יתברך וגדלת קדשת ישראל, כי קדשא בריך הוא ואורייתא וישראל כלא חד, כמו שאיתא בזהר הקדוש. על-כן על-ידי זה הם משיגין וממשיכין חסדים חדשים בכל יום ובכל עת שממש עקר התקוה לזכות לתשובה כל הרחוקים מאד מאד שכמעט כמעט אבדה תקותם, בפרט בגלות האחרון הארץ והמר הזה, שעקר הוא גלות הנפש. וכמבאר באריכות בהקנה אני הגבר', שמקונן שם ירמיהו הנביא בעד כלל ישראל. והעקר בעד אחרית הימים האלה וצועק שם בעד כל אחד מישראל, "אני הגבר ראה עני וכו' אותי נהג וילך חשך ולא אור, אך בי ישוב יחפץ ידו כל היום וכו'". ומי שמשים לב להרגיש צרות נפשו הנזופה הרחוקה מאביה שבשמים, יבין מאליו לפרש כל זה על עצמו, כי היצר הרע מניח כל העולם ואינו מתגרה אלא בישראל ובתלמידי חכמים ביותר וכו', כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה סכה ד). שזהו בחינת אך בי ישוב יחפץ ידו וכו'. וכן צעק דוד, "כי יומם ולילה תכבד עלי ידיך וכו'". וכן הולך וצועק ירמיה, "במחשבים הושיבני וכו' גדר בעדי ולא אצא וכו' וכו'". עד שאומר, "ואומר אבד נצחי ותחלתי מה". כי לפי הנראה לדעת האדם כבר אבד נצחו ותחלתו ותקנתו, אך מחזק נפשו ואומר, "זאת אשיב אל לבי על-כן אוחיל וכו' חסדי ה' כי לא תמו כי לא כלו רחמיו". ומאחר שחסדיו ורחמיו אינם תמים ואינם כלים לעולם, בודאי יש תקוה לחסדיו ורחמיו גם עתה. עתה אחר כל הקלקולים הרבים שקלקלנו כל אחד ואחד, אך כל זה עדין אינו מספיק לנחם ולחזק את עצמו מרבוי התגברות מרירות פגמיו העצומים, אך עקר התקוה הוא מה שאומר אחר כך, "חדשים לבקרים רבה אמונתך". ופרש רש"י שהחסדים מתחדשים בכל בקר ורק זה כל נחמתנו ותקנתנו של כל אחד ואחד מה שה' יתברך מחדש חסדים חדשים נפלאים בכל בקר, שעל ידם עקר חדוש מעשה בראשית שבכל יום בחינת ויבטובו מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית. וכל זה ממשיכין עלינו הצדיקים הגדולים הנ"ל המתחדשים בכל יום ומתחילין מחדש בכל עת והם ממשיכין עלינו חסדים חדשים בכל יום ובכל עת ומבטלין הזקנה דסטרא אחרא שממש כל כח היצר הרע, כי כל תקנתנו הוא על-ידי שאין יודעין כלל עד היכן חסדיו מגיעים, כי לגדלתו אין חקר. ועקר גדלתו יתברך הוא חסדים, כי חסד נקרא גדלה, וכמבאר מזה הרבה במקום אחר וכל זה בחינת קדשת ראש חדש שנקרא ראש חדש על שם ההתחדשות של ישראל. וכמו שאומרים בברכת הלבנה, וללבנה אמר שתתחדש וכו'. שהם עתידים להתחדש כמותה וכו'. ועל-כן שרש התשובה הוא ראש חדש, כמו שמבאר בסימן יו"ד חלק א), כי עקר התשובה על-ידי ההתחדשות כנ"ל, אבל כל זה אי אפשר לזכות כי אם בכח הצדיקים

הגדולים המתחדשים בכל עת ומתחדשין בתורה, שעל-ידי זה נתרבין הספרים הקדושים כנ"ל, כי רק הם יודעים סוד העבור לעבר שנים ולקבע חדשים ולהמשיך קדשת ראש חדש בזמנו ובעתו באפן שיזכו ישראל להתחדש על-ידי זה ולשוב בתשובה שלמה, שזה העקר, על-כן עקר קדשת ראש חדש הוא על-ידי רבוי הספרים, שהוא בחינת אמונת חכמים וכנ"ל, כי יש בזה סוד גדול, בחינת סוד העבור בענין ההתחדשות. והעקר שצריכין לידע ולהאמין שאין יודעין כלום ובכל יום ובכל עת נעשין חדשות לגמרי וכו', ועל-ידי זה יש תקוה תמיד לכל בכם הצדיקים הנ"ל המתחדשים בכל עת ובכל יום:

אות יח

ועל-כן בני יששכר שהיו בקיאים בסוד העבור נאמר בהם, "ומבני יששכר יודעי בינה לעתים לדעת מה יעשה ישראל". שמזה הפסוק למדו שהיו יודעים ומבינים סוד העבור לעבר שנים ולקבע חדשים בעתם ובזמנם. וזהו בעצמו בחינת יודעי בינה לעתים מה יעשה ישראל שהיו יכולים להודיע לכל ישראל לכל אחד ואחד מה יעשה בכל עת ועת מכל ימי חייו בכל מה שעובר עליו באפן שיתחזק וכו', שזהו יודעי בינה לעתים, שהיו מבינים לתת עצות כפי העתים והזמנים לדעת מה יעשה ישראל. וזהו בעצמו בחינת סוד העבור שהצדיקים הבקיאים בזה הם בעלי עצות אמתיים:

אות יט

וזה שבתפלת מוסף של ראש חדש מתחילין, ראשי חדשים לעמך נתת וכו'. ואחר כך בסוף הברכה מסימין, כי בעמך ישראל בחרת מכל האמות וכו'. אבל ביום טוב מתחילין תחלה, אתה בחרתנו מכל העמים וכו', כי קביעות ראש חדש הוא סוד כמוס ונעלם מאד, בחינת סוד העבור הנ"ל ושם סוד שרש הבחירה וסוד מה שבחר בנו מכל העמים, שכל אלו הסודות אי אפשר להשיג רק צריכין להאמין בזה, כי הם בחינת שכליות מקיפין הסתומים ונעלמים מאד בזה העולם, כמו שמבאר בהתורה "עתיקא" בסימן כא). על מאמר רבותינו זכרונם לברכה, לעתיד צדיקים

יושבין וכו'. וכן על פסוק, "כי יעקב בחר לו יה ישראל לסגלתו", עין שם. וכל זה הוא בחינת סוד העבור, כי מבאר בספרים שסוד העבור בו כלולים כל סודות התורה. ובתחלה נתגלה לאדם הראשון וממנו לצדיקים בכל דור עד שבא לאברהם אבינו. וכל אחד השיגו כפי עבודתו וצדקתו. ועקר נתגלה למשה רבנו. וגם הוא נתקשה בו, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה על פסוק, "החדש הזה לכם", מלמד שנתקשה בו משה וכו'. כי בסוד זה נעלם סוד הבחירה וסוד שבחר בנו מכל העמים, כי ישראל מונין ללבנה וכו'. ועל-כן מצות קדוש החדש, שהוא סוד העבור, הוא מצוה ראשונה שנצטוו בה ישראל ונצטוו על זה בעודם במצרים קדם מתן תורה, כי משם כל התחלת קדשת ישראל מה שבחר בנו מכל העמים להיות לו לעם סגלה וכנ"ל. ועל-כן בראש חדש מתחילין תחלה, ראשי חודשים לעמך נתת. ואחר כך מסימין בשבח, כי בעמך ישראל בחרת מכל האמות. כי כל שבח זה שבחר בנו מכל העמים נמשך מקדשת ראש חדש, שהוא סוד העבור שנצטוו תחלה קדם שיצאו ממצרים וקדם קבלת התורה שאז בחר בנו, כי סוד שבחר בנו נמשך מסוד העבור, שהוא קדשת ראש חדש כנ"ל. ועל-כן מתחילין בראש חדש תחלה מקדשת ראש חדש הנ"ל, אבל בימים טובים שתלוי קדשתם בראש חדש, שכלם זכר ליציאת מצרים שאז כבר בחר בנו מכל העמים, אז מתחילין אתה בחרתנו, כי כבר נבחרנו מכל העמים ביציאת מצרים ומתן תורה על-ידי קדשת ראש חדש, שהוא סוד העבור שנצטוו כבר במצרים כשרצה להוציאם, כמבאר שם בפרשת החדש וכנ"ל. ועל-כן ראש חדש הוא שרש התשובה כנ"ל. וכל כח התשובה הוא על-ידי קדשת ראש חדש:

כי עקר כח התשובה הוא על-ידי שרשי התורה שהוא למעלה מהתורה, כי על-פי פשיטות משפטי התורה לא היה מועיל תשובה, רק כח התשובה הוא מהחסדים הנעלמים מאד, שהם בחינת שרשי תורה, בחינת סוד העבור שמשגיגים הצדיקים המתחדשים בכל עת כנ"ל. על-כן ראש חדש הוא שרש התשובה

אות כ

ועל-כן ישראל מונין ללבנה ואמות העולם לחמה, כי חמה ולבנה הם בחינת תורה שבכתב ותורה שבעל פה. וכל גדלת תורה שבכתב אין יודעין כי אם על-ידי תורה שבעל פה, שזה בחינת אמונת חכמים, כי כל תורה שבעל פה הוא על-ידי אמונת חכמים שאנו צריכין להאמין בהחכמים שנמסרה להם התורה בעל פה ויודעים לדרש את התורה בשלש עשרה מדות ולחדש בה ולחבר ספרים הרבה בכל עת, שכל זה הוא שלמות תורה שבכתב, כמו שמבאר שם בהתורה הנ"ל. וכל כח קדשת ישראל להתגבר

על היצור הרע הוא על-ידי אמונת חכמים, על-ידי בחינת תורה שבעל פה, שעל-ידי זה עקר קיום התורה. ועל-כן ישראל מונין ללבנה, שהיא בחינת תורה שבעל פה, בחינת אמונת חכמים שמתחדשין בכל עת כמו הלבנה, כי שמש ידע מבואו, אבל ירח לא ידע מבואו וכו', כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה. שזה בחינת קדשת הצדיקים שמשמים עצמם בכל פעם כאינו יודע כנ"ל. וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, אין התורה מתקיימת אלא במשים עצמו כאינו יודע. כי הם יודעים כי לגדלתו אין חקר וכו' וכנ"ל. ומשם כל כח קדשת ישראל לשוב לה' יתברך ועל-כן הם מונין ללבנה, אבל העפויים רוצים רק לידע מיד הכל על-פי חכמה ושכל כפשוטו בלי אמונה בסודות התורה, על-כן מונין לחמה, שהיא בחינת תורה שבכתב, אבל באמת גם בתורה שבכתב אין יודעין כלל. מפל שכן שאין מקימין דבר ממנה כלל, כי אין שלמות לתורה שבכתב כי אם על-ידי תורה שבעל פה, שהיא בחינת אמונת חכמים, בחינת רבוי הספרים הקדושים

אות כא

ועל-כן גם גדלת החמה שתגדל לעתיד יהיה רק על-ידי גדלת הלבנה שתגדל על-ידי שישבו ישראל לה' יתברך, כמו שכתוב, "והיה אור הלבנה כאור החמה ואור החמה יהיה שבעתים כאור שבעת הימים". והקדים בכונה תחלה גדלת הלבנה שתהיה כאור החמה ואחר כך ואור החמה יהיה שבעתים וכו', כי עקר גדלת החמה הוא על-ידי גדלת הלבנה שתמלא מפגימתה על-ידי ישראל שישבו בתשובה על-ידי רבוי הספרים הקדושים, בחינת אמונת חכמים-תורה שבעל פה, שעל-ידי זה כל שלמות התורה שבכתב וכנ"ל:

אות כב

כי עקר שלמות הספרים הקדושים הוא על-ידי שמשמין עצמן כאינו יודע כנ"ל, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, אין התורה מתקיימת אלא מי שמשם עצמו כאינו יודע שזהו בחינת ירח לא ידע מבואו, שזה עקר סוד העבור ועל-ידי זה דיקא נשלם תורה שבכתב, שהיא בחינת חמה

כַּנִּיל. וְעַל-יַדֵּי זֶה עֵקֶר הַתְּשׁוּבָה, כִּי עֵקֶר הַתְּשׁוּבָה עַל-יַדֵּי שְׁמֵבִינִים שְׂאִין יוֹדְעִין כָּלֵל, רַק מִתְחַזְּקִים בְּכַח הַצְּדִיקִים שֶׁיִּדְעוּ מָה שֶׁיִּדְעוּ וְהַשִּׁיגוּ מָה שֶׁהַשִּׁיגוּ עַד שֶׁהִגִּיעוּ בְּאֵמֶת לְתַכְלִית הַיְדִיעָה דְּלֹא נִדְעַ. לֹא כִּמוֹ הַרְבֵּה שֶׁנִּדְמָה לָהֶם שֶׁיִּוְדְעִים חֻכְמוֹת וְאוֹמְרִים גַּם כֵּן תַּכְלִית הַיְדִיעָה דְּלֹא נִדְעַ. וְאִינֶם שְׂמִים אֶל לִבָּם שֶׁעֲדִין לֹא הִתְחִילוּ לִידַע כָּלֵל, כִּי רַק הַחֻכְמִים הַצְּדִיקִים הַגְּדוֹלִים הִגִּיעוּ בְּאֵמֶת לְתַכְלִית הַיְדִיעָה דְּלֹא נִדְעַ. וְגַם הֵם הַשִּׁיגוּ בְּכָל פֶּעַם הַתַּכְלִית הַזֶּה דְּלֹא נִדְעַ יוֹתֵר וְיוֹתֵר וְכוּ', כִּמוֹ שֶׁמִּבְּאֵר אֶצְלָנוּ כִּמָּה שִׁיחוֹת נוֹרָאוֹת בָּזֶה, אֲבָל אֲנַחְנוּ אֵין יוֹדְעִין כָּלֵל כִּפְּשׁוּטוֹ רַק אֲנוּ מַחֲבִיבִים לְקַיֵּם אֶת כָּל דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת וְלִהְיוֹתִין בְּחֻכְמִים אֲמִתִּיִּים וּבְסִפְרֵיהֶם הַקְּדוּשִׁים שֶׁהֵם מְחַזְּקִים אוֹתָנוּ בְּכָל מְרִירַת הַגְּלוּת שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד וְכוּ' שֶׁיֵּשׁ תַּקְוָה תָּמִיד, כִּי חֲסֵדֵי ה' לֹא תִּמּוּ וְלֹא כָּלוּ רַחֲמָיו לְעוֹלָם וְהַחֲסָדִים מִתְחַדְּשִׁים בְּכָל יוֹם בְּבַחֲיִנַת חֲדָשִׁים לְבִקְרִים רַבָּה אֲמוּנָתָךְ וְכוּ' וְכַנִּיל. וְעַל-כֵּן יִשְׂרָאֵל מוֹנִין לְלִבָּנָה, כִּי הַלִּבָּנָה, שֶׁהוּא הִירָח, לֹא יִדַע מְבוֹאוֹ, כִּי עֵקֶר תַּקּוּן הַתְּשׁוּבָה הוּא עַל-יַדֵּי לֹא יִדַע כַּנִּיל:

אות כג

וְזֶה שֶׁמִּבְּרַכִּין הַחֲדָשׁ בְּשַׁבָּת שְׁלֹפְנִי, כִּי שַׁבַּת קְבִיעָא וְקִיָּמָא. וְכָל קְדָשֵׁת רֹאשׁ חֲדָשׁ שָׁבוּ תְלוּיִים כָּל הַמוֹעֲדִים שֶׁנִּמְסָר לְיִשְׂרָאֵל לְהַחֲכִמִּים לְקַדֵּשׁ הַחֲדָשׁ לְפִי דַעְתָּם כַּנִּיל, כִּי זֶה מְקַבְּלִים רַק מִבַּחֲיִנַת קְדָשֵׁת שַׁבַּת שֶׁקְבִיעָא וְקִיָּמָא, שֶׁהוּא בַּחֲיִנַת מִשָּׁה, שֶׁהוּא כָּלֵל הַתּוֹרָה שֶׁבְּכַתָּב וּבְעַל פֶּה, כִּי כָּל תּוֹרָה שֶׁבְעַל פֶּה, שֶׁהֵם כָּל הַסִּפְרִים הַקְּדוּשִׁים שֶׁמִּגְּלִים עֲצוֹת לְעַבֹּדֶת ה' יִתְבָּרַךְ כַּנִּיל, כִּלְמַסּוֹ כְּלוּלִים בַּתּוֹרָה שֶׁבְּכַתָּב, כִּי יִכָּא מִיַּד דְּלֹא רְמִיזָא בְּאוֹרֵיתָא. וְזֶה בַּחֲיִנַת קְדָשֵׁת שַׁבַּת שֶׁקְבִיעָא וְקִיָּמָא, בַּחֲיִנַת מִשָּׁה, שֶׁהוּא בַּחֲיִנַת הַצְּדִיק הַגְּדוֹל שֶׁכָּבֵר זָכָה לְקְדָשֵׁת שַׁבַּת בְּשִׁלְמוֹת שֶׁמִּשָּׁם כָּל הַקְּדָשׁוֹת וְכָל הַעֲצוֹת הַגְּלוּיּוֹת וְהַנְּעֻלְמוֹת שֶׁבְּכָל סִפְרֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה. וְעַל-כֵּן מִבְּרַכִּין הַחֲדָשׁ מִקֶּדֶם בְּשַׁבַּת, כִּי כָּל קְדָשֵׁת רֹאשׁ חֲדָשׁ, שֶׁהוּא סוּד הַעֲבוּר, שֶׁהוּא בַּחֲיִנַת רַבּוּי הַסִּפְרִים, עַל-יַדֵּי אֲמוּנַת חֻכְמִים וְכוּ' כַּנִּיל, נִמְשָׁךְ מִשַּׁבַּת שֶׁקְדָשְׁתָּהּ קְבִיעָא וְקִיָּמָא וְכַנִּיל:

רֹאשֵׁי פָּרָקִים לְהִלָּכָה הַנִּיל עַל-פִּי הַתּוֹרָה חֲדֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן הַנִּיל, וּבּוֹ הִלְכוֹת יוֹם טוֹב:

וְזֶה בַּחֲיִנַת אֶכֶל נֶפֶשׁ שְׁמַתָּר בְּיוֹם טוֹב וְאֶסוּר בְּשַׁבַּת:

אות כד

כי הברורים של כל ימי החל, שהם בחינת ל"ט מלאכות, הם לברר המאכל מהעשנים סרוחים שנמשכו על-ידי פגם האכילה של אדם הראשון שאכל מעץ הדעת טוב ורע שפגם אז באמונת חכמים, שלא האמין בעצמו ולא הוציא הנהגות ישרות מלמוד המצוה שצוהו ה' לתברך וכו' עד שהטעהו הנחש בנכלי ערמימיותו, עד שפגם מאד באמונת חכמים על-ידי אכילה פגומה וכו'. ואז נתערבבו כל המאכלים ונגזר, "בעצבון תאכלנה בזעת אפיד תאכל לחם". עד שנתהוה הפסלת הגמור שמשם העשנים סרוחים שמבלבלים המח. ובשביל זה באים כל הל"ט מלאכות לברר האכל מתוך הפסלת. ובשבת אסור שום מלאכה, כי בשבת אין ברור על-ידי שום עשיה ומלאכה גשמיות, רק הכל עולה ונתברר ממילא ועולה לשרשו על-ידי קדשת שבת. ואז היא עקר תקון העצה, כי אז נפרס ספת שלום וכו'. ועל-ידי העצה טובה ממילא נתתקן הכל, כי גם כל הפרנסה על-ידי העצה, כמו שאמרו, "ארי הוא יחיב לך עיטא למיקנא נכסין" דברים ח), ובפרט בעבודת ה', שכל תקון העצה נמשך משבת. ועקר תקון העצה יחמת שאז הוא בחינת שלמות תורה שבכתב על-ידי תורה שבעל פה, על-ידי רבוי הספרים וכו', כי בשבת עולה המלכות עד למעלה למעלה לבחינת קדש בעצמו בבחינת ושמרתם את השבת כי קדש הוא, אבל ביום טוב הוא רק בחינת מקרא קדש שקורין את הקדש, כמבאר כל זה בכונות האר"י ז"ל לענין ההפרש שבין שבת ליום טוב וכו'. כי מלכות היא בחינת תורה שבעל פה, כמו שכתוב, מלכות פה ותורה שבעל פה קרינו לה, ובשבת עולה בחינת תורה שבעל פה עד הקדש שהוא חכמה שנקרא קדש וכו', כמו שכתוב שם ומשלמת את בחינת תורה שבכתב, כי אז תכלית היחוד בין תורה שבכתב ותורה שבעל פה. וכשנשלם תורה שבכתב על-ידי תורה שבעל פה על-ידי רבוי הספרים שנתרבין על-ידי חדושי תורה שנתחדשין שעקרים בשבת כידוע, אז נמתקין כל הדינים ואז עקר שלמות העצה שנעשה על-ידי המתקת הדינים, כמו שמבאר במקום אחר (:

אות כה

אבל ביום טוב הוא 'מקרא קדש'. שקורין בחינת תורה שבכתב ממקומה שתרד לבחינת תורה שבעל פה, על-כן יש אז עדין איזה ברור, על-כן צריכין מלאכת אכל נפש לברר מהפסלת הנ"ל:

כִּי יֵשׁ סִפְרִים קְדוֹשִׁים מִחֲדוּשֵׁי תּוֹרָה שֶׁהֵם בְּחִינַת שֶׁבַת שְׁאֵז תְּכַלִּית הַיְחוּד בֵּין תּוֹרָה שֶׁבְּכֹתֵב וְתּוֹרָה שֶׁבְּעַל פֶּה, הֵינּוּ שְׁתֵּי תּוֹרָה שֶׁבְּעַל פֶּה, שֶׁהוּא מֵה שֶׁמִּחֲדָשִׁין הַחֲכָמִים הַגְּדוֹלִים הָאֲמִתִּיִּים הוּא עוֹלָה עַד שֶׁרַשׁ הַתּוֹרָה שֶׁבְּכֹתֵב שֶׁנִּתְּנָה מִפִּי יִתְבָּרַךְ וְנִכְלָלָת שֶׁם בְּתַכְלִית הַיְחוּד, הֵינּוּ שֶׁהַחֲדוּשִׁים שֶׁמִּחֲדָשִׁים וּמְבַאֲרִים וּמְפָרְשִׁים אֶת פְּסוּקֵי הַתּוֹרָה שֶׁבְּכֹתֵב הֵם כְּלוּלִים וְנִעוּצִים וּמְחַבְּרִים יַחַד בְּתַכְלִית הָאֲחֻדוֹת עִם דְּבוּרֵי הַפְּסוּקִים, כִּי הֵם מִחֲדָשִׁים דְּבַר דְּבוּר עַל אֶפְנָיו, שֶׁחֲדוּשֵׁיהֶם כְּלוּלִים בְּתַכְלִית הָאֲחֻדוֹת בְּתוֹךְ פְּסוּקֵי הַתּוֹרָה וְכוּ'. בְּבַחֲיַנַּת שׁוֹקִיו עֲמוּדֵי שֶׁשׁ מִיִּסְדִּים עַל אֲדָנֵי פֶה, וְכִמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַש"י שֶׁם. אֲבָל יֵשׁ חֲדוּשֵׁי תּוֹרָה שֶׁבְּעַל פֶּה שֶׁהֵם גַּם כֵּן קְדוֹשִׁים וְאֲמִתִּיִּים, אֲבָל קִשָּׁה לְכוֹנֵם הֵיטֵב בְּתוֹךְ דְּבוּרֵי הַתּוֹרָה רַק בְּרָמָז וּבְדַרְךְ אֲסֻמְכָתָא וְכוּ'. וְזֶהוּ בְּחִינַת קְדֻשַׁת יוֹם טוֹב, שֶׁהַקְּדֻשָׁה בְּחִינַת שֶׁרַשׁ הַתּוֹרָה שֶׁבְּכֹתֵב צָרִיךְ לְהוֹרִיד אֶת עֲצֻמוֹ מִמְּקוֹמוֹ וּלְהַשְׁתַּלְשֵׁל וּלְהַתְּלַבֵּשׁ כְּדֵי שְׂיֻכַּל לְהַתְּחַבֵּר עִם הַחֲדוּשֵׁי תּוֹרָה שֶׁבְּעַל פֶּה אֵלוֹ. וְזֶהוּ בְּחִינַת יוֹם טוֹב בְּחִינַת מְקָרָא קְדֻשׁ כְּנ"ל. וּמִחֲדוּשֵׁי תּוֹרָה כְּאֵלוֹ אֵין יְכוּלִין לְתַקֵּן הָעֲצָה בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת. וְאֵז יֵשׁ עֲדִין אֵיזָה בְּרוּר מִפְּסֻלַּת הַנִּי"ל וְאֵז יֵשׁ עֲדִין אֵיזָה מְלֹאכּוֹת שֶׁהֵם מְלֹאכּוֹת אֲכָל נֶפֶשׁ שֶׁסְּמוּכִים לְהַאֲכִילָהּ שֶׁצָּרִיכִין לְאִפּוֹת וּלְבִשֵׁל בְּיוֹם טוֹב שֶׁהֵם גָּמַר תַּקּוּן הַמְּאֲכָל כְּדֵי לְבַרֵּר הַמְּאֲכָל מִבְּחִינַת פְּסֻלַּת הַנִּי"ל שֶׁמֶשֶׁם פָּגַם הָעֲצָה, כִּי אֵז צָרִיכִים עֲדִין בְּרוּרִים בְּשִׁבִיל תַּקּוּן הָעֲצָה וְכְנ"ל:

רַאשֵׁי פְּרָקִים מְהַלְכָה הַנִּי"ל וּבו עֲנִין חֲנֻכָּה:

אות כו

וְזֶה בְּחִינַת תַּקּוּף הַנִּסַּ שֶׁל חֲנֻכָּה שְׁאֵז תַּקְּנוּ לָנוּ לְהַדְּלִיק נֵר חֲנֻכָּה לְמַטָּה מִעֲשָׂרָה טְפָחִים, שֶׁמְבַאֵר בְּפִנּוֹנוֹת שֶׁמִּמְשִׁיכִין כָּלֵל הָאֲרֶת הַשְּׁלֵשָׁה יְחוּדִים לְמַטָּה מְאֹד וְכוּ'. לְהַאֲרִיךְ לְהַמְלִיכּוֹת עֲצָם הַהָאֲרוֹת הַנִּי"ל בְּמִקּוֹמָה אֶף-עַל-פִּי שֶׁאֵין לָהּ עֲלִיָּה אֵז וְכוּ'. הֵינּוּ שֶׁבְּעֲצָם רַחֲמֵי ה' יִתְבָּרַךְ שֶׁרָאָה שֶׁמְלַכּוֹת דְּסֻטְרָא אַחֲרָא מִתְגַּבֵּר מְאֹד מְאֹד שֶׁרָצוּ מְלַכּוֹת הַרְשָׁעָה לְהַשְׁפִּיחַ תּוֹרָתוֹ לְגַמְרֵי. וְצָפָה שְׂאֲחֵר כֶּף יִתְאַרְךְ הַגְּלוּת הַזֶּה בְּיוֹתֵר, עַל-כֵּן חָמַל עָלֵינוּ וְעָשָׂה לָנוּ נְסִים נִפְלְאִים בְּיָמֵי חֲנֻכָּה הַקְּדוּשִׁים וְהוֹסִיף נֶס עַל נֶס שֶׁדָּלַק מְעַט שְׁמֹן שֶׁהָיָה חֲתוּם בְּחוֹתְמוֹ שֶׁל כֶּהֵן גְּדוֹל שֶׁלֹּא הָיָה בּוֹ לְהַדְּלִיק כִּי אִם יוֹם אֶחָד וְדָלַק שְׁמוֹנֶה יָמִים עַד שֶׁתַּקְּנוּ עַל זֶה מְצוֹת הַדְּלָקָת נֵר חֲנֻכָּה. שֶׁהוּא שֶׁבְּכַח הַצְּדִיקִים הַגְּדוֹלִים הַנוֹרְאִים נִזְכָּה לְהַמְשִׁיךְ אֹרֵךְ הַתּוֹרָה בְּחִינַת נֵר מְצוּהָ וְתּוֹרָה אֹרֵךְ גַּם לְמַטָּה לְמַטָּה, שֶׁיִּתְרַבּוּ סִפְרֵים קְדוֹשִׁים כְּאֵלֶּה בְּעוֹלָם בְּחֲכָמָה עֲמֻקָּה כְּזֹאת שֶׁיִּאֲרוּ פְּנֵי תִבְּלַת עַד שְׂיֻכְלוּ לְהַאֲרִיךְ גַּם לְמַטָּה לְמַטָּה בְּתַקּוּף הָעֲשִׂיָּה. וְגַם שֶׁם יִתְיַחֲדוּ תּוֹרָה שֶׁבְּכֹתֵב עִם תּוֹרָה שֶׁבְּעַל פֶּה בְּשִׁלְמוֹת נִפְלָא בְּאֲחֻדוֹת גְּמוּר, עַד שֶׁתְּהִיָּה גַּם שֶׁם נִשְׁלַמְתַּת תּוֹרָה שֶׁבְּכֹתֵב עַל-יְדֵי רַבּוּי

הספרים של תורה שבעל פה, עד שתכלל התורה באבן שתיה קדשי קדשים, שעל-ידי זה נמתקין כל הדינים שבעולם שעל-ידי זה תהיה נשלמת העצה שאפלו הנמוכים והירוודים מאד מאד יוכלו למצא עצה לנפשם למלט נפשם מני שחת לאור באור החיים:

אות כז

ועל-כן היה השמן חתום בחותמו של פהו גדול, כי הפהו הגדול היה נכנס לפני ולפנים ביום-כפור לבחינת קדשי קדשים ששם שלמות התורה, כי שם עמדו לוחות האבן ומשם כל ההמתקה הנ"ל, כמו שמבאר שם:

אות כח

כי המנורה הטורה שבבית-המקדש כל הארתה היה משם מלוחות העדות שבבית קדשי קדשים, כמו שכתוב, "באהל מועד מחוץ לפרכת אשר על העדות יערוך אותו אהרן ובניו וכו'", הינו פנ"ל, כי גרות המנורה, כל הארתם מבחינת שלמות התורה שהיה בבית קדשי קדשים וכנ"ל, אבל כל זה לא זכינו רק בבית-המקדש ובמשכן, אבל עתה בתקף הגלות חמל ה' יתברך עלינו ותקן לנו להדליק נר חנכה להמשיך הארה זאת בחינת שלמות התורה שבכתב על-ידי תורה שבעל פה גם למטה למטה להאיר לכל הירוודים שהם בתקף העשייה, להאיר בהם גם כן עצות עמקות מאד על-ידי רבוי הספרים הקדושים שנעשו מחדושי תורה כאילו שמשלימין תורה שבכתב בשלמות כזה עד שנמתקין כל הדינים עד שמאירה עצות עמקות גם למטה מיי"ט וכו'. כי חנכה בחינת תקון הנצח, ששם עקר מקום העצה שהיא בחינת רגליו, כמו שמבאר במקום אחר:

אות כט

וְזֶה בְּחִינַת שְׁלֹחַן בְּצַפּוֹן וּמִנּוּחָה בְּדָרוֹם שֶׁהִיא הַשְּׁלֹחַן עִם לֶחֶם הַפָּנִים כְּנֶגֶד הַמִּנּוּחָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, "וְאֵת הַמִּנּוּחָה נִכַּח הַשְּׁלֹחַן". כִּי הָא בְּהָא תִּלְיָא, שְׁעַל-יָדֵי קִדְשֵׁת הַמִּנּוּחָה וְנִרוּתֶיהָ שֶׁהִיוּ מְאִירִים עַל-יָדֵי שְׁלֵמוֹת הַתּוֹרָה בְּבְחִינַת לוחות האבן וכו' כַּנִּי"ל שֶׁבְּשִׁבִיל זֶה נִצְטָוָה בְּאֵהָל מוֹעֵד מִחוּץ לַפָּרְכָת אֲשֶׁר עַל הָעֵדוּת יַעֲרֹךְ אוֹתוֹ אֶהְרֵן וְכוּ'. שְׁרַמְזוּ לוֹ שְׂאוֹר נִרוֹת הַמִּנּוּחָה נִמְשָׁכִין מִלוחות העדות שֶׁבְּבִית קִדְשֵׁי קִדְשִׁים וְכַנִּי"ל, עַל-יָדֵי זֶה הוּא בְּחִינַת קִדְשֵׁת הַשְּׁלֹחַן שֶׁהִיא עָלָיו לֶחֶם הַפָּנִים מְשַׁבֵּת לְשַׁבֵּת, שֶׁהוּא בְּשִׁבִיל לְהַמְשִׁיךְ עַל יִשְׂרָאֵל קִדְשֵׁת הָאֲכִילָה לְטַהַר הַמַּאֲכָלִים מִפָּגָם הָעֲשָׂנִים הַנִּי"ל, שֶׁהֵם פּוֹגְמִין אֶת הָעֵצָה וְכַנִּי"ל, שֶׁעֵקֶר הַתִּקּוֹן עַל-יָדֵי אֲכִילַת שַׁבָּת, שֶׁהוּא בְּחִינַת לֶחֶם הַפָּנִים שֶׁהִיא עַל הַשְּׁלֹחַן. וְעַל-כֵּן הִיא הַשְּׁלֹחַן וְהַמִּנּוּחָה סְמוּכִים זֶה כְּנֶגֶד זֶה, כִּי הֵם תְּלוּיִים זֶה בְּזֶה, כִּי קִדְשֵׁת הַמַּאֲכָלִים לְבָרֵךְ מְעֲשָׂנִים הַנִּי"ל הוּא עַל-יָדֵי רַבּוּי הַסְּפָרִים וְכוּ'. שֶׁהֵם בְּחִינַת אֹר הַמִּנּוּחָה, שְׁעַל-יָדֵי זֶה הוּא תִּקּוֹן שְׁלֵמוֹת הָעֵצָה וְכַנִּי"ל:

אות ל

וְזֶה בְּחִינַת הַפְּלִגְתָּא שְׁבִין בֵּית שְׁמַאי וּבֵית הֵלֵל בְּעֵינֵן הַדְּלָקַת גֵּר חֲנֻכָּה, שְׁבִית שְׁמַאי אוֹמְרִים, פּוּחַת וְהוֹלֵךְ. וּבֵית הֵלֵל אוֹמְרִים, מוֹסִיף וְהוֹלֵךְ וְכוּ', כִּי מוּבָן מִדְּבָרֵי אֲדוֹנָנוּ מוֹרְנוּ וְרַבְּנּוּ זְכָרוֹנוּ לְבָרְכָה שֶׁעֵקֶר קִדְשֵׁת חֲנֻכָּה נִמְשָׁךְ מִהָעֵבוּדָה שֶׁל רֹאשׁ הַשָּׁנָה וְיוֹם-כַּפּוֹר, כְּמוֹ שֶׁמְבַאֵר בְּסִימָן ז' בְּלִקּוּטֵי (תַּנְיָנָא) וּמוּבָא לְעִיל שְׁכַפִּי הַסְּלַח נָא שְׁפוּעֵלִין בְּיוֹם-כַּפּוֹר, כֵּן זֹכִין לְקִדְשֵׁת חֲנֻכָּה. וְזֶה יָדוּעַ שֶׁלְּפֶלַע בְּקִשְׁת סֶלַח נָא בְּיוֹם הַכַּפּוֹרִים כְּרָאוּי הָעֵקֶר הוּא עַל-יָדֵי קִדְשֵׁת רֹאשׁ הַשָּׁנָה שְׁאֵז הַהֲתַחֲלָה. וּבְיוֹם-כַּפּוֹר הַגָּמֵר וְהַחֲתִימָה וְכוּ' וְעֵקֶר קִדְשֵׁת רֹאשׁ הַשָּׁנָה וְיוֹם-כַּפּוֹר עַל-פִּי הַתּוֹרָה הַזֹּאת הוּא שְׁצָרִיכִין לְהַמְשִׁיךְ אֲמוּנַת חֲכָמִים עַל-יָדֵי רַבּוּי הַסְּפָרִים שְׁזֹכִין עַל-יָדֵי הַתְּשׁוּבָה וְכוּ'. עַד שֶׁתְּשַׁלֵּם הַתּוֹרָה בְּבְחִינַת לוחות אבן, בְּחִינַת אָבִן שֶׁתִּיהָ קִדְשֵׁי קִדְשִׁים, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת כְּנִיסַת הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל בְּיוֹם-כַּפּוֹר לְפָנֵי וּלְפָנִים לְאָבִן שֶׁתִּיהָ וְכוּ'. בְּשִׁבִיל לְכַפֵּר עֲוֹנוֹת יִשְׂרָאֵל עַל-יָדֵי הַקְּטָרֶת סָמִים דְּקָה מִן הַדְּקָה. וְעַל-יָדֵי הַהֲזָאוֹת שֶׁל הַפָּר וְהַשְּׁעִיר וְכוּ' וּמִשָּׁם מְמַשְׁיכִין קִדְשֵׁת חֲנֻכָּה וְכוּ'. וְהָעֵקֶר הוּא שֶׁנִּזְכָּה עַל-יָדֵי כָּל הַתִּקּוּנִים שֶׁל רֹאשׁ הַשָּׁנָה וְיוֹם-כַּפּוֹר הַנִּי"ל לְעֵצָה שְׁלֵמָה וְכַנִּי"ל. וְזֶה נִמְשָׁךְ בְּסִכּוֹת בְּבְחִינַת וּפְרַס עָלֵינוּ סִפְת שְׁלוֹמָךְ וְתִקְנֵנוּ בְּעֵצָה טוֹבָה מִלְּפָנֶיךָ וְכוּ', כְּמוֹ שֶׁמְבַאֵר בְּמָקוֹם אַחֵר וּמוּבָא לְעִיל). וְזֶה עֵקֶר קִדְשֵׁת חֲנֻכָּה עֲתָה שְׁאֵנוּ צָרִיכִין לְהַמְשִׁיךְ עָלֵינוּ עַל-יָדֵי הַדְּלָקַת גֵּר חֲנֻכָּה הַקְּדוֹשׁ קִדְשֵׁת כָּל הַסְּפָרִים הַקְּדוֹשִׁים שֶׁהֵם מְשַׁלְּמִין אֶת הַתּוֹרָה וְכוּ', שֶׁזֶה בְּחִינַת קִדְשֵׁת יוֹם-כַּפּוֹר כַּנִּי"ל, שְׁעַל-יָדֵי זֶה יִהְיוּ נִמְתַּקִּין כָּל הַדִּינִים שֶׁבְּעוֹלָם וְכוּ' עַד שֶׁנִּזְכָּה כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְעֵצָה שְׁלֵמָה בְּכָל מָקוֹם שֶׁהוּא בְּגִשְׁמִיּוֹת וְרוּחָנִיּוֹת בְּאֶפֶן שְׁיֻכַּל לְמַלֵּט נַפְשׁוֹ, כִּי עַל-יָדֵי תִּקּוֹן הַיָּס

שֶׁל חֲנֻכָּה בְּגֹדֶל כַּח הַצְּדִיקִים הַגְּדוֹלִים הַמְּשִׁיכֵי לָנוּ אוֹר כְּזֶה עַד שְׂאֵנוּ יְכוּלִים לְהַמְשִׁיךְ קִדְשָׁת כָּל הַיְּחִידִים הַכְּלוּלִים בְּהַדְּלָקַת נֵר דְּקִדְשָׁה, שֶׁהוּא בְּחִינַת גֵּרוּת הַמְּנוּרָה, נֵר שֶׁבֵּת וַיּוֹם טוֹב וְכוּ', לְהַמְשִׁיכֶם עַד לְמִטָּה מִטָּה בְּתַקְוָה הַעֲשִׂיָה לְמִטָּה מְעַשְׂרָה טַפְחִים בַּיּוֹם הַחֹל מְמֹשׁ, שְׂאֵז אֵין שׁוּם עֲלֵיָה לְבְּחִינַת מַלְכוּת וְכוּ', כַּמּוּבָן כָּל זֶה בְּכּוּנֹת חֲנֻכָּה וּמּוּבָא בְּדַבְּרֵינוּ. וְכָל זֶה זּוֹכִין כְּפִי הַתְּשׁוּבָה עַל פְּגָם אֲמוּנַת חֲכָמִים בְּיוֹם-כְּפּוֹר וְכוּ' כַּנִּי"ל. נִמְצָא, שֶׁעֵקֶר בְּחִינַת חֲנֻכָּה הוּא לְזִכּוֹת לְתַקּוּן הַעֲצָה בְּשִׁלְמוֹת, שְׂזֶה הָעֵקֶר כַּנִּי"ל. וְעַל-כֵּן הִם שְׂמוּנָה יְמֵי חֲנֻכָּה, שֶׁהֵם בְּחִינַת שְׂמוּנָה תַקּוּנִין מַחֲכָמָה בִּינָה דַעַת עַד נֶצַח וְהוּד. כִּי נֶצַח וְהוּד הֵם בְּחִינַת רַגְלִין, בְּחִינַת עֲצוֹת, כְּמוֹ שְׂמוּבָא בְּמִקּוֹם אַחֵר), כִּי שֵׁם עֵקֶר הַעֲצָה. וְזֶה עֵקֶר הַתַּקּוּן שֶׁיְהִיָּה נִמְשָׁכִין עֲצוֹת טוֹבוֹת שְׁלֵמוֹת לְמִטָּה בְּתַקְוָה הַעֲשִׂיָה בְּבְחִינַת רַגְלִין שְׁשֵׁם אַחִיזַת הַקְּלָפוֹת לְהַצִּיל וּלְהַעֲלוֹת הַנְּשָׁמוֹת וְהַנִּיצוּצוֹת שֶׁנִּפְּלוּ לְשֵׁם לְהַצִּילֵם מִכָּל מִינֵי קְלָפוֹת הַרְבִּים וְהַעֲצוּמִים מְאֹד שֶׁנִּתְאַחֲזוּ בָּהֶם בְּעוֹנוֹתֵיהֶם, הִ' יִתְבָּרַךְ יְרַחֵם. שְׂזֶהוּ בְּחִינַת עֲבוּדַת הַצְּדִיקִים הַגְּדוֹלִים שֶׁעוֹסְקִין בִּיְגִיעוֹת גְּדוֹלוֹת לְהַחֲזִיר בְּתְשׁוּבָה הַגְּרוּעִים וְהַרְחוּקִים מְאֹד עַל-יְדֵי עֲצוֹתֵיהֶם הַעֲמֻקּוֹת מְאֹד:

אות לא

וְזֶה בְּחִינַת הַפְּלִגְתָּא שְׂבִין בֵּית שְׂמַאי וּבֵית הַלֵּל הַנִּי"ל, כִּי בֵּית שְׂמַאי סַבְרִי, פּוֹחַת וְהוֹלֵךְ כְּפָרִי הַחַג שֶׁהֵבִיאוּ בְּסִפּוֹת שְׁהִיוּ פּוֹחַתִין וְהוֹלְכִין, כִּי זֶה יְדוּעַ בְּדַבְּרֵי רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה שֶׁשְׂמַאי הָיָה קוֹפֵדוֹ וְעַל-כֵּן רַחֵק אֶת הַגְּרִים שְׂבָאוּ לְהַתְגַּיֵר שְׁלֵא כַּדִּין, כְּמוֹ שְׂאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה בְּמַסְכַּת שֶׁבֵּת, אֲבָל הַלֵּל שֶׁהָיָה עֲנֵן מְאֹד, קָרַב אוֹתָם גַּם כֵּן, כִּי שְׂמַאי הָיָה צְדִיק גְּדוֹל, אֲבָל הָיָה הוֹלֵךְ בְּבְחִינַת מִדַּת הַדִּין וְאָמַר שְׂאֵינוּ רְאוּי לְקָרַב אֶת הַגְּרוּעִים בְּיוֹתֵר, עַל-כֵּן בֵּית שְׂמַאי שְׁהִיוּ תַלְמִידֵי הוֹלְכִין בְּדַרְכּוֹ וְסוֹבְרִים שְׂבִיּוֹם רַאשׁוֹן צְרִיכִין לְהַדְּלִיק כָּל הַשְּׂמוּנָה גֵּרוּת, לְהַמְשִׁיךְ כָּל כָּל הַתַּקּוּנִים, כִּי סוֹבְרִין שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְהַאֲרִי אוֹר הַתּוֹרָה, אוֹר הָאֱמֶת בְּעוֹלָם, לְהַחֲזִיר נַפְשׁוֹת בְּתְשׁוּבָה כִּי אִם כְּשְׂמַאֲרִין בָּהֶם הָאֱמֶת בְּשִׁלְמוֹת עַד שְׂבִיּוֹאוּ לְהַתְגַּיֵר וּלְשׁוּב בְּתְשׁוּבָה בְּכָל לַבָּס וּלְקַבֵּל עֲלֵיהֶם אֶת כָּל דַּבְּרֵי הַתּוֹרָה עִם כָּל הַדְּקִדּוּקִים בְּשִׁלְמוֹת. וְזֶה בְּחִינַת הַצְּדִיקִים שְׂאֵינָם עוֹסְקִים בְּלִמּוּד תּוֹכְחָתָם הַקְּדוּשׁ כִּי אִם עִם זְקֵנִים וְצְדִיקִים קְדוּשִׁים שְׂמַאֲרִים בָּהֶם אוֹר הַתְּגִלוֹת תּוֹרָתָם הַקְּדוּשָׁה כְּדִי לְהַעֲלוֹתָם בְּמַעֲלָה יִתְרָה וּלְזַכְּכֶם מְאֹד, אֲבָל עִם הַרְחוּקִים אֵינָם יְכוּלִים לְעַסֵּק מְעַצְם קִדְשָׁתָם. וְעַל-כֵּן בֵּית שְׂמַאי סַבְרִי פּוֹחַת וְהוֹלֵךְ, שְׂצָרִיכִין לְהַתְחִיל תַּחֲלָה מְהַדְּלָקַת כָּל הַשְּׂמוּנָה גֵּרוּת לְהַאֲרִי בְּנַפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל כָּל הָאֲרֶת הַתַּקּוּנִים בְּשִׁלְמוֹת. וְאֵז דִּיקָא יוֹכְלוּ לְקָרְבָם, עַל-כֵּן בְּאֱמֶת אֵינָם מְקָרְבִים כִּי אִם הַהַגּוּנִים לְזֶה וּמַאֲרִים

בהם כל תורתם, אבל הגרועים והרחוקים הם מרחקים מעצם קדשותם, רק שסוברים שאחר כך יוכלו לקרב אותם גם כן, שזהו בחינת פוחת והולך שאחר שכבר האירו כל השמונה תקונים שזהו בחינת הדלקת כל השמונה גרות ביום ראשון לדעתם. אחר כך צריכים לפחות האור להדליק ביום שני רק שבעה ואחר כך ששה וכו' כדי למעט האור בכל פעם באפן שיוכלו לקרב אחר כך גם הרחוקים. כי מגדל התקון שהמשיכו ביום אחד שהאירו כל התקונים בתלמידיהם הקדושים עד שנעשו צדיקים גמורים, על-ידי זה יוכלו אחר כך לקרב גם הרחוקים הקטנים במעלה. ואחר כך הרחוקים יותר, שזהו בחינת פוחת והולך. ועל-כן למדו מפרי החג שהיה פוחתין והולכין, כי ידוע בדברי רבותינו זכרונם לברכה שבסכות היה מקריבין שבעים פרים כנגד שבעים אמות, אך לכאורה אינו מובן דבריהם הקדושים, כי איתא בדברי רבותינו זכרונם לברכה שהיה מביאין השבעים פרים בשביל שיתקיימו השבעים אמות, אבל איתא בדבריהם שהם מתמעטין והולכין כפרי החג. ונראה לכאורה שהדברים סותרין שמביאין השבעים פרים בשביל לכלותם? אך שניהם אמת, כי עקר מה שאנו חפצים בקיומם ומביאין השבעים פרים בשבילם הוא כדי לברר הטוב מהם ולגיר מהם גרים עד שיתקיים, "כי אז אהפך אל כל העמים שפה ברורה וכו'". אבל הרע הגמור שבהם שאי אפשר לבררו, צריכין לכלותו. וזהו בעצמו על-ידי שיבררו הטוב מהם, שעל-ידי זה יפל ויכלה הרע, כמובן בדברי רבותינו זכרונם לברכה. וכמו שכתב אדוננו מורנו ורבינו זכרוננו לברכה על מאמר "רבה בר בר חנה", ושמע מלכותא וקטלה בסימן יב לקוטי חלק א. ועל-כן בסכות שבא אחר כך אחר יום-כפור שנתתקנו כל התקונים הנ"ל, אז מביאין השבעים פרים ואז פוחת והולך שמביאין ביום ראשון שלשה עשר פרים ומגלין אלקותו ביותר על-ידי רבוי הקרבנות עד ששומע הטוב שבהם ומתקרב. וכן פוחת בכל יום כדי לברר בכל פעם הרחוקים יותר. וכל מה שמקרבין ומבררין הטוב מהם הם כלן והולכין וכנ"ל עד שאחר כך בשמיני עצרת מתועדין ישראל לבדם עם ה' יתברך, כי אז עקר גמר התקון של ראש השנה ויום-כפור וסכות וכו' וכמו שמבאר במקום אחר. וסברי בית שמאי, שכמו כן צריכין בהדלקת גר חנכה להמשיך בתחלה שלמות כל השמונה תקונים בשביל לקרב ההגונים וכו'. ואחר כך פוחת והולך כנ"ל:

אבל בית הלל שהיו מתלמידי הלל, שהיה ענו מאד, סוברים להפך, שצריכין להתחיל ממטה למעלה, להדליק תחלה גר אחד ואחר כך להיות מוסף והולך. כי אם חס ושלום, לא יתראו הצדיקים לקרב כי אם ההגונים השלמים שראויים להאיר בהם כל התקונים כמעט אבדה חס ושלום, פלטת ישראל, בפרט שהסתכלו ברוח קדשם על הדורות האחרונים האלה, על-כן הם אומרים להפך שצריכין להתחיל ממטה למעלה מכל נקדה ונקדה טובה של כל אחד מישראל, כי יודעים שזה עקר גדלתו של ה' יתברך לקרב המרחקים ביותר, כמו שכתב אדוננו מורנו ורבינו זכרוננו לברכה. על-כן עוסקים העקר להמשיך תקון כזה עד שיוכלו להתחיל מעט מעט להמשיך ביום אחד תקון אחד ולקרב נפשות הרחוקים מאד על-ידי איזה תקון אחד שמאירין בו, אף-על-פי שעדין

הוא מְקַלְקֵל הַרְבֵּה רַק שֶׁהֵאִירוּ בּוֹ אֵיזָה תִּקּוּן אֶחָד. וְעַל-יְדֵי כֵן שֶׁמִּקְרָבִין עַל-יְדֵי זֶה נִפְשׁוֹת רְחוּקִים כָּאֵלוּ, עַל-יְדֵי זֶה הֵם מוֹסִיפִין וְהוֹלְכִין בְּכָל יוֹם וּבְכָל פֶּעַם לְקָרֵב אֵלָיו הַנִּפְשׁוֹת עִם עוֹד נִפְשׁוֹת רַבּוֹת יוֹתֵר, עַד שֶׁבִּיּוֹם הַשְּׁמִינִי מִמְשִׁיכִין כָּל הַתִּקּוּנִים שֶׁכְּלוּלִים בָּהֶם כָּל הַתִּלְיִסֵּר תִּקּוּנָא דִּיקְנָא, שֶׁהֵם כָּלֵל הַרְחֻמִּים וְהַחֲסָדִים, שֶׁהֵם בְּחִינַת כָּלֵל הַשְּׁלֵשׁ עֲשָׂרָה מִדּוֹת שֶׁהַתּוֹרָה נִדְרָשֶׁת בָּהֶן, שֶׁהֵם כָּלֵל הַסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים וְכוּ', שֶׁעַל-יְדֵי זֶה מִתְקַרְבִּין הַכֹּל לַה' יִתְבָּרַךְ, כִּי מֵעֲלִין בְּקִדְשׁ וְלֹא מוֹרִידִין, שֶׁצָּרִיכִין לְהִתְחִיל מִמַּטָּה לְמַעְלָה בְּבַחֲינַת מִן הַמִּצַּר קָרָאתִי יי"ה עֲנֵנִי בְּמִרְחַב יי"ה, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת תִּקּוּנָא דִּיקְנָא, שֶׁהֵם כָּלֵל כְּוִנַּת חֲנֻכָּה. וְכִמוֹ שֶׁכָּתֵב אֲדוֹנָנוּ מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה בְּמָקוֹם אַחֵר,) כִּי הֵם לְמַדּוּ מֵהַשְּׂמוּנָה הַזֹּאת שֶׁל הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל בְּיוֹם-כְּפֹיֹר לְפָנָי הַכֹּפֶרֶת אֲשֶׁר עַל הָאָרוֹן שֶׁשָּׁם עֲמָדוֹ לּוֹחֹת הַעֲדוּת שֶׁהָיָה מִתְחִיל הַהֲזָאוֹת מֵאַחַת דִּיקָא, כְּמוֹ שְׂאוּמְרִים, אַחַת, אַחַת וְאַחַת, אַחַת וְשֵׁתִים וְכוּ'. כִּי צָרִיכִין לְהִתְחִיל מִמַּטָּה לְמַעְלָה, כִּי אֵין רְאִיָּה מִפְּרִי הַחֵג שֶׁהָיָה בְּשִׁבִיל הַשְּׂבָעִים עֲכוּ"ם שֶׁהַטּוֹב שֶׁבָּהֶם כְּבוֹשׁ מְאֹד בְּרַע גָּמוּר וְכוּ', כִּי לֹא זָכוּ לֵהִיּוֹת בְּחֻלְקוֹ יִתְבָּרַךְ, רַק הַטּוֹב שֶׁבָּהֶם שֶׁהֵם נִיצוּצֵי נִפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל, צָרִיכִים לְבָרְרָם וְאֵי אֶפְשֶׁר לְבָרְרָם כִּי אִם עַל-יְדֵי בְּחִינַת פּוֹחַת וְהוֹלֵךְ, לְבָרֵר הַטּוֹב וְהֵם יִהְיוּ כְּלִים וְהוֹלְכִים וְכוּ'. אֲבָל יִשְׂרָאֵל עִם הַנִּבְחָר עִם קְדוּשָׁה, כָּלֵם קְדוּשִׁים, רַק שֶׁנֶּאֱחָז בָּהֶם הִרַע שֶׁל הָעֲכוּ"ם בְּבַחֲינַת וַיִּתְעַרְבוּ בְּגוֹיִם וְכוּ', עַל-כֵּן כָּל נִקְדָּה וּנְקֻדָּה טוֹבָה שֶׁנִּמְצָא בְּכָל אֶחָד מֵיִשְׂרָאֵל אֶפְלוּ בְּהַגְרוּעַ שֶׁבְּגִרוּעִים יָקָר מְאֹד מְאֹד, כִּי נִמְשָׁךְ מִמָּקוֹם עֲלִיּוֹן וְנוֹרָא מְאֹד. וּבְגִדְל כַּח הַצְּדִיקִים יְכוּלִין לְהַגְבִּיֵה אֹתָם וּלְהֵאִיר אֹר הַתּוֹרָה עַל יָדָם דִּיקָא עַל-יְדֵי שֶׁמֵּעֲלִין טוֹב כְּזֶה שֶׁהָיָה בְּמָקוֹם שֶׁהָיָה, כְּמוֹבֵן כָּל זֶה בְּדַבְּרֵיוֹ זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה.) עַל-כֵּן צָרִיכִין לֵהִיּוֹת מוֹסִיף וְהוֹלֵךְ,

בְּחִינַת מֵעֲלִין בְּקִדְשׁ וְכוּ' וְכַנְי"ל:

אות לב

וְזֶה בְּחִינַת מַה שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרֵנוּם לְבִרְכָה שֶׁשְּׂמַאי הָיָה אוֹכֵל כָּל יָמָיו לְכַבּוֹד שְׂבֵת, כִּי צַד, מְצָא בְּהֵמָה וְכוּ'. אֲבָל הֵלֵל מִדָּה אַחֲרֵת הִיָּתָה בּוֹ שֶׁכָּל מַעֲשָׂיו לְשֵׁם שְׂמִים, שֶׁנֶּאֱמַר, "בְּרוּךְ ה' יוֹם יוֹם וְכוּ'". כִּי שְׂמַאי הָיָה מַחְמִיר, כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרֵנוּם לְבִרְכָה וְהָיָה קַפְדָּן גָּדוֹל שֶׁלֹּתִקֵּף קִדְשָׁתוֹ רָצָה רַק שֶׁכָּלֵם יִהְיוּ קְדוּשִׁים. וְאִם לֹא הָיָה קְדוּשׁ כְּרָצוֹנוֹ לֹא הָיָה יָכֹל לְסַבְּלוֹ. וְעַל-כֵּן גַּם בְּעֲנִין הָאֲכִילָה הָיָה מַחְמִיר מְאֹד וְלֹא רָצָה לְאָכֵל כִּי אִם לְכַבּוֹד שְׂבֵת קְדֻשָׁה מִמֶּשׁ, שֶׁכְּשֶׁמְצָא בְּהֵמָה נָאָה הָיָה מְזַמְּינָה תְּכַף לְשְׂבֵת וְלֹא אָכַל מִמֶּנָּה עַד שֶׁמְצָא אַחֲרֵת נָאָה הִימְנָה וְאָז אָמַר, זֹו לְכַבּוֹד שְׂבֵת. וְאָז דִּיקָא אָכַל אֶת הָרֵאשׁוֹנָה שֶׁכָּבֵר נִתְקַדְּשָׁה בְּקִדְשָׁת שְׂבֵת. עַל-יְדֵי שֶׁהִזְמִינָה לְשְׂבֵת. וְכֵן נִהַג תָּמִיד. וְאֵף-עַל-פִּי שֶׁזֶה בְּוַדָּאֵי מִדָּה טוֹבָה

וּקְדוּשָׁה מְאֹד שֶׁהִיא אוֹכֵל כָּל יָמָיו לְכַבּוֹד שַׁבָּת, אֶף-עַל-פִּי-כֵן אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּס לְבִרְכָה אֲבָל הֵלֵל מְדָה אַחֲרַת הִיתָה בּוֹ, שֶׁכָּל מַעֲשָׂיו לְשֵׁם שְׁמַיִם וְכוּ'. הֵינּוּ עַל-פִּי הַנַּיִל. כִּי שְׂמַאי הָיָה מַחְמִיר וּלְגַדֵּל קְדוּשָׁתוֹ רָצָה רַק לְהַעֲלוֹת הַכֹּל אֶל הַקְּדוּשָׁה, שֶׁכָּלֵל הַקְּדוּשָׁה הוּא שַׁבָּת, שֶׁמַּחֲמַת זֶה לֹא רָצָה לְקָרֵב גָּרִים הָרְחוּקִים שֶׁלֹּא בָּאוּ לְהִתְקַרֵּב כְּרֵאוּי מַחֲמַת שֶׁלֹּא הָיָה טוֹבִים בְּעֵינָיו כְּרֵצוֹנוֹ הַטּוֹב. וְכֵן בְּעֵינָיו אֲכִילָתוֹ לֹא רָצָה לְאָכֵל כִּי אִם כְּשִׂיזְמִין הַמֵּאֲכֵל לְשַׁבָּת, אֲבָל הֵלֵל מְדָה אַחֲרַת הִיתָה בּוֹ וְכוּ' :

וְהַעֲנִין עַל-פִּי הַנַּיִל, כִּי עֵקֶר הוּא תִּקּוּן הָעֵצָה, כִּי כָּל הַתּוֹרָה נִקְרְאת עֵצָה, בְּחִינַת לִי עֵצָה וְתוֹשִׁיָה, בְּחִינַת תַּרְנִיִּג עֲטִין דְּאוֹרִיָּתָא, כִּי צָרִיךְ כָּל אָדָם לְחַשֵּׁב הַרְבֵּה עֲצוֹת בְּנַפְשׁוֹ לְמַלֵּט נַפְשׁוֹ מִנִּי שַׁחַת, שֶׁעַל זֶה צָעַק דָּוִד, "עַד אָנָּה אֲשִׁית עֲצוֹת בְּנַפְשִׁי וְכוּ'". וְעֵקֶר תִּקּוּן הָעֵצָה הוּא עַל-יַדֵּי קְדוּשַׁת שַׁבָּת. וְהַעֲקָר עַל-יַדֵּי אֲכִילַת שַׁבָּת שֶׁהוּא כָּלוּ קְדוּשָׁה, כִּי כָּל פְּגָם הָעֵצָה נִמְשָׁךְ מַחֲטָא הָאֲכִילָה שֶׁל אָדָם הָרֵאשׁוֹן כְּנַיִל, שֶׁעַל-יַדֵּי זֶה נִתְאַחֲזוּ הָעֲשָׂנִים סְרוּחִים בְּהָאֲכִילָה שֶׁמְבַלְבְּלִים הָעֵצָה כְּנַיִל. וְכָל הַתִּקּוּן עַל-יַדֵּי אֲמוּנַת חֲכָמִים, שֶׁעַל-יַדֵּי זֶה נִתְרַבֵּין הַסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים וּמְשַׁלִּימִין אֶת הַתּוֹרָה וְכוּ', שֶׁעַל -יַדֵּי זֶה זוֹכִין לְשִׁלְמוֹת הָעֵצָה וְכוּ' כְּנַיִל. וְעֵקֶר תִּקּוּן זֶה הוּא בְּשַׁבָּת שֶׁאֵז עֵקֶר כְּלָלִיּוֹת תּוֹרָה שֶׁבַעֵל פֶּה עִם תּוֹרָה שֶׁבִּכְתָב כְּנַיִל, כִּי אֵז הָאֲכִילָה כָּלוּ קְדוּשָׁה וְאִין כַּח בְּהָעֲשָׂנִים סְרוּחִים לְבַלְבֵּל הָעֵצָה וְכַנַּיִל. אֲבָל לְקְדוּשַׁת שַׁבָּת בְּשִׁלְמוֹת אִין מִי שִׂיזְכָּה כִּי אִם גְּדוּלֵי הַצְּדִיקִים וְאֲנַחְנוּ צָרִיכִין לְקַבֵּל קְדוּשַׁת שַׁבָּת מֵהֶם, כִּי הַצְּדִיקִים הַגְּדוּלִים מְמַשְׁיכִין קְדוּשַׁת שַׁבָּת עַל יָמֵי הַחֵל כִּידוּעַ. וְכִמוֹ שֶׁמְמַשְׁיכִין קְדוּשַׁת שַׁבָּת עַל יָמֵי הַחֵל, כְּמוֹ כֵּן הֵם מְמַשְׁיכִין קְדוּשַׁת שַׁבָּת עַל הַקְּטָנִים בְּמַעֲלָה, שֶׁהֵם בְּבַחֲינַת חֵל נֶגֶד הַצְּדִיקִים וְאִינֵם יְכוּלִים לְזַכּוֹת בְּעֵצָמָם לְקְדוּשַׁת שַׁבָּת כְּרֵאוּי אֶף-עַל-פִּי-כֵן הַצְּדִיקִים מְרַחֲמִים עֲלֵיהֶם וּמְמַשְׁיכִים עֲלֵיהֶם קְדוּשַׁת שַׁבָּת וּבְשִׁבִיל זֶה נוֹסְעִים לְצְדִיקִים עַל שַׁבָּת כְּדִי לְהַמְשִׁיךְ מֵהֶם קְדוּשַׁת שַׁבָּת. וְעַל-כֵּן נוֹהֲגִים שְׂיוֹשְׁבִים עַל שִׁלְחָנָם. כִּי שִׁלְחָן שֶׁלָּהֶם קְדוּשָׁה. כִּי עֵקֶר קְדוּשַׁת שַׁבָּת הוּא הָאֲכִילָה כְּנַיִל. וְעַל-יַדֵּי שְׂיוֹשְׁבִים עַל הַשִּׁלְחָן שֶׁלָּהֶם בְּפֶרֶט בְּשַׁבָּת בְּעֵצָמוֹ עַל-יַדֵּי זֶה הֵם מְבַרְרִין הָעֵצָה מִהָעֲשָׂנִים הַנַּיִל. שֶׁעַל-יַדֵּי זֶה זוֹכִין לְעֵצָה שֶׁלְמָה שֶׁזֶה עֵקֶר הַתִּקּוּן כְּנַיִל. וְעַל-כֵּן שְׂמַאי שֶׁהִיא קְפָדוֹן וְכַנַּיִל לֹא הָיָה רוֹצֵה לְאָכֵל כִּי אִם כְּשֶׁהַמֵּאֲכֵל נִתְקַדֵּשׁ בְּקְדוּשַׁת שַׁבָּת עַל-יַדֵּי שֶׁהִזְמִינָה לְשַׁבָּת. אֲבָל בְּלֹא זֶה לֹא רָצָה לְהַעֲלוֹת הַמֵּאֲכֵל שֶׁל חֵל לְקְדוּשַׁת שַׁבָּת שֶׁזֶהוּ בְּעֵצָמוֹ מֵה שֶׁלֹּא רָצָה לְקָרֵב גָּרִים הָרְחוּקִים שֶׁהֵם בְּבַחֲינַת חֵל לְהַעֲלוֹתָם אֶל הַקְּדוּשָׁה שֶׁהוּא בְּחִינַת שַׁבָּת. כִּי לֹא רָצָה לְקָרֵב הָרְחוּקִים כִּי אִם מִי שְׂיוֹכֵל לְהַעֲלוֹתוֹ לְקְדוּשַׁת שַׁבָּת מִמֶּשׁ וְכַנַּיִל. אֲבָל הֵלֵל מְדָה אַחֲרַת הִיתָה בּוֹ שֶׁהִיא עָנּוּ מְאֹד וְהוֹרִיד וְהַשְׁפִּיל עֲצָמוֹ מְאֹד לְכָל הָרְחוּקִים מְאֹד מְאֹד עַד שֶׁהִתְגַּבֵּר לְהַמְשִׁיךְ קְדוּשַׁת שַׁבָּת לְכָל הַמְּקוֹם אֲשֶׁר הֵם שָׁם. שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת חֲנֻכָּה שֶׁמְמַשְׁיכִין קְדוּשַׁת שַׁבָּת לְמַטָּה לְבַחֲינַת יָמֵי הַחֵל מִמֶּשׁ וְכַנַּיִל. שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת מֵה שֶׁלֹּא נִהַג שְׂמַאי שֶׁלֹּא אֲכָל כִּי אִם כְּשֶׁהִזְמִין תַּחֲלָה לְשַׁבָּת. כִּי הֵלֵל אָמַר בְּרוּךְ ה' יוֹם יוֹם וְכוּ'. הֵינּוּ שֶׁהִיא מִתְגַּבֵּר לְהַמְשִׁיךְ קְדוּשַׁת שַׁבָּת עַל הַמֵּאֲכֵל אֶף-עַל-פִּי שֶׁלֹּא הִזְמִינוּ לְשַׁבָּת. וְכִמוֹ כֵּן הָיָה מְקָרֵב רְחוּקִים אֶף-עַל-פִּי שֶׁלֹּא הִכִּינוּ עֲצָמוֹן כְּרֵאוּי שֶׁהִיוּ רֵאוּיִים לְקְדוּשַׁת שַׁבָּת. כִּי הוֹרִיד וְהַשְׁפִּיל עֲצָמוֹ לְכָל הָרְחוּקִים לְהַמְשִׁיךְ לָהֶם קְדוּשַׁת שַׁבָּת וְכֵן נִהַג

בְּעֵינֵינוּ הַמְּאֹכְלִים כִּנּוּי לִכְי הַמְּשַׁכֵּת קִדְשָׁת אֲכִילַת שַׁבַּת לְאֲכִילַת יְמֵי הַחֹל וְהַמְּשַׁכֵּת קִדְשָׁת שַׁבַּת עַל הַרְחֻקִּים מֵאֵד הֵם בְּחִינָה אַחַת כִּנּוּי. וְגַם עַל-יְדֵי הָאֲכִילָה בְּעֶצְמָהּ שֶׁל גְּדוּלֵי הַצְּדִיקִים הֵם מְבַרְרִים נִיצוּצוֹת וְנִפְשׁוֹת וּמְקַרְבִּים רְחוּקִים עַל-יְדֵי זֶה כִּמּוּבָן בְּמָקוֹם אַחֵר):

וְזֶה שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבִרְכָה עַל הַלֵּל שֶׁמֵּדָה אַחֲרַת הֵיטָה בּוֹ שֶׁכָּל מַעֲשָׂיו לְשֵׁם שְׁמַיִם. וְלִכְאוּרָה קֶשֶׁה וְכִי יַעֲלֶה עַל הַדַּעַת שֶׁשְּׂמַאי לֹא הָיָה מַעֲשָׂיו לְשֵׁם שְׁמַיִם. הֲלֹא מֵדָה טוֹבָה זֹאת בְּעֶצְמָהּ שֶׁהַזְּמִין תְּמִיד הַמְּאֹכֵל לְשַׁבַּת וְכוּ' עָשָׂה בְּיָדָיו לְשֵׁם שְׁמַיִם. אֲךָ הַחֲלוּק הוּא שֶׁשְּׂמַאי לֹא הָיָה יָכֹל לְקַדֵּשׁ הַמְּאֹכֵל כִּי אִם עַל-יְדֵי שֶׁהַזְּמִינוּ מִמֶּשׁ לְשַׁבַּת כִּנּוּי. אֲבָל הַלֵּל מֵדָה אַחֲרַת הֵיטָה בּוֹ שֶׁכָּל מַעֲשָׂיו לְשֵׁם שְׁמַיִם כָּל מַעֲשָׂיו דִּיקָא. הֵינּוּ שֶׁבְּכָל עֲשִׂוֹתָיו הַגְּשָׁמִיּוֹת מִמֶּשׁ הָיָה כָּלֵם לְשֵׁם שְׁמַיִם שֶׁאֶפְלוּ בְּעִשְׂיָה גְּשָׁמִית הָיָה יָכֹל לְהוֹרִיד עֲצָמוֹ לַעֲשׂוֹתָהּ לְשֵׁם שְׁמַיִם וְלְקַדֵּשׁ הַמְּאֹכֵל בְּקִדְשָׁת שַׁבַּת אֶף-עַל-פִּי שֶׁמִּתְחַלָּה לֹא הַזְּמִינָה מִמֶּשׁ לְשַׁבַּת. וְעַל-כֵּן הָיָה יָכֹל לְקַרֵּב רְחוּקִים מֵאֵד. כִּי לֹא הָיָה מְקַפֵּיד שֶׁלֹּא לְקַרְבָּם כִּי אִם כְּשִׂיכֵינוּ עֲצָמָם כְּרְאוּי לַעֲלוֹת לְקַדְשָׁת שַׁבַּת רַק הַשְּׁתַדֵּל לְמַצֵּא בָּהֶם אֵיזָה נִקְדוּת טוֹבוֹת וְהוֹרִיד וְהַשְּׁפִיל עֲצָמוֹ אֵלֵיהֶם לְמָקוֹם שֶׁהֵם שָׁם וְהַמְשִׁיךְ לָהֶם קִדְשָׁת שַׁבַּת לְמָקוֹמָם. וְעַל-יְדֵי זֶה קָרַב כָּל הַרְחֻקִּים מֵאֵד וְכִנּוּי. שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת נִפְלְאוֹת קִדְשָׁת הַדְּלָקָת נֵר חֲנֻכָּה. כִּי בְּשַׁבַּת עוֹלָה הַמַּלְכוּת בְּחִינַת תּוֹרָה שֶׁבַע לַפֶּה עַד הַקִּדְשׁ בְּעֶצְמוֹ. וְאֶפְלוּ בְּיוֹם טוֹב שֶׁאֵין לָהּ עֲלֵיהָ זֹאת אֲבָל עוֹלָה לְמָקוֹם שֶׁעוֹלָה. וְלְשֵׁם מִמְשִׁיכֵין הַקִּדְשָׁה בְּבִחִינַת מְקַרָּא קִדְשׁ כִּנּוּי. אֲבָל נִפְלְאוֹת שֶׁל נֵר חֲנֻכָּה הוּא, שֶׁהוּא בְּיָמֵי הַחֹל מִמֶּשׁ וְהַצְּדִיקִים בְּגִדְל כַּחַס תִּקְנוּ לָנוּ בְּדַרְךָ נִס נִפְלֵא לְהַמְשִׁיךְ קִדְשָׁת שַׁבַּת קִדְשָׁת כְּלָלִיּוֹת הַתּוֹרָה שֶׁהוּא תִקּוּן הַעֲצָה לְמִטָּה מֵאֵד לְבִחִינַת יְמֵי הַחֹל מִמֶּשׁ שֶׁעַל-יְדֵי זֶה מְקַרְבִּין כָּל הַרְחֻקִּים לָהּ יִתְבָּרַךְ כִּנּוּי וְזֶהוּ מִדְתּוֹ שֶׁל הַלֵּל וְכִנּוּי. וְזֶהוּ בְּחִינַת מַה שֶׁהָיָה אוֹמֵר הַלֵּל בְּרוּךְ ה' יוֹם יוֹם וְכוּ'. שֶׁלֹּא הָיָה מִמֵּתִין עַד שִׁיעֲלָה הַרְחֻקִּים לְקַדְשָׁת שַׁבַּת מִמֶּשׁ. רַק אָמַר בְּרוּךְ ה' יוֹם יוֹם וְכוּ'. שֶׁבְּכָל יוֹם וְיוֹם כְּשֶׁרָאָה בְּאַחַד אֵיזָה נִקְדָּה טוֹבָה בְּעֲלָמָא שֶׁרָצָה לְהִתְקַרֵּב אֵיזָה הִתְקַרְבוֹת כָּל שֶׁהוּא קָרְבוֹ מִיָּד עַל-יְדֵי עֲצָם עֲנוּתְנוּתוֹ וְחֻכְמָתוֹ הַעֲמִיקָה אֶף-עַל-פִּי שֶׁהוּא רְחוּק מֵצַד עֲצָמוֹ מִקְדְּשָׁת שַׁבַּת מֵאֵד אֶף-עַל-פִּי-כֵן חָמַל עָלָיו וְהוֹרִיד אֵלָיו בְּחִינַת קִדְשָׁת לְמָקוֹמוֹ לְעוֹרְרוֹ לְתִשׁוּבָה וְלְקַרְבוֹ לָהּ יִתְבָּרַךְ בְּעֲצוֹתָיו הַנִּפְלְאוֹת מְכַל מְקוֹם שֶׁהוּא בְּכָל יוֹם וְיוֹם וְכוּ' וְכִנּוּי:

וְזֶהוּ בְּחִינַת רָאָה רְאִיתִי אֶת עֵינֵי עַמִּי וְכוּ'. שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבִרְכָה שֶׁאָמַר ה' יִתְבָּרַךְ רוּאָה אֲנִי שְׁתֵּי רְאִיּוֹת וְכוּ' שֶׁעֲתִידִין לְחַטָּא. וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן אֲנִי רוּאָה אֶת עֵינֵים וְאֲנִי רוּצָה לְגַאֲלָם. וְכֵן מְצִינוּ בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת שֶׁאֵין ה' יִתְבָּרַךְ דָּן אֶת הָאָדָם אֶלָּא בְּאֶשֶׁר הוּא שָׁם וְגְדוּלֵי הַצְּדִיקִים מוֹסִיפִין לְעוֹרֵר רַחֲמָיו שֶׁאֶפְלוּ בְּעַת קְלָקוּלָם הַגְּדוּלִים כִּמוֹ בְּשַׁעַת הַעֲגָל אֶף-עַל-פִּי-כֵן הֵם מְרַצִּין בְּתַפְלוּתָם אֶת ה' יִתְבָּרַךְ עַד שֶׁמוּחַל לָהֶם וּמִשְׁתַּדְּלִין לְהַחֲזִירָם לְמוּטָב. וְכָל זֶה הוּא בְּחִינַת מִדְתּוֹ שֶׁל הַלֵּל וְכוּ' וְכִנּוּי:

רְאִישֵׁי פְרָקִים מִהַלְכוֹת חֲנֻכָּה הַנִּכְלָל בְּהַלְכוֹת רֵאשׁ חֹדֶשׁ הַנִּיּוֹל:

וְזֶה בְּחִינַת קַרְבָּנוֹת הַנְּשִׂאִים קַעֲרַת כֶּסֶף שְׁלֹשִׁים וּמֵאָה מְשַׁקְלָהּ וְכוּ'.
שְׁנֵיהֶם מְלֵאִים סֵלֶת לְמִנְחָה. לְתַקּוֹן הַמֵּאֲכָלִים. שְׁלֹשִׁים וּמֵאָה כְּנֶגֶד מֵאָה
וּשְׁלֹשִׁים שָׁנָה שֶׁל אָדָם הָרֵאשׁוֹן כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַש"י שָׁם. כִּי אָדָם הָרֵאשׁוֹן
פָּגַם בְּאֲכִילָה כְּנ"ל. וּמִשָּׁם בָּא פְּגָמֵי בְּהֵמָּה וּשְׁלֹשִׁים שָׁנָה שֶׁהוֹלִיד וְכוּ'
כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנּוּם לְבִרְכָּה. כִּי אָף-עַל-פִּי שְׁעָשָׂה אֵז תְּשׁוּבָה
הַתְּגָרוּ בּוֹ מְאֹד וּבִלְבָבוֹ דָּעַתּוֹ בְּעֵשְׂנִים סְרוּחִים הַנִּי"ל שֶׁלֹּא הָיָה יָכֹל לְהוֹצִיא
מִשְׁפָּטֵי הַנְּהֻגוֹת יִשְׂרָאֵל וְכוּ'. וְעַקֵּר הַקְּלָקוּל וּבִלְבוּל הַמַּחְשָׁבָה שְׁמֵתִגְבְּרִין
הוּא בְּעֵינָיו פָּגַם הַבְּרִית. וּבִיּוֹתֵר מֵתִגְבְּרִין עַל הַרוּצָה לְשׁוּב וְכוּ' :

וְזֶה בְּחִינַת תַּקּוּן יְדֵי הַסְּמִיכָה :

מִזְרֵק אֶחָד כֶּסֶף שְׁבַעִים שֶׁקֶל. בְּחִינַת שְׁבַעִים אַמּוֹת שְׁכָל אֶחָד יֵשׁ לָהּ כְּתָב
וְלִשׁוֹן מִיַּחַד בְּחִינַת תַּקּוּן הַכְּתָב. כִּי אַחַת עֲשָׂרָה זָהָב מְלֵאָה קְטֹרֶת. רִיחַ
טוֹב שֶׁמְבָרַר מְעַמְקֵי הַקְּלָפוֹת שֶׁהוּא עֶקֶר תַּקּוּן הָעֵשְׂנִים סְרוּחִים הַנִּי"ל.
עֲשָׂרָה זָהָב כְּנֶגֶד עֲשָׂרַת הַדְּבָרוֹת כֻּלָּל סֵפֶר הַתּוֹרָה וְכוּ'. פֶּר אֶחָד בֵּן בֶּקָר
אֵיל אֶחָד כֶּבֶשׂ אֶחָד בְּחִינַת אִי"י שְׁכָלָם חִבְרוּ סְפָרִים הַרְבֵּה. שְׁעִיר עֲזִים
אֶחָד לְחֹטָאת לְכַפֵּר עַל מְכִירַת יוֹסֵף שְׁעַל-יְדֵי זֶה נִחְלָקָה מַלְכוּת בֵּית דָּוִד
שְׁצָרִיכִין לְתַקּוֹן שְׁזֶה בְּחִינַת תַּקּוּן הָעֵצָה וְלֹא יַחְצוּ לְשִׁתִּי מִמַּלְכוּת וְכוּ'.
וּלְזָבַח הַשְּׁלָמִים בֶּקָר שְׁנַיִם פֶּרֶשׁ רַש"י כְּנֶגֶד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן. מֹשֶׁה כֻּלָּל הַתּוֹרָה
אַהֲרֹן שְׁלֵמוֹת הַתּוֹרָה עַל-יְדֵי תּוֹרָה שְׁבַעֵל פֶּה. יוֹרוּ מִשְׁפָּטִיד לְיַעֲקֹב. כִּי
הוּא בְּחִינַת תַּלְמִיד מֹשֶׁה וְקָרַב כָּל יִשְׂרָאֵל אֵלָיו עַל-יְדֵי וְרָאָה וְכוּ' בְּחִינַת
אוֹהֵב שְׁלוֹם וְרוֹדֵף שְׁלוֹם וּמְקַרְבֵּן לַתּוֹרָה. וְעַל-כֵּן נִכְנָס לְבֵית קִדְשֵׁי קִדְשִׁים
וְכוּ'. אֱלִים חֲמֹשֶׁה וְכוּ'. כְּנֶגֶד כֻּלָּל הַתּוֹרָה כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַש"י שָׁם. כִּי כָל
הַתַּקּוּן עַל-יְדֵי שְׁלֵמוֹת הַתּוֹרָה עַל-יְדֵי רַבּוֹי הַסְּפָרִים וְכוּ' כְּנ"ל. שְׁמוֹנֵת יָמֵי
חֲנֻכָּה כְּנֶגֶד שְׁמוֹנֵה תַּקּוּנִים אֲמוּנֵת חֲכָמִים וְכוּ' :

וְעַל-יְדֵי חֹטָא אָדָם הָרֵאשׁוֹן שְׁעַל-יְדֵי זֶה נִמְשָׁכוּ הָעֵשְׂנִים הַנִּי"ל נִפְגְּמוּ יְדֵי
הַסְּמִיכָה שֶׁהוּא הַמַּחְלָקֶת שְׁנִסְמָכִין וְכוּ' שְׁזֶהוּ בְּחִינַת מַחְלָקֶת קִין וְהָבֶל
שְׁמִשָּׁם מַחְלָקֶת קָרַח עִם מֹשֶׁה שְׁמִשָּׁם כָּל הַמַּחְלָקֶת שְׁבַעֵוֹלָם. כִּי קִין הֵבִיא
קָרְבָּן מֵהַפְּסֻלֶת. כִּי לְמוֹדוֹ הָיָה מִבְּחִינַת הָעֵשְׂנִים הַנִּי"ל. אֲבָל הָבֶל הֵבִיא
מִבְּכוֹרוֹת צֹאנֹו וְכוּ' :

הַפְּלִגְתָּא שְׁבִין בֵּית שְׁמַאי וּבֵית הֵלֵל. בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים פּוֹחַת וְהוֹלֵךְ כְּפָרִי
הַחֵג שְׁמֵתִמְעֻטִין וְהוֹלְכִין. וּבֵית הֵלֵל אוֹמְרִים מוֹסִיף וְהוֹלֵךְ מְעַלִּין בְּקִדְשׁ
וְלֹא מוֹרִידִין. כִּי בֵּית שְׁמַאי סָבְרֵי שְׁצָרִיכִין לְהִגִּיעַ עַד הַתַּקּוּן הָאַחֲרוֹן. וְאֵז
דִּיקָא יְכוּלִין לְהֵאִיר וְכוּ'. וְזֶהוּ כְּפָרִי הַחֵג שְׁמֵתִמְעֻטִין וְהוֹלְכִין שְׁבִיוֹם
רֵאשׁוֹן שֶׁל סְפוֹת שְׁאֵז מְאִירִין כָּל הַחֲסָדִים פְּנִימִים וְכוּ' מְקַרִּיבִין שְׁלֹשָׁה
עֶשֶׂר פָּרִים וְאֵז מְכַנְיַעִין כְּמָה עֶכּוּ"ם. וּבִיוֹם שְׁנֵי פּוֹחַת וְהוֹלֵךְ עַד יוֹם
הַשְּׁבִיעִי שְׁאֵז נִכְלִין כָּל הָעֶכּוּ"ם וּמְבָרְרִין הַטוֹב שְׁבָהֶם עַל-יְדֵי קִדְשֵׁת
הַחֲסָדִים שְׁנִמְשָׁכוּ בְּכַח רֵאשׁ הַשָּׁנָה וְיוֹם-כְּפוּר וְאֵז יִשְׂרָאֵל מֵתִיחַדִּין לְבַדָּם
עִם ה' יִתְבָּרַךְ בְּשִׁמְיָנוּ עֲצָרַת שְׁאִין מְקַרִּיבִין כִּי אִם פֶּר אֶחָד וְאֵיל אֶחָד
בְּבְחִינַת עֲכָבוּ עִמִּי יוֹם אֶחָד וְכוּ' :

אבל בית הלל סברי. מעלין בקדש ולא מורידין. כי שמונה ימי חנכה הם בבחינת שמונה ההזאות של הכהן הגדול ביום-כפור בקדשי קדשים שהתחיל תחלה מאחת ואחר כך אחת ואחת וכו' ומשם נמשך קדשת שמונת ימי הסכות עם שמיני עצרת כי סכות מרמז על תקון הגאולה. כי אז ממשיכין תחלה שלמות התקון ואחר כך פוחת והולך עד שמיני עצרת. אבל חנכה עקר נפלאות הנס שגם בתקף ממשלתם ואפלו בארץ הגלות נתגבר בעצות טובות עמקות להתקרב אליו ותברך ממקום שנפל כל אחד. על-כן אז צריכין להתחיל מכל מה שיוכל להתחיל מאיזה נקדה טובה ותקון כל שהוא שזהו בחינת מעלין בקדש ולא מורידין. ועל-כן ביום-כפור אפלו בבית-המקדש מחמת שאז צריכין לכפר כל העונות של ישראל צריכין להתחיל מאחת ואחר כך אחת וכו' ואזלי לטעמיהו. כי שמאי קפדן ואכל כל ימיו לכבוד שבת שלסברתו אי אפשר לאכל כראוי לדחות העשנים סרוחים שמשם תקון העצה שהוא העקר כי אם על-ידי שאינו אוכל שום דבר חשוב רק מזמינו לשבת וכו'. כי עקר תקון האכילה הוא על-ידי קדשת שבת נמצא שסובר שצריכין תחלה להמשיך שלמות התקון וכו' שהוא בחינת שבת. אבל הלל מדה אחרת היתה לו שכל מעשיו לשם שמים והיה אומר ברוך ה' יום יום יעמס לנו האל ישועתנו סלה. כי עכשו אם נמתין על שלמות התקון כמעט אבדה חס ושלום פלטת ישראל. רק צריכין לילך תמיד עם בחינת ברוך ה' יום יום וכו'. שכל מה שחוטפין וכו'. וזהו שכל מעשיו לשם שמים. כי מבטל עצמו לגמרי ואומר אם לא אגמר תקף חס ושלום. כי אשר תמצא ידי לעשות אעשה. ואם לא יהיה לי עולם הבא וכו'. מה לעשות בונתי לשמים. וה' הטוב יעשה ויגמר בעדי

כאן
ראשי
פראקים):

אות לד

וזה בחינת קרבנות הנשיאים שקורין בחנכה. כי כל הקרבנות שלהם היה לתקן פגם חטא העגל שבשביל זה נבנה המשכן לכפר על זה כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה ועקר חטא העגל היה פגם האמונה שעקרה הוא אמונת חכמים שלא האמינו במשה שגלה להם אלקותו באותות נוראות כאלה והאיר בהם אור הדעת והשפעת הנבואה כזאת בשעת מתן תורה ואף-על-פי-כן התגרה בהם הס"מ כל כך עד שהחטיאם כל כך בעצת הערב רב. וכן הוא בכל דור שעקר פגם האמונה שהוא כלל כל התורה כלה הוא על-ידי פגם אמונת החכמים האמתיים. כי אם היה מאמינים בדברי הצדיקים החכמים באמת, היה מבטל דעתו המבלבלת, ובודאי היה מאמין כראוי, כי אף-על-פי שאינו יכול להבין דרכי ה' והשגת אלקותו היה סומך על דברי הצדיק שכבר שבר גופו בתכלית וכו'. ועל-כן באמת

כְּתִיב וַיֵּאמְרוּ בְּה' וּבַמִּשָּׁה עֲבָדוּ. כִּי עָקַר שְׁלֵמוֹת הָאֱמוּנָה בְּה' הוּא עַל-יָדֵי שְׂמֵאֲמִינִים בְּמִשָּׁה עֲבָדוּ שֶׁהוּא בְּחִינַת אֱמוּנַת חַכְמִים אָבֵל הַבַּעַל דָּבָר מִתְגַּרֵּה בְּזֶה בְּכַמָּה תַּחֲבוּלוֹת וְהַעֲקָר עַל-יָדֵי הַמַּחֲלָקֵת שְׁמֵרָבָה קִטְגוֹרִיא בֵּין הַתְּלִמִּידֵי חַכְמִים כְּמוֹ עֲכָשׁוֹ כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנִים לְבָרְכָה וְאִין יוֹדְעִין הֵיכָן הָאֱמֶת עַל-כֵּן מִי שֶׁרוֹצֵה לְחוּס עַל נַפְשׁוֹ צָרִיךְ לָשׁוּב עַל-יָדֵי זֶה בְּעֲצֻמוֹ עַל-יָדֵי שְׂשׁוּמַע עֶצֶם הַמַּחֲלָקֵת שֶׁיָּבִין מְזָה שְׂרוּצִים לְהִרְחִיקוֹ מֵה' יִתְבָּרַךְ וְכְמוֹ שֶׁמְבַאֵר בְּמָקוֹם אַחֵר עַל פְּסוּק אֲזַן שׁוֹמְעֵת תּוֹכַחַת חַיִּים בְּקֶרֶב חַכְמִים תְּלִין וְכוּ'. עַיֵן שֶׁסְּ בְּסִימָן (ה) עַד שֶׁיָּשׁוּב בְּתִשׁוּבָה עַל-יָדֵי זֶה דִּיקָא עַל פְּגָם אֱמוּנַת חַכְמִים עַד שֶׁיִּחַזְרוּ וַיִּחַשְׁבוּ אֲצִלוּ כָּל הַסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים וְכוּ' כְּמוֹ שֶׁמְבַאֵר בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל:

אות לה

וְזֶה בְּחִינַת קֶרֶבְנוֹת הַנְּשִׂאִים שֶׁהֵם בְּחִינַת תְּקוּן אֱמוּנַת חַכְמִים שֶׁבְּזֶה תְּלוּי תְּקוּן כָּל הַבְּחִינּוֹת הַמְּבַאֲרִין בְּתוֹרָה חֲדֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן הַנִּי"ל. וְזֶה קַעֲרַת כֶּסֶף, וַיִּפְרֹשׁ רַשִׁי שֶׁמֶרְמִזּוֹ עַל שְׁנוֹתָיו שֶׁל אָדָם הָרֵאשׁוֹן שֶׁהָיָה תִשְׁעַ מֵאוֹת וּשְׁלֹשִׁים. שְׁלֹשִׁים וַיִּמָּאֵה מִשְׁקָלָהּ בְּחִינַת הַמָּאֵה וּשְׁלֹשִׁים שָׁנָה וְכוּ'. כִּי אָדָם הָרֵאשׁוֹן פָּגַם בְּאֱמוּנַת חַכְמִים כִּי לֹא הֵאֱמִין בְּעֲצֻמוֹ שֶׁזֶהוּ גַם כֵּן פָּגַם אֱמוּנַת חַכְמִים כְּמוֹ שֶׁמְבַאֵר בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל. וְכְּמַבְאֵר מְזָה בְּמָקוֹם אַחֵר (בְּאֵרִיכוֹת). כִּי אָדָם הָרֵאשׁוֹן הָיָה כְּלוּל מִכָּל נִשְׁמוֹת הַצְּדִיקִים שֶׁכָּלֵם יֵצְאוּ מִמֶּנּוּ. וְכִשְׁעָבַר עַל הַצְּוִי שֶׁצִּוְהוּ ה' יִתְבָּרַךְ כְּפִי מַה שֶׁהָיָה מִבֵּין אֱמֶתֶת הַפְּרוּשׁ שֶׁל הַמְּצֻנָּה הַזֹּאת וְנָטָה אַחֵר עֲצַת הַנְּחֹשׁ בְּעֲצַת אִשְׁתּוֹ מְזָה נִמְשָׁךְ פָּגַם אֱמוּנַת חַכְמִים שֶׁהָיוּ כְּלוּלִים בּוֹ כָּל הַדּוֹרוֹת וּמְזָה נִתְּהוּהוּ פָּגַם מַחֲלָקֵת קִין וְהָבֵל שֶׁהוּא בְּחִינַת כָּל הַמַּחֲלָקֵת עַל הַצְּדִיקִים שֶׁבְּכָל הַדּוֹרוֹת כִּי מִמַּחֲלָקֵת קִין עַל הָבֵל נִמְשָׁךְ מַחֲלָקֵת קַרְח עַל מִשָּׁה כְּמוֹבָא שֶׁזֶה בְּחִינַת כָּלֵל הַמַּחֲלָקֵת שֶׁעַל הַצְּדִיק הָאֱמֶת שֶׁבְּכָל דּוֹר. כִּי בְּכָל מַחֲלָקֵת יֵשׁ בּוֹ נִיצוּצֵי מַחֲלָקֵת קַרְח דָּתָן וְאַבִּיָרָם כְּמוֹבָא. וְעַל-כֵּן מִחֲמַת שֶׁפָּגַם אָדָם הָרֵאשׁוֹן בְּאֱמוּנַת חַכְמִים שֶׁזֶה בְּחִינַת פָּגַם אֲכִילַת עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע עַל-יָדֵי זֶה נִפְגְּמָה הָאֲכִילָה וְנִגְזַר בְּעֲצָבוֹן תֵּאכְלָנָה בְּזַעַת אַפָּךְ תֵּאכַל לֶחֶם שְׂמִשְׁם נִמְשָׁךְ פְּסֻלַת הַמֶּאֱכָל עַד שֶׁנִּעְשָׂה פְּסֻלַת גְּמוּרָה שֶׁהוּא הַעֲנֵשׁ שֶׁל הַמַּלְעִיג עַל דְּבָרֵי חַכְמִים שֶׁנִּדְּוִן בְּצוּאָה רוֹתַחַת שְׂמִשְׁם בְּאִים הַעֲשָׂנִים סְרוּחִים וּמְבַלְבְּלִים אֶת הַמַּח. וְכָל זֶה נִמְשָׁךְ מֵהַפְּסֻלַת שֶׁנִּאָּחַז בְּכָל הַמֶּאֱכָלִים עַל-יָדֵי חֲטָא אָדָם הָרֵאשׁוֹן כְּנִי"ל. וְעַל-כֵּן הִבִּיאוּ קַעֲרַת כֶּסֶף שְׁלֹשִׁים וַיִּמָּאֵה מִשְׁקָלָהּ וּמִזְרֵק אֶחָד כֶּסֶף שֶׁנִּיחָם מְלֵאִים סִלַת לְמִנְחָה. סִלַת לְמִנְחָה זֶה בְּחִינַת תְּקוּן הַמֶּאֱכָלִים שֶׁעֲקָרָה הַלְּחָם. וְעַל-יָדֵי סִלַת לְמִנְחָה תְּקַנּוּ פָּגַם הַמֶּאֱכָלִים. וְעַל-כֵּן מֶרְמִזּוֹ בְּקַעֲרַת כֶּסֶף שְׁנוֹתָיו שֶׁל אָדָם הָרֵאשׁוֹן לְתִקּוּן פָּגַמוֹ. וְכֵן שְׁלֹשִׁים וַיִּמָּאֵה מִשְׁקָלָהּ כְּנִגְדַּת הַמָּאֵה וּשְׁלֹשִׁים שָׁנָה שֶׁהוּלִיד וְכוּ'.

כי כל זה נמשך מפגם העשנים סרוחים שנמשכו על-ידי פגם אמונת חכמים שהם מבלבלים הפח ואינו יכול להוציא משפטי הנהגות ישרות וכו'. ועקר העצה ומשפטי הנהגות ישרות צריכין בענין זה שהיא שמירת הברית שצריכין לשמר את המחשבה מאד מאד. ועל-ידי העשנים סרוחים לא היה יכול להוציא עצמו מזה אף-על-פי שעשה אז תשובה גדולה ופרש מאשתו. אבל מאנס המקרות לא נצול כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה. והכל על-ידי העשנים סרוחים הנ"ל. וזה בחינת שלשים ומאה משקלה. משקלה בחינת המתקלא כי עקר המתקלא הוא בתאוה זאת כמו שמבאר במקום אחר). ובנדאי אדם הראשון באלו המאה ושלשים שנה התגבר מאד לברר מחשבתו מהרהורים אלו. אבל אף-על-פי-כן לא נצול ממקרות מחמת העשנים סרוחים הנ"ל כנ"ל. ועל-כן הביאו קצרת כסף שהוא כנגד שנותיו של אדם הראשון וכו' לתקן כל זה. ובזה המשיכו תקון לפגם המנהיגים של שקר שלמודם מאלו המותרות שנסמכין לרבי שלא כדיון שזהו בחינת חטא קין שהתגבר על הבל בחנם והרגו שמשם כל המחלקת של עכשו כנ"ל:

אות לו

גם קצרת גימטריא תש"ע בחינת מעיו עש"ת שן. ודרשו רבותינו זכרונם לברכה ומובא בפרוש רש"י זה תורת כהנים שהוא נתון באמצע החמשה חמשים כמעים הללו וכו'. כי תורת כהנים מדבר מקרבנות שהם תקון המאכלים שנפגמו על-ידי חטא אדם הראשון. כי צריכין לאכל בבחינת אכילת הקרבנות שיהיה השלחן מכפר כמזבח. ועל-כן נרמז תורת כהנים בפסוק מעיו עש"ת שן. בחינת תקון המעשים שהם כלי בשול האכילה לבררה מהמותרות. וזה בחינת קצרת כסף סלת שהוא תקון המאכלים מעשנים סרוחים כנ"ל כי בהקצרה אוכלין המאכלים. ועל-כן קצרת גימטריא עש"ת בחינת מעיו עשת שן בחינת קרבנות תקון המאכלים כנ"ל:

אות לז

גם קערת אותיות עקרת פּמוּבָּא בּמְדַרְשׁ רַבָּה בְּחִינַת אֲמוּנָה שְׁנִקְרָאת
עֲקֵרַת הַבַּיִת פְּיָדוּעַ שְׁזָהוּ בְּחִינַת מִי כֹה' אֶלְקִינוּ הַמְּגִבִּיהַ לְשֶׁבֶת הַמְּשִׁפִּילִי
לְרֵאוֹת וְכוּ'. מְקִימֵי מַעְפָּר דָּל מְאַשְׁפוֹת לְרִים אֲבִיוֹן מוֹשִׁיבֵי עֲקֵרַת הַבַּיִת
וְכוּ' שְׁבַעֲצָם גָּבְהוּ שְׁהוּא יִתְבָּרַךְ מְגִבִּיהַ לְשֶׁבֶת הוּא מְשִׁפִּיל לְרֵאוֹת לְהַקִּים
הַדָּל וְהָאֲבִיוֹן מַעְפָּר וּמְאַשְׁפוֹת מִמֶּשׁ שְׁהֵם הַעֲשָׂנִים סְרוּחִים וְה' יִתְבָּרַךְ
בְּרַחֲמָיו מְשַׁגִּיחַ עַל אֱלוֹ הַדָּלִים וְהָאֲבִיוֹנִים מֵהַדְּעַת שְׁנִפְלוּ לְעַפְרָ וְלֹא־שְׁפוֹת
מִמֶּשׁ וְהַעֲשָׂנִים סְרוּחִים מְסַבְּבִים וּמַעְקָמִים דְּעֵתָם מְאֹד. וְכִשְׁהֵם חֲסִים
עַל עֲצָמָם וְצוֹעֲקִים לֵה' יִתְבָּרַךְ. אֲזִי הוּא יִתְבָּרַךְ מְרַחֵם עֲלֵיהֶם וְשׁוֹלַח
עֲלֵיהֶם מִיַּם טְהוֹרִים הַנִּיִּל וּמְקִימָם מַעְפָּר וּמְאַשְׁפוֹת סְרוּחִים הָאֱלוֹ. כִּי
אֱלוֹ הַמִּיַּם טְהוֹרִים שְׁהֵם הַסְּפָרִים קְדוֹשִׁים מְטַהֲרִים מִכָּל הַגְּלוּלִים בְּחִינַת
וְזִרְקָתִי עֲלֵיכֶם מִיַּם טְהוֹרִים וְטַהֲרֶתֶם מִכָּל טְמֵאוֹתֵיכֶם וּמִכָּל גְּלוּלֵיכֶם
אֲטַהֵר אֶתְכֶם וְכוּ'. וְזָהוּ לְהוֹשִׁיבֵי עִם נְדִיבִים עִם נְדִיבֵי עַמּוֹ שְׁמִזְכָּה אוֹתָם
שְׁיִהְיוּ נְכֻלָּים עִם כָּל הַנְּפֹשׁוֹת שְׁנִכְלָלוֹן בְּהַצְדִּיק הָאֱמֶת בְּפֶרֶט בְּרֵאשׁ
הַשְּׁנָה שְׁעַל-יָדֵי זֶה נַעֲשֶׂה שְׁמַחָה בְּחִינַת אוֹר צְדִיקִים יִשְׁמַח וְכוּ' כְּמוֹ
שְׁמִבְאָר שָׁם. וְזָהוּ עִם נְדִיבֵי עַמּוֹ. שְׁהֵם הַצְדִּיקִים וְהַחֲכָמִים אֲמִתִּיִּים שְׁזָכוּ
עֵתָה לְשׁוּב וּלְהֶאֱמִין בָּהֶם. וְזָהוּ מוֹשִׁיבֵי עֲקֵרַת הַבַּיִת בְּחִינַת אֲמוּנָה כְּנִיִּל.
וְזָהוּ אִם הַבְּנִים שְׁמַחָה. כִּי עַל-יָדֵי זֶה נַעֲשֶׂה שְׁמַחָה בְּחִינַת אוֹר צְדִיקִים
יִשְׁמַח בְּחִינַת חֲדֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן כְּמוֹ שְׁמִבְאָר שָׁם עֵין שָׁם:

אות לח

מִזְרֵק אֶחָד כֶּסֶף פֶּרֶשׁ רִשׁוּי כְּנֻגָד נַח. שְׁבַעִים שְׁקָל כְּנֻגָד שְׁבַעִים אֲמוֹת
שְׁיִצְאוּ מִמֶּנּוּ. שְׁבַעִים אֲמוֹת כָּל אַחַת יֵשׁ לָהּ כְּתָב וְלִשׁוֹן. וְיִשְׂרָאֵל נִבְחָרוּ
מֵהֶם בְּכֶתֶב וְלִשׁוֹן הַקֶּדֶשׁ. שְׁבַשְׁבִּיל זֶה נְצֻטָּוָה נַח בְּבִנְיָן הַתְּבָה לְהַצִּילוֹ
בְּזָכוֹת מוֹשֶׁה שְׁיִצְא מִמֶּנּוּ שְׁיִתֵּן אֶת הַתּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל בְּבְחִינַת בְּשֶׁגֶם הוּא
בְּשָׂר וְהִיָּה יָמִיו מְאָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה דָּא מוֹשֶׁה כְּמוּבָא. וְכָל זֶה מְרַמֵּז עַל תְּקוּן
יָדֵי הַכְּתִיבָה שְׁהוּא כְּתָב יִשְׂרָאֵל שְׁנִתְתַּקֵּן עַל-יָדֵי אֱלוֹ הַקְּרִבְנוֹת שְׁתִּקְנוּ
פְּגָם אֲמוּנַת חֲכָמִים כְּנִיִּל. שְׁעַל-יָדֵי זֶה נִכְנַע הַכְּתָב שֶׁל כָּל הַשְּׁבַעִים אֲמוֹת
וְנִתְעַלָּה הַכְּתָב שֶׁל יִשְׂרָאֵל שְׁזָהוּ בְּחִינַת שְׁבַעִים שְׁקָל הַנִּיִּל:

אות לט

כַּף אַחַת עֶשְׂרֵה זָהָב מְלֵאָה קְטֹרֶת. זֶה בְּחִינַת עֵקֶר שְׁלֵמוֹת הַתְּקוּן שְׂזוּכִין
עַל-יְדֵי רַבּוּי הַסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים שֶׁעַל-יְדֵי זֶה נִכְלָלִין בְּאַבְן שֶׁתִּיהָ קְדֻשֵׁי
קְדֻשִׁים שְׁשָׁם עֲמָדוֹ לִוְחוֹת הָאָבֶן שֶׁנִּכְתְּבוּ עֲלֵיהֶם הָעֶשְׂרֵת הַדְּבָרוֹת שֶׁזֶהוּ
בְּחִינַת כַּף אַחַת עֶשְׂרֵה זָהָב כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַשִׁיי שֶׁסָּהוּא כְּנֶגֶד עֶשְׂרֵת
הַדְּבָרוֹת שֶׁנִּתְּנוּ מִיָּדוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְזֶהוּ מְלֵאָה קְטֹרֶת. כִּי עֵקֶר
הַכְּלָלִיּוֹת וְהַכְּנִיסָה לְבֵית קְדֻשֵׁי קְדֻשִׁים בְּיוֹם-כִּפּוּר הוּא עַל-יְדֵי הַקְּטֹרֶת
שֶׁמְבָרֵר הַטּוֹב מֵעֲמֻקֵי עֲמֻקֵי הַקְּלָפוֹת כְּיָדוּעַ. כִּי קְטֹרֶת רִיחַ טוֹב מְאֹד
שֶׁמִּתְקַן וּמְבָרֵר הַמִּחְשָׁבָה מֵהָעֲשָׂנִים סְרוּחִים שֶׁהֵם הַבְּלָבוּלִים וְהַמִּחְשָׁבוֹת
וְהַרְהוּרִים רָעִים הַמְּסַבְּבִים אֶת הַמַּחַ שֶׁהֵם סְרַחוּן מִמַּשׁ. וְכֹל הַתְּקוּן עַל-
יְדֵי קְטֹרֶת שֶׁהוּא רִיחַ נִפְלָא דְקְדֻשָׁה גְּבֵה מְאֹד שֶׁמְבָרֵר מִשָּׁם. וּבְשִׁבִיל זֶה
הֵבִיא כָּל אֶחָד מֵהַנְּשִׂאִים קְטֹרֶת אֶף-עַל-פִּי שֶׁהוּא שְׁלֵא כַּדִּין כִּי הִיָּה לְצַרְף
שְׁעָה לְתֵקֶן סְרַחוּן הָרַע שֶׁל חֲטָא הָעֵגֶל שֶׁהוּא פָּגַם אֱמוּנַת חֻמְמִים שֶׁהִמִּירוּ
אֶת כְּבוֹדוֹ בְּתַבְנִית שׁוֹר אוֹכֵל עֵשֶׂב. וְאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה אֵין לָךְ
מִשְׁקָץ כְּמוֹ שׁוֹר בְּשַׁעַת הָאֲכִילָה. מִרְמֹז שֶׁפָּגְמוּ עַל-יְדֵי זֶה בְּאֲכִילָה מְאֹד.
כִּי גִרְמוּ שִׁיעָלוּ עֲשָׂנִים סְרוּחִים הַמְּבַלְבְּלִים מְאֹד וְעַל-יְדֵי הַקְּטֹרֶת תִּקְנוּ
זֹאת

אות מ

פֶּר אֶחָד בֶּן בֶּקֶר כְּנֶגֶד אַבְרָהָם כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַשִׁיי שָׁם. זֶה בְּחִינַת קְדֻשַׁת
אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל שֶׁצָּרִיכִין לְהַמְשִׁיךְ גַּם בְּחוּץ-לְאֶרֶץ וּלְהַצִּיל מִגְרוּשׁ וְכוּי'. כְּמוֹ
שֶׁמְבָאָר שָׁם). כִּי אַבְרָהָם הוּא הָרֵאשׁוֹן שֶׁמִּצָּא קְדֻשַׁת אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל כְּמוֹ
שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה. וְעַל-כֵּן מִרְמֹז בְּפֶר בֶּן בֶּקֶר שֶׁהוּא בְּחִינַת
וְאֵל הַבֶּקֶר רָץ אַבְרָהָם. כִּי אֵיתָא שֶׁכְּשָׂרָץ וְרִדָּף אַחֲרָיו הֵבִין בֶּקֶר בְּשִׁבִיל
הַכְּנַסַּת הָאוֹרְחִים אֲזַי בָּרַח אֶל מְעַרַת הַמְּכַפְלָה וְעַל-יְדֵי זֶה מִצָּא אַבְרָהָם
אֶת קְדֻשַׁת מְעַרַת הַמְּכַפְלָה. וּמְעַרַת הַמְּכַפְלָה שְׁשָׁם נִקְבְּרוּ הָאֲבוֹת
וְהָאֲמָהוֹת זֶה עֵקֶר הַנִּחְלָה שֶׁקָּנָה אַבְרָהָם בְּאֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל תְּנַחֲלָה וְהִיא
תְּנַחֲלַת יִרְשָׁתוֹ אֶת אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל. כִּי הָעֵקֶר שֶׁיִּמְשִׁיךְ קְדֻשַׁת אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל עַד
שִׁזְזָה לְהַקְבֵּר שָׁם. וְעַל-כֵּן רְמִזוּ בְּפֶר בֶּן בֶּקֶר קְדֻשַׁת אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל
שֶׁהִמְשִׁיךְ אַבְרָהָם אֲבִינוּ כְּנִ"ל:

אות מא

אֵיל אֶחָד כָּנָגַד יִצְחָק שְׁנַעֲקֵד וְכוּ'. זֶה בְּחִינַת הַתְּקוּן לְהַמְשִׁיךְ סוּד הָעֵבֹר לְמַלְאוֹת פְּגִימַת הַלְבָנָה שֶׁהוּא בְּחִינַת מְאֵרֶת חֶסֶד וְכוּ'. שְׁמִשָּׁם יִנִּיקַת עֲשׂוֹ שְׁעַל-יָדַי זֶה וַתְּכַהֵן עֵינָיו שֶׁל יִצְחָק כְּמוֹבָא. וְהַתְּקוּן עַל-יָדַי שֶׁהַקָּדִים ה' יִתְבָּרַךְ רְפוּאָה שְׁנַעֲקֵד עַל גְּבִי הַמִּזְבֵּחַ וְהַקָּרִיב תַּחֲתָיו אֵיל שֶׁהִיא נֶאֱחָז בְּסִבָּךְ בְּקֶרְנָיו שְׁמִשָּׁם כָּל הַהִמְתַּקוֹת הַדִּינִים שֶׁל רֹאשׁ הַשָּׁנָה עַל-יָדַי הַשׁוֹפָר שֶׁל אֵיל. כִּי בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה עֵקֶר תְּקוּן פְּגִימַת הַלְבָנָה כְּנִ"ל בְּאוֹת מ). נִמְצָא שֶׁהָאֵיל שֶׁהַקָּרִיבוֹ שֶׁהוּא כָּנָגַד יִצְחָק זֶה בְּחִינַת תְּקוּן פְּגִימַת הַלְבָנָה שְׁזָהוּ בְּחִינַת סוּד הָעֵבֹר וְכַנִּ"ל:

אות מב

כָּבֵשׁ אֶחָד וְכוּ' כָּנָגַד יַעֲקֹב וְיַעֲקֹב עֵקֶר כָּל הַתְּקוּנִים הַנִּי"ל שֶׁהֵם לְתְּקוּן חֲטָא אָדָם הָרָאוּשׁוֹן. כִּי יַעֲקֹב הִיָּתָה מְטוֹתוֹ שְׁלֵמָה. וַיִּבְרַר בְּשִׁלְמוֹת מַעֲשֵׂינִים הַנִּי"ל. וְזָכָה לְהַעֲמִיד שְׁנִים עֶשְׂרֵי שְׁבַטִים שֶׁהֵם בְּחִינַת שְׁנִים עֶשְׂרֵי הָאֲבָנִים שֶׁנִּכְלְלוּ בְּאֲבֹן אַחַת שֶׁהוּא בְּחִינַת הָאֲבֹן שֶׁתִּיָּה לוחות הָאֲבֹן הַמּוֹבָא שֶׁם בְּתוֹרָה הַנִּי"ל). שְׁזָהוּ עֵקֶר הַתְּקוּן בְּחִינַת שְׁלֵמוֹת הָעֵצָה. וְזָהוּ בְּחִינַת שְׁעִיר עֲזִים אֶחָד לְחֲטָאת לְתְּקוּן מְכִירַת יוֹסֵף כִּי חֲלָקַת הָעֵצָה זֶה בְּחִינַת חֲלָקַת מְלָכוֹת בֵּית דָּוִד כְּמוֹבָן שֶׁם) שְׁמַבִּיא פְּסוּק וְלֹא יִחָצוּ לְשִׁתִּי מְמַלְכוֹת עוֹד. וְכַמּוֹבָא בְּזֶה בְּדַבְּרֵינוּ בְּמָקוֹם אַחֵר). וְחֲלָקַת מְלָכוֹת בֵּית דָּוִד עַל-יָדַי יִרְבְּעֵם נִמְשָׁךְ מִפְּגַם מְכִירַת יוֹסֵף כְּמוֹבָא. עַל-כֵּן הַשְּׁעִיר עֲזִים לְחֲטָאת שְׁמַכְפֵּר עַל מְכִירַת יוֹסֵף זֶה בְּחִינַת תְּקוּן שְׁלֵמוֹת הָעֵצָה וְכַנִּ"ל:

אות מג

וּלְזָבַח הַשְּׁלָמִים בָּקָר שְׁנַיִם כָּנָגַד מוֹשֶׁה וְאַהֲרֹן שֶׁעָשׂוּ שְׁלוֹם בֵּין יִשְׂרָאֵל לְאַבְיָהֶם שְׁבַשְׁמִים כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַש"י מוֹשֶׁה וְאַהֲרֹן הֵם כָּלֵל הַתּוֹרָה שֶׁבְּכַתֵּב וּבַעַל פֶּה שֶׁהֵם כָּלֵל הַסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים שֶׁהֵם עֵקֶר הַתְּקוּן. כִּי מוֹשֶׁה רִבְּנוֹ נָתַן אֶת הַתּוֹרָה בְּכַתֵּב וּמְסָרָה בְּעַל פֶּה לְתַלְמִידָיו שֶׁהָרָאוּשׁוֹן הוּא אַהֲרֹן. רַק שִׁיְהוֹשֻׁעַ זָכָה שְׁאַחַר שְׁמַת אַהֲרֹן מָסַר מוֹשֶׁה כָּל הַתּוֹרָה לִיהוֹשֻׁעַ. וְכַמוֹ שֶׁמִּפְּרָשׁ בְּדַבְּרֵינוּ זְכוּרֹנָם לְבִרְכָה בְּסִדְר הַמְּשָׁנָה שֶׁאַהֲרֹן הִיָּה הַמְּקַבֵּל הָרָאוּשׁוֹן כְּמוֹ שְׁאַמְרוּ שֶׁם נִכְנַס אַהֲרֹן וְשָׁנָה לוֹ מוֹשֶׁה פָּרְקוֹ וְכוּ' עַרְוִיבִין נד), וְעַל-כֵּן כְּתִיב בְּאַהֲרֹן וּבְנָיו יוֹרוּ מִשְׁפַּטֵּיךְ לְיַעֲקֹב וְכוּ'. כִּי אַהֲרֹן

קרב כל ישראל למשה על-ידי שיצא לקראתו וכו'. ועל-כן באמת זכה למה שזכה כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה והוא ההפך מהמתקנאים בהצדיק האמת וחלקו עליו על-ידי קנאתם בו. ועל-כן אמרו רבותינו זכרונם לברכה הוי מתלמידיו של אהרן אוהב שלום ורודף שלום אוהב את הבריות ומקרבן לתורה. ועל-כן הקריבו שלמים בקר שנים כנגד משה ואהרן שהם כלל ספרי התורה עקר תקון אמונת חכמים כנ"ל:

אות מד

וזהו אלים חמשה עתדים חמשה כבשים בני שנה חמשה. ופרש רש"י כנגד כלל התורה שהם תורה נביאים כתובים וחמשה חמשי תורה ועשרת הדברות וכהנים ולוים וישראלים. הינו בחינת כלל ספרי התורה שנמשכין על-ידי בחינת משה ואהרן שעל-ידי זה עקר תקון אמונת חכמים שעל-ידי זה נמשכו כל התקונים הנ"ל שהם תקון ידי הסמיכה להנצל ממחלקת שבא על-ידי שנסמך מי שאינו הגון וכו'. ולתקן ידי הכתיבה ולהמשיך קדשת ארץ-ישראל להנצל מגרוש וכו'. ולהמשיך סוד העבור ולזכות לעצה שלמה שכל זה תקנו על-ידי הקרבנות הנ"ל כנ"ל:

אות מה

וזה בחינת כל המלחמות והמחלקת שהיה ליעקב אבינו שבתחלה היה עליו מחלקת עשו ולבן. ואחר כך כשנצל מהם ובקש לישב בשלוח קפץ עליו רגזו של יוסף כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה על פסוק וישב יעקב וכו' :

כי יעקב הוא בחינת כלליות התורה בבחינת תורה צוה לנו משה מורשה קהלת יעקב. כי דרך התורה הנ"ל התחיל מאברהם אבינו שהוא גלה אלקותו בעולם והתחיל להמשיך דרך התורה בעולם כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה קים אברהם אבינו את כל התורה עד שלא נתנה. ואחר כך מסרה ליצחק ויצחק ליעקב. אך אברהם ויצחק לא היתה מטתן שלמה כי יצאו מהם עשו וישמעאל שהם הפך התורה שהם בחינת כל החולקים על חכמי התורה האמתיים שמהם כל החרבנות. אך יעקב היתה מטתו שלמה והוא הוליד כל שנים עשר שבטי ישראל שקבלו את

התורה אשר אנו כלנו נקראים על שמו בני ישראל. על-כן עקר המשכת קדשת התורה הוא על-ידי יעקב אבל היה עליו מחלקת גדולות מעשו ולבן שהם בחינת החולקים על חכמי התורה האמתיים ויעקב אבינו כל מה שהיו חולקין עליו יותר התגבר לשוב בתשובה יותר על פגם אמונת חכמים ולתקן חטא אדם הראשון שפגם בזה כנ"ל ופגם הדורות שאחריו שפגמו בזה. והוא שב בתשובה בשבילם. עד שחבר ועשה על-ידי זה ספרים רבים שזהו בחינת מה שנטמן בבית שם ועבר ארבע עשרה שנה בעת שברח מעשו ושם עסק בתורה. ובודאי חבר על-ידי זה ספרים רבים. כי יעקב חבר כמה ספרים קדושים בענין האמונה הקדושה כמובא בלקוטי תניינא סימן לב) וכמו שספר מזה אדוננו מורנו ורבינו זכרוננו לברכה כמובא בדברינו שזהו בחינת וספר כתב איש ריבי שכל מה שרואין שהמחלקת על האמת מתגבר יותר צריכים להתגבר לשוב בתשובה על פגם אמונת חכמים שלו או של העולם או מה שפוגם מה שאינו מאמין בעצמו וכי' כמו שמבאר שם). ועל-ידי כל תשובה נעשה ספר כנ"ל בבחינת וספר כתב איש ריבי כנ"ל. וזה נהג יעקב תמיד שכל מה שראה המחלקת מתגבר עליו יותר היה שב בתשובה ועסק בתורה יותר עד שחבר ספרים הרבה לאין קץ ועל-ידי זה המתיק כל הדינים על-ידי בחינת אבן שתיה וכי' שזהו בחינת מה שכל האבנים נכללו באבן אחת שזה זכה יעקב בעצמו שבעת שיצא מבית שם ועבר פגע במקום. ושם נכללו כל השתים עשרה אבנים באבן שתיה בקדשי קדשים שזה זכה על-ידי רבוי הספרים שזכה על-ידי עסק התורה כמו שמבאר שם וכנ"ל. עין שם בהתורה חדי רבי שמעון הנ"ל היטב ותבין כל זה). ועל-כן שלח יעקב לעשו כשיצא מבית לבן בשלום. עם לבן גרתי ודרשו רבותינו זכרונם לברכה ותרי"ג מצות שמרתי. זה בחינת וספר כתב איש ריבי הנ"ל. שדיקא על-ידי הריב ומחלקת נכתבין ספרים קדושים הרבה. שזהו בחינת עם לבן גרתי ותרי"ג מצות שהם כלל ספרי התורה שמרתי שדיקא על-ידי שגרתי עם לבן וסבלתי ממנו מה שסבלתי שבקש לעקר את הכל חס ושלום. על-ידי זה דיקא זכיתי ותרי"ג מצות שמרתי שזכיתי להשיג כל התרי"ג מצות שהם כלל ספרי התורה שהשיג קדם שנתנה. שכל זה זכה על-ידי עצם תשובתו ששב דיקא על-ידי המחלקת שהיה לו מלבן. כי דיקא על-ידי המחלקת נעשין ספרים הרבה כשזוכין לשוב בתשובה על ידם כנ"ל:

אות מו

וזהו ויהי לי שור וחסמור צאן ועבד ושפחה וכי'. זה רמז על כל הבחינות המבארים בתורה הנ"ל שנתתקנין על-ידי אמונת חכמים שהם תקון ידי הכתיבה ולבלי להתגרש מארץ-ישראל וסוד העביר וכי'. וזהו ויהי לי שור

זֶה בְּחִינַת כְּתִיבַת סְפָרִים קְדוּשִׁים שֶׁכָּל קְדוּשָׁתָם מְכַתִּיבַת סֵפֶר הַתּוֹרָה שֶׁנִּכְתְּבַת עַל עוֹרוֹת שֶׁל שְׁנָרִים שֶׁזֶה בְּחִינַת כְּתִיבַת תְּפִלִּין כַּמְרָמֵז בְּהַמְעָשָׂה (שֶׁל שׁוֹר וְשֶׁה). וּמִשָּׁם מְקַבְּלִין יָדֵי הַכְּתִיבָה שִׁיתְחַזֵּק כְּתַב יַד יִשְׂרָאֵל וְכוּי כְּמוֹ שֶׁמְבַאֵר שָׁם). וְחֲמוּר זֶה בְּחִינַת יִשְׁשָׁכָר חֲמוּר גְּרַם שֶׁהֵם זָכוּ לְסוּד הָעֵבוֹר בְּחִינַת וּמַבְנֵי יִשְׁשָׁכָר יוֹדְעֵי בִּינָה לְעֵתִים וְכוּי כְּנִ"ל. צֵאן זֶה בְּחִינַת צִיצִית שְׁעוֹשִׁין מְצַמְרֵם כְּמוֹ שֶׁמְבַאֵר שָׁם). וְחֲמוּר זֶה בְּחִינַת יִשְׁשָׁכָר חֲמוּר גְּרַם שֶׁהֵם זָכוּ לְסוּד הָעֵבוֹר בְּחִינַת וּמַבְנֵי יִשְׁשָׁכָר יוֹדְעֵי בִּינָה לְעֵתִים וְכוּי כְּנִ"ל. צֵאן זֶה בְּחִינַת צִיצִית שְׁעוֹשִׁין מְצַמְרֵם כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב בְּהַמְעָשָׂה שֶׁל שׁוֹר וְשֶׁה הַנִּ"ל). וְזֶה בְּחִינַת בְּגָדִים נְקִיִּים שֶׁנִּתְתַּקְּנִים עַל-יְדֵי הַצִּיצִית. הַפֶּדָּה בְּגָדִים צוּאִים שֶׁהֵם בְּחִינַת עֲשָׂנִים סְרוּחִים שֶׁמְבַלְבְּלִין וּמַעְקֻמִּין אֶת הַמַּחַ שְׂבָא עַל-יְדֵי פָּגֵם אֲמוּנַת חַכְמִים כְּמוֹ שֶׁמְבַאֵר שָׁם):

וְזֶה כָּל הַנִּפְנָה וְנוֹטֵל יְדָיו וְכוּי בְּרִכּוֹת טו) כִּי בְּתַחֲלָה צְרִיכִין לַפְנוֹת לְבַעַר הַמוֹתְרוֹת לְבִטֵּל הָעֲשָׂנִים סְרוּחִים הַנִּ"ל שֶׁלֹּא יִבְלַבְּלוּ אֶת הַמַּח וְכוּי. וְזֶה וְנוֹטֵל יְדָיו שֶׁצְרִיכִין לְטַל יְדָיו בְּמִים שֶׁנִּמְשָׁכִין מִבְּחִינַת מִים טְהוֹרִים שֶׁנַּעֲשִׂין עַל-יְדֵי רַבּוּי הַסְּפָרִים שֶׁזּוֹכִין עַל-יְדֵי הַתְּשׁוּבָה עַל פָּגֵם אֲמוּנַת חַכְמִים כְּנִ"ל. כְּמוֹ שֶׁמְבַאֵר בְּהַתּוֹרָה הַנִּ"ל) שֶׁמְבִיא שָׁם הַפְּסוּק וְזָרְקֵתִי עֲלֵיכֶם מִים טְהוֹרִים וְכוּי וְאַחַר כֵּן לּוֹבְשִׁין צִיצִית בְּחִינַת בְּגָדִים נְקִיִּים הַנִּ"ל הַפֶּדָּה הַבְּגָדִים צוּאִים בְּחִינַת הָעֲשָׂנִים סְרוּחִים הַנִּ"ל. וּמִנְיַחִין תְּפִלִּין שֶׁנִּכְתְּבִין כְּדִין כְּתִיבַת סֵפֶר תּוֹרָה שֶׁזֶה בְּחִינַת תְּקוּן יְדֵי הַכְּתִיבָה כְּנִ"ל. וְקוּרָא קְרִיאַת שְׁמַע וּמִתְפַּלֵּל קְרִיאַת שְׁמַע וּבְרִכּוֹתֶיהָ זֶה בְּחִינַת תְּקוּן אֲמוּנַת חַכְמִים שְׁעַל-יְדֵי זֶה עֵקֶר קִיוֹם הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה שֶׁנִּתְתַּקֵּן עַל-יְדֵי רַבּוּי הַסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים שֶׁל הַתּוֹרָה שֶׁמִּזֶּה מְדַבְּרִים הַפְּרָשִׁיּוֹת שֶׁל קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁמִּתְחִילִין בְּאֲמוּנַת הַיְחוּד שֶׁהוּא קְבֵלַת עַל מַלְכוּת שְׁמַיִם. וְאַחַר כֵּן מְזַהְרִים וְאַהֲבֵת וְכוּי. וְשֶׁנִּתְּתֵם לְבַנְיָדָה שֶׁהוּא לְלַמֵּד עִם בְּנֵי וְתַלְמִידָיו שֶׁנִּקְרָאִים גַּם כֵּן בְּנִים כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרֵנוּם לְבִרְכָה. וְכֵן בְּפִרְשָׁה שְׁנִיָּה וְהִיא אִם שְׁמוֹעַ שֶׁהוּא קְבֵלַת עַל מְצוֹת מְזַהְרִים וְלִמְדָתָם אוֹתָם אֶת בְּנֵיכֶם לְדַבֵּר בָּם. וְכֵן בְּבִרְכַת אֲהַבַת עוֹלָם מְבַקְשִׁין שֶׁנִּזְכָּה לְלַמֵּד וּלְלַמֵּד שֶׁכָּל זֶה הוּא בְּחִינַת אֲמוּנַת חַכְמִים שְׁלּוֹמִידִים עִם תְּלַמִּידֵיהֶם בִּישִׁיבָתָם שְׁעַל-יְדֵי זֶה נִתְרַבֵּין סְפָרִים קְדוּשִׁים שְׁעַל-יְדֵי זֶה נִשְׁלַמַת הַתּוֹרָה וְנִמְתַּקֵּין כָּל הַדִּינִים עַל-יְדֵי בְּחִינַת קְדוּשָׁה קְדוּשִׁים וְכוּי כְּמוֹ שֶׁמְבַאֵר שָׁם) וְזֶהוּ בְּחִינַת הַתְּפִלָּה שֶׁמִּתְפַּלְּלִין אַחַר כֵּן שֶׁאֵז נִכְנָסִין בְּהִיכָל וְקְדוּשָׁה קְדוּשִׁים כְּמוֹ שֶׁאֵיִתָּא בְּכּוֹנֵת עַל הַתְּחִלַת הַתְּפִלָּה הִי שְׁפָתַי תִּפְתַּח שְׁעַל-יְדֵי זֶה עֵקֶר הַמְתַּקַת כָּל הַדִּינִים. כִּי עֵקֶר הַמְתַּקַת הַדִּינִים הוּא עַל-יְדֵי הַתְּפִלָּה כְּדוּעַ:

וְנַחֲזֵר אֶל פְּסוּק וַיְהִי לִי שׁוֹר וְכוּי הַנִּ"ל וְזֶהוּ וְעָבַד וְשִׁפְחָה. זֶה בְּחִינַת שֶׁכְּבֹר כָּבֵשׁ בְּחִינַת הָעֶבֶד וְהַשִּׁפְחָה שִׁיְהִיו כְּבוֹשִׁים תַּחַת יַד רַבָּם. שֶׁזֶהוּ הַהֶפְדָּה מְגֻרוֹשׁ אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל שְׂבָא עַל-יְדֵי שְׁלִיטַת הָעַכּוּ"ם שֶׁנֶּאֱמַר עֲלֵיהֶם תַּחַת עָבַד כִּי יִמְלֹךְ וְשִׁפְחָה כִּי תִירַשׁ גְּבִירָתָהּ. אֲבָל יַעֲקֹב בְּגָדֵל צְדָקָתוֹ עַל-יְדֵי רַבּוּי הַתּוֹרָה שֶׁעֵסֵק עַד שֶׁנִּתְחַדְּשׁוּ עַל יְדוֹ סְפָרִים הַרְבֵּה עַל-יְדֵי זֶה כָּבֵשׁ בְּחִינַת הָעֶבֶד וְהַשִּׁפְחָה שֶׁהֵם שְׁלִיטַת הָעַכּוּ"ם הַרוֹצִים לְגַרֵּשׁ מֵאֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל שֶׁכָּל כָּחַם עַל-יְדֵי פָּגֵם אֲמוּנַת חַכְמִים כְּנִ"ל. כִּי יַעֲקֹב תִּקּוּן כָּל זֶה כְּנִ"ל:

אות מז

וְזֶה וַיֵּשֶׁב יַעֲקֹב וְכוּי שֶׁבַקְשׁ לַיֹּשֵׁב בְּשִׁלּוֹה. כִּי סָבַר מֵאַחַר שֶׁכָּבַר הַכְּנִיעַ בְּחִינַת לָבֵן וַעֲשׂו וְנִצּוֹל מֵהֶם שֶׁהֵם עֵקֶר בְּחִינַת הַחוֹלְקִים, מַעֲתָה יֵשֵׁב בְּשִׁלּוֹה. אֲבָל קִפְצָה עָלָיו רַגְזוֹ שֶׁל יוֹסֵף שֶׁהוּא בְּחִינַת מַחְלֶקֶת שְׁבִין יִשְׂרָאֵל וּבִין הַצְּדִיקִים בְּעֶצְמָם שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת מַחְלֶקֶת שֶׁל הַשְּׂבָטִים עַל יוֹסֵף הַצְּדִיק כִּי בְּעֵנָן הַמַּחְלֶקֶת עַל הַצְּדִיק יֵשׁ כַּמָּה בְּחִינּוֹת. כִּי יֵשׁ מַחְלֶקֶת מַגְלוֹת הָעִבּוּרִים וּמִמֵּתֵנְגִדִים רְשָׁעִים וְכוּי. אֲבָל יֵשׁ גַּם מַחְלֶקֶת שְׁבִין הַכְּשָׁרִים וְהַצְּדִיקִים בְּעֶצְמָם שֶׁהַבַּעַל דָּבָר מִתְגַּרְהַ בְּנִכְלֵי עֲרֻמִּימוֹתָיו וּמִרְבֵּה מַחְלֶקֶת בִּינֵיהֶם. שְׁעַל-יָדֵי זֶה חוֹזְרִים וְנִפְגָּמִים כָּל הַפְּגָמִים שֶׁעָקְרָם הוּא חֶלְקֵת הָעֵצָה. שֶׁזֶה נִמְשָׁד מֵהַמַּחְלֶקֶת שְׁבִין הַשְּׂבָטִים עִם יוֹסֵף שְׁעַל-יָדֵי זֶה גָּרְמוּ חֶלְקֵת מַלְכוּת בֵּית דָּוִד עַל-יָדֵי יַרְבֵּעַם בֶּן נֶבֶט שֶׁחָטָא וְהַחֲטִיא אֶת הָרַבִּים שְׁעַל-יָדֵי זֶה כָּל הַצְּרוּת וְכָל הַגְּלוּיּוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל כַּמּוּבָן בְּהַתּוֹרָה הַנִּיִּל שְׁמִבִּיא פָּסוּק וְלֹא יִחַצּוּ לְשִׁתִּי מִמַּלְכוּת עוֹד לְעֵנָן שְׁלֵמוֹת הָעֵצָה כִּי הֵם בְּחִינַת אַחַת. כִּי קִלְקוּל הָעֵצָה שֶׁנִּחְצִית לְשִׁתִּים הוּא עַל-יָדֵי פָּגַם אֶמוּנַת חֲכָמִים שֶׁנִּפְגָּם עַל-יָדֵי הַמַּחְלֶקֶת שֶׁהוּא בְּחִינַת חֶלְקֵת מַלְכוּת בֵּית דָּוִד שֶׁנִּחְלָקָה עַל-יָדֵי הַמַּחְלֶקֶת שְׁבִין הַשְּׂבָטִים עִם יוֹסֵף כַּמּוּבָן בְּדַבְרֵי רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם

אות מח

וְזֶה שֶׁסָּפַר יוֹסֵף חֲלוֹמוֹ וְהֵנָּה אֲנַחְנוּ מֵאַלְמָיִם אֲלֵמָיִם וְכוּי. וְהֵנָּה תִּסְבְּנָה אֲלֵמוֹתֵיכֶם וְתִשְׁתַּחֲוּוּ לְאַלְמָתִי כִּי הָאֲבוֹת עָסְקוּ לְתַקֵּן חֲטָא אָדָם הָרִאשׁוֹן שֶׁפָּגַם בְּאֲכִילַת עֵץ הַדַּעַת שְׁעַל-יָדֵי זֶה נִמְשָׁכוּ פָּגַם הָעֲשָׂנִים סְרוּחִים כְּנִיִּל בְּאוֹת לַה). וְעַל-כֵּן עָשׂוּ שֶׁהוּא זִהְמַת הַנְּחָשׁ שֶׁפָּגַם מֵאֵד בְּאֵמוּנַת חֲכָמִים. כִּי חֶלֶק עַל יַעֲקֹב אֲבִינוּ וּבִקְשׁ לְהַרְגוֹ שֶׁהוּא הַחֲכָם הָאֵמֶת. עַל-כֵּן פָּגַם מֵאֵד בְּאֲכִילָה וְאָמַר הַלְעִיטְנִי נָא וְכוּי שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת פָּגַם אֲכִילָה בְּחִינַת פָּגַם הָעֲשָׂנִים סְרוּחִים שֶׁנִּמְשָׁד עַל-יָדֵי פָּגַם אֵמוּנַת חֲכָמִים כְּנִיִּל. וְיוֹסֵף שֶׁעָסַק בְּתוֹרָה וַיַּעֲקֹב מִסֵּר לוֹ כָּל חֲכָמָתוֹ שֶׁקִּבַּל מִשֵּׁם וַעֲבַר שֶׁזֶה בְּחִינַת שְׁלֵמוֹת הַתּוֹרָה עַל-יָדֵי רַבּוֹי הַסְּפָרִים כְּנִיִּל. עַל-כֵּן הָרָאוּ לוֹ בְּחֲלוֹמוֹ שֶׁזָּכָה לְתַקֵּן הַמַּאֲכָלִים שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת וְתִשְׁתַּחֲוּוּ לְאַלְמָתִי כִּי הָאֲלֵמוֹת הֵם עֵקֶר הַמַּאֲכָלִים שֶׁעָקְרָם הוּא הַלְחָם. וְעַל-כֵּן יוֹסֵף שֶׁזָּכָה לְעָסֵק בְּתַקּוּן אֵמוּנַת חֲכָמִים עַל-כֵּן אֲלֵמָתוֹ שֶׁהוּא בְּחִינַת הַלְחָם עֵקֶר הַמַּאֲכָלִים קָמָה וְגַם נֶאֱבָה

וכו'. כי נצול מפגם בזעת אפך תאכל לחם וכו' רק זכה שאלמתו קמה וגם
נצבה בתקפה בחינת תקון המאכלים שזה בחינת תקון העשנים הנ"ל על-
ידי תקון אמונת חכמים הנ"ל:

אות מט

וזו בחינת החלום השני שהוא והנה השמש והירח ואחד עשר פוכבים
משתחנים לי. זה בחינת סוד העבור שהשיג על-ידי תקון אמונת חכמים
כנ"ל. כי עקר סוד העבור הוא בענין תהלוכות הגלגלים שהם השמש
והירח והפוכבים כמו שמבאר שם. על-כן ספר להם כל זה כדי שבינו
שזכה לקבל חכמת אביו שהוא בחינת רבוי הספרים הקדושים שהם
בחינת תקון אמונת חכמים שעל-ידי זה הוא תקון המאכלים וכו'. שעל-
ידי זה זוכין לסוד העבור כמו שמבאר שם. אבל הם לא האמינו לו ויוסיפו
עוד שנוא אותו על חלומותיו ועל דבריו. וכל זה הוא בחינת המחלקת
שבין הצדיקים ובין הכשרים קצת. והעקר מחמת שהכל רוצים שבינו
מיד כל דרכי הצדיק והשגותיו. כי אם היו הכל רואים ומבינים מה
שהשיג הצדיק אפלו חלק אחד מאלף היו בודאי פלם פרוכים אחריו והיו
מתקרבים אליו בכל נפשם ומאדם. אך הצדיק מתנהג בחכמה בשביל
הבחירה ומעלים עצמו ומסתיר עצמו מהעולם רק מגלה להם מעט מזעיר
באפן שידעו ויבינו שהסוד אצלו. וכמו שכתב שם על ענין סוד העבור
שהוא כלל התורה שיש בזה חכמה שיכולין לגלות להם מה שמגליו. ואף
על-פי-כן יהיה הסוד נשאר אצלו וכו' שזהו בחינת כי הוא חכמתכם
ובינתכם לעיני העמים דיקא וכו'. רק על-ידי שמגליו להם יבינו שהסוד
אצלו. ועל-ידי זה יש להם בחירה. כי בודאי אם ירצו באמת לאמתו
יכולין להבין מרחוק על-ידי זה שכבר גלה להם שבודאי יודע עוד מה
שיודע באפן שיתקנם לנצח. אך לא יחפץ כסיל בתבונה וכו'. וכן מתנהג
הצדיק בכל השגותיו עד שבאמת מתקרבים החפצים באמת. אבל יש
שמרבים להקשות קשיות עליו כי רוצים להבין הכל. ואפלו צדיקים
מתגרה בהם הבעל דבר ומכניס בלבם קשיות עליו. כי בהתלמידי חכמים
והצדיקים מתגרה ביותר שיחלקו עליו מחמת שעליהם מסתכלים הרבה
מישראל. ובאמת יש בזה נסתרות הרבה בענין המחלקת שבין הצדיקים
בעצמם כמו שמבאר על פסוק און שומעת תוכחת חיים וכו'. כמו שמבאר
בסימן ה' לקוטי חלק א. ומובא לעיל באות לד). וזה בחינת המחלקת
שבין השבטים על יוסף שהוא גלה להם חלומותיו כדי שבינו מרחוק עצם
גדלתו. והם הוסיפו שנוא אותו על חלומותיו וכו'. וכן מתנהג עכשו וכנ"ל.
אבל עצת ה' לעולם תעמד כי דיקא על -ידי זה סבב ה' יתברך שירד יוסף
למצרים וכו' עד ששבו בתשובה השבטים על מכירתו ואמרו אבל אשמים

אֲנַחְנוּ וְכוּ'. וּבָאוּ וְהִשְׁתַּחֲוּוּ אֵלָיו וְאָמְרוּ אֵלָיו שָׂא נָא לְפָשַׁע עֲבָדֵי אֱלֹקֵי
אָבִיךָ שֶׁכָּל זֶה הוּא בְּחִינַת תְּשׁוּבָה עַל פְּגַם אֲמוּנַת חֲכָמִים שֶׁעַל-יְדֵי זֶה
נִתְרַבֵּין סִפְרִים קְדוּשִׁים וְכוּ' שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת כָּלֵל כָּל הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה שֶׁנִּתֵּן
לְנוּ מֹשֶׁה בִּיצִיאת מִצְרַיִם שֶׁנִּסְתַּבַּב הַכֵּל עַל-יְדֵי מְכִירת יוֹסֵף שֶׁהוּא בְּחִינַת
מַחְלֶקֶת וְכוּ' שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת וְסִפְרָא כְּתַב אִישׁ רִיבֵי שְׁדֵי קָא עַל-יְדֵי הַמַּחְלֶקֶת
נִעְשָׂה סִפְרָא וְכוּ' כְּנִ"ל. כִּי כָּל סִפְרָא הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה שֶׁכְּלוּלָה מִכָּל הַסִּפְרִים
נִתְּנָה עַל-יְדֵי יְצִיאת מִצְרַיִם שֶׁהִיָּה עַל-יְדֵי הַמַּחְלֶקֶת שֶׁל הַשְּׂבָטִים עִם יוֹסֵף
שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת וַיִּשְׁלַחְהוּ מֵעַמֶּק חֲבֵרוֹן. מֵעֲצָה עֲמָקָה שֶׁל הַצַּדִּיק הַקְּבוֹר
בְּחֲבֵרוֹן וְכוּ'. כִּי בְּוַדָּאֵי הוּא עֲצָה עֲמָקָה מְאֹד שְׁדֵי קָא עַל-יְדֵי זֶה יֵרְדוּ
יִשְׂרָאֵל לְמִצְרַיִם וַיִּצְאוּ מִשָּׁם בְּזָכוֹת יוֹסֵף שֶׁעַל-יְדֵי זֶה נִתְּנָה הַתּוֹרָה שֶׁהוּא
כָּלֵל הַסִּפְרִים הַקְּדוּשִׁים שֶׁכָּל זֶה הוּא בְּחִינַת וְסִפְרָא כְּתַב אִישׁ רִיבֵי וְכוּ'
כְּנִ"ל:

אות נ

וְזֶה בְּחִינַת חַל הַמוֹעֵד שֶׁאֲסוּר בְּקֶצֶת מְלָאכוֹת וּמִתֵּר בְּכַמָּה מְלָאכוֹת.
וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ זְכוּרֵנָם לְבִרְכָה שְׁדֵינֵי חַל הַמוֹעֵד נִמְסְרוּ לְחֲכָמִים שֶׁהֵם
יַעֲשׂוּ כְּרָצוֹנָם לְהַתִּיר אֵיזָה מְלָאכוֹת וְלֶאֱסֹר אֵיזָה מְלָאכוֹת כְּפִי שְׁיִרְאָה
בְּעֵינֵיהֶם. וְכָל עֵקֶר הַתֵּר עֲשִׂית מְלָאכָה בְּחַל הַמוֹעֵד הוּא בְּשִׁבִיל דְּבַר הָאֲבֹד
כְּמוֹ שֶׁהִתְחִיל הַתֵּנָא הַמְּשֻׁנָה א' דְּמִסְכַּת מוֹעֵד קָטָן מִשְׁקִין בֵּית הַשְּׁלַחִין
שֶׁהוּא בְּשִׁבִיל דְּבַר הָאֲבֹד. וּבְשִׁבִיל זֶה נִמְסַר הַדְּבַר רַק לְחֲכָמִים. כִּי דְבַר
הָאֲבֹד מְרִמָּז עַל הָאֲבוּדִים וְהַנְּדָחִים בְּעוֹנוֹתֵיהֶם שֶׁגַם אוֹתָם צְרִיכִין לְתַקֵּן.
אֲבָל כָּל תְּקוּנָם הוּא עַל-יְדֵי הַחֲכָמִים הָאֲמִתִּיִּים וְשִׁיקִימוּ דְּבִרְיָהֶם עַל כָּל
אֲשֶׁר יֵאמְרוּ כִּי הוּא זֶה. כִּי אָף-עַל-פִּי שֶׁהַכֵּל צְרִיכִין לְקַיֵּם דְּבִרְיָ חֲכָמִים
אֲבָל אֵין שׁוּם מִצְוָה שֶׁיְהִיָּה נִמְסַר לְחֲכָמִים לְבַד לַעֲשׂוֹת כְּפִי דְּעֵתָם כִּי אִם
דֵּינֵי חַל הַמוֹעֵד. וְהַעֲקָר בְּשִׁבִיל דְּבַר הָאֲבֹד שֶׁהֵם בְּחִינַת נְפֻשׁוֹת וְנִיצוּצוֹת
הָאֲבוּדִים שְׂאֵי אֲפֻשָׁר לְהַתְתַּקֵּן כִּי אִם עַל-יְדֵי הַחֲכָמִים כְּנִ"ל. וְזֶה סוּד
קְדוּשׁ הַחֲדָשׁ שֶׁנִּמְסַר לְחֲכָמִים כְּנִ"ל. וְעַל-כֵּן חַל הַמוֹעֵד וְרֵאשׁ חֲדָשׁ דֵּינֵיהֶם
שׁוּם לְעַנְּוֹן קְרִיאת הַתּוֹרָה שֶׁבְּרֵאשׁ חֲדָשׁ קוֹרִין אַרְבָּעָה וּבְחַל הַמוֹעֵד
קוֹרִין אַרְבָּעָה. כִּי הֵם בְּחִינָה אֶחָד שֶׁנִּמְסַר רַק לְחֲכָמִים וְכוּ' כְּנִ"ל. וְזֶה
מְרִמָּז הַמְּשֻׁנָה מִשְׁקִין בֵּית הַשְּׁלַחִין בְּמוֹעֵד בֵּין מִמְעַן שֶׁיִּצְא בְּתַחֲלָה וּבֵין
מִמְעַן שֶׁלֹּא יִצְא מִתַּחֲלָה. וְהַכֵּל בְּשִׁבִיל דְּבָרִים הָאֲבוּדִים שֶׁהֵם בְּחִינַת
הָאֲבוּדִים וְהַנְּדָחִים בְּעוֹנוֹתֵיהֶם שֶׁכָּל תְּקוּנָם הִיא עַל-יְדֵי בְּחִינַת הַצַּדִּיק
שֶׁיִּוָּדַע לְהַשְׁקוּתָם גַּם כֵּן שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת מִשְׁקִין בֵּית הַשְּׁלַחִין שֶׁנִּקְרָא שְׁלַחִין
עַל שֵׁם וְשִׁלַּח מִים עַל פְּנֵי חוּצוֹת. זֶה בְּחִינַת הַצַּדִּיקִים הַגְּדוּלִים שֶׁיְכוּלִים
לְהַשְׁקוּת גַּם אוֹתָם שֶׁהֵם מִבְּחוּץ לְגַמְרֵי בְּבְחִינַת יְפּוּצוֹ מְעִינּוֹתֵיהֶם חוּצָה.
חוּצָה דִּיקָא כְּמוֹ שֶׁמְבָאָר בְּמָקוֹם אַחַר סִימָן יד לְקוּטֵי חֶלֶק (א) וְזֶהוּ בֵּין

ממעין שיצא בתחלה בין ממעין שלא יצא מתחלה. הינו לא מבעיא שהם יכולים לשלח מים על פני חוצות שהם מקום הרחוקים מאד להודיעם גם כן מאלקותו יתברך ולהוציאם ממקומות החיצונים מאד. ולא מבעיא שהם יכולין להשקותם ממעין שיצא מתחלה שכבר היה מעין אלא שנתקלקל. ולא היו יכולים להשקות ממנו על-ידי רבוי קלקוליהם אלא אפלו ממעין שלא יצא מתחלה. שלא היה שום מעין החכמה יוצא משם תחלה. אבל כשיאמין בצדיקים ויעשה ככל אשר יאמרו כי הוא זה. יכולים לתקנו גם כן. כי הצדיקים חותרים וחופרים מעינות חדשים תמיד. ועקר בשביל נפשות האבודים לשלח להם מים על פני חוצות אפלו אותן שהם מבחוץ לגמרי. וזה רמז התנא הקדוש בהתחלת מסכת מועד קטן משקין בית השלחין שהוא בשביל דבר האבד בין ממעין שיצא בתחלה ובין ממעין שלא יצא בתחלה וכנ"ל:

(שיד לאות למד ל"א לענן הפלגתא של בית שמאי ובית הלל):

כי בית שמאי סברי שאין להתחיל כי אם עם זקנים וצדיקים עובדי ה' להאיר עליהם כל האור וכוי. כמו שנהגו כמה גדולים שלא קבלו לישיבה כי אם צדיקים וכוי שזה דעת רבן גמליאל כל תלמיד שאין תוכו כברו וכוי. ואחר כך פוחת והולך כי אחר כך פוחתין האור הגדול כדי שיוכלו להאיר גם בהפחותין וכוי. ובית הלל אומרים להפך. כי היה ענו מאד. ואמר שהעקר הוא להתחיל מכל נקדה ונקדה טובה שיכולין וכוי. ולהתחיל העקר מהקטנים ובני הנעורים וכוי. בבחינת מפי עוללים ויונקים המלכלכים וכוי יסדת עלו וכוי. שזהו בחינת התנוצצות משיח שנאמר בו יחוס על דל ואביון. עני ורוכב על החמור וכוי. כי הלל גיר גרים רחוקים מאד כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה והשיב לכל אחד כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה במסכת שבת ל"א):

עד כאן שיד לעיל נא) וזה בחינת חצי הלל של ראש חדש. וימים האחרונים של פסח שאף-על-פי שאין העצה שלמה עדין שהוא עקר הישועה שאומרים עליו הלל שלם. אף-על-פי-כן זהו בעצמה ישועה שצריכין לומר עליו על כל פנים חצי הלל מה שאני חזק באמונה בחסדו יתברך. שאיד שיהיה באיזה דרך שיוליכו אותי אמצא שם ה' יתברך בבחינת בכל דרכיך דעהו וכוי כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה בחינת שטטנו בארבע פנות תרופה לא מצאנו שבנו אליך וכוי. וכמו שכתוב אבד מנוס ממנו בארח זו אהלך טמנו פח לי זעקתי אליך ה' וכוי. וכן הרבה וכנ"ל שזה עקר סוד קדוש החדש שאנו עוסקים בהלכה זאת. והכל בלח אמונת חכמים וכוי כנ"ל שהוא על-ידי רבוי הספרים הקדושים שצריכים שיתרבו כל כך באור האמת כזה עד שהכל ימצאו את ה' יתברך בכל מקום שהם שעל-ידי זה ישובו הכל לה' יתברך וכוי:

אות נב

וְזֶה בְּחִינַת וַיִּחַץ אֶת הָעָם אֲשֶׁר אִתּוֹ וְאֵת הַצֹּאן וְכוּ' לְשָׁנֵי מַחֲנוֹת וְכוּ', וְהָיָה הַמַּחֲנֶה הַנִּשְׁאָר לְפִלִּיטָה. שְׁכַשְׁרוּאֵין שְׁקֵשָׁה לְהַשִּׁיג הַעֲצָה הַשְּׁלֵמָה צְרִיכִין לְהַתְנַהֵג לְפִי חִלְקַת הַעֲצָה עַל כָּל פְּנִים. בְּאִפְסָן שְׁעַל כָּל פְּנִים יִהְיֶה נִשְׁאָר לוֹ מַחֲנֶה הַנִּשְׁאָר לְפִלִּיטָה וְלֹא יִהְיֶה נֶאֱבָד לְגַמְרֵי חֵס וְשְׁלוֹם. שְׁלֹא יֵאמָר שְׁיִלְדֵךְ וַיִּתְהַנֶּה וְכוּ' רַחֲמָנָא לְצַלָן. רַק יִשְׁתַּדֵּל שְׁעַל כָּל פְּנִים יִשְׁאָר מֵה שְׁיִשְׁאָר וְכוּ'. הֵינּוּ כְּשֵׁרוּאָה אָדָם שְׁהֵי צָר הָרַע מִתְגַּבֵּר עָלָיו כְּמוֹ שְׁמִתְגַּבֵּר וְנִדְמָה לוֹ שְׁאִין בְּכַחוֹ לְעַמֵּד כְּנִגְדּוֹ כְּרֵאוּי. וְכָל מֵה שְׁחוּשָׁב עֲצוֹת וְתַחֲבוּלוֹת אֵינּוּ עוֹלָה בְּיָדוֹ כְּרֵאוּי וַיִּמְחַמֵּת זֶה עֲצוֹתוֹ חִלּוּקָה תְּמִיד. אֲזַי כָּל עֲצוֹתוֹ הַעֲקָרִיית שְׁיִסְמֵךְ עַל כַּח הַצְּדִיק הָאֵמֶת שְׁבִאִיזָה דְרָךְ שְׁיִלְדֵךְ יִמְצֵא בּוֹ ה' יִתְבָּרַךְ כְּנִי"ל. וְלַעֲת עֵתָה יִתְנַהֵג כְּפִי חִלְקַת הַעֲצָה. שְׁזֶה בְּחִינַת וַיִּחַץ אֶת הָעָם וְכוּ' וְהָיָה הַמַּחֲנֶה הַנִּשְׁאָר לְפִלִּיטָה. הֵינּוּ שְׁיִקְבַּע בְּלִבּוֹ שְׁאִיךְ שְׁיִהְיֶה אֶף-עַל-פִּי-כֵן אֲנִי חִזְק שְׁלֹא אֶהְיֶה נְסוּג אַחוֹר לְגַמְרֵי מֵה' יִתְבָּרַךְ וְלֹא אֲזַאֵשׁ אֶת עַצְמִי לְעוֹלָם וְלֹא אֶהְיֶה חֵס וְשְׁלוֹם מֵהַחֲסִידִים הַנִּפְּלִים שְׁהֵם גְּרוּעִים וְכוּ' רַחֲמָנָא לְצַלָן כְּמוֹ שְׁשִׁמְעֵנוּ מִצְּדִיקִים. רַק אֲנִי עַל מִשְׁמַרְתִּי אֶעֱמֵד לְחֻטָּף מֵה שְׁאוּכַל לְמַעַן יִהְיֶה הַמַּחֲנֶה הַנִּשְׁאָר לְפִלִּיטָה. לְמַשֵּׁל שְׁהָאָדָם חֲפֵץ שְׁיִלְמַד הַרְבֵּה וַיִּתְפַּלֵּל וַיִּרְבֶּה בְּהַתְּבוּדוֹת וַיִּהְיֶה נְקִי מֵעֲתָה מְכַל חֲטָא וְהַרְהוּר וְכוּ' וְרוּאָה שְׁקֵשָׁה עָלָיו וְכוּ'. יִהְיֶה חִזְק בְּדַעְתּוֹ שְׁעַל כָּל פְּנִים מֵה שְׁאוּכַל לְחֻטָּף בְּחִינַת אֶתִּיגַע בְּכָל כַּחֵי לְחֻטָּף אִיזָה טוֹב כָּל יוֹם מִימֵי חַיֵּי. וְאִם חֵס וְשְׁלוֹם לֹא אוּכַל לְהַתְּפַלֵּל כָּלֵל אֶרְאָה לְדַבֵּר אַחַר כֵּךְ אִיזָה דְבוּר שֶׁל תַּחֲנֹה וַיִּבְקֶשָׁה וְכוּ'. וְאִם יִמְנַעֲנִי חֵס וְשְׁלוֹם גַּם מִזֶּה מֵה לַעֲשׂוֹת כְּמוֹ שְׁשִׁמְעֵתִי מִפִּי זְכָרוֹנוֹ לְבָרְכָה). אֶף-עַל-פִּי-כֵן אֶלְמַד מְעַט אוֹ הַרְבֵּה וְעַל כָּל פְּנִים אֶתְגַּבֵּר בְּרַצוֹנוֹת חִזְקִים לְה' יִתְבָּרַךְ וְאַצְעֵק עַל כָּל פְּנִים רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם הוֹשִׁיעָה וְכִיּוֹצֵא בָּזָה. וְאִם עֲצַתִּי חִלּוּקָה אִם לְסַע אוֹ לִישֵׁב בְּבֵיתִי וְאִינִי יִכּוֹל לְתַת עֲצָה לְנַפְשִׁי עַל כָּל פְּנִים אֲנִי חִזְק בְּדַעְתִּי שְׁבִין בְּבֵיתִי בִּין בְּדַרְךְ אֶחְטֹף טוֹב מֵה שְׁאוּכַל. וְכֵן בְּשִׂאֵרֵי דְבָרִים שְׁאִי אֶפְשֶׁר לְפָרְטֵם. וְכָל זֶה בְּחִינַת וְהָיָה הַמַּחֲנֶה הַנִּשְׁאָר לְפִלִּיטָה וְזֶה שְׁפָרֵשׁ רִשְׁיִי בְּעַל כְּרָחוֹ כִּי אֶלְחַם עִמּוֹ. כִּי בָּזָה אֲנִי חִזְק שְׁבַעַל כְּרָחוֹ יִהְיֶה מְכָרַח לְהַנִּיחֵנִי שְׁיִהְיֶה נִשְׁאָר לִי עַל כָּל פְּנִים מַחֲנֶה הַנִּשְׁאָר לְפִלִּיטָה כִּי אֶלְחַם עִמּוֹ עַל זֶה בְּכַחוֹ שֶׁל הַצְּדִיק וְכוּ'. וְכְמוֹ שְׁפָרֵשׁ רִשְׁיִי שֶׁם הַתְּקִין עֲצָמוֹ לְשִׁלְשָׁה דְבָרִים לְדוֹרוֹן וְלַתְּפִלָּה וְלַמְּלַחְמָה. לְדוֹרוֹן זֶה בְּחִינַת הַמַּחֲנֶה שְׁשִׁלַּח אֶלָּיו וַיִּבְעַנְנוּ מִלְּחַמַּת הַיִּצָר הָרַע הוּא בְּחִינַת סוּד שְׁעִיר הַמִּשְׁתַּלַּח וְסוּד מִים הָאֶחְרוּנִים שְׁהוּא בְּחִינַת סוּד הַמַּחֲנֶה שְׁשִׁלַּח יַעֲקֹב לַעֲשׂוֹ (כְּמוֹבֵא בְּסִפְרִים) שְׁזֶהוּ בְּחִינַת דְּבָרָה תּוֹרָה כְּנִגְדֵי יִצָר הָרַע וְכוּ' פְּרִשְׁתָּ (כִּי תִצֵּא) לְתַפְּלָה פִּרְשׁ רִשְׁיִי אֶלְקֵי אֲדוֹנֵי אַבְרָהָם וְכוּ' זֶה בְּחִינַת שִׁיחָה וַצְּעָקָה לְה' יִתְבָּרַךְ שְׁאֲנִי אֶצְעֵק תְּמִיד שְׁיִצְלִינִי בְּזָכוֹת אַבוֹתֵינוּ שְׁהֵם הַצְּדִיקִים הָאֵמֶתִּים וְכוּ'. לְמַלְחָמָה. וְהָיָה הַמַּחֲנֶה הַנִּשְׁאָר לְפִלִּיטָה וְכְנִי"ל:

אות נג

וְזֶה בְּחִינַת שְׁזֵמֶן הַדְּלָקָת נֵר חֲנֻכָּה הוּא מְשַׁעֵת יְצִיאַת הַכּוֹכָבִים עַד שֶׁתִּכְלָה רֶגֶל מִן הַשּׁוּק. זֵמֶן יְצִיאַת הַכּוֹכָבִים זֶה בְּחִינַת תִּקּוּן פְּגִימַת הַלְּבָנָה שֶׁהוּא בְּחִינַת סוּד הָעֵבֹר הַנִּי"ל. כִּי הַכּוֹכָבִים הֵם בְּחִינַת תִּקּוּן פְּגִימַת הַלְּבָנָה כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבָרְכָה שְׁנַתָּן לָהּ הַכּוֹכָבִים לְהַפִּיס דְּעֵתָהּ וְכוּ'. וְזֶהוּ עַד שֶׁתִּכְלָה רֶגֶל מִן הַשּׁוּק זֶה בְּחִינַת תִּקּוּן הָעֵצָה שְׁזוֹכִין עַל-יְדֵי סוּד הָעֵבֹר כְּנִ"ל. כִּי רֶגֶל בְּחִינַת עֲצוֹת בְּבְחִינַת הָעֵם אֲשֶׁר בְּרַגְלָהּ הַהוֹלְכִים אַחֵר עֲצָתָהּ וְכוּ' כְּמוֹ שֶׁמְבַאֵר בְּמָקוֹם אַחֵר) שֶׁזֶהוּ עֵקֶר בְּחִינַת תִּקּוּן הַדְּלָקָת נֵר חֲנֻכָּה לְמִטָּה מִי"ט לְהַאִיר בְּחִינַת שְׁלֵמוֹת הָעֵצָה לְמִטָּה שֶׁהִיא בְּחִינַת רִגְלִין. וְזֶהוּ עַד שֶׁתִּכְלָה רֶגֶל מִן הַשּׁוּק. כִּי עֵקֶר פָּגַם חֲלָקָת הָעֵצָה הוּא בְּשׁוּק שֶׁהוּא מְקוֹם הַמַּשָּׂא וּמִתֵּן שֶׁשֶׁם צָרִיכִין לְזַהֵר מְאֹד מִטְרַדְתַּת תַּאֲוֹת מִמּוֹן שְׁנִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת בְּעֲצָבוֹן תִּאֲכַלְנָה שְׁנִגְזָר עַל-יְדֵי פָּגַם הָעֵצָה שֶׁנִּפְגַּם עַל-יְדֵי עֲצַת הַנְּחָשׁ בְּחִינַת הַנְּחָשׁ הַשִּׂיאָנִי שֶׁהוּא לְשׁוֹן עֲצוֹת כְּמוֹ שֶׁמְבַאֵר בְּמָקוֹם אַחֵר). כִּי עֵקֶר יְגִיעַת הַפְּרִנָּסָה הוּא מַחְמַת חֶסֶרוֹן הָעֵצָה כְּנִ"ל. וְעֵקֶר הַתִּקּוּן לְבִקֵּשׁ מֵה' יִתְבָּרַךְ וְתִקְוֵנוּ בְּעֵצָה טוֹבָה מִלְּפָנָיֶךָ. כִּי עֵקֶר הַצְּלַחַת הַמַּשָּׂא וּמִתֵּן הוּא כְּשֶׁה' יִתְבָּרַךְ מְשַׁפִּיעַ לוֹ עֵצָה טוֹבָה מֵה לְסַחֵר וּמִתֵּי לְקִנּוֹת וּמִתֵּי לְמַכֵּר וְכוּ' כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ אַרְי הוּא יְהִיב לָךְ עֵיטָא לְמַקְנֵי נְכֹסִין וְכוּ' כְּנִ"ל. וְכִשְׁזוֹכִין לְסַמְךָ עַל ה' יִתְבָּרַךְ וְלֵהַמְשִׁיךְ עֵצָה שְׁלֵמָה אֲזִי אֵין צָרִיכִין לְסַבֵּב בְּשׁוּק בְּשִׁבִיל הַפְּרִנָּסָה וַיְכוּלִין לִישֵׁב בְּבֵיתוֹ וְלִהְיֵת פְּרִנָּס בְּכָבוֹד כְּמוֹבֵן לְכָל. וְזֶה בְּחִינַת עַד שֶׁתִּכְלָה רֶגֶל מִן הַשּׁוּק. לְהַעֲלוֹת הָעֵצָה בְּחִינַת רֶגֶל מִן הַשּׁוּק שֶׁשֶׁם כָּל טְרַדְתַּת הַמִּמּוֹן מַחְמַת חֲלָקָת הָעֵצָה כְּנִ"ל. עַל-כֵּן צָרִיכִין לְהַדְּלִיק נֵר חֲנֻכָּה שֶׁהוּא בְּחִינַת הָאֶרֶץ שְׁלֵמוֹת הָעֵצָה מְשַׁעֵת יְצִיאַת הַכּוֹכָבִים שֶׁהוּא בְּחִינַת סוּד הָעֵבֹר שֶׁהוּא בְּחִינַת תִּקּוּן הָעֵצָה כְּנִ"ל עַד שֶׁתִּכְלָה רֶגֶל מִן הַשּׁוּק לְהוֹצִיא הָעֵצָה מֵאַחִיזַת הַסֵּטֶרָא אַחֲרָא שֶׁהוּא בְּשׁוּק שֶׁשֶׁם טְרַדְתַּת הַמִּמּוֹן שְׁנִמְשָׁךְ מִפָּגַם הָעֵצָה כְּנִ"ל:

וְעֵקֶר הַתִּקּוּן עַל-יְדֵי שְׁלֵמוֹת הַתּוֹרָה שְׁנִמְשָׁךְ עַל-יְדֵי הַסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים שֶׁמְשַׁלְּמִין אֶת הַתּוֹרָה וְכוּ'. וְהָעֵקֶר עַל-יְדֵי חֲדוּשֵׁי תּוֹרָה שֶׁהֵם בְּבְחִינַת שְׁבֵת שֶׁשֶׁם תְּכִלִּית הָאֲחֻדוֹת שֶׁל תּוֹרָה שֶׁבַע עִם שְׁרֵשׁ הַתּוֹרָה שֶׁהוּא בְּחִינַת תּוֹרָה שֶׁבְּכַתָּב כְּנִ"ל בָּאוֹת כַּה) שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת שׁוֹקִיו עֲמוּדֵי שֶׁשׁ מִיִּסְדִּים עַל אֲדָנֵי פֹז שֶׁפָּרַשׁ רַשִׁי שְׁחֲדוּשֵׁי הַתּוֹרָה מִיִּסְדִּים אֶל אֲפֻנֵיהֶם וְכוּ' וְכְנִ"ל בָּאוֹת הַנִּי"ל וְעֵין בְּמִדְרָשׁ עַל פְּסוּק זֶה שׁוֹקִיו עֲמוּדֵי שֶׁשׁ). כִּי בְּשִׁבֵת עֵקֶר תִּקּוּן הָעֵצָה שֶׁהוּא בְּחִינַת שׁוֹקִין וְרִגְלִין שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת אִם תָּשִׁיב מִשְׁבֵּת רִגְלָהּ כִּי אֲזִי מְאִירִין חֲדוּשֵׁי תּוֹרָה הַנִּי"ל שֶׁהֵם בְּבְחִינַת שׁוֹקִיו עֲמוּדֵי שֶׁשׁ וְכוּ'. שְׁעַל-יְדֵי זֶה עֵקֶר שְׁלֵמוֹת הָעֵצָה בְּתִכְלִית שֶׁעֵקֶר הַתִּקּוּן נִמְשָׁךְ בְּשִׁבֵת כְּנִ"ל:

ועל שם זה נקרא מקום טרדת המשא ומתן שוק. על שם שוקין ורגליו. כי כל הממון בבחינת רגליו כמו שפיתוב ואת כל היקום אשר ברגליהם. זה ממנו של אדם כמו שמבאר במקום אחר). ושם עקר חלקת העצה שנקרא רגליו פנ"ל. כי עקר אחיזת הסטרא אחרא הוא בבחינת רגליו פיזוע. ועל זה נאמר לא בשוקי האיש ירצה וכו'. ועקר התקון על-ידי בחינת שבת וכנ"ל. נמצא ששוקיו עמודי שש מיסדים על אדני פז שהוא בחינת חדושי תורה הנפלאים של הצדיק שזוכה לשבת בשלמות וכנ"ל. שעל-ידי זה עקר תקון העצה פנ"ל. הם תקון לבחינת שוקין ורגליו שיש בהם אחיזת הסטרא אחרא שמבלבלין העצה ומטרידין את האדם בטרדת המשא ומתן ותאות ממון שמשם באים כל הקלקולים רחמנא לצלן פיזוע. וזהו שמובא במדרש שוקיו עמודי שש אלו ששת ימי החל. מיסדים על אדני פז זה יום השבת. כי עקר תקון השוקין בחינת רגליו שהם בחינת ימי החל שבהם כל הברורים לברר מחלקת העצה וכו' פנ"ל. הוא על-ידי יום השבת שאז עקר שלמות התורה שבכתב עם תורה שבפעל פה בתכלית השלמות שזהו בעצמו בחינת שוקיו עמודי שש מיסדים על אדני פז פנ"ל. וזהו בחינת שהדלקת נר חנכה הוא עד שתכלה רגל מן השוק פנ"ל. כי על-ידי נר חנכה ממשיכין קדשת שבת לששת ימי החל פמובן במקום אחר בהתורה ימי חנכה סימן ב' לקוטי תנ"א):

אות נד

וזה בחינת ויהי מקץ שנתים ימים וכו'. מקץ מרמז על הקץ האחרון. כמו שאיתא במדרש רבה על פסוק זה קץ שם לחשד. זמן נתן לעולם כמה שנים יעשה באפלה וכו'. וזה שנתים ימים זה בחינת שני הבתים שהיה בשני הגאלות שחברו בעונותינו. והעקר היה על-ידי חטא המרגלים כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה אתם בכיתם וכו' אני אקבע לכם בכיה לדורות בתשעה באב שבו נחרב הבית-המקדש בראשונה ובשנייה. וזהו שנתים ימים בחינת יום לשנה שנאמר במרגלים שמרמז על שני הבתים שחברו. כי שתי הגאלות הראשונות נאמר עליהם יחינו מיומים. ובעונותינו הרבים נחרבו על-ידי המרגלים שנגזר עליהם יום לשנה יום לשנה תשאו את עונותיכם. וכפל שתי פעמים יום לשנה לרמז על חרבן שני הבתים. אבל בגאלה האחרונה כתיב ביום השלישי יקימנו ונחיה לפניו. ואז יקים קץ שם לחשד שיהיה קץ וסוף לחשכת אפלת הגלות פמובן במדרש הנ"ל שזהו בחינת מקץ שנתים ימים וכנ"ל:

אבל הקץ מתארך מאד כי הוא קץ הפלאות והעקר מחמת המחלקת וכו' פנ"ל. ואין יודעין היכן הרב האמת שיכול להמשיך עצות טובות שלמות לכל אחד לפי מקומו ושעתו. כי עקר כל הקלקולים הוא מחמת העלמת

וּחִלְקַת הָעֵצָה כִּי כָּל הַתּוֹרָה הוּא בְּחִינַת יַעֲזוֹת בְּחִינַת תְּרִי"ג עֵטִין דְּאוֹרֵיתָא כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב לִי עֵצָה וְתוֹשִׁיָּה אֲבָל בְּעוֹנוֹתֵינוּ הִרְבִּים אֲבָדָה עֵצָה מִבְּנִים וְאִין יוֹדְעִים הָעֵצָה אֵיךְ לְזַכּוֹת לְקַיֵּם אֶת הַתּוֹרָה וְכָל זֶה נִמְשָׁךְ עַל-יְדֵי פָּגַם אֲמוּנַת חֲכָמִים שֶׁעַל-יְדֵי זֶה עוֹלָיִם עֲשִׂנִים סְרוּחִים וּמִבְּלָבָלִים אֶת הַמַּח וְכוּ' פְּנ"ל. וְזֶהוּ וּפְרָעָה חֵלֶם. פְּרָעָה בְּחִינַת הַסְטֵרָא אַחֲרָא שֶׁמִּבְּלָבָל אֶת הַמַּח עַל-יְדֵי הַבְּלָבוּלִים הַבָּאִים עַל-יְדֵי הָעֲשִׂנִים סְרוּחִים פְּנ"ל שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת חֵלוֹם כִּי כָּל הַחֲלוֹמוֹת בָּאִים עַל-יְדֵי הָאֲדָמִים וְהָעֲשִׂנִים הָעוֹלָיִם מִן הַמַּאֲכָלִים וְכוּ' כְּמוֹ שֶׁמִּבְּאֵר בְּמָקוֹם אַחֵר. וְעַל-כֵּן כִּשְׁהַמַּח מִבְּלָבָל עַל-יְדֵי פָּגַם הָעֲשִׂנִים הַנ"ל עַל-יְדֵי זֶה חֲלוֹמוֹתָיו מִבְּלָבָלִין. וְעַל-כֵּן גַּם כָּל הַבְּלָבוּלִים הִרְבִּים הַמְּסַבֵּבִין אֶת הַמַּח בְּבְחִינַת רִשְׁעָה מִכְּתִיר אֶת הַצַּדִּיק הַמּוּבָא בַּתּוֹרָה הַנ"ל כְּלָם נִקְרָאִים חֲלוֹמוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת בְּלָבוּלִים שֶׁל שְׂוֹא וְהֵבֵל בְּבְחִינַת כִּי הַחֲלוֹמוֹת שְׂוֹא יִדְבְּרוּ. שֶׁעַל זֶה נֶאֱמַר כִּי בְּרַב חֲלוֹמוֹת וְהֵבֵלִים וְדִבְרֵים הִרְבֵּה הַמְּבַלְבְּלִים אוֹתָךְ עַל-יְדֵי פָּגַם הָעֲשִׂנִים הַנ"ל. כִּי אֶת הָאֱלֹקִים יָרָא שְׂלָא תִשְׁמַע לְרַבּוּי הַבְּלָבוּלִים רַק אֶת הָאֱלֹקִים יָרָא וְכְמוֹ שֶׁפִּרְשׁ רַש"י שָׁם. וְזֶה וְהִנֵּה עֹמֵד עַל הַיָּאֵר. יָאוּר מְצָרִים זֶה פִּישוֹן בְּחִינַת פִּי שׁוֹנֵה הַלְכוֹת כְּמוֹ שֶׁפִּרְשׁ אֲדוֹנָנוּ מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ זְכוֹרֵנוּ לְבִרְכָה בְּמָקוֹם אַחֵר) כִּי עֲלִיהֶם מִתְגַּבֵּר יוֹתֵר בְּבְלָבוּל הָעֵצָה הַנ"ל. מִחֲמַת שֶׁעָקַר תִּקּוּן הָעֵצָה תִּלּוּי בָּהֶם. עַל-כֵּן מִתְגַּבֵּר עֲלֵיהֶם בְּיוֹתֵר. כִּי הַשּׁוֹנֵי הַלְכוֹת צְרִיכִין לְבַרֵּר כָּל הָעֲצוֹת שֶׁהֵם עָקַר הַלְכוֹת וְדִינֵי הַתּוֹרָה שֶׁנִּדְעָה הָעֵצָה אֵיךְ לְהַתְּנַהֵג בְּדִינֵי הַתּוֹרָה וּבְכָל הַדְּבָרִים שֶׁבְּעוֹלָם. כִּי הַתּוֹרָה נִקְרָאת עֵצָה פְּנ"ל. כִּי כָּל הַהַלְכוֹת כְּלוּלִים בְּשֵׁשֶׁה סְדְרֵי מְשֻׁנָּה. וְנִקְרָא מְשֻׁנָּה שֶׁהוּא לְשׁוֹן לְמוֹד וּלְשׁוֹן שְׁנַיִם בְּחִינַת וְכִסּוֹף מְשֻׁנָּה כִּי צְרִיכִין לְבַרֵּר בְּלְמוּדוֹ כָּל הַהַלְכוֹת הַתּוֹרָה שֶׁעַל-יְדֵי זֶה יִבְרַר הָעֵצָה שְׂלָא תִהְיֶה חֲלוּקָה לְשְׁנַיִם. כִּי שֵׁשֶׁה סְדְרֵי מְשֻׁנָּה הֵם בְּחִינַת אֲסוּר וּמִתֵּר טָמֵא וְטָהוֹר כָּשֵׁר וּפְסוּל שְׁצָרִיכִין לְבַרֵּרם כְּמוּבָא. וּמִשָּׁם בְּרוּר כָּל חִלְקַת הָעֵצָה שְׂלָא תִהְיֶה חֲלוּקָה לְשְׁנַיִם. וּמִחֲמַת שֶׁהַשּׁוֹנֵי הַלְכוֹת צְרִיכִין לְעַסֵּק בָּזֶה. עַל-כֵּן הַסְטֵרָא אַחֲרָא מִתְגַּבֵּר עֲלֵיהֶם מְאֹד בְּכַמָּה בְּלָבוּלִים וּמִחֲלַקַת שְׁנַתְרַבּוּ בְּעוֹנוֹתֵינוּ הִרְבִּים בְּכַמָּה בְּחִינּוֹת עַד שֶׁגַם בְּהַתּוֹרָה בְּעֲצָמָה נִתְרַבּוּ הַמִּחֲלַקַת וְהַסְפִּיקוֹת עַד אֲשֶׁר אִין הַלְכָה בְּרוּרָה וּמְשֻׁנָּה בְּרוּרָה בְּמָקוֹם אֶחָד. וְאָף-עַל-פִּי שֶׁגַם הוּא מִחֲלַקַת דְּקָדְשָׁה. אֲבָל הַכֹּל נִמְשָׁךְ מִחֲטָא הָעֵגֶל שֶׁאֵז נִתְהוּה הַשְּׂכָחָה כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְבִרְכָה. וּמִרְבּוּי עוֹנוֹתֵינוּ שֶׁמְעַכְבִּין אֶת הַגְּאֻלָּה. וּמִזֶּה נִמְשָׁךְ חִלְקַת הָעֵצָה שֶׁיֵּשׁ לְכָל אֶחָד. וְזֶה וְהִנֵּה מִן הַיָּאֵר עֲלוֹת שְׁבַע פְּרוֹת טוֹבוֹת וְשְׁבַע פְּרוֹת רָעוֹת. וְכֵן שְׁבַע שְׁבָלִים טוֹבוֹת וְשְׁבַע שְׁבָלִים רָעוֹת וְתַבְלַעְנָה וְכוּ'. וְלֹא נוֹדַע כִּי בָּאוּ אֵל קַרְבְּנָה. שֶׁכָּל זֶה הוּא בְּחִינַת הָעֲלָמַת הָעֵצָה. כִּי כָּל הָעֲצוֹת בְּכָל הַדְּבָרִים שֶׁבְּעוֹלָם כְּלוּלִים בְּשֵׁבַע מִדּוֹת שֶׁצְרִיכִין לִידַע אֵיךְ לְהַתְּנַהֵג בְּכָל מִדָּה. וְיֵשׁ עֲתִים שֶׁהַשּׁוֹנֵי הַלְכוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת הַיָּאוּר הֵם מְעַלִּין כָּל הַשְּׁבַע מִדּוֹת כְּרָאוּי שֶׁהֵם טוֹבוֹת וְיָפוֹת בְּחִינַת בְּרִיאוֹת וְטוֹבוֹת. אֲבָל בַּתּוֹךְ כֵּךְ מִתְגַּבֵּר הָרַע שֶׁהֵם הַשְּׁבַע מִדּוֹת רָעוֹת וּמִבְּלָבָלִין הַמַּח עַד שֶׁבּוֹלְעִין כָּל הַטוֹב וְלֹא נוֹדַע כִּי בָּאוּ אֵל קַרְבְּנָה כְּאֵלוּ מְעוֹלָם לֹא הָיָה שׁוּם טוֹב כְּלָל חֵס וְשָׁלוֹם. וְאִם אַחֵר כֵּךְ חוֹזְרִים וּמִתְגַּבֵּרִים וּמְעוֹרְרִים הַטוֹב בְּבְחִינַת שְׁבַע שְׁבָלִים מְלֵאוֹת וְטוֹבוֹת. כִּי יֵשׁ טוֹב שֶׁהוּא בְּחִינַת בְּרוּר נִפְשׁ הַחַי שֶׁהוּא גְּבִיָּה יוֹתֵר שֶׁזֶה בְּחִינַת שְׁבַע פְּרוֹת טוֹבוֹת. וְכִשְׁנַתְּבַלְבֵּל עַל-יְדֵי שְׁבַע הַפְּרוֹת

הַרְעוֹת חוֹזְרִים וּמִתְגַּבְּרִים לְבַרֵּר הַטּוֹב עַל כָּל פְּנִים בְּבַחֲנֵינָת בְּרוּר הַצּוּמַח שְׁמֵרְמוֹ בְּשֶׁבַע שְׁבָלִים מְלֵאוֹת וְטוֹבוֹת. אָבֵל גַּם עַל זֶה חוֹזְרִים וּמִתְגַּבְּרִים הַסְטֵרָא אַחֲרָא וְהַבְּלוּלִים עַד שֶׁשֶׁבַע הַשְּׁבָלִים הַרְקוֹת וְהַרְעוֹת בּוֹלְעִים אוֹתָם. וְכֵן זֶה בְּחִינַת בְּלוּל הַעֲצָה שְׁמֵשׁ כָּל הַפְּגָמִים בְּחִינַת וְעֲצַת עֲלִיוֹן נֶאֱצוּ וּכְתִיב וְהִמָּה יִמְרוּ בְּעֲצַתָם וַיִּמְכּוּ בְּעוֹנָם. וְהִתְקוּן עַל-יְדֵי יוֹסֵף שֶׁהוּא בְּחִינַת הַצַּדִּיק הָאֵמֶת שֶׁמִּתְנַגֵּעַ תְּמִיד לְהוֹסִיף בְּתוֹרָה חֲדוּשִׁים נִפְלְאִים שְׁנִמְשָׁד מֵהֶם יַעֲזוּת עֲמֻקּוֹת שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת יוֹסֵף בְּחִינַת יוֹסֵף לְקַח וְכוּ'. בְּחִינַת דְּמוּסִיף יוֹסִיף בְּחִינַת מוֹסִיף וְהוֹלֵךְ. שְׁנוֹתָן יַעֲזָה שֶׁיִּקְבְּצוּ אֶת הַטּוֹב שֶׁהוּא בְּחִינַת הָאֵכָל שֶׁבְּשָׂנִים הַטּוֹבוֹת שֶׁיְהִיָּה נִשְׁמַר הַיֵּטֵב שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת שְׁעוֹסֵק לְזָרָה לְכַתֵּב בְּסִפְרֵים כָּל חֲדוּשֵׁי תוֹרָה לְהַרְבּוֹת סִפְרֵים עַד אִין קָץ שֶׁזֶהוּ עֵקֶר שְׁמִירַת מֵאֲכָלֵי הַתּוֹרָה. כִּי הַסֵּפֶר הוּא לְזַכְרוֹן בְּחִינַת כְּתָב זֵאת זְכָרוֹן בְּסֵפֶר שֶׁיְהִיָּה נִשְׁמַר לְעוֹלָם וְלֹא יִהְיֶה נֶאֱבָד וְנִשְׁכַּח. וְזֶה בְּחִינַת וַיִּצְבֹּר יוֹסֵף בָּרַחֲוֹל הַיָּם עַד כִּי חָדַל לְסַפֵּר כִּי אִין מְסַפֵּר בְּחִינַת עֲשׂוֹת סִפְרֵים הַרְבֵּה אִין קָץ כִּי בְּיוֹסֵף נֶאֱמַר כִּי בִּן זְקֵנִים הוּא לוֹ. זְקֵן זֶה קִנְיָה חֲכָמָה קִנְיָה בִּינָה. שְׁמֵרְמוֹ עַל הַקִּנְיָה וְהַקְּלָמוֹס שְׁכוּתָבִין בּוֹ הַסִּפְרֵים שֶׁל הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה שְׁעַל-יְדֵי זֶה תִּהְיֶה עֵקֶר הַגְּאֻלָּה כְּמוֹ שֶׁאֵיִתָּא בְּזֵהר הַקְּדוּשׁ בְּר"מ) וּבְגִלְוֵתָא קְדָמָא בְּמִטָּה דִּילָךְ בְּזַע יִמָּא. וּבְגִלְוֵתָא בְּתַרְאָה בְּקִנְיָה דִּילָךְ דְּאִיָּהוּ קְלָמָסָא בְּזַע יִמָּא דְּאוֹרֵיִתָּא. וְזֶה בְּחִינַת שְׁבַע קִנְיָ הַמְּנוֹרָה כִּי הַמְּנוֹרָה הַטְּהוֹרָה זֶה בְּחִינַת אוֹר הַתּוֹרָה שֶׁעֵקֶר קִיּוּמָה עַל-יְדֵי הַקִּנְיָם שֶׁהֵם בְּחִינַת הַקְּלָמוֹסִים הַכוּתָבִים סִפְרֵי חֲדוּשֵׁי הַתּוֹרָה שְׁעַל יָדָם עֵקֶר הַתְּקוּן שֶׁהוּא תְּקוּן הַעֲצָה שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת נֵר חֲנֻכָּה כְּנ"ל. וַיֵּשׁ לְרִמּוֹ שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת כִּי בִּן זְקֵנִים הוּא לוֹ. בְּחִינַת שְׁבַע קִנְיָם בְּחִינַת שְׁבַע קִנְיָ הַמְּנוֹרָה בְּחִינַת כָּלֵל הַסִּפְרֵים הַקְּדוּשִׁים שְׁנִכְתָּבִים בְּקִנְיָם שְׁכָלוּלִים בְּשְׁבַע בְּחִינַת חֲצָבָה עֲמוּדֵיהָ שְׁבַע לְתַקּוֹן כָּל הַשְּׁבַע מִדּוֹת שְׁבָהֶם כָּל חֲלֻקַּת הַעֲצָה לְבַרֵּר הַשְּׁבַע מִדּוֹת טוֹבוֹת שֶׁהֵם שְׁבַע פְּרוֹת הַטּוֹבוֹת. וְשְׁבַע שְׁבָלִים הַטּוֹבוֹת לְבַרֵּר מֵהַהֶפֶד הַרוֹצִים לְבָלְעֵם כְּנ"ל. וְעַל-כֵּן מְרָמוֹ בְּשְׁבַע הַשְּׁבָלִים הַתְּקוּן אִיךָ לְבַרֵּר שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת שְׁבַע שְׁבָלִים עֲלוֹת בְּקִנְיָ אֶחָד בְּרִיאוֹת וְטוֹבוֹת בְּקִנְיָ אֶחָד מְרָמוֹ עַל הַקִּנְיָ הַנִּי"ל שֶׁהוּא בְּחִינַת הַקְּלָמוֹס הַכוּתָבִית סִפְרֵי הַתּוֹרָה וְכוּ' וְכְנ"ל שְׁעַל-יְדֵי זֶה עֵקֶר הַתְּקוּן כְּנ"ל:

אות נה

וְזֶה עֲשֵׂה לָךְ רַב וּקְנֵה לָךְ חֵבֶר וּמוֹבָא בְּסִפְרֵים שְׁמֵרְמוֹ עַל הַקִּנְיָ וְהַקְּלָמוֹס שֶׁהוּא חֵבֶר לְהַתְּלַמֵּד חֲכָם שֶׁיִּתְקַיְמוּ דְּבָרֵי הַתּוֹרָה עַל-יְדֵי זֶה. וְזֶה עֲשֵׂה לָךְ רַב וְאִם אֵינְךָ יָכוֹל לְמַצְאוֹ הַתְּקוּן עַל-יְדֵי וּקְנֵה לָךְ חֵבֶר. הֵינּוּ עַל-יְדֵי הַסִּפְרֵים הַקְּדוּשִׁים הַנִּכְתָּבִים בְּקִנְיָ תַחֲבֵר אוֹתָם אֵלֶיךָ וְתַעֲיֵן בָּהֶם הַיֵּטֵב

תוכל לידע מי הוא הרב האמת. כי עקר התקון על-ידי רבוי הספרים
כנ"ל:

ועל-כן היה שני חלומות שהם החלום של שבע הפרות וחלום שני של שבע
השבלים וכו'. לרמז על שני החרבנות שהיו על -ידי התגברות הבלבולים
הנ"ל. ועל-כן החלום השני של שבע השבלים שמרמז על חרבון בית שני
שהוא הגלות של עכשו מרמז בו התקון על-ידי הקנה שהוא בחינת
הקלמוס שמרמז בשבע שבלים עלות בקנה אחד. כי עתה כבר התירו
רבותינו זכרונם לברכה לכתב תורה שבעל פה כנ"ל. כי עתה כל התקון
על-ידי רבוי הספרים הקדושים בחינת עשות ספרים הרבה אין קץ וכנ"ל:

וזה בחינת וחמש את ארץ מצרים בחינת חמשה חמשי תורה. שבהם
כלולים כל הספרים הקדושים שכלם הם שלמות תורה שבכתב כמו
שמבאר שם:

וזה בחינת ששה קני מנורה שמאירין כלם אל פני המנורה שהוא גר
השביעי כי ששה קני המנורה שלשה קני מנורה מצדה האחד ושלשה קני
מנורה מצדה השני הם בחינת ששה סדרי משנה שמבררין בין הכשר
והפסול וכו' כנ"ל. וכלם מאירים אל מול פני המנורה שהוא גר השביעי
שהוא בחינת שבת. כי עקר התקון על-ידי שבת שאז עקר גמר תקון ברור
ההלכות שהם בחינת ברור ותקון העצה כנ"ל. וזה בחינת הפתורים
והפרחים והגביעים משקדים שהיה במנורה. כל זה בחינת החדושים
נפלאים של ספרים הקדושים שהם בכמה וכמה פנים שונים בדרךים
נפלאים בבחינת פתור ופרח וכו' כמצוי לשון זה על החדושים הנפלאים
מדרש בראשית (צח) כי צריכין כמה חדושי תורה בכמה גונון נפלאים
שהם בחינת פתורים ופרחים וגביעים משקדים שבמנורה הטורה כדי
לברר ולתקן העצה לכל אחד ואחד לפי מקומו ושעתו כמובן לכל המשים
לבו על דרכיו לחשב עצה בכל יום על תכליתו הנצחי באפן שיתקרב על-
ידי זה ולא יתרחק יותר חס ושלום. ועל-כן בכלל היו הפתורים
והפרחים וכו'. במספר מ"ט כמנין ימי הספירה שבהם נתנה התורה
כמובא. כי הם מרמזים על כלליות ספרי חדושי התורה כנ"ל. ועל-כן הם
מ"ט כנגד מ"ט פנים לתורה שכל הספרים הקדושים של חדושי תורה
אמתיים נמשכין מאלו המ"ט פנים שהם בחינת המ"ט כפתורים ופרחים
וכו' וכנ"ל. וזה מקשה תעשה המנורה. מקשה בחינת קשיות ומחלקת על-
ידי זה דיקא תעשה המנורה. זה בחינת וספר כתב איש ריבי הנ"ל. שדיקא
על-ידי הריב ומחלקת שבאים על-ידי הקשיות שמקשין על הצדיק האמת
על-ידי זה דיקא נעשין ספרים קדושים הרבה על-ידי התשובה ששבין על-
ידי זה על פגם אמונת חכמים וכנ"ל. וזה בחינת מקשה תעשה המנורה
שדיקא מהקשיות בחינת ריב ומחלקת מזה דיקא תעשה המנורה שהוא
בחינת שלמות התורה על-ידי רבוי הספרים הקדושים. כי זה בחינת וספר
כתב איש ריבי הנ"ל:

גם מ"ט קנים וכפתורים ופרחים וכו'. שהיה במנורה זה בחינת מ"ט אותיות השבטים שהם בחינת שתיים עשרה אבנים שנכללו אצל יעקב באבן אחד שזהו בחינת קדשת ראש השנה שהתחיל מיעקב שזה זוכין על-ידי רבוי הספרים הקדושים עד שנכללים בתורה שבכתב ומשלימין תורה שבכתב שעל-ידי זה נכלליו כל אבני יעקב באבן אחד וכו' כמו שמבאר שם. ועל-כן על-ידי שהיה במנורה קנים וכפתורים וכו'. שהם מ"ט שהוא בחינת שלמות התורה על-ידי זה נעשה התקון של אבני יעקב שנכללו באבן אחד שזהו בחינת ראש השנה בחינת און בחביבותא תלוא וכו'. וגם זה בחינת מקשה כפשוטו כמו שפרש רש"י שכל המנורה עם כל הקנים וכפתורים כלם נעשו מחתיכה אחת. שזהו בחינת שכל אבני יעקב שהם מ"ט אותיות השבטים מ"ט פנים לתורה שנמשכין על-ידי רבוי הספרים שזהו בחינת המנורה כלה נעשה מעשת אחד וכנ"ל:

(אמר המסדר מתבת גם עד כאן וגם ענין חל המועד המובא באות נון כתב מורנו ורבונו בעל המחבר הזה שני ימים קדם הסתלקותו בעת חלשתו הגדול. אף-על-פי-כן התגבר בכל כחותיו וכתב מה שהשיג אז. כי זאת ראינו עין בעין שפחו היה דבוק בהתורה עד הרגע האחרונה של הסתלקותו שנסתלק ביום ששי ערב שבת קדש פרשת ויגש עשרה בטבת שנת תר"ה לפרט קטן. וראינו בעינינו שקיים מאמר חכמינו זכרונם לברכה זאת התורה אדם כי ימות וכו' שחייב אדם לעסק בתורה עד יום מותו. כי עוד כמעט ברגע האחרונה של הסתלקותו שמענו ממנו חדושי תורה אך לא היה בכחו לכתב עוד ואפלו לדבר כל מה שהיה במחו לא היה באפשר. וכך אמר בפרוש בזה הלשון בעת שנכנסו עם הנרות שהכינו אז לכבוד שבת. וכשראה אותם נתלהב מאד ומגדל התלהבותו הורם מעט ממטתו ונשאר מושב מעט והתחיל לומר בהתלהבות נורא מאד בזה הלשון נרות של שבת נרות של שבת ואמר זאת בהתלהבות נורא כמה וכמה פעמים וגלה לנו אז תורה נפלאה מענין הנרות דקדשה וכלל כלם בפרוש נר שבת ונר יום טוב ונרות של חנכה. וכו' וכו' ואחר כך אמר אז יש לי עתה בזה תלי תלין של הלכות אך אין לי כח לדבר יותר ובמעט זמן קצר לערף שעה נסתלק מה נאמר מה נדבר אוי לנו על שברנו נחלה מפתנו. אבל זאת נחמתנו ואשרינו מה טוב חלקנו ומה נעים גורלנו ומה יפה ירשתנו שזכינו לירש ממנו תורות וחדושים כאלה וכאלה אשרינו):

תם ונשלם שבח לאל בורא עולם בהליך ואע"י:

וּלְזַבַּח הַשְּׁלָמִים בְּקָר שְׁנַיִם כְּנֹגֵד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן שָׁעֲשׂוּ שְׁלוֹם בֵּין יִשְׂרָאֵל
לְאַבְיָהֶם שֶׁבַשְּׁמַיִם כְּמוֹ שֶׁפִּרַּשׁ רַש"י מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן הֵם כָּלֵל הַתּוֹרָה שֶׁבִּכְתָּב
וּבַעַל פֶּה שֶׁהֵם כָּלֵל הַסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים שֶׁהֵם עֶקֶר הַתְּקוּן. כִּי מֹשֶׁה רִבְּנו
נִתַּן אֶת הַתּוֹרָה בְּכַתָּב וּמִסְרָה בַּעַל פֶּה. דח:

לְתַלְמִידָיו שֶׁהֵרָאֵשׁוּן הוּא אַהֲרֹן. רַק שִׁיחֻשׁוּעַ זָכָה שֶׁאַחַר שְׁמַת אַהֲרֹן מָסַר
מֹשֶׁה כָּל הַתּוֹרָה לִיהוֹשֻׁעַ. וְכֵמוֹ שֶׁמִּפְרָשׁ בְּדַבְרֵי רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה
בְּסֹדֵר הַמְּשֻׁנָּה שֶׁאַהֲרֹן הָיָה הַמְּקַבֵּל הָרֵאשׁוֹן כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ שֶׁם נִכְנַס אַהֲרֹן
וְשָׁנָה לוֹ מֹשֶׁה פָּרְקוֹ וְכוּ' (עֵרוּבֵין נד), וְעַל-כֵּן כְּתִיב בְּאַהֲרֹן וּבְנָיו יוֹרוּ
מִשְׁפָּטֶיךָ לְיַעֲקֹב וְכוּ'. כִּי אַהֲרֹן קָרַב כָּל יִשְׂרָאֵל לְמֹשֶׁה עַל-יְדֵי שִׁיזָּא
לְקַרְאָתוֹ וְכוּ'. וְעַל-כֵּן בְּאַמַּת זָכָה לְמָה שֶׁזָּכָה כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם
לְבִרְכָה וְהוּא הַהֲפֹךְ מִהַמְתַּקְנָאִים בְּהַצְדִּיק הָאַמַּת וְחִלְקוֹ עָלָיו עַל-יְדֵי
קִנְיָתָם בּוֹ. וְעַל-כֵּן אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה הַזֵּה מִתַּלְמִידָיו שֶׁל אַהֲרֹן
אוֹהֵב שְׁלוֹם וְרוֹדֵף שְׁלוֹם אוֹהֵב אֶת הַבְּרִיּוֹת וּמִקְרָבָן לַתּוֹרָה. וְעַל-כֵּן
הַקְּרִיבוּ שְׁלָמִים בְּקָר שְׁנַיִם כְּנֹגֵד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן שֶׁהֵם כָּלֵל סְפָרֵי הַתּוֹרָה עֶקֶר
תְּקוּן אֲמוּנַת חַכְמֵי כְּנִ"ל:

אות מד

וְזֶהוּ אֵלִים חֲמֹשֶׁה עֲתִידִים חֲמֹשֶׁה כְּבָשִׁים בְּנֵי שָׁנָה חֲמֹשֶׁה. וּפְרָשׁ רַש"י כְּנֹגֵד
כָּלֵל הַתּוֹרָה שֶׁהֵם תְּנִי"ךְ וְחֲמֹשֶׁה חֲמִשֵּׁי תוֹרָה, וְעִשְׂרֵת הַדְּבָרוֹת, וְכַהֲנִים
וְלוֹוִים וְיִשְׂרָאֵלִים. הֵינּוּ בַּחֲנִינֵת כָּלֵל סְפָרֵי הַתּוֹרָה שֶׁנִּמְשָׁכִין עַל יְדֵי בַּחֲנִינֵת
מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן שֶׁעַל יְדֵי זֶה עֶקֶר תְּקוּן אֲמוּנַת חַכְמֵי שֶׁעַל יְדֵי זֶה נִמְשָׁכוּ כָּל
הַתְּקוּנִים הַכְּנִ"ל, שֶׁהֵם תְּקוּן יְדֵי הַסְּמִיכָה לְהַנְצִיל מִמַּחְלֶקֶת שְׁבָא עַל יְדֵי
שְׁנַסְמֵךְ מִי שֶׁאֵינוֹ הֶגְוֵן וְכוּ'. וְלִתְקוּן יְדֵי הַכְּתִיבָה וְלְהַמְשִׁיךְ קִדְשֵׁי אֶרֶץ
יִשְׂרָאֵל לְהַנְצִיל מִגְרוּשׁ וְכוּ', וְלְהַמְשִׁיךְ סוּד הַעֲבוּר וְלִזְכוּת לְעֲצָה שְׁלָמָה שֶׁכָּל
זֶה תְּקוּנוֹ עַל יְדֵי הַקְּרִבְנוֹת הַכְּנִ"ל:

אות מה

וְזֶה בַּחֲנִינֵת כָּל הַמְּלַחְמוֹת וְהַמַּחְלָקֶת שֶׁהִיא לְיַעֲקֹב אָבִינוּ שֶׁבַתְּחִלָּה הָיָה
עָלָיו מַחְלָקֶת עֲשׂוֹ וְלָבָן. וְאַחַר כֵּן כְּשֶׁנִּצְלָל מֵהֶם וּבִקֵּשׁ לֵישֵׁב בְּשִׁלּוֹה קַפְצָה
עָלָיו רְגָזוֹ שֶׁל יוֹסֵף כְּמוֹ שֶׁדָּרְשׁוּ רַז"ל עַל פְּסוּק וַיֵּשֶׁב יַעֲקֹב וְכוּ':

כי יַעֲקֹב הוּא בְּחִינַת כְּלָיִוֶת הַתּוֹרָה, בְּבַחֲיַנַת תּוֹרָה צְוָה לָנוּ מֹשֶׁה מוֹרְשָׁה קֹהֵלֶת יַעֲקֹב. כִּי דָרָךְ הַתּוֹרָה הַנִּי"ל הַתַּחֲלִיל מֵאַבְרָהָם אָבִינוּ שֶׁהוּא גִלְה אֱלֻקוֹתוֹ בְּעוֹלָם וְהַתַּחֲלִיל לְהַמְשִׁיךְ דָּרָךְ הַתּוֹרָה בְּעוֹלָם, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל קִיָּם אַבְרָהָם אָבִינוּ אֶת כָּל הַתּוֹרָה עַד שֶׁלֹּא נִתְּנָה. וְאַחַר כֵּן מְסָרָה לְיִצְחָק וְיִצְחָק לְיַעֲקֹב. אֵד אַבְרָהָם וְיִצְחָק לֹא הֵיְתָה מְטַתָּן שְׁלֵמָה כִּי יָצְאוּ מֵהֶם עֲשׂוּ וְיִשְׁמַעֵאל שֶׁהֵם הַפָּךְ הַתּוֹרָה, שֶׁהֵם בְּחִינַת כָּל הַחוֹלְקִים עַל חֻכְמֵי הַתּוֹרָה הָאֱמֵתִיִּים שֶׁמֵּהֶם כָּל הַחֲרָבָנוֹת, אֵד יַעֲקֹב הֵיְתָה מְטַתוֹ שְׁלֵמָה וְהוּא הוֹלִיד כָּל י"ב שְׁבֻטֵי יִשְׂרָאֵל שֶׁקָּבְלוּ אֶת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר אָנוּ כְּלָנוּ נִקְרָאִים עַל שְׁמוֹ יִשְׂרָאֵל. עַל כֵּן עֵקֶר הַמְּשַׁכֵּת קִדְשֵׁת הַתּוֹרָה הוּא עַל יְדֵי יַעֲקֹב אֲבָל הִיא עָלָיו מַחְלֻקוֹת גְּדוּלוֹת מַעֲשׂוֹ וְלָבוֹן שֶׁהֵם בְּחִינַת הַחוֹלְקִים עַל חֻכְמֵי הַתּוֹרָה הָאֱמֵתִיִּים וְיַעֲקֹב אָבִינוּ כָּל מֵה שֶׁהָיוּ חוֹלְקִים עָלָיו יוֹתֵר הַתְּגַבֵּר לְשׁוֹב בְּתִשׁוּבָה יוֹתֵר עַל פְּגָם אֱמוּנַת חֻכְמִים וְלִתְקוֹן חֻטָּא אֲדָם הָרֵאשׁוֹן שֶׁפָּגַם בָּזֶה וּפְגָם הַדּוֹרוֹת שֶׁאַחֲרָיו שֶׁפָּגְמוּ בָּזֶה, וְהוּא שָׁב בְּתִשׁוּבָה בְּשִׁבְלֵם, עַד שֶׁחֲבַר וְעָשָׂה עַל יְדֵי זֶה סְפָרִים רַבִּים, שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת מֵה שֶׁנִּטְמָן בְּבֵית שֵׁם וְעֵבֶר י"ד שָׁנָה בְּעֵת שֶׁבָרַח מֵעֲשׂוֹ וְשֵׁם עֵסֶק בְּתוֹרָה, וּבְדָאֵי חֲבַר עַל יְדֵי זֶה סְפָרִים רַבִּים. כִּי יַעֲקֹב חֲבַר כְּמֵה סְפָרִים קְדוּשִׁים בְּעֵנָן הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, כְּמוֹבָא (בְּלֻקוּטֵי תַנְיִנָא סִימָן ל"ב) וְכִמוֹ שֶׁסִּפֵּר מִזֶּה אֲדוּנָנוּ מוֹרְנוּ וְרַבְנוּ ז"ל, כְּמוֹבָא בְּדַבְרֵינוּ, שֶׁזֶּה בְּחִינַת וְסִפֵּר כְּתַב אִישׁ רִיבֵי שְׁכָל מֵה שֶׁרוֹאִין שֶׁהַמַּחְלֻקֵּת עַל הָאֱמֵת מֵתְגַבֵּר יוֹתֵר צְרִיכִים לְהַתְּגַבֵּר לְשׁוֹב בְּתִשׁוּבָה עַל פְּגָם אֱמוּנַת חֻכְמִים שֶׁלוֹ אוֹ שֶׁל הָעוֹלָם אוֹ מֵה שֶׁפּוֹגֵם מֵה שֶׁאִינוּ מֵאֲמִין בְּעֲצָמוֹ וְכוּ'. (כְּמוֹ שֶׁמְבַאֵר שָׁם). וְעַל יְדֵי כָּל תִּשׁוּבָה נַעֲשֶׂה סִפֵּר כְּנִי"ל (כְּמוֹ שֶׁמְבַאֵר שָׁם). בְּבַחֲיַנַת וְסִפֵּר כְּתַב אִישׁ רִיבֵי כְּנִי"ל. וְזֶה נֶהַג יַעֲקֹב תַּמִּיד שְׁכָל מֵה שֶׁרָאָה הַמַּחְלֻקֵּת מֵתְגַבֵּר עָלָיו יוֹתֵר הִיא שָׁב בְּתִשׁוּבָה וְעֵסֶק בְּתוֹרָה יוֹתֵר עַד שֶׁחֲבַר סְפָרִים הַרְבֵּה לְאִין קֶץ וְעַל יְדֵי זֶה הַמַּתִּיק כָּל הַדֵּינִים עַל יְדֵי בְּחִינַת אָבוֹן שֶׁתִּיָּה וְכוּ' שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת מֵה שְׁכָל הָאֲבָנִים נִכְלָלוּ בְּאָבוֹן אַחַת, שֶׁזֶּה זָכָה יַעֲקֹב בְּעֲצָמוֹ שֶׁבְּעֵת שֶׁיָּצָא מִבֵּית שֵׁם וְעֵבֶר פָּגַע בְּמִקּוֹם. וְשֵׁם נִכְלָלוּ כָּל הַי"ב אֲבָנִים בְּאָבוֹן שֶׁתִּיָּה בְּקִדְשׁ קְדָשִׁים שֶׁזֶה זָכָה עַל יְדֵי רַבּוּי הַסְּפָרִים שֶׁזָּכָה עַל יְדֵי עֵסֶק הַתּוֹרָה (כְּמוֹ שֶׁמְבַאֵר שָׁם וְכְנִי"ל עַן שֵׁם בְּהַתּוֹרָה חֲדֵי רַבִּי שֶׁמְעוֹן הַנִּי"ל הֵיטֵב וְתַבִּין כָּל זֶה). וְעַל כֵּן שֶׁלַח יַעֲקֹב לַעֲשׂוֹ כְּשֶׁיָּצָא מִבֵּית לָבוֹן בְּשָׁלוֹם יַעֲסֵם לָבוֹן גְּרִתִּי. וְדַרְשׁוּ רַז"ל וְתַרְיִיג מְצוֹת שֶׁמֵּרְתִּי. זֶה בְּחִינַת וְסִפֵּר כְּתַב אִישׁ רִיבֵי הַנִּי"ל, שֶׁדִּיקָא עַל יְדֵי הָרִיב, וּמַחְלֻקֵּת נִכְתְּבִין סְפָרִים קְדוּשִׁים הַרְבֵּה. שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת עֵם לָבוֹן גְּרִתִּי וְתַרְיִיג מְצוֹת, שֶׁהֵם כָּלֵל סְפָרֵי הַתּוֹרָה, 'שֶׁמֵּרְתִּי', שֶׁדִּיקָא עַל יְדֵי שֶׁגְּרִתִּי עֵם לָבוֹן וְסִבְלַתִּי מִמֶּנּוּ מֵה שֶׁסִּבְלַתִּי שֶׁבִקֵּשׁ לַעֲקֹר אֶת הַכָּל, חֵס וְשָׁלוֹם, עַל יְדֵי זֶה דִּיקָא זְכִיתִי וְתַרְיִיג מְצוֹת | שֶׁמֵּרְתִּי, שֶׁזְּכִיתִי לְהַשִּׁיג כָּל הַתַּרְיִיג מְצוֹת שֶׁהֵם כָּלֵל סְפָרֵי הַתּוֹרָה שֶׁהַשִּׁיג קִדְשׁ שֶׁנִּתְּנָה. שְׁכָל זֶה זָכָה עַל יְדֵי עֲצָם תִּשׁוּבָתוֹ שֶׁשָׁב דִּיקָא עַל יְדֵי הַמַּחְלֻקֵּת שֶׁהִיא לוֹ מִלָּבוֹן, כִּי דִּיקָא עַל יְדֵי הַמַּחְלֻקֵּת נַעֲשִׂין סְפָרִים הַרְבֵּה כְּשֶׁזִּכְוִן לְשׁוֹב בְּתִשׁוּבָה עַל יְדָם כְּנִי"ל.

:

אות מו

וְזָהוּ וַיְהִי לִי שׁוֹר וְחֲמוֹר צֹאן וְעֶבֶד וְשִׁפְחָה וְכוּ'. זֶה רָמַז עַל כָּל הַבְּחִינֹת הַמְּבֹאָרִים בַּתּוֹרָה הַנִּי"ל שֶׁנִּתְתַּקְּנִין עַל יְדֵי אֲמוּנַת חַכְמִים שֶׁהֵם תִּקּוּן יְדֵי הַכְּתִיבָה וְלִבְלִי לְהַתְגַּרֵּשׁ מֵאַרְצָא יִשְׂרָאֵל וְסוּד הָעֵבוֹר וְכוּ'. וְזָהוּ וַיְהִי לִי שׁוֹר, זֶה בְּחִינַת כְּתִיבַת סְפָרִים קְדוּשִׁים שֶׁכָּל קְדוּשָׁתָם [נִמְשָׁכֶת] מִכְּתִיבַת סֵפֶר הַתּוֹרָה שֶׁנִּכְתְּבַת עַל עוֹרוֹת שֶׁל שׁוֹרִים שֶׁזֶה בְּחִינַת כְּתִיבַת תְּפִלִּין (כְּמִרְמֹז בְּהַמְעָשָׂה שֶׁל שׁוֹר וְשָׂה). וּמִשָּׁם מְקַבְּלִין יְדֵי הַכְּתִיבָה שֶׁיִּתְחַזַּק כְּתָב יְדֵי יִשְׂרָאֵל וְכוּ' (כְּמוֹ שֶׁמְבֹאָר שָׁם). וְחֲמוֹר זֶה בְּחִינַת 'יִשְׁשַׁכֵּר חֲמוֹר גָּרַם' שֶׁהֵם זָכוּ לְסוּד הָעֵבוֹר בְּחִינַת וּמִבְּנֵי יִשְׁשַׁכֵּר יוֹדְעֵי בִּינָה לְעֵתִים וְכוּ' כְּנִי"ל. צֹאן זֶה בְּחִינַת צִיצִית שֶׁעוֹשִׂין מִצִּמְרָם (כְּמוֹ שֶׁמּוּבָא בְּהַמְעָשָׂה שֶׁל שׁוֹר וְשָׂה הַנִּי"ל). וְזֶה בְּחִינַת בְּגָדִים נְקִיִּים שֶׁנִּתְתַּקְּנִים עַל יְדֵי הַצִּיצִית. הַפֶּךָ בְּגָדִים צוּאִים שֶׁהֵם בְּחִינַת עֲשָׂנִים סְרוּחִים שֶׁמְבַלְבְּלִין וּמַעֲקֻמִּין אֶת הַמַּח שֶׁבָּא עַל יְדֵי פָגַם אֲמוּנַת חַכְמִים. (כְּמוֹ שֶׁמְבֹאָר שָׁם):

וְזֶה כָּל הַנֶּפֶס וְנוֹטָל יְדָיו וְכוּ' (בְּרִכּוֹת ט"ו) כִּי בְּתַחֲלָה צְרִיכִין לִפְנוֹת, לִבְעַר הַמוֹתְרוֹת לִבְטֹל הָעֲשָׂנִים סְרוּחִים הַנִּי"ל שֶׁלֹּא יִבְלְבְּלוּ אֶת הַמַּח וְכוּ'. וְזָהוּ וְנוֹטָל יְדָיו שֶׁצְרִיכִין לְטֹל יְדָיו בְּמִים שֶׁנִּמְשָׁכִין מִבְּחִינַת מִים טְהוֹרִים שֶׁנַּעֲשִׂין עַל יְדֵי רַבּוּי הַסְּפָרִים שֶׁזּוֹכִין עַל יְדֵי הַתְּשׁוּבָה עַל פָּגַם אֲמוּנַת חַכְמִים כְּנִי"ל. (כְּמוֹ שֶׁמְבֹאָר בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל) שֶׁמְבִיא שָׁם הַפְּסוּק וְזָרְקֵתִי עֲלֵיכֶם מִים טְהוֹרִים וְכוּ' וְאַחַר כֵּן לּוֹבֵשִׁין צִיצִית בְּחִינַת בְּגָדִים נְקִיִּים הַנִּי"ל, הַפֶּךָ הַבְּגָדִים צוּאִים בְּחִינַת הָעֲשָׂנִים סְרוּחִים הַנִּי"ל. וּמִמִּיחִין תְּפִלִּין שֶׁנִּכְתְּבִין כְּדִין כְּתִיבַת סֵפֶר תּוֹרָה, שֶׁזֶה בְּחִינַת תִּקּוּן יְדֵי הַכְּתִיבָה כְּנִי"ל. וְקוּרָא קְרִיאַת שְׁמַע וּמִתְפַּלֵּל קְרִיאַת שְׁמַע | וּבְרִכּוֹתֶיהָ זֶה בְּחִינַת תִּקּוּן אֲמוּנַת חַכְמִים שֶׁעַל יְדֵי זֶה עֵקֶר קִיּוֹם הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה שֶׁנִּתְתַּקֵּן עַל יְדֵי רַבּוּי הַסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים שֶׁל הַתּוֹרָה שֶׁמְזָה מְדַבְּרִים הַפְּרָשִׁיּוֹת שֶׁל קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁמִּתְחִילִין בְּאֲמוּנַת הַיְחוּד שֶׁהוּא קְבֵלַת עַל מַלְכוּת שְׁמַיִם. וְאַחַר כֵּן מְזַהְרִים וְאַהֲבֵת וְכוּ' וְשׁוֹנֵתֶם לְבַנְיָדָה שֶׁהוּא לְלַמֵּד עִם בְּנֵינוּ וְתִלְמִידָיו, שֶׁנִּקְרָאִים גַּם כֵּן בְּנִים, כְּמוֹ שֶׁדָּרְשׁוּ רַז"ל. וְכֵן בְּפָרְשֵׁי שְׁנֵיהָ 'וְהָיָה אִם שְׁמוֹעִי שֶׁהוּא קְבֵלַת עַל מִצְוֹת מְזַהְרִים וְלִמְדָתֶם אוֹתָם אֶת בְּנֵיכֶם לְדַבֵּר בָּם'. וְכֵן בְּבִרְכַת 'אַהֲבַת עוֹלָם' מְבַקְּשִׁין שֶׁיִּזְכָּה לְלַמֵּד וְלִלְמַד, שֶׁכָּל זֶה הוּא בְּחִינַת אֲמוּנַת חַכְמִים שְׁלוֹמֵדִים עִם תִּלְמִידֵיהֶם בִּישִׁיבָתָם שֶׁעַל יְדֵי זֶה נִתְרַבֵּין סְפָרִים קְדוּשִׁים שֶׁעַל יְדֵי זֶה נִשְׁלָמַת הַתּוֹרָה וְנִמְתַּקֵּין כָּל הַדִּינִים עַל יְדֵי בְּחִינַת קְדוּשָׁה קְדוּשִׁים וְכוּ' (כְּמוֹ שֶׁמְבֹאָר שָׁם) וְזָהוּ בְּחִינַת הַתְּפִלָּה שֶׁמִּתְפַּלְּלִין אַחַר כֵּן שֶׁאֵז נִכְנָסִין בְּהִיכָל וְקְדוּשָׁה קְדוּשִׁים כְּמוֹ שֶׁמּוּבָא בְּכַוֵּנוֹת עַל הַתְּחִלַּת הַתְּפִלָּה הִ' שְׁכַתִּי תִפְתַּח, שֶׁעַל יְדֵי זֶה עֵקֶר הַמִּתְקַת כָּל הַדִּינִים, כִּי עֵקֶר הַמִּתְקַת הַדִּינִים הוּא עַל יְדֵי הַתְּפִלָּה כְּדוּעַ:

וְנַחֲזוּר עַל פְּסוּק וַיְהִי לִי שׁוֹר וְכוּ' הַנִּי"ל וְזָהוּ עֶבֶד וְשִׁפְחָה. זֶה בְּחִינַת שֶׁכָּבֵר כָּבֵשׁ בְּחִינַת הָעֶבֶד וְהַשִּׁפְחָה שֶׁיְהִיוּ כְּבוֹשִׁים תַּחַת יַד רַבָּם. שֶׁזָּהוּ הַהֶפְךָ

מגרוש ארץ ישראל שבא על ידי שליטת העכו"ם שנאמר עליהם תחת עבד כי ימלך ושפחה כי תירש גברתה. אבל יעקב בגדל צדקתו על ידי רבוי התורה שעסק עד שנתחדשו על ידו ספרים הרבה על ידי זה כבש בחינת העבד והשפחה שהם שליטת העכו"ם הרוצים לגרש מארץ ישראל שכל כחם על ידי פגם אמונת חכמים פנ"ל, כי יעקב תקן כל זה פנ"ל:

אות מז

וזה וישב יעקב וכו' שבקש לישב בשלוח, כי סבר מאחר שכבר הכניע בחינת לבן ועשו ונצל מהם שהם עקר בחינת החולקים. מעתה ישב בשלוח, אבל קפץ עליו רגזו של יוסף שהוא בחינת מחלקת שבין ישראל ובין הצדיקים בעצמם שזהו בחינת מחלקת של השבטים על יוסף הצדיק, כי בענין המחלקת על הצדיק יש כמה בחינות, כי יש מחלקת מגלות העכו"ם ומתנגדים רשעים וכו', אבל יש גם מחלקת שבין הפשרים והצדיקים בעצמם שהבעל דבר מתגרה בנכלי ערמימיותו ומרבה מחלקת ביניהם, שעל ידי זה חוזרים ונפגמים כל הפגמים שעקרם הוא חלקת העצה, שזה נמשך מהמחלקת שבין השבטים עם יוסף שעל ידי זה גרמו חלקת מלכות בית דוד על ידי ירבעם בן נבט שחטא והחטיא את הרבים, שעל ידי זה כל הצרות וכל הגליות של ישראל פמוכו בהתורה הנ"ל, שמביא הפסוק ולא יחצו לשתי ממלכות עוד לענין שלמות העצה כי הם בחינה אחת. כי קלקול העצה שנחצית לשתיים הוא על ידי פגם אמונת חכמים שנפגם על ידי המחלקת, שהוא בחינת חלקת מלכות בית דוד שנחלקה על ידי המחלקת שבין השבטים עם יוסף, (כמובא בדברי רז"ל).

אות מח

וזה שספר יוסף חלומו, והנה אנהנו מאלמים אלמים וכו'. והנה תסבנה אלמותיכם ותשתחווין לאלמתי, כי האבות עסקו לתקן חטא אדם הראשון שפגם באכילת עץ הדעת, שעל ידי זה נמשכו פגם העשנים סרוחים פנ"ל (באות ל"ה). ועל כן עשו, שהוא זהמת הנחש שפגם מאד באמונת חכמים. כי חלק על יעקב אבינו ובקש להרגו שהוא החכם

האמת, על כן פגם מאד באכילה ואמר הלעיטני נא וכו', שזהו בחינת פגם אכילה, בחינת פגם העשנים סרוחים שנמשך על ידי פגם אמונת חכמים כנ"ל. ויוסף שעסק בתורה ויעקב מסר לו כל חכמתו שקבל משם ועבר, שזה בחינת שלמות התורה על ידי רבוי הספרים כנ"ל, על כן הראו לו בחלומו שזכה לתקון המאכלים, שזהו בחינת ותשתחון לאלמתי, כי האלמות הם עקר המאכלים שעקרם הוא הלחם, ועל כן יוסף שזכה לעסק בתקון אמונת חכמים על כן אלמתי שהוא בחינת הלחם, עקר המאכלים, קמה וגם נצבה וכו'. כי נצל מפגם בזעת אפך תאכל לחם וכו', רק זכה שאלמתי קמה וגם נצבה בתקפה, בחינת תקון המאכלים שזה בחינת תקון העשנים הנ"ל על ידי תקון אמונת חכמים הנ"ל, :

אות מט

וזה בחינת החלום השני שהוא יונה השמש והירח ואחד עשר כוכבים משתחנים לוי. זה בחינת סוד העבור שהשיג על ידי תקון אמונת חכמים כנ"ל. כי עקר סוד העבור הוא בענין תהלוכות הגלגלים שהם השמש והירח והכוכבים, כמו שמבאר שם. על כן ספר להם כל זה כדי שיבינו שזכה לקבל חכמת אביו שהוא בחינת רבוי הספרים הקדושים שהם בחינת תקון אמונת חכמים, שעל ידי זה הוא תקון המאכלים וכו', שעל ידי זה זוכין לסוד העבור כמו שמובא שם. אבל הם לא האמינו לו ויוסיפו עוד שנזא אותו על חלומותיו ועל דבריו. וכל זה הוא בחינת המחלקת שבין הצדיקים ובין הפשרים קצת. והעקר מחמת שהכל רוצים שיבינו מיד כל דרכי הצדיק והשגותיו. כי אם היו הפל רואים ומבינים מה שהשיג הצדיק אפלו חלק אחד מאלף היו בודאי פלם פרוכים אחריו והיו מתקרבים אליו בכל נפשם ומאדם. אך הצדיק מתנהג בחכמה בשביל הבחירה ומעלים עצמו ומסתיר עצמו מהעולם, רק מגלה להם מעט מזעיר באפן שידעו ויבינו שהסוד אצלו. וכמו שכתב שם על ענין סוד העבור שהוא פלל התורה שיש בזה חכמה שיכולין לגלות להם מה שמגליו. ואף על פי כן יהיה הסוד נשאר אצלו וכו', שזהו בחינת כי הוא חכמתכם ובינתכם לעיני העמים דיקא וכו', רק על ידי שמגליו להם יבינו שהסוד אצלו, ועל ידי זה יש להם בחירה. כי בודאי אם ירצו באמת לאמתו יכולין להבין מרחוק על ידי זה שפבר גלה להם שבודאי יודע עוד מה שיודע באפן שיתקנס לנצח. אך לא יחפץ כסיל בתבונה וכו'. וכן מתנהג הצדיק בכל השגותיו עד שבאמת מתקרבים החפצים באמת. אבל יש שמרבים להקשות קשיות עליו, כי רוצים להבין הכל, ואפלו צדיקים מתגרה בהם הבעל דבר ומכניס בלבם קשיות עליו. כי בהתלמידי חכמים והצדיקים מתגרה ביותר שיחלקו עליו מחמת שעליהם מסתכלים הרבה

מישראל, ובאמת יש בזה נסתרות הרבה בענין המחלקת שבין הצדיקים בעצמם, כמו שמבאר על פסוק און שומעת תוכחת חיים וכו', (כמו שמבאר בסיון ה', לקוטי חלק א', ומובא לעיל באות ל"ד). וזה בחינת המחלקת שבין השבטים על יוסף שהוא גלה להם חלומותיו כדי שיבינו מרחוק עצם גדלתו, והם הוסיפו שנה אותו על חלומותיו וכו', וכן מתנהג עכשיו וכנ"ל, אבל עצת ה' לעולם תעמד, כי דיקא על ידי זה סבב השם יתברך שירד יוסף למצרים וכו' עד ששבו בתשובה השבטים על מכירתו ואמרו אבל אשמים אנחנו וכו'. ובאו והשתחוו אליו ואמרו אליו, שא נא לפשע עבדי אלקי אביד. שכל זה הוא בחינת תשובה על פגם אמונת חכמים, שעל ידי זה נתרבין ספרים קדושים וכו', שזהו בחינת כלל כל התורה הקדושה שנתן לנו משה ביציאת מצרים שנסתבב הכל על ידי מכירת יוסף, שהוא בחינת מחלקת וכו', שזהו בחינת וספר כתב איש ריבי, שדיקא על ידי המחלקת נעשה ספר וכו' כנ"ל. כי כל ספר התורה הקדושה שכלולה מכל הספרים נתנה על ידי יציאת מצרים שהיה על ידי המחלקת של השבטים עם יוסף, שזהו בחינת וישלחו מעמק חברון, מעצה עמקה של הצדיק הקבור בחברון וכו', כי בודאי הוא עצה עמקה מאד, שדיקא על ידי זה ירדו ישראל למצרים ויצאו משם בזכות יוסף, שעל ידי זה נתנה התורה, שהוא כלל הספרים הקדושים שכל זה הוא בחינת וספר כתב איש ריבי וכו' כנ"ל:

אות נ

וזה בחינת חל המועד שאסור בקצת מלאכות ומותר בכמה מלאכות. ואמרו חז"ל, שדיני חל המועד נמסרו לחכמים שהם יעשו כרצונם להתיר איזה מלאכות ולאסור איזה מלאכות כפי שיראה בעיניהם. וכל עקר התיר עשית מלאכה בחל המועד הוא בשביל דבר האבד כמו שהתחיל התנא המשנה אי דמסקת מועד קטן, משקין בית השלחין, שהוא בשביל דבר האבד. ובשביל זה נמסר הדבר רק לחכמים, כי דבר האבד מרמז על האבודים והנודחים בעונותיהם שגם אותם צריכין לתקן, אבל כל תקונם על ידי החכמים האמתיים שיקימו דבריהם על כל אשר יאמרו כי הוא זה, כי אף על פי שהכל צריכין לקיים דברי חכמים, אבל אין שום מצוה שיהיה נמסר לחכמים לבד לעשות כפי דעתם כי אם דיני חל המועד. והעקר בשביל דבר האבד שהם בחינת נפשות וניצוצות האבודים שאי אפשר להתתקן כי אם על ידי החכמים כנ"ל. וזה סוד קדוש החדש שנמסר לחכמים כנ"ל:

ועל כן חל המועד וראש חודש דיניהם שוים לענין קריאת התורה, שבראש חודש קורין ד' ובחל המועד קורין ד', כי הם בחינת אחד שנמסר רק

לחכמים וכו' פנ"ל. וזה מרמז המשנה משקין בית השלחין במועד בין ממעין שיצא בתחלה בין ממעין שיצא בתחלה ובין ממעין שלא יצא מתחלה. והכל בשביל דברים האבודים שהם בחינת האבודים והנדחים בעונותיהם שכל תקונם הוא על ידי בחינת הצדיק שיודע להשקותם גם כן, שזהו בחינת משקין בית השלחין שנקרא שלחין על שם 'ושולח מים על פני חוצות'. זה בחינת הצדיקים הגדולים שיכולין להשקות גם אותם שהם מבחוץ לגמרי, בבחינת יפוצו מעינותיהם חוצה, חוצה דיקא (כמו שמובא במקום אחר סימן י"ד לקוטי ח"א). וזהו בין ממעין שיצא בתחלה ובין ממעין שלא יצא בתחלה, הינו לא מבעיני שהם יכולים לשלח מים על פני חוצות, שהם מקום הרחוקים מאד להודיעם גם כן מאלקותו יתברך ולהוציאם ממקומות החיצונים מאד. ולא מבעיני שהם יכולין להשקותם ממעין שיצא מתחלה, שכבר היה מעין אלא שנתקלקל, ולא היו יכולים להשקות ממנו על ידי רבוי קלקוליהם אלא אפלו ממעין שלא יצא מתחלה, שלא היה שום מעין החכמה יוצא משם תחלה, אבל כשיצאמין בצדיקים ויעשה ככל אשר יאמרו כי הוא זה, יכולים לתקנו גם כן. כי הצדיקים חותרים וחופרים מעינות חדשים תמיד. ועקר בשביל נפשות האבודים לשלח להם מים על פני חוצות אפלו אותן שהם מבחוץ לגמרי. וזה רמז התנא הקדוש בהתחלת מסכת מועד קטן משקין בית השלחין שהוא בשביל דבר האבד בין ממעין שיצא בתחלה ובין ממעין שלא יצא בתחלה וכנ"ל, :

שיד לאות למ"ד ל"א לענן הפלוגתא של בית שמאי ובית הלל :

כי בית שמאי סברי שאין להתחיל כי אם עם זקנים וצדיקים עובדי ה' להאיר עליהם כל האור וכו'. כמו שנהגו כמה גדולים שלא קבלו לישיבה כי אם צדיקים וכו', שזה דעת רבן גמליאל כל תלמיד שאין תוכו כברו וכו'. ואחר כך פוחת והולך כי אחר כך פוחתין האור הגדול כדי שיוכלו להאיר גם בהפחותין וכו', ובית הלל להפך, כי היה ענו מאד, ואמר שהעקר הוא להתחיל מכל נקדה ונקדה טובה שיכולין וכו', ולהתחיל העקר מהקטנים ובני הנעורים וכו' בבחינת מפי עוללים ויונקים המלכלכים וכו' יסדת עז וכו', שזהו בחינת התנוצצות משיח שנאמר בו יחוס על דל ואביון עני ורוכב על החמור וכו'. כי הלל גיר גרים רחוקים מאד כמו שאמרו רז"ל והשיב לכל אחד כמו שאמרו רז"ל (במסכת שבת ל"א) (עד) כאן שיך לעיל) :

וְזֶה בְּחִינַת חֲצִי הַלֵּל שֶׁל רֹאשׁ חֹדֶשׁ וְיָמִים הָאַחֲרוֹנִים שֶׁל פְּסַח שְׁאָף עַל פִּי שְׂאִין הַעֲצָה שְׁלֵמָה עֲדִין שֶׁהוּא עֶקֶר הַיְשׁוּעָה שְׂאוּמְרִים עָלָיו הַלֵּל שְׁלֵם, אֵף עַל פִּי כֹן זֶהוּ בְּעֲצָמָה יְשׁוּעָה שְׂצָרִיכִין לֹמַר עָלָיו עַל כָּל פְּנִים חֲצִי הַלֵּל, מֵה שְׂאֵנֵי חֲזָק בְּאִמוּנָה בְּחִסְדּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, שְׂאִיךְ שִׁיְהִיָּה בְּאִיזָה דֶרֶךְ שְׂיֹלִיכוּ אוֹתֵי אֲמָצָא שֶׁם הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ בְּבְחִינַת בְּכָל דְּרָכֶיךָ דַּעְהוּ וְכוּ', כְּמוֹ שְׂאֲמָרוּ רַז"ל, בְּחִינַת שׁוֹטְטָנוּ בְּאַרְבַּע פְּנוֹת תְּרוּפָה לֹא מְצָאנוּ שְׁבָנוּ אֵלֶיךָ וְכוּ'. וְכִמוֹ שְׂנֵאֲמַר אֲבָד מְנוּס מִמְּנֵי בְּאַרְחַ זֹו אֶהְלֵךְ טְמֵנוּ פֶּח לִי זַעֲקֹתֵי אֵלֶיךָ ה' וְכוּ', וְכֹן הִרְבֵּה וְכַנ"ל שְׁזָה עֶקֶר סוּד קְדוּשׁ הַחֹדֶשׁ שְׂאֵנוּ עוֹסְקִים בְּהִלְכָה זֹאת. וְהַכֵּל בְּכַח אֲמוּנַת חֲכָמִים וְכוּ' כַּנ"ל, שֶׁהוּא עַל יְדֵי רַבּוּי הַסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים שְׂצָרִיכִים שִׁיתְּרְבוּ כָּל כֶּף בְּאוֹר הָאֱמֶת כְּזֶה עַד שֶׁהַכֵּל יִמְצָאוּ אֶת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ בְּכָל מְקוֹם שֶׁהֵם שְׁעַל יְדֵי זֶה יִשׁוּבוּ הַכֵּל לְהַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ וְכוּ':

אות נב

וְזֶה בְּחִינַת וַיִּחַץ אֶת הָעָם אֲשֶׁר אִתּוֹ וְאֶת הַצֹּאן וְכוּ' לְשֵׁנֵי מַחֲנוֹת וְכוּ'. וְהִיא הַמַּחֲנֶה הַנִּשְׁאָר לְפִלְטָה. שְׂכִשְׂרוּאִין שְׂקִשָּׁה לְהַשִּׁיג הַעֲצָה הַשְּׁלֵמָה, צָרִיכִין לְהַתְּנַהֵג לְפִי חִלְקַת הַעֲצָה עַל כָּל פְּנִים, בְּאַפְן שְׁעַל כָּל פְּנִים יְהִיָּה נִשְׁאָר לוֹ מַחֲנֶה הַנִּשְׁאָר לְפִלְטָה וְלֹא יְהִיָּה נֶאֱבָד לְגַמְרֵי חֵס וְשְׁלוֹם, שֶׁלֹּא יֵאמַר שְׂיִלְךָ וַיִּתְּנֶנָּה וְכוּ' רַחֲמָנָא לְצַלְן, רַק יִשְׁתַּדֵּל שְׁעַל כָּל פְּנִים יִשְׁאָר מֵה שְׂיִשְׁאָר וְכוּ', הֵינּוּ כְּשִׁרְוֹאָה אָדָם שֶׁהֵיִצֵּר הִרְעַ מִתְּגַבֵּר עָלָיו כְּמוֹ שְׂמִתְגַּבֵּר וְנִדְמָה לוֹ שְׂאִין בְּכַחוֹ לַעֲמֹד כְּנִגְדּוֹ כְּרֹאוּי, וְכֵל מֵה שְׂחוֹשֵׁב עֲצוֹת וְתַחֲבוּלוֹת אֵינּוּ עוֹלָה בְּיָדוֹ כְּרֹאוּי וַיִּמְחַמֵּת זֶה עֲצָתוֹ חִלּוּקָה תְּמִיד, אֲזִי כָּל עֲצָתוֹ הַעֲקָרִית שְׂיִסְמַךְ עַל כַּח הַצְּדִיק הָאֱמֶת שְׂבְּאִיזָה דֶרֶךְ שְׂיִלְךָ יִמְצָא בּוֹ הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ כַּנ"ל. וְלַעֲתַת עֲתָה יִתְנַהֵג כְּפִי חִלְקַת הַעֲצָה שְׁזָה בְּחִינַת וַיִּחַץ אֶת הָעָם וְכוּ', וְהִיא הַמַּחֲנֶה הַנִּשְׁאָר לְפִלְטָה. הֵינּוּ שְׂיִקְבַּע בְּלִבּוֹ שְׂאִיךְ שִׁיְהִיָּה אֵף עַל פִּי כֹן אֲנִי חֲזָק שֶׁלֹּא אֶהְיָה נְסוּג אַחוֹר לְגַמְרֵי מֵהַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ וְלֹא אֶנְיָשׁ אֶת עֲצָמֵי לְעוֹלָם וְלֹא אֶהְיָה חֵס וְשְׁלוֹם מֵהַחֲסִידִים הַנִּפְּוִלִים שֶׁהֵם גְּרוּעִים וְכוּ' רַחֲמָנָא לְצַלְן, כְּמוֹ שְׂשִׁמְעֵנוּ מִצְּדִיקִים, רַק אֲנִי עַל מִשְׁמֵרְתֵי אֲעֲמֹד לְחֻטָּף מֵה שְׂאוּכַל לְמַעַן יְהִיָּה הַמַּחֲנֶה הַנִּשְׁאָר לְפִלְטָה, לְמִשְׁלַ שְׂהָאָדָם חֲפָץ שְׂיִלְמַד הִרְבֵּה וַיִּתְּפַלֵּל וַיִּרְבֶּה בְּהַתְּבוּדָּוִת וַיְהִיָּה נְקִי מֵעֲתָה מְכָל חֲטָא וְהִרְהוֹר וְכוּ' וְרוֹאָה שְׂקִשָּׁה עָלָיו וְכוּ', יְהִיָּה חֲזָק בְּדַעְתּוֹ שְׁעַל כָּל פְּנִים מֵה שְׂאוּכַל לְחֻטָּף בְּחַיֵּי אֲתִיגַע בְּכָל כַּחֵי לְחֻטָּף אִיזָה טוֹב כָּל יוֹם מִיָּמֵי חַיֵּי, וְאִם חֵס וְשְׁלוֹם לֹא אוּכַל לְהַתְּפַלֵּל כָּלֵל אֲרָאָה לְדַבֵּר אַחַר כֶּף אִיזָה דְּבוּר שֶׁל תַּחֲנֹנָה וּבִקְשָׁה וְכוּ', וְאִם יִמְנַעֲנֵי חֵס וְשְׁלוֹם גַּם מְזָה מֵהַ לַעֲשׂוֹת (כְּמוֹ שְׂשִׁמְעֵתִי מִפִּי ז"ל) אֵף עַל פִּי כֹן אֲלַמֵּד מְעַט אוֹ הִרְבֵּה וְאֵף עַל פִּי כֹן אֲתִגַּבֵּר בְּרַצוֹנוֹת חֲזָקִים לְהַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ, וְאַצְעֵק עַל כָּל פְּנִים, רַבּוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, 'הוֹשִׁיעָה', וְכִיּוֹצֵא בְּזֶה. וְאִם עֲצָתִי חִלּוּקָה אִם לְסַע אוֹ לִישֵׁב בְּבֵיתִי, וְאֵינִי יְכוֹל לְתַת עֲצָה

לנפשי, על כל פנים אני חזק בדעתתי, שבין בביתי בין בדרך אחרת טוב מה שאוכל, וכן בשארי דברים שאי אפשר לפרטם. וכל זה בחינת ויהיה המחנה הנשאר לפלטה. וזה שפרש רש"י, בעל פרחו כי אלחם עמו, כי בזה אני חזק שבעל פרחו יהיה מכרח להניחני שיהיה נשאר לי על כל פנים מחנה הנשאר לפלטה כי אלחם עמו על זה בכחו של הצדיק וכו'. וכמו שפרש רש"י שם התקין עצמו לשלשה דברים, לדורון ולתפלה ולמלחמה. לדורון זה בחינת המנחה ששלח אליו ובענין מלחמת היצר הרע הוא בחינת סוד שעיר המשתלח וסוד מים אחרונים שהוא בחינת סוד המנחה ששלח יעקב לעשו (כמובא בספרים), שזהו בחינת דברה תורה כנגד יצר הרע וכו' (פרשת כי תצא) לתפלה, פרש רש"י אלקי אדוני אברהם וכו', זה בחינת שיחה וצעקה להשם יתברך שאני אצעק תמיד שיצילני בזכות אבותינו שהם הצדיקים האמתיים וכו'. למלחמה ויהיה המנחה הנשאר לפלטה וכנ"ל,

אות נג

וזה בחינת שזמן הדלקת נר חנכה הוא משעת יציאת הכוכבים עד שתכלה רגל מן השוק. זמן יציאת הכוכבים זה בחינת תקון פגימת הלבנה שהוא בחינת סוד העבור הנ"ל, כי הכוכבים הם בחינת תקון פגימת הלבנה, כמו שאמרו רז"ל שנתנו לה הכוכבים להפיס דעתה וכו', וזהו עד שתכלה רגל מן השוק, זה בחינת תקון העצה שזוכין על ידי סוד העבור כנ"ל. כי רגל בחינת עצות בבחינת העם אשר ברגליהם ההולכים אחר עצתו וכו' (כמו שמובא במקום אחר). שזהו עקר בחינת תקון הדלקת נר חנכה למטה מעשרה טפחים להאיר בחינת שלמות העצה למטה שהיא בחינת רגליו. וזהו עד שתכלה רגל מן השוק, כי עקר פגם חלקת העצה הוא בשוק שהוא מקום המשא ומתן ששם צריכין לזהר מאד מטרדת תאות ממון שנמשך מבחינת בעצבון תאכלנה שנגזר על ידי פגם העצה שנפגם על ידי עצת הנחש בחינת הנחש השיאני שהוא לשון עצות (כמו שמובא במקום אחר). כי עקר יגיעת הפרנסה הוא מחמת חסרון העצה כנ"ל, ועקר התקון לבקש מהשם יתברך ויתקננו בעצה טובה מלפניו. כי עקר הצלחת המשא ומתן הוא כשהשם יתברך משפיע לו עצה טובה מה לסחור ומתי לקנות ומתי למכור וכו', כמו שנאמר ארי הוא יהיב לך עיטא למקני נכסין וכו' כנ"ל. וכשזוכין לסמך על השם יתברך ולהמשיך עצה שלמה אזי אין צריכין לסבב בשוק בשביל הפרנסה ויכולין לישב בביתו ולהתפרנס בכבוד כמובן לכל. וזה בחינת עד שתכלה רגל מן השוק, להעלות העצה בחינת רגל מן השוק ששם כל טרדת הממון מחמת חלקת העצה כנ"ל. על כן צריכין להדליק נר חנכה שהוא בחינת הארת שלמות העצה משעת יציאת

הכוכבים שהוא בחינת סוד העבור שהוא בחינת תקון העצה כנ"ל עד שתכלה רגל מן השוק להוציא העצה מאחיזת הסטרא אחרא שהוא בשוק, ששם טרדת המון שנמשך מפגם העצה כנ"ל :

ועקר התקון על ידי שלמות התורה שנמשך על ידי הספרים הקדושים שמשלימין את התורה וכו'. והעקר על ידי חדושי תורה שהם בבחינת שבת ששם תכלית האחדות של תורה שבפעל פה עם שרש התורה שהוא בחינת תורה שבכתב כנ"ל (באות כ"ה), שזהו בחינת שוקיו עמודי שש מיסדים על אדני פז, שפרש רש"י שחדושי התורה מיסדים על אפניהם וכו' וכנ"ל באות הנ"ל. (ועין במדרש על פסוק זה שוקיו עמודי שש). כי בשבת עקר תקון העצה שהוא בחינת שוקין ורגליו, שזהו בחינת אם תשיב משבת רגלך, כי אז מאירין חדושי תורה הנ"ל שהם בבחינת שוקיו עמודי שש וכו'. שעל ידי זה עקר שלמות העצה בתכלית שעקר התקון נמשך בשבת כנ"ל, :

ועל שם זה נקרא מקום טרדת המשא ומתן שוק, על שם שוקין ורגליו, כי כל המון בבחינת רגליו, כמו שכתוב ואת כל היקום אשר ברגליהם, זה ממונו של אדם (כמו שמובא במקום אחר) ושם עקר חלקת העצה שנקרא רגליו כנ"ל. כי עקר אחיזת הסטרא אחרא הוא בבחינת רגליו כידוע. ועל זה נאמר לא בשוקי האיש ירצה וכו'. ועקר התקון על ידי בחינת שבת וכנ"ל. נמצא ששוקיו עמודי שש מיסדים על אדני פז שהוא בחינת חדושי תורה הנפלאים של הצדיק שזוכה לשבת בשלמות וכנ"ל. שעל ידי זה עקר תקון העצה כנ"ל, הם תקון לבחינת שוקין ורגליו שיש בהם אחיזת הסטרא אחרא שמבלבלין העצה ומטרידין את האדם בטרדת המשא ומתן ותאות ממון שמשם באים כל הקלקולים רחמנא לצלן כידוע. וזהו שמובא במדרש שוקיו עמודי שש, אלו ששת ימי החל, מיסדים על אדני פז, זה יום השבת. כי עקר תקון השוקין בחינת רגליו שהם בחינת ימי החל שבהם כל הברורים לברר מחלקת העצה וכו' כנ"ל, הוא על ידי יום השבת שאז עקר שלמות התורה שבכתב עם תורה שבפעל פה בתכלית השלמות, שזהו בעצמו בחינת שוקיו עמודי שש מיסדים על אדני פז כנ"ל. וזהו בחינת שהדלקת נר חנכה הוא עד שתכלה רגל מן השוק כנ"ל. כי על ידי נר חנכה ממשיכין קדשת שבת לששת ימי החל כמובן במקום אחר בהתורה ימי חנכה (סימן ב לקוטי תנ"א):

אות נד

וזה בחינת ויהי מקץ שנתים ימים וכו'. מקץ מרמז על הקץ האחרון, כמו שמובא במדרש רבה על פסוק קץ שם לחשך. זמן נתן לעולם כמה שנים

יעשה באפלה וכו', וזה שנתים ימים, זה בחינת שני הבתים שהיה בשני הגאלות שנחרבו בעונותינו. והעקר הזה על ידי חטא המרגלים כמו שאמרו רז"ל, אתם בכיתם וכו', אני אקבע לכם בכיה לדורות בתשעה באב שבו נחרב הבית המקדש בראשונה ובשניה. וזהו שנתים ימים בחינת יום לשנה, שנאמר במרגלים שמרמוז על שני הבתים שיחרבו. כי שני הגאלות הראשונות נאמר עליהם יחינו מיומים. ובעונותינו הרבים נחרבו על ידי המרגלים שנגזר עליהם יום לשנה יום לשנה תשא את עונותיכם. וכפל שני פעמים יום לשנה לרמז על חרבן שני הבתים. אבל בגאולה האחרונה כתיב ביום השלישי יקימנו ונחיה לפניו. ואז יקיים קץ שם לחשד' שיהיה קץ וסוף לחשכת אפלת הגלות, כמובן במדרש הנ"ל שזהו בחינת מקץ שנתים ימים וכנ"ל:

אבל הקץ מתארך מאד כי הוא קץ הפלאות והעקר מחמת המחלקת וכו' כנ"ל. ואין יודעין היכן הרב האמת שיכול להמשיך עצות טובות שלמות לכל אחד לפי מקומו ושעתו. כי עקר כל הקלקולים הוא מחמת העלמת וחלקת העצה כי כל התורה הוא בחינת עצות, בחינת תרי"ג עיטין דאורייתא כמו שנאמר, לי עצה ותושיה, אבל בעונותינו הרבים אבדה עצה מבנים ואין יודעים העצה איך לזכות לקיים את התורה וכל זה נמשך על ידי פגם אמונת חכמים שעל ידי זה עולים עשנים סרוחים ומבלבלים את המלך וכו' כנ"ל:

וזהו 'ופרעה חולם', פרעה בחינת הסטרא אחרא שמבלבל את המלך על ידי הבלבולים הפאים על ידי העשנים סרוחים כנ"ל, שזהו בחינת חלום, כי כל החלומות פאים על ידי האדים והעשנים העולים מן המאכלים וכו' (כמו שמובא במקום אחר). ועל כן כשהמלך מבלבל על ידי פגם העשנים הנ"ל, על ידי זה חלומותיו מבלבלין, ועל כן גם כל הבלבולים הרבים המסבבין את המלך בבחינת רשע מכתיר את הצדיק, המובא בתורה הנ"ל כלם נקראים חלומות שהם בחינת בלבולים של שוא והבל, בבחינת 'כי החלומות שוא ידברו', שעל זה נאמר כי ברב חלומות והבלים ודברים הרבה, המבלבלים אותך על ידי פגם העשנים הנ"ל. כי את האלקים ירא' שלא תשמע לרבוי הבלבולים רק את האלקים ירא וכמו שפרש רש"י שם. וזה 'והנה עומד על היאור'. יאור מצרים זה פישון בחינת פי שונה הלכות (כמו שפרש אדמו"ר ז"ל במקום אחר). כי עליהם מתגבר יותר בבלבול העצה הנ"ל, מחמת שעקר תקון העצה תלוי בהם. על כן מתגבר עליהם ביותר כי השוני הלכות צריכין לברר כל העצות שהם עקר הלכות ודיני התורה שנדע העצה איך להתנהג בדיני התורה ובכל הדברים שבעולם, כי התורה נקראת עצה כנ"ל, כי כל ההלכות כלולים בששה סדרי משנה, ונקרא משנה שהוא לשון למוד ולשון שנים, בחינת 'וקסף משנה', כי צריכין לברר בלמודו כל ההלכות התורה שעל ידי זה יברר העצה שלא תהיה חלקה לשנים. כי ששה סדרי משנה הם בחינת אסור ומתיר, טמא וטהור, כשר ופסול, שצריכין לבררם כמובא. ומשם ברור כל חלקת העצה שלא תהיה חלקה לשנים. ומחמת שהשוני הלכות צריכין לעסק בזה, על כן הסטרא אחרא מתגברת עליהם מאד בכמה בלבולים ומחלקת שנתרבו

בעונותינו הרבים בכמה בחינות, עד שגם בהתורה עצמה נתרבו המחלקות והספקות עד אשר אין הלכה ברורה ומשנה ברורה במקום אחד. ואף על פי שגם הוא מחלקת דקדשה, אבל הכל נמשך מחטא העגל שאז נתנה השכחה כמו שאמרו רז"ל. ומרבוי עונותינו שמעכבין את הגאולה. ומזה נמשך חלקת העצה שיש לכל אחד :

וזה והנה מן היאור עולות שבע פרות טובות ושבע פרות רעות. וכן שבע שבלים טובות ושבע שבלים רעות ותבלענה וכו'. ולא נודע כי באו אל קרבנה. שכל זה הוא בחינת העלמת העצה. כי כל העצות בכל הדברים שבעולם כלולים בשבעה מדות שצריכין לידע איך להתנהג בכל מדה. ויש עתים שהשוני הלכות שהם בחינת היאור, הם מעלין כל השבעה מדות פראוי שהם טובות ויפות, בחינת פריאות וטובות. אבל בתוך כך מתגבר הרע שהם הז' מדות רעות ומבלבלין המח עד שכולעין כל הטוב ולא נודע כי באו אל קרבנה פאלו מעולם לא היה שום טוב כלל חס ושלום. ואם אחר כך חוזרים ומתגברים ומעוררים הטוב בבחינת שבע שבלים מלאות וטובות, כי יש טוב שהוא בחינת ברור נפש החי שהוא גבוה יותר שזה בחינת שבע פרות טובות. וכשנתבלבל על ידי שבע הפרות הרעות חוזרים ומתגברים לברר הטוב על כל פנים בבחינת ברור הצומח שמרמז בשבע שבלים מלאות וטובות, אבל גם על זה חוזרים ומתגברים הסטרא אחרא והבלבולים עד ששבע השבלים הרקות והרעות בולעים אותם. וכל זה בחינת בלבול העצה שמשם כל הפגמים בחינת יועצת עליון נאצוי וכתיב והמה ימרו בעצתם וימוכו בעונם. והתקון על ידי יוסף שהוא בחינת הצדיק האמת שמתניגע תמיד להוסיף בתורה חדושים נפלאים שנמשך מהם עצות עמקות, שזהו בחינת יוסף, בחינת יוסף לקח וכו', בחינת דמוסיף יוסף, בחינת מוסיף והולך, שנותן עצה שיקבצו את הטוב שהוא בחינת האכל שבשנים הטובות שיהיה נשמר היטב, שזהו בחינת שעוסק לזרו לכתב בספרים כל חדושי תורה להרבות ספרים עד אין קץ, שזהו עקר שמירת מאכלי התורה. כי הספר הוא לזכרון, בחינת 'כתב זאת זכרון בספר', שיהיה נשמר לעולם ולא יהיה נאבד ונשכח :

וזה בחינת ויצבר יוסף בר פחול הים עד כי חדל לספר כי אין מספרי, בחינת עצות ספרים הרבה אין קץ. כי ביוסף נאמר כי בן זקנים הוא לו. זקן זה קנה חכמה, קנה בינה. שמרמז על הקנה והקלמוס שפותבין בו הספרים של התורה הקדושה שעל ידי זה תהיה עקר הגאולה (כמו שאמרו בזהר הקדוש ברעיא מהימנא) ובגלותא קדמא במטה דילך בזע ימא. ובגלותא בתרא בקנה דילך דאיהו קלמוסא בזע ימא דאורייתא. וזה בחינת שבעה קני המנורה, כי המנורה הטהורה זה בחינת אור התורה שעקר קיומה על ידי הקנים שהם בחינת הקלמוסים הכותבים ספרי חדושי התורה שעל ידם עקר התקון שהוא תקון העצה, שזהו בחינת גר הנכה פני"ל. ויש לרמז שזהו בחינת כי בן זקנים הוא לו, בחינת ז' קנים, בחינת ז' קני המנורה, בחינת כלל הספרים הקדושים שנכתבים בקנים שכלולים בשבעה, בחינת 'חצבה עמודיה שבעה' לתקן כל הז' מדות שבהם כל חלקת העצה לברר הז' מדות טובות שהם שבע פרות הטובות.

וְשֵׁבַע שְׁבָלִים הַטּוֹבוֹת לְבָרָרִם מֵהַהֶפֶד הַרוֹצִים לְבַלְעֵם כְּנִ"ל. וְעַל כֵּן מְרַמֵּז בְּשֵׁבַע הַשְּׁבָלִים הַתְּקוּן אֵיךְ לְבָרָרִם שְׂזָהוּ בְּחִינַת יְשֵׁבַע שְׁבָלִים עוֹלוֹת בְּקִנְיָה אֶחָד בְּרִיאֹת וְטוֹבוֹת, בְּקִנְיָה אֶחָד מְרַמֵּז עַל הַקִּנְיָה הַנִּי"ל שֶׁהוּא בְּחִינַת הַקְּלָמוּס הַכּוֹתֶבֶת סִפְרֵי הַתּוֹרָה וְכוּ' וְכְנִ"ל. שְׁעַל יְדֵי זֶה עֶקֶר הַתְּקוּן כְּנִ"ל:

אות נה

וְזֶה עֲשֵׂה לָךְ רַב וְקִנְיָה לָךְ חֵבֵר. וּמוֹבָא בְּסִפְרֵים שְׁמֵרַמֵּז עַל הַקִּנְיָה וְהַקְּלָמוּס שֶׁהוּא חֵבֵר לְהַתְּלַמֵּידֵי חֲכָמִים שְׂיִתְקִימוּ דְבָרֵי הַתּוֹרָה עַל יְדֵי זֶה. וְזֶה עֲשֵׂה לָךְ רַב, וְאִם אֵינְךָ יָכוֹל לְמַצְאוֹ הַתְּקוּן עַל יְדֵי וְקִנְיָה לָךְ חֵבֵר. הֵינּוּ עַל יְדֵי הַסִּפְרֵים הַקְּדוּשִׁים הַנִּכְתָּבִים בְּקִנְיָה תַּחֲבֵר אוֹתָם אֲלֵיךְ וּתְעִין בָּהֶם הַיֵּטֵב תּוֹכֵל לִידַע מִי הוּא הַרַב הָאֵמֶת. כִּי עֶקֶר הַתְּקוּן עַל יְדֵי רַבּוּי הַסִּפְרֵים כְּנִ"ל:

וְעַל-כֵּן הָיוּ שְׁנֵי חֲלוּמוֹת שֶׁהֵם הַחֲלוּם שֶׁל שֵׁבַע הַפְּרוֹת וְחֲלוּם שְׁנֵי שֵׁל שֵׁבַע הַשְּׁבָלִים וְכוּ', לְרַמֵּז עַל שְׁנֵי הַחֲרָבָנוֹת שֶׁהָיוּ עַל יְדֵי הַתְּגַבְרוֹת הַבְּלָבוּלִים הַנִּי"ל, וְעַל כֵּן הַחֲלוּם הַשְּׁנֵי שֵׁל שֵׁבַע הַשְּׁבָלִים שְׁמֵרַמֵּז עַל חֲרָבֵן בֵּית שְׁנֵי שֶׁהוּא הַגְּלוּת שֶׁל עֲכָשָׁיו מְרַמֵּז בּוֹ הַתְּקוּן עַל יְדֵי הַקִּנְיָה שֶׁהוּא בְּחִינַת הַקְּלָמוּס שְׁמֵרַמֵּז בְּזֵי שְׁבָלִים עוֹלוֹת בְּקִנְיָה אֶחָד, כִּי עֲתָה כָּבֵר הַתִּירוּ רַז"ל לְכַתֵּב תּוֹרָה שְׁבַעַל פֶּה כְּנִ"ל, כִּי עֲתָה כָּל הַתְּקוּן עַל יְדֵי רַבּוּי הַסִּפְרֵים הַקְּדוּשִׁים בְּחִינַת עֲשׂוֹת סִפְרֵים הַרַבָּה אִין קַץ וְכְנִ"ל:

וְזֶה בְּחִינַת 'וְחַמֵּשׁ אֶת אֶרֶץ מִצְרַיִם' בְּחִינַת חֲמִשָּׁה חֲמִשֵׁי תּוֹרָה, שֶׁבָּהֶם כְּלוּלִים כָּל הַסִּפְרֵים הַקְּדוּשִׁים שֶׁכֻּלָּם הֵם שְׁלֵמוֹת תּוֹרָה שֶׁבְּכַתֵּב, כְּמוֹ שְׁמוֹבָא שָׁם:

וְזֶה בְּחִינַת שֶׁשָּׁה קִנְיָ מְנוּרָה שְׁמֵאִירִין כָּלָם אֶל פְּנֵי הַמְּנוּרָה שֶׁהוּא נֵר הַשְּׁבִיעִי כִּי שֶׁשָּׁה קִנְיָ הַמְּנוּרָה שְׁלֵשָׁה קִנְיָ מְנוּרָה מִצְדָּה הָאֶחָד וְשֶׁלֶשָׁה קִנְיָ מְנוּרָה מִצְדָּה הַשְּׁנֵי הֵם בְּחִינַת שֶׁשָּׁה סְדָרֵי מִשְׁנָה שְׁמֵבָרִין בֵּין הַפֶּשֶׁר וְהַפְּסוּל וְכוּ' כְּנִ"ל. וְכָלָם מְאִירִים אֶל מוֹל פְּנֵי הַמְּנוּרָה שֶׁהוּא נֵר הַשְּׁבִיעִי שֶׁהוּא בְּחִינַת שֶׁבֶת, כִּי עֶקֶר הַתְּקוּן עַל יְדֵי שֶׁבֶת שְׁאֵז עֶקֶר גָּמַר תְּקוּן בְּרוּר הַהֲלָכוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת בְּרוּר וְתְקוּן הָעֲצָה כְּנִ"ל. וְזֶה בְּחִינַת הַכְּפִתּוּרִים וְהַפְּרָחִים וְהַגְּבִיעִים מְשַׁקְּדִים שֶׁהֵם בְּמְנוּרָה, כָּל זֶה בְּחִינַת הַחֲדוּשִׁים נִפְלְאִים שֶׁל סִפְרֵים הַקְּדוּשִׁים שֶׁהֵם בְּכֶמָה וְכֶמָה פְּנִים שׁוֹנִים בְּדָרְכִים נִפְלְאִים בְּבְחִינַת כְּפִתּוּר וּפְרָח וְכוּ' כְּמִצּוֹי לְשׁוֹן זֶה עַל הַחֲדוּשִׁים הַנִּפְלְאִים (מְדָרֵשׁ בְּרֵאשִׁית צ"ח) כִּי צָרִיכִין כְּמָה חֲדוּשֵׁי תּוֹרָה בְּכֶמָה גּוֹנִין נִפְלְאִים שֶׁהֵם בְּחִינַת כְּפִתּוּרִים וּפְרָחִים וְגִבְעִים מְשַׁקְּדִים שֶׁבְּמְנוּרָה הַטְּהוּרָה כְּדֵי לְבָרֵר וּלְתַקֵּן הָעֲצָה לְכָל אֶחָד וְאֶחָד לְפִי מְקוּמוֹ וּשְׁעֵתוֹ כְּמוֹבָן לְכָל הַמְּשִׁים לְבוֹ עַל דְּרָכָיו לְחַשֵּׁב עֲצָה בְּכָל יוֹם עַל תְּכַלִּיתוֹ הַנִּצְחִי בְּאֶפֶן שְׂיִתְקַרֵּב עַל

יְדֵי זֶה וְלֹא יִתְרַחֵק יוֹתֵר חֵס וְשָׁלוֹם. וְעַל כֵּן בְּכָל־לַיְלָה הָיוּ הַכְּפֹתוֹרִים וְהַפְּרָחִים וְכוּ', בְּמִסְפָּר מִי"ט כְּמִנְיַן יְמֵי הַסְּפִירָה שֶׁבָּהֶם נִתְּנָה הַתּוֹרָה כְּמוֹבָא, כִּי הֵם מְרַמְזִים עַל כְּלָלִיּוֹת סְפָרֵי חֲדוּשֵׁי הַתּוֹרָה כְּנ"ל. וְעַל כֵּן הֵם מִי"ט כְּנֶגֶד מִי"ט פָּנִים לַתּוֹרָה שֶׁכָּל הַסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים שֶׁל חֲדוּשֵׁי תּוֹרָה אֲמֵתִיִּים נִמְשָׁכִין מֵאֵלֵינוּ הַמִּי"ט פָּנִים שֶׁהֵם בְּחִינַת הַמִּי"ט כְּפֹתוֹרִים וּפְרָחִים וְכוּ' וְכַנ"ל. וְזֶה 'מִקְשָׁה תַעֲשֶׂה הַמְּנוֹרָה', מִקְשָׁה בְּחִינַת קְשִׁיּוֹת וּמַחְלֻקָּת, עַל יְדֵי זֶה דִּיקָא תַעֲשֶׂה הַמְּנוֹרָה, זֶה בְּחִינַת וְסִפֵּר כָּתַב אִישׁ רִיבֵי הַנִּי"ל. שְׁדִיקָא עַל יְדֵי הָרִיב וּמַחְלֻקָּת שֶׁבָּאִים עַל יְדֵי הַקְּשִׁיּוֹת שֶׁמִּקְשִׁין עַל הַצְּדִיק הָאֲמֵת, עַל יְדֵי זֶה דִּיקָא נִעֲשִׂין סְפָרִים קְדוּשִׁים הַרְבֵּה עַל יְדֵי הַתְּשׁוּבָה שֶׁשָּׁבִין עַל יְדֵי זֶה עַל פָּגַם אֲמוּנַת חֲכָמִים וְכַנ"ל. וְזֶה בְּחִינַת מִקְשָׁה תַעֲשֶׂה הַמְּנוֹרָה, שְׁדִיקָא מִהַקְּשִׁיּוֹת בְּחִינַת רִיב וּמַחְלֻקָּת, מִזֶּה דִּיקָא תַעֲשֶׂה הַמְּנוֹרָה שֶׁהִיא בְּחִינַת שְׁלֵמוֹת הַתּוֹרָה עַל יְדֵי רַבּוּי הַסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים, כִּי זֶה בְּחִינַת וְסִפֵּר כָּתַב אִישׁ רִיבֵי הַנִּי"ל:

גַּם מִי"ט קָנִים וְכְפֹתוֹרִים וּפְרָחִים וְכוּ', שֶׁהִיא בְּמְנוֹרָה זֶה בְּחִינַת מִי"ט אוֹתִיּוֹת הַשְּׁבֻטִים שֶׁהֵם בְּחִינַת י"ב אֲבָנִים שֶׁנִּכְלְלוּ אֶצְל יַעֲקֹב בְּאָבוֹן אֶחָד, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת קְדֻשַׁת רֹאשׁ הַשָּׁנָה שֶׁהִתְחִיל מֵיַעֲקֹב שֶׁזֶה זֹכֶיךָ עַל יְדֵי רַבּוּי הַסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים עַד שֶׁנִּכְלְלִים בְּתוֹרָה שֶׁבְּכָתַב וּמִשְׁלִימִין תּוֹרָה שֶׁבְּכָתַב שֶׁעַל יְדֵי זֶה נִכְלָלִין כָּל אֲבָנֵי יַעֲקֹב בְּאָבוֹן אֶחָד וְכוּ' כְּמוֹ שְׁמוּבָא שָׁם. וְעַל כֵּן עַל יְדֵי שֶׁהִיא בְּמְנוֹרָה קָנִים וְכְפֹתוֹרִים וְכוּ', שֶׁהֵם מִי"ט שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁלֵמוֹת הַתּוֹרָה, עַל יְדֵי זֶה נִעֲשֶׂה הַתְּקוּן שֶׁל אֲבָנֵי יַעֲקֹב שֶׁנִּכְלְלוּ בְּאָבוֹן אֶחָד, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת רֹאשׁ הַשָּׁנָה, בְּחִינַת אֲנִי בְּחַבִּיבוּתָא תִּלְיָא וְכוּ'. וְגַם זֶה בְּחִינַת מִקְשָׁה כְּפִשׁוּטוֹ כְּמוֹ שֶׁפִּרְשׁ רַש"י שֶׁכָּל הַמְּנוֹרָה עִם כָּל הַקָּנִים וְכְפֹתוֹרִים כֻּלָּם נִעֲשׂוּ מִחֲתִיכָה אֶחָד. שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת שֶׁכָּל אֲבָנֵי יַעֲקֹב שֶׁהֵם מִי"ט אוֹתִיּוֹת הַשְּׁבֻטִים, מִי"ט פָּנִים לַתּוֹרָה שֶׁנִּמְשָׁכִין עַל יְדֵי רַבּוּי הַסְּפָרִים שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת הַמְּנוֹרָה כְּלָה נִעֲשֶׂה מֵעֶשֶׂת אֶחָד וְכַנ"ל:

אָמַר הַמְּסֻדֵּר מִתְּבַת 'גַּם' עַד כָּאן וְגַם עֲנִין חֵל הַמוֹעֵד הַמוֹבָא בְּאוֹת נוֹן כָּתַב מוֹרְנוּ וְרַבְּנֵנוּ בְּעַל הַמַּחְבֵּר הִזָּה ב' יָמִים קִדְּם הַסְּתַלְקוּתוֹ בְּעַת חֲלָשְׁתּוֹ הַגְּדוֹל, אֵף עַל פִּי כֹן הַתְּגַבֵּר בְּכָל כְּחוֹתָיו וְכָתַב מֵה שֶׁהִשִּׁיג אֹז, כִּי זֹאת רָאִינוּ עֵין בְּעֵין שֶׁמַּחוּ הָיָה דְּבוּק בְּהַתּוֹרָה עַד הַרְּגַע הָאַחֲרוֹנָה שֶׁל הַסְּתַלְקוּתוֹ שֶׁנִּסְתַּלַּק בְּיוֹם ו' עָרַב שַׁבַּת קְדֻשׁ פְּרִשְׁתָּ וַיִּגַּשׁ עֲשָׂרָה בְּטַבַּת שְׁנַת תר"ה לפ"ק. וְרָאִינוּ בְּעֵינֵינוּ שֶׁקָּיָם מֵאֲמַר חַז"ל זֹאת הַתּוֹרָה אֲדָם כִּי יָמוּת וְכוּ' שֶׁחֵיב אֲדָם לַעֲסֹק בְּתוֹרָה עַד יוֹם מוֹתוֹ. כִּי עוֹד כְּמַעַט בְּרַגְעֵי הָאַחֲרוֹנָה שֶׁל הַסְּתַלְקוּתוֹ שֶׁמֵּעַנּוּ מִמֶּנּוּ חֲדוּשֵׁי תּוֹרָה אֲדָם לֹא הָיָה בְּכַחוֹ לְכָתוּב עוֹד וְאֶפְלוּ לְדַבֵּר כָּל מֵה שֶׁהָיָה בְּמַחוּ לֹא הָיָה בְּאֶפְשָׁר. וְכֵן אָמַר בְּפִרוּשׁ בְּזֶה הַלְּשׁוֹן בְּעַת שֶׁנִּכְנָסוּ עִם הַנְּרוֹת שֶׁהִכִּינוּ אֹז לְכַבוֹד שַׁבַּת. וְכִשְׂרָאָה אוֹתָם נִתְּלַהֵב מְאֹד וּמִגְדָּל הַתְּלַהֲבוֹתוֹ הוֹרֵם מְעַט מִמֶּטְרוֹ וְנִשְׂאָר מוֹשֵׁב מְעַט וְהִתְחִיל לומר בְּהַתְּלַהֲבוֹת נוֹרָא מְאֹד בְּזֶה הַלְּשׁוֹן, נְרוֹת שֶׁל שַׁבַּת, וְאָמַר זֹאת בְּהַתְּלַהֲבוֹת נוֹרָא כְּמֵה וְכְמֵה פְּעָמִים וְגִלָּה לָנוּ אֹז תּוֹרָה נִפְלְאָה מֵעֲנִין הַנְּרוֹת דִּקְדֻשָּׁה וְכָל־לַיְלָה כֻּלָּם בְּפִרוּשׁ גֵּר שַׁבַּת וְגַר יוֹם טוֹב וְנְרוֹת שֶׁל חֲנֻכָּה. וְכוּ' וְכוּ' וְאַחַר כֵּן אָמַר אֹז, יֵשׁ לִי עֵתָה בְּזֶה תִּלְיָ תִּלְיָן שֶׁל הַלְּכוֹת, אֲדָם אֵין לִי כַח לְדַבֵּר יוֹתֵר וּבְמַעַט זְמוֹן קִצֵּר לְעַרְךָ שֶׁעַתָּה נִסְתַּלַּק. מֵה

נאמר ומה נדבר אוי לנו על שברנו נחלה מפתנו. אבל זאת נחמתנו
ואשרינו מה טוב חלקנו ומה נעים גורלנו ומה יפה ירשתנו שזכינו לירש
ממנו תורות וחדושים כאלה וכאלה, אשרינו:

תם ונשלים שבח לאל בורא עולם בהליך ואע"י:

פסח א:

עין במאמר תלת נפקין מחד ובמאמר הסמוך, כי שניהם אחד, כי במאמר
אחד נאמרו שניהם, עין שם:

אות א

וזה בחינת אכילת מצה בפסח, כי ידוע שיציאת מצרים הוא התגלות
הדעת, ועל-כן אז זכו לשלש השפעות אלו, שהם, באר, ענן ומן, שיוצאין
מן הדעת. וזה בחינת שלש מצות של פסח כנגד שלש השפעות הנ"ל
שיוצאין מן הדעת, שהוא בחינת מצה, כי מצה היא בחינת דעת, בחינת
משה כמו שאמר רבנו (בסימן נו), שמצה היא בחינת מחלקת לשם שמים,
שהוא בחינת מ"ש"ה, בחינת מ"חלקת ש"מאי ה"ל, עין שם:

ועל-כן השלש מצות הם, כהן, לוי וישראל, שהם בחינת חסד, גבורה,
תפארת, בחינת שלשה אבות, שהם בחינת באר ענן ומן, כמו שמבאר שם.
וזה בחינת השתי כוסות ששותין לפני האכילה שאומרים עליהם ההגדה
זה בחינת חד עאל בין תרין, הינו ההגדה, שהוא בחינת תקון הדעת, תקון
הברית. ועל-כן אומרים אותה בקול רם, כי ההגדה היא בחינת ונגד לכם
את בריתו, הינו בחינת מלחמת עמלק, ועל-כן כל ההגדה מדברת מזה.
ועל-כן היא נאמרת על שתי כוסות הראשונים, בחינת חד עאל בין תרין,
כי הכוסות הם מועילים לתקון הברית לחם מלחמת עמלק, כי הינו הוא
תקון הדעת, (כמו שאמר רבנו. ועל-כן אחר כך אוכלים הסעדה שהוא
בחינת ההשפעה בחינת לחם משנה הנמשך על ידי תקון הברית. ועל-כן
כופלים המצות ופורסין משניהם בחינת לחם משנה הנ"ל. וזהו בחינת
השתי כוסות האחרונים שאומרים עליהם השירות ותשבחות, זה בחינת

תָּרִין דִּינְקִין לְחַד, כִּי הִהְגָּדָה הָאֲחַת שְׁאוּמְרִים קִדָּם הִסְעָדָה הִיא בְּחִינַת מַלְחָמַת עַמְלֵק כְּנִ"ל, כְּמוֹ שְׁאָנוּ אוּמְרִים שָׁם, "אֲרַמִּי אֲבָד אָבִי וְנִצְעַק וְכוּ' וַיִּרְעוּ אוֹתָנוּ כּוּ' וַיִּשְׁמַע אֶת קִלְנוּ". שְׁכַל הָעֲנוּיִים וְהַמְלַחְמוֹת שֶׁהָיוּ לָנוּ בְּמִצְרַיִם הִכַל הָיוּ לְהִנְצֵל מִפְּגַם הַבְּרִית, שֶׁהוּא טְמֵאת מִצְרַיִם, אֲבָל אַחַר הִסְעָדָה אוּמְרִים שִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת עַל שֶׁנִּצְלָנוּ מִן הַמְלַחְמָה וְזָכִינוּ לְתַקּוֹן הַבְּרִית, וְעַל-כֵּן הִיא בְּחִינַת תָּרִין יְנַקִּין לְחַד, שֶׁשְּׁבַת, שֶׁהִיא בְּחִינַת בְּטוּל הָרַע וְשְׁבִיתָתוֹ, יוֹנֵק לֶחֶם מִשְׁנָה עַל-יַדֵּי תַקּוֹן הַבְּרִית, שֶׁעַל-יְדָה נַעֲשֶׂה בְּחִינַת שְׁבַת, דִּהְיָנוּ בְּטוּל הָרַע. וְזֶה בְּחִינַת הַסֹּדֵר שְׁאוּמְרִים אַחַר הִסְעָדָה, שֶׁהוּא שִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת עַל שֶׁנִּצְלָנוּ מִן הַמְלַחְמָה כְּנִ"ל, שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁבַת כְּנִ"ל, וְעַל-כֵּן אוּמְרִים רַב שִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת הַנְּאֻמְרוֹת בְּשְׁבַת, דִּהְיָנוּ נִשְׁמַת וְהוֹדוּ. וּבְחִינַת שְׁבַת הַנִּ"ל מְקַבֵּל לֶחֶם מִשְׁנָה עַל-יַדֵּי הַתְּגַבְּרוֹת הַמְלַחְמָה וְתַקּוֹן הַבְּרִית כְּנִ"ל. וְזֶהוּ בְּחִינַת הַשְּׁתִי כּוֹסוֹת שְׁשׁוֹתִין אַחַר הִסְעָדָה בְּשַׁעַת שְׁאוּמְרִין הַסֹּדֵר הַשְּׁנִי בְּבְחִינַת תָּרִין יְנַקִּין לְחַד כְּנִ"ל:

אות ב

וְעַל-כֵּן חֲמֵץ בְּפֶסַח בְּמִשְׁהוֹ, כִּי כָל הָאֲסוּרִין שֶׁבַתּוֹרָה בְּשָׂשִׁים, שֶׁעַל-יַדֵּי בְּחִינַת עֲגוּלָא וְרַבּוּעַ שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁבַת, הֵם נִבְטָלִים, כְּמוֹ שְׁמַבְאָר שָׁם. אֲבָל חֲמֵץ, שֶׁהוּא בְּחִינַת פָּגַם הַדַּעַת, אֵין לוֹ שׁוּם בְּטוּל, כִּי מֵאַחַר שֶׁהַדַּעַת נִפְגַּם, עַל-יַדֵּי זֶה נִתְקַלְקַל בְּחִינַת הַשְּׁבַת, שֶׁהוּא בְּחִינַת עֲגוּלָא וְרַבּוּעַ, בְּחִינַת בְּטוּל הָאֲסוּר בְּשָׂשִׁים, כִּי הַשְּׁבַת מְקַבֵּל כַּח מְהַדַּעַת כְּנִ"ל. גַּם נִתְקַלְקַל בְּחִינַת הַמִּשְׁפָּט, דִּהְיָנוּ חֲמִימוֹת הַלֵּב שֶׁשׁוּרְף וּמִבְטֵל אֶת הָרַע, כִּי עֲקָר חֲמִימוֹת הַלֵּב הוּא עַל-יַדֵּי הַדַּעַת, (כְּמוֹ שֶׁכָּתַב רַבֵּנוּ בְּמִקּוּם אַחֵר. עַל-כֵּן אֵין לְהַחְמֵץ, שֶׁהוּא בְּחִינַת פָּגַם הַדַּעַת, שׁוּם בְּטוּל, רַק צְרִיף לְבַעֲרוֹ לְגַמְרִי. וְכְמוֹ שֶׁכָּתַב רַבֵּנוּ שֶׁצְרִיף לְזַהַר מְאֹד שֶׁלֹא לְהַחְמִיץ אֶת הַמַּחַ בְּתַאווֹת וְהַרְהוּרִים, כִּי מִשָּׁם בָּאִים כָּל הַפְּגָמִים, כִּי הַכֹּל תִּלְוִי בְּהַדַּעַת, עַל-כֵּן צְרִיף לְבַעֲרֵי לְגַמְרִי כָּל הַמַּחְשָׁבוֹת רַעוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת חֲמֵץ כְּנִ"ל וְלַגְעֵר בָּהֶם בְּבְחִינַת גֵּעַר חֵית קִנְיָה, כְּמוֹ שְׁמַבְאָר (בְּסִימָן ה). וְעַל-כֵּן שְׁעוֹר חֲמוּץ הוּא חִ"י מִיִּיטוּן, כִּי חֲמֵץ הוּא סֹטְרָא דְמוֹתָא, כִּי הוּא פָּגַם הַדַּעַת, שֶׁהוּא בְּחִינַת חֵיִים, וְעַל-כֵּן לְכַתְחֵלָה צְרִיף לְזַהַר אֲפִלוּ מְרַגַע כָּל שֶׁהוּא, כִּי צְרִיף לְבָרַח מְאֹד מִחֲמֵץ, דִּהְיָנוּ מִמַּחְשָׁבוֹת רַעוֹת כְּנִ"ל, אֲבָל הַשְּׁעוֹר הוּא חִ"י מִיִּיטוּן, כִּי אִזּוֹ נִתְחַמֵץ, דִּהְיָנוּ סֹטְרָא דְמוֹתָא הַפּוֹף הַחֵיִים, דִּהְיָנוּ הַדַּעַת כְּנִ"ל. וְעַל-כֵּן הַשְּׁעוֹר שָׁוָה עִם שְׁעוֹר מְלִיחָה שֶׁהוּא גַם כֵּן חִ"י מִיִּיטוּן, כִּי הַמְלִיחָה הִיא בְּחִינַת תַקּוֹן הַבְּרִית, בְּחִינַת בְּרִית מְלַח עוֹלָם, וְעַל יְדָה נִפְלֵט בְּחִינַת דָּם נְדוּת, דִּהְיָנוּ פָּגַם הַבְּרִית. וְעַל-כֵּן הוּא גַם כֵּן חִ"י מִיִּיטוּן בְּחִינַת תַקּוֹן הַבְּרִית, שֶׁהוּא בְּחִינַת חֵיִים, בְּחִינַת תַקּוֹן הַדַּעַת:

אות ג

ועל-כן תִּכְּפֹף אַחֲרַי לַיְלָה הָרִאשׁוֹנָה שֶׁל פֶּסַח מִתְּחִילִין לְסַפֵּר סְפִירַת הָעֶמֶר, כִּי עַל-יְדֵי מִצְּהָ שְׁעַל יָדָה זָכוּ לְבַחֲנִינַת שַׁבַּת שֶׁהוּא בַּחֲנִינַת עֲגוּלָא וְרַבּוּעַ שְׁעַל יָדָה מִבְּטָלִין הָרַע, וְעַל-כֵּן אַז מִתְּחִילִין לְסַפֵּר סְפִירַת הָעֶמֶר שֶׁהִיא בַּחֲנִינַת בְּטוּל הָרַע כְּיָדוּעַ, שְׁעַל-יְדֵי סְפִירָה אֲנִי יוֹצֵאִין מִמִּיט שְׁעָרֵי טַמְאָה לְמִיט שְׁעָרֵי קִדְשָׁה, הֵינִי עַל-יְדֵי הַמִּצְּהָ, דְּהֵינִי עַל-יְדֵי תִּקּוּן הַדְּעַת כְּנִ"ל, עַל-יְדֵי זֶה יֵשׁ לָנוּ כַּח לְבַטֵּל אֶת הָרַע וְהַטְּמָאָה, שְׁזֶה בַּחֲנִינַת סְפִירָה כְּנִ"ל, כִּי עֹמֵר שְׁעוּרִים הוּא מְשֻׁנָּה תוֹרָה שְׁמֻקְבָּלִין עַל-יְדֵי תִּקּוּן הַדְּעַת, כִּי עֹמֵר שְׁעוּרִים הוּא בַּחֲנִינַת נִגְלָה וְנִסְתָּר, (כְּמוֹ שֶׁכָּתַב רַבֵּנוּ זְכוֹרֵנוּ לְבָרְכָה בְּמָקוֹם אַחֲרַי, הֵינִי מְשֻׁנָּה תוֹרָה. וְעַל-כֵּן מְנִיפִין אוֹתוֹ לְכָל הַשָּׁשָׁה קְצוּוֹת, לְגַרְשׁ וּלְבַטֵּל כָּל הָרַע מִשָּׁם, כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּ לְבָרְכָה, מוֹלִיד וּמְבִיא, לְעֶצֶר רוּחוֹת רָעוֹת. מַעֲלָה וּמוֹרִיד, לְעֶצֶר טָלְלִים רָעִים, כִּי עַל-יְדֵי מְשֻׁנָּה תוֹרָה, שֶׁהִיא בַּחֲנִינַת שַׁבַּת, עַל-יְדֵי זֶה נִתְּבַטֵּל כָּל הָרַע כְּנִ"ל. וְעַל-כֵּן נִקְרָא יוֹם רִאשׁוֹן שֶׁל פֶּסַח שַׁבַּת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, "מִמַּחֲרַת הַשַּׁבָּת". כִּי עַל-יְדֵי הַמִּצְּהָ, שֶׁהִיא תִּקּוּן הַדְּעַת שְׁנַעֲשֶׂה אַז, עַל-יְדֵי זֶה נַעֲשֶׂה בַּחֲנִינַת שַׁבַּת כְּנִ"ל, וּבְזֶה תְּלוּי הַנֶּפֶת הָעֹמֵר וְסְפִירָה כְּנִ"ל. וְזֶה שֶׁכָּתוּב, "וְסִפְרָתְכֶם לְכֶם מִמַּחֲרַת הַשַּׁבָּת" מִמַּחֲרַת הַשַּׁבָּת דִּיקָא כְּנִ"ל, הֵינִי יוֹם רִאשׁוֹן שֶׁל פֶּסַח, שֶׁהוּא בַּחֲנִינַת שַׁבַּת, שְׁעַל יָדָה בָּא בַּחֲנִינַת הַסְּפִירָה כְּנִ"ל:

אות ד

וְזֶה בַּחֲנִינַת בְּטוּל הָאֲסוּר בְּשֵׁשִׁים, בַּחֲנִינַת שְׁשִׁים הֵמָּה מְלָכוֹת, כְּמוֹ שֶׁמְבַאֵר שָׁם, הֵינִי שְׁעַל-יְדֵי שְׁזוֹכִין לְגַרְשׁ הָרַע מִכָּל הַשָּׁשָׁה קְצוּוֹת וּלְגַלּוֹת מְלָכוֹתוֹ יִתְּבַרֵּךְ שֶׁהִיא כְּלוּלָה מֵעֶשֶׂר, וְזֶה בַּחֲנִינַת שְׁשִׁים בַּחֲנִינַת שְׁשִׁים הֵמָּה מְלָכוֹת, עַל-יְדֵי זֶה נִתְּבַטֵּל הָאֲסוּר כְּנִ"ל (כְּמוֹ שֶׁנִּתְּבַאֵר שָׁם). וְזֶה בַּחֲנִינַת הַנֶּפֶת הָעֹמֵר לְכָל הַשָּׁשָׁה קְצוּוֹת כְּנִ"ל, וְאַז מִתְּחִילִין לְסַפֵּר סְפִירַת הָעֶמֶר, שֶׁהוּא בַּחֲנִינַת בְּטוּל הָרַע, בַּחֲנִינַת בְּטוּל הָאֲסוּר בְּשֵׁשִׁים כְּנִ"ל, שְׁזֶה נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי בַּחֲנִינַת שַׁבַּת כְּנִ"ל, עַל-יְדֵי תִּקּוּן הַדְּעַת כְּנִ"ל:

פסח ב:

ענין מצה :

על פי מה שכתב רבנו גרו זאיר, שהשמחה היא רפואה לכל החולאות :

כי כל החולאת באין מן קלקול השמחה, כי עשרה מיני דפיקין מקבלין חיות מן עשרה מיני נגינה, שהם בחינת השמחה, עין שם. גם כתב על פסוק "ששון ושמחה ישיגו ונסו יגון ואנחה". שעקר שלמות השמחה בשמכריחין ותופסין גם היגון ואנחה לתוך השמחה, שגם היגון ואנחה בעצמו יתהפך לשמחה, כי כשאדם שמח אזי היגון ואנחה עומד מן הצד, כי בשעת שמחה בודאי אין לו יגון ואנחה, אבל שלמות השמחה לחטף דיקא את היגון ואנחה לתוך השמחה, שגם היגון ואנחה יהיה שמח להפך כל היגונות והאנחות לשמחה, כדי שיהיה נעשה היגון ואנחה מרפאה לקדשה, עין שם היטב:

אות א

והנה גאלת מצרים עקרה על-ידי שמחה, כי שמחה הוא עולם החרות, כמו שכתוב, "כי בשמחה תצאו" (וכמו שכתב רבנו גרו זאיר. ועקר הגלות על-ידי עצבות, שהיא גלות השכינה, כפיכחול, והגאלה על-ידי שמחה כנ"ל, בפרט גלות מצרים שהיה על חטא אדם הראשון שחטא בעץ הדעת ופגם בנצוצי קרי ונאמר לו, "בעצבון תאכלנה". והכרחו ישראל להצטרף במצרים לתקן פגם הקרי של אדם הראשון, (כמו שכתוב בכתבי האר"י זכרוננו לברכה. ועקר התקון על-ידי שמחה, דהינו עשרה מיני נגינה כמו שגלה אדוננו, מורנו ורבנו גרו זאיר, לומר עשרה קפיטל תהלים הידועים שהם בחינת עשרה מיני נגינה שהם תקון על פגם המקרה, רחמנא לצלן, כי השמחה הוא הפוך ילה, שעל ידה הפגם של המקרה, רחמנא לצלן, ועקר השמחה יכולין להמשיך על-ידי אכילה בקדשה, כי חיות האדם הוא על-ידי האכילה. נמצא, שעשרה מיני דפיקין, שהם החיות האדם, מקבלין פח וחיות מן האכילה, על-כן צריך שיהיה האכילה בבחינת שמחה, כדי שיהיה נמשך חיות מן השמחה, שהיא בחינת עשרה מיני נגינה, לתוך העשרה מיני דפיקין על-ידי האכילה, שעל ידה המשכת חיות האדם כנ"ל. וזה בחינת לך אכל בשמחה לחמד, כי צריך שיהיה אכילתו בבחינת שמחה כנ"ל. וכמו שכתוב, לאכל ולשתות ולשמח. כי עקר השמחה נמשכת על-ידי אכילה ושתיה, כמובא. ועל-כן ביציאת מצרים שהיה הגאלה על-ידי שמחה שהיא תקון הגלות שהיה על פגם הקרי כנ"ל,

אות ב

וְזֶהוּ מִצְוֹת אֲכִילַת מִצָּה, כִּי מִצָּה בְּחִינַת שְׂמֵחָה, (כְּמוֹבֵא בְּמֵאֵמֶר "בְּחֻצְרוֹת" סִימָן ה) שְׂמֵחָה מְרִמֵּז עַל תְּקוּן הַמַּח שְׂצָרִיד לְשִׁמּוֹר הַמַּח מִחֻמֵּץ שֶׁלֹּא יִחְמֵץ אֶת מִחוּ בְּמַחְשָׁבוֹת וְהִרְהוּרִים וְכוּ', (עַיֵן שָׁם הַיֵּטֵב). וְעַל-יָדֵי זֶה יוּכַל שְׂיִהְיֶה קוּלוֹ נַעֲשֶׂה רַעְמִים, שְׁעַל-יָדֵי זֶה זֹכִין לְשְׂמֵחָה, (כְּמוֹבֵאָר שָׁם, עַיֵן שָׁם). וְזֶהוּ בְּחִינַת שְׂנִקְרָא הַמִּצָּה לְחֵם עֲנִי, שְׁעוֹנִין עֲלֵיו דְּבָרִים הַרְבֵּה, הֵינּוּ בְּחִינַת הַקּוּלוֹת שְׂצוּעֵקִין עַל הַמִּצָּה בְּסִפּוֹר הַהֲגָדָה. לְהוֹרוֹת שְׁעַל-יָדֵי הַמִּצָּה יְכוּלִים לְצַעֵק אֶל ה', כְּמוֹ שְׂפִתוֹב, "וְנִצְעַק אֶל ה' אֱלֹקֵינוּ". הֵינּוּ, כִּי עַל-יָדֵי הַמִּצָּה יְכוּלִין לְצַעֵק וּלְהַתְפַּלֵּל אֶל ה', כִּי קוּלוֹ יִהְיֶה נַעֲשֶׂה רַעְמִים וְאֲזִי יוּכַל לְכוּן בְּתַפְלָתוֹ, כִּי הַלֵּב יִשְׁמַע דְּבוּרָיו, (כְּמוֹבֵאָר שָׁם, עַיֵן שָׁם). וְעַל-יָדֵי זֶה זֹכִין לְשְׂמֵחָה כְּנ"ל. וְזֶהוּ בְּחִינַת מִצְוֹת אֲכִילַת מִצָּה כְּדִי לְזַכּוֹת לְשְׂמֵחָה עַל-יָדֵי אֲכִילָה קְדוּשָׁה כְּזוֹ, דְּהֵינּוּ מִצָּה כְּנ"ל. וְלִהְיוֹת, חֻמֵּץ וְשֵׂאֹר, שְׁהֵם ס"מ וְלִילִית, בְּחִינַת יְגוֹן וְאַנְחָה, כְּמוֹבֵא, "לֹא יֵרָאֶה וְלֹא יִמָּצֵא", כִּי אֲזִי צְרִיכִין לְשְׂמֵחָה דִּיקָא כְּנ"ל (זֶה שְׂפִתוֹב בְּזֶהֱר שְׂמֵחָה אֲסוּתָא), כִּי הַשְׂמֵחָה הִיא רְפוּאָה לְכָל הַחוּלְאֵת כְּנ"ל, כִּי הַשְׂמֵחָה הִיא בְּחִינַת עֲשָׂרָה מֵינֵי נְגִינָה, שֶׁהֵן מְחִיין עֲשָׂרָה מֵינֵי דְפִיקוּן כְּנ"ל, וְעַל זֶה מְרִמֵּז מִצָּה, כִּי הַחֲלוּק שְׁבִין חֻמֵּץ לְמִצָּה הוּא רַק בְּה' כְּמוֹבֵא. כִּי מִצָּה בְּה' וְהִ' הוּא בְּחִינַת דְּלִית יוֹד בְּבְּחִינַת הָא לְחֻמָּא עֲנִיָּא ד"י אֲכָלוּ אֲבָהֶתְנָא, כְּמוֹבֵא בְּכּוֹנוֹת. וְד"י, הֵינּוּ דְלֵת יו"ד. הִיא בְּחִינַת שִׁיר פְּשׁוּט כְּפּוֹל מְשֻׁלָּשׁ מְרִבַּע. וְעֲשָׂרָה מֵינֵי נְגִינָה, שְׂזֶהוּ בְּחִינַת ה', הֵינּוּ דְלֵת יוֹד, כְּמוֹבֵא. נְמָצָא, שְׂמִצָּה הִיא בְּחִינַת שְׂמֵחָה, בְּחִינַת עֲשָׂרָה מֵינֵי נְגִינָה, שְׁעַל-יָדֵי זֶה הִנְאֻלָּה וְהַחֲרוֹת וְתִקּוּן קָרִי, שְׂזֶה הִיא סוּד יְצִיאַת מִצְרַיִם כְּנ"ל. וְזֶהוּ שְׂבִשְׁבוּעוֹת מִצְוָה לְהִבְיָא שְׁתֵּי הַלֶּחֶם מִחֻמֵּץ דִּיקָא, כִּי בְּפִסַּח בְּשַׁעַת יְצִיאַת מִצְרַיִם קִדְּם מִתֵּן תּוֹרָה וְאֲזִי עֲדִין הִיא קִצַּת כַּח וְאַחִיזָה לְהַסְטֵרָא אַחֲרָא, וְעַל-כֵּן הִצְרִיכוּ לְצַאֵת בְּחַפְזוֹן, כִּי עֲדִין לֹא נִכְנַעַת מִכָּל וְכָל, רַק לְפִי שְׁעָה, כְּמוֹבֵא. עַל-כֵּן אֲזִי צְרִיכִין לְבָרַח מִן הַיְגוֹן וְאַנְחָה, שְׁהֵם בְּחִינַת חֻמֵּץ וְשֵׂאֹר, וְאַסוּרִים בְּבַל יֵרָאֶה וּבַל יִמָּצֵא לְבַל יִתְעַרְבוּ הַיְגוֹן וְאַנְחָה, חֵס וְשְׁלוֹם, בְּתוֹךְ שְׂמֵחָתְנוּ וּיְבַלְבְּלוּ הַשְׂמֵחָה חֵס וְשְׁלוֹם, וְעַל-כֵּן צְרִיכִין לְאָכַל רַק מִצָּה וְלֹא חֻמֵּץ כְּנ"ל, אֲבָל בְּשְׂבוּעוֹת שְׂאֵז מִתֵּן תּוֹרָה וְאֲזִי הַשְׂמֵחָה בְּשְׂלֵמוֹת, כְּמוֹ שְׂפִתוֹב, "בְּיוֹם חֲתֻנָּתוֹ וּבְיוֹם שְׂמֵחָת לְבוֹ", וְאֲזִי הַסְטֵרָא אַחֲרָא נִכְנַעַת לְגַמְרֵי מִכָּל וְכָל, כִּי יִשְׂרָאֵל שְׁעֵמְדוֹ עַל הַר סִינַי פְּסָקָה זֶהֱמִתֵּן, וְעַל-כֵּן אֲזִי בְּשְׂבוּעוֹת מִצְוָה עֲלֵינוּ לְהִבְיָא שְׁתֵּי הַלֶּחֶם לְקָרְבָן מִחֻמֵּץ דִּיקָא כְּדִי לְתַפֵּס וּלְהַכְרִיחַ אֶת הַיְגוֹן וְאַנְחָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת חֻמֵּץ שְׂיִתְהַפֵּךְ לְשְׂמֵחָה וּקְדוּשָׁה, בְּבְּחִינַת שְׁשׁוֹן וְשְׂמֵחָה יִשְׁיִגוּ וְכוּ' כְּנ"ל. וְעַל-כֵּן לְעֵתִיד לְבֵא שְׂאֵז תִּגְדֵּל

השמחה מאד, אזי כל הקרבנות בטליו חוץ מקרבן תודה, כי בתודה היה חמץ ומצה רמז שהשמחה בשלמות, שתופסת גם את היגון ואנחה לתוך השמחה פני"ל. וזה יהיה לעתיד, כי אזי נאמר, "כי לא בחפזון תצאו ובמנוסה לא תלכו", כי אז יהיה הסטרא אחרא נכנעת לגמרי ותתהפך לקדשה, כמו שכתוב, "אז אהפך אל עמים וכו'". ועל-כן אזי עקר החשיבות קרבן תודה שיש בו חמץ ודיקא, הינו שתופסין גם את החמץ, שהוא בחינת יגון וכו', לתוך שמחת הקדשה פני"ל, וכן שבועות שהוא רק יום אחד ומרמז על עולם הבא, כמובא, על-כן היו מביאין בו קרבן מחמץ ודיקא כדי לחטף ולתפס את היגון לתוך השמחה, להפך מיגון לשמחה, שזה עקר שלמות השמחה פני"ל:

אות ג

וזה בחינת עשר מצוות הנוהגות בפת ועשר תבות שבברכת המוציא, כי בכל השנה החמץ מתר, כמובא בזהר, מאחר שכבר קבלו אסותא בפסח וכו', אך נצטונו עשר מצוות בפת כדי להמשיך על ידם בחינת עשרה מיני נגינה, בחינת שמחה על-ידי האכילה, כי האכילה צריכה להיות בקדשה בבחינת שמחה פני"ל, כי אף-על-פי שאוכלים חמץ, אף-על-פי-כן כבר הותר ונתתקן על-ידי אכילת מצה אסותא בימי הפסח (כמו שכתוב בזהר פני"ל). ואזי נמשך השמחה על-ידי עשר מצוות ועשר תבות שבברכת המוציא פני"ל, כי האכילה היא תקון חטא אדם הראשון שפגם בנצוצי קרי, שעל-ידי זה נתערב טוב ורע, ועל-ידי האכילה מבררים ברורים ונתתקן, ועל-כן צריכין שיהיה האכילה בבחינת שמחה, בחינת עשרה מיני נגינה שהם התקון על זה

אות ד

ובשביל זה הפת חשוב שפויטר כל הדברים הבאים בתוך הסעדה מחמת הסעדה, (כמו שכתוב בשלחן ערוך הלכות סעדה). כי עקר הברור של המאכלים הוא על-ידי הברכה פיזוע. והברכה שמברכין היא בבחינת נגונים, בחינת שמחה, בבחינת ברפת ה' היא תעשיר ולא יוסיף עצב עמה. עשירות הוא הפך העצבות בבחינת איזה עשיר השמח בחלקו, כי על-ידי

הַבְּרָכָה נַעֲשִׂים נְגוּנִים, שֶׁהֵם בְּחִינַת שְׂמֻחָה כַּנִּ"ל, כִּי אֵיתָא בְּדַבְרֵי רַבְנֵי נֵרוּ
יְאִיר, שֶׁהַנְּגוּנִים נַעֲשִׂין עַל-יְדֵי שְׂמֵלֶקֶטִין וּמְקַבְּצִין הַנְּקֻדּוֹת טוֹבוֹת מִתּוֹךְ
הָרוּחַ נִכְאָה, שֶׁהִיא בְּחִינַת עֲצָבוֹת, בְּחִינַת הַסְּטָרָא אַחֲרָא וְעַל-יְדֵי זֶה נַעֲשִׂין
נְגוּנִים, כַּמְבָּאָר הַיָּטֵב בַּמְאָמָר "וַיְהִי מְקַח" (בְּסִימָן נד). וּמוּבָא גַם כֵּן עַל
פְּסוּק "אֲזַמְרָה לְאֱלֹקֵי בְּעוֹדֵי" (בְּסִימָן רפב), עֵינֵן שָׁם. וְעַל-כֵּן עַל-יְדֵי
הַבְּרָכָה שֶׁעַל יָדָהּ מְבָרְרִין בְּרוּרִים וּמְלַקְטִין וּמְקַבְּצִין הַנְּקֻדּוֹת טוֹבוֹת,
דְּהֵינּוּ הַנִּיצוּצוֹת הַקְּדוּשִׁים שֶׁנִּתְפָּזְרוּ בְּתוֹךְ הַמְאָכֵל, עַל-יְדֵי חֲטָא אָדָם
הָרָאוּן שֶׁפָּגַם בְּטוֹפוֹת קָרִי כַּנִּ"ל. וְעַל-יְדֵי שְׂמֵלֶקֶטִין וּמְאָסְפִין הַנְּקֻדּוֹת
טוֹבוֹת מִתּוֹךְ הַפְּסֻלֹת וְהַסְּטָרָא אַחֲרָא, עַל-יְדֵי זֶה נַעֲשִׂין נְגוּנִים כַּנִּ"ל. וְעַל-
כֵּן הַפֶּת שֶׁיֵּשׁ בּוֹ עֶשֶׂר מִצְוֹת וְעֶשֶׂר תְּבוּת בְּבִרְכַת הַמּוֹצֵיא, שֶׁהֵם כְּנֶגֶד עֶשְׂרֵה
מִיַּי נְגִינָה כַּנִּ"ל. נִמְצָא, שֶׁהַפֶּת כָּלוּל מִכָּל הַבְּרָכוֹת שֶׁל שְׂאָר הַמְאָכֵלִים, כִּי
הַפֶּת כּוֹלֵל כָּל עֶשְׂרֵה מִיַּי נְגִינָה שֶׁהִיא כָּלְלִיּוֹת הַבְּרָכוֹת, שֶׁהֵם בְּחִינַת
נְגוּנִים כַּנִּ"ל. וְעַל-כֵּן בְּרַכַּת הַפֶּת פּוֹטֵר כָּל הַמְאָכֵלִים הַבָּאִים מִחֲמַת
הַסְּעֵדָה כַּנִּ"ל, וְעַל-כֵּן צָרִיךְ לְזַהֵר בְּיִתְרָא בְּפְרוּרֵי הַפֶּת. וְאֵיתָא בְּזֵהָר, מָאן
דְּזָרִיק פְּרוּרִין דְּנִהְמָא, עֲנִיּוֹת קָא רְדִיף אַבְתְּרָא, כָּל שְׂכֵן מָאן דְּזָרִיק פְּרוּרִין
דְּמִחָא, כִּי פְרוּרִין דְּנִהְמָא, הֵם בְּבְחִינַת פְּרוּרִין דְּמִחִין, כִּי הֵם בְּחִינַת תְּקוּן
וּבְרוּר הַנִּיצוּצוֹת שֶׁנִּפְּלוּ עַל-יְדֵי פָּגַם פְּרוּרִין דְּמוּחָא כַּנִּ"ל. וְעַל-כֵּן הַזֵּהָר
מְשׁוּהָ אוֹתָם יַחַד, כִּי הַפֶּת כּוֹלֵל בְּחִינַת עֶשְׂרֵה מִיַּי נְגִינָה, שֶׁהֵם תְּקוּן קָרִי
כַּנִּ"ל, כַּמְבָּאָר בְּדַבְרֵי רַבְנֵי נֵרוּ יְאִיר, בְּעֵינֵן הָעֶשְׂרֵה קְפִיטֵל תְּהֵלִים שֶׁתְּקוּן
רַבְנֵי נֵרוּ יְאִיר, לְאִמְרָם בְּשִׁבְלֵי תְּקוּן הַנִּ"ל:

פסח ג:

עֵינֵן יְצִיאַת מִצְרַיִם וְאֲכִילַת מַצָּה וְאִסוּר חֲמֵץ בַּמִּשְׁהוֹ:

עַל-פִּי הַמְאָמָר "רְאִיתִי וְהִנֵּה מְנוֹרַת זָהָב וְכוּ" בְּסִימָן ח, עֵינֵן שָׁם כָּל
הַמְאָמָר, שֶׁכָּלוּ סוּבְבֵי הוֹלֵךְ עַל עֵינֵן יְקָר הַגְּנוּחִי וְהָאֲנָחָה שֶׁל אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי,
שֶׁהוּא שְׁלֵמוֹת הַחֲסָרוֹנוֹת וְכוּ, עֵינֵן שָׁם הַיָּטֵב. כִּי עַל-יְדֵי הַגְּנוּחִי וְהָאֲנָחָה,
שֶׁהוּא בְּחִינַת אֲרִיכַת הָרוּחַ, בְּחִינַת אֲרִיךְ אַפִּים, עַל-יְדֵי זֶה מִמְּשִׁיכִין רוּחַ
חַיִּים לְהַחֲסֵרוֹן, וְעַל-יְדֵי זֶה נִשְׁלַם הַחֲסָרוֹן. אֲדָּא מֵהֵיכָן מְקַבְּלִים הָרוּחַ
חַיִּים הוּא מֵהַצְּדִיק הַדּוֹר, כִּי מִמֶּנּוּ תוֹצֵאת הָרוּחַ חַיִּים לְכָל אֶחָד, כִּי עֶקֶר
הָרוּחַ חַיִּים הוּא בְּהַתּוֹרָה. וְזֶה בְּחִינַת רוּחַ צְפוּנִית מְנַשְּׁבֵת בְּכַנּוֹר שֶׁל דָּוִד
שֶׁהִיא בּוֹ חֲמֻשָּׁה נִימִין כְּנֶגֶד חֲמֻשָּׁה חֲמֻשֵׁי תּוֹרָה אֲשֶׁר מִשָּׁם הָרוּחַ חַיִּים,
בְּחִינַת חֲמֻשָּׁה אוּיֵי אֵית לְרָאָה וְכוּ. וְהַרְשָׁעִים הַחוֹלְקִין עַל הַצְּדִיק הֵם
מִמְּשִׁיכִין אֲרִיכַת הָרוּחַ שֶׁלָּהֶם מֵהֵרֵב דְּסִטְרָא אַחֲרָא בְּחִינַת עֲשׂוֹ, בְּחִינַת
יֵשׁ לִי רֵב וְכוּ, וְהָרוּחַ שֶׁלָּהֶם גָּדוֹל בְּשַׁעֲתוֹ, בְּחִינַת רוּחַ סַעֲרָה, אֲדָּא לְסוּף
מִסַּעַר גּוֹפָה וְנִשְׁמַתָּה, בְּחִינַת לְהַאֲבִידוֹ וְכוּ. וְעַל-כֵּן אִסוּר לְהַתְּגַרּוֹת בָּהֶם,

כי מחמת שְהָרוּחַ שְלָהֶם גָדוֹל בְּשַׁעְתוֹ יָכוֹל לְהִזְיֵק לוֹ, חֵס וְשְׁלוֹם, בְּחִינַת כָּל צוּרְרָיו יָפִיחַ בָּהֶם, בְּחִינַת תַּחְרִישׁ בְּבִלְעַ רְשָׁע צְדִיק מִמֶּנּוּ. בְּבִלְעַ מִמֶּשׁ, כִּי הוּא בּוֹלַע אוֹתוֹ, חֵס וְשְׁלוֹם, עַל-יַדֵּי אַרְיֵכַת הָרוּחַ שְלָהֶם, שֶׁהוּא גָדוֹל בְּשַׁעְתוֹ כַּנִּי"ל, כִּי צְדִיק מִמֶּנּוּ בּוֹלַע. אִם לֹא מִי שֶׁהוּא צְדִיק גָּמוּר אוֹ שְׁמֻקְרָב לְצְדִיק כְּזֶה, שֶׁהוּא צְדִיק גָּמוּר, אָז אֵינּוּ מִתְיָרָא מֵהֶם כָּלֵל, וְצְדִיק גָּמוּר הוּא מִי שְׁכָבֵר בְּרַר כָּל הָאֲרַבְעָה יְסוּדוֹת וְהַכְּנִיעַ וּבִטֵּל הָרַע שְׁבָהֶם לְגַמְרֵי עַד שְׂאִין בּוֹ שׁוּם רַע כָּלֵל. וְאָז הוּא יָכוֹל לְהִיּוֹת מְשֻׁפָּל רְשָׁעִים עַדִּי אֲרָץ וְכוּ', כִּי הוּא יָכוֹל לְהוֹרִיד עֲצָמוֹ לְתוֹךְ הַצְּנוּר שֶׁל הָרְשָׁע, שֶׁהוּא הַמַּדָּה רְעָה שֶׁהַגְּבִיר עָלָיו הָרְשָׁע וְלְהַכְּנִיעוֹ וְלְהַשְׁפִּילוֹ וְכוּ' וּלְבָרַר הָאֲרַבְעָה יְסוּדוֹת זֹכִין עַל-יַדֵּי תוֹרָה וְתַפְלָה, הֵינּוּ עַל-יַדֵּי לַמּוֹד הַפּוֹסְקִים עַל-יַדֵּי שְׁמֻבְרָרִין הַכָּשֵׁר מִן הַפְּסוּל וְכוּ', עַל-יַדֵּי זֶה מְבַרְרִין הַטּוֹב מִן הָרַע, מְכַל הָאֲרַבְעָה יְסוּדוֹת וְכוּ', אֲךָ הַשְּׁכָל הַזֶּה לְבָרַר אֶת הַהֲלָכָה פְּסוּקָה, זֶה הַשְּׁכָל מְקַבְּלִין עַל-יַדֵּי הַתַּפְלָה שְׁמֻשֵׁם יוֹצֵא מֵעֵין הַחֲכָמָה וְכוּ', כִּי תַפְלָה הִיא בְּרִיאָה בְּכַח וְתוֹרָה הִיא בְּחִינַת בְּרִיאָה בְּפַעַל וְכוּ', (עֵין שָׁם כָּל זֶה הֵיטֵב) :

וּמִבְּאֵר שָׁם בְּסוּף הַמַּאֲמָר עַל פְּסוּק, "אֲנֹכִי ה' אֱלֹהֶיךָ הַמַּעֲלֶדָּה מֵאֲרָץ מִצְרַיִם הַרְחֵב פִּיךָ וְאַמְלֵאֲהוּ". כִּי בְּחִינַת אַרְיֵכַת הָרוּחַ חַיִּים לְהַשְׁלִים הַחֲסָרוֹן הוּא בְּחִינַת מְלֵא פּוּם וְכוּ', עֵין שָׁם, וּבְמִצְרַיִם שֶׁהִיוּ קִדְּם קְבֵלַת הַתּוֹרָה שְׁמֻשֵׁם תּוֹצֵאת הָרוּחַ חַיִּים כַּנִּי"ל, עַל-כֵּן קִדְּם יְצִיאַת מִצְרַיִם נֶאֱמָר, "מִקְצֵר רוּחִי", הַפֶּה אַרְיֵכַת הָרוּחַ וְכוּ'. וְזֶהוּ, "אֲנֹכִי ה' אֱלֹהֶיךָ הַמַּעֲלֶדָּה מֵאֲרָץ מִצְרַיִם וְכוּ'" אֲזוֹ, "הַרְחֵב פִּיךָ וְאַמְלֵאֲהוּ", בְּחִינַת מְלֵא פּוּם, בְּחִינַת אַרְיֵכַת הָרוּחַ וְכוּ', עֵין שָׁם :

אות א

וְזֶה בְּחִינַת פְּסַח, כִּי עֶקֶר גְּלוּת מִצְרַיִם הָיָה בְּבְחִינַת הַנִּי"ל שֶׁלֹּא הָיוּ יָכוֹלִים לְהַתְּגַבֵּר לְהַמְשִׁיךְ הָרוּחַ חַיִּים דְּקִדְּשָׁה לְהַשְׁלִים חֲסָרוֹנָם, כִּי עַדִּין הָיָה קִדְּם קְבֵלַת הַתּוֹרָה, בְּחִינַת מִקְצֵר רוּחַ כַּנִּי"ל, וְעַל-כֵּן גָּבַר עֲלֵיהֶם גְּלוּת מִצְרַיִם וּפְרַעָה, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת תַּחְרִישׁ בְּבִלְעַ רְשָׁע צְדִיק מִמֶּנּוּ שֶׁהַתְּגַבֵּר עֲלֵיהֶם בְּחִינַת הָרוּחַ דְּסִטְרָא אַחְרָא שֶׁהוּא רוּחַ הַטְּמֵאָה טְמֵאת מִצְרַיִם שֶׁהוּא רוּחַ סְעָרָה, בְּחִינַת עֲשׂוֹ אִישׁ שְׁעִיר, שֶׁהוּא הַשֵּׁר שֶׁל מִצְרַיִם, (כַּמּוּבָא בְּסִפְרֵי). וְאָז הַתְּגַבְּרוּ וְרָצוּ לְבִלְעַ, חֵס וְשְׁלוֹם, אֶת יִשְׂרָאֵל שֶׁהֵם בְּחִינַת הָרוּחַ חַיִּים דְּקִדְּשָׁה, בְּחִינַת בְּבִלְעַ רְשָׁע צְדִיק מִמֶּנּוּ, הֵינּוּ שֶׁהָרוּחַ סְעָרָה שֶׁגָּדוֹל בְּשַׁעְתוֹ, בְּחִינַת כָּל צוּרְרָיו יָפִיחַ בָּהֶם, רְצָה לְבִלְעַ, חֵס וְשְׁלוֹם, אֶת הָרוּחַ חַיִּים דְּקִדְּשָׁה שְׁמֻשֵׁם יוֹנְקִים יִשְׂרָאֵל עַל-יַדֵּי שֶׁלֹּא הָיָה לְיִשְׂרָאֵל כַּח לְהַמְשִׁיךְ אַרְיֵכַת הָרוּחַ חַיִּים מִחֲמַת שֶׁלֹּא קִבְּלוּ הַתּוֹרָה עַדִּין וְכוּ' כַּנִּי"ל. כִּי גְלוּת מִצְרַיִם הוּא בְּחִינַת בְּלִיעָה, בְּבְחִינַת וְאֵל תְּבַלְעֵנִי מִצּוֹלָה, שֶׁהֵם מִצּוֹלַת הַיָּם, בְּחִינַת מִצְרַיִם, שֶׁהֵם נִקְרָאִים מִצּוֹלָה, בְּחִינַת בְּבִלְעַ רְשָׁע וְכוּ' :

כַּנִּי. וְזֶהוּ בְּחִינַת מְצָרִים, בְּחִינַת מִצַּר הַגְּרוּן שְׁמֶשׁ מוֹצֵא הַרוּחַ חַיִּים שְׂיוֹצֵא מִהַגְּרוּן שֶׁהוּא הַקֶּנֶה הַיּוֹצֵא מִכַּנִּי הַרְאָה שֶׁהֵם חֲמֵשׁ אוֹנֵי כַּנְגָד חֲמֵשׁ חֲמֵשׁ תּוֹרָה, אֲשֶׁר מִשָּׁם תּוֹצְאוֹת הַרוּחַ לְמִצַּר הַגְּרוּן, בְּבְחִינַת נַחַר גְּרוּנִי, וְלֹא הָיָה לָהֶם כַּח לְהַמְשִׁיךְ הַרוּחַ חַיִּים לְהַשְׁלִים חֲסָרוֹנָם וּלְהַתְגַּבֵּר עֲלֵיהֶם וְכוּ' כַּנִּי, כִּי גְלוּת מְצָרִים הוּא בְּחִינַת יוֹנָה שֶׁנִּבְלַע בְּמַעֵי הַדָּגָה, (כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב בְּתַקוּנִים, עֵין שֶׁם). כִּי מְצָרִים נִקְרְאוּ דָּגָה וְהֵם רָצוּ לְבַלַּע אֶת יוֹנָה תַּמָּה, יוֹנָה קַדִּישָׁא, שֶׁהֵם בְּחִינַת כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם בְּחִינַת רוּחַ חַיִּים דְּקַדְשָׁה כַּנִּי, הֵינּוּ בְּחִינַת בְּבַלַּע רְשָׁע צַדִּיק מִמֶּנּוּ, שֶׁהֵם רוֹצִים, חֹס וְשָׁלוֹם, לְבַלַּע עַל-יְדֵי הָאֲרִיכוֹת רוּחַ שֶׁלָּהֶם שֶׁגָּדוּל בְּשַׁעְתּוֹ וְכוּ' כַּנִּי:

אות ב

וְזֶה בְּחִינַת כָּל הַבֵּן הַיְלֹוד הַיֵּאֲרָה תִּשְׁלִיכֶהוּ וְכוּ'. כִּי הַבֵּן זָכַר הוּא בְּחִינַת הַמְּשַׁכֵּת הַרוּחַ חַיִּים דְּקַדְשָׁה שֶׁנִּמְשָׁךְ מִבְּחִינַת רַב חֶסֶד, שֶׁהוּא בְּחִינַת סֹטְרָא דְדַכּוּרָא, בְּחִינַת יוֹסֵף הַצַּדִּיק, שֶׁהוּא בְּחִינַת מְלֹאפּוֹם כַּיְדוּעַ, בְּחִינַת הַרוּחַ חַיִּים דְּקַדְשָׁה, שֶׁהוּא בְּחִינַת וְרוּחַ אֱלֹקִים מְרַחֶפֶת עַל פְּנֵי הַמַּיִם, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב בְּיוֹסֵף, "הִנֵּמְצָא כְּזֶה אִישׁ אֲשֶׁר רוּחַ אֱלֹקִים בּוֹ", בְּחִינַת וְלֹא קָמָה עוֹד רוּחַ בְּאִישׁ, כִּי עֶקֶר הַרוּחַ חַיִּים הוּא בְּבְחִינַת יוֹסֵף הַצַּדִּיק, בְּחִינַת שְׁמִירַת הַבְּרִית. וְעַל-כֵּן נֶאֱמַר בְּיַעֲקֹב כְּשֶׁנִּתְבַּשֵּׁר לוֹ בְּשׁוֹרַת יוֹסֵף, "וַתַּחֲי רוּחַ יַעֲקֹב אֲבִיהֶם". כִּי יַעֲקֹב הוּא בְּחִינַת כָּלל יִשְׂרָאֵל, בְּחִינַת כָּל הַנֶּפֶשׁ הַבְּאָה לְבֵית יַעֲקֹב, הֵינּוּ שֶׁעֶקֶר חַיִּים רוּחַ יַעֲקֹב, שֶׁהֵם כָּלל יִשְׂרָאֵל, הֵיא עַל-יְדֵי בְּחִינַת יוֹסֵף הַצַּדִּיק שְׁמֶשׁ תּוֹצְאֵת הַרוּחַ חַיִּים, שֶׁהוּא בְּחִינַת צַדִּיק הַדּוֹר הַרַב דְּקַדְשָׁה, בְּחִינַת רַב חֶסֶד וְכוּ'. וְהֵם רָצוּ, חֹס וְשָׁלוֹם, לְהַתְגַּבֵּר לְבַלַּע, חֹס וְשָׁלוֹם, אֶת הַרוּחַ חַיִּים דְּקַדְשָׁה, וְעַל-כֵּן הִשְׁלִיכוּ כָּל הַבֵּן הַיְלֹוד אֶל יְאֹר מְצָרִים, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת תְּבַלְעֵנִי מְצוּלָה, הַנֶּאֱמַר בְּיוֹנָה כְּשֶׁהָיָה בְּמַעֵי הַדָּגָה, כִּי יְאֹר מְצָרִים, בְּחִינַת מְצוּלַת יָם, הוּא בְּחִינַת הַרוּחַ סְעָרָה שְׂרוּצָה לְבַלַּע הַרוּחַ דְּקַדְשָׁה, חֹס וְשָׁלוֹם. כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, "וְהַרְשָׁעִים כַּיָּם נִגְרָשׁ כִּי הַשֶּׁקֶט לֹא יוֹכֵל וְכוּ'". בְּחִינַת רוּחַ סְעָרָה שֶׁהוּלֵךְ וְסוֹעֵר וְאֵינּוּ יָכוֹל לְהַשְׁקִיט, כִּי הוּא גָּדוֹל בְּשַׁעְתּוֹ וְכוּ' כַּנִּי, כִּי סֹטְרָא דְנוֹקְבָא הֵיא בְּבְחִינַת קֶצֶר רוּחַ, בְּבְחִינַת קֶצֶר רוּחַ יַעֲשֶׂה מֵרִים אוֹלַת, בְּבְחִינַת בְּלַבּוּל הַדַּעַת, כִּי עֶקֶר יְשׁוּב הַדַּעַת הוּא סֹטְרָא דְדַכּוּרָא כַּיְדוּעַ, כְּמוֹ שֶׁאֱמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבִרְכָה, 'הֵבִיאוּ בְּנֵי מִרְחוֹק', זֶה דַּעְתָּן שֶׁל בְּנֵי אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל שֶׁדַּעְתָּן מִיֵּשֵׁב עֲלֵיהֶם כְּבָנִים. יוֹבְנוֹתֵי מִקְצֵה הָאֶרֶץ, זֶה דַּעְתָּן שֶׁל שְׂאֵר אֶרְצוֹת שֶׁדַּעְתָּן אֵינָן מִיֵּשֵׁבַת עֲלֵיהֶן כְּבָנוֹת, (כְּמוֹבָא זֶה בְּדַבְּרֵיו זְכוֹרֹנוּ לְבִרְכָה בְּמָקוֹם אַחֵר). וְעֶקֶר הַמְּשַׁכֵּת הַרוּחַ חַיִּים הוּא מִהַדַּעַת, הֵינּוּ מִהַתּוֹרָה, שֶׁהוּא הַדַּעַת, וְכִשְׂאִין הַדַּעַת בְּשַׁלְמוֹת אֲזִי הוּא בְּחִינַת קֶצֶר רוּחַ, בְּחִינַת דִּינִים הַפֶּד אֶרֶץ אֲפִים שֶׁנִּמְשָׁךְ מִרַב חֶסֶד, כִּי עֶקֶר הַחֶסֶד הוּא כְּפִי

שְׁלֵמוֹת הַדַּעַת, (כַּמּוֹבָא כַּמָּה פְּעָמִים בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ זְכוֹרֵנוּ לְבִרְכָה בְּמָקוֹם אַחֵר). וּמְצָרִים רָצוּ לְהִתְגַּבֵּר עַל הָרוּחַ חַיִּים דְּקִדְשָׁה כְּנִ"ל :

וְעַל-כֵּן גָּזְרוּ, "כָּל הַבֵּן הַיְלֹוד הַיְאָרָה תִּשְׁלִיכֶהוּ", שְׂזָהוּ בְּחִינַת בְּבַלַּע רָשָׁע וְכוּ' כְּנִ"ל. "וְכָל הַבֵּת תִּחְיוּ", כִּי הַבֵּת הִיא בְּחִינַת דַּעַת שְׂאִינוּ מֵיִשָּׁב, בְּחִינַת קִצְר רֹוח וְכוּ' כְּנִ"ל. וְזָהוּ בְּחִינַת מָה שְׂאִמְרוּ מְצָרִים, נִתְחַכֵּם לְמוֹשִׁיעַן שֶׁל יִשְׂרָאֵל לְדוֹנוּ בְּמִים וְכוּ', כִּי עֵקֶר הַתְּגַבְרוּתָם הָיָה לְמוֹשִׁיעַן שֶׁל יִשְׂרָאֵל, שֶׁהוּא מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, בְּחִינַת צְדִיק הַדּוֹר אֲשֶׁר מִמֶּנּוּ תּוֹצְאוֹת הָרוּחַ, כִּי הֵם רָצוּ לְבַלַּע, חֵס וְשָׁלוֹם בִּיאֹר מְצָרִים, שֶׁהוּא בְּחִינַת רֹוח סַעְרָה כְּנִ"ל, אֶת הָרוּחַ חַיִּים שֶׁל הַצְּדִיק הַדּוֹר, בְּחִינַת מֹשֶׁה, אֲבָל בְּאֶמֶת מֹשֶׁה רַבֵּנוּ הָיָה כָּלוּ טוֹב, בְּחִינַת וַתֵּרָא אוֹתוֹ כִּי טוֹב הוּא, וּמִבְּאֵר בְּמֵאֶמֶר הַנִּ"ל שֶׁהַצְּדִיק שֶׁהוּא בְּבַחֲיָנָה זֹו, בְּחִינַת כָּלוּ טוֹב, שְׂאִין בּוֹ שׁוֹם רַע מִהֶאֱרָבֵעָה יְסוּדוֹת, הוּא יָכוֹל לִירֵד לְתוֹךְ הַצְּנוּר שֶׁל הַרְשָׁע לְקַלְקְלוֹ וּלְהַכְנִיעוֹ וּלְהַשְׁפִּילוֹ וְאִינוּ מִתְיָרָא מִמֶּנּוּ כָּלָל, כִּי אֵין לְהָרוּחַ סַעְרָה שׁוֹם כַּח וְשְׁלִיטָה לְהִתְאַחֵז בְּצְדִיק כְּזֶה שֶׁהוּא כָּלוּ טוֹב. וְזֶה בְּחִינַת מָה שֶׁהָיָה מְכַרְח מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, עָלָיו הַשָּׁלוֹם, לְהִיּוֹת בְּתוֹךְ יְאֹר מְצָרִים, וְדִיקָא בֵּת פְּרַעָה הוֹצִיָּא אוֹתוֹ מִשָּׁם וְקִרְאָה אוֹתוֹ מֹשֶׁה "כִּי מִן הַמִּים מְשִׁיתִיהוּ", וְנִתְגַּדַּל בְּבֵית פְּרַעָה דִיקָא, כָּל זֶה מוֹרָה עַל תַּקָּף הַכַּח שֶׁל מֹשֶׁה רַבֵּנוּ שֶׁהָיָה כָּלוּ טוֹב, שְׁעַל-יְדֵי זֶה הָיָה יָכוֹל לְהַכְנִיעַ אֶת פְּרַעָה וּמְצָרִים לְהוֹצִיא אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִשָּׁם, הֵינּוּ כִּי מֹשֶׁה הִכְרִחַ לְהוֹרִיד עֲצָמוֹ לְתוֹךְ הַצְּנוּר שֶׁל מְצָרִים שֶׁהִיא הַמַּדָּה רָעָה שֶׁהֵם מְשַׁקְעִים בָּהּ כְּדִי לְשַׁבְּרָם וּלְהַכְנִיעֵם עַל-יְדֵי זֶה כְּנִ"ל :

וְזֶה מְרָמֵז בְּמָה שֶׁתַּכָּף אַחֵר לְדַתּוֹ הַשְּׁלֵף לְתוֹךְ יְאֹר מְצָרִים, לְרַמֵּז שֶׁמֹּשֶׁה רַבֵּנוּ שֶׁהוּא כָּלוּ טוֹב כְּנִ"ל, הוּא יָכוֹל לִירֵד לְתוֹךְ הַיְאֹר מְצָרִים, שֶׁהֵם בְּחִינַת מְצוּלַת יָם שְׁרוּצִים לְבַלַּע אֶת יִשְׂרָאֵל וְאֵין מִי שְׁיֻכַּל לְהוֹצִיא יִשְׂרָאֵל מִשָּׁם כִּי אִם זֶה הַצְּדִיק שְׁיֻכַּל לִירֵד לְתוֹךְ יְאֹר מְצָרִים כְּמוֹ מֹשֶׁה, כִּי הוּא יָכוֹל לִירֵד לְתוֹךְ תַּקָּף הָרַע שְׁלֵהֶם וּלְהַכְנִיעֵם וּלְהַשְׁפִּילָם וּלְהוֹצִיא יִשְׂרָאֵל מִשָּׁם, כִּי הוּא כָּלוּ טוֹב כְּנִ"ל, וּמִחֲמַת שֶׁתַּכָּף שֶׁנִּכְנַס מֹשֶׁה לְתוֹךְ יְאֹר מְצָרִים, שֶׁהוּא בְּחִינַת הָרַע שְׁלֵהֶם, תַּכָּף נִכְנַע וְנִשְׁבַּר וְנִתְבַּטַּל הָרַע לְגַבֵּי הַטּוֹב, עַל-כֵּן תַּכָּף נִתְגַּיְרָה בֵּת פְּרַעָה וַיֵּצֵא טְהוֹר מִטְּמָא, שֶׁמִּתּוֹךְ תַּקָּף טְמָאֵת פְּרַעָה בְּעֲצָמוֹ, מִשָּׁם דִיקָא נִתְהַפֵּד וַיֵּצֵאָה בֵּת פְּרַעָה וְנִתְגַּיְרָה וְהִיא דִיקָא הוֹצִיָּאָה אֶת מֹשֶׁה, כִּי הָרַע נִתְבַּטַּל לְגַבֵּי הַטּוֹב, וְעַל-יְדֵי זֶה יֵצֵא כָּל הַטּוֹב שֶׁהָיָה בְּלוּעַ בְּהֵם בְּבַחֲיָנַת חֵיל בְּלַע וַיִּקְיָאֵנוּ. וְעַל-כֵּן נִתְגַּדַּל מֹשֶׁה רַבֵּנוּ בְּבֵית פְּרַעָה דִיקָא, כִּי בְּזֶה דִיקָא תְלוּי הַגְּאֻלָּה כְּנִ"ל, כִּי מֹשֶׁה רַבֵּנוּ הִכְרִחַ לְהִיּוֹת בִּיאֹר מְצָרִים וּבְבֵית פְּרַעָה כְּדִי לְשַׁבְּרַת הַצְּנוּר שְׁלֵהֶם עַל-יְדֵי שֶׁהוּא יָרַד לְתוֹכוֹ, כִּי הוּא כָּלוּ טוֹב כְּנִ"ל, וְעַל-יְדֵי זֶה דִיקָא הוֹצִיא אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִגְּלוֹת מְצָרִים, דְּהֵינּוּ שֶׁהוֹצִיא אֶת הָרוּחַ חַיִּים דְּקִדְשָׁה מִתּוֹךְ הָרוּחַ סַעְרָה וְכוּ' כְּנִ"ל. וְזֶה בְּחִינַת מָה שֶׁהַקְּדִים הַשָּׁם יִתְבַּרַךְ רַפּוּאָה לַמְּכָה וְהַקְּדִים לְשַׁלַּח לְמְצָרִים אֶת יוֹסֵף הַצְּדִיק וְאַחַר כֵּן יָרַד יַעֲקֹב וּבְנָיו, כִּי עֵקֶר הָרוּחַ חַיִּים הוּא יַעֲקֹב וְיוֹסֵף כְּנִ"ל, וְעַל-יְדֵי שֶׁקְּדָמוּ יוֹסֵף וַיַּעֲקֹב לִירֵד לְמְצָרִים, עַל-יְדֵי כֵן הִכְנִיעוּ אֹז אֶת הָרוּחַ סַעְרָה עַל-יְדֵי הָרוּחַ חַיִּים שְׁלֵהֶם דְּקִדְשָׁה. וְעַל-יְדֵי זֶה הָיָה כַּח לְיִשְׂרָאֵל לְהִתְקַיֵּם עַל כָּל פְּנִים בְּמְצָרִים כָּל יְמֵי הַגְּלוּת

עד שָׁבָא מֹשֶׁה רַבְּנוּ וְהוֹצִיאָם מִשָּׁם כּוֹי פְּנִי"ל, וְעַל-כֵּן נֶאֱמַר בְּעֵת יְצִיאַת מִצְרַיִם, "וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת עֲצָמוֹת יוֹסֵף עִמּוֹ". כִּי עָקַר יְצִיאַת מִצְרַיִם הָיָה עַל-יַדֵּי זֶה, עַל-יַדֵּי שֶׁהָיָה כַּח לְמֹשֶׁה לְקַח בְּחִינַת עֲצָמוֹת יוֹסֵף, בְּחִינַת הַרוּחַ חַיִּים דְּקִדְשָׁה, שְׁעַל-יַדֵּי זֶה עָקַר הַגְּאֻלָּה פְּנִי"ל. וְעַל-כֵּן סָמוּךְ לְגֻאֲלָה בְּעֵת שְׂרָצָה הַשָּׁם יִתְבַּרְךָ לְהַתְגַּלּוֹת לְמֹשֶׁה בְּמֵרָאָה הַסֵּנָה, אִזּוּ נֶאֱמַר, "וַיְהִי בְּיָמֵים הַרְבִּיּים הָהֵם וַיֵּאֲנַחוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִן הָעֲבֹדָה וַיִּזְעַקוּ וְכוּ'". כִּי אִזּוּ דִּיקָא הַתְחִילוּ לְעֹלוֹת הָאֲנָחוֹת שְׁלָהֶם לְהַשִּׁים יִתְבַּרְךָ, כִּי כָּבֵד הַתְחִילוּ לְהַמְשִׁיךְ הַרוּחַ חַיִּים לְהַשְׁלִים חֲסָרוֹנָם עַל-יַדֵּי הָאֲנָחָה, מִחֲמַת שְׁכַבְרָה הָיָה מֹשֶׁה רַבְּנוּ בְּעוֹלָם וּפְעַל וְעִשָׂה עַל-יַדֵּי כַּח עֲבוּדָתוֹ עַד שֶׁהָיָה סָמוּךְ לְגֻאֲלָה. וְאִזּוּ דִּיקָא נֶאֱמַר 'וַיֵּאֲנַחוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל', כִּי אִזּוּ דִּיקָא הָיָה לָהֶם כַּח לְהַתְאֲנַח, הֵינּוּ לְהַמְשִׁיךְ הַרוּחַ חַיִּים עַל - יַדֵּי הָאֲנָחָה, לְזִכּוֹת לְצִאת מִן הַרוּחַ סְעָרָה מִבְּחִינַת גְּלוּת מִצְרַיִם וְכַנִּי"ל:

אות ג

וְזֶה בְּחִינַת כְּחֻצַּת הַלֵּילָה אֲנִי יוֹצֵא בְּתוֹךְ מִצְרַיִם וַיִּמַּת כָּל בְּכוֹר וְכוּ'. כִּי בְּכוֹר מִצְרַיִם הֵם בְּחִינַת הַרוּחַ סְעָרָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת עֲשׂוֹ אִישׁ שְׁעִיר שֶׁהָיָה בְּכוֹר, כִּי בְּכוֹר לְשׁוֹן גְּדֻלָּה וְרַבְּנוּת, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב, "אֵף אֲנִי בְּכוֹר אֲתִנְהוּ". בְּחִינַת הַרְבֵּי דְקִלְפָה שֶׁהוּא בְּחִינַת עֲשׂוֹ פְּנִי"ל, כִּי עֲשׂוֹ הוּא הַשֵּׁר שֶׁל מִצְרַיִם, וְעַל זֶדוּ הָיָה עָקַר הַגְּלוּת מִצְרַיִם, כְּמִבְּאֵר בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה בְּמָקוֹם אַחֵר עַל פְּסוּק, "אֲתָה יְדַעְתָּ אֶת כָּל הַתְּלָאָה וְכוּ'". וּבְשִׁבִיל זֶה הַשְׁתַּדֵּל יַעֲקֹב אָבִינוּ לְקַח אֶת הַבְּכוֹרָה מֵעֲשׂוֹ כְּדֵי לְהַכְנִיעַ בְּחִינַת הַרְבֵּי דְקִלְפָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַבְּכוֹרָה שֶׁל עֲשׂוֹ, שֶׁהוּא לְשׁוֹן גְּדֻלָּה וְרַבְּנוּת פְּנִי"ל, כִּי הַבְּכוֹר נוֹטֵל פִּי שְׁנַיִם. פִּי שְׁנַיִם זֶה בְּחִינַת הַרוּחַ חַיִּים שְׁעַל זֶדוּ מִשְׁלִימִין הַחֲסָרוֹן עַל-יַדֵּי אֲנָחָה שֶׁהוּא בְּחִינַת תּוֹסֵף רוּחַם, שֶׁהוּא מְכַנֵּס רוּחַ וּמוֹצִיא רוּחַ, בְּחִינַת וַיְהִי נָא פִּי שְׁנַיִם בְּרוּחָךְ אֵלַי שְׁאֵלִישַׁע זְכָה לְקַבֵּל מֵרַבּוֹ אֵלָיו אֶת הַרוּחַ חַיִּים דְּקִדְשָׁה שְׁמִקְבְּלִין מֵהַרְבֵּי דְקִדְשָׁה, שֶׁהוּא בְּחִינַת פִּי שְׁנַיִם בְּרוּחָךְ, בְּחִינַת בְּכוֹר פְּנִי"ל. וְעַל-כֵּן הַשְׁתַּדֵּל יַעֲקֹב לְקַח אֶת הַבְּכוֹרָה מֵעֲשׂוֹ כְּדֵי לְהַכְנִיעַ הַרְבֵּי דְקִלְפָה וְכוּ' פְּנִי"ל, וְעַל-יַדֵּי זֶה בְּעֲצָמוֹ לְקַח מֵאֲתוֹ אֶת הַבְּרָכָה, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב, "אֲתָה בְּכַרְתִּי לְקַח וְהִנֵּה עָתָה לְקַח בְּרַכְתִּי". כִּי כָּל הַבְּרָכוֹת וְהַשְׁפָּעוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת שְׁלֵמוֹת כָּל הַחֲסָרוֹנוֹת שֶׁהֵם יִתְבַּרְךָ מִשְׁפִּיעַ לְאָדָם דֵּי מַחְסוּרוֹ אֲשֶׁר יַחְסֵר לוֹ, הוּא עַל-יַדֵּי הַרוּחַ חַיִּים, שֶׁהוּא הַחַיּוֹת שֶׁל כָּל הַבְּרָכוֹת וְהַשְׁפָּעוֹת, כִּי הוּא עָקַר הַחַיּוֹת שֶׁל כָּל דָּבָר (וְכַמְבָּאֵר בְּתַחֲלַת הַמֶּאֱמָר הַנִּי"ל):

וְזֶה בְּחִינַת בּוֹרָא נְפֻשׁוֹת רַבּוֹת וְחֲסָרוֹנָם עַל כָּל מָה שֶׁבְּרָאָתָה לְהַחַיּוֹת בְּהֵם נְפֻשׁ כָּל חַי, כִּי עָקַר שְׁלֵמוֹת חֲסָרוֹנָם שֶׁל כָּל הַנְּפֻשׁוֹת הוּא עַל-יַדֵּי הַרוּחַ חַיִּים בְּחִינַת עַל כָּל מָה שֶׁבְּרָאָתָה לְהַחַיּוֹת בְּהֵם נְפֻשׁ כָּל חַי, דְּהֵינּוּ עַל-יַדֵּי מָה

שְׁבִרְאֵת לְהַחִיּוֹת בָּהֶם נִפְּשׁ כָּל חַי, שֶׁהוּא הָרוּחַ חַיִּים, עַל-יְדֵי זֶה נִשְׁלָם
חֲסָרוֹנָם שֶׁל כָּל הַנִּפְּשׁוֹת, כִּי עֵקֶר שְׁלֵמוֹת הַחֲסָרוֹן, דְּהִינוּ כָּל הַהִשְׁפָּעוֹת
וְהַבְּרָכוֹת, בְּחִינַת יְמִלָּא ה' כָּל מְשָׁאֲלוֹתֶיךָ, הוּא עַל -יְדֵי הָרוּחַ חַיִּים כִּנּוּ"ל.
וְעַל-כֵּן עַל-יְדֵי שְׁלֵקַח יַעֲקֹב הַבְּכוֹרָה מַעֲשׂוֹ אִישׁ שָׁעִיר שֶׁהוּא הָרַב דִּקְלָפָה
וְהַכְּנִיעַ אֶת הָרַב דִּקְלָפָה בְּחִינַת רוּחַ סְעָרָה, עַל-יְדֵי זֶה הָיָה לוֹ כַּח לְהַמְשִׁיךְ
הָרוּחַ חַיִּים דִּקְדֻשָּׁה שְׁמֶשֶׁם כָּל הַבְּרָכוֹת וְהַהִשְׁפָּעוֹת כִּנּוּ"ל, וְעַל -כֵּן קִבַּל עַל-
יְדֵי זֶה אֶת הַבְּרָכָה כִּנּוּ"ל:

אות ד

וְעַל-כֵּן מִסַּר יַעֲקֹב אֶת הַבְּכוֹרָה לְיוֹסֵף, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, "וַאֲנִי נָתַתִּי לְךָ שְׁכָם
וְכוּי אֲשֶׁר לְקַחְתִּי מִיַּד הָאֱמֹרִי". וְדַרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבִרְכָה, מִיַּד עֲשׂו
שֶׁהָיָה צָד אֶת אָבִיו בְּאֱמֹרֵי פִּיו וְכוּ'. כִּי הַבְּכוֹרָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת גְּדֻלָּה
וְרַבְּנוּת, לָקַח יַעֲקֹב מֵאֵת עֲשׂו וּמִסָּרָה לְבָנוּ יוֹסֵף לְהַכְּנִיעַ הָרַב דִּקְלָפָה
בְּחִינַת רוּחַ סְעָרָה, בְּחִינַת בְּכוֹרָה שֶׁל עֲשׂו וּלְהַגְבִּיר הָרַב דִּקְדֻשָּׁה, שֶׁהוּא
בְּחִינַת הָרוּחַ חַיִּים דִּקְדֻשָּׁה, שֶׁהִיא בְּחִינַת יוֹסֵף הַצַּדִּיק כִּנּוּ"ל:

וְעַל-כֵּן עֵקֶר יְצִיאַת מִצְרַיִם הָיָה עַל-יְדֵי מַכּוֹת בְּכוֹרוֹת, שֶׁעַל-יְדֵי זֶה נִכְנַע
הָרַב דִּקְלָפָה שֶׁהוּא בְּחִינַת בְּכוֹר וְהוֹצִיא מֵהֶם כָּל הָרוּחַ חַיִּים שֶׁהָיָה בָּהֶם
עַד שֶׁמָּתוּ כָּלָם בְּאוֹתוֹ הַלַּיְלָה. וְאִזּוּ יָצְאוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, כִּי עַל-יְדֵי שֶׁנִּכְנַע
הָרוּחַ סְעָרָה שֶׁל הָרַב דִּקְלָפָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת בְּכוֹרֵי מִצְרַיִם, עַל-יְדֵי זֶה יָצָא
מִשָּׁם הָרוּחַ חַיִּים דִּקְדֻשָּׁה, בְּחִינַת יוֹסֵף, בְּחִינַת וַיִּקַּח מִשָּׂה אֶת עֲצָמוֹת
יוֹסֵף עִמּוֹ, כִּנּוּ"ל, וְעַל-יְדֵי זֶה יָצְאוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם וְכוּ"ל:

וְעַל-כֵּן הָיְתָה מַכַּת בְּכוֹרוֹת בְּחִינַת הַלַּיְלָה, כִּי חֲצוֹת הַלַּיְלָה אִזּוּ רוּחַ צְפוֹנִית
מְנַשֶּׁבֶת בְּכִנּוּר שֶׁל דָּוִד, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת הָרוּחַ חַיִּים דִּקְדֻשָּׁה, בְּחִינַת רוּחַ
אֱלֹקִים מְרַחֶפֶת עַל פְּנֵי הַמַּיִם, (כְּמִבְּאֵר בְּכַתְּבִים). שֶׁמַּחְמַת שֶׁהָיָה יִשְׂרָאֵל אִזּוּ
מְשַׁקְעִים בְּטַמְאֵת מִצְרַיִם הָיָה קִשָּׁה מְאֹד לְהוֹצִיאֵם מִשָּׁם אִם לֹא בְּחִמְלַת

אות ה

וְזֶה בְּחִינַת אֲסוּר חֲמִץ בְּפִסְחָה וְאֲכִילַת מַצָּה, כִּי בְּאֶמֶת יְצִיאַת מִצְרַיִם הָיָה
נִס נִפְּלָא מְאֹד מְאֹד, (כְּמִבְּאֵר בְּכַתְּבִים). שֶׁמַּחְמַת שֶׁהָיָה יִשְׂרָאֵל אִזּוּ
מְשַׁקְעִים בְּטַמְאֵת מִצְרַיִם הָיָה קִשָּׁה מְאֹד לְהוֹצִיאֵם מִשָּׁם אִם לֹא בְּחִמְלַת

ה' שֶׁהַשְּׂפִיעַ עֲלֵיהֶם אֹר גָּדוֹל מְאֹד מְלַעֵלָא שְׁלֵא כְדָרְךָ הַטְּבַע וְכוּ', עַיִן שָׁם . וְזֶה בְּחִינַת מִצָּה שֶׁהוּא אֹר עֲלִיוֹן מְאֹד, כִּי מְבַאֵר בַּמֶּאֱמָר הַנִּי"ל שְׂאֵי אֲפֹשֶׁר לְהַכְנִיעַ הַרוּחַ סְעָרָה שֶׁל הָרֵב דְּקַלְפָּה כִּי אִם עַל-יַדֵּי שְׁזוּכִין לְבָרֵר כָּל הָאַרְבָּעָה יְסוּדוֹת שֶׁהֵם, אֵשׁ, רוּחַ, מַיִם, עָפָר, לְבָרְרִים שְׁלֵא יִהְיֶה בָּהֶם שׁוּם אַחִיזָה מִהַרְע כְּלָל, רַק יִהְיֶה כְּלוּ טוֹב וְכוּ', עַיִן שָׁם. וְזֶה זוּכִין עַל-יַדֵּי תוֹרָה, כִּי עַל-יַדֵּי הַתּוֹרָה עַל-יַדֵּי שְׁמִבְרָרִין הַהֲלָכָה וְכוּ', עַל-יַדֵּי זֶה מְבַרְרִין הַטּוֹב מִהַרְע מִהָאַרְבָּעָה יְסוּדוֹת וְזוּכִין לְבָרֵר כָּל הָאַרְבָּעָה יְסוּדוֹת שִׁיְהִיָּה כְּלוּ טוֹב וְאִז דִּיקָא יְכוּלִין לְהַכְנִיעַ הַרוּחַ סְעָרָה כְּנִי"ל. אִךְ זֶה הַשְּׂכָל לְבָרֵר אֶת הַהֲלָכָה זֶה מְקַבְּלִין מִתְּפִלָּה שְׁמִשָּׁם יוֹצֵא מֵעַיִן הַחֲכָמָה וְכוּ', כִּי תְּפִלָּה הִיא בְּחִינַת עֵדוּן-עַיִן לֹא רְאֵתָהּ, בְּחִינַת בְּרִיאָה בְּכַח, וְתוֹרָה הִיא בְּחִינַת בְּרִיאָה בְּפֶעַל וְכוּ', עַיִן שָׁם. נִמְצָא, שְׂאֵי אֲפֹשֶׁר לְהַכְנִיעַ הַרוּחַ סְעָרָה כִּי אִם עַל-יַדֵּי הַתּוֹרָה שְׁעַל-יַדֵּי זֶה מְבַרְרִין כָּל הָאַרְבָּעָה יְסוּדוֹת כְּנִי"ל. וּבְמִצְרַיִם הָיָה עֵדוּן קִדְּם קִבְּלַת הַתּוֹרָה, עַל-כֵּן בּוֹדָאֵי הָיָה קִשָּׁה מְאֹד לְהוֹצִיאָם מִשָּׁם, וְעַל-כֵּן הִתְגַּבֵּר עֲלֵיהֶם טְמֵאת מִצְרַיִם מְאֹד, שֶׁהוּא בְּחִינַת רוּחַ הַטְּמָאָה וְכוּ' כְּנִי"ל, כִּי לֹא הָיָה אֲפֹשֶׁר לְהַכְנִיעַם מִחֲמַת שְׁלֵא קִבְּלוּ אֶת הַתּוֹרָה עֵדוּן, אִךְ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ חִמַּל עֲלֵיהֶם וְהִגְבִּיהֶם לְמַעְלָה מִדָּרְךָ הַטְּבַע עַל-יַדֵּי מֹשֶׁה רַבְּנוּ בְּזִכּוֹת הַתּוֹרָה שֶׁקִּבְּלוּ אַחַר כָּךְ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, "מִי אֲנֹכִי וְכוּ' וְכִי אוֹצִיא וְכוּ'". שְׂאֵל מֹשֶׁה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּאִיזָה זְכוּת יִצְאוּ? וְהַשִּׁיבּוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, "בְּהוֹצִיאָךְ וְכוּ' תַעֲבֹדוּן אֶת הָאֱלֹקִים עַל הָהָר הַזֶּה". שְׂיִקְבְּלוּ אֶת הַתּוֹרָה, כְּפָרוּשׁ רַש"י שָׁם. נִמְצָא, שְׂיִצְאוּ יִשְׂרָאֵל בְּזִכּוֹת הַתּוֹרָה שְׂיִקְבְּלוּ אַחַר כָּךְ. וְזֶה בְּחִינַת תְּפִלָּה, שֶׁהוּא בְּחִינַת בְּרִיאָה בְּכַח שְׁשָׁם כָּל הַתּוֹרָה בְּכַח וְלֹא בְּפֶעַל, כִּי שְׂכָל שֶׁל הַתּוֹרָה יוֹצֵא מִן הַתְּפִלָּה כְּנִי"ל. נִמְצָא, שֶׁבְּהַתְּפִלָּה הַתּוֹרָה הִיא בְּכַח וְעַל-יַדֵּי בְּחִינָה זוֹ דִּיקָא יִצְאוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם עַל-יַדֵּי בְּחִינַת הַתּוֹרָה שְׁבְכַח, שֶׁהִיא בְּחִינַת תְּפִלָּה, בְּבְחִינַת בְּהוֹצִיאָךְ אֶת הָעָם תַעֲבֹדוּן וְכוּ', דְּהִינּוּ שְׁעֵתִידִים לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה, אֲבָל עֵדוּן לֹא קִבְּלוּ וְעֵדוּן הַתּוֹרָה בְּכַח, כִּי עַל-יַדֵּי זֶה הִיָּתָה עֵקֶר יִצְיָאָתֶם עַל - יַדֵּי בְּחִינַת הַתּוֹרָה שְׁבְכַח, שֶׁהוּא בְּחִינַת תְּפִלָּה, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת זְכוּת אֲבוֹת שְׁעַל יָדָם יִצְאוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, בְּחִינַת ה' אֱלֹקֵי אֲבוֹתֵיכֶם וְכוּ' אֱלֹקֵי אֲבֹתֵיכֶם יִצְחָק וְאֱלֹקֵי יַעֲקֹב, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת תְּפִלָּה שְׂאוּמְרִים בָּהּ, אֱלֹקֵי אֲבֹתֵיכֶם וְכוּ'. כִּי הָאֲבוֹת הָיוּ קִדְּם קִבְּלַת הַתּוֹרָה וְאִז הִיָּתָה הַתּוֹרָה בְּכַח וְכָל עֲבוֹדָתָם הָיָה בְּבְחִינַת תְּפִלָּה, וְעַל-כֵּן הֵם תִּקְנּוּ הַשְּׁלֵשׁ תְּפִלוֹת שְׁבִיּוֹם וְעַל-יַדֵּי בְּחִינָה זוֹ יִצְאוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם עַל-יַדֵּי בְּחִינַת תְּפִלָּה, שֶׁהִיא בְּחִינַת בְּרִיאָה בְּכַח, בְּחִינַת תּוֹרָה שְׁבְכַח :

ועל-כן אז בעת יציאת מצרים אסור לאכול חמץ כלל, רק מצה לבד, כי חמץ הוא בחינת עשו איש שעיר, שהוא הרב דקלפה בבחינת מכף מעול וחמץ שנקמר על עשו שהיה אדמוני תקף הדין, שהוא בחינת חמץ ושאור, שהם תוקפא דדינא, כמובא. כי כל הדברים שבעולם כלולים מארבעה יסודות שהם, אש, מים, רוח, עפר. ואף-על-פי שאין נראה בכל דבר ודבר כל הארבעה יסודות, עם כל זה כל דבר שבעולם כלול מכלם כידוע. וגם האדם כלול מארבעה יסודות, ועל-כן חיותו על-ידי המאכל, שהוא כלול מהארבעה יסודות, כי עקר הרוח חיים נמשך להאדם על-ידי אכילתו כנראה בחוש, שעל-ידי האכילה הוא חיות האדם, כי אז יש לו כח להמשיך הרוח חיים, אבל אם לא יאכל, ימות ולא יוכל לקבל הרוח חיים. נמצא, שעקר הרוח חיים הוא על-ידי האכילה, אבל באמת לא על הלחם לבדו יחיה האדם כי על כל מוצא פי ה' יחיה האדם, כי באמת אין עקר החיות על-ידי האכילה לבד כי אם על-ידי מוצא פי ה', הינו בחינת הרוח חיים דקדשה, שהוא בחינת מוצא פי ה' שמשם תוצאות הרוח חיים ועל-ידי זה דיקא יחיה האדם, הינו על-ידי הרוח חיים שהמשיך השם יתברך לתוך דבר המאכל ונתן בו כח להחיות את האדם, על-ידי זה לבד יחיה האדם. ועל-כן עקר החיות על-ידי התורה שמשם תוצאות הרוח חיים וצריכין לאכל על פי התורה בבחינת ותורתך בתוך מעי, כי אין כח להדבר המאכל שכלול מארבעה יסודות להחיות את האדם כי אם על-ידי התורה שמשם תוצאות הרוח חיים, כי על-ידי התורה מבררין כל הארבעה יסודות ומפרישין הרע מהטוב, ואז זוכין לקבל הרוח חיים מהתורה, שזה עקר החיות, בחינת על כל מוצא פי ה' יחיה האדם כנ"ל. וזה בחינת הברכה שצריכין לברך על כל דבר שבעולם קדם שאוכלין אותו, כי הברכה זהו בחינת מוצא פי ה', בחינת הרוח חיים דקדשה, שהוא רוח ממלא, שעל-ידי זה עקר החיות, כי כל הארבעה יסודות אין להם חיות כי אם על-ידי הרוח חיים דקדשה, שהוא בחינת יסוד החמישי, בחינת יסוד החמישי הפשוט, שהיא בחינת צדיק יסוד עולם שהוא מחיה כל הארבעה יסודות, שזהו בחינת ונהר יוצא מעדן וכו', (כמבאר זה במקום אחר בדברי רבנו זכרוננו לברכה, עין שם) כי יסוד הרוח שפארבעה יסודות הוא המקשר לכל הארבעה יסודות ואין לו כח לקשר כל הארבעה יסודות ולהחיותם כי אם על-ידי שמשם מקבל מבחינת צדיק יסוד עולם, מבחינת הרוח חיים שנמשך מהצדיק הדור שדבוק בהתורה תמיד:

אות ז

נמצא, שאי אפשר לאכל בקדשה להמשיך הרוח חיים דקדשה על-ידי אכילתו כי אם על-ידי התורה כנ"ל, ומי שפוגם באכילתו, חס ושלום,

וְאוֹכֵל שֶׁלֹא עַל פִּי הַתּוֹרָה, חֵס וְשָׁלוֹם, זֶהוּ בְּחִינַת אֲכִילַת עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע, שֶׁנֶּאֱמַר, "כִּי בַיּוֹם אֲכָלְךָ מִמֶּנּוּ מוֹת תָּמוּת". כִּי עַל-יַדֵּי אֲכִילָה כְּזוֹ אֵין נִמְשָׁךְ הַרוּחַ חַיִּים, כִּי עֵקֶר הַרוּחַ חַיִּים הוּא עַל-יַדֵּי הַתּוֹרָה, שֶׁעַל-יַדֵּי זֶה מְבַרְרִין הַהֲלָכָה וּמְבַרְרִין הַטוֹב מִן הַרַע, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת בְּרוּר עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע, שֶׁעַל-יַדֵּי זֶה דִּיקָא מְבַרְרִין הָאֲרַבְעָה יְסוּדוֹת וּמְשִׁיכִין הַרוּחַ חַיִּים דְּקֻדְשָׁה
כַּנ"ל:

אות ח

וְעֵקֶר אֲכִילַת אָדָם הוּא הַלֶּחֶם, שֶׁהוּא עֵקֶר חַיּוֹת הָאָדָם, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנּוּם לְבִרְכָה לְעֵנֶן בְּרַכַּת הַמְזוּן וְכוּ', וְכַנְרָאָה בְּחוּשׁ, כִּי בְּלֶחֶם שֵׁם כְּלוּלִין כָּל הָאֲרַבְעָה יְסוּדוֹת בְּפִעַל מִמֶּשׁ, כִּי הַקֶּמַח בְּעֶצְמוֹ זֶה בְּחִינַת יְסוּד הָעֶפֶר שֶׁהוּא גִשְׁמִיּוֹת הַקֶּמַח, כִּי הַכֹּל הָיָה מִן הָעֶפֶר, וְגוֹבְלִין הַקֶּמַח בְּמַיִם, זֶהוּ בְּחִינַת יְסוּד הַמַּיִם, וְאַחַר כֵּן מְנִיחִין אוֹתוֹ לְהַחְמִיץ, הַיְנוּ שֶׁתַּעֲלֶה בְּנִפְיָהּ שֶׁתִּשְׁלַט בָּהּ יְסוּד הַרוּחַ, שֶׁעַל-יַדֵּי זֶה עוֹלָה בְּנִפְיָהּ וְאַחַר כֵּן אוֹפִין אוֹתָהּ בְּאֵשׁ, וְזֶהוּ יְסוּד הָאֵשׁ. נִמְצָא, שֶׁבְּלֶחֶם חִמְץ כְּלוּלִים כָּל הָאֲרַבְעָה יְסוּדוֹת בְּפִעַל מִמֶּשׁ. וְעַל-כֵּן בְּפִסְחָא אֲסוּר לֶאֱכֹל חִמְץ וְהוּא אֲסוּר בְּמִשְׁהוּ, כִּי עֵקֶר הַחֲלוּקִים שֶׁבִּין חִמְץ לְמִצָּה הוּא בְּבְחִינַת יְסוּד הַרוּחַ שֶׁבְּלֶחֶם חִמְץ שׁוֹלֵט יְסוּד הַרוּחַ בְּפִעַל מִמֶּשׁ שֶׁמְנִיחִין אוֹתָהּ שֶׁתַּעֲלֶה בְּנִפְיָהּ, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת יְסוּד הַרוּחַ, וּמִצָּה הוּא לְהַפְּךָ, שֶׁמְמַהֲרִין לְאַפּוֹתָהּ קֹדֶם שֶׁיִּשְׁלַט בָּהּ יְסוּד הַרוּחַ בְּפִעַל, כִּי עוֹלָה תַּעֲלֶה בְּנִפְיָהּ, כִּי יְסוּד הַרוּחַ שֶׁשׁוֹלֵט בְּלֶחֶם חִמְץ, שֶׁעַל-יַדֵּי זֶה עוֹלָה בְּנִפְיָהּ, זֶה בְּחִינַת רוּחַ סְעָרָה שֶׁגָּדוּל בְּשַׁעֲתוֹ, בְּחִינַת כָּל צוֹרְרָיו יִפִּיחַ בָּהֶם. כִּי יְסוּד הַרוּחַ שֶׁל זֶה הָעוֹלָם הַגִּשְׁמִי, שֶׁהוּא בְּחִינַת אוֹרָא דְהַאי עֲלָמָא, שֵׁם הוּא שְׁלִיטַת הַרוּחַ סְעָרָה שֶׁמְתַגַּבֵּר בְּזֶה הָעוֹלָם, וְאֵי אֶפְשָׁר לְהַכְנִיעַ וּלְבַרֵּר בְּחִינַת יְסוּד הַרוּחַ, שֶׁהוּא בְּחִינַת אוֹרָא דְהַאי עֲלָמָא מֵאַחֲזֵת הַרוּחַ סְעָרָה שֶׁנֶּאֱחָז בּוֹ כִּי אִם עַל-יַדֵּי הַתּוֹרָה אֲשֶׁר מִשָּׁם תּוֹצְאוֹת הַרוּחַ חַיִּים אֲשֶׁר עַל יְדֵהּ מְבַרְרִין כָּל הָאֲרַבְעָה יְסוּדוֹת, וְעֵקֶר הוּא לְבַרֵּר בְּחִינַת יְסוּד הַרוּחַ שֶׁמְקַשֵּׁר כָּל הָאֲרַבְעָה יְסוּדוֹת, לְבַרְרוּ מִבְּחִינַת רוּחַ סְעָרָה שֶׁיְהִיָּה בְּבְחִינַת רוּחַ חַיִּים דְּקֻדְשָׁה. וְעַל-כֵּן בְּפִסְחָא אֲסוּר לֶאֱכֹל חִמְץ וְאֲסוּרוֹ חֲמוּר מְאֹד, כִּי אֵי אֶפְשָׁר לָנוּ לֶאֱכֹל כָּלֵל לֶחֶם כְּזֶה שֶׁהוּא לֶחֶם חִמְץ, שֶׁעוֹלָה בְּנִפְיָהּ שֶׁנֶּאֱחָז בּוֹ בְּחִינַת הַרוּחַ סְעָרָה שֶׁגָּדוּל בְּשַׁעֲתוֹ, בְּחִינַת כָּל צוֹרְרָיו יִפִּיחַ בָּהֶם, כִּי בְּפִסְחָא הוּא עֲדִין קֹדֶם קְבַלַת הַתּוֹרָה שֶׁאֵז אֵי אֶפְשָׁר לְבַרֵּר וּלְהַכְנִיעַ אֶת הַרוּחַ סְעָרָה בְּפִעַל מִמֶּשׁ, כִּי עֵקֶר הַגְּאֻלָּה הוּא עַל-יַדֵּי בְּחִינַת תַּפְלָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת בְּרִיאָה בְּכַח שֶׁשֵּׁם כָּל הָאֲרַבְעָה יְסוּדוֹת בְּכַח. וְזֶהוּ בְּחִינַת מִצָּה שֶׁשֵּׁם אֵין מְנִיחִין לְהִתְאַחֵז בְּחִינַת אוֹרָא דְהַאי עֲלָמָא בְּפִעַל, כִּי אֵין מְנִיחִין אוֹתָהּ לְהַחְמִיץ שֶׁתַּעֲלֶה בְּנִפְיָהּ, כִּי אֲנוּ נִזְהָרִין שֶׁלֹא יִתְאַחֵז הַרוּחַ סְעָרָה כָּלֵל בְּלֶחֶם שֶׁאֲנוּ אוֹכְלִין עִכְשָׁיו בְּפִסְחָא מִחֲמַת

שְׁהוּא עֲדִין קָדָם קִבְּלַת הַתּוֹרָה וְכוּ' פְּנִ"ל, רַק אוֹכְלִין מִצָּה שֶׁהוּא מְאָכֵל גְּבַהּ מְאֹד, בְּחִינַת עֲדוֹן-עֵין לֹא רָאֵתָה, שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת מִצָּה, בְּחִינַת עֲנֵג שְׁבֵת, בְּחִינַת לְמַעַן תִּמְצְאוּ וְהִתְעַנְּגֶתֶם מִזֵּיו כְּבוֹדָהּ. עֲנֵג שְׁבֵת זֶה בְּחִינַת עֲדוֹן, נֶהָר, גֵּן. וְזֶהוּ בְּחִינַת מִצָּה שֶׁהוּא גְּבַהּ מְאֹד, בְּחִינַת עֲדוֹן, בְּחִינַת תִּפְּלוּהָ, בְּחִינַת בְּרִיאָה בְּכַח, שְׁעַל-יְדֵי זֶה עֶקֶר יִצְיָאת מִצָּרִים פְּנִ"ל:

אות ט

וְזֶהוּ הַחֲלוּק שְׁבִין חֲמֵץ לְמִצָּה שֶׁהוּא בְּאוֹת ה', שְׁחֲמֵץ הוּא בְּחִיַת וּמִצָּה הוּא בְּהָא, כְּמוּבָא. כִּי ה' שֶׁל מִצָּה זֶהוּ בְּחִינַת הַרוּחַ חַיִּים, שֶׁהוּא בְּחִינַת חֲמֹשֶׁה חֲמִשִּׁי תּוֹרָה שְׁמִמְשִׁיכִין עַכְשָׁיו הַרוּחַ חַיִּים עַל-יְדֵי בְּחִינַת מִצָּה שְׁשֵׁם הוּא לְמַעַלָּה מִהָאֲרֻבָּעָה יְסוּדוֹת פְּנִ"ל, וְשֵׁם אֵין שְׁלִיטָה לְהַרוּחַ סְעָרָה, וּמִשֵּׁם דִּיקָא אָנוּ מִמְשִׁיכִין אֶת הַרוּחַ חַיִּים, שֶׁהוּא בְּחִינַת ה', אֲבָל חֲמֵץ הוּא בְּחִינַת שְׁנִסְתָּם פְּתִיחַת הַה"א שְׁמִשֵּׁם תּוֹצְאוֹת הַרוּחַ, בְּחִינַת הַרְחֵב פִּיךָ וְאַמְלֵאָהּ. וּבְחִיַת נְסִתָּם פְּתִיחָה זֶה בְּבְחִינַת בְּבִלְע רְשַׁע צְדִיק מִמֶּנּוּ, שְׁרָצָה לְבִלְע אֶת הַרוּחַ חַיִּים לְסִתְמוֹ בְּמִצַּר הַגְּרוֹן שֶׁלֹּא יִהְיֶה כַּח לְהַמְשִׁיכוֹ לְתוֹךְ גּוּף הָאָדָם, לְהַחִיּוֹת עֲצָמוֹ לְהַשְׁלִים חֲסָרוֹנוֹ, שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת גְּלוּת מִצָּרִים פְּנִ"ל, וְעֶקֶר הַתְּגַבְּרוֹתוֹ עַל -יְדֵי תַעֲרֻבַת הָאֲרֻבָּעָה יְסוּדוֹת שְׁנֵתְעָרְבוּ מְטוֹב וְרַע. וְזֶהוּ בְּחִינַת חֵית שֶׁהוּא שְׁתֵּי פְּעָמִים דְּלִית, הֵינּוּ שְׁנֵי פְּעָמִים הָאֲרֻבָּעָה יְסוּדוֹת, כִּי הֵם מְעַרְבִים מְטוֹב וְרַע, אֲבָל מִצָּה הוּא בְּחִינַת שְׁשׁוּבְרִין הַחֵית שֶׁל חֲמֵץ וּמְשִׁפִּילִין וּמְכַנְיַעִין הָאֲרֻבָּעָה יְסוּדוֹת רְעִים וְנִשְׂאָר רַק הָאֲרֻבָּעָה יְסוּדוֹת טוֹבִים דְּקָדְשָׁה, שֶׁהֵם בְּחִינַת אֲרֻבָּעָה רְאשִׁים, וְאַז נִפְתַּח הַחֵית וְנַעֲשֶׂה ה"א, כִּי נִמְשָׁךְ הַרוּחַ חַיִּים לְתוֹךְ הָאֲרֻבָּעָה יְסוּדוֹת, וְאַז נַעֲשֶׂה מְדִלִית הָא עַל-יְדֵי הַרוּחַ חַיִּים דְּקָדְשָׁה, שֶׁהוּא יְסוּד הַחֲמִישִׁי, שְׁנִמְשָׁךְ מִצְדִּיק יְסוּד עוֹלָם שְׁדָבוּק בְּחֲמֹשֶׁה חֲמִשִּׁי תּוֹרָה וְכוּ' פְּנִ"ל:

אות י

וְזֶה בְּחִינַת קָרְבָן פְּסַח שְׁעַל יָדוֹ הָיָה עֶקֶר מִכּוֹת בְּכוֹרוֹת, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב, "וְרִאִיתִי אֶת הַדָּם וּפְסַחְתִּי עֲלֵיכֶם וְכוּ' וְעִבְרָה ה' לְנַגֵּף אֶת מִצְרַיִם וְכוּ'". כִּי עֶקֶר הַקָּרְבָן הוּא לְבַרֵר רוּחַ הָאָדָם מִרוּחַ הַבְּהֵמָה, דִּהְיִינוּ לְבַרֵר בְּחִינַת רוּחַ חַיִּים דְּקָדְשָׁה מִבְּחִינַת רוּחַ סְעָרָה רוּחַ הַטְּמָאָה, כִּי יִשְׂרָאֵל וְעוֹבְדֵי פוֹכְבִים

הם בחינת אדם ובהמה כידוע, כי אתם קרויין אדם ואין העובדי כוכבים קרויין אדם ומותר האדם מן הבהמה אין כי הכל הבל, כי כלם יש להם בחינת הבל, שהוא בחינת הבל פה של המשכת הרוח חיים על-ידי אנחה להשלים החסרון כי גם אומין דעלמא, שהם בחינת בהמה, יש להם גם כן בחינת אריכת הרוח, שהוא הבל פה כנ"ל, אבל מי יודע רוח בני האדם העלה היא למעלה ורוח הבהמה הירדת היא למטה לארץ, כי רוח האדם בחינת אריכת הרוח של ישראל, שהוא רוח חיים דקדשה, עולה למעלה ומקבל וממשיך רוח חיים מן הקדשה מחי החיים. ורוח הבהמה הירדת למטה, כי אריכת הרוח של הבהמה, בחינת האמות העובדי כוכבים, היא יורדת למטה לארץ, כי אין להם שום חיות, כי הם בחיים קרויים מתים, כי רוחם היא רוח סערה, שהוא רק גדול בשעתו לפי שעה קלה ולסוף מסער גופה ונשמתה וכו' :

כי רוח הבהמה היא בבחינת אריכת הרוח סערה שפמשיכין העובדי כוכבים על-ידי אנחה, כנראה בחוש שרוח ונשימה של הבהמה גדול מאד, כי הם הומים וגונחים בקולם תמיד, ואין להם דבור, רק קול, וכל קולם הוא כמו מי שגונח ומתאנח בקול גדול ומאריך הרוח והנשימה מאד, כנראה כל זה בחוש, הינו שהם בבחינת אריכת הרוח של העובדי כוכבים, שהוא גדול בשעתו, בחינת רוח סערה, אבל לסוף מסער גופה וכו'. ועקר הקרבן היא בשביל זה לברר רוח האדם מרוח הבהמה בבחינת מי יודע רוח בני האדם העלה היא למעלה ורוח הבהמה הירדת וכו', כי על-ידי החטא נמשך, חס ושלוש, אחר רוח הטמאה בחינת רוח סערה, דהינו שנתערב רוח חיים דילה, שהוא בחינת רוח האדם ברוח הבהמה, ועל-כן הרשעים בחינתם קרויים מתים מחמת שנסתלק מהם הרוח חיים וכו', ועל-כן תקון החוטא על-ידי הקרבן, שעל-ידי זה נתברר רוח האדם מרוח הבהמה ואז יש לו כח להמשיך הרוח חיים על-ידי האנחה שמתאנח ומתחרט על החטא בשעת הבאת הקרבן וזה בחינת קרבן פסח כדי לצאת מטמאת מצרים, ועל-כן מביאין מן הכבשים ומן העזים, כי שער עזים זה בחינת עשו איש שער וכן כבש הוא בחינת שערות, בחינת צינית שעושין משער כבשים, שהם בחינת שערות, (כמובא בסוף מאמר הנ"ל). ומאלו מביאין לקרבן פסח, כדי להכניע עשו איש שער, בחינת רוח סערה, בחינת הרב דקלפה, שהוא בחינת בכור דסטרא אחרא וכו' כנ"ל, ולברר משם רוח חיים דקדשה, בחינת רב דקדשה, שהוא בחינת בכורי ישראל. ועל-כן על-ידי הקרבן פסח, על-ידי זה פסח ה' על הפתח וברר והציל בכורי ישראל מבין בכורי מצרים, שהוא בחינת הנ"ל, בחינת ברור הרוח חיים דקדשה, שהם בחינת בכורי ישראל מתוך הרוח סערה, שהם בחינת בכורי מצרים אשר בהם שלט המשחית, שהוא הרוח סערה בעצמו שהרג אותם, כי הרוח סערה בעצמו נוקם בהם לבסוף, כי לסוף מסער גופה ונשמתה וכו' כנ"ל. וזה בחינת וראיתי את הדם ופסחתי עליכם כו', וזה בחינת ואעבר עליך ואראך מתבוססת בדמיו ואמר לך בדמיו חיי ואמר לך בדמיו חיי. כי רוח סערה הוא בחינת עשו שהיה אדמוני, בחינת דמים וצריך לברר הרוח חיים מתוך הרוח סערה לקלקל הצנור של הרשע ולברר מתוכו הרוח חיים, שזה בחינת זריקת דמים של הקרבן על גב

הַמִּזְבֵּחַ לְבָרַר וּלְהַעֲלוֹת הַדָּמִים שֶׁיְהִיוּ נִתְּתֶקְנִין וְנִתְּבָרְרִין מֵהֶם בְּחִינַת הָרוּחַ חַיִּים דְּקִדְשָׁה וְזֶהוּ בְּחִינַת בְּדַמְיָךְ חַיִּי, כִּי דִיקָא עַל-יַדֵּי הַדָּמִים יְהִי נִמְשָׁךְ חַיִּים בְּחִינַת הָרוּחַ חַיִּים דְּקִדְשָׁה, כִּי מִתְקַף הַדָּמִים, שֶׁהֵם בְּחִינַת רוּחַ סְעָרָה, מִשָּׁם מְבָרְרִין בְּחִינַת הָרוּחַ חַיִּים וְכוּי כַּנִּי"ל:

אות יא

וְזֶה בְּחִינַת סְפִירַת הָעֵמֶר שְׁסוּפְרִין שְׁבַע שַׁבָּתוֹת תְּמִימוֹת תְּהֵינָה, שֶׁהֵם מִי"ט יוֹם מִמְּחֻרַת הַשַּׁבָּת עַד מִמְּחֻרַת הַשַּׁבָּת הַשְּׁבִיעִית תִּסְפְּרוּ חֲמִשִּׁים יוֹם, וְעַל-יַדֵּי זֶה נִטְהָרִין מִטְּמֵאת מִצְרַיִם, כִּי שֵׁשֶׁת יָמֵי הַמַּעֲשֶׂה הֵם חֲסָרִים וְאִין לָהֶם שְׁלֵמוֹת כִּי אִם עַל-יַדֵּי שַׁבָּת שֶׁהִיא תְּכֵלֶת מַעֲשֶׂה שָׁמַיִם וְאָרֶץ שֶׁהִיא מְחִיָּה כָּל שֵׁשֶׁת יָמֵי הַמַּעֲשֶׂה, כְּנוֹדַע. וְכִמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבָרְכָה, "וַיִּכַּל אֱלֹקִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי וְכוּי". מָה הָיָה הָעוֹלָם חֲסֵר-מְנוּחָה, בְּאֵ שַׁבָּת, בְּאֵ מְנוּחָה, כְּלַתָּה וְנִשְׁלָמָה הַמְּלָאכָה. נִמְצָא, שֶׁשֵּׁשֶׁת יָמֵי הַמַּעֲשֶׂה אִין לָהֶם שׁוּם חַיּוֹת כִּי אִם עַל-יַדֵּי שַׁבָּת, כְּמוֹבָא שֶׁשְׁלֹשָׁה יָמִים שְׁאֵחַר שַׁבָּת מְקַבְּלִין חַיּוֹת מִשַּׁבָּת שְׁעֵבֶר וְשְׁלֹשָׁה יָמִים מְקַמֵּי שַׁבָּת מְקַבְּלִין חַיּוֹת מִשַּׁבָּת הַבָּאָה. נִמְצָא שֶׁמַּעֲצָמוֹן הַשֵּׁשֶׁת יָמִים הֵם חֲסָרִים הָרוּחַ חַיִּים:

וְעַל-כֵּן הֵם בְּבְחִינַת אֲנָחָה עַל הַחֲסָרוֹן, כִּי עֵקֶר אֲחִיזַת הָאֲנָחָה הוּא בְּשֵׁשֶׁת יָמֵי הַחַל שֶׁהֵם חֲסָרִים מִן הָרוּחַ חַיִּים, שְׁאֵז צְרִיכִין לְהִתְאַנַּח לְהַמְשִׁיךְ הָרוּחַ חַיִּים לְהַשְׁלִים הַחֲסָרוֹן שֶׁל שֵׁשֶׁת יָמֵי הַמַּעֲשֶׂה מִשַּׁבָּת שְׁשָׁם עֵקֶר הַחַיִּים, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, "טוֹעֲמִיָה חַיִּים זְכוּי". כִּי שַׁבָּת הוּא בְּחִינַת שְׁלֵמוֹת, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב בְּזֶהֱרַקְדוּשׁ, שְׁמָא דְאִיהוּ שְׁלִים מְכַל סְטְרוּי, כִּי שַׁבָּת הוּא שְׁמָא דְקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, שְׁשָׁם אֲצַל הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ עֵקֶר הַשְּׁלֵמוֹת, כִּי כָּל הַדְּבָרִים שֶׁבְּעוֹלָם כָּלֵם חֲסָרִים וְאִין לָהֶם שְׁלֵמוֹת כִּי אִם עַל-יַדֵּי הָרוּחַ חַיִּים שֶׁמְקַבְּלִין מִהַשָּׁם יִתְבָּרַךְ בְּרוּךְ הוּא, שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ, כְּבִיכּוֹל, שְׁלֵם בְּכָל מִינֵי הַשְּׁלֵמוֹת וְזֶה בְּחִינַת שֵׁשֶׁת יָמֵי הַמַּעֲשֶׂה, שֶׁהֵם בְּחִינַת וי, שֶׁהוּא הַמְּשַׁכֵּת הָרוּחַ, כִּי אֵז צְרִיכִין לְהַמְשִׁיךְ וּלְהַאֲרִיךְ רוּחָה, בְּחִינַת אֲנָחָה עַל הַחֲסָרוֹן, כְּדִי לְהַמְשִׁיךְ הָרוּחַ חַיִּים מִשַּׁבָּת, שֶׁהוּא בְּרִית עוֹלָם, בְּחִינַת יוֹד, כְּמוֹבָא, וְנַעֲשֶׂה מְלֵאפּוֹם, שֶׁהוּא יוֹד וְוָאוּ, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת הָרוּחַ חַיִּים דְּקִדְשָׁה, (כְּמִבְּאָר בְּמִאָמֶר הַנִּי"ל):

וְזֶה בְּחִינַת שְׁבַע שַׁבְּתוֹת תְּמִימֹת תִּהְיֶינָה. יְתִמִּימֹת דִּיקָא. תְּמִימֹת וְלֹא חֲסָרוֹת, כִּי עַל-יְדֵי סְפִירַת הָעֵמֶר מ"ט יוֹם שְׁבַע שַׁבְּתוֹת, עַל-יְדֵי זֶה נִשְׁלַם הַחֲסָרוֹן כְּנ"ל. וְזֶהוּ "תְּמִימֹת תִּהְיֶינָה" יְתִמִּימֹת דִּיקָא כְּנ"ל:

וְזֶה בְּחִינַת סְפִירַת מִמְּחַרַת הַשַּׁבָּת וְעַד מִמְּחַרַת הַשַּׁבָּת וְכוּ', כִּי כָל הַמְּנַגְנִים הֵם בְּבְחִינַת חֲסָרוֹן, כִּי בְּכָל מְקוֹם שֵׁישׁ מְנַגֵּן יֵשׁ חֲסָרוֹן, כִּי אֵין שְׁלֵמוֹת כִּי אִם לְמַעְלָה מִהַמְּנַגֵּן שֶׁהוּא אֶצֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כְּבִיכּוֹל, שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ, כְּבִיכּוֹל, לְמַעְלָה מִהַמְּנַגֵּן, כְּמוֹ שְׁכָתוֹב, לְפָנָי אֶחָד מֵהַ שְׁבַע שַׁבְּתוֹת, וְשֵׁם עֵקֶר הַשְּׁלֵמוֹת, אֲבָל אַחַר הַבְּרִיאָה שֶׁשָּׁם מִתְחִיל הַמְּנַגֵּן שֵׁם יֵשׁ חֲסָרוֹן, כִּי עֵקֶר הַבְּרִיאָה הִיָּה עַל-יְדֵי חֲסָרוֹן שֶׁנִּתְצַמְצַם וְנִחְסַר הָאוֹר, שֶׁבְּלֹא זֶה לֹא הִיָּה אֶפְשָׁר לְבָרָא אֶת הָעוֹלָם כִּיִּדְוַע. וְתִכְף אַחַר הַבְּרִיאָה, שֶׁאֵזַי מִתְחִיל הַמְּנַגֵּן, מִתְחִיל הַחֲסָרוֹן, וְכָל מֵה שֶׁמִּתְרַחֵק אַחַר הַבְּרִיאָה מִקְדָּם הַבְּרִיאָה וְנִתְרַבֵּה הַמְּנַגֵּן יוֹתֵר וְיוֹתֵר נִתְרַבֵּה הַחֲסָרוֹן יוֹתֵר וְיוֹתֵר, כִּי בְּמְקוֹם שֵׁישׁ מְנַגֵּן יֵשׁ חֲסָרוֹן, לְמַשָּׁל כְּשֶׁרוֹצֶה לְמְנוֹת מְאָה, נִמְצָא, שֶׁהוּא מוֹנֶה וְהוֹלֵךְ מֵאֶחָד עַד מְאָה לְהַשְׁלִים חֲסָרוֹנוֹ שֶׁנִּחְסַר לוֹ עַד מְאָה, כִּי הוּא רוֹצֶה וְתֹאב שֶׁיְהִיָּה לוֹ מְאָה בְּשְׁלֵמוֹת וְכִשְׁמוֹנֶה וְהוֹלֵךְ וּמְשַׁלֵּם עַד מְאָה וְנִדְמָה לוֹ שֶׁמְשַׁלֵּם חֲסָרוֹנוֹ, אֲדָ תִכְף שֶׁמְגִיעַ לְמְאָה חֲסָר לוֹ יוֹתֵר וְיוֹתֵר עַד מְאָתִים. וְזֶה בְּחִינַת יֵשׁ לוֹ מְנָה מְבַקֵּשׁ מְאָתִים וְכוּ', כִּי כְּשֶׁהָאָדָם נוֹפֵל בְּתַאוּוֹת וְנוֹפֵל, חֲס וְשְׁלוֹם, תַּחַת הַמְּנַגֵּן אֵי אֶפְשָׁר לוֹ לְהַשְׁלִים חֲסָרוֹנוֹ לְעוֹלָם, כִּי כָל מֵה שֶׁהַמְּנַגֵּן מִתְרַבֵּה בְּיוֹתֵר נִתְרַחֵק מֵאֶחָד בְּיוֹתֵר. וְאֵזַי נִתְרַחֵק מִן הַשְּׁלֵמוֹת בְּיוֹתֵר, כִּי אֵין שְׁלֵמוֹת כִּי אִם אֶצֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁהוּא, כְּבִיכּוֹל, לְמַעְלָה מִהַמְּנַגֵּן. וּמִי שֶׁמְקַשֵּׁר בּוֹ וּמְקַשֵּׁר אַחַר הַבְּרִיאָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת מְנַגֵּן לְקִדְּם הַבְּרִיאָה, שֶׁהוּא לְמַעְלָה מִהַמְּנַגֵּן, אֵזַי נִשְׁלַם חֲסָרוֹנוֹ, כִּי מִמְשִׁיד חֵיוֹת מִחֵי הַחַיִּים שֶׁמְשֵׁם שְׁלֵמוֹת כָּל הַחֲסָרוֹנוֹת, אֲבָל אִם נוֹפֵל, חֲס וְשְׁלוֹם, תַּחַת הַמְּנַגֵּן וְרוֹצֶה לְהַשְׁלִים חֲסָרוֹנוֹ עַל-יְדֵי מְנַגֵּן, אֵזַי אֵי אֶפְשָׁר לוֹ לְהַשְׁלִים חֲסָרוֹנוֹ לְעוֹלָם, כִּי כָל מֵה שֶׁיֵּבֵא לְהַשְׁלִים מְנַגֵּנוֹ יִחְסַר לוֹ בְּיוֹתֵר בְּבְחִינַת יֵשׁ לוֹ מְנָה מְבַקֵּשׁ מְאָתִים, כִּי כָל מֵה שֵׁישׁ לוֹ מְסַפֵּר וּמְנַגֵּן מְמוֹן יוֹתֵר נִתְרַחֵק מֵאֶחָד בְּיוֹתֵר וְנִתְרַחֵק מִהַשְּׁלֵמוֹת וְעַל-כֵּן חֲסָר לוֹ יוֹתֵר וְכוּ' כְּנ"ל. וְזֶה בְּחִינַת וְחֲסָרוֹן לֹא יוֹכֵל לְהַמְּנוֹת, שֶׁמִּי שֶׁנוֹפֵל אֶל תַּחַת הַחֲסָרוֹן שֶׁהוּא אַחַר הַבְּרִיאָה וְכוּ' כְּנ"ל, אֵי אֶפְשָׁר לוֹ לְהַשְׁלִים הַחֲסָרוֹן עַל-יְדֵי הַמְּנַגֵּן, כִּי כָל מֵה שֶׁיִּרְצֶה לְהַשְׁלִים חֲסָרוֹנוֹ עַל-יְדֵי הַמְּנַגֵּן יִחְסַר לוֹ בְּיוֹתֵר בְּבְחִינַת יֵשׁ לוֹ מְנָה מְבַקֵּשׁ מְאָתִים. וְזֶהוּ "וְחֲסָרוֹן לֹא יוֹכֵל לְהַמְּנוֹת" כְּנ"ל:

נִמְצָא, שֶׁעֵקֶר שְׁלֵמוֹת הַחֲסָרוֹן הוּא רַק לְמַעְלָה מִהַמְּנַגֵּן שֶׁמְשֵׁם נִמְשָׁד רֹחַ חַיִּים דִּקְדוּשָׁה כְּנ"ל. וְזֶה בְּחִינַת רֹחַ חַיִּים שֶׁל יִשְׂרָאֵל שֶׁהֵם כְּלוּלִים בְּאַחַדוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ וְהֵם בְּבְחִינַת לְמַעְלָה מִהַמְּנַגֵּן, כִּי אֲסוּר לְמְנוֹת אֶת יִשְׂרָאֵל. וְכְמוֹ שְׁכָתוֹב, "וְהִיָּה מְסַפֵּר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כְּחוֹל הַיָּם אֲשֶׁר לֹא יִמָּד וְלֹא יִסְפֵּר". וְכְמוֹ שְׁכָתוֹב, "אֲשֶׁר לֹא יִסְפֵּר מֵרַב". וְכִיּוֹצֵא בְּזֶה וְעַל-כֵּן שְׁבַעִים נַפְשוֹת יִשְׂרָאֵל נִקְרָאִים נֶפֶשׁ אֶחָד, כְּמוֹ שְׁכָתוֹב, "כָּל הַנֶּפֶשׁ הַבָּאָה לְבֵית יַעֲקֹב וְכוּ'". כְּפִרוּשׁ רַש"י, כִּי יִשְׂרָאֵל עִם קְדוּשָׁה כָּל מֵה שֶׁמִּתְרַבֵּים

יותר נכללים באחדותו ביותר, כי כל אחד מישראל הוא מקשר בו יתברך וממשיך רוח חיים מחי החיים, וכל מה שנתרבים ישראל יותר, הם ממשיכין רוח החיים יותר ונכללים יותר באחדותו יתברך. ועל-כן כל ישראל חשויים כאחד, כי כלולים על-ידי רוח החיים בו יתברך וכו' פנ"ל:

אות יג

וזה בחינת ספירת העמר, שעל-ידי הספירה והמנן שסופרין ישראל את הימים, שהוא מנן דקדשה, על-ידי זה מגביהין ומרימין את בחינת המנן והמספר, שהוא אחר הבריאה בחינת חסרון, מגביהין אותו לבחינת למעלה מהמנן וממשיכין רוח החיים להשלים החסרון, שהוא בחינת מנן, כי מנן דקדשה שסופרין ישראל את הימים לצאת מטמאה לטהרה, זה בחינת אנה דקדשה שמתאנחין על חסרון הרוח חיים דקדשה, כי כל המנינים שבעולם הם בבחינת אנה פנ"ל, כי כל מי שמונה איזה דבר הוא רוצה להשלים מה שחסר עד תשלום המנן ורוצה להשלים החסרון על-ידי המנן פנ"ל, וכשהמנן הוא בעסקי עולם הזה והבליו, כגון בתאוות ממון וכיוצא, שרוצה שיהיה לו סכום ממון הרבה, אז אינו משלים החסרון על-ידי המנן, כי אדרבא, המנן הוא בבחינת חסרון, כי המנן הוא בבחינת אחר הבריאה וכו' פנ"ל. וזה המנן הוא בבחינת האנה של הרשעים שמקבלים מהרוח סערה של עשו איש שעיר שנפשותיו רבים, כפרוש רש"י שם, כי הוא רחוק מאד מאחדותו יתברך. ועל-כן אף-על-פי שהרוח סערה שלו גדול בשעתו, ועל-כן הם נקראים רבים, בחינת רבוי המנן והמספר, בחינת בקשו חשבונות רבים, בחינת רשות הרבים שהוא הסטרא אחרא, אף-על-פי-כן הם חסרים תמיד ואין להם שום שלמות מאחר שרחוקים מחי החיים, שממש עקר שלמות החסרון וכו' פנ"ל, כי הרוח סערה אין לו קיום רק לפי שעה וכו' פנ"ל. ועל-כן יש לו מנה מבקש מאתים וכו' פנ"ל, כי אינו יכול להשלים חסרונו תמיד מאחר שרחוק מרוח חיים דקדשה, שהוא בחינת אחדותו יתברך ונמשך אחר רוח סערה שחסר מכל שהוא, בחינת רבים, בחינת רבוי המנן והמספר וכו' פנ"ל. וזה בחינת דעת חסרת מה קניית דעת קנית מה חסרת, כי עקר שלמות כל החסרונות היא על-ידי הדעת שהיא התורה, שממש עקר תוצאות הרוח חיים שמשלים כל החסרונות פנ"ל, אבל העובדי כוכבים שרחוקים מהתורה שהיא עקר הדעת, על-כן בודאי הם חסרים ואין להם שום שלמות כלל, כי כל הגדלה והעשירות שלהם חסר מהרוח חיים, ועל-כן באמת העשירות שלהם אינו נחשב לכלום בבחינת דעת חסרת מה קניית, ועל-כן אינם ממלאים תאוותם בעשירותם לעולם, אבל מי שזוכה לדעת, שהוא התורה, הוא ממשיך משם הרוח חיים

דקדושה ואזי אינו חסר כלום מאחר שמקשר להרוח חיים שמשם שלמות כל החסרונות:

אות יד

ועל-כן על-ידי המנגן דקדושה, שהוא ספירת העמר, שסופרין הימים עד חג השבועות כדי לצאת מטמאה לטהרה לזכות לקבלת התורה בשבועות, נמצא, שהוא בחינת אנחה דקדושה, שמתאנחין ומתגעגעין לזכות ליום החמשים, שהוא קבלת התורה, שמשם עקר השלמות, כי משם עקר הרוח חיים כנ"ל, על-כן על-ידי המנגן והספירה, על-ידי זה דיקא יוצאין מטמאה לטהרה, דהינו שיוצאין מרוח הטמאה וזוכין לרוח טהרה, רוח חיים דקדושה, על-ידי שמגביהין בחינת המנגן והמספר אל הקדושה, על-ידי שמונין הימים לזכות לקבלת התורה שמשם עקר שלמות החסרון, שהוא בחינת מנגן כנ"ל. ועל-כן סופרין אל הנפת העמר שעורים. עמר שעורים זה בחינת שמכניעין עשו איש שעיר ומגביהין הרוח חיים שנבלע בתוכו אל הקדושה. ועל-כן מגביהין אותו בכל הששה קצוות, כי המשכת הרוח חיים הוא בחינת נאו כנ"ל. וזה בחינת מוליך ומביא כדי לעצר רוחות רעות, מעלה ומוריד כדי להעביר טללים רעים, הינו כדי להכניע הרוח רעה, רוח הטמאה ולברר משם הרוח חיים דקדושה מתוך הרוח סערה, שהוא בחינת שעורים, לשון סערה, כמו שכתוב, "כשעירם עלי דשא". כי שעורים הוא מאכל בהמה, שהוא בחינת רוח הבהמה הירדת למטה, שהוא בחינת הרוח סערה כנ"ל. ועכשיו מגביהין ומניפין העמר שעורים כדי להכניע הרוח סערה ולהגביה הרוח חיים לברר מתוכו כנ"ל. ואז מתחילין לספר הימים כדי לקשר מספר הימים שהם בחינת חסרון כנ"ל אל הרוח חיים דקדושה ששם עקר שלמות החסרון של כל המנגנים והמספרים שבעולם, ואי אפשר להשלים החסרונות של המספרים כי אם על-ידי בחינת ספירת העמר, על-ידי שמקשרין המנגן למעלה מהמנגן, ששם שלמות כל החסרונות, כי ממנו תוצאות חיים וכו' כנ"ל. ועל-כן סופרין משבת לשבת, ממחרת השבת עד ממחרת השבת, כי יום טוב נמי איקרי שבת, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, כי עקר שלמות המנגן הוא על-ידי שבת שבת

אות טו

וְזֶה בְּחִינַת תְּסַפְרוּ חַמְשִׁים יוֹם. וּבְאַמַּת אֵין סוּפְרִין רַק מ"ט יוֹם, אֲדָּ
בְּאַמַּת עֶקֶר הַתְּקוּן וְהַשְּׁלֵמוֹת שֶׁל כָּל הַחֲסָרוֹנוֹת, שֶׁהֵם בְּחִינַת מִנְיָן וּמְסָפָר,
הוּא עַל-יְדֵי בְּחִינַת יוֹם הַחֲמֻשִּׁים, שֶׁהוּא קִבְּלַת הַתּוֹרָה כַּנִּ"ל, כִּי יוֹם
הַחֲמֻשִּׁים, שֶׁהוּא שְׁעַר הַחֲמֻשִּׁים, הוּא בְּבִחִינַת לְמַעַלָּה מִהַמִּנְיָן לְמַעַלָּה
מִהַבְּרִיאָה, כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיגוּ בְּזֶה הָעוֹלָם. וְעַל-כֵּן נֶאֱמַר בְּמִשָּׁה,
"וַתַּחֲסֶרְהוּ מַעַט מֵאַלְקִים". כִּי אֵיִתָּא שְׂמִישָׁה זָכָה לְמִ"ט שְׁעָרֵי בֵינָה, אֲבָל
שְׁעַר הַחֲמֻשִּׁים לֹא הִשִּׁיג עַד לְעֵתִיד. וּמַחֲמַת שְׁלֵא הִשִּׁיג עַדִּין שְׁעַר הַחֲמֻשִּׁים
נֶאֱמַר עֲלִיו, "וַתַּחֲסֶרְהוּ מַעַט מֵאַלְקִים". כִּי עַדִּין נֶחְסָר לוֹ מַעַט, כִּי עֶקֶר
הַשְּׁלֵמוֹת הוּא בְּשְׁעַר הַחֲמֻשִּׁים, שֶׁהוּא לְמַעַלָּה מִהַבְּרִיאָה וְכוּ' כַּנִּ"ל, אֲבָל
בְּאַמַּת אֵי אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיגוּ בְּזֶה הָעוֹלָם. וּמִשָּׁה רַבְּנוּ זָכָה לְהַשְׁלִים וְלְהַגְבִּיחַ
כָּל הַחֲסָרוֹנוֹת לְמַעַלָּה לְמַעַלָּה עַד שֶׁהִיא בְּחִינַת כָּל הַחֲסָרוֹנוֹת נִשְׁלָמִים
וְהָיוּ סְמוּכִים מִמֶּשׁ לְשִׁלְמוֹת הַחֲסָרוֹנוֹת, שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת מִ"ט שְׁעָרֵי בֵינָה,
שֶׁהֵם סְמוּכִים בְּתַכְלִית לְשְׁעַר הַחֲמֻשִּׁים, שְׂמִישָׁם תַּכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת, כִּי זֶה
עֶקֶר הַתַּכְלִית שֶׁהָיוּ הַחֲסָרוֹנוֹת, שֶׁהֵם בְּחִינַת כָּלֵל הָעוֹלָם, סְמוּכִים מִמֶּשׁ
לְבְּחִינַת שְׁלֵמוֹת כָּל הַחֲסָרוֹנוֹת, כִּי בְּחִינַת שְׁלֵמוֹת בְּעֶצְמוֹ, שֶׁהוּא שְׁעַר
הַחֲמֻשִּׁים, אֵי אֶפְשָׁר לְהַמְשִׁיךְ בְּזֶה הָעוֹלָם שְׁלֵא יִתְבַּטֵּל הָעוֹלָם. וְזֶה בְּחִינַת
תְּסַפְרוּ חַמְשִׁים יוֹם, שֶׁצָּרִיכִין לְקַשֵּׁר וְלְהַעֲלוֹת כָּל הַמְּסָפְרִים עַד יוֹם
הַחֲמֻשִּׁים וְאֵז נִכְלָלִין הַחֲסָרוֹנוֹת בְּהַשְּׁלֵמוֹת וּמִמְשִׁיכִין הַרוּחַ חַיִּים מִשָּׁם
לְהַשְׁלִים הַחֲסָרוֹנוֹת הַכְּלוּלִים בְּהַמְּסָפְרִים שֶׁל זֶה הָעוֹלָם, שְׁעַל-יְדֵי זֶה
יוֹצְאִין מִטְּמֵאָה לְטָהָרָה, שֶׁזּוֹכִין לְצֵאת מִן רוּחַ הַטְּמֵאָה רוּחַ סְעָרָה וְזוֹכִין
לְרוּחַ חַיִּים דְּקֻדְשָׁה וְכוּ' כַּנִּ"ל:

אות טז

וְזֶה בְּחִינַת מְלוּי הַלְּבָנָה, בְּחִינַת וְהָיָה אֹרֶךְ הַלְּבָנָה כְּאֹרֶךְ הַחֲמָה וְאֹרֶךְ הַחֲמָה
יְהִיָּה שְׁבַעֲתַיִם וְכוּ', כִּי מְלוּי הַלְּבָנָה מִפְּגִימַתָּה זֶה בְּחִינַת שְׁלֵמוֹת הַחֲסָרוֹן,
כִּי הַחֲסָרוֹן הוּא בְּחִינַת חֲסָרוֹן וּפְגִימַת הַלְּבָנָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת מְלָכוֹת
שְׁנַת־מַעֲטָה עַל-יְדֵי הַקְּטָרוֹג שְׂמִישָׁם בְּאִים כָּל הַחֲסָרוֹנוֹת שֶׁל הַשִּׁפְעַע וְעַל-יְדֵי
מִ"ט יוֹם שֶׁל סְפִירַת הָעֶמֶר, שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁבַעֲתַיִם, בְּחִינַת מְזֻקָּק
שְׁבַעֲתַיִם, עַל-יְדֵי זֶה נִשְׁלָם כָּל הַחֲסָרוֹנוֹת כַּנִּ"ל, שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת מְלוּי חֲסָרוֹן
וּפְגִימַת הַלְּבָנָה:

וְזֶה בְּחִינַת שְׁבָעָה וְשִׁבְעָה מוֹצְקוֹת לְנֵרוֹת, הַמּוֹבָא בְּסוּף הַמַּאֲמָר "רְאִיתִי וְהִנֵּה מְנוֹרַת זָהָב" הַנִּי"ל, שֶׁהֵם מ"ט אֲוֵרוֹת וְכוּ', עַיֵן שָׁם. וְזֶה בְּחִינַת מ"ט יָמֵי הָעֹמֶר שֶׁעַל יָדָם זֹכִיִּים לְהַמְשִׁיךְ הָרוּחַ חַיִּים מֵהַתּוֹרָה לְהַשְׁלִים הַחֲסֵרוֹנוֹת, שֶׁהוּא בְּחִינַת וְנָהָר יֵצֵא מֵעֵדֶן וְכוּ', עַיֵן שָׁם :

וְזֶה בְּחִינַת כִּי תִשָּׂא אֶת רֹאשׁ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לִפְקֻדֵיהֶם וְנָתַנוּ אִישׁ כְּפָר נֶפֶשׁוֹ לַה' בְּפִקְדֹת אֲתֶם וְלֹא יִהְיֶה בָּהֶם נֶגֶף וְכוּ', כִּי אֲסוּר לְמִנּוֹת אֶת יִשְׂרָאֵל, כִּי הַמִּנְיָן הוּא בְּבְחִינַת חֲסָרוֹן כְּנִי"ל, בְּחִינַת חֲסָרוֹן הָרוּחַ חַיִּים וְעַל-כֵּן עַל-יְדֵי זֶה יָכוֹל לְשַׁלֵּט נֶגֶף חֵס וְשָׁלוֹם, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, "וְלֹא יִהְיֶה בָּהֶם נֶגֶף", שֶׁהוּא הַסְּתַלְקוֹת הָרוּחַ חַיִּים עַל-יְדֵי הַמִּנְיָן, שֶׁהוּא בְּחִינַת חֲסָרוֹן כְּנִי"ל. וְעַל-כֵּן נִקְרָא הַמִּנְיָן וְהַמְסַפֵּר מְפֻקֵד, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, "וַיִּתֵּן אֶת מִסְפָּר וּמְפֻקֵד הָעָם" כְּשֶׁצִּוָּה דָּוִד לְמִנּוֹת אֶת יִשְׂרָאֵל, כִּי מְפֻקֵד לְשׁוֹן חֲסָרוֹן, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, "וְלֹא נִפְקֵד מִמֶּנּוּ אִישׁ" (וּכְפָרוֹשׁ רַש"י שָׁם), כִּי כָּל הַמִּנְיָנִים הֵם בְּבְחִינַת חֲסָרוֹן, וְעַל-כֵּן נִקְרָאִים בְּלִשׁוֹן מְפֻקֵד לְשׁוֹן חֲסָרוֹן כְּנִי"ל, וְעַל-כֵּן אֲסוּר לְמִנּוֹת אֶת יִשְׂרָאֵל, כִּי אִם עַל-יְדֵי שִׁיתָנוּ כְּפָר נֶפֶשׁם לְצַדִּיקָה לְקַרְבָּנוֹת, כִּי עַל-יְדֵי הַקְּרָבָנוֹת מְכַנְיְעִין הָרוּחַ סְעָרָה, רוּחַ הַבְּהֵמָה וּמְבַרְרִין מִשָּׁם הָרוּחַ חַיִּים דְּקֻדְשָׁה וְאִזּוֹ נִשְׁלָמִים כָּל הַחֲסֵרוֹנוֹת. וְאִזּוֹ עוֹלָה הַמִּנְיָן, שֶׁהוּא הַחֲסָרוֹן, לְבְחִינַת שְׁלֵמוֹת וְנִמְשָׁךְ רוּחַ חַיִּים בְּתוֹךְ הַמִּנְיָן וְהַחֲסָרוֹן. וְאִזּוֹ דִּיקָא מִתַּר לְמִנּוֹת. וְזֶהוּ, "כִּי תִשָּׂא אֶת רֹאשׁ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לִפְקֻדֵיהֶם", דְּהִינוּ כְּשֶׁתַּרְצָה לְשֵׂאת וּלְהַגְבִּיחַ בְּחִינַת הַמִּנְיָן שֶׁיִּשְׁלַם הַחֲסָרוֹן הַבָּא מִבְּחִינַת מִנְיָן. וְזֶהוּ "לִפְקֻדֵיהֶם" לְשׁוֹן חֲסָרוֹן, הִינוּ כְּשֶׁתַּרְצָה לְשֵׂאת הַמִּנְיָן וּלְהַשְׁלִים הַחֲסָרוֹן אִזִּי וְנָתַנוּ אִישׁ כְּפָר נֶפֶשׁוֹ לַה' וְכוּ' וְלֹא יִהְיֶה בָּהֶם נֶגֶף, כִּי עַל-יְדֵי הַצַּדִּיקָה שֶׁל הַקְּרָבָנוֹת מְמַשְׁיכִין הָרוּחַ חַיִּים וְנִצּוּלִים מִהֶנְגֵף, שֶׁהוּא הַסְּתַלְקוֹת הָרוּחַ חַיִּים הַבָּא עַל-יְדֵי הַמִּנְיָן כְּנִי"ל. וְזֶה בְּחִינַת צַדִּיקָה, וְזֶה בְּחִינַת פְּדִיוֹן שְׁמוֹנִין הַמַּעוֹת כְּפִי הַמְסַפְרִים שֶׁצָּרִיכִין עַל-פִּי כְּוָנוֹת, וְעַל-יְדֵי זֶה עוֹשִׂין פְּדִיוֹן וּמְמַשְׁיכִין רוּחַ חַיִּים לְהַחֲוִלָּה, כִּי עֵקֶר הַחֲוִלָּתָהּ הוּא בְּחִינַת הַסְּתַלְקוֹת הָרוּחַ חַיִּים, בְּחִינַת חֲסָרוֹן שֶׁשָּׁרְשׁוֹ מִבְּחִינַת מִנְיָן וְכוּ' כְּנִי"ל, וְעַל-כֵּן עַל-יְדֵי הַמִּנְיָן דְּקֻדְשָׁה שְׁמוֹנִין הַמַּעוֹת עַל-פִּי כְּוָנוֹת, עַל-יְדֵי זֶה מְגַבִּיחִין הַמִּנְיָן וְהַמְסַפֵּר אֶל הַקְּדוּשָׁה, כִּי זֶה כָּלֵל שְׂאִין הַדִּין נִמְתַּק אֲלָא בְּשָׁרְשׁוֹ, וְאִזִּי כְּשֶׁמְמַתִּיקִין בְּחִינַת הַמִּנְיָן וְהַמְסַפֵּר בְּשָׁרְשׁוֹ, עַל-יְדֵי זֶה זֹכִיִּין לְהַמְשִׁיךְ הָרוּחַ חַיִּים, שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁלֵמוֹת הַחֲסָרוֹן וְהַמִּנְיָן. וְעַל-יְדֵי זֶה מְמַשְׁיכִין רוּחַ חַיִּים לְהַחֲוִלָּה. וְהַעֲקָר עַל-יְדֵי שְׁנוֹתֵנִין הַמַּעוֹת לְצַדִּיקָה, כִּי צַדִּיקָה הוּא בְּחִינַת רוּחַ חַיִּים, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, "בְּאַרְחַ צַדִּיקָה חַיִּים". כִּי הָעֵנִי בְּבְחִינַת חֲסָרוֹן שֶׁחָסַר מְכַל טוֹב, וְעֵקֶר הָעֵנִיּוֹת נִמְשָׁךְ מִחֲסָרוֹן וּפְגִימַת הַלְבָנָה כְּפִדּוּעַ. וְעַל-יְדֵי שֶׁמְרַחֵם עָלָיו וְנוֹתֵן לוֹ צַדִּיקָה וּמַשְׁלִים חֲסָרוֹנוֹ בְּבְחִינַת "פְּתַח תִּפְתַּח אֶת יָדְךָ לוֹ וְכוּ' דֵי מַחְסְרוֹ אֲשֶׁר יַחְסֵר לוֹ", עַל-יְדֵי זֶה מְרַחֵמִין עָלָיו מִן הַשָּׁמַיִם וְנִמְשָׁךְ עָלָיו גַּם כֵּן בְּחִינַת שְׁלֵמוֹת הַחֲסָרוֹן, שֶׁהוּא הָרוּחַ חַיִּים דְּקֻדְשָׁה וְעַל-כֵּן צַדִּיקָה תִּצְלֵל מִמּוֹת, שֶׁהוּא הַסְּתַלְקוֹת

הרוח חיים, כי על-ידי הצדקה שממלא חסרונו של העני, נמשך הרוח חיים שהוא שלמות החסרון, בחינת בארץ צדקה חיים פנ"ל. ועל-כן נאמר בצדקה, "ויבחננוי נא בזאת אם לא אפתח לכם ארבות השמים והריקתי לכם ברכה עד בלי די". דהינו שלמות כל החסרונות שנמשך הברכה עד בלי די, כי עקר שלמות החסרונות הוא על-ידי צדקה פנ"ל:

אות יח

ועל-כן מתחילין לומר טל ביום ראשון של פסח, כי טל הוא בחינת ט"ל אורות, שהם כלולים בהוי של השם שמשם עקר המשכת הרוח חיים דקדשה, שהוא בחינת וא"ו פנ"ל. וזה בחינת שכללו רבותינו זכרונם לברכה ט"ל ורוחות יחד, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, טל ורוחות אינו נעצרון, וכמו שאומרים, "משיב הרוח ומוריד הטל". כי הטל הוא בבחינת הרוח חיים דקדשה ועל-כן כללו טל ורוחות בברכת מחיה המתים, כי עקר תחיית המתים הוא על-ידי הרוח חיים דקדשה, בחינת מארבע רוחות באי הרוח, הנאמר בתחיית המתים של יחזקאל. ועל-כן מתחילין טל ביום ראשון דפסח, כי זה עקר יציאת מצרים שיצאו מבחינת מקצר רוח וזכו לרוח חיים דקדשה פנ"ל:

אות יט

ועל-כן מפטירין בפרשת תחיית המתים של יחזקאל בשבת חל המועד פסח. וזה בחינת שבת הגדול קדם פסח, כי עקר המשכת הרוח חיים דקדשה הוא משבת פנ"ל. ועל-כן נקרא שבת הגדול, כי על-ידי שבת יוצאין מגלות מצרים, שהוא בחינת מקצר רוח וזוכין לבחינת אריכת הרוח חיים דקדשה, בחינת ארץ אפים ורב חסד ועל-כן נקרא גדול, כי זוכין שיהיה הרוח חיים דקדשה גדול הפך מקצר רוח פנ"ל. וזה נמשך משבת דיקא שמשם עקר הרוח חיים דקדשה פנ"ל. ועל-כן לקחו אז את הקרבן פסח, שהוא הכנעת הרוח סערה, רוח הבהמה הרב דסטרא אחרא ולברר מתוכו הרוח דקדשה וכו' פנ"ל:

פסח ד:

עֲנִין יְצִיאַת מִצְרַיִם, וְאֲכִילַת מַצָּה וְאִסּוּר חֲמֵץ וּמִצּוֹת אַרְבָּעָה כּוֹסוֹת וּשְׁאָר
עֲנִינִים :

על-פי המאמר בלקוטי תנ"ך סיון ב המתחיל, ימי חנכה הם ימי הודאה,
בחינת שעשוע עולם הבא, בבחינת כל הקרבנות בטליו חוץ מקרבן תודה
וכו', עין שם היטב כל המאמר פלו מראשו לסופו :

וקצור הדברים העולים מן המאמר הקדוש הנ"ל שבחינת תודה, דהינו
להודות ולהלל להשם יתברך ולדעת אותו יתברך זה בחינת שעשועי עולם
הבא. וזה בחינת הלכות, בחינת כל השונה הלכות בכל יום וכו', כי
ההלכות הם שעשוע עולם הבא בחינת תודה הנ"ל. ועל שם זה נקראת
התודה בשם הלכה, על-שם תהלוכות הדמים שהולכין בסדר פשוטאין
מהצרה שאז מביאין תודה, כי בתחלה בעת הצרה אזי הדמים שוטפין על
הלב וכו'. ואחר כך הדמים הולכין בסדר וזה בחינת הלכה וכו' וזה בחינת
הולדה וזה בחינת מלוי הירח, בחינת והיה אור הלבנה כאור החמה וכו',
עין שם. ועל-ידי ההלכות, בחינת תודה, שהם בחינת חסדי דוד, על-ידי
זה נתגלה אור האמת ומאיר בהדבור, הינו בארבעה חלקי הדבור על-ידי
שלשה שמות, שהם בחינת שלשה קוי האמת, שהם אל אלקים ה', והם
בחינת תפלה ותורה ושדוכים, עין שם היטב ענין זה, והם מאירין
בארבעה חלקי הדבור, כי יש דבור של צדקה ודבור של תשובה ודבור של
עשירים קרובים למלכות בחינת שלשת השריגים ודבור של מלכות, (עין
שם כל זה היטב). ועל-ידי שלמות הדבור, שהוא בחינת לשון הקדש
שמקשר לשבת על-ידי זה ממשיכין הקדשה והשמחה של שבת לששת ימי
החל, כי ימי החל הם בחינת עבודות, בבחינת עצבות. ועל-ידי בחינת הנ"ל
נמשך הקדשה והשמחה של שבת, שהוא בחינת בן, לששת ימי החל, ועל-
ידי זה נתגלה אחדות הפשוט מפעלות משתנות ויודעין שכל הפעלות
משתנות נמשכין מאחד הפשוט יתברך, וזאת הבחינה יקרה מאד אפלו
אצלו יתברך. וזה בחינת דעו כי ה' הוא האלקים בחינת פעלות משתנות
שנכללן באחד הפשוט וכו', (עין שם כל זה היטב היטב):

וְזֶה בְּחִינַת פֶּסַח, כִּי זֶה יָדוּעַ שְׁעָקָר גְּלוּת מִצְרַיִם הָיָה לְתַקּוֹן חֲטָא אָדָם
הָרָאוּשׁוֹן שְׁפָגַם בְּעַץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע, שְׁבַשְׁבִּיל זֶה הָיָה עֵקֶר הַגְּלוּת, וְעָקָר
הַגְּלוּת הָיָה מַחְמַת פָּגָם הַדְּמִים שֶׁנִּפְגְּמוּ עַל-יְדֵי חֲטָאוֹ וְנִתְעַרְבוּ הַדְּמִים,
שֶׁהֵם בְּחִינַת ה' מִיַּיִן דְּמִים טְהוֹרִים וְכוּ', וְעַל-יְדֵי חֲטָא אָדָם הָרָאוּשׁוֹן
נִתְעַרְב טוֹב וְרַע וְנִתְעַרְבוּ הַדְּמִים וּמִפְּגָם הַדְּמִים הָיוּ יוֹנְקִים פְּרָעָה וּמִצְרַיִם
וְזֶה הָיָה עֵקֶר הַגְּלוּת, (כְּמוֹבֵן בְּפִתְבִּים. וְעָקָר הַגְּאֻלָּה הָיָה עַל-יְדֵי שְׁעִשׂוּעַ
עוֹלָם הַבָּא, כִּי מִשָּׁם כָּל הַגְּאֻלּוֹת, וּבִפְרֹט גְּאֻלַּת מִצְרַיִם, כְּמִבְאֵר בְּזִהָר
וּבְפִתְבִּים שְׁמִסְטָרָא דְעֵלְמָא דְאֵתִי נִפְקִי. וְעָקָר הַגְּאֻלָּה הָיָה עַל-יְדֵי בְּחִינַת
הַלְכוּת, שֶׁהֵם הֵם שְׁעִשׂוּעַ עוֹלָם הַבָּא, כִּי עָקָר תַּקּוּן חֲטָא אָדָם הָרָאוּשׁוֹן
לְבַרֵּר הַטּוֹב מֵהָרַע, שְׁבִזָּה תְלוּי גְּאֻלַּת מִצְרַיִם הוּא עַל-יְדֵי הַהֲלָכוֹת, כִּי עַל-
יְדֵי שְׁמִבְרָרִין הַפֶּסֶק הַלְכָה, עַל-יְדֵי זֶה נִתְבָּרַר הַטּוֹב מֵהָרַע, (כְּמִבְאֵר בְּדַבְרֵי
רַבֵּנוּ זְכוֹרֵנוּ לְבִרְכָה וּבִזָּה הָיָה תְלוּי עָקָר גְּאֻלַּתָם וְזֶה הוּא בְעֵצְמוֹ תַּקּוּן
וּבְרִוּר הַדְּמִים הַנִּי"ל, כִּי הַהֲלָכוֹת מְבַרְרִין בֵּין דָּם לְדָם, בֵּין דָּם טָמֵא לְדָם
טְהוֹר. וְעַל-כֵּן נִקְרָא הַפֶּסֶק דִּין הַלְכָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת תַּהֲלוּכוֹת הַדְּמִים
שֶׁהוֹלְכִין כְּסִדֵּר כְּנִי"ל, כִּי עָקָר תַּקּוּן וּבְרִוּר הַדְּמִים שְׂיִלְכוּ כְּסִדֵּר הוּא עַל-
יְדֵי פְסָקֵי דִינִים שֶׁהֵם נִקְרָאִים הַלְכוֹת כְּנִי"ל. וְעַל-כֵּן עָקָר גְּאֻלַּת מִצְרַיִם
הָיָה תְלוּי בְּבְחִינַת הַלְכוּת, שֶׁהֵם שְׁעִשׂוּעַ עוֹלָם הַבָּא כְּנִי"ל וְזֶה תַּקּוֹף הַנֵּס שֶׁל
יְצִיאַת מִצְרַיִם, כִּי מֵאַחַר שְׁעָקָר גְּאֻלַּתָם הָיָה תְלוּי בְּבְחִינַת הַלְכוּת וּמֵאַחַר
שָׂאז לֹא זָכוּ עֲדִין לְקַבֵּלַת הַתּוֹרָה, עַל-כֵּן בְּוֹדָאֵי לֹא הָיוּ יְכוֹלִים לְבַרֵּר הַפֶּסֶק
הַלְכָה וְעַל-כֵּן הָיָה נִס גְּדוֹל וְנִפְלֵא מְאֹד, כִּי הָיָה הַדְּבַר קָשָׁה וְכַבֵּד מְאֹד
מְאֹד, מַחְמַת שְׁעֵדִין לֹא זָכוּ לַתּוֹרָה בְּחִינַת הַלְכוּת שְׁבִזָּה הָיָה תְלוּי עָקָר
גְּאֻלַּתָם, אֲדָּה שֵׁם יִתְבָּרַךְ הַפְּלִיא חֲסִדוֹ עִמָּנוּ מְאֹד וְנִתְגַּלָּה לְיִשְׂרָאֵל
בְּמִצְרַיִם, דְּהִינּוּ שְׁהָאִיר עֲלֵיהֶם הָאֲרָה גְּדוֹלָה וְנִפְלָאָה, דְּהִינּוּ הַהֲאֲרָה שֶׁל
בְּחִינַת עֵלְמָא דְאֵתִי שְׁמִשָּׁם הִיְתָה גְּאֻלַּתָם כְּנִי"ל, כִּי אִזּוּ בְּשַׁעַת גְּאֻלַּת מִצְרַיִם
נִתְגַּלָּה עֲלֵיהֶם הַשְּׂגַת אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ שֶׁהִיא בְּחִינַת שְׁעִשׂוּעַ עוֹלָם הַבָּא וְאִזּוּ
זָכוּ לְדַעַת אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ וּלְהוֹדוֹת וּלְהַלְלֵל לְשִׁמוֹ הַגְּדוֹל יִתְבָּרַךְ, שֶׁזֶהוּ עָקָר
שְׁעִשׂוּעַ עוֹלָם הַבָּא, כִּי עָקָר הַהֲלָל נִתְתַּקֵּן בְּשַׁעַת יְצִיאַת מִצְרַיִם, כְּמוֹ
שְׁפָתוֹב, "הַשִּׁיר יִהְיֶה לְכֶם כְּלִיל הַתְּקַדֵּשׁ חָג". וְאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם
לְבִרְכָה שְׁבָאוֹתוֹ הַלְלִיָּה אָמְרוּ שִׁירָה וְהַלְלֵל וְאִזּוּ זָכוּ לְהַתְגַּלוּת אֱלֹקוֹתוֹ
יִתְבָּרַךְ. שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת שְׁעִשׂוּעַ עוֹלָם הַבָּא. נִמְצָא, שֶׁזָּכוּ לְבְּחִינַת שְׁעִשׂוּעַ עוֹלָם
הַבָּא אִזּוּ וְעַל-יְדֵי זֶה הִיְתָה עָקָר גְּאֻלַּתָם וְזֶה הָיָה עֵצֶם הַנֵּס, כִּי בְּאֻמַּת לֹא
הָיוּ עֲדִין כְּדָאֵי לְגָאֵל, כִּי עָקָר הַגְּאֻלָּה שֶׁהִיא עַל-יְדֵי בְּחִינַת עֵלְמָא דְאֵתִי
כְּנִי"ל הָיָה תְלוּי רַק עַל-יְדֵי בְּחִינַת הַלְכוּת כְּנִי"ל, כִּי הַהֲלָכוֹת הֵם עָקָר
הַתַּקּוּן שֶׁל חֲטָא אָדָם הָרָאוּשׁוֹן כְּנִי"ל גַּם הַהֲלָכוֹת הֵם הֵם שְׁעִשׂוּעַ עוֹלָם
הַבָּא שְׁמִשָּׁם הִיְתָה הַגְּאֻלָּה וְהֵם לֹא זָכוּ אִזּוּ לְבְּחִינַת הַלְכוּת, כִּי עֲדִין לֹא זָכוּ
לַתּוֹרָה כְּנִי"ל. וְזֶה שְׁפָתוֹב, "וְאָעֵבֶר עֲלֶיךָ וְאָרְאֶךָ וְהִנֵּה עִתְּךָ עֵת דְּדִים וְכוּ'
וְאֵת עֵרֶם וְעָרְיָה". 'עֵרֶם וְעָרְיָה' זֶה בְּחִינַת עֵרֶם בְּלִי לְבוּשׁ, שֶׁהִיא בְּחִינַת
הַלְכוּת, שֶׁהֵם בְּחִינַת לְבוּשִׁין, בְּחִינַת חֲלוּקָא דְרַבָּנָן, כְּמוֹבָא. וְהֵם הָיוּ אִזּוּ
עֵרֶמִים מִבְּחִינַת חֲלוּקָא דְרַבָּנָן, דְּהִינּוּ הַלְכוּת:

אות ב

וְעָקַר מְרִירַת הַגְּלוּת הָיָה שֶׁלֹּא הָיָה אֲפָשָׁר לָהֶם לְבָרַר הַפְּסָקִי הַלְכוֹת בְּבַחֲחִינַת וַיִּמְרְרוּ אֶת חַיֵּיהֶם בְּעַבְדָּה קָשָׁה-בְּקִשְׁיָא, בְּחֹמֶר וּבְלִבְנִים-בְּלִבּוֹן הַלְכָתָא, (כְּמוֹ שֶׁאִיתָא בְּתַקּוּנִים, דְּהֵינּוּ שֶׁלֹּא הָיָה אֲפָשָׁר לָהֶם לְלַבֵּן הַהֲלָכוֹת מִחֲמַת הַקְּשִׁיּוֹת שֶׁהָיוּ מְמַרְרִים אֶת חַיֵּיהֶם וּמְחַמַּת זֶה הָיָה קָשָׁה מְאֹד לְצֵאת מִשָּׁם, כִּי פָרְעָה הָיָה אוֹחֵז בָּהֶם בְּתַקָּף גָּדוֹל, כִּי פָרְעָה הוּא אַחוּרֵי הַדַּעַת וְהָיָה יוֹנֵק מִהַמְּחִין וְלֹא הֵנִיחַ אֶת הַמּוֹחִין לְצֵאת וּלְהַתְּגַלּוֹת, כְּמוֹבֵא בְּפִתְּבִים, הֵינּוּ שֶׁהָיָה תּוֹפֵס אֶת הַמְּחִין וְהַדַּעַת וְלֹא הֵנִיחַ אֶת הַדַּעַת לְהַתְּפַשֵּׁט שְׂיוֹכַל לְבָרַר וּלְלַבֵּן הַהֲלָכָה כִּי הָיָה מְבַלְבֵּל אֶת הַדַּעַת בְּקִשְׁיּוֹת בְּבַחֲחִינַת וַיִּמְרְרוּ אֶת חַיֵּיהֶם-בְּקִשְׁיָא כְּנִ"ל, עַד שֶׁלֹּא הָיָה אֲפָשָׁר לְלַבֵּן וּלְבָרַר הַהֲלָכָה. וּמַעֲצָם הַמְּרִירוֹת הַנִּ"ל, דְּהֵינּוּ הַקְּשִׁיּוֹת הַנִּ"ל שֶׁהַכְּבִיד עֲלֵיהֶם מְאֹד, לֹא הָיָה בְּאֲפָשָׁר לָהֶם בְּשׂוּם אֶפְסָן לְבָרַר הַהֲלָכוֹת, וּבְפֶרֶט שְׁעָדִין לֹא זָכוּ לְקַבֵּל הַתּוֹרָה, כְּנִ"ל. וְעַל-כֵּן הַפְּלִיא הַשֵּׁם יְתִבְרַךְ חֲסִדוֹ עִמָּנוּ וְהָאִיר עַל יִשְׂרָאֵל בְּחִינַת הַהֲאָרָה שֶׁל פְּסָקֵי הַהֲלָכוֹת, דְּהֵינּוּ שְׁעִשׂוּעַ עוֹלָם הַבָּא כְּנִ"ל, אֶף-עַל-פִּי שֶׁהֵם בְּעֶצְמָם לֹא בָּרְרוּ הַהֲלָכָה כְּנִ"ל, וְעַל-יְדֵי זֶה הוֹצִיאָם מִמִּצְרַיִם. וְזֶהוּ בְּחִינַת הַחֲפִזוֹן שֶׁל יְצִיאַת מִצְרַיִם:

אות ג

וְזֶהוּ בְּחִינַת אֲכִילַת מִצָּה וְאֲסוּר חֲמֵץ וְהַכֵּל מִחֲמַת הַחֲפִזוֹן, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, "כִּי בְּחֲפִזוֹן יֵצְאֶתְךָ". וְכְמוֹ שֶׁאֲמַרְיִם, מִצָּה זֹאת שְׁאֵנוּ אוֹכְלִים עַל שׂוּם שֶׁלֹּא הִסְפִּיק בְּצֶקֶם שֶׁל אֲבוֹתֵינוּ לְהַחֲמִיץ עַד שֶׁנִּגְלָה עֲלֵיהֶם מִלְּךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּגְאֹלָם, שֶׁנֶּאֱמַר, "וַיֹּאפּוּ אֶת הַבֶּצֶק וְכוּ' כִּי גָרְשׁוּ מִמִּצְרַיִם וְלֹא יָכְלוּ לְהַתְּמַהֵמָה וְכוּ'". כִּי בְּאֵמַת אֵי אֲפָשָׁר לְזָכוֹת לְפִסְקֵי הַלְכוֹת, שֶׁהֵם עָקַר תַּקּוּן חֲטָא אֲדָם הָרֵאשׁוֹן וְהֵם כָּלֵל כָּל הַתַּקּוּנִים שֶׁל כָּל הַחֲטָאִים, כְּמוֹ שֶׁשְּׁמַעְתִּי מִרְבִּנוּ זָכַר צְדִיק לְבָרְכָה, וְכַמְבֹאֵר בְּמֵאמְרֵי הַקְּדוֹשִׁים כְּמָה פְּעָמִים. וְהֵם בְּחִינַת שְׁעִשׂוּעַ עוֹלָם הַבָּא כְּנִ"ל, אֲבָל בְּוַדַּי אֵי אֲפָשָׁר לְזָכוֹת לְהַלְכוֹת כִּי אִם עַל-יְדֵי יְגִיעָה גְּדוֹלָה, כִּי צְרִיכִים לְטַרַח הַרְבֵּה לְבָרַר וּלְלַבֵּן כָּל הַקְּשִׁיּוֹת לְאַסּוּקֵי שְׁמַעְתָּא אֲלִיבָא דְהַלְכָתָא. וְזֶה בְּחִינַת מִי שֶׁטַּרַח בְּעָרֵב שֶׁבֶת יֹאכֵל בְּשֶׁבֶת, כִּי הִטְרַחַא וְהַעֲבֹדָה שֶׁל שֶׁשֶׁת יְמֵי הַחֹל הֵם בְּחִינַת בְּרוּרִים כְּפִדּוּעַ, וְעָקַר הַבְּרוּר עַל-יְדֵי הַהֲלָכוֹת וְצְרִיכִים לְטַרַח כָּל שֶׁשֶׁת יְמֵי הַחֹל לְבָרַר וּלְלַבֵּן הַהֲלָכָה, שֶׁהֵם בְּחִינַת שֶׁשֶׁה סְדְרֵי מְשֻׁנָּה, שֶׁהֵם כְּנֶגֶד שֶׁשֶׁת יְמֵי הַחֹל, שֶׁהֵם בְּחִינַת אֲסוּר וְהִתֵּר, טָמֵא וְטָהוֹר,

כָּשֶׁר וּפְסוּל, וְצָרִיכִים כָּל שְׁשֶׁת יָמֵי הַמַּעֲשֵׂה לְטָרַח בְּהַלְכָה לְבַרֵּר הַהֲתַר מִהָאֲסוּר וְכוּ', וְאִזּוּ זֹכִינְן לְהַלְכָה בְּרוּרָה, שֶׁהִיא בְּחִינַת שַׁבָּת, כִּי שַׁבָּת הִיא בְּחִינַת שְׁלוֹם וְהַכְרַעָה, בְּחִינַת הַלְכָה בְּרוּרָה, שֶׁהִיא שְׁבִיתָה מִן הַבְּרוּר, וְאִי אֲפָשֶׁר לְזָכוֹת לְבְּחִינַת שַׁבָּת, שֶׁהִיא בְּחִינַת הַלְכָה פְּסוּקָה כִּי אִם מִי שֶׁטָּרַח בְּעָרֵב שַׁבָּת, דְּהֵינּוּ שֶׁטָּרַח בְּשֵׁשֶׁת יָמֵי הַחֹל, בְּשֵׁשֶׁת סְדָרֵי מִשְׁנָה, בְּאֲסוּר וְהֲתַר וְכוּ', וּבְרַר וּלְבַן הַהֲתַר מִהָאֲסוּר וְכוּ' וְאִזּוּ דִּיקָא זֹכִינְן לְבְּחִינַת שַׁבָּת, שֶׁהִיא בְּחִינַת שְׁעִשׂוּעַ עוֹלָם הַבָּא, בְּחִינַת הַלְכוֹת, אֲבָל בְּלֹא טְרַחָא אִי אֲפָשֶׁר לְזָכוֹת לְהַלְכוֹת, כִּי מִי שֶׁלֹּא טָרַח בְּעָרֵב שַׁבָּת מֵהַיָּמִים לְפָנָיו, נִמְצָא, שֶׁלֹּא הָיָה אֲפָשֶׁר לְיִשְׂרָאֵל לְזָכוֹת לְהַלְכוֹת שְׁבִיבָה הָיָה תְּלוּי גְּאֻלְתָּם כִּי אִם עַל-יְדֵי טְרַחוֹת וְיִגִּיעוֹת לְבַרֵּר וּלְלַבֵּן הַהַלְכָה. וְאִם הָיָה חָס וְשְׁלוֹם, הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מִמֵּתִין עַד שֶׁיִּבְרְרוּ בְּעֶצְמָם הַהַלְכָה, לֹא הָיוּ יְכוּלִים לְהִגָּאֵל מִשָּׁם כָּלֵל חָס וְשְׁלוֹם, כִּי אִזּוּ הִתְגַּבֵּר עֲלֵיהֶם הַסְטָרָא אַחֲרָא, דְּהֵינּוּ פְּרַעָה וּמְצָרִים כָּל כָּף, עַד שֶׁלֹּא הָיָה אֲפָשֶׁר לָהֶם בְּשׁוּם אִפְּסוּר לְזָכוֹת עַל-יְדֵי יִגִּיעוֹת לְבְּחִינַת הַלְכוֹת, כִּי הֵם כְּבָר סָבְלוּ שָׁם מְרִירוֹת גְּדוֹל בְּשִׁבִיל הַהַלְכוֹת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, "וַיִּמְרְרוּ אֶת חַיֵּיהֶם" בְּקִשְׁיָא פְּנִ"ל, אֲבָל אֶף-עַל-פִּי-כֵן לֹא הָיָה אֲפָשֶׁר לָהֶם לְצַאת מִן הַמְּרִירוֹת וְהַקְּשִׁיּוֹת וּלְבַרֵּר הַהַלְכוֹת מִגְּדֹל תַּקְּוָה הַסְטָרָא אַחֲרָא שֶׁהִתְגַּבֵּר עֲלֵיהֶם אִזּוּ מְאֹד, שְׁעַל-יְדֵי זֶה בְּלָבְלוּ דְעֵתָם מְאֹד וְלֹא הָיוּ יְכוּלִים לְצַאת מִן הַמְּרִירוֹת וְהַקְּשִׁיּוֹת לְבַרֵּר הַהַלְכָה. וְעַקֵּר מַחֲמַת שֶׁהָיָה עֲדִין קִדְּם קִבְּלַת הַתּוֹרָה וְלֹא נִתְגַּלְּהַת הַתּוֹרָה עֲדִין, אֲבָל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הִפְּלִיא חֲסִדוֹ וְהֵאִיר עֲלֵיהֶם הַהֲאָרָה זֹה שֶׁל שְׁעִשׂוּעַ עוֹלָם הַבָּא בְּחִינַת הַלְכוֹת אֶף-עַל-פִּי שֶׁלֹּא הָיוּ כְּדָאֵי לְזֶה אִזּוּ, כִּי לֹא יָכְלוּ לְצַאת בְּעֶצְמָם מִן הַמְּרִירוֹת הַקְּשִׁיּוֹת לְבַרֵּר הַהַלְכָה, אֶף-עַל-פִּי-כֵן הֵאִיר לָהֶם הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּחֲסִדוֹ מֵאֲלֵוֵי הַהֲאָרָה זֹה וְדַעַת זֶה שֶׁל בְּחִינַת הַלְכָה בְּרוּרָה. שֶׁהִיא בְּחִינַת שְׁעִשׂוּעַ עוֹלָם הַבָּא וְעַל-יְדֵי זֶה נִגְּאָלוּ וַיִּצְאוּ מִמְצָרִים, כִּי עַל-יְדֵי זֶה הִיָּתָה גְּאֻלְתָּם פְּנִ"ל:

אות ד

וְזֶהוּ בְּחִינַת הַמְּצוֹת שֶׁנִּתְּנוּ לָהֶם הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מִיַּד שְׁיִתְעַסְקוּ בָּהֶם, דְּהֵינּוּ פְּסַח וּמִילָה, זֶהוּ בְּחִינַת תּוֹרָה וְהַלְכוֹת שֶׁהֵאִיר עֲלֵיהֶם הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּחֲסִדוֹ, כִּי בְּזֶה תְּלוּי עַקֵּר גְּאֻלְתָּם פְּנִ"ל. וְעַל-כֵּן הָיוּ הַמְּצוֹת שֶׁל מִינֵי דָם, שֶׁהֵם דָּם פְּסַח וְדָם מִילָה, כִּי הָעַקֵּר הָיָה לְבַרֵּר בֵּין דָּם לְדָם וְכוּ' (פְּנִ"ל וְכַמוּבָא):

וְזֶה בְּחִינַת הַחֲפִזּוֹן וְאֲכִילַת מִצֵּה וְאִסּוּר חֲמִץ. וְזֶה בְּחִינַת מַה שְּׁמוּבָא שְׂמַחִין דְּגַדְלוֹת נְכֻסוֹ קֹדֶם מַחִין דְּקִטְנוֹת בְּלִיל פֶּסַח, כִּי הָאֲכִילָה הִיא בְּחִינַת בְּרוּרִים כְּיָדוּעַ. וַיְבַרֵּר הַנְּעֻשָׂה עַל-יַדֵּי הָאֲכִילָה, זֶהוּ בְּעֲצֻמוֹ בְּחִינַת הַבְּרוּר שֶׁל הַהֲלָכוֹת, כְּמוּבָא בְּתַקּוּנִים שֶׁבְּרוּר הַהֲלָכָה מִן הַקְּשִׁיּוֹת הִיא בְּחִינַת בְּרוּר הַחֲטָה מִן מֵץ וְתַבּוֹן, אֲבָל יֵשׁ בְּחִינַת אֲכִילַת חֲמֵץ וְיֵשׁ בְּחִינַת אֲכִילַת מִצֵּה, הֵינּוּ כִּי חֲמֵץ וּשְׂאֹר הוּא בְּחִינַת מַחִין דְּקִטְנוֹת-דִּינִים, הֵינּוּ בְּחִינַת חֲמוּץ הַמַּחֵם מַה שְּׁצָרִיכִים לְהַחֲמִיץ הַמַּחֵם הַרְבֵּה בְּכַמָּה יָגִיעוֹת וּמְרִירוֹת קֹדֶם שְׂמֵבְרָרִין הַפֶּסֶק הַלְּכָה, כִּי חֲמֵץ הוּא בְּחִינַת מַחְלוּקַת, כִּי חֲמֵץ לְשׁוֹן פֶּעַס וְשִׁנְאָה, כְּמוֹ שְׂפֹתוֹב, "מִכֶּפֶף מְעֹל וְחוֹמֵץ", הֵינּוּ בְּחִינַת פֶּעַס וּמַחְלָקַת, זֶה בְּחִינַת הַמַּחְלָקַת שֶׁיֵּשׁ בְּהַהֲלָכָה מִחֲמַת הַקְּשִׁיּוֹת שֶׁיֵּשׁ בָּהֶם, אֲשֶׁר בְּשִׁבִיל זֶה צָרִיכִים לְסַבֵּל מְרִירוֹת וְיָגִיעוֹת קֹדֶם שְׂמֵבְרָרִין הַפֶּסֶק הַלְּכָה. וְזֶה בְּחִינַת חֲמֵץ כְּנִ"ל, כִּי צָרִיכִים לְהַחֲמִיץ הַמַּחֵם הַרְבֵּה בְּמְרִירוֹת הַקְּשִׁיּוֹת קֹדֶם שְׂמֵבְרָרִין הַהֲלָכָה כְּנִ"ל. וּמִצֵּה זֶה בְּחִינַת הַלְּכָה פְּסוּקָה, בְּחִינַת עֲנֵג שֶׁבֶת, שֶׁהִיא הַלְּכָה פְּסוּקָה שְׁעִשׂוּעַ עוֹלָם הֵבֵא כְּנִ"ל, בְּבְחִינַת לְמַעַן תִּמְצְאוּ וְהִתְעַנְּגֶתֶם וְכוּ', בְּחִינַת עֲנֵג שֶׁבֶת, בְּחִינַת שְׁלוֹם (וְכַמוּבָן בְּדַבְּרֵי רַבֵּנוּ זְכָרוֹנוֹ לְבִרְכָה בְּמָקוֹם אַחֵר בְּמֵאמֶר "שְׂאֵלוּ אֶת רַבֵּי יוֹסִי בֶן קִיסְמָא"). כִּי מִצֵּה, הֵינּוּ שְׂמֵמֶהֱרִין בְּחֲפִזּוֹן וְאִין מְנִיחִין לְהַחֲמִיץ, הֵינּוּ שְׂאִין מְנִיחִין אֶת הַמַּחֵם לְהַחֲמִיץ כְּלָל בְּקְשִׁיּוֹת וּסְפָקוֹת כִּי אִם זֹכִין לְהַלְכָה פְּסוּקָה מִיָּד, שְׁזֶה בְּחִינַת מִצֵּה כְּנִ"ל וְזֹאת הַבְּחִינָה אִי אֶפְשָׁר לְזַכּוֹת בְּשׁוּם פֶּעַם, דְּהֵינּוּ לְזַכּוֹת לְהַלְכָה פְּסוּקָה קֹדֶם חֲמוּץ הַמַּחֵם בְּסְפָקוֹת וְקְשִׁיּוֹת כְּנִ"ל, רַק אִזּוֹ בְּשַׁעַת יְצִיאַת מִצְרַיִם זָכוּ לָזֶה כְּנִ"ל, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ דִּלְגַּע עֲלֵיהֶם וּמֵהָר קֹדֶם הַקָּץ, הֵינּוּ אֶף-עַל-פִּי שְׁעֵדִין לֹא סָבְלוּ הַמְּרִירוֹת שֶׁל הַקְּשִׁיּוֹת וְהַסְּפָקוֹת כָּל כֶּף שֶׁיְהִיוּ רְאוּיִם לְגֵאֲלָה, דְּהֵינּוּ לְהַלְכָה פְּסוּקָה אֶף-עַל-פִּי-כֵן דִּלְגַּע וּמֵהָר קֹדֶם הַקָּץ, כִּי נִגְלָה לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ שְׂאֵם הָיוּ מִתְעַכְבִּים עוֹד בְּמִצְרַיִם וְהָיוּ סוּבְלִים עוֹד מְרִירוֹת הַגְּלוּת הַנִּ"ל הָיוּ נִשְׁאָרִים שָׁם, חֵס וְשְׁלוֹם, כִּי לֹא הָיָה לָהֶם כַּח לְסַבֵּל הַמְּרִירוֹת מְגֻדֵל עֲצָם הַסְּטָרָא אַחֲרָא שֶׁהִתְגַּבְּרָה עֲלֵיהֶם מְאֹד, הֵינּוּ כִּי אִם הָיָה הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כְּבִיכּוֹל, מִמֵּתִין עַד שֶׁיְבָרְרוּ הַפֶּסֶק הַלְּכָה עַל-יַדֵּי מְרִירוֹת הַקְּשִׁיּוֹת הָיוּ נִשְׁאָרִים מְשֻׁקְעִים שָׁם, כִּי לֹא הָיָה לָהֶם כַּח לְצַאת מִמְּרִירוֹת הַקְּשִׁיּוֹת וְהַסְּפָקוֹת מְעַצֵּם הַסְּטָרָא אַחֲרָא שֶׁהִתְגַּבְּרָה עֲלֵיהֶם וּבִלְבָלָה דַּעְתָּם, בְּפֶרֶט פְּרָעָה וּמִצְרַיִם שֶׁיְנִיקְתָּם מֵהַדַּעַת וְתוֹפְסִין אֶת הַמַּחִין וְאִינָם מְנִיחִים אוֹתָם לְצַאת וּלְבַרֵּר הַהֲלָכָה, כִּי תוֹפְסִים אוֹתָם עַל-יַדֵּי הַסְּפָקוֹת וְהַקְּשִׁיּוֹת שֶׁמְבַלְבְּלִים דַּעְתָּם בְּזֶה, שְׁזֶהוּ מְרִירוֹת הָעֲבוּדָה שֶׁל פְּרָעָה וּמִצְרַיִם שֶׁהַכְּבִיד עֲלֵיהֶם מְאֹד כְּנִ"ל:

ועל-כן חמל השם יתברך עליהם ודלג קדם הקץ והאיר עליהם הארה זו של בחינת הלכות שעשוע עולם הבא קדם הקץ, דהינו שזכו להלכה פסוקה מיד קדם שזכו לברר וללבן ההלכה בעצמו על-ידי קשיות וספקות. וזהו נס גדול מאד כנ"ל:

אות ו

וְזֶהוּ בְּחִינַת הַחֲפִזּוֹן וְאֶסוּר חֲמֵץ, כִּי מֵאַחַר שֶׁהֵם בְּעֶצְמָם לֹא הָיָה אֲפֻשֶׁר לָהֶם לְבַרֵּר הַהֶלְכָה עַל-יְדֵי בְּרוּר הַקְּשִׁיּוֹת וְהַסְּפִקוֹת, עַל-כֵּן אֶסוּר לָהֶם לֶאֱכֹל חֲמֵץ. וְחֲמֵץ אֶסוּר בְּמִשְׁהוֹ, כִּי אֶסוּר לָנוּ בְּעֵת הַהוּא לְכַנֵּס כָּלֵל וּכְלָל בְּבְחִינַת סְפִקוֹת וּבְלִבּוּלִים וְקְשִׁיּוֹת שְׂיֵשׁ בְּהֶלְכָה, שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת חֲמֵץ כִּי אֵין לָנוּ עֵתָה כַּח לְבַרֵּר הַהֶלְכָה עַל-יְדֵי קְשִׁיּוֹת וְסְפִקוֹת, וְאִם יִכְנָסוּ בְּזֶה, חֵס וְשָׁלוֹם, יְכוּלִים לְשָׂאֵר שְׁקוּעַ שָׁם, כִּי אֵי אֲפֻשֶׁר אֲזֹ לְצִאת מִשָּׁם כְּנִי"ל. וְעַל-כֵּן אֶסוּר חֲמֵץ בְּמִשְׁהוֹ, כִּי אָנוּ צְרִיכִים עֵתָה רַק לֶאֱכֹל מִצָּה שֶׁהִיא בְּחִינַת שָׁלוֹם, בְּחִינַת הֶלְכָה פְּסוּקָה, אֲבָל חֲמֵץ אֶסוּר בְּמִשְׁהוֹ, כִּי אָנוּ זֹכִים לְהֶלְכָה פְּסוּקָה בְּלִי שׁוּם בְּרוּר הַסְּפִקוֹת וְהַקְּשִׁיּוֹת וְהַמְּחַלְקֵת וְאֶסוּר לָנוּ לְכַנֵּס כָּלֵל בְּבְחִינַת סְפִקוֹת וְקְשִׁיּוֹת שֶׁהוּא בְּחִינַת חֲמֵץ, כִּי עֲכָשָׁיו קִדְּם מִתּוֹן תּוֹרָה, בְּפֶרֶט בְּגִלוּת מְצָרִים אֵי אֲפֻשֶׁר לָנוּ לְבַרֵּר הַהֶלְכָה עַל-יְדֵי קְשִׁיּוֹת וְסְפִקוֹת. וְאֶסוּר לְכַנֵּס לְשָׁם כָּלֵל כִּי יִשְׁתַּקַּע שָׁם חֵס וְשָׁלוֹם כְּנִי"ל:

אות ז

וְעַל-כֵּן אֶסוּר חֲמֵץ בְּמִשְׁהוֹ בְּבֵל יִרְאֶה וּבֵל יִמָּצֵא, כִּי אֵין בֵּין חֲמֵץ לְמִצָּה אֲלֵא מִשְׁהוֹ, כִּי חֲמוּץ הַמַּחַ תְּלוּי בְּמִשְׁהוֹ, כִּי כְּשֶׁרוֹצִים לְבָרַח מִן הַסְּפִקוֹת וְהַקְּשִׁיּוֹת צְרִיכִים לְזַהֵר מִמִּשְׁהוֹ בְּעֵלְמָא, כִּי תִּכְף כְּשֶׁמִּתְחִילִין לְהַחְמִיץ הַמַּח בְּאִיזָה סִפֵּק כָּל שֶׁהוּא תִּכְף נִתְּבַלְבֵּל הַמַּח מִסְּפֵק לְסִפֵּק עַד שֶׁנִּתְּבַלְבֵּל דַּעְתּוֹ בְּסְפִקוֹת וְקְשִׁיּוֹת גְּדוּלוֹת כְּמוֹ שֶׁמְצִינּוּ שֶׁבְּתַחֲלָה לֹא הָיָה אֲלֵא מְחַלְקֵת אַחַת בְּיִשְׂרָאֵל לְסַמֵּךְ וְשֶׁלֹּא לְסַמֵּךְ וְאַחַר כֵּן נִתְּרַבָּה הַמְּחַלְקֵת בְּיִשְׂרָאֵל, (כְּמוֹבָא בְּגִמְרָא). וּמֵאַחַר שֶׁעֲכָשָׁיו אֵין לָנוּ כַּח לְבַרֵּר הַסְּפִקוֹת וְהַקְּשִׁיּוֹת עַל-כֵּן חֲמֵץ אֶסוּר בְּמִשְׁהוֹ, כִּי אֶסוּר לְכַנֵּס עֲכָשָׁיו בְּבְחִינַת חֲמוּץ הַמַּח כָּלֵל, כִּי מִחֲמַת תִּכְף הַסְּטָרָא אַחֲרָא שֶׁל פְּרַעָה וּמְצָרִים תִּכְף כְּשֶׁמִּתְחִילִין לְהַחְמִיץ אֶת הַמַּח בְּאִיזָה סִפֵּק כָּל שֶׁהוּא הֵם יְכוּלִים לְהִתְגַּבֵּר, חֵס וְשָׁלוֹם, לְבַלְבֵּל אֶת הַמַּח מִסְּפֵק לְסִפֵּק עַד שֶׁיִּשְׂאֵר שְׁקוּעַ שָׁם חֵס וְשָׁלוֹם, כְּנִי"ל. וְעַל-כֵּן יִצְאָנוּ בְּחֲפִזּוֹן מִמְצָרִים, כִּי לֹא יִכְלוּ לְהִתְמַהֵמֶה, כִּי תִּכְף כְּשֶׁהָאִיר עֲלֵיהֶם הַשֵּׁם יִתְּבַרַךְ הָאֲרֶת הַגְּאֻלָּה שֶׁהִיא בְּחִינַת שְׁעִשׂוּעַ עוֹלָם הַבָּא, בְּחִינַת פְּסִקֵי הַלְכוֹת הַצֵּרְכוּ לְצִאת מִיַּד בְּחֲפִזּוֹן בְּלִי שׁוּם עֲכֹב בְּמְצָרִים, כִּי צְרִיכִים לְבָרַח מִן הַסְּפִקוֹת וְהַקְּשִׁיּוֹת שֶׁהִיא בְּחִינַת גְּלוּת מְצָרִים מֵאַחַר שֶׁאֵין לָהֶם כַּח לְבַרֵּר וְאִם יִתְעַכְּבוּ שָׁם יְכוּלִים לְשָׂאֵר שָׁם

שְׁקוּעַ, חֵס וְשָׁלוֹם, כְּנִ"ל. עַל-כֵּן צָרִיכִים לְצֵאת מִשָּׁם מִיַּד לְבָרַח מִן הַסְּפָקוֹת וְהַקְּשִׁיּוֹת לְזָכוֹת תִּתְּכֶן לְבַחֲנֵינָה הַלְכוֹת בְּרִירוֹת שֶׁעָשׂוּעַ עוֹלָם הַבָּא שְׁנִתְּגַלֶּה עֲלֵיהֶם בְּרַחֲמֵי הַגְּדוֹלִים יִתְּבַרֵךְ, שֶׁזֶהוּ בַּחֲנִינָה מִצָּה כְּנִ"ל:

אות ח

וְזֶהוּ בַּחֲנִינָה מַחֲוֵן דְּגִדְלוֹת שְׁקוּדָמִין לְמַחֲוֵן דְּקִטְנוֹת, כִּי מַחֲוֵן דְּגִדְלוֹת זֶה בַּחֲנִינָה שֶׁהַמַּח גְּדוֹל שֶׁמַּחֲמַת גְּדוֹלוֹתוֹ אֵין לוֹ שׁוֹם סְפֵק וְקִשְׁיָא בַּחֲנִינָה הַלְכָה פְּסוּקָה. וּמַחֲוֵן דְּקִטְנוֹת, הֵינּוּ מַח קֶטָן, שֶׁהוּא בַּחֲנִינָה סְפָקוֹת וְקִשְׁיּוֹת כְּמוֹ הַקֶּטָן שֶׁקִּשָּׂה לוֹ כְּמָה סְפָקוֹת וְאֵינוֹ מִבִּין הַהֲלָכָה עַל בְּרִיָּה, אֲבָל תִּמִּיד צָרִיכִין מִקֶּדָם לְבַחֲנֵינָה מַחֲוֵן דְּקִטְנוֹת וְאַחַר כֵּן לְמַחֲוֵן דְּגִדְלוֹת, כִּי צָרִיכִין מִקֶּדָם לְהַסְתַּפֵּק הַרְבֵּה בַּהֲלָכָה וּלְהַתְקַשׁוֹת בָּהּ, שֶׁזֶהוּ בַּחֲנִינָה מַחֲוֵן דְּקִטְנוֹת וְאַחַר כֵּן מְבַרְרִין הַפְּסֵק הַהֲלָכָה עַל בְּרִיָּה, שֶׁזֶהוּ בַּחֲנִינָה מַחֲוֵן דְּגִדְלוֹת אֲבָל עֲכָשׁוּ זֹכִין מִיַּד לְבַחֲנֵינָה הַלְכָה פְּסוּקָה, שֶׁזֶהוּ בַּחֲנִינָה מַחֲוֵן דְּגִדְלוֹת קֶדָם מַחֲוֵן דְּקִטְנוֹת, הֵינּוּ קֶדָם הַסְּפָקוֹת וְהַקְּשִׁיּוֹת שֶׁיֵּשׁ בַּהֲלָכָה קוֹדֵם שֶׁמְבַרְרִין אוֹתָהּ, כִּי עֲכָשׁוּ זֹכִים לְהַלְכָה פְּסוּקָה קֶדָם שֶׁסּוֹבְלִין מְרִירוֹת הַסְּפָקוֹת, שֶׁהֵם מַחֲוֵן דְּקִטְנוֹת כְּנִ"ל. וְאַחַר כֵּן כְּשֶׁזֹּכִין לְבַחֲנֵינָה הַלְכָה פְּסוּקָה שֶׁעָשׂוּעַ עוֹלָם הַבָּא, שֶׁהוּא בַּחֲנִינָה מַחֲוֵן דְּגִדְלוֹת, אֲזִי יְכוּלִין אַחַר כֵּן לְקַבֵּל גַּם מַחֲוֵן דְּקִטְנוֹת, כִּי כְּבָר נִתְּבַרַר הַהֲלָכָה עַל בְּרִיָּה וְעֲכָשׁוּ אֲפֹלוֹ כְּשֶׁמְקַבְּלִין הַמַּחֲוֵן דְּקִטְנוֹת שׁוֹב אֵין שׁוֹם סְפֵק וְקִשְׁיָא כָּלֵל מֵאַחַר שֶׁכְּבָר זָכוּ לְהַלְכָה פְּסוּקָה. וְעַל-כֵּן הַחֲמֵץ אֲסוּר כָּל יְמֵי הַפֶּסַח, כִּי בַּעַת הַזֹּאת שֶׁל הַגְּאֻלָּה אֵין לָנוּ שׁוֹם סְפֵק וְקִשְׁיָא כָּלֵל, שֶׁהִיא בַּחֲנִינָה חֲמֵץ וְאֲסוּר לָנוּ לְפָנֵס בְּזֶה כָּלֵל כְּנִ"ל. וְאַפְלוֹ כְּשֶׁמְקַבְּלִין אַחַר כֵּן הַמַּחֲוֵן דְּקִטְנוֹת גַּם כֵּן אֵין לָנוּ שׁוֹם סְפֵק וְקִשְׁיָא כָּלֵל בַּהֲלָכָה, מֵאַחַר שֶׁכְּבָר יוֹדְעִין הַהֲלָכָה עַל בְּרִיָּה עַל-יְדֵי חֲסִדוֹ יִתְּבַרֵךְ, עַל-יְדֵי בַּחֲנִינָה מַחֲוֵן דְּגִדְלוֹת שֶׁהֵאִיר עֲלֵיהֶם הַשֵּׁם יִתְּבַרֵךְ בַּחֲסִדוֹ כְּנִ"ל:

אות ט

וְזֶהוּ בַּחֲנִינָה הַמְּרוֹר שֶׁאוֹכְלִין אַחַר כֵּן, שֶׁהוּא זָכַר לְוִימְרָרוֹ אֶת חַיֵּיהֶם, כְּמִבְּאֵר בַּהֲגָדָה, כִּי עֲכָשׁוּ יֵשׁ לָנוּ כַּח לְהַמְתִּיק וּלְבַטֵּל מְרִירוֹת הַשַּׁעֲבּוּד שֶׁל פְּרָעָה וּמִצְרַיִם, שֶׁהוּא מְרִירוֹת הַקְּשִׁיּוֹת כְּנִ"ל, כִּי עֲכָשׁוּ כְּבָר נִתְּבַטְּלוּ כָּל

הקשיות, כי אנו זוכים עכשיו למצה, שהיא בחינת הלכה ברורה פני"ל. ועל-כן פורכין המצה ומרור ביחד, כי על-ידי המצה, שהיא בחינת הלכה פסוקה נמתק ונתבטל המרור, שהיא מרירות הקשיות, שהיה בהלכה קדם שנתברר פני"ל:

[גם יש בזה עוד דברים בגו על-פי מה שמבאר בפונות שהשליך פרעה למטה ונעשה ערפה ואז יש פח לבטלו, עין שם. גם איתא שחרסת הוא בחינת חס רי"ת, עין שם, ואפשר שהמרור שהוא בגימטריא מות, כמבאר שם, הוא מרמוז על אשת כסילות, שהיא מר ממות, שהיא בחינת ערפה שמשם עקר התגברות הסטרא אחרא שמבלבלת הדעת בקשיות וספקות ומחלקת. והמתקה על-ידי חרסת-חס רות בחינת אשה יראת ה', בחינת ראה חיים עם האשה וכו', כי מרות יצא דוד שזכה להלכה פסוקה, כמו שכתוב, "וה' עמו", שהלכה כמותו, שהם בחינת חסדי דוד. ועכשיו כשנפל פרעה למטה ונעשה בחינת ערפה, עכשיו דיקא יש לנו פח להמתיקו ולבטלו למטה, הינו על-פי הנ"ל, כי פרעה מבלבל הדעת בספקות וקשיות ואינו מניח לברר ההלכה פני"ל. ועל-ידי זה תפס את ישראל בגלות מצרים-וימררו את חיהם-בקשיא וכו' פני"ל, אבל עכשיו כשהאיר עליהם השם יתברך בחסדו וזכו להלכה פסוקה בחינת מצה. ונתבטל חמוץ המח לגמרי, דהינו שנתבטלו כל הספקות שבהלכה מאחר שיודעים ההלכה ברורה, ועל-כן מאחר שנתבטלו הספקות עכשיו יש לנו פח לבטל ולשבר מרירת הקשיות, כי עכשיו אנו יודעים בברור שהקשיא בטלה ואין כאן ספק כלל מאחר שיודעים ההלכה על בריה. וזהו בחינת אכילת מרור, כי מרירת הקשיות שבא על-ידי בלבול המח בחינת חמץ שהיא יניקת פרעה, זאת המרירות הקשה יש לנו פח לבטלו למטה דיקא, כי למעלה אצל המוחין ששם יניקת פרעה בחינת חמץ, בחינת בלבול הדעת בספקות, שם אין לנו פח עכשיו לברר וללבן הספקות פני"ל. וזהו אסור חמץ ואפלו במשהו פני"ל. אבל כשנתבטל החמץ והבלבול הדעת וזוכין למצה, בחינת הלכה פסוקה, אזי תכף המרירות הבא מבלבול הדעת, נתבטל ונמתק ויש לנו פח לשברו ולבטלו, כי אנו יודעים שהקשיא בטלה ומבטלת מאחר שזכו להלכה פסוקה פני"ל, ושוב אין לנו שום ספק ובלבול הדעת, שהיא בחינת חמץ וממילא נתבטל מרירת הקשיות פני"ל]:

נמצא, שעקר גאלת מצרים היה על-ידי בחינת הלכות פסוקות וברורות שזכו מן השמים בחסדו יתברך, שהם בחינת שעשוע עולם הבא שמשם נגאלו. ועל-ידי ההלכות, שהם בחינת חסדי דוד, על-ידי זה מאיר האמת על-ידי שלשה קוין, שהם בחינת אל אלקים ה', בחינת תורה ותפלה ושדוכים, כי מתחלה בעת שהיו הדמים שוטפין על הלב הוא פגם האמת בחינת אנשי דמים ישנאו תם וכו'. ועכשיו על-ידי תקון הדמים, בחינת הלכות, מאיר האמת על-ידי שלשה קוין פני"ל ברבוע הדבור בארבעה חלקי הדבור, שהם וכו' (עין שם כל זה היטב היטב במאמר הנ"ל). וזה בחינת לא איש דברים אנכי גם מתמול גם וכו', כי במצרים היה הדבור בגלות וכו', (עין כל זה שם במאמר הנ"ל):

אות י

וְזֶה בְּחִינַת שְׁלֹשׁ מִצּוֹת וְאַרְבָּעָה כּוֹסוֹת, זֶה בְּחִינַת שְׁלֹשָׁה קוּי הָאֲמֵת, בְּחִינַת שְׁלֹשׁ מִצּוֹת, כֹּהֵן, לֵוִי, יִשְׂרָאֵל, בְּחִינַת אֵל אֱלֹקִים ה' שֶׁהֵם מְאִירִים בְּאַרְבָּעָה חֻלְקֵי הַדְּבִיר, שֶׁהֵם בְּחִינַת אַרְבָּעָה כּוֹסוֹת. שֶׁהֵם מְרַמְזִים עַל עֵקֶר הַגְּאֻלָּה, כִּי הֵם כְּנֶגֶד אַרְבָּעָה לְשׁוֹנוֹת שֶׁל גְּאֻלָּה, כִּי עֵקֶר הַגְּאֻלָּה הוּא שְׂיִצְא הַדְּבִיר מֵהַגְּלוּת, הֵינּוּ אַרְבָּעָה חֻלְקֵי הַדְּבִיר הַנִּי"ל, שֶׁהֵם בְּחִינַת אַרְבָּעָה כּוֹסוֹת שֶׁל יוֹן, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, "וְחִפְדָּ כַּיִּין הַטּוֹב דּוֹבֵב שִׁפְתַי יִשְׁנִים". כִּי הַמִּצּוֹת הֵם בְּחִינַת הַלְכוֹת כְּנִי"ל, בְּחִינַת חֲסִדֵי דָּוִד כְּנִי"ל. וְעַל-כֵּן עַל יָדָם מְאִיר הָאֲמֵת בְּשְׁלֹשָׁה קוּי, שֶׁהֵם בְּחִינַת שְׁלֹשׁ מִצּוֹת כְּנֶגֶד שְׁלֹשָׁה קוּי הָאֲמֵת שֶׁמְאִיר עַל-יְדֵי הַמִּצּוֹת, שֶׁהֵם בְּחִינַת הַלְכוֹת חֲסִדֵי דָּוִד כְּנִי"ל:

אות יא

כִּי מִצָּה הָרֵאשׁוֹנָה הִיא הַכֹּהֵן, שֶׁהִיא בְּחִינַת אֵל כַּיְדוּעַ, שֶׁהוּא בְּחִינַת תְּפִלָּה, (כְּמִבְּאֵר הַיֵּטֵב בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ הַנִּי"ל). כִּי אֵל, עַל -שֵׁם הַכֹּחַ וְעַל-יְדֵי הַתְּפִלָּה אֲנִי לּוֹקְחִין לְעֲצֻמְנוּ הַכֹּחַ וְכוּ', (עַיֵן שֵׁם הַיֵּטֵב), וְזֶהוּ בְּחִינַת מִצָּה הָרֵאשׁוֹנָה שֶׁהִיא הַכֹּהֵן שֶׁעָלָיו מְבָרְכִין הַמוֹצֵיא (וְעֵקֶר הוּא בְּרַכַּת הַמוֹצֵיא לַחֵם מִן הָאָרֶץ, שֶׁהִיא רֵאשׁוֹנָה וְקוֹדֶמֶת לְכָל הַבְּרָכוֹת), כִּי הַבְּרָכָה הִיא בְּחִינַת תְּפִלָּה, כִּי עֵקֶר הַתְּפִלָּה הִיא בְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת, כִּי עַל-יְדֵי הַבְּרָכָה אֲנִי לּוֹקְחִין לְעֲצֻמְנוּ הַכֹּחַ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, כְּבִיכּוֹל, כְּמוֹ שֶׁדָּרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנּוּם לְבְרָכָה עַל פְּסוּק, "לֵה' הָאָרֶץ וּמְלוֹאָהּ". וְכַתִּיב, "וְהָאָרֶץ נָתַן לִבְנֵי אָדָם". כָּאֵן קִדְּם בְּרָכָה, כָּאֵן לְאַחַר בְּרָכָה. נִמְצָא, שֶׁעַל-יְדֵי הַבְּרָכָה כָּל הָעוֹלָם וּמְלֵאוֹ שָׁלְנוּ, נִמְצָא שֶׁאֲנִי לּוֹקְחִין כֹּחַ מֵעֲשִׂיו מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אֵלֵינוּ עַל-יְדֵי הַבְּרָכָה וְעֵקֶר וְרֵאשׁ לְכָל הַבְּרָכוֹת הִיא בְּרַכַּת הַמוֹצֵיא שְׂיִשׁ לָהּ קְדִימָה לְכָל הַבְּרָכוֹת. נִמְצָא, שֶׁמִּצָּה רֵאשׁוֹנָה שֶׁמְבָרְכִין עָלֶיהָ הַמוֹצֵיא מְרַמְזֵת עַל בְּחִינַת הַלְכוֹת הַנִּי"ל, שֶׁעַל יָדָם מְאִיר הָאֲמֵת כְּנִי"ל, שֶׁעַל-יְדֵי זֶה נִגְאָלוּ מִמְצָרִים, כִּי עֵקֶר בְּרַכַּת הַמוֹצֵיא לַחֵם מִן הָאָרֶץ זֶה בְּחִינַת שְׁנֵתִבְרַר וְנִזְדַּכַּד הַלָּחֵם, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת הַהֲלָכוֹת, כִּי בְּרוּר הַהֲלָכוֹת הוּא בְּרוּר הַלָּחֵם מִן הַפְּסֻלֹת מִבְּחִינַת מֶץ וְתֵבֶן, שֶׁהֵם בְּחִינָה אַחַת כְּנִי"ל. וְעַל-כֵּן יֵשׁ עֲשָׂרָה מִצּוֹת בְּתִבּוּאָה וְעֲשָׂרָה תִּבּוֹת בְּהַבְּרָכָה וְעֵשֶׂר מֵינֵי עֲבוֹדוֹת קִדְּם שְׁנֵתִבְרַר הַלָּחֵם. חֲרִישָׁה וְזִרְעָה וְשָׂר דְּבָרִים שֶׁל עֵשֶׂר עֵשֶׂר שְׂיִשׁ בְּלָחֵם, (כְּמוֹבָא בְּטוֹר אֲרַח

חיים בהלכות בציעת הפת), כי הלחם צריך להתברר בעשרה בחינות ברורים כנגד עשרה מיני דמים הנ"ל שנתערבו על-ידי חטא אדם הראשון, שעקר התקון על -ידי ברור ההלכות, שזהו בעצמו בחינת ברור הלחם והחטה ממץ ותבן כנ"ל, כי מחמת שעקר החטא היה על-ידי האכילה, על-ידי אכילת עץ הדעת, על-פני עקר הברור על -ידי אכילה וכנ"ל. ועקר גמר הברור היא על-ידי הברכה, דהינו ברכת המוציא שקודמת לכל הברכות, כי הלחם היא עקר האכילה. ועל-פני סמכו רבותינו זכרונם לברכה ברכת המוציא על פסוק, "המוציא אתכם מארץ מצרים". ומר מפיק לה מפסוק, "אל מוציאם ממצרים". כי המוציא לחם וכו', דהינו ברור האכילה, זהו בעצמו בחינת יציאת מצרים, שעקר הגאולה היה על-ידי ברור ותקון חטא אדם הראשון, על-ידי בחינת הלכות, שהם בחינת אכילת מצה, בחינת מאכל מברר, כי ברור האכילה וברור ההלכות הם בחינה אחת כנ"ל:

אות יב

ומצה שניה שהיא הלוי, היא בחינת אלקים סטרא דלוי, פיזוע, בחינת תורה שנתנה על-ידי משה שהוא משבט לוי, כמו שכתוב, ומשה איש האלקים בניו יקראו על שבט הלוי. ומצה זו היא עקר המצה, כי עליה מברכין על אכילת מצה, כי עקר המצה היא בחינת הלכות, שהיא בחינת תורה, ועל-פני שוברין אותה והיא נקראת "לחם עני", שמזכיר את העני שנתענו במצרים, כי מצה זו שהיא בחינת תורה והלכות מזכיר את העני שהיה להם במצרים שהיו ממררין את חייהם בקשיות ולא היו יכלים לברר ההלכות כנ"ל. וזהו בחינת מה ששוברין אותה המצה, זהו בחינת התרוץ על הקשיות, כי תרוץ לשון שביירה, כי צריכים לשבר ולפרק ההלכה כדי לבררה ותמיד אנו צריכים יגיעה גדולה ומרירות גדול לזה קדם שמשברין ומתרצין ומבררין ההלכה. ועל שם זה נקרא לחם עני שמזכיר את העני וכו' כנ"ל. ועכשיו אנו משברין אותה בקל, כי עכשיו זוכין לשבר ולתרץ כל הקשיות שבהלכה בלי שום יגיעה, בלי שום ספקות ובלבולים, כי עכשיו זוכים להלכה פסוקה, בחינת מצה כנ"ל. וזהו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, לחם עני, שעונין עליו דברים הרבה, כי עקר יציאת מצרים היא שיצא הדבור מהגלות כנ"ל ועל-פני מצוה עלינו לספר ביציאת מצרים, ועקר הארת הדבור שנתגלה ויצא מגלות מצרים הוא על-ידי ההלכות וכו' כנ"ל. ועל-פני נקראת המצה פרוסה, שהיא עקר המצה בחינת הלכות כנ"ל, שעליו מברכין על אכילת מצה, ונקראת לחם עני, שעונין עליו דברים הרבה, כי על ידה דיקא נתגלה הדבור כנ"ל, כי

ההלכות הם בחינת מצה פרוסה, לחם עני, חסדי דוד, פידוע:

אות יג

ומצה שלישית הוא הישראל, הוא בחינת שם הויה ברוך הוא פידוע, בחינת שדוכים, כי עמה עושין כרד, שכורכין מצה ומרור חסדים וגבורות, שזה בחינת שדוכים וזווגים פידוע, והם מאירים ברבוע הדבור בארבעה חלקי הדבור, שהם בחינת ארבע כוסות כני"ל, כי יש דבור של צדקה זה בחינת כוס ראשון שאומרים עליו הקדוש, כי צדקה רחמי בחינת אב הרחמן, שהוא בחינת קדש פידוע. (וכן מרמו בדברי רבנו זכרוננו לברכה במקום אחר). שצדקה מרמזת במקום גבה מאד בבחינת זקן דקדשה, שזה בחינת אב הרחמן, סבא קדישא, שיניקתו מבחינת זקן דקדשה פידוע:

אות יד

ויש דבור של תשובה, זהו בחינת הכוס השני שאומרים עליו ההגדה, דהינו ספור הנס של גלות מצרים ועקר הגאולה היתה על-ידי בחינת עולם הבא כני"ל, שהיא בחינת תשובה פידוע:

אות טו

ויש דבור של עשירים קרובים למלכות, בחינת שלשת השריגים וכו', זה בחינת כוס שלישי שאומרים עליו ברכת המזון, שהוא שלשה ברכות, בחינת שלשת השריגים הנ"ל, כי ברכת המזון היא בחינת דבור של עשירות, כי היא ברכה הנאמרת על השבע, בחינת עשירות, (פמובא בזהר הקדוש), כי שכור אסור להתפלל, אבל מתר בברכת המזון, כי זאת

הַבְּרָכָה נֹאמְרֵת עַל הַשְּׁבַע, עַיִן שֵׁם, הֵינּוּ בְּחִינַת שְׁבַע וְעֲשִׂירוֹת, בְּחִינַת דְּבוּר
שֶׁל עֲשִׂירוֹת וְשְׁבַע, בְּחִינַת שְׁלֹשֶׁת הַשְּׂרִיגִים, שְׂזָהוּ בְּחִינַת שְׁלֹשָׁה בְּרָכוֹת שֶׁל
בְּרַפְּת הַמְּזוּן כְּנִי"ל:

אות טז

וַיֵּשׁ דְּבוּר שֶׁל מַלְכוּת פָּה, זֶה בְּחִינַת כּוֹס רְבִיעֵי שְׂאוּמָרִים עָלָיו הַהֵלֵל,
שֶׁהוּא בְּחִינַת מַלְכוּת, (כְּמִבְּאֵר בְּפִתְבִּיּוֹס), שֶׁבְּחִינַת הֵלֵל הוּא בְּמַלְכוּת. וְעַל-
יְדֵי שְׁלֵמוֹת הַדְּבוּר, שֶׁהִיא בְּחִינַת לְשׁוֹן הַקְּדָשׁ, עַל-יְדֵי זֶה מִמְּשִׁיכִין
הַקְּדָשָׁה וְהַשְּׂמֹחָה שֶׁל שַׁבַּת לְשֵׁשֶׁת יָמֵי הַחֹל. שֵׁשֶׁת יָמֵי הַחֹל הֵם בְּחִינַת
עֶבֶד, וְשַׁבַּת הִיא בְּחִינַת בֶּן נִיחָא וְכוּ', (עַיִן שֵׁם בְּמִאמֶר הַנִּי"ל). וְזֶה בְּחִינַת
עֶבְדוֹ אֶת ה' בְּשִׂמְחָה וְכוּ', עַיִן שֵׁם. וְזֶהוּ בְּחִינַת הַחֲרוּת שֶׁל גְּאֻלַּת מִצְרַיִם,
כִּי יֵצְאוּ מֵעֲבָדוֹת לְחֲרוּת, מִיָּגוֹן לְשִׂמְחָה, כִּי הַשְּׂמֹחָה הִיא הַחֲרוּת,
(כְּמִבְּאֵר בְּמָקוֹם אַחֵר), כִּי עֲבָדוֹת הִיא בְּחִינַת עֲצָבוֹת הַנִּי"ל וְשִׂמְחָה הִיא
בְּחִינַת חֲרוּת וְעַל-כֵּן עַל-יְדֵי בְּחִינַת הַנִּי"ל, שְׁעַל-יְדֵי זֶה זּוֹכִין לְהַמְשִׁיךְ
הַשְּׂמֹחָה שֶׁל שַׁבַּת לְבְּחִינַת עֲבָדוֹת, עַל-יְדֵי זֶה יוֹצְאִים מֵעֲבָדוֹת לְחֲרוּת:

אות יז

וְעַל-יְדֵי שְׂמִמְשִׁיכִין הַשְּׂמֹחָה שֶׁל שַׁבַּת לְשֵׁשֶׁת יָמֵי הַחֹל, שְׂזָהוּ בְּחִינַת
שְׂיוּצָאִין מֵעֲבָדוֹת לְחֲרוּת כְּנִי"ל, עַל-יְדֵי זֶה נִתְּגַלָּה אַחְדוּת הַפְּשׁוּיִת יִתְּבַרְךָ
שְׁכָל הַפְּעֻלוֹת מְשִׁתְּנוֹת נִמְשָׁכִין מֵאַחַד הַפְּשׁוּיִת יִתְּבַרְךָ וְזֶה יִקָּר מְאֹד וְכוּ',
(עַיִן שֵׁם הַיֵּטֵב בְּמִאמֶר הַנִּי"ל). זֶה בְּחִינַת דְּעוּ כִּי ה' הוּא הַאֱלֹקִים וְכוּ', עַיִן
שֵׁם. וְזֶה עֵקֶר גְּאֻלַּת מִצְרַיִם שֶׁאֵז הָיָה שְׂדוּד הַמַּעְרָכוֹת וְנִתְּגַלָּה אַחְדוּתוֹ
יִתְּבַרְךָ, שֶׁהוּא יִתְּבַרְךָ מוֹשֵׁל בְּכָל, וְכָל הַנְּהַגוֹת הַמַּעְרָכוֹת וְהַטְּבַע שֶׁהֵם
פְּעֻלוֹת מְשִׁתְּנוֹת-כִּי זֶה הַדְּבָר מְחַיֵּב קְרִירוֹת וְזֶה הַפְּדָה וְכִיּוֹצָא וְאֵז נִתְּגַלָּה
בְּשַׁעֲת יֵצִיאַת מִצְרַיִם שֶׁהַכָּל נִמְשָׁךְ מִמֶּנּוּ יִתְּבַרְךָ עַל-יְדֵי הַנְּסִיּוֹת וְהַמּוֹפְתִים
שֶׁעָשָׂה הַשֵּׁם יִתְּבַרְךָ אֵז וְשְׂדוּד טְבַע הַמַּעְרָכוֹת, שְׁעַל-יְדֵי זֶה נִתְּגַלָּה שְׁכָל
הַפְּעֻלוֹת מְשִׁתְּנוֹת הַבָּאִים עַל-יְדֵי טְבַעֵי הַמַּעְרָכוֹת, כְּלָם נִמְשָׁכִים מֵאַחַד
הַפְּשׁוּיִת יִתְּבַרְךָ וּבְגִדּוֹ לְשִׁנּוּתָם כְּרָצוֹנוֹ וְאֵז נִתְּגַלָּה כִּי ה' הוּא הַאֱלֹקִים,
שְׂזָהוּ בְּחִינַת הַנִּי"ל, בְּחִינַת פְּעֻלוֹת מְשִׁתְּנוֹת שֶׁנִּמְשָׁכִין מֵאַחַד הַפְּשׁוּיִת
יִתְּבַרְךָ, (כְּמִבְּאֵר שֵׁם בְּמִאמֶר הַנִּי"ל). כִּי עֵקֶר הַגְּאֻלָּה הִיְתָה בְּבְחִינַת זוֹ

שְׂתַגְלָה כִּי ה' הוּא הָאֱלֹקִים, כִּי פָרַעַה אָמַר, מִי ה' כּוֹי, כִּי כָפַר בְּשֵׁם ה', כִּי אֲחִיזְתּוּ הָיָה בְּשֵׁם אֱלֹקִים, כַּמּוֹבָא. וְאֱלֹקִים בְּגִימְטְרִיא הִטְבַּע שֶׁהִיא פְּעֻלּוֹת מְשִׁתְּנוֹת וּפְרַעַה כָּפַר בְּעֶקֶר וְרָצָה לְהַפְרִיד חֵס וְשְׁלוֹם, בֵּין ה' לְאֱלֹקִים, כִּי לֹא הָיָה מֵאֲמִין שֶׁפְּעֻלּוֹת מְשִׁתְּנוֹת נִמְשָׁכִין מֵאֶחָד הַפְּשׁוּט יִתְבָּרַךְ, אֲבָל עַל-יְדֵי גְאֻלַּת מִצְרַיִם עַל-יְדֵי הַמּוֹפְתִים הַנּוֹרְאִים שֶׁעָשָׂה הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְשִׁדְד הַמַּעֲרָכוֹת, עַל-יְדֵי זֶה נִתְגַּלָּה שֶׁכָּל הַפְּעֻלּוֹת מְשִׁתְּנוֹת הַבָּאִים עַל-יְדֵי הַמַּעֲרָכוֹת כָּלֵם נִמְשָׁכִים מֵאֶחָד הַפְּשׁוּט יִתְבָּרַךְ וְעַל-יְדֵי זֶה נִתְגַּלָּה כִּי ה' הוּא הָאֱלֹקִים, כַּמּוֹ שֶׁאָמַר יִתְרוֹ, "עַתָּה יָדַעְתִּי כִּי ה' הוּא הָאֱלֹקִים". וְכַמּוֹ שֶׁפְּתוּב בְּמִתְּן תּוֹרָה, "אֲנֹכִי ה' אֱלֹקֶיךָ אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם וְכוּ'". כִּי זֶה עֶקֶר יְצִיאַת מִצְרַיִם שֶׁנִּתְגַּלָּה כִּי ה' הוּא הָאֱלֹקִים, שֶׁזֶה בְּחִינַת הַתְּגֻלּוֹת אַחַדוּת הַפְּשׁוּט מִפְּעֻלּוֹת מְשִׁתְּנוֹת, שֶׁכָּל הַפְּעֻלּוֹת מְשִׁתְּנוֹת נִמְשָׁכִין מֵאֶחָד הַפְּשׁוּט יִתְבָּרַךְ, כִּי ה' הוּא הָאֱלֹקִים ה' אֶחָד וְשִׁמוֹ אֶחָד בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם, אָמֵן

פסח ה':

עֲנִין יְצִיאַת מִצְרַיִם בְּכָל דּוֹר וְדוֹר וּבְכָל אָדָם וְעַנְיָן אֲכִילַת מַצָּה:

עַל-פִּי הַמַּאֲמָר "בְּקֹרֵב עָלֵי מְרַעִים לֶאֱכֹל אֶת בִּשְׂרֵי" בְּסִימָן לו, עֵין שָׁם כָּל הַמַּאֲמָר:

כִּי יֵשׁ שִׁבְעִים נֶפֶשׁ בֵּית יַעֲקֹב בְּחִינַת שִׁבְעִים פְּנִים לְתוֹרָה וְכָל נֶפֶשׁ מִיִּשְׂרָאֵל יֵשׁ לוֹ שָׂרֵשׁ בְּשִׁבְעִים נֶפֶשׁ הַנִּי"ל כְּנֶגֶד זֶה יֵשׁ שִׁבְעִים אַמּוֹת וְכָל אַמָּה יֵשׁ לָהּ מִדָּה וְתַאֲוָה רָעָה שֶׁהִיא מִשְׂרֵשֶׁת בְּהֵן וַיֵּשׁ תַּאֲוָה הַכְּלָלִית שֶׁכּוֹלֶלֶת כָּל הַשִּׁבְעִים אַמּוֹת וְהוּא תַּאֲוַת נְאוּף שֶׁכָּלֵם מִשְׂרֵשִׁים וּמִשְׁקַעִים בְּזֹאת הַתַּאֲוָה. וְכָל נֶפֶשׁ מִיִּשְׂרָאֵל קָדָם שֵׁיֵשׁ לָהּ אֵיזָה הַתְּגֻלּוֹת בְּתוֹרָה מְנַסִּין וּמְצַרְפִּין אֶת הַנֶּפֶשׁ בְּגִלּוֹת שֶׁל שִׁבְעִים אַמּוֹת, הֵינּוּ בְּתַאֲוֹתֵיהֶן הָרַעוֹת וְעֶקֶר הַנִּסְיוֹן הוּא בְּתַאֲוָה הַכְּלָלִית הַנִּי"ל, שֶׁכְּשֶׁהַנֶּפֶשׁ שֶׁל יִשְׂרָאֵל נִתְנַסָּה בְּזֹאת הַתַּאֲוָה, זֶהוּ בְּחִינַת גְּלוּת שֶׁל שִׁבְעִים אַמּוֹת כְּנִי"ל וְאַזִּי צוּעֶקֶת שִׁבְעִים קָלִין כְּמוֹ הַיּוֹלֶדֶת וְכוּי וְאַזִּי כְּשֶׁמִּשְׁבֵּר זֹאת הַתַּאֲוָה וְעוֹמֵד בְּנִסְיוֹן זוֹכֶה אַחַר כָּךְ לְהוֹלִיד הַתְּגֻלּוֹת הַתּוֹרָה. וּבְשִׁבִיל זֶה מוֹשֶׁה רַבֵּנוּ, עָלָיו הַשְּׁלוֹם, שֶׁהוּא כָּלֵל הַתּוֹרָה הָיָה פְּרוּשׁ מִכָּל וְכָל וְכוּי וּבִלְעָם כְּנֶגְדּוֹ בְּקִלְפָה הָיָה מְשַׁקֵּעַ וְכוּי. גַּם יוֹסֵף הַצֶּרֶף לְעִמָּד בְּנִסְיוֹן וְכוּי כִּדִּי לְזִכּוֹת לְהַתְּגַלּוֹת הַתּוֹרָה בְּחִינַת חֲכָמָה וּבִינָה וְהַתְּקוּן שֶׁל הַרְהוּרֵי זְנוּת שִׁבְאִים לְאָדָם שֶׁיֵּאמַר שְׁמַע וּבְרוּךְ שֵׁם. כִּדִּי לְכָלֵל נֶפְשׁוֹ בְּשָׁנִים עֶשֶׂר שִׁבְטֵי יָהּ עַל-יְדֵי קְרִיאַת שְׁמַע, שֶׁהִיא בְּחִינַת מַלְכוּתָא דְשִׁמְיָא, שֶׁהִיא בְּחִינַת יָם שֶׁל שְׁלֹמֹה שְׁעוֹמֶדֶת עַל שְׁנַיִם עֶשֶׂר בְּקָר כּוֹי. וּמִפְּרִישׁ אֶת נֶפְשׁוֹ מִנְשִׁמַּת עֶרֶב רַב הַבָּאִים

מאשה זונה, שהיא שפחה בישא שהיא טחול אמא דערב רב וכו', עין שם, אבל מי שהיא רגיל בהרהור של התאונה הכלליות הוא צריך גם להוריד דמעות בשעת קבלת על מלכות שמים, כי הדמעות הם ממותרי המרה שחרה וכשמוריד דמעות נדחין המותרות וכו', הינו התאנות נאוף הבאים מעכירת דמים של טחול, שהיא מרה שחרה וכו' וכולל נשמתו במלכות שמים וכו', עין שם :

וזהו כלל גדול, כי מפי עליון לא תצא כי אם אור פשוט, אך לפי בחינת הפלי המקבל את האור כך נצטייר האור בתוכו אם הפלי הוא בשלמות אזי נצטייר בבחינת ברכה וכן להפוך וכו', כי אור הפשוט הבא מלעיל הוא בבחינת קמיץ וסתיים, אך לפי בחינת פלי המקבלים הוא בבחינת צירי שנצטייר האור לפי בחינת הפלי. ועל-כן פתיב בבלעם, "הנה ברך לקחתי", בקמץ וברך וכו', בצירי. כי אפלו הלקיחה, שהיא אז בבחינת קמיץ סתיים, היא בבחינת ברך ראיה לזה, כי הוא היה רוצה להצטייר לפי בחינת הפלי שלו, שהיא בחינת קללה ולא היה יכל להשיב וכו'. וזהו בחינת ברך ולא אשיבנה, ומפני שהיה בשעת לקיחה בבחינת ברך ומפני מה לפי שהעיד הכתוב עליהם שישראל נקראו שבטי י"ה וכו' ועקר שלמות הפלי, שהיא בחינת תפיסת המחין שלו, הוא כפי תקון הברית ואז יכול לקבל ולתפס התורה של הצדיק, כי נצטייר אצלו האור לטובה ולברכה על-ידי שלמות הפלי שלו, דהינו תפיסת המחין שלו כפי תקון הברית וכו', (עין שם כל זה באר היטב):

אות א

וזה בחינת גלות מצרים, כי ידוע ומפרסם שעקר גלות מצרים היה על פגם הברית שהצרכו שבעים נפש של בית יעקב להתנסות ולהצטרף בגלות מצרים, שהיא בחינת גלות של שבעים אמות, כי גלות מצרים כולל כל הגליות של כל השבעים אמות, (כמובא במדרש שכל הגליות מכנים בשם מצרים וכו', (כמובא בדברי רבנו זכרוננו לברכה. כי מצרים הם ערות הארץ שטופי זמה, הינו כי הם בחינת הגלות הכולל כל שבעים אמות, הינו בחינת התאונה הכלליות הנ"ל, שהיא תאנות נאוף שהמצרים היו משקעים בה ביותר. נמצא, כששבעים נפשות של בית יעקב באו בגלות מצרים, זה בחינת גלות הנ"ל המבאר במאמר הנ"ל, דהינו גלות של כל נפש מישראל שצריכה לבא בגלות של שבעים אמות, הינו בתאונה הכלליות הנ"ל שהיא בחינת גלות מצרים שהיו שטופי זמה ובשביל זה גלות מצרים כולל כל הגליות מחמת שהיו משקעים ביותר בתאונה הכלליות הנ"ל של שבעים אמות, שזהו עקר הגלות הנ"ל, ועל-כן גלות מצרים ויציאת מצרים היא בכל אדם ובכל זמן, כי כל אחד מכרח

להתנסות בתאווה הכלליות הנ"ל, שהיא בחינת גלות מצרים וכפי מה שזוכה לשבר התאווה הכלליות ולצאת מן הגלות של התאווה הכלליות של שבעים אמות, זה בחינת יציאת מצרים. וכשהנפש של ישראל באה בגלות הנ"ל היא ראמת שבעים קלון, כמו היוולדת קדם הלדה. וזה בחינת ויצעקו בני ישראל אל ה' וישמע ה' את קולנו וכו', הנאמר בגלות מצרים שהיא בחינת גלות הנ"ל, הינו בחינת הקלון הנ"ל שצועקת הנפש כשהיא באה בגלות הנ"ל. ועקר גלות מצרים היה כדי לבא להתגלות התורה, כי אחר כך זכו לקבלת התורה בהר סיני (וכנ"ל בפמאמר הנ"ל):

אות ב

ועקר הגאולה היתה על-ידי משה שהיה פרוש לגמרי מתאווה הנ"ל גם ישראל היו גדורין מן העריות במצרים ועל-ידי זה זכו לגאולה, אבל אף-על-פי-כן איתא שעדין לא היו כדאי להגאל לולי חסדיו יתברך, כי המצרים היו אחוזים בהם כל כך עד שלא היה באפשר להם לצאת לולי חסדיו הגדולים ונפלאותיו הנוראים שעשה אז. ועקר ההארה שבאה מלמעלה אז בליל פסח, שעל-ידי זה נגאלו, נעשה שלא על ידינו כלל, (כמבאר בפרי עץ חיים, הינו כי מבאר בפמאמר הנ"ל שאור הפא מלמעלה הוא בבחינת קמיץ וסתים, רק כל אחד כפי הכלי שלו, כן זוכה לקבל האור או להפך, חס ושלום. ומחמת שהיה עדין קדם הקץ ולא היו עדין כדאי לגאל, כי עדין לא נגמר כליהם בשלמות שיהיו יכולים לקבל האור בבחינת 'מאורות' מלא להגאל על-ידי זה, כמו שכתוב, "ואעבר עליך ואראך מתבוססת בדמיך וכו'". 'בדמיך' זה בחינת גלות של התאווה הנ"ל, שהיא באה מהדמים כנ"ל, כי אף-על-פי שהיו גדורין מן העריות כנ"ל, אף-על-פי-כן עדין לא נשלם לגמרי הצרוף שלהם ועדין לא נשלם כליהם לגמרי שיהיו ראויים לגאל. וכמבאר בכמה מקומות ובפסוקים, שעדין לא היו כדאי לגאל, כמו שכתוב, "ואת ערם ועריה וכו'". כי המצרים נתאחזו מאד בכליהם, כי היו משקעים במ"ט שערי טמאה, כמובא. ומחמת זה אם היה נצטיר האור כפי הכלי פנהוג תמיד לא היו יכולים להגאל, כי היה נצטיר, חס ושלום, להפך, מחמת שהכלי לא היה בשלמות מחמת טמאת מצרים שנתאחזה בהם. וזה היה הנס והפלא הגדול שעשה השם יתברך עמנו אז שהשם יתברך בעצמו ובכבודו רד לגאל אותנו, כמו שכתוב, "ועברתי בארץ מצרים וכו'". הינו שלא התנהג עמנו בדרך הטבע, דהינו כמו שמתנהג תמיד שיוךד אור פשוט מלמעלה ונצטיר למטה כפי בחינת הכלי של המקבל, רק הפליא חסדו ונפלאותיו עמנו אז והמשיך האור מלמעלה בבחינת ברכה וטובה, בבחינת הנהגה ברך לקחתי הנאמר למעלה, שגם הלקיחה היא בבחינת ברך. וזה היה גם בעת

יציאת מצרים שנצטיר האור למעלה בבחינת ברכה. ועל-כן אף-על-פי שנתאחזו טמאת מצרים בכליהם, לא נצטיר האור להפך, חס ושלום, מאחר שירד מלמעלה בבחינת ברכה וטובה, על-ידי זה נגאלו, כי זאת ההארה הגדולה שבאה מלמעלה בבחינת ברכה וטובה, הכניע טמאת מצרים ונטהרו כליהם על-ידי זה ונגאלו:

אות ג

וזהו בחינת אתערותא דלעלא קדם אתערותא דלתתא שהיה ביציאת מצרים כנ"ל, (כמבאר בכתבים, כי תמיד צריכין לתקן מקדם הפלי שלו. וזה בחינת אתערותא דלתתא, דהינו על-ידי שמקדש ומטהר עצמו ועל-ידי זה מתקן הפלי שלו. וזה בחינת אתערותא דלתתא ואחר כך יכול לקבל האור היורד מלמעלה, שהוא בחינת אתערותא דלעלא, כי אז יכול לציר האור לטוב וכי כנ"ל, אבל עכשיו בשעת יציאת מצרים לא היה אפשר להתנהג כן, מחמת שהיו המצרים אחוזים מאד בהם. ואם היה ממתין עד שיטהרו כליהם לגמרי כדי לקבל האור כנ"ל, לא היו יכולים לגאל כלל, כי היו נאחזים בהם מאד, על-כן הפליא השם יתברך עמנו ושדד המערכות והתנהג עמנו שלא כדרך הטבע והוריד האור העליון בבחינת ברכה מלמעלה, אף-על-פי שעדין לא נטהר לגמרי הפלי שלהם, ואדרבא, על-ידי זה האור הגדול שירד מלמעלה בבחינת ברכה על-ידי זה נכנע ונתבטל טמאת מצרים ונטהר הפלי שלהם וזכו לגאלה:

אות ד

וזה שאמר בלעם לבלק, "הנה ברך לקחתי וברך לא אשיבנה". שגם הלקיחה היה בבחינת ברך וכי כנ"ל. וזהו שאמר אחר כך, "לא הביט און ביעקב ולא ראה עמל בישראל וכי". ופרש רש"י אפלו כשהם חוטאים לפניו בעברה אינו מדקדק אחריהם וכי, הינו כשישראל חוטאין, חס ושלום, ואז נתקלקל כליהם על-ידי החטא ואז יהיה האור נצטיר ממילא, חס ושלום, להפך כנ"ל, אבל השם יתברך אינו מדקדק עם ישראל ועושה עמהם לפני משורת הדין וכשנכשלים בעברה חס ושלום, אזי הוא מוריד האור מלמעלה בבחינת ברכה בבחינת הנה ברך לקחתי כדי שלא יצטיר

האור להפך חס ושלום, על-ידי שנתקלקל כליהם חס ושלום, וזהו, "ה' אלקיו עמו וכו'". כי תמיד ה' אלקים עמם ומציר, כבכול, בעצמו האור בבחינת ברכה. וזהו בחינת ה' אלקים, כי ה' הוא בחינת אור פשוט, אלקים הוא בחינת צירי, בחינת ציור האור, הינו שה' אלקים עמו, הינו, שכבכול, הוא בעצמו מציר האור לטובה כדי שלא יצטיר, חס ושלום, להפך על-ידי קלקול הכלי מחמת שנכשלו באיזה עברה, חס ושלום, וזה שאמר אחר כך, "אל מוציאם ממצרים וכו'". ופרש רש"י שאמר לבלק, אתה אמרת עם יצא ממצרים שיצאו מעצמם, אל מוציאם ממצרים, השם יתברך הוציאם ולא יצאו מעצמם, הינו שבלק אמר שיצאו מעצמם, דהינו כפי תקון הכלי שלהם היה גאלתם. ועל-כן אפשר לדקדק אחריהם ולמצא בהם איזה פגם כדי להתאחז בהם ולקלקל כליהם כדי שיצטיר האור להפך, אבל באמת לא כך הוא, רק אל מוציאם ממצרים, דהינו שהשם יתברך בעצמו הוציאם על-ידי אתערותא דלעלא בלי אתערותא דלתתא, כי לא המתין שיצטיר האור לפי בחינת הכלי שלהם שהיא בחינת אתערותא דלתתא, רק אל מוציאם ממצרים, שהוא בעצמו ציר האור לטובה והוריד האור מלמעלה, בבחינת ברכה כנ"ל. בבחינת הנה ברך לקחתי כנ"ל. ועל-כן אי אפשר לקללם בשום אופן כי אי אפשר לציר האור להפך כנ"ל בבחינת וברך ולא אשיבנה כנ"ל. וזה בחינת אריכת אפים שהשם יתברך מאריך אף אולי ישוב. וזה בחינת מה שהוא יתברך פושט יד לקבל בתשובה והבא לטהר מסייעין לו, הינו כשאדם חוטא חס ושלום, ואם היה יורד האור כפי הכלי שלו, היה מצטיר האור להפך בבחינת לא זכה וכו'. ואם כן איך אפשר לו לשוב, אבל השם יתברך מלא רחמים ותשובה קדמה לעולם, והבא לטהר מסייעין לו, הינו שכל אדם כשבא לטהר ולשוב בתשובה אז השם יתברך ממשיך עליו האור בבחינת ברכה מלמעלה כנ"ל. ועל-ידי זה נטהר מטמאתו כנ"ל. וזוהי לשוב. וזהו הסיוע דלעלא, כי כשזוכה לשוב מחטאיו זהו בחינת יציאת מצרים כידוע וכנ"ל, וזהו בחינת אכילת מצה על שום שלא הספיק בצקם של אבותינו להחמיץ עד שנגלה עליהם מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא וגאלם, שנאמר, "ויאפו את הבצק וכו'". כי מצה הוא בחינת מחין גדולים מאד הבאים מלמעלה, כי מצה הוא בצק שאין מניחים אותו להחמיץ, רק אופין אותו מיד בעת שהוא מצה קדם שבא לידי חמוץ, הינו בחינת הנ"ל, בחינת האור הבא מלמעלה שהוא קמיץ וסתים, שהוא אור פשוט שמצטיר תמיד כפי בחינת הכלי כנ"ל ועכשיו נצטיר מיד למעלה קדם שירד להצטיר למטה כפי הכלי:

וְזֶה מִצָּה, שֶׁהוּא בְּחִינַת אֹר גָּדוֹל מְאֹד שֶׁמִּמֶּהֲרִין לְאַפּוֹת מִיָּד, כִּי נֶצְטִיר
הָאֹר מִיָּד מִלְּמַעְלָה קִדְּם שְׁבָא לְיַדֵּי חֲמוּץ, כִּי חֲמֵץ הוּא בְּחִינַת צִיּוֹר שֶׁשָּׁם
יֵשׁ שְׁנֵי בְּחִינּוֹת זָכָה נַעֲשֶׂה לוֹ סֵם חַיִּים, לֹא זָכָה וְכוּ', כִּי חֲמֵץ הוּא בְּחִינַת
עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע שְׁיֵשׁ בּוֹ שְׁנֵי פָחוֹת כַּנִּי"ל, כִּי חֲמֵץ הוּא בְּחִינַת צִיּוֹר
שֶׁמֵתְחִיל לְהִתְחַמֵּץ וּלְהִצְטִיר, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה, סִימְנֵי
חֲמֵץ כְּקִרְנֵי חֲגָבִים, אֲבָל מִצָּה הוּא בְּחִינַת שְׂאוּפִין וּמְצִירִין הָאֹר הַפְּשוּט,
בְּבִחִינַת בִּרְכָה קִדְּם שֶׁמִּגִּיעַ לְכָלִּל חֲמוּץ לְהִצְטִיר לְמִטָּה:

אות ו

ועל-כֵּן תְּמִיד בְּכָל הַשָּׁנָה יְכוּלִין לְאַכֵּל חֲמֵץ, כִּי יְכוּלִין גַּם לְמִטָּה לְצִיר הָאֹר
לְטוֹבָה וּלְבִרְכָה עַל-יַדֵּי מְצוֹת הַתּוֹרָה, וְזֶה בְּחִינַת עֶשֶׂר מְצוֹת הַנְּהוּגוֹת
בַּפֶּת, הַכֹּל כְּדֵי לְצִיר הַשֶּׁפַע לְבִרְכָה:

כִּי הָאֲכִילָה, בְּחִינַת שֶׁפַע, בְּחִינַת מַחִין, כַּמּוּבָא. וְזֶה בְּחִינַת מִתְּנוּת כְּהֵנָה,
תְּרוּמָה וּמַעֲשָׂרוֹת, כִּי צָרִיכִין לִתֵּן תְּרוּמָה לַפֶּהוּ כְּדֵי לְהוֹצִיא הַדָּגוּן מִן
הַקֶּלֶה שֶׁנִּתְקַלְּהָ הָאֲדָמָה עַל-יַדֵּי חֲטָא אָדָם הָרָאוּשׁוֹן, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב,
”אֲרוּרָה הָאֲדָמָה וְכוּ” וְעַל-כֵּן צָרִיכִין לִתֵּן תְּרוּמָה לַפֶּהוּ, כִּי הַפֶּהוּ יְכוּל
לְהַמְשִׁיךְ הָאֹר הַפְּשוּט הַבָּא מִלְּמַעְלָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת קְמִיץ וְסִתִּים, בְּחִינַת
וְקִמֵץ הַפֶּהוּ, וּלְצִירוֹ לְבִרְכָה, כִּי הַפֶּהוּ בְּבִחִינַת שְׁמִירַת הַבְּרִית, שֶׁעַל-יַדֵּי
זֶה הַכֶּלִי בְּשִׁלְמוֹת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב וּבְרִיתְךָ יִנְצְרוּ. וְכְמוֹ שֶׁכָּתוּב, ”בְּרִית כְּהֵנָה
עוֹלָם”. וְזֶה בְּחִינַת בְּרִכַת כְּהֵנִים אֲצֵל שֵׁם שְׁלוֹם, כִּי הַכְּהֵנִים, שֶׁהֵם
בְּבִחִינַת וְקִמֵץ הַפֶּהוּ, הֵם מְמַשְׁיכִין הָאֹר הַבָּא מִלְּמַעְלָה, שֶׁהוּא קְמִיץ
וְסִתִּים, וּמְצִירִין אוֹתוֹ לְבִרְכָה עַל-יַדֵּי בְּרִכַת כְּהֵנִים. וְהַעֲקָר הוּא עַל-יַדֵּי
הַכֶּלִי שֶׁלָּהֶם, שֶׁהוּא בְּשִׁלְמוֹת, מִחֲמַת שֶׁהֵם בְּבִחִינַת שְׁמִירַת הַבְּרִית כַּנִּי"ל,
כִּי אֲצֵל הַכְּהֵנִים יֵשׁ מְצוֹת בְּקִדְּשֵׁת הַבְּרִית יוֹתֵר מִיִּשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב,
”קִדְּשִׁים יִהְיוּ אִשָּׁה זָנָה וְכוּ' לֹא יִקְחוּ וְכוּ” וְעַל-כֵּן בְּרִכַת כְּהֵנִים אֲצֵל שֵׁם
שְׁלוֹם וְעַקָר בְּרִכַתְּם מְסִימָת בְּשִׁלְמוֹם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, ”וַיִּשֶׁם לָךְ שְׁלוֹם”. כִּי
שְׁלוֹם הוּא כְּלִי מַחֲזִיק בְּרִכָה, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה, לֹא
מִצָּא הַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּלִי מַחֲזִיק בְּרִכָה לְיִשְׂרָאֵל אֲלָא הַשְׁלוֹם. וְעַל-כֵּן
עַל-יַדֵּי זֶה מְמַשְׁיכִין הַכְּהֵנִים הָאֹר הַבָּא מִלְּמַעְלָה, שֶׁהוּא קְמִיץ וְסִתִּים,
בְּחִינַת וְקִמֵץ הַפֶּהוּ, הֵם מְמַשְׁיכִין אוֹתוֹ הָאֹר וּמְצִירִין אוֹתוֹ לְבִרְכָה עַל-
יַדֵּי הַשְׁלוֹם, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַכֶּלִי בְּשִׁלְמוֹת כַּנִּי"ל, כִּי שְׁלוֹם הוּא בְּחִינַת
שְׁמִירַת הַבְּרִית, בְּחִינַת הַנְּנִי נִתֵן לוֹ אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם:

אות ז

ועל-כן מבקשין על החלום בשעת ברכת כהנים שיִתְהַפֵּךְ מרעה לטובה, כי כל החלומות הולכין אחר הפה, כי החלום הוא שִׁמְרָאין לו שִׁיּוֹרֵד עָלָיו איזה דבר לטובה או להפך חס ושלום, ועל-כן עקר החלום כפי המחשבה שבמח, כמו שכתוב, "וְחִזּוּי רֵאשֵׁף עַל מִשְׁכַּבְּךָ סִלְקוּי". הינו כפי תקון המחשבה והמחין שלו שהוא הפלי שלו, כמו כן יורד האור עליו לטוב וכו' כנ"ל וכמו כן מראין לו בחלום. ומחמת שעדין לא נמשך הדבר למטה רק שִׁמְרָאין לו בחלום, על-כן כל החלומות הולכין אחר הפה, כי עקר הפלי נגמר על-ידי הפה ששם התגלות המחין בבחינת מפיו דעת ותבונה. ושם עקר גמר בחינת הפלי ועל-כן על-ידי הפה, שהוא בחינת הפלי, על-ידי זה יכולין לציר האור כרצונו לטוב או להפך ועל-כן כל החלומות הולכין אחר הפה, ועל-כן מבקשין על החלום בשעת ברכת כהנים, כי אז מצירין האור לטובה כנ"ל, ועל-כן אז יכולין להפך החלום מרעה לטובה על-ידי הפהנים שמברכין אז וממשיכין האור מלמעלה ומצירין אותו לטובה ולברכה על-ידי תקון הפלי על-ידי בחינת שלום כלי מחזיק ברכה כנ"ל. וזה שמבקשין בברכת המפיל, ואל יבהלונני רעיוני וחלומות רעים וכו' ותהא מטתי שלמה וכו'. מטה שלמה זה בחינת תקון הברית, בחינת מטתו של יעקב שיצאו ממנה שנים עשר שבטי י"ה, שהם בחינת מטה שלמה, כמו בא בפרוש רש"י ושנים עשר שבטים הם בחינת תקון הברית, (כמבאר במאמר הנ"ל) ועל-ידי זה הפלי בשלמות כנ"ל. ואז החלומות מיִשְׁבִּים כנ"ל. וזה, ואל יבהלונני רעיוני וחלומות וכו' ותהא מטתי שלמה כנ"ל. וזה בחינת שמוצירין בתפלה שמתפללין על החלום בשעת ברכת כהנים את הפיכת קללת בלעם הרשע מקללה לברכה, כי זהו בחינת תקון החלום שמצירין האור לברכה, בבחינת הנה ברך לקחתי וכו' כנ"ל:

אות ח

וזה בחינת מתנות כהנה תרומות ומעשרות כדי להוציא הדגן מן הקללה כנ"ל על-ידי הפה, שהוא בחינת וקמץ הפה, שהוא יכול להמשיך האור הבא מלמעלה, שהוא קמיץ וסתיים ולצירו לברכה כנ"ל. וזהו בחינת תרומה לכהן ומעשר ללוי, כי כהן הוא בחינת וקמץ הפה, הינו האור הפשוט, שהוא קמיץ וסתיים. והלוי הוא בחינת צירי פידוע, כי כהן, לוי, ישראל, הם בחינת חכמה, בינה, דעת, נמצא שלוי הוא בחינת בינה, שהוא

בְּחִינַת צִירִי, כְּמוֹבָא. וְעַל-כֵּן נוֹתְנִין תְּרוּמָה לְכַהֵן כְּדֵי לְהָרִים הַתְּבוּאָה לְשָׂרְשׁוֹ שֶׁהוּא אֹר פְּשׁוּט בְּחִינַת וְקִמַּץ הַכֹּהֵן כַּנִּ"ל, וְאֵזִי מִמִּילָא יוֹצֵאָה מִהַקְלָלָה מֵאַחַר שֶׁהָרִימָה לְשָׂרְשָׁה, שֶׁהוּא אֹר פְּשׁוּט. וְאַחַר כֵּן נוֹתְנִין מַעֲשֵׂר לְלוּי, שֶׁהוּא בְּחִינַת צִירִי, כְּדֵי שְׂיִצְטִיר הָאֹר וְהַשְּׁפַע לְטוֹבָה וְלִבְרָכָה. וְזֶהוּ בְּחִינַת חֲלָה לְכַהֵן שְׁנוֹתְנִין אַחַר כֵּן לְכַהֵן מִן הָעֶסָה, כִּי אַחַר כֵּן כְּשֶׁנַּעֲשֶׂה עֶסָה וְאֵזִי מִתְחִיל הָעֶסָה לְהַצְטִיר וּלְהַתְחַמֵּץ, עַל-כֵּן צָרִיכִין לְתַן שְׁנֵית מִתְּנָה לְכַהֵן, דְּהֵינּוּ חֲלָה שֶׁהִיא גַם כֵּן תְּרוּמָה כְּדֵי לְהָרִים עוֹד הַפַּעַם אֶת הָעֶסָה לְשָׂרְשָׁה לְבְּחִינַת וְקִמַּץ הַכֹּהֵן כְּדֵי שְׂיִצְטִיר הָאֹר לְבְּרָכָה, כִּי בַּעַת שְׁנַעֲשֶׂה עֶסָה יוּכַל הַסְטָרָא אַחֲרָא לְחֹזֵר וּלְהַתְעוֹרֵר חֶסֶד וְשְׁלוֹם, כִּי הֵם בְּחִינַת חֲמִץ וְשֶׂאֵר שְׂאֵחִיזְתֵּם בַּעַת שְׁנַעֲשֶׂה הָעֶסָה דִּיקָא, כִּי אֵז עֵקֶר הַצִּיּוֹר שֶׁל הַשְּׁפַע שֶׁבָא מִלְּמַעְלָה, כִּי כָל זְמַן שֶׁלֹּא נַעֲשֶׂה מִהַתְּבוּאָה עֶסָה, עֲדִין לֹא נִגְמַר מַעֲלָתָהּ. וְעֵקֶר הַגְּמֵר בַּעַת שְׁנַעֲשֶׂה פֶת, דְּהֵינּוּ מִשְׁנַתְּגַלְגְּלָה הָעֶסָה וְעַל-כֵּן אֵז עֵקֶר הַתְּעוֹרְרוּתָם שֶׁל הַסְטָרָא אַחֲרָא, כִּי הֵם מִתְעוֹרְרִים אֵז דִּיקָא בַּעַת שְׂמַצְטִיר הָאֹר כְּדֵי לְצִירוֹ, חֶסֶד וְשְׁלוֹם, לְהַפִּד כַּנִּ"ל. וְעַל-כֵּן אֵז מִתְעוֹרֵר חֲמִץ וְשֶׂאֵר שֶׁהֵם בְּחִינַת צִיּוֹר בְּחִינַת סִימְנֵי חֲמִץ כְּקִרְנֵי חֲגָבִים, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת צִיּוֹר הָאֹר כְּפִדּוּעַ לְמַבִּין, וְעַל-כֵּן אֲנִי חוֹזְרִין וְנוֹתְנִין מִתְּנוּת כְּהֶנָּה, דְּהֵינּוּ חֲלָה לְכַהֵן כְּדֵי לְהָרִים הַכֹּל לְשָׂרְשׁוֹ לְבְּחִינַת וְקִמַּץ הַכֹּהֵן, כְּדֵי שְׁעַל-יָדֵי זֶה יִמְשֹׁךְ הָאֹר מִלְּמַעְלָה וְיִצְטִיר בְּבְּחִינַת בְּרָכָה, כִּי הַכְּהֵנִים יְכוּלִין לְהִמְשִׁיךְ הָאֹר הַפְּשׁוּט מִלְּמַעְלָה וּלְצִירוֹ לְבְּרָכָה, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת בְּרַכַּת כְּהֵנִים כַּנִּ"ל. וְזֶה שְׂכַתּוֹב אֶצֶל חֲלָה, לְהַנִּיחַ בְּרָכָה אֶל בֵּיתָךְ. 'לְהַנִּיחַ בְּרָכָה' דִּיקָא כַּנִּ"ל. וְזֶהוּ בְּחִינַת בְּרָכָה תְּחִלָּה וְסוּף שְׂמִבְּרָכִין עַל כָּל דָּבָר הַכֹּל כְּדֵי לְצִיר הָאֹר וְהַשְּׁפַע, שֶׁהוּא הַחִיּוֹת שֵׁשׁ בְּאוֹתוֹ דָּבָר שְׁנֵהֲנָה מִמֶּנּוּ לְצִירוֹ לְבְּרָכָה, וְעַל-כֵּן צָרִיכִין לְבָרֵךְ תְּחִלָּה וְסוּף, כִּי בְּתְחִלָּה צָרִיכִין לְבָרֵךְ קֹדֶם הָאֲכִילָה כְּדֵי שְׂיִצְטִיר הָאֹר הַנִּמְשָׁךְ מִלְּמַעְלָה, שֶׁהוּא הַחִיּוֹת שֶׁל אוֹתוֹ הַדָּבָר שְׂיִצְטִיר לְבְּרָכָה. וְאַחַר כֵּן, אַחַר הָאֲכִילָה, שֶׁאֵז נִתְפַּשֵּׁט רוּחְנֵיּוֹת הַמֵּאֲכָל לְתוֹךְ הַמִּחִין וְנִתְּוֹסֵף לוֹ חֲכָמָה וְדַעַת עַל-יָדֵי הָאֲכִילָה וְכָל אֶחָד מִקְּבַל חִיּוֹת וּמִחִין מִהָאֲכִילָה כְּפִי הַכְּלִי שֶׁלוֹ, כִּי אֶצֶל הַצַּדִּיק נִתְּוֹסֵף חֲכָמָה וְדַעַת עַל-יָדֵי הָאֲכִילָה וְלְהַפִּד אֶצֶל הָרֶשַׁע נִתְּוֹסֵף כְּסִילוֹת עַל-יָדֵי הָאֲכִילָה וְאֶף-עַל-פִּי שְׂשֻׁנֵיהֶם אוֹכְלִים בְּקַעְרָה אַחַת, כִּי הַכֹּל כְּפִי הַכְּלִי, כִּי חִיּוֹת הָאֲכִילָה נִמְשָׁךְ וְנִצְטִיר אֶצֶל כָּל אֶחָד כְּפִי הַכְּלִי שֶׁלוֹ, כְּפִי תְּפִיסַת הַמִּחִין שֶׁלוֹ לְטוֹב אוֹ לְהַפִּד, חֶסֶד וְשְׁלוֹם, וְעַל-כֵּן אַחַר הָאֲכִילָה אֵז מִתְחִיל הַמֵּאֲכָל לְהַתְּבַרֵר וְנִמְשָׁךְ הַטוֹב וְהַמְּבַחֵר אֶל הַמֶּחַ וְנִצְטִיר שֵׁם בְּמַחוֹ כְּפִי תְּקוּן הַכְּלִי שֶׁלוֹ, עַל-כֵּן צָרִיכִין לְבָרֵךְ אַחַר הַמְּזוּן כְּדֵי שְׂיִצְטִיר הָאֹר לְבְּרָכָה בַּעַת שְׂנִמְשָׁךְ הַחִיּוֹת מִהָאֲכִילָה אֶל הַמֶּחַ שֶׁהוּא בְּחִינַת הַכְּלִי כַּנִּ"ל:

וְזֶהוּ בְּחִינַת בְּרַכַּת הַמְּזוּן וְזֶהוּ בְּחִינַת בְּרַכַּת הַטוֹב וְהַמְּטִיב שְׂאוּמְרִים בְּבְּרַכַּת הַמְּזוּן וְאוּמְרִים שְׁלֹשׁ הַטְּבוֹת כְּדֵי שְׂיִצְטִיר הָאֹר לְטוֹבָה וְלִבְרָכָה:

אות ט

והנה כל זה הוא בכל השנה, שאנו עוסקים תמיד לציר האור לברכה על-ידי התורה והמצוות, אבל עכשיו בשעת יציאת מצרים קדם קבלת התורה ולא היו יכולים לתקן כליהם בשלמות בעצמם מחמת טמאת מצרים וכנ"ל. על-כן אין אנו יכולים לאכל חמץ שהוא בחינת ציור, דהינו שמצירין האור כפי בחינותינו, כפי תקון הכלים שלנו, כי בהכלים נתאחזו המצרים כנ"ל ויצטיר האור, חס ושלוש, להפוך, ועל-כן החמץ אסור בכל יראה ובל ימצא, כי אז החמץ הוא בחינת קללה וכנ"ל. ועל-כן אנו מברחים לאכל מצה, שהוא בחינת חפזון, כי אין ממתינים עד שיצטיר האור למטה וכנ"ל, רק שנמשך מלמעלה האור בבחינת ברכה, בבחינת הנה ברך לקחתי, וזהו בחינת מצה שנאפה מיד קדם שבא לידי חמוץ שהוא בחינת ציור הנעשה למטה, כי עכשיו מקבלין האור מלמעלה בבחינת ברכה, שזהו בחינת מצה שנאפה מיד וכנ"ל:

אות י

וזה בחינת ד' כוסות של יין, כי יין נתן בשבעים אותיות, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, כי כשמכניעין התאונה הכלליות וזוכין לצאת מהגלות של שבעים אמות, שהוא התאונה הנ"ל, שזהו בחינת יציאת מצרים, אזי זוכין להתגלות התורה, שהוא בחינת שבעים פנים לתורה כנ"ל, ואזי יכולין לשתות יין, שהוא בגימטריא שבעין. וזוכין על ידו לסודות התורה בבחינת נכנס יין יצא סוד. ועל-כן היין יש בו שני כחות שיש להתורה, זכה נעשה לו סם חיים וכו', כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה על יין, זכה נעשה ראש לא זכה נעשה רש. כי הכל כפי הכלי, כפי תפיסת המחין שלו. ומי שזוכה, דהינו שהכלי שלו בשלמות על-ידי שמירת הברית, אז יכול לשתות יין מאחר שכבר הכניע הרע של שבעים אמות. ועל-כן יכול על-ידי היין לזכות להתגלות התורה בחינת שבעים פנים לתורה כנ"ל. וזה בחינת זכה נעשה ראש, דהינו בחינת ראש ומחין, דהינו שזוכה למחין חדשים בחינת התגלות התורה כנ"ל, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, אגברו חמרא אדרדקי כי היכי דלימרו, אבל לא זכה נעשה רש. ואין עני אלא מן הדעת, כי מאחר שלא זכה ואין הכלי שלו בשלמות, על-כן נתוסף לו טפשות, כי נעשה לו סם מות, חס ושלוש, כנ"ל, כי עקר תקון היין הוא כפי תקון הברית, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, הרואה סוטה בקלקולה יזיר עצמו מן היין, הינו כשיש פגם הברית אזי צריכין לפרש מן היין, כי אי אפשר לשתות יין כי אם כשתקן הברית וזכה לצאת מן גלות מצרים, דהינו מהתאונה רעה של שבעים

אָמין, שְׁהִיא תַּאֲוֹת נְאוּף וְאִזּוּ יָכוֹל לְשַׁתּוֹת יִינוֹ' שֶׁהוּא בְּגִימְטְרִיא שְׁבַעִים וְלִזְפוֹת עַל יָדוֹ לְהַתְגַּלוֹת הַתּוֹרָה כַּנִּ"ל. וְעַל-כֵּן בְּפִסְחָ בַּעַת יְצִיאַת מִצְרַיִם מִצְוָה לְשַׁתּוֹת יִינוֹ כַּנִּ"ל וְזֶה בְּחִינַת אַרְבַּע כּוֹסוֹת, כְּנֶגֶד אַרְבַּע לְשׁוֹנוֹת שֶׁל גְּאֻלָּה, כְּנֶגֶד ד' מַחְנוֹת הַשְּׂכִינָה, שֶׁהֵם בְּחִינַת אַרְבַּעַת דְּגָלִים, שֶׁהֵם שְׁנַיִם עֶשֶׂר שְׁבַטֵי יִ"ה, שֶׁהֵם כְּנֶגֶד שְׁנַיִם עֶשֶׂר בְּקָר שְׁמֵלְכוֹת דְּקִדְשָׁה עוֹמֵד עֲלֵיהֶם אֲשֶׁר שְׁלֹשָׁה פָּנִים צְפוּנָה וְשְׁלֹשָׁה נֶגְבָּה וְכוּ', מִכּוֹן כְּמוֹ הָאַרְבָּעָה דְּגָלִים שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים גַּם כֵּן ד' רוּחוֹת בְּדָרוֹם וְצָפוֹן וּמִזְרָח וּמַעֲרָב. וְעַקֵּר תִּקּוּן הַבְּרִית הוּא עַל-יַדֵי שְׁנַיִם עֶשֶׂר שְׁבַטֵי יִ"ה, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת שְׁמַע וּבְרוּךְ שֵׁם (כְּמִבְּאֵר לְעֵיל בְּמֵאֵמֶר הַנִּ"ל). וְזֶהוּ בְּחִינַת ד' כּוֹסוֹת שֶׁל יִינוֹ שֶׁהֵם בְּבְחִינַת תִּקּוּן הַבְּרִית, וְעַל-כֵּן הֵם אַרְבַּע כּוֹסוֹת כְּנֶגֶד אַרְבַּעַת דְּגָלִים, שֶׁהֵם כְּנֶגֶד אַרְבַּע רוּחוֹת הָעוֹלָם, בְּחִינַת שְׁנַיִם עֶשֶׂר בְּקָר שְׁלֹשָׁה פָּנִים וְכוּ', שֶׁעַקֵּר תִּקּוּן הַבְּרִית עַל-יַדֵי

אות יא

וְזֶה בְּחִינַת אֲכִילַת מְרוֹר, זֶה רָמַז לְמָה שֶׁכָּתַב שֵׁם רַבְּנוּ בְּמֵאֵמֶר הַנִּ"ל, שֶׁעַקֵּר הַתַּאֲוָה הִיא בָּאָה מֵעֲכִירַת דְּמִים הַבָּאִים מִטְּחוּל, שֶׁהִיא מְרָה שְׁחָרָה. וְעַל-כֵּן צָרִיכִין לְהוֹרִיד דְּמַעוֹת בְּשַׁעַת קַבְּלַת עַל מַלְכוּת שְׁמַיִם כְּדֵי לְצַאֵת מִהַרְהוּרִים הַנִּ"ל מִי שְׂרָגִיל בָּהֶם, חֵס וְשְׁלוֹם, עֵינֵי שֵׁם. וְזֶה בְּחִינַת מְרוֹר זְכוֹר לְוִימְרוֹ אֶת חַיֵּיהֶם, הֵינּוּ בְּחִינַת הַתַּאֲוָה הַנִּ"ל, שֶׁהוּא בְּחִינַת מְרָה שְׁחָרָה, וְעַל-כֵּן אוֹכְלִים עֲכָשׂוֹ הַמְרוֹר כְּדֵי לְהַמְתִּיק וּלְהַכְנִיעַ וּלְשַׁבֵּר מְרִירוֹת הַתַּאֲוָה כַּנִּ"ל, כִּי מִטְּבִילִין אֶת הַמְרוֹר בְּחֹרֶסֶת, שֶׁהוּא בְּחִינַת ח"ס רִו"ת, כְּמוֹבָא בְּפָנּוֹת. חֵס רוּת זֶה בְּחִינַת מַלְכוּת דְּקִדְשָׁה אֲשֶׁה יֵרָאֵת ה', כִּי רוּת הִיא בְּחִינַת אֲשֶׁה יֵרָאֵת ה' שֶׁיֵּצֵא מִמֶּנָּה דָּוִד, שֶׁהוּא בְּחִינַת מַלְכוּת דְּקִדְשָׁה וְזֶהוּ חֵס בְּגִימְטְרִיא חַיִּים, כְּמוֹבָא, בְּחִינַת אֲשֶׁה יֵרָאֵת ה' שֶׁעֲלֶיהָ נֶאֱמַר, "רְאֵה חַיִּים עִם הָאֲשֶׁה אֲשֶׁר אֶהְבֶּת". וְזֶהוּ בְּחִינַת תִּקּוּן הַבְּרִית כַּנִּ"ל, כִּי מַלְכוּת דְּקִדְשָׁה בְּחִינַת אֲשֶׁה יֵרָאֵת ה' הוּא בְּחִינַת תִּקּוּן הַבְּרִית כַּנִּ"ל. וְזֶהוּ שְׁמִטְבִּילִין הַמְרוֹר בְּחֹרֶסֶת לְהַכְנִיעַ בְּחִינַת מְרָה שְׁחָרָה בְּחִינַת הַתַּאֲוָה הַנִּ"ל. עַל-יַדֵי בְּחִינַת מַלְכוּת דְּקִדְשָׁה וְכַנִּ"ל:

אות יב

וְזֶה בְּחִינַת שְׁבִיעֵי שֶׁל פֶּסַח, בְּחִינַת קְרִיעַת יַם סוּף, כִּי הָיָה נִקְרָע לְשָׁנָיִם
עֶשְׂרֵי קָרְעִים, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב, "לִגְזֹר יָם סוּף לַגְּזָרִים" - כְּנֶגֶד שְׁנַיִם עֶשְׂרֵי שְׁבִיעֵי
י"ה. כִּי הַרְהוּרִים הַבָּאִים עַל הָאָדָם הֵם בְּחִינַת מְצוּלוֹת יָם, כְּמוֹבָא.
וְהַתְּקוּן שֶׁל הַרְהוּרִים הֵם שְׁמַע וּבְרוּךְ שֵׁם שְׁיֵשׁ בְּהֵם י"ב תְּבוּת כְּנֶגֶד שְׁנַיִם
עֶשְׂרֵי שְׁבִיעֵי י"ה כְּנ"ל. וְעַל-כֵּן כְּשֶׁרָדְפוּ מִצְרַיִם אַחֲרֵיהֶם וְהִשִּׁיגוּ אוֹתָם
חוֹנִים עַל הָיָם זֶה בְּחִינַת שְׁתַּאֲוָה הַנ"ל, שֶׁהִיא בְּחִינַת גְּלוּת שֶׁל שְׁבַעִים
אֲמִין, בְּחִינַת גְּלוּת מִצְרַיִם, רוֹדְפִים אַחֵר הָאָדָם, בְּפָרֵט בַּעַת שְׁבוּרַח מְמַנָּה
שָׂאז מִתְגַּבֵּר בְּיוֹתֵר, כִּידוּעַ. וְאִז מִתְגַּבְּרִים מְצוּלוֹת יָם עַל הָאָדָם, דְּהִינוּ
בְּחִינַת הַרְהוּרִים כְּנ"ל. וְכֵל זֶה מַחֲמַת שְׁיֵצְאוּ קִדְּם הַקָּץ, כִּי עֲדִין לֹא הָיוּ
כְּדֹאֵי לְצֵאת כְּנ"ל וְעַל-כֵּן רוֹדְפִים אַחֲרֵי הָאָדָם וְרוֹצִים לְהַתְּגַבֵּר עָלָיו
בְּחִינַת מְצוּלוֹת יָם, שֶׁהֵם הַרְהוּרִים כְּנ"ל. וְהַתְּקוּן שֶׁל הַרְהוּרִים, שֶׁהֵם
בְּחִינַת מְצוּלוֹת יָם, הִיא בְּחִינַת יָם שֶׁל שְׁלֹמֹה מְלֻכּוֹתָא דְשִׁמְיָא, שֶׁהוּא
בְּחִינַת שְׁמַע וּבְרוּךְ שֵׁם כְּנ"ל (וְכַמְבָּאָר בְּמֵאָמֵר הַנ"ל), כִּי יָם שֶׁל שְׁלֹמֹה
עוֹמֵד עַל שְׁנַיִם עֶשְׂרֵי בְּקָר שֶׁהֵם י"ב שְׁבִיעֵי י"ה. וְזֶה בְּחִינַת קְרִיעַת יַם סוּף
שֶׁנִּבְקַע הָיָם לְשָׁנַיִם עֶשְׂרֵי גְזָרִים כְּנֶגֶד י"ב שְׁבִיעֵי י"ה. שֶׁעֲלִיהֶם עוֹמֵד הָיָם
דְּקִדְּשָׁה בְּחִינַת יָם שֶׁל שְׁלֹמֹה וְאִז נִתְּגַרְשׁוּ וְנִתְּבַטְלוּ הַמַּיִם הַזְּדוּנִים, בְּחִינַת
מְצוּלוֹת יָם, וַיְבוֹאוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּתוֹךְ הָיָם דְּקִדְּשָׁה בַּיַּבְשָׁה, כִּי הַמַּיִם
הַזְּדוּנִים-מְצוּלוֹת יָם, בְּחִינַת הַרְהוּרִים כְּנ"ל, שְׁרוֹצִים לְהַתְּגַבֵּר עַל יָם
דְּקִדְּשָׁה, דְּהִינוּ עַל יָם הַחֲכָמָה, כִּי עֵקֶר אַחֲזִיזָתָם בְּדַעַת הָאָדָם, שֶׁהִיא
בְּחִינַת יָם הַחֲכָמָה, כִּי כָּל הַרְהוּרִים וְהַמְחַשְׁבוֹת הֵם בְּתוֹךְ הַדַּעַת וְהַמַּחַ.
וְעַכְשָׁיו נִתְּגַרְשׁוּ וְנִתְּבַטְלוּ כָּל מְצוּלוֹת יָם הַנ"ל וְנִשְׁאַר הָיָם דְּקִדְּשָׁה עוֹמֵד
עַל שְׁנַיִם עֶשְׂרֵי שְׁבִיעֵי י"ה. וְזֶה בְּחִינַת קְרִיעַת יַם סוּף לְשָׁנַיִם עֶשְׂרֵי גְזָרִים
כְּנ"ל. וְעַקֵּר קְרִיעַת יַם סוּף הָיָה עַל-יְדֵי בְּחִינַת יוֹסֵף, שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁמִירַת
הַבְּרִית, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב, "הָיָם רָאָה וַיִּנְס" - "וַיֵּצֵא הַחוּצָה", כְּמוֹבָא. כִּי עֵקֶר
בְּחִינַת קְרִיעַת יַם סוּף הִיא עַל-יְדֵי בְּחִינַת שְׁמִירַת הַבְּרִית כְּנ"ל. שֶׁהוּא
בְּחִינַת יָם שֶׁל שְׁלֹמֹה שְׁעוֹמֵד עַל י"ב שְׁבִיעֵי י"ה כְּנ"ל, (כְּמֵבָאָר הַיֵּטֵב בְּמֵאָמֵר
הַנ"ל). וְעַל-יְדֵי בְּחִינַת יוֹסֵף, שְׁמִירַת הַבְּרִית, בְּחִינַת וַיִּנְס הַחוּצָה, עַל-יְדֵי
זֶה הָיָם רָאָה וַיִּנְס, זֶה בְּחִינַת מִפְּנֵי שָׂרִי גְבַרְתֵּי אֲנָכִי בְּרַחַת הַמּוֹבָא שֶׁם
בְּמֵאָמֵר הַנ"ל, כִּי הַרְהוּרִים הַנ"ל שֶׁהֵם בְּחִינַת מְצוּלוֹת יָם, בְּחִינַת מְלָכוֹת
הַרְשָׁעָה, הֵם בּוֹרְחִים מִלְּפָנֵי בְּחִינַת יוֹסֵף מִלְּפָנֵי י"ב שְׁבִיעֵי י"ה. וְאִזִּי נִבְקַע
הָיָם, כִּי נִשְׁאַר הָיָם עוֹמֵד עַל י"ב שְׁבִיעֵי י"ה, וְאִזִּי יְכוּלִים י"ב שְׁבִיעֵי י"ה
לְעֵבֵר בּוֹ בַּיַּבְשָׁה, כִּי הוֹלְכִים וְעוֹבְרִים בְּתוֹךְ יָם הַחֲכָמָה בְּלִי מוֹנֵעַ
מִהַמְצוּלוֹת יָם, וְעַל-כֵּן בְּשַׁעָה שְׁעָבְרוּ עַל הָיָם נִתְּגַלָּה לָהֶם יָם הַחֲכָמָה, כְּמוֹ
שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבָרְכָהּ, רָאֵתָה שְׁפָחָה עַל הָיָם וְכוּ'. כִּי נִכְנַע שְׁפָחָה
בִּישָׂא אֲמָא דְעָרְב רַב, מְלָכוֹת הַרְשָׁעָה, תַּאֲוָה הַנ"ל. וְאִז גַּם מִדְּרָגוֹת
הַתְּחַתּוֹנוֹת מָאֵד שֶׁל יִשְׂרָאֵל אֶפְלוּ הַשְּׁפָחָה שֶׁל יִשְׂרָאֵל, הַכֹּל נִכְלָל בְּקִדְּשָׁה
מֵאַחַר שֶׁנִּתְּבַטְלָה שְׁפָחָה בִּישָׂא וְכוּ' כְּנ"ל, וְעַל-כֵּן רָאֵתָה שְׁפָחָה דִּיקָא עַל
הָיָם וְכוּ', כֹּל זֶה בְּיוֹם שְׁשִׁי לְסַפִּירָה וְכוּ', אָף-עַל-פִּי שְׁבִלִיל פֶּסַח נִמְשָׁךְ
עֲלֵיהֶם הָאָרָה גְּדוּלָה וְכוּ' כְּנ"ל, אֲבָל אַחַר כָּךְ, אַחַר יוֹם רֵאשׁוֹן, חוֹזְרִים
לִילָךְ מִדְּרָגָא לְדְרָגָא עַל-יְדֵי סַפִּירַת הָעֵמֶר, (כְּמֵבָאָר בְּפָנוֹנוֹת). הִינוּ אָף-עַל-
פִּי שְׁבִלִיל פֶּסַח נִמְשָׁךְ עֲלֵיהֶם הָאוֹר מְלַמְעֵלָה בְּבְחִינַת בְּרוּךְ כְּנ"ל, אָף-עַל-
פִּי שְׁעֲדִין לֹא תִקְנוּ כְּלֵיהֶם בְּשִׁלְמוֹת, אָף-עַל-פִּי כֵּן אַחַר כָּךְ נִסְתַּלַּק בְּחִינַת

הָאָרְהָ זֶה וְהֵם צְרִיכִים לְקַבֵּל הָאוֹר בְּהַדְרָגָה, דְּהֵינּוּ כְּפִי תַקּוּן כְּלִיָּהֶם בְּיָמֵי
הַסְּפִירָה, כִּן זֹכִינוּ לְקַבֵּל הָאוֹר הַדְּעוּת, דְּהֵינּוּ הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה בְּיוֹם
הַחֲמִשִּׁים, שְׁהוּא חַג הַשְּׁבִעוֹת:

אות יג

וְזֶה בְּחִינַת מִיט יָמֵי הַסְּפִירָה כְּנֶגֶד מִיט אוֹתִיּוֹת שְׁיֵשׁ בְּקַבְּלַת עַל מַלְכוּת
שְׁמַיִם בְּשִׁמְעַת וּבְרוּךְ שֵׁם, שֶׁהֵם כְּנֶגֶד מִיט אוֹתִיּוֹת שְׁיֵשׁ בְּשִׁמּוֹת י"ב שְׁבִטֵי
י"ה. וְעַל-יַדֵּי הַסְּפִירָה שֶׁל אֱלוֹ הַיָּמִים, שֶׁהֵם בְּחִינַת כְּלִים, כִּי הַיָּמִים הֵם
בְּחִינַת כְּלִים וּמִדּוֹת, עַל-יַדֵּי זֶה יוֹצֵאִין מִטְּמֵאָה לְטָהָרָה וּמִתְקַנְיִן הַיָּמִים
וְהַכְּלִים כְּדֵי לְזַכּוֹת לְקַבֵּל הָאוֹר הַתּוֹרָה בְּשְׁבִעוֹת, בְּבְחִינַת בְּרָכָה עַל-יַדֵּי
תַקּוּן הַכְּלִים כְּנִ"ל. וְעַל-כֵּן בְּיוֹם שְׁשֵׁי לַסְּפִירָה, שְׁהוּא בְּחִינַת יוֹסֵף, בְּחִינַת
שְׁמִירַת הַבְּרִית, אֲזִי נִבְקַע הַיָּם לְשָׁנִים עָשָׂר גְּזָרִים כְּנֶגֶד שְׁנַיִם עָשָׂר שְׁבִטֵי
יָה, שֶׁהֵם בְּחִינַת תַקּוּן הַבְּרִית וְכוּי כְּנִ"ל:

אות יד

וְעַל-כֵּן אַחַר שְׁבַעַת יָמֵי הַפֶּסַח הַתֵּר הַחֲמִץ בְּאֲכִילָה. וְכַמוּבָא בְּאֵהָר מְשָׁל
לְבֹן מְלֶךְ, כִּי אַחַר שֶׁקִּבְּלוּ מִצָּה-יִאֲסוּתָא' יְכוּלִים לֶאֱכֹל חֲמֵץ, עַיִן שֵׁם. כִּי
בְּתַחֲלָה הַכְּרָחוּ לֶאֱכֹל רַק מִצָּה, שְׁהוּא בְּחִינַת הָאוֹר הַנִּמְשָׁךְ מִלְּמַעְלָה,
בְּבְחִינַת בְּרָכָה שְׁלֵא עַל יַדֵּינוּ, בְּבְחִינַת הֵנָּה בְּרַךְ לְקַחְתִּי כְּנִ"ל. וְעַל-יַדֵּי זֶה
יִצְאוּ מִמִּצְרַיִם מִטְּמֵאָה לְטָהָרָה וְזָכוּ לְבְחִינַת תַקּוּן הַבְּרִית וְנִתְתַקְּנוּ
כְּלִיָּהֶם עַל-יַדֵּי זֶה וְאַחַר כֵּן בְּשִׁשֶּׁת יָמֵי הַסְּפִירָה נִתְתַקְּנוּ גַם כִּן כְּלִיָּהֶם
קִצְתָּ וְזָכוּ לְבְחִינַת קְרִיעַת יָם סוּף לְשָׁנִים עָשָׂר גְּזָרִים שְׁכָל זֶה הוּא בְּחִינַת
תַקּוּן הַבְּרִית כְּנִ"ל. וְאַזִּי נִתְתַקְּנוּ כְּלִיָּהֶם וְיְכוּלִים לְצִיר הָאוֹר בְּבְחִינַת
בְּרָכָה, וְאַזִּי יְכוּלִים לֶאֱכֹל חֲמֵץ, שְׁהוּא בְּחִינַת צִיּוֹר כְּנִ"ל, כִּי אֲזִי יְכוּלִים
יִשְׂרָאֵל לְצִיר הָאוֹר לְבְרָכָה עַל-יַדֵּי תַקּוּן כְּלִיָּהֶם וְעַל-כֵּן יְכוּלִים לֶאֱכֹל חֲמֵץ
כְּנִ"ל. וְעַל-כֵּן בְּשְׁבִעוֹת מְקַרִּיבִין שְׁתֵּי הַלֶּחֶם מִחֲמֵץ דִּיקָא, כִּי אֲזִי אָנוּ
מִצְרַיִן הָאוֹר לְבְרָכָה וּמְקַבְּלִין הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה בְּבְחִינַת בְּרָכָה עַל-יַדֵּי
תַקּוּן הַכְּלִים בְּמִיט יָמֵי הַסְּפִירָה כְּנִ"ל. וְעַל-כֵּן מְקַרִּיבִין אֲזִי חֲמֵץ דִּיקָא
שְׁהוּא בְּחִינַת צִיּוֹר הָאוֹר לְבְרָכָה עַל-יַדֵּי תַקּוּן הַכְּלִים בְּמִיט יָמֵי הַסְּפִירָה

אות טו

וְעַל-כֵּן אוֹכְלֵי מִצָּה שִׁבְעַת יָמִים, כִּי כָּל יוֹם כָּלוּל מֵעֲשָׂרָה וְהֵם כִּנְגַד שִׁבְעִים קָלִין כִּנְגַד גְּלוּת שֶׁל שִׁבְעִים אַמּוֹת שֶׁזָּכוּ לְיֵצֵאת מִמִּנּוֹ, שֶׁזָּהוּ בְּחִינַת יְצִיאַת מִצְרַיִם וְכָל אֱלוֹי הַשִּׁבְעַת יָמִים צָרִיכִין לְאָכֵל מִצָּה, שֶׁהוּא בְּחִינַת הָאוֹר הַנִּמְשָׁךְ מִלְּמַעְלָה בְּבְחִינַת בְּרָכָה כְּדִי לְהַכְנִיעַ הַגְּלוּת שֶׁל שִׁבְעִים אָמֵן כַּנִּיל וְלְזָכוֹת לְבְחִינַת שִׁבְעִים פְּנִים לְתוֹרָה כַּנִּיל. (וְעַיֵן הֵיטֵב כָּל הַמֵּאֲמָר הַנִּיל הַמְתַּחִיל, בְּקֶרֶב עָלֵי מְרַעִים, מְרִישָׁא לְסִיפָא, וְאִז מְבַאֲרִים כָּל אֱלוֹי הַדְּבָרִים עַל נְכוּן):

פסח ו:

עַנְיֵן פְּסַח:

עַל-פִּי הַמֵּאֲמָר, שֶׁאֱלוֹ אֵת ר' יוֹסִי בֶן קִיסְמָא אֵימְתִי בֶן דְּוֹד בָּא וְכוּ', עַיֵן שֶׁם כָּל הַמֵּאֲמָר בְּלִקוּטֵי הָרֵאשׁוֹן בְּסִימָן נו:

וְהַכֶּלֶל, שֶׁעַל-יְדֵי נְדָר שֶׁנּוֹדְרִין אֵיזָהוּ דְּבַר וּמְקַיְמִין מִיָּד, עַל-יְדֵי זֶה זוֹכִין לְאַמּוּנַת חֻכְמִים. וְעַל-יְדֵי זֶה מִתְנַצְצִים בּוֹ אוֹרוֹת הָאֲבוֹת וְכוּ' וְעַל-יְדֵי זֶה זוֹכִין לְעַנְג שֶׁבֶת, הֵינּוּ אֹכִילָה בְּקִדְשָׁה, וְאִז יָכוֹל לְפַעַל בְּאֹכִילָתוֹ מֵה שְׁפוּעַל בְּתַעֲנִית, הֵינּוּ לְהַפִּיל אוֹיְבָיו לְפָנָיו בְּזָכוֹת עַנְג שֶׁבֶת כְּמוֹ שְׁפוּעַל בְּצוּם וְכוּ', כִּי עַל-יְדֵי הַצּוּם אוֹיְבָיו נוֹפְלִים לְפָנָיו, כִּי עַל-יְדֵי הַצּוּם מְכַנְיַעִין הַכְּבֵד לְפָנָיו הַמַּח וְנוֹתֵן הַמְּשָׁלָה לְהַמַּח, הֵינּוּ שֶׁמְכַנְיַע הַכְּבֵד כּוֹעֵס, שֶׁהוּא רֹאשׁ הַמְּקַטְרָגִים, שֶׁהוּא עֹשׂוֹ, הוּא אָדוּם, שֶׁאֲחִיזָתוֹ בְּכַבֵּד מְלֵא דָם, וְעַל-יְדֵי הַצּוּם מְכַנְיַעִין אוֹתוֹ וּמְתַקְנִין אֵת הַמַּח וּמְפִילִים כָּל הַשּׁוֹנְאִים וְהַצָּרִים הַנִּיאָחֲזִין בְּהַמְּקַטְרָג הַגָּדוֹל הַנִּיל הַנִּיאָחֲזוֹ בְּכַבֵּד כּוֹעֵס וְכוּ', אָבֵל כְּשֶׁזוֹכָה לְבְחִינַת עַנְג שֶׁבֶת אִז אֵין צָרִיךְ לְצוּם, כִּי פּוֹעֵל בְּאֹכִילָתוֹ מֵה שְׁפַעַל עַל-יְדֵי הַצּוּם, הֵינּוּ לְהַשְׁבִּית אוֹיְבֵי, כִּי אֹכִילַת שֶׁבֶת קִדְשׁ הִיא וְכוּ', אָבֵל לְרַבּוֹת הַשְּׁלוֹם צָרִיכִין לְהַרְבּוֹת בְּצִדְקָה וְכוּ', וַיֵּשׁ חֲלוּק בֵּין הַשְּׁלוֹם שֶׁל תַּעֲנִית שֶׁל חַל וּבֵין הַשְּׁלוֹם שֶׁל עַנְג שֶׁבֶת, כִּי זֶה אֵין לוֹ פֶּה, וְזֶה יֵשׁ לוֹ פֶּה, וְזֶהוּ אֵין בֵּין

חֲמֵץ לְמִצָּה אֲלֵא מִיִּשְׁיֵה"ו" נוֹטְרִיקוֹן, וְיִהְיֶה מִיַּעֲשֶׂה הַצְּדָקָה שְׁלֹם
וְכוֹי, (עֵינַי) שָׁם כָּל זֶה הֵיטֵב):

אות א

וְזֶה בְּחִינַת פֶּסַח, כִּי עֵקֶר יְצִיאַת מִצְרַיִם הָיָה לְגָלוּת הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה,
שְׁזָה עֵקֶר יְצִיאַת מִצְרַיִם לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה שֶׁהִיא אֱמוּנָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב,
"כָּל מִצְוֹתַי אֲמוּנָה". כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, "בְּהוֹצִיאָךְ אֶת הָעָם מִמִּצְרַיִם תַּעֲבֹדוּן
אֶת הָאֱלֹקִים וְכוֹי. וְעֵקֶר הָאֱמוּנָה הִיא עַל-יְדֵי אֱמוּנַת חֲכָמִים בְּחִינַת
וְיִאֲמִינוּ בְּה' וּבַמֶּשֶׁה עֲבָדוּ, כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְהֶאֱמִין בְּה' כִּי אִם כְּשֶׁמֶאֱמִינִין
בַּמֶּשֶׁה עֲבָדוּ, שֶׁהוּא אֱמוּנַת חֲכָמִים, כִּי לְגַדְלָתוֹ אֵין חֵקֶר וְהוּא יִתְבָּרַךְ
מֵרַם וְנִעְלָה וְנִשָּׂא מְאֹד מִדַּעַתְנוּ. וְאֵי אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיג הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה כִּי
אִם עַל-יְדֵי הַצְּדִיקִים הָאֲמִתִּיִּים שֶׁהֵם מְכַנְיִסִין בְּנוֹ הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה.
וְצָרִיכִין אָנוּ לְהֶאֱמִין בָּהֶם וּלְבַלִּי לְסוּר מִדְּבַרֵיהֶם יָמִין וּשְׂמָאל. וְכָל
הַקְּלָקוּל שֶׁל כָּל הַדּוֹרוֹת שֶׁהָיוּ מְכַעֲסִין וּבָאִין קֹדֶם מִתּוֹ תּוֹרָה, שֶׁהֵם דּוֹר
הַמְּבוּל וְדוֹר הַפְּלָגָה, הַכֹּל הָיָה עַל-יְדֵי פָגַם אֱמוּנַת חֲכָמִים, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב,
"לֹא יִפְנֶה דֶרֶךְ כְּרָמִים". וַיִּרְשֵׁ רִשְׁ"י שְׁכָרְמִים הֵם הַצְּדִיקִים שֶׁהָיוּ נִשְׁבָּעִין
לְבַלִּי לִפְנוֹת לְדֶרֶךְ שֶׁל הַצְּדִיקִים הָאֲמִתִּיִּים הַעוֹמְדִים בְּרוּמוֹ שֶׁל עוֹלָם,
כִּי בְּכָל דּוֹר וְדוֹר הָיוּ בּוֹדְאֵי צְדִיקִים גְּבוּהִים אֲמִתִּיִּים, כְּגוֹן מְתוֹשֶׁלַח וְנַח
וְשֵׁם וְעֵבֶר וְחֲנוּךְ וְכוֹי צֵא בָהֶם, וְאִם הָיוּ מֶאֱמִינִים בָּהֶם, הָיוּ זֹכִים עַל יָדָם
לְאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה וּלְדֶרֶךְ יְשָׁרָה לְעֲבוּדָתוֹ יִתְבָּרַךְ. וְהָיוּ נְצוּלִים מִן הַמְּבוּל
וְשָׂאָר צָרוֹת וְאֲבָדוֹ הָעוֹלָם הַזֶּה וְהָעוֹלָם הַבָּא, הַכֹּל עַל-יְדֵי פָגַם אֱמוּנַת
חֲכָמִים. וְכֵן בְּכָל דּוֹר וְדוֹר עֵקֶר הַתְּקוּנָה לְזָכוֹת לַתְּכֵלִית הַנִּצְחִי לְחַיֵּי עַד
הוּא עַל-יְדֵי אֱמוּנַת חֲכָמִים אֲמִתִּיִּים אֲשֶׁר זָכוּ לְהִתְגַּבֵּר עַל יְצָרָם וְכִפּוֹ
תְּאוֹתָם וְהִפְכוּ פְּנִיָהּ מִהֲבִלֵי הָעוֹלָם הַזֶּה לְגַמְרֵי וּבְחָרוּ בְּחַיִּים אֲמִתִּיִּים
וַיִּגְעוּ וְטָרְחוּ בִּיגִיעוֹת וְעֲבוּדוֹת גְּדוּלוֹת לְשֵׁמוֹ יִתְבָּרַךְ עַד שֶׁזָּכוּ לְמָה שֶׁזָּכוּ.
וְהַשִּׁיגוּ הַשְּׂגַת אֱלֹקוֹת וּבְגָדֵל כָּחֵם הֵם יְכוּלִים לְקָרֵב אוֹתָנוּ גַם כִּן אֵלָיו
יִתְבָּרַךְ. וְאָנוּ מְחַיְבִים לְהֶאֱמִין בָּהֶם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, "לֹא תִסּוּר מִן הַדָּבָר
אֲשֶׁר יִגִּידוּ לָךְ וְכוֹי". כִּי הֵם יוֹדְעִין לְהוֹרוֹת לָנוּ הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר נִלְךְ בָּהּ וְאֵת
הַמַּעֲשֶׂה אֲשֶׁר

אות ב

נמצא, שעקר הוא אמונת חכמים. וזה היה עקר יציאת מצרים כדי לגלות האמונה הקדושה, לגלות כי ה' הוא האלקים, שזה זוכין רק על-ידי אמונת חכמים וכנ"ל. ועל-כן בתחלת שליחות משה לישראל השיב תכף להשם יתברך, "והן לא יאמינו לי ולא ישמעו בקולי כי יאמרו לא נראה אליך ה' וכי". כי משה שאל זאת להשם יתברך, איך יכולים להכניס אמונת חכמים בישראל, כי ראה תכף שהעקר הגאולה תלויה שיאמינו בו ויקימו דבריו וילכו אחר עצתו ככל אשר יורה אותם, על-כן שאל תכף להשם יתברך על אמונת חכמים איך יכניס בהם אמונת חכמים, כי חשב שהם רחוקים מאמונת חכמים, כמו שכתוב, "והן לא יאמינו לי וכי" כנ"ל:

אות ג

וזה בחינת שלשה האותות שמסר השם יתברך בידו כדי שיאמינו בו, כי השם יתברך צנה לו להראות לישראל הענש והפגם הנעשה על-ידי פגם אמונת חכמים כדי שיתחזקו באמונת חכמים ביותר, כי האות האחד הוא שנצטרעה ידו. זהו בחינת המכות המפלאות הבאים על פגם אמונת חכמים, שהוא בחינת מכה אשר לא כתובה בתורה, (כמו שמבאר שם במאמר הנ"ל). ועל-כן היה האות של מכת הצרעת בידו דיקא, כי הידיים דיקא נפגמים על-ידי פגם אמונת חכמים, (כמו שכתב שם רבנו זכרוננו לברכה, על מאמר רבותינו זכרונם לברכה הב לי ידך וכי):

אות ד

ואחר כך הראה לו האות שנהפך ממטה לנחש, זהו גם כן בחינת פגם אמונת חכמים, שהוא בחינת פרץ גדר שכן נחש, בחינת דילמא חוץ דרבנן טרקה דלית לה אסותא, (כמו שמבאר שם במאמר הנ"ל). ואחר כך הראה האות שלישי שהפך מים לדם, זהו גם כן בחינת פגם אמונת חכמים, כי על-ידי אמונת חכמים שזוכין על-ידי נדר, על-ידי זה זוכין לענג שבת כנ"ל. ואז נכנע הכבד מלא דם לגבי המוח, (כמו שמבאר במאמר הנ"ל). אבל פשטין זוכין לאמונת חכמים חס ושלום, אזי חס ושלום, מתגבר הכבד שמלא דם על המוח, שהוא בחינת מים, בחינת דעת, כמו

שְׁפֹתוֹב, "וּמְלֵאָה הָאֶרֶץ דָּעָה אֶת ה' כַּמַּיִם לַיָּם מְכֻסִּים". וְעַל-כֵּן הַמִּכָּה הָרִאשׁוֹנָה שֶׁל מִצְרַיִם הִיְתָה שְׁנֵת הַפֶּדָה הַמַּיִם לַדָּם, כִּי הַמִּצְרַיִם לֹא הֶאֱמִינוּ בְּנִבְיֹאת מֹשֶׁה, עַל-כֵּן נִלְקוּ בְּדָם שֶׁהִתְגַּבֵּר עֲלֵיהֶם הַדָּם שֶׁמֹּשֶׁה הָיָה אֲחִיזְתָּם בְּבַחֲיִנַת הַכֶּבֶד מֵלֹא דָם. וְעַכְשָׁיו נִלְקוּ עַל-יְדֵי זֶה בְּעֶצְמוֹ, כִּי כָּל מִימֵיהֶם נִהְפָּד לַדָּם, שֶׁזֶהוּ בַּחֲיִנַת שֶׁהִתְגַּבֵּר עֲלֵיהֶם תִּקְוַת הַדָּם שֶׁל הַכֶּבֶד עַל שֶׁפָּגְמוּ בְּאֻמוּנַת חַכְמַיִם וְלֹא הֶאֱמִינוּ בְּמֹשֶׁה וְלֹא רָצוּ לְשַׁלַּח אֶת יִשְׂרָאֵל:

אות ה

וְזֶה בַּחֲיִנַת מַכּוֹת בְּכוֹרוֹת שֶׁעַל-יְדֵי זֶה יֵצְאוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם. וְעַקֵּר מַכּוֹת בְּכוֹרוֹת וְהַצֵּלַת בְּכוֹרֵי יִשְׂרָאֵל הָיָה עַל-יְדֵי מִצְוֹת קִרְבֵּן פֶּסַח, כְּמוֹ שֶׁפִּתּוּב, "וְעֵבֶר ה' לְנֹגֵף אֶת מִצְרַיִם וְרָאָה אֶת הַדָּם וְכוּ' וּפְסַחְתִּי עֲלֵיכֶם וְכוּ'". כִּי עַקֵּר יֵצִיאַת מִצְרַיִם הָיָה לְהַעֲלוֹת וּלְהַקִּים אֻמוּנָה הַנְּפוּלָה שֶׁהוּא אֻמוּנַת חַכְמַיִם, שֶׁהוּא עַקֵּר עֲבוּדַת ה', שֶׁהוּא תְּכֵלִית יֵצִיאַת מִצְרַיִם, כְּמוֹ שֶׁפִּתּוּב, "בְּהוֹצִיאָךְ אֶת הָעָם מִמִּצְרַיִם תַּעֲבֹדוּן אֶת הָאֱלֹהִים וְכוּ'". וְעַקֵּר הַעֲבוּדָה אֶת ה' תְּלוּיָהּ בְּאֻמוּנַת חַכְמַיִם כְּנִ"ל, כִּי עַקֵּר גְּלוּת מִצְרַיִם הָיָה לְתַקֵּן פְּגָם דוֹר הַמִּבּוּל וְדוֹר הַפְּלָגָה, כְּמוֹבָא. שֶׁהֵם פָּגְמוּ בְּאֻמוּנַת חַכְמַיִם כְּנִ"ל וְעַכְשָׁיו הָיוּ צְרִיכִים לְתַקֵּן זֹאת, וְעַל-כֵּן עַקֵּר יֵצִיאַת מִצְרַיִם הָיָה עַל-יְדֵי בַּחֲיִנַת נֶדֶר, שֶׁהוּא בַּחֲיִנַת פְּלֵא, כְּמוֹ שֶׁפִּתּוּב, "כִּימִי צִאתָךְ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲרָאֲנוּ נִפְלְאוֹת". עַל-כֵּן עַקֵּר יֵצִיאַת מִצְרַיִם הָיָה עַל-יְדֵי מִצְוֹת הַקִּרְבֵּן פֶּסַח שֶׁהוּא נֶדֶר, כִּי כָּל הַקִּרְבָּנוֹת הֵם עַל-יְדֵי נֶדֶר שֶׁנּוֹדְרִין וּמְקַדְּשִׁין הַבְּהֵמָה לְקִרְבֵּן פֶּסַח וְכִיּוֹצֵא. וְעַל-יְדֵי זֶה דִּיקָא יֵצְאוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, כִּי עַל -יְדֵי הַנֶּדֶר שֶׁנֶּדְרוּ וְקִיְמוּ בְּקִרְבָּנוֹת הַפֶּסַחִים שֶׁהִקְרִיבוּ, עַל -יְדֵי זֶה זָכוּ לְהַעֲלוֹת הָאֻמוּנָה הַנְּפוּלָה כְּנִ"ל, שֶׁזֶהוּ עַקֵּר יֵצִיאַת מִצְרַיִם כְּנִ"ל. וְעַל-יְדֵי זֶה הִתְנוּצְצוּ בָּהֶם אִוְרוֹת הָאֲבוֹת, כִּי כָּל יֵצִיאַת מִצְרַיִם הָיָה בְּזִכּוֹת אֲבוֹת כְּנִזְכֹּר בְּפִסּוּקִים רַבִּים. וְעַל-יְדֵי הַנֶּדֶר שֶׁל הַקִּרְבֵּן פֶּסַח זָכוּ לָזֶה שֶׁיִּזְכֹּר לָהֶם הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ זְכוֹת אֲבוֹת וְיִתְנוּצֵץ בָּהֶם אִוְרוֹתֵיהֶם, שֶׁעַל-יְדֵי זֶה נִגְאָלוּ. וְזֶה שֶׁפִּתּוּב, "נִגְדַת אֲבוֹתֶם עָשָׂה פְּלֵא בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם שְׂדֵה צֶעַן", הֵינּוּ עַל-יְדֵי פְּלֵא הַנִּ"ל, שֶׁהוּא נֶדֶר, עַל-יְדֵי זֶה נִזְכֹּר לָהֶם וְנִתְנוּצֵץ בָּהֶם אִוְרוֹת הָאֲבוֹת (וְכַמְבָּאָר פִּסּוּק זֶה שֶׁם בְּמֵאֵמֶר הַנִּ"ל) וְעַל-יְדֵי זֶה הָיָה עַקֵּר יֵצִיאַת מִצְרַיִם בַּחֲיִנַת נִגְדַת אֲבוֹתֶם עָשָׂה פְּלֵא בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם וְכוּ' וְכַנִּ"ל. וְעַל-יְדֵי אִוְרוֹת הָאֲבוֹת זָכוּ לְעַנֵּג שִׁבְתָּ שֶׁהִיא אֲכִילָה דְקַדְשָׁה, שֶׁהוּא בַּחֲיִנַת אֲכִילַת מִצָּה, כְּמוֹ שֶׁפִּתּוּב, "לְמַעַן תִּמְצְאוּ וְהִתְעַנְּגְתֶם". כְּמוֹ שֶׁמְבָאָר שֶׁם בְּמֵאֵמֶר הַנִּ"ל:

ועל-כן עקר התחלת צמיחת הגאולה היה על-ידי קדשת שבת, שהוא בחינת שבת הגדול שלפני פסח. ועקר הנס של שבת הגדול הוא שאז משכו ולקחו הקרבן פסח, הינו עקר הגאולה היה על-ידי הנדר שנדרו הקרבן פסח והקדישו אותו. ועל-כן סבב השם יתברך שקימו זאת בשבת דיקא, דהינו בשבת שלפני פסח, כי על-ידי זה בעצמו, הינו על-ידי הנדר של הקרבן פסח זכו לשבת, שהוא בחינת מצה, שהוא עקר יציאת מצרים שאז זכו לאכילת מצה, שהוא בחינת ענג שבת. וכל זה על-ידי הנדר, שהוא הקרבן פסח שנדרו בשבת הגדול כי אז הקדישו את הקרבן פסח שהיה אז בעשר לחדש, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, כי על-ידי הנדר זוכין לענג שבת, שהוא בחינת מצה, (כמבאר במאמר הנ"ל). ועל-כן על-ידי הקרבן פסח נצלו בכורי ישראל ונהרגו בכורי מצרים. ועל-ידי זה היתה עקר הגאולה, כי עקר הבכורה באמת היא רק לישראל שהם הבכור דקדשה באמת, בחינת בני בכרי ישראל, כי ישראל עלה במחשבה תחלה, כמו שכתוב, "בראשית ברא אלקים וכו'", בשביל ישראל שנקראו ראשית. ראשית היא בחינת בכור שנקרא "ראשית", כמו שכתוב, "כי הוא ראשית אנו וכו'". אך על-ידי חטא אדם הראשון שנתערבו כל הדברים ונתהפכו ונשתנו מסדרן האמתי, זה גרם שיצא עשו תחלה ונדמה שהוא בכור. ועל-כן אחזו יעקב לעקבו. כי באמת אין הבכורה שיקה לעשו כלל רק לישראל לבדם. ועל-כן טרח ויגע יעקב אבינו עד שלקח הבכורה מעשו, ועל-כן לקח הבכורה מעשו על-ידי תאות אכילה של עשו הרשע, כמו שכתוב, "הלעיטיני נא מן האדם האדם הזה". ועל-ידי זה מכר לו את הבכורה, כמבאר שם בפסוק, כי הבכור הוא ראשית בחינת מחין. וכשזוכין לשבר תאות אכילה ואזי המח נתעלה על הכבד מלא דם, שהוא עשו, זה עקר בחינת הבכורה דקדשה, שהוא בחינת התעלות המח על כל הגוף, כי המח הוא ראשית, בחינת בכור כנ"ל, אבל כשחס ושלום מתגבר עשו שהוא הכבד, על המח, שזה על-ידי כעס הבא על-ידי תאות אכילה, (כמו שמבאר שם במאמר הנ"ל). זה בחינת בכורה דסטרא אחרא, שחס ושלום, עשו, שהוא בחינת כבד מלא דם, נוטל הבכורה והממשלה ומושל על המח, חס ושלום. שמזה באין כל הגליות שהעובדי כוכבים מושליו על ישראל, כי ישראל אחיזתם במח, כי ישראל עלה במחשבה תחלה והמחשבה הוא המח והם נקראו ראשית, בחינת ראשית חכמה, בחינת מחין. וכשהאמות שאחיזתם בכבד מלא דם, שהוא עשו, שכל הגליות על ידו, כמובא. כשהם שולטין על ישראל חס ושלום, זה בחינת התגברות הכבד על המח חס ושלום, דמתמן תכבד העבודה, (כמובא בתקונים). וזה עקר גלות מצרים בחינת תכבד העבודה, כי עקר גלות מצרים היה על-ידי עשו, שהוא בחינת כבד מלא דם, שהוא שר של מצרים, כמובא:

אות ז

וְזֶה בְּחִינַת הַתְּגַבְרוּת הַדְּמִים שֶׁהִיא בְּגִלוּת מְצָרִים, (כְּמוּבָא בְּפִתְּבִים). כְּמוֹ שְׁפָתוֹב, "וְאָעֵבֶר עָלֶיךָ וְאֶרְאֶךָ מִתְּבוּסָסֶת בְּדַמְיֶךָ וְכוּ'". כִּי כָּל זֶה נִמְשָׁךְ מִחֻטָּא אָדָם הָרָאשׁוֹן, שְׁעַל-יַדֵּי זֶה הִיא עֵקֶר גְּלוּת מְצָרִים, כִּי הוּא פָּגַם בְּתַאֲוֹת אֲכִילָה וְאָכַל מֵעֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע. וְעַל-יַדֵּי זֶה נִפְגָּם הַדַּעַת וְהַתְּגַבֵּר הַכָּבֵד כּוּעֵס הַמְּלֵא דָם. וְזֶהוּ בְּחִינַת בְּעֶצְבוֹן תַּאֲכֻלָּה, בְּחִינַת עֲצָבוֹת וְכַעַס הַבָּא מִכָּבֵד וְיִטְחוּל וְזֶה בְּחִינַת דָּם נְדוּת שֶׁנִּתְהוּהָ עַל-יַדֵּי חֻטָּא אָדָם הָרָאשׁוֹן, הֵינּוּ בְּחִינַת הַתְּגַבְרוּת הַדְּמִים כְּנִ"ל, שֶׁזֶה עֵקֶר יְצִיאַת מְצָרִים כְּדִי לְבַטֵּל זְהֻמַּת הַנְּחֹשׁ וְלִטְהַר מִן הַדָּם נְדוּת, שֶׁהוּא טְמֵאת מְצָרִים, כְּמוּבָא. נִמְצָא, כְּשִׂזְזוּכִין שֶׁיִּתְגַבֵּר הַמַּחַ עַל הַכָּבֵד זֶה בְּחִינַת בְּכוֹרָה דְּקִדְשָׁה, בְּחִינַת בְּכוֹר יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם בְּחִינַת מַח, שֶׁזֶהוּ עֵקֶר הַבְּכוֹרָה הָאֲמִתִּיּוֹת, שֶׁהוּא בְּחִינַת מַח, בְּחִינַת רֵאשִׁית כְּנִ"ל, אֲבָל לְהַפְּךָ חֵס וְשְׁלוֹם, כְּשִׁפּוּגִמִּין בְּתַאֲוֹת אֲכִילָה וְכַעַס עַד שֶׁמִּתְגַבֵּר הַכָּבֵד חֵס וְשְׁלוֹם, זֶה בְּחִינַת בְּכוֹרָה שֶׁל עֲשׂו, שְׁעַל -יַדֵּי זֶה כָּל הַגְּלוּת כְּנִ"ל. כִּי בְּכוֹר הוּא בְּחִינַת מַלְכוּת, (כְּמוֹ שְׁפָתוֹב רַבְּנוּ זְכוּרָנוּ לְבִרְכָה בְּמִקּוֹם אַחֵר, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב, "אֶף אֲנִי בְּכוֹר אֶתְנֶהוּ וְכוּ'"). וְכִשְׁמִתְגַבֵּר מַלְכוּת דְּקִדְשָׁה שֶׁל יִשְׂרָאֵל זֶה בְּחִינַת בְּכוֹר דְּקִדְשָׁה וְכוּ' לְהַפְּךָ, חֵס וְשְׁלוֹם. וְעַל-כֵּן נָתַן יַעֲקֹב לַעֲשׂו לַחֵם וְנִזִּיד עֲדָשִׁים "וַיֵּאכַל וַיִּשְׂתֶּה וַיִּבֹז עֲשׂו אֶת הַבְּכוֹרָה", הֵינּוּ שֶׁיַּעֲקֹב שָׁבַר וְסָלַק מִיִּשְׂרָאֵל תַּאֲוֹת אֲכִילָה, רַק נָתַן כָּל תַּאֲוֹת אֲכִילָה לַעֲשׂו וְעֲשׂו קָבַל זֹאת לְחַלְקוֹ שֶׁהוּא יִמְלֵא תַּאֲוֹתוֹ בְּאֲכִילָה וְשִׂתְיָה בְּזֶה הָעוֹלָם. וְעַל-יַדֵּי זֶה מָכַר אֶת הַבְּכוֹרָה לַיַּעֲקֹב, כִּי סָלַק עֲצָמוֹ מִן הַמַּח שֶׁל יִשְׂרָאֵל, כִּי שׁוֹב אֵין לוֹ שׁוֹם חֵלֶק בָּהֶם מֵאַחַר שֶׁסָּלְקוּ בְּתַאֲוֹת אֲכִילָה מֵהֶם וְנָתְנוּ לוֹ, כִּי עֵקֶר שְׁלִיטָתוֹ, חֵס וְשְׁלוֹם. כְּשִׁישְׂרָאֵל נוֹפְלִים בְּתַאֲוֹת אֲכִילָה וְאִז הוּא יוֹנֵק מִן הַמַּח וּמִקְבֵּל הַבְּכוֹרָה, שֶׁהִיא בְּחִינַת מַח, לַעֲצָמוֹ, אֲבָל יַעֲקֹב שָׁבַר תַּאֲוֹת אֲכִילָה וְלֹא רָצָה לִתֵּן לַעֲשׂו, שֶׁהוּא הַכָּבֵד, שׁוֹם יְנִיקָה מִן הַמַּח, שֶׁהוּא בְּחִינַת בְּכוֹרָה, רַק נָתַן לוֹ לְחַלְקוֹ זְהֻמַּת עֲכִירַת הָאֲכִילָה הַגִּשְׁמִיּוֹת כְּמוֹ שֶׁבִקֵּשׁ, "הַלְעִיטֵנִי גַּא מִן הָאָדָם הָאָדָם הַזֶּה וְכוּ'". וְעַל-יַדֵּי זֶה נִפְרַד עֲשׂו מִן הַבְּכוֹרָה וְהַמַּח וּמָכַר הַבְּכוֹרָה בְּרָצוֹנוֹ לַיַּעֲקֹב שֶׁהוּא הַבְּכוֹר בְּאֲמֵת, שְׁעוֹסֵק תְּמִיד לְהַגְבִּיר הַמַּח עַל הַכָּבֵד, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַבְּכוֹרָה הָאֲמִתִּיּוֹת כְּנִ"ל:

אות ח

ועל-כן עקר יציאת מצרים היה על-ידי מכות בכורות, שעל-ידי זה נכנעו בכורי מצרים, שהוא הבכור דסטרא אחרא, שהוא בחינת כבוד מלא דם, בחינת עשו, שהוא השר של מצרים, שעל-ידי זה נתבטל על הגלות של שעבוד מצרים, שהוא בחינת תכבד העבודה פנ"ל. ואז נצלו בכורי ישראל, שהוא הבכור דקדשה באמת, בחינת התעלות מלכות דקדשה שנקרא בכור על מלכות הרשעה. וכל זה היה על-ידי שעסקו אז בהקרבו פסח, שהוא בחינת נדר, שעל-ידי זה זוכין לענג שבת, שעל-ידי זה מכניעין כל הצרים והרודפין, כי מכניעין הכבד לגבי המוח, שהוא הכנעת ובטול בכורי מצרים וגדלת והתעלות בכורי ישראל, שהם בחינת מוח וכנ"ל:

אות ט

וזה שנוהגים הבכורים להתענות בערב פסח, כי הכנעת הכבוד לגבי המוח הוא על-ידי תענית (כמו שמבאר שם במאמר הנ"ל) וכנ"ל:

וזה שכתוב בקרבן פסח, "על מצות ומררים יאכלהו". כי השם יתברך הפליא אז חסדו עמנו, וכן בכל דור ודור, כי להכניע הכבד לגבי המוח, שהוא עקר יציאת מצרים, בחינת הריגת בכורי מצרים והצלת בכורי ישראל. זה נעשה על-ידי תענית, שעל-ידי זה מכניעין הכבד לגבי המוח, (כמבאר שם). אבל אז בשעת יציאת מצרים לא היה אפשר להמתין להוציאם עד שיכניעו הכבד על-ידי התענית, כי היו משקעים בטמאת מצרים מאד, (כמו שאיתא בכתבים). ואם היה רוצה להמתין עד שיזכו להכניע טמאת מצרים, שהוא בחינת כבוד מלא דם על-ידי התענית היו, חס ושלום, נשארים שקועים שם. על-כן הפליא השם יתברך חסדו והוציאם על-ידי בחינת פלא, הינו על-ידי בחינת נדר, שהוא הקרבן פסח, שעל-ידי זה זוכין לענג שבת, שהוא בחינת אכילה דקדשה, שהוא בחינת מצה, שהוא מחין גדולים מאד, בחינת ענג שבת, ועל-ידי זה דיקא יצאו ממצרים, שזהו בחינת שבת הגדול שקדם פסח, כי עקר יציאת מצרים על-ידי בחינת שבת פנ"ל. וזכו על-ידי אכילה דיקא, הינו על-ידי אכילת מצה שהוא אכילה דקדשה, בחינת ענג שבת, להכניע על-ידי זה דיקא טמאת מצרים, בחינת מרירת השעבוד של הכבד, בחינת תכבד העבודה. וכל זה זכו על-ידי הנדר שהוא הקרבן פסח. וזה שכתוב בפסח, "על מצות ומררים יאכלהו". כי על-ידי הפסח, שהוא נדר, זוכין למצה, שהוא ענג שבת פנ"ל, שעל-ידי זה מכניעין הכבד בחינת תכבד העבודה, שהוא מרירות השעבוד, בחינת מרור. וכל זה זוכין על-ידי אכילה דקדשה דיקא פנ"ל וזהו, "על מצות ומררים יאכלהו" פנ"ל:

אות י

וְזֶה בְּחִינַת גְּדֹל הַשְּׁפַע שֶׁל עֲשִׂירוֹת שְׂזָכוּ בְּשַׁעַת יְצִיאַת מִצְרַיִם, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, "וְאַחֲרֵי כֵן יֵצְאוּ בְּרַכְּשׁ גְּדוֹל". וְזֶה בְּחִינַת הַבְּרָכָה שֶׁלְקַח יַעֲקֹב מֵעֵשׂוֹ, וְכָל זֶה הָיָה עַל-יַדֵי שֶׁלְקַח תְּחִלָּה מִמֶּנּוּ אֶת הַבְּכוֹרָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, "אֵת בְּכֹרְתִי לָקַח וְהֵנָּה עִתָּה לָקַח בְּרַכְּתִי". כִּי כְּשֶׁנִּתְעַלָּה הַמַּחַ עַל הַכְּבֹד, שֶׁהוּא בְּחִינַת בְּכוֹרָה דְקָדְשָׁה, אֵזִי יִשְׂרָאֵל נִזְוָנִין תְּחִלָּה וְנִמְשָׁךְ כָּל הַשְּׁפַע וְהַבְּרָכָה לְהַמַּח תְּחִלָּה, דְּהֵינּוּ לְיִשְׂרָאֵל וְאֵז כָּל הַשְּׁפַע וְהַעֲשִׂירוֹת לְיִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּשִׁבְלֵם נִבְרָא הָעוֹלָם וְכָל אֲשֶׁר בָּהּ וְכָל הַהֲשַׁפְּעוֹת וְכָל הַעֲשִׂירוֹת וְכָל הַטוֹב שֶׁל כָּל הָעוֹלָמוֹת, הַכֹּל שֵׁיךְ לָהֶם לְבַד, אֲשֶׁר בְּשִׁבְלֵם נִבְרָא הַכֹּל. רַק כְּשֶׁחָס וְשָׁלוֹם פּוֹגְמִין יִשְׂרָאֵל וּמִתְגַּבֵּר חָס וְשָׁלוֹם, עַל הַגְּלוּת שֶׁל הַכְּבֹד עַל הַמַּח חָס וְשָׁלוֹם, אֵז הַכְּבֹד נִזְוָן תְּחִלָּה וְאֵז הֵם גּוֹזְלִין הַשְּׁפַע תְּחִלָּה חָס וְשָׁלוֹם, וְיִשְׂרָאֵל נִזְוָנִין מִתְמַצִּית, כְּמוֹבָא. וְעַל-כֵּן בְּשַׁעַת יְצִיאַת מִצְרַיִם שָׂאז נִכְנַע בְּכוֹר דְסִטְרָא אַחֲרָא וְנִכְנַע הַכְּבֹד לְגִבֵי הַמַּח, עַל-כֵּן חִזְרָה הַשְּׁפַע לְמִקוּמָה הָאֲמִתִּי לְיִשְׂרָאֵל וַיִּנְצְלוּ אֶת מִצְרַיִם, כִּי לָקְחוּ מֵהֶם כָּל הַעֲשִׂירוֹת שֶׁהָיָה שֶׁל יִשְׂרָאֵל בְּאֲמַת, כִּי כָּל טוֹב שֵׁיךְ רַק לְיִשְׂרָאֵל שֶׁנִּקְרְאוּ רַאשִׁית, שֶׁהֵם הַבְּכוֹר בְּאֲמַת אֲשֶׁר בְּשִׁבְלֵם נִבְרָא הַכֹּל, כְּמוֹ שֶׁמְבַאֵר, "בְּרַאשִׁית בְּרָא" - בְּשִׁבְלֵם יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּקְרְאוּ "רַאשִׁית", בְּחִינַת בְּכוֹר דְקָדְשָׁה כְּנִ"ל. וְעַל-כֵּן יַעֲקֹב עַל-יַדֵי שֶׁלְקַח הַבְּכוֹרָה מֵעֵשׂוֹ, עַל-יַדֵי זֶה לָקַח מִמֶּנּוּ הַבְּרָכָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, "וְאֵת בְּכֹרְתִי לָקַח וְהֵנָּה עִתָּה לָקַח בְּרַכְּתִי". כִּי הָא בְּהָא תִּלְיָא וְכַנִּ"ל וְעַל-כֵּן לָקַח יַעֲקֹב הַבְּרָכָה מֵאֲבִיו עַל-יַדֵי הַמְטַעְמִים שֶׁעָשָׂה לְאֲבִיו כְּאֲשֶׁר אָהַב, כִּי הַמְטַעְמִים שֶׁל יַעֲקֹב הֵם בְּחִינַת אֲכִילָה דְקָדְשָׁה, בְּחִינַת עֲנֵג שַׁבַּת, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, "רֵיחַ רֵיחַ בְּנֵי כְּרִיחַ שְׂדֵה אֲשֶׁר בְּרָכוּ ה'", שֶׁהוּא שְׂדֵה תְּפוּחִין קַדִּישִׁין, כְּמוֹ שֶׁפִּרְשׁ רַש"י שֶׁם, שְׂדֵהוּ בְּחִינַת סַעֲדַת שַׁבַּת שֶׁנִּקְרָא חֶקֶל תְּפוּחִין קַדִּישִׁין כְּיָדוּעַ. וְעַל-כֵּן קִבַּל יַעֲקֹב הַבְּרָכָה בְּלִיל פֶּסַח עַל-יַדֵי שְׁנֵי גְדֵי עֲזִים שֶׁעָשָׂה לְאֲבִיו אֶחָד הַקָּרִיב לְפֶסַח וְאֶחָד הַקָּרִיב לְחַגִּיגָה, כִּי קָרְבָּנוֹת הֵם בְּחִינַת נֶדֶר, שֶׁעַל-יַדֵי זֶה זוֹכִין לְעֲנֵג שַׁבַּת וּמְכַנִּיעִין הַכְּבֹד מִלֵּא דָם, שֶׁהוּא עֵשׂוֹ וְלוֹקְחִין מִמֶּנּוּ הַבְּכוֹרָה וְהַבְּרָכָה וּמְחַזְרִין לְהַמַּח, שֶׁהוּא הַבְּכוֹר דְקָדְשָׁה, בְּחִינַת יַעֲקֹב, שְׂדֵהוּ עֵקֶר בְּחִינַת יְצִיאַת מִצְרַיִם שֶׁהָיָה בְּלִיל פֶּסַח שָׂאז קִבַּל יַעֲקֹב הַבְּרָכָה, שֶׁהוּא כָּל הַהֲשַׁפְּעוֹת וְכָל הַעֲשִׂירוֹת, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, "וַיִּתֵּן לָדָּ הָאֱלֹקִים מִטַּל הַשָּׁמַיִם וּמִשְׁמַנֵי הָאָרֶץ וְכוּ". בְּחִינַת וְאַחֲרֵי כֵן יֵצְאוּ בְּרַכְּשׁ גְּדוֹל וְכַנִּ"ל:

וְעַל-כֵּן נִקְרָא פֶּסַח פֶּה-סָח כְּמוֹבָא, זֶה בְּחִינַת שָׁלוֹם שֵׁישׁ לוֹ פֶּה שְׂזוֹכִין בְּפֶסַח, שְׂדֵהוּ בְּחִינַת מִצָּה שְׂזוֹכִין לְאֶכֶל בְּפֶסַח, שֶׁהוּא בְּחִינַת שָׁלוֹם שֵׁישׁ לוֹ פֶּה, (כְּמְבַאֵר בְּמַאֲמָר הַנִּ"ל):

אות יא

וְזֶה שְׁקוּרֵי פְּרִשֶׁת "אִם כָּסֶף תִּלְוֶה" בִּימֵי הַפָּסַח, כִּי עֵקֶר הָעֲנִיּוֹת וְהַחֲלוּאֹת חֶסֶד וְשָׁלוֹם, נִמְשָׁכִין מִבְּחִינַת הַנִּי"ל, הֵינּוּ מִבְּחִינַת הַתְּגַבְרוּת הַכֹּבֵד עַל הַמַּחֲחֵס וְשָׁלוֹם, שְׂאֵז הָעוֹבְדֵי כּוֹכְבִים שְׂאֲחִיזָתוֹ בַּכֹּבֵד בְּבְחִינַת עֲשׂוֹ שְׂמִמְנָה עַל כָּל הַגְּלִיּוֹת, אִזּוּ הֵם שׁוֹלְטִין עַל יִשְׂרָאֵל חֶסֶד וְשָׁלוֹם, וְהֵם לּוֹקְחֵי כָּל הַשְּׁפַע חֶסֶד וְשָׁלוֹם, וְיִשְׂרָאֵל נִזְוָנִין מִתְּמַצִּית. וְעַל-יְדֵי זֶה נִמְשָׁךְ הָעֲנִיּוֹת חֶסֶד וְשָׁלוֹם, לְיִשְׂרָאֵל, כִּי בְּזִמְן שְׂיִשְׂרָאֵל עוֹשִׂין רְצוֹנוֹ שֶׁל מְקוֹם אִזּוּ נִתְקִים, "אֶפֶס כִּי לֹא יִהְיֶה בְּךָ אֲבִיוֹן כִּי בְּרַךְ יְבָרְכֶךָ וְכוּ'". הֵינּוּ שְׂיִשְׂרָאֵל מְקַבְּלִין הַבְּרָכָה וְהַכְּבוֹד מִן עֲשׂוֹ. וְהֵם מוֹשְׁלִין עָלָיו וְאִזּוּ אֲבִיוֹנִים בְּאַחֲרֵים וְלֹא בְּכֶם, כְּמוֹ שְׂאֲמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבְרָכָה, כִּי עֵקֶר הָעֲנִיּוֹת חֶסֶד וְשָׁלוֹם, הוּא מִבְּחִינַת הַתְּגַבְרוּת הַכֹּבֵד עַל הַמַּחֲחֵס וְשָׁלוֹם, כְּנִי"ל שְׂזָה בְּאֵל עַל-יְדֵי פָּגַם תְּאֹת אֲכִילָה, שְׂזָהוּ בְּחִינַת פָּגַם אֲכִילַת עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע, שְׂעַל-יְדֵי זֶה נִמְשָׁךְ חֶסֶד וְשָׁלוֹם, טְרַחַת וְטְרַדַת עֲבוֹדַת הַפְּרִנָּסָה, בְּחִינַת בְּעֲצָבוֹן תֵּאֲכַלְנָה, בְּחִינַת בְּזַעַת אֶפֶד תֵּאֲכַל לֶחֶם וְכוּ', שְׂזָהוּ בְּחִינַת הַתְּגַבְרוּת הַכֹּבֵד, בְּחִינַת תְּכִבֵּד הָעֲבוֹדָה, הֵינּוּ בְּחִינַת עֲבוֹדוֹת וְיִגִיעַת הַפְּרִנָּסָה. וְזֶה בְּחִינַת שְׂטוּי הָעֵם וְלִקְטוּ-בְּשִׁטּוֹתָא, (כְּמוֹבָא בְּזִהַר הַקְּדוּשָׁה, הֵינּוּ שְׂמַחְמַת שְׂטוּת וְהָעֵדֶר הַדַּעַת צְרִיכִין לְטְרַח מְאֹד וּלְשׁוּטֵט עֲבוֹר פְּרִנָּסָה, הֵינּוּ כְּנִי"ל, שְׂעֵקֶר יִגִיעַת וְכִבְדוֹת הַפְּרִנָּסָה חֶסֶד וְשָׁלוֹם, הוּא רַק מַחְמַת הַתְּגַבְרוּת הַכֹּבֵד עַל הַמַּחֲחֵס וְשָׁלוֹם, כְּנִי"ל, שְׂזָהוּ בְּחִינַת פָּגַם הַדַּעַת, וְעַל-יְדֵי זֶה מִתְּגַבֵּר חֶסֶד וְשָׁלוֹם, בְּחִינַת תְּכִבֵּד הָעֲבוֹדָה, שְׂהוּא בְּחִינַת כֹּבֵד מְלֵא דָם, כִּי דָמִים תִּרְתִּי מִשְׁמַע, הֵינּוּ עֲשׂוֹ שְׂאֲחִיזָתוֹ בַּכֹּבֵד הוּא שׁוֹפֵךְ דָּמִים וְגַם לּוֹקֵחַ דָּמִים וּמְמוֹן שֶׁל יִשְׂרָאֵל חֶסֶד וְשָׁלוֹם, כְּשִׂמְתְּגַבֵּר חֶסֶד וְשָׁלוֹם, עַל-יְדֵי עוֹוֹנוֹת יִשְׂרָאֵל, חֲלִילָה, וְאִזּוּ צְרִיכִין לְטְרַח מְאֹד עֲבוֹר הַפְּרִנָּסָה מַחְמַת הָעֵדֶר הַדַּעַת מַחְמַת שְׂהַתְּגַבֵּר הַכֹּבֵד חֶסֶד וְשָׁלוֹם, עַל הַדַּעַת, שְׂזָהוּ בְּחִינַת שְׂטוּי הָעֵם וְלִקְטוּ, הֵינּוּ שְׂפְרִנָּסָתָם בְּטְרַחָא גְדוּלָה. וְזֶהוּ מַחְמַת שְׂטוּת וְהָעֵדֶר הַדַּעַת בְּחִינַת שְׂטוּ-בְּשִׁטּוֹתָא, (כְּמוֹ שְׂכְּתוּב בְּזִהַר הַקְּדוּשָׁה וְכוּ'ל). וְזֶהוּ, כָּל הַמְּקַבֵּל עָלָיו עַל תּוֹרָה מַעְבִּירִין מִמֶּנּוּ עַל מַלְכוּת וְעַל דֶּרֶךְ אֶרֶץ, וְכָל הַפּוֹרֵק מִמֶּנּוּ עַל תּוֹרָה, נוֹתֵנִין עָלָיו וְכוּ'. כִּי הַתּוֹרָה הִיא הַדַּעַת, וְעַל-כֵּן כָּל הַמְּקַבֵּל עָלָיו עַל תּוֹרָה, שְׂזָהוּ בְּחִינַת הַתְּגַבְרוּת הַמַּחֲחֵס עַל הַכֹּבֵד, שְׂהוּא סְטָרָא דְּגוּפָא, סְטָרָא דְּעֵשׂוֹ, אִזּוּ כְּשִׂזָה קָם זֶה נוֹפֵל וְאִזּוּ מַעְבִּירִין מִמֶּנּוּ עַל מַלְכוּת וְעַל דֶּרֶךְ אֶרֶץ, כִּי נִתְּבַטַל מִמְּשַׁלַּת וּמַלְכוּת עֲשׂוֹ שְׂאֲחִיזָתוֹ בַּכֹּבֵד, שְׂזָהוּ בְּחִינַת הָעֲבָרַת וּבְטוּל עַל מַלְכוּת. וּמִמִּילָא נִתְּבַטַל גַּם עַל דֶּרֶךְ אֶרֶץ, דְּהֵינּוּ עַל עֲבוֹדַת וְטְרַחַת הַפְּרִנָּסָה, כִּי עֵקֶר טְרַחַת הַפְּרִנָּסָה הוּא רַק מַחְמַת הַתְּגַבְרוּת הַכֹּבֵד שְׂהוּא בְּחִינַת עֲשׂוֹ, שְׂזָהוּ בְּחִינַת תְּכִבֵּד הָעֲבוֹדָה כְּנִי"ל. וְעַל-כֵּן כָּל הַפּוֹרֵק מִמֶּנּוּ עַל תּוֹרָה וְנִחְלַשׁ הַדַּעַת חֶסֶד וְשָׁלוֹם, וּמִתְּגַבֵּר הַכֹּבֵד חֲלִילָה, עַל-כֵּן נוֹתֵנִין עָלָיו עַל מַלְכוּת וְעַל דֶּרֶךְ אֶרֶץ, כִּי הֵא בְּהָא תִּלְיָא, כִּי עַל דֶּרֶךְ אֶרֶץ, שְׂהוּא טְרַדַת הַפְּרִנָּסָה נִמְשָׁךְ מֵעַל מַלְכוּת, דְּהֵינּוּ עַל מַלְכוּת הָרְשָׁעָה, שְׂהוּא מַלְכוּת אֲדוּם שְׂאֲחִיזָתוֹ בַּכֹּבֵד שְׂמִשְׁם עֵקֶר

טַרְחַת הַפְּרָנְסָה כַּנִּי"ל, אָבֵל כְּשֶׁמְקַבֵּל עָלָיו עַל תּוֹרָה וּמִגְבִּיר הַדַּעַת וְנִחְלָשׁ
וְנִכְנַע הַכְּבֵד לְגַבֵּי הַמַּח אִז מַעֲבִירִין מִמֶּנּוּ עַל מַלְכוּת וְעַל דֶּרֶךְ אֶרֶץ הַנְּאֻחֲזִין
בְּהַכְּבֵד וְכַנִּי"ל:

אות יב

וְזֶה שֶׁהִזְהִירָה תּוֹרָה לְגַמֵּל חֶסֶד עִם הָעַנִּי הַלּוֹוֶה וְלִבְלִי לִהְיוֹת לוֹ כְּנוֹשָׁה,
כִּי זֶה הָעַנִּי אֲשֶׁר מָטָה יָדוֹ עַד שֶׁהִכְרַח לְבֹא לַיַּד הַלְּוָאָה מֵאַחֲרֵים, זֶה
נִמְשָׁךְ מֵהַתְּגַבְרוּת הַכְּבֵד חֵס וְשָׁלוֹם, שֶׁמִּשָּׁם עָקַר הָעַנְיּוֹת כַּנִּי"ל. וְעַל-כֵּן בָּא
לַיַּד הַלְּוָאָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת עֲבָדוּת, בְּחִינַת עֶבֶד לֵוָה לְאִישׁ מַלְוָה, שֶׁזֶהוּ
בְּחִינַת תַּכְבֵּד הָעֲבוּדָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת כְּבֵד, שֶׁמִּשָּׁם עָקַר הָעַנְיּוֹת וְהַלְּוָאוֹת.
וְעַל-כֵּן הִזְהִירָה הַתּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל לְחוּס עַל הַלּוֹוֶה לְבִלִּי לִהְיוֹת לוֹ כְּנוֹשָׁה
כְּדִי לְהַצִּילוֹ וּלְהַעֲלוֹתוֹ מִבְּחִינַת עֲבָדוּת מִבְּחִינַת עֶבֶד לוֹוֶה, רַק לְהַתְּנַהֵג עִמּוֹ
כְּכֹן חוֹרִין, לְהַעֲלוֹתוֹ מֵעֲבָדוּת לְחֵירוּת. כִּי עָקַר הַהַלְּוָאָה הוּא בְּשִׁבִיל
לְהַחֲזִיק בְּיַד הַלּוֹוֶה אוֹלֵי יוֹכֵל לְהִרְחִיב יָדוֹ עַל-יַדֵּי זֶה שִׁיזְכֶּה לְפְרָנְסָה עַל-
יַדֵּי זֶה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, "וְכִי יִמּוֹךְ אַחִיד וּמָטָה יָדוֹ עִמָּךְ וְהַחֲזַקתָּ בוֹ וְכוּ".
וְכִמוֹ שֶׁפִּרַשׁ רַש"י שָׁם, אֵל תְּנִיחֵנוּ לְפַל אֶלָּא תַחֲזִיק בוֹ עַד שֶׁלֹּא יִפֹּל וְכוּ,
כִּי הָעַנְיּוֹת חֵס וְשָׁלוֹם, הוּא מֵהַתְּגַבְרוּת הַכְּבֵד עַל הַמַּח חֵס וְשָׁלוֹם, וְעַל-כֵּן
זֶה שָׁבָא לַיַּד עַנְיּוֹת, שֶׁהוּא הַתְּגַבְרוּת הַכְּבֵד חֵס וְשָׁלוֹם, עַל הַמַּח וּמַחֲמַת
זֶה, הָעַנְיּוֹת מַעֲבִירוֹ עַל דַּעַת קוֹנוֹ, כִּי דַעַתוֹ מֵתַבְּלָבֵל מַחֲמַת שֶׁהַתְּגַבֵּר חֵס
וְשָׁלוֹם, אַחֲזִיזת הַכְּבֵד. וְכֹל מֵה שֶׁמִּתְגַּבֵּר יוֹתֵר הָעַנְיּוֹת, נִחְלָשׁ הַדַּעַת בְּכֹל
פְּעַם יוֹתֵר, וְכִמוֹ כֵּן מִתְגַּבֵּר, חֵס וְשָׁלוֹם, הַכְּבֵד יוֹתֵר, וּמַחֲמַת זֶה הָעַנִּי הוּא
בְּכַעַס תַּמִּיד, כִּי הַכַּעַס הוּא בְּחִינַת כְּבֵד כּוֹעֵס, שֶׁהוּא בְּחִינַת עַנְיּוֹת, וּמַחֲמַת
זֶה בְּתֵר עֲנִיָּא עֲנִיּוֹתָא אֲזִיל וְכַנִּי"ל. וְעַל-כֵּן זֶה שֶׁמִּרְחַס עַל הָעַנִּי וּמִשְׁפִּיעַ לוֹ
פְּרָנְסָה הוּא מַחֲיָה נַפְשׁוֹ מִמֶּשׁ וְיִכּוֹל לְהַצִּיל אֶת הָעַנִּי מִן הָעַנְיּוֹת לְגַמְרִי, כִּי
עַל-יַדֵּי זֶה שְׁנוֹתֵן לוֹ וּמַחֲיָה נַפְשׁוֹ וּמִרְחִיב דַּעַתוֹ, עַל-יַדֵּי זֶה מִתְגַּבֵּר הַדַּעַת
עַל הַכְּבֵד וְכֹל מֵה שֶׁמִּתְגַּבֵּר הַדַּעַת נִכְנַע הַכְּבֵד, שֶׁעַל-יַדֵּי זֶה מֵתַבְּטֵל הָעַנְיּוֹת
כַּנִּי"ל. וְזֶהוּ בְּחִינַת מִצּוֹת גְּמִילוּת חֶסֶדִים שְׂגֹדוּלָה מִן הַצְּדָקָה, כִּי עַל-יַדֵּי
הַגְּמִילוּת חֶסֶדִים שְׂמִלּוֹה לוֹ וּמִרְחִיב לוֹ לְפִי שְׁעָה, עַל-יַדֵּי זֶה יִכּוֹל לְהַצִּילוֹ
מִן הָעַנְיּוֹת לְעוֹלָם, כִּי עַל-יַדֵּי זֶה שְׁעוֹזֵר לוֹ וּמִלּוֹה לוֹ וּמִרְחִיב דַּעַתוֹ, עַל -
יַדֵּי זֶה נִכְנַע הַכְּבֵד וְכֹל מֵה שֶׁנִּכְנַע הַכְּבֵד יוֹתֵר נִתְגַּדֵּל הַמַּח יוֹתֵר. וְכֹל מֵה
שֶׁנִּתְגַּדֵּל הַמַּח יוֹתֵר נִכְנַע הַכְּבֵד יוֹתֵר עַד שֶׁיִּכּוֹל לְבַטֵּל הָעַנְיּוֹת לְגַמְרִי וְכַנִּי"ל.
וְעַל-כֵּן הִזְהִירָה הַתּוֹרָה עַל הַמַּלְוֶה לְבִל יִהְיֶה לוֹ כְּנוֹשָׁה, כְּדִי לְהַצִּילוֹ
מֵעֲבָדוּת מִבְּחִינַת עֶבֶד לוֹוֶה וְכוּ, כְּדִי לְהַצִּילוֹ מִבְּחִינַת הַתְּגַבְרוּת הַכְּבֵד,
שֶׁהוּא בְּחִינַת תַּכְבֵּד הָעֲבוּדָה, בְּחִינַת עֲבָדוּת כַּנִּי"ל שֶׁמִּשָּׁם עָקַר הָעַנְיּוֹת
וְהַלְּוָאוֹת, חֵס וְשָׁלוֹם, כַּנִּי"ל, רַק לְהַתְּנַהֵג עִם הַלּוֹוֶה כְּאִלוֹ לֹא לוֹה מִמֶּנּוּ
כְּלָל וְלֹא יִהְיֶה לוֹ כְּנוֹשָׁה, כְּדִי לְהַצִּילוֹ מִבְּחִינַת עֲבָדוּת, כְּדִי לְהַכְנִיעַ בְּחִינַת

תִּכְבֹּד הָעֲבוּדָה, בְּחִינַת כְּבֹד מֵלֹא דָם כְּדֵי לְבַטֵּל הָעֲנִיּוֹת מִיִּשְׂרָאֵל, כִּי עַל-
יְדֵי זֶה שְׂאִינּוּ כְּנוּשָׁה לְהַלְוָה, עַל-יְדֵי זֶה מְכַנְיַע בְּחִינַת הַכְּבֹד, בְּחִינַת
עֲבָדוֹת כְּנִ"ל. וְעַל-יְדֵי זֶה יוּכַל הַלְוָה לְזַכּוֹת לְהַרְחִיב יָדוֹ וּלְפָרַע לְהַמְלִיחַ
וּלְהַנְצִיל מִן הָעֲנִיּוֹת לְגַמְרֵי וְכַנִּ"ל. וְעַל-כֵּן קוֹרִין פְּרָשָׁה זוֹ אִם כָּסֶף תִּלְוֶה
וְכוֹי לֹא תִהְיֶה לוֹ כְּנוּשָׁה וְכוֹי בִּימֵי הַפִּסָּח, שֶׁהוּא זְמַן חֲרוּתֵנוּ, כִּי זֶה בְּחִינַת
יְצִיאַת מִצְרַיִם שְׂזָכִינוּ לְצֵאת מֵעֲבָדוֹת לְחֲרוּת, שֶׁכָּל זֶה הָיָה עַל-יְדֵי הַכְּנַעַת
הַכְּבֹד לְגַבֵּי הַמַּחַ כְּנִ"ל, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת לֹא תִהְיֶה לוֹ כְּנוּשָׁה כְּדֵי לְהַצִּיל יִשְׂרָאֵל
מִבְּחִינַת עֲבָדוֹת, לְהַעֲלוֹתָם מֵעֲבָדוֹת לְחֲרוּת וְכַנִּ"ל:

פסח ז:

עַל-פִּי הַתּוֹרָה וְאֵלֶּה הַמְשַׁפְּטִים אֲמוּנָה בְּלִקוּטֵי הָרֵאשׁוֹן סִימָן ז בְּדָף ח
ע"ב, עֵינֹן שָׁם כָּל הַתּוֹרָה מְרִישָׁא לְסִיפָא:

אות א

וְזֶהוּ בְּחִינַת פֶּסַח וְיְצִיאַת מִצְרַיִם, כִּי עֶקֶר גְּלוּת מִצְרַיִם הָיָה עַל פְּגָם אֶרֶץ
יִשְׂרָאֵל שֶׁהוּא בְּחִינַת פְּגָם הָאֲמוּנָה וְהַתְּפִלָּה וְהַנְּסִים עַל-יְדֵי שְׂאֵמֶר
אֲבָרָהֶם, "בַּמָּה אֲדַע?" וּבְזֶה פְּגָם בְּבְחִינַת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, שֶׁהִיא בְּחִינַת
אֲמוּנָה וְכוֹי (וְכַמְבָּאָר כָּל זֶה הֵיטֵב שָׁם בְּהַתּוֹרָה הַנִּ"ל). וְעַכְשָׁיו בְּפִסָּח הוּא
יְצִיאַת מִצְרַיִם זְמַן הַגְּאֻלָּה וְהַנְּסִים אֲשֶׁר עָשָׂה עִמָּנוּ הַשֵּׁם יְתִבְרַךְ נְסִים
וְנִפְלְאוֹת וּמוֹפְתִים נוֹרָאִים וְעֲצוּמִים וְהוֹצִיאָנוּ מִמִּצְרַיִם כְּדֵי לְהַבְיָאֵנוּ
לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, כַּמְבָּאָר בְּכַמָּה פְּסוּקִים. וְכַמוֹ שֶׁכָּתוּב, "וְאוֹתָנוּ הוֹצִיא מִשָּׁם
לְמַעַן הַבִּיא אוֹתָנוּ אֶל הָאֶרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְאֲבוֹתֵינוּ". וְכֵן בְּכַמָּה פְּסוּקִים
וּבְכָל הַתּוֹרָה שֶׁעֶקֶר יְצִיאַת מִצְרַיִם הָיָה לְבוֹא לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. וְהַכֹּל בְּשִׁבְלֵי
הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה כְּדֵי לְזַכּוֹת לְאֲמוּנָה שְׁלֵמָה, שֶׁזֶהוּ עֶקֶר הַכֹּל. וְזֶה עֶקֶר
עֲבוּדַת הָאֱדָם כָּל יְמֵי חַיָּו. וּבְשִׁבְלֵי זֶה בָּא הָאֱדָם לְעוֹלָם הָיָה כְּדֵי לְזַכּוֹת
לְאֲמוּנָה, כְּדֵי לְהַכִּיר אוֹתוֹ יְתִבְרַךְ, שֶׁזֶהוּ הַתְּכֵלִית מִכָּל הַתְּכֵלִיתִין. וְכָל
עֶקֶר יְצִיאַת מִצְרַיִם וּמִתַּן תּוֹרָה וְכָל הָאוֹתוֹת וְהַמוֹפְתִים הַנוֹרָאִים אֲשֶׁר
עָשָׂה הַשֵּׁם יְתִבְרַךְ עִם אֲבוֹתֵינוּ וְעִמָּנוּ מִיּוֹם יְצִיאַת מִצְרַיִם עַד הַיּוֹם הַזֶּה
בְּכָל דּוֹר וְדוֹר, הַכֹּל בְּשִׁבְלֵי לְפָרֶסֶם אֲלֵקוּתוֹ לִידַע וּלְהוֹדִיעַ וּלְהוֹדֵעַ שֶׁהוּא
הַשְּׁלִיט, הוּא הַיּוֹצֵר, הוּא הַבוֹרֵא יְתִבְרַךְ וְיִתְעַלָּה שְׁמוֹ לְנֶצַח, כְּדֵי שְׂנֹזְכָה

אות ב

והנה מבאר בהתורה הנ"ל שאי אפשר לזכות לאמונה כי אם על-ידי אמת, כמו שכתוב, "והיה צדק אזור מתניו ואמונה אזור חלציו". והקשה בזה, הינו צדק, הינו אמונה, אלא צדק כד אתחברת באמת אתעבדת אמונה. נמצא, שעקר האמונה היא על-ידי אמת. וכבר בארנו הדברים קצת. ועוד לאלקי מלין לבאר יותר בחסדי ה', כי באמת עקר האמונה הוא במה שאין השכל מבין, כי במה שהשכל מבין אינו נקרא אמונה, מאחר שמבין הדבר מדעתו. ואם כן מאחר שאינו מבין הדבר איך יבוא לאמונה. ועל-כן עקר האמונה הוא על-ידי אמת. כי ראוי להבר דעת מי שיש לו מח בקדקדו ורוצה בתקון נפשו והצלחתו האמתית להסתכל על האמת היטב היטב בעין האמת בלי נצחון וקנטור, כי על-ידי נצחון יכולין להפך כל מיני אמת לשקר, חס ושלום. וכל הלשונות שאומרים באמת יכולין להפך מהפך אל הפך עד אין קץ ותכלית. ואף-על-פי-כן האמת הוא אחד:

אות ג

על-כן צריך כל אחד מי שרוצה לחוס על עצמו ועל נפשו בניו ובנותיו ועל כל הדורות העתידין לצאת ממנו עד סוף כל הדורות לבל יטעה את עצמו חס ושלום, כי כל אחד אינו מטעה כי אם את עצמו ודבר אלקינו יקום לעולם, כי קושטא קאי ושקרא לא קאי. וכמו שכתוב, "שפת אמת תכון לעד". 'כוננת' לא כתיב, אלא 'תכון', שהאמת עתיד להתקיים, כי בימות המשיח ולעתיד לבא יתקיים האמת. ואז ידעו בין צדיק לרשע וכו'. ואף-על-פי שגם השקר כשמתלבש באמת אומר כן. עד שאי אפשר להבחין כלל בשום אופן (כי אם על-ידי צעקה ושועה הרבה להשם יתברך) אף-על-פי-כן לעתיד בודאי ידעו האמת וסוף כל סוף יתודע האמת לאמתו היכן הוא. והכלל, שפש האדם רוצה לזכות לאמונה שלמה בהשם יתברך ובצדיקי האמת ובאנשים כשרים באמת, צריך לו להסתכל על האמת לאמתו ולא יטעה את עצמו כלל רק יסתכל על האמת באמת ואז בודאי יזכה לאמונה שלמה, כי אף-על-פי שלא יזכה להבין הדבר היטב בדעתו,

אף-על-פי כן אם יסתכל על האמת לאמתו יזכה להבין בדעתו שראוי לו להאמין. למשל, בעקר האמונה הקדושה להאמין בהשם יתברך ובתורתו הנתונה על-ידי משה רבנו עליו השלום, בכתב ובעל פה ובהשגחתו הפרטיות וכו', אף-על-פי שיש כמה דעות זרות ונפסדות של המחקרים והאפיקורסים עד שכמה מגדולים בני ישראל נתפסו בהם, עד שנמצא בספרי המפרשים שנדפסים אצל המקראות הגדולות שפתיחת פי האתון היה במראה, רחמנא לצלן, רחמנא לשיזבן, מהאי דעתא שבשפתא, שהיא כפירה גמורה ואין אפיקורסות גדול מזה, רחמנא לצלן, וקצתם אומרים דעות זרות של כפירות של שטות והבל על שאר המופתים הנוראים, כמובא בספריהם, אשרי מי שזוכה לבלי להסתכל בהם כלל, אבל אף-על-פי-כן מי שרוצה להסתכל על האמת לאמתו כפי המקבל בידינו מדור לדור, יבין וידע באמת שכל הנסיון והמופתים היו בגשמיות, כמבאר בהתורה הקדושה ובנביאים ובכתובים ובתלמוד בבלי וירושלמי ומדרשים:

כי השם יתברך הוציאם ממצרים בנסים נפלאים בגשמיות שנעשה מהמים דם למצרים ולישראל היה מים וכיוצא בזה בשאר המכות, וקרע לנו את היס והעבירנו בתוכו בחרבה והמצרים רדפו אחריהם ונשקעו בו בפקדתו ובגזרתו יתברך והיה עשר נסים נוראים על היס, כמבאר במדרשים ובגמרא. וכן שאר הנסים הנוראים לכל האותות והמופתים והמורא הגדול אשר עשה משה לעיני כל ישראל, שהוריד את המן ארבעים שנה רצופים, הנשמע כזאת או הנראה כמוהו! כמו שכתוב, "כי שאל נא לימים ראשונים אשר היו לפניך הנהייה כדבר הזה הנשמע כמוהו השמע עם וכו'". וכן המופתים הנוראים אשר היה אחרי כן בכל דור ודור בימי יהושע שהעמיד החמה בעולם עד שנתפרסם שמעו בכל העולם ושאר הנסים והנפלאות המבארים בספרי המקרא ובדברי רבותינו זכרונם לברכה. והצלת חנניה מישאל ועזריה מכבשן האש ודניאל מגוב אריות ומפלת המן שנתהפך מהפך אל הפך, שבתחלה הרג אשתו מפני אוהבו המן ואחר כך נתהפך מהפך אל הפך, שהרג המן מפני אסתר. ומרדכי נתעלה ונתגדל במקומו וכו', כמו שכתוב, "וינהפך הוא וכו'", וכיוצא בזה שאר הנסים הנוראים שעשה השם יתברך לאבותינו ולנו בנגלה ובנסתר, אף-על-פי שיש אפיקורסים המכחישים בהם בדרך שטות והבל, אבל מי שרוצה להסתכל על האמת לאמתו יראה בעיניו כי הבל יפצה פיהם ואין צריכים לדחותם, כי השקר והשטות נופל ממילא והאמת עד לעצמו. וראוי לנו להודות מאד להשם יתברך כל ימי חיינו אשר הבדילנו מן התועים האלה ונתן לנו תורת אמת והאיר עינינו להסתכל על האמת, עד שזכינו להאמין בה' ובמשה עבדו עד היום הזה. וכמו כן עכשיו בענין המחלקת והקטגוריא שבין הצדיקים והיראים עד שאין אחד יודע היכן האמת. אם ירצה האדם להסתכל על האמת לאמתו ולא יטעה את עצמו, בודאי יזכה לידע האמת ויבא לאמונה שלמה, כי אמונה תלויה באמת כנ"ל, הינו כשרוצה לזכות לאמונה שלמה צריך לו להסתכל רק על האמת ולהיות חפץ באמת תמיד ולבלי להוציא שום דבר שקר מפיו ולבלי לרמות את חברו ומכל שכן שלא להטעות את עצמו, רק יסתכל על האמת לאמתו

וְאִזּוּ יִבִּין שְׂבוּדָאֵי רָאוּי לֹו לְהֶאֱמִין בְּהֵשֶׁם יִתְבָּרַךְ וּבְהִצְדִּיקִים אֲמִתִּיִּים, אָף-עַל-פִּי שְׁיֵשׁ לֹו כַּמָּה קְשִׁיּוֹת וּבִלְבוּלִים שְׂאִינֹו יְכוּל לְתַרְצֵם, אָבֵל אָף-עַל-פִּי-כֵן יִבִּין מֵרְחוֹק שְׂרָאוּי לֹו לְהֶאֱמִין (בְּהֵשֶׁם יִתְבָּרַךְ), כִּי יִבִּין שֶׁהָאֱמֶת הוּא כָּךְ שְׁגַם בְּיַמֵּינוּ הָיָו הַבַּעַל שֶׁם טוֹב זָכַר צְדִיק וְקִדּוּשׁ לְבָרְכָה, בַּעַל מוֹפֵת גָּדוֹל וְנוֹרָא מְאֹד. אָף-עַל-פִּי שְׁיֵשׁ הֶרְבֵּה כּוֹפְרִים שְׂמֵתְלוּצְצִים מִשְׁבַּחֵי הַבַּעַל שֶׁם טוֹב זָכַר צְדִיק לְבָרְכָה, עַד שֶׁכַּמָּה אֲנָשִׁים כְּשָׂרִים וְצְדִיקִים נִתְפָּסוּ בְּרֶשֶׁת שְׁלָהֶם וְחוֹלְקִים עַל מֵה שֶׁהִדְפִּיסוּ סֵפֶר שְׁבַחֵי הַבַּעַל שֶׁם טוֹב זָכְרוּנוּ לְבָרְכָה. וְקִצֵּת אוֹמְרִים שֶׁהַמוֹפְתִים אֱמֶת, אָבֵל לֹא הָיָה רָאוּי לְהִדְפִּיסֵם, וּבְמַחִילָה מִכְּבוֹדֵם הַגָּדוֹל, גַּם הֵם שָׁגוּ בְּזֶה, כִּי עֵקֶר פְּחָדָם שֶׁל הַכְּשָׂרִים שְׂאוֹמְרִים שֶׁלֹא הָיוּ צְרִיכִים לְהִדְפִּיסֵם הוּא מַחְמַת לִצְנוּת הַכּוֹפְרִים וְהַמִּתְנַגְּדִים, אָבֵל בְּשִׁבִיל זֶה אֵין רָאוּי לְמַנַּע הָאֱמֶת מֵהַחֲפֹץ בְּאֱמֶת, וַיֵּאבְדוּ הֵם וְאֶלְף כִּיּוֹצֵא בָּהֶם וְדָבַר אֶחָד מִדְּבָרֵי תוֹרָה אֵל יִתְבַטֵּל, כִּי בְּאֱמֶת רַב הַדְּבָרִים הַנִּדְפָּסִים בְּשְׁבַחֵי הַבַּעַל שֶׁם טוֹב זָכַר צְדִיק וְקִדּוּשׁ לְבָרְכָה, רַבִּם כְּכֹלֵם מְסַפְּרִים כָּל הָעוֹלָם מְכַבֵּר וְהַמוֹפְתִים הַנוֹרָאִים שֶׁל הַבַּעַל שֶׁם טוֹב זָכַר צְדִיק וְקִדּוּשׁ לְבָרְכָה מְפָרְסְמִים בְּכֹל הָעוֹלָם וּבִפְרָט בֵּין יִרְאֵי הֵשֶׁם וְחוֹשְׁבֵי שְׁמוֹ. וְכָבֵר סֵפֶר צְדִיק גָּדוֹל אֶחָד מְגִדוּלֵי תַלְמִידָיו וְאָמַר בְּפִרוּשׁ בְּבֵית הַכִּנְסֶת בְּרַבִּים בְּשַׁעַת הַדְרָשָׁה שְׁבָאִם לֹא נִמְצָא שְׁבַחֵי הָאֲרִיִּי זָכְרוּנוּ לְבָרְכָה יוֹתֵר מִמָּה שֶׁנִּדְפָּסוּ, רָאִינוּ אֲנַחְנוּ מֵרַבֵּנוּ יוֹתֵר מְזֵה, כְּמִפְרָסֵם זֶה הַסְּפֹר. וְהַכֵּל, שֶׁעֵקֶר הוּא הָאֱמֶת לְהַסְתַּכֵּל עַל הָאֱמֶת לְאֱמֶתוֹ כְּנִי"ל וְעַל-יָדֵי זֶה יִזְכֶּה לְאֱמוּנָה שְׁלֵמָה כְּנִי"ל:

אות ד

אָבֵל מִבְּאֵר בְּהַתוֹרָה הַנִּי"ל שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְזַכּוֹת לְאֱמֶת כִּי אִם עַל-יָדֵי שְׂמִקְבָּלִין כָּל הָעֲצוֹת מִצְדִּיקֵי הַדּוֹר, כִּי יַעֲזוֹת שְׁלָהֶם הֵם בְּחִינַת כְּלָה זָרַע אֱמֶת, כִּי כְלִיּוֹת יוֹעֲצוֹת וְהַכְלִיּוֹת הֵם כְּלֵי הַהוֹלָדָה שְׁשֵׁם נִתְבַּשֵּׁל הַזָּרַע הַיּוֹרֵד מִהַמַּחַ וּכְמוֹ כֵן שֶׁם נִתְבַּשֵּׁל וְנִגְמַר הָעֲצָה הַיּוֹרֵדֶת מִהַמַּח לְהַכְלִיּוֹת הַיּוֹעֲצוֹת, וְעַל-כֵּן כְּשֶׁמְקַבְּלִין עֲצָה מִהָאָדָם כְּאֵלוֹ מְקַבְּלִין מִמֶּנּוּ זָרַע וְהוּא בְּחִינַת נְשׂוּאִין. וְהַכֵּל לְפִי מֵה שֶׁהוּא אָדָם, כִּי כְּשֶׁמְקַבְּלִין עֲצוֹת מֵהַצְדִּיק הוּא בְּחִינַת נְשׂוּאִין בְּקִדְשָׁה וְזוֹכִין עַל-יָדֵי זֶה לְאֱמֶת, כִּי יַעֲזוֹת הַצְדִּיק הֵם בְּחִינַת כְּלָה זָרַע אֱמֶת וְלִהְפֹּךְ לְהִפָּךְ כְּשֶׁמְקַבְּלִין עֲצוֹת מִהַרְשָׁעִים הַמִּתְנַגְּדִים הַחוֹלְקִים עַל הַצְדִּיק הוּא בְּחִינַת נְשׂוּאִין דְּקִלְפָה, בְּחִינַת הַנְּחֹשׁ הַשִּׂיאָנִי וְכוּ', (עֵינֵן שֶׁם כָּל זֶה הֵיטֵב). וּמִבְּאֵר שֶׁם שְׁעַל-יָדֵי מִצְוֹת צִיצִית הָאָדָם נִצַּל מֵעֲצַת הַנְּחֹשׁ, מֵעֲצַת הַרְשָׁעִים מִבְּחִינַת גְּאוּף וְזוֹכֶה לְעֲצַת הַצְדִּיקִים. וְזֶה בְּחִינַת בֶּן פֶּרֶת יוֹסֵף בֶּן פֶּרֶת עָלֵי עֵין, כִּי צִיצִית הֵם בְּחִינַת עֵינַיִם, בְּחִינַת מִצִּיץ מִן הַחֲרָפִים וְכוּ' וְעַל-יָדֵי זֶה זוֹכִין לְבְּחִינַת בֶּן פֶּרֶת, שֶׁהוּא בְּחִינַת נְשׂוּאִין דְּקִדְשָׁה וְכוּ' הֵינּוּ לְקַבֵּל עֲצַת הַצְדִּיקִים שְׁעַל-יָדֵי זֶה

זוכין לאמונה ועל-ידי זה תבא הגאולה, בחינת תבואי תשורי מראש אמנה
וכו', (עין) שם כל זה היטב):

אות ה

וזה בחינת מצה ומרור וחרסת וארבע כוסות של יין, כי מבאר בכתבים
ענין תקף הנס של פסח. וכן נמשך הארת תקף הנס הנורא הזה בכל שנה
ושנה בכל פסח ופסח. והענין בקצור, שאז היו המצרים, שהם הקלפות,
נאחזין בהם מאד מאד עד שאם היו האור והמחין יורד להם בהדרגה
כסדר כמו שיורד בכל השנה כסדר בהדרגה, לא היה אפשר להם לצאת
בשום אופן, כי היו נאחזין הקלפות בהם ביותר, על-כן עשה השם יתברך
עמהם נס נפלא ונורא שהאיר אור גדול ונורא מאד פתאם בפעם אחת
שלא בהדרגה ושלא כסדר, כי בליל פסח בתחלת הלילה יורדו בפעם
אחת כל המחין דגדלות ראשון וגדלות שני וקטנות ראשון ושני שלא
בהדרגה ושלא כסדר. מה שאין כן בכל השנה, שאין מקבלין המחין
בלילה כי אם ביום וגם ביום צריכין לקבלם בהדרגה כסדר. ועכשיו חמל
עלינו השם יתברך חמלה גדולה ומאיר עלינו כל המחין בלילה בפעם אחת
שלא בהדרגה וסדר, ועל-ידי זה דיקא אנו נגאלין, כי על-ידי האור הגדול
הזה נתבטלין הקלפות ואנו יוצאין מגלות מצרים וכו', עין שם:

וזה בחינת מה שכתוב בהתורה הנ"ל, כי אי אפשר לצאת מגלות מצרים
וכן מכל הגליות שמכנין בשם מצרים, כמובא כי אם על-ידי אמונה פני"ל,
שעקר הגלות היה על פגם האמונה ועקר הגאולה תהיה רק על-ידי תקון
האמונה, ולאמונה אי אפשר לזכות כי אם על-ידי אמת, ואמת אי אפשר
לקבל כי אם על-ידי עצת הצדיקים שמקבלים מהם, שהם בחינת כלו זרע
אמת, שהם בחינת תרי"ג עטין דאורייתא להכניע ולבטל עצת הרשעים
המתנגדים אל האמת, שהם בחינת עצת הנחש הקדמוני וכו' פני"ל ועכשיו
בעת שצריכין לצאת מגלות מצרים עדין לא קבלו תרי"ג עטין דאורייתא,
כי עדין היה קדם מתן תורה ואם היה השם יתברך רוצה להמתין שלא
יזכו לאור האמת עד שיקבלו תחלה כל העצות הקדושים, שהם תרי"ג
עטין דאורייתא, חס ושלום היו נשקעים שם, כי לא היה אפשר להם לקבל
העצות בהדרגה שם, מחמת שהיו נאחזים בהם טמאת מצרים מאד,
שהם בחינת עצת הנחש, שהם כנגד העצות הקדושים, כי ידוע שגלות
מצרים היה על חטא אדם הראשון, שעל-ידי זה נמשך זהמת הנחש הם
העצות רעות של העובדי כוכבים והאפיקורסים והרשעים וכן כל מיני
עצות שאינן טובות של כל החולקים על נקדת האמת, כלם נמשכין
ונשתלשלין משם מבחינת עצת הנחש הקדמוני, שהוא בחינת זהמת
הנחש, שזהו עקר בחינת גלות מצרים שהיה על חטא אדם הראשון,

פּמוּבָא. וּמַחֲמַת תִּקְוָה הַגְּלוּת מִצָּרִים לֹא הָיָה בְּאַפְשָׁר לְהַאֲוִיר עֲלֵיהֶם שׁוּם
עֲצָה כִּי אִם הָיוּ מְגִלִּין לָהֶם עֲטִין דְּאוֹרֵיתָא שָׁם, חֶסֶד וְשְׁלוֹם הָיוּ נִפְגָּמִים גַּם
הַעֲצוֹת הַקְּדוּשׁוֹת עַל-יַדֵּי עֲצוֹת הַנְּחֹשׁ, שְׁזָהוּ בְּחִינַת טְמֵאת מִצָּרִים שְׁהָיָה
נֶאֱחָז בָּהֶם אִזּוּ מְאֹד. וְאִם כֹּן מֵהֵיכָן יִזְכּוּ לְגֵאֲלָה מֵאַחַר שְׁאִין יְכוּלִין לְקַבֵּל
הַעֲצוֹת הַקְּדוּשׁוֹת שֶׁל מֹשֶׁה רַבֵּנוּ אִם כֹּן אֵין יְכוּלִין לְזָכוֹת לְאַמֶּת, וּכְשֵׁאִין
אַמֶּת אֵין זֹכִין לְאַמוּנָה. וְאִם כֹּן אֵיךְ יִגָּאֲלוּ וַיִּצְאוּ מִמִּצְרַיִם, כִּי אֵי אֶפְשָׁר
לְהַגָּאֵל כִּי אִם עַל-יַדֵּי אַמוּנָה כְּנִ"ל. עַל-כֵּן הִפְלִיא הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ חֲסִדוֹ עִמָּנוּ
וְהַאֲוִיר עֲלֵינוּ אֹרֶךְ וְנֹרָא מְאֹד שֶׁלֹּא בְּהַדְרָגָה, דְּהֵינּוּ שְׁהֵשֶׁם יִתְבָּרַךְ
חֲמַל עֲלֵינוּ וְהַאֲוִיר עֲלֵינוּ אֹרֶךְ הַאֲמֶת קִדְּם שְׁזָכִינוּ לְקַבֵּל הַעֲצוֹת הַקְּדוּשׁוֹת,
שְׁהֵם תִּרְיִ"ג עֲטִין דְּאוֹרֵיתָא שְׁקַבְּלוּנוּ בְּמַעֲמַד הַר סִינַי. וְעַל-יַדֵּי זֶה זָכִינוּ
לְאַמוּנָה גְּדוּלָה וְעַל-יַדֵּי זֶה הֵיטָה הַגֵּאֲלָה מִמִּצְרַיִם, כִּי בְּשַׁעַת יְצִיאַת
מִצְרַיִם זָכוּ לְאַמוּנָה שְׁלֵמָה וְגְדוּלָה מְאֹד, כְּמַבְאָר בְּכַמָּה פְּסוּקִים, כְּמוֹ
שְׁפָתוֹב, "לְכַתְּבָה אַחֲרַי בְּמִדְבָר וְכוּ'". וְכִמוֹ שְׁפָרַשׁ רַשִׁ"י, כְּדַאי הֵם וְהַאֲמוּנָה
שְׁהַאֲמִינוּ בִּי וַיִּצְאוּ וְכוּ', כִּי לֹא אָמְרוּ אֵיךְ נִצָּא לְמִדְבָר בְּלִי שׁוּם צְדָה לְדַרְךָ
וְכוּ' וְכַמוּבָא. נִמְצָא, שְׁזָכוּ אִזּוּ לְאַמוּנָה גְּדוּלָה מְאֹד וְעַל-יַדֵּי זֶה הֵיטָה עֵקֶר
הַגֵּאֲלָה, כִּי עֵקֶר הַגֵּאֲלָה עַל-יַדֵּי אַמוּנָה כְּנִ"ל וְלְאַמוּנָה הַגְּדוּלָה הַזֹּאת זָכוּ
עַל-יַדֵּי גְּדוּלָה אֹרֶךְ הַאֲמֶת שְׁהַאֲוִיר עֲלֵיהֶם הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּחִסְדוֹ שֶׁלֹּא בְּהַדְרָגָה,
דְּהֵינּוּ שְׁזָכוּ לְעַצֵּם הַאֲמֶת קִדְּם שְׁקַבְּלוּ הַעֲצוֹת הַקְּדוּשׁוֹת שְׁהֵם תִּרְיִ"ג עֲטִין
דְּאוֹרֵיתָא. וְזָהוּ בְּחִינַת הַמַּחֲוִין הַגְּדוּלִים וְהַנּוֹרְאִים שְׁהַאֲוִיר עֲלֵיהֶם הַשֵּׁם
יִתְבָּרַךְ שֶׁלֹּא בְּהַדְרָגָה בְּשַׁעַת יְצִיאַת מִצְרַיִם, הֵינּוּ בְּחִינַת אֹרֶךְ הַאֲמֶת
שְׁהַאֲוִיר עֲלֵיהֶם שֶׁלֹּא בְּהַדְרָגָה, הֵינּוּ קִדְּם שְׁקַבְּלוּ הַעֲצוֹת הַקְּדוּשׁוֹת כְּנִ"ל :

כִּי אַמֶּת הוּא כּוֹלֵל כָּל מִינֵי מַחֲוִין שְׁבַעוּלָם, כִּי עֵקֶר תְּכֵלִית גְּדוּלוֹת הַמַּחֲוִין
הוּא הַאֲמֶת. וְכַמוּבָן בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה בְּמִקּוֹם אַחַר שְׁעֵקֶר
שְׁלֵמוֹת הַמַּחֲוִין וְכָל הַחֲדוּשִׁין דְּאוֹרֵיתָא הוּא רַק כְּשֵׁהוּא בְּאַמֶּת, כְּמַבְאָר
בְּהַשִּׁיחָה הַקְּדוּשָׁה הַנִּדְפָּסֶת בְּלִקוּטֵי תַנְיִנָא הַמַּתְחִיל, גְּדוּלָה יִקְרַת הַמַּחֲשָׁבָה
נוֹדַע לִי עֵתָה וְכוּ', עֵינִן שָׁם, שְׁעֵקֶר הוּא הַאֲמֶת. כִּי עֵקֶר שְׁלֵמוֹת הַמַּחֲוִין
דְּקִדְּשָׁה הוּא הַאֲמֶת, כִּי בְּנִדְאֵי אֵין זֶה נִקְרָא מַחֲוִין וְחֲכָמָה כְּשֵׁמַתְחַכֵּם
בְּחֲכָמָתוֹ לְהַפְּךָ הַאֲמֶת, כִּי חֲכָמוֹת חִיצוֹנִיּוֹת אָף-עַל-פִּי שְׁלַפְעָמִים בָּאִים
עַל אֵיזָה חֲכָמָה בְּעֵינֵן הָעוֹלָם הַזֶּה, אֲבָל מֵאַחַר שְׁעַל-יַדֵּי חֲכָמָתָם הֵם
מִתְרַחֲקִים מִן עֲצֵם הַאֲמֶת, דְּהֵינּוּ מֵהֵשֶׁם יִתְבָּרַךְ בְּרוּךְ הוּא, עַל-כֵּן אֵין
חֲכָמָתָם נִחְשָׁבֶת בְּשֵׁם חֲכָמָה כָּלֵל, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב, "הִנֵּה בְּדַבְרֵי הַיָּמִים
וְחֲכָמָתָם מֵהֵם לְהֵם". וְכֹן כָּל מִינֵי חֲכָמוֹת שֶׁל בְּנֵי אָדָם שְׁעַל-יַדֵּי אֱלוֹ הַחֲכָמוֹת
נִתְרַחֲקִים חֶסֶד וְשְׁלוֹם, מֵהֵשֶׁם יִתְבָּרַךְ אֵינֶם נִקְרָאִים חֲכָמוֹת כָּלֵל. וְעֵקֶר
הַחֲכָמָה וְהַמַּחֲוִין הוּא כְּשֵׁזָכִין עַל-יַדֵּי זֶה הַחֲכָמָה לְהִתְקַרֵּב לְהֵשֶׁם יִתְבָּרַךְ
וּלְתוֹרָתוֹ וְלַעֲבוּדָתוֹ בְּאַמֶּת. וְכָל מֵה שְׁמַתְקַרְבִּין אֶל הַאֲמֶת יוֹתֵר נִקְרָא
מַחֲוִין דְּגְדוּלוֹת יוֹתֵר, שְׁזָהוּ בְּחִינַת בֶּן חַמֶּשׁ לְמִקְרָא בֶּן עֶשֶׂר שָׁנִים לְמִשְׁנֵה בֶּן
ט"ו וְכוּ', שְׁמַבְאָר בְּפִנּוֹנוֹת שֶׁל פְּסַח, שְׁהֵם כָּלֵל כָּל הַמַּחֲוִין דְּקִטְנוֹת וְגְדוּלוֹת
רֵאשׁוֹן וְשֵׁנִי, שְׁמַרְמֵז בְּמִשְׁנֵה זֹאת, עֵינִן שָׁם. וְכָל אֱלוֹ הַמַּחֲוִין כְּלוּלִים בְּאַמֶּת,
כִּי בֶּן חַמֶּשׁ שָׁנִים לְמִקְרָא. וְאִזּוּ זֹכִין לְקַבֵּל מַחֲוִיתָא עַל-יַדֵּי מִקְרָא, שְׁהוּא
מַחֲוִין שֶׁל אַמֶּת, כִּי כָּל הַמַּחֲוִין כְּלוּלִין בְּהַתּוֹרָה, שְׁהִיא בְּחִינַת אַמֶּת, כְּמוֹ
שְׁפָתוֹב, "תּוֹרַת אַמֶּת וְכוּ'". אֲבָל מַחֲוִיתָא שְׁאִין הִתִּינוּק יְכוּל לְקַבֵּל אִזּוּ כִּי
אִם הַמִּקְרָא כְּפִשׁוּטוֹ, עַל-כֵּן נִקְרָא עֲדִין מַחֲוִין דְּקִטְנוֹת מַחֲוִיתָא שְׁאִינוּ יוֹדַע

עֲדִין עֶצֶם הָאֵמֶת הַנֶּעְלָם בַּמִּקְרָא, שֶׁהוּא כָּל דִּינֵי מִצְוֹת הַתּוֹרָה הַנֶּעְלָמִים בְּהַמִּקְרָא, כִּי מִמִּקְרָא עֲדִין אֵין יְכוּלִין לְהוֹרוֹת שׁוּם דִּין וְאֵין יוֹדְעִים עֲדִין אִיךָ לְקַיֵּם שׁוּם מִצְוָה, כִּי כָּל מִצְוֹת תְּפִלִּין נֶאֱמַר בַּתּוֹרָה פְּסוּק אֶחָד, "וְהָיָה-לְאוֹת עַל יְדִידְךָ וְכוּ'". וְאֵין יוֹדְעִין אִיךָ לְכַתְּבוּ וּלְהַנִּיחוֹ וְכָל פְּרָטֵי הַדִּינִים עַד שְׁלוֹמְדִים תּוֹרָה שֶׁבַעל פֶּה. וְכֵן בְּשֶׁאֵר הַמִּצְוֹת, וְעַל-כֵּן כְּשֶׁהִתִּינוּק לִוְיָד מִקְרָא אָף-עַל-פִּי שֶׁהוּא מִח אֲמִתִּי, אֲבָל מִחֲמַת שֶׁעֲדִין עֶצֶם הָאֵמֶת נֶעְלָם שָׁם, עַל-כֵּן נִקְרָא מַחִין דְּקִטְנוּת וְאַחַר כֵּן נִתְגַּדַּל הַמַּח יוֹתֵר וְזוֹכָה לְמִשְׁנָה, וְשָׁם מִבְּאֵר הָאֵמֶת יוֹתֵר, כִּי שָׁם מִבְּאֵרֵין דִּינֵי הַתּוֹרָה, אֲבָל מִחֲמַת שֶׁגַּם מִמִּשְׁנָה אֵי אֶפְשָׁר לְהוֹרוֹת דִּין, כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה, עַל-כֵּן אֵין הַמַּח נִגְדַּל בְּשִׁלְמוֹת, כִּי עֲדִין לֹא זָכָה לְהַשִּׁיג הָאֵמֶת בְּשִׁלְמוֹת וְאַחַר כֵּן כְּשֶׁזָּוָכָה לְגִמְרָא וְלֶאֱסוּקֵי שְׂמַעְתָּתָא אֲלִיבָא דְהַלְכָתָא וְלוֹמַד גִּמְרָא וּפּוֹסְקִים וְזוֹכָה לִידַע כָּל דִּין מִמִּצְוֹת הַתּוֹרָה בְּאֵמֶת, זֶהוּ בְּחִינַת מַחִין דְּגִדְלוֹת בְּאֵמֶת וְעַקֵּר הַגִּדְלוֹת הַמַּחִין הוּא מֵה שֶׁזָּוָכָה לִידַע אֲמִתַּת הַדִּין עַל מְכוּנוֹ, אֲבָל גַּם בְּמַחִין גִּדְלוֹת יֵשׁ כְּמָה בְּחִינּוֹת, כִּי אֶפְלוּ כְּשִׁיּוֹדְעִים אֲמִתַּת הַדִּין וְהַמִּצְוָה, עֲדִין צְרִיכִין לְהַשִּׁיג וְלִידַע אִיךָ לְזָכוֹת לְעַבֵּד אֶת ה' בְּאֵמֶת לְקַיֵּם כָּל הַמִּצְוֹת בְּאֵמֶת כְּרָצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי לֹא הַמְדַרְשׁ הוּא הָעַקֵּר אֲלָא הַמַּעֲשֶׂה, וְעַל זֶה צְרִיכִין לְהַתִּיגַע כָּל יָמָיו עַד שִׁיזָכָה לְעַבֹּדֵת ה' בְּאֵמֶת. וְעַל-יְדֵי זֶה זוֹכָה לְהַפִּיר אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ שֶׁהוּא עֶצֶם הָאֵמֶת, שֶׁזֶהוּ עַקֵּר הַתְּכֵלִית, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, "אֵל יִתְהַלַּל חֲכָם בְּחֻכְמָתוֹ וְכוּ' כִּי אִם בְּזֹאת יִתְהַלַּל הַמֵּתְהַלַּל הַשֶּׁכַּל וְיִדְוַע אוֹתִי וְכוּ'":

אות ו

וְעַל-כֵּן רָאוּי לָנוּ לְבַכּוֹת וְלַצַּעֵק יוֹם וְלַיְלָה נְבִטוּשׁ רִישָׁא בְּכוֹתְלָא דְבֵיתָא. בֵּת עַמִּי חֲגָרִי שֶׁק הַתְּפִלְשֵׁי בְּאֶפְר אֲבָל יַחִיד עֲשִׂי לָךְ מִסְפַּד תַּמְרוּרִים. עַל גִּדְל הַשֶּׁבֶר וְהַצָּרָה הַגְּדוֹלָה הַנִּשְׁמַעַת בְּעוֹלָם, אֲשֶׁר עֲדִין לֹא הִיָּתָה כְּזֹאת, אֲשֶׁר נִתְחַבְּרוֹת בְּכְמָה מְקוֹמוֹת כְּמָה כְּתוּב רְשָׁעִים גְּמוּרִים מִפְּרָסְמִים, וְעָשׂוּ לְעֶצְמוֹן חֲבֵרַת חֲנוּךְ נְעָרִים לְלַמֵּד בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַקִּטְנִים חֲכָמוֹת חִיצוֹנִיּוֹת וְלִשׁוֹנוֹת הָעוֹבְדֵי כּוֹכְבִים. וְהֵם מְטַמְּאִים הַבַּל פִּיהֶם הַקְּדוֹשׁ וְעוֹקְרִים אוֹתָם בְּחִייהֶם מְקִטְנוּתָם מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וּמִן הַתּוֹרָה, כִּי מְרַגְלִים אוֹתָם בְּדַרְכֵי הָעוֹבְדֵי כּוֹכְבִים וּבְמַלְבוּשֵׁיהֶם מִנְעוּרֵיהֶם וְהֵם צוֹדִים נִפְשׁוֹת יְקָרוֹת לְפּוֹרְחוֹת לְגִיּהֵנָם, אוֹי לָנוּ כִּי שֶׁדָּדְנוּ, אוֹי לָנוּ עַל שִׁבְרֵנוּ, אוֹי וְאֲבוּי, וְאִם אֲמַרְתִּי אֶסְפָּרָה כְּמוֹ אֶפְס קָצָה מֵעֶצֶם הַצָּרָה הַזֹּאת יִכְלוּ הַמּוֹן יְרִיעוֹת, כִּי אֵין רָעָה גְּדוֹלָה מִזֹּו, בְּאֲשֶׁר נִרְאָה בְּחוּשׁ שֶׁכָּל אֱלוֹ הַנֶּעְרִים שֶׁנִּתְגַּדְלוּ עַל-פִּי הַדַּרְכִּים הָרָעִים הָאֱלוֹ הֵם אֶפִּיקוֹרְסִים מִפְּרָסְמִים וְהֵם גְּרוּעִים מִמִּשְׁמָדִים, וּמְחַלְלִים שֶׁבֵּת בְּפִרְהוּסִיָּא וּמִתְלוֹצְצִים מִכָּל הַתּוֹרָה כְּלָה. וּבִיּוֹתֵר מִתּוֹרָה שֶׁבַעל פֶּה מִדְּבַרֵי הַתְּלָמוּד וְאֲגָדוֹת רַבּוֹתֵינוּ

זְכוּנוֹם לְבָרָכָה עַד שְׁאִסוּר לַחֲזוֹר וּלְהַעֲלוֹת עַל הַכֶּתֶב וּמִכָּל שֶׁכֵּן בַּעַל פֶּה, דְּבָרֵיהֶם הִרְעִים וְהִמְרִים, אֲשֶׁר הֵן הֵן הָאֲפִיקוֹרְסִים הַגְּמוּרִים שֶׁהַזְּכִירוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּנוֹם לְבָרָכָה, כִּי רַבּוֹתֵינוּ זְכוּנוֹם לְבָרָכָה אָמְרוּ שְׁאִפְלוּ הַכּוֹפֵר בְּדָבָר אֶחָד מִדְּבָרֵי חֻמְיָנוּ זְכוּנוֹם לְבָרָכָה נִקְרָא אֲפִיקוֹרוֹס, מִכָּל שֶׁכֵּן שֶׁהֵם כּוֹפְרִים בְּרַב דְּבָרֵי רַבּוֹתֵינוּ זְכוּנוֹם לְבָרָכָה וּבְכָל הַתּוֹרָה כְּלָה, כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּנוֹם לְבָרָכָה, מֵהוּ שֶׁיִּלְמַד אָדָם אֶת בְּנוֹ חֻמְהָ יוֹנִית? וְהַשִּׁיבוּ, יִלְמְדֵנוּ בְּשִׁעָה שְׂאִינוּ לֹא יוֹם וְלֹא לַיְלָה. וְכַמְבָּאֵר בְּאַלְשִׁיךְ וּבִשְׁל"ה וּבִשְׁאָר סִפְרִים גְּדַל הָאִסוּר לְלַמֵּד חֻמּוֹת חִיצוֹנִיּוֹת וּלְשׁוֹנוֹת, רַחֲמָנָא לְצִלוֹ, מִלְּבַד מֵה שְׁמִבְטָלִין הַבֵּל פֶּה הַקְּדוֹשׁ שֶׁל תִּינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן שְׁיַעֲסִקוּ בְּדְבָרִים חִיצוֹנִיִּים שְׁאִסוּר לַעֲסֹק בָּהֶם. וְאִי אֶפְשָׁר לְהַתּוֹכַח וְלִטְעֵן עִמָּהֶם עַל דְּרָכֵיהֶם, כִּי מֵהַפְּכִים דְּבָרֵי אֱלֻקִּים חַיִּים וּמוֹצְאִין לָהֶם סְבֻרוֹת הַפּוֹכּוֹת שֶׁל שְׁטוּת וְהַבֵּל, שְׁצָרִיכִין, חֶסֶד וְשְׁלוֹם, לְהַרְגִּיל אֶת הַתִּינוּקָה בְּדָרְכֵים נְבוֹכִים הִרְעִים הַלָּלוּ, בְּדָרְכֵים רָעִים אֲשֶׁר לֹא נִשְׁמְעוּ מֵעוֹלָם. וְכָל דְּרָכָם וְהַנְּהוּגוֹתָם הוּא רַק לְהַמְשִׁיךְ אֶת הַתִּינוּקָה בְּדָרְכֵי הָעוֹבְדֵי כּוֹכְבִים מִנְּעוּרָיו אֲשֶׁר הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה הִזְהִירָנוּ לְהַתְּרַחֵק מֵהֶם וּמִדְּרָכֵיהֶם, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב, "וַיִּתְעַרְבוּ בְּגוֹיִם וַיִּלְמְדוּ מֵעֲשִׂיהֶם". וְכַמוֹ שְׁפָתוֹב, "וּבַחֲקִיתִיהֶם לֹא תִלְכוּ". וְכַמְבָּאֵר בְּשִׁלְחוֹן עֶרוֹד: יוֹרָה דְּעָה סִימָן קַעח, שְׁצָרִיךְ לְהִיּוֹת מְבַדֵּל מֵהֶם בְּמַלְבוּשָׁיו וּבְמַעֲשָׂיו וְכוּ'. וְאִין צָרִיךְ לְהַאֲרִיךְ וּלְבַאֵר לְעַם הַצָּרָה הַגְּדוֹלָה הַזֹּאת אֲשֶׁר כְּמוֹהוּ לֹא נִהְיְתָה, אֲשֶׁר עַל זֶה הַתְּנַבְּאוֹ כָּל נְבִיאָיו שִׁיְהִיָּה בְּסוֹף הַיָּמִים צָרָה אֲשֶׁר כְּמוֹהוּ לֹא נִהְיְתָה, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב, "וְהִיְתָה יַעַת צָרָה לְיַעֲקֹב אֲשֶׁר כְּמוֹהוּ לֹא נִהְיְתָה וְכְמוֹהוּ לֹא תוֹסִיף וְכוּ'". אֲשֶׁרִי מִי שְׁזוֹכָה בַּיָּמִים הָאֵלֶּה לְהַתְּרַחֵק אֶת עַצְמוֹ וְאֶת בְּנָיו מֵהֶם. וְאִם אִין בְּיַדֵּינוּ לְמַנְעֵם בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, עַל כָּל פְּנִים הַחַיּוֹב עַל כָּל אֶחָד מֵאַנְשֵׁי יִשְׂרָאֵל הַכְּשָׁרִים לְהַזְהִיר אֶת בְּנָיו וְאֶת בְּנֵי בְנָיו לְדוֹרוֹת שְׁיִתְּרַחֲקוּ בְּכָל מִינֵי הַתְּרַחֲקוֹת מִדְּרָכֵים אֵלֶּה. וְשֶׁלֹּא לִתֵּן אֶת בְּנָיו לְחֹדֶר שְׁלוֹמִידִים בּוֹ אֶחָד מֵהַבָּנִים אֵלֶּה הַהוֹלְכִים בְּדָרְכֵים אֵלֶּה הִרְעִים הַנִּ"ל, אָף-עַל-פִּי שְׁאֵצַל זֶה הַמְּלַמֵּד אִין עוֹסְקִים בְּלַמּוּד הַרַע הַזֶּה רַק לּוֹמְדִים אֵצֶל תּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה גְּמָרָא וּפּוֹסְקִים, רַק שְׁקֻצָּת תִּלְמִידִים לּוֹמְדִים בְּמָקוֹם אַחֵר אֵלֶּה הָעֲנִינִים, אָף-עַל-פִּי-כֵן אִסוּר לְהַתְּחַבֵּר עִמָּהֶם כָּלֵל שְׁלֹא יִמְשִׁיכוּ אֶת בְּנָיו חֶסֶד וְשְׁלוֹם, לְדָרְכָם הַרַעָה וְלְסְבֻרוֹתֵיהֶם הַמְּרוֹת שְׁלֹא יִכְנִיסוּ בּוֹ חֶסֶד וְשְׁלוֹם, אִיזָה תְּאֻוָּה לְלַמֵּד סִפְרֵיהֶם הִרְעִים, רַחֲמָנָא לְצִלוֹ, וְהַשֵּׁם יִתְּבַרֵךְ יְרַחֵם עַל כָּלֵיוֹת יִשְׂרָאֵל וַיִּמְהַר גְּאֻלְתָּנוּ וַיְבִיא לָנוּ אֶת מְשִׁיחַ צְדָקָנוּ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ. אִזּוֹ יִתְגַּלֶּה הָאֱמֶת, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב, "אֱמֶת מֵאַרְץ תִּצְמַח וְכוּ'":

נחזר לענייננו, שעקר כל המחין כלולין באמת כנ"ל. וזהו עצם הנס של פסח שמאיר עלינו אז עצם האמת שכולל כל המחין קדם שזוכין לקבל העצות הקדושות, שהם בחינת תרי"ג עטין דאורייתא כנ"ל. ועל-כן צריכין לאכל מצה אז וחמץ אסור לנו לגמרי במשהו בבל יראה ובל ימצא, כי מבאר בכתבים שמצה הוא בחינת מחין דגדלות דאבא, שהוא חכמה, שהם מחין גדולים ונוראים מאד, הינו שעכשיו אנו ממשיכין עצם האמת, שהוא אור מהחכמה בעצמו, שהוא אור העליון הגדול והנורא המאיר עלינו עתה בפסח שלא בהדרגה, כי קדם שזכינו להמשיך טפי מח הנמשכין מחכמה למטה במקום הכליות יועצות ששם נעשין עצות הקדושות בחינת תרי"ג עטין דאורייתא, שתמיד אי אפשר לקבל שום מח שהוא בחינת אמת כנ"ל כי אם על-ידי אלו העצות כנ"ל, אבל עכשיו מאיר עלינו עצם המח, שהוא אור החכמה בעצמו, שהוא בחינת עצם האמת, כי החכמה העליונה האמתיות הוא בחינת עצם האמת, כי זה עקר הגדלות המח מה שזוכין לפנימיות עצם האמת ביותר, אבל תמיד בכל השנה אי אפשר לקבל שום מח, שהוא בחינת אמת כי אם על-ידי העצות הקדושות שהם בעצמן נמשכין מן האמת, על ידם אנו זוכין לאור עצם האמת, אבל עכשיו בליל פסח מאיר עלינו אור האמת בעצמו, שהוא אור חכמה עלאה קדם שנמשך למטה להתלבש בבחינת עצות, כי עדין לא זכינו לקבל תרי"ג עטין דאורייתא, שעל ידם זוכין לאמת, ואף-על-פי-כן זכינו שהאיר עלינו אור האמת הגדול בעצם ועל-ידי זה דיקא זכינו לאמונה שלמה, שעל-ידי זה גאלנו השם יתברך מגלות מצרים וזהו בחינת מצה שהוא מחין דגדלות דאבא, שהוא חכמה עלאה, שהוא בחינת אור עצם האמת:

אות ח

ועל-כן צריכין לשמרה מחמץ, כי אנו צריכין למהר לאפותה מינד קדם שנתחמץ, כי עכשיו אין אנו יכולין להמתין עד חמוץ העסה חס ושלום, שלא יתאחז שם זהמת הנחש, שהם עצות הרעות הנמשכות מאכילת עץ הדעת טוב ורע, בחינת הנחש השיאני ואכל, כי ידוע שהאכילה היא בחינת דעת, כי מח ודעת האדם נמשך כפי אכילתו, שהוא חיות אדם. (וכמבאר בדברי רבנו זכרוננו לברכה במקום אחר). ועל-כן אחר מתן תורה שזכינו לקבל תרי"ג עטין דאורייתא אז החמץ מתר, כי על-ידי העצות הקדושות נמתק החמץ, כי העצות הקדושות הם על-ידי ישוב הדעת, כי בכל מקום שיש עצה אינו בחפזון ובהלה, רק צריכין לישב דעתו היטב לחשב מחשבות לשות עצות בנפשו איך להתנהג באפן שיזכה אל אמתת התכלית שבשביל זה נברא בזה העולם השפל המלא מכאובות וכו'. וזהו בחינת חמוץ המח דקדשה, שבזה כליל כל מה שמעינים בעיון גדול בכל דברי

התורה כְּדִי לְבַרֵּר הַדִּין הַקְּדוֹשׁ עַל בְּרִיו אוּ מִי שֶׁמַּעֲיֵן בְּאֵמֶת כְּדִי לְחַדֵּשׁ
חַדוּשֵׁי דְאֹרִיתָא אֲמֵתִים כְּפִי בְּחִינַתוֹ אוּ מִי שֶׁחֹשֵׁב מִחֻשְׁבוֹת אֵיךְ לְזַכּוֹת
לְעֵצָה אֲמֵתִית אֵיךְ לְהַנְצִיל מִהַבְּלִי עוֹלָם הַזֶּה וְלְזַכּוֹת לְעַבּוֹדַת ה' בְּאֵמֶת,
שֶׁכֵּל זֶה הוּא בְּחִינַת יְצוֹת קְדוּשׁוֹת, שֶׁהֵם בְּחִינַת חֲמוּץ הַמַּחַ דְּקִדְשָׁה, כִּי
הַעֲצָה הוּא טְפִי הַמַּח שֶׁנִּמְשָׁכָה מִן הַמַּח וְנִתְבַּשְׁלָה בְּכִלּוֹת הַיּוֹעֲצוֹת, שֶׁזֶּהוּ
בְּחִינַת טְפִי הַזָּרַע הַנִּמְשָׁכִין מִן הַמַּח וְנִתְבַּשְׁלִין גַּם כֵּן בְּכִלּוֹת, שֶׁהֵם כְּלֵי
הַהוֹלָדָה, (כְּמִבְּאֵר בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל). וְהַתְּבַשְׁלוֹת טְפִי הַמַּח בְּכִלּוֹת בְּשִׁבִיל
לְהוֹלִיד הוֹלָדָה דְּקִדְשָׁה אוּ לְהוֹלִיד יְעָה קְדוּשָׁה, זֶה בְּחִינַת חֲמֵץ וּשְׂאֹר
דְּקִדְשָׁה, שֶׁהֵם מִחְמִיצִין אֶת הָעֵסָה שֶׁתְּהִיָּה מְטַעֲמַת יוֹתֵר לְאֲכִילָה, אֲבָל
צָרִיכִין לְשֹׁמֵר מְאֹד מְאֹד אֶת אֵלוֹ טְפִי הַמַּח שֶׁלֹּא יִתְחַמְצוּ, חֵס וְשָׁלוֹם, כִּי
אִם בְּקִדְשָׁה גְדוֹלָה בַּעַת הַצָּרָךְ לְבַד בְּשִׁבִיל הוֹלָדָה קְדוּשָׁה אוּ בְּשִׁבִיל יְעָה
קְדוּשָׁה, כִּי כְּשֶׁאִין מְשַׁמְרִין אֶת הַמַּח הַיָּטֵב בְּקַל יוֹכֵל לְהַחְמִיץ חֵס וְשָׁלוֹם,
בְּהַרְהוּרִים רְעִים בְּתַאֲוֹת רְעוֹת עַד שֶׁחֵס וְשָׁלוֹם, יוֹכֵל לִפְגֹּם בְּטְפִי הַמַּח,
רְחִמָּנָא לְצִלוֹ, וְעַל-כֵּן נִקְרָא הַיָּצָר הָרַע שְׂאֹר שֶׁבַעֲסָה, כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ
זְכוּרֵנוֹם לְבִרְכָּהּ, וּמִי מַעֲכֵב שְׂאֹר שֶׁבַעֲסָה. כִּי כֹל הַיָּצָר הָרַע הוּא בְּחִינַת
חֲמוּץ הַמַּח שֶׁמְחַמֵּץ אֶת הַמַּח בְּמִחְשְׁבוֹת רְעוֹת וְהַרְהוּרִים רְעִים וּבְתַאֲוֹת
רְעוֹת, שֶׁעַל-יָדֵי זֶה נִפְגָּמִין חֵס וְשָׁלוֹם, טְפִי הַמַּח וּמִזֶּה בָּאִין כָּל הַפְּגָמִים
וְכָל הָעֵבְרוֹת, רְחִמָּנָא לְצִלוֹ, וְאִין חֲכָמָה וְאִין תְּבוּנָה וְאִין יְעָה לְעַמּוֹד כְּנִגְדּוֹ
כִּי אִם עַל-יָדֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה שֶׁכִּלּוֹלָה מִתְּרִי"ג עֲטִין דְּאֹרִיתָא, שֶׁהוּא
בְּחִינַת חֲמוּץ הַמַּח דְּקִדְשָׁה כְּנִי"ל. כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרֵנוֹם לְבִרְכָּהּ,
בְּרִאתִי יָצָר הָרַע בְּרִאתִי תוֹרָה תְּבִלִין, וְעַל-כֵּן בְּשָׁבוּעוֹת שְׂאֵז הוּא מִתֵּן
תּוֹרָה שֶׁזְּכִינוּ לְקַבֵּל תְּרִי"ג עֲטִין דְּאֹרִיתָא, עַל-כֵּן מִצְוָה לְהַבִּיא שְׁתֵּי הַלֶּחֶם
מִחֲמֵץ דִּיקָא, כִּי אֵז נִמְתַּק הַחֲמֵץ עַל-יָדֵי תְּרִי"ג עֲטִין דְּאֹרִיתָא וְאֵז נִמְתַּק
הַדִּין בְּשִׁרְשׁוֹ, כִּי דִיקָא עַל-יָדֵי חֲמֵץ מְכַנִּיעַ זִהְמַת הַנְּחָשׁ, בְּחִינַת הַנְּחָשׁ
הַשִּׂיאֲנִי, שֶׁהוּא עֲצַת הַנְּחָשׁ, שֶׁהֵם חֲמוּץ הַמַּח דְּסִטְרָא אַחְרָא כְּנִי"ל, כִּי
עֲכָשׁוֹ בְּשָׁבוּעוֹת נִמְתַּק הַחֲמֵץ, כִּי עֲכָשׁוֹ כָּל כַּח שֶׁל חֲמוּץ הָעֵסָה נִמְשָׁךְ
מִחֲמוּץ הַמַּח דְּקִדְשָׁה, שֶׁהוּא תְּרִי"ג עֲטִין דְּאֹרִיתָא, דְּהֵינּוּ הָעִיּוֹן וְחֲמוּץ
הַמַּח בַּתּוֹרָה וּבַעֲבוּדַת ה' בְּאֵמֶת כְּדִי לִידַע אֲמִתּוֹת רְצוּנוֹ יִתְבַּרַךְ כָּל אֲחָד
לְפִי מִדְּרַגְתּוֹ, אֲבָל עֲכָשׁוֹ בְּפִסַּח קִדְּם מִתֵּן תּוֹרָה שְׂאֵז עֲדִין לֹא זְכִינוּ לְקַבֵּל
תְּרִי"ג עֲטִין דְּאֹרִיתָא וְאִי אֲפֹשֶׁר לְהַמְתִּין עַד שֶׁיִּקְבְּלוּ הַעֲצוֹת בְּהַדְרָגָה
כְּסֻדָּר, שֶׁלֹּא יִתְאַחֲזוּ בָּהֶם הַקְּלָפוֹת, שֶׁהֵם עֲצַת הַנְּחָשׁ שֶׁהִיוּ נֶאֱחָזִים בָּהֶם
כְּנִי"ל, עַל-כֵּן אֲסוּר לְאֹכַל הַחֲמֵץ כָּלֵל, כִּי עֲכָשׁוֹ אֹר הַמַּחִין הָעֲלִיוֹנִים
מְאִירִים בְּעֲצָמָן קִדְּם שֶׁבָּאוּ לִידֵי חֲמוּץ לְהַתְּבַשֵּׁל בְּכִלּוֹת בְּבְחִינַת יְצוֹת
כְּנִי"ל. וְעַל-כֵּן עֲתָה אִין הַחֲמֵץ יוֹנֵק מִן הַקְּדוּשָׁה כָּלֵל, אֲדַרְבָּא, בְּפִסַּח נִמְשָׁךְ
כָּל הַחֲמֵץ מִבְּחִינַת הַנְּחָשׁ הַשִּׂיאֲנִי מִעֲצַת הַנְּחָשׁ מִזִּהְמַת הַנְּחָשׁ, שֶׁהֵם עֶקֶר
חֲמֵץ וּשְׂאֹר דְּסִטְרָא אַחְרָא, כִּי עֲכָשׁוֹ עֲדִין אִי אֲפֹשֶׁר לְהַמְשִׁיךְ אֹר הָאֵמֶת
עַל-יָדֵי בְּחִינַת חֲמוּץ הַמַּח דְּקִדְשָׁה, שֶׁהוּא בְּחִינַת יְצוֹת קְדוּשׁוֹת, כִּי עֲכָשׁוֹ
עֲדִין אִי אֲפֹשֶׁר לְקַבֵּל שׁוּם יְעָה קְדוּשָׁה מִחֲמַת תְּקַף אַחִיזַת הַזִּהְמָא שֶׁהִיא
עֲצַת הַנְּחָשׁ כְּנִי"ל, רַק אֲנוּ צָרִיכִין לְקַבֵּל אֹר הָאֵמֶת בְּעֲצָמוֹ קִדְּם שֶׁנִּחְמָץ
וְנִתְלַבֵּשׁ בְּבְחִינַת יְצוֹת. וְזֶהוּ בְּחִינַת מִצְּהָ כְּנִי"ל, כִּי מִתְּקַף הַגְּלוּת אִי אֲפֹשֶׁר
לְהַמְתִּין כָּלֵל עַד שֶׁיִּתְלַבֵּשׁ הָאֵמֶת בְּבְחִינַת יְצוֹת, כִּי תִכְף שִׁיְהִיו נִעֲשִׂין
יְצוֹת יִתְאַחֲזוּ בָּהֶם אַחִיזַת הַזִּהְמָא שֶׁהִיא עֲצַת הַנְּחָשׁ וְיִהְיֶה כָּל הַעֲצוֹת

מהפך אל הפך, על-כן אנו צריכים לצאת בחפזון על-ידי עצם אור האמת, שזהו בחינת מצה כנ"ל. וכמו שאנו אומרים, מצה זו שאנו אוכלין על שום מה? על שום שלא הספיק בצקם של אבותינו להחמיץ עד שנגלה עליהם מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא וגאלם, שנאמר, "ויאפו את וכו' ולא יכלו להתמהמה". הינו כנ"ל, שלא היה אפשר להם להגאל מתקף הגלות כי אם בחפזון על-ידי התגלות אלקות שהוא עצם האמת שנתגלה עליהם קדם חמוץ העסה שהוא בחינת קדם התבשלות העצה, כי לא יכלו להתמהמה עד שתגמר העצה להתבשל שלא יתאחזו בהם הקלפות, שהם עצת הנחש, שזה היה עקר הגלות שנמשך מחטא אדם הראשון מבחינת הנחש השיאני

אות ט

וזהו בחינת מרור שאנו אוכלין על שום שמררו המצרים את חיי אבותינו במצרים, כמו שכתוב, "וימררו את חייכם בעבדה קשה בחמר ובלבנים וכו'". כי מרור הוא בחינת ומוצא אני מר ממנות את האשה אשר היא מצודים וחרמים ידיה, טוב לפני האלקים ימלט ממנה וחוטא ילכד בה, שהיא בחינת עצת הנחש הקדמוני שהביא מיתה לעולם שמשם נמשכין כל העצות רעות שבעולם של כל מיני פתות המרחקים מעבודת ה' באמת. וזהו בחינת כל המצודים וחרמים ורשתות ומכמורות מה שהיצר הרע פורש על האדם בכל יום, כמו שכתוב, "רשת הכינו לפעמים". וכמו שכתוב, "בארח זו אהלך טמנו פח לי". כי הוא מבלבל את האדם בכל עת בעצות רעות כדי לרחקו מהשם יתברך. וזהו עקר המרירות מה שצריך כל אדם לסבל קדם שיזכה לעבודת ה' באמת, כי אין מרירות גדול מזה כשאינו יודע לשית עצות בנפשו איך להתנהג, ובפרט ועקר בעבודת ה' אשר זה עקר התכלית והסוף של האדם וכל אחד יודע שאין שום תכלית בעולם כי אם לאחז בעבודת ה' כל ימי חייו:

אות י

אבל זעירין אנון שיודעים עצות אמתיות איך לסור ולשוב מני חשך. ואין יודעים לשות עצות בנפשו איך להתנהג באפן שיזכה להיות איש כשר

בְּאֵמֶת. וְכִמוֹ שֶׁצָּעַק עַל זֶה דָּוִד הַמֶּלֶךְ, עָלָיו הַשְּׁלוֹם, "עַד אָנָּה אֲשִׁית עֲצוֹת בְּנַפְשִׁי יְגוֹן בַּלְבָּבִי יוֹמָם וְכוּ". וְזֶה יְדוּעַ מְאֹד לְמִי שֶׁרוֹצֵה לְחַוֵּס עַל חַיֵּינוּ וְלִכְנֹס בְּעִבּוּדֵת הַיְיָ שֶׁצָּרִיךְ לְסַבֵּל מִרִירוֹת גְּדוֹל קֹדֶם שֶׁזּוֹכֶה לְעֵצָה אֲמִתִּית כְּרֵאוּי לֹא בְּאֵמֶת לְפִי בְּחִינַתוֹ. וּבְאֵמֶת אִי אֶפְשָׁר לְקַבֵּל שׁוּם עֵצָה כִּי אִם מִצְדִּיקֵי הַדּוֹר הָאֲמִתִּיִּים, (כַּמְבָּאָר בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל), אֲבָל הַבַּעַל דְּבַר הַנִּיחַ עֲצָמוֹ גַּם עַל זֶה וּבִלְבָב אֶת הָעוֹלָם וְהַכְּנִיס מַחֲלֶקֶת גְּדוֹל בֵּין הַצְדִּיקִים עַד שֶׁאֵין שׁוּם אֶחָד יוֹדֵעַ הָאֵמֶת לְמִי לְהִתְקַרֵּב, עַד אֲשֶׁר, חֶסֶד וְשְׁלוֹם, אֲבָדָה עֵצָה מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל עִם סִגְלָה הַחֲפָצִים לְשׁוּב אֱלֹהֵי יִתְבָּרַךְ, אֲבָל בְּאֵמֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ חוֹמֵל עָלֵינוּ בְּכָל דּוֹר וּבְכָל יוֹם וְיוֹם וְשׁוֹלַח לָנוּ וּמְאִיר עָלֵינוּ אֹר הָאֵמֶת בְּעֵצָם, שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת יְצִיאַת מִצְרַיִם, בְּחִינַת מִצָּה כַּנִּי"ל. וְעַל-יְדֵי זֶה אָנוּ זֹכִינְךָ לְאֲמוּנָה וּמִתְקַרְבִּין אֱלֹהֵי יִתְבָּרַךְ וְנִגְאָלִין מִן הַגְּלוּת בְּכָלֵל וּבִפְרָט. וְעַל-יְדֵי אֹר הָאֵמֶת הַזֶּה נִמְתָּק וְנִתְבַטֵּל מִרִירוֹת הָעֵצָה שֶׁל עֲצַת הַנְּחָשׁ וְזֹכִינְךָ אַחַר כֵּן לְקַבֵּל עֵצָה שְׁלֵמָה דִּקְדוּשָׁה. וְזֶה בְּחִינַת אֲכִילַת מָרוֹר לְהַמְתִּיק וּלְבַטֵּל מִרִירוֹת עֲצַת הַנְּחָשׁ, שֶׁהוּא מֵרַמְפוֹת, שֶׁעַל-יְדֵי זֶה אֵין יְכוֹלִין לְשִׁית עֲצוֹת בְּנַפְשׁוֹ, שֶׁזֶּהוּ הַמִּרְרִירוֹת קָשָׁה עַל הָאָדָם מִן הַכֹּל. וְעַל-יְדֵי בְּחִינַת מִצָּה, בְּחִינַת אֹר עֵצָם הָאֵמֶת שֶׁנִּתְגַּלָּה בְּשַׁעַת יְצִיאַת מִצְרַיִם וְכֵן בְּכָל דּוֹר וְדוֹר, עַל-יְדֵי זֶה נִגְאָלִין וְזֹכִינְךָ אַחַר כֵּן לְבַטֵּל עֲצוֹת רְעוֹת שֶׁאֵינָן אֲמִתִּיּוֹת הַנִּמְשָׁכִין מֵעֲצַת הַנְּחָשׁ וְלִקְבֵּל עֲצוֹת קְדוּשׁוֹת, שֶׁהֵם בְּחִינַת תַּרְנִי"ג עֵטִין דְּאוֹרֵי תֵּא שֶׁמְקַבְּלִין בְּשַׁבּוּעוֹת אַחַר שֶׁזְּכִינוּ לְגֵאָלָה בְּפֶסַח עַל-יְדֵי עֵצָם אֹר הָאֵמֶת וְכֵאֲשֶׁר יְבָאָר עוֹד לְקַמּוֹ:

אות יא

וְזֶה הָעֵנִין שֶׁל יְצִיאַת מִצְרַיִם נַעֲשֶׂה בְּכָל דּוֹר וְדוֹר וּבְכָל אָדָם וּבְכָל זְמַן, כִּי בְּכָל עֵת שֶׁהָאָדָם מְשַׁקֵּעַ, חֶסֶד וְשְׁלוֹם, בְּגִלוּת הַנְּפֹשׁ כֹּל אֶחָד כְּפִי שֶׁנִּתְפַּס בְּעוֹנוֹתָיו וּבִתְאוּתָיו, רַחֲמָנָא לְצַלּוּ, וַיֵּשׁ לְפָעֲמִים שֶׁהָאָדָם מְשַׁקֵּעַ בְּגִלוּת הַנְּפֹשׁ כֹּל כֵּן עַד שֶׁאֵי אֶפְשָׁר לְגַלוּת לֹא שׁוּם עֵצָה קְדוּשָׁה אֵיךְ לְצַאת מִן הַחֲשָׁךְ וְהַגְּלוּת, כִּי כֹל מֵה שֶׁיִּתְּנוּ לֹא אֵיזָה עֲצוֹת יְבֹאוּ הַחוּלְקִים עַל הָאֵמֶת וַיִּקְלְקְלוּ אוֹתָהּ עַל-יְדֵי עֲצוֹת רְעוֹת שֶׁלָּהֶם הַנִּמְשָׁכִין מֵעֲצַת הַנְּחָשׁ כַּנִּי"ל, אֲבָל כְּשֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ רוֹצֵה לְחַמֵּל עָלָיו וּלְגַאֲלוֹ וּלְהַנְטוֹתוֹ לְתַחֲיָה לְהַכְּנִיס בּוֹ הַתְּעוֹרְרוֹת לְתַשׁוּבָה לְבַל יִהְיֶה נִדְחָה חֶסֶד וְשְׁלוֹם, אִזּוֹ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מְאִיר בְּדַעְתּוֹ עֵצָם הָאֵמֶת קֹדֶם שֶׁמִּגְלָה לֹא הָעֲצוֹת הַקְדוּשׁוֹת וְעַל-יְדֵי עֵצָם הָאֵמֶת זּוֹכֶה לְאֲמוּנָה. וְעַל-יְדֵי זֶה נִתְקַרֵּב לְהַצְדִּיק הָאֵמֶת וְלֵאנְשִׁים כְּשָׂרִים בְּאֵמֶת וְאַחַר כֵּן הֵם מוֹרִים לֹא אֶת הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר יֵלֵךְ בָּהּ וְאֶת הַמַּעֲשֶׂה אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה עַל-פִּי עֲצוֹת הַתּוֹרָה כְּפִי אֲשֶׁר הוֹרוּ לָנוּ חַכְמֵינוּ זְכָרוֹנָם לְבִרְכָה, כִּי אַחַר יְצִיאַת מִצְרַיִם שָׂאָז זָכוּ לְעֵצָם אֹר הָאֵמֶת, אֲבָל לֹא הָיָה הָאֹר כִּי אִם לְפִי שַׁעַה, כַּמְבָּאָר בְּפִנוּת, רַק אַחַר כֵּן זֹכִינְךָ עַל-יְדֵי הַסְפִּירָה לְהַמְשִׁיךְ אֹר

העצות בהדרגה ובמדה עד שזוכין בשבועות לקבל תרי"ג עטין דאורייתא
וכאשר יבאר עוד מזה, בעזרת השם יתברך:

אות יב

וזהו בחינת מרור זה שאנו אוכלין על וכו', כמו שכתוב, "וימרו את
חיייהם בעבדה קשה וכו'". כל זה הוא בחינת העצה שאין יכולין לשית
עצות בנפשו על-ידי בלבול עצת הנחש, שהם כל הספקות והבלבולים וכל
עצת רשעים הנמשך משם וכמו שכתבו בזהר הקדוש, "וימרו את חיייהם
בעבודה קשה" בקשיא. בחמר-בלבון שמתתא וכו'.
וכל זה הוא בחינת מרירות העצה שנמשך מבחינת חטא אדם הראשון
מבחינת הנחש השיאני, שעל-ידי זה קשין כמה קשיות בהלכה וקשה
לאסוקי שמעתתא אליבא דהלכתא שכל זה הוא בחינת שאין יודעים
העצה על מכונה, כי כל התורה וההלכות בכלל הם בחינת עצות, כמו
שכתוב, "לי עצה ותושיה". בחינת תרי"ג עטין דאורייתא וכשאין יכולין
לברר הדין למשל שאין יודעין איזה דין של תפלין בשלמות, זהו בחינת
שאין יכולין לברר העצה הזאת שהוא מצות תפלין בשלמות. נמצא, שכל
הקשיות והחמרות של ההלכות הם בחינת מרירות העצה שצריכין לסבל
מרירת גדול קדם שמבררין העצה, שהיא בחינת ברור ההלכה, ברור דיני
ומצוות התורה. וכמו כן כל העצות בפרטי פרטיות שצריך כל אחד ואחד
בעבודת ה' שכלם כוללין בתרי"ג עטין דאורייתא. כשאין האדם זוכה
לידע ברור העצה בשלמות, זהו בחינת וימרו את חיייהם בעבדה קשה-
בקשיא. בחמר וכו'-בלבון שמעתתא וכו' כי הכל אחד כנ"ל. ועל-כן פתח
דוד המלך, עליו השלום, את ספרו בשבח מי שזוכה להנצל מעצות רעות
האלו של הרשעים והחולקים על האמת, כמו שכתוב, "אשרי האיש אשר
לא הלך בעצת רשעים וכו'". הרי שהשבח הראשון שבספרו שמשבח את
הצדיקים הכשרים הוא מה שזכו לבלי לילך בעצת רשעים המרחקים מן
האמת, כי זהו העקר להנצל מעצתם הרעות, שהם עצת הנחש, שעל-ידי
זה זוכין לקבל עצות קדושות של צדיקי אמת, שהם בחינת תרי"ג עטין
דאורייתא, שעל-ידי זה זוכין לאמת ואמונה, שעל-ידי זה עקר הגאולה וכו'
כנ"ל:

אות יג

וְזֶה בְּחִינַת חֲרוֹסֶת שֶׁהֵם זְכָר לְטִיט, כִּי מִבְּאֵר בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל שֶׁעַל-יָדֵי צִיצִית, שֶׁהֵם תִּקּוּן הַבְּרִית, נִצּוּלִין מְעַצֵּת הַנְּחֹשׁ וְזוֹכִין לְעֲצוֹת דְּקָדְשָׁה וְכוּ'. וְזֶהוּ בְּחִינַת וְקִימִי, כִּי חֲמַרֵי חִיּוּרֵי, בְּחִינַת חוֹתֶם שֶׁל טִיט וְכוּ', עֵינֵי שָׁם. וְעַכְשָׁיו בְּשַׁעַת יְצִיאַת מִצְרַיִם עֲדִין לֹא זָכוּ לְאוֹר הַצִּיצִית מִחֲמַת שֶׁלֹּא קִבְּלוּ עֲדִין מִצּוּוֹת הַתּוֹרָה. וְעַל-כֵּן בְּשַׁעַת גְּלוּת מִצְרַיִם מָרְרוּ אֶת חֲיֵיהֶם בְּחֹמֶר וּבִלְבָבִים, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת הַפֶּה הַצִּיצִית, שֶׁהֵם בְּחִינַת חֲמַרֵי חִיּוּרֵי, בְּחִינַת חוֹתֶם שֶׁל טִיט, שֶׁהִיא צִיצִית שֶׁל לֶבֶן כְּנִי"ל. וְעַכְשָׁיו עוֹשִׂים זְכָר לְטִיט אֶת הַחֲרוֹסֶת שֶׁהֵם מְרַמְזִים עַל אוֹר הַצִּיצִית שֶׁאֲנִי עֲתִידִים לְקַבֵּל בְּשִׁבְעוֹת, שֶׁהֵם עֶקֶר קִיּוּם הַתּוֹרָה כְּנִי"ל, כִּי חֲרוֹסֶת הוּא אוֹתִיוֹת חֵס רוּת, (כְּמִבְּאֵר בְּכַוֵּנוֹת. רוּת הִיא בְּחִינַת צִיצִית כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב בְּרוּת, "וּפְרַשְׁתָּ כְּנַפְיָךְ אֶל אִמְתְּךָ". כִּי רוּת יָצְאָה מִמִּנְהַ דָּוִד, שֶׁהוּא מַלְכוּת-מְשִׁיחַ, שֶׁהוּא עֶקֶר שְׁלֵמוֹת מַלְכוּת דְּקָדְשָׁה, שֶׁהִיא בְּחִינַת צִיצִית, שֶׁהֵם מַחִי הַמַּלְכוּת דְּקָדְשָׁה, שֶׁהוּא בְּחִינַת אֱמוּנָה, שֶׁעַל-יָדֵי זֶה עֶקֶר הַגְּאֻלָּה שֶׁתִּהְיֶה עַל-יָדֵי מְשִׁיחַ בֶּן דָּוִד. וְזֶהוּ ח"ס, זֶהוּ בְּחִינַת ל"ב חוּטִין כְּפוֹלִים שֶׁבְּצִיצִית שְׁעוֹלִים ס"ד וְד' צִיצִית בְּעֶצְמוֹ הַכֹּל עוֹלָה ס"ח, שֶׁהוּא בְּגִימַטְרִיא חֵיִים, שֶׁהֵם הַמַּחִין שֶׁל רוּת, שֶׁהִיא בְּחִינַת מַלְכוּת דָּוִד כְּנִי"ל. וְעַל-יָדֵי אֵלוֹ הַחֲרוֹסֶת שֶׁמִּמֶּתִיקִין וּמִבְּטָלִין הַטִּיט שֶׁל מִצְרַיִם, שֶׁהוּא בְּחִינַת וַיִּמְרְרוּ אֶת חֲיֵיהֶם וְכוּ' בְּחֹמֶר וּבִלְבָבִים כְּנִי"ל, כִּי מִמְּשִׁיכִין עַל יָדָם אוֹר הַצִּיצִית כְּנִי"ל, עַל-יָדֵי זֶה מִמֶּתִיקִין אֶת הַמָּרוֹר, שֶׁהוּא מְרִירַת הָעֶצֶה שֶׁנִּמְתַּקֶּת עַל-יָדֵי אוֹר הַצִּיצִית שֶׁמִּבְּטָלַת עֲצַת הַנְּחֹשׁ, שֶׁהוּא בְּחִינַת אֲרָס הַמָּרוֹר וְזוֹכִין לְעֲצַת צְדִיקִים לְעֲצוֹת קְדוּשׁוֹת הַנִּמְשָׁכִין מִתַּרְי"ג עֶטֶין דְּאוֹרֵיתָא כְּנִי"ל:

אות יד

וְזֶה בְּחִינַת אַרְבַּע כּוֹסוֹת שֶׁל יַיִן בְּפֶסַח כְּנֶגֶד אַרְבַּע לְשׁוֹנוֹת שֶׁל גְּאֻלָּה, וְהוֹצֵאתִי וְהִצַּלְתִּי וְגֵאֲלְתִּי וְלִקַּחְתִּי, זֶה בְּחִינַת אַרְבַּע בְּחִינּוֹת הַמִּבְּאֵרִים בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל, שֶׁכֻּלָּם בְּחִינַת אֱמוּנָה, שֶׁהֵם אֱמוּנָה וְתַפְלָה וְנִסִּים וְאֲרָץ יִשְׂרָאֵל, שֶׁמִּבְּאֵר שָׁם שֶׁכֻּלָּם בְּחִינָה אַחַת, וּכְנֶגֶד אַרְבַּע בְּחִינּוֹת אֵלוֹ צְרִיכִין לְשַׁתּוֹת אַרְבַּע כּוֹסוֹת. וְעַל-כֵּן עַל כּוֹס רֵאשׁוֹן מְקַדְשִׁין קְדֻשַׁת הַיּוֹם שֶׁהוּא הַקְּדוּשָׁה, זֶה בְּחִינַת עֶצֶם הָאֱמוּנָה, שֶׁהִיא עֶקֶר הַקְּדֻשָּׁה, כִּי עֶקֶר שְׁבַח קְדֻשַׁת הַיּוֹם הוּא עַל-יָדֵי אֱמוּנָה שֶׁכְּלוּלָה מְכֹל הַקְּדֻשׁוֹת, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, "וְעַם קְדוֹשִׁים נֶאֱמָרוּ", כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב רַבֵּנוּ זְכָרוֹנוּ לְבָרְכָהּ בְּהַתּוֹרָה "חוֹתֶם בְּתוֹךְ חוֹתֶם", שֶׁאֱמוּנָה הִיא כְּלִיוֹת הַקְּדֻשָּׁה. וְכוֹס שֵׁנִי הוּא בְּחִינַת נְסִים, כִּי עַל כּוֹס שֵׁנִי מְסַפְּרִים כָּל עֶקֶר הַנֵּס שֶׁל יְצִיאַת מִצְרַיִם וְכָל תַּקְּף הַנְּסִים שֶׁל הָעֶשֶׂר מִכּוֹת וְכוּ'. נִמְצָא, שֶׁעֶקֶר הַתְּגִלוֹת הַנְּסִים מְגַלִּין עַל כּוֹס שֵׁנִי, כִּי הוּא

כנגד בחינת נסים. וכוס שלישי מברכין עליו ברכת המזון, שהוא לברך להשם יתברך על ארץ ישראל שנתן לנו, כמו שכתוב, "ואכלת ושבעת וברכת את ה' אלקיך על הארץ הטובה אשר נתן לך". וכוס רביעי הוא בחינת תפלה, כי על כוס רביעי גומרין את ההלל והלל הגדול ונשמת, שהם כלל כל התשבחות וההודאות והברכות, שזהו בחינת תפלה:

נמצא, שהארבע פוסות הם כנגד ארבע בחינות שכלולים באמונה כנ"ל ובשביל זה מברכין אותם על היין, כי היין מרים את הדעת למעלה ממדרגתו, ועל-כן היין כלול משני בחינות להטיב או להרע, חס ושלום, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה זכה-נעשה ראש. לא זכה-נעשה רש, זכה-משמחו, לא זכה-משממו. ועל-כן אי אפשר לשנות יין כי אם בקדשה גדולה כשזוכה לתקן הברית שהיא בחינת יוסף בחינת ציציט שעל-ידי זה זוכין לעצות קדושות ולאמת ואמונה כנ"ל, ואז יכול לזכות על-ידי היין שיתרומם מחו בקדשה ויכול אז להתלהב יותר להשם יתברך ולהתעורר יותר לעבודת השם יתברך, כי מחמת שנתרומם מחו ונתרחב דעתו יכול לעלות לשרש הדעת שהוא בחינת שרש התורה והמצוות ששם הוא למעלה מכל מצות התורה וכל המצוות מקבלין חיות והארה משם וכשעולה לשם נתלהב ביותר ונתחזק ביותר לקיים מצוות התורה. מחמת שממשיך על עצמו אור שרש המצוות, שעל-ידי זה נתחזקין אצלו קיום המצוות ביותר. אבל להפך, חס ושלום, כשאין זוכה לבחינות הנ"ל ואין אמונתו שלמה עדין, אזי על-ידי שתיית היין והשכרות יכול לקלקל מאד, כמו שכתוב, יתן בפוס עינו יתהלך במשרים, שכל הדרכים דומות עליו כמישור, כי מחמת שנתרומם מחו למעלה מכלי המחין שלו, על-כן אינו רואה עוד לפי בחינתו כל האזהרות של המצוות של משה רבנו, כמו שכתב רבנו זכרוננו לברכה שעל-ידי שכרות שוכח כל האזהרות של משה. כי משה רבנו מלבש בכל אחד מישראל בכל אבר אבר והוא מזכיר את כל אבר ואבר את המצוה השייכה לאותה אבר, ועל-ידי השכרות מפשיט את הדעת עד שאינו שומע כל אלו האזהרות עד שכל הדרכים דומות עליו כמישור:

אות טו

ועל-כן בפסח שאז נתגלה אור האמת בעצמו שהוא למעלה ממדרגות המחין קדם שקבלו לבושי המחין שהם העצות הקדושות, ועל-כן אז חיוב לשנות יין ארבע פוסות, כי עכשיו על-ידי היין דיקא נתרומם המח ומקבלין אור האמת בעצמו, שעל-ידי זה נשלמת האמונה בכל ארבע בחינותיו שהם בחינת ארבע פוסות כנ"ל, כי עכשיו אנו זוכין לקבל אור האמת שהוא אור המחין בעצמן למעלה ממדרגת כלי המחין שלנו והשם

יְתַבְרַךְ חוֹמֵל עָלֵינוּ וְנוֹתֵן לָנוּ כַּח לְקַבֵּל הָאֲרָה הַזֹּאת בְּקִדְשָׁהּ, שְׁעַל-יָדֵי זֶה עֶקֶר הַגְּאֻלָּה כְּנִ"ל. וְעַל-כֵּן צָרִיכִין דִּיקָא לְשִׁתּוֹת יַיִן שֶׁהוּא בְּחִינַת הֶרְמֵת הַמֶּלֶח לְמַעַלָּה מִמְדַּרְגָּתוֹ כְּנִ"ל, וּבֵאלוֹ הָאֲרֻבַּע כּוֹסוֹת שֶׁל יַיִן שֶׁהֵם בְּחִינַת אֲמוּנָה אָנוּ מְרַמְזִין תְּקוּן הָאֲרֻבַּע צִיצִית שְׁעַל יָדָם עֶקֶר תְּקוּן הָאֲמוּנָה כְּנִ"ל, כִּי אֲרֻבַּע כּוֹסוֹת כְּנִגְדֵי אֲרֻבַּע צִיצִית שֶׁהֵם בְּחִינַת עֵינַיִם בְּחִינַת בֶּן פֶּרֶת עָלֵי עֵין. כִּי יַיִן בְּחִינַת עֵין כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב חֲכִילִי עֵינַיִם מֵיַיִן וְכוּ'. וּבִזְהָ מִתְקַנֵּים פָּגָם שֶׁל נֶחַ שֶׁשֶּׁתָּה מִן הַיַּיִן וַיִּשְׁכַּר וַיִּתְגַּל בְּתוֹךְ אֶהְלֶה. שֶׁתְּקוּנוֹ הִיָּה עַל-יָדֵי בְּחִינַת צִיצִית כְּמַבְאָר בְּהַתּוֹרָה הַנִּ"ל עַל פְּסוּק וַיִּקַּח שֵׁם וַיִּפֹּת אֶת הַשְּׂמֹלֶה-דָּא צִיצִית וְכוּ', וְעַל-יָדֵי זֶה וְעֵרוֹת אֲבִיהֶם לֹא רָאוּ, בְּחִינַת תְּקוּן הַבְּרִית הַפָּדָה חֵם וְכוּ', נִמְצָא שְׁעַל-יָדֵי הַשְּׂמֹלֶה בְּחִינַת צִיצִית תְּקוּנוֹ פָּגָם הַיַּיִן וְהַשְּׂכָרוֹת שֶׁל נֶחַ. שֶׁהוּא בְּעֶצְמוֹ בְּחִינַת פָּגָם הַחֲטָא שֶׁל אָדָם הָרֵאשׁוֹן, בְּחִינַת הַנְּחָשׁ הַשִּׂיאָנִי (כְּמוֹבֵן בְּתַקּוּנִים וּבִסְפָרִים). כִּי נֶחַ סִבֵּר שֶׁכָּבֵר יָכוֹל לְשִׁתּוֹת הַיַּיִן בְּקִדְשָׁה לְרוּמָם הַמֶּלֶח לְמַעַלָּה מִכְּלִיו בְּקִדְשָׁה. אֲבָל בְּאֲמַת אֲזוּ עֲדִין לֹא נִתְתַקֵּן חֲטָאוֹ וְלֹא זָכָה וְכוּ', וְעַל-כֵּן בָּא לִידֵי פָּגָם עַל-יָדֵי זֶה, וְעֶקֶר הַתְּקוּן עַל-יָדֵי צִיצִית שֶׁהֵם קִיּוּם כָּל הַתּוֹרָה שְׁעַל יָדָם זוֹכִין לְקַבֵּל תְּרִי"ג עֲטִין דְּאוּרִיתָא וּלְבַטֵּל עֲצַת הַנְּחָשׁ וְכוּ' כְּנִ"ל, וְזֶה זוֹכִין בְּשִׁבּוּעוֹת כְּנִ"ל, אֲבָל עֲכָשִׁיו בְּפִסָּח אֵין זוֹכִין עֲדִין לְאוֹר הַצִּיצִית וּלְתְּרִי"ג עֲטִין וְכוּ'. רַק שֶׁהֵשֵׁם יְתַבְרַךְ הָאִיר עָלֵינוּ הַמַּחִין לְמַעַלָּה מִמְדַּרְגָּתֵנוּ וְנִתֵּן לָנוּ כַּח לְקַבֵּל כְּדֵי לְהַגְּאֵל, וְעַל-כֵּן עֲכָשִׁיו חוֹבָה עָלֵינוּ לְשִׁתּוֹת יַיִן דְּוִקָא אֲרֻבַּע כּוֹסוֹת. כִּי דְוִקָא עַל-יָדֵי הַיַּיִן מִתְקַנֵּין הַפָּגָם שֶׁל נֶחַ שֶׁהוּא בְּחִינַת חֲטָא אָדָם הָרֵאשׁוֹן, כִּי עֲכָשִׁיו זְמַן הַגְּאֻלָּה בְּחִינַת תְּקוּן הַבְּרִית כִּי בְּזָכוֹת אֲבוֹתֵינוּ שֶׁהֵם בְּחִינַת שְׂמִירַת הַבְּרִית וּבְזָכוֹת יוֹסֵף הַצַּדִּיק שְׁעַמַּד בְּנִסְיוֹן וְשִׁמְרַת אֶת הַבְּרִית וּגְאֻלָּנוּ, וְעַל-יָדֵי זֶה יֵשׁ לָנוּ כַּח לְשִׁתּוֹת הַיַּיִן בְּקִדְשָׁה, וְעַל-יָדֵי זֶה עֶקֶר הַתְּקוּן וְזוֹכִין עַל-יָדֵי זֶה דִּיקָא לְקַבֵּל אוֹר הָאֲמַת שְׁעַל-יָדֵי זֶה נִשְׁלָם הָאֲמוּנָה שֶׁהִיא בְּחִינַת אֲרֻבַּע כּוֹסוֹת שֶׁל גְּאֻלָּה כְּנִ"ל, כִּי הַגְּאֻלָּה עַל-יָדֵי אֲמוּנָה

אות טז

וְזֶהוּ בְּחִינַת מַה שֶׁמְבָרְכִין בַּיּוֹם הָרֵאשׁוֹן שֶׁל פְּסַח טַל, כִּי הַטַּל אֵינוּ נֶעְצָר, כִּי הַגְּשָׁמִים יוֹרְדִין בְּזָכוֹת אֲמוּנָה (כְּמַבְאָר בְּהַתּוֹרָה הַנִּ"ל), וְכִשְׁהָאֲמוּנָה נִפְגָּמַת, חֵס וְשְׁלוֹם, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת עֲבוּדָה זָרָה, אֲזִי נֶעְצָר הַמְטָר חֵס וְשְׁלוֹם, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, וְסָרְתָם וְעַבְדְּתָם וְכוּ' וְעָצַר אֶת הַשָּׁמַיִם וְכוּ', אֲבָל טַל הוּא בְּחִינַת אוֹר הָאֲמַת שִׁיּוּרְד מִלְּמַעַלָּה לְעוֹרֵר יְשָׁנִים וּלְהַקִּיץ נִרְדָּמִים, כִּי בְּחִינַת פְּסַח וַיִּצִיאֵת מִצְרַיִם הוּא בְּכָל אָדָם וּבְכָל זְמַן בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה, וְגַם בְּכָל יוֹם וְיוֹם יֵשׁ בּוֹ בְּחִינַת פְּסַח וַיִּצִיאֵת מִצְרַיִם, וְעַל-כֵּן צָרִיכִין לְהַזְכִּיר יְצִיאַת מִצְרַיִם בְּכָל יוֹם, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, לְמַעַן תִּזְכֹּר אֶת יוֹם צֵאתְךָ מֵאֶרֶץ

מְצָרִים כָּל יְמֵי חַיֵּיךָ, כִּי כָּל הַהֲרָהוּר וְהַתְּעוֹרְרוּת הָעֲלִיּוֹן הַבָּא מִלְּמַעְלָה עַל כָּל אָדָם בְּכָל יוֹם וַיּוֹם זֶהוּ בְּחִינַת הַהֲאָרָה שֶׁל יְצִיאַת מִצְרַיִם שֶׁהוּא הָאָרָה עֲלִיּוֹנָה שֶׁלֹּא בְּהַדְרָגָה קֹדֶם אֲתַעְרוּתָא דְלִתְתָּא כְּרֵאוּי, כִּי זֶה הַדָּבָר נַעֲשֶׂה בְּכָל דּוֹר וּבְכָל שָׁנָה וּבְכָל יוֹם בְּכָלל וּבִפְרָט, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מְסַבֵּב עִם הָאָדָם בְּכַמָּה סְבוּת לְהַחְזִירוֹ בְּתִשׁוּבָה לְזִכּוֹתָו לְחַיֵּי עוֹלָם הַנִּצְחִי, וְהַכָּלל מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שׁוֹלַח עַל הָאָדָם מִתְחִלָּה הַתְּעוֹרְרוּת עַד שְׂמִתְחִיל לְהַתְּעוֹרֵר בְּתִשׁוּבָה וְלִילֵךְ בְּדַרְכֵי ה', זֶהוּ בְּחִינַת יְצִיאַת מִצְרַיִם שֶׁבֵּא הַהֲאָרָה מִלְּמַעְלָה שֶׁלֹּא בְּהַדְרָגָה בְּלִי הַתְּעוֹרְרוּת תַּחְתּוֹן כְּרֵאוּי, וְכָל זֶה כְּדֵי שְׂיֵצֵא מִגְּלוּתוֹ הַקָּשָׁה, אֲבָל אַחֲרַיִךְ כָּךְ כְּשֶׁמִּתְחִיל לִילֵךְ בְּדַרְכֵי ה', אַחֲרַיִךְ נּוֹטֵלִין מִמֶּנּוּ הַהֲאָרָה הַזֹּאת וּמְנִיחִין אוֹתוֹ שְׂיֵלֵךְ בְּעֶצְמוֹ בְּהַדְרָגָה כְּסֻדֵּר מִיּוֹם אֶל יוֹם, וְצָרִיךְ אַחֲרַיִךְ הַתְּחַזְּקוֹת מִחֲדָשׁ. וְעַל-כֵּן אֵין תִּקְוָה כְּתַחֲלַת הַחֲסִידוּת, מַחֲמַת שְׂאֵז מִתְּלַהֵב בְּהַתְּלַהֲבוֹת גְּדוֹל מַחֲמַת אֹר הַתְּעוֹרְרוּת הָעֲלִיּוֹן שֶׁבֵּא עָלָיו. אֲבָל הַעֲקָר הוּא שֶׁאַחֲרַיִךְ כָּךְ כְּשֶׁנִּסְתַּלַּק מִמֶּנּוּ זֶה הָאֹר הָעֲלִיּוֹן וּמְנִיחִין אוֹתוֹ שְׂיֵלֵךְ מִעֶצְמוֹ שְׂאֵז יִתְגַּבֵּר לְהַתְּחַזֵּק בְּעַבּוּדְתוֹ יִתְבָּרַךְ מִיּוֹם אֶל יוֹם בְּהַדְרָגָה כְּסֻדֵּר (וְכַמוּבָא הַמְּשָׁל בְּשֵׁם הַבַּעַל שֶׁסּוּב זָכַר צְדִיק וְקָדוֹשׁ לְבָרְכָה, כְּמוֹ תִינּוֹק כְּשֶׁמִּתְחִיל לִילֵךְ שֶׁבְּתַחֲלָה מוֹלִיכִין אוֹתוֹ וְאַחֲרַיִךְ מְנִיחִין אוֹתוֹ שְׂיֵלֵךְ מִעֶצְמוֹ) שְׂזֵהוּ עֲנִין פְּסַח וּסְפִירַת הָעֵמֶר שֶׁבְּתַחֲלָה בָּא הָאֹר מִלְּמַעְלָה, וְאַחֲרַיִךְ כָּךְ נִסְתַּלַּק וְצָרִיךְ לוֹ לִילֵךְ מִעֶצְמוֹ בְּהַדְרָגָה עַד שְׂיִזְכֶּה לְקַבֵּל הַקְּדוּשָׁה שֶׁהוּא בְּחִינַת קַבְּלַת הַתּוֹרָה בְּשָׁבוּעוֹת:

וְגַם בְּיוֹם אֶחָד בְּעֶצְמוֹ נַעֲשֶׂה זֹאת. כִּי בְּכָל יוֹם וַיּוֹם בְּאֵין הַרְהוּרֵי תִשׁוּבָה אֲפִלוּ לְרַשְׁעִים גְּמוּרִים, וְאֵלוּ הַרְהוּרֵי תִשׁוּבָה וְהַתְּעוֹרְרוּת עֲלִיּוֹן הַבָּא מִלְּמַעְלָה בְּכָל יוֹם וַיּוֹם זֶהוּ בְּחִינַת הַכְּרוֹז הָעֲלִיּוֹן דְּכָרִיז בְּכָל יוֹמָא (כְּמוֹ שְׂכַתּוּב בְּזֵהר הַקְּדוֹשׁ וְכַמוּבָא). וְכָל זֶה הִיא הָאָרַת יְצִיאַת מִצְרַיִם שֶׁבֵּא הַהֲאָרָה מִלְּמַעְלָה, וּמִי שְׂזוֹכָה לְהַמְשִׁיךְ עֶצְמוֹ לְאֹר הָאָמֶת יָכוֹל לְזַכּוֹת לְתִשׁוּבָה עַל-יְדֵי זֶה, וְזֵהוּ בְּחִינַת טַל שְׂאֵינוּ נַעֲצֵר לְעוֹלָם, כִּי טַל הוּא בְּחִינַת שְׁלֵשׁ אוֹתִיּוֹת רֵאשׁוֹנוֹת שֶׁל הַשֵּׁם בְּמַלּוּי שְׁעוֹלִין טַל כְּפִדּוּעַ, שֶׁהֵם אוֹתִיּוֹת יִקְיִי שְׂכַלְס כְּלוּלִים בְּהוֹי שֶׁל הַשֵּׁם שֶׁהוּא בְּחִינַת אֶמֶת כְּפִדּוּעַ, כִּי אֶמֶת כְּלוּל מִשְׁלֵשׁ, רֵאשׁ, תוֹךְ, סוּף. שֶׁהֵם בְּחִינַת אֵלוּ הַגִּי אוֹתִיּוֹת (כְּמוּבָן בְּסִפְרֵים), נִמְצָא שֶׁטַל הוּא בְּחִינַת הָאָרַת הָאֶמֶת, וְעַל-כֵּן אָנוּ מְמַשְׁיכִין זֶה הַטַּל בְּיוֹם רֵאשׁוֹן שֶׁל פְּסַח שְׂאֵז מֵאִיר הָאָרָה הָעֲלִיּוֹנָה בְּלִי הַתְּעוֹרְרוּת תַּחְתּוֹן כְּדֵי לְהוֹצִיא יִשְׂרָאֵל מִגְּלוּת נַפְשָׁם מִמִּיטָה שְׂעָרֵי טַמְאָה לְמִיטָה שְׂעָרֵי קְדוּשָׁה, וְעַל-כֵּן אָנוּ מְמַשְׁיכִין הָאָרָה זֹאת עַל-יְדֵי בְּחִינַת הַטַּל שֶׁהוּא בְּחִינַת אֹר הָאֶמֶת כְּנִי"ל. כִּי אֶף-עַל-פִּי שֶׁאַחֲרַיִךְ יוֹם רֵאשׁוֹן שֶׁל פְּסַח נִסְתַּלַּק הַהֲאָרָה הַגְּדוּלָה הַזֹּאת, אֲבָל אֶף-עַל-פִּי-כֵן הַרְשִׁימָה נִשְׂאָר, וּמִהַרְשִׁימָה הַזֹּאת יוֹרֵד הַטַּל בְּכָל יוֹם שֶׁהוּא נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת הָאָרָה הָעֲלִיּוֹנָה הַיּוֹרֵדֶת בְּכָל יוֹם לְעוֹרֵר רַשְׁעִים בְּתִשׁוּבָה שְׂזֵהוּ בְּחִינַת טַל שֶׁל תַּחֲיָה לְהַחֲיוֹת מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים דְּהֵינּוּ הַרְשָׁעִים שֶׁבְּחִינַת קְרוֹיִים מֵתִים שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מְחִיָּה אוֹתָם עַל-יְדֵי בְּחִינַת טַל שֶׁהוּא בְּחִינַת הַתְּעוֹרְרוּת עֲלִיּוֹן וְהַרְהוּרֵי תִשׁוּבָה הַיּוֹרֵד עֲלֵיהֶם בְּכָל יוֹם עַד שְׂסוּף כָּל סוּף צָרִיכִין לְחַזֵּר בְּתִשׁוּבָה בְּגִלְגּוּל זֶה אוֹ בְּגִלְגּוּל אַחֲרַיִךְ. כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִגְמַר אֶת שְׁלוֹ כְּרָצוֹנוֹ בְּיָדוֹ עַל הָעֲלִיּוֹנָה לְעוֹלָם. וְגַם כָּל אֵלוּ הַהֲרָהוּרֵי תִשׁוּבָה אֵינָם נֶאֱבָדִים שׁוּם אֶחָד מֵהֶם עַל-יְדֵי שְׂאֵינָם זוֹכִין עַדִּין לְשׁוּבָה בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה וְאֲפִלוּ אִם אַחֲרַיִךְ כָּךְ מִתְגַּבֵּר

עליהם הבעל דבר ונופלים למטה יותר ויותר, אף-על-פי-כן כל מה שנתעורר מתחלה לפעמים איזה מעט דמעט אינו נאבד לעולם. וסוף כל סוף יהיה לו תקון על-ידי זה על-ידי התקבצות ההרהורי תשובה שהיה לו לפעמים בימי חזיו על-ידי החסד עליון של השם יתברך שהאיר עליו בכל יום טל של תחית המתים להנטותו לתחיה בבחינת יחיו מתיך נבלתי יקומון הקיצו ורננו שכני עפר כי טל אורת טלף וכוי, ועל-כן קבעו ברכת טל בתחית המתים וכוי וזה הטל מבטל זהמת הנחש בחינת הנחש השיאני שמשם נמשכין כל הל"ט מלאכות פיזוע כי טל הפך ל"ט מלאכות פמובא בדברי רבנו זכרוננו לברכה (בסימן יא):

אות יז

ועל-כן מזכירין טל ביום הראשון של פסח, כי כל זה נמשך מההארה הגדולה שנמשכה בפסח בשעת יציאת מצרים וכנ"ל, ועקר ההארה של פסח הוא כדי לזכות לאמונה, אף-על-פי שלא זכינו עדן לתרי"ג עטין דאורייתא שקיומם על-ידי ציצית, אף-על-פי-כן מאיר עלינו השם יתברך אור האמת בחסדו, אבל אחר כך אנו זוכין לקבל האמת על-ידי תרי"ג עטין דאורייתא בהדרגה עד שזוכין בשבועות לקבלת התורה שקיומה על-ידי ציצית כנ"ל, וזהו בחינת טל כנגד ט"ל כריכות שבציצית שעל ידם עקר קיום תרי"ג עטין דאורייתא, ועכשיו כל זה כלול בהארה העליונה הבאה מלמעלה בשעת יציאת מצרים שהוא בחינת טל. וזהו בחינת המן שהיה יורד עם הטל והיה מנח בין הטל כבקפסא, כמו שפרש רש"י, כי המן הוא בחינת מצה כמו שדרשו רבותינו זכרונם לברכה, עגה שהוציאו ישראל ממצרים טעמו בהם טעם מן, כי הוא לחם היורד מן השמים בלי עשית התחתונים כלל, שכל זה נמשך מהרשימה של ההארה העליונה שנתגלה בשעת יציאת מצרים שהוא בחינת מצה כנ"ל, שמשם בחינת המן שהוא מבטל זהמת הנחש בחינת בעצבון תאכלנה ביעת אפך תאכל לחם, שהוא הפרנסה הבאה ביגיעה גדולה על-ידי ל"ט מלאכות, כי המן היה יורד מלמעלה בלי שום גיעה ומלאכה כלל, ועל-כן המן יורד עם הטל

כי הם בבחינת אחת כנ"ל:

אות יח

ועל-כן גִּדְעוֹן כְּשֶׁרָצָה לְרֹאוֹת אוֹת וְנִס מֵהַשָּׁם יִתְבָּרַךְ בְּיוֹם הַנִּפְת הָעֹמֵר, הִיָּה מְנַסָּה עַל-יַדֵּי הַטַּל עַל גִּזַּת הַצֶּמֶר, גִּזַּת הַצֶּמֶר מְרִמֵּז עַל צִיּוֹת הַבָּאִים מִצֶּמֶר שֶׁעַל יָדָם עָקַר קִיּוֹם הַתּוֹרָה שְׁמִת־חִילִין לְהַכִּין עֲצִמְנו לְקַבְּלָהּ בְּיוֹם הַנִּפְת הָעֹמֵר. וְהַטַּל הוּא בְּחִינַת הַהֶאֱרָה שֶׁל פְּסַח כַּנִּי"ל. וְעַל-יַדֵּי בְּחִינּוֹת אֱלוֹ שֶׁהֵם בְּחִינַת טַל וּבְחִינַת צִיּוֹת, עַל-יַדֵּי זֶה עָקַר הַגְּאֻלָּה מִכָּל הַגְּלוּיּוֹת שֶׁכָּלֵם מְכַנִּים בְּשֵׁם גְּלוּת מִצְרַיִם, וְעַל-כֵּן כְּשֶׁרָצָה גִּדְעוֹן לְגַאֵל אֶת יִשְׂרָאֵל מִצְרַתָּם נָסָה עַל-יַדֵּי הַטַּל עַל הַגְּזָה וְכַנִּי"ל:

אות יט

וְזֶה בְּחִינַת קְרִיעַת יַם סוּף, כִּי עָקַר קְרִיעַת יַם סוּף הִיָּה עַל -יַדֵּי אֱמוּנָה, כְּמוֹ שֶׁפִּרְשׁ רַשִּׁי עַל פְּסוּק, "מֵה תִצְעַק אֵלַי" וְכוּ', כִּדְאִי הֵם וְהָאֱמוּנָה שֶׁהָאֱמוּנָה בִּי וְיִצְאוּ לְקַרְעַ לְהַסֵּס אֶת הַיָּם, כִּי אֱמוּנָה בְּעֲצֻמָּה הוּא בְּחִינַת קְרִיעַת יַם סוּף, בְּחִינַת הַפֶּדָּה יַם לִיבְשָׁה. כִּי עָקַר הָאֱמוּנָה הַשְּׁלֵמָה הוּא לְסַלֵּק דַּעְתוֹ לְגַמְרֵי כְּאֵלוֹ אֵין לוֹ שׁוֹם דַּעַת וְלִסְמֹךְ עַל הָאֱמוּנָה לְבַד שֶׁקַּבְּלָנוּ מֵאֲבוֹתֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים וּבְזֶה יִנָּצַל מִכָּל מִינֵי קִשְׁיוֹת וְחֻקִּירוֹת וּמְבוּכוֹת כִּי אֵין לוֹ שׁוֹם מְבוּכָה וְקִשְׁיָא בְּעוֹלָם שֶׁיִּבְלַבֵּל אוֹתוֹ מֵאַחַר שֶׁמְסַלֵּק דַּעְתוֹ כְּאֵלוֹ אֵין לוֹ שׁוֹם שֶׁכָּל כָּלֵל וְסוּמְךָ רַק עַל אֱמוּנָה לְבַד, כִּי בְּאֶמֶת דַּעְתָּנוּ אֵין וְאֶפְס מִמֶּשׁ כְּנֻגַד דַּעַת אֲבוֹתֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אֲבָרְהָם יִצְחָק יַעֲקֹב וּמֹשֶׁה וְכוּ' וְכָל הַצְּדִיקִים שֶׁבְּכָל דוֹר וְדוֹר מֵאֲזוּ וְעַד עַתָּה. וְצָרִיכִין אָנוּ לְסַמֵּךְ רַק עֲלֵיהֶם אֲשֶׁר הוֹרִישׁוּ לָנוּ אֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה אֲשֶׁר הִיא חֵינְנוּ וְאֶרְךָ יַמֵּינוּ וּלְבַטֵּל דַּעְתָּנוּ לְגַמְרֵי וְלִסְמֹךְ רַק עַל הָאֱמוּנָה אֲשֶׁר נָטְעוּ בָּנוּ בְּחִסְדֵי ה'. וְיִשְׂרָאֵל קְדוֹשִׁים עַל-יַדֵּי שֶׁזָּכוּ אֲזִ לָזֶה שֶׁבְּטָלוּ דַּעְתָּם לְגַמְרֵי וְסַמְכוּ רַק עַל אֱמוּנָה שֶׁעַל-יַדֵּי זֶה זָכוּ אַחַר כֵּן לְקַבְּלַת הַתּוֹרָה כְּמוֹ שֶׁכָּתַב רַבְּנוּ זְכַרְנוּ לְבִרְכָה עַל פְּסוּק, עִם נָבֵל וְלֹא חָכָם עֲמָא דְקַבִּילוּ אוֹרֵי תָא וְלֹא חִפְיָמוּ, שֶׁסַּלְקוּ דַּעְתָּם לְגַמְרֵי וּבְטָלוּ שֶׁכָּלֵם מִכָּל וְכָל וְסַמְכוּ רַק עַל הָאֱמוּנָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, וַיִּאֲמִינוּ בֵּה' וּבְמֹשֶׁה עַבְדּוֹ, עַל-יַדֵּי זֶה זָכוּ אֲזִ לְקְרִיעַת יַם סוּף, כִּי קְרִיעַת יַם סוּף בְּחִינַת הַפֶּדָּה יַם לִיבְשָׁה הוּא מִמֶּשׁ בְּחִינָה זוֹ שֶׁמְסַלֵּק מִיָּמֵי הַדַּעַת לְגַמְרֵי וְסוּמְכִין רַק עַל הָאֱמוּנָה שֶׁהִיא בְּחִינַת יִבְשָׁה וְאֶרְץ, בְּחִינַת שֶׁכֵּן אֶרֶץ וּרְעָה אֱמוּנָה, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת בְּרִיאַת הָעוֹלָם, בְּחִינַת יְקוּוֹ הַפְּמִים מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם אֶל מְקוֹם אֶחָד וְתִרְאֶה הַיִּבְשָׁה, כִּי הַדַּעַת הוּא בְּחִינַת מַיִם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, וּמְלֹאָה הָאֶרֶץ דַּעָה אֶת ה' כְּפַמִּים לַיָּם מְכַסִּים. אֲבָל יִשְׂרָאֵל עִם קְדוֹשׁ אֵין מְשִׁתְּמִשִּׁין עִם הַדַּעַת כִּי אִם כְּשֶׁהַדַּעַת בְּקַדְשָׁה וּבִטְהָרָה שֶׁיְכוּלִין לְזַכּוֹת עַל יָדוֹ לְאֱמוּנָה יִתְרָה, כִּי הֵם מִמְּשִׁיכִין כָּל מִינֵי דַּעַת וְשֶׁכָּל לְתוֹךְ בְּחִינַת אֱמוּנָה שֶׁזֶה עָקַר הַקְּדוֹשָׁה, וְעַל-יַדֵּי זֶה עָקַר קִיּוֹם הָעוֹלָם שֶׁעוֹמֵד עַל אֱמוּנָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב וְכָל מַעֲשָׂהוּ בְּאֱמוּנָה, וְכְמוֹ שֶׁדָּרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ

זְכוּרֵנוּם לְבָרְכָהּ, עַד שֶׁבֵּא חֲבִיקוּק וְהַעֲמִידוּן עַל אַחַת וְצָדִיק בְּאֲמוּנָתוֹ יַחֲיֶה:

אות כ

וְזֶהוּ בְּחִינַת יְקוּוֹ הַמִּים מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם אֶל מְקוֹם אֶחָד, שֶׁכָּל מֵימֵי הַדְּעַת יִמְשְׁכוּ אֶל מְקוֹם אֶחָד. 'אֶל מְקוֹם אֶחָד' דִּיקָא, בְּחִינַת שְׁמַע יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד, שֶׁצָּרִיכִין לְהַמְשִׁיךְ כָּל מֵימֵי הַדְּעַת שֶׁנִּמְצָא בְּעוֹלָם אֶל מְקוֹם אֶחָד לְהַמְשִׁיךְ כָּל הַדְּעַת לְתוֹךְ אֲמוּנַת אַחָדוּתוֹ יִתְבָּרַךְ שֶׁזֶהוּ כָּלֵל כָּל כְּבוֹנוֹת קְרִיאַת שְׁמַע, שֶׁעֵקֶר הַכְּבוֹנָה הוּא כְּפִשׁוּטוֹ לְהֶאֱמִין בְּיַחֲוּדוֹ וְאַחָדוּתוֹ שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ אֲדוֹן יַחִיד מְנַהֵג וּמוֹשֵׁל וּמְשַׁגֵּיחַ, וּבְזֶה כְּלוּלִין כָּל הַכְּבוֹנוֹת, שֶׁהֵם לְהַמְשִׁיךְ כָּל הַמַּחִין עַל-יְדֵי קְרִיאַת שְׁמַע וּלְיַחַד קְדֻשָּׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׂכִינְתָּהּ וְכוּ', (כְּמַבְאָר בְּכְבוֹנוֹת), הֵינּוּ שֶׁצָּרִיכִין לְהַמְשִׁיךְ כָּל מֵינֵי דְעַת וּמַחִין לְתוֹךְ אֲמוּנַת אַחָדוּתוֹ יִתְבָּרַךְ. וְעַל-יְדֵי זֶה 'וְתִרְאֶה הַיְבֻשָּׁה', שֶׁעַל-יְדֵי זֶה נִתְגַּלָּה הָאֲמוּנָה, שֶׁהִיא בְּחִינַת אֲרָץ, כִּי מִתְחַלָּה הָיָה הָעוֹלָם מִים בְּמִים וְאִז הָיָה הָעוֹלָם תֵּהוֹ וְבֵהוּ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, "וְהָאָרֶץ הִיְתָה תֵּהוֹ וְבֵהוּ וְחֹשֶׁךְ עַל פְּנֵי תְהוֹם וְרוּחַ אֱלֹקִים מְרַחֶפֶת עַל פְּנֵי הַמַּיִם", כִּי כָּל זֶמַן שֶׁלֹּא נִתְגַּלָּה וְנִמְשָׁכָה הָאֲמוּנָה מִחַמַּת רַבּוּי הַדְּעַת שֶׁהוּא בְּחִינַת רַבּוּי הַמֵּימִי הַתְּהוֹמוֹת אִז הָיָה עֲדִין תֵּהוֹ וְבֵהוּ וְחֹשֶׁךְ עַל פְּנֵי תְהוֹם, כִּי עֵקֶר יְנִיקַת הַכְּפִירוֹת הוּא מְרַבּוּי הַדְּעַת וְלֹא הָיָה עֵקֶר קִיּוּם הָעוֹלָם כִּי אִם עַל-יְדֵי וְרוּחַ אֱלֹקִים-דָּא רוּחוֹ שֶׁל מְשִׁיחַ, שֶׁהִיְתָה מְרַחֶפֶת עַל פְּנֵי הַמַּיִם, כִּי עֵקֶר בְּחִינַת מְשִׁיחַ הוּא בְּחִינַת אֲמוּנָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, "וְאֲמוּנָתִי וְחֹסְדִי עִמּוֹ וְכוּ'", כִּי הוּא יִגְלֶה וְיִכְנִיס הָאֲמוּנָה בְּשִׁלְמוֹת בְּכָל בְּאֵי עוֹלָם, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, "כִּי אִז אֶהְפֹּךְ אֶל כָּל הָעַמִּים שֶׁפָּה בְּרוּרָה לְקִרְאָ בְּשֵׁם ה' וְכוּ'", וְכִיּוֹצֵא בְּזֶה בְּפִסּוּקִים רַבִּים:

אות כא

וְעַל-כֵּן רוּחוֹ שֶׁל מְשִׁיחַ, שֶׁהִיא בְּחִינַת אֲמוּנָה, הִיְתָה מְרַחֶפֶת עַל פְּנֵי הַמַּיִם, כִּי הוּא מְקַיֵּם הָעוֹלָם תָּמִיד, אֲפִלּוּ בְּעַת שְׁרוּצִים לְשִׁלַּט רַבּוּי הַמַּיִם שֶׁמֵּהֵם אַחִיזַת הַמַּיִם הַזְּדוֹנִים, שֶׁהֵם הַכְּפִירוֹת וְהָאִפִּיקוֹרְסִית הַשּׁוֹלְטִין וְנִמְשָׁכִין בְּעוֹלָם שְׁרוּצִים לְהַחְרִיב אֶת הָעוֹלָם, חֶסֶד וְשָׁלוֹם, וּלְהַחְזִיר כָּל הָעוֹלָם לְתֵהוֹ וְבֵהוּ, כִּי חֶסֶד וְשָׁלוֹם חֶסֶד וְשָׁלוֹם, אִם הִיְתָה מִתְקַיְּמַת דְּעַתְּם הֲרַעָה בּוֹדָאֵי

היה נחרב העולם, כי אין העולם מתקיים אלא על-ידי אמונה. אבל השם יתברך מפר מחשבות ערומים ולא תעשינה ידיהם תשיה, כי הוא יתברך מקיים העולם בעת שמתגברין דעות האפיקורסית בעולם על-ידי בחינת ורוח אלקים-דא רוחו של משיח, המרחפת על פני המים. כמו שהיה מקיים העולם בתחלתו בעת שהיה תהו ובהו וכיו על-ידי זה, כי כל הקשיות והכפירות של כל אחד, הוא מחמת רבוי אור לפי בחינתו, כי לפי כלי מחו ותבונתו זאת הקשיא והחקירה הוא למעלה מדעתו ועל-כן אם אינו מסלק דעתו ואינו סומך על אמונה לבד הוא בא לידי כפירה גמורה ואפלו אם ימצא חכם דקדשה שיתרץ קשיתו יכול הוא או אחר להקשות קשיא אחרת יותר גדולה, שזאת הקשיא נמשכת מרבוי דעת יותר וכן למעלה מעלה, כי עקר הקשיות והמבוכות והכפירות נמשכין מבחינת רבוי אור שגורם שבירת כלים, הינו כנ"ל שאור הדעת מרבה מפלי מחו ותבונתו. ועל-כן עקר התקון הוא על-ידי משיח שיבא במהרה בימינו, כי משיח עולה נשמתו ודעתו עד בחינת עתיק, כמו שכתוב, "עד עתיק יומיא מטה וכיו". ובחינת עתיק הוא למעלה מכל השכליות והדעת שבעולם. ועל-כן אצל משיח אין שיש שום רבוי דעת כלל, כי כל רבוי אור הדעת שנחשב אצל הגדול שבגדולים לרבוי דעת הוא אצל משיח דבר פשוט, כי הוא יכול לבלע כל מימי הדעת שבעולם. ועל-כן הוא מרחף על פני המים, כי הוא עולה על כל מיני מימי הדעת שבעולם, כי הוא בבחינת עתיק שעולה למעלה מן הכל. ועתיק הוא בחינת ראש אמונה, בחינת האמונה העליונה מן הכל, כי הוא בחינת האמונה שלמעלה מכל מיני דעת שבעולם:

ועל-כן הוא יגלה האמונה בשלמות בעולם. וגם בכל דור ודור מיום בריאת העולם ועד עכשיו ומפאן ולהבא עקר המשכת האמונה הקדושה הוא מבחינת רוחו של משיח, שהוא בחינת עקר בחינת ראש אמונה, שהוא למעלה מכל מימי הדעת, בחינת ורוח אלקים מרחפת על פני המים, שזה מקיים העולם אפלו כשמתגברין האפיקורסים שאז נאמר, "והארץ היתה תהו ובהו וחשך וכיו". כי הוא ממשיך האמונה שעולה למעלה מכל דעתם ומבטל דעתם ומתהפך ים ליבשה, כי הוא ממשיך אמונה בעולם עד שכל אחד יודע ומבין מרחוק על-ידי שמסתכל על האמת שצריך לסלק דעתו לגמרי ולסמוך על אמונת אבותינו לבד ולילך רק בדרך שדרכו בו אבותינו מעולם וזהו בחינת קריעת ים סוף, כי ישראל על-ידי שזכו לאמונה כזו שסלקו דעתם, שהוא בחינת מים וסמכו על אמונה לבד, שהוא בחינת ארץ כנ"ל, על-ידי זה זכו שנעשה להם הניס גם בגשמיות שנתהפך מים ליבשה כי המים ברחו מפניהם ונתהפכו ליבשה בזכות שגם הם מסלקים תמיד מימי הדעת בפני האמונה, שהיא בחינת יבשה וארץ כנ"ל:

אות כב

וְזֶה שְׁפָתוֹב בְּאֵהָר הַקְּדוֹשׁ, מֵה תִצְעַק אֵלַי? בְּעֵתִיקָא תִלְיָא מִילְתָּא, כִּי עֵתִיקָא הוּא בְּחִינַת מְשִׁיחַ כְּנִ"ל, שֶׁהוּא בְּחִינַת רֹאשׁ אֲמוּנָה, שְׁעַל-יְדֵי זֶה נִמְשָׁכָה הָאֲמוּנָה לְמִטָּה לְסֵלֶק הַמַּיִם הַזְּדוּנִים, שֶׁהֵם הַדְּעוֹת הָרְעוּת שֶׁל הַכּוֹפְרִים, לְהַפִּיז לִיבִשָׁה בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת קְרִיעַת יַם סוּף כְּנִ"ל וְעַל-כֵּן הָיָה קְרִיעַת יַם סוּף בְּזִכּוֹת יוֹסֵף הַצַּדִּיק, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב, "הֵיטָב רָאָה וַיִּנְסֵ" וַיֵּצֵא הַחוּצָה, כְּמוֹ שֶׁדָּרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנָם לְבִרְכָּהּ, כִּי עֵקֶר אֲמוּנָה זּוֹכִין עַל-יְדֵי יוֹסֵף, שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁמִירַת הַבְּרִית, בְּחִינַת צִיצִית, שְׁעַל-יְדֵי זֶה זּוֹכִין לְהַמְשִׁיךְ וּלְקַבֵּל עֲצַת הַצַּדִּיקִים שְׁעַל-יְדֵי זֶה זּוֹכִין לְאֲמוּנָה כְּנִ"ל. וְעַל-כֵּן בְּאֵמַת אֵיתָא בְּמִדְרָשׁ, שֶׁקְרִיעַת יַם סוּף הָיָה בְּזִכּוֹת מִצְוֹת צִיצִית, כִּי עַל-יְדֵי מִצְוֹת צִיצִית, בְּחִינַת יוֹסֵף, זּוֹכִין לְאֲמוּנָה, שְׁעַל-יְדֵי זֶה הָיָה קְרִיעַת יַם סוּף כְּנִ"ל. וְעַל-כֵּן אַחַר שְׁבִיעֵי שָׁל פְּסַח אַחַר קְרִיעַת יַם סוּף הִתֵּר הַחֲמֵץ, כִּי כָּל זְמַן שֶׁלֹּא נִמְשָׁכָה הָאֲמוּנָה בְּשִׁלְמוֹת אֲסוּר לְהַחְמִיץ מִחוּ אֶפְלוּ בְּקִדְשָׁה כְּדִי שֶׁלֹּא יִתְאַחֲזוּ בּוֹ הַקְּלָפוֹת כְּנִ"ל, אֲבָל אַחַר קְרִיעַת יַם סוּף שָׁאזּוּ זָכוּ לְאֲמוּנָה בְּשִׁלְמוֹת עַל-יְדֵי שֶׁהַמְּשִׁיכוּ אִזּוּ הָאֲמוּנָה הַשְּׁלֵמָה מִבְּחִינַת עֵתִיק דְּעֵתִיקִין, מִבְּחִינַת אֹרוֹ שֶׁל מְשִׁיחַ, מִבְּחִינַת רֹאשׁ אֲמוּנָה. וְעַל-כֵּן זָכוּ אִזּוּ לְשִׁירָה, בְּחִינַת תְּבוּאֵי תְּשׁוּרֵי רֹאשׁ אֲמָנָה, 'תְּשׁוּרֵי דִיקָא בְּחִינַת וַיֵּאֱמִינוּ בֵּה' וּבְמִשָּׁה עֲבָדוּ אִזּוּ יִשִּׁיר מִשָּׁה, כִּי עֵקֶר הַשִּׁירָה כְּשֶׁזּוֹכִין לְאֲמוּנָה שְׁלֵמָה שְׁמִשָּׁם כָּל הַשִּׁירוֹת וְהַנְּגוּנִים וְעַל-כֵּן עַל-יְדֵי הָאֲמוּנָה הַשְּׁלֵמָה שֶׁזָּכוּ אִזּוּ בִּיתֵר שְׁאֵת, עַל-יְדֵי זֶה הִתֵּר הַחֲמֵץ אַחַר כֶּדֶ, כִּי עֲכָשׂוּ אָנוּ יְכוּלִין לְאֶכֶל הַחֲמֵץ בְּקִדְשָׁה לְבִלִי לְהַחְמִיץ הַמַּחֲ כִּי אִם בְּמִתֵּר לָנוּ בְּמָה שֶׁהִרְשָׁנוּ לְהַתְּבוּנָה, דְּהֵינּוּ בְּדִינֵי וּמִצְוֹת הַתּוֹרָה וְכוּ', אֲבָל בְּמִפְּלֵא מֵאֲתָנוּ לֹא נִדְרָשׁ וְלֹא נַחְמִיץ אֶת מַחְנוּ בְּמָה שֶׁאֲסוּר לָנוּ, כִּי כָּבֵר יֵשׁ לָנוּ כַּח לְשִׁמּוֹר חֲמוּץ הַמַּחֲ שֶׁיְהִיָּה רַק בְּקִדְשָׁה וְלֹא יֵצֵא מִן הַגְּבוּל, עַל-יְדֵי גְדֻלַּת הָאֲמוּנָה בְּשִׁלְמוֹת שֶׁזָּכִינוּ לְקַבֵּל בְּקְרִיעַת יַם סוּף, שֶׁזָּכִינוּ לְבֹא לְבְּחִינָה זֹאת שְׁבַעַת שְׁמִתְגַּבְּרִים הַמַּיִם הַזְּדוּנִים, שֶׁהֵם הַדְּעוֹת זְרוֹת אִזּוּ אָנוּ מְסַלְקִין דְּעֵתָנוּ לְגַמְרֵי עַד שֶׁבְּרַחוּ הַמַּיִם מִפְּנֵינוּ בְּגִשְׁמִיּוֹת עַל-יְדֵי זֶה. עַל-כֵּן אֵין אָנוּ מְתִירָאִין עוֹד מִן הַחֲמֵץ, כִּי אָנוּ יְכוּלִין לְהַחְמִיץ מַחְנוּ בְּקִדְשָׁה בְּמָה שֶׁהִרְשָׁנוּ, כִּי תִכְף כְּשֶׁיַּעֲלֶה עַל דְּעֵתָנוּ אֵיזָה דְּעָה זָרָה, חַס וְשָׁלוֹם, נִסְלָק דְּעֵתָנוּ לְגַמְרֵי בְּפִנֵי הָאֲמוּנָה, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת קְרִיעַת יַם סוּף כְּנִ"ל:

אות כג

וְזֶהוּ סוּד מֵה שְׁפָתוֹב בְּאֵהָר הַקְּדוֹשׁ וּבְכַפְּנוֹת עַל סוּד קְרִיעַת שְׁמַע בְּהֵהוּא מְלָה, לֹא תִשְׁאַל וְלֹא תִנְסֶה אֶת ה', שֶׁהוּא סוּד מַחֲוִין דְּקִטְנוֹת שָׁאזּוּ אֵי אֲפִשֵׁר לְהַמְשִׁיךְ הַיְחוּד כִּי אִם עַל-יְדֵי עֵתִיקָא, עֵינֵי שָׁם. הֵינּוּ, כִּי אִזּוּ בְּשַׁעַת

קריעת ים סוף היו ישראל נתונים בצרה גדולה בגשמיות ורוחניות, כמבאר הרבה בדברי רבותינו זכרונם לברכה. ועקר כל הצרות נמשכין מבחינת מחין דקטנות, שהם בחינת דינים, שמשם אחיזת הקלפות המצירין לישראל, חס ושלוש, ועקר הקלפות הם הפירות הנאחזים במחין דקטנות ביותר, כי מחמת שהמח בקטנות יותר אזי כל חקירה וקשיא גדולה מדעתו מאד עד שאינו יכול לישובה אף-על-פי שבאמת הקשיא הזאת היא שטות גדול למי שיש לו מח גדול באמת, אבל מחמת קטנות מחו נדמה לו לקשיא גדולה. ולא זו אף זו, שמחמת שפחו יונק ממחין דקטנות על-ידי זה מתגרין בו הקלפות, חס ושלוש, עד שיש לו תאוה גדולה לחקר ולכנס בחקירות והוא עושה מהפך אל הפך, כי לפי קטנות מחו היה ראוי לו לברח אפלו מחקירה קלה שבקלות ולא די שאינו מכיר את מקומו, אף גם הוא רוצה לכנס בחקירות גדולות שאפלו גדולים ממנו אינם יכולים לכנס לשם. ומזה באים כל הפירות והמבוכות של כל המחקרים, מחמת שאינם מכירים את מקומם ונדמה להם שיש להם מח גדול על-ידי שבאים על פמה חכמות והמצאות בענייני העולם, אבל אינם יודעים שכל אלו החכמות נמשכין רק ממחין דקטנות ועדין לא התחילו ליגע כלל בשום מח הנמשך ממחין דגדלות והם רוצין לכנס בחקירות גדולות, כי כך טבע המחין דקטנות, כי מי שיש לו מח גדול הוא יודע ומבין ומשיג באמת שאי אפשר להבין דרכי ה' וממשיך על עצמו אמונה אמתית, אבל מחמת קטנות המחין ששם נאחזין הקלפות, שהם בחינת כפירות, על-ידי זה נדמה להם שהם חכמים ונכנסים בחקירות עד שנופלים במבוכות גדולות שכל הצרות נמשכין משם, כי כל הצרות נמשכין רק מבחינת הקלפות שהם הפירות הנאחזין במחין דקטנות כנ"ל. וזה היה בחינת כל הצרות שהיו לישראל בשעת קריעת ים סוף שהיו נתונים אז בצרה גדולה, כמו שכתוב, "יונתי בחגוי הסלע בסתר המדרגה וכו' הראיני את מראיך" - למי את פונה בעת צרה. ועקר הניס של קריעת ים סוף היה על-ידי שזכו אז לסלק דעתם לגמרי רק לצעק אל ה' ולהתחזק באמונה לבד וקפצו לתוך הים על סמך אמונה לבד ועל-ידי זה סלקו מהם אחיזת הקלפות, שהם הפירות, שהם בחינת הפנים הגדולים הנאחזים במחין דקטנות, כי המשיכו עליהם אור האמונה הקדושה מעתיק דעתיקו, שזה עקר בחינת קריעת ים סוף כנ"ל. וזהו בההוא מלה לא תשאל ולא תנסה, כי עקר סוד קריעת ים סוף הוא לברח מחקירות ומבוכות שאסור לכנס בהם שהם נמשכין ממחין דקטנות שצריכין רק לברח מהם בבחינת וינס משה מפניו, כי הם זהמת הנפש. וישראל על-ידי שבורחין ממבוכות אלו ומתחזקין באמונה לבד, על-ידי זה זוכין להפך ים ליבשה, שזהו בחינת קריעת ים סוף

כנ"ל:

סוף

ים

קריעת

וְזֶהוּ בְּחִינַת סְפִירַת הָעֵמֶר, כִּי עֵמֶר שְׁעוּרִים הוּא מֵאֲכֹל בְּהֵמָה, שְׂזָהוּ בְּחִינַת וְאֲנִי בְּעַר וְלֹא אֲדַע בְּהֵמוֹת הַיִּיתִי עִמָּךְ, הֵינּוּ בְּחִינַת אֲמוּנָה שְׂמִסְלָקִין דְּעַתָּם וּמְשִׁימִין עֲצָמָן כְּבִהְמָה וְסוּמְכִין עַל אֲמוּנָה לְבַד. וְאִז מִתְחִילִין לְסַפֵּר הַיָּמִים וְהַשְּׁבוּעוֹת לְעֵמֶר, לְהַמְשִׁיךְ כָּל הַמִּדּוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת יָמִים, שֶׁהֵם בְּחִינַת שְׂכָלִיִּים קְדוּשִׁים, בְּחִינַת יָמִים יִדְבְּרוּ וְרַב שָׁנִים יוֹדִיעוּ חֻכְמָה. וְעִכְשָׁיו אָנוּ מְמַשְׁיכִין כָּל הַיָּמִים וְהַמִּדּוֹת שֶׁהֵם כָּל הַחֻכְמוֹת לְתוֹךְ הָאֲמוּנָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת עֵמֶר שְׁעוּרִים, כִּי אָנוּ סוּפְרִין וּמוֹנִין כָּל הַיָּמִים לְעֵמֶר שְׂמִמְשִׁיכִין הַכֹּל אֶל הָאֲמוּנָה כְּנִ"ל, שְׁעַל-יָדֵי זֶה זוֹכִין אַחֵר כֹּךְ לְקַבֵּל הַתּוֹרָה, כִּי עֵקֶר קַבְּלַת הַתּוֹרָה עַל-יָדֵי אֲמוּנָה, כִּי בְּאֵמַת הַהִתְחַלָּה מֵאֲמוּנָה וְהַסּוֹף הוּא אֲמוּנָה וְהַתּוֹךְ הוּא אֲמוּנָה, כִּי עֵקֶר הָאֲמוּנָה זוֹכִין עַל-יָדֵי תַרְיִ"ג עֲטִין דְּאוֹרֵי תָא, שֶׁהוּא בְּחִינַת קַבְּלַת הַתּוֹרָה, שֶׁהֵם בְּחִינַת עֲצַת הַצַּדִּיקִים אֲמִתִּיִּים כְּנִ"ל, אֲבָל אִי אֶפְשָׁר לְבֹא לְעֲצַת צַדִּיקִים מִחֻמַּת שְׂמִיבְלָלִין אוֹתָם עֲצַת הַרְשָׁעִים הַנִּמְשָׁכִין מְעַצֵּת הַנְּחָשׁ הַקְּדָמוֹנִי וְאִי אֶפְשָׁר לְהַכְנִיעֵם כִּי אִם עַל-יָדֵי מְצוֹת צִיצִית, שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׂמִירַת הַבְּרִית, בְּחִינַת יוֹסֵף כְּנִ"ל. וּבְאֵמַת צִיצִית בְּעֲצָמָן הֵם בְּבִחִינַת אֲמוּנָה כִּידוּעַ, הֵינּוּ שְׁעַל-יָדֵי מְצוֹת צִיצִית אָנוּ זוֹכִין לְהַמְשִׁיךְ אוֹר הָאֲמוּנָה מִשְׂרָשָׁה מִבְּחִינַת עֲתִיק דְּעִתִּיקוֹן שְׂמִשָּׁם נִמְשָׁכִין אוֹר הַצִּיצִית, כִּי צִיצִית נִמְשָׁכִין מִבְּחִינַת עֲתִיק, כְּמוֹ שְׂפִתוֹב, וְעַד עֲתִיק יוֹמֵיָא מְטָה לְבוּשָׁה כְּתִלַּג חוֹר וּשְׁעַר רְאֵשָׁה כְּעֵמֶר נְקֵא". שֶׁהוּא בְּחִינַת צִיצִית שֶׁל צֶמֶר כִּידוּעַ, שְׂזָה בְּחִינַת מַה שְׂנִתְעַטֵּף הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּטָלִית לְבָן וְסִדֵּר יִיג מִדּוֹת שֶׁל רַחֲמִים הַנִּמְשָׁכִין מְעִתִּיק, כִּי הַטָּלִית וְהַצִּיצִית נִמְשָׁכִין מִשָּׁם מִבְּחִינַת עֲתִיק, מִבְּחִינַת תְּלִיסֵר מְכִילִין דְּרַחֲמִי, שְׂזָהוּ בְּחִינַת מַה שְׂמִתְעַטְפִּין בְּטָלִית בְּשִׁבֵּת בְּמִנְחָה בְּעַת שְׂאוּמְרִין וְאֲנִי תְּפִלְתִּי לָךְ הִי עַת רְצוֹן, כִּי עַת רְצוֹן הוּא בְּחִינַת רְעוּא דְּרַעוּן, שֶׁהוּא יִיג מְכִילִין דְּרַחֲמִי הַנִּמְשָׁכִין מְעִתִּיק כִּידוּעַ, וְעַל-כֵּן עַל-יָדֵי מְצוֹת צִיצִית דִּיקָא שְׂנִמְשָׁכִין מְעִתִּיק עַל יָדָם זוֹכִין לְקַבֵּל תַרְיִ"ג עֲטִין דְּאוֹרֵי תָא, שְׁעַל-יָדֵי זֶה זוֹכִין לְאֲמוּנָה שְׁלֵמָה, כִּי הַצִּיצִית מְמַשְׁיכִין אוֹר הָאֲמוּנָה מִשְׂרָשָׁה מִבְּחִינַת עֲתִיק דְּעִתִּיקוֹן וְהִיא נִמְשָׁכֶת מִדְּרָגָא לְדְרָגָא וּמְעוֹלָם לְעוֹלָם, הַכֹּל בְּחִינַת אֲמוּנָה כִּדִּי לְהַחִיּוֹת הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה שְׂבָכַל עוֹלָם וְעוֹלָם. עַד שְׂנִמְשָׁכָה הָאֲמוּנָה גַם לְמִטָּה לְגַלוּת אֲמוּנָתוֹ אֶפְלוּ בְּמִדּוֹר הַקְּלָפוֹת לְקִיָּם וּמְלָכוּתוֹ בְּכָל מְשָׁלָה. וְעַל-כֵּן הַצִּיצִית הֵם שְׂמִירָה, כִּי הֵם מְבִטְלִין כַּח הַקְּלָפוֹת שְׂלֵא יִזִּיקוּ בְּעוֹלָם עַל-יָדֵי שְׂמִגְלִין לְהֵם הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה וְעַל-כֵּן הֵם אֲרַבַּע צִיצִית כְּנִגְדֵי אֲרַבַּע בְּחִינּוֹת עֲתִיק שְׂבִאֲרַבַּע עוֹלָמוֹת שְׂמִשָּׁם נִמְשָׁךְ הָאֲמוּנָה בְּכָל עוֹלָם וְעוֹלָם, כִּי הַעֲתִיק שְׂבִין עוֹלָם לְעוֹלָם הוּא בְּחִינַת הָאֲמוּנָה שְׂבְּעוֹלָם הַעֲלִיּוֹן שְׂנַעֲשָׂה בְּעוֹלָם שְׂלֵמָטָה מִמֶּנּוּ, בְּחִינַת עֲתִיק, שְׁעַל יָדוֹ נִמְשָׁכִין כָּל הָאוֹרוֹת וְהַשְּׂכָלִיִּים שְׂבְּעוֹלָם שְׂלֵמָטָה מִמֶּנּוּ עַד בְּחִינַת הָאֲמוּנָה שְׂבִאוֹתוֹ הָעוֹלָם. כִּי הָאֲמוּנָה הִיא הַהִתְחַלָּה וְהַסּוֹף שֶׁל כָּל הָעוֹלָמוֹת וְהַשְּׂכָלִיִּים וְכֻלָּם מְקַבְּלִין מִשְׂרָשׁ הָאֲמוּנָה שֶׁהוּא בְּחִינַת עֲתִיק דְּעִתִּיקוֹן וּמִשָּׁם נִמְשָׁכִין הַצִּיצִית בְּשְׂרָשׁוֹן כְּנִ"ל וְעַל-כֵּן הַצִּיצִית מְחִיין אֶת כָּל בְּחִינַת נְצוּצֵי אֲמוּנָה הַנִּשְׂרָשׁ בְּכָל אַחַד מִיִּשְׂרָאֵל וְעַל-יָדֵי זֶה יֵשׁ לוֹ כַּח לְקַבֵּל עֲצוֹת הַצַּדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים וְנִצֵּל

מעצת רשעים שלזה בעצמו צריכין אמונה להאמין בעצת צדיקים ולדחות עצת רשעים, אבל לזה זוכין על-ידי מצות ציצית כנ"ל, שעל-ידי זה מחיה שרש אמונתו הנשרש בו עד שיש לו כח לקבל עצת הצדיקים בחינת תרי"ג עטין דאורייתא ועל-ידי אלו העצות הקדושות זוכה לקבל בחינת זרע אמת ואז על-ידי האמת זוכה אחר כך לאמונה בשלמות יותר ויותר, שעל-ידי זה תבא הגאולה כנ"ל ועכשיו בספירה שאנו צריכים לקבל את התורה תרי"ג עטין דאורייתא בשבועות ועדין אין לנו אור הציצית לזכות על ידם לקבל עצות קדושות כנ"ל, כי אור הציצית אין נמשך בשלמות כי אם בשבועות שאז עולין עד עתיק כידוע, ששם תליסר מכילין דרחמי, שהם בחינת שלש עשרה מדות שהתורה נדרשת בהן, שמקבלין בשבועות שמשם נמשכין הציצית כנ"ל. אבל בחסדו הגדול השם יתברך ממשיך עלינו אור מעתיקא קדישא על-ידי ספירת העמר, על-ידי שאנו מסלקין דעתנו ועושין עצמנו כבהמה, שזהו בחינת עמר שעורים ואנו סופרין וממשיכין כל הדעת והשכליות לתוך בחינת אמונה ועל-ידי זה אנו זוכין לקבל ולהמשיך אור הציצית בכל ימי הספירה עד שזוכין לקבל בשבועות ועל-ידי זה זוכין לקבלת התורה כנ"ל. וזה שעושין ל"ג בעמר יום טוב, כי אחר שזכינו לספר ל"ב ימים כנגד ל"ב חוטין שבציצית אז נמתק הדין שמשם אחיזת הכפירות ואז נמשך עלינו ביותר אור של שבועות, שהוא אור עתיקא, שהוא בחינת תליסר בתקוני דיקנא, בחינת ציצית כנ"ל. ועל-כן אז נסתלק רבי שמעון בר יוחאי זכרונו לברכה, כי הוא גלה ונתקן בחינת תליסר בתקוני דיקנא שגלה בהאדרא קדישא, שהם בחינת ציצית כנ"ל ועל-כן כשהתחיל לגלות האדרא אתעטף רבי שמעון, 'אתעטף' דיקא, כי שם בחינת ציצית כנ"ל וזה נמשך בל"ג בעמר כנ"ל:

אות כה

וזה שציצית קדם לתפלין, כי תפלין הוא בחינת מחין, הינו בחינת כלליות התורה, בחינת כלליות תרי"ג עטין דאורייתא, שהם בחינת כלו זרע אמת, בחינת מחין שכלולין בתפלין, שהם כלליות התורה, כמו שכתוב, "למען תהיה תורת ה' בפיך". ואמרו רבותינו זכרונו לברכה, הוקשה כל התורה לתפלין, אבל אי אפשר לקבל כלליות המחין, כלליות תרי"ג עטין, שהם התפלין כי אם על-ידי הציצית שעל ידם דיקא יכולין לקבל העצות הקדושות, שהם המחין הקדושים. ועל-כן צריכין להתעטף בציצית תחלה, כי אי אפשר לקבל את העצות הקדושות, שהם בחינת מחין תפלין כי אם על-ידי הציצית כנ"ל. ועל-כן אפלו בשבת שאין מניחין תפלין, אבל ציצית נוהג גם בשבת. ולכאורה הדבר תמוה אם קדשת היום של שבת

ויום טוב גדול כל כך עד שאסור להניח בהם אפלו תפלין, כי הם עצמן אות, כי עצומו של יום הקדוש ממשיך עלינו כל המחין הקדושים אם כן הִיָּה ראוי מכל שכן לפטור מציצית שקדשתן קטנה מתפלין?! אך באמת על פי הנ"ל מבאר היטב, כי תפלין הם המחין בחינת העצות קדושות, שהוא בחינת כלליות התורה וזה אנו ממשיכין בשבת ויום טוב על-ידי עצומו של יום הקדוש, אבל אור הציצית שעל ידו קיום התורה, כי על ידו יכולין לקבל אור העצות כנ"ל, זה צריכין להמשיך גם בשבת ויום טוב כדי שיהיה לנו כח לקבל העצות קדושות, כי אין בנו כח לקבל העצות קדושות, שהם המחין, כי אם על-ידי מצות ציצית כנ"ל. וזה בחינת עמר שעורים, בחינת ושער ראשה כעמר נקא, בחינת אור הציצית שממשיכין על-ידי עמר שעורים

אות כו

נמצא, שעקר יציאת מצרים הוא לצאת מזהמת הנחש מבחינת הנחש השיאני, שעל-ידי זה היה עקר גלות מצרים כידוע, ועקר יציאת מצרים הוא לצאת מזהמת זאת של הנחש השיאני, הינו לזכות להנצל מעצת הרשעים והחולקים המונעים מנקודת האמת אשר דרכו בו אבותינו הקדושים מעולם ומהפכים דברי אלקים חיים מהפך אל הפך ואומרים לטוב רע ולרע טוב ושמים מתוק למר ומר למתוק שנוצה לצאת ולהמלט מהם ולזכות לעצות קדושות שהם נמשכין מתרי"ג עטין דאורייתא, שהיא בחינת קבלת התורה בשבועות, שעל-ידי זה זוכין לאמונה שלמה, שעל-ידי זה תהיה הגאולה. וזהו בחינת יציאת מצרים שבכל דור ודור ובכל שנה ושנה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, בכל דור ודור חיב אדם לראות את עצמו כאלו הוא יצא ממצרים וכו'. כי רבים נשקעים בגלות נפשם ותאותם על-ידי זהמת הנחש שנאחו בהם שהם העצות שאינן טובות של החולקים על האמת וכל זה זוכין על-ידי מצות ציצית כנ"ל, ועל-כן באמת כתיב בציצית, "למען תזכרו ועשיתם את כל מצותי וכו'". כי על-ידי ציצית זוכין לקבל התרי"ג עטין דאורייתא שמהם נמשכין כל העצות קדושות של צדיקי אמת כנ"ל. וזהו בחינת יציאת מצרים ואיתא שמצרים הוא אותיות 'מצר ים', שהיו כל המחין בגלות ובמצר, כי מצר הוא אותיות צמר כידוע, כמובא בפסוק על פסוק מן המצר וכו', הינו שעל-ידי ציצית של צמר זוכין לצאת מגלות מצרים ומעצות רעות וזוכין לעצות קדושות, שהיא בחינת קבלת התורה בשבועות כנ"ל:

פסח ח

ענין שביעי של פסח :

הלכה ח :

מצות מילה ופריעה היא בחינת בטול חמץ ושאור שהם תרין ענין דמכסין על עיניו, בחינת עשו וישמעאל, בחינת גער חית קנה, פמובא בזיהר, עין שם, קנה חית של חמץ תשבר ותעשה ממנה הא ואזי נעשה מחמץ מצה. וזהו גער חית קנה, עין שם ברעיא מהימנא פרשת פנחס :

ואיתא בדברי רבנו במאמר 'בפצרות וקול שופר' בלקוטי א סימן ה, דהינו שצריך שלא להחמיץ המחשבה בתאוות והרהורים וצריך לגער באלו המחשבות ולגרשם, וזהו בחינת גער חית קנה הנ"ל. 'גער' דיקא, ועל-ידי זה יוצאין מבחינת חמץ למצה. וזהו בחינת 'מצה', לשון מצה ומריבה דצדיקיא עבדין מצותא בסטרין אחרנין דלא יתקריבו למשכנא דקדשה, עין שם. נמצא, שחמץ ושאור, שהם בחינת חית קנה הנ"ל, הם בחינת חמוץ המחשבה, חס ושלוס, וצריך לגער בהם ולשברם.

וזה בחינת מילה ופריעה, שהם תקון הברית ועל-ידי זה מבטלין ומעבירין תרין ענין דמכסין על עיניו, שהם בחינת מחשבות זרות שבתפלה, שהם בחינת חמץ ושאור פנ"ל, כמו שכתב רבנו במאמר 'אמר אל הכהנים' (בסימן ב), שתקון המחשבות זרות, שהם הענין דמכסין על עיניו, הוא על-ידי תקון הברית, עין שם.

נמצא, שעל-ידי תקון הברית מבטלין חמץ ושאור, דהינו מחשבות זרות תרין ענין וכו'. וזהו בחינת מילה ופריעה להעביר ולבער תרין ענין חמץ ושאור, עשו וישמעאל חית קנה הנ"ל, כי שאור חמוצו קשה זה בחינת קלפת הערלה, שהוא רע לגמרי, וחמץ אין חמוצו קשה כל כך. וזה בחינת קלפת הפריעה, שהיא בחינת נגה לו סביב (יחזקאל א), בחינת עץ הדעת טוב ורע (בראשית ב), וזהו בחינת חמץ, כי חמץ הוא גם כן יש בו ערבוב טוב ורע, כי אין בין חמץ למצה אלא משהו (שלי"ה מסכת פסחים), דהינו בין חית להא פנ"ל. נמצא, שסמוך אל הטוב עד שאפשר לשברו ולעשות ממנו בחינת מצה על-ידי שביירת המשהו פנ"ל והוא בחינת מתקלא, שהוא בחינת נגה, בחינת עץ הדעת, כי המתקלא עומדת על המשהו, דהינו ההכרעה שמכריעין המתקלא לכאן או לכאן שהוא תלויה במשהו, כי לשון המשקל שוה וכשמכריעין אותו משהו חוט השערה אזי ההכרעה לצד זה וכן להפך. נמצא, שהמתקלא תלויה במשהו פנ"ל :

וְזֶה בְּחִינַת הַהֶפְרָשׁ בֵּין חֶמֶץ לְמֶצֶה שֶׁהוּא רַק מְשֻׁהוּ כַּנִּי"ל. וְעַל-כֵּן חֶמֶץ וּשְׂאֹר, שֶׁהֵם בְּחִינַת עֲרָלָה וּפְרִיעָה כַּנִּי"ל, הֵם בְּחִינַת עֲשׂוֹ וַיִּשְׁמַעְאֵל, כִּי יִשְׁמַעְאֵלִים הֵם נוֹהֲגִים מִיֵּלָה וְלֹא פְרִיעָה. נִמְצָא, שֶׁהֵם רַק בְּחִינַת קִלְפַת הַפְרִיעָה, אָבֵל עֲשׂוֹ הוּא בְּחִינַת רַע לְגַמְרֵי וְאִין נוֹהֲגִין מִיֵּלָה כָּלֵל וְהֵם בְּחִינַת קִלְפַת הָעֲרָלָה, וְעַל-יְדֵי מִיֵּלָה וּפְרִיעָה כּוֹרְתִין וּמַעֲבִירִין אוֹתָם בְּבְחִינַת גְּעַר חַיִּת קָנָה, שֶׁשׁוֹבְרִין חַיִּת שֶׁל חֶמֶץ וְעוֹשִׂין מְמַנָּה הֵא שֶׁל מֶצֶה, שֶׁהִיא הֵא הַדְּעַת, שֶׁהִיא תְלוּיָה בְּתַקוּן הַבְּרִית, כַּמּוּבָא, שֶׁהִיא בְּחִינַת הֵא דְאֲבָרְהָם שְׁנִתְגַּלָּה עַל-יְדֵי מְצוֹת מִיֵּלָה. וְזֶה בְּחִינַת גְּעַר חַיִּת קָנָה הַנִּי"ל.

כִּי תַקוּן הַבְּרִית הִיא בְּחִינַת וְהַדְרַת פְּנֵי זָקֵן - זֶה קָנָה חֲכָמָה, בְּחִינַת קָנָה מוֹצִיא קוֹל, בְּחִינַת קוֹל נְגִינָה וְשִׁירָה שֶׁתְלוּיָה בְּתַקוּן הַבְּרִית וְזֶהוּ קָנָה שֶׁבְקִדְשָׁה, וּכְנַגְדוֹ בְּחִינַת קָנָה רְצוּץ פְּגָם הַבְּרִית חַס וְשְׁלוֹם, (כַּמּוּבָא בַּמֶּאֱמָר 'רְצִיצָא דְמִיִּת בְּבַעוּתָהּ' בְּסִימָן כִּז, עֵין שֵׁם) וְעַל-יְדֵי מִיֵּלָה וּפְרִיעָה מְשַׁבְּרִין חַיִּת קָנָה הַנִּי"ל בְּחִינַת קָנָה רְצוּץ וְעַל-יְדֵי זֶה נִקְרָא 'קָנָה רְצוּץ' לְשׁוֹן שְׁבִירָה, כִּי עוֹמֵד לְרְצִיצָה וְלְשְׁבִירָה עַל-יְדֵי יִשְׂרָאֵל, בְּבְחִינַת גְּעַר חַיִּת קָנָה כַּנִּי"ל וְאִזִּי נִתְתַקֵּן קָנָה חֲכָמָה, בְּחִינַת קָנָה מוֹצִיא קוֹל עַל-יְדֵי בְּחִינַת תַקוּן הַבְּרִית כַּנִּי"ל. וְעַל-כֵּן מְלוּ עֲצָמוֹן יִשְׂרָאֵל בְּלֵיל יְצִיאָתָם מִמִּצְרַיִם שְׁאִזִּי הוּא בְּחִינַת בְּטוּל חֶמֶץ וּשְׂאֹר שֶׁבְזֶה תְלוּיָה גְאֻלַּת מִצְרַיִם לְצֵאת מִחֶמֶץ לְמֶצֶה וְעַל-כֵּן הִכְרַחוּ לְמוּל אֵז, כִּי עַל-יְדֵי זֶה מְבִטְלִין חֶמֶץ וּשְׂאֹר תַרְוִין עֲנִיין

אות א

וְזֶה בְּחִינַת שְׁבִיעֵי שֶׁל פְּסַח קָרִיעַת יַם סוּף שֶׁהִיא עַל-יְדֵי בְּחִינַת תַקוּן הַבְּרִית, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (תְּהִלִּים קִיד): הַיָּם רָאָה וַיִּנָּס, שֶׁרָאָה אֲרוֹנוֹ שֶׁל יוֹסֵף שֶׁזָּכָה לְתַקוּן הַבְּרִית, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב: וַיִּנָּס וַיֵּצֵא חֲחוּצָה, כַּמּוּבָא, כִּי קָרִיעַת יַם סוּף זֶה גַם כֵּן בְּחִינַת בְּטוּל וּשְׁבִירַת הַמַּחְשְׁבוֹת זְרוֹת, שֶׁהֵם עֲנִיין דְּמַכְסָּן וְכוּ' בְּחִינַת חֶמֶץ וּשְׂאֹר כַּנִּי"ל.

כִּי יֵשׁ יָם הַחֲכָמָה וַיֵּשׁ בּוֹ דְרָכִים וּנְתִיבוֹת לְהַשִּׁיג הַחֲכָמָה בְּבְחִינַת הַנּוֹתֵן בַּיָּם דְרָךְ וּבְמִים עֲזִים נְתִיבָה (וַיִּשְׁעֶנָּה מַג), וַיֵּשׁ מְצוּלוֹת יָם, שֶׁהֵם בְּחִינַת הַסְטֵרָא אַחְרָא, מַחְשְׁבוֹת חִיצוֹנִיּוֹת, הִרְהוּרִים רְעִים, עֲנִיין דְּמַכְסָּן עַל עֵינֵין וְכוּ'. וְהַמְצוּלוֹת יָם מְכַסִּין עַל יָם הַחֲכָמָה וּמַעֲרַבְבִין הַדְרָךְ וְהַנְתִּיב שֵׁיִשׁ בַּיָּם הַחֲכָמָה וְצָרִיךְ לְשַׁבֵּרם וּלְגַרְשָׁם וְאִזִּי נִתְגַּלָּה יָם הַחֲכָמָה וּמְשִׁיגִין דְרָכִים וּנְתִיבוֹת בַּיָּם הַחֲכָמָה לְהַשִּׁיג הַשְּׂגוֹת. וְזֶהוּ בְּחִינַת קָרִיעַת יַם סוּף בְּבְחִינַת הַנּוֹתֵן בַּיָּם דְרָךְ וְכוּ', כִּי שֵׁם זָכוּ לְהַשְׂגוֹת גְּדוּלוֹת, כְּמוֹ שֶׁאֱמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (מְכִילֵתָא בְּשַׁלַּח פ"ב). וְזֶה נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי שְׁנִקְרַע הַיָּם, דְּהֵינּוּ שְׁנִתְגַּרְשׁוּ מְצוּלוֹת יָם הַשׁוֹטְפִין וְטוֹבְעִין, וְזֶה בְּחִינַת קָרִיעַת יַם סוּף לְשׁוֹן

קנה וסוף קמלו, בחינת גער חית קנה פני"ל. ועל-ידי זה נתגלו דרכי ים החכמה פני"ל ועל-כן היה על-ידי בחינת תקון הברית דיקא, כי תקון המוח והחכמה לגרש מצולות ים הוא על-ידי תקון הברית פני"ל, ומי שזוכה לתקון הברית יוכל לגרש מצולות ים מחשבות זרות והרהורים בבחינת קריעת ים סוף, בבחינת הים ראה וינס, שראה ארונו של יוסף פני"ל.

ועל-כן היה קריעת ים סוף בשביעי של פסח דיקא, כי אז הוא תכלית בטול חמץ ושאר, כי הוא יום האחרון של פסח שאז היא תכלית גמר בטול חמץ ושאר עד שמאז והלאה התר החמץ וזהו תכלית בטולו בשלמות שנתבטל ונמתק קלפת החמץ ושאר עד שהתר לגמרי, כי כבר נכנע ונתבטל הרע לגמרי עד שחזר להתר ועל-כן אז נקרע הים סוף, כי קריעת ים סוף הוא גם כן בחינת בטול חמץ ושאר על-ידי תקון הברית, על-ידי בחינת מילה פני"ל, וזה בחינת לגזור ים סוף לגזרים (תהלים קלו), לשון חתוך, בחינת חתוך הערלה, דהינו שנתגרשו מצולות ים פני"ל. וזה בחינת קריעת ים סוף, בחינת קריעת עור הפריעה, כי קריעת ים סוף הוא תקון מצות מילה פני"ל ועל-כן אז זכו ישראל לשירת הים, כי קול שירה נתתקן על-ידי תקון הברית פני"ל (כמבאר היטב במאמר 'רציצא דמיית' הנ"ל):

אות ב

וזה שנוהגין ביום המילה שהמוהל מנגן שירת הים וכן הפיט יסד יום ללבשה ביום שיש בו מילה, כי שירת הים נתגלה על-ידי בחינת מילה, שעל-ידי זה זוכין לבחינת קריעת ים סוף ולשירה פני"ל.

ועל-כן המנהג לזרק אגוזים ומיני מאכל בעת שמלין התינוק. ובדאי אין דבר שאין לו שרש, הינו שמרמוז על בנת הים שחטפו ישראל, ועל-כן זורקין אגוזים ושאר דברים כדי שיחטפו התינוקות לרמוז בנת הים שזכו על-ידי מילה פני"ל. ועל-כן קדם שעברו מי הירדן, שהוא גם כן בחינת קריעת ים סוף, הכרחו ישראל למויל שנית ופרעו פני"ל, דהינו פריעה שלא היתה על-ידי משה, כי עקר קריעת המים הוא על-ידי תקון מצות מילה פני"ל. ועל-כן בימי משה שלא קימו מצות פריעה היתה באמת קשה לפגיו קריעת ים סוף והצרכו להשתמש בזכות אברהם ובזכות יוסף ודגמתם שקימו המצוה בשלמות, כי מל ולא פרע כאלו לא מל (שבת פייט מ"ו), כי עקר וניקתם על-ידי קלפת נגה, שהיא בחינת פריעה, כמובא.

ועל-כן התורה מזהרת בכמה מקומות על החמץ יותר מן השאר, כי העקר לבער החמץ, שהוא בחינת עץ הדעת טוב ורע, בחינת נגה, בחינת

פְּרִיעָה, שְׁעַל-יָדַי זֶה מְבַטְלִין יְנִיקְתֶּם מִן הַקְדָּשָׁה, וְעַל-כֵּן צָרִיכִין לְמִיכְתָּב תְּרוּיָהוּ חֲמֵץ וּשְׂאֹר מִלֶּחֶם וּפְרִיעָה, כִּי כָּל אֶחָד יֵשׁ בּוֹ צַד חֲמָר, זֶה מְחַמֵּת שֶׁהוּא רַע לְגַמְרֵי, וְזֶה מְחַמֵּת שֶׁכָּל יְנִיקְתֶּם מִהַקְדָּשָׁה עַל יְדוֹ דִּיקָא. וְזֶה בְּחִינַת הַצְּרִיכוּתָא שְׂאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל דְּצָרִיכִי לְמִכְתָּב תְּרוּיָהוּ חֲמֵץ וּשְׂאֹר, כִּי שְׂאֹר חֲמוּצוֹ קָשָׁה, הֵינּוּ שֶׁהוּא רַע לְגַמְרֵי כַּנ"ל. וְאִי כְּתַב רַחֲמֵנָא חֲמֵץ הוּא אֲמִינָא מְשׁוּם דְּרָאוּי לְאֲכִילָהּ, כִּי שְׂאֹר אֵין רָאוּי כָּלל וְעַל-כֵּן אֵין יָכוֹל לִינֵק כָּלל מִן הַקְדָּשָׁה, אֲבָל חֲמֵץ, שֶׁהוּא בְּחִינַת עֶץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע, רָאוּי לְאֲכִילָהּ, כִּי מְעַרְב בּוֹ טוֹב וְרַע, וְעַל-כֵּן יֵשׁ בּוֹ אֲכִילָה וִיבְרוּר. וּמְחַמֵּת זֶה דִּיקָא חֲמוּר אֲסוּרוֹ בְּיוֹתֵר, כִּי מְחַמֵּת זֶה יָכוֹל לִינֵק מִן הַקְדָּשָׁה כַּנ"ל. וְעַל-כֵּן עֵקֶר רְמֵז מַלְכוּת הַרְשָׁעָה בְּחִיַת שֶׁל חֲמֵץ כַּנ"ל, כִּי הָעֵקֶר לְשֶׁבֶר הַחֲמֵץ שְׂמֵשֵׁם יְנִיקְתֶּם כַּנ"ל:

אות ג

וְזֶה בְּחִינַת מִלְּחָה בְּשִׂמְיָנִי כְּנֶגֶד הַחֵית שֶׁל חֲמֵץ שְׂמֵשֶׁבְּרִין אוֹתָהּ בְּיוֹם הַשְּׂמִינִי עַל-יְדֵי מְצוֹת מִלְּחָה כַּנ"ל, כִּי יוֹם הַשְּׂמִינִי זֶה בְּחִינַת עֲלָמָא דְאַתִּי, בְּחִינַת בִּינָה דְמִינָה דִּינִין מִתְעַרְוִין (זֶהֲרַ וַיִּקְרָא י'): וּמִשָּׁם מְשַׁתְּלֵשׁל אַחֲזִיזַת הַחֲמֵץ וְאֵין הַדִּין נִמְתַּק אֶלָּא בְּשִׂרְשׁוֹ (עֶץ חַיִּים שְׁעִי"ג פִּי"א), עַל-כֵּן בְּיוֹם הַשְּׂמִינִי אֲזִי נִמְתַּק וְנִתְבַּטַּל לְגַמְרֵי בְּחִינַת הַחֲמֵץ, הֵינּוּ הַחֵית שֶׁל חֲמֵץ כַּנ"ל וְאֲזִי נִשְׁבֵּר הַחֵית וְנִעְשָׂה מִמֶּנָּה הָא, דְּהֵינּוּ ה' הַדַּעַת ה' דְּאַבְרָהָם שְׁנִתְגַּלָּה עַל-יְדֵי בְּחִינַת הַמִּלְחָה, כִּי שָׁם הוּא בְּחִינַת הָא עֲלָאָה כַּיְדוּעַ.

וְזֶה בְּחִינַת וּבְיוֹם הַשְּׂמִינִי דִּיקָא, בְּה' הַיְדִיעָה, דְּהֵינּוּ ה' הַדַּעַת שְׁנִתְגַּלָּה בְּשִׂמְיָנִי עַל-יְדֵי מְצוֹת מִלְּחָה שֶׁהִיא בְּחִינַת שְׁבִירַת הַחֵית שֶׁל חֲמֵץ כַּנ"ל. וְזֶה בְּחִינַת בְּטוֹל הַחֲמֵץ לְגַמְרֵי בְּשִׂבְעֵי שֶׁל פֶּסַח כַּנ"ל, שְׂבִיעֵי שֶׁל פֶּסַח הוּא יוֹם הַשְּׂמִינִי מִתְחַלֵּת בְּטוֹל הַחֲמֵץ, כִּי תַחֲלַת בְּטוֹלוֹ בְּעַרְב פֶּסַח, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (שְׁמוֹת יב): אַךְ בְּיוֹם הָרֵאשׁוֹן תִּשְׁבִּיתוּ שְׂאֹר, שֶׁהוּא עָרַב פֶּסַח שְׁנִקְרָא רֵאשׁוֹן. נִמְצָא, שְׂבִיעֵי שֶׁל פֶּסַח הוּא יוֹם שְׂמִינִי לְיוֹם הָרֵאשׁוֹן, דְּהֵינּוּ לְעַרְב פֶּסַח וְאֲזִי הוּא תְּכַלִּית בְּטוֹל הַחֲמֵץ וּשְׁבִירַתוֹ, דְּהֵינּוּ שְׁנִשְׁבֵּר הַחֵית כַּנ"ל. וְעַל-כֵּן נִתְגַּלָּה בְּחִינַת מְצוֹת מִלְּחָה תְּקוּן הַבְּרִית כַּנ"ל, שֶׁהוּא בְּחִינַת קְרִיעַת יַם סוּף כַּנ"ל, כִּי מְצוֹת מִלְּחָה הוּא בְּבְחִינַת קְרִיעַת יַם סוּף, כִּי בְּקְרִיעַת יַם סוּף נֶאֱמַר (שָׁם יד): וַיִּשְׁבּוּ וַיַּחֲנוּ לִפְנֵי פִי הַחִירָת וְכוּ', שְׁנִצְטוּוּ יִשְׂרָאֵל לְשׁוֹב לְאַחֲרֵיהֶם לְצַד מְצָרִים כְּדִי וְאֶמַר פְּרַעַה לְבָנִי יִשְׂרָאֵל נְבָכִים הֵם וְכוּ', כְּדִי שְׂיִרְדֹף אַחֲרֵיהֶם.

וְזֶה בְּחִינַת עֵקֶר הַתְּשׁוּבָה לְתַקּוֹן פְּגַם הַבְּרִית, כְּמוֹ שֶׁכְּתַב רַבְּנוּ בְּמֵאֵמַר 'רְצִיצָא דְמִיַּת בְּבַעוּתִיהָ מִהִיכָא נְפִיק רִוּחָה'. וְהַשִּׁיב לָהֶם: בְּהֵינּוּ דְאַעַל, הֵינּוּ שְׂשָׂאֵלוּ מִהִיכָן מוֹצִיאִין הַנִּיצוּצוֹת שְׁנִפְלוּ עַל-יְדֵי פְּגַם הַבְּרִית? וְהַשִּׁיב

להם : בהיננו דאָעל, הינו בדרך שנקנסו ונפלו הניצוצות, דהינו על-ידי פגם
הברית, ועכשיו כשמתגברים עליו אלו ההרהורים והוא משבר תאונתו -
על-ידי זה מוציאים הניצוצות מתוכם, עין שם היטב. ומחמת זה כל מי
שזוכה לתשובה, שזה בחינת יציאת מצרים שיוצאין מרשות הסטרא
אחרת לתוך הקדשה הוא צריך בהכרח מן השמים לשוב ולחזור לעבר דרך
כל המקומות שהיה שם בתחלה כדי שיתנסה ויצטרף באותו ענין ממש,
שזה עקר התשובה בחינת תשובת המשקל, ועל-ידי זה מברר הניצוצות
שנפלו בתחלה בבחינת בהיננו דאָעל כנ"ל :

אות ד

וזה בחינת וישבו ויחנו וכו', שנצטוו אחר יציאת מצרים לשוב ולחזור
דיקא לצד מצרים, ואזי כשהסטרא אחרת רואה שהם שבים ומתקרבים
אליהם הם אומרים סגר עליהם הדרך ונבכים הם, ואזי הם מתגברים
ביותר עם כח כל הניצוצות שיש בהם ואזי היא עת צרה גדולה לישראל
וממנו דיקא וישע, כי אחר כך השם יתברך מרחם על עמו ומושיעם ואזי
מוציאין על-ידי זה דיקא כל הניצוצות הקדושות שהיו בתוכם כנ"ל. וזה
בחינת קריעת ים סוף שנקנע מצולות ים ומצרים והסטרא אחרת נפלו
לתוכם וישראל זכו אז לרכוש גדול מבזת הים, דהינו שהוציאו כל
הניצוצות הקדושות מתוכם כנ"ל.

וזה בחינת מילה שהיא תקון הברית, והקשו המינים : אם השם יתברך
רוצה במילה למה לא ברא את האדם מהיל?! כמובא במדרש. ואיתא
בדברי רבנו ז"ל במאמר 'תפלה לחבקוק' (סימן יט) שצריכין דיקא למולו
כאן בעולם הזה כדי להעלות הטוב מעץ הדעת, עין שם היטב, שהאדם
הכרח להיות נברא תחלה עם הערלה ואחר כך לחתכה ולשברה כדי לתקן
פגם הברית, כי כל הדורות באין לתקן חטא אדם הראשון שפגם בברית,
כמובא, על-כן הכרחו לבא עם ערלה כדי שיהיה אחיזה להערלה והסטרא
אחרת ואחר כך חותכין אותה, ועל-ידי זה דיקא מוציאים הניצוצות
הקדושה
מהם :

אות ה

וְזֶה בְּחִינַת מִלְּחָה בְּשִׁמְיָנִי, שְׁצָרִיךְ לַעֲבֹר עָלָיו שְׂבָעָה יָמִים שְׁיֵשׁ אַחֲזֶה לְהַעֲרִלָּה שֶׁהִיא בְּחִינַת רַע הַכּוֹלָל שֶׁל שְׂבָעִים עֲמָמִין כְּדִי שְׁיִצְטָרֵף עַל-יָדֵי זֶה וְאַחַר כֵּן חוֹתְכִים אוֹתָם לְגַמְרֵי כְּנִ"ל, וְזֶה עֵקֶר הַתְּקוּן כְּנִ"ל, כִּי שְׂבָעָה יָמִים שֶׁל עֲרָלָה הִם בְּחִינַת שְׂבָעִים עֲמָמִין שְׁכּוֹלִים מִזֵּין, וְכִמוֹ שֶׁכָּתַב רַבְּנוּ (בְּסִימָן לו) שֶׁקֹּדֶם שֶׁזֹּכִין לְהַתְּגַלּוֹת הַתּוֹרָה צָרִיכִין לַעֲבֹר דֶּרֶךְ גְּלוּת הַשְּׂבָעִים עֲמָמִין כְּנִ"ל וּלְהַצְטָרֵף בְּתוֹכָם, וְאַחַר כֵּן זֹכִין לְהַתְּגַלּוֹת הַתּוֹרָה שֶׁהִיא שְׂבָעִים פָּנִים בְּחִינַת שְׂבָעִים נְפֻשׁוֹת בֵּית יַעֲקֹב, שֶׁזֶּה בְּחִינַת מִלְּחָה שֶׁהִיא הַתְּגַלּוֹת הַדְּעַת עַל-יָדֵי תְּקוּן הַבְּרִית כְּנִ"ל. וְזֶה בְּחִינַת הַשְּׂבָעִים חֲסָדִים הַמְּתַגְלִים עַל-יָדֵי מַצּוֹת מִלְּחָה, בְּחִינַת מַל, עַיִן בְּלִקּוּטֵי תּוֹרָה.

כִּי הַחֲסָד הוּא הַדְּעַת, וְזֶה בְּחִינַת וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁמִינִי קָרָא מֹשֶׁה לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו וּלְזִקְנֵי יִשְׂרָאֵל (וַיִּקְרָא ט). 'בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי הוּא רֹאשׁ חֹדֶשׁ נִסְחָן שֶׁאֵז מִתְּחִיל גְּאֻלַּת מִצְרַיִם, שֶׁהוּא בְּחִינַת תְּקוּן הַבְּרִית, וְזֶה בְּחִינַת בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי, בְּחִינַת מַצּוֹת מִלְּחָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שֵׁם יב): וּבַיּוֹם הַשְּׁמִינִי יִמּוּל וְכוּ', קָרָא מֹשֶׁה שֶׁהוּא הַדְּעַת לְאַהֲרֹן, הוּא בְּחִינַת הַחֲסָדִים, כִּי אַהֲרֹן הוּא כְּהֵן אִישׁ חֲסָד, בְּחִינַת אֲבִרָה שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (תְּהִלִּים קי): אֲתָה כְּהֵן לְעוֹלָם. וְזֶהוּ 'וּלְבָנָיו' הִם בְּחִינַת לְמוֹדֵי ה' שֶׁשֵּׁם עֵקֶר הַתְּגַלּוֹת הַחֲסָדִים עַל-יָדֵי הַמִּלְּחָה, כְּמוֹבֵא שֵׁם בְּכּוֹנּוֹת.

וְזֶהוּ 'וּלְזִקְנֵי יִשְׂרָאֵל', זֶה בְּחִינַת שְׂבָעִים זִקְנִים, בְּחִינַת שְׂבָעִים נְפֻשׁוֹת בֵּית יַעֲקֹב שֶׁמֵּאִירִין עַל-יָדֵי הַתְּגַלּוֹת הַשְּׂבָעִים חֲסָדִים כְּנִ"ל, גַּם זֶקֶן הוּא בְּחִינַת תְּקוּן הַבְּרִית, בְּחִינַת וְהִדְרַת פְּנֵי זֶקֶן - זֶה קִנְיָה חֲכָמָה וְכוּ' כְּנִ"ל. וְתְּקוּן הַבְּרִית הוּא עַל-יָדֵי הַתְּגַלּוֹת הַחֲסָדִים עַל-יָדֵי מַצּוֹת מִלְּחָה כְּנִ"ל. וְעַל-כֵּן הַכְּהֵן, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַחֲסָד, מַצִּיחַ עַל שְׁמִירַת הַבְּרִית בְּיוֹתֵר. וְכֵהֵן גְּדוֹל, שֶׁהוּא חֲסָד גְּדוֹל וְעֵלְיוֹן מְאֹד מַצִּיחַ בְּיוֹתֵר עַל שְׁמִירַת הַבְּרִית וַיֵּשׁ לוֹ מַצּוֹת קְדוּשׁוֹת יִתְרוֹת, כִּי תְּקוּן הַבְּרִית הוּא בְּחִינַת הַתְּגַלּוֹת הַחֲסָדִים עַל-יָדֵי הַכְּנַעַת הָעֲרָלָה שֶׁהוּא פָּגֶם הַבְּרִית כְּנִ"ל, שֶׁזֶּה בְּחִינַת מִלְּחָה כְּנִ"ל. וְעַל-כֵּן כְּהֵן גְּדוֹל מִתְּלַבֵּשׁ בְּשִׁמוֹנָה בְּגָדִים כְּנֶגֶד בְּחִינַת שְׁמוֹנָה יָמֵי מִלְּחָה, דְּהֵינּוּ תְּקוּן הַבְּרִית בְּשִׁלְמוֹת שְׂזִיכָה כְּהֵן גְּדוֹל כְּנִ"ל:

אות ו

וְעַל-כֵּן מִלְּחָה הִיא מַצִּיחַ שֶׁקִּבְּלוּ יִשְׂרָאֵל בְּשִׁמְחָה וְעִדְדוֹן עוֹשִׂין אוֹתָהּ בְּשִׁמְחָה, כִּי מִלְּחָה הוּא בְּחִינַת בְּטוּל חֲמִץ, דְּהֵינּוּ חֲמוּץ הַמִּחְשָׁבָה, וְאֵזִי יְכוֹלִין לְהַתְּפַלֵּל בְּכַח שְׁיֵהִיָּה קוֹלוֹ נִעְשֶׂה רְעָמִים וְעַל-יָדֵי זֶה נִעְשֶׂה שְׁמִחָה, בְּבְּחִינַת וּלְיִשְׂרָאֵל לֵב שְׁמִחָה, כְּמוֹ שֶׁמְבֹאֵר כָּל זֶה בְּמֵאֲמָר 'בְּחֻצְרוֹת' הַנִּי"ל, עַיִן שֵׁם הַיֵּטֵב.

וְזֶה בְּחִינַת אֹרֵי זָרְעֵי לְצַדִּיק, זֶה בְּחִינַת תְּקוּן הַבְּרִית, עַל-יְדֵי זֶה וּלְיִשְׂרָי לֵב שְׂמֵחָה כְּנִ"ל. וְעַל-כֵּן סִ"ת קר"ע, כְּמוּבָא, בְּחִינַת קְרִיעַת יָם סוּף, שֶׁהִיא בְּחִינַת מִילָה כְּנִ"ל. וְזֶה: וּלְיִשְׂרָי לֵב שְׂמֵחָה, סוּפֵי תְבוּת גִּימְטְרִיא טוֹב, כְּמוּבָא, בְּחִינַת מִילָה תְּקוּן הַבְּרִית, כְּמוֹ שְׂכָתוּב (שְׁמוֹת ב, ב. וְעַיִן מְדַרְשׁ רַבָּה שְׁמוֹת פ"א): וַתֵּרָא אוֹתוֹ כִּי טוֹב, שְׁנוּלָד מֵהוּל. וְזֶה שְׂכָתוּב הָאֲרִי"י ז"ל, שְׁעַל-יְדֵי מְצוֹת מִילָה מְבַטְלִין גְּזַר דִּין שֶׁל שְׁמוֹנִים שָׁנָה, עַיִן שָׁם. כִּי עַל-יְדֵי הַשְׂמֵחָה הַנִּ"ל יְכוּלִין לְבַטֵּל הַגְּזַר דִּין, כִּי יוֹדְעִין בֵּין קֹדֶם גְּזַר דִּין לְאַחַר גְּזַר דִּין וְעַל-יְדֵי זֶה יוֹדְעִין לְהַתְּפִיל וּלְבַטְלוֹ (עַיִן שָׁם הֵיטֵב בַּמֶּאֱמָר 'בְּחֻצְרוֹת' הַנִּ"ל):

וְעַל-כֵּן אַחַר שִׁירַת הַיָּם נֶאֱמַר (שְׁמוֹת טו): כִּי אֲנִי ה' רַפְּאֵךְ. כִּי שִׁירַת הַיָּם וּקְרִיעַת יָם סוּף הוּא בְּחִינַת תְּקוּן מְצוֹת מִילָה כְּנִ"ל שֶׁהִיא צְרִיכָה רְפוּאָה, כְּמוֹ שְׂאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (מְגִלָּה יז): מִפְּנֵי מָה קָבְעוּ רְפוּאָה בְּשְׂמִינִית? מִפְּנֵי הַמִּילָה שֶׁנִּתְּנָה בְּשְׂמִינֵי שְׂצָרִיכָה רְפוּאָה, כִּי בְּאֵמַת הַמִּילָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת תְּקוּן הַבְּרִית, שְׁעַל-יְדֵי זֶה זוֹכִין לְשָׁלוֹם (כְּמוֹ שְׂכָתוּב רַבְּנוּ בַּמֶּאֱמָר 'רְצִיצָא' הַנִּ"ל) הִיא רְפוּאָה, כְּמוֹ שְׂכָתוּב שָׁם. אַךְ מִחֲמַת שְׂדָרְךָ הַשָּׁלוֹם לְהַתְּלַבֵּשׁ בְּמְרִירוֹת, כְּמוֹ שְׂמֵבְאָר שָׁם, עַיִן שָׁם. וְזֶה בְּחִינַת צַעַר וּכְאֵב הַמִּילָה שְׂצָרִיכִין לְסַבֵּל מְרִירוֹת וְצַעַר כְּשֶׁרוֹצִין לְזָכוֹת לְשָׁלוֹם, שֶׁהוּא תְּקוּן הַבְּרִית, רְפוּאָת הַנֶּפֶשׁ, בְּחִינַת מִילָה. וּמִחֲמַת זֶה צְרִיכִין אַחַר כֵּךְ לְרְפוּאָה עַל הָרְפוּאָה שֶׁל הַשָּׁלוֹם כְּדִי לְרַפְּאוֹת כְּאֵב הַמְּרִירוֹת שֶׁנִּתְּלַבֵּשׁ בּוֹ הַשָּׁלוֹם כְּנִ"ל. וְזֶה בְּחִינַת רְפָאוֹנוּ ה' וְנִרְפָּא שְׂמַתְּפִלְלִין עַל שְׂתֵי רְפוּאוֹת, דְּהֵינוּ לְרַפְּאוֹת כְּאֵב הָרְפוּאָה, בְּחִינַת כְּאֵב הַמִּילָה, שֶׁהִיא רְפוּאָה כְּנִ"ל. בְּרוּךְ הַשֵּׁם לְעוֹלָם, אָמֵן

אות ז

מִפְּנֵי מָה מִילָה בְּשְׂמִינֵי? כְּדִי שֶׁלֹּא יִהְיוּ הָעוֹלָם שְׂמֵחִים וְאָבִיו וְאִמּוֹ עֲצָבִים, כִּי מִילָה הוּא בְּחִינַת הַתְּגַלּוֹת הַחוּתָם בְּרִית קֹדֶשׁ, כְּמוֹ שְׂאֲוֹמְרִים (שֶׁבַת קלז:), וְצִאָצְאֵיו חֲתָם וְכוּ'. וְחוּתָם הוּא הַפֶּךָ נִדְתָּ, כִּי הֵם בְּמִסְפַּר הַשְּׁוֹה, כְּמוּבָא (עַץ חַיִּים שֶׁעַר לָהּ פֶּרֶק ג):

וְעַל-כֵּן צְרִיכִין לְהַמְתִּין עַד יוֹם הַשְּׂמִינֵי שֶׁנִּתְּבַטֵּל דָם נְדוּת, אֲזַי נִתְּגַלָּה הַחוּתָם כְּנִ"ל. וְזֶהוּ כְּדִי שֶׁלֹּא יִהְיֶה עֲצָבוֹן, כִּי עֲצָבוֹת הוּא בְּחִינַת דָם נְדוּת, כְּמוֹ שְׂכָתוּב (בְּרַאשִׁית ג) הַרְבֵּה אֲרָבָה עֲצָבוֹנָךְ זֶה דָם נְדוּת. וְעַל-כֵּן הַמִּילָה בְּשְׂמִינֵי שְׂאֵז נִתְּגַלָּה שְׂמֵחָה כְּנִ"ל, כִּי הַמִּילָה הִיא לְזָכוֹת לְשְׂמֵחָה כְּנִ"ל. וְהַשְׂמֵחָה הִיא בְּבְחִינַת יוֹם הַשְּׂמִינֵי, שֶׁהוּא בְּחִינַת בִּינָה כְּנִ"ל וּבִינָה לְבָא וְשָׁם הַשְׂמֵחָה, כְּמוֹ שְׂכָתוּב (תְּהִלִּים ד) נִתְּתָ שְׂמֵחָה בְּלִבִּי. וְשָׁם הָרַעְמִים שְׁעַל יָדָם זוֹכִים לְשְׂמֵחָה כְּנִ"ל, כְּמוֹ שְׂכָתוּב (אִיּוֹב כו) וְרַעַם גְּבוּרָתוֹ מִי

תבונן :

פסח ט

מהדורא קמא וראשי פרקים מהלכות פסח-תקפ"ד :

הלכה ט :

ענין פסח ויציאת מצרים בכל אדם ובכל זמן וענין אכילת מצה ואסור חמץ :

על-פי התורה מעשה ברבי אליעזר ורבי יהושע וכו' כי מרחמם ינהגם בלקוטי תנינא סימן ז, עין שם כל התורה היטב :

אות א

כל כן זה ענין פסח, כי משה רבנו הוא המנהיג הרחמן, שהוא פתח לנו אור הדעת לידע ולהודיע כי ה' הוא האלקים וכו', עין שם. וכל זה היה בשעת יציאת מצרים בפסח, שאז התחיל לפתח לנו אור הדעת להודיענו ידיעת אמנתו ותברך על-ידי כל האותות והמופתים הנוראים שעשה עמנו אז. והארה זאת נמשכת לדורות בכל שנה ושנה, כי בכל דור ודור חיב אדם לראות את עצמו כאלו הוא יצא ממצרים. כי בכל דור ובכל שנה ושנה צריכין להמשיך מחדש ידיעה הקדשה האמתית הזאת לידע בכל עת בידיעה חדשה כי ה' הוא האלקים, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה לענין קריאת שמע, בכל יום יהיו בעיניך פחדשים, מפל שכן בשלש רגלים שבהם התחדשות הדעת והמחין, בפרט בפסח, שהוא ראש לרגלים, תחלת ההתגלות. ועקר הדעת הוא בחינת הארת בן ותלמיד, דהינו להודיע לדרי מטה בחינת שוכני עפר המנחים במקום שמנחים בדיוטא התחתונה מאד מאד, להודיעם כי ה' עמם ואצלם וקרוב להם תמיד, כי מלא כל הארץ כבודו וכו'. ולהפך לדרי מעלה להודיע בחינת איה, בחינת מה חמית וכו' וצריכין לכלל העולמות וכו' ועל-ידי זה זוכין להארת הרצון בשעת האכילה וכו' בחינת כעת וכו' מה פעל אל מה רב

טובד אשר צפנת וכו'. וזה בחינת אין מסיחין בסעדה, בחינת ועשו סיג לתורה, בחינת סיג לחכמה, שתיקה וכו', עין שם:

אות ב

וזה בחינת מצה שהיא אכילה קדושה מאד, בחינת מן, בחינת עגה שהוציאו ממצרים טעמו בהם טעם מן והמן הוא בחינת מה, בחינת כי לא ידעו מה הוא, דהינו בחינת הארת הרצון. ועל-כן היה יורד דבר יום ביומו, בחינת ואפה נותן להם את אכלם בעתו, כי בכל השנה שפבר זכינו לקבלת התורה, שהיא בחינת פלילות בן ותלמיד, אז יכולין להמשיך הארת הרצון אפלו על-ידי אכילת חמץ, כי פבר נתתקן מחצת המחין שהם בחינת שתיקה שזה זוכין רק בשעת קריעת ים סוף, בחינת ה' ילחם לכם ואתם תחרישון. אבל עתה עדין לא נמשך בשלמות הארת בן ותלמיד על-ידי אתערותא דלתתא, רק ההארה באה מלמעלה-מחין גדולים הרבה מאד בחפזון ברגע אחד, (כמבאר בכתבים ועדין לא נתתקן מחצות המחין ואם היו אוכלין חמץ חס ושלום, היו יכולים להחמיץ המוח עד שיכנס בקשיות ותרוצים שאין הזמן מספיק לבאדם, כי הם למעלה מהזמן, על-כן עתה עקר התקון על-ידי שנוהרין מחמץ במשהו, שתכף פשנתן מים בעסה, שהם בחינת מימי הדעת שנמשכין ממקום גבה מאד צריכין לאפות העסה מיד בחפזון והאפיה על-ידי האש, שהוא בחינת יראה, בחינת צמצום, לצמצם המחין תכף שלא יתחילו כלל לחקר במה שלמעלה ממנו רק לחזר לאחוריו להודות ולהלל לה' על כל הנסים והנפלאות שעשה עמנו שהגביהנו ורוממנו למעלה למעלה ממדרגותינו בבחינת מקימי מעפר דל מאשפות וכו' להושיבי וכו'. וזהו לחם עני שעונין עליו דברים הרבה, שהוא הלל גמור וספור יציאת מצרים, כי זה עקר התקון עתה להנצל מלכנס בחקירות, שהם למעלה מהזמן, שהם בחינת חטא אדם הראשון בעץ הדעת טוב ורע דאסתכל במה דלא הויא לה רשו, שאנו צריכין עתה לתקן זאת בשעת יציאת מצרים בפסח פידוע. וכן הוא בכל אדם, שכל אחד לפי מדרגתו ואפלו אם מנח במקום שמנח צריכין להאיר עליו הדעת ולהודיעו, כי עדין ה' עמו בחינת הקיצו ורננו שכני עפר, כי מלא כל הארץ כבודו, אבל תכף יכנסו בו קשיות הרבה על השם יתברך ועל הצדיקים על-כן צריך לזהר לצאת מחמץ למצה שלא להחמיץ מחו כלל רק ישתדל להביט על ה' ונפלאותיו אשר הפליא חסדו עמנו ויענה לה' דברים הרבה להודות ולהלל אותו יתברך על חסדו ונפלאותיו. וזה בחינת לחם עני שמזכיר את העני וכו', כמו שפרש רש"י, או שעונין עליו דברים הרבה, או לחם עני מה דרכו של עני בפרוסה וכו' והכל אחד:

אות ג

וְזֶה בְּחִינַת 'אַפִּיקוֹמוֹן' שְׁפוּרְסִין מִצָּה הַשְּׁנִיָּה וְעַל הַחֲצִי מְבָרְכִין עַל אֲכִילַת מִצָּה וְהַשְּׁנִיָּה הוּא צָפוֹן לְאַפִּיקוֹמוֹן, כִּי זֶה עֵקֶר בְּחִינַת מִצָּה, בְּחִינַת צָפוֹן, בְּחִינַת מָה רַב טוֹבָדָּ אֲשֶׁר צָפְנָתָ לִירְאִידָ שְׁמִשָּׁם הָאֶרֶת הָרָצוֹן, כִּי הָאֶרֶת הָרָצוֹן זֶה עֵקֶר שְׁלֵמוֹת הַתְּקוּן שֶׁל כָּל הַמִּתְקַרְבִּים לְהַשֵּׁם יִתְבָּרָךְ, בְּפֶרֶט הָרְחוּקִים מְאֹד כְּשִׁמְתְּקָרְבִים עֵקֶר תְּקוּנָם כְּשִׁזּוּכִין לְהָאֶרֶת הָרָצוֹן שְׁזוּכִין לָזֶה בְּשַׁעַת אֲכִילָה מִי שֵׁישׁ לוֹ חֶלֶק בְּמַלְכוּת דְּקִדְשָׁה וְכוּ', בְּחִינַת אֲשֶׁרֶךְ אֶרֶץ שְׁמֵלֶכֶךְ בֶּן חוּרִין וְכוּ', בְּחִינַת חֲרוּת שֶׁל פֶּסַח, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת יוֹבֵל, כִּי מִסְטֵרָא דְיוֹבֵלָא נִפְקוּ מִמְצָרִים, (כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב בְּזֵהָר הַקְּדוּשָׁה). כִּי לְקָרֵב הָרְחוּקִים קָשָׁה מְאֹד, בְּפֶרֶט הָרְחוּקִים בְּיוֹתֵר, כִּי מֵאַחַר שֶׁכָּבֵר נִתְעוּ כָּל כֶּךָ בְּדַרְכֵם הָרַע, בְּפֶרֶט כִּי רַבִּים מֵחֵם פְּגוּם מְאֹד עַל-יַדִּי פֶגַם הַבְּרִית, עַל-כֵּן בּוֹדְאֵי קָשָׁה מְאֹד לְהַכְנִיס בּוֹ הַדַּעַת וּלְגַרֵּשׁ מִמֶּנּוּ רוּחַ שְׁטוּת וּלְהוֹצִיאוֹ מֵעוֹוֹנוֹת וּפְגָמִים וְעַל-כֵּן צָרִיכִין לָזֶה צְדִיק רַחֲמָן מְאֹד כְּמוֹ מִשָּׁה רַבְּנוּ שֶׁהִרְחַמְנוּת שָׁלוֹ הָיָה בְּלִי שְׁעוֹר שֶׁאַפְלוֹ אַחַר כֶּךָ כְּשֶׁעָשׂוּ יִשְׂרָאֵל מָה שֶׁעָשׂוּ עַד שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרָךְ אָמַר לוֹ לְכַלּוֹתֶם וַיַּעֲשֶׂה אוֹתוֹ לְגוֹי גְּדוֹל. אָף-עַל-פִּי-כֵן הוּא לֹא חָשַׁשׁ עַל זֶה וּמָסַר אֶת נַפְשׁוֹ בְּעֵדָם תְּמִיד וְכֵן צָרִיד הַצְּדִיק הַמְּנַהֵיג אֲמַתֵּי לְהִיּוֹת רַחֲמָן כְּזֶה בְּכָל דּוֹר וְדוֹר, כִּי מִתְחַלֶּה וְעַד סוּף הוּא צָרִיד לְהַתְנַהֵג עִם הַמִּתְקַרְבִּים בְּרַחֲמָנוּת נִפְלָא וְעֲצוּם וְרַב מְאֹד וּבִדְעַת וּשְׁכָל נִפְלָא וְנוֹרָא בְּאִפְּן שֵׁיכְנֵס בָּהֶם יִרְאֵת ה' לְטוֹבָה שֵׁיטוּבוֹ לְהַשֵּׁם יִתְבָּרָךְ עַל-יַדִּי זֶה וְלֹא יִתְרַחֲקוּ חֵס וְשְׁלוֹם, יוֹתֵר עַל-יַדִּי הִירְאָה, דְּהֵינּוּ שְׁלֹא יִשְׁתַּלְשַׁל מִדְּבָרֵינוּ אַחֲזִיזַת הִירְאָה רַעָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת דִּינִים, בְּחִינַת עֲצָבוֹת וּמְרָה שְׁחָרָה, שְׁמִזָּה בְּאִים כְּפִירוֹת, שֶׁכָּל זֶה הוּא בְּחִינַת חִמָּץ וּשְׂאוֹר שֶׁנִּקְרָא יְגוֹן וְאַנְחָה. וְעַל-יַדִּי זֶה תִּקְוָה הַדִּינִים, רַחֲמָנָא לְצַלּוּ, רַק צָרִיכִין שֶׁהִירְאָה תְּבוּאָה רַק לְטוֹבָה לְקָרֵב וְלֹא לְרַחֵק (וְכִמְבָאָר כָּל זֶה לְעִיל בְּהַלְכוּת פּוּרִים הַשְּׁנִיָּה לָזֶה, עֵינֵי שָׁם). וְעַל-כֵּן עֵקֶר קִדְשַׁת פֶּסַח לְקַדֵּשׁ אֶת הָאֲכִילָה, דְּהֵינּוּ לָזֵהָר מִחִמָּץ בְּמִשְׁהוֹ וְלֶאֱכֹל מִצָּה דִּיקָא, כִּי עֵקֶר הִירְאָה מְגִיעַ בְּשַׁעַת אֲכִילָה, כְּמִבְאָר עַל מֵאֵמֶר רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנּוּ לְבִרְכָה רְצוּעָה וְכוּ'. וְזֹאת הַתּוֹרָה רְצוּעָה הִיְתָה יוֹצֵאת וְכוּ' מִקְשֶׁרֶת לְעֵנֵן הָאֶרֶת הָרָצוֹן בְּשַׁעַת אֲכִילָה הַמְּבָאָר בְּתוֹרָה זֹאת שֶׁל מַעֲשֶׂה בְּרַבִּי אֶלְיעֶזֶר וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ, כְּמִבְאָר שָׁם, כִּי הָאֵל בְּהָא תְּלִיא הָאֶרֶת הָרָצוֹן עַל-יַדִּי הִירְאָה, כִּי עֵקֶר הָאֶרֶת בֶּן וְתִלְמִיד לְהַכְנִיס בָּהֶם יִרְאָה, כְּמִבְאָר שָׁם. וְהַעֲקָר שֶׁתְּהִיָּה הִירְאָה לְטוֹבָה כְּנִי"ל בְּבְחִינַת יִרְאֵת ה' לְחַיִּים, בְּחִינַת יִרְאֵת ה' תּוֹסִיף יָמִים. וְלֹא תְהִיָּה לְהַפְּדָה חֵס וְשְׁלוֹם, כְּנִי"ל. וְעַל-כֵּן צָרִיכִין לְהֵאִיר בְּדָרֵי מִטָּה בְּבְחִינַת מְלֹא כָּל הָאֶרֶץ כְּבוֹדוֹ, בְּחִינַת הַקִּיצוֹ וְרַבְּנוּ שְׁכֵנֵי עֶפְרַיִם לְעוֹרְרֵם וּלְחַזְּקֵם שְׁלֹא יִתְיַאֲשׁוּ וְלֹא יִפְּלוּ בְּדַעְתֵּיהֶם בְּשׁוּם אִפְּן בְּעוֹלָם רַק יִדְּעוּ כִּי עֲדִין ה' אִתֶּם וְכוּ' תְּמִיד. וְאָף-עַל-פִּי-כֵן יְהִיָּה לָהֶם יִרְאָה גְּדוֹלָה, כִּי הוּא כּוֹלֵל אוֹתָם גַּם בְּבְחִינַת מָה וְכוּ', כְּמוֹ שֶׁמְבָאָר שָׁם. וְעַל-יַדִּי כְּלָלוּת הָעוֹלָמוֹת, שֶׁעַל-יַדִּי זֶה נִמְשָׁךְ יִרְאָה

וְהִירָאָה בְּחִינַת מַלְכוּת נְגִשֶׁת וּבָאָה בְּעַת הָאֲכִילָה, בְּבַחֲנֵינָת לַעֲת הָאֲכָל גִּשְׁי הַלוּם. וְאִז עַל-יַדֵּי זֶה מְאִיר הָאֲרֵת הָרָצוֹן הַמְּפֹלָא, כְּמִבְאָר שָׁם, כִּי הָרָצוֹן מְאִיר מִחֲמַת שְׁמַלְכוּת מְקוֹר הִירָאָה מְקַבְּלַת הָאֲכִילָה וְהַפְּרִנְסָה מִיָּם הַחֲכֵמָה שֶׁשָּׁם מְאִירִין הַמְּקִיפִים, שֶׁהֵם בְּחִינַת מַה וְכוּ', (עֵינֵן שָׁם כָּל זֶה וְהִבּוּ הַיֵּטֵב):

אות ד

וְכָל הַתְּקוּנִים הָאֵלֶּה צָרִיךְ הַצְּדִיק לְהַמְשִׁיךְ בְּדַרְכֵים נְפֹלְאִים וְנוֹרְאִים מְאֹד מְאֹד, כְּמוֹבֵן שָׁם. וְצָרִיךְ לְזַהֵר מְאֹד בְּדַבְּרֵיו לַעֲשׂוֹת סִיג לְדַבְּרֵיו כִּי שְׂלָא יִפְנִסוּ, חֵס וְשְׁלוֹם בְּקִשְׁיֹת וְתִירוּצִים שֶׁהֵם לְמַעַלָּה מִהַזְּמַן שֶׁאֵין הַזְּמַן מְסַפִּיק לְבִאֵר הַקִּשְׁיֹת וְהַתִּירוּצִים שֶׁיֵּשׁ שָׁם. עַל-כֵּן עֶקֶר הַתְּקוּן כְּשֶׁזֹּכִין לְהָאֲרֵת הָרָצוֹן. (וְכִמּוֹבֵן בְּדַבְּרֵיו זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה בְּמִקּוֹם אַחֵר) שֶׁאֵי אֶפְשָׁר לַעֲבֹד אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ כִּי אִם עַל-יַדֵּי הָרָצוֹן, עֵינֵן שָׁם, מְכַל שְׁכֹן הָרְחוּקִים בְּיוֹתֵר שֶׁכָּבֵר עָשׂוּ מַה שֶׁעָשׂוּ וּבִוְדָאֵי עֵדוֹן מִי יוֹדֵעַ מַה שֶׁיַּעֲבֹר עֲלֵיהֶם עוֹד כָּל יְמֵי חַיֵּיהֶם בְּיַלְדוּתָם וּבְזַקְנוּתָם. וּמִי יוֹדֵעַ אִם יִהְיֶה לָהֶם כַּח לְהַתְּחִיק וּלְשָׂאֵר עַל עַמְדָם תְּמִיד בְּכָל מַה שֶׁיַּעֲבֹר עֲלֵיהֶם, עַל-כֵּן עֶקֶר תְּקוּנָם עַל-יַדֵּי הָאֲרֵת הָרָצוֹן, כִּי הָרָצוֹן עוֹלָה עַל הַכָּל וּמְבַטֵּל וּמְבַעֵר כָּל הַקִּשְׁיֹת וְהַעֲקָמִימוֹת שֶׁבִּלְבָב וְכָל הַבְּלָבוּלִים וְכוּ', כִּי מֵאַחַר שֶׁהֵאִיר עָלָיו הָאֲמִת שִׁיּוּדֵעַ מִרְחוּק שֶׁעֶקֶר הַתְּכֵלִית לְצִאת מִגְרִיעוֹת פְּחִיתוּתוֹ וְלְהַתְּקַרֵּב לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְהוּא רוּצָה וּמְשִׁתַּוְקֵק לְזֶה בְּרָצוֹן חֵזֵק וּמְפֹלָג אֶפְלוּ בְּעַצְם רְחוּקוֹ, עַל-כֵּן בְּוִדָאֵי יֵשׁ לוֹ תְּקוּנָה לְהַתְּקַרֵּב לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ תְּמִיד יִהְיֶה אִיךְ שֶׁיִּהְיֶה, כִּי הָרָצוֹן חֲפָשִׁי תְּמִיד, כִּי שָׁם עֶקֶר הַחֲרוּת, כִּי נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת גְּבוּהָ מְאֹד כְּנִ"ל. וְזֶה בְּחִינַת מַה תַּעֲשִׂי וּמַה תַּעֲזוּרְרוּ אֶת הָאֲהָבָה עַד שֶׁתְּחַפֵּץ, (כְּמִבְאָר בְּדַבְּרֵינוּ בְּמִקּוֹם אַחֵר בְּהַלְכוּת עֲרֵב, עֵינֵן שָׁם). וְזֶה בְּחִינַת מְצָחָה שֶׁהוּא בְּחִינַת מוֹן, בְּחִינַת אֶפִּיקוּמוֹן-אֶפִּיקוּ מוֹן, בְּחִינַת עֲגָה שֶׁהוּצִיא וּבְאֶפִּיקוּ מִמְצָרִים-טְעָמוֹ בָּהֶם טַעַם מוֹן, בְּחִינַת כִּי לֹא יִדְעוּ מַה הוּא, בְּחִינַת הָאֲרֵת הָרָצוֹן כְּנִ"ל, כִּי תְּמִיד צָרִיכִין יִגִּיעַה גְּדוּלָה לְקַדֵּשׁ אֶת הָאֲכִילָה עַל-יַדֵּי הָאֲרֵת בּוֹ וְתַלְמִיד, עַל-יַדֵּי כְּלָלִיּוֹת הַעוֹלָמוֹת וְכוּ'. וְאִז דִּיקָא זֹכִין לְהָאֲרֵת הָרָצוֹן בְּשַׁעַת הָאֲכִילָה, שְׁזֵה עֶקֶר הַתְּקוּן, אֲבָל עֲכָשִׁי בְּפִסַּח בְּשַׁעַת יְצִיאַת מִצְרַיִם בְּוִדָאֵי אֵין בְּיַדֵּינוּ לְהַמְשִׁיךְ הַתְּקוּנִים הָאֵלֶּה עַל יַדֵּינוּ עַל-יַדֵּי בְּחִינַת אֲתַעְרוּתָא דְלַתְּתָא, עַל-כֵּן הָיָה קִשָּׁה מְאֹד לְצִאת מִמְצָרִים, אֲבָל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ חִמַּל עָלֵינוּ וְהֵאִיר עָלֵינוּ מִלְּמַעְלָה הָאֲרֵה נְפֹלָאָה שְׂלָא כְּסֻדָּר וְכוּ', דְּהֵינּוּ שֶׁמִּמְשִׁיךְ עָלֵינוּ הָאֲרֵת הָרָצוֹן מִלְּמַעְלָה אֶף-עַל-פִּי שְׂלָא זְכִינוּ לְזֶה

אות ה

על-כן צָרִיכִין לֶאֱכֹל מִצָּה וְלִזְהַר מְאֹד מִחֲמֵץ אֲפֹלוּ בְּמִשְׁהוֹ, כִּי אָנוּ צָרִיכִין לִזְהַר שְׂתִכְּף כְּשֶׁנִּתְּנוּ מִיָּם בְּעֵסָה, דְּהֵינּוּ מִיָּמֵי הַדַּעַת שֶׁנִּמְשָׁכִין עִתָּה מִמְּקוֹם גְּבוּהָ מְאֹד צָרִיכִין תִּכְּף שְׁלֵא לְהַחֲמִיץ חֶסֶךְ וְשְׁלוֹם, שְׁלֵא לְשִׁהוּת בֵּין נְתִינַת מִיָּם עַל הַקֶּמַח וּבֵין אֲפִיָּה עַל הָאֵשׁ, כִּי צָרִיכִין לְמַהֵר בְּחִפְזוֹן גְּדוֹל לְאַפּוֹתָהּ בְּאֵשׁ קֶדֶם שְׂתַחֲמִיץ שְׁלֵא לִתֵּן יִנְיָקָה לְהַקְלִפוֹת הַיּוֹנְקִים מִחֲמוּץ הַפֶּמֶחַ, דְּהֵינּוּ מִמֵּי שְׂאִינּוּ נִזְהָר וְנִכְנָס חֶסֶךְ וְשְׁלוֹם, לְקִשְׁיוֹת שֶׁהֵם גְּבוּהִים מִשְׁכָּלוֹ, שֶׁהֵם אֲצֻלוֹ בְּבַחֲינַת לְמַעְלָה מֵהַזְּמַן שֶׁמִּשָּׁם כָּל הַכִּפּוּרוֹת, שֶׁהֵם עֶקֶר הַיִּצָּר הָרַע וְהַקְלִפוֹת. וְצָרִיכִין שְׁמִירָה גְּדוֹלָה מֵהֶם, אֲבָל עֲכָשְׁיוֹ אֵין בְּיַדְנוּ לְשָׁמֵר מֵהֶם בְּעֲצֻמְנוּ מִחֲמַת שְׁעָדִין לֹא קִבְּלֵנוּ הַתּוֹרָה רַק הַשֵּׁם יִתְּבַרַךְ בְּעֲצֻמוֹ שׁוֹמֵר אוֹתָנוּ מֵהֶם כִּי לַיִל שְׁמוּרִים הוּא לֵה'. וּבְחֻמְלָתוֹ צָוָה עֲלֵינוּ לְשָׁמֵר אֶת הַמִּצְוֹת שֶׁאָנוּ צָרִיכִין עִתָּה לֶאֱכֹל מִצָּה שֶׁהוּא בְּחִינַת מוֹן, בְּחִינַת מֶאֱכֹל עֲלִיוֹן, דְּהֵינּוּ שֶׁהַמֶּאֱכֹל בְּעֲצֻמוֹ בָּא מִלְּמַעְלָה בְּקִדְשָׁה כְּזֹאת שֶׁאֵין הַחִיצוֹנִים יְכוּלִים לְהַכְנִיס קִשְׁיוֹת הַנִּי"ל בְּלֵב עַל-יַדֵּי זֶה הַמֶּאֱכֹל הַקְּדוֹשׁ, דְּהֵינּוּ מִצָּה כְּשׁוֹזְכִין לְשְׁמֵרָה הֵיטֵב מִחֲשֵׁשׁ חֲמוּץ חֶסֶךְ וְשְׁלוֹם, רַק, אֲדַרְבָּא, עַל-יַדֵּי זֶה הַמֶּאֱכֹל הַקְּדוֹשׁ, שֶׁהוּא מִצָּה, זֹכִיךְ לְהֵאָרֵת הַרְצוֹן הַמְּפֹלֵג הַנִּי"ל. כִּי הֵאָרֵת הַרְצוֹן הַזֶּה הִיא הַהֶפֶד מִהַקִּשְׁיוֹת הַנִּי"ל וְהוּא תִּקּוּנָם, (כְּמוֹבֵן בְּהַתּוֹרָה הַזֹּאת לְמַעַן שֵׁם הֵיטֵב). וּמִחֲמַת שְׁעִתָּה אֵין בְּנוּ כַח בְּעֲצֻמְנוּ לְתִקּוֹן מְחֻצוֹת הַמַּחֲוִין לְשָׁמֵר עֲצֻמְנוּ מִקִּשְׁיוֹת הַנִּי"ל שֶׁמִּשָּׁם כָּל הַגְּלִיּוֹת שֶׁבָּאִים מִפְּגָם אֲמוּנָה שֶׁנִּמְשָׁד מִשָּׁם, עַל-כֵּן חָמַל עֲלֵינוּ הַשֵּׁם יִתְּבַרַךְ וְצָוָה לָנוּ לֶאֱכֹל מִצָּה וְכַנִּי"ל. וְעֶקֶר הַתִּקּוּן הוּא בְּבַחֲינַת לְחֶסֶךְ עֲנִי שְׁלֵא לְכַנֵּס בְּקִשְׁיוֹת שֶׁלְּמַעְלָה מִדַּעַתָּנוּ רַק נַחֲזֵר לְאַחֹר לְהַתְּבוּן בְּחֻסְדֵּי ה' שְׁעֵשָׂה עִמָּנוּ שֶׁהוּצִיאָנוּ מִמִּצְרַיִם וְכוּ' כַּנִּי"ל:

אות ו

וְזֶה, אֵין מִפְּטִירֵין אַחַר הַפִּסַּח אֲפִיקוֹמוֹן. פִּסַּח הוּא-פָּה סָח, בְּחִינַת שִׁיחוּ בְּכָל נִפְלְאוֹתָיו, דְּהֵינּוּ מִצְוֹת סְפוּר יִצְיָאת מִצְרַיִם לְשׁוּחַ וּלְסַפֵּר בְּכָל עֵת בְּנִפְלְאוֹתָיו הַנּוֹרְאוֹת שְׁעֵשָׂה עִמָּנוּ בִּיצִיָּאת מִצְרַיִם. וְכֵן מֵה שְׁעוֹשָׂה עִמָּנוּ בְּכָל דּוֹר וְדוֹר וּבְכָל עֵת וָעֵת, כִּי לֹא אֶחָד בְּלִבָּד עֵמֵד עֲלֵינוּ לְכַלּוֹתָנוּ וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְצִילָנוּ מִיָּדָם בְּדַרְכִּים נִפְלְאִים וְנוֹרְאִים מְאֹד. וּמִצְוָה גְּדוֹלָה עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל לְשׁוּחַ וּלְסַפֵּר בְּזֶה תָּמִיד בְּחִינַת שִׁיחוּ בְּכָל

נפלאותיו. וכשם שמצוה עלינו לספר בזה תמיד, כך אסור לנו לשאל ולחקר במה שלמעלה משכלנו לשאל ולהקשות חס ושלום, קשיות שאי אפשר להבינם ולתרגם, כי דרכי ה' נפלאים מאד (וכמבאר בהתורה הנ"ל) שבשביל זה צריך החכם לעשות סיג לדבריו כדי שלא יפנסו בחקירות וקשיות שהם למעלה מהזמן, שאין הזמן מספיק לבאר הקשיות והתרוצים שיש שם, עין שם:

אות ז

וזה שמשיבין להחכם ששואל, מה העדות והחקים והמשפטים אשר צוה ה' אלקינו אתכם ואף אתה אמר לו, הלכות הפסח אין מפטירין וכו'. ולכאורה התשובה פליאה נשגבה מאד מה זו תשובה על שאלתו מה העדות וכו', מה שמשיבין אין מפטירין וכו'? וגם מהו הלשון "כהלכות הפסח"!! אך עקר התשובה שמשיבין לו שאסור לו לחקר ולשאל במה שאין לו רשות, הינו אם ירצה לשאל שיבינו לו כל דברי התורה עד תכליתו, זה אסור לו באסור חמור מאד, כי מאד עמקו מחשבותיו יתברך, וכתוב, "גבהי שמים מה תפעל וכו'". וכתוב, "לכל תכלה ראיתי קץ". ולא נתן רשות לשאל כי אם במה שיש לנו רשות, כמו שכתוב, "כי שאל נא לימים ראשונים ולמקצה השמים ועד קצה השמים". ודרשו רבותינו זכרונם לברכה, למקצה השמים אתה שואל וכו', ואי אתה שואל מה למעלה וכו', הינו שאין לנו רשות כי אם לשאל ולחקר בעצם נפלאות הנסים והאותות הנוראות שעשה השם יתברך עמנו בהוציאנו ממצרים ובקריעת ים סוף וכו' ומאז ועד הנה. ובזה אנו רואים אמרתו וגדלו ותקפו ועצם חסדו עלינו ושהוא משגיח בהשגחה פרטיות בכל עת ורוצה בעבודתנו וראוי לנו לעבדו ולקבל על מלכותו בלב שלם לקיים כל תורת משה בכתב ובעל פה שכל זה הוא בחינת כי שאל נא לימים ראשונים הנהיה פדבר הגדול הזה וכו', אבל חוץ מזה אסור לחקר עוד כלל, כי בודאי אי אפשר להבין דרכיו יתברך וטעמי מצותיו. ועל-כן בפסח מצוה שישאל ה' מה נשתנה, כדי שישבו לו, עבדים היינו וכל ספור יציאת מצרים. אבל בודאי אין זה תרוץ מספיק לבאר ולתרגם בשלמות כל הקשיות של מה נשתנה, כי לפי מעוט שכלנו עדין קשה על כל דקדוקי המצות ופרטיהם שעושין בליל פסח לבד, מכל שכן בשאר ימות השנה מה שיקות להם לענין יציאת מצרים ולמה אנו מחיבים דוקא לטבל שתי פעמים זכר ליציאת מצרים? וכן למה חמץ אסור במשהו? ואם בשביל לזכר החפזון שלא הספיק בצקם וכו', הנה די במצות אכילת מצה לזכר החפזון!! כמו מצות ספה, שהוא זכר להקף ענני כבוד, אבל לא נאסר הביית לגמרי בשביל זה, ובדרך עראי מתר לכנס בו, ולמה החמץ אסור

לְגַמְרֵי בְּמִשְׁהוֹ בְּבַל יִרְאֶה וּבַל יִמָּצֵא! וְכֵן בְּשֹׁאֵר פְּרִטֵי הַמִּצּוֹת בְּוֹדָאֵי אֵין אָנוּ מְבִינִין טַעְמֵיהֶם. וּמָה עֲנִין יְצִיאַת מִצְרִים לְמִצּוֹת צִיצִית וְכֵן בְּשֹׁאֲרֵי הַמִּצּוֹת, רַק בְּאֵמֶת יֵשׁ שְׂיִכּוֹת גְּדוֹל עֲנִין יְצִיאַת מִצְרִים לְכָל הַתּוֹרָה כְּלָה וּלְכָל הַמִּצּוֹת וּפְרִטֵיהֶם, אָבֵל אָנוּ אֵין מְבִינִים כָּל זֶה בְּפְרִטִיּוֹת, רַק אָנוּ מְבִינִין שֶׁאָנוּ חִיבִים לְקַיֵּם מִצְוֹתַיּוֹ מֵאַחַר שֶׁרְאִינוּ עֵין בְּעֵין אֱלֹקוֹתָיו יִתְבַּרַךְ וּמְשַׁלְּתוֹ וְגִדְלוֹ וְטוֹבוֹ עַל-יְדֵי הָאוֹתוֹת וְכוּ' שֶׁל יְצִיאַת מִצְרִים וּקְרִיעַת יָם סוּף וּמִתָּן תּוֹרָה וְכוּ':

אות ח

וְזֶה עֵקֶר הַתְּשׁוּבָה עַל שְׂאֵלַת מָה נִשְׁתַּנָּה וְכוּ', הֵינּוּ שֶׁאָנוּ מְשִׁיבִין לוֹ, עֲבָדִים הֵינּוּ וְכוּ'. וּמִחֲמַת זֶה אָנוּ מְחִיבִים לְקַיֵּם מִצְוֹתַיּוֹ כְּכֹל אֲשֶׁר צִוָּנוּ עַל-יְדֵי מִשְׁהַ עֲבָדוֹ נֶאֱמַן בֵּיתוֹ, אָבֵל זֶה הַחֲכָם שׁוֹאֵל בְּדֶרֶךְ חֲכָמָה, מָה הָעֲדוֹת וְהַחֲקִים וְהַמְשַׁפְּטִים אֲשֶׁר צִוָּה ה' אֱלֹקֵינוּ אֶתְכֶם? הֵינּוּ שֶׁהוּא מוֹדָה שֶׁה' אֱלֹקֵינוּ צִוָּה כָּל הַתּוֹרָה וְהַחֲקִים וְכוּ' וְרְאוּ לָנוּ לְקַיֵּמָם, רַק שֶׁהוּא שׁוֹאֵל מָה הָעֲדוֹת וְכוּ', שְׁרוּצָה שְׂיִוְדִיעוּ לוֹ וְיִבִּינוּ לוֹ טַעְמֵי כָּל דְּבָר בְּפְרִטִיּוֹת. וְזֶהוּ, מָה הָעֲדוֹת וְהַחֲקִים וְהַמְשַׁפְּטִים, שְׁרוּצָה לְהִבִּין טַעַם כָּל חֲלָקֵי הַתּוֹרָה. וְעַל זֶה מְסִיִּים, אֵף אֵתָּה אָמַר לוֹ כִּהְלָכוֹת הַפֶּסַח אֵין מְפִטִירִין אַחַר הַפֶּסַח אֲפִיקוֹמֹן, הֵינּוּ כְּמוֹ הַלָּכוֹת פֶּסַח שֶׁהוּא מְצוּה גְּדוֹלָה לְעֵסֶק בְּזֶה לְשׁוּחַ וּלְסַפֵּר תְּמִיד בְּיְצִיאַת מִצְרַיִם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, "לְמַעַן תִּזְכֹּר אֶת יוֹם צֵאתְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ". שְׁזֶה בְּחִינַת פֶּה סָח כְּנִ"ל, כְּמוֹ כֵּן אֵין מְפִטִירִין אַחַר הַפֶּסַח. 'אַחַר הַפֶּסַח' דִּיקָא, הֵינּוּ מָה שֶׁאֲסוּר לְשׁוּחַ וּלְדַבֵּר בּוֹ, שְׁזֶהוּ בְּחִינַת אַחַר הַפֶּסַח, שֶׁהוּא אַחַר הַפֶּה סָח, אַחַר הַשִּׁיחָה וְהַדְּבֹר, דְּהֵינּוּ בְּמָה שֶׁצָּרִיכִין לְשִׁתֵּק, שֶׁסְ אֲסוּר לְפִתּוֹחַ פִּי, (כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַש"י עַל מְפִטִירִין כְּמוֹ פוֹטֵר מִיִּם וְכוּ') לְהִבִּין סִתְרֵיוֹ וְצַפּוֹנוֹתָיו שֶׁאֵי אֲפֻשֶׁר לְגַלוֹתָם בְּזֶה הָעוֹלָם, שְׁזֶה בְּחִינַת אֲפִיקוֹמֹן, שֶׁהוּא בְּחִינַת צַפּוֹן מָה רַב טוֹבָה אֲשֶׁר צָפְנֶתָ וְכוּ', שֶׁצָּרִיךְ לְשִׁתֵּק שֶׁסְ וְאֲסוּר לְשִׁאֵל וְלוֹמַר אֲפִיקוֹמֹן שְׂיִוְצִיאוּ וְיִגְלוּ לוֹ בְּחִינַת מֶן, שֶׁהוּא בְּחִינַת מָה שֶׁצַּפּוֹן וְנִעְלָם מֵאֵד, בְּחִינַת כִּי לֹא יִדְעוּ מָה הוּא, כִּי שֶׁסְ אֲסוּר לְשִׁאֵל וְלַחֲקֹר כָּלֵל, כִּי בְּמִפְּלֵא מְמַדָּה אֵל תִּדְרֹשׁ וְכוּ':

אות ט

אבל הרשע שואל, מה העבודה הזאת לכם? שכופר בכל ואינו אומר 'אשר צנה ה' אלקינו. וגם קורא הכל בשם 'עבודה' פאלו הוא רק עבודה בעלמא כדי לקבל איזה עבודה, ואין טעם ברור בכל פרט ופרט של כל מצוה. כמו המחקרים והאפיקורסים שכל טעמיהם על המצוות הם בדרך זה שהמצוות הם בשביל שעבוד בעלמא כדי שיהיו נזהרין בדברים שבין אדם לחברו וכו', כי ידוע דבריהם הרעים והמרים הבוטים בטעמי המצוות הבוטים כמדקרות חרב. וגם הוציא את עצמו מן הכלל ואומר, לכם ולא לו. ואף-על-פי שגם החכם אומר 'אתכם', החכם כבר הכניס עצמו בתוך הכלל במה שאמר תחלה בתקמתו "אשר צנו ה' אלקינו", וקבל עליו על מצותיו יתברך, רק שאמר אתכם לענו הצנאה, כי הוא מודה שהוא אינו ראוי שהשם יתברך ידבר עמו ויצנה אותו, על-כן הוא שואל לאותן שדבר ה' עמם וצנה אותם את המצוות שיצוו עלינו לעשותם. הוא שואל אותם אולי יודיעו לו טעמיהם באמת, אבל הרשע הוציא עצמו מן הכלל לגמרי, על-כן אף אתה הקהה את שניו וכו':

אות י

וזהו שאומר החכם, מה העדות, וקורא התורה בשם עדות הראוי לה, שנקראת ברב התורה בשם עדות, כמו שכתוב, "ונתת אל הארץ את העדות". וכן בכל מקום קורא אותו ארון העדות, כי בודאי התורה הקדושה היא עדות גדולה על אלקותו יתברך, כי מי שמשים עינו ולבו היטב על כל דברי התורה שבכתב ובעל פה, בכל ספרי תנ"ך וש"ס ומדרשים וספרי הזמר הקדוש וכתבי האר"י זכרוננו לברכה וספרי הצדיקים אמתיים שבדורנו, כלם יעידון ונגידון כי ה' אחד ושמו אחד, כי בודאי לא ימצא רשע טפש שיוכל לומר שאפשר לבדות מלב, חס ושלום, תורה כזאת שנתגלה לנו מאתו יתברך מיום מתן תורה על-ידי משה רבנו עד היום הזה ומי פעל ועשה כזאת, מבטן מי יצאו כל הדברים והנפלאות והחדושים האלה אם לא כי יד ה' עשתה זאת. מפיו יקרא כל דברי התורה הזאת למשה עבדו נאמן ביתו והוא מסרה ליהושע וכו' וכן כל החדושים הנפלאים והנוראים שגלו גדולי הצדיקים בני עליה כלם יעידון ונגידון ומגליו אלקותו יתברך לכל החפץ באמת, כי כל מודה על האמת יבין ויראה בעיני שכלו שאי אפשר לשכל אנושי לגלות חדושים כאלה בשום אופן כי אם מאת ה' צבאות יצאו והוא יתברך בחסדו הופיע עליהם והודיעם כל הנפלאות והנוראות האלה. נמצא, שהתורה הוא עדות על אלקותו יתברך, על-כן נקראת התורה "עדות". וזה בחינת והחכמה מאין תמצא וכו' עד אלקים הבין דרפה וכו' (ועין במקום אחר עוד מזה בהלכות

אות יא

וְזֶה בְּחִינַת מְצוֹת פְּדִיוֹן פֶּטֶר חֲמוֹר, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, "וְכָל פֶּטֶר חֲמוֹר תִּפְדֶּה בְּשֵׁה וְכוּ". כִּי שֶׁה זֶה בְּחִינַת קִדְשֵׁי יִשְׂרָאֵל, בְּחִינַת שֶׁה פְּזוּרָה יִשְׂרָאֵל, בְּחִינַת יַעֲקֹב, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ, "וְהִכְבְּשִׁים הַפְּרִיד יַעֲקֹב". וְכֵמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרִים לְבִרְכָּה, הִרְחֵל הַזֶּה כְּלָה קִדְשׁ, צְמִרָה לְתַכְלֵת עוֹרָה לְתַף וְכוּ, כְּמוֹבֵא בְּפֶרוֹשׁ רַש"י עַל פְּסוּק, "שֶׁנִּיָּד כְּעֵדֶר הִרְחֵלִים". וְחֲמוֹר הוּא הַהֲפָךְ מִקִּדְשֵׁי יִשְׂרָאֵל וְהַתּוֹרָה, כִּי הוּא בְּהֵמָה טְמֵאָה. וְהַמְצָרִים, שֶׁכָּל הַגְּלִיּוֹת כְּלוּלִים בָּהֶם, (כְּמוֹבֵא בְּמָקוֹם אַחֵר), נִמְשְׁלוּ לְחֲמוֹרִים, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, "בְּשֵׁר חֲמוֹרִים בְּשָׂרִים". כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרִים לְבִרְכָּה. וְעַל-כֵּן אָמַר רַבִּי עֲקִיבָא, כְּשֶׁהֵייתִי עִם הָאֲרָץ אָמַרְתִּי מִי יִתֵּן לִי תִלְמִיד חָכֵם וְאֶנְשִׁכְנוּ כְּחֲמוֹר דִּיקָא, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרִים לְבִרְכָּה שֶׁם, כִּי זֶה נוֹשֵׁד וְשׁוֹבֵר עֵצִים וְכוּ, כִּי חֲמוֹר הוּא בְּחִינַת זְהֻמַּת הַגּוֹי שֶׁנִּקְרָא חֲמוֹר לְשׁוֹן חֲמוֹר, אֲבָל אָף-עַל-פִּי שֶׁהַחֲמוֹר, שֶׁהִיא בְּחִינַת זְהֻמַּת הַחֲמוֹר, וְהַגּוֹי הוּא רְחוּק מִיִּשְׂרָאֵל וְהַתּוֹרָה אָף-עַל-פִּי-כֵן הַצְּדִיקִים הַגְּדוֹלִים יְכוּלִים לְהַפְּךָ גַּם הַחֲמוֹר שֶׁהוּא בְּחִינַת זְהֻמַּת הַחֲמוֹר. לְהַכְנִיעַ הַכֹּל אֶל הַקִּדְשָׁה שִׁיְהִי מְרֻכָּבָה לְהַקְדֵּשָׁה, בְּחִינַת מַה שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרִים לְבִרְכָּה, לְעוֹלָם יֵשִׁים אָדָם אֶת עֲצָמוֹ כְּשׁוֹר לְעַל וְכְחֲמוֹר לְמִשְׁאוֹי. כִּי זֶה עֵקֶר הַמַּעֲלָה שֶׁל הָאָדָם הַבָּעַל בְּחִירָה שֶׁהוּא גְבוּהָ מִמְּלָאכִים מְחַמֵּת שֵׁישׁ לוֹ חֲמוֹר מְגִשֵּׁם כְּזֶה, שֶׁהוּא בְּחִינַת חֲמוֹר מִמֶּשׁ תַּכְלִית הַפְּסִילוֹת וְאָף-עַל-פִּי-כֵן בְּכַח קִדְשֵׁי נִשְׁמָתוֹ יֵשׁ לוֹ כַּח לְהַפְּךָ וְלְהַכְנִיס בְּחִינַת הַחֲמוֹר, שֶׁהוּא גְשָׁמִיּוֹת הַחֲמוֹר אֶל קִדְשֵׁי הַתּוֹרָה שִׁיְהִי מְשֻׁעָבָד אֶל הַתּוֹרָה וְאֶל הָעֲבוֹדָה כְּחֲמוֹר לְמִשְׁאוֹי:

אות יב

וְזֶה בְּחִינַת יִשְׁשַׁכַּר חֲמוֹר גָּרָם וְכוּ. וַיִּפְרַשׁ רַש"י שֶׁקִּבֵּל עָלָיו עַל תּוֹרָה כְּחֲמוֹר וְכוּ, 'כְּחֲמוֹר' דִּיקָא כְּנ"ל, כִּי יִשְׁשַׁכַּר זֶה בְּחִינַת הַצְּדִיק הַגְּדוֹל הַמְּבַאֵר בַּתּוֹרָה הַנִּי"ל שֵׁישׁ לוֹ כַּח לְהַאִיר בְּדַרְי מַעֲלָה וּבְדַרְי מִטָּה, בְּחִינַת הָאֲרֵת בֵּן וְתִלְמִיד הַנִּי"ל כְּדִי שִׁיְהִי לָהֶם יִרְאָה וְכוּ. וְעֵקֶר הוּא הָאֲרֵת

התלמיד, שהיא הארת דרי מטה, שזהו עקר תענוגיו ושעשועיו יתברך
כשעולה העבודה מהם מחמת שהם מגשמים מאד בתכלית הגשמיות,
כמבאר שם בתורה הנ"ל והארת דרי מטה הוא מה שמאירין בהם בחינת
מלא כל הארץ כבודו, בחינת הקיצו ורננו שכני עפר, דהינו מה שמחזקין
כל המנחים בדיוטא התחתונה מאד מאד לבל יתאשו עצמן בשום אפן
בעולם, (כמבאר שם, עין שם). וזה בחינת יששכר, בחינת 'יש שכר'
שמודיע לכל באי עולם אפלו להגרועים מאד, כי עדין יש שכר בחינת כי
יש שכר לפעלתו ויש תקוה לאחריתו. כי כשאדם נתרחק מהשם יתברך,
חס ושלום, מכל שפן כשנופל לתאוות רעות ועברות חס ושלום, אזי הוא
בחינת רחל מבכה על בניה וכו', כי השכינה, שהוא קדשת ישראל, נקראת
רחל פיזוע, ואזי היא בבחינת כרחל לפני גזייה נאלמה, דהינו שקדשת
הנפש מישראל היא בין הקלפות וסטרין אחרנין המעיקין ומצירין לה.
ומגדל חלישותה על-ידי רבוי עונותיה היא כרחל לפני גזייה נאלמה שהן
גוזזין וגוזלין אותה ונוטלין ממנה הודה ותפארתה והיא נאלמה ביניהם.
ואזי היא בחינת שכינה מה אומרת קלני מראשי קלני מזרועי וכו', כמו
שאמרו רבותינו זכרונם לברכה. וכשזה הרחוק מאד נתעורר בעצם רחוקו
ואינו מיאש עצמו בשום אפן ובוכה וצועק להשם יתברך תמיד, זה בחינת
קול ברמה נשמע נהי בכי תמרורים רחל מבכה על בניה מאנה להנחם על
בניה, בגין כי איננו, (כמו שאיתא בזהר הקדוש), הינו שקדשת הנפש של
ישראל שהיא בחינת רחל, היא בוכה ומבכה על בניה, הינו על מעשים
טובים שלה שאבדה על-ידי תאוותיה הרעות, כי המעשים טובים נקראים
בנים, כי עקר תולדותיהם של צדיקים מעשים טובים. והיא בוכה
במרירות גדול מאד בבחינת נהי בכי תמרורים עד אשר קול ברמה נשמע,
כתרגומו, קל ברום שמיא אשתמע וכו'. ומגדל כאבה שהיא רואה שזה
זמן רב אשר עדין לא עלתה ארוכה למכתה והיא צועקת ובוכה זה זמן
זמנים טובא ועדין היא רחוקה מהשם יתברך כל כך. ועל-כן "מאנה
להנחם על בניה כי איננו", כמו שכתוב בזהר, בגין כי איננו, הינו שאומרת
בלבה, איך אפשר לנחמנו ואני יודע כי איננו! כי אין השם יתברך עמי
עדין, כי אני רחוק מהשם יתברך מאד מאד, אבל אף-על-פי-כן, אף-על-
פי שהיא רחוקה כל כך, מאחר שמחזקת עצמה עדין לצעק ולבכות להשם
יתברך תמיד, אזי נתעוררין רחמי השם יתברך ומאיר עליה הארה
והתחזקות מלמעלה בבחינת, כה אמר ה' מנעי קולך מבכי ועיניך מדמעה
כי יש שכר לפעלתו ויש תקוה לאחריתו וכו'. וכל זה על-ידי הצדיק הדור
הגדול במעלה מאד, שהוא בחינת יששכר שמאיר בכל נפש ונפש ומודיע
לה כי עדין יש שכר, כמו שאמר רבנו זכרוננו לברכה, כי אין שום יאוש
בעולם, כי אין שום דבור ולא שום צעקה נאבדת אפלו צעקה משאול
תחתיות אינה נאבדת לעולם, (כמבאר בדברינו כמה פעמים):

וְזֶה בְּחִינַת יִשְׁשַׁכַּר חֲמוֹר גָּרַם, שֶׁהַצְּדִיק, בְּחִינַת יִשְׁשַׁכַּר שְׂמַאִיר בְּכָל הַדָּרִי מִטָּה בְּכָל הַנְּמוּכִים מְאֹד לְבַל יִתְיַאֲשׁוּ עֲצָמָן מִן הַרְחָמִים בְּשׂוּם אֲפֹן עַד אֲשֶׁר מְשִׁיב כָּלֵם לְהֵשִׁם יִתְבָּרַךְ אֲפֹלוֹ אוֹתָן שֶׁהֵם בְּבְחִינַת חֲמוֹר, בְּחִינַת בְּהֵמָה טְמֵאָה, בְּחִינַת זְהֻמַּת וְגִשְׁמִיּוֹת הַחֲמֹר, כִּי הוּא מְאִיר בָּהֶם הָאֲמֵת עַד שְׁגָם הֵם נִעְשִׂין מְרַכְּבָה אֶל הַקְּדוּשָׁה וְנוֹשְׂאִים עֲלֵיהֶם עַל תּוֹרָה. וְזֶהוּ בְּחִינַת חֲמוֹר גָּרַם שֶׁפָּרַשׁ רַשׁ"י, כְּחֲמוֹר לְסַבֵּל עָלָיו עַל תּוֹרָה, הֵינּוּ כְּנִ"ל. וְזֶהוּ "רַבֵּץ בֵּין הַמְּשֻׁפְּתִים", זֶה בְּחִינַת אִם תִּשְׁכַּחוּ בֵּין שְׁפֹתַיִם כְּנִפֵּי יוֹנָה נִחְפָּה בְּכֶסֶף וְכוּ', הֵינּוּ כִּי מְשֻׁפְּתִים זֶהוּ בְּחִינַת שְׁפֹתַי וְגִבּוּלֵי וּמְצָרֵי הָעוֹבְדֵי כּוֹכְבִים וְסֻטְרֵין אַחֲרָנִין שֶׁהֵם אוֹרְבִין עַל הַגִּבּוּלִין שֶׁנִּקְרָאִים שְׁפֹתַיִם וְאֵינָם מְנִיחִין אֶת הָאִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי שֶׁיֵּצֵא מֵהַגִּבּוּל שֶׁלָּהֶם לְהִתְקַרֵּב אֶל הַקְּדוּשָׁה בְּבְחִינַת כָּל רִדְפֵיהָ הַשִּׁיגוּהָ בֵּין הַמְּצָרִים. וְהַפְּסוּק אֹמֵר, שְׁזָהוּ עֵקֶר שֶׁבַח וּמַעֲלַת יִשְׂרָאֵל. וְזֶהוּ "אִם תִּשְׁכַּחוּ בֵּין שְׁפֹתַיִם", הֵינּוּ כְּשֶׁאַתֶּם הָעוֹבְדֵי כּוֹכְבִים וְסֻטְרָא אַחֲרָא כְּשֶׁהֵייתֶם שׁוֹכְבִים וְאוֹרְבִים בֵּין שְׁפֹתַיִם, שֶׁהֵם הַגִּבּוּלִין וְהַמְּצָרִים לְבִלִּי לְהַנִּיחַ אֶת אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי לְהִתְקַרֵּב לְהֵשִׁם יִתְבָּרַךְ, גַּם אִזְ כְּנִפֵּי יוֹנָה, שֶׁהִיא כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל, נִחְפָּה בְּכֶסֶף וְכוּ', כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַשׁ"י, בְּכֶסֶפָה וְחֻמְדָּתָה שֶׁל תּוֹרָה וּמְצוֹת, כִּי אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי הַחֹפֵץ בְּאֲמֵת לְאֲמֵתוֹ וְאֵינוֹ רוֹצֵה לְהִטְעוֹת אֶת עֲצָמוֹ, אִזִּי אֲפֹלוֹ כְּשֶׁהִתְאַוּוֹת וְהַמְּנִיעוֹת וְכוּ' מִתְגַּבְּרִין עָלָיו כְּמוֹ שֶׁמִּתְגַּבְּרִין וּמְנִיחִין עֲצָמָן לְאֲרָךְ וְלָרַחֵב וּמִתְפַּשְׁטִין כְּנִגְדּוֹ מְאֹד עַד שֶׁאֵינּוּ יְכוּלִים לְצַאת מֵהֶם, גַּם אִזְ בְּעֵצָם רְחוּקוֹ הוּא כּוֹסֵף וְחוֹמֵד בְּכָל עֵת לְהֵשִׁם יִתְבָּרַךְ וְאֵינוֹ מְנִיחַ אֶת הַרְצוֹן וְהַכְּסוּפִין לְעוֹלָם וְזֶה יָקָר מְאֹד מְאֹד בְּעֵינֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כִּי הָעֵקֶר הִיא הַרְצוֹן וְהַכְּסוּפִין, כְּמַבְאֵר בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ זְכָרוֹנוֹ לְבִרְכָה בְּכֻמָּה מְקוּמוֹת, וְהֵשִׁם יִתְבָּרַךְ מְשַׁבַּח אֶת יִשְׂרָאֵל בְּזֶה שֶׁבְּשִׁבִיל זֶה זֹכִיךְ לְמָה שֶׁזֹּכִיךְ. כִּי אִם תִּשְׁכַּחוּ בֵּין שְׁפֹתַיִם לְאֲרָב וְלִמְנַע אֶת יִשְׂרָאֵל כְּנִ"ל, גַּם אִזְ כְּנִפֵּי יוֹנָה נִחְפָּה בְּכֶסֶף, בְּכֶסֶפָה וְחֻמְדָּתָה שֶׁל תּוֹרָה וּמְצוֹת כְּנִ"ל. וְזֶה בְּחִינַת יִשְׁשַׁכַּר חֲמוֹר גָּרַם רַבֵּץ בֵּין הַמְּשֻׁפְּתִים, שְׁגָם שֵׁם בֵּין הַמְּשֻׁפְּתִים וְהַמְּצָרִים וְהַגִּבּוּלִים שֶׁאוֹרְבִים עָלָיו וּמִתְעִים אוֹתוֹ מְאֹד עַל-יַדֵּי הַתְּגַבְּרוֹת הַתְּאַוּוֹת וְהַמְּנִיעוֹת, גַּם שֵׁם מִתְגַּבְּרַת לְהַכְנִיעַ וּלְבַטֵּל אֶת עֲצָמוֹ לְגַבֵּי הַתּוֹרָה וְהַצְּדִיק וּמְכַנְיַע גּוֹפּוֹ וְחֲמָרוֹ הַמְּגֻשָּׁם כְּחֲמוֹר לִשָּׂא עָלָיו עַל תּוֹרָה :

וְעַל-יַדֵּי הַתּוֹרָה זֹכָה לְהַפְּךָ הַכָּל אֶל הַקְּדוּשָׁה וְזֶה בְּחִינַת וּמְבַנֵּי יִשְׁשַׁכַּר יוֹדְעֵי בִּינָה לְעֵתִים לְדַעַת מַה יַעֲשֶׂה יִשְׂרָאֵל, כִּי כְּמָה וְכְמָה עֵתִים עוֹבְרִים עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, כִּי יֵשׁ כִּי"ח עֵתִים עֵתִים לְטוֹבָה עֵתִים לְרָעָה וּבָהֶם כְּלוּלִים כָּל הָעֵתִים הָעוֹבְרִים עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִיּוֹם הַיּוֹלָדוֹ עַד יוֹם מוֹתוֹ אֲשֶׁר עֲלֵיהֶם הַתְּחִנָּן דָּוִד, "בְּיָדְךָ עֵתֵתִי הַצִּילֵנִי מִיַּד אוֹיְבֵי וּמִרְדְּפֵי". וְזֶה עֵקֶר שְׁלִמּוֹת הַצְּדִיק הַגָּדוֹל בְּמַעֲלָה הַמְּלַמֵּד תּוֹרָה וְדַעַת לְיִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ יִשְׁשַׁכַּר שֶׁיּוּכַל לְהָאִיר בְּכָל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל שֶׁיּוּכַל לְהִתְחַזֵּק וּלְשָׂאֵר עַל עַמּוֹ בְּכָל הַזְּמַנִּים וְהָעֵתִים הָעוֹבְרִים עָלָיו בְּבְחִינַת וּמְבַנֵּי יִשְׁשַׁכַּר יוֹדְעֵי בִּינָה לְעֵתִים, שֶׁיּוֹדְעִים לְהַכְנִיס בְּיִשְׂרָאֵל בִּינָה וְחֻכְמָה אֲמִתִּית שֶׁיִּדְעוּ בְּכָל עֵת וְעַת שֶׁעוֹבְרִים עֲלֵיהֶם יִהְיֶה אִיךָ שֶׁיִּהְיֶה לְבִלִּי לִפְלֵ בְּדַעַתוֹ חֵס וְשָׁלוֹם,

ולבלי להתרחק מהשם יתברך לעולם. וזהו, "לדעת מה יעשה ישראל", שידע כל אחד מישראל מה לעשות בכל עת ועת איד להתחזק בכל עת ועת פעם בתורה, פעם בתפלה, פעם בצעקה ושועה ותחנה ובכיה, פעם בשמחה וחדנה, פעם בדבור, פעם בשתיקה. ויש עת שצריכין ומכרחין לבטל את עצמו דיקא מהעבודה בבחינת עת לעשות לה' הפרו תורתך, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, בטולה של תורה זה קיומה. כי יש עת שצריכין לאכל או לישון בשביל קיום הגוף או לדבר עם בני אדם כדי לפקח דעתו וכיוצא בזה הרבה וכן כל העתים בכלליות ובפרטיות שעוברין על האדם פעמים הוא בבחינת עליה ופעמים הוא בבחינת ירידה. וגם בבחינת העליה בעצמה יש אלפים ורבות מדרגות. וכן יש ימי הילדות והבחורות, ימי עליה וימי עמידה וימי ירידה שהם ימי הזקנה והשיבה וכו' וכן כל מה שעובר על האדם בכל אלו העתים, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה על רבי אליעזר שקם אפלו לפני זקן נכרי, אמר, כמה הרפתקאי דעדו עליו. כי בהכרח שיעבר על כל אדם כמה וכמה מיני עתים שונים, ובפרט על איש הישראלי הרוצה להתקרב להשם יתברך שבשבילו נברא הכל והצדיק הדור האמתי, בחינת יששכר, הוא מאיר בישראל בינה לעתים לדעת מה יעשה ישראל שידע כל אחד מישראל מה יעשה בכל עת באפן שלא יפל ולא יתרחק מהשם יתברך לעולם. וכן כתיב בְּדוֹד מְלֹךְ יִשְׂרָאֵל כְּשֶׁנִּסְתַּלַּק, "והעתים אשר עברו עליו ועל ישראל". ופרש רש"י שם, עתים, צרות שעברו עליו:

אות יד

וזה שאמר דוד, "בידך עתתי הצילני וכו'". הינו כנ"ל, שעל כל אדם כפי מדרגתו צריך שיעבר עליו כמה וכמה מיני עתים וכמו שפרש רש"י שם בסמוך על "ועל ישראל", הינו כנ"ל והעקר להתחזק בכל עת כנ"ל. וזה בחינת וכל פטר חמור תפדה בשה, שצריכין לפדות החמור בשה שהוא בחינת קדשת ישראל להפך גם בחינת החמור אל הקדשה, כי יש לנו פח לזה על-ידי הצדיק האמת שמאיר בבו ותלמיד, שהוא בחינת כהן, שהוא הרב והצדיק האמת, בחינת כלליות בן ותלמיד, (כמו שכתוב שם בהתורה הנ"ל) ועל-כן נותנין השה להכהן וכנ"ל:

וְזֶה בְּחִינַת הַמִּתְקַת פֶּחַד יִצְחָק עַל-יְדֵי הַשָּׂה לְעוֹלָה, בְּחִינַת וַיִּשְׁכַּם אַבְרָהָם
 בְּבֹקֶר וַיַּחְבֹּשׁ אֶת חֲמורוֹ לְהַמְתִּיק הַיְרָאָה רָעָה, עֲנֹה פְּסוּלָה וְכוּ' כַּנִּי"ל.
 לִישְׁרֵי לֶן מֵר וַי לֶן דְּמִיתָנֶן וְכוּ' הִי תוֹרָה וְהִי מִצּוֹת דְּמִגְנֶן עֲלֶן, כִּי הָיָה
 בְּשִׁמְחָה גְּדוּלָה כָּל כָּךְ עַד שְׁאִימַת מוֹת לֹא הִפִּילָה אוֹתוֹ כָּלֵל, אֲדַרְבָּא, עַל-
 יְדֵי זֶה נִתְעוֹרַר לְהִשָּׁם יִתְבָּרַךְ בְּבְחִינַת וְהִנֵּה טוֹב מְאֹד וְכוּ' הַפֶּךְ הַרְשָׁעִים
 שְׁנֶאֱמַר בָּהֶם, "זֶה דֶּרֶכְךָ כֶּסֶל לָמוּ וְאַחֲרֵיהֶם בְּפִיהֶם יִרְצוּ סֵלָה". וְזֶהוּ,
 "רְגִזוּ וְאַל תִּחַטְּאוּ", שְׂיִהְיֶה הַרְגִז וְהַיְרָאָה לְטוֹבָה וְכַנִּי"ל לְמַנְעַם מִהַחַטָּא
 וְכוּ'. וְזֶהוּ, אִי אֲזִיל מוּטָב וְאִם לֹא. וְזֶהוּ מַחֲמַת הַיְרָאָה פְּסוּלָה הַנִּי"ל, עַל-
 כֵּן יַעֲסֹק בַּתוֹרָה שְׁכֻלּוּלָה מִהֶאֱרַת בֶּן וְתַלְמִיד, שֶׁהִיא מְשִׁיבַת נֶפֶשׁ וּמֵאִירָה
 בָּהֶם הַדַּעַת הָאֲמִתִּי, שֶׁהוּא יִרְאֵת ה' לְחַיִּים וּלְטוֹבָה וְכוּ'. וְאִם לֹא יִזְכֹּר
 לֹא יוֹם הַמִּיתָה בְּחִינַת 'וּדְמוּ סֵלָה'. וְעַל-כֵּן אֵינּוּ מְזַכֵּיר לוֹ יוֹם הַמִּיתָה עַד
 אֲשֶׁר עוֹסֵק בַּתוֹרָה וּמְקַבֵּל הַדַּעַת כַּנִּי"ל שֶׁל הַתְּחִיבּוֹת הַנִּי"ל. כִּי אִם לֹא
 יוּכַל לִפְל יוֹתֵר חֵס וְשְׁלוֹם, כַּנִּי"ל, אֲבָל עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה שְׁמִלְמֵדֵת אוֹתוֹ לְזִכֹּר
 בִּירְאֵת הָעֵנֶשׁ לְטוֹבָה כַּנִּי"ל, עַל-כֵּן אֵז דִּיקָא יִזְכֹּר לוֹ יוֹם הַמִּיתָה בְּבְחִינַת
 לִישְׁרֵי לֶן מֵר הַנִּי"ל, כִּי עֵקֶר הַנְּפִילָה מַחֲמַת גְּדוּלוֹת שְׁאִין נֶאֱהָ וְרֵאוּי לוֹ לְעַבֵּד
 עֲבוּדָה וַיִּגְיַעָה הַזֹּאת וְעֵדִין לֹא פָּעַל כְּלוּם, אֲדַרְבָּא, נִדְמָה לוֹ וְכוּ', אֲבָל
 הַחֶפֶץ בְּאֲמַת אוֹמֵר בְּלָבוּ בְּשִׁבִיל נִקְדָּה אַחַת שֶׁל הַתְּנוּצָוֹת אֱלֻקוֹת אֶחָד
 כְּדֹאִי כָּל הַיְגִיעָה בְּכַפְלֵי כַּפְלִים וְכִמוֹ הַצְּדִיק שֶׁשִּׁמַּח אֶת עַצְמוֹ עַל-יְדֵי שֶׁלֹּא
 עָשָׂה גוֹי (וְכִמוֹ שְׁכֻתוֹב בְּהַתּוֹרָה "אַזְמֵרָה" סִימָן רַבֵּן וְכוּ' וְכוּ') וְעַל-כֵּן
 דִּיקָא עַל-יְדֵי הִי תוֹרָה וְהִי מִצּוֹת בָּאוּ לְשִׁמְחָה, כִּי לֹא נִפְלו עַל-יְדֵי זֶה, רַק
 בָּאוּ לְעֲנֹה אֲמִתִּית עַל-יְדֵי זֶה, שְׁנֶאֱמַר בָּהֶם, "וַיִּסְפּוּ עֲנֹוִים", בַּה' שְׁמִחָה.
 וְאַבְיוּנֵי אָדָם בְּקִדּוֹשׁ יִשְׂרָאֵל יִגִּילוּ. וְכַתִּיב, "בַּה' תִּתְהַלֵּל נַפְשִׁי יִשְׁמְעוּ
 עֲנֹוִים וַיִּשְׁמְחוּ". הַפֶּךְ אַחַר וְכִיּוֹצֵא שְׁנִפְלו עַל-יְדֵי שֶׁלֹּא חִזְקוּ עֲצָמוֹן בְּבְחִינַת
 הַנִּי"ל כו'. וְאַמְרוּ, אֵיזִיל וְאִיתְהַנִּי וְכוּ' בְּחִינַת אֶכֶל וְשִׁתָּה כִּי מִחַר נִמּוּת
 בְּחִינַת זֶה דֶּרֶכְךָ כֶּסֶל לָמוּ וְאַחֲרֵיהֶם בְּפִיהֶם, שְׁדִיקָא עַל-יְדֵי שְׁאוּכְרִין יוֹם
 הַמִּיתָה וְיִרְאֵת הָעֵנֶשׁ נוֹפְלִים יוֹתֵר, חֵס וְשְׁלוֹם, אֲבָל הַמְּקַרְבִּים וְהַנְּלוּים
 לְהַצְּדִיק הָאֲמַת הַנִּי"ל נִמְשָׁךְ עֲלֵיהֶם הָאֲרָה מִהַיְרָאָה עֲלָה וְנִפְלָה הַנִּי"ל,
 שֶׁהוּא בְּחִינַת רֵאשׁ הַשְּׁנָה, בְּחִינַת צְמִיחַת קֶרֶן מְשִׁיחַ, שֶׁהוּא בְּחִינַת
 הַמִּתְקַת פֶּחַד יִצְחָק, שְׁעַל-יְדֵי זֶה הַיְרָאָה בָּאָה רַק לְחַיִּים לְקַרֵּב וְלֹא לְרַחֵק,
 חֵס וְשְׁלוֹם. וְזֶה שְׁנִסְמָךְ "וְשִׁמְתֶם" לְפִסּוּק "וְחָרָה וְכוּ'". וּמִזֶּה הַפִּסּוּק
 וְשִׁמְתֶם דֶּרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרֹנִם לְבִרְכָה, זְכָה נַעֲשֶׂה לוֹ סֵם חַיִּים, לֹא זְכָה
 וְכוּ'. כִּי וְחָרָה וְכוּ' הִיא בְּחִינַת יִרְאֵת הָעֵנֶשׁ וְעַל זֶה מְסִים, "וְשִׁמְתֶם",
 שְׁתִּזְהַר שְׁתִּהְיֶה הַיְרָאָה לְטוֹבָה בְּבְחִינַת סֵם חַיִּים וְכַנִּי"ל. וְכָל זֶה נִמְתַּק עַל-
 יְדֵי פְּדִיוֹן פֶּטֶר חֲמור בְּשָׂה. פֶּטֶר חֲמור, שֶׁהִיא הוֹלְדָה רֵאשׁוֹנָה שֶׁל בְּכוֹר,
 זֶה בְּחִינַת יִרְאֵה, בְּחִינַת רַעְדָה אֲחֻזָּתָם שֶׁם חֵיל כִּיּוֹלְדָה, בְּפֶרֶט הוֹלְדָה
 רֵאשׁוֹנָה וּמֵאֲחַר שֶׁהַיְרָאָה נִמְשָׁכַת עַל-יְדֵי הוֹלְדָה רֵאשׁוֹנָה שֶׁל חֲמור, שֶׁהוּא
 בְּהֵמָה טִמְאָה, בְּחִינַת גְּשָׁמִיּוֹת וְזִהְמַת הַחֲמור יוּכַל לְהַתְּאָחוּ חֵס וְשְׁלוֹם
 יִרְאֵה רָעָה וּפְסוּלָה הַנִּי"ל, שְׁאֵז מִתְּגַבֵּר גְּשָׁמִיּוֹת וְזִהְמַת הַחֲמור יוֹתֵר וְיוֹתֵר
 עַד שְׁנַעֲשֶׂה שׁוֹנָא גְּדוּל לְהַתְּלַמֵּד חֶכֶם בְּבְחִינַת מִי יִתֵּן לִי תַלְמִיד חֶכֶם וְכוּ'.
 וְעַל-כֵּן צְרִיכִין לְפַדּוֹתוֹ בְּשָׂה וְאֵז נִמְתַּק הַיְרָאָה שְׁתִּהְיֶה עִם דַּעַת עַל-יְדֵי

שְׁנוֹתַיִן הַשָּׁה לְכַהֵן, שֶׁהוּא בְּחִינַת הָרֵב וְהַצְדִּיק הַנִּי"ל וְאִז נִתְהַפֵּךְ וְנַעֲשֶׂה
הַחֲמוּר מִרְכָּבָה לְקַדְשָׁה, בְּבְחִינַת יִשְׁשַׁכְר חֲמוּר גָּרַם וְכוּי כְּנִי"ל. וְזֶהוּ "וְאִם
לֹא תִפְדֶּה וְעִרְפְּתוּ" הוּא הַפְסִיד מְמוֹנוֹ שֶׁל כַּהֵן וְכוּי, כִּי עֵקֶר הָעֲשִׂירוֹת
נִמְשָׁךְ מִשָּׁם, מִבְּחִינַת כַּהֵן וְהָרֵב הַנִּי"ל שֶׁזֹּכָה לְהָאֲרֵת בֵּן וְתַלְמִיד, (כְּמִבְּאֵר
בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל) וְעַל-כֵּן יִפְסַד מְמוֹנוֹ וְעֲשִׂירוֹתוֹ כְּנִי"ל. וְזֶה שֶׁתִּרְגּוּם יִשְׁשַׁכְר
חֲמוּר גָּרַם, עֲתִיר בְּנִכְסָיו. כִּי עֵקֶר הָעֲשִׂירוֹת עַל-יְדֵי הָאֲרֵת בֵּן וְתַלְמִיד,
שֶׁעַל-יְדֵי זֶה מְהַפְּכִין הַחֲמוּר אֶל הַקַּדְשָׁה, שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת יִשְׁשַׁכְר חֲמוּר גָּרַם
וְכוּי וְכְנִי"ל:

מִן 'וְזֶה בְּחִינַת הַמִּתְקַת פֶּחַד יִצְחָק' עַד כָּאן לֹא נִכְתַּב כְּסֹדֵר בְּבִאּוּר, רַק
רְאִשֵׁי פְּרָקִים:

וְעַתָּה נִבּוֹא לְבִאֵר הַדְּבָרִים בִּישׁוּעַת ה':

(וְכַל זֶה מְקַשֵּׁר לְמָה שֶׁכְּתוּב בְּהַלְכוֹת בְּכוֹר בְּהֵמָה טְהוֹרָה הַלְכָה ד):

אות טז

וְכַלל הַדְּבָר, כִּי הָאָדָם צָרִיךְ לְזַהֵר מְאֹד לְהִמָּשִׁיךְ עַל עֲצֻמוֹ יִרְאֵת ה'. וְעֵקֶר
הִירְאָה נִמְשָׁךְ עַל הָאָדָם עַל-יְדֵי יִרְאֵת הָעֲנֵשׁ כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב אֲדוֹנָנוּ, מוֹרְנוּ
וְרַבְּנוּ זְכוֹרָנוּ לְבָרְכָה שְׁאֵפְלוּ צְדִיקִים צָרִיכִין יִרְאֵת הָעֲנֵשׁ, כִּי עֵקֶר הִירְאָה
הוּא יִרְאֵת הָעֲנֵשׁ וְכוּי, עַיִן שָׁם. אֵךְ כֹּל מִי שֶׁאִינוּ רוֹצֵה לְהִטְעוֹת אֶת עֲצֻמוֹ
צָרִיךְ לְזַהֵר מְאֹד מְאֹד שֶׁיִּמְשִׁיךְ עַל עֲצֻמוֹ הִירְאָה מִהָעֲנֵשִׁים לְטוֹבָה וְלֹא
לְרָעָה חֵס וְשְׁלוֹם, כִּי יֵשׁ כַּמָּה וְכַמָּה שֶׁעַל-יְדֵי עֲצָם הִירְאָה שֶׁלָּהֶם נוֹפְלִים
יוֹתֵר כְּאֲשֶׁר שְׁכִיחַ בְּכַמָּה בְּנֵי אָדָם שֶׁכְּשִׁיּוֹשְׁבִים עַל סֵפֶר רִאשִׁית חֲכָמָה
הַקְדוּשׁ אוֹ שְׁאֵר סִפְרֵי מוֹסֵר הַמְדַבְּרִים מְגַדֵּל מְרִירוֹת הָעֲנֵשִׁים הַקְשִׁים
הַמְגִיעִים עַל כָּל עֵבֶרָה, רַחֲמָנָא לְצִלָּן, הֵם נוֹפְלִים בְּדַעְתָּם יוֹתֵר רַחֲמָנָא
לְצִלָּן מִחֲמַת שְׁיֻזְדַּעִים בְּעֲצָמָם שֶׁעֲבְרוּ עַל כָּל אֵלוֹ הַדְּבָרִים כַּמָּה וְכַמָּה
פְּעָמִים יוֹתֵר וְיוֹתֵר, רַחֲמָנָא לְצִלָּן, וּמְגַדֵּל הַמְרָה שְׁחָרָה וְעֲצָבוֹת שְׁנוּפֵל
עֲלֵיהֶם, עַל-יְדֵי זֶה הֵם נוֹפְלִים יוֹתֵר מִבְּתַחֲלָה. עַד שֶׁיֵּשׁ שְׁבָאִים עַל-יְדֵי זֶה
לְכַפִּירוֹת, חֵס וְשְׁלוֹם, כִּי מִחֲמַת שְׁאִינָם יְכוּלִים לִשְׂאֵ עֲלֵיהֶם אֵימַת יִרְאֵת
הָעֲנֵשׁ הַגְּדוֹל כָּל כָּךְ, וְכֵן לְהַתְגַּבֵּר עַל יִצְרָם אֵינָם מִתְגַּבְּרִים, וְעַל-כֵּן אוֹי
לָהֶם מִיִּצְרָם וְאוֹי לָהֶם מִיִּצְרָם וּמִחֲמַת זֶה נִמְצָאִים שְׁבָאִים עַל-יְדֵי זֶה
לְכַפִּירוֹת חֵס וְשְׁלוֹם, וְכַל זֶה מִחֲמַת שֶׁיִּרְאֵת הָעֲנֵשׁ הִיא בְּחִינַת דִּינִים
וּמִבְּחִינַת דִּינִים נִשְׁתַּלְשֵׁל כָּל אַחִיזַת הַיִּצָּר הָרַע וְהַסְטֵרָא אַחֲרָא, (כְּמִבְּאֵר
בְּמִקוּם אַחֵר). וְעַל-כֵּן כְּשֶׁאִינוּ זֹכָה, אֲזִי חֵס וְשְׁלוֹם, נִתְהַפֵּךְ לוֹ הִירְאָה
לְרָעָה, רַחֲמָנָא לְצִלָּן, כִּי נוֹפֵל לְעֲצָבוֹת וּמְרָה שְׁחָרָה, חֵס וְשְׁלוֹם, שֶׁעַל-יְדֵי
זֶה מִתְגַּבְּרִים הַתְּאוּוֹת יוֹתֵר וְכוּי כְּנִי"ל. עַל-כֵּן עֵקֶר הַתְּקוּן עַל-יְדֵי בְּחִינַת

הצדיק הגדול הנ"ל שזוכה להמשיך בעולם הדעת, שהוא בחינת הארת בן ותלמיד. ועקר הוא הארת התלמיד, שהוא בחינת מלא כל הארץ כבודו, בחינת הקיצו ורננו שכני עפר וכו', שמחזק כל הנופלים והרחוקים שלא יתיאשו עצמן בשום אפן וכו' כנ"ל. וכל זה כדי להמשיך עליהם יראה, כמו שמבאר שם, הינו שזה הצדיק זוכה להאיר דעת נפלא ונורא מאד, שעל-ידי זה נמשכת יראה עלאה ונפלאה מאד עד שזאת היראה יכולה להגיע ולהאיר ולעורר כל הרחוקים מאד מאד ועקר הדבר שבעצם נפלאות הדרכים שממשיך זה הצדיק בדעתו הנפלא, על-ידי זה באה היראה על כל אחד רק לטובה ולא לרעה אפלו הרחוק מאד מקבל היראה רק לטובה, כי הוא מאיר ומודיע בעולם דרכי טובו וחסדו הגדול שאינו נפסק לעולם ומודיע לכל אחד, כי עדיו השם יתברך אתו ועמו וקרוב אליו ומחיה ומשמח ומנחם הכל ומאיר בהם דרכיו, שגם הם יוכלו לשמח ולחזק את עצמם בעצם רחוקם וכו'. ואז נמשך עליהם היראה תמיד לטובה ולא לרעה כלל, כי תכף כשזוכרים את עצמם או כשרואים איזה ספר מוסר עצם יראת הענש, הם נתעוררים לתשובה תכף כראוי ותכף כשהבעל דבר רוצה להכניס בהם מרה שחרה ועצבות כאלו אפס תקוה, חס ושלום, הם זוכרים תכף חסדי ה' וטובו ונפלאותיו, וכל דרכי הצדיק הנפלאים שהאיר בהם, שעל-ידי זה יכולים לחזק את עצמו ולשמח את עצמו תמיד כמו על-ידי התורה הזאת ועל-ידי "התורה אומרה לאלקי בעודי" וכו' וכו' :

אות יז

כי זה כלל גדול, כי ישירים דרכי ה' וצדיקים ילכו בהם ופושעים יכשלו בהם. וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, זכה נעשה לו סם חיים, לא זכה וכו'. וכל הדברים שהשם יתברך שולח על האדם הן טוב הן להפך כל פונתו יתברך תמיד לטובה, רק שהאדם הוא במשקל ונסיון תמיד. ועל-פן אפלו כשהשם יתברך שולח יסורים על האדם חס ושלום או שרואה יסורים וענשים של אחרים וכל פונתו יתברך כדי שיתעורר לשוב אליו, אבל בזה העולם יש להאדם בחירה תמיד עד שלפעמים מתגבר עליו הבעל דבר במרה שחרה ועצבות עד שנופל יותר על-ידי זה וכנ"ל. ועל-פן צריכין להתגבר תמיד בכל עת שבאה עליו איזה יראה שתהיה לטובה שיהיה נזהר מאד שתכף כשהמחשבות רוצים להחליש דעתו ולהגביר עליו העצבות ולהפילו חס ושלום, על-ידי זה. שיתגבר כנגדם ויחזק את עצמו בכל דרכי ההתחזקות המבארים בדברינו כמה פעמים. ואז תהיה היראה לטובה שיזכה לתשובה על-ידי זה ויכול לבוא לשמחה גדולה על-ידי היראה אפלו על-ידי יראת הענש אף-על-פי שהוא יודע בעצמו שהוא

רחוק מאד מאד מהשם יתברך והוא מלא חטאים, רחמנא לצלן, אף-על-פי-כן לא יפל בדעתו על-ידי זה כלל, רק יבוא על-ידי זה לענוה באמת, שהיא בחינת שמחה, בבחינת ישמעו ענוים וישמחו. וכתוב, "ויספו ענוים בה' שמחה ואביוני אדם בקדוש ישראל יגילו". כי קרוב ה' לנשברי לב והוא שוכן את דכא. ותכף כשבא לשפלות אמתתי השם יתברך שוכן עמו ומנחם ומשמח אותו בכל מיני שמחות ונחמות, כי במקומו יתברך עז וחדוה תמיד, כמו שכתוב, "עז וחדוה במקומו". וכתוב, "כי בו ישמח לבנו וכו'":

אות יח

וזהו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, בהלולא דמר בריה דרבינא אמרו רבנן לרב הונא זוטי, לישרי לן מר. אמר להו, וי לן דמיתנן וי לן דמיתנן. אמרו לה, אנו מה נשרי אבתרך. אמר להו, הי תורה והי מצות דמגנן עלן. והוא תמיה מאד מה השיר והשמחה הזאת וי לן דמיתנן, בפרט שצוה עליהם, לישרי אבתריה הי תורה והי מצות וכו', ואיך שיך זאת לשיר ושמחה?! אך על-פי הנ"ל יובנו הדברים היטב כי היה בשמחה גדולה כל כך עד שאימת מות, שהוא יראת הענש, לא היה לו פח להפיל אותו לעצבות חס ושלום, רק אדרבא כל מה שזכר יראת הענש יותר נמשך עליו יראה קדושה יותר שעל-ידי זה נתחזקה השמחה אצלו יותר בבחינת וגילו ברעדה, כי כל מה שזכר יותר ענגן המיתה וכו', התחזק יותר שיהיה לטובה, דהינו שעל-ידי זה יתקרב להשם יתברך ולא שיתרחק יותר על-ידי זה חס ושלום, רק אדרבה מגדל האימה ויראה מהמות וכו' התחזק לקיים דברי חכמינו זכרונם לברכה לשמח את עצמו בחסדי ה' וטובו שאינו נפסק לעולם ועל-כן שר לפנייהם וי לן דמיתנן וכו'. וצוה להם לשיר אחריו, הי תורה והי מצות דמגנן עלן [כי אין לנו] כי אם חסדו וטובו הגדול שאינו נפסק לעולם, כי הם זכו שעל-ידי זה באו רק לענוה אמתית שהרגישו שפלותם האמתית ועל-ידי זה נתקרבו יותר להשם יתברך, שזהו עקר השמחה בחינת אנכי אשמח בה' וכנ"ל:

כי עקר הנפילה על-ידי גדלות שמחמת גסותו נדמה לו שכבר היה יגע בעבודת ה', וכשרואה אחר כך גדל רחוקו עדיו מהשם יתברך נופל בדעתו מאד, כי נדמה שהוא מתנגע בחנם חס ושלום, ועל-ידי זה נופל לגמרי חס ושלום, אבל מי שחפץ באמת יודע שפלותו באמת וגדלת הבורא יתברך עד שפדאי אצלו כל היגיעות והעבודות שבעולם בשביל נקדה אחת של התנוצצות אלקות אחד ומשמח בכל נקדה ונקדה שמוצא בעצמו מקדשת ישראל, בפרט מה שזכה שלא עשני גוי וכו', (כמבאר בדברינו, עין שם). ואדרבא, כל מה שרואה רחוקו יותר בא לשמחה יותר מחמת שפא

לשפלות וענוה יותר. וזה בחינת ירידה תכלית העליה, שעל-ידי הירידה בא לשפלות אמתית, כי לא הניח להפיל את עצמו על -ידי הירידה חס ושלו, שבא מחמת גסות שאינו יכול לסבל לצפות עדין להשם יתברך בשפלות וירידות כאלה, כי היה מרצה לעבד את ה' אם היה זוכה להיות צדיק וחסיד גדול במעלה וכו', אבל כשרואה שאינו זוכה לזה והוא רחוק כל כך ומנח בשפלות כזה שוב אינו רוצה כלל חס ושלו, ומבקש תואנה לפרש חס ושלו, מאחרי המקום לגמרי, אבל מי שרוצה לחוס על חזיו האמתיים באמת הוא מרצה לעבד את ה' בכל מה שיוכל אפלו אם חס ושלו, לא יזכה לשום מעלה, רק שיקל מעליו מעט ענשי הגיהנם וכו', או שיזכה לאיזה נקדה טובה בעלמא וכמו שפעם אחת שמעתי מרבנו זכרוננו לברכה שאמר לענין כזה, ומה יהיה אם לא יהיה לי עולם הבא מה לעשות ואם יגיע לי גם גיהנם. והגביה ידיו פאומר שצריך האדם להתרצות על הכל, כי בודאי לא יעשה השם יתברך עולה נגדו חס ושלו, כי צדיק וישר הוא וכו'. ומי שמחזק את עצמו תמיד פנ"ל, הוא בא על-ידי הירידה לשפלות אמתית ומתקרב יותר להשם יתברך ובטוח בחסדי ה' וטובו שיתהפך הכל לטובה בכת וזכות הצדיקים האמתיים שיש להם פח להפך הכל לטובה. ואזי זוכה לשמחה גדולה תמיד ומתקרב להשם יתברך יותר בבחינת ירידה תכלית העליה, כי השם יתברך שוכן את דכא וכו'.

אות יט

וזהו בחינת כי עמד הסליחה למען תנא, שמחמת שבטוחים שהשם יתברך סולח ומוחל, על-ידי זה דיקא זוכין ליראה טובה לשוב להשם יתברך, כי מי שאינו מחזק את עצמו בזה אינו יכול לזכות ליראה, כי כשבא עליו איזה יראה נמשך אל העצבות חס ושלו, ונופל על-ידי זה יותר, אבל על-ידי שיודעין כי עמד הסליחה ובטוחין בחסדו תמיד שהכל יוכל להתתקן ולהתהפך לזכיות, על-ידי זה זוכין ליראה בחינת למען תנא, כי מקבלין היראה לטובה וכנ"ל. וזה קויתתי ה' קויתה נפשי ולדברו הוחלתי וכו'. ופרש רש"י, קווי אחר קווי, הינו פנ"ל שצריכין לקוות ולצפות לה' תמיד בקווי אחר קווי בלי שעור וכמו שמדבר בזה אחר כך, "ולדברו הוחלתי נפשי לה' משמרים לבקר שמרים לבקר יחל ישראל אל ה' כי עם ה' החסד והרבה עמו פדות". כי יש עמו יתברך כמה מיני פדות שבודאי יפדה אותנו מכל עוונותינו והוא יפדה את ישראל וכו', רק שצריכין לקוות ולשמר ולצפות קווי אחר קווי וכו' עד שיקיף ויראה ה' משמים

אות כ

וְזָהוּ בְּחִינַת סְפִירַת הָעֶמֶר, כִּי עַל-יְדֵי הַנִּפְתּוֹת הָעֶמֶר שְׁעוּרִים מְגַלִּין וּמְפָרְסְמִין כִּי מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ וּבְכָל מְקוֹמוֹת מְמַשְׁלָתוֹ, שְׁזָהוּ הָאָרֶת דְּרֵי מִטָּה, שֶׁהוּא הָעֶקֶר, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, "וְאָבִיתָה תְהִלָּה מְגוּשֵׁי עֶפְרָ וְכוּ'" (כְּמוֹ שֶׁמְבֹאָר שָׁם), דְּהֵינּוּ לְגִלוֹת לְכָל הַנוֹפְלִים וּלְכָל הָרְחוּקִים מְאֹד מְאֹד מֵהֵשֶׁם יִתְבָּרֵךְ עַל-יְדֵי מַעֲשֵׂיהֶם הָרָעִים חֶסֶד וְשָׁלוֹם, לְגִלוֹת לָהֶם כִּי עֲדִין ה' עִמָּם וְאַצְלָם וְקָרוֹב לָהֶם תְּמִיד בְּחִינַת הַקִּיצוֹ וְרִנְנוֹ שֶׁכֵּנִי עֶפְרָ וְכוּ' כִּי מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ וְכוּ' (כְּמוֹ שֶׁמְבֹאָר שָׁם, עֵין שָׁם). כִּי שְׁעוּרִים הוּא מְאֹכֵל בְּהֵמָה שֶׁהוּא הָעֵדֶר הַדְּעוּת, שְׁזָהוּ בְּחִינַת פָּגַם הַחוּטָאִים שֶׁמְסַלְקִין מֵעֲצָמוֹן הַדְּעוּת וְעוֹשִׂין מַעֲשֵׂה בְּהֵמָה חֶסֶד וְשָׁלוֹם, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוֹם לְבִרְכָה וּמוֹבָא שָׁם בְּהַתּוֹרָה הַזֹּאת, אֵין אָדָם עוֹבֵר עֲבֵרָה אֶלָּא אִם כֵּן נִכְנַס בּוֹ רוּחַ שְׁטוּת. וְעַל-כֵּן שְׁעוּרִים הוּא מְנַחֵת קְנָאוֹת שֶׁל הַסּוֹטָה שֶׁמִּשָּׁם לְמִדּוֹ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוֹם לְבִרְכָה זֹאת שֶׁאֵין אָדָם עוֹבֵר עֲבֵרָה וְכוּ', כְּמוֹ שֶׁדְּרָשׁוּ שָׁם עַל פְּסוּק, "כִּי תִשָּׁטֵה אֶשְׁתּוֹ", שֶׁאֵין אָדָם וְכוּ' אֶלָּא אִם כֵּן נִכְנַס בּוֹ רוּחַ שְׁטוּת. וּמִחֲמַת זֶה מְכַרְחִין לְהַבִּיא מְנַחוֹת שֶׁל שְׁעוּרִים, כִּי הִיא עֲשֵׂתָה מַעֲשֵׂה בְּהֵמָה אֶף קָרְבָּנָה מְאֹכֵל בְּהֵמָה, כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַש"י שָׁם. וְעַל-יְדֵי מְנַחֵת שְׁעוּרִים דִּיקָא נִבְדָּקָת. וְזָהוּ בְּעֲצָמוֹ בְּחִינַת מְנַחֵת הָעֶמֶר שְׁעוּרִים שֶׁהִיא בְּדִיקוֹ דְּאֶשֶׁת חֵיל, שֶׁהִם כָּלֵל יִשְׂרָאֵל, (כְּמְבֹאָר בְּזֵהר בְּרַעֲיָא מְהֵימְנָא, עֵין שָׁם). הֵינּוּ שְׁעַל-יְדֵי שֶׁמְבִיאִין עֹמֵר שְׁעוּרִים מְאֹכֵל בְּהֵמָה וּמְנִיפִין וּמְרִימִין אוֹתוֹ לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה לְמִי שֶׁהַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ שְׁלוֹ וּלְכָל אֲרַבַּע רוּחוֹת הָעוֹלָם לְמִי שֶׁכָּל אֲרַבַּע רוּחוֹת הָעוֹלָם שְׁלוֹ, כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַש"י שָׁם, עַל-יְדֵי זֶה מְגַלִּין וּמְפָרְסְמִין כִּי מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, הֵינּוּ בְּחִינַת הַנִּי"ל שֶׁגַם בְּבְחִינַת שְׁעוּרִים שֶׁהוּא תְּכֵלִית הַגְּשָׁמִיּוֹת, בְּחִינַת מְאֹכֵל בְּהֵמָה הָעֵדֶר הַדְּעוּת, בְּחִינַת פָּגַם כָּל הַחֻטָּאִים כַּנִּי"ל, גַּם שָׁם מְלֵא כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרֵךְ, כִּי לֵית אַתֵּר פְּנוּי מֵינָה וְהוּא יִתְבָּרֵךְ מַחֲיָה אֶת כָּלָם. וְעַל-כֵּן אֵין שׁוּם יְאוּשׁ בְּעוֹלָם כָּלֵל. וְזָה עֶקֶר הַבְּדִיקָה וְהַנְּסִיּוֹן שֶׁל כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב בְּרַעֲיָא מְהֵימְנָא, וְאִיהוּ בְּדִיקָא דְּאֶשֶׁת חֵיל, כִּי זֶה עֶקֶר הַבְּדִיקָה וְהַנְּסִיּוֹן שֶׁל כָּל אֶחָד מֵיִשְׂרָאֵל כְּשֶׁבָּא לְטַהֵר אֶת עֲצָמוֹ מִזְּהֻמָּתוֹ כְּמוֹ כָּלֵל יִשְׂרָאֵל שֶׁצָּרִיכִין לְטַהֵר עֲצָמוֹ מִזְּהֻמָּת מְצָרִים בְּאֵלוֹ הַיָּמִים, שֶׁעֶקֶר הַבְּדִיקָה וְהַנְּסִיּוֹן אִם יָכוֹל לְעַמֵּד בְּכָל מָה שֶׁיַּעֲבֹר עָלָיו שֶׁתְּמִיד יִתְחַזֵּק בְּהֵשֶׁם יִתְבָּרֵךְ וְלֹא יִפֹּל מִשׁוּם דְּבַר בְּעוֹלָם, כִּי יֵאָמֵר תְּמִיד כִּי מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ וְיִהְיֶה אִידָּ שְׂיִהְיֶה אֵל יִסְתִּיר פָּנָיו מֵהֵשֶׁם יִתְבָּרֵךְ מְלַחֵשׁתוֹקֵק אֲלָיו וּמִצְעָקָה וּבִקְשָׁה וְתַחֲנוּנִים וְכוּ', כִּי הַרְבֵּה הַרְבֵּה צָרִיד לְעַבֵּר עַל כָּל אֶחָד לְפִי מְדַרְגָּתוֹ וְכוּ'. וְעַל-כֵּן עֶקֶר הַהֲכָנָה לְקַבְּלַת הַתּוֹרָה, שֶׁהִיא הַתְּגִלוֹת הַדְּעוּת הַנִּי"ל, הוּא עַל-יְדֵי הָעֶמֶר שְׁעוּרִים, שְׁעַל-יְדֵי זֶה מִתְחִילִין לְהַמְשִׁיךְ הָאָרָה הַזֹּאת שֶׁל הַדְּעוּת הַנִּי"ל לִידַע וּלְהוֹדִיעַ וּלְהוֹדִיעַ כִּי מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ וְאַפְלוֹ בְּתַכְלִית הַזְּהֻמָּא וְהַגְּשָׁמִיּוֹת בְּבְחִינַת עֹמֵר שְׁעוּרִים, גַּם שָׁם יָכוֹלִין לְגִלוֹת כְּבוֹדוֹ

יְתַבְרַךְ, וְאֲדַרְבָּא, דִּיקָא עַל-יְדֵי זֶה, עַל-יְדֵי בְּחִינַת עֹמֵר שְׁעוֹרִים מְגַלִּין
וּמְפָרְסִמִּין כְּבוֹדוֹ יְתַבְרַךְ עַל-יְדֵי שְׁהַרְחֻקִים בְּיוֹתֵר, שֶׁהֵם בְּבַחֲינַת
שְׁעוֹרִים, בְּחִינַת בְּהִמְיוֹת פְּשָׁה מוֹדִים וּמוֹדִיעִים אֲמוּנָתוֹ הַקְּדוּשָׁה
יְתַבְרַךְ, שְׁעַל-יְדֵי זֶה עֵקֶר הַגְּדֻלּוֹת וְהַתְּגַלּוֹת כְּבוֹדוֹ יְתַבְרַךְ בְּבַחֲינַת כַּד אֲתִי
יְתֵרוֹ דִּיקָא כְּדִין אֲסִתְּלִיק וְאֲתִיקֵר שְׁמָא דְקֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֲלָא וְתַתָּא,
(כְּמוֹבָא בְּדַבְּרֵי זְכוֹרֵנוּ לְבִרְכָה כְּמָה פְּעָמִים):

אות כא

וְעַל-כֵּן סוֹפְרִין הַיָּמִים לְעֹמֵר, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, "וּסְפַרְתֶּם לָכֶם" - לְעֶצְמֵיכֶם. מֵה
הַתֵּם 'וּסְפַרְהָ לָהּ לְעֶצְמָה', אוֹף הָכָא "וּסְפַרְתֶּם לָכֶם" - לְעֶצְמֵיכֶם, כְּמוֹ
שֶׁמְבַאֵר בְּזֵהר הַקְּדוּשָׁה, הֵינּוּ כִּי כָּל אֶחָד צָרִיךְ לְסַפֵּר וּלְהַחֲיוֹת יָמָיו עַל-יְדֵי
בְּחִינַת עֹמֵר שְׁעוֹרִים שְׁמִשָּׁם מְקַבֵּל חַיּוֹת בְּכָל יוֹם וַיּוֹם מִיָּמֵי הַסְּפִירָה שֶׁהֵם
הַכְּנָה וְטְהָרָה לְקַבֵּל הַתּוֹרָה, שְׁעֵקֶר הַכְּנָה וְהַטְּהָרָה עַל-יְדֵי שְׁסוּפֵר וּמוֹנָה
בְּכָל יוֹם וַיּוֹם אֶל הָעֹמֵר שְׁעוֹרִים שֶׁבְּזֶה מְזַכֵּר אֶת עֲצֻמוֹ, כִּי בְּכָל יוֹם כִּי
מְלֵא כָּל הָאֶרֶץ כְּבוֹדוֹ וּמְכַל הַטְּמְאוֹת וְהַזְּהָמוֹת שֶׁבְּעוֹלָם יְכוּלִים לְשׁוּב
אֵלָיו יְתַבְרַךְ כִּי מְלֵא כָּל הָאֶרֶץ כְּבוֹדוֹ, שֶׁזֶה נִתְגַּלָּה עַל-יְדֵי הָעֹמֵר שְׁעוֹרִים
כְּנ"ל. כִּי זֶה יְדוּעַ שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְקַפֵּץ בְּפַעַם אֶחָד אֶל הַקְּדוּשָׁה בְּשִׁלְמוֹת, כִּי
הָבֵא לְטָהָר מְסִיעֵין לוֹ, אוֹמְרִים לוֹ הַמֵּתֵן, שְׁצָרִיךְ לְהַמְתִּין הַרְּבֵה כָּל אֶחָד
כְּפִי עֲנִינּוֹ, (כְּמוֹ שֶׁמְבַאֵר בְּהַתּוֹרָה "קִרְא אֶת יְהוֹשֻׁעַ וְכוּ" סִימָן ו, עֵין שָׁם)
וּבּוֹדָאֵי כָּל אֶחָד כְּפִי עֲנִינּוֹ בְּכָל הַיָּמִים שְׁצָרִיךְ לְהַמְתִּין עַד שֶׁיִּזְכֶּה לְהַתְּקַדֵּשׁ
כְּרָאוּי בּוֹדָאֵי בְּכָל אֵלוֹ הַיָּמִים עוֹבֵר עָלָיו מֵה שְׁעוֹבֵר מִחֲמַת שְׁעֵדִין לֹא
נִטְהָר מִזְּהָמָתוֹ וּבְכָל הַיָּמִים הוּא נִתְנַסֶּה וְנִבְדָּק מֵהֵשֶׁם יְתַבְרַךְ בְּבַחֲינַת
עֹמֵר שְׁעוֹרִים שֶׁהוּא הַבְּדִיקָה שֶׁל כָּלל יִשְׂרָאֵל כְּשֶׁצָּרִיכִין לְצַאת מִזְּהָמַת
מִצְרַיִם וּלְזַכּוֹת לְקַבֵּל הַתּוֹרָה בְּיוֹם הַחֲמִשִּׁים בְּשְׁבוּעוֹת הַקְּדוּשָׁה, כִּי כְּמוֹ
שֶׁכָּלל יִשְׂרָאֵל, כֵּן הוּא בְּפִרְטִיּוֹת אֶצֶל כָּל אֶחָד וְאֶחָד וְהֵבִן הַדְּבָרִים הַיָּטִב,
כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְבַאֵר כָּל זֶה הַיָּטִב, כִּי כְּבָר דְּבִרְנוּ מִזֶּה הַיָּטִב בְּכִמָּה מְקוֹמוֹת
וְאִף-עַל-פִּי-כֵן עֲדִין יֵשׁ נִסְיוֹנוֹת הַרְּבֵה לְכָל אָדָם בְּעֵנֵן זֶה מֵה שְׁצָרִיךְ
לְהַתְּחַזֵּק שְׁלֵא יִפֹּל בְּדַעְתּוֹ בְּשׁוּם אִפְּוֹן, כִּי כְּמוֹ שֶׁהָאָדָם צָרִיךְ לְעַמֵּד בְּנִסְיוֹן
לְבָלִי לִילֵךְ אַחֵר תְּאֻוֹתָיו בְּהִתֵּר אוֹ בְּאִסּוּר חֶסֶד וְשְׁלוֹם, כְּמוֹ כֵּן צָרִיךְ
לְהַתְּחַזֵּק לְעַמֵּד בְּנִסְיוֹן אִם כְּבָר נִכְשָׁל בְּמָה שֶׁנִּכְשָׁל חֶסֶד וְשְׁלוֹם, לְבָל יִפֹּל
עַל-יְדֵי זֶה כָּלל, כִּי כָּל הַנְּפִילוֹת שֶׁנוֹפֵל הוּא רַק מְעַשֵּׂי בְּעַל דְּבָר שְׁרוּצָה
לְלַכְדוֹ בְּרִשְׁתּוֹ חֶסֶד וְשְׁלוֹם, עַל-יְדֵי זֶה דְּוָקָא:

וּכְבָר דְּבִרְנוּ מִזֶּה שֶׁמָּה שֶׁנִּמְצָאִים הַרְּבֵה נוֹפְלִים בְּדַעְתָּם וְאוֹמְרִים שְׂאֵי
אֶפְשָׁר לָהֶם לִילֵךְ בְּדַרְךְ הַיָּשָׁר עוֹד, זֶהוּ רַק מִחֲמַת תְּאֻוֹתָם וַיְצַרְס הָרַע
שֶׁמְבַקְשִׁים תּוֹאֲנָה וְעֵלִילָה לְפָרֵשׁ מֵאַחֲרֵי הַמְּקוֹם, בְּחִינַת וַיְהִי הָעַם
כְּמִתְּאוּנָנִים, שֶׁפָּרֵשׁ רַש"י, מְבַקְשִׁים עֵלִילָה לְפָרֵשׁ מֵאַחֲרֵי הַמְּקוֹם. כִּי כָּל

אָדָם יֵצֵר לְבוֹ רַע מִנְעוּרָיו, אֵדָּךְ מִחַמַּת אֵימַת הָעֲנָשׁ הוּא מִתְגַּבֵּר בְּכָל פְּעַם לְכַבֵּשׁ תְּאֵאוֹתָיו, אֵדָּךְ אוֹי לוֹ מִיֵּצְרוֹ, אוֹי לוֹ מִיּוֹצְרוֹ, עַל-כֵּן הוּא מִבְּקֵשׁ תּוֹאֲנָה וְעֲלִילָה לְפָרֵשׁ מֵאַחֲרֵי הַמְּקוֹם חֵס וְשָׁלוֹם, כְּדֵי שְׂיֻכַּל לִילָדְךָ אַחֲרֵי תְּאֵוּתָיו הָרְעוּת חֵס וְשָׁלוֹם, וְהַעֲלִילוֹת וְהַתּוֹאֲנוֹת שֶׁהַבַּעַל דָּבָר מוֹצֵא לְכָל אָדָם רַבּוֹ מִסֵּפֶר כִּי אֵין מִסֵּפֶר וּלְכָל אֶחָד מוֹצֵא עֲלִילוֹת מִיַּחְדוֹת רַבִּים עַל-יַדֵּי חֶסְרוֹן הַפְּרָנְסָה וּמְנִיעוֹת הַמוֹנְעִים וְכוּ'. אֵדָּךְ אֶף-עַל-פִּי-כֵן נִפְשׁוּ מְרָה לוֹ, כִּי יוֹדֵעַ שְׂיֻצְטָרְךָ לְתוֹן דִּין וְחֻשְׁבוֹן וְכוּ', וְעַל-כֵּן מִתְגַּבֵּר בּוֹ הַטּוֹב בְּכָל פְּעַם לְשׁוֹב לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ, אֵדָּךְ בְּשׁוֹם דְּבָר אֵינּוּ מוֹצֵא לְעַצְמוֹ עֲלִילָה וּפְטוֹר, כְּמוֹ עַל-יַדֵּי הַתְּחַבּוּלָה הַנִּי"ל שֶׁל הַבַּעַל דְּבָר, דְּהֵינּוּ מָה שֶׁמִּפִּילוֹ בְּדַעְתּוֹ בְּכָל פְּעַם וּמְרָאָה לוֹ בְּכָל פְּעַם כְּאֵלוֹ אֶפְס תִּקְוָה חֵס וְשָׁלוֹם, כִּי הוּא רוֹאָה בְּעֵינָיו שֶׁכָּבֵר חֲתָר כְּמָה פְּעָמִים וְרָצָה לְהִתְקַרֵּב אֶל הַקְּדוּשָׁה וְנִפְל אַחֲרָיִךְ, כֹּל אֶחָד כְּפִי מָה שֶׁנִּפְל וְכֵן הָיָה כְּמָה פְּעָמִים בְּלִי מִסֵּפֶר. וְעַל-כֵּן הוּא פְּטוֹר בְּעֵינָיו עַצְמוֹ עוֹד מִלְּחַתֵּר עוֹד חֲתִירוֹת לְשׁוֹב לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ, אֲבָל בְּאַמֶּת כֹּל הָרַעִיוֹנִים וְהַמְּחַשְׁבוֹת הָאֵלָּה הֵם רַק מַעֲשֵׂי בַעַל דְּבָר שֶׁמוֹצֵא לוֹ עֲלִילָה לְפָרֵשׁ מֵאַחֲרֵי הַמְּקוֹם חֵס וְשָׁלוֹם, כְּדֵי שְׂיֻלָּדְךָ אַחֲרֵי תְּאֵוּתָיו חֵס וְשָׁלוֹם, כִּי בְּאַמֶּת אֵין שׁוֹם יֵאוֹשׁ בְּעוֹלָם כֹּל, כְּאַשֶׁר צָעַק רַבֵּנוּ זְכוּרֵנוּ לְבָרְכָה קוֹל גְּדוֹל וְלֹא יִסָּף (בְּזָה הַלְשׁוֹן, גִּיּוּוֹאֲלָד! זֵיט אֵיידְךָ נִישְׁט מִיֵּאֵשׁ. וּמִשְׁךָ מֵאֵד תִּבֵּת 'גִּיּוּוֹאֲלָד' וְכוּ'), כִּי כֹל אָדָם צָרִידְךָ שְׂיַעֲבֵר עָלָיו הָרַבָּה הָרַבָּה קָדָם שְׁזוּכָה לְכַנֵּס אֶל הַקְּדוּשָׁה וּכְמוֹ שְׂעֵבֵר עַל אָדָם הָרֵאשׁוֹן מֵאָה וּשְׁלֹשִׁים שָׁנָה שְׂרָצָה לְשׁוֹב וְדִיקָא בְּכָל אֵלוֹ הַק"ל שָׁנָה בָּאוּ רוּחוֹת וְכוּ' וְחֻמְמוֹ אוֹתוֹ וְכוּ', כְּמוֹ שְׂאַמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרֵנוּם לְבָרְכָה וּבְיַדֵּי נַחֲלָשָׁה דַּעְתּוֹ מֵאֵד מֵאֵד בְּכָל פְּעַם, כִּי כָּבֵר הָיָה לוֹ יֵצֵר הָרַע גְּדוֹל, כְּמִבְּאֵר בְּדַבְּרֵי רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרֵנוּם לְבָרְכָה וּבְיַדֵּי רָצָה הַבַּעַל דְּבָר לְהַפִּילוֹ בְּדַעְתּוֹ בְּכָל פְּעַם, אֲבָל הוּא הַתְּגַבֵּר כְּנִגְדּוֹ בְּכָל עֵת וְלֹא הֵנִיחַ דְּרָכֵי תְּשׁוּבָתוֹ שְׂעָסַק בָּהֶם בְּכָל הַק"ל שָׁנָה עַד שְׁזוּכָה בְּסוֹף הַק"ל שָׁנָה לְהוֹלִיד בְּדַמּוֹתָיו בְּצַלְמוֹ אֶת שֵׁת שֶׁמִּמֶּנּוּ הִשְׁתַּת הָעוֹלָם וַיִּצְאוּ מִמֶּנּוּ הָאֲבוֹת וּמִשָּׁה וּמִשִׁיחַ וְכוּ' וְאֶף-עַל-פִּי שֶׁחֲטָא אָדָם הָרֵאשׁוֹן עַדִּין צָרִיכִין לְתַקֵּן בְּכָל דּוֹר וְדוֹר, אֶף-עַל-פִּי-כֵן אִם הוּא בְּעַצְמוֹ לֹא הָיָה מִתְגַּבֵּר לְתַקֵּן מָה שֶׁתַּקֵּן הָיָה קִשָּׁה מֵאֵד לְתַקֵּן וְגַם לֹא הָיָה זוּכָה לְמָה שְׁזוּכָה, אֲבָל עַל-יַדֵּי הַתְּחַזְּקוֹת וְהַתְּגַבְּרוֹת לְשׁוֹב לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ בְּכָל הִירִידוֹת וְהַנְּפִילוֹת שְׂעֵבְרוּ עָלָיו זָכָה שֶׁנִּפְטָר בְּשֵׁם טוֹב, כִּי הָיָה כֹּל יָמָיו צְדִיק וְחָסִיד גְּדוֹל, כְּמוֹ שְׂאַמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרֵנוּם לְבָרְכָה, כִּי זֶה עֶקֶר הַנְּסִיּוֹן שֶׁל הָאָדָם שְׂיִתְחַזֵּק אֶת עַצְמוֹ בְּכָל הִירִידוֹת שֶׁבְּעוֹלָם, רַחֲמָנָא לְצַלּוּ, בְּכָל מָה שְׂיַעֲבֵר עָלָיו שֶׁתִּמִּיד בְּכָל יוֹם וּבְכָל עֵת יִתְחַיֵּל מִחֲדָשׁ וַיִּרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ בְּשִׂכְחָה לְשַׁכַּח מָה שְׂעֵבֵר עָלָיו וַיִּדְמָה בְּדַעְתּוֹ כְּאֵלוֹ נוֹלָד הַיּוֹם וְכוּ', וְכִמְבָאָר בְּדַבְּרֵינוּ כְּמָה עֲצוֹת וּדְרָכִים נִפְלְאִים בְּעֵנִין זֶה אֵידְךָ לְחַזֵּק אֶת עַצְמוֹ בְּכָל עֵת, עֵין שָׁם, יַעֲרַב לְךָ לְעַד :

וְזֶהוּ "וּסְפָרְתֶם לָכֶם" - "לָכֶם" לְעֲצָמֵיכֶם. 'לָכֶם' - לְעֲצָמֵיכֶם דִּיקָא, שְׁכַל אַחַד צְרִיךְ לְסַפֵּר סְפִירַת הָעֵמֶר, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַתְּחִזְקוֹת הַנִּי"ל לְעֲצָמוֹ כְּפִי מַה שֶׁהוּא וְלֹא יִפְלַ בְּדַעְתּוֹ מִחֲמַת שְׁנֵדָמָה לוֹ שְׁחֻבְרִיו בְּנִי גִילוֹ טוֹבִים מִמֶּנּוּ הַרְבֵּה, כִּי אִף -על-פִּי שֶׁהוּא מְדָה טוֹבָה לְהִיּוֹת עָנּוּ וְלִהְיוֹת יָקָר כֹּל אָדָם טוֹב מִמֶּנּוּ, אֲבָל אִם יִפְלַ בְּדַעְתּוֹ עַל-יְדֵי זֶה חֵס וְשְׁלוֹם, אֵין זֶה עֲנָוָה, אֲדַרְבָּא, זֶהוּ גְדֻלוֹת גְּדוֹל שְׁאִין נֶאֱמָר לוֹ שְׁיַעֲבֹד אֵיזָה עֲבוּדָה לְהֵשֵׁם יְתִבְרַךְ וְעַדִּין הוּא רְחוּק כֹּל כֶּךָ וְחֻבְרִיו כְּבָר זָכוּ לְמָה שֶׁזָּכוּ, כִּי אֲסוּר לְהַרְהֵר אַחֲרֵי הַמְּקוֹם וּמִי יוֹדֵעַ מֵאֵיזָה מְקוֹם הוּא וּבְאֵיזָה מְקוֹמוֹת נִמְשָׁךְ עַל-יְדֵי מַעֲשָׂיו, כִּי אֵין אָדָם דּוֹמָה לְחֻבְרוֹ כֹּלָּל. וְכֵן כֹּל אָדָם שֶׁרוּצָה לְצַאת מִטְּמֵאָתוֹ וְזִהְמוֹתוֹ, שֶׁזֶה בְּחִינַת סְפִירַת הָעֵמֶר כְּדִי שְׁיִטְהָרוּ וְכוּ', צְרִיךְ לְסַפֵּר הַיָּמִים לְעֲצָמוֹ דִּיקָא וְאֵל יִפִּיל אוֹתוֹ חֻבְרוֹ כֹּלָּל, חֵס וְשְׁלוֹם. וְזֶהוּ "וּסְפָרְתֶם לָכֶם" - "לָכֶם" לְעֲצָמֵיכֶם דִּיקָא וְהֵבֵן הֵיטֵב וּכְעִין שְׁפֵתֵיב רַבְּנוּ זְכוּרֵנוּ לְבָרְכָה עַל פְּסוּקָא "אֶחָד הָיָה אַבְרָהָם", שְׁעָקֵר הַתְּקַרְבוֹת אַבְרָהָם אֲבִינוּ, עָלָיו הַשְּׁלוֹם, לְהֵשֵׁם יְתִבְרַךְ הָיָה עַל-יְדֵי שְׁחֻשָׁב תְּמִיד שֶׁהוּא רַק אֶחָד בְּעוֹלָם וְלֹא הִסְתַּכַּל עַל שׁוּם מוֹנֵעַ וּמַעֲכָב וּמְבַלְבֵּל וְכוּ', עֵין בְּתַחֲלַת הַסְּפָר לְקוּטֵי תַנְיִנָא עֵין זֶה. וּבְאֵמַת כְּמוֹ שֶׁיֵּשׁ כְּמָה מֵיָנִי מְנִיעוֹת מִהַמוֹנְעִים הַרְשָׁעִים אוֹ מִתְּנַגְדִּים הַרוּצִים לְמַנַּע מִהֶאֱמַת בְּכֶמָה הַסְּתוֹת וּפְתוּיִים וְדַבְרֵי לִיצְנוּת וְחֻלְקָלְקוֹת וְכוּ', כֵּן יֵשׁ גַּם כְּמָה מֵיָנִי מְנִיעוֹת וְחֻלְשׁוֹת הַדַּעַת אֶפְלוֹ מִחֻבְרִיו וְאוֹהֲבֵיו בְּאֵמַת. וְכֹל זֶה אֵי אֶפְשָׁר לְבַאֵר בְּכַתֵּב רַק כֹּל אֶחָד יָבִין בְּעֲצָמוֹ כְּפִי עֵנְיָנוּ וּכְנִגְדַּת כֹּל מֵיָנִי מְנִיעוֹת וְחֻלְשׁוֹת הַדַּעַת שֶׁבְּעוֹלָם צְרִיכִין לִילָךְ בְּדַרְךְ הַנִּי"ל בְּבְחִינַת אֶחָד הָיָה אַבְרָהָם לְחֻשָׁב כְּאֵלוֹ הוּא יְחִידִי בְּעוֹלָם כְּנִי"ל. וְזֶה בְּחִינַת וּסְפָרְתֶם לָכֶם, 'לָכֶם' - לְעֲצָמֵיכֶם כְּנִי"ל. וְכֵמוֹ שְׁמוּבָא בְּהַמַּעֲשָׂה שֶׁל הַחֶכֶם וְהַתָּם. מְבַאֵר שֶׁם שֶׁהַתָּם הָיָה רַצְעוֹן וְכוּ' וְלֹא הָיָה יָכֵל הַמְּלָאכָה כְּרָאוּי וּמְנַעַל שְׁלוֹ הָיָה בְּשִׁלְשָׁה קְצוֹת וְכוּ' וְהוּא הָיָה מִתְּפָאֵר בּוֹ מְאֹד כְּמָה נֶאֱמָר וַיִּפֶּה הַמְּנַעַל הַזֶּה וְכוּ'. וְהִיתָה שׁוֹאֵלֶת לוֹ אֲשֶׁתּוֹ, אִם כֵּן, מִפְּנֵי מַה שְׁאָרֵי בְּעַלֵי מְלָאכּוֹת נוֹטְלִים גַּ' זְהוּבִים בְּעַד זוּג מְנַעְלִים וְאֵתָה אֵינְךָ לּוֹקַח כִּי אִם אֶחָד זֶהב וְחֻצִי? הַשִּׁיב לָהּ, מַה לִּי בְּזֶה? זֶה מַעֲשָׂה שְׁלוֹ וְזֶה מַעֲשָׂה שְׁלִי. (דָּאֵס אֵיזוֹ יַעֲנִימַס מַעֲשָׂה אֵין דָּאֵס אֵיזוֹ מֵיָן מַעֲשָׂה) וְעוֹד, לְמָה לְנוֹ לְדַבֵּר מֵאַחֲרֵים, הֲלֹא נִתְחִיל לְחֻשָׁב כְּמָה וְכְמָה אֲנִי מְרוּיַח בְּהַמְּנַעַל זֶה מִיַּד לִיד הָעוֹר הוּא בְּכֶךָ וְכוּ', (עֵין שֶׁם כֹּל זֶה הֵיטֵב). וְהֵבֵן כִּי בְּמַעֲשָׂה הַזֹּאת מְבִינִים רַב הָעוֹלָם כְּמָה דְּבָרִים הַנוֹגְעִים לְעֲבוּדַת הָשֵׁם יְתִבְרַךְ שְׁצָרִיכִין לְהַתְּנַחֵג בְּדַרְכֵי הַתְּמִימוֹת וְלִהְיוֹת בְּשִׁמְחָה תְּמִיד אֶפְלוֹ בְּעֲנִיּוֹת וְדַחְקוֹת גְּדוֹל וְגַם עֲבוּדַתוֹ וְתַפְלָתוֹ אֵינוֹ בְּשִׁלְמוֹת כֹּלָּל, אִף-עַל-פִּי-כֵן יְהִיָה בְּשִׁמְחָה בְּחֻלְקוֹ תְּמִיד וְלֹא יִסְתַּכַּל עַל הָעוֹלָם כֹּלָּל שֶׁיֵּשׁ לָהֶם פְּרִנְסָה כְּנִגְדּוֹ בְּכַפְלֵי כְּפָלִים וַיֵּשׁ לָהֶם אֲכִילָה וְשִׁתִּיָה וּמְלָבוּשִׁים נְאִים וְכוּ' (וְאִף-עַל-פִּי-כֵן מְלָאִים דְּאֵגוֹת תְּמִיד בְּרַבּוּי חֲסְרוֹנוֹת) וְגַם בְּעֲבוּדַת ה' בְּתוֹרָה וּבְתַפְלָה הֵם גְּדוֹלִים מִמֶּנּוּ אֲלָפִים פְּעָמִים וְאִף-עַל-פִּי-כֵן אֵל יִפְלַ בְּדַעְתּוֹ מִזֶּה כֹּלָּל, רַק יְהִיָה שְׁמַח בְּחֻלְקוֹ תְּמִיד, כְּמִבְּאֵר שֶׁם שֶׁהִלְחֵם שְׁלוֹ הָיָה אֶצְלוֹ כֹּל הַמַּאֲכָלִים שֶׁבְּעוֹלָם וְכוּ' וּמְנַעַל שְׁלוֹ שְׁגָמַר בְּכֶמָה יָמִים בִּיגִיעָה גְּדוֹלָה וְהָיָה מְלָא חֲסְרוֹנוֹת וְהָרוּיַח בּוֹ פְּחוֹת הַרְבֵּה מֵאַחֲרֵים, אִף-עַל-פִּי-כֵן הָיָה יָקָר בְּעֵינָיו

מאד והתפאר בו הרבה ולא הסתפל על אחרים כלל ואמר, מה לי בזה, זה מעשה שלו וזהו מעשה שלי וכנ"ל וכנ"ל. ורבונו זכרונו לברכה רמו בעצמו אחר שספר מעשה זאת שפונתו לענין תפלה ועבודת ה', כמו שמובא שם בסוף שאמר רבונו זכרונו לברכה, ואם התפלה אינו פראוי היא מנעל בשלשה קצוות והבו, עין שם, הינו פנ"ל, שצריכין להתנהג בתמימות גדול כדרכי התם הנ"ל וצריכין לדקדק בכל המעשה לקח לעצמו מוסר ועצות מדברי התם הנ"ל ולילף בדרכיו ולהיות בשמחה תמיד ואל יבלבל אותו העולם כלל ואפלו חבריו שזוכין לתפלה ועבודה הרבה יותר ממנו, אף-על-פי-כן אל יפל בדעתו מזה כלל רק יהיה בשמחה תמיד בכל נקדה ונקדה טובה שמרויח בתפלתו ועבודתו איך שהוא, עין שם בהמעשה ותבין:

אות כג

וזה בחינת שבועות שאז הוא קבלת התורה, שהיא עקר הדעת הנ"ל של בחינת משה שמאיר בבו ותלמיד, בדרי מעלה ודרי מטה ומודיע להם כי ה' הוא האלקים, שעקר זה הדעת נתגלה בשבועות על-ידי קבלת התורה, שעל זה נאמר, 'אתה הראית לדעת כי ה' הוא האלקים וכו"'. כמו שמסים שם, 'מן השמים השמיעך את קלו ועל הארץ הראך את אשו הגדולה וכו"'. שזה נאמר על מתן תורה, כי בכל ימי הספירה אנו מכינין עצמנו לקבלת התורה ואנו עוסקים להמשיך עלינו הארה משם מבחינת הדעת של התורה כדי שנוכל להכין עצמנו לקבלה (וכמבאר אצלנו מזה במקום אחר, שבשעת הכנה אל המצוה נמשך על האדם סיוע דלעלא מקדשת המצוה בעצמה שאנו מכינין עצמנו לעשותה, עין שם). ועל-כן בכל ימי הספירה אנו ממשיכין המחין, (כמבאר בפונות בבאור כל מח ומח בפרטיות שנמשך בכל יום ויום מימי הספירה, עין שם) דהינו הארת הדעת הנ"ל שנמשך מהחכם הצדיק האמת הנ"ל, שהוא בחינת משה וכנ"ל, אבל עקר המשכת זה הדעת בשלמות הוא בשבועות על-ידי קבלת התורה, שהוא עקר הדעת הנ"ל:

אות כד

וְזֶה בְּחִינַת עֲשֶׂרֶת הַדְּבָרוֹת שֶׁנִּתְּנוּ בְּשִׁבְעֵינֹת. כִּי עֲשֶׂרֶת הַדְּבָרוֹת הֵם בְּחִינַת כָּל הַתְּקוּנִים הַמְּבֹאָרִים בַּתּוֹרָה הַנִּי"ל. אֲנֹכִי ה' אֱלֹקֶיךָ וְכוּ', זֶה עֵקֶר הַדַּעַת הַנִּי"ל לְהוֹדִיעַ כִּי ה' הוּא הָאֱלֹקִים. וְזֶהוּ בְּחִינַת מֵאֲמֵר רֵאשׁוֹן "אֲנֹכִי ה' אֱלֹקֶיךָ", שְׁעַל-יָדַי זֶה הָאִיר בָּהֶם לְהוֹדִיעַם כִּי ה' הוּא הָאֱלֹקִים, אִין עוֹד מְלַבְּדוֹ. לֹא יִהְיֶה לָךְ אֱלֹקִים אַחֲרַי וְכוּ'", זֶה בְּחִינַת הָאֲזָהָרָה לְגַרֵשׁ וּלְסַלֵּק הַרוּחַ שְׁטוּת שֶׁל הַיִּצָר הָרַע שֶׁמִּשֵּׁם כָּל הָעוֹנוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלוּ, שְׂזֶה עֵקֶר הַרְחַמְנוֹת לְהוֹצִיא אֶת יִשְׂרָאֵל מֵעוֹנוֹת שְׁבָאִין עַל-יָדַי הַרוּחַ שְׁטוּת וְזֶה בְּחִינַת לֹא יִהְיֶה לָךְ אֱלֹקִים אַחֲרַי וְכוּ', כִּי הַיִּצָר הָרַע נִקְרָא אֵל אַחֲרֵי-כֵּן בְּפִירוֹת (כְּמִבְאָר בְּמָקוֹם אַחֵר, כִּי הוּא עֵקֶר הַרוּחַ שְׁטוּת, כִּי נִקְרָא "מְלֶךְ זָקֵן וְכֹסִיל" וְהוּא בְּחִינַת אֱלֹהִים אַחֲרַי, עֲבוּדָה זָרָה, שֶׁהֵם תְּכַלִּית הַכֹּסִילוֹת וְהַרוּחַ שְׁטוּת כִּי דוּעַ לְכָל בֶּן דַּעַת גֹּדֵל הַשְּׁטוּת וְכֹסִילוֹת שֶׁל עֲבוּדָה זָרָה וְכִמְבֹאָר בְּפִסְוִקִים רַבִּים גֹּדֵל הַשְּׁטוּת שֶׁל כֹּסִילוֹת וְשְׁטוּת דַּעַתָּם, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב, "וּבֹאֲחַת יִבְעֵרוּ וְיִכְסְלוּ וְכוּ'". וְכִמוֹ שְׁפָתוֹב, "וְלֹא יִשִּׁים אֵל לְבוֹ לֹא דַעַת וְלֹא תְבוּנָה לְאִמֹר חֲצִיו שֶׁרָפְתִי בְּמוֹ אִשׁ וְכוּ'". וְכֵן בְּפִסְוִקִים רַבִּים וּמִשֵּׁם מִבְּחִינַת הָעֲבוּדָה זָרָה, שֶׁהוּא שֶׁרֵשׁ הַיִּצָר הָרַע, מִשֵּׁם נִמְשָׁךְ הַרוּחַ שְׁטוּת שֶׁל כָּל הַחוּטָאִים, רַחֲמָנָא לְצַלוּ, כִּי כָּל הַחֻטָּאִים הֵם בְּחִינַת עֲבוּדָה זָרָה, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב, "וְסִרְתָּם וְעִבְדְתָם אֱלֹהִים אַחֲרַי וְכוּ'". וְעַל-כֵּן בְּמֵאֲמֵר "לֹא יִהְיֶה לָךְ אֱלֹהִים וְכוּ'", כָּלוּלִים כָּל הַלֵּא תַעֲשֶׂה, כְּמוֹבָא שְׁאֲנֹכִי כוֹלֵל כָּל הַמִּצְוֹת עֲשֶׂה וְלֹא יִהְיֶה לָךְ כוֹלֵל כָּל הַלֵּא תַעֲשֶׂה, כִּי אֲנֹכִי זֶה בְּחִינַת הַמְּשַׁכֵּת הַדַּעַת הַנִּי"ל שֶׁמִּשֵּׁם כָּל הַמִּצְוֹת עֲשֶׂה שֶׁבַּתּוֹרָה, כִּי עַל-יָדַי כָּל מִצְוָה וּמִצְוָה נִמְשָׁךְ מִחַ וְדַעַת לְהַכִּיר אֶת הַבוֹרָא יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ וְלֹא יִהְיֶה לָךְ כוֹלֵל כָּל הַלֵּא תַעֲשֶׂה שְׁבָאִים מִרוּחַ שְׁטוּת, שֶׁהוּא בְּחִינַת עֲבוּדָה זָרָה כְּנִי"ל. נִמְצָא, שְׁאֲנֹכִי וְלֹא יִהְיֶה לָךְ הֵם כָּלֵל כָּל הַתּוֹרָה, שֶׁהִיא עֵקֶר הַרְחַמְנוֹת הַמְּבֹאָר בַּתּוֹרָה הַנִּי"ל, שֶׁהוּא לְהַמְשִׁיךְ דַּעַת, לְהוֹדִיעַ כִּי ה' הוּא הָאֱלֹקִים, לְגַרֵשׁ עַל-יָדַי זֶה הַרוּחַ שְׁטוּת שֶׁהוּא הַפֶּךְ הַדַּעַת, כִּי לְהוֹצִיא אֶת יִשְׂרָאֵל מֵעוֹנוֹת, (כְּמִבְאָר שֶׁם הַיֵּטֵב, עֵינֵן שֵׁם) לֹא תִשָּׂא אֶת שֵׁם ה' אֱלֹקֶיךָ וְכוּ' זֶה בְּחִינַת הַיִּרְאָה הַמְּבֹאָר בַּתּוֹרָה הַנִּי"ל. כִּי עֵקֶר הַמְּשַׁכֵּת הַדַּעַת הוּא כְּדִי לְזַכּוֹת לַיִּרְאָה, (כְּמוֹ שְׁמִבְאָר שֵׁם, עֵינֵן שֵׁם):

אות כה

וְזֶה בְּחִינַת לֹא תִשָּׂא אֶת שֵׁם ה' אֱלֹקֶיךָ, כִּי עֵקֶר הַיִּרְאָה מִשֵּׁם ה' לַיִּרְאָה אֶת הַשֵּׁם הַנִּכְבָּד וְהַנּוֹרָא הַזֶּה וְכוּ'. וְכַתִּיב, "וַיִּרְאוּ וְכוּ' כִּי שָׁם ה' נִקְרָא עֲלֵיךָ וַיִּרְאוּ מִמֶּךָ". וְכַתִּיב, "וַיִּרְאוּ גוֹיִם אֶת שֵׁם ה' וְכָל מַלְכֵי הָאָרֶץ אֶת כְּבוֹדֶךָ". וְכַתִּיב, "מִפְּנֵי שְׁמִי נַחַת הוּא". וְעַל-כֵּן נִתְּנָה הַתּוֹרָה בְּאֵלֶּה וּבְשִׁבְעֵינֹת כְּדִי שֶׁיִּהְיֶה נִמְשָׁךְ יִרְאָתוֹ לְבִלְתִּי נַחֲטָא וְעַל-כֵּן נִזְדַּעַזַּע הָעוֹלָם בְּשַׁעֲהָ שְׁאִמֵר לֹא תִשָּׂא אֶת שֵׁם ה', כִּי שֵׁם עֵקֶר הַיִּרְאָה כְּנִי"ל וְזֶה בְּחִינַת

הַנְּשַׁבֵּעַ כְּאֲשֶׁר שְׁבוּעָה יָרָא כִּי שֵׁם עֶקֶר הַיְרָאָה. וְזֶהוּ בְּחִינַת וּשְׁבוּעָתוֹ לְיִצְחָק, בְּחִינַת פֶּחַד יִצְחָק. וְעַל-כֵּן לֹא תִשָּׂא וְכוּ' הִיא בְּחִינַת יְרָאָה, שֶׁהוּא תַקוּן הַדְּעֵת הַנִּי"ל, שֶׁעֶקֶר שְׁלֵמוֹתוֹ וְתַקוּנוֹ כְּשֶׁזֹּכִין לְיְרָאָה בְּחִינַת יְרָאָת ה' רֵאשִׁית דְּעֵת. וְכַמְבָּאָר שֵׁם בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל מֵעַנְיָן הַיְרָאָה בְּכַמָּה בְּחִינּוֹת, עֵינָן שֵׁם:

אות כו

זְכוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְּשׁוֹ וְכַבֵּד אֶת אָבִיךָ וְאֶת אִמְךָ הֵם בְּחִינַת שְׁנֵי הַהֲאָרוֹת הַנִּי"ל, שֶׁהֵם בְּחִינַת הָאֶרֶת דְּרִי מַעְלָה וְהָאֶרֶת דְּרִי מַטָּה וְכָל אֶחָד וְאֶחָד כָּלוּל מִשְׁנֵיהֶם, (כְּמַבְאָר שֵׁם, עֵינָן שֵׁם) כִּי זְכוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת זֶה בְּחִינַת הַשְּׁגָת הַחֶכֶם בְּעֶצְמוֹ, שֶׁהוּא הַשְּׁגָת דְּרִי מַעְלָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת מָה, בְּחִינַת אֵיךְ, בְּחִינַת מָה חֲמִיטָה וְכוּ', שֶׁהוּא בְּחִינַת מָה רַב טוֹבָדָה וְכוּ', בְּחִינַת הַשְּׁגָת הַמְּקִיפִים, שֶׁהֵם בְּחִינַת שְׁפַע הַכֶּתֶר שֶׁעָשׂוּעַ עוֹלָם הַבָּא וְכוּ', כְּמַבְאָר שֵׁם שֶׁכָּל זֶה הוּא בְּחִינַת שַׁבָּת, שֶׁהוּא בְּחִינַת עוֹלָם הַבָּא, שֶׁאֵז זֹכִין לְתַכְלִית הַיְדִיעָה שֶׁלֹּא נִדְעָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת מְקִיפִים, (כְּמַבְאָר בְּסִימָן פֶּג בְּלִקוּטֵי תַנְיִנָא). כִּי שַׁבָּת הוּא יוֹם מְנוּחָה וְקַדְשָׁה, תַּפְאָרֶת, גְּדֻלָּה וְעֵטְרֵת יְשׁוּעָה, בְּחִינַת כֶּתֶר, בְּחִינַת אֵיךְ שְׁאוּמְרִים בְּשַׁבָּת בְּקַדְשָׁת כֶּתֶר, כִּי שַׁבָּת בְּחִינַת מְנוּחָה וּבִטּוּלָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת מָה, בְּחִינַת עוֹלָם הַבָּא וְאֵז הוּא תַכְלִית שְׁלֵמוֹת הַדְּעֵת, בְּחִינַת הַשְּׁגָת דְּרִי מַעְלָה, שֶׁהוּא הַשְּׁגָת הַחֶכֶם הַנִּי"ל וְהַשְּׁגָת דְּרִי מַטָּה, בְּחִינַת מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ כָּלוּל בָּהּ, כִּי שֵׁשֶׁת יָמֵי הַמַּעֲשֵׂה כָלוּלִין בְּשַׁבָּת, כִּי כָּל שֵׁשֶׁת יָמֵי הַמַּעֲשֵׂה, כָּל חַיּוֹתָם וְקִיּוּמָם הוּא מְשַׁבָּת, כִּי דְעוּעַ וְכַמְבָּאָר בְּזִהַר הַקְּדוּשָׁה דְּמִינָה מִתְּבַרְכִּין כָּל שֵׁיטָא יוֹמִין. וְשֵׁשֶׁת יָמֵי הַמַּעֲשֵׂה הֵם בְּבְחִינַת דְּרִי מַטָּה, בְּחִינַת עוֹלָם הַזֶּה כְּנִגְדַּ שַׁבָּת, שֶׁהוּא בְּחִינַת עוֹלָם הַבָּא, כִּי בְּשֵׁשֶׁת יָמֵי הַמַּעֲשֵׂה בָּרָא הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ כָּל הַבְּרִיאָה בְּעֵשְׂרֵה מְאֻמְרוֹת בְּשִׁבְלֵי כְבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי כָּל מָה שֶׁבָּרָא הַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ הוּא לֹא בָּרָא אֶלָּא לְכְבוֹדוֹ וְכוּ', שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, בְּבְחִינַת הַשְּׁגָת דְּרִי מַטָּה, כִּי בְּשִׁבְלֵי זֶה הִיטָה כָּל הַבְּרִיאָה בְּשֵׁשֶׁת יָמֵי הַמַּעֲשֵׂה כְּדִי שֶׁיִּדְעוּ וַיִּכִּירוּ אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ וַיִּמְלֵא כָּל הָאָרֶץ אֶת כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲבָל בְּשַׁבָּת שַׁבָּת וְנָח אֶפְלוֹ בְּמֵאֵמֶר וְלֹא בָּרָא בּוֹ דְּבַר רַק כָּל הַבְּרִיאָה שֶׁל כָּל שֵׁשֶׁת יָמֵי הַמַּעֲשֵׂה כָּלֵם חַיִּים וְקִיּוּמִים רַק מְשַׁבָּת כִּי דְעוּעַ. כִּי שַׁבָּת בְּחִינַת בִּטּוּלָה, בְּחִינַת מָה, בְּחִינַת הַשְּׁגָת דְּרִי מַעְלָה, כִּי הַתַּחְתּוֹן נִכְלָל בְּעֵלְיוֹן. וְעַל-יְדֵי מְצוֹת שְׁבִיתַת שַׁבָּת נִתְגַּלָּה שֶׁכָּל הַבְּרִיאָה שֶׁל כָּל שֵׁשֶׁת יָמֵי הַמַּעֲשֵׂה הִכָּל נִמְשָׁד מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ שֶׁהוּא לְמַעְלָה מֵהַכָּל, הֵינּוּ שֶׁכָּל כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ שֶׁמִּתְגַּלָּה בְּכָל הַבְּרִיאָה שֶׁנִּבְרָא בְּשֵׁשֶׁת יָמֵי הַמַּעֲשֵׂה, שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, הִכָּל נִמְשָׁד וְנִתְקִים רַק עַל-יְדֵי שַׁבָּת, שֶׁהוּא בְּחִינַת מָה, בְּחִינַת אֵיךְ מְקוּם כְּבוֹדוֹ, כִּי בְּאֵמֶת שְׁתֵּי הַשְּׁגוֹת אֶחָד, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ סְתוּם וְגִלְיָא. וּבְחִינַת

מלא כל הארץ כבודו מקבל מבחינת איה ונכלל בו כי הכל אחד. וכל זה נתגלה על-ידי שבת שמעיד כי ה' אחד ושמו אחד. ושהוא יתברך, שהוא מרומם ונעלה מפל הרוחניות, ברא כל העולמות וכל הגשמיות למען כבודו יתברך. נמצא, ששבת הוא בחינת השגת דרי מעלה ובו כלול השגת דרי מטה:

אות כז

'כבוד את אביך ואת אמך' זה בחינת מה שצריכין להאיר בדרי מטה, שבשביל זה צריכין להניח בנים ותלמידים כדי שישאר ממנו חליפות שימשיכו דעתו בדרי מטה, כמו שמבאר שם, שזה בחינת מצות כבוד את אביך ואת אמך, שמגיע להם כבוד והקיש כבודם לכבוד המקום, כי כל כבוד המקום נמשך על ידם, על-ידי שהם המשיכו אותו בעולם בשביל הגדלת כבודו יתברך שאינו נתגלה כי אם על-ידי בני אדם התחתונים שבה העולם דיקא, (כמו שמבאר שם, עין שם). נמצא, שכבוד את אביך וכו' הוא בחינת השגת דרי מטה ובו כלול השגת דרי מעלה, כמו שמבאר שם. כי בכלליות העולם נקראים ה' והתלמיד שניהם בבחינת דרי מטה, כמבאר בהתורה הנ"ל בתחלתו, ש'בן ותלמיד הם בחינת החליפות שצריכין להשאיר בזה העולם וכו', עין שם. אבל כל בחינה ובחינה כלול מכל הבחינות, על-כן בפרטיות גם בדרי מטה בעצמן שהם בן ותלמיד יש בהם השגת דרי מעלה והשגת דרי מטה, כי השגת ה' אם זוכה הוא בבחינת השגת דרי מעלה מחמת שהוא מקבל מח ודעת אביו בעצמו. והשגת התלמיד הוא בחינת השגת דרי מטה וכו', (כמו שמבאר שם). וכן גם ה' והתלמיד בעצמו כל אחד ואחד מהם כלול גם בן משני ההשגות יחד, כי התלמיד צריך שיהיה נכלל בה' וכן ה' בהתלמיד, כי צריך לכלל העולמות זה בזה כדי שיהיה להם יראה, (כמו שמבאר שם, עין שם). ועל-כן בכלל העולם כלל הבנים שצריכין להניח בזה העולם כדי שיגדלו כבודו יתברך שבשביל זה מצוה לכבוד אביו ואמו, כלל הבנים הם בבחינת דרי מטה, כי בשביל זה דיקא צריך להניח בנים, כדי שישאר דעתו בזה העולם דיקא להאיר בדרי מטה הנ"ל. רק בפרטיות כלול בהם גם השגת דרי מעלה ואם זוכה ה' יותר יכול להגיע למעלות עד השגת ה' של החכם הדור, שהוא בחינת מקיפים הנ"ל, בחינת מה, בחינת איה, בחינת השגת דרי מעלה וכנ"ל (ועין בהתורה הנ"ל וה' היטב):

אות כח

וְכָל הַעֲשָׂרֵת הַדְּבָרוֹת הֵם חֵמֶשׁ כְּנֶגֶד חֵמֶשׁ, כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוֹם לְבִרְכָה, דְּבוּר 'לֹא תִרְצַח' כְּנֶגֶד אֲנָכִי. כִּי רוֹצֵחַ מִמַּעַט הַדְּמוּת, הֵינּוּ כִּי מִצּוֹת אֲנָכִי הִיא לְהַאִיר הַדַּעַת הַקְּדוֹשׁ, לְהוֹדִיעַ כִּי ה' הוּא הָאֱלֹקִים כְּנִ"ל וְכֶנֶגֶד זֶה אֲסוּר לֹא תִרְצַח, שְׁאֲסוּר לְהַרְגַּנּוּ נַפְשׁ מִיִּשְׂרָאֵל שֶׁנֶּחְשָׁב כְּאִלוֹ מִמַּעַט אֵת הַדְּמוּת, הֵינּוּ כִּי יִדְיָעָה זֹאת לְהוֹדִיעַ אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּכָל הָעוֹלָמוֹת זֶה אִי אֲפֹשֶׁר כִּי אִם עַל-יְדֵי רַבּוּי נַפְשׁוֹת מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל שֶׁבְּזֶה הָעוֹלָם דִּיקָא, שֶׁכָּל אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי שְׂרֵשׁוֹ כֵּן יֵשׁ לוֹ חֵלֶק בְּהַתְגַּלוּת יִדְיָעַת אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ. וְכָל מֵה שֶׁנִּתְרַבֵּין בְּזֶה הָעוֹלָם נַפְשׁוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יוֹתֵר וְיוֹתֵר, נִתְגַּלָּה כְּבוֹד אֱלֹקוֹתוֹ יוֹתֵר, כִּי בְּרַב עִם הַדְּרַת מְלֻךְ. וְזֶה בְּחִינַת הַשְּׁלֵמַת הַקּוֹמָה הָעֲלִיּוֹנָה לְהַשְׁלִים צֶלֶם דְּמוּת תְּבִנִיתוֹ, כְּבִיכּוֹל, עַל-יְדֵי רַבּוּי נַפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל, כִּי בְּחִינַת צֶלֶם אֱלֹקִים הוּא בְּחִינַת דַּעַת וּמַחִין, הֵינּוּ כִּי יֵשׁ יִדְיָעָה וְהַשְׁגָּה בְּאֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ שֶׁנִּקְרָאת בְּחִינַת יָד וְיֵשׁ הַשְׁגָּה שֶׁנִּקְרָאת רֶגֶל. וְכֵן כָּל הַרְמ"ח אַבְרִים וְשִׁס"ה גִּידִים. וְכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל הוּא אֶבֶר מֵהַשְּׂכִינָה. וְכִפִּי שֶׁרֶשׁ נִשְׁמַתוֹ כֵּן הוּא צָרִיךְ לְגַלוּת וּלְהַמְשִׁיךְ בְּעוֹלָם חֵלֶק הַדַּעַת לְהוֹדִיעַ אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּעוֹלָם. וְכָל מֵה שֶׁמִּתְרַבֵּין יִשְׂרָאֵל יוֹתֵר, נִתְגַּלָּה הַדַּעַת יוֹתֵר וְנִשְׁלַם צֶלֶם אֱלֹקִים בְּיוֹתֵר, דְּהֵינּוּ שֶׁנִּתְגַּלָּה יִדְיָעַת אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּכָל פְּרִטֵי הַשְּׂגַת הַדַּעַת שֶׁכְּלוּלִים בְּבְחִינַת קוֹמַת אָדָם, בְּחִינַת צֶלֶם אֱלֹקִים. וְעַל-כֵּן הָרוֹצֵחַ שֶׁהוֹרֵג נַפְשׁ מִיִּשְׂרָאֵל מִמַּעַט הַדְּמוּת עַל-יְדֵי שֶׁחָסַר חֵלֶק הַדַּעַת הַקְּדוֹשׁ שֶׁהוּא מִתְגַּלָּה עַל-יְדֵי זֶה הַנֶּפֶשׁ דִּיקָא. וְעַל-כֵּן לֹא תִרְצַח כְּנֶגֶד אֲנָכִי, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַתְגַּלוּת הַדַּעַת הַקְּדוֹשׁ לְהוֹדִיעַ אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּעוֹלָם כְּנִ"ל:

אות כט

'לֹא תִנְאַף' כְּנֶגֶד 'לֹא יִהְיֶה לְךָ', שֶׁהוּא הָאֲזָהָרָה לְגַרֵשׁ הָרוּחַ שְׁטוּת כְּנִ"ל. זֶה בְּחִינַת אֲסוּר לֹא תִנְאַף, כִּי שָׁם עֵקֶר הָרוּחַ שְׁטוּת, כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוֹם לְבִרְכָה עַל פְּסוּק, "אִישׁ אִישׁ כִּי תִשְׁטֶה אֶשְׁתּוֹ", אֵין הַמְנַאֲפִין מְנַאֲפִין אֲלָא אִם כֵּן נִכְנַס בָּהֶם רוּחַ שְׁטוּת, כִּי עֵקֶר הַיִּצָּר הָרַע, שֶׁהוּא הָרוּחַ שְׁטוּת, הוּא עַל נְאוּף, כִּי עֵקֶרָא דִּיצָרָא בִישָׂא עַל עֲרִיין:

אות ל

'לא תגנב' כנגד 'לא תשא', כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, כי לא תשא הוא בחינת יראה ליראה את השם וכו' כנ"ל. וזה בחינת אסור לא תגנב, כי הגונב מסלק יראתו מעל פניו כאלו אין השם יתברך רואהו חס ושלו, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, עשה עין של מטה כאלו אינו רואה וכו'. וזה בחינת פגם כל העברות שפוגם ביראה, כי כל העברות חס ושלו, הם בגנבה ובסתור, כמו שכתוב, "והיה במחשך מעשיהם ויאמרו מי ראנו וכו'". ועל-כן כשמוזכר יראת העניש (בזכריה ה), שהוא עקר היראה, מוזכר שם מענין חמר אסור שבועה וגנבה, כמו שכתוב שם, זאת האלה היוצאת על פני כל הארץ, כי כל הגנב מזה כמוה נקה וכל הנשבע מזה וכו' הוצאתיה כו', כי גנבה ושבועה הם בחינה אחת, בחינת פגם היראה שמסלק יראתו יתברך מעל פניו כאלו אינו רואהו, שזהו בחינת פגם כל העברות שבתורה כנ"ל:

אות לא

'לא תענה' כנגד 'זכור את יום השבת', כי כל המחלל את השבת כאלו מעיד עדות שקר בבוא, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, כי שבת מעיד על חדוש העולם שהשם יתברך ברא כל העולם בששת ימי המעשה ושבת בשבת, כי עקר היעדות צריכין בדבר שנעלם מן העין שאי אפשר לעמד על אמתתו כי אם על-ידי העדים, על-כן צריכין שני עדים דיקא ותרי כמאה, כי עקר אחיזת השקר הוא מבחינת אחר הבריאה, כי השקר בחינת עבודה זרה-כפירות, זה נמשך מחמת שחדוש העולם אי אפשר להשיג ולהבין בשום שכל ודעת כי אם באמונה לבד, (כמבאר מקום אחר. כי אי אפשר להבין איך כל הגשמיות והישות ופעלות משנות נמשכו מאחד הפשוט שהוא מרום מכל הרוחניות ואין בו שום שנוי, אבל אנו בני ישראל על-ידי התורה שקבלנו מפי משה אנו זוכין לאמונה, להאמין בהאמת שהשם יתברך שהוא מרום על כל, ברא את כל הבריאה וכל מיני גשמיות כדי לגלות כבוד גדלו על-ידי זה דיקא, כי מלא כל הארץ כבודו, הינו כי בחינת מלא וכו', שהוא חיותו יתברך המלבש בזה העולם הגשמי קשור ומחבר בתכלית האחדות עמו יתברך, שהוא מרום על כל ברכה ותהלה, דלית מחשבה תפיסא בה כלל, בחינת מה חמית מה שפשת וכו'. וזהו עקר האמונה להאמין בהאמת שבחינת מלא ובחינת מה, שניהם אחד, כי ה' הוא האלקים, אבל השקרן, שהוא בחינת עבודה זרה-כפירות, הוא בחינת נרנן מפריד אלוף, שאינו מאמין ומקשר בחינת

אות לב

ועל-כן שני עדים נאמנים בכל דבר, כי בכל מקום שיש שני עדים שמעידים דבר אחד ועדותן מכוונת, זה בחינת שנכללו שני הבחינות הנ"ל יחד, דהינו בחינת מה ובחינת מלא וכו'. (וכמבאר מעין זה במקום אחר בהלכות עדות על-פי התורה "אמר רבי עקיבא, כשתגיע לאבני שיש וכו'") כי אין שני בני אדם שוין רק אחד גבה מחברו, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה לענין העדים עצמן, מכניסין את הגדול שבהם תחלה, כי בודאי יש בהן קטן וגדול ובכמה מקומות שיש קטן וגדול הם בבחינת דרי מעלה ודרי מטה, כי הגדול לגבי קטן ממונו הוא בבחינת דרי מעלה, כי נפשו ודעתו גבה מחברו וחברו הקטן הוא בבחינת דרי מטה, כי גדול וקטן הם בחינת מאור הגדול ומאור הקטן, שהם חמה ולבנה, שהם בחינת משה ויהושע, כי פני משה כפני חמה וכו' ומשה ויהושע הם בחינת רב ותלמיד, בחינת דרי מעלה ודרי מטה (כמו שמבאר שם בהתורה הנ"ל) וכששניהם מעידים דבר אחד, זה בחינת שנכלל בחינת הדעת של דרי מטה ודרי מעלה ביחד, בחינת כלליות ואחדות, בחינת מלא וכו' בבחינת מה, שזה עקר האמת והאמונה כנ"ל ועל-כן הם נאמנים בכל דבר. ועל-כן התורה נקראת עדות וכלולה בשני לוחות, כמו שכתוב, "ושני לוחות העדת וכו'". כי אין עדות פחות משנים כנגד שני הבחינות מה ומלא שצריכין לכללן יחד, שהוא עקר העדות של התורה שמעידה שהשם יתברך מרום על כל וברא הכל בששת ימי המעשה, כמו שכתוב, "בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ". וכל זה נתגלה על-ידי שבת שמעיד על אחדותו שברא הכל בששת ימי המעשה כדי לגלות כבודו ושבת ונח בשבת שאז הוא בחינת בטול ושבייתה לגמרי, בחינת מה וכו' כנ"ל. ועל-כן דבור לא תענה כנגד זכור את יום השבת:

אות לג

לא תחמדי כנגד 'כפדי', כי מצות כפדי, שהוא סוף הה' דברות ראשונות, הוא בחינת מה שמחזיקין להשאיר הדעת בזה העולם כנ"ל כדי לכלל

העולמות יחד, כמו שמבאר שם, כי עולם אחד אין לו שלמות. ועקר השלמות כשהנשמה למעלה למעלה תהיה מאירה גם למטה למטה על-ידי החליפות שנשאר ממנו בן ותלמיד, שזהו בחינת מצות כפד פנ"ל. ועל-ידי זה, דהינו על-ידי כלליות העולמות, נמשך העשירות והפרנסה שמקבל המלכות מים החכמה, שעל-כן זוכין על-ידי זה להארת הרצון המפלג בשעת האכילה, שהוא בחינת ואתה נותן להם את אכלם בעתו, בחינת ומשביע לכל חי רצון וכו', (כמבאר שם היטב, עין שם) וזהו בחינת לא תחמד, שהוא סיוס עשרת הדברות, כי אסור לחמד כל חפצי חברו ופרנסתו ועשירותו, כי השם יתברך משביע לכל חי רצון על-ידי הארת בן ותלמיד, שהוא בחינת כלליות העולמות, שזהו בחינת מצות כפד. וכמו שמבאר שם על פסוק, "לויתן זה יצרת לשחק בו", שהפרנסה והעשירות נשחק ונתחלק לכל אחד ואחד בראוי לו מאתו יתברך. ועל-כן בודאי אסור לחמד ולהתאוות חפצי חברו שנתן לו מאתו יתברך כפי הארת הרצון שצריך כל אחד ואחד לקבל מים החכמה שנתגלה על-ידי כלליות העולמות, על-ידי הארת בן ותלמיד, שזהו בחינת מצות כפד פנ"ל, כי חמדה ותאוה לחפצי חברו ועשירותו חס ושלום, הוא ההפך מהארת הרצון שמקבלים מים החכמה וכו' פנ"ל, מאחר שיש לו חמדה ורצון של אסור שחומד ורוצה חפצי חברו שהוא כנגד רצון הבורא יתברך שנתן ברצונו העשירות הזאת לחברו דיקא כפי התחלקות הפרנסה שנמשכת מים החכמה וכו' פנ"ל. ועל-כן הוא פוגם ברצון והוא ההפך ממש מבחינת הארת הרצון שצריך לקבל בשעת האכילה, כי צריך כל אחד להתגבר לזכות להארת הרצון שהוא גבה על הכל, דהינו שיזכה שלא יהיה לו שום רצון אחר כנגד השם יתברך, רק יזכה לרצון חזק ונפלא להשם יתברך עד שיגיע לבחינת בטול, עד שלא ידע כלל מה שהוא וכו', (כמו שמבאר שם, עין שם). וכך זה זוכין על-ידי כלליות העולמות, על-ידי הארת בן ותלמיד, שזהו בחינת מצות כפד פנ"ל ועל-כן לא תחמד כנגד כפד:

שיך לעגנו שצריך לחלק האלפים למאות, כמובא בשיחות הר"י, עין שם:

עין שם הסוד הנפלא והנורא הזה. וזהו, "האלף לך שלמה ומאתים לנטרים את פריו" (כי כל זמן שהאור בבחינת אלפים אי אפשר לקבלו מחמת רבוי האור, רק כשעושין מאלפים מאות. וזה נעשה על-ידי תלמיד חכם שנוקם ונוטר כנחש וכו', (כמו שמבאר שם). וזהו 'האלף לך שלמה' כל זמן שהאור בבחינת אלפים, היא לך שלמה, שהוא השם יתברך, כי אין אנו יכולין לקבלו פנ"ל, אך ומאתים לנטרים, בחינת תלמיד חכם שנוטר ונוקם, שהוא יכול לחלק האלפים למאות ואז יכולים לקבלו פנ"ל. וזהו, ומאתים לנטרים דיקא, בחינת תלמידי חכמים הנוטרים ונוקמים, שהם ממשיכין האור בבחינת מאתים, דהינו בבחינת מאות פנ"ל, כי הם מחלקים האלפים למאות ואז יכולים לקבלו פנ"ל, עין בהלכות כתבה שם מובא פסוק הנ"ל והקדמה הנ"ל, אבל שם מתפרש בסגנון אחר:

ראשי פרקים:

קצת רמזים על המעשה של יום הששי מהשבוע בעטלירש שהיה לו כח בידיו להוציא החצים וכו' וחשב שם ארבעה דברים להוציא החצים ולכנס לתוך החומות של מים על-ידי כח הצדקה ולדע היוד מיני דפיקין על-ידי כח החכמה שבידיו ולנגן היוד מיני נגינה על-ידי הכח לעשות ולעצור הרוח סערה וכו'. וכלם בני עשרה עשרה וכו', עין שם. וספר מעשה מהפנת מלכה שחשק בה המלך שברחה

לתוך היוד חומות של מים וכי והוא רופא אותה. וסוד זאת המעשה נשגב מדעתנו מאד מאד, אך
קבר נתן לנו רשות מאתו זכרוננו לברכה לחפש רמזים פני יכלתנו, אך עם כל זה לא נדע מי ומה
ואימת וכי, כמו שמבאר שם בסוף. על-כן אציג ברמז מה שמתנוצץ בדעתי בעזרת ה':

אות א

פי ש ארבע עולמות אי"בי"יע [אצילות, בריאה, יצירה, עשיה] ושרשם ארבע אותיות הוי"ה שהם
בחינת ארבעה שמות ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן, בחינת טנת"א [טעמים, נקודות, תגים, אותיות], ומהם
נמשכין הארבעה [סודות ארמ"ע, [אש, רוח, מים, עפר], שהם בחינת דצח"ס [דומם, צומח, חי,
מדבר], שפנגד זה הם ארבעה חלקי התפלה, פי קרבנות בעשיה וכי. ובתחלה מתקנים אותם בעובדא
בסוד יפנה ויטל ודי וציצית ותפלין של יד ושל ראש, (כמבאר כל זה בכתבים. ומבאר ב"עץ חיים"
בתחלתו שטעמים, שהם בחינת ע"ב שם אי אפ"ש לדר כלל, אך עקר התחלת התגלות מבחינת ס"ג,
שהם בחינת נקודות ונשתלשל מבחינה לבחינה עד שנתגלה בחינת שם ב"ן ושם היתה השבירה. ואחר
כך נתתקן על-ידי אור מה החדש, שהוא שם מ"ה שנתחבר עם שם ב"ן ומהם נתהווי כל העולמות
מראש ועד סוף וכל עסקנו ועבודתנו בתורה ובמצות לתקן ולהעלות הניצוצות שנסארו בין הקלפות
משבירת כלים, כי נשארו רפ"ח ניצוצות שלא נתבררו עדין וכי. וכל זה הוא סוד הבת מלכה הנ"ל
שבירה לחומות של מים וכי, כי ידוע שעקר הבריאה ועקר ההשתלשלות הנה בשביל לגלות מלכותו
ובשביל זה יצאו כל המלכים, אך על-ידי הסיגים נשברו ומשם נתהווי הקלפות והסטרטא אחר בשביל
השבירה. והסיגים והסטרטא אחר הם בחינת מלכות הרשעה שפנגד מלכות דקדשה החפצים
ואורבים תמיד לתפס לעצמן, בחינת כבוד הבת מלך פנימה, כדי להגביר מלכותם חס ושלום,
ולהעלים מלכות דקדשה חס ושלום, וכל עקר בריאת העולם הנה בשביל לגלות מלכותו פי'דוע, כי
מאז נתאנה שתהיה שכינתו בתחתונים, על-כן גם על בריאת העולם הנה קטרוג עזא ועזאל, מה אנוש
וכי, והיו חולקים על התגלות מלכותו שאי אפ"ש בלי בריאת הגשמיים. וכל אלו החולקים ינקו
מהסיגים שנמשכין מהשבירה שמהם בחינת מלכות הרשעה. ובכל מלכות של שבעת מלכי אדום
קדמאין דמיתו בכל פעם נתפסה מלכות דקדשה למלך הרשעה בחינת מלכי אדום, שזה בחינת
הניצוצות של מלכות הקדשה שנסארו בקלפה שמהם ניקת מלכי אדום שתופסין ניצוצות מלכות
דקדשה. ומאז חותרת הבת מלך לברח מהם עד שבחה לתוך חומות של מים, שהוא בחינת התקון,
בחינת אור מ"ה החדש, שהוא פנגד סוד המים. ועל-כן מים מטהרין מכל הטמאות וכי:

אות ב

וזה בחינת הוצאות החצים, דהינו שעולין מטמאה לטהרה. והחצים הם בחינת הקלפה והסיגים
שלא נתבררו עדין ממלכות דקדשה. וברייחת המלכות לתוך החומות של מים זה בחינת בריאת
העולם שנקרו מים שנגראו תחלה ועליהם עומד כל העולם, כמו שכתוב, "לרקע הארץ על המים".
וכל הארץ וצאצאיה הכל נתנה מן המים שברא תחלה. ושם נתהווי כל הבריאה על-ידי העשירה
מאמרות, על-כן הם בחינת עשירה חומות. וזה בחינת והארץ היתה תהו ובהו וחשך על פני תהום, הם
בחינת החצים. 'ורוח אלקים דא רוחו של משיח, מלכות דקדשה. מרחפת על פני המים, שלשם
ברכה. וכל עבודת הצדיקים וככל ישאל להוציא החצים:

אות ג

זוהי בחינת עץ הדעת טוב ורע, בחינת צומח, שהוא יסוד המים, שם עקר הבחירה, שהיא בחינת מים, בחינת טהרה, כי עפר בחינת ב"ן, מים בחינת מ"ה. בתחלה עלה במחשבה לברא במדת הדיו, בחינת ב"ן-עפר, ששם עקר אחיזת החצים. ראה וכו' הקדים ושתף וכו' בחינת מ"ה רחמים וברא משניהם. ושם עקר אחיזת הבחירה, כי בבחינת עפר לבד לא היה אפשר להתקיים ועקר התקוון יהיה על-ידי משיח וכו', אבל גם עתה כל עבודת הצדיקים בבחינה הנ"ל. וזוהי בחינת קריעת ים סוף, בחינת והמים להם חומה מימנים ומשמאלם. ומלאך האלקים-השכינה, קבלה החצים וכו'. והם בחינת עשרה נסיונות וימרו על ים וכו' ותחלת השליחות לפרעה להפוך המים לדם ולבסוף הוציאם על-ידי קריעת ים סוף. כל הכן הילוד היארה תשליכהו. ומשה בעצמו הורידוהו לתוף המים על שם העתיד שצריך לרפאות הבת מלכה שבתוף המים, כי מה שהיה וכו' ובת פרעה בחינת מלכות שנכבשה אצל מלך וכו', ורדה לרחץ מגלויה, כי מן המים משתייהו. עשרה מיני חצים הם כלל כל המניעות מן הקדשה שמעפבים מכל הצדדים. יש על-ידי דבוריהם ופתויהם שמכניסים חקירות וכפירות באדם. ויש על-ידי פתויהם לתאוות. ויש על-ידי מדות רעות פעם וגדלות וכו' ויש על-ידי חצים ממש שנלחמים בחרב וחצים ואינם מניחים לכנס לארץ ישראל ולגבול הקדוש וכו'. וכשחס ושלום מתקבצים כלם יחד, זה בחינת עשרה מיני חצים. וכלם בחינת עפר ששם עקר אחיזת הסטרא אחרא, בחינת ונחש עפר לחמו. ועל-כן אסורים תולעים כל השורץ על הארץ, כי בבחינת ב"ן שמשם בחינת עפר, שם היה עקר השבירה. ועקר הפגם הוא עצבות הפך השמחה. ועל-כן רפואתה על-ידי שמחה-עשרה מיני נגינה. עשרה מיני דפיקין הם בחינת נקודות, שהם בחינת בריאה וכו', כי הדפיקין הם בחינת נקודות, (כמובא בתקונים שיש דפק בחינת צירי וכו' וזה היה לו כח לתן חכמה בידינו להממנים, שהם השרים והממנים שבעולם, שכלם הם בחינת מלכות והם חזוק המלכות דקדשה או חלישותה חס ושלום, ועל-כן על-ידי הדפק יודעים איך המלכות וחלישותה ובריאותה. המעלב רוח סערה יודע הנגון, שהוא בחינת נגינת הטעמים, שהם בחינת ע"ב-אצילות וכו', כי נגינת הטעמים הם על-ידי הרוח שבכנפי ראה, שהוא הרוח צפונית, רוח נוחא שבכנור של דוד. וטעמים ע"ב אצילות וכו' כנגדו בחינת מדבר וזהו, "רוח סערה עשה דברו". בראשית ברא-לא היה צריך להתחיל וכו', אלא משום כח מעשיו. כח מעשיו דיקא, בחינת הכח שבדידים, שעל ידו כובשין ארץ ישראל ששם עקר התגלות מלכות דקדשה שעכשיו מנחת חלשות בהימים ונהרות ששביב ארץ ישראל, בחינת להי הארץ וכו', כי היא על ימים וכו'. ושם בארץ ישראל כל העשר קדשות שאי אפשר לכנס להם בלא טהרת מים, ברצונו נתנה להם וברצונו נטלה מהם וכו'. זה בחינת זריקת החצים שמשם נתנה ארץ ישראל בידיים של העובדי כוכבים, אך הוא חוזר ומושך החץ בחזרה, בחינת ברצונו נטלה מהם ונתנה לנו:

אות ד

אשר לקחתי מיד האמרי בחרבי ובקשתי, כי לא בקשתי אבטח, כוננו חצים על יתר, כי חציף נחתו בי ותנחת עלי ידיו כמטרה לחץ הנה החצים ממך, והנה שלשת החצים צדה אורה וכו', אשכיר חצי מדם תפלה דריכת הקשת והחצים. זכאה מאן דידע לזרקא חצים, עד יפלה חץ כבדו דסטרא אחרא, כי חציף נחתו וכו', כי עוונותי וכו' כמשא כבד. כבד מלא דם הפך כבוד, שהוא בחינת עשרה מאמרות, שהם בשביל כבודו:

עקר הדבור של העשרה מאמרות שבהם נברא העולם היה בזכות הצדקה שעשו בני אדם, שבשביל זה נברא העולם, בחינת כי אמרתי עולם חסד יבנה, בחינת אלה וכו' בהבראם-באברהם איש החסד. וזה "אוהב צדקה וכו' חסד ה"י וכו', על-ידי זה יבדבר ה' שמים נעשו וברוח פיו וכו'". בפיף זה צדקה, שהוא בחינת מים, בחינת שלח לחמך על פני המים וכו', כמו שמבאר בסיומן טו בלקוטי תנינא, ענין שם (התורה): כל

ספירת העמר א

ענין ספירת העמר:

הלכה א:

על-פי המאמר "ויאמר ה' אל משה קרא את הושע וכו'" סימן ו, עין שם היטב. תשובה נקרא פתח, כי הבא לטהר מסייעין לו, אומרים לו המתן, שהוא בחינת פתח, כמו שכתוב, פתח לי זעיר והוא בחינת אהיה וכו', עין שם. ואי אפשר לזכות לזה אלא על-ידי בחינת דום לה', דהינו כשישמע בזיונו ודום וישתק ויסבל התרפות ובזיונות, כי קדם התשובה הוא בבחינת אחרים פני אהיה והוא בגימטריא דום, ועל-כן באין עליו בזיונות ושיפכות דמים ועל-ידי הדמימה והשתיקה נעשה מדום דום, עין שם. וצריך לעשות תשובה על תשובה וכו', עין שם. ואזי נעשה מזה בחינת אדם לשבת על הפסא, בחינת ועל הפסא וכו', עין שם היטב:

אות א

והנה ימי הספירה, שהם ימי תשובה, ימי טהרה. מבחינת דם נדות, בחינת שבעה נקיים, כמובא, הם בבחינת אומרים לו המתן הנ"ל, כי זה עקר בחינת כלל הספירה, (כמובא בספרים. דהינו שבפסח, שהוא תחלת התשובה שיוצאין מן הסטרא אחרא, בחינת יציאת מצרים ואז היא בחינת הבא לטהר מסייעין לו, כי בפסח עקר התשובה על-ידי סיועא דלעלא, על-ידי התעוררות עליון, כמובא. ואזי תכף אומרים לו המתן, דהינו בחינת ימי הספירה שצריכין להמתין שבעה שבועות, בחינת שבעה נקיים כדי לקדש ולטהר עצמו קדם שזוכה לתקון בשלמות, שהוא בחינת שבועות קבלת התורה כדי לילך מדרגא לדרגא, לתקן כל הפגמים (וכמובא בספרים), שזה כלל בחינת יום ראשון של פסח. ותכף אחר כך ספירה, כמו שאומרים בשם הבעל שם טוב, כמו למשל האב כשהתינוק מתחיל לילך אזי מוליכו בידו ואחר כך מניח אותו לילך בעצמו, כמו-כן בפסח מסייעין לו ומוליכין אותו על-ידי התעוררות עליון, אך תכף מניחין אותו לילך מעצמו כדי שיתעורר מעצמו ויתקן מה שעות, שזה בחינת ספירה, בחינת אומרים לו המתן כדי שיעשה תשובה ויסבל צער ובושה לתקן מה שפגם. וזה מה שאיתא בזהר שהספירה לטהר עצמו מבחינת דם נדות, כי זה עקר התשובה לתקן בחינת הדמים שבאים מבחינת אחרים פני"ל, שהם בחינת דם נדות, (כמובא בכתבים. כי עקר יציאת מצרים ושבועות הוא בחינת אהיה, כמו שכתוב, "כי אהיה עמך וזה לך האות בהוציאך וכו' תעבדון את האלקים וכו', דהינו קבלת התורה. נמצא, שבקבלת התורה אז נתגלה ונשלם בחינת אהיה" בחינת פתח שהוא בחינת שבועות שאז נתגליון נון שערי בינה, שהם בחינת אהיה, בחינת פתח, כמובא. ועל-כן מקדם לזה הוא בחינת אחרים פני אהיה גימטריא דום וצריכין לתקן הדם נדות פני"ל. ועקר התקון על-ידי הבושה, על-ידי הדמימה והשתיקה, כמו שמבאר שם, וזה בחינת עמר שעורים שהוא קרבן ממאכל בהמה, שזה בחינת התשובה שעקרה על-ידי הבושה פני"ל, על-ידי דמימה ושתיקה פני"ל. וכמו כן בפרטיות באדם עצמו עקר התשובה כשמתבייש לפניו ותברך ועושה עצמו כבהמה שאינה מדברת, כי אין לו פה לדבר לא מצח וכו' מחמת בושה, כמו שאיתא ברעיא מהימנא, שזה עקר התשובה כשאדם אומר אין לי פה להשיב וכו' מחמת בושה ועושה עצמו כבהמה אזי נחשב כקרבן, עין בזהר:

אות ב

וזהו בחינת עמר שעורים שהוא בחינת בוש, בחינת דמימה ושתיקה שמקריבין מאכל בהמה, כי אנו מדמין עצמינו לבהמה, כי אין לנו פה לדבר וכי פנינו וזה עקר התשובה פנינו, כמו שכתוב, "נשכבה בבשתנו וכי". וזה בחינת עמר התנופה ואיתא בהר הקדוש, תנו פה, שאנו מבקשין אז שיתן לנו פה לדבר, כי אנו עכשיו כבהמה פנינו ועל-ידי זה בעצמו אנו מתקנין הדבור וזוכין לפתח פה ולדבר בבחינת האמנם אדם צדק תדברון, הינו כשאמנם ואמת שהוא אדם, כי אין לו פה לדבר וכי פנינו, אזי צדק תדברון, אזי יפתח פיו וידבר כי השם יתברך מקים פתח פיה לאדם. זה בחינת מי שם פה לאדם או מי ישום אדם, 'אלם' דיקא, הינו מי שמשים עצמו כאדם, כי על-ידי השתיקה והבושה, שהיא שפיכות דמים, על-ידי זה נתתקן אחורי אהיה, שהוא גמטריא דם ונעשה ממנו דום לה' וכי פנינו. ועל-ידי זה נעשה בחינת אדם, (כמו שמבאר שם, עין שם) וגדר האדם הוא מדבר. נמצא, שעל-ידי זה בעצמו יוצא מבחינת בהמה לבחינת אדם מדבר. וזה בחינת מי שם פה. 'מי' דיקא, שהוא בחינת בינה, בחינת אהיה שנתגלה על-ידי בחינת אדם, דהינו הדמימה והשתיקה פנינו, ועל-ידי זה בעצמו נעשה הפה לדבר, כי על-ידי זה נעשה בחינת אדם שהוא מדבר פנינו. ועל-כן בשבועות מקריבין שתי הלחם שהם באין מחטים ושהוא מאכל אדם, שהוא מדבר, גם חטה הוא בגימטריא כ"ב אתון, כמובא. כי אז נתתקן הדמים על-ידי מי הספירה פנינו ואז זוכין לבחינת אדם פנינו. ועל-כן מפטירין בשבועות ועל הפסא דמות כמראה אדם וכי, כי אזי בשבועות נשלם בחינה זו פנינו וכמובא. וזה בחינת עמר התנופה-תנו פה, כי על-ידי זה בעצמו נעשה הפה לדבר פנינו, כי על זה מורה התנופה בעצמה שמניפין ומרימין את העמר שעורים, שהם בחינת בהמה, להעלותם למדרגת אדם מדבר, שזה בחינת כל הקרבנות להעלות מבחינת בהמה לאדם, כמובא. וגם שתי הלחם של חטים שבאין בשבועות טעוניה תנופה גם כן להעלותם גם כן למעלה מן הדבור, דהינו לבחינת שתיקה, שהוא למעלה מן הדבור, שהוא בחינת פתח, בחינת סיג לחכמה שתיקה, (כמו שכתב רבנו זכרוננו לברכה שם), שזהו תכלית השלמות, כי יש שני מיני שתיקות, יש שתיקה מחמת שאינו יכול לדבר, דהינו מחמת בוש מחטאי שאין לו פה לדבר פנינו ואף שזה תקונו פנינו עם כל זה עקר תקונו הוא הדבור, דהינו שעל-ידי זה זוכה שיהיה לו פה לדבר פנינו, כי בודאי אינו מעלה שישאר האדם בשתיקה חס ושלום, רק עקר תקונו שזוכה לדבר בתורה ותפלה, כמו שכתוב, "קחו עמכם דברים ושובו אל ה'". אבל אחר כך כשזוכה לשלמות הדבור, אזי תכלית השלמות, תכלית ההשגה הוא בבחינת שתיקה, שהוא למעלה מן הדבור, שזה בחינת פתח, בחינת פתח לי זעיר ששם נאמר, "במפלא ממך אל תדרש וכי". והוא תכלית ההשגה, שהיא בחינת 'המתן' ואל תסתכל לפנים ממחצתך', שהוא בחינת פתח, שהוא האי פריסא, בחינת המסדר והמישב של המחין, שעל-ידי זה עקר ההשגה בבחינת והחיות רצוא ושוב, (כמובא במאמר "אמצעותא דעלמא" סימן כד והבו):

אות ג

וזה בחינת שבועות שאז זוכין לסתרי תורה, לבחינת כבוד אלקים הסתר דבר, בחינת מעשה מרכבה, כי אז נעשה בחינת פתח פנינו, ועל-כן נקרא עצרת בחינת עצור במליון, בחינת שתיקה שלמעלה מן הדבור פנינו, אבל חג המצות נקרא "פסח" פה סח, כי אזי בתחלת התשובה עקר התקון לזכות לדבור פנינו. ועל-כן שתי הלחם באין מחמץ דיקא ובפסח אוכלין מצה דיקא. כי חמץ ומצה הם בחינת בהמה ואדם, (כמובא בדברי רבנו זכרוננו לברכה במאמר "שאלו את ר' יוסי בן קיסמא" סימן נו). שחמץ בחינת אין לו פה, שעל זה מרמז החית של חמץ, בחינת חית השדה, אבל מצה, שהיא בהמה היא בחינת ה' מוצאות הפה. והכל תלוי בדעת, כי הדבור תלוי בדעת, כמובא, דהינו האדם שיש לו דעת יש לו דבור ולהפך בהמה. וחמץ הוא בחינת חמוץ המחשבה, בחינת פגם הדעת, על-כן הוא בחינת פגם הדבור, בחינת בהמה, אבל מצה הוא דעת, בחינת ה' הדעת, שהוא בחינת הדבור ה' מוצאות הפה, בחינת אדם. ועל-כן בפסח, שהוא תחלת התשובה, אזי עקר התקון הוא מצה, דהינו לצאת חמוץ למצה, מבהמה לאדם, לתקן הדבור, לתקן הדעת לבלי להחמיץ המוח חס ושלום, כי בתחלת התשובה שצריך לצאת מן הסטרא אחרא, עקר התקון לבלי להחמיץ המוח חס ושלום, במחשבות רעות, בהרהורים ותאוות רעות שמתגברין עליו אז על-ידי שלא נטהר עדין, ותקונו שישבר החמוץ, דהינו חמוץ המחשבה ולברח משם ולזכות למצה, שהוא תקון הדעת, תקון הדבור פנינו, אבל אחר כך כשננטרין ונתקדשין לגמרי על-ידי תשובה פתקונו, שזהו בחינת ספירה, אזי זוכין לשבועות לתכלית ההשגה בחינת פתח. ואזי עקר התקון בבחינת רץ לאחוריה, בבחינת המתן, שזה בחינת פתח

כנ"ל ושם בחינת חמץ הוא בחינת עקר התקון, דהינו להחמיץ המח דיקא ולשהות ולעמד לבלי לרוץ, שלא לצאת לפנים ממחצתו, שזה בחינת המסדר והמישב של המחין שצריך לשהות ולהמתין כד שלא יתבטל במציאות, שזה בחינת חמץ, שהוא על-ידי שהיה וזה צריכין בשבועות דיקא כנ"ל. אבל מצה היא דיקא על-ידי חפזון, שצריכין למהר שלא תחמיץ, כמו שכתוב, "שבעת ימים תאכל מצות כי בחפזון יצאת ממצרים". כי כשיוצאין מן הסטרא אחרא צריכין לחפזון גדול לברח מחמוץ המחשבה שלא יתחמץ מחשבתו, חס ושלום, בהרהורים וכיוצא, שבא מן הסטרא אחרא שרודפת אחריו בתחלת התשובה, אבל אחר כך כשזוכה לתקון ומכניע הסטרא אחרא לגמרי ואזי זוכה להשגה אזי תקונו דיקא על-ידי בחינת חמוץ המחשבה על-ידי שהיה ששונה ואינו ממהר לרוץ לפניו בבחינת המתן, בחינת קתר כנ"ל ועל-כן בשבועות מקריבין חמץ דיקא כנ"ל:

אות ד

ועל-כן ימי הספירה הם שבע שבתות, בחינת תשובה. שהיא בחינת שבת, כמו שכתוב, "ושבת עד ה' אלקיך", כמו שמבאר שם. ועל-כן צריכין ז' שבתות, כי צריך לעשות תשובה על תשובה, (כמו שמבאר שם, עין שם). ועקר התשובה הוא בחינת שבת כנ"ל, שעל-ידי שבת נתתקנין ימי החל, כי יום השביעי שהוא שבת, הוא בחינת תשובה שמתקן כל שבעת הימים ועל-כן כל השבעה ימים שבת אחת. ועל-כן כשרוצין לזכות לתשובה בשלמות, דהינו לעשות תשובה על תשובה, צריכין שבע שבתות דיקא, שהם בחינת שבת אחר שבת, תשובה אחר תשובה עד שזוכין לתשובה שלמה, עד שנעשין כל השבתיים כל השבועות בבחינת ששת ימים, עד שזוכין לעשות עליהם תשובה, בחינת שבת שהוא יום השביעי שמתקן הכל, דהינו שבת השביעית, שהיא תשובה על התשובות שמתקן כל התשובות ואזי התשובה בשלמות בבחינת תשובה על תשובה ואזי זוכין לשבועות בחינת קתר כנ"ל. וזה שנזכר שבת בתחלת הספירה ובסופה, כמו שכתוב, "וספרתם לכם ממחרת השבת וכו' עד ממחרת השבת תספרו". בחינת שתי שבתות הנ"ל, בחינת תשובה על תשובה כנ"ל, ועל-כן תכף בשבוע האחד של ספירה זכו לשבת, כי שבת במקרה נצטוו והם באו למקרה תכף אחר קריעת ים סוף שהיה בז' של פסח ואחר כך חזרו ונצטוו על השבת בשבועות בעשרת הדברות, הינו בחינת שתי שבתים, בחינת שתי התשובות שזכו ישראל כנ"ל. ששבת הראשון נעשה משבעה ימים, הינו התשובה הראשונה ושבת שניה נעשה על-ידי בחינת שבע שבתות, על-ידי בחינת תשובה על תשובה כנ"ל עד שזוכין לתכלית ההשגה שהיא תכלית התשובה, כמו שמבאר שם ואזי זוכין ליום החמישי, שהוא בחינת יובל שבא אחר שבע שבתות שנים גם כן, שהוא בחינת שער העליון תכלית ההשגה ששם בתכלית עקר התקון בבחינת המתן, בחינת קתר, בחינת תכלית הידיעה אשר לא נדע כנ"ל. וזה בחינת שני שבתים שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, אלמלא שמרו ישראל שתי שבתות מיז היו נגאלין. כי הגאולה תלויה בתשובה, כמו שכתוב, "ובא לציון גואל ולשבי פשע". ושלמות התשובה על-ידי בחינת שני שבתים, דהינו תשובה על תשובה כנ"ל. וזה בחינת מזקק שבעתים-שבע פעמים שבע, בחינת שבת שבתון, דהינו שעושין תשובה על תשובה עד שעושין שבת לשבעה שבתים כמו השבת הראשון שהוא לשבעה ימים כנ"ל. וזהו תכלית הזקוק והצרוף, תכלית התשובה כנ"ל:

שך לעיל:

ועל-כן בגאולה אחרונה כתיב, "כי לא בחפזון תצאו וכו' כי הלך לפניכם ה' ומאספכם אלקי ישראל". כי במצרים שלא היה התקון בשלמות ועדין רדפו המצרים והסטרא אחרא אחריהם אז הצרכו לצאת בחפזון, לברח ולהמלט משם מהרה, שזה בחינת אסור חמץ שלא להחמיץ המח כנ"ל, אבל לעתיד לבא שנזכר לתכלית התקון בשלמות ואזי יהיה הכניעת הסטרא אחרא בשלמות ואזי יזכו לתכלית ההשגה, כמו שכתוב, "ומלאה הארץ דעה וכו'" אזי כי לא בחפזון תצאו, "לא בחפזון דיקא, כי בתכלית ההשגה שהוא הדעת שיתגלה לעתיד עקר התקון על-ידי בחינת המתן כנ"ל. וזהו "כי הלך לפניכם ד' ומאספכם אלקי ישראל", הינו לפנים מרדיפת המחשבה, כפיכחול, השם יתברך בעצמו המאסף ומקבץ המחשבה שלא תתפשט חוץ למחצה והוא גם כן בחינת התגלות אלקותו יתברך, דהינו בחינת אלקים, שהוא בחינת צמצום הקדוש, שעל-ידי זה עקר ההשגה כנ"ל. ועל-כן לא בחפזון תצאו, "לא בחפזון דיקא, כי זה עקר ההשגה בבחינת המתן כנ"ל, כי אין רודף אחר המחשבה בחינת מצרים וסטרא אחרא שאזי צריך לחפזון לברח כנ"ל, רק השגתם בשלמות בבחינת ה' אלקים, בבחינת רצוא ושוב, בבחינת המתן כנ"ל, שזה יזכו לעתיד שאזי יתגלה בחינת שם מלא, שהוא ה'

ספירת העמר ב:

ענין ספירת העמר וחג השבועות:

על-פי המאמר "בחצרות וקול שופר" בסימן ה וכו', עין שם כל המאמר מרישא לסיפא:

ובקצור, כי חגיגת כל אדם לומר, בשבילי נברא העולם. ועל-כן צריך לראות ולעין בתקון העולם וכו' ולהתפלל בעבורם והתפלה היא בשני פנים, הינו קדם גזר דין ומתפללין כסדר התפלה וכו', אבל לאחר גזר דין צריך להלביש התפלה בספורים וכו', ולידע בין קדם גזר דין לאחר גזר דין הוא על-ידי המצוות שאנו עושים ונדוקא בפעולות המצוות בשמחה גדולה כל כך עד שאין רוצה בשום שחר עולם הבא, אלא הוא רוצה שיזמין לו השם יתברך מצוה אחרת בשכר מצוה, כמו שאמרנו רבותינו זכרונם לברכה ששכר מצוה מצוה וכו'. וזה בחינת נבואת משה, בחינת אספקלריא המאירה וכו', אבל מי שעושה המצוה בשביל שכר עולם הבא זה בחינת אספקלריא שאינה מאירה וכו' ומי שעושה המצוה בשמחה מהמצוה בעצמה, הוא נכנס בשמחת הקדוש ברוך הוא וכו' ועל-ידי זה יכול לידע בין קדם גזר דין לאחר גזר דין, כי המצוות הם מחיין כל הקומות עולם, שנה, נפש וכו', עין שם. וזהו שאמרנו רבותינו זכרונם לברכה בשבת, זכרהו מאחד בשבת, הינו שמחת ותענוג עולם הבא, שהוא בחינת שבת, ורגיש בששית ימי המעשה, שהן בחינת מעשה המצוות שבהם נבראו עולם, שנה, נפש וכו' ולבוא לשמחה הוא על-ידי רעמים. ורעמים הוא בחינת הקול שאדם מוצא בכת גדול בתפלתו, כמו שכתוב בזהר הקדוש, כד נפיק האי קלא ואערא בעבי וכו'. ועקר הרעמים הם מגבורות וכו' והם פוגעים במח וכו'. אבל צריך לפנות המח מחכמות חיצוניות וממחשבות זרות מחמץ שלא יחמיץ את חכמתו בחכמות חיצוניות ובתאוות וכו'. גם ישמר ויראהו שממנו תוצאות הקול שלא יהיה לו יראה חיצוניות ועקר לשמר מחו שלא יחמיץ שלא יהרהר בהרהורים רעים, שהם בחינת חמץ סטרא דמותא. ואזי כששומר מחו ויראהו כפי"ל, על-ידי זה נעשה קולו בבחינת רעמים, ועל ידי זה זוכה לשמחה הנ"ל. וצריך לשתף הגבורות בחסדים וכן האהבה עם היראה כדי שיתעבד רעמים וזה, מסטרא דימיא מחא חנורא ככספא. וזה, וישב הים לפנות בקר לאיתנו וכו', (עין שם כל זה היטב היטב):

אות א

וזה בחינת שבועות-קבלת התורה, כי עקר קבלת התורה היה לזכות לזה השלמות לעשות המצוות בשמחה גדולה כל כך עד שלא ירצה בשום שחר עולם הבא, רק שיירצה זכות למצוה אחרת בשכר מצוה זאת, כי העולם הבא שלו הוא מהמצוה בעצמה כפי"ל, שזהו בחינת אספקלריא המאירה. וישיראל במעמד הר סיני שזכו לקבל התורה על-ידי משה, וכו' לזה השלמות, שזהו בחינת אספקלריא המאירה, כמו שכתוב, "פנים בפנים דבר ה' עמכם". 'פנים בפנים' זה בחינת אספקלריא המאירה. ועל-כן קבלו התורה על-ידי משה רבנו דיקא, כי הוא זכה לאספקלריא המאירה ועל ידו זכו כל ישראל גם כן בשעת קבלת התורה לבחינת אספקלריא המאירה כפי"ל, שזהו בחינת שמחה של המצוה בעצמה כפי"ל, וזהו בחינת השמחה של שבועות, כמובא בדברי רבותינו זכרונם לברכה גדל השמחה של שבועות, כמובא ברב יוסף וכיוצא, כי אז זוכין לשמחה אמיתית, שמחה של הקדוש ברוך הוא, כפי"ל, הינו השמחה מהמצוה בעצמה בחינת אספקלריא המאירה כפי"ל. וזה בחינת מה שהקדימו ישראל נעשה לנשמע, שזהו בחינת שמחה, כמו שאמרנו רבותינו זכרונם לברכה על פסוק, "ושמחת עולם על ראשם", (כמובא בדברי רבנו זכרונם לברכה במקום אחר. כי לכאורה תמוה, איך אפשר להקדים עשייה לנשמייה, ובפרט שמקרא מלא דבר הכתוב, "כל אשר דבר ה' נעשה ונשמע"). נמצא, שמבאר בפסוק שהעשייה הוא אחר שיידבר ה' ואם כן איך הקדימו עשייה לנשמייה?! אך אפשר לפרש

על-פי הנ"ל שזכו אז לשמחה הנ"ל עד שלא רצו בשום שבר עולם הבא בשכר המצוה רק שיזמין להם השם יתברך מצוה אחרת בשכר מצוה זאת. וזהו נעשה ונשמע, הינו שיעשו כל אשר ידבר ה' ועקר מגמתם וקבול שכרם הוא ונשמע' שיזכו לשמע מצוה אחרת בשכר עשית מצוה זאת. ועל-כן קראו רבותינו זכרונם לברכה נעשה ונשמע בשם שמחת עולם כנ"ל, כי זהו עקר שלמות השמחה שיש לו שמחה מהמצוה בעצמה עד שאין רוצה בשום שבר עולם הבא רק לזכות לשמע מצוה אחרת בשכר מצוה זאת, שזהו בחינת שמחת הקדוש ברוך הוא כנ"ל, ועל-כן נקרא "שמחת עולם", כי השם יתברך, כבבול, 'חי לעד וקיים לנצח', ועל-כן השמחה מהמצוה בעצמה, שהוא שמחת השם יתברך, כבבול, הוא שמחת עולם. ולבוא לשמחה זו הוא על-ידי רעמים, שהם בחינת קול שופר, (כמבאר במאמר הנ"ל). וזהו בחינת הרעמים וקול השופר של מתן תורה, כמו שאומרים, "בקולות וברקים עליהם נגלית ובקול שופר עליהם הופעת". והשופר של מתן תורה היה שופר של איל של יצחק, שהוא בחינת גבורות, בחינת רעמים הנ"ל, (כמבאר במאמר הנ"ל), כי על-ידי רעמים וקול השופר של מתן תורה נפשו עקמימיות שבלב וזכו לשמחה הנ"ל, אבל צריך לפנות את המוח ממשפחות היצוגיות מהרהורים, שזהו בחינת חמץ, גם צריך לשמר היראה וכו' כנ"ל:

אות ב

וזהו בחינת מ"ט ימי הספירה שבהם יוצאין מטמאה לטהרה כדי להיות ראויים לקבלת התורה. ועקר הטהרה הוא לטהר עצמו מטמאת מצרים. ועקר גלות מצרים היה שהיה הדעת בגלות, כמובא, שזהו בחינת פגם הברית. ובמ"ט ימי הספירה עקר פגמות הטהרה הוא לטהר עצמו מפגם הדעת, שהוא פגם הברית, שזהו טמאת מצרים, בחינת חמץ ועל-ידי זה שמתהרין הדעת בימי הספירה מטמאת מצרים, שהוא בחינת פגם הדעת ואזי נעשה המוח נקי וזך מהרהורים וכו', אזי נשמעין קול הרעמים של קבלת התורה וזוכין לשמחה הנ"ל כנ"ל. גם צריך לשמר היראה וכו' כנ"ל. וזהו בחינת עמר שעורים שמוניפין ממחרת הפסח, כי איתא בכתבדים שישערה' בגימטריא תקע"ה והם ב' פעמים מנצף ומנצף הם גבורות בחינת יראה, ועל-ידי הנפת עמר שעורים, על-ידי זה מניפין כל היראות הנפולות לשרשם. וזהו בחינת תקון היראה, שהיא בחינת תקיעות שופר כנ"ל. וזהו שישערה' עם הפולל בגימטריא תקע"ו בחדש שופר, הינו בחינת תקיעות שופר, שהוא בחינת יראה, שמשם עקר בחינת הרעמים, (כמבאר שם במאמר הנ"ל, עין שם):

אות ג

ועל-כן ביום הנפת העמר שעורים מתחילין לספר ספירת העמר, כי עקר הוא לשמר מוחו לטהר הדעת כנ"ל, אבל ההתחלה צריך להיות מיראה, כי יראה קודמת לעולם, כי עקר ברור הדעת הוא על-ידי בחינת אהבה, בחינת חסד, כמו שאיתא, מסטרא דימינא מחא הורתא ככספא כנ"ל. ויראה קודמת לאהבה, כמו שכתב שם רבנו זכרוננו לברכה במאמר הנ"ל על מאמר רבה בר בר חנא, וכי שדא פרשא גירא קדמא לה איהי. כי יראה קודמת, כי בעל אבדה מחזיר על אבדתו. נמצא, שצריך תמיד להתחיל מיראה ועל-ידי היראה ממילא נמשך אהבה ועל-ידי זה יכולין לטהר המוח, כי באמת בתחלת ההתקרבות שרוצין לכנס בעבודת ה', לקדש ולטהר עצמו, עקר ההתחלה היא מיראה ועל-ידי היראה זוכה לאהבה ולדעת לטהר מוחו ודעתו בשלמות. ועל-כן כפשוטו לצאת מטמאת מצרים ולזכות לקבלת התורה, מתחילין מהנפת העמר שעורים, שהיא תקון היראה, שהיא קודמת. ואז סופרין הימים וכל יום ויום סופרין אל העמר, כמו שאומרים, יום אחד לעמר, וכן כלם. ועל-ידי זה משייכין על עצמן תקון היראה בכל יום ויום על-ידי שסופרין אל העמר שעורים ועל-ידי היראה ממילא נמשך אהבה, כי בעל אבדה מחזיר על אבדתו כנ"ל, ועל-ידי זה מטהרין המחין בבחינת מסטרא דימינא מחא חוורא ככספא. וזהו עקר הטהרה שיוצאין מטמאת מצרים, מפגם הדעת, לטהרת וקדשת הדעת כנ"ל, רק שההתחלה היא מיראה כנ"ל. ואז כשמתהרין עצמן במ"ט ימי הספירה ומתקנין היראה והמח, אזי נשמעין הרעמים ביום קבלת התורה ואז זוכין לשמחה של שבועות, בחינת שמחת

עולם, בחינת אספקלריא המאירה, דהינו השמחה מהמצוה בעצמה כנ"ל שיגיש ענג שבת, דהינו העולם הבא בהמצוה בעצמה כנ"ל. ואז כשזוכה לשמחה זו ואז יכול להמתיק כל הדינים, כי יודע בין קדם גזר דין לאחר גזר דין כנ"ל. ואז יכול לומר בשבילי נברא העולם כנ"ל, כי הוא יכול לתקן העולם כנ"ל. וזהו בחינת קבלת התורה בשבועות, שהוא ששי בסיון, שאז נתבסס העולם שהיה תלוי עד ששה בסיון וכי. נמצא, שבששה בסיון שקבלו ישראל את התורה אז יכלו כל ישראל לומר בשבילי נברא העולם. וזהו על-ידי בחינת השמחה הנ"ל כנ"ל, שעל-ידי זה יכולין לומר בשבילי נברא העולם כנ"ל.

אות ד

וזה בחינת שסופרין שבע שבתות, כי על-ידי הספירה זוכין לקבלת התורה ואז זוכין לשמחה הנ"ל, דהינו להרגיש העולם הבא, שהוא בחינת שבת, בהמצוה בעצמה. וזה בחינת זכרהו מאחד בשבת כנ"ל. וזהו בחינת שסופרין שבע שבתות ממחרת השבת עד ממחרת השבת, כדי להמשיך בחינת שבת על כל מי הספירה, כדי לזכות לשמחה הנ"ל, שהוא בחינת זכרהו מאחד בשבת, כי שבע שבתות הם כנגד שבעת ימי בראשית שבהם נברא העולם. ועקר הבריאה על-ידי המצוות כנ"ל. וצריך להרגיש בחינת שבת, שהוא העולם הבא, בכל יום ויום, דהינו בעשית המצוות, שהם קיום שבעת ימי בראשית. ועל-כן צריכין לספר שבע שבתות כדי שכל יום ויום משבעת ימי בראשית יהיה נכלל בשבת, כי בשבעה שבועות יש שבע שבתים ואזי נכלל כל יום משבעת ימי בראשית בשבת, הינו להרגיש בחינת שבת שהוא עולם הבא במעשה המצוות, שהם בחינת שבעת ימי בראשית שנבראו על-ידי המצוות כנ"ל, כי אפלו יום השביעי, שהוא בעצמו שבת קדש, צריכין קדם מתן תורה גם כן לספר כנגדו שבע אחד כדי שיהיה נכלל ביום שכלו שבת, כי באמת שבת הוא מעין עולם הבא, אבל אף-על-פי-כן יכול להיות שאפלו ביום השבת יהיה הפונה בשביל שכר עולם הבא ממש ועל-כן צריכין להזדקף בימי הספירה לזכר כל שבעת ימי בראשית ואפלו יום שבת קדש כדי להמשיך עליהם בחינת עולם הבא יום שכלו שבת כדי לזכות להרגיש בעולם הבא בכל שבעת ימי בראשית, דהינו בכל מעשה המצוות עד שלא ירצה שום עולם הבא כולל, רק יהיה שמחתו מהמצוה בעצמה כנ"ל:

אות ה

וזה בחינת 'תספרו חמשים יום' ולא נאמר מ"ט יום, כי עקר הספירה בשביל יום החמשים, שהוא בחינת יובל הגדול, בחינת עולם הבא, כמובא, הינו להמשיך בחינת יום החמשים על כל מ"ט ימי הספירה, דהינו להרגיש העולם הבא שכלו שבת, שהוא בחינת יום החמשים, בכל השבעה שבועות, שהם בחינת שבעת ימי בראשית, שהם בחינת המצוות כנ"ל. כי זה עקר התכלית והשלמות שזוכין על-ידי הספירה, ביום קבלת התורה כנ"ל. ועל-ידי הספירה, שעל ידי זה, זוכין לקבלת התורה, דהינו לשמחה הנ"ל אז יכולין להלביש התפלה בספורי דברים. ועל שם זה נקרא ספירה, כי על-ידי זה יכולין להלביש התפלה בספורי דברים, כי באמת ספירה, שהוא לשון מנין וספור דברים, הם בחינה אחת. ועל-כן נקראים בשם אחד, כי כל ספורי דברים שבעולם, שהם כלל העולם, עקר יניקתם מבחינת ספירת המנין, כי המנין הוא בחינת אחר הבריאה, כי לפני אחד מה אתה סופר. וזהו בחינת קדם הבריאה. נמצא, שכל הבריאה כלה וכל הספורי דברים של זה העולם יניקתם מבחינת ספירת מנין, שזהו בחינת אחר הבריאה. ועל-כן על-ידי הספירה, על-ידי זה זוכין להלביש התפלה בספורי דברים, כי על-ידי הספירה זוכין לטהר המח וזוכין לשמחה הנ"ל, שעל-ידי זה יכולין להלביש התפלה בספורי דברים, (כמבאר במאמר הנ"ל). כי דיקא כשזוכין לשמחה הנ"ל אז דיקא יכולין להלביש התפלה בספורי דברים, כי כשזוכה לשמחה הנ"ל, דהינו שיש לו שמחה מהמצוה בעצמה, שהוא שמחת הקדוש ברוך הוא, נמצא שנקלל בהשם יתברך על-ידי המצוה וכל העולם נכלל עמו בהשם יתברך, כי המצוות הם מקימי העולם כנ"ל וכשנקלל על-ידי המצוה בהשם יתברך, נמצא שנקלל גם כל העולם, שקיומו על-ידי המצוות, בהשם יתברך, ואזי כשכל העולם פלו נכלל בהשם יתברך, אזי

בְּוֹדָאֵי יְכוּלִין לַעֲשׂוֹת מִכָּל הַסְּפוּרֵי דְבָרִים, תְּפִלוֹת, וְלַהֲלִבֵּישׁ הַתְּפִלָּה בְּסְפוּרֵי דְבָרִים. מֵאַחַר שֶׁכָּל הָעוֹלָם נִכְלָל בּוֹ יִתְבָּרַךְ. וְעַל-כֵּן אִזְּ דִּיקָא יְכוּלִין לומר בְּשִׁבְלֵי נְבִיא הָעוֹלָם, כִּי בְּוֹדָאֵי נְבִיא הָעוֹלָם בְּשִׁבְלֵי מֵאַחַר שֶׁעַל יָדוֹ נִכְלָל הָעוֹלָם בּוֹ יִתְבָּרַךְ. וְזֶהוּ שֶׁדִּיקָדַק רַבְנֵנוּ זְכוּרֵנוּ לְבָרְכָה וְכָתַב בְּסוּף הַמֵּאמָר הַנִּי"ל עַל פְּסוּק, "יַחַד הָרִים יִרְנְנוּ", שֶׁעַל-יָדֵי הַשְּׂמֵחָה יְכוּלִין הַצְּדִיקִים לְהַלְבִּישׁ תְּפִלָּתָם בְּסְפוּרֵים יַחַד, כִּי עַל-יָדֵי הַשְּׂמֵחָה דִּיקָא, שֶׁעַל-יָדֵי זֶה נִכְלָלִין עִם כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ בּוֹ יִתְבָּרַךְ יְכוּלִין לְהַלְבִּישׁ תְּפִלָּתָם בְּסְפוּרֵים יַחַד כְּנִי"ל וְהִבְנוּ. בְּרוּךְ הַשֵּׁם לְעוֹלָם, אָמֵן וְאָמֵן:

שְׂדָה לְעִיל:

בְּאֵ שֶׁבֶת בְּאֵ מְנוּחָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, "וַיְכַל אֱלֹקִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי". וְעַל-כֵּן שְׂדָה לומר גַּם עַל שֶׁבֶת שְׁבוּ נְבִיא הָעוֹלָם, כִּי הַמְּנוּחָה הוּא קוֹיִם הָעוֹלָם כְּנִי"ל:

אות ו

עַל-פִּי הַמֵּאמָר הַנִּי"ל יִתְבָּאֵר עֲנִין הַמְּצוּהָ שֶׁל דִּין שׁוּמֵר שְׂכָר שְׂחִיב בְּגִנְבָה וְאַבְדָּה וּפְטוּר בְּאַנְסִין, כִּי לְכָל דְּבָר יֵשׁ שְׂרֵשׁ בְּתוֹרָה. וְהֵנָּה עֲנִין שׁוּמֵר חֲנָם וְשׁוּמֵר שְׂכָר לְפִי הַנְּרָאָה הֵם בְּבַחֲינַת שְׁנֵי עֲבוּדוֹת הַנְּאָמָרִים בְּמֵאמָר הַנִּי"ל, דְּהֵינּוּ בַּחֲיִנַת הָעוֹבֵד בְּשְׂמֵחָה שְׂאִינוּ רוּצָה בְּשׁוּם שְׂכָר עוֹלָם הֵבֵא וְכוּ' כְּנִי"ל. וְזֶה בַּחֲיִנַת שׁוּמֵר חֲנָם שְׂאִין רוּצָה בְּשׁוּם שְׂכָר וְשׁוּמֵר שְׂכָר הוּא בַּחֲיִנַת הָעוֹבֵד עַל מְנַת לְקַבֵּל פְּרָס. וְזֶה בַּחֲיִנַת שׁוּמֵר שְׂכָר שְׂרוּצָה שְׂכָר. וְעַל-כֵּן חֲלוּקִים בְּדִינֵיהֶם, כִּי שׁוּמֵר חֲנָם פְּטוּר בְּכָל וְשׁוּמֵר שְׂכָר חִיב בְּגִנְבָה וְאַבְדָּה וּפְטוּר בְּאַנְסִין, כִּי לְבוֹא לְבַחֲיִנַת שְׂמֵחָה הַנִּי"ל, דְּהֵינּוּ שְׂלֵא יִרְצָה בְּשׁוּם שְׂכָר עוֹלָם הֵבֵא וְכוּ' כְּנִי"ל, הוּא עַל-יָדֵי רַעְמִים וְכוּ' וְזֶה צְרִיכִין לְפָנוּת הַמַּחֲיוֹן מִחֲמַץ, דְּהֵינּוּ מִמְּחֻשְׁבוֹת זְרוּת, מִהֲרָהוּרִים וְכוּ', וְגַם צְרִיכִין לְשַׁמֵּר הִירְאָה שְׂלֵא יִהְיֶה לוֹ יִרְאוֹת נְפוּלוֹת וְכוּ', וְאִזְּ יְכוּלִין לְשַׁמֵּעַ קוֹל הַרַעְמִים וְאִזְּ זֹכִין לְשְׂמֵחָה הַנִּי"ל, דְּהֵינּוּ שְׂלֵא יִרְצָה שׁוּם שְׂכָר עוֹלָם הֵבֵא בְּשִׁכְרַת הַמְּצוּהָ וְכוּ' כְּנִי"ל. וְהֵנָּה הַשׁוּמֵר חֲנָם שְׂבַחֲיָתוֹ הוּא בַּחֲיִנָה זֹ, דְּהֵינּוּ בַּחֲיִנַת הָעוֹבֵד שְׂאִינוּ רוּצָה בְּשׁוּם שְׂכָר וְכוּ', וְעַל-כֵּן מֵאַחַר שֶׁהוּא מְבַחֲיָנָה זֹ, עַל-כֵּן הוּא פְּטוּר בְּכָל, כִּי מֵאַחַר שֶׁהוּא מְבַחֲיָנָה זֹ וְלְבַחֲיָנָה זֹ אֵי אֶפְשָׁר לְזַכּוֹת כִּי אִם כְּשִׂמְתֵּקִין וּמִטְהַרִין הַמַּח וְהִירְאָה. וּכְשֶׁהַמַּח, דְּהֵינּוּ הַדְּעַת וְהִירְאָה מִתְקַנֵּין, אִזְּ אֵין שׁוּם הֶזֶק וְנֶזֶק, כִּי יֵשׁ שְׁנֵי מִינֵי הֶזֶקוֹת וְהֵם גְּנִבָה וְאַבְדָּה וְאַנְסִין וְהֵנָּה גְּנִבָה וְאַבְדָּה הוּא עַל-יָדֵי פְּגַם הַדְּעַת, כִּי כָּל הַגְּנִבּוֹת וְאַבְדּוֹת הֵם עַל-יָדֵי הַסְּתִלְקוֹת הַדְּעַת. כִּי עַקֵּר הַגְּנִבָה הוּא בְּלִי יַדִּיעַת הָאֵדָם וְכוּ' הָאֵבֶדָה. נִמְצָא, שֶׁגְּנִבָה וְאַבְדָּה הֵם עַל-יָדֵי הַסְּתִלְקוֹת הַדְּעַת, עַל-יָדֵי בַּחֲיִנַת פְּגַם הַדְּעַת, אֲבָל אֲנִסִין, דְּהֵינּוּ לְסֻטִים מְזִין אוֹ חִיָּה רָעָה הֵם בִּידִיעַת הָאֵדָם, רַק שְׂאִינוּ יְכוּלִים לְהַתְּגַבֵּר עֲלֵיהֶם, אִזְּ הֵם בְּאִים עַל-יָדֵי פְּגַם הִירְאָה הַנְּפוּלוֹת, כִּי מִי שְׂאִין מַעְלָה כָּל הִירְאָה הַנְּפוּלוֹת לְשִׁרְשׁוֹן, דְּהֵינּוּ לִירְאָה עֲלִיוֹנָה, אִזְּ הוּא מִתְּגַרָּא מִכָּל דְּבָר, כְּגוֹן מִלְּסֻטִים אוֹ מִחִיָּה רָעָה וְכוּ' וְהֵם יְכוּלִים לְהַתְּגַבֵּר עֲלָיו, כִּי כָּל אֵלוֹ הָאֲנִסִין מִלְּסֻטִים וְכוּ', כְּלָם הֵם מְבַחֲיָנַת הִירְאָה הַנְּפוּלוֹת שְׁנֵתִלְבְּשׁוּ בָּזֶה הַדְּבָר כִּידוּעַ. וּמִי שְׂאִינָה לְתַקּוֹן הִירְאָה עֲלִיוֹנָה בְּשִׁלְמוֹת וּמַעְלָה כָּל הִירְאָה הַנְּפוּלוֹת לְשִׁרְשׁוֹן, אִזְּ אֵין מִתְּגַרָּא מְשׁוּם דְּבָר, הֵן מְגֻזְלוֹ אוֹ מִחִיָּה רָעָה וְכוּ' וְכוּ', מֵאַחַר שֶׁמַּעְלָה הִירְאָה לְשִׁרְשׁוֹ וְאִזְּ כְּשִׂמְעָלָה הִירְאָה לְשִׁרְשׁוֹ אֵין לָהֶם שׁוּם כַּח לְהַתְּגַבֵּר עֲלָיו. וְעַקֵּר מַה שְּׂמִתְּגַרָּא מֵהֶם וּמַה שְּׂיְכוּלִים לְהַתְּגַבֵּר עֲלָיו הוּא רַק מִחֲמַת שְׂאִין מַעְלָה הִירְאָה לְשִׁרְשׁוֹ וּמִחֲמַת זֶה מִתְּגַרָּא מֵהֶם וְיְכוּלִים לְהַתְּגַבֵּר עֲלָיו. נִמְצָא, שֶׁגְּנִבָה וְאַבְדָּה בְּאֵ מִפְּגַם דְּעַת, וְאַנְסִין בְּאִים מִפְּגַם הִירְאָה וּמִי שְׂשׁוּמֵר הַדְּעַת וְהִירְאָה בְּשִׁלְמוֹת, הוּא נָצַל מִכָּל הֶזֶק, דְּהֵינּוּ מְגֻנְבָה וְאַבְדָּה וְאַנְסִין. וְעַל-כֵּן הַשׁוּמֵר חֲנָם שְׂשִׁרְשׁוֹ מְבַחֲיָנָה הַנִּי"ל, דְּהֵינּוּ שְׂאִין רוּצָה בְּשׁוּם שְׂכָר וְכוּ' כְּנִי"ל וְלְבַחֲיָנָה זֹ אֵי אֶפְשָׁר לְבוֹא כִּי אִם עַל-יָדֵי תַקּוּן הַדְּעַת וְהִירְאָה כְּנִי"ל. וְאִזְּ כְּשֶׁהַדְּעַת וְהִירְאָה מִתְקַנֵּין, אִזְּ נָצַל מִכָּל הֶזֶק וְנֶזֶק מְגֻנְבָה וְאַבְדָּה אוֹ אֲנִסִין, בְּוֹדָאֵי לְאוֹ בְּגִירָא דִּילָה בְּאוֹ, כִּי מְצָדוֹ אֵין שׁוּם הֶזֶק וְנֶזֶק, מֵאַחַר שֶׁהוּא בְּבַחֲיָנַת שְׁלֵמוֹת הַדְּעַת וְהִירְאָה כְּנִי"ל, שֶׁעַל-יָדֵי זֶה נְצוּלוֹן מְשִׁנֵּי מִינֵי הֶזֶקוֹת הַנִּי"ל. וְעַל-כֵּן אֵלוֹ הַהֶזֶקוֹת אֵינֶם בְּאַחֲרִיּוֹתוֹ רַק בְּאַחֲרִיּוֹת הַמְּפָקִיד, כִּי מְצָדוֹ אֵין הֶזֶק וְנֶזֶק וּבְוֹדָאֵי מְזַל דְּמִפְּקִיד גְּרָם וְכוּ' כְּנִי"ל. אֲבָל הַשׁוּמֵר שְׂכָר, שְׂזָהוּ בַּחֲיִנַת הָעוֹבֵד עַל מְנַת לְקַבֵּל פְּרָס וְהָעוֹבֵד עַל מְנַת לְקַבֵּל פְּרָס זֶהוּ בַּחֲיִנַת הָעוֹבֵד מִירְאָה, כִּי הָעוֹבֵד מִירְאָה נִמְצָא עֲבוּדוֹתוֹ תְּלוּי בְּדְבָר, כִּי אֵין מִרְגִּישׁ הַתְּעַנוּג בְּהַמְּצוּהָ בְּעַצְמָהּ רַק עֲבוּדוֹתוֹ מִחֲמַת הִירְאָה שְׂמִתְּגַרָּא וְזֶה בַּחֲיִנַת הָעוֹבֵד עַל מְנַת לְקַבֵּל פְּרָס שְׂעֲבוּדוֹתוֹ תְּלוּי בְּשִׁכְרַת עוֹלָם הֵבֵא שְׂמִתְּגַרָּא שְׂלֵא יֵאָבֵד הַשְּׂכָר הַטוֹב:

נִמְצָא, שֶׁהָעוֹבֵד עַל מְנַת לְקַבֵּל פְּרָס זֶה בַּחֲיִנַת הָעוֹבֵד מִירְאָה, כִּי הָעוֹבֵד מֵאַהֲבָה, שְׂזָהוּ בַּחֲיִנַת שְׁלֵמוֹת הַדְּעַת, כִּי דְעַת תְּלוּי בְּאַהֲבָה, כִּי מִסְטָרָא דִּמִּינָא מַחָא חוֹרָא כְּכִסְפָּא וְאִזְּ כְּשֶׁעֲבוּדוֹתוֹ בְּאַהֲבָה וְדְעַת,

אזי אין רוצה בשום שְׂכָר וְאִין עֲבוּדָתוֹ תְּלוּי בְּשׂוּם דְּבָר רַק מַחְמַת אֲהָבָה וּדְבָקוּת וְשִׂמְחָה שְׂמִשְׁמִיחַ בְּהַמְצָוָה בְּעֶצְמָהּ וּמְרִגִּישׁ הַתְּעוּגָה בְּהַמְצָוָה בְּעֶצְמָהּ וְאִין רוֹצֵה שׂוּם שְׂכָר כְּנִי"ל. וְעַל-כֵּן הַשׁוֹמֵר שְׂכָר, שְׂהוּא מִבְּחִינַת הָעוֹבֵד עַל מְנַת לְקַבֵּל שְׂכָר. שְׂהוּוּ בְּחִינַת הָעוֹבֵד מִיְרָאָה וּמֵאַחַר שְׂלֵא תִּקְוֶן כִּי אִם אֶת הִיְרָאָה וְהִדְעַת לֹא תִּקְוֶן עֲדִין כִּי אִם הִיְרָאָה גַם אֶת הִדְעַת לֹא הִיְרָאָה בְּשׂוּם שְׂכָר כְּנִי"ל וּמֵאַחַר שְׂרוֹצֵה שְׂכָר, שְׂהוּוּ בְּחִינַת הָעוֹבֵד עַל מְנַת לְקַבֵּל שְׂכָר, שְׂהוּוּ בְּחִינַת עוֹבֵד מִיְרָאָה וְהִדְעַת אִינוּ בְּשִׁלְמוֹת עֲדִין, עַל-כֵּן הַשׁוֹמֵר שְׂכָר חֵיב בְּגִנְיָה וְאַבְדָּה וּפְטוּר בְּאַנְסִין, כִּי גִנְיָה וְאַבְדָּה, שְׂהֵם בְּאִים מִפְּגַם הִדְעַת, הוּא חֵיב בְּהֵם, כִּי הֵם בְּאִים מִצְדוֹ מֵאַחַר שְׂלֵא תִּקְוֶן אֶת הִדְעַת בְּשִׁלְמוֹת, שְׂעַל-יְדֵי זֶה בְּאִים גִּנְבוֹת וְאַבְדוֹת, עַל-יְדֵי פְּגַם הִדְעַת כְּנִי"ל. אֲבָל בְּאַנְסִין הוּא פְּטוּר, כִּי אִין הָאַנְסִין מִצְדוֹ, מֵאַחַר שְׂהוּוּ בְּחִינַת יְרָאָה, כִּי הַשׁוֹמֵר שְׂכָר הוּא מִבְּחִינַת הָעוֹבֵד מִיְרָאָה כְּנִי"ל וְכִשְׂזוֹכִין לִיְרָאָה נִצְוִלִין מֵאַנְסִין כְּנִי"ל. וְעַל-כֵּן אִין הָאַנְסִין מְגִירָא דִּילְיָהּ, וְעַל-כֵּן פְּטוּר בְּאַנְסִין כְּנִי"ל, בְּרוּךְ הַשֵּׁם לְעוֹלָם, אָמֵן וְאָמֵן:

שבועות א

ענין שבועות שהיא קבלת התורה על-פי המאמר "אשרי העם השגחה" סימן יג:

הלכה א:

וְהַכֹּל לְהַמְשִׁיךְ הַשְּׂגָחָה שְׁלֵמָה הוּא עַל-יְדֵי שְׂבִירַת תְּאֵוֹת מְמוֹן וְשְׂבִירַתָּה עַל-יְדֵי צְדָקָה. כִּי עַל-יְדֵי שְׂבִירַת תְּאֵוֹת מְמוֹן נִמְתַּק הַדִּין וְנִמְשָׁךְ הַחֶסֶד וְנִתְגַּלְגַּל בְּחִינַת מְשִׁיחַ וּבִנְיָן הַבֵּית וְנִמְשָׁךְ דְּעַת וְעַל-יְדֵי זֶה יְכוּלִין לְגַלוֹת תּוֹרָה בְּעוֹלָם, כִּי עַל-יְדֵי הִדְעַת יְכוּלִין לְקַבֵּץ וּלְקַח נְפִשׁוֹת בְּבְחִינַת וְלוֹקֵחַ נְפִשׁוֹת חֶכֶם וְאַזִּי עֵיר גְּבָרִים עָלָה חֶכֶם וַיֵּרֵד עַל מְבֻטְחָהּ. וְעַל-יְדֵי זֶה זוֹכִין לְהַשְׂגָּחָה שְׁלֵמָה, כִּי הַתּוֹרָה הִיא בְּחִינַת הִרְאוֹת, בְּחִינַת תְּלַת גִּנְיָן דְּעֵינָא וּבֵת עֵין, וְעַל-יְדֵי זֶה שְׂאֵנוּ סְמוּכִים לְהַתּוֹרָה אֲנוּ סְמוּכִין לְהִרְאוֹת וְאַזִּי כַח הִרְאוֹת בָּא בְּבְחִינַת הַכָּאָה וְאַזִּי אֲנוּ חוֹזְרִין וְנִצְטִיָּרִין בְּעֵינֵינוּ, שְׂהוּוּ בְּחִינַת הַשְּׂגָחָה שְׁלֵמָה, אֲבָל הָעוֹבֵד כּוֹכְבִים הִרְחוֹקִים מִן הַתּוֹרָה הַשְּׂגָחָתָם הוּא רַק מִחְצֵי הִרְאוֹת וְכוּ'. וְזֶה בְּחִינַת תִּקְוָנָא דְּמִרְכָּבָתָא עֵילָאָה וּמִרְכָּבָתָא תַּתָּאָה, שְׂהֵם בְּחִינַת שְׁנֵי שִׁינִין, בְּחִינַת שְׁנֵי שְׂכָלִיּוֹת, כִּי יֵשׁ שְׂכָל שֶׁל בְּחִינַת לְקִיחַת הַנְּפִשׁוֹת וְיֵשׁ שְׂכָל שְׁנֵי שְׂעוּלָה עִמָּהֶם וּמְבִיא תּוֹרָה, שְׂהֵם בְּחִינַת שֵׁין שֶׁל שְׂלֵשָׁה רִאשִׁים וְשֵׁין שֶׁל אַרְבָּעָה רִאשִׁים וְכוּ' (עֵין שֵׁם כָּל זֶה הֵיטֵב):

אות א

וְזֶה בְּחִינַת שְׂבִיעוֹת שְׂנִקְרָא עֲצָרַת כְּנִישׁוֹ וְאַסְפָּה, הִינוּ בְּחִינַת שְׁלוֹקֵחַ וּמֵאַסְפָּה הַנְּפִשׁוֹת שְׂעַל-יְדֵי זֶה נַעֲשֶׂה בְּחִינַת שְׂבִיעוֹת, דְּהִינוּ קַבְּלַת הַתּוֹרָה כְּנִי"ל. וְזֶה בְּחִינַת פְּסַח שְׂקוֹדֵם לְשְׂבִיעוֹת שְׂהוּא הַכְּנֵה לְקַבְּלַת הַתּוֹרָה בְּשְׂבִיעוֹת, כִּי פְּסַח הוּא בְּחִינַת אֲבָרְהָם אִישׁ הַחֶסֶד, שְׂהוּוּ בְּחִינַת רוּחַ נְדִיבָה, בְּחִינַת צְדָקָה, שְׂעַל יְדֵהּ מְשַׁבְּרִין תְּאֵוֹת מְמוֹן וְזוֹכִין לְקַבְּלַת הַתּוֹרָה כְּנִי"ל. וְזֶה בְּחִינַת מִצֵּה שְׂאוּכְלִין בְּפְסַח, כִּי מִצֵּה הִיא בְּחִינַת צְדָקָה, (כְּמוֹבָא בְּדַבְרֵי רַבְּנֵי גְרוּוֹ נְאִיר בְּמֵאַמֵּר "שְׂאַלוּ אֶת רַבִּי יוֹסִי בֶן קִיסְמָא" סִימָן נז וּבְמִקוֹם אַחֵר. וְעַל-כֵּן זְכוּ אִזְ לְרַכּוֹשׁ גְּדוֹל, דְּהִינוּ עֲשִׂירוֹת דְּקִדְשָׁה שְׂזוֹכִין עַל-יְדֵי שְׂבִירַת תְּאֵוֹת מְמוֹן בְּחִינַת שְׂמַח זְבִלוֹן, כְּמֵבְאָר שֵׁם בְּמֵאַמֵּר הַנִּי"ל וּבְמֵאַמֵּר צוּיַת צְדָק עֲדוּתִיף סִימָן כג, שְׂעִקֵר עֲשִׂירוֹת תְּלוּי בְּשְׂבִירַת תְּאֵוֹת מְמוֹן, בְּבְחִינַת אִיזָה עֲשִׂיר הַשְּׂמַח בְּחִלְקוֹ:

אות ב

זוהי בחינת עמר שעורים וספירה שמתחילין תקף ביום שני של פסח, שהוא הכנה והתחלה לקבלת התורה ביום החמשים. כי איתא שם במאמר הנ"ל שהחכם הנ"ל מלקט הנפשות טובות, דהינו הרצונות טובות שנמצא בכל אחד וגם מלקט הנפשות והרצונות שאינם טובים, בבחינת אריתי מורי עם בשמי, שזה בחינת אריה שבנפש, דהינו שמלקט מרת נפש, בחינת ונפשה מרה לה, דהינו הרצונות שאינם טובים של תאוות עולם הזה עם בשמי עם הרצון הטוב שמעלה ריח טוב, עין שם. וזה בחינת עמר שעורים, שהוא קרבן ממאכל בהמה. הינו שמעליו ומניפיו ומרימין כל הנפשות והרצונות שאינם טובים שנפלו לתאוות הבהמיות, שהם בחינת מרת נפש, ועל-כן הוא התחלה והכנה לקבלת התורה, כי קבלת התורה תלוי בזה כנ"ל. וזה בחינת עמר שעורים שפרש רבנו זכרוננו לברכה במקום אחר עי מר, הינו בחינת התורה שהיא שבעים פנים שמקבלין על-ידי בחינת אריתי מורי וכו', שזה בחינת עמר שעורים כנ"ל. וזה בחינת ספירה שמיום העמר מתחילין לספר, שזה בחינת אסיפת ולקוט הנפשות שנפלו שאנו עוסקין בימי הספירה בכל יום ויום ללקטם ולקבצם, להביאם תחת המספר והמנין שלא יהיה נעדר ונדחה ונאבד אחד מהם חס ושלום, שזה בחינת ספירה, כי הדבר המתפזר ונדחה אינו תחת מנין, כי נהפך מנינם ומספרם על-ידי הפזר שנתפזרו ונפצו בארבע כנפות הארץ, אבל עכשיו אנו מקימין מצות ספירה ללקטם ולקבצם ולהביאם תחת הספירה והמנין שלא יעדר אחד מהם, כי הניצוצות והנפשות הן הן הגמים והמדות, כי כלם יוצאין מבחינת שבעה גמים, שבע מדות כדוע. ועל-כן על-ידי ספירת הגמים מקבצין הנפשות כנ"ל. וכל זה על-ידי בחינת עמר שעורים, שהוא בחינת אריתי מורי כנ"ל ועל-כן סופרין לעמר כנ"ל. ועל-כן מתפללין אז, "יודוד עמים וכו'", דהינו שפעלו כל הנפשות והניצוצות מבין העמים וישבו אליו ויודו אותו ותברך. ואזי בשבועות אז נתאספין כלם:

אות ג

זוהי שכתוב, "בחדש השלישי וכו' ויחן שם ישראל נגד החר". בלב שלם באחדות, כי קדם היו מפזרים ומפזרים, כי עדין לא נתאספו יחד כל הנפשות, אבל עכשיו בסוף ימי הספירה נתקבצין כלם יחד כל הנפשות ובשביל זה נקרא שבועות עצרת כנ"ל ואז מלקטין כל הנפשות יחד בשבועות בבחינת אריתי מורי עם בשמי כנ"ל, שזה בחינת עמר שעורים וישתי הלחם של חטים שהם מאכל אדם, הינו בחינת מרת נפש שהיא בחינת בהמיות, תאוות כנ"ל, זה בחינת עמר שעורים להעלות אותם גם כן כנ"ל. עם בשמי זה בחינת שתי הלחם, שהם בחינת נפשות טובות, שהם נקראים אדם בעלי דעה ושכל ועל-ידי זה מקבלין התורה בשבועות כנ"ל ואזי נמשך השגחה שלמה כנ"ל. וזהו שנעורין כל הלילה בשבועות כדי לזכות להמשיך קבלת התורה, שהיא בחינת השגחה שלמה כנ"ל, שהיא נמשכת מבחינת עינא דלא נאים ועל-כן אינם ישנים כל הלילה. גם נדוד השנה זה בחינת שבירת התאוות ממון, שהיא חשך, עצבות, סטרא דמותא, כי אפלו עשירות דקדשה משא ומתן באמונה היא גם כן בחינת שנה, (כמובא בדברי רבנו זכרוננו לברכה. אך אותו השנה היא טובה כדי לחדש מחו, כמו שמבאר שם. אבל כשנופל לתאוות ממון חס ושלום, צריכין לנדד שנה, הינו לשבר תאוות ממון, ועל-כן קבלת התורה שהיא תלוי בשבירת תאוות ממון, על-כן נעורין מקדם כל הלילה לשבר השנה שהיא בחינת ממון כנ"ל. וזה בעצמו מרמז על ההשגחה שלמה בחינת עינא פקיחא דלא נאים כנ"ל, כי זה תלוי בזה, דהינו ההשגחה תלוייה בשבירת תאוות ממון שהיא בחינת שנה כנ"ל:

אות ד

וְזֶה שְׂאוּכְלִין אַחַר כֶּד בְּבִקְרָא מְאֻכְלֵי חֶלֶב, זֶה בְּחִינַת עֵינָיו כִּיּוֹנִים רֹחֲצוֹת בְּחֶלֶב. וְאֵיתָא בְּאֲדָרָא, זֶה בְּחִינַת שְׁעֵינֵי הַהִשְׁגָּחָה מְקַבְּלִין מְעֵינָא פְּקִיחָא דְלֹא נָאִים, עַיִן שָׁם. וְעַל-כֵּן אַחַר שְׁנַעוּרִין, שְׂזָה בְּחִינַת עֵינָא פְּקִיחָא וְכוּי, אַז אֻכְלִין מְאֻכְלֵי חֶלֶב בְּבְחִינַת עֵינָיו וְכוּי רֹחֲצוֹת בְּחֶלֶב כְּנִ"ל. וְכַל זֶה עַל-יְדֵי בְּחִינַת קְבָלַת הַתּוֹרָה, שֶׁהִיא בְּחִינַת הַשְׁגָּחָה שְׁלֵמָה כְּנִ"ל, כִּי זֶהוּ גַם כֵּן בְּחִינַת הַהִפְרָשׁ שֶׁבִּין הַשְׁגָּחָתוֹ יִתְבַּרְךָ עַל יִשְׂרָאֵל לְבִין הַהִשְׁגָּחָה שְׁעֵלֵיהֶם [הֵינִי עַל הַעֲכוּ"ם], כִּי הַהִשְׁגָּחָה שְׁעֵלֵיהֶם, הִיא בְּבְחִינַת שְׁנָה כְּמוֹ מִי שֶׁמְבִיט עַל דְּבַר הַשְׁנָאוֹי וְנִמְאָס בְּעֵינָיו שְׂאִינוֹ יְכוֹל לְסַבְּלוֹ, שְׂאֵזִי תִכְף וּמִיָּד סוֹתֵם עֵינָיו וְטָרַם שְׁחוֹזֵר הַדְּבָר לְהַצְטִיר בְּעֵינָיו הוּא סוֹתֵמָם וְאֵזִי אֵין הַדְּבָר נִצְטִיר בְּעֵינָיו, כִּי אֵין רוּצָה שִׁיִּצְטִיר בְּעֵינָיו דְּבַר שְׁנָאוֹי, כְּמוֹ-כֵן מִמֶּשׁ בְּחִינַת הַשְׁגָּחָתוֹ עֲלֵיהֶם, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַרְאוֹת שְׂאִינָם חוֹזְרִים וְנִצְטִירִין בְּעֵינָיו יִתְבַּרְךָ, כְּבִכּוֹל, (כְּמַבְאָר שָׁם, עַיִן שָׁם) שְׂזָה בְּחִינַת וְעֵצֶם עֵינָיו מְרָאוֹת בְּרַע, בְּחִינַת שְׁנָה, בְּחִינַת עֵינָיִם סְגוּרוֹת, כִּי אֵינוֹ מְשַׁגֵּיחַ עֲלֵיהֶם רַק בְּהַעֲבָרָה בְּעֵלְמָא וְתִכְף וּמִיָּד סוֹתֵמָם, כְּבִכּוֹל, כִּי הִבִּיט אֶל עַמְּלָא לֹא תוּכַל. אֲבָל הַשְׁגָּחָתוֹ עֲלֵינוּ הִיא בְּחִינַת הַשְׁגָּחָה שְׁלֵמָה, בְּחִינַת עֵינָא פְּקִיחָא וְכוּי שֶׁתְּמִיד עֵינָיו פְּקוּחוֹת לְטוֹבָה עֲלֵינוּ בְּבְחִינַת הַשְׁגָּחָה שֶׁל אֲרָץ יִשְׂרָאֵל, שְׁנֵאֲמַר בְּהָ, "תְּמִיד עֵינֵי ה' אֶלְקֵינוּ בְּהָ מְרָאשִׁית הַשְּׁנָה וְכוּי". תְּמִיד דִּיקָא, בְּחִינַת עֵינָא פְּקִיחָא כְּנִ"ל, וּמִחֲמַת זֶה שֶׁמְסַתְּפַל הֵיטֵב בְּנוֹ אֲנוּ מְצַטִּירִין בְּעֵינָיו, כְּבִכּוֹל, בְּבְחִינַת הַשְׁגָּחָה שְׁלֵמָה כְּנִ"ל. וְזֶה שְׁנֵאֲמַר בְּמִתְּן תּוֹרָה, "אֵתָה הָרֵאת לְדַעַת כִּי ה' וְכוּי". 'הָרֵאת' דִּיקָא לְשׁוֹן נִפְעַל, דְּהֵינִי שְׂאֵתָה נִתְרָאֵת בְּתוֹךְ עֵינָיו יִתְבַּרְךָ בְּבְחִינַת הַשְׁגָּחָה שְׁלֵמָה עַל-יְדֵי קְבָלַת הַתּוֹרָה כְּנִ"ל. וְזֶה בְּחִינַת אֲרִיתִי מוֹרִי עִם בְּשָׂמִי וְכוּי שְׂתִיתִי יֵינִי עִם חֶלְבִי, שְׂעַל-יְדֵי אֲרִיתִי מוֹרִי וְכוּי, דְּהֵינִי בְּחִינַת וְלוֹקַח נִפְשׁוֹת וְכוּי, וְעַל-יְדֵי זֶה, שְׂתִיתִי יֵינִי עִם חֶלְבִי, הֵינִי קְבָלַת הַתּוֹרָה שְׁנֵקְרָאת יֵין וְחֶלֶב, כְּמוֹ שְׂכֵתוֹב, "וְאֲשֶׁר אֵין לוֹ כֶּסֶף לְכוֹן שְׂבָרוֹ וְאֲכָלוֹ בְּלוֹא כֶּסֶף וּבְלוֹא מַחִיר יֵין וְחֶלֶב". 'בְּלוֹא כֶּסֶף וּבְלוֹא מַחִיר' דִּיקָא. 'וְאֲשֶׁר אֵין לוֹ כֶּסֶף' דִּיקָא, כִּי עַל-יְדֵי שְׂבִירַת תְּאַוֹת כֶּסֶף וְזָהָב זֹכִינֵן לְתוֹרָה, שֶׁהִיא בְּחִינַת יֵין וְחֶלֶב כְּנִ"ל:

אות ה

וְזֶה בְּחִינַת אֲמָרוֹת ה' אֲמָרוֹת טְהוֹרוֹת כֶּסֶף צָרוּף וְכוּי מְזַקֵּק שְׂבַעַתִּים, הֵינִי שְׂאֲמָרוֹת ה' וְכוּי, דְּהֵינִי תּוֹרָה, זֹכִינֵן עַל-יְדֵי בְּחִינַת כֶּסֶף צָרוּף וְכוּי, דְּהֵינִי שְׂעַל-יְדֵי שְׂמַצְרִפִּין וּמְצַקִּין הַכֶּסֶף וְהַזָּהָב, דְּהֵינִי שְׂמַשְׁבְּרִין תְּאַוֹת עֲשִׁירוֹת וּמוֹצִיאִין מִשָּׁם כָּל הַנְּפִשׁוֹת וְהַנִּיצוּצוֹת, עַל-יְדֵי זֶה נַעֲשֶׂה הַתּוֹרָה כְּנִ"ל. וְזֶהוּ בְּעֵצְמוֹ מַה שֶׁכֶּתֵב רַבְּנוּ זְכוֹרֵנוּ לְבִרְכָה בְּמַאֲמַר "אֲשֶׁרֵי הָעָם" הַנִּ"ל, שְׂעַל-יְדֵי שְׂבִירַת תְּאַוֹת מְמוֹן יְכוֹלִין לְקַח נִפְשׁוֹת וְלַעֲשׂוֹת מְזָה תּוֹרָה, הֵינִי כִּי גַם מְזָה בְּעֵצְמוֹ נַעֲשֶׂה תּוֹרָה, הֵינִי מְשַׁבֵּרַת תְּאַוֹת מְמוֹן, כִּי כָּל הַנְּפִשׁוֹת וְהַנִּיצוּצוֹת הֵם בְּתוֹךְ הַמְּמוֹן וְכִשְׁהַצְדִּיק מְשַׁבֵּר תְּאַוֹת מְמוֹן הוּא מוֹצִיא הַנִּיצוּצוֹת מִשָּׁם וְעוֹשֶׂה מֵהֶם תּוֹרָה, (כְּמוֹ שְׂמַבְאָר כָּל זֶה בְּמַאֲמַר "וּבְיוֹם הַבְּפוּרִים", לְהַמְשִׁיד אֲרִיכוֹת יָמִים לְתוֹךְ הַמְּלָכוֹת, עַיִן שָׁם בְּסִימָן נו). וְזֶה שְׂאֲמַר הַחֶכֶם, הַצִּילֵנִי מִפְּזוּר הַנְּפֶשׁ, דְּהֵינִי שְׂלֹא יְהִי לוֹ נִכְסִין מְפֻזְרִין, כִּי עֵקֶר הַפְּזוּר הַנְּפֶשׁ הוּא בְּתוֹךְ הַמְּמוֹן כְּנִ"ל. וְעַל-כֵּן לְקִיחַת וּלְקִיטַת הַנְּפִשׁוֹת הַנִּמְאָר בְּמַאֲמַר הַזֶּה אֲשֶׁרֵי הָעָם הַנִּ"ל בְּבְחִינַת אֲרִיתִי מוֹרִי עִם בְּשָׂמִי כְּנִ"ל, עֵקֶר לְקִיטַתָּם הוּא מִתּוֹךְ תְּאַוֹת הַעֲשִׁירוֹת שְׂשֵׁם נְפִילַת כָּל הַנְּפִשׁוֹת חֵס וְשְׁלוֹם, וְעַל-כֵּן צְרִיךְ הַחֶכֶם לְשַׁבֵּר תְּאַוֹת מְמוֹן כְּדִי לְקַח נִפְשׁוֹת, כִּי מִשָּׁם הוּא מוֹצִיאֵם מִתּוֹךְ הַמְּמוֹן כְּנִ"ל. נִמְצָא, שֶׁהַמְּמוֹן בְּעֵצְמוֹ נַעֲשֶׂה תּוֹרָה, דְּהֵינִי עַל-יְדֵי שְׂמַשְׁבֵּר תְּאַוֹת מְמוֹן וּמְצַרְף הַנִּיצוּצוֹת הַקְּדוּשִׁים שֶׁהֵיוּ שָׁם וּמְלַקְטֵם, עַל-יְדֵי זֶה נַעֲשֶׂה תּוֹרָה כְּנִ"ל. וְזֶה בְּחִינַת כֶּסֶף צָרוּף שְׂאֲמָרוֹת ה' וְכוּי נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי בְּחִינַת כֶּסֶף צָרוּף, עַל-יְדֵי צָרוּף וְזַקוּק הַכֶּסֶף שְׂמוֹצִיא מִשָּׁם הַנְּפִשׁוֹת, עַל-יְדֵי זֶה נַעֲשֶׂה תּוֹרָה כְּנִ"ל. וְזֶהוּ "מְזַקֵּק שְׂבַעַתִּים", הֵינִי שְׂבַע פְּעָמִים שְׂבַע בְּחִינַת שְׂבַע שְׂבוּעוֹת שֶׁל יְמֵי הַסְּפִירָה שְׂבַהֶם מְלַקְטִים וּמְקַבְּצִים הַנְּפִשׁוֹת וּמְבִיאִים אוֹתָם תַּחַת הַסְּפִירָה וְהַמְּנִין כְּנִ"ל, וְעֵקֶר לְקִיטַתָּם הוּא מִתּוֹךְ הַכֶּסֶף כְּנִ"ל. נִמְצָא שְׂבַמִּיט יְמֵי הַסְּפִירָה נִדְּבָדָּ וְנִצְטִרְף הַכֶּסֶף. וְזֶהוּ בְּחִינַת כֶּסֶף צָרוּף מְזַקֵּק שְׂבַעַתִּים כְּנִ"ל, וְאֵז נַעֲשֶׂה מְזָה תּוֹרָה שְׂמַקְבְּלִין בְּיוֹם הַחֲמִשִּׁים, שֶׁהוּא שְׂבוּעוֹת כְּנִ"ל. וְזֶהוּ בְּחִינַת וּבְחִינַתִּים כְּבָחוֹן אֶת הַזָּהָב וְצִרְפִּיתִים כְּצָרְף אֶת הַכֶּסֶף, שְׂעֵקֶר הַבְּחִינָה וְהַצָּרוּף שֶׁל נִפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל הוּא בְּבְחִינַת צָרוּף כֶּסֶף וְזָהָב, כִּי שָׁם מְלַבְּשִׁים כָּל הַנְּפִשׁוֹת כְּנִ"ל. וְזֶהוּ בְּחִינַת טוֹב לִי תּוֹרַת פִּיד מֵאֲלֹפֵי זָהָב וְכֶסֶף, 'מֵאֲלֹפֵי זָהָב וְכֶסֶף' דִּיקָא, שְׂעַל-יְדֵי שְׂבִירַת תְּאַוֹת כֶּסֶף וְזָהָב, עַל-יְדֵי זֶה נַעֲשֶׂה תּוֹרָה שְׂמוֹצִיאִין הַנְּפִשׁוֹת מִשָּׁם וְעוֹשִׁין מֵהֶם תּוֹרָה כְּנִ"ל:

אות ו

וזה שנמשלה התורה לזין וחלב, כי עקר התורה על-ידי ברור הנפשות שמבררין אותן מתוך המקומות שנתפזרו שם. וזהו בעצמו בחינת זין וחלב, בחינת דם נעפר ונעשה חלב, בחינת ברורין, שזהו בעצמו בחינת ברור הנפשות כידוע. וזהו גם כן בחינת זין, כי בהיין יש גם כן שתי בחינות זכה-נעשה ראש, לא זכה-נעשה רש. וצריך לזכור את הדמים כדי לזכות שיהיה היין בבחינת זכה נעשה ראש, שהוא בחינת זכוף הדמים בבחינת אל תרא זין כי יתאדם, שאחריתו דם. כי פגם היין הוא על-ידי בחינת פגם הדמים וכשמזכר הדמים אזי היין בבחינת זכה נעשה ראש, בחינת לבנונית המחין, בחינת דם נעפר ונעשה חלב. נמצא, שזכוף היין לטוב הוא גם כן בחינת דם נעפר ונעשה חלב. (וכמוכן כל זה במאמר "האי מאן דאזיל למינסב" סימן כט וכו', עין שם). ועל-כן התורה נמשלה לזין וחלב, שהם בחינת ברורי הנפשות, בבחינת דם נעפר וכו', שמזה נעשה תורה פני"ל. וזהו "אריתי מורי עם בשמי", הינו לקוטי וברורי הנפשות פני"ל. "שתיתי ייני עם חלבי", הינו התורה שנמשלה לזין וחלב, שהם הם ברורי הנפשות בבחינת דם נעפר וכו', ואזי נעשה מהם תורה פני"ל. וזה שכתוב, "אל תרא זין כי יתאדם", הינו שפגם היין בבחינת דם, בחינת פי יתאדם, שאחריתו דם, הוא בחינת אל תרא, בחינת פגם ההשגחה, כי כשהיין נתברר בבחינת זכה נעשה ראש, בבחינת דם נעפר ונעשה חלב, שזהו בחינת זינה וחלפה של תורה פני"ל, אזי הוא בבחינת טוב עין, בחינת עיני ההשגחה שנמשכין על-ידי בחינת זין וחלב, דהינו על-ידי התורה, שזהו בחינת עיניו וכו' רחצות בחלב. וזהו בחינת טוב עין הוא לברך, בחינת כוס זין של ברכה צריך שיתן עיניו בו, בחינת עיני ההשגחה שנמשכין על-ידי זין טוב שבקדשה, בחינת אדמוני עם יפה עינים הנאמר בידוד, שהוא בחינת כוס של ברכה, אבל פגם היין, בבחינת דם פני"ל, הוא הפך מזה, בחינת אל תרא זין וכו', 'אל תרא' דיקא פני"ל. וזהו, "כי יתן בכוס עינו", בכיס כתיב, הינו תאות עשירות שהוא פגם הדמים, פגם היין, כי עקר הברור הוא מתוך תאות ממון פני"ל, כי תאות ממון הוא בחינת דם נדות, בחינת וזהבם לנדה, כמו שכתב רבנו זכרוננו לברכה. וזהו, "כי יתן בכוס עינו", בכיס כתיב, כי הם בחינה אחת, שעל-ידי תאות ממון, שהוא בחינת פגם הדמים, על-ידי זה נפגם היין פני"ל, ועל-ידי זה נפגם העינים בחינת פגם ההשגחה פני"ל. וזהו בחינת נתן עיניו במקומו, שבעד הממון נתן עיניו, דהינו שפוגם בעינים בחינת עיני ההשגחה על-ידי תאות ממון פני"ל, כי ההשגחה נמשכת על-ידי שבירת תאות ממון פני"ל:

אות ז

וזה שסופרין שבע שבועות כדי לזכות לשבועות לקבל את התורה שעל ידה נמשכת ההשגחה, שהיא בחינת שבעה גלדי עינא, שהם בחינת זין ימים, שבע מדות, כמובא. וזהו בחינת זין ראשים של בי השינין, שין של גי ראשין ושין של די ראשים שהם שני שכליות שעל דם מקבלין התורה, (כמו שמבאר שם, עין שם). וכנגד זה סופרין שבע שבועות שהם הכנה לקבלת התורה ועל-כן צריך למימני יומי וצריך למימני שבועי, שהם בחינת שבעה ימים ושבעה ימים, דהינו שבעה ימים התחתונים ושבעה ימים העליונים, שהם בחינת שבע שבועות, כמובא בזהר. והם בחינת שני השכליים הנ"ל, שהם תקוני דמרפבתא עלאה ומרפבתא תתאה, שהם בחינת שבעה ימים ושבעה ימים הנ"ל, כי כל שכל וכל מרכבה כלולה מבחינת שבעה ימים ושבעה מדות כידוע. ומחמת שצריכין לקבל התורה על-ידי שני שכליות הנ"ל, שהם שכל עליון ושכל תחתון, על-כן סופרין ימים ושבעה ימים בחינת שבעה ימים ושבעה ימים, בחינת שני השכליות הנ"ל ואז זוכין לקבל התורה בשבועות פני"ל. וזהו, "שבעה שבועות תספור לך מהחל חרמש בקמה תחל לספור וכו'". כי הספירה הוא לקוט וברור הנציצות והנפשות פני"ל. וזהו מהחל חרמש בקמה-מעט התחלת הקציר, כי העמר מתיר הקציר, כי קציר התבואה מן השדות הוא בחינת לקוטי וברורי הנפשות כידוע, ועל-כן היו אסורים לקצר לפני העמר, כי אסור לקצרים לפני זמנם וזמנם הוא מעט הקרבת העמר שעורים דיקא, כי אז נכנע הסטרא אחרא ואז יש כח לברר נפשות בבחינת אריתי מורי וכו', שהוא בחינת העמר, בחינת ספירה פני"ל. ועל-כן אזי דיקא יכולין לקצר התבואה מן השדות, דהינו ללקט נפשות פני"ל. וזהו מהחל חרמש בקמה תחל לספור וכו', דהינו שמעט שמתחילין לקצר התבואה ללקט הנפשות, אז מתחילין לספור, שהוא גם כן בחינת לקוט הנפשות להביאם ולקבצם מן פזור תחת הספירה פני"ל. וזהו, "ועשית חג שבועות וכו'", שמזה נעשה שבועות, דהינו קבלת התורה שמקבלין על-ידי לקוט הנפשות פני"ל וזהו, "ועשית חג שבועות לחי מסת נדבת ידך אשר תתן וכו'", הינו בחינת צדקה רוח נדיבה, שעל-ידי זה נשבר תאות

ממון ועל-ידי זה זוכין לחג שבועות, הינו קבלת התורה כפי"ל:

אות ח

וזה שקורין רות בשבועות שהיא התגלות מלכות-משיח, מלכות דוד, כי קבלת התורה כפי"ל הוא על-ידי התגלות מלכות משיח, (כמו שמבאר שם במאמר "אשרי העם" הנ"ל), שעל-ידי שבירת תאות ממון נתגלה בחינת משיח וזוכין לקבלת התורה, ועל-כן בשבועות שזוכין לקבלת התורה על-ידי שבירת תאות ממון כפי"ל, על-כן אז בחינת התגלות משיח כפי"ל. ועל-כן קורין רות כפי"ל. ועל-כן דוד מת בעצרת, כי עצרת הוא בחינת מלכות-משיח, ועל-כן אז הוא יום הלולא דילה. וזהו בעצמו בחינת התגלות משיח, כי וזרח השמש ובא השמש-עד שלא שקעה וכי, ועל-כן בשבועות שאז נסתלק דוד אזי תכף נולד ונתגלה משיח שיבוא במהרה בדימוי, אמן:

שבועות ב

הלכות חג השבועות:

מה שגורין כל הלילה בשבועות ואוכלין אחר קד מאכלי חלב:

אות א

כי שבועות הוא מתן תורה, והתורה היא בחינת שלמות לשון הקדש, שעל-ידי זה מכניעין להרע של השבועים לשונות, דהינו תאות נאוף וזוכין לשמירת הברית. כי עקר מתן תורה תלוי בשמירת הברית, כמו שכתוב: וְאִשָּׁא אֶתְכֶם עַל כַּנְפֵי נְשָׁרִים וְאָבֵא וְכוּ' כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב רַבְּנוּ בְּזָה, וְכֵן שֶׁכָּתוּב וְעַתָּה וְכוּ' וְשִׁמְרֶתֶם אֶת בְּרִיתִי וְכוּ'. כי על-ידי שמירת הברית בחר בנו מכל עם ורוממנו מכל לשון בשעת מתן תורה. ועל-כן נעורים כל הלילה כדי להכניע את השנה, דהינו בחינת תרדמה שהוא בחינת תרגום שעקר שלמות לשון הקדש על-ידי זה שמשרין ומכניעין הרע שבפתגום ומעלין הטוב שבפתגום ללשון הקדש (כמו שכתב רבנו גרו"א ר"ל זה במאמר תפלה לחבקוק סימן יט):

אות ב

ועל-כן קורין אקדמות שנתקן בלשון תרגום קדם שמתחילין לקרות מתן תורה כדי להעלות הטוב שבתרגום להשלים את לשון הקדש, כי אקדמות היא שיר ושבח נעלה ונפלא מאד, ונתקן בלשון תרגום כדי להעלות ללשון הקדש על-ידי זה כפי"ל. וכן ביום טוב שני שתקנו הפטרה מעין מתן תורה, דהינו תפלה לחבוק, כמו שכתוב שם: אלוה מתימן יבוא וקדוש מהר פארן וכו', וכן תחלת ההפטרה תפלה לחבוק הנביא על שגיונות וכו', שמדבר גם כן משלמות לשון הקדש על-ידי תרגום, כמו שכתב שם רבנו שזה בחינת קבלת התורה כפי"ל, ועל-כן אומרים גם כן מקדם שבח להשם יתברך בלשון תרגום, דהינו יציב פתגם וכו', כדי להשלים לשון הקדש כפי"ל. ועל-כן אוכלים אחר כך מאכלי חלב, בבחינת דם נעפר ונעשה חלב, כמו שכתב רבנו שבעל-ידי תקון הברית נמשך לבנונית לכל השס"ה גידין להלבין האדמימיות, בחינת דם נעפר ונעשה חלב, ע"ן שם:

יום טוב א

ענין שבת ויום טוב:

ומפני מה בשבת אסורין כל המלאכות אפלו צרף אכל נפש וביום טוב מתר אכל נפש:

הלכה א:

על-פי מה שאמר רבנו גרו' איר במאמר אנכי ה' אלקיך, בסימן ד על ומלאו מחד גלגלא דעינא תלת מאה גרבי משחא, שעל-ידי הבטול אל האין סוף ששם פלו טוב בחינת ה' הוא האלקים אחר כך פשחור אל הישות, בבחינת רצוא ושוב, אזי מהרשימה שמשאר נמשך הארה לדעת כי ה' הוא האלקים וכלו טוב, ע"ן שם היטב:

אות א

וזה בחינת שבת ויום טוב, כי שבת הוא בחינת התכלית שכלו טוב, בחינת תכלית שמים וארץ שהוא בחינת התכלית המקיף את הבריאה, בחינת יום שכלו שבת, שאז יהיה פלו טוב, כמו שכתוב, "ביום ההוא" וכו', כמו שכתב רבנו שם. על-כן שבת הוא שביתה לגמרי מפל וכל, אבל יום טוב הוא בחינת המשכה שממשיכין הארה מהבטול מבחינת שבת, מבחינת אין סוף אל הישות, דהינו העולם הזה, דהינו הימים והמדות למען דעת כל עמי הארץ אפלו בעולם הזה בתוך הימים והמדות כי ה' האלקים וכלו טוב בבחינת אתה הראת לדעת וכו' (כמו שמבאר במאמר הנ"ל). וזה שאנו קוראין אותו יום טוב, יום טוב דיקא, דהינו שאנו ממשיכין הארה לתוך הימים שיש בהם ימי טוב וכו', אנו מאירין אותו על-ידי בחינת הבטול הנ"ל שיהיו גם הימים כלם טובים וזהו יום טוב בחינת פלו טוב שממשיכין לתוך הימים כנזכר לעיל. ועל-כן הימים טובים תלוי עקר קדשתם בישראל, כמו שכתוב, "אלה מועדי ה' אשר תקראו אותם" וכו'. ועל-כן אנו אומרים, מקדש ישראל והימים. אבל שבת קדוש מאליה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, שבת קביעא וקזמא, יום טוב, ישראל הוא דמקדשי לה. כי שבת הוא התכלית עצמו והוא קדוש מאליה ואין צורך להמשיך אליו קדשה, כי אדרבא, כל הקדשות נמשכין משם, אבל יום טוב הוא בחינת המשכת הקדשה שממשיכין מהבטול מבחינת שבת כנזכר לעיל. על-כן הוא תלוי בישראל דמקדשי לה, דהינו שממשיכין הקדשה מבחינת הבטול כפי"ל. וזהו שכתוב בשבת, תחלה למקראי קדש, כי שבת הוא בחינת תחלה וראשית של כל הימים טובים, כי כלם מקבלין קדשתם מבחינת שבת שהוא פלו טוב ומשם נמשך הקדשה לתוך הימים בחינת יום טוב כפי"ל. וזהו שנקראו הימים טובים מקראי קדש, 'מקרא' דיקא, כי צריך לקרות דיקא הקדשה לשם, כי הקדשה הוא בחינת פלו טוב, פלו קדש נמשך שכתב רבנו במקום אחר.

ועל-כן יום טוב נמי אקרי שבת, כי כל קדשותו מקבל משבת פני"ל, כי שבת הוא בחינת התכלית המקיף שהוא למעלה מכל הימים, וזה שכתוב, ימים יצרו ולא אחד בהם. ואמרו רבותינו זכרונם לברכה, זה יום השבת. וזהו "ולא אחד" וכו', 'ולא דיקא, דהינו שאינו נחשב כלל בכלל הימים, כי הוא למעלה מהזמן פני"ל, כי שבת הוא בחינת סוף העולם, בחינת יום שכלו שבת פני"ל, אבל יום טוב הוא מקבל הארה משבת פני"ל. כי כל הימים טובים הם לזכר הנסים והתשועות שעשה עמנו השם יתברך וכל הנסים והישועות נעשין על-ידי שנמשך הארה זו לעולם הזה, על-ידי זה נעשה בחינת בטול הטבע ועל-ידי זה בא הנס והישועה (כמו שכתב רבנו כל זה על אגדת ההוא אויבי טמא בסימן רנ, על מה שמבאר שם 'וקולו נשמע מסוף עולם ועד סופו', עין שם היטב). נמצא, שכל הימים טובים, שהם לזכר הנסים, מקבלין הארה מבחינת סוף העולם שהיא בחינת שבת פני"ל. כי שבת אינו לזכר שום נס שעשה בזה העולם, רק הוא מרמז על סוף העולם יום שכלו שבת פני"ל. וכן יום טוב של ראש השנה הוא גם כן 'זכרון ליום ראשון' שהוא תחלת הבריאה, ועל-כן הוא גם כן יום טוב, כי אז ביום ראשון בתחלת הבריאה שמשו האור והחשך ביחד בבחינת ביום עשות ה' אלקים וכו', כי אז היה בחינת ה' הוא האלקים, בחינת כלו טוב שנמשך הארה הזאת מבחינת קדם הבריאה שהיא התכלית המקיף פני"ל. ומחמת שהיה אז סמוך לקדם הבריאה לבחינת התכלית, ולא היה עדין התגברות הסטרא אחרא, על-כן נמשך אז לתוך העולם בחינת ה' הוא האלקים פני"ל. ועל-כן שמשו אז האור והחשך ביחד ואחר כך כשצפה השם יתברך שיהיו רשעים, אז 'ויבדל' וכו'. ועל זה מרמז ראש השנה שהוא זכרון ליום ראשון, ועל-כן הוא גם כן בכלל הימים טובים פני"ל:

אות ב

וזה שכתב רבנו בפרשת "וישסף שמואל" (בסימן קלה) שביום טוב הוא העלאת המלכות מבין הקלפות, כי זה בחינת עליות המלכות כשנתגלה בחינת ה' הוא האלקים, בחינת אלקים מלפי מקדם, בחינת ה' אחד ושמו אחד. שם זה בחינת מלכות, כמו שמבאר שם (במאמר אנכי הנ"ל). וזהו בטול הקלפות, כי נתבטל כל הרע רק כלו טוב כלו אחד כנזכר לעיל. וזה שכתב רבנו שם בפרוש 'וישסף הנזכר לעיל, שעל-ידי יום טוב הוא בטול הגדלות על-ידי הצדיקים (כמו שכתוב שם בסימן קלה, עין שם). כי זהו בחינת יום טוב, דהינו בטול אל האין סוף בבחינת רצוא ושוב פני"ל. ומשם ממשיכין הצדיקים הקדושה פני"ל שכל זה תלוי בתכלית העניויות, בבחינת אין (כמו שכתב רבנו במאמר אנכי הנ"ל):

אות ג

ועל-כן כתוב, "חדשיכם ומועדיכם שנאה נפשי". ואלו שבת לא קאמר, כמו שאיתא בזהר הקדוש, כי יום טוב שקדשתו תלוי בישראל, על-כן מאחר שישראל אינם הגונים חס ושלום, על-כן גם היום בו שכל קדשותו מהם גם כן אינו נתקבל חס ושלום, אבל שבת שהוא קדוש מאליו, על-כן אינו נפגם על-ידי פגם של ישראל חס ושלום, ועל-כן ביום יום טוב מתר אכל נפש, כי מאחר שכל קדשותו תלוי בגופות ישראל שממשיכין הקדושה לשם, על-כן מה שהוא צריך הנפש, דהינו אכל נפש, בודאי אינו ראוי שיאסר, כי הנפש הוא למעלה מהיום טוב, כי משם מקבל הקדושה פני"ל. אבל כל המלאכות בודאי אסורין, כי הוא יום טוב, דהינו בטול הרע שהוא בטול כל הל"ט מלאכות באים על-ידי עץ הדעת טוב ורע, אבל שבת הוא למעלה ואינו תלוי בקדשת ישראל, על-כן אסור בו אפלו מה שהוא צריך הנפש פני"ל, כי הוא שביתה לגמרי בחינת יום שכלו שבת שאז יתבטל הכל ואין בו שום עשיה רק מי שטרח בערב שבת יאכל בשבת:

אות ד

ועל-כן יש דעות שמקצה אף-על-פי שמתר בשבת אסור ביום טוב, דהינו פרות המקצים שבשבת אין צריך הזמנה, אבל יום טוב צריך הזמנה שצריך לומר מכאן וכו' (עין בשלחן ערוך). כי זה דויע שבמקום שצריך לגרש הסטרא אחרא ולהזמין הקדשה שם צריכין הזמנה בפה, (כמו שכתוב בזהר ובכתבים שעל-כן צריכין לומר קדם ברפת המזון הב לן וינברך, עין שם). ועל-כן ביום טוב שצריכין לקרות הקדשה לשם בחינת מקרא קדש ולהכניע הרע של שאר המלכיות של האמות שהם סטרא אחרא, על-כן אכילת יום טוב צריך הזמנה בפה דוקא כדי לגרש הסטרא אחרא ולהזמין הקדשה שם, אבל שבת קדוש מאליו ואין שום אחיזה לסטרא אחרא כלל, כי הוא בחינת עלמא דאתי פניל, על-כן אין צריך הזמנה פניל:

יום טוב ב

הלכות יום טוב:

הלכה ב:

ביום טוב אסורין כל המלאכות חוץ אכל נפש, ואין בין יום טוב לשבת רק אכל נפש בלבד, כמו שכתוב, אך אשר יאכל לכל נפש הוא לבדו יעשה לכם:

על-פי המאמר "מי האיש החפץ חיים" בסימן לג, עין שם היטב כל המאמר:

אות א

והנה יש שני מיני ימים, ימי טוב וימי רע, כמו שכתוב, ביום טובה הנה בטוב וביום רעה ראה וכו', הינו שצריך להסתכל היטב היטב בתוך הימי רע ואז ימצא שם גם כן את השם יתברך כי מלא כל הארץ כבודו ולית אתר פנוי מינה. ואפלו בכל לשונות הגוים ובכל המדרגות התחתונות יכולין למצא אלקותו יתברך שם, כי כלם מקבלין חיות ממנו יתברך, כמו שכתוב, ואתה מחיה את כלם. רק שהחיות הוא בצמצום גדול כדי חיונו לבד, והצדיק שכופה את יצרו הוא יכול למצא אלקותו יתברך אפלו בלשונות הגוים וכו', ועין שם היטב. ועל-ידי זה זוכה לאור אהבה שבדעת, כי יש שני מיני אהבות, אחת אהבה שהיא בימים, ויש אהבה שהוא למעלה מהזמן והמדות, הינו אהבה שבדעת שהוא האהבה שהיה בין ישראל לאביהם שבשמים בעת שהיו עדין בכח בדעתו כביכול, שאי אפשר לנו להשיג אור האהבה שבדעת וכו', עין שם. וכל אדם יכול לטעם אור האהבה הזאת אפלו עכשיו בזמן ובמדות כשמקשר לבו לדעתו וכו', (עין שם כל זה היטב):

אות ב

והנה בימי החל יש שליטה לימי הרע, ועל-כן צריכין אז לעשות כל המלאכות שהם בחינת בועת אפי' תאכל לחם. וכל העבודות והמלאכות שישראל עושין בימי החל שאז שולטין הימי רע, כלם הם בחינת תקונים וברורים כדי ללבן ולברר ולהוציא הטוב והקדשה המלבש שם, כי גם בתוך הימי רע מלבש טוב וקדשה פני"ל רק שהוא נסתר שם בכמה לבושים פני"ל, על-כן צריכין כמה יגיעות ועבודות ומלאכות קדם שמוציאין ומבררין ומגליו הטוב שבהם, שזהו בחינת כל המלאכות שבני ישראל עושין בימי החל שבהם שולטין הימי רע, כי זה ידוע שכל המלאכות שישראל עושין בימי החל כלם הם ברורים ותקונים לברר ולהוציא הטוב מן הרע וכפ"ל. ועל-כן בשבת ויום טוב שהם בחינת ימי טוב ואין לימי רע שום שליטה בהם, על-כן אז אסור לעשות שום מלאכה, כי אז נתגלה הטוב בעצמו ואין צריכין לברר. וכשעושין מלאכה פאלו נותנין שליטה עליו חס ושלום, לימי רע ששם צריכין ברור, כי עכשיו נתגלה הטוב בעצמו שאין שם ברור כלל, אבל אף-על-פי-כן עדין יש הפרש בין שבת ויום טוב, כי בשבת אין צריכין שום עשיה ועבודה כלל. על-כן כל המלאכות אסורים בשבת, כי שבת היא בבחינת למעלה מהזמן, למעלה מהימים והמדות, בבחינת 'וברכתו מכל הימים וקדשתו מכל הזמנים', ששבת הוא מברך ומקדש ומרום מכל הימים והזמנים, כי שבת הוא למעלה מהזמן. ואזי בשבת נתגלה אור האהבה שבדעת שהוא אורייתא דעתיקא סתימאה שהוא בחינת ענג שבת, בחינת אז תתענג על ה', 'על ה' דיקא, כמו שכתב רבנו גר' זאיר, במקום אחר ועל-כן בשבת אסורים כל המלאכות, כי שם הוא שביטה לגמרי מכל וכל. אבל יום טוב הוא יום טוב ממש בחינת ימי טוב פני"ל, ועל-כן אף-על-פי שאין לימי רע שליטה אז כי הם ימי טוב, ועל-כן אסורים המלאכות ביום טוב, כי אין ברור אז פני"ל, אף-על-פי-כן עדין צריכין איזה עשיות ועבודות ביום טוב, דהינו שצריכין לקשר הימים והמדות לבחינת אור האהבה שבדעת שהוא למעלה מהזמן, כי ביום טוב אין נתגלה רק בחינת ימי טוב, אבל עדין צריכין עבודות ועשיות כדי לקשר הימים והמדות לאור האהבה שבדעת כדי לטעם טעם אור האהבה שבדעת בתוך הימים והמדות פני"ל. ועל-כן יש מלאכות שצריכין לעשות ביום טוב והם מלאכת אכל נפש שהתירה תורה ביום טוב, כי צדיק אוכל לשבע נפשו. ואכילת הצדיק היא יקרה מאד מאד ואכילתו שהוא אוכל לשבע נפשו היא בבחינת והשביע בצחצחות נפשו, כמו שכתב רבנו גר' זאיר, במקום אחר. נמצא, שהצדיק מתענג באכילתו מאור האהבה שבדעת שהיא בחינת אורות הצחצחות שהם למעלה מהימים והמדות פידוע, כי על הצדיק נאמר, והתענג על ה', שהוא זוכה לבחינת ענג שבת פני"ל, כי הצדיק הוא מגלה ומוציא אלקותו יתברך בכל הדברים גשמיים ואפלו בלשונות הגויים וכי פני"ל, ועל-ידי זה זוכה לאור האהבה שבדעת פני"ל, וכמבאר שם במאמר פני"ל, עין שם. והנה טעם והתענוג של האכילה שרשו מהאהבה שבקדשה בבחינת אהבה בתענוגים, שבכל התענוגים יש שם בחינת אהבה שהיא שרשם, והצדיק האוכל לשבע נפשו דקדשה, הוא מקשר עצמו לשרש התענוג שהוא אהבה שבקדשה. ולא זו אף זו, כי גם הוא עולה ומקשר לשרש האהבה, דהינו לאור האהבה שבדעת, שזהו בחינת והשביע בצחצחות נפשו פני"ל. וזהו בחינת אכילת שבת שהוא ענג שבת, שעל זה נאמר, אז תתענג על ה', הינו שעל-ידי אכילת שבת מתענגין על ה', בפני"ל, שעולין ומתענגין מאור האהבה שבדעת. ובשבת נעשה זה מחמת קדשת שבת בעצמו, כי שבת הוא למעלה מהזמן וכי פני"ל, אבל ביום טוב שהוא בזמן בחינת ימי טוב, על-כן צריכין אז לעשות עבודות כדי להתקשר לאור האהבה שבדעת לבחינת ענג שבת. ועל-כן צריכין לעשות ביום טוב מלאכת אכל נפש כדי לתקן המאכל שיהיה בבחינת אכל נפש, 'אכל נפשי' דיקא בחינת צדיק אכל לשבע נפשו, בחינת והשביע בצחצחות נפשו, הינו שיהיה המאכל בבחינת ענג שבת לזכות על ידו לאור האהבה שבדעת כמו על-ידי ענג שבת שהוא אכילת שבת וכמו שבימי החל צריכין לעשות כל המלאכות כדי לברר ולהוציא הטוב מן הרע, כמו כן ביום טוב אף-על-פי שנתגלה הטוב ואין צריכין לברר ועל-כן אסורין המלאכות, אף-על-פי-כן עדין צריכין לעשות מלאכת אכל נפש כדי לתקן ולקשרו לאור האהבה שבדעת שהוא בחינת ענג שבת שהוא למעלה מהזמן, למעלה מהימים פני"ל. ועל-כן אפלו במלאכת אכל נפש אין מתרים כל המלאכות, כי קצירה וטחינה וסחיטה וכי אסורים אף-על-פי שהם מלאכת אכל נפש:

כי בודאי שאר מלאכות שהם בחינת ברורים בממש, כגון קצירה וטחינה אסורים אפלו באכל נפש, כי ברורים, דהינו לברר הטוב מהרע, זה אסור ביום טוב פני"ל. ואין התר רק אפי' ובשול וכיוצא בזה שהם באים רק לתקן האכל ולגלות טעמו, כי כבר נגמר ונתברר המאכל לגמרי, רק שצריכין אפי' ובשול לתקנו ולגלות טעמו הטוב שאינו נרגש קדם הבשול. והטעם הוא התענוג שהוא בא מבחינת אהבה בתענוגים פני"ל. ועל-כן עושין זאת ביום טוב שאופין ומבשלין לתקן המאכל ולגלות טעמו הטוב כדי לקשרו ולהעלותו לשרשו, דהינו לשרש האהבה שהוא בחינת אור האהבה שבדעת פני"ל. וזה שקוראו הכתוב אכל נפש, כמו שכתוב, אך אשר יאכל לכל נפש, ולא כתב סתם אשר יאכל. ודקדק הכתוב "לכל נפש" דיקא, בחינת אכילת הנפש שהוא בחינת צדיק אכל לשבע נפשו, בחינת

והשביע בצחצחות נפש, שזהו בחינת ענג שבת. וזה התר ביום טוב לעשות כדי שיהיה נעשה אכל נפש לקשרו ולהעלותו לבחינת ענג שבת וכו' פנ"ל. וזה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה על פסוק זה, אף אשר יאכל לכל נפש הוא לבדו יעשה לכם. ודרשו רבותינו זכרונם לברכה, 'לכם' ולא לכלבים, 'לכם' ולא לעובדי כוכבים, הינו למעט ההפך מאכל נפש שהוא בחינת והכלבים עגי נפש לא ידעו שבעה, הפך צדיק אכל לשבע נפשו. וכל אכילת עובדי כוכבים הוא גם כן ממש בבחינת והכלבים עגי נפש, כי אף הוא ככלב, כי הם משקעים בכל התאוות ואכילתם בטמאה. ולא התר ביום טוב רק אכילת ישראל, כי אכילת ישראל, בפרט בשבת ויום טוב, הוא קדש, כי יש להם כמה קדשות ומצוות וברכות באכילתם, כי כל ישראל הם בחינת צדיקים, כמו שכתוב, ועמך ישראל כלם צדיקים. ואכילתם הוא בקדשה בחינת צדיק אכל לשבע נפשו וכו' פנ"ל. ועל-כן להם לבד התר מלאכת אכל נפש ביום טוב כדי לתקנו ולקשרו לשרשו לזכות לאור האהבה שבדעת וכו' פנ"ל:

אות ג

וזה בחינת ערוב תבשילין, כי צרכי שבת נעשים ביום טוב מדאורייתא, אף הערוב תבשילין הוא כדי שלא ישפח את השבת ויברר מנה יפה לשבת, כי צרכי שבת ראויים שיהיו נעשים ביום טוב, כי כל מלאכת אכל נפש התר ביום טוב כדי להעלותו לבחינת ענג שבת הנ"ל, ועל-כן בודאי מתר צרכי שבת ביום טוב, כי הם ענג שבת שמלאכה כזו מתר ביום טוב פנ"ל. אף חכמינו זכרונם לברכה תקנו ערוב תבשילין כדי שלא ישפח את השבת, כי מחמת שטרוד בצרכי יום טוב יוכל לשפח את השבת, הינו מחמת שטרוד במלאכת אכל נפש של יום טוב שהוא כדי להעלותו לבחינת אהבה שבדעת, על-כן יוכל לשפח את השבת מאחר שזוהי גם עתה ביום טוב לענג שבת פנ"ל, על-כן תקנו ערוב תבשילין כדי שיוזכר ויברר מנה יפה לשבת, כי באמת אף-על-פי-כן שבת חשוב בודאי יותר מיום טוב, כי אז הוא שביטה לגמרי, כי אז נתגלה מעצמו אור האהבה שבדעת פנ"ל:

יום טוב ג:

ענין קדשת יום טוב שאסורין בו כל המלאכות כלם. "אף אשר יאכל לכל נפש הוא לבדו יעשה וכו'":

על-פי המאמר "תקעו-ג" המתחיל, אף-על-פי שתזכחה הוא דבר גדול וכו', לקוטי תניינא סימן ח, ענין שם:

ואיתא שם, שעקר התפלה היא רחמים ותחנונים, ורחמים תלוי בדעת וכו'. וכשהסטרא אחרא יונקת מן הרחמנות אזי נתקלקל הרחמנות ונעשה אכזריות ונפגם הדעת וכו', ואזי בא מזה תאוות נאוף חס ושלום, כי תחת מחין הם שלש מחצות פרוסות בפני תאוה זו, ועל-כן קשהדעת נפגם מתגבר תאוה זו חס ושלום, ואזי התפלה בבחינת דין, כי שלש תפלות כנגד שלשה מיני רחמנות הנ"ל שלשה מחין הנ"ל וכו'. ואזי כשהתפלה בבחינת דין חס ושלום, אזי הסטרא אחרא יונקת ממנה ואזי צריכין בעל כח גדול שיתפלה תפלה בבחינת דין. ואזי כשהסטרא אחרא רוצה לבלע זאת התפלה של הבעל כח שהיא בבחינת דין אזי זאת התפלה היא עומדת לו בצוארו בבחינת בצוארו ילין על וכו', ועל-ידי זה הוא מכרח לתן הקאות בחינת חיל בלע וקאנו, שמקיא ומוציא מעצמו כל הקדשות והדעת והרחמנות והתפלות שבלע אף גם עצמות חיותו הוא מכרח להוציא בבחינת מבטנו יורישנו אל וכו' וכו'. כמו פנחס שהתפלה בבחינת דין בעת שהיה מעשה זמרי, בחינת ועמד פנחס ויפלה וכו'. וזהו, וי"י פ"ל ל"ל ראשי תבות ו"י השלף ל"פני פ"רעה ו"י ל"תנין, שמשליכין בחינת המטה על שהיא בחינת התפלה בבחינת דין, לפני הסטרא אחרא כדי שיבלע אותה כדי להוציא על-ידי זה כל הקדשות וכו', כי הוא מכרח להקיא הכל פנ"ל. ועל-ידי זה נעשין גרים וכו' ונתרבה כבודו בחינת רעמים וכו' והכבוד הוא שרש נפשות ישראל ומשם בא נבואה וכו'. ועל-ידי הנבואה נתתקו כח המדמה, ועל-ידי

זוהי זוכיו לאמונה שלמה דקדושה, ובשביל זה צריכין להתקרב לצדיק האמתי כדי לזכות על ידו לאמונה שלמה דקדושה. ועל-ידי אמונה יהיה חדוש העולם לעתיד וחדוש העולם יהיה בבחינת ארץ ישראל, בבחינת השגחה ונפלאות וכו' ואז יתער שיר חדש של השגחה ונפלאות שלא כדרך הטבע, וזהו בחינת השיר הנ"ל בתחלת המאמר, ענין שם, שעל-ידי השיר הזה גדלים כל הריחות והיראות שהוא מזונא דנשמתא, שעל-ידי זה נחלש מזונא דגופא וכו'. ועל-ידי זה יכולים להזכיר וכו' (ענין שם כל זה היטב):

אות א

וזה בחינת שלש רגלים, כי שלש רגלים הם בחינת שלש תפלות ביום שנתתקנו כנגד שלשה אבות, שזהו בחינת ג' רגלים פי' דויע, כי ג' רגלים הם תחת מחיו, כמובא במקום אחר שמשם נמשכין שלשה מיני רחמנות בחינת שלש תפלות כנ"ל וכפי התפלה כן הפרנסה, כמובא בדברי רבנו זכרוננו לברכה במקום אחר שהפרנסה היא כפי התפלה, כי כל ההשפעות נמשכין על-ידי התפלה, הינו כשאזכין שהתפלה היא בדעת בבחינת רחמים ותחנונים. אזי יש לו פרנסה גם כן בנקל בלי עבודות ויגיעות וטרחות שהם בחינת דינים רק בנקל, שזהו בחינת רחמים ודעת, כי פרנסה בנקל היא כפי שלמות הדעת (כמבאר בסיומן נו בדברי רבנו זכרוננו לברכה). כי עקר יגיעות וכבודות הפרנסה שצריכין לעשות עבודות ומלאכות וטרחות בשביל הפרנסה, בחינת בזעת אפיד תאכל לחם הוא רק מחמת פגם הדעת, בחינת שטו העם ולקטו בשטותא (כמו שכתוב בזהר הקדוש. כי מחמת שאין הדעת בשלמות ואזי התפלה בבחינת דין חס ושלום, כמו כן נמשך לו הפרנסה בבחינת דין, שזהו בחינת יגיעות וטרחות של ל"ט מלאכות, בחינת בזעת אפיד תאכל לחם, שזהו בחינת דינים. וכל זה מחמת שטות פגם הדעת, בחינת שטו העם בשטותא וכו' כנ"ל. כי פגם הדעת הוא פגם הברית כנ"ל, ועל-ידי פגם הברית הפרנסה בכבודות (כמובא בסיומן כט). נמצא, שכל יגיעות וכבודות של הל"ט מלאכות שצריכין לעשות בימי החל הוא רק מחמת פגם הדעת, פגם התפלה, בבחינת דין שעל-ידי זה הפרנסה בכבודות וביגיעות בבחינת דין כנ"ל. כי אדם הראשון פגם בדעת על-ידי אכילת עץ הדעת טוב ורע פי' דויע, שעל-ידי זה נמשך יניקה חס ושלום, להסטר אחרא, בחינת והנחש היה ערום. ועל-ידי זה נמשכין יגיעות הל"ט מלאכות

אות ב

ועל-כן בשבת, שהיא שלמות הדעת פי' דויע, בחינת רחמנות, על-כן אז אין שום שליטה להל"ט מלאכות, ואז הוא שביטה ונניחא לגמרי מכל המלאכות מחמת שאז הדעת בשלמות ואז פלו רחמים ורצון וחסד ואז בשבת אז דיקא נמשך כל הפרנסה בלי שום עבדא ומלאכה בגין דמינה מתברכין כל שיתא יומין, כמובא:

אות ג

וזה בחינת שלש רגלים, כי בששת ימי החל שאז שולטין הל"ט מלאכות והמת הנחש בחינת דינים, אז קשה מאד להמשיך פרנסה, כי מהל"ט מלאכות, שהם בחינת דינים, משם יניקת והמת הנחש,

ועל-כן אי אפשר להמשיך הפרנסה בששת ימי החול, כי אם על-ידי בחינת הבעל כח שמתפלל תפלה בבחינת דין שהיא עומדת בצוארו של הסטרא אחרא, שעל-ידי זה מוציא ממנו כל הדעת וכל הקדשות שבלע וכו' כנ"ל, ואז נמשך הפרנסה אל הקדשה וזה בחינת קשיון מזונותיו של אדם בקריעת ים סוף, 'בקריעת ים סוף' דיקא, כי עקר בחינת קריעת ים סוף הוא בבחינת הנ"ל, כמבאר שם היטב (במאמר הנ"ל) שקריעת ים סוף הוא בחינת אתה פוררת בעזף ים שפרת ראשי תנינים על המים, שמשברין ראשי תנינים זהמת הנחש על-ידי המטה על שהיא התפלה בבחינת דין שעומדות לו בצוארו וכו' כנ"ל. ואז מוכרח להוציא כל הדעת והקדשות שבלע, שהיא בחינת מים, בחינת כי מלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים. וזה בחינת רעמים, בחינת ענני דשפכי מים וכו', עין שם. ועל-ידי זה נמשך פרנסה, כי עקר הפרנסה תלוי בזה בשלמות הדעת כנ"ל. ועל-כן על-ידי שהסטרא אחרא מוציאה כל הדעת שבלעה על-ידי התפלה של הבעל כח, שהיא בבחינת דין כנ"ל, על-ידי זה נשלם הדעת ועל-ידי זה נמשך פרנסה שתלויה בשלמות הדעת כנ"ל, כי עקר הפרנסה על-ידי הגשמים והגשמים הם על-ידי רעמים, בחינת ענני דשפכי מים כנ"ל, שזה בא על-ידי התפלה של הבעל כח וכו' כנ"ל. וזהו קשיון מזונותיו של אדם בקריעת ים סוף, 'בקריעת ים סוף' דיקא, הינו בחינת התפלה של הבעל כח, שהיא בחינת מטה על, שהיא בחינת קריעת ים סוף, משם נמשך הפרנסה וכו' כנ"ל. וזה בחינת גבורות גשמים, כי הגשמים, שהם הפרנסה, נמשך על-ידי בחינת גבורות, על-ידי בחינת התפלה של הבעל כח, שהיא בחינת דין, שהיא בחינת קריעת ים סוף, בחינת רעמים, בחינת ענני דשפכי מים וכו' כנ"ל. ועל-כן תקנו להזכיר גבורות גשמים בברכת אתה גבור, כי כל תפלה ותפלה צריכה להיות כליה מבחינה הנ"ל, מבחינת התפלה של הבעל כח, שהיא בבחינת דין. וזה בחינת ברכת אתה גבור, שזהו בחינת כלליות התפלה מבחינת התפלה של הבעל כח, שהיא בבחינת דין, ושם דיקא מזכירין גבורות גשמים שהם נמשכין מבחינה הנ"ל, מבחינת קריעת ים סוף, מבחינת תפלה, בבחינת דין כנ"ל. וזה בחינת מה שכתוב בזהר הקדוש, מיא אנון לימינא ולבתר יחיב לון לשמאלא וכו'. כי עקר המים, שהם בחינת פרנסה, הם מימין בחינת מכלכל חיים בחדס, בחינת נותן לחם לכל בשר כי לעולם חסדו, אך צריכין לקבל אותו משמאל בבחינת גבורות גשמים על-ידי התפלה של הבעל כח שהיא בבחינת דין, מחמת שחטא אדם הראשון ונקח הסטרא אחרא מן הדעת והרחמנות מבחינת ימין ועל-ידי זה נפגם הפרנסה ונגזר שתהיה הפרנסה ביגיעה בבחינת דינים, בחינת בזעת אפיך תאכל לחם. ועל-כן אי אפשר להמשיך הפרנסה אל הקדשה כי אם על-ידי בחינה הנ"ל, דהינו על-ידי התפלה של הבעל כח, שהיא בבחינת דין, שעל-ידי זה הסטרא אחרא מקיאה כל הקדשות וכל מימי הדעת, שזה בחינת קריעת ים סוף, ואז חוזרת הפרנסה אל הקדשה, ואז זוכין לפרנסה בנקל על-ידי שגשגם הדעת

כנ"ל:

וכו'

אות ד

וזה בחינת שלש רגלים, כי בשלש רגלים נמשך ג' מיני מחיון, שהם ג' מיני רחמנות, ג' תפלות כנ"ל. ואז פשוטין לרחמים ודעת אין צריכין לשום יגיעה ומלאכה ועבודה שהם בחינת דינים שתלוי בחסרון הדעת כנ"ל. ואז נתבטלין כל המלאכות כמו בשבת שהוא רחמים ודעת כנ"ל, אך אף-על-פי-כן צריכין ביום טוב לעשות מלאכת אכל נפש, כי כל הימים טובים הם זכר ליציאת מצרים ועקר יציאת מצרים היה על-ידי המטה על שעל ידו עשה משה רבנו כל האותות והמופתים עד שהוציא את ישראל ממצרים וקרע להם את הימים, שאז היה עקר מפלת מצרים. נמצא, שעקר יציאת מצרים היה על-ידי המטה על הנ"ל, דהינו התפלה של הבעל כח שהיא בבחינת דין, כי גלות מצרים היה על פגם הדעת, פגם הברית כידוע, שלזה צריכין התפלה של הבעל כח כנ"ל. ועל-כן כשבא משה אל פרעה בתחלה הקשה פרעה את לבו יותר והכביד העבודה יותר, כמו שכתוב, תכבד העבודה וכו'. כי משה בא אליו והתחיל לעשות מופתים עם המטה על שהשליך לפני פרעה ויהי לתנין, שזהו בחינת התפלה של הבעל כח וכו' כנ"ל. ואזי כשהסטרא אחרא רואה התפלה, שהוא בבחינת דין, היא רוצה לבלע אותה ולהתגבר יותר כנ"ל. ועל-כן נתחזק פרעה יותר, כי חשב שעכשיו יתגבר יותר על-ידי התפלה שהיא בבחינת דין שהם בולעים תפלה כזו חס ושלום, ועל-כן הקשה את לבו יותר ואמר, תכבד העבודה וכו'. וזהו, תבן אתם מכניסין לעפרים עיר שפלה תבן, כי סברו שמשם משתמש במטה על, שהיא בחינת דין, שזהו בחינת יניקתם וכאלו הוא מוסיף להם כח חס ושלום, וכן בכל פעם נתחזק לבו יותר על-ידי שראה שמשתמש משה עם המטה על שהיא תפלה בבחינת דין. ואפלו כשיצאו ישראל אמרו, מה זאת עשינו כי שלחנו את ישראל וכו', כי חשב הסטרא אחרא בכל פעם שעתה יתגבר יותר על-ידי התפלה שהיא בבחינת דין שמשם יניקתם עד שרדפו את ישראל עד הים. ואז היה עקר מפלתם, כי אז הראה משה כחו, שאדרבא, על-ידי המטה על דיקא, שהיא תפלה בבחינת דין שהם רוצים לבלע אותה, על-ידי זה דיקא היא מפלתם, כי זאת התפלה עומדת להם בצוארם

ואז מכר הסטרא אחר לתן הקאות, שזהו בחינת קריעת ים סוף. ואז הוציאו כל הקדשות וכל הדעת וכל ההשפעות שבלעו, ואז הקיאו הכל והחזירו הכל לשראל שזכו אז לדעת גדול מאד ולרכוש גדול מאד:

אות ה

וכל הימים טובים הם זכר ליציאת מצרים. ועל-כן צריכין ביום טוב שיהיה התפלה קצת בבחינת דין, הינו בבחינת התפלה של הבעל כח הנ"ל שהיא בחינת מטה עוז, בחינת יציאת מצרים. כי ביום טוב העולם גדון, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, בדי' פרקים העולם גדון והם כל הימים טובים, בפסח על התבואה, בעצרת על פרות האילן, בראש השנה וכו' בהג' גדונו על המים. ועל-כן אז ביום טוב התפלה היא קצת בבחינת דין, בבחינת התפלה של הבעל כח הנ"ל, כי אז גדון העולם כנ"ל. ועל-כן אומרים ביום טוב, ומפני חטאינו. נמצא, שפזכירין קצת החטאים שזהו בחינת דין, כי אז ביום טוב אז נמשך הנס של יציאת מצרים שהיה על-ידי המטה עז שהיא בחינת תפלה של הבעל כח בבחינת דין כנ"ל, שעל-ידי זה הוא שדוד המערכות שנוי הטבע, כי הטבע הוא בחינת דין פיזוע, כי אלקים גימטריא הטבע כמוכא. ואז ביום טוב היא שדוד הטבע וכל זה על-ידי התפלה של הבעל כח הנ"ל שעל-ידי זה הסטרא אחר מוציאה כל הקדשות שבלעה עם עצם חיותה ואזי נשתנה הדין לרחמים ונשתנה הטבע להשגחה שנשבר הטבע שהיא בחינת דין ונמשך השגחה ונעשה נסים ומופתים בעולם, שזהו בחינת ימים טובים שהיה בהם מופתים נוראים שדוד הטבע. כי על-ידי התפלה של הבעל כח הנ"ל שעל-ידי זה נעשין גרים ונמשך נבואה וכו' וכו', על-ידי זה זוכין לבחינת חדיש העולם שאז יתנהג העולם על-ידי השגחה ונבלאות שלא כדרך הטבע, כמבאר במאמר הנ"ל:

אות ו

נמצא, שביום טוב צריכין להשתמש קצת עם בחינת התפלה של הבעל כח שהיא בבחינת דין כנ"ל. וזה בחינת מלאכת אכל נפש שעושין ביום טוב, כי צריכין לעשות איזה מלאכה בשביל אכל נפש. והמלאכת אכל נפש שעושין, זהו בחינת תפלה בבחינת דין, כי המלאכה היא בחינת דין כנ"ל והאכילה היא כפי התפלה. ועל-כן מאחר שביום טוב אף-על-פי שהוא בחינת מחיו, בחינת רחמנות כנ"ל, אף-על-פי כן צריכין להשתמש עם בחינת התפלה שהיא בבחינת דין כדי להוציא בלעו מפיו כנ"ל. על-כן מחמת זה צריכין לעשות איזה מלאכה שהוא בחינת דין, דהינו מלאכות אכל נפש. ועל-ידי זה שעושין מלאכת אכל נפש, על-ידי זה מוציאים כל החיות והקדשה שבלעה הסטרא אחר מלי"ט מלאכות של ימי החל, כי מלאכת אכל נפש של יום טוב היא בחינת תפלה בבחינת דין של הבעל כח, כי משם נמשך, כי האכילה והפרנסה היא מהתפלה שמחיה את הכל וכפי התפלה כן האכילה והפרנסה כנ"ל. ועל-כן אף-על-פי שעושין מלאכת אכל נפש ביום טוב, אף-על-פי-כן אין להסטרא אחר שום אחיזה במלאכה זו חס ושלום, כלל, אדרבא, על-ידי זה דיקא מוציאים בלעו מפיו כנ"ל. וזהו, אף אשר יאכל לכל נפש, הוא לבדו יעשה לכם דיקא, כי אין להסטרא אחר שום אחיזה חס ושלום במלאכה זו. וזהו, 'לכם' ולא לנכרים' 'לכם' ולא לבלבם. כי אין להבלבם והעובדי בוכבים, שהם הסטרא אחר, שום אחיזה במלאכת אכל נפש שעושין ביום טוב שרק הכל לכם, כי הכל חוזר אל הקדשה. כי, אדרבא, על-ידי זה מעלין ומוציאים כל החיות שבלעה הסטרא אחר מלי"ט מלאכות של ימי החל ומחזירין הכל אל הקדשה וכו' כנ"ל:

אות ז

וזה שאמרה האתון בבלעם, מה עשיתי וכו'. זה שלש רגלים. ופרש רש"י, רמז לו אתה מבקש לעקר אמה החוגגת שלש רגלים, שהם זכר ליציאת מצרים שאז מתעורר תוקף הנס של יציאת מצרים שהיה על-ידי המטה על בחינת התפלה של הבעל כח שהיא בבחינת דין פני"ל. שזהו בחינת ויעמד פינחס ויפגל בעת שהיה מעשה זמרי שהיה בעצת בלעם, כמו שכתוב, הן הנה היו בדבר בלעם, פי בלעם יניקתו מפגם הדעת בחינת והנחש היה ערום, בחינת פגם תאוות נאוף כידוע, שזהו בחינת בלעם, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה על פסוק, ההספן הספנתי וכו'. ועל-כן עקר הכנעתו על-ידי פינחס, דהינו על-ידי בחינת התפלה שהיא בבחינת דין של הבעל כח, שזהו בחינת מטה על של יציאת מצרים, שזהו בחינת ג' רגלים וכו' פני"ל. ועל-כן הוכיחה אותו האתון, איך אתה מבקש לעקר אמה החוגגת שלש רגלים. כי על-ידי שלש רגלים הוא מפלתו של בלעם פני"ל. ועל-כן נעשה אז שנוי גדול שהאתון פתחה פיה ודברה והוכיח אותו, כי בלעם היה רוצה להמשיך הדעת אל הסטרא אחרא, אל הבהמיות ממש, ועל-כן היה עושה עם האתון מעשה אישיות והיה רוצה להתגבר על הקדשה על-ידי זה, אבל משה רבנו היה לו כח להכניע על-ידי בחינת התפלה שהיא בבחינת דין של הבעל כח שעל-ידי זה מוציאים בלעם מפיהם. ואזי חוזר ומקיא הכל ומחזיר הכל אל הקדשה. ואז חוזר הדבור שהוא התגלות הדעת, כמו שכתוב, מפיו דעת ותבונה. שהוא היה רוצה להמשיך הדעת לבהמיות על-ידי הכח של משה שחזר הכל אל הקדשה, אז חוזר הדבור, שהוא התגלות הדעת, מן תוקף הסטרא אחרא מן הבהמיות, עד שהאתון בעצמו פתחה פיה ודברה והוכיח את בלעם הרשע על שהולך על ישראל. נמצא, שתוקף הסטרא אחרא בעצמה, דהינו הבהמיות בעצמה הוציאה הדעת והדבור שנמשך לתוכה. והיא בעצמה הוכיחה אותו ובזתה והכניעה אותו בדבריו על שהולך על ישראל. נמצא, שנתהפך הדעת והדבור שהכניס בה אל הקדשה, שזהו בחינת חיל בלע וידיאנו, עד שהכרח בעצמו להפך מקללה לברכה וברך את ישראל, כי כל הדעת שהכניס בהסטרא אחרא ורצה להתגבר על ישראל הכרח להוציא ולהקיא הכל אל הקדש ולתן בעצמו תוקף וחזק וסטרא דקדשה, דהינו לישראל שהם כל הברכות שהכרח לברך אותם, כי נתהפך הכל אל הקדשה על-ידי בחינת התפלה של הבעל כח וכו', שזה בחינת שלש רגלים פני"ל.

יום טוב הלכה ד נכללת בהלכות ראש חדש הלכה ה. מאות לג ואילך רצוף פה להלכות יום טוב:

יום טוב ה:

על-פי התורה "ויהי ביום השמיני קרא משה וכו'". ענין שם מענין כח המכריח וכח המושך, כי הצדיק בחינת עפר, שהוא בחינת כח המושך וכו', בחינת המשכן. אך יש כח המכריח וכו', ענין שם בסימן ע:

אות א

וצריך כל אחד לזכר תמיד בזה. שכל המניעות שעוברים עליו, כלם הם בחינת כח המכריח שרוצה להרחיק, אבל כשמתגברין למשך עצמו תמיד אל שרשו אל נקודת האמת למקום שנחצב נשמתו משם ועקר הכל הוא הצדיק האמת פני"ל. אזי בקל יתגבר על כח המכריח כי כח המושך של הצדיק האמת מושך בעצמו אל האמת. וכשהוא יהיה נמשך רצונו תמיד אליו בודאי יתגבר על כח המכריח, כי בודאי כח המושך חזק הרבה מכח המכריח, כי כח המושך נשאר קיים לעולם. וכח המכריח הוא רק לפי שעה לפי הזמן שיש כח להמכריח לרחק, אבל בסור המכריח ישוב מאליו למקומו ושרשו על-ידי כח המושך. ועל-כן כשיתגבר להמשיך אליו ברצונו תמיד לנקודת האמת ששם כח המושך האמת,

בּוֹדָאֵי יִתְבַטֵּל הַמְכָרִים וַיָּשׁוּב אֶל מְקוֹמוֹ הָאֲמִתִּי וְאִזּוֹ יִהְיֶה לוֹ טוֹבָה גְדוֹלָה מֵהַ שְׁהִיָּה לוֹ כֹּחַ הַמְכָרִים שְׁהִיָּה מְרַחֵקוֹ, כִּי רַק בְּשִׁבִיל זֶה בָּא לְעוֹלָם שְׂעִיטָסָה בְּמִלְחָמָה זוֹ וּבְאֲמֵנוֹת זֹאת לְהַגְבִּיר כֹּחַ הַמוֹשֵׁף עַל כֹּחַ הַמְכָרִים, וְאִזּוֹ נַעֲשֶׂין מִזֶּה כְּלַיִם נִפְלְאִים וְתַקּוּנִים גְּדוֹלִים, כִּי רַב הָאֲמֵנוֹת שֶׁל הַכְּלַיִם הַנִּפְלְאִים שְׂנַעֲשִׂין בְּחֻקְהֶם גְּדוֹלָה שְׁקוּרִין (מֵאֲשֵׁין), הַכֹּל הוּא עַל-יְדֵי חֻקְמַת כֹּחַ הַמְכָרִים וְהַכֹּחַ הַמוֹשֵׁף, כְּמוֹ לְמַשֵּׁל מְלַאכְתּוֹ הַזֵּיִיגִיר שְׁעָקָר אֲמוּנָת הַלוֹכוֹ הוּא עַל-יְדֵי כֹחַ הַמְכָרִים וְהַמְעַכֵּב (שֶׁהוּא הַשְׁפָּרִיזוּיָנֵעַ שְׁכּוֹפְפִין הַבְּרוֹל וּמְכָרִיחִין אוֹתוֹ עַל-יְדֵי הַשְּׁלֶשֶׁת שֶׁלֹּא כְּטַבְעָה, וְהִיא כְּטַבְעָה רוּצָה לְהַתְפַּשֵּׁט, אֲבָל מְעַכְבִּין אוֹתָהּ וּמְכָרִיחִין אוֹתָהּ וְכוּפִין אוֹתָהּ בְּעַל כְּרַחֵה, וְעַל-יְדֵי זֶה הוּא כָּל אֲמֵנוֹת הַזֵּיִיגִיר שְׁעַל-יְדֵי שֶׁהִיא מוֹשְׁכַת עֲצָמָה תְּמִיד לְטַבְעָה לְהַתְפַּשֵּׁט כְּדָרְכָה, עַל-יְדֵי זֶה הִיא מוֹשְׁכַת הַגְּלָגֶל הַקָּשׁוּר בָּהּ וְכָל גְּלָגֶל מוֹשֵׁף חֲבָרוֹ. וְהַכֹּל בְּאֲמֵנוֹת נִפְלָא עַד שְׁעוֹשֶׂה פְעֻלָּתוֹ לְהִיּוֹת מוֹרָה שְׁעוֹת. וְכֵן יֵשׁ שְׂאָרֵי כְּלַיִם גְּדוֹלִים בְּיוֹתֵר וְיוֹתֵר שְׁעוֹשִׂים פְעֻלוֹת גְּדוֹלוֹת בְּיוֹתֵר וְעָקָר אֲמֵנוֹתֵיהֶם הוּא עַל-יְדֵי רַבּוּי הַשְּׁפָרִיזוּנִים שֶׁיֵּשׁ בָּהֶם שֶׁהַכֹּל הוּא עַל-יְדֵי כֹחַ הַמְכָרִים וְכֹחַ הַמוֹשֵׁף, כִּי כֹחַ הַמוֹשֵׁף אֵי אֲפָשָׁר לְבַטֵּל, וְהֵבִין הַיִּטֵּב הַנִּמְשָׁל, כִּי טַבְעַת הַנִּשְׁמָה לְהִיּוֹת נִמְשְׁכַת תְּמִיד לְשֵׁרְשֶׁה הָאֲמִתִּי, כִּי שֵׁם כֹּחַ הַמוֹשֵׁף הָאֲמִתִּי, אֵדְ הַכְּרִיחוֹ אוֹתָהּ לִירֵד לְזֶה הָעוֹלָם שֶׁכָּלוּ בְכָלֵל הוּא בְּבַחֲיִנַת כֹּחַ הַמְכָרִים נֶגֶד הַנִּשְׁמָה שְׁכַסוּפָה וְתַשׁוּקָתָה תְּמִיד נִמְשְׁכַת לְמַעֲלָה לְשֵׁרְשֶׁה, אֵדְ כָּל כּוֹנֵנוֹ יִתְבַּרְךָ כְּדִי שֶׁתִּתְגַּבֵּר בְּכֹחַ הַמוֹשֵׁף עַל כֹּחַ הַמְכָרִים וְאִזּוֹ תִּהְיֶה מוֹשְׁכַת אַחֲרִים עִמָּה וְאַחֲרִים לְאַחֲרִים כְּמוֹ הַגְּלָגִלִים וְהַאֲוִפְנִים שֶׁל הַזֵּיִיגִיר הַנִּיֵּל שֶׁהֵם מִתְנַשְּׂאִים וְהוֹלְכִים וּפּוֹעֵלִים פְעֻלָּתָם דִּיקָא עַל-יְדֵי שֶׁיֵּשׁ כֹּחַ הַמְכָרִים וְכֹחַ הַמוֹשֵׁף וְכַנְיָל. וְכָל מֵה שֶׁמִּתְגַּבֵּר כֹּחַ הַמְכָרִים וּמְרַחֵק בְּיוֹתֵר נַעֲשִׂים כְּלַיִם נִפְלְאִים יוֹתֵר וְיוֹתֵר לְמִי שֶׁבְּקִי בְּאֲמֵנוֹת לְכוֹן הַמַּדָּה אֵיךְ לְהַגְבִּיר כֹּחַ הַמוֹשֵׁף בְּחֻקְהֶם נִפְלְאָה שֶׁיִּפְעַל פְעֻלַת אֲמֵנוֹתוֹ. וְהָאֵדָם הוּא בְּעַל בְּחִירָה וַיֵּשׁ לוֹ כֹּחַ תְּמִיד לְהַגְבִּיר בְּתַשׁוּקָתוֹ וּרְצוֹנוֹ הַחֹזֵק אֵת כֹּחַ הַמוֹשֵׁף. וְאִזּוֹ יִהְיוּ נַעֲשִׂים כְּלַיִם נִפְלְאִים וְתַקּוּנִים נוֹרָאִים דִּיקָא עַל-יְדֵי שֶׁהִיָּה כֹּחַ הַמְכָרִים וְכַנְיָל, כִּי עַל-יְדֵי זֶה דִּיקָא מוֹשֵׁף אַחֵר עִמּוֹ וְכוּי שֶׁמְעַלִּין כָּל הַקְּדוּשׁוֹת הַנִּפְּלוֹת בְּבַחֲיִנַת וְנִשְׂאָר גַּם הוּא לְאַלְקִינוּ, כְּמוֹ שְׂאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנּוּ לְבָרְכָה, עֲתִידִין בְּתֵי תַרְטִיאוֹת וְכוּי בְּבַחֲיִנַת לֹא גָלוּ יִשְׂרָאֵל אֶלָּא כְּדִי שֶׁיִּתְנוּסְפוּ עֲלֵיהֶם גְּרִים. וְהֵבִין הַיִּטֵּב לְדַמּוֹת הַמְּשֵׁל לְהַנְמִשֵּׁל, כִּי כָּל הוּא. וְעָקָר הַדְּבָר שֶׁבְּתוֹךְ תַּקְּףוֹ הַתְּגַבְּרוֹת כֹּחַ הַמְכָרִים, אֵל יִשְׂכַח בְּכֹחַ הַמוֹשֵׁף שֶׁגְּדוֹל מִמֶּנּוּ הַרְבֵּה וְקָנִים לְעַד וּלְנֶחֱ. וַיִּמְשִׁיף עֲצָמוֹ מְרַחוֹק מְאֹד אֶל כֹּחַ הַמוֹשֵׁף הָאֲמִתִּי שֶׁהוּא הַצְּדִיק שֶׁהוּא נִקְדַּת הָאֲמִתִּי:

אות ב

וְזֶה בַּחֲיִנַת הַמְּשִׁיב שֶׁהִקִּים מִשֶּׁה בְּמַדְבָּר, כִּי עָקָר כֹּחַ הַמוֹשֵׁף הוּא בַּחֲיִנַת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל שֶׁשֶׁם עֵפֶר אֲדָמַת קֹדֶשׁ, שֶׁהִיא בַּחֲיִנַת כֹּחַ הַמוֹשֵׁף דְּקִדְשָׁה וְהָעָקָר יְרוּשָׁלַיִם וּבֵית הַמִּקְדָּשׁ וּנְקֻדַּת קֹדֶשׁ קֹדֶשׁ קֹדֶשׁ שֶׁשֵׁם עָקָר עֵפֶר הַקֹּדֶשׁ בַּחֲיִנַת כֹּחַ הַמוֹשֵׁף דְּקִדְשָׁה, כִּי יֵשׁ עֵפֶר טָמֵא בַּחֲיִנַת עֵפֶר חוּץ לְאֶרֶץ שֶׁהוּא בַּחֲיִנַת כֹּחַ הַמוֹשֵׁף דְּסִטְרָא אַחְרָא שֶׁבְּאֲמֵת הוּא כֹּחַ הַמְכָרִים וּמְדָמָה עֲצָמוֹ לְכֹחַ הַמוֹשֵׁף, כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם הַכֹּל נִתְעַרֵב. וַיֵּשׁ מוֹנָעִים שֶׁמְרַחֵקִין וּמְפַסְקִין מִן הָאֲמֵת בְּדַבּוּרֵיהֶם וּמְעַשִּׂיהֶם שֶׁהֵם עָקָר בַּחֲיִנַת כֹּחַ הַמְכָרִים וּמְהַפְכִין הַדְּבָר כְּאֵלוֹ הֵם כֹּחַ הַמוֹשֵׁף, כִּי רוּצִים לְהַמְשִׁיף לְעַצְמָם הַרְעָה. וְזֶה בַּחֲיִנַת עֵפֶר דְּסִטְרָא אַחְרָא, אֲבָל עָקָר הוּא עֵפֶר אֲדָמַת קֹדֶשׁ שֶׁהוּא עֵפֶר אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל שֶׁשֵׁם הַבֵּית הַמִּקְדָּשׁ וּנְקֻדַּת קֹדֶשׁ קֹדֶשׁ קֹדֶשׁ. וְעַל-כֵּן נִבְרָא הָאֵדָם עֵפֶר מִן הָאֲדָמָה מִמְּקוֹם שֶׁנִּאֲמַר בּוֹ מִזְבַּח אֲדָמָה וְכוּי, כְּמוֹ שְׂאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנּוּ לְבָרְכָה, הִינוּ כַּנְיָל. כְּדִי שֶׁיִּתְגַּבֵּר בּוֹ כֹּחַ הַמוֹשֵׁף שֶׁיִּהְיֶה נִמְשָׁף לְשֵׁרְשׁוֹ הָאֲמִתִּי. וְזֶה בַּחֲיִנַת וְכַפֵּר אֲדָמָתוֹ עִמּוֹ. וְעַל-כֵּן עָקָר הַגְּאֻלָּה שֶׁל מִצְרַיִם שֵׁם הִיָּה בְּגֻלוֹת בְּבַחֲיִנַת כֹּחַ הַמְכָרִים. וְכַשִּׁיזְאוּ מִשֵּׁם הִיָּה עָקָר הַתְּקוּנָה לְבוֹא לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְהַבֵּית הַמִּקְדָּשׁ שֶׁשֵׁם עָקָר כֹּחַ הַמוֹשֵׁף, כְּמוֹ שְׁכַתוֹב, וְאוֹתֵנוּ הוֹצִיא מִשֵּׁם לְמַעַן הִבִּיא אוֹתֵנוּ אֶל הָאֶרֶץ וְכוּי. וְכַמּוֹ שְׁכַתוֹב בְּשִׁירַת הַיָּם, תְּבִיאָמוּ וְתִטְעַמוּ בְּהַר נַחֲלֵתָד וְכוּי. וְהִי מוֹכְנִים לְבוֹא לְשֵׁם מִיָּד, אֵדְ כְּשֶׁקֶלְקְלוּ בְּעַגֵל וְרָאָה מִשֶּׁה שֵׁשׁ כֹּחַ לְכַח הַמְכָרִים לְהַרְחִיק כָּל כְּדֵי וְכוּי, עַל-כֵּן חִמַּל הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ וְצוּהוּ לְעַשׂוֹת מְשִׁיב כֹּחַ הַמוֹשֵׁף שֶׁהוּא בַּחֲיִנַת קֹדֶשׁ הַבֵּית הַמִּקְדָּשׁ, דְּהִינוּ שְׁעַשֶׂה תַקּוּן נִפְלָא כְּזֶה שֶׁיִּהְיֶה כֹּחַ לְהַגְבִּיר כֹּחַ הַמוֹשֵׁף גַּם בְּמַדְבָּר. עַל-יְדֵי שֶׁהִיָּה מְקִימִין הַמְּשִׁיב בְּכָל פְּעַם אֶף-עַל-פִּי שֶׁעָמַד עַל עֵפֶר הַמַּדְבָּר שֶׁהוּא מְקוֹם נְחֹשׁ שְׂרָף וְכוּי, אֶף-עַל-פִּי-כֵן נַעֲשֶׂה בְּקִדְשָׁה כְּזֶה עַד שֶׁגַם שֵׁם נִמְשָׁף כָּל קֹדֶשׁ הַבֵּית הַמִּקְדָּשׁ שֶׁהוּא בַּחֲיִנַת כֹּחַ הַמוֹשֵׁף דְּקִדְשָׁה, שְׁעַל שֵׁם זֶה נִקְרָא מְשִׁיב בַּחֲיִנַת מְשִׁיבֵי וְכוּי, כְּמוֹ שְׁמִבְּאָר שֵׁם. וּמִזֶּה הַמְּשִׁיב תַקּוּן נִפְלָא לְהוֹרוֹת שֶׁגַם עֲתָה בְּמִרְיוֹת הַגְּלוּת שְׂאֵנוּ רְחוּקִים מֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל כָּל כְּדֵי. וְאֶפְלוּ בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל אֵין לָנוּ מִקְדָּשׁ וְכוּי, אֶף-עַל-פִּי-כֵן יִהְיֶה לָנוּ כֹּחַ גַּם עֲתָה לְהַגְבִּיר כֹּחַ הַמוֹשֵׁף עַל כֹּחַ הַמְכָרִים אֶפְלוּ בְּהַרְחָקָה הַגְּדוֹלָה הַזֹּאת בְּבַחֲיִנַת מְרַחוֹק הִי נִרְאָה לִי. וְזֶה בַּחֲיִנַת מַעֲלַת בֵּית הַכְּנֻסֶת וּבֵית הַמְּדָרֵשׁ שֶׁל יִשְׂרָאֵל שְׁעוֹשִׂין בְּגֻלוֹת שֶׁהֵם בַּחֲיִנַת מִקְדָּשׁ מְעֻט, כְּמוֹ שְׁכַתוֹב, כִּי הַפִּיצוֹתִים בְּגוֹיִם וְכוּי. וּבְיוֹתֵר הַבֵּית הַמְּדָרֵשׁ שֶׁל הַצְּדִיק הָאֲמִתִּי שֶׁהוּא בְּאֲמֵת בְּבַחֲיִנַת עֵפֶר, שֶׁהוּא עָקָר הַכֹּחַ הַמוֹשֵׁף כַּנְיָל. וְזֶה בַּחֲיִנַת מַעֲלַת קַבְרֵי צְדִיקִים, כִּי הֵם שׁוֹכְנֵי עֵפֶר שֶׁגַם בַּחֲיִיָּהם נַעֲשֶׂה שְׁכוֹן לְעֵפֶר, כְּמוֹ שְׂאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנּוּ לְבָרְכָה. מִי שֶׁנַּעֲשֶׂה שְׁכוֹן לְעֵפֶר בַּחֲיִיָּה, מְכַל שְׁכוֹן עֲתָה אַחֵר הַסְּתַלְקוֹתוֹ שְׂאֵז עָקָר הַתְּגַבְּרוֹת כֹּחַ הַמוֹשֵׁף שֶׁהוּא עָקָר דְּקִדְשָׁה שֶׁהוּא מְקוֹם קַבְרֵי הַצְּדִיק

אות ג

וְזֶה שֶׁכָּתוּב אַחֵר פְּסוּק, וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁמִינִי קָח לָךְ עֵגֶל בֶּן בָּקָר לַחֲטָאת. וּפְרֵשׁ רַש"י, לַכֹּפֵר עַל עוֹן הָעֵגֶל. כִּי עֵתָה הִתְחַפֵּז הַכַּח הַמְּכָרִים וְעוֹלָה לְקַרְבָּן הוּא בְּחִינַת מַה שְּׁמַעְלִין עֵגֶל בֶּן בָּקָר דִּיקָא לַחֲטָאת, כִּי מִשָּׁם, מִבְּחִינַת שׁוֹר וְעֵגֶל, מִשָּׁם בְּעֶצְמוֹ הַשְּׁתַלְשּׁלוֹת וְנִיקַת הָעֲבוּדָה זָרָה שֶׁל עֵגֶל שֶׁהִתְגַּבֵּר מִסְטָרָא דְשִׁמְאֵל כִּי־דוּעַ שְׁרָשׁ הַיָּצָר הִרְעָה מִסְטָרָא דְשִׁמְאֵל שֶׁהוּא בְּחִינַת שׁוֹר וְעֵגֶל, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, וַיִּנְי שׁוֹר מִהַשְּׁמַאל. וְצִנָּה הַשָּׁם וְתִבְרַךְ לְהַעֲלוֹת דִּיקָא הָעֵגֶל לַחֲטָאת לְהַפִּיז כַּח הַמְּכָרִים אֶל הַקִּדְשָׁה, כִּי אַחֵר כִּד כְּשֶׁשָּׁבִיו נַעֲשֶׂה יִתְקוֹן נִפְלָא עַל-יְדֵי זֶה דִּיקָא כְּנ"ל. (מִהַדוּרָא קַמָּא, וְעִין לְקַמֵּן בְּהַמְהַדוּרָא בְּתַרָּא שָׁם נִתְבָּאָר

אות ד

וְזֶה בְּחִינַת הַחֲלוּק שְׁבִין שָׁבֵת וַיּוֹם טוֹב, כִּי כָל הַמְּלָאכוֹת שְׁפִלוּלִים בְּל"ט מְלָאכוֹת צְרִיכִים לְקַדְשָׁם בְּבְחִינַת מְלָאכַת הַמִּשְׁכָּן, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָּה, הֵנִי ל"ט מְלָאכוֹת מִמִּשְׁכָּן גְּמַרְיָן. כִּי כִּלְמִשְׁכִּין עַל-יְדֵי חֲטָא אָדָם הָרָאוּ שֶׁאֵז נִגְזַר בְּזַעַת אִפְדָּ תֹאכַל לֶחֶם עַד שׁוֹבֵד אֶל הָאֲדָמָה כִּי עָפַר אֶתָּה וְכוּ'. כִּי כָל הַיְגִיעוֹת שֶׁל הַמְּלָאכוֹת בְּשִׁבִיל בְּרוּר הָאֲכִילָה וְהַפְּרָנְסָה בְּבְחִינַת כָּל עֲמַל אָדָם לְפִיחוּ, כִּי הָאֲכִילָה מְחַבֵּר הַנֶּפֶשׁ וְהַגּוּף שֶׁהֵם בְּכָלל בְּבְחִינַת כַּח הַמְּכָרִים וְכַח הַמוֹשֵׁד, כִּי הַנֶּפֶשׁ נִמְשַׁכֶּת תְּמִיד לְשִׁרְשָׁה, כִּי יְרָדָה בְּזֶה הָעוֹלָם בְּהַכְרַח שְׁנֵתוֹ אוֹתָהּ בְּתוֹדַת הַגּוּף שֶׁיֵּשׁ בּוֹ כַּח הַמְּכָרִים שֶׁהַכְרִיחָהּ לְהִתְעַבֵּב בּוֹ וְכִנְיָתוֹ יִתְבָּרַךְ לְטוֹבָה כִּי־לְגַמֵּר אֲמִנּוּתוֹ הַנִּפְלָא עַל-יְדֵי זֶה דִּיקָא כְּנ"ל. וְעַקֵּר הַחֲבוּר וְהָאֲמִנּוּת עַל-יְדֵי הָאֲכִילָה בְּבְחִינַת וּמְפִלִיא לַעֲשׂוֹת. כְּעִין שֶׁפְּרֵשׁ רַש"י שֶׁם שְׁקוֹשֵׁר וְכוּ'. עַל-כֵּן צְרִיךְ שֶׁתְּהִיָּה הָאֲכִילָה בְּקִדְשָׁה בְּאִפְסוּ שִׁיָּהִיָּה הַכֹּל בְּמִשְׁקַל נִפְלָא שִׁיִּתְנַהֵג ב' הַכַּחוֹת הַנִּי"ל כְּרָאוּי. וְזֶה בְּחִינַת פְּגָם אֲכִילַת עֵץ הַדְּעַת טוֹב נִרְעַ שֶׁאֲכַל אֲכִילָה שְׁעַל-יְדֵי זֶה אִין יְכוֹלִין לְהִתְקַשֵּׁר וְלְהִתְנַהֵג כְּרָאוּי שְׁנֵי הַכַּחוֹת הַנִּי"ל. וְעַל-יְדֵי זֶה הַכְרַח לְמוֹת, וְאֵז נִגְזַר כָּל הַשְּׁלֵשִׁים וְתִשְׁעֵ מְלָאכוֹת שְׁכֹלִים הֵם בְּרוּרִים לְבָרֵר וְלְתַקֵּן הַמְּאָכַל בְּאֲמִנּוּת נִפְלָא בְּאִפְסוּ שִׁיִּכַּל לְקַשֵּׁר וְלְהִנְהִיג ב' הַכַּחוֹת הַנִּי"ל בְּמַדָּה וּבְמִשְׁקַל כְּרָאוּי שִׁיָּהִיָּה נִגְמַר מַה שְּׁצָרִיךְ הָאָדָם לְפַעַל וְלְתַקֵּן בְּזֶה הָעוֹלָם. וְעַל-כֵּן ל"ט מְלָאכוֹת מִמִּשְׁכָּן גְּמַרְיָן כִּי שָׁם הִיָּה כַּח הַמוֹשֵׁד כְּתוּב כְּנ"ל. וְעַקֵּר הַתְּקוּן הוּא שְׁבֵת שֶׁאֵז שְׁבִין הַכֹּל לְמַקוֹמָם וּמְנוּחָתָם בְּבְחִינַת מְנוּחַת שְׁלוֹה וְהַשְּׁקֵט וְנִטְחִי. וְעַל-כֵּן אֵז בְּטָלִים כָּל הַמְּלָאכוֹת, אֲבָל בַּיּוֹם טוֹב יֵשׁ בּוֹ מְלָאכַת אֲכִילָה נֶפֶשׁ, כִּי אֵז הוּא רַק בְּחִינַת מְקָרָא קִדְשׁ, וְלֹא קִדְשׁ בְּעֶצְמוֹ, כְּמוֹבָא בְּפִנּוֹנוֹת. וְעַל-כֵּן עֲדִין צְרִיכִין אֵיזָה בְּרוּר סְמוּךְ לְגַמֵּר הַמְּאָכַל אֲבָל שְׁאֵר מְלָאכוֹת הַרְחוֹקִים אֲסוּרִים, כִּי שָׁם כַּח הַמְּכָרִים מִתְגַּבֵּר בְּיוֹתֵר מְחַמַּת שְׁרָחוֹק עֲדִין מִהַתְּכַלִּית, כִּי הַמִּשְׁאֵל וּמִתְּוֹ וְהַמְּלָאכוֹת לְהַרְוִיחַ מְמוֹן לְפָרְנָסָה. וְהַמְּמוֹן מִסְטָרָא דְצָפוֹן-שְׁמַאל שְׁמִשְׁם עַקֵּר בְּחִינַת כַּח הַמְּכָרִים. וְעַל-כֵּן עַקֵּר הַתְּקוּן צְדָקָה לְעֵנִיִּים הַגּוֹנִים בְּחִינַת עָפַר שֶׁאֵז נִמְשַׁךְ מִיַּד לְכַח הַמוֹשֵׁד (וְכָל זֶה צְרִיךְ בְּאוּר עֲדִין):

אות ה

זוהי בחינת בקרבתם לפני ה' וימתו, כי כח המושף בעצמו בלי כח המכריח כלל הוא פגם, כי אי אפשר לגמר האמנות ולמה לו חיים, כי עקר החיים על-ידי שני הכחות יחד כנ"ל. ועל-כן נסמך לזה עבודת יום כפור שאז עוונות נתהפכין לזכיות שזה עקר נפלאות האמנות הנ"ל, ונעשה על-ידי שני הכחות גדול לפני ולפנים למקום אדמת קדש תכלית הנקדה הקדושה של העפר ששם עקר כח המושף כנ"ל. ועל-כן צריכים להתענות ביום הכפורים, כי אז התגברות כח המושף. ואז עקר תקון החטא העגל ואז נצטוו על מלאכת המשכן. ועל-כן צריכים לאכל קדם בערב יום כפור כדי לעשות כלי וכוי, כי צריכין להמשיך כח המכריח דקדושה כדי שיוכל לפעל פעלת אמנות בשלמות ביום הכפורים שנעשה על-ידי שני הכחות יחד דיקא, כי אכלו בשלמות הקדושה צריכין רצוא ושוב שהוא בחינת שני הכחות הנ"ל. וזהו בחינת אזהרת פן יהרסו וכוי. ועל-כן היה הכהן גדול ביום הכפורים מחליף כמה פעמים מבגדי זהב לבגדי לבן וכוי כדי שלא יגביר כח המושף ביותר מדאי. ואז כשמתנהגים כדתקונו נתהפכים העוונות לזכיות, כי דיקא על-ידי זה נגמר האמנות הנפלא של כל התקונים (כמוכן היטב בענין המשל הנ"ל):

אות ו

זוהי שאמר, רצוני לעשות רצונך אף שאור שבעסה מעכב וכוי. הינו שהזכיר שפח המושף חזק מאד ורצונו נמשך אל האמת לעשות רצונו יתברך, אף שאור שבעסה מעכב, שהוא כח המכריח. וזהו בעצמו שהזכיר זאת בתפלתו לפני השם יתברך בזה הגביר כח המושף מאחר שמעיד בפיו שכל המונעים והמסיתים הם בחינת כח המכריח ואין זה שלי כלל. וכי רצון שלי הוא רק לעשות רצונך, שהוא בחינת כח המושף, בזה מגבירים כח המושף שיפעל פעלתו אף-על-פי שיש כח המכריח, אדרבה, על-ידי זה דיקא יהיה נגמר האמנות בנפלאות גדולות ונראות בבחינת נגד כל עמך אעשה נפלאות וכוי, 'נגד' דיקא, הינו על-ידי בחינת נגד כל עמך שהם בחינת המתנגדים אל האמת, שהם בחינת כח המכריח, שהם מונעים בדבוריהם ומעשיהם מנקדת האמת, על-ידי זה דיקא אעשה נפלאות אשר לא נבראו וכוי כי נורא הוא אשר אני עשה עמך, כי בנדאי יראו אחר כך נראות נפלאות כשנגמר השם יתברך את פעלותיו על-ידי זה דיקא כנ"ל. וזה בחינת מה רב טובך וכוי פעלת לחוסים בך נגד בני אדם, 'נגד' דיקא כנ"ל, שעל-ידי זה דיקא פעלת רב טוב הצפון וכוי שהוא נפלאות האמנות הנ"ל, שהם בחינת נפלאות השם יתברך שהם קבול השכר של כל הצדיקים והפשרים שכלם נגמרו ונעשו דיקא על-ידי שהיה התנגדות כזה שהוא בחינת כח המכריח נגד כח המושף וכנ"ל. וזה בחינת גדל מעלת הרצון והכסופין בעצמן אל הקדושה, (כמבאר בדברי זכרוננו לברכה הרבה מזה). כי עקר התגברות כח המושף הוא על-ידי הרצון והכסופין כנ"ל, בחינת משכני אחרים ריוצה. לשון רצון, שפשהו נמשך ברצונו אל האמת להשם יתברך ולצדיקי אמת אזי מתגבר שרש כח המושף דלעלא שהוא בחינת משכני

אות ז

כי הכל נברא בשביל האדם כדי שהאדם יגביה הכל וימשיך הכל לשרשו העליון שהוא הבורא היחיד הקדמון יתברך ויתעלה, דהינו על-ידי שזה האדם משמש עם הדבר לצרכו, על-ידי זה מגביה הדבר לשרשו אם הוא צדיק שפונתו בכל הדברים שעושה לשמו יתברך לבד. אבל אין שום דבר נגמר בשלמות כי אם על-ידי מעשי האדם, כי כך ברא השם יתברך כל הדברים שהאדם יגמר הכל, כמו שכתוב, אשר ברא אלקים לעשות. כמו שאמר רבותינו זכרונם לברכה, החטים צריכין לטחון וכוי (וכמבאר במקום אחר). והם כלל כל המלאכות שהאדם עושה וכלם הם בבחינת כח המכריח שפמכריח את הדבר ומשנה אותו מטבעו ומקומו הראשון, כגון החורש שמשנה האדמה ומזיז הרגבים והצורות ממקומם על-ידי החפירה והחרישה, וכן הזורע שלוקח הזרעים ממקום שמנחים ומכריחם להפילם על הארץ וכן הקוצר וכוי, אבל זה הכח המכריח הוא לטובה, כי פונתו בשביל כח המושף שהוא האדם שאצלו עקר כח המושף להשם יתברך כנ"ל, כי אי אפשר שישמש הדבר לצד

האדם, שזה עקר תקוה הדבר ועליתו לחזר ולהמשיך לשרשו, כי אם על-ידי שמכריחין אותו תקנו על-ידי כל המלאכות שבני האדם עושין. כי החטים אי אפשר לאכל עד שקוצרין וטוחנין וכו'. נמצא, שכל כחות המכריחין שבני אדם עוסקין בהם הכל לטובה בשביל כח המושף, כי בנדאי אין אדם מכריח האבן להגביה ממקומו להשליכו למעלה כי אם בשביל איזה כונה לצרף בנן או איזה מלאכה. והכל לצרף האדם ששם עקר כח המושף העליון, כי עקר כח המושף האמתי הוא להמשיך הכל להשם יתברך שבשביל זה נברא הכל. אבל כל זה אם היה עולם מתנהג כראוי תמיד, אבל השם יתברך ברא הכל בשביל הבחירה. ועקר כח הבחירה על-ידי שני הכחות הנ"ל שנתן כח לטעות עד שיש בני אדם שהם בחינת כח המכריח שרוצים להכריח להרחיק חוץ מכל המושף האמתי לגמרי על-ידי תאוותיהם ומדויותיהם ומעשייהם ודבוריהם הרעים והפגומים, על-כן הוא מלחמה גדולה להאדם בזה העולם, כי הכל פאשר לכל נברא רק בשביל מלחמה זאת של הבעל בחירה. וזה בחינת חטא אדם הראשון שעל-ידי זה נפגמו כל הדברים ואז נגזר, בזה אפף תאכל לחם עד שובף אל האדמה, שהם כל הלי"ט מלאכות שבהם אחיזת זהמת הנחש פמובא. כי מקדם לא היו צריכין כל כך מלאכות ומעט דמעט שהיו צריכים היו בזכר גדול, אבל עתה וכו' וכל הדורות עוסקין בתקוה זה, אבל כלם יש להם בחירה והרבה הרבה לא די שאין מתקנין אף גם מקלקלין יותר, על-כן העקר הם צדיקי הדור המבחרים שיש להם כח המושף נפלא מאד שיוכל להתגבר על כל מיני כחות המכריחים שבעולם עד שסוף כל סוף יתהפך הכל לטובה, כי דיקא על-ידי עצם רבוי הכחות המכריחים המתנהגים וכו', על-ידי זה דיקא יגמרו האמנות הנפלא של יוצר בראשית בבחינת כמו חללים מעשי ידי אמן, שמחללין עד התהום. ומשם דיקא יעלה הכל ויגמר הקדשות באמנות ובמלאכות נפלאות בחינת מעשי ידי אמן, כמו שדרשו רבותינו זכרונם לברכה. אבל לעת עתה המלחמה חזקה ונוראה מאד:

אות ח

וזה בחינת החלוק שבין שבת ויום טוב, כי כל עמל אדם לפיהו, שעקר כל המלאכות בשביל אכילת האדם שהוא חיות האדם, שהוא באמת נפלאות הבורא יתברך שחיות האדם שנמשך ממקום גבה כזה, כי החיות הוא השכל שעל-ידי זה משיג ויודע ממנו יתברך, כמו שכתוב, החכמה תחיה (כמו שכתוב במקום אחר). וכל זה החיות אין נמשך ומתקיים באדם כי אם על-ידי האכילה דיקא. ועל-כן רב הברורים הם באכילה, כי עקר עלית הדברים לשרשם הוא על-ידי אכילת ישראל, בפרט הצדיקים, כי על-ידי האכילה מקבלים חיות ועובדים השם יתברך וממשיכים עצמן אליו יתברך שעל-ידי זה מגביהין הכל וממשיכין להשם יתברך, אבל האכילה צריכה ברורים גדולים גם בגשמיות כנראה בחוש מקל שכן ברוחניות. וכל הברורים, שהם המלאכות כלם, הם בבחינת כח המכריח כנ"ל, אבל הכל לטובה בשביל כח המושף וכנ"ל. ועל-כן בשבת בטלים כל המלאכות, כי אז אין ברור, כי אז אין שליטה לשום כח המכריח, כי אז שב וחוזר הכל למקומו ושרשו במנוחה ושלחה, כי אז עלית כל העולמות לשרשן בבחינת שבת שלום שאין בו מחלקת ומלחמה בין כח המכריח לכח המושף, כי הכל שב למקומו ומנוחתו. ועל-כן אסור אז לעורר עובדין דחל, כי בחל אפלו כשעושין המלאכות בקדושה, אף-על-פי-כן מאחר שיש בהם אחיזת כח המכריח, על-כן יש שם מלחמה גדולה, ובשבת אסור לעורר כלל מלחמה זאת שלא יתאחזו ביותר חס ושלום, וזהו גם כן בחינת יום טוב ששונה לשבת ואסורים בו כל המלאכות, כמו שאמרו במשנה "כל שחביבין עליו בשבת חביבין עליו ביום טוב, אין בין שבת ליום טוב אלא אכל נפש בלבד". כי ביום טוב היה שדוד המערכות כי כל היום טוב הם זכר ליציאת מצרים ואז נתבטל כח המכריח שהוא בחינת פרעה ומצרים שרצה לעכב ישראל בגלות בגשמיות ורוחניות, שזהו בחינת כלל המונעים והמתנגדים שבכל דור נגד הצדיקי אמת שכלם מכריחין להתבטל ולעזר להקדשה על-ידי רבוי האותות והמופתים וכו', שעל-ידי זה גם הוא נתן בידם זבחים ועולות וכל המצרים השאילים רכוש גדול וכו', שכל זה הוא בחינת שכל כח המכריח מתהפך לטובה כנ"ל וכו'. אבל מחמת שביום טוב היה האלה על-ידי הכרח ושדוד המערכות, על-כן עדין יש בו קצת מלאכות, אבל בשבת הוא התגלות אלקות מתחלת הבריאה שברא העולם בששת הימים ושבת בשבת, שעל-ידי זה נמשך ידיעת אלקותו בכל העולם שזה עקר מנוחתם ושבתתם. על-כן אז אסורים כל המלאכות, כי אז עולין לבחינת קדש בעצמו, (כמו שאיתא בפתבים), הינו שאז נמשכין ועולין הכל עד למעלה למעלה. ועל-כן אז מנוחת שלחה וכו', אבל יום טוב הוא בחינת מקרא קדש שממשיכין הקדשה ממקומו, כי יש כח לצדיקים להמשיך אותו יתברך ולהכריחו, כביכול, לשכן עמנו בבחינת מלך אסור ברהטים. ועל-כן אז יש עדין מלאכות אכל נפש שהוא לגלות הטעם שבהמאכל, כי הטעם הוא עקר החיות הנמשך ממנו יתברך בבחינת טעמו וראו כי טוב ה', שכל הטעמים הם טוב ה'. ולזה הטעם צריכין ביום טוב עוד איזה מלאכה להמשיכו למטה, שזה בחינת

מלאכת אכל נפש. אבל בשבת גם זה אסור, כי אז שבייתה לגמרי, כי כל העולמות מזדככין ועולין אז עד שכל הטוב מתגלה ממילא בלי שום עבדא ומלאכה ככל אפלו מלאכת אכל נפש להמשיך הטעם שהוא טוב

אות ט

וזהו בחינת החלוק שבינו גאולה ראשונה לגאולה אחרונה, כי גאולה הראשונה היתה בבחינת הכרח על-ידי רבוי האותות וכו' שאז נתקדשו כל הימים טובים שהם זכר ליציאת מצרים, אבל גאולה האחרונה היא בבחינת שבת שלום. שמישיח יכבש העולם בלי מלחמה כלל, רק על-ידי גדל הדעת שיגלה בעולם כמו שכתוב, לפניו יכרעו צינים ואיביו עפר ילחכו וכו'. וכתוב, כי לא בחפזון תצאו. וכמו שכתוב בזהר, בגלותא קדמאה וכו' ובגלותא בתראא בקנה דילך דאיהו קלמוס בקע נמא דאורייתא. ועל-כן כל המועדים בטלים לעתיד. וכמו שכתוב, ולא יאמר עוד חי ה' וכו'.

אות י

אבל שבת ויום טוב צריכין זה לזה. כי אם לא היו האותות וכו' שעל-ידי זה קדשת יום טוב לא היו יודעים משבת כלל. ואם לא היה קדשת שבת לא היה אפשר לגלות אלקותו ויתברך ביציאת מצרים, כי עקר המופתים של יציאת מצרים היה בכח שבת שקביעא וקנמא, שזהו בחינת שבת הגדול שקדם פסח. וכן גאולה האחרונה אי אפשר כי אם על-ידי שהיה מקדם גאולה הראשונה ואלמלא הכח של גאולה האחרונה לא היתה גאולה הראשונה, בבחינת קץ בא הקץ (כמו שמבאר במקום אחר). ועל-כן ביום טוב צריכין לעלות לבית המקדש לקבל הקדשה שם, אבל בשבת אין צריך, כי שבת היא בבחינת הצדיקים הגדולים ביותר שנאמר עליהם, יקרה היא מפנינים-מלפני ולפנים. כי כל קדשת הבית המקדש לפני ולפנים הכל מהם, כי הם בבחינת הסתלקות משה שנסתלק ברעוא דרעוין, ששם עקר המשכת הכח המושך דכל רעותין תקועין תפון, שזה עקר קדשת שבת, שזה בחינת קדשת משיח שהוא משה בעצמו שיגמר אז בגאולה האחרונה מה שהתחיל אז בגאולה הראשונה. כי שניהם צריכים זה לזה בבחינת עד יעבר עד יעבר וכו'. ודרשו רבותינו זכרונם לברכה, על גאולה הראשונה ועל גאולה האחרונה. שאז בשירת הים בשעת קריעת ים סוף, שהוא גמר יצירת מצרים, התנבא על סוף הגאולה האחרונה שאין אחריה גלות, כי שניהם תלויים זה בזה כנ"ל:

אות יא

וזה בחינת ג' שבועות של בין המצרים שמתאבלין בהם על חרבן בית המקדש שאז היה בעוונותינו הרבים עקר התגברות כח המכריחים שהם העובדי כוכבים שעמדו עלינו והחריבו הבית המקדש ששם עקר כח המושך והכריחו את ישראל בגלות בגשמיות ורוחניות וכל זה נמשך מחטא העגל ומחטאינו שבכל הדורות, ועל-כן יושבין אז על העפר בפרט בטי באב שאז עקר החרבן שיושבין על העפר. כי אנו מכירין שפלותנו שירדנו עד עפר בבחינת כי שחה לעפר נפשינו וכו'. וזה בעצמו הוא תקנתנו, כי עפר הוא בחינת כח המושך כנ"ל, וזה בחינת התנערי מעפר קומי וכו', 'מעפר' דיקא, שעל-ידי בחינת עפר, שהוא בחינת כח המושך, על-ידי זה תקום ויתבטל כח המכריח שהם קושרים

אותנו בגלות. וזהו בחינת התפתחי מוסרי צוארף וכו', 'מוסרי דיקא, בחינת כח המכריח שרוצה לקטר במוסרות וקשרים וכו', רחמנא לצלן, כי באמת בעת התקון אין צריכין לישב על העפר ממש כדי להגביר כח המושף, כי הצדיקים הם ענוים באמת ומשימים עצמם כעפר, אף-על-פי שאינם יושבים על העפר ממש, כי הצדיקים הם למעלה מהעפר, למעלה מכח המושף שבעפר, כי כל כח המושף שבעפר הכל נמשך מלמעלה מנשמת ישראל שהם עקר כח המושף שהכל נברא בשבילם. וזה הכח המושף שבעפר מאחר שנמשך למטה לזה העולם נתערב בו טוב ורע, כי כל התאוות והמדות נמשך מהעפר שהוא הדי' יסודות שממם כל התאוות, כי עפר מאנא דכלא, כי בזה העולם הכל נתערב ונתבלבל, כי אפלו בגשמיות באמנות הכלים מי שאינו בקי היטב בהאמנות אינו יודע איזהו כח המושף ואיזהו כח המכריח, כי גם כח המכריח נעשה כח המושף, כי עושין אותו באמנות שיהיה לו כח למשך להפך עד שזה מושף לכאן וזה מושף לכאן עד שאין יודעין איזהו כח המכריח ואיזהו כח המושף. ועל-ידי זה דיקא נגמר אמנות הכלים הגדולים הנפלאים כידוע לבקיאים בהם, מפל שכן וכל שכן בענין כלל האדם שהוא איש הישראלי שבשבילו נברא הכל כדי שיגביה וימשיך הכל לשרשו העליון ביתר שאת וכו' שכל העולמות תלויים בזה. וכלם תלויים וקשורים זה בזה וזה בכח המושף דקדשה ומי להפך וכו' ומשם כל הבחירה :

על-כן העקר שצריך האדם לבטל את עצמו בכל פעם ולזכר שהוא עפר, כי יסודו מעפר וסופו לעפר. ויבטל עצמו בתכלית לבחינת כח המושף האמתי דקדשה שהוא להמשיך עצמו למקור החיים להבורא היחיד יתברך ויתעלה. וידע שכל התאוות והבלבולים כלם הם בחינת כח המכריחים, אף-על-פי שמדמין עצמו לכח המושף, כי האדם בטבעו נמשך תמיד אחר כל התאוות, אבל האמת יודע כל איש ישראל שאין זה כח המושף האמתי ולא בשביל זה נברא האדם רק מעצם גשמיות האדם ומרובי העוונות נתהפך אצלו עד שנדמה לו שזהו כח המושף. וצריך להכריח עצמו לשבר זה הכח ולמשך עצמו על האמת, אשר באמת שם עקר כח המושף. וכשירגיל עצמו בזה, שזהו בחינת רצון שזהו היר רבנו זכורנו לברכה מאד, דהינו שאיך שהוא יתגבר תמיד ברצונות וכסופין חזקים למשך עצמו לשרשו, בודאי יתגלה לו האמת וידע היכן כח המושף האמתי שיוכל למשכו לשרשו ומקומו שנחצבה נשמתו משם. והעקר הוא שכלות, ושלא יהיה רודף אחר הכבוד, כי מאחר שרואה שהתאוות מתגברים עליו כל כך ראוי לו שיעל כל פנים לא ירצה בכבוד וידע שפלותו באמת, כי שרש הכל הוא כבוד השם יתברך שהוא שרש כל הבריאה. ושם עקר כח המושף (פמוגן בהתורה הנ"ל). ועל-כן העקר שייבטל כבודו נגד כבוד השם יתברך וידע שפלותו באמת וישים עצמו כעפר, ואז יתגבר כח המושף האמתי, שהוא בחינת עפר דקדשה, למשך תמיד אל האמת. אבל תמיד אין צריכין לישב על העפר ממש בשביל זה, כי אדרבא, צריכין דיקא להרים עצמו לשרשו העליון. ואף-על-פי-כן ידע שפלותו עד עפר בבחינת במקום גדלתו שם וכו'. וזה בחינת הקיצו ורננו שכני עפר, מי שנעשה שכן לעפר בחינת דיקא, שאפלו בגדל החיות הוא חי חיים אמתיים בהשגות נפלאות שזה עקר החיים, הנה שכן לעפר, כי במקום גדלתו הנה ענו ביותר. וזה עקר הענוה האמתית, אבל עתה בעת החרבו צריכין להשליך עצמו על העפר ממש להכיר שפלותנו על-ידי זה לידע שאנו מנחים עד עפר ממש, כי כל התאוות שבאין מגשמיות העפר מושלים עדין. על כל פנים אנו מחיבים לידע שאין מגיע לנו כבוד ואנו מחיבים להשפיל עצמנו כעפר ממש בבחינת יתן בעפר פיהו אולי יש תקוה :

ואז אנו מגבירים על-ידי זה כח המושף שהוא בחינת עפר, ועל-ידי זה יקדים, התנערי מעפר קומי וכו' פנ"ל. וזה שמפטרין בשבת נחמו, קול קורא במדבר וכו' כל גיא ינשא וכל הר וגבעה ישפלו והנה העקב למישור וכו'. כי אנו מודיעים שעקר הכח המושף שבעפר הכל מהצדיקים שהם עקר כח המושף. ועל-כן הם יכולין לשנות העפר בעצמה מטבעה כמו שראינו ברובי המופתים שעשה משה שהפך יבשה למים ומים ליבשה בקריעת ים סוף ובהפאת הצור, וכן לעתיד יראו נפלאות ה', כמו שכתוב, ונבקע חצי העיר מחציו וכו'. שיראו שיש כח להצדיקים לשנות העפר בעצמה מטבעה ולהגביה הגיא ולהשפיל ההר ולעשות העקב למישור. שכל זה מורה שכל העפר וכל כח המושף שבתוכה הכל מהצדיקים שהם עקר כח המושף האמתי להמשיך הכל לשרשו העליון וגם כל גיא ינשא, מרמו על מעלת הענוה והשפלות, שהוא בחינת מאן דהוא זעיר הוא רב וכו', בחינת משפיל גאים ומגביה שפלים, שהנמוכים והשפלים באמת כמו הגיא, 'ינשאו', והגבוהים בעיניהם כמו הר וגבעה ישפלו, שעל-ידי זה עקר התגברות כח המושף על-ידי בטול הגאות והכבוד רק לידע שפלותו באמת וכנ"ל. וזה שנסמך אחר כך, ונגלה כבוד ה' וכו'. שזה עקר בחינת כח המושף האמתי שהוא כבוד השם יתברך, שהוא שרש הכל שבשבילו נברא הכל כנ"ל. וכן דרשו רבותינו זכרונם לברכה על פסוק, כל גיא ינשא. לענין ענוה ושפלות. ועל-כן הם שלשה שבועות שיש בהם שלש שבתים שהם כנגד שלשה רגלים שפגמו בהם, שעקר התקון על-ידי בחינת שבת, שהיא בחינת גאלה האחרונה וכנ"ל. ועל-כן קורין אז פרשת פנחס שכתוב בו שבת וכל הקמים טובים, כי עכשיו אנו ממשיכין על-ידי השלש שבתים התגלות קדשת הג' רגלים שבהם התגברות כח המושף על כח המכריח, כי הגאלה האחרונה שאנו מצפים הוא בבחינת שבת וכו'. וכמו שכתוב, "ולא יאמר עוד" וכו' :

אות יב

וכן כל ההפטרות של שבת נחמו מדברות מגנות העבודה זרה ומגדלת הבורא יתברך שפרא הכל. והכל ברשותו ורצונו לעשות כחפצו וכלם יתבטלו נגדו, כי כל המכרים מהרה יכרע ויפל. וזהו, היושב על חוג הארץ וכו' הנותן רוזנים לאין וכו' אף כל נטעו אף כל זרעו אף כל שרש בארץ גזעם וכו'. כי עקר כח הגדל והצומח הוא על-ידי כח המושף שגמשה מהעפר לכל הזרעים שימשכו חיותם ויגדלו. אבל הפסוק מודיע שכל כח המושף להמשיך חיות הוא רק מהשם יתברך על-ידי שמגדליו כבוד ה' שהוא שרש הכל, אבל מי שחפץ בכבוד עצמו ובשררה והתנשאות, הכל בטל ומבטל בבחינת הנותן רוזנים לאין וכו' אף כל נטעו וכו' אף כל שרש בארץ גזעם דיקא, כי אין להם שרש בבחינת כח המושף שהוא הארץ, מאחר שכבודם ושררותם הוא נגד כבוד השם יתברך ששם עקר כח המושף כנ"ל:

אות יג

כי עקר הוא כח המושף והוא שרש הכל הוא כבוד השם יתברך כנ"ל. וזה עקר בחינת עפר וארץ דקדשה, עפר של נקדת הבית המקדש ששם עקר כח המושף. וזה בחינת מלא כל הארץ כבודו והארץ דיקא וכו' כנ"ל. ועקר כבוד הוא בבית המקדש, כמו שכתוב, וכבוד ה' מלא את הבית. על-כן שם עקר כח המושף. וזה עקר הגלות שהתגבר כח המכרים בחטאינו וגלו אותנו מארצנו ונתרחקנו מעל אדמתנו אדמת הקדש ארץ ישראל וירושלים ובית המקדש, ובפרט נקדת האבן שתיה שם עקר כח המושף כנ"ל. והם התגברו להרחיק אותנו משם. וזה עקר כח המכרים שממנו כל חרבן בית המקדש שהעקר להרחיק אותנו מעפר הקדש הנ"ל שהוא עקר כח המושף. על-כן אנו צריכין לבטל עצמנו לידע שפלותנו על כל פנים. וזהו על-ידי שיושבים על העפר כנ"ל ומתאבלין, ובזכין על חרבן בית המקדש על התגברות כח המכרים נגד כח המושף, כי הבכיה בבחינת עפר, כמו שכתוב, עפר קר ויבש אוף טחול וכו'. ומשם הבכיה והדמעות, (כמו בן דברי רבנו זכרנו לברכה במאמר בקרוב וכו' בסימן ל) וזה הבכיה יש לה כח גדול למשך, כי על-ידי הבכיה יכולין לעורר רצון האדם למשכו לרצונו. וכן למעלה על-ידי הבכיה יכולין לעורר ולהמשיך רצון השם יתברך שיהיה פרוצונו. ועל-כן עשו אף שלא היה יכל לפעל אצל אביו שיברך אותו. וכל הטענות שטען לא הועילו מאחר שכבר ברך ליעקב, אבל כשנשא קולו ויבך, הכרים את יצחק עד שמשכו לרצונו עד שברכו, ומשם כל צרות ישראל וכל החרבן כמובא. אבל באמת כל זה הוא בחינת כח המכרים, כי כל לחות המושכים שאינם לעצם השרש העליון, להשם יתברך אינם כח המושף כלל כי אם בחינת כח המכרים שמהרה יתבטל כנ"ל. כי עקר כח המושף הוא דמעות ובכיה של שמחה, בחינת ב'שמה יגילון כ"ל הי"ם, שמחמת גדל הדבקות וההמשכה לשרשו העליון זולגין עיניו דמעות, כמו שאמרו ברבי עקיבא כשהיה עוסק בשיר השירים, אבל מחמת שכבר התגבר כח המכרים על-ידי דמעות של עשו, על-כן אנו צריכין לישוב על העפר ולבכות על חרבן בית המקדש להמתיק הדין בשרשו, כי הדמעות הם בחינת עפר שבשרשו הוא בחינת כח המושף העליון, אף למטה נאחז בו כח המושף לכל התאוות וכו', שהוא באמת בחינת כח המכרים. אבל מאחר שאנו יושבין על עפר מחמת שפלות ואבלות על חרבן ובזכין על החרבן. נמצא, שאנו מושכין עצמנו לשרשנו העליון על-ידי הדמעות ועל-ידי הישיבה על העפר, דהינו שאנו מתגעגעין ובזכין ומושכין עצמנו לעפר בית המקדש, שעל כל זה אנו צועקין ובזכין ואנו נותנין בעפר פינו מתי מתי ויבנה בית המקדש ונשוב לאדמת עפר קדש שלנו. ובזה אנו ממתיקין ומבטלין כח המכרים ומגבירין כח המושף האמתי וכנ"ל, שזהו בחינת התעצרי מעפר קומי, 'מעפר' דיקא:

אות יד

וזה בחינת החלוק שבין שבת ויום טוב, שהוא רק במלאכת אכל נפש. כי ששת ימי המעשה שבהם ברא השם יתברך כל הבריאה הם בבחינת כח המכריח נגד שבת קדש שבו שבת מכל מלאכתו, שאז הוא רק אהבה ורצון והשתוקקות אל השרש להכליל באור האין סוף, שזהו בחינת כח המושך האמיתי העליון, כי כל הבריאה של ששת ימי החל הוא בבחינת כח המכריח שהכריח, כביכול, את חיות אלקותו שירד למטה לתוך כל דבר ודבר של הבריאה שיהיה קשור למטה בעל פרוו כדי להחיות ולקיים אותו הדבר שברא. כי זה ידוע שחיות אלקות שבכל דבר שבעולם נכסף ומשתוקק ומושך עצמו תמיד לשרשו העליון, רק שבהכרח ובגזרת הבורא יתברך הוא מכרח להיות קשור בהבריאה בשביל קיום העולם. נמצא, שכל הבריאה של כל ששת ימי המעשה, הכל הוא בחינת כח המכריח, אבל עקר פונת הבריאה היה בשביל התכלית, שהוא בחינת שבת, שהוא בחינת עולם הבא, שהוא בחינת כח המושך, שאז חוזר ועולה ונמשך ושב הכל לשרשו פיזוע, הינו בחינה הנ"ל שכל האמנות הנפלא של יוצר בראשית שברא כל הבריאה בחכמה ובמלאכה ובאמנות נפלא כזה, הכל היה בבחינת כח המכריח וכח המושך הנ"ל שצמצם עצמו, כביכול, והכריח חיות העליון לירד למטה להחיות ולקיים כל הדברים של הבריאה, שזהו בחינת כח המכריח פני"ל. אבל הם בטבעם מושכים עצמם לשרשם, כי כל דבר מושך עצמו לשרשו פיזוע. ואז על-ידי שני הכחות האלו יהיה נגמר האמנות הנפלא של יוצר בראשית בעת התכלית שהוא בחינת שבת שאז יהיה נגמר על-ידי זה דיקא, על-ידי שהיו שני הכחות האלו, על-ידי זה דיקא יהיה נגמר תקונים נפלאים ושעשועים גדולים וכל העולמות הזכים והרוחניים של הצדיקים שהוא קבול שכרן לעתיד. כי זה ידוע שעקר הכל נברא בשביל האדם שהוא הבעל בחירה. ועקר הבחירה הוא בבחינת כח המכריח וכח המושך, שכל תאוות הגוף הם בחינת כחות המכריחים, כי החיות הוא הנשמה אינה חפצה בזה, כי רצון הנשמה הוא רק להמשיך לשרשה שזהו בחינת כח המושך פני"ל. אבל מכריחים אותה לאכל ולשתות וכיו' בשביל קיום הגוף:

אות טו

ועקר הבחירה הוא בזה שצריך האדם תמיד להגביר כח המושך על כח המכריח ויזכר תמיד תכליתו וימשיך עצמו לשרשו העליון, שזהו בחינת כח המושך. ואפלו מה שמכרח לעסק בעסקי זה העולם, כגון לאכל ולשתות וכיו'. יהיה רק מחמת הכרח שמכריחין אותו לזה נגד רצונו, כי בודאי מכרח האדם לאכל וכיו', כי רצונו יתברך בקיום העולם. ואז כשיתנהג כך ואזי יעשה בודאי הכל על-פי התורה, ואזי יהיה על-ידי זה דיקא תקונים נפלאים, על-ידי שיש לו כח המכריח וכח המושך פני"ל. וכן כל המלאכות שהאדם עושה בכל ימי החל, כלם הם בבחינת כח המכריח, כי השם יתברך ברא הכל שיהיה נגמר על-ידי האדם דיקא (וכמבאר מזה במקום אחר), כמו שפתוב, אשר ברא אלקים לעשות. כי החטים צריכין לטחון והתרמסין צריכין תקון וכיו', כמו שאמרו במדרש. כי הכל נברא בשביל האדם ולא נברא שום דבר בשלמותו הגמור שיהיה ראוי אל האדם. רק הכל צריך תקון וגמר על-ידי האדם וכנ"ל. וזה בחינת כלל כל המלאכות שהאדם צריך לעשות. והכל כדי לגמר הדבר שיהיה ראוי אל האדם שבשבילו נברא הכל. וכשהאדם עושה הפעלה והמלאכה לגמר ולתקן איזה דבר של הבריאה, בזה הוא ממשיך חיות חדש לאותו הדבר, כגון התרמסין קדם תקונים היה טעמם מר ולא היו ראויים לאדם, והאדם, על-ידי שמתקנם ומבשלים ממשך בהם טעמם הראוי. וזה הטעם נמשך מלמעלה מהשם יתברך שהוא שרש הכל, רק שברא השם יתברך התרמסין באופן זה שלא

ימשיך בהם טעמים הטוב עד שייעסק בהם האדם בתקונים ובשולים, שהוא דיקא ימשיך בהם עקר חיותם שהוא טעמים הטוב. וכן בכל הדברים שבעולם שפשוט נמשך על-ידי האדם נמשך בו חיות נוסף שגומר ומתקן הדבר בשלמותו. וזה החיות שמושך האדם למעלה לתוך הדבר שגורמו ומתקנו על-ידי אמנותו ומלאכתו, זה החיות כשנמשך למטה נמשך על-ידי בחינת כח המכריח. כמו שעקר החיות של הדבר כשנברא הוא בבחינת כח המכריח, כי בטעמו ורצונו להמשיך למעלה לשרשו כנ"ל, כן זה החיות הנוסף שמשך האדם שהוא עקר גמר שלמותו נמשך רק בבחינת כח המכריח שמכריחין את החיות שישמש למטה נגד רצונו וטבעו שהוא רק להמשיך למעלה כנ"ל. אבל פונת השם יתברך לטובה כדי שעל-ידי זה דיקא יהיה נגמר האמנות הנפלא כנ"ל. וכן צריך האדם לכוון בכל מעשיו ומלאכתו ועסקיו שיהיה כל פונתו לשם שמים, כמו שכתוב, בכל דרכך דעהו. וכן אמרו רבותינו זכרונם לברכה, וכל מעשיו יהיו לשם שמים. שיכוון בכל עסקיו ומלאכתו שמכוון לגמר הדבר שעל-ידי זה יחזור וימשך לשרשו ביתר שאת וכנ"ל. ועקר כל המלאכות הם בשביל אכילת האדם שהוא עקר קיום האדם וחיותו, כמו שכתוב, כל עמל אדם לפיהו. כי עקר החבור הגוף והנפש שהם בבחינת כח המכריח וכח המושך, עקר חבורם על-ידי האכילה. שעל-ידי אכילת האדם מכריח הגוף את החיות שהוא הנפש שתתקיים באדם, אבל צריך שתהיה פונתו לשמים שמכריח הנפש לאכל ולהתקיים בגופו על-ידי זה. והכל בשביל שיזכה על-ידי כח האכילה להודות ולהלל לשמו יתברך ולעבד אותו יתברך כראוי, שעל-ידי זה יחזור וימשך לשרשו ביתר שאת ויהיה נגמר פונת הבריאה על-ידי זה דיקא, כי יהיו נגמרים עולמות ותקונים נפלאים ונראים על-ידי זה דיקא כנ"ל. נמצא, שכל עובדין דחל הם בבחינת כח המכריח. ושבת היא בבחינת כח המושך, כי אף-על-פי שכל המלאכות וכל עובדין דחל צריכים לקדשם שיהיה פונתו בשביל כח המושך כדי שיוכל למשך לשרשו ביתר שאת כנ"ל, אף-על-פי-כן מאחר שהם בבחינת כח המכריח, נאחו בהם הסטרא אחרא ביותר על-ידי חטא אדם הראשון. ועל-כן צריכים ברוחם גדולים:

אות טז

על-כן בשבת אסורים כל המלאכות, כי בשבת אסור לעורר בחינת כח המכריח, כי אז עקר התגברות כח המושך, כי אז נמשכים ושבבים הכל לשרשם ומנוחתם וכנ"ל. ועל-כן אז כל המלאכות בטלים, כי אז עוליו עד השרש העליון של כל הדברים של כל הבריאה כלה שהוא בחינת קדש, בחינת ושמירתם את השבת כי קדש היא, אבל ביום טוב אף-על-פי שגם אז הוא בחינת התגברות כח המושך על כח המכריח, כי כל הימים טובים הם זכר ליציאת מצרים שאז הכניע את פרעה ומצרים שתפסו ישראל בגלות, שזהו בחינת כח המכריח והשם יתברך הוציאנו משם להביא אותנו לארץ ישראל ולקבל את התורה כדי שנבוא אל תכליתנו ושרשנו שכל זה הוא בחינת כח המושך. ועל-כן גם אז בטלים כל המלאכות שהם בבחינת כח המכריח וכנ"ל, אבל ביום טוב עדין יש איזה בחינת מלחמה בין כח המכריח לכח המושך, כי שבת קביעה וקניא מתחלת הבריאה שאז יחזר כל דבר לשרשו כנ"ל, אבל יום טוב מקדש רק על-ידי ישראל על-ידי מעשיהם הטובים שגורמים להגביר כח המושך על כל המכריח שעל-ידי זה זוכים לצאת מגלות העובדי כוכבים שהם בחינת כח המכריח, שעל-ידי זה נתקדשו הימים טובים, כי בכל מעשים הטובים של אבות העולם שהגבירו במעשיהם הטובים כח המושך על כח המכריח על-ידי זה זכינו לצאת מגלות מצרים ולבטל כח המכריח שלהם ולחזור להמשיך עצמנו לשרשנו לקבל את התורה ולשוב לארץ ישראל. שכל זה הוא בחינת התגברות כח המושך. וכן בכל דור צריכין ישראל לקדש את הימים טובים שבשביל זה מברכין ביום טוב ימקדש ישראל והזמנים, כי יום טוב ישראל הוא דמקדש לאו, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה. כי אז ביום טוב צריכין עדין אתערוותא דלתתא להגביר כח המושך על כל המכריח. ומחמת שאז יש עדין איזה בחינת מלחמה בין כח המושך וכח המכריח, רק שבכח קדשת יום טוב מגבירים כח המושך ביותר על כח המכריח כנ"ל. על-כן יש ביום טוב איזה מלאכות עדין שהם מלאכת אכל נפש, כמו שכתוב, אף אשר יאכל לכל נפש הוא לבדו יעשה לכם. כי אז ביום טוב צריכין עדין לעסק במלאכות אכל נפש שהם המלאכות שסמוכים לגמר המאכל לתקנו ולהמשיך הטעם לתוכו, כגון לאפות ולבשל, שזה עקר מלאכת אכל נפש שמתר ביום טוב. כי כל מלאכות הרחוקים מן האכילה אסורים ביום טוב כגון חרישה וזריעה ואפיה קצירה וטחינה לצרף אותו היום אסור יום טוב, רק אפיה ובשול וכיוצא שהם סמוכין ביותר אל גמר תקון המאכל הם מתרים ביום טוב, כי כל מה שהמלאכה סמוכה לגמר המאכל היא סמוכה ביותר לכח המושך. כי עקר האכילה אף-על-פי שהיא בבחינת כח המכריח כנ"ל, אבל עקר התכלית הוא בשביל כח המושך כדי שעל-ידי זה יודה ויהלל להשם יתברך ויחזור וימשך לשרשו כנ"ל. וכל המלאכות שבעולם שעושים בשביל האכילה שהיא קיום הדם, אף-על-פי שכלם בבחינת כח המכריח כנ"ל. אבל עקר תכליתם בשביל כח המושך כנ"ל כדי שיהיה נגמר הדבר

אות יז

וזה צריך שיכונן האדם בכל מעשיו ומלאכתו שהכל בשביל התכלית שהוא לחזור ולמשיך ולהכלל בשרשו, אבל כבר מבאר שבכל המלאכות נאחזת הסטרא אחרא מחטא אדם הראשון וצריכין גייעות וברורים גדולים. וכל מה שהמלאכה רחוקה ביותר מן התכלית שם צריכין ברור יותר, כי שם נאחזת הסטרא אחרא ביותר מחמת שרחוקה ביותר מהתכלית, על-כן מתגבר שם כח המכריח ביותר מחמת שרחוק הרבה עדין מבחינת כח המושך, כי עקר כח המושך מתגבר ביותר כשבא הדבר אל תכליתו, כגון כשאוכל האדם המאכל שאז מתגבר בחינת כח המושך, שהוא בחינת הטוב שבמאכל שעל-ידי זה חושק ונקסף האדם לשרשו וזהו מה שכתב אדוננו, מורנו ורבונו זכרונו לברכה (בלקוטי תנינא סימן ז) שבשעת האכילה יכולין לזכות להארת הרצון וכו', שזהו בחינת כח המושך הינו כני"ל. ועל-כן המלאכות שהם סמוכים לגמר המאכל, כגון אפייה ובשול, הם סמוכין ביותר לכח המושך. ועל-כן הם מתרים ביום טוב, כי תקון וברור זה צריכין עדין גם ביום טוב, דהיינו לתקן המאכל להמשיך בו הטעם על-ידי אפייה ובשול, כי הטעם נמשך מטוב ה' כמו שכתוב, טעמו וראו כי טוב ה', וכמובא. וזה צריכין עדין להמשיך ביום טוב על ידינו, כי איתא שביום טוב אין עולין עד תכלית השרש שהוא בחינת קדש רק הוא בבחינת מקרא קדש שקורין את הקדש וכו' (פמבאר בפנינו). נמצא, שאז יש עדין איזה אחיזה לכח המכריח מאחר שצריכין עדין אז להכריח את חיות העליון בחינת קדש שירד למטה ממדרגתו. אף-על-פי שאינו צריך לירד כמו בחל מחמת שגם ביום טוב עולין העולמות למעלה גבה, אבל מאחר שאינם עולין עד השרש העליון כמו בשבת שהוא בחינת קדש רק שבחינת קדש צריך לירד קצת למטה. על-כן יש עדין אחיזה קצת לבחינת כח המכריח רק שמגדל קדשת יום טוב מתגבר כח המושך על כח המכריח, אך מחמת שיש לו עדין אחיזה וצריכין קצת מלחמה להתגבר עליו על-כן יש בו עדין איזה מלאכות שהוא מלאכת אכל נפש, שהם ממלאכות הסמוכים אל המאכל שהם בשביל להמשיך טעם המאכל על-ידי אפייה ובשול וכיוצא. כי הטעם צריכין עדין להמשיך מלמעלה על-ידי המלאכות של אכל נפש, כי עדין צריכין ברור קצת על ידינו מחמת שגם החיות העליון של כל העולמות צריכין להמשיכו למטה עדין וכני"ל, אבל אלו המלאכות של אכל נפש הם סמוכים מאד אל כח המושך כני"ל. ועל-כן שם מתגבר הכח המושך כנגד כח המכריח ביותר, כמבאר שם בהתורה הנ"ל שכל מה שסמוך הרבה ביותר להכח המושך הוא נמשך במהירות יותר לשם, עין שם. ועל-כן אין עושין ביום טוב כי אם ממלאכות אכל נפש שהם סמוכין ביותר אל כח המושך ששם מתגבר כח המושך ביותר, כי כן הוא ביום טוב שאז מתגבר כח המושך על כח המכריח וכני"ל. רק מחמת שעדין צריכין קצת התגברות כני"ל, על-כן צריכין עדין איזה מלאכות שהם מלאכות אכל נפש כני"ל, אבל בשבת הוא שביטה וניחא לגמרי, כי אז הוא מעין עולם הבא שכל הדברים שבים וחוזרים לשרשם העליון וכח המכריח מתבטל לגבי כח המושך כראוי. ואז נגמרים ונשלמים כל האמנות והתקונים שנעשים דיקא על-ידי שהיה כח המכריח שעל-ידי זה נגמר על-ידי כח המושך תקונים אלו כני"ל. על-כן אז בשבת בטלים כל המלאכות, כי אז עולה הכל לשרשו העליון שלא על ידינו. ואין לכח המכריח שום שליטה כלל, על-כן אין בו שום מלאכה שהוא בבחינת כח המכריח, כי אז שבין כל הדברים לשרשן במנוחת שלום ושלחה בלי מלחמה כלל וכני"ל:

חול המועד א

הלכות חל המועד:

הלכה א:

אות א

כי חל המועד הוא בחינת לשון תרגום שהוא בחינת נגה שהוא ממצע בין לשון הקדש ובין שאר הלשונות של שבעים אומין, כי יום טוב הוא בחינת שלמות לשון הקדש, (כמו שכתב רבנו זכרוננו לברכה בסימן ל) שיום טוב הוא בחינת העלמת מלכות דקדושה מבין הקלפות ומכניעין מלכות הרשעה של הדי' מלכות שזה בחינת שלמות לשון הקדש, שהוא בחינת מלכות פה שעל ידה מכניעין מלכות הרשעה של השבעין אמות. ועל-כן הימים טובים נקראים אות, כי הם בחינת שמירת הברית שנעשה על-ידי שלמות לשון הקדש, (כמו שכתב רבנו במאמר תפלה לחבדוק סימן יט). וזה שאנו אומרים ביום טוב: אשר בחר בנו מכל עם ורוממונו מכל לשון, כמו שכתוב לעיל בהלכות נשיאת כפים (סימן א), וחל המועד בא אחר ביום טוב להשלים את הלשון הקדש, כי עקר שלמות לשון הקדש על-ידי לשון תרגום. וזהו חל המועד שהוא מערב מחל וממועד, כי בחל הוא שליטת הסטרא אחרא, בחינת שבעים אומין ומועד, היא בחינת שלמות לשון הקדש כנ"ל. וחל המועד הוא ממצע ביניהם בחינת תרגום כנ"ל. ועל-כן קצת מלאכות אסורים וקצת מלאכות מתירים, כי הוא מערב מחל ויום טוב כנ"ל.

אות ב

ועל-כן נמסר הדבר לחכמים שהם יבחרו איזה מלאכות אסורים ואיזהו מתירים כדאיתא בפוסקים. זה בחינת תורה שבעל פה שהוא בחינת לשון תרגום, בחינת עץ הדעת טוב ורע, בחינת ששה סדרי משנה, שהם בחינת כשר ופסול, אסור ומותר וכיו' כדאיתא בזהר הקדוש. ועל-כן חל המועד שהוא בחינת תרגום כנ"ל נמסר לחכמים, כי הוא בחינת תורה שבעל פה כנ"ל. והכלל, שכל מלאכות המכרחים מאד, דהינו כדי חיונו או דבר האבד או צרף כבוד יום טוב מתירים ושאר מלאכות כלם אסורים בחל המועד, כי חל המועד, שהוא בחינת תרגום, בחינת נגה, שם עקר המלחמה והנסיון והצורף של כל אחד ואחד מישראל. ומי שאוחז עדין בבחינה זו הוא צריך למעט ולאסר על עצמו כל המלאכות כלם ולבלי לעסק רק בדבר המכרח לו מאד כדי חיונו וכיו' כנ"ל. כי זה הוא מכרח לעשות כדי שיוכל להיות ולהתפרנס עצמו, ועל זה מרמז מה שאסרו חכמינו זכרונם לברכה כל המלאכות בחל המועד ולא התירו רק המכרח כנ"ל. אבל יום טוב שהוא בחינת שלמות לשון הקדש ובטול הרע לגמרי, שזה בחינת מי שזכה כבר לנצח המלחמה וזכה לשמירת הברית, על-כן אסורים בו כל המלאכות, כי פשוט הרע לגמרי אזי נתבטל כל הל"ט מלאכות שהם באים מאהמת הנפש שהוא הרע. ועקר תלוי בשמירת הברית שהוא בחינת ט"ל אורות הפך הל"ט מלאכות שהם באים וכיו', ועל-כן באמת מי שאוחז בבחינה זו של יום טוב, דהינו שזכה לשלמות לשון הקדש ולשמירת הברית אין צריך לעסק בשום מלאכה ומשא ומתן כלל, ועליו נאמר: ועמדו זרים ורעו צאנכם וכיו'. וזה שמובא בזהר הקדוש שיום טוב הוא בחינת התלמיד חכם וחל המועד הוא בחינת התלמידים והמקורבים אליהם, כי התלמיד חכם הוא בחינת יום טוב, כי כבר זכה לנצח המלחמה וזכה לשמירת הברית ושלמות לשון הקדש שזה בחינת יום טוב, אבל האנשים שלהם הם בחינת חל המועד, שהוא בחינת תרגום, בחינת נגה, כי הם עדין אחוזה חרב ללחם מלחמתם כנ"ל. ועל-כן חל המועד הוא בין יום טוב ליום טוב ויש קדושה לפנייהם ואחריהם, זה בחינת מה שכתוב בשם הבעל שם טוב זכרוננו לברכה על פסוק: והוא ינהגנו על מות על-פי משל כמו שלומדיו התינוק לילך שתחלה מוליכין אותו ואחר כך מניחין אותו לילך מעצמו וכיו' כן בתחלה מעליו את אדם למעלה ממדרגתו ומסיעין אותו מאד בעבודת ה' ואחר כך מנסין אותו שילך בעצמו, ענין שם:

אות ג

וזהו בחינת יום טוב וחל המועד, כי בתחלה מעליו אותו לבחינת קדשה גדולה, בחינת יום טוב ובאמת הוא למעלה ממדרגתו פני"ל ואחר כך משליכין אותו ומנסיין אותו פני"ל. וזה בחינת חל המועד, שהוא בחינת נגה, ששם עקר המלחמה פני"ל. ואחר כך זוכה לנצח המלחמה ולעמד בנסיון. וזה בחינת יום טוב שבא אחר חל המועד שזכה לקדשת יום טוב על-ידי נצחון המלחמה, ועל-כן גם חל המועד נקרא אות ואסור להניח תפלין בהם, כי הם גם כן בחינת שמירת הברית, כי עקר שמירת הברית תלוי בלשון תרגום, שזה בחינת חל המועד פני"ל. וזה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, המבזה את המועדות והמפר בריתו של אברהם אבינו; כי זה תלוי בזה, כי מאחר שהוא מבזה את המועדות זה בחינת שמירת הברית שלמות לשון הקדש בודאי הוא מפר ברית.

וזה שפרשו זכרונם לברכה המבזה את המועדות, דהיינו חל המועד, כי עקר שמירת ושלמות לשון הקדש תלוי בחל המועד פני"ל. וזהו, והמגלה פנים בתורה שלא כהלכה. כי על-ידי שמירת הברית זוכין לשבעים פנים של תורה שהם בחינת שבעים נפש של בית יעקב (כמו שכתב רבנו במאמר "בקרוב עלי מרעים" סימן לו) אבל פגם הברית הוא על-ידי בחינת שבעים אנפין חשוכין, ועל-כן על-ידי פגם הברית הוא מגלה פנים בתורה שלא כהלכה, בחינת אנפין חשוכין פני"ל. וזהו שדקדקו וקראו חלול המועדות לשון המבזה, הינו בחינת פגם הברית שמשם באים כל החרפות והבזיונות, כי עקר הכבוד תלוי בשמירת הברית, (כמו שכתב אדונינו מורנו ורבנו גרו יאיר, עין שם):

חול המועד ב:

בחל המועד אסור לעשות כל המלאכות חוץ מלאכת דבר האבד:

יש לרמוז כי מי שרוצה לעשות תשובה צריך שיהיה בקי בהלכה, דהיינו בקי ברצוא בקי בשוב, בחינת עיל ונפיק. כמו שאמר רבנו זכרונם לברכה במאמר "קרא את הושע וכו'" בסיון ו, עין שם:

אות א

כי זהו מדרכי התשובה שבתחלה מקרבין אותו למעלה ואחר כך מרחקין אותו ויש לו ירידה ואזי צריך להתחזק עצמו בכל מה שיוכל ולא יניח עצמו לפל לגמרי חס ושלום, ואזי הירידה היא תכלית העליה וזוכה לחזר ולעלות אל הקדשה במעלה תרה. וזה מרמז בדין חל המועד הנ"ל, כי כשעושה תשובה ומקדש עצמו זה בחינת קדשת יום טוב, כי יום טוב היא בחינת תשובה, (כמו שכתב רבנו זכרונם לברכה. ואחר יום טוב הוא חל המועד. והחל המועד הוא בין קדשה לקדשה, דהיינו בין קדשת ימים הראשונים של יום טוב לימים האחרונים. זה רמז על בחינת נפיק, דהיינו כשיוצא ונתרחק מהקדשה בחינת ירידה הנ"ל אזי הוא צריך גם כן לקדש עצמו בקדשת יום טוב אף-על-פי שגפול מקדשתו לבחינת חל. וזהו בחינת חל המועד שצריך לקדש את בחינת החל בקדשת מועד, לקדשו מעשית מלאכה, שהוא בחינת גשמיות עסקי עולם הזה, כי ל"ט מלאכות הם זהמת הנפש וצריך לקדש את עצמו מהם אפלו כשגפול מקדשת יום טוב. ולא יניח עצמו לפל לחל גמור, רק שיהיה בבחינת חל המועד לקדש בחינת ימי החל בקדשת מועד פני"ל. רק התירו לו מלאכת דבר האבד, רמז

כי אין לו לירד ולעשות עסקי גשמייות כי אם בשביל דבר האבד, דהינו בחינת דברים האבודים, כי יש כמה ניצוצות שנאבדו ונפלו למקום שנפלו על-ידי חטאיו. ובשביל זה נפל ממדרגתו כדי שיצטרף ויתלבן במדרגות התחתונות כדי להעלות הניצוצות שנפלו לשם, שהם בחינת דברים האבודים. וזה שהתירו רבותינו זכרונם לברכה לעשות מלאכת דבר האבד בחל המועד, הינו שאין לו לעשות שום מלאכה, דהינו עסקי גשמייות כי אם מלאכת דבר האבד שיעסק במלאכה זו לתקן דבריו האבודים שבשביל זה ירד למדרגות אלו כנ"ל. ואזי כשמקדש את נפילתו בקדשת חל המועד כנ"ל אזי חוזר לעלות וזוכה לחזור לקדשת יום טוב וזה בחינת ימים האחרונים של יום טוב, הינו בחינת שחזור ועולה אל הקדשה בבחינת ירידה תכלית העליה, כי ימים האחרונים של יום טוב יש בהם תוספות אור מזמים הראשונים, כגון בספות שימים האחרונים הם שמיני עצרת ושמחת תורה שאז עקר השעשוע והתקרבות של ישראל לאביהם שבשמים, כמו שאמרו, בבקשה עכבו עמי עוד יום אחד קשה עלי פרדתכם וכו'. וכמובא גדל מעלת קדשת שמיני עצרת ושמחת תורה גם ימים האחרונים של פסח אז היה קריעת ים סוף ובזאת היה גדולה מבזאת מצרים, כמו שכתוב, תורי זהב נעשה לך עם נקודת הפסח, כמו שפרש רש"י. וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, ראתה שפחה על הים וכו'. כי זה עקר בזאת הים שנבקע להם ים החכמה וזכו להשגות גדולות. נמצא, שימים האחרונים יש בהם תוספות אור זה רמז שאחר כך זוכין לקדשה יתרה ודעת גדול כשחוזרין ועולין מן הירידה בבחינת ירידה תכלית העליה

אות ב

ועין בפונות של חל המועד בשער מקראי קדש פרק ה, שם מרמז שמלאכת דבר האבד בחל המועד מרמז על ניצוצות הקדושים האבודים על-ידי חטאיו. המקום ירחם עלינו שנוכל לקדש עצמנו ולהוציאם. ברוך ה' לעולם, אמן ואמן:

חול המועד ג:

ענין חל המועד שהוא בין יום טוב ראשון ליום טוב האחרון ורב מלאכות אסורים בו וקצת מתרים בו, דהינו דבר האבד וכו' :

כי מבאר במאמר "וביום הבכורים ואת הערבים צויתי לכלפלד", שעל-ידי השלש רגלים נתגלה הרצון, כי הג' רגלים קוראין ומגלין שהכל מתנהג רק ברצונו יתברך לבד. ואין שום חיוב הטבע כלל. ואזי כשנתגלה הרצון מזה נעשה יראה וכו' ועל-ידי היראה נשפע החסד וכו'. וכשזוכין להשפעת החסד אזי אין צריכין לעשות שום עובדא ועסק מל"ט מלאכות וכו', כי נתקיים ועמדו זרים ורעו צאנכם וכו'. אך כנגד קול הקריאה של יום טוב שקורא ומגלה את הרצון יש קול שאגת חיות רעות הדורסים וטורפים שהם חכמי הטבע וכו', אבל החכמים האמתיים שבדור הם מקשרים את הרצון לשרש הרצון שהוא בחינת מצח הרצון וכו'. אך יש בחינת מצח הנחש שרש חכמת הטבע וכו'. וצריכין להכניעו ולהפילו. וזה נעשה על-ידי צדקה וכו', (עין שם כל זה היטב). אך אפלו כשמכניעין שרש חכמת הטבע על-ידי הצדקה וכו', על כל זה כשאין התגלות הרצון חזק ותקיף עדין הם יכולין חס ושלום, לחזור ולהתגבר וכו' וגם על זה צריכין כח הצדקה, כי הצדקה מכניעה אותם תמיד וזוכין שיתחזק ויתגבר בחינת התגלות הרצון וחכמת הטבע יפל ויתבטל לגמרי ואז נשמע קול הקריאה של יום טוב וכו'. וזה עקר שמחת יום טוב וכו' ואז נשפע החסד על-ידי היראה וכו', ואז אין צריכין לעשות שום עסק ושום מלאכה וכו' כנ"ל. (עין שם כל זה היטב בספר לקוטי מוהר"ן תנ"א בסימן (ד)

אות א

וְזֶה בְּחִינַת חַל הַמוֹעֵד, כִּי בַיּוֹם טוֹב שָׂאז מִתְגַּלֶּה הַרְצוֹן וְעַל-יְדֵי הַתְּגַלּוֹת הַרְצוֹן נִשְׁפָּע הַחֶסֶד וְאָזִי אֵין צְרִיכִין לַעֲשׂוֹת שׁוּם עֵסֶק וְשׁוּם מְלָאכָה וְכוּ' כַּנִּל, עַל-כֵּן אֲסוּרִים בַּיּוֹם טוֹב כָּל הַמְּלָאכוֹת, כִּי אִז נִתְבַּטְּלִין כָּל הַמְּלָאכוֹת עַל-יְדֵי הַתְּגַלּוֹת הַרְצוֹן כַּנִּל:

אות ב

וְעַל-כֵּן עֵקֶר קִדְשַׁת יוֹם טוֹב תְּלוּי בְּיִשְׂרָאֵל, דְּהֵינּוּ בְּחֻמְי הַדּוֹר הָאֲמִתִּיִּים שֶׁהֵם מְקַדְּשִׁין אֶת הַחֹדֶשׁ וְעַל-יְדֵי זֶה נַעֲשֶׂה יוֹם טוֹב כְּפִי מַה שֶּׁמְקַדְּשִׁין הַחֹדֶשׁ, כְּמוֹ שֶׁדָּרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְבִרְכָה, אֵלֶּה מוֹעֲדֵי ה' אֲשֶׁר תִּקְרְאוּ אוֹתָם. אֵל תִּקְרִי 'אוֹתָם' אֵלֶּה 'אֲתָם' וְכוּ'. כִּי עֵקֶר קִדְשַׁת יוֹם טוֹב שֶׁהוּא הַתְּגַלּוֹת הַרְצוֹן תְּלוּי רַק בְּחֻמְי הַדּוֹר הָאֲמִתִּיִּים שֶׁיֵּשׁ לָהֶם כַּח לְקִשָּׁר הַרְצוֹן לְשֶׁרֶשׁ הַרְצוֹן בְּחִינַת מִצַּח הַרְצוֹן שֶׁעַל-יְדֵי זֶה עֵקֶר קִדְשַׁת יוֹם טוֹב שֶׁהוּא הַתְּגַלּוֹת הַרְצוֹן כַּנִּל. וְזֶה שֶׁהַקְּדִימָה הַתּוֹרָה שֶׁבַת לְמוֹעֲדִים וְכָלֵלָה שֶׁבַת בְּפִרְשַׁת הַמוֹעֲדוֹת, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב, אֵלֶּה מוֹעֲדֵי ה' שֶׁשַׁת יָמִים תַּעֲשֶׂה מְלָאכָה וְכוּ'. כִּי עֵקֶר קִדְשַׁת יוֹם טוֹב הוּא מְקַבֵּל מִשְׁבַּת, כְּמוֹבָא. כְּמוֹ שֶׁאֲמָרִים בְּשֶׁבַת, תִּחַלָּה לְמַקְרְאֵי קִדְשׁ, שֶׁבַת הוּא רֵאשׁ וְתַחֲלָה לְמַקְרְאֵי קִדְשׁ, כִּי כָּל הַמַּקְרְאֵי קִדְשׁ מְקַבְּלִין הַקְּדִשָּׁה מִשְׁבַּת, הֵינּוּ כִּי עֵקֶר קִדְשַׁת יוֹם טוֹב בְּחִינַת מַקְרְאֵי קִדְשׁ. שֶׁקוֹרָא וּמְגַלֶּה אֶת הַרְצוֹן הַנִּל, זֶה הַכַּח מְקַבֵּל רַק מִשְׁבַּת שֶׁהוּא בְּחִינַת שֶׁרֶשׁ הַרְצוֹן, בְּחִינַת מִצַּח הַרְצוֹן וְכוּ', בְּחִינַת הַסְּתַלְקוֹת מִשָּׁה בְּשֶׁבַת בְּמִנְחָה וְכוּ', (כַּמְבָּאָר בַּמֶּאֱמָר הַנִּל). וְזֶה בְּחִינַת 'מְקַדְּשׁ הַשְּׁבַת וְיִשְׂרָאֵל וְהַזְּמַנִּים', כִּי שֶׁבַת קְבִיעָא וְקִמָּא וְקוֹדֵם לְכֻלָּם, הֵינּוּ כִּי עֵקֶר קִדְשַׁת יוֹם טוֹב שֶׁהוּא הַתְּגַלּוֹת הַרְצוֹן הוּא רַק עַל-יְדֵי יִשְׂרָאֵל, דְּהֵינּוּ חֻמְי הַדּוֹר, עַל-יְדֵי שֶׁהֵם מְקַשְּׂרִים כָּל הַרְצוֹנוֹת לְשֶׁרֶשׁ הַרְצוֹן שֶׁהוּא מִצַּח הַרְצוֹן, שֶׁהוּא בְּחִינַת שֶׁבַת כַּנִּל. וְעַל-כֵּן יוֹם טוֹב נְמִי אֲקָרִי שֶׁבַת, כִּי מִשָּׁם מְקַבֵּל קִדְשָׁתוֹ מִבְּחִינַת שֶׁרֶשׁ הַרְצוֹן, שֶׁהוּא בְּחִינַת שֶׁבַת כַּנִּל:

אות ג

וְעַל-כֵּן נִצְטוּיֵנוּ בַּיּוֹתֵר לְתוֹן צְדָקָה בַּיּוֹם טוֹב, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב, וְשִׁמְחָתֵךְ לִפְנֵי ה' אֵלֶּקֶיךָ אֵתָהּ וּבְנֶדְךָ וְכוּ' וְהִגֵּר וְהִיָּתוּם וְהַאֲלֻמָּנָה וְכוּ'. וְכֵן מְחַיְבִים לְהַבִּיאַ קְרָבָנוֹת הַרְבֵּה בַּיּוֹם טוֹב, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב, וְלֹא יֵרָאוּ פְּנֵי רִיקָם אִישׁ כְּמִתְנַת יָדוֹ. שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת צְדָקָה. וְכֵן מְבָאָר בְּזֶהֲרַ גְּדַל הַעֲנֵשׁ, רַחֲמָנָא לְצַלָּן. מֵאֵן דְּחָדִי וְלֹא חָדִי לְמַסְכְּנָא בַּיּוֹם טוֹב. וְכֵן עֵקֶר קִדְשַׁת יוֹם טוֹב שֶׁהוּא הַתְּגַלּוֹת הַרְצוֹן הוּא עַל-יְדֵי צְדָקָה כַּנִּל בַּמֶּאֱמָר הַנִּל:

אות ד

נמצא, שעקר קדשת יום טוב הוא התגלות הרצון שנתגלה ביום טוב שהכל מתנהג רק כרצונו יתברך לבד על-ידי האותות והמופתים נוראים שעשה עמנו השם יתברך בכל יום טוב ויום טוב, (כמבאר במאמר הנ"ל) ועל-ידי זה נתבטל כל המלאכות ביום טוב. וזה בחינת חל המועד, כי מבאר במאמר הנ"ל שעל-ידי צדקה מכניעין מצח הנחש שרש חכמת הטבע ועל-ידי זה נתגלה הרצון על-ידי יום טוב, אבל אף על-פי-כן אם עדין התגלות הרצון אינו חזק וכו' אזי יכול לחזר ולהתעורר בחינת חכמת הטבע וכו'. ועל זה מועיל גם כן צדקה שעל-ידי צדקה נתחזק התגלות הרצון וכו' וכו'. ולכאורה הדבר תמוה מאחר שיש כח להצדקה להכניע לגמרי חכמת הטבע ולחזק הרצון לגמרי, כי גם בסוף לענין חזק הרצון התקון הוא רק על-ידי צדקה. אם כן מדוע לא נתתקן הכל בפעם אחד לבד, דהיינו על-ידי צדקה ראוי לזכות תכף להכניע חכמת הטבע ולחזק הרצון תכף מאחר שכל התקון בתחלה ובסוף הכל על-ידי הצדקה. ולמה נחלק התקון לשנים, שבתחלה מכניעין חכמת הטבע ונתגלה הרצון, אבל יכול להיות שעדין הרצון אינו חזק וכו' וצריכין לחזר ולתן צדקה וכו' פני"ל. ומדוע לא נעשה הכל בפעם אחת? אך זה בחינת חל המועד שבתחלה הוא יום טוב ואחר כך הוא יום טוב וביינתים הוא חל המועד. וכך זה הוא טובה גדולה מהשם יתברך שחושב מחשבות לבד ידח ממנו נדח, על-כן נתחלק התקון לשנים פני"ל, כי יש נשמות נפולות שנתפסו גם כן בטעותים אלו של חכמי הטבע שהם חיות רעות שדורסים וטורפים רבים מבני עמנו, (כמבאר שם במאמר הנ"ל, עין שם). ועל-כן שנתגלה הרצון על-ידי הצדקה, על-ידי זה מתקנים ומעלים גם אותם שנבוכו ונתעו באלו הטעותים, כמבאר שם בסוף על מאמר רבותינו זכרונם לברכה הנה ציפרי מליחי בהדון וכו', ופרחי להו וכו' עין שם. ובשביל תקון אלו הנשמות הנפולות הנ"ל צריכין בהכרח שיתחלק התקון לשנים פני"ל. שאחר שזוכין להכניע חכמת הטבע על-ידי הצדקה וכו' שעל-ידי זה נשמע קול הקריאה של יום טוב שמגלה הרצון וכו', אף-על-פי-כן עדין יכולים להטיל ספק וכו' אם אין הרצון חזק עדין וכו'. ואז צריכין לחזר ולעסוק בתקון זה לתן צדקה וכו' לחזק התגלות הרצון פני"ל. ואז דיקא בין תקון לתקון אז עוסקין לתקן ולהעלות אלו הנשמות הנפולות, כי קדם הכל קדם שמתחיל התקון של הכניעת מצח הנחש שרש חכמת הטבע וכו'. בודאי אי אפשר לעסוק בתקונים, כי הם נפלו ונבוכו מאד ובודאי אי אפשר להוריד עצמו עליהם להעלותם כל זמן שלא התחיל להכניע מצח הנחש הנזכר לעיל. אבל אחר שהכניע מצח הנחש ונכנע ונשפך חכמת הטבע, אז אפשר להוריד עצמו אליהם להעלותם ולתקנם. ועל-כן חשב השם יתברך מחשבות וסבב סבות ברחמיו שיהיה להם עוד איזה כח לחזר ולהתעורר ולהטיל ספק פני"ל אף-על-פי שכתב נכנעו כל זמן שלא נתחזק התגלות הרצון פני"ל כדי שעל-ידי זה יעלו ונגביהו כל הנשמות הנפולות שנבוכו בזה. כי עכשיו דיקא יכולים לתקנם ולהעלותם מאחר שכתב הקניעו והשפילו חכמת הטבע פני"ל:

אות ה

וזה מרמז קצת הסוף המאמר הנ"ל, מה שכתבו שם על סוף המימרא של רבי יהודה הינדואה מישתעי, הדר אתי תנינא חברי, שקלא ליה ותלא ליה ואחיי, הינו שחזר ובא מצח הנחש והטיל ספק וכו' הדר אתי ציפרא פושקנצא וכו', שחזר ובא בחינת עורב, בחינת צדקה והכניע מצח הנחש חכמת הטבע וכו', עין שם. אחר כך מסים המימרא הנה ציפרא מליחי בהדון אותבוניה עליהו שקלוהו ופרחו להו. פרוש שהיה עמם נפשות ישראל מבני עמנו שטעו אחריהם וכו', כי גם הם נתבלבלו וטעו וכו' ועכשיו פרחי להו ונצאו לשלום על-ידי התגלות הרצון שנתגלה עתה וכו'. כי פרח מטה אהרן לבית לוי וכו', עין שם. נמצא, שלא נזכר התקון של אלו הנפשות הנפולות עד הסוף אחרי שחזר ועסק בתקון לתקן הספק שרצו להטיל חס ושלום, ואז דיקא כשחזר ותקן זאת ונתחזק הרצון אז דיקא הנה ציפרי מליחי בהדון פרחי להוא, כי עקר תקונם הוא על-ידי שחוזרים ומתקנים שנית את בחינת חלישות התגלות הרצון שעל-ידי זה רצו לחזר ולהתגבר, אז דיקא מתקנים נשמות הנפולות הנ"ל פני"ל. כי זה עקר תקונם על-ידי שמתקנים את בחינת הספק שרצו להטיל על-ידי חלשת התגלות הרצון פני"ל, כי גם עקר נפילתם בא משם ושם עקר תקונם, כי אין הדין נמתק אלא בשרשו, כי עקר שרש אחיזת חכמת הטבע שעל ידם נפלו אלו מהנשמות הנ"ל הוא רק בבחינת הנ"ל, כי בתחלה בודאי אינם יכולים להכניס כפירה. רק בתחלה מטילים ספק וכן הולך עמם ממחשבה למחשבה עד שנתעה ונבוא מאד מאד כצפריים האחוזות בפח עד שאי אפשר להם לצאת, כי גם שרש אחיזתם הוא מבחינה זו (כמובן במקום אחר), על-כן עקר תקונם על-ידי שחוזרים ומתקנים את חלישות הרצון את בחינת הספק שרצו להטיל חס ושלום, שעל-ידי זה דיקא מתקנים את הנשמות הנ"ל, כי אי אפשר לתקנם ולהעלותם כי אם בין תקון לתקון וכו' פני"ל:

אות ו

וזה בחינת חל המועד, כי אחר שבא יום טוב ואז נתגלה הרצון וכו' פני"ל. אחר כך צריכין שיהיה חל המועד ואחר כך חוזר ונעשה יום טוב. וחל המועד הוא גם כן יום טוב מקרא קדש, רק שקצת מלאכות מתירים בו והעקר הוא דבר האבד, כי יום טוב שהוא התגלות הרצון ההכרחי שיהיה נעשה התקון בשתי פעמים שהוא יום טוב הראשון ויום טוב האחרון ובנתיים הוא חל המועד שהוא בין תקון לתקון, שהוא בחינת הנ"ל שאחר שמכניעו מצח הנחש ונתגלה קדשת יום טוב, עדין אין הרצון חזק כל כך ויכולין להטיל ספק חס ושלום, וזה בחינת חל המועד שאין מתגבר בו חכמת הטבע כמו בחל ממש, כי בחל ממש אז מתגברים ביותר ועקר הנעצתם הוא בשבת ויום טוב. אבל בחל המועד אין מתגברין כל כך, כי בודאי אחר שבא קדשת יום טוב הראשון ונכנע מצח הנחש אף-על-פי שעדין לא נתחזק לגמרי התגלות הרצון שעל-ידי זה הם רוצים לחזר ולהתגבר חוץ פני"ל. אף-על-פי-כן אין להם עכשיו כח הרצון, כי כבר נחלשו מאד ביום טוב הראשון. וזה בחינת חל המועד. ועל-כן קצת מלאכות אסורים בו וקצת מתירים בו, כי בטול המלאכות הוא כפי בטול חכמת הטבע והתגברות התגלות הרצון, כי על-ידי התגלות הרצון נתבטלין כל המלאכות פני"ל. ועל-כן ביום טוב, שהוא התגלות הרצון, נתבטלין כל המלאכות פני"ל. אבל בחל שאז יש אחיזה לזהמת הנחש חכמת הטבע, על-כן צריכין לעשות הל"ט מלאכות ולעורר על ידם דיקא אתערותא דלעלא כשזוכין לקדש ימי החל ולעשות הל"ט מלאכות פראוי, (כמבאר שם, עין שם). ועל-כן בחל המועד שאז כבר נכנע מצח הנחש רק שעדין הם רוצים לחזר ולהתעורר קצת וכו' פני"ל, על-כן קצת מלאכות אסורים וקצת מתירים בו כפי התגלות הרצון שמתגלה אז, כי אז אינו מתגלה בשלמות כמו ביום טוב, כי הוא בין תקון לתקון פני"ל. ועל-כן עקר המלאכות שמתירים בו הם מלאכת דבר האבד, כי עקר מה שיש בחינת עשיית איזה מלאכה בחל המועד שבאמת הוא גם כן מקרא קדש הוא רק בשביל בחינת דבר האבד שהם בחינת הנשמות הנ"ל שנופלו ונאבדו על-ידי טעות של חכמי הטבע פני"ל ובשבילם צריכין שיתחלק התקון לשנים, שזה בחינת יום טוב האחרון ויום טוב הראשון ובנתיים הוא חל המועד שאז עוסקים רק לתקן בחינת דבר האבד שהם בחינת הנשמות הנ"ל, כי השם יתברך חשב מחשבות לבל ידח ממנו נדח. ודיקא אז הוא זמן תקונם פני"ל:

חול המועד ד:

ענין חל המועד שאסור ברב המלאכות ואין מתיר בו כי אם לצרף דבר האבד:

על-פי התורה "תקעו תוכחה" בלקוטי תנינא סימן ח, עין שם היטב כל התורה מראשה לסופה, עין שם מענין התפלה בבחינת דין של הבעל כח וכו'. כי עקר התפלה הוא רחמים ותחנונים ועקר הרחמים תלוי בדעת וכו' ולפעמים כשהסטרא אחרא יונקת מן הרחמנות וכו'. אזי נתמעט הרחמנות אצלנו וכו' ונעשה אכזריות וכו' ועל-ידי זה נפגם הדעת וכו' ואזי יונקת הסטרא אחרא בבחינת והנחש היה ערום. ומזה בא חס ושלום, תאות נאוף וכו'. כי יש שלשה מחין שהם בחינת שלש מחצות פרוסות בפני זאת התאנה וכו'. והם בחינת שלש תפלות וכו'. וכשנפגם הדעת על-ידי פגם הרחמנות פני"ל אזי התפלה בבחינת דין ואזי הסטרא אחרא בולעת אותה חס ושלום, ואז צריכין בעל כח גדול שיתפלה תפלה בבחינת דין כמו פנחס וכו' כדי שתעמד התפלה בבית הבליעה של הסטרא אחרא כשרוצה לבלע זאת התפלה ואזי צריכה להקיא הכל וכו' אף גם עצמות החיות, שזהו בחינת גרים בבחינת חיל בלע ויקיאנו מבטנו וכו'. וזהו, ויפלה וכו'. וזהו, אתה פוררת בעזף ים וכו'. וזה בחינת קריעת ים סוף ומלחמת עמלק שעל-ידי זה וישמע יתרו ונתגרר וכו'. וזהו בחינת רעמים ענני דשפכי מנא וכו', בחינת התגלות כבודו יתברך. ועל-ידי הכבוד נמשכת הנבואה. ועל-ידי זה נתברר המדמה וזוכין לאמונת חדוש העולם, שזהו בחינת ה' דהששי וכו'. כי עקר אמונת חדוש העולם נתגלה על-ידי מתן תורה שהוא בחינת כל המדרגות של נבואה וכו'. ועל-ידי אמונה זאת יהיה חדוש העולם. וחדוש העולם יהיה בבחינת ארץ ישראל בבחינת השגחה ונפלאות שלא כדרך הטבע. ועל-ידי זה יתער שיר

חֲדָשׁ שֶׁל נִפְלְאוֹת שֶׁהוּא בְּחִינַת שִׁיר פְּשוֹט כְּפוּל וְכוּי, שְׁעוֹלָה חֲסֵד, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַשִּׁיר שֶׁיִּתְנַגֵּן עַל עֵיב
נִימְיוֹ (שְׁקוֹרֵינּוּ סְטֵרֵינוּס) כְּמִנְיֵן חֲסֵד בְּחִינַת עוֹלָם חֲסֵד יִבְנֶה וְכוּי. וְזֶהוּ הַקּוֹל שֶׁל הַמוֹכִיחַ הַהִגּוֹן שֶׁעַל-
יָדֵי זֶה דִּיקָא יְכוֹלִים לְהוֹכִיחַ, כִּי מְעוֹרְרִים רִיחַ טוֹב וְכוּי, בְּבְחִינַת נְרָדִי נִתָּן רִיחוֹ וְכוּי. כִּי עַל-יָדֵי זֶה
הַקּוֹל גְּדוֹלִים כָּל הַרִיחוֹת שֶׁבְּגוֹן עֵדוֹ, כִּי זֶה הַקּוֹל מְשַׁקֵּה אֶת הַגּוֹן בְּבְחִינַת וְנֶהָר יֵצֵא מֵעֵדוֹן לְהִשְׁקוֹת וְכוּי,
עֵינּוֹ שָׁם כָּל זֶה הֵיטָב):

אות א

וְכָל הַיָּמִים טוֹבִים הֵם זְכוֹר לִיצִיאַת מִצְרַיִם. וְעַקֵּר יִצִיאַת מִצְרַיִם הִיזָה עַל-יָדֵי הַתְּפִלָּה שֶׁל הַבַּעַל כֹּחַ
בְּבְחִינַת דִּין הַנִּי"ל, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת וְיַפְלֵל, בְּחִינַת וְיִהְיֶה לִפְנֵי פִרְעוֹה יְיָהִי לִיתְנִין, בְּחִינַת אֶתְּה פּוֹרְרֶת
בְּעֵזֶךְ יָם וְכוּי, שֶׁעַל-יָדֵי זֶה הִיזָה יִצִיאַת מִצְרַיִם וְקִרְיַעַת יָם סוּף, שֶׁעַל-יָדֵי זֶה נִתְקַדְּשׁוּ כָּל הַרְגְלִים שֶׁכָּלֶם
הֵם זְכוֹר לִיצִיאַת מִצְרַיִם. וְעַל-כֵּן כָּל הַיָּמִים טוֹבִים אֲסוּרִים בְּעִשְׂוֹת מְלָאכָה, כִּי כָּל הַלֵּ"ט מְלָאכּוֹת יֵשׁ
בָּהֶם אַחִיזָת זְהֻמַּת הַנְּחֹשׁ בְּחִינַת וְהַנְּחֹשׁ הִיזָה עָרוֹם הַנִּי"ל, שֶׁעַל-יָדֵי זֶה נִגְזַר בְּזַעַת אַפָּךְ תֵּאָכַל לְחֶם,
שֶׁהֵם בְּחִינַת כָּל הַיְגִיעוֹת שֶׁל כָּל הַעֲסָקִים בְּשִׁבִיל פְּרִנְסָה שֶׁכָּלֶם כְּלוּלִים בְּלֵ"ט מְלָאכּוֹת. וְעַקֵּר זְהֻמַּת
הַנְּחֹשׁ בְּחִינַת וְהַנְּחֹשׁ הִיזָה עָרוֹם הַנִּי"ל, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַלֵּ"ט מְלָאכּוֹת הַעֲקָר נִמְשָׁךְ עַל-יָדֵי בְּחִינַת הַנִּי"ל
עַל-יָדֵי שֶׁהַסְטֵרָא אַחְרָא יוֹנֵקֶת מִהַרְחֻמְנוּת וּמִמְשִׁיכִין הַרְחֻמְנוּת לְעֶצְמוֹ, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת גַּם תִּנְיָם חֲלָצוּ
שֶׁד הַיְנִיקוֹ גּוֹרֵהוֹן וְכוּי. כְּמוֹ שֶׁמְבַאֵר שֶׁם בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל, הִינּוּ כִּי עַקֵּר הַרְחֻמְנוּת דְּסְטֵרָא אַחְרָא הוּא
לְהַמְשִׁיךְ עַל הָאָדָם וְטָרְחוֹת וְטָרְדוֹת הָעוֹלָם הַזֶּה לְהַתְנַגֵּעַ בְּעֲסָקִים וּמְלָאכּוֹת בְּשִׁבִיל פְּרִנְסָה, שֶׁזֶהוּ
בְּחִינַת לֵ"ט מְלָאכּוֹת. וְהַסְטֵרָא אַחְרָא וְכָל הָאֲנָשִׁים הַפְּרוֹכִים אַחְרֵיהֶם מְסִיתִין אֶת הָאָדָם וְתוֹלִין הַכֹּל
בְּרְחֻמְנוּת. כְּאֵלוֹ יֵשׁ לָהֶם רְחֻמְנוּת גְּדוֹל עֲלֵיו. וְאוֹמְרִים לוֹ, מָה אֶתְּה חוֹשֵׁב? הֲלֹא אֶתְּה צָרִיךְ לְחִיוֹת
לְפָרְנִס עֲצָמְךָ וְאַשְׁתְּךָ וּבְנֵיךָ וְאֶתְּה צָרִיךְ לְרַחֵם עַלְךָ וְעַלְיָהֶם לְבַקֵּשׁ פְּרִנְסָה?! וְעַל-יָדֵי זֶה מְבִיאִין אוֹתוֹ
שֶׁיִּפְרָק מִמֶּנּוּ עַל תּוֹרָה וּמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ עַל דְּרָךְ אֶרֶץ שֶׁהֵם כָּלֶל כָּל הַלֵּ"ט מְלָאכּוֹת וְהַיְגִיעוֹת בְּשִׁבִיל
פְּרִנְסָה וּמְאוּמָה לֹא יֵשׂא בְּעַמְלוֹ. נִמְצָא, שֶׁעַקֵּר הַסְטֵרָא אַחְרָא לְפָרַק עַל תּוֹרָה וְלַעֲסֵק בְּיַגִּיעוֹת
הָעוֹלָם הַזֶּה שֶׁהֵם בְּחִינַת הַלֵּ"ט מְלָאכּוֹת, הוּא עַל-יָדֵי רְחֻמְנוּת דְּסְטֵרָא אַחְרָא, עַל-יָדֵי שֶׁהֵם יוֹנֵקִים
מִרְחֻמְנוּת דְּקִדְשָׁה וּמְהַפְּכִים הַרְחֻמְנוּת הָאֲמִתִּי לְרְחֻמְנוּת שְׁלֵהֶם שְׁבֻאָמֹת אֵינוּ רְחֻמְנוּת כָּלֶל, כִּי בְּאֲמֶת
עַקֵּר הַרְחֻמְנוּת הוּא הַרְחֻמְנוּת הָאֲמִתִּי לְרַחֵם עַל הָאָדָם לְהַבִּיאוֹ לְתַכְלִית הַנְּחָחִי, כִּי בְּעוֹלָם הַזֶּה אֵין
שׁוּם תַּכְלִית כָּלֶל, כִּי הוּא צַל עוֹבֵר וּמְלֵא יְגוֹנוֹת וְכַעַס וּמְכַאוּבוֹת וְאֵין שׁוּם אָדָם שֶׁיְהִיָּה לוֹ עוֹלָם הַזֶּה,
כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב, גַּם כָּל יָמָיו פֶּעַס וּמְכַאוּבוֹת וְכוּי. וּכְתִיב, אָדָם לְעַמֵּל יוֹלֵד קֶצֶר יָמָיו וּשְׁבַע רִגְזוֹ וְכוּי.
וְכַמוֹכָן לְכָל בַּר דַּעַת קֶצֶת גְּדוֹל הַמְרִירוֹת הַמֵּר שֶׁל עֲסָקֵי הָעוֹלָם הַזֶּה. בְּפִרְט טָרְדוֹת הַמְמוֹן וְהַפְּרִנְסָה.
וְכַמוֹכָן אֲצַלְנוּ כְּמָה שִׁיחוֹת אֲמִתִּיוֹת בְּזֶה, עַל-כֵּן בְּאֲמֶת בּוֹדָאי הַרְחֻמְנוּת הַנִּי"ל שֶׁל הַהִמּוֹן עִם שֶׁהוּא
רְחֻמְנוּת הַסְטֵרָא אַחְרָא אֵין זֶה רְחֻמְנוּת כָּלֶל, כִּי עַקֵּר הַרְחֻמְנוּת לְדַבֵּר עַל לֵב שֶׁיַּעֲסֵק רַק בְּתוֹרָה. וְהַשֵּׁם
יִתְבַּרַךְ בּוֹדָאי יְפָרְנִסְהוּ בְּסִבָּה קְלָה, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב, עֲשֵׂה תוֹרָתְךָ קְבֵעַ וּמְלָאכְתְּךָ עֲרָאִי וְכוּי. וְכַמוֹ שֶׁאִמְרוּ
רְבוֹתֵינוּ זְכוֹרִנְגַם לְבִרְכָה, דּוֹרוֹת הָרָאשׁוֹנִים שֶׁעָשׂוּ תוֹרָתוֹן קְבֵעַ וְכוּי זֶה וְזֶה נִתְקַיְמָה בְּיָדֶם וְכוּי. וְכַמוֹ
שֶׁפְּתוּב, הַדּוֹר אֶתְּם רָאוּ דְבַר ה'. וְדָרְשׁוּ רְבוֹתֵינוּ זְכוֹרִנְגַם לְבִרְכָה שֶׁאִמְרוּ לָהֶם יְרֵמִיָּה, רָאוּ בְּמָה נִתְפָּרְנְסוּ
אֲבוֹתֵיכֶם וְכוּי. נִמְצָא, שֶׁעַקֵּר לֵ"ט מְלָאכּוֹת, שֶׁהֵם בְּחִינַת זְהֻמַּת הַנְּחֹשׁ, נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת רְחֻמְנוּת דְּסְטֵרָא
אַחְרָא, שֶׁהוּא בְּחִינַת וְהַנְּחֹשׁ הִיזָה עָרוֹם וְכוּי. שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת גְּלוּת מִצְרַיִם שֶׁמְבָרֵוּ אֶת חִיָּהֶם בְּעִבּוֹדָה
קְשָׁה וְכוּי, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת מְרִירוֹת שֶׁעֲבוּד עֲסָקֵי הַפְּרִנְסָה וְלֵ"ט מְלָאכּוֹת. וְלִצְאַת מִזֶּה, שֶׁהוּא בְּחִינַת
יִצִיאַת מִצְרַיִם, הוּא עַל-יָדֵי הַבַּעַל כֹּחַ הַנִּי"ל שֶׁמִּתְפַּלֵּל תְּפִלָּה בְּבְחִינַת דִּין, שֶׁהוּא בְּחִינַת וְהִשְׁלַךְ לְפָנֵי
פִּרְעוֹה וְכוּי, שֶׁעַל-יָדֵי זֶה הוּא יִצִיאַת מִצְרַיִם. וְעַל-כֵּן אֵזוּ נִתְקַדְּשׁוּ הַרְגְלִים שֶׁהֵם אֲסוּרִים בְּעִשְׂוֹת
מְלָאכָה, כִּי הַצְּדִיקִים גְּבוּרֵי כֹחַ בְּעַלְי כֹּחַ הַנִּי"ל שֶׁיְכוֹלִים לְהַתְפַּלֵּל כְּנִי"ל, הֵם מְכַנְיַעִים הַסְטֵרָא אַחְרָא
וּמוֹצִיאִין מִמֶּנָּה כָּל הַדַּעַת וְהַרְחֻמְנוּת וְכוּי עַד שֶׁזּוֹכִין לִיצִיאַת מִצְרַיִם. וְאֵזוּ נִתְבַּטְּלוּ כָּל הַלֵּ"ט מְלָאכּוֹת
שֶׁהֵם בְּחִינַת רְחֻמְנוּת דְּסְטֵרָא אַחְרָא. וְעַל-כֵּן הַיָּמִים טוֹבִים שֶׁהֵם זְכוֹר לִיצִיאַת מִצְרַיִם הֵם אֲסוּרִים
בְּעִשְׂוֹת מְלָאכָה, כִּי אֵזוּ בְּטָלִים כָּל הַלֵּ"ט מְלָאכּוֹת. כִּי אֵזוּ הוּא בְּחִינַת יִצִיאַת מִצְרַיִם עַל-יָדֵי גְדוֹל הַכֹּחַ
שֶׁל הַבַּעַל כֹּחַ הַנִּי"ל שֶׁעַל-יָדֵי זֶה נִתְבַּטְּלָה הַרְחֻמְנוּת שֶׁל הַסְטֵרָא אַחְרָא וְנִתְבַּטְּלָה יְנִיקַת בְּחִינַת וְהַנְּחֹשׁ
הִיזָה עָרוֹם שֶׁעַל-יָדֵי זֶה נִתְבַּטְּלִים כָּל הַלֵּ"ט מְלָאכּוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת בְּזַעַת אַפָּךְ וְכוּי וְכְנִי"ל:

אות ב

וזה בחינת גִּדְלֵהּ הַשְּׂמֵחָה שֶׁל יוֹם טוֹב, כִּי עַל-יְדֵי הַתְּפִלָּה הַנִּיחִי שֶׁל הַבַּעַל כַּח נִמְשָׁכִין כָּל הַבְּחִינֹת הַנִּיחִי. שֶׁהֵם הַתְּגָלוֹת הַכְּבוֹד, שֶׁעַל-יְדֵי זֶה נִמְשָׁךְ הַשְּׂפָעֶת הַנְּבוּאָה וְכוּ' עַד שְׂזוּכִין לַבְּחִינֹת הַקּוֹל שֶׁל הַשִּׁיר שֶׁיִּתְעַר לְעֵת יָד שֶׁהוּא הַקּוֹל הַמְּשַׁקֵּה אֶת הַגֶּן, בְּחִינַת וְנִהַר יֵצֵא מֵעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֶּן וְכוּ', שֶׁעַל-יְדֵי זֶה הַקּוֹל כּוֹלֵין לְהוֹכִיחַ וְכוּ'. וּמִשָּׁם, מִקּוֹל הַשִּׁיר הַגְּדוֹל הַזֶּה, נִמְשָׁכִין כָּל הַשְּׂמֵחוֹת, כִּי זֶה הַשִּׁיר כָּלוּל מִכָּל הַעֲשָׂרָה מִיְּנֵי נְגִינָה, כְּמוֹ שֶׁמִּבְּאֵר שֶׁם שֶׁמֶשֶׁם כָּל הַשְּׂמֵחוֹת שֶׁבְּכָל הַעוֹלָמוֹת בְּבְחִינַת עָלֵי עֵשׂוֹר וְעָלֵי נֶבֶל כִּי שֶׁמִּחְתְּנֵי ה' בִּפְעֻלָּה וְכוּ', (כְּמוֹ שֶׁמִּבְּאֵר בְּמִקּוֹם אַחֵר. וּמִשָּׁם הוּא גִּדְלֵהּ הַשְּׂמֵחָה שֶׁל יוֹם טוֹב, כִּי בְּיוֹם טוֹב צְרִיכִין לְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ שֶׁמִּחָה גְּדוֹלָה מִבְּחִינַת קוֹל הַשִּׁיר הַזֶּה שֶׁנִּמְשָׁךְ הָאֶרְצוֹ בְּיוֹם טוֹב שֶׁכָּל הַיָּמִים טוֹבִים הֵם עַל-יְדֵי יְצִיאַת מִצְרַיִם שֶׁהִיָּה עַל-יְדֵי הַתְּפִלָּה שֶׁל הַבַּעַל כַּח שֶׁעַל-יְדֵי זֶה נִמְשָׁךְ קוֹל הַשִּׁיר הַזֶּה וְכוּ'. וְעַל-יְדֵי זֶה בְּעֲצָמוֹ בְּטָלִים כָּל הַמְּלָאכֹת בְּיוֹם טוֹב, כִּי כְּשֶׁנִּתְעוֹרֵר הַקּוֹל הַשִּׁיר הַזֶּה אֲזֵי בְּטָלִין כָּל הַמְּלָאכֹת, כִּי קוֹל הַזֶּה הוּא בְּחִינַת נִהַר יֵצֵא מֵעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֶּן, שֶׁהוּא בְּחִינַת עֲנִיָּה שְׁבֵת, כִּי עֵדֶן נִהַר גֶּן הוּא רֵאשִׁי תְּבוּת עֵנֶג, כְּמוֹ שֶׁאִיתָא בְּזֵהַר הַקְּדוּשָׁה. כִּי אֲזֵי יִהְיֶה יוֹם שֶׁכָּלוּ שְׁבֵת שֶׁאֵזוּ בְּטָלִים כָּל הַמְּלָאכֹת לְגַמְרֵי, רַק מַחְמַת שְׁבִיּוֹם טוֹב צְרִיכִין לְהַמְשִׁיךְ קוֹל הַשִּׁיר הַזֶּה עַל-יְדֵי הַתְּפִלָּה הַנִּיחִי שֶׁל הַבַּעַל כַּח, עַל-כֵּן יֵשׁ בּוֹ אֵיזָה מְלָאכֹת הַמְּתָרִים שֶׁהֵם מְלָאכֹת אֶכָּל נֶפֶשׁ, כִּי בְּשֵׁבֶת נִמְשָׁךְ הַנִּהַר הַיּוֹצֵר מֵעֵדֶן וְכוּ' מֵעֲצָמוֹ שֶׁהוּא בְּחִינַת הַקּוֹל הַנִּיחִי, כִּי שְׁבֵת קְבִיעָא וּקְנִימָא. וְאֲזֵי עֶקֶר הַרְחֻמְנוּת וְהַדְּעָה, (כְּמוֹ שֶׁמִּבְּאֵר בְּסִימָן קִמְט עַל מְאָמֵר רְבוּתֵינוּ זְכוּרֵנוּם לְבָרְכָה יְכוֹלָה הִיא שְׂתַרְחָם), כִּי אֲזֵי מִתְבַּטֵּל זְהֻמַּת הַנְּחֹשׁ מְאֻלִּי עַל-יְדֵי עֲצָם קְדֻשַׁת הַיּוֹם שֶׁקְדוּשָׁה מִשְׁשֵׁת יְמֵי בְּרֵאשִׁית. וְעַל-כֵּן אֲזֵי הוּא בְּטוֹל מְלָאכֹת לְגַמְרֵי, אֲבָל יוֹם טוֹב שֶׁהוּא בְּיָמֵי הַחֹל שֵׁיִשׁ בְּהֵם בְּרוּרִים וְצְרִיכִים עֲשִׂית מְלָאכָה. וְעֶקֶר קְדֻשָׁתוֹ שֶׁל יוֹם טוֹב הוּא עַל-יְדֵי הַבַּעַל כַּח הַנִּיחִי שֶׁעוֹשֶׂה מְלַחְמָה גְּדוֹלָה עִם הַסְטֵרָא אַחְרָא עַל-יְדֵי הַתְּפִלָּה בְּבְחִינַת דִּין הַנִּיחִי עַד שֶׁמִּקְיָאָה כָּל הַקְּדוּשׁוֹת וְכוּ' עַד שְׂזוּכִין לְקוֹל הַשִּׁיר הַנִּיחִי שֶׁהוּא בְּחִינַת הַנִּהַר הַיּוֹצֵר מֵעֵדֶן וְכוּ', שֶׁהוּא בְּחִינַת קְדֻשַׁת שְׁבֵת שֶׁמֶשֶׁם מְקַבְּלִין יִשְׂרָאֵל לְקַדֵּשׁ אֶת הַיָּמִים טוֹבִים. וּמַחְמַת שֶׁקְדֻשַׁת יוֹם טוֹב נִמְשָׁךְ עַל-יְדֵי הַמְּלַחְמָה הַנִּיחִי, עַל-יְדֵי גִּדְלֵהּ כַּח הַצְּדִיקִים בְּעָלֵי כַח הַנִּיחִי. עַל-כֵּן יֵשׁ בּוֹ אֵיזָה מְלָאכֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת אֲתַעְרוּתָא דְלִתְתָּא מַחְמַת שֶׁעֶקֶר קְדֻשַׁת יוֹם טוֹב נִמְשָׁךְ עַל-יְדֵי אֲתַעְרוּתָא דְלִתְתָּא, שֶׁהוּא עַל-יְדֵי הַצְּדִיקִים בְּעָלֵי כַח הַנִּיחִי, כִּי יוֹם טוֹב יִשְׂרָאֵל הוּא דְמִקְדְּשֵׁי לְהוֹ, כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ רְבוּתֵינוּ זְכוּרֵנוּם לְבָרְכָה. וְעַל-כֵּן כָּל קְדֻשַׁת יוֹם טוֹב תְּלוּי בְּצְדִיקִים, שֶׁלָּהֵם נִמְסַר לְעִבְרֵי שְׂנִים וְלַקְבָּע הַדְּשִׁים שֶׁבְּהֵם תְּלוּיִים כָּל הַמוֹעֲדוֹת). (וְכִמְוַבָּא בְּסִימָן קִלְג עַל פְּסוּקַיִם כִּי אֶקַּח מוֹעֵד). כִּי כָּל עֶקֶר קְדֻשַׁת יוֹם טוֹב נִמְשָׁךְ עַל-יְדֵי תְּפִלָּה בְּבְחִינַת דִּין הַנִּיחִי שֶׁנִּמְשָׁכֶת עַל-יְדֵי הַצְּדִיקִים בְּעָלֵי כַח הַנִּיחִי וּמַחְמַת זֶה יֵשׁ בּוֹ עֵדֶן אֵיזָה מְלָאכֹת הַמְּתָרִים וְכוּ'. וְעַל כֵּן הַמְּלָאכֹת הַמְּתָרִים בְּיוֹם טוֹב הֵם מְלָאכֹת אֶכָּל נֶפֶשׁ, כִּי עֶקֶר כָּל הַמְּלַחְמָה הַנִּיחִי שֶׁל הַצְּדִיקִים עַל-יְדֵי הַתְּפִלָּה הַנִּיחִי, עַד שֶׁמִּשְׁכִּיכִין הַקּוֹל הַנִּיחִי. הַעֶקֶר הוּא שֶׁבְּשִׁבְלֵי תַקּוּן אֶכָּל נֶפֶשׁ כְּדִי לְהַגְבִיר מְזוֹנָא דְנִפְשָׁא וְנִשְׁמַתָּא עַל מְזוֹנָא דְגוּפָא, כְּמוֹ שֶׁמִּבְּאֵר שָׁם, וּבְשֵׁבֶת נַעֲשֶׂה כָּל זֶה מִמִּילָא עַל-יְדֵי עֲצָם קְדֻשַׁת הַיּוֹם וְשִׁקְבִיעָא וּקְנִימָא כְּנִיחִי, אֲבָל בְּיוֹם טוֹב שֶׁצְרִיכִין לְהַמְשִׁיךְ זֹאת עַל-יְדֵי אֲתַעְרוּתָא דְלִתְתָּא עַל-יְדֵי הַתְּפִלָּה בְּבְחִינַת דִּין הַנִּיחִי, עַל-כֵּן אֶף-עַל-פִּי שֶׁבְּטָלִים בּוֹ כָּל הַמְּלָאכֹת מַחְמַת שֶׁכְּפָר נִכְנְעָה הַסְטֵרָא אַחְרָא הַרְבֵּה וְהַקְיָאָה כָּל הַקְּדוּשׁוֹת וְכוּ' עַד שֶׁהַתְּחִיל לְהֵאִיר וְלְהַמְשִׁיךְ הַנִּהַר וְכוּ' הַנִּיחִי, שֶׁהוּא קוֹל הַנִּיחִי, אֶף-עַל-פִּי-כֵן כְּשֶׁמִּיָּעִין לְאֶכָּל מְאֻכָּל יוֹם טוֹב צְרִיכִין אֵיזָה הַתְּעוֹרוּת מְלַמְטָה כְּדִי לְהַגְבִיר מְזוֹנָא דְנִפְשָׁא עַל מְזוֹנָא דְגוּפָא, וְעַל-כֵּן יֵשׁ בּוֹ מְלָאכֹת אֶכָּל נֶפֶשׁ דִּיקָא, כִּי צְרִיכִין לְמַלְאכָה בְּשִׁבְלֵי תַקּוּן הָאֲכִילָה שֶׁהוּא גִמְרָה כָּל הַתְּקוּנִים הַנִּיחִי, דְּהֵינּוּ כְּדִי לְהַגְבִיר מְזוֹנָא דְנִפְשָׁא עַל מְזוֹנָא דְגוּפָא. וְכוּ'. וְזֶהוּ בְּחִינַת שְׂנִיָּקָא מְלָאכֹת אֶכָּל נֶפֶשׁ, כְּמוֹ שְׁכָתוֹב, אֲשֶׁר יֵאָכֵל לְכָל נֶפֶשׁ וְכוּ'. 'אֶכָּל נֶפֶשׁ' דִּיקָא, הֵינּוּ שִׁיחִיָּה הַמְאָכֵל בְּבְחִינַת אֶכָּל נֶפֶשׁ, דְּהֵינּוּ מְזוֹנָא דְנִפְשָׁא הַכְּנִיעַ מְזוֹנָא דְגוּפָא שְׁלֵזָה צְרִיכִין עֵדֶן אֵיזָה אֲתַעְרוּתָא דְלִתְתָּא,

אות ג

וְזֶה בְּחִינַת חַל הַמוֹעֵד, כִּי מַחְמַת שֶׁעֵנִין זֶה הוּא מְלַחְמָה גְּדוֹלָה, (כְּמוֹבֵן שָׁם בְּהַתּוֹרָה הַנִּיחִי) שֶׁצְרִיכִין לְזַהֵר בְּעַל כַּח גְּדוֹל שִׁיּוּכָל לְהַתְּפִלָּה תְּפִלָּה הַנִּיחִי עַד שִׁיְכַנְיעַ הַסְטֵרָא אַחְרָא שְׂתַקִּיא כָּל הַקְּדוּשׁוֹת וְכוּ'. עַל-כֵּן בְּשֵׁעֶת יְצִיאַת מִצְרַיִם אֶף-עַל-פִּי שֶׁעַל-יְדֵי גִּדְלֵהּ הַכַּח שֶׁל מֹשֶׁה וְאֶהְרֹן הַכְּנִיעוּ אֶת הַסְטֵרָא אַחְרָא שֶׁהֵם פְּרַעַה וּמִצְרַיִם, אֶף-עַל-פִּי-כֵן תַּכְּף אַחֵר כֵּךְ חֲזָרוּ וְנִתְעוֹרְרוּ וְרָצוּ לְהַתְּגָרוֹת בְּהֵם, כִּי כֵן דָּרָךְ הַסְטֵרָא אַחְרָא אֶף-עַל-פִּי שֶׁמִּכְנִיעִין אוֹתָהּ מְאֹד, אֶף-עַל-פִּי-כֵן בְּכָל פְּעַם הִיא חוֹזֶרֶת וְנִתְעוֹרְרוֹת, כִּי זֶה יְדוּעַ שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְהַכְּנִיעַ וּלְבַטֵּל הַסְטֵרָא אַחְרָא לְגַמְרֵי, כִּי הוּא צָרָךְ הָעוֹלָם, עַל-כֵּן אֶף-עַל-פִּי שֶׁמִּשְׁחָה

ואהרן הכניעו אותה אז הרבה עד שיצאו ישראל ממצרים שנמשך על-ידי התפלה הנ"ל שעל-ידי זה הקיא כל הקדשות בבחינת חיל בלע ויקיאנו וכו' כנ"ל. וגם הוציאה עצמות חיותה שהם הגרים שהם בחינת הערב רב שנתגירו אז, אף-על-פי-כן עדן לא נתבטלה לגמרי ובדאי נשאר בה עדן איזה חיות, על-כן תקף כשיצאו ישראל ממצרים חזרו ונתעוררו ואמרו, מה זאת עשינו כי שלחנו את ישראל וכו'. וחזרו ורדפו אחריהם בחיל גדול. ועקר כח הסטרא אחרא לחזר ולהתעורר הוא על-ידי בחינת קלפת עמלק, שהוא ראשית וכלליות הסטרא אחרא בבחינת ראשית גוים עמלק, שהוא עקר זהמת הנחש כידוע. ועל-כן איתא במדרש על פסוק ויגד למלך מצרים כי ברח העם שהמגיד היה עמלק, כי הוא העקר שהתגבר בישראל והסית ועורר את פרעה ומצרים שיחזרו וירדפו את ישראל אחרי אשר זה סמוך נכנעו כל כך והכרחו להניחם לצאת. ועל-כן באמת אמרו רבותינו זכרונם לברכה על פרעה שעליו נאמר, ככלב שב על קאו וכו'. 'ככלב שב על קאו' דיקא, כי הכנעתו היה בבחינת חיל בלע ויקיאנו כנ"ל. ועכשיו שב על קאו ורצה לחזר ולהתגבר אחרי שכבר הכרח להקיא הכל כנ"ל. וכשחזר פרעה עליהם היו ישראל בצרה גדולה והכרח משה לחזר ולעורר כח התפלה הנ"ל שעל-ידי זה היה קריעת ים סוף בבחינת אתה פוררת בעזף ים וכו', כמו שכתוב שם שהיה ביום ז' של פסח שאז היה גמר מפתם של מצרים, על-כן הימים שבין יום ראשון של יום טוב לבין יום האחרון הם חל המועד. שרב המלאכות בטלים ואין מתר בו כי אם מלאכות דבר האבד, כי כבר נכנעה הסטרא אחרא הרבה על-ידי התפלה הנ"ל עד שכבר יצאו ישראל ממצרים ונשמע קול השיר הנ"ל שעל-ידי זה נתקדש יום ראשון של יום טוב בבחינת השיר יהיה לכם כליל התקדש חג, שעקר התקדשות החג הקדוש היה על-ידי השיר הנ"ל, אבל מחמת שהסטרא אחרא רצתה לחזר ולהתעורר ולרדוף אחריהם עד שהכרחו לחזר וללחם עמהם על-ידי התפלה הנ"ל, על-כן עדן יש בו איזה מלאכות והם מלאכות דבר האבד, כי עקר כח הסטרא אחרא אז היה על-ידי התגברות קלפת עמלק כנ"ל. ועקר קלפת עמלק הוא מתגבר על בחינת דברים האבודים שהם הנפשות שגפלו לתוך עמק הסטרא אחרא, שהם בבחינת אבודים חס ושלום, שעליהם נאמר, ובאו האבדים וכו', כי עמלק מתגבר ורודף תמיד אחרי האבודים, כי הוא רודף אחר מחנה דן שהיו מאסף לכל המחנות דקדשה והיו מוצאים כל האבדות ומשיבים לישראל, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה. ועמלק התגבר בהם על זה ורדף אחר מחנה דן, כי הוא מתגבר בהאבדות הנ"ל. ומחמת שכל רדיפת פרעה שחזר ונתעורר אחר ישראל היה על-ידי קלפת עמלק שרודף אחרי האבדות הנ"ל שמשם חוזר ומקבל כח חיות הקדשה שיש עדן בבחינת הנפשות האבודים הנ"ל, כי הלא כבר נכנע הסטרא אחרא הרבה והוציאה והקיא כל הקדשות, רק עקר כחה על-ידי בחינת האבודים הנ"ל שנסארו עדן אצלה אף-על-פי שהוציאה גם עצמות חיותה שהם הגרים כנ"ל. אבל בחינת האבודים עדן נשארו אצלה ומשם כל כחה לחזר ולהתעורר, עד שצריכו לחזר וללחם עמהם על-ידי התפלה הנ"ל, שעל-ידי זה היה קריעת ים סוף בבחינת אתה פוררת בעזף ים וכו'. על-כן מתר בחל המועד מלאכת דבר האבד דיקא, כי כפי אחיזת הסטרא אחרא-וצריכו לחם עמהם עדן, כן מתרים המלאכות. על-כן בחל המועד, שאז עקר המלחמה בשביל דברים האבודים, על-כן אז יש בו מלאכת דבר האבד דיקא וכנ"ל:

אות ד

וזה בחינת חל המועד סכות, אבל בשבועות אין בו חל המועד, כי בשבועות היה קבלת התורה שהוא עקר התקון, כי אז נמשכו כל העשרה מדרגות של נבואה בשלמות שעל-ידי זה עקר ברור המדמה שהוא עקר תקון האמונה, שעל-ידי זה זוכין לשיר הנ"ל שהוא עקר התקון. ועל-כן באמת היה ראוי אז שיגמר תקון כל העולמות בשלמות. וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, ישראל שעמדו על הר סיני פסקה זהמתו. ואמרו, אל תקרי חרות אלא חרות. חרות ממלאך המות ומשעבוד מלכיות. ומחמת שאז בשבועות בשעת קבלת התורה נפסקה זהמתו של ישראל, על-כן אין בו חל המועד. והוא רק יום אחד כמו שבת שהוא בחינת גמר שלמות התקון שהיה יום אחד לה' בחינת יום שכלו שבת, כי נתינת התורה היה באפן שלא יהיה כח להסטרא אחרא להתעורר עוד, כי נפסקה זהמתו כנ"ל. וכמו שכתוב, אני אמרתי אלקים אתם וכו'. כמו שדרשו רבותינו זכרונם לברכה על פסוק זה וכו' וכנ"ל. אבל אף-על-פי-כן התחכם הבעל דבר והמציא לעצמו עצה להרע על-ידי הערב רב שהם הגרים שהוציא משה בגדל כחו מעצמות הסטרא אחרא בבחינת מבטנו יורישנו אל כנ"ל. כי הם שעשו את העגל והחטיאו את ישראל, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה. כי הערב רב הם המנחשים והקוסמים, שהם עקר זהמת הנחש, שהם עומדים כנגד פשרים שבישראל המתקברים לצדיקים אמת, שהם בבחינת משה שיש להם בחינת רוח נבואה, שעל-ידי זה מתברר המדמה שלהם ונודדככה האמונה הקדושה שלהם, שזהו בחינת שמתבררין מזהמת הנחש, (כמו שמבאר שם בהתורה הנ"ל). אבל אלו שהם מסטרא דערב רב מתגברים בכפירות ואמונות כוזביות הנמשכין מבחינת נביאי שקר,

שהם בחינת מנהיגים של שָׁקֵר, שהם בחינת מנחשים וקוסמים שעושים לפעמים איזה מופתים על-ידי נחששים שלהם. והם התגרו בישראל עד שהטעו אותם בחטא העגל, כי מבחינת ערב רב בודאי לא נפסקה הזהמא רק מישראל לבד, אדרבא, מקנאת הבעל דבר על ישראל שפסקה זהמתן וכמעט שיכלה לגמרי, התגרה על-ידי הערב רב ועורר חלאת זהמתן ביותר עד שפפרו לגמרי עד שהסיתו גם את ישראל, כי כבר מבאר במקום אחר, שהאדם הבעל בחירה יש לו כח גדול להסית ולהדיח ולהחטיא את האדם יותר מהבעל דבר בעצמו. ועל-כן אף-על-פי שהבעל דבר לא היה לו אז כח על ישראל להחטיאם כי פסקה זהמתן, אבל על-ידי הערב רב שהם בני אדם בעלי בחירה, החטיאם חטאה גדולה שעל-ידי זה גרמו חרבן בית ראשון וחרבן בית שני, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה. ועקר התקון נמשך על-ידי מ"ם ימים האחרונים שהם מאלול עד יום הכפורים. שאז נתראה השם יתברך לישראל, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה. ועקר התקון נגמר בחדש תשרי הקדוש שהוא ירח האיתנים שאז חוזרים וממשיכים כל התקונים הנ"ל בדרך נפלא באפן שיגמר התקון בשלמות. אף-על-פי שהוא מתגבר לקלקל בכל פעם, כי בתשרי חוזרים וממשיכים התפלה בבחינת דין על-ידי הבעלי כח (כמו שמבאר בהתורה הנ"ל) ואז התפלה הזאת בשלמות נפלא, כי כל ישראל מתעוררין אז וצועקין ושואגין להשם יתברך בקול גדול וחזק מאד. וכמו שאיתא בזהר הקדוש, וכדן מוג קליו ושאגין וכו'. ועל-ידי זה יש כח גדול יותר להצדיק הבעל כח להמשיך התקון בשלמות יותר על-ידי תפלה הנ"ל. כי עקר כח הצדיק על-ידי ישראל פדוע. וגם אז בראש השנה מתפללין תפלה הנ"ל במועדו ובזמנו, כי ראש השנה הוא יום שנברא אדם הראשון וחטא אז בעץ הדעת שנמשך על-ידי והנחש היה ערום, שעל-ידי זה נמשכה הזהמא וכל התגברות הסטרא אחרא שעקר התקון על-ידי הקול המשקה את הגן שנמשך על-ידי התפלה של הבעל כח הנ"ל שעקרה בראש השנה שהוא יום המשפט יום שנברא בו וחטא בו. ועל-כן אז עקר הקבוץ אל צדיקי אמת. ואז בגדל כח הצדיקים הם מוציאים מהסטרא אחרא כל הניצוצות הקדושות שבלעה מתחלת חטא אדם הראשון מחמת שבו ביום היה הקלקול שלו. ובו ביום התחיל השם יתברך לעסק בתקונו על-ידי בחינת את קלף שמעתי בגן ואירא, שהוא בחינת קול הנ"ל, רק שגמר התקון צריכין לעסק בכל דור ודור על-ידי הצדיקים וכשרי ישראל הנלוים אליהם וכמבאר בכונות האר"י זכרונם לברכה שצריכין לעסק בתקון זה בכל שנה ושנה מראש השנה עד שמיני עצרת ושמחת תורה:

ועל-כן חוזרין ומעוררין זכות מתן תורה בראש השנה, כי אומרים אז, אתה נגלית וכו' ותוקעין בשופר שהיא בחינת קול שופר של מתן תורה, כי עתה חוזרים הצדיקים וממשיכין בחינת התפלה בבחינת דין הנ"ל בשלמות יותר וחוזרים וממשיכין בחינת כל המדרגות של נבואה, שהוא בחינת מתן תורה בשלמות יותר, שעל-ידי זה עקר ברור המדמה מזהמת הנחש, שהוא ברור האמונה מכפירות ואמונות כוזביות. ואז מתחילין להמשיך קול הנגון הנ"ל בשלמות נפלא. וזה בחינת עשרה שופרות, עשרה מלכיות וכו', שכלם הם כנגד עשרה מיני נגינה שכלול מהם הנגון הנ"ל (וכמו שבתקוני

ז'הר, עין, שם):

אות ה

וזה בחינת עשרת ימי תשובה מראש השנה עד יום כפור שהם גם כן כנגד עשרה מדרגות של נבואה שפמשיכין אז מראש השנה עד יום כפור שאז הוא קבלת התורה, כי הוא יום שנתנו בו לוחות שניות שעל-ידי זה זוכין לעשרה מיני נגינה הנ"ל. ואז ביום כפור העננים פלים, שהם העונות שנמשכו מזהמת הנחש, כי אז הוא מחילת עוונות, בחינת מחיתי קעב פשעיד ובענן חטאותיד וכו'. ועל-כן אחר יום הכפורים זוכין לספות, שהם בחינת ענני כבוד הקדושים, בחינת וכבוד ה' נראה בענן, כי נתהפך מעננים הנ"ל, שהם כל מיני חשך שהחשיכו את אור הקדשה ומנעו מלהתפלל בבחינת ספתה בענן לך וכו', נתהפך ונעשה ספות, שהוא בחינת ענני כבוד, בחינת וכבוד ה' נראה בענן. שאילו הענני כבוד שומרים אותנו ומגנים עלינו שלא יתקלקל עוד הרוח נבואה הנמשך מהכבוד, כמו שמבאר שם שלא יוכל להתקלקל על-ידי הערב רב שהם מסטרא דעמלק, כי הספות, שהם ענני כבוד, מגנים עלינו, כי הענני כבוד מכניעין הקלפות עמלק, כמו שאיתא בזהר הקדוש על פסוק, וישמע הפנעני מלך ערד שהוא עמלק שאין שליטתו רק כשנסתלקין חס ושלום, הענני כבוד, אבל בספות אז מגנים עלינו הענני כבוד מקלפת עמלק שהוא עקר זהמת הנחש בחינת ערב רב. ואז זוכין לגמר המשכת הרוח נבואה שהוא גמר התורה שאנו עוסקים לגמר אז בסוף ספות. והעקר להמשיך בחינת קול הנ"ל שהוא הנגון הנ"ל שמשם כל השמחות. ועל-כן אז הוא זמן שמחתנו, והכל כדי לזכות לקול המוכיח הנ"ל שיכול על-ידי תוכחתו להפך עוונות לזכיות בבחינת נרדי נתן ריחו הנ"ל. ועל-כן עוסקין אז בספות בספר אלה הדברים שגומרים בהושענא רבה, כי אלה הדברים הם בחינת תוכחה של משה

שְׁזָכָה לְקוֹל הַנִּי"ל, עַל-כֵּן הוּא הָיָה יָכוֹל לְהוֹכִיחַ אֶת יִשְׂרָאֵל. וְעַל-כֵּן הִתְחִיל הַסֵּפֶר בְּתוֹכָהּ. כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ שְׁפָתוֹב, "אֵלֶּה הַדְּבָרִים" – שֵׁהֵם דְּבָרֵי תוֹכָהּ וְהִכִּיר כָּל עוֹנוֹתֵיהֶם שֶׁהֵם בְּמִדְבַר בְּעֶרְבָה, כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רִשְׁיִי שֵׁם. וְסִיִּם הַסֵּפֶר בְּבִרְכָה, שֶׁהוּא, "וְזֹאת הַבְּרָכָה", שֶׁשִּׁבַח וּבִרְאָה אֶת כָּל יִשְׂרָאֵל, כִּי הוּא זָכָה לְקוֹל הַנִּי"ל שֶׁעַל-יָדֵי זֶה הִתוֹכָחָה בְּבַחֲיִנַת חֶסֶד שְׁנֵתְהֵפֶד לְטוֹבָה וּלְבִרְכָה. וּבִזְהָ אֲנִי עוֹסֵק וְעוֹסֵק בְּסִכּוֹת בְּגִמְרַת הַתְּקוּן שֶׁל רֹאשׁ הַשָּׁנָה וְיוֹם כְּפוֹר שֶׁהוּא גִמְרַת הַתְּקוּן שֶׁל כָּל הַשְּׁלֹשׁ רִגְלִים שֶׁהִתְחִילוּ בְּפֶסַח שֶׁהוּא יִצְיָאת מִצְרַיִם. שֶׁהָיָה רֹאשׁ שֶׁגִּמְרַת הַתְּקוּן בְּשִׁבְעוֹת שֶׁהוּא קִבְּלַת הַתּוֹרָה. וְעַל-יָדֵי שֶׁקָּלְקְלוּ הָעֶרְב רַב הַתְּנַגַּע מִשָּׁה עַד שֶׁחֲזַר וְהִמְשִׁיךְ הַתְּקוּן בְּשִׁלְמוֹת יוֹתֵר בְּאַרְבָּעִים יָמִים הָאֲחֵרוֹנִים וְהִעֲקָר בְּתִשְׁרֵי כְּנִ"ל, וְהִגְמֵר בְּסִכּוֹת וְכְנִ"ל וְעִקַּר הַתְּקוּן שֶׁצָּרִיכִין לְהִמְשִׁיךְ כָּל הַתְּקוּנִים הַנִּי"ל עַד שֶׁנִּזְכָּה לְקוֹל הַמּוֹכִיחַ הָרֹאשׁ הַנִּי"ל שֶׁיּוֹכֵל לְהוֹכִיחַ אֶת יִשְׂרָאֵל וּלְעוֹרֵר רִיחַ טוֹב עַל-יָדֵי תוֹכְחָתוֹ. וְזֶה מִמְּשִׁיכִין בְּסִכּוֹת שֶׁאֵז עוֹסֵקִין בְּסֵפֶר אֵלֶּה הַדְּבָרִים וְכְנִ"ל:

אות ו

כִּי הַצַּדִּיק הַגָּדוֹל אֶף-עַל-פִּי שֶׁבְּגָדָל כָּחוֹ שֶׁמִּתְפַּלֵּל הַתְּפִלָּה הַנִּי"ל הוּא מוֹצִיא מֵהַסֵּטְרָא אַחֲרָא כָּל הַקְּדוּשׁוֹת שֶׁבְּלַעָה עַד שֶׁנֶּעֱשִׂין גַּם גְּרִים כְּנִ"ל, אֶף-עַל-פִּי-כֵן בּוֹדָאי אֱלוֹ הַגְּרִים וְהַבְּעֵלִי תִּשְׁוִיבָה שֶׁמוֹצִיא מֵהַסֵּטְרָא אַחֲרָא שֶׁבְּלַעָה אוֹתָם תַּחֲלָה, בּוֹדָאי צָרִיכִין עֲדוּן תְּקוּן גְּדוֹל אַחַר שֶׁיִּצְאוּ מִשָּׁם, כִּי בּוֹדָאי מִי שֶׁהָיָה בֵּין שְׁנֵיהֶם אֲפִלוּ כְּשֶׁמוֹצִיאִין אוֹתוֹ מִשָּׁם הוּא צָרִיךְ רְפוּאוֹת וְתְּקוּנִים הַרְבֵּה, עַל-כֵּן עִקַּר הַתְּקוּן עַל-יָדֵי קוֹל הַתּוֹכְחָה הַנִּי"ל שֶׁמוֹכִיחַ אוֹתָם בְּקוֹל הַנִּי"ל שֶׁעַל-יָדֵי זֶה מְחִזְרִים לְמוֹטֵב וּמִתְקַנֵּם. וּמִזֶּה בָּא מֵהַשְּׂמֵחָה מִתְּקַרְבִּין לְצַדִּיקֵי אֱמֶת וְחוֹזְרִים וְנוֹפְלִים רַחֲמָנָא לְצַלּוּ, כִּי הַתְּקַרְבוּתָם מֵחוּץ מִמְּקוֹם שֶׁהָיָה נִבְלָעִים וְכוּ'. זֶה בַּחֲיִנַת שֶׁבְּגָדָל כַּח הַצַּדִּיק עַל-יָדֵי תְּפִלוֹתָיו הַנִּי"ל הוֹצִיא אוֹתָם מִבְּלַעֲתַת הַסֵּטְרָא אַחֲרָא, בַּחֲיִנַת לוֹלֵי ה' וְכוּ', אֲזִי חַיִּים בְּלַעוֹנוֹ וְכוּ'. וְכֵן שֶׁבְּקֵשׁ דָּוִד הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשְּׁלוֹם, אֵל יֵאמְרוּ בְּלַעְנוֹהוּ, וְכֵן שֶׁכְּתוּב, צַוּ עָלֵינוּ פִּיהֶם אֲמָרוּ בְּלַעְנוּ. וְכֵן צַעֲקַת עוֹד דָּוִד הַמֶּלֶךְ, עָלָיו הַשְּׁלוֹם, אֵל תְּבַלְעֵנִי מִצוּלָה וְכוּ'. וְכֵן הַצַּדִּיק בְּגָדָל כָּחוֹ מוֹצִיא אוֹתָם שֶׁמוֹצִיא מִבְּלַעֲתַת הַסֵּטְרָא אַחֲרָא מִבֵּין שְׁנֵי הַסִּיִּם בּוֹדָאי צָרִיכִין עֲדוּן תְּקוּנִים וְרְפוּאוֹת הַנֶּפֶשׁ הַרְבֵּה הַרְבֵּה. עַל-כֵּן הֵם דִּיקָא צָרִיכִין לְהַטוֹת אֲזַנָּם וּלְבָּס הַיֵּטֵב לְשִׁמְעַת קוֹל תוֹכְחָתוֹ שֶׁל הַצַּדִּיק הַגָּדוֹל לְקוֹל הַנִּי"ל וּמִי שֶׁאִינוּ רוֹצֵה לְהַטוֹת אֲזַנּוֹ לְקוֹל הַקְּדוֹשׁ הוּא חוֹזֵר וְנוֹפֵל חֵס וְשְׁלוֹם, כִּי הַסֵּטְרָא אַחֲרָא כְּרוֹכִים אַחֲרָיו תְּמִיד לְחֹזֵר וּלְבַלְעוֹ חֵס וְשְׁלוֹם, וְכְנִ"ל. וְעַל-כֵּן עַכְשָׁיו אֶף-עַל-פִּי שֶׁהוּא גִמְרַת הַתְּקוּן שֶׁל כָּל הַתְּקוּנִים הַנִּי"ל, אֶף-עַל-פִּי-כֵן אִי אֶפְשָׁר עֲתָה לְהִמְשִׁיךְ הַתְּקוּן בְּפַעַם אֶחָד בְּבַחֲיִנַת לֹא תוֹכֵל פְּלוֹתָם מֵהֵר וְכוּ'. וְעַל-כֵּן יֵשׁ חַל הַמוֹעֵד בְּסִכּוֹת בֵּין יוֹם רִאשׁוֹן לְיוֹם הָאֲחֵרוֹן, כִּי אֶף-עַל-פִּי שֶׁבִּיּוֹם הָרִאשׁוֹן שֶׁל סִכּוֹת נִמְשָׁכִין כָּל הַחֲסָדִים שֶׁהֵם נִמְשָׁכִין מִקְּבוֹץ הַחֲסָדִים שֶׁנִּמְשָׁכִין עַל-יָדֵי בְּרוּר הָאֱמוּנָה שֶׁנֶּעֱשֶׂה עַל-יָדֵי בַּחֲיִנַת קִבְּלַת הַתּוֹרָה שֶׁהוּא הַמְּשַׁכֵּת רוּחַ נְבוּאָה שֶׁנִּמְשָׁךְ בְּיוֹם הַכְּפוּרִים שֶׁקִּבְּלָנוּ הַלּוּחוֹת שְׁנִיּוֹת כְּנִ"ל, בְּבַחֲיִנַת לְהַגִּיד בְּבִקְרַת חֶסֶד וְכוּ', שֶׁעַל-יָדֵי זֶה הוּא חַדוּשׁ הָעוֹלָם, שֶׁעַל-יָדֵי זֶה נִתְעוֹרֵר קוֹל הַנְּגוּן הַנִּי"ל שֶׁמִּשָּׁם כָּל הַשְּׂמֵחוֹת. וְעַל-כֵּן בְּאֵמֶת אֵז הוּא זְמַן שֶׁמִּתְחַנֵּן. וְגַם אֵז חֵמֶל עָלֵינוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְצוּנוּ לְקַח הָאַרְבָּעָה מִיָּמִים הַקְּדוּשִׁים, שֶׁהֵם בַּחֲיִנַת מְאִי קְרָבָא, לְהוֹרוֹת שִׁישׁ בְּיָדֵינוּ כַּח שֶׁל הַמַּטֵּה עוֹז, שֶׁהוּא בַּחֲיִנַת הַתְּפִלָּה בְּבַחֲיִנַת דִּין שֶׁל הַבַּעַל כַּח, שֶׁעַל-יָדֵי זֶה עִקַּר נִצְחוֹן הַמַּלְחָמָה וְכְנִ"ל (וְעַיֵן כָּל זֶה בְּמְקוֹם אַחֵר):

אֶף-עַל-פִּי-כֵן עֲדוּן אֲנִי יוֹדְעִין שֶׁלֹּא נִגְמַר הַתְּקוּן בְּשִׁלְמוֹת כִּי אִי אֶפְשָׁר לְתַקֵּן בְּפַעַם אֶחָד. וְעַל-כֵּן בְּהַכְרַח לְהַפְּסִיק אַחֵר יוֹם אֶחָד וְאֵז הוּא חַל הַמוֹעֵד שֶׁקְּדוּשׁ קִצַּת. וְאִינוּ קְדוּשׁ כְּמוֹ יוֹם טוֹב שֶׁבוֹ עוֹסְקִים לְתַקֵּן דְּבָרִים הָאֲבוּדִים כְּמוֹ בְּפֶסַח וְכְנִ"ל, כִּי זֶה עִקַּר הַתְּקוּן עַל-יָדֵי שְׁיֻדְעִים שֶׁאִי אֶפְשָׁר לְתַקֵּן בְּפַעַם אֶחָד, כִּי צָרִיכִין לְהִמְשִׁיךְ קוֹל הַתּוֹכְחָה הַנִּי"ל לְהוֹכִיחַ אֶת אֱלוֹ שֶׁיִּצְאוּ מֵהַסֵּטְרָא אַחֲרָא וְלֹא נִתְּקַנּוּ עֲדוּן כְּנִ"ל, וּבּוֹדָאי כְּשֶׁצָּרִיכִים לְהוֹכִיחַם, בּוֹדָאי צָרִיכִים עֲדוּן לְעַסֵּק וְלְהַטְפִּיל עִמָּהֶם הַרְבֵּה. וְהַרְבֵּה יֵשׁ שֶׁחֲזָרוּ וְנָפְלוּ כְּנִ"ל, וְצָרִיכִים לְחֹזֵר לְעַסֵּק בְּתְּקוּנֵים בְּדְרָכִים נִפְלְאִים. וְזֶה בַּחֲיִנַת חַל הַמוֹעֵד סִכּוֹת שִׁישׁ בּוֹ מְלֵאכֶת דְּבַר הָאֲבֵד בְּשִׁבִיל הָאֲבוּדִים הַנִּי"ל, כִּי כְּמוֹ שֶׁבְּתַחֲלָה בְּפֶסַח הָיָה חַל הַמוֹעֵד מִחֲמַת שְׁפָרְעָה הַתְּגַבֵּר אַחֵר יוֹם הָרִאשׁוֹן וְרָדַף אֶת יִשְׂרָאֵל כְּנִ"ל, כְּמוֹ כֵּן עֲתָה בְּסִכּוֹת שֶׁהוּא גִמְרַת הַתְּקוּן צָרִיכִין לְבַלִּי לְחַטֹּף לְתַקֵּן הַכֵּל בְּפַעַם אֶחָד, כִּי זֶה אִי אֶפְשָׁר כְּנִ"ל, כְּמוֹ שֶׁרָאִינוּ גְּדוֹל הַקְּלִקּוּלִים שֶׁהָיָה אַחֵר שִׁבְעוֹת אַחֵר מִתּוֹרָה, עַל-כֵּן צָרִיכִין עֲתָה לְהִמְשִׁיךְ הַתְּקוּן בְּדְרָכִים נִפְלְאִים. לְהִתְחִיל בְּיוֹם רִאשׁוֹן וְלְהַפְּסִיק לְעִשׂוֹת חַל הַמוֹעֵד בְּשִׁבִיל דְּבָרִים הָאֲבוּדִים הַנִּי"ל עַד הוֹשִׁיעָנָא רַבָּה שֶׁאֵז עִסְקָנוּ בְּעָרְבֵי נַחַל לְתַקֵּן בַּחֲיִנַת פּוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל. וְאֵז עוֹסְקִים בְּמִשְׁנֵה תּוֹרָה, שֶׁהוּא בַּחֲיִנַת קוֹל הַתּוֹכְחָה הַנִּי"ל. וְאֵז גּוֹמְרִין כָּל הַסֵּפֶר תְּהִלִּים שֶׁכְּלוּל מִכָּל הָעֶשְׂרָה מִיָּנִי נְגִינָה, שֶׁהֵם בַּחֲיִנַת קוֹל הַנְּגוּן הַנִּי"ל וְאֵז אַחֵר כִּדְ עוֹשִׂין שְׂמִחַת תּוֹרָה וְגוֹמְרִין הַתּוֹרָה, כִּי אֵז עִקַּר גִּמְרַת הַתְּקוּן שֶׁנִּמְשָׁךְ עַל-יָדֵי קִבְּלַת הַתּוֹרָה, שֶׁהוּא בַּחֲיִנַת רוּחַ נְבוּאָה, שֶׁעַל-יָדֵי זֶה נִתְּגַלָּה אֱמוּנַת חַדוּשׁ הָעוֹלָם שֶׁהוּא הָעִקַּר. וְעַל-כֵּן אֵז הַשְּׂמֵחָה גְּדוֹלָה מְאֹד, כִּי כָּל הַשְּׂמֵחוֹת נִמְשָׁכִין מִשָּׁם, וְעַכְשָׁיו נִמְשָׁכֵת הַשְּׂמֵחָה מִשָּׁם בְּשִׁלְמוֹת נִפְלְאָה מִחֲמַת שֶׁאֵז גּוֹמְרִין הַתּוֹרָה, שֶׁעַל-יָדֵי זֶה

עקר המשכת הנגון הנ"ל כנ"ל. ועל-כן מס'מין וחוזרים ומתחילין התורה מיד, שפנה אנו מגלין שאחר כל אלה עדין צריכין להתחיל בכל פעם לעסק בתקוננו, כי אי אפשר לגמר התקון שנה אחת, (כמו שכתוב בכתבי האר"י זכרוננו לברכה). רק בכל שנה מבררין ומתקנין כמה ניצוצות. וגם אותם שמתקנים צריכים לתקנם בכמה ימים מראש השנה עד שמיני עצרת בדרכים נפלאים ואי אפשר לחטוף בפעם אחת. אבל אחר כל זה עדין צריכין לעסק בתקון זה בכל שנה ושנה. ועל-כן מתחילין התורה מיד, כי מראין שתקף כשנגמר איזה תקון צריכין מיד לחזור ולהתחיל, כי זה עקר התקון להתחיל בכל פעם עד שבגדל כח הצדיקי אמת נזכה לגמר כל התקונים בשלמות ובא לציון גואל במהרה בימינו, אמן:

אות ז

וזה בחינת חנכה ופורים בכלל, כי חנכה ופורים הם בבחינה אחת שהם ימים קדושים מאד בימי החל ממש שיש בהם עשיית כל המלאכות. ואף-על-פי-כן הם קדושים במצוות נוראות כאלו שהם הדיקת גר חנכה והלל בחנכה. וקריאת המגלה בפורים וכו', כי זה עקר החדוש והפלא שלהם ועל-ידי זה עקר הקיום שלנו בגלות הארץ המר הזה. בכלליות ישראל שמתארך הגלות מאד ובפרטיות גלות הנפש המר מאד שמתגבר ביותר על כל אחד ואחד כאשר יודע כל אחד בנפשו עד אשר כמעט כשל כח הסבל. והרבה נשקעו על-ידי זה, רחמנא לאלן, לולא ה' שהיה לנו שהקדים לנו רפואות קדושות כאלה למכותינו האנושות שהם התורה והמצוות, ובפרט הימים והזמנים הקדושים שהם שבת ויום טוב. והוסיף לנו ברחמיו אחר חרבן בית ראשון שני ימים טובים קדושים שהם חנכה ופורים ושולח לנו בכל דור צדיקים נוראים כאלה שהם בגדל כחם וגבורתם העצומה והשגתם הנוראה הם מאירים בנו וממשיכים עלינו כל הרפואות הקדושות האלה כדי לחיותנו כיום הזה:

כי עקר זהמת הנחש שמשם באים כל העוונות והפגמים, רחמנא לאלן, נאחו ביותר בהל"ט מלאכות שהם כלל כל העסקים שעושין בשביל פרנסה שמשם כל התאוות שממרת ימי האדם שנמשך מבחינת רחמנות דסטרוא אחרא, בחינת והנחש היה ערום כנ"ל. וזהו בחינת גלות מצרים, הינו גלות הסטרוא אחרא שתופסת נפשות ישראל בגלות המר של תאוות ממון וטרדת הפרנסה, שזהו בחינת וימרו את חיהם בעבדה קשה בחמר ובלבנים ובכל עבדה בשדה. שכל זה מתקיים באלו המשקעים בתאוות ממון ומתנגעים בכל מיני יגיעות וממרחים חיהם בכל מיני מרירות בשביל פרנסה, כמו הזה ושוכחים את השם יתברך שעקר הפרנסה על ידו ואין צריכין רק עסק מעט בשביל פרנסה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, הוי ממעט בעסק ועסק בתורה. ולא לבלות ולמרר כל ימיו על זה. ומאומה לא ישא בעמלו, כי באמת עקר הפרנסה על-ידי בטחון לבד, רק צריכין איזה עסק כל שהוא, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, יכול יהא יושב ובטל: תלמוד לומר, וברכך בכל אשר תעשה. נמצא, שצריכין רק לעשות איזה עסק מעט שלא יהא יושב ובטל לגמרי והשם יתברך יברכו על-ידי זה, כמו שכתוב, וברכך בכל אשר תעשה. 'בכל אשר תעשה' דיקא, הינו בכל מה שיעשה איזה עסק כל שהוא וברכו ה' ויצליחו ויפרנסהו כפי מה שהוא צריך לטובתו הנצחית, שזה העקר וגם זה העסק מעט הוא רק למי שאינו רוצה שתהיה תורתו אמנותו, אבל מי שנפשו חשקה בתורה ורוצה רק לעסק בתורה ולא לעשות שום עסק בודאי אשרי לו. ויעזרו השם יתברך שתהיה מלאכתו ופרנסתו נעשית על-ידי אחרים, אבל מגדל התגברות הסטרוא אחרא הם ממרחים חיי האדם בעבודות קשות ויגיעות עצומות לכל מי שנוטה אחריהם, זהו בחינת גלות מצרים בחינת וימרו את חיהם וכו' כנ"ל. ועקר הכנעת הסטרוא אחרא הוא על-ידי הבעל כח הנ"ל על-ידי המטה עז שעומדת להסטרוא אחרא והבעל דבר בצוארו עד שנותן הקאות וכו' כנ"ל, שזהו בחינת ויפלל ראשי תבות, והשליך ל'פני פרעה' והי לתנין, שעל-ידי זה היה ציאת מצרים שעל-ידי זה נתקדשו כל הימים טובים שהם אסורים בכל המלאכות שעל-ידי זה נדחה זהמת הנחש שנאחזת בהם כנ"ל:

אות ח

והכלל, כי עקר הקיום הוא על-ידי שבת שהגן על אדם הראשון מזהמת הנחש שאז בטלים כל המלאכות לגמרי, אבל צריכין להמשיך הקדשה של שבת לששת ימי החל לדחות זהמת הנחש מימי החל. וזהו עקר המלחמה והברור בימי החל והכל על-ידי הכח של הבעל כח הנ"ל. וכשזכה משה לנצח מלחמה זאת בבחינת ויפיל הנ"ל, שעל-ידי זה הוציא ישראל ממצרים, אז נתקדשו כל הימים טובים שגם מימי החל נעשו ימים טובים שאסורים במלאכה כמו שבת, כי אין בין יום טוב לשבת אלא אכל נפש בלבד. ועל-ידי זה יש לנו כח להמשיך הקדשה של שבת לימי החל, ועל-ידי גדל הכח של משה שעשה מימי החל יום טוב שהוא כמו שבת, אבל בעצם גשמיותנו עדין ימי החל שלנו רחוקים גם מיום טוב. והוסיף בנפלאותיו לתן לנו חל המועד שקדוש במקצת. וקצת מלאכות יש בהם. ועל-ידי זה יכולין לברר גם דברים האבודים פני"ל, אבל עדין גם ימי חל המועד הם ימים טובים ממש ואסורים ברב המלאכות ויש בהם קרובות רבים וכו'. על-כן עדין גם הם רחוקים מימי החל ממש וחמל עלינו השם יתברך ונתן לנו חנפה ופורים שהם ימי החל ממש ומתרים בכל המלאכות. ואף-על-פי-כן הם קדושים בקדשות כאלו:

ובזה יש לנו כח לדחות זהמת הנחש בימי החל ממש, כי זה עקר התקון פשוטו להמשיך האמת בבני אדם שעוסקים במשא ומתן ומלאכות שגם הם בתוך עסקם לא ישפחו את השם יתברך וידעו ויאמינו שהפרנסה רק ממנו יתברך בהשגתו לבד ויקדשו המשא ומתן והמלאכות לעשות המשא ומתן באמונה גדולה ולזכר בהשם יתברך בכל עת ולקבל עתים לתורה על כל פנים ולהרבות בצדקה ועל-ידי זה עקר הכנעת ובטול זהמת הנחש מהל"ט מלאכות שזוכין על-ידי שממשיכין קדשת שבת לימי החל שאנו זוכין לזה על-ידי גדל כח הצדיקים שיכולים להתפלל תפלה בבחינת דין הנ"ל, שעל-ידי זה נתקדשו כל הימים טובים וחל המועד עד שאחר החרבן שראו שהסטרא אחרא מתגברת מאד מאד וידעו שאף-על-פי שיהיה נבנה הבית שני לא יהיה גאלה שלמה, כי יהיו נכנעים תחת מלכי העובדי פוכבים וגם סופו לחרב. והגלות יתארך מאד בגוף ונפש, על-כן הוסיפו בנפלאותיהם וקבעו לנו עוד שנים ימים טובים קדושים בימי החל ממש שהם חנפה ופורים שהם מתרים בכל המלאכות ואף-על-פי-כן הם קדושים כל כך. ועל-ידי זה יש לנו כח לקדש ימי החל ממש, דהיינו לקדש הל"ט מלאכות בעצמנו, שהם כלל העסקים של משא ומתן וכל מיני גשמיות ותאוות של העולם הזה שיהיה לנו כח גם שם לדחות זהמת הנחש ולזכר בהשם יתברך ועל-ידי זה עקר הקיום שלנו בגלות הארץ הזה. וכל זה על-ידי גדל כחם של הצדיקים בעלי כח הנ"ל. כי כל מה שהבעל דבר והסטרא אחרא מתגברים ביותר, הם מתגברים יותר ויותר בגדל כחם ומתפללים התפלה הנ"ל בלח וגבורה יתרה עד שממשיכין הקדשה לכל הרחוקים ממש בכל המקומות הרחוקים מאד, כמו שרואין שמדליקין נר חנפה למטה מעשרה טפחים אשר מעולם לא ירדה שכינה לשם, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, אבל בגדל כחם של הצדיקים גבורי כח הנ"ל. יש לנו כח להמשיך קדשה עליונה ואור גדול כזה למטה למטה כדי לדחות זהמת הנחש במקומה ובשעתה ממש וכנ"ל:

אות ט

וזה בחינת הדלקת נר חנפה שהוא להמשיך אור הצדיקי אמת שיש להם רוח נבואה, שזהו בחינת אור התורה שפלויה מכל המדרגות של נבואה, שזהו בחינת אור, בחינת כי נר מצוה ותורה אור וכן הצדיק נקרא אור כמו שכתוב, אור זרע לצדיק. ומשם מדליקין ומאירין נרות המנוחה בבית המקדש ומשם מאיר אור נר חנפה שאנו זוכין על-ידי תקף הנס להמשיך אור הצדיקים ואור התורה גם בעמק הגלות הזה כל אחד ואחד בביתו אפלו במקום שהוא וכנ"ל. והעקר לברר המדמה (כמו שמבאר בהתורה הנ"ל, עין שם), שצריכין לבקש מאד מאד את הצדיק אמת שיש להם בחינת רוח נבואה כדי לברר המדמה כדי לזכות לאמונה שלמה, דהיינו להאמין בחדוש העולם וכו', (עין שם היטב). וזה עקר מצות נר חנפה, כי עקר שליטת המדמה היא בלילה, כי המדמה הוא בחינת שנה, כמו שמבאר שם. בחינת חשכת לילה, כי כל הערבובים והבלבולים שבאים על-ידי המדמה הם בחינת חשך, כי כמו שבחשך האדם טועה עצמו ואינו מבחין בין כסף לנחשת וברזל וכו', שבשביביל זה נקרא החשך ערב על שם הערבוב שבשעת החשך, כמובא בספרים, כמו כן הוא המדמה ממש, שהוא בחינת חשך שיכול לטעות עצמו ולערבב הדעת להטות מן האמת, ועל-כן עקר שליטתו בלילה, שהוא בחינת ערב-חשך, בחינת ערבוב ובלבול, שזהו בחינת כח המדמה פני"ל. ואז בלילה צריכין להדליק נר כדי להאיר בחשך לברר כל הדברים. וזה דויע שכל הדברים שעושין למטה כלם יש להם שרש למעלה בהתורה הקדושה שהוא הרוחניות והחיות והקיום של כל העולם ומלאה:

והנה הדלקת הנר בלילה זה נמשך מבחינת מה שצריכין להאיר מאור יום לחשכת לילה. וזה עקר מצות הדלקת הנרות בבית המקדש בכל לילה שממש נמשך אור הנר לכל העולם כלו, כי עקר האור הוא מהתורה שהוא כלליות הנבואה שהיא עקר בחינת הדעת, שהוא עקר אור יום כידוע כמו שכתוב, כי יש יתרון לחכמה מן הסכלות כיתרון האור מן החושך, כי עקר אור התורה נמשך ביום, כמו שכתוב, ביום צותו, מלמד, שלא נדבר עמו אלא ביום, כמו שדרשו רבותינו זכרונם לברכה, ועל-כן עקר האור הוא ביום וכשמגיע הלילה שאז מתפשט החושך הגדול, שהוא בחינת ערב, בחינת ערבוב ובלבול המדמה, אז צריכין להמשיך מאור יום להאיר גם בחשכת הלילה, שזהו בחינת הדלקת הנר בלילה, דהינו להאיר גם בחשכת לילה על-ידי הארת התורה של יום, הינו לברר המדמה שהוא בחינת חשכת לילה, על-ידי התורה, שהיא בחינת אור יום, שהוא בחינת כלליות הנבואה שעל ידה עקר ברור המדמה וכל זה כדי לזכות לאמונה שלמה שצריכין לגדלה בלילה, בבחינת ואמונתך בלילות. וזה עקר בחינת נר חנכה, כי מלכות יון הרשעה עמדה על ישראל להשפיעם תורתך וכו', כי מלכות יון הרשעה הם הם חכמי יון שמהם מתפשטים כל הכפירות והאפיקורסות בעולם כידוע דעת אריסטו היו, ימח שמו ונמח זכרו, שכופר בחדוש העולם, שמחמת זה התגרו בישראל כל מלכי יון הרשעה מחמת שנטו אחר דעתו הרעה והתגרו בישראל ורצו להשפיעם תורתו מחמת שעל-ידי התורה עקר הכנעתם, כי בהתורה מפרש 'בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ' הפך דעתם הרעה:

ועל-כן כשגברו מלכות בית חשמונאי ונצחום היה הנס בנרות המנורה דיקא ומחמת זה תקנו להדליק נר חנכה כל אחד בביתו, כי עקר הכנעת מלכות יון הרשעה היה על-ידי בחינת התפלה של הבעל כח בבחינת דין הנ"ל, כי מתתיהו ובניו היו צדיקים גדולים גבורים בעלי כח מאד וצדקו אל ה' בחזקה ומסרו נפשם על קדוש השם, כי סכנו נפשם למות חס ושלום, במלחמה בין הערלים והטמאים בשביל קדשת שמו ויתברך כדי להציל את ישראל, שכל זה הוא בחינת תפלה בבחינת דין של הבעל כח הנ"ל, (כמו שמבאר בהלכות עובדי כוכבים, עין שם). ועל-ידי התפלה בבחינת דין הנ"ל. זוכין לכל הבחינות המבארות שם עד שזוכין לבחינת נבואה שהוא בחינת ברור המדמה שעל-ידי זה זוכין לאמונה שלמה, דהינו להאמין בחדוש העולם שזה העקר, (כמו שמבאר שם, עין שם). וזהו בחינת הדלקת נר חנכה, כי בגדל פחם של הצדיקים הנ"ל המשיכו תקון כזה עד שכל אחד יכול להאיר בביתו הארת הצדיקי אמת שהוא הארת התורה, שהוא בחינת נבואה לברר המדמה בשעתו, דהינו בלילה לידע גם בעמק חשכת הגלות המר הזה אמתת האמונה הקדשה שיש יחיד קדמון ויתברך שמו שברא את העולם יש מאין המחלט, דהינו אמונת חדוש העולם שהוא העקר ועל-ידי זה נדחה זהמת הנחש שהם אמונות כוזבות של המנחשים והקוסמים נמשכין כל הכפירות שממש כל זהמת הליט מלאכות, שהם בחינת זהמת הנחש, כי צריכין להמשיך קדשת האמונה הקדושה שהוא קדשת התורה הקדושה קדשת שבת לתוך ימי החל בעצמן, לקדש גם ימי החל בעצמן בבחינת קדשת שבת לדחות זהמת הנחש גם בעצם ימי החל בתקף הגשמיית בחשכת הגלות בגוף ונפש וכנ"ל:

אות י

כי הדלקת הנר דקדשה, שהוא בחינת נר חנכה, שהוא בחינת נרות המנורה, שהוא להמשיך הארת אור יום לתוך חשכת לילה לברר המדמה בשעתו ובמקומה כנ"ל, זהו בחינת המשכת קדשות שבת לתוך ימי החל שהוא עקר עבודת האדם בזה העולם, כי העולם הזה והעולם הבא בכלליות הם בחינת ששת ימי החל ויום השבת, ועל-כן נקרא כל העולם הזה בשם ערב שבת, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, מי שטרח בערב שבת יאכל בשבת. כי העולם הבא הוא יום שכלו שבת. וכל העולם הזה הוא כנגדו בבחינת ששת ימי המעשה ועקר ביאת האדם לזה העולם הוא שיקדש זה העולם בקדשת העולם הבא, שזהו בחינת המשכת קדשות שבת לימי החל, אבל איך היה אפשר להמשיך קדשות העולם הבא בזה העולם הגשמי, על-כן חמל עלינו השם ויתברך ונתן לנו את יום השבת שהוא שקול ככל התורה כלה ואז נתנה התורה, שעל-ידי זה אנו יכולין להמשיך בחינת קדשת העולם הבא בזה העולם, כי שבת הוא מעין עולם הבא, אבל צריכין להמשיך קדשות יום השבת לששת ימי המעשה. וזה זוכין על-ידי התפלה בבחינת דין הנ"ל, שעל-ידי זה נתקדשו כל היום טוב וחל המועד עד שזוכינו גם לחנכה ופורים, שעל-ידי זה יש כח להמשיך קדשות שבת גם בימי החל בעצמן כנ"ל. וכל זה הוא בחינת הדלקת הנר דקדשה שהוא להמשיך אור יום גם בתקף חשכת לילה, דהינו להמשיך אור דעת התורה הקדושה לברר המדמה לזכות לאמונה הקדושה, כי הכל אחד, כי יום ולילה שהם בחינת אור וחושך, דעת האמתי וכסילות ובלבול המדמה, הם בחינת שבת וימי החל, כי עקר התורה שהוא עקר אור הדעת הוא בשבת כידוע. וימי החל הם בחינת כסילות נגד שבת, כי הם ימי המעשה שבהם שולטין עובדין דחל, שהם בחינת כסילות, בחינת שטו ולקטו-בשטותא, כמובא. אבל צריכין

להמשיך קדשת שבת לימי החל, שהוא בחינת המשכת אור יום לתוך חשכת לילה, שזהו בחינת הדלקת הנר פני"ל, ועל-כן תחלת בריאת אור הנר היה במוצאי שבת, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, שנטל אדם הראשון שני אבנים ושחקן זה בזה עד שיצא מהם האור. כי אור האש, שהוא אור הנר, הוא להמשיך קדשת שבת לימי החל וכנ"ל, כי בשבעת ימי בראשית היה מאיר אור שבעת הימים שהיה האדם צופה בו מסוף העולם ועד סופו, שזהו עקר בחינת אור של שבת, שהוא בחינת עולם הבא. ועל-ידי חטאו נגנז במוצאי שבת. ואז חנן השם יתברך אותו דעה שיוכל להמשיך מאור של שבת, שהוא בחינת אור יום, בחינת אור העולם הבא להמשיכו לזה העולם, שהוא בחינת לילה, בחינת ימי המעשה לקדש גם ימי המעשה בקדשת שבת להאיר בחשכת לילה הארת התורה הקדושה לברר האמונה הקדושה להאמין באמת בחדוש העולם ולדחות זהמת הנחש גם בתקף ימי החל וכנ"ל, שזהו בחינת הדלקת נר דקדשה שגדול מאד, שזהו בחינת הדלקת נרות המנורה הקדושה בבית המקדש. ועכשיו אנו זוכין להמשיך ההארה קדושה הזאת למטה למטה יותר ולהאיר בעמק חשכת אפלות הגלות של כלל ישראל ושל כל אחד ואחד בפרטיות להאיר גם שם הארת הצדיקי אמת שהוא הארת התורה הקדושה לברר המדמה, שעל-ידי זה עקר שלמות האמונה הקדושה, שכל זה הוא בחינת הדלקת נר חנכה להכניע הפירות של מלכות יון הרשעה, על-ידי תקוף הנס של חנכה שפרסמין על-ידי ההדלקה דקדשה הזאת וכנ"ל:

אות יא

ועל-כן מדליקין נר חנכה שמונה ימים, כי זה העקר שצריכין להדליק ולהאיר אור הצדיק והתורה הקדושה עד שיאיר עלינו אור שבעת ימים שכלול בשבת, עד שימשיכו הקדשה על ימי החל מממש שהוא בחינת יום השמיני, כי יום הראשון אחר שבת בראשית הוא יום שמיני לבריאה, כי השם יתברך ברא כל הבריאה בששת ימי בראשית ושבת בשבת. ואז נכללו כל הששה ימים בשבת, שזהו בחינת שנמשך קדשת שבת על ימי החל שלפניו עד שכלם נכלליו בשבת, אבל אחר שעבר שבת ראשונה ונגנז האור הראשון בחטאו עדין צריכין להמשיך קדשת שבת על כל ימי החל הבאים שיהיו נקיים מזהמת הנחש מפגם האמונה פני"ל. וזהו בחינת סוד הבדלה במוצאי שבת שהוא כדי להמשיך קדשת שבת על ימי החל כדי להבדיל ולברר הטוב מהרע, הקדש מהחל, ועל-כן אז נברא האור הראשון, ועל-כן מברכין עליו במוצאי שבת ומבדילין עליו, כי בריאת האור במוצאי שבת הראשון, זה עקר בחינת המשכת קדשת שבת לימי החל, שהוא בחינת המשכת אור יום, המשכת הדעת של התורה הקדושה לתוך חשכת לילה, שהוא בחינת המדמה כדי לברר המדמה שבו תלויה עקר האמונה קדושה פני"ל. נמצא, שעקר המשכת קדשת שבת לימי החל הוא בבחינת יום השמיני שהוא יום הראשון שאחר שבת בראשית שהוא יום שמיני ליצירה שבו נברא האור שממנו מדליקין הנרות הקדושים של ימי חנכה וכנ"ל. וזהו בחינת מעלת יום השמיני בכמה מקומות, כמו שפיתוב, וביום השמיני ימול בשר ערלתו. וכן מיום השמיני והלאה גרצה לקרבו וכי, שהוא כדי שיעבר עליו שבת (כפובא בדברי רבותינו זכרונם לברכה). כי אי אפשר להכניע הרע, שהוא הערלה, מהאדם עד שיעברו עליו שבעה ימים תחלה. שהם כנגד שבעת ימי בראשית שכלם נכלליו בשבת. וביום השמיני אז הוא בחינת המשכת קדשת שבעת ימי בראשית, שהם בחינת קדשת שבת לימי החל שהתחיל ביום השמיני ליצירה פני"ל, ועל-כן אז דיקא מלין בשר ערלתו ומכניעין ומבדילין ממנו הרע שהוא הערלה. כדי להמשיך הקדשה על התינוק הנמול שעקר הקדשה הוא להמשיך קדשת העולם הבא, שהוא קדשת שבת לזה העולם, שהוא בחינת ימי המעשה פני"ל, שזה נעשה ביום השמיני דיקא פני"ל. וכן לענין קרבו שאי אפשר להכשירו לקרבו שהוא בחינת ברור המדמה כי אם ביום השמיני וכנ"ל לענין מילה. כי יום השמיני של מילה ויום השמיני של הרצאת הבהמה לקרבו הם בבחינה אחת, (כפובא בדברי רבותינו זכרונם לברכה)

אות יב

וזה בחינת שנקרא חנכה, שהוא בחינת חנכת הבית, כי עקר שלמות כל התקונים הנ"ל הם בבית המקדש, כי עקר יציאת מצרים שהיה על-ידי תפלה בבחינת דין הנ"ל, שעל-ידי זה נעשו גרים ונתגלה כבודו וכו', שעל-ידי זה נמשכו כל התקונים הנ"ל, הכל היה בשביל שנוצה לכנס לארץ ישראל ולבנות שם בית הבחירה ששם עקר שלמות כל התקונים הנ"ל, כמו שכתוב, ואותנו הוציא משם להביא אותנו אל הארץ וכו'. וכמו שכתוב בשירת הים, תביאמו ותטעמו בהר נחלתך וכו' מקדש ה' וכו'. שעקר תשוקתו ומגמתם היה לבוא אל הבית המקדש ששם עקר כל התקונים, כי שם התגלות הכבוד שנמשך על-ידי הגרים שנעשה על-ידי התפלה הנ"ל, כמו שכתוב, וכבוד ה' בא אל הבית. וכתוב, ובהיכלו כלו אומר כבוד. וכן בפסוקים הרבה. ושם עקר המשכת הנבואה שהוא התורה, כי עקר הנבואה נמשכת מהבית המקדש מבין שני הכרובים אשר על ארון העדות, כמו שכתוב, ובבא משה וכו' וישמע את הקול מבין שני הכרובים וכו'. ושם עקר האמונה אמונת חדוש העולם, כי שם האבן שתיה שממנה השתת העולם, ועל-כן מחמת שמשם התחלת הבריאה, על-כן שם יכולין להכניס האמונה הקדושה, שהוא אמונת חדוש העולם שהשם יתברך ברא תחלה נקדת האבן שתיה וממנה השתת העולם, כמו שכתוב, מציון מכלל יפי אלקים הופיע. ושם נמשכת ההנהגה של ארץ ישראל, שהוא בחינת חדוש העולם שלעתידי, כי שם בבית המקדש עקר הקדשה של ארץ ישראל, כי היא קדשה העליונה של כל העשרה קדשות של ארץ ישראל, ועל-כן כל הנהגת הבית המקדש היה בדרך נסים ונפלאות, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, עשרה נסים נעשו לאבותינו בבית המקדש, כי שם נמשכת ההנהגה של לעתיד, שהיא הנהגה של נסים ונפלאות שלא בדרך הטבע, ועל-כן שם כל השירות והתשבחות שהיו עוסקין בהם הלויים בשעת הקרבן, כי כלם נמשכו מבחינת השיר שיתער לעתיד, שעל-ידי זה גדלים כל הריחות שהם בחינת ראות ה', שזהו בחינת הבית המקדש שנקרא הר המוריה, על-שם הריח הטוב. וכן נקרא על-שם היראה, כמו שכתוב, מה נורא המקום הזה, שעל שם זה נקראת ירושלים יראה-שלים, כי שם גדלים כל הריחות ויראות על-ידי כל התקונים הנ"ל, כי שם נמשך הנהר היוצא מעדן להשקות את הגן בחינת ומעין מבית ה' יצא וכו'.

נמצא, שעקר התקון בשלמות הוא בבית המקדש, ועל-כן היה מצפה משה מיד לבוא לשם, כמו שכתוב, תביאמו ותטעמו בהר נחלתך כנ"ל. אבל בעוונותינו הרבים התגרה בהם השטן והחטיאם חטאה גדולה תכף אחר קבלת התורה והכרח משה להתנגע במסירת נפש עצום מאד והתפלל תפלות הרבה עד שנתרצה השם יתברך לישראל במים האחרונים ואמר לו, סלחתי וכו'. ואז ראה הקדוש ברוך הוא שאי אפשר להם לכנס ולבנות בית המקדש מיד. וגם ראה שאפלו בשיפנוסו לארץ ישראל ויבנו את בית המקדש הוא עתיד לחרב שתי פעמים והגלות יתארך מאד, על-כן חמל עלינו השם יתברך והקדים לנו רפואה למכה וצוה לישראל לבנות את המשכן שיש בו כל הקדשות של הבית המקדש ובה הפליא חסדו עמנו. שלמד למשה להמשיך תקוה נפלא כזה שיהיה כח להמשיך קדשת הבית המקדש גם בהולכם במדבר שמים מקום נחש ושרף ועקרב וכו'. ובה המשיך תקוה לדורות שאפלו בשיחורב הבית המקדש בעוונותינו יהיה לנו כח להמשיך קדשת הבית המקדש על-ידי בתי כנסיות ובתי מדרשות שאנו בונים בימי החורבן, שהם בחינת מקדש מעט, כמו שכתוב, כי הפצוטים בגוים וכו' ואהי להם למקדש מעט וכו'. כי עקר הכח להמשיך קדשת הבית המקדש על הבתי כנסיות ובתי מדרשות שאנו בונים בחוץ לארץ בימי החורבן הוא על-ידי קדשת המשכן שהמשיך משה תקוה כזה להמשיך כל קדשת הבית המקדש במדבר, על-ידי זה יש לנו כח גם עתה להמשיך קדשת הבית המקדש אחר החורבן על-ידי הבתי כנסיות ובתי מדרשות, ועל-כן תכף בשעת הקמת המשכן רמז על החורבן, כמו שכתוב, אלה פקודי המשכן-משכן. שדרשו רבותינו זכרונם לברכה, משכן בבנינו, משכן בחורבנו. כי עקר הקמת המשכן היה בשביל זה כדי שיהיה כח לישראל להמשיך קדשת המשכן שהוא קדשת הבית המקדש גם אחר החורבן וכנ"ל.

וזה, מה טבו אהליך יעקב. ופרש רש"י על הבית המקדש, 'מה טובי-אהל שילה ובית עולמים בישובו וכו'. 'משכנותיך-אף כשהם חרבים וכו', הינו כנ"ל, כשהם חרבים הם בבחינת המשכן, כי אז אחר החורבן אנו ממשכים קדשת הבית המקדש על הבתי כנסיות ובתי מדרשות על-ידי המשכן וכנ"ל. כי גם על הבתי כנסת ובתי מדרש נאמר גם כן מה טבו אהליך יעקב, כי הם מקדש מעט וזה על-ידי 'משכנותיך ישראל', דהינו על-ידי קדשת המשכן והנ"ל. וזה בחינת חנכה בחינת חנכת הבית המקדש. שאז אנו ממשכין עלינו קדשת הבית המקדש על-ידי הדלקת נר חנכה שעקר המשכת הקדשה של שבת לימי החל על ידו, שזהו גם כן בחינת המשכת קדשת הבית המקדש גם בגלות בחוץ לארץ אחר החורבן, כי עקר קדשת הבית המקדש נמשך משבת (כמובא בדברי אדונינו, מורנו ורבונו זכרוננו לברכה), ועל-כן כל מקום שהזכיר מעשה המשכן הקדים שבת וכו', ועל-כן על-ידי קדשת הדלקת נר חנכה שהוא להמשיך קדשת שבת לימי החל כנ"ל, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, ממשכין קדשת הבית המקדש גם בחוץ לארץ, שזהו גם כן בחינה זאת ממש, כי הכל אחד, כי שבת וארץ ישראל ובית המקדש הם בבחינת אמת, כי הם בחינת קדש כנגד חל שהוא בחינת ימי החל וחוף לארץ, כמובן בדברי רבותינו זכרונם לברכה בשבע הבדלות שסדרו בירושלמי שהם בין קדש לחל, בין יום השביעי לששת ימי המעשה, בין אור לחושך, בין ארץ ישראל לחוץ לארץ וכו', ועל-כן מכל עבודת המשכן לא נזכר אצל חנכת המזבח כי אם הדלקת גרות המנורה שהם בחינת נר חנכה, כי עקר חנכת המשכן שהוא לקדשו בקדשה גדולה עד שנוכל להמשיך קדשתו גם במדבר ואחר החורבן

אות יג

פי זה דוע ומבאר לעיל מזה, שהבעל דבר והסטרא אחר מתעוררים ומתגברים בכל פעם יותר, אף-על-פי שגבר הכניעו אותם מאז על-ידי התפלה בבחינת דין הנ"ל עד שהכרחו להקיא הקאות הרבה גם קרבים ובטנים, אף-על-פי-כן הם חוזרים ומתעוררים בכל פעם בבחינת ככלב שוב על קאו וכו', ועל-כן כל אלו הנפשות שהקיא הסטרא אחר צריכו עדין תקונים הרבה ורפואות הרבה, כי בודאי אפלו אחר שהקיא אותם הסטרא אחר עדין הם חלשים מאד מאחר שהיו בין שניהם. ובפרט כי הם עדין בעלי בחירה והבעל דבר מתגרה עתה בהם הרבה ביותר כדוע, ועל-כן עדין צריכו לשועות ורפואות ותקונים הרבה. ועקר תקונים ורפואתם הוא על-ידי בחינת הרפואות הנאמר שם בהתורה הנ"ל באות ו' על פסוק, ובל יאמר שכן חליתי וכו', עין שם הענין הנפלא והנורא מאד מה שמבאר שם בענין תוספות השכנים. ועין במקומות שדברנו בזה ובארו קצת הענין הנורא הזה. והכלל, שעקר תקון כל נפש ונפש הוא כשזוכה להשתדל להיות שכן להקבוץ הקדוש של ישראל במקום שמתקבצים שם לעסק בתפלה באמת, כי על-ידי מה שנתוסף שכן להקבוץ הקדוש של ישראל נעשין שעשועים גדולים ונפלאים מאד למעלה, כי נתרבו הבתים הרבה מאד עד כי חדל לספר, כמו שמבאר שם. ועל-ידי זה עקר רפואתה בגשמיות ורוחניות בחינת ובל יאמר שכן חליתי, (כמו שמבאר שם, עין שם), ועל-כן עקר התקון על-ידי בגין בית המקדש כנ"ל, כי עקר בגין בית המקדש נבנה על-ידי תוספת השכנים, שעל-ידי זה נתרבו הבתים למעלה הרבה מאד עד שעל-ידי זה נבנה הבית המקדש למטה, כי דוע בדברינו, שלמטה כפעולתן לאיזה קדשה פחות השערה היא יקרה יותר מאלפים ורבבות עולמות למעלה, (כמו שכתוב בהמעשה של הצדיק וכו'):

ועל-כן צריכו שיתרבו אלפים ורבי רבבות בתים הרבה למעלה על-ידי תוספת השכנים כנ"ל, עד שיהיה נעשה בית הקדשה למטה. וזהו ענין מה שלא נבנה הבית המקדש עד ארבע מאות ושמונים שנים אחר יציאת מצרים, כי צריכו קדם שיהיה נבנה רבבות בתים למעלה עד שיהיה נבנה בית המקדש למטה, אבל גם קדם בגין בית המקדש שהוא עקר המנוחה והנחלה ושם עקר שלמות כל התקונים כנ"ל, גם קדם לזה צריכו בית דקדשה לפי שעה כדי ששם יהיה מקום קדוש שיתוסף השכנים דקדשה לשם כדי שיתרבו הבתים מאד מאד עד שיהיה נבנה הבית המקדש ממש על-ידי זה וכנ"ל. וזהו בחינת נפלאות מעשה המשכן, כי משכן על שם שכן, שהקדוש ברוך הוא חמל עלינו וצוה עלינו במדבר קדם שנקסין לארץ ישראל ולבית המקדש לבנות לעת עתה מהמשכן שעקרו נבנה בשביל השכנים שצריכו להוסיף בכל פעם בעת שהולכין נע ונד במדבר ואין להקדשה מנוחה, ועל-כן הכל בבחינת שכנים, אבל צריכו על כל פנים איזה מקום קדוש שיתוספו לשם השכנים הנ"ל. וזהו בחינת המשכן הנ"ל. וזהו בעצמו בחינת בתי כנסיות ובתי מדרשות שבוניו בחוף לארץ אחר החרבו שהוא בשביל הקבוץ הקדוש של ישראל לתורה ולתפלה ולהוסיף לשם שכנים בכל פעם, כי כל מי שנקנס לבתי כנסיות ובתי מדרשות, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה על פסוק, הוי על כל שכני הרעים. שכל מי שאינו נכנס להתפלל בבית הכנסת נקרא שכן טוב, הפך שכן רע שנקרא מי שאינו להתפלל ולהתוסף על הקבוץ הקדוש נקרא שכן טוב. ונתרבו על דו אלפי אלפים ורבי רבבות בתים כנ"ל. ואנו צריכו בגלות המר הארץ הזה לבנות בנינים דקדשה ולהוסיף שכנים רבים עליהם עד שיתרבו בתים דקדשה למעלה ברובי עצום כל כך עד שנוצח שיבנה הבית המקדש למטה שיהיה קדם לעד ולא יחרב עוד לעולם, ועל-כן מתארז הגלות כל כך, כי בשביל בגין בית המקדש כזה שיהיה קדם לעד צריכו שיהיו נבנין למעלה בתים הרבה מאד על-ידי שכנים דקדשה הרבה עד שיהיה נבנה בית המקדש למטה שיתקיים לעולם וכנ"ל (והבו היטב):

וכל זה הוא בחינת חנכה שהוא חנכת הבית המקדש, כי אז ממשכין הארה גדולה על-ידי הדלקת נר חנכה עד שמאיריו הארת הצדיק והתורה בכל העולם פלו עד שמקדשין כל המקומות הרחוקים והנמוכים ביותר בחינת ימי החל ממש, שזהו בחינת המשכת קדשת שבת לימי החל. המשכת קדשת הבית המקדש לחוף לארץ לכל המקומות הרחוקים מאד, כי על-ידי בחינת ההארה הגדולה של חנכה מאיריו בכל הרחוקים האמונה הקדושה עד שבאים כל הרחוקים ונתוספו על הקבוץ הקדוש שעל-ידי זה נתרבו הבתים לאין קץ, שעל-ידי זה נמשכו בגין הבית המקדש כנ"ל, ועל-כן נקרא חנכה

אות יד

זוהי בחינת גדל מעלת ההליכה עד קברי הצדיקים הקדושים להתפלל שם, כי שם עקר התקון של כל אחד שיוכל לצאת ממקום שנפל שם. אפלו אם הוא בין שני חס"ם יכול הצדיק הגדול להוציאו משם כשבאין על קברו הקדוש, כי גדולים הצדיקים במיתתו יותר מבחינהו. וכמו שכתוב, ושבח אני את המתים שכבר מתו וכו'. כי מיתת הצדיק הגדול גבה ונעלה ונשגב מאד. ואז דיקא מתגבר בכל כחו לגמר מה שצריך לגמר, כי בודאי הצדיק האמת עוסק כל ימיו חינו הקדושים להוכיח את ישראל להחזירם למוטב, כי זה כל מנמתו והוא מוסר נפשו בשביל זה כל ימיו. אבל זה ידוע שלבעל בחינה קשה מאד להועיל, כי הבחינה של האדם יש לה תקף גדול מאד, כי הכל נברא בשביל הבחינה (וכמבאר מזה במקום אחר). אבל אף-על-פי-כן יגמר הצדיק מה שהתחיל והעקר על-ידי קול תוכחתו הקדוש שהוא בחינת קולו של משה שהוכיח את ישראל בקול הנגון שיתער לעתיד. וזה הקול נמשך על-ידי התפלה בבחינת דין שמתפלל זה הצדיק, כי הוא בכל כח גדול (וכמבאר שם בהתורה הנ"ל). אבל כבר מבאר שאפלו כשמתפלל התפלה הזאת עד שהסטרא אחרא מוכרחת להקיא גם מקרבה ובטנה, אף-על-פי-כן עדין היא מתגברת אחר כך בכחה הנשאר וכו' כנ"ל, ועל-כן עקר שלמות זאת התפלה בבחינת דין של הבעל כח הנ"ל היא רק סמוך למיתתו, ועל-כן הצדיק אינו מוכיח את ישראל אלא סמוך למיתה, כמו שפרש רש"י בפרשת דברים על פסוק, ויהי בארבעים שנה וכו'. שלא הוכיחו משה אלא סמוך למיתה, ולמד מיעקב שלא הוכיח את בניו אלא סמוך למיתה וכו'. כדי שלא יהיה מוכיחו וחוזר ומוכיחו וכו' וכן יהושע ושמואל ודוד לא הוכיחו אלא סמוך למיתה וכו'. כי מיתת הצדיק זהו בעצמו בחינת תפלה, בבחינת דין של הבעל כח, כי המיתה בבחינת דין, ועל-כן שם נאחזת הסטרא אחרא

אות טו

ועל-כן המת מטמא בטמאה חמורה, אבל הצדיק הגדול הוא מת על קדוש השם, כי כל ימי חינו מסר נפשו בכל יום על קדוש השם ובפרט בשעת מיתתו ממש, בודאי הוא מת על קדוש השם. ועקר המיתה על קדוש השם היא בבחינת התפלה, בבחינת דין של הבעל כח, שזהו בחינת עשרה הרוגי מלכות שכל ברורי הניצוצות מהקלפות עד עתה ועד הסוף הוא על דם, (וכמבאר מזה בהלכות עובדי כוכבים על ענין יהרג ואל יעבר בשביל קדוש השם, עין שם). בפרט מיתת הצדיקים שבחוץ לארץ שהכל הוא בבחינת התפלה, בחינת דין הנ"ל שמוסרים גופם שיקבר בחוץ לארץ ששם יניקת הסטרא אחרא ונדמה להסטרא אחרא שהיא בולעת את הגוף הקדוש הזה, אבל זה הגוף הקדוש הוא בעל כח גדול ועומד להסטרא אחרא בצוארה עד שמכרחת על-ידי זה להקיא הקאות הרבה מקרבה ובטנה וכו' עד שיגמר הצדיק מה שהתחיל, כי אז אינו פוסק מלעסוק בבחינת תקון התפלה הנ"ל עד שיגמר כרצונו בבחינת כצאתי מן העיר אפרש את כפי. כשיוצא מן העיר אל קברו אז יפרש את כפיו בתפלה הנ"ל עד שיגמר מה שרוצה, ועל-כן שם על קברו יכול כל אחד להתתקן אפלו הגרוע שבגרועים, כי שם עקר הכח של בחינת התפלה הנ"ל, שעל-ידי זה עקר קול התוכחה הנ"ל, שהוא קול הנגון הנ"ל שעל-ידי זה מוכיח את ישראל בבחינת נרדי נתן ריחו, שעל-ידי זה עקר התקון שזה נעשה בשעת מיתתו דיקא, כי אז דיקא מוכיחם כנ"ל, ועל-כן שם הכל יתתקנו כראוי כל מי שיזכה לבוא לשם בחייו. וזהו בחינת העשרה קפיטיל תהלים שאומרים שם שהם בחינת עשרה מיני נגינה, (כמובא בסימן רה) שהם בחינת קול הנגון הנ"ל שיתער לעתיד, שהוא בחינת קול תוכחתו הקדושה הנ"ל, שעל-ידי זה מעורר ריח טוב אפלו מהגרוע שבגרועים שבישראל ומתקן הכל על-ידי זה וכנ"ל:

הלכות חל המועד הלכה ה' מיסד על מאמר "תקעו-ממשלה" חסר:

עֲתָה נִדְפֵס בְּהַשְׁמָטוֹת בְּעִזְרַת הַשָּׁם :

הַלְכוֹת חַל הַמוֹעֵד הַלְכָה ו נִכְלָל בְּהַלְכוֹת רֵאשׁ חֹדֶשׁ הַלְכָה ז אֹת נ :

תשעה באב ושאר תעניות א:

הַלְכָה א :

עֲנֵנו הָאֲרַבְעָה תַעֲנִיּוֹת כְּדֵי לְהַעֲלוֹת מַלְכוּת דְקַדְשָׁה. שְׁהִיא בְּחִינַת ד'. כְּמוֹ שֶׁכָּתַב רַבְּנוּ בְּסִימָן ל:

אות א

כִּי עַל-יְדֵי הַחֲרָבָה וְהַגְּלוּת נִפְלָה מַלְכוּת דְקַדְשָׁה וְנִמְסָר מַלְכוּת לְעֹבְדֵי כּוֹכָבִים, וְעַל-כֵּן מִתְעַנֵּין, כִּי עַל-יְדֵי הַתַּעֲנִיּוֹת נִתְעַלָּה הָאֱמוּנָה, (כְּמוֹ שֶׁכָּתַב רַבְּנוּ זְכוֹרֵנוּ לְבָרְכָה בְּמֵאמֶר "וַיִּסַּב" בְּסִימָן סב) וְעַל-יְדֵי זֶה עוֹלָה הַמַּלְכוּת, שְׁהִיא בְּחִינַת אֱמוּנָה, כִּי עֵקֶר הַגְּלוּת מִחֲמַת חֲסָרוֹן אֱמוּנָה, כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּ לְבָרְכָה, לֹא חֲרָבָה יְרוּשָׁלַיִם אֶלָּא עַל שִׁפְסוּקוֹ בַּה אֲנָשֵׁי אֱמָנָה. וּמִחֲמַת זֶה גָלוּ וְנִמְסָר הַמַּלְכוּת שְׁהִיא בְּחִינַת אֱמוּנָה לְעֹבְדֵי כּוֹכָבִים, וְעַל-כֵּן מִתְעַנֵּין אַרְבַּע תַּעֲנִיּוֹת כְּדֵי לְהַעֲלוֹת הָאֱמוּנָה שְׁהִיא בְּחִינַת מַלְכוּת, שְׁהִיא בְּבִחִינַת ד' כְּנִ"ל:

אות ב

זֶה בְּחִינַת תַּעֲנִיּוֹת שֶׁמִּתְעַנֵּין עַל הַגְּשָׁמִים, כִּי עֲצִירַת גְּשָׁמִים הוּא בְּשִׁבִיל חֲסָרוֹן אֱמוּנָה, כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּ לְבָרְכָה, אֵין הַגְּשָׁמִים נִעְצָרִין אֶלָּא בְּשִׁבִיל חֲסָרוֹן אֱמוּנָה. כִּי כִּדּוּם הַמַּדָּה מֵאֲחֵר שֶׁנִּפְסָק הָאֱמוּנָה, וְעַל-יְדֵי זֶה הוּא בְּחִינַת עֲצִירַת הַחֲסָדִים, כִּי כְּשֶׁנִּחְסַר הָאֱמוּנָה אֵין בְּוַדָּאֵי הַדְּבֹר בְּגִלוּת, (כְּמוֹ שֶׁכָּתַב רַבְּנוּ זְכוֹרֵנוּ לְבָרְכָה בְּמֵאמֶר "וַיִּסַּב" הַנִּ"ל) וְגִלוּת דְּבֹר הוּא בְּחִינַת נַחַר גְּרוֹנֵי, שְׁהִיא בְּחִינַת יְבָשׁוּת, וְעַל-כֵּן בָּא הַעֲנֵשׁ עַל-יְדֵי עֲצִירַת מִימֵי גְשָׁמִים שֶׁיְהִי יְבָשׁוּת חֶסֶד וְשָׁלוֹם, וְעַל-יְדֵי עֲצִירַת גְּשָׁמִים בָּא רָעַב חֶסֶד וְשָׁלוֹם, וְהוּא גַם כֵּן מִדָּה כְּנֶגֶד מִדָּה עַל שֶׁנִּפְלוּ לְתַאֲוֹת אֲכִילָה, כִּי כְּשֶׁאֵין אֱמוּנָה אֵין הַתְּגַבְּרוּת תַּאֲוֹת אֲכִילָה חֶסֶד וְשָׁלוֹם, וְאֵין הַמַּאֲכָלִים מִבְּרָרִים, (עֵינֵינוּ כֵּן זֶה בְּמֵאמֶר הַנִּ"ל), וְעַל-כֵּן הַתְּקוּן עַל כָּל זֶה הוּא תַּעֲנִיּוֹת, שְׁעַל-יְדֵי זֶה זֹכֵרֵנוּ לְשִׁבְרַת תַּאֲוֹת הָאֲכִילָה וְזֹכֵרֵנוּ לְאֱמוּנָה, שְׁעַל-יְדֵי זֶה חוֹזֵר הַגְּשָׁמִים כְּנִ"ל, כִּי עַל-יְדֵי הַתַּעֲנִיּוֹת מִמְּשִׁיכֵינוּ מִימֵי הַחֲסָדִים, כְּמוֹ שֶׁכָּתַב רַבְּנוּ שָׁם, שְׁזֶה בְּחִינַת גְּשָׁמֵי בְּרָכָה:

וְכֵן עַל כָּל צָרָה שֶׁלֹּא תְּבוֹא מִתְעַנֵּין, כִּי כָּל הַצָּרוֹת וְהִסּוּרֵי חֶסֶד וְשָׁלוֹם, כָּלֵם הֵם מִחֲסָרוֹן הַדַּעַת, (כְּמוֹ שֶׁכָּתַב רַבְּנוּ זְכוֹרֵנוּ לְבָרְכָה בְּכִמְהָ מְקוֹמוֹת וְחֲסָרוֹן הַדַּעַת, הֵינּוּ הַסְּתֵרֶת הַיְדִיעָה הוּא בְּחִינַת חֲסָרוֹן אֱמוּנָה, (כְּמוֹ שֶׁכָּתַב רַבְּנוּ בְּמֵאמֶר וַיִּסַּב הַנִּ"ל). כִּי הַעֲקָר תְּלוּי בְּהָאֱמוּנָה כְּשֶׁיֵּשׁ אֱמוּנָה בְּשִׁלְמוֹת, כְּרָאוּי בְּהַשָּׁם יִתְבָּרַךְ אֵין כָּל הִסּוּרִים בְּטָלִין, כִּי יוֹדְעֵינוּ שֶׁהַכֹּל מֵהַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, (כְּמוֹ שֶׁכָּתַב רַבְּנוּ כָּל זֶה, עֵינֵינוּ שָׁם). נִמְצָא, שֶׁהִסּוּרֵינוּ הֵם מִחֲסָרוֹן הָאֱמוּנָה חֲסָרוֹן הַדַּעַת, וְעַל-כֵּן הַתְּקוּן לְזֶה תַּעֲנִיּוֹת, כִּי עַל-יְדֵי

תענית זו כיון לאמונה פני"ל. ועקר התענית הוא התשובה, כי על-ידי התשובה עולה המלכות, שהיא בחינת אמונה, ועל-ידי זה נחזר הדעת בבחינת מי זאת עולה, מי עם זאת עולה, (כמו שכתב רבנו בסימן מט, עין שם). וזה שמרבין בתפלות ובקשות בכל התעניות, כי עקר התענית בא על זה בכדי להעלות הדבור פני"ל. וזה שאומרים ודוים וסליחות בימי התעניות, כי על-ידי התעניות זוכין לשמחה בבחינת שמחנו כימות עניתנו, ועל-ידי השמחה יכולין להתנדות בבחינת ששון ושמחה ימצא בה תודה זמרה וקול

תשעה באב ותעניות ב:

מה שמתענין על עצירת גשמים:

כי כתב רבנו זכרוננו לברכה, (בלקוטי תניינא סימן ס) שעצירת גשמים נעשה על-ידי מלחמות ושפיכות דמים, עין שם. ומלחמות הינו מחלקת. ותקון המחלקת הוא תענית, כמבאר היטב בדברי רבנו זכרוננו לברכה (בסימן נז):

אות א

ועל-כן מתענין על עצירת גשמים לתקון המחלקת, הינו מלחמות שמזה נעשה עצירת גשמים פני"ל. וזהו גם כן בחינת הד' תעניות שמתענין על החרבן. שהוא גם כן לתקון השלום, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, פשיש שלום אין צום. שעקר התענית כשאין שלום (וכמבאר שם בדברי רבנו זכרוננו לברכה, עין שם). כי לא חרבה ירושלים אלא בשביל שנאת חנם, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, ועל-כן מתענין לתקון זאת, כי על-ידי התענית נתתקון המחלקת ונעשה שלום פני"ל. וכן על כל צרה שלא תבוא מתענין, כי כל הצרות והיסורין חס ושלום, הם בחינת מחלקת, כי כל מה שהוא נגד רצון האדם הוא בחינת מחלקת, (כמו שמבאר שם בדברי רבנו זכרוננו לברכה הנ"ל). כי הצרות חס ושלום, הם על-ידי התגברות הדינים חס ושלום, שהם בחינת מחלקת, דהינו שאין נכלל שמאל בימין חס ושלום, שזה בחינת מחלקת, בחינת דינים. כי אין יסורין בלא עון והעון הוא בחינת מחלקת, כי עקר יניקת הסטרא אחרא והיצר הרע הוא ממחלוקות, (כמבאר בדברי רבנו זכרוננו לברכה. נמצא, שעל-ידי העוונות שפגם המחלקת שנתן כח חס ושלום, להסטרא אחרא החולקת על הקדושה, על-כן נתעוררו עליו דינים חס ושלום, שהם בחינת מחלקת ומשם באים הצרות חס ושלום, שהם כנגד רצונו, בחינת מחלוקות, ולתקון זאת גזרין תענית שהיא תקון המחלקת פני"ל, כי הפלל שפגם כל מיני מחלקת התקון הוא תענית בבחינת מרבה צדקה מרבה שלום. ועקר התענית הוא הצדקה, כי אגרא דתעניתא, צדקתא, עין שם:

תשעה באב ותעניות ג:

ענין ארבעה צומות שמתענין על חרבן בית המקדש:

על-פי המאמר "בראשית לעיני כל ישראל" בלקוטי תניינא סימן סז :

והכלל, כי הצדיק האמת הוא החן והפאר והיפי של כל העולם בחינת יוסף, בחינת ויהי יוסף יפה תאר ויפה מראה וכו'. ועל ידו יכולין להסתכל בעצמו בכל המדות שבאין מארבעה יסודות איך הוא אוחז בהם, כי כל הארבעה יסודות נמשכין מהצדיק שהוא בחינת יסוד הפשוט, בחינת צדיק יסוד עולם וכו', בחינת נהר יצא מעדן להשקות וכו'. והיו לארבעה ראשים וכו', כי שמו משתף בשמונו וכו' ושם ה' הוא בחינת ארבע אותיות. ומשם נשתלשלין הארבעה יסודות ובהתחלה הם בחינת ארבעה מחין, בחינת תלת גונון דעינא וכת עין וכו'. וזה בחינת שבת וכו', ועל-כן שבת, שהוא תלת גונון דעינא וכת עין, מאיר להבית המקדש וכו'. וכל זה הוא בחינת מאורי האור. וכשנחבר הבית המקדש זה בחינת הסתלקות מאורי אור ואז מתגברין חס ושלום, מאורי אש בחינת ממרום שלח אש וכו'. וזה בחינת וצאת אש בציון ותאכל יסודתיה וכו', כי על-ידי חרבן בית המקדש, בחינת הסתלקות מאורי אור, נתגברו בחינת מאורי אש ועל-ידי זה נפגמין כל הארבעה יסודות, כי תקון כל הארבעה יסודות, שהם כלל המדות, הם על-ידי בחינת מאורי אור שנמשכין מהצדיק, מבחינת שבת, שהם היו מאירין בבית המקדש וכו'. (עין שם כל זה היטב):

אות א

ועל-כן קשה סלוקן של צדיקים יותר מחרבן בית המקדש, כי עקר בחינת מאורי אור נמשכין מהצדיק, שהוא בחינת שבת שמאיר להבית המקדש, ועל-כן כל מי שיש בו דעה כאלו נבנה בית המקדש בגימיו, כי כשיש בו דעה, שהם המחין, שזהו בחינת הצדיק שבדור שזוכה לדעת ומחין שהם בחינת מאורי אור וכו', בודאי נחשב כאלו נבנה בית המקדש בגימיו, כי עקר בגונון וקיום הבית המקדש הוא על-ידי הדעת ומחין, שהם בחינת מאורי אור שמאירין להבית המקדש כנ"ל:

אות ב

וזה בחינת הארבע תעניתים שצריכין להתענות על חרבן בית המקדש, שהוא בחינת הסתלקות מאורי אור וכו' כנ"ל, כי עקר האכילה בקדשה הוא על-ידי בחינת המאורי אור שנמשכין מהצדיק האמת שעל ידו נתתקנין ונתבררין כל הארבעה יסודות כנ"ל, כי כל מיני מאכל הם כלולים מארבעה יסודות כידוע, ועל-כן הם חיות הגוף שכלול גם כן מארבעה יסודות, ועל-כן כשמאירין מאורי אור על-ידי הצדיק, שהוא בחינת בגונון בית המקדש, שעל-ידי זה נתתקנין כל הארבעה יסודות כנ"ל, על-כן אז האכילה בקדשה, בבחינת צדיק אכל לשבע נפשו. כי כשהארבעה יסודות נתתקנין ונתבררין על-ידי הצדיק כנ"ל, אז הם נכללין בקדשה בשרשם בתוך יסוד הפשוט. ואז כל הארבעה יסודות נכללין בבחינת מאורי אור, שהוא בחינת מחין, בחינת אור הצדיק כנ"ל. ואז האכילה בקדשה בשביל הנפש, כי הנפש היא בחינת מחין, בחינת מאורי אור, בחינת נשמת שדי תבינם. והגוף הוא בבחינת מאורי אש, כי אש הוא הראשון מהארבעה יסודות. וכל תאוות הגוף כלם באים מאש וחמימות הגוף שמשם כל התאוות. נמצא, שעקר תקון האכילה בקדשה הוא על-ידי הצדיק האמת שעל ידו נתתקנין כל הארבעה יסודות ונכללין בשרשם בבחינת מאורי אור, בחינת מחין ואז האכילה בשביל הנשמה שהיא גם כן בחינת מחין, בחינת מאורי אור, וזה בחינת צדיק אכל לשבע נפשו וכו' כנ"ל, ועל-כן כל ההשפעות וכל השביעה נמשך מהצדיק הדור בחינת יוסף, שהוא בחינת נהר יצא מעדן להשקות וכו', כי כל הדברים כלם נמשכין מארבעה יסודות שכלם נמשכין מהצדיק וכו' כנ"ל, שהוא בחינת נהר יצא מעדן להשקות את הגן כנ"ל, כי הצדיק משקה ומרוה את הארץ, שעל-ידי זה נמשכין כל ההשפעות, כי כל הגשם והמטר יורדין על-ידי הצדיק, כמו שכתוב, כי לא המטיר ה' על הארץ ואדם אין וכו'. שהוא הצדיק שעל ידו נמשך כל המטר להשקות אל כל פני האדמה, כי הוא בחינת נהר יצא מעדן להשקות וכו' ומשם יפרד וכו', ועל-כן נמשכין כל ההשפעות על-ידי הצדיק בבחינת ויכלכל יוסף את אביו ואת אחיו, בחינת וכל הארץ באו מצרמה אל יוסף לשבר כי יוסף הוא השליט הוא

המשביר וכו'. כי יוסף, שהוא השליט, שהוא הצדיק הדור שממנו נמשכין כל הארבעה יסודות, שהוא הראש בית וכו', (כמבאר במאמר הנ"ל), שהוא נהר יצא מעדן להשקות את וכו', הוא המשביר, כי ממנו נמשכין כל השביעות וכל ההשפעות שפלים כלולים בארבעה יסודות שנמשכין מהצדיק כנ"ל:

אות ג

ועל-כן מצוה גדולה לאכל בשבת, כמו שכתוב, אכלוהו היום כי שבת היום לה'. כי בשבת מאירין בחינת מאורי אור כנ"ל, ואז דיקא האכילה בקדשה כנ"ל, ועל-כן מצוה לאכל בשבת. וזהו שנתנה התורה טעם לאכילת שבת מחמת ששבת היא בבחינת מאורי אור. וזה שכתוב, אכלוהו היום. כי שבת היום לה' ראו כי ה' נתן לכם את השבת וכו'. 'ראוי דיקא זה בחינת מאורי אור, שהם בחינת ראו, בחינת תלת גונון דעינא ובת עין, (כמבאר במאמר הנ"ל על פסוק זה, עין שם), ועל-כן מחמת ששבת היא בבחינת ראו, בחינת מאורי אור וכו'. על-כן אכלוהו היום, כי מחמת זה מצוה לאכל בשבת, כי אז האכילה בקדשה כשמאירין המאורי אור שהם בחינת שבת, בחינת צדיק האמת, בחינת בית המקדש

אות ד

ועל-כן כשנחרב הבית המקדש ונסתלקו מאורי אור גזרו להתענות ארבעה צומות, כי עכשיו כשנסתלקו מאורי אור על-ידי חרבן בית המקדש קשה לאכל בקדשה, כי אז מתגברין הארבעה יסודות בגשמיות שהם בבחינת מאורי אש וכו' כנ"ל, מאחר שנסתלקו מאורי אור וכו' כנ"ל, ועל-כן צריכין להתענות ארבעה צומות כדי להכניע הארבעה יסודות ואז יכולין לזכות על-ידי התענית שיחזרו ויאירו בחינת המאורי אור שהם המוחין, כי על-ידי התענית נזון המוח תחלה ומתגבר המוח על הגוף ואז מתגברין בחינת מאורי אור על בחינת מאורי אש, כי כשמאירין המאורי אור אז אין צריכין לצום, כי האכילה בעצמה נכללת בבחינת מאורי אור כנ"ל, ואזי, אדרבא, על-ידי האכילה נתחזקין יותר בחינת מאורי האור בבחינת צדיק אכל לשבע נפשו, כי על-ידי האכילה בקדשה מתבררין בחינת מאורי אור, כמו שכתוב אצל יהונתן, הנה ארו עיני כי טעמתי מעט דבש הנה. וכיוצא בזה, אבל עכשיו שנחרב הבית המקדש ונסתלקו מאורי אור צריכין התענות ארבעה צומות ואז מכניעין הארבעה יסודות על-ידי התענית, (כמובא במקום אחר) ואז יכולין לחזר ולזכות לבחינת מאורי אור שהם בחינת מחין כנ"ל:

כי כל המתאבל על ירושלים זוכה ורואה בשמחתה. ועל-כן על-ידי תענית שמתענין ומתאבלין על חרבן בית המקדש, על-ידי זה זוכין לבחינת בנין בית המקדש, דהינו שחוזרין וזוכין לבחינת מאורי אור שהם בחינת בית המקדש, בבחינת ולשום לאבלי ציון פאר תחת אפר וכו', (כמבאר במאמר הנ"ל), בבחינת מאור עינים ישמח לב. על-ידי מאור עינים שהוא בחינת מאורי אור, על-ידי זה ישמח לב, כי על-ידי זה זוכין לשמחה בחינת שישו אתה משוש כל המתאבלים עליה שהם זוכים לבחינת מאורי אור, שהם בחינת שמחה כנ"ל. ועל-כן על כל צרה שלא תבוא גוזרין תענית, כי כל הצרות חס ושלום, באין מבחינת מאורי אש שמחה כל הצרות רחמנא לצלן פדוע. ועל-כן מיום שחרב בית המקדש אין יום שאין קללתו מרבה מחברו, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה. כי מיום שחרב בית המקדש ונסתלקו מאורי אור ונתגברו מאורי אש, רחמנא לצלן, שמחה כל הצרות רחמנא לצלן, ועל-כן מתענין, שעל-ידי זה מכניעין בחינת מאורי אש כנ"ל ונתגברין מאורי אור שהם בחינת המחין כנ"ל. ועל-כן עקר תענית גזרו על עצירת גשמים חס ושלום, כי עקר הגשמים נמשכין מהצדיק שהוא נהר יצא מעדן וכו' כנ"ל, שהוא בחינת מאורי אור כנ"ל. ועל-כן כשנעצרו הגשמים חס ושלום, צריכין להתענות הרבה כדי להחזיר בחינת מאורי אור שהם הארת הצדיק שמשם כל הברכות וההשפעות, שהם בחינת גשמים, בחינת ונהר יצא להשקות וכו' כנ"ל:

תשעה באב ותעניות ד:

על-פי התורה "חדי רבי שמעון", עין שם בסימן סא ושם מבאר שעל-ידי פגם אמונת חכמים עולים
עשנים סרוחים וכו'. ועל-ידי זה נחלקה עצתו וכו':

אות א

וזה עקר מרידת הצרה של חרבן בית המקדש ונלות ישראל מארצם שהכל היה על-ידי שפגמו
באמונת חכמים, כמו שכתוב, ויהיו מלעבים במלאכי האלקים (וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה
במשכת שבת ומאז אין לנו שום עצה. כמו שכתוב, אבדה עצה מבנים וכו'. וזהו אבדה עצה מבנים
נסרחה חכמתם, הנינו על-ידי עשנים סרוחים שמבלבלין החכמה שבמח בחינת נסרחה חכמתם, על-
ידי זה אבדה עצה מבנים וכנ"ל, ועל זה צועק דוד המלך עליו השלום, עד אנה אשית עצות בנפשי
וכו', שזה נאמר על הארבע גליות, כמו שפרש רש"י שם שעקר הצרה מה שאין יכולין לשית עצות
בנפשו כל אחד על מה שצריך. כי האדם צריך עצות הרבה בזה העולם כל ימי חייו כדי שיוכל להציל
עצמו ממה שצריך להנצל שלא יאבד שתי עולמות חס ושלום, כי מי שיש לו מח בקדקדו ראוי לשית
לב על אודותיו מה נעשה עמו בזה העולם. ועל מה בא לזה העולם לעבר בדאגות וצרות ויגונות וכעס
ומכאובות כאלה וסופו לעפר ישוב למקום עפר רמה ותולעה. ומי יודע איך יצא משפטו ודינו ביום
הדין הגדול והנורא, כי גדול יום הוא ונורא מאד, כמו שכתוב, אים ונורא הוא ומי יכילנו. בודאי
צריך כל אדם לפקח על עסקיו ולשית עצות בנפשו אולי יוכל למלט נפשו. והעקר הוא עצות אמתיות.
כי עקר תכלית כל החכמות הם העצות כי בודאי אין זה חכמה לעשות קני שרפה נפלאה בחכמה
גדולה. ואחר כך הוא בעצמו נהרג על ידה כאשר כבר ארעו הרבה מעשיות פאלה, כמוכא, וכמו
שאמרו רבותינו זכרונם לברכה סדנא בסדנה יתוב. (ועין מזה במקום אחר בהלכות סכה ועל-כן
בודאי עקר החכמה הוא פשמצליח על-ידי זאת החכמה, דהינו פשיוצא לו מהחכמה עצה שפצליח על
ידה, אבל גם פשמצליח בזה העולם על-ידי החכמה עדן אין זה עצה שלמה באמת, כי העולם הזה
צל עובר ועקר העצה שלמה באמת הוא פשוזכה להצליח על ידה בעולם הנצחי. ועצה פזאת אי אפשר
להשיג כי אם על-ידי אמונת חכמים ולהתקרב אליהם ולתלמידיהם ולספריהם הקדושים שהם
מלאים עצות אמתיות עצות עמקות, כי גם בעבודת ה' בעצמו יש כמה וכמה עצות שהבעל דבר
מתערב בהם ומחפץ אותם לרעה, כי התורה יש בה שני פחות, זכה וכו', לא זכה וכו', כמו שכתוב,
צדיקים ילכו בם ופושעים יפשלו בם. ועל-כן צריך לישמש הרבה צדיקים וכשרים אמתיים כדי לזכות
לעצות שלמות אמתיות בכל יום ובכל עת:

אות ב

כי עקר הקלוקל התחיל מעצות רעות שהם עצת הנחש הקדמוני בחינת הנחש השיאני וכו' ומאז
נתקלקל העם ועקר התקון התחיל מאברהם אבינו שממנו התחיל המשכת התורה בעולם שנקראת
עצה, כמו שכתוב, לי עצה ותושיה. בחינת תר"ג עטין, כי אברהם זכה שהיו כליותיו נובעות חכמה,
כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה. 'כליותיו' דיקא, כי הפליות יועצות ושם עקר גמר שלמות
החכמה. פשוזכין על-ידי החכמה לעצות אמתיות שפנצל על ידם מרוח סערה של זה העולם ולהצליח

על ידם לנצח. ועל-כן אברהם זכה שנקרא יועץ להקדוש ברוך הוא כבכּוֹל, כמו שכתוב, את מי נועץ וביניהו וכו'. וכתוב, ואיש עצתו יודיענו. שנקמר על אברהם, כמו שפרש רש"י שם. וכן כל הצדיקים נקראים יועצים, כמו שכתוב, המה היוצרים וישבי נטעים עם המלך במלאכתו. כי בהם נמלך ונתועץ בבריאת עולמו:

אות ג

ועקר חרבו בית המקדש וגלות ישראל מארצם הוא בחינת פגם העצה שנחלקה לשנים שבא על-ידי פגם אמונת חכמים פני"ל, שעל-ידי זה מגרשין ישראל מארצם, כמו שמבאר שם. ועל-ידי זה אין יכולין להמתיק הדין על-ידי בחינת קדש קדשים ועל-כן על-ידי זה נחרב הבית המקדש. ועל-כן תקנו להתענות הדין תעניות על זה כדי לתקן על-ידי התעניות פגם עשנים סרוחים שהם מותרות האכילה שעולה אל המוח בא על-ידי פגם אמונת חכמים:

אות ד

וזה בחינת השלש צרות שארעו בטבת שאז התחלת חרבו בית המקדש, כמו שכתוב, כתב לך את עצם היום הזה. והם נזכרים בסליחות של יו"ד בטבת שנקתבה התורה וננית ומת עזרא הסופר ואז סמך מלך בבל וכו' שהוא התחלת החרבו, כי כל אלו הצרות תלויים זה בזה, כי נכתבה התורה וננית זה עקר בחינת פגם כתב דינו ונותנים תקף לכתב שלקח מאחר שהתורה הקדושה בעצמה נכתבה בכתב שלקח. וזה בחינת שמת עזרא הסופר, שהוא הסופר הראשון שעסק ביותר לתקן כתיבת התורה פראוי. ועל-כן צרת מיתתו הוא שיכה לצרת כתיבת התורה בכתביהם שהוא ההפך מהתקון שעשה עזרא הסופר על-ידי שהיה עוסק להיות סופר וכתב בכתבינו פדינו. והמשיך שלמות כתיבת ספרי התורה בעולם ועל-כן אז התחיל החרבו, כי עקר החרבו על-ידי זה, על-ידי פגם אמונת חכמים, שעל-ידי זה נפגם כתב דינו ומגרשין מארץ ישראל ונחלקה העצה. ואז אין שלמות להתורה על-ידי שפוגמין בספרים אמתיים של תורתנו הקדושה, שעל-ידי זה אין יכולין להמשיך המתקה מקדש קדשים, עין שם ותראה איך כל זה קשור זה בזה:

אות ה

וזה בחינת מחלקת השבטים עם יוסף שגרם הגלות והחרבו, כי יוסף הוא בחינת הצדיק האמת. והשבטים אף-על-פי שהם כלם קדושים, אף-על-פי-כן קפץ השטן ביניהם והטעה אותם בעצות רעות כאלה למכר את יוסף הצדיק, כי גם צדיקים גדולים צריכים לשמר עצמם מאד ולבקש מהשם יתברך מאד להנצל מעצות נבערות, בפרט בענין מחלקת ששם עקר התגברות השטן שמכניס סברות בלב הצדיקים עד שנדמה להם שהם צריכים לרדף את הצדיק האמת עד לחייו והכל נמשך מעצת הנחש הטעה את אדם הראשון והטעה את קין היה בתחלה גדול במעלה מאד, (כמובו בכתבי האר"י זכרוננו לברכה) והטעה אותו בעצות רעות להרג את הבל. וכן הוא בכל המחלקת, ובפרט המחלקת שבין הצדיקים. וזהו, "וישלחהו מעמק". ודרשו רבותינו זכרונם לברכה, מעצה עמקה של הצדיק הקבור בחברו, כי אתה מרום לעולם ה' וידו על העליונה תמיד. ואף-על-פי שמסר הבחינה לאדם, ועל-כן

ההכרח לעזר את האדם שיבחר לו עצה כרצונו, אף-על-פי-כן מהשם יתברך גומר תמיד כרצונו. (ועין מזה במקום אחר) כי עצת ה' לעולם תעמד. וכתוב, כי ה' צבאות יעץ ומי יפר:

אות ו

ועל-כן פשטנעדי השבטים עם יוסף לא היה אפשר ליוסף לחזר ולהתחבר עמם עד שהביאו את בנימין, כי בנימין הוא עקר בחינת תקון העצה השלמה האמתית, כי רק הוא נולד בארץ ישראל ששם הבית המקדש, ששם עקר העצה פני"ל. ועל-כן נקרא בנימין-בן-מין, בחינת עצות אמתיות שהם בחינת לב חכם לימינו, הפך עצות נבערות, שהם בחינת לב פסיל לשמאלו, כי י"ב השבטים הם בחינת שלמות כלליות העצה הקדושה שהוא כלל התורה שנקרא עצה פני"ל, כי הם הם המטה שלמה שהעמיד יעקב אבינו שמהם נצאו כל זרע ישראל שקבלו את התורה בהר סיני שהוא עקר העצה השלמה פני"ל, כי י"ב שבטים הם בחינת י"ב אבני יעקב שנקללו כלם באבן אחת (המובא שם בהתורה הנ"ל, עין שם). שזהו בחינת מה שנקללים באבן שתיה בבחינת קדש קדשים שזוכין על-ידי אמונת חכמים שעל-ידי זה נתרבין הספרים האמתיים של התורה הקדושה, שכל זה הוא בחינת שלמות העצה האמתית, (כמוכן שם כל זה, עין שם). ועל-כן הזדרז יעקב מאד תכף כשנולד יוסף לברח מלבן כדי שלא יהיה נשלים, חס ושלום, מטתו הקדושה בחוף לארץ, כמו שכתוב בהנהגת הקדוש, הינו פני"ל. כי שלמות מטתו היא שלמות העצה הקדושה שנשלמה על-ידי בנימין שההכרח שתהיה נשלמת בארץ ישראל ששם הבית המקדש וקדש קדשים, ששם עקר העצה השלמה פני"ל:

אות ז

ועל-כן פשבאו אחי יוסף למצרים וראה שהם שבים בתשובה על מכירתו ואזי צריכים לחזר ולהתחבר עמם ואז יהיה נגמר ונשלמת העצה, על-כן לא רצה להתנדע להם עד שהביאו את בנימין. וגם אז הוסיף לצערם כדי שישובו בתשובה שלמה ביותר. והיה מצערם על-ידי בנימין דיקא שצוה להטמין הגביע באמתחתו, זה רמז להם מה שפגמו על-ידי מכירת יוסף הצדיק שהוא בחינת פגם אמונת חכמים שגרמו על-ידי זה פגם העצה פני"ל. שעקר הפגם מגיע לבנימין הצדיק שהוא עקר שלמות העצה, כי הבית המקדש בחלקו וכנ"ל, כי בנימין היה נקי לגמרי מפגם העצות רעות שנמשכין מעצת הנחש פני"ל שגורם מיתה לעולם, כי בנימין היה נקי מכל זה, כי הוא מת בעטיו של נחש לבד, אבל הוא בעצמו לא היה לו שום חלק בעטיו של נחש, כמו שאמר רבותינו זכרונם לברכה, ועל-כן זכה באמת שנבנה בית המקדש וקדש קדשים בחלקו דיקא ששם עקר תקון העצה וכנ"ל. ועל-כן רמז להם יוסף הפגם על-ידי בנימין הצדיק שפגמו על-ידי פגם אמונת חכמים הנ"ל שעקר הפגם מגיע לבחינת בנימין, שהוא בחינת הבית המקדש, שהוא עקר בחינת שלמות העצה פני"ל. גם הראה להם שעל-ידי פגם אמונת חכמים גורמים שמעלילים על הצדיקי אמת שהם בעלי עצה באמת, כמו שכתוב, ונהניו ממנו עצה, גורמים שבודין עליהם פזבים כאלו הם גנבים ורמאים חס ושלום, כאלו כל הנהגתם בשביל גנבה ורמאות חס ושלום, ואז הכירו השבטים גדל פגמם עד היכן מגיע פגמם ואז שבו בתשובה בשלמות, כמו שכתוב, מה נאמר מה נדבר מה נצטדק האלקים מצא את עון עבדיך וכו'. ואז זכו לתקן על-ידי זה ואז התנדע להם יוסף וחזרו ונקללו יחד שזה מרמז על סוף התקון האחרון כשיבוא משיח שאז יתתקן העצה בשלמות, שאז יחזר ויתאחד מלכות בית דוד שנקלקה תחלה שהוא בחינת תקון פגם העצה הנ"ל, בחינת ולא יחצו לשתי ממלכות עוד, כי חלקת מלכות בית דוד וחלקת עצה הם בחינה אחת, (כמו שכתוב במקום אחר). ועל-כן קורין הפטרה זאת בפרשת ויגש שמדברת מהתחברות מלכות בית ישראל, כמו שכתוב שם, ולא יחצו לשתי ממלכות עוד וכו'. ועל-כן נקרא משיח פלא יועץ. וכתוב, ונחה עליו רוח ה' רוח חכמה ובינה רוח עצה ויגורה. כי עקר התקון הוא תקון העצה שהוא עקר שלמות התורה כשזוכין על-ידי צדיק אמת לקבל משם עצות אמתיות כל אחד ואחד לפי בחינתו באפן שיוכל להציל נפשו מני שחת ולזכות על ידם להצלחה

אות ח

ועל זה צריכין להתפלל הרבה להשם יתברך שיזכה לעצות אמתיות כאלו, וזהו, ויגש אליו יהודה. הם בחינת כלל ישראל שנקראים יהודים על שם יהודה. שהם נגשים אל יוסף בחינת הצדיק האמת ושבבים בתשובה על מכירתו שהוא בחינת פגם אמונת חכמים, בחינת חלקת העצה, כי מכירת יוסף הוא בחינת חלקת מלכות בית דוד שהוא בחינת חלקת העצה, כמו כן בהפטרך של ויגש שמדברת מזה. כמו שכתוב, ולא יחצו לשתי ממלכות עוד וכנ"ל. (ועין במקום אחר מזה), כי פרשת ויגש מדברת מתקון מכירת יוסף שהוא בחינת פגם העצה כנ"ל ששבבים בתשובה ומפיסים אותו ומבקשים ממנו שימחל להם ויחזר ויתקנם בעצה שלמה וטובה באמת. וזהו, ויאמר אליו בי אדני דבר נא עבדך דבר באדני אדני. ופרש רש"י, יכנסו דברי באדניך. שמבקשים אותו שישמע היטב ויכנסו דברינו באדני ובלבו היטב, כי שמיעה בלבא תליא, הינו שירחם עלינו וישים לבו היטב מה נעשה עמנו בזה העולם ויתן לנו עצה כראוי לכל אחד ואחד באופן שנוכל להציל עצמנו כל אחד ממה שצריך, להנצל שלא תאבד תקותנו חלילה, כי זה כלל שבדךך שאדם רוצה לילך מוליכין אותו. וכמו ששואלים את הצדיק כן הוא משיב. ומזה באים כל העצות המקלקלות שנדמה לו שמאת ה' הם או שהצדיק יעץ לו כך ובאמת הכל ממנו בעצמו, כמו שכתוב, אולת אדם תסלף דרכו וכו'. שדךשו רבותינו זכרונם לברכה מקרא זה על השבטים שפגמו בעצה כנ"ל, על-כן מי שרוצה לחוס על עצמו באמת צריך לבקש מאד בתחנונים רבים את השם יתברך ואת הצדיקי אמת שישומו לבם היטב על מה יעשה עמו באופן שיתנו לו עצה אמתית ונצחית שיצליח על ידה לנצח באמת. וזהו, ואל יחר אפך בעבדך. הינו שיתבטל כל מיני חרון אף ודינים כנ"ל שעל-ידי התשובה על פגם אמונת חכמים נתבטלים כל מיני דינים שהם חרון אף, כי בכללן בבחינת קדש קדשים שמשם כל ההמתקות שבעולם כנ"ל. וכך מה שנמתק הדין ביותר נשלמה העצה ביותר עד שזוכה בכל פעם לעצה שלמה הנמשכת מהצדיק האמת שיוכל לעמוד על ידה כנגד כל מיני עצות מקלקלות שהפעל דבר מסבב בלבם בכל יום ובכל עת. וזהו, כי כמוך כפרעה. פרעה זה בחינת בטול וקלקול העצה הקדושה, בבחינת ותפרעו כל עצתי, שעל-ידי זה היה כל גלות מצרים שכולל כל הגליות, כי פרעה עומד אצל הערף ורוצה לעכב המחין שלא ירדו למטה שיתהוו מהם עצות טובות להכיר הבורא יתברך על ידם, שזהו עקר סוד גלות מצרים (ועין בפנונת ויהו היטב). ועקר התקון על-ידי קבלת התורה שזכינו בעת יציאת מצרים שהוא תרי"ג עטין דאורייתא, בחינת לי עצה ותושיה, בחינת תקון העצה כנ"ל. והעקר הוא לקבל עצות מהצדיק האמת באופן שיוכל לעמוד על ידם בכל פעם כנגד קלקול ובלבול העצות של הסטרא אחרא שהם בחינת פרעה כנ"ל. וזהו, כי כמוך כפרעה, הינו כפי מה שפרעה, שהוא קלקול העצה, מתגבר בנכליו וערמימיותו, כמו כן אתה יודע לתן עצות בכל פעם להנצל מערמימיותו ולשוב ולהתחזק לשאר על עומדו להתחזק עצמו בהתורה הקדושה שהוא עקר העצה השלמה. וזהו, כי כמוך כפרעה. כי שגי הכפין מורין על הדמיון ממש, כמו שפרש רש"י, הינו כי זה עקר נפלאות מעשה הצדיק כי נורא הוא, כי יודע ומחזק כל אדם כפי מה שהוא בכל מדרגה שהוא בכל יום ויום בעצות עמקות אמתיות שהם מכונים ממש כפי קלקול העצה שרוצה הפעל דבר להתגבר עליו בתחבולותיו. על-כן העקר הוא תקון אמונת חכמים אמתיים שעצתם בחינת מים עמקים עצה בלב איש שאי אפשר לקלקל אותם בשום אופן בעולם, כי הם עומדים כנגד כל מיני קלקול העצה של הסטרא אחרא, בבחינת כי כמוך כפרעה כנ"ל, כי מאד עמקו מחשבותיהם, כי עצתם הוא עצת ה' אשר לעולם תעמד כי אתה מרום לעולם ה' :

אות ט

וזה בחינת התענייתים שגוזרים על הגשמים, כי עקר עצירת גשמים בא על פגם האמונה, כמו שכתוב, וסרתם ועבדתם וכו' ועצר את השמים וכו'. הינו על פגם אמונת חכמים שהוא עקר יסוד האמונה ועל-כן גוזרין תעניות, כי על-ידי התעניות מתקנין פגם המותרות של האכילה שלא יבלבלו את המח

וכנ"ל לענן הארבעה תעניות, כי התענית תשובה שעל-ידי זה נמשך בחינת פלג אלקים מלא מים שמשם הגשמים, (כמו שמבאר בהתורה הנ"ל, עין שם). ועל-כן עקר תעניות הגשמים הוא בארץ ישראל ששם דיקא גוזרין כל הי"ג תעניות, כי עקר הפגם והתקון של אמונת חכמים, שהוא בחינת תקון העצה, הוא בארץ ישראל ששם הבית המקדש וקדש קדשים וכנ"ל. ועל-כן גוזרין שלש עשרה תעניות כנגד שלשה עשר מכילין דרחמי שעל ידם המתקת כל הדינים שעקר שרשם בשכל העליון בבחינת קדשי קדשים שהוא בחינת כתר עליון ששם כל השלשה עשר מכילין דרחמי כידוע, ומשם נמשכין השלש עשרה מדות שהתורה נדרשת בהן, שעל ידם עקר ברור כל הלכות התורה, שהם בחינת ברור העצות הקדושות, כי ההלכות של התורה הן הן העצות בחינת תרי"ג עטיו דאורייתא שהם תרי"ג עצות שאי אפשר לברר כל דיניהם והלכותיהם כי אם על-ידי שלש עשרה מדות שהתורה נדרשת בהן. וכמו כן לענן עובדא וקיום התורה צריכין לשות עצות בנפשו על-ידי בחינת י"ג מדות שהתורה נדרשת בהן, (כמבאר במקום אחר). נמצא, שעקר תקון העצה שבאה על-ידי המתקת הדינים על-ידי תשובה על פגם אמונת חכמים, שעל-ידי זה נשלמת התורה, שעל-ידי זה זוכין לשכל הפולל ששם המתקת כל הדינים בשרשם, כל זה נמשך על-ידי שלשה עשר מכילין דרחמי, שהם בחינת שלש עשרה מדות התורה, שהם הם בחינת תקון העצה להלכה ולמעשה לקיום התורה כנ"ל. ועל-כן גוזרין שלש עשרה תעניות כנ"ל, כי תעניות של הגשמים הם בשביל תקון העצה שנמשך על-ידי בחינת פלג אלקים מלא מים שמשם הגשמים שהוא בחינת המים שמטהרין מהטינופת והעשנים סרוחים הנ"ל שבאים על-ידי פגם אמונת חכמים, שעל-ידי זה נפגמת ונחלקת העצה, (כמבאר שם כל זה בהתורה הנ"ל, עין שם היטב):

אות י

וזה בחינת סוד הגביע שנמצא באמתחת בנימין, כי בנימין הוא עקר תקון שלמות העצה, כי נולד בארץ ישראל ובית המקדש וקדש קדשים בחלקו וכנ"ל ושם סוד הגביע שהוא בחינת שלמות העצה שנמשכת על-ידי התשובה על פגם אמונת חכמים, שעל-ידי זה נתרבין ספרי התורה ונשלמת התורה ונכללת בבחינת קדש קדשים ששם כל השלשה עשר מכילין דרחמי שעל-ידי זה נמתקים כל הדינים וכנ"ל, כי איתא בילקוט הראובני בשם ה"מגלה עמקות" שגביע הוא בחינת י"ג פרקים ע"ב שהם אותיות גביע, שהם י"ג מכילין דרחמי, הינו כנ"ל. וזה שמובא שם שיי"ג ע"ב הנ"ל בגימטריא שלום במ"ם סתומה וכו', עין שם, כי עקר התקון על-ידי השלום שהוא תקון המחלקת, שהוא בחינת תקון פגם אמונת חכמים, (כמו שמבאר שם בהתורה הנ"ל וכנ"ל):

אות יא

כי הגביע הוא אשר ישתה בו והוא נחש ינחש בחינת עצות, כי כל המנחשים והקוסמים הם בשביל עצות שמי שצריך לאיזה עצה לידע אידך להתנהג הנה הולך להמנחשים והקוסמים, רק שאנחנו בני ישראל מזהרים מלקבל עצות מהמנחשים והקוסמים, רק להיות תמים עם ה' ולקבל כל העצות מחכמים אמתיים. נמצא, שנחש ינחש הוא בחינת עצות, רק שהטעה אותם ודבר עמהם כאלו יוסף הוא מאנשי מצרים שעצתם על-ידי נחושים. וזה שאמרו, כי הגביע הוא אשר ישתה אדוני בו, כי שתיה בחינת שלמות העצה, בחינת ואכלת ושבעת. ודרשו רבותינו זכרונם לברכה ושבעת זה שתיה. כי עקר השביעה על-ידי השתיה שהוא מעפלת המזון ומשביע את הגוף, שזהו ההפך מפגם וקלקול האכילה שעולים חס ושלום, עשנים סרוחים ומבלבלים את המוח שמשם חלקת העצה כנ"ל, שזהו מחמת שאין המאכל מתעכל כראוי ואינו משביע את הגוף כראוי, אבל שתיה הוא בחינת עפול המזון שלא יעלו העשנים סרוחים אל המוח, רק המאכל ישביע את הגוף כראוי בחינת ושבעת זו שתיה. וזהו בחינת כוס של ברכת המזון שהוא בחינת כוס ישועות, כי ישועות בחינת עצות כידוע, כי עקר הישועה הוא שלמות העצה כשהשם יתברך מאיר עיני האדם ונותן לו עצה אידך להנצל ממה שצריך להנצל בגוף ונפש וממון. וכמו שכתוב, ויתשועה ברב יועץ. וכן בספרי קבלה נקראים העצות ישועות כידוע,

כי ברפת המזון הוא בשביל להמשיך תקון האכילה שלא יעלו חס ושלום, על-ידי האכילה עשנים סרוחים לבלבל את המוח שהוא בלבול העצה, רק שיזכה לעכל את המזון פראוי. ועל-כן עקר ברפת המזון הוא על ארץ ישראל, כי שם עקר תקון העצה פני"ל ועל-כן ברפת המזון על הכוס בחינת כוס ישועות אשא, שזהו בחינת תקון העצה פני"ל, ועל-כן כוס של ברפת המזון הוא בבחינת מלכות דוד פידוע, כמו שאמר רבותינו זכרונם לברכה שדוד דיקא זכה לזה בחינת כוס ישועות אשא, בחינת לי נאה לברך וכו'. כי מלכות בית דוד זה בחינת תקון העצה השלמה, שזהו בחינת מלכות משיח בן דוד שנקרא פלא יועץ וכו' וכנ"ל. כי עקר תקון העצה בשלמות שלא תתחלק לשתיים חס ושלום, זהו בחינת התאחדות המלוכה של דוד משיח שלא תתחלק עוד מלכותו לשתיים, בחינת ולא יחצו לשתי ממלכות שקורין כל זה בהפטרות ויגש. וכלל הדבר שכל המחלקת שהיה בין יוסף והשבטים הוא בחינת חלקת מלכות בית דוד שחלק על-ידי ירבעם שבא על-ידי עצות מקלקלות של רחבעם ששמע לעצת הילדים, ומפל שכן ירבעם שגפול לעצות רעות מאד, כמו שפיתוב, ויועץ המלך וכו'. וכל זה נשתלשל מהמחלקת של השבטים על יוסף. ועל-כן פרשת ויגש שמדברת מהתחברות השבטים עם יוסף מפטירין אז, ואתה קח לך עץ אחד וכו' שמדבר מהתחברות מלכות בית ישראל ורועה אחד יהיה לכלם, ועבדי דוד מלך עליהם וכו'. וכל זה הוא בחינת התאחדות העצה פני"ל, בחינת ולא יחצו לשתי ממלכות עוד וכנ"ל (וכמבאר במקום אחר מזה). ועל-כן כל ענין התורה הנ"ל שמדברת מתקון העצה מרמז בפרשה זאת וכנ"ל:

אות יב

וזה שמוציאין את התבה לחוץ בתעניות שעל הגשמים כדי לעורר העם לתשובה, כמו שאמר רבותינו זכרונם לברכה, הינו כדי לעורר העם שישובו על פגם אמונת חכמים שעל-ידי זה נפגמת כל התורה, (כמו בן בהתורה הנ"ל) שעקר שלמות התורה הוא על-ידי תקון אמונת חכמים, שעל-ידי זה נתרבין ספרי התורה, עין שם:

אות יג

וזה, ויקרא יעקב לבניו ויאמר האספו ואגידה לכם את אשר יקרא אתכם באחרית הימים. שבקש לגלות את הקץ וכו', כי עקר הקץ תלוי בעצה שלמה הנ"ל שתתגלה על-ידי משיח שנקרא פלא יועץ, כי עקר קץ הגאולה תלוי בעצות עמקות שהם עמקים מאד מאד שאי אפשר לעמד עליהם שום נביא וחזן, שעליהם נאמר, כי ה' צבאות יעץ ומי יפר וכו'. ועל-כן הוא קץ הפלאות, ועל-כן אפלו יעקב אבינו כשרצה לגלות הקץ, הינו שרצה לגלות העצות העמקות מאד שעל ידם גבוא הקץ, אזי נסתלק הימנו שכינה, כי אי אפשר לגלותם בפרט אז שהיה עדין קדם התחלת הגלות הראשון וקדם קבלת התורה שמשם עקר המשכת העצות עמקות פני"ל. ועל-כן אמר, הקבצו ושמעו בני יעקב, והקבצו דיקא, שגלה להם שעקר יסוד תקון העצה הוא בחינת הקבצו, הינו שיהיה אחדות ואהבה ושלום בין ישראל שיתקבצו יחד לדבר זה עם זה מהתחלת האחרון ועל-ידי זה יזכו לשלמות העצה, כי ישראל ואורייתא כלא חד כפי השלום והאחדות שביין ישראל, כמו בן נתאחד העצה יחד שהוא בחינת התורה שנקראת עצה פני"ל, כי י"ב בני יעקב, שהם כולל ישראל, הם בחינת י"ב בני יעקב שנקללו יחד באבן שתינה, שזהו בחינת שלמות העצה, (כמו שמבאר שם בהתורה הנ"ל). שכל זה תלוי באהבה ושלום, בחינת אגן בחיבתא תליא, (כמו שמבאר שם, עין שם). וזהו בחינת י"ב אבני אפוד והחשן שהיו פתובים בהם שמות י"ב שבטים ששם היה שואלים כל העצות, הינו פני"ל:

וזה, "הקבצו ושמעו בני יעקב ושמעו אל ישראל אביכם". שהזכיר שם יעקב בתחלה ואחר כך שם ישראל, כי עקר אחיזת חלקת העצה הוא בבחינת יעקב שנקרא על שם העקב ששם עקר העצה שנקראת רגליו, כמו שכתוב, העם אשר ברגליו-החולקים אחר עצתו, (כמובא בדבריו זכרונו לברכה). כי עקר העצה צריכו בבחינת רגליו דיקא, הינו בזה העולם שהוא בחינת הארץ הדום רגלי, כי בעלמא דקשוט אין צריכו עצה רק כל מה שהמדרגה נמוכה יותר וכל מה שנופלים בגלות יותר שם צריכו עצות עמקות יותר לצאת משם. וזהו מעלת האדם על כל המלאכים מחמת שהאדם הוא בעולם השפל הזה במקומות רחוקים כאלה שצריך בכל פעם לתן עצה לנפשו להציל עצמו משטף מים רבים של זה העולם וזה מעלת בעלי תשובה שגדולים מצדיקים גמורים מחמת שנתרחקו כל כך, על-כן צריכו עצות עמקות וגדולות ביותר כדי שישובו ממקומות מגנים כאלה וכשזוכין לזה מעלתם יקרה וישגבה מאד אצלו יתברך, כי רק בשביל זה ירד האדם לזה העולם בשביל נסיון לזה לראות אם יהיה נמשך אחר עצות טובות אמתייות להציל עצמו ממה שצריך להנצל, כי עקר שלמות החכמה היא העצה פני"ל. ועקר הוא העצות האמתייות שיצליח על ידם לנצח. ועל-כן לא נתן השם יתברך את התורה להמלאכים כי אם לנו בני ישראל, מחמת שאנו בזה העולם השפל הגשמי ששם צריכו עצות הרבה, שזהו בחינת כלל התורה שנקראת עצה, בחינת תרני"ג עטין דאורייתא פני"ל. וזה שהשיב משה להמלאכים שאמרו שיתן להם התורה, אשר תנה הודף על השמים. השיב להם, למצרים ירדתם! לפרעה נשתעבדתם!, תורה למה תהא לכם! שוב פתיב בה, לא יהיה לך אלקים אחרים בין העמים אתם שרויים וכו'! משא ומתן יש ביניכם! קנאה יש ביניכם! יצר הרע יש ביניכם וכו'! מיד הודו לו להקדוש ברוך הוא וכו', כמו שאמרו רבותינו זכרונו לברכה בפרק רבי עקיבא, ולכאורה קשה מעקרא מאי קסברו המלאכים מה ששאלו שיתן להם התורה, וכי לא ידעו ששום מצוה אין שייכה ביניהם! אף עקר טעות המלאכים שסברו שעקר התורה היא החכמה והשכל הנפלא שיש בה. ועל-כן שאלו שיתנו להם התורה, הינו שינגלה להם חכמות התורה. וזה בודאי שיש גם במלאכים, כי חכמת התורה יכולים ללמד אפלו מי שאינו ראוי לקימם, כי בכל מצוה ומצוה ובכל תבה ואות של התורה הקדושה יש בה חכמה קדושה עמקה מאד שלמוד החכמה הקדושה הזאת היו יכולים גם המלאכים ללמד. ועל-כן שאלו שיתנו להם התורה, כי סברו שיכולים לקבל חכמות התורה אף-על-פי שאינם ראויים לקימם. השיב להם משה, למצרים ירדתם! לפרעה נשתעבדתם!, הינו שגלה להם שעקר עמקות חכמות התורה הוא העצות שמקבלין מהם. והעקר במדרגות התחתונות מאד מאד בעמק הגלות של בחינת פרעה ומצרים שכוללים כל הגליות, כי אין שום חכמה נחשבת כי אם כשבאים לעצה שלמה על ידה. ואפלו חכמות התורה הקדושה שרק היא היא החכמה האמיתית, היא גם היא אין חכמתה נחשבת כי אם כשזוכין לקבל עצה שלמה על ידה שיצליח על ידה לנצח, כי לא המדרש הוא העקר אלא המעשה. ועל-כן נקראת התורה עצה, כי עקר התורה שזיכה על ידה לעצות שלמות להצליח על ידם לנצח. וזה עקר תכלית שלמות עמקות חכמות תורתנו הקדושה. ועל-כן אמר להמלאכים, איך אתם יכולים לזכות לחכמות התורה מאחר שלא ירדתם לגלות מצרים ולא נשתעבדתם פרעה ואין ביניהם קנאה ולא יצר הרע ולא משא ומתן ואין אתם יודעים טעם מרירות הגלות בגשמייות ורוחניות שסובל האדם העלוב הנרדף בזה העולם, בפרט בתקופת מרירות הגלות. ורק זה האדם צריך כל התורה כלה עם כל עמקות העצות שהם תרני"ג מצות התורה כדי שיוכל על-ידי זה לקבל עצות מצדיקי אמת להציל את עצמו בזה העולם הגשמי ששם דיקא צריכו עצות עמקות בכל פעם, שהם כלל התורה פני"ל, אבל אתם המלאכים שלא ירדתם בגלות ואין ביניכם יצר הרע וכו', אין אתם צריכים עצות כלל, על-כן אין שיש לכם חכמות התורה כלל! כי עקר תכלית חכמות התורה הם העצות שצריכו במדרגות התחתונות דיקא, דהינו בזה העולם בבחינת רגליו וכני"ל.

וזהו בחינת יעקב שנקרא על שם העקב בחינת רגליו, בבחינת וידו אחזת בעקב עשו, כי שם בבחינת רגליו, בבחינת העצות, שם עקר המלחמה שבין יעקב ועשו שהם בחינת עצות היצר טוב ועצות היצר הרע, כי עשו הוא בחינת זהמת הנחש, בחינת עצות הנחש, בחינת הנחש השיאני. ועל-כן אחז יעקב בעקבו, כי אינו מניחו לגמר עצתו, כי עקר תקון העצה הוא כשגומרין עם העצה מה שצריכו, כי מה שבא על עצה במלחמה ומצליח על ידה לפי שעה ואחר כך נתהפך הגלגל ונופל על-ידי זה, בודאי אין זה עצה טובה. ועקר העצה הטובה הוא כשזוכה על ידה לאחרית טוב. ועל-כן כל עצות העובדי פוכבים הם עצות נבערות, כי אף-על-פי שמצליחים על ידה לפי שעה ומושלים על ישראל, אבל אחריהם עדי אבד. ועל-כן נאמר עליהם, כי גוי אבד עצות המה. וכתיב, ה' הפיר עצת גוים וכו', בחינת עוצו עצה ותופר וכו', כי הם מתיעצין בכל פעם לכלות ישראל לגמרי חס ושלום, כמו שכתוב, כי נוצעו לב יחדו וכו'. וכתיב, על עמף יערימו סוד ויתיעצו על צפוניד אמרו לכו ונכחידם מגוי ולא יזכר וכו'. אבל הקדוש ברוך הוא מצילנו מינם ולא ניחם לגמר עצתם, בחינת עצו עצה ותפר וכו' פני"ל. וזהו בחינת וידו אחזת בעקב עשו, שפרש רש"י, רמוז שאינו מניחו לגמר מלכותו עד שבא ונוטלה ממנו, הינו שעצתו שעל-ידי זה עקר קיום מלכותו, כי עקר קיום המלכות הוא על-ידי יועצים, אבל יעקב לא ניח אותו לגמר עצתו, שהוא בחינת מלכותו, עד שיבוא ויטלה ממנו, כי עצת ה' לעולם

אות טז

וזה בחינת קימת חצות להתאבל על חרבן בית המקדש ולעסוק בתורה, כי אור יום מרמו על הגאלה וחשכת הלילה מרמו על הגלות כידוע. כמובא בפרוש רש"י כמה פעמים. ועקר העצה צריכין בבחינת חשכת לילה, דהינו בעת הגלות וכנ"ל ועל-כן מבקשים בתפלת ערבית דיקא, ותקננו בעצה טובה מלפניך, כי אז דיקא צריכין תקון העצה כנ"ל. ועל-כן צריכין לקום מהשנה בחצות לילה להתאבל על חרבן בית המקדש, ועל-ידי זה ממשיכין בחינת קדשת הבית המקדש, כי כל המתאבל וכו', הינו שפמשיכין תקון העצה השלמה שעקרה מהבית המקדש מבחינת קדש קדשים כנ"ל. וכן עוסקים בתורה שהוא עקר תקון העצה, ועל-ידי כל זה מתקנים חלקת העצה, בחינת ולא יחצו לשתי ממלכות עוד, כי חשכת לילה הוא בחינת חשכת העצה, בחינת מי זה מחשיך עצה, (כמובא בהתורה "תקעו אמונה" בסימן ה בלקוטי תניינא). ואור יום זה בחינת מגלה עמקות מיני חשך, בחינת התגלות עמקות העצה ועל-כן בעת חשכת לילה מבקשים מהשם יתברך, ותקננו בעצה טובה מלפניך, כי עקר העצה צריכין בעת החשך, בעת שאין יודעין לתת עצה לנפשו, אז צריכין לבקש הרבה מהשם יתברך שיתקנהו בעצה טובה מלפניו, דהינו שלא תהיה עצתו חלוקה לשתיים אם לעשות כד או להפוך, רק יזכה לאמתיות העצה שיהיה נדחה צד העצה של שקר וידע הצד האמת של העצה איך יתנהג. וזה בחינת חצות לילה, כי בחצות אז מתחיל להתנוצץ ולצמח אור יום. ואז צריכין לקום מהשנה. ועל-ידי זה דוחין חשכת לילה שהוא חשכת העצה, שעקר שליטתה בבחינת חשכת חצי לילה הראשונה שאז עקר חשכת לילה, דהינו שיזכה לדחות חשכת העצה, דהינו חלקת העצה, דהינו החלק של העצה שאינו אמת שהוא מחשיך העצה האמתיות ויתגלה ויאיר לו בחינת אור יום שהוא מתחיל בתחלת חצות לילה האחרונה. ולא תתחלק עוד עצתו, בבחינת ולא יחצו לשתי ממלכות עוד. וזה זוכה על-ידי שמתאבל על חרבן בית המקדש ועל-ידי עסק התורה אז כנ"ל. ועל-כן עקר חצות הוא בבחינת מלכות דוד שזכה לידע חצות אימת, כמו שאמר רבותינו זכרונם לברכה. כי דוד הוא משיח שיזכה לשלמות העצה שנתתקן על-ידי קימת חצות, שעל-ידי זה זוכין לבחינת ולא יחצו לשתי ממלכות עוד וכנ"ל:

אות יז

וזה בחינת פרשת שקלים שקורין סמוך לאדר, כי באחד באדר משמיעין על השקלים, כי משה רבנו נתקשה על ענין השקלים, כמו שאמר רבותינו זכרונם לברכה שאסור למנות ישראל כי אם על-ידי השקלים, כי על-ישראל, כמו שאמר רבותינו זכרונם לברכה שאסור למנות ישראל כי אם על-ידי השקלים, כי על-ידי המנין כול לשלט בהם נגף חס ושלום, כמבאר בפרשת שקלים, זה יתנו וכו' ולא יהיה בהם נגף. כי באמת עקר שלמות ישראל הוא שיהיו נכלליו יחד בתכלית האחדות בבחינת שנים עשר אבני יעקב שנקללו באבן אחד, (כמבאר בסוף התורה הנ"ל), שהם בחינת כלליות נפשות ישראל שנקראים אבני קדש שכלולים בייב אבנים, בחינת ייב שבטים שכלם צריכין להכלל באבן אחת שהוא בחינת צדיק הדור האמתי, שעל-ידי זה נכלליו בשכל הכולל העליון, שעל-ידי זה נכלליו בתכלית האחדות, שזה עקר שלמות קדשת ישראל שכלם חשובים כאחד, כמו שפרש רש"י על פסוק, כל הנפש הבאה לבית יעקב. עשו שש נפשות היה לו וקראם נפשות לשון רבים. ובני ישראל היו שבעים וקוראם נפש בלשון יחיד, ועל-כן באמת אסור למנות את ישראל, כי על-ידי המנין מעוררין בחינת רבוי ששם עקר אחיזת הדינים שניאחזים במקום הרבוי דיקא, בבחינת בקשו חשבנת רבים כידוע. ועל-כן כשרוצין למנות ישראל צריכין לידע איך להמתיק דינים בשרשם, דהינו שיוכל לעורר השכל של כל אחד שהוא שרש הצמזם כדי להמתיק הדין בשרשו, אבל אי אפשר להמתיק הדין בשרשו כי אם על-ידי השכל הכולל העליון שהוא בחינת קדש קדשים, (כמבאר שם בהתורה הנ"ל). וזהו, כי תשא את ראש בני ישראל לפקדיהם. כשתרצה לשאת ולהגביה בחינת ראש בני ישראל, הינו בחינת הראש והחכמה של כל אחד מיישראל כדי להמתיק הצמזם. והדין של כל אחד בשרשו, אזי ונתנו איש כפר נפשו לה' וכו', שיתנו השקלים לצרף המתיק שעקר קדשתו הוא נמשך מהארון ששם מנחים לוחות האבן שהוא קדש קדשים, שהוא בחינת שכל הכולל העליון הנ"ל. ועל-ידי שכל אחד נותן שקלים לצרף המשכן, על-ידי זה נכלליו כלם בבחינת קדש קדשים, בבחינת לוחות האבן ועל-ידי זה מתמתקין כל הדינים שבעולם איך שנמצא איזה דין וצמזם הפל נמתק על-ידי זה, (כמו שמבאר שם בהתורה הנ"ל). ועל-ידי זה ולא יהיה בהם נגף בפקד אתם, כי דיקא על-ידי המנין נמתק הדין בשרשו על-ידי שנישאו ראש ושכל כל אחד ונכללו כלם בשכל הכולל בבחינת קדש קדשים שעל-ידי זה נמתקין כל הדינים

שבעולם ונתבטל סטרא דמותא, כי שם בשכל הכולל בבחינת קדוש קדשים, שם צנה ה' את הברכה
חיים

אות יח

ועל-כן באחד באדר דיקא משמיעין על השקלים, כי אדר הוא החדש השנים עשר מהשנה שהוא סוף
השנה. ואז צריכין להפיל בשכל הכולל שהוא בחינת כלליות י"ב אבני יעקב באבן אחת, שהוא בחינת
שנים עשר שבטים כנ"ל שהם י"ב חדשי השנה, שהם בחינת לבנה, כי כל החדשים נמנין ללבנה שכלם
צריכין להפיל באחד בהשכל העליון שהוא בחינת חמה, שהוא בחינת יעקב, שהוא שכל הכולל, כמו
שאמר אדוננו, מורנו ורבונו זכרנו לברכה כמה פעמים שיעקב, בחינת שמש, בחינת שכל, הינו בחינת
שכל העליון הנ"ל. וזהו בחינת סוד העבור שזכר שם בהתורה הנ"ל, עין שם, כי עקר סוד העבור,
הוא להשוות הלבנה עם החמה, ועל-כן אין מעברין אלא אדר שהוא סוף החדשים חדש הי"ב שאז
צריכין להפיל לבנה וחמה יחד, דהינו שי"ב חדשי הלבנה, שהם בחינת י"ב שבטים, י"ב אבני יעקב,
שהם כלליות נפשות ישראל יהיו כלם כלולים יחד בתוך אבן אחד, שהוא בחינת יעקב, שהוא שרש
כל הי"ב שבטים, שהוא בחינת חמה, בחינת שכל הכולל העליון. וכל זה זוכין על-ידי אמונת חכמים,
על-ידי שמאמינים בהצדיק האמת שהוא בחינת יוסף הצדיק שעקר סוד העבור על דו. ועל-כן
נחלקה שבטו לשנים שעל-ידי זה הם י"ג שבטים לפעמים, זהו בחינת עבור השנה שאז השנה י"ג
חדשים:

אות יט

ועל-כן סבב השם יתברך ברחמיו שיהיו מי הפורים באדר ועקר הנס של פורים היה על-ידי השקלים,
כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, רשע, כבר קדמו שקליהם לשקליד. כי המן היה זהמת הנחש
קלפת עמלק שהוא שונא ישראל מאד ורצה להגביר כל הדינים על ישראל עד שנגזר להשמיד להרג
ולאבד, כי ראה גדל הפגמים של ישראל שגלו מארצם על-ידי שפגמו באמונת חכמים כנ"ל ונהנו
מסעדה של אותו רשע, שעל-ידי זה התגברו המותרות והעשנים סרוחים המבלבלים את המוח, שזה
עקר פגם אמונת חכמים, כמו שמבאר שם. כי על-ידי אכילת אסור נתעורר ביותר המותרות הנ"ל
ועקר לדת המן הרשע היה על-ידי הלמוד הבא ממותרות הנ"ל שהיא בחינת דואג שהיה נוצר לפני
ה', (כמו שמבאר שם בהתורה הנ"ל). שלמודו היה מעצירות ומותרות. והוא הורה לשאל להחיות
את אגג שממנו נולד המן. נמצא, שעקר הלדת המן היה מלמוד הבא ממותרות הנ"ל שהוא בחינת
פגם אמונת חכמים, שעל-ידי זה מתגברין חס ושלום, כל הדינים והוא רצה להתגבר כל כך עד
להשמיד ולהרג כחי חס ושלום, כי סבר שאין מי שימתיק דינים קשים כל כך, כי אין מי שיוכל לעלות
לשכל הכולל להמתיק הדינים משם. וזה שאמר, ישנו עם אחד. ודרשו רבותינו זכרונם לברכה, 'ישנו'
לשון שנה, אלקיהם ישן הוא. ולכאורה תמוה איך שיך לומר על השם יתברך שהוא ישן! אך עקר
כונתו שאמר שישראל רחוקים מאחדות מבחינת שכל הכולל ששם נכלליו בתכלית האחדות, ששם
עקר המתקת הדינים כנ"ל. ועל-כן אמר, ישנו עם אחד, הינו הבחינה שנקראים עם אחד, עין שם,
שנכללים בתכלית האחדות. זאת הבחינה ישנו, כי כבר נסתלקה מהם קדשה זאת בבחינת שנה שהוא
הסתלקות המחין. וזהו בעצמו בחינת אלקיהם ישן הוא, הינו אלקיהם קדשת האלהות שלהם
שהשם יתברך שורה בקרבם תמיד, כי הם נכללים באחדות בשכל הכולל שהוא אחדותו יתברך.
ועתה ישן הוא, כי בחינת השכל הכולל, שהוא בחינת אחדות אלקותו יתברך נסתלק מהם בבחינת
שנה כנ"ל. וזהו מפזר ומפרד בין העמים, הינו שאמר שהם בתכלית ההפך מכלליות האחדות, כי
אדרבא, הם מפזרים ומפרדים בין העמים שהוא הפך האחדות ודתיקה שונות מכל עם, כי כפר בדת
ישראל הקדוש, שהוא התורה הקדושה, שעל-ידי זה אנו נכלליו בשכל הכולל בתכלית האחדות, כי
אמר, ודתיקה שונות כחי. שהוא דת משנה חס ושלום, שאינו נכלל במקור האחדות. ועל-כן ועשרת
אלפים כבר כסף אשקל כחי לבטל חס ושלום, כח השקלים של ישראל, שעל-ידי זה נכללים בבית

המקדש בבחינת קדש קדשים בהשכל הכולל ששם המתקת כל הדינים והוא רצה לבטל זאת ולאבדם חס ושלום:

ועל-כן נתייעץ לעשות עץ גבה חמשים אמה לתלות את מרדכי שהוא כנגד שער החמשים, כמובא, שהוא בחינת שכל העליון הכולל שרצה להשליך את מרדכי משם, שהוא בחינת התליה, כי את זה לעמת זה עשה אלקים. ורצה המן להתגבר בתקף הדינים לקבל כח משער החמשים של הטמאה ולהשליך את מרדכי משער החמשים של הקדשה, משכל הכולל ולתלותו שם דיקא, (כי כשאין יכולין להמשיך ההמתקה משם יכולין להתגבר הדינים ביותר, חס ושלום). ועל-כן באמת היתה עת צרה גדולה, אבל השם יתברך ברחמיו הפר עצתו, כי מרדכי היה לו כח לעלות לשם בתכלית העליה, כי מרדכי הוא מר דרור בשמים ראש, שהוא קדשת שמן המשחה שממנו נמשח המשכן והארון וכיון וקדש קדשים. נמצא, שקדשת קדש קדשים בעצמו וקדשת הארון הכל נמשך משמן המשחה, שהוא בחינת קדשת מר דרור. וזהו בחינת גדל כח הצדיקי אמת שהם גבוהים יותר אפלו משכל הכולל הנ"ל, שהוא בחינת קדש קדשים, בבחינת יקרה היא מפנינים מכהו הגדול שנקנס לפני ולפנים. וצדיק כזה בחינת מרדכי יכול להמשיך ההמתקה משם אפלו בתקף הדינים מאד, כי הוא בבחינת קדשת שמן המשחה שגבה יותר מקדשת קדש קדשים והארון, כי כל קדשת קדשי קדשים והארון נמשך על ידו וכנ"ל. ועל-כן על-ידי מרדכי נמתקו כל הדינים על-ידי בחינת שכל העליון הנ"ל עד שנתהפך מהפך אל הפך והשבות לו גמולו בראשו וכו'.

וזה בחינת שמחת פורים, כי כשנכלליו יחד בשכל העליון הנ"ל, על-ידי זה עקר השמחה בבחינת אור צדיקים ישמח, כמו שמבאר שם בסוף התורה הנ"ל, שזהו בחינת די רבי שמעון, עין שם:

כי מרדכי זה הוא פתחיה שהיה פותח בדברים ודורשן, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, הינו שהוא היה בחינת שלמות התורה על-ידי דרשותיו הקדושים, שזהו בחינת שלמות התורה על-ידי רבוי הספרים הקדושים של צדיקי אמת שעל-ידי זה דיקא נכלליו בשכל הכולל, עין שם, שעל-ידי זה נמתקין כל הדינים שבעולם. וזה בחינת כתב זאת זכרון בספר שנאמר במלחמת עמלק. וזהו בחינת ונכתב בספר, הינו שעקר הכנעת המן-עמלק הוא על-ידי רבוי הספרים הקדושים של התורה, שעל-ידי זה נכלליו בשכל העליון הכולל וכנ"ל:

אות כ

וזהו בחינת גדל המצוה של קריאת המגלה. כמו שהפליגו רבותינו זכרונם לברכה במעלתה שאמרו שמיבטליו הכל בשביל קריאתה כהנים בעבודתם ולויים בדוכנם וישראל במעמדם הכל בטליו בשביל קריאת המגלה. ואין לדך מצוה שאינה נדחית מפניה וכו', כי זהו עקר החדוש הנפלא של פורים שהוא גדול מכל המועדים בבחינה זאת, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה שכל המועדים בטלים וימי הפורים לא נבטלים. כי זכינו אז על-ידי תקופו וגבורתו וגדלתו של מרדכי הצדיק שהכניס התעוררות התשובה כל כך בישראל שזעקו ישראל אל השם יתברך בכל לבם עד שזכו לגס נפלא ונורא כזה עד שזכו על-ידי זה לחדש ספר קדוש ונורא כזה, שהוא המגלה הקדושה, שהוא פרסומי נסא שמפרסמת ומגלית השגחתו יתברך עלינו בכל עת אפלו בעת ההסתרה שבתוך ההסתרה שהוא בעת תקף מרידת הגלות בעוונותינו הרבים שאפלו אז הוא יתברך אל מסתתר והוא יתברך מסתיר עצמו ומשגיח עלינו לטובתינו אפלו בעת תקף הצרה בדרכים נפלאים ונוראים מאד מאד אשר אין כל בריה יכולה לעמוד על זה. ועל-ידי זה הוא מצילנו מכף כל אויבנו ומפר עצת אויבנו בכל דור דור פאשר ראינו אז בימי מרדכי ואסתר, כמבאר בספור המגלה הקדושה שצריכים לשום לב בפשיטות לתקף הנסים הנפלאים האלה שעשה השם יתברך עמנו אז. וכמו כן הוא מתנהג עמנו בחסדו בכל דור ודור:

כי לכאורה קשה מה קול הרעש הזה שהפליגו רבותינו זכרונם לברכה בתקף הנס של פורים שהוא גדול מכל הנסים, כמבאר בדרביהם זכרונם לברכה. הלא בנס של פורים לא היה שום שנוי הטבע כמו שהיה בנסים של יציאת מצרים וקריעת ים סוף שראו הכל שדוד המערכות ושנוי הטבע כזה על-ידי העשר מכות שהביא על מצרים וקריעת ים סוף וכו'. ואם כן מפני מה הנס של פורים גדול מכל הנסים. אך באמת הנסים של יציאת מצרים וקריעת ים סוף ומתן תורה היו נסים גדולים ומופתיים נוראים מאד שעל ידיהם נתגלה אלקותו יתברך בעולם, כמו שכתוב, כי שאל נא לימים ראשונים וכו' הנהיה כדבר הגדול הזה וכו'. אך נסים נגלים כאלה שהם שנוי הטבע אינם יכולים להיות כי אם לפי

שעה כגון באותו הלילה של קריעת ים סוף ראו התגלות אלקותו יתברך על-ידי תקף הנס של קריעת ים סוף. וכן בעת שבאו העשר מכות על מצרים וישראל נצולו וכו'. וכן בעת מתן תורה שראו המופתים נוראים של הקולות וברקים וכו', וכן בשארי הנסים והמופתים הנוראים שכלם לא היו כי אם באותו העת ששמש הנס, אבל אחר כך הקדוש ברוך הוא מנהיג עולמו בחסדו ומסתיר את עצמו בתוך הטבע, רק כל ימי משה רבנו עשה השם יתברך על ידו מופתים נוראים אין מספר שהיו שנוי הטבע מאד כדי לפרסם ולגלות אלקותו יתברך על ידו. וכן בימי הנביאים והצדיקים שאחריו שעשו גם כן כמה וכמה נסים ומופתים נוראים, כמו יהושע שהעמיד החמה ודניאל בגוב אריות שנצל מהם וחנניה מישאל ועזריה שנצלו מכבשן האש וכו', אבל כל הנסים שהיו שנוי הטבע לגמרי, כלם לא היו כי אם באותו העת ששמש הנס, אבל בנס של פורים לא היה שום שנוי הטבע ואף-על-פי-כן ראינו על-ידי זה עצם נפלאות השגחתו יתברך עלינו בכל עת אפלו בעת תקף ההסתרה מאד שגם אז נפלאותיו ומחשבותיו יתברך עלינו בכל עת ורגע כמו שראים בספור הנס של פורים מי שמשים לבו היטב לזה מתחלת המגלה עד סופה שסבב השם יתברך שיעשה סעדה גדולה פזאת בעשירות עצום ומפלו כזה והשטן רקד שם, כי הכשיל כלם כדרך, כי את אחשוורוש הכשיל שהתגאה כל כך בעשרו עד שהשתמש בכלי בית המקדש והכניס בדתו להכשיל את ישראל שנהנו מסעדתו והכשילם אז בזנות, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה. ואף-על-פי-כן גם אז חמל השם יתברך על עמו והקדים אז רפואה למכה שסבב שעל-ידי תקף תאותם וגאותם דיקא תהרג ושתה המרשעת ותקבל אסתר הגדלה. והריגתה היה על-ידי המן הרשע בעצמו דיקא ושיכתב אגרות הראשונות שהיה כל איש שורר בביתו שעל-ידי זה ראו שטותו שעל-ידי זה נתקיימו ישראל, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, אלמלא אגרות הראשונות וכו'. וכן ההשגחה הנפלאה של מעשי בגתן ותרש שבקשו לשלח יד במלך וכו' שנתגלה דיקא על-ידי מרדכי ואסתר וכו' ושלא עשו שום יקר וגדלה למרדכי על זה עד אחר שנתגדל המן כל כך, אז סבב השם יתברך שידדה שנת המלך בפליה ההוא וכו'. ובכל זה אנו רואים איך נפלאותיו ומחשבותיו אלינו בכל עת אפלו בתקף ההסתרה ועל-כן זה הנס של פורים גדול מכל הנסים, כי על-ידי זה רואים עצם השגחתו יתברך תמיד ובודאי כל מה שנעשה עמנו גם עתה בדורות הללו הכל לטובתנו. ואף-על-פי שאנו רואים צרות כאלה בכל עת, אף-על-פי-כן צריכין להאמין שבודאי הכל לטובה וקצת רואים בעינינו מי שמשים לבו לעצם הנפלאות שהשם יתברך עושה עמנו גם עתה בכל דור על-ידי גדולי הצדיקים שמקיימים אותנו בתקף ההסתרה הזאת, כי בצר הרחוב לנו, שגם בעצם הצרה יש כמה הרחבות, (כמו שמבאר במקום אחר בסימן קצה). וכמו שאנו אומרים שלש פעמים בכל יום, ועל נסיון שבכל יום עמנו ועל נפלאותיו וטובותיו שבכל עת וכו', הטוב כי לא כלו רחמיך וכו'.

הכלל, שעקר החדוש של פורים הוא שראים על-ידי תקף הנס הזה עצם השגחתו יתברך עלינו בכל עת אפלו בתקף ההסתרה שבתוך הסתרה אפלו בתקף מרירות הגלות, אף-על-פי שאין רואים שנוי הטבע, אף-על-פי-כן השם יתברך מסתיר את עצמו בכל הצרות והמניעות והיסורים בדרךים נפלאים לטובותינו לחיותנו כיום הזה עד אשר תצמח קרן ישראל ויבוא משיח צדקנו ואז נבין ונראה כל מה שסבב השם יתברך עמנו בנפלאותיו לטובותינו אפלו בתקף מרירות הגלות בגוף ונפש וקמו. והכל בדרךים נפלאים ונוראים שאי אפשר להשיגם כלל באופן שהיה נשאר הבחירה לכל אחד ואף-על-פי-כן גדולי הצדיקים מכניסים עצות נוראות והתעוררות התשובה לזקק להשם יתברך ולהתחנן אליו תמיד עד שגומרים בכל עת מה שצריכים, עד אשר תצמח ושוועת ישראל לעין כל. ועל-כן כל המועדים בטלים חוץ מפורים, כי כל המועדים הם זכר ליציאת מצרים שהיה אז נסים נגלים שהם שנוי הטבע שזה אי אפשר כי אם לפי שעה כפי"ל, אבל לעתיד תתנהג העולם על-ידי השגחה ונפלאות בכל עת ושעה ורגע ויראו בכל עת נפלאותיו העצומים. ועל-כן יהיו כל המועדים בטלים, אבל ימי הפורים לא נבטלים כי גם בנס של פורים ראו נפלאות השגחתו בכל עת ורגע, שזהו בחינת התגלות השגחתו של לעתיד. ועל-כן ימי הפורים לא יבטלו גם לעתיד, על-כן מצות קריאת המגלה יקרה וגדולה כל כך, כי מפרסמין נס כזה שראו השגחתו יתברך עלינו בכל עת אפלו בתקף ההסתרה אפלו בעת שישאל רחוקים מארצם. ועל-ידי זה יש לנו תקוה גם עתה בגלות המר הזה וכפי"ל ועקר הנס הוא בבחינת מה שמבאר בתורה הנ"ל שעל-ידי שעושי תשובה על-ידי המריבה והפחלקות, על-ידי זה נעשה ספר חדש וכו' ונשלם התורה, ועל-ידי זה נכללת התורה בתוך אבן שתיה בבחינת קדש קדשים ונמתקין כל הדינים שבעולם וכל מקום שיש דין הכל נמתק וכו'. וזהו בחינת תקף הנס של פורים שזכו על-ידי גדל הנס שיתחדש ספר קדוש כזה שהיא המגלה הקדושה שקורין ברבים ומברכין עליה תחלה וסוף שמיום מתן תורה לא נתחדש ספר כזה שיקראו בו בצבור בברכה תחלה וסוף. ועל-ידי שנתחדש ספר כזה שמגלה ומפרסם אלקותו יתברך בעולם, על-ידי זה אנו ממשיכין עלינו בכל דור ודור קדשת הספרים האמתיים של גדולי הצדיקים האמתיים שמחדשים ספרים נפלאים בכל דור ודור:

ועקר מעלת הספרים הקדושים ההם הוא שהם בחינת קיום התורה שזוכין על ידם להתעוררות אמתית ולעצות אמתיות נוראות לזכות על ידם כל אחד לקיים את התורה באמת בתמימות שעל-ידי ספרים האלו עקר שלמות התורה, שעל-ידי זה נכללת בבחינת קדש קדשים כפי"ל, שעל-ידי זה נמתקין כל הדינים שבעולם כפי"ל. וזהו, ובבאה לפני המלך אמר עם הספר ישוב מחשבתו הרעה אשר

חשב על היהודים על ראשו. 'עם הספר' דיקא, שדיקא על-ידי בחינת הספר הנ"ל, על-ידי זה דיקא ישוב מחשבתו הרעה על ראשו, כי על-ידי שנתוסף ספר, על-ידי זה נמתקין כל הדינים שבעולם פני"ל עד שזוכין לעצות שלמות עצות עמקות מאד שהם בחינת קיום התורה, בחינת קיומו וקבלו, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, הדר קבלוה בימי אחשוורוש. ועל-ידי זה ממשיכין בחינת קיום התורה בכל דור ודור על-ידי הספרים הקדושים שמחזקין הצדיקי אמת בכל דור, שהם שלמות התורה שתהיה נכללת בבחינת קדש קדשים, שעל-ידי זה עקר קיום התורה, כי זוכין לעצה שלמה ולהנהגות ישרות על דם וכנ"ל:

אות כא

וזה בחינת סוד העבור הנ"ל, (כמבאר שם בהתורה הנ"ל ענין סוד העבור ששייך לכל הנ"ל). כי סוד העבור זוכין על-ידי תקוון אמונת חכמים, ענין שם. והמן, שהוא זהמת הנחש, עקר פגם אמונת חכמים, בחינת פגם עץ הדעת טוב ורע, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, המן מן התורה מנין? שנאמר המן העץ וכו'. ועץ הדעת טוב ורע זה עקר בחינת פגם אמונת חכמים, כי החכמים מבררין הכשר מן הפסול, הטהור מן הטמא וכו', שזהו עקר ברור הטוב מן הרע שעל-ידי זה מתקנין חטא אדם הראשון שאכל מעץ הדעת טוב ורע וערב טוב ורע, כמבאר במקום אחר. ומי שפוגם באמונת חכמים, כפי הפגם כן נאחז בו זהמת הנחש שהוא בחינת תערוכות טוב ורע שבעץ הדעת. וזהו בחינת קלפת המן-עמלק שהוא עקר זהמת הנחש, בחינת פגם עץ הדעת טוב ורע, שהוא פגם אמונת חכמים פני"ל, על-כן מחמת שהמן היה בחינת פגם אמונת חכמים ועל-כן היה שניא את מרדכי כל כך, כי מרדכי היה אז החכם והצדיק האמת שבדור, על-כן רצה המן לפגם בסוד העבור ועל-כן הפיל פור הוא הגורל מיום ליום ומחדש לחדש שנים עשר הוא חדש אדר, כי עקר סוד העבור הוא שצריכין להאמין ולדע כל סוד הנהגת העולם וכל השנויים שבעולם שכלם השם יתברך מנהיג בהשגחתו הנפלאה שמסתיר אותה בתוך הטבע שהוא הנהגות הפוכים ומזלות, כי באמת הטבע בעצמה הוא השגחה, (כמו שפבאר במקום אחר). וזה עקר סוד העבור שנקסר לגדולי חכמי ישראל. והמן רצה לפגם בזה פאלו, חס ושלום, כל הנהגה על-ידי מערכת המזלות בעצמן, ועל-כן רצה בחקמתו הרעה ובכשפיו העצומים להתגבר על מרדכי וישראל והפיל פור מיום ליום ומחדש לחדש וכו', כי סבר שכל הנהגת הימים והחדשים הכל על-פי הטבע על-פי מערכת המזלות. והכל כפי המזל ויכולין להמשיך הגורל על-ידי כשפים כרצונו. ועל-כן נפל הגורל על אדר שבו סוד העבור פני"ל. ובאמת היה אז עת צרה גדולה לישראל אשר פמוהו לא נהיתה, כי מן השמים הסכימו, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה שכבר נחתם למעלה, כי השם יתברך מסתיר השגחתו בתוך הטבע והכל בשביל הבחירה. וכשישראל חוטאים חס ושלום, אז יש באמת כח להסטרף אחרא להתגבר בדרכי כחותיהם על ישראל. ועל-כן היו אז ישראל בסכנה עצומה, אד מרדכי שהוא צדיק הדור האמתי דע את כל אשר נעשה עד היכן הדבר מגיע ויקרע מרדכי את בגדיו ויצא בתוך העיר ויזעק וכו', ועורר והקיץ את כל ישראל לתשובה, כי הודיע להם שאין לדבר שעומד בפני הצעקה והתשובה, כי לפה צעקה לאדם אפלו לאחר גזר דין, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה. ובגדל כחו היה מעורר רחמי השם יתברך עד שנתהפך מהפך אל הפך ונתגלה לעין כל על-ידי תקף הנס איך השם יתברך מסתיר השגחתו בתוך הטבע באופן שששיציקו ישראל אליו יתברך ותהפך הכל לטובה כי השם יתברך מקדים רפואה למכה תמיד. ואף-על-פי-כן הכל תלוי בישראל אם יתפללו ויתחננו אליו יתברך ותהפך הכל לטובה וגדולי החכמים הצדיקים יודעים זה הסוד שהוא בחינת סוד העבור והם מעוררים ומלמדים את ישראל לזעק ולהתחנן אליו יתברך איך שהוא. ועל-ידי זה השם יתברך מושיעם בכל פעם כאשר ראינו בתקף הנסים הנפלאים של פורים שהיה דיקא בלי שנוי הטבע, רק שראו הכל בעיניהם השגחתו הנפלאה המלבשת בהטבע תמיד בכל עת ובכל שעה ורגע וכנ"ל:

אות כב

וזה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה שכשנפל הגורל באדר שמח, מחמת שבו מת משה, כי משה רבנו נסתלק על-ידי פגם אמונת חכמים שפגמו ישראל על-ידי מי מריבה, כמו שכתוב שם, וירב העם עם משה וכו'. כי העשק והולל חכם, זה משה, עד שמשה בעצמו פגם גם כן איזה פגם דק בענין התקון של אמונת חכמים שהיה צריך להמשיך התקון על-ידי מי מריבה בבחינת המבאר בהתורה הנ"ל שעקר התקון על-ידי הספרים הקדושים של התורה שממשיכין על-ידי התשובה שנתהוה על-ידי מחלקת, שהיה בחינת מים טהורים, בחינת מי מריבה וכו', עין שם. ומשה היה צריך אז להמשיך אלו המים טהורים בשביל התקון הזה, אבל מחמת שהמשיכם על-ידי הכאת הצור פגם בזה. ועל-ידי זה לא נמשכו מימי התורה, שהם בחינת ספרים הקדושים של באורי וחדושי התורה, לא המשיכם בתכלית שלמות התקון כראוי. (וכמבאר בהתורה ט' תקונין וכנ"ל, שעקר הפגם היה שלא המשיך באורי התורה כראוי, עין שם). ועל-ידי זה לא תקן פגם אמונת חכמים כראוי. וזה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, אלמלא לא הפה משה בצור לא הו' טרחי רבנן בשמעתא, הינו שהיו יכולים לברר הפסק הלכה בנקל, שהיה עקר תקון אמונת חכמים על-ידי שמבררין הפסק הלכה, דהינו שהשור והטמא, המתר והאסור, הפטר והפסול. שהיה עקר תקון עץ הדעת טוב ורע וכנ"ל. ומחמת שמשה פגם בזה על-כן צריכין יגיעות גדולות קדם שמבררין ההלכה. ועל-ידי זה נתברו מחלוקות רבות בין החכמים. ואף-על-פי שהיא מחלקת דקדשה, אבל משם נשתלשל כל המחלקת שבעולם וכל המחלוקות שעל הצדיקי אמת, (כמו שכתוב במקום אחר). נמצא, שפגם אמונת חכמים נמשך מפגם מי מריבה הנ"ל, שעל דם מת משה ולא נכנס לארץ ישראל, ששם עקר תקון אמונת חכמים, (כמבין בהתורה הנ"ל) שקדשת ארץ ישראל תלויה באמונת חכמים, עין שם, על-כן כשנפל הגורל על אדר שבו מת משה שמח, אבל לא ידע שבו' באדר מת משה ובו' באדר נולד משה, הינו כי ביום שמת הצדיק האמת בחינת משה, בו ביום הוא נולד מחדש, כי גדולים צדיקים במיתתן יותר מבחייהם. ומה שאין יכולים לגמר בחייהם מחמת רבוי עוונות ישראל רחמנא לצלן, הם גומרין אחר מיתתם דיקא, (כמו שמבאר במקום אחר. כי משה רבנו על-ידי הסתלקותו תקן הפגם שלו, כמו שמבאר בהתורה "ט' תקונין" הנ"ל. וזה שכתוב, הפה מי מריבה וכו' ויקדש בם. ויקדש דיקא, שמשה ואהרן נכללו בהסתלקותם בתכלית קדש העליון וגבה מאד מאד שמשם ממשיכין תקון והמתקה לכל הדינים שבעולם, שעל-ידי זה עקר תקון העצה השלמה, עקר תקון אמונת חכמים וכנ"ל. ואז המשיך תקון נפלא שכל מה שנתרבין חלוקי דעות בין החכמים יותר יתרבו ספרים קדושים יותר על-ידי צעקתם ותשובתם של ישראל, שעל-ידי זה תהיה נשלמת התורה יותר ויותר, כי עכשיו אחר שהכה משה הצור וצריכים החכמים לטרח בההלכה לבררה, על-ידי זה נתברו ספרים קדושים הרבה מאד בישראל שהם כל ספרי התלמוד הקדוש ומפרשיהם ומבאריהם הקדושים ועל-ידי זה נשלמת התורה בכל פעם יותר ונכללת באבן שתיה בבחינת קדש העליון, בבחינת ויקדש בם כנ"ל. וכמו כן מתנהג בכל דור, כי אתפשוטותא דמשה בכל דרא ודרא. שבכל דור עומדים וחולקים על הצדיקי אמת עד שפמעט כמעט היה נחרב העולם שמתקיים רק על דם, אבל הצדיקים בגדל פחם מכניסים תשובה בישראל בכל הנלוים אליהם באמת. וכל מה שנתרבה המחלקת ביותר הם צועקים וזועקים ומתחננים ושבבים להשם יתברך ביותר ועל-ידי זה מתרבים ספרים קדושים ביותר ונשלמת התורה ביותר עד שנקלליו בקדש העליון ששם ההמתקה של כל מיני דינים שבעולם וכנ"ל:

אות כג

כי באמת בענין המתקת הדינים המבאר שם שצריכין להמתיק הכל על-ידי השכל הכולל העליון יש בזה כמה בחינות. והכלל, שיניקת הדינים הוא מהשכל ושם המתקתם וביטולם, כי כלם במחשבה איתברירו. וכפי הדיון כן צריכין להמשיך השכל להמתיקו. ועקר כח השכל להמתיקו הוא על-ידי שזה השכל מקבל כח מהשכל העליון הכולל כנ"ל, ומי שאינו יכול לעלות לשם השכל הכולל, יכול חס ושלום, להתגבר הדיון יותר פשעוסק להמתיקו, כי כשאין כח לזה השכל להמתיקו אזי הדינים יונקים, חס ושלום, ביותר מזה השכל שרצה לעורר ולהמשיך בשביל המתקה. ואזי יכולים הדינים, חס ושלום, להתגבר ביותר על-ידי שעתה יונקים ביותר מזה השכל. ועל-כן צריך להיות איש חיל שיהיה לו כח לעלות לשכל העליון, שהוא שכל הכולל, ששם אין כח להדינים לעלות לנק משם. ועל-ידי זה מתתיק כל הדינים, אבל לפעמים יש שהדינים מתגברים בכח גדול כל כך עד שיש להם כח לעלות גם לשכל הגבה שהוא בחינת שכל הכולל ולנק משם גם כן חס ושלום, ואזי הוא עת צרה גדולה חס ושלום, ואזי צריכין צדיק גדול ונורא מאד שיכול לעלות לשכל הגבה עוד יותר ויותר להמשיך ההמתקה משם, כי יש שכל וחכמה גבה מעל גבה מעל גבה, כי אפלו שכל העליון הכולל הוא בחינת שכל הפרטי כנגד השכל הגבה עוד יותר ויותר. וזה בחינת כל תקף הנס של פורים, כי המן-עמלק ימח שמו, יונק מתקף כל הדינים ויש לו כח לעלות ולהתגבר אפלו כנגד השכל העליון

בבחינת ראשית גוים עמלק שעולה עד הראש, כי הוא מזרע עשו שנקרא ראשון, כמו שכתוב, ויצא הראשון אדמוני. שתקף האדמימות שלו, שהוא בחינת סיגי הדינים, יונקים מבחינת ראש וראשון. ועל-כן הפיל פור הוא הגורל, כי רצה לפגם בבחינת קדש קדשים שהוא השכל העליון שאי אפשר לכנס לשם כי אם על-ידי הגורל של הבית המקדש שנתן על שני השעירים גרלות וכו', כי הגורל דקדשה הוא בחינת תקון העצה, כי לפעמים מתגברים העוונות כל כך עד שאי אפשר בשום אופן לתת עצה בנפשו, כי עצתו חלוקה מאד. וכמו שצ"ע, עד אנה אשית עצות בנפשי. אבל זהו בעצמו עקר העצה לצעק להשם יתברך עד אנה אשית עצות בנפשי וכו' ולהשליך? הבו על השם יתברך ולסמך עליו יתברך לבד. וזהו בחינת גורל שמשליך עצתו על השם יתברך כפי מה שיצא גורלו מהשם יתברך בבחינת אהה תומיך גורלי. וכמו שכתוב, בחיק יוטל את הגורל:

וזהו בחינת הגורל של יום הכפורים שמחמת רבוי העוונות של כל ישראל של כל השנה שצריכון להתודות עליהם על השעיר לעזאזל, מחמת זה קשה לברר האמת איזה לה' ואיזה לעזאזל כי אם על-ידי הגורל. ועל-ידי זה דיקא נתברר העצה האמתית. ועל-ידי זה דיקא נכנס הכהן הגדול לפני ולפנים לבחינת קדש קדשים להאבן שתיה ללוחות האבן שעמדו שם. ואז נכלל עם התורה בקדש העליון. ועל-ידי זה המשיך המתקה לכל הדינים שבעולם שהוא בחינת סליחת כל העוונות שכל התגברות הדינים על דם. והמן, ימח שמו, הפיל פור הוא הגורל ורצה לפגם בכל זה, כי סבר שיש לו כח להתגבר אפלו נגד השכל העליון שהוא בחינת קדש קדשים מחמת שראה שכבר התגברה הסטרא אחרא והחריבה את הבית המקדש אפלו את בית קדש קדשים. ובאמת היה עת צרה גדולה אז, כי כמעט היה לו כח לנק גם משם. ועל-כן נתעצ לתלות את מרדכי על עץ גבה חמשים אמה דיקא, כי רצה להתגבר כנגד שער החמשים דיקא, שהוא השכל העליון הכולל (וכמבאר קצת לעיל מזה). אבל איש בער לא נדע גדל הכח של מרדכי שהוא בחינת הצדיק האמת שבכל דור שזכה על-ידי צעקותו ותשובתו. ועל-ידי הצעקות והתחנונים שהכניס בישראל עד שזכה לשכל הגבה עוד יותר ויותר, לבחינת בשמים ראש, מר דרור, ששם היה אחיזת מרדכי כנ"ל, שהם בחינת שמן המשחה שבו נמשח קדש קדשים בעצמו וכנ"ל, כי לית מחשבה תפיסא כלל עד היכן עולה הצדיק האמת לשכל גבה ועליון ונעלם מאד ששם ממתיק כל הדינים שבעולם עד שנתהפך הדבר ותלו את המן על זה העץ הגבה חמשים דיקא, כי משם דיקא הפילוהו. כי זה עקר בחינת המתקת ובטול הדינים בשרשן שהעלו את המן והסטרא אחרא עד השכל העליון שהוא בחינת שער החמשים. ושם ברו ממנו שרש אחיזתו בקדשה עד שהפסיקו וכרתו חיותו משרשו. ואז תכף נפל נפילה שאין לה תקומה, כי כל חיותו הוא כשיונק מהקדשה, אבל כשהעלה לשם ובררו חיותו ממנו, אזי נפל ממילא אל השאל תחיתיות וחמת המלך שככה, שנמתקו כל הדינים שבעולם ומרדכי הצדיק לקח כל גדלתו וממשלתו כנ"ל. "ותשם אסתר את מרדכי על בית המן". כי כל ניצוצות הטוב שהיה בגדלתו ועשרו שמשם התגבר ברשעתו ורצה להמשיכם אל הסטרא אחרא ולהתגבר על ישראל, הכל לקח מרדכי בקדשה גדולה. והמן וכו', שהם סיגי הדינים תכלית הזהמא, תלו על העץ אשר הכין למרדכי ונפלו באין תקומה, כן יאבדו כל ה' אויביו

אות כד

וזה בחינת אסתר, בחינת ואנכי הסתר אסתיר שמשם אחיזת אסתר, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, הינו בחינת השגחתו יתברך המסתתר בתוך הטבע שכל מה שנסתרת ביותר מתגברין הסטרא אחרא והעובדי כוכבים שיונקים מהטבע ביותר, ומגדל התגברותם נלקחה אסתר לבית המלך, הוא בחינת שתופסים הקדשה, שהוא ההשגחה, לתוכם כאילו חס ושלום ההשגחה תחת הטבע, חס ושלום, ועל-כן אין אסתר מגדת מולדתה ואת עמה וכו' שלא תגברו ביותר על-ידי זה חס ושלום, כי ההשגחה היתה נסתרת אז כל כך בבחינת הסתר אסתיר. הסתרה שבתוך הסתרה בבחינת כי אין לה אב ואם, שהם בחינת השכליים העליונים שעל דם ממתיקין הדינים ומבטלים כח הסטרא אחרא, כי אב ובחכמה ואם לבינה. אבל אז היתה הקדשה המסתתרת בחינת אסתר, בבחינת כי אין לה אב ואם. ועל-כן לא הגידה אסתר את עמה ומולדתה, שלא רצתה לעורר חוסה, כח אבותיהם הקדושים שהם שכליים הכוללים כדי שלא תגברו על-ידי זה ביותר וכנ"ל, שכל זמן שאין ממשיכין השכל הגבה כל כך שיקולים להמתיק הדין על ידו, אזי אסור להתגרות בהם על-ידי התעוררות איזה שכל עליון להמתיקם שלא תגברו על-ידי זה דיקא ביותר וכנ"ל עד אשר חמל השם יתברך עליה על-ידי רבוי הצומות וזעקתם עד שהבינה שכבר התחילו רחמי השם יתברך להתעורר ויש לה כח להמשיך שכל כזה להמתיק כל הדינים שבעולם ולהפיל את המן. אז אמרה, ומחר אעשה כדבר המלך להגיד חוס אבותיה הקדושים. כי כבר יש לה כח לעורר השכליים העליונים, שהם בחינת אבות,

אות כה

וְזֶה שֶׁהַזְּמִינָה אֶת הַמֶּן עַל הַסְּעֵדָה שֶׁעָשְׂתָה, כִּי עַל-יְדֵי אֲכִילָה דִקְדָּשָׁה מִבְּרִינֵי פָּגַם אֲכִילַת עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרָע, שֶׁהוּא בְּחִינַת פָּגַם אֲמוּנַת חֲכָמִים כַּנְיָ"ל, כִּי הַפָּגַם הָיָה עַל-יְדֵי אֲכִילָה, עַל-כֵּן הִתְקוּן עַל-יְדֵי אֲכִילָה דִקְדָּשָׁה. וְעַל-כֵּן מִי שֶׁפּוֹגֵם בְּאֲמוּנַת חֲכָמִים הוּא נִדוֹן בְּמוֹתְרוֹת הָאֲכִילָה, כִּי בַמָּה שֶׁפָּגַם הוּא נִדוֹן וְכַנְיָ"ל, אֲבָל מִי שֶׁזֹּכֵה לְאֲמוּנַת חֲכָמִים הוּא זֹכֵה לְבִרוּר הָאֲכִילָה, כִּי עֲקָר בְּרוּר הָאֲכִילָה עַל-יְדֵי אֲמוּנָה, (כְּמוֹ שֶׁמִּבְּאֵר בְּמִקּוֹם אַחֵר. וְעַל-כֵּן הַזְּמִינָה אֶת הַמֶּן עַל סְעֵדָתָה, כִּי הִיא אֲכָלָה בְּקִדְשָׁה גְדוּלָה עַד שֶׁבִרְרָה כָּל הַטוֹב מִהֶמֶן בְּשַׁעַת הַסְּעֵדָה. וְהַמֶּן, שֶׁהוּא פָּגַם אֲכִילַת עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרָע, שֶׁהוּא פָּגַם אֲמוּנַת חֲכָמִים, נִדוֹן בְּמוֹתְרוֹת הָאֲכִילָה. וְעַל-יְדֵי זֶה הִיָּתָה מִפְּלִטוֹ מֵאֲחֵר שֶׁבִרְרוּ הַטוֹב מִמֶּנּוּ שֶׁהוּא חַיִּיתוֹ עַל-יְדֵי הָאֲכִילָה דִיָּקָא וְכַנְיָ"ל. וְעַל-כֵּן הִיָּתָה מִפְּלִטוֹ בְּשַׁעַת הַסְּעֵדָה דִיָּקָא וְכַנְיָ"ל. וְעַל-כֵּן סְמוּךְ לְמִפְּלִטוֹ נִדְחַף הַמֶּן אֶל בֵּיתוֹ אֲבָל וְחַפְזֵי רֵאשִׁי. וְדָרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְבִרְכָה, שֶׁהַשְּׁלִיכָה בְּתוֹ סְפֵלַת הָאֲכִילָה עַל רֵאשׁוֹ, כִּי נִדוֹן בְּמוֹתְרוֹת כְּרֵאשׁוֹ לֹא מֵאֲחֵר שֶׁהָיָה כּוֹפֵר בְּחֲכָמִים וְשִׁנְאָם כָּל כָּד וְכַנְיָ"ל:

אות כו

וְעַל-כֵּן חִיב אֲנִי לְבַסּוּמִי בְּפוּרְיָא עַד דְּלֹא יָדַע בֵּין אַרְוֵר הַמֶּן לְבִרוּד מְרִדְכִי, כִּי הַשְּׁכָרוֹת אֲסוּר תַּמִּיד, כִּי עַל-יְדֵי הַשְּׁכָרוֹת יוֹכֵל לְקַלְקַל הַרְבֵּה, כִּי הֵינּוּ הוּא בְּחִינַת גְּבוּרוֹת וְדִינִים וּמִי שֶׁזֹּכֵה לְשִׁתּוֹת כְּרֵאשׁוֹ אִזּוּ מְעוֹרָר שְׂכָלוֹ עַל-יְדֵי הֵינּוּ בְּבְחִינַת חֲמָרָא וְרִיחֵי פִקְחִיו, בְּחִינַת זְכָה נַעֲשֶׂה רֵאשִׁי. וְאִזִּי מִמְתִּיקוֹן הַדִּינִים עַל-יְדֵי שִׁתּוֹתוֹ בְּבְחִינַת כָּל הַמִּתְפַּתֵּה בֵּינֵנוּ יֵשׁ בּוֹ מִדַּעַת קוֹנוֹ, (כְּמוֹבָא בְּדִבְרֵי זְכוֹרֵנוּ לְבִרְכָה). אֲבָל כְּשֶׁשׁוֹתָה יוֹתֵר מִדְּאִי נִתְעוֹרְרִין, חֵס וְשְׁלוֹם, הַגְּבוּרוֹת כָּל כָּד עַד שֶׁאֵין לוֹ כֹּחַ לְעוֹרֵר שְׂכָל כְּזֶה שִׁמְתִּיק דִּינִים כְּאֵלָה וְעַל-יְדֵי זֶה נִתְבַּלְבַּל מִחוּ בְיוֹתֵר וְיִכּוֹל לְקַלְקַל הַרְבֵּה חֵס וְשְׁלוֹם, כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְבִרְכָה. אֲבָל בְּפוּרִים מֵאִיר הָאֶרֶה גְדוּלָה וְנִפְלְאוֹה שֶׁהוּא הָאֶרֶת מְרִדְכִי, (כְּמוֹבָא בְּכַתְּבִים וְאִזּוּ נִתְעוֹרֵר וּמֵאִיר שְׂכָל עֲלִיוֹן וְגַבְהָ כְּזֶה שֶׁמֵאִיר עַד תְּכִלִּית הַעֲשִׂיָה, שֶׁעַל-יְדֵי זֶה נִמְתַּקֵּן כָּל מִינֵי דִינִים קָשִׁים שֶׁבְּעוֹלָם. וְעַל-כֵּן חִיּוּב אִזּוּ לְשִׁתּוֹת וְלִהְשַׁתְּכֵר כְּדִי שִׁנְעֵלָה עַל-יְדֵי הַשְּׁתִּיָה לְשְׂכָל עֲלִיוֹן וְגַבְהָ מֵאִד, כִּי אִזּוּ יֵשׁ כֹּחַ לְהַמְתִּיק כָּל הַדִּינִים שֶׁבְּעוֹלָם עַל-יְדֵי הַשְּׂכָל הַגְּדוֹל הָעֲלִיוֹן מֵאִד שֶׁנִּתְעוֹרֵר עַל-יְדֵי מִצּוֹת הַשְּׁכָרוֹת שֶׁל פּוּרִים:

תשעה באב ותעניות ה':

מה שמתעניין על עצירת גשמים:

כִּי כֶּתֵב רַבּוֹנוֹ זְכוֹרֵנוּ לְבִרְכָה (בְּסִימָן ט) בְּלִקוּטֵי תַנְיָנָא שֶׁעֲצִירַת גְּשָׁמִים נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי מִלְחָמָה וּשְׁפִיכוֹת דַּמִּים, עֵינֵן שָׁם. וּמִלְחָמוֹת, הֵינּוּ מַחְלֻקֹת, וְתַקּוּן הַמַּחְלֻקֹת הוּא תַעֲנִיּוֹת, כְּמִבְּאֵר הַיֵּטֵב בְּדִבְרֵי רַבּוֹנוֹ זְכוֹרֵנוּ לְבִרְכָה (בְּסִימָן קעט):

ועל-כן מתעניין על עציירת גשמים לתקון המחלקת, הינו מלחמות שמזה נעשים עציירת גשמים כנ"ל. וזהו גם כן בחינת הארבע תעניות שמתעניין על החרבן שהוא גם כן לתקון השלום, כמו שאמר רבותינו זכרונם לברכה, כשאין שלום, צם, שעקר התענית כשאין שלום, (כמבאר שם בדברי רבנו זכרונם לברכה בסיומן קעט הנ"ל). כי לא חרבה ירושלים אלא בשביל שנאת חנם, כמו שאמר רבותינו זכרונם לברכה. ועל-כן מתעניין לתקון זאת, כי על-ידי התענית נתתקון המחלקת ונעשה שלום כנ"ל:

וכן על כל צרה שלא תבוא מתעניין, כי כל הצרות והיסורין חס ושלום, הם בחינת מחלקת, כי כל מה שהוא כנגד רצון האדם הוא בחינת מחלקת (וכמו שמבאר שם בדברי רבנו זכרונם לברכה הנ"ל). כי הצרות חס ושלום, הם על-ידי התגברות הדינים חס ושלום, שהם בחינת מחלקת, דהינו שאינו נכלל שמאל בימין חס ושלום, שזה בחינת מחלקת, בחינת דינים, כי אין יסורים בלא עון (שבת נה) והעון הוא בחינת מחלקת, כי עקר יניקת הסטרא אחרא והיצר הרע הוא ממחלקת (וכמבאר בדברי רבנו זכרונם לברכה. נמצא, שעל-ידי העונות שפגם במחלקת שנתן כח, חס ושלום, להסטרא אחרא החולקת על הקדושה, על-כן נתעוררו עליו דינים חס ושלום, שהם בחינת מחלקת. ומשם באים הצרות חס ושלום, שהם כנגד רצונו, בחינת מחלקת. ולתקון זאת גזרין תענית שהוא תקון המחלקת כנ"ל, כי הכלל שפגם כל מיני מחלקת התקון הוא תענית בבחינת מרבה צדקה מרבה שלום. ועקר התענית הוא הצדקה, כי אגרא דתעניתא צדקתא, עין שם:

ראש השנה א

הלכות ראש השנה:

הלכה א:

ענין שופר:

על-פי מה שכתב רבנו זכרונם לברכה במאמר "תהמות וכסימו" (בסיומן ט) על פסוק צהר תעשה לתבה וכו' ופתח התבה בצדה וכו' תחתיים שניים וכו':

והכלל, שכאשר החשוף והקלפות מסבבין מפל צד עקר התקון על-ידי אמת שתראה שיצא הדבור שבתפלה מפיך באמת ועל-ידי זה יאיר לו השם יתברך בבחינת ה' אורי וישעי. ויזכה לעשות פתח בהחשוף שהוא נצד בו, עין שם היטב. ויותר ממה שכתוב שם שמעתי פה אל פה מפיו הקדוש. ועל-ידי זה נעשה תקון התפלה, שהוא בחינת יעקב ובניו, עין שם היטב:

אות א

וזה בחינת קול השופר שהוא מרמז על התשובה, בחינת 'שפרו מעשיכם', כמו שכתוב, עורו ישנים מתרדמתכם. ועל-כן שופר שהוא בחינת עלמא דאתי, הוא בחינת בינה בחינת תשובה כדוע. וזה הוא בחינת קול היוצא מן השופר, שהוא בחינת קול אמת היוצא מעמקא דלבא, בחינת ממעמקים קראתי ה', בחינת מן המצר קראתי יי, דהינו שמחמת גדל התגברות המסבב מפל צד אזי פונים עצמן אל האמת וקוראים אל ה' באמת מעמק הלב, שעל-ידי זה נצולים מן החשוף, בחינת ופתח התבה בצדה תשים כנ"ל. וזה בחינת עניי במרחב יק, שזוכה להרחיב לו ולצאת כנ"ל, כי קול השופר הוא בחינת אמת, שהוא בחינת יעקב, כמו שכתוב, ותן אמת ליעקב. בחינת הקול קול יעקב. וזה שכתב רבנו שם שיעקב הוא בחינת התפלה, כי עקר תקון התפלה על-ידי אמת כנ"ל, שזה בחינת

יעקב כנ"ל. ועל-כן לא נזכר בתורה כי אם תרועה וישאר הקולות אנו למדים משם, כמו שאמר רבותינו זכרונם לברכה, כי תרועה הוא בחינת יעקב שעקר קול השופר מרמו עליו כנ"ל, ועל-כן התרועה הוא גנוחי גנח וילולי ליל, הינו מה שגונח וילולי וקורא אל ה' לחזר אליו כנ"ל. ועל-כן כל תרועה פשוטה לפניה ופשוטה לאחריה זה מרמו גם כן על התשובה שמתחלה היה פשוט ומתקן, הינו קדם הקלוקל, ואחר שנתקלקל ונשבר בחינת הרפה שברה לבי, בחינת וירדפום עד השברים, אזי על-ידי התרועה, שהוא בחינת אמת כנ"ל, על-ידי זה חוזר ונפשוט. וזה בחינת תקיעה שאחריו שהוא קול פשוט. ועל-כן תוקעין בראש השנה, כי אז הוא התגברות הדינין, שהם בחינת החשף. ועל-כן צריך למשך עצמו אל האמת שזה בחינת קול השופר כנ"ל והוא זכרון ליום ראשון, כי אז בתחלת הבריאה גבר החשף שכסה פני תהום. ורוח אלקים שהוא בחינת יעקב, שהוא בחינת רוח כמו שכתוב, ותחי רוח יעקב אביהם, שהוא בחינת אמת כנ"ל, היה מרחפת על פני המים לגרש ולפנות החשף על-ידי בחינת אמת ועל-ידי זה נתגלה האור, כמו שכתוב, ויאמר אלקים יהי אור ויהי אור. כמו שמבאר לעיל, שעל-ידי האמת מאיר אור השם ויתברך בחינת ה' אורי, כמו שמבאר שם באר היטב, עין שם. ועל-ידי זה נתהוה הבריאה. ועל-כן אמת הוא קיום העולם, כי עקר הבריאה על-ידי אמת כנ"ל. וזה שאמר רבותינו זכרונם לברכה על פסוק, "בוראך יעקב". עולמי, עולמי, מי בראך? יעקב בראך וכו'. כי עקר בריאות העולם על-ידי בחינת יעקב שהוא בחינת אמת כנ"ל. וזה שאמר רבותינו זכרונם לברכה, תשובה קדמה לעולם, כי עקר התשובה על-ידי אמת שעל ידו מגרשין החשף ועושין פתח לצאת כנ"ל, שבחינה זאת קדמה לעולם. ועל-ידי זה נתהוה בריאות העולם בחינת וחשף על פני תהום ורוח אלקים מרחפת וכו' ויהי אור כנ"ל. ועל-כן ראש השנה שהוא זכרון ליום ראשון ועל-כן אז מתחיל מי התשובה. ועל-כן תוקעין אז בשופר, שהוא בחינת קול אמת שעושה פתח ומרחיב לצאת כנ"ל. ועל-כן שופר קצר מלמעלה ורחב מלמטה. וצריך לתקע במקום הקצר דיקא. ואם תקע במקום הרחב לא יצא, כי הרוצה לכנס צריך לכנס דרך פתח הצר דיקא בחינת ופתח התבה בצדה תשים, כמו ששמעתי מרבנו זכרונם לברכה בעל פה בבאור שצריך לעשות פתח חדש דיקא וכמו שאמר רבותינו זכרונם לברכה שהיה דומה לעולם הזה וכו' וכל הרוצה לצאת וכו' ומן הצד פתוחה, שכל הרוצה לכנס וימקשי שם ולכנס בהאי דנפיק? ומתוך שם לא סגי וכו', עין שם. וזה בחינת ופתח התבה בצדה תשים. 'בצדה' דיקא, כי צריך לכנס דיקא דרך הפתח הצר שהוא מן הצד, דהינו מצד הה' כנ"ל ואז השם יתברך מרחיב לו הפתח ומוציאו. ואז עניי במרחב יק' כנ"ל. וזה הוא בחינת השופר שהיא קצר מלמעלה וכו' וצריך לתקע ולהוציא הקול השופר, שהוא קול אמת, ממקום הצר דיקא ואז השם יתברך

אות ב

ועל-כן גם אם הפך השופר ותקע בו לא יצא. בין שהופכין כדרך שהופכין החלוק וכו' בין שהרחיב וכו', כי עקר התשובה בתקונה הוא שיעשה התשובה באותו הגוף עצמו ובאותו ענין עצמו שחטא וישוב ויחזר דרך מקומות הצרים והדחוקים להשם יתברך, אבל אם יתהפך גופו וישתנה בבחינת תהפוך פחמר חותם ויתנצבו כמו לבוש, שחס ושלום, והפכו וישנו גופו, דהינו שימות ויחזר ויתגלגל ואחר כך ישוב ויעקב אל ה' אין זו תשובה גנוחה, כי צריך לשוב בגוף הזה דיקא כמות שהוא וילך דרך מקום הצר והדחוק ומשם יקרא וישוב אל ה' באמת אז ירחיב לו השם יתברך ואזי הוא בחינת תקיעת שופר פהלכתו, הינו בחינת תשובה באמת כראוי כנ"ל. ועל-כן אם נקב צריך שתהיה הסתימה במינו דיקא, כי באותו ענין שחטא יתקן, כמו שאמר רבותינו זכרונם לברכה וכנ"ל. (וכמו ששמעתי בבאור היטב מפיו הקדוש דברים הללו):

אות ג

ועל-כן יחיד מוציא את הרבים ידי חובתם בתקיעות שופר, כי העקר תלוי ביחיד שמתעורר וצועק באמת להשם יתברך שעל-ידי זה עושה פתח שיצאו בו אחרים מן החשף שלהם. כמו ששמעתי מרבנו

זכרונו לברכה על ופתח התבה בצדה תשים, עין שם במקום אחר על פרוש זה, ומאחר שהיחיד מכון להוציא אחרים מהחשף שלהם. אזי כל מי שרוצה לצאת ומכון לבו לזה, אזי יכול לצאת דרך הפתח שעשה היחיד כנ"ל ועל-כן תקיעת שופר תלוי בכונת הלב והתוקע כמתעסק ולשוטר לא יצא, כי אחר כונת הלב הן הן הדברים, כי צריך לכוון לבו מאוד ולהוציא הקול באמת מעמק הלב כנ"ל. וזה שאמרו רבותינו זכרונו לברכה, כל מי שאינו מחיב בדבר אינו מוציא את הרבים ידי חובה. בזה מרמזו כי דיקא מי שהוא חייב מאד בעיני עצמו או שהוא חייב באמת ואזי מגדל החשף והלחץ והדחק המסבב אותו מכל הצדדים הוא צועק באמת להשם יתברך. זה יכול לעשות פתח שיצאו בו גם אחרים. וכן אמרו רבותינו זכרונו לברכה, אין ממנין פרנס על הצבור אלא מי שקפה של שרצים תלוי מאחוריו וכו'. ועל-כן דיקא מי שהוא מחיב בדבר התשובה ומטל עליו על של תשובה, זה יכול להוציא אחרים ידי חובה לעשות להם גם כן פתח לצאת על-ידי קריאתו באמת להשם יתברך:

אות ד

ועל-כן התרועה משלשת וכן כלל תקיעת שופר משלש של שלש שלש, כי עקר תקיעת שופר הוא בחינת אמת, שהוא משלש, בחינת אש, מים, רוח, בחינת ראש, תוף, סוף. ועל-ידו מתקן ג' עולמות בחינת תחתיים שניים ושלישים, (כמו שכתב רבנו שם, עין שם). ועל-כן התקיעות בשעת התפלה, כי על-ידם תקון התפלה כנ"ל. ועל-כן תוקעין שתיים עשרה תרועות, דהינו שזה מישב וששה מעמד, כי בשלשים קולות דמישב יש ששה תרועות. וכן בשלשים קולות שתוקעין על סדר הברכות, כי הם עקר החיוב והשאר הם נוספים כנגד י"ב שבטי בני יעקב, שהם בחינת י"ב נסחאות התפלה שנתתקן על-ידי האמת, שזה בחינת תרועה כנ"ל (וכמו שכתוב שם, עין שם):

אות ה

ועל-כן שופר הוא בחינת יציאת מצרים כידוע, כי עקר גלות מצרים הוא על-ידי פגם התפלה, (כמו שמבאר שם). וכן לעתיד כותוב, ובשופר גדול תקע, כי עקר הגאולה תלוי בזה על-ידי שנתתקן התפלה על-ידי בחינת אמת כנ"ל, (כמו שמבאר שם, עין שם). שופר הוא בחינת יעקב, בחינת שופרה דיעקב מעין שופרה דאדם. וזה בחינת תקע בשופר וכו' ושא נס, כי על-ידי שופר, שהוא בחינת אמת ותקון התפלה, על-ידי זה נתעליו הנסים, שהוא בחינת תפלה, כמו שמבאר שם:

ענין המאה קולות, על-פי מה שאמר רבנו במאמר "פתח רבי שמעון עת לעשות לה'" (בסימן סמד) ששופר הוא בחינת התגלות היראה, שעל-ידי זה זוכין לעשירות גדול. והיראה הוא בחינת פחד יצחק ויצחק זכה לעשירות על-ידי שהמשיך אריכת ימים, בחינת יראה בארץ פלשתים, כמו שכתוב, ויהי כי ארכו לו שם הנמים וכו'. ועל-ידי זה זכה לעשירות, כמו שכתוב, ויזרע יצחק וכו' וימצא מאה שערים. וכנגד זה תוקעין מאה קולות כנגד מאה שערים שזוכין על-ידי השופר כנ"ל. ועל-כן תקיעת שופר שלש שלש שלש בחינת התגלות שלמות היראה שהוא שלשה קוין וכל קו כלול משלש, (כמו שמבאר שם). ועל-כן צריך לקרות לפני התוקע, כי עקר התגלות היראה על-ידי דבור שיוצא על-ידי התעוררות השנה, (כמו שמבאר שם). ועל-כן יש דעה שתקיעה ראשונה אין לקרות לפני התוקע, כי אז עדין בחינת העדר הדבור, בחינת תקיעת לזר כפיף כו', כמו שכתב שם רבנו שהתקיעה מרמז על זה. וזה בחינת התאדמות פני התוקע, הינו על-ידי השבעים פנים של התעוררות השנה, (כמו שמבאר שם), ועל-כן עקר תקיעת שופר על תקון הברית, (כמו שאיתא בכתבים), כי על-ידי היראה שנתגלה על-ידי השופר, נכנע ופי הנשים וזוכין לתקון הברית, כמו שמבאר שם:

ראש השנה ב:

על-פי המאמר "ויהי נא פי שנים ברוחך אלי" (בסימן סו), עין שם היטב כל המאמר מראשו לסופו:

אות א

והנה בראש השנה אנו צריכין להוציא מפתח אל הפעל, כי ראש השנה הוא התחלת הבריאה. זה היום תחלת מעשיך וכו' וקדם יש בחינת חרון אף, שהוא בחינת דינא קשיא שמתעורר בראש השנה. וצריכין להמתיקו ולבררו שיהיה נעשה ממנו בחינת רוחו של משיח, (כמבאר שם במאמר הנ"ל). ועל זה אנו עוסקים בראש השנה ומרביין בתפלות ובתחנונים שהם המתקת חרון אף. ואז נעשה ממנו בחינת רוחו של משיח, כי עקר רוח החיים של משיח הוא התפלה, (כמבאר במאמר אמר אל הכהנים בסימן ב ובמקום אחר ועל-כן ממליכין אותו יתברך בראש השנה בכל התפלות ואומרים המלך הקדוש, המלך המשפט וכיוצא, כי אז נתגלה בחינת רוחו של משיח, שהוא שרש המלכות, (כמבאר בדברי רבנו זכרוננו לברכה בסימן נד). כי התגלות מלך המשיח הוא התגלות מלכותו יתברך, כי עקר התגלות מלכותו יתברך הוא לעתיד כשיתגלה מלכות משיח, כמו שכתוב, והיה ה' למלך על כל הארץ ביום ההוא וכו'.

אות ב

וזהו שאיתא בספרים שמשח בראש השנה צריכין להוציא מפתח אל הפעל ויהיה נעשה יצחק, הינו כפי"ל שהתגלות רוח של משיח הוא על-ידי המתקת חרון אף, דהינו תקוף הדין, שהוא פחד, שהוא בחינת פחד יצחק כידוע שאנו ממתיקין פחד יצחק בראש השנה וכשנמתק נתגלה רוחו של משיח כפי"ל. ועל-כן נתגלה זאת בראש השנה צריכין להוציא מפתח אל הפעל שיפתחו ויתחלקו הידים בבחינת פותח את ידיך. אל תקרי "ידיך", אלא יודיך, דהינו השני יודיך של השני שמות יקוי"ק-אדני, שהם בחינת יו"ד בראש ויו"ד בסוף, בחינת כח ופעל. ועל בחינת סוף מעשה במחשבה תחלה שיחלקו ויפתחו על-ידי הששה אותיות שבאמצע, שהם בחינת מקום וציור וזמן שיש בכת, ומקום וציור וזמן שיש בפעל, שהם ג' אותיות שיש בשם העצם ושלש אותיות של שם הכפוי שעל-ידי אלו הששה אותיות שהם שש בחינות הנ"ל, על-ידי זה יוצא הדבר מכת אל הפעל וזה נעשה על-ידי שלמות הדבור. ושלמות אותיות הדבור על-ידי בחינת עלמא דאתי, על-ידי בחינת אמת, שעל-ידי זה נעשה יום הדין הגדול ועל-ידי זה נעשה שפה ברורה ונשלם אותיות הדבור ואחר כך צריכין לעשות נקודות להאותיות ולהוציא הדבור ממצר הגרון וזה נעשה על-ידי הכסופין והחשף שנעשה על-ידי מניעות, שעל-ידי זה נעשה נקודות להאותיות, בחינת נקודות הקסוף. וזה בחינת ט' [תשע] נקודין, ט' [תשע] רקיעין ואזי כשיש נקודות להאותיות ונשלם הדבור בשלמות אזי יוצא מכת אל הפעל וכו', (עין שם כל היטב):

וזה בחינת קול שופר בראש השנה, כי קול דנפיק משופר, זה בחינת אמת שינתגלה בבחינת עולם הבא, כי עקר האמת לעתיד, כמו שמבאר שם, כי הקול הוא בחינת אמת, בחינת יעקב כמו שכתוב, הקל קול יעקב. בחינת תתן אמת ליעקב. והוא יוצא משופר שהוא בחינת עלמא דאתי, כמו שכתוב, והיה ביום ההוא יתקע בשופר גדול. ועל-ידי בחינת האמת שנתגלה על-ידי בחינת עלמא דאתי, שזה בחינת קול השופר, על-ידי זה נעשה יום הדין, (כמבאר שם במאמר הנ"ל). וזה בחינת ובשופר גדול יתקע וכו' ויאמרו הנה זה יום הדין, כי הדין נתגלה על-ידי קול השופר, שהוא בחינת אמת שנתגלה בעלמא דאתי שעל ידו נעשה הדין, כי האמת אינו יכול לסבל הרשעים, (כמו שמבאר שם). ואזי כשנתגלה הדין, אזי נעשה שפה ברורה, כי חוזרים להשם יתברך ושבים בתשובה מאימת הדין, כי אז מבינים ההפרש שבין צדיק לרשע וכו', (כמו שמבאר שם). וזה בחינת התעוררות התשובה שנעשה על-ידי קול השופר, כמו שכתוב, היתקע שופר בעיר ועם לא יחרדו כנ"ל. נמצא, שעל-ידי קול השופר, שהוא בחינת אמת, בחינת עלמא דאתי, על-ידי זה נעשה בחינת שפה ברורה כנ"ל ועל-ידי זה מוציאים מכת אל הפעל (כמו שמבאר שם). וזה בחינת הנסירה שמתחלת בראש השנה, שהיא בחינת מוציא מכת אל הפעל, כי בראש השנה הוא המתחלה על-ידי קול השופר, שהוא בחינת אמת כנ"ל. ועל-כן עקר הקול שנוכח בתורה הוא תרועה, כמו שכתוב, יום תרועה יהיה לכם, כי תרועה הוא בחינת יעקב כידוע, שהוא בחינת אמת, בחינת וי, שעל ידו מוציאים מכת אל הפעל כנ"ל. וזה לשון תרועה, שהוא לשון שבירה וכן שברים שהוא גם כן תרועה מספק הוא גם כן לשון שבירה, הינו בחינת חתונה ושבירת הידים הנ"ל. שפותחין ושוררין וחותרין בין הכח והפעל שהם שני היודיין, שזה בחינת מוציא מכת אל הפעל כנ"ל. ועל-כן כל תרועה תקיעה בראש ויתקיעה בסוף. זה בחינת יו"ד בראש ויו"ד בסוף שהם בחינת כח ופעל, כי תקיעה הוא קול פשוט, שהוא בחינת יו"ד שאין בה שום ציור, רק בחינת קול פשוט. והתרועה באמצע התקיעות, כי התרועה הוא בחינת אמת, בחינת וא"ו, בחינת השש אותיות שבין שני היודין שעל ידם מוציאים מכת אל הפעל, כמו שמבאר שם. ועל-כן התרועה הוא שלשה קולות, כמו שאמרנו שעור תרועה כש"לש יבבות כנגד שלש בחינות שיש אצל הכח ואצל הפעל שהם מקום וציור וזמן שהם שלש אותיות שיש אצל יו"ד בראש וכן שלש אותיות אצל יו"ד בסוף כנ"ל. וזה שנסתפקו בתרועה אם הוא שברים או אם הוא מה שקורין תרועה. ופסקו לעשות שניהם, כי יש שתי פעמים שלש בחינות הנ"ל, דהינו מקום וציור וזמן בכח וכן בפעל כנ"ל והספק הוא איזה מהם עקר אם צריך לעשות ולתקן בחינת מקום וציור וזמן שבכח או שבפעל, כי עקר הדבר מה שאנו צריכין לתקן ולפתח היודיין בחינת מוציא מכת אל הפעל, העקר הוא בבחינת תשובה בכלל ובפרט, כי בכלל צריך לעשות תשובה ולתקן חטא אדם הראשון שפגם בזה שעל-ידי חטאו סלק השכינה מתחתונים, וגרם מיתה, שזה בחינת שחזור הפעל אל הכח ומחמת זה אנו צריכין לחזור ולתקן זאת בכל שנה להוציא מכת אל הפעל מחדש. וכן כל אחד צריך לעשות תשובה על כל מה שחטא ופגם וזה נעשה בחינת מוציא מכת אל הפעל:

כי עקר העברה על-ידי נפילת חתונה הידים, דהינו היודיין הנ"ל. בבחינת הסתכל בשלשה דברים ואין אתה בא לידי עברה, (כמו שמבאר שם, ענין שם). ועל-כן התקון הוא על-ידי תשובה, שהוא בחינת פתח חרטה, בחינת פתח, בחינת פתיחת וחתונה הידים הנ"ל, הינו כי מאחר שחטא ופגם בפתיחות הידים הנ"ל, כי נפלו לידי עברה חס ושלום, בזה הוא מחרב העולם חס ושלום, כי אזי חוזר ונסתלק הפעל אל הכח כבתחלה, שזה בחינת מיתה, בחינת רשעים בחינהם קרויים מתים, כי עקר הקדשה, שהוא החיות בחינת רוח דלתתא, בחינת פעל, מסתלקת למעלה וחוזר אל הכח. ואין חיותו רק מאיזה ניצוצות שנפלו. ועל-כן כשרוצה לעשות תשובה הוא צריך לבנות העולם מחדש ולהוציא מכת אל הפעל. וזה נעשה על-ידי התשובה בעצמו שהוא פתח חרטה, בחינת פתח כנ"ל. נמצא, שבראש השנה, שהוא ימי תשובה, צריכין להוציא מכת אל הפעל על-ידי התשובה שהוא פתח חרטה כנ"ל. ועל זה מרמז קול השופר, דהינו התרועה, שהוא בחינת המוציא מכת אל הפעל, כי תרועה הוא גנוחי גנח וילולי זליל, דהינו בחינת חרטה שמתחרטין על העברה וגונחין בלבם ומיללין זללות על גדל הפגמים שפגם כל אחד כפי מה שיודע בנפשו מה שעשה כל השנה. ובזאת החרטה מוציאים מכת אל הפעל כנ"ל ונסתפקו אם התרועה הוא גנוחי, דהינו שברים, שזה בחינת לב נשבר ונדפה כמו מי שגונח מלב. וזה כנגד פגם שלש בחינות שיש בכח, דהינו בחינת מקום וציור וזמן שיש בכח, דהינו שלש אותיות שיש אצל יו"ד בראש, הינו שנסתפקו אם עקר התשובה לתקן פגם המחשבה שפגם במחשבה שבמחשבת פגם בלב ונצטירת בשלש בחינות מקום וציור וזמן אם עקר התשובה צריכין לתקן זאת, כי עקר לבלי להניחה להצטיר במחשבת עברה חס ושלום, כי אם לא היה מניחה להצטיר במחשבה בודאי לא היה בא לידי עברה בשום אופן על-כן אפשר שעקר התשובה צריכין רק על פגם המחשבה כנ"ל. וזה בחינת שברים, בחינת לב נשבר ונדפה, בחינת גנוחי גנח, דהינו אגחת וגניחת הלב, כי מאחר שעקר הפגם במחשבה שבלב, על-כן התשובה על-ידי לב נשבר, דהינו גנוחי ואגחה שגונח ומתחרט בלבו על פגם המחשבה שבלב או אם נאמר שעקר התשובה על פגם המעשה, כי אף-על-פי-כן עקר העברה היא כשבאה לידי מעשה חס ושלום, רחמנא לצלן, וזה בחינת תרועה, בחינת

תרועם בשבט ברזל, שצריך לעשות תשובה גדולה לכלות ולשבר כל הקלפות שנעשו על ידי העברה חס ושלום, ועל-כן כשבאה העברה לידי מעשה חס ושלום, צריכין קול יללה שהוא יותר מגנוחי, כי גנוחי הוא רק בלב פני"ל אבל יללה הוא קול צעקה ויללה שצריכין לצעק וילל בקול מר בכמה וכמה קולות תכופים זה לזה כמו תרועה על גדל הפגם שעשה במעשה חס ושלום, כדי שעל-ידי זה יתקן הפגמים על-ידי גדל תשובתו. ויתקיים בו, תרועם בשבט ברזל ככלי יוצר תנפצם, שישבר וינפץ כל הקלפות והמקטרגים. וזה בחינת תרועה שהוא ילולי יליל, שהוא יותר מגנוחי, שהוא תשובה על פגם המעשה והיא שלש קולות כנגד שלש בחינות הנ"ל שהם בחינת מקום וציור וזמן שיש אצל יו"ד בסוף בחינת פעל וכן השברים הוא גם כן שלשה קולות כנגד שלש בחינות שיש אצל יוד בראש בחינת כח. ושיניהם יחד הם ששה קולות, בחינת שש אותיות הנ"ל שעל ידם מוציאים מכת אל הפעל פני"ל. ועל-כן הצרכו רבותינו זכרונם לברכה מספק לעשות שיניהם, שהם בחינת וי פני"ל וגם הצרכו לעשות כל אחד לבד, דהינו תקיעה שברים תקיעה לבד, ויתקיעה תרועה תקיעה לבד, כי צריך לתקן כלם, דהינו לתקן פגם המעשה והמחשבה יחד, דהינו פגם עברה במזיד שבה פוגם במחשבה והמעשה. וכנגד זה הוא תקיעה שברים תרועה תקיעה שכולל שניהם מחשבה ומעשה פני"ל ולפעמים במחשבה לבד ואינו עושה העברה בפעל וכנגד זה הוא תקיעה שברים תקיעה פני"ל, ולפעמים יש מעשה בלא מחשבה כגון שוגג וכנגד זה הוא תקיעה תרועה תקיעה, וכל התקון הוא בבחינת מוציא מכת אל הפעל, כי על-ידי הפגם נסתלק וחוזר הפעל אל הכח פני"ל וצריכין על-ידי התשובה לחזר ולפתח וכו' פני"ל וגם על פגם מחשבה צריכין לחזר ולהוציא מכת אל הפעל, כי גם במחשבה לבד יש בחינת כח ופעל, דהינו ראשית ויתחלת המחשבה כשאינו לה שום ציור וסופה כנצטירת במקום וציור וזמן ועל-כן לעולם תקיעה בראש ויתקיעה בסוף ותרועה באמצע או שברים שהוא גם כן תרועה שזה בחינת מוציא מכת אל הפעל שהם יו"ד בראש ויו"ד בסוף וכו' פני"ל:

אות ד

וזה בחינת מאה קולות שתוקעין בראש השנה, כי מן הכח עד הפעל, דהינו מתחלת המחשבה עד סוף המעשה היא בחינת מאה, בבחינת אל תקרי מה אלא מאה, שזה בחינת מעשר מן המעשר, כי צריך להשתלשל בבחינת מחשבה דבור ומעשה שהם מאה בחינות השתלשלות. ועל-כן צריכין מאה קולות כדי שישתלשל ויצא מכת אל הפעל, שהם מאה בחינות פני"ל:

אות ה

והנה בראש השנה מתחילין להוציא מכת אל הפעל על-ידי האמת, שהוא בחינת קול שופר פני"ל, שעל-ידי זה נשלמים אותיות הדבור, (כמו שמבאר שם) אבל עדין צריכין לעשות נקדות אל האותיות ולהוציא הדבור ממצר הגרון, כי בראש השנה לא נתגלה רק הקול לבד, כי מאחר שעדין אין נקדות להאותיות אין נשמעין האותיות, כי האותיות אי אפשר לגלותם כי אם על-ידי הנקדות, ועל-כן קול השופר הוא בחינת מן המצר קראתי י"ה, בחינת מצר הגרון, כי אי אפשר להוציא הדבור בשלמות כי אם על-ידי נקדות וכשעושיין נקדות להאותיות ונשלם הדבור ויוצא ממצר הגרון אזי נגמר ויוצא מן הכח אל הפעל בשלמות, (עין כל זה במאמר הנ"ל). ואלו הנקדות נעשין בשאר ימי תשובה שהם תשעה ימים אחר ראש השנה, שהם כנגד ט' נקודין שיש משורוק עד קמץ, כי הנקדות נעשין על-ידי כסופין וחשק, (כמו שמבאר שם), הינו על-ידי ימי תשובה שבהם חושקין וכוספין להשם יתברך בחשק חזק, כי הם ימי תשובה ימי רצון שכל ישראל מדבקין עצמם אז להשם יתברך בחשק גדול וכסופין ונעגועין גדולים להשם יתברך, על-ידי זה נעשים בחינת נקדות ובכל יום נשלם בחינת נקדה אחת עד שביום הקדוש נשלם נקדה העליונה, דהינו קמץ שהוא בחינת כתר. ואז הוא יום הכפורים שהוא בחינת כתר פידוע ואז כשנשלם כל הנקדות, אז יוצא מכת אל הפעל בשלמות (ועל-כן אז נשלם הנסירה לגמרי) ועל-כן מתפללין ביום הכפורים חמש תפלות כנגד חמשה מוצאות הפה, כי אז נשלם הדבור על-ידי הנקדות פני"ל ועל-כן מתעניו ביום הכפורים חמשה עניינים, כי הנקדות הם נעשין על-

ידי החשק והכסופין פני"ל ולפי הנקדה בן צריכין חשק, כי יש חשק למעלה מחשק ומאחר שביום הכפורים צריכין לזכות אל הנקדה העליונה שהוא קמץ בחינת קמץ וסתים שהוא נחשק גדול מאד וצריכין לזה חשק גדול מאד מאד, כי לפי מעלת הנחשק בן צריך שיהיה החשק, על-כן ביום הכפורים שצריכין לזכות לנחשק בזה שהוא קמץ וסתים בחינת קמץ, על-כן צריכין לבטל את עצמו מכל וכל לפרש מכל תאוות עולם הזה ועל-כן מענין את עצמן בחמשה ענויים כדי לבטל עצמו כדי לזכות לנחשק בזה, הינו בחינת קמץ פני"ל:

אות ו

וזהו שמצוה לאכל בערב יום הכפורים, כי עקר החשק נעשה על-ידי המניעה, (כמו שמבאר שם), כי על-ידי שמונעין הדבר ממנו הוא חושק ביותר. כי המניעה היא רק בשביל החשק, (עין שם היטב). והנה באמת שניהם הם מכרחים, דהינו המניעה והחשק, כי המניעה בעצמה צריכין גם בן מאד, כי צריך לקבל בהדרגה ובמדה ואם מקבלין ביותר מהראוי לו בזה נתבטל לגמרי, כי רבוי השמן גורם כבוי הנר, כי אין יכול לקבל רבוי האור. נמצא, שזה בעצמו שרצה לתקן נתקלקל, דהינו מהה שיהיה רוצה להוציא מכח אל הפעל, דהינו להמשיך חיות דקדושה למטה ומחמת שרצה יותר מהמדה על-ידי זה חזר וקלקל, כי אין יכול לסבל רבוי האור וחוזר ונסתלק למעלה, על-כן כל דבר שבקדושה שרוצין לעשות בהכרח שיהיה מניעה כדי שלא יקבל פתאם האור שלא בהדרגה, שזהו בחינת הבא לטהר מסייעין לו. אמרינן לו המתן. בחינת מניעה שמונעין אותו כשפא לטהר ולעשות דבר שבקדושה כדי שלא פתאם שלא בהדרגה ובמדה ועל-כן מונעין אותו ועל-ידי המניעה נעשה לו חשק יותר ואזי הוא חושק וכוסף מאד והמניעה מונעת אותו ואזי הוא חושק יותר והמניעה מונעת יותר, ועל-ידי זה, הינו על-ידי המניעה והחשק נעשה כלי לקבל בתוכו את האור בהדרגה ובמדה, הינו כשזוכה אחר כך שיהיה לו חשק גדול כפי המניעה ומשבר את המניעה וזוכה למה שהוא חושק אז נעשה מהמניעה שיהיה לו קדם כלי לקבל בתוכו את האור הנחשק. וכמו ששמעתי מרבנו זכרוננו לברכה שכל היסורים והמניעות שיש לאדם כשמתחיל להתקרב להשם יתברך ולצדיק האמת נעשה מהם כלי לקבל אחר כך בתוכו קדושת ישראל. נמצא, שהמניעה היא טובה גדולה, כי על-ידי זה נעשה כלי לקבל אור הקדושה בהדרגה ובמדה. ועל-כן קדם יום הכפורים צריכין דיקא לאכל בערב יום כפור, כי ביום הכפורים שצריכין לזכות לנחשק גדול לנקדה העליונה בחינת קמץ צריכין לבטל עצמו מכל וכל פני"ל, כי אי אפשר לקבל האור הגדול של יום הכפורים שהוא בחינת קמץ, בחינת פתח כי אם על-ידי בטול גמור, אבל באמת הבטול צריך שיהיה בבחינת רצוא ושוב לקבל האור בתוך בחינת כלי בהדרגה ובמדה, על-כן צריכין לאכל בערב יום כפור, והאכילה שמחייבים לאכל בערב יום כפור הוא בחינת מניעה פנגד קדושת התענית של יום הכפורים, בבחינת הבא לטהר מסייעין לו אומרים לו המתן, כי לפי גדל קדושת יום הכפורים מגדל החשק והכסופין וההשתוקקות לקדושה קדו של יום הכפורים בודאי היו רב בני ישראל מפרישין עצמן בקדושה יתרה ובפרישות גדול סמוך ליום הכפורים שהוא יום קדוש ונורא בזה ובדאי לא היה אפשר לאכל ולשתות ולהתענג בערב יום כפור מגדל החשק והכסופין לקדושת יום הכפורים, אבל השם יתברך מנע אותנו מזה וגזר לאכל דיקא בערב יום כפור, בבחינת הבא לטהר מסייעין לו, אומרים לו המתן, בחינת מניעה, כי גם בהקדושה בעצמה יש בחינת מניעה, שגם המניעה בעצמה היא קדושה, אך המניעה היא בשביל קיום האדם שלא יתבטל לגמרי פני"ל כדי שיוכל לקבל האור על-ידי כלי במדה ובהדרגה. וזה בחינת אכילת ערב יום כפור, שזה בחינת המתן, בחינת מניעה כדי שיוכל אחר כך ביום הכפורים לקבל האור הגדול על-ידי גדל החשק והבטול של יום הכפורים ואף-על-פי-כן לא יתבטל לגמרי מאחר שכבר נעשה כלי על-ידי בחינת המניעה, דהינו אכילת ערב יום כפור. וזה שאיתא בכתבים שאכילת ערב יום כפור נעשה כלי לקבל בתוכו אור הענוי, הינו פני"ל, כי על-ידי הענוי נתבטל ומקבלין אור הגדול שהוא בחינת קמץ, בחינת פתח, אך אי אפשר לקבלו כי אם על-ידי מניעה שהוא בחינת אכילת ערב יום כפור, שעל-ידי זה נתגדל החשק ביותר, על-ידי המניעה פני"ל. ועל-ידי גדל החשק והמניעה נעשה כלי שמקבלין בתוכו אור קדושת יום הכפורים שהוא בחינת קמץ וסתים שאזכין על-ידי הענוי והבטול פני"ל ועל-כן הם חמשה ענויים פנגד ה' מוצאות הפה שנשלים ביום הכפורים פני"ל, כי על-ידי הענויים נשלים הדבור לגמרי כי אין שלמות להדבור כי אם על-ידי הנקדות כלם שהם תשע נקדות וביום הכפורים זוכין לנקדה העליונה, דהינו קמץ שאזכין לזה על-ידי הבטול והחשק, כי מחמת שמבטלין עצמן מכל תאוות עולם הזה על-ידי הענויים, על-ידי זה נתרבה מאד החשק והכסופין להתדבק בו יתברך ועל-ידי זה נעשה בחינת קמץ ואז נשלים הדבור. נמצא, שהדבור נשלים על-ידי הענויים של יום הכפורים ועל-כן הם ה' פנגד חמשה מוצאות הפה פני"ל ואזי כשנשלים הדבור אז יוצא מכח אל הפעל בחינת פותח את ידיך וכו' ועקר נעשה על-ידי תשובה שהוא פתח חרטה פני"ל, ועל-כן אז עקר התשובה, כי

אז צריכין לפתח ולהוציא מכח אל הפעל בשלמות כנ"ל, שזה נעשה על-ידי תשובה שהוא פתח חרטה כנ"ל. ואזי על-ידי התשובה שמתחרטין על העבר ומדבקין עצמן בחשק גדול וכסופין גדולים להשם יתברך, על-ידי זה מוציאים מכח אל הפעל כנ"ל, ואזי הוא עת רצון גדול ונמחלין כל העוונות פשוטא מכח אל הפעל ונפתח הרוח דלתתא מן הרוח דלעלא ואזי נמשך הרוח דלתתא, שהוא חיות התחתונים למטה ובה נתגלה אור גדול ונשפע שפע רב ונמתקין כל הדינים ונתתקנין ונתכפרין כל העוונות, כי עקר פגם העוונות הוא שמסלקין השכינה מתחתונים, שזה בחינת מיתה שנסתלק החיות דלתתא למעלה, אבל פשוטא ומוציאין מכח אל הפעל ומגלין הרוח דלתתא שנתפתח מן הרוח דלעלא בזה נתתקן הפגם וחוזר ונמשך חיות ונשפע גדול למטה כנ"ל:

אות ז

ואזי צועקין שמע ישראל, ה' הוא האלקים, ביום הכפורים לעת ערב, כי פשוטא מוציאין מכח אל הפעל וממשיכין חיות דקדושה למטה זהו תכלית היחוד, כי קדם שמוציאין מכח אל הפעל ואין חיות למטה אין יודעין כלל מהשם יתברך, כי אין לנו שום השגה בו יתברך כי אם על-ידי פעולותיו, הינו על-ידי בחינת יו"ד בסוף שהיא חכמה תתאה, שעל-ידי זה משיגין ויודעין אלקותו כל חד כפום מה דמשער בלבנה. ואזי כשנפתח ונתגלה בחינת יו"ד בסוף, שהוא בחינת פעל, אזי יודעין אלקותו ואחדותו יתברך ועקר הידיעה שיודעין שכלו אחד ה' הוא האלקים. והכח והפעל פלו אחד בתכלית היחוד, כי הפעל נמשך מן הכח. והם מיחדים באחדות אחר הפעלה כמו קדם, כי אי אפשר להוציא מכח אל הפעל עד שישלם בחינת נקדה העליונה, שהוא קמץ, בחינת כתר שצריכין לבטל עצמו לגמרי בבחינת בטול לזכות לבחינת נקדה זו העליונה. ואז דיקא מוציאין מכח אל הפעל כנ"ל. נמצא, שאי אפשר להוציא מכח אל הפעל כי אם כשמבטלין עצמו לגמרי בבחינת בטול ונכללין בתחלת המחשבה, שהיא בחינת קמץ, בחינת כתר. ואז דיקא יוצא מכח אל הפעל. וזה בחינת סוף מעשה במחשבה תחלה, הינו כשרוצין לגלות סוף המעשה להוציא מכח אל הפעל, אז צריכין לעלות ולכלל בתחלת המחשבה, שהוא בחינת כתר, בחינת קמץ, שעל-ידי זה מוציאין מכח אל הפעל כנ"ל. ועל-כן אז יודעין כי ה' הוא האלקים וכלו אחד, כי פשוטא ומוציאין מהבטול בבחינת רצוא ושוב ומוציאין מכח אל הפעל, אז יודעין כי ה' הוא האלקים, כמבאר היטב בדברי רבנו זכרוננו לברכה (בסימן ד) על פסוק, אתה הראת לדעת כי ה' הוא האלקים. וזה שאומרים ביום הכפורים ה' הוא האלקים ואחר כך תוקעין תקיעה אחת, זה מרמז כי עתה נשלם ויוצא לגמרי מכח אל הפעל, שהיא בחינת יוד בסוף, שהיא בחינת קול פשוט

אות ח

וזה שנהגו העולם על-פי גדולי עולם שלא להתענות בעשרת ימי תשובה כי אם עד אחר חצות ואחר כך אוכלין וכן שמעתי מרבנו זכרוננו לברכה שכן ראוי לנהוג, הינו כנ"ל, כי הם ימי רצון ימי חשק שפודבקין עצמן בהשם יתברך בחשק גדול מאד שעל-ידי זה נעשין נקדות כנ"ל. ועל-כן צריכין לתת גבול ומדה להחשק והדבקות שלא יתבטל לגמרי כנ"ל ועל-כן צריכין לאכל בסוף היום שזה בחינת מניעה, שעל-ידי המניעה והדבקות והחשק נעשין הנקדות כנ"ל. וזה בחינת ט' נקודין, ט' רקיעין, הינו שהנקדות נעשין על-ידי המניעות שהם בחינת רקיעין, (כמבאר שם במאמר הנ"ל, עין שם). ועל-כן קרא הנקדות בשם רקיעין, דהינו היכלות וכלים לקבל בתוכם האור, שזה בחינת רקיע העליון (שעל ראשי החיות), שעל ידו נעשין היכלות וכלים על-ידי הרדיפה והמעפב, (כמבאר מזה במאמר "אמצעייתא דעלמא" בסימן כד):

אות ט

שיד לעיל מה שכתוב במאמר הנ"ל שיש חרון אף ונמתק ונעשה רוחו של משיח ואחר כך בא בתוך בחינת ידים ומוציאין מפח אל הפעל. וזה בחינת והארץ היתה תהו ובהו, זה בחינת החרון אף. ורוח אלקים מרחפת וכו', דא רוחו של משיח, כמו שאיתא בזהר, כי רוחו של משיח נתגלה מן החרון אף על-ידי המתקנתו, כמו שכתוב שם, ויאמר אלקים יהי אור ויהי אור. זה בחינת ימינא ושמאלא, כמובא בחינת פח ופעל, כמו שכתוב שם, ברוך ה' לעולם, אמן ואמן:

ראש השנה ג:

ענין ראש השנה ויום הכפורים ותקיעות שופר בראש השנה:

על-פי המאמר "מרכבת פרעה וחילו וכו'" (סימן לח), עין שם היטב. כי צריך להעלות הדבור ולתקנו, כי מפגם הדבור נעשה רוח סערה וכו', עין שם. ורוח סערה הנה הוא מקטרג גדול שממנו באים כל הקטרוגים והנסיונות, והוא אחר הדברים וכו'. וצריך להכפיא סטרא דקץ כל בשר שהוא רוח סערה הנ"ל תחת הדבור דקדשה וכו'. וצריך להעלות את הדבור לשרשו, שהוא הזרוע, שהם חמש אצבעין שבד שמאל, שהם ה' גבורות, שהם בחינת חמשה מוצאות הפה. והתחלת עלית של הדבור הוא מראשו, הינו מהמבחר האמת שיש בהדבור וכו' ותקון הדבור הוא על-ידי התורה שלומדין בצר לאדם בעניות ובדחקות שהוא בחינת לילה שאז שולטנותא דקץ כל בשר. וחכמינו זכרונם לברכה אמרו, הלומד תורה בלילה מושכין עליו חוט של חסד ביום, וחסד הוא בחינת בקר דאברהם. ועל-ידי זה נופלים כל המקטרגים השולטים על הדבור. ואז הדבור יוצא בשיר ושבח והלל להקדוש ברוך הוא וכו' וכשמעלה את הדבור לשרשו, הינו לגבורות, ומתחיל לדבר בינו לבין קונו בשלהבת הגבורות ומעורר את עצמו להשם יתברך אזי נכנס אור שרש וכו' ומתחיל לדבר בחמימות שבלב דברי אמת שבלב וכו' בהתעוררות בתשובה ורואה פחיתותו וגדלת הבורא. ואזי נכנס בו בוששה גדולה על פשעיו כנגד רב ושלטי וכו'. והבושה הזאת עדין אינו בפעל וכו', אבל אחר כך כשעושה תשובה ומסיר ממנו הטפשות ונתוסף בו שכלו אזי נתגלה הבושה על פניו והבושה הזאת הוא בחינת אור התפלין וכו'. וזה פרוש אז תבין יראת ה' וכו' וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך וכו' ודעת אלקים תמצא וכו'.

אות א

וזה בחינת ראש השנה ותקיעות שופר, כי בראש השנה יוצא המקטרג הגדול שהוא בחינת רוח סערה הנ"ל, בחינת קץ כל בשר. וצריך לאכפיא אותו תחת הדבור דקדשה וצריך להעלות ולתקן הדבור, כי עקר וניקתו מהדבור, שהוא בחינת מלכות, שכל עבודתנו בראש השנה הוא בשביל לגלות מלכותו יתברך, שהוא על-ידי תקון הדבור, שהוא בחינת מלכות, כי הדבור, שהוא בחינת מלכות, נפגם על-ידי חטא אדם הראשון שפגם בעויות, שהוא פגם הדבור (וכמבאר במאמר הנ"ל לקמן, עין שם היטב). ואנו צריכין בראש השנה ויום הכפורים לתקן חטא אדם הראשון (כמובא בכתבים, ועל-כן אנו צריכין להעלות הדבור לשרשו ולתקנו כדי לגלות מלכותו יתברך על-ידי הדבור המתקן היוצא בשיר ושבח והלל להקדוש ברוך הוא ולזכות על-ידי הדבור לבחינת בוששה, שהוא בחינת יראה שנמשך על-

ידי שמפירין את הבורא יתברך על-ידי התשובה שזוכין על-ידי הדבור, (כמבאר ומוכן כל זה במאמר הנ"ל). ועקר עלית הדבור על-ידי התורה שלומדים בצר לאדם בעניות ודחקות ועל-ידי זה זוכין לחסד בחינת בקר דאברהם. וזה בחינת קול שופר, כי שופר הוא בחינת מתן תורה שנתנה בקול שופר ועל-ידי קול שופר אנו מופירין זכות התורה. ועל-ידי זה אנו ממשיכין חסד של אברהם, כי קול שופר הוא בחינת התורה שאנו לומדין בצר ובדחקות, בבחינת מן המצר קראתי י"ה (תהלים קיח), שהוא בחינת מצר השופר. וזה בחינת מתן תורה שהיתה בקול שופר, כי התורה נתנה במדבר בארץ ציה, שזה מרמז שעקר התורה הוא כשמוקמיין אותה מעני ודחק, שהוא בחינת מדבר ארץ ציה, ועל-כן השופר מזכיר זכות התורה שנתנה במדבר, שהוא בחינת התורה שלומדין בצר ובדחקות, שהוא בחינת מצר השופר פני"ל ועל-ידי זה נמשך חסד לאברהם להכניע סטרא דקף כל פשר, להכניע כל המקטרגים, כי כל המקטרגים נכנעין על-ידי קול השופר פידוע, הינו על-ידי חסד לאברהם שמתעורר על-ידי קול שופר, שהוא בחינת זכות התורה שלומדין בצר ובדחקות פני"ל ואז כשמעלין הדבור ומתחילין לדבר בינו לבין קונו בשלהבת הגבורות וכיו דברי אמת שבלב וכיו:

אות ב

וזה בחינת תקיעה שברים תרועה, תקיעה זה בחינת חסד לאברהם הנמשך על-ידי קול השופר פני"ל, שברים זה בחינת גבורות בחינת לב נשבר, הינו זה שמדברין בינו לבין קונו בשלהבת הגבורות ומשברין הלב בהתעוררות בתשובה. וזה בחינת שברים. תרועה הוא בחינת יעקב, בחינת אמת כמובא, כי עקר עלית הדבור הוא מהמבחר האמת וכיו פני"ל, וזה בחינת תרועה, שהוא בחינת אמת פני"ל. ועל-ידי כל זה נמשך בושה שהוא כלליות הגונון. וזה בחינת התאדמות פני התוקע, וזהו בחינת כלליות הגונון, בחינת בושה דאזל חנרא ואתי סומקא, כי עקר התקון על-ידי הבושה, (כמבאר שם במאמר הנ"ל). וזהו בחינת היראה הנמשך על-ידי קול שופר, כמו שכתוב, היתקע שופר בעיר ועם לא יחרדו. כי היראה הוא הבושה, כמו שמבאר שם והיראה הנמשך על כל העולם על-ידי התוקע בשופר, זה בחינת וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממתן, כי התאדמות פני התוקע זה בחינת הבושה שנתגלה על פניו, ועל-ידי זה נמשך בושה ויראה על כל המסתכלין עליו בבחינת וראו וכיו ויראו ממתן (וכמבאר שם, עין שם). והתקיעה אחרונה הוא להמשיך המחין לפנים, כי בתחלה הבושה אינו בפעל, אבל על-ידי התשובה מתגלה היראה והבושה על פניו על-ידי שנתוסף לו הכרה בגדלות הבורא יתברך על-ידי התשובה פני"ל. וזה בחינת תקיעה אחרונה, כי על-ידי השברים תרועה, שהם בחינת תשובה פני"ל, על-ידי זה זוכה להבנה יתרה בגדלתו יתברך. ועל-כן כל העולם מתעוררין בתשובה בשעת תקיעת שופר, כי עקר השופר הוא בשביל זה פני"ל, ועל-ידי זה נמשך הבנה יתרה ואז מתגלה הבושה על פניו. וזה בחינת תקיעה אחרונה, בחינת היתקע שופר בעיר ועם לא יחרדו. הינו היראה והבושה שמתגלה על פניו על-ידי הבנה יתרה שנתוסף לו על-ידי התשובה, שהוא בחינת שברים תרועה פני"ל, כי השופר הוא בחינת תפילין, בחינת אם לבינה, כי שופר הוא בחינת בינה עלמא דאתי פידוע. וזה בחינת אז תבין יראת ה', (כמבאר שם, עין שם היטב):

אות ג

וזה בחינת מה שאיתא בכפונות שתקיעה אחרונה הוא להמשיך המחין לפנים, כי על-ידי שברים תרועה, שהם בחינת תשובה פני"ל, על-ידי זה נתוסף לו דעת והכרה בגדלתו יתברך פני"ל. וזה בחינת תקיעה אחרונה שנקנסין המחין, הינו שנתוסף לו דעת פני"ל. שזוכין לזה על-ידי התעוררות התשובה שיש בשעת תקיעת שופר, שזה בחינת שברים תרועה פני"ל. ועל-ידי זה זוכין להבנה יתרה פני"ל. וזה בחינת תקיעה אחרונה, בחינת כניסת המחין לפנים פני"ל, ועל-ידי זה נמשך בושה ויראה. וזה בחינת היתקע שופר בעיר ועם לא יחרדו וכיו, בחינת תקיעה אחרונה פני"ל:

ראש השנה ד:

ראש השנה

הלכה ד

ענין ראש השנה ותקיעת שופר ועשרת ימי תשובה ויום הכפורים וסכה ולולב:

על-פי המאמר 'ויאמר ה' אל משה קרא את יהושע ואצונו וכו'' (סימן ו), עין שם כל המאמר פלו היטב מראשו לסופו:

ובקצור, כי אי אפשר לזכות לכבוד אלקי אלא על-ידי תשובה, שהוא בחינת פתח, בחינת הבא לטהר מסייעין לו אומרים לו המתן, בחינת אהיה אנה זמין למהוי וכו'. ועקר התשובה כשישמע בזיונו ידם וישתק, כי קדם התשובה הוא בחינת אחרון פני אהיה גימטריא דס, ועל-כן באים עליו בזיונות ושיפכות דמים, והתקון לזה שיהפך דם לדום, בחינת דם לה' והתחולל לו והוא יפיל לך חללים, שנקבע הדם שבחלל השמאלי, כי קדם התשובה הדם שבחלל השמאלי בתקפו ועל-כן באין עליו בזיונות ושיפכות דמים, ועל-כן כששמים דם לה' וכו', על-ידי זה והוא יפיל לך חללים, שנקבע הדם שבחלל השמאלי וכו' וצריך לעשות תשובה על תשובה, כי מי לאמר זכיתי לבי טהרתי מחטאתי, כי אפלו בשעה שאומר חטאתי וכו' גם זה אי אפשר לומר בבר לבב בלי פנייה. ואפלו מי שזכה לעשות תשובה שלמה, אף-על-פי-כן צריך לעשות תשובה על השגתו הראשונה שהיא בבחינת גשמיות כנגד ההשגה שמשגיג אחר-כך. וזה בחינת והיה ביום ההוא לא יהיה אור יקרות וקפאון אור שהוא יקר בעולם הזה וכו'. וזה בחינת זובח תודה יכבדני וכו'. וצריך להיות בקי בהלכה בחינת עיל ונפיק, בחינת רצוא ושוב, בחינת אם אסק שמים שם אתה ואציעה שאול הנדך וכו', (עין שם היטב). ועל-ידי זה נעשה אדם לשבת על הכפא, כי על-ידי הדמימה והשתיקה נעשה בחינת נקדה התחתונה שתחת הוא"ו שבאלף, ועל-ידי התשובה, שהוא בחינת אהיה בחינת פתח וכו', נעשה בחינת נקדה העליונה, שהוא בחינת כפא דמתפסיא לעלא מוא"ו שבאלף, שהוא בחינת במפלא ממך אל תדרש. והוא"ו שבאלף הוא בחינת רקיע שמים אש ומים כלליות הגונון, וזה נעשה על-ידי הבושה שמשנתנה פניו לכמה גונון ואז נעשה בחינת אלף כפ"ל ונעשה אדם בחינת א' דס. ונעשה אדם לשבת על הכפא בחינת ועל הכפא דמיות כמראה אדם עליו מלמעלה וכו' ואז נעשה יחוד בין חמה ללבנה, בין משה ליהושע, כי משה בחינת חמה זה בחינת נקדה העליונה ויהושע בחינת לבנה, בחינת נקדה התחתונה. והוא"ו זה בחינת האהל וכו' וכו', (עין שם כל זה היטב). וזה בחינת שלש מצות שנוצטוו ישראל להכרית זרעו של עמלק ולבנות בית הבחירה וכו', עין שם:

אות א

וזה בחינת ראש השנה ותקיעות שופר, בחינת תקעו בחדש שופר בכפא ליום חגנו. אינה חדש שהלבנה מתפסה בו? הוי אומר, זהו ראש השנה. ואיתא בתקוניים (תקון כא דף נא.), פד איהו כבדה בחובין כדיו אתפסיאת וכו', עין שם, ונהיב לון עיטא לאתערא רחמי, ובמה בשופר, הדא הוא דכתבי, תקעו בחדש שופר בכפא וכו'. כי ראש השנה הוא תחלת התשובה של כל השנה, כי הוא יום ראשון מעשרת ימי תשובה, וזה היום תחלת מעשיך שנוברא בו אדם הראשון ופגם על-ידי חטאו. וצריכין אנו לתקן חטאו ברבות הזמן מראש השנה עד שמיני עצרת (כמבאר בכתבים). וכן כל אחד ואחד בפרט צריך לתקן מעשיו ולחזור בתשובה באלו הימים כדי לזכות להתקרב בתכלית ההתקרבות אליו ותרדף ביום שמיני עצרת. וזה בחינת מה שכתוב במאמר הנ"ל שתשובה הוא בחינת פתח לשון המתנה, כמו שכתוב (איוב לו): פתח לי זעיר וכו', בחינת הבא לטהר מסייעין לו, אומרים לו המתן,

עין שם. כי מחמת חטא אדם הראשון וכן כל אחד על-ידי חטאיו אי אפשר להתקרב מידי. ועל-כן צריכין להמתין מראש השנה עד יום שמיני עצרת שאז עקר התקרבות ישראל לאביהם שבשמים על-ידי התשובה שזכינו לעשות מראש השנה עד אחר הושענא רבה. וזה בחינת אומרים לו המתן:

אות ב

ועקר התשובה הוא בחינת דם לה' והתחולל לו והוא נפיל לך חללים, שזכנע הדם שפחלל השמאלי וכו'. וזה בחינת תקיעת שופר שהוא קול בלא דבור, זה בחינת דם לה' וכו', כי אין לנו פה להשיב וכו'. כמו שכתוב בזה הקדוש בראשית (משפטים קיט.) שצריך לבוא לפניו ותברך ולהשיב עצמו כבהמה לקרבו וימא הכי אין לי פה להשיב. וזה בחינת שופר, שהוא קול בלא דבור, כי השופר הוא בחינת תשובה, כמובא (ליקו"מ ס חלק א', זוהר אמור ק, השמטות רנד. ז"ח נח לד.), בחינת עורו לשנים מתרדמתכם. ומחמת שאז בראש השנה הוא התחלת התשובה של כל השנה ובתחלת התשובה כשאדם מתחיל להתקרב אליו ותברך אז הקטרוג גדול מאד רחמנא לצלו, מחמת שעדין עוונותיו מבדילים בינו לבין קונו והם מקטרגים עליו ואינם מניחים אותו להתקרב, ואז מגדל הקטרוג אי אפשר לדבר שום דבור לפניו ותברך, כי עדין הדם שפחלל השמאלי בתקפו והדבור הוא מהדמים ומחמת שהדם שפחלל השמאלי בתקפו עדין, אי אפשר לדבר שום דבור הגון כראוי, כי הדבור מבבל מאד מחמת הדם שפחלל השמאלי, ועל-כן על-ידי הדבור יוכל חס ושלום הקטרוג להתגבר יותר, בפרט כי אז הקטרוג גדול כנ"ל. וזה שאסרו חכמינו ז"ל להזכיר שום דבור ודוי של חטא, כי בראש השנה, כי אז בראש השנה עשו בא מצדו שרצה לקטרג ומביא כל החטאים חס ושלום לקטרג, ומתקף הדין אז אסור להזכיר שום חטא ועון שלא יתגבר יותר חס ושלום, וכנ"ל, כי אז הוא התחלת התשובה כנ"ל. ועל-כן יהיב להון עיטא לתקע בשופר, זה בחינת דם לה', כי אז בראש השנה צריכין לדום ולשתק ולבלי להרבות בדבור (כמו שכתב רבנו זכרוננו לברכה במקום אחר), ואפלו החטאים אסור להזכיר כנ"ל. וזה בחינת דם לה', וזה בחינת תקיעת שופר, שהוא בחינת תשובה, זה בחינת דם לה', כי אין לנו פה להשיב ואי אפשר לנו לדבר שום דבור לבקש מלפניו על חטאינו, רק אנו קוראים אליו ותברך בקול לבד בלי דבור בבחינת ממעמקים קראתיך ה' - מעמקי דלבא. וזה בחינת קול השופר, בחינת מן המצר קראתי י"ק. כי בתחלת התשובה שאז אי אפשר לדבר שום דבור כנ"ל וצריכין רק לדום ולשתק כנ"ל, אז קוראין אליו ותברך רק בקול לבד. וזה בחינת דם לה' והתחולל לו, שמיחלים ומצפים אליו ותברך פעיני עבדים אל ד אדונייהם וקוראים אליו מעמק הלב לבד בלי שום דבור בבחינת ממעמקים קראתיך ה' (תהלים קל). וזה בחינת קול השופר כנ"ל, כי עקר בחינת השופר הוא בחינת בושה, בבחינת היתקע שופר בעיר ועם לא יחרדו (עמוס ג.) והיראה היא בושה, בחינת גרא בשת (כמו שכתוב במקום אחר), והבושה זה בחינת שסובלין חרפות ובושות ומתביישין על חטאים ואין להם פה לדבר רק דוממים לה' ומיחלים אליו ותברך ועל-ידי זה נעשה בחינת אדם, כי אז בראש השנה צריכין לתקן בחינת אדם, כי אדם הראשון על-ידי חטאו נאמר עליו אדם ביקר בל ליו נמשל כבהמות נדמו. ועל-כן עקר התשובה על-ידי בחינת דם לה', כי צריכין לעשות עצמו כבהמה שאין לה פה לדבר ועל-ידי זאת השתיקה והדמימה השם ותברך מרחם עליו וזוכה על-ידי שתיקה זו לבחינת תשובה שהיא בחינת כתר, שהוא גם-כן בחינת שתיקה, כי הוא למעלה מהדבור. וזה עקר בחינת תשובה שזוכין שיתתפף הרידה לעליה, דהינו מה שנפגם הדבור ונצא מגדר האדם לגדר בהמה על-ידי מעשה הבהמיות שעשה ועל-ידי שמכיר את מקומו וכשבא לשוב בתשובה אין לו פה להשיב ועל-ידי דמימה ושתיקה זו השם ותברך מרחם עליו וזוכה לעלות בתכלית העליה, כי זוכה לתשובה שהוא בחינת כתר בחינת שתיקה שלמעלה מהדבור, וכשזוכה לעלות לשם אזי חוזר ונעשה אדם כנ"ל, דהינו שנעשה בחינת אלה, כי לית אדם בלא אלה וכו' (כמבאר שם). ואזי בודאי חוזר ונבנה הדבור בשלמות, כי גדר האדם הוא הדבור:

אות ג

וְזֶה נַעֲשֶׂה בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה שֶׁאֵז חֲטָא אָדָם הָרָאוּשׁוֹן וּפְגָם בְּבַחֲיִנַת אָדָם, וְעַל-כֵּן צָרִיכִין עֲתָה לְתַקֵּן בְּחִינַת אָדָם לְשִׁבְתָּהּ עַל הַכֶּסֶף, כִּי בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה הַלְּבָנָה מִתְּפַסֶּה בּוֹ, כִּי עָקָר הַתְּשׁוּבָה לְתַקֵּן בְּחִינַת אָדָם, הֵינּוּ בְּחִינַת הָאֱלֹף, שֶׁהוּא בְּחִינַת נִקְדָּה הַתְּחַתּוּנָה וּנְקֻדָּה הָעֲלִיּוֹנָה וְהוּא"ו שֶׁבְּתוֹךְ הָאֱלֹף, וְזֶה בְּחִינַת חֲמָה וּלְבָנָה וְכָלִי (כַּמְבָּאָר כָּל זֶה בַּמֶּאֱמָר הַנִּי"ל, עֵין שֵׁם). כִּי עָקָר הַתְּשׁוּבָה שִׁיְהִיָּה נַעֲשֶׂה יְחִוּד בֵּין חֲמָה וּלְבָנָה, כִּי כָּל הַחֲטָאִים נִמְשָׁכִין מִבְּחִינַת מַעוּט הַיָּרֵחַ שֶׁהִיָּה עַל-יְדֵי שִׁקְטָרְגָה הַיָּרֵחַ אִי אֶפְשָׁר לְשַׁנֵּי מַלְכִים לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בְּכֶתֶר אֶחָד וְכוּ'. וְכָל אֶחָד עַל-יְדֵי חֲטָאֵיו גּוֹרֵם מַעוּט הַיָּרֵחַ חֵס וְשָׁלוֹם, וְכֵן לְהַפְּדוֹ עַל-יְדֵי מַעֲשִׂים טוֹבִים וְתְשׁוּבָה מִמְּלֶאכִין פְּגִימַת הַלְּבָנָה, כִּי עוֹשִׂים יְחִוּד בֵּין חֲמָה וּלְבָנָה. וְעַל-כֵּן עָקָר הַתְּשׁוּבָה הוּא לְתַקֵּן וּלְיַחַד בְּחִינַת נִקְדָּה הַתְּחַתּוּנָה וּנְקֻדָּה הָעֲלִיּוֹנָה כְּדֵי לְיַחַד חֲמָה וּלְבָנָה, שֶׁהוּא עָקָר הַתְּקוּן שֶׁל כָּל הַחֲטָאִים. וְזֶה בְּחִינַת רֵאשׁ הַשָּׁנָה, כִּי בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה הֵם שְׁנֵי רֵאשִׁים בְּיַחַד, דְּהֵינּוּ רֵאשׁ הַשָּׁנָה וְרֵאשׁ חֹדֶשׁ וְהֵם בְּחִינַת חֲמָה וּלְבָנָה, כִּי עָקָר הַשָּׁנִים הֵם לְחֲמָה וְעָקָר הַחֹדָשִׁים הֵם לְלְבָנָה, כִּי הַחֲמָה אֵין לָהּ חֹדֶשׁ רַק שָׁנָה וְהַלְּבָנָה אֵין לָהּ שָׁנָה רַק חֹדָשִׁים (כַּמְּוָבָא בְּסִפְרֵי הַתְּכֻנָּה). וּבְרֵאשׁ הַשָּׁנָה מִתְּקַבְּצִים יַחַד שְׁנֵי הָרֵאשִׁים רֵאשׁ הַשָּׁנָה וְרֵאשׁ חֹדֶשׁ, שֶׁהֵם בְּחִינַת חֲמָה וּלְבָנָה כַּנִּי"ל, וְאֵז הַלְּבָנָה נִתְּפַסֶּיִת, זֶה בְּחִינַת דָּם לַה', כִּי בְּאֵמַת הַנִּקְדָּה הַתְּחַתּוּנָה הִיא בְּחִינַת דְּבוּר, כִּי הַנִּקְדָּה הַתְּחַתּוּנָה הִיא בְּחִינַת מַלְכוּת פֶּה שֶׁמִּשֵּׁם עָקָר הַדְּבוּר. אֵד כְּשֶׁרוֹצִין לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה אֵז צָרִיכִין לְהַמְשִׁיךְ הַנִּקְדָּה הַתְּחַתּוּנָה עַל-יְדֵי דְמִימָה וּשְׁתִּיקָה, כִּי אֵז הִיא מִתְּפַסֶּיִת לְמַעְלָה בְּבַחֲיִנַת כַּד אִיְהִי כְּבִדָּה בְּחוּבִין הִיא אֲתִפְסִיאֵת. וְזֶה בְּחִינַת אֵיזָה חֹדֶשׁ שֶׁהַלְּבָנָה מִתְּפַסֶּיִת בּוֹ, כִּי הַדְּבוּר בְּחִינַת נִקְדָּה הַתְּחַתּוּנָה עוֹלָה וְנִתְּפַסֶּה וְנִתְּעַלֵּם בְּנִקְדָּה הָעֲלִיּוֹנָה שֶׁהִיא בְּחִינַת שְׁתִּיקָה. וְזֶה בְּחִינַת זְכָרוֹן אֶחָד עוֹלָה לְכָאן וּלְכָאן, כִּי הַלְּבָנָה שֶׁהִיא בְּחִינַת רֵאשׁ חֹדֶשׁ, נִכְלָל בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת חֲמָה, וְעַל-יְדֵי הַתְּשׁוּבָה שֶׁמִּתְּחִילִין בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה בְּבַחֲיִנַת דָּם לַה', שֶׁהוּא בְּחִינַת שׁוֹפָר, עַל-יְדֵי זֶה מִמְּשִׁיכִין הַנִּקְדָּה הַתְּחַתּוּנָה, כִּי כְּשֶׁנִּקְדָּה הַתְּחַתּוּנָה, בְּחִינַת לְבָנָה נִכְלָלֵת וְנִתְּפַסֶּיִת לְמַעְלָה אֵזִי אֵינָה נִכְרַת כְּלָל, וְאֵז לֹא נִכְרַת מוֹנֵת הָאֱלֹף וְכוּ', וְעַל-יְדֵי שֶׁאֵנּוּ מִקְדָּמִין בְּחִינַת דָּם לַה', עַל-יְדֵי זֶה נִמְשָׁךְ וּמֵאִיר עֲלֵינוּ בְּחִינַת הַנִּקְדָּה הַתְּחַתּוּנָה, וְעַל-יְדֵי קוֹל הַשׁוֹפָר נַעֲשֶׂה בְּחִינַת רְקִיעַ כְּלִיּוֹת הַגְּנוּזִין, כִּי הַקּוֹל כְּלוּל מֵאֵשׁ מִיָּם רוּחַ (זֶהוּ בֵּא מִג:), וְהוּא בְּחִינַת וְאִ"ו שֶׁבְּתוֹךְ הָאֱלֹף, כִּי הַקּוֹל הוּא בְּחִינַת וְאִ"ו, בְּחִינַת יַעֲקֹב, בְּחִינַת הַקַּל קוֹל יַעֲקֹב (בְּרֵאשִׁית כ"ז) וְהַנִּקְדָּה הָעֲלִיּוֹנָה זֶה בְּחִינַת רֵאשׁ הַשָּׁנָה שֶׁהוּא בְּחִינַת חֲמָה. וְזֶה בְּחִינַת הַשׁוֹפָר בְּעֶצְמוֹ, כִּי הַשׁוֹפָר הוּא בְּחִינַת בִּינָה, בְּחִינַת תְּשׁוּבָה, בְּחִינַת אֶהְיָה, שֶׁהִיא בְּחִינַת נִקְדָּה הָעֲלִיּוֹנָה. וְאֵזִי נַעֲשֶׂה אָדָם לְשִׁבְתָּהּ עַל הַכֶּסֶף, וְאֵז יוֹצֵא מִשְׁפָּטָנוּ מִלְּפָנֵי הַמֶּלֶךְ הַיּוֹשֵׁב עַל הַכֶּסֶף יִתְּבַרַךְ שְׁמוֹ, כִּי אֵנּוּ נִכְלָלִין בּוֹ יִתְּבַרַךְ וּמִתְּדַמִּין אֵלָיו יִתְּבַרַךְ, כִּי נִתְּתַקֵּן עַל דְּיַנּוּ, כַּכּוֹל, בְּחִינַת אָדָם לְשִׁבְתָּהּ עַל הַכֶּסֶף כַּנִּי"ל:

אות ד

וְעַל-כֵּן הַשׁוֹפָר מְקַבֵּץ כָּל הַנְּדָחִים וְהַנְּאָבָדִים, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (ישעיה כז): וְהָיָה בַּיּוֹם הַהוּא יִתְקַע בְּשׁוֹפָר גָּדוֹל וּבָאוּ הָאוֹבָדִים וְהַנְּדָחִים וְכוּ'. כִּי הַנִּקְדָּה הַתְּחַתּוּנָה הַנִּי"ל נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי הַדְּמִימָה וְהַשְׁתִּיקָה, זֶה בְּחִינַת וְאֵצִיעָה שְׁאוֹל הַנֶּדֶךְ (שֶׁהִיא בְּחִינַת חִירִיק דְּסִי"ג כַּמְּוָבָא שֵׁם בַּמֶּאֱמָר הַנִּי"ל, עֵין שֵׁם הַיִּטְב). כִּי בְּאֵמַת יֵשׁ בְּנֵי אָדָם שְׁרָחוּקִים מְאֹד מְאֹד מֵהַשֵּׁם יִתְּבַרַךְ בְּתַכְלִית הָרְחוּק וּמִנְחִים בְּשְׁאוֹל תְּחַתּוּת מִמֶּשׁ, וְכַשְׁמַתְעוֹרְרִים וְרוֹצִים לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה אֵין לָהֶם שׁוּם עֲצָה וְתַחְבּוּלָה וְצָרִיכִים רַק לְקַיֵּם בְּחִינַת דָּם לַה' וְצָרִיכִים לַעֲקֹק מַעֲמֵק הַלֵּב לְהַשֵּׁם יִתְּבַרַךְ בְּבַחֲיִנַת קוֹל שׁוֹפָר הַנִּי"ל וְעַל-יְדֵי בְּחִינָה זוֹ, בְּחִינַת דָּם לַה', שֶׁהוּא בְּחִינַת שׁוֹפָר, עַל-יְדֵי זֶה יְכוּלִים לְהִתְקַרֵּב וּלְחַזֵּר לְהַשֵּׁם יִתְּבַרַךְ אֶפְלוּ הָרְחוּקִים מְאֹד, כִּי הַשֵּׁם יִתְּבַרַךְ מְלֵא רַחֲמִים וְאֵף-עַל-פִּי שֶׁהֵם רְחוּקִים כָּל-כָּדֵד עַד שֶׁאֵינָם יְכוּלִים לְדַבֵּר שׁוּם דְּבוּר הַגּוֹן לְפָנֵי הַשֵּׁם יִתְּבַרַךְ, אֵף-עַל-פִּי-כֵן הֵם מְחִיבִים לְבָלִי לְיֵאשׁ עֲצָמֵן חֵס וְשָׁלוֹם, חֵס וְשָׁלוֹם, רַק לַצְּפוֹת לְתַשׁוּעָה ה' בְּבַחֲיִנַת טוֹב וְיַחֲוִל וְדוּמָם לְתַשׁוּעָה ה' (איכה ג), בְּבַחֲיִנַת יוֹשֵׁב בְּדָד וְיִדָּם כִּי נָטַל עֲלָיו (שם). כִּי עַל-יְדֵי הַדְּמִימָה וְהַשְׁתִּיקָה זֹכָה לְקַבֵּל מִנְקֻדָּה הָעֲלִיּוֹנָה שֶׁמֵּאִירָה בְּנִקְדָּה הַתְּחַתּוּנָה, וְזֶה בְּחִינַת כִּי נָטַל עֲלָיו. וְעַל-כֵּן עַל-יְדֵי הַשׁוֹפָר שֶׁהוּא בְּחִינַת דָּם לַה' שֶׁאֵין יְכוּלִים לְדַבֵּר כְּלָל רַק שְׁצוּעִים מַעֲמֵק הַלֵּב עַל-יְדֵי זֶה נִתְּקָם וְאֵצִיעָה שְׁאוֹל הַנֶּדֶךְ שֶׁיְכוּלִים לְמַצֵּא אֵת הַשֵּׁם יִתְּבַרַךְ אֶפְלוּ בְּשְׁאוֹל תְּחַתּוּת חֵס וְשָׁלוֹם, וּמִשֵּׁם יְכוּלִים לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו כָּל הַנְּדָחִים וְהַנְּאָבָדִים:

אות ה

וְזֶה בְּחִינַת תְּקִיעָה בְּרֹאשׁ וּתְקִיעָה בְּסוֹף וּשְׁבָרִים תְּרוּעָה בְּאֶמְצַע, כִּי תְקִיעָה הוּא בְּחִינַת שְׁתִּיקָה הָעֶדֶר הַדְּבוּר (כְּמוֹבָא בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה בְּמָקוֹם אַחֵר סִימָן ס) וְזֶה תְּקִיעָה בְּרֹאשׁ וּתְקִיעָה בְּסוֹף, כִּי תְקִיעָה רֵאשׁוֹנָה זֶה בְּחִינַת נְקֻדָּה הַתְּחִלְיוֹנָה שְׁנַעֲשִׂית עַל-יַדֵּי הַדְּמִימָה וְהַשְׁתִּיקָה כְּנִ"ל. תְּקִיעָה הָאַחֲרוֹנָה זֶה בְּחִינַת נְקֻדָּה הָעֲלִיוֹנָה שֶׁהִיא גַם-כֵּן בְּבְחִינַת שְׁתִּיקָה בְּבְחִינַת סִיג לַחֲכָמָה שְׁתִּיקָה, בְּחִינַת בְּמוֹפְלָא מִמֶּדָּא אַל

תְּדַרְשׁ, עַל־שֵׁם. וּשְׁבָרִים תְּרוּעָה זֶה בְּחִינַת הַבוּשָׁה וְהִלָּב נִשְׁבֵּר, בְּחִינַת גְּנוּחֵי גִנַּח יְלוּלֵי יְלִיל, דְּהֵינּוּ הַבוּשָׁה שְׁמִגְנִיחֵי וּמִיִּלְלֵי מִחֲמַת הַבוּשָׁה עַל גְּדֹל פְּשָׁעָיו, וְזֹאת הַבוּשָׁה הוּא עֶקֶר בְּחִינַת קוֹל הַשׁוֹפָר שְׁכָלוֹל מְגוּנִין סְגִיאִין, וּבְשִׁבִיל זֶה נִקְרָא שׁוֹפָר לְשׁוֹן הַתְּפִאָרוֹת כְּלָלִיּוֹת הַגְּוִנִין, כִּי עַל-יַדֵּי הַבוּשָׁה שְׁמִשְׁתַּנָּה פְּנִי לְכַמָּה גְּוִנִין זֹכֶה לְהַתְּפִאָרוֹת כְּלָלִיּוֹת הַגְּוִנִין וְזֶה בְּחִינַת הוּא"ו שְׁבִתוֹף הָאֱלֹף כְּנִ"ל, וְאַזִּי נִשְׁלַם תְּמוּנַת אֱלֹף וְנַעֲשֶׂה אָדָם לְשִׁבְתָּה עַל הַכֶּסֶף. וְנַעֲשֶׂה יַחֲוֹד בֵּין חֲמָה וּלְבָנָה, שֶׁזֶה עֶקֶר הַתְּקוּן שֶׁל כָּל הַחֲטָאִים וְנִתְמַלְאוֹת כָּל הַפְּגִימוֹת, שֶׁזֶה עֶקֶר בְּחִינַת רֹאשׁ הַשָּׁנָה וְכְנִ"ל:

אות ו

וְזֶה בְּחִינַת שְׁכּוֹפְלִין הַתְּקִיעוֹת כְּמָה פְּעָמִים בִּישִׁיבָה וּבַעֲמִידָה, זֶה בְּחִינַת תְּשׁוּבָה עַל תְּשׁוּבָה כְּנִ"ל. וְעַל-כֵּן נִקְרָאִים תְּקִיעוֹת דְּמַעֲמֵד וּתְקִיעוֹת דְּמִשְׁב, כִּי יִשִּׁיבָה מְרַמֵּז עַל הַעוֹלָם הִזָּה וְעַמִּידָה מְרַמֵּז עַל עוֹלָם הַבָּא, כְּדֹעַ. וְזֶה בְּחִינַת שְׁנֵי הַתְּקִיעוֹת דְּמִשְׁב וּדְמַעֲמֵד, הֵינּוּ בְּחִינַת שְׁנֵי הַתְּשׁוּבוֹת, כִּי תְשׁוּבָה הָרֵאשׁוֹנָה הוּא בְּחִינַת כְּבוֹד בְּעוֹלָם הִזָּה, וְתְשׁוּבָה שְׁנִיָּה הוּא בְּחִינַת כְּבוֹד בְּעוֹלָם הַבָּא, כְּמוֹ שְׁכַתְּבֵי רַבְּנוּ שֵׁם עַל מֵאֵמֶר רַבּוֹתֵינוּ ז"ל, הַזּוֹבַח אֶת יָצְרוֹ וּמִתְנַדָּה עָלָיו כְּאֵלוֹ כְּבָדוֹ לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּשְׁנֵי עוֹלָמוֹת. וְעַל-כֵּן תּוֹקְעִין בִּישִׁיבָה וּבַעֲמִידָה לְרַמֵּז עַל שְׁנֵי בְּחִינּוֹת הַתְּשׁוּבָה הַנִּי"ל תְּשׁוּבָה שֶׁל עוֹלָם הִזָּה וְתְשׁוּבָה עַל תְּשׁוּבָה זֶה בְּחִינַת תְּשׁוּבָה שֶׁל הַעוֹלָם הַבָּא שֶׁהוּא יוֹם שְׁכָלוֹ שְׁבִתָּה כָּל תְּשׁוּבָה, בְּחִינַת תְּשׁוּבָה עַל תְּשׁוּבָה כְּנִ"ל, עַל־שֵׁם. וְעַל-כֵּן תּוֹקְעִין כְּמָה פְּעָמִים לְהוֹרוֹת שְׁצָרִיכִין לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה כְּמָה וְכַמָּה פְּעָמִים, כִּי צָרִיכִין לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה עַל תְּשׁוּבָה כְּנִ"ל, עַל־שֵׁם:

אות ז

וְזֶה בְּחִינַת מִצּוֹת סִכָּה אַחֵר עֲשֶׂרֶת יְמֵי תְשׁוּבָה, כִּי אֵינָה שֵׁם בְּמֵאֵמֶר הַנִּי"ל שְׁמִי שְׂרוּצָה לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה צָרִיד לְהִיּוֹת עַל וְנִפְיָק, בְּחִינַת רְצוּא וְשׁוּב, בְּחִינַת זְכָאָה מֵאֵן דְּעִיל וְנִפְיָק, בְּחִינַת אֵם אֶסְק שְׁמִים שֵׁם אֶתָּה זֶה בְּחִינַת עִיל, וְאַצִּיעָה שְׂאוֹל הַנֶּדֶךְ זֶה בְּחִינַת וְנִפְיָק וְכוּי (עַל־שֵׁם הַיֵּטֵב):

וְזֶה בְּחִינַת מִצּוֹת סִכָּה אַחֵר עֲשֶׂרֶת יְמֵי תְשׁוּבָה שְׂאֵמְרָה תּוֹרָה צֵא מִדִּירַת קִבְעָה וְשִׁב בְּדִירַת עֲרֵאֵי זְכָר לַעֲנִי כְּבוֹד שְׁסַכְכוּ עַל יִשְׂרָאֵל כְּשֶׁהִלְכוּ בְּמִדְבָּר, כִּי בְּאֵמַת עֶקֶר הַקְּדוּשָׁה הִיא בְּתוֹף הַבֵּית שֶׁל אָדָם, כִּי דֹעַ שֶׁבְּחוּץ הוּא מְקוֹם שְׁלִיטַת הַחִיצוֹנִים, וְעַל-כֵּן נִקְרָאִים יַחֲצוֹנִים שְׁמִקוֹמָם בְּחוּץ, אֲבָל בְּתוֹף הַבֵּית הוּא מְקוֹם מְשַׁמֵּר מֵהֶם וְשֵׁם עֶקֶר הַמְּשַׁכֵּת הַקְּדוּשָׁה בְּבְחִינַת בְּחִינַת יְבִנָּה בֵּית וּבְתוֹבָנָה יִתְכַוֵּן וּבְדַעַת חֲדָרִים יִמְלֵאוּ (מִשְׁלֵי כד) שְׁבִתוֹף בֵּית יִשְׂרָאֵלִי שֶׁהוּא בֵּית שֶׁל הַקְּדוּשָׁה נִמְשָׁף לְשֵׁם בְּחִינַת חֲכָמָה וּתְבוּנָה וְדַעַת שֶׁהוּא בְּחִינַת כְּלָלִיּוֹת הַתּוֹרָה כְּלָלִיּוֹת הַקְּדוּשָׁה, כִּי הַתּוֹרָה כְּלוּלָה בְּחִינַת וּתְבוּנָה וְדַעַת כְּדֹעַ. וּמִתְחַלֵּת מִיִּבְרָאשִׁית שֶׁהוּא בְּחִינַת רֵאשִׁי בִּי"ת. וְזֶה בְּחִינַת ב' מִיִּבְרָאשִׁית, שֶׁהוּא הַתְּחִלָּת הַתּוֹרָה שֶׁהוּא כְּלָלִיּוֹת הַתּוֹרָה שְׁכָלוֹלָה בְּבְחִינַת בֵּית, הֵינּוּ בְּבְחִינַת בֵּית שֶׁל הַקְּדוּשָׁה שֶׁהוּא בֵּית יִשְׂרָאֵלִי, כִּי הַבֵּית הוּא דִּירַת אָדָם שֶׁהוּא בְּחִינַת הַתּוֹרָה בְּבְחִינַת זֹאת הַתּוֹרָה אָדָם. וְהַבֵּית נִקְרָא רְשׁוֹת הַיַּחֲדִי, שֶׁהוּא בְּחִינַת רְשׁוֹת יַחֲדוֹ שֶׁל עוֹלָם שְׁגָבָהוּ עֲשָׂרָה וּרְחִבָּה אַרְבָּעָה (כְּמוֹבָא בְּתַקּוּנִים). וְעַל-כֵּן

עקר הקדשה הוא בתוך ביתו של אדם (ועל-כן אמרו רבותינו ז"ל (יבמות סג). מי שאין לו קרקע אינו אדם). וזה בחינת לך עמי בא בחדרך וסגור דלתיד (ישעיה כו), שעקר קדשתו של אדם כשמשגייר עצמו בתוך ביתו וחדרו. וזה בחינת והצנע לכת עם אלקיך, שעקר התקרבות להשם יתברך הוא בבחינת והצנע לכת, בבחינת השבח הנאמר על תלמיד חכם כל כבודה בת מלך פנימה. וזה בחינת כתפארת אדם לשבת בית (ישעיה מ) שעקר תפארתו וקדשתו של אדם הוא כשיושב בתוך ביתו, ששם עקר המשכת הקדשה וכנ"ל. וכל זה מובן מדברי רבנו זכרוננו לברכה שביתו של ישראל הוא בחינת בית מבראשית, שהוא בחינת כלליות התורה, כמוכן בדברי רבנו ז"ל על פסוק ויעקב נסע סכתה ויבן לו בית (סימן רסו, עין שם). וכמוכן במאמר 'בראשית לעיני כל ישראל' (בלקוטי תנאא בסימן סז) שבית ישראל הוא בבחינת בית המקדש, עין שם והבן :

נמצא שעקר הקדשה הוא בתוך הבית של האדם, אבל באמת אף-על-פי-כן אי אפשר להיות סגור בתוך ביתו לעולם, כי בהכרח לצאת מתוך ביתו לפרקים. ובאמת היה ראוי שיהיה האדם יושב בתוך ביתו תמיד מאחר ששם עקר הקדשה ובחוף הוא להפך כנ"ל. ועל-כן היה ראוי שישב תמיד בתוך ביתו, אבל אף-על-פי-כן האדם מכרח לצאת לחוף ולהיות נכנס ויוצא בכל פעם, אך באמת זהו בחינת עיל ונפיק, פי אף-

על-פי שהיה ראוי שיהיה האדם דבוק בקדשה תמיד בבחינת עיל, אף-על-פי-כן עקר שלמות הקדשה הוא דוקא כשזוכה האדם להיות עיל ונפיק, כי בהכרח שיצא האדם לפעמים קצת מהקדשה בבחינת ונפיק כמו שנראה בחוש שיש לכל אדם עליות וירידות ממש בכל יום ואי אפשר שיעמד תמיד במדרגה אחת. וכל זה הוא מחמת שבהכרח צריכין להעלות גם מדרגות התחתונות ומקומות החיצונים כלם אל הקדשה, על-כן בהכרח שיהיה האדם בבחינת עיל ונפיק. כשזוכה אז להיות בקי בהלכה ולהחזיק עצמו אז כראוי, אזי הוא זוכה להעלות גם מקומות החיצונים ומדרגות התחתונות כלם אל הקדשה. וזה בחינת ירידה תכלית העליה פי'דוע, וזה בחינת מה שצריכין לצאת מן הבית בכל פעם, כנראה בחוש, זה בחינה הנ"ל, בחינת עיל ונפיק. כי בתוך הבית הוא בחינת עיל פי שם עקר גבול הקדשה כנ"ל, וכשיצא חוף לביתו ובחוף יש להם שליטה זה בחינת ונפיק, וזהו עיל ונפיק ממש, עיל שנכנס לתוך הבית ששם גבול הקדשה ונפיק כשיצא מן הבית כנ"ל ואז כשיצא מן הבית שהוא בחינת ונפיק אז הוא מברר מקומות החיצונים ומגביה הפל אל הקדשה. ועל-כן מכרח האדם לצאת לחוף אף-על-פי שעקר הקדשה בתוך הבית כנ"ל. וזה בחינת בשבתך בבייתך ובלכתך בדרך, שצריך האדם להפיר את השם יתברך בין בביתו, ששם גבול הקדשה, ובין כשיצא חוף לביתו והולך בדרך אף-על-פי ששם יש, חס ושלום, להם אחיזה, אף-על-פי-כן גם שם צריך לזכר בהשם יתברך ולדבקה בו גם שם בחוף, כי מלכותו בכל משלה בבחינת ואתה מחיה את כלם (נחמיה ט), בבחינת אם אסק שמים שם אתה ואציעה שאול הנד, שזהו בחינת עיל ונפיק, (כמבאר במאמר הנ"ל):

וזה בחינת מה שהלכו ישראל במדבר ארבעים שנה ומדבר הוא מקום החיצונים מקום נחש ושרף ועקרב וכיו' וישראל הכרחו ללכת שם דיקא. ואיתא ששם במדבר היו ישראל דורכים על הסטרא אחרא, ועל-כן הכרחו ללכת שם כדי להכניע שם הסטרא אחרא במקומה כדי לברר משם הקדשה. וזה בחינת זכאה מאן דעיל ונפיק, כי עקר שלמות הקדשה כששמעלין הקדשה גם ממקומות החיצונים, שזהו בחינת ונפיק. וזהו בחינת מצות סכה אחר עשרת ימי תשובה, זהו בחינת שלמות התשובה שהוא דיקא על-ידי בחינת עיל ונפיק וצריך להיות בקי בזה מאד בחינת בקי בהלכה בקי בעיל בקי בנפיק וכיו' (כמבאר שם). כי צריך להיות בקי מאד כשהוא בבחינת ונפיק לבל לפל לגמרי חס ושלום, רק אדרבא כניע שם הסטרא אחרא ויעלה משם את הקדשה, שזהו עקר השלמות כנ"ל. וזה שאחר עשרת ימי תשובה צותה התורה לישוב בסכה ואמרה תורה צא מדירת קבע ושב בדירת עראי, זה בחינת ונפיק, שצותה התורה לצאת מן הבית שהוא עקר גבול הקדשה, זה רמז שעקר שלמות התשובה היא דיקא כשזוכין להיות בבחינת עיל ונפיק. ובראש השנה וביום הכפורים ועשרת ימי תשובה, אז הוא בחינת עיל, כי אז כל ישראל עוסקים כלם רק בתורה ובתפלה ובעבודת ה', שזהו בחינת עיל. אבל שלמות התשובה הוא רק על-ידי בחינת עיל ונפיק, ועל-כן יוצאים מן הבית אל הסכה, כי זה שיוצאין מן הבית, זה בחינת ונפיק כנ"ל, כי בבית הוא גבול הקדשה כנ"ל, אך זה ההכרח לצאת מן הבית, כי אנו צריכין להשלים את בחינת התשובה שהתחלנו בעשרת ימי תשובה, שעקר שלמותה על-ידי בחינת עיל ונפיק, ועל-כן בהכרח לצאת מן הבית, שזהו בחינת ונפיק. אך השם יתברך חמל עלינו וזכה אותנו אז דיקא במצות סכה, שהוא בחינת ענין כבוד ששכנו על ישראל כשהלכו במדבר, כי אז דיקא כשהולכים במדבר במקומות החיצונים, שזהו בחינת ונפיק כשזוכים אז למצא את השם יתברך, אז דיקא השם יתברך חופף על ישראל בקדשה גבה מאד בבחינת ענין כבוד וסוככת על האדם אז דיקא כשהוא בבחינת ונפיק לשמרו ולהצילו לבל לפל שם חס ושלום, ועוזרת אותו שיוכל להכניע שם הסטרא אחרא ולברר משם דיקא את הקדשה. וזה בחינת ענין כבוד שהגנו על ישראל במדבר דיקא. וזה בחינת סכה. נמצא, שאנו זוכין אז על-ידי בחינת ונפיק לעליה גדולה מאד לבחינת סכה. וזה בחינת ירידה תכלית העליה. וזהו עקר שלמות התשובה שצריכה להיות בבחינת עיל ונפיק, דהיינו להיות בקי בבחינת ונפיק למצא שם השם יתברך ואז זוכה לעליה גדולה

ביותר. וזה עקר שלמות התשובה, וזה בחינת תשובה על תשובה הנאמר שם, דהינו שבכל פעם שבא למדרגה והשגה יותר גבה, אזי צריך לעשות תשובה על השגה הראשונה. וזהו דיקא על-ידי בחינת על ונפיק, כי זה ידוע שקדם שעולין מדרגא לדרגא צריך להיות ירידה קדם העליה, והירידה הוא תכלית העליה והירידה זה בחינת ונפיק. נמצא, שאי אפשר לזכות לעשות תשובה על תשובה שהוא על-ידי שעולין מדרגא לדרגא כי אם על-ידי בחינת ונפיק. ועל-כן עקר שלמות התשובה הוא על-ידי בחינת על ונפיק, כי על-ידי זה זוכה לעשות תשובה על תשובה ובזה מקשר שם המאמר היטב, (עין שם והבן):

כי באמת כשאדם הוא בבחינת ונפיק אז דיקא מגן ומסבך עליו בחינת קדשה גבה מאד, בחינת סכה, שהוא בחינת אפא

דמסככא עליו, כאם המגנת על בנה לבל יפל חס ושלום, כשהולך במקום סכנה. וכן מובן בדברי רבנו זכרוננו לברכה בכמה מקומות שכשהאדם בבחינת ירידה, בבחינת ונפיק, אז דיקא נעלם ונסתר שם קדשה גבה מאד וכשזוכה אז לבקש את השם יתברך ולמוצאו שם, אזי זוכה אז דיקא לבחינת קדשה גבה מאד וכנ"ל. וזהו בחינת מצות סכה שזכה אותנו השם יתברך בתחלת השנה, בתחלת התשובה שצריכה להיות בבחינת על ונפיק דיקא ובחינת על מקימין בראש השנה ועשרת ימי תשובה ויום הכפורים, ואחר-כך צריכין לקים בחינת ונפיק, ועל-כן צנה השם יתברך לישב בסכה לצאת מן הבית ולישב בסכה להורות שכשהאדם בבחינת ונפיק, שזהו בחינת יציאה מן הבית כנ"ל, אז דיקא הוא זוכה לקדשה גבה מאד לבחינת סכה שהוא בחינת מקימים ששומרים ומגינים על האדם אז כשהוא בבחינת ונפיק. נמצא, שבסכות אנו זוכים על-ידי בחינת ונפיק לעליה גדולה מאד לבחינת סכה כנ"ל ועל-ידי מצות סכה אנו זוכים לשלמות התשובה בבחינת על ונפיק. וזה צריכים בתחלת התשובה שמתחלת מראש השנה ועל-ידי זה שאנו מקימין מצות סכה כראוי אנו זוכים בכל השנה לעשות תשובה בשלמות בבחינת על ונפיק ובכל עת שאנו בבחינת ונפיק מגן עלינו סכת שלם לבלי לפל חס ושלום, ועל-כן צותה אותנו התורה בתחלת השנה על מצות סכה כדי שנגן עלינו בכל השנה בחינת סכת שלם בכל עת שאנו בבחינת ונפיק, כי סכת שלם מגן תמיד על האדם, ובכל עת סכנה שצריכין שמירה אז מגן סכת שלם, כמו שכתוב: ופרס עלינו סכת שלומך, שמבקשים בלילה שאז הוא גם-כן עת סכנה ואז הוא בחינת ונפיק כנגד מדת יום שהוא בחינת על שהוא בחינת חמה, ולילה הוא בחינת לבנה בחינת ונפיק. ואז דיקא מגן סכת שלם וכנ"ל. וכל זה על-ידי מצות סכה שמקימין בתחלת השנה וכנ"ל. וזהו, כי יצפנינו בסכו ביום רעה (תהלים כו), כי סכה מגן על האדם ביום רעה שהוא בחינת ונפיק, דהינו בעת שנופל מעבודתו כשזוכה לחזק את עצמו ולבלי ליאש את עצמו וכנ"ל:

אות ח

ואז זוכין להיות אדם, בחינת אדם לשבת על הכסא בחינת עתידין ישראל לתן עליהם את הדין, דהינו שישאל יהוי למעלה מכל האמות והם בעצמם ישפטו את כל הדינין ויתנו הדין על כל האמות (כמבאר בהתורה הנ"ל, עין שם). וזה בחינת סכות שאז מקריבין ישראל שבעים פרים בשביל שבעים אמות ואז נכר חבתן של ישראל לפני המקום ברוך הוא שישאל נותנין פרס לכל האמות, כי אין להם רק מה שאנו נותנים להם, כי אנו למעלה מכלם (וכמבאר היטב בזהר הקדוש). וזה בחינת עתידין ישראל לתן עליהם וכו', כי אנו נותנין עליהם את הדין והמשפט כפי מה שאנו רוצין, כי הפל מאתנו כנ"ל וכל זה אנו זוכים על-ידי מצות סכה, על-ידי בחינת ונפיק שעל-ידי זה מבררים מקומות החיצונים ומכניעים אותם לגמרי ומעלין הקדשה מהם. ואז כשמכניעים אותם במקומם אז אנו זוכים לשפט אותם ולדון אותם כרצוננו מאחר שצבר נכנעו כלם תחתנו. וזה בחינת מה שאמרו רבותינו ז"ל (זהר רע"מ פינחס רנו. רש"י במדבר כט), שמתמעטין והולכין כפרי החג, כי בזה שאנו מקריבין עליהם שבעים פרים כדי שיהיה להם איזה קיום באמת זהו מפלתם, בבחינת אם רעב שנאף האכילהו לחם וכו' כי גחלים אתה חותה על ראשו (משלי כה), כי על-ידי זה הם פלים והולכים, פלים והולכים לגמרי, וזהו שמתמעטים והולכים כפרי החג, כי דיקא על-ידי פרי החג שמקימים אותם, על-ידי זה מבררים הקדשה מהם בכל פעם. וזהו עקר מפלתם וזהו ממש בחינת ונפיק הנ"ל שמבררין הקדשה ממקומות החיצונים כנ"ל ואז ישראל למעלה מכל האמות ונותנים הדין והמשפט עליהם כרצונם. וזה בחינת אדם לשבת על הכסא שזוכים על-ידי בחינת סכה, כי על-ידי בחינת ונפיק, שזה נעשה על-ידי שיוצאין מן הבית כדי לישב בסכה כנ"ל כדי לברר כל מקומות החיצונים להכניע כל השבעים אמות תחת ישראל, זה בחינת ידבר עמים תחתנו הנאמר בפאמר הנ"ל, עין שם היטב. וזה

בחינת נקדה התחוננה (כמבאר שם, עגן שם). כי בחינת ונפיק הוא בחינת נקדה התחוננה בחינת חיריק (עגן שם היטב). ואז כשיוצאין לחוץ אזי נכנסין בספה, כי סכת שלם בחינת אימא דמסככא על בני מננת עלינו ועוזרת אותנו להכניע כל החיצונים ולברר כל הקדשה מהם ואז זוכין על-ידי זה, על-ידי בחינת ונפיק, לעליה גדולה לבחינת ספה שהוא בחינת מקיפים וכנ"ל:

וזה בחינת נקדה העליונה, כי ספה שהיא בחינת אימא דמסככא בחינת אם לבינה זה בחינת תשובה בחינת כתר בחינת נקדה העליונה (כמו שכתוב שם). וזהו בחינת מה שמבאר שם בעגן השלש מצוות שנצטוו ישראל. להכרית זרעו של עמלק זה בחינת נקדה התחוננה בחינת נדבר עמים תחתנו עגן שם. כי עמלק הוא החד בחינת ספה כי ספה זה בחינת עגני כבוד שסככו על ישראל במדבר פנ"ל ועמלק היה רודף אחר הנחשלים אותו שהיה העגן פולטן, נמצא שעגני כבוד בחינת ספה מציל ומכניע את בחינת עמלק, כי עמלק אין לו כח רק כשאין חס ושלום בחינת ספה, דהינו עגני כבוד בשלמות, כמו שכתוב (במדבר כא): וישמע הפנעני מלך ערד וכו', ופרש רש"י שהוא עמלק ששמע שנסתלקו עגני כבוד. ועל-כן בא על ישראל, כי אין לו כח רק כשאין עגני כבוד בחינת ספה מסככין על ישראל חס ושלום. נמצא, שספה מכניע בחינת עמלק. ועל-כן על-ידי ספה מכריתין זרעו של עמלק. ועל-ידי זה נעשה בחינת נקדה התחוננה, בחינת חיריק, בבחינת נדבר עמים תחתנו וכו' וכנ"ל. וספה בעצמה שהיא בחינת בינה תשובה פנ"ל, זה בחינת נקדה העליונה וכו' וכנ"ל. והוא"ו שבתוף האלף שהיא כלליות הגונן, זה נעשה על-ידי בחינת הארבעה מינים שבלולב שהם כלולים מגונן סגיאיין, כי אתרג יש בו טעם וריח, ולולב יש בו טעם ולא ריח, והדס ריח ולא טעם, וערבה לא טעם ולא ריח. והם בחינת בעלי תורה ומצות, ובעלי תורה בלא מצות וכו' כמובא. וזה בחינת כלליות הגונן, כי הארבעה מינים כוללים כל הגונן שיש בישראל שהם כלולים מגונן סגיאיין בבחינת ישראל אשר בך אתפאר (ישעיה מט). והארבעה מינים כלולים מכל הגונן שיש בישראל פנ"ל. וזה בחינת וא"ו שהוא בחינת כלליות הגונן, כמו שמבאר שם. ועל-כן עקר הברכה 'על נטילת לולב', שהיא בחינת וא"ו, בחינת צדיק יסוד עולם, שהוא בחינת וא"ו. ועל-כן מנענעין עם הלולב ומיניו למעלה ולמטה ובארבע רוחות, כי הלולב שהוא בחינת וא"ו פנ"ל הוא מקשר נקדה התחוננה עם נקדה העליונה, שהם בחינת אם אסק שמים שם אתה ואציעה שאול הנד. וזה שמנענעין עם הלולב ומיניו למעלה ולמטה וכו' כדי שתמליכהו למעלה ולמטה וכו'. להורות ולגלות כי מלכותו בכל משלה למעלה ולמטה ובד' רוחות בבחינת אם אסק שמים שם אתה ואציעה שאול הנד, כמו שכתוב (ירמיה כג): הלא את השמים והארץ אני מלא נאום ה'. וזהו שמקשרים ערבי נחל עם הד' מיניו שהם מרמזין על פושעי ישראל שאין בהם לא תורה ולא מצוות, כי על-ידי לולב ומיניו שמגלין כי מלכותו בכל משלה ואפלו בשאול תחתיות יכולין למצא את השם יתברך בבחינת ואציעה שאול הנד. על-ידי זה יכולין לקשר אל הקדשה ולהחזיר למטב אפלו הפושעי ישראל בחינת ערבי נחל כי מלכותו בכל משלה וכו' פנ"ל. וכל זה נעשה על-ידי ספה וד' מינים פנ"ל. ועל-כן נוהגין לטל הלולב בספה, כי הלולב הוא בחינת וא"ו שמקשר נקדה התחוננה שהם בחינת הקדשות הנפולות השוכנים בחוץ שהם בבחינת והארץ הדום רגלי דא חיריק, בבחינת ספת דוד הנופלת. ועל-ידי הלולב, שהוא בחינת וא"ו, מקשרים אותו לבחינת נקדה העליונה שהוא בחינת ספת שלם אימא דמסככא על בנין. ועל-ידי זה מקימין ומרימין כל הקדשות לשרשם ומקימין ספת דוד הנופלת, ואז נשלם בחינת אדם לשבת על הכסא ואזי ישראל נותנין הדין והמשפט על כל האמות, כי הם למעלה מכלם כי בסכות ישראל נותנין להם פרוס ומזון כפי רצונם של ישראל, שזהו בחינת השבעים פרים שמקריבין עליהם (כמובא באהרן וכו'). וזהו בחינת עתידין ישראל לתן עליהם את הדין וכו' וכנ"ל:

אות ט

וזה שמסככין בפסלת גרן ויקב, כי אז מעלין כל הפסלת ונעשה מזה בחינת ספה, שזהו בחינת ונפיק שמעלין כל הפסלת ומבררין אותן ועולין אל הקדשה לבחינת ספה. ועל-כן עקר מצות ספה הוא אכילה ושתיה ושנה, כי איתא בדברי רבנו ז"ל שעבודה של תורה ותפלה הוא בחינה פנימית, ועבודה של אכילה ושתיה הוא בחינה חיצונית, ועל-כן עקר מצות ספה היא אכילה ושתיה ושנה, שהם בחינת חיצוניות, כי עקר מצות ספה הוא לברר ולהעלות כל המדרגות התחוננות כל הבחינות חיצוניות אל הקדשה, שזה בחינת בקי ונפיק פנ"ל, כי עקר מצות ספה להקים ספת דוד הנופלת על-ידי בחינת ספת שלם אימא דמסככא על בנין, דהינו להקים ולהעלות כל הקדשות הנפולות שהם בבחינת ספת דוד הנופלת על-ידי מצות ספה, על-ידי שיוצאין מן הבית אל החוץ ויושבים בספה וכו' פנ"ל:

אות י

ועל-כן סכה פטור ממזוזה, כי המזוזה קובעו בפתח מחמת ששמוך לחוץ ודרך שם נכנסו מן החוץ אל הבית, על-כן צריכין שם מזוזה כדי שלא יתגברו, חס ושלום, החיצונים השוכנים בחוץ ולא יהיה להם שום אחיזה ושלטיה בבית חס ושלום. אבל על-ידי מצות סכה, שעל-ידי זה מבררין מקומות החיצונים ומכניעין הסטרא אחרא והחיצונים במקומן, ואז אין להם שום שליטה אפלו בחוץ שזה עקר בחינת סכה שיוצאין מן הבית לחוץ לישוב בסכה כדי להכניעם ולגרשם אפלו בחוץ, ועל-כן אין צריכים שם מזוזה כלל, כי כבר נכנעו ונתגרשו לגמרי אפלו בחוץ על-ידי בחינת סכה וכו' כפי"ל. וזה שכתב רבנו ז"ל במקום אחר (בסימן רסו) שעל-ידי מצות סכה יכולין לעסק בבגן בית ולא יזיק לו כלל. כי עקר ההזק חס ושלום, שיכול להגיע חס ושלום, למי שעוסק בבגן הוא מחמת שמגרשם ממקומם, כי בתחלה כשלא היה שם בגן בית היה מקום הפקר והיו יכולים להתאחז שם, ועכשיו כשבגן שם בית הם מתגרשים משם ועל-ידי זה הם מתגררים בו חס ושלום ועל-ידי זה יכול להגיע לו הזק חס ושלום, אבל על-ידי מצות סכה, שעל-ידי זה מכניעים החיצונים לגמרי ואין להם עוד שום שליטה ואחיזה כלל אפלו בחוץ כפי"ל, ועל-כן על-ידי זה יכולים לעסק בבגן ואינו מזיק כלל, כי אין להחיצונים עוד שליטה כלל אפלו בחוץ, כי נתגרשו ונתבטלו לגמרי על-ידי מצות סכה כפי"ל. ברוך ה' לעולם, אמן

ראש השנה ה:

ענין תקיעות שופר בראש השנה:

על-פי הראשי פרקים שמצאנו מכתב יד רבנו זכרוננו לברכה מאיזה תורה נפלאה המתחילין הקול קול יעקב רזו. עשו וישא קולו. יצחק זמן קוף צדיק ישנים וכו' ושבת עד ה' אלוקיך ושמעתי בקולו. יצחק בן אברהם זמן נתאחד אברהם אהבי. בעיניו כימים אחדים באהבתו. וישאר נשוי בגד. אם תשוב ואשיבך לפני תעמד, כי בא השמש. נתקצר הזמן וכו', עין שם כל הענין הזה היטב היטב עד סופו (בסימן עט בלקוטי תנינא):

ולכאורה אי אפשר להבין שם כלל, אך אחר עיון קצת יש להוציא משם איזה הקדמות קצת אשר להם כגון רבנו זכרוננו לברכה בודאי, כמבאר להמעין (חוץ שאר ענינים והקדמות שיש שם אשר קשה לעמוד עליהם), והוא כי פונתו שם שעל-ידי תשובה זוכין לבחינת התאחדות הזמן, שהזמן נתאחד ונתקצר, שזהו בחינת למעלה מהזמן, וכן מבאר בספר א"ב השני (אות תשובה סימן א) שיום שהאדם עושה תשובה הוא למעלה מהזמן וכן יום הכפורים הוא למעלה מהזמן. וזה פונתו כאן, ועל-ידי זה שאזכה על-ידי תשובה לבחינת למעלה מהזמן, על-ידי זה שומע הקול דקדשה בחינת הקול קול יעקב, וזה מבאר שם ברב הענינים הנכתבים שם, עין שם היטב ותמצאם:

ולדגמא אבאר מה שהעתיקתי למעלה וממנו תקיש אל השאר הקול קול יעקב רזו. עשו וישא קולו, הינו על-ידי שזוכין לשמע בחינת הקול קול יעקב על-ידי זה נכנע קול עשו. וזה נעשה על-ידי תשובה, שעל-ידי זה זוכין לבחינת למעלה מהזמן כפי"ל, וזה יצחק זמן קוף צדיק ישנים, הינו שישחק הוא בחינת זמן, כי יצחק אותיות קץ חי. ואיתא שאותיות קוף צדיק הם בחינת ישנים וכו' שזהו בחינת זמן יצחק בן אברהם זמן. נתאחד, הינו בחינת התאחדות הזמן בחינת למעלה מהזמן שזוכין על-ידי התשובה. וזה בחינת יצחק בן אברהם כדמפרש ואזיל אברהם אהבי. בעיניו כימים אחדים באהבתו, הינו אברהם הוא בבחינת למעלה מהזמן, כי אברהם הוא בחינת אהבה, בחינת אברהם אהבי. ואהבה הוא בחינת התאחדות הזמן, כמו שכתוב, בעיניו כימים אחדים באהבתו. וכן הוא בחינת תשובה, כמו שכתוב, וישאר נשוי בגד. שעל-ידי זה זוכין לבחינת למעלה מהזמן, בחינת אם תשוב ואשיבך לפני תעמד, שהוא בחינת למעלה מהזמן. נמצא, שישחק בן אברהם מרמו שהזמן, שהוא

בחינת יצחק, נתאחד ועולה לבחינת למעלה מהזמן, שהוא בחינת אברהם אבינו וכו' כנ"ל. על-ידי התשובה, שהוא בחינת בן, בחינת ושאור ישוב בנ"ל. ועל-ידי זה נשמע הקול קול יעקב כנ"ל, כמבאר שם בסוף הענין. וישמע יתרו קריעת ים סוף ומלחמת עמלק קריעת ים סוף. זהו בטול הזמנים. וישקף ה' אל מחנה מצרים בעמוד אש וענן ויהם. עמוד אש זה לילה. וענן זה יום, והקדוש ברוך הוא ערבכם ובטל הזמנים. מלחמת עמלק זהו תשובה. משה אהרן וחור פרוש רש"י, בתענית היו שרויים. על-ידי זה וישמע יתרו שמע הקול, הינו על-ידי קריעת ים סוף ומלחמת עמלק, שהוא בחינת בטול הזמנים על-ידי תשובה, על-ידי זה וישמע יתרו, על-ידי זה שמע הקול, כי קריעת ים סוף הוא בחינת בטול הזמנים, כי בקריעת ים סוף נאמר, וישקף ה' בעמוד אש וענן ויהם, דהינו שערבב השם יתברך הזמנים, כי עמוד אש זהו לילה וענן זה יום והקדוש ברוך הוא ערבכם ובטל הזמנים כנ"ל. מלחמת עמלק זה תשובה, כי שם עלו משה אהרן וחור, ופרש רש"י, בתענית היו שרויים, הינו תשובה. ועל-ידי זה, על-ידי בטול הזמנים, על-ידי תשובה, על-ידי זה, וישמע יתרו, שמע הקול. ועל דרך זה תבטי ותעני בשאר הענינים המבארים שם על דרך זה כנ"ל ותוכל להבין שם קצת אם תעני היטב, אפס קצהו תראה ותבין קצת לא כלו:

אות א

וזהו בחינת שמיעת קול שופר בראש השנה שהוא יומא דדינא בחינת גבורות יצחק, ואז תוקעין בשופר, כי בראש השנה מתחיל התעוררות התשובה, כי הוא יום הראשון של עשרת ימי תשובה ועל-ידי התשובה שמתחלת בראש השנה, על-ידי זה זוכין לבחינת למעלה מהזמן, שזה בחינת יצחק בן אברהם כנ"ל, דהינו שיצחק שהוא בחינת זמן עולה ונכלל בבחינת אברהם אבינו, שהוא בחינת למעלה מהזמן על-ידי התשובה כנ"ל, ועל-ידי זה נתגלה ונשמע בחינת הקול קול יעקב שמכניע הקול של עשו, בחינת וישא קולו כנ"ל. וזה בחינת קול דנפיק משופר, כי שופר הוא בחינת תשובה, כי הוא בחינת בינה תשובה כמובא, בחינת מן המצר קראתי י"ק ומשם נפיק הקול, כי התגלות הקול, בחינת הקול קול יעקב, נפיק משופר, שהוא בחינת תשובה, שעל-ידי זה זוכין לבחינת למעלה מהזמן, שעל-ידי זה נשמע ונתגלה הקול קול יעקב, שהוא בחינת קול דנפיק משופר וכנ"ל. ועל-כן תוקעין בשופר של איל בחינת אילו של יצחק, שהוא בחינת זמן, שהוא נמתק ועולה לבחינת אברהם, שהוא בחינת למעלה מהזמן על-ידי התעוררות התשובה שבשעת תקיעת שופר, שעל-ידי זה נשמע הקול של שופר, כי עקר התגלות ושמיעת הקול הוא על-ידי התשובה כנ"ל, ועל-כן מברכין עקר הברכה לשמע קול שופר ואין מברכין לתקע בשופר, כי העקר הוא לשמע קול שופר, דהינו לזכות לתשובה אז. ואז זוכין לשמע קול שופר, כי הקול נשמע ונתגלה על-ידי התשובה דיקא, שעל דה זכה לבחינת למעלה מהזמן

אות ב

וזה בחינת המתקת גבורת יצחק שממתיקין בראש השנה על-ידי בחינת אברהם ויעקב, כמו שכתוב בזהר הקדוש דאברהם ויעקב אחידין ביצחק דלא יוקיד עלמא חס ושלום וכו', כי גבורת יצחק זה בחינת זמן כנ"ל, וחסד אברהם זה בחינת למעלה מהזמן כנ"ל, כי איתא בדברי רבנו זכרוננו לברכה במקום אחר שעקר הזמן הוא מחמת שאין הדעת בשלמות וכל מה שהדעת נקטן ביותר נדמה יותר שיש זמן, אבל כשיש דעת נתבטל הזמן וכל מה שנתגדל הדעת ביותר יודעין שאין זמן כלל עד שייכל על-ידי שלמות הדעת בתכלית לזכות לבחינת למעלה מהזמן לגמרי. ועל-כן בשנה שאז הדעת נסתלק לגמרי ולא נשא רק כח המדמה, אז נדמה להאדם שברבע שעה עוברים כמה שנים, כמו שנדמה בחלום. נמצא, שאז רבע שעה היא שבעים שנים, כי מחמת חסרון הדעת נדמה שאפלו רבע שעה הוא זמן גדול ואחר כך פשמתעוררים מהשנה אז רואים שזה הזמן שנדמה בחלום שהוא כמה וכמה שנים באמת אינו רק רבע שעה. נמצא, שנקטן הזמן על-ידי הדעת, וכמו כן למעלה למעלה מה שהדעת יותר גדול נקטן גם הזמן, שנדמה אצלנו בהקיצ שהוא זמן גדול ושם במקום שהדעת יותר גדול נקטן

הזמן יותר וכן למעלה למעלה עד תכלית שלמות הדעת ששם הוא למעלה מהזמן לגמרי וכו' עין שם. וכן במקום שכל מה שהדעת יותר גדול נקטן המקום ביותר וכו' (עין שם כל זה היטב בלקוטי תניינא בסימן סא). נמצא, שעקר הזמן הוא בבחינת חסרון הדעת ולהפך בטול הזמן הוא על-ידי שלמות הדעת. וחסרון הדעת הוא בחינת דינים, כי כל מה שהדעת נשלם יותר נגדל החסד והרחמנות ביותר, (כמבאר כמה פעמים בדברי רבנו זכרוננו לברכה. ועל-כן עקר הזמן הוא בבחינת גבורת יצחק שמשם משתלשלין הדינים שהם בבחינת חסרון הדעת, שעל-ידי זה נגדל הזמן ביותר ולהפך אברהם, שהיא בחינת אהבה וחסד, שהוא בחינת הגדלת הדעת, כי מסטרא דימינא מחא חורא ככספא, על-כן היא בבחינת בטול הזמנים כנ"ל, וזה בחינת מה שמובא שם בראשי פרקים הנ"ל פסוק בצר לך וכו' באחרית הזמנים וכו' ושבת וכו', כי אחרית הזמנים זה בחינת זמן ששם בזמן שיף לומר אחרית הזמנים, ושם עקר אחיזת הדינים חס ושלום, כנ"ל. וזהו, בצר לך ומצאוד וכו' באחרית הזמנים, באחרית הזמנים דיקא שהיא בחינת תקוף הזמן, שהוא בחינת הסתלקות הדעת שהוא בחינת גבורות ודינים חס ושלום, בחינת בצר לך וכו'. ואז צריכין לעשות תשובה כדי לזכות לבחינת למעלה מהזמן שזוכין על-ידי התשובה כנ"ל, ועל-ידי זה נמתק הזמן ועולה למעלה מהזמן, ואז נמתקין כל הדינים, בחינת בצר לך על-ידי הדעת שנתגדל שהוא בחינת למעלה מהזמן וכו' כנ"ל. וזה בצר לך וכו' באחרית הזמנים דיקא כנ"ל אז ושבת עד ה' אלקיך ושמעת בקול דיקא כנ"ל, הינו שתעשה תשובה ואז תזכה לבחינת למעלה מהזמן ותזכה לשמע הקול כנ"ל ואז נמתק הכל כנ"ל:

אות ג

וזה בחינת קול שופר שאז נמתקין גבורת יצחק על-ידי אברהם וכו', כי אז עולה הזמן שהוא בחינת גבורות יצחק לבחינת אברהם אוהבי שהוא בחינת למעלה מהזמן ועל-ידי זה נשמע ונתגלה הקול קול יעקב, שעל-ידי זה נמתק הכל כנ"ל. וזה בחינת מצר השופר, בחינת מן המצר קראתי י"ה, בחינת בצר לך וכו' הנ"ל, שזהו בחינת גבורות יצחק, בחינת זמן כנ"ל, ומשם דיקא שומעין הקול קול יעקב, שהוא בחינת קול דנפיק משופר כנ"ל, כי זה העקר להמתיק הדיו בשרשו ולהפך הדיו לרחמים שתקוף גבורות יצחק שהוא בחינת הזמן שמשם עקר אחיזת הדינים חס ושלום, בחינת בצר לך, בחינת מצר השופר יהיה נמתק ויעלה לבחינת למעלה מהזמן, בחינת אברהם עד שמשם דיקא יהיה נתגלה ונמתק הקול שזה הקול אי אפשר לשמע כי אם על-ידי בחינת למעלה מהזמן כנ"ל ועכשיו נשמע ונתגלה הקול דיקא מתוד בחינת גבורות יצחק שהוא השופר של איל אילו של יצחק, בחינת מצר השופר, כי זוכין על-ידי התשובה להמתיק גבורות יצחק עד שהזמן עולה לבחינת למעלה מהזמן כנ"ל עד שמשם דיקא נשמע הקול, שהוא נשמע דיקא על-ידי שעולה הזמן למעלה מהזמן כנ"ל:

אות ד

וזה בחינת התעוררות השנה שבשעת השופר כמובא, בחינת עורו ישנים מתרדמתכם וכו', כי עקר הזמן הוא בבחינת שנה כנ"ל שאז הוא הסתלקות הדעת ואז נתארף הזמן ביותר וכו' כנ"ל, וכשמתעוררין מהשנה, אז רואין שזה שנדמה בחלום שהוא זמן ארף מאד באמת אינו רק רבע שעה כנ"ל. נמצא, שהתעוררות השנה הוא בבחינת למעלה מהזמן. ועל-כן תקיעת שופר הוא בבחינת התעוררות השנה, בחינת עורו ישנים וכו', כי אז עולה הזמן שהוא בחינת יצחק, בחינת קוף צדיק ישנים וכו' כנ"ל לבחינת למעלה מהזמן, שהוא בחינת התעוררות השנה כנ"ל:

אות ה

ועל-כן תוקעין בשופר שהוא קרן של בהמה, כי עקר הזמן הוא בבחינת בהמה שהוא חסרון הדעת, כי בהמה אין לה דעת כי אם כח המדמה, שהוא בחינת שנה שאז הוא רק כח המדמה ושם עקר הזמן כנ"ל. ועל-כן כל הבהמות והחיות והעופות וכל העולם הכל נברא קדם להאדם בששת ימי המעשה. והאדם נברא אחריהם בסוף ששת ימי המעשה, כי הוא רחוק מהזמן יותר מפלם וקרוב ביותר לבחינת למעלה מהזמן, שהוא בחינת שבת, כי שבת הוא בחינת תשובה, בחינת עולם הבא, בחינת ושבית עד ה' אלקיך, שהוא בחינת למעלה מהזמן ובכרתו מפל הזמנים וקדשתו מפל הזמנים ששבת קדש הוא מברך ומקדש מפל הזמנים והזמנים, כי הוא בבחינת למעלה מהזמן וששת ימי המעשה הם בבחינת זמן כי הם בבחינת עולם הזה בחינת היום לעשותם ששם עקר הזמן. ועל-כן הכל נברא תחלה בששת ימי המעשה קדם להאדם, כי האדם הוא בר דעת שנה גדר האדם. ועל-כן הוא רחוק מהזמן ביותר מפל הבריות, ועל-כן נברא בסוף הזמן ממש, דהינו ביום הששי כדי שיכנס לשבת מיד, כמו שאמר רבותינו זכרונם לברכה, הינו כדי שיכנס תכף לבחינת למעלה מהזמן שהוא שבת, כי זה עקר בריאת האדם בזה העולם שיקשר תחתון בעליון, שיקשר ויעלה בחינת הזמן לבחינת למעלה מהזמן. נמצא שעקר הזמן הוא בבחינת בהמיות, בחינת העדר הדעת, בחינת שנה, ועל-כן תוקעין בקרן בהמה דיקא, כי זה העקר לברר ולהעלות תכף אחיזת הזמן לבחינת למעלה מהזמן. עד שמתוד קרן בהמה שהוא בחינת העדר הדעת, בחינת זמן, משם דיקא יהיה נשמע הקול דקדשה בחינת קול יעקב שהוא בחינת קול שופר, שנה הקול אינו נשמע כי אם בבחינת למעלה מהזמן כנ"ל, ועכשיו נשמע זה הקול מתוד השופר מקרן בהמה דיקא, כי זה העקר להעלות תכף אחיזת הזמן לבחינת למעלה מהזמן עד שמשם דיקא יהיה נשמע הקול וכי כנ"ל:

אות ו

כי קרני בהמה הם יוצאים ממותרות המח שלקחם, כנראה בחוש, ומח הבהמה מגשם כל כך עד שפמותרות המח יוצאים קרנים גשמיים, כי האדם שהוא בר דעת כשזוכה לשלמות הדעת עד שהדעת נגדל כל כך עד שפלי המח אין יכולים לקבל הגדלת הדעת, אז זה המח שאינו יכול לכנס לפנים הוא בבחינת מקיפים. וזהו בחינת קרניים, בחינת קירון עור הפנים כמו שזכה משה רבנו, אבל הבהמה שאין לה דעת אזי נעשה ממותרי המח קרנים ממש, כי באמת הדעת היא למעלה מהזמן למעלה מהמקום, כי למעלה מהזמן ולמעלה מהמקום הם בבחינה אחת, (כמו בן דברי רבנו המובא לעיל). ועל-כן מקיפי האדם שהם עקר שלמות הדעת אינם יכולים להתלבש בזמן והמקום כלל, אבל בבהמה נעשים ממותרי המחין שאינם יכולים לכנס במח הם בוקעים ויוצאים ונעשים מהם קרנים גשמיים ממש שאין הם שום חיות וטעם כלל רק חמר מגשם ביותר, ובראש השנה לוקחין קרן השופר שהוא קרן היובל ומגליו משם דיקא הקול קול יעקב שהוא הקול שופר, כי עכשיו נמתק ועולה בחינת קרן בהמה, בחינת מקום וזמן העדר הדעת, בחינת שנה, בחינת גבורות יצחק, נמתק ועולה לבחינת אברהם אהבי, בחינת למעלה מהזמן, בחינת התעוררות השנה. ומשם דיקא נשמע הקול קול יעקב וכי כנ"ל:

אות ז

וזה בחינת התאדמות פני התוקע שנהו בחינת מקיפים שהם בחינת ש"ע [שלוש מאות ושבעים] נהורין של אור הפנים, שנהו בחינת קירון אור פני משה, ועל-ידי זה יש לו כח לתקוע בשופר, להוציא קול שופר מתוד קרן השופר של בהמה, כי מעלה קרן הבהמה לבחינת קירון אור הפנים. הינו העדר הדעת הוא מעלה לשלמות הדעת הוא בחינת עליות והתאחדות הזמן לבחינת למעלה מהזמן על-ידי

שְׁנֵי תַּקִּינֵי גְבוּרוֹת יִצְחָק עַל-יְדֵי חֶסֶד אַבְרָהָם וְאִזּוֹ נִשְׁמָע הַקּוֹל קוֹל יַעֲקֹב שֶׁהוּא קוֹל דְּנִפְיָק מִשׁוֹפָר וְכוּ'
כְּנִ"ל:

אות ח

וְזֶה בְּחִינַת תְּקִיעַת שְׁבָרִים תְּרוּעָה תְּקִיעָה. תְּקִיעָה הוּא בְּחִינַת אַבְרָהָם חֶסֶד כְּמוֹבָא, כִּי תְּקִיעָה הוּא
קוֹל אֶרֶץ פְּשוּט בְּחִינַת לְמַעְלָה מִהֶזְמֵן שֶׁהוּא כְּלוֹ אֶרֶץ כְּלוֹ טוֹב וְאִין שֶׁם שׁוֹם שְׁנוֹי כְּלָל:

אות ט

שְׁבָרִים הוּא בְּחִינַת יִצְחָק, בְּחִינַת גְבוּרוֹת, בְּחִינַת בְּצַר לָךְ וְכוּ' בְּאֶחָרִית הַיָּמִים בְּחִינַת זְמַן, וְעַל-כֵּן הוּא
כְּמָה קוֹלוֹת תְּכִיפִים, כִּי שֶׁם בְּזְמַן יֵשׁ שְׁנוֹיִים וְהַתְּחַלְקוֹת הַעֲתִים, שְׁזָהוּ בְּחִינַת הַתְּחַלְקוֹת הַקּוֹלוֹת שֶׁל
הַשְּׁבָרִים, כִּי חִיּוֹת הַזְּמַן הוּא מִבְּחִינַת קוֹלוֹת וְנִגּוּנִים שְׁזָהוּ בְּחִינַת שְׂבָעָה קוֹלוֹת דְּאָמַר דָּוִד שֶׁהֵם כְּנִגְד
שְׂבָעַת יָמֵי בְּרֵאשִׁית וְכַמוֹכָן בְּהַמְעֻשָׂה שֶׁל רַבֵּנוּ זְכוֹרֵנוּ לְבָרְכָהּ שֶׁל הַשְּׂבָעָה בְּעֶטְלִירֵשׁ בְּיוֹם הַשְּׁלִישִׁי
כְּשֶׁבָא הַכֹּהֵן פָּה וְכוּ', עֲנֵן שֶׁם. שְׁכָל יוֹם וְיוֹם בָּא עִם שִׁירִים וְנִגּוּנִים שִׁישׁ בָּהֶם כָּל הַחֲכָמוֹת וְכוּ' עֲנֵן
שֶׁם כִּי בְּאֶמֶת עֲקָר חִיּוֹת הַזְּמַן הוּא מִבְּחִינַת הַשְּׂכָל שֶׁהוּא בְּחִינַת לְמַעְלָה מִהֶזְמֵן. וְעַל-כֵּן עֲקָר חִיּוֹת
הַזְּמַן הוּא מִבְּחִינַת קוֹלוֹת שֶׁהֵם בְּבְחִינַת לְמַעְלָה מִהֶזְמֵן כְּנִ"ל, וְעַל-כֵּן הַתְּחַלְקוֹת הַקּוֹלוֹת שֶׁל הַשְּׁבָרִים,
זֶה בְּחִינַת זְמַן בְּחִינַת הַתְּחַלְקוֹת הַזְּמַנִּים וְהַעֲתִים שְׁזָהוּ נִמְשָׁד מִבְּחִינַת גְבוּרוֹת יִצְחָק וְהוּא נִמְתָּק עַל-
יְדֵי חֶסֶד אַבְרָהָם, שֶׁהוּא בְּחִינַת לְמַעְלָה מִהֶזְמֵן, בְּחִינַת קוֹל אֶרֶץ פְּשוּט בְּלִי שׁוֹם הַתְּחַלְקוֹת וְכוּ' כְּנִ"ל:

אות י

תְּרוּעָה הוּא בְּחִינַת יַעֲקֹב, יַעֲקֹב הוּא מְקַשֵּׁר וּמְחַבֵּר שְׁתֵּי הַבְּחִינּוֹת יַחַד שֶׁהֵם אַבְרָהָם יִצְחָק כְּיָדוּעַ,
הֵינּוּ שְׁיַעֲקֹב כְּלוֹל מִשְׁנֵיהֶם וְהוּא בְּחִינַת הַתְּאֻדוֹת הַזְּמַן, הֵינּוּ שֶׁהוּא מְקַשֵּׁר וּמְחַבֵּר וּמַעְלָה הַתְּחַלְקוֹת
הַזְּמַן וּמְאֻחַד אוֹתוֹ וּמְקַרֵּב אוֹתוֹ עַד שְׁעוֹלָה לְבְּחִינַת לְמַעְלָה מִהֶזְמֵן, וְזֶה בְּחִינַת תְּרוּעָה שֶׁהוּא גַם כֵּן
כְּמָה קוֹלוֹת חֲלוּקִים. אֲבָל הֵם קְצָרִים מְאֹד יוֹתֵר מִהַקּוֹלוֹת שֶׁל שְׁבָרִים וְתַכּוּפִים בְּיוֹתֵר זֶה בְּחִינַת
הַתְּאֻדוֹת הַזְּמַן שֶׁמְקַרֵּב וּמְאֻחַד הַזְּמַן יַחַד בְּחִינַת נִתְקַצֵּר הַזְּמַן הַמוֹבָא בְּמֵאֵמֶר הַנִּ"ל. וְעַל-יְדֵי זֶה
שְׁנֵי תַּקִּינֵי הַזְּמַן עַל-יְדֵי בְּחִינַת יַעֲקֹב שֶׁהוּא בְּחִינַת תְּרוּעָה עַל-יְדֵי זֶה זוֹכִין לְשׁוֹב לְבְּחִינַת לְמַעְלָה
מִהֶזְמֵן:

אות יא

וְזוֹה בְּחִינַת תְּקִיעָה אַחְרוֹנָה שְׁחוֹזְרִין וְעוֹלִין לְבַחֲבִינַת לְמַעְלָה מֵהַזְּמַן, וְזוֹה בְּחִינַת מַלְכוּת דָּוִד, שְׁמֵרְמוֹ
בְּתִקְיעָה אַחְרוֹנָה בְּחִינַת מַלְכוּת מְשִׁיחַ שֶׁהוּא מַלְכוּת דְּקִדְשָׁה, שֶׁזֶה עֶקֶר בְּחִינַת רֵאשִׁית הַשָּׁנָה שְׁמֵרְבִין
לְהַתְּפִלֵּל שֶׁתִּגְלֶה מַלְכוּתוֹ עָלֵינוּ עַל-יְדֵי צְמִיחַת קֶרֶן מְשִׁיחַ בֶּן דָּוִד, כִּי עֶקֶר הַזְּמַן הוּא בְּבַחֲבִינַת מַלְכוּת
הִיא מְנַהֶגֶת אֶת הָעוֹלָם שֶׁהוּא בְּזֶמַן וּבְמַדוּת. וְעַל-כֵּן נִקְרָא בְּחִינַת מַלְכוּת אַחְרִית הַיָּמִים, שֶׁהוּא בְּחִינַת
זְמַן, כִּי שָׁם כָּל סֵדֶר זְמָנִים וְעֶקֶר בְּרִיאַת הָעוֹלָם שֶׁהוּא הַתְּהוּוּת הַזְּמַן נֶעֱשֶׂה כְּדֵי לְזַכּוֹת לְקִשְׁרֵי הַזְּמַן
לְבַחֲבִינַת לְמַעְלָה מֵהַזְּמַן שֶׁבְּשִׁבְיֵל זֶה נִבְרָא הָאָדָם בַּיּוֹם הַשְּׁשִׁי כְּדֵי שִׁיִּכְנַס לְשַׁבַּת מִיַּד כְּדֵי שִׁיִּקְשֶׁר תַּכְף
הַזְּמַן שֶׁל שְׁשֵׁת יָמֵי הַמַּעֲשֶׂה לְבַחֲבִינַת שַׁבַּת שֶׁהִיא בְּחִינַת לְמַעְלָה מֵהַזְּמַן כִּי, אִף עַל-יְדֵי קִטְרוּג הַיָּרֵחַ
שֶׁאֲמָרָה, אִי אֶפְשֶׁר לְשַׁנֵּי מַלְכִים לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בְּכַתֵּר אֶחָד נִתְמַעֲטָה. וּמַעוֹט יָרַח זֶה עֶקֶר בְּחִינַת הַזְּמַן
שֶׁהוּא עַל-יְדֵי מַעוֹט וְקִטְנוּת הַשֶּׁכֶל, שֶׁזֶה בְּחִינַת מַעוֹט הַיָּרֵחַ, כִּי עֶקֶר הַחַיּוּת הוּא הַשֶּׁכֶל, (כְּמוֹבָא
בְּמָקוֹם אַחֵר). וְעַל-כֵּן עֶקֶר הַזְּמַן הוּא בְּבַחֲבִינַת שַׁבַּת לְגַלְיָה שְׁאֵז שׁוֹלֵט הַמְּאוֹר הַקָּטָן לְמַמְשָׁלֶת הַלְּיָלָה.
שְׁשָׁם עֶקֶר הַזְּמַן בְּבַחֲבִינַת מַעוֹט הַיָּרֵחַ כִּי וּלְעֵתִיד יִתְמַלֵּא פְּגִימַת הַלְּבָנָה וְיִהְיֶה אֹרֶךְ הַלְּבָנָה כְּאוֹר
הַחֲמָה וְאִז יִתְבַטֵּל הַזְּמַן לְגַמְרֵי, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (זְכַרְיָה יד), וְהָיָה יוֹם אֶחָד יוֹדֵעַ לְהַ' לֹא יוֹם וְלֹא לְיָלָה.
שֶׁזֶה בְּחִינַת בְּטוּל הַזְּמַן וְעַכְשָׁיו בְּרֵאשִׁית הַשָּׁנָה שֶׁהוּא יוֹם הַרְאִשׁוֹן שֶׁל הַשָּׁנָה אֲנִי צָרִיכִין לְעַסֵּק תַּכְף
בְּתַקּוֹן זֶה כִּי תַכְף בְּתַחֲלַת הַשָּׁנָה כְּשֶׁמִּתְחִיל יוֹם הַרְאִשׁוֹן שֶׁל הַשָּׁנָה שֶׁהוּא הַתְּחִלַּת הַזְּמַן אֲנִי צָרִיכִין
לְהַעֲלוֹת תַּכְף וּמִיַּד אֶת כָּל הַזְּמַן שֶׁל הַשָּׁנָה לְבַחֲבִינַת לְמַעְלָה מֵהַזְּמַן שְׁעַל-יְדֵי זֶה נִמְתַּקֵּין כָּל הַדֵּינִים
שֶׁנֶּאֱחָזִים בְּבַחֲבִינַת אַחְרִית הַיָּמִים, בְּחִינַת בְּצֵר לָךְ וְכוּ', כִּי זֶה עֶקֶר כָּל עֲבוֹדָתֵנוּ לְבָרֵךְ וּלְהַעֲלוֹת בְּחִינַת
הַמַּלְכוּת לְמָקוֹמָה הַרְאִשׁוֹן שֶׁיַּעֲלֶה סוֹף הַמַּעֲשֶׂה לְתַחֲלַת מַחְשַׁבָה שִׁיחֹזֵר וְיִתְמַלֵּא פְּגִימַת הַלְּבָנָה וְיִהְיֶה
אוֹר הַלְּבָנָה כְּאוֹר הַחֲמָה וְיִהְיֶה כָּל הַזְּמַן נִכְלָל בְּבַחֲבִינַת לְמַעְלָה מֵהַזְּמַן וְעַל-כֵּן צָרִיכִין לְעַשׂוֹת זֹאת תַּכְף
בְּרֵאשִׁית הַשָּׁנָה בַּיּוֹם הַרְאִשׁוֹן שֶׁל הַשָּׁנָה. וְזֶה בְּחִינַת תְּמִיד עֵינֵי ה' אֶלְקִיךָ בַּה' מְרֵאשִׁית הַשָּׁנָה וְעַד אַחְרִית
שָׁנָה בְּרֵאשִׁית הַשָּׁנָה נִדוֹן מֵהַ יְהִיָּה בְּסוֹפָה שֶׁהַסּוֹף הַשָּׁנָה עוֹלָה עַד רֵאשִׁית הַשָּׁנָה, כִּי בְּרֵאשִׁית הַשָּׁנָה נִדוֹן מֵהַ
יְהִיָּה בְּסוֹפָה, זֶה בְּחִינַת הַתְּקַרְבוּת סוֹף הַזְּמַן לְרֵאשִׁיתוֹ וְתַחֲלָתוֹ, כִּי זֶה הַיּוֹם תַּחֲלַת מַעֲשִׂיךָ זְכַרְוֹן
לְיוֹם רֵאשִׁיתוֹ, כִּי בְּזֶה הַיּוֹם נִבְרָא אָדָם הַרְאִשׁוֹן בַּיּוֹם הַשְּׁשִׁי כְּדֵי שִׁיִּכְנַס לְשַׁבַּת מִיַּד בְּשִׁבְיֵל כְּזֶה כִּי
כְּדֵי שִׁיַּעֲלֶה כָּל הַזְּמַן לְבַחֲבִינַת לְמַעְלָה מֵהַזְּמַן כִּי וְאִז כְּשֶׁעוֹלָה כָּל הַזְּמַן לְבַחֲבִינַת לְמַעְלָה מֵהַזְּמַן
נִמְתַּקֵּין כָּל הַדֵּינִים שֶׁנֶּאֱחָזִין בְּבַחֲבִינַת זְמַן בְּבַחֲבִינַת אַחְרִית הַיָּמִים, בְּחִינַת מַלְכוּת, שְׁשָׁם כָּל הַכִּיִּח
[עֲשָׂרִים וּשְׁמוֹנֶה] עֵתִים, י"ד לְטוֹבָה וְי"ד וְכוּ', כִּי מִשָּׁם מִשְׁתַּלְּשֵׁל אַחֲזִיזַת הַעֵתִים לְרַעָה חֵס וְשְׁלוֹם
מַחֲמַת מַעוֹט הַיָּרֵחַ שֶׁהוּא מַעוֹט הַשֶּׁכֶל הַתְּגַבְּרוּת הַזְּמַן, אֲבָל כְּשֶׁמְקַשְׁרִין וּמַעֲלִין הַזְּמַן לְבַחֲבִינַת לְמַעְלָה
מֵהַזְּמַן עַל-יְדֵי הַגְּדִלַת הַשֶּׁכֶד נִתְבַטֵּל שְׁנוֵי הַעֵתִים וְהַזְּמָנִים וְנִמְתַּקֵּין כָּל הַדֵּינִים בְּחִינַת בְּצֵר לָךְ הַנֶּאֱחָזִין
בְּבַחֲבִינַת אַחְרִית הַיָּמִים וְאִז נֶעֱשֶׂה כְּלוֹ טוֹב שֶׁנִּמְשָׁךְ מִבְּחִינַת לְמַעְלָה מֵהַזְּמַן שֶׁהוּא כְּלוֹ טוֹב כְּלוֹ אֶרֶךְ.
וְעַל-יְדֵי זֶה יוֹצֵא מִשְׁפָּטָנוּ לְאוֹר בְּרֵאשִׁית הַשָּׁנָה לְחַיִּים טוֹבִים אֲרָכִים וְלְשְׁלוֹם וְלִכְל טוֹב, כִּי מִשָּׁם כְּלוֹ
טוֹב כִּי, וְזֶה עֶקֶר צְמִיחַת קֶרֶן מְשִׁיחַ שֶׁהוּא מַלְכוּת דְּקִדְשָׁה, כִּי מְשִׁיחַ הוּא בְּבַחֲבִינַת לְמַעְלָה מֵהַזְּמַן.
וְעַל-כֵּן דָּוִד הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשְּׁלוֹם, לֹא הָיָה לוֹ שׁוּם זְמַן בְּעוֹלָם הַזֶּה וְהָיָה רֵאשִׁית לְהַיּוֹת נֶפֶל, אֲבָל בְּאֶמֶת
הַשָּׁם יִתְבַּרְךָ רּוֹצֵה בְּתַקּוֹן הָעוֹלָם, כִּי אֲדַרְבֶּה, דָּוִד דִּיקָא הוּא צָרִיךְ לְהַיּוֹת בְּעוֹלָם הַזֶּה, כִּי יֵשׁ לוֹ כַּחַ
לְקִשְׁרֵי וּלְהַעֲלוֹת כָּל הָעוֹלָם לְבַחֲבִינַת לְמַעְלָה מֵהַזְּמַן, וְעַל-כֵּן יָמִים עַל יְמֵי מֶלֶךְ הוֹסִיפּוּ עַד שְׁחֵי בְּעוֹלָם
הַזֶּה שְׁבַעִים שָׁנָה וְזֶה לְעֵלוֹת לְבַחֲבִינַת לְמַעְלָה מֵהַזְּמַן בְּחִינַת דָּוִד מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל חֵי וְקַיָּם, שֶׁזֶה בְּחִינַת
לְמַעְלָה מֵהַזְּמַן שְׁחֵי וְקַיָּם לְעוֹלָם וְעַד וּמִמֶּנּוּ יֵצֵא מְשִׁיחַ שֶׁהוּא גַם כֵּן לְמַעְלָה מֵהַזְּמַן וְהוּא יִתְקַן הַכֹּל
וְכַמְבָּאָר בְּדַבְּרֵי רַבֵּנוּ זְכוֹרֵנוּ לְבָרְכָה. עַל פְּסוּק, אֲנִי הַיּוֹם יִלְדֶּתִיךָ. שְׁמִשִּׁיחַ שִׁיִּזְכֶּה לָזֶה הַשֶּׁכֶל שֶׁל בְּחִינַת
בְּטוּל הַזְּמַן, עֵין שָׁם (בְּלִקוּטֵי תַנְגּוּא סִימָן סא):

אות יב

וְזֶה בְּחִינַת תַּקְעוּ בַּחֲדָשׁ שׁוֹפָר בְּכֶסֶה לְיוֹם חַגְנוּ. אִיזָה חַג שֶׁהַלְּבָנָה מִתְּכַסֶּה בוֹ? זֶה רֵאשִׁית הַשָּׁנָה, כְּמוֹ
שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְבָרְכָה, כִּי בְּרֵאשִׁית הַשָּׁנָה אִז שְׁנִיָּהֵם יַחַד רֵאשִׁית הַשָּׁנָה וְרֵאשִׁית חֲדָשׁ וְאִז נִתְחַבְּרִים
שְׁנִיָּהֵם יַחַד אוֹר הַלְּבָנָה וְאוֹר הַחֲמָה שֶׁהֵם רֵאשִׁית הַשָּׁנָה שֶׁהוּא שֶׁל הַחֲמָה וְרֵאשִׁית חֲדָשׁ הוּא לְלָבָנָה וְאִז
צָרִיכִים שִׁיַּעֲלוּ וְיִתְחַבְּרוּ שְׁנִיָּהֵם יַחַד וְיִהְיֶה אוֹר הַלְּבָנָה כְּאוֹר הַחֲמָה, שֶׁזֶה בְּחִינַת הַתְּאֻחָדוּת הַזְּמַן
שֶׁהַזְּמַן עוֹלָה לְבַחֲבִינַת לְמַעְלָה מֵהַזְּמַן, וְזֶה בְּחִינַת תְּקִיעַת שׁוֹפָר כִּי, וְזֶה תַּקְעוּ בַּחֲדָשׁ שׁוֹפָר בְּכֶסֶה
וְכוּ',

אות יג

וְזֶה בְּחִינַת מַה שֶׁנִּקְרָא רֹאשׁ הַשָּׁנָה יוֹם הַזְּכָרוֹן, כִּי שִׁכְחָה הוּא בְּחִינַת הַסִּתְּלֻקוֹת הַדַּעַת שֶׁשָּׂם עֵקֶר הַזְּמַן כַּנִּיחַ, אֲבָל זְכָרוֹן הוּא בְּחִינַת דַּעַת, שְׁעַל-יָדֵי זֶה נִתְּבַטַּל הַזְּמַן כַּנִּיחַ. כִּי אֶפְלוּ בְּשִׁכְלָנוּ אָנוּ יְכוּלִין לְהִבִּיחַ קֶצֶת שְׂאִין שׁוּם זְמַן כָּלָל, כְּרוֹאִין בְּחֹשֶׁךְ שֶׁהַזְּמַן הוֹלֵךְ וְהוֹמֵךְ, וְהוּא עָף וּפּוֹרֵחַ כְּצֵל עוֹבֵר. עַד שֶׁבְּאֵמֶת לְפִי פְּרִיחַת הַמַּחְשְׁבָה רוֹאִין כַּמַּעֲט בְּחֹשׁ שְׂאִין שׁוּם זְמַן כָּלָל, כִּי הֵיכָן הוּא הַזְּמַן שֶׁל כָּל הָעוֹלָם. וְעֵקֶר הַזְּמַן הוּא רַק מַחְמַת הַשִּׁכְחָה, מַחְמַת שְׁעוֹבְרִים יָמִים וְשָׁנִים. וּבִרְבוּת הַיָּמִים נִשְׁכַּחִין הַיָּמִים הָרֵאשׁוֹנִים וּמַחְמַת הַשִּׁכְחָה נִדְמָה כְּאִלוּ כְּבָר הוּא זְמַן אֲרָךְ וְנִמְשָׁךְ מְאֹד, אֲבָל כְּשׂוֹזְכְּרִין הֵיטֵב מַה שֶׁנַּעֲשָׂה מִתְחִלָּה עַד עַכְשָׁיו, וְהַיּוֹם שֶׁעָבַר לִפְנֵי כַּמָּה שָׁנִים כְּאִלוּ הוּא עוֹמֵד עַכְשָׁיו, עַל-יָדֵי זֶה רוֹאִין שְׂאִין שׁוּם זְמַן כָּלָל, רַק שֶׁבְּשִׁכְלָנוּ בְּנִדְאֵי אֵי אֶפְשָׁר לְהִבִּיחַ דְּבָר זֶה בְּשִׁלְמוֹת רַק אֵיזָה הַתְּנוּצָצוֹת בְּהַעֲבָרָה בְּעֵלְמָא. הַכָּלָל, שֶׁזְּכָרוֹן שֶׁהוּא שְׁלֵמוֹת הַדַּעַת הוּא בְּחִינַת לְמַעְלָה מִהַזְּמַן, כִּי עֵקֶר הַזְּמַן הוּא מַחְמַת שְׂאִין לָנוּ שֶׁכָּל, כְּמוֹ שֶׁאִמְרַר רַבְּנוּ זְכָרוֹנוֹ לְבָרְכָה בְּפִרוּשׁוֹ, דְּהֵינּוּ בְּחִינַת שִׁכְחָה שֶׁהוּא בְּחִינַת שָׁנָה הַסִּתְּלֻקוֹת הַדַּעַת. וְעַל-כֵּן מִזְהִיר הַפְּסוּקָה, זָכַר יְמוֹת עוֹלָם בִּינּוּ שָׁנוֹת דָּר וְדָר. שֶׁכָּל יְמוֹת עוֹלָם וּשְׁנוֹת דָּר וְדָר צְרִיכִין לְהַעֲלוֹתָם וּלְקַשְׁרָם לְבְּחִינַת זְכָרוֹן שֶׁהוּא לְמַעְלָה מִהַזְּמַן. וְזֶהוּ, זָכַר יְמוֹת עוֹלָם. 'זָכַר' דִּיקָא. וְזֶהוּ עַל-יָדֵי, בִּינּוּ שָׁנוֹת וְכוּ'. הֵינּוּ עַל-יָדֵי הַבִּינָה וְהַדַּעַת שְׁעַל-יָדֵי זֶה נִתְּבַטַּל הַזְּמַן שֶׁל כָּל יְמוֹת עוֹלָם וּשְׁנוֹת דָּר וְדָר וְעַל-כֵּן נִקְרָא רֹאשׁ הַשָּׁנָה יוֹם הַזְּכָרוֹן, כִּי אֵז בְּתַחֲלַת הַשָּׁנָה מַעֲלִין כָּל הַזְּמַן לְתַחֲלַת הַזְּמַן לְבְּחִינַת בְּטוּל הַזְּמַן, שְׁזֵהוּ בְּחִינַת זְכָרוֹן כַּנִּיחַ:

אות יד

וְזֶה בְּחִינַת מַלְכוּיֹת זְכָרוֹנוֹת שׁוֹפְרוֹת. מַלְכוּת זֶה בְּחִינַת זְמַן, כִּי שָׂם כָּל סֵדֶר זְמַנִּים כַּנִּיחַ. וְצְרִיכִין לְהַעֲלוֹת הַמַּלְכוּת בְּחִינַת סֵדֶר זְמַנִּים לְבְּחִינַת לְמַעְלָה מִהַזְּמַן שֶׁהוּא בְּחִינַת זְכָרוֹן כַּנִּיחַ וְזֶהוּ זְכָרוֹנוֹת. וְאֵז כְּשֶׁעוֹלָה הַזְּמַן לְבְּחִינַת לְמַעְלָה מִהַזְּמַן, אֵז נִשְׁמַע הַקּוֹל כַּנִּיחַ, שְׁזֵהוּ בְּחִינַת שְׁמִיעַת קוֹל שׁוֹפֵר כַּנִּיחַ. וְזֶהוּ שׁוֹפְרוֹת כַּנִּיחַ:

וְזֶה בְּחִינַת יוֹם תְּרוּעָה יְהִיָּה לָכֶם, 'יוֹם' דִּיקָא, כִּי אֵז עוֹלָה הַיּוֹם שֶׁהִיא בְּחִינַת זְמַן לְבְּחִינַת לְמַעְלָה מִהַזְּמַן, שְׁזֵהוּ בְּחִינַת תְּרוּעָה, בְּחִינַת שְׁמִיעַת קוֹל שׁוֹפֵר כַּנִּיחַ:

אות טו

וְאֵז עַל-יָדֵי קוֹל שׁוֹפֵר, שֶׁהוּא קוֹל יַעֲקֹב, נִכְנַע קוֹל עֵשׂוּ כַּנִּיחַ שֶׁהוּא רוֹצֵה לְקַטְרֵג אֵז. וְעֵקֶר אַחִיזְתּוֹ בְּזְמַן הַנִּיחַ, כִּי הוּא בְּחִינַת עַת רַעָה וְכוּ'. וְעַל-יָדֵי הַתְּשׁוּבָה שְׁעַל-יָדֵי זֶה נִתְּבַטַּל הַזְּמַן וְנִשְׁמַע קוֹל יַעֲקֹב בְּחִינַת קוֹל שׁוֹפֵר. עַל-יָדֵי זֶה נִתְּבַטַּל כָּל אַחִיזְתּוֹ שֶׁל הָעַת רַעָה, כִּי עַכְשָׁיו נִתְּבַטַּל הַזְּמַן לְגַמְרֵי. וְאֵז נִכְנַע וְנִתְּבַטַּל קוֹל עֵשׂוּ עַל-יָדֵי קוֹל יַעֲקֹב וְכוּ' כַּנִּיחַ:

אות טז

וְזֶה בְּחִינַת זְכוּר אֶת אֲשֶׁר עָשָׂה לְךָ עֲמֶלְק, 'זְכוּר'. דִּיקָא, כִּי עֲמֶלְק שֶׁהוּא מְזַרַע עֵשׂוֹ, שֶׁהוּא הַסְטֵרָא אַחֲרָא שְׂיִנְיָקְתוֹ רַק מֵהַתְגַּבְרוּת הַזְּמַן מִבְּחִינַת עֵת רָעָה, עֶקֶר הַכְּנַעְתּוֹ כְּנִ"ל עַל-יְדֵי בְּחִינַת זְכוּר, עַל-יְדֵי הַזְּכָרוֹן שֶׁהוּא בְּחִינַת רֵאשׁ הַשָּׁנָה, בְּחִינַת בְּטוּל הַזְּמַנִּים כְּנִ"ל. וְזֶה שֶׁפָּרַשׁ רַשִׁ"י שָׁם, וַיְהִי יָדְיוֹ אֲמוּנָה עַד בֹּא הַשְּׂמֶשׁ. שְׁעָרָב לָהֶם הַשְּׁעוֹת וְהַעֲמִיד הַחֲמָה, דְּהֵינּוּ שְׁעָרָב וּבְטוּל סֵדֶר הַזְּמַנִּים, כִּי עֲמֶלְקִים הָיוּ חוֹשְׁבִים הַשְּׁעוֹת, כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַשִׁ"י שָׁם, כִּי מִשָּׁם עֶקֶר יִנְיָקְתָם מִבְּחִינַת זְמַנִּים וְשְׁעוֹת וּמִשָּׁה רַבְּנוּ הָיָה לוֹ כַּח לְבַטֵּל הַזְּמַן וְהַעֲמִיד הַחֲמָה וְעָרָב הַשְּׁעוֹת שֶׁזֶה בְּחִינַת בְּטוּל הַזְּמַן. וְעַל-יְדֵי זֶה הַכְּנִיעוֹ וְהַפִּילוֹ

אות יז

וְעַל-כֵּן בְּשֵׁבֶת אֵין תּוֹקֵעִין בְּשׁוֹפֵר, כִּי שֵׁבֶת הוּא לְמַעְלָה מֵהַזְּמַן כְּנִ"ל, וְאִז אֵין צְרִיכִין לְתַקְעַ בְּשׁוֹפֵר שֶׁהוּא בְּחִינַת בְּטוּל הַזְּמַנִּים, כִּי אִז אֵין צְרִיכִין לְבַטֵּל, כִּי אִז הוּא לְמַעְלָה מֵהַזְּמַן כְּנִ"ל. וְזֶה מֵה שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכָרוֹנָם לְבִרְכָה שֶׁתְּקִיעַת שׁוֹפֵר הוּא חֲכָמָה וְאֵינָה מְלָאכָה, כִּי בְּאֲמַת תְּקִיעַת שׁוֹפֵר אֵינָה מְלָאכָה כְּלָל שֶׁהוּא בְּחִינַת זְמַן, כִּי כָּל הַמְּלָאכּוֹת הֵם בְּשֵׁשֶׁת יָמֵי הַמַּעֲשֵׂה שֶׁהוּא עֶקֶר הַזְּמַן שֶׁשָּׁם כָּל הַצְּמּוּמִים שֶׁל כָּל הַמְּלָאכּוֹת שֶׁהֵם בְּמָקוֹם וּבְזְמַן, אֲבָל תְּקִיעַת שׁוֹפֵר הוּא חֲכָמָה וְאֵינָה מְלָאכָה, כִּי הוּא לְמַעְלָה מֵהַזְּמַן שֶׁשָּׁם כָּל הַמְּלָאכּוֹת כְּנִ"ל, כִּי הוּא חֲכָמָה בְּחִינַת שְׁלֵמוֹת הַדַּעַת שֶׁהוּא בְּחִינַת לְמַעְלָה מֵהַזְּמַן, שֶׁהוּא עַל-יְדֵי שְׁלֵמוֹת הַדַּעַת כְּנִ"ל. וּמִפְּנֵי מָה אֵין תּוֹקֵעִין בְּשֵׁבֶת? גְּזֵרָה שְׂמָא יַעֲבִירְנוּ אַרְבַּע אֲמוֹת בְּרִשׁוֹת הַרְבִּים, כִּי בְּאֲמַת תְּקִיעַת שׁוֹפֵר הוּא חֲכָמָה וְאֵינָה מְלָאכָה, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת לְמַעְלָה מֵהַזְּמַן. וְאִם כֵּן מִדּוּעַ יְהִי אָסוּר לְתַקֵּעַ בְּשֵׁבֶת, אֲדָּ הַטַּעַם מִשּׁוּם שְׂמָא יַעֲבִירְנוּ אַרְבַּע אֲמוֹת בְּרִשׁוֹת הַרְבִּים, כִּי שֵׁבֶת בְּעֶצְמוֹ הוּא לְמַעְלָה מֵהַזְּמַן וְאִז אֵין שׁוּם בְּרוּר וְעַל-כֵּן אָסוּר לְתַקֵּעַ בְּשֵׁבֶת שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׂמָבְרִין וּמַעֲלִין הַזְּמַן לְבְּחִינַת לְמַעְלָה מֵהַזְּמַן וּבְשֵׁבֶת אָסוּר לְעַסֵּק בָּזֶה, כִּי שֵׁבֶת בְּעֶצְמָהּ הוּא לְמַעְלָה מֵהַזְּמַן וְאִם יִתְקַע בְּשׁוֹפֵר בְּשֵׁבֶת, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת בְּרוּר שְׂמָבְרִין וּמַעֲלִין הַזְּמַן לְבְּחִינַת לְמַעְלָה מֵהַזְּמַן, אִז חִיּוּשֵׁין שְׂמָא יַעֲבִירְנוּ אַרְבַּע אֲמוֹת בְּרִשׁוֹת הַרְבִּים, הֵינּוּ שְׂמָא יִכַּסּ בְּרִשׁוֹת הַרְבִּים וְיַעֲבִירְנוּ שָׁם כִּי שָׁם בְּרִשׁוֹת הַרְבִּים עֶקֶר הַבְּרוּר לְבָרֵר מִרְשׁוֹת הַרְבִּים לְרִשׁוֹת הַיְחִיד, שֶׁזֶה כָּל עֲבוּדֵתְנוּ בִּימֵי הַחַל לְבָרֵר וּלְהַעֲלוֹת הַנִּיצוּצוֹת הַקְּדוּשִׁים מִרְשׁוֹת הַרְבִּים לְרִשׁוֹת הַיְחִיד וּבְשֵׁבֶת אָסוּר לְעַסֵּק בָּזֶה עַל-יְדֵי עֲבוּדוֹת וּמְלָאכּוֹת, כִּי אִז אֵין שׁוּם בְּרוּר כִּידּוּעַ. וְעַל-כֵּן אָסוּר לְתַקֵּעַ בְּשֵׁבֶת מִחֲמַת גְּזֵרָה זוֹ, כִּי שֵׁבֶת הוּא לְמַעְלָה מֵהַזְּמַן וְאִז אָסוּר לְתַקֵּעַ בְּשׁוֹפֵר לְהַעֲלוֹת הַזְּמַן לְבְּחִינַת לְמַעְלָה מֵהַזְּמַן, כִּי אִז אֵין בְּרוּר וְכוּ' כְּנִ"ל. וְזֶה בְּחִינַת זְכוּר אֶת יוֹם הַשֵּׁבֶת לְקַדְּשׁוֹ, 'זְכוּר' דִּיקָא, בְּחִינַת לְמַעְלָה מֵהַזְּמַן. וְזֶהוּ, זְכָרְהוּ מֵאֲחַד בְּשֵׁבֶת כְּדֵי לְקַשֵּׁר וּלְהַעֲלוֹת שֵׁשֶׁת יָמֵי הַמַּעֲשֵׂה שֶׁהֵם בְּחִינַת זְמַן לְבְּחִינַת שֵׁבֶת שֶׁהוּא לְמַעְלָה מֵהַזְּמַן כְּנִ"ל. בְּרוּךְ הוּא לְעוֹלָם, אָמֵן וְאָמֵן:

ראש השנה ו:

עֲנֵן רֵאשׁ הַשָּׁנָה :

עַל-פִּי מֵה שֶׁכְּתוּב (בְּסִימָן יב) בְּלִקוּטֵי תַנְיִנָא עַל פְּסוּק וְאֵיָה הַשָּׁה לְעֵלָה, עֵין שָׁם הֵיטֵב :

וְכָל זֶה בְּחִינַת רֵאשׁ הַשָּׁנָה, כִּי רֵאשׁ הַשָּׁנָה הוּא יוֹם רֵאשׁוֹן לְעֵשְׂרֵת יָמֵי תְשׁוּבָה וְעֶקֶר הַתְּשׁוּבָה הוּא עַל-יְדֵי הַמְּבָאָר בְּתוֹרַת הַנִּ"ל עַל-יְדֵי שְׂדוּרְשׁ וּמִבְּקֵשׁ וּמִחַפֵּשׁ וְצוּעֵק וְשׁוֹאֵל וְכוּ' אֵי"ה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ וְכוּ', (כְּמוֹ שֶׁמְבָאָר בְּמָקוֹמוֹ בְּסִימָן הַנִּ"ל). כִּי זֶה יָכוֹל כָּל אֲדָם לְהַבִּין שְׁלֵרֵב בְּנֵי אָדָם שְׂאִינִם גְּבוּרֵי כַח כְּרֵאִי קִשָּׁה לָהֶם מֵאֵד לְשׁוּב בְּתְשׁוּבָה, כִּי מֵאֲחַר שֶׁכָּבַר הַתְּנַבֵּר עֲלֵיהֶם יֵצֵרֵם וְלֹא הַתְּנַבֵּר לְכַבֵּשׁ אוֹתוֹ, עַל-כֵּן מֵאֲחַר שֶׁכָּבַר וְלָכְדוּ מֵה שֶׁנִּלְכְּדוּ בּוֹדָאֵי קִשָּׁה לָהֶם לְשׁוּב בְּתְשׁוּבָה, וּבְפִרְט שְׂיֵשׁ שְׂיִרְדוּ וְנָפְלוּ מֵאֵד עַד שֶׁלָּבַם בְּבְחִינַת סַחְרַחַר הַמְּבָאָר שָׁם שֶׁהַקְּלָפָה שֶׁנִּדְבַּק בָּהֶם בְּעוֹנוֹתֵיהֶם מְעַקְמָת וּמְסַבְּבָת הַלֵּב בְּעֻקְוִמִים וְסִבּוּבִים וּבְלְבוּלִים הַרְבֵּה. וְכְמוֹ שֶׁאָמַר אִז בְּפִרוּשׁ בְּלִשׁוֹן אֲשַׁכְּנֵי (עַם פֶּר דְּרִיט דָּאס הַאֲרָץ).

על-כן עקר עצתם ותקנתם הוא על-ידי דרך המובא בתורה הנ"ל שאף-על-פי שנפלו למקומות המטופים ששם נעלם כבודו מאד, אף-על-פי-כן יחפשו ויבקשו את השם יתברך תמיד וישאלו ויידרשו בכל עת איה מקום כבודו וכו', (כמו שמבאר שם). ועל-ידי זה בודאי סוף כל סוף יזכו למצא אותו יתברך ותתהפך הירידה הגדולה לעליה בבחינת ירידה תכלית העליה שזהו בחינת ואיה השנה לעלה, (כמו שכתוב שם). ועל-כן בראש השנה, שהוא ראשון לתשובה, שצריכין להתחיל בתשובה, על-כן צריכין מאד בחינה זאת לדרש ולבקש אי"ה וכו' כנ"ל. וזה בחינת השופר של ראש השנה, כי עקר השופר הוא שופר של אילו של יצחק, כמובא. ואילו של יצחק, שהוא סוד השופר, נתנה ונמשך רק על-ידי בחינת אי"ה הנ"ל, כמובן עתה בפרשת העקדה שעל-ידי ששאל יצחק ואיה השנה לעלה נתנה אחר כך האיל שיקרב תחתיו שיהיה נאחז בסבך בקרניו דיקא שמרמז על קרן היובל בחינת שופר. נמצא, שקרן השופר נתנה על-ידי בחינת ואיה השנה לעלה הנ"ל, על-כן תוקעין בראש השנה בשופר, כי אז בראש השנה הוא התחלת התשובה כנ"ל שעקרה הוא על-ידי בחינת אי"ה הנ"ל, שהיא בחינת שופר וכנ"ל, כי מחמת שהשופר נמשך משם, על-כן יש כח בקולו לעורר כל אדם שישים אל לבו לזכר תכליתו הנצחי וסוף כל סוף מה יהיה ממנו ואם אף-על-פי-כן קשה לו לשוב בתשובה על כל פנים ילך בדרך הנ"ל לבלות זמיו לדרש את ה' לבקש בכל יום תמיד איה מקום כבודו וכו' כנ"ל. כי זה עקר התשובה כנ"ל. וכמו שכתוב, ובקשתם משם את ה' אלקיך ומצאת וכו'. ובקשתם משם דיקא וכן מסיים שם בפסוק, כי תדרשנו בכל לבבך ובכל נפשך. וכמו שמובא בשם הבעל שם טוב זכרונו לברכה, ובקשתם משם, 'משם' דיקא, מכל מקום שיירד ונפל לשם אפלו לבחינת מקומות המטופים, 'משם' דיקא צריכים לבקש בכל לבבו ובכל נפשו את השם יתברך בבחינת אי"ה הנ"ל:

אות א

וכל זה הוא בחינת ראש השנה שהוא סוד כמזכיר ונעלם ונסתר מאד בחינת ראשית הבריאה שהוא סוד בראשית שהוא מאמר סתום, בחינת איה הנ"ל, כמו שמבאר בהתורה הנ"ל. ועל-כן מזכירין אז, לפניך נגלו כל תעלומות והמון נסתרות שמבאראשית כי זה היום תחלת מעשיך, וכל הבריאה, בפרט בריאת האדם שנברא ביום זה שכלול מכל הבריאה, עקרו היה על-ידי בחינת בראשית מאמר סתום, בחינת איה הנ"ל, שהוא כלול מכל העשרה מאמרות כלם. (כמו שמבאר שם). וזה בחינת תקיעו בחדש שופר בפסח ליום חגנו. 'בפסח' דיקא, לשון סתום ומכסה, בחינת איה שהיא בחינת בראשית מאמר סתום כנ"ל שהוא סתום ומכסה ונעלם מאד ומשם עקר תקוון התשובה כנ"ל:

אות ב

ועל-כן צריכין לנסע לצדיקים אמתיים על ראש השנה, ואפלו מי שאינו זוכה לנסע על כל פנים צריך להשתדל לילך ולנסע אל מקום שיש קבוץ גדול של פשרים ויראים ביותר להתפלל ולשמע קול שופר עמיהם וכמו שנוהגין כל ישראל שבראש השנה ויום הכפורים מתאספין ומתקבצין יחד מכל הכפרים, וכל הרחוקים שאינם נוהרים להתפלל בצבור בכל ימות השנה, אבל בראש השנה כלם נקבצין אל הצבור הקדוש, כי עקר בחינה זאת להכניס דרך זה של תשובה על-ידי בחינת איה הנ"ל אין יודע כי אם הצדיקים הגדולים האמתיים, כי כל צדיק אמתי הוא בחינת משיח הוא יודע הסוד של בראשית מאמר סתום שרבי שמעון בר יוחאי גלה עליו שבעים אנפין שנוהגין לעסק בהם באלו הימים באלול ועשרת ימי תשובה שהוא ספר התקונים הקדוש, כי כל דרך התשובה באלו הימים הוא על-ידי בחינת הנ"ל שהוא בחינת בראשית מאמר סתום, שהוא בחינת חפוש ובקשה, בחינת איה וכו' הנ"ל. ועל-כן העקר לנסע לצדיקים אמתיים ההולכים בדרך זה ועוסקים להכניס דרך זה בעולם כדי להחזיר את העולם בתשובה שבה תלוי הגאולה, כמו שאמרו רבותינו זכרונו לברכה. וכמו שכתוב, ובה לציון גואל ולשבי פשע בעקב. כי שמו של משיח קדם לעולם, כמו שכתוב, לפני שמש ינון שמו, וכן תשובה קדמה לעולם, ועל-כן רק הוא יודע הסוד של בראשית שממנו התחלת הבריאה שעל-ידי זה עקר דרך התשובה כנ"ל וממנו מקבלין הכל הצדיקים והפשרים האמתיים. ועל-כן גם מי שאינו זוכה עדן

לבא לצדיקי אמת על ראש השנה צריך לכוון את לבו שבזכותו וכל הקבוץ הקדוש של ישראל שהוא נלה ומתקבץ עמהם בראש השנה ועשרת ימי תשובה, על-ידי זה יאיר עליו דרך התשובה הנ"ל, כי ישראל עלה במחשבה תחלה וכל מה שמתקבצו ומתבבין יחד נפשות ישראל ביותר להתפלל בראש השנה ולתקע שופר יכולין ביותר לעלות בתחלת המחשבה, שזהו בחינת בראשית מאמר סתום הנ"ל. ולהמשיך דרך התשובה הנ"ל משם, כי הן אל כביר לא ימאס, אבל צריך לשום לב לזה מאד לדרש ולבקש את ה' בכל לבבו באופן שימשיך על עצמו דרך הזה תמיד בכל אשר יעבר עליו כל ימי חייו ועל-כן העקר לבא לצדיקים אמתיים העוסקים להמשיך דרך זה:

אות ג

וזה בראשית ברא אלקים וכו' והארץ היתה תהו ובהו וחשך על פני תהום, שהם בחינת כלל כל הארבע גליות, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, שהם בחינת כלל הסטרא אחרא והקלפות שנייקתם מהעלמה וההסתרה של בראשית מאמר סתום וכנ"ל, אבל ירוח אלקים, דא רוחו של משיח, מרחפת על פני המים. כי עקר התקון על ידו על-ידי שמכניס דרך ה' בעולם לבקש ולחפש איה וכו' כנ"ל, שעל-ידי זה נתהפך הירידה לעליה ועולין לקדשת המאמר סתום שהוא בראשית כנ"ל. וזהו, על פני המים בחינת שפכי כמים לבד, בחינת תשובה שנעשה על-ידי זה כנ"ל:

אות ד

וזה בחינת ראש השנה, בחינת קול שופר, שהוא בחינת מפעמקים קראתיך ה', כי עקר בחינת פנות השופר הוא שיעלה הקול לעלא ולעלא עד שנופה לעורר הרחמים הגדולים רחמים הרבים הנעלמים במאמר סתום בבראשית שמעצם סתימתו והעלמו יונקים משם תקף הדינים שמהם יניקת כל החיצונים וכל מקומות המטנפים. ואי אפשר להמתיק תקף הדינים האלו כי אם בשרשם שהוא בחינת איה מאמר סתום בראשית הנ"ל. ובשביל זה בא קול השופר הקדוש שהוא קול חזק ועצום ותקיף מאד בבחינת קול שופר חזק מאד, ובבחינת ויהי קול השופר הולך וחזק שעולה עד המאמר סתום ומגלה ומודיע משם דיקא אלקותו ותברך ותקפו וממשלתו ומלכותו אשר בכל משלה. וזה בחינת עלה אלקים בתרועה וכו' שאינו מובן לכאורה על-פי פשט כלל איך שיעל עליה אצל השם ותברך, אך הכונה בפשיטות הוא כי דברה תורה כלשון בני אדם שמחמת שעל-ידי השופר נתגלה אלקותו ומלכותו, נחשב כביכול עליה אצלו כידוע כל זה, אך על-פי הנ"ל מבאר הענין יותר, כי אלקים בחינת דינים ומשם משתלשל סיגלי הדינים שמהם יניקת הסטרא אחרא וכו', אבל כל עקר שרשם מבחינת בראשית מאמר סתום הנ"ל ועל-ידי קול תרועת ישראל עולה הקול עד לשם ומגלה ההסתרה, שעל-ידי זה נתבטליו כל הדינים וכל החיצונים היונקים משם ואז מתקיים עלה אלקים בתרועה. 'אלקים' דיקא שהוא בחינת דינים שמשם יניקת הסטרא אחרא המעלים ומסתיר אלקותו. ועל-כן נחשב העליה לבחינת אלקים דיקא, שבחינת אלקים שמשם יניקת הדינים עולה על-ידי התרועה עד שרשו העליון הנ"ל שהוא בחינת בראשית, כי קול השופר מגיע עד לשם. וזה בחינת המתקת הדינים בשרשם וכן יורד קול השופר ומתפשט בכל העולם בכל קצוי ארץ וים רחוקים וכו' ונכנס בלב כל אחד לעוררו ולחזקו שיתחיל מעתה לחפש ולבקש את השם ותברך בבחינת אי"ה הנ"ל עד שיתהפך הירידה לעליה בבחינת הנ"ל. כי שופר מקבץ נדחים כל הרחוקים והאובדים שגפלו למקומות המטנפים ששם כמעט נאבדים, אבל בחמתו נתן לנו פח התשובה, ובפרט בראש השנה וצוה עלינו לתקע בשופר שמעורר הפל לחפש ולבקש אותו ותברך בבחינת אי"ה הנ"ל. ועל-כן השופר מקבץ נדחים ואובדים, כמו שכתוב, והיה ביום ההוא יתקע בשופר גדול ובאו האבדים בארץ אשור והנדחים וכו'. כי קול השופר נמשך בשרשו מהמאמר סתום הנ"ל, שהוא למעלה מכל העשרה מאמרות. ועל-כן הוא נמשך בבחינת קול לבד שהוא למעלה מהדבור והמאמר. ועל-כן בראש השנה, שהוא ראשון לתשובה, עוסקים בקול הקדוש הזה וכנ"ל:

אות ה

ועל-כן מתחילין המזמור כל העמים תקעו כף וכו'. כי זה עקר תקוון התשובה שזוכין על-ידי הבקשה והחפוש איה שהוא בחינת קול שופר, שהעקר לגלות אלקותו ותברך בכל מקומות החיצונים בבחינת אם יאמר לך אדם היכן אלקיך תאמר לו בכרך גדול של רומי (וכמבאר שם בהתורה הנ"ל). שזהו בחינת ספרו בגוים את כבודו. ועל-כן בכל עת שאנו רוצים לפגוש אל הקדשה לגלות מלכותו ולהתקרב אליו מתחילין בשובח גדלתו ותברך מה שהוא מושל על כל הגוים כמו בשחרית בתחלת פסוקי דזמרה מתחילין הודו לה' קראו בשמו הודיעו בעמים עלילותיו וכו' ספרו בגוים את כבודו וכו'. וכן במזמור אלקים חננו שאומרים אז בשחרית מספרים הרבה מזה, כמו שכתוב, לדעת בארץ דרךך בכל גוים וישועתך יודו עמים אלקים יודו עמים כלם וכו'. וחוזרים פסוק זה יודו וכו'. וכן בכניסת שבת שאומרים לכו נרננה וכו' שמספר הרבה מזה שיתגלה אלקותו בכל העמים וכו'. וכן במזמור זה שאומרים בראש השנה קדם השופר, כמו שכתוב, כל העמים תקעו כף וכו'. שכלם תקעו כף יחד לשוב להשם ותברך, כי ה' עליון נורא זה בחינת מאמר סתום הנ"ל הוא עליון ונורא מאד. והוא מלך גדול על כל הארץ, כי משם כל המאמרות שעקרום לגלות מלכותו ותברך. וזהו, ידבר עמים תחתנו ולאמרים וכו'. כי על-ידי שמגלים המאמר סתום הנ"ל, על-ידי זה נכניעים ונופלים כל העובדי כוכבים ונתבטלים ונתבטלים אל הקדשה וכו'.

אות ו

ועל-כן בכל השנה אומרים האל הקדוש, ובראש השנה המלך הקדוש, כי אף-על-פי ששם אל קדוש יותר, כי זה השם הוא מהשבעה שמות שאינם נמחקים ושם מלך הוא בחינת פנוי שאין אסור למחוקו, אף-על-פי-כן מזכירין בראש השנה שם מלך דיקא להורות שעכשיו נתגלה מלכותו מבחינת קדוש דיקא שהוא בחינת סתום ונעלם, כי קדוש לשון הבדלה והפרשה פמובא, כי בכל השנה אין יכולים להתחיל כי אם מבחינת אל, שהוא בחינת חסד, שהוא מדה ראשונה משבעת ימי הבנין, בחינת עולם חסד בנה שמשם עקר התחלת המאמרות המתגלים, אבל עכשיו עולה סוף מעשה במחשבה תחלה, שבחינת מלכות שהיא מדה האחרונה שבפועל ונתנו הרבים, בפרט בגלותנו היא בבחינת ותרד פלאים כי רגליה ירדות מות, עד שנתעלמה במקומות רעים הנ"ל. אבל בראש השנה ועשרת ימי תשובה, שהוא התחלת התשובה על-ידי בחינת אי"ה הנ"ל, על-ידי זה נתגלה מלכותו מבחינת קדוש דיקא מבחינת המאמר סתום הנ"ל שאנו עוסקים לגלותו עתה על-ידי התשובה שהיא בקשה וחפוש אי"ה וכו' פנ"ל. בחינת נחפשה דרכינו ונחקרה ונשובה עד ה'. וענין זה מבאר למבין קצת על-פי המבאר במאמר אליהו. פתר עליון איהו פתר מלכות עלה אתמר, מגיד מראשית אחרית וכו'. הינו כי בחינת מלכות היא מדה האחרונה בחינת סוף מעשה, אבל כל פונתו ותברך בבריאת עולמו מראש ועד סוף הנה רק בשביל זה פדי לגלות מלכותו ותברך. ועל-כן היא בבחינת סוף מעשה במחשבה תחלה הנ"ל, בחינת מגיד מראשית אחרית הנ"ל:

אות ז

ולעבדא לזכות לתשובה על-פי המבאר לעיל צריכין לבאר קצת, כי בחינת מלכות אין מתגלה כי אם על-ידי המדות מחסד וכו', שהם בחינת שבעת ימי הבנין שבהם נברא כל העולם בעשרה מאמרות

בשביל לגלות מלכותו ותברך, ועל-כן בבחינת מלכות כלולים כל המדות פיזיות, אבל כשאדם חוטא חס ושלום, בפרט כשמתרבים החטאים של הדור עד שגרמו הגלות או אריכות הגלות כמו עכשיו בעוונותינו הרבים אזי מסתלקין כל הקדשות למעלה ואז המלכות בסוד נקדה ויורדת פלאים וכו'. ועקר הבחינה הנשאר בה היא בחינת אי"ה הנ"ל ומי שזוכה לרחם על עצמו ולחפש אי"ה וכו' פני"ל אזי ירידתו תכלית העליה ועולה עד שרש המלכות שהוא בחינת כתר עליון, בחינת אי"ה, בחינת בראשית מאמר סתום הנ"ל ועל-ידי זה דיקא תקונו פני"ל וכל זה נעשה עקרו בראש השנה ועשרת ימי תשובה שאז הם ימי תשובה על-ידי בחינת בקשת וחפוש אי"ה הנ"ל. ואז על-ידי התשובה שכלל ישראל נתעוררין ובאין בהכנעה לפני השם ותברך ומבקשים שישיבינו בתשובה שלמה אליו וכו', על-ידי זה עולים לבחינת אי"ה שהוא שרש הכל בבחינת שובה ישראל עד ה' אלקיך כי כשלת בעונך, כל כך עד שאין לך שום תקנה כי אם לשוב עד ה' אלקיך בעצמו, כי הנקדה טובה המסתתרת בלב הגרוע שבגרועים והחוטא שפחוטאים יודעת בכלל כי יש אלקים שליט ומושל ולו לבדו חטאנו ועמו בעצמו הסליחה, כמו שכתוב, לך לבדך חטאתי וכו'. וכתוב, כי עמך הסליחה וכו'. וזה בחינת גדולה תשובה שפוגעת עד פסא הכבוד, בחינת אי"ה הנ"ל, שהוא שרש הפסא כבוד, בחינת פסא דמתכסיא לעלא וכו'. ועל-כן אומרים אז המלך הקדוש, כי עקר שם קדוש נאמר על בחינת כתר, בחינת אי"ה הנ"ל שהוא פלו קדוש פלו טוב, שהוא פלו מכל העשר קדשות ומשם דיקא אנו ממשיכין עתה מלכותו עלינו על-ידי התשובה על-ידי הבקשה והחפוש אי"ה הנ"ל. ויש בזה הרבה לבאר על-פי דרכי חכמת האמת שהוא הקבלה הקדושה, אבל כל עסקנו הוא רק לבאר היוצא מדברי רבנו זכרוננו לברכה על-פי התורה הנ"ל מה שנוגע להתעוררות תשובה באמת באופן שיזכה גם הגרוע שבגרועים למצא עצה ותחבולה ודרך ושביל ונתיב לשוב להשם ותברך מפל מקום שהוא, והעקר על-ידי הבקשה והחפוש אי"ה וכו' הנזכר לעיל:

וצריכין לבאר קצת לחבר התורות שנדפסו בלקוטי תניינא סמוכים זה לזה מסימן יוד עד סימן יז שפמבאר שם שאצלו זכרוננו לברכה הנה תורה אחת ולא זכינו לקבל רק פסקי פסקי:

והכלל, כי בודאי מי שאינו חפץ כלל לשוב ואינו מתעורר כלל לחשב על אחריתו ותכליתו הנצחית בודאי לא יועיל לו שום עצה ותחבולה, אבל מי שיש לו מח בקדקדו ומשים אל לבו קצת מה שעשה בעולם ואיך הוא חולף ועובר פיגון ואנחה וצער וכאב ומכאובות וכו' וסופו לעפר ישוב. ומה יעשה ליום פקדה וכו', רק שנדמה לו שאי אפשר לו עוד לשוב כי יצרו תקפו והמניעות מהפרינסה ומהחולקים והמלעיגים ומאשתו ובניו וכו' רבו מאד מאד עד שיש שבאמת קשה מאד לתן להם עצה טובה ודרך ישרה איך לשוב. אליהם תטף מלתי ועמקם אנו עוסקים לדבר באמת ובתמים, שעקר העצה שיצאמין שהבקשה והחפוש בעצמו קר מאד מאד אצל השם ותברך, דהינו מה שרואה בעצמו שנתרחק כל כך מהקדשה למקומות הרחוקים וכו' הנקראים מקומות המטנפים. ששם, כביכול, אי אפשר למצא כבודו בבחינת יכבודי לאחר לא אתן וכו', (כמו שפמבאר שם בהתורה הנ"ל). אבל אף-על-פי-כן הוא שואל ומבקש ומחפש אי"ה מקום כבודו וכו', על-ידי זה הוא עולה בתכלית העליה וכו'.

אות ח

אבל גם לזה צריכין על כל פנים ישוב הדעת קצת לישב דעתו היטב וכו', (כמו שפמבאר בסימן יוד הנ"ל, ועין שם היטב). ולשוב הדעת צריכין שמחה. ועקר השמחה, בפרט לרחוקים פאלה הוא על-ידי שלא עשני גוי והבדילנו מן התועים וכו'. ובזה יכולים לקשר קצת כל התורות הנ"ל והבן היטב. וגם לחבר לזה מה שפמבאר שם בסימן טו מענין צדקה שנקראת מים. ושהעקר שיזכה לתן לצדיקים וכשרים אמתיים וכו' שלא יקלקל על-ידי הצדקה חס ושלום, (עין שם היטב). ועל-פי חבור כל אלו התורות יחד יבאר מעט איזה רמזים במעשה הנ"ל של זה שהיה לו כח כזה בנדיו, כי הוצאת החצים הוא על-ידי התשובה, על-ידי בקשת אי"ה וכו' פני"ל ולכנס לתוך העשרה חומות של מים הוא על-ידי בחינת הצדקה המבאר בסימן טו הנ"ל וישוב הדעת המבאר בסימן יוד הנ"ל, זה בחינת החכמה שפמשיך בנדיו לכל הנסמכין על ידו. והעקר הרפואה הוא על-ידי השמחה, שזהו בחינת מה שפמבאר שם שעקר ישוב הדעת הוא על-ידי שמחה, כי שמחה צריכין מראש ועד סוף. וכמו שאמר אדוננו מורנו ורבנו זכרוננו לברכה שתכף כשאדם רוצה לשוב הוא עברה גדולה כשיש לו עצבות ומרה שחרה חס ושלום, וצריך לשמח את עצמו בכל יום ובכל עת במה שלא עשני גוי וכו'. וכמו שפמבאר על זה בכל בקר וכו', כי עקר כל החצים, שהם כל הפגמים שנזרקו לבחינת בת מלך פנימה, הוא בחינת

עצבות, כמו שמבאר (בסימן כד) בהתורה "תשעה היכליו", שעקר גלות השכינה הוא על-ידי עצבות וכי':

אות ט

אבל בכל זאת אין יודעין מהיכן ההתחלה, כי הכל תלוי זה בזה, כי הכל כלול בהמאמר סתום בבחינת אינה הנ"ל ששם כלולים כל העשרה מאמרות וכל הקדשות וכלל כל התורה שכלולה בעשרת הדברות שבהם כלולים כל העצות והתחבולות לשוב אליו יתברך, אבל מגדל ההעלמה, בפרט על-ידי רבוי החטאים אין יודעין מהיכן ההתחלה, על-כן העקר לבקש ולחפש אחר הרבי האמתי וחבר אמתי בבחינת עשה לך רב וקנה לך חבר, שיורהו וילמדהו שיתחיל ממקום שיתחיל מאיזה נקודה מכל המבאר לעיל ואז בודאי יזכה לאחרית טוב. ובשביל זה תוקעין תקיעה שברים תרועה תקיעה, תקיעה שברים תקיעה, תקיעה תרועה תקיעה כמה וכמה פעמים ומתחילין תקיעה ומסימין תקיעה וחוזרין ומתחילין ומסימין כן כמה פעמים. הכל לרמז כי צריכין להתחיל ולחזור ולהתחיל כל ימי חיינו על-ידי כל הדרכים והעצות הנ"ל עד שיזכה לשוב אליו יתברך באמת:

אות י

וכל זה צריך באור הרבה ולה' הישועה, אך החפץ באמת כולל להוציא גם מדברינו אלה הרבה התעוררות ועצות אמיתיות ועמקות מאד וצריך שייעו היטב היטב בכל התורות הנ"ל לעין בהם לעובדא ולעצות טובות. ואז ימצא בודאי דרך ונתיב להתחיל גם עתה להתחזק בבקשה וחפוש אינה הנ"ל עד ירחם מן השמים:

כי באמת הכל ממנו יתברך, כמו שכתוב, מי הקדימני ואשלים. וכמו שכתוב, כי ממך הכל ומיך נתנו לך וכי'. אך אף-על-פי-כן צריכין על כל פנים איזה אתערוותא דלתתא, כי כל העולם עם כל העולמות עד אין מספר התלויים בזה העולם בזה האדם הכל נברא רק בשביל זה פי' וכלל דאתערוותא דלתתא הוא בחינת צדקה שהוא בחינת עשיה, בחינת ידים, בחינת מעשה הצדקה, בחינת פתוח תפתח את ידך לו. ועקר הצדקה הוא כשזוכין לתן לזה שמקבלין ממנו שהוא זה שהתפאר שהוא עקר הבעל צדקה שכל מי שמקבל הוא נותן לו וכי', שזהו בחינת מה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, יותר ממה שבעל הבית עושה עם העני, העני עושה עם בעל הבית. אבל צריכין לבקש מהשם יתברך מאד ולהרבות בצדקה מאד לשם שמים עד שיזכה למצא עני הגון כזה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, שמא תאמר כל הבא לקפץ קופץ, תלמוד לומר, מה יקר חסדך אלקים. כי יש הרבה שמקלקלים יותר על-ידי הצדקה שלהם, (כמבאר בסימן טו הנ"ל). וגם כל העבדות ומעשים טובים שעושים, הכל נקרא בשם צדקה, כמו שכתוב, וצדקה תהיה לנו כי נשמר לעשות וכי'. אבל כל ההתחלות. הוא ממצות צדקה ממש. (וכמו שמבאר בהתורה "ואת הערבים" בסימן ד לקוטי חלק ב) וכמו שנוהגין כל ישראל שקודם התפלה נותנין צדקה, ובפרט קודם ראש השנה ועשרת ימי תשובה מרבין בצדקה מאד, כי צדקה לעני הגון הנכלל בהבעל כח הנ"ל משם עקר ההתחלה כנ"ל:

אות יא

וגם מי שהוא עני גדול ואין לו מעות לתן צדקה אף-על-פי-כן צריך גם הוא לתן איזה דבר מעט מה דאפשר לעני הגון וכו', כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה שאפלו עני יתן צדקה וכו'. כי מנחת העני יקרה מאד, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה והעקר הוא שמה שסובל טרחות ויגיעות ושפיעות דמים ובזיונות להתקרב את האמת, זה עקר הצדקה בחינת אתערוותא דלתתא הנ"ל, כי באמת הצדיק אינו צריך כלל להעולם בשביל עצמו, כי אדרבה ממנו כל ההשפעות וכל העשירות שבעולם, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, כל העולם נזון בשביל חנינא בני וחנינא בני די לו בקב חרובין וכו'. רק צריכין לתן לו צדקה בשבילנו בשביל תקונינו, וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה על פסוק, חסד ואמת מן ינצרהו וכו'. ועל-כן כל מה שנותנין לו מקבלין ממנו אלפי אלפים ורבי רבבות יותר בעולם הזה ובעולם הבא, על-כן גם מי שטורח בגופו לשמשו ולהתקרב אליו נקרא צדקה בחינת אתערוותא דלתתא, כי הצדיק מתעלה ומתגדל מאד על-ידי אתערוותא דלתתא של ישראל הטורחים בגופם וממונם להתקרב אליו ונחשב לנו לצדקה וכו', וכל זה בכלל מה שכתוב אצל התורה ואת הערבים הנ"ל שגם בשמקנאין קנאת ה' צבאות נחשב לצדקה וכו', ועל-כן זה שזכה להתעורר עד שפא להתקרב אל הצדיקים וכשרים אמתיים, נמצא שיש לו בחינת אתערוותא דלתתא וכנ"ל תכף יש לו לשמח מאד בזה ועל-ידי זה יזכה לשוב הדעת, שעל-ידי זה ישוב אל ה' והעקר על-ידי הבקשה והחפוש אי"ה וכו' וכנ"ל:

אות יב

ויש לתבר ענין זה עם המעשה של יום הששי. מענין זה שהיה בלא ידיים שהיה לו פח גדול מאד בידיו להוציא כל העשרה מיני חצים ולכנס לתוך כל העשרה חומות של מים ולידע כל היוד מיני דפיקין ולגנון כל העשרה מיני נגינה שעל-ידי זה הוא מרפא את הבת מלכה, שהוא בחינת כנסת ישראל, שכל אחד נבל וירד פלאים כמו שירד, שכל זה הם בחינת העשרה מיני חצים הנ"ל שנמשכו על-ידי עוונות ישראל בחינת כי חציד נחתו בי, בחינת כמסרה לחץ וכו'. וכל הרפואה שהוא על-ידי התשובה הוא רק על-ידי הדרף הנ"ל, שהוא בחינת בראשית-מאמר סתום שבו כלול הכל, כי כל העשרה מאמרות כלולים בבראשית מאמר סתום, (כמובן שם בהתורה הנ"ל). כי כל הבחינות שמזכיר שם הם עשרה עשרה, שהם עשרה מיני חצים שצריכין להוציאם וכו' ועשרה חומות של מים שנעשין על-ידי הצדקה של הבעל פח הנ"ל ועשרה מיני דפיקין ועשרה מיני נגינה. וכלם כלולים בבראשית מאמר סתום שמשם נמשכין כל העשרה מאמרות שבהם נברא העולם, אבל שם בבחינת בראשית הכל סתום ונעלם מאד שמגדל העלמתו והסתרתו יונקין משם דיקא כל מקומות החיצונים וכו' שמהם כל העשרה מיני חצים שנוזקו לבחינת הבת מלכה שהיא בחינת כנסת ישראל, כלליות נפשות ישראל, שעל-ידי עוונותיהם שנמשכין על-ידי החיצונים בחינת מקומות המטנפים הנ"ל, נמשכין כל החצים הנ"ל. ועקר הרפואה על-ידי זה שהיה לו פח כזה בידיו עד שהיה יכול להוציא כל החצים ועקר פחו להוציאם הוא על-ידי בראשית המאמר סתום הנ"ל בעצמו, כי משם יניקתם ומשם הכנעתם על-ידי שמכניס בנפשות ישראל לבקש ולחפש אי"ה וכו' פנ"ל, שזהו בעצמו מה שכתבו שם בהמעשה הנ"ל שהתפאר שיש לו פח כזה בידיו עד שאפלו כשזרק חץ הוא יוכל להחזירה וכו', ולכאורה קשה למה לו לזרק החץ ואחר כך להתגבר בכח כזה לחזר ולהוציאה, והלא טוב היה יותר שלא יזרקנה כלל. אך הוא סוד מאמר סתום הנ"ל שמשם יניקת החיצונים שמהם כל החצים פנ"ל. וזה הוא הכרח גדול לקיום העולם שמתקנים על-ידי שיש בחירה דיקא וכו' (וכמובא במקום אחר). על-כן התפאר שזרק חץ ומחזירה, כי מהמאמר סתום הנ"ל משם כל החצים שהם כחות הסטרא אחרא והחיצונים וכו' ומשם דיקא כל הכנעתם, כי על-ידי המאמר סתום הנ"ל דיקא חוזר ומוציא אותם וכנ"ל. וזה שהיה בלא ידיים היה יודע סוד זה, על-כן התפאר שיודע סוד זריקת החצים והחזרתם, כי כל זה כלול בבחינת בראשית מאמר סתום הנ"ל שמשם יניקת החיצונים מגדל העלמתו, שזהו בחינת זריקת חצים פנ"ל ומשם חוזרים ומוציאים אותם, כי עקר התשובה על-ידי הבקשה והחפוש אי"ה וכו', שעל-ידי זה חוזרים ומוציאים החצים שהם בחינת הפגמים שפגמו בהשכינה על-ידי העוונות וכו'. וכן כל היוד חומות של מים ויוד מיני דפיקין ויוד מיני נגינה הכל כלול בבחינת בראשית שכלול מהכל:

אות יג

וזהו בראשית שמרמז על תשובה, כמו שכתוב בתקוני זהר, בראשית ירא בשת, שהוא בחינת תשובה שעקרה על-ידי הבושה, כמו שמבאר (בסימן עב לקוטי תנינא). גם בשת אותיות תשב בחינת תשב אנוש עד דכא ותאמר שובו בני אדם, שהוא בחינה הנ"ל שאפלו אם האדם כמו שהוא אפלו אם נפל, חס ושלום, לבחינת מקומות המטנפים, שזהו בחינת דכדוכה של נפש, גם אז צריכין לחפש ולבקש עד שישב להשם יתברך בבחינת תשב אנוש עד דכא, שדרשו רבותינו זכרונם לברכה, עד דכדוכה של נפש. גם אז ותאמר שובו וכו'. נמצא, שבראשית בחינת תשובה הוא בחינת הוצאת החצים הנ"ל, כי זה עקר תקון התשובה להוציא כל הפגמים שהם בחינת חצים שנוזקו לבחינת כנסת ישראל, שהוא בחינת בת מלכה הנ"ל, ועל-כן הם עשרת ימי תשובה מראש השנה עד יום כפור כנגד עשרה מיני חצים שצריכים להוציא על-ידי התשובה:

אות יד

גם בראשית הוא בחינת היוד חומות של מים וכו' הנ"ל, בחינת מה שאמרו (בגמרא סכה פרק לולב וערבה), בראשית ברא שית, שהם השיתין שמחוללין ויורדין עד התהום, בבחינת חמוקי ירכיף כמו חלאים מעשה ידי אמן, שדרשו רבותינו זכרונם לברכה על השיתין שמחוללין עד התהום, שהם מעשה ידי אמונתו של יוצר בראשית, כי השיתין שנבראו מששת ימי בראשית כדי להסד לשם הנסכים הם עקרים בשביל זה כדי שירדו עד התהום לעמקי עמקי המים והם נבראו באמונת נפלא של יוצר בראשית עד שיכולין לעבר בכל היוד חומות של מימי התהומות ולעלות ולברר משם כל הנפשות הנפולות שנפלו לעשר כתרין דמסאבותא לתוף מים הזדונים וכו', שכל זה הוא בחינת רפואת הבת מלכה שברחה לתוף היוד חומות של מים שנוזקו אליה כל היוד מיני חצים מעשר כתרין דמסאבותא, כי הנסכים מביאין בשעת הקרבנות וזה ידוע שכל הקרבנות הם בשביל לברר הניצוצות והנפשות מעמקי עמקי הקלפות ואז מביאין נסכים ומסכים אותם בבית המקדש לתוף השיתין שיורדין עד התהום להעלות הנפשות הנפולות ביותר עד התהום ממש (וכמבאר מזה בחשן משפט הלכות גבית חוב הלכה ה, עין שם). ועל-כן מרמזין השיתין בתבת בראשית, כי עקר התקון של אלו הנפשות שירדו עד התהום הוא על-ידי בחינת בראשית מאמר סתום, על-ידי הבקשה והחפוש איה וכו' פנ"ל. ועל-כן אומרים שיר בשעת הנסכים, כי עקר רפואת הבת מלכה הוא על-ידי שיר ונגוון, בחינת יוד מיני נגינה. (וכמבאר במעשה הנ"ל) שגלי הים שהם בחינת יוד חומות הנ"ל, הם נעשים על-ידי הרוחות שמהם היוד מיני נגינה, (עין שם היטב והבן שם מאד). כי כל המעשה הנ"ל שנגעלם בה תורות גבוהות מאד בלה קשוטה זה בזה שכל מה שספר שם מעשרה עשרה הכל קשור ומחבר זה בזה (כאשר יבאר מזה לקמן):

נמצא, שבראשית מרמז על היוד חומות של מים גם מבאר בדברי רבותינו זכרונם לברכה ומובא בפרוש רש"י על פסוק בראשית שהמים קדמו לעולם ולא נזכר בריאתם בפרוש בתורה וכל הדברים שבעולם מן המים נבראו, כמבאר בדבריהם זכרונם לברכה. וכל זה הוא ענין הנ"ל, כי המים שקדמו לעולם נבראו על-ידי בחינת בראשית שהוא מאמר סתום ומחמת שזה המאמר סתום ונעלם מאד, על-כן המים שהם כלל הבריאה שנבראו על ידו הם סתומים ונעלמים בספר מעשה בראשית ולא נזכר בריאתם בפרוש, כי בריאתם נעלם בראשית שהוא מאמר סתום. ועל-כן כל הקדשות ולהפך כל הטמאות הם במים, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה שהמים עלולים לקבל טמאה. ולהפך בקדשה כל הטהרות והקדשות הם על-ידי מים, על-ידי טבילה במים, והדעת מרמז במים כמו שכתוב, כי תמלא הארץ דעה כמים לים מכסים. וכן כל השכר והענש הוא על-ידי מים, כמו שפרש רש"י באיוב על פסוק, כי גם ידן עמים יתן אכל למכביר. משל לנחתום וכו'. כי המים הם בבחינת בראשית-מאמר סתום הנ"ל שמשם דיקא וניקת החיצונים בחינת מקומות המטנפים מגדל העלמתו וכו' פנ"ל, שמשם כל הדינים והענשים רחמנא לצלן, ומשם כל התקון והטהרה והקדשה פנ"ל, ועל-כן כל הטמאים אינם עולים מטמאתם כי אם על-ידי המים שצריכין להתעלם ולהסתתר במימי המקנה ועל-ידי זה כל הטהרות, כי כל זה מרמז על הבקשה והחפוש איה הנ"ל, כי במה שקלקל יתקן, כי כל הטמאות נמשכין מהסטרך אחרא שהוא בחינת תהומות, בחינת טבעתי ביון מצולה ואין מעמד באתי במעמקי מים וכו', על-כן תקונו על-ידי המקנה מים שצריף להתעלם שם ולבטל את עצמו להשם יתברך. ואז נעלם בבחינת בראשית-מאמר סתום הנ"ל ועל-ידי זה כל טהרתו. וזה

בחינת צפוי מים על ראשי אמרתי נגזרתי קראתי שמך ה' מבור תחיתות וכו', הינו כנ"ל. ועקר התקון לכנס לתוך היוד חומות של מים הנ"ל הוא על-ידי צדקה. וגם זה מרמז בראשית על-פי מה שדורשו רבותינו זכרונם לברכה, "בראשית", בזכות חלה ותרומה ובפורים שנקראים ראשית שהם מתנות כהנה, שהם בחינת צדקה וגם צדקה בעצמה צריכין לתן בבחינת ראשית לתן מממונו ונחפציו הראשית והמבחר לעניים הגונים, פמובא בדברי רבותינו זכרונם לברכה:

וכן מרמז בראשית על היוד מיני דפיקין שידע על-ידי שהיה לו כח לתן בידיו כל החכמות להנסמכין על ידו וכו'. וזהו בראשית בחינת ראשית חכמה. וזהו בראשית-ראש בית, שכל הראשים של ישראל, שהם הראש והמחיו של ישראל, בחינת בחכמה יבנה בית כלם על ידו, כי הוא מסמיך אותם וכנ"ל:

וכן בראשית מרמז על יוד מיני נגינה, כמו שפתוב בתקונים (סימן יוד), בראשית שיר תיבא:

ראשי פקדים מהלכות ראש השנה ויום פפור וכו' על-פי התורה "איה השנה לעלה" לקוטי תנינא (סימן יב):

אות א

בראש השנה על-ידי התשובה שהוא בחינת בקשת וחפוש אי"ה, על-ידי זה עולין בתכלית העליה לבחינת אי"ה בראשית-מאמר סתום ששם כלולים כל העשרה מאמרות וכו' כנ"ל, אבל כשעולין לשם צריכין לחזר ולהמשיך משם קיום העולם שהוא על-ידי התגלות המדות מחכמה עד מלכות שהם בחינת עשרה מאמרות עד שיתגלה לעין כל כי מלא כל הארץ כבודו ומלכותו בכל משלה, כמו שמבקשין על זה בראש השנה הרבה. וזה בחינת הנסירה המובא בכתבים שעוסקין בעשרת ימי תשובה לנסר ולתקן כל מדה ומדה. וכדי לגלות מלכותו לעין כל ולא תהיה עוד המלכות בבחינת הסתרה והעלמה וכו'. ועקר התקון על-ידי שזוכין להמשיך חדושי תורה משם מבחינת איה שהוא בחינת בראשית, שהוא התחלת התורה שמשם נמשכת כל התורה כלה שכלול בעשרת הדברות שהם כלולים מתרי"ג מצוות, שהם בחינת תרי"ג עטין דאורייתא שבהם כלולים כל העצות דקדשה לכל אחד ואחד אידך ימלט נפשו מני שחת (וכמבאר בהתורה אי"ה הנ"ל) שעל-ידי הבקשה והחפוש איה, שזה עקר התשובה, על-ידי זה זוכין לחדושי תורה, (פמובן שם בסוף התורה הנ"ל). וזה בחינת עשרת ימי תשובה שבהם עוסקין בתשובה עד שממשיכין בעשרת ימי תשובה עשרת הדברות שנתנו ביום פפור שהוא גמר עשרת ימי תשובה. ועל-כן מבקשין השיבנו אבינו לתורתך וכו', כי זה עקר התשובה שיעלה על-ידי התשובה לבחינת אי"ה עד שימשיך משם תורה וכו' כנ"ל. ועל-כן אז ביום פפור עקר סליחת וכפירת העוונות, כי אז נתהפך העוונות לזכיות בחינת ביום הוא יבקש עון ישראל ואיננו וכו', (כמו שמבאר בהתורה "חותם בתוך חותם", סימן כב). כי על-ידי העוונות, שהם בחינת מקומות המטנפים, על-ידי זה התעורר לבקש ולחפש אי"ה וכו', עד שעלה לשם נעשה על-ידי זה חדושי תורה וכנ"ל. ואחר כך ממשיכין משם עצות הנמשכין מתרי"ג עטין דאורייתא הכלולים בעשרת הדברות שקבלנו ביום פפור. וזה בחינת סכות שמשם כל העצות טובות, בבחינת ופרס עלינו סכת שלומך ותקננו בעצה טובה מלפניך. וזה בחינת הארבעה מינים שהם בחינת כלליות התרי"ג מצוות שבהם כלולים כל העצות טובות דקדשה וכמובא שאתרוג גימטריא תרי"ג, והשלש מינים של האגדה שהכל עולה תרי"ג:

אות ב

וכל זה אי אפשר לזכות כי אם בכח זה של הפעל כח הנ"ל היה לו כח בידיו להוציא את החצים, שזה בחינת תשובה כנ"ל ולכנס לתוך כל היוד חומות של מים, שהם בחינת מימי הדעת שצריכין לידע

החומות והבנינים נפלאים שיש שם וכו'. (וכמו שכתוב מזה בהלכות תולעים הלכה ד, עין שם). ויודע כל הדפיקין של כל אחד ואחד ויכול לשמח את כל אחד ואחד. וכל אלו הפחינות תלויים זה בזה וקשורים זה בזה והוא נכנס לתוך עמק ירידתו ונפילתו של כל אחד ואחד שירד ונטבע ביון מצולה ואין מעמד ובה בעמקי מים ושבילת שטפתהו. וגם שם יש לו בחירה עדין לצלק ולחפש אי"ה וכו' והבעל כח הנ"ל מוריד את עצמו לשם ומרמוז לו רמזים שהם בחינת ידים, (כמו שמבאר במקום אחר. באפן שימצא עצות בכל פעם למלט נפשו, כי יודע הדפיק של כל אחד בכל עת, בבחינת קול דודי דופק, שלפעמים דופק בו ומזכירו את השם יתברך ולפעמים להפך חס ושלו, (כמו שכתוב בסימן קס לקוטי-א). ועקר רפואתו על-ידי השמחה שמכניס בכל אחד בכל מקום שהוא במה שלא עשני גוי והבדילנו מן התועים וכו', שבכל זה עוסקים בסכות שהוא זמן שמחנתו. ועקר השמחה על-ידי המים בחינת שמחת בית השואבה, כמו שכתוב, ושבתם מים בששון ממעיני הישועה, בחינת הושענות שאומרים על הערבי נחל. ואז נוטלין הארבעה מינים בידיים לעורר כח הידיים של הבעל כח פני"ל וכו'. עד שזוכין לשמחת תורה שאז עקר שלמות השמחה על שזוכין לגמר התורה ולחזור ולהתחילה מחדש בראשית. להורות שאנו עוסקים לחזור ולהמשיך עצות שהוא עקר המשכת חדושי תורה מבחינת בראשית שהוא מאמר סתום ששם כלולה כל התורה וכל העצות שבעולם, שעל-ידי כל בקשה וחיפוש אי"ה וכו' עולים לשם וממשיכים משם עצות טובות עצות עמקות להתחזק אידך שהוא וכו'.

אות ג

וזה בחינת מה שמתחילין לומר ברכת גשם בשמיני עצרת, שהוא משיב הרוח ומוריד הגשם, כי כל הגשמי ברכה נמשכין על-ידי העננים הנ"ל שכל כחם להחזיק המים ולהורידם בעתם בהדרגה ובמדה כראוי שלא ישטפו את העולם חס ושלו, רק ימשיך מהם ברכה ושפע וכו', הכל הוא על-ידי בחינת היוד חומות של מים הנ"ל ואלו היוד חומות הנ"ל מתקיימים על-ידי הרוח שהוא בחינת שמחה. ועל-כן אנו אומרים משיב הרוח ומוריד הגשם, כי גשמי ברכה הנמשכין בשרשן מיוד חומות הנ"ל הם באים על-ידי הרוח שהוא מעמיד ומקיים יוד חומות של מים הנ"ל. ועל-כן מתחילין להזכיר משיב הרוח וכו' בשמיני עצרת שאז עקר תיקוף השמחה של החג בחינת והיית אף שמח, כי בו שמחים ישראל ביותר ויותר. ואז מסימין התורה ומתחילין. והשמחה גדולה אז מאד, שזה בחינת עשרה מיני נגינה שנמשכין על-ידי הבעל כח שיוודע לעבד ולעשות משקל לכל עשרה מיני רוחות שהם מקיימין כל היוד מיני חומות של מים הנ"ל שמשם כל הגשמים, על-כן מתחילין להזכיר משיב הרוח ומוריד הגשם בשמיני עצרת בשעת תיקוף השמחה וכנ"ל. וזה, יפתח ה' לך את אוצרו הטוב לתת מטר ארצך בעתו ולברך את כל מעשה ידך. כי הגשם והמטר נמשך מהאוצר הטוב, שהוא בחינת חדרים נפלאים של המבצר של מים הנ"ל שיש בו יוד חומות של מים הנ"ל:

ועל-כן כתיב במשה, וישב משה על הבאר. ואמרו רבותינו זכרונם לברכה שלמד מיעקב שזדמן לו זיווגו על הבאר. כי כל הבארות מים נמשכין מהמבצר של מים הנ"ל ששם ברכה הבת מלכה הנ"ל שהיא כלולה מפל הזווגים הקדושים. ועל-כן אבות העולם מצאו זיווגם על הבאר:

ועל-כן נשלף משה אל המים. ונקרא משה על שם כי מן המים משתיהו, כי סוד זה לכנס לתוך כל היוד חומות של מים אין מי שיוודע כי אם משיח שהוא בחינת משה, שהוא הגואל צדק הראשון והוא יהיה הגואל צדק האחרון, כי מה שהיה הוא שיהיה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה. ועל-כן תיקף כשנולד השלף לתוך המים להורות כי הוא יודע להתקיים במים כי יודע כל היוד חומות של מים ויודע לכנס בהם ולרפאות את הבת מלך שעל-ידי זה כל הגאלות:

ועל-כן כל אבות העולם עסקו בחפירת בארות, כי כל הבארות מים נמשכין בשרשן מיוד חומות של מים הנ"ל ששם הבת מלך שהוא בחינת מלכות דקדושה, בחינת אמונה ועל-כן מחמת שהם עסקו לגלות האמונה הקדושה בעולם, על-כן עסקו בחפירת בארות הנמשכין משם:

ועל-כן בברכת גשם בשמיני עצרת נזכר כל זה בפרט, הינו כל ענין הבארות של האבות, כי על-ידי כל זה נמשכין גשמי ברכה

אות ד

וזה בחינת ספוט וד' מינים וכלל הדבר, כי בחדש הקדוש הזה מראש השנה עד שמיני עצרת עוסקין בתקון מלכות-אמונה שהיא בחינת בת מלך הנ"ל שברחה לתוך היוד חומות של מים שצריכין להוציא ממנה, כי היוד מיני חצים וכו', שזה נעשה על-ידי התשובה שעושים בעצרת ומי תשובה מראש השנה עד יום כפור, ואחר כך נכנסין בספה שהיא בחינת ענני כבוד :

"ואד יעלה מן הארץ והשקה את כל פני האדמה". 'אד יעלה מן הארץ', זה בחינת אתערותא דלתתא, בחינת צדקה. ומזה נעשו עננים ששופכין מימי השפע והדעת שהם נמשכין בשרשן מבחינת היוד חומות של מים, שעל-ידי זה יש כח בהעננים לסבל המים שלא יצאו בשטף חס ושלום, שלא יחריבו העולם שבו מתפאר השם יתברך מאד בכמה מקומות. וכמו שכתוב, מי פלג לשטף תעלה. שאפלו אם שתי טפות היה יוצאים כאחד היו מתריבין העולם, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה. וכל מתן תורה וכל התגלות אלקותו להנביאים וכלל ישראל היה על ידי עננים כמו שכתוב, בעמוד ענן ידבר אליהם. וכמו שכתוב בכמה פסוקים. כי המים הם בחינת דעת. וממם התחלת הבריאה, כי מתחלה היה העולם מים במים וכו' :

ועל-כן לא נזכר בריאת המים, כי נמשכין מהמאמר סתום-בראשית ובהם היה כלול כל הבריאה, כמו שכתוב, בראשית ברא וכו' ורוח אלקים מרחפת על פני המים וכו'. ויאמר אלקים יהי רקיע בתוך המים וכו'. וקוו המים מתחת השמים אל מקום אחד וכו', שכל זה נמשך מהיוד חומות של מים הנ"ל, שהם כנגד העשרה מאמרות שעל ידם נתהוה כל הבריאה בתוך המים על-ידי הצמצומים שהם בחינת חומות הנ"ל, כי כלם בחכמה עשית, שהוא בחינת מים, אך אי אפשר לקבל רבוי החכמה כי אם על-ידי הצמצומים בחינת חומות הנ"ל. וכשפוגמין בהם על-ידי עוונות חס ושלום, נתהוה מהם החצים הנ"ל, כי יש חצים דקדשה בבחינת כחצים ביד גבור וכו', בחינת התפלה שעקרה בעשרה, שהיא בחינת דריכת הקשת שמוציא חצים שהם דבורי התפלה, (כמו שמבאר בסימן פג בלקוטי תניינא). וזה בחינת התקיעות שסימנם קש"ת. וכשדור המבול פגמו בעוונותיהם גרמו שנתקלקלו החומות שלמים הנ"ל ומשם היה המבול, אבל חס ושלום שיתקלקלו לגמרי, כי אי אפשר לקלקלם בשום אופן רק בערפם נתקלקלו כדי להפיצם, אבל בחמלת ה' המשיך כח החומות המעבדים המים לתוך תבת נח שעל-ידי זה נתקיים העולם, כי סוד תבת נח נמשך מהחומות הנ"ל ואחר כך נשבע ה' שלא יביא עוד מבול בזכות הצדיקים. ואז הבטיח ונראתה הקשת בענן וכו'. הקשת דקדשה שמוציא חצים דקדשה והוא נראה בענן שעל ידו כל התגלות התורה וכו' ועל-כן מזכירין ענן תבת נח בראש השנה בתחלת ברפת זכרונות, כי כל הבחינות הקדושות קשורים זה בזה וכלולים זה בזה כדוע בכל דרכי חכמת האמת :

ועל-כן בספוט עוסקים בתקונים הנעשים על-ידי התשובה של עשרת ימי תשובה, שעל-ידי זה הוציא החצים וכו'. ועל-כן בחג עוסקים בתקון המים שזה סוד נסוד המים בחג לתוך השיתין ואז עקר השמחה בחינת שמחת בית השואבה, ועל-כן בחג נדונין על המים, כי עקר התקון על-ידי השמחה. ועל-כן אז הוא זמן שמחתנו, ואז נכנסין בספה, שהם בחינת ענני כבוד הנ"ל, ועל-כן הספה מרמזת על ספה של לויתן, כמו שכתוב, התמלא בשכות עורו. כי הלויתן בתוך המים וכו' :

ושם בספה מקבלין רוח חכמה הנמשך מענן שעל הכפרת שמשם למדו שעור ספה יו"ד טפחים (במסכת ספה) ואז זוכין לשמחה, ועל-כן צריכין להרבות בצדקה בערב ספוט, כי כל תקון החדש הזה על-ידי צדקה, שהוא בחינת אתערותא דלתתא, שעל-ידי זה עקר התקון :

אות ה

זוהי בחינת הארבעה מינים שמצותן רק בידיים, כמו שכתוב, ולקחתם לכם ביום הראשון וכו'. כדי להמשיך עלינו כח הידיים, כי על-ידי הנענועים מוציאים החצים וכו'.

כי הארבעה מינים כנגד ארבע בחינות הנ"ל. לולב כנגד הוצאות החצים, ערבי נחל כנגד המים הנ"ל, הדס בחינת חיות הנשמה, בחינת חכמה שעל-ידי זה יודעין הדפק איך להחיות הנפשות הפולגים בבת מלך הנ"ל, בחינת סמכוני באישיות וכו'. אתרוג בחינת עקר השמחה המוחיה הבת מלך שהוא בחינת אתרוג, בחינת כלך יפה רעיתי וכו'.

ועל-ידי זה זוכין לסגים התורה ולכל היד החזקה וכו' ולחזר ולהתחיל בראשית-מאמר סתום הנ"ל שצריכין בכל פעם ובפרט בכל שנה לחזר ולעלות לשם להמשיך משם תורה, שזה בחינת יום כפור גמר העשורת ימי תשובה שאז נתנו הלוחות אחרונות בצנעה שבזה עוסקים בכל השנה על-ידי התשובה של עשורת ימי תשובה שממשיך כל אחד על עצמו קדשת המשכת התורה עשורת הדברות, מבחינת איה שעלה לשם על-ידי הבקשה והחפוש איה וכו', שזה עקר התשובה שהתחיל בראש השנה ונגמר ביום כפור:

ובכל יום מעשורת ימי תשובה עסקו בזה לנסר המלכות מזה אחת בכל יום על-ידי כח התשובה של ראש השנה שהוא העקר, והגמר ביום הכפורים, שהוא בחינת פתר מלכות, עלה אתמר, מגיד מראשית אחרית. ואז ממשיכין תורה משם, שעל-ידי זה חוזרין ומגלין מבחינת אי"ה דיקא, כי מלא כל הארץ כבודו וכל זה צריכין לבאר הרבה:

"לאור חציך יהלכו וכו' זרמו מים עבות קול נתנו שחקים אף חציך יתהלכו. ישת חשך סתור סבבותי ספתו חשכת מים עבי שחקים מננה נגדו עביו עברו וכו'. וישלח חציו ויפיצם וכו' ישלח ממרום יקחני ומשני ממים רבים. אלוקי מתימן בוא וכו' (חבקוק ג) זרם מי עבר וכו'. לאור חציך יהלכו. מקול מחצצים בין משאבים שם יתנו צדקת ה' וכו' עורי עורי דברי שיר":

אות ו

בראש השנה בכניסתו אומרים לך מן מור לה' הארץ ומלואה תבל וכו' כי הוא על ימים יסדה ועל נהרות יכוננה, שנהאה פאלו הוא נתינת טעם והוכחה על מה שאמר לה' הארץ ומלואה והוא על-פי הנ"ל שעל-ידי היוד חומות של מים שעליהם יסד הארץ, על-ידי זה נתגלה כי לה' הארץ ומלואה, כי יוד חומות של מים הנ"ל הם בחינת צמצומי הדעת שעל-ידי זה נתגלה אלקותו ומלכותו בכל הארץ:

ימי יעלה בהר ה', בחינת ראש השנה. 'ומי יקום במקום קדשו', בחינת יום כפור שאז נכנס הכהן גדול למקום קדשו שהוא קדש קדשים לפני ולפנים. 'ינקי פנים ובר לבבי', בחינת סכות שאז נוטלים הארבעה מינים שעליהם נאמר, ארחץ בנקיון פני ואסבבה מזבחך וכו', כמו שדרשו רבותינו זכרונם לברכה. מראש השנה נעשה אחר כך הושענא רבה הוא גמר החתימה שהתחיל בראש השנה:

אות ז

(תקו"ג) מאן דקטיל לה הוא חונא וכו' יקבין לה בריתא דמלכא דאיהו צלותא, בחינת בת מלך של המעשה הנ"ל, (תקו"ב) דף נא ע"ב. ועוד שופר וכו' בהוא זמנא וכו' סלקא צלותא בנגינא בארבעה מינין דאנון שיר פשוט כפול משלש רבוע וכו', עין שם, מה אעידך מה אדמה לך מה אשנה לך ואנחמך כי גדול פים שברך מי ירפא לך, ואיתא שבחינת מי ירפא לך, הינו בחינת אי"ה שהוא בחינת מי, בחינת סתום ונעלם, על-ידי זה עקר הרפואה כפ"ל:

בְּרָצַח בְּעֲצֻמוֹתַי חֲרַפְנִי צוֹרְרֵי בְּאֶמְרָם אֵלֵי כָּל הַיּוֹם אֵינִי אֶלְקִידָה, כִּי כָּל יְנִיקַת הַצּוֹרְרִים הַמְחַרְפִּים
הוּא מִבְּחִינַת אֵינִי וְכוּי כְּנִ"ל. וְעַל זֶה מְשִׁיב כָּל נֶפֶשׁ מִיִּשְׂרָאֵל הַחֵס עַל תְּקוּנֹתֵנוּ וְאֵינֹנוּ מְנִיחַ לְהַפִּיל אֶת
עֲצָמוֹ וְאֵינֹנוּ מִיָּאֵשׁ אֶת עֲצָמוֹ בְּשׂוֹם אֶפֶן. מֵהַ תִּשְׁתַּחֲוֶי נֶפְשֵׁי וּמֵהַ תִּהְיֶי עָלֵי הוֹחִילֵי לְאֶלְקִים כִּי עוֹד
אוֹדְנוּ וְכוּי. 'אוֹדְנוּ דִיקָא, הֵינֵנוּ בְּחִינַת אֵינִי הַנִּ"ל, שְׁעַל זֶה אוֹמֵר עוֹד אוֹדְנוּ, שְׁדִיקָא בְּחִינַת אֵינִי הַנִּ"ל,
אֵלֵינוּ אֲנִי אוֹחִיל, שְׁעוֹד אוֹדְנוּ וְאֶעֱלֶה וְאֶכְלַל בּוֹ בְּקִדְשָׁהּ וּמִשָּׁם דִיקָא וּמִשָּׁד עָלֵי כָּל הַיְשׁוּעוֹת בְּחִינַת
יִשְׁעַת פְּנִי וְאֶלְקֵי:

אות ח

עֲשֵׂה לָךְ רַב וּקְנֶה לָךְ חֵבֵר וְהִסְתַּלַּק מִן הַסֶּפֶק. וְזֶה עַל-יְדֵי מִצְוֹת צְדָקָה בְּשִׁלְמוֹת כְּרִאוּי לְשֵׁם שְׁמַיִם
לְבַד לֹא מַחְמַת הַטָּבַע וְלֹא מַחְמַת כְּבוֹד הַמַּדְמָה. וְזֶה, וְאֵל תִּרְבֶּה לְעֶשֶׂר אֲמִדוֹת לִתְנוּ מַעֲשֵׂר בְּחִינַת
צְדָקָה מֵאֲמִד דַּעְתָּךְ רַק כְּפִי אֲשֶׁר צִוִּיתָה עָלֶיךָ הַתּוֹרָה וְעַל-יְדֵי זֶה תִּזְכֶּה לְכָל הַנִּ"ל, כִּי עֶקֶר הַקְּנֻעַת
הַסֶּטְרָא אַחֲרָא וְכוּי הוּא עַל-יְדֵי צְדָקָה כְּתִקּוּנוֹ:

אות ט

עֲשֵׂרָה וְדוּיִים שֶׁל יוֹם כְּפֹר לְהוֹצִיא כָּל הַיּוֹד מִיְּמֵי חַצִּים, כִּי עַל-יְדֵי הוֹדוּי עַל הַחֲטָאִים, שֶׁהֵם בְּחִינַת
חַצִּים לְהַשְׁכִּינָה, עַל-יְדֵי זֶה מוֹצִיאִין פְּגָם הַחֲטָאִים מִמְּקוֹם שֶׁהִגִּיעַ הַפְּגָם לְשֵׁם, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת הוֹצֵאוֹת
הַחַצִּים הַנִּ"ל. וְעַל-כֵּן מִכֵּיוֶן עֲצָמוֹן בְּיָדִים עַל הַלֵּב וְהַחֲזָה בְּשַׁעַת אֲמִירַת הוֹדוּי, כִּי עֶקֶר הוֹצֵאוֹת הַחַצִּים,
שֶׁהֵם הַפְּגָמִים שֶׁל הַחֲטָאִים, הוּא עַל-יְדֵי הַיָּדִים, (כְּמוֹ שְׁמִבְּאָר שֶׁם בְּהַמְעֵשָׂה הַנִּ"ל). כִּי כָּל הַתְּפִלוֹת
וְתַחֲנוּנוֹת וּבִקְשׁוֹת, בְּפֶרֶט הוֹדוּי שֶׁל יוֹם כְּפֹר צְרִיכִין לוֹמַר בְּלֵב שְׁלֵם בְּבְחִינַת נִשְׂא לְבַבֵּנוּ אֶל כְּפִים אֶל
אֶל בְּשִׁמְיִם, כִּי כָּל הַדְּבוּרִים מִקְּבָלִים מִן הַיָּדִים בְּבְחִינַת כְּאֲשֶׁר דָּבַר ה' בְּיַד וְכוּי, (כְּמוֹ שְׁמִבְּאָר בְּסִימָן
נוֹ לְקוּטֵי חֶלֶק א) וְעֶקֶר הַתְּשׁוּבָה שֶׁהוּא עַל-יְדֵי הַבְּקִשָּׁה וְהַחֲפוּשׁ הוּא עַל-יְדֵי בְּחִינַת יָדִים שְׁצָרִיכִין
לְבַקֵּשׁ וְלַחֲפֹשׂ אוֹתוֹ וְתִבְרָךְ בְּכָל לֵב עַד שֶׁיִּפְרֹשׂ כְּפִיו אֵלֵינוּ וְתִבְרָךְ בְּבְחִינַת שְׁטַחְתִּי אֶלֶיךָ כְּפִי. וְכַתִּיב,
וּפְרֹשׂ יָדָיו בְּקֶרְבּוֹ. שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת נִשְׂא לְבַבֵּנוּ אֶל כְּפִים וְכוּי כְּנִ"ל, שֶׁזֶהוּ בְּעֲצָמוֹ עֲנִין הַטָּעַם הַפְּשוּט מֵהַ
שְׁמִכִּין בְּיָדִים עַל הַלֵּב בְּשַׁעַת הוֹדוּי כְּדֵי לְהוֹכִיחַ וּלְעוֹרֵר אֶת הַלֵּב שֶׁיֵּאֱמַר עֲתָה הוֹדוּי בְּלֵב שְׁלֵם שֶׁהוּא
בְּחִינַת בְּקִשָּׁה וְהַחֲפוּשׁ, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַשְׁתַּטְחוֹת וּפְרִישׁוֹת הַיָּדִים כְּנִ"ל. וְכָל זֶה הוּא בְּחִינַת הוֹצֵאוֹת
הַחַצִּים עַל-יְדֵי הַיָּדִים

יום הכפורים א

הַלְכוֹת יוֹם הַכְּפוּרִים:

הַלְכָה א:

עַל-פִּי מֵהַ שְׁפָתַי רַבְנוּ זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה בְּמִאֲמַר "הָאֵי מֵאֵן דְּבַעֵי לְמִנְסַב" (בְּסִימָן כַּט, עֵין שָׁם), שֶׁאֵי
אֲפֹשֶׁר לְהַלְבִּין הַכְּתָמִים וְהַאֲדָמִימוֹת שֶׁל הַחֲטָאִים שֶׁל כָּל הַשָּׁס"ה גִּידִין אֶלָּא עַל-יְדֵי תְקוּנוֹת כְּלִילוֹת

הגידו, דהינו תקון הברית ועל ידו נתעליו המחין בבחינת פנשר יעיר קנו, נשרא דא רוחא, דהינו בחינת תקון הברית ועל-ידי זה נמשך לבנונית מן המוח להלבין האדמיות בבחינת לשון של צמר המלבין עוונות. וזה בחינת בגדים לבנים, עין שם:

אות א

וזה בחינת יום כפור שנקבע למחילה ולסליחה על-ידי תקון הברית שנעשה בו, כי בעצם היום הזה נמול אברהם וכו'. והוא היה ראשון לתקון הברית, כי לאברהם נתנה בראשונה ברית מילה ומחמת שנעשה ביום זה, (כמובא בספרים. על-כן נקבע יום הזה לדורות ליום כפור וסליחה, כי על-ידי תקון הברית נתלבנין העוונות פני"ל. וזה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, עצומו של יום מכפר בחינת בעצם היום הזה נמול אברהם וכו' פני"ל. וזה הוא בחינת בגדים לבנים שלובשין ביום כפור, וכן כל עבודת היום בבגדי לבן, כי על-ידי תקון הברית נעשו בחינת בגדים לבנים. וכן אחר כך בימי משה רבנו עליו השלום, נתרצה הקדוש ברוך הוא ביום הזה למשה בשמחה ואמר לו סלחתי וכו', שזה בחינת סליחות פגם הברית, כי חטא העגל היה פגם הברית, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, לא עבדו ישראל עבודה זרה אלא כדי להתיר להם עריות בפרהסיא ומחמת שנסלח ונתקן אז פגם הברית, על-כן נקבע למחילה לדורות פני"ל. וזה פרוש סלחתי כדברך. 'כדברך' דיקא, כפי תקון הדבור כן הסליחה, כי תקון הדבור הוא גם כן בחינת תקון הברית, בבחינת פנשר יעיר קנו הנ"ל, (כמו שכתוב בפרוש במאמר הנ"ל). וכן שמעתי סגנון פרוש זה בענין אחר על-פי סלחתי כדברך הנ"ל כפי הדבור כן הסליחה פני"ל מפי רבנו זכרונם לברכה. ועל-כן כל עבודות יום כפור בכהן גדול, כי הפהנים הם בבחינת שמירת הברית, כמו שכתוב, יורו משפטיך לעקב ותורתך כו' כי שפרו כו' ובריתך ינצרו. ועל-כן מזהרים על קדשת הברית ביותר, כמו שכתוב, קדושים יהיו. כל מקום שאתה מוצא אגוד ערוה וכו', (כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה ויקרא רבה קד), כי הם מזהרים באסורי אישות יותר מיישראל והכהן הגדול מאחיו הוא מזהר באסורים יתרים בתוספות קדשה, כמו שכתוב, כי קדוש הוא לאלהיו, והוא הקדוש בקדשת הברית ומזהר באסורי אישות יותר מכל ישראל ומכל הפהנים. ועל-כן עבודות יום כפור כדי לכפר עוונות אינה כשרה אלא בו, כי הוא יכול להרים הדעת על-ידי קדשת הברית להמשיך לבנונית להלבין עוונות פני"ל. וזה בחינת מה שכתוב בכהן גדול, אשר יצק על ראשו שמן המשחה. שהוא בחינת דעת עליון שאזכה לזה על-ידי קדשת הברית פני"ל. וכן סמוך מקרא זה על ענין קדשת הברית, כמו שכתוב שם והכהן הגדול אשר יצק כו' אלמנה וגרושה לא יקח, כמו שכתוב, כי קדוש הוא כו'. כי זה תלוי בזה פני"ל. ועל-כן היו שומרים אותו ביותר מטמאת קרי, מחמת שכל עבודת יום כפור וסליחתו תלוי בזה, ועל-כן היו געורים כל הלילה, כי הוא תקון הברית על-ידי שמכניעו השנה שהוא בחינת תרגום, (כמו שמבאר למעלה). ועל-כן היה מכרח שיהיה נשוי, כי מי שאינו נשוי הוא בחינת פגם הברית. וזה שגזר אצל עבודות יום כפור מיתת בני אהרן ואנו קורין זאת ביום כפור כי חטאם היה דלא אינסבו. ועל-כן לא היו ראויים לכנס למקום שנכנסו ועל-כן נסתלקו, כי אי אפשר לכנס לפני ולפנים להמשיך דעת עליון כי אם על-ידי תקון הברית בשלמות. וזה שמוכא שנכנסו שתויי יין, זה בחינת נכנס יין יצא סוד (המזכר שם בדברי רבנו זכרונם לברכה במאמר הנ"ל) והכל בחינה אחת וזה תלוי בזה, עין שם:

אות ב

וזה שהזהר אהרן אחרי מות בניו לבל יבא בכל עת אל הקדש, שלא יכנס לפניו כי אם על-ידי עבודות יום כפור שאז הוא תקון הברית וכל העבודות של הקרבנות כלם בשביל זה, דהינו להכניע רוח הבהמיות שהוא פגם הברית, (כמו שכתוב בהר הקדוש, אל תהיו כסוס כפרד אין הבין וכו', עין שם). וגם שיהיה נשוי, כמו שכתוב שם, וכפר בעדו ובעד ביתו אז הוא ראוי לכנס אל הקדש פנימה לזכות לדעת גדול להמשיך משם לבנונית מחילה וסליחה פני"ל. וזה שכתוב, "בזאת יבא אהרן פני"ל, הינו בחינת תקון הברית, שהוא בחינת ברית אשר תשמרו, וכמובא. ועל-כן אנו קורין ביום כפור כל

אות ג

ועל-כן ביום הכפורים הוריד משה התורה לישראל, כי עקר קבלת התורה על-ידי תקון הברית, (כמו שכתב רבנו שם). ועל-כן קורין ביום כפור ששה עולים לתורה, כי וא"ו הוא בחינת תקון הברית, (כמו שכתב רבנו זכרוננו לברכה בסימן יא). ועל-כן אסור זיווג ביום כפור, כי אז אנו צריכין לפרש עצמנו כדי לזכות לקבלת התורה כמו משה רבנו שהצריך לפרש עצמו מכל וכל מחמת שהיה כלל קבלת התורה, כמו שכתב רבנו במאמר "בקרוב עלי מרעים" (בסימן לו). ועל-ידי זה זוכין לכפרה על-ידי קדשת הברית כפי"ל:

אות ד

וזה בחינת התענית שמתעניין ביום כפור כדי להכניע רוח הבהמיות שהוא בחינת פגם הברית כפי"ל, כי על-ידי התענית מכניעין רוח הבהמיות, כמו שכתב רבנו במאמר "דרשו ה"י" (בסימן לו) ואז זוכין לבחינת אדם, כמו שכתוב, ויקח את האדם. מאן נטיל לה מארבע יסודין דילה דאפריש לה מתאנה דילהון. ועל-כן אנו פורשין עצמנו ביום כפור מכל התאוות כדי להכניע רוח הבהמיות שהוא פגם הברית, שהוא כלליות כל התאוות כדי לזכות לבחינת אדם, שהוא בחינת דעת, כי שם אדם לא נקרא אלא הבר דעת, כמובא. כי זה מותר האדם מן הבהמה ועל-ידי הדעת בחינת תקון הברית שזוכין על-ידי התענית, על-ידי זה נמחלין העוונות כפי"ל. וזה בחינת מי יודע רוח בני האדם העלה הוא למעלה ורוח הבהמה הירדת הוא למטה, הינו על-ידי שמכניעין ומורידין רוח הבהמיות למטה, דהינו פגם הברית כפי"ל שזה נעשה על-ידי התענית כפי"ל, על-ידי זה רוח בני האדם, הינו בחינת תקון הברית שהוא בחינת רוח בני האדם, בחינת ולא קמה עוד רוח באיש וכו'. 'העלה הוא למעלה', להעלות הדעת בבחינת פגם קנו כפי"ל. וזהו, 'מי יודע', כי על-ידי זה זוכין לדעת כפי"ל, כי תקון הברית עולה למעלה ומרים את הדעת כפי"ל. וזה בחינת חמשה ענוים שאומרים ביום כפור כדי לזכות לה' הדעת על-ידי הכניעת כל התאוות כפי"ל. וזהו בחינת אסור נעילת הסנדל, בחינת של נעליך מעל רגליך, דהינו להפשיט עצמו מתאוות הגופניות, דהינו תאנה הכלליות כפי"ל, כמו דאיתא של נעליך-דא גופא. גם איתא שם, 'של נעליך-דא אתתא. כי זה כלל כל התאוות הגופניות כפי"ל. וזה בחינת חמש תפלות שמתפללין ביום כפור מה שלא נמצא בן בשום יום שיתפללו בו חמש תפלות, כי עקר תקון התפלה תלוי בקדשת הברית (כמו שכתב רבנו כמה מקומות). ועל-כן מחמת שאז ביום כפור זוכין לזה, על-כן אז יש עליה גדולה לתפלה שמתפללין כל היום פלו ומתפללין חמש תפלות נגד ה' הדעת שזה הוא תכלית שלמות התפלה, שהוא בחינת מלכות כשעולה לבחינת ה' כמובא. וזה שמרבין בשבחים נוראים להשם יתברך ביום כפור כדי לתקן הדבור על-ידי שבח צדיקו של עולם (כמו שכתוב במאמר הנ"ל) כדי לזכות על-ידי זה לדבור המתקבל שתתקבל תפלותינו ביום כפור כדי לזכות לבגדים לבנים ביום כפור, (כמו שכתוב שם, עין שם):

אות ה

וזוה שאנו אומרים ביום כפור, ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד בקול רם מחמת שאין אז אחיזה לחיצונים כמובא. וכל זה על-ידי בחינת תקון הברית שנעשה אז, כי כתב רבנו זכרנו לברכה במאמר "בקרוב עלי מרעים" סימן לו, ששני הפסוקים אלו, שמע וברוך שם, מסגלים להכניע תאוה הכלליות הנ"ל. כי על דם נכלליו במלכות דקדושה שעומדת על בחינת י"ב שבטי י"ה, שהם בחינת י"ב תבות שיש בשני פסוקים אלו הנ"ל, עין שם. וזה שמצינו שברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד תקנו יעקב אבינו עליו השלום, שחשש שמא יש חס ושלו, שמץ פסול בבניו וכיון שפתחו כלם ואמרו שמע ישראל וראה שכלם מקבלים עליהם על מלכות שמים, שזה בחינת תקון הברית. ומטתו שלמה משנים עשר שבטי י"ה על-כן פתח ואמר ברוך שם וכי, כי עתה נשלם מלכות דקדושה על-ידי המטה שלמה של שנים עשר שבטי י"ה שכלם צדיקים בני"ל. והנה נמצא ששני פסוקים אלו הם כלי מלחמתנו להכניע תאוה הנ"ל. ועל-כן אנו אומרים ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד בלחש בכל השנה כדי שלא להתגרות בהחיצונים שיש להם אחיזה אז. ועל-כן אנו מסתירין הדבר ואומרים בלחש ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד, כי עקר אחיזתם בבחינת המלכות, אבל בבחינת אחדותו יתברך אין להם אחיזה כלל ועל-כן אומרים שמע ישראל בקול רם, כי ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד, שהוא בחינת מלכות, הוא בחינת שלמות לשון הקדש על-ידי לשון תרגום שעל ידה מכניעין תאוה הכלליות, (כמו שכתב רבנו וכמובא לעיל כמה פעמים). כי מלכות פה ותורה שבעל פה קרינו לה, ותורה שבעל פה הוא בחינת שלמות לשון הקדש על-ידי לשון תרגום, (כמו שכתוב לעיל בהלכות חל המועד). ועל-כן נתתקן התלמוד בלשון תרגום, כי התלמוד הוא עקר תורה שבעל פה ועל-כן לא כתבו משה בתורה כדי להסתיר הדבר מהם, רק נמסר לישראל בעל פה שיאמרו בקריאת שמע ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד בבחינת תורה של על פה בני"ל ומחמת ששם עקר אחיזתם, דהינו בבחינת מלכות, בבחינת התרגום בני"ל, על-כן אנו מסתירין ואומרים בלחש הפסוק ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד כדי שלא יתגרו בנו, כי שם עקר המלחמה בבחינת התרגום (כמובא לעיל). כי התרגום הוא בחינת נגה, בחינת עץ הדעת טוב ורע (בני"ל, עין שם). וכנגד זה מצינו גם כן בשנים עשר שבטי י"ה שנתחלקו גם כן לשני חלקים כנגד שני הפסוקים הנ"ל שמע וברוך שם. שהפסוק הראשון שמע כלו קדש. ואין שם שום אחיזה כלל, אבל בפסוק השני שם המלחמה ושם אחיזתם בני"ל וכמו כן נחלקו השבטים בשעת ברכות וקללות ששה עלו לברוך וששה עלו לקלל, כי המברכים כנגד שש תבות שבפסוק שמע ישראל שהוא כלו ברוך וקדוש ואין שם אחיזה והזכרת קללה כלל, אבל ששה המקללים הם כנגד פסוק ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד ששם יש בחינת תרגום, בחינת עץ הדעת בני"ל ששם אחיזתם בני"ל, על-כן יש שם הזכרת קללות שצריך לקללם ולהכניעם לבטל הרע שבתרגום ולהעלות הטוב להשלים לשון הקדש, שהוא בחינת שמירת הברית שעל-ידי זה נשלם המטה שלמה של שנים עשר שבטי י"ה, שהם בחינת שני הפסוקים הנ"ל בני"ל, כי ברכות וקללות תלוי בשמירת הברית, כמו שכתוב, ראה נתתי לפניך היום ברכה וכי. 'לפניך' דיקא, (כמו שכתוב רבנו שם במאמר "בקרוב" הנ"ל, עין שם). ועל-כן ביום כפור שאז הוא בחינת תקון הברית בשלמות בני"ל ועל-כן אין להם אחיזה, על-כן אומרים אז ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד בקול רם, שזה בחינת שלמות תקון הברית בני"ל, כי אין יראים מהם בני"ל וגם הרמת הקול מורה על תקון הדעת, תקון הברית, (כמו שמובא לעיל בהלכות נשיאת כפים). כי ביום כפור הוא בחינת שלמות לשון הקדש, כי אז הוא גמר נתינת התורה, שהוא בחינת שלמות לשון הקדש, (כמובא לעיל):

אות ו

ועל-כן נחתמין ביום כפור, כי תקון הברית הוא בחינת חותם, בבחינת וצאצאיו חתם באות ברית קדש. ועל-כן עקר החתימה בנעילה, כי אז נשלם תקון הברית על-ידי החמשה ענויים שהתענו כל היום בני"ל, ואז הוא גמר שלמות התפלה החמישית והאחרונה של כל החמש תפלות שהתפללו כל היום כלו וכנ"ל. שכל זה הוא שלמות תקון הברית בני"ל, על-כן אז היא החתימה בני"ל, כי חותם של יום כפור הוא בחינת חותם של תקון הברית כפי המובן מדברי רבנו גרו זאיר, במאמר החותמות (בסימן כב), עין שם. כי החותם של יום כפור הוא חותם הראשון הפנימי שהוא חותם הרגלון, כמו שמובא שם. וחותם הרגלון הוא בחינת חותם אות ברית קדש פיזי, כי החותם נעשה על-ידי תקון הברית שעל ידו דם נעפר ונעשה חלב ונתתקן הדם נדות, (כמו שמובא בפרוש המאמר "האי מאן" הנ"ל) ועל-ידי זה נעשה בחינת חותם שהוא הפך דם נדות, (כמובא בכתבים. וכמובן במאמר החותמות הנ"ל). ועל-כן מפיסין זה את זה בערב יום כפור כדי לתקן חותם הפנימי הנ"ל שהוא תלוי בשלום העולם, (כמו שכתבו במאמר החותמות, עין שם). וזה שמרבין בצדקה בערב יום כפור, כי צדקה הוא גם כן תקון הכללי, (כמו שמובא שם, עין שם). וזה בחינת תשובה ותפלה וצדקה שמעבירין וכי, שהם צום קול ממון שמקזמין כלם ביום כפור, כי כלם הם בחינת תקון הכללי, כי

צום הוא בחינת תקון הברית שהוא כלליות הגידון פני"ל. והקול, הינו בחינת תקון כללי של הדבור שנעשה ביום כפור על-ידי השבחים להשם יתברך שמרבין מאד ביום כפור פני"ל. וממון, הינו צדקה, הוא תקון הכללי של משא ומתן, (כמובא כל זה במאמר "האי מאן" הנ"ל) והם מעבירין רע הגזרה, כי הם מלבנין העוונות בבחינת דם נעפר ונעשה חלב פני"ל. וזה שאומרים החר נדרים וכל נדרי ביום כפור, כי זה תקון הדעת, כי הנדרים תלויים בדעת, בבחינת כי יפלא לנדר נדר וכו', ועל-ידי תקון הנדרים דם נעפר וכו' בבחינת כי יפלא דבר וכו' בין דם לדם וכו', (כמובא במאמר התקונים "קם רבי שמעון" שאומרים אז, עין שם). ועל-כן על-ידי פגם הנדרים בנים מתים חס ושלום, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (שבת לב ע"ב), כי פגם הנדרים הוא בחינת פגם הברית, ועל-כן ביום כפור שאז הוא תקון הברית פני"ל, על-כן מתירין ומתקנין הנדרים אז כדי לתקן הדעת כדי להלבין הדמים בבחינת דם נעפר ונעשה חלב. (שיף לעיל) ועל-כן אומרים אחר נעילה ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד בקול רם, כי אז הוא גמר שלמות תקון הברית בחינת חותם פני"ל. ועל-כן אומרים שלש פעמים ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד שהם ח"י תבין כנגד ח"י ברפאון דצלותא, כי אז הוא גמר שלמות תקון התפלה שהוא תקון הברית, בחינת צדיק ח"י עלמין פני"ל:

יום הכפורים ב:

על-פי המאמר "תקעו בחדש שופר" לקוטי תנינא בסימן ה, עין שם כל המאמר. ועין מה שמובא בהשיחות שלאחר הספורי מעשיות. ואיתא שם שלפי הימים הנוראים ראוי שיהיה האתרוג נאה, הינו כפי הבכיה שמרבין לבכות בימים נוראים בן זוכין לאתרוג נאה, כי אמרי אינשי שכל נער יש לו אשה נאה וכו', (עין שם היטב). ובגמ' נוראים ישראל הם בבחינת נער, (כמו שאיתא בתקונים) והנה נער בכח. מיד, ותחמל עליו. על-כן על-ידי הבכיה של ימים נוראים כל מה שמרבין לבכות יותר נכנסין יותר בבחינה זו, בבחינת נער בכח, ועל-ידי זה זוכין לאתרוג נאה שהוא בחינת פלך יפה רעיתי ומום אין בך וכו', עין שם. כי זה שאומרים העולם וכו', כי עקר השכל הוא מהמח. והמח שואב ממח שבעצמות שהוא נשקה על-ידי לחות ושמנונית הגוף וכו'. ועל-כן מי שהוא נער ואין שכלו בשלמות ונשאר מחו כנוס בעצמות וכו' ועל-כן בת זוגו שנקחה מן העצמות וכו', על-כן היא נאה, כי נמשך אליה רבוי המח שבעצמותיו, כי משם נלקחה, כמו שכתוב, ויקח אחת מצלעותיו וכו' כי עקר היפי היא מהמח, כמו שכתוב, חכמת אדם תאיר פניו וכו', עין שם. ובקדשה זה בחינת שגמ' שכיני שרשי הדעת אל האתרוג ועין בפגנות סוד אתרוג ולולב, עין שם:

אות א

ולבאר קצת, כי עקר הפגנה הוא להמשיך אל האתרוג, שהוא בחינת מלכות המחין שבגוף, דהינו החסדים שבששה קצוות, אך אי אפשר שיתנו הארה אל האתרוג כי אם על-ידי שמקבלין הארה משרשי המחין, דהינו משרשי החסדים שבדעת, שזהו סוד הנענועים, (עין שם בכתבי האר"י. נמצא, שעקר הארת האתרוג בחינת מלכות הוא על-ידי שנתרבין ומאירין בחינת המחין שבששה קצוות על-ידי שגמ' עליהם הארת המחין שבראש פני"ל. וזה בחינה הנ"ל, רק שם הוא נער ממש ונשאר מחו כנוס בעצמות. ולא עלה למעלה אל המח פני"ל. וכאן בקדשה הארת האתרוג על-ידי שגמ' שכיני בכונה הארת המחין שבראש לתוף בחינת הגוף ונתרבין ומאירין המחין שבגוף ומשם נמשך המחין אל האתרוג והכו'. כל זה מבאר בהשיחות הנ"ל כפי מה ששמענו מפיו הקדוש בפרוש, ועין שם עוד מבאר יותר ענין

אות ב

אך להבין הענין יותר איך על-ידי בחינת נער בכה בראש השנה וביום כפור נעשה בחינה זו שיהיו נמשכין המחוין שבראש אל הששה קצוות ומשם יהיו נמשכין אל האתרוג, אך באמת כל הענין מבאר היטב במאמר תקעו-ב' הנ"ל, כי זה הענין של האתרוג נאמר בסמוך מיד אחר מאמר תקעו הנ"ל, שנאמר בראש השנה, ותקף אחר יום כפור. (ואז לא היה אתרוגים מצויים באותו השנה), אז אמר רבנו זכרוננו לברכה ענין הנ"ל של האתרוג שלפי הימים נוראים שהיה לנו ראוי שיהיה לנו אתרוג נאה, כי אז בכו הרבה באותן הימים נוראים וכיו'.

אות ג

כי מבאר במאמר הנ"ל שצריכין להשליך כל מיני חכמות לא מבעיא חכמות של שטות של סתם בני אדם אלא אפלו חכמות גמורות אפלו מי שיש לו מוח גדול באמת כשמגיע לאיזה עבודה הוא צריך להשליך כל החכמות ולעסוק בעבודתו יתברך בפשיטות, כי לא המדרש הוא העקר אלא המעשה וכו', (עין שם היטב). וזה בחינת ראש השנה ויום כפור שאז ישראל הם בבחינת נער בכה. ועל-ידי זה זוכין לאתרוג נאה כנ"ל, כי כל אחד פשוטה לאיזה שכל אפלו לשכל וחכמה דקדושה, ועקר השכל על-ידי שמעלה לחיות ושמנונית הגוף אל המוח שבראש, שזה בחינת מה שנאמר שם קדם במאמר הנ"ל. שצריכין להעלות מבחינת החתים בשרו לבחינת חותם דקדושה, בחינת תפלין מחין, עין שם. וכשמעלה לחיות ושמנונית הגוף אל הדעת ונתרבה מחו ודעתו, אזי צריך שלא לעמוד. ולסמוך על דעתו לבד, כי על-ידי הדעת והחכמות של אדם יכול לפל בטעותים גדולים חס ושלום, ויכול על-ידי חכמתו להטות לגמרי חס ושלום, מדרך ה', כי אסור לסמוך על דעתו וחכמתו לבד, (כמבאר בדברי רבנו זכרוננו לברכה כמה פעמים. רק עקר השלמות הוא כל מה שנתרבה ונתוסף דעתו ומפיר ביותר בגדלת ה' יתברך שיראה להמשיך הדעת אל הלב בבחינת וידעת היום והשבות אל לבבך שצריכין להמשיך הדעת אל הלב כמו ששמעתי מרבנו זכרוננו לברכה שאמר, כי הלא גם אמות העולם יש להם דעת וחכמות, אך שהדעת שלהם הוא בלא לב והעקר להמשיך הדעת אל הלב בבחינת וידעת היום והשבות וכו' כנ"ל, הנה פשוטה לאיזה דעת ומשיך הדעת אל הלב ויסתכל היטב בעצמו אם מעשיו עולים יפה כפי חכמתו ואם לבו שלם עם ה' שיתבטלו כל תאוות וחמדות הגוף כל מה שלב האדם חומד כלם יתבטלו נגדו יתברך. ולא יהיה לו שום תאוה וחמדה כלל רק להשם יתברך, כי כך יפה לו כפי הדעת שזכה עכשיו להפיר בגדלתו יתברך וישתדל עכשיו לעבד את ה' במצות מעשיות ועבודות דקדושה באופן שיהיו מעשיו מרבין מחכמתו, כי לא המדרש הוא העקר אלא המעשה, וכמבאר לעיל במאמר הנ"ל שצריכין להשליך את כל החכמות ולעבד השם יתברך בפשיטות גמור. נמצא, שכל מה שזכה לדעת יותר ולהפיר יותר בגדלתו יתברך הוא ממשיך בכל פעם הדעת אל הלב והגוף להשתדל לעשות מעשים טובים ועבודות דקדושה כפי הדעת שזכה עכשיו וכל מה שיש לו דעת יותר עובד ביותר ועושה מעשים טובים ביותר בשביל השם יתברך בפשיטות גמור בלי שום חכמות ואינו נמשך אחר חכמתו להיות נשאר עם החכמות לבד חס ושלום, בלי עבודת חס ושלום, רק עקר חכמתו הוא להשליך החכמות, דהינו כל מה שזכה ליותר חכמות ומפיר ביותר אותו יתברך הוא משתדל בכל פעם יותר לעבד אותו יתברך בפשיטות בעבודת בלי חכמות, כי זה עקר עבודתו יתברך ועל-כן הוא משליך בכל פעם את החכמות בשביל עבודתו יתברך. נמצא, שממשיך את כל חכמתו אל הלב והגוף, דהינו אל עבודות ועשיות דקדושה, שזה העקר כנ"ל ומשם נמשך עקר יפי והדור האתרוג שהוא בחינת מלכות פידוע, כי עקר התגלות מלכותו יתברך הוא רק על-ידי מעשים טובים, על-ידי מצוות מעשיות, כי מלכות הוא בחינת עשיה פידוע, כמובא בזהר שמלכות מקונו בעשיה. וזה עקר עבודתנו בראש השנה וביום כפור. שאז ישראל הם בבחינת נער בכה, דהינו שמשלקין ומשליכין כל החכמות רק ממשיכין הדעת אל הלב ומסתכל כל אחד בעצמו אם לבו קשור לדעתו, דהינו אם מתנהג בתאוות לבו וגופו כפי הדעת שלו, כי כל אחד ואחד יודע מהשם יתברך בכלל שמלא כל הארץ כבודו. וצריך להסתכל בעצמו אם הוא מתנהג כך עם גופו כפי דעתו. ואם מעשיו עולים יפה כפי דעתו וחכמתו על כל פנים. ואז בראש השנה ויום כפור שכל ישראל מתעוררים בתשובה ואז נתעורר לבבך על-ידי זה, כי כל אחד רואה בעצמו איך מעשיו אינם עולים יפה כפי חכמתו שיודע שהשם יתברך מלא כל הארץ כבודו

ואף-על-פי-כן נטה מרצונו יתברך ומכל שכן מי שפגם חס ושלום, או חטא חס ושלום, וזה בחינת נער בכה, דהינו שמסלקים כל החכמות ומסתכלים רק על המעשים אם עבודתו היתה כראוי בשנה זו כפי חכמתו ודעתו על כל פנים. ועל-ידי זה נתעורר לבו לבכיה גדולה, כי רואה כמה רחוקים מעשיו אפלו מחכמתו ודעתו הקטנה. וזה שכתב רבנו זכרוננו לברכה שעל-ידי בחינת נער בכה זוכה לאתרוג נאה כנ"ל, כי על-ידי נער בכה, שזה בחינת שממשיך הדעת אל הלב והגוף להשתדל שיהיו מעשיו מרבים מחכמתו כנ"ל, על-ידי זה עקר התגלות מלכותו יתברך כנ"ל, שזהו בחינת הדור האתרוג, שהוא בחינת מלכות כנ"ל. וזה בחינת שממשיכין שרשי הדעת אל הששה קצוות, דהינו אל הגוף ומשם נמשך הדור האתרוג, הינו כנ"ל שממשיכין עקר הדעת אל הגוף להשתדל לעשות מעשים טובים בלי חכמות כנ"ל ועל-ידי זה עקר התגלות מלכותו יתברך שהוא בחינת הדור האתרוג כנ"ל:

אות ד

וזה בחינת תקון המשפט שמבאר שם במאמר הנ"ל שהוא על-ידי שמשליכין כל החכמות, עין שם. שזה בחינת נער בכה וכו' כנ"ל, כי מקדם מבאר שם במאמר הנ"ל שתקון המשפט הוא על-ידי שנוהרין לגרש טפת עשו וישמעאל מן המוח שלא יבלבל את המוח ויקלקל את המשפט חס ושלום, וכו', עין שם. ובאמת כלו חד, כי כשמעלה את הלחות ושמנונית הגוף מבחינת החתים בשרו לבחינת חותם דקדשה שהוא המוחין. אזי יכול להעלות גם בחינת טפת עשו וישמעאל וטפת עשו וישמעאל הם בחינת זהמת הנחש, בחינת פגם עץ הדעת טוב ורע שממש נמשך התערובות טפת עשו וישמעאל כידוע ועקר פגם טפת עשו וישמעאל בחינת פגם עץ הדעת היא בחינת רבוי החכמות מה שרוצין להטות אחר חכמתו ודעתו כמו אומין דעלמא שהם עשו וישמעאל שהולכים אחר חכמתו ודעתם המשבשת. והם חכמים בעיניהם, ומחמת זה סרו מאחרי השם יתברך, אבל אנחנו עם קדוש מזוהרים להשליך את חכמתנו ולבטל דעתנו נגדו יתברך ונגד הצדיקים האמתיים שבכל דור ודור ועקר עבודתנו הוא שכל מה שזוכים לחכמה יתרה לראות להשתדל לעבד את השם יתברך ביותר בעבודות יותר בתמימות ובפשיטות. ועקר החכמה הוא להשליך החכמות, דהינו לבטל דעתו נגדו יתברך ונגד צדיקי אמת וכו'. וזה בחינת תקון המשפט שעקרו על-ידי שמסלקין ומשליכין את החכמות ועל-ידי זה בעצמן מבטלין ומגרשין טפת עשו וישמעאל שהם רוצים לסבב את המוח ברבוי חכמות בטלות. עד שיוכל לטעות על-ידי חכמתו חס ושלום, להטות לגמרי מדרכי ה' כמו שמצינו רבים שנטו על-ידי חכמתם מהשם יתברך ונפלו לשאול תחיתות על-ידי שהעמידו על חכמתם, (כמבאר בדברי רבנו מזה כמה פעמים. וזה בחינת טפת עשו וישמעאל, בחינת עץ הדעת טוב ורע שמבלבל את המוח בחכמות של שקר וטעות עד שיוכל להטות לגמרי חס ושלום, מהשם יתברך, אבל כשנוהרין שבכל פעם שזוכים לאיזה חכמה והכרה בו יתברך להשתדל לעשות עבודות ומעשים טובים ביותר ומשליכין כל החכמות ועושין עבודות בפשיטות גמור, בזה מכניעין טפת עשו וישמעאל. ואין להם פח לבלבל את האדם בחכמות של שטות להטותו מדרכי השם יתברך. מאחר שאינו סומך על חכמתו כלל, אדרבה, כל מה שנתחכם יותר הוא משליך החכמות יותר וסומך רק על אמונה לבד. ועושה מעשים טובים בפשיטות בתמימות כנזכר לעיל. נמצא, שבחינת נער בכה, דהינו שמשליכין את החכמות ומסתכלין רק על מעשים טובים אם מעשיו כראוי ומחמת זה שבוכה על שפגם במעשיו נגדו יתברך, זה בחינת תקון המשפט, בחינת הכנעת ובטול טפת עשו וישמעאל וכו' כנ"ל, כי מבאר שם שטפת עשו וישמעאל בהכרח להוציא לחוץ לבלי להעלותו אל המוח חס ושלום, כי מבלבל את המוח כנ"ל. ועל-כן על-ידי שמשליך את החכמות ומסתכל על מעשים טובים ועל-ידי זה זוכה לבכיה, בחינת נער בכה, על-ידי זה מוציא טפת עשו וישמעאל על-ידי הדמעות, כי הדמעות הם ממותרי המרה שחרה שהוא טחול אמא דערב רב שם עשו וישמעאל כידוע (וכמבאר זה בדברי רבנו זכרוננו לברכה בסימן לו). נמצא, כשבוכה הוא מגרש על-ידי הדמעות בחינת טפת עשו וישמעאל, שזה עקר תקון המוח בחינת תקון המשפט (ועין היטב במאמר הנ"ל מתחלתו לסופו והבן היטב):

אות ה

וְזֶה בְּחִינַת וְעֵינֵי לֵאָה רַכּוֹת וְרַחֵל הֵיטָה יִפֶּת תֹּאֵר וּיִפֶּת מְרָאָה, 'עֵינֵי לֵאָה רַכּוֹת', זֶה בְּחִינַת נַעֲר בִּכְהָ, שְׁעַל-יָדֵי זֶה מְגַרְשִׁין מַעֲצָמוֹ בְּחִינַת טַפֵּת עֲשׂוֹ וְיִשְׁמַעְעָל, כִּי עֵינֵי לֵאָה הֵיוּ רַכּוֹת שֶׁהֵיטָה בּוֹכָה שְׁלֵא תִפֵּל בְּחִלְקוֹ שֶׁל עֲשׂוֹ, כִּי לֵאָה מִסְטָרָא דְדִינָא קִשְׁיָא שְׁשָׁם עֵקֶר אַחִיזַת בְּחִינַת עֲשׂוֹ וְיִשְׁמַעְעָל וְכָל הָאֲבוֹת וְהָאֲמָהוֹת עֵקֶר עֲבוּדָתָם הָיָה לְבָרֵר הַדְּעַת דְּקִדְשָׁה, מִבְּחִינַת טַפֵּת עֲשׂוֹ וְיִשְׁמַעְעָל שְׁנֵתְעָרַב עַל-יָדֵי חֵטָא אֲדָם הָרֵאשׁוֹן כִּידוּעַ. וְעַל-כֵּן לֵאָה שֶׁהֵיטָה מְרַגְשֵׁת שְׁנֵאֲחִזָּה בָּהּ בְּחִינַת טַפֵּת עֲשׂוֹ וְכוּי, הֵיטָה יִרְאָה שְׁלֵא תִפֵּל בְּחִלְקוֹ, וְעַל-כֵּן הֵיטָה בּוֹכָה תְּמִיד עַל זֶה, כִּי עַל-יָדֵי הַבְּכִיָּה מְבָרְרִין וּמוֹצִיאִין לַחוּץ בְּחִינַת טַפֵּת עֲשׂוֹ וְיִשְׁמַעְעָל. וְכִמוֹ כֵּן כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל כְּשֶׁמְרַגֵּשׁ בַּעֲצָמוֹ אַחִיזַת הַסְטָרָא אַחֲרָא שֶׁהוּא בְּחִינַת טַפֵּת עֲשׂוֹ וְיִשְׁמַעְעָל שְׁעֲדִין לֹא נִתְבָּרַר אֲצִלוֹ הַטּוֹב מִהֲרַע הוּא צָרִיךְ לְבָכוֹת הַרְבֵּה שְׁלֵא יִפֵּל בְּחִלְקוֹ שֶׁל עֲשׂוֹ חֵס וְשְׁלוֹם שֶׁהוּא הַשְׁטָן, הוּא הַיֵּצֶר הָרַע. וְעַל-יָדֵי הַבְּכִיָּה וְהַדְּמָעוֹת הוּא מְגַרֵּשׁ בְּחִינַת טַפֵּת עֲשׂוֹ וְיִשְׁמַעְעָל כִּנּוּי. וְעַל-יָדֵי זֶה זֹכָה לְהַמְשִׁיךְ הַדְּעַת אֶל בְּחִינַת מַלְכוּת הָאֲתָרוּג כִּנּוּי. וְזֶה בְּחִינַת וְעֵינֵי לֵאָה רַכּוֹת וְרַחֵל הֵיטָה יִפֶּת תֹּאֵר וְכוּי, שְׁעַל-יָדֵי עֵינֵי לֵאָה רַכּוֹת, עַל-יָדֵי הַבְּכִיָּה בְּחִינַת נַעֲר בִּכְהָ, עַל-יָדֵי זֶה וְרַחֵל הֵיטָה יִפֶּת תֹּאֵר, בְּחִינַת הַדּוֹר הָאֲתָרוּג שֶׁהוּא בְּחִינַת רַחֵל, בְּחִינַת מַלְכוּת כִּנּוּי וְהִבּוֹ :

אות ו

וְזֶה בְּחִינַת יוֹם כְּפוֹר שְׁצָרִיכִין לְהַתְעַנּוֹת אָז, כִּי עֵקֶר לַחֹת וְשִׁמְנוּנֵי הַגּוֹף שְׁעוֹלָה אֶל הַמַּח הוּא כִּפִּי הָאֲכִילָה, כִּי מִשָּׁם עֵקֶר לַחֹת וְשִׁמְנוּנֵי הַגּוֹף כִּידוּעַ בַּחוּשׁ. וּמַחֲמַת חֵטָא אֲדָם הָרֵאשׁוֹן שְׁאֲכַל מַעֲץ הַדְּעַת טוֹב וְרַע עַל-יָדֵי זֶה נִפְגַּם הָאֲכִילָה וְנִתְעָרַב בְּכָל הַמַּאֲכָלִים בְּחִינַת טַפֵּת עֲשׂוֹ וְיִשְׁמַעְעָל. וּמַחֲמַת זֶה כְּשֶׁעוֹלִים הַלַּחֹת וְהַשְׁמֵנוּנֵי מִהַמַּאֲכָלִים אֶל הַמַּח יָכוֹל לְהִתְעָרַב בְּהַמַּח בְּחִינַת טַפֵּת עֲשׂוֹ וְיִשְׁמַעְעָל חֵס וְשְׁלוֹם כִּנּוּי. וְעַל-כֵּן בְּיוֹם כְּפוֹר שְׁאֵז צָרִיכִין לְגַרֵּשׁ לְגַמְרֵי בְּחִינַת טַפֵּת עֲשׂוֹ וְיִשְׁמַעְעָל, כִּי אֵז גַּמְרֵי תִקּוֹן הַמַּלְכוּת כִּידוּעַ שְׁעֵקֶר הַתִּקּוֹן עַל-יָדֵי שְׁמַגְרִשִׁין וּמְבַטְלִין טַפֵּת עֲשׂוֹ וְיִשְׁמַעְעָל וּמְשִׁיכִין הַדְּעַת אֶל בְּחִינַת הַמַּלְכוּת וְכוּי כִּנּוּי, עַל-כֵּן אֲסוּר לְאֲכֹל כָּלל בְּיוֹם כְּפוֹר כִּי שְׁלֵא לִתְּנוּ שׁוּם מְקוֹם וְאַחִיזָּה כָּלל לְבְּחִינַת טַפֵּת עֲשׂוֹ וְיִשְׁמַעְעָל בְּיוֹם הַזֶּה, כִּי אֵז אֵין לָהֶם שׁוּם שְׁלִיטָה כָּלל, כִּי כֵּלָא שְׁתָּא אֵית לְהוּ רְשׁוֹ לְאֲסִינּוּ, בַּר מִיּוֹם כְּפוֹר, כִּי אֵז הוּא סְלִיחוֹת עוֹנוֹת. וְעֵקֶר סְלִיחוֹת עוֹנוֹת הוּא בְּחִינַת זוֹ שְׁמַגְרִשִׁין טַפֵּת עֲשׂוֹ וְיִשְׁמַעְעָל שְׁמִשָּׁם כָּל הָעוֹנוֹת. וְעַל-כֵּן חַיִּיב לְאֲכֹל בְּעָרַב יוֹם כְּפוֹר, כִּי בּוֹדָאֵי עֵקֶר הַמַּח הוּא עַל-יָדֵי הָאֲכִילָה שְׁמִשָּׁם עוֹלִין לַחֹת וְשִׁמְנוּנֵי הַגּוֹף שְׁמַעֲלִין אוֹתָם מִבְּחִינַת הַחֲתִים בְּשָׂרוֹ לְבְּחִינַת חוֹתָם דְּקִדְשָׁה כִּנּוּי, שְׁזָה עֵקֶר יוֹם כְּפוֹר שְׁאֵז הוּא גַמְרֵי חוֹתָם דְּקִדְשָׁה. וְעַל-כֵּן בְּהַכָּרַח לְאֲכֹל בְּעָרַב יוֹם כְּפוֹר כִּי לְהַעֲלוֹת אַחַר כֵּן בְּיוֹם כְּפוֹר לְבְּחִינַת חוֹתָם דְּקִדְשָׁה עַל-יָדֵי הָאֲכִילָה שֶׁל עָרַב יוֹם כְּפוֹר, אֲבָל בְּיוֹם כְּפוֹר בַּעֲצָמוֹ אֲסוּר לְאֲכֹל, כִּי עַל כָּל פְּנִים בְּשַׁעַת הָאֲכִילָה יֵשׁ אַחִיזָּה לְבְּחִינַת טַפֵּת עֲשׂוֹ וְיִשְׁמַעְעָל רַק שְׁאֲחַר כֵּן מְבָרְרִין אוֹתָם, אֲבָל עַכְשָׁיו בְּיוֹם כְּפוֹר אֲסוּר שְׁיִהְיֶה לָהֶם שׁוּם אַחִיזָּה בַּעֲלָמָא כָּלל, כִּי עֵקֶר סְלִיחוֹת עוֹנוֹת בְּיוֹם כְּפוֹר הוּא עַל-יָדֵי שְׁמַגְרִשִׁין וּמְבַטְלִין אוֹתָם לְגַמְרֵי כִּנּוּי. וְעַל-כֵּן אֵי אֲפָשֵׁר לְאֲכֹל אֵז כָּלל, רַק מִהָאֲכִילָה שֶׁל עָרַב יוֹם כְּפוֹר מְבָרְרִין וּמַעֲלִין מִבְּחִינַת הַחֲתִים בְּשָׂרוֹ לְבְּחִינַת חוֹתָם דְּקִדְשָׁה, שְׁזָה עֵקֶר יוֹם כְּפוֹר, שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁמִירַת הַבְּרִית שְׁכָל עֲבוּדָתוֹ בְּכַהֵן גְּדוֹל שְׁהִיָּה קְדוּשׁ בְּקִדְשַׁת הַבְּרִית יוֹתֵר מִכָּל יִשְׂרָאֵל. וְלֹא אֲרַע קְרִי לְכַהֵן גְּדוֹל בְּיוֹם כְּפוֹר, כִּי הִיָּה מַעֲלָה מִבְּחִינַת הַחֲתִים בְּשָׂרוֹ לְבְּחִינַת חוֹתָם דְּקִדְשָׁה. וְטַפֵּת עֲשׂוֹ וְיִשְׁמַעְעָל מְגַרְשִׁין וּמְבַטְלִין עַל-יָדֵי הַבְּכִיָּה שְׁבוֹכִין בְּיוֹם כְּפוֹר בְּחִינַת נַעֲר בִּכְהָ עַל-יָדֵי שְׁבוֹכִין בְּשַׁעַת הַיּוֹדֵיִים בְּזֶה מְגַרְשִׁין וּמְבַטְלִין כָּל הַחֲטָאִים שֶׁהֵם בְּחִינַת טַפֵּת עֲשׂוֹ וְיִשְׁמַעְעָל כִּנּוּי. וְאֵז נִשְׁלַם בְּחִינַת חוֹתָם דְּקִדְשָׁה שֶׁהוּא תִקּוֹן הַמַּח בְּשְׁלָמוֹת וְעַל-יָדֵי זֶה זֹכְכִין אַחַר כֵּן לְאֲתָרוּג נְאֻה וְכוּי כִּנּוּי וְהִבּוֹ הֵיטָב :

ברוך ה' לעולם, אמן ואמן:

אות א

אחר יום כפור שאז זכו לחותם ברית קדש, בחינת תקוון הברית, תקוון התפלה פני"ל, תכף אחר כך מתחילין לעסק בסכה, כי סכה תלוי בתקוון הברית, כי הסכה הוא בחינת ענני כבוד ואותו שהיו פגומים בברית היה הענן פולטם, כמו שכתוב: ויזנב בך כל הנחשלים אחריך, כמובא. וזהו, ואתה עיף ויגע ולא ירא אלקים. הפך תקוון הברית שהוא בחינת אשה יראת ה', שהוא מלכות דקדשה פני"ל, שהוא בחינת תקוון התפלה, בחינת אשה יראת ה' היא תתהלל. ועל-כן סכה, שהוא בחינת ענני כבוד, אי אפשר לזכות לסכה כי אם על-ידי תקוון הברית פני"ל. ועל-כן סכה הוא בחינת יעקב, כמובא, כמו שכתוב: ויעקב נסע ספתה וכו'. כי יעקב הוא בחינת יראה ועל-כן עקר תקוון התפלה על ידו, כמו שכתוב ביעקב: מה נורא המקום הזה אין זה כי אם בית אלקים. שזה בחינת שלמות עליות התפלה לבחינת בית על-ידי בחינת יראה (וכמובא בדברי רבנו, עין שם). וכל זה זכה על-ידי ששמר בריתו ביותר והיתה מטתו שלמה, ועל-כן זכה לבחינת סכה פני"ל, כי סכה הוא בחינת דעת גדול, בחינת רוח הקדש, בחינת מקיפים שאי אפשר לזכות לדעת הזה כי אם על-ידי שמירת הברית (פני"ל כמה פעמים). וזה שכתב רבנו גרו ואיר במאמר המקיפים (בסימן כא) המתחיל: עתיקא טמיר וסתים (פרק ג דספרא דצניעותא), שאי אפשר לזכות לבחינת סכה, בחינת מקיפים כי אם על-ידי שיקדש שבעת הנרות שהם שבעה נקבי המוח, דהינו עיניו ואזניו ופינו וחסמו שקדשת כל אלו הדברים תלוי בקדשת הברית כדוע. ועל-כן סכה שאין בה שבעה טפחים על שבעה טפחים פסולה, כי צריכה להיות גדולה לפחות שבעה טפחים כנגד שבעת הנרות הנ"ל שצריך לקדשם שעל ידם נעשה הסכה פני"ל, כי דפנות מחצת הסכה מורה על גבול הקדשה ולשם צריך להכניס כל כלי תשמישו ואכליתו ושתיתו ושנתו וכל שאר צרכיו כלם צריכים להיות בתוך הסכה דוקא, דהינו בתוך גבול הקדשה ולא יצאו מגבול הקדשה ולחוץ, דהינו בחינת חוץ לסכה. והעקר שעל-כל-פנים תהיה הסכה גדולה שבעה טפחים. כנגד שבעת הנרות הנ"ל, כדי שיכניס כלם לתוך הסכה, לתוך גבול הקדשה ולא יצאו חס ושלוש לחוץ. (ואלו שבעת הנרות שהם אור הפנים שתלויים בקדשת הברית, הם בחינת טפחים בבחינת וטפח לו על פניו שצריך לקדש הטפחים אלו על-ידי קדשת הברית. וזה בחינת סכה של שבעה טפחים הנ"ל, עין בדברי רבנו המתחיל סוד פונת המילה בסימן ג). כי העקר תלוי בראשי האיברים והחושים האלו וכל שארי האיברים נגררים אחריהם. וזה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה שצריכה להיות גדולה שבעה טפחים כדי להכניס לשם ראשו ורבו ושלחנו. כי אלו השבעה נקבי המוח הנ"ל הם ראשו ורבו של אדם וכל התאוות תלויים בהם. והעקר תלוי שיכניס אותם לתוך גבול הקדשה על-ידי קדשת הברית פני"ל, אבל אין לה שעור למעלה, כי אדרבה, כל מה שמתרחבת יותר כדי להרחיב גבול הקדשה ולהכניס לשם כל גופו בשלמותו וכל צרכיו וכל כלי תשמישו וכל מיני תענוגיו כלם יהיו שיהיו שם בתוך הסכה בתוך מחצת הסכה ולא יצאו לחוץ חס ושלוש, פני"ל. ואז כשבונה מחצות ודפנות כשעור הנ"ל, דהינו לפחות שבעה טפחים פני"ל, אז הם ראויים לסכה, דהינו לספק עליהם הספק, שזה עקר שם הסכה, כמו שפרש רש"י, דהינו לזכות לבחינת חפיפת סכיכת רוח הקדש, בחינת מקיפים הנ"ל. כי אי אפשר לזכות לבחינת זו כי אם על-ידי קדשת השבעת הנרות שהם בחינת מחצות של שבעה טפחים פני"ל:

אות ב

וזה שאמרו זכרונם לברכה (סכה ב): סכה שהיא גבוהה למעלה מעשרים אמה פסולה. שהם בחינת שני יודין, שהם בחינת שני השכליות, דהינו שכל פנימי ושכל מקיף, כי השכל היא בחינת יוד, (כמובא בדברי רבנו). ולמעלה מאלו העשרים אמה, דהינו למעלה מהמקיף לא שלטה בה עינא,

ואסור לכנס לפניו ממחצתו להסתכל לשם, ועל-כן אסור להגביה הסכך יותר למעלה מעשרים, כי במפלא ממה אל תדרש, כי אי אפשר להסתכל כי אם בהמקיף הסמוך אליו כנ"ל, ומי שנכנס לפניו ממחצתו הוא יוצא מגבול הקדשה. ועל-כן הסכה פסולה לגמרי אם היא גבה למעלה מעשרים. וזה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה: למעלה מעשרים אמה אין אדם עושה דירתו דירת עראי אלא דירת קבע ואין סכה דירת עראי בעיניו, כי הסכה שהיא בחינת המקיפים צריכה להיות דוקא דירת עראי, דהינו שלא יטעה חס ושלום, שכבר זכה לשלמות הדעת מאחר שזכה לאיזה השגה, כי גבה מעל גבה שמר וכו' ולגדלתו אין חקר. ועל-כן אסור לקבע דירתו בסכה זו כי אם שתהיה דירת עראי לפי שעה ולהשתדל ולטרח בעבודת ה' לזכות להשגה אחרת ולצאת מסכה לסכה, כי תכלית הידיעה שלא ידע, ומי שאוחז בבחינת התכלית זאת אזי סכתו, דהינו השגתו, הוא בחינת דירת עראי תמיד, כי מיגע תמיד להשיג יותר כנ"ל. ובזה תלוי שאינו הורס לעלות אל ה' לכנס לפניו ממחצתו מאחר ששפל בדעתו ואוחז בבחינת התכלית שאינו יודע כלום. איך יבוא להסתכל עוד יותר למעלה ממנו רק מיגע להשיג הסמוך אליו ובזה תלוי קיום דעתו, כי זה עקר התכלית כנ"ל, וזוהי להשיג תמיד השגות חדשות, אבל מי שרוצה להסתכל למעלה ממחצתו, וזה מחמת שסובר שהוא יודע כבר השגתו יתברך עד שמתפאר שמתר לפניו, ואזי בודאי דירתו דירת קבע, כי אינו מיגע לצאת מסכה לסכה כנ"ל, ואזי הוא קלוקל הדעת לגמרי, כי מי שהוא סובר שהוא יודע משהו בהשגתו יתברך אינו יודע כלל, ועל-ידי כניסתו לפניו ממחצתו הורס דעתו לגמרי, כי יוצא חוץ מגבול הקדשה כנ"ל. ועל-כן סכה שהיא גבה למעלה מעשרים, פסולה, מחמת שהיא עושה דירתו דירת קבע כנ"ל. וזה בחינת פגם הברית שעל-ידי זה נפגם הסכה כנ"ל, בחינת פגם האמה של ששה טפחים שהסכה וכל מחצות הקדשה נמדדו בה שהיא בבחינת מגלה טפח ומכסה טפח, עין כל זה במאמר הנ"ל המתחיל, סוד פונת המילה. וכפי מה שהבנתי מפיו הקדוש שזה תלוי בזה כשסובר שיודע משהו בהשגתו יתברך שמו על-ידי זה הורס לעלות אל ה' וכו' להפך, (עין שם היטב). אבל עד עשרים אמה הסכה כשרה, כי אף שהסכה למעלה מיו"ד, דהינו למעלה משכלו עם כל זה שלטא בה עינא, כי אפשר להסתכל לשם מאחר שהיא בחינת המקיף הסמוך לשכלו, כי אדרבא זה עקר מצות סכה למען ידע שהוא יושב בסכה, כמו שכתוב: למען ידעו דרתיכם וכו'. כמו שדרשו רבותינו זכרונם לברכה שצריך האדם לדעת שישב בסכה, דהינו שיהיה עיניו ודעתו צופות ומביטות תמיד אל הסכך, שהוא בחינת המקיף, כדי לזכות לעשות מהמקיף פנימי ושיצא מסכה לסכה ממקיף למקיף כנ"ל. ואפילו אם עושה הסכה גדולה מאד דהינו שמקדש עצמו ביותר, וגם מגביה אותה עד הסכך, עם-כל-זה מאחר שהוא עומד עדין למטה והסכך גבה ממנו למעלה מעשרים אמה הסכה פסולה, כי אי אפשר להשיג יותר ממדרגתו, דהינו מעשרים אמה ממקום שהוא עומד שם באיזה מדרגה שהוא אם לא שיעשה לו אצטבא, דהינו שיעלה למדרגה גבה ויצא מדרגה לדרגה אז יוכל להגביה הסכה משם עד עשרים אמה, דהינו להשיג משם עד המקיף הראוי לאותה מדרגה. (עין בשלחן ערוך הדינים הנ"ל):

אות ג

ועל כל פנים לא תהיה פחותה מעשרה טפחים, כי אי אפשר לזכות לבחינת סכה הנ"ל כי אם על-ידי שנגביה מחצות קדשתו עד יו"ד, דהינו שיזכה למדרגה בקדשת הברית שיעלה הקדשה עד יוד, דהינו בחינת השכל שזוכין על-ידי קדשת הברית כנ"ל. ועל כל פנים יהיה גבה בחינת יוד טפחים, כי הטפח המדה הקטנה המזכר בתורה שמדות הקדושות נמדדו עמה, כי עקר שמירת הברית הוא בבחינת יו"ד, בחינת אמה בת ששה טפחים, (כמו שכתב רבנו שם). אזי בחינת הו"א"ו הזאת שהיא בחינת אמה הנ"ל עולה ונכללת בעשר, דהינו הדעת כנ"ל ואזי המחצה גבה עשר אמות בחינת עשר אמה ארץ הקרש שהם מחצות הקדשה בשלמות הראוי, וכשזוכה לבחינת יו"ד אמות הנ"ל, אזי יש גם דעת המקיף בבחינת יו"ד אמות. וזה בחינת עשרים אמה שעור סכה שאסורה להיות גבה משם, כי אסור לעלות למעלה מזה כנ"ל. וזה בחינת אלף שזוכין להקרא אדם על-ידי קדשת הברית. ולית אדם בלא אלף, הינו על-ידי קדשת בחינת האמה בת ששה טפחים, על-ידי זה זוכין לשני יודיין הנ"ל שהם בחינת שכל הפנימי ושכל המקיף (וזה בחינת סכה שהיא בחינת צרוף שני שמות יאקדונקי). אבל יש שני בחינות בקדשת הברית, דהינו בחינת זווג משבת לשבת ובחינת הקטנים שזווגו בחל, ואף-על-פי-כן צריכין לקדש עצמן כראוי על-פי התורה, כמובא במאמר "אני ה' הוא שמי" (בסימן יא) ובחינת קדשת ימי החל הוא בחינת חלק ששית מקדשת השבת, כי השבת כלול מכל ששת ימי החל כידוע, ועל-כן המדרגה הקטנה של קדשת הברית הוא בחינת טפח אחד כי היא המדה הקטנה שמדות הקדשה נמדדו בה. והוא בחינת חלק ששית מאמה בת ששה טפחים, שהיא בחינת קדשת הברית כראוי בבחינת קדשה משבת לשבת כנ"ל. ואזי כשקדשתו בחינת טפח אחד, דהינו מדרגה הקטנה אזי גם כשעולה אל הדעת ונכלל ביו"ד כנ"ל, אזי הוא גם כן רק בבחינת יו"ד טפחים והוא

שעור הכשר סכה לפחות כנ"ל, אבל למטה מיוד טפחים שיצא מכלל הקדשה אפלו במדרגה הקטנה, אזי בודאי אינה סכה כלל, כי עקר הסכה תלוי בקדשת הברית כנ"ל. וזה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, למטה מיוד דירה סרוחה ואין אדם דר וכו'. דירה סרוחה ממש, הינו פגם הברית שהוא עקר הסרוחון הפד שמירת הברית, שהוא בחינת ריח, כמו שכתב רבנו במאמר "אמר אל הכהנים" (בסימן ב). וזה בחינת אשה ריח נוח, על-ידי בחינת אשה יראת ה', מלכות דקדשה, שמירת הברית - מעלה ריח נוח לה' כנ"ל. וזה שדקדקו: ואין אדם דר בדירה סרוחה, כי בודאי מי שהוא אדם אינו דר שם, רק מי שהוא כבהמה נדמה, דהינו הפוגם ברית הוא נמשל לבהמה, כמו שכתוב: אל תהיו כסוס כפרד אין הבין. כי גבה יוד טפחים הוא שעור רשות היחיד לשבת שהוא בחינת אות ברית ולמטה ממנה הוא רשות הרבים שהיא אשה זונה, שפחה בישא, פגם הברית, כמוכא:

אות ד

ועל-כן כל מחצות הסכה שנים בדיניהם למחצות שבת. כי הם בחינה אחת בחינת רשות היחיד כנ"ל. וזה שנפסק הדין שמחצה המתרת בשבת, מתרת בסכה בשבת שבתוד החג אף שאין בהם הכשר סכה כראוי, (עין בשלחן ערוך), כי מאחר שהיא רשות היחיד לשבת שהוא בחינת אות כנ"ל. הוא מכשיר הסכה גם כן שכל עקרה בחינת שמירת אות ברית וכו"ל:

אות ה

ועל-כן זוכין בסכות לשבעה רועים שבאים בתוד הסכה, כי סכה הוא בחינת מקיפים שזוכין להם כנ"ל. והמקיף הוא בחינת נשמע, כמו שמוכא במאמר החותמות (בסימן כב) שיש בחינת נעשה ונשמע. ונשמע הוא בחינת מה שאין מבינים שזה בחינת מקיף והוא בחינת תפלה, בחינת יראה, בחינת בראשית - (ירא שבת) ירא בשבת שכל זה הוא בחינת סכה, כי סכה הוא בחינת מקיף, בחינת יראה, כי הוא בחינת יעקב כנ"ל. והוא בחינת תפלה כנ"ל. גם הוא בחינת שבת, בחינת בראשית - ירא שבת כנ"ל. ובחינת נעשה ונשמע הוא בחינת שמחה כמו שמבאר שם כל זה, עין שם. וזה בחינת שמחת החג. ועל-ידי זה אנו זוכין לשבעה רועים שהם כלליות הקדשה, (כמו שמבאר שם). ועל-כן על-ידי סכה באין שבעה רועים הנ"ל כנ"ל, (כי סכה הוא בחינת נשמע, בחינת הסכת ושמע ישראל). ובגמר הסכות אנו עושין הושענא רבה שאז נעשה חותם החיצון שהוא חותם הידן בחינת אמונה, כי הוא נעשה על-ידי הסכה שעל ידה באין לשבעה רועים הנ"ל שעל ידם זוכין לאמונה בחינת חותם החיצון הנ"ל, (כמו שמבאר שם, עין שם). ועל-כן בין יום כפור להושענא רבא עושין סכות, כי ביום כפור נעשה עקר החותם הפנימי וכדי לעשות חותם החיצון שהוא בחינת אמונה כדי לשמר חותם הפנימי שלא יתקלקל, על-כן עושין סכות שעל ידם זוכין לאמונה ואזי נעשה בגמר הסכות חותם החיצון בהושענא רבא:

לעיל:

שיד

אות ו

ועל-כן אפלו אין המחצות מגיעות לסך רק שהמחצות גבוהין יו"ד - כשרה, כי אור רשות היחיד עולה עד לרקיע, כי למעלה מיו"ד אין שם בחינת רשות הרבים, כי רשות הרבים אינו עולה רק עד יו"ד, על-כן מאחר שעשה למטה מחצות גבוהות יו"ד כדי לבטל הרשות הרבים ולזכות לבחינת רשות היחיד. אזי הקדשה הולכת עד למעלה אף שאין שם מחצות, כי למעלה מיו"ד אין שם שליטת הרשות הרבים:

ב:

סוכה

אות א

וביום ראשון של סכות מתחילין לטל הלולב עם הארבעה מינים שהם בחינת תקון הברית, (כמובא בספרים שזה בחינת חיי נענועין שבלולב בחינת צדיק חיי עלמין, בחינת צדיק כתרמר יפרח. ועל-כן מתחילין לטל אותן ביום ראשון של סכות כדי לקיים את הסכה שלא תפל חס ושלום, בבחינת סכת דוד הנפלת, שזה נעשה חס ושלום, על-ידי שמתזוין הדמים של השס"ה גידין שהם השס"ה לא תעשה לתוד המוח שמה בא חס ושלום, חלי נופל בחינת סכת דוד וכו', וכל זה על-ידי העדר תקון הברית, עין כל זה במאמר הנ"ל המתחיל "האי מאן דבעי למנסב וכו'" (בסימן כט). על-כן נוטלין הארבעה מינים שבלולב שהם בחינת תקון הברית שהוא זורק תקונים ולבנונית לכל השס"ה גידין ועל-ידי זה אנו סומכין וסועדין ומרימין את הסכה הנ"ל שלא תפל חס ושלום, כנ"ל. ועל-כן הם ארבעה מינים כנגד ארבעה בגדי לבן שנמשכין על-ידיהם על-ידי שמרימין את המוחין ומקימין את הסכה הנ"ל שמשם נמשך לבנונית בבחינת דם נעקר ונעשה חלב, (כמובא שם כנ"ל), שזה בחינת הסכה שהיא בחינת אם לבינה תקרא, בבחינת תספני בבטן אמי ששם בבחינת "אם לבינה", בחינת סכה שם הדם נעקר ונעשה חלב, שמה נעשין בגדים לבנים. וכנגד זה נוטלין ארבעה מינים שבלולב כנגד ארבעה בגדי לבן שנעשין על דם כנ"ל. ועל-כן מתחילין לטל הלולב ביום ראשון של סכות, כי בגין הסכה והקמתה נעשה על-ידי הפח התלבנות העוונות שנעשה ביום הכפורים על-ידי תקון הברית, על-ידי זה יש לנו פח לבנות הסכה כנ"ל. ועל-כן תכף במוצאי יום הכפורים מתחילין לעסק בסכה מיד וכל הארבעה ימים שבין יום הכפורים לסכות עוסקים בבנינה, כי בכל אלו הארבעה ימים אין מחשבין בהם העוונות, ועל-כן הם ארבעה ימים כנגד ארבעה בגדי לבן שנמשכין ביום הכפורים שעל-ידיהם נמשך התלבנות לכל אלו הארבעה ימים ועל-כן אין מחשבין בהם העוונות. ומחמת זה עוסקים בכל אלו הארבעה ימים בבנין הסכה, כי אז יש לנו פח לבנות הסכה ולהקימה על-ידי התלבנות העוונות והדמים כנ"ל. ועל-כן ביום ראשון של סכות שאז הוא ראשון לחשבון עוונות, על-כן אנו יראים שלא נתגברו העוונות בחינת הדמים להפיל בחינת הסכה חס ושלום, כנ"ל, על-כן נוטלין הארבעה מינים שעל דם סומכין סכת דוד שלא תפל חס ושלום כנ"ל. ובשביל זה אומרים הלל עם הלולב, כי הלל הוא בחינת תקון הכללי של הדבור בבחינת ברכו ה' מלאכיו וכו', דהינו על-ידי שבח צדיקו של עולם והלולו, על-ידי זה נתתקן הדבור, (כמו שמבאר שם במאמר הנ"ל). ועל-כן נוטלין אז הלולב שהוא גם כן בחינת תקון הכללי של הגידין, כי כל בחינת תקונים הכלליים המבארים שם במאמר הנ"ל תלויים זה בזה (כדמשמע שם במאמר הנ"ל). והעקר תלוי בתקון הברית, שהוא כלליות הגידין, שהוא עקר כלל כל התקונים. וזה ברכו ה' מלאכיו וכו', עשי דברו לשמע וכו', שפרשו רבנו גרון ז"ל, על תקון הכללי של הדבור על-ידי ברכו ה', עין שם. וזה שכתוב בפסוק, מלאכיו גברי כח, שהם בחינת שומרי הברית אנו דמתגברין על צריהון דדמין למלאכים ממש, ואותו דיקא יכולים לתקן הדבור על-ידי שבח צדיקו של עולם, כי זה תלוי בזה כנ"ל. וזה בחינת נטילת הלולב שהוא בחינת תקון הברית כלליות הגידין בשעת אמירת ההלל, שהוא שבח השם ויתברך, שהוא תקון הדבור, כי שניהם בחינת תקון הכללי ותלוי זה בזה כנ"ל.

ועל-כן הנענועים, שהם עקר המצוה, הם בהודו תחלה וסוף, כי הודו לה' שהוא עקר שבח צדיקו של עולם, על-כן אז עקר מצות לולב שהם הנענועים, כי הנענועים הם עקר תקון הברית. ועל-כן הם ששה לכל הששה קצוות, שזה בחינת תקון הברית, שהוא בחינת וא"ו. ובכל קצה שלשה נענועים שבין כלם ח"י נענועים בחינת צדיק ח"י עלמין וכמובא. כי הלולב הוא בחינת כלי המלחמה לנצח ולהתגבר על השבעים אמות, (כמו שאיתא בזהר הקדוש), הינו שעל ידו מנצחין ומתגברין על הרע הכולל של השבעים אמות שהוא תאות נאוף וזכין לתקון הברית שהוא תקון הכללי פנ"ל, שהוא בחינת שדי"י ששדי ויורה כחץ תקונים לכל מקומות הצרים והדקים, (כמובא במאמר הנ"ל). וזה בחינת הנענועים שמנענעין וזורקים כלי המלחמה לכל צד וצד ובצדי צדדים לכוון כלי המלחמה להיות קולע אל השערה כדי לנצחם ולהכניעם בכל מקום שהם ועל-ידי זה בעצמו נזרקין תקונים לכל הצדדים לכל מקומות הצרים והדקים פנ"ל, שזה גם כן בחינת הנענועים שמנענעין וזורקין תקונים לכל צדי צדדים בבחינת שדי"י פנ"ל, כי זה תלוי בזה על-ידי התגברות ונצחון המלחמה, שזהו עקר התקון, שהוא בחינת תשובת המשקל ממש, על-ידי זה נזרקין תקונים לכל מקומות הדקים פנ"ל. וזה בחינת הלולב שהוא עולה ומשפיע והולך עד שבראשו הוא דק מאד להורות שהוא מנענע וזורק תקונים לכל מקומות הצרים והדקים פנ"ל. גם בהלל נזכר הכנעת הרע הכולל של השבעים אמות בחינת סבוי וכו' בשם ה' כי אמילם. מ"ל בגימטריא שבעים אמות, שזה בחינת מילה, (כמובא בשערי אורה). ומילה הוא בחינת הכנעת הרע הכולל, הינו התאנה הכלליות הנ"ל, כמובא במאמר "תפלה לחבקוק" (סימן יט) על-כן נוטלין אז הלולב פנ"ל, כי הוא כלי המלחמה כנגדם פנ"ל:

אות ב

וזה בחינת נסוד המים בחרג כי על כל הקרבונות היו מנסכין יין, כי הקרבונות הם תקון הברית, כי הם מכניעים רוח בהמיות שהוא פגם הברית פנ"ל. וזה שכתוב: ולא תשבית מלח ברית אלקיך מעל קרבנד. ועל-כן היו מנסכין אז יין, כי על-ידי תקון הברית נמתק היין. ואזי אדרבא, על-ידי היין נתוסף התקון ביותר, כי נתרום המוח על ידו בבחינת זכה נעשה ראש, (כמובא במאמר הנ"ל). וזהו שאומרים שירה על היין, הינו שירות ותשבחות להשם יתברך שהוא גם כן תקון הכללי על-ידי הרמת הדעת שנעשה על-ידי שבח צדיקו של עולם. וזה בחינת השירה של נסכים של הקרבונות פנ"ל. ומחמת שפסכות אז הוא בחינת תקון הברית ביותר פנ"ל, ואז נתלבנין ונזדככו הדמים מאד, על-כן מנסכין אז מים ויין ביחד, (כמו שאמרו בהמשנה) להורות שנמתק היין מאד בהמתקה יתרה עד שנמתק בבחינת מים, כי המים הם בחינת חסדים והם המזגת והמתקת היין. וזה שנרמז נסוד המים בין נסכי היין, כמו שדרשו רבותינו זכרונם לברכה (תענית) נאמר בשני ונסכיהם וכו' כי נסוד המים הוא ממתיק את היין פנ"ל.

ועל-כן שומחים מאד בשמחת בית השואבה, כי כשנמתק היין אזי הוא בבחינת יין המשמח ומשם גם כן שמחת כל חרג על-ידי שזכין לסכה שהוא בחינת אם לבינה לשם יין המשמח. ואז בשמחת בית השואבה זכין להשגת החכמה מאד, כמו שכתוב: "וישאבתם מים בששון" ותרגימו: ותקבלו אולפון חדת. כי אז נתרום המוח מאד בבחינת זכה נעשה ראש, (כמו שמבאר שם) ועל-כן שומחים בשאיבת המים, כי הם בחינת המתקתו פנ"ל ונעשה יין המשמח שהוא בחינת השגת החכמה, כמובא:

אות ג

ועל-כן מרבין בשירות ותשבחות בשמחת בית השואבה שזה בחינת תקון הדבור פנ"ל. ועל-כן היו מתפארים אז שזכו להיות נקיים מעוונות, (כמו שמבאר שם) זקנים מה היו אומרים: אשרי זקנותנו שפפרה וכו'. כי עקר שמחת בית השואבה שנעשה בסכות הוא רק על-ידי שזכו להזדככות הדמים שעל-ידי זה נמתק היין ונמזג במים פנ"ל. וזה שהיו אומרים אנו לג"ה ולג"ה עינינו, שזה בחינת

אות ד

וזו בחינת הקפות שהיו מקיפין את הערבה בכל יום פעם אחת, ובהושענא רבא שבע פעמים עם הארבעה מינים, כי הערבה הוא בחינת מלכות פה, בחינת אמונה כמובא. ועל-כן היו מקיפים אותה עם הלולב וארבעה מינים כדי להשלים בחינת הדבור, בחינת המלכות, בחינת האמונה על-ידי בחינת המקיפין שממשיכין אליה לבניינת ותקוין על ידם להלבישה בארבעה בגדי לבן הנמשכין משם, על-ידי ארבעה מינים שבלולב כנ"ל. ועל-כן בהושענא רבא היו מקיפין שבע פעמים כנגד שבעה גלדי דעינא שהם בחינת שערות, בחינת מחין המקיפין לבת עין, (כפזר שם בסוף המאמר) שהם מתקנים את הדם נדות כפזר שם, כי כל עסקנו בכל שבעת ימי הסכות בסכה ולולב ושאר תקוניים הכלליים הנ"ל, הכל הוא כדי לזכות בהושענא רבא לחתם חותם החיצון שהיא בחינת אמונה שהיא נתתקנת על-ידי תקוין הכללי של הדבור כנ"ל, כי אמונה תולה בפה של אדם, כמו שכתב רבנו זכרוננו לברכה (בסימן מד בלקוטי תנינא). והכל תלוי בתקוין הברית, כמובא בדברי רבנו בכמה מקומות שאמונה תלוי בתקוין הברית. ועל-כן מצות הארבעה מינים הם תלויים בידיים, כי הם נטלין בידיים מחמת שהם באין לתקן חותם הידיים שהוא חותם האמונה כנ"ל. והכלל, שתקוין הברית ואמונה, שהוא בחינת דבור פה תלויים זה בזה והם בחינת חותם הפנימי וחותם החיצון שהם חותם הרגלין וחותם הידין בחינת חותם ברית הלשון וחותם ברית המעור שהם בבחינת כרת לו בין עשר אצבעות ידיו והוא ברית הלשון וכרת לו וכו'. והם בבחינת מה שאמר רבנו נרו יאיר, ששמירת הברית ושלימות לשון הקדש הם תלויים זה בזה, כי הם בחינת שני החותמות הנ"ל שהם חותם בתוך חותם, וכל אחד תלוי בחברו. ועל-כן נעורים בליל הושענא רבא כדי לזכות לשלמות לשון הקדש, שהוא בחינת מלכות-פה וכו', שעקר שלמותה על-ידי לשון תרגום, שהוא בחינת תרדמה, ועל-כן נעורים כדי להכניע בחינת השנה, בחינת תרדמה, (כמובא לעיל). וזה שאומרים אז משנה תורה, שהוא בחינת מלכות כמובא הינו בחינת מלכות פה הנ"ל בחינת שלמות לשון הקדש על-ידי לשון תרגום שזה בחינת משנה תורה בבחינת 'אלה הדברים אשר דבר משה בעבר הירדן'. 'בעבר הירדן' דיקא, כי עבר הירדן הוא בחינת לשון תרגום המשלים את הלשון הקדש, כי לשון תרגום, שהוא לשון ארמי, הוא בעבר הירדן:

ועל-כן נטלו שם גם כן שבטי ישראל חלק ונחלה, כי ארץ ישראל הוא בחינת לשון הקדש, כי לשון הקדש נבחר מכל לשונות העמים וכן ארץ ישראל נבחר מארצות שבעים עממין, וישראל שנבחרו משבעים אמות זכו לשניהם, כי ארץ ישראל הוא גם כן בחינת קדשת הברית, בחינת צדיקים ירשו ארץ. והוא בחינת אמונה, שהוא בחינת מלכות פה, בחינת שלמות לשון הקדש, כמו שכתוב, שכן ארץ ורעה אמונה (כמו שכתב רבנו), וישראל זכו לחלקם ונחלתם, את ארץ ישראל, כי הוא שיש לעם ישראל כלם צדיקים לעולם ירשו ארץ. ומאחר שעקר שלמות לשון הקדש על-ידי לשון תרגום הוא בחינת עבר הירדן, בחינת לשון ארמי כנ"ל, על-כן הכרחו ישראל לטל שם חלקם גם כן כדי להשלים בחינת לשון הקדש על-ידי לשון תרגום, שהוא בחינת עבר הירדן כנ"ל.

וזו שבתחלה קצף משה מאד על בני ראובן ובני גד על שברחו בעבר הירדן, כי סבר שהם רוצים לשאר שם, על-כן קצף עליהם מאד, כי בחינת לשון תרגום אין לו שום שלמות וקדשה בעצמו כי אם כשמשלים את לשון הקדש. ועקר המלחמה על ידו ועל-כן כשהשיבו לו שהם יעברו חלוצים לפני אחיהם, כי עקר המלחמה על ידם ועל-כן הם צריכים דיקא לעבר חלוצים לפני המלחמה, כי עקר המלחמה והנצחון הוא בבחינת לשון תרגום, (כמובא לעיל בהלכות חל המועד). ואחר כך כשינצחו המלחמה ישבו אז לשבת שם, כי אז כשמכניעין לגמרי הרע של השבעים אמות ואזי התרגום משלים את הלשון הקדש, אז התרגום גם כן קדוש ועל-כן יכולין אחר כך לשבת בעבר הירדן שהוא בחינת תרגום כנ"ל. ועל-כן אחר כך נתנצה להם משה רבנו, עליו השלום. וזה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה: לעולם ישלים אדם פרשיותיו עם הצבור שנים מקרא ואחד תרגום ואפלו עטרות ודיבון שהם ערי עבר הירדן. והוא תמוה למה תפסו זה הפסוק, הלא גם על זה הפסוק יש תרגום עכשיו. ואפלו אם נאמר בדחק שבימיהם לא היה תרגום על זה הפסוק אף-על-פי-כן קשה היה להם לתפס פסוק ראובן ושמעון שאין עליו שום תרגום אפלו עכשיו. והוא מקדם בתורה. אך הרבותא שאפלו עטרות ודיבון שהם עבר הירדן שהם עצמן בחינת תרגום אף-על-פי-כן צריך לקרותם שנים מקרא

ואחד תרגום, כי שבעים פנים לתורה ומקרא אחד מתחלק לכמה טעמים ועל-כן נאמר משנה תורה בעבר הירדן שהוא בחינת שלמות לשון הקדש על-ידי תרגום כנ"ל.

ועל-כן קורין אותה בליל הושענא רבא, כי אז צריכין לזה כנ"ל. וזה שגומרים אז כל תהלים, כי אמירת תהלים הוא תקון למקרה לילה, (כמו שכתב רבנו זכרנו לברכה) ומקרה בא על-ידי בחינת תרדמה, בחינת תרגום, (כמובא שם במאמר תפלה לחבדוק). ועל-כן בליל הושענא רבא שאז צריכין לתקן בחינת פה כנ"ל שהוא בחינת ערבה כנ"ל, על-כן נעורים כל הלילה ומשברין השנה וקוראין משנה תורה ותהלים כדי לזכות לשלמות לשון הקדש על-ידי לשון תרגום כנ"ל:

אות ה

ואחר כך על-ידי כל התקונים האלה שזכו לבחינת מקיפים שהוא שלמות הדעת, על-כן אחר כך שמחת תורה, כי אז אנו זוכין להשגת תורה הסתיימה בחינת אורייתא דעתיקא סתימאה דעתיקא לאתגלגא לעתיד לבא. כי שמחת תורה הוא בחינת התכלית האחרון (כמובא בספרים), ועל-כן מסימין אז התורה ומתחילין תכף להורות שזוכין לבחינת אורייתא דעתיקא שהוא כלא מינא ואין בה ראש וסוף, רק כלה אחדות פשוט. וזה בחינת ההקפות שמקיפים עם התורה בבחינת כלא מינא, כי המקיף מקיף דרך מין כמו שכתוב במשנה. נמצא, שבבחינת ההקפות אין שם ראש וסוף וצדדים והם בחינת כלא מינא כנ"ל שזה בחינת התורה הסתיימה הנ"ל שזוכין אז כנ"ל:

כי עקר השגת אורייתא סתימאה הנ"ל הוא על-ידי הכנעת הרע, כמו שכתב רבנו זכרנו לברכה במאמר "מי האיש החפץ חיים" (בסימן לג), שעל-ידי שמתגבר על יצרו על-ידי זה מכניע ומבטל הרע שזוכן על הטוב, ועל-ידי זה נתגלה התורה המכסה ונעלמות בין לשונות העמים ואז על-ידי זה זוכה כנ"ל לאורייתא דעתיקא סתימאה הנ"ל, (עין שם היטב). וזהו בחינת נסוד המים המרמז בין נספי הפרים שהם כנגד שבעים אמות שמתמעטין והולכין כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, להורות ששם בין האמות הנ"ל מלבש שם התורה הנעלמת ביניהם. ועל-כן כשמכניעין אותן שיהיו מתמעטין והולכין אז נתגלה התורה שביניהם שהיתה מכסה עד עכשיו, כי המים הם בבחינת התורה הסתיימה הנ"ל, כמו שכתוב: ושאבתם מים בששון, ותרגומו: ותקבלון אולפן חדת. ועל-כן נעשה זה בספות שאז הוא הכנעת הרע של כל השבעים אמות על-ידי התקונים שעושין אז כנ"ל. וזה בחינת שמחת בית השואבה. וזה בחינת שמחת תורה ששמחים מאד שזכו להשיג אורייתא סתימאה על-ידי נצחון המלחמה והתקונים של ימי הספות כנ"ל. ברוך ה' לעולם, אמן ואמן:

סוכה ג:

על-פי המאמר תקעו ב' המתחיל מאמונה (בלקוטי תנינא סימן ה), עין שם כל המאמר:

אות א

והנה שם באר רבנו בחינת ראש השנה ויום הכפורים וסכה ושמיני עצרת על-פי המאמר הנ"ל ומבאר שם שסכה בגימטריא מלאך, הינו בחינת חלום על-ידי מלאך וכו', אבל זה ידוע שכל בחינה וביחנה כלולה מכל הבחינות, על-כן עינתי ומצאתי בסיעתא דשמיא שגם בסכה ולולב נמצאים כל הבחינות הנאמרים שם במאמר הנ"ל. כי מצות סכה הוא להקים בחינת סכת דוד הנפלת, שהוא בחינת אמונה הנפולה, כי סכת דוד הוא בחינת מלכות, בחינת אמונה. ועל-ידי שאנו מקימין מצות סכה על-ידי זה אנו מקימין בחינת סכת דוד הנפלת, הינו שמקימין ומרימין בחינת אמונה הנפולה, ועקר הסכה הוא הסך. אבל קיום הסך הוא על-ידי הדפנות והדפנות הם שתיים כהלכתן ושלישית אפלו טפח, שהם בחינת נצח והוד. והשלישית היא בחינת יסוד, כמובא, הינו כי עקר קיום וגדול האמונה היא על-ידי עצות, (כמבאר במאמר הנ"ל). וזה בחינת הדפנות שהם שתיים כהלכתן, בחינת נצח והוד. וזהו בחינת עצות, כי שם מקום העצה בבחינת כליות יועצות והם בחינת נצח והוד, אך הדולה העצות הוא הצדיק הוא איש תבונות שהוא דולה ומגלה העצות כפי"ל בחינת ואיש תבונה ידלנה, שהוא בחינת צדיק אכל לשבע נפשו (כמבאר שם). וזה בחינת שלישית אפלו טפח, שהוא בחינת יסוד, בחינת צדיק יסוד עולם, שהוא דולה ומגלה העצות כפי"ל ועל-ידי העצות נתגדל האמונה ומקימין האמונה הנפולה, הינו שמקימין הסכה, שהוא הסך, על-ידי הדפנות, הינו שמקימין בחינת סכת דוד הנפלת, שהוא בחינת אמונה הנפולה על-ידי הדפנות שהם בחינת עצות שעל ידם נתגדל האמונה כפי"ל:

אות ב

וזה שמסכין בפסלת גרן ויקב, כמו שכתוב, חג הסכת תעשה לך באספך מגרנד ומיקבך. בפסלת גרן ויקב הכתוב מדבר, כי על-ידי שמקימין האמונה הנפולה, על-ידי זה נעשין גרים ואלו הגרים מזיקין לישראל שמכניסין גאון שעל-ידי זה נעשה תאות נאוף חס ושלום, אך המגנים שבדור הם מגנים עלינו ועושין מזה בחינת מחין תפלין וכו', (עין שם היטב) כי הם מעלין בחינת החתים בשרו לבחינת חותם דקדשה, בחינת מחין תפלין. נמצא, שמזה הפסלת בעצמו שמכניסין הגרים בישראל, על-ידי זה נעשין תפלין מחין וזה בחינת שמסכין בפסלת גרן ויקב, כי הפסלת הם בחינת גרים שהם פסלת הקדשה, כי עקר האכל והפחם הם ישראל, והעובדי פוכבים הם הפסלת. ומחמת שנמצא גם בפסלת ניצוצות הקדשה, על-כן נמצאים גרים שמתגרין והם מכניסין פסלת בישראל כפי"ל, אך המגנים מעלין הפסלת ועושין מזה בחינת תפלין מחין. וזה בחינת סכה שנעשה מפסלת גרן ויקב, דהינו שמעלין הפסלת ועושין מזה סכה, שזהו בחינת אמא דמסכא על בנין, בחינת אם לבינה, בחינת מחין, בחינת תפלין, שהם גם כן בחינת אמא דמסכא על בנין, (כמו שכתוב בזה הקדוש. ועל-כן נקראת סכה לשון מספך ומגן, כי כל זה נעשה על-ידי המגנים שבדור שהם עלינו ועושין מן הפסלת הנ"ל בחינת מחין כפי"ל:

אות ג

ועל-כן סכה שהוא גבה למעלה מעשרים אמה פסולה, כי צריך לצמצם את המלח שאפלו בקדשה לא יצא חוץ לגבול, בבחינת במפלא ממך אל תדרש וכו'. וזה בחינת שאסור לעשות הסכה שהיא בחינת אם לבינה, בחינת מחין למעלה מעשרים אמה, כי אסור להגביה המחין למעלה מהגבול, כי במפלא ממך אל תדרש כפי"ל. וזה בחינת למעלה מעשרים, כי הוא בחינת כתר שהוא בחינת פרוסא פריסא וכו' ששם נאמר במפלא ממך אל תדרש וכו'. וכן אסור לעשות הסכה למטה מיי"ד טפחים, כי מעולם לא ירדה השכינה למטה מעשרה. נמצא, ששם הוא עקר גשמיית העשיה שהיא מדור החיצונים. ועל-כן אסור לעשות הסכה למטה מיי"ד, כי יש להשכל גבול וצמצום למטה ולמעלה, הינו שגם למעלה מהגבול אסור לו לצאת וזה בחינת במפלא ממך אל תדרש. וזה בחינת פסול למעלה מעשרים כפי"ל. ואין צריך לומר שאסור לאדם להניח את השכל לצאת חוץ מהגבול למטה, דהינו למקומות החיצונים חס ושלום, לחשב מחשבות חוץ של תאוות והרהורים חס ושלום, וזה בחינת פסול למטה

אות ד

וזה בחינת שבעה רועים שבאים לסכה, כי השבעה רועים הם בחינת מחין תפליון, כמו שמבאר שם ועל-ידי זה נעשה בחינת חלום על-ידי מלאך. וזהו עקר בחינת סכה, כי סכה בגימטריא מלאך, (כמבאר שם). ועל-כן עקר מצות סכה הוא אכילה ושינה, כי אכילה ושינה נתתקון על-ידי בחינת מלאך, כי תתקון השינה הוא בחינת חלום על-ידי מלאך. גם תתקון המאכלים הוא על-ידי המלאך, דהינו כשיש חזיק להמלאך, (כמו שמבאר שם). ועל-כן אוכלים וישנים בסכה כדי שיהיה השינה בבחינת חלום על-ידי מלאך. וכן האכילה בסכה כדי שהמאכלים יקבלו כח מהמלאך לבד ולא יתערב בהן כח השד חס

אות ה

וזה בחינת שצריכין שתהיה הסכה צלחה מרבה מחמתה. וזה בחינת צמצום השכל שצריכין לצמצם את השכל שלא יצא חוץ לגבול, כי במפלא ממך אל תדרש כני"ל, וזה בחינת צלחה מרבה מחמתה, כי חמה רמו לשכל, בחינת פני משה כפני חמה, ומשה הוא הדעת והמחין, (כמבאר שם). וצריכין שיהיה צלחה מרבה מחמתה, הינו לצמצם אור החמה שהוא הדעת ויהיה הצל מרבה, כי צריכין לעשות צל מחצה בפני החמה והשכל, כי במפלא ממך אל תדרש כני"ל, כי זה עקר תתקון המחין על-ידי הצמצום הנ"ל שהוא בחינת צל ומחצה בפני השכל כני"ל:

אות ו

נמצא, שעל-ידי מצות סכה, שהוא בחינת שמעמידין ומקיימין את האמונה הנפולה, בחינת סכת דוד הנפלת כני"ל, על-ידי זה נעשין גרים. וזה בחינת שמסככין בפסלת גרן ויקב כני"ל. ועל-כן האמות שלא רצו להתגייר בעולם הזה יתנסו לעתיד במצות סכה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, מצוה קלה יש לי וסכה שמה וכו' ושכל אחד ואחד עושה סכה בראש גגו. והקדוש ברוך הוא מוציא חמה מנרתיקה וכו', כי על-ידי בחינת סכה היו ראויים שיתגיירו האמות ועל-כן אלו שלא רצו להתגייר בעולם הזה ולעתידי אין מקבלים גרים, כי אין מקבלין גרים לימות המשיח. על-כן יהיה ענשם על-ידי מצות סכה, כי מאחר שלא רצו להתגייר בעולם הזה על-ידי מצות סכה, על-כן יתנסו ויתענשו בעתיד על-ידי מצות סכה והענש יהיה שיוציא הקדוש ברוך הוא חמה מנרתיקה, כי הסכה היא צלחה מרבה מחמתה, שזהו בחינת צמצום המחין שהם בחינת חמה כני"ל. וזהו עקר תתקון הקדשה לעשות צמצום אל רבוי האור, כי רבוי השמן גורם כפוי הנר ועקר השבירה היתה על-ידי רבוי האור, על-כן עקר תתקון הקדשה על-ידי הצמצום. וזה בחינת התקון של כל המצוות לעשות צמצום וכלי אל האור. וכל אחד ואחד כפי אשר זכה לעשות מצוות בזה העולם כן נעשין מהם לבושין שהם צמצומים וכלים אשר בהם יזכה לקבל האור הגנוז והצפון שאי אפשר לקבלו כי אם על-ידי פלים, אבל הרשעים ואמות העולם שלא זכו לסגל מצוות בעולם הזה לא יהיו להם פלים ולבושים לקבל בתוכם את האור הגדול שיתגלה לעתיד. וזה יהיה עקר ענשם בעולם הבא שיכפו מאור הגדול שיתגלה לעתיד מאחר

שלא יהיה להם כלים במה לקבלו מאחר שלא זכו במצות בעולם הזה. וזה בחינת מה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה שלעתיד הקדוש ברוך הוא מוציא חמה מנרתיקה, צדיקים מתרפאין בה ורשעים נדונין בה. חמה זה בחינת אור השכל שהיה גנוז וצפון עד אז ועל-ידי רבוי האור שיתגלה אז צדיקים מתרפאין ורשעים נדונין, כי הצדיקים יתענגו מזה ויקבלו חיות ורפואה מזה, כי בשביל זה יגעו וטרחו כל ימיהם בעבודת ה', הינו כי על-ידי המצות שעשו והכינו בעולם הזה על-ידי זה זכו לעשות כלים ולבושין ועתה זוכין לקבל בתוך אלו הכלים והלבושין את האור הגדול. נמצא, שהצדיקים מתענגים מזה שנתגלה האור הגדול, כי יש להם כלים במה לקבלו על-ידי המצות שעשו בעולם הזה, אבל רשעים נדונין בה, כי הם נכונים על-ידי האור הגדול מאחר שאין להם כלים במה לקבלו מחמת שלא עשו מצוות בעולם הזה כפי"ל, על-כן יהיו נכוין על-ידי רבוי האור. וזה ענין מאמר הנ"ל שהאמות שלא רצו להתגיר על-ידי מצות סכה בעולם הזה יהיה ענשם לעתיד גם כן על-ידי מצות סכה, דהינו שהשם יתברך יצוה להם לעשות סכה. וסכה היא לצל, שהיא בחינת צל המגן בפני החמה, בחינת צמצום האור כפי"ל. אך היום לעשותו ולעתיד אין מועיל שום עשייה של שום מצוה. וזהו שצוה להם השם יתברך לעשות סכה שעל ידה נעשה בחינת צמצום וכלי אל רבוי האור. ואזי כל אחד עושה סכה בראש גגו והקדוש ברוך הוא מוציא חמה מנרתיקה וכו', הינו שהקדוש ברוך הוא יגלה בחינת רבוי אור, שזהו בחינת מוציא חמה מנרתיקה ויהיו נכונים על-ידי רבוי האור ולא יוכלו אז לצמצם בחינת האור הגדול על-ידי צל סכה, כי אז אינו מועיל שום עשייה של מצוה כי היום לעשותו. ועל-כן הסכה שיעשו אז לא תועיל להם להגן מן אור החמה הגדול, הינו שלא יוכלו אז לצמצם ולעשות כלי אל רבוי האור, כי מי שטרח בערב שבת יאכל בשבת, הינו מי שזכה לעשות מצוות בעולם הזה יזכה לקבל בתוך הכלים ולבושין שנעשו על-ידי מצוותיו רבוי האור הגדול, אבל מי שלא טרח בעולם הזה לא יועיל לו אם ירצה לעשות מצוות בעולם הבא, ועל-כן לא יועיל להאמות הסכה שיעשו לעתיד ויהיו נכוין על-ידי רבוי האור שהוא בחינת מוציא חמה מנרתיקה כפי"ל:

סוכה ד:

ענין סכה ולולב:

על-פי המאמר "ויהי מקץ-כי מרחמם ונהגם". עין שם בלקוטי תנ"י סימן ז:

כי עקר הרכמנות להוציא ישראל מעוונות ולהאיר בהם הדעת ולהשתדל להאיר בבו ותלמיד וכו'. ועל-ידי זה זוכין למקיפים שהם עקר שעשוע עולם הבא בחינת מה רב טובך אשר צפנת וכו'. וצריך שיהיה להצדיק בחינת כל, בחינת כי כל בשמים ובארץ להאיר בדרגי מעלה ודרגי מטה להראות לדרגי מעלה שאינם יודעים כלל בידיעתו יתברך בחינת איה מקום כבודו, בחינת מה חמית וכו'. ולהפך לדרגי מטה שזכני עפר המנחים בדיוטא התחתונה שנדמה להם שהם רחוקים מאד ממנו יתברך להראות להם שה' עמם, כי מלא כל הארץ כבודו וכו', עין שם כל זה היטב. ועל-ידי כלליות בן ותלמיד, על-ידי זה מאיר בשעת האכילה הארת הרצון בחינת מה פעל אל, עין שם:

אות א

והנה מובן שם שעקר הארת בן ותלמיד הוא להוציא ישראל מעוונות להאיר בהם הדעת וכו' כפי"ל. והנה ביום הכפורים היה סליחת עונות ונצאו ישראל מעוונות ועל-ידי זה זכו לדעת, כי עקר הדעת הוא כשיוצאין מהעון שהוא רוח שטות. ועל-כן ביום הכפורים בערב צועקין ה' הוא האלקים, כי אז אחר סליחת העוונות זוכין לדעת, כי ה' הוא האלקים בחינת אתה הראת לדעת כי ה' הוא האלקים, כי זה עקר הדעת לדעת כי ה' הוא האלקים, (כמבאר שם, עין שם). נמצא, שביום הכפורים שהיה אז סליחת העוונות וזכו לדעת זה בחינת הארת בן ותלמיד כפי"ל. ועל-כן אחר יום הכפורים נכנסין בסכה

שְׁהִיא בְּחִינַת מְקִיפִים, כִּי עַל-יְדֵי יוֹם הַכַּפּוּרִים, דְּהֵינּוּ סְלִיחוֹת הָעוֹנוֹת, שֶׁזֶה בְּחִינַת דַּעַת, בְּחִינַת הָאֶרֶץ בְּחִינַת בְּרַחֲמֵי הַשָּׁמַיִם, עַל-יְדֵי זֶה זֹכֵינׁן לְמַקְיָפִים, שֶׁהֵם בְּחִינַת סֶפֶה, בְּחִינַת מֶה רַב טוֹבָדָּא אֲשֶׁר צָפְנָתָ לִירְאִידָּא. וּכְשׁוֹזְכִים לְמַקְיָפִים אֵלּוּ צְרִיךְ שִׁיְהִיָּה לוֹ בְּחִינַת כָּל, בְּחִינַת כִּי כָּל בְּשָׂמִים וּבְאֶרֶץ דְּאֶחִיד בְּשָׂמִיא וְאֶרְעָא וְכוּ׳ כִּי בְּנִיׁל. וְזֶה בְּחִינַת לִוְלָב שֶׁהוּא בְּחִינַת הַצַּדִּיק, בְּחִינַת כָּל, בְּחִינַת צַדִּיק כְּתוּמָר לְפָרַח, כְּמוֹבָא. כִּי הַלִּוְלָב וְאֶרְבַּע מִיָּנִים מְרַמְזִים עַל כָּל בְּחִינּוֹת הַנִּיׁל. דְּאֶחִיד בְּשָׂמִיא וְאֶרְעָא שְׂמֵאִיר בְּדָרֵי מַעְלָה וּבְדָרֵי מַטָּה. שְׂמֵאִיר לְדָרֵי מַעְלָה, בְּחִינַת מֶה חֲמִיטָּה, בְּחִינַת אִיָּה וְכוּ׳. וְלַהֲפֹךְ לְדָרֵי מַטָּה, בְּחִינַת מְלֵא כָּל הָאֶרֶץ כְּבוֹדוֹ, בְּחִינַת הַקִּיצוֹ וְרַנְּנוֹ שְׂכֵנֵי עֶפְרָא וְכוּ׳ וְעַקֵּר הָאֶרֶץ הַלִּוְלָב שֶׁהוּא בְּחִינַת צַדִּיק הוּא לְהֵאִיר בְּדָרֵי מַטָּה בְּחִינַת מְלֵא כָּל הָאֶרֶץ כְּבוֹדוֹ:

אות ב

וְזֶה בְּחִינַת הַנְּעֻנָּעִים לְשֵׁשׁ קְצוֹת הָעוֹלָם לְגַלוֹת כִּי מְלֵא כָּל הָאֶרֶץ כְּבוֹדוֹ, כְּמוֹ שְׂאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְבִרְכָה (בְּרַחוּת יג), לְהֵאֲרִיךְ בְּאֶחָד כְּדֵי שִׁתְּמַלִּיכְהוּ לְמַעְלָה וּלְמַטָּה וְכוּ׳. כְּמוֹ כֵּן מְנַעְנְעִין בְּאֶרְבַּע מִיָּנִים לְמַעְלָה וּלְמַטָּה וּבְאֶרְבַּע רִחוֹת כְּדֵי לְגַלוֹת כִּי מְלֵא כָּל הָאֶרֶץ כְּבוֹדוֹ וּמְלִכּוּתוֹ בְּכָל מְשָׁלָה. וְזֶה בְּחִינַת מֶה שֶׁבָּאוּ עֲרַבֵי נַחַל בְּתוֹךְ הָאֶרְבַּע מִיָּנִים שֶׁאֵין לָהֶם לֹא טַעַם וְלֹא רִיחַ וְהֵם מְרַמְזִין עַל פּוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל וְגַם אוֹתָם מְקַשְׁרִים אֶל הַלִּוְלָב וּמִיָּנוּ וּמְנַעְנְעִין בָּהֶם לְגַלוֹת וּלְהוֹרוֹת כִּי מְלֵא כָּל הָאֶרֶץ כְּבוֹדוֹ וְאֶפְלוּ הַפּוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל בְּחִינַת שׁוֹכְנֵי עֶפְרָא הַנִּיׁל גַּם הֵם אֲסוּר לָהֶם לִיאֵשׁ עֲצָמוֹן כִּי מְלֵא כָּל הָאֶרֶץ כְּבוֹדוֹ, כִּי בְּהַלִּוְלָב אֵנוּ מְגַלִּין שֶׁגַם בְּחִינַת הָעֲרַבֵי נַחַל, שֶׁהֵם בְּחִינַת הַרְשָׁעִים, גַּם הֵם יְכוּלִין לְהַתְקַשֵּׁר לְהַצַּדִּיק שֶׁהוּא בְּחִינַת הַלִּוְלָב, כִּי הַצַּדִּיק מְאִיר גַּם בָּהֶם בְּבְחִינַת הַהֲאָרָה שְׂמֵאִיר בְּדָרֵי מַטָּה שׁוֹכְנֵי עֶפְרָא, בְּחִינַת מְלֵא כָּל הָאֶרֶץ כְּבוֹדוֹ, בְּחִינַת הַקִּיצוֹ וְרַנְּנוֹ שְׂכֵנֵי עֶפְרָא וְכוּ׳, (כְּמַבְאֵר שֶׁ הַיֵּטֵב בְּמַאֲמָר הַנִּיׁל, עַן שֶׁם). כִּי הַהֲדָס יֵשׁ לוֹ רִיחַ וְלֹא טַעַם זֶה בְּחִינַת דָּרֵי מַעְלָה שֶׁהֲאֶרְתָּם הוּא בְּבְחִינַת אִיָּה, בְּחִינַת מֶה חֲמִיטָּה וְכוּ׳. וְזֶה בְּחִינַת רִיחַ וְלֹא טַעַם, כִּי הַטַּעַם הוּא נֶרְגֵשׁ בְּפִנְיֵים. זֶה בְּחִינַת מֶה שְׂמֵשֵׁג וְנֶרְאָה, אֲבָל הַרִיחַ הוּא בְּחִינַת מֶה שֶׁאֵינוּ מֵשֵׁג וְנֶרְאָה כִּלְכָל רַק כְּמֵאֵן דְּאֶרְחַר רִיחָא. וְעַל-כֵּן אֵין הַנְּשָׂמָה נֶהְיֶית כִּי אִם מְהֵרִיא, כִּי הַנְּשָׂמָה הִיא בְּחִינַת דָּרֵי מַעְלָה, כְּמוֹ שְׂאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְבִרְכָה, יְקָרָא אֶל הַשָּׂמִים מַעַל, זֶה הוּא הַנְּשָׂמָה. וְעַל-כֵּן עֲקָר יִנְיַקְתָּה מְהֵרִיא הוּא בְּחִינַת הַשְּׁגָת דָּרֵי מַעְלָה, בְּחִינַת אִיָּה, בְּחִינַת מֶה חֲמִיטָּה, בְּחִינַת רִיחַ וְלֹא טַעַם כְּמֵאֵן דְּאֶרְחַר רִיחָא וְכוּ׳ כִּיׁל. אֲבָל הַשְּׁגָת דָּרֵי מַטָּה הוּא בְּחִינַת טַעַם וְלֹא רִיחַ, כִּי טַעַם נֶרְגֵשׁ בְּפִנְיֵים. וְעַקֵּר הַטַּעַם תְּלוּי בְּהֲרֵאָה שְׂרוּאֵין הַדְּבָר, כְּמוֹ שְׂאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְבִרְכָה, הַסּוּמָא אֵין לוֹ שֶׁבַע (יוֹמָא עַד), כִּי עֲקָר הַטַּעַם עַל-יְדֵי הָרֵאָה, וְעַל-כֵּן הַטַּעַם זֶה בְּחִינַת הַשְּׁגָת דָּרֵי מַטָּה, בְּחִינַת מְלֵא כָּל הָאֶרֶץ כְּבוֹדוֹ, בְּחִינַת וְאֶרְאָה אֶת ה', בְּחִינַת טַעַמוֹ וְרֵאוֹ כִּי טוֹב ה'. וּמְחַמֵּת שְׁעַקֵּר הָאֶרֶץ הָרָצוֹן הוּא לְהֵאִיר בְּדָרֵי מַטָּה לְעוֹרְרֵם מִשְׁנָתָם וּלְגַלוֹת לָהֶם כִּי מְלֵא כָּל הָאֶרֶץ כְּבוֹדוֹ, כִּי אֶף-עַל-פִּי שֶׁהַצַּדִּיק מְאִיר בְּשָׂנֵי הָעוֹלָמוֹת בְּדָרֵי מַעְלָה וּבְדָרֵי מַטָּה כִּיׁל, אֶף-עַל-פִּי-כֵן עֲקָר הָאֶרֶץ הוּא בְּחִינַת מַטָּה, כִּי בְּשִׁבִיל זֶה בָּא הַצַּדִּיק בְּעוֹלָם הַזֶּה הַשֶּׁפֶל כְּדֵי לְתַקּוֹן הָעוֹלָם וּלְהַגְבִּיחַ וּלְהָרִים כָּל הַמַּדְרָגוֹת הַתַּחְתּוֹנוֹת אֲפִלוּ אוֹתָם הַמְּנַחֵים בַּעֲשָׂרָה כְּתָרִין דְּמִסְאָבוּתָא לְהַגְבִּיחַ גַּם הֵם לְהֵשֵׁם וּתְבָרַךְ וּלְגַלוֹת לָהֶם כִּי ה' עִמָּם, כִּי מְלֵא כָּל הָאֶרֶץ כְּבוֹדוֹ בְּחִינַת הַקִּיצוֹ וְרַנְּנוֹ שְׂכֵנֵי עֶפְרָא. וּבְשִׁבִיל זֶה הַלִּוְלָב, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַצַּדִּיק הַנִּיׁל, עַל-כֵּן יֵשׁ בּוֹ טַעַם וְלֹא רִיחַ, כִּי עֲקָר הָאֶרֶץ הַצַּדִּיק הוּא בְּדָרֵי מַטָּה שֶׁהֲאֶרְתָּם הוּא בְּחִינַת טַעַם, בְּחִינַת מְלֵא כָּל הָאֶרֶץ כְּבוֹדוֹ וְכוּ׳ כִּיׁל. נִמְצָא, שֶׁהַהֲדָס הוּא בְּחִינַת דָּרֵי מַעְלָה כִּיׁל וְעֲרַבֵי נַחַל שֶׁאֵין בָּהֶם לֹא טַעַם וְלֹא רִיחַ, זֶה בְּחִינַת דָּרֵי מַטָּה שׁוֹכְנֵי עֶפְרָא וְכוּ׳ כִּיׁל. וְהַצַּדִּיק, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַלִּוְלָב הוּא אֶחִיד, וּמְקַשֵּׁר שְׁנֵיהֶם בְּבְחִינַת כִּי כָּל בְּשָׂמִים וּבְאֶרֶץ, כִּי מְאִיר בְּשְׁנֵיהֶם וְכוּ׳ וְכוּ׳. וְצָרִיךְ לְכַלֵּל הָעוֹלָמוֹת עֲלִיוֹן בְּתַחְתּוֹן וְתַחְתּוֹן בְּעֲלִיוֹן כְּדֵי שִׁיְהִיָּה לָהֶם יְרָאָה, דְּהֵינּוּ שְׂצָרִיךְ לְגַלוֹת גַּם לְדָרֵי מַעְלָה הַהֲאָרָה שֶׁל בְּחִינַת מְלֵא כָּל הָאֶרֶץ כְּבוֹדוֹ וּלְגַלוֹת גַּם לְדָרֵי מַטָּה בְּחִינַת הַהֲאָרָה שֶׁל אִיָּה כְּדֵי שִׁיְהִיָּה לָהֶם יְרָאָה, (כְּמַבְאֵר שֶׁם). וְזֶה בְּחִינַת הָאֶתְרוֹג שֶׁיֵּשׁ לוֹ רִיחַ וְטַעַם, זֶה בְּחִינַת כְּלָלִיּוֹת הָעוֹלָמוֹת כִּיׁל בְּשִׁבִיל הַיְרָאָה, כִּי הָאֶתְרוֹג הוּא בְּחִינַת מְלִכּוּת, שֶׁהוּא בְּחִינַת יְרָאָה, כְּמוֹ שְׂכַתּוּב, אֶלְמֵלֵא מוֹרָאָה שֶׁל מְלִכּוּת, (כְּמוֹ שְׂמַבְאֵר שֶׁם). כִּי צְרִיךְ לְכַלֵּל הַשְּׁגָת דָּרֵי מַעְלָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת רִיחַ, בְּחִינַת אִיָּה. וְהַשְּׁגָת דָּרֵי מַטָּה, שֶׁהוּא בְּחִינַת טַעַם, בְּחִינַת מְלֵא כָּל הָאֶרֶץ כְּבוֹדוֹ. וְצָרִיךְ לְכַלֵּל שְׁנֵיהֶם יַחַד בְּשִׁבִיל הַיְרָאָה, (כְּמַבְאֵר שֶׁם הַיֵּטֵב). וְזֶה בְּחִינַת הַנְּעֻנָּעִים, זֶה בְּחִינַת הַקִּיצוֹ וְרַנְּנוֹ שְׂכֵנֵי עֶפְרָא. כְּמוֹ שְׂמֵנְעֲרִין אֶחָד מִשְׁנָתוֹ מְעוֹרְרִין אוֹתוֹ כְּדֵי שִׁיקוּצוֹ וְעַל זֶה מְרַמְזִין הַנְּעֻנָּעִים, כִּי מְנַעְרִין וּמְנַעְנְעִין כָּל הַשׁוֹכְנֵי עֶפְרָא שִׁיקוּצוֹ מִשְׁנָתָם וְקִיצוֹ וְעֵמָדוֹ לְעַבּוֹדָתוֹ וְתְבָרַךְ. וְאֵל וְתִאֲשׁוּ כְּלָל כִּי עֲדִין ה' עִמָּם, כִּי מְלֵא כָּל הָאֶרֶץ כְּבוֹדוֹ כִּיׁל:

אות ג

ועל-כן עקר מצות סכה הוא אכילה ושנה, כי על-ידי פלליות בן ותלמיד שעל ידם זוכין למקיפים, על-ידי זה זוכין בשעת האכילה דיקא להארת הרצון, עין שם. וזה בחינת אכילה בסכה, כי הסכה, שהיא בחינת מקיפים שזוכין על-ידי סליחת עוונות על-ידי הארת בן ותלמיד, בחינת יובל שהוא בחינת יום הכפורים, על-ידי זה זוכין לקבל בשעת האכילה הארת הרצון, שזהו בחינת אכילה בסכה, כי הארת המקיפים הם הם בחינת הארת הרצון, (כמבאר שם). ועל-כן פשטנו זוכין לאכל בסכה צלא קדישא אזי אנו מקבלין בשעת האכילה הארת הרצון שהוא בחינת הארת המקיפים, בחינת סכה פני"ל. ועל-כן עקר מצות סכה הוא האכילה, כי הארת סכה, שהיא הארת המקיפים, הארת הרצון, מקבלין בשעת האכילה דיקא, (כמבאר שם במאמר הנ"ל היטב היטב). וזה בחינת שנה בסכה, זה בחינת "והיה רבי אליעזר ישן" המבאר שם. כי הארת הסכה היא בחינת מקיפים, בחינת מה חמית, בחינת עין לא ראתה, בחינת שנה, כמבאר שם היטב, עין שם ותראה פלאות, כי דברים פאלה המבארים שם לא נשמעו ולא נראו מיום הוסדה הארץ. ברוד ה' לעולם, אמן ואמן:

סוכה ה:

על-פי המאמר "תקעו בחדש שופר" וכו' בלקוטי תניינא סימן א, עין שם כל המאמר היטב. והכלל, שצריך שיהיה לו ממשלה על המלאכים וזהו התכלית של ישראל. ולזה צריכים להתקשרות לשרשי הנשמות שהם בחינת אם כל חי וכו'. והעקר להתקשר לצדיקי ומנהיגי הדור. ולזה צריכים היראה שבלב, שהיא בחינת בנן ירושלים וצריך לתקן השלש מדות אכילה ומשגל וממון על-ידי השלשה רגלים ואז זוכין לנבואה ועל-ידי זה זוכין לתפלה. ואז נותנין כל שיח השדה כחם בתוך התפלה וכו', עין שם

אות א

וזה בחינת סכה, כי סכה בכלל הוא בחינת התקשרות לשרשי נשמות, שהם בחינת אם כל חי, כסא הכבוד, שזהו בחינת סכה שהוא אמת דמסככא על בנן. ועקר הסכה הוא הסכך, בחינת מנהיגי ומפרסמי הדור שהם סוככים ומגנים עלינו, כמו שכתוב, את כרוב ממשח הסוכך (יחזקאל כח). שהמושל והמנהיג הוא סכך שמסכך ומגן על העולם. ויש מפרסמים ומנהיגים שהם בשקר והם מפרסמים רק על-ידי עזות. וזה בחינת סכך פסול וסכך פשר, הינו בחינת מפרסמים ומגנים על-ידי שקר, ומפרסמים של אמת. וזה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה שצריך הסכך להיות צומח מן הארץ ואינו מקבל טמאה, כי המפרסם האמת הוא בחינת צומח מן הארץ, הינו על-ידי שפלות וקטנות בבחינת אמת מארץ תצמח, כמו שכתוב ולפני כבוד ענוה. וכמובא בדברי רבנו זכרונם לברכה שעקר ההתנשאות על-ידי קטנות. וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (יומא כב), אין ממנין פרנס על הצבור אלא אם כן קפה של שרצים תלוי מאחוריו. שאם תזוה דעתו עליו אומרים לו, חזר לאחוריו. וזה בחינת אמת שהסכה בפסלת גרן וקב, 'בפסלת' דיקא, הינו שבחינת הסוככים ומגנים על הדור הם מפסולי המשפחות, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה פני"ל. גם צריך שלא יהיה מקבל טמאה, הינו שלא יהיה מנהיג על-ידי עזות, שהם בחינת מקבל טמאה, כי עזות היא בחינת קינא דמסאבותא, כמובא מזה במאמר "מרקבת פרעה וחילו" (בסימן לח). כי ישראל שעמדו על הר סיני

פסקה זהמתן וכי ומי שיש בו עזות בידוע שלא עמדו רגלי אבותיו על הר סיני ולא פסקה זהמתו ועל-כן בו נאחזת הטמאה. וזה בחינת סכף פסול, דהינו המנהיג על-ידי עזות שהסמון הוא שאינו צומח מן הארץ, הינו על-ידי שפלות, רק על-ידי עזות ונגלות והוא מקבל טמאה כנ"ל. גם הסכף שהוא מדבר הצומח זה בחינת הנשמות, שהם בחינת צמחיו, כמו שכתוב, רבבה כצמח השדה נתתיו. ועל-כן תכף אחר יום הכפורים מיד מתחילין לעסק בספה, כי יום הכפורים מרמו על התכלית, כמובא שיום הכפורים הוא בחינת עולם הבא, שהוא התכלית, שאז יהיה לנו ממשלה על המלאכים. ועל-כן תכף ומיד מתחילין לעסק בספה שהוא בחינת התקשרות לשרשי הנשמות כנ"ל כדי שיהיה לנו פח לעמוד בממשלה זו כנ"ל, (כמבאר שם במאמר הנ"ל). ובדיני הספה בפרטיות מרמו כל הבחינות הנ"ל שעל ידם יכולין להתקשר לשרשי הנשמות ישראל כנ"ל, כי דפנות הספה גי שתיים כהלקתן ושלישית אפלו טפח. ואיתא שהם בחינת נצח, הוד, יסוד. וזהו בחינת שלש רגלים שהם גם כן בחינת נצח, הוד, יסוד. בחינת רגליו, הינו שדפנות ומחצות הספה הם בחינת שלש רגלים שעל ידם נתתקן כל התאוות הנ"ל, כי הם מחצות דקדשה שמצמחין ועושרין מחצות לשלש תאוות הנ"ל שלא יצאו מגבול הקדשה ולחוץ. ועל-כן הם שתיים כהלקתן, דהינו משבעה טפחים. ושלישית טפח, כי שלישית טפח הוא בחינת יסוד, כמובא. והוא כנגד שבעות שהוא מתקן תאוות המשגל, בחינת תקון היסוד. ועל-כן הוא טפח אחד כנגד שבעות, שהוא יום א', ובי כהלקתן משבעה שבעה טפחים כנגד שבעת ימי הפסח ושבעת ימי הסכות. וזהו בחינת הדברים שחיבו רבותינו זכרונם לברכה לעשותם בספה, הינו אכילה ושתיה ושנה. גם אמרו שכל שבעת הימים עושה סבתו קבע להציע שם מצעות הנאות ושאר נוי ספה וכל כלים הנאים מביא כלם לתוך הספה. וכל דברים הללו הם כנגד שלש תאוות הנזכר לעיל שצריך להביא כלם לתוך מחצות הספה כדי לתקן אותם כנ"ל. אכילה בספה כנגד תאוות אכילה, שנה בספה כנגד תאוות המשגל, שעקר פגם הברית היא בבחינת שנה ותרדמה, כמובא (בסימן יט) ועל-ידי שנה בספה נתתקן. נוי ספה זה בחינת תקון תאוות ממון, שצריך להביא כל עשרו וכל חפציו הנחמדים שהם קנין כספו, לתוך הספה. ועל-ידי זה נתתקנו בקדשה, כי הספה היא קדש, ועל-כן צריך להביא לשם כל תאוותיו, דהינו בחינת שלש תאוות הנ"ל. ועל-ידי זה נתתקנו בקדשה על-ידי בחינת שלשה רגלים, שהם בחינת שלש דפנות הספה כנ"ל ואזי נתתקן היראה, שהוא בחינת ירושלים, (כמבאר שם). וזה בחינת הפורס סבת שלום וכי ועל ירושלים. שספה מגנת על ירושלים, הינו היראה שנתתקנת על-ידי מצות ספה. שעל ידה נתתקן השלש מדות, שעל-ידי זה נתתקן בחינת ירושלים כנ"ל, (כמבאר במאמר הנ"ל), עין שם. ועל-ידי יראה זוכין לנבואה. וזהו שלמדו רבותינו זכרונם לברכה שהספה צריכה להיות גבה עשרה טפחים מכרובים שסככו על הארון והיו גבוהים עשרה, כי הספה בבחינת הכרובים שמשם מקבלין הנבואה, כי על-ידי היראה שאזכין על-ידי בחינת ספה, על-ידי זה זוכין לנבואה שהיא באה מבין שני הכרובים, (כמבאר שם במאמר הנ"ל, הינו עין

אות ב

ועל-ידי זה זוכין לתפלה ואזי הוא למעלה מכל הכוכבים שכלם מקבלין ממנו, (כמובא שם, עין שם). וזה בחינת מה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה שצריך שיהיו הכוכבים נראין מתוך הסכף, הינו בחינת שיהיה הוא למעלה מן הכרובים. וזה בחינת ראייה כדרך העליון את התחתון, כמו שפרש רש"י אצל הלכותו על פסוק את כל גבה ראה (איוב מא) שפרש רש"י, דהינו שיש לו ממשלה על כל הגבוהים כאלו הוא למעלה מהם ורואה אותם, כי דרך העליון לראות התחתון ולעולם אימת העליון על התחתון, עין שם בפרוש רש"י בסוף איוב. וזה גם כן בחינת שצריך שיהיו הכוכבים נראין מתוך הסכף, הינו שעל-ידי בחינת הספה רואה את הכוכבים, הינו שהיא למעלה מהם ויש לו ממשלה עליהם, שזהו בחינת ראייה

אות ג

וזהו בחינת ד' מינים שנוטלין בסכות בשעת התפלה, שזהו רמז ששיח השדה נותנת פח בתוך התפלה ועל-כן אנו מעלין שיח השדה, דהינו מיני צמחים בשעת התפלה לרמז כנ"ל שבסכות יש עליה לתפלה עד ששיח השדה נותנין פחם בתוך התפלה כנ"ל. והארבעה מינים הם בחינת התנוצצות משיח, כי עקר חשיבות הארבעה מינים היא האתרג שהוא בחינת מלכות דוד, שהוא בחינת משיח. והשלשה מינים, שהם לולב הדס וערבה, הם פנגד שלש עבודות המפסידין עבודת התפלה, לולב פנגד שמירת הברית, כי לולב בחינת צדיק פתמך יפרח, פמובא. בחינת צדיק חיי עלמין הם בחינת חיי נענועין שבולב. הדס משלש פנגד שלשה אבות, פמובא, זה בחינת אמונה, כי האבות הם שרשי אמונת ישראל. ערבה זה בחינת אל תהיה בז לכל אדם, שבשביל זה אנו לוקחין ערבי נחל אין בהם לא טעם ולא ריח כדי שלא נמנע מלצרף פושעי ישראל בתפלתנו, פמובא. נמצא, שהערבה מרמזת על אל תהיה בז לכל אדם, שאסור לבאות שום אדם אפלו מי שהוא בלא טעם וריח כמו ערבה. ועל-ידי תקוון שלש עבודות אלו, על-ידי זה נתתקן עבודת התפלה. ואזי מראה טעם ריח של שיח השדה באים בתוך התפלה, שזה בחינת התנוצצות משיח, פמובא שם. וזה בחינת האתרוג שיש לו מראה טעם וריח שנוטלין בשעת התפלה, שזהו בחינת התנוצצות משיח, ששיח השדה נכללין פחם בתפלה כנ"ל, (עין שם במאמר הנ"ל)

אות ד

ועל-כן מנענעין בארבעה מינים בהודו לה' תחלה וסוף, כי הודו לה' כי טוב כי לעולם חסדו, מרמז על משיח שיבא במהרה בימינו. וזהו כי טוב כי לעולם חסדו, בבחינת ועשה חסד למשיחו ואז ישפיע לנו כל טוב. גם מנענעין באנא ה' הושיעה נא, שזהו מרמז גם כן על הישועה האחרונה שהוא תכלית הישועה. וזהו אנא גימטריא אליהו וכו', כי הישועה והגאולה האחרונה שעל-ידי משיח שיהיה על-ידי אליהו שיבא ויבשר הגאולה, כי על-ידי אליהו נעשה בחינת התנוצצות משיח, כי אליהו מבחירי [ממבחרין] גדולי הנביאים ועל-ידי נבואה זוכין לתפלה. וזהו בחינת ויעמד פנחס ויפלה. שפנחס זה אליהו זכה לתפלה על-ידי נבואה ועל-כן היה פח בידו לעצר המטר, כמו שכתוב, חי ה' אם יהיה השנים האלה טל ומטר כי אם לפי דברי. 'לפי דברי דיקא, בחינת דבר ה', הינו תפלה, כי אליהו זכה לדבר ה', דהינו תפלה כנ"ל. ועל-כן היה בו פח לעצר ה'מ"ט"ר, כי ה'מ"ט"ר המגדל העשבים שיש בהם "מראה" טעם "ריח", הכל הוא על-ידי פח דבר ה', דהינו תפלה שהיא שרש הכל ואליהו שזכה לדבר ה' היה לו פח לעצר המטר כנ"ל. וזהו 'לפי דברי דיקא כנ"ל. ועל-כן באנא ה' שמרמז לבחינת אליהו שעל ידו גבא הישועה האחרונה, על-כן אז מנענעין בארבעה מינים שם בחינת התנוצצות משיח שיבא במהרה בימינו, אמן:

סוכה ו:

על-פי המאמר "תקעו-ג'" (בלקוטי תנינא סימן ח) המתחיל, אף-על-פי שתוכחה היא דבר גדול וכו', עין שם כל המאמר פלו מראשו לסופו, עין שם היטב:

אות א

וְזֶה בְּחִינַת סִפָּה, כִּי דְפָנוֹת וּמַחְצוֹת הַסִּפָּה הֵם בְּחִינַת מַחְצוֹת פְּרוּסוֹת שֶׁל הַמַּחֲיוֹן, כִּי שְׁלֹשָׁה מַחֲיוֹן הֵם שְׁלֹשׁ מַחְצוֹת פְּרוּסוֹת בְּפְנֵי הַתְּאֻהָה שֶׁל נְאוּף, (כְּמוֹ שְׁמַבְאָר שֶׁם בְּמֵאמֶר הַנִּי"ל). וְזֶה בְּחִינַת מַחְצוֹת וְדְפָנוֹת הַסִּפָּה. וְעַל-כֵּן הֵם שְׁלֹשׁ דְפָנוֹת, כִּי עֶקֶר הַסִּפָּה הִיא שְׁלֹשׁ דְפָנוֹת, כְּמוֹ שְׁאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ וְזָכוּנוֹם לְבִרְכָה כְּנֶגֶד שְׁלֹשָׁה מַחֲיוֹן שֶׁהֵם מַחְצוֹת פְּרוּסוֹת בְּפְנֵי תְּאֻוֹת נְאוּף, כִּי סִפָּה הִיא בְּחִינַת שְׁכָל וּמַחֲיוֹן, בְּחִינַת אֵמָא דְמִסְכְּכָא עַל בְּנֵין שֶׁהִיא בְּחִינַת אֵם לְבִינָה בְּחִינַת הַתְּבוּנוּת וְשְׁכָל, בְּחִינַת מַחֲיוֹן. וְעַל-כֵּן עוֹשֵׂין הַסִּפָּה אַחַר רֹאשׁ הַשָּׁנָה וְיוֹם הַכַּפּוּרִים, כִּי בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה אֵז הַתְּפִלָּה בְּבְחִינַת דִּין וְעַל-יְדֵי זֶה מוֹצִיאִין מֵהַסִּטְרָא אַחְרָא כָּל מִימֵי הַדַּעַת וְהַקְדָּשָׁה שֶׁבְּלָעָה וְכוּ' וְאֵז הַסִּטְרָא אַחְרָא, שֶׁהִיא בְּחִינַת עֲנָנִים, בְּחִינַת סִפְתָּה בְּעֵנֵן לָךְ וְכוּ' כְּלָה וְהוֹלְכָתָּ, וְנִעְשִׂין גְּרִים וְנִתְגַּלְגַּל הַכְּבוֹד וְנִעְשִׂין רַעְמִים, בְּחִינַת עֲנִי דְשַׁפְכֵי מֵיָא, בְּחִינַת מִימֵי הַדַּעַת, בְּחִינַת וּכְבוֹד ה' נְרָאָה בְּעֵנֵן. וְעַל-יְדֵי זֶה נִמְשָׁךְ הַתְּפִשְׁטוֹת הַנְּבוּאָה שֶׁבָּאָה מִנְפִשׁוֹת יִשְׂרָאֵל שֶׁשָּׂרְשָׁם בְּכְבוֹד. וְעַל-יְדֵי הַנְּבוּאָה נִתְבָּרַר וְנִתְחַזַּק הָאֱמוּנָה דְקִדְשָׁה וְנִתְבַטַּל אֱמוּנוֹת כּוֹזְבִיּוֹת, כִּי עֶקֶר בְּרוּר הָאֱמוּנָה הִיא עַל-יְדֵי תַקּוּן הַמְדָמָה וְכוּ'. וְעַל-יְדֵי אֱמוּנָה נִתְגַּלְגַּל חֲדוּשׁ הָעוֹלָם וְעֶקֶר חֲדוּשׁ הָעוֹלָם לְעֵתִיד יִהְיֶה עַל-יְדֵי בְּחִינַת אֱמוּנָה. וְחֲדוּשׁ הָעוֹלָם יִהְיֶה בְּבְחִינַת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, כִּי עֶקֶר אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל הִיא עַל-יְדֵי בְּחִינַת כַּח מַעֲשֵׂיו וְכוּ'. וְאֵז יִתְנַהֵג רַק עַל-יְדֵי הַשְּׂגָחָה וְנִפְלְאוֹת כְּמוֹ אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. וְאֵז יִתְעַר הַשִּׁיר שֶׁל נִפְלְאוֹת שֶׁהִיא הַשִּׁיר שִׁיתְעַר לְעֵתִיד, שֶׁהִיא שִׁיר פְּשׁוּט כְּפוּל מְשֻׁלָּשׁ מְרַבַּע שִׁיתְנַגֵּן עַל עֵיב נִימִין, בְּחִינַת חֶסֶד, בְּחִינַת עוֹלָם חֶסֶד יִבְנֶה. וְזֶה הַשִּׁיר הִיא בְּחִינַת קוֹל הַמּוֹכִיחַ, בְּחִינַת קוֹל יַעֲקֹב, בְּחִינַת הַנְּהַר הַיּוֹצֵא מֵעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֵּן שֶׁעַל יְדוֹ גְּדָלִים כָּל הַרְיָחוֹת וְהִירְאוֹת וְעַל-יְדֵי זֶה יְכוּלִים לְהוֹכִיחַ בְּחִינַת נֶרְדִי נִתָּן רִיחוֹ וְכוּ', עַוֹן שֶׁם כָּל זֶה הֵיטֵב הֵיטֵב וְתַבִּין וְתִרְאָה פְּלֵאִי פְּלֵאוֹת וְכוּ', וְהַסִּתְּלָקוֹת וּבִטּוּל הָעֲנָנִים וְהַסִּטְרָא אַחְרָא זֶה בְּחִינַת סְלִיחוֹת עֲוֹנוֹת, בְּחִינַת מַחֲיוֹתִי כָּעֵב פְּשָׁעִיד וְכוּ', עֵנֵן שֶׁם :

אות ב

וְעַל-כֵּן אַחַר רֹאשׁ הַשָּׁנָה שֶׁאֵז הַתְּפִלָּה בְּבְחִינַת דִּין וְאֵז מוֹצִיאִין מֵהַסִּטְרָא אַחְרָא כָּל הַקְדָּשָׁה שֶׁבְּלָעָה, וְהַסִּטְרָא אַחְרָא, שֶׁהִיא בְּחִינַת עֲנָנִים כְּלִין וְהוֹלְכִין, וְעַל-כֵּן אַחַר רֹאשׁ הַשָּׁנָה הִיא יוֹם הַכַּפּוּרִים שֶׁהִיא סְלִיחוֹת עֲוֹנוֹת בְּחִינַת הַסִּתְּלָקוֹת וּבִטּוּל הָעֲנָנִים כְּלִין וְהוֹלְכִין, וְעַל-יְדֵי זֶה נִתְתַּקֵּן פְּגָם הַמַּחֲיוֹן וְהַתְּפִלָּה, כִּי עַל-יְדֵי רֹאשׁ הַשָּׁנָה, שֶׁהִיא בְּחִינַת תְּפִלָּה, בְּבְחִינַת דִּין מוֹצִיאִין מֵהַסִּטְרָא אַחְרָא מִימֵי הַדַּעַת וְכוּ' וְחוֹזְרִין וְנִתְתַּקְּנוּ הַמַּחֲיוֹן, שֶׁהֵם בְּחִינַת מַחְצוֹת פְּרוּסוֹת בְּפְנֵי תְּאֻוֹת נְאוּף. וְזֶה בְּחִינַת מְצוֹת סִפָּה שֶׁזּוֹכִין אַחַר רֹאשׁ הַשָּׁנָה וְיוֹם הַכַּפּוּרִים, כִּי עַל-יְדֵי הַתְּקוּן שֶׁנַּעֲשֶׂה בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה וְיוֹם הַכַּפּוּרִים שֶׁעַל-יְדֵי זֶה נִתְתַּקְּנוּ הַמַּחֲיוֹן כְּנִי"ל, עַל-יְדֵי זֶה נַעֲשֶׂה בְּחִינַת דְפָנוֹת וּמַחְצוֹת פְּרוּסוֹת שֶׁל הַמַּחֲיוֹן שֶׁהֵם בְּחִינַת שְׁלֹשׁ דְפָנוֹת הַסִּפָּה שֶׁהֵם מַחְצוֹת פְּרוּסוֹת לְהֵגוֹ בְּפְנֵי תְּאֻוֹת נְאוּף, שֶׁהִיא בְּחִינַת מַלְחָמוֹת עֲמֵלֶק, (כְּמוֹ שְׁמַבְאָר שֶׁם בְּמֵאמֶר הַנִּי"ל). כִּי מַחְצוֹת הַסִּפָּה פְּרוּסוֹת לְהֵגוֹ בְּפְנֵי טְמֵאת עֲמֵלֶק, כִּי עֶקֶר הַכְּנַעַת עֲמֵלֶק הִיא עַל-יְדֵי בְּחִינַת סִפָּה, שֶׁהִיא בְּחִינַת עֲנִי כְבוֹד, (כְּמַבְאָר בְּזֵהר הַקְדוּשׁ. כִּי בְּעֲמֵלֶק נֶאֱמַר, "וַיִּשְׁמַע הַכְּנַעֲנִי מִלֶּדֶךְ עֲרֹד", שֶׁהִיא עֲמֵלֶק, "כִּי בָא יִשְׂרָאֵל וְכוּ'". וַיִּרְשׁ רַשִׁי, שְׁמַע שְׁמַת אֲהָרֹן וְנִסְתַּלְקוּ עֲנֵי כְבוֹד, אֲבָל עַל-יְדֵי סִפָּה, שֶׁהִיא עֲנֵי כְבוֹד, נִכְנַע וְנִתְבַטַּל בְּחִינַת עֲמֵלֶק, שֶׁהִיא בְּחִינַת תְּאֻוֹה הַנִּי"ל, בְּחִינַת אֲשֶׁר קָרָד בְּדָרְדֶךְ. כִּי דְפָנוֹת הַסִּפָּה הֵם בְּחִינַת מַחְצוֹת פְּרוּסוֹת בְּפְנֵי זֹאת הַתְּאֻוֹה, בְּחִינַת שְׁלֹשָׁה מַחֲיוֹן שֶׁהֵם מַחְצוֹת פְּרוּסוֹת וְכוּ' כְּנִי"ל:

אות ג

וְעַל-כֵּן מִתְחִילִין לַעֲסֹק בְּסִפָּה תַכְף אַחַר יוֹם הַכַּפּוּרִים, כִּי אֵז נִתְבַטַּלִין וְכִלִין הָעֲנָנִים שֶׁל הַסִּטְרָא אַחְרָא שֶׁהֵם בְּחִינַת עֲוֹנוֹת כְּנִי"ל וְאֵז תַכְף כְּשֶׁזֶה נוֹפֵל זֶה קָם, הִינּוּ עַל-יְדֵי שְׁנֵתְבַטַּלִין וְכִלִין כָּל הָעֲנָנִים שֶׁל הַסִּטְרָא אַחְרָא, עַל-יְדֵי זֶה נִתְגַּלְגַּל בְּחִינַת הָעֲנֵי כְבוֹד, בְּחִינַת וּכְבוֹד ה' נְרָאָה בְּעֵנֵן, שֶׁהֵם בְּחִינַת דְפָנוֹת הַסִּפָּה שֶׁבָּאִין עַל-יְדֵי תַקּוּן מַחְצוֹת הַמַּחֲיוֹן שֶׁעַל יְדָם זוֹכִין לְבְּחִינַת וּכְבוֹד ה' נְרָאָה בְּעֵנֵן, בְּחִינַת עֲנֵי כְבוֹד, (כְּמַבְאָר שֶׁם בְּמֵאמֶר הַנִּי"ל). וְזֶה בְּחִינַת סִפָּה כְּנִי"ל, בְּחִינַת וַיִּפְרַס עֲלֵינוּ סִפְתָּ שְׁלוֹמֶךָ, בְּחִינַת

אות ד

ואז יוצאין מימי הדעת, בחינת כי תמלא הארץ דעה את ד' פמים לים מכסים ונתגזרין גרים (כני"ל במאמר הנ"ל). וזה בחינת שמחת בית השואבה שזוכין בסכות, בחינת וישאבתם מים בששון ותרגומו, ותקבלון אולפן חדת, בחינת רבוי מימי הדעת שיוצאין עכשיו בשפע גדול על-ידי התקון שנעשה בראש השנה על-ידי התפלה בבחינת דין שעל-ידי זה הסטרא אחרא מקיאה כל הקדשות וכל הדעת שבלעה וכו' כני"ל. ואז יוצאין מימי הדעת בשפע גדול בחינת פמים לים מכסים, בחינת אל הקב"ד הרעים ה' על מים רבים. ועל-כן עושים שמחת בית השואבה, כי שואבין מימי הדעת אז על-ידי התקון שנעשה על-ידי תפלות ראש השנה ויום הכפורים וכו' כני"ל. ועל-כן אז שואבין המים בשמחה גדולה מאד ומי שלא ראה שמחת בית השואבה לא ראה שמחה מימיו, כי על-ידי זה הדעת ששואבין עכשיו שנתגלה על-ידי התפלה של ימים נוראים כני"ל, על-ידי זה זוכין שיתער השיר שלעתיד כני"ל שמשם עקר השמחה, כי עקר השמחה יהיה בעת שיתגלה השיר הנ"ל, כי אז ימלא שחוק פיננו ולשוננו רנה, כי עקר השמחה יהיה לעתיד בעת שיתער השיר הנ"ל. ועכשיו בשמחת בית השואבה מתעורר אז השמחה של לעתיד על-ידי שמתעורר עכשיו השיר שיתער לעתיד וכו' כני"ל:

אות ה

וזה בחינת התפשטות הנבואה הנ"ל שזוכין על-ידי הכבוד שנתגלה על-ידי שיוצאין מימי הדעת ונתתקנין המחצות פרוסות של המוח שהם בחינת דפנות הסכה, כי מבחינת סכה, משם מקבלין רוח הקדש, רוח נבואה, כי סכה היא בחינת שסכה ברוח הקדש, (כמבאר בדברי רבנו זכרנו לברכה בסימן כא). כי שעור סכה עשרה טפחים למדו רבותינו זכרונם לברכה מהכרובים שהיו סוככים בכנפיהם על הכפרת שמשם מקבלין רוח נבואה, כמו שכתוב, וישמע את הקול מבין שגי הכרובים. ועל-ידי רוח נבואה נתברר המדמה ועל-ידי זה זוכין לאמונה ונתגלה חדוש העולם וזוכין לחסדים שעל-ידי זה יהיה חדוש העולם לעתיד בחינת להגיד בבקר חסדך ואמונתך בלילות, בחינת עולם חסד יבנה. וכל זה הוא בחינת סכה, כי משם הרוח נבואה כני"ל. שעל-ידי זה מתברר המדמה והאמונה. וזה בחינת שנה בסכה, כי המדמה הוא בחינת שנה שאז מסתלק השכל ונשאר רק המדמה. ואז בשנה, בחינת מדמה, עקר ברור ותקון האמונה, (כמבאר במקום אחר. בחינת חדשים לבקרים רבה אמונתך. ועל-כן חיוב לישן בסכה כדי לתקן בחינת המדמה שעל-ידי זה מתברר ונתתקן האמונה כני"ל, כי על-ידי הסכה שמשם נמשך הנבואה כני"ל, על-ידי זה עקר ברור ותקון המדמה והאמונה כני"ל:

אות ו

וזה בחינת שעקר הסכה הוא מפסלת גרן ויקב, 'פסלת גרן ויקב' הוא בחינת מדמה. וזה בחינת שצריכה להיות הסכה צלחה מרבה מחמתה, כי חמה זהו בחינת השכל כמובא בסימן א, שמש הוא בחינת אור השכל בחינת יעקב, עין שם. וצל המחשיף אור השמש זה בחינת אמונה, בחינת שנה,

בחינת מדמה. ועקר ידיעת השם יתברך הוא רק על-ידי בחינת אמונה פיזי. וזה בחינת ה' צלף, כי אי אפשר לדעת מהשם יתברך כי אם על-ידי בחינת אמונה, שהוא בחינת לילה, בחינת צל, בחינות מדמה. ועל-כן הסכה, שהוא בחינת נבואה ורוח הקדש פני"ל, שעל-ידי זה מתברר המדמה והאמונה, על-כן צריכה להיות צלחה מרבה מחמתה, כי עקר ההשגה והידיעה זוכין רק על-ידי אמונה בחינת צל. ועל-כן העקר לברר המדמה, שהיא בחינת צל פני"ל. וזה בחינת שהסכה צריף להיות מפסלת גרן ויקב, זה בחינת מדמה שהוא בחינות כח הבהמיות, בחינת פסלת גרן ויקב שהוא מאכל בהמה, כי האכילה הוא בחינת דעת, כי המלח פני האכילה, (כמובא במקום אחר). ומאכל אדם זה בחינת דעת שהוא גדר האדם. ופסלת האכילה, דהינו פסלת גרן ויקב, שהוא מאכל בהמה, זה בחינת מדמה שהיא כח הבהמיות, (כמובא במקום אחר). ועקר הברור הוא בבחינת הבהמיות שהוא המדמה ששם עקר הברור פיזי ועל-ידי זה עקר ברור האמונה. ועל-כן הסכה הוא מפסלת גרן ויקב שהיא עקר הסכה שעל ידו צלחה מרבה מחמתו, שהוא בחינת ברור המדמה והאמונה פני"ל:

אות ז

ועל-ידי האמונה זוכין לבחינות התקבצות החסדים שעל ידם יהיה חדוש העולם לעתיד, בחינת להגיד בבקר חסדך ואמונתך בלילות וכו' פני"ל. וזה בחינת סכה, כי סכה הוא בחינות חסד פיזי, בחינת חבוק יד ימין פיזי שאז בסכות מתקבצין כל החסדים, (כמבאר בפנונת). ועל-ידי התקבצות כל החסדים יהיה חדוש העולם בחינת עולם חסד יבנה. ועל-כן סכה מרמז על חדוש העולם, כמובא בספרים שסכה מרמז על עלמא דאתי, כי עולם הבא מונה בשם סכה, כמו שכתוב, וסכה תהיה לצל יומם. ועל-כן אמרה התורה, צא מדירת קבע ושב בדירת עראי. לרמז על חדוש העולם. שאין קביעות לעולם הזה חס ושלום, רק השם יתברך חדש את עולמו, ועתיד לחדש עולמו כמובא שסכה מרמז על זה. נמצא, שסכה מרמז על חדוש העולם לעתיד לבא שאז נזכה לישוב בסכה של ליתן בסכות עניי פבוד, בחינת וסכה תהיה וכו'. ועל-כן כל אמות העולם כשירצו אז לזכות לגדלה וכבוד של ישראל יתניסו במקצת סכה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, כי עלמא דאתי הוא בחינת סכה פני"ל:

אות ח

כי סכה היא בחינות דפנות ומחצות המחין שאזכין על ידם לשמירת הברית שעל-ידי זה זוכין לבחינת פבוד, בחינות נבואה, שעל-ידי זה נתברר המדמה פני"ל, שעל-ידי זה זוכין לאמונה פני"ל, שעל-ידי זה מתקבצין החסדים וזוכין לחדוש העולם שהיה לעתיד וכל זה הוא בחינת סכה פני"ל. ואז יתער השיר של לעתיד, שהוא שיר פשוט כפול משלש מרבע שיתנגן על ע"ב נימין, בחינת חסד וכו' פני"ל. וזה בחינת השמחה של סכות, כמו שכתוב, זמן שמחתנו. כי משם עקר כל השמחות שבעולם שכלם נמשכין מבחינת השמחה שהיה לעתיד, בחינת כי בשמחה תצאו, בחינת ששון ושמחה ישגו וכו', כי אז יתער חדוה ונגווא בעלמא בעת שיתער בחינת שיר חדש פני"ל. ועל-כן מחמת שסכות זוכין שיתער שיר פני"ל שמשם כל השמחות, על-כן הוא זמן שמחתנו. וזה בחינת שמחת בית השואבה פני"ל. ועל-ידי הנגון פני"ל, על-ידי זה גדלים כל הריחות והראות שהם מזונו דנשמתא ועל-ידי זה נקנע מזונו דגופא, (כמבאר במאמר פני"ל). וזה בחינת מצות אכילה בסכה שזה עקר מצות סכה, כי על-ידי מצות סכה, שעל-ידי זה זוכה לקול הנגון פני"ל, שהוא בחינת הקל קול יעקב, על-ידי זה נקנע עקב עשו שהיא עקב דסטרך אחרא שמתגבר על-ידי האכילה שהוא מזונו דגופא, כי זוכין על-ידי הקול הזה לבחינת ריח שהוא מזונו דנשמתא. ועל-כן יכולין לאכל בקדשה שתהיה האכילה בבחינת מזונו דנשמתא. ועל-כן מצוה לאכל בסכה, כי אז האכילה בבחינת מזונו דנשמתא על-ידי מצות סכה שעל ידה זוכין לקול הנגון פני"ל שעל ידו גדלים כל הריחות פני"ל. ועל-כן סכה היא בבחינת יעקב, כמו שכתוב, ויעקב נסע סכתה, (כמובא בזהר הקדוש פי סכה היא בבחינת הקל קול יעקב פני"ל: פני"ל הגוון קול שהיא

אות ט

נמצא, שסכה היא בחינת חדוש העולם שזוכין על-ידי החסד שזוכין על האמונה וכו' פני"ל. ועל-ידי זה מעוררין קול הנגון שיתער לעתיד, שהוא שיר פשוט כפול משלש מרבע, שהם בחינת ע"ב נימין וכו' פני"ל. וזה בחינת ארבעה מינים שנוטלין בסכות שהם כנגד ארבעה אותיות השם י'הו"ה, שהוא בחינת שיר פשוט וכו' פידוע. ועל-כן לולב אחד וערבות שתים והדסים שלשה זה שיר פשוט כפול משלש. והאתרוג כולל מכל הארבע פידוע, כי הוא בחינת ה' אחרונה, בחינת מלכות שכולל מכלם, והוא בחינת שיר מרבע, ועל-כן מברכין על נטילת לולב, כי הלולב הוא בחינת צדיק פתמור לפרח, שהוא בחינת הנהר היוצא מעדן להשקות את הגן פידוע שעל ידו גדלים כל הריחות והיאות פני"ל. וזה בחינת הנענועים פדי לעורר הריח מהדעת, כי עקר הריח על-ידי שלמות הדעת פידוע, כי על-ידי הדעת זוכין לנגון הנ"ל שעל ידו גדלים כל הריחות ועל-כן מנענעין בלולב ומיניו לעורר הריח מהדעת, ועל-כן הם ע"ב [שבועים ושנים] נענועים כנגד ע"ב נימין בחינת חסד שעליהם יתנגן השיר הזה פני"ל. וזה בחינות נענועים, כי עקר הנגון על-ידי בחינת נענועים שמנענעים בנימין שבכנור, בחינת מדלג על ההרים מקפץ על הגבעות, (כמבאר בסוף מאמר הנ"ל). ועל-כן עקר מצות נטילת לולב ומיניו הוא בשעת אמירת הלל, כי זה עקר בחינת ארבעה מינים, שהם בחינת שיר פשוט כפול וכו' שיתער לעתיד שזה בחינת הלל והודאות שירות ותשבחות שיתער אז. נמצא, שארבע מינים והלל הם בחינה אחת, בחינת שיר והלל והודאה שיתנגן לעתיד פני"ל, על-כן עקר נטילת ארבעה מינים היא בשעת ההלל:

אות י

ועל-ידי כל זה זוכין תכף ליום שמיני עצרת שהוא שמחת תורה, כי על-ידי כל הבחינות הנ"ל זוכין לשיר הנ"ל שהוא בחינת שמחה, כי משם עקר השמחה פני"ל. ועל-כן זוכין אחר כך תכף לשמחת תורה שאז אתער הדרה ונגונא בעלמא וכל ישראל שמחים וששים בו יתברך ובתורתו הקדושה, שזה בחינת עלמא דאתי שאז יתער שיר הנ"ל. וכל זה זוכין על-ידי כל הנ"ל, על-ידי התפלה של ראש השנה, שעל-ידי זה זוכין לסליחות עונות שהוא יום הכפורים ועל-ידי זה נשלם הדעת וזוכין לסכה וזוכין לכל בחינות הנ"ל עד שמעוררין קול הנגון הנ"ל בכל שבועת ימי הסכות על-ידי הארבעה מינים פני"ל ואז יוצא ונתגלה בחינת שיר ונגון ושמחה הנ"ל ביום שמחת תורה שזוכין תכף אחר סכות על-ידי כל הבחינות הנ"ל

אות יא

ועל-כן נוטלין הארבעה מינים בידים זה בחינת וידו אחזת בעקב עשו, כי על-ידי הארבעה מינים נתעורר קול הנגון הנ"ל שהוא קול יעקב שהוא מכניע עקב עשו בבחינת וידו אחזת בעקב עשו ועל-כן מצות ד' מינים הוא בידים דיקא, כי העקר הוא לברר המדמה פדי לזכות לאמונה שלמה שעל-ידי זה נתגלה חדוש העולם וכו', (כמבאר בהתורה הנ"ל, עין שם). ועקר ברור המדמה הוא על-ידי הידים דיקא בבחינת וביד הנביאים אדמה, כמבאר בהתורה הנ"ל. 'בידי דיקא. וכמבאר בהתורה "ויהי מקץ זכרון" (בסימן נד), עין שם היטב, ומבאר שם בסוף שעקר הכניעת המדמה על-ידי בחינת נד, כי עקר ברור המדמה להכניע הרע שבו ולברר ולזכר הטוב שבו פדי לזכות לאמונה שלמה פני"ל הוא רק על-ידי בחינת הידים שהם כלליות מצות התורה שכוללים בידים שהם כלי המעשה, בחינת מצות

מעשיות, כי עקר האמונה הוא לקיים כל המצוות במעשה דיקא ועשייה הוא בידי, ועל-כן כל התורה כלולה בידי, כמו שאמר רבי אליעזר קדם הסתלקותו, שהרים שתי ידי ואמר, ווי לתרין תורות שישתלקו מעלמא. כי יד ימין ויד שמאל הם בחינת תורה שבכתב ותורה שבעל פה, כמובא גם שתי הידיים מרמזין על שתי הלוחות שקבל משה בשתי ידי, כמו שכתוב, ושני הלוחות על שתי ידי. כי יש בשתי הידיים עשר אצבעות חמש בימין וחמש בשמאל כנגד עשרת הדברות שבשני הלוחות חמשה בלוח אחד וחמשה בלוח השני, שהם בחינת עשרה מדרגות של נבואה, (כמו שמבאר בהתורה הנ"ל). שעקר ברור המדמה על-ידי זה, כמו שמבאר שם). כי עקר ברור המדמה הוא על-ידי התורה, שהוא בחינת רוח נבואה שכלולה בידיים דיקא, כי עקר האמונה הוא מצוות מעשיות לקיים כל המצוות במעשה בפשיטות בלי חכמות אף-על-פי שאי אפשר להבין טעמים, שזה בחינת ויהי ידיו אמונה, 'ידיו דיקא, כי עקר האמונה בבחינת הידיים שהם כלי המעשה פני"ל. וכמבאר בדברי רבנו זכרוננו לברכה על פסוק זה לענין הרחקת למוד ספרי המחקרים, כי הם מביאין לידי אפיקורסית גדול, שהוא בחינת עמלק וכו', עין שם בלקוטי תנינא במאמר המתחיל, עקר התכלית וכו' (בסימן יט). כי המדמה הוא בחינת עשייה, בחינת כח הבהמיות שהוא כח הגוף, שהוא בחינת עשייה, כי עקר פנימיות השכל האמת בעצם רחוק מהגוף מאד ואין יכול להתלבש בהגוף העכור מהתאוות כלל. ואין מי שיזכה אליו כי אם הצדיקים האמתיים ששברו לגמרי את כל תאוות הגוף עד שבטלו את גופם לגמרי בתכלית הבטול בתכלית השלמות שאין שלמות אחריו. אבל כל השכל של כל העולם ומלאו הפל הוא רק בחינת כח המדמה ואפלו כל החכמות הגדולות שהמציאו החכמים והמחקרים הפל על-ידי הפח המדמה שמדמה מלתא למלתא עד שבאים על המצאות חדשות. אבל פנימיות השכל העיוני בעצמם שהוא להכיר את מי שאמר והיה העולם זה אי אפשר לזכות בשום שכל כי אם כשמשברין לגמרי לגמרי את כל תאוות הגוף בתכלית הבטול ואף-על-פי שאי אפשר להעולם להשיג בשכלם השגות אלקות מחמת שרפם לא שברו לגמרי את תאוות הגוף אף-על-פי-כן חמל השם יתברך על העולם ונתן בהמדמה כח האמונה שיהיה להם כח להמשיך על עצמן אמונה שלמה אם ירצה להסתכל על האמת לאמתו. כי אף-על-פי שאי אפשר להבין מחמת שלא זכו עדן לפנימיות השכל מחמת שלא בטלו לגמרי את הגוף, אף-על-פי-כן אם על כל פנים יכירו את מקומם באמת שהם רחוקים משכל העצם וימשיכו את עצמן לאמונה להאמין לקול דברי אבותינו קדושים שבטלו את החמר לגמרי כמו משה והאבות וכו' אז יכולים לזכות לאמונה שלמה בתכלית ועל-ידי זה יזכו לכל טוב. והעקר האמונה על-ידי ברור המדמה שזוכין על-ידי התקרבות לצדיקים אמתיים שיש להם רוח נבואה (כמו שמבאר שם עין שם). ועקר ברור המדמה הוא על-ידי בחינת יד, הינו בחינת מצוות מעשיות והנהגות ישרות שמקבלין מהצדיקים אמתיים שזה בחינת כלליות כל התרי"ג מצוות שקבלנו על-ידי משה רבנו עליו השלום, וכן בכל דור ודור על-ידי שמתקרבים לצדיקים אמתיים שמוליקין אותנו בדרך הישר ומלמדין ומזהירין אותנו לקיים כל המצוות עם פרטיהן ותנאיהן וכו', ועל-ידי זה עקר ברור האמונה שעקר חיות עולם העשייה הזה על ידה, כמו שכתוב, וכל מעשהו באמונה. ועל-כן אפלו אם ירצה האדם לעסק בדבקות לבד בלי עשיית מצוות מעשיות גם זה הבל וגם יכול להכפיל על-ידי זה הרבה, כאשר כבר נכשלו על-ידי זה רבים, ועל זה נאמר, אל תחפם הרבה ואל תתחפם יותר למה תשומם, כי צריך לאחז בשניהם לעשות הרבה, לעבד השם יתברך בתורה ותפלה ומצוות מעשיות הרבה וזהו העקר ואם יזכה גם לבחינת דבקות טוב אשר תאחז בזה וזה. ובאמת העבודה והעשייה בעצמה של תורה ומעשים טובים זהו עקר הדבקות כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה 'ובו תדבק' וכי האיך אפשר להדבק בו והלא אש אוכלה היא? אלא הדבק במדותיו וכו' שהם כלליות התורה והמצוות, וכמו שכתוב, אחרי ה' אלקיכם תלכו ואתו תיראו ואת מצותיו תשמרו ובקלו תשמעו ואתו תעבדו ובו תדבקו. מבאר בפסוק זה שצריכין לקיים הכל, עשיית מצוות מעשיות ודבקות, ובאמת הפל אחד למי שזוכה לעבודה שלמה (וכמוכן מדברי רבנו זכרוננו לברכה):

אות יב

נמצא שעקר ברור המדמה שהוא ברור האמונה הוא על-ידי הידיים, על-כן נוטלין לולב ומיניו בידיים דיקא, כי מצוות נטילת ארבעה מינים נמשך מבחינת התפלה בבחינת דין של הבעל פה שהיא בחינת מטה עז שזהו בחינת ראש השנה, שעל-ידי התפלה הזאת מכניעין את הסטרא אחרא ומוציאין ממנה כל חיותה כל הדעת והקדשה והתפלה והרחמנות שבפלה וכו' ונעשין גרים ונתרבה כבודו שממש שרש נפשות ישראל. ומשם נמשך הנבואה שעל-ידי זה נתברר המדמה והאמונה שעל-ידי זה זוכין להנגון הנ"ל וכו' פני"ל וזהו בחינת נטילת ארבעה מינים, כי הלולב שעליו מברכין על נטילת לולב, הוא בחינת מטה עז הנ"ל, בחינת צדיק פתקם לפרח, הינו שעל-ידי נטילת לולב ומיניו אנו מראין שאנו נצחנו המלחמה בראש השנה שזכינו לקבל מהצדיקי אמת כח התפלה בבחינת דין שהוא בחינת

מטה על, שְׁזָהוּ בְּחִינַת הַלּוֹבֵב וּמִינֵי שְׁאֲנוּ נוֹטְלִין בְּסִכּוֹת, וּכְמוֹ שְׁכַתּוֹב בְּזָהָר הַקְּדוֹשׁ, מֵאֵן נֶצַח? מֵאֵן דְּאָחִיד מֵאֵי קֶרְבָּא שְׁהֵם הָאֲרַבְעָה מִינֵים. נִמְצָא שֶׁהָאֲרַבְעָה מִינֵים הֵם בְּחִינַת כְּלֵי זֵין שְׁלָנוּ, בְּחִינַת מֵאֵי קֶרְבָּא, שְׁזָהוּ בְּחִינַת מְטָה עַל שְׂמֵת־פֶּלֶל בְּרֵאשׁ הַשְּׁנָה, וּמִשָּׁם נִמְשָׁךְ לָנוּ מִצּוֹה הַקְּדוֹשָׁה הַזֹּאת, שְׁאֲנוּ זֹכִין אַחַר כָּךְ בְּסִכּוֹת לְטַל הַלּוֹבֵב הַקְּדוֹשׁ וּמִינֵי הַקְּדוֹשִׁים בְּיָדֵינוּ שֶׁהֵם הַמֵּאֵי קֶרְבָּא הַנִּמְשָׁכִין עַל-יְדֵי בְּחִינַת הַמְּטָה עַל הַנִּי"ל. וּבְזֶה אֲנוּ שְׂמַחִין עִשְׂוֵי שְׁזָכִינוּ לְנִצְחַת הַמְּלַחְמָה, כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב, וְלִקְחָתֶם לָכֶם בַּיּוֹם הַרְּאשׁוֹן פְּרִי עֵץ הַדֶּר וְכוּ' וּשְׂמַחְתֶּם לְפָנַי ה' אֱלֹהֵיכֶם, שְׁעָקֵר הַשְּׂמַחָה הַיָּא בְּלוֹבֵב וּמִינֵי שְׂנִמְשָׁכִין מִהַמְּטָה עַל הַנִּי"ל, שְׂמִשָּׁם נִמְשָׁךְ הַנְּגוּן הַנִּי"ל, שְׂמִשָּׁם כָּל הַשְּׂמַחוֹת כְּנִי"ל. וְזֶה בְּחִינַת עֲרַבֵי נַחַל שְׂמִקְשָׁרִין יַחַד בְּתוֹךְ הָאֲרַבְעָה מִינֵים, כִּי עֲרַבֵי נַחַל מְרָמֵז עַל בְּחִינַת פּוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל וְגֵרִים שְׂכָלֶם חוֹזְרִים לְהֵשֵׁם וְתִבְרָךְ עַל-יְדֵי הַמְּטָה עַל הַנִּי"ל. וְזֶה בְּחִינַת הַהֲדָס שֶׁהוּא כְּנֶגֶד הַשְּׁלֵשָׁה אַבוֹת כְּפִדוּעַ, כִּי הָאֲבוֹת הֵם בְּחִינַת שְׂרָשֵׁי נִפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל שְׂמִשָּׁם הַנְּבוּאָה, בְּחִינַת "בְּשִׁבְעִים" נִפְשׁ "יָרְדוּ" אֲבֹתֶיךָ, רֵאשֵׁי תִבּוֹת גִּבְיִיא, כְּמוֹ שְׂמִבְּאָר שָׁם. "אֲבֹתֶיךָ" דִּיקָא. וְעַל-יְדֵי זֶה זֹכִין לְנְבוּאָה, שְׂעַל-יְדֵי זֶה נִתְבָּרַר הַמְּדַמָּה וְהַמְּוֹנָה. וְזֶה בְּחִינַת הָאֲתֵרוֹג שֶׁהוּא הַעֵקֶר, כִּי הָאֲתֵרוֹג פְּרִי עֵץ הַדֶּר הוּא בְּחִינַת אֲמוּנָה-מְלָכוֹת כְּפִדוּעַ, שֶׁהוּא בְּחִינַת כְּלָד זָכָה רַעֲיָתִי, כִּי עֵקֶר הַיִּפִּי וְהַהֲדוּר שֶׁל כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל הוּא הַמְּוֹנָה הַקְּדוֹשָׁה שֵׁישׁ לָהֶם, כִּי כָּל הָאֲרַבְעָה מִינֵי מֵאֵי קֶרְבָּא לְהָאֲתֵרוֹג, כִּי עֵקֶר כְּוֹנֵת הַנְּטִילָה הוּא לְהַמְשִׁיךְ כָּל הַתְּקוּנִים הַנִּי"ל הַנִּמְשָׁכִין מִהַתְּפִלָּה הַנִּי"ל מִבְּחִינַת מְטָה עַל הַנִּי"ל בְּשִׁבִיל לְגִלוֹת וּלְהַאִיר הַמְּוֹנָה הַקְּדוֹשָׁה בְּעוֹלָם, שְׁזָהוּ בְּחִינַת הָאֲתֵרוֹג שֶׁהוּא בְּחִינַת מְלָכוֹת-אֲמוּנָה כְּנִי"ל. וְעַל-כֵּן נוֹטְלִין הָאֲרַבְעָה מִינֵים בְּיָדִים, כִּי עֵקֶר בְּרוּר הַמְּדַמָּה וְהַמְּוֹנָה הוּא בְּיָדִים דִּיקָא כְּנִי"ל. וְעַל-יְדֵי זֶה זֹכִין לְשִׁיר הַנִּי"ל, שֶׁהוּא שִׁיר פְּשׁוּט כְּפִיל מְשֻׁלֵּשׁ מְרַבֵּעַ, שְׁזָהוּ גַם כֵּן בְּחִינַת הָאֲרַבְעָה מִינֵים כְּנִי"ל, שְׁזָהוּ בְּחִינַת הַהֲלָל שְׂאֹמְרִים עִם הָאֲרַבְעָה מִינֵים, כִּי הַלֵּל הוּא בְּחִינַת שִׁיר הַנִּי"ל כְּנִי"ל, כִּי הַלֵּל מְרָמֵז עַל לְעֵתִיד לְבָא, כְּמוֹ שְׂפָרַשׁ רִשִׁי עַל פְּסוּק, אֶרְחֵץ בְּנִקְיוֹן כְּפִי וְאֶסַּבֵּבָה אֶת מִזְבְּחֶךָ ה', שֶׁהוּא בְּחִינַת הָאֲרַבְעָה מִינֵים, כְּמוֹ שְׂדָרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרִים לְבִרְכָה, לְשִׁמְעַת בְּקוֹל תּוֹדָה וְלִסְפֹּר כָּל נִפְלְאוֹתֶיךָ, פְּרַשׁ רִשִׁי, זֶה הַלֵּל שֵׁישׁ בּוֹ לְשַׁעֲבֵר וְיֵשׁ בּוֹ לְגוֹג וְיֵשׁ בּוֹ לִימּוֹת הַמְּשִׁיחַ וְיֵשׁ בּוֹ לְעֵתִיד לְבָא. נִמְצָא, שֶׁהַלֵּל כְּלוּל מִכָּל הַנִּפְלְאוֹת עַד לְעֵתִיד, כִּי הוּא בְּבְחִינַת הַשִּׁיר שֶׁל נִפְלְאוֹת שִׁיתְעַר לְעֵתִיד שֶׁהוּא הַשִּׁיר הַנִּי"ל, שְׁנִתְעוֹרַר בְּסִכּוֹת עַל-יְדֵי הָאֲרַבְעָה מִינֵים. וְעַל-כֵּן גּוֹמְרִין עֲלֵיהֶם אֶת הַהֲלָל:

וְעַל-כֵּן מִנְעִנְעִין בְּהוֹדוֹ לַה' תַּחֲלָה וְסוֹף, כִּי עֵקֶר הַנְּעִנְעִים הֵם בְּבְחִינַת חֶסֶד כְּנִי"ל. וְעַל-כֵּן הֵם שְׁבָעִים וְשָׁנִים נְעִנְעִין לְעוֹרֵר בְּחִינַת שִׁיר שֶׁל חֶסֶד הַנִּי"ל כְּנִי"ל, וְעַל-כֵּן מִנְעִנְעִין בְּהוֹדוֹ לַה' כִּי טוֹב כִּי לְעוֹלָם חֶסֶדוֹ תַּחֲלָה וְסוֹף, לְהַמְשִׁיךְ בְּחִינַת הַשִּׁיר שֶׁל חֶסֶד כְּנִי"ל:

אות יג

וְזֶה שְׁנוֹהֵגִין לְהִיּוֹת נְעוּרִין כָּל הַלִּילָה בְּלִיל הוֹשַׁעְנָא רַבָּא, זֶה בְּחִינַת תְּקוּן וּבְרוּר הַמְּדַמָּה שְׁנִתְתַּקֵּן עַל-יְדֵי הַמְּטָה עַל הַנִּי"ל כְּנִי"ל, כִּי עֵקֶר הַשְּׁנָה הוּא בְּבְחִינַת הַמְּדַמָּה, (כְּמוֹ שְׂמִבְּאָר שֶׁם בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל), הִינּוּ מְחֻמָּת שְׂאִין הַמְּדַמָּה מְבָרַר כְּרֵאוּי בְּשִׁלְמוֹת עַד לְעֵתִיד, עַל-כֵּן צְרִיכִין שְׁנָה, כִּי עֵקֶר הַשְּׁנָה הַיָּא בְּשִׁבִיל בְּרוּר הַמְּדַמָּה שְׁלֵא יִבְלַבֵּל אֶת הַמַּח לְגַמְרֵי חֶסֶד וְשְׁלוֹם, וְעַל-כֵּן הַצְּדִיקִים שְׁעוֹסְקִים בְּתוֹרָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת רוּחַ נְבוּאָה, שְׁעָקֵר בְּרוּר הַמְּדַמָּה עַל-יְדֵי זֶה כְּנִי"ל, עַל-כֵּן הֵם מְנַדְּדִים שְׁנָה מְעִינֵיהֶם בְּלִילָה וְעוֹסְקִים בְּתוֹרָה, כְּנִזְכָּר לְעִיל, וְעַל-כֵּן נְעוּרִים בְּלִיל הוֹשַׁעְנָא רַבָּא וְעוֹסְקִים בְּתוֹרָה, זֶהוּ בְּחִינַת בְּרוּר הַמְּדַמָּה עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה כְּדִי לְזַכּוֹת לְאֲמוּנָה בְּרוּרָה בְּתַכְלִית הַשְּׁלְמוֹת, כִּי אֵז בְּהוֹשַׁעְנָא רַבָּא נִגְמַר שְׁלְמוֹת תְּקוּן הַמְּוֹנָה הַקְּדוֹשָׁה בְּבְחִינַת תְּקוּן חוֹתֶם בְּתוֹךְ חוֹתֶם שְׁלֵא יוּכַל שׁוּם זָר, שֶׁהֵם הַכּוֹפְרִים וְהַאֲפִיקוֹרְסִים לְגַע בְּהַמְּוֹנָה הַקְּדוֹשָׁה לְעוֹלָם. וְתִקּוּן זֶה בְּשִׁלְמוֹת הוּא עַל-יְדֵי בְּרוּר הַמְּדַמָּה. וְעַל-כֵּן נְעוּרִין בְּלִילָה וְעוֹסְקִין בְּתוֹרָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת רוּחַ נְבוּאָה, שְׁזָהוּ בְּחִינַת בְּרוּר הַמְּדַמָּה כְּנִי"ל. וְעַל-כֵּן עוֹסְקִים אֵז בְּסִפֵּר וְאֵלֶּה הַדְּבָרִים, כִּי אֵלֶּה הַדְּבָרִים הֵם דְּבָרֵי תוֹכְחָה, כְּמוֹ שְׂפָרַשׁ רִשִׁי שָׁם, בְּכָל מְקוֹם שְׁנִימְרֵי דְּבָרֵי הוּא תוֹכְחָה. הִינּוּ בְּחִינַת הַתּוֹכְחָה שֶׁל מִשָּׁה שְׂזוֹכִין לְזֶה בְּסוֹף סְפּוֹת, כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְזַכּוֹת לְתוֹכְחָה זֹאת כִּי אֵם כְּשִׁנְתְּעוֹרֵר קוֹל הַשִּׁיר הַנִּי"ל, (כְּמִבְּאָר הַיִּטֵּב בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל). וְעַל-כֵּן עִשְׂוֵי בְּסוֹף סְפּוֹת מְעוֹרְרִין הַתּוֹכְחָה שֶׁל מִשָּׁה, כִּי אֲנוּ זֹכִין לְתוֹכְחָה זֹאת עַל-יְדֵי הַתְּפִלָּה שֶׁל הַבַּעַל כַּח שְׂקִיבְנוּ בְּרֵאשׁ הַשְּׁנָה. וְעַל-יְדֵי זֶה נַעֲשִׂין וְנִתְתַּקְּנִין כָּל הַבְּחִינּוֹת הַנִּי"ל עַד שְׂזוֹכִין לְקַבֵּל הַשִּׁיר הַנִּי"ל, שֶׁהוּא קוֹל תוֹכְחָה הַנִּי"ל, כִּי בְּהוֹשַׁעְנָא רַבָּא הוּא גְמַר הַדִּין שֶׁהַתְּחִיל בְּרֵאשׁ הַשְּׁנָה יוֹם הַכְּפוּרִים. וְאֵז חוֹזְרִין וּמְעוֹרְרִין כַּח הַתְּפִלָּה שֶׁל הַבַּעַל כַּח הַנִּי"ל, שֶׁהוּא תְּפִלוֹת רֵאשׁ הַשְּׁנָה כְּנִי"ל. בְּבְחִינַת מֵה שְׁכַתּוֹב בְּזָהָר הַקְּדוֹשׁ בְּהוּא יוֹמָא וְיָשֵׁב יַחֲפֹר אֶת בְּאֵרֶת הַמַּיִם וְכוּ'. יַחֲפֹק הוּא בְּחִינַת גְּבוּרוֹת וְדִינִים קְדוֹשִׁים, בְּחִינַת הַתְּפִלָּה שֶׁל הַבַּעַל כַּח, שֶׁהוּא בְּבְחִינַת דִּין, שֶׁהוּא תְּפִלוֹת רֵאשׁ הַשְּׁנָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת גְּבוּרוֹת יַחֲפֹק כְּפִדוּעַ, שְׂעַל-יְדֵי זֶה נִתְעוֹרְרִין וְנִתְגַּלֵּין הַבְּאֵרוֹת מִים קְדוֹשִׁים שֶׁהֵם בְּחִינַת מִימֵי הַדְּעַת שְׁנִתְגַּלָּה עַל-יְדֵי הַתְּפִלָּה הַזֹּאת בְּבְחִינַת אֵל הַכְּבוֹד הַרְעִים ה' עַל מַיִם רַבִּים, (כְּמוֹ שְׂמִבְּאָר שֶׁם בְּהַתּוֹרָה

הנ"ל). ובהושענא רבא חוזרין וחופרין הבארות הנ"ל. בבחינת בההוא יומא וישב יצחק ויחפר את בארות המים, כי אז חוזרין לעורר התפלה בבחינת דין הקדוש, שזהו בחינת החמשה בדי ערבות, הם בחינת ה' גבורות שלוקחים אז בשעת התפלה שהוא מנהג נביאים. 'מנהג נביאים' דיקא, כי נביאים דיקא צריכים להנהיג הנהגה זאת כדי לקבל כח מהתפלה בבחינת דין וגבורה של הבעל כח הנ"ל שמשם כל נבואתם האמתית פני"ל. ועל-ידי זה נתברר המדמה, שהוא בחינת נדוד השנה בליילה לעסק בתורה שמתדדו השנה ונעורין בליל הושענא רבא פני"ל. ועל-ידי זה זוכין להמשיך קול השיר הנ"ל שאנו צריכין לשמח על ידו בשמיני עצרת ושמחת תורה, שהוא בחינת קול התוכחה של משה פני"ל ועל-כן עוסקים אז בספר אלה הדברים שהוא בחינת קול התוכחה של משה וכן"ל. וזהו גם כן בחינת כל ספר תהלים שאומרים אז, כי תהלים כלול מכל העשרה מיני נגינה, שהם בחינת השיר הנ"ל שכלול מכל היי"ד מיני נגינה שאנו עוסקים עתה לעוררו ולהמשיכו שגל ידו עקר השמחה של שמיני עצרת ושמחת תורה פני"ל:

אות יד

וזהו בחינת מה שמיסמין את התורה בשמחת תורה ומתחילין מיד בראשית, כי נעוץ תחלתו בסופו, כי עקר הכל הוא להמשיך ולגלות האמונה הקדושה למען דעת כל עמי הארץ כי ה' הוא האלקים אין עוד, לידע ולהודיע ולהודיע שהוא האל, הוא היוצר, הוא הבורא הכל יש מאין המחלט להאמין בחדוש העולם באמונה שלמה, שהוא בחינת בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ. שמשנה רבנו עליו השלום, פתח את התורה הקדושה בפסוק זה להודיע שאין צריכין ואסור לחקר שום חקירה מה לפנינו ומה לאחור וכו', רק קבלת התורה מתחיל מזה להאמין באמונה שלמה לקול דברי אלקים חיים היוצאים מפי משה שפתח לנו את התורה בלי שום חקירות וחקמות רק הודיע לנו מיד שרש ויסוד האמונה הקדושה שהוא בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ. וכמו ששמעתי זאת מפי רבנו הקדוש זכרוננו לברכה לענן הרחוקת הפילוסופיא והחקירות רק להאמין לקול אבותינו בפשיטות פאשר פתח לנו משה בראשית וכו', (פמובא מזה בספריו הנדפסים, עין שם). ועקר האמונה הזאת בחינת בראשית ברא אלקים וכו' שהוא אמונת חדוש העולם זוכין על-ידי בחינת רוח נבואה שהוא פליליות התורה. ובזה מקשר היטב התחלת התורה בראשית להסיום לעיני כל ישראל, כי אנו מיסמין, ולכל היד החזקה ולכל המורא הגדול אשר עשה משה לעיני כל ישראל שהוא בחינת הלוחות שקבל מידיו של הקדוש ברוך הוא, כמו שפרש רש"י שם על פסוק ולכל היד החזקה, שקבל את התורה שני לוחות בידיו. שעל-ידי זה נתברר המדמה פני"ל, שעקר ברור המדמה על-ידי רוח נבואה, שהוא בחינת הלוחות, בחינת עשרת הדברות פני"ל, ועל-ידי זה נתגלה האמונה הקדושה, שזה בחינת האותות והמופתים הנוראים שעשה משה, שעל-ידי זה גלה אמונה בעולם שהשם יתברך ברא את העולם והוא מנהיג את העולם כרצונו ובידו לשנות הטבע בכל עת. וזהו בחינת, ולכל המורא הגדול וכו'. כמו שפרש רש"י שם שהם נסים וגבורות וכו' ועל-ידי כל זה נתגלה לעיני כל ישראל האמונה הקדושה שהוא אמונת חדוש העולם פני"ל. וזה שמתחילין מיד בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ, כי על-ידי היד החזקה והמורא הגדול אשר עשה משה לעיני כל ישראל, שהוא קבלת התורה, שהוא רוח נבואה. ועל-ידי האותות והמופתים נוראים וכו', על-ידי כל זה נתברר ונתגלה אמונת חדוש העולם בחינת בראשית ברא אלקים וכו' שהוא התחלה ויסוד ועקר כל התורה בלה שמתחילין מיד וכן"ל. השם יתברך יזכנו לגלות האמונה הקדושה לכל באי עולם שיקים מהרה, כי אז אהפך אל העמים שפה ברוחה לקרא כלם בשם ה' ולעבדו שכם אחד ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו יאחד, אמן

על-פי התורה "חדי רבי שמעון ואמר ה' שמעתי שמעך גראתי וכו'", עין שם כל הענין בלקוטי הראשון בסימן סא :

וכבר דברנו מזה ובארנו קצת בהלכות הושענא רבא שדברי התורה הזאת, היא בחינת ראש השנה ועשרת ימי תשובה ויום הכפורים וספות הושענא רבא ושמיני עצרת ושמת תורה, עין שם :

עתה שמיני עיני ולבבי עוד בענין זה. וראה זה מה שמצאתי עוד בחסדי ה' ענין ספות וכו' שמרמז בהם רב התורה הנ"ל, כי דברי רבנו הקדוש זכרונו לברכה יכולין למצא בכל מצוה ומצוה (וכמבאר במזה במקום אחר, עין שם):

אות א

כי בראש השנה אז עקר העבודה לתקן האמונה הקדושה ועקר האמונה הוא על-ידי אמונת חכמים (וכמבאר מזה לעיל, עין שם). ואז מתחילין לעשות תשובה, כי הוא יום ראשון מעשרת ימי תשובה. ועקר התשובה היא על אמונת חכמים שהוא יסוד כל התורה כלה ועל-ידי התשובה על אמונת חכמים, על-ידי זה נתרבין ביותר הספרים הקדושים של התורה, (כמו שמבאר בהתורה הנ"ל). וזה שאנו מבקשין בראש השנה ועשרת ימי תשובה על רבוי הספרים הקדושים של התורה שזה בחינות מה שמבקשים כמה פעמים, וכתבנו בספר החיים, ובספר חיים וכו', כי אז נתרבין הספרים גם למעלה בבחינת שלשה ספרים נפתחין בראש השנה וכו', כי באמת הכל אחד. כי ספרים הקדושים של התורה וספרי חיים של ישראל שנקתבין בהם לחיים הם בחינה אחת ממש, כי ישראל הם התורה, כי שרש נשמות ישראל הם בהתורה הקדושה וכל אחד מישראל יש לו אות וחלק בהתורה ומשם כל חיותו, כי הם חיינו וארץ ימינו, כמו שכתוב שם (דברים ל), כי הוא חייד וארץ ומיד וכו'. ועקר בקשתנו בראש השנה וכל עשרת ימי תשובה להיות נכתבין לחיים פונתנו על חיים נחיים שהם חיים אמתיים, דהיינו שנוקה לקים את כל דברי התורה אשר הוא חיינו, וכמבאר בשלחן ערוך ושאר ספרים בענין זכרנו לחיים בפתח, עין שם. שזהו בחינת חיים טובים שמבקשים עין שם, נמצא שכל חיותנו בגשמיות ורוחניות הוא התורה הקדושה ועל-כן כשאנו מבקשים כתבנו בספר החיים, הינו בספר התורה שהוא ספר החיים, הינו שנהיה נכתבין ונשרשין בספרי התורה הקדושה אשר שם החיים. וכל מה שישאל נשרשין ונכללין ביותר בספר התורה הקדושה מאירה ומהרת התורה הקדושה ביותר ונשלמת ביותר על-ידי רבוי ספרים הרבה שנעשו ונכתבין על-ידי ישראל שנמשך עליהם הארה גדולה משרש נשמותיהן שבהתורה הקדושה על-ידי שנקתבו ונשרשו שם ביותר. עד שזוכין לחדש חדושין דאורייתא הרבה ונכתבין ספרים קדושים ביותר. נמצא שאנו עוסקים בראש השנה לעשות ספרים הרבה אין קץ שיתרבו ספרים קדושים של התורה וכו"ל. וכל זה זוכין על-ידי אמונת חכמים שנתתקן אז פני"ל, שעל-ידי זה נתרבין הספרים ביותר פני"ל. וכן בכל עשרת ימי תשובה אנו עוסקין בתקון זה לתקן אמונת חכמים על-ידי התשובה שעושים אז, שעל-ידי זה נתרבין הספרים, שזהו בחינות מה שמבקשין בכל עשרת ימי תשובה בספר חיים וכו' וכתבנו בספר החיים וכו'. ועל-ידי רבוי הספרים הקדושים של התורה, על-ידי זה זוכין להמתיק כל הדינים שבעולם וכל מקום שנמצא איזה דין נמתק, כי נכללת התורה בתוך אבן שתיה שהיא בחינת שכל הכולל, בחינת חכמה עלאה דמתקן אורייתא נפקת, ששם כל הדינים שבעולם נמתקין בשרשן העליון הכולל כל הצמצומים וכל הדינים שבעולם, כי כל צמצום ודין שרשו בחכמה ושכל, כי כלם במחשבה איתברירו וכל דין נמתק בהשכל ששם שרשו, כי אין הדין נמתק אלא בשרשו, אבל יש שכל הכולל שהוא שרש כל השכליות ששם שרשי כל הדינים. ושם בשכל הכולל נמתקין כל הדינים, כי בשכל הפרטי אין יכולין להמתיק כי אם הדין השגד לשכל זה ששם שרשו, אבל בשכל הכולל שכולל הכל, שם נמתק הכל-כל דין וצמצום שבעולם, כי שם שרש הכל. ואפלו כשרוצין להמתיק איזה דין על-ידי שכל הפרטי אי אפשר גם כן להמתיקו כי אם על-ידי שמקבל זה השכל הפרטי הארה משכל הכולל ואז דיקא יש לו כח להמתיק :

נמצא, שעקר ההמתקה על-ידי שכל הכולל, שעל-ידי זה נמתק הכל בין בכלל בין בפרט, אבל אי אפשר לקבל משכל הכולל שהוא חכמה עלאה, שהוא שרש התורה הקדושה, כי מתקן אורייתא נפקת פני"ל כי אם על-ידי שיש להתורה שלמות. ושלמות התורה הוא על-ידי שנתרבין ספרים הרבה בהתורה הקדושה, כי יש עכשיו ספרים הרבה. ועוד עתידין להיות ספרים הרבה. וכלם צריכין להעולם. ואסור להלעיג מאחד מהם, כי הם שלמות התורה, כי שלמות תורה שכתב היא על-ידי

תורה שבעל פה שהם הספרים הקדושים שמחברין הצדיקים והפוסקים האמתיים בכל דור ודור. שעל-ידי זה נשלמת התורה הקדושה. ואז עולה התורה ונשלמת בשרשה שהוא חכמה עלאה שכל העליון הכולל. ואז התורה בבחינת לוחות האבן, כי נכללת בהאבן שתיה שהיא קדשי קדשים. ומשם כל ההמתקות של כל הדינים שבעולם. בבחינת ישלח עזרף מקדש. וכל זה מבאר בהתורה הנ"ל, אף כפולתי הדברים כדי לבאר הענין ביותר, כי יש דברים שנקתבו שם בקצור. וכאן בארתיים ביותר, (ענין שם וכאן ותבין היטב):

וזה בחינת יום הכפורים שאז הוא סוף גמר התשובה, כי הוא יום אחרון מעשרת ימי תשובה. ואז זוכין על-ידי רבוי הספרים שנתתקנו על-ידי תקון האמונה בעשרת ימי תשובה לעלות ולכלל בתוך האבן שתיה שהיא קדשי קדשים ששם נכנס הכהן גדול בשביל כלל ישראל ביום הכפורים לתוך בית קדש קדשים. ומשם ממתיק כל הדינים שבעולם, שזהו בחינת כפרת וסליחות כל העוונות ביום הכפורים, כי העוונות הם דינים, כי אין יסורים בלא חטא וכי' וסליחות כל העוונות הוא בחינת המתקת כל הדינים שנמשך מקדש קדשים, מאבן שתיה שנקנס לשם הכהן גדול ביום הכפורים, כי אז קבל משה רבנו לוחות האחרונות ואז נתרצה לו השם יתברך בשמחה ואמר לו סלחתי כדברך, כי אז נכללת התורה בשכל העליון בבחינת לוחות האבן, בחינת אבן שתיה וכי'. ומשם נמתקין כל הדינים שבעולם, שהם בחינת סליחות כל העוונות כנ"ל:

אות ב

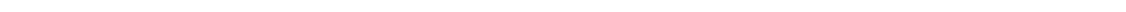
ועל-כן אחר יום הכפורים עושין סבות, שהיא בחינת תקון העצה כנ"ל בדברינו הקודמים, כי על-ידי תקון אמונת חכמים שעל-ידי זה נמתקין כל הדינים, שזהו בחינת יום הכפורים כנ"ל, על-ידי זה זוכין לעצה שלמה. וזה בחינת סכה, שהיא בחינת תקון העצה בבחינת ופרס עלינו סבת שלומך ותקנונו בעצה טובה מלפניך וכנ"ל, ועל-כן דפנות הסכה הם בחינת נצח הוד יסוד, (כמבאר בפניות, שהיא בחינת עצות כדוע, כי כשפוגמין באמונת חכמים ואז נחלקת העצה לשתיים חס ושלום, ואין יכולין לשית עצות בנפשו אף להתנהג, כי העצה נחלקת לשתיים, שבתחלה נדמה לו שצריך לעשות כך ולהתנהג כך ואחר כך בא על דעתו סבא לעשות להפך ממש, כי העצה חלוקה אצלו לשתיים חס ושלום, וכל זה על-ידי פגם אמונת חכמים כנ"ל ואז היא בחינת סבת דוד הנפלת, בחינת עצתו נופלת, כי דוד הוא בחינת אמונה, שהיא בחינת מלכות, בחינת אמונתו וחסדי עמו, שגמר בדוד, הינו בחינת אמונת חכמים, שזהו בחינת תורה שבעל פה, שהיא בחינת חסדי דוד הנאמנים (כדוע ומבאר בדברי רבנו זכרנו לברכה במקום אחר). וכשזוכין לעצה שלמה על-ידי תקון אמונת חכמים בזה מקימין סבת דוד מנפילתה בבחינת ביום ההוא אקים את סבת דוד הנפלת, כי סכה היא בחינת תקון המוח והדעת שזוכין על-ידי אמונת חכמים שעל-ידי זה נתתקן העצה, כי סכה היא בחינת אימא דמסכא על בניו, שהיא בחינת בינה אימא עלאה, בחינת אם לבינה תקרא ששם מקור העצה, כי אימא עד הוד אתפשטת ששם העצות כדוע. וזה שפתוב במשית, ונחה עליו רוח ה' רוח חכמה ובינה רוח עצה וגבורה וכי' רוח דעת ויראת ה'. כי העצות נמשכין מבינה, שהיא בחינת סכה שזוכין לזה על-ידי תקון האמונה, שעל-ידי זה מקימין סבת דוד מנפילתה מבחינת עצתו נופלת שעל-ידי זה נתתקן ונתאחד מלכות בית דוד ממש, כי הכל אחד (וכמבאר לעיל מזה). ועל-כן מרמז תקון העצה שלא תתחלק בפסוק ולא יחצו לשתי ממלכות עוד, שמדבר מתקון ואחדות מלכות בית דוד כי הכל אחד וכנ"ל, כי עקר תקון מלכות בית דוד יהיה על-ידי משיח שיבא במהרה בימינו שאז יתקיים, ורועה אחד יהיה לכלם למלך וכי' ודוד עבדי נשיא להם לעולם. וכי'. וביאת משיח יהיה על-ידי שישובו ישראל לאביהם שבשמים, כי אין הדבר תלוי אלא בתשובה, כמו שקתוב, ובא לציון גואל ולשבי פשע וכי'. ועקר תקון התשובה הוא על-ידי תקון שלמות העצה, כי עקר מה שרחוקין מהשם יתברך הוא רק על-ידי שאין יודעין עצה שלמה אף לשוב להשם יתברך כל אחד ממקומו אשר נתעה לשם, כי באמת הכל חפצים ליראה את שמך ומתגעגעים לשוב להשם יתברך, אף אין יודעים עצות אף לשוב מני חשך אשר נלכד בו כל אחד ואחד לפי בחינתו והעקר על-ידי פגם אמונת חכמים, כי אי אפשר לידע עצות אף לשוב להשם יתברך כי אם על-ידי צדיקים אמתיים שבכל דור ודור המורים לנו הדרך אשר נלך בה ואת המעשה אשר נעשה, כי באמת עקר תקון שלמות העצה צריכין רק בעבודת ה', כי בודאי מי שבא על איזה עצה ותחבולה אף לעשות איזה עברה חס ושלום. לגנב או לנאף חס ושלום, בודאי אין זה נקרא עצה מאחר שעל-ידי עצתו זאת מוסר עצמו ליסורין ולמיתה בעולם הזה ובעולם הבא שירד עד שאול תחתיות. וכן אפלו כשבא על עצה אף להרויח ממון אם אין הממון מסגל לו לעבודת ה'. ואדרבא, על-ידי זה יתרחק ממנו יתברך חס ושלום, גם זה אינו עצה טובה, כי הוא עושר שמור לבעליו לרעתו מאחר שנתרחק על-ידי זה מהשם יתברך אשר הוא חיינו וארץ מינו לעולמי עד

ולנצח נצחים. כי בודאי עצת הגנבים והנואפים שעושים מעשיהם על-ידי כמה עצות ותחבולות ועל-פי רב תופסים אותם בכבלי עני וברזל ואחריתם עדי אובד בודאי אין עצתם נחשבת לעצה. וכמו כן כל עצת הרשעים והרחוקים מהשם יתברך מאחר שאין זוכין על-ידי עצתם לתכלית האמתית תכלית הנצחי, אדרבא מתרחקים על-ידי עצות פאלו מהשם יתברך, כי בודאי מי שבא על עצה ותחבולה איך לעשות ספין או חרב נפלא ואחר כך הורגין אותו וברבו ובספינו, כמו שאמר רבותינו זכרונם לברכה (פסחים כח), סדנא בסדנא יתיב אף-על-פי שהחרב נעשה בחכמה גדולה אינה נחשב לחכמה ועצה כלל, אדרבא, אין שטות וכסילות יותר מזה שחשב עצות איך להרג את עצמו משני עולמות, רחמנא לצלן, וכמו שמצינו כמה מעשיות שמספרים המחקרים בעצמן מגדל מפלתם הרעה של כל אותן שהמציאו חכמות נפלאות בעולם כמו אסוקראט שדנו אותו והרגוהו בשביל חכמתו, וכן זה שהמציא הכלי תחבולה להנצל מרעמים נהרג על-ידי רעם וכן קלאמבוס וחבריו שמצאו אמעריקא כל אותן שהיו העקר בענין זה כלם מתו ונהרגו על-ידי זה דיקא, כמבאר בספריהם בעצמם גדל מפלתם על-ידי חכמתם בעצמם שהמציאו דיקא וכיוצא בזה מעשיות רעות כאלה מענין חכמים גדולים שהמציאו חכמות גדולות שהיו להם מפלה גדולה על-ידי חכמתן שהמציאו דיקא (וכמבאר בדברי רבנו זכרונם לברכה במקום אחר, עין שם):

נמצא, שעצות וחכמות פאלו בודאי הם שטות גדול מאחר שלא חשבו כלום על עולם הבא עולם הנצחי רק על עולם הזה להראות כבודם ועשרם ולבסוף נאבדו ונעקרו משני עולמות, היש שטות גדול מחכמה כזו שחשב כל ימיו חכמות עד שהמציא כלים נפלאים וכל פונתו היה להרבות כבודו ועשרו ולבסוף נפל כתוא מכמר על-ידי זה דיקא ומאומה לא נשא בעמלו לא בעולם הזה ולא בעולם הבא, כי אחריתו עדי אובד, כי על-ידי חכמתו נתגאה ונחפה דברים אשר לא כן על השם יתברך ועל תורתו על עמו הקדוש הנבחר, כי דמה בלבבו בגדל גאותו וזדון לבבו שכמו שבא בדעתו וחכמתו להמציא כלי זאת הנפלאה, כן הוא יכול לעלות על במתי עב לדמות בדעתו סברות על אל עליון יתברך. אוי להם, אוי לחכמתם הרעה והמה בווערים ולא יודעים כי גם זאת מאת ה' צבאות יצאה שהגיע העת שתצא כלי כזאת לעולם, על-כן שלח בדעתם זאת שיבואו על חכמה ותחבולה זאת להמציא הכלי זאת, כי הם נגרזו ביד החוצב בו ולא היה להם להתגאות על-ידי זה ולבא לידי כפירות בה' ובתורתו ובעמו על-ידי זה, אשר על-ידי זה נהפך הגלגל עליהם ונעקרו על-ידי חכמתן של עצמן דיקא פני"ל, על-כן העצות והחכמות של העולם שאינם פועלים על-ידי אלו העצות להתקרב להשם יתברך לזכות לחיים נצחיים אלו העצות אינם עצות כלל, מפל שכן וכל שכן כשמתרחקים על-ידי אלו העצות מהשם יתברך, רחמנא לצלן, שבודאי אלו העצות אינם נקראים בשם עצות כלל ועל עצות פאלו נאמר (דברים לב), כי גוי אבד עצות המה. וכתבי, אין חכמה ואין תבונה ואין עצה לנגד ה'. הינו כשהוא נגד ה' שאין מגיע מזאת החכמה והעצה להתקרב להשם יתברך, אין נקרא בשם חכמה ועצה כלל וכני"ל. כי מי שהוא חכם אמתי ורצה לישוב דעתו באמת ולהסתכל על עצמו ועל תכליתו באמת ואינו רוצה להטעות את עצמו, בודאי ראוי לו שיחשב רק תחבולות ועצות איך להנצל מן השאול תחתיות ומתחתיו, כי זה רואה כל אדם, מפל שכן מי שהוא חכם קצת גדל גנות זה העולם שהוא מלא וגונות וכל ימיו כעס ומכאובים ואין שום אדם בעולם שיהיה לו נחת וטוב בזה העולם המר המלא וסורים מתחלה ועד סוף שאי אפשר לבאר בכתב, וגם אין צורך לבאר למי שיש לו מח בךדקדק קצת. וסוף האדם למות. ומה יתרון לאדם בכל עמלו וכני"ל וכו', ועל-כן בודאי היה ראוי לכל החכמים שיש להם שכל גדול אפלו לחכמי אמות העולם שיתקבצו כלם יחד ויחשבו מחשבות חכמות ותחבולות בדרך האמת לאמתו מהו התכלית של זה העולם ובשביל מה נברא האדם ולבנות ימים ושנים על זה כמו שעשה אברהם אבינו וכל האבות קדם מתן תורה, מפל שכן וכל שכן אנחנו עם קדוש בני ישראל שכבר זכינו לקבל העצות הקדושות במה לזכות לחיי עולם, דהינו על-ידי התורה הקדושה, על-ידי תרי"ג עטין דאורייתא, בודאי ראוי לנו לשום כל חכמתנו ודעתנו לקיים את כל דברי התורה בתמימות ובפשיטות ללמוד וללמד, לשמר ולעשות ולקיים וכו'. כי זאת החכמה הגדולה מפל החכמות והעצה האמתיות כשהזכה על-ידי חכמתו ועצתו לקיים את התורה בפשיטות אשרי לו. ועל-כן התחיל דוד המלך, עליו השלום, ספרו, אשרי האיש אשר לא הלך בעצת רשעים. כי צריכין להתרחק מעצת רשעים בתכלית הרחוק, כי כל עצתם להרע אף-על-פי שלפעמים נדמה עצתם לאיזה חכמה, אבל מאחר שאחריתה מרה פלענה, כי אחרית רשעים נכרתה (תהלים לו), בודאי צריכים לברח מאד מעצות פאלו כבורח מן האש. ועל-כן מה שנחשב בשם עצה הוא כשזוכין לעצה שלמה באמת איך לעבד את ה' באמת ואיך ישוב מני חשך, כל אחד ואחד במקום שנלכד לשם כדי להציל נפשו מני שחת לאור באור החיים זה נקרא בשם עצה באמת וזה בחינת כליית התורה שנקרא בשם עצה, כמו שפתיב (משלי ח), לי עצה ותושיה. בחינת תרי"ג עטין דאורייתא:

ועצה שלמה בעבודת ה' אי אפשר לזכות כי אם על-ידי הצדיקים אמתיים שבדור, שהם בחינת קדושי קדושים שאי אפשר לקבל מהם שום עצה כי אם על-ידי אמונה, הינו אמונת חכמים, כי ישראל נקראו קדוש, כמו שכתוב, ואנשי קדוש תהיו לי וכו'. והצדיק היא בחינת קדושי קדושים, (כמבאר בהתורה הנ"ל), ומשם, מבחינת קדוש קדושים, שהוא שכל הכולל, משם נמשך עקר תקון העצה השלמה שלא תהיה נחלקת לשתיים חס ושלום, כי חלקת העצה לשתיים נמשך מפגם עץ הדעת טוב ורע שהוא בעצמו פגם אמונת חכמים (כנ"ל בדברינו הקודמים). כי עקר חלקת העצה הוא בעבודת ה' מה שמספקין לפעמים איד להתנהג וזה נמשך מפגם עץ הדעת טוב ורע שעל-ידי זה נתערב טוב ורע עד שאין יודעין להבחין בין טוב לרע. וכל אלו הספקות והבלבולים וחלקת העצה שיש בעבודת ה', כל זה הוא בחינת להט החרב המתהפכת לשמר את דרך עץ החיים, כי אם לא היה אוכל אדם הראשון מעץ הדעת היה יודע הדרך הנכון איד להתדבק תמיד בה' ולכלל בחינת החיים, שזהו בחינת דרך עץ החיים. אד מחמת שחטא ואכל מעץ הדעת טוב ורע ונתגרש מגן עדן, על-כן שם ה' את להט החרב המתהפכת שממש נמשכין כל ההפוכים והתמורות שמתהפכת דעתו ממחשבה למחשבה ומעצה לעצה, כי אין יודעין באיזה דרך להתקרב לעץ החיים לזכות לחיים נצחיים, כי הכל הפכים ליראה את שמו, אד בכל יום יצרו מתגבר עליו ואלמלא הקדוש ברוך הוא עוזרו וכו'. וכצפריים האחוזות בפח כהם יוקשים בני אדם, ובודאי יש עצות בכל מקום שהוא אפלו אם הוא במקום שהוא גם שם יש עצות ותחבולות ודרכים איד לצאת משם, אבל אין אדם יודע את העצה הישרה בשלמות איד למלט נפשו מני שחת כי אם על-ידי אמונת חכמים. כי באמת העצה בשרשה הכל אחד, כי בשרש הכל הוא כלו טוב כלו אחד, כי שם אין שום רע כלל ושם אין שום חלקת העצה כלל מאחר שכלו אחד כלו טוב, רק למטה במקום אחיזת עץ הדעת טוב ורע, משם נמשך חלקת העצה לשתיים, כי מאחר שיש טוב ורע נמצא שיש שני דברים וצריכין עצה לדבק עצמו בטוב ולהתרחק מהרע. ומחמת חטא אדם הראשון או כל אחד מחמת חטאיו ועוונותיו נתערב טוב ורע עד שאינו יודע להבחין בין הדרך הטוב להרע, כי יש דרך ישר לפני איש ואחריתו דרכי מות (משלי יד). ומשם נמשך חלקת העצה שאין יודעין לשות עצות בנפשו איד לצאת מן החשך שנקבד בו בעוונותיו ולשוב ממות לחיים שזהו בחינת להט החרב המתהפכת לשמר את דרך עץ החיים כנ"ל, אבל הצדיק האמת שהוא בחינת קדושי קדושים, בחינת השכל העליון הכולל, שהוא שרש הכל ששם נמתק הכל, הוא יודע כל הדרכים וכל התיבות שבעמקי החשך, כי הוא ידע מה בחשכא וכו', כי שם בשרשו, הרע נהפך לטוב וזדונות נהפכין לזכויות ונכלל הכל באחד ושם העצה בשלמות גמור מאחר שלא התחילה עדין להחלק כלל. ועל-כן הוא יודע להמשיך משם עצות לכל אחד ואחד לפי מה שהוא לפי מקומו ושעתו ומדרגתו. וזהו בחינת מעלות התקרבות לצדיקים, כי צריכין דוקא להתקרב אליהם ואין די בספריים לבד, כי זה עקר בחינת תורה שבעל פה מה שמקבלין מפי צדיק האמת שהם דברים שלא נתן לכתב, כי אי אפשר

לכתבו

כי יש תורה שבכתב ותורה שבעל פה והם נמשכין מבחינת נגלה ונסתר שבתורה, כי תורה שבכתב הוא בחינת נגלה, כי הדבר הנכתב הוא באתגלגל והכל יכולין לראותו, אבל תורה שבעל פה הוא בחינת דברים הנאמרים מפה לאזן, זהו בחינת סוד שלא נתן להתגלות בחינת נסתר (ואף-על-פי שבאמת בתורה שבכתב ובתורה שבעל פה בכל אחד ואחד יש נגלה ונסתר כידוע, אבל בכלליות שניהם נחשב תורה שבכתב בבחינת נגלה ותורה שבעל פה בבחינת נסתר). ואלו השתי בחינות, שהם תורה שבכתב ותורה שבעל פה, שהם בחינת נגלה ונסתר, נמשכין מבחינת כלליות קיום התורה ובחינת תשובה, שהם בחינת שני חסדים זה למעלה מזה, בחינת ה' ה' אל רחום וחנון וכו'. ודרשו רבותינו זכרונם לברכה, אני ה' קדם שיחטא ואני ה' לאחר שיחטא. ה' הוא בחינת חסד ורחמים כידוע, הינו שיש חסד גדול אצל השם יתברך שהוא מתנהג בו עם האדם קדם שיחטא. ויש עוד חסד גדול ביותר, הינו החסד הנפלא שהשם יתברך מתנהג בחסדו בכל דור לאחר שיחטא האדם. שהוא יתברך מתנהג עמו בחסדו להחזירו בתשובה להטותו לתהיה. וזה החסד לאחר שיחטא גדול הרבה ביותר מהחסד הראשון, שזהו בחינת מה שכתוב בזהר הקדוש ה' ה' פסיק טעמא קדמא שלים, בתראה שלים יתיר. כי החסד הראשון, דהינו בחינת אני ה' קדם שיחטא, זהו גם כן חסד גדול מאד, אבל החסד האחרון אחר שיחטא זה החסד הנפלא ונורא מאד וגדול הרבה יותר מן הראשון. והם

בחינת תורה ותשובה, כי חסד הראשון, הוא בחינת כלליות התורה, דהיינו מה שהשם יתברך ברא אותנו בחסדו ונתן לנו את התורה בחסד חנם לחיותינו היום הזה, שזהו בנדאי חסד גדול מאד, אבל זה החסד הוא עדין בחינת נגלה, כי זה החסד גלה השם יתברך לכל, כי נתן לנו את התורה באר היטב ובאר לנו כל מצוה ומצוה עם כל פרטיו ותנאיו איך להתנהג כדי לזכות לחיים אמתיים, כמו שכתוב, ובחרת בחיים. אבל מי שנטה מדרכי ה' ועבר חס ושלו, מה שעבר, אזי החסד הראשון, שהוא בחינת תורה, מחיב את ענישו הראוי לו כפיתוב בתורה. אבל עדין יש חסד האחרון שהוא שלים יתיר, שעל-ידי החסד הזה גם הוא יכול להנצל מן הענש על-ידי תשובה. וגדול החסד הזה כל כך עד שיכול להפוך עוונות לזכיות. וזה החסד הוא בחינת סתרי תורה, בחינת שרש תורה שבעל פה, כי זה עקר בחינת תורה שבעל פה, כי זה החסד אי אפשר לגלות כלל כי אם מפה לאזן, כי תכף כשהאדם חוטא חס ושלו, אזי השם יתברך כמסתיר פניו ממנו, כמו שכתוב, והסתירתי פני (דברים לא) ואנכי הסתר אסתיר פני וכי. כי כך ראוי לו לרחקו ולהסתיר פניו ממנו על-פי דרכי משפטי התורה הקדושה שהיא מחיבת לענש את הרע ולרחקו ולא לקרבו, אבל באמת השם יתברך חפץ חסד הוא. ובאמת לאמתו הוא צופה לרשע וחפץ להצדקו, על-כן גלה לצדיקים בעל פה דרכי התשובה להורות את בני ישראל איך להתנהג בתקף ההסתרה באופן שיחזרו ויתקרבו לאביהם שבשמים. וזה עקר בחינת תורה שבכתב שנמסרה לצדיקי הדור האמתיים, כי זה הדבר משתנה בכל דור בכל אדם ובכל זמן, כי לא כל אפיון שוויו, כי כל אחד כפי נשמתו וכפי קלקולו וכפי מהותו כן צריכין לנהג אותו בדרכים ועצות ישרות באופן שישוב אל ה' וירחמהו. על-כן אי אפשר לזכות לעצה שלמה כי אם על-ידי הצדיקים האמתיים שהם בחינת קדושי קדושים, שהם ממשיכין העצה, משם מקדש קדושים בבחינת ישלח עזרך מקדש וכי, כי העקר העזר והישועה הוא העצה השלמה באמת. כי שם בבחינת קדש קדושים שופע החסד העליון הוא בחינת שכל הכולל, שהוא בחינת סתרי תורה שמשם נמשכין כל השכליים וכל העצות שבעולם ומשם נמתק הכל, כי העצה הוא הישועה וההמתקה, כמו שכתב רבנו זכרוננו לברכה על פסוק, ויתשועה ברב יועץ:

אות ה

וזה בחינת ארבעה מינין שנוטליו בסכות, כי הארבעה מינים הם כנגד ארבע אותיות השם שהם כנגד ארבע דגלים, שהם כלליות שנים עשר שבטים שמיחדיו ומחברין אותם עתה ביחד והיו לאחדים בדינו, שזהו בחינת שלמות העצה שהוא מרמזת על התאחדות המלכות, בחינת ולא יחצו לשתי ממלכות עוד פני"ל, הינו שלא יתחלקו עוד שנים עשר שבטים שהם ארבעה דגלים, לשתי ממלכות, רק יהיו פלם אחד וכךם נותנין פח והדר מלכות להארתו. שהיא בחינת מלכות משיח בן דוד. שהיא יתיה מלך אחד על פלם ועל-כן כל המצוות הארבעה מינים הם במיני עץ, זה בחינת התאחדות המלכות, שגאמר ביחזקאל, ואפתה קח לך עץ אחד וכתב עליו ליוסף עץ אפרים וכי וקח עץ אחד וכי והיו לאחדים בידך כי על-ידי התאחדות הארבעה מינים נכלליו ביחד שתי הממלכות, שזהו בחינת כלליות העצה שתהיה שלמה ולא חלוקה, כי הכל אחד פני"ל:

כי סכה הוא בחינת שרש העצה, בחינת אימא דמסככא על בני שמשם שרש העצה פני"ל ואחר כך לוקחיו הארבעה מינים ומנענעו בהם בכל הששה קצוות וממשיכין העצה השלמה לתוף הלב כדי שפדע איך להתנהג בכל דבר, כי אנו יודעים שבכל הששה קצוות למעלה ולמטה ובארבע רוחות העולם בכלם השם יתברך נמצא ולית אתר פנוי מינה. על-כן בכל מקום שנפלנו לשם יש לנו גם שם עצה איך לשוב משם. והכל על-ידי הצדיק האמת בחינת צדיק פתמור יפרח, שהוא בחינת הלולב שבו עקר הנענוע שמנענע שרשי הדעת שבמח וממשיך החסדים משם אל המלכות וכל החסדים נמשכין עד יצח והוד שהם עצות, כי עקר החסד הוא העצה ועל-כן על-ידי הנענוע, שעל-ידי זה ממשיכין החסדים אל המלכות, על-ידי זה נמשכין עצות שלמות לכל אחד ואחד באשר הוא שם, כי המלכות נתאחד, שהוא בחינת התאחדות העצה, שזהו בחינת חבור הארבעה מינים ביחד פני"ל:

כי בסכות נמשכין כל החסדים, כמו שאיתא בכונות) וכל אלו החסדים הם בחינת ההמתקות, שהם בחינת עצות טובות שאנו ממשיכין עכשיו משכל הכולל מקדש קדושים על-ידי שזכינו להכלל שם ביום הכפורים פני"ל שמשם כל ההמתקות והעצות טובות שבעולם שהם בחינת כל החסדים שאנו ממשיכין בסכות אחר יום הכפורים:

וזו בחינת מה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה ומבאר הדין בחשן משפט שבית דין מעמידין אפוטרופוס על נכסי יתומים. ואיתא שם שאפוטרופוס שמנהו אבי יתומים לא ישבע, מנהו בית דין, ישבע:

כי כל עמל האדם לפיהו (קהלת ו). כי מחמת פגם עץ הדעת טוב ורע שהיא בחינת פגם אמונת חכמים פני"ל, מחמת זה צריכין להתנגע מאד ולטרם הרבה בפרנסתו. ומזונותיו באין לו ביגיעה גדולה שכל זה נמשך מבחינת בזעת אפד תאכל לחם (בראשית ג), בחינת בעצבון תאכלנה שנמשך מחמת פגם עץ הדעת טוב ורע שהיא פגם אמונת חכמים פני"ל. וזה שמבאר שם בהתורה הנ"ל שעל-ידי פגם אמונת חכמים הוא נדון במותרות, הינו שמותרות האכילה עולה אל המלך ומבלבל ומעקם את דעתו, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, המלעיג על דברי חכמים נדון בצואה רותחת וכו' שהיא מותרות ופסלת האכילה שעולה אל המלך ומבלבל את דעתו ועל-ידי זה אינו יכול להוציא משפטים והנהגות ישרות מכל מה שהוא לומד וכו'. ועל-ידי זה נפגמה עצתו ואזי עצתו חלוקה לשנים ואינו יכול לתת עצה לנפשו בשים דבר, עין שם. וזה המותרות המבלבל את המלך וכו' פני"ל נמשך מבחינת בעצבון תאכלנה שמשם אחיזות המותרות, שהם הקלפות, שהם בחינת עצבות בבחינות בכל עצב הינה מותר, (כמבאר בדברי רבנו זכרונם לברכה במקום אחר). כי הקללה של בעצבון תאכלנה נמשך על-ידי פגם עץ הדעת טוב ורע שהיא פגם אמונת חכמים, שעל-ידי זה נתקלל בעצבון תאכלנה, שהיא בחינת מותרות פני"ל, שזהו בחינת המבאר בהתורה הנ"ל שהמותרות מבלבל המלך על-ידי שפגם באמונת חכמים פני"ל. ואזי אין לו עצה שלמה פני"ל וזה עקר קשוי וכבודות הפרנסה שנמשך מבחינת בעצבון תאכלנה. כי באמת עקר כבודות הפרנסה הוא מחמת חסרון העצה שאין האדם יכול לתת עצות הנפשו במשא ומתן איד להתנהג, כי אין אדם יודע במה ישתכר, כי בודאי בכל עת ובכל מקום יש דבר סחורה שיכולין להשתכר בו הרבה, כי אין לה דבר שאין לו מקום, כי לכל דבר סחורה יש עת ומקום רק שאין אדם יודע באיזה סחורה יצליח עתה. אם בשענה אם בחטים וכיוצא בהן (זה ידוע למי שבקי קצת בטיב משא ומתן). ועל-כן עקר הצלחת המשא ומתן הוא פשוטה לעצה שלמה לידע מה לסחור ולקנות ולמכר בזמנו ושעתו ומקומו באופן שירויח. ואז יכול להרויח הרבה בנקל בלי יגיעה וזה שפתוב (דברים ח), כי הוא הנותן לה פח לעשות חיל. ותרגומו, ארי הוא יהיב לה עיטא למיקני נכסין. כי עקר העשירות הוא על-ידי העצה כשיודע מה לסחור במקומו ושעתו וכמו שמצינו בגמרא במעשה דחסיד אחד שהקניטתו אשתו והלה ולן בבית הקברות וכו' ושמע שתי רוחות מספרות וכו' שכל הזרע ברביעה ראשונה וכו'. ולשנה הבאה שמע להפך, ועל-ידי זה הצליח באלו השתי שנים מחמת שידע מתי לזרע. נמצא, שעקר יגיעת הפרנסה הוא מחסרון העצה שאין האדם יודע במה יצליח עתה וכל זה נמשך מהמותרות הנ"ל שמבלבל את המלך שנמשך מבחינת בעצבון תאכלנה, שנמשך מפגם אמונת חכמים שהיא פגם עץ הדעת טוב ורע וכו' פני"ל. ומחמת זה צריך האדם להתנגע ביגיעה גדולה עד שמוצא פרנסתו ומזונותיו. ובאמת עקר היגיעה הוא שצריך להתנגע עד שבא על העצה האמתית מה שצריך לסחור. ועל-כן באמת כל היגיעות הם בחנם, כמו שפתוב בזהר הקדוש, שטו העם ולקטו בשטותא. כי באמת עקר התקון להמשיך פרנסה הוא רק על-ידי התקון העצה שתלויה באמונת חכמים שהיא כלליות התורה. בחינת רבוי הספרים של התורה הקדושה שצריכין להאמין בכלם. ועל-כן עקר תקון המשא ומתן הוא על-ידי האמונה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (שבת לא), נשאת ונתת באמונה, הינו אמונת חכמים, שהוא עקר יסוד האמונה. וזה בחינת שמח זבולן בצאתך ויששכר באהלך (דברים לג). שזבולון שהוא בחינת הסוחר כשמקשר ומקרב עצמו להצדיק האמת שהו בחינת יששכר שהיה עוסק בתורה וזבולון היה מספיק אותו אזי נאמר, שמח זבולן בצאתך-לסחורה. כי בודאי בכל אשר תפנה תצליח בסחורתך, כי מאחר שהסוחר מקשר עצמו להתלמיד חכם האמת ומספיק אותו שזהו בחינת אמונת חכמים, על-ידי זה זוכין לעצה שלמה ואז בודאי יצליח בכל מה שיעשה כי עקר ההצלחה הוא על-ידי העצה פני"ל:

ועל-כן זה שרופה לעסק במשא ומתן צריך לידע ולהאמין כי לא בכח יגבר איש ואין חכמה ואין עצה ואין תבונה לנגד ה', רק יבקש רחמים ממי שהעלש שלו שישפיע עליו עצה טובה שיזכה לידע מה לסחר באפן שירויח פרנסתו. ועל-כן באמת צריך הסוחר לקרב עצמו להתלמיד חכם, שזהו בחינת אמונת חכמים כנ"ל, כי עקר העצה השלמה, שהוא הצלחת המשא ומתן, הוא על-ידי אמונת חכמים כנ"ל. ואפלו פשוטה לעצה שלמה בהמשא ומתן שלו ומרויח ממון עדן אין העצה בשלמות כי אם פשוטה להתנהג עם הממון בקדשה כראוי. לתת צדקה הרבה ולהיות שמח בחלקו ואל יהיה אף להעשיר ולא יתאנה בכל פעם יותר. באפן שיזכה על-ידי הממון והפרנסה שהמשיך לעסק בעבודת ה' באמת, כי תכלית המשא ומתן והפרנסה הוא בשביל התורה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, טוב תורה עם דרוך ארץ. וזה עקר העצה השלמה הטובה פשוטה על-ידי עצתו שהאיר לו השם יתברך בהמשא ומתן, שעל-ידי זה הרויח ממון להצליח על-ידי זה ההצלחה הנצחית והאמתית לעשות רצון השם יתברך על-ידי זה. ואז דוקא נחשב עצה טובה ושלמה, אבל אם חס ושלום, הוא מרויח ממון ואינו מתנהג בו פשוטה, מפל שכן כשחס ושלום, נופל ויורד על-ידי זה וממלט עבודתו חס ושלום, זהו בחינת עשר שמור לבעליו לרעתו ואזי בודאי אינו נחשב לעצה שלמה שהרויח ממון לרעתו מאחר שאינו מצליח בסופו ותכליתו על-ידי זה, כי עקר תקון העצה הטובה הוא פשוטה להצליח על-ידי עצתו באחריותו לסופו לעד ולנצח בעולם הפא שכלו ארץ וטוב ונצחי, כי טוב אחרית דבר מראשיתו:

אות ח

והנה אף-על-פי שלא כל אדם זוכה לממון דקדשה בשלמות להצליח בממונו להצלחה הנצחית, אבל בכלליות העולם נחשב כל ממון ישראל ממון דקדשה מאחר שאין בו גנבה וגזלה. וגם כל אדם אפלו הפחות שבישראל בודאי עושה כמה וכמה מצוות בממונו, צדקה ושכר למוד בעד בנים וקניות מצוות והוצאת שבתות וימים טובים וכיוצא בהן. ועל-כן כל ממון ישראל שיזכין להרויח הוא בחינת ברויח שמבררין מבחינת הקללה של בעצבון תאכלנה ועקר הברור הוא העצה השלמה שמשם כל הרוח וההצלחה בחינת כי הוא הנותן לך כח לעשות חיל, ארי הוא יהיב לך עיטא למקני נכסין כנ"ל. וזה עקר העבודה של כל אדם בעולם הזה לברר כל הדברים מזהמת הנחש, מפגם אף הדעת מבחינת בעצבון תאכלנה ועקר הברור הוא על-ידי שיזכין לברר עצה שלמה ודרוך ישרה בכל הדברים, שזהו עקר הברור שמבררין מבחינת בעצבון תאכלנה, שהוא בחינת מותרות שמשם בלבול הדעת פגם העצה וצריך כל אדם להתנגע לתקן זאת לדחות בחינת בעצבון תאכלנה, דהינו לדחות פגם העצה ולהמשיך עצה שלמה כנ"ל. ועקר הברור הוא בממון שמשם עקר אחיזת בעצבון תאכלנה בועת אפך תאכל לחם, ועל-כן כל עמל האדם לפיהו שצריך להתנגע מאד קדם שמשמשיך ומברר הפרנסה דקדשה מבחינות בעצבון תאכלנה מפגם העצה כנ"ל:

אות ט

וכל אדם כפי מה שיזכה לברר הממון והפרנסה דקדשה כל ימי חיים חיותו, כמו כן הוא מתקן אף הדעת טוב ורע שהוא בחינת בעצבון תאכלנה כנ"ל, אשר זה עקר עבודת האדם כל ימי חייו לתקן פגם אף הדעת טוב ורע, שהוא פגם אמונת חכמים וכנ"ל וכפי מה שיזכה בחייו לתקן פגם אף הדעת, פגם אמונת חכמים, כמו כן זוכה לעצה שלמה כנ"ל ועל-ידי זה זוכה לאחר מיתתו לדעת העצה והדרוך לעץ החיים ששם צריכין כל הנשמות לעלות פיזי. כי דרוך אף החיים הוא בחינת עצה שלמה לעבודת ה' שזהו הדרוך אף החיים, כי יש להט החרב המתהפכת לשמר את דרוך אף החיים שהוא בחינת חלקת העצה שמתהפכת עצתו מהפך אל הפך בכל פעם וכנ"ל, שזהו עקר השמירה למנוע מעץ החיים, כי עקר דרוך אף החיים הוא עצה שלמה וכנ"ל. כי עקר חלקת העצה נמשך מעץ הדעת טוב ורע מחמת שלא המתיק ויבטל את הרע שיהיה נכלל בטוב ויהיה פלו אהד. ואז יש שני דברים טוב ורע. ואז כשיש שני דברים קשה לברר העצה (וכמבאר למעלה עין שם). ועל-כן אי אפשר לברר העצה בשלמות עד לאחר מיתתו, כי נגזרה המיתה על-ידי חטא אדם הראשון, כמו שפיתוב, בעצבון תאכלנה

וכו' בועת אפד תאכל לחם עד שובד אל האדמה וכו' כי עפר אתה ואל עפר תשוב. וכל זה מחמת פגם העצה השלמה, כי אלו לא חטא אדם הראשון בעץ הדעת היה יכל לכלל בעץ החיים בחיים חיותו והיה חי לעולם אשר בשביל זה נברא, כי היה יודע הדדף והעצה השלמה לכלל במקום שצריך להכלל בחי החיים בבורא הכל יתברך בעודו בחיים חיותו לעד ולנצח, אף מאחר שאכל מעץ הדעת נפגמה ונחלקה עצתו, כי ה' שלח לשם את להט החרב המתהפכת שמבלבלת עצתו כפי"ל כדי שלא יוכל לבא לעץ החיים בחייו. ומאז והלאה אי אפשר לבא לעץ החיים כי אם לאחר מיתתו כפי מה שזכה לברר העצה השלמה בחיים חיותו:

כי גוף ונפש נמשכין מבחינת דין וחסד, כי הנפש הוא בחינת חסד. והגוף הוא בחינת דין שהם בחינת אור וחושף, כמבאר בדברי רבנו זכרוננו לברכה בהתורה "דרשו ה' ועזו" (בסימן לו). ומבחינות חסד ודין משם השתלשלות אחיזת טוב ורע. על-כן אחיזת הרע הוא בהגוף שהוא מבחינת דין שממשם השתלשלות אחיזת הרע כפדוע. ועקר חלקת העצה הוא מחמת אחיזת הרע שנמשך מפגם עץ הדעת טוב ורע. שמחמת זה נתערב העצה ואין יודעים עצה שלמה כפי"ל, ואלו לא חטא אדם היה הרע נכנע ונתבטל לגבי הטוב והיו נכלל דין בחסד שמאל בימין והיה נכלל הכל באחד, ועל-ידי זה היה הגוף דף וצח והיה הגוף יכול להכלל בהנפש בחיים חיותו והיו לאחד עד שהיה יודע דדף עץ החיים בחיים חיותו שהוא בחינת עצה שלמה. כי מאחר שהרע נתבטל והכל אחד אזי בודאי העצה שלמה כפי"ל. ואז היה יכול על-ידי העצה השלמה להכלל בחיים חיותו בחי החיים ויחי עוד לנצח כפי"ל. אבל מאחר שפגם בעץ הדעת טוב ורע ולא נתבטל הרע לגבי הטוב. נמצא, שיש שני דברים טוב ורע. ואז העצה נחלקת לשתיים כפי"ל ואז אין גוף נכלל בהנפש, על-כן בהכרח שימות האדם ויחלק הגוף מן הנפש וישב אל העפר ושם יגמר הזפוף בעפר מזהמת הנחש. עד שיזדכף בבראשונה, עד שיהיה ראוי להכלל בהנפש ואז יקום בתחית המתים ויחיה בגוף ונפש. ואז יכלל בגוף ונפש בחי החיים, כי אז ידע עצה שלמה שהוא דדף עץ החיים. והכל כפי מה שזכה לברר ולתקן זהמת הנחש, שכמו כן זכה לברר עצה השלמה שהוא דדף עץ החיים כפי"ל, שזהו עבודת האדם כל ימי חייו. שעל-ידי זה זוכה לאחר התחיה לדעת דדף עץ החיים. כי בחייו אי אפשר בשום אופן להכלל בעץ החיים אפלו אם הוא צדיק גדול מחמת חטא אדם הראשון שנגזר עליו המיתה לדורות. כי מחמת החטא אי אפשר להגוף להיות נכלל בהנפש בשלמות כי אם לאחר התחיה:

נמצא שתחית המתים הוא כפי הברור שמבררין העצה השלמה מהמותרות המבלבל את המוח שהוא בחינת בעצבון תאכלנה כפי"ל. שממשם כל הפרנסה כפי"ל. וזה שקבעו הזכרות הגשמים והפרנסה בתחית המתים בחינת מכלכל חיים בחסד מחיה מתים ברחמים רבים. כי הכל אחד. כי תחית המתים היא בחינת כלליות גוף ונפש יחד באחדות גדול לעתיד. שזה עקר תכלית שלמות העצה לכלל בעץ החיים. כי הכל אחד כפי"ל. שממשם נמשך הפרנסה עקר הפרנסה נמשכת מברור שלמות העצה כפי"ל:

אות י

וזה בחינת ירשה ששד לבנים. כי כבר מבאר שעבודת האדם בעולם הזה לברר העצה השלמה מפגם עץ הדעת. ועקר הברור הוא בממון ששם נתקלל אדם בעצבון תאכלנה. על-כן צריכין להתנגע לברר הממון מקללה זו לדחות הקללה זאת בחינת בעצבון תאכלנה שמבלבל העצה ולהמשיך עצה שלמה שעל-ידי זה נמשך עשירות דקדשה לזכות על-ידי זה לעצה האמתית השלמה לעבודת ה' לכלל בעץ החיים כפי"ל. אבל כל אדם אינו מברר הניצוצות הקדושים שבממון כי אם השדף לחלקו ולנשמתו. והלאי שיזכה האדם לברר מה ששדף לו כפי שרש נשמתו, כי לברר בשלמות אי אפשר כי לא ישלם הברור עד לעתיד שיבלע המנות לנצח וכו' (כמבאר בכתבים). ועל-כן צריכין לברר כל הדברים. בפרט הממון ששם עקר הברור מדור לדור. וזהו בחינת הירשה שצויה התורה לתת ממונו ונחלתו לבניו אחריו. שהם יגמרו לברר ממונו ונחלתו. וכל מה שיברר ממונו ונחלתו ביותר בקדשה יתרה כשישתדלו להתנהג בממונם פראוי על-פי התורה להרבות בצדקה וכו'. אז ברא מזכה אבא. כי עושין טובה גדולה לנשמתו על-ידי זה, כי כל מה שנותברר הממון ביותר נדחה זהמת הנחש ביותר. ואזי נשמתו קרובה יותר להכלל בחי החיים. כי הכל כפי הברור כפדוע ועקר הברור הוא בהממון כפי"ל. ועל-כן בנים דיקא מקבלים ירשתו וכל זמן שנמצא לו זרע מיוצאי חלציו כלם קודמין לכל משפחתו. כי עקר השלמות הוא שתהיה הירשה ממשמשת והולכת למטה ליוצאי חלציו ולא למעלה לבית אביו חס ושלום. כי מבאר בהתורה הנ"ל שעל-ידי תקון אמונת חכמים נתרבין הספרים של התורה הקדושה ואז נמתקין כל הדינים כי התורה נכללת בשרשה בבחינת קדשי קדשים שהוא השכל הכולל

בחינת אָבן שְׁתִּיה שֶׁשֶׁם נִמְתַּק הַכֹּל. כִּי אֵי אֶפְשֶׁר לְהַכְלִיל שֵׁם כִּי אִם עַל-יְדֵי רַבּוּי הַסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים שֶׁל הַתּוֹרָה שֶׁנִּתְרַבֵּין בְּיוֹתֵר עַל-יְדֵי תִּקּוּן אֲמוּנַת חַכְמִים (כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב שָׁם, עַן שָׁם). וְעַל-יְדֵי תִּקּוּן אֲמוּנַת חַכְמִים זֹכִין לְעֲצָה שְׁלֵמָה כְּנִ"ל. וְכִבֵּר מְבֹאֵר שֶׁעֵקֶר תִּקּוּן נְשֻׁמַת הַמֵּת הוּא שִׁזְזָה לְתִקּוּן עַץ הַדְּעוּת שֶׁמִּשָּׁם הַמֵּיתָה, הֵינּוּ לְתִקּוּן פְּגָם אֲמוּנַת חַכְמִים פְּגָם הָעֲצָה שִׁיּוּכַל לְהַכְלִיל בְּמִקּוֹם שֶׁצָּרִיף לְהַכְלִיל בְּחֵי הַחַיִּים כְּנִ"ל. וְזֶה יִדּוּעַ בְּהֵרֵק הַקְּדוּשׁ שֶׁעֲלִית נְשֻׁמַת הַמֵּת אִם זֹכָה הִיא בְּאַתֵּר דְּאִיקָרוּ קִדְשׁ קִדְשִׁים בְּבַחֲיַנַת מִי יַעֲלֶה בְּהֵרֵק ה' וּמִי יָקוּם בְּמִקּוֹם קִדְשׁוֹ וְכוּ', הֵינּוּ כְּנִ"ל. כִּי עֲלִיתוֹ עַל-יְדֵי תִּקּוּן אֲמוּנַת חַכְמִים שֶׁעַל-יְדֵי זֶה זֹכִין לְבַחֲיַנַת סְפָרִים הַרְבֵּה שֶׁל הַתּוֹרָה שֶׁעַל-יְדֵי זֶה עוֹלִין לְבַחֲיַנַת קִדְשׁ קִדְשִׁים שֶׁהוּא בַחֲיַנַת שְׁכָל הַכּוֹלֵל. וְזֶהוּ בַחֲיַנַת הַחַיּוּב שֶׁצָּרִיכִין לְהִשְׁאִיר בְּנִים אַחֲרָיו. כִּי הַבְּנִים שֶׁנִּשְׁאַרִין אַחֲרָיו הֵם בַחֲיַנַת שְׁכָלִים פְּרֻטִיִּים שֶׁנִּמְשָׁכִין מִמֶּנּוּ שֶׁהֵם בַחֲיַנַת רַבּוּי הַסְּפָרִים שֶׁל הַתּוֹרָה. כִּי כָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל הוּא בַחֲיַנַת סֶפֶר תּוֹרָה כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב, זֹאת הַתּוֹרָה אֲדָם. כִּי הָאָדָם כָּלוּל מִרַמ"ח אֲבָרִים וּשְׁסִ"ה גִּידִים שֶׁהֵם בַחֲיַנַת רַמ"ח מְצוֹת עֲשֵׂה וּשְׁסִ"ה מְצוֹת לֹא תַעֲשֶׂה כִּיִּדּוּעַ שֶׁהִיא כְּלִיּוֹת הַתּוֹרָה. נִמְצָא שֶׁהָאָדָם הוּא הַתּוֹרָה וְכָל מֵה שֶׁנִּתְרַבֵּין יִשְׂרָאֵל בְּיוֹתֵר נִתְרַבֵּין סְפָרִים בַּתּוֹרָה יוֹתֵר וְעַל-כֵּן בְּאַמֵּת בְּכָל דּוֹר וְדוֹר נִתְרַבֵּין סְפָרִים יוֹתֵר. כִּי נִתְרַבֵּין יִשְׂרָאֵל בְּיוֹתֵר וְעַל-כֵּן מַחֲבִיב כָּל אֶחָד לְהִשְׁאִיר בְּנִים אַחֲרָיו, כִּי הַבְּנִים שֶׁמֵּנִיחַ אַחֲרָיו הֵם בַחֲיַנַת רַבּוּי הַסְּפָרִים שֶׁל הַתּוֹרָה כְּנִ"ל. כִּי הַעֵקֶר שִׁיִּרְאֶה לְהוֹכִיחַ אֶת בְּנָיו שִׁישְׁמְרוּ תּוֹרַת ה'. וְאִזּוֹ כֶּשֶׁבְנָיו אַחֲרָיו מְקַיְּמִין אֶת הַתּוֹרָה וְזָכָה שֶׁיִּצְאֻ מִמֶּנּוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שֶׁמְקַיְּמִין אֶת הַתּוֹרָה זֶה בַחֲיַנַת רַבּוּי הַסְּפָרִים שֶׁל הַתּוֹרָה כִּי לֹא הַמְדַרְשׁ הוּא הַעֵקֶר אֲלָא הַמַּעֲשֵׂה. וּמִי שֶׁזָּכָה לְקַיֵּם אֶת הַתּוֹרָה מְבִיא הָאֲרָה גְדוּלָה בְּהַתּוֹרָה כְּאֵלוֹ נִכְתְּבָה וְנִתְּנָה הַיּוֹם. נִמְצָא שֶׁכָּל מֵה שֶׁנִּתְרַבֵּין יִשְׂרָאֵל הַמְקַיְּמִין אֶת הַתּוֹרָה יוֹתֵר נִתְרַבֵּין הַסְּפָרִים יוֹתֵר וַיְכּוּלִין לְהַכְלִיל יוֹתֵר בַּבַּחֲיַנַת קִדְשׁ קִדְשִׁים שֶׁם צָרִיכָה נְשֻׁמַתוֹ לְעֲלוֹת כְּנִ"ל שֶׁאֵי אֶפְשֶׁר לְעֲלוֹת לְשָׁם כִּי אִם עַל-יְדֵי רַבּוּי הַסְּפָרִים שֶׁהֵם בַחֲיַנַת הַבְּנִים שֶׁהֵנִיחַ אַחֲרָיו כְּנִ"ל וְעַל-כֵּן בְּנָיו מְקַבְּלִין הִירְשָׁה שֶׁהוּא מִמוֹנוֹ וְנִחְלָתוֹ. כִּי הַמִּמּוֹן הוּא בַחֲיַנַת הַבְּרִיּוֹר שֶׁנִּתְבָּרַר הָעֲצָה מִפְּגָם עַץ הַדְּעוּת, מִפְּגָם אֲמוּנַת חַכְמִים שֶׁנִּתְתַּקֵּן בְּתִקּוּן אַחֵר תִּקּוּן עַל-יְדֵי בְּנָיו אַחֲרָיו שֶׁהוּא בַחֲיַנַת רַבּוּי הַסְּפָרִים שֶׁנִּמְשָׁכִין גַּם כֵּן מִתִּקּוּן אֲמוּנַת חַכְמִים שֶׁעַל-יְדֵי כָּל זֶה תּוּכַל נְשֻׁמַתוֹ לְעֲלוֹת לְמִקּוֹם שֶׁהִיא צָרִיכָה לְעֲלוֹת, שֶׁהוּא בַחֲיַנַת קִדְשִׁי קִדְשִׁים וְכְנִ"ל:

אות יא

כִּי הַבְּנִים הֵם מְתַקְנִים תִּקּוּן שְׁלֵמוֹת הָעֲצָה, כִּי בְּרָא כְּרַעַא דְאַבּוּהָ וְהַרְגִּילִין הֵם בַחֲיַנַת עֲצוֹת (כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב רַבּוּנוֹ זְכוֹרֵנוּ לְבִרְכָה בְּמִקּוֹם אַחֵר) כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב וְכָל הָעָם אֲשֶׁר בְּרַגְלָךְ הַהוֹלְכִים אַחֵר עֲצָתְךָ. כִּי עֵקֶר הוֹלְדַת הַבְּנִים הוּא מְבַחֲיַנַת עֲצוֹת, כִּי הַכְּלִיּוֹת יוֹעֲצוֹת (בְּרַכּוֹת ס"א) וְהַכְּלִיּוֹת הֵם כְּלֵי הַהוֹלְדָה, וְעַל-כֵּן הַבְּנִים שֶׁנִּמְשָׁכִין מְבַחֲיַנַת עֲצוֹת הֵם מְתַקְנִין וּמְשַׁלְּמִין תִּקּוּן שְׁלֵמוֹת הָעֲצָה שֶׁהוּא עֵקֶר תִּקּוּן נְשֻׁמַת הַמֵּת, וְעַל-כֵּן הֵם מְקַבְּלִין הִירְשָׁה שֶׁהוּא הַמִּמּוֹן שֶׁנִּמְשָׁד מְבִרּוֹר הָעֲצָה כְּנִ"ל. וְעַל-יְדֵי בְּרִיּוֹר הָעֲצָה שֶׁהוּא בַחֲיַנַת תִּקּוּן אֲמוּנַת חַכְמִים, בַּחֲיַנַת רַבּוּי הַסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים שֶׁל הַתּוֹרָה, שֶׁהוּא בַחֲיַנַת הַבְּנִים כְּנִ"ל, עַל-יְדֵי זֶה עוֹלָה נְשֻׁמַתוֹ לְמִקּוֹם שֶׁצָּרִיכָה לְעֲלוֹת שֶׁהוּא אֶתֵר דְּאִיקָרָא קִדְשׁ קִדְשִׁים שֶׁשֶׁם נִמְתַּק

אות יב

כִּי רַבּוּי הַסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים שֶׁל הַתּוֹרָה הוּא בַחֲיַנַת רַבּוּי הָעֲצוֹת הַשְּׁלֵמוֹת, כִּי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה נִקְרָאת עֲצָה, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב לִי עֲצָה וְתוֹשִׁיָה, בַּחֲיַנַת תְּרִי"ג עֲטִין דְּאוֹרִיָּתָא. וְכָל מֵה שֶׁנִּתְרַבֵּין סְפָרִים קְדוּשִׁים בְּהַתּוֹרָה נִתְרַבֵּין הָעֲצוֹת בְּיוֹתֵר אִיף לְהַתְקַרֵּב לְהִשָּׁם יִתְבָּרַךְ כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִמִּקּוֹם שֶׁהוּא. וְעַל-כֵּן כָּל־סָפֵר צָרִיכִין לְהַעוֹלֵם, (כְּמִבְּאֵר שָׁם בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל):

אות יג

ועל-כן משפחת האב קרוי משפחה ואין משפחת האם קרויה משפחה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה לענין ירשה (בבא בתרא קיא) שהירשה ממשמשת והולכת למעלה למשפחת אביו כשאינו לו בנים חס ושלום ולא למשפחת אמו. כי באמת עקר תקון המת הוא כשמניח בנים אחריו, כי הבנים הם שכלים פרטיים הנמשכים ממנו שהוא בחינת שכל הכולל נגדם והוא צריך להכלל בשכל הכולל העליון שאי אפשר להכלל שם כי אם כשיש לו שלמות על-ידי רבוי השכליים הפרטיים שהמשיך בזה העולם שהם בחינת הבנים שהניח אחריו שהם בחינת רבוי הספרים פני"ל, כי הכל אחד. כי הספרים הנמשכין מן התורה הם גם כן בחינת שכלים פרטיים הנמשכין מן התורה. כי יש שכל הכולל העליון שכולל הכל וממנו נמשכין כמה וכמה שכלים פרטיים. ומכל שכל פרטי נמשך עוד כמה שכלים פרטיים ונחשב זה השכל הפרטי בחינת שכל הכולל נגד השכליים הפרטיים הנמשכין ממנו. וכן להלן יותר, כי יש ענפים וענפים לענפים וכן להלן וכל מה שנתרבין השכליים הפרטיים יותר ויותר, נשלם השכל הכולל שלהם יותר שהוא השכל שממנו נמשכין אלו השכליים הפרטיים. ואזי יכול זה השכל לכלל בהשכל העליון הכולל ששם נמתק הכל שהוא בחינת קדש קדשים, וזה הדבר הוא בתורה ובאדם, כי שניהם בחינה אחת פני"ל. כי קדשא בריך הוא וישראל ואורייתא פלו חד, ועל-כן העקר הוא כשמניח בנים בזה העולם שהם בחינת שכלים פרטיים, בחינת רבוי הספרים שעל-ידי זה יכול להכלל בשכל העליון הכולל בחינת קדש קדשים פני"ל אבל כשלא הצליח בזה העולם למעבד תולדין להרבות השכל דקדשה בעולם על-ידי רבוי בני ישראל. אזי הוא צריך לעלות על-ידי אביו בהשכל העליון יותר עד שיהיה נכלל בהשכל העליון הכולל. כי אב בחכמה ונקרא קדש שהוא בחינת חכמה פידוע, ועל-כן על-ידי משפחת אביו בחינת קדש, יכול לחזר ולהכלל בבחינת קדש קדשים וזהו שהנחלה ממשמשת למעלה עד יעקב אבינו כשאינו לו בנים, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה. עד יעקב אבינו דיקא, כי יעקב הוא בחינת שכל הכולל העליון שכולל כל נשמות ישראל ועל-כן שכן במקום שהוא מקום האבן שתיה קדש קדשים ששם נכללו כל האבנים באבן אחת, שזהו בחינת הנ"ל (כמבאר היטב התורה הנ"ל). וזה הנפטר צריך לעלות עד שם עד יעקב שהוא שכל הכולל בחינת קדש קדשים פני"ל ועל-כן צריכין לתן הנחלה למשפחת אביו עד יעקב אבינו, כי עליתו של הנפטר הוא על-ידי ברור נחלתו שנתבררה מזוהמת הנחש מבחינת בעצבון תאכלנה שזהו בחינת תקון עץ הדעת שיתתקן בעת התחיה בשלמות פני"ל בחינת מכלכל חיים בחסד מחיה מתים וכו' כי ברור הפרנסה הוא בחינת תקון המיתה בחינת תחית המתים פני"ל, ועל-כן על-ידי שנותניו נחלתו למשפחת אביו, בחינת שכל, בחינת קדש, נמתק הנחלה על-ידי השכל השיך לנחלתו, כי ממשמשת והולכת עד יעקב, עד שכל העליון הכולל בחינת קדש קדשים ששם נמתק הכל, ששם עלית נפש המת פני"ל ועל-כן משפחת האב יורשו דיקא ולא האם ומשפחתה, כי עקר מצות הירשה הוא בשביל ברור העצה שהוא בחינת תקון אמונת חכמים תקון נפש המת וכו' פני"ל, ועל-כן אין האם ומשפחתה ראויין לירשה. כי מבאר שם בדברי רבנו זכרונם לברכה שחלקת העצה הוא בחינת עצת נשים וכו', עין שם. נמצא, שעקר חלקת העצה שהוא פגם העצה נאחזת בנשים דיקא, ועל-כן אין האם יורשה כי אם האב, כי עקר תקון הירשה הוא בחינת תקון שלמות העצה שנעשה על-ידי סטרא דדכורא, שהוא האב, ולא על-ידי האם, שהיא סטרא דנוקבא, ששם עקר אחיזת החלקת העצה שהוא בחינת עצת נשים

אות יד

ועל-כן גם בירשה השיכה להבנים כשזוכה להניח בנים גם כן הבן קודם לבת, כי עקר תקון העצה שהוא בחינת מצות ירשה לתן לבנים פני"ל, הוא נעשה על-ידי סטרא דדכורא דיקא פני"ל, אבל אף-על-פי-כן בבניו שהוא מניח יש לפעמים דין ירשה לבת במקום שאין בן, כי הבנים שהוא מניח הם בעצמן בחינת תקון העצה שהוא בחינת בנים פני"ל. וכמבאר היטב למעלה שהבנים שמניח הם בחינת השכליים הפרטיים בחינת רבוי הספרים, בחינת תקון העצה פני"ל. ועל-כן מאחר שנשאר ברכה אחריו אפלו בת שהיא מיוצאי חלציו, יש בזה גם כן בחינת תקון העצה מאחר שעל כל פנים הניח זרע אחריו שהם בחינת תקון העצה פני"ל, כי בודאי גם הנשים שבהם עקר אחיזת חלקת העצה,

אף-על-פי-כן סוף כל סוף הם גם הם זוכין לבחינת תקון העצה הוא בחינת תקון האדם שיוכל על ידם לזכות לחיים נצחיים בעולם הבא, שזהו עקר שלמות העצה פני"ל, כי בודאי גם נשי ישראל זוכין לעולם הבא, כמבאר בגמרא הני נשי במה זכין וכו', ובזהר הקדוש באריכות. רק שאצלם הברור קשה ביותר מאחר שבהם נאחו ביותר סטרא דמותא, שהוא בחינת חלקת העצה, שהוא בחינת עצת נשים פני"ל, אבל סוף כל סוף מתברר הכל פני"ל. ועל-כן זה שהניח זרע אפלו אם לא הניח אלא בת או בת הבת וכו' היא קודמת לכל משפחתו אפלו למשפחת האב, כי עקר הברור והתקון של המת שהוא תקון העצה נעשה העקר על-ידי זרעו ויוצאי חלציו וכנ"ל, ועל-כן אפלו הבת ויוצאי חלציה קודמין לכל משפחות האב, כי יש להם כח יותר לתקן נשמתו בחינת תקון העצה מאחר שנמשכו ממנו, כי המשכת הבנים בין בן בין בת נמשכין ממקום העצה מבחינת נצח הוד יסוד, מבחינת כליות יוצאות וכו' וכנ"ל. ועל-כן עקר התקון על ידם דיקא, אבל כשחש ושלום אינו זוכה להניח זרע אחריו שהם בחינת תקון העצה, תקון נשמתו פני"ל, ואזי הוא פגם גדול מאד לנשמתו, כמבאר בדברי רבותינו זכרונם לברכה, ובפרט בזהר באריכות, וצריכין לתן ירשתו למעלה למשפחת אביו אזי בודאי אין משפחת האם ראויים ליורשו, כי אין יכולין לתקן גם עצתו מאחר שהם מסטרא דנוקבא ששם עקר אחיזת חלקת העצה פני"ל, כי הוא צריך תקון גדול מאחר שמת בלא בנים, רחמנא לצלן, והלואי שמשפחת האב יזכו לתקנו וכנ"ל, ועל-כן אין משפחת האם יורשת כי אם משפחת האב:

אות טו

נמצא, שהירשה והנחלה שנשארו מן הנפטר הוא בחינת ברור העצה שנתבררה על ידו. שמשם כל הממון והפרנסה בחינת כי הוא הנותן וכו' ארי הוא יהיב לך עיטא למיקני נכסין וכו' פני"ל. שזהו עבודת האדם לברר העצה בשלמות פני"ל, וגם עכשיו צריכין לתן הממון ליורשיו כדי שהם יבררו הממון בברור אחר הברור, הינו לברר העצה ביותר כדי שיזכה הנפטר על-ידי ברור העצה להשיג העצה הנצחית שהוא דרך עץ החיים פני"ל. ועל-כן אם יורשיו קטנים והם חסרי עצה, על-כן צריכין הבית דין להעמיד להם אפוטרופוס והאפוטרופוס הוא במקום האב והוא מנהיג הנכסים על-פי עצתו, ועל-ידי זה הוא מתקן ומבקר הנכסים, שזהו טובה להמת, כי עליתו על-ידי ברור העצה פני"ל, כי שרש האפוטרופוס נמשך מבחינת האפוטרופוס של מעלה שהוא בחינת מיכאל כהנא רבא אפוטרופוסא רבא דישראל. ומיכאל כהן גדול הוא המקריב ומעלה נשמות ישראל על המזבח העליון לפני השם ותברך, כי כהן גדול שלמעלה הוא בדגמת הכהן גדול שלמטה שעולה לאתר דאיקרי קדש קדשים ששם מעלה הנשמות, כי שם עליתו של כל הנשמות שנגמר תקונם לעלות כנזכר לעיל. ומהאפוטרופוס העליון נמשך האפוטרופוס התחתון, שהוא אפוטרופוס על נכסי המת, שהוא בחינת בעל העצה בנכסי המת, שהוא תקון להמת פני"ל, כי העצה נמשכת מבחינת קדש קדשים ששם נמתק הכל שעוליו לשם על-ידי בחינת מים טהורים הנ"ל על-ידי רבוי הספרים, על-ידי תקון אמונת חכמים שמשם תקון שלמות העצה. ועל-כן הבית דין דיקא מעמידין אפוטרופוס, כי הבית דין הם חכמי הדור, שהם בחינת אמונת חכמים שצריכין להאמין בהם, כי אין לך אלא שופט שבימיך ומהם יוצא משפטי אמת ומשם כל העצות פני"ל. ועל-כן זה שנפטר ושנשארו נכסיו לקטנים שאין להם עצה שלמה לתקן הנכסים, על-כן הבית דין בחינת בעל העצה בנכסיהם, כי הם יכולין להמשיך עצה לכל אחד בפרטיות כפי הצריך לו וזה האפוטרופוס שמעמידין יונק ומקבל כח מהאפוטרופוס של מעלה שהוא בחינת מיכאל כהן גדול שנקנס לפני ולפנים שמשם תקון שלמות העצה, שהוא בחינת המתקת הדינים, כמו שכתב רבנו במקום אחר על פסוק, ותשועה ברב יועץ. שהעצה הוא המתקת הדינים ותקון העצה הוא תקון להמת הנ"ל:

אות טז

ועל-כן אפוטרופוס שמנהו אבי יתומים לא ישבע, מנהו בית דין, ישבע, כי העצה הוא בחינת המתקת הדינים פני"ל, כי כל הברורים שבעולם שעושין בכל משא ומתן ובכל הדברים הכל הוא בחינת

המתקת הדינים, כי כל זמן שלא נתברר הטוב מן הרע אזי הדין מתגבר חס ושלום, וכשמבררין הטוב נמתק הדין ונתבטל ואין הדין נמתק אלא בשרשו, שהוא השכל שנקרא קדש השניף לזה הדין, (כמבאר היטב בהתורה הנ"ל). וזה השכל הממתיק הדין השניף אליו, זהו בחינת העצה שנמשך מזה השכל שעל-ידי זה נמתק הדין, כי העצה הוא המתקת הדינים כנ"ל. ומחמת שכל דין אינו נמתק אלא בהשכל השניף אליו ולא בשכל אחר, על-כן בני אדם משניים בדעותיהם במשא ומתן. וכל אחד ואחד עצמו משנה מחברו, כי זה חושק לסחר במיני תבואה, וזה בלין וזה במיני בגדים וכיוצא שאר השנויים רבים ועל-פי רב כל אחד אינו מסגל להצליח כי אם במין סחורה זה דיקא, כי כל מה שהוא נושא ונותן בו, הכל הוא בשביל הברור שהוא בחינת המתקת הדין כנ"ל, שזה האדם צריך לברר ולהמתיק דין זה כפי שרש שכלו שעל-ידי זה נמשך לו עצה לעסק במין סחורה זאת דיקא ואינו יכול להשתגר כי אם בסחורה זאת דיקא ואדם אחר בסחורה אחרת דיקא הכל כפי השכל שיש לו. שיש לו כח להמתיק דין זה דיקא, שהוא בחינת סחורה זאת שעל-ידי זה נמשך לו עצה מהשכל לעסק בסחורה זאת דיקא כנ"ל. ועל-כן קדם מיתנו הוא צריך להעמיד אפוטרופוס על נכסיו בעצמו, כי הוא בעצמו צריך להמשיך עצה בנכסיו כפי שרש שכלו כנ"ל ועכשיו שצריך לילך לעולמו צריך להעמיד בעצמו אפוטרופוס שהוא בעל עצה שיהא במקומו ממש, כי מאחר שהוא מעמידו הרי אפוטרופוס כמותו ויכול להמשיך עצה על-פי שכלו של הנפטר כפי הצורך לנכסים אלו וכפי הברור וההמתקה שצריכים להמשיך בנכסים אלו מהשכל הפרטי השניף להם שזהו בחינת העצה טובה שהוא עקר תקון הנכסים כנ"ל, אבל כשאין הנפטר מעמיד בעצמו אפוטרופוס אין מי שיעמד בעד היתומים, כי מי יודע איך לנהג בנכסים אלו, כי מי יודע השכל והעצה השניף לנכסים אלו, כי העצה לאלו הנכסים צריך האפוטרופוס להמשיך ולקבל מאבי יתומים בעצמו שהוא בחינת שכל הפרטי הממתיק הדין שבאלו הנכסים שעל-ידי זה השכל דיקא יכולים להמתיקם ולא על-ידי שכל של איש אחר כנ"ל, על-כן עקר תקון הנכסים הוא על-ידי אפוטרופוס שמנהו אבי יתומים שממשיך העצה מהשכל הפרטי השניף לאלו הנכסים כנ"ל, אבל אף-על-פי-כן הבית דין יש להם כח להעמיד אפוטרופוס, כי הבית דין הם בחינת אמונת חכמים, בחינת תורה שבעל פה שהוא שלמות התורה שבכתב, שעל-ידי זה יכולין לעלות לשכל הפולל העליון לבחינת קדשי קדשים וכו', שעל-ידי זה נמתק הכל בכלל, ובפרט ומשם מקבלין המתקה כל הצמצומים שבעולם, (כמבאר שם). ועל-כן הבית דין יכולין להעמיד אפוטרופוס על נכסי יתומים, כי הם יודעים להמשיך שכל משכל הפולל להמתיק ולברר הנכסים על-פי עצתו, כי הם ממשיכין העצה וההמתקה משכל הפולל ששם כלליות כל השכליים פרטיים שבעולם ומשם כל העצות שבעולם ושם נמתק הכל יהיה איזה צמצום ודין שיהיה כנ"ל. אבל מחמת זה צריך אפוטרופוס של בית דין לשבע בנקיטת חפץ, כי לעלות לשכל הפולל אי אפשר כי אם על-ידי שלמות התורה, על-כן חשדינו להאפוטרופוס אולי לא זכה לעלות ולהמשיך עצה משם. ועל-ידי זה פגם בהנכסים, כי כל הגזלות והשקרים שעושים במשא ומתן חס ושלום, הכל נמשך מפגם העצה, שהוא בחינת בעצבון תאכלנה, שמשם העניות, מחמת שאין כל אדם זוכה לידע העצה בפה להשתגר כנ"ל, ומחמת זה בא לידי שקרים וכפירות במשא ומתן. כי רשע עושה כף רמיה וגם זה בעצמו הוא עצה רעה לנפשו שנדמה לו שירויח ממון על-ידי הגנבה או הרמאות ששלה דו בממון חברו ובאמת היא לא תצלח, כי לא יחרח רמיה צידו והרה עמל וילד און. על-כן פשיש הכחשה במשא ומתן משביעין אותו, כי סתם שבועה בנקיטת חפץ ועל-ידי שנוטל הספר תורה בידו שהוא בחינת לוחות האבן, על-ידי זה עולה ומקשר עצמו לשרש העצה, שהיא בחינת אבן שתיה קדש קדשים, שם נמתק הכל ונתתקנין כל העצות ואזי ראוי לו להודות על שקרו שבא מפגם העצה, כי עכשיו נמשך עליו עצה שלמה משרש העצה שהוא התורה כנ"ל. ועל-כן אפוטרופוס שמנו בית דין שצריך לקבל העצה משרש העצה משכל הפולל צריך לשבע בנקיטת חפץ, כי אי אפשר לקבל משם אלא על-ידי התורה כנ"ל, אבל אפוטרופוס שמנהו אבי יתומים הוא במקום האב בעצמו מאחר שהוא בעצמו מנהו והוא ממשיך העצה להנכסים מאבי יתומים בעצמו שהוא בחינת שכל הפרטי השניף לנכסים אלו, ועל-כן אין צריך לשבע, כי אין צריך לעלות עד השכל הפולל העליון, כי הוא ממשיך העצה מהשכל הפרטי השניף לאלו הנכסים שהוא אבי יתומים שמנהו בעצמו כנ"ל:

לולב ואתרוג א

הלכות לולב ואתרוג:

אות א

על-פי התורה בראשית לעיני כל ישראל (בלקוטי תניינא סימן סז), (עין שם ומה שכתוב שם בסימן הקודם בענין מחרת יום הכפורים שקורין שם ה') ומה שכתוב בשיחות הר"ן מבחינת אתרוג שזוכין על-ידי בחינת והנה נער בוכה מיד ותחמל עליו וכו', עין שם :

כי האתרוג הוא פרי עץ הדר, בחינת יפה נוף משוש כל הארץ, בחינת ויהי יוסף יפה תאר ויפה מראה, כי הארת האתרוג מבחינת יוסף שהוא הדור ויפי של כל הגוף כידוע. וזה בחינת הארבעה מינים כנגד הארבעה יסודות שנמשכין מארבע אותיות השם, כמובא, הינו כי הארבעה מינים הם כנגד ארבע אותיות השם שממש נמשך הפאר והיפי שהוא כלליות הגונון, בחינת תלת גונון דעינא ובת עין משם נמשכין הארבעה יסודות, וזה בחינת השלשה מינים שבלולב שנאגדים יחד בפעם אחת והאתרוג בפעם אחת, כי השלשה מינים בחינת תלת גונון דעינא, והאתרוג בחינת בת עין. ואחר כך מחברים יחד, כי כלם נכללים ונתחברים יחד בהאתרוג שכולל הפאר והיפי, כי האתרוג הוא בחינת בת עין שכולל כל הגונון דעינא וכל זה זוכין אחר יום הכפורים שאז נגדל שם ה' על-ידי הסליחה של יום הכפורים, (כמבאר שם), שזה בחינת שקורין מחרת יום הכפורים שם ה', (כמו שמבאר שם, עין שם). כי אזי אחר המחילה והסליחה של יום הכפורים שעל-ידי זה נגדל שם ה' פני"ל, אזי תכף נתרצה השם יתברך לישראל והזהירם על מלאכת המשכן ועל שבת שהם גם כן בחינת שם ה', בחינת תלת גונון דעינא ובת עין פני"ל. ועל-כן אחר כך זוכין על-ידי זה למצות אתרוג וארבעה מינים, שהם גם כן בחינת שם ה', בחינת תלת גונון דעינא ובת עין פני"ל. וכל זה נעשה על-ידי בחינת והנה נער בוכה מיד, ותחמל עליו. כי לפעמים נתעלם הפאר והיפי. וזה בחינת חרבן בית המקדש, (כמו שמבאר שם). והתקון לזה להיות מתאבל על חרבן בית המקדש. ואזי השם יתברך משים פאר תחת אפר, (כמו שמבאר שם). וזה בחינת והנה נער בוכה מיד, ותחמול עליו, שעל-ידי שבוכין ומתאבלין על חרבן בית המקדש, על-ידי זה השם יתברך מרחם ומשים פאר תחת אפר. ואזי זוכין לאתרוג הדר בחינת פאר פני"ל, כי גם הבכיה שבוכין בראש השנה וביום הכפורים היא גם כן על חרבן בית המקדש, כי כל התפלות והבקשות של ראש השנה ויום הכפורים צריך לכוון בהם רק על גלות השכינה, (כמו שאיתא בהר"ם). נמצא, שמה שאנו בוכין ועושין תשובה על עוונותינו בימים נוראים הכל כדי לתקן הפגמים המעבדין את השכינה בגלות המונעים את בנין בית המקדש. ועל-ידי הבכיה הזאת זוכין לפאר תחת אפר פני"ל. וזה בחינת והנה נער בוכה מיד ותחמל עליו. ועקר הרחמנות לשוב ולבנות חרבות ירושלים ולשים לאבלי ציון פאר תחת אפר, ועל-ידי זה זוכין לאתרוג שהוא פרי עץ הדר פני"ל.

אות ב

ולבאר קצת יותר, כי עקר הסתלקות מאורי אור שזה בחינת העלמה שנתעלם הפאר הוא על-ידי הבכיה של השכינה, בחינת רחל מבכה על בניה, (כמו שמבאר שם). ועל-כן התקון הוא גם כן על-ידי הבכיה של ישראל, כי כנגד מה שפגמו וגרמו בכיה לשכינה שעל-ידי זה נסתלקו מאורי אור ונתעלם הפאר כנגד זה צריכים לעשות תשובה ולבכות על החטאים והפגמים שעל ידם גרם בכיה לשכינה, כבבב"ל, ובה בעצמו מתקן מה שפגם. ואזי השם יתברך מרחם ומשים פאר תחת אפר, שזהו בחינת תקון הבכיה פני"ל, כי אף-על-פי שהבכיה הוא בחינת הסתלקות מאורי אור והתגברות מאורי אש חס ושלום, אף-על-פי-כן כשאנו מתעוררין בבכיה אזי השם יתברך מרחם בבחינת והנה נער בוכה מיד ותחמל עליו. ועל-ידי גדל הרחמנות הוא יתברך מהפך אף הפך ומשים פאר תחת אפר, הינו תחת אפר שנעשה על-ידי הבכיה פני"ל. ועכשיו נתהפך ונעשה על-ידי הבכיה פאר תחת אפר, כי הכל תלוי בנו, כי אין חבוש מתיר את עצמו מבית האסורים, (כמו שאיתא בתקונים). ועל-כן על-ידי הבכיה של השכינה אין נתעורר הגאולה, כי אדרבא, זהו בחינת הפגם שגרמנו בכיה לשכינה, כבבב"ל, שעל-ידי זה נסתלקין מאורי אור וכו' פני"ל, אבל תכף כשאנו מתעוררין בתשובה בבכיה, ואזי נתעורר רחמיו יתברך ונתתקן הפגם שגרמנו בכיה לשכינה ונעשה פאר תחת אפר. וכל זה ברחמיו יתברך,

בבחינת והנה נער בוכה, מיד, ותחמל עליו כנ"ל. ועל-כן זוכין לפרי עץ הדר, בבחינת פאר אחר ימים נוראים כנ"ל:

מחמת שבשנה זו ואשתקד היו שרפות הרבה. בשביל זה לא היו מצויים אתרוגים, כי היה התגברות מאורי האש שהיא בבחינת התעלמות הפאר כנ"ל (וכמו שמבאר שם). אף-על-פי-כן על-ידי בבחינת והנה נער בוכה וכו'-זכו לאתרוגים נאים כנ"ל:

לולב ואתרוג ב:

על-פי המאמר המתחיל "ויהי הם מריקים שקיהם וכו'" בלקוטי מוהר"ן הראשון (בסימן יז), עין שם המאמר המאמר כל

אות א

וזה בבחינת ארבעה מינים, כי האתרוג פרי עץ הדר הוא בבחינת כלל ההתפארות של ישראל מה שהשם יתברך מתפאר ומתהדר ומתעלה, כביכול, על-ידי כלל ישראל, כי האתרוג הוא בבחינת כנסת ישראל כידוע. ועל-כן נקרא פרי עץ הדר על שם ההדור וההתפארות שהשם יתברך מקבל מכלל ישראל בכלל ובפרט ובפרטי פרטיות, כי אפלו פושעי ישראל כל זמן ששם ישראל נקרא עליו השם יתברך מתפאר עמו, (כמבאר במאמר הנ"ל). וזה בבחינת אתרוג פרי עץ הדר שהוא בבחינת כלל ישראל ומום אין בך כידוע, הינו שכל ישראל כלם ימים ונאים בעיני השם יתברך, כי הוא יתברך מקבל ההתפארות מכלם אפלו מהפחות שבפחותים כנ"ל. ועל-ידי ההתפארות שהצדיק מוצא בכל ישראל, בכלל ובפרט וכו'. על-ידי זה הוא מוצא ומשיג כל הרצונות שהיו להשם יתברך בכל הבריאה כלה בכלל ובפרט וכו', (כמבאר שם, עין שם היטב). וזה בבחינת הנענועים של הלולב, כי עקר הנענועים הם עם הלולב, כי הלולב זה בבחינת צדיק יסוד עולם, בבחינת צדיק בתמר יפרח, הינו שמחברין האתרוג פרי עץ הדר עם הלולב, שהוא בבחינת הצדיק כנ"ל. ואז מנענעוין בכל הששה קצוות שהם כלל העולם כלל הבריאה כלה, דהינו שמנענעוין ומחפשוין בכל הששה קצוות שהם כלל הבריאה כלה את כל הרצונות שהיה להשם יתברך בכל הבריאה בכל הדברים שנבראו בכל הששה קצוות למעלה ולמטה ובארבע רוחות מוצאין ומשיגין את פונת רצונות הבריאה של השם יתברך על-ידי האתרוג שמחברין עם הלולב שהוא בבחינת ההתפארות של כל ישראל בכלל ובפרט וכו' כנ"ל, כי על-ידי ההתפארות שמוצאין בישאל וכו', על-ידי זה משיגין ומוצאין כל הרצונות שהיה להשם יתברך בכל הבריאה כלה כנ"ל:

אות ב

וזה אנו זוכין אחר ראש השנה ויום הכפורים, כי אז בראש השנה הוא בבחינת התגלות ההתפארות שהשם יתברך מתפאר עם עמו ישראל, שעל-ידי זה נופל פחד ויראה אפלו על שנגני שחק. וזה בבחינת ראש השנה שאז הוא פחד יצחק, בבחינת פחד ויראה שנופל אז על כלם, כי אז הוא יתברך לובש בגדי התפארותו, כי הוא יום גנוסניא דמלכא, בבחינת הולדת והתגלות המלכות, בבחינת ה' מלך גאות לבש

וכו', כי בראש השנה נברא העולם, וכל הבריאה היתה בשביל השעשועים וההתפארות של ישראל כנ"ל. ועל-כן נופל אז פחד ויראה על כלם, בחינת ויבן תן פחדך על כל מעשיך וכו'. וזה בחינת קול שופר, כי איתא שם במאמר הנ"ל שאי אפשר לזכות לקבל מהצדיק יראה ואהבה וכו' כי אם על-ידי תקון השכל שנתתקן על-ידי תקון המעשים וכו', (עין שם היטב). ואיתא שם ששלמות השכל הוא על-ידי שלמות המזבח שהוא בחינת אכילה בקדשה. ושלמות המזבח נעשה על-ידי גרים וגרים נעשים על-ידי צדקה לעניים מהגנים, בחינות הון יוסיף רעים רבים, כי על-ידי צדקה נעשה אור הנח והנדף. ואז כשמדברים דבור ישראלי הקול הולך ונשמע למרחוק עד שנכתב בספריהם ואז רואין העובדי פוכבים ומוצאין זאת בספריהם ועל-ידי זה הם באין ונתגירין, כי יש טוב פבוש ביניהם וכו' וזה הטוב נתעורר וכו', (עין שם כל זה היטב היטב). וזה בחינת ראש השנה שאז אני צריכין לזכות ליראה ואהבה על-ידי התגלות ההתפארות שבשביל זה נברא העולם, כי אז בראש השנה נברא העולם, אף אי אפשר לגלות כל זה כי אם על-ידי הצדיק הדור האמתי שעל ידו עקר התגלות ההתפארות, (כמבאר שם). ובשביל זה נוהגין ישראל לנסע על ראש השנה לצדיקים, אף לפעמים על-ידי עכירת המעשים נחשף השכל ואין זוכין לקבל ולנק מאור הצדיק לקבל ממנו יראה ואהבה כנ"ל במאמר הנ"ל.

והתקון לזה הוא על-ידי צדקה, שעל-ידי זה יכולין להשמיע הקול למרחוק עד שישמעו רחוקים ויבואו ויתגירו. ועל-ידי זה נשלם המזבח ואז זוכין לאור הצדיק לקבל ממנו יראה ואהבה וכו', עין שם. וזה בחינת הצדקה שנוהגין כל ישראל להרבות בצדקה מאד באלו הימים וכל ישראל מתפייסין ומתרחצין זה עם זה וכלם נכללין כאחד באהבה רבה באלו הימים, שכל זה הוא בחינת האור הנח והנדף, שרוחם נחים זה עם זה ואז יכולים להוציא הקול דקדשה להשמיע עד למרחוק כנ"ל. וזה בחינת קול השופר שהוא בחינת קול דקדשה שנשמע עד למרחוק, בבחינת ויהי קול השופר הולך וחזק מאד, 'מאד' דיקא, כי מאד זה סטרא דמותא, (כמובא במקום אחר), הינו שגם בסטרא דמותא שגם העובדי פוכבים ואמין דעלמא, גם שם נשמע קול השופר. כי על-ידי קול הזה של השופר כלם מתעוררין ובאים ומתגירין, כי קבוץ גלויות יהיה על-ידי קול השופר, כמו שכתוב: והיה ביום ההוא יתקע בשופר גדול ובאו האבדים וכו' והנדחים וכו' והשתחויו לה' וכו'. שכל האובדים והנדחים, שהוא בחינות הטוב שכבוש בין העובדי פוכבים והרשעים שנדחה ונאבד ביניהם, והכל חזר אל הקדשה על-ידי קול השופר שהולך וחזק מאד, שמחזק אפלו את הטוב שכבוש בסטרא דמותא בין העובדי פוכבים והרשעים שיזכר את מעלתו מהיכן הוא בא בבחינת והוי ליה קרנא וחקיק עלה אגא בריה קלה שבים וכו', דהינו שהטוב זוכר את מעלתו וכו', (עין שם היטב). וזה בחינת קרן השופר ששם מוציאין הקול זה בחינת קרנא הנ"ל שהוא בחינת צדקה, שהוא קרן הקימת לעד, כי על-ידי הצדקה שהוא בחינת קרן כנ"ל, על-ידי זה נעשה אור הנח ויכולין להוציא הקול שיהיה נשמע למרחוק, שזה בחינת קרן השופר שנעשה על-ידי קרן הקימת של הצדקה שדך שם מוציאין הקול דקדשה שהוא בחינות קול שופר, כי עקר קול השופר הוא התרועה, כמו שכתוב: יום תרועה יהיה לכם. ותרועה זה בחינת יעקב שהוא בחינת צדקה, כמו שכתוב: משפט וצדקה ביעקב וכו', כמובא בדברי רבנו זכרוננו לברכה במקום אחר (בסימן ב). כי מקרן הצדקה נעשה בחינת קרן השופר שדך שם מוציאין הקול, כי הוא בחינת אור הנח והנדף כנ"ל, שעל-ידי זה הקול נשמע למרחוק עד שיבואו רחוקים ויתגירו, כמו שאנו אומרים בראש השנה: וישמעו רחוקים ויבואו ויכירו וכו'. שזה בחינת קבוץ גלויות שנעשה על-ידי השופר שנתקבץ הטוב מכל העובדי פוכבים והרשעים שכלם באים ומתגירין ושבים בתשובה וכו' כנ"ל.

אות ג

נמצא, שבראש השנה, שהוא בחינת התגלות ההתפארות, שהוא בחינת יראה, בחינת פחד יצחק. ובסכות הוא בחינת אהבה, בחינת חבוק יד זמין, בחינת חסד כמובא. ואז השם יתברך מגלה רצונו לכל אחד ואחד ומרומם קרנם של ישראל ומחלק להם מתנות. ועקר המתנות הוא בחינת הארבעה מינים שזכה אותנו השם יתברך ברחמיו באלו הימים, שזכה הראה השם יתברך לכל באי עולם שאנחנו עמו. והוא מתפאר רק בנו, כי כל ההתפארות בדינו, שהוא בחינת האתרוג ומינו, שהוא פרי עץ הדר, בחינת התפארות כנ"ל. וזהו בחינות מתנות שנותן לנו מה שמגלה לכל העולם על-ידי שזכה אותנו בארבעה מינים אלו שכל ההתפארות הוא עמנו, כמובא בהר הקדוש מאן נצח קרבא מאן דאחיד מאנא זיינא בידה, כי בראש השנה נברא העולם וכל הבריאה היתה בשביל ההתפארות שיקבל מישראל כנ"ל, אף מי יעיד על זה, על-כן זכה אותנו בארבעה מינים הללו ונתן בדינו פרי עץ הדר כלל כל ההתפארות להורות ולגלות שכל ההתפארות הוא עמנו, כי בדינו הוא כלל ההתפארות

שהוא האתרוג, שעל-ידי זה יכולין לנענע לכל הששה קצוות לבקש ולחפר ולהשיג כל הרצונות של כל הבריאה כלה כנ"ל, שזהו בחינת הנענועים עם הלולב, שהוא בחינת צדיק בתמר ופרח וכו' כנ"ל:

אות ד

וזה בחינת ערבי נחל שמחברין עם לולב ומיניו, כי ערבי נחל מרמזין על הטוב שיוצא מן העובדי כוכבים והרשעים, כי ערבי נחל הם בלא טעם וריח, שמרמז על פושעי ישראל, (כמובא בדברי רבותינו זכרונם לברכה), הינו בחינת הטוב הכבוש בין הרחוקים שבאין ומתגירין, שעל-ידי זה נשלם המזבח, שהוא בחינת אכילה בקדשה, שעל-ידי זה נשלם השכל, שעל-ידי זה זוכין לראיה ואהבה כנ"ל. וזה בחינת הדס שיש לו ריח טוב, זה בחינת שלמות המזבח, בחינת אשה ריח ניחוח לה', כי עקר שלמות המזבח הוא על-ידי הגרים, דהינו על-ידי שחוזר הטוב הכבוש בין העובדי כוכבים שהוא בחינת נשמות ישראל, ועל-ידי שהם חוזרין אל הקדשה, על-ידי זה נשלם המזבח. ונשמות ישראל הם בחינת ריח, (כמו שכתב רבנו זכרוננו לברכה במקום אחר). כי עקר יניקת הנשמה הוא מהריח כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (ברכות מג) איזה דבר שהנשמה נהנית ממנו ולא הגוף? הוי אומר זה הריח. ועל-כן נשלם המזבח על-ידי הנשמות כנ"ל, שזהו בחינת אשה ריח ניחוח וכו' כנ"ל. וזה בחינת הדס, בחינת ריח וכו' כנ"ל. ועל-כן בשבת מריחין בהדס, (כמובא בגמרא ובכתבים), כי בשבת אז עולין כל הקדשות והטוב שהיה כבוש בין הסטרא אחרא בימי החל, כמובא, שזהו ממש בחינת גרים, ועל-כן מריחין אז ריח טוב של הדס, כי הטוב הוא בחינת נשמות ישראל שמהם כל הטוב (כנ"ל במאמר הנ"ל), שהם בחינת ריח כנ"ל ועל-כן האבות נמשלו להדס משלש כידוע, כי האבות כלם היו מגירין גרים, כמו שכתוב במדרש, כמובא בדברי רבנו זכרוננו לברכה (בסימן רכת), על-כן נמשלו להדס בחינת ריח כנ"ל. ועל-כן מרדכי היהודי אשר שמעו הולך בכל המדינות, שזהו בחינת הדבור הישראלי שנשמע למרחוק עד שבאין העובדי כוכבים ומתגירין בבחינת ורבים מעמי הארץ מתנהדים וכו', (כמבאר כל זה במאמר הנ"ל). על-כן נאמר במרדכי: ויהי אמן את הדסה, בחינת הדס, בחינת ריח טוב, שזה בחינת שלמות המזבח, בחינת אשה ריח ניחוח שנשלם על-ידי הגרים שמתגירין על-ידי מרדכי היהודי וכו' (כנ"ל, עין שם). וכן מרדכי נקרא על שם הריח, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (חלין קלט) שמרדכי הוא בחינת מר דרור-מרי דכנא, שהוא ראש לכל הבשמים, בחינת ריח כנ"ל:

אות ה

ועל-כן אברהם ראש לגרים והוא התחיל לעשות גרים, כמו שכתוב: ואת הנפש אשר עשו וכו', כי אברהם הוא בחינת חסד, כי אברהם היה עושה חסד וצדקה הרבה עם כל העולם שזה בחינת אור הנח והזך. ועל-ידי זה היה יכל לעשות גרים כנ"ל וזה בחינת יום הראשון של סכות שאז הוא בחינת אברהם בחינת חסד, כי אז מתקבצין כל החסדים יחד הפנימים והמקיפים, (כמבאר בפנות). ועל-כן אז הוא עקר לקיחת ד' מינים מן התורה, כמו שכתוב: ולקחתם לכם ביום הראשון וכו'. כי עקר שלמות המזבח הוא על-ידי החסד שעל ידו נעשה אור הנח וכו' והרצונות שמנגלה הצדיק שזה בחינת ד' מינים כנ"ל. ועל-כן איתא בכתבים שבערב סכות צריכין להרבות בצדקה מאד, כי עקר התקון הוא על-ידי הצדקה כנ"ל, כי בסכות אז הוא בחינת שלמות המזבח על-ידי הגרים, כי אז מקריבין קרבנות הרבה יותר מכל הימים טובים, שזהו בחינת שלמות המזבח, כי אז מקריבין שבעים פרים בשביל שבעים אמות, שזהו בחינת גרים שאנו מקריבין קרבנות בשבילם כדי שיהיה להם קיום, כמובא. ועקר פונתנו שיהיה להם קיום כדי לברר הטוב מהם שהם הגרים. נמצא, שבסכות הוא בחינת שלמות המזבח על-ידי הגרים כנ"ל. ועל-כן אומרים אז בסכות בכל יום: למען דעת כל עמי הארץ כי ה' הוא האלקים אין עוד כנ"ל, להודיע לכל אפלו לאמין דעלמא כי ה' הוא האלקים וישמעו רחוקים ויבואו וכו', דהינו גרים כנ"ל. ושלמות המזבח הוא בחינת אכילה בקדשה, (כמו שכתב רבנו זכרוננו לברכה במקום אחר), כי הוא חג האסיף שאוסף כל מיני מאכל בחינת תקון האכילה בקדשה,

שָׁהוּ בְּחִינַת שְׁלֵמוֹת הַמְּזֻבָּח, שְׁעַל-יָדֵי זֶה נִשְׁלַם הַשְּׂכָל, שְׁעַל-יָדֵי זֶה יְכוּלִין לַגְלוֹת הַהִתְפָּאוֹת וְהַרְצוּנוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת יְרָאָה וְאַהֲבָה, שֶׁזֶה בְּחִינַת אֲתָרוּג וְלוּלָב וּמִינֵינוּ וְכוּי' כַּנִּי"ל:

אות ו

וְזֶה בְּחִינַת וְאַעֲשֶׂה לְגוֹי גְדוֹל וְאַבְרָכָה וְאַגְדְּלָה שְׂמֶךְ. וְאַבְרָכָה, בְּמִמּוֹ, זֶה בְּחִינַת הוֹן יְסִיף רַעִים רַבִּים כַּנִּי"ל. עַל-יָדֵי זֶה וְאַגְדְּלָה שְׂמֶךְ, בְּחִינַת שְׁמֵעוּ הוֹלֵךְ בְּכָל הַמְּדִינוֹת וְכוּי' (כַּנִּי"ל בַּמֶּאֱמָר הַנִּי"ל). עַל-יָדֵי זֶה נַעֲשִׂים גְּרִים, בְּחִינַת וְאַעֲשֶׂה לְגוֹי גְדוֹל, בְּחִינַת וְאַתְּ הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר עָשׂוּ וְכוּי' כַּנִּי"ל, (עַיֵן הַיֵּטֵב בַּמֶּאֱמָר הַנִּי"ל, אֲמֵן):

הושענא רבה א

הַלְכוֹת הוֹשַׁעְנָא רַבָּה:

הַלְכָה א:

מֵה שְׁלוֹקְחִין עַרְבֵי נַחַל בְּהוֹשַׁעְנָא רַבָּה, כִּי אִזּוּ הוּא גִמְרַת הַחֲתִימָה, הֵינּוּ שְׁבָרָאשׁ הַשְּׁנָה הוּא הַהִתְחַלָּה וְעֵתָהּ הוּא הַגְּמֵר, וַיֵּשׁ בְּרָאשׁ יֵשׁ בְּסוּף, וְכַמְבָּאָר בְּזֵהר שְׁבִהוֹשַׁעְנָא רַבָּה הוּא בְּחִינַת וַיֵּשֶׁב יִצְחָק וַיַּחֲפֹר אֶת בְּאֵרֵת וְכוּי' בְּרָאשׁ הַשְּׁנָה שִׁירוּתָא בְּהַאי יוֹמָא מִתְעַרֵי וּמְסִימֵי וְכוּי'. נִמְצָא, שְׁבִהוֹשַׁעְנָא רַבָּה חוֹזֵר וּמִתְעוֹרֵר הַהִתְחַלָּה, דְּהֵינּוּ מֵה שְׁהִתְחִיל בְּרָאשׁ הַשְּׁנָה חוֹזֵר וְנִתְעוֹרֵר עֵתָהּ בְּהוֹשַׁעְנָא רַבָּה וְנִסְתִּים. וְהֵנָּה עַל-פִּי הַמֶּאֱמָר "תְּקַעוּ" (לְקוּטֵי תִנְיָנָא סִימָן ה). וְשֵׁם מְבָאָר כָּל עַנְיָן רֵאשׁ הַשְּׁנָה וְיוֹם הַכְּפוּרִים וְסִפּוֹת וְכוּי', וּבְרָאשׁ הַשְּׁנָה נִתְגַּלָּה הָאֱמוּנָה בְּחִינַת אֵף אֲמוּנָתָהּ בְּקַהֲל קְדוֹשִׁים וְכוּי', כְּמוֹ שְׁמִבְּאָר שֵׁם, וְהַתְּגַלּוֹת הָאֱמוּנָה הוּא עַל-יָדֵי שְׁנִתְגַּלְיָן הַעֲצוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת מִים עֲמֻקִּים, בְּחִינַת מִמְעַמְקִים קְרֵאֲתִידָהּ ה', (כְּמִבְּאָר שֵׁם) וְזֶה שְׁמִתְחִילִין לומר בְּרָאשׁ הַשְּׁנָה זֶה הַמְּזֻמּוֹר מִמְעַמְקִים קְרֵאֲתִידָהּ, כִּי עַל-יָדֵי זֶה נִתְגַּלָּה הָאֱמוּנָה כַּנִּי"ל וְזֶה בְּחִינַת בְּרִיאַת הָעוֹלָם שֶׁנַּעֲשֶׂה בְּרָאשׁ הַשְּׁנָה בְּרִישָׁא חֲשׂוּכָא וְהַדֵּר נְהוּרָא, שֶׁזֶה בְּחִינַת הַתְּגַלּוֹת הַעֲצוֹת שְׁעַל-יָדֵי זֶה נִתְגַּדֵּל הָאֱמוּנָה, (כְּמִבְּאָר שֵׁם). וְהֵנָּה כָּל זֶה נַעֲשֶׂה בְּרָאשׁ הַשְּׁנָה שֶׁהוּא הַהִתְחַלָּה. וְעֵתָהּ בְּהוֹשַׁעְנָא רַבָּה שֶׁהוּא חֲסוּף וְאִזּוּ הוּא גִמְרַת הַחֲתִימָה אֵינוּ חוֹזְרִים וּמְעוֹרְרִין הַהִתְחַלָּה, דְּהֵינּוּ הַתְּגַלּוֹת הַעֲצוֹת שְׁעַל-יָדֵי זֶה נִתְגַּדֵּל הָאֱמוּנָה וְזֶה בְּחִינַת עַרְבֵי נַחַל, שֶׁהֵם בְּחִינַת עֲצוֹת, בְּחִינַת כְּלִיּוֹת יוֹעֲצוֹת, שֶׁהֵם בְּחִינַת נֶצַח הוֹד, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת עַרְבֵי נַחַל כִּיּוֹעַ. וְעַרְבֵי נַחַל הֵם אֲפִיקֵי מִים, בְּחִינַת מִים עֲמֻקִּים עֲצָה בְּלֵב אִישׁ, (כְּמוֹ שְׁמִבְּאָר שֵׁם). וְעַל-כֵּן הֵם נִקְרָאִים הוֹשַׁעְנָת עַל שֵׁם שְׁצוּעֵקִים עֲלֵיהֶם הוֹשַׁעְנָא, כִּי בּוֹדָאֵי כֵן רָאוּי לַעֲקֹר עֲלֵיהֶם הוֹשַׁעְנָא, (כִּי הוֹשַׁעְנָא מוֹרָה עַל צַעֲקַת הַלֵּב) שֶׁזֶה בְּחִינַת מִמְעַמְקִים קְרֵאֲתִידָהּ ה', מִבְּחִינַת צַעֲקַת הַלֵּב מִמְעַמְקֵי דְלִבָּא, שְׁעַל-יָדֵי זֶה נִתְגַּלְיָן הַעֲצוֹת, כְּמוֹ שְׁמִבְּאָר שֵׁם. כִּי הוֹשַׁעְנָא מוֹרָה עַל צַעֲקַת הַלֵּב כְּמוֹ מִי שֶׁהוּא חָס וְשָׁלוֹם, בְּצַרָּה גְדוֹלָה וְאֵינוּ יְכוּל לְדַבֵּר שׁוּם דְּבָרֵי בְּקִשׁוֹת וְתַחֲנוּנִים וְרִצּוּנִים, רַק שְׁצוּעֵק מִלְּמַק הַלֵּב הוֹשַׁעְנָא, וְעַל-כֵּן נִקְרָאִים הָעַרְבֵי נַחַל שֶׁהֵם בְּחִינַת עֲצוֹת הוֹשַׁעְנָא, כִּי הַעֲצוֹת הֵם בְּחִינַת צַעֲקַת הַלֵּב, בְּחִינַת מִמְעַמְקִים קְרֵאֲתִידָהּ, (כְּמִבְּאָר שֵׁם). וְזֶה בְּחִינַת וַיֵּשֶׁב יִצְחָק וַיַּחֲפֹר אֶת בְּאֵרֵת הַמִּים, הֵינּוּ שְׁחוֹזְרִין וְחוֹפְרִין וּמְגַלִּים הַמִּים הַנִּי"ל, הֵינּוּ הַעֲצוֹת שֶׁנִּקְרָאִין מִים בְּחִינַת מִים עֲמֻקִּים כַּנִּי"ל וַיִּצְחָק דִּיקָא הוּא חוֹפֵר אֶת הַמִּים שֶׁהֵם הַעֲצוֹת, כִּי הַתְּגַלּוֹת הַעֲצוֹת הֵם מִתּוֹף הַחֲשֵׁף בְּחִינַת מְגַלָּה עֲמֻקוֹת מִנִּי חֲשֵׁף שֶׁהוּא בְּחִינַת פֶּחַד יִצְחָק שֶׁמִּשֵּׁם נִתְגַּלְיָן הַעֲצוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת חֲפִירַת הַבְּאֵרוֹת מִים כַּנִּי"ל, וְעַל-יָדֵי הַתְּגַלּוֹת הַעֲצוֹת נִתְגַּדֵּל הָאֱמוּנָה כַּנִּי"ל וְזֶה צְרִיכִין עֵתָהּ בְּהוֹשַׁעְנָא רַבָּה, כִּי אִזּוּ נִגְמַר הַחֲתוּמֵם בְּחִינַת חוֹתֵם בְּתוֹף חוֹתֵם וְהַחֲתוּמֵם הוּא בְּחִינַת אֱמוּנָה כִּיּוֹעַ. וְעַל-כֵּן לּוֹקְחִין עַרְבֵי נַחַל וְצוּעֵקִין עֲלֵיהֶם הוֹשַׁעְנָא, שֶׁזֶה בְּחִינַת הַתְּגַלּוֹת הַעֲצוֹת כַּנִּי"ל, וְעַל-יָדֵי זֶה נִתְגַּדֵּל הָאֱמוּנָה וְעַל-יָדֵי הָאֱמוּנָה נִגְמַר הַחֲתוּמֵם דְּקִדְשָׁה כַּנִּי"ל. בְּרוּךְ הַשֵּׁם לְעוֹלָם, אֲמֵן וְאֲמֵן:

שָׁדָד לְעִיל:

וְכִן מִבְּאֵר בְּתַבְיִים שֶׁהַעֲצוֹת, שֶׁהֵם בְּחִינַת נֶצַח הוֹד, נִקְרָאִים יְשׁוּעוֹת וְזֶה שֶׁמִּתְפַּלְלִין, וְתִקְנֵנוּ בְּעֵצָה טוֹבָה מִלְּפָנֶיךָ וְהוֹשִׁיעֵנו מִהֲרָה, כִּי עֵקֶר הַיְשׁוּעָה עַל-יְדֵי הַעֲצָה טוֹבָה בְּחִינַת וַתְּשׁוּעָה בְּרַב יוֹעֵץ (וְכִמּוֹ) שֶׁכְּתוּב בְּמָקוֹם אַחֵר, וְעַל-כֵּן צוּעֵקִין בְּהוֹשְׁעָנָא רַבָּה הוֹשְׁעָנָא כְּמָה פְּעָמִים, כִּי אֵז עֵקֶר תִּקּוּן הַמְּשַׁכֵּת הַעֲצָה שֶׁהֵם בְּחִינַת עֲרֻבֵי נַחַל שְׁעוֹסָקִים בָּהֶם אֵז וְכִנּוּ"ל:

הוֹשְׁעָנָא רַבָּה ב:

עַל-פִּי הַמַּאֲמָר הַמִּתְחִיל "חֲדֵי רַבֵּי שְׁמַעוֹן", עֵינֵינוּ שֶׁם כָּל הַמַּאֲמָר כִּלּוֹ בְּלִקוּטֵי מוֹהַר"ן הָרֵאשׁוֹן (בְּסִימָן סא):

וְהַכֵּל, כִּי עַל-יְדֵי פָּגַם אֱמוּנַת חֲכָמִים אֵין יְכוּלִין לְהוֹצִיא הַמְּשַׁפֵּט לְאוּר, דְּהֵינּוּ לְזִכּוֹת לְקַבֵּל וְלְהוֹצִיא מִשְׁפָּטֵי הַנְּהֻגוֹת יְשׁוּעוֹת מִכָּל הַלְמוּדִים שְׁלוּמֵד בְּתוֹרָה, כִּי נִדוּן בְּמוֹתוֹרוֹת וְכוּ' בְּחִינַת הַנַּאֲמָר בְּדוֹאֵג שֶׁהִיא נְעֻצָּה לְפָנֵי ה' וְכוּ', עֵינֵינוּ שֶׁם וְאֵז אֵין לוֹ עֲצָה שְׁלֵמָה לְעוֹלָם וְתִמִּיד הוּא מְסַפֵּק וְכוּ'. אֵד יֵשׁ מִיָּם שֶׁהֵם מִטְהָרִים מֵאֵלוֹ הַטְּנֵפֶת בְּחִינַת וְזִרְקָתִי עֲלֵיכֶם מִיָּם טְהוֹרִים וְיִטְהַרְתֶּם מִכָּל טְמֵאוּתֵיכֶם וְכוּ'. וְאֵז זֹכָה לְעֵצָה שְׁלֵמָה בְּחִינַת וְלֹא יִטְמָאוּ עוֹד בְּגִלוּלֵיהֶם וְלֹא יִחַצּוּ עוֹד לְשִׁתֵּי מַמְלָכוֹת עוֹד. 'מִמְלָכוֹת' לְשׁוֹן עֲצָה, כְּמוֹ, מִלְכֵי יִשְׂרָאֵל, שֶׁזֹּכָה לְעֵצָה שְׁלֵמָה וְאֵלוֹ הַמִּיָּם נְעֻשִׁין עַל-יְדֵי מַחְלָקַת בְּחִינַת מִי מְרִיבָה וְכוּ', כִּי עַל-יְדֵי הַמַּחְלָקַת שְׁחוֹלְקִין עֲלֵיו וּמְקַשִּׁין עֲלֵיו קְשִׁיוֹת, עַל-יְדֵי זֶה עוֹשֶׂה תְּשׁוּבָה וְעַל-יְדֵי זֶה נִתְרַבֵּן הַסְּפָרִים שֶׁל הַתּוֹרָה וְכוּ', וְעַל-יְדֵי זֶה נִמְשָׁכִין הַמִּיָּם טְהוֹרִים הַנִּי"ל, שֶׁעַל-יְדֵי זֶה נִטְהָרִין מִן הַמּוֹתוֹרוֹת וְזוֹכִין לְעֵצָה שְׁלֵמָה. וְעַל-יְדֵי זֶה נִמְתַּקֵּין כָּל הַצְּמֻצוּמִים וְכָל הַדִּינִים, כִּי עַל-יְדֵי זֶה יְכוּלִים לְקַבֵּל מַחְכְּמָה עֲלֵהָ וְכוּ' וְכוּ' בְּחִינַת אֲבֹן שִׁתְיָה שֶׁשֵּׁם נִכְלָלוֹ כָּל אֲבָנֵי יַעֲקֹב וְכוּ', שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת מִה שְׁנוֹסְעִים עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה לְצַדִּיקִים וְכוּ'. וְעַל-יְדֵי כָּלֵיוֹת נְפֻשׁוֹת וְכוּ', עַל-יְדֵי זֶה נְעֻשָׂה שְׁמִיחָה בְּחִינַת אוֹר צַדִּיקִים יִשְׂמַח, בְּחִינַת חֲדֵי רַבֵּי שְׁמַעוֹן, (עֵינֵינוּ שֶׁם כָּל זֶה הֵיטָב):

אות א

וְזֶה בְּחִינַת הוֹשְׁעָנָא רַבָּה שֶׁאֵז מִתְפַּלְלִין עַל הַמִּיָּם, וְאֵיתָא בְּזִהָר בְּהוּא יוֹמָא וְיִשְׁבֵּי יַחֲזִיק וְיַחֲפֹר אֶת בְּאֵרֵת הַמִּיָּם אֲשֶׁר חָפְרוּ בִּימֵי אַבְרָהָם אֲבִיו וְיִסְתַּמּוּם פְּלִשְׁתִּים וְכוּ', כִּי הָאֲבוֹת עֲסָקוּ בְּחִפְרוֹת בְּאֵרֵת שֶׁזֶה בְּחִינַת הַנִּי"ל שֶׁרָצוּ לְחַפֵּר וְלְהַשִּׁיג וְלִמְצֹא בְּחִינַת מִיָּם טְהוֹרִים הַנִּי"ל וְלִטְהַר מִן הַטְּנֵפֶת וְהַמּוֹתוֹרוֹת שֶׁעוֹלָה וּמִבְּלִבֵּל אֶת הַמַּחַ עַל-יְדֵי פָּגַם אֱמוּנַת חֲכָמִים שֶׁכָּל זֶה נִמְשָׁד מַחֲטָא אֲדָם הָרֵאשׁוֹן שֶׁפָּגַם בְּאֱמוּנָה כִּידוּעַ, וְעֵקֶר הַפָּגַם שֶׁלוֹ הָיָה בְּבְחִינַת אֱמוּנַת חֲכָמִים שֶׁהוּא תוֹרָה בְּעַל פֶּה, שֶׁהוּא בְּחִינַת לֹא תִסּוּר וְכוּ' לְמִן וְשִׁמְאֵל, דְּהֵינּוּ שֶׁאֲסוּר לְסוּר מִפְּשֵׁט דְּבְרֵי הַתּוֹרָה הָאֱמִתִּיִּים לְמִן וְשִׁמְאֵל, כִּי אֲדָם וְחִנּוּהָ בְּתַחֲלָה הוֹסִיפוּ עַל הַצּוּוּי, וְאֲמָרָה, וְלֹא תִגְעוּ בוֹ וְכוּ'. וְעַל-יְדֵי זֶה דְּחָפָה עַד שֶׁנִּגְעָה בוֹ וְכוּ'. נִמְצָא, שֶׁבְּתַחֲלָה רָצָה לְהַחֲמִיר וְלְהוֹסִיף עַל הַצּוּוּי שֶׁזֶה בְּחִינַת שֶׁסָּר לְמִן וְאֲחֵר כֶּף עַל-יְדֵי זֶה דְּחָפָה וְכוּ' עַד שֶׁסָּרָה לְגַמְרֵי לְשִׁמְאֵל וְעֵבְרָה עַל מַצּוֹת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כִּי הַמַּצּוֹה שֶׁצָּוָה הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְאֲדָם וְחִנּוּהָ זֶה בְּחִינַת תּוֹרָה שֶׁבְּכָתוּב וְהַפְּרוּשׁ שֶׁל הַמַּצּוֹה מִה שֶׁהָיוּ צְרִיכִין לְהִבְיֵן וּלְפָרֵשׁ דְּבְרֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ כְּרֵאוּי בְּאֲמַת זֶה בְּחִינַת תּוֹרָה שֶׁבְּעַל פֶּה וְהֵם עַל-יְדֵי עֲצַת הַנְּחֻשׁ הַטְּעָה אוֹתָם מִן הַפְּרוּשׁ הָאֲמַת שֶׁל דְּבְרֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שֶׁהוּא בְּחִינַת תּוֹרָה שֶׁבְּעַל פֶּה, שֶׁהַעֲקָר הוּא בְּחִינַת לֹא תִסּוּר לְבָלִי לְסוּר לְמִן וְשִׁמְאֵל, (כְּמִבְּאֵר בְּמַאֲמָר הַנִּי"ל). וְעַל-יְדֵי זֶה נִפְגְּמָה עֲצַתָּם בְּחִינַת הַנְּחֻשׁ הַשִּׂיאֲנִי שֶׁהוּא לְשׁוֹן עֲצוֹת, בְּחִינַת עֲצוֹת נְבֻעוֹת. וְאַבְרָהָם וְיִשְׂאָר הָאֲבוֹת שֶׁעֲסָקוּ בְּתִקּוּן פָּגַם זֶה, עַל-כֵּן עֲסָקוּ בְּחִפְרוֹת בְּאֵרֵת שֶׁהוּא בְּחִינַת תִּקּוּן הַנִּי"ל בְּחִינַת מִיָּם טְהוֹרִים מִי מְרִיבָה הַנִּי"ל. כִּי אַבְרָהָם וְיִצְחָק וְכָל הָאֲבוֹת הָיוּ עֲלֵיהֶם מְרִיבוֹת וּמַחְלוֹקוֹת גְּדוּלוֹת מִפְּרַעַה וְאַבְיִמְלֵךְ וְכוּ' וְכוּ', וְכָל זֶה הָיָה מִחֲמַת פָּגַם חֲטָא אֲדָם הָרֵאשׁוֹן,

מחמת אמונת חכמים כנ"ל, על-כן היו עוסקים בזה התקון ועשו תשובה וחרפו בארות בחינת מים טהורים הנ"ל, בחינת מי מריבה הנ"ל. ועל-כן היו מריבות גדולות על הבארות בימי אברהם ויצחק, כמו שכתוב, והוכיח אברהם את אבימלך על אודות הבאר אשר גזלו וכו', וכמו שכתוב, וכל הבארות אשר חפרו בימי אברהם אביו סתמום פלשתים, כי הבארות הם בחינת מי מריבה הנ"ל שיש עליהם מחלוקות גדולות בכל פעם, כי בכל פעם שחולקין ומריבין על הצדיק האמת והוא מתעורר בתשובה ומתקן פגם אמונת חכמים וכו', ואזי הוא משיג ומוצא בחינת מים טהורים, מי מריבה הנ"ל, אזי אחר כך הם חולקין ומריבין עליו עוד פעם אחר פעם, כל זמן שלא נתתקן הפגם הנ"ל והוא צריך בכל פעם לעסק בתקון זה, שהוא בחינת חפירות בארות מים חיים פעם אחר פעם, וכמו כן במאמר הנ"ל, עין שם, ששכל פעם כפי המחלקות כן זוכה לבחינת מים הנ"ל, ועל-כן בכל פעם שחפרו אברהם ויצחק באר הנה עליהם מחלקות יותר, כי כל מה שעסקו בתקון זה ורצו לחפר ולגלות באר מים חיים להטהר מן הטנפת הנ"ל, ולגלות דעת ושכל העולם בחינת מימי הדעת איך לעבד להשיג את השם ותברך, כמו כן נתגברו המתנגדים אל הקדשה שהם הפלשתים אנשי אבימלך ורצו לקלקל ולסתם תקון מזה להעלים מן העולם הדרך הדעת, שרצו אברהם ויצחק לגלות בעולם איך להתקרב להשם ותברך, וכמו כן בכל פעם שהם התגברו עליו ונחלקו על הבארות במריבות ומחלקות כן נתעוררו האבות בכל פעם יותר ויותר ועסקו בתקון יותר פעם אחר פעם, הכל כדי לגלות בחינת מים טהורים בחינת מי מריבה הנ"ל, לטהר מן המותרות הנ"ל, כדי לזכות לעצה שלמה כנ"ל, כי כל זמן שלא נתתקן פגם אמונת חכמים בשלמות שהוא חטא אדם הראשון, אזי יש מחלוקות ומריבות בכל פעם שרוצין לגלות המים הנ"ל שהוא תקון פגם הנ"ל:

אות ב

ועל-כן בראש השנה ויום הכפורים וסכות ושמיני עצרת, שאז אנו עוסקים בתקון חטא אדם הראשון, כידוע, שהוא בחינת פגם אמונת חכמים כנ"ל, ועקר גמר התקון הוא בשמיני עצרת כידוע. ועל-כן אז אנו מתפללין על המים שהוא מימי הבארות הנ"ל, בחינת מים טהורים מי מריבה הנ"ל, כי בראש השנה התחיל התקון, כי עקר בחינת ראש השנה הוא בחינת אמונה (כמו בא דברי רבנו זכרוננו לברכה במקום אחר כמה פעמים), ועקר הוא אמונת חכמים שעל-ידי זה יוציא משפטנו לאור (כמבאר במאמר הנ"ל). וזהו ראש השנה 'ראש דיקא, בחינת מחיו וחכמה הינו אמונת חכמים, שעל-ידי זה זוכין לדעת להוציא המשפט לאור (כנ"ל במאמר הנ"ל). ועל-כן צועקים אז בקולות ותוקעין בשופר, כדי לחפר ולהוציא ולגלות מים טהורים הנ"ל, לטהרנו מכל טמאותינו כי המים נתגליו על-ידי קולות בבחינת שבעה קולות שאמר דוד על המים, כי אז בראש השנה הוא יום ראשון מעשרת ימי תשובה, ועל-ידי התשובה נתגלה המים הנ"ל (כמו בא במאמר הנ"ל). וכן עושים תשובה פעם אחר פעם בכל עשרת ימי תשובה עד שביום הכפורים זוכין לבחינת מים טהורים הנ"ל, כי אז השם ותברך מטחר אותנו מכל טמאותינו וחסאותינו על-ידי מים טהורים הנ"ל, ועל-כן אומרים בסליחות בכל עשרת ימי תשובה ובפרט ביום הכפורים פסוק זה וזרקתי עליכם מים טהורים, כי בימים הללו שהם תקון חטא אדם הראשון תקון פגם אמונת חכמים, אז צריכין לחפר ולגלות בחינת מים טהורים הנ"ל, ואחר כך אנו זוכין לסכות שהוא בחינת תקון הדעת שנתתקן על-ידי מים טהורים, כי סכה הוא בחינת דעת בחינת אימא דמסככא על בנין, בחינת אם לבניה וכו', וזהו בחינת סכת שלום, בחינת בטול המחלקות והמריבות, כי לאחר שזוכין לגלות המים טהורים בשלמות על-ידי שעושים תשובה מחמת המחלוקות והמריבות, כנ"ל במאמר הנ"ל, אזי מתקנין המחלקות ונעשה שלום, בחינת סכת שלום שזוכין אחר יום הכפורים, שאז נתגלו המים טהורים כנ"ל, וזה בחינת ופרס עלינו סכת שלום ותקננו בעצה טובה מלפניך, כי על-ידי סכת שלום שנעשה על-ידי המים טהורים, על-ידי זה זוכין לעצה שלמה כנ"ל:

אות ג

אָבֵל עֵקֶר גָּמֵר הַתְּקוּן הוּא בְּשִׁמְיָנִי עֲצָרָת, כִּי אֶף-עַל-פִּי שֶׁכָּבֵר זָכוּ בְּיוֹם הַכְּפוּרִים לְבַחֲנֵינָת מִיּוֹם טְהוּרִים וְזָכוּ אַחֵר כֶּד לְסַפֵּת שְׁלוֹם שֶׁהוּא תְּקוּן הַדַּעַת עַל-יְדֵי זֶה, אֶף-עַל-פִּי-כֵן עֲדִין לֹא נִזְדַּבֵּד הַמַּחַ בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת לְגַמְרִי, וְעַל-כֵּן בְּכָל יְמֵי הַסַּפּוֹת מְקַרְבִּין שְׁבַע יָמִים פְּרִים בְּשָׁבִיל שְׁבַע יָמִים אֲמוֹת כְּדֵי לְבָרֵךְ הַטּוֹב מֵהֶם וּלְגַרְשָׁם מֵעַל גְּבוּלֵנוּ שֶׁלֹּא יִתְעַרְבּוּ זֶר בְּשִׁמְחַתְנוּ בְּיוֹם שְׁמִינִי עֲצָרָת כִּידוּעַ, שֶׁהוּא בַּחֲנִינֵת שְׁמַגְרִשִׁין וּמְבַטְלִין וּמְרַחְקִין בַּחֲנִינֵת הַמּוֹתְרוֹת וְהַפְּסָלֵת מִן הַמַּחַ, כִּי הַעוֹבְדֵי כּוֹכְבִים הֵם בַּחֲנִינֵת הַמּוֹתְרוֹת כְּנִי"ל, כִּי עֵקֶר הַתְּקָרְבוֹת יִשְׂרָאֵל לְאַבְיָהֶם שְׁבַשְׁמִים הוּא בְּשִׁמְיָנִי עֲצָרָת כִּידוּעַ, וְעַל-כֵּן בְּיוֹם שֶׁקֵּדֶם שְׁמִינִי עֲצָרָת הוּא הוֹשַׁעְנָא רַבָּה, שְׂאֵז לּוֹקְחִין עֲרַבֵי נַחַל מְנַהֵג נְבִיאִים, וּבַהֲהוּא יוֹמָא וַיֵּשֶׁב יַחְזֵק וַיַּחֲפֹר אֶת בְּאֵרֵת הַמַּיִם וְכוּ' כְּנִי"ל, כִּי אִז קִדְּם גָּמֵר הַתְּקוּן בְּשְׁלֵמוֹת צְרִיכִין לָשׁוּב וּלְחַפֵּר אֶת בְּאֵרֵת הַמַּיִם לְהַשִּׁיג וּלְמַצֵּא בַּחֲנִינֵת מִיּוֹם טְהוּרִים הַנִּי"ל כְּדֵי לְטַהֵר בְּשְׁלֵמוֹת מִכָּל בַּחֲנִינֵת הַמּוֹתְרוֹת הַנִּי"ל, וְאִז זֹכִין לְעַצֵּה שְׁלָמָה בַּחֲנִינֵת וְלֹא יַחֲצוּ לְשִׁתֵּי מַמְלָכוֹת עוֹד, וְזֶה בַּחֲנִינֵת עֲרַבֵי נַחַל שְׁלוֹקְחִין בְּיוֹם הַהוּא, כִּי עֲרַבֵי נַחַל הֵם אֲפִיקֵי מַיִם, וְהֵם בַּחֲנִינֵת רְגֵלִין (כְּמוֹבָא בְּמָקוֹם אַחֵר), שֶׁהוּא בַּחֲנִינֵת עֲצוֹת, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב, וְכָל הַעֵם אֲשֶׁר בְּרֵגְלֵי-הַהוֹלְכִים אַחֵר עֲצָרָת (כְּמוֹ שְׁפָתוֹב רַבְּנוּ זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה בְּמָקוֹם אַחֵר), כִּי אִז נִתְגַּדְּלוּ אֲפִיקֵי מַיִם, בַּחֲנִינֵת מִיּוֹם טְהוּרִים, שְׁעַל-יְדֵי זֶה זֹכִין לְעַצֵּה שְׁלָמָה, שֶׁהוּא בַּחֲנִינֵת עֲרַבֵי נַחַל שֶׁהֵם בַּחֲנִינֵת נֶצַח הוֹד, בַּחֲנִינֵת עֲצוֹת כִּידוּעַ, כִּי עֵקֶר שְׁלֵמוֹת הַתְּקוּן הוּא כְּשׂוֹכִין לְעַצֵּה שְׁלָמָה, שֶׁהוּא עֵקֶר הַיְשׁוּעָה, וְעַל שֵׁם זֶה נִקְרָא הוֹשַׁעְנָא רַבָּה, כִּי צְרִיכִין לָזֶה יְשׁוּעָה גְּדוּלָה וְרַבָּה מִן הַשְּׁמִים לְזִכּוֹת לְעַצֵּה שְׁלָמָה לִידַע אִידָּ לְשִׁית עֲצוֹת בְּנַפְשׁוֹ אִידָּ לְהַתְנַהֵג בְּכָל דְּבַר, בְּאִפְּן שֶׁיִּזְכֶּה לְהַתְקָרֵב לְאַבְיָו שְׁבַשְׁמִים, כִּי יְשׁוּעוֹת הֵם בַּחֲנִינֵת נֶצַח הוֹד, שֶׁהֵם בַּחֲנִינֵת עֲצוֹת, כִּי זֶה עֵקֶר הַיְשׁוּעָה כְּשׂוֹכִין לְעַצֵּה שְׁלָמָה, וְכְמוֹ שְׁפָתוֹב (בְּאִיּוֹב ו'), הַאֵם אֵין עֲזָרָתִי בִי וְתוֹשִׁיָה נִדְחָה מִמֶּנִּי, תוֹשִׁיָה הֵינִי עֲצוֹת, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב לִי עֲצֵה וְתוֹשִׁיָה, וְזֶה שְׂאֵנוּ מְבַקְשִׁין, וְתַקְנֵנוּ בְּעַצֵּה טוֹבָה מְלַפְנֵיךָ וְהוֹשִׁיעֵנוּ מִהַרָּה לְמַעַן שְׁמִיךָ, וְאַבְרָהָם אֲבִינוּ שֶׁזָּכָה לְחַפֵּר הַבְּאֵרוֹת כְּנִי"ל שֶׁהֵם בַּחֲנִינֵת מִיּוֹם טְהוּרִים, עַל-כֵּן זָכָה לְעַצֵּה, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב, מִי תִּכֵּן אֶת רוּחַ ה' וְאִישׁ עֲצָתוֹ יוֹדִיעֵנוּ וְכוּ' אֶת מִי נוֹעַץ וְיַבְיָנְהוּ וְיַלְמַדְהוּ מִשְׁפָּט, שֶׁכָּל זֶה קָאִי עַל אֲבָרְהָם, כְּמוֹ שְׁפָרֵשׁ רַשִׁי"י שֵׁם (בַּיְשׁוּעָה מ'), וְעַל-כֵּן בְּהוֹשַׁעְנָא רַבָּה שְׂאֵז חוֹזְרִין וְחוֹפְרִין בְּאֵרוֹת הַמַּיִם כְּנִי"ל, דְּהֵינִי שְׁמַגְלִין וּמוֹצֵאִין בַּחֲנִינֵת הַמַּיִם טְהוּרִים בְּשְׁלֵמוֹת, עַל-כֵּן זֹכִין אִז לְעַצֵּה שְׁלָמָה (כְּמוֹ שְׁפָתוֹב שֵׁם בְּמֵאֲמֵר הַנִּי"ל, עֵין שֵׁם), שְׁעַל-יְדֵי הַמַּיִם טְהוּרִים זֹכִין לְעַצֵּה שְׁלָמָה. וְזֶה בַּחֲנִינֵת עֲרַבֵי נַחַל, שֶׁהֵם בַּחֲנִינֵת עֲצוֹת, בַּחֲנִינֵת יְשׁוּעוֹת, כִּי זֶה עֵקֶר הַיְשׁוּעָה כְּשׂוֹכִין לְעַצֵּה שְׁלָמָה כְּנִי"ל, וְאִז זֹכִין אַחֵר כֶּד לְשִׁמְיָנִי עֲצָרָת, שְׂאֵז עֵקֶר הַתְּקָרְבוֹת יִשְׂרָאֵל לְאַבְיָהֶם שְׁבַשְׁמִים, וְאִז הוּא בַּחֲנִינֵת מַמְלָכוֹת, בַּחֲנִינֵת זֶה יַעֲזַר בְּעָמִי (כְּמוֹ שְׁמַבְאָר בְּמָקוֹם אַחֵר), כִּי נִתְתַּקֵּן וְנִתְבַּטֵּל בַּחֲנִינֵת הַמּוֹתְרוֹת, בַּחֲנִינֵת וְדוֹאֵג הִיָּה יַעֲזַר לְפָנֵי ה' כְּנִי"ל, וְאִז נִתְתַּקֵּן בַּחֲנִינֵת הַמַּמְלָכוֹת, בַּחֲנִינֵת אֲמוּנַת חֲכָמִים, בַּחֲנִינֵת שְׁמִינִי עֲצָרָת, בַּחֲנִינֵת זֶה יַעֲזַר בְּעָמִי, וְעֵקֶר תְּקוּן הַמַּמְלָכוֹת הוּא עַל-יְדֵי עֲצוֹת שְׁלֵמוֹת שְׂוֹכִין בְּהוֹשַׁעְנָא רַבָּה כְּנִי"ל:

אות ד

כִּי עֵקֶר בְּנֵן הַמַּמְלָכוֹת הוּא עַל-יְדֵי בַּחֲנִינֵת עֲצוֹת, שֶׁהֵם בַּחֲנִינֵת נֶצַח הוֹד, שְׁמִשְׁם עֵקֶר בְּנֵן הַמַּמְלָכוֹת כִּידוּעַ, וְעַל-כֵּן כָּל מְלֶכֶד יֵשׁ לוֹ יוֹעֲצִים, כִּי עֵקֶר תְּקוּן הַמַּמְלָכוֹת הוּא עַל-יְדֵי עֲצוֹת, וְעַל-כֵּן נִקְרָאִים הַעֲצוֹת בְּשֵׁם מַמְלָכוֹת, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב מְלַכִּי יִשְׁפַר עַלְךָ, שֶׁזֶה בַּחֲנִינֵת וְלֹא יַחֲצוּ לְשִׁתֵּי מַמְלָכוֹת, הֵינִי עֲצוֹת וְכוּ' (כְּנִי"ל בְּמֵאֲמֵר הַנִּי"ל), כִּי עֵקֶר בַּחֲנִינֵת הַמַּמְלָכוֹת עַל-יְדֵי עֲצוֹת כְּנִי"ל, וְעַל-כֵּן חֲלָקַת מַמְלָכוֹת בֵּית דָּוִד הִיָּה עַל-יְדֵי שְׁנַפְגָּם הַעֲצוֹת וְלֹא זָכָה רְחֻבֵם לְשִׁית עֲצוֹת בְּנַפְשׁוֹ, וַיַּעֲזֹב עֲצַת הַזְּקֵנִים וַיֵּשֶׁב לְעַם קִשׁוֹת כְּעַצַּת הַיְלָדִים אֲשֶׁר גָּדְלוּ אִתּוֹ, וְעַל-יְדֵי זֶה נִחְלָקָה מַמְלָכוֹת בֵּית דָּוִד, שְׁעַל-יְדֵי זֶה נִאֲמַר לְעֵתִיד וְלֹא יַחֲצוּ לְשִׁתֵּי מַמְלָכוֹת עוֹד, שְׁפָרֵשׁ רַבְּנוּ בְּמֵאֲמֵר הַנִּי"ל שְׁמַרְמֹז עַל חֲלָקַת הַעֲצָה שְׁנַחֲצָה לְשִׁתֵּים, שְׂאִינוּ יוֹדַע אִידָּ לְעֲשׂוֹת, כִּי הַכֵּל אֶחָד, כִּי פָּגַם הַעֲצָה הוּא פָּגַם הַמַּמְלָכוֹת, כִּי עַל-יְדֵי חֲלָקַת הַעֲצָה לְשִׁתֵּים, עַל-יְדֵי זֶה נִחְצָה מַמְלָכוֹת בֵּית דָּוִד כְּנִי"ל, וְלַעֲתִיד שְׁנִזְכֶּה לְמַיִם טְהוּרִים וְנִזְכֶּה לְעַצֵּה שְׁלָמָה, אִז יִתְקַיֵּם וְלֹא יַחֲצוּ לְשִׁתֵּי מַמְלָכוֹת עוֹד, דְּהֵינִי כְּפִשׁוּטוֹ שֶׁתְּהִיָּה מַמְלָכוֹת אַחַת מַמְלָכוֹת בֵּית דָּוִד וְגַם תְּהִיָּה הַעֲצָה שְׁלָמָה, כִּי הַכֵּל אֶחָד כְּנִי"ל, וְעַל-כֵּן הִיָּה דָּוִד הַמְּלֶכֶד עָלָיו הַשְּׁלוֹם מְבַקֵּשׁ מֵאִד לְזִכּוֹת לְעַצֵּה שְׁלָמָה, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (תְּהִלִּים יג) עַד אֲנָה אֲשִׁית עֲצוֹת בְּנַפְשִׁי וְכוּ', וְכַשְׁזָכָה לְעַצֵּה שְׁלָמָה נִאֲמַר אֲבָרָךְ ה' אֲשֶׁר יַעֲזֵנִי אֶף לִילוֹת וְכוּ' (שֵׁם טז), כִּי עֵקֶר מַמְלָכוֹת תְּלוּיָה בְּזֶה בְּבַחֲנִינֵת עֲצוֹת שְׁלֵמוֹת כְּנִי"ל, וְעַל-כֵּן כְּשֶׁבָרַח דָּוִד מִפְּנֵי אֲבִשְׁלוֹם בְּנוֹ בִּקֵּשׁ דָּוִד מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, סָפַל נָא עֲצַת אַחִיתֶּפֶל ה', וְכֵן הִיָּה, כִּי עֵקֶר נְפִילַת אֲבִשְׁלוֹם הִיָּה עַל-יְדֵי שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בִּלְבָב עֲצָתוֹ, שְׁנַחֲלָקָה עֲצָתוֹ לְשִׁנִּים וְלֹא יָדַע אִידָּ לְעֲשׂוֹת, עַד שֶׁעָשָׂה כְּעַצַּת חוּשִׁי הָאָרְכִי וְלֹא עָשָׂה כְּעַצַּת אַחִיתֶּפֶל שֶׁהִיָּתָה טוֹבָה לְפָנָיו, וְעַל-יְדֵי זֶה הִיָּתָה מְפֻלְתוֹ, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב וְה' צָוָה לְחַפֵּר עֲצַת אַחִיתֶּפֶל הַטּוֹבָה לְבַעֲבוֹר וְכוּ', כִּי עֵקֶר הַמַּמְלָכוֹת הוּא עַל-יְדֵי עֲצוֹת כְּנִי"ל, וְעַל-כֵּן קִדְּם שְׁמִינִי עֲצָרָת, שְׂאֵז הוּא גָּמֵר תְּקוּן הַמַּמְלָכוֹת כִּידוּעַ, עַל-כֵּן אֲנוּ לּוֹקְחִין מִקֵּדֶם עֲרַבֵי נַחַל שֶׁהֵם בַּחֲנִינֵת תְּקוּן הַעֲצוֹת שְׁנִתְתַּקְּנוּ עַל-יְדֵי אֲפִיקֵי מַיִם, עַל-יְדֵי בַּחֲנִינֵת מִיּוֹם טְהוּרִים שְׁנִתְגַּלְּיוּ אִז, בַּחֲנִינֵת בְּהוּא יוֹמָא וַיֵּשֶׁב יַחְזֵק וַיַּחֲפֹר אֶת בְּאֵרֵת הַמַּיִם וְכוּ', וְעַל-יְדֵי זֶה אֲנוּ זֹכִין בְּשִׁמְיָנִי עֲצָרָת לְהַשְׁלִים בַּחֲנִינֵת תְּקוּן הַמַּמְלָכוֹת, כִּי עֵקֶר

תקון המלכות, דהינו שיתגלה מלכותו יתברך עלינו, הוא על-ידי התורה שהוא תרני"ג עטין דאורייתא, כמו שכתוב לי עצה ותושיה:

אות ה

ואז בשמיני עצרת שאז נתגליו בחינת המים טהורים הנ"ל, כי אז מתחילין גשם, להתפלל על המים הנ"ל, ואז נשלם בחינת תקון המלכות וזוכין לאמונת חכמים בשלמות פני"ל, ואז נשלם התורה, כי עקר שלמות התורה הוא על-ידי אמונת חכמים, שעל-ידי זה נתרבים ספרים וכו' (פני"ל במאמר הנ"ל), ועל-כן משלימין ומסיימין התורה אז, וכל אחד לוקח את התורה ומקיפין את השלחן ועושין שמחת תורה, כי כל אחד מישראל יש לו חלק בהתורה, ואז נכלליו כלם יחד ונכלליו כל חלקי התורה ביחד, שזהו בחינת עשות ספרים הרבה וכו' הנאמר שם, שעל-ידי זה יש להתורה שלמות וכו', כי החלק שיש לכל אחד מישראל בתורה התורה זה בחינת ספר תורה שלו, וכל אחד ואחד עם חלקו וספרו שיש לו בהתורה נכלליו יחד, ואז יש להתורה שלמות, ואז התורה בבחינת לוחות האבן שנקללת בחכמה עלאה, בחינת אבן שתיה וכו', ואז נמתקין כל הצמצומים וכל הדינים שבעולם (כמבאר כל זה היטב במאמר הנ"ל), ועל-כן כל אחד ואחד עולה לתורה אז, שכל זה הוא בחינת שכל אחד נכלל עם חלקו בתורה התורה, כדי שתהיה התורה כלולה מכל נפשות ישראל יחד שהם כלליות כל חלקי התורה, ואז יש להתורה שלמות, ואז נכללת התורה בשרשה בחכמה עלאה דמתמן נפקת, וזה בחינת לעיני כל ישראל-בראשית, הינו על-ידי שנקלליו כל ישראל ביחד, על-ידי זה נכלליו כל חלקי התורה פני"ל, ואז התורה נכללת בשרשה שהוא חכמה עלאה, שזהו בחינת בראשית, כי בראשית הוא בחינת חכמה עלאה, בחינת ראשית חכמה, וזהו לעיני כל ישראל-בראשית פני"ל, ואז כשנקלליו כלם יחד נעשה שמחה, בחינת אור צדיקים ישמח (כמבאר במאמר הנ"ל), על-כן זוכין אז לשמחה, בחינת שמחת תורה, ברוך השם לעולם, אמן ואמן:

חנוכה א

הלכות חנוכה:

הלכה א:

ענין חנוכה:

על-פי מה שכתב רבנו במאמר המתחיל אחויו לון מנא דלא שויה לחבלא בסימן כה:

שצריך כל אדם להוציא את עצמו מן המדמה, שהוא כח הבהמיות, שהם התאוות כלם, ולעלות אל השכל, עין שם. ואחר כך, אפלו כשמשבר הכח המדמה כשחוזר לעלות מדרגא לדרגא, אזי מתפשט שנית כח המדמה וכל הבלבולים, וצריך לחזר ולהכניעם, והכניעה הוא על-ידי התגלות הבורא, דהינו צדקה, עין שם. וזהו פונת הודו לה' קראו בשמו, שהוא כדי לעלות מעשיה ליצירה, על-כן מזכירין גדת הבורא כדי להכניעו, עין שם:

אות א

זוהי בחינת חנכה, שהוא הארה ראשונה מכל השנה (כמו שמובא בספרים, והוא מרמזת על התחלת חנוף האדם בעבודה, וזהו לשון חנכה, שאדם מתחנך בעבודת השם יתברך, ואי אפשר להתחיל בעבודת השם יתברך כי אם כשיש שלו מתחלה מלחמה לשבר כח המדמה פני"ל, וזהו בחינת מלחמת עובדי פוכבים שהיה קדם חנכה, שהיא מלכות עובדי פוכבים הרשעה שרצו להשפיע תורת ה' ולהעבירם על חקי רצונו, שזה בחינת כח המדמה, כח הבהמיות, שמתפשט על האדם ורוצה למנוע ולהעבירו מתורת ה', חס ושלו, כמו שכתוב (דניאל ח) והצפיר השעיר וכו'. ואחר כך פשוטה להתגבר על מלכות הרשעה הנ"ל ולשבר כח המדמה פני"ל, אז מתחילין להדליק נר חנכה, דהינו שזוכין לעלות אל השכל שהוא בחינת נר הדולק, כמובא במאמר פתח רבי שמעון (בסימן ס). ובכל יום מוסיף והולך, כי אסור לעמוד על מדרגה אחת, רק צריך להוסיף קדשה בנפשו בכל יום ויום, ושיהיה שכלו מוסיף והולך בכל יום ויום, וזה שמוסיפין בכל פעם על הנר הראשון והנר הראשון קים בכל הימים, כי כשמדליק בליל שני שני נרות הם כנגד לילה ראשונה ושניה, וכן בליל שלישי וכו', נמצא שהנר הראשון של לילה הראשונה הולכת עם כל הנרות של כל הלילות, זה בחינת מה שכתב רבנו (בסימן סב) שכל התחלות קשות, מחמת שהוא יוצא מהפך אל הפך, ואחר כך כל מה שהולך ומתקדש יותר, כל העבודות של כל הימים מקבלים כח מהתחלה, וכח ההתחלה הולכת עם כל הימים, בחינת תענית, בחינת שם הניה באחרים, שאות הראשונה הולכת עם כל האותיות, כמו שכתבין יו"ד ק"י וכו', וזה בחינת נרות חנכה, שבתחלה מדליקין נר אחד, ואחר כך א"ב, ואחר כך אב"ג, נמצא שגם ראשון הולכת עם כל הימים, כי כל הימים מקבלין כח מן התחלת חנוף העבודה שהתחיל לעלות אל השכל שהוא נר ראשון של חנכה, ואחר כך כל מה ששכלו מוסיף והולך בכל יום כל הימים מקבלים כח מהתחלה, כי כל ההתחלות קשות פני"ל. וזה שאומרים הלל בחנכה, זה בחינת שבת השם יתברך, כדי לגלות גדלת הבורא יתברך שמו, כדי להכניע כח המדמה שמתפשט בכל פעם שרוצין לעלות מדרגא לדרגא פני"ל:

אות ב

זוהי בחינת הצדקה שמרבין לתן מעות חנכה לעניים כדי לשבר כח המדמה שבכל מדרגה על-ידי התגלות הגנון, שהוא בחינת גדלת הבורא שנתגליו על-ידי צדקה פני"ל, וזה בחינת הצחוק שהיו נוהגים גם הקדמונים הצדיקים לשחק בחנכה במיני שחוק של התר (אף שבעוונותינו הרבים עכשיו באין לידי עברה, כי משחקין בשחוק של אסור), זה בחינת מה שמורידין עצמן לבחינת קטנות כדי לעלות אל המדרגה השניה, בבחינת רידה תכלית העליה, כמובא, כי בחנכה עולין מדרגא לדרגא, בבחינת מוסיף והולך:

חנוכה ב:

על-פי המאמר ראיתי מנרת זהב וכו' בסימן ח:

והכלל שעל-ידי אריכות הרוח, דהינו גנוחי, על-ידי זה ממשיכין רוח חיים להחשרון, ועקר הרוח חיים מקבלין מן הצדיק והרב שבדור, כי הוא איש אשר רוח בו, וממנו תוצאות חיים לכל אחד ואחד לכל הדברים בו. אף יש רשעים שאינם דבקים בהצדיק, והם מקבלין אריכות הרוח מן הרב שבקלפה וכו', ומי שרוצה לעמוד נגד רשעים אי אפשר לו, כי אם כשהוא צדיק גמור, דהינו שהפריש הרע מן הטוב, כי כשרוצים להכניע רשעים צריכים לירד לתוך המדה רעה של הרשע, שהוא הצנור שלו

להכניעה ולהשפילה, ועל-ידי זה משפיל רשעים עדי ארץ, ראשי תבות ארמי, שהם הארבעה יסודות שמהם כל המדות וכו', עין שם, ועל-ידי תורה ותפלה מפרישין הרע מן הטוב וכו', עין שם. גם שמענו מפיו הקדוש, שאפלו כשמקרבין ומקשרין לצדיק כזה, דהינו צדיק גמור, יכולין גם כן לעמוד כנגד רשעים ולהתגבר

אות א

וזה בחינת חנכה, כי בחנכה צריכין לעמוד כנגד רשעים הרוצים למנע ולבטל מעבודת ה', כי מה שנעשה הוא שיעשה, הינו כמו שאז בזמן הנס של חנכה עמדה עלינו מלכות וכו' הרשעה להשפיעה ותורתו ולהעבירנו, חס ושלום, על חקי רצונו, כמו כן נעשה זאת בכל דור ודור, שאנו צריכין בימי חנכה לעמוד כנגד מלכות הרשעה שמתגברת בכל דור ודור, והם הרשעים העומדים עלינו לבטל אותנו, חס ושלום, מעבודתו יתברך שמו, ואנו צריכין להתגבר ולעמוד כנגדם, ואי אפשר לעמוד כנגדם כי אם על-ידי כח הצדיק כנ"ל, וזה בחינת גר חנכה, כי הצדיק נקרא אור, כמו שכתוב, אמרו צדיק כי טוב, ואין טוב אלא אור, כמו שכתוב, וירא אלקים את האור כי טוב, כי זה הצדיק הוא טוב גמור, כי הפריש הרע לגמרי ונשארו כלו טוב, ועל-כן נקרא טוב, דהינו אור כנ"ל. וזה בחינת גר חנכה, שאנו ממשיכין ומקבלין כח הצדיק שנקרא אור, בחינת גר ה' נשמת אדם, ועל-ידי זה הכח, דהינו על-ידי אור הצדיק שהוא בחינת טוב, כמו שכתוב, וירא אלקים את האור כי טוב, כנ"ל, על-ידי זה אנו יכולין לעמוד כנגד מלכות הרשעה, כנ"ל, כי אי אפשר לעמוד כנגדם כי אם על-ידי בחינת כלו טוב, בחינת צדיק גמור כנ"ל, כי צריכין לירד לתוך הרע שלהם לשברו ולהשפילו כנ"ל. וזה בחינת מצות גר חנכה למטה מעשרה טפחים הרבות בטפח הסמוך לפתח, כי עקר אחיזת הסטרא אחרא הוא למטה מיד, כי מעולם לא ירדה שכניה למטה מעשרה, ושם עקר בחינת עולם העשיה, שם אחיזתם, גם רשות הרבים הוא מקום הקלפות, כמובא, ושם דיקא צריכין להדליק גר חנכה, שהוא בחינת אור, שזהו בחינת שירד כח הצדיק לתוך אחיזת הרשעה להכניעה ולהשפילה, שעל-ידי זה אנו מתגברין עליו כנ"ל, ועל-כן הוא בטפח הסמוך לפתח, כי אחיזתם הוא רק בבחינת הפתח, כי בפנים אינם יכולין לפנס, רק אצל בחינת הפתח שם הם אורבים לזק, בבחינת לפתח חטאת רבץ, ועל-כן נצטוינו לעשות מוזה אצל הפתח לגרש הקלפה העומדת אצל הפתח דיקא (כמובא בזהר הקדוש, ועל-כן אנו מדליקין גר חנכה סמוך לפתח, להכניעם ולשברם במקום אחיזתם כנ"ל:

אות ב

גם גר חנכה מרמז על הרוח חיים של הצדיק, שעל-ידי זה מתגברין כנגדם אם הוא צדיק גמור, כי על-ידי אריכות הנשימה, על-ידי זה הוא קיום השכל, כי השכל הוא בחינת פתילה הדולקת על-ידי השמנים שבגוף, ועקר קיום השמנים שבגוף על-ידי הנשימה, כי אלמלא כנפי ראה דנשבין על לבא הוי לבא אוקיד כל גופא, וזה בחינת גר ה' נשמת אדם, שעקר קיום גר ה', דהינו השכל, הוא על-ידי הנשימה, שעל-ידי הנשימה, שהוא אריכות הרוח של קנה הראה, אזי הראה מנשב על הלב ומקרר חמימות הלב, ואזי מתקיימים השמנים שבגוף ואינם נשרפים מחמימות הלב, ואזי עולים השמנים אל המוח ומתקיים השכל, שהוא גר ה' הדולק על-ידי השמנים שבגוף כנ"ל. וכמובא על זה באר היטב במאמר פתח רבי שמעון ואמר עת לעשות לה' (בסיומן ס, עין שם). וזהו בחינת גר חנכה שאנו מדליקין גר של שמו, זה בחינת גר ה' וכו', וזהו בחינת כח המשיכה הרוח חיים, דהינו אריכות הנשימה של הצדיק, כי הדלקת הגר בחינת גר ה', זהו בחינת אריכות הנשימה, כי על-ידי אריכות הנשימה דולק גר ה', כנ"ל, ועל-ידי אריכות הנשימה של הצדיק אנו עומדין כנגד הרשעים כנ"ל:

אות ג

וזהו בחינת הנס של חנכה, כי מלכות יון הרשעה טמאו כל השמנים ומצאו צלוחית של שמן שהיה חתום בחותמו של כהן גדול ולא היה בו להדליק רק יום אחד, ונעשה נס ודלק שמונה ימים וכו', כי מלכות הרשעה פשמתגברים על-ידי אריכת הרוח שלהם, שהיא בחינת רוח סערה וכו', כמבאר שם, אזי הם מטמאים כל השמנים שבגוף, כי עקר קיום השמנים שבגוף על-ידי אריכת הנשימה, ועל-כך פשנשימה הוא מן הקדשה, אזי כל השמנים שבגוף קדש, ולהפך פשמתגבר, חס ושלום, הרוח והנשימה דקלפה, אזי הם מטמאים, חס ושלום, כל השמנים שבגוף שקיומם על-ידי הנשימה כנ"ל, כי באריכת הנשימה שלהם הם בולעים ממש את מי שאינו צדיק גמור, בבחינת צדיק ממנו בולע (כמו שמבאר שם), ועל-כך הם מטמאין, חס ושלום, כל השמנים שבגוף, שהם השמנים של השכל, על-ידי שמתגבר, חס ושלום, על-ידי הרוח והנשימה שלהם, ואחר כך פשגברו עליהם מלכות בית חשמונאי ונצחום, מצאו צלוחית של שמן וכו', הינו שמצאו אחר כך עקר הכח שממש התגברו על מלכות הרשעה, הינו כי עקר הכח שעל ידו מתגברין על מלכות הרשעה הוא כח הצדיק, דהינו אריכת הנשימה דקדשה שמקבלין מן הצדיק, שעל ידו השמנים של השכל קדש כנ"ל, וכחן גדול זה בחינת הרב דקדשה, כי הוא גדול מאחיו, בחינת רב, וכמו שכתוב, כי שפתי כהן לשמרו דעת ותורה לבקשו מפיהו, ודרשו רבותינו זכרונם לברכה (מועד קטן יז), אם הרב דומה למלאך ה' צבאות וכו', נמצא שכהן הוא בחינת רב, והוא בחינת רב חסד, כי כהן הוא איש חסד, וזהו שמצאו שמן שהיה חתום בחותמו של כהן הגדול, דהינו שמן קדש של השכל הנמשך על-ידי אריכות הנשימה של הצדיק, שהוא בחינת כהן גדול שהיה חתום בחותמו, דהינו של הרשעה חתום בקדשה בלי מגע זר, כי הצדיק הוא כולו טוב ואין להרע שום אחיזה בו, ואין יכלת למלכות הרשעה לטמא, חס ושלום, שמן של הצדיק גמור על-ידי אריכת הרוח שלהם, כי צדיק גמור אינו בולע, ועל-ידי זה הכח של הצדיק, דהינו אריכת הנשימה של הצדיק, שהוא בחינת שמן קדש, כנ"ל, על-ידי זה מתגברים כנגד מלכות הרשעה כנ"ל, כי על-ידי זה יכולין לנס לתוך המדה רעה של הרשעה להכניעה ולשפרה, ועל-ידי זה מכניעין אותו כנ"ל. וזהו, ולא היה בו אלא להדליק יום אחד ונעשה נס ודלק שמונה ימים, כי טוב הצדיק הוא בחינת כולו טוב, וכלו טוב זה בחינת יום אחד, כמו שכתוב (בראשית א), "ויהי ערב ויהי בקר יום אחד", ופרש רש"י שהיה הקדוש ברוך הוא יחיד בעולמו, ואפלו מלאכים לא נבראו עדין וכו', וכשהקדוש ברוך הוא יחיד בעולמו, הינו קדם הבריאה, זה בחינת כולו טוב, כי שם הוא כולו טוב בודאי, אך עקר התכלית הוא פשאחרי ההויה, כשיש הויה בעולם, ואז יש אחיזה להרע, כשמבררין ומוציאין הטוב מן הרע ונתהפך רע לטוב, ואז נתגלה מלכותו בכל העולמות אפלו בעולמות התחתונים, בחינת ומלכותו בכל משלה, זהו עקר התכלית והשלמות, שבשביל זה היתה פונת הבריאה פדוע, ואז אחר ההויה פשמעליו הטוב מן הרע, אזי נעשה שם שלם, כפיכח, בחינת ה' אחד ושמו אחד, שהיא בחינת שמונה ימים, בחינת שמונה אותיות של השני שמות יאקדוניה, וזהו תכלית האחדות פשנתגלה יחודו ואחדותו יתברך בכל העולמות התחתונים, אפלו בעמק הרע, שכלם פעידון ויגידון כי ה' אחד ושמו אחד, כי נתהפך הרע לטוב על-ידי הצדיקים שבכל דור, זה בחינת "ונעשה נס ודלק שמונה ימים", לשון ארים נסי, הינו על-ידי שמרימין מדרגות התחתונות אל הקדשה, על-ידי שמבררין הטוב מן הרע, שזהו מעקר הנס של חנכה לירד לתוך הרע של הרשעה להכניעו ולשפרו, ואז מוציאין משם כל הניצוצות, הקדשה וכל הטוב שהיה שם, ואזי נעשה בחינת שמונה ימים, בחינת ה' אחד ושמו אחד, כנ"ל, כי עולה הטוב מן הארבעה יסודות ומתחבר בשש, שהיא בחינת ארבע אותיות הויה, ואז נתיחד שמו יתברך, בחינת ה' אחד ושמו אחד, שהיא בחינת שמונה אותיות, בחינת שמונה ימים

אות ד

וזה בחינת שמונה ימי מילה, כי הקדוש ברוך הוא לא ברא את האדם מהול, כקשיות האפיקורסים, והטעם הוא כדי שיעבר האדם דרך הרע, ואחר כך מכניעין אותו וחותרין הערלה שהוא הרע, ואז יש יתרון האור מן החשך, מן החשך דיקא, כי כשמפכין חשך לאור, רע לטוב, היא תכלית השלמות, כנ"ל, ואז נעשה בחינת שמונה ימי מילה, שבכללין כל השמונה ימים בקדשה, בבחינת ח' אותיות

אות ה

זוהי בחינת קריאת ההלל וקריאת התורה של חנכה, זה בחינת תורה ותפלה שעל דו מבררין הטוב מן הרע, כי הלל הוא תפלה, ואחר כך קוראין בתורה, כי על-ידי התורה מבררין הטוב מן הרע (כמו שכתבנו שם), ועל-כן קוראין חנכת המזבח, כי חנכת המזבח הוא לטהר את המזבח מאחיזת הרע, כי עקר אחיזת הסטרא אחרא הוא מפגם המזבח (כמבאר במקום אחר), ועל-כן באו הקרבנות של חנכת המזבח לטהרו ולקדשו מאחיזת הרע, כמו שכתוב בחנכת המזבח של לעתיד וכפרתם על המזבח מאיש שוגה ומפתי, הינו שצריכין לחנכו כדי לטהרו מאיש שגה ופתי, דהינו הסטרא אחרא הנאחזת בו, נמצא שחנכת המזבח הוא להכניע הרע, לברר הטוב מן הרע. ועל שם זה נקרא חנוך, בחינת חנוך מט"ט שהוא כלול מששה סדרי משנה, אסור והתר וכו', שזה בחינת הברור שצריכין לברר הטוב מן הרע, התר מן אסור וכו', ועל-כן קורין חנכת המזבח בחנכה, כי הוא בחינת ברור הטוב מן הרע, שזהו בחינת חנכה, כי על-ידי זה מתגברין על מלכות הרשעה ומכניעין אותה, בבחינת משפיל רשעים עדי ארץ, ואז נתגדל ונתקדש שמו ותברך, בבחינת ה' אחד ושמו אחד, כנ"ל:

אות ו

זוהי שמדליקין נר חנכה עד שתכלה רגל מן השוק, הינו להעלות כל המדרגות התחתונות שהם רגלי הקדשה המלבשין ומשתלשלין במקומות החיצונים, שהם בחינת שוק, בחינת רשות הרבים, ומדלקת נר חנכה הוא להעלות הקדשה מן הסטרא אחרא כנ"ל, כי זה עקר פנינת נר חנכה להמשיך אור הקדשה למטה, לבחינת ששת ימי החל, להכניע הרע ולברר הטוב. ברוך השם לעולם, אמן ואמן:

חנוכה ג:

על-פי המאמר מי האיש החפץ חיים בלקוטי הראשון בסימן לג, עין שם כל המאמר בלו:

והכלל, שהשם יתברך בכל מקום, כי מלא כל הארץ כבודו, ואיהו ממלא כל עלמין וכו', על-כן אין שום אוש בעולם כלל, כי בכל מקום יכולין למצא השם יתברך והתורה ולהתקרב אליו, והעקר על-ידי הצדיק הדור האמתי שפפה את יצרו, והוא דומה למלאך ה' צבאות ממש, ועל-ידי זה, בכל מקום שהוא מסתכל ורואה מדות רעות ותאוות רעות וכיוצא, תכף נופל ונתבטל הרע ששוכן על הטוב, כי הרע החופה על הטוב נתבלבל ונופל לגבי הצדיק האמתי שפפה את יצרו הרע וכו', (עין שם כל זה היטב), כי יש ימי טוב וימי רע וכו', (עין שם כל זה היטב):

נמצא שהצדיק יכול לבנות אותיות התורה מכל דבר שבעולם, כי אפלו התורה שהיתה שרויה ומתפסה בין העובדי כוכבים והרשעים שאין אדם יודע ממנה, הוא יכול להוציא אותה ולבנותה מחדש על-ידי שהימי רע נכנעין ונופלין נגדו, ונתגלה בחינת הימי טוב, שהוא בחינת התורה שנתגלה

מתוך הלבושין והצמצומים, ואזי נתוסף בהטוב הזה אור רב מלעלא, כי מתחלה כשהיה הטוב מכסה בין הקלפות, לא היה נמשך עליו אור רב כי אם כדי חינונו בצמצום, כדי שלא ינקו הקלפות יותר מדאי, אבל עכשיו כשנתבטל הרע והקלפות ונתגלה הטוב בעצמו, אזי נתוסף ונמשך עליו אור רב מלעלא וכו', ועל-ידי זה שנתגלה התורה, הוא זוכה לשלום וכו', בחינת בה' אהלל דבר באלקים אהלל דבר, הינו בין בטיבו בין בעקו, ימצא בו השם יתברך וכו'. ובהתורה יש נגלה ונסתר, והנסתר הוא בחינת אורייתא דעתיקא סתימאה, בחינת אהבה שבדעת וכו', כי יש אהבה שבזמן שהוא בזמן ובמדות, ויש אהבה שהוא בדעת, שהוא בחינת סתרי תורה, פנימיות התורה וכו', וכך אדם יכול לטעם טעם אור האהבה הזאת אפלו בזמן ובמדות על-ידי שמקשר לבו לדעתו, שיהיה לבו ברשותו וכו', וכך אחד לפי מדרגתו יש לו בחינת אהבה שבזמן ואהבה שבדעת וכו', כי אהבה שבדעת שבמדרגה התחתונה הוא בחינת אהבה שבזמן במדרגה העליונה וכו'. (ענין שם כל זה היטב היטב):

אות א

וזה בחינת חנכה שמצותה בשמן להדליק נר חנכה, כי בימי מתתיהו גברה מלכותו וכן הרשעה על עמך ישראל להשפיקם תורתך ולהעבירם על חקי רצונך, ורצו לבטל את ישראל מכל התורה, והנס היה על-ידי הכהן גדול, כי כשמלכות הרשעה, שהוא הסטרא אחרא, מתגברין על ישראל בכלל או בפרט, ואין מניחין את ישראל לילך בדרכי ה' באמת, לעסק בתורה ומצוות, ורוצים להשפיק ולהעלים התורה לגמרי, חס ושלום, ולפעמים מתגברים, חס ושלום, מאד מאד, עד שהטוב שיש בישראל בכל אחד ואחד נתעלם לגמרי עד שאין יודעים כלל איך להתעורר עצמו לשוב להשם יתברך באמת, אזי עקר התקון הוא על-ידי הצדיק הדור האמת, כי על-ידי שזוכין להתקרב להצדיק האמת, אזי כשהצדיק האמת עוסק עמו ומדבר עמו ורואה מעשיו ומדותיו, אזי הרע נתבטל ונתבלבל לגמרי כנגד הצדיק האמת שפפה את יצרו והכניע הימי רע, ואזי הרע נופל והטוב נתגלה אפלו מעמקי עמקי הקלפות (כמבאר היטב במאמר הנ"ל), כי הצדיק יכול לבנות התורה ולגלות הטוב מכל אדם שבעולם, אפלו אם הוא במקום שהוא. וזה היה תקף הניס של חנכה, שמלכות הרשעה חשבה שעל-ידי שהתגברו על ישראל לבטלם מתורה ומצוות, על-ידי זה אין להם תקומה, חס ושלום, מאחר שעקר חייתנו וכחננו הוא רק מהתורה והמצוות, אבל השם יתברך הפליא חסדו עמנו ושלח לנו אז את מתתיהו כהן גדול, וחבריו הכהנים שהיו גבורי כח, וגבורתם היה מן הקדשה, על-ידי שזכו להתגבר על יצרם, שעל-ידי זה זכו לגבורתם הגדולה, כי היו צדיקים גדולים מאד, ועל-ידי שהיו גבורי כח, בחינת גברי כח עשי דברו הנאמר במאמר הנ"ל, על-ידי זה זכו להכניע ולהשפיל ולבטל מלכותו וכן הרשעה, כי הרע נפל נגדם והיו יכולין לגלות הטוב, דהינו התורה, אף בזמן שישאר בטלים מן התורה והמצוות, על-ידי התגברות מלכות הרשעה, כי הצדיקים גברי כח יכולים לבנות התורה מכל דבר פני"ל, כי הוא מפשיט את הימי טוב מן הלבושים והצמצומים של הימי רע על-ידי שפפה את הימי רע על-ידי כפית היצר וכו', ואזי נתוסף בהטוב אור רב מלעלא, כי מתחלה לא היה מאיר כל כך וכו' פני"ל. וזה בחינת נר חנכה שאנו זוכין עכשיו להמשיך ולגלות אור התורה גם למטה מעשרה טפחים, ששם יש אחיזת החיצונים, כידוע. ועכשיו, על-ידי הכח של הצדיקים גברי כח עשי דברו, שהם מתתיהו ובניו, על-ידי זה נכנע ונופל הרע, הינו הימי רע, הינו אחיזת החיצונים, ונתגלה הטוב, הינו הימי טוב גם למטה, עד שאנו יכולין לבנות את התורה ולגלות אור בכל מקום, ועל-כן מצות נר חנכה הוא בחוץ, ברשות הרבים, מדינא, כי רשות הרבים הוא מקום אחיזת הסטרא אחרא, שהוא בחינת רשות הרבים כידוע, אבל עכשיו גם שם נתגלה אור התורה, כי הרע, הינו הימי רע, נופל על-ידי כח הצדיקים גברי כח פני"ל, ונתגלה הטוב, דהינו התורה, בכל מקום, ואזי נתוסף בו אור רב מלעלא. וזה בחינת אור הנרות של חנכה, כי המדליק צריך להדליק עד שתהא שלהבת עולה מאליה, כי כשמגלין אור התורה למטה ובנין ועושין את התורה שהיתה מלבשת ומסתרת במדור הקלפות, אזי נתוסף בה אור רב מלעלא פני"ל. וזה בחינת נר חנכה מוסיף והולך, כי מעלין בקדש, כי בכל פעם שמתגלה התורה יותר, נתוסף אור יותר מלעלא, בבחינת לשמע בקול דברו, פני"ל, ועל-כן היה עקר הניס על-ידי הכהן גדול, כי הרב, שהוא הצדיק, נקרא בשם כהן, כמו שכתוב, כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה ויבקשו מפייהו כי מלאך ה' צבאות הוא, ודרשו רבותינו זכרונם לברכה, אם הרב דומה למלאך ה' צבאות וכו' (כמבאר זה במאמר הנ"ל), כי כהן הוא בחינת חסד, בחינת אהבה, שהוא בחינת התורה שהרב מגלה, שהוא בחינת אהבה, כי בכל התורה כלה מלבש אהבתו יתברך (כמבאר במאמר הנ"ל), אבל העקר התגלות התורה והכניעת הימי רע הוא על-ידי הצדיק והרב האמת שבדור, שזכה לבחינת אהבה שבדעת, כמבאר במאמר הנ"ל, כי הכל אחד, כי על-ידי שהצדיק הוא גבור כח שפפה את יצרו, ועל-ידי זה היה לבו ברשותו וקשר לבו לדעתו, ועל-ידי זה זכה ששבלו המדות שבלב

אור האהבה שבדעת, ועל-ידי זה זכה לאהבה שבדעת (כמבאר שם בסוף המאמר הנ"ל), ומחמת זה דיקא הוא יכול להכניע ולכפות את הימי רע, שבכל מקום שהוא רואה ומסתכל נופל הרע ונתגלה הטוב, כי הרע נתבטל נגדו. כי עקר אחיזת הרע הוא רק למטה, בזמן ובמדות, ושם יש ימי טוב וימי רע, ועל-כן יש להם אחיזה שם, אבל למעלה, בבחינת אהבה שבדעת, בחינת סתרי תורה, שם אין להם שום אחיזה כלל, ועקר אחיזתם למטה, חס ושלוש, הוא רק מחמת שאין זוכין שיתקשר האהבה שבמיים עם האהבה שבדעת ותקבל אור משם, על-ידי שאין מתגבר שיהיה לבו ברשותו ואינו מקשר לבו לדעתו, אזי הוא, חס ושלוש, בחינת נרנן מפריד אלוף, ונפרד, חס ושלוש, האהבה שבמיים, בחינת הימי טוב, מהאהבה שבדעת, ואזי חס ושלוש מתגברין הימי רע ויונקים מהם ומכסים עליהם כנ"ל, אבל הצדיק שפפה את יצרו וזכה שיתקשרו ויכללו הימי טוב, בחינת אהבה שבמיים, לבחינת אהבה שבדעת, כי לבו ברשותו, כנ"ל. על-כן אין להרע שום שליטה נגדו, על-כן נופל ונתבטל הרע נגדו, כי אין להימי רע שום שליטה ואחיזה כלל בבחינת אהבה שבדעת, ואפלו בבחינת האהבה שבמיים אין להם שום שליטה כשהיא מקשרת ונכללת עם האהבה שבדעת, ועל-כן תכף פשהצדיק האמת מכניע אצל הרשעים הימי רע בכחו הגדול ומגלה בחינת הימי טוב, נתוסף בהם מיד אור רב מלעלא, כנ"ל, וזהו בעצמו בחינת אור האהבה שבדעת שנתגלה על-ידי הצדיק האמת שהוא אור רב מלעלא, כי משם עקר האור, כי תכף פשהצדיק מכניע הימי רע ומגלה הימי טוב, אזי נתקשר תכף הטוב, שהיא בחינת האהבה שבמיים, עם שרשו, שהוא האהבה שבדעת, שעל-ידי זה נתבטלה אחיזת החיצונים לגמרי, כנ"ל, וזהו בעצמו בחינת אור רב מלעלא כנ"ל (והבו הדברים היטב):

אות ב

ועל-כן זה הצדיק שיש לו זה הכח כי זכה לאהבה שבדעת, הוא בחינת כהן גדול, שהוא בחינת אהבה העליונה שבדעת, שהוא בחינת אהבה גדולה, בחינת כהן גדול, ועל-כן על ידו דיקא היה עקר הנס של חנכה, כי היונים, שהם מלכות הרשעה, טמאו כל השמנים, שהוא בחינת הדעת, הינו בחינת הדעת והתורה המלבש למטה, ששם יש ימי טוב וימי רע, וגם שם הוא בחינת דעת שהוא תורה, כי הדעת מתפשט בכל הימים והמדות, ומחמת שיש שם ימי טוב וימי רע, על-כן בעת התגברותם טמאו כל השמנים, שהוא בחינת הדעת והתורה של הימי טוב, על-ידי אחיזת הימי רע כנ"ל, וכשגברה מלכות בית חשמונאי ונצחום, נעשה נס ומצאו צלוחית של שמן שהיה חתום בחותמו של כהן גדול, זה בחינת שמן משחת קדש, הינו הדעת העליון ששם האהבה שבדעת, שהוא בחינת סתרי תורה, שהוא בחותמו של כהן גדול, כי אין מי שיזכה לזה כי אם בחינת הכהן גדול, שהוא בחינת האהבה העליונה שבדעת, ועל-ידי השמן חתום הזה של הכהן גדול, שהוא בחינת סתרי תורה, בחינת אור האהבה שבדעת, על-ידי זה נעשה נס, כי לא היה בו להדליק כי אם יום אחד, כי אור הדעת הזה לא יתגלה כי אם לעתיד לבא, שהוא בחינת יום אחד הוא ינדע לה' וכו' (כמבאר במאמר הנ"ל), ונעשה נס ודלק שמונה ימים, כי על-ידי כח הצדיקים גבורי כח המתגברין על יצריהו, על-ידי זה הם ממשיכין אור האהבה שבדעת עד שיאיר אור האהבה שבדעת באהבה שבמיים ובמדות, כי לבס ברשותם ומקשרים הימים והמדות שבלב לאור האהבה שבדעת, ומקבלין הימים והמדות אור משם, שעל-ידי זה זוכין לטעם אור האהבה שבדעת גם בזמן ובמדות, וזהו בחינת הנס הנ"ל של חנכה, שהשמן של כהן גדול, שהוא בחינת האהבה שבדעת, כנ"ל, שעקר הארתו הוא רק לעתיד לבא, בחינת יום אחד הוא ינדע לה' וכו', כנ"ל, שזהו בחינת שלא היה בו להדליק כי אם יום אחד כנ"ל, ונעשה נס ודלק שמונה ימים, כי אור האהבה שבדעת, שהוא בחינת יום אחד, האיר באהבה שבמיים, שהם שבעת ימי בראשית, שזהו הדלקת גרות חנכה שמונה ימים, כדי שתאיר אור האהבה שבדעת בתוך השבעה ימים, שהם בחינת שבע מדות, בחינת מדות, בחינת מדות, ימי כנ"ל:

אות ג

זוהי בחינת ההזאות של הכהן גדול ביום הכפורים לפני ולפנים ובהיכל, שהיו אחת למעלה ושבע למטה, כדי שיאיר אור האהבה שבדעת, שהוא בחינת אחת למעלה, בשבע שלמטה, שהם בחינת שבע מדות שבעה ימים, שהוא בחינת אהבה שבמדות וזמן, כי שמעתי ששמונת ימי חנכה הם כנגד שמונה הזאות של הכהן גדול ביום הכפורים, הינו כנ"ל, ועל-כן היה מונה ההזאה הראשונה שלמעלה עם כל השבע שלמטה, כמו שכתוב, אחת, אחת ואחת, אחת ושתיים וכו', כדי שיאיר אור דלעלא, בחינת האהבה שבדעת, בחינת אחת למעלה, בשבע שלמטה, בבחינת שבעה ימים ומדות כנ"ל:

אות ד

כי הכהן גדול, שהוא בחינת אהבה גדולה העליונה, היה נכנס ביום הכפורים לפני ולפנים אל מקום הארון והלוחות, שהוא בחינת הדעת עליון, כי הבית המקדש בכלל הוא בחינת דעת, כמו שכתב רבנו זכרוננו לברכה כמה פעמים, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (ברכות לג), כל מי שיגיש בו דעה כאלו נבנה בית המקדש בזמנו. אך גם בבחינת דעת יש כמה וכמה מדרגות (כמו שכתב רבנו זכרוננו לברכה במאמר הנ"ל) כי בחינת אהבה שבדעת שבמדרגה התחתונה, הוא בחינת אהבה שבימים, במדרגה העליונה, ועל-כן היה בבית המקדש עצמו כמה וכמה קדושות, בחינת כמה מדרגות, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, עזרת ישראל מקדשת ממנו וכו' מקום דריסת רגלי הכהנים מקדש ממנו וכו' בין האולם ולמזבח וכו' ההיכל וכו' עד לפני ולפנים מקדש ממנו שאין נכנס לשם אלא הכהן גדול ביום הכפורים, כי שם תכלית הקדשה, תכלית הדעת עליון, ושם היה עומד הארון והלוחות שקבל משה רבנו מידיו של הקדוש ברוך הוא, ושם עקר אהבתו של ישראל עם אביהם שבשמים, בחינת בין שדי יליו (שיר השירים א), שהם בדי הארון, ששם היה נותן הכהן גדול הקטרת על האש ביום הכפורים, ושם הזאת ההזאות אחת למעלה ושבע למטה לכפר על כל ישראל, כי כל הכפרות על כל החטאים תלויים בכהנים שהיו מקריבים הקרבנות על ישראל, כי הכהן איש חסד, הוא בחינת גבור כח, כי הכהנים היו אנשי חיל גבורים גדולים, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, כי עקר הכהנה זכו על-ידי קדשת הברית, כמו שכתוב (דברים לג), כי שמרו אמרתם ובריתם ינצרו זה בחינת גבורי כח הנ"ל, אליו אנו דמתגברין על יצריהו, כי עקר ההתגברות על יצרו הוא רק בתאנה זו, ועל-כן מחמת שהכהן איש חסד הוא, בחינת גבור כח שפפה את יצרו וזכה לאהבה שבדעת, בחינת כי שפתי כהן ישמרו דעת, שהם בחינת הצדיק האמת כנ"ל, כי הכהנים בכלל הם בחינת אהבה שבדעת, כנגד כלל ישראל, על-כן פשאחד מישראל נפל באיזה חטא, חס ושלום, היה מביא קרבן אל הכהן והיו סומכים על הקרבן ומתנדבים כל עוונותיהם, ועל-ידי זה נמשכו כל העוונות על הבהמה של הקרבן, וכשלקחה הכהן להקריבה, היה תכף נופל ונכנע ונתבטל הרע, שהם החטאים והעוונות, ונתגלה ונתברר בחינת הימי טוב, בחינת התורה שהיתה נסתרת שם, כי הרע נפל ונתבטל כנגד הכהן איש חסד, שהוא בחינת גבור כח, בחינת הצדיק שזכה לכפות את יצרו וכו' כנ"ל, ועל-כן היתה עקר הפפרה בבית המקדש, כי שם הוא בחינת דעת, בחינת אהבה שבדעת, שעל-ידי זה עקר הכח של הצדיק להכניע הרע ולבטלו מישראל, על-ידי שזכה לבחינת אהבה שבדעת וכו' כנ"ל, וכל מה שאריכין פפרה גדולה ביותר צריכין שיתעסק בו צדיק גדול ביותר, כדי שיוכל להמשיך אור האהבה שבדעת העליון יותר, ועל-כן, ביום הכפורים שאז צריכין כפרה על כל העוונות על כלל ישראל, על-כן כל העבודות של יום הכפורים לא היו כשרים אלא בכהן גדול, שהוא בחינת הצדיק הגדול שיגיש לו כח לכנס לפני ולפנים להמשיך משם אור האהבה שבדעת העליון מאד, ועל-ידי זה היה מכפר על כל ישראל, כי היה לו כח להכניע ולבטל כל הרע של כל העוונות של כל ישראל ולגלות הטוב, הינו הימי טוב, ולהאיר בו אור רב מלעלא, בחינת האהבה שבדעת, שזהו בחינת אחת למעלה ושבע למטה וכו', כנ"ל:

אות ה

זוהי בחינת ההלל של חנכה, זה בחינת "בה' אהלל דבר באלקים אהלל דבר" הנאמר במאמר הנ"ל, שהיא בחינת שלום שאזכין על-ידי התורה שמגליו ובזנין מעמקי הקלפות על-ידי כפיית היצר וכי (כמבאר שם, עין שם), כי זה עקר ההלל כשאזכין למצא את השם יתברך בכל מקום, בין בטיבו בין בצדו וכי, בחינת (תהלים יח) מהלל אקרא ה' ומן איבי אנשע, בחינת (תהלים קיח) מן המצר קראתי יי"ק וכי, שזהו בחינת "בה' אהלל דבר באלקים אהלל", שזה עקר ההלל כנ"ל:

אות ו

זוהי בחינת הצדקה שנוהגין לתן בחנכה, כי עקר העניויות, חס ושלום, הוא מחמת התגברות הימי רע על הימי טוב, שהיא בחינת פגימת הלבנה, שמשם העניויות, שהיא בחינת התגברות שבע שני הרעב על שבע שני השבע, חס ושלום, בבחינת כל ימי עני רעים. וזה שנותן צדקה לעני הוא בחינת הצדיק, בחינת צדיק חונן ונותן, והוא מכניע הימי רע מן העני, ונתגלה בחינת ימי טוב, בבחינת (תהלים קיג), טוב איש חונן ומלך יכלכל דבריו, בחינת עשי דברו הנ"ל. ועקר הצדקה הוא לתן לעני הגון העוסק בתורה ומצות, להיות תמכי אוריתא, וכשנותן לעני כזה, נמצא שהוא בונה את התורה ממש על-ידי הצדקה שנותן לו, כי הוא מסמיך את התלמיד חכם ויכול לעסוק בתורה על-ידי זה, כי מקדם היה מתבטל מדברי תורה מחמת חסרון הפרנסה, כי אם אין קמח אין תורה (אבות פ"ק ג), ועכשיו על-ידי שזה נותן לו צדקה וסומך אותו, הוא יכול לעסוק בתורה, נמצא שזה עוסק בתורה על ידו, נמצא שהוא בחינת בונה את התורה, דהינו הימי טוב, שמגלה מתוך הימי רע מתוך דחק העניויות, שהם בחינת ימי רע, בחינת כל ימי עני רעים כנ"ל, ועל-כן הוא בחינת הצדיק, שהוא בונה גם כן את התורה, את הימי טוב, ומכניע הימי רע כנ"ל, ועל-כן על-ידי הצדקה זוכה לבחינת אהבה שבדעת, שהיא בחינת סתרי תורה, שהיא בחינת אורות הצחחות, כידוע, בבחינת (ישעיה נח) ותפק לרעב נפשך וכי אזי יבקע פשח ארץ וכי והשביע בצחחות נפשך, כי משם עקר השפע, בבחינת בני חיי ומזוני לאו בזכותא תליא מלתא כי אם במזלא תליא מלתא, שהיא המזל העליון, שהיא בחינת אהבה שבדעת, בחינת סתרי אוריתא, בחינת אוריתא דעתיקא סתימאה כידוע:

אות ז

זוהי בחינת מה שלעולם קורין פרשת מקץ בחנכה, כי זאת הפרשה מדברת מגדלת יוסף הצדיק שנתגדל בארץ מצרים על-ידי שפפה את יצרו, ועל-ידי זה זכה שנתבטל הרע נגדו, הינו הימי רע, ועל-כן נעשה מושל על כל ארץ מצרים, שהיא תקף הרע ערות הארץ, כי תקף הרע של ארץ מצרים נתבטל נגדו עד שנעשה מושל עליהם, והכניע כל הרע של מצרים עד שהיו יכולים ישראל להיות שם אחר כך בגלות (כמו שמובא בספרים), שבשביל זה הכרח יוסף להיות שם מקדם, כי אם לאו לא היו יכלים לסבל את הגלות של מצרים, שהיה שם תקף הרע מאד, אבל על-ידי כח של יוסף הצדיק שהתגבר על יצרו, על-ידי זה נכנע הרע של מצרים ונתבטל נגדו, ועל-כן היה יכול יוסף לפתר חלומות, כי החלום הוא מערב עם דברים בטלים, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה שזה בחינת התערבות הטוב עם הרע, כי האמת שיש בהחלום זה בחינת טוב, בחינת ימי טוב, והשקר ודברים בטלים של החלום, זה בחינת ימי רע, ומחמת שהימי רע מכסין על הימי טוב, בפרט בשנה בחלום, שאז הוא אחיזתם, כידוע, על-כן אי אפשר לעמד על פתרון החלום, אבל הצדיק כמו יוסף הצדיק שפפה את יצרו והכניע הימי רע, אזי תקף כששומע החלום, אזי הרע, הינו הימי רע, נופל ונתבטל ונתגליו רק הימי טוב, שהיא בחינת האמת והטוב שבחלום שהוא פתרון החלום, וזה בחינת חלום פרעה שלא ככלו כלם לעמד על פתרונו, כי חלומו היה שבע שני השבע ושבע שני הרעב, שזהו בחינה זו ממש שהתגבר שבע שני הרעב, שהם בחינת שבעת ימי רע, על השבע שני השבע, שהם ימי טוב, בבחינת ותבלענה הפרות הרעות וכי, עד אשר נתפסה ונתעלם לגמרי על-ידי הימי רע שפפה עליהם, בבחינת ולא נודע כי באו אל קרבנה, ועל-כן לא היה יכל שום אדם לעמד על פתרונו לברר האמת והטוב שבו כי אם יוסף הצדיק, כי אצלו נתבטלו הימי רע, בחינת שבע שני הרעב, ועל-כן היה יודע פתרון האמת של החלום, וזה להחיות עם

רב לקבץ אכל בשבע שני השבע, שהם בחינת ימי טוב, כדי שלא יוכלו להתגבר שני הרעב, שהם ימי רע, כי כשאתם זוכה לאיזה טוב, לבחינת ימי טוב, הוא צריך להשתדל להרבות מאד במעשים טובים ובעסק התורה כל מה שיוכל, בבחינת (קהלת ט) כל אשר תמצא ידך לעשות בכחך עשה עד שאתה בכחך, כמו שכתוב (שם יב) וזכר את בוראך בימי בחורתיך עד אשר לא יבואו ימי הרעה וכו', כי לכל אדם יש ימי טוב וימי רע, ובעת שמתגברין, חס ושלום, הימי רע על האדם וקשה לעמד נגדם, הוא צריך להשתמש עם כח הימי טוב שהיה לו בתחלה, דהינו מה שזכה לעשות טוב מקדם, על-כן כל זמן שאפטר בידו לעשות איזה טוב הוא צריך לחטף מאד ולמהר לעשות הרבה הרבה טוב עד שלא יבואו הימי הרעה, חס ושלום, כלי האי ואולי יוכל להתגבר על-ידי זה להכניע הימי רע, שזהו בחינת יוסף הצדיק שאסף וקבץ אכל בשני השבע כדי להחיות עם רב בימי הרע, כמו שכתוב, והיה האכל לפקדון וכו', כדי שאל-ידי זה לא יוכלו הימי רע לשלט על ישראל, כי מחייו עצמו ומתגברין עליהם על-ידי הטוב שאסף בימי הטוב, שזהו בחינת האכל שאסף יוסף בשבע שני השבע כי למחיה שלחו האלקים להחיות עם רב:

וזה בחינת חלום פרעה אחר הוא, כי לפתר חלום פרעה להכניע שבע שני הרעב ולגלות שבע שני השבע, הוא על-ידי הצדיק שזכה לאור האהבה שפדעת, שהוא בחינת יום אחד הוא ינדע לה' וכו', כנ"ל, וזהו חלום פרעה אחר הוא:

ועל-כן קורין פרשת מקץ בחנכה, כי כל זה הוא בחינת שמונת ימי חנכה שמדליקין בהם נרות חנכה, כדי שאיר אור האהבה שפדעת בשבעה ימים כדי לגלות בחינת שבע שני השבע שהם בחינת ימי טוב וכו', כנ"ל:

אות ח

ועל-כן נתקשה משה בשלשה דברים אלו שסימנם מ"ש"ה, שהם, מ"נורה וש"קלים וקדוש ה"חדש, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, כי בכל אלו השלשה דברים צריכין להמשיך אור האהבה שפדעת, 'מנורה' כנ"ל, בחינת נר חנכה, שהם בחינת נרות שבמקדש, שצריכין להדליקם ולהאירם מאור האהבה שפדעת, בבחינת אל מול פני המנורה ואירו שבעת הנרות, ועל-כן היה נר הפערי עדות לישראל שהשכינה שורה בישראל, שממנו היה מתחיל ובה היה מסיס, כי שם בנרות שבמקדש שורה אור האהבה שפדעת, ועל-כן שם עקר העדות על אהבת ישראל לאביהם שבשמים. 'שקלים' זה בחינת צדקה נדבת לב, שעל-ידי זה מאיר אור האהבה שפדעת, שמשם עקר השפע וכו' כנ"ל, וזה בחינת קדוש החדש למלאת הלבנה מפגימתה, בחינת לגלות הימי טוב ולהכניע הימי רע שאחזתם ממעוט הירח, כידוע, כי כשהימי רע מתגברין, חס ושלום, אזי נתצמצם האור של הימי טוב ונתמעט, שזהו בחינת פגימת הלבנה מעוט אור, וצריך להכניע הימי רע ולמלא את פגימת הלבנה שתהיה אור הלבנה כאור החמה וכו', על-ידי שממשיכין אור רב מלעלא, שעל-ידי זה נתרבה האור ונתבטל הצמצום והמעוט, שזה בחינת מלוי הלבנה מפגימתה, בחינת והיה אור הלבנה כאור החמה ואור החמה יהיה שבעתים וכו', כי אפלו כשנתמלא מעוט הירח וזכין לבחינת אור האהבה שפדעת לפי בחינתו, אף-על-פי-כן בבחינת העליונה הוא עדין בחינת אהבה שבזמן, ועל-כן צריכין שהבחינה העליונה תאיר עוד יותר ויותר למעלה מאור האהבה שפדעת העליון יותר. וזהו והיה אור הלבנה כאור החמה ואור החמה יהיה שבעתים כאור שבעת הימים, שהוא אור הגנוז משבעת ימי בראשית, שהוא בחינת התורה הגנוזה והצדיקים הגנוזים, בחינת וירא אלקים את האור כי טוב (כמבאר במאמר הנ"ל), יהי רצון שיתגלו במהרה בקמינו אמן:

אות ט

וְזֶה בְּחִינַת וּבְהִעֲלַת אֶהְרֹן אֶת הַנֹּרֹת בֵּין הָעֶרְבִים יִקְטִירֵנָה, כִּי קִטְרֹת הוּא בְּחִינַת שְׂמִיכְנֵינָה הַקְּלָפוֹת וְהִימִי רַע וּמְגִלִּין וּמְעִלִּין הַטּוֹב, בְּחִינַת אֶחָד עֶשֶׂר סִמְמֵי הַקְּטֹרֶת כִּידוּעַ, וְעַל-כֵּן מִקְטִירִין קִטְרֹת בְּעַת הַדְּלָקַת הַנֹּרוֹת, כִּי כְּשֶׁנִּכְנְעִין הִימִי רַע וְנִתְגַּלֶּה הַטּוֹב, שְׁזֶה בְּחִינַת קִטְרֹת, אֲזִי נִמְשָׁף וְנִתְּוֶסֶף בְּהַטּוֹב אֹר רַב מְלַעְלָא, שְׁזֶה בְּחִינַת הַדְּלָקַת הַנֹּרוֹת, כִּי נִתְּוֶסֶף וְנִמְשָׁף עַל הַטּוֹב אֹר רַב מְלַעְלָא, שְׁזֶהוּ בְּחִינַת אֹר רַב מְלַעְלָא הָאֵהָבָה שְׂבִדְעַת, כְּנִ"ל:

חנוכה ד:

על-פי מה שכתב רבנו במאמר המתחיל 'בראשית-לעיני כל ישראל' בלקוטי תניינא סימן סז, עין שם כל המאמר עד סופו:

וְהִנֵּה יֵשׁ מְאוּרֵי אֹר וּמְאוּרֵי אֵשׁ, וְהֵם זֶה לְעֻמַּת זֶה, וּמְאוּרֵי אֹר זֶה בְּחִינַת שֵׁם הַקְּדוֹשׁ, בְּחִינַת תְּלַת גִּוְנֵי דְעֵינָא וּבֵת עֵין, וְהֵם רְצוֹ לְהַשְׂפִּיחַ דְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּחִינַת מַחִין תְּפִלִּין, בְּחִינַת פֶּאֶר, בְּחִינַת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וְכֹי, וְהֵם לְעֵין שֵׁם הַקְּדוֹשׁ (עֵין שֵׁם הַיֵּטֵב):

אות א

וְזֶה בְּחִינַת חֲנֻכָּה, כִּי מְלָכוֹת גֵּן הִרְשָׁעָה עֲמָדוֹ עַל עַם יִשְׂרָאֵל לְהַשְׂפִּיחַם תּוֹרָתוֹ וְכֹי, וְאוֹרֵינָא שְׂמָא דְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כִּי הַתּוֹרָה הִיא גַם כֵּן ט"ו נ"ת"א, שֶׁהֵם תְּלַת גִּוְנֵי דְעֵינָא וּבֵת עֵין, וְהֵם רְצוֹ לְהַשְׂפִּיחַ תּוֹרָתוֹ וְלְהַעֲלִים שְׂמוֹ הַגְּדוֹל יִתְבָּרַךְ, וְגִזְרוּ לְכַתֵּב עַל קֶרֶן הַשּׁוֹר שְׂאֵין לָהֶם חֶלֶק בְּאֵלֶיךָ יִשְׂרָאֵל, וְרְצוֹ לְהַעֲלִים תְּפָאֶרֶת יִשְׂרָאֵל, כִּי זֶהוּ תְּפָאֶרְתְּנוּ שְׂאֵנוּ מִתְּפָאֶרִין בְּאֵלֶיךָ וְנִתְּוֶסֶף בְּשֵׁמוֹ הַגְּדוֹל וְהַקְּדוֹשׁ יִתְבָּרַךְ, בְּבְחִינַת אֶת ה' הָאֵמֶרְתָּ, לְשׁוֹן הַתְּפָאֶרוֹת, שְׂאֵנוּ מִתְּפָאֶרִין בְּשֵׁמוֹ הַגְּדוֹל יִתְבָּרַךְ עַל הַתּוֹרָה שֶׁהִיא בְּחִינַת תְּפָאֶרֶת יִשְׂרָאֵל, וְהֵם רְצוֹ לְהַעֲלִים כָּל זֶה, חֵס וְשְׁלוֹם, שְׁזֶה בְּחִינַת הַעֲלֵמַת הַפֶּאֶר וְהִיפִי שֶׁל יִשְׂרָאֵל, בְּחִינַת הַעֲלֵמַת מְאוּרֵי אֹר, שֶׁהֵם בְּחִינַת שֵׁם הַקְּדוֹשׁ כְּנִ"ל. וְזֶה בְּחִינַת וְטִמְאוּ כָּל הַשְּׂמֵנִים שֶׁל בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, זֶה בְּחִינַת מְאוּרֵי אֹר הַמְּאִירִין בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ, שֶׁהֵם בְּחִינַת שֵׁם הַקְּדוֹשׁ שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׂמֹן, בְּבְחִינַת לְרִיחַ שְׂמֵנֵיךָ טוֹבִים שְׂמֹן תּוֹרַת שְׂמֵךְ, וְכִמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַש"י שֵׁם טוֹב נִקְרָא עַל שֵׁם שְׂמֹן טוֹב וְכֹי, וְהֵם רְצוֹ לְהַעֲלִים בְּחִינַת שֵׁם הַקְּדוֹשׁ, בְּחִינַת מְאוּרֵי אֹר, וְלְהַגְבִּיר, חֵס וְשְׁלוֹם, שֵׁם הַטְּמֵאָה, וְכִשְׁגָּבְרָה מְלָכוֹת בֵּית חֲשׂוֹנוֹנָי וְנִצְחוּם, עֲשָׂאוּם יוֹם טוֹב וּקְבָעוּם בְּהִלָּל וְהוֹדָאָה, בְּחִינַת הַלְּוֹדוֹת וְלְהִלָּל לְשֵׁמֶךָ הַגְּדוֹל, לְהַגְדִּיל וּלְקַדְּשׁ שְׂמוֹ הַגְּדוֹל יִתְבָּרַךְ, כִּי אֲזִי נִתְגַּלֶּה שְׂמוֹ יִתְבָּרַךְ, בְּבְחִינַת וּלְךָ עֲשִׂיתָ שֵׁם גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ בְּעוֹלָמְךָ, וְזֶה בְּחִינַת גֵּר חֲנֻכָּה, שֶׁהוּא גֵּר שֶׁל שְׂמֹן, שֶׁהוּא בְּחִינַת מְאוּרֵי אֹר לְהַדְּלִיק וּלְהַאֲיר, בְּחִינַת מְאוּרֵי אֹר, שֶׁהֵם בְּחִינַת שֵׁם הַקְּדוֹשׁ כְּנִ"ל:

אות ב

כִּי הַדְּלָקַת גֵּר שֶׁל מְצוּהָ הוּא בְּבְחִינַת מְאוּרֵי אֹר, כִּי הָאֵשׁ שֶׁל קִדְשָׁה, דְּהִינּוּ גֵר שֶׁל מְצוּהָ, אֵינוֹ בְּבְחִינַת מְאוּרֵי אֵשׁ, רַק בְּבְחִינַת מְאוּרֵי אֹר, כִּי הַשְׂכִּינָה נִקְרָאת כְּבִיכּוֹל, אֵשׁ אֲכָלָה, כְּמוֹ שְׂכֵתוֹב, כִּי ה' אֵלֶיךָ אֵשׁ אוֹכְלָה הוּא וְכֹי. וְאֵיתָא בְּזֵהר הַקְּדוֹשׁ (בְּרִאשִׁית נָא) שֶׁנִּקְרָאת אֵשׁ אֲכָלָה דְּאֲכָלִי כְּלָא וְשָׂצִי כְּלָא,

אבל ישראל הדבקים בה מקבלי חיות ממנה, בבחינת ואתם הדבקים בה' אלתיכם חיים כלכם היום, הינו אף-על-פי שהוא אש אוכלה, ובכל מה שפוגעת נאכל ונשרף בגין דאכלי כלא ושצי כלא, אף-על-פי-כן ישראל הם דבקים בה ואינם נאכלים, חס ושלום, אדרבא מקבלי חיות ממנה, בבחינת ואתם הדבקים וכו'. וזה בחינת מאורי אור ומאורי אש, כי לגבי אמות העולם היא בבחינת מאורי אש, שהם בחינת תקיף הדין של השכינה, שמשם אחיזת מאורי אש, ועל-כן הם נאכלים ונשרפין על-ידי האש הזה, דאכלי כלא ושצי כלא כפי"ל, אבל ישראל הדבקים בה ומקבלי חיות ממנה, נמצא שאצלם הוא בחינת מאורי אור, כי אדרבה הם מקבלי חיות ממנה, ועקר החיות הוא המחין, כמו שכתוב, והחכמה תחיה, והמחין הם בחינת מאורי אור, נמצא שאצל ישראל אינה בבחינת מאורי אש, חס ושלום, רק בבחינת מאורי אור, שהם בחינת חיים ומחין, בבחינת ואתם הדבקים בה' אלתיכם חיים וכו', כי באמת כלא חד, ה' אחד ושמו אחד, ואפלו הסטרא אחרא נאחזת בקדשה ואין לה חיות רק על-ידי אחיזתה בקדשה, הינו שגם מאורי אש אחיזתם בקדשה, הינו כשסתלקין מאורי אור, שהם בחינת המחין הממתיקין הדין וכשהם נסתלקין אזי נשאר תקיף הדין, ומשם נאחזים מאורי אש, אבל ישראל הדבקים בה השכינה הם מקבלי חיות, כי נמשך עליהם בחינת מאורי אור, בחינת מחין, שהם בחינת חיים, בבחינת ואתם הדבקים בה' וכו', כפי"ל:

וזה בחינת הנס של חנכה, שהיה דולק מעט שמן שלא היה בו להדליק רק יום אחד והיה דולק שמונה ימים, כי השם יתברך הראה בזה כי השכינה שורה בישראל, וישראל הדבקים בה אינם נאכלים, רק אדרבה, מקבלי חיות ממנה, שזה בחינת מאורי אור, בבחינת שם הקדוש שנתגלה אז בנס של חנכה כפי"ל, וזה גלה השם יתברך בחוש, בנס של השמן שדלק מעט שמן כמה ימים, כי זה השמן היה ראוי שישרף בזלילה אחד, ובנס היה דולק כל כך להורות שאין שליטה למאורי אש, כי ישראל דבקים במאורי אור, כי מאורי אש הוא בחינת דאכלי כלא ושצי כלא כפי"ל, ועל-כן צריכו הרבה שמן כפי הזמן שצריכו להדליק, כי האש שורפת השמן, אבל עכשיו, על-ידי הנס של חנכה שנתגדל שם הקדוש יתברך ונתגברו מאורי אור ונכנעו מאורי אש, עשה השם יתברך נס והראה בחוש גם בגשמיות שאין שליטה למאורי אש רק למאורי אור, כי מעט שמן היה דולק ומאיר זמן רב ולא נשרף תוך ביום אחד כמו שהיה ראוי, כי נכנעו מאורי אש כפי"ל, וזה בחינת ואתם הדבקים וכו' חיים וכו', שאף-על-פי שישאל דבקים באש אוכלה, הם חיים, כי אצלם הוא בחינת מאורי אור, כי גם זה השמן דבוק באש ולא נשרף, כפי"ל, וזה בחינת הנס שהיה תמיד במנוחה של בית המקדש בנר המערבי שהיה דולק הרבה בנס, ואמרו רבותינו זכרונם לברכה כי נר המערבי הוא עדות שהשכינה שורה בישראל, הינו כפי"ל, כי ישראל דבקים בשכינה והם חיים כי אין האש אוכלת אותם, אדרבה, מקבלי חיות, וזה נראה בחוש בנס של נר המערבי שלא נשרף השמן על-ידי האש כראוי, כי היה דולק יותר מן השעור, וזה עדות על דבקות ישראל בהשכינה, בבחינת ואתם הדבקים וכו' כפי"ל. ועל-כן נקרא עדות, כי בודאי צריכו עדות על זה, כי אמות עולם לא היו מאמינים זאת שהשכינה שורה בישראל, כי אין אפשר לדבק בה' והלא אש אוכלה הוא, אבל באמת ישראל דבקים בה, ואדרבה הם מקבלי חיות ממנה, וזה היו רואים בחוש על-ידי הנס של נר המערבי, וזהו שנקרא עדות לכל באי עולם, שהשכינה שורה בישראל כי הם יכולים לדבק בה, בבחינת ואתם הדבקים וכו', שזהו בחינת הנס הזה של נר המערבי כפי"ל, וזה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, אין אפשר לדבק בו והלא אש אוכלה הוא? אלא הדבק בתלמידי חכמים וכו' כי התלמידי חכמים הוא בחינת הפאר של ישראל, שהוא בחינת מאורי אור, ועל-ידי זה יכולים לדבק בו כפי"ל (עין במאמר הנ"ל):

אות ג

וזה בחינת נר של שבת, כי בשבת אז נתגליו מאורי אור, כי שבת שמה דקדשא בריה הוא (כמו שכתוב שם), ועל-כן אז מצוה להדליק נר, כי נר שבת, שהוא נר של מצוה, הוא בחינת מאורי אור כפי"ל, ועל-כן בימי האמהות היו רואין זאת בגשמיות, שגם שבת הוא בבחינת מאורי אור כפי"ל, ועל-כן היה אצלם נר דולק משבת לשבת (כמו שפרש רש"י על פסוק, ויביאה יצחק האהלה וכו'), שזה בחינת חכמת מאורי אש והתגברות מאורי אור כפי"ל, וגם עתה אף-על-פי שאין אנו זוכים לראות זאת בגשמיות, אף-על-פי-כן באמת כל נר מצוה, כגון נר שבת או נר בית המקדש או נר חנכה וכיוצא, כלם הם בחינת מאורי אור כפי"ל, שזה בחינת ואתם הדבקים בה' וכו', וזה בחינת כי נר מצוה ותורה אור ודרך חיים תוכחת מוסר, דרך חיים תוכחות מוסר זה בחינת ואתם הדבקים וכו' חיים, כי השכינה, כפי"ל, הוא בחינת תוכחות מוסר, בחינת אשר יסרתו אמו, כי היא מיסרת ומזכירת כל העולם על-ידי דיניה, אבל אמות העולם הם כלים ונשרפים מדינין הקשים, בבחינת אש אוכלה דאכלי כלא ושצי כלא כפי"ל, אבל ישראל אינם כלים מדינין, חס ושלום, בבחינת כי אעשה כלה בכל הגוים אותך

לא אַעֲשֶׂה כָּלָה, וְעַלֵּיהֶם נֹאמֵר, וְאַתֶּם הַדְּבָקִים וְכוּ', כִּי הֵם מְקַבְּלִים חַיּוּת מִמֶּנָּה כִּנּוּ"ל, וְזֶהוּ וְדָרָךְ חַיִּים תּוֹכַחַת מוֹסֵר כִּנּוּ"ל, וְזֶהוּ בְּחִינַת כִּי גַר מִצּוּה, הֵינּוּ גַר מִצּוּה מִמַּשׁ, שֶׁהוּא בְּחִינַת מְאוּרִי אֹר כִּנּוּ"ל, וְזֶהוּ וְתוֹרָה אֹר, כִּי הַתּוֹרָה הוּא בְּחִינַת תְּלַת גּוֹנִין דְּעֵינָא וְבֵת עֵין, בְּחִינַת מְאוּרִי אֹר הַנּוּ"ל, וְזֶה וְדָרָךְ חַיִּים וְכוּ', כִּי כָּל זֶה הוּא בְּחִינַת דְּרָךְ חַיִּים תּוֹכַחַת מוֹסֵר, בְּחִינַת וְאַתֶּם הַדְּבָקִים וְכוּ', שְׁזֶה בְּחִינַת מְאוּרִי אֹר

אות ד

וְזֶה בְּחִינַת הַמְרָאָה שֶׁרָאָה מִשֶּׁה בְּסִנְהָ, שֶׁרָאָה שֶׁהִסְנָה בּוֹעֵר בְּאֵשׁ וְהִסְנָה אֵינּוּ אֶכְל, זֶה בְּחִינַת הַנּוּ"ל, בְּחִינַת אֵשׁ אוֹכְלָה דְּאֶכְלִי כְּלָא וְכוּ', וְאִי-עַל-פִּי-כֹן וְאַתֶּם הַדְּבָקִים וְכוּ' כִּנּוּ"ל, וְעַל-כֵּן הִרְאָה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא זֹאת לְמִשֶּׁה בְּתַחֲלַת הַהִתְקַרְבוּת שֶׁל יִשְׂרָאֵל, שֶׁרָצָה הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ לְהִרְאוֹת לְמִשֶּׁה בְּגִדְל אֶהְבֵּת יִשְׂרָאֵל שֶׁהוּא בּוֹחֵר בָּהֶם לְקַרְבָּם אֵלָיו מִכָּל הַשְּׂבָעִים אַמּוֹת, וְרַמְזוּ לוֹ זֹאת בְּסִנְהָ, כְּמוֹ שֶׁהִסְנָה בּוֹעֵר בְּאֵשׁ וְאֵינּוּ אֶכְל, כְּמוֹ כֵּן מִמַּשׁ יִשְׂרָאֵל הֵם יְכוּלִים לְדַבֵּק בְּה' אִי-עַל-פִּי שֶׁהוּא אֵשׁ אוֹכְלָה, כִּי עַלֵּיהֶם נֹאמֵר וְאַתֶּם הַדְּבָקִים בְּה' וְכוּ' חַיִּים וְכוּ' כִּנּוּ"ל. וְזֶה בְּחִינַת חֲנֻנְיָא מִיִּשְׂרָאֵל וְעִזְרָיָה שֶׁמְסַרֵי עֲצָמוֹן עַל קְדוּשַׁת הַשֵּׁם וְהַשְּׁלִיכוֹ אוֹתוֹן לְכַבֵּשׁ הָאֵשׁ וְלֹא נִשְׂרָפוּ, כִּי הֵם נִקְרָאִים בְּעַלְמֵי שָׁמַיִם טוֹב, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרִים לְבָרְכָה (מְדַרְשׁ קִהְלֵת עַל פְּסוּק טוֹב שֵׁם) מְצִינּוּ בְּעַלְמֵי שָׁמַיִם טוֹב שֶׁנִּכְנְסוּ לְמִקּוֹם הַמִּיתָה וְנִצְאוּ חַיִּים וְכוּ' שֶׁהֵם חֲנֻנְיָא וְכוּ', נִמְצָא שֶׁהֵם בְּעַלְמֵי שָׁמַיִם טוֹב, שֶׁהוּא בְּחִינַת מְאוּרִי אֹר, וְעַל-כֵּן לֹא שָׁלַט בָּהֶם הָאֵשׁ שֶׁהוּא בְּחִינַת מְאוּרִי אֵשׁ כִּנּוּ"ל, כִּי עַלֵּיהֶם נֹאמֵר וְאַתֶּם הַדְּבָקִים וְכוּ' כִּנּוּ"ל, וְעַל-כֵּן הִיא חֲשֻׁדָּרְפָּנִי וּפְחוּתָא שֶׁהַשְּׁלִיכוֹ אוֹתֵם לְכַבֵּשׁ נִשְׂרָפוּ מִשְׂבִּיבֵי דְנוּרָא, כִּי כְּנֻגַד הָאֻמּוֹת הָיָה הָאֵשׁ מִבְּחִינַת אֵשׁ אוֹכְלָה דְּאֶכְלִי כְּלָא וְשִׂצֵי כְּלָא, וְזֶה הָאֵשׁ בְּעֲצָמוֹ כְּנֻגַד יִשְׂרָאֵל, בְּחִינַת בְּעַלְמֵי שָׁמַיִם הוּא בְּבְחִינַת מְאוּרִי אֹר, בְּחִינַת וְאַתֶּם הַדְּבָקִים וְכוּ' כִּנּוּ"ל, וְגַם זֶהוּ בְּעֲצָמוֹ בְּחִינַת אֲבָרָהּ אֲבִינוּ עָלְיוֹ הַשְּׁלוֹם שֶׁנִּשְׁלַף לְכַבֵּשׁ הָאֵשׁ וְנִצָּא חַי וְהָרָן מֵת שֵׁם בְּאוֹתוֹ אֵשׁ, הֵינּוּ כִּנּוּ"ל, בְּחִינַת אֵשׁ אוֹכְלָה דְּאֶכְלִי כְּלָא וְכוּ' וְאַתֶּם הַדְּבָקִים וְכוּ' כִּנּוּ"ל, וְזֶה פְּרוּשׁ אֲתָה הוּא ד' הָאֶלְקִים אֲשֶׁר בְּחִרְתָּ בְּאֲבָרָם וְהוֹצֵאתוֹ מֵאוּר כַּשְׂדִּים, כִּי בְּזֶה הַהוֹצֵאוֹ מֵאוּר כַּשְׂדִּים מִכַּבֵּשׁ הָאֵשׁ בְּזֶה בְּחִרָה בּוֹ, כִּי זֶה בְּחִינַת קְדוּשַׁת יִשְׂרָאֵל הַנִּבְחָרִים מִשְּׂבָעִים אַמּוֹת, בְּחִינַת וְאַתֶּם הַדְּבָקִים וְכוּ', שֶׁהֵם דְּבָקִים בְּאֵשׁ אוֹכְלָה, וְאִי-עַל-פִּי-כֹן חַיִּים כְּלָמֶם וְכוּ', נִמְצָא שֶׁעַל-יְדֵי זֶה הִנֵּס שֶׁהִצִּילוֹ מִכַּבֵּשׁ הָאֵשׁ שֶׁלֹּא שָׁלַט בּוֹ הָאֵשׁ, שְׁזֶה בְּחִינַת וְאַתֶּם הַדְּבָקִים וְכוּ', בְּזֶה הִרְאָה הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ שֶׁבְּחִרָה בּוֹ מִכָּל הָאֻמּוֹת לְהִיּוֹת דְּבוּק בּוֹ, כִּי כָּלֶם אֵינָם יְכוּלִים לְדַבֵּק בּוֹ בְּגִיּוֹ דְּאֶכְלִי כְּלָא וְשִׂצֵי כְּלָא, רַק אֲבָרָהּם וְזָרְעוֹ לְבַד כִּנּוּ"ל, בְּבְחִינַת וְאַתֶּם הַדְּבָקִים כִּנּוּ"ל. וְזֶהוּ אֲשֶׁר בְּחִרְתָּ בְּאֲבָרָם וְהוֹצֵאתוֹ מֵאוּר כַּשְׂדִּים, 'בְּחִרְתָּ דִּיקָא, כִּי בְּזֶה שֶׁנִּצַּל מֵאֵשׁ, שְׁזֶה בְּחִינַת וְאַתֶּם הַדְּבָקִים וְכוּ', בְּזֶה הוּא מִבְּחָר מִכָּל הָאֻמּוֹת כִּנּוּ"ל, וְזֶהוּ, וְשִׁמְתָּ שְׁמוֹ אֲבָרָהּם, זֶהוּ בְּחִינַת הַגְּדֵלַת הַשֵּׁם שֶׁהוּא בְּחִינַת מְאוּרִי אֹר, הַפֶּךְ מְאוּרִי אֵשׁ, שֶׁעַל-יְדֵי בְּחִינָה זוֹ נִצַּל מִכַּבֵּשׁ הָאֵשׁ כִּנּוּ"ל:

אות ה

וְזֶה בְּחִינַת שְׁזָמוֹן הַדְּלָקַת גַּר חֲנֻכָּה מִשְׁתַּשְׁקַע הַחֲמָה, כִּי שְׁקִיעַת הַחֲמָה זֶה בְּחִינַת שְׁקִיעַת הָאוֹר, שְׁאֵז מִתְעוֹרְרִין מְאוּרִי אֵשׁ (כְּמוֹ שְׁמִבְּאָר שֵׁם בְּמִאֲמַר הַנּוּ"ל), וְעַל-כֵּן אֵזִי דִיקָא הוּא זְמוֹן הַדְּלָקַת גַּר חֲנֻכָּה, שֶׁהוּא בְּחִינַת מְאוּרִי אֹר כִּנּוּ"ל, כְּדִי לְהַאִיר בְּחִינַת מְאוּרִי אֹר לְהַכְנִיעַ מְאוּרִי אֵשׁ, שְׁזֶה בְּחִינַת הִנֵּס שֶׁל חֲנֻכָּה כִּנּוּ"ל, כִּי עַל-יְדֵי גְדֵל הִנֵּס שֶׁל חֲנֻכָּה נַעֲשֶׂה עֲתָה כְּמוֹ בְּשִׁבְתָּ שְׁאִין שְׁלִיטָה לְמְאוּרִי אֵשׁ רַק לְמְאוּרִי אֹר

אות ו

ועל-כן נקרא חנכה, על שם חנכת המזבח שנתחנך אז בימי בית שני, וכן קורין בחנכה פרשת הנשיאים מה שהקריבו בעת הקמת המשכן, כי הקמת המשכן ובית המקדש זה בחינת מאורי אור, כי שם מאירין מאורי אור (כמו שמבאר שם), וזהו בחינת נר של חנכה כנ"ל, ועל-כן הם שייכים זה לזה

חנוכה ה:

ענין חנכה:

על-פי מה שכתב רבנו במאמר בהעלתך וכו' בסימן כא, עין שם, שיש שכל מקיף ושכל פנימי, והפנימי מקבל מהמקיף, והמקיף אי אפשר להשיג עד לעתיד שייכנסו המקיפים לפניו, בחינת ועטרותיים בראשיהם (כמבאר שם, עין שם), וכל המבוכות והקשיות של המחקרים כלם הם בשכל המקיף, ומחמת שזה השכל הוא מקיף, על-כן אי אפשר להבין זאת, כגון הקשיא של הידיעה והבחירה, השכל הזה של הידיעה והבחירה הוא בשכל המקיף, על-כן אי אפשר להם להבין זאת ונשארו בקשיא אצלם, וכיוצא בזה, ואיתא שם שעל-ידי בחינת שבעת הנרות מאיר המקיף לפניו, שזה בחינת בהעלתך את הנרות

אות א

והנה איתא בדברי רבותינו זכרונם לברכה, שבה הפסוק בהעלתך וכו' מרמז נר חנכה, הינו כי נר חנכה הוא בחינת הארת המקיפים לפניו על-ידי בחינת שבעת הנרות, כי הנס היה כנגד מלכות יון הרשעה שעמדה על ישראל, ומלכות יון זה בחינת חכמות חיצוניות, שהם חכמות יוניות, כמו שקראו רבותינו זכרונם לברכה חכמות חיצוניות על שם חכמות יוניות, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה: מהו שילמד את בנו חכמות יוניות, ואלו החכמות חיצוניות שהם חכמות יוניות שממשם כל האפיקורסית. עמדה על ישראל להשפיתם תורתם ולהעבירם וכו', הינו שהתגברו באפיקורסית החכמות שלהם להעביר דת תורתנו הקדושה, חס ושלום. וזה בחינת שאמרו רבותינו זכרונם לברכה שטמאו כל השמנים, בחינת שמן משחת קדש, דהינו הדעת והשכל שטמאו כל השכליות על-ידי חכמות שלהם, שהשליכו אפיקורסית וקשיות בתוך כל השכליות דקדשה, שהם בחינת שמנים כנ"ל, ונעשה נס ומצאו צלוחית של שמן חתום בחותמו של כהן גדול, כי באמת הקשיות שלהם אינם קשיות כלל, רק שאי אפשר להבין זאת מחמת שהוא בשכל המקיף כנ"ל, שזה השכל המקיף אי אפשר להבין עד לעתיד לבא, ובעולם הזה זה השכל סתום וחתום, וזה בחינת מה שכתב רבנו נרו יאיר (בלקוטי תנ"א סימן יב) שכל הפירות והסטרוא אחרא מקבלין חיות מכבוד עליון, מבחינת איה שהוא סתום ונעלם, הינו שכל כחם מבחינת שכל המקיף שהוא סתום ונעלם, בחינת איה, שמחמת שאי אפשר להשיג זה השכל, על-כן הם מקשים כל הקשיות והאפיקורסית שלהם כנ"ל. נמצא שיינקתם וכחם מקדשה העליונה שהוא השכל המקיף בחינת איה, וכשזוכין להבין זאת שהקשיות אלו נמשכין מבחינת איה, בחינת מקיף, שבאמת אי אפשר להבין זאת, ומחמת זה בעצמו קשה להם כל הקשיות שלהם, אזי כשמבינים זאת נתבטלים כל הקשיות שלהם, כי יודעים שאינו קשה כלל, רק שאי אפשר להבין זאת מחמת שהוא בחינת שכל המקיף, אדרבה זוכים לידע שיש קדשה גבה ועליונה מאד, שממש נמשך אלו הקשיות, שהוא בחינת איה, בחינת מקיף, וזהו בחינת צלוחית של שמן חתום בחותמו של כהן גדול שמצאו בבית המקדש. הינו שמצאו שמן חתום, הינו דעת שהוא חתום ונעלם,

בחינת מקיף, בחינת אינה, וזהו חתום בחותמו של כהן גדול, כי כהן גדול נכנס לפני ולפנים ביום הכפורים, הינו בחינת כתר, בחינת אינה, שהוא השכל העליון, בחינת אינה מקיף כנ"ל. הינו שמצאו והשיגו שכל הכפירות נמשכין על-ידי שיש שכל עליון, בחינת מקיף שאי אפשר להשיגו שממש נמשך כל הקשיות שלהם, וכשמצאו והשיגו זאת זה היה הנס נגד מלכות ון הרשעה, דהינו נגד חכמות ון, כי השיגו שהקשיות אינם כלום, רק שהם בשכל המקיף כנ"ל. וזהו ולא היה בו אלא כדי להדליק יום אחד ונעשה נס ודלק שמונה ימים, כי זה השכל המקיף לא יתגלה ולא יאיר עד לעתיד שהוא יום אחד יודע לה' וכו', וזהו שלא היה בהשמן החתום הנ"ל כדי להאיר רק יום אחד, הינו לעתיד לבא, שהוא יום אחד יודע לה' וכו', ונעשה נס ודלק בו שמונת ימים, הינו שיום אחד הנ"ל האיר בתוך השבעת ימים שהם בחינת עולם הזה, בחינת שבעת הנרות הנ"ל, שעל דם מאיר המקיף לפנים, ועל-ידי זה השיגו שאינו קשה כלל על-ידי שקבלו הארה מאור המקיף, נמצא שעקר הנס נעשה בשבעת ימים (כמובא בפוסקים), דהינו שיום אחד הנ"ל בחינת עולם הבא, שהוא בחינת המקיף האיר על-ידי שבעת הנרות, בחינת שבעת הימים בחינת עולם הזה. ועל-כן צריכין להדליק כל השמונה כדי להאיר ביום אחד של חנכה ההארה של בחינת עולם הבא שהוא בחינת יום אחד כנ"ל, ומשם נמשך הארה לכל שבעת הימים, בחינת עולם הזה כנ"ל, כי מחמת שהם טמאו כל השמנים, דהינו שקלקלו באפיקורסית שלהם כל השכליים דקדשה, על-כן הצרכו לעורר מחדש השכל של עולם הבא, בחינת המקיף כדי לקבל ממנו הארה לעולם הזה לתוך השכל הפנימי כנ"ל. ועל-כן בכל יום מוסיף והולך, כדי לחזר בכל יום ליום ראשון, כי ביום ראשון מדליק אחד וביום שני שנים, דהינו א"ב, וביום שלישי אב"ג, נמצא שבכל יום חוזר אל הראשון, כי יום ראשון מאיר בכל השבעת ימים כנ"ל:

חנכה ו:

על-פי מה שכתב רבנו זכרוננו לברכה במאמר המתחיל תהמת יכסימו וכו' (בסימן ט), עין שם כל המאמר:

והפלה, שהתפלה הוא בחינת אמונה, בחינת נסים למעלה מהטבע, בחינת ארץ ישראל, בחינת יעקב ובניו, כי י"ב נסחאות התפלה כנגד י"ב שבטי בני יעקב וכו', עין שם. אבל פשטאדם עומד להתפלל באין עליו מחשבות ובלבולים ונשאר בחשך ואין יכול להתפלל, ועקר העצה לזה פשהאדם רואה שמבלבלין אותו מאד מאד מתפלתו ועבודתו, ואין לו שום עצה ותחבולה להפלט מהם, אזי עקר עצתו הוא רק אמת, דהינו שתראה שיצאו הדבורים מפיד באמת, ואפלו לפי מדרגתך במקום שאמתה שם על כל פנים תראה שיצא הדבור מפיד באמת, כי הדבור שיצא באמת הוא מאיר לו לצאת מהחשך, כי באמת יש פתחים הרבה בחשך וכו', עין שם, רק שהפסיל בחשך הולך ואין רואה הפתח, ואמת הוא אור השם ותברך בעצמו, ועל-כן על-ידי הדבור שמדבר באמת לפי מדרגתו, על-ידי זה האמת מאיר לו השם ותברך, כביכול, איך לצאת מהחשך שהוא נצד בו, בבחינת פתח דבריך יאיר, וזה צהר תעשה לתבה, ויש אומרים אבן טוב ויש אומרים חלון, והחלוק בין אבן טוב לחלון, כי אבן טוב מאיר בעצמו, בחינת אמת שמאיר בעצמו, כי יש חלוקים בין האמת, והכל לפי גדל האמת, כי עקר השתוקקות של השם ותברך אינו אלא אל האמת וכו' (עין שם כל זה היטב היטב):

כי זה עצה נפלאה מאד ושוה לכל נפש לצאת מעמקי החשך אפלה, על-ידי האמת שהוא אור השם ותברך בעצמו, כביכול, בבחינת ה' אורי, כי השם ותברך הוא עצם האמת:

אות א

וזה בחינת גר חנכה, כי חנכה הוא זמן תפלה והודאה להשם ותברך, כמו שכתוב, וקבעו שמונת ימי חנכה אלו להודות ולהלל וכו', כי אז נעשו נסים גדולים ואומרים אז על הנסים וכו', ונסים הם בחינת

תפלה למעלה מהטבע פנ"ל, ועקר התפלה הוא על-ידי האמת שהוא אור המאיר לצאת מהחשך פנ"ל. וזה בחינת נר חנכה, בחינת שלח אורף ואמתף וכו', כי זה ידוע שהנס של חנכה, וכן כל הנסים נעשים כן בכל זמן בכל שנה ושנה, הינו כשגברה מלכות הרשעה להשפיעם תורתך ולהעבירם על חקי רצונך, וכן בכל אדם ובכל זמן כשמתגברת ומתפשטת הסטרא אחרא על האדם ורוצה לבטל אותו ולמנועו מעבודת ה' מכל וכל, חס ושלו, ואמרו כתבו לכם על קרן השור שאין לכם חלק וכו', ואזי אין שום עצה ותחבולה להמלט על נפשו כי אם על-ידי האמת, דהינו שיראה לפי מדרגתו למשך עצמו רק אל האמת לאמתו, ויסתכל רק אל האמת באמת, וכן בתפלה אף-על-פי שאי אפשר לו להתפלל בשום אופן, אף-על-פי-כן יראה על כל פנים לדבר הדבור של התפלה אמת, ואז האמת יאיר לו לצאת מהחשך פנ"ל, וזה בחינת נר חנכה שהוא בחינת אור האמת, בחינת שלח אורף ואמתף פנ"ל, שעל-ידי זה יוצאים מהחשך ויכולין להתפלל, שזה בחינת ימי חנכה שקבעו בתפלה להודות ולהלל וכו', ועל-כן נר חנכה היא למטה מעשרה טפחים, כי מעולם לא ירדה שכונה למטה מעשרה, ועל-כן שם הוא מקום אחיזתם, ושם דיקא מדליקין נר חנכה סמוך אצל הפתח, בבחינת פתח דבריך יאיר וכו', להורות שדיקא למטה מעשרה טפחים במקום אחיזת הסטרא אחרא, גם שם יכולין למצא הפתח להתקרב אל הקדשה על-ידי אור האמת, שיכולין להמשיך האמת גם שם, ועל-ידי אור האמת שהוא בחינת נר חנכה יכולין להתקרב להשם ותברך בכל מקום, אפילו למטה מעשרה טפחים שאין שם השקאת השכינה, כי יכולין למצא הפתח על-ידי אור האמת פנ"ל, וזה בחינת נר חנכה סמוך לפתח, בחינת ופתח התבה בצדה תשים (פמבאר בפמאר הנ"ל), כי חנכה היא בחינת תבת נח. (פמובא בתקונים), בחינת ותנח התבה וכו' בחינת חנכה, כי בחנכה פסקו מי המבול, כמו שפרש רש"י שבכ"ז בכסלו פסקו הגשמים נמצא שבימי חנכה פסקו מי המבול, כי חנכה היא בחינת תבת נח, הינו בחינת הדבור היוצא באמת בחינת צהר תעשה לתבה פנ"ל, שעל-ידי זה נצולין ממי המבול, כי כשאדם עומד להתפלל והמחשבות מבלבלין אותו מאד מאד, והמחשבות זרות הם בחינת מי המבול, כמו שכתוב במקום אחר (בסימן מד), ולפעמים על-ידי הפגמים של אדם שפוגם ביותר מתגרין עליו הבלבולים מאד מאד. וזה בחינת והמים גברו מאד על הארץ ויכסו כל ההרים הגבוהים וכו' ממש עשרה אמה מלמעלה גברו המים וכו', הינו שמתגברים הבלבולים ביותר למעלה מכל הישוב, ואפילו מכל ההרים הגבוהים, דהינו שמתפשטים כל כף המחשבות זרות והבלבולים עד שאין רואה שום צד הצלה ואין לו מקום לאחז עצמו ולעמד שם, כי המים גברו מאד למעלה מכל ההרים, וכאלו נפל לתוף התהום ממש, אזי מאן יבוא עזרו, ואיך אפשר לו להתפלל או לעסק בעבודתו מתוף השכת תהום כזה, ואזי עקר התקון והצלה הוא רק על-ידי בחינת תבת נח, בחינת צהר תעשה לתבה, דהינו שידבר הדבור באמת לפי מדרגתו ממקום שהוא, ואזי על-ידי זה, על-ידי הדבור של אמת, בחינת תבת נח, נכנעין מי המבול. וכן על-ידי זה רואה הפתח איך לצאת מהחשך פנ"ל, וזה בחינת נר חנכה שהוא בחינת תבת נח

אות ב

וזה בחינת פד של שמון שהיה חתום בחותמו של כהן גדול, שעל-ידי זה נעשה הנס של חנכה, כי היננים טמאו כל השמינים, בחינת שמון משחת קדש, הינו קדשת הדעת, ועל-ידי שטמאו כל המחיו, לא היה אפשר לדבר שום דבור של קדשה, כי הדבור כפי הדעת, כמו שכתוב מפיו דעת ותבונה, והיה הנס על-ידי השמון שהיה חתום בחותמו של כהן גדול, זה בחינת חותם אמת, כי אמת הוא בחינת חותם, בחינת חותמו של הקדוש ברוך הוא אמת, כי הכהן גדול היה נכנס לפני ולפנים לכפר שם על עוונות בני ישראל לטהרם ולהוציאם מכל העוונות על-ידי הקטרת שהניח על האבן שתיה, כי האבן שתיה ששם היה עומד הארון עם לוחות האבן, זה בחינת נקדת האמת, כי האבן שתיה ממנו השתת העולם, ועקר יסוד העולם הוא אמת, כי על אמת עומד העולם, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (אבות פרק א) כי השם יתברך מקים העולם, וחותרו של הקדוש ברוך הוא אמת, ועל-כן נקדת האבן שתיה שהוא יסוד העולם הוא בחינת נקדת האמת, שזה עקר יסוד וקיום העולם שממנו השתת העולם, ועל-כן שם היה עומד הארון שהיו מנחים בו הלוחות, דהינו התורה היא עקר האמת בחינת תורת אמת, ועל-כן נקרא אבן שתיה, בחינת לוחות האבן, הינו בחינת אבן טוב הנ"ל, שהיא עקר האמת המאיר בעצמו, בחינת אבן טוב פנ"ל, כי הלוחות היו של אבן טוב, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה של סנפירינין היה וכו', ועל-כן שם במקום האבן שתיה שם עקר עלית התפלה, כי זה שער השמים, כי עקר עלית התפלה על-ידי האמת, ועל-כן שם היה הכהן גדול יכול לטהר את ישראל מעוונות להוציאם מהחשך על-ידי שנקנס לפני ולפנים והתקרב עצמו לעצם נקדת האמת, ועל-ידי זה היה יכול להמשיך האור המאיר לצאת מהחשך של העוונות שהוא אור האמת פנ"ל, ועל-ידי זה נתפריין כל העוונות, כי מעלין כל הקדשה וכל הניצוצות הקדושים מן הסטרא אחרא על-ידי

הפתחים שנתגליו על-ידי אור האמת כנ"ל, שאזי כל ניצוצות הקדושים רואין את הפתחים ויוצאין מהחשך לאור, ואז נתבטל הסטרא אחרא ונתכפרין כל העוונות:

אות ג

ועל-כן יעקב אבינו עליו השלום, כשבא למקום שהוא במקום האבן שתיה, נאמר שם, "וישכב במקום ההוא". שמרמוז על הגלות, כי ראה יעקב ששם הוא מקום תפלה, אך כשיעקב אבינו ראה תקף הגלות הזה שבגלות הזה נפלה התפלה מאד ואין שמים על לב להתגבר להתפלל כראוי וכל זה מחמת שהסטרא אחרא מתגברת מאד ומתפשטת על האדם ומסבבת אותו בכמה וכמה מיני בלבולים עד שאי אפשר לו להתפלל כלל, עד שמחמת זה כמה וכמה בני אדם כמעט הרב נתיאשו עצמן מן תפלה בכונה ומתפללים רק בצפה לבד בלי פונת הלב כלל, מחמת שנדמה להם שאי אפשר להתגבר על רבוי המחשבות המבלבלין מאד, ויעקב אבינו שראה כל זה, על-כן שכב במקום ההוא, שהניח את עצמו לתוך בחינת שנה. במקום ההוא המרמוז על תקף הגלות הזה שהתפלה הוא בבחינת שנה בלי פונה כעת. וראה אז שבבחינת שנה, הינו שבתקף הגלות שמתגברת הסטרא אחרא מאד על עבודת התפלה. אז אין שום עצה להנצל כי אם על-ידי האמת כנ"ל, דהינו לראות לדבר הדבור באמת במקום שהוא. ועל-ידי זה יכולין לצאת מן החשך ולעלות בתכלית העליה. וזהו, "ויחלם והנה סלם מצב ארצה וראשו מגיע השמימה וכו'". סלם בגימטריא קול, בחינת הקול קול יעקב, שהוא קול היוצא באמת, בחינת תתן אמת ליעקב, כי קול כלול מאש, מים, רוח, בחינת אמת שכלול משלשה קצוות, כידוע, הינו על-ידי הקול היוצא באמת, שזהו בחינת סלם מצב ארצה, הינו אף-על-פי שהקול היוצא באמת עומד במקום נמוך מאד בחינת סלם מצב ארצה, בחינת אמת מארץ תצמח, אף על-פי-כן וראשו מגיע השמימה, כי תקף שמדבר הדבור והקול של אמת מאיר לו האמת ועולה בתכלית העליה עד לשמים. וזהו, "והנה מלאכי אלקים עלים וירדים בו". הינו בחינת עולם המלאכים שהוא העליון משלשה העולמות המבארים במאמר הנ"ל, שהם עולם השפל ועולם הכוכבים ועולם המלאכים שהאדם מקים אותם בתפלתו על-ידי הדבור שיוצא מפיו באמת, עין שם, וזהו, "והנה מלאכי אלקים וכו'". הינו מבחינת עולם המלאכים, שהוא העליון, והתחתון כלול בעליון, עולים וירודים בו, הינו שעקר עלייתם וירידתם, הינו עקר קיומם על-ידי הסלם הנ"ל, הינו על-ידי הקול היוצא באמת, שהוא מקים כל העולמות כנ"ל. ואזי "ויירא ויאמר וכו' אין זה כי אם בית אלקים וזה שער השמים", שהפיר יעקב, כי עקר עליית התפלה ותקונה הוא רק על-ידי האמת כנ"ל, וזה בחינת ויצק שמן על ראשה, שהוא בחינת אור, בחינת שמן של חנכה, שהוא בחינת אור האמת כנ"ל. ועל-כן יעקב דיקא ראה כל זה, והוא גלה מקום הבית המקדש שהוא מקום התפלה יותר מכל האבות, כי אברהם קראו הר וכו', (כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה פסחים פח). כי יעקב הוא בחינת אמת כנ"ל, בחינת תתן אמת ליעקב, ועל-כן על דוד דיקא נתגלה מקום התפלה, שהוא הבית המקדש, בחינת כי ביתי בית תפלה, כי עקר התפלה הוא על-ידי האמת כנ"ל, שהוא בחינת יעקב כנ"ל. וזה בחינת חנכה, שהוא בחינת חנפת הבית המקדש, שהוא בחינת תפלה כנ"ל, כי על-ידי נר חנכה בחינת אור האמת כנ"ל, על-ידי זה עקר תיקון התפלה, בחינת כי ביתי בית תפלה כנ"ל:

אות ד

ועל-כן קורין בחנכה שנים עשר נשיאים של שנים עשר שבטים, שזה בחינת עליית התפלה ותקונה, בחינת שנים עשר נוסחאות התפלה כנגד שנים עשר שבטים שתעלה התפלה דרך המטה והשבט השניף לה, בחינת איש למטה אבתיו ותשלחו, (כמבאר במאמר הנ"ל, עין שם):

אות ה

וזה בחינת שמונת ימי חנכה, כי עלית ותקוון התפלה הוא בבחינת שמונה ימים, בחינת תמני פרסי, (המבאר במאמר הנ"ל על מאמר רבה בר בר חנא, עין שם). כל חמשה חמשי תורה ושלש תפלות ביום שעל-ידי שמונה בחינות אלו התפלה בשלמות, כי עקר אור האמת זוכין על-ידי התורה שהוא תורת אמת. ועל-כן אמרו רבותינו זכרונם לברכה (מדבר רבא איכה בפתיאה), הלואי אותי עזבו ותורתני שמרו. מתוך שהיו מתעסקין בה, המאור שבה היה מחזירן למוטב. כי על-ידי התורה זוכין לאור האמת, שעל-ידי זה רואין הפתחים איד לצאת מהחשך, ועל-ידי זה חוזרין למוטב, ועל-כן שלמות התפלה הוא על-ידי התורה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, מסיר אָנוּ משמע תורה וכו'. וזה בחינת שמונת ימי חנכה כל בחינת תמני פרסי הנ"ל, שהם שלמות התפלה כנ"ל:

אות ו

וזה בחינת משיח שכלול מכל התפלות והוא מעלה כל תפלות ישראל לשער השַׁיך לו וכל זה על-ידי שהוא בבחינת אמת, כי על משיח נאמר, "שלח אורף ואמתך וכו'", ועקר שם משיח, על שם שהוא משיח בשמן משחת קדש, שהוא בחינת אור האמת כנ"ל, בחינת שמן של חנכה וזה בחינת הכהן גדול שהוא זוכה לכנס לפני ולפנים להתקרב לעצם נקודת האמת, שהוא מקום הארון, נקודת האבן שתיה, שער השמים כנ"ל. וכל זה על-ידי בחינת אמת בחינת שמן הנ"ל, שהוא בחינת אור כנ"ל, כי הכהן הגדול נמשח בשמן המשחה, כמו שכתוב, "והכהן הגדול אשר יוצק על ראשו שמן המשחה וכו'":

אות ז

ועל-כן יעקב דיקא גרד לגלות מצרים, (כמו שמבאר במאמר הנ"ל), והשם תברך הבטיחו, "אנכי ארד עמך מצרימה ואנכי אעלה גם עלה". על-ידי האמת, שהיא בחינת יעקב כנ"ל:

"הלא אנכי טוב לך וכו'". כי פשיזר האדם תבת אנכי, הינו אנכי ה' וכו', הינו בחינת האמת, בודאי יכול לעלות מכל הנפילות והירידות, כי בכל מקום נמצא ה'. וזהו, "אנכי ארד עמך וכו' ואנכי אעלה וכו'", כי חנה הוא בחינת התפלה, שהוא בחינת אשה יראת ה', וזהו בחינת חנה לשון תחנה ובקשה, וחנה הייתה מרת נפש, כמו שכתוב, "והיא מרת נפש כי כעסיתה צרתה גם כעס". דהינו הסטרא אחרא שהיא צרתה של התפלה מתגברת על התפלה ומכעסת אותה ומבלבלת את האדם מן התפלה בכמה מיני בלבולים כנ"ל, ואזי התפלה היא בבחינת מרת נפש, בחינת ונפשה מרה לה, ואזי העצה והתקון לזה הוא רק שיראה שיצא הדבור באמת כנ"ל, וזה בחינת ויאמר לה אלקנה אישה הלא אנכי טוב לך מעשרה בנים, "אנכי דיקא, בחינת אנכי ה' אלקיך, בחינת אנכי ארד עמך מצרימה ואנכי אעלה גם עלה הנאמר בעת שירד הוא ובניו לגלות מצרים, שמרמו על י"ב נסחאות התפלה בגלות מצרים, (כמבאר במאמר הנ"ל), ואז הבטיחו השם יתברך ליעקב, "אנכי ארד עמך ואנכי אעלה וכו'", כי על-ידי בחינת אנכי שפיזר האדם בכל מקום שהוא תבת אנכי, הינו אנכי ה', כי השם יתברך נמצא בכל מקום ואזי בכל מקום שהוא יכול להתקרב להשם יתברך על-ידי שידבר הדבור באמת לפי מדרגתו ואזי זה הדבור האמת יאיר לו, כי אמת הוא אור השם יתברך בעצמו כנ"ל, וזהו, "ואנכי אעלה גם עלה". וזהו, "הלא אנכי טוב לך מעשרה בנים". עשרה בנים הם בחינת עשרה כתרין וכו', הינו בחינת עשר ספירות, כמובא, ולפעמים יש אחד שפגם ונפל מכל העשרה כתרין דקדשה והתגברו כנגדו כל

העֵשֶׂר כְּתָרִין אַחֲרֵים וְאֵז בּוֹדָאֵי אֵינּוּ יָכוֹל לְהִתְפַּלֵּל כָּלֵל וּנְפֹשׁוֹ מְרָה לּוֹ, וְהַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ חוֹמֵל עָלָיו גַּם כִּן וְחוֹשֵׁב מִחֲשָׁבוֹת לְבַל יִדַּח מִמֶּנּוּ נֶדַח וְנוֹתֵן לוֹ עֶצֶה הֵלֵא אֲנֹכִי טוֹב לָךְ מֵעֲשָׂרָה בְּנִים, כִּי כִּשְׁתֹּזְכֹר בְּחִינַת אֲנֹכִי, הֵינּוּ אֲנֹכִי ה' זֶה טוֹב מִכָּל הָעֲשָׂרָה בְּנִים, כִּי אֶף-עַל-פִּי שֶׁהִתְגַּבְּרוּ כָּל הָעֵשֶׂר כְּתָרִין דְּמִסְאָבוֹתָא עַל-יְדֵי שְׁפָגַם בְּכָל מַדּוֹת דְּקִדְשָׁה עִם כָּל זֶה בְּחִינַת אֲנֹכִי טוֹב מִכָּלֵם, כִּי הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ. נִמְצָא בְּכָל מְקוֹם וְקָרוֹב ה' לְכָל קִרְאָיו לְכָל אֲשֶׁר יִקְרְאוּהוּ בְּאֵמַת וְכוּ' כְּנִ"ל:

אות ח

וְזֶה בְּחִינַת חֲנֻכָּה שֶׁהוּא בְּחִינַת חֲנִי"ה כִּי, (כְּמִבְּאֵר בְּפָנוֹת). כִּי זֶה בְּחִינַת שֵׁם הַקְּדוֹשׁ, שֶׁהוּא בְּחִינַת עֵצֶם הָאֵמַת, כְּבִכּוֹל, בְּחִינַת אֲנֹכִי כְּנִ"ל, בְּחִינַת וְה' אֱלֹקִים אֵמַת. וְעַל-יְדֵי זֶה נִשְׁלַם הַתְּפִלָּה שֶׁהִיא בְּחִינַת אֵשׁה רְאֵת ה', בְּחִינַת חֲנִי"ה כְּנִ"ל. וְזֶה בְּחִינַת שְׂמוּאֵל הַנְּבִיא שֶׁבָּא מִמִּנְה שְׂמִדְתּוֹ אֵמַת, בְּחִינַת וְגַם נֶצַח יִשְׂרָאֵל לֹא יִשְׁקַר, כִּי שְׂמוּאֵל תִּקְוֵן בְּחִינַת הַנְּצַח, כְּמִוִּבְא. וְזֶה בְּחִינַת חֲנֻכָּה, כְּמִוִּבְא. וְזֶה בְּחִינַת וְנִתַּתְּ לְאֵמַתָּה זֶרַע אֲנָשִׁים, שֶׁדָּרְשׁוּ רְבוּתֵינוּ זְכוּרִים לְבָרְכָה שְׂמִשְׁח לְשָׂנִי אֲנָשִׁים שְׂאוֹל וְדוּד, כִּי עַל-יְדֵי שְׂתִקְוֵן בְּחִינַת הַנְּצַח, שֶׁהוּא בְּחִינַת אֵמַת כְּנִ"ל, בְּחִינַת וְגַם נֶצַח יִשְׂרָאֵל לֹא יִשְׁקַר כְּנִ"ל. עַל-יְדֵי זֶה זָכָה לְמִשְׁח מְלָכִים שְׂנֵמְשָׁחִין בְּשִׁמּוֹן מִשְׁחַת קִדְשׁ, שֶׁהוּא בְּחִינַת אֵמַת כְּנִ"ל, כִּי הַמֶּלֶךְ הוּא בְּחִינַת תְּפִלָּה, שֶׁהוּא בְּחִינַת מְלָכוֹת. וְעַל-כֵּן עֶקֶר מְלָכוֹת עַל-יְדֵי שְׂנֵמְשָׁח בְּשִׁמּוֹן, שֶׁהוּא בְּחִינַת אֵמַת כְּנִ"ל: שְׂעַל-יְדֵי זֶה עֶקֶר תִּקְוֵן הַתְּפִלָּה, שֶׁהִיא בְּחִינַת מְלָכוֹת כְּנִ"ל:

אות ט

וְזֶה בְּחִינַת גֵּר חֲנֻכָּה מוֹסִיף וְהוֹלֵךְ בְּכָל יוֹם, כִּי מַעְלִין בְּקִדְשׁ וְלֹא מוֹרִידִין, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רְבוּתֵינוּ זְכוּרִים לְבָרְכָה, כִּי בַתְּחִלָּה הָאֵמַת בְּצִמְצוּם גְּדוֹל בַּעַת שֶׁהוּא מִנַּח בְּתִקְוֵן הַגְּלוּת, אֲבָל עַל-יְדֵי שְׂמִקְרָב עֲצֵמוֹ אֵל הָאֵמַת לְפִי מִדְּרָגָתוֹ, עַל-יְדֵי זֶה מַעַט נִקְדַּת הָאֵמַת מֵאִיר לוֹ עַד שֶׁיֵּצֵא מִתּוֹךְ הַחֲשָׁד, כִּי בְּכָל יוֹם מוֹסִיף וְהוֹלֵךְ הָאוֹר, כִּי בְּכָל יוֹם מֵאִיר הָאֵמַת בְּיוֹתֵר עַד שֶׁעוֹלָה בְּתַכְלִית הָעֲלִיָּה בְּבְחִינַת וְאֲנֹכִי אֶעֱלֶךְ גַּם עֲלֶה עֲלֶיָה אַחַר עֲלֶיָה, בְּחִינַת מַעְלִין בְּקִדְשׁ וְכוּ':

אות י

וְזֶה בְּחִינַת חֲנֻכָּה חֲנִי"ו-כִּי, בְּחִינַת כִּי אֵתְנוֹן דְּמִיחְדִּין יִשְׂרָאֵל בְּכָל יוֹם, הֵינּוּ בְּחִינַת אֵמוּנָה, כִּי עַל-יְדֵי גֵר חֲנֻכָּה, שֶׁהוּא בְּחִינַת אֵמַת זֹכִין לְאֵמוּנָה תְּפִלָּה כְּנִ"ל, כִּי עֶקֶר הָאֵמוּנָה הוּא עַל-יְדֵי אֵמַת, כְּמִבְּאֵר בְּמְקוֹם אַחַר (בְּסִימּוֹן ז), צָדֵק כִּד אֵתְחַבֵּרַת בְּאֵמַת אֵתְעַבְדִּית אֵמוּנָה, עֵין שֵׁם:

אות א

ענין ארבע פרשיות שקורין באדר, כי שנים עשר חדשים הם כנגד י"ב שבטי י"ק שמלכות דקדשה עומדת עליהם, כי החדשים הם נמנין ללבנה, שהוא בחינת מלכות כדוע. ועל כן עקר שלמות ומלוי החדשים ותקונן תלוי בתקון הברית, כי עקר פגם הלבנה הוא על-ידי פגם הברית, כמובא, בבחינת יהי מארת חסר וא"ו שהוא החיות והמלוי, והוא"ו הוא בחינת תקון הברית, כמו שכתב רבנו זכרון לברכה (בסימן יא) וכשנחסר זאת הוא"ו, שהוא בחינת תקון הברית, שהוא החיות, כי עקר החיים תלוי בתקון הברית, (כמובא בדברי רבנו כמה פעמים. אזי הוא חס ושלום, מארת-חסר, שזה בחינת פגם ומעוט הירח. ועל-כן יש י"ב ראשי חדשים בשנה כנגד י"ב שבטי י"ק כפ"ל, כי ראש חדש הוא תקון הירח בבחינת הביאו עלי כפרה, כי אז מתחיל הירח להתמלאת ועקר המלוי והתקון הוא על-ידי תקון הברית, על-כן הם שנים עשר ראשי חדשים כנגד שנים עשר שבטי י"ה, שהוא בחינת תקון הברית שמלכות דקדשה עומדת עליהם, כי עקר קיום ועמידת המלכות דקדשה הוא על-ידי תקון הברית וכנגד זה הם שנים עשר ראשי חדשים, שהם, 'כפרה לכל יתולדתם, כל בחינת תקון הברית שבהם נתתקון בחינת מלכות דקדשה, שהוא בחינת הירח כפ"ל. ומלכות הרשעה, שהוא פגם הברית, שהוא מלכות עמלק, שהוא זהמת הנחש, היא כנגד מלכות דקדשה וכוונת תמיד אחר מלכות דקדשה לנק משם. ועקר יניקתם מבחינת רגלון בבחינת רגליה וכו', כי פגם הברית הוא סטרא דמונתא, ועל-כן עמלק כרוף תמיד אחר שבט דן, כמו שכתוב, "ויזנב בך כל הנחשלים". כפ"ל כל הפוגמים בברית, וכמו שכתב רבנו מזה במאמר "ויביוס הבכורים" (בסימן נו). כי שבט דן הוא דגל רביעי האחרון שבכל הדגלים, כי הוא מאסף לכל המחנות והוא בחינת רגלון, ועל-כן כרוף שם אחריו מלכות עמלק. ועל-כן גם בבחינת השנה עקר התגבורתם בתקופה האחרונה שהיא תקופת טבת, שהם שלשה חדשים האחרונים מן השנה טבת, שבט, אדר, כי ארבע תקופות השנה של שלשה חדשים הם כנגד ארבעה דגלים שנתלקו י"ב שבטי י"ה הנ"ל:

נמצא, שעקר התגבורתם בתקופת טבת כפ"ל. וזה בחינת ותלקח אסתר אל המלך בחדש העשירי הוא חדש טבת, כי אסתר היא בחינת מלכות דקדשה, (כמובא בדברי רבנו זכרון לברכה. ועקר התגבורתם בחדש האחרון והסוף של כל השנה שהוא חדש אדר, ועל-כן אז התגבר המן, שהוא מלכות הרשעה, מלכות עמלק, ועל-כן קורין אז בחדש אדר ארבע פרשיות, שהם בחינת תקון מלכות דקדשה שהיא בחינת ד', (כמו שכתב רבנו. כי עקר עמידתה על ארבעה דגלים, ארבע תקופות כפ"ל, כי אלו הארבע פרשיות, הם בחינת תקון הברית שעל-ידי זה נתתקון בחינת המלכות כפ"ל, כי פרשת שקלים הוא להזהיר על נתינת השקלים, דהינו צדקה, שהיא עקר תקון הברית ושלמות ומלוי מלכות דקדשה בבחינת צדקה תציל ממנות. וזה בחינת לכפר על נפשתיכם, שכתוב בשקלים, הינו לכפר ולתקון בחינת המלכות שהוא בחינת נפש. ובפרט הצדקה של השקלים שהיא בשביל מעשה המשכן והקרבנות, שכל זה הוא בבחינת תקון הברית ותקון העגל, שהוא פגם הברית, (כמובא לעיל). ואחר כך קורין פרשת זכור, כי על-ידי תקון הברית שנעשה על-ידי הצדקה זוכין להכניע מלכות עמלק כפ"ל, שהוא כרוף אחר שבט דן בחינת רגלון, כנזכר שם בפרשת זכור, "ויזנב בך כל הנחשלים וכו" כפ"ל. ועל-ידי שאזכין להכניען אזי עושין פורים שהוא על גס מפלת המן ועמלק. ואחר כך קורין פרשת פרה, כי אחר כך כשזכין לנצח ולהכניע המן-עמלק בחינת פגם הברית כפ"ל אזי מטהרין עצמן על-ידי הפרה שהיא מטהרת מטמאת מת, שהוא אבי אבות הטמאה, בחינת פגם הברית כפ"ל. וזה נעשה על-ידי הצדקה בחינת שקלים הנ"ל, בבחינת צדקה תציל ממנות כפ"ל, כי על-ידי תקון הברית, על-ידי זה נמשך הטהרה והכפרה על-ידי הפרה בבחינת תבא אמו ותקנח על בנה, בחינת אם לבנה, שדם נעקר ונעשה חלב, שזה נעשה על-ידי תקון הברית כפ"ל. בחינת כנשר יעיר קנו כפ"ל, כי הפרה הוא לתקון חטא העגל, שהוא בחינת פגם הברית כפ"ל. ואזי כשנטהר ונתקן פגם הברית ומעבירין ומסלקין סטרא דמונתא אזי קורין פרשת החדש, כי על-ידי כל זה נתתקנו ונתמלאו החדשים ואז נתקדש החדש בחינת החדש הזה לכם ראש חדשים וכפ"ל. וזה שקורין הארבעה פרשיות במפטיר, כי מפטיר הוא בחינת מלכות, כי מפטיר הוא השביעי והאחרון של כל הקוראים שזה בחינת מלכות. וכל הארבעה פרשיות באין לתקון ולהשלים בחינת מלכות שהוא בחינת ד' כפ"ל. ולהכניע מלכות

המון-עמלק, שהוא פנגד מלכות דקדשה וכלול גם כן מכל הארבע מלכיות, (כמו שכתב רבנו זכרוננו לברכה). וכן מחמת זה קורין ארבעה קרואים בראש חודש, כי אז הוא תקון המלכות, שהוא בחינת ד' כנ"ל:

אות ב

וזה ששמענו מרבנו זכרוננו לברכה שזמן נתינת הצדקה של ארץ ישראל הוא בחודש אדר, כי אז הוא זמן נתינת הצדקה כדי להכניע בחינת המון-עמלק, שהוא כרוז אחר רגלי הקדשה, שהוא בחינת אדר, שהוא סוף השנה כנ"ל. וכן אמרו רבותינו זכרונם לברכה באחד באדר משמיעין על השקלים כנ"ל, ובפרט צדקה דארץ ישראל, שעל גדה נכלליו ביותר במלכות דקדשה, שהיא בחינת שמירת הברית, כי ארץ ישראל הוא בחינת אשה יראת ד' ונחלקת לשנים עשר גבולין נגד י"ב שבטי י"ה, שהן בחינת י"ב חדשים כנ"ל שמלכות דקדשה עומדת עליהן כנ"ל, וכשנותן צדקה של ארץ ישראל הוא נכלל באוירא דארץ ישראל, כמו שכתב רבנו (בסימן מד), וזכה על-ידי זה לשמירת הברית, שהוא מלכות דקדשה כנ"ל. ועל-כן הזמן לזה בסוף י"ב חדשי השנה, שהוא אדר כנ"ל:

אות ג

וזה בחינת מצות מתנות לאביונים בפורים, כי על-ידי הצדקה מכניעין קלפת המון כנ"ל, שהוא בחינת פגם הברית כנ"ל, ועל-כן רצה המון לבטל צדקות ישראל, כמו שכתוב, "ועשרת אלפים כבר כסף אשקל על גנזי המלך", כדי לבטל כח השקלים, פמובא. מאחר שיגיע שעקר הכניעתו, שהוא אבי אבות הטמאה, פגם הברית, הוא הצדקה כנ"ל, על-כן רצה לבטל הצדקה על-ידי השפעתו למקומות אחרים, אבל השם יתברך הפר עצתו וקלקל מחשבתו, אדרבא, נתן כח בצדקה של ישראל להכניע אותו ולבטל כח של עשרת אלפים כבר כסף, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, כבר הקדימו שקליהם לשקליך. וכל זה נעשה על-ידי הכח של מרדכי, שהוא פנגד המון שבקלפה ומרדכי פנגדו ממש בקדשה, כי מרדכי הוא זקן שבקדשה בחינת עתיק יומין, (פמובא בדברי רבנו זכרוננו לברכה במקום אחר), ויש לו כח להכניע ולשבר קלפת המון-עמלק הנ"ל, ולזכות את ישראל לתקון הברית, אמן:

פורים א

הלכות פורים:

הלכה א:

ענין פורים וקריאת המגלה, על-פי מה שכתב רבנו במאמר "ויביוס הבכורים" (בסימן נו), עין שם היטב

הפמאמר:

כל

והנה עקר התגברות מלכות הרשעה, שהוא המן-עמלק, הוא כשהמלכות דקדשה היא בהסתר, בחינת הסתר אסתיר, כמו שכתוב, "ולאם מלאם יאמץ". ועל-כן התגבר המלכות אחרון על-ידי פגם וחטא האכילה שגרם להם להנות מסעדה של אותו רשע, על-ידי זה התגבר עליהם, כי על-ידי פגם האכילה הוא הסתרת פנים, בבחינת והסתרת פני והיה לאכל, כמו שכתב רבנו זכרוננו לברכה במקום אחר (בסימן מז). כי על-ידי פגם האכילה כשאנינה בכשרות יכולים לפל חס ושלום, מהשבעים פנים של תורה לבחינת שנה, שהיא בחינת הסתרת פנים, כמו שכתב רבנו מזה במאמר "פתח רבי שמעון ואמר, עת לעשות לה' הפרו תורתך" (בסימן ס), עין שם. ועל-כן נתייעץ לעשות הסעדה בסוף גלות בבל, דהינו בסוף השבעים שנה של גלות בבל, כי שבעים שנה של גלות בבל הוא בחינת שנה, בחינת מי אכא דנייס שבעים שנין, שכתוב במאמר הנ"ל, בחינת ימי שנתינו בהם שבעים שנה זרמתם שנה יהיו, בחינת בשוב ה' את שיבת ציון היינו כחלמים, שזה קאי על שבעים שנה של גלות בבל, כמו שפרש רש"י זכרוננו לברכה. ועל-כן בסוף השבעים שנה, שאז הוא התגברות השנה, בחינת ההסתרה הנ"ל, על-כן כשראו המן ואחרון שיעדו לא נגאלו ישראל ולא נתעוררו משנתם, על-כן סבר שלא יגאלו ויתעוררו עוד, כי עד השבעים שנה יש תקנה להתעורר משנה מאחר שיעדו לא נפלו מכל השבעים פנים, ועל-כן היה ראוי שיהיה הגאולה תכף ומיד בסוף השבעים שנה ולא תאחר אפלו רגע, כי כשיתעבב יותר משבעים שנה ונופלים, חס ושלום, מכל השבעים פנים, אזי קשה מאד להתעורר מהשנה כי אם על-ידי בחינת הדרת פנים, שזה אי אפשר להיות כי אם על-ידי משיח שיבא במהרה בימינו, שהוא בחינת הדרת פנים, בבחינת ועד עתיק יומין מטא וכו'. עתיק יומין זה בחינת הדרת פנים, כמו שכתוב שם במאמר "פתח רבי שמעון" הנ"ל, עין שם היטב, ועל-כן כשראו שלא נגאלו בסוף השבעים שנה, כי טעו בחשבון, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, על-כן נתייעצו להגביר השנה עליהם ולהפילם מכל השבעים פנים, שהם בחינת שבעים שנה על-ידי האכילה, שעל-ידי זה נופלים לבחינת שנה פני"ל, ועל-כן עשו סעדה בסוף השבעים שנה כדי שיהנו ישראל מהם, כי זה דויע שכל סעדתו של אותו רשע היה כדי להכשיל ישראל באכילת אסור וכנ"ל. וזה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה בימים ההם כשבת המלך על פסא מלכותו וכו', כשנתישב מלכותו, כי חשב וטעה וכו', כי על-ידי טעותו שסבר שפבר כלו השבעים שנה ולא נגאלו, על-כן לא יגאלו עוד, כי יפלו, חס ושלום, לשנה יותר משבעים שנה פני"ל. ועל-כן עשה משתה דיקא כדי להכשיל ישראל כדי להגביר עליהם השנה ולהפילם, חס ושלום, מכל בחינת השבעים שנה, שהם בחינת שבעים פנים של תורה כדי שעל-ידי זה תתקיים מלכותו פני"ל, ועל-כן באותו סעדה יעץ המן הרשע להרג את ושתי המלכה, שכל זה היה עצת הסטרא אחרא וכונתה היה כדי שעל-ידי זה יתגלגל הדבר ותלקח אסתיר אל בית המלך, כדי להביא בחינת מלכות בהסתרה בתרה ביניהם, אבל באמת היה כח במרדכי לגלות ההסתרות, (כמו שכתב רבנו שם), וגם יש לו כח לעוררם ולהקיים מהשנה והנפילה מכל השבעים פנים, על-ידי פגם האכילה הנ"ל, כי מרדכי הוא בחינת רב חסד, בחינת הדרת פנים, בחינת עתיק יומין, בחינת ספורי מעשיות של שנים קדמוניות שעל-ידי זה יכולין לעורר מהשנה של כל השבעים פנים הנ"ל, כי מרדכי בגימטריא רב חסד, (פמובא במאמר הנ"ל):

וזה שמצינו שכל עקר הגאולה הוא הביא מרדכי על-ידי ספור מעשה בחינת ויגד מרדכי לאסתיר המלכה, שספור המעשה שהיה לאסתיר, שהיא בחינת ההסתרה, בחינת שנה כדי לעורר מהשנה ולגלות ההסתרה על-ידי זה פני"ל. וכן היה בסוף שעל-ידי זה באה הגאולה אז, כמו שכתוב, "ובלילה הוא נדדה שנת המלך" שנת מלכו של עולם, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה. וזה היה על-ידי ספורי מעשיות של בחינת מרדכי, כמו שכתוב, "ויאמר להביא את ספר הזכרונות דברי הימים וכו' וימצא כתוב אשר הגיד מרדכי", שמצאו ספורי מעשיות של מרדכי בחינת רב חסד פני"ל, כי על-ידי ספורי מעשיות של מרדכי שספור לאסתיר, שהיא בחינת כנסת ישראל שבאו בהסתרת פנים בבחינת שנה פני"ל, ועל-ידי זה הקיצם ועוררם מהשנה והחזירם בתשובה, על-ידי זה גרם בחינת התעוררות השנה לעלא, בחינת נדדה שנת המלך הנ"ל, כי על-ידי אתערותא דלתתא הוא אתערותא דלעלא. וזה בחינת ותאמר אסתיר למלך בשם מרדכי, שבחינת אסתיר, דהינו כנסת ישראל, היה לה פתחון פה להמליץ טוב על ישראל, כי ספרה למלכו של עולם והביאה למעלה ספורי מעשיות של מרדכי, שעל-ידי זה היה התעוררות השנה פני"ל. וזהו בחינת קריאת המגלה שקבעו לדורות לקרות המגלה בכל שנה ושנה. והיא עקר המצוה של פורים כדי לעורר את ישראל בכל שנה מבחינת שנה על-ידי ספור מעשה של שנים קדמוניות, שזה בחינת המגלה שהיא דבר יקר מאד וכל עקרה הוא בחינת ספור מעשה שמתחלת, "ויהי בימי אחרון שש". וכן עד סוף המגלה הכל הולך על דרך ספור מעשה והוא מעשה של מרדכי ואסתיר שהוא בחינת מעשה של שנים קדמוניות, שעל-ידי זה מעוררין מהשנה בכל שנה ושנה בבחינת והימים האלה נזכרים ונעשים בכל שנה ושנה. שהמעשה של הימים האלה

מביאים לבחינת זכרון בכל שנה וכו', שהיא בחינת התעוררות השנה שהיא בחינת שכחה, כי השנה הוא הסתלקות המחין, שזה בחינת שכחה שרצה המן להגביר עליהם בבחינת הפיל פור, שהיא בחינת שכחה, כמובא. וכן בכל שנה נעשה זאת, (כמובא בספרים) ועל-ידי קריאת המגלה כנ"ל מבטלין השכחה בחינת השנה כנ"ל. וכן מהאי טעמא אמרו רבותינו זכרונם לברכה, צריך לפשטה פאגרת, כי היא כמו ספור מעשה שמספרין מאגרת מעשה שהיה בימי מרדכי ואסתר, בחינת מעשה של שנים קדמוניות

אות ב

והנה עקר התגברות המן היה בחדש אדר שאז רצה להתגבר על-ידי שראה שאז מת משה שהוא היה עקר וכלל קבלת התורה, שעל-ידי התורה מגלין ההסתרות, כמו שכתוב במאמר "וביום הבפורים" הנ"ל, וסבר שמאחר שמת משה אז נתבטל כח עסק התורה ואי אפשר לגלות ההסתרה עוד, ומחמת זה התגבר אז, כי הוא כנגד מלכות דקדושה, וכשהמלכות דקדושה בבחינת ההסתרה על-ידי שאין עוסקין בתורה, אזי מתגבר בחינת המן-עמלק. וזה בחינת הקל קול יעקב והידיים ידי עשו בזמן שהקול קול יעקב אין הידיים וכו', כי על-ידי קול יעקב שהוא עסק התורה, שעל-ידי זה מגלין ההסתרות, ואזי אין כח למלכות הרשעה, שהיא בחינת ידי עשו, שהיא מלכות המן-עמלק שהוא מזרע עשו. וזה בחינת הפיל פור הוא הגורל, כי למעלה פלו טוב ושם בשרשם אפלו הסטרא אחרא בשרשה הוא טוב ולמטה נתפרדו לימין ושמאל, שהם סטרא דקדושה וסטרא אחרא ולמעלה נשפע שפע החיים תמיד שהיא פלו טוב. וצריך לעשות כלים לקבל החיות שזה נעשה על-ידי עסק התורה, שהיא בחינת ימים ומדות שעל זה מקבלין החיות לתוך הכלים והמדות, (כמו שכתבאר שם). וכשאין עסק התורה חס ושלום, אזי נכנסת חס ושלום, הסטרא אחרא ומקבלת החיות הנשפע מלמעלה בבחינת תחת עבד כי מלך ושפחה כי תירש וכו'. והגורל הוא בחינת עלמא דאתי, כמו שכתוב, "ותנוח ותעמד לגרף לקח הימין", כמרמו בדברי רבנו זכרונם לברכה במקום אחר, ושם בבחינת עלמא דאתי הוא גורל אחד פלו טוב, כי שם הוא בחינת פלו טוב פלו אחד ואין שום רע כלל ולמטה משם מתפרדו לשני גורלות גורל אחד לה' וגורל אחד וכו', שזה בחינת פח הבחירה שיש פח ביד כל אחד לבחור לעצמו גורלו וחלקו. על-כן צריכים לשמר מאד את הזכרון שהיא לאדבקה מחשבתה בעלמא דאתי. כי למטה בבחינת הימים, בחינת עולם הזה, קשה מאד וכבד על האדם לבחור בגורל הטוב מחמת ששני הדרכים נתונים לפניו וגם אפשר לטעות לפעמים חס ושלום, להמיר טוב ברע או רע בטוב, אבל כשמדבק מחשבותיו בעלמא דאתי ששם פלו טוב גורל אחד פלו לה', אזי בודאי לא תמעד אשוריו, כי משם יוכל להמשיך דרך הטוב שילך בה בעולם הזה ויוכל לבחור לו דרך החיים והטוב אפלו בתוך הימים בעולם הזה. על-ידי שמחשבתו דבוקה תמיד בעלמא דאתי שמשם יוצאים כל הדרכים כנ"ל:

וזה בחינת ראה נתתי לפניך היום את החיים ואת הטוב וכו' ובחרת ב'חיים', בפתח הבית מורה על החיים הידועים, שהיא עלמא דאתי, שהיא מקור החיים, הינו מחמת ששני הדרכים נתונים לפניך, על-כן העצה שתדבק מחשבתך בעלמא דאתי ותבחר בחיים הידועים חיים הנצחיים שמשם תוכל להמשיך לך דרך נכונה דרך החיים שתלך בו בעולם הזה. וזה שהתפאר דוד המלך, עליו השלום, על שפלו לו גורל הטוב מלמעלה, דהינו שזכה שנשפע לו מגורל העליון בחינת עלמא דאתי שהוא פלו לדי כנ"ל נמשך לו גם למטה שיהיה גורלו טוב בעולם הזה להיות בחלקו של הקדוש ברוך הוא, וזהו, "ה' מנת חלקי וכוסי", שזכה להיות בחלקו של השם יתברך "כי אתה תומיד גורלי". אתה זה בחינת עלמא דאתי בחינת אתה הוא ה' האלקים שזה בחינת עלמא דאתי שהוא פלו טוב בחינת ה' הוא האלקים וזה אתה תומיד גורלי. 'תומיד', לשון השפלה וירידה, כמו שפרש רש"י שם, הינו שבחינת אתה, בחינת עלמא דאתי משם ירד ונשפע לי גורלי הטוב להיות ה' מנת חלקי כנ"ל. וכל זה הוא על-ידי התורה, שעל זה ממשיכו החיים לתוך הימים והמדות, דהינו שממשיכו החיים ממקור החיים מעלמא דאתי, לתוך הימים והמדות לזכות לגורל הטוב כנ"ל. וזהו "חבלים נפלו לי בנעמים", שזכיתי לחלק הנעים על-ידי "אף נחלת שפרה עלי", על-ידי בחינת התורה שהיא "נחלת שפרה" בחינת "אמרי שפרי" כי התורה היא בחינת תפארת, כמובא. וזה בחינת ונתן אהרן על שני השעירים גרלות וכו', כי כדי להמשיך גורל של שם בזמין וגורל של שמאל בשמאל, על-כן הוצרך להגביה ולנשא שני הגרלות שהם זמין ושמאל שניהם לה' ששם בשרשם פלו טוב, ואזי יוכל להמשיך משם כרצונו לתן לכל אחד חלקו וגורלו כראוי, ולא יחליף ולא ימיר חס ושלום, שיהיה חס ושלום, של שם בשמאל שזה היה כשלא היה הכהן הגדול הגון ולא היה יכל לאדבקה מחשבתו בעלמא דאתי. ועל-כן המן הרשע הפיל פור הוא הגורל שרצה להפיל גורל, להפיל ממש שרצה להפיל הגורל שהוא מקור החיים להמשיך לעצמו לחלקו וגורלו חס ושלום, להמשיך הגורל והחיים לסטרא אחרא חס ושלום כנ"ל.

וזה בחינת הפיל פור, שהוא בחינת שכחה, כמובא וכנ"ל, שהוא סטרא דמותא, בחינת נשכחתי כמת מלב, שרצה להפיל הגורל הנ"ל לחלקו חס ושלום, למטה, שהוא בחינת שכחה סטרא דמותא, בחינת הפיל פור הפך הגורל, בחינת עלמא דאתי שהוא מקור החיים, בחינת זכרון כנ"ל, כי רצה להמשיך הגורל למטה לחלקו לבחינת פור, בחינת שכחה כנ"ל. ולא עלה בידו טעותו כי אם בחדש אדר שאז מת משה וסבר שנתבטל כל התורה כנ"ל שאזי יוכל להמשיך לעצמו הגורל חס ושלום, כנ"ל. וזהו "הפיל פור הוא הגורל וכי' ומחדש לחדש שנים עשר הוא חדש אדר", כמובא במאמר "ואלה המשפטים" (בסימן יוד). אבל באמת מרדכי שהיה גם כן בחינת התורה היה לו כל לגלות ההסתרות ולהכניעו ולהוציא ממנו כל יניקתו שניק מהקדשה ולעשות מזה תורה חדשה בבחינת חיל בלע ויקיאנו, (כמו שכתב רבנו שם). דהינו שהיה לו כל להכניע הרע ולהגביה החיות שיש שם, עד שרש יניקתם ממקור החיים ואזי ישוב ויתהפך החיות שהיה אצלו בגלות ויהיה נעשה מזה תורה חדשה כנ"ל. וזה בחינת מה שכתב רבנו שם, שעל-ידי שפכניעין העצבות רוח, שהוא זקמת הנחש, שהיא בחינת עמלק, שעל-ידי זה בחינת עצבון ידים, בחינת וידי משה כבדים וכי', על-ידי זה שפכניעין אותו אזי יכולין לשאת את הידים בחינת אשא אל שמים ידי, ומשם מקבלים דבורים בחינת אלו ואלו דברי אלקים חיים, עין שם, הינו על-ידי שפכניעין הרע הנ"ל, על-ידי זה מנשאים את הידים שהם יד ימין ויד שמאל שמשם אחיזת הסטרא אחרא מנשאים שניהם למעלה לבחינת עלמא דאתי, שזה בחינת שמים אש ומים ביחד, בחינת אלו ואלו דברי אלקים חיים כלו טוב וכלו אחד, בחינת כונן שמים בתבונה שזה בחינת רעם גבורתיו מי יתבונן. מי יתבונן דיקא, בחינת בינה עלמא דאתי ששם כלו אחד אלו ואלו וכי' כנ"ל. ועד שם צריך להגביה הידים הנ"ל, ואזי נמשך משם דעת גדול מאד, שהוא בחינת תורה חדשה שנעשה מהסתרה הנ"ל, בבחינת חיל בלע ויקיאנו כנ"ל. כי זאת התורה היא תורה גבה ועליונה מאד, (כמו שכתב רבנו שם). וזה בחינת המגלה שהיא נעשית מבחינה הזאת, כי על-ידי שהתגבר המן והיה אז הסתרה גדולה מאד בחינת הסתר אסתיר, על-ידי זה אחר כך פשעו לנצחו על-ידי זה נעשה מבחינת ההסתרה הזאת תורה חדשה, שהיא בחינת המגלה, שהיא תורה חדשה שנעשה מזה כנ"ל. (וכמו שכתוב לעיל מזה בהלכות קריאת התורה, עין שם), ועל שם זה נקראת מגלה, עין שם, שהיא נעשה מהתגלות ההסתרה כנ"ל:

אות ג

וזה הדבר נעשה בכל דור ודור ואצל כל אחד ואחד מישראל כשעושה תשובה באמת כראוי, כי זה בחינת תשובה שמי שנוטה מדרך הטוב ובחר לעצמו חלק וגורל הרע חס ושלום, אזי אי אפשר לו שיתתקן וישוב לדרך הטוב כי אם על-ידי תשובה שהוא בחינת שבת, בחינת עלמא דאתי, כמובא, דהינו שהוא מכרח להצטרף ולהבחין בדרך ההוא שהלך בו בבחינת תשובת המשקל, כמובא לעיל, דהינו שהוא מכרח לשוב ולילך ולהיות בכל אותן הדרכים הרעים שהיה בהם מקדם, לשבר תאותו ויטה מהם ויסור מהם צריך לילך דרך כל הדרכים ההם עד אשר ישוב למקומו אל אם הדרך שרש שני הדרכים ששם כלו טוב ומשם והלאה מתפצלו ומתפצלין שני הדרכים כנ"ל, וזה בחינת הציבי לך צינים שמי לך תמרורים שתי לבד למסלה דרך הלכת, שזה קאי על תשובה, כמו שפרשו רבותינו זכרונם לברכה, שצריך לשום לבו למסלה ודרך שהלך בה מקדם לשוב ולחזר דרך אותו לשם יתברך לבחינת תשובה כנ"ל. ועל-כן צריך להציב לו ציונים וסמנים לבל יפשל ויתעה בהם חס ושלום, מאחר שכבר תעה בהם, כי הם דרכים תועים ונבוכים מאד. וצריך לשמר עצמו מאד ולעשות לעצמו סימנים וציונים לבל ילכד בהם, חס ושלום, עוד. וזהו שמי לך תמרורים, דהינו תמרירות הלב שסובל בעת ששב והולך דרך הדרכים המרים מאד לשוב בדרך אותן הדרכים אל אם הדרך כנ"ל, וצריך לסבל מרירות גדול וקשה מאד עד אשר יעבר כל אותן הדרכים המרים לשוב לדרך לשלום אל אם הדרך הנ"ל, שהיא בחינת בינה עלמא דאתי, שהיא בחינת תשובה כנ"ל. ועל שם זה נקראת תשובה, על-שם ששם שבים וחוזרים כל הדברים לשרשם, כי שם הוא כלו טוב כנ"ל. והכלל, שעקר בחינת התשובה שצריך להשיב ולהחזיר ולהעלות גם הדרך השמאל אל שרשו כנ"ל, וזה נעשה על-ידי ששב והולך ועובר באותן הדרכים כנ"ל, כי על-ידי זה מעלה החיות משם, דהינו ניצוצות הקדושים שנפלו לשם על-ידי עוונותיו ומשיב אותן לשרשם, שהיא בחינת תשובה כנ"ל. ואזי כששבים כל הדרכים המקלקלים לשרשם לבחינת תשובה הנ"ל, אזי שם חוזרים ונעשים מכל העוונות והדרכים ההם תורה חדשה בבחינת חיל בלע ויקיאנו כנ"ל. שנעשה מזה אשת חיל תורה חדשה כנ"ל, וכן כתב רבנו במקום אחר, שפעוונות ישראל שיזכו לעתיד לבחינת תשובה האמתית, אזי יהיה נעשה מהם תורה חדשה:

אות ד

וזה מצות זכירת עמלק, כמו שפירשנו, "זכור את אשר עשה לך עמלק וכו'". שכל מעשה עמלק, דהינו התגברות הסטרא אחרא על החלושי כח שבישראל שהענו פולטון והוא מכשיל אותם, על-כן צריכין להגביה אותם ולהחזירם למקומם לבחינת תשובה, שהיא בחינת עניי כבוד, בחינת ספה, בחינת אפא דמסככא על בנין. וזה בחינת זכור את אשר עשה לך וכו'. 'זכור דיקא, כי צריך להחזיר מעשה עמלק לבחינת זכרון, שהיא בחינת עלמא דאתי, בחינת תשובה כנ"ל. וזה נעשה בכל שנה ושנה בבחינת והימים האלה נזכרים ונעשים בכל שנה ושנה משפחה ומשפחה ומדינה ומדינה ועיר ועיר, שכל אחד ואחד פשוטה לנצח מלחמת עמלק וזוהי לשוב בתשובה, אזי חוזרים הימים, שהם בחינת המדות ששם הבחירה, כי יש ימי טוב וימי רע וחוזרים כלם אל מקומם, שהוא התשובה, שהוא בחינת זכרון כנ"ל שהוא למעלה מהימים, בחינת פלו טוב כנ"ל. ושם נתחדשים ונעשים מחדש ונעשה מהם ימי טוב, דהינו תורה כנ"ל. וזהו בחינת השיבנו ה' אליך ונשובה חדש ימינו כקדם. כשזוכין לשוב אליו בבחינת תשובה כנ"ל, שם נתחדשים הימים כמקדם כנ"ל. וזה בחינת קריאת המגלה בכל שנה ושנה, כי בכל שנה נעשה הנס של מפלת המן-עמלק כפידוע, ואז עושין פורים וקורין המגלה שנעשית מזה

אות ה

ועל-כן צריך לכתבה דוקא, ואם קראה על פה לא יצא, אף שעקרה משום פרסומי נסא והיה די לפרסם הנס בעל פה, אף על-פי מה שכתבנו לעיל שעקר המגלה נעשה על-ידי התגלות ההסתרה כנ"ל, דהינו על-ידי שפחזרין ומשיבין גם בחינת ההסתרה, דהינו הסטרא אחרא, אל מקומה ושרשה כנ"ל. וזה בחינת הרמת והתנשאות הימים שעל ידם נעשה ההתגלות כנ"ל, (וכמבאר במאמר הנ"ל). כי עקר אחיזת הסטרא אחרא הוא בהימים בבחינת עצבון ימים, (כמו שמבאר שם). ועל-ידי האנחה שמתאנח ומתחרט ושב על דרכו הרעה, על-ידי זה מגביה את הימים עד השמים לבחינת תשובה כנ"ל. וזה בחינת כי אשא אל שמים ימי ואמרתי חי אנכי לעולם. 'חי אנכי זה בחינת עלמא דאתי מקור החיים, בחינת אנכי ה' אלקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים, כי עד שם צריך להגביה את הימים, דהינו יד ימין ויד שמאל שמשם אחיזת הסטרא אחרא כנ"ל, ואזי נעשה שם על-ידי זה דבורים חדשים וממשיך משם תורה גבה מאד כנ"ל, ואזי מקבלים הדבורים מהימים כנ"ל, (וכמו שמבאר שם, עין שם). נמצא, שבחינת המגלה שהיא נעשית מהדבורים שמקבלין מהימים על-ידי שפרימין אותם לבחינת תשובה עלמא דאתי ששם שרש הימים, שעל-ידי זה מקבלין דבורים מהימים, דהינו התורה החדשה שנעשית על-ידי העונות והסטרא אחרא שנתהפכה לטוב כנ"ל, שזה בחינת המגלה שנעשית מזה כנ"ל. ועל-כן צריכין לכתבה דוקא כדי להביא הדבורים אל הימים לקבלם מהימים ממש כנ"ל. וזה בחינת כתב זאת זכרון בספר, דהינו מלחמת עמלק, ומרמז על הגאולה, כמו שאמרנו רבותינו זכרונם לברכה. 'כתב דיקא, 'זכרון דיקא, כי מלחמת עמלק ונצחונה ששב ונעשה מזה בחינת זכרון כנ"ל צריך להביא זאת לתוך הכתב להמשיך הדבורים אל הימים ולקבלם משם כנ"ל כדי להפך הדבר מהפך אל הפך, כי עקר אחיזתו ויניקתו מהימים בבחינת וידי משה כבדים שכתוב במלחמת עמלק. וזה בחינת הקל קול יעקב והימים ימי עשו. 'והימים דיקא, כי עקר אחיזתו שם כנ"ל בזמן שאין הקל קול יעקב כנ"ל. ועל-כן צריך לחזר ולשוב תשובת המשקל ממש ולחזר ולהרים הימים כנ"ל. ולקבל משם הדבורים שזה בחינת כתב כנ"ל. וזה בחינת כתיבת המגלה דיקא כנ"ל. נמצא, שהתשובה ההגונה כשזוכה לבחינת כתב שפרימין דבורים על-ידי הרמת הימים ויקבלם מן הימים בבחינת כתב כנ"ל. וזה בחינת (ישעיה מד) יכתב ידו לד', אלו בעלי תשובה יכתב ידו ד' דיקא, שזה עקר בחינת תשובת המשקל כנ"ל:

אות ו

וזה בחינת חַיב אֲנִי לְבִסּוּמִי בְּפִירָא עַד דְּלֹא יָדַע בֵּין אַרְוּר הָמֶן לְבְרוּךְ מְרַדְכִי, כִּי צָרִיךְ לַעֲלוֹת אֶז אֶל בְּחִינַת זְכָרוֹן בְּבְחִינַת זְכוּר אֶת אֲשֶׁר עָשָׂה לְךָ עֲמֶלֶק כְּנִ"ל, אֶל הַגּוֹרֵל הַעֲלִיּוֹן שֶׁרָשׁ הַגּוֹרֵלוֹת שֶׁשָּׁם כָּלוּ טוֹב. וְאִין שׁוּם רַע כָּלָל, רַק מִשָּׁם וּלְמַטָּה מִתְפַּצְּלִין שְׁנֵי הַגּוֹרֵלוֹת, כֹּל בְּחִינַת אַרְוּר הָמֶן וּבְרוּךְ מְרַדְכִי כְּנִ"ל:

אות ז

וְזֶה עֲנִין סְעֵדַת פּוּרִים, כִּי מַעֲתָה שְׁנִיתִיקוֹן הַדְּעַת וְזוֹכִין לְבְחִינַת מַחְלֶקֶת לְשֵׁם שְׁמַיִם, שֶׁהֵם בְּחִינַת הַדְּבוּרִים שְׁמֻקְבָּלִים מִן הַיָּדִים, (כְּמוֹ שְׁמֵבֶאֱרָר שָׁם). שְׁזֶה בְּחִינַת מַפְלֵת הָמֶן-עֲמֶלֶק וּמִקְרָא מְגִלָּה, שֶׁהִיא בְּחִינַת דְּעַת שֶׁל הַתְּגִלוֹת הַהִסְתַּרְתָּה כְּנִ"ל, עַל-כֵּן זוֹכִין עֲתָה לְבְחִינַת לְחֵם מִן הַשְּׁמַיִם, בְּחִינַת אֲכִילַת מֶן, בְּחִינַת מִצָּה כְּמֵבֶאֱרָר שָׁם. וְעַל-כֵּן דִּיקָא מִצָּה לְאָכַל וּלְהַרְבּוֹת בְּסְעֵדָה, כִּי אֲכִילַת זֶה הַיּוֹם הִיא בְּחִינַת דְּעַת, בְּחִינַת לְחֵם מִן הַשְּׁמַיִם, בְּחִינַת מַחְלֶקֶת לְשֵׁם שְׁמַיִם שֶׁהִיא שְׁלֵמוֹת הַדְּעַת, (כְּמֵבֶאֱרָר שָׁם). וְעַל-יָדֵי אֲכִילַת סְעֵדָה זֶה שֶׁל פּוּרִים נִתְתַּקֵּן פָּגַם הָאֲכִילָה שְׁנֵהֲנוּ מִסְעֵדָה שֶׁל אוֹתוֹ רָשָׁע, שֶׁעַל - יָדֵי זֶה הָיָה פָּגַם הַדְּעַת מְאֹד וְגִבְרָה הַהִסְתַּרְתָּה כְּנִ"ל, אֲבָל אֲכִילָה זֶה הוּא הַפָּדָה מְזָה, כִּי הוּא בְּחִינַת שְׁלֵמוֹת הַדְּעַת כְּנִ"ל. וְזֶה שְׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרֵנוֹם לְבִרְכָּה (מְגִלָּה טז ע"ב), לִיהוּדִים הִיְתָה אוֹרְהָ-זֶה תוֹרָה. כִּי עַל-יָדֵי עֶסֶק הַתוֹרָה נִתְגַּלוּ הַהִסְתַּרּוֹת, שֶׁזֶהוּ הִנֵּס שֶׁל פּוּרִים כְּנִ"ל. וְזֶה בְּחִינַת מִתְּנוֹת לְאֲבוֹנִים, כִּי לְפִי גִדָּל הַדְּעַת כֵּן גִּדָּל הַרְחֻמְנוּת, (כְּמוֹ שְׁמֵבֶאֱרָר שָׁם). וְזֶה בְּחִינַת הַצְּדָקָה שֶׁל מִתְּנוֹת לְאֲבוֹנִים שְׁזוֹכִין לְרְחֻמְנוּת עַל-יָדֵי הַדְּעַת, גַּם צְדָקָה הוּא בְּחִינַת שְׁלוֹם, בְּחִינַת מְרִבָּה צְדָקָה מְרִבָּה שְׁלוֹם. וְכֹל זֶה תְּלוּי בְּשְׁלֵמוֹת הַדְּעַת, שֶׁעַל-יָדֵי זֶה נִתְרַבָּה הַרְחֻמְנוּת וְהַשְּׁלוֹם, (כְּמוֹ שְׁמֵבֶאֱרָר שָׁם, עַיִן שָׁם). וְעַל-כֵּן שׁוֹלְחִין אֶפְלוּ לְעִשְׂרִים מִשְׁלוֹחַ מְנוֹת, הַכֹּל בְּשִׁבְלֵי כְּדֵי לְהַרְבּוֹת הַשְּׁלוֹם מְאֹד, מֵאַחַר שְׁזָכוּ לְדְעַת גְּדוֹל מְאֹד כְּנִ"ל, גַּם עַל-יָדֵי צְדָקָה מְכַנְיַעִין מַלְכוּת הָמֶן-הַעֲמֶלֶק שֶׁהוּא כְּנִגַּד מַלְכוּת דְּקֻדְשָׁה וּמִתְגַּבֵּר בְּתַאֲוֹת עִשְׂרִיּוֹת, (כְּמוֹ שְׁמֵבֶאֱרָר שָׁם בְּמֵאֲמַר הַנִּ"ל), וְעַל-יָדֵי הַצְּדָקָה מְכַנְיַעִין הַתַּאֲוֹת הַעִשְׂרִיּוֹת, כְּמוֹ שְׁמֵבֶאֱרָר בְּמֵאֲמַר "אֲשֶׁרִי הָעַם" בְּסִימָן יג:

פורים ב:

עַל-פִּי הַמֵּאֲמָר "וַיְהִי הֵם מְרִיקִים שְׁקִיָּהֶם" בְּסִימָן יז יִתְבָּאֵר הֵיטֵב כֹּל עֲנִין פּוּרִים, עַיִן שָׁם כֹּל הַמֵּאֲמָר:

אות א

כי המן רצה להשמיד ולהרג וכו' את כל היהודים, ורצה לבטל ההתפארות של השם יתברך שמתפאר עם עמו ישראל, ועל-כן רצה להתגבר בחדש אדר שמת בו משה רבנו, עליו השלום, שהוא היה מגלה ההתפארות ועל-ידי זה זכה להביא התורה בעולם, שהוא בחינת ההתפארות שמתפאר הקדוש ברוך הוא עם עמו ישראל על-ידי התורה שמקימין ישראל, ועל-כן על-ידי התורה היה התגלות הרצונות של הבריאה, כמו שכתוב: "בראשית", בשביל התורה שנקראת ראשית ובשביל ישראל שנקראו ראשית. כי אורייתא וקדשא בריך הוא כלא חד, כי התפארותו יתברך הוא עם ישראל על-ידי התורה כנ"ל. ועל-כן התורה נקראת תפארת, כמוכא. ומשם היה כלל קבלת התורה על-ידי שהיה יכול לגלות ההתפארות של כל אחד ואחד מישראל אפלו מהפחות שבפחותים, כמו שמוכא במאמר "כי תצא" (בלקוטי תנינא סימן פב) שמושה היה מקשר עצמו עם הפחות שבאשראל והיה מוצא בו אלקות, כי היה ענו מפל האדם. ועל-ידי זה עשה דרך פשוטה בחדש אלול והביא אז התורה לעולם, עין שם, ועל-כן זכה משה לכליל תפארת, כמו שכתוב: "וישמח משה במתנת חלקו כליל תפארת בראשו נתת לו בעמדו לפניך וכו'", כי על-ידי מעמד הר סיני שזכה לקבלת התורה, שהוא בחינת התפארות כנ"ל, על-כן זכה לכליל תפארת מאחר שהכל נעשה על ידו כנ"ל. ועל-כן רצה להתגבר דוקא בירח שמת בו משה כנ"ל, ועל-כן עקר התגברותו היה על-ידי פגם האכילה שנהנו ישראל מסעדה של אותו רשע. שכל זה היה על-פי עצתו כדי להכשילם במאכל של אסור, כי על-ידי פגם האכילה נפגם ונתערבב הדעת שעל-ידי זה מתפסה הצדיק שמגלה ההתפארות, (כמו שמוכא שם). ומשם יניקת המן והסטררא אחרא שיניקתם מפגם המזבח, פגם האכילה, שעל-ידי זה נתגבר טרוף הדעת שמשם יניקתו. ועל-כן עשה המן עצמו עבודה זרה, כי יניקת העבודה זרה הוא משם, מבחינת פגם המזבח כנ"ל, (כמו שמוכא שם). וזה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה שהמן מרמז בהתורה בפרשת "המן העץ אשר צויתך לבלתי אכל ממנו אכלת", כי עקר יניקתו מפגם האכילה, שעל-ידי זה נפגם הדעת, שזה בחינת פגם אכילת עץ הדעת טוב ורע, כי על-ידי פגם האכילה נתפסה אור הצדיק המגלה ההתפארות ונפגם בחינת ההתפארות חס ושלום, ומשם יניקת העבודה זרה מנפילת ההתפארות, (כמו שכתב רבנו במקום אחר, ועל-כן עשה את עצמו עבודה זרה וכנ"ל. ועל-כן צריך לתקן פגם המזבח לזכות לאכילה בכשרות, שאז דיקא על-ידי האכילה נתרומם ונשלם הדעת, וזה נעשה על-ידי הצדקה, (כמו שמוכא שם). וזה בחינת מתנות לאביונים שנותנין בפורים, שעל-ידי זה נתרבה האהבה והשלום, שעל-ידי זה נעשה אור הנח והנד, שעל-ידי זה נכתבין דברי מרדכי בספריהם בבחינת וימצא כתוב אשר הגיד מרדכי, (כמו שמוכא שם):

וזה בחינת קריאת המגלה, שזה בחינת הכתב שנעשה על-ידי מרדכי שכתב ונחקק בספריהם, שעל-ידי זה נעשה הנס, כי על-ידי זה נעשו גרים, בחינת ורבים מעמי הארץ מתייחדים, שעל-ידי זה נשלם פגם המזבח, שעל-ידי זה נשלם הדעת, שעל-ידי זה נתגלה אור הצדיק המגלה ההתפארות של ישראל. ועל-ידי כל זה הוא מפלת המן שיניקתו מפגם המזבח כנ"ל, (עין שם היטב). ועל-כן עקר תקון המגלה נתתקנה ונעשית שתהיה כתובה בספריהם וכמו שמוכא שבשביל זה אין שום בפרוש בכל המגלה מחמת זה שתהיה כתובה בספריהם, כי כל עקר בחינת המגלה הוא בחינת הכתב שנתקן ונכתב בספריהם שנעשה על-ידי מרדכי, שעל-ידי זה נעשה הנס של מפלת המן כנ"ל. וזה שכתוב, "וכל מעשה תקפו וגבורתו ופרשת גדלת מרדכי הלא הם כתובים על ספר דברי הקמים למלכי מדי ופרס". שזה לא מצינו במקומות אחרים, כי אין דרך המקרא לכתב רק שיתר הדברים נכתבים בספרי המלכים של ישראל ויהודה. אמנם כאן שהמקרא מפרש שכל מעשה תקפו וגבורתו של הנס וגדלת מרדכי כתובים עקר בספריהם כי שם רואים גדלת מרדכי ותקף הנס שעשה שהיה לכל לעשות בחינת כתב כזה בספריהם שעל ידו הוציא הטוב שהיה פבוש ביניהם כל כך כמו שהיה אז. ועשה נס גדול כזה על-ידי הכתב הנ"ל כנ"ל, וזה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה שבשעה שבא המן למרדכי להרביבו על הסוס וכו' מצאו שהיה עוסק בהלכות קמץ של מנחה וכו' ואמר לו: אתי קמץ מנחה דידכו ובטיל עשרת אלפים כפר כסף. 'קמץ מנחה' דיקא, הינו בחינת קרבנות שהם שלמות המזבח, שעל-ידי זה היה מפלת המן כנ"ל. וזה בחינת משלוח מנות איש לרעהו, הכל בשביל להרבות השלום, שעל-ידי זה נעשה אור הנח שגם כל הצדקה של מתנות לאביונים הוא הכל בשביל זה כנ"ל. ועל-כן מצוה גדולה לאכל בפורים ולהרבות בסעדה מאד, כי עקר שלמות הדעת ותקונו והקניעת הכסילות שמשם יניקת המן כנ"ל, הוא על-ידי אכילה כשהוא בכשרות כנ"ל (וכמוכא שם, עין שם) שזה נעשה על-ידי הצדקה ומקרא מגלה כנ"ל. ועל-כן נוהגין לעשות עקר הסעדה סמוך לערב, אחר שעשו התקונים של הפורים שעל ידם נשלם הדעת כנ"ל, אז התרה האכילה והוא מצוה גדולה להרבות בסעדה, כי אז האכילה הוא עקר שלמות הדעת כנ"ל. ועל-כן מתענין קדם פורים תענית אסתר, כי התענית הוא תקון תאות אכילה, (כמו שכתב רבנו במקום אחר), והוא בעצמו בחינת הצדקה, (כמו שכתב רבנו במקום אחר), בחינת אגרא דתעניתא צדקתא שעל ידה נתתקן פגם האכילה כנ"ל. וזה שקצת נוהגין לתן מתנות לאביונים ביום תענית אסתר, כי הצדקה והתענית הם בחינה אחת וצריך להקדים אותן, כי על ידם עקר הנס כנ"ל, כי עקר התקון של פגם האכילה הוא הצדקה, (כמוכא במאמר הנ"ל):

פורים ג:

על-פי המאמר "תקעו בחדש שופר" המתחיל מאמונה (בלקוטי תניינא סימן ה), עיין שם כל המאמר:

והכלל, כשמתקנין פגם האמונה אזי נעשין מזה גרים, והגרים מכניסין גאון בישראל, ועל-ידי הגאון נעשה פגם נאוף חס ושלום, והמגנים שבדור מעלין פגם תאנות נאוף ונעשה מזה בחינת מחין-תפלין, בחינת חותם דקדושה. ואזי הוא בחינת חלום על-ידי מלאך, שהוא בחינת אדם ולא חלום על-ידי שד חס ושלום, שהוא בחינת בהמה, אבל יש להמאכלים חלק בחלום. ולזה צריכין שמחה שהוא חזק המלאך, ועקר חזק המלאך הוא בניסן, ואז היה ראוי שיתבטל פגם טמאה זו, אבל יש שבא על-ידי קלקול המשפט, וקלקול המשפט נעשה על-ידי שמעלין טפת עשו וישמעאל, ואזי על-ידי קלקול כסאות למשפט נופלין אהבות מן המרכבה וכו'. ולזה צריכין קשור המרכבה בחינת מרכבו ארגמן וכו', עיין שם כל המאמר (היטב):

אות א

והנה המן הרשע, שהוא מזרע עמלק, שהוא ממנה על פגם טמאה זו רצה להתגבר על ישראל בזמן גלות בבל שבעים שנה, שהוא בחינת שנה, (כמובא בספרים. והתגברותו על ישראל היה על-ידי פגם המאכלים, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, מפני מה נתחבו שונאיהן של ישראל שבאותו הדור כליה? מפני שנהנו מסעדתו של אותו רשע. כי מאכלים טמאים הם בחינת פגם אכילת עץ הדעת טוב ורע שפגם בו אדם הראשון, שעל-ידי זה פגם בטפי המוח. ועל-ידי זה נתקלל "בעצבון תאכלנה". ועל-כן עקר התקון על-ידי השמחה, הפך בעצבון תאכלנה, אבל אין יכולין לתקן כי אם מאכלים טהורים שתקונם כשזכין לאכל בשמחה, כמבאר שם. אבל מאכלים טמאים שאסרה תורה אין להם שום תקון, ועל-כן מי שנהנה מהם נמשך עליו חס ושלום, בחינת בעצבון הנ"ל, שהם פגם חטא אדם הראשון שמשם נמשך חס ושלום, טמאה הנ"ל שממנה עליו המן-עמלק, שעל-ידי זה נתחבו שונאיהן של ישראל כליה חס ושלום, כי על פגם זה נאמר, "ביום אכלך ממנו מות תמות". וזה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה עוד, מפני שהשתחויו לצלם וכו'. והינו הך ולא פליגי, כי הא בהא תליא, כי השתחויו לעבודה זרה, הינו פגם אמונה שהיא התחלת הפגם. ואחר כך נמשך מזה הפגם אמונה, פגם טמאה הנ"ל, (כמבאר שם במאמר הנ"ל, עיין שם). וגם על אדם הראשון אמרו רבותינו זכרונם לברכה שפגם באמונה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה שפפר בעקר, כי כל הבחינות הנ"ל קשורים זה בזה. פגם אמונה ופגם טמאה הנ"ל ופגם המאכלים חס ושלום, (כמבאר שם, עיין שם היטב). כי אחיזת המן היה מפגם עץ הדעת, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, המן מן התורה מניין? שנאמר, "המן העץ וכו'". הינו כנ"ל. ועל-כן רצה להתגבר בחדש אדר שמת בו משה, כי מיתת משה זה בחינת הסתלקות הדעת, בחינת שנה. שאז הוא זמן התגברותו חס ושלום, כשאין תקון בכל הבחינות הנ"ל:

אות ב

גם עקר חזק המלאך הוא בניסן, (כמו שמבאר שם), כי אז הוא זמן שנותנין ההתמנות לכל המלאכים, ואז נתחדש הרצון ואז הוא זמן שמחתם. וחשב המן להתגבר עליהם בחדש אדר שהוא רחוק מניסן בתכלית הרחוק, כי חשב שכל חדש, שהוא רחוק יותר מניסן, נחלש בו כח המלאך יותר,

ועל-כן רצה להתגבר באדר דיקא, שהוא בתכלית הרחוק מניסן. וזה שדקדק הכתוב, "הפיל פור מיום ליום ומחדש שנים עשר הוא חדש אדר". לחדש שנים עשר דיקא, כי זה דיקא היתה מחשבתו הרעה מאחר שהוא חדש השנים עשר מניסן, שהוא בתכלית הרחוק ממנו מה שאין חדש אחר רחוק מניסן יותר מאדר שהוא החדש האחרון. על-כן רצה להתגבר בו חס ושלום, כי חשב שבו כבר נחלש יותר חזק המלאך, כי עקר החזק הוא בניסן כנ"ל. וזה שכתוב, "ישנו עם אחד". ודרשו רבותינו זכרונם לברכה, "ישנו עם אחד", לשון שנה, כי עקר פחו בזמן השנה כנ"ל:

אות ג

והתקון היה על-ידי התענית, כמו שכתוב, "וצומו עלי וכי", כי תענית הוא תקון פגם המאכלים, כי על-ידי תענית נעשה שמחה, שזה בחינת תענית חלום, (כמבאר שם היטב, עין שם), ועל-כן נקבע פורים לשמחה ולמשתה וליום טוב, כי עקר התקון על-ידי בחינת שמחה, שהוא תקון המאכלים בחינת חזק כח המלאך כנ"ל. וזה בחינת סעדת פורים, כי צריכין דיקא להרבות בסעדה בפורים מאחר שזכו לתקן המאכלים, על-כן הוא מצוה גדולה אז לשמח ולהרבות בסעדה לקים, "לך אכל בשמחה לחמד", שזהו בחינת תקון השנה, תקון פגם טמאה הנ"ל, (כמו שמבאר שם, עין שם). וזה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, משנכנס אדר מרבין בשמחה. כי עקר התקון הוא השמחה, שהוא חזק המלאך כנ"ל. וזהו שדקדקו, משנכנס אדר וכי, כי באמת עקר השמחה היתה ראוייה שתתחיל בניסן, כי אז הוא עקר חדוש הרצון ואז הוא אדר וכי, כי באמת עקר השמחה היתה ראוייה שתחשב עלינו המן הרשע להתגבר עלינו באדר על-ידי פגם המאכלים כנ"ל, על-כן אחר שזכינו להתגבר עליו על-ידי תקון השמחה כנ"ל, על-כן עתה אנו מתחילין השמחה מאדר, וזהו, משנכנס אדר מרבין בשמחה, הינו כי תקף כשנכנס אדר אזי אנו מתחילין בשמחה, שהוא חזק המלאך כדי להכניע ולשבר כח המן הרשע, על-ידי זה כנ"ל, כי באמת אף על-פי שעקר חזק המלאך הוא בניסן, אף-על-פי-כן אנו יכולין לחזק כח המלאך בכל השנה, וזה נעשה על-ידי השמחה, כי על-ידי השמחה נתחזק כח המלאך כאלו נתחדש הרצון אז, (כמו שמבאר שם). ועל-כן עתה מתחיל השמחה מאדר שהוא חזק המלאך כנ"ל. ועל-כן עקר מפתתו היתה בניסן, כי אז הוא עקר חזק המלאך כנ"ל:

אות ד

וזה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, מה ראיתה אסתר שזמנה את המן על הסעדה? לקים "אם רעב שונאך האכילהו לחם וכי" כי גחלים אהה חתה על ראשו". וגחלים דיקא, כי התגברות המן היה על-ידי פגם המאכלים כנ"ל, ועקר ההתגברות, חס ושלום, הוא כי כשאין חזק בהמלאך אזי השדים מקבילים ויונקים הרבה מן המאכלים ואזי נתערב כח הש"ד בתוך המאכלים, ומאחר שהשדים מקבילים כח המלאך חס ושלום, והמלאכים הם בחינת מראהו כלפידים בגחלי אש, על-כן כשהם מקבילים חס ושלום, כח המלאך, אזי מחממים חס ושלום, בטמאה הנ"ל, על-ידי זה, וזה היתה פגמת אסתר שזמנה אותו על הסעדה כדי שהיא תתן לו לחם לאכל. היא תתן לו דיקא, כי זהו תקון המאכלים כשאנו נותנין להם לחם לאכל, כי כשאין חזק בהמלאך אזי הם יונקים הרבה מן השפע ואנו נזונים מן התמצית חס ושלום, מאחר שהשדים מקבילים הרבה מן הפרנסה ונתערב בהמאכלים כח הש"ד. ועל-כן נמשך הפרנסה להעובדי פוכבים חס ושלום, בשפי, אבל כשיש חזק בהמלאך שאז אין השדים מקבילים מן הפרנסה כי אם כדי חיונו בצמצום, אזי כל השפע לנו, ואזי הם נזונים מן התמצית, ואזי אנו נותנין להם פרנסה, וזהו תקון גדול כשאנו מחלקין להם פרנסה, כי באמת כדי חיונו בצמצום צריכין לתן להם, כמובא. נמצא, כשאנו נותנין ומחלקין להם פרנסה זהו בחינת תקון המאכלים. ובשביל זה זמנה אסתר את המן לקים מה שנאמר, "אם רעב שונאך וכי", כי באמת צריכין לתן להם כדי חיייהם בצמצום, אבל זהו תקון גדול מאחר שאנו נותנין להם. וזהו, כי גחלים אהה חתה על ראשו. כי עכשיו נתהפך, כי כשהם מקבילים לעצמם ויונקים הרבה מן השפע חס ושלום, דהינו כשאין חזק בהמלאך, אזי הם מקבילים כח המלאך, שהוא בחינת גחלי אש ומתגברים

על-ידי זה חס ושלום, ועל-כן עתה שזכו לתקון המאכלים על-ידי התענית כנ"ל, ועל-כן אז זמנה אסתר את המן להורות שאין לו עוד פח לנזק מן השפע רק היא צריכה לתן לו כנ"ל. וזה ידוע כי כשנמשך להם שפע מן הקדשה בכונה הוא כדי להכניעם ולהשפילם, ועל-כן עכשיו פשט אסתר מחלקת השפע להמן, שהוא הסטרא אחרא, אז בודאי גחלים הוא חותה על ראשו. 'גחלים' דיקא, הינו גחלי אש הנ"ל בחינת פח המלאכים אשר מראהו כגחלי אש, כי עכשיו פשטמקבלין פח המלאך בצמצום כדי חיונו כנ"ל אזי הוא הכנעתם ואזי הגחלים של המלאכים מלהטת אותם ומבערת אותם כי מהאש יצאו והאש תאכלם, כי זה כלל, כי פשהם מקבלים הרבה מן השפע, אזי הם מתגברים חס ושלום, ואזי הם מקבלים פח המלאך, שהוא בחינת גחלי אש וכו' כנ"ל, אבל פשטין יכולין לקבל הרבה רק מה שנותנין להם בצמצום כדי חיונו, שזהו בחינת הכנעתם, אזי, אדרבא, הגחלים של המלאכים נופלים על ראשיהם ושורפים ומכלים אותם. וזהו בחינת כי גחלים אתה חתה על ראשו, 'גחלים' כנ"ל: דיקא

אות ה

וזה בחינת ומשלח מנות איש לרעהו, 'מנות' דיקא, בחינת מן, כי המן היה יורד משחקים ששם שוחקין מן, ושחקים הוא מדור המלאכים והוא בחינת חזיק המלאך בחינת שחוק ושמחה, (כמבאר במאמר הנ"ל, עין שם). ועל-כן המן היורד משם היה מאכל קדוש מאד, כי לא היה להסטרא אחרא שום אחיזה בו, כי היה יורד משחקים, שהוא חזיק המלאך כנ"ל. ועל-כן היה המן כמנח בקפסא להורות שאין להסטרא אחרא שום אחיזה כמו דבר המנח בקפסא שאין לזר שום אחיזה בו, כי המן היה בלי מץ ותבן, כי לא היה להסטרא אחרא שום אחיזה בו, וזה בחינת משלוח מנות בפורים. להורות כי עכשיו הוא תקון המאכלים. ועל-כן עתה השפע נשלמת מאחד לחברו בשפע גדול, כי עכשיו אין לנו שום פחד כלל מהסטרא אחרא, כי אין להסטרא אחרא שום אחיזה בהמאכלים עכשיו, כי עכשיו הוא חזיק המלאך על-ידי השמחה של פורים כנ"ל, ועל-כן נקרא 'משלח מנות' בחינת מן היורד משחקים ששם השחוק והשמחה, שהוא חזיק המלאך כנ"ל וזה שנוהגין לכסות במפה כששולחין משלח מנות, זה רמז על המן שהיה כמנח בקפסא וכמו שכתוב בשלחן ערוך שבשביל זה מכסין במפה לחם של שבת זכר למן וכו', כי גם משלח מנות הוא בחינת מן שהיה כמנח בקפסא, כי אין להסטרא אחרא שום אחיזה במאכלים של פורים, כי אז הוא חזיק המלאך כנ"ל:

אות ו

גם המן הרשע רצה להתגבר חס ושלום, על ישראל על-ידי בחינת פגם המשפט המבאר במאמר הנ"ל, עין שם היטב ענין פגם המשפט שנעשה על-ידי תפלין רעים, דהינו על-ידי שמעלין טפת עשו וישמעאל. ולזה צריכין קשור המרובה, שהוא בחינת כסאות למשפט וכו', (עין שם היטב). והנה המן הרשע, ימח שמו, היה מזרע אגג והתגבר על ישראל על-ידי פגם שאול שפגם במלחמת עמלק שהשאיר את אגג חי וחמל על מיטב הצאן וכו'. וזה בחינת פגם המשפט שבא על-ידי תפלין רעים על-ידי שמעלין אל המוח טפת עשו וישמעאל, (כמו שמבאר שם). כי ראשית גוים עמלק, כי הוא כלול מעשו וישמעאל, שהם כלליות כל האמות, כי הוא ראשית גוים וכלול מכלם והוא עקר זהמת הנחש בחינת טפת עשו וישמעאל שאין להם שום תקון. ועל-כן נצטנה שאול להחרימם משור עד שיה, מנמל עד חמור, לאבד זכרם לגמרי, כי כל הדברים שבעולם צריכין תקון, כי כלם נפגמו על-ידי חטא אדם הראשון שפגם בטיפי המוח, שהוא בחינת החתים בשרו וכו'. ועל-ידי זה כל הדברים נפלו בקלפה ואנו עוסקים תמיד לתקן כל הדברים שבעולם להעלותו ולבררו מן הקלפה מבחינת החתים בשרו להעלותו אל המוח ששם נתתקנו כל הניצוצות, כי כלם במחשבה אתברירו, כי זה עקר התקון להעלות כל הניצוצות שנפלו בקלפה שנתפשטו בכל הדברים שבעולם בדומם צומח חי מדבר על-ידי חטא אדם הראשון כנ"ל להעלותו אל המוח, שזה בחינת שמעלין מבחינת החתים בשרו לבחינת מחיו תפלין המבאר במאמר הנ"ל. אבל יש דברים שאסור לנו לתקן, כי הם בחינת טפת עשו וישמעאל שאין להם שום

תקון. וזה בחינת כל האסורים שבתורה, כי הם בחינת טפת עשו וישמעאל בחינת זהמת הנחש שאין להם שום תקון, ואדרבא, כשמעלין אותם חס ושלום, אל המח אזי נפגם המח ונעשה קלקול המשפט שמה מתגבר הטמאה הנ"ל ביותר חס ושלום, ועל-כן עמלק, שהוא זהמת הנחש, בחינת טפת עשו וישמעאל הנ"ל, על-כן אסור להשאיר ממנו שום זכר בעולם. ועל-כן נצטוו להמית אפלו בהמות משור עד שיה וכו', כי כלם הם בחינת טפת עשו וישמעאל שאין להם שום תקון ואסור לעסק בהם לתקנם ולהעלותן אל המח, כי המח נפגם על ידם כשמעלין אותם כנ"ל. ושאול המלך, עליו השלום, פגם בזה והשאיר את אגג מלך עמלק חי וחמל עליו ועל מיטב הצאן וכו' לזבח לה'. וזהו פגם גדול מאד בחינת פגם התפליו הנ"ל, כי היה רוצה להעלות לקרבן בהמות של עמלק, כי עקר הקרבן הוא בחינה הנ"ל שמעלין ומתקנין כח הבהמיות, שהוא כח המדמה ומתקנין אותו בבחינת אדם, כמו שכתוב, "אדם כי יקריב מפס קרבן לד' מן הבהמה וכו' תקריבו את קרבנכם". כי זה עקר הקרבן להעלות מבהמה לאדם, שזה בחינת שמעלין מבהמיות החתים בשרו לבחינת מחיו ותפליו, (כמבאר במאמר הנ"ל, ענין שם היטב). ושאול שרצה להעלות לקרבן בהמות עמלק, שהוא בחינת טפת עשו וישמעאל, על-כן פגם בתפליו, כי כשמעלין טפת עשו וישמעאל על-ידי זה נפגם המחיו והתפליו ונעשה קלקול המשפט חס ושלום, כנ"ל. וכן פגם במה שחמל על אגג, כי אסור לרחם עליהם, כי הרחמנות הוא הדעת, (כמובא בדברי רבנו זכרוננו לברכה). נמצא, כשמרחמין על אחד ממשיכיו עליו דעת, ועל-כן כשהיה לו רחמנות על אגג מלך עמלק פגם בתפליו, כי העלה, חס ושלום, את עמלק שהוא בחינת טפת עשו וישמעאל אל הרחמנות והדעת, ועל-ידי זה נעשה פגם המשפט, ועל-כן טעה בכמה דברים, כי היה דן את דוד ואת נוב עיר הכהנים כמורדים במלכותו ודן ושפט אותם במיתה שלא כדיו. וכן אמרו רבותינו זכרונם לברכה ששאול לא זכה לאסוקי שמעתתא אליבא דהלכתא, הינו בחינת פגם המשפט על-ידי פגם הנ"ל, ועל-כן נטרד ממלכותו, כי עקר מלכותו דקדשה תלוי בזה במחית עמלק, שהוא בחינת תקון הברית כנ"ל, כי מלכותו דקדשה הוא בחינת אשה נראת ד', שעקר קיומה על-ידי תקון הברית, שהוא תלוי במחית עמלק כנ"ל. וזה שאמר שמואל לשאול, "אתי שלח ד' למשחד למלך על ישראל ועתה לך והפית וכו'". כי תקון מלכותו, שהוא מלכותו דקדשה היה תלוי בזה כנ"ל, ועל-כן, כשפגם בזה נטרד מן המלכות, כמו שכתוב, "יען מאסתה דבר ד' וימאסד ממלך וכו'".

אות ז

כי באמת שאול נבחר למלך הראשון על ישראל, כי הוא בחינת קשור המרפבה, שהוא בחינת תקון המשפט, כי שאול היה משבט בנימין ועקר קשור המרפבה הוא בחינת בנימין, כי יעקב אבינו היה מסתו שלמה, כי כבר נתברר טפת עשו וישמעאל לחוץ (וענין כל זה בהלכות חלב ודם מה שבארנו שם) ועל-כן היה יעקב בחינת תקון המשפט, כמו שכתוב, "משפט וצדקה בייעקב אתה עשית". וכמו שכתוב, "משפט לאלהי יעקב". ועל-כן זכה לתקון הברית בשלמות ונשמר לגמרי מבהמיות החתים בשרו, כמו שכתוב, "כחי וראשית אוני". ועל-כן זכה למטה שלמה והוליד שנים עשר שבטי יה, שהם בחינת תקון וקשור המרפבה דקדשה, כי שנים עשר שבטים הם ארבעה דגלים, שהם כנגד ארבעה מחנות דקדשה, שהם בחינת מרפבו ארנמיו, כמובא. ועקר קשור המרפבה הוא בנימין, כי הוא המשלים את המטה שלמה של יעקב. וכמו שכתוב בזה הקדוש שבשביל זה נולד בנימין בארץ ישראל ולא אצל לבן, כדי שלא יהיה נשלם המטה, שהיא בחינת מרפבה דקדשה אצל לבן בחוץ לארץ, ענין שם. נמצא, שעקר שלמות המטה דקדשה הוא בנימין שנולד באחרונה שהשלים את מטה דקדשה. ואז כשנולד בנימין נשלם המטה בשלמות שהיא בחינת קשור המרפבה, ועל-כן זכה בנימין שיבנה הבית המקדש בחלקו, כי הבית המקדש הוא בחינת קשור המרפבה, כי שם נתתקן ונתקשר המרפבה דקדשה, כי שם היתה השראת השכינה וכל ענין המרפבה הנאמר בשיר השירים, כמו שכתוב, "אפריון עשה לו המלך שלמה וכו' עמודיו וכו' מרכבו ארנמן תוכו וכו'". הכל קאי על המשכן ובית המקדש, כמו שפרש רש"י שם. ועל-כן עקר תקון המשפט היה בבית המקדש, כי בבית המקדש היה לשכת הגזית ששם חותכין הלכות ומשם יוצא עקר המשפט אמת לכל ישראל, כי שם היתה סנהדרין גדולה יושבת וכו'. ועל-כן בנימין שהוא בחינת קשור המרפבה, זכה שיבנה בית המקדש בחלקו, שהוא בחינת מרפבה דקדשה, בחינת תקון המשפט כנ"ל. ועל-כן זכה שאלוהי ישראל, כי שם היתה מוצאו, כי עקר מלכותו דקדשה הוא על-ידי בחינת קשור המרפבה, שהוא בחינת תקון המשפט, בחינת תקון הברית כנ"ל. ועל-כן היה ראוי שזרעו יחרימו את עמלק שהוא ההפך ממש מבהמיות קשור המרפבה בחינת תקון המשפט כנ"ל. ועל-כן שאול שפגם בזה על-כן נטרד ממלכותו, כי עקר המלכות דקדשה תלוי במחית עמלק כנ"ל. ועל-ידי פגם זה, דהינו פגם המשפט כנ"ל שפגם שאול על-ידי שהשאיר את אגג ואת מיטב הצאן וכו', על-ידי זה בא המן עמלק ורצה להתגבר על ישראל, חס

ושלום. נמצא, שעמלק הוא תחלת הקלוקל וסוף הקלוקל, כי גם תחלת הקלוקל דהינו פגם המשפט בא על-ידי עמלק על-ידי שחמל עליו שאול המלך כנ"ל. ועל-ידי אותו הפגם עצמו בא המן-עמלק, כי על-ידי שחמל עליו נעשה פגם המשפט כנ"ל, שעל-ידי זה יש חס ושלום, פח להמן עמלק להתגבר בטמאה הידוע, (כמו) שמבאר (שם):

אות ח

ועל-כן המן הרשע הפיל פור הוא הגורל וכו', כי גורל הוא בחינת משפט שהוא ברור דברים שמבאר לכל אחד משפטו ודינו, כמו שפרש רש"י בכמה מקומות. וכן הגורל הוא גם כן בחינת ברור דברים. וכמו שכתוב, מדגנים ישבית הגורל. כי הגורל דקדשה הוא מבאר המשפט אמת. ועל-כן חלקת ארץ ישראל היה על-ידי גורל על-ידי הכהן הגדול שהיה לבוש בחשן המשפט, כמו שפרש רש"י, כי גורל הוא בחינת משפט שמבאר לכל אחד משפטו וחלקו. ועל-כן המן הרשע, ימח שמו, שיניקתו היה מבחינת פגם המשפט, על-כן הפיל פור הוא הגורל כדי לפגם גורל דקדשה, שזה בחינת פגם המשפט כנ"ל. והגורל נפל לו בחדש שנים עשר הוא חדש אדר, כי חשב מאחר שיניקתו מפגם המשפט, דהינו פגם קשור המרכבה שנפגם על-ידי פגם שאול שהיה משבט בנימין, שהוא האחרון שבשבטים שעקר קשור המרכבה תלוי בו כנ"ל. ועל-ידי שפגם שאול ונפגם בחינת בנימין, בחינת קשור המרכבה כנ"ל. על-כן רצה להתגבר על ישראל חס ושלום, בחדש האחרון שב"ב חדשים, כי שנים עשר חדשי השנה הם כנגד שנים עשר שבטים, כמו בא. ויש בהם ארבע תקופות כנגד ארבעה דגלים, שהם בחינת קשור המרכבה. ועל-כן רצה להתגבר חס ושלום בחדש אדר, שהוא החדש האחרון של שנים עשר חדשים, מחמת שיניקתו היה מפגם המרכבה שנפגם על-ידי בנימין שהוא האחרון שב"ב שבטים שעקר קשור המרכבה תלוי בו

אות ט

ומרדכי ידע את כל אשר נעשה ויקרע מרדכי את בגדיו וילבש שק ואפר וכו', כי מרדכי היה בחינת תקון כל הבחינות המבארים במאמר הנ"ל, כי מרדכי היה רבי אמת עם תלמידים, כי היה לו ישיבה של תלמידים, (כמבאר בדברי רבותינו זכרונם לברכה) ועל-ידי רבי אמת עם תלמידים נתתקנון כל הבחינות הנ"ל ותקון המשפט על-ידי הרבי אמת הוא על-ידי שמשליך עצמו לרפש וטיט בשביל השם יתברך ומסלק ממנו כל החכמות שזה בחינת שנה. ועל-ידי זה זוכה שנתגלה לו בחינת צדיק ורע לו רשע וטוב לו, שזה בחינת תקון המשפט, (כמבאר היטב בדברי רבנו שם, עין שם היטב):

ועל-כן מרדכי כשידע את כל הנ"ל שאחיות המן הוא על-ידי פגם המשפט, על-כן לבש שק ואפר וכו', שזה בחינת שמשליך עצמו לרפש וטיט בשביל השם יתברך, כי סלק כל החכמות ממנו ועשה דברים פשוטים בלי שום חכמות שניצא בתוך העיר וזעק וזעק וזעקה גדולה ולבש שק ואפר ועל-ידי זה בעצמו נעשה תקון המשפט כנ"ל. כי על-ידי זה שמשליכין כל החכמות ומשליך עצמו לרפש וטיט בשביל השם יתברך, שזה בחינת לבישת שק ואפר, על-ידי זה זוכה שנתגלה לו בחינת צדיק ורע לו רשע וטוב לו, שזה בחינת תקון המשפט כנ"ל. וזהו בחינת ומרדכי ידע את כל אשר נעשה, כי על-ידי שלבש שק ואפר וכו', על-ידי זה נעשה בחינת ומרדכי ידע את כל אשר נעשה, כי זכה לידע כל אשר נעשה בעולם, כי יש הבל אשר נעשה על הארץ אשר יש צדיקים שמגיע אליהם כמעשה הרשעים ויש רשעים וכו', הינו בחינת צדיק ורע לו רשע וטוב לו. ומרדכי ידע את כל זה בחינת ומרדכי ידע את כל אשר נעשה, הינו כל אשר נעשה על הארץ, אפלו צדיק ורע לו רשע וטוב לו, גם את זה זכה לידע ולהשיג. וזה נעשה על-ידי שהיה מסלק כל החכמות והשליך עצמו לרפש וטיט בשביל השם יתברך בחינת וילבש שק ואפר

רצה המון לקלקל הצדקה של ישראל, ורצה לשקל עשרת אלפים כבר כסף כנגד השקלים של ישראל, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, כי כל מחשבתו הרעה היתה להגביר חס ושלום, פגם המשפט כנ"ל. ועל-כן קשזכו לנצחו ולהפילו תקונו מתנות לאביונים, הינו צדקה, שהוא בחינת תקונו המשפט כנ"ל, ועל-כן צדקה הוא תקונו הברית, כמובא. כי תקונו המשפט הוא תקונו הברית כנ"ל, ואז נשפע השפע אל מלכות דקדשה, שזה בחינת שמני עצרת, (כמבאר במאמר הנ"ל), שזהו בעצמו בחינת צדקה שמשפיעין לעני ואביון, שהוא בחינת נוקבא, בחינת מלכות דקדשה דלית לה מגרמא כלום, שזהו עקר תקונו הברית, (כמובא במקום אחר):

אות יב

וזה בחינת עמר שעורים. ליהודים היתה אורה ושמחה וששון ויקר, אלו תפלין. וזה בחינת מקרא מגלה. קימו וקבלו, הדר קבלוה בימי אחשורוש. לא נתנה תורה אלא וכו'. כתב זאת זכרון בספר. שם שם לו חק ומשפט ושם נסוהו, הינו על המים, שהיא בחינת משפט. ציון במשפט תפדה, ושפט בצדק דלים. וימי הפורים לא נעברו. ועל-כן קראו לימים האלה פורים על שם הפור, כי זה עקר תקונו הנס שנתתקו המשפט, שהוא בחינת תקונו הגורל כנ"ל. וזה בחינת חיב אדם לבסומי בפוריא עד דלא ידע בין ארור המון לברוך מרדכי:

פורים ד:

על-פי המאמר "מי האיש החפץ חיים אוהב גמים וכו'" בסימן לג, עין שם היטב:

והכלל, כי מלא כל הארץ כבודו. ואיהו ממלא כל עמיו וסובב כל עמיו ולית אתר פנוי מינה ואפלו בעמקי הקלפות יכולין למצא את השם יתברך. ומי שכופה את יצרו אזי כשמדבר עם הגוים או רואה מעשיהם, אזי הרע נופל ונתבטל נגדו, ונתגלה הטוב שהיה נתעלם שם וכו', עין שם. ועל-ידי זה זוכה לאהבה שפדעת, כי יש שני מיני אהבות, יש אהבה שהוא בלימים בחינת חסד, יומא דאזיל עם פלהו יומיו. ויש אהבה שהוא למעלה מהימים, למעלה מהמדות, והיא אהבה שפדעת והיא בחינת אורייתא דעתיקא סתימאה דעתיקא לאתגלא לעתיד לבא. וכל אדם יכול לטעם טעם אור האהבה שפדעת על-ידי שמקשר לבו לדעתו וכו', (עין שם כל זה היטב). גם עין מאמר של "ואיה השעה לעלה" (בלקוטי תנינא סימן יב), עין שם היטב:

אות א

והנה התורה הזוהרה אותנו שלא לילך בחקות העובדי כוכבים ולהתרחק מהם בתכלית הרחוק ושללא להתדמות להם וכו'. (וכמבאר ביוזרה דעה בהלכות חקת העובדי כוכבים, עין שם. כי באמת אף-על-פי שבאמת לאמתו יכולין למצא אלקותו יתברך אפלו בלשונות העובדי כוכבים, כי איהו מחיה את כלם, (וכמבאר היטב במאמר הנ"ל), אף-על-פי-כן אסור לכנס לשם, כי יוכל להתפס שם מחמת רבוי הקלפות שהם רבים על הטוב, והטוב מתעלם שם בתכלית ההעלם, על-כן יוכל לתפס

ביניהם חס ושלום, ועקר אזהרה הזהירה אותנו התורה שלא ללכת בחקותיהם דיקא, כמו שכתוב, "בחקותיהם לא תלכו". כי את זה לעמת זה עשה אלקים. וכמו שבקדשה יש שני מיני אהבות, אהבה שבמימים, ושם יש בחינת ימי טוב וימי רע, (כמבאר במאמר הנ"ל), ויש אהבה שבדעת למעלה מהמח ומהמדות, ושם הוא בחינת פלו טוב, כי הוא בחינת אורייתא דעתיקא סתימאה דעתידא לאתגליא לעתיד לבא, שהוא בחינת פלו טוב, ושם הוא למעלה מהמדות למעלה מהשכל, כי אי אפשר לנו להשיג בשכלנו אור האהבה הזאת שבדעת פני"ל, כמו כן את זה לעמת זה בסטרא אחרא יש שני בחינות, יש בחינת קלפות וסטרא אחרא, שהם בבחינת ימים, בחינת ימי רע והם כנגד ימי טוב, ושם יש כמה ניצוצות מהימים והמדות שנגפלו פידוע, ויש עוד בחינת סטרא אחרא שהוא פלו רע ואין שם שום טוב, ואין שם שום דעת כלל, הינו שהם כסילות ורע גמור ואין שם שום טוב ושום שכל ושום ניצוץ של הקדשה. ועל-כן כל מעשיהם הם בלי שום שכל וטעם אפלו של טעות, כי בבחינת הקלפה של הימים והמדות יכולין למצא שם כמה ניצוצות דקדשה פני"ל. ועל-כן יש שם איזה טעם וענין אף-על-פי שהוא בטעות, כי הם מהפכים דברי אלקים חיים מחמת רבוי הרע. אף-על-פי-כן על כל פנים יש שם איזה טעם של טעות ושקר, אבל בבחינת הקלפה השניה שם אין שום ניצוץ ואין שם שום טעם, כי אין שם שום שכל ושום ניצוץ, והוא שרש הסטרא אחרא והקלפה, כי כל הסטרא אחרא מקבלין משם. וזה בחינת חקת העמים, כי חקה הוא דבר שאין בו שום טעם. ובקדשה חקות התורה הקדשה הוא בחינת למעלה מהשכל והוא בבחינת אהבה שבדעת שיתגלה לעתיד, כגון מצות פרה אדמה, שנאמר בה, "חקת התורה". שלא יתגלה זה הסוד עד לעתיד, ואפלו שלמה, עליו השלום, אמר (קהלת ז), "אמרתי אחכמה והיא רחוקה" על מצוה זו, כמו כן בקלפה חקת העמים הוא בחינת הקלפה השניה פני"ל, שהוא למטה מהימים והמדות שאין שם שום טעם כלל. ועל-כן נקראים חקה. וכמו שאנו רואין שחקותיהם הם בלי שום טעם כלל, כי הם בחינה זו, וזהו בחינת עבודה זרה שלהם, שהם שטות נגלה ומפרסם ואין להם שום טעם על זה. ואף-על-פי-כן הם אדוקים בה, כי זה בחינת הקלפה השניה פני"ל, שהוא פלו רע ואין שם שום שכל ושום ניצוץ דקדשה פני"ל. וכמובא בכתבים שהעבודה זרה אין בה שום ניצוץ דקדשה, והוא בחינת צואה ממש שהוא מותרות גמור שאין בו שום טוב, בחינת צא תאמר לו וכמובא. וזה בחינת כי כל אלהי העמים אלילים. 'אלילים' דיקא, כי אליל לשון דבר שאינו כמו שפרש רש"י, כי הם אליל גמור שאין שם שום טוב, ועל-כן אין שם שום טעם ושכל. ועל-כן נקראים חקת העובדי כוכבים פני"ל. ומי שמתחבר עם העובדי כוכבים ומתדמה להם חס ושלום, יכול להתפס ברשתם עד שיהיה נתפס חס ושלום, בבחינת הקלפה השניה פני"ל, שהוא בחינת חקות העובדי כוכבים, שהוא פלו רע חס ושלום, וכשנפול לשם חס ושלום, אזי אין סומך בידו חס ושלום, מאחר שאין שם שום ניצוץ דקדשה פני"ל. ועל-כן הזהירה אותנו התורה לפרש מדרכיהם ולהתרחק מהם והכל אסור משום חקות העובדי כוכבים, הינו כדי שלא יהיה נתפס חס ושלום, בבחינת הקלפה השניה, שהיא בחינת חקות העובדי כוכבים ששם אין שום טוב, ומי שנופל לשם חס ושלום, קשה לו לצאת משם, כי אין סומך בידו מאחר שאין שם שום ניצוץ ושום טוב כלל:

וזה בחינת תקף הנס של פורים אשר הפליא השם יתברך חסדו עמנו בימים ההם, ועשה לנו נסים ונפלאות גדולות, אשר כמוהו לא נהיתה, כי המן הרשע רצה להתגבר על ישראל בבחינת קלפה זו השניה פני"ל, כי עשה עצמו עבודה זרה, ועבודה זרה הוא בחינת קלפה זו השניה פני"ל, ועל-כן בקש להשמיד ולהרג וכו' את כל היהודים כי שם הוא בחינת כללה, כי אין שם שום ניצוץ מקדשת ישראל כלל, כי אין שם שום טוב פני"ל, וזה שאמרו וברתינו זכרונם לברכה (מגלה דף יב), מפני מה נתחייבו שונאיהם של ישראל שבאותו הדור כללה? מפני שהשתחוו לצלם, הינו עבודה זרה שהיא בחינת קלפה זו השניה שבשנופלים לשם אזי הוא בחינת כללה ואבדה לגמרי חס ושלום, כי אין שם שום טוב פני"ל, ועל-כן לא היה מעולם עת צרה כזו, כי כלם לא רצו לכלות לגמרי את ישראל כמו זה הרשע המן ימח שמו, כי הוא בחינת הקלפה שהיא רע גמור שאין שם קדשת ישראל כלל, ועל-כן חשב במחשבתו שלא יהיה באפשרי לישראל להנצל מידו, כי מקלפה השניה פני"ל אי אפשר לצאת, כי אין שם שום סומך מאחר שאין שם שום טוב פני"ל, אבל באמת לאמתו גם זאת הקלפה השניה שהיא פלו רע ואין שם שום טוב אף-על-פי-כן בודאי היא מקבלת חיות מהשם יתברך ברוך הוא כביכול, כי בלעדו לא היה לה שום חיות, ובהכרח שהיא גם כן מקבלת חיות מאתו יתברך כי הוא יתברך מחיה את כלם, אך מבאר על-פי דברי רבנו הקדוש זכרונם לברכה כמה מקומות ובפרט במאמר ואיה השם לעלה (בלקוטי תנינא בסימן יב) שתקף הקלפות והסטרא אחרא מקבלין חיות מהקדשה הגבה ביותר למעלה מכל הקדשות שזאת הקדשה הוא סתום ונעלם בתכלית ההעלם בחינת מאמר סתום ומשם דיקא מקבלין חיות תקף הסטרא אחרא דהינו בחינת עבודה זרה, כי מחמת שזאת הקדשה הוא בחינת סתום ונעלם בתכלית ההעלם על-כן הם מקבלים חיות משם דיקא, עיו שם. ועל-כן אפלו כשנופלין לשם חס ושלום, אף-על-פי שנדמה שאי אפשר לצאת משם בשום אופן חס ושלום, אף-על-פי-כן מקבלין חיות ממנו יתברך, כי הוא יתברך מחיה את כלם. ואזי, אדרבא, כשזוכה לשוב משם ולמצא שם אלקותו יתברך, על-ידי שזוכין לידע שגם שם נסתר הוא יתברך בתכלית ההסתרה אזי הירידה הוא תכלית העליה, כי באין על-ידי זה להקדשה הגבה מאד מאד שהיתה נעלמת שם פני"ל (ועין במאמר "ואיה השם לעלה" שם מבאר הענין היטב, עין שם). וזאת הקדשה הגבה בחינת מאמר סתום שהם מקבלין חיות משם, זה בחינת אהבה שבדעת שהיא למעלה מהמדות והימים, שהיא בחינת אורייתא דעתיקא דעתידא לאתגליא לעתיד לבא. וזה שכתב רבנו זכרונם לברכה במאמר "מי

האיש החפץ חיים" הנ"ל. שעל-ידי זה שמוצאין אלקותו יתברך מעמקי הקלפות, על-ידי זה זוכין לאהבה שבדעת, כי עמקי הקלפות, הינו הקלפה השנייה הנ"ל, בחינת עבודה זרה וחסות העובדי כוכבים, הם מקבלין חיותם מבחינת ההסתרה וההעלמה של האהבה שבדעת שהיא נסתרת ונעלמת בתכלית ההעלם. ומשם הם מקבלין חיות כנ"ל, ועל-כן הצדיק הכופה את יצרו כשמסתכל בקלפה ועבודה זרה זו, אזי הוא משיג על-ידי זה דיקא אור האהבה שבדעת, כי נתגלה האור הגנוז הזה שמשם הם מקבלין חיות מגדל ההסתרה והצדיק שזוכה להבין את זאת אזי נתגלה לו ההסתרה וההעלמה. ורואה ומשיג על-ידי זה דיקא אור הגנוז שמשם היו מקבלין חיותם כנ"ל, אבל צריכין לזה צדיק גדול ונורא מאד שיוכל לעלות ולהוציא את הנופלים לשם ולשבר קלפה זו ולגלות אור הקדשה הגבה אור הגנוז הנ"ל:

וזה בחינת תקף הגס של פורים, כי המן הרשע חשב שלא יוכלו ישראל להנצל מידו חס ושלום, מחמת שהתגבר עליהם בתקף קלפה זו השנייה הנ"ל. אבל השם יתברך חמל על ישראל והקדים רפואה למכה, כי היה באותו הדור מרדכי היהודי ולעם תקף מעלת מרדכי מובא בכתבים, שהיה אור גדול ונורא מאד, והוא בבחינת אהבה שבדעת, כי מרדכי בגימטריא ורב חסד פמובא, רב חסד זה בחינת אהבה שבדעת, כי אהבה שבימים הוא בחינת חסד שהוא יומא דאזיל עם כלהו יומין כנ"ל, ורב חסד זה בחינת אהבה שבדעת, שהוא למעלה מחסד סתם והוא בחינת רב חסד, וזה בחינת מרדכי כנ"ל. ומחמת שהיה מבחינה זו, על-כן היה לו כח לשבר אפלו קלפת המן-עמלק, דהינו הקלפה השנייה הנ"ל שאין בה שום טוב כנ"ל כי היה יודע ומשיג שגם הם מקבלין חיות ממנו יתברך מבחינת מאמר סתום, בחינת אהבה שבדעת וכיו"ל, כי מרדכי היה נאחז משם, על-כן היה לו השגה זו. וכשזוכין להשיג זאת שגם הם מקבלין חיות ממנו יתברך מבחינת מאמר סתום, אזי הם נכנעין ונתבטלין בתכלית הבטול, כי לא היה להם חיות רק מההסתרה וההעלמה, אבל עכשיו כשיודעו שגם שם נעלם הוא יתברך אזי הם נופלים ונתבטלין ואזי אדרבא, זוכין לעלות בתכלית העליה, כי זוכין להשיג אור האהבה שבדעת, שהוא אור הגנוז כנ"ל. וזהו בחינת לעם מעלת פורים, ואיתא שבשום יום טוב ואפלו בשבת לא נמצא תקף הארה נפלאה כמו בפורים, כי באמת הפליא השם יתברך עמנו ונתהפך מהפוך ממש, כמו שכתוב (אסתר ט), "ונהפוך הוא וכיו"ל. כי הוא רצה להתגבר חס ושלום, בבחינת הקלפה השנייה שאין שם שום טוב וכיו"ל. ועל-ידי הצדיק מרדכי נתהפך בהפוך ממש, כי זכו שיתגלה אור האהבה שבדעת שמשם מקבלת חיות הקלפה הנ"ל מגדל ההסתרה ועכשיו נתגלה אור הגנוז הזה והם נתבטלו כנ"ל, כי אין חיותם רק מההסתרה וכיו"ל. ועל-כן ימי הפורים לא יעברו וכיו"ל (שם) וכל המועדים בטלים חוץ מפורים, כי פורים הוא בחינת התגלות אור האהבה שבדעת שיתגלה לעתיד לבוא. ועל-כן לא יתבטלו ימי הפורים אפלו לעתיד, כי כל המועדים הם זכר ליציאת מצרים, ויציאת מצרים היה שניצאו מתחת יד פרעה, ופרעה הוא ראש לכל הקלפות, אבל אף-על-פי-כן הוא בחינת הקלפה שהוא אצל התגלות הימים והמדות, כי פרעה אותיות הערף, ושם המקום שמתחילין המחין לירד ולהתפשט בבחינת ימים ומדות, ושם אחיזת פרעה, ובודאי הוא קלפה חזקה וקשה מאד מאחר שאחיזתו בהתחלה ממש, אבל הוא סמוך לבחינת הימים והמדות, אבל המן-עמלק הוא שרש הרע והקלפה בבחינת ראשית גוים עמלק, כי הוא יונק מהסתרת והעלמת הדעת והמחין מבחינת מאמר סתום כנ"ל אשר אי אפשר להכניעו ולבטלו כי אם כשזוכין לאור האהבה שבדעת שהוא למעלה מהימים והמדות כנ"ל. ועל-כן כל הימים טובים, שהם בחינת ימי טוב, דהינו שבאותן הימים עשה השם יתברך עמנו נסים ביציאת מצרים והכניעו ימי הרע והתגברו ימי הטוב. ועל-כן אנו עושין יום טוב, על-כן לעתיד שאז יתגלה האהבה שבדעת, שהוא למעלה מהימים, על-כן אז יתבטלו הימים טובים, כי האור שיתגלה לעתיד הוא למעלה מהימים כנ"ל, אבל פורים, שהוא בבחינת האהבה שבדעת, כי אז הכניעו קלפת המן-עמלק שניקתו משם מבחינת ההסתרה שהוא בחינת אהבה שבדעת, כי אז הכניעו קלפת המן-עמלק שניקתו משם מבחינת ההסתרה ההיא כנ"ל, על-כן לא יתבטלו ימי הפורים גם לעתיד, כי אז יזכו גם כן להארה זו, דהינו אור האהבה שבדעת שהוא גם כן הארה של פורים כנ"ל:

אות ג

וזה בחינת ומשלח מנות איש לרעהו, בחינת אהבה ואחדות גמור שנגלל כל אחד בחברו, כי שם בבחינת אהבה שבדעת הוא כלו אחד, ושם כל ישראל בבחינת אחדות גמור ואין שום גבול ופרוד בין אחד לחברו חס ושלום. ועל-כן בפורים הם מתערבים ומתחברים זה עם זה, דהינו משלח מנות שזה שולח לזה לזה, כי כלו אחד כנ"ל. ומתנות לאביונים זה בחינת התגלות אלקות, כי עקר התגלות אלקות בחינת התגלות מלכותו יתברך הוא על-ידי צדקה אני בצדק אחיזה פניו, כמובא. ועל-כן

בפורים שאז נתגלה האור הגנוז והסתום, על-כן אנו מגליון אלקותו יתברך על-ידי הצדקה, כי זה העקר להמשיך התגלות לגלות הסתרת אלקותו לכל העולם. למען דעת כל עמי הארץ כי ד' הוא האלקים. ועל-כן כשאזכין בפורים לאור האהבה שבדעת, שהוא אור הגנוז, אנו צריכים לגלות הסתרה זו. ועקר התגלות אלקותו הוא על-ידי צדקה כנ"ל:

אות ד

וכשנתגלה אור הגנוז אז נעשה מזה תורה חדשה, כי קדשא בריך הוא ואורייתא פלו חד, וכשהוא יתברך נסתרה זה בחינת הסתרת והעלמת התורה וכשנתגלה ההסתרה זו אזי נתגלה תורה חדשה, וזה בחינת המגלה שהוא לשון התגלות, כמובא, כי נתגלה תורה חדשה על-ידי שנתגלה אור האהבה שבדעת, שהוא בחינת אורייתא דעתיקא סתימאה שמשם יונקת התורה הקדושה שלנו, ועל-כן לא נתנה עד אחר שבא עמלק והכניעו אותו, כי עקר התגלות התורה תלוי בהכניעת עמלק, שהוא בחינת הקלפה שניקתה מההסתרה הנ"ל, וכשמכניעין אותו אזי נתגלה ההסתרה. ואזי זוכין לתורה. כי כל התורה הקדושה יונקת מבחינת האהבה שבדעת, שהוא אורייתא דעתיקא סתימאה, ועל-כן קבלו ישראל התורה מחדש בימי אחשורוש, כי עקר קבלת התורה תלוי בהכניעת המן-עמלק כנ"ל. ועל-כן אין בהמגלה שום שם בפרוש רק ברמז בראשי תבות, כי הוא בחינת אור הגנוז, בחינת התורה הגנוזה שנתגלה אז, ששם הוא למעלה מכל הקדשות. ועוד יש בזה דברים הרבה. ברוך השם לעולם, אמן ואמן:

ועל-כן תכף אחר פורים קורין פרשת פרה-זאת חקת התורה וכנ"ל, והבן:

אות ה

ועל-כן חב לבסומי בפוריא עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי, כי שם הוא למעלה מהדעת ושם אין שיך לומר ארור המן וכי, כי שם הוא פלו טוב למעלה מהמדות למעלה מימי טוב וימי רע כנ"ל. וזה בחינת סוד פרה אדמה, שהוא בחינת חקה למעלה מהדעת והוא מטמא טהורים ומטהר טמאים שאי אפשר להבין זה הסוד עד לעתיד שיתגלה התורה הגנוזה כנ"ל:

אות ו

וזה בחינת והיה כאשר ירים משה ידו וגבר ישראל וכאשר יניח ידו וכי ידיו של משה עושות מלחמה וכי אלא בזמן שישראל מסתכלין למעלה הם נוצחים וכי, כי כשמתגבר קלפת עמלק חס ושלום, אזי התקון להסתכל למעלה, להסתכל ולהבין בשרש אחיזתו למעלה, להבין שהוא מקבל חיות ממעלה מקדשה הגבה למעלה מכל הקדשות. ועל-ידי זה מכניעין ומפילין אותו כנ"ל:

אות ז

אֶסְתֵּר הַיְהוּדָיָה הָיְתָה בְּחַיֵּינָהּ הַהִסְתַּתֵּרָה, בְּחַיֵּינָהּ הַקְדָּשָׁה הַגְּבֵהָ הַנִּי"ל, שֶׁהִיא נִסְתַּתֵּרַת וְנִעְלָמָת, וְזֹאת הַקְדָּשָׁה דִּיקָא מְגַדֵּל מַעְלָתָהּ וְגַדֵּל הַסְתַּתֵּרָתָהּ הִיא יְכוּלָה לִכְנֹס בְּעַמְקֵי הַקְּלָפוֹת. כִּי מִשָּׁם דִּיקָא הִם מְקַבְּלִין חַיּוֹת פְּנִי"ל, כִּי מְגַדֵּל הַהִסְתַּתֵּרָה אֵינֶם נוֹגְעִים בָּהּ כָּלֵל אֶף-עַל-פִּי שֶׁמְקַבְּלִין חַיּוֹת וְיוֹנְקִים מִמֶּנָּה. וְזֶה בְּחַיֵּינָהּ אֶסְתֵּר שֶׁנִּלְקַחָה לְאַחְשׁוּרוֹשׁ וְנִכְנְסָה בְּעַמְקֵי הַקְּלָפוֹת, כִּי הוּא בְּחַיֵּינָהּ הַהִסְתַּתֵּרָה שֶׁמִּשָּׁם דִּיקָא מְקַבְּלִין חַיּוֹת. וְעַל-כֵּן בְּאַמֵּת לֹא נִגַע בָּהּ אַחְשׁוּרוֹשׁ, כַּמּוּבָא, כִּי הִיא נִסְתַּתֵּרַת וְנִעְלָמָת בְּתַכְלִית הַהַעֲלָמָה, וְאִין הַקְּלָפוֹת נוֹגְעִים בָּהּ חֵס וְשְׁלוֹם, כָּלֵל. וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן נִהְיִין וְיוֹנְקִים מִמֶּנָּה, כִּי מִבְּחַיֵּינָהּ הַהִסְתַּתֵּרָה בְּעֲצָמָה הִם יוֹנְקִים פְּנִי"ל. וְזֶהוּ שֶׁאִמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְבִרְכָה שֶׁהִיְתָה יוֹשֶׁבֶת בְּחִיקוֹ שֶׁל אַחְשׁוּרוֹשׁ וְטוֹבֵלֶת וְיוֹשֶׁבֶת בְּחִיקוֹ שֶׁל מְרַדְכִי, כִּי זֹאת הַקְדָּשָׁה מְגַדֵּל הַסְתַּתֵּרָתָהּ יוֹרְדֶת בְּעַמְקֵי הַקְּלָפוֹת פְּנִי"ל, אֲבָל אֶף-עַל-פִּי-כֵן אִין נוֹגְעִין בָּהּ כָּלֵל רַק מְרַדְכִי זֹכֶה עֲלֵיהָ, כִּי הוּא זֹכֶה לְקָדְשָׁה זֹה הַגְּבֵהָ מִכָּל הַקְדָּשׁוֹת פְּנִי"ל, כִּי הוּא מְשִׁיג בְּחַיֵּינָהּ אֶסְתֵּר, בְּחַיֵּינָהּ הַהִסְתַּתֵּרָה הַנִּי"ל, שֶׁהִיא בְּחַיֵּינָהּ אֹרֵךְ הַגְּנוּזָה וְהַצְּפוּן פְּנִי"ל. וְהִבּוּ הַדְּבָרִים הַיֵּטֵב.

אות ח

וְעַל-כֵּן פּוֹרִים מִתֵּר בְּעֵשִׂית מְלָאכָה וְאִין בּוֹ שׁוּם קְדָשֶׁת יוֹם טוֹב כָּלֵל, כִּי פּוֹרִים הוּא בְּחַיֵּינָהּ הָאֶרֶת הַקְדָּשָׁה הַגְּבֵהָ מְאֹד מְאֹד, שֶׁמְגַדֵּל עִצָּם הַקְדָּשָׁה אִין רֹאִין שָׁם שׁוּם קְדָשָׁה, וְכַעֲיִן מִה שֶׁכְּתוּב רַבְּנוּ זְכוֹרֵנוּ לְבִרְכָה (כַּמּוּבָא בְּסִימָן רמג). עַל כֵּן הַשִּׁירִים קָדֵשׁ וְשִׁיר הַשִּׁירִים קָדֵשׁ קְדָשִׁים. וְשָׁם בְּסִפֵּר שִׁיר הַשִּׁירִים דִּיקָא אִין שָׁם שׁוּם תְּבוּת קְדָשָׁה וְטַהֲרָה כָּלֵל, (עֵינֵן שָׁם וְהִבּוּ הַיֵּטֵב). כִּי כָּל הַיָּמִים טוֹבִים, שֶׁהִם בְּחַיֵּינָהּ יְמֵי טוֹב, יֵשׁ בָּהֶם כַּמָּה וְכַמָּה קְדָשׁוֹת שֶׁמְקַדְּשִׁין הַיָּמִים טוֹבִים עַל-יְדֵי קְדוּשָׁה וְעֵשִׂית מְלָאכָה וְכִיּוֹצֵא בְּזֶה, כִּי הִם בְּחַיֵּינָהּ יְמֵי טוֹב, שֶׁהִם כְּנֻד יְמֵי רַע, עַל-כֵּן צְרִיכִין לְנַהֵג בָּהֶם כַּמָּה קְדָשׁוֹת כְּדֵי לְהַמְשִׁיךְ וְלְהַתְגַּבֵּר הַיָּמֵי טוֹב וְלְהַכְנִיעַ הַיָּמֵי רַע, וְאִם עוֹשִׂין חֵס וְשְׁלוֹם, אֵינָה מְלָאכָה שֶׁל חַל בְּיוֹם טוֹב, אֲזִי יְכוּלִין לְהַתְגַּבֵּר הַיָּמֵי רַע שֶׁיִּנְיָקְתֶם מִמְּלָאכּוֹת שֶׁל חַל כְּפִדּוּעַ. עַל-כֵּן אֶסְוִירִים בְּעֵשִׂית מְלָאכָה, אֲבָל בְּפּוֹרִים שֶׁנִּכְנָע וְנִתְבַטֵּל שְׂרֵשׁ הָרַע לְגַמְרֵי וְנִתְגַּלָּה אֹרֵךְ הַגְּנוּזָה, אֹרֵךְ הַהֶבְהָה שֶׁבְּדַעַת, שֶׁהוּא לְמַעַל מִהַיָּמִים וְהַמְדוּת, עַל-כֵּן אִין צְרִיכִין שׁוּם קְדָשָׁה לְהַכְנִיעַ יְמֵי הָרַע שֶׁלֹּא נִשְׁלִטוּ חֵס וְשְׁלוֹם, כִּי אִין לָהֶם שׁוּם שְׁלִיטָה אֲזִי. וְעַל-כֵּן אֶפְלוּ אִם עוֹשִׂין מְלָאכּוֹת שֶׁל חַל אִין לְהַרְעֵ שׁוּם שְׁלִיטָה וְאַחֲזִיָּה בָּהֶם כָּלֵל, כִּי אֲזִי נִכְנָע וְנִתְבַטֵּל הָרַע לְגַמְרֵי בְּשִׂרְשׁוֹ. שֶׁאֶפְלוּ אִם עוֹשִׂין מְלָאכּוֹת שֶׁל חַל אִין לֹא שׁוּם שְׁלִיטָה וְאַחֲזִיָּה בָּהֶם פְּנִי"ל, כִּי אֲזִי נִתְגַּלָּה אֹרֵךְ הַגְּנוּזָה, אֹרֵךְ הַהֶבְהָה שֶׁבְּדַעַת, שֶׁהוּא לְמַעַל מִהַיָּמִים, לְמַעַל מִהַיָּמִים וְהַמְדוּת, לְמַעַל מִהַיָּמִים וְהַמְדוּת, מִכָּל הַקְדָּשׁוֹת פְּנִי"ל:

פורים ה:

עַל-פִּי הַמְּאָמֵר "אֲבָא שְׂאוּל אוֹמֵר קוֹבֵר מֵתִים הֵייתִי פְּעַם אַחַת רַצְתִּי וְכוּ'". בְּסִימָן הָרִאשׁוֹן (בְּסִימָן נח), עֵינֵן שָׁם כָּל הַמְּאָמֵר:

וְהַכָּלֵל, כִּי לְרֵאוֹת בְּמַפְלֵתָם שֶׁל רְשָׁעִים אֵי אֶפְשָׁר כִּי אִם עַל-יְדֵי בְּחַיֵּינָהּ אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל בְּבְחַיֵּינָהּ שֶׁב לִימֵינִי וְכוּ'. יְמִין זֶה בְּחַיֵּינָהּ אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, בְּחַיֵּינָהּ בְּנִימִין-כֵּן יְמִין שְׁנוּלֵד בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְלְהַמְשִׁיךְ בְּחַיֵּינָהּ קְדָשֶׁת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל עֲכָשִׁיו בְּגִלוֹת וְכוּ' בְּבְחַיֵּינָהּ וְאֶף גַּם זֹאת וְכוּ' הוּא עַל-יְדֵי הַתְּנוּצָצוֹת אֹרֵךְ זְכוֹת אֲבוֹת וְכוּ'.

כי הרשעים ממשיכין בחינת רע עין שונאיהם וכו'. והאדם נצל מרע עין הזה על ידי למוד זכות שהאדם מלמד על הרשע. כי גם הקדוש ברוך הוא מלמד זכות על הרשע בשביל להציל את הצדיק מרע עין של הרשע וכו', כי לסלק הדין והמשפט צריך לזה התגלות היד בבחינת ותאחז במשפט ידי וכו'. וכשנתגלה יד ה' אזי נעשה צל שבו נתכסה הצדיק מארס של הרע עין בבחינת ובצל ידי כסיתיד וכו'. ועל-ידי זה נתחזק מאור עיניו של הצדיק ויכול לראות ולהשיג צדקתו של הקדוש ברוך הוא אף-על-פי שהרשע זוכה בדין ונתפשט לבו מעקמימיות ומחזק את עצמו ומתפלל על צרכיו, כי נתישר לבו בשלמות אמונה, כי עקר התפלה על-ידי אמונה וכו'. וזה בחינת פרה אדמה וכו'. וזה בחינת עפר ואפר וכו' וגם צריך לתקן בתפלתו בחינת ג' קולות וכו' וכו', ועל-ידי תפלה כתקונו מתנוצץ אור זכות אבות בבחינת חלה זכות אבות. ובאתר דאבות תמן שכיתא תמן, שהיא בחינת חלה, שהיא ג"ם זאת, כי גם בחינת חלה, שהוא שעור מ"ג ביצים והיא בחינת ירשת ארץ ישראל וכו'. ועל-ידי בחינת ארץ ישראל לא די שנצל מרע עין של הרשעים אלא גם רואה בהם מה שהם רצו לראות בו וכו'. ודע, שלאו כל אדם יכול לתקן קולות אלו בתפלתו, כי לפעמים הקולות הנ"ל בתפלתו יוצאים מרשעים גדולים כמו בחינת עוג מלך הבשן שאפלו משה רבנו, עליו השלום, היה מתירא ממנו, כי אחיזתו היה סמוך לימיו שהוא ארץ ישראל, כי היה מבני ביתו דאברהם וכו'. עד שאמר הקדוש ברוך הוא למשה, "אל תירא אותי וכו'". ועל-ידי זה הצדיקים, שהם עושי טוב, הם זוכים לפני ד', כי קדם כריתות הרשעים היה פני ד' מסתר ומכסה בעושי רע כדי להכריתם וכו'. ועכשיו תכף פשוואים בכריתות רשעים תכף נתגלה פני ד' לעשות טוב וכו', (עין שם כל זה היטב היטב):

אות א

וזה בחינת פורים, כי המן מזרע עמלק הוא מעולם רצועה מרדות לישראל שעינו רעה תמיד בישראל, ותכף שפיצאו ישראל ממצרים והים נבקע מפניהם ופרעה וחילו נטבעו בו וכו' היה לעמלק עין רעה עליהם, ועמד עליהם. והשם יתברך הוא אוהו במשפט ידו עליו ומאריך אפו עליו זה זמן רב מאד, ועל-ידי זה בעצמו השם יתברך לוחם עמו, כבכחול, בבחינת כי יד על כס יה מלחמה לד' בעמלק מדור דור, כי על-ידי זה בעצמו שהשם יתברך מלמד זכות על הרשע ואוחז ידו במשפט של הרשע, על-ידי זה בעצמו נצל הצדיק. ועל-ידי זה הוא סוף מפלתו של הרשע, (כמבאר שם במאמר הנ"ל). וזהו בעצמו מה שמבאר שם בסופו שבתחלה פני ד' מסתר בעושי רע כדי להכריתם, הינו שבתחלה השם יתברך מסתיר פניו מהצדיק ונותן בידו, כבכחול, גדלה להרשע בבחינת כי אתה עמל וכעס תביט לתת בידך וכו'. נמצא, שפני ה' הוא מסתר בעושי רע. ועל-ידי זה יש להם כל הגדלה והכבוד מחמת שפני ד' מסתר בהם. וכל זה הוא כדי להכריתם וכו' פני"ל, כי אין הקדוש ברוך הוא נפרע מהאמה עד שתתמלא סאתה. ועל-כן כשהשם יתברך רואה שמתגבר איזה רשע שעינו רעה בהצדיק ועדין לא הגיע הזמן להכרית את הרשע, אזי השם יתברך מלמד עליו זכות ואוחז במשפט ידו ובהו בעצמו מציל את הצדיק וכו' פני"ל, והצדיק נתחזק על-ידי זה ומתפלל על צרכיו, וגם הצדיק בעצמו צריך ללמד עליו זכות פני"ל. ולחזק לבו להתפלל פני"ל עד שזוכה לבא לבחינת ארץ ישראל, ואז זוכה לראות בהרשע מה שרוצה לראות בו. והשם יתברך יודע תעלומות וידע שעדין לא הגיע בימי משה סוף מפלתו של עמלק, כי עדין לא באו לארץ ישראל ועל-כן אחז בידו את המשפט ולא צוה להכריתו לגמרי, כמו שפרש רש"י שם שלא חתך רק ראשי גבוריו. מכאן, שעשו על-פי הדבור. וזה בחינת והיה כאשר ירים משה ידו וגבר ישראל וכאשר ניח ידו וכו'. כי משה לחם עמו בבחינת היד, כי לכאורה קשה למה הניח ידו משה שיתגבר עמלק! אך גם משה ידע שעדין לא הגיע סוף מפלתו, והכרח ללחם עמו בבחינת היד שלא לעשות בו משפט גמור כי אם קצת המכרח, אבל בשאר המשפט שהיה מגיע לו אחז בידו את המשפט ועל-ידי זה בעצמו יכולים להנצל ממנו בעת הזאת עד שזוכה לבא לבחינת ארץ ישראל ואז יהיה גמר מפלתו. וזהו, "והיה כאשר ירים משה ידו וכו' וכאשר ניח ידו וכו' פני"ל:

וזהו, "ויחי ידיו אמונה", תרגומו, פרישן בצלו. כי העקר הוא התפלה, שהיא בחינת אמונה שצריכין לחזק עצמו מאד להתפלל להשם יתברך ולבלי להיות בלבד עקמימיות חס ושלום ולבלי להרהר אחר השם יתברך בעת שרוצה הצלחת הרשע, (כמבאר במאמר הנ"ל). וכל זה נעשה על-ידי בחינת היד על-ידי שאוחז במשפט ידו פני"ל. וזהו, "כי יד על כס יה" שאחז בידו בחינת כסאות למשפט, ועל-ידי זה בעצמו מלחמה לד' בעמלק וכו'. ועל-כן כס חסר, והשם חסר, כי כסאות למשפט חסר עכשיו וגם בחינת פני ד' מסתר ועל-כן גם השם חסר. ועל-ידי זה בעצמו מלחמה לד' בעמלק וכו' פני"ל:

אות ב

כי עמלק הוא כלליות העי"ן אמות, כמו שכתוב, "ראשית גוים עמלק". והאמות בכלל הם בבחינת רע עין שעניניהם רעה בישראל תמיד, כי הם עי"ן אמות, כי שרשם מבחינת רע עי"ן ועמלק הוא כללות הרע עי"ן, כי הוא כלליות העי"ן אמות. ועקר הכנעת הרע עין הוא על-ידי ארץ ישראל, שהוא בחינת בנימין. ועל-כן נצטוו שאול המלך להכות את עמלק ולהכריתו, כי שאול מזרע בנימין, ואז היו ישראל בארץ ישראל, ואז היה ראוי להכריתו עדי אובד, אך שאול טעה בזה, והשאיר את אגג, כי מחמת שצריכין לישב עצמו היטב אם יש לו כח לעמד נגד הרשע והרע עין הזה, כי לאו כל אחד יוכל לעמד נגדו, בפרט נגד עמלק שהוא כלליות הרע של כל הרע עין שבעולם, ולפעמים צריכין ללמד עליו זכות דיקא כדי להנצל מרע עינו. ועל-כן טעה שאול וירב בנחל ודן קל וחמר בטעות ולמד עליו זכות דיקא כדי להנצל מרע עינו. ועל-כן טעה שאול וירב בנחל ודן קל וחמר בטעות ולמד עליו זכות והשאיר את אגג ובאמת טעה בזה, כמו שהוכיחו שמואל הנביא, הלא אם קטן אתה בעיניך ראש שבטי ישראל אתה. כי זה היה עקר טעותו שהיה קטן בעיניו ונדמה לו שאין לו כח לעמד כנגדו, אבל באמת שאול היה לו כח לעמד כנגדו להכריתו לגמרי, כי היה מזרע בנימין שנולד בארץ ישראל וגם כבר היו כל ישראל על אדמתם בארץ ישראל. ועל-כן יכול אז להכריתו לגמרי, כי עקר מפלתו הוא על-ידי ארץ ישראל כפי"ל:

אות ג

ועל-ידי זה נולד המן. ועל-כן כשעמד המן הרשע היתה עת צרה גדולה מאד מאד, אשר כמוהו לא נהיתה, כמובא. כי היה מתגבר בכח הפגם של שאול המלך שהיה משבט בנימין מבחינת ארץ ישראל, ועל-כן היה התגברותו מאד, בבחינת מה שכתב רבנו שם על עוג שהתגברותו היה מחמת שהיה סמוך לארץ ישראל והיה מבני ביתא דאברהם, שהוא בחינת זמין, כמו כן התגבר המן מחמת הפגם של שאול שהיה בחינת ארץ ישראל. ובפרט שהיה מזרע עמלק שהוא כלליות הרע עין. ועל-כן התגבר בעין רעה מאד על מרדכי ועל כל ישראל עד שרצה להעבירם לגמרי, חס ושלום. ועל-כן רצה לבטל כח השקלים של ישראל, כמו שכתוב, "ועשרת אלפים כפר כסף אשקל". כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה. והשם יתברך אמר, רשע, כבר קדמו שקליהם לשקליך. כי השקלים היו כדי שלא תשלט בהם עין הרע על המנין כמו שפרש רש"י. והוא רצה להתגבר ברע עין, ועל-כן רצה לבטל כח השקלים, חס ושלום. כי השקלים זה בחינת צדקה, וצדקה זה בחינת טוב עין, בבחינת טוב עין הוא לברך כי נתן מלחמו לדל, כי עקר הצדקה הוא להיות טוב עין לתן להעני בעין יפה בעין טוב, כמו שכתוב, "פן יהיה דבר עם לבבך בלעל ורעה עינך באחיך האביון וכו'. פתוח תפתח את ידך לו וכו'. נמצא, שצדקה היא בחינת טוב עין הפך הרע עין, וזה בחינת שקלים, שהם בחינת צדקה:

אות ד

כי אז היה בסוף הגלות בבל שהיה עי"ן שנה. כנגד בחינת הרע עי"ן שהתגבר עליהם על שפגמו בארץ ישראל, כי גלות בבל על-ידי שנה היה בשביל פגם ארץ ישראל, כמו שכתוב, "אז תרצה הארץ את שבתותיה וכו'". כי עקר הכנעת הרע עין שהם כל העי"ן אמות כפי"ל, הוא על-ידי ארץ ישראל ומחמת שפגמו בארץ ישראל ולא קימו שביתת הארץ, על-כן התגבר עליהם הרע עין ונתחבבו גלות עי"ן שנה דיקא. ועל-כן רצה המן להתגבר בזמן סוף הגלות בסוף השבעים שנה בעת שהיו רחוקים מארץ

ישראל להתגבר עליהם ברע עין לבלי להניחם לשוב לארץ ישראל ולבית המקדש, כי ארץ ישראל ובית המקדש הם בחינת טוב עין, כמו שכתוב, "תמיד עיני ד' אלקידו בה". ובבית המקדש כתיב, "והיה עיני ולבי שם". ועל-כן נאמר בהמן, "וכראות המן את מרדכי". "וכראות דיקא, בבכל עת אשר אני רואה את מרדכי". "אני רואה דיקא, בחינת רע עין שרצה להתגבר עליו ברע עין כנ"ל:

אות ה

כי המן-עמלק הוא זהמת הנחש הקדמוני, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, המן מן התורה מנין? שנאמר, "המן העץ אשר צויתידו וכו'". כי שרש הרע עין הוא בחינת הנחש הקדמוני שהיה ערום וכו', שהיה לו עין רעה באדם וחוה, כמו שפרש רש"י על פסוק, "ויהיו שניהם ערמים האדם ואשתו ולא יתבשו. והנחש היה ערום מכל חית השדה וכו'". ופרש רש"י, שבשביל שראה אותם עוסקים בתשמיש לעין כל, נתקנא בהם והסיתם לאכל מעץ הדעת, כי נשים דעתן קלות וכו'. כדי שימות אדם וישא את חוה וכו', עין שם. כי קדם חטא אדם הראשון שאז היו שניהם קדושים וזכרים בתכלית הזכות, על-כן שניהם ערמים לעין כל ולא יתבשו, כי לא היו מתיראים ומתבזשים מפני עיני הבריות משום רע עין שבעולם, מחמת שלא היה בהם שום אחיזת הרע, כי עקר מה שצריכין להתירא ולפחד מן הרע עין הוא רק שלא יטיל הרע עין חס ושלום, ארס בהאדם בעצמו, דהינו להכניס בו חס ושלום איזה רע מן הרע עין. ועל-כן צריך האדם שמתגבר עליו השונא והרע עין שיהיה הוא כלו טוב בחינת טוב עין. ואפלו על הרשע בעצמו יהיה מלמד זכות שלא יהיה עינו רעה חס ושלום, אפלו בגדלת הרשע, אף-על-פי שלכאורה נדמה לו שהוא חס ושלום, שלא כדיו, אף-על-פי-כן ילמד עליו זכות שיהיה יתברך על דיק ד' ולא יהא בלבו שום עקמימיות חס ושלום, על השם יתברך, כי צדיק וישר הוא יתברך, ואז בודאי יוכל להנצל מהרע עין של הרשע (כנ"ל במאמר הנ"ל). כי העקר שהאדם צריך לשמר עצמו שלא יתאחז בו חס ושלום, מהרע עין חס ושלום, כי עקמימיות הלב, דהינו רע הלב שפא לו על דעתו חס ושלום איזה הרהור חס ושלום, אחר מעשה השם יתברך על שהוא יתברך נותן כל הגדלה והכבוד והעשירות להעובדי כוכבים והרשעים והמתנגדים אל האמת, והצדיקים והקשרים הם מנחים בבגיון בשפלות גדול בעניות ובדחוקות, זה ההרהור חס ושלום, זה בחינת רע עין, כי רע עין תלוי ברע הלב, כי שוריןא דעינא בלבא תליא, (כמו שכתב רבנו זכרוננו לברכה במקום אחר). נמצא, שרע הלב, דהינו עקמימיות הלב שמהרהר אחר השם יתברך חס ושלום, זה בחינת רע עין, על-כן העקר שהאדם צריך לשמר עצמו שלא יתאחז בו הרע עין, דהינו שלא יגיע לו חס ושלום, איזה צד מחשבה והרהור אחר מעשה השם יתברך רק להאמין באמונה שלמה ובישרת לב כי צדיק ד' בכל דרכיו. ועל-כן צריכין ללמד זכות על הרשע כדי להנצל מרע עינו, כי על-ידי למוד זכות על הרשע זוכין לראות צדקת השם יתברך, ונתישר לבו מעקמימיות, וזוכה לאמונה ולתפלה, (כמבאר היטב במאמר הנ"ל). כי זה הוא העקר שהאדם בעצמו יהיה נצל מהרע עין שלא יתאחז בו חס ושלום, כי כלל כל התורה בלה הוא בחינת עינים דקדשה בחינת טוב עין. וזה בחינת בראשית, שהוא התחלת התורה תמן ראשית מן בת, שהם תלת גונון דעינא ובת עין, (כמו שכתב רבנו זכרוננו לברכה במקום אחר). וכן התורה מסיימת לעיני כל ישראל, כי עקר כלל כל התורה והמצוות הוא לבלי לילך חס ושלום, אחר שרירות לבו הרע ומראה עיניו, כמו שכתוב, "ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם וכו'". כי העין רואה והלב חומד כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, וכל התאוות והרהורים שכלם באים על-ידי ראית העין כנ"ל, כי העין רואה והלב וכו' כנ"ל, כלם הם מבחינת הרע עין, וצריך כל אחד לרחם על עצמו ולהיות עוצם עיניו מראות ברע ולסתם עיניו מחיזו דהאי עלמא לגמרי, ולבלי להסתכל על תאוות עולם הזה והבליו, לסלק ולבטל אחיזת הרע עין ממנו ומגבולו לגמרי, רק שיהיה טוב עין לבלי להביט בעיניו רק בתורה ועבודה, כמו שכתוב, "עייניך לנכח יביטו ועפעפיך יישירו נגדך". וכמו שכתוב, "גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך". וכתוב, "עיני תמיד אל ד' וכו'":

אות ו

ועל-כן אדם הראשון קדם החטא שהיה זך בתכלית הזכות ולא היה בו שום אחיזת הרע עין כלל, על-כן לא היה מתירא ומתבייש כלל פני"ל. והנחש, שהוא שרש הרע עין נתקנא בו, והיתה עקר ערמימותו שהלך והכניס בהם בחינת רע עין, והסית אותם להרהר אחר השם יתברך ולאכל מעץ הדעת טוב ורע, ואמר להם, "כי ידע אלקים כי ביום אכלכם ממנו ונפקחו עיניכם והייתם כאלקים וכו'", שהיה להם רע עין והרהורים על השם יתברך וכו', עד שהסית אותם. "ותרא האשה כי טוב העץ למאכל וכי תאוה הוא לעינים". "ותרא דיקא. 'תאוה לעינים' דיקא. "ואכלו ממנו". והאכילה בעצמה של עץ הדעת טוב ורע היא גם כן בחינת רע עין שהוא רע הלב פני"ל, כי אכילה דקדשה היא בבחינת טוב עין טוב לב בבחינת ויאכל וישת ויטב לבו, שהוא בחינת טוב עין פני"ל. וזהו "ויטב לבו", זה ברכת המזון, בחינת טוב עין הוא יברך. וזה בחינת הנה אורו עיני כי טעמתי מעט הדבש הזה, אבל אכילה של אסור, חס ושלום, בחינת אכילת עץ הדעת טוב ורע הוא מביא רע אל הלב, שהוא בחינת רע עין. ועל-כן מאז נאחז בהם בחינת הרע עין עד שנגזר עליהם מיתה, שהיא בחינת רע עין, כמבאר במאמר הנ"ל, על מאמר אבא שאול שאמר שהיה קובר מתים, שהוא להכניע הרע עין שנקרא בחינת מיתה. כי המיתה היא עצמת העינים, כמו שכתוב, "והאר עיני פן אישן המות". כי מאז שחטא אדם הראשון צריך כל אחד למות ולשוב אל העפר כדי לבטל לגמרי אחיזת הרע עין. ועל-כן הכרחו אחר כך למבוישים כמו שכתוב, "ותפקחנה עיני שניהם וידעו כי ערומים הם ויתפרו להם וכו'. ויעש להם קתנות עור וכו'". כי בתחלה היה קתנות אור באלף, כי עיניהם היו מאירות בחינת טוב עין ולא היה בהם שום אחיזת הרע עין כלל. על-כן לא היו צריכים שום מלבוש וכסוי כלל פני"ל, אבל עכשיו שנפקחו עיניהם והתגבר עליהם בחינת הרע עין, על-כן צריכו מלבוישים וכסויים לכסות ולחפות עצמם שלא ישלט בהם הרע עין. וזה בחינת מלבוישים שצריכים עכשיו בשביל שלא ישלטו העינים שיש בהם עכשיו אחיזת הרע עין מזדמת הנחש פני"ל. על-כן צריכים לבוישים וכסויים לחפות ולכסות עצמו מן הרע עין שלא תשלט בו:

אות ז

וזה בחינת ציצית התלויים בבגדים שהם כלל כל התורה, כמו שכתוב, "למען תזכרו ועשיתם את כל מצותי. כי ציצית הם תקון הבגדים והם מתקנים את הרע עין, בבחינת וראיתם אתו וזכרתם וכו', כי ציצית לשון הסתכלות העינים, בחינת מציץ מן התרפים (כמו שכתב רבנו זכרוננו לברכה במקום אחר). כי תקון הבגדים, דהינו ציצית הוא תקון העינים פני"ל. ועל-כן תכף בבקר בהקיצו משנתו המצוה הראשונה היא לחטף את הציצית וללבשם מיד, כי תכף כשעומד משנתו ופוקח את עיניו הוא צריך לשמרם תכף שלא יתאחז בהם חס ושלום, בחינת רע עין, על-כן צריכו להתלבש בציצית מיד, שהם בחינת עינים דקדשה, בחינת טוב עין, בחינת כסות ובגדים דקדשה שהם מכסים את האדם מן הרע עין, בבחינת כסות עינים. שהכסות והלבוש מכסה על האדם מן הרע עין שלא תשלט בו. ועל-כן הזהירו חכמינו זכרוננו לברכה מאד על הצניעות שיכסה האדם את עצמו בבגדיו ולא יהיה ערם כלל אפלו בשעה שפושט את חלוקו, (כמו שכתוב בשלחן ערוך), כמו שאמר ר"י, מעולם לא ראו פתלי ביתי אמרי חלוקי. כי עכשיו צריך האדם לשמר עצמו מאד מן הרע עין. והבגדים הם שמירה לזה פני"ל:

אות ח

ועל-כן המן הרשע שהיה זהמת הנחש בחינת פגם עץ הדעת טוב ורע, בחינת המן העץ פני"ל, על-כן היה לו עין רעה מאד מאד על מרדכי ועל כלל ישראל, כי זה עקר זהמת הנחש פני"ל. ועל-כן היתה עצתם אז להביא את ושתיה המרשעת לפני המלך ערמה אשר דבר כזה לא נשמע בעולם כדי להגביר בעולם חס ושלום, בחינת הרע עין, כי עקר בחינת רע עין הוא תאוה זו של נאוף שהיא פולקת כל התאוות של כל העיין אמות, שהם בחינת רע עין, כי עיין אמות הם בחינת רע עין פני"ל. וכך התאוות כלם, שהם כלם נמשכין מבחינת העיין אמות, (כמבאר בדברי רבנו זכרוננו לברכה במקום אחר). כלם

הם בחינת רע עין, כי העין רואה והלב חומד פני"ל. ותאנה זאת של נאוף היא כלליות כל התאוות של כל העי"ן אמות, כמו שפיתב רבנו זכרנו לברכה במקום אחר (בסימן לו), על-כן זאת התאנה היא עקר בחינת רע עין, כי זאת התאנה תלויה בעינים, כמו שכתוב, "ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר אתם זונים וכי". וכמו שכתוב, "ועצם עיניו מראות ברע". ואמרו רבותינו זכרונם לברכה, זה שאין מסתכל בנשים וכי. ועל-כן עקר האנניות ועצמות העינים הוא בתאנה זו, ואפלו בזווג דקדשה צריכין צניעות גדול מאד. וכן עקר פסוי הלבושים הוא בשביל צניעות מתאנה זו, והם רצו לסלק הבושה מעיניהם ולהביאה ערמה לפנייהם כדי להגביר את בחינת הרע עין ביותר והשם יתברך הפיר מחשבתם הרע ומינה ובה אבא ליזיל בה נרנא, כי דיקא על-ידי זה נתקנאו רעי העינים זה בזה. עד שהמן בעצמו, שהוא התגברות הרע עין, היה עינו רעה בגדלת ושתו והוא בעצמו יעץ להרעה, כי מינה ובה אבא ליזול בה נרנא. והרע עין בעצמו מתקף עינו הרע בכל כדרך הרע עין הרג את תקף הרע עין, שהוא ושתו המרשעת, שהיא התגברות הרע עין, כי היא בחינת מלכות הרשעה, בחינת תאוות נאוף, שהיא בחינת רע עין, ועל-כן פשטה בנות ישראל ערמות ועשתה בהן מלאכה בשבת, כי שבת היא בחינת טוב עין. שי"ן תלת גונו דעינא ובת היא בת עין, ועל-כן אמרו רבותינו זכרונם לברכה, פסיעה גסה נוטלת מאור עיניו ומתדרא לה בקדושא דבי שמשי. כי שבת היא תקון העינים בחינת טוב עין הוא יברך, כי שם עקר הברכה בחינת ויברך ויקדש. ועל-כן עקר זווג דקדשה הוא בשבת, כי אז הוא בקדשה בלי אחיזת הרע עין חס ושלום, כלל, אבל ושתו הרשעה רצתה להגביר הרע עין ועשתה מלאכה בשבת בבנות ישראל ערמות. ועל-כן היתה מפלטה על-ידי הרע עין בעצמו, דהינו על-ידי המן הרשע ועל-ידי אחשוורוש שרצו להגביר תקף הרע עין להביאה ערמה בשבת. ואף היא לדבר עברה נתכונה ורצתה בזה מאד, כי היא בעצמה גם כן תקף התגברות הרע עין, אף השם יתברך מפר מחשבות ערמים וסכסך רע עין אחד בחברו שיתקנאו זה בזה עד שהרג אחד את חברו. ומינה ובה אבא ליזיל בה נרנא. ונהרנא על-ידי רע עין דיקא פני"ל:

אות ט

"ותחת הסרפד יעלה הדס". שהיא אסתר שהיתה צנועה ביותר, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, בשביל צניעות שהיה ברחל זכתה ויצא ממנה שאול שהיה נחבא אל הכלים, ובשביל צניעות של שאול זכה ויצאה ממנו אסתר, כי צניעות היא הפך הרע עין פני"ל. ועל-כן היו כל אלו צנועים ביותר כדי להכניע הרע עין, כי הם יצאו מבנימין שיצא מרחל שנוולד בארץ ישראל, שעקר הכנעת הרע עין על ידו דוקא

אות י

ועקר הכנעת הרע עין הוא על-ידי הלמוד זכות שהקדוש ברוך הוא מלמד זכות על הרשע שעל-ידי זה נצל הצדיק. ועל-ידי זה נתחזק מאור עיניו של הצדיק וזוכה לתפלה וכי פני"ל, ועל-כן קדם מפלת המן נתגדל מאד מאד. וזה היה עקר מפלתו, כי כל זמן שלא נתמלא סאתו היה הקדוש ברוך הוא מלמד זכות וסלק משפטו ממנו, אדרבא, הרים וגדל אותו מאד. וזה בחינת אחר הדברים האלה גדל המלך את המן וינשאהו וישם את פסאו וכי, וזאת הגדלה היא בחינת למוד זכות שהשם יתברך מלמד זכות על הרשע. ועל-ידי זה דיקא נצל הצדיק פני"ל:

וזה בחינת ויסר המלך את טבעתו מעל ידו ויתנה להמן וכי, כי כל דבר יש לו שרש למעלה כידוע. והסרת הטבעת מיד המלך מרמוז על הסרת הטבעת מיד העליון, כי השם יתברך, כביכול, הושיט ידו ואחז במשפט את ידו לסלק המשפט מהמן הרשע, אדרבא, נתן לו בידו, כביכול, גדלה רבה מאד. בבחינת כי אתה עמל וכעס תביט לתת בידך. עד שפני ד' נסתר בהעשי רע שהוא המן. ואז בעת שפני ד' נסתר בהם אז יש להם כל הגדלה והכבוד. וזה בחינת הסרת הטבעת מיד המלך להמן, כי הטבעת הוא חותם המלך שכל משפטי המלך נחתמים על ידו, כמבאר שם בענין שכל משפטי המלכות היו

על-ידי הטבעת, ואז השם יתברך הרים משפטו ממנו, אדרבא, כביכול, הסתיר פניו ומשפטו בתוכו ומסר לו את המשפט באותו העת בבחינת שזוכה בדין כאלו כל המשפט בידו, כי פני ד' מסתר בעושי רע כנ"ל, כי פני ד' זה בחינת המשפט שיוצא מפני ד', כמו שאומרים, "מלפניך משפטנו יצא". וכמו שכתוב, "ושמתי פני באיש ההוא וכי" וכו' וכו' וכו'. ואז בעת שהשם יתברך מלמד זכות על הרשע אז מושיט את ידו עליו ומסתיר הפנים והמשפט חס ושלום, בבחינת פני ד' בעשי רע וכו'. ואז יש להם כל הגדלה והכבוד כנ"ל וזוכה בדין כאלו המשפט אצלו וזה בחינת הסרת הטבעת המלך חותם המלך, דהינו משפטי המלך שנמסר אז להמן כנ"ל, כי עכשיו כל המשפט מסתר אצלם בגלות. ועל-כן, אפלו בקדשה כשרוצים לפעל איזה משפט ותקיפות בשביל קיום דתנו הקדוש. צריכים לפעל על ידם דיקא, (כמו שכתב רבנו זכרנו לברכה במקום אחר סימן כ), כי פני ד' שהוא המשפט מסתר אצלם כנ"ל:

אות יא

וההסתרה הזאת שפני ד' מסתר בעושי רע שאחר כן נעשה מפתחם על-ידי זה בבחינת פני ד' בעשי רע כדי להכריעם כנ"ל, ההסתרה הזאת זה בחינת אסתר שנלקחה לבית המלך אחשורוש, כי אסתר היא בחינת הסתרה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, אסתר מן התורה מנין? שנאמר, "ואלכי הסתר אסתיר וכי". כי אסתר היתה יפת תאר וטובת מראה, כי חוט של חסד משוף עליה, כי נמשך עליה יפי וחו מפנים העליונים מבחינת שלש מאות ושבעים נהרין של אור הפנים העליונים. נמצא שאסתר היא בחינת הפנים העליונים שנסתרה בהסתרה והעלם גדול שנתעלמה הקדשה כל כך עד שנלקחה אסתר לבית המלך אחשורוש, שזהו בחינת פני ד' בעשי רע כדי להכריעם שנלקחה אסתר, שהיא בחינת הסתרה שנסתרה פני ד' בעשי רע. ועל-ידי זה נכרת המן וזרעו שהוא הרע עין, ועל-כן דיקא אחר שנלקחה אסתר לבית המלך, אז דיקא נתגדל המן, כמו שכתוב, "אחר הדברים האלה גדל המלך את המן וכי". כי אז דיקא בעת שפני ד' מסתר בעשי רע, אז יש להם כל הגדלה על-ידי פני ד' דיקא המסתרה בהם, שהיא בחינת אסתר שנלקחה לבייתם. ואחר כך על-ידי זה דיקא הוא מפתחם בבחינת פני ד' בעשי רע להכריעם כנ"ל, (כמבאר במאמר הנ"ל). והעקר הוא התפלה, כי בעת ההסתרה שרע עין מתגבר ופני ד' מסתרה בהם, אז באמת היו ישראל בסכנה גדולה, כי התגבר עליהם הרע עין שהוא המן מאד, בפרט כי נכשלו בבבל בנשים נכריות, שהוא פגם תאווה זו, שהיא עקר הרע עין וגם נהנו מסעדתו של אותו רשע, שהוא פגם האכילה, בחינת פגם אכילת עץ הדעת, שעל-ידי זה נאחז חס ושלום, רע הלב, שהוא בחינת רע עין כנ"ל. ועל-כן היתה התגברותו גדולה מאד, אבל השם יתברך שלח לנו אז את מרדכי ואסתר, ומרדכי נתחזק דיקא על-ידי גדל הסתרה שנלקחה אסתר לבית המלך, שהוא בחינת הסתרת פני ד' כנ"ל, שמשם היה נמשך גדלתו של המן הרשע. ומרדכי נתחזק על-ידי זה דיקא, כי זה בחינת צל הנמשך על-ידי שהקדוש ברוך הוא מושיט ידו ללמד זכות על הרשע ולהגביה אותו להפילו, שעל-ידי זה דיקא נתחזק מאור עיניו של הצדיק ומביט למרחוק ומתפלל להשם יתברך. וזה בחינת מרדכי שהיה נותן לבו והיה מסתכל ומאמין בהשם יתברך שבודאי לא על חנם נלקחה אסתר לבית הערל והיה מאמין שבודאי הוא לישועת ישראל, כמו שפרש רש"י שם, הינו שהיה מבין על-ידי ההסתרה בעצמה שהיא בחינת מה שנלקחה אסתר שבודאי צדיק וישר משפטי ד'. ועל-ידי זה נתחזק לבו והתפלל לז'. וכל מה שהתגבר המן ביותר לא היה מהרהר חס ושלום, אחר השם יתברך, אדרבא, היה מתחזק מאד והיה מרבה להתפלל ולהעתיק ולצעק אל ד', כמו שכתוב, "ויצא בתוך העיר ויצעק וצעק גדולה ומרה". וכן כל ישראל עמו צעקו והתפללו והעתיקו והתחננו להשם יתברך ועקר התפלה הוא לעורר זכות אבות, שעל-ידי זה זוכין לארץ ישראל, (כמבאר במאמר הנ"ל), ועל-כן גזרו תענית שלשה ימים, שהם כנגד שלשה אבות, כמובא דעמחון עאלת אסתר קדם מלכא. ועל-כן ביום השלישי ותלבש אסתר מלכות, שלבשה רוח הקדש, זה בחינת באתר דאבהו תמן שכנתא תמן, על-כן ביום השלישי, בחינת שלשה אבות שנתעוררו על-ידי תפלתם וצעקתם, כמובא שאז הלך אליהו והיה מעורר את האבות, ועל-ידי זה לבשה אסתר מלכות שהיא השכינה, בחינת באתר דאבהו תמן שכנתא תמן דהיא ארץ ישראל, שהוא בחינת חלה זכות אבות וכו'. ועל-ידי זה שהמשיכו בחינת ארץ ישראל, על-ידי שלשה אבות, על-ידי תפלתם ותפלת מרדכי שתפלתו היתה תתקונו בתכלית השלמות המבאר במאמר הנ"ל, על-ידי זה זכה שלא די שלא ראה הרשע המן הרע עין מה שרצה לראות במרדכי, אף גם נתהפך וראה מרדכי הצדיק בהמן הרשע מה שהוא רצה לראות בו ותלו את המן על העץ אשר הכין למרדכי, הכל כמבאר שם במאמר הנ"ל שזוכה הצדיק על-ידי בחינת הנ"ל לראות בהרשע מה שרצה לראות בו. וכל זה נתקם אז בימי מרדכי ואסתר שזכו על-ידי תפלתם הגדולה לראות בו מה שרצה לראות במרדכי.

אות יב

וזה בחינת מה שזמנה אסתרה את המן על הסעדה, ואמרו רבותינו זכרונם לברכה שזהו בחינת אם רעב שונאך האכילהו לחם וכוי כי גחלים אתה חתה על ראשו וכוי. כי אסתרה היא בחינת ההסתרה שמתר פני ד' בעשי רע כדי להכריתם ועל-ידי זה יש להם מתחלה כל הגדלה וכוי פני"ל, שזהו בחינת הגדלה וההתנשאות של המן אחר שגלקחה אסתרה דיקא פני"ל. ועל-כן בסוף נסתרה פני ד' כל כך עד שזמנה אסתרה את המן, דהינו שפני ד' המסתרה הגביה אותו ביותר ויותר ואז דיקא כשנתנשא למעלה מאד על-ידי עצם הסתרת פני ד', שהוא בחינת אסתרה אז היה מפלתו דיקא בבחינת פני ד' בעשי רע להכריתם. וכל זה על-ידי עצם התפלה בתקונו פני"ל, כי בעת שזמנה אסתרה את המן על הסעדה אז יצא לב ישאל ונשבר לבם מאד מאד ושפכו לבם פמים לפניו יתברך, (כמובא בספרים). הינו שבעת עצם ההסתרה אז צריכין להתגבר מאד להתפלל ולזעק אל ד'. ועל-ידי זה זוכין להנצל מהרע עין עד שזכו לראות בראות מה שרצה לראות במרדכי פני"ל:

אות יג

וזה בחינת בליגה ההוא נדדה שנת המלך, כי השנה נמשכת מבחינת הרע עין, שהוא בחינת מיתה, כי שנה אחד מששים במיתה. ועל-כן אנו מבקשים קדם השנה, "והאר עיני פן אישן המות". ועל-כן מבקשים, "ויבצל כנפיד תסתירנו", "בנדך אפקיד רוחי". כי נצולים מהרע עין על-ידי בחינת היד, על-ידי בחינת צל יד, בחינת ובצל ידי כסיתיד. וזה שאמר המן, "ישנו עם אחד". ודרשו רבותינו זכרונם לברכה, ישנו מן המצוות, כי אמר שהשנה הנמשכת מהרע עין התגברה עליהם פני"ל. ועל-כן היה הנס על-ידי נדוד השנה, שהוא בחינת הכנעת הרע עין פני"ל:

אות יד

ועל-כן תכף כשעומדים מהשנה לובשים ציצית ותפלין, שהם בחינת תקון העינים, כי ציצית הם בחינת עינים דקדשה פני"ל. וכן תפלין בבחינת ולטוטפת בין עיניך. וזה בחינת ומרדכי יצא מלפני המלך בלבוש מלכות תכלת וחור וכוי, הינו בחינת רבוי לבושים וכסויים דקדשה שכל זה הוא הפך הרע עין, כי הכנעת הרע עין הוא על-ידי לבושין דקדשה, שהם מכסין על האדם פני"ל. ועל-כן זכו אז לציצית ותפלין, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, ויקר, אלו תפלין וכוי. כי הם בחינת לבושין דקדשה שמכניעין את הרע עין, בבחינת פי היא כסותה לבדו, דא ציצית. היא שמלתו לערו, דא תפלין וכני"ל. וזה בחינת 'וששוני' זו מילה, כי הערלה היא בחינת ענין דמכסין על עיניו, בחינת רע עין, בחינת פגם הברית, שהוא עקר הרע עין. ועל-ידי העברת הערלה והפריעה נתגלה העטרה, שהיא בת עין ואז על-ידי מצות מילה, בחינת תקון הברית על-ידי זה הוא בחינת טוב עין, בבחינת טוב עין הוא יברך, כי שם צנה ד' את הברכה, שזהו בחינת יוסף הצדיק שעמד בנסיון ושמר את הברית שעל-ידי זה זכה להנצל מרע עין, כי הוא בחינת טוב עין, בחינת בן פרת עלי עין. ודרשו רבותינו זכרונם לברכה עולי עין וכוי. כי עקר בחינת טוב עין הוא על-ידי שמירת הברית פני"ל. וזהו, "ליהודים היתה אורה". 'אורה' דיקא, בחינת אור העינים, בחינת טוב עין. וזהו אורה זו תורה, כי כלל כל התורה הוא בבחינת טוב עין, בחינת בראשית פני"ל, בחינת והאר עינינו בתורתך פני"ל:

אות טו

וְזֶה בְּחִינַת וּבְבִזָּה לֹא שָׁלְחוּ אֶת יָדָם. וּפְרַשׁ רַשִׁיי שֶׁלֹּא יִהְיֶה לְהַמְלִיךְ עַיִן רָעָה עַל זֶה, הֵינּוּ, כִּי הָרְאוּ שֶׁהֵם עֲכָשְׁיוּ בְּבַחֲבִינַת טוֹב עַיִן וְאֵין לָהֶם שׁוּם תַּאֲוָה מִמּוֹן כְּלָל, שֶׁהוּא בְּחִינַת רַע עַיִן, שֶׁכָּל אֶחָד מֵהֵם מִתְקַנָּא בְּמִמּוֹן חֲבֵרוֹ, אֲבָל הֵם יִצְאוּ מִתַּאֲוָה זֹאת וְאֵין לָהֶם שׁוּם עַיִן רַע בְּמִמּוֹן כְּלָל. וְאֵין נוֹתְנִין עֵינֵיהֶם אֶפְלוּ בְּמִמּוֹן שֶׁל הַבְּזָה, כִּי זָכוּ עַל-יְדֵי מְרֻדְכֵי לְבַחֲבִינַת טוֹב עַיִן. וְעַל-כֵּן הִכְנִיעוּ אֶת הָרַע עַיִן עַד שֶׁאֵי אֶפְשָׁר שִׁיְהִי לְהַמְלִיךְ רַע עַיִן, כִּי הֵם הִכְנִיעוּ אֶת הָרַע עַיִן כַּנִּי"ל:

אות טז

וְזֶה בְּחִינַת מְשַׁלַּח מְנוֹת אִישׁ לְרַעְהוּ וּמִתְנֹת לְאֲבִיוֹנִים, כִּי אָנוּ צְרִיכִין לְתַן צְדָקָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת טוֹב עַיִן הוּא יִבְרָךְ כִּי נִתֵּן מִלְּחָמוֹ לְדָל כַּנִּי"ל. וְעַל-כֵּן בְּפוּרִים כָּל הַפּוֹשֵׁט יָד לְטַל נוֹתְנִים לוֹ. כִּי אִזּוֹ אֵין שׁוּם רַע עַיִן כְּלָל רַק טוֹב עַיִן שְׁנוֹתְנִים בְּעַיִן יָפָה וְטוֹבָה לְכָל הַפּוֹשֵׁט יָד לְטַל. וְזֶהוּ גַם כֵּן בְּחִינַת מְשַׁלַּח מְנוֹת אִישׁ לְרַעְהוּ לְהָרְאוֹת גְּדֻלַּת הַתְּפִשְׁטוֹת הָעַיִן טוֹבָה עֲכָשְׁיוּ שֶׁכָּל אֶחָד עֵינּוּ טוֹבָה וְיָפָה בְּחֵבְרוֹ וְשׁוֹלְחִין מְנוֹת זֶה לְזֶה וְזֶה לְזֶה, שֶׁכָּל זֶה הוּא בְּחִינַת טוֹב עַיִן, שֶׁכָּל אֶחָד עֵינּוּ טוֹבָה בְּחֵבְרוֹ:

אות יז

וְזֶה בְּחִינַת הַסְּעָדָה שֶׁל פּוּרִים, כִּי עֲכָשְׁיוּ כְּשֶׁהִכְנִיעוּ אֶת הָרַע עַיִן וְזָכוּ לְטוֹב עַיִן, עַל-כֵּן עֲכָשְׁיוּ הָאֲכִילָה בְּקִדְשָׁה בְּבַחֲבִינַת וַיֹּאכַל וַיִּשְׂתֶּה וַיִּיטֵב לְבוֹ וְכוּ' כַּנִּי"ל, שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת אֲכִילַת שֶׁבֶת שֶׁאִזּוֹ מִצְוָה גְּדוּלָה לְאָכַל שְׁלֹשׁ סְעֻדוֹת כְּנֶגֶד שְׁלֹשָׁה אֲבוֹת. כִּי אִזּוֹ בְּשֶׁבֶת הוּא בְּחִינַת טוֹב עַיִן כַּנִּי"ל. וְאִזּוֹ מְאִירִין הַשְּׁלֵשָׁה אֲבוֹת, שֶׁהֵם בְּחִינַת טוֹב עַיִן, כִּי עַל יָדָם מְכַנְיְעִין אֶת הָרַע עַיִן כַּנִּי"ל, וְעַל-כֵּן אִזּוֹ בְּשֶׁבֶת מִצְוָה גְּדוּלָה לְאָכַל, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, "וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֲכַלְוּהוּ הַיּוֹם כִּי שֶׁבֶת הַיּוֹם וְגו' רְאוּ וְגו'". רְאוּ דִיקָא. כִּי אִזּוֹ בְּשֶׁבֶת מְאִירִין הָעֵינַיִם בְּבַחֲבִינַת רְאוּ כִּי ד' נִתְּנוּ לָכֶם אֶת הַשֶּׁבֶת. וְעַל-יְדֵי זֶה בְּעֲצָמוֹ מִצְוָה לְאָכַל בְּחִינַת אֲכַלְוּהוּ הַיּוֹם, כִּי אִזּוֹ הָאֲכִילָה בְּקִדְשָׁה כַּנִּי"ל:

אות יח

וְעַל-כֵּן זֹכִינוּ בְּפוּרִים לְהַתְּגַלוֹת גְּדוּלַּת מֵאֵד מֵאֵד, (כַּמּוּבָא בְּכַתְּבִים). כִּי אִזּוֹ כְּשֶׁנִּכְרְתוּ עוֹשֵׂי רַע, שֶׁהֵם הֵמָּן וְזָרְעוֹ וְכוּ', אִזּוֹ נִתְּגַלִּין כַּנִּי"ל ד' לְעוֹשֵׂי טוֹב, (כַּמּוּבָא שֶׁם בְּמֵאֵד הַנִּי"ל). וְזֶהוּ בְּחִינַת עֲצֵם הַהֲאָרָה, בְּחִינַת הָאֲרֵת מְרֻדְכֵי הַמִּתְגַּלָּה עֲכָשְׁיוּ בְּהַתְּגַלוֹת גְּדוּלַּת שְׁאֵין נִמְצָא בְּשׁוּם זָמַן, (כַּמּוּבָא שֶׁם בְּכַתְּבֵי הָאֲרִיז"ל). כִּי מִחֲמַת שֶׁזָּכוּ לְהַכְרִית מֵאֵד אֶת הָעוֹשֵׂי רַע, שֶׁהֵם הֵמָּן וְזָרְעוֹ וְכָל מְשַׁפְּחָתוֹ עַל-יְדֵי זֶה

נתגליון ביותר פני ד', (כמבאר שם במאמר הנ"ל). וזהו בחינת ההארה וההתגלות הגדולה של פורים כנ"ל. וזה בחינת השמחה של פורים, בחינת ליהודים היתה אורה וששון ושמחה, כי עקר השמחה הוא על-ידי בחינת התגלות פני ד', בבחינת שבע שמחות את פניך. ומחמת שבפורים על-ידי פרישות הרשעים כנ"ל נתגלה ביותר בחינת פני ד' כנ"ל, על-כן אז השמחה גדולה מאד:

אות יט

ועל-כן מצות סכה מגן מעמלק, (כמובא בזהר), כי סכות הם ענני כבוד שהם מציליו מעמלק שלא בא כי אם על אותן שהיה הענן פולטם וכיו, עין שם. כי סכה היא בחינת צל יד, בחינת ובצל ידי כסיתך. ועל-כן בסכות מקריבין שבעים פרים כנגד השבעים אמות, שזהו בחינת שאנו בעצמנו מלמדין זכות עליהם שיהיה להם קיום עד עת בא דברו. ועל-ידי הלמוד זכות שאנו מלמדין על הרע עין, שהם השבעים אמות ומקריבין עליהם שבעים פרים, על-ידי זה נמשך צל יד שעל-ידי זה נצולין מרע עין בחינת ובצל ידי כסיתך. וזהו בעצמה בחינת סכה, שהיא בחינת ובצל ידי כסיתך, שהיא נעשית מזה בעצמו שאנו מלמדין אז זכות עליהם ומקריבין קרבנות בעדם כנ"ל. וזאת הסכה, שהוא בחינת צל יד כנ"ל, היא מצלת מעמלק, שהוא פללות הרע עין כנ"ל, כי על-ידי הצל יד הנמשך מהלמוד זכות שמלמדין על הרשע, שזהו בחינת הסכה הנעשית על-ידי השבעים פרים שמקריבין עליהם, על-ידי זה נצולין מרע עין של הרשע כנ"ל:

אות כ

וזהו בחינת כל הקרבנות שהיה העשן יוצא ונזוין ממנו הסטרא אחרא. וכן צריכין לתן איזה חלק מפל דבר, (כמבאר בזהר לענין איוב). וזה בחינת מים אחרונים אחר האכילה, כי צריכין ללמד עליהם זכות ולתן להם איזה חיות בצמצום גדול ועל-ידי זה נצולין מהם מרע עינים שלא תתגבר חס ושלום, בבחינת ובצל ידי כסיתך כנ"ל:

אות כא

ועל-כן אחר פורים קורין פרישת פרה, כי התפלה של מרדכי שהתפלל לפני השם יתברך בעת שהתגבר המון זה בחינת פרה אדמה, (כמבאר היטב במאמר הנ"ל) שתפלה כתיקונו היא בחינת פרה אדמה. ועל-כן קורין אחר כך פרישת פרה, כי בחינת פרה אדמה נעשית מבחינת תפלת מרדכי כנ"ל. שעל-ידי זה זכה לראות בהמן הרשע מה שרצה לראות בו כנ"ל. וזכו אחר כך על-ידי דריגוש בן אחשורוש לשוב לארץ ישראל ולבנות את בית המקדש, כי מרדכי ואסתר מזרע בנימין זכו מתחלה להמשיך ולגלות בחינת ארץ ישראל על-ידי תפלתם הגדולה עד שזכו אחר כך לשוב על-ידי זה לארץ ישראל ולבנות בית המקדש, שהם בחינת טוב עין כנ"ל:

אות כב

וזה בחינת בשר שנתעלם מן העין שאסור באכילה לישראל, כי אכילת ישראל קדש צריכה להיות בבחינת טוב עין הוא יברך וכו' פני"ל, כי עקר טוב עין הוא על-ידי האכילה פני"ל. ועל-כן בהמה שמתה מאליה היא נבלה ואסורה באכילה, כי מיתה הוא בחינת רע עין פני"ל וצריכין לתקן את החי על-ידי השחיטה, שעל-ידי זה מכניעין את בחינת הרע עין, בחינת סטרא דמותא, בבחינת פני ה' בעשי רע להכריתם, דהינו שהחלף, שהוא בחינת חרב נוקמת נקם ברית, בחינת חרב לה', בחינת פני ה', שהוא בחינת מלכות דקדשה, בחינת באור פני מלך וכו', שהוא בחינת פני ה', הוא בחינת דינא דמלכותא, בחינת חרב לה', בחינת החליף של שחיטה, בחינת ארץ ישראל, שהוא גם כן בחינת מלכות, שעל-ידי כל זה הוא עקר הכניעת הרע עין ואז דיקא התר הבשר באכילה, כי אכילת ישראל צריכה להיות בבחינת קדשת ארץ ישראל שעל ידה מכניעין את הרע עין פני"ל. ועל-כן אנו מצוין לברך אחר המזון ולהזכיר ארץ ישראל בברכה, כמו שכתוב, "ואכלת ושבעת וברכת את ה' אלקיך על הארץ הטובה וכו'". וכל הברכות הנהנין אנו למדין משם, (כמבאר בגמרא לאחריו מברך וכו'). כי עקר הברכה היא בבחינת ארץ ישראל, שהוא בחינת טוב עין הוא יברך כדי להמשיך בחינת טוב עין מבחינת ארץ ישראל להכניע את הרע עין שלא יתאחז באכילה חס ושלום, וכו' פני"ל:

אות כג

וזה בחינת תקוני הבשר לאכילה שצריכין לתקנו על-ידי שחיטה ובדיקת הראה ואחר כך לרחצו ולמלחו ופה מן הדם שלא יהיה בו שום דם. כי איתא שם במאמר הנ"ל שצריכין להכניע שלשה קולות בשעת התפלה, שהם בחינת שחיטה, שרפה, אספה הנאמר בפרה אדמה, עין שם. וזה בחינת השחיטה של כל הבהמות וחיות וכו', זה בחינת הכניעת קול פסיל, דהינו אמונות פזביות, שהוא בחינת בהמיות, בחינת כסילות העדר הדעת. ועל-ידי בדיקת הראה מכניעין בחינת הקול של חרופים וגדופים, שהוא בחינת אפיקורסית של חכמת הפילוסופיא, כי הראה הוא קיום השכל, (כמבאר במקום אחר). כי הראה מקררת חמימות הלב, כי מבאר שם שביותר מזיק חכמה רעה הנ"ל להנאפים והעוסקים בחכמה הזאת של פילוסופיא שמאד מאד מזיק להם, כי לבס חסר בבחינת נאף אשה חסר לב וכו'. ועל-כן אין לבס יכולה להצפין את השכל בתוכם בבחינת בלבי צפנתי וכו'. ועל-ידי הראה נשמר הלב מחמימות תאוה זו של נאוף, כי הראה מנשבת על הלב ומקררת חמימותו שלא יתחמם ביותר לתאוה זו, ועל-כן עקר קיום השכל תלוי בראה, כי עקר קיום השכל על-ידי שמירה מתאוה זו, ואזי כשמקררין חמימות הלב מתאוה זו על-ידי הראה אזי נשמר השכל, ואזי יכול הלב להצפין בתוכו את השכל לבלי לחטא חס ושלום, על-ידי השכל, רק, אדרבא, על-ידי השכל דקדשה נתחזק יותר לעבודת השם יתברך. נמצא, כשהראה בשלמות נשלם השכל דקדשה ונכנע האפיקורסית, שהוא בחינת קול השני, בחינת קול ענות, (כמבאר שם במאמר הנ"ל, עין שם). וזהו בחינת בדיקת הראה וקול שלישי, שהוא קול מחרף ומגדף, דהינו כל הבזיונות וכו'. זה מכניעין על-ידי שמתרחקין מן הדם ומטהרין ומכשירין את הבשר מדם על-ידי הדחה ומליחה, על-ידי זה מכניעין בחינת כל הבזיונות, שהם בחינת שפיכת דמים ובזיונות, (כמבאר במקום אחר) ועל-ידי שמתרחקין מן הדם פני"ל, על-ידי זה נכנעין ונמתקין כל הבזיונות ושפיכות דמים ומכניעין בחינת קול שלישי הנ"ל. וכל זה נעשה על-ידי החליף של שחיטה, שהוא עקר התקון, כי החליף הוא בחינת חרב לה', בחינת רוממות אל בגרום וחרב פיפיות בידם, כי עקר התקון הוא על-ידי התפלה, (כמבאר שם, עין שם). ואזי כשצריכין להכניע בחינת הרע עין על-ידי השחיטה וכו' פני"ל. אז התר הבשר לאכילה, כי עקר תקון האכילה הוא בבחינת טוב עין פני"ל. ועל-כן צריכין לשמר את הבשר מאד לשום עינו עליו שלא ישלט בו עין האמות, שהם בחינת רע עין שעקר קלקול האכילה על-ידי זה פני"ל. ועל-כן צריכין לזהר שלא יתעלם הבשר מן העין, דהינו מעיני ישראל, כי עיני ישראל בכלל הם בחינת טוב עין. ועל-כן הזהירו רבותינו זכרונם לברכה מאד לתן חלק לעני מן מאכלו כדי שיהיה בבחינת טוב עין, שעקר תקון האכילה על-ידי

פורים ו:

על-פי התורה "היכל הקדוש" סימן נט, על-פי פסוק "ונתתי להם בביתי ובחומתי יד ושם" (באות ה) מענין עשירות שפא על-ידי כבישת פּעס דיקא, כי על-ידי פּעס מקלקל החומה של עשירות וכו'. וענין עוד מזה בסימן סח סט מענין חמר אסור פּעס וגזלה, (ענין שם היטב):

אות א

וזה ענין תקוף הנס של פורים, שהוא מפלת המן עמלק, כי לכאורה תמוה, הלא אנו רואין כמה עשירים שהם פּעסנים גדולים, ואף-על-פי-כן יש להם עשירות גדול, ובפּרט העובדי כוכבים שפּל העשירות אצלם, והם מלאים פּעס ורציחה, אף באמת עקר העשירות הוא עשירות דקדושה, שהוא הגדלת השם והנפּש דקדושה, כמבאר שם בסימן נט הנ"ל, שעקר הגדלת השם והנפּש הוא על-ידי עשירות. ועל-ידי זה כל הנפשות תאבין להיות נשרשים בשמו וכו'. ועל-ידי זה יכול לקרב נפשות הרבה להשם ותבדוק ולבנות בחינת היכל הקדוש על מכונו (כמו שמבאר שם). ועשירות כזה אי אפשר לזכות כי אם על-ידי כבישת פּעס דיקא כנ"ל. ובאמת זהו עקר העשירות וכל העשירות וכל הכסף וזהב ואבנים טובות וכו' שבעולם עקר שרשם נמשך רק משם משרש נפשותם ושםם הקדוש של ישראל, כי כל ההשפעות שבעולם וכל העשירות נמשך רק בבחינת כל ישראל בני מלכים הם, ובנדאי כל העשירות אצל הבני מלכים, וזהו שדקדוק רבנו זכרוננו לברכה (בסימן סח) ואמר שפּל ישראל ראוי שיהיה להם עשירות רק יש מדה אחת שמזקת והוא הפּעס, וכו', כי בנדאי כל העשירות מגיע רק לישראל כנ"ל, כי כל אחד מישראל כפי שרש נפשו, שהוא שמו שמשרש בשם ה' ששם שרש כל ההשפעות והעשירות, כמו כן ראויים שיהיה לו עשירות גם בגשמיות, כי כל אחד מישראל מגדול ועד קטן צריך לעסוק בבנין היכל הקדוש הנ"ל. הינו לקרב נפשות להשם ותבדוק, כי בשביל זה נברא. ועקר התקרבותם הוא על-ידי הגדלת השם והנפּש, שהוא על-ידי עשירות, שהוא שרש הנפשות כנ"ל, אבל בעוונותינו הרבים המדה רעה של הפּעס מתגבר כל כך שמפסיד העשירות הנ"ל. ועל-ידי זה הוא טורף נפשו באפו, שהוא שמו וכו' כנ"ל. והוא שחורבן בית מקדשנו וגלה קרנו וכו', כי עקר החרבו על-ידי עצם הפּעס שנתגרה בהם עד שנפלה ביניהם מחלקת עצום ונתרבה שגאה ורציחה ושפיכות דמים, שעל-ידי זה נחרב בית מקדשנו. ועקר החרבו הוא על-ידי בחינה הנ"ל שנקלח כל ההשפעות מישראל, שהם כל העשירות שנטל מישראל ונתן להעובדי כוכבים, שזה עקר הגלות בבחינת ואלה שמות בני ישראל הבאים מצרימה. 'שמות' דיקא, שהם הנפשות ששרשם בעשירות שפּלם רדו בגלות מצרים שכולל כל הגליות שנקראים על שם מצרים. ועל-כן כל השונאים שהגלו את ישראל שמו פניהם ומגמתם הרעה להחריב את בית המקדש דיקא, כי בבית המקדש שם היו כל העשירות של ישראל כי הבית המקדש בעצמו נבנה על-ידי הון עצום מאד וגם היה שם אוצרות בית ה' וכו', כי כל שרש נפשו הוא בבית המקדש על-כן היה שם הון עתק, כי שרש הנפשות בעשירות כנ"ל. ועל-כן עקר התגרות בשונאים היה על הבית המקדש ועל אוצרות בית ה' ובית המלך, כי עקר התגרותם הוא על העשירות של ישראל ששם שרש נפשו כנ"ל. וזה שקונו רמיהו, 'נחלתנו נהפכה לזרים וכו'.' דהינו שמקונו שפּל נחלת ישראל ועשירותם נהפכה להם וכנ"ל:

אבל השם ותבדוק משגיא לגוים ויאבדם, כי העשירות לא תתקיים בידם, כי בהבל בא ובחשך ילך כי לא יחרה רמיה צידו, כי באמת ממה שיש להעובדי כוכבים והרשעים עשירות אף-על-פי שהם מלאים פּעס ורציחה מאד, זה נמשך ממה שמתגרים בישראל ומכניסים בהם פּעס, כי כל ניקת העובדי כוכבים מעשו שממונו יצא עמלק, שהוא ראשית גוים. ועשו ממנה על פּעס, כי הוא הסי"ם, הוא המסית, הוא המתגרה בכל נפש מישראל כשרואה שנמשך לו שפּע ממון ועשירות, הוא מתגרה בו ומכניס בו פּעס וחמה. ועל-ידי זה מפסיד העשירות שלו ומהפכו לכעס כנ"ל. ואזי מהשפּע שהיה מוכן לירד לזה עשירות אף-על-פי שנתקלקלה ונתהפכה לכעס, אף-על-פי-כן מפסלת השפּע, שהוא בחינת סוספיתא דדחבא נמשך העשירות להסטרף אחרא, שהם העובדי כוכבים והרשעים שיינקתם

מבחינת סוספיתא הנ"ל. וזאת העשירות הוא בהפך מהקדשה כי על-ידי זה העשירות נתעלם שם ה' חס ושלום, ומתגבר שמות החיצונים. ועל-כן יכולים העובדי פוכבים והרשעים לקבל עשירות, אף-על-פי שהם פעסנים, כי כל העשירות שלהם הוא בחינת פסלת שנמשך מפעס של ישראל כנ"ל. ובאמת כל העשירות של העובדי פוכבים והרשעים אינו שלהם כלל, רק הוא בבחינת גזלה בידם, כי עקר העשירות נמשך מנפשות ישראל, רק הם התגרו להכניס פעס בישראל. ועל-ידי זה קלקלו העשירות ונתהפך לכעס. ומפסלת העשירות הזה קבלו עשירותם. ועל-כן יכולים לקבלו על-ידי פעס, כי משם כל עשירותם. והוא כמו שרואין בגשמיות שעומד גזלו על חברו וגזל ממנו ממונו ועשירותו, כמו כן ממש הוא בחינה הנ"ל, שעל-ידי פעס הם מתגברים וטורפים העשירות של ישראל על-ידי שהתגרו בהם והכניסו בהם פעס וכנ"ל. ועל-כן באמת כל העשירות של העובדי פוכבים והרשעים אינו עשירות כלל, כי הוא מלא פעס ומכאובות, כמו שכתוב, "גם כל ימיו פעס ומכאובות וכו'". וכתבי, "וכעס הרבה וחליו וקצף". כי הוא עשר שמור לבקליו לרעתו, שהוא בחינת פעס שנקרא רעה, (כמו ששמבאר שם). והיא לא תצלח כי לא תתקיים עשירותם בידם, כי סוף כל סוף יחזר העשירות למרא קמא למי שהעשר שלו משרשו, כמו שכתוב, "לא יאצר ולא יחסו פי לישבים לפני ה' יהיה סחרה וכו'". וכתבי, "תחת הנחשת אביא זהב וכו'". וזהו, "עושה עשר ולא במשפט בחצי ימיו יעזבו וכו'". (ועין עוד מזה לקמן)

ובמקום

אות ב

וזה היה טעות המן-עמלק, ימח שמו, כי סבר להתגבר על ישראל על-ידי עצם פעסו דיקא, כמו שכתוב וימלא המן חמה, כי ראה שישאל גלו זה כמה שנים וכל העשירות אצלם, ועל-כן התגרה מאד בישראל והעקר במה שרצו לחזר ולבנות הבית המקדש ולהחזיר העשירות אל הקדשה. ועל-כן בניו ימח שם, כתבו שטנה לבטל בנין בית המקדש, ועל-כן סבר שיכולין להמשיך העשירות על-ידי פעס וחמה, כי ראה שיש אצלו עשירות מפלג כל כך, כמו שכתוב ויספר להם המן את כבוד עשרו ורב בניו, שהם בניו ונפשותם הרעות התלויים בעשירות שלו והוא מלא חמה. על-כן סבר להתגבר על ישראל, והעקר על-ידי עשירותו דיקא, כמו שכתוב ועשרת אלפים כפר כסף אשקל וכו'. וזה שמתחלת המגלה הקדושה בתחלתה לספר מעצם הפלגת העשירות המפלא של מלכות הרשעה שהוא אחשוורוש, כמו שכתוב, בהראותו את עשר כבוד מלכותו וכו' חור כרפס ותכלת וכו' מטות זהב וכסף וכו' על רצפת בהט ויש וכו', אשר לא נשמע עשירות כזאת, וכל זה בשביל לספר ולגלות לנו תקוה הניס הנפלא של פורים כי עקר התגברות מלכות הרשעה אז היה על-ידי עצם עשירותם וכנ"ל. וזהו בחינת וכלים מפלים שונים. ודרשו חכמינו זכרונם לברכה שהשתמשו בכלי בית המקדש, כי סברו שעל-ידי זה יתגברו על ישראל על-ידי שכובשים עקר שרש העשירות הקדוש של ישראל שהוא כלי בית המקדש. כי כל עקר העשירות של ישראל הוא הבית המקדש וכליו וכנ"ל:

אות ג

ובאמת היתה אז עת צרה גדולה אשר כמוהו לא נהיתה, כי המן בקש להשמיד להרג ולאבד את כל היהודים וכו', כי שרש נפשם בעשירות, ומאחר שראה שכל העשירות אצלם סבר שיש לו פח על כל נפשות ישראל להשמידם חס ושלום. ובאמת היו ישראל אז בסכנה גדולה מאד פמובא. אבל איש בער לא ידע וכסיל לא נבין את זאת בפרח רשעים וכו', כי השם יתברך מפר מחשבות ערמים וכו'. כי כל פח הסטרא אחרא שהוא המן-עמלק, הוא על-ידי עצם פעס הרע כנ"ל. על-כן השם יתברך מסכסך אותם זה בזה בבחינת וסכסכתי מצרים במצרים, וכמו שכתוב וכתתו גוי בגוי וכו'. כי מקיים עליהם מהם ובהם, כי השם יתברך ברחמי מסבב סבות נפלאות באפן שיתגרה בהשונא הרודף הפעסן, יתגרה בו בעל פעסן וחמה גדול ממנו עד שדיקא על-ידי הפעס והחמה יפל מפלה בלי תקומה. כמו שראינו אז שכל התגברות המן ימח שמו היה על-ידי הפעס והחמה כנ"ל. מה עשה השם יתברך? סבב סבות בנפלאותיו עד שהביא את אחשוורוש בכעס עצום עליו, כמו שכתוב, והמלך קם בחמתו

וכו', ועל-ידי זה בלתי אליו הרעה ותלו אותו על העץ אשר הכין למרדכי ואז דיקא וחמת המלך שקכה:

אות ד

כי המן הרשע סבר שיש לו פח בכעסו להתגבר על הכל כמו שראה שהתגבר בנשתי והכניס פעס באחשורוש, כמו שכתוב וחמתו בערה בו, עד שהרגה על-ידי עצתו וסבר שגם עתה יצליח ברשעתו ויתגבר בכעסו עד שיכלה, חס ושלום, את כל ישראל. ואיש בער לא ידע כי השם יתברך עם ישראל תמיד והבטיחם ואף גם זאת וכו' לא מאסתים ולא געלתים לכלותם וכו'. וכסיל לא לבין את זאת כי מאד עמקו מחשבותיו יתברך, ואדרבא זה בעצמו שהתגבר בכעסו והרג את נשתי, זהו בעצמו מפלתו העצומה, כי השם יתברך מקדים רפואה למכה, כמו שדרשו רבותינו זכרונם לברכה כי כך דרך השם יתברך שנוקם בהם מהם ובהם כנ"ל, כי נשתי המרשעת ברשעתה עבדה בפרך בבנות ישראל בשבת, על-כן השיב לה השם יתברך כפעלה שנהרגה על-ידי פעסו של המן ואחשורוש, ועל-ידי זה דיקא נתגלגל הדבר עד שהכניסה אסתר הצדקת פעס באחשורוש עד שתלה את המן ונטל ממנו כל עשירותו ונתן למרדכי, כמו שכתוב, ותשם אסתר את מרדכי על בית המן כי דבר אלקינו יקום לעולם:

אות ה

וזה כי חמת אדם תודך שארית חמת תחגר, ופרש רש"י שם שפרשוו קשהובדי כוכבים בכעס וחמה, על-ידי זה נתגדל השם יתברך ומוזדים ומשבחים אותו יתברך כשרואים מפלתם העצומה, עין שם, וזהו שארית חמת תחגר, הינו שהכתוב מפרש איך מפיל אותם השם יתברך כשמתגברים בכעס גדול עד שרוצים לכלות, חס ושלום, הינו כנ"ל שהוא יתברך מפיל אותם דיקא על-ידי שמקים עליהם בעלי חמה גדולים מהם שמפילים כנ"ל. וזהו שארית חמת תחגר, שהשם יתברך חוגר אחרים בחמות גדולות, ועל-ידי זה הוא מפלתם שלהם מהם ובהם וכנ"ל. וזהו נדרו ושלמו לה' וכו' יובילו שי למורא, שצריכין לדור ולשלם וכו', דהינו לתן צדקה בשביל השם יתברך להחזיר ולהרים כל העשירות אל הקדשה, כי עקר תקוון העשירות הוא על-ידי צדקה לעניים הגונים (כמו שכתוב בסימן סט הנ"ל). וזהו "יבצר רוח נגידים", שיבצר וימעט רוח הנגידים דסטרא אחרא על-ידי כל הנ"ל:

אות ו

ועקר הנס של פורים על-ידי מרדכי על-ידי רבוי הצעקות וזעקות שצעק להשם יתברך והכניס גם בישראל לזעק ולצעק הרבה להשם יתברך, כי אין שום עצה נגדם כי אם על-ידי זה, כי אין פחנו אלא בפה, כי הם מתגרים בישראל בכמה וכמה בחינות עד שרוצים להכניס, חס ושלום, פעס וחמה בין ישראל בעצמו, ועל-ידי זה רוצים לטרף השפע מישראל, חס ושלום, ולהתגבר עליהם כנ"ל. ועל-כן אין עצה ותחבולה כי אם לצעק הרבה להשם יתברך ולהתפלל ולהתחנן אליו יתברך בבחינת חס לבי בקרבי בהגיגי תבער אש דברתי בלשוני, שצריכין להפוך החמימות הבוער בלב מרבוני הצרות שרוצה להכניס פעס, חס ושלום, להפוך הכל לתפלות ותחנונות ובקשות וצעקות להשם יתברך בחמימות הלב, בבחינת חס לבי וכו' דברתי בלשוני כנ"ל. וזהו בחינת מה שכתוב שם בתחלת סימן נט הנ"ל שעקר

תקון היכל הקדש הוא על-ידי משפט שישפט את עצמו על כל דבר, דהינו שיתבודד ויעשה חשבון עם נפשו וישפט את עצמו ויפרש שיחתו לפני השם יתברך בחמימות הלב עד שיתעורר אש המשפט וישרף את הרע של הנפשות שמקרבם וכו', עין שם. ועקר הכנעת הרע של הנפשות הוא לבטל הפעם והחמה מהם (כמו בן בסוף התורה הנ"ל), שתקון החמה, שהוא בחינת שם שהוא על-ידי תקון הפעם, זהו בעצמו בחינת בטול הרע מבחינת פסא משפט הנ"ל, מבחינת עיגולא וכו', עין שם היטב ותבין. נמצא שעל-ידי תפלה והתבודדות מכניעין הרע של הפעם שרוצה לקלקל חס ושלום העשירות דקדשה, ולהמשיכו להסטרוא אחרא חס ושלום, וזה היה כל עצתו דקדשה של מרדכי שצעק הרבה להשם יתברך והכניס בישראל לצעק ולהתפלל להשם יתברך בחמימות חס ושלום, וזה היה כל עצתו דקדשה של מרדכי שצעק הרבה להשם יתברך והכניס להסטרוא אחרא חס ושלום, ועל-ידי זה הכניע הרע, שהוא הפעם, שהוא בחינת המן, שמשם העשירות של כל העובדי כוכבים והרשעים החולקים על האמת על העוסקים בבנין היכל הקדש כנ"ל, ועל-ידי זה נתהפך הדבר בבחינת ונהפך הוא וכו', ונטל כל העשירות מהסטרוא אחרא ונהפכה אל הקדשה כנ"ל, ואז ומרדכי יצא מלפני המלך בלבוש מלכות תכלת וחור וכו', שהוא עשירות גדול מאד, שזה עקר הנס שחזר העשירות אל הקדשה, ועל-ידי זה ורבים מעמי הארץ מתיידיים וכו', כי כשחזר העשירות אל הקדשה אז מתאווים נפשות רבים להפיל בשמו ונפשו ונעשים גרים ובעלי תשובה הרבה בעולם, בבחינת ורבים מעמי הארץ מתיידיים וכו', וכנ"ל:

אות ז

ויש לרמוז כל זה בחבור הפסוקים של המסורה שמביא ששה פסוקים של חמש חמש תבות סמוכות משתי אותיות לבד, כל אחד מהן. א' ויולד נח את שם את חם, ב' כי גם זה לך בן, ג' כי יד על פס י"ה, ד' על-כן לא בא אל שלחן המלך, ה' גם לי גם לך לא יהיה, ו' אין זה כי אם רע לב. הינו ויולד נח, שהוא הצדיק האמת שהוא עוסק בבנין היכל הקדש הנ"ל, את שם את חם, הינו שמוליד הנפשות הקדושות שהם בחינת שם, בחינת נפש חיה הוא שמו, ועל-כן עקר התקרבותם על-ידי שמגדל השם שבה על-ידי עשירות דקדשה, אבל הפעל דבר מתגרה והוא פרוץ אחר הקדשה, ורוצה להגביר הרע של הנפשות שמקרבם שהוא הפעם והחמה, אך הצדיק האמת מהפך הרע שהוא בחינת חס, בחינת חמימות הפעם והחמה, הוא מהפך לבחינת חס לבי בקרבי וכו' דברתי בלשוני, דהינו לצעק ולהתפלל להשם יתברך בחמימות הלב כנ"ל, וזהו ויולד נח, שהוא הצדיק, את שם, הינו הנפשות שמקרבם. וזהו את חם, שהוא בחינת חמימות הלב שפרוץ בהם שרוצה להכניס פעם וחמה, אבל הצדיק מהפכו לבחינת חס לבי הנ"ל, שעל-ידי זה נתהפך הכל אל הקדשה ומוליד נפשות רבות ומגדיל שם ה' וכנ"ל. וזהו כי גם זה לך בן, כי הנפשות שמקרבם נקראים בנים, כמו שדרשו רבותינו זכרונם לברכה, ובכל פעם שמקרב נפש חדש הוא בחינת בן, בבחינת כי גם זה לך בן, וזהו כי יד על פס י"ה שצאמר על מלחמת עמלק, שנשבע הקדוש ברוך הוא שאין שמו שלם ואין פסאו שלם עד שימחה זכר עמלק, ועקר המלחמה הוא בבחינה הנ"ל, מחמת שעמלק מתגרה בכל פעם בישראל למעט שמים, חס ושלום, על-ידי הפעם, שעל-ידי זה גוזל השפע מהם עד שהשם יתברך בעצמו, כביכול, צריך ללחם עמו, בבחינת כי יד על פס י"ה, שאין שמו וכסאו שלם עד שימחה זכרו ויתבטל הפעם מן העולם, ואז יגדל שם ה' שהוא שם ישראל, שם הצדיקים אמתיים. ואז ישובו הכל אל השם יתברך, שזהו בחינת ויולד נח הנ"ל, וזהו גם בן בחינת שלמות פסאו, כמו שכתוב שם בענין פסא משפט, עין שם. ועקר המלחמה עם עמלק על שרוצה לטל כל העשירות לעצמו בשביל תאותו וכבודו, שזהו בחינת העשירות של העובדי כוכבים והרשעים שאינם משתדלים שמעשירותם יבא נחת להשם יתברך להספיק ידי לומדי תורה הכשרים והיראים באמת, וזהו על-כן לא בא אל שלחן המלך, שהחולק אינו רוצה לבא בעשירותו אל שלחן המלך, מלכו של עולם, להספיק כל הקרובים אליו, שהם הצדיקי אמת והנלוים אליהם, ועל-ידי זה גם לי גם לך לא יהיה, כי עשירות כזה לא תצלח כי בחצי קמיו יעזבנו וכנ"ל. ובאמת הסטרוא אחרא חפצה בקד, כי הוא המסית, הוא המדיח, הוא המסטיין וכו', כי הוא מסית את החולקים שיתגברו בפעם ויהיה להם עשירות דסטרוא אחרא, ואחר כך הוא בעצמו מקטרג עליהם וטורף מהם עשירותם עד שלא נשאר מאומה בידם, שזהו בחינת מה שהסטרוא אחרא אומרת גם לי גם לך לא יהיה, וזהו אין זה כי אם רע לב, כי כל זה נמשך מרע הלב שהוא בחינת פעם שנקרא רע הלב כנ"ל, אבל השם יתברך לוחם עם הסטרוא אחרא שהוא בחינת עמלק, בבחינת כי יד וכו', ומכניס בישראל שיצעקו אליו בחמימות הלב, ועל-ידי זה מפר עצת גוים ומזכה את הצדיק להוציא העשירות מהסטרוא אחרא ולהכניסו אל הקדשה, שעל-ידי זה מוליד הצדיק נפשות רבות בבחינת ויולד נח את שם וכו', בחינת כי גם זה לך בן, שבכל פעם נתוספין נפשות המתקרבים אל האמת שהם

אות ח

ובשביל זה עשה המן עץ גבה חמשים אמה לתלות את מרדכי להפילו משם, כי רצה לפגם בשרש העשירות הקדשה, שהוא בחינת הגדלת השם והנפש של ישראל, שכלם משרשים בשמות השבטים שיש בהם חמשים אותיות, ועל-כן אלו החמשים אותיות של י"ב שבטי י"ה היו חקוקים על אבני החשוך והאפוד שהם בחינת עשירות כי היו אבנים יקרות מאד, והכהן גדול נשא אותם על לבו, ועליהם היו חקוקים שמות בני ישראל, שהם שרש הנפשות והשמות של כל ישראל שכלם משרשים באלו החמשים אותיות שחקוקים על האבנים טובות האלה שהם בחינת עשירות, כי השם והנפש שרשו בעשירות כני"ל, ועל-כן היו על לב הכהן גדול בחשן המשפט להמשיך בחינת אש המשפט כני"ל, להכניע הרע הרוצח להתאחז באלו הנפשות ובלב המקורבם (כמו שמבאר שם), וכמו שכתוב, ונשא אהרן את משפט בני ישראל על לבו וכו'. וכך מביא שם אדונינו, מורנו ורבונו זכרונו לברכה מענין החשן משפט לענין אש המשפט הנ"ל, כמו שמבאר בענין רבועא שהוא בחינת משפט, כמו שכתוב רבוע היה כפול שנאמר בחשן המשפט, הינו כני"ל. והמן הרשע בקש להשליך מרדכי משם, אבל מרדכי בעצם צעקתו ותפלתו המשיך בחינת אש המשפט הנ"ל עד שחתה גחלים על ראשו של המן והשיב לו גמולו בראשו ותלו אותו ואת בניו על אותו העץ דיקא, כי כל הכנעתו היתה על-ידי חמשים אותיות הנ"ל, שהם בחינת שם דקדשה של ישראל, בחינת עשירות דקדשה שזכה מרדכי אליהם בקדשה, ועל-ידי זה הפיל המן משם דיקא ותלו אותו ואת בניו על העץ ונחזר כל העשירות אל הקדשה כני"ל, ועל-כן חמשים הוא בחינת שעור התחלת העשירות, כמו שכתוב במשנה מי שיש לו חמשים זוז ונושא ונותן בהם לא יטל מן הצדקה, כי שרש העשירות נמשך מחמשים אותיות הנ"ל שיש בשמות השבטים, שכל אחד מישראל נשרש שמו ונפשו שם שמשם כל העשירות וכני"ל:

אות ט

וזה בחינת ארבע פרשיות ופסח, כי ארבע פרשיות כלם הכנה לפסח, כי עקר בחינת פסח הוא לתקן העשירות להעלותו מהגלות מהסטרוא אחרא מהטמאה אל הקדשה הוציא העשירות מהעובדי כוכבים והרשעים ולהכניסו לישראל הצדיקים והכשרים העובדים את השם יתברך עם כל העשירות, להגדיל שםם ונפשם על-ידי זה כדי להגדיל שם ד' המשתף בשם ישראל כדי שיתאוו נפשות רבות להפיל בשם הקדוש וכו', וזה בחינת קרבן פסח שבא מן הצאן שהוא בחינת עשירות בחינת עשירות צאנף שמעשירות את בעליהן וכו', ועל-כן היו המצרים עובדים לצאן, כי עקר נפילת העשירות הוא במצרים ששם כל העשירות דסטרוא אחרא, כמו שאמרו הוי הירדים מצרים לעזרה וכו', ומצרים אדם ולא אל, וכמו שרמז אדונינו, מורנו ורבונו זכרונו לברכה בהמעשה של הבעל תפלה שמדבר ביותר מתאות ממון שהיו עושים מהממון עבודה זרה וכו', שהכל מרמז בקפיטל זה, עין שם, כי מצרים מלאה גלולים ועבודה זרה שהוא תאות ממון, שכל העבודה זרה תחובים שם (כמו שמבאר בסומן כג), ומחמת זה היו עובדים לצאן, שהוא בחינת עשירות כני"ל, ובשביל זה גלו ישראל למצרים כדי לברר העשירות משם. כי בעשירות בקסף וזהב שם נפלו כל הניצוצות שהם גונין עלאין (כמו שמבאר בהתורה הסתרה בסומן נו), ועקר נפילת הניצוצות היה מחטא אדם הראשון שחטא באכילת עץ הדעת ונטרד מגלוי עריות ונגזר עליו מיתה ויגיעת מרירת הפרנסה, כמו שכתוב בזאת אפך תאכל לחם עד שובך אל האדמה וכו', שזהו בחינת נפילת העשירות שנפל למקום שנפל, שמחמת זה הפרנסה במרירות גדול, ובשביל זה היה עקר גלות מצרים כני"ל, ועל-כן היתה עקר ההבטחה לאברהם אבינו ואחרי כן יצאו ברקש גדול. ברקש גדול דיקא, כי זה עקר תקון שנעשה על-ידי הגלות מה שבררו והוציאו העשירות מהסטרוא אחרא מטמאת מצרים אל הקדשה וכני"ל, אבל בעוונותינו הרבים לא זכו ישראל לעמד בטובתם והתגרה בהם הבעל דבר עד שעשו את העגל על-ידי רבוי כסף וזהב, כמו שכתוב ודי זהב וכו', כמו שדרשו רבותינו זכרונו לברכה וחרו ופגמו בעשירות, כי עקר

הסטרָא אַחראַ כְּרוּכָה שֶׁם בְּעֵינֵי תַאֲוֹת מָמוֹן, שֶׁשֶׁם כָּל הַנִּיצוּצוֹת דִּקְדָּשָׁה וְכַנ"ל, וְעַל-יָדֵי זֶה בָּאוּ כָּל הַגְּלוּת, חֲרִיבֵי בֵּית רֵאשׁוֹן וְשִׁנִּי, וְחִזְרֵי וְנִפְלֵי הָעֲשִׁירוֹת לְהַסְטֵרָא אַחֲרָא וְיִשְׂרָאֵל נִזְוִינֵן מִתְמַצִּית, כְּמוֹבָא שְׂזָה עֵקֶר הַגְּלוּת. וְזֶה בְּחִינַת תּוֹרֵי זָהָב נַעֲשֶׂה לָךְ עִם נִקְדוּת הַכֶּסֶף שֶׁנִּסְמָךְ לְפָסוּק 'עַד שֶׁהִמְלִיךְ בְּמִסְבּוֹ נִרְדִּי נִתֵּן רִיחוֹ', כִּי תּוֹרֵי זָהָב וְכוּ' זֶה בְּחִינַת לְעֹם הָעֲשִׁירוֹת שֶׁזָּכּוּ בִּיצִיאַת מִצְרַיִם וּקְרִיעַת יַם סוּף כְּמוֹ שֶׁדָּרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרֵנָם לְבִרְכָה, עַל-כֵּן נִסְמָךְ לָזֶה עַד שֶׁהִמְלִיךְ בְּמִסְבּוֹ וְכוּ', שְׂזָהוּ עֵינֵינוּ חֲטָא הֶעֱגַל כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַש"י שֶׁם, הֵינּוּ שִׁישְׂרָאֵל קוֹבְלִים עַל עֲצָמָם וּמִתּוֹדִים שֶׁלֹּא עָמְדוּ בְּטוֹבָתָן שֶׁזָּכּוּ לְבָרֵךְ וּלְהוֹצִיא הָעֲשִׁירוֹת אֶל הַקְּדוּשָׁה וְעַד שֶׁהִמְלִיךְ בְּמִסְבּוֹ נִכְשְׁלוּ וְעָשׂוּ אֶת הֶעֱגַל עַל-יָדֵי רַבּוּי הַמָּמוֹן שֶׁהוּא עֲבוּדָה זָרָה שֶׁל תַּאֲוֹת מָמוֹן כַּנ"ל, שֶׁעַל-יָדֵי זֶה נִמְשָׁךְ גְּלוּתֵנוּ הָאָרֶץ הַזֶּה, אֲבָל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הַקְּדוּשָׁה רְפוּאָה לְמַכָּה וְחִמְלַת עֲלֵינוּ וְנִתֵּן לָנוּ הַיָּמִים טוֹבִים הַקְּדוּשִׁים שֶׁהִתְחַלְתֶּם פָּסַח שָׁבוּ נִמְשָׁךְ בְּכָל שָׁנָה בְּחִינַת תַּקוּן תַּאֲוֹת מָמוֹן (כְּמוֹ שֶׁכָּתַב אֲדוֹנֵנוּ, מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה בְּלִקוּטֵי תַנְיִנָא סִימָן א). וְעַל-כֵּן קָרְבַּן פָּסַח בָּא מִן הַצֹּאן שֶׁהוּא בְּחִינַת תַּקוּן תַּאֲוֹת מָמוֹן וְעֲשִׁירוֹת שֶׁהוּא בְּחִינַת צֹאן כַּנ"ל, כִּי הַקְּרִבָּנוֹת הֵם בְּחִינַת בִּטּוּל הָעֲבוּדָה זָרָה, כַּיְדוּעַ:

אות י

וְעַל-כֵּן לֹא הָיָה נֶאֱכַל אֶלְאָ צְלִי אֵשׁ, זֶה בְּחִינַת לִבַּת אֵשׁ הַנֶּאֱמָר בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל שֶׁהוּא מְכַנֶּיֶע הַרְעוּ הַרוּצָה לְהַתְאַחֵז בְּלֵב, שֶׁהוּא בְּחִינַת אֵשׁ הַכַּעַס, שְׂזָה עֵקֶר פְּגָם הָעֲשִׁירוֹת וְכַנ"ל, וְזֶהוּ רֵאשׁוֹ עַל כְּרַעְיוֹ וְעַל קִרְבּוֹ, כִּי צְרִיף לְבָרֵךְ כָּל הָעֲשִׁירוֹת מִתְחַלְתּוֹ עַד סוּפוֹ אֶל הַקְּדוּשָׁה, כִּי הַכֶּסֶף יַעֲנֶה אֶת הַכֹּל, וְכָל הַדְּבָרִים שֶׁבְּעוֹלָם יְכוּלִים לְקַנּוֹת עַל-יָדֵי הַמָּמוֹן, וּמִזֶּה נִמְשָׁךְ תַּאֲוֹת וְחִמְדַּת הַמָּמוֹן, מִחֲמַת שֶׁעַל-יָדֵי הַמָּמוֹן יְכוּלִים לְקַנּוֹת כָּל דָּבָר, אֲבָל מִי שֵׁישׁ לוֹ דַּעַת אֲמִתִּי יוֹדֵעַ שֶׁהַכֹּל הַבֵּל, כִּי הַמָּמוֹן עִם כָּל הַדְּבָרִים וְהַחֲפָצִים שֶׁיִּקְנֶה עַל יָדָם הַכֹּל יִכְלָה וְיִאֲבֹד וְלֹא יִשָּׂאֵר מִמֶּנּוּ כְּלוּם, כִּי הָאָדָם עִם כָּל הַחֲפָצִים וְהַחֲמִדוֹת שֶׁבְּעוֹלָם יִסוּדָם מֵעַפְרָה וְסוּפָם לְעַפְרָה, וְאִין מְלוּוִין לוֹ לְאָדָם לֹא כֶּסֶף וְזָהָב וְלֹא אֲבָנִים טוֹבוֹת וּמְרַגְלוֹת שֶׁהֵם הַדְּבָרִים חֲמוּדִים שֶׁקוֹנֶה עַל-יָדֵי הַכֶּסֶף וְהַזָּהָב, וּמִכֶּלֶם לֹא נִשָּׂאֵר כְּלוּם כִּי אִם תּוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים בְּלִבָּד, וְעַל-כֵּן הַצְּדִיקִים כְּשֶׁזָּכּוּ יִשְׂרָאֵל שֶׁהָעֲשִׁירוֹת נִגְיַע אֲלֵיהֶם הֵם מַעֲלִין כָּל הַמָּמוֹן עִם כָּל מִינֵי חֲפָצִים שְׁקוּנִים בָּהֶם הַכֹּל מַעֲלִין אֶל הַקְּדוּשָׁה בְּשִׁבִיל כְּבוֹד הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְבַד, וְזֶה מֵה שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרֵנָם לְבִרְכָה (כְּמוֹבָא בְּפֵרוּשׁ רַש"י עַל פְּסוּק שֶׁנִּדְּרָה פֶּעֶדֶר הַרְחִלִים, עֵין שֶׁם). הַרְחֵל הַזֶּה כְּלָה קִדְשׁ קִרְנָה לְחִצּוֹצְרוֹת עוֹרָה לְתוֹף וְכוּ' צְמָרָה לְתַכְלֵת וְכוּ', הֵינּוּ הַצֹּאן שֶׁהִיא עֲשִׁירוֹת בְּשִׂרְשׁוֹ שֶׁבְּקִדְשָׁה כְּלוֹ קִדְשׁ, כִּי נִתְבָּרְרוּ וְנִתְגַּלְלוּ עַל-יָדֵי זֶה דְּבָרִים נִפְלְאִים וְנַעֲשִׂין נְגוּנִים וְשִׁירוֹת נִפְלְאִים, עַל-יָדֵי בְּחִינַת שָׂאוּ זְמָרָה וְנִתְנוּ תֵּן שֶׁהוּא תַקוּן הַמִּשְׁאָה וּמִתֵּן וְהָעֲשִׁירוֹת בְּקִדְשָׁה בְּבְחִינַת וּלְבָא מְקַבֵּל לָהּ בְּחוּדָא דְּנִגּוּנָא דְּלִינְאָא (כְּמוֹ שֶׁמְבַאֵר בְּהַתּוֹרָה הַשְּׂגָחָה סִימָן יג, עֵין שֶׁם), וְעַל-כֵּן צוּתָה הַתּוֹרָה בְּקִרְבּוֹ פָּסַח שֶׁהוּא תַקוּן תַּאֲוֹת מָמוֹן כַּנ"ל, שֶׁיְהִיָּה נִצְלָה בְּאֵשׁ בְּשִׁלְמוֹת רֵאשׁוֹ עַל כְּרַעְיוֹ וְעַל קִרְבּוֹ כַּיְדוּעַ לְבָרֵךְ וּלְהַעֲלוֹת הָעֲשִׁירוֹת כְּלוֹ אֶל הַקְּדוּשָׁה מֵרֵאשׁוֹ וְעַד רִגְלוֹ, בְּבְחִינַת הַרְחֵל הַזֶּה כְּלָה קִדְשׁ, וְכַנ"ל:

אות יא

וְזֶה בְּחִינַת אֲסוּר חֲמֵץ וּמִצּוֹת אֲכִילַת מִצָּה, כִּי אִין בֵּין חֲמֵץ לְמִצָּה אֶלְאָ מִשְׁהוּ, הֵינּוּ הַמִּשְׁהוּ שֶׁבֵּין כַּעַס לְעֲשִׁירוֹת שֶׁהוּא תְלוּי בְּמִשְׁהוּ כְּחוּט הַשְּׂעֵרָה (כְּמוֹבָן בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל), שֶׁעֵקֶר הַחִלּוּק בְּהִנְקָדָה שֶׁבֵּין ח' ל'ה', כִּי מִצָּה בְּה"א זֶה בְּחִינַת עֲשִׁירוֹת, בְּחִינַת הָא לְכֶם זָרַע, בְּחִינַת הַשְּׂפָעַת הָעֲשִׁירוֹת שֶׁהִמְשִׁיךְ יוֹסֵף בְּמִצְרַיִם, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הַקְּדוּשִׁים שֶׁהָעֲשִׁירוֹת יִתְגַּלְגַּל לְמִצְרַיִם עַל-יָדֵי יוֹסֵף דִּיקָא שֶׁיְהִיָּה לָהֶם כַּח עַל-יָדֵי זֶה לְבָרְרוּ מִשֶׁם וְלִהְיוּ לְמֵרָא קַמָּא, וְחֲמֵץ בְּח"י"ת זֶה בְּחִינַת חֲמָה וְכַעַס, כִּי לִית חֲמָה בְּלֹא חִי"ת, וְעַל-כֵּן נִקְרָאת הַמִּצָּה לָחֵם עֵינֵי שֶׁהוּא תַקוּן לְהַעֲנִי וְהָעֲנִיּוֹת שֶׁסָּבְלוּ בְּגִלוּת, כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַש"י שְׁמוֹנְפִיר אֶת הָעֲנִי וְכוּ', כִּי עֵקֶר תַּקוּן הָעֲשִׁירוֹת הוּא עֲנִיּוּת, דְּהֵינּוּ מִי שֶׁאִינוּ מִתְנַאֵה בְּדַעְתּוֹ וּמְחִזִּיק עֲצָמוֹ כְּעֵינֵי וּבְאִיָּה מַעֲמֵד שֶׁהוּא בֵּין שֶׁהוּא עֵינֵי מִמֶּשׁ אוֹ שֶׁהוּא בֵּינוֹנִי אוֹ שֶׁהוּא עֲשִׂיר מִפְּלֵג תְּמִיד מִחִזִּיק עֲצָמוֹ כְּעֵינֵי וּבְאִיּוֹן גְּדוּל, בְּבְחִינַת דּוּד הַמְּלִיךְ שֶׁבְּגִדְל מַלְכוּתוֹ וּגְדֻלְתּוֹ וְעֲשִׂרוֹ הַגְּדוּל אֲמַר תְּמִיד, כִּי עֵינֵי וּבְאִיּוֹן אֲנָכִי, וְאִנִּי עֵינֵי וּבְאִיּוֹן, כִּי הָאָדָם רְאוּי לוֹ לְהִבִּין עֲצָם עֲנִיּוֹתוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם, כִּי אֲפִלוֹ הַצְּדִיק

אי אפשר לו לצאת ידי חובתו בזה העולם כנגד השם יתברך, וכמו שכתוב, כי אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב וכו', מפל שכן וכל שכן שאר בני העולם, ואם כן אפלו לחם צר ומים לחץ אינו מגיע לו חס ושלום לפי מעשיו, רק השם יתברך זן את העולם בחסדו, כמו שכתוב, נתן לחם לכל בשר כי לעולם חסדו, ואם כן אין עני יותר ממנו, כי הוא אכל דלאו דילה, וכשמשים אל לבו האמת ויודע זאת בברור, אזי טוב לו תמיד ויזכה לעשירות אמתי שהוא מה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, איהו עשיר השמח בחלקו, כי ישמח תמיד בחלקו, מאחר שידע שהכל חסד גדול מהשם יתברך אפלו לחם צר ומים לחץ, ועל-ידי זה יזכה לעשירות ממש לכל הון דעלמא, בבחינת מאן דאיהו זעיר הוא רב, שמי שהוא קטן בעיניו ויש לו הסתפקות ומקבל הכל באהבה ובשמחה יזכה אחר כך לעשר ויגדלה, וכמו שאמרו, יש מתרושש והון רב, וכתוב מקים מעפר דל וכו' להושיבי עם נדיבים, 'מקים מעפר' דיקא, הינו מי שמשים עצמו כעפר וכנ"ל, וגם אחר כך כשזוכה לעשירות ממש לכסף וזהב וחפצים הרבה לא יפל על-ידי זה להתאוות מה שאינו שלו, כי גם בעצם עשירותו יחזיק עצמו לעני ויהיה שמח בחלקו תמיד וכנ"ל. לא כן הרשעים שהם בהפך מכל זה, כשהוא עני הוא בכעס על השם יתברך על עניותו וחסרונו, ותכף כשיש לו איזה ממון הוא מלביש עצמו במלבושים שאינם ראויים לו לפי ממונו, ועל-ידי זה חסר לו עתה יותר מבתחלה, וכשמרויח עוד ממון יותר מתחיל לקנות לו כלי כסף ומרגליות ותכשיטין, והכל בכפלי כפלים מכפי ערפו, ועל-ידי זה חיי מרים ומרויח תמיד, עד שיש הרבה שבימי עשירותם חיייהם מרויח יותר מבימי עניים עד שהרבה העבירו עצמם לדעת על-ידי זה, כידוע את המעשה הרע הנעשה תחת השמש על-ידי זה, ועל-פי רב על-ידי זה באים לידי עניות ממש ומתים בעלי חובות (שקורין אב זעירוס), וגם בימי עשירותם היו עניים גדולים, כי תמיד חסר להם כפי הנהגותם והצטרכותם העצומים, והכל מחמת גסותם הרע, ואינם חושבים על תכליתם הנצחי, וכאלו כל העשר מגיע להם לבד, ומאן דאיהו רב הוא זעיר, ומי שהוא מתנאה הקדוש ברוך הוא משפילים ומתים עניים ובעלי חובות, וזה בחינת נאה עניותא לישראל, שעקר הליפי והנוי הוא עניות, הינו מי שמחזיק עצמו לעני תמיד הוא נאה ויפה תמיד, כי כל מה שיש לו הוא נאה ויפה אצלו תמיד, אפלו מלבוש של פשתן עם טלאי על גבי טלאי, הכל נאה ויפה אצלו ושמח בו מאד, שיש לו על כל פנים מלבוש כזה להתכסות בו, כי יודע שאינו ראוי לו לפי מעשיו אפלו מלבוש כזה, ואז הוא נאה ויפה תמיד, כי אחר כך גם כשהיה לו מלבושים של משי ושל כסף וזהב יהיו נאים ויפים אצלו תמיד, אבל מי שאינו מחזיק עצמו כעני, וכל מה שיש לו מתאנה יותר אינו זוכה לנוי ויפי לעולם כנראה בחוש שאפלו לובש בגדי משי היקרים וכו' תמיד חסר לו עוד בגדים היקרים ביותר של גדולי הקצינים ביותר, וכן להלן וכו' להלן וכו' כידוע כל זה והבן מאד:

וזה בחינת מצה שאוכלים בפסח שהוא תקון הממון והעשירות שנקרא לחם עני, בחינת מצה פרוסה, מה דרכו של עני בפרוסה, הינו שעקר תקון הממון והעשירות הוא על-ידי עניות, על-ידי שמתחזקין עצמן תמיד כעני וכנ"ל, וזה בחינת דרכו של עני בפרוסה, שהוא פורס ומשבר לחמו ופרנסתו תמיד, שכל מה שיש לו הוא חושב שמגיע לו מחצה מזה, ועל-כן תמיד אין חסר לו כלום והוא שמח בחלקו תמיד שזהו עקר העשירות, ועל-ידי זה זוכה לעשירות ממש בעולם הזה ובעולם הבא. ועל-כן נאמר בקרבן פסח על מצות ומררים יאכלהו, כי קרבן פסח שהוא בחינת עשירות צאנך, עשירות דקדושה, עקר אכילתו צריך שיהיה דיקא על מצות, שהם בחינת לחם עני ומרויחם לזכר הלני שנתענו במצרים, הינו שגם בעשירותו לא ישכח מרירות עניותו כדי שלא יתנאה וכנ"ל, שזהו בחינת טוב ילד מסכן וחסם וכו', כי גם במלכותו נולד רש, כמו שפרש רש"י שם שגם במלכותו ועשרו מחזיק את עצמו לרש ועני וכנ"ל, כי האדם צריך לאחו תמיד בקצה האחרון ולזכר שנולד ערם, כמו שכתוב ערם יצאתי מבטן אמי, שזהו תכלית העניות, וכנגד עניות זה כל מה שיש לו הוא עשירות גדול ואז יהיה שמח בחלקו בכל מה שיש לו, הן מעט הן הרבה, אבל תכף כשיסתכל למעלה ממנו, דהינו שיתקנא בהגדולים ממנו בעשירות, בודאי הוא חסר לעולם, נמצא שעקר עשירות כשמתחזקין עצמו לעני, כי כנגד תכלית העניות הכל הם עשירים כנ"ל, אבל כששוכח עניותו אין עני ממנו, כי חסר לו בכל פעם יותר יותר

אות יב

וזה בחינת הא לחמא עניא וכו', ותכף אומר כל דכפין ייתי ויכול כל דצריך וכו', הינו כנ"ל, שבתחלה מספר שהמצה היא בחינת לחם עני שנוכרין העניות של הגלות ויודעין האמת מגדל עניותו מכל וכנ"ל, ותכף כשיודעין זאת עוזר לו השם יתברך וממלא כל חסרונו עד שיכול גם להשפיע לאחרים, שזהו מה שאומר מיד כל דכפין ייתי ויכול וכו', כי דיקא על-ידי בחינת לחמא עניא הנ"ל זוכין לעשירות גדול עד שכל מי שירצה גבוא ויסעד אצלו וכנ"ל, וזהו גם כן מה שעוקרין הקערה מיד

וּשְׂוֹאֲלֵי הַקְּשִׁוֹת שֶׁל מַה נִּשְׁתַּנָּה, וְעַקֵּר כָּל הָאַרְבַּע קְשִׁוֹת סוֹבְבִין עַל קֵטֵב הַנִּי"ל, שְׂוֹאֲלֵי רַבּוּי הַסְּתִירוֹת שְׂוֹאֲלֵי בְּלִילָה הַגְּדוּלָה הַזֹּאת, שֶׁבְּכָל הַלֵּילוֹת אֲנִי אוֹכְלִין חֶמֶץ וּמִצָּה, כְּמוֹ שְׂוֹאֲלֵי שְׁזָהוּ לְכַאוֹרָה בְּחִינַת עֲשִׂירוֹת, כִּי בּוֹדְאֵי לַחֵם חֶמֶץ מְטַעֵם יוֹתֵר וְהוּא לַחֵם עֲשִׂירוֹת כִּי בּוֹדְאֵי לַחֵם חֶמֶץ מְטַעֵם יוֹתֵר, וְהוּא לַחֵם עֲשִׂירִים יוֹתֵר מִלַּחֵם מִצָּה, וְהַלֵּילָה הִזָּה כְּלוּ מִצָּה שֶׁהוּא בְּחִינַת עֲנִיּוֹת בְּחִינַת לַחֵם עֲנִי, וְכַנֶּגֶד זֶה אֲנִי רוֹאִין הַהֶפֶךְ שֶׁבְּכָל הַלֵּילוֹת אֵין אֲנִי מְטַבֵּילִין אֶפְלוּ פְּעַם אַחַת הַלֵּילָה הִזָּה שְׁתֵּי פְּעָמִים, שְׁזָהוּ דֶרֶךְ עֲשִׂירוֹת שְׂוֹאֲלֵי מְאֻכְלִים מְטַבְּלִין, כְּמוֹכָא בְּמִפְרָשִׁים שֶׁהַטְּבוּל מְרַמֵּז עַל עֲשִׂירוֹת וְחִירוֹת, וְכֵן מוֹסִיפִין לְשָׂאֵל עוֹד סְתִירוֹת כְּאַלְהָה, שֶׁבְּכָל הַלֵּילוֹת אֲנִי אוֹכְלִין שְׂאֵר יְרָקוֹת הַטְּבוּבִים לְאַכִּילָה וְהַלֵּילָה הִזָּה כְּלוּ מְרוֹר שֶׁמְרַמֵּז עַל מְרִירוֹת הָעֲנִיּוֹת וְהַפְּרָנְסָה, וְכַנֶּגֶד זֶה רוֹאִין הַהֶפֶךְ שֶׁבְּכָל הַלֵּילוֹת אֲנִי אוֹכְלִין בֵּין יוֹשְׁבֵי בֵּין מְסַבִּין, הַלֵּילָה הִזָּה כְּלוּ מְסַבִּין דֶּרֶךְ חִירוֹת פְּעֻשִׁירִים וּמְלָכִים, וְעַל זֶה מְשִׁיבִין וּמְסַפְּרִין כָּל סְפוּרֵי יְצִיאַת מִצְרַיִם שֶׁהֵינּוּ עֲבָדִים לְפָרְעָה בְּמִצְרַיִם וְהֵינּוּ בְּדַחֵק וּבְעֲנִיּוֹת גְּדוּלָה, כִּי הִזָּה כָּל הַשֹּׁפֵעַ אֶצְלָם וְהֵם הָיוּ הַמְּלָכִים וְהַשָּׂרִים וְהַשׁוֹפְטִים וּמְשָׁלוּ עֲלֵינוּ, וְיוֹצִיאֵנוּ ד' מִשָּׁם בְּרִכּוּשׁ גְּדוּלָה וְהִבִּיאֵנוּ לְאַרְצָה יִשְׂרָאֵל אַרְצָה חֲמֻדָּה וְכוּ' וְהַחֲזִיר הַשֹּׁפֵעַ וְהַעֲשִׂירוֹת לָנוּ, וְכַמוֹ שֶׁאֲנִי זוֹכְרִין בְּהַגְּדָה שְׂקִים הַבְּטָחָתוֹ, וְאַחֲרֵי כֵן יְצִאוּ בְּרִכּוּשׁ גְּדוּלָה שֶׁנֶּתְנוּ לָנוּ אֶת מְמוֹנָם, וְכָל עַקֵּר הַטְּרַח הִזָּה שֶׁהֵגְלֵנוּ תַּחֲלָה בְּגָלוּת כְּזֶה, וְאַחֲרַי כִּי הוֹצִיאֵנוּ בְּעֲשִׂירוֹת כְּזֶה, וְלָמָּה לֹא נִתְּנוּ לָנוּ הַעֲשִׂירוֹת תַּכְּף בְּלִי צַעַר הַגְּלוּת? אֲבָל הַכֵּל הִיא לְטוֹבָתָנוּ כְּדִי לְהַזְדַּכֵּךְ בְּכוֹר הַבְּרִזָּל בְּגָלוּת כְּדִי לְבָרֵךְ וּלְזַכֵּךְ הַעֲשִׂירוֹת לְהוֹצִיא אוֹתָנוּ מִתְּאוֹת מְמוֹן שֶׁהוּא עֲשִׂירוֹת וּמְמוֹן דְּסִטְרָא אַחֲרָא, שֶׁכָּל מַה שֵׁישׁ לוֹ יוֹתֵר חֶסֶד לוֹ יוֹתֵר, שֶׁעֲלִיָּהֶם נֶאֱמַר מֵאֲרַת ד' בְּבֵית רִשְׁעֵי, בְּחִינַת וּבִטּוֹן רִשְׁעִים תִּחְסָר, וְלְזָכוֹת לַעֲשִׂירוֹת דִּקְדָּשָׁה שְׂבָא עַל -יְדֵי עֲנִיּוֹת דִּיקָא וְכַנִּי"ל, וּבְשִׁבִיל זֶה מִצְוָה עֲלֵינוּ לְאַכֵּל מִצָּה לַחֵם עֲנִי וּמְרוֹר לַעֲשׂוֹת כָּל הַשְּׂנוּיִים הָאֵלּוּ כְּדִי לִידַע וּלְזַכֵּר תְּמִיד בְּהַעֲנִיּוֹת וְהַמְרִירוֹת, שֶׁעַל-יְדֵי זֶה דִּיקָא אֲנִי זוֹכִין לַעֲשִׂירוֹת וְלְהַסֵּב בְּמִטָּה דֶּרֶךְ חִירוֹת כְּמְלָכִים כִּי מִי שֶׁאֵינּוּ זוֹכֵר בְּעַת עֲשׂוֹתוֹ בְּחִינַת מְלָכוּת אֶת עֵינָיו וּמְרִירוֹתוֹ זֶה אֵינּוּ עוֹשֵׂר כְּלָל, כִּי עֲלִיו נֶאֱמַר עוֹשֵׂר שְׂמוֹר לְבַעֲלֵיו לְרַעְתּוֹ, וְהוּא גְרוּעַ מֵעֵנִי, כִּי חֶסֶד לוֹ יוֹתֵר עַד שֶׁסּוֹבֵל מְרִירוֹת מֵרַמְמוֹת כְּאַשֶׁר רוֹאִין בְּחוּשׁ, וְגַם בְּשִׁבִיל זֶה עוֹקְרִין הַקְּעָרָה קוֹדֵם הַאֲכִילָה לְרַמְמוֹת שֶׁאֵין הַסְּעָדָה שְׁלֵנוּ וְאֵין אֲנִי רוֹשֵׁין לְאַכֵּל מִמֶּנָּה עַד שֶׁנֶּזְכֵּיר תַּחֲלָה חֶסֶד ד' וְנִפְלְאוֹתָיו אֵיךְ הוֹצִיא הַשֹּׁפֵעַ מִהַסְּטְרָא אַחֲרָא מְגָלוֹת מִצְרַיִם וּנְתַנָּה לָנוּ שֶׁאֵז דִּיקָא חוֹזֵר הַפְּרָנְסָה וְהַעֲשִׂירוֹת וְאֲנִי יוֹכְלִין לְאַכֵּל, וְזֶהוּ בְּחִינַת מַה שֶׁאֲמַרוּ בְּזֵהר הַקְּדוֹשׁ שֶׁרַב הַמְנוּנָא סְבָא אֶפְלוּ כְּשֶׁהִיָּה הַשְּׁלַחַן עָרוּךְ לְפָנָיו לֹא רָצָה לְאַכֵּל עַד שֶׁהַתְּפִלָּה עַל מְזוֹנוֹ וְאֲמַר לֹא אֲכַל עַד דְּאֵתְיָהִיב מִבֵּי מְלָכָא, הֵינּוּ שֶׁאֲמַר שֶׁאֵין הַסְּעָדָה שְׁלוֹ עַד שֶׁיִּבְרַךְ אוֹתָהּ עַל-יְדֵי תְּפִלָּתוֹ, כִּי עַקֵּר בְּרוּר הַפְּרָנְסָה מְהַגְּלוֹת הוּא עַל-יְדֵי תְּפִלָּה כְּפִדּוּעַ:

אות יג

וְכֵן בְּכָל דוֹר וְדוֹר חִיב אֲדָם לְרִאוֹת אֶת עֲצָמוֹ כְּאֵלּוּ הוּא יְצִיא מִמִּצְרַיִם וְכוּ' כְּמִבְּאֵר בְּהַהֲגָדָה, כִּי זֹאת הַבְּחִינָה הוּא בְּכָל דוֹר וּבְכָל אֲדָם וּבְכָל זְמַן שֶׁעַקֵּר מְרִירוֹת הַגְּלוּת לְכָל אֶחָד לְפִי בְּחִינַתוֹ, וְעַקֵּר בְּחִינַת הַגְּאֻלָּה שֶׁמִּמְשִׁיךְ כָּל אֶחָד עַל עֲצָמוֹ אֵיזָה בְּחִינַת שֶׁל חִירוֹת וְגֻאֲלַת הַנֶּפֶשׁ הַכֵּל בְּבִחִינַת הַנִּי"ל, כְּשֶׁזוֹכֵה לְשִׁבֵר תְּאוֹת מְמוֹן עַל-יְדֵי הַתְּקַרְבוֹת לְצַדִּיקֵי אֲמַת שֶׁעָקְרוּ הוּא לְהִיּוֹת שְׂמִחַת בְּחִלּוֹת פְּנִי"ל, שְׁזָהוּ עַל-יְדֵי שְׂמִרְגִישׁ עֲנִיּוֹתוֹ בְּכָל הַבְּחִינּוֹת בְּגוּף וּנְפִשׁ וּמְמוֹן, וְעַל-יְדֵי זֶה דִּיקָא זוֹכֵה לְבִחִינַת גְּאֻלָּה לְבִחִינַת עֲשִׂירוֹת עַד שֶׁיִּכּוֹל לְזָכוֹת לַעֲשִׂירוֹת מִמֶּשׁ גַּם בְּגִשְׂמִיּוֹת, וְזֶהוּ עַקֵּר הַגְּאֻלָּה הַשְּׁלֵמָה עַל-יְדֵי מְשִׁיחַ צְדִיקָנוּ, שֶׁאֲנִי מְקוּיִם וּמְצַפִּים וּמְחַכִּים אֵלָיו שֶׁאֵז יַחֲזֵר כָּל הַעֲשִׂירוֹת אֶל הַקְּדוֹשׁ לְיִשְׂרָאֵל שֶׁהֵינּוּ כְּלָם צְדִיקִים אֵז כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב תַּחַת הַנְּחֻשֶׁת אֲבִיא זָהָב וְכוּ', וְכַתִּיב וְשִׂמְתִי כְּדָד שְׂמֻשׁוֹתֶיךָ וְכוּ' וְכָל גְּבוּלְךָ לְאַבְנֵי חֶפֶץ וְכוּ', שֶׁעֲשִׂירוֹת כְּזֹאת לֹא זָכוּ אֶפְלוּ בְּיְצִיאַת מִצְרַיִם וְלֹא נִשְׁמַע מְעוֹלָם עֲשִׂירוֹת כְּזֶה, וְיִשְׂרָאֵל יִזְכּוּ לְזֶה דִּיקָא עַל-יְדֵי עֲנִיּוֹתָם שֶׁסְּבָלוּ בְּגָלוֹת הַמֶּר הִזָּה, וְגַם אֵז כְּשֶׁיְצִאוּ מִהַגְּלוּת וְיִזְכּוּ לַעֲשִׂירוֹת כְּזֶה לֹא יִשְׁכַּחוּ עֲנִיּוֹתָם כִּי יֵהִיוּ אֵז עֲנִיּוֹת בְּאַמְתָּה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, וְחָסוּ בּוֹ עִם עֲנִי וְדַל, וְגַם מְשִׁיחַ בְּעֲצָמוֹ נִקְרָא עֲנִי, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב עֲנִי וְרוֹכֵב עַל הַחֲמוֹר, כִּי עַקֵּר הַעֲשִׂירוֹת הָאֲמִתִּי בְּגִשְׂמִיּוֹת וְרוּחְנִיּוֹת זוֹכִין עַל-יְדֵי עֲנִיּוֹת וְשִׁפְלוֹת וְשִׁפְלוֹת בְּאַמְתָּה

אות יד

וְזֶה שְׁנִסְמָךְ בְּהַהֲגֵדָה וְאַחֲרַי כֹּן יֵצְאוּ בְּרִכְשׁ גְּדוֹל, וְהִיא שְׁעֵמֶדָה לְאַבוֹתֵינוּ וְלָנוּ וְכוּ', כִּי עֵקֶר קִיּוּם שְׁלָנוּ בְּגִלוֹת הַמֶּר הִזָּה הוּא עַל-יְדֵי הַהֲבִטָּחָה שֶׁהֲבִטִּיחַ לְאַבְרָהָם אֲבִינוּ וְגַם אֶת הַגּוֹי אֲשֶׁר יַעֲבֹדוּ דָן אֲנִכִּי וְאַחֲרַי כֹּן יֵצְאוּ בְּרִכְשׁ גְּדוֹל, וְדָרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנָם לְבִרְכָה, 'וְגַם' לְרַבּוֹת שֶׁעֲבֹד מַלְכֵיכוֹת שֶׁעֵקֶר הַשְׁעֵבֹד עַל-יְדֵי שְׁנִטְלוּ וְגָזְלוּ הַשְּׁפַע שֶׁל הַעֲשִׂירוֹת אֲלֵיהֶם, וְעַל-יְדֵי זֶה הֵם מוֹשְׁלִים עֲלֵינוּ, אֲבָל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ כְּבָר הַקָּדִים וְהֲבִטִּיחֵנוּ עַל-יְדֵי אֲבוֹתֵינוּ וְאַחֲרַי כֹּן יֵצְאוּ בְּרִכְשׁ גְּדוֹל, וּמֵאוֹתָהּ הַהֲבִטָּחָה נִמְשָׁךְ לָנוּ גַם עֵתָה קֶצֶת הַשְּׁפַע שֶׁיֵּשׁ לָנוּ כְּדֵי שִׁיְהִיָּה לָנוּ קִיּוּם בְּגִלוֹת הַמֶּר הִזָּה עַד הַגְּאֻלָּה, כִּי הַהֲבִטָּחָה הִיְתָה שֶׁיִּשְׂרָאֵל מִכְרָחִין לְהִיּוֹת בְּגִלוֹת כְּגָרִים, כְּאֵלוּ כָּל הַשְּׁפַע וְהַעֲשִׂירוֹת שֶׁלָּהֶם, אֲבָל הַכֹּל לְטוֹבָה כְּדֵי שֶׁנִּכְיִר עֲנִיּוּתֵנוּ וְשִׁפְלוּתֵנוּ וְנָשׁוּב אֲלָיו וְעַל-יְדֵי זֶה מַעֵט הַשְּׁפַע שֶׁלָּנוּ עוֹלָה יוֹתֵר מִכָּל הַעֲשִׂירוֹת שֶׁלָּהֶם וְכַנְי"ל, וְעַל-יְדֵי זֶה זֹכִים כְּמָה צְדִיקִים וְיֹשְׁרִים גַּם בְּגִלוֹת לַעֲשִׂירוֹת גְּדוֹל, וְעַל-יְדֵי זֶה יֵשׁ לָנוּ קִיּוּם בְּגִלוֹת לַעֲמֹד כְּגֹד עוֹבוֹדֵי כּוֹכָבִים וְכַנְגָד כָּל הַחוֹלְקִים עַל הָאֱמֶת, כִּי לֹא אֶחָד בְּלָבָד עֲמַד עֲלֵינוּ לְכַלּוֹתֵנוּ אֶלָּא שְׁבָכַל דוֹר וְדוֹר עוֹמְדִים עֲלֵינוּ לְכַלּוֹתֵנוּ וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְצִילֵנוּ מִיָּדָם עַל-יְדֵי זְקִנֵינוּ הַקְדוּשִׁים שֶׁמְקִיְמִים אוֹתֵנוּ גַם בְּגִלוֹת הִזָּה וּמִמְשִׁיכִים לָנוּ הַשְּׁפַע דְּקִדְשָׁה בְּדָרְךְ נִפְלָא וְנוֹרָא עַד שֶׁנִּזְכָּה לְגֻאֻלָּה שְׁלָמָה בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ, אָמֵן:

אות טו

וְזֶה בְּחִינַת סְפִירַת הָעֵמֶר, כִּי מִי"ט [אַרְבָּעִים וְתֵשַׁע] יְמֵי הַסְּפִירָה הֵם כְּגֹד מִי"ט אוֹתִיּוֹת שֶׁבְּשֵׁמוֹת י"ב שְׁבֻטֵי יִה, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת כָּלֵל שֵׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, כִּי כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל שָׁמוֹ וְנִפְשׁוֹ מִשְׁרָשׁ בְּמִי"ט אוֹתִיּוֹת שֶׁל שֵׁמוֹת הַשְּׁבֻטִים, הֵינּוּ שְׁעַל-יְדֵי מְצוֹת הַסְּפִירָה שְׁסוּפְרִין מִי"ט יָמִים אֱלוּ עַל-יְדֵי זֶה מֵתְקַן כָּל אֶחָד שָׁמוֹ וְנִפְשׁוֹ, דְּהֵינּוּ שִׁיזְכָּה לְהַגְדִּיל שָׁמוֹ וְנִפְשׁוֹ עַל-יְדֵי עֲשִׂירוֹת דְּקִדְשָׁה שֶׁזֹּכִין עַל-יְדֵי שְׁבִירַת הַפְּעֵס וְכַנְי"ל. וְעַל-כֵּן סוּפְרִין לְעֵמֶר, כִּי עַל-יְדֵי הַקְּרִבַּת הָעֵמֶר שְׁעוֹרִים מִמֵּתִיקִין כָּל הַגְּבוּרוֹת וְהַדִּינִים שְׁכֹלֵלִים בְּבְחִינַת שְׁעוֹרָה וְכוּ', כְּמוֹבָא, וְעַל-יְדֵי זֶה מִמֵּתִיקִין וּמְבַטְלִין אַחֲזוֹת הַפְּעֵס, כִּי עֵקֶר אַחֲזוֹת הַפְּעֵס הוּא מְגִבּוּרוֹת, וּמִשָּׁם שָׂרֵשׁ הַנִּפְשׁ כִּי בְּשָׂרֵשׁ שֶׁנִּיהָם אֶחָד וְשָׁם שָׂרֵשׁ הַעֲשִׂירוֹת (כְּמִבְּאֵר בְּסִימָן סח וסט, עֵינָן שָׁם), וְכִשְׂאִין מִמֵּתִיקִין הַגְּבוּרוֹת וְהַדִּינִים בְּשָׂרֵשׁן אֲזִי מֵתְגַבֵּר הַבַּעַל דְּבָר וּמְהַפֵּךְ הַעֲשִׂירוֹת לְכַעַס, וְעַל-יְדֵי זֶה טוֹרֵף נִפְשׁוֹ בְּאֵפוֹ (כְּמוֹ שְׁמִבְּאֵר שָׁם). וְעַל-כֵּן אַחַר הַנִּפְתַּת הָעֵמֶר שְׁעוֹרִים, שְׁעַל-יְדֵי זֶה מִמֵּתִיקִין כָּל הַדִּינִים וְהַגְּבוּרוֹת בְּשָׂרֵשׁן, עַל-יְדֵי זֶה מִמֵּתִיקִין אַחֲזוֹת הַבַּעַל דְּבָר וְזוֹכִין לְהַגְדִּיל הַשֵּׁם וְהַנִּפְשׁ שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת מִי"ט יְמֵי הַסְּפִירָה שֶׁהֵם בְּחִינַת הַשֵּׁם וְהַנִּפְשׁ שֶׁל כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל שְׁכֹלֵל בְּמִי"ט אוֹתִיּוֹת שֶׁיֵּשׁ בְּשֵׁמוֹת הַשְּׁבֻטִים כְּנֹכַח לְעִיל, וְזֶה שְׁמִבְּקִשׁוֹ אַחַר הַסְּפִירָה עַל בְּרַפְתַּת הַפְּרִנְסָה, כְּמוֹ שְׂאוּמְרִים, אֲרָךְ נִתְּנָה בְּבוֹלָה יְבָרְכֵנוּ וְכוּ', כִּי עַל-יְדֵי הַסְּפִירָה מִמֵּתִיקִין וּמְבַטְלִין הַפְּעֵס וּמִמְשִׁיכִין בְּרַפְתַּת הַפְּרִנְסָה וְהַעֲשִׂירוֹת דְּקִדְשָׁה וְכַנְי"ל, וְעַל-כֵּן רַד הַמֶּן לְיִשְׂרָאֵל בְּאֵזֵר, שְׂאֵז עֵקֶר יְמֵי הַסְּפִירָה, כִּי הַמֶּן הוּא בְּחִינַת פְּרִנְסָה וְעֲשִׂירוֹת דְּקִדְשָׁה שֶׁנִּמְשָׁךְ בְּיָמֵי הַסְּפִירָה, וְכַנְי"ל:

אות טז

וְעַל-כֵּן הִיָּה הָעֵמֶר מִשְׁעוֹרִים שֶׁהוּא מְאֹכֵל בְּהֵמָה, וְעַל-יְדֵי הַקְּרִבַּת מִמֵּתִיקִין הַדִּינִים וּמְעַלִּין מִבְּהֵמָה לְאָדָם וְעַל-יְדֵי זֶה מִמֵּתִיקִין וּמְבַטְלִין אַחֲזוֹת הַפְּעֵס, כִּי עַל-יְדֵי הַפְּעֵס נִסְתַּלַּק חֲכָמָתוֹ מִמֶּנּוּ שֶׁהוּא צָלָם אֱלֹקִים וְנִדְמָה לְבְּהֵמָה כִּי כָּל הַכּוֹעֵס חֲכָמָתוֹ מִסְתַּלַּק מִמֶּנּוּ, כְּמִבְּאֵר כָּל זֶה הֵיטֵב בְּהַתּוֹרָה שֶׁאֱלוּ אֶת ר' יוֹסִי בֶן קִיסְמָא וְכוּ' (בְּסִימָן נו), וְעַל-כֵּן הֵתִקוּן עַל-יְדֵי הַקְּרִבַּת הָעֵמֶר שְׁעוֹרִים, שְׁעַל-יְדֵי זֶה מְעַלִּין מִבְּהֵמָה לְאָדָם וְחוֹזֵר חֲכָמָתוֹ אֲלָיו, שֶׁזֶה עֵקֶר תִּקּוּן הַפְּעֵס וְכַנְי"ל, וְזֶהוּ בְּחִינַת הַמְּשִׁכַת הַמַּחִין בְּיָמֵי הַסְּפִירָה (כְּמוֹבָא בְּכּוֹנוֹת הַסְּפִירָה, עֵינָן שָׁם), כִּי אֲזִי עוֹסְקִין לְהַמְּתִיק הַדִּינִים וּלְבַטֵּל הַפְּעֵס שְׁעַל דוֹ מִסְתַּלַּקִין הַמַּחִין, חֵס וְשְׁלוֹם, כִּי עַל-יְדֵי מְצוֹת הַסְּפִירָה חוֹזְרִין וּמִמְשִׁיכִין הַמַּחִין בְּכָל יוֹם (כְּמִבְּאֵר בְּכּוֹנוֹת):

אות יז

ועקר התקון על-ידי שְׁסוּפְרִין הַיָּמִים לְעַמֵּר, כִּי עַל-יְדֵי חֲשׁוֹבֹן וּסְפִירַת הַיָּמִים עַל-יְדֵי זֶה מְמַשִּׁיכִין בְּחִינַת תְּקוּן הַמְשֻׁפָּט הַנֶּאֱמָר בְּתַחֲלַת הַתּוֹרָה שֶׁל הַיִּכָּל הַקֹּדֶשׁ הַנִּי"ל, כִּי תְקוּן הַמְשֻׁפָּט צָרִיכִין לְהַמְשִׁיךְ בְּכָל יוֹם וְיוֹם בְּבַחֲיִנַת לַעֲשׂוֹת מְשֻׁפָּט עַבְדוֹ וּמְשֻׁפָּט עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל דְּבַר יוֹם בְּיוֹמוֹ, כִּי אֲדָם נִדוֹן בְּכָל יוֹם וְצָרִיךְ כָּל אֶחָד לְהַקְדִּים בְּתַחֲלַת הַיּוֹם לְשֻׁפָּט אֶת עַצְמוֹ כְּדִי לְהַמְתִּיק וּלְבַטֵּל הַדִּין שֶׁלְמַעֲלָה, וְזֶהוּ בְעֲצֻמוֹ הַמְתַּקֵּת וּבִטּוֹל הַפְּעַס, כִּי עַקֵּר הַפְּעַס נִמְשָׁךְ מֵהַתְּגַבְרוּת הַדִּינִים חֶסֶד וְשְׁלוֹם, וְכִפִּי מֵהַ שְׂוֹכִין לְבַטֵּל הַדִּינִים עַל-יְדֵי בְּחִינַת מְשֻׁפָּט הַנִּי"ל שְׂשׂוּפָט אֶת עַצְמוֹ בְּעַצְמוֹ, עַל-יְדֵי זֶה מְבַטֵּל הַפְּעַס, וְזֶהוּ בְעֲצֻמוֹ מֵהַ שְׂמִבְּאָר בְּתַחֲלַת הַתּוֹרָה הַיִּכָּל הַקֹּדֶשׁ הַנִּי"ל, שְׁעַל-יְדֵי הַמְשֻׁפָּט מְבַטֵּל וְשׂוֹרֵף אֶת הָרַע שֶׁל הַנְּפִשׁוֹת שֶׁמְקַרְבֵּן שְׁלֵא יִתְאַחֲזוּ בְּבַחֲיִנַת הַיִּכָּל הַקֹּדֶשׁ (כְּמִבְּאָר שָׁם), כִּי עַקֵּר הָרַע הוּא הַפְּעַס כְּמוֹבֵא שֶׁם הַפְּסוּק וְהַסֵּר פְּעַס מִלְבָּד וְהַעֲבֵר רָעָה מִבְּשָׂרְךָ, וְעִנּוּ שָׁם הַיִּטֵּב בְּהַתּוֹרָה הַנִּי"ל כִּי הַכֹּל אֶחָד עִנּוּ הַיִּכָּל הַקֹּדֶשׁ וְיָד וְשֵׁם הַמְבְּאָר שָׁם וְכִסָּא מְשֻׁפָּט וְעוֹלָא וְרַבּוּעָא (עִנּוּ שָׁם הַיִּטֵּב). וּמוֹבֵן שָׁם שֶׁהַפְּעַס שֶׁהוּא פְּגָם הַשֵּׁם וְהַנְּפִשׁ זֶהוּ בְעֲצֻמוֹ בְּחִינַת פְּגָם הַיִּכָּל הַקֹּדֶשׁ עַל-יְדֵי הָרַע שֶׁל הַנְּפִשׁוֹת, נִמְצָא שֶׁעַקֵּר הָרַע הוּא הַפְּעַס וְהוּא מְבַטֵּל עַל-יְדֵי אֲשֶׁר הַמְשֻׁפָּט (כְּמוֹ שְׂמִבְּאָר שָׁם). וְזֶה אֲנוּ מְמַשִּׁיכִין עַל-יְדֵי סְפִירַת הַיָּמִים, כִּי צָרִיכִין לַעֲשׂוֹת חֲשׁוֹבֹן מְכַל יוֹם וְיוֹם שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת מְשֻׁפָּט, כִּי עַקֵּר הַמְשֻׁפָּט הוּא כְּפִי הַחֲשׁוֹבֹן שֶׁמְחַשְׁבִּין עִם הָאָדָם עַל כָּל יוֹם וְיוֹם עַל כָּל מֵה שֶׁעָשָׂה, כְּמוֹ שֶׁאֲמַרו וּלְפָנֵי מִי אֲתָה עֹתִיד לִתֵּן דִּין וְחֲשׁוֹבֹן וְכוּ', וּמִי שְׂרוּצָה לְחוּס עַל עַצְמוֹ לְהַצִּיל אֶת עַצְמוֹ מִדִּין וְחֲשׁוֹבֹן שֶׁלְמַעֲלָה צָרִיךְ לְשֻׁפָּט אֶת עַצְמוֹ לַעֲשׂוֹת חֲשׁוֹבֹן עִם נַפְשׁוֹ בְּכָל יוֹם וְיוֹם, וְעַל-כֵּן צָרִיכִין בְּיַמֵּי הַסְּפִירָה שֶׁהֵם הַכְּנֵה לְקַבְּלַת הַתּוֹרָה לְקַרֵּב אֶת עַצְמוֹ עִם כָּל נַפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל הַתְּלוּיִים בּוֹ לְהֵשֵׁם יִתְבַּרֵּךְ שֶׁזֶהוּ עַקֵּר בְּחִינַת בְּנִין הַיִּכָּל הַקֹּדֶשׁ הַנִּי"ל, עַל-כֵּן צָרִיכִין בְּכָל יוֹם בְּכִיּוּסְתּוֹ לְסַפֵּר הַיּוֹם לִידַע שֶׁכָּל הַיָּמִים מְנוּיִים וּסְפוּרִים בְּחֲשׁוֹבֹן, וְזֶהוּ בְּחִינַת מְשֻׁפָּט, שֶׁהוּא בְּכָל יוֹם כְּנִי"ל, דְּהֵינּוּ שְׂחוֹשֵׁב עִם נַפְשׁוֹ עַל כָּל יוֹם וְשׂוּפָט אֶת עַצְמוֹ וְכְנִי"ל, וְעַל-יְדֵי בְּחִינַת מְשֻׁפָּט נִתְלַהֵב הַלֵּב וְשׂוֹרֵף אֶת הָרַע שֶׁהוּא הַפְּעַס, וְעַל-יְדֵי זֶה מְגַדִּיל הַשֵּׁם וְהַנְּפִשׁ עַל-יְדֵי עֲשִׂירוֹת דְּקִדְשָׁה, שְׂזָהוּ בְּחִינַת מִי"ט יָמֵי הַסְּפִירָה, וְכְנִי"ל:

אות יח

כִּי עַקֵּר אֲבֻדַת הַיָּמִים שֶׁהָאָדָם אוֹבֵד אֶת יָמֵי חַיָּו, חֶסֶד וְשְׁלוֹם, הָעַקֵּר הוּא עַל-יְדֵי תְאַוַּת מְמוֹן וְעֲשִׂירוֹת וְטְרַדַת הַפְּרַנְסָה, כְּנִרְצָה בְּחוּשׁ, וְכִמוֹ שֶׁכְּתֹב אֲדוֹנָנוּ, מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ זְכוּרֵנוּ לְבַרְכָּה עַל פְּסוּק וְעַפֵּר תֵּאכַל כָּל יָמֵי חַיֶּיךָ וְכוּ', וְעַקֵּר חֲסָרוֹן הַפְּרַנְסָה וְעֵצֶם מְרִירָתוֹ וְטְרַדַתוֹ שֶׁל כָּל אֶחָד הוּא עַל-יְדֵי הַפְּעַס, וְנִמְשָׁךְ מִחֲטָא אֲדָם הָרֵאשׁוֹן שֶׁפְּגָם בְּעַץ הַדַּעַת שֶׁעָלָיו נֶאֱמַר אֵינִי בְּיוֹם יוֹדַע כְּעֵסוֹ, כְּמוֹ שֶׁאֲמַרו בְּמִדְרָשׁ שֶׁאֲזוּ נִזְרַר בְּזַעַת אֶפְדָּה תֵּאכַל לְחֶם וְכוּ', כִּי מִי שֶׁמְבַטֵּל הַפְּעַס זֹכֶה לַעֲשִׂירוֹת תְּמִיד כִּי הוּא שְׂמַח בְּחֻלְקוֹ תְּמִיד וְעַל-יְדֵי זֶה זֹכֶה לַעֲשִׂירוֹת מְשֻׁפָּט, אֲבָל מִי שֶׁאֵינוֹ מְשַׁבֵּר אֶת הַפְּעַס עָלָיו נֶאֱמַר וְהָיָה כִּי יִרְעַב וְהִתְקַצֵּף, וְאֶפְלוּ כְּשִׁישׁ לוֹ עֲשִׂירוֹת הוּא מְלֵא פְעַס, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב כָּל יָמָיו כְּעַס וּמְכֹאֲבוֹת, כִּי בְּכָל פְּעַם חָסַר לוֹ יוֹתֵר, וְעַל-כֵּן בְּאֻמַּת כָּל עֲשִׂירוֹת שְׁלוֹ אֵין כְּלוֹם וְעָלָיו נֶאֱמַר דַּעַת חֲסָרְתָּ מֵהַ קְנִיָּה, דַּעַת חֲסָרְתָּ זֶה בְּחִינַת פְּעַס, בְּחִינַת כָּל הַכּוֹעֵס חֲכָמְתוֹ מְסַתְּקֶת מִמֶּנּוּ, מֵהַ קְנִיָּה, כִּי בּוֹדָאֵי אֵין הָעֲשִׂירוֹת שְׁלו כְּלוֹם, כִּי תְמִיד חָסַר לוֹ יוֹתֵר וְכְנִי"ל, וְעָלָיו נֶאֱמַר עֲשֵׂר שְׂמוֹר לְבַעֲלֵי וְכְנִי"ל, וְלִסּוֹף אֵין נֶשְׂאָר לוֹ כְּלוֹם, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב וּמְאוּמָה לֹא יֵשֵׁא בְּיָדוֹ וְכוּ', וְעַל זֶה נֶאֱמַר עוֹשֶׂה עֲשֵׂר וְלֹא בְּמְשֻׁפָּט בְּחֻצֵי יָמָיו יַעֲזֹבֵנוּ, 'בְּחֻצֵי יָמָיו דִּיקָא, כִּי אֵינוֹ זֹכֶה לְהַשְׁלִים אֶת יָמָיו עַל-יְדֵי תְקוּן הַמְשֻׁפָּט שֶׁמְבַטֵּל הַפְּעַס וּמְשַׁלֵּם הַיָּמִים כְּנִי"ל, רַק הוּא אוֹבֵד אֶת יָמָיו כְּנִי"ל, וְכֹאשֵׁר רֹאִין בְּחוּשׁ שֶׁהָאָדָם אוֹבֵד יָמָיו עַל-יְדֵי טְרַדַת הַמְמוֹן, וְעַל-כֵּן מְרַגֵּל הַלְשׁוֹן בְּסַפְרֵי מוֹסֵר אֲדָם דּוֹאֵג עַל אֲבוּד דְּמִיו וְאֵינוֹ דּוֹאֵג עַל אֲבוּד יָמָיו, כִּי הָא בְּהָא תִּלְגָּא, וְעַל-כֵּן בְּסַפְרֵי שְׁעוֹסְקִין לְהַשְׁלִים וְלְהַגְדִּיל הַשֵּׁם וְהַנְּפִשׁ עַל-יְדֵי עֲשִׂירוֹת דְּקִדְשָׁה, עַל-כֵּן סוֹפְרִין הַיָּמִים שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת מְשֻׁפָּט כְּנִי"ל, שְׁעַל-יְדֵי זֶה עַקֵּר תְּקוּן הַיָּמִים עַל-יְדֵי שֶׁמְבַטֵּל הַפְּעַס וְזֹכֶה לַעֲשִׂירוֹת דְּקִדְשָׁה לְהִיּוֹת שְׂמַח בְּחֻלְקוֹ לֹא לְהַקְפִּיד וּלְכַעַס וּלְהַתְקַצֵּף עַל הַחֲסָרוֹנוֹת שְׁלו, וְעַל-יְדֵי זֶה זֹכֶה לַעֲשִׂירוֹת מְשֻׁפָּט, כִּי כְּפִי בְטוֹל הַפְּעַס כֵּן זֹכֶה לַעֲשִׂירוֹת כְּנִי"ל, וְזֶה בְּחִינַת שְׁבַע שְׁבָתוֹת תְּמִימוֹת, וְאֵל יֵאבֵד וְאֵל יִפְגָּם שׁוֹם יוֹם מֵהֵם עַל-יְדֵי הַפְּעַס, שְׁעַל-יְדֵי כֵן טוֹרֵף נַפְשׁוֹ בְּאִפּוֹ וְאוֹבֵד מִי חַיָּו כְּנִי"ל, כִּי צָרִיכִין לְהַתְחִיל לְסַפֵּר בְּתַחֲלַת הַיּוֹם לְקַיֵּם תְּמִימוֹת וּתְהִינָה לְהַמְשִׁיךְ בְּחִינַת תְּקוּן הַמְשֻׁפָּט בְּתַחֲלַת הַיּוֹם כְּדִי לְהַצִּיל נַפְשׁוֹ מִפְּעַס, שְׁעַל-יְדֵי זֶה יִהְיוּ יָמָיו שְׂלֵמִים, בְּחִינַת תְּמִימוֹת וּתְהִינָה, וְעַל-יְדֵי זֶה

זֶה שֶׁיִּכְלַל נִפְשׁוֹ עִם כָּל הַנְּפֹשׁוֹת הַתְּלוּיִים בּוֹ בְּחֵינַת הַיִּכָּל הַקָּדוֹשׁ הַנִּיִּל לְהִתְקַרֵּב לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ וּלְתוֹרָתוֹ הַקְּדוֹשָׁה שֶׁזֶהוּ בְּחֵינַת הַכְּנָה לְשָׁבוּעוֹת שֶׁהוּא קֹבֵלֵת הַתּוֹרָה כְּנִיִּל:

אות יט

וְעַל-כֵּן תִּלְמִידֵי ר' עֲקִיבָא נִסְתַּלְקוּ בִּימֵי הָעֶמֶר עַל-יְדֵי הַקְּפִידוֹת שֶׁהָיוּ בֵּינֵיהֶם, וְעַל-יְדֵי זֶה לֹא הִמְתִּיקוּ וּבִטְלוּ אֶת הַפֶּעַס כְּרֵאוֹ, וְעַל-כֵּן נִסְתַּלְקוּ בִּימֵי הָעֶמֶר דִּיקָא שְׂאֵז עוֹסְקִים לְבִטּוֹל הַפֶּעַס וְהֵם פְּגָמוּ בְּזֶה, עַל-כֵּן נִסְתַּלְקוּ אִזְ דִּיקָא, וְעַל-כֵּן אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאי, אֲנִי בְּחַבִּיבוּתָא תִּלְיָא, כִּי זֶה עֶקֶר הַתִּיקוֹן לְבִטּוֹל הַפֶּעַס וְהַקְּפִידוֹת וְלִהְיֵשֶׁבֶת אֶהְבָּה וְחֻסָּד, וְכַנִּיִּל:

אות כ

זֶה בְּחֵינַת לִ"ג בְּעָמֶר, שֶׁהוּא בְּחֵינַת עַד הַגֶּל הַזֶּה (כְּמוֹבָא בְּפִתְבִּיבִים), כִּי לִבְּן רַדְף אַחַר יַעֲקֹב עִם כָּל נְפֹשׁוֹת בֵּיתוֹ, וְעֶקֶר הַקְּנָאָה הָיָה עַל לְעָצֵם הָעֲשִׂירוֹת שֶׁאֶסֶף בְּבֵיתוֹ, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב שֶׁם בְּפָרְשַׁת וַיִּשְׁמַע יַעֲקֹב וְכוּ' לְקַח יַעֲקֹב אֶת כָּל אֲשֶׁר לְאַבְיָנוּ וְכוּ', כִּי הַנְּפֹשׁוֹת תְּלוּיִים בְּעֲשִׂירוֹת כְּנִיִּל, וְלוֹלָא הֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ הָיָה בְּעוֹזְרוֹ שֶׁל יַעֲקֹב, הָיָה לָבֶן עוֹקֵר אֶת הַפֶּל, חֵס וְשְׁלוֹם, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב אֶרְמִי אוֹבֵד וְכוּ', וְעַל זֶה אוֹמְרִים בַּהֲגָדָה אַחֲרֵי שְׁמִזְפִּירִין וְאַחֲרֵי כֵן יֵצְאוּ בְּרַכְשׁ גְּדוֹל אוֹמְרִים אַחֲרַי כִּד וְהִיא שְׁעֵמֶדָה לְאַבּוֹתֵינוּ וְלָנוּ וְכוּ' שֶׁבְּכָל דּוֹר וְדוֹר עוֹמְדִים עָלֵינוּ לְכַלּוֹתֵנוּ וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְצִילֵנוּ מִיָּדָם, צָא וּלְמַד מֶה בְּקֶשׁ לָבֶן הָאֶרְמִי לְעֲשׂוֹת לְיַעֲקֹב אֲבִינוּ, וְעֶקֶר הַתְּגָרוֹת לָבֶן עַל יַעֲקֹב הָיָה עַל הָעֲשִׂירוֹת שֶׁאֶסֶף שֶׁם שָׁבוּ הָיוּ תְּלוּיִים נְפֹשׁוֹתֵינוּ כְּנִיִּל, וְעַל-כֵּן הִזְכִּיר יַעֲקֹב זֶה בְּיוֹתֵר, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב, לּוּלִי אֱלֹהֵי אָבִי אֱלֹהֵי אֲבֹתָם וְכוּ' כִּי עֲתָה רִיקָם שְׁלַחְתָּנִי וְכוּ', וְכִשְׁהִצִּיל הֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ אֶת יַעֲקֹב מִלָּבֶן וְנִשְׁאַר הָעֲשִׂירוֹת עִם הַנְּפֹשׁוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת אֲצִלוֹ, נֶאֱמַר שֶׁם עַד הַגֶּל הַזֶּה וְכוּ' אִם אֲנִי לֹא אֶעְבֵּר אֶלְיָךְ וְכוּ', וְשֵׁם מֶרְמֵז סוּד לִ"ג בְּעָמֶר, וְאִזְ הוּא עֶקֶר הַמִּתְקַת הַדִּינִים שֶׁל יְמֵי הַסְּפִירָה, שֶׁעַל-יְדֵי זֶה נִמְשָׁךְ הָעֲשִׂירוֹת אֶל הַקְּדוֹשָׁה, וּמְכַנִּיעִין קֹלֶפֶת לָבֶן הָאֶרְמִי שֶׁמִּתְגַּרָּה בְּעֲשִׂירוֹת דִּקְדוּשָׁה כְּנִיִּל, כִּי מִמְּשִׁיכֵינוּ בְּחֵינַת עַד הַגֶּל הַזֶּה שֶׁהוּא בְּחֵינַת הַכְּנָעַת לָבֶן הָאֶרְמִי נֶגֶד יַעֲקֹב אֲבִינוּ וְחוֹזֵר כָּל הָעֲשִׂירוֹת וְהַנְּפֹשׁוֹת אֶל הַקְּדוֹשָׁה וְכַנִּיִּל: